

Rozhodnutí nejvyššího soudu československé republiky ve věcech trestních.

Ročník jedenáctý,
(od čísla 3365 do čísla 3729)
obsahující rozhodnutí z roku 1929
a
rozhodnutí disciplinární
(od čísla 78 dis. do čísla 102 dis.).

Pořádá z příkazu předsednictva nejvyššího soudu II. president tohoto soudu
Dr. FRANTIŠEK VÁŽNÝ.

II. odd. 1/70

Veškerá práva autorská, zejména právo překladu, jsou vyhrazena.

Čís. 5324/II.

V PRAZE 1930.

Nakladatel a vydavatel: JUDr. V. Tomsa, právnické vydavatelství Praha XII,
Kanálská ul. 8 (Mánesova 71).

ÚSTŘEDNÍ KNIPOTNA
 DEJVIC PAVLA
 C. inv.: 12816

OBSAH:

	Stránka
Seznam rozhodnutí v pořadí časovém	V.-IX.
Seznam rozhodnutí podle spisových značek	X.-XIV.
Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 3365-3729	1-766
Rozhodnutí disciplinární čís. 78 dis. - 102 dis.	767-823
Věcný seznam abecední	824-1003
Seznam ustanovení zákonných	1004-1013

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém.

	Cís.		Cís.
	1929		
leden	3. Zm I 646/28 . . .	»	13. Zm I 434/28 . . .
»	3. Zm I 740/28 . . .	»	15. Zm II 462/28 . . .
»	3. N II 68/28 . . .	»	15. Zm II 479/28 . . .
»	10. Zm II 478/28 . . .	»	20. Zm I 309/28 . . .
»	16. Zm I 752/28 . . .	»	20. Zm I 418/28 . . .
»	16. Zm II 276/28 . . .	»	20. Zm I 660/28 . . .
»	16. Zm II 436/28 . . .	»	20. Zm I 761/28 . . .
»	17. Zm I 625/28 . . .	»	21. Zm II 336/28 . . .
»	17. Zm I 665/28 . . .	»	22. Zm I 85/29 . . .
»	17. Zm II 432/28 . . .	»	27. Zm I 106/28 . . .
»	17. Zm II 458/28 . . .	»	28. Zm II 487/28 . . .
»	18. Zm I 571/28 . . .		
»	18. Zm I 582/28 . . .	březen	1. Zm I 695/28 . . .
»	24. Zm I 51/28 . . .	»	1. Zm I 696/28 . . .
»	24. Zm I 391/28 . . .	»	1. Zm I 9/29 . . .
»	24. Zm I 663/28 . . .	»	2. Zm I 746/28 . . .
»	25. Zm I 478/28 . . .	»	2. Zm I 86/29 . . .
»	25. Zm I 753/28 . . .	»	7. Zm I 354/28 . . .
»	26. Zm II 477/28 . . .	»	7. Zm I 720/28 . . .
»	31. Zm I 713/28 . . .	»	7. Zm I 116/29 . . .
»	31. Zm II 323/28 . . .	»	7. Zm II 252/28 . . .
		»	9. Zm I 392/28 . . .
únor	1. Zm I 484/28 . . .	»	12. Zm I 515/28 . . .
»	2. Zm I 368/28 . . .	»	13. Zm I 395/28 . . .
»	7. Zm II 465/28 . . .	»	14. Zm I 537/28 . . .
»	8. Zm I 732/28 . . .	»	14. Zm I 721/28 . . .
		»	14. Zm I 771/28 . . .
		»	15. Zm I 95/28 . . .

	Čís.
» 15. Zm I 666/28	3417
» 15. Zm I 155/29	3418
» 16. Zm I 767/28	3419
» 19. Zm I 725/28	3420
» 19. Zm I 728/28	3421
» 20. Zm I 709/28	3422
» 21. Zm I 5/29	3423
» 21. Zm I 19/29	3424
» 21. Zm II 67/29	3425
» 22. Zm II 470/28	3426
» 22. Zm II 22/29	3427
» 23. Zm I 30/29	3428
duben 3. Zm I 456/28	3429
» 3. Zm I 729/28	3430
» 3. Zm I 744/28	3431
» 4. Nd I 104/29	3432
» 4. Zm II 486/28	3433
» 5. Zm I 197/28	3434
» 5. Zm I 592/28	3435
» 6. Zm I 531/28	3436
» 8. Zm I 72/29	3437
» 8. Zm II 6/29	3438
» 10. Zm I 545/28	3439
» 11. Zm I 488/28	3440
» 11. Zm I 726/28	3441
» 11. Zm I 727/28	3442
» 11. Zm II 100/28	3443
» 11. Zm II 456/28	3444
» 11. Zm II 56/29	3445
» 12. Zm I 477/28	3446
» 13. Zm I 769/28	3447
» 17. Zm I 667/28	3448
» 18. Zm I 34/29	3449
» 18. Zm I 111/29	3450
» 19. Zm II 233/28	3451
» 20. Zm I 737/28	3452
» 20. Zm I 112/29	3453
» 20. Zm I 183/29	3454
» 24. Zm I 17/29	3455
» 25. Zm I 765/28-1	3456
» 25. Zm I 103/29	3457
» 25. Zm I 146/29	3458
» 26. Zm II 335/28	3459
» 26. Zm II 390/28	3460
» 26. Zm II 32/29	3461
» 27. Zm I 517/28	3462
» 29. Zm I 58/29	3463

Čís.

» 29. Zm II 311/28	3464
» 29. Zm II 82/29	3465
květen 2. Zm I 286/28	3466
» 2. Zm I 396/28	3467
» 2. Zm I 51/29	3468
» 2. Zm I 59/29	3469
» 2. Zm I 81/29	3470
» 3. Zm I 450/28	3471
» 3. Zm II 46/29	3472
» 3. Zm II 113/29	3473
» 8. Zm I 70/29	3474
» 8. Zm II 45/29	3475
» 10. Zm I 658/28	3476
» 10. Zm II 484/28	3477
» 10. Nd II 47/29	3478
» 11. Zm I 149/29	3479
» 11. Zm II 79/29	3480
» 11. Zm II 81/29	3481
» 15. Zm I 532/28	3482
» 15. Zm I 702/28	3483
» 15. Zm I 722/28	3484
» 15. Zm I 731/28	3485
» 15. Zm I 82/29	3486
» 15. Zm II 62/29	3487
» 16. Zm I 104/29	3488
» 16. Zm I 185/29	3489
» 16. Zm I 338/29	3490
» 16. Zm II 23/29	3491
» 17. Zm II 485/28	3492
» 23. Zm II 176/28	3493
» 23. Zm II 372/28	3494
» 24. Zm I 470/28	3495
» 24. Zm I 139/29	3496
» 24. Zm I 198/29	3497
» 28. Zm II 219/28	3498
» 28. Zm II 365/28	3499
» 29. Zm I 617/28	3500
» 29. Zm I 681/28	3501
» 29. Zm I 29/29	3502
» 31. Zm I 96/29	3503
» 31. Zm I 258/29	3504
červen 4. Zm I 133/29	3505
» 4. Zm I 351/29	3506
» 4. Zm I 381/29	3507
» 4. Zm II 217/28	3508
» 5. Zm I 457/28	3509

Čís.

červen

Čís.

» 5. Zm I 686/28	3510
» 6. Zm I 633/28	3511
» 6. Zm II 413/28	3512
» 6. Zm II 27/29	3513
» 6. Zm II 66/29	3514
» 7. Zm I 585/28-1	3515
» 7. Zm I 325/29-1	3516
» 8. Zm I 682/28	3517
» 8. Zm I 295/29	3518
» 11. Zm I 583/28	3519
» 11. Zm I 602/28	3520
» 11. Zm I 184/29	3521
» 13. Zm I 628/28	3522
» 13. Zm II 104/29	3523
» 15. Zm I 167/29	3524
» 15. Zm II 9/29	3525
» 20. Zm I 674/28	3526
» 20. Zm I 187/29-1	3527
» 20. Zm I 187/29-2	3528
» 20. Zm I 262/29	3529
» 20. Zm I 305/29	3530
» 20. Zm I 386/29	3531
» 20. Zm II 412/28	3532
» 20. N II 48/29	3533
» 21. Zm I 108/29	3534
» 21. Zm I 171/29	3535
» 21. Zm I 188/29	3536
» 22. Zm I 136/29	3537
» 22. Zm II 70/29	3538
» 22. Zm II 105/29	3539
» 24. Zm I 401/29	3540
» 24. Zm II 370/28	3541
» 25. Zm I 733/28	3542
» 25. Zm I 12/29	3543
» 25. Zm I 119/29	3544
» 25. Zm I 248/29	3545
» 26. Zm I 89/29	3546
» 26. Zm II 14/29	3547
» 27. Zm I 95/29	3548
» 27. Zm I 219/29	3549
» 27. Zm I 238/29	3550
červenec 1. Zm I 182/29	3551
» 1. Zm I 448/29	3552
» 2. Zm I 173/29	3553
» 2. Zm I 215/29	3554
» 2. Zm II 75/29	3555
» 3. Nd I 286/29	3556

červenec

Čís.

» 4. Zm I 339/29	3557
» 4. Zm II 330/28	3558
» 4. Zm II 16/29	3559
» 8. Zm I 742/28	3560
» 8. Zm II 132/29	3561
» 11. Zm II 115/29	3562
» 13. Zm I 38/29	3563
» 13. Zm II 129/29	3564
» 18. Zm I 157/29	3565
srpen 22. Zm I 506/29	3566
» 22. Zm II 170/29	3567
» 29. Zm I 364/29	3568
» 29. Zm II 344/28	3569
» 30. Zm I 235/29	3570
» 30. Zm I 367/29	3571
» 31. Zm I 491/28	3572
» 31. Zm I 115/29	3573
září 5. Zm I 21/29	3574
» 5. Zm I 142/29	3575
» 5. Zm I 195/29	3576
» 6. Zm II 140/29	3577
» 12. Zm I 739/28	3578
» 13. Zm II 13/29	3579
» 13. Zm II 54/29	3580
» 14. Zm I 765/28-2	3581
» 18. Zm I 196/29	3582
» 19. Zm I 8/29	3583
» 19. Zm II 87/29	3584
» 19. Zm II 182/29	3585
» 19. Zm II 210/29	3586
» 20. Zm II 148/29	3587
» 20. Zm II 174/29	3588
» 21. Zm I 435/29	3589
» 21. Zm II 24/29	3590
» 21. Zm II 99/29	3591
» 21. Zm II 184/29	3592
» 25. Zm II 421/28	3593
» 26. Zm I 371/29	3594
» 26. Zm I 487/29	3595
» 26. Zm I 515/29	3596
» 26. Zm I 555/29	3597
» 26. Zm II 155/29	3598
» 26. Zm II 224/29	3599
» 27. Zm II 244/28	3600
» 27. Zm II 254/28	3601
» 27. Zm II 15/29	3602

srpen

září

	Čís.
říjen 1. Zm II 214/28	3603
» 1. Zm II 47/29	3604
» 2. Zm I 201/29	3605
» 2. Zm I 327/29	3606
» 2. Zm II 89/29	3607
» 3. Zm I 63/29	3608
» 3. Zm II 83/29	3609
» 4. Zm I 482/28	3610
» 4. Zm I 263/29	3611
» 4. Zm II 117/29	3612
» 5. Zm I 140/29	3613
» 5. Zm II 100/29	3614
» 5. Zm II 102/29	3615
» 9. Zm I 60/29	3616
» 10. Zm I 190/29	3617
» 10. Zm I 411/29	3618
» 10. Zm I 501/29	3619
» 10. Zm II 57/29	3620
» 11. Zm II 63/29	3621
» 12. Zm I 1/29	3622
» 17. Zm I 362/28	3623
» 17. Zm I 264/29	3624
» 17. Zm I 563/29	3625
» 17. Zm II 322/28	3626
» 18. Zm II 52/29	3627
» 19. Zm I 325/29	3628
» 19. Zm I 335/29	3629
» 19. Zm I 354/29	3630
» 22. Zm I 143/29	3631
» 22. Zm II 68/29	3632
» 22. Zm II 165/29	3633
» 23. Zm I 272/29	3634
» 23. Zm I 296/29	3635
» 23. Zm I 541/29	3636
» 24. Zm I 642/29	3637
» 25. Zm II 103/29	3638
» 29. Zm I 153/29	3639
» 29. Zm I 283/29	3640
» 29. Zm I 369/29	3641
» 29. Zm II 314/28	3642
» 29. Zm II 208/29	3643
» 29. Zm II 214/29	3644
» 30. Zm I 46/29	3645
» 30. Zm I 336/29	3646
» 30. Zm I 458/29	3647
» 30. Zm II 217/29	3648
» 31. Zm I 214/29	3649

	Čís.
» 31. Zm II 72/29	3650
» 31. Zm II 192/29	3651
listopad 6. Zm I 69/29	3652
» 7. Zm II 11/29	3653
» 8. Zm I 47/29	3654
» 8. Zm I 220/29	3655
» 8. Zm II 466/28	3656
» 8. Zm II 294/29	3657
» 9. Zm I 275/29	3658
» 9. Zm I 461/29	3659
» 9. Zm II 243/29	3660
» 12. Zm I 705/28	3661
» 13. Zm I 78/29	3662
» 14. Zm II 211/29	3663
» 14. Zm II 353/29	3664
» 14. Nd II 105/29	3665
» 15. Zm I 372/29	3666
» 15. Zm I 486/29	3667
» 15. Zm I 502/29	3668
» 16. Zm I 203/29	3669
» 20. Zm I 469/29	3670
» 20. Zm II 231/29	3671
» 21. Zm I 437/28	3672
» 22. Zm I 428/29	3673
» 22. Zm I 436/29	3674
» 22. Zm I 574/29	3675
» 23. Zm II 299/29	3676
» 25. Zm II 238/29	3677
» 26. Zm I 297/29	3678
» 27. Zm I 127/29	3679
» 27. Zm I 686, 687/29	3680
» 27. Zm II 118/29	3681
» 28. Zm I 366/29	3682
» 28. Zm I 445/29	3683
» 28. Zm I 566/29	3684
» 29. Zm II 319/28	3685
» 30. Zm I 38/28	3686
» 30. Zm I 394/29	3687
» 30. Zm I 561/29	3688
» 30. Zm I 795/29	3689
prosinec 2. Zm I 210/29	3690
» 2. Zm II 164/29	3691
» 3. Zm I 666/29	3692
» 3. Zm II 65/29	3693
» 3. Zm II 73/29	3694
» 9. Zm I 585/28-2	3695

	Čís.
» 9. Zm I 417/29	3696
» 11. Zm I 52/29	3697
» 11. Zm I 654/29	3698
» 11. Zm II 371/29	3699
» 12. Zm I 434/29	3700
» 12. Zm I 576/29	3701
» 12. Zm I 584/29	3702
» 12. Zm I 600/29	3703
» 12. Zm II 59/29	3704
» 14. Zm I 152/29	3705
» 14. Zm I 568/29	3706
» 17. Zm II 166/29	3707
» 19. Zm II 256/29	3708
» 20. Zm I 716/28	3709
» 20. Zm I 503/29	3710
» 20. Zm II 233/29	3711
» 20. Zm II 263/29	3712
» 21. Zm I 416/28	3713
» 21. Zm I 432/29	3714
» 21. Zm II 346/29	3715
» 27. Zm I 704/28	3716
» 27. Zm I 459/29	3717
» 27. Zm I 708/29	3718
» 27. Zm I 799/29	3719
» 27. Zm II 332/29	3720
» 27. Nd II 173/29	3721
» 28. Zm I 94/29	3722
» 28. Zm I 438/29	3723
» 28. Zm I 730/29	3724
» 29. Zm II 338/29	3725
» 30. Zm I 601/29	3726
» 30. Zm I 680/29	3727

	Čís.
» 30. Zm II 201/29	3728
» 30. Zm II 336/29	3729
DODATEK.	
leden 19. Ds I 17/28	78 dis.
» 19. Ds II 10/28	79 dis.
únor 14. Ds I 7/25	80 dis.
duben 18. Ds I 16/28	81 dis.
květen 4. Ds I 15/28	82 dis.
červen 1. Ds II 1/29	83 dis.
» 1. Ds II 2/29	84 dis.
» 7. Ds I 11/29	85 dis.
» 7. Ds II 12/28	86 dis.
červenec 3. Ds II 5/29	87 dis.
listopad 16. Ds I 31/29	88 dis.
» 19. Ds I 10/29	89 dis.
» 19. Ds I 13/29	90 dis.
» 19. Ds I 27/29	91 dis.
» 19. Ds I 28/29	92 dis.
» 19. Ds I 29/29	93 dis.
» 23. Ds I 18/29	94 dis.
prosinec 13. Ds II 4/29	95 dis.
» 13. Ds II 6/29	96 dis.
» 18. Ds I 14/29	97 dis.
» 18. Ds I 16/29	98 dis.
» 19. Ds I 20/29	99 dis.
» 19. Ds I 21/29	100 dis.
» 19. Ds I 32/29	101 dis.
» 19. Ds II 8/29	102 dis.

Seznam rozhodnutí podle spisových značek.

	Čís.		Čís.
Zm I 38/28	3686	Zm I 592/28	3435
» 51/28	3378	» 602/28	3520
» 95/28	3416	» 617/28	3500
» 106/28	3399	» 625/28	3372
» 197/28	3434	» 628/28	3522
» 286/28	3466	» 633/28	3511
» 309/28	3393	» 646/28	3365
» 354/28	3406	» 658/28	3476
» 362/28	3623	» 660/28	3395
» 368/28	3387	» 663/28	3380
» 391/28	3379	» 665/28	3373
» 392/28	3410	» 666/28	3417
» 395/28	3412	» 667/28	3448
» 396/28	3467	» 674/28	3526
» 416/28	3713	» 681/28	3501
» 418/28	3394	» 682/28	3517
» 434/28	3390	» 686/28	3510
» 437/28	3672	» 695/28	3401
» 456/28	3429	» 696/28	3402
» 457/28	3509	» 702/28	3483
» 470/28	3495	» 704/28	3716
» 477/28	3446	» 705/28	3661
» 478/28	3381	» 709/28	3422
» 482/28	3610	» 713/28	3384
» 484/28	3386	» 716/28	3709
» 488/28	3440	» 720/28	3407
» 491/28	3572	» 721/28	3414
» 515/28	3411	» 722/28	3484
» 517/28	3462	» 725/28	3420
» 531/28	3436	» 726/28	3441
» 532/28	3482	» 727/28	3442
» 537/28	3413	» 728/28	3421
» 545/28	3439	» 729/28	3430
» 571/28	3376	» 731/28	3485
» 582/28	3377	» 732/28	3389
» 583/28	3519	» 733/28	3542
» 585/28-1	3515	» 737/28	3452
-2	3695	» 739/28	3578
		» 740/28	3366
		» 742/28	3560

	Čís.		Čís.
Zm I 744/28	3431	Zm I 116/29	3408
» 746/28	3404	» 119/29	3544
» 752/28	3369	» 127/29	3679
» 753/28	3382	» 133/29	3505
» 761/28	3396	» 136/29	3537
» 765/28-1	3456	» 139/29	3496
-2	3581	» 140/29	3613
» 767/28	3419	» 142/29	3575
» 769/28	3447	» 143/29	3631
» 771/28	3415	» 146/29	3458
» 1/29	3622	» 149/29	3479
» 5/29	3423	» 152/29	3705
» 8/29	3583	» 153/29	3639
» 9/29	3403	» 155/29	3418
» 12/29	3543	» 157/29	3565
» 17/29	3455	» 167/29	3524
» 19/29	3424	» 171/29	3535
» 21/29	3574	» 173/29	3553
» 29/29	3502	» 182/29	3551
» 30/29	3428	» 183/29	3454
» 34/29	3449	» 184/29	3521
» 38/29	3563	» 185/29	3489
» 46/29	3645	» 187/29-1	3527
» 47/29	3654	-2	3528
» 51/29	3468	» 188/29	3536
» 52/29	3697	» 190/29	3617
» 58/29	3463	» 195/29	3576
» 59/29	3469	» 196/29	3582
» 60/29	3616	» 198/29	3497
» 63/29	3608	» 201/29	3605
» 69/29	3652	» 203/29	3669
» 70/29	3474	» 210/29	3690
» 72/29	3437	» 214/29	3649
» 78/29	3662	» 215/29	3554
» 81/29	3470	» 219/29	3549
» 82/29	3486	» 220/29	3655
» 85/29	3398	» 235/29	3570
» 86/29	3405	» 238/29	3550
» 89/29	3546	» 248/29	3545
» 94/29	3722	» 258/29	3504
» 95/29	3548	» 262/29	3529
» 96/29	3503	» 263/29	3611
» 103/29	3457	» 264/29	3624
» 104/29	3488	» 272/29	3634
» 108/29	3534	» 275/29	3658
» 111/29	3450	» 283/29	3640
» 112/29	3453	» 295/29	3518
» 115/29	3573	» 296/29	3635

	Čís.
Zm I 297/29	3678
» 305/29	3530
» 325/29-1	3516
-2	3628
» 327/29	3606
» 335/29	3629
» 336/29	3646
» 338/29	3490
» 339/29	3557
» 351/29	3506
» 354/29	3630
» 364/29	3568
» 366/29	3682
» 367/29	3571
» 369/29	3641
» 371/29	3594
» 372/29	3666
» 381/29	3507
» 386/29	3531
» 394/29	3687
» 401/29	3540
» 411/29	3618
» 417/29	3696
» 428/29	3673
» 432/29	3714
» 434/29	3700
» 435/29	3589
» 436/29	3674
» 438/29	3723
» 445/29	3683
» 448/29	3552
» 458/29	3647
» 459/29	3717
» 461/29	3659
» 469/29	3670
» 486/29	3667
» 487/29	3595
» 501/29	3619
» 502/29	3668
» 503/29	3710
» 506/29	3566
» 515/29	3596
» 541/29	3636
» 555/29	3597
» 561/29	3688
» 563/29	3625
» 566/29	3684
» 568/29	3706

	Čís.
Zm I 574/29	3675
» 576/29	3701
» 584/29	3702
» 600/29	3703
» 601/29	3726
» 642/29	3637
» 654/29	3698
» 666/29	3692
» 680/29	3727
» 686, 687/29	3680
» 708/29	3718
» 730/29	3724
» 795/29	3689
» 799/29	3719

Zm II

Zm II 100/28	3443
» 176/28	3493
» 214/28	3603
» 217/28	3508
» 219/28	3498
» 233/28	3451
» 244/28	3600
» 252/28	3409
» 254/28	3601
» 276/28	3370
» 311/28	3464
» 314/28	3642
» 319/28	3685
» 322/28	3626
» 323/28	3385
» 330/28	3558
» 335/28	3459
» 336/28	3397
» 344/28	3569
» 365/28	3499
» 370/28	3541
» 372/28	3494
» 390/28	3460
» 412/28	3532
» 413/28	3512
» 421/28	3593
» 432/28	3374
» 436/28	3371
» 450/28	3471
» 456/28	3444
» 458/28	3375

	Čís.
Zm II 462/28	3391
» 465/28	3388
» 466/28	3656
» 470/28	3426
» 477/28	3383
» 478/28	3368
» 479/28	3392
» 484/28	3477
» 485/28	3492
» 486/28	3433
» 487/28	3400
» 6/29	3438
» 9/29	3525
» 11/29	3653
» 13/29	3579
» 14/29	3547
» 15/29	3602
» 16/29	3559
» 22/29	3427
» 23/29	3491
» 24/29	3590
» 27/29	3513
» 32/29	3461
» 45/29	3475
» 46/29	3472
» 47/29	3604
» 52/29	3627
» 54/29	3580
» 56/29	3445
» 57/29	3620
» 59/29	3704
» 62/29	3487
» 63/29	3621
» 65/29	3693
» 66/29	3514
» 67/29	3425
» 68/29	3632
» 70/29	3538
» 72/29	3650
» 73/29	3694
» 75/29	3555
» 79/29	3480
» 81/29	3481
» 82/29	3465
» 83/29	3609
» 87/29	3584
» 89/29	3607
» 99/29	3591

	Čís.
Zm II 100/29	3614
» 102/29	3615
» 103/29	3638
» 104/29	3523
» 105/29	3539
» 113/29	3473
» 115/29	3562
» 117/29	3612
» 118/29	3681
» 129/29	3564
» 132/29	3561
» 140/29	3577
» 148/29	3587
» 155/29	3598
» 164/29	3691
» 165/29	3633
» 166/29	3707
» 170/29	3567
» 174/29	3588
» 182/29	3585
» 184/29	3592
» 192/29	3651
» 201/29	3728
» 208/29	3643
» 210/29	3586
» 211/29	3663
» 214/29	3644
» 217/29	3648
» 224/29	3599
» 231/29	3671
» 233/29	3711
» 238/29	3677
» 243/29	3660
» 256/29	3708
» 263/29	3712
» 294/29	3657
» 299/29	3676
» 332/29	3720
» 336/29	3729
» 338/29	3725
» 346/29	3715
» 353/29	3664
» 371/29	3699
» 51/28	3686

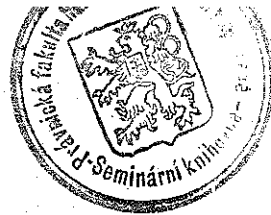
N II

N II 68/28	3367
» 48/29	3533

	Čís.		Čís.
Nd I			
		» 16/29	98 dis.
		» 18/29	94 dis.
Nd I 104/29	3432	» 20/29	99 dis.
» 286/29	3556	» 21/29	100 dis.
		» 27/29	91 dis.
Nd II			
		» 28/29	92 dis.
Nd II 47/29	3478	» 29/29	93 dis.
» 105/29	3665	» 31/29	88 dis.
» 173/29	3721	» 32/29	101 dis.
Ds I			
Ds I 7/25	80 dis.	Ds II	
» 15/28	82 dis.	Ds II 10/28	79 dis.
» 16/28	81 dis.	» 12/28	86 dis.
» 17/28	78 dis.	» 1/29	83 dis.
» 10/29	89 dis.	» 2/29	84 dis.
» 11/29	85 dis.	» 4/29	95 dis.
» 13/29	90 dis.	» 5/29	87 dis.
» 14/29	97 dis.	» 6/29	96 dis.
		» 8/29	102 dis.

Tiskové chyby:

Stránka	14. řádka	16. zdola	správně	»dokazování«	místo	»dotazování«.
» 28.	»	16. shora	správně	»soudem«	místo	»rozsudek«.
» 28.	»	21. shora	správně	»vazba«	místo	»sazba«.
» 66.	»	19. zdola	správně	»v § 68 tr. zák.«	místo	»v § 58 tr. zák.«
» 106.	»	14. zdola	správně	»věc«	místo	»vše«.
» 125.	»	19. shora	správně	»nalézacího soudu«	místo	»nalézacího«.
» 133.	»	3. shora	správně	»podle § 181«	místo	»podle § 11«.
» 136.	»	8. shora	správně	»úplatku«	místo	»poplatku«.
» 150.	»	22. zdola	správně	»s rozbitými«	místo	»rozbitými«.
» 152.	»	12. zdola	správně	»způsobem«	místo	»způsobem«.
» 182.	»	15. a 21. zdola	správně	»vlastnosti«	místo	»platnosti«.
» 204.	»	3. zdola	správně	»vydavatelem«	místo	»vydatelem«.
» 216.	»	4. shora	správně	»k pojmu«	místo	»z pojmu«.
» 248.	»	17. shora	správně	»činí za«	místo	»činí se«.
» 281.	»	17. zdola	správně	»§ 2 g)«	místo	»§ 22 g)«.
» 298.	»	19. shora	správně	»prodátel«	místo	»dovolatel«.
» 319.	»	5. shora:	Před právní větou rozh. čís. 3502 přijde jako poslední odstavec důvodů rozh. čís. 3501: »Z moci úřední byl opraven výrok rozsudku, pokud zařizuje postoupení věci okresnímu soudu v Náchodě k dalšímu jednání podle § 497 tr. zák., poněvadž podle § 485 tr. ř. v souzeném případě, kde jde o přestupek obsahem tiskopisu spáchaný, jest příslušným okresním soud v sídle sborového soudu prvé stolice, v jehož obvodu byl přestupek spáchan.«			
» 375.	»	17. shora	správně	»487 až 499«	místo	»487 a 499«.
» 408.	»	4. shora	správně	»constitutum«	místo	»constitutum«.
» 428.	»	3. shora	správně	»nenasvědčuje«	místo	»nasvědčuje«.
» 452.	»	3. zdola	správně	»nevyžadují-li«	místo	»nevyžadují«.
» 459.	»	9. zdola	správně	»kromě«	místo	»Kromě«.
» 518.	»	8. zdola	správně	»a o ní«	místo	»a ní«.
» 570.	»	3. shora	správně	»duševní«	místo	»duševně«.
» 571.	»	1. shora	správně	»a písemný«	místo	»o písemný«.
» 571.	»	9. shora	správně	»vědecká«	místo	»svědecká«.
» 583.	»	16. shora	správně	»za vinu«	místo	»k vinu«.
» 597.	»	1. shora	správně	»zastupitelných«	místo	»zastupitelských«.
» 611.	»	6. zdola	správně	»za brzké«	místo	»na brzké«.
» 634.	»	1. zdola	správně	»§ 2 písm. g)«	místo	»§ 2 písm. b)«.
» 653.	»	1. shora	správně	»použité«	místo	»použití«.
» 703.	»	3. zdola	správně	»rozuměj«	místo	»rozuměl«.
» 719.	»	2. zdola	správně	»obžalovaných«	místo	»obžalovaným«.
» 734.	»	22. zdola	správně	»§ 98 b«	místo	»§ 88 b)«.
» 750.	»	14. zdola	správně	»hypotekárními«	místo	»hypotéterními«.
» 759.	»	11. zdola	správně	»neznamená«	místo	»naznamenají«.
» 787.	»	20. zdola	správně	»advokátní«	místo	»obzvláštní«.
» 788.	»	3. zdola	před slovo	»předmět«	přijde slovo	»týž«.
» 807.	»	3. shora	správně	»ho«	místo	»to«.
» 811.	»	17.—18. shora	správně	»odvolatel«	místo	»odvolatí«.
» 814.	»	4. shora	správně	»vlastním«	místo	»vlastníkem«.
» 817.	»	18. shora	před slovo	»povolání«	přijde slovo	»povinnosti«.

Čís. 3365.

Zmateční stížnost, podanou v menšinovém jazyku obhájcem obžalovaného, který udal při zodpovědném výslechu, že jest národnosti české, jest odmítnouti podle čl. 4 odst. třetí nař. čís. 17/26.

(Rozh. ze dne 3. ledna 1929, Zm I 646/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 11. září 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 129 I. b) tr. zák.

Důvody:

Obžalovaný, jenž podává, jsa zastoupen obhájcem vykázaným plnou mocí, zmateční stížnost v jazyku německém, prohlásil k protokolu před vyšetřujícím soudcem krajského soudu v Jičíně, že jest národnosti české, a toto udání neodvolal ani při hlavním přelíčení, jakž vyplývá z protokolu. Platí proto pro stěžovatele zásada § 1 zák. ze dne 29. února 1920, čís. 122 sb. z. a n., že jazyk československý je jazykem státním, oficiálním, v němž se děje úřadování všech soudů. Poněvadž stěžovatel není příslušníkem národní a jazykové menšiny, nemůže se dovolávat ustanovení § 2. zák., pokud se týče II. hlavy vládní nařízení ze dne 3. února 1926, čís. 17 sb. z. a n. a jest v souzeném případě použití čl. 4 třetí odst. nařízení, jež káže odmítnouti podání, které učiní za stranu právní zástupce v jiném než státním jazyku, jako nehodící se, by o něm bylo po zákonu zahájeno jednání. Rozhodným jest jazyk strany, nikoliv jazyk, jehož užívá zmocněnec neb zástupce (čl. 17 uv. vládního nař.).

Čís. 3366.

Porušení předpisu § 318 tr. ř., nebyla-li do hlavní otázky na zločin vraždy pojata zákonná známka, že obžalovaný jednal proti napadenému v úmyslu, by ho usmrtil, jest zmatkem čís. 6 § 344 tr. ř., třeba byli porotci poučeni, že, zodpoví-li otázku na vraždu kladně, odpadá zodpovězení otázky na zabití a na přečin § 335 tr. zák.

(Rozh. ze dne 3. ledna 1929, Zm I 740/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu jako porotního soudu v Mostě ze dne 4. října 1928, pokud jím byl

obžalovaný uznán vinným zločinem vraždy prosté podle § 134 a 135 č. 4 tr. z., zrušil tento výrok rozsudku a jemu za základ sloužící výrok porotců k první hlavní otázce, jakož i výrok porotců k dodatkové otázce, pokud jde o pohutky nízké a nečestné při zločinu vraždy, a výrok o trestu smrti, a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl v příštím porotním období. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Odsuzujícímu výroku pro zločin vraždy prosté ve smyslu § 134 a 135 č. 4 tr. zák. vytyká zmateční stížnost, dovolávajíc se důvodů zmatečnosti č. 4, 5, 6, 9, 10, 11 a 12 § 344 tr. ř., porušení předpisu § 318 tr. ř. tím, že do první hlavní otázky na zločin vraždy, k níž bylo odpověděno osmi hlasy kladně, nebyla pojata zákonná známka, že obžalovaný jednal proti Františku H-ovi v úmyslu, by ho usmrtil. V pravdě uplatňuje zmateční stížnost touto námitkou důvod zmatečnosti podle č. 6 § 344 tr. ř. a nelze ji v tomto směru upřít oprávněnost. Na obžalovaného byla podána obžaloba pro zločin vraždy prosté ve smyslu § 134 a 135 č. 4 tr. zák., spáchaný tím, že v noci na 29. února 1928 v Ch. střeliv třikrát z revolveru proti Františku H-ovi jednal proti člověku v úmyslu, by ho usmrtil, takovým způsobem, že z toho nastala smrt Františka H-a. Podle § 318 tr. ř. směřuje hlavní otázka k tomu, zda jest obžalovaný vinen činem obžalobou mu za vinu kladeným, a nutno v tuto otázku pojmouti všechny známky trestného činu v zákoně uvedené. K těmto zákonným znakům patří při zločinu vraždy úmysl, usmrtití člověka, a musí tedy i tato pro subjektivní stránku činu rozhodná náležitost do otázky býti pojata, má-li otázka vyhověti požadavkům § 318 tr. ř. Těmto požadavkům však neodpovídá otázka daná porotcům, neboť zněla, zdali obžalovaný, střeliv třikrát z revolveru proti Františku H., jednal proti člověku v úmyslu takovým způsobem, že z toho nastala smrt Františka H-a; avšak další důležitá náležitost, že se jeho úmysl nesl k usmrcení člověka, byla z otázky vynechána, takže z ní vůbec seznati nelze, v jakém úmyslu obžalovaný čin předsevzal, a zdali jej obzvláště předsevzal v úmyslu § 134 tr. zák. předpokládaném, »aby člověka usmrtil«. Je na snadě, že na takovémto vadném podkladě založený odsuzující rozsudek pro zločin vraždy před zákonem obstáti nemůže a nemění nic na tom okolnost, že porotci podle zprávy krajského soudu v Mostě ze dne 12. prosince 1928 byli prý poučeni, že »jestliže zodpovědí otázku na vraždu kladně, odpadá zodpovězení otázky pro zabití a pro zločin podle § 335 tr. zák.«; vždyť první hlavní otázka, která podle oné zprávy jako otázka na vraždu znějící porotcům byla dána, neobsahovala skutkové náležitosti zločinu vraždy, a bylo proto i porotcům udělené poučení mylné, pokud vycházelo z předpokladu, že jim tato otázka byla dána. Ježto není nade vše pochybnost zřejmo, že toto porušení formy nemohlo míti na rozhodnutí účinek obžalovanému škodlivý, jest napadený rozsudek zmatečný.

podle č. 6 § 344 tr. ř. a bylo proto, ježto se bez nového hlavního přeličení obejíti nelze, za předpokladů § 5 novely k tr. ř. zmateční stížnosti v tomto bodu vyhověti již v zasedání neveřejném a uznati, jak se stalo.

Čís. 3367.

Pokud nelze povolití navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k podání zmateční stížnosti (§ 364 tr. ř.), neudal-li obžalovaný při svém předvedení ředitele trestnice správně, oč jde.

(Rozh. ze dne 3. ledna 1929, N II 68/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací nepovolil v neveřejném zasedání k žádosti obžalovaného navrácení v předešlý stav k ohlášení zmateční stížnosti proti rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 8. března 1928, jímž byl uznán vinným zločinem krádeže podle § 171, 176 II a) tr. zák.,

neboť:

Obžalovaný byl, jak sám připoustí, po vynesení rozsudku o opravných prostředcích poučen. Podle spisu dal se obžalovaný skutečně dne 8. března 1928 předvésti k řediteli trestnice na Mírově s tím, že byl vybídnut, by proti rozsudku do 3 dnů podal námitky, nesdělil však řediteli trestnice, o jaký rozsudek se jedná a ani věc bližší neobjasnil. Podle spisu byl obžalovaný předán dne 27. dubna 1928 do trestnice v Leopoldově, kdež dne 4. července 1928 napsal odvolání, které došlo ke krajskému soudu v Olomouci dne 7. července 1928 a bylo pak rozhodnutím mor. sl. vrchního zemského soudu ze dne 19. července 1928 jako opožděné odmítnuto. Dne 20. srpna 1928 došla ke krajskému soudu v Olomouci žádost obžalovaného o navrácení v předešlý stav, která byla vyřízena rozhodnutím mor. sl. vrchního zemského soudu ze dne 7. září 1928, dne 14. října 1928 došlo ku krajskému soudu v Olomouci podání obžalovaného, v němž tvrdí, že žádal ředitele trestnice o zaslání zmateční stížnosti a že žádá o vyšetření věci, která byla vinou trestnice opožděna. Vyslechnut o obsahu podání toho udal obžalovaný, že se podáním tím domáhá navrácení v předešlý stav k opovědi zmateční stížnosti. Podle § 364 tr. ř. lze povolití navrácení v předešlý stav pro projití lhůty k opovědi opravných prostředků jen tehdy, prokáže-li obžalovaný, že mu bylo nemožno jen pro nepřekonatelné okolnosti bez jeho viny lhůtu dodržeti, když po pominutí překážky do 3 dnů o ně požádá a zároveň opravný prostředek — zmateční stížnost — ohlásí. Obžalovaný měl, jak ze shora uvedeného stavu věci na jevo vychází — byť i bylo pravdivým to, co udává o svém předvedení dne 8. března 1928 — vícekrát příležitost o navrácení v předešlý stav požádati a promeškal proto 3denní k tomu stanovenou lhůtu a neprokázal, že mu to jen bez jeho zavinění pro nepřekonatelné okolnosti možno nebylo, neboť již při svém předvedení dne 8. března 1928 neudal řediteli správně, oč jde, takže ten se musel dotazovati teprve krajského soudu. Nejsou tudíž splněny předpoklady § 364 tr. ř.

Čís. 3368.

Osobní poměry obžalovaného jsou pro přípustnost policejního dohledu nerozhodnými (§ 4 zák. ze dne 10. května 1873, čís. 108 ř. zák.).

(Rozh. ze dne 10. ledna 1929, Zm II 478/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného Viléma Č-ého do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 2. října 1928, jímž byli uznáni vinnými Vilém Č. a Rudolf N. zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., a zamítl odvolání Rudolfa N-e z výroku, jímž vysloveno, že může býti dán pod policejní dohled. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Obžalovaný Rudolf N. odůvodnil odvolání z výroku, jímž vyslovena přípustnost policejního dohledu, tím, že by jako cestující policejním dohledem příliš trpěl. Než osobní poměry obžalovaného jsou při rozhodování otázky přípustnosti policejního dohledu nerozhodnými, rozhodným jest jen, že N. byl pro majetkové delikty opětovně trestán a že jeví se proto nebezpečným pro majetek (§ 4 zák. ze dne 10. května 1873, čís. 108 ř. zák.); bylo proto odvolání N-ovo zamítnuto.

Čís. 3369.

Zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř. pro vadnost, jelikož se rozsudek nezabývá základním znakem skutkové podstaty trestného činu (úmyslem způsobiti škodu při podvodu), a proto, že soud nepoužil § 265 tr. ř. a nepostupoval podle ustanovení § 6 čís. 4 zák. o podmíněném odsouzení.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1929, Zm I 752/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záchytný zákon právem: Rozsudkem okresního soudu v Plánici ze dne 21. března 1928, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podvodu podle § 197 a 461 tr. zák., byl porušen zákon v ustanoveních §§ 197 a 461 tr. zák., § 265 tr. ř. a § 6 čís. 4 zákona ze 17. října 1919, č. 562 sb. z. a n., rozsudek se zrušuje a věc se odkazuje okresnímu soudu v Plánici k novému pojednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Plánici ze dne 21. března 1928 byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., jehož se dopustil tím, že v říjnu 1926 lstivým předstíráním a jed-

náním uvedl hostinského J. N-e v P. v omyl, uváděje, že zaplatí, až dostane vyplacenou zálohu na životní pojistku, kterou uzavřel, a že pak bez zaplacení odešel, čímž J. N. škodu na svém majetku 200 Kč nepřefeb vyšující utrpěl. Rozsudek vešel v moc práva. Důvody rozsudku uvádějí, že soud vzal na základě výpovědí svědků Josefa a Marie N-ových, kteří seznali, že obžalovaný, když měl platiti útratu 107 Kč, lstivě jim předstíral, že uzavřel životní pojistku s Dr. E-em na 50.000 Kč, že je třeba ještě podpisu jeho paní a že pak dostane vyplacenou zálohu a že zaplatí, a Dr. E. E-a, který seznal, že pojistku s obviněným neuzavřel, nýbrž že si dal učiniti písemnou nabídku, protože se H-a nemohl zbavit, za prokázáno, že se obviněný dopustil přestupku podle §§ 197 a 461 tr. zák., a že ho proto uznal vinným. V rozsudku dále uvedeno doslovně toto: Protože čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných, vyslovena ztráta práva volebního do obcí, a protože obviněný byl pro týž delikt již jednou odsouzen a přiznáno mu bylo dobrodiní podmíněného odsouzení a obviněný spáchal týž čin z pohnutek nízkých a nečestných, není naděje na polepšení bez výkonu trestu a proto nemohlo mu býti přiznáno podmíněné odsouzení. Rozsudek jest vadným především z toho důvodu, že se vůbec neobírá základním znakem skutkové podstaty podvodu, úmyslem způsobiti škodu; není tato náležitost ani vyčtena ve výroku rozsudku, aniž jest o ní zmínka v rozsudkových důvodech. Rozsudek zjišťuje jen lstivé předstírání a, že oklamání utrpěl škodu. To však nestačí ke skutkové podstatě, nýbrž musí býti zjištěn i úmysl obviněného k poškození oklamání a, že škoda měla nastati (nebo povstala) ze lstivého předstírání, že oklamání lstivým předstíráním obviněného byl pohnut k jednání neb opomenutí, z něhož pro něho škoda buď na majetku nebo na právech měla nastati. Také v tomto směru zavdává rozsudek podnět k pochybnostem, neboť podle výroku pozůstává lstivé předstírání obviněného v tom, že uváděl, že zaplatí, až dostane vyplacenou zálohu na životní pojištění; jež uzavřel. Podle důvodů rozsudkových tak uváděl teprv, když měl platiti, tedy, když útratu (cech) 107 Kč již byl udělal. Soud nepřihlížel při tom k odchýlnému v podstatě údaji trestního oznámení, že když útrata obviněného činila kolem 40 Kč a poškozený obviněného o placení upomínal, obviněný prohlásil, že mu zaplatí, jakmile obdrží od Dr. E-a prvou splátku na pojištění, které s ním uzavřel. Podle toho by uvedení poškozeného v omyl lstivým předstíráním spadalo do doby dřívější, než jak rozsudek za to má, a má proto přesné zjištění, kdy se obviněný lstivého předstírání dopustil, důležitý význam pro posouzení příčinné spojitosti lstivého předstírání s nastalou škodou, po případě i pro posouzení úmyslu, jaký obviněný se lstivým předstíráním spojoval. Obviněný podvodný úmysl popírá, tvrdě, že jde jen o poměr soukromý. Bylo proto povinností soudu, by se oněmi otázkami zabýval a skutková zjištění pro zodpovědní otázek těch učinil. Z toho, co rozsudek uvádí, skutková podstata podvodu ještě neplyne a spočívá proto odsuzující výrok na nesprávném pojetí ustanovení § 197 a 461 tr. zák.

Rozsudek jest však závadným i v druhém směru: Čin byl podle správného zjištění rozsudku spáchán v říjnu 1926. Podle trestního listku byl obviněný odsouzen rozsudkem okresního soudu v Prachaticích ze

dne 21. ledna 1927 pro přestupek podvodu podle § 461 tr. zák. do vězení na 5 dní podmíněčně; podle trestních spisů okresního soudu v Prachaticích jsou údaje trestního lístku správné, zkušební doba běží do 10. února 1929. Poněvadž čin, pro nějž byl obžalovaný odsouzen rozsudkem okresního soudu v Plánici, byl spáchán před vynesením rozsudku okresního soudu v Prachaticích, měl okresní soud v Plánici při výměře trestu použití ustanovení § 265 tr. ř., což se však nestalo. Tato chyba měla v zápětí druhou chybu: rozsudek odepírá podmíněný odklad výkonu trestu s odůvodněním, »že obviněný pro týž delikt byl již jednou odsouzen podmíněně a obviněný spáchal týž čin z pohnutek nízkých a nečestných«. Rozsudek sice neuvádí, který to byl rozsudek, jímž byl obviněný již jednou pro týž čin odsouzen podmíněčně, než podle obsahu spisů jde bez pochyby o řečený rozsudek okresního soudu v Prachaticích. Poněvadž čin uvedený v rozsudku okresního soudu v Prachaticích, byl spáchán před vydáním rozsudku okresního soudu v Prachaticích, jest odůvodnění odepření podmíněného odkladu výkonu trestu právně mylné a mělo býti postupováno podle ustanovení § 6, čís. 4 zákona ze 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. Bylo proto podle § 33 ve smyslu §§ 292 a 479 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 3370.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 81 tr. zák. nestačí, že vzpírání se pachatelovo (škubání řetízky při poutání) znesnadňuje služební výkon vrchnostenské osoby, nýbrž musí býti použito násilí nejen proti služebnímu výkonu, nýbrž i proti osobě vrchnostenské samé; musí tu býti vědomí a vůle pachatelova dočknouti se skutečně vyvinutým násilím buď přímo neb aspoň nepřímo, přece však s fyzickým účinkem vrchnostenské osoby.

Městský strážník jest formálně oprávněn stíhat a zatknouti podezřelou osobu, dopustivší se trestného činu v obvodu, pro nějž je ustanoven, i mimo tento obvod; pokud vyvíjí podle § 2 e) tr. zák. omyl pachatelův ohledně tohoto oprávnění.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1929, Zm II 276/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 2. dubna 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 81 tr. zák., přestupkem podle § 312 tr. zák. a přečinem podle § 1 zák. ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., pokud čelila proti odsouzení obžalovaného pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto bodě, následkem toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících jako zmátečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávněnost, pokud s hlediska důvodu čís. 9 a) § 281 tr. ř. uplatňuje zmátečnost výroku odsuzujícího obžalovaného pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. Skutkový děj, pro nějž byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., rozpadá se podle rozsudkových zjištění ve dvě dějství: nejprve zastal M-cký městský strážník R. obžalovaného ve Š. v hospodě, prohlásil ho — jsa oděn ve stejnokroj — jménem zákona za zatčena; obžalovaný nechtěl se dáti zatknouti, svědek mu chtěl dáti želízka, obžalovaný ho oběma rukama prudce strčil do prsou, takže strážník zavravoral a v tom obžalovaný uprchl, zmařiv takto úřední výkon strážníkův. Druhé dějství nastalo, když strážník obžalovaného pronásledoval a dostihl a přes to, že se obžalovaný bránil a řetízky sem tam škubal, ho posléze spoutal. Při tom, jak se obžalovaný bránil spoutání, utrpěl strážník R. dva škrábance na ruce, jež byly soudním lékařem prohlášeny za lehké zranění. Jen při tomto druhém postupu obžalovaného jest tedy zjištěn výsledek, jenž by byl důvodem pro použití vyšší trestní sazby § 82 tr. zák., kdežto čin obžalovaného, jenž se udál před tím, v hospodě, ždouchnutí strážníka do prsou, byl by sám o sobě trestným jen podle nižší, prvé sazby tohoto §. Ohledně prvého dějství — ždouchnutí strážníka do prsou — uplatňuje zmáteční stížnost, nehledíc k nepřipustnému pokusu doličovati nesprávnost zjištění nalézacího soudu, že obžalovaný neměl zlého úmyslu, jsa předsevzítí úřední nebo služební výkon. Pokládal ho proto ve Š. jen za úřední povahy prostého, nepřátelsky s ním smýšlejícího občana a mylně měl za to, že se smí brániti proti tomu, když ho strážník chtěl dostati do blízkého m-ckého obvodu, by tu mohl proti němu úředně zakročiti. Tuto výtku chybícího zlého úmyslu, ovšem z důvodu, že pozbyl pro strach a bolest následkem týrání, když ho strážník R. na m-ckém území na útěku dohonił, vůbec smyslů a jen instinktivně se proti týrání bránil, uplatňuje stěžovatel i v příčině druhé části děje. Kromě této výtky činí stěžovatel na tomto místě i výtku další, uplatňovanou důvodem zmátečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., že totiž okolnost, že se obžalovaný, byv strážníkem znovu dostižen, bránil spoutání a škubal rukama sem tam řetízky, při čemž strážníkovi R-ovi způsobil dva lehké škrábance, není činným odporem, aspoň ne činným odporem namířeným nepřímo proti osobě strážníkově, nýbrž že šlo spíše jen o překážky, které obžalovaný kladl svému spoutání, jež však nebyly nikterak namířeny proti strážníkovi. Tato výtku je do jisté míry odůvodněna. I když je zjištěno, že obžalovaný při tom, když rukama a řetízky sem tam škubal, způsobil strážníkovi lehké škrábance na ruce, není tím bezpečně zjištěn základ pro pojímání onoho škubání řetízky za činný odpor proti osobě strážníkově, neboť k poranění mohlo stejně snadno dojiti, i když snad obžalovaný takovým škubáním řetízky strážníkovi jen znesnadňoval svoje spoutání. Nestačí totiž ke skutkové podstatě zločinu podle § 81 tr. zák., že vzpírání se pachatelovo znesnadňuje služební výkon vrchnostenské osoby; k dosažení tohoto zákonem výtče-

ného a pachatelem zamýšleného účelu trestného činu musí být použito násilí nejen proti tomuto služebnímu výkonu, nýbrž i proti osobě vrchnostenské samé a nestačí, že tato po případě musí použít větší síly a tělesné námahy nebo větší obratnosti, by tento výkon provedla, nýbrž musí být zjištěny okolnosti, z nichž by vycházelo, že měla být postižena vrchnostenská osoba na své tělesné nedotknutelnosti fyzickým účinkem násilného odporu pachatelova, jež se teprve tím stává »skutečným násilným vztažením ruky«. Vždyť zlý úmysl k tomuto zločinu vyžadovaný není naplněn již vědomím a vůlí pachatelovou, jež se nesou ke zmaření služebního výkonu vrchnostenské osoby, neboť to jest konečný účel činu, nýbrž musí tu být i vědomí a vůle pachatelova, vrchnostenské osobě skutečným násilným vztažením ruky se vzepřít, čemuž bez extensivního výkladu těchto zákonem použitých znaků lze jen tak rozumět, že jest tu vědomí a vůle pachatelova dotknouti se skutečně vyvinutým násilím buď přímo nebo aspoň nepřímo, přece však s fyzickým účinkem vrchnostenské osoby. V pouhém škuhání řetízky při pouštění, jak jest tu zjištěno, nemusí však být tyto náležitosti skutkové podstaty zločinu podle § 81 tr. zák. naplněny, ačkoliv ovšem vyloučeny nejsou. Zjistiti případné bližší okolnosti čin provázející a jej v onom smyslu vyznačující a usouditi z nich po případě na zlý úmysl obžalovaného v onom smyslu a podle toho i na skutkovou náležitost skutečného násilného vztažení ruky ve smyslu shora výtčeném lze jen na základě nového hlavního přelíčení u soudu prvé stolice, k němuž jest proto případ, týkající se odporu obžalovaného při spoutání, odkázati k novému projednání a rozhodnutí. V příčině této části děje, podmiňující použití vyšší trestní sazby § 82 tr. zák. jest již z tohoto důvodu nutno zrušiti rozsudek prvé stolice.

Je-li však již samo sebou povážlivým, ponechati odsuzující výrok, jež nutno ve příčině jedné části děje zrušiti, v ostatní části děje, celkem jednotného, v platnosti, přistupuje k tomu další závada stížností uplatňovaná ohledně oné první části odporu. Otázkou omylu co do oprávněnosti strážníka R-a, zakročovati proti stěžovateli na území Š-ském nezabývá se totiž napadený rozsudek vůbec. V tom směru byla by tedy na místě výtka neúplnosti rozsudku po rozumu důvodu zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř., který stěžovatel sice číselně neuplatňuje, nicméně svými vývody dosti zřetelně napovídá a jest jen zkoumati, zda je tu formální předpoklad pro uplatnění tohoto důvodu, totiž obhajoba, pokud se týče tvrzení obžalovaného před soudem nalézacím. Z protokolu o hlavním přelíčení, pokud se týče z protokolu obviněného před soudcem vyhledávajícím neplyne sice jasně, že se stěžovatel na svou obhajobu dovolával onoho omylu, avšak podle výpovědi svědka R-a, který při hlavním přelíčení udal totéž, co ve svém protokolu, že obžalovaný F., když ho svědek prohlásil v hospodě, ležící již na Š-ském území, za zatčena, vyskočil s lavice a křičel, že svědek nemá práva zatýkati ho na cizím území, nemůže být o tom pochyby. Při hlavním přelíčení vyšla tedy tato obhajoba obžalovaného na jevo a bylo se proto zalézacím soudu jí obírat, pokud ji obžalovaný výslovně neodvolal. Námitka omylu, pokud se týče nedostatku zlého úmyslu není předem bez rozhodné důležitosti. Není sice pochybné, že svědek R. byl tenkrát ve službě jako

městský strážník obce M., v uniformě, když se jal obžalovaného stíhati, a stejně jest připustiti, že svědek R. byl formálně v důsledcích ustanovení §§ 415, 452 a 175 čís. 2, 177 tr. ř. oprávněn stíhati a zatknouti podezřelého obžalovaného, který se dopustil přestupku nedovoleného návratu na území obce M-cké a v dalším i urážky strážce na rozhraní obce Š-ské, kamž z M. unkl, pronásledován strážníkem i mimo obvod města M. Avšak nerozřešenou zůstala otázka, pokud se obžalovaný snad mohl domnívati a domníval, že strážník R. není oprávněn stíhati ho za hranice obce M-cké, tedy mimo území vlastní úřední působnosti strážníka a tam ho zatýkati a pokud lze mu v té příčině přiznati omyl jako omyl skutkový, zlý úmysl vylučující, pokud se týče jako omyl v předpisech jiného oboru práva než zákona trestního (§ 2 písm. e), § 3 tr. zák.). Pro přiznání, pokud se týče posouzení takového omylu postrádá zrušovací soud jakéhokoliv zjištění v důvodech napadeného rozsudku a proto je třeba i z této úvahy rozsudek zrušiti v celém rozsahu odsouzení pro zločin podle § 81 tr. zák. a věc vrátiti soudu první stolice, poněvadž se neobejde bez nového hlavního přelíčení (§ 288 poslední věta 3. bodu tr. ř.). Při novém projednání věci bude též míti zření k hájení se obžalovaného, že se bránil jen instinktivně proti týrání se strany strážníka R-a, když ho tento na útěku na území m-ckém zatýkal a že mu i tu chyběl zlý úmysl v § 81 tr. zák. vyžadovaný.

Čís. 3371.

Zákon nevyžaduje, by činnost všech spolupachatelů (loupeže) byla rovnocenná; s hlediska § 192 tr. zák. stačí, že více osob vědomě spolupůsobí za stejným cílem; není třeba, by se každý spolupachatel ve smyslu § 192 tr. zák. osobně dopustil zjevného násilí; stačí je-li skutečnému pachateli v dohodě s ním po boku, věda, že tento s ním jako se svým pomocníkem počítá a že takto aspoň nepřímo přispívá k provedení činu.

Uvedení v trapný stav může být přivedeno děle trvajícím zlým nakládáním nebo nebezpečným vyhrožováním; jde tu o dvě možnosti, z nichž již každá o sobě může naplniti pojem »trapného stavu«.

»Zlé nakládání« ve smyslu § 195 tr. zák. nemusí být takové inženýry, by se přímo rovnalo mučení a mělo v zápětí těžké poranění tělesné, aniž musí trvati zvlášť dlouhou dobu, jen když bylo takovým, že buď délkou svého trvání nebo svou silou délkou trvání nahrazující, přivedilo u napadeného mocnější pocit bolesti nebo tělesné trýzně (uvedlo ho v trapný stav).

Jde o uplatňování zmatku čís. 12 § 344 tr. ř., nikoliv čís. 11 § 344 tr. ř., dovozuje-li zmateční stížnost, že čin byl neprávem podřaděn § 195 tr. zák., poněvadž napadený nebyl uveden v trapný stav.

Porušení předpisů §§ 318—323 tr. ř. nepřipuštěním otázky tvoří bez ohledu na to, zda návrh v tom směru byl učiněn čili nic, zvláštní důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 6 tr. ř. a nelze okolnost tu uplatňovati s hlediska všeobecného důvodu zmatečnosti podle § 344 čís. 5 tr. ř.

§ 320 tr. ř. vylučuje, by současně s hlavní otázkou byla kladena též otázka eventuální odpovídající jen z části tvrzeným skutečností, bez ohledu na další skutečnosti rovněž tvrzené, jež v celku, netvořící skutkovou podstatu jiného trestního zákona, který není přísnějším, než zákon uvedený v obžalovacím spise, jsou plně již vyčerpány hlavní otázkou.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1929, Zm II 436/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku porotního soudu v Moravské Ostravě ze dne 4. září 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými: Jan M. zločiny loupeže dokonané a nedokonané podle §§ 8, 190, 192, 194, 195 tr. zák., krádeže nedokonané podle §§ 8, 171, 173, 174 I a), II a), c), 176 II a) a 179 tr. zák., podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a) b) tr. zák. a přestupky podle §§ 2, 32, 36 zbroj. pat., Alois M. zločinem loupeže podle §§ 190, 192, 194, 195 tr. z. a přestupky podle §§ 2, 32 a 36 zbroj. pat., a Bohuslav M. zločiny loupeže dokonané a nedokonané podle §§ 8, 190, 192, 194, 195 tr. zák. a krádeže dokonané a nedokonané podle §§ 8, 171, 173, 174 I a), II a), c), 176 II c) a 179 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného Jana M-a uplatňuje jedině důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 6 tr. ř. a shledává jej v tom, že porotní soud nedal prý porotcům patřičnou otázkou možnost, by se vyjádřili, zda nabyli přesvědčení o vině stěžovatele též v tom směru, že farář M. bil a takto ho svým jednáním uvedl v trapný stav. Zmateční stížnost však nedbá doslovu 2. hlavní otázky, týkající se stěžovatele, upravené přesně podle ustanovení § 318 tr. ř., která, zdůrazňujíc poměr spolupachatelství s ostatními obžalovanými slovy: » . . . . že s třemi společníky . . . . ve společnosti jako spolulupiči . . . .«, zní ke konci: » . . . při čemž Albín M. déle trvajícím zlým nakládáním a nebezpečným vyhrožováním byl v trapný stav vydán«. Soud použil práva příslušejícího mu podle § 323 odst. druhý tr. ř., pojava náležitost ke zodpovězení podle § 322 tr. ř. nutnou do otázky hlavní. Že porotcům poučení o možnosti vyloučení oné přitěžující okolnosti bylo dáno a že se porotci zevrubně zabývali také onou přitěžující okolností zločinu, jest patrné z jejich odpovědi na otázky. Ač všemi 12 hlasy u všech obžalovaných bylo odpověděno kladně na otázku viny, u každého z nich, též u stěžovatele, vždy některý z porotců hlasoval pro vyloučení skutečnosti »v trapný stav byl vydán«. Pokud stížnost uplatňuje, že stěžovatel faráře M-u vůbec nebil a že je mu proto neprávem přičítáno k tíži, že M-u uvedl v trapný stav, nedoličuje po zákonu ani dovolávaný, aniž který jiný z důvodů zmatečnosti v § 344 tr. ř. výlučně vypočtených, nýbrž zasahuje jen nepřipustně do práva volného hodnocení průvodů, vyhrazeného podle §§ 313 a 326 tr. ř. porotcům. Budiž proto jen mimochodem podotčeno, že

porotci mohli shledati již ve výpovědi svědků Albina M-y a Anny M-ové, podle nichž všichni obžalovaní nakládali zle s Albínem M-ou, podklad pro své přesvědčení stížností napadené. Kromě toho přehlíží stížnost, že podle jasného doslovu § 195 tr. zák. uvedení v trapný stav může býti přivoděno déle trvajícím zlým nakládáním nebo nebezpečným vyhrožováním, takže jde o dvě možnosti, z nichž již každá o sobě může naplniti pojem »trapného stavu«. Porotci přisvědčili k tomu, že stěžovatel uvedl faráře M-u v trapný stav na ten i onen způsob, nejen déle trvajícím zlým nakládáním, nýbrž i nebezpečným vyhrožováním, a tento předpoklad opodstatňující již o sobě »trapný stav« stížnost vůbec neapadá. Jest proto poukaz zmateční stížnosti k tomu, že Miloslav Š. po vynesení rozsudku udal, že jen on a M. faráře M-u pobili, pro rozhodování bezvýznamným, nehledíc k zákazu novot v řízení zrušovacím (§§ 346. 288 čis. 3 tr. ř.). Zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti.

Ani zmateční stížnost obžalovaných Aloisa M-a a Bohuslava M-y není odůvodněna. Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle čis. 5 a 11 § 344 tr. ř. shledává onen v tom, že porotní soud nevyhověl návrhu obhájce, aby porotě byly dány ohledně stěžovatelů dvě otázky: 1. eventuální na krádež, 2. dodatková na »trapný stav«. Než zmatku podle čis. 5 § 344 tr. ř. jest se dovoláváno neprávem. V případě, že podle zákona měla býti připuštěna zvláštní otázka, ať dodatková, ať eventuální, jde, bez ohledu na to, zda návrh v tom směru byl učiněn čili nic, o porušení předpisů §§ 318—323 tr. ř., nepřipuštění otázky jest zvláštním, zákonem stanoveným důvodem zmatečnosti podle § 344 čis. 6 tr. ř. Nelze proto tutéž okolnost uplatňovati s hlediska všeobecného důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 5 tr. ř. Avšak v souzeném případě není tu ani zmatku § 344 čis. 6 tr. ř., jež stížnost má zřejmě na mysli. Co do náležitosti »byl vydán v trapný stav« stačí poukázati na vývody uvedené shora při rozboru zmateční stížnosti Jana M-a; touž měrou platí i tu. Také z doslovu 3. a 4. hlavní otázky, týkajících se stěžovatelů, jakož i z jejich zodpovězení jest zřejmo, že otázky plně odpovídaly předpisům §§ 318, 322 a 323 tr. ř. a že porotci k přitěžující okolnosti »uvedení v trapný stav« zaujali stanovisko zcela jasné. Další porušení předpisu § 320 tr. ř., že nebyla připuštěna eventuální otázka na zločin krádeže ohledně skutku ze dne 10. prosince 1927, dovozuje zmateční stížnost poukazem k tomu, že prý průvodním řízením bylo zjištěno, že stěžovatelé neměli tušení, že se může jednat o použití násilí. Měli prý jen úmyslu provésti krádež u faráře M-y, nebyli zasvěceni do plánů Miroslava Š-y a Jana M-a, kteří podnik zosnovali, a nebyli umluveni zmocniti se majetku faráře M-y násilným způsobem. Úkolem jejich bylo prý jen dbáti toho, by Mir. Š. a Jan M. nebyli při krádeži rušeni; zlého nakládání se prý nesúčastnili. Zmateční stížnost ani v tomto bodě není důvodna. § 320 tr. ř. ukládá porotnímu soudu povinnost, by dal porotcům eventuální otázku, jen pod podmínkou, že byly tvrzeny skutečnosti, podle kterých, kdyby byly pravdivé, spadal by čin obžalovanému za vinu kladený pod jiný trestní zákon, který není přísnějším, než zákon v obžalovacím spise uvedený. Aby se však mohlo za to míti, že takové skutečnosti ve smyslu zákona byly tvrzeny, je patrné, by byly alespoň napovězeny výsledky řízení, buďto zodpovídáním se obžalovaných nebo výsledky

průvodního řízení. V souzeném případě obžalovaný Alois M. doznal při hlavním přelíčení výslovně, že šel dne 10. prosince 1927 s ostatními spoluobžalovanými na faru do P. na peníze, že po cestě byl od Š-y o celém plánu zpraven (Š. doznal, že všichni pachatelé byli umluveni na loupežné přepadení fary), u fary dostal masku, a, když na M-ovo zaklepání farář přišel jim otevřít, vnikl s ostatními do fary. Přiznává, že při tom učinil Miroslav Š. faráři násilí, až ho okrvavil; na výzvu Š-ovou otevřel farář pokladnu, a když mu peníze z krabice vypadly, stěžovatel část jich sesbíral a peníze byly pak též součástí společného lupu. Také obžalovaný Bohuslav M. doznal při hlavním přelíčení, že on to byl, který na dveře fary zaklepal, a, když farář otevřel, zůstal napřed venku hlídati, později však vešel též do fary a také »řnul jednou faráře holí po hřbetě« a pak zase vyšel ven. Když mu byly sděleny předsedou soudu jeho dřívější údaje v přípravném vyšetřování, kde doznal, že loupež byla předem umluvena a úlohy rozděleny, potvrdil správnost tohoto svého dřívějšího doznání. Přiznal tudíž, že mezi pachateli bylo předem ujednáno, že po zaklepání na dveře fary a po jich otevření farářem všichni vpadnou do chodby, Š. že na faráře namířil revolver a vyzve ho, by dal peníze, po zmocnění se peněz že utečou a že loupež skutečně podle předchozí dohody byla provedena. Oním zodpovídáním se obžalovaných — nehlédíc ani k údajům spoluobžalovaných Miloslava Š-y a Jana M-a, jakož i svědků Albína M-y a Anny M-ové — bylo tudíž napovězeno, že se stěžovatelé činně účastnili při loupeži a že k jich úmyslu, zmocnit se cizích věcí movitých, přistoupila též další náležitost skutkové podstaty zločinu loupeže, úmyslně jimi způsobené násilí faráři M-ovi k onomu cíli. Zákon nevyžaduje, by činnost všech spolupachatelů loupeže byla rovnocenná. Skutková podstata loupeže »ve spolku s jedním nebo s několika spoluloupežníky« (§ 192 tr. zák.) jest již naplněna, když více osob vědomě spolupůsobí za tímž cílem, když se spolupůsobení stalo na základě souhlasného projevu vůle ať již výslovného nebo aspoň mlčky naznačeného. Důvodem větší přísnosti zákona jest právě větší nebezpečnost jednání pachatele, který spoléhá na pomoc svých druhů, neboť současná přítomnost a současné působení osob ve spolku jednajících podněcuje jejich odvahu, dává jim pocit větší bezpečnosti a jistoty, zmenšuje nebezpečí překvapení a ulehčuje nutnost překonání naskytnuvších se překážek. Není třeba, by se každý spolupachatel ve smyslu § 192 tr. zák. osobně dopustil zjevného násilí; stačí, je-li skutečnému pachateli v dohodě s ním po boku, věda, že tento s ním jako se svým pomocníkem počítá a že takto aspoň nepřímo přispívá k provedení činu. Soud vycházel ze správného právního hodnocení zodpovídání se stěžovatelů, uznáv, že jejich čin jak podle obžaloby, tak i podle tvrzených jimi skutečností úplně odpovídá doslovu třetí a čtvrté hlavní otázky. Poukazovalť zodpovídání se všech obžalovaných, posuzuje-li se v celku, na loupež. Nejde zajisté o krádež, když maskovaní lidé s revolvéry vniknou do budovy (fary) a když celkový stav poukazuje na úmysl obžalovaných odnít věci cizí s použitím násilí za společné součinnosti. Nebylo proto podkladu pro eventuální otázku na krádež. I doslov § 320 tr. ř. vylučuje, by současně s hlavní otázkou byla dána též otázka eventuální odpovídající jen z části tvrzeným sku-

tečnostem, bez ohledu na další skutečnosti rovněž tvrzené, jež v celku, netvoříce skutkovou podstatu jiného trestního zákona, který není přísnějším, než zákon uvedený v obžalovacím spisu, jsou plně vyčerpány již hlavní otázkou.

Hlavní váhu kladou zmáteční stížnosti na dolíčení zmatku podle čís. 11 § 344 tr. ř. Uplatňují, že náležitost v hlavní otázce uvedená a porotci kladně zodpověděná, že farář M. byl jednáním stěžovatelů uveden »v trapný stav« nekryje se s pojmem »qualvoller Zustand« v průvodním doslovu zákona se vyskytujícím. Tomuto pojmu neodpovídá prý stav trapný, nýbrž stav plný muk, o kterém tu nelze mluvit, obdržel-li tak silný muž, jako farář M., ránu holí a šest ran rukou, takže tímto zlým nakládáním utrpěl jen lehké poranění na těle, které ho v jeho povolání nerušilo. Také prý zákon v § 195 tr. zák. předpokládá, že zlé nakládání trvá déle, nikoli jen 10 až 15 minut, jak potvrdil svědek M. Podle názoru zmáteční stížnosti byl prý proto skutek, o němž bylo rozhodnuto, podřaděn neprávem pod ustanovení § 195 tr. zák. a přivoděna tím zmátečnost podle čís. 11 § 344 tr. ř. Především jest zdůrazniti, že nepřichází v úvahu důvod zmátečnosti podle čís. 11 § 344 tr. ř., nýbrž podle čís. 12 tohoto §; nebéřet zmáteční stížnost v pochybnost výrok o vině, nýbrž jen rozhodnutí o trestu, uplatňujíc, že v souzeném případě není opodstatněna přitěžující okolnost uvedená v zákoně, v § 195 tr. zák., jmenovitě a podmiňující trestní sazbu doživotního žaláře. Stížnost jest však bezdůvodná. Trestní sazba podle § 195 tr. zák. má místo ve dvou případech: 1. byl-li při loupeži někdo tak poraněn nebo bylo mu tak ublíženo, že tím utrpěl těžké poškození na těle (§ 152 tr. zák.); 2. byl-li někdo déle trvajícím zlým nakládáním nebo nebezpečným vyhrožováním uveden v trapný stav. Pokud jde o zlé nakládání, o němž jest řeč v případě druhém § 195 tr. zák., svědčí již to, že se v prvním případě předpokládá těžké poškození na těle, pro názor, že pojem zlého nakládání nevyžaduje těžkou nebo velmi vážnou poruchu tělesnou, nýbrž že mu odpovídá každé protiprávní nepřijemné působení na tělo napadeného, jež ani nemusí býti spojeno se zasažením tělesné neporušenosti, má však v zápětí bolest neb aspoň nevolnost rázu tělesného. Zlé nakládání samo o sobě nestačí ovšem podle § 195 tr. zák., nýbrž musí býti déle trvajícím. Zákon však nestanoví nejnižší hranici tohoto trvání, a to právem, poněvadž delší trvání jest přirozeně ve vztahu k intenzitě zlého nakládání a může býti do jisté míry nahrazeno větší jeho intenzitou. Podle okolností případu může proto i zlé nakládání trvajícím jen 10 až 15 minut opodstatnit náležitost déle trvajícím zlého nakládání ve smyslu § 195 tr. zák. Nemusí tedy zlé nakládání podle tohoto místa zákona býti ani takové intenzity, by se přímo rovnalo mučení a mělo v zápětí těžké poranění na těle, aniž musí trvati zvlášť dlouhou dobu, jen když bylo takovým, že buď délkou svého trvání nebo svou silou, délkou trvání nahrazující, přivodilo u napadeného mocnější pocit bolesti nebo tělesné trýzně, přivodilo u napadeného mocnější pocit bolesti přisvědčiti ani se stanoviska etymologického. Původnímu doslovu zákona »qualvoller Zustand« neodpovídá překlad »stav plný muk«, jak má za to zmáteční stížnost. »Qual« rovná se svým výnamem českému »trápení« — »útrapa« a rozlišuje se od »Marter« — »muka«, již jazy-

kově a podle obecného pojetí znamená vyšší stupeň tělesné útrapy a trýzně. Nelze též přezírat, že otázku, zda byl napadený uveden »v trapný stav«, a to »déle trvajícím zlým nakládáním«, jest posuzovati s hlediska napadeného, nikoli útočnickova; i když proto mělo v souzeném případě zlé nakládání v zápětí jen lehké poškození na těle, jež nedopouštělo použití prvé věty § 195 tr. zák. a trvalo jen (!) 10—15 minut, nevylučuje onen lehký následek a ona doba trvání zlého nakládání, že přivedlo napadeného do »trapného stavu« ve smyslu druhé věty uv. §, uváží-li se postavení, v němž se farář M. ocitl tím, že naň 4 pachatelé útočili zbraněmi (revolvery a holí), bili ho jimi po hlavě a po jiných částech těla, že byl následkem toho krví zbrocen, klesl zemdlen do kolien a že přes to obžalovaný ho bili dále, vyhrožujice mu zastřelením. Uvažuje-li se věc s těchto hledisek, nemůže býti nejmenší pochybnosti, že otázka v tom doslovu, jak ji dal porotní soud, odpovídá zcela smyslu zákona, jakož i duchu jazyka, a stížnost ani netvrdí, že se ve směru, o něž jde, dostalo předsedou porotního soudu porotcům nesprávného právního poučení. Nedokázala proto zmateční stížnost, že porotci okolností, zda napadený farář Albín M. byl déle trvajícím zlým nakládáním se strany stěžovatelů uveden v trapný stav, zkoumali na nesprávném podkladě právním. Pokud stížnost uplatňuje, že se stěžovatelé vlastně ani zlého nakládání nesúčastnili a že M. jen v přenáhlení uhodil faráře M. jednou holí, pokud se týče, že M. dostal za celého útoku jednu ránu holí a šest ran rukou, nedoličuje po zákonu ani dovolávaný zmatek, jenž je povahy hmotněprávní a předpokládá nezbytně, by byl se zákonem porovnáván jen skutkový děj, jak je zjištěn v otázkách porotci kladně zodpověděných, aniž který jiný z důvodu zmatečnosti § 344 tr. ř. výlučně uvedených. Hodnotí svémocně výsledky dotazování a snaží se skutkové závěry, k nimž tímto profizákným způsobem dospěla, porovnávat se zákonem. Ostatně že porotci zodpověděli danou jim otázku kladně i potud, že farář M. byl uveden v trapný stav i nebezpečným vyhrožováním a již tento stížností nenapadený předpoklad opravňoval by sám o sobě použití trestní sazby podle § 195 tr. zák. Zmateční stížností obžalovaných bylo proto zavrhnouti jako bezdůvodné.

Čís. 3372.

Rozpoznání obyčejného akutního opojení alkoholem nevyžaduje posudků znalců lékařů, neboť alkoholové opojení není takovým chorobným stavem, jehož zjištění vyžaduje zvláštní odborné lékařské vzdělání.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1929, Zm I 625/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 17. září 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. mimo jiné z těchto

důvodů:

Stěžovatel uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 4, 5, 9 a) vlastně 10 a 9 b) § 281 tr. ř. Z důvodu zmatečnosti podle čís. 4 § 281 tr. ř. stěžuje si zmateční stížností na zamítnutí průvodního návrhu, by obžalovaný byl ohledán lékaři, zda jeho konstrukce jest taková, že nesnese 10—15 sklenic piva a několik černých káv s rumem, takže následkem tohoto množství alkoholu byl v takovém stavu, že o sobě nemohl vědět. Pokud zmateční stížnost v písemném provedení uvádí odchýlně průvodní návrh a zejména tvrdí, že znalci měli posouditi i svědeckými výpovědmi potvrzené jednání obžalovaného, nelze k němu přihlížeti, poněvadž protokol o hlavním přelíčení úředně vykazuje, jak návrh zněl. Zmateční stížnost není oprávněna. Rozpoznání obyčejného akutního opojení alkoholem nevyžaduje posudku znalců lékařů, neboť alkoholové opojení není takovým chorobným stavem, jehož zjištění vyžaduje zvláštní odborné lékařské vzdělání. Naopak opojení to jest tak běžným a často se vyskytujícím stavem, že nelze upřít i osobám laickým způsobilost správně nřimati chování se opojeného a ze zjevů těchto na stupeň odchylky od nřimálního duševního stavu usuzovati. Nehledíc k tomu nelze nabízený důkaz považovati za podstatný ani proto, že znalec, jak nalézací soud správně uvedl, neměl příležitost pachatele pozorovati ve stavu jeho tvrzené nepřičetnosti a ze zhodnocení údajů, jaké množství alkoholu pachatel užil a jakého druhu tento alkohol byl, lze očekávati jen velmi neurčitý výsledek. Poněvadž soud měl po ruce zřetelné a určité výpovědi svědecké, na jichž základě si mohl utvořiti závěr o tvrzeném opojení, právem nepřipustil nabízený důkaz jako zbytečný. Zamítající usnesení nemohlo tudíž míti na konečné rozhodnutí ve směru pro obžalovaného škodlivý vliv.

Čís. 3373.

Zádst o odklad trestu, která spočívá na nedorozumění, ježto ji podal obhájce, který obžalovaného při hlavním přelíčení nezasluřoval a jemuž obžalovaný pravý stav věci nevylicil, nelze pokládati za přijetí trestu a vzdání se opravných prostředků.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1929, Zm I 665/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání stížnosti obžalované do usnesení zemského trestního soudu v Praze ze dne 5. října 1928, jímž byla odmítnuta její zmateční stížnost proti rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 25. července 1928, a napadené usnesení zrušil.

důvodů:

Obžalovaná byla rozsudkem zemského trestního soudu v Praze ze dne 25. července 1928 uznána vinnou zločinem zproneřvery podle § 183 tr. zák. Obžalovaná opověděla hned při hlavním přelíčení po vyhlášení rozsudku zmateční stížností a žádala o doručení opisu rozsudku, který

ji byl 7. srpna 1928 doručen, načež dne 13. srpna 1928 podala na poštu provedení zmateční stížnosti. Mezitím podala obžalovaná žádost o odklad přisouzeného trestu; žádost ta došla k soudu 7. srpna 1928. Usnesením zemského trestního soudu z 5. října 1928 byla odmítnuta zmateční stížnost obžalované s odůvodněním, že žádost o odklad, v níž sama označila, že se rozsudek stal pravoplatným, dala mlčky najevo, že trest přijímá, následkem čehož jest míti za to, že se zmateční stížnosti vzdala. Proti tomuto odmítajícímu usnesení, doručenému obžalované 11. října 1928, podala tato dne 13. října 1928 stížnost, která jest odůvodněna. Žádost o odklad spočívá podle šetření na nedorozumění, ježto ji podal obhájce obžalované, který ji při hlavním přeličení nezastupoval a jemuž obžalovaná pravý stav věci nevylicila. Nelze proto žádost o odklad za těchto okolností považovati za takový čin, ze kterého by se musilo nutně a neklamně usuzovati na vědomé zřeknutí se opravných prostředků ve smyslu § 1 čis. 1 zákona z 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878. Proto bylo stížnosti vyhověno a napadené usnesení zrušeno.

Čís. 3374.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n.).

Republika může býti hanobena (§ 14 čis. 5 zákona) i řečí rázu politického, zejména, jde-li o příslušníka strany, která se staví veřejně proti republice; ráz hanobení není vyloučen ani při takových výrocích, jejichž obsah byl by za jiných okolností jen oprávněnou kritikou, vysvítá-li z okolností případu snaha pachatelova vzbuditi city nevážnosti, neúcty a pohrdání, surovosti a štvavosti; subjektivní stránka.

Spadá sem, tvrdí-li se o republice, že vládne pendrekem a persekucí, že nadřzuje kapitalismu a že pěstuje militarismus.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1929, Zm II 432/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 26. září 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. tvrdí zmateční stížnost, že prokázané výroky obžalovaného, pronesené na politické schůzi v den 1. května, znamenaly jen kritiku poměrů, že nebyly vůbec hanobením republiky, zvláště ne surovým a štvavým hanobením, obžalovaný že si alespoň nebyl toho vědom ani neměl nikdy takového

úmyslu. Popírá dále způsobilost jeho řeči snížit vážnost republiky, dovolávajíc se při tom výpovědi svědků S-y a V-a a poukazujíc na to, že četnický strážmistr, ač jest četnictvu zákon na ochranu republiky znám a četnictvo oznamuje svědomitě i nejmenší přestupek, ba i takové činy, u nichž jsou jen pŕtahy trestnosti, trestní oznámení proti němu ve svém hlášení neučinil. Poukazem na to, že svědkové F. a H. nic štvavého a surového neslyšeli, dovozuje posléze, že řeč nebyla štvavá a surová. Zmateční stížnost je z části neodůvodněná, z části není provedena po zákonu. Hanobení republiky bylo ve zjištěných výrocích obžalovaného shledáno právem, neboť není vyloučeno při řeči politické; naopak může býti politická řeč, zvláště u strany, jež se staví veřejně proti republice, jak rozsudek nalézacího soudu správně zjišťuje, nejvhodnějším podnětem k výrokům hanobícím, v nichž se jeví snaha zahladiti neb aspoň oslabiti v posluchačích city dobrého smýšlení o republice tím, že se jim buďto přímo o ní aneb o jejích veřejnoprávních zřízeních sdělují okolnosti, nesrovnatelné se všeobecně uznávaným a žádoucím postavením republiky jakožto státu ať již v poměru k vlastnímu obyvatelstvu nebo v poměru ke státům jiným. Tento ráz »hanobení« není podle způsobu a vyjádření se řečnickova, podle účelu jeho řeči a podobných bližších okolností činu vyloučen ani při takových výrocích, jejichž obsah byl by za jiných okolností jen oprávněnou kritikou, jakmile právě z bližších okolností, za nichž byly výroky ty proneseny, vysvítá snaha pachatelova nikoli napravití tyto poměry, o něž ide oprávněné kritice. nýbrž vzbuditi city neúcty, nevážnosti a pohrdání, čimž právě se vyznačuje hanobení. Tento ráz dodává výrokům; jež by jinak mohly snad býti pojímány jako oprávněná kritika, zejména právě způsob zákonem vyžadovaný — buďto že pachatel vědomě užívá hrubých prostředků, působících ostrou, prudkou formou nebo přehnaným a překrouceným obsahem (způsob surový), anebo takového způsobu vyjadřování, v němž pachatelova tendence vzbuditi nepřátelské zaujetí proti napadenému předmětu zvláště vystupuje do popředí, zatlačujíc do pozadí případné důvody věcné (způsob štvavý). Tohoto způsobu svého hanobení si pachatel ovšem i subjektivně musí býti vědom a náleží zjištění jeho vědomí nutně ke skutkové podstatě.

Všechny tyto znaky hanobení republiky způsobem surovým a štvavým však nalézací soud výslovně zjistil; přiči se jistě uznávaným demokratickým zásadám o úkolech spravedlivého státu, tvrdí-li se o republice, že vládne pendrekem a persekucí a že nadřzuje kapitalismu, přiči se i mezinárodním vztahům a všeobecně uznávaným mírovým snahám výtku pěstování militarismu a jsou proto takové předhůzky způsobilé vzbuditi v posluchači neúctu, nevážnost a pohrdání proti takovému státu; jsou tu i hrubé prostředky ve výrazu o vládě pendrekem (způsob surový); o věcném zájmu obžalovaného na nápravě vytykaných poměrů, jenž by z jeho výtek činil snad aspoň subjektivně oprávněnou kritiku, nemůže býti řeči čino, že obžalovaný nevytýkal určité skutečnosti, tím méně uvažoval o jejich nápravě, nýbrž všeobecnými frásami o vládě pendreku, o persekuci, o nadřzování kapitalismu a o pěstování militarismu, které se u nekritického posluchače z tříd sociálně slabších a proto na jakýkoliv útisk živě reagu-

jejich pravidelně nemíjejí s účinkem, zřejmě jen hleděl vzbuditi v nich pocit útisku a utrpěné křivdy se strany státu, které nutně budí onu neúctu, nevážnost a pohrdání proti státu, tudíž republiku hanobí. Zjišťuje-li rozsudek, že ono hanobení mělo za účel poštvati proti republice dav posluchačů a snížení její vážnosti, je tím zjištěno zmateční stížností postrádané vědomí pachatelovo, že jde o hanobení republiky způsobem při nejmenším štvavým, neboť zjištěný účel pachatelův, poštvati proti republice, nutně předpokládá, že si uvědomil i vhodnost a způsobilost použitého prostředku k docílení štvavého účinku, tudíž štvavý způsob hanobení. Vědomí o hrubosti použitých výroků se zřetelem na jejich notorickou trivialitu netřeba ani zvlášť výslovně zjišťovati, podává se z výroků samých. Jest tedy zmateční stížnost bezdůvodná.

Čís. 3375.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Členství v maďarském spolku »Levante« je členstvím ve spolčení k úkladům o republiku podle prvního odst. § 2 zákona.

I beztrestnost podle § 27 čís. 2 zákona předpokládá, že bylo od počínání upuštěno neb spolčení oznámeno dobrovolně; není jí účasten pachatel učinivší oznámení, byla-li vhodná obrana úřadu možnou i bez oznámení, poněvadž úřad o oznámeném spolčení v době onoho oznámení již odjinud věděl, ani pachatel, jehož oznámení není takového rozsahu, by byla úřadu umožněna vhodná a úspěšná obrana; je proto zapotřebí, by vyjevil členy, stanovy, záměry (úmysly) a podniky dotyčného spolčení.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1929, Zm II 458/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zástupce do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 31. října 1928, jímž byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro zločin podle § 2 odst. I zák. z 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu nalézacímu k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Napadený rozsudek vyslovuje, že spolčení se v organizaci »Levante«, přesněji skutečnost obžalovaným doznaná, že, byv poučen o cílech této organizace a podepsav slib, zavazující ho ke spolupráci v ní, stal se jejím členem, zakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 2 odst. první zák. čís. 50/23. Výrokem tím, jehož se vývody zmateční stížnosti veřejného obžalobce právem nedotýkají, netřeba se zabývat, poněvadž její ani odpověď obžalovaného na zmateční stížnost nenapadá, to tím méně, že stálou praxí Nejvyššího soudu bylo již rozhodnuto, že organizace

»Levante« má účel a konečný cíl, pro něž členství v ní jest spolčením k úkladům o republiku ve smyslu prvního odstavce § 2 zák. čís. 50/23. V úvahách o subjektivní stránce činu odmítá napadený rozsudek námitku obhajoby, že obžalovaný byl ke vstupu do spolku »Levante« policií donucen, a dovozuje, že tvrzený nátlak, že byl policií políčkován a činěny mu potíže v učení a při hledání zaměstnání a hrozeno mu vypovězením, nebyl zlem takové povahy a intenzity, by jím bylo dáno neodolatelné donucení ve smyslu § 2 písm. g) tr. zák. I při tomto závěru nalézacího soudu, jehož se stížnost rovněž právem nedotýká, jest setrvatí přes příslušnou část odpovědi obžalovaného. Tato, neuplatňující ani výslovně ani zřetelným poukazem právní mylnost onoho závěru, odvozuje tento vyvíňující důvod jen z povšechné skutečnosti násilí, a netvrdí ani, tím méně dokazuje, že násilí zbavilo obžalovaného možnosti volného rozhodnutí, jež jest podstatou vyvíňujícího důvodu podle § 2 písm. g) tr. zák. K další námitce beztrestnosti ve smyslu § 27 odst. druhý zák. čís. 50/23 napadený rozsudek přisvědčuje a, vysloviv ke konci rozhodovacích důvodů, že soud vzal za zjištěno, že obžalovaný oznámil své členství v »Levante« dobrovolně, přiznal mu beztrestnost podle onoho místa zákonného a sprostil ho z obžaloby. Tento výrok, jenž jest jediným důvodem sprostění obžalovaného, jest zmateční stížností, dovolávající se ustanovení § 281 čís. 5. a 9. b) tr. ř., napaden jednak výtkou, že jest neúplným v předpokladu, že obžalovaný vydal svou členskou legitimaci orgánům ho vyslechnuvším dobrovolně, jednak námitkou, že rozsudkem zjištěné sdělení obžalovaného státním orgánům nenaplnuje ani co do včasnosti ani co do rozsahu pojem oznámení ve smyslu § 27 zák. čís. 50/23. Zmateční stížnosti nelze částečně upřítí oprávnění. Zásadně může v souzeném případě přijíti v úvahu beztrestnost podle druhého odstavce § 27 zákona, poněvadž podle rozsudkového zjištění nebylo dosud podniknuto nic jiného než pouhé spočtení. Též ustanovení tohoto odstavce předpokládá, jak rozsudek správně podotýká, že postup pachatelův tam naznačený, zamezení pokračování v trestném podniku neb oznámení spolčení úřadu, byl dobrovolný, že tedy nebyl vynucen okolnostmi na vůli pachatelově nezávislými. Bez trestnosti ani podle druhého odstavce § 27 zákona se tedy dovolati nemůže, kdo oznámí spolčení úřadu teprve za vyšetřování, k němuž došlo, když se úřad dověděl jinak než ze spontánního projevu pachatelova o tom, že pachatel jest účasten na spolčení, o něž jde. Nestačí, že v papírech pachatele nalezen byl průkaz o jeho členství. Požadavek dobrovolnosti nebyl sice výslovně pojat do druhého odstavce onoho paragrafu, jak se stalo v odstavci prvním, požadavek tento plyne však z účelu tohoto předpisu samého. V případech, jež má tento odstavec na zřeteli, nedošla trestná činnost, omezující se na pouhé spolčení, projevu na venek, takže jest již slovy »ne proto, že spolčení bylo odhaleno«, vyčerpáno vše, co by mohlo přijíti v úvahu z pohrutek, nutících pachatele proti jeho vůli k řečenému postupu. Proto neobstál by rozsudek proti stížnosti, kdyby jí byla důvodně vytkána formální vadnost závěru o dobrovolnosti oznámení a pokud opírá rozsudek závěr ten »hlavně o« poukaz na skutečnost odevzdání legitimace (rozuměj obžalovaným státním orgánům) — neobstála by ani, kdyby stížnost vytkala důvodně ně-

kteřou z vad v čís. 5. § 281 tr. ř. uvedených i jen v předpokladu, že obžalovaný vydal sám legitimaci orgánům, ho vyslychajícím, jak se obžalovaný hájil, že legitimace byla jím odevzdána, jak v bezprostředních úvahách onoho závěru zdůrazněno a tím zjištěno. Z oněch vad uplatňuje stížnost jen vadu neúplnosti uvádějí některé, arcif ne všechny výsledky hlavního přelíčení, jež poukazovaly k tomu, že legitimace byla četnickým strážmistrem obžalovanému »odebrána«, »odňata«, a dovozujíc, že by soud nebyl mohl dojít k názoru, že nelze tvrdit, že obžalovaný neohlásil své členství v Levante dobrovolně sám, kdyby byl, jak bylo jeho povinností, zjistil okolnosti oněmi výsledky hlavního přelíčení napovězené a brať je v úvahu. Avšak zřejmě neopomenul a neponechal soud mimo úvahu ani tyto výsledky hlavního přelíčení, třebaže část dotýčných průvodů neuvádí v prvním odstavci rozhodovacích důvodů, ve kterém vypočítává prameny svého přesvědčení. Neboť rozhodovací důvody uvádějí ve vylíčení zjištěného skutkového děje, že byla u obžalovaného při jeho výslechu velitelstvím 10. pěš. pluku — posledním to z mimosoudních výslechnů — nalezena legitimace maďarského spolku Levante. Rozsudek, který část uplatňované průvodní látky, přesněji skutkové okolnosti jí napovězené neopomíjí, není tudíž neúplným, jest však stížen jinou formální vadou, pozůstávající v tom, že v části o povšechném ději zjišťuje, že legitimace byla nalezena, v části o beztrestnosti s hlediska § 27 zákona na ochranu rep. však běže za prokázáno, že jí obžalovaný sám odevzdal. Avšak tato vada vnitřního rozporu, při nejmenším nejasnosti, není stížností vytýkána a bez výtky nelze k ní podle § 290 tr. ř. přihlížeti, takže jest zkoumati, zda není stížnost, jejíž formální výtka prokázala se bezpodstatnou, v právu s vývody hmotněprávními. A k těm dlužno přisvědčiti.

Předpis § 27 odst. druhý zákona na ochr. rep. náleží — jak plyne z nadpisu § — k ustanovením trestních zákonů o účinné lítosti. Účelem všech těchto ustanovení jest, by byla samým pachatelem, pokud se týče některým z několika spoluvinníků — způsobem v tom kterém ustanovení označeným — odčiněna, pokud toho povaha dotyčného trestného činu připouští, porucha právního řádu, jež nastala z trestného činu poškozením anebo ohrožením právního statku, by byl zjednan stav neporušenosti nebo bezpečnosti dotčeného právního statku, jaký tu byl před trestným činem. Důvodem jest obzvláště úvaha, že zákrok jiných osob, najmě státních činitelů, jimž náleží péče o neporušenost a o bezpečnost dotyčných právních statků, závisí co do včasnosti, směru a rozsahu nutných k tomu opatření na okolnosti více méně náhodné, že se osoby, činitelé ti dovědí o trestném činu v takové době a zejména ohledně osobností pachatelů tak podrobně, že jest jim možnou náprava škody, pokud se týče obrana ohroženého statku proti způsobenému nebezpečí, takže pachatel — uskuteční-li sám, co by jinak mohlo býti ne vždy a zejména ne vždycky včas uskutečněno teprve zákrokem jiných, obzvláště státních činitelů — zasluhuje odměnu beztrestnosti. Aby došlo k takovému jednání pachatele ve prospěch právního statku jím poškozovaného nebo poškozovaného, k tomu nezbytně třeba, že pachatel odvrátí svou vůli od dosavadního směru protiprávního, že se v něm — ovšem lhodostejno zda z úvah etických či jiných, jen když ne mu vnu-

cených — vzbudí pocit nespokojenosti s dosavadním jednáním, lítost. Pro tuto lítost stane se pak účastným odměny beztrestnosti, avšak jen, mělo-li obrození jeho vůle účinek, jenž jest důvodem odměny, byla-li lítost účinná. Účinek tento nenastane, byla-li snaha vyvěrající z lítosti, třeba i z příčin na vůli pachatelově nezávislých, marnou neb i jen zbytečnou, a jest zákonem různě vymezen podle povahy dotčených druhů deliktů. Při trestných činech, k jejichž skutkové podstatě náleží, že zamýšlená škoda již nastala, je třeba úplné nápravy škody. Je-li trestný čin dokonán již pokusem o způsobení škody, pokud se týče pouhým ohrožením právního statku, stačí, zabráni-li pachatel — po případě vhodným působením i na případné spoluvinníky — tomu, by pokus a vyvolané jím nebezpečí nevyvrcholily ve skutečnou škodu. Je-li posléze za to míti, že se proto, že jest spoluvinníků několik, samotnému pachateli nepodaří, by zabránil, by z nebezpečí i jím způsobeného — obzvláště pokračováním spoluvinníků v trestném podnikání — nastala skutečná škoda, vychází zákon pachateli při lítosti potud vstříc, že se spokojuje tím, že pachatel oznámí své a svých soudruhů jednání, přesněji své dohody a přípravy úřadu a vyvolá tím obranu ohroženého právního statku úřadem. Ustanovením tohoto rázu jest i příslušná část druhého odstavce § 27 zák. na ochr. rep. Všem ustanovením o účinné lítosti je společné, že se pachatel, o jehož beztrestnost jde, stal skutečným původcem nápravy škody, zažehnání nebezpečí jeho trestným činem způsobeného nebo spoluzpůsobeného. Proto má i v případech spolčení se k úkladům o republiku oznámení úřadu v zápětí beztrestnost oznamitele jen, bylo-li oznámení podmínkou, bez níž nebyl by mohl úřad brániti bezpečnost republiky proti chystaným úkladům. Bez trestnost není údělem oznamitele, byla-li vhodná obrana úřadu možná i bez jeho oznámení, protože úřad o oznámeném spolčení v době oznámení věděl již odjinud. Správnosti tohoto závěru není na újmu, že § 27 zákona nepřevzal do svého doslovu i slova, uvedená ve zrušených § 62, tr. zák., §§ 333, 341 voj. tr. zák. »v době, kdy byly tajné«, pokud se týče »v době, kdy ještě neměl úřad o nich vědomosti«. Plyneť i bez nich řečený požadavek nutně z účelu právního zařízení účinné lítosti a z toho, že zákon staví oznámení úřadu na roveň skutečnosti, že pachatel sám odstranil nebezpečí tím, že přiměl soudruhy spolčení k upuštění od podniku. Bez trestnosti není účasten ani pachatel, jehož oznámení není takového rozsahu, který umožňuje úřadu vhodnou, úspěšnou obranu, k níž nezbytně zapotřebí, by úřad věděl co možná nejvíc o všech složkách spolčení. Oznámení, jaké má § 27 odst. druhý zákona na zřeteli, musí tedy — jak uvedeno ve zrušeném arcif § 62 tr. zák. — vyjeviti členy, stanovy, záměry nebo úmysly a podniky dotyčného spolčení. Napadený rozsudek nezjišťuje ani naznačenou včasnost, ani naznačený rozsah oznámení obžalovaného. Nevyslovuje se vůbec o tom, zda věděly úřady Čsl. republiky v době tohoto oznámení již o jsoucnosti a podrobnostech spolku Levante čili nic, ač může zpráva presidia ministerstva vnitra poukazovati k tomu, že mělo toho ministerstvo, nejvyšší úřad bezpečnosti, v době té již podrobné vědomosti o řečeném spolku. Pokud jde o obsah a rozsah oznámení obžalovaného, uvádějí sice rozhodovací důvody obhajobu obžalovaného i v části, že učinil vyslycha-

jičim ho orgánům podrobné údaje o organizaci spolku Levante. Avšak závěry rozsudku mluví jen o tom, že obžalovaný oznámil svoje členství v »Levante«, takže není rozsudkem zjištěno, že obžalovaný oznámil více, než že je členem onoho spolku. Co v rozsudku zjištěno, není oznámením spolčení ve smyslu § 27 zákona na ochranu rep., takže jest výrok rozsudku, že se stal obžalovaný beztrestným oznámiv spolčení k úkladům, jehož byl účastníkem, úřadu, výsledkem nesprávného použití zákona. Proto bylo rozsudek z důvodu § 281 čís. 9 písm. b) tr. ř. jako zmatečný zrušiti a, protože při vyličeném nedostatku skutkových zjištění nelze rozhodnouti ve věci samé, vrátiti věc soudu nalézacímu k opětného projednání a rozhodnutí.

Čís. 3376.

Návodcem (§ 5 tr. zák.) jest, kdo v jiném úmyslně vzbudí rozhodnutí ke spáchání určitého trestného činu. Návod vyhledává na straně návodcově úmysl, směřující ke vzbuzení takového rozhodnutí a záleží v podstatě v tom, že návodce v pachateli takové rozhodnutí úmyslně vyvolá. Více se k návodu nežádá, než by návodce chtěl, aby čin byl spáchán (po případě aspoň podniknut) osobou navedenou.

Nezáleží na účelu a na úmyslu, s jakým kdo jinou osobu k trestnému činu (krádeži) navedl a při jeho provádění činně působil; jest trestným, třeba se mu jednalo o to, aby pachatele usvědčil a trestný čin (k němuž dříve sám navedl) překazil.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1929, Zm I 571/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 7. července 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem účastenství na nedokonané krádeži podle §§ 5, 8, 171, 173, 174 II a), c), 176 II a) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce, čís. 9 a) § 281 tr. ř., namítá stěžovatel, že neměl býti odsouzen, poněvadž, překazila-li policie včasným zakročením provedení krádeže k jeho podnětu, byvši předem o podniku vyrozuměna, nemůže prý býti řeči o trestném úmyslu na straně obžalovaného a jeho jednání jest prý beztrestné, an se k M-ovi jen zdánlivě choval tak, jako by mu chtěl při krádeži pomáhati. K tomuto jest podotknouti, že rozsudek nezjišťuje ony okolnosti, ale také je nevylučuje. Než, i kdyby bylo lze za tohoto stavu věci zmatečnou stížnost pokládati za provedenou po zákonu, byla by neodůvodněna, poněvadž návodcem jest, kdo v jiném úmyslně vzbudí rozhodnutí ke spáchání určitého trestného činu. Návod vyhledává na návodcově straně úmysl, směřující ke vzbuzení onoho rozhodnutí a záleží v podstatě v tom, že návodce v pachateli takové

rozhodnutí úmyslně vyvolá. Více se k návodu nežádá, než aby návodce chtěl, aby čin byl spáchán (po případě aspoň podniknut) osobou navedenou. V souzeném případě jest zjištěno, že obžalovaný nastrojil zločinnou krádež Karla M-y v P., že k jejímu vykonání přispěl radou a slibem účasti, že se na tuto krádež s M-ou v noci ze 14. na 15. května 1927 vypravil a při jejím provádění činně působil, že však byl při ní policií přistižen a zatčen. Rozsudek správně spatřuje v této činnosti obžalovaného návod a účastenství na nedokonané krádeži, bez ohledu na to, ať »účel« a »úmysl«, s jakým obžalovaný tak činil, byl jakýkoliv, bez ohledu na to, že snad skutečně — jak uvedl na svou obhajobu — se mu jednalo o to, by usvědčil M-u a překazil krádež — (k níž ho dříve sám byl navedl) — tedy nikoliv o to, by se krádež materiálně zdařila; jeť pro otázku jeho trestnosti v tomto případě rozhodným jedině, že úmyslně vzbudil v M-ovi rozhodnutí spáchati zločin krádeže, že ho k tomuto zločinu navedl, a že radou a slibem účasti v něm zločinné rozhodnutí utvrzoval; mimo to, že při krádeži samé činně pomáhal. Tím se dopustil jednak návodu, jednak účastenství na nedokonaném zločinu krádeže, spáchaném M-ou.

Čís. 3377.

Zpronevěry se dopouští, kdo svěřenou věc zastaví byť i jen na krátký čas v úmyslu i v naději, že jí včas vyplatí a vrátí; nezáleží na tom, že pachatel neměl úmysl, způsobiti majiteli svěřené věci škodu na majetku, ani, že z činu škoda nevzešla.

Zpronevěra je sice vyloučena, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů s to, by věc, kterou si přivlastnil, kdykoli nahradil a dostal svému závazku; při řešení této otázky však jsou — zejména jde-li o pachatele svéprávného — rozhodnými jen vlastní majetkové poměry pachatele.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1929, Zm I 582/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 28. srpna 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmatečnou stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čís. 4 a 9 a)-8 281 tr. ř. Důvod zmatku podle čís. 4 shledává v tom, že nalézací soud zamítl návrh stěžovatelova obhájce na výslech jeho otce Františka K-a st. jako svědka o tom, že stěžovateli při jeho odchodu z domova uložil, by si hledal místo, a dodal, že kdyby přišel do peněžních nesnází, on (otec) to zapraví. Podle zmatečnou stížnosti bylo by navrženým výslechem prokázáno, že stěžovatel měl jistotu, že kolo jím zastavené bude určité vyplaceno a že Julius G. ml. je dostane jistě zpět, že tedy

stěžovatel nemohl jednati v úmyslu kolo zpronevěřiti. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Zpronevěra je arci i podle judikatury zrušovacího soudu vyloučena, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů s to, by věc, kterou si přivlastnil, kdykoli nahradil a dostal svému závazku. Toto právní hledisko má podle všeho na zřeteli zmateční stížnost, míníc, že provedením navrženého důkazu bylo by prokázáno, že stěžovatel měl v naznačeném směru jistotu. Nehledíc však k tomu, že v rozsudkových důvodech jest zcela všeobecně prohlášení stěžovatelova otce vykládáno nikoli nepřipadně jako pouhý slib, jež stěžovatel nemohl vztahovati a podle přesvědčení soudu ani nevztahoval na činy, jimiž si opatřil peníze bezprávně a jimiž rozsudek míní patrně zejména i činy trestné, je nepochybné, že při řešení otázky, zda byl pachatel s to, by poskytl kdykoli náhradu a dostal svému závazku, jsou za všech okolností, zejména pak tehdy, jde-li, jako v souzeném případě o pachatele svéprávného, rozhodnými jen vlastní majetkové poměry pachatele, takže zpronevěru, zejména úmysl k ní směřující nevyklučuje ani sebe bezpečnější očekávání pachatelovo, že mu poskytnutí náhrady, pokud se týče splnění závazku bude, byl i bez průtahu umožněno, přispěním osoby třetí. Nepřímým dokladem správnosti této úvahy je výslovné ustanovení § 187 tr. zák., podle něhož na beztrestnost pro účinnost lítost má pachatel krádeže nebo zpronevěry nárok jen tehdy, napraví-li zavčas sám, nikoli však jiný za něho, všechnu škodu, vzešlou z jeho skutku. O obžalovaném zjišťuje rozsudek — což ani zmateční stížnost nenapadá, — výslovně, že poněvadž byl v rozhodné době bez prostředků a bez zaměstnání, neměl ani naděje, že bude moci zastavené kolo vyplatiti vlastními prostředky. Okolnost, o níž byl důkaz navržen, měl tudíž nalézací soud právem za nerozhodnou a stěžovatel nedoznal zamítnutím návrhu ve svých právech na obhajobu nižádné újmy.

S hlediska důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. napadá zmateční stížnost především rozsudkový závěr, podle něhož obžalovaný, zastaviv kolo Juliem G-em ml. mu svěřené, jednal v úmyslu kolo to, pokud se týče výtěžek z něho si přivlastniti. Zmateční stížnost namítá, že tento závěr není ospravedlněn žádným z výsledků průvodního řízení, zároveň pak snaží se dovoditi, že obžalovaný neměl v úmyslu přivlastniti si kolo nebo peníze, jichž docílil jeho zastavením, trvale, nýbrž že, spotřebovav peníze, které tehdy měl, byl nucen kolo přechodně zastaviti, by mohl jeti domů. Znovu zdůrazňuje, že obžalovaný věděl od otce, že mu dá peníze, by mohl kolo vyplatiti. Zmateční stížnost přehlíží, že se pachatelův úmysl věc oprávněné osobě vůbec nikdy nevydati, nýbrž stav, jímž jest věc odňata mocí oprávněného, učiniti trvalým, vyžaduje jen pro činnosti, které jest podřaditi pojmu »zadržování za sebou«, nikoli v případech, v nichž přichází v úvahu pojem »přivlastnění« (rozh. č. 2682, 2725, 2947 sb. n. s.). Přivlastnění si věci svěřené záleží již v tom, že ten, komu byla věc jen svěřena, si k ní osobuje a nad ní vykonává práva quasi — vlastnická. Výkonem takovéto displice po způsobu vlastnickové je však zejména zastavení věci, neboť také jím nakládáno jest s věcí způsobem, zasahujícím bezprávně do práv osoby, věc pachateli svěřivší, zejména, jak tomu bylo i v souzeném případě, do vlastnického práva řečené osoby. Kolo, o něž tu jde, bylo obža-

lovanému podle rozsudkového zjištění zapůjčeno jen na cestu do J., takže obžalovaný důvěru půjčujícího, že s kolem, jemu takto jen svěřeným nenaloží jinak, sklamal nepochybně již tím, že kolo v zápětí zastavil. V případech toho druhu dopouští se tudíž zpronevěry i ten, kdo věc jemu svěřenou byl i jen na krátký čas zastaví v úmyslu a i v naději, že ji včas vyplatí a vrátí; trestná skutková povaha je tu vyčerpána již samotným jednáním, odpovídajícím zákonnému pojmu »přivlastnění si« ve shora blíže nastíněném výkladu právním (rozh. č. 1101, 2682 sb. n. s.). Z týchž úvah je zároveň zjevno, že zmateční stížnost je v nepravu též, pokud přikládá význam další okolnosti, že prý obžalovaný věděl od otce, že mu dá peníze, by mohl kolo vyplatiti. Rozsudek, jehož výrok shledává trestnou činnost obžalovaného jak v zadrženi svěřeného mu kola za sebou, tak i v jeho přivlastnění si, zjišťuje ostatně, že úmysl obžalovaného, kolo, pokud se týče výtěžek za ně si přivlastniti, byl trvalým, a jsou i pro toto přesvědčení nalézacího soudu uvedeny v rozsudku věcně případné důvody; zdůrazňuje se v něm, že obžalovaný, který byl bez prostředků a bez zaměstnání, neměl ani naděje, že bude moci kolo vlastními prostředky vyplatiti. Není v tom směru bez významu ani další rozsudkové zjištění, podle něhož se obžalovaný neobrátil na svého otce o podporu ani před tím, než kolo zastavil, ani po té, kdy tak byl učinil, a které dovoluje souditi, že obžalovanému bylo při nejmenším lhostejno, zda G. ml., jenž mu kolo zapůjčil, dostane je zase zpět čili nic. Právě bezpodstatnou je i další námitka zmateční stížnosti, že Juliu G-ovi, jemuž bylo kolo vráceno, nevzešla činem obžalovaného žádná škoda. Neníť pojmovým znakem skutkové podstaty zpronevěry ani pachatelův úmysl, způsobiti majiteli svěřené věci škodu na majetku, tím méně vyžaduje se zjištění, že z činu jeho škoda skutečně vzešla. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Čis. 3378.

Rozsudek, jež vynesl okresní soud o zločinu nebo přečinu, jest pro absolutní nepřislušnost soudu sám o sobě (ipso jure) neplatným a nemůže brániti zahájení zákonného řízení právě tak, jako by mu nebylo na závalu opatření administrativní nesoucí se k trestnému činu. Ve příčině zločinu nebo přečinu příslušný soud může proto, nehledě k vynešenému rozsudku, zakročiti a má jen při výměře trestu míti zření k trestu, obviněným snad již vytrpěnému.

Oprávněnost postupu podle § 363 čis. 4 tr. ř. sluší posuzovati podle stavu věci, kdy byl postup ten zahájen, ne podle konečného výsledku provedeného trestního řízení; nezáleží proto na tom, že v souzeném skutku byl shledán zase jen přestupek; v tomto případě je nalézací soud oprávněn postupovati při vyměřování trestu samostatně a smí bez porušení zákazu »reformationis in peius« uložiti trest přísnější než byl trest uložený okresním soudem.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1929, Zm I 51/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 7. prosince 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čís. 4 a 11 § 281 tr. ř. Důvod zmatku podle čís. 4 spatřuje v tom, že v trestním řízení proti stěžovateli pro zločin podle § 81 tr. zák. bylo k návrhu státního zástupce ve smyslu § 363 čís. 4 tr. ř. pokračováno přes to, že stěžovatel prokázal, že byl pro týž skutek, pro nějž byl dán právoplatně v obžalovanost pro zločin, již právoplatným rozsudkem (správně trestním nařízením) okresního soudu na Žižkově ze dne 26. června 1927 uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák. a odsouzen k trestu 48 hodin vězení, který si také již odpykal, zejména když i napadeným rozsudkem byl čin obžalovaného podřaděn znovu jen pod skutkovou podstatu přestupku podle § 312 tr. zák. Jako uplatňování důvodu zmatku podle čís. 4 § 281 tr. ř. nepřichází námitka vůbec v úvahu, poněvadž se ani netvrdí, že tu byl návrh stěžovatelův, o němž soud při hlavním přelíčení buď vůbec nerozhodl nebo rozhodl na úkor obhajoby způsobem nezákonným, jak toho onen zmatek vyžaduje. Spíše lze v tvrzení zmateční stížnosti spatřovati věcné doličování důvodu zmatečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř., námitku, že pokračováním v trestním řízení proti obžalovanému pro zločin podle § 81 tr. zák. byla porušena zásada »ne bis in idem«; v tomto pojetí jest námitka právně bezpodstatnou. Především jest jako nesprávně odmítnouti tvrzení zmateční stížnosti, že státní zastupitelství v souzeném případě navrhlo u okresního soudu potrestání obžalovaného podle § 312 tr. zák., zároveň však učinilo návrh, by obžalovaný byl pro týž skutek potrestán podle § 81 tr. zák. Vycházíť ze spisů okresního soudu na Žižkově, jichž obsah byl při hlavním přelíčení ze dne 7. prosince 1927 konstatován, a z hlavního spisu na jevo, že státní zastupitelství, podávajíc na obžalovaného Václava M-a obžalobu pro zločin podle § 81 tr. zák. a pro přestupek podle § 312 tr. zák. (pro slovní urážku řidiče K-e), navrhlo současně, by okresnímu soudu na Žižkově byly postoupeny opisy oznámení k dalšímu řízení proti zřizenci B-ovi pro přestupek podle § 312 tr. zák. a že toto jméno, byvší původně správně uvedeno v opisu návrhu, tvořícím základ spisů okresního soudu, bylo dodatečně — neznámo kým — přepsáno na jméno »M.« (jméno obžalovaného), proti němuž také vedeno dále trestní řízení. Trestním nařízením ze dne 26. června 1927 byl obžalovanému M-ovi uložen trest jen za přestupek podle § 312 tr. zák. přes to, že průvody, jež měl okresní soud po ruce, zejména svědecké údaje policejních strážníků Josefa T-y a Václava N-a, poukazovaly jasně k úmyslu obžalovaného, znemožniti řidiči elektrického motorového vozu další jízdu, že správně přicházela v úvahu skutková podstata zločinu podle § 81 tr. z. Za vylíčeného stavu věci je zjevno, že okresní soud o činu, zakládajícím zločin, rozhodl jako o pouhém přestupku, tedy o činu, jemu k souzení příkázaném, zároveň též následkem nesprávného

použití zákona (§ 363 čís. 4 tr. ř.). Právnem shledal tudíž nalézací soud splněnými předpoklady, za nichž bylo podle § 363 čís. 4 tr. ř. možno pokračovati v trestním řízení proti obžalovanému pro zločin ve smyslu § 81 tr. zák. podle všeobecných předpisů bez podmínek a formalit obnovy, a případně právní stránku věci vystihuje rozsudek, právě v rozhodovacích důvodech, že okresní soud použil zákona nesprávně a že, soudiv o činu, pro který byla již jako pro zločin podána právoplatná obžaloba, překročil svou věcnou příslušnost tak, že výrok jeho trestního příkazu je podle zásady § 363 čís. 4 tr. ř. ipso jure zmatečným.

Již vládní motivy k § 363 tr. ř. (Kaserer II str. 116/117) výslovně zdůrazňují, že rozsudek, jež vynáší okresní soud o zločinu nebo přečinu, jest pro absolutní nepřislušnost soudu sám o sobě (ipso jure) neplatný a nemůže brániti zahájení zákonného řízení, právě tak, jako by mu nebylo na závadu opatření administrativní nesoucí se k trestnému činu. Ve příčině zločinu nebo přečinu příslušný soud může proto, nehledě k vynesení rozsudku, zakročití a má jen při výměře trestu míti zřehni podle právní zásady obecně uznané k trestu, obviněným snad již vytrpěnému. I když se spatřuje v předpisu čís. 4 § 363 tr. ř. (viz Storch, Řízení trestní, II. str. 577, pozn. 6.) pozitivní výjimka ze zásady právní moci a z pravidla »ne bis in idem«, nelze shledati postup sborového soudu prvě stolice závadným, k čemuž budiž jen podotčeno, že ani okolnost, že v souzeném skutku opět shledán byl jen přestupek § 312 tr. zák., na věci nic nemění, protože oprávněnost postupu podle § 363 čís. 4 tr. ř. sluší přirozeně posuzovati podle stavu věci, kdy postup ten byl zahájen, ne podle konečného výsledku provedeného trestního řízení. Jelikož nejde o »obnovu« trestního řízení (viz první větu § 363 tr. ř.), právnem prohlásil nalézací soud trestní příkaz okresního soudu zrušeným teprve v novém rozsudku (srov. Storch, ibidem pozn. 7).

Bezodůvodnou jest zmateční stížnost i pokud shledává rozsudek zmatečným podle čís. 11 § 281 tr. ř. proto, že soud vykročil při vyměřování trestu ze své moci trestní pokud se týče z mezí zákonné sazby. V tomto směru stačí připomenouti, že trestní sazbou na přestupek podle § 312 tr. zák., spáchaný urážkou skutkem, je podle druhé věty prvního odstavce § 313 tr. zák. vězení od jednoho do šesti měsíců tak, že, byl-li obžalovanému uložen za řečený přestupek trest vězení na šest týdnů, nemůže býti o vykročení soudu z mezí zákonné sazby vůbec řeči. Námitku, že nalézací soud vykročil při vyměřování trestu ze své trestní moci, opírá však zmateční stížnost o úvahu, že, neshledal-li soud v činu obžalovaného skutkovou podstatu zločinu ve smyslu § 81 tr. zák., nýbrž zase jen skutkovou podstatu přestupku podle § 312 tr. zák., měl vzhledem k tomu, že tu jde o obnovu řízení, v němž byl obžalovaný uznán vinným tímž trestným činem, jímž ho vinným uznal soud okresní, také naléztí jen na trest, přisouzený obžalovanému okresním soudem. Jde tu ve skutečnosti o výtku porušení zákazu »reformationis in peius«, jak ji má na zřeteli posl. věta § 281, čís. 11, § 359 odst. čtvrtý tr. ř. Než, zmiňujíc se zcela všeobecně jen o obnově řízení vůbec, přehlídí zmateční stížnost především, že zákaz »reformationis in peius« i v případě obnovy řízení podle výslovného ustanovení § 359 odst. čtvrtý tr. ř. platí jen, byla-li obnova povolena ve prospěch obžalovaného. Než, k tomu

nehledíc, je jak již výše doličeno, mylným předpoklad zmáteční stížnosti, že v souzeném případě šlo o obnovu řízení, ano ve skutečnosti jde právě naopak o řízení, v němž bylo příslušnému soudu podle § 363 tr. ř. možno pokračovati podle všeobecných předpisů, zejména tedy i bez podmínek a formalit obnovy, nehledíc ani k tomu, že zásadně stalo se tak zřejmě v neprospěch obžalovaného. Již z těchto právních úvah je zjevno, že nalézací soud byl, ač shledal v činu obžalovaného zase jen skutkovou podstatu přestupku podle § 312 tr. zák., oprávněn postupovati při vyměřování trestu zcela samostatně a že směl zejména uložit obžalovanému bez porušení zákazu »reformationis in peius« trest přísnější, než byl trest, jehož se mu dostalo trestním nařízením soudu okresního. Shora bylo se mimo to také již zmíněno o výroku napadeného rozsudku, jímž byl onen trestní příkaz zrušen podle rozsudkových důvodů jakožto podle zásady § 363 čís. 4 tr. ř. ipso iure neplatný. Stalo se tak právem, ano šlo o náleží, spočívající na nesprávném použití zákona, vynesení rozsudku absolutně nepřislušným, který podle výjimečného ustanovení § 363 čís. 4 tr. ř. není vůbec po právu tak, že nalézací soud, zrušiv jej, nemějším právem nepokládal se za vázána ani výši trestu, jím obžalovanému uloženého. Zákonu bylo v tom směru plně učiněno zadosť tím, že obžalovanému byla do trestu, uloženého mu napadeným rozsudkem, započtena trestní sazba, jím podle zrušeného trestního příkazu zatím odpykaná. Bylo proto zmáteční stížnost zavrhnutí jako bezdůvodnou.

Čís. 3379.

Podle čl. VI. amnestie z 19. října 1928 není použití amnestie na překážku odsouzení k trestu vězení, byl-li tento trest v rozsudku zároveň změněn v peněžitou pokutu.

S hlediska amnestie jest se otázkou, zda obžalovaný splnil předpoklady podmíněného odsouzení, zabýváti teprve po pravoplatnosti rozsudku; dokud nenastala, nevzešla obžalovanému ani povinnost plniti, co mu bylo rozsudkem uloženo.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1929, Zm I 391/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vrátil spisy krajskému soudu v Hradci Králové k opětnému vyřízení příkazu ze dne 14. listopadu 1928, neboť: Dosavadní postup krajského soudu neshledán správným a vyhovujícím rozhodnutí presidenta republiky ze dne 19. října 1928. Podle článku VI. tohoto rozhodnutí nebylo jeho použití na překážku odsouzení obžalovaného rozsudkem okresního soudu ve Dvoře Králové ze dne 17. června 1927, poněvadž obžalovanému uložený trest vězení pěti dnů byl v rozsudku zároveň změněn v peněžitou pokutu. Otázkou, zda obžalovaný splnil předpoklady podmíněného odsouzení ze dne 7. května 1928, bylo se sborovému soudu první stolice zabýváti teprve po pravoplatnosti rozsudku; dokud nenastala, nevzešla obžalovanému ani povinnost plniti, co mu bylo rozsudkem uloženo. Proto ne-

měl býti tou dobou obžalovaný dotazován, zda již dal zadostiučinění soukromým účastníkům, a to dokonce v takovém smyslu, jakoby na této okolnosti něco záleželo pro rozhodnutí se obžalovaného, zda trvá na oprávněném prostředku či zda od něho upouští. Zdá se, že způsob, jímž se obžalovaný zachoval, měl důvod v nesprávném postupu soudu první stolice. Nutno proto poskytnouti obžalovanému znovu příležitost, by se prohlásil ve smyslu čl. VII. rozhodnutí. Krajskému soudu se ukládá, by se zachoval podle příkazu ze dne 14. listopadu 1928.

Čís. 3380.

Trest smrti jest vysloviti i když byl obžalovaný vydán cizím státem s tím, že uložený snad trest smrti nesmí býti vykonán; toto omezení může míti význam jen pro postup těch orgánů státní moci, jímž jest rozhodnouti o otázce výkonu trestu smrti, nikoli však pro soudní pravomoc rozsudkovou.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1929, Zm I 663/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Písku ze dne 17. října 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem loupežné vraždy podle §§ 134, 135 čís. 2 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Neodůvodněnou jest zmáteční stížnost uplatňující zmatek podle § 344 čís. 12 tr. ř. Rozsudkem porotního soudu byl obžalovaný uznán vinným zločinem loupežné vraždy podle §§ 134, 135 čís. 2 tr. zák., zákonná sazba na čin ten jest jediné podle § 136 tr. zák. trest smrti, k němuž byl též odsouzen. Na věci nic nemění omezení vyslovené rakouskou vládou při vydání obžalovaného pro čin ten podle § 59 tr. ř., že uložený snad trest smrti nesmí býti na obžalovaném vykonán, při čemž ponecháno budiž stranou, zda a za jakých předpokladů bylo vejití na takovou výhradu rakouských úřadů. Tímto omezením vydávacího aktu cizího státu nebyla nikterak zrušena zákonná sazba trestní pro onen trestný čin a utvořena sazba nová — jaká, to zmáteční stížnost sama nemůže uvést — nýbrž ono smluvní omezení může míti význam jediné pro postup oněch orgánů státní moci, jímž jest rozhodnouti o otázce výkonu trestu smrti, nikoli však pro soudní pravomoc rozsudkovou. Uložením trestu smrti stěžovateli, odsouzenému pro zločin loupežné vraždy, nevykročil tedy soud z mezi zákonné sazby trestní.

Čís. 3381.

Zjištění smyslu a dosahu zažalovaného článku spadá v obor skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu, jemuž jest vyhrazeno právo, by si úsudek o dosahu a o smyslu článku utvořil podle volného přesvědčení; výrok soudu v tomto směru musí však býti jasný a určitý, musí odpo-

vidati zásadám logického myšlení, musí obsahovati náležité odůvodnění, z něhož lze seznati, jakou logickou operací dospěl soud od doslovu článku k úsudku o jeho smyslu, a musí se při tom vypořádati i se všemi námitkami obžalovaného, pokud mohou býti pro posouzení věci významnými (§§ 258, 270 čis. 5, 281 čis. 5 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 25. ledna 1929, Zm I 478/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 21. června 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle § 491 a 493 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, dbaje při tom nákladů zrušovacího řízení.

Důvody:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze upříti oprávnění, pokud uplatňuje zmatečnost napadeného rozsudku ve výroku, zda pozastavená stať chová v sobě skutkové známky přečinu proti bezpečnosti cti ve směru objektivním. Rozsudek cituje doslovně pozastavenou stať článku a připojuje k tomu bezprostředně závěr, že obsahuje lehce srozumitelnou výtku, že soukromý obžalobce nepokládá za vodítko pro politiku Svazu zemědělců, by především bylo pomoheno zemědělství v hospodářském ohledu, poněvadž následkem svých značných příjmů nemá náležitého zájmu pro hospodářské postavení rolníků. V tom spatřuje soud vinění z opovrhlivého smýšlení, poněvadž jest povinností každého poslance kterékoli strany, by hájil vždy co nejdůrazněji zájem strany a, by se nedal svěsti nijak, zejména ne z důvodů sobeckých od této povinnosti, a připojuje se ještě, že z celého tenoru této stať lze jasně seznati, že se tím mělo soukromému obžalobci vytýkati, že pro své značné příjmy z lhostejnosti nemá dostatečného pochopení pro zájmy rolnictva jím zastoupeného, a že ho tedy jako poslance lze pokládati za schopna, že by nehájil tyto zájmy způsobem odpovídajícím jeho poslancecké povinnosti. Právem napadá stížnost tento výrok soudu, stavíc proti němu obhajobu obžalovaného, vykládající smysl a dosah pozastavené stať, způsobem zcela jiným, a vytýkajíc těmito svými vývody rozsudku neúplnost a nedostatek důvodů, pokud se při zjištění smyslu a významu článku s touto obhajobou nevypořádal a ve svých důvodech prostě uvádí, jaký smysl a dosah pozastavenému projevu přiřítá, neodůvodniv, jakým způsobem a logickým postupem dospěl k dotyčnému alespoň z doslovu nevyplývajícímu závěru. Zjištění smyslu a dosahu pozastavené stať spadá v obor skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu, jemuž jest i tu vyhrazeno právo, by si úsudek o dosahu a o smyslu článku utvořil podle volného přesvědčení; leč při této své činnosti nesmí se soud přenést přes zásady logického myšlení a prostě, takřka autokraticky vysloviti, že pokládá to neb ono

za pravý smysl článku, nýbrž jsou mu při tom § 270 čis. 5 a § 281 čis. 5 tr. ř. přesně vytýčeny hranice, v nichž se při jinak volném uvažování musí pohybovati a předepsány směrnice, jak se má ono skutkové zjištění státi. I tento výrok soudu musí býti jasný a určitý, musí odpovídati zásadám logického myšlení, musí obsahovati náležité odůvodnění, z něhož lze seznati, jakou logickou operací dospěl soud od doslovu článku k úsudku o jeho smyslu, a musí se soud při tom vypořádati i se všemi námitkami obžalovaného, pokud mohou býti pro posouzení věci významnými. Obžalovaný namítal a opakuje to stížnost, že pozastavenou stať článku mělo býti jen konstatováno, že soukromý obžalobce následkem svých vysokých příjmů necítí tak těžká břemena, která musí nésti rolnictvo, a že následkem toho jest jiného názoru, než Svaz rolníků, jehož vodítkem jest pomoci v první řadě zemědělství ve směru hospodářském, a že dává přednost jiným zájmům rolnictva, národněpolitickým.

V této souvislosti — dovozuje dále stížnost — lze v pozastavené stať spatřovati jen zjištění pravdivé a nikterak nečestné skutečnosti, že soukromý obžalobce má značné příjmy, kteroužto skutečností jest podmíněn samozřejmý následek ve směru hospodářském, že nemůže cítiti tak břemena, jimiž je zatíženo rolnictvo, jakož i zjištění stejně pravdivé a v žádném směru nepočestné nebo nemravné skutečnosti, že soukromý obžalobce sleduje ve své politické činnosti směr — rozdílný od směru Svazu rolníků — hájiti především zájmy národněpolitické. S touto obhajobou se musil soud vypořádati. Jest zajisté připustiti, že zjišťování hospodářsky zcela přirozeného zjevu, že břemena rolnictva pro soukromého obžalobce jakožto rolníka zámožného nejsou tak tíživá a nejsou jím také tak tíživě pocíťována, není o sobě nic nepočestného a že není urážlivou výtkou, že vodítkem politiky soukromého obžalobce jest především hájení zájmů národněpolitických, jimiž musí ustoupiti hospodářské zájmy. Leč soud osvojil si jen odůvodnění obžalovacího spisu, neuvážoval vůbec o obhajobě obžalovaného a, což jest základní vadou rozsudku, neuvádí důvody pro závěr, takže nelze seznati, jakým způsobem dospěl k názoru, že článek obsahuje výtku, že obžalovaný nemá »náležitého zájmu« pro hospodářské postavení rolnictva, že bere své poslancecké povinnosti na lehkou váhu, že ho lze pokládati za schopna jednání příčícího se těmto povinnostem, a to dokonce »z důvodů sobeckých« a »z lhostejnosti«. Soud by musil uvéstí přesně ony věty neb obraty nebo slova pozastaveného projevu neb ostatního obsahu článku, z nichž vysvítá, že nepředpojatý čtenář mohl závadný projev tak pojímati a jemu tak rozuměti, jak se to děje v rozsudku. Tomuto nedostatku nelze odpomoci obratem, že to je »lehko srozumitelné« a »z celého tenoru článku jasně poznatelné«; naopak musí přesnými skutečnostmi a logickými úvahami býti doloženo, proč je to tak »srozumitelné« a »jasně poznatelné.« Při těchto nedostatcích nelze vůbec zkoumati, jakým způsobem nalézací soud dospěl k závěru o smyslu a o dosahu článku, a zda k němu dospěl způsobem zákonu odpovídajícím, hlavně logickým. Jest proto rozsudek zmatečným předem v základní složce, zdali vůbec objektivně pozastaveným projevem jest založena skutková podstata trestného činu proti bezpečnosti cti. Nebude od místa, by v této spojitosti též soud neuvážoval — a tu se přibližuje stížnost již subjektivní stránce,

již odbvl soud prostým poukazem »k jistému stupni inteligence obžalovaného« — o obhajobě obžalovaného, že ony věty byly míněny jen jako odpověď na útoky, uveřejněné na stránce 7 a 8 časopisu »S. B.« ze dne 17. prosince 1927, namířené proti krajské organizaci svépomocného svazu rolníků — a že byly jen tímto útokem podmíněnou a jeho povaze přiměřenou kritikou počínání si soukromého obžalobce; nestačí říci jen, že tento předchozí článek není postačitelým, by takovou kritiku opravňoval, aniž se uvádí, proč není postačitelým a aniž se uvažuje blíže o obsahu tohoto článku a o případném jeho účinku právě pro hospodářsky slabší vrstvy rolnictva. Již z těchto úvah bylo zmateční stížnosti vyhověti a za předpokladů § 5 nov. k tr. ř. věc odkázati k novému projednání a rozhodnutí soudu první stolice. O dalších námitkách stížnosti, obzvláště pokud jde o způsob řešení otázky důkazu pravdy po případě beztrestnosti podle § 4 tisk. nov., netřeba se v této souvislosti dále zmiňovati, ano je na snadě, že by se tyto důkazy, kdyby soud dospěl k jiným názorům o smyslu a o dosahu pozastavených vět, musily pohybovati i jiným směrem, po případě by se staly vůbec bezpředmětnými.

Čís. 3382.

Maření exekuce (zákon ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák.).

Zákon o maření exekuce předpokládá v § 1, že pachatel jednal v úmyslu zcela nebo částečně zmařiti uspokojení věřitele tou cestou, kterou se toho domáhal; o tomto úmyslu nelze mluvit, šlo-li pachateli jen o odstranění věcí, k nimž má třetí osoba právo, které by činilo provedení exekuce podle § 37 ex. ř. nepřipustným.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1929, Zm I 753/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 16. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem maření exekuce podle § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by znovu o ní jednal a rozhodl.

Důvody:

Stěžovatel uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5, 9 b) § 281 tr. ř. Zmateční stížnost podle čís. 5 § 281 tr. ř. je důvodná. Nelze sice tvrditi, že rozsudek je v rozporu se spisy, neboť rozsudek výpověď svědka Františka F-a, pokud tvrdil, že obžalovaný při výkonu exekuce udal, že zabavené knihy nejsou jeho majetkem, vůbec nereprodukuje, že nelze tvrditi, že výpověď svědka F-a jest v rozporu se zjištěními rozsudku, že obžalovaný proti exekuci nic nenamítal. Zmateční stížnost tu však zřejmě poukazuje na neúplnost rozsudku, že se totiž rozsudek nezabýval skutkovou okolností, potvrzenou svědkem Františkem F-em, že obža-

lovaný při exekuci udal, že knihy nejsou jeho ani nepatří firmě, nýbrž že je má do komise. Tato skutečnost může býti rozhodnou. Zákon o maření exekuce předpokládá v § 1, že pachatel jednal v úmyslu zcela nebo částečně zmařiti uspokojení věřitele cestou, kterou se toho domáhal. V případě, že šlo pachateli jen o odstranění věcí, k nimž má třetí osoba právo, které by provedení exekuce podle § 37 ex. ř. činilo nepřipustným, nemohlo by o tomto úmyslu býti řeči. Pro posouzení tohoto úmyslu jest tedy závažnou okolností, že vlastníctví ku knihám příslušelo jiné osobě než obžalovanému, která se mohla jejich vydání domáhati cestou § 37 ex. ř. Poněvadž rozsudek opomenul uvážiti tuto skutečnost, která je pro posouzení subjektivní stránky přečinu podstatného významu, — jen mimochodem se podotýká, že se rozsudek touto subjektivní stránkou vůbec nezabýval, a proto se také nezabýval věcí s hlediska § 3 zák. o mař. exekuce, což však zmateční stížnost nevytýká, — je rozsudkový výrok neúplný a tím odůvodněn zmatek podle čís. 5 § 281 tr. ř. Ježto nejvyšší soud nemůže ve věci samé rozhodnouti a nelze se obejiti bez nařízení hlavního přelíčení, neboť jde o zjištění skutečnosti, o kterém rozhoduje nalézací soud na základě přesvědčení získaného z výsledku průvodního řízení, bylo podle § 5 zák. z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 za souhlasu generálního prokuratora již v neveřejném sezení zmateční stížnosti vyhověno a uznáno tak, jak se stalo.

Čís. 3383.

Poukazuje na nesprávné právní poučení, jež mělo za následek, že se obžalovaný k vůli opovědi opravných prostředků zavčas k obháji nedostavil, vede tím obžalovaný průkaz ve smyslu čís. 1 prvního odstavce § 364 tr. ř.; okolnost, že žádost nebyla výslovně označena jako žádost za navrácení v předešlý stav, nebrání, by za ni nebyla pokládána.

Ustanovení § 269 tr. ř., by byl obžalovanému k vyhlášení rozsudku se nedostavivšímu rozsudek doručen v opisu, a § 284 odst. první tr. ř., že je počátek lhůty k opovědi zmateční stížnosti závislým na tomto doručení, má na mysli doručení správného a úplného opisu rozsudku.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1929, Zm II 477/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání stížnosti obžalovaného do usnesení zemského trestního soudu v Brně z 26. listopadu 1928, jímž byla zamítnuta jeho zmateční stížnost do rozsudku téhož soudu z 22. srpna 1928, jímž byl uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 a) tr. zák., zrušil napadené usnesení a soudu první stolice nařídil, by ve věci dále po zákonu (§ 2 odst. 5 nov. k tr. řádu z roku 1877/78) postupoval.

Důvody:

Stížnost obžalovaného je odůvodněna. Opis odsuzujícího rozsudku vynesného v nepřítomnosti obžalovaného doručen byl obžalovanému

s právním poučením o opravných prostředcích podle zpátečního listku dne 17. listopadu 1928. Dne 22. listopadu 1928 učinil obžalovaný svým obhájcem u zem. trestního soudu podání, v němž, překládáje soudu opis rozsudku obžalovanému doručeného a právního poučení k němu připojeného, poukazuje na nesprávnost tohoto poučení, jež měla za následek, že se, maje za to, že má k podání opravných prostředků lhůtu 8denní, teprve po uplynutí 3denní zákonné lhůty k jich opovězení se žádostí za jich podání k svému obhájci dostavil, jemuž tím bylo znemožněno odpor, zmateční stížnost a odvolání včas opovědět, pokud se týče odpor podati. Na tomto podkladě žádá obžalovaný, by mu byl rozsudek znovu doručen se správným poučením o opravných prostředcích. Zároveň dne 23. listopadu 1928 podal obžalovaný pro případ, že by tento jeho návrh byl pravoplatně zamítnut, by zachoval alespoň osmidenní lhůtu, jemu oním nesprávným právním poučením stanovenou, provedení zmateční stížnosti a odvolání. Z předloženého právního poučení vyplývá, že ovšem nijak nevyhovuje předpisům zákona (§§ 284, 285, 427 tr. ř.), poučující obžalovaného prostě, že se mu zasílá opis rozsudku »k eventuálnímu provedení ohlášené (!) zmateční stížnosti, které musí do osmi dnů od doručení rozsudku zde (u soudu nalézacího) býti podáno a oprávněným obhájcem ve věcech trestních podepsáno«. Soud nalézací zamítl napadeným usnesením zmateční stížnost obžalovaného s odůvodněním, že »se opovězení zmateční stížnosti stalo pozdě«. Zároveň poukázána žádost obžalovaného za opětné doručení rozsudku se správným poučením o opravných prostředcích na toto usnesení s dodatkem, že odvolání bude po pravoplatnosti tohoto usnesení předloženo sborovému soudu druhé stolice. Třebaže žádost obžalovaného »za doručení rozsudku se správným oprávněným poučením« nebyla jako taková výslovně označena, jest podle svého obsahu zřejmě žádostí za navrácení v předešlý stav ve smyslu § 364 tr. ř. Poukazuje na nesprávné právní poučení, jež mělo za následek, že se obžalovaný k vůli opovědi opravných prostředků zavčas k obhájci nedostavil, podává obžalovaný průkaz ve smyslu čis. 1. prvního odstavce onoho §. Podání učiněno bylo ve lhůtě čis. 2. téhož odstavce § 364 a zároveň (hned následujícího dne) podány zmateční stížnosti i odvolání (čis. 3), jež obsahují v sobě s provedením těchto opravných prostředků i jich opověď. Doručení rozsudku s právním poučením má se státi zřejmě za účelem navrácení ve stav, v jakém věc byla před překážkou, jež žadatelé podle jeho tvrzení znemožnila dodržeti lhůtu k opovědi opravných prostředků. Že žádost nebyla výslovně označena jako žádost za navrácení v předešlý stav, nebrání, by za ni nebyla pokládána, ježto podle ustálené judikatury zrušovacího soudu (sb. n. s. č. 2177, 3007, 3066 a j.) nesprávné označení podání nemůže býti straně na újmu a na soudu jest, by je vyřídil podle pravé jeho podstaty. Podle toho bylo na soudě nalézacím, by o řečené žádosti obžalovaného podle předpisu druhého odst. § 364 tr. ř. postupoval, což se nestalo. Již proto jest napadené usnesení jako předčasné zřejmě neudržitelným; musilo tudíž býti zrušeno a soudu nalézacímu nařízeno, by ve věci dále podle druhého odst. § 364 tr. ř. postupoval.

Než sluší poukázati i na další vadu, jež, třebaže stěžovatelem nebyla uplatňována, nemůže býti vzhledem k officiosní povaze trestního řízení pominuta. Z porovnání opisu rozsudku obžalovanému doručeného a jeho obhájcem předloženého s prvopisem rozsudku vyplývá, že se tento opis s prvopisem nekryje, nýbrž se od něho ne nepodstatně odchyľuje. Kdežto v prvopisu rozsudku zní druhý odstavec důvodů: »Toto jednání obžalovaného zakládá po stránce objektivní a subjektivní skutkovou podstatu zločinu podvodu...«, zní v opisu: »Toto jednání obžalovaného zakládá po stránce objektivní skutkovou podstatu zločinu podvodu...«. A právě v tomto bodě zmateční stížnost vytýká rozsudku, že »nalézací soud zjišťuje sice, že jednání obžalovaného zakládá po stránce objektivní skutkovou podstatu zločinu podvodu, o stránce subjektivní se však vůbec nezmiňuje, ač toho v souzeném případě zajisté bylo nevyhnutelně zapotřebí«. Nařizuje-li § 269 tr. ř., by obžalovanému k vyhlášení rozsudku se nedostavivšímu byl rozsudek doručen v opisu a činil-li v takovém případě § 284 tr. ř. v prvním odstavci počátek lhůty k opovědi zmateční stížnosti závislým na tomto doručení, má tím nepochybně na mysli doručení správného a úplného opisu rozsudku. Bude na sborovém soudu první stolice, by učinil usnesení, zda vzhledem k povaze vady opisu nenastává s hlediska předpisů §§ 269, 284 tr. ř. potřeba, by doručení správného opisu, od něhož by pak lhůta k opovězení opravných prostředků pro obžalovaného počala běžeti, znovu bylo předsevzato. V případě tom by ovšem odpadla potřeba dalšího postupu podle § 364 tr. ř. a stala by se i dohlédací stížnost, obžalovaným současně se stížností podle § 2, odst. druhý nov. k tr. ř. z roku 1877/78 podaná, bezpředmětnou.

Čís. 3384.

Obžalovaný, který již jednou za trestního řízení projevil souhlas ve smyslu § 252 čis. 4 tr. ř. se čtením protokolu nebo posudku, je tímto projevem i nadále vázán (není mu volno souhlas se čtením protokolu o výslechu svědka, spoluobviněného nebo znaleckého posudku odvolati). Posudek není vadným podle §§ 125, 126 tr. ř. proto, že znalci překročili hranice úkolu jim vytčeného.

Porušení předpisu § 319 tr. ř. je zmatkem čis. 6 § 344 tr. ř. jen tehdy, nedal-li porotní soud porotcům dodatkovou otázku přes to, že k tomu byl povinen; jedním ze zákonných předpokladů jest, by se onen stav, ona skutečnost, jichž tvrzení ve smyslu § 319 tr. ř. přichází v úvahu, hodily právě pod onen právní pojem, o němž má býti dotyčná otázka dána.

Neodolatelné donucení (stav nouze) ve smyslu § 2 g) tr. zák. přichází v úvahu jen tehdy, jednal-li pachatel pod dojmem přítomného bezprostředně hrozícího nebezpečí, které bylo jedinou pohnutkou spáchání činu a jemuž nebylo lze uniknouti jinak než právě spácháním trestného činu, neměl-li pachatel právní povinnost snášeti hrozící škodu, a není-li hodnota obětovaného statku nepoměrně vyšší než hodnota statku, o jehož záchranu pachatelé jde.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1929, Zm I 713/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského jako porotního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 12. listopadu 1928, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čis. 4 tr. zák., přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák. a přestupkem podle § 320 písm. e) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čis. 5 a 6 § 344 tr. ř. K vývodům, jimiž je ve zmateční stížnosti doličován onen důvod zmatku, jest připomenouti, že podle jednacího protokolu, o jehož opravu nebo doplnění obžalovanou zakročeno nebylo a jenž tudíž podle §§ 271, 342 tr. ř. jest výhradně směrodatným dokladem toho, co se sběhlo při hlavním přelíčení, obhájce navrhol jen, by z důvodů § 252 tr. ř. nebyl čten lékařský nález a posudek o duševním stavu obžalované, poněvadž prý posudek odporuje ustanovení § 134 tr. ř. Vycházíť z tohoto záznamu na jevo především, že se obhájce domáhal sice návrhem toho, by nebyl čten ani nález soudních znalců lékařů z řízení přípravného, ani jejich posudek, že však, odůvodňuje návrh, poukázal výslovně jen na vadnost posudku. Jeho odpor proti čtení nálezu musil zůstat ztroskotati již proto, že znalecké nálezy jsou v druhém odstavci § 252 tr. ř. uvedeny mezi listinami, jež při hlavním přelíčení čteny býti musí s výjimkou jediného případu, vzdaly-li se jich čtení obě strany. K tomu nedošlo v souzeném případě, v němž zástupce veřejné obžaloby, navrhnuv zamítnutí obhájce návrhu, takto zároveň nepřímou projevil, že trvá i na dále na návrhu obžalovacího spisu, by byl při hlavním přelíčení přečten jak nález tak posudek znalecký. Zmateční stížnost se sice zmiňuje rovněž o zamítnutí obhájce návrhu v příčině nálezu i posudku, její podrobné vývody dovolují však bezpečně souditi, že důvod zmatku podle čis. 5 § 344 tr. ř. uplatňuje jen, pokud byl porotním soudem zamítnut návrh, aby nebyl čten znalecký posudek. Dále je však ze záznamu v jednacím protokole zjevno, že obhájce nenavrhl zároveň, by soudní znalci byli ke hlavnímu přelíčení předvoláni osobně, takže soud neměl vůbec příčiny o něčem se usnášeti. Nelze však důvodně říci, že by zamítnutím obhájce návrhu byl založen důvod zmatku podle čis. 5 § 344 tr. ř., uplatňovaný v tom směru zmateční stížností z důvodů jednak formálních, jednak věcných. V prvním směru zmateční stížnost zdůrazňuje, že obžalovaná nejen neprojevila výslovně souhlas se čtením znaleckého posudku, nýbrž že se naopak proti němu oním návrhem obhájce ohradila. V protokole o doručení obžalovacího spisu obžalovaná je však uvedeno výslovně, že obžalovaná, které byla obžaloba nejen přečtena, nýbrž že jí byl dodán i průklep obžalovacího spisu, svóluje, by byly protokoly, iak jest navrženo v obžalobě, tedy i nález a posudek (při hlavním přelíčení) přečteny. Proti jeho čtení neohradila se obžalovaná ani v pozdějším přechodném období řízení, nýbrž stalo se tak návrhem obhájcovým teprve při hlavním přelíčení. Za tohoto stavu věci, zjevného vesměs ze spisů, zavdává řečená námítka podnět k řešení jediné

otázky, zda obžalovaný, který již jednou za trestního řízení projevil souhlas ve smyslu § 252 čis. 4 tr. ř. s pouhým čtením protokolu (posudku), je tímto svým projevem i nadále vázán, pokud se týče k řešení otázky, zda jest obžalovanému volno tento souhlas vůbec neb aspoň za určitých předpokladů dodatečně odvolati. Zrušovací soud řeší ji zásadně a v podstatě důsledně v ten rozum, že souhlas se čtením protokolu o výsledku svědka (spoluobviněného) nebo znaleckého posudku odvolati nelze (rozh. č. 591, 1680 sb. n. s.). Za všech okolností jest však míti na paměti jednak, že důvod zmatku podle čis. 5 § 344 tr. ř. přichází tu v úvahu vesměs jen tehdy, je-li zjevno, že zamítnutím návrhu stěžovatelova (nebo nedbáním jeho odporu) porotní soud porušil nebo nesprávně použil na úkor stěžovatelův některého zákonného předpisu nebo zásady řízení, jichž dbáti velí podstata řízení, zabezpečujícího obhajobu, jednak, že důvody zmatečnosti, uvedené pod čis. 3—6 § 344 tr. ř., tedy ani důvod zmatku podle čis. 5 téhož § nelze podle jeho předposledního odstavce uplatňovati ve prospěch obžalovaného, je-li nepochybně zjevno, že případné porušení formy nemohlo míti na rozhodnutí vliv obžalovanému nepříznivý. Toho je si patrně vědoma i stěžovatelka, proto se snaží dovoditi ve zmateční stížnosti nejen, že posudek, o němž jde, je v přímém rozporu s ustanovením § 134 tr. ř., nýbrž zejména též, že jeho čtení mělo značný, ba rozhodující vliv na rozhodnutí porotního soudu (správně na kladné odpovědi porotců k I. a II. hlavní otázkě na zločin vraždy prosté a na přestupek podvodu). Než ani v tomto směru nelze zmateční stížností přiznati oprávnění.

Soudní znalci lékaři, o jichž posudek jde, byli podle spisů za přípravného řízení pověřeni vyšetřením duševního stavu obžalované (§ 134 tr. ř.). Pokud jde o tuto otázku, vyzněl jejich posudek v celkový konečný závěr, že duševní stav obžalované je normální a že poruchy duševní nebylo u ní ani v době, kdy spáchala trestný čin, že žádným chorobným porušením nebyly zrušeny ani funkce, které podmiňují přičetnost, že tu v době činu nebylo ani porušení vědomí nebo jiné poruchy duševní a že posléze obžalovaná není ani mdlého rozumu ani nejspáchala trestný čin v prudkém hnutí mysli. Tuto část znaleckého posudku, jejíž celkovým smyslem znalci prohlásili mimo jiné, že u obžalované neexistují žádnou z oněch poruch duševních, které by vylučovaly ať již trvale neb aspoň přechodně, pokud totiž jde o dobu skutku, její přičetnost (§ 2 písm. a), b) a c), tr. zák.), zmateční stížnost vůbec nenapadá, nedovozuje zejména, že je posudek také v těchto bodech v rozporu s ustanovením § 134 tr. ř., jí ostatně jen zcela všeobecně tvrzeném, aniž vytýká, že tato část posudku jest stížena některou z vad nebo některým z nedostatků, vytčených v §§ 125, 126 tr. ř. v doslovu zákona ze dne 1. července 1927, čis. 107 sb. z. a n. Lze sice připustiti, že se v posudku vyskytují některé věty, jež charakterisuje zmateční stížnost nikoli nepřipadně v ten rozum, že se v nich zaslouží obírají daleko více úmyslem obžalované a okolnostmi přitěžujícími než otázkou, zda byla obžalovaná v době činu přičetnou či nikoli, že znalci usuzují v posudku přímo o vině obžalované, posuzují dokonce i věrohodnost svědků, kteří vypovídali v její prospěch, a pronášejí úsudek o tom, zda to které svě-

dectví má nějaký význam, či je bezvýznamné. Než zmateční stížnost ani tu opět netvrdí, ani ovšem není s to důvodně tvrditi, že by tyto projevy znalců, byť snad některými z nich byly překročeny hranice úkolu vyčteného znalcům, činily vadným podle §§ 125, 126 tr. ř. posudek vůbec a onu shora nastíněnou stěžejní jeho část zvlášť. Dále sluší uvážiti, že vlastnímu nálezu a posudku předeslali znalci velmi obsáhlý a podrobný výpis z trestních spisů, v němž jsou, jakž zdůrazniti sluší, naprosto přesně a zcela objektivně reprodukovány veškeré podstatné výsledky dosavadního řízení, ze srovnání těchto údajů výpisu s oněmi větami posudku, nad nimiž se pozastavuje zmateční stížnost, vychází pak na jevo jednak, že tyto úsudky soudních znalců jsou věcně plně oprávněny, zejména však, že vylíčený postup byl přivoděn patrně jen tím, že se znalci snažili splniti úkol, vyčtený znalcům, vyšetřujícím duševní stav obžalovaného, předpisem druhého odstavce § 134 tr. ř., podle něhož jest znalcům podati zprávu o výsledku svých pozorování a sestaviti všechny skutečnosti, mající vliv na posouzení duševního stavu a stavu myslí obviněného, zkoumati je podle jejich významu jak jednotlivě tak v souvislosti a vysloviti se o všech otázkách sem spadajících nejen podle svého vlastního pozorování, nýbrž i podle spisů. Hlavně však padá na váhu, že výpis pořizen byl znalci vesměs z takových součástí trestních spisů, které se bezvýjimečně dostaly při hlavním přelíčení na vědomost porotců přímo tím, že někteří svědkové byli o skutečnostech, jimi v řízení přípravném potvrzených, slyšení znovu osobně, nebo že protokoly o výslechu jiných svědků z řízení přípravného byly čteny podle § 252 čis. 4 tr. ř., ostatní listiny pak podle druhého odstavce téhož §. Již z toho důvodu nelze přisvědčiti zmateční stížnosti, pokud tvrdí, že čtení posudku mělo vliv na rozhodnutí porotního soudu, správně poroty. Kromě toho spatřuje však sama zmateční stížnost jediný ostatně jen nepřímý doklad oprávněnosti tohoto svého tvrzení zřejmě neprávem v tom, že porotci uznali obžalovanou vinnou zločinem vraždy, ač prý nebylo prokázáno, že dítě bylo v době, kdy je obžalovaná ponořila do vody, živé. Zmateční stížnost dovolává se v tom směru posudku soudních znalců lékařů, kteří předsevzali pitvu mrtvolu, a poukazuje k tomu, že znalci nezjistili, zejména na plicích, ani jedinou objektivní známku utopení neb udušení, že pitevní nález je v tom směru naprosto negativní a že je tím plně dokázáno, že dítě bylo v době, kdy je obžalovaná ponořila do vody, již mrtvé. Zmateční stížnost však přehlíží nebo dokonce zamlčuje nanejvýš důležitou skutečnost, zjevnou z nálezu, že mrtvola dítěte byla v době pitvy již v pokročilém stavu hniloby, a že se znalci vyslovili v posudku sice v ten rozum, že jim pro pokročilou hnilobu není možno vysloviti se s určitostí o příčině smrti, zároveň však označili jako pravděpodobné, že dítě zemřelo smrtí nepřírozenou, patrně utopením, (udusením). Podle téhož posudku přišlo dítě na svět úplně vyvinuté, bylo normální velikosti a bylo nějaký čas, po několik dní živo. Než ani jinak nevyšlo za trestního řízení na jevo nic, co by nasvědčovalo pravdivosti tvrzení zmateční stížnosti, že dítě bylo v době činu obžalované již mrtvé. Zejména netvrdila to ani obžalovaná, která ještě při hlavním přelíčení na příslušnou otázku odpověděla, že chtěla

dítě utopiti, poněvadž nevěděla, co má dělat, a že neví, zda dítě bylo před tím, než je dala do vody, živé. Za tohoto stavu věci nabyla okolnost, zda dítě bylo v době činu živé neb mrtvé, povahy skutečnosti, kterou zjistiti bylo výhradně úkolem porotců (§§ 313, 326 tr. ř.).

Jako důvod zmatku podle čis. 5 § 344 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost neprávem i důvod zmatečnosti podle čis. 6 téhož § proto, že porotcům nebyla porotním soudem dána obhájcem navržená dodatková otázka ve smyslu § 2 písm. g) tr. zák. Zakládáť porušení předpisu § 319 tr. ř., jež spatřuje zmateční stížnost v tom, že porotní soud zamítl obhájcův návrh na řečenou otázku, důvod zmatku podle čis. 6 § 344 tr. ř. jen tehdy, nedal-li porotní soud porotcům dodatkovou otázku přes to, že k tomu byl za splněných zákonných předpokladů povinen. Jedním z těchto předpokladů jest však, by se onen stav, skutečnost, jichž tvrzení ve smyslu § 319 tr. ř. přichází v úvahu, hodily pod právní pojem, o němž má dotyčná otázka býti dána. V souzeném případě byla by tudíž povinnost, dáti porotcům otázku navrhovanou obhájcem, vzešla pro porotní soud jen tehdy, kdyby tvrzené okolnosti byly poukazovaly u obžalované na stav neodolatelného donucení ve smyslu, který tomuto zákonnému pojmu přísluší a jehož se mu, an není přesněji v zákoně vymezen, dostává důsledně zejména v judikatuře zrušovacího soudu. Neodolatelné donucení (stav nouze) ve smyslu § 2. písm. g) tr. zák. přichází podle judikatury v úvahu jen tehdy, jednal-li pachatel pod dojmem přítomného bezprostředně hrožícího nebezpečí, které bylo jedinou pohnutkou spáchání činu a jemuž nebylo lze uniknouti jinak než právě spácháním činu trestného, při čemž se ještě dále předpokládá jednak, že pachatel neměl právní povinnost snášeti hrožící škodu, jednak že hodnota obětovaného statku není nepoměrně vyšší než hodnota statku, o jehož záchranu se pachatelé jedná. Na stav neodolatelného donucení ve smyslu tohoto výkladu nepoukazují okolnosti, jichž se dovolává zmateční stížnost, že se totiž obžalovaná hájila hladem a nouzí a že toto její tvrzení bylo prokázáno okolnostmi, jež vyšly na jevo za trestního řízení. Aniž je třeba zabývati se podrobně touto obhajobou obžalované, stačí připomenouti skutečnost, která vyšla podle záznamu jednacího protokolu při hlavním přelíčení na jevo přečtením sdělení zemské porodnice a ústavu pro péči o dítě v Praze, podle něhož měla obžalovaná jako každá svobodná, do Čech příslušná žena, která slehne v zemské porodnici, právo jíti s dítětem po propuštění z porodnice do zemského ústavu pro péči o dítě, kde mohla dítě odkojiti, načež by bylo dítě na účet zemského fondu vydáno do péče venkovských pěstounů, kde mohlo zůstat až do dosaženého šestého roku. Obžalovaná sama udala, slyšena byvši dne 11. srpna 1928 v řízení přípravném i při hlavním přelíčení, že jí lidé ještě před tím, než jela do Prahy do porodnice, radili, by jela do zemského ústavu, že to tam bude míti lepší, poněvadž tam bude moci nechati dítě, nemůže-li je vzíti s sebou, a při svém výslechu podle § 220 tr. ř. uvedla výslovně nejen, že jí bylo nabízeno, že může zůstat v porodnici, nýbrž dále též, že věděla, že může zůstat s děckem v porodnici a v ústavu pro péči o dítě.

Při skutkové podstatě podle druhého odstavce § 157 tr. zák. ustupuje příčinná souvislost mezi výsledkem a některou, byť co do osoby útočnicka, jednotlivce nebo vůbec nezjištěnou složkou zlého nakládání, jímž jest souhrn všech útoků všech osob vloživších ruku na osobu výsledkem těžkého uškození na těle postiženou; aby však nastala zodpovědnost jednotlivce, je třeba, by jeho útok byl s útoky ostatních útočníků v takové spojitosti, že se souhrn všech útoků jeví jako jediný nedílný celek, jako jednotné a jediné zlé nakládání.

Jedinnost a jednotnost zlého nakládání nevyžaduje nutně ani časově ani místní nepřetržitosti útoků v tom smyslu, že by tu nesměla býti ani krátká přestávka mezi jednotlivými útoky, ani přenesení jich s jednoho místa na místo jiné; nepředpokládá nutně ani totožnost útočníků v jednotlivých jeho dějstvích se ho súčasťujících.

(Rozh. ze dne 31. ledna 1929, Zm II 323/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 4. května 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podle § 157 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisejících a vrátil věc soudu první stolice, by v rozsahu zrušení znova o ní jednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a), 9 b) a 10 § 281 tr. ř., napadá zmateční stížnost rozsudek jen potud, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podle § 157 tr. zák. V tomto směru nelze stížnosti upříti důvodnost již po stránce právní, po které — dovozujíc, že jde v souzených skutcích stěžovatelů o dvě srážky s poškozeným — (obzvláště) časově oddělené — namítá, že se pro skutkovou podstatu zločinu § 157 tr. zák. nedostává zákonného předpokladu společného působení obou pachatelů. Zpravidla zodpovídá i s hlediska ustanovení trestního zákona o těžkém uškození na těle pachatel jen za výsledek, který jest v příčinné souvislosti s jeho vlastním jednáním. Jednou z výjimek z této zásady jest ustanovení druhého odstavce § 157 tr. zák., podle něhož se těžké uškození na těle při zlém nakládání několika osob s poškozeným, přičítá, nelze-li zjistiti, kdo těžké poškození způsobil, — každému, kdo vložil ruku na toho, s kým bylo zle nakládáno, tak že jest ho již z důvodu tohoto vložení ruky uznati vinným zločinem. Příčinná souvislost mezi jednáním jednotlivce a výsledkem ustupuje tu do pozadí; stačí příčinná souvislost mezi výsledkem a některou, byť co do osoby útočnicka jednotlivce nebo vůbec nezjištěnou složkou zlého nakládání, jímž jest souhrn všech útoků všech osob vloživších ruku

na osobu výsledkem těžkého uškození na těle postiženou. Aby však přes tuto povšechnost příčinné souvislosti nastala zodpovědnost jednotlivce již z důvodu vložení ruky, jest nutno, by jeho vložení ruky bylo součástíou povšechné příčiny řečeného výsledku, součástíou (společného) zlého nakládání, t. j. by jeho útok byl s útoky ostatních útočníků v takové spojitosti, že se souhrn všech těchto útoků jeví jako jediný nedílný celek (srovnej rozh. čís. 2262 sb. n. s.), jako jednotné a jediné zlé nakládání. Jednost a jednotnost zlého nakládání nevyžaduje nutně ani časově ani místní nepřetržitosti útoků v tom smyslu, že by tu nesměla býti ani krátká přestávka mezi jednotlivými útoky, ani přenesení jich z jednoho místa na místo jiné. Mohouť přestávky ve zlém nakládání a změny v jeho místě býti vynuceny nebo přivedeny okolnostmi nezávislými na vůli osob s někým zle nakládajících, na příklad pokusem toho, kým bylo zle nakládáno, vymknouti se útkem z dosahu útočníků a uvarovati se tím dalšího zlého nakládání, takže v takových případech nejde ve zlém nakládání po přestávce neb na jiném místě v pravdě o nové (druhé) zlé nakládání, nýbrž o pokračování ve zlém nakládání jednotném, třebas na jiném místě započatém anebo zdánlivě již skončeném. Jednost a jednotnost zlého nakládání nepředpokládá nutně ani totožnost útočníků v jednotlivých jeho dějstvích se ho súčasťujících. Mohouť noví útočníci býť po přestávce nebo na jiném místě pokračovati ve zlém nakládání, s nímž jiní útočníci začali, přičemž se — ovšem bez předchozí úmluvy — ke zlému úmyslu těchto, s postiženou osobou zle nakládají. Veškeré tyto různosti mohou tedy býti tak nepatrného významu, že i když tu jsou, jest pokládati souhrn všech útoků všech útočníků za jediný a jednotný celek, za společné zlé nakládání, neboli — jak to zákon označuje — za zlé nakládání několika osob s poškozeným. Posouzení, zda jsou či nejsou různosti onoho rázu významu tak podřadného, zda jde v různých údobích příběhu, za kterého došlo k těžkému poškození na těle, o jediné zlé nakládání či o několik samostatných případů zlého nakládání, závisí na zhodnocení výsledku hlavního přelíčení poukazujících k příčině a k průběhu celkového útoku a jednotlivých dílčích útoků, a spadá tudíž do oboru skutkově zjišťovací činnosti soudu nalézacího. V souzené trestní věci zjistil soud první stolice, že obžalovaný H. dal poškozenému v tanečním sále facku, načež poškozený sešel do výčepu a že, když po chvíli šel zase poškozený nahoru, přistoupil na schodech — po rozmluvě, kterou tam měl poškozený s P-em —, k němu obžalovaný B., škrtil ho, udeřil ho do hlavy a odvlékl ho (sklesnuvšího na zem) až k pumpě na dvoře, kde mu nasadil ještě pěstí ránu do obličeje a kde ho nezjištěný další pachatel kopl několikrát do boku. Různosti časových, místních a zejména osobních složek tohoto děje rozsudkem zjištěného mohou poukazovati k tomu, že nejde v událostech na schodech, v chodbě a na dvoře, o pokračování v událostech odehravších se v tanečním sále, nýbrž o nový, s útokem v taneční síni vnitřně nesouvisející, samostatný útok, ovšem na tutéž osobu. Proto bylo povinností nalézacího soudu, by uvažoval o souvislosti nebo nesouvislosti obou částí příběhu, při němž bylo s poškozeným zle nakládáno, — zkoumaje obzvláště, co bylo po-

hnutkou útoku toho kterého pachatele a přihlížeje zejména i k projevům a k chování se obžalovaného H-a mimo taneční síň — a by pak zjistil a přesně vyslovil, zda šlo ve zjištěném, shora uvedeném ději, o jediný nedílný celek, o jediné a jednotné zlé nakládání, či o dva samostatné, byť osobou týranou poněkud spojené příběhy, o dvoji zlé nakládání. Jediné při první možnosti bylo by přičítati výsledek těžkého poškození na těle osobě, s níž v obou údobích děje bylo zle nakládáno, každému z útočníků, tudíž i oběma stěžovatelům, ano není rozsudkem zjištěno, při kterém údobí děje utrpěl poškozený poranění, které přivedilo přerušení zdraví a nezpůsobilost k povolání přes 20 dnů, správně alespoň 20 dnů (protržení levého bubínku). Nejistil-li soud onen předpoklad a uznal-li přes to oba stěžovatele vinnými zločinem § 157, druhý odst. tr. zák., není výrok ten opodstatněn co do zákonné známky »při zlém nakládání podniknutém několika osobami«, takže spočívá po případě na nesprávném použití zákona a je stížen zmatkem § 281 čis. 10 tr. ř., protože pro kterýkoliv z útoků stěžovatelů by přicházela v úvahu po případě jiná hlediska zákonná. Při vylíčené neúplnosti rozsudečných zjištění nelze se obejít bez nového hlavního přelíčení. Bylo proto zmateční stížnosti za souhlasu generální prokuratury vyhověti podle § 5 zák. z 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878 ihned v zasedání neveřejném již z hořejších úvah, v důsledku čehož odpadla potřeba obíratí se ostatními výtkami stížnosti. Soudu prvé stolice připomíná se jen ještě, by se opětným vhodným výsledkem znalců a poškozeného pokusil o zjištění skutečností, které by snad umožnily zjištění, zdali protržení levého bubínku svědka E-a bylo způsobeno zlým nakládáním v taneční síni či zlým nakládáním pozdějším, které počalo na schodech.

Čis. 3386.

Ami v případech, kde jest civilní žaloba o vrácení peněz podle § 1174 obč. zák. vyloučena, není podvod vylákáním peněz za nedovoleným účelem zásadně vyloučen pro nemožnost škody po rozumu § 197 tr. zák.

§ 4 zák. o podmíněném odsouzení má na zřeteli jen cíle výchovné, aby odsouzený též projevením upřímné snahy, napravití podle svých sil spáchané bezpráví, prokázal, že jest skutečně hoden dobrodiní zákona.

Obžalovanému lze uložit náhradu škody podle § 4 zák. o pod. odsouzení i když se poškozený náhrady nedomáhá »nepřipojil se k tomu cíli k trestnímu řízení jako soukromý účastník), ano i když prohlásil, že náhrady škody v cestě trestní nežádá. Obžalovanému lze uložit i náhradu takové škody, již se poškozený nemůže domáhati pořadem práva občanského (na př. z důvodu ustanovení § 1174 obč. zák.); výrok ten není však exekucním titulem.

Jde o uplatňování zmatku čis. 11 § 281 tr. ř., vytýká-li zmateční stížnost, že soud vykročil ze své moci trestní, uloživ obžalovanému náhradu způsobené škody ve smyslu § 4 zák. o podm. odsouzení, ač tu nebylo zákonných předpokladů pro tento výrok.

(Rozh. ze dne 1. února 1929, Zm I 484/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 28. června 1928, pokud jím bylo podmíněně odsouzení stěžovatele, který byl uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák. učiněno závislým na podmínce, že způsobenou škodu podle svých sil nahradí.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti čis. 5, 9, 10 a 11 § 281 tr. ř., napadá zmateční stížností jen onu část rozsudkového výroku, podle níž byl podmíněně odklad výkonu trestu obžalovanému povolen s podmínkou, že podle svých sil nahradí způsobenou škodu. Stížnost především zdůrazňuje, že soukromý účastník Jan M. při hlavním přelíčení výslovně prohlásil, že nežádá náhradu škody cestou řízení trestního, a vytýká, že za tohoto stavu věci neměla, pokud se týče nemohla obžalovanému býti uložena náhrada škody pro nedostatek příslušného návrhu soukromého účastníka, který se prý naopak oním prohlášením případného náhradního nároku výslovně vzdal. Pro uplatňování nároků soukromého účastníka v řízení přípojném platí prý zásada volné dispozice, takže trestní soud nerozhoduje tu z moci úřední, nýbrž jen k návrhu oprávněné strany. Poukazujíc k ustanovení § 1174 obč. zák., dovozuje dále stížnost, že Jan M. nemá vůbec zákonného nároku, aby žádal 7.000 Kč nazpět, ježto podle rozsudkového zjištění dal je, by vymohl jednání nedovolené, by mu obžalovaní za předaných jim 7.000 Kč dodali několikanásobný peněz v padělaných stokorunách; rozsudkový výrok, jímž se stěžovateli ukládá nahraditi tuto škodu, je prý v rozporu s oním předpisem občanského zákona, podle něhož to, co někdo dal vědomě, by způsobil nedovolené jednání, nemůže býti požadováno nazpět. Tu se však zmateční stížnost dotýká otázky, která jest rozhodnou pro samu skutkovou podstatu trestného činu, jímž byl stěžovatel uznán vinným, zda totiž v souzeném případě jde vůbec o škodu, již má na mysli § 197 tr. zák. a zda je tedy v tomto směru naplněna skutková podstata trestného činu. Zmateční stížnost, jak již uvedeno, výrok o vině vůbec nenapadá. Se zřetelem k předpisu § 290 tr. ř. nutno si však s hlediska případného zmatku podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. předem řešiti tuto otázku, o níž se též generální prokuratura vyjádřila při veřejném roku. Po této stránce uvážil zrušovací soud toto:

Podle zjištění rozsudku spočívá trestné jednání stěžovatelovo v tom, že spolu s druhým odsouzeným Františkem P-em, jenž však mezi tím již zemřel, dorozuměvše se navzájem společně v podvodném úmyslu vylákali v roce 1927 v D. P. na Janu M-ovi 7.000 Kč, předstírajíce, že mu za ně dodají několikanásobnou částku v padělaných stokorunách. Nalézací soud po právní stránce nepochybil, když tento zjištěný skutek obžalovaných podřadil pod ustanovení § 197 tr. zák., shledav v něm veškeré pojmové znaky zločinu podvodu, zejména i náležitost skutkové

podstaty, že obžalovaní svým jednáním zamýšleli způsobiti, pokud se týče též způsobili Janu M-ovi škodu na majetku, jak předpokládá § 197 tr. zák. Podle § 879 obč. zák. jsou ovšem neplatné smlouvy, přičící se zákonnému zákazu nebo dobrým mravům, a § 1174 obč. zák. ustanovuje, že to, co někdo dal vědomě, by způsobil nedovolené jednání, nemůže požadovati nazpět. Avšak i když se má za to, že důsledkem těchto ustanovení zákona Jan M., nemaje nároku na příslibené plnění, nemůže se domáhati civilní žalobou ani vrácení oněch 7.000 Kč, neplyne z toho ještě, že tím jest vyloučen i podvod, spáchaný vylákáním peněz za předstíraným nedovoleným účelem. Zákon trestní chrání podle § 4 tr. zák. i zločince, tím méně pak lze jeho ochranu odepřít v případech, kde právo občanské výjimečně snad odpírá civilní žalobu. Zvláštním úvahám rázu právně politického, z nichž občanský zákon v § 1174 vyloučil kondikci, nelze přiznati rozhodný význam pro určení dosahu příslušné normy trestní. Neboť přes zásadní jednotnost právního řádu, kterou ovšem nutno předpokládati, jest si uvědomiti, že oba předpisy, pokud se týče obě skupiny předpisů, jež tu přicházejí v úvahu, vycházejí s hledisek podstatně odlišných a sledují různé účely. Nelze také přehlížeti, že, když se podobné jednání, jako v souzeném případě tresce jako podvod, nechrání se tím ještě (ani neexistující) nárok osoby, která něco dala za předstíraným účelem nedovoleným, by nedovolené jednání bylo skutečně vykonáno, ani její důvěra, že se tak stane, ani případný nárok na vrácení toho, co bylo s její strany plněno, nýbrž především nepopíratelný a ochrany zajisté potřebný zájem veřejný a ovšem i zájem každého jednotlivce, by bylo čeleno poškozování právních statků, chráněných předpisy o trestání podvodu. S hlediska trestněprávního nemůže býti pochyby, že na svém jmění skutečně jest poškozena i osoba, na níž byly vylákány peníze za předstíraným účelem nedovoleným a, poněvadž zákon v § 197 a násled. tr. zák. co do povahy škody na majetku nerozlišuje, není překážky, by takovéto jednání nebylo kvalifikováno jako podvod. Rozhodným zůstává, že jmění dotčené osoby bylo skutečně ztenčeno o vylákané peníze a že obžalovaný škodu způsobil a měl v úmyslu ji způsobiti vylákáním peněz. Je tudíž lhotejno, že poškozený z řečeného důvodu nemůže snad žalovati o vrácení těchto peněz, a sluší tím větší váhu klásti na okolnost, že obžalovaný způsobil Janu M-ovi škodu, an mu zákon nedovoluje, by se mohl pořadem práva domáhati náhrady způsobené škody. Jen mimochodem budiž ještě poukázáno na ustanovení § 201 písm. e) tr. zák., kde sám zákon označuje za zvláštní případ podvodu používání falešných kostek a karet ve hře, tedy poškozování, při němž rovněž může býti často vymáhání civilní žalobou vyloučeno. Z těchto úvah soud zrušovací neshledal, že výrok, odsuzující stěžovatele pro zločin podvodu, spočívá na mylném výkladu nebo použití zákona, a neměl proto ani příčiny ani možnosti, by ve prospěch obžalovaného učinil opatření podle § 290 tr. ř. (srov. Lammasch-Rittler, Grundriss des österreichischen Strafrechtes, 1926, str. 309; Altmann-Höpler, Kommentar zum österreichischen Strafrecht I. 1928, str. 547; Miříčka — Právo trestní 1911 — str. 170; dále rozh. tohoto zrušovacího

soudu ze dne 28. července 1920, Kr I 497/20, sb. min. sprav. čís. 52 a rozh. zruš. soudu víd. čís. 701, 4129 úř. sb.).

Z vlastního přednesu zmáteční stížnosti, jak byl nahoře vylíčen, je po formální stránce patrné, že stížnost z číselně uplatňovaných zmatků provádí ve skutečnosti jen důvod zmátečnosti čís. 11 § 281 tr. ř., vytykajíc, že nalézací soud vykročil ze své moci trestní, uloživ stěžovateli náhradu způsobené škody, ač prý tu nebylo zákonných předpokladů pro tento výrok. Stížnosti nelze přiznati oprávnění. Pokud jde o prvou její námitku, přehlíží, že výrok, jímž bylo stěžovateli uloženo, by Janu M-ovi podle svých sil nahradil způsobenou škodu, jest jen součástí rozsudkového výroku, jímž byl stěžovateli povolen podmíněný odklad výkonu trestu, a že výrok ten nemá nic společného s výrokem o soukromoprávních nárocích (sb. n. s. čís. 2597, 2733). O nich nebylo rozsudkem vůbec rozhodnuto, zřejmě se zřetelem na prohlášení soukromého účastníka při hlavním přelíčení, že nežádá náhradu cestou řízení trestního, kterýmžto prohlášením použil soukromý účastník jen práva jemu podle § 365 odst. druhý tr. ř. propůjčeného, že může od vymáhání svých nároků kdykoli, i za hlavního přelíčení, zase upustiti. Že nalézací soud nemínil napadeným výrokem rozhodnouti o soukromoprávních nárocích, je zřejmo nejen z jeho vnější úpravy, přizpůsobené jen doslovu § 4 zákona o podmíněném odsouzení bez bližšího určení výše částky, kterou má obžalovaný nahraditi, nýbrž zejména i z odůvodnění rozsudku, kde se praví, že obžalovaný má náhradou způsobené škody dovésti poctivý život. Napadeným výrokem byly proto sledovány jen cíle výchovné, jak je má na zřeteli § 4 zákona o podmíněném odsouzení, by odsouzený též projevem upřímné snahy, napravení podle sil svých spáchané bezprávi, prokázal, že jest skutečně hoden dobrodiní zákona. Výrok ten, jenž by ostatně soukromému účastníku neposkytoval exekuční titul k vymáhání náhrady za vylákaných 7.000 Kč, nezávisí však na tom, zda se poškozený domáhá náhrady a zda se k tomu cíli připojil k trestnímu řízení jako soukromý účastník (sb. n. s. čís. 2597).

Stížnost není oprávněna ani, pokud se opírá o onu druhou námitku, že uložení náhrady podle sil brání předpis § 1174 obč. zák. Ustanovení § 4 zákona o podmíněném odsouzení, jak již uvedeno, jest především rázu výchovného a s tohoto hlediska nezáleží na tom, zda se poškozený může pořadem práva domáhati náhrady škody. Jest jisto, že obžalovaný vylákanými penězi jest obohacen, poškozený jest o ně zkrácen a že není zákonného předpisu, jenž by bránil tomu, by i v případě, na nějž dopadá ustanovení § 1174 obč. zák., ten, kdož se obohatil, dobrovolně peníze nevrátil. Pokládal-li nalézací soud právě takové, silám pachatele odpovídající, třeba dobrovolné vrácení peněz, získaných trestným činem, za záruku, že obžalovaný povede řádný život a skutečně se polepší, nelze tomuto výroku s hlediska § 4 zákona o podmíněném odsouzení vytykati právní omyl. Avšak nelze mluvit ani o rozporu s ustanovením § 1174 obč. zák., neboť tento předpis zákona podle svého úmyslu a účelu nemá právě tak dalekosáhlého účinku, jež mu připisuje zmáteční stíž-

nost, že by totiž na obžalovaného nijak, ať již přímo nebo nepřímo, tedy ani cestou § 4 zákona o podmíněném odsouzení nesmělo být působeno v tom směru, by poškozenému nahradil peníze, o jichž náhradu by tento podle § 1174 obč. zák. toliko nemohl žalovati. Zmateční stížnost ukázala se ve všech směrech bezdůvodnou; bylo jí proto zavrhnouti.

Čís. 3387.

Porušení předpisu § 330 tr. ř., nepřčetl-li vrchní porotce celý obsah otázek, nýbrž jen řadové číslo otázky a k ní výrok porotců, není zmatkem čís. 4 § 344 tr. ř., byl-li po vstupu obžalovaného do soudní síně přečten výrok porotců znovu a při tom obžalovanému přečten celý obsah otázek i s odpovědí porotců.

Uplatňuje-li obžaloba ideální souběh několika trestných činů v témže skutku obžalovaného, jest učiniti předmětem úvah a výroku porotců všechny tyto kvalifikace v otázce hlavní, buď tím, že se v jediné otázce hlavní uvádějí veškeré zákonné známky trestných činů sbíhajících se ve skutku, k němuž se otázka vztahuje, nebo že se o skutku dá otázek několik, z nichž každá — uvádějí jen zákonné znaky jednoho z oněch trestných činů — přivádí k poradě a výroku porotců jen jednu z několika kvalifikací obžalobou uplatňovaných. Volbu mezi oněmi možnostmi zůstává druhý odst. § 323 tr. ř. úvahám soudu řídicím se zvláštnostmi případu. I při druhé možnosti mohou však otázky býti dány jen jako otázky hlavní, nikoliv eventuální.

Ze zvláštních okolností skutku jest podle § 318 tr. ř. v otázku (hlavní) pojeti jen, co jest (uvedením místa, doby, předmětu atd.) zapotřebí k jasnému označení skutku; další konkretisování skutku § 318 tr. ř. nežádá; nenařizuje, by byly zákonné známky v otázce obsažené rozvedeny na příslušné skutkové okolnosti.

Bez žádosti obžalovaného (obhájce) není soud povinen, by dal porotcům kontrolní otázku (§ 323 odst. třetí tr. ř.).

S hlediska § 319 tr. ř. není třeba, by okolnost trestnost vylučující nebo zrušující byla tvrzena výslovně, stačí, když se podle celkového výsledku hlavního přelíčení jeví býti možnou. Nestačí však návrh strany, opřený o její domněnku, ani její (obhájcovy) subjektivní přesvědčení, nedotvrzené výsledky přelíčení.

Vnitřní rozpor ve výroku porotců (§ 344 čís. 9 tr. ř.) nelze odvoditi z toho, že odpověděli záporně na některou otázku a pak kladně na jinou otázku, která se vztahovala k témuž skutku jako ona otázka, avšak hleděla k jiné jeho právní kvalifikaci, takže byly v ní uvedeny alespoň částečně jiné nebo nebyly v ní uvedeny všechny znaky uvedené v otázce, k níž odpověděno záporně.

(Rozh. ze dne 2. února 1929, Zm I 368/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Plzni ze dne 8. května 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III. tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se ustanovení čís. 4, 5, 6, 10 a), 10 b), 11 § 344 tr. ř. a zmiňuje se ve vývodech o úpravě otázek i o zmatečnosti rozsudku podle § 344 čís. 7 tr. ř. Poukazy na předpis § 344 čís. 5 tr. ř. jsou již formálně pochybené. Předpis ten chrání sice povšechně zachování a správné použití předpisů a zásad trestního řízení, ustupuje však právě pro svou povšechnost před zvláštními ustanoveními téhož §, jimiž — bez dalšího předpokladu v čís. 5 uvedeného (návrhu neb odporu stěžovatelova) — zabezpečeno šetření určitých předpisů trestního řádu. Vytýká-li tedy stížnost, že nepoložením dodatkových otázek obhájcem navrhaných byl porušen předpis § 319 tr. ř. a že výrok porotců zůstal formálně vadným, protože nebylo zavedeno opravovací řízení v § 331 tr. ř. předepsané, ač obhájce tak navrhl, uplatňuje věcně jen důvody zmatečnosti podle § 344 čís. 6 a 9 tr. ř., nikoliv i důvod čís. 5, který vedle oněch nemá místa. Než ani věcně nelze k vývodům stížnosti přisvědčiti. Lze připustiti, že byl předpis § 330 tr. ř. v části, na jejíž zanedbání je stanovena zmatečnost, porušen, nepřčetl-li vrchní porotce celý obsah otázek, nýbrž jen řadové číslo otázky a k ní výrok porotců. Tento postup přivodil by však zmatečnost rozsudku podle § 344 čís. 4 tr. ř. jen, kdyby nebylo nadevší pochybnost zřejmé, že porušení formy nemohlo na rozhodnutí míti účinek obžalovanému škodlivý. Účelem ustanovení § 330 tr. ř. jest kontrola, zda prohlášený výrok porotců byl skutečně odhlasován. Podle záznamu ve spisu byl po vstupu obžalovaného do soudní síně přečten výrok porotců znova. Ježto při tom byl obsah otázek podle zprávy soudu obžalovanému přečten celý i s odpovědí porotců, byla ještě, než se soudní dvůr odebral k poradě o rozsudku, poskytnuta porotcům v § 330 tr. ř. zabezpečená možnost kontroly, zda zápisy o jejich výroku souhlasí s tím, na čem se usnesli. Ostatně nebyla ani stížností tvrzena, ani spisy napovězena sebe menší možnost, že zápis o výroku porotců se skutečným jich usnesením v jakémkoli směru nesouhlasil. Je tedy zřejmo, že případné porušení předpisu § 330 tr. ř. nemohlo míti na rozhodnutí účinek obžalovanému nepříznivý, takže se výtce nedostává předpokladu, za něhož jediné mohlo by býti tvrzené porušení formy uplatněno podle předposledního odstavce § 344 tr. ř., jak ostatně vyslovuje stížností citovaný nálezn býv. nejvyššího soudu vídeňského č. 31 sb. úřední stejně jako nálezn č. 3055 sb. n. s.

Zmatečnost podle § 344 čís. 6 tr. ř. vytýká stížnost rozsudku z důvodů: 1. že otázky na zločin svedení ke smilstvu podle § 132 III. tr. zák. byly dány jako otázky hlavní, ač správně měly býti dány jako otázky eventuální, čímž prý porušen předpis § 318 tr. ř. a že tím za předpokladu,

že jsou předmětem otázek těch jiné skutky než jsou předmětem otázek na zločiny násilného smilstva a zprznění, způsoben i zmatek § 344 čís. 7 tr. ř.; 2. že nejsou v otázkách — přirozeně přicházejí v úvahu a jsou patrně i stížností míněny jen otázky o vině, na které odpověděli porotci v neprospěch obžalovaného, tedy kladně a které se týkají vesměs zločinu svedení ke smilstvu — bližze označeny okolnosti, potřebné k jasnému vyznačení trestných činů u jednotlivých děvčat, čímž prý porušeny předpisy §§ 318 a 323 tr. ř.; 3. že nebyly dány otázky dodatkové ve smyslu § 2 písm. a), b), c), g) tr. zák., čímž prý porušen předpis § 319 tr. ř. Výtky ty neobstojí. Pokud jde o nesprávné označení otázek, vylučuje zmatečnost již předpis předposledního odstavce § 344 tr. ř. Porotci odpověděli na hlavní otázky na zločiny násilného smilstva a zprznění záporně. Tím byla by pro ně nastala povinnost, odpovědět i na další otázky na zločin svedení ke smilstvu, i kdyby byly bývaly označeny jako otázky eventuální (náhradní), takže stížností žádaný způsob jejich označení nebyl by způsobil jiný postup porotců, než nastal i při skutečném jejich označení jako otázek hlavních. Vytýkaný způsob označení nemohl tudíž působiti na rozhodnutí způsobem obžalovanému nepříznivým. Než nehledíc k tomu jest názor stížnosti nesprávný. Hlavní otázka dává se podle § 318 tr. ř. v ten rozum, zda jest obžalovaný vinen, že se dopustil činu, který jest základem obžaloby. Podle výslovného příkazu téhož § jest pojata v otázku tu veškeré znaky trestného činu, t. j. zřejmě trestného činu pojmenovaného podle § 207 čís. 2 a 3 tr. ř. v obžalobě. Uplatňuje-li obžaloba ideální souběh několika trestných činů v témže skutku obžalovaného, jest učiniti předmětem úvah a výroku porotců všechny tyto kvalifikace v otázce hlavní, buď tím, že se v jediné otázce hlavní uvádějí veškeré zákonné známky trestných činů sbíhajících se ve skutku, k němuž se otázka vztahuje, nebo že se o skutku dá otázek několik, z nichž každá — uvádějí jen zákonné znaky jednoho z oněch trestných činů — předkládá k poradě a výroku porotců jen jednu z několika kvalifikací obžalobou uplatňovaných. Volbu mezi oněmi možnostmi zůstává druhý odstavec § 323 tr. ř. úvahám soudu řídicím se zvláštnostmi případu. V tom i onom případě doporučuje se vyznačiti, že jde o jeden čin, v případě prvé tím, že se uvedou nejprve společné údaje dějové, v dalším pak se uvede zákonná skutková podstata rozčleněná podle skutkových známek jednočinně sbíhajících se deliktů, v případě druhém přiměřeným dodatkem, upozorňujícím na totožnost dějového základu, ve více otázek rozloženého, než zmatkem pomnutí takového postupu není (sb. n. s. č. 1256). I při druhé možnosti mohou však otázky býti dány jen vesměs jako otázky hlavní, neboť otázky eventuální mohou a musí podle jasného doslovu § 320 tr. ř. směřovati jen k tomu, by byl skutek podřaděn pod jiný trestní zákon, než který jest pojmenován v obžalovacím spise. Správnosti tohoto názoru nasvědčuje též, že účelu § 34 (35, 267) tr. zák., by se při potrestání vinníka, dopustivšího se — byť i jediným skutkem — několika trestných činů, přihlíželo ke všem trestným činům sbíhajícím se s trestným činem, na který z nich stanoven přísnější trest, lze dosáti jen tím, že se porotcům dává vhod-

nou úpravou, přesněji vhodným označením otázek možnost přisvědčiti ke všem kvalifikacím skutku obžalobou uplatňovaným, kdežto při dělení otázek v otázky hlavní a v otázky eventuální mohli by porotci přivesti k platnosti jen kvalifikaci naznačenou buď oněmi nebo těmito. Proto byl správným a zákonitým, pokud se týče vyhověl předpisům §§ 318, 323 tr. ř. také ve směrech výtkou čís. 1 dotčených postup soudu v této trestní věci, v níž obžaloba uplatňovala, že ten který ze skutků jí stíhaných zakládá současně skutkové podstaty jednak násilného smilstva nebo zprznění, jednak svedení ke smilstvu. Popírá-li stížnost v této souvislosti — aniž by to vůbec odůvodňovala — možnost ideálního souběhu zločinu násilného smilstva podle § 127 tr. zák. (jehož přičítání neběhu zločinu násilného smilstva podle § 132 III. tr. zák., kteroužto možností arcíť na jiném místě pak připouští, stačí jí připomenouti, že zákonné známky oněch zločinů se nekryjí a také ani částečně nejsou opáčné a že by proto skutek vykazující veškeré znaky jak § 127, tak i § 132 III. tr. zák., nedošel v rozporu se zásadami §§ 43, 44 a), 34 tr. zák. v nětrých právně závažných složkách náležitého hodnocení a potrestání, kdyby byl podřaděn jen pod jedno z obou ustanovení trestního zákona k němu se vztahujících. Z toho, co uvedeno, plyne — a vlastně to ani stížnost nepopírá — že předmětem otázek na svedení ke smilstvu byly tytéž skutky, které byly i předmětem otázek na násilné smilstvo a na zprznění. Byly tudíž i předmětem oněch otázek skutky obžalobou stíhané, takže jejich dáním nebyl porušen předpis § 267 tr. ř., aniž přivoděn zmatek § 344 čís. 7 tr. ř.

Ze zvláštních okolností činu jest podle § 318 tr. ř. v otázku (hlavní) pojata jen, kolik jest — uvedením místa, doby, předmětu, atd. — zapotřebí k jasnému označení skutku. . . . . Ze obsah otázek nevyhovuje tomuto požadavku individualisace činu, jehož splněním zabezpečuje se obžalovaný proti nebezpečí opětného stíhání pro týž skutek, stížnost netvrdí. Další konkretisování skutku § 318 tr. ř. nežádá, zejména nenarušuje, by byly zákonné známky v otázce obsažené rozvedeny na příslušné skutkové okolnosti. Opomenutím konkretisace předpis § 318 tr. ř. porušen nebyl. Ovšem může — obzvláště vznikly-li pochybnosti, zda jest zákonný znak splněn skutečnostmi, k nimž průvodní materiál poukazuje — býti pro případ kladné odpovědi na některou otázku k ní připojena další otázka (dodatková, kontrolní) za tím účelem, by jí byl určitý zákonný znak obsažený v oné otázce rozveden v konkrétní okolnosti skutkové jí naplňující, to však předpokládá podle třetího odstavce § 323 tr. ř. žádost procesní strany. Obžalovaný (obhájce) o to nežádal a bez žádosti nebyl soud — srovnej rozh. č. 1120, 1402 sb. n. s. — povinen, by otázku dal, takže opomenutím dáti kontrolní otázky nebyl porušen ani předpis § 323 tr. ř. Podle § 319 tr. ř. jest, bylo-li při hlavním přelíčení tvrzeno, že tu byl stav neb, že nastala okolnost, která by vylučovala nebo zrušovala trestnost — vyjmouc případy § 317 tr. ř. — dáti porotcům otázku tomuto tvrzení odpovídající. Okolnost jest tvrzena, byla-li již původně obsažena v obžalobě nebo objevila-li se při hlavním přeli-

čení buď tím, že se jí obžalovaný sám dovolával, nebo že vychází z výpovědi svědka, znalce nebo z obsahu přečítané listiny; není však třeba, by byla tvrzena výslovně, stačí, když podle celkového výsledku hlavního přelíčení jeví se býti možnou. Nestáčí však k takové otázce návrh strany, opřený o její domněnku nebo její neb obhájcovu subjektivní přesvědčení nedotvrzené výsledky přelíčení. Pouhý rozpor mezi jinak bezúhonným, ba z různých stran vychvalovaným chováním se obžalovaného a jeho závadným jednáním nepostačoval vzhledem k řečenému, by bylo v tom, že nebyla dána dodatková otázka ve smyslu § 2 a), b), c), g) tr. zák. shledáno porušení předpisu § 319 tr. ř., zakládající zmatečnost rozsudku podle § 344, čís. 6 tr. ř. Nebylo tu tvrzení stavů obhájcem uplatňovaných, takže soud právem nedal onu dodatkovou otázku. Porotci musí přirozeně na otázku odpovědětí záporně, jsou-li toho mínění, že i jen jedna z několika skutkových okolností v ní obsažených není prokázána nebo že i jen jeden ze zákonných znaků v ní uvedených není naplněn skutečnostmi, jež berou za prokázané. Který z několika předpokladů takto možných přiměl porotce k záporné odpovědi, nelze z ní poznati, ježto se omezuje odpověď na slovo »ne«. Proto není zápornou odpovědí vůbec nic zjištěno a není jí ani vysloveno, že porotci nenabyli přesvědčení o skutku, k němuž se otázka vztahuje, pokud se týče není vysloveno, že se skutek ten nestal. Záporná odpověď k otázce nehodí se tedy ke srovnání s jinou částí výroku s hlediska vady vnitřního rozporu, jímž jest současné zjištění skutečností logicky vedle sebe nemožných, obzvláště zjištění a současně popření téže skutečnosti. Nelze proto zejména odvoditi vnitřní rozpor ve výroku porotců po rozumu § 344 čís. 9 tr. ř. z toho, že odpověděli záporně na otázku a pak kladně na jinou otázku, která se vztahovala k témuž skutku jako ona otázka, avšak hleděla k jiné jeho právní kvalifikaci, takže byly v ní uvedeny alespoň částečně jiné nebo nebyly v ní uvedeny všechny znaky uvedené v otázce, k níž odpověděno záporně. Stížnost je tudíž zřejmá na omylu, majíc za to, že jest zápornou odpovědí porotců na otázky o zločinech násilného smilstva a zprznění zjištěno, že se obžalovaný skutků dotčených otázkami těmi nedopustil a že si výrok porotců sám odporuje po rozumu §§ 331, 334 čís. 9 tr. ř., odpověděli-li porotci — přes ony záporné odpovědi — kladně k dalším otázkám na zločin svedení ke smilstvu. V souvislosti s výtkou vnitřního rozporu vytýká stížnost výroku porotců i neúplnost a nejasnost, aniž však připojuje úvahy, z nichž dospěla k názoru, že jest výrok porotců stížen i těmito vadami. Opakuje výtku neúplnosti a nejasnosti výroku porotců i v dalších vývodech, kterými — s hledisek § 344 čís. 10 a), po případě čís. 11 tr. ř. — dovozuje z výsledků hlavního přelíčení, že děvčata nepřistoupila k smilnému jednání, nesvolila dobrovolně k jeho výkonu, že obžalovaný nedotkl se v některých případech, obzvláště u S-ové a B-ové ani nahých těl děvčat, ani, byť přes šaty, orgánů pohlavních nebo jiných částí těla, jejichž ohmatáváním lze vzbuzovati pohlavní chtíč, že obžalovaný dával W-ové jen hodiny ve hře na citeru ve svém bytě a že skutky na G-ové staly se i mimo školu na polích a mimo dobu vyučování, takže se prý povšechně

nedostává zákonného znaku svedení ke smilstvu a mimo to nedostává se ohledně W-ové a G-ové dalšího znaku dozoru, pokud se týče u S-ové a B-ové znaku smilnosti skutků na nich páchaných. Než ani tato výtky, jež má asi na zřeteli nedostatek skutkového opodstatnění řečených zákonných znaků v otázkách, neobstojí. Úkol porotců vyčerpává se tím, by se vyslovili způsobem podle § 331 (344 čís. 4) tr. ř. formálně bezvadným v rozsahu, ve kterém se jich bylo dotazováno. Těto povinnosti dostáli porotci v celém rozsahu otázek způsobem jasným. Kladné jejich odpovědi na otázky o svedení ke smilstvu — otázku záporně zodpověděnou týkající se svedení Marie B-ové, ohledně něhož byl obžalovaný sprostěn, lze a jest ponechati stranou — nezůstávají ani nejmenší pochybnosti, že porotci přisvědčili ohledně všech děvčat v otázkách jmenovaných ke všem zákonným znakům zločinu svedení ke smilstvu, v každé z těch otázek úplně uvedených. Na více, zejména na to, ve kterých skutečnostech shledali u toho kterého děvčete ten který znak zločinu, soud se porotců netázal. Nebyli povinni, ba nebyli (srovnej § 328 tr. ř.) ani oprávněni, by se vyslovili též v těchto směrech, a opomenutí takovýchto dalších projevů nečiní výrok jejich ani neúplným ani nejasným. Příslušná výtky není než — ovšem nezpůsobilým a bezúspěšným — pokusem přivéstí oklikou zmatečného důvodu § 344 čís. 9 tr. ř. k platnosti výtku, kterou činila stížnost, jak shora řečeno, úpravě dotčených otázek s hlediska § 344 čís. 6 tr. ř. a která se již prokázala nesprávnou. Podkladem, na kterém jest přezkoumati rozsudek po stránce hmotně právní, na kterém tedy jest a jediné lze dokázati právní mylnost rozsudku a doličiti po zákonu hmotně právní zmatky § 344 čís. 10—12 tr. ř. pozůstávající v právní mylnosti rozsudku, jest v porotním řízení, v němž přísluší a náleží skutkově zjišťovací činnost jen porotcům, výlučně skutkový děj porotci zjištěný, souhrn skutkových okolností uvedených v otázkách, k nimž porotci přisvědčili, vyslovivše tím, že nabyli přesvědčení o všech skutkových okolnostech v otázkách těch obsažených. Nejsou-li — jako v souzené trestní věci — skutkové okolnosti naplňující zákonné znaky zločinu, jímž obžalovaný uznán vinným, uvedeny ani v otázkách, které znaky ty obsahují, ani — protože otázky toho rázu nebyly dány — v otázkách kontrolních, o nichž byla shora zmínka, nelze poznati, které skutkové okolnosti vzali porotci za prokázané (zjistili) a nedostává se pak, jak i v souzené trestní věci, skutkového podkladu, jehož srovnáním se zákonem bylo by lze přezkoumati rozsudek po právní stránce, pokud se týče se strany obžalovaného doličiti, že celý odsuzující výrok neb alespoň předpoklad některého zákonného znaku nebo předpoklad přičetnosti obžalovaného (nedostatku vyvíňujících důvodů) jest výsledkem nesprávného použití zákona a rozsudek zmatečným podle § 344 čís. 10 a) nebo 10 b) po případě čís. 11 tr. ř. Proto není ani možné vpořádati se se shora v předchozím odstavci naznačenými námitkami stížnosti a s další námitkou beztrestnosti obžalovaného z důvodů § 2 písm. a), b), c), g) tr. zák., any všechny tyto námitky jsou vybudovány na předpokladech, které stížnost neopřela, ba ani nemohla při řečené úpravě otázek opřítí o skutková zjištění porotců, nýbrž sestrojila si je o své

újmě přímo z výsledků hlavního přeličení. Uplatňované zmatky § 344 čis. 10 a), b), 11 tr. ř. námitkami svémocně podloženými po zákonu provedeny nejsou. Stížnost prokázala se, i pokud doličuje uplatňované zmatky po zákonu, pokud ji tedy vůbec lze pokládati za provedenou, neodůvodněnou, i bylo ji proto zavrhnouti.

Čís. 3388.

Překážka svědecké přísahy podle § 170 čis. 7 tr. ř. se vztahuje jen k přísaze, jež se vykonává po vydání svědectví, nikoliv k přísaze svědecké, již jest podle zákona vykonati před svědeckou výpovědí (§ 247 odst. druhý tr. ř.).

Výraz »vyšetřování« (§ 170 čis. 2 tr. ř.) neznamena přípravné vyšetřování v technickém slova smyslu, nýbrž jest jím rozuměti trestní řízení proti svědkovi jakožto obviněnému vůbec, tedy i soudní předběžné vyhledávání; spadá sem jen vyšetřování pro zločin, nestačí trestní řízení pro přestupek § 269 a) tr. zák.

Při uplatňování relativního zmatku (§ 344 čis. 4 — §§ 247, 170 tr. ř.) ve prospěch obžalovaného je pravidlem, že zmateční stížnosti musí býti vyhověno, jakmile důvod zmatečnosti byl zjištěn; přivádí-li se však k platnosti relativní zmatek v neprospěch obžalovaného, lze zmateční stížnosti vyhověti jen výjimečně, je-li patrné, že porušení formy mohlo míti na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý; obžalobce má ve zmateční stížnosti uvést okolnosti odůvodňující relativní zmatek i v tomto směru (posl. odst. § 344 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 7. února 1929, Zm II 465/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním ličení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského jako porotního soudu v Uherském Hradišti ze dne 17. října 1928, jímž byl obžalovaný sprostěn podle § 334 tr. ř. z obžaloby pro zločin násilného smilstva podle § 127 tr. zák. a pro zločin svedení ke smilstvu podle § 132 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, uplatňující důvod zmatečnosti podle čis. 4 § 344 tr. ř., není oprávněna. Nemůže býti pochybností o tom, že nevzetí do přísahy svědkyně Marie P-ové při hlavním přeličení z důvodu čis. 7 § 170 tr. ř. je protizákonné. Podle ustanovení druhého odstavce § 247 tr. ř. má býti mimo případ, uvedený v poslední větě prvního odstavce § 247 tr. ř., jenž tu nepřichází v úvahu, každý svědek, když odpověděl na otázky obecné, před dalším svým výsledkem pod neplatností vzat do přísahy, pokud tomu nepřekáží některý z důvodů § 170 čis. 1 až 6 tr. ř. Z důvodu § 170 čis. 7 tr. ř. nesmí býti odepřeno vzetí svědka do přísahy, jež má býti podle ustanovení druhého odstavce § 247 tr. ř. při

hlavním přeličení zásadně vykonáno před svědeckou výpovědí, neboť překážka svědecké přísahy § 170 čis. 7 tr. ř., o níž se § 247 tr. ř. nepřekáží, se vztahuje jen k dodatečné přísaze, k přísaze, jež se vykonává po vydání svědectví, nikoli však též k přísaze svědecké, již jest podle zákona vykonati před svědeckou výpovědí (rozh. čis. 203 sb. n. s. a j.). Odepřel-li tedy sborový soud porotní za onoho stavu věci při hlavním ličení vzení řečenou svědkyni před jejím výslechem ve věci samé do přísahy z důvodu § 170 čis. 7 tr. ř., porušil tím předpis § 247 odst. druhý tr. ř., jehož šetření zákon výslovně káže pod neplatností. Zrušovací soud neshledal, že svědkyně P-ová byla nezpůsobilou k přísaze z důvodu čis. 2 § 170 tr. ř., jak se snažila dovoditi obhajoba. Podle tohoto zákonného předpisu nesmějí býti vzati do přísahy ti, kdož jsou pro zločin ve vyšetřování. Výraz »vyšetřování« neznamena tu přípravné vyšetřování v technickém slova smyslu, nýbrž jest jím rozuměti trestní řízení proti svědkovi jakožto obviněnému vůbec, tedy i soudní předběžné vyhledávání (srovnej Storch: »Rakouské trestní řízení« díl II. str. 121). Zákonodárným důvodem tohoto ustanovení je, jakž plyne ze zprávy komise panské sněmovny, (Mayerův komentář I. stránka 582) nedostatek volnosti, v němž se svědek ocitá a jenž zmenšuje jeho věrohodnost, a nedostatek ten je tu bez ohledu na to, zda je proti svědkovi zavedeno přípravné vyšetřování, či zda se proti němu koná jen předběžné vyhledávání. Zákon však obmezuje nezpůsobilost svědka k přísaze z důvodu čis. 2 § 170 tr. ř. výslovně na vyšetřování pro zločin. Proti Marii P-ové bylo však vedeno trestní řízení jen pro přestupek podle § 269 a) tr. zák., pro trestný čin sui generis se všemi jeho důsledky, nikoli pro zločin, a nelze proto uznati, že svědkyně byla nezpůsobilá k přísaze z důvodu čis. 2 § 170 tr. ř.

Jak bylo doličeno, porušil porotní soud předpis § 247 odst. druhý a § 170 čis. 7 tr. ř. Toto porušení je relativním zmatkem čis. 4 § 344 tr. ř., v němž jsou §§ 247 a 170 uvedeny. Při uplatňování relativního zmatku ve prospěch obžalovaného je pravidlem, že zmateční stížnosti musí býti vyhověno, jakmile důvod zmatečnosti byl zjištěn; jen kdyby bylo nade vši pochybnost zřejmo, že porušení formy nemohlo míti na rozhodnutí účinek obžalovanému nepříznivý, jest zmateční stížnost zamítnouti. Uplatňuje-li se však relativní zmatek v neprospěch obžalovaného, nestačí, by bylo zjištěno porušení formy. Takové zmateční stížnosti lze vyhověti jen výjimečně, je-li totiž patrné, že porušení formy mohlo míti na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý. Odůvodňující tento rozdíl v účincích relativních důvodů, podotýkají vládní motivy (uverejněné v druhém díle Kasererova Strafprozessordnung strana 109), že tu dochází k platnosti favor defensionis, že obžalobě, jako všude, i tu prospívá teprve úplná jistota, obžalovanému však již sama pochybnost. Redakční chyba se při stylisaci posledního odstavce § 344 tr. ř., jak minila obhajoba, nestala. Zmateční stížnost však neuvádí okolnosti, ze kterých by bylo patrné, že nevzetí do přísahy svědkyně Marie P-ové mohlo míti na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý. Žádá-li zákon v posledním odstavci § 344 tr. ř., by se žalobce opřel porušení formy,

vyvolal rozhodnutí soudu a hned si vyhradil zmáteční stížnost, plyne z toho též povinnost, odůvodnit v provedení stížnosti uplatněný relativní zmatek i ve směru, požadovaném posledním odstavcem § 344 tr. ř., t. j. uvést okolnosti, z nichž by bylo patrné, že porušení formy mohlo mít na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý. To však veřejný obžalobce, prováděje stížnost, neučinil a to, co promeškáno, nemůže býtí doháněno teprve při zrušovacím líčení.

Čís. 3389.

Obecní starosta může býtí vrchností ve smyslu § 187 tr. zák. Jsou-li tu předpoklady pro úřední výkon jemu náležející (§§ 24, 84, 86 tr. ř.), jest jeho povinností jednati a jest nerozhodným pro určení povahy jeho úkonu, zda svou povinnost splnití chce či nechce, zda rozlišuje mezi svou funkcí jako správce obecního majetku, jako orgán provádějící jen usnesení zastupitelstva obce nebo jako orgán bezpečnostní.

(Rozh. ze dne 8. února 1929, Zm I 732/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 6. listopadu 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin zpronevěry podle §§ 181, 182 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a uznal obžalovaného vinným, že jako správce městského důchodu, později jako ředitel městského důchodu obce H. peníze, které mu z důvodu jeho veřejného úřadu, pokud se týče zvláštního příkazu obecního byly svěřeny, a to 23. října 1924 10.000 Kč ze směnečné výpůjčky určené pro účely místní školní rady, dále v době od 1. července 1920 až do 31. prosince 1924 celkem 20.096 Kč 96 h odvedených mu za obecní aprovisaci a posléze v době od 1. ledna 1925 do 6. října 1926 33.749 Kč 92 h za týmž účelem mu odvedených, tudíž věci sobě svěřené 50.000 Kč převyšující za sebou zadržel a si přivlastnil, čímž spáchal zločin zpronevěry v úřadě podle §§ 181, 182 tr. zák.

D ů v o d y:

Nalézací soud zjišťuje, že obžalovaný byl v době spáchání závadného činu veřejným úředníkem, k jehož úředním povinnostem patřilo též přijímání peněz pro obec, že ve své úřední činnosti zadržel a přivlastnil si v době od 1. července 1920 až do 6. října 1926 z peněz, v úřadě mu svěřených, 63.846 Kč 88 h vědomě a úmyslně; zjišťuje tudíž veškeré náležitosti skutkové podstaty zločinu zpronevěry podle § 181, 182 tr. zák. po stránce objektivní i subjektivní, sprostňuje však obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby z důvodu účinné lítosti podle § 187 tr. zák., vycházejce z předpokladu, že starosta Josef K., když mu byla věc hlášena, jednals obžalovaným jen jako správcem obecního jmění

a nevystupoval jako starosta ve své funkci policejní, jako vrchnost. Správně namítá zmáteční stížnost, uplatňujíc zmatek podle § 281 čís. 9 b) tr. ř., že nalézací soud, řeše otázku beztrestnosti z důvodu účinné lítosti podle § 187 tr. zák., nesprávně vyložil zákon, vysloviv, že se Josef K., když jednals obžalovaným jako starosta obce o urovnání zpronevěry před náhradou škody, nedověděl o trestném činu jako osoba vrchnostenská podle § 187 tr. zák. Je lhostejno, nač klade napadený rozsudek váhu, z jakého důvodu členové obecní finanční komise Jan V. a Václav B., provádějící v říjnu 1927 revisi obecních účtů za dobu minulou, sdělili starostovi Janu K-ovi zjištění, že obžalovaný nemá ani účty v pořádku, ani hotovosti, které mítí měl, lhostejno je též, zda starosta Josef K. chtěl nebo nechtěl učiniti udání o zpronevěře. Rozhodným zůstává zjištění soudu, že Josef K. jako starosta obce dne 19. listopadu 1927 nabyl vědomosti o tom, že obžalovaný nemá aprovisační účty v pořádku, že nemá peněz, jež tu pro obec býtí měly, a že obžalovaný to přiznal; že se tudíž starosta dověděl o trestném skutku i o jeho pachateli dříve, než škoda byla nahrazena. Nelze ponechatí libovůli starosty obce, co hodlá neb nehodlá učiniti, jakmile jedná úředně »jako starosta«, což rozsudek zjišťuje, ano z ustanovení §§ 24, 84 a 86 tr. ř. a i z článku V. zák. čís. 2 zák. dto 5. března 1862, čís. 13 ř. zák., a §§ 28 čís. 2, 59 zák. ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. pro Čechy jasně plyne, že obecní starosta může býtí vrchností i ve smyslu § 187 tr. zák. Jsou-li tu předpoklady pro úřední výkon jemu náležející (§§ 24, 84, 86 tr. ř.), jest jeho povinností jednati, a jest nerozhodným pro určení povahy jeho úkonu, zda svou povinnost splnití chce či nechce, zda rozlišuje mezi svou funkcí jako správce obecního majetku, jako orgán provádějící jen usnesení zastupitelstva obce, či jako orgán bezpečnostní (rozh. čís. 2238, 2364, viz též čís. 2493 sb. n. s.). Vystupoval-li podle toho starosta K. i ve své funkci jako vrchnost, nelze obžalovanému přiznati trestnost vylučující důvod podle § 187 tr. zák. z té příčiny, že se náhrada škody nestala včas. Neboť, pokud jde o 33.749 Kč 92 h, jež obžalovaný zpronevěřil v době od 1. ledna 1925 do 6. října 1926, zjišťuje rozsudek, že řečení revisoři účtů vyrozuměli dne 19. listopadu 1927 starostu obce o tom, že shledali nepořádky v aprovisačním hospodářství, že obžalovanému chybí peníze, které by tu pro obec býtí měly, poněvadž účty byly obci zaplacené, že obžalovaný doznal i starostovi a jeho náměstkům, že se mu nedostává asi 10.000 Kč, dále že starosta Josef K. dal obžalovanému lhůtu do příštího dne odpoledne, by vše uvedl do pořádku, a že pak skutečně dne 20. listopadu 1927 o 3. hod. odpoledne odevzdal obžalovaný starostovi celou hotovost, 33.749 Kč 92 h podle tehdejšího zjištění se nedostávající. Zvěděl tudíž starosta o zavinění obžalovaného dříve, než tato částka byla nahrazena.

I v příčině zpronevěření 10.000 Kč, jež svěřeny obžalovanému dne 23. října 1924, je beztrestnost ve smyslu § 187 tr. zák. vyloučena, poněvadž se i tu podle rozsudkového zjištění dověděl starosta o činu dříve než se stala náhrada. Co se týče 20.096 Kč 96 h, jež odvedeny obžalovanému v době od 1. července 1920 až do 31. prosince 1924 za obecní

aprovísaci, zjišťuje sice soud, že o jejich zpronevření neměl nikdo z úředních orgánů obce vědomost. Leč tu vyloučena jest beztretnost proto, že tu byly půtahy trestného činu. V napadeném rozsudku se totiž zjišťuje, že starosta v neděli dne 20. listopadu 1927, když mu obžalovaný předával 33.749 Kč 92 h, žádal od něho a také obdržel záruční prohlášení »pro možnou ztrátu obce«. Měl proto starosta jako vrchnost podezření, že škoda činí více než oněch již zaplacených 33.749 Kč 92 h. K vyloučení použití § 187 tr. zák. není třeba, by vrchnost měla určitou vědomost o vině pachatelově, stačí již půtahy odůvodněné podezření proti obviněnému a to tu podle řečeného bylo (srv. sb. n. s. čís. 573, 1088, 1930, 2024 a 2684). Podle toho nebyla v souzeném případě škoda před tím, než se vrchnost dozvěděla o zavinění obžalovaného, nahrazena vůbec. Při nedostatku včasnosti náhrady škody nelze však obžalovanému přiznati dobrodiní beztretnosti ve smyslu § 187 tr. zák. Aniz bylo třeba obírat se důvodem zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř., bylo odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti a napadený rozsudek zrušiti jako zmatečný již podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. Poněvadž jsou tu všechna potřebná zjištění, jež dovolují rozhodnouti ihned ve věci samé, bylo podle § 288 čís. 3 tr. ř. obžalovaného uznati vinným zločinem zpronevěry v úřadě podle §§ 181, 182 tr. zák.

Čís. 3390.

Uvedení těžkého, byť i prázdného vagonu na kolejích v pohyb nutně vyžaduje, by osoby při úkonu tom činné měly naprostou jistotu, že dráha pro pohybující se vůz jest volná a že bezpečnost lidí nacházejících se v místech, kam až vůz může dojetí, nijak není tím ohrožena.

Při posunování má vždy jíti jeden dělník před posunovaným vagonem, aby viděl, zda koleje jsou volné.

Pachatele neomlouvá, že i poškozený nedbal předpisů.

Trestná nedbalost podle §§ 335, 337 tr. zák. nevyžaduje po subjektivní stránce, by pachatel předvídal bezprávný výsledek, stačí, když si nebezpečnost svého jednání (opomenutí) neuvědomil z nedostatku povinné péče.

(Rozh. ze dne 13. února 1929, Zm I 434/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Lito-měřicích ze dne 9. června 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje ohledně obou obžalovaných výtky neúplnosti podle čís. 5 a hmotněprávní zmatek podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Neúplnost podle § 281 čís. 5 tr. ř. spatřuje v tom, že nalézací soud ne-

přihlížel ke skutečnostem: a) že první poloprázdný vagon posunovalo více lidí, kdežto prázdný jen oba obžalovaní; b) že obžalovaný Frant. Ant. D. tlačil prázdný vagon na opačné straně ve směru posunování, než na které byl R. u přednějšího vozu, a nemohl proto viděti, že za posunování obou vozů R. zašel za přední vagon mezi koleje; c) že R-ovi bylo známo, že jest zakázáno vstupovati mezi koleje, a, když již mezi koleje vstoupil, měl se obrátiiti zády k prvému a obličejem k druhému vagonu, by viděl, co se s druhým vagonem děje. Tyto skutkové okolnosti skutečně při hlavním přelíčení na jevo vyšlé nelze při správném právním stanovisku, jež nalézací soud zaujal při posuzování případu, označiti za rozhodné, by mohly pozměniti základnu skutkových zjištění do té míry, že by rozhodnutí o právních otázkách a podřadí případu pod trestní normu tím bylo podstatně dotčeno. Nelze přisvědčiti názoru zmateční stížnosti, že nebylo povinností obžalovaných a nebylo za dané situace ani možným starati se o to, zda jest někdo mezi oběma vagony, a že nemohli předvídati, že R. proti předpisům vstoupí neočekávané mezi koleje. Uvedení vagonu, byť i prázdného, přes to těžkého, na kolejích v pohyb nutně vyžaduje, by osoby při úkonu tom činné měly naprostou jistotu, že dráha pro pohybující se vůz jest volná a že bezpečnost lidí nacházejících se v místech, kam až vůz může dojetí, nijak není tím ohrožující se v místech, kam až vůz může dojetí, nijak není tím ohrožena. Rozsudek zjišťuje, že oba obžalovaní začali tlačiti zadnější úplně prázdný vůz bez potřeby, neohlížejíce se na to, že je před nimi, třeba i ve volném pohybu, jiný jen z části vyprázdněný vůz. Nerozhoduje, zda první vůz posunoval větší počet osob, ježto vždy byla tu možnost, že se tento vůz z té neb oné příčiny zastaví nebo bude se pomaleji pohybovati a zadnějším vagonem může býti dostihnut. Rozsudek zjišťuje dále, že obžalování takto zavinili současné posunování obou vozů, a že tato skutečnost způsobila náraz druhého vozu na vůz přední, tlačení při zadním nárazníku Adolfem R-em a tím jeho těžké zranění. I když poškozený R. jednal proti předpisům a úraz si spoluzavinil, což rozsudek zjišťuje, a i kdyby tu bylo spoluzavinění Františka R-eho, který se, ač měl nad posunování dozor, vzdálil, dav k posunování rozkaz dosti nejasný, nevyklučují okolnosti ty trestní zodpovědnost obžalovaných, jakmile se jejich jednání (opomenutí), stalo jednou z příčin trestného výsledku. To tím méně, ani sami nešetřili, jak soud zjišťuje, předpisů, podle nichž při posunování má vždy jíti jeden dělník před posunovaným vagonem, by viděl, zda koleje jsou volné; neomlouvá je proto, že i poškozený nedbal předpisů (rozh. čís. 1566 sb. n. s.). To platí zejména i o obžalovaném Františku Antonínu D-ovi, jenž, tlačí druhý vagon po pravé straně, nemohl ovšem se svého místa viděti, že poškozený R. ustoupil zleva za první vagon a takto v místo, kde mohl býti druhým vagonem zasažen; odpovídáti jest mu za to, že posunování druhého vagonu se spoluobžalovaným P-em nezařídil tím způsobem, by si zabezpečili možnost koleje přehlédnouti. Dovojuje-li zmateční stížnost, že nelze na obžalovaných žádati, by uvážili veškeré důsledky svého jednání do všech možností, zejména by předvíдали, zda někdo v době, kdy vagony jsou již v pohybu, vkročí mezi ně, a že tu tudíž není zavinění obžalovaných v sub-

jektivním směru, přehlíží, že trestná nedbalost ve smyslu §§ 335, 337 tr. zák. nevyžaduje po subjektivní stránce, by pachatel předvídal bezprávný výsledek, že stačí, když si nebezpečnost svého jednání (opomenutí) neuvědomil z nedostatku povinné péče (srov. rozh. čís. 1534, 2025, 2193 sb. n. s.). Poněvadž tudíž jednak stížností uplatňované skutkové okolnosti při hlavním přelíčení na jevo vyšlé nejsou skutečnostmi rozhodnými, jednak skutečnosti zjištěné tvoří skutkovou podstatu onoho přečinu po stránce objektivní i subjektivní, bylo zavrhnouti zmateční stížnost jako neodůvodněnou.

Čís. 3391.

Pachatelův úmysl věc oprávněné osobě vůbec nikdy nevydati, nýbrž stav, jímž jest věc odňata z moci oprávněného, učiniti trvalým, vyžaduje se jen pro činnost, které jest podřadití pojmu »zadrženi za sebou«, nikoliv však v případech, v nichž v úvahu přichází pojem »přivlastnění si«.

»Přivlastnění si« věci svěřené záleží již v tom, že ten, komu věc byla jen svěřena, osobuje si k ní a nad ní vykonává práva quasi — vlastnická. Výkonem takového dispozice po způsobu vlastnickém je zejména i zastavení věci, třeba jen na krátký čas a v úmyslu i v naději, že ji pachatel včas vyplatí a vrátí.

Zpronevěra je vyloučena jen, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů s to, by věc, kterou si přivlastnil, kdykoli mohl nahradit a svému závazku dostátí.

Skutečnost, že prodatel věci prodané na splátky s výhradou práva vlastnického podal na kupitele žalobu o zaplacení zbytku kupní ceny a vymohl si (civilní) rozsudek, může mít s hlediska zpronevěry význam jen, podnikl-li prodatel kroky čelící k vydobytí pohledávky z kupní ceny dříve, než kupitel předsevzal čin, odpovídající zákonnému pojmu zadrženi věci za sebou nebo jejího si přivlastnění.

Předmětem zpronevěry mohou býti věci všeho druhu (i věci spotřebitelné); výhrada vlastnictví není »conditio impossibilis« ani při šatstvu a obuvi.

Při zjišťování ceny věci, prodané s výhradou práva vlastnického, jest vzítí za základ obecnou hodnotu věci v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, při čemž jest vzítí zřetel na znehodnocení věci obvyklým užíváním, a pak jest vzítí do počtu úhrnnou výši splátek.

Kdo byl obeslán k hlavnímu přelíčení a při něm slyšen jako svědek, nevstupuje prohlášením, že se k trestnímu řízení nepřipojuje, poněvadž má civilní rozsudek (platební rozkaz), v procesní roli soukromého účastníka.

(Rozh. ze dne 15. února 1929, Zm II 462/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 15. října 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem

zpronevěry podle § 183 tr. zák. Podle § 362 čís. 1 tr. ř. zrušil rozsudek soudu prvě stolice a věc vrátil tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnost, která se číselně dovolává důvodů zmatečnosti podle čís. 5 a 10 § 281 tr. ř., vytýká sice rozsudku ve svém úvodě všeobecně nejasnost, neúplnost i rozpor mezi údaji rozhodovacích důvodů o obsahu listin, u spisů uložených (a listinami samotnými), žádná z těchto výtek není však v ní přímo doličena. Neděje se tak ani v oné části vývodů zmateční stížnosti, která je označena výslovně jako společně doličování obou oněch důvodů zmatku, jichž se zmateční stížnost číselně dovolává, tedy i důvodu zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. Zmateční stížnost dovozuje celkovým smyslem těchto svých vývodů, že při splátkových obchodech podle zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. přísluší prodávajícímu jen alternativně právo buď domáhati se na kupujícím zaplacení kupní ceny neb uplatňovati vlastnické právo k věci, na splátky prodané, že tedy nemůže žádati současně to i ono plnění, takže, rozhodl-li se prodávající pro prvou z obou oněch alternativ, zažaloval-li zejména kupujícího o zaplacení kupní ceny, vzdal se tím zároveň (vlastnického) práva k věci. V souzeném případě zmateční stížnost se jednak dovolává prohlášení, které prý učinil při hlavním přelíčení soukromý účastník, v ní jménem vůbec neuvedený, že se k řízení nepřipojuje, jelikož má civilní rozsudek, jednak tvrdí, že soukromý účastník zažaloval pohledávku za šaty a obuv obžalovanému prodané a si též vymohl směnečný platební rozkaz ze dne 18. července 1928. Oním soukromým účastníkem míní zmateční stížnost zcela nepochybně svědka Vojtěcha K-a, který prohlásil při hlavním přelíčení, že se k trestnímu řízení nepřipojuje, poněvadž má civilní rozsudek. Tento rozsudek, pokud se týče platební rozkaz, o němž je řeč ve zmateční stížnosti, má stěžovatel patrně na zřeteli, vytýkáje rozsudku rozpor s listinami, u spisů uloženými. Výtka je zřejmě bezpodstatná již proto, že v rozsudkových důvodech není zmínky o obsahu oné listiny, která ani ve spisech není. V jednacím protokole není záznam o tom, že svědek K. při hlavním přelíčení nějaký rozsudek nalézacímu soudu předložil, tím méně o tom, že tato listina byla při přelíčení čtena, takže výtka domnělého rozporu se spisy nepřichází vzhledem k předpisu prvního odstavce § 258 tr. ř. v úvahu ani jako výtka neúplností rozsudku spočívající v tom, že byl v jeho rozhodovacích důvodech onen rozsudek (platební rozkaz) pomínut mlčením. Věcné uplatňování důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. bylo by lze spatřovati nanejvýš v tom, že zmateční stížnost, dovolávající se onoho prohlášení svědka K-a jen nepřímou, shledává rozsudek neúplným proto, že v jeho rozhodovacích důvodech zůstalo i toto prohlášení svědkovo nepovšimnutým a neuváženým. Než ani této výtce nelze přiznati oprávnění, především již proto, že zmateční stížnost označuje jako soukromého účastníka neprávem Vojtěcha K-a, který, byv ke hlav-

zpronevěry. Předmětem zpronevěry mohou být vzhledem k ustanovení § 183 tr. zák., v němž je zcela všeobecně řeč o věci, pachateli svěřené, věci všeho druhu, dokonce i věci spotřebitelné, tím spíše mohou jím tudíž být také věci, o něž jde v souzeném případě, šaty a obuv, takže zmateční stížnost je v nepravu též, pokud dále namítá, že při šatstvu a obuvi je výhrada vlastnictví »conditio impossibilis« vzhledem k tomu, že obě prý se kupuje k užívání a že jest proto přímo protismyslným, by se opotřebované šaty a obuv mohly vrátiti. Stačí i tu připomenouti, že jest výhradně věcí prodatelovou, jakými prostředky rázu soukromoprávního zjedná v podobných případech svým případným nárokům proti kupiteli průchod, a poukázati na výslovné ustanovení druhého odstavce § 2 zákona o splátkových obchodech, podle něhož je kupující v případě tam uvedeném povinen nejen věc prodávajícímu vrátiti, nýbrž i nahraditi mu podle okolností případu škodu, zejména dáti mu přiměřenou náhradu za to, že mezi tím věcí užíval. Způsobem, jemuž po stránce hmotněprávní důvodné výtky činiti nelze, posuzuje rozsudek jednání obžalovaného i pokud je v něm vysloveno, že obžalovaný tím, že zastavil nejen věci samy, nýbrž dal pak v podzástavu i zástavní lístek, věci ty za sebou zadržel i sobě přivlastnil, a pokud rozsudek dospívá v rozhodovacích důvodech k závěru, že se obžalovaný zastavením věcí zbavil možnosti jimi disponovati, a že jeho úmysl směřoval k tomu, by se zbožím jmu svěřeným naložil takovým způsobem, jenž činil pochybným, zda vlastník nabude vůbec kdy držby zboží, obžalovaný ho naopak vydal v nebezpečí, že věci těch pozbude. V rozsudkových důvodech se v tom směru zdůrazňuje případně jednak, že obžalovaný při naprostém nedostatku jmění a při skrovných příjmech, záležejících jen z výdělku vlastní práce, nemohl očekávati, že bude s to zástavu vyplatiti a pravému vlastníku kdykoliv vydati, jednak, že nesejde na tom, že obžalovaný neměl úmysl odejmouti oprávněnému moc nad zbožím mu svěřeným trvale a na vždy. Odpovídá toto právní posouzení jednání obžalovaného jakožto zpronevěry ve všech jednotlivostech stále judikatuře zrušovacího soudu, který ve svých rozhodnutích opět vyslovil právní názor, že pachatelův úmysl věc oprávněné osobě vůbec nikdy nevydati, stav, jímž jest věc odňata moci oprávněného, učiniti trvalým, vyžaduje se jen pro činnosti, které jest podřaditi pojmu »zadržení za sebou«, nikoli však v případech, v nichž v úvahu přichází pojem »přivlastnění si« (rozh. čís. 2682, 2725, 2947 sb. n. s.) a že přivlastnění si věci svěřené záleží již v tom, že ten, komu věc byla jen svěřena, osobuje si k ní a nad ní vykonává práva quasi vlastnická. Výkonem takového dispoice po způsobu vlastnickém je však podle judikatury zrušovacího soudu (rozh. čís. 1101, 2682, 2725, 2947 sb. n. s.) zejména i zastavení věci, neboť také jím nakládáno jest s věcí způsobem, zasahujícím bezprávně do práv osoby, věc pachateli svěřivší, zejména, jak tomu bylo i v souzeném případě, do jejího vlastnického práva. V případech toho druhu dopouští se zpronevěry dokonce i ten, kdo věc jemu svěřenou třebaš i jen na krátký čas zastaví v úmyslu i v naději, že ji včas vyplatí a vrátí. Trestná skutková podstata je tu vyčerpána již samotným jednáním, od-

povídajícím zákonnému pojmu »přivlastnění si« ve shora nastiněném výkladu právním. Při nejmenším »přivlastnění si« věci, obžalovanému s výhradou vlastnického práva pro prodatelku prodaných a jemu takto jen svěřených, spatřuje tudíž rozsudek v činu obžalovaného způsobem právně bezvadným a zmateční stížnost je v nepravu, namítajíc, že zastavením věci nepřechází vlastnictví a že obžalovaný zastavením věci neučinil jich vrácení nemožným. Zpronevěra je i podle judikatury zrušovacího soudu (rozh. čís. 3024 a j. v. sb. n. s.) vyloučena, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů s to, by věc, kterou si přivlastnil, kdykoli mohl nahraditi a svému závazku dostáti. Rozsudek zjišťuje však výslovně, že u obžalovaného tomu tak nebylo a zmateční stížnost nedoličuje ani toho ani onoho z důvodů zmatečnosti, jí číselně uplatňovaných, ani kteréhokoli z ostatních důvodů zmatku, vypočtených v § 281 tr. ř., tvrdíc, že výdělek obžalovaného činí nyní, když posléze místo dostal, více než existenční minimum a vyslovujíc naději, že, bude-li plně zaměstnán, jeho věřitelka dojde úplného zaplacení ať již cestou exekuční nebo dobrovolným placením. Stejně je tomu, pokud se zmateční stížnost také ve svých konečných vývodech dovolává některých skutečností na doklad správnosti svého tvrzení, že se stěžovatel octl na lavici obžalovaných okolnostmi jím nezaviněnými. Připouštíť sama výslovně, že vše, co v té příčině stížnost uplatňuje, obžalovaný u soudu uvěští se styděl a že svěřil se s tím teprve sému obhájci, který prý to může dokázati. Jak patrné, jde tu vesměs o skutečnosti, které v řízení v prvé stolici, zejména při hlavním přelíčení vůbec nevyšly na jevo tak, že soud nemohl bráti k nim zřetel při rozsudku. Tuto část vývodů zmateční stížnosti jest tudíž ponechati věcně nepovšimnutou. Zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti jako bezdůvodnou, v některých směrech však i jako ně po zákonu pokud se týče vůbec neprovedenou.

Zrušovacímu soudu vzešly však při zkoumání zmateční stížnosti závažné pochybnosti o správnosti předpokladu rozsudku nalézacího soudu, že zpronevěřená hodnota přesahuje 200 Kč. Předmětem souzené zpronevěry může být jen zastavený oděv, jako předmět, který byl obžalovanému svěřen, a to podle hodnoty v době činu. Při zjišťování ceny věci, prodané s výhradou práva vlastnického jest vzítí především za základ obecnou hodnotu věci v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, čímž je dána nejvyšší možná hranice částky trestněprávně připočítatelné, a vzítí pak do počtu úhrnnou výši splátek (rozh. býv. víd. nejv. soudu čís. 3372 v. sb.). Při zjišťování obecné hodnoty jest vzítí zřetel na znehodnocení věci obvyklým užíváním. Podle spisů převzal obžalovaný zpronevěřené předměty od poškozené začátkem února 1928 a koncem května téhož roku je zastavil. Zmenšila se tudíž hodnota jejich v době činu čtyřměsíčním užíváním a nelze proto jejich cenu v době uzavření smlouvy pro výpočet vůbec vzítí v úvahu, a jest pro zjištění jejich hodnoty důležitým měřítkem, že byl na ně zemskou zastavárnou půjčen tak nepatrný peníz 70 Kč. Odečte-li se od obecné jejich hodnoty, tímto způsobem zjištěné, uplacených 475 Kč, není vyloučeno, že zpronevěřená hodnota 200 Kč nepřesahovala. Bylo proto učiniti výše uvedené rozhodnutí.

Čís. 3392.

Ustanovení § 281 čis. 5 tr. ř. týká se výlučně výroku o skutečnostech a uplatňováním vad tam uvedených domáhá se stížnost toho, by byl na místě skutkového děje, zjištěného v napadeném rozsudku — zrušením rozsudku a opětným projednáním věci soudem prvé stolice — zjednan jiný, stěžovateli příznivější skutkový podklad právních úvah o trestnosti (beztrestnosti) zažalovaného skutku, — kdežto předmětem ustanovení čis. 9 písm. a) i b) § 281 tr. ř. jsou výlučně právní názory, jimiž se napadený rozsudek řídí, a uplatňování zvláštních důvodů tam uvedených směřuje — provádí-li je stížnost po zákonu — k tomu, by srovnáním zákona s nezměněným skutkovým dějem v rozsudku zjištěným bylo dosaženo jiného úsudku o právním významu tohoto děje, než ku kterému dospěl v rozsudku nalézací soud.

Tytéž vývody nemohou býti zákonným prováděním toho i onoho důvodu zmatečnosti.

Vady uvedené v § 281 čis. 5 tr. ř. způsobují zmatečnost rozsudku jen, dotýkají-li se skutečnosti rozhodných.

Člen obecní rady, pověřený obecním zastupitelstvem k dozoru nad bezpečností policií, požívá ochrany § 68 tr. zák. a jest veřejným úředníkem ve smyslu §§ 101, 153 tr. zák., kdykoliv jedná obstarává úkony vnitřní bezpečnostní policie (zakročuje při hádkách, výtržnostech nebo rvačkách); nezáleží na tom, že byly přítomné také jiné osoby, povolané k péči o bezpečnost osob a majetku (starosta, strážník a četníci), ani na tom, že se před svým zákrokem ozbrojil býkovcem.

Pro ochranu § 68 tr. zák. rozhoduje formální oprávnění k úřednímu výkonu.

Vyvíňující důvod nutné obrany předpokládá podle § 2 písm. g) tr. zák., že se skutek stal jediné za účelem odvrácení útoku.

(Rozh. ze dne 15. února 1929, Zm II 479/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost šesti obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 3. listopadu 1928, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými: Jindřich S. zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák. a přestupkem lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák., Josef S. zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák. a přestupkem lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák., Rudolf Č. zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem lehkého uškození na těle podle § 411 tr. zák. a František V., Emil P. a Hynek U. zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá odsuzující část rozsudku prvé stolice v celém rozsahu a uplatňuje důvody zmatečnosti podle čis. 5, čis. 9 písm. a),

čis. 9 písm. b) § 281 tr. ř. způsob, jímž je provádí, svědčí o naprostém neporozumění jednak rozdílu mezi formálním zmatkem čis. 5 a hmotně-právními zmatky čis. 9, jednak podstatě jednotlivých vad uvedených v § 281 čis. 5 tr. ř. Ustanovení čis. 5 týká se výlučně výroku o skutečnostech a uplatňováním vad tam uvedených domáhá se stížnost toho, by byl na místě skutkového děje zjištěného v napadeném rozsudku — zrušením rozsudku a opětným projednáním věci soudem prvé stolice — zjednan jiný, stěžovateli příznivější skutkový podklad právních úvah o trestnosti, pokud se týče beztrestnosti zažalovaného skutku, — kdežto předmětem ustanovení čis. 9 písm. a) i b) jsou výlučně právní názory, kterými se napadený rozsudek řídí, a uplatňování zmatečných důvodů tam uvedených směřuje — provádí-li je stížnost po zákonu — k tomu, by srovnáním zákona s nezměněným skutkovým dějem v rozsudku zjištěným — bylo dosaženo jiného úsudku o právním významu tohoto děje, než ke kterému dospěl v rozsudku soud nalézací. Z toho plyne, že tytéž vývody nemohou býti zákonným prováděním toho i onoho důvodu zmatečnosti. Jednotlivé vady vypočtené v § 281 čis. 5 tr. ř. jsou podstatně různé, takže nelze shledati dvě vady nebo několik jich v témž nedostatku (nesprávnosti, chybnosti) výroku o skutečnostech; výjimku lze připustiti nanejvýše potud, že vnitřní rozpor výroku — t. j. zjištění různých skutečností logicky vedle sebe nemožných, obzvláště zjištění některé skutečnosti a současně i nedostatku skutečnosti té — jest příkřejším druhem pouhé nejasnosti, t. j. takové úpravy výroku, že z něho nemožno poznati, vzal-li soud dotyčnou skutečnost za prokázanu čili nic. Ježto si stížnost ony zásady neuvědomila, pokud se týče jich nedbá, bude o té které výtce a námitce stížnosti uvažováno jen podle smyslu, který vpravdě má, třebaže ji stížnost podřaduje současně i pod jiný bod nebo pod pojem i jiné vady. Aby se bylo uvarováno zbytečného opakování stejných vývodů, připomíná se stížnosti ihned povšechně, že vady uvedené v § 281 čis. 5 tr. ř. způsobují zmatečnost rozsudku jen, dotýkají-li se skutečnosti rozhodných, že zejména vada neúplnosti, t. j. opomenutí některého výsledku hlavního přelíčení, jde-li o skutkové závěry, předpokládá, že nalézací soud, kdyby byl řádně přihlížel k opomenutému výsledku hlavního přelíčení, mohl při nejmenším dospěti k jinému závěru, než učinil, takže padá i výtka neúplnosti, dokázáno-li, že opomenutá složka průvodní látky je pro dotyčný závěr bezvýznamnou.

Pokud jde o zločin § 81 a § 153 tr. zák., nenapadá stížnost ani rozsudečné předpoklady o spolupachatelství dotyčných obžalovaných, o zprotivení se násilným vztažením ruky, o úmyslném způsobení uškození na těle a o příčinné souvislosti jeho s předchozím zákrokem poraněného, ani skutkový podklad těchto právních předpokladů. V těchto částech jest rozsudek stížností napaden jen v otázkách vrchnostenské povahy svědka Jana F-y, úředního rázu jeho zákroku, vědomí pachatelů o tom, a úmyslu jejich, zmařití úřední výkon F-ou zamýšlený. Vývody stížnosti neobstojí. Obžalovaní nemají příčiny stěžovati si do toho, že si nalézací soud opatřil zprávu okresní politické správy o tom, zda jednal svědek F. při zákroku, o který jde, jako úřední osoba ve výkonu

služby; vždyť sám obhájce navrhl, by se tak stalo. Než, nehledíc k tomu, nevyčerpává se vyžádaná zpráva v pouhých právních úvahách, jež ovšem náležely soudu. Naopak zpráva, poukazujíc na konané šetření, sděluje také, že k dozoru nad bezpečnostní policií byl v době (souzeného) trestného činu pověřen obecním zastupitelstvem v L. (místě souzeného činu) svědek Jan F. jako člen obecní rady. To bere na základě zprávy za zjištěno i rozsudek. Zjištění nebyl na závalu stížnosti nepřesně citovaný údaj F-ův, že policejní referát neobstarává nikdo, protože zároveň udal, že jest jako obecní radní povinen, by se staral o klid a pořádek v obci. Jelikož v sezeních obecního zastupitelstva předsedá starosta (§ 44 obecního zřízení pro Moravu ze dne 15. března 1864, čís. 4 z. zák.) a jelikož jest v záležitostech obecních orgánem usnášejícím se a orgánem dozorčím obecní zastupitelstvo (§ 29 uv. zák.), kdežto obecní starosta řídí práce obecní rady a dozírá na práce vložené na obecní radu, která spravuje a vykonává obecní záležitosti (§§ 49, 48 uv. zák.), bylo ono usnesení obecního zastupitelstva i projevem vůle obecního starosty a proň závazným, takže obecní radní F. vykonával místní (bezpečnostní) policii i z nařízení starosty ve smyslu § 49 ob. zřízení, třebaže neměl při zákroku, o který jde, zvláštní příkaz starosty, který však — byl-li na místě přítomen, jak stížnost tvrdí, — zřejmě se zákrokem F-ovým souhlasil a jej schválil. Stížnost neprojevuje pochybností o tom, že péče o bezpečnost osob a majetku jest obstaráváním úkolů (záležitostí) vlády ve smyslu § 101 tr. zák. a spadá do oboru vlastní, samostatné působnosti obce (čl. V. zákona ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák., § 27 uv. ob. zřízení), takže činitelé obce jsou k péči té povinni z přímého, po případě nepřímého příkazu zákona, příkazu veřejného. Proto jest trvatí přes námitky stížnosti při právním názoru rozsudku, že svědek Jan F. byl jako obecní radní a zástupce obecního starosty osobou v § 58 tr. zák. jmenovanou a veřejným úředníkem ve smyslu §§ 101, 153 tr. zák., kdykoliv jednal obstarávaje úkony místní bezpečnostní policie, a — poněvadž péče o bezpečnost osob a majetku vyžaduje nepopíratelně též, by se zabránilo, by vůbec nedošlo k ohrožení, tím méně ke skutečné poruše této bezpečnosti, — zejména, kdykoliv zakročil při rúznících, hádkách, výtržnostech nebo rvačkách za tím účelem, by předešel, — zjednáním klidu — rvačce nebo pokračování ve rvačce a možnému při rvačkách poranění osob na ní účastněných, po případě i jiných. Práva i povinnosti k takovému zákroku nezbavila by svědka F-u okolnost stížností namítaná, rozsudkem však nezjištěná, že byly přítomné i jiné osoby povolané k péči o bezpečnost osob a majetku, sám obecní starosta, obecní strážník a četníci, takže lze ponechati stranou, nenasvědčují-li výsledky hlavního přeličení spíše předpokladu, že se četníci dostavili na místo činu teprve po zákrocích svědka F-y. Povahy a zvláštní ochrany vrchnostenské osoby podle §§ 68, 81 tr. zák., pokud se týče veřejného úředníka podle §§ 101, 153 tr. zák. nepozbyl svědek F. ani tím, že se před druhým zákrokem ozbrojil býkovcem. Opačný názor, jež zastává stížnost, poukazujíc k tomu, že zákon nezná ozbrojené městské rady ani ozbrojeného obecního radního, přesněji ne-

zmocňuje jich k nošení zbraní při výkonu bezpečnostní služby, vedl by k důsledku naprosto nemožnému, že zákrok řečených osob, kdyby použily zbraně nebo kdyby i jen byly ozbrojeny, pozbyl by povahy úřední a oprávněnosti i v případech, kde bylo zbraně ke zdolání odporu nebezpečného zločince nezbytně třeba. Zdůrazňuje-li stížnost v této souvislosti, že zákony o jiných skupinách bezpečnostních orgánů obsahují výslovně předpisy, že orgány mají nositi zbraně, stačí podotknouti, že předpisy ty mají zřejmě důvod v ustanovení § 15 písm. a) zbrojního patentu ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák., aniž jest jimi dotčena otázka, zda a za jakých předpokladů jest i jiným orgánům bezpečnostním dovoleno nositi zbraně i při výkonu služby a zda pozbývají nošením zbraně zvláštní ochrany vrchnostenských osob.

Podle stálé judikatury zrušovacího soudu stačí pro předpoklad, že vrchnostenská osoba (veřejný úředník) vykonávala mařeným úkonem svůj úřad (svoji službu), formální oprávnění (povinnost) její k úkonům takového rázu a směru, a nezáleží nikterak na tom, zda byly dány i věcné předpoklady úkonu, zda byla vrchnostenská osoba (veřejný úředník) i materiálně oprávněna k úkonu, obzvláště k úkonu proti osobě, proti níž jej předsevzala. Proto mohl soud, aniž se tím stal jeho výrok právně mylným, ponechati stranou otázku materiálního oprávnění Jana F-y k zákroku proti obžalovaným a opomenouti výsledky hlavního přeličení, v důsledku toho bezvýznamné, které poukazovaly podle názoru stížnosti k tomu, že nikoliv obžalovaní (Češi), nýbrž němečtí občané zavadali příčinu ke rvačce a zahájili násilnosti, a jejichž opomenutí v rozsudku vytýká stížnost neprávem jako neúplnost a nejasnost rozsudku. Námitky stížnosti, že úřední činností, přesněji výkonem bezpečnostní služby nejsou ani chůze s býkovcem, pokud se týče zjednávání si vážnosti nosením takovéto zbraně, ani rozhánění chasy býkovcem, bití jím, jsou bezpředmětné. V rozsudku není věty, jež by poukazovala k tomu, že se rozsudek řídí opačným názorem, ba rozsudek nezjišťuje ani, že Jan F. použil býkovce k rozhánění chasy (k bití), neb že i jen tak zamýšlel, nýbrž vyslovuje naopak, že F. sotva vycházel na násilnosti a skutečně jich neprovedl. Mařený úkon úřední shledává rozsudek jen ve zjednání pořádku, naznačuje tím vlastně přímo účel zákroků F-ových. Části činnosti směřující k onomu účelu, tedy rovněž výkonem úřadu (bezpečnostní služby) byly jak projev jeho při prvním zákroku, tak i druhý zákrok. Onen projev byl — byť mu byla dána forma otázky — zřejmě a, jak rozsudek patrně předpokládá, i obžalovaným poznatelně napomenutím, by oslovení jím obžalovaní se uklidnili a upustili od hádky a hrozící z ní ta hanice a bitky, druhý zákrok připomenutím a zdůrazněním onoho napomenutí, jež se samo o sobě minulo s úspěchem. Jelikož rozsudek zřejmě předpokládá, že tento význam a účel druhého zákroku F-ova byl obžalovaným znám již z projevu, učiněného F-ou při zákroku prvním, neměla — ani pokud jde o vědomí obžalovaných — pro posouzení, zda šlo o úřední výkon i v druhém zákroku, významu okolnost, zda F. výslovně poukázal při něm na to, že zakročuje jako obecní radní a za jakým účelem. Proto mohl soud, aniž se dopustil neúplnosti, opomenouti

seznání svědka Františka L-e, že F. při druhém zákroku nepoukázal na to, že jest ve výkonu úřadu. A to tím spíše, an Jan F. — jehož výpověď cituje v tomto směru stížnost nesprávně — udal, že opětně upozornil, když vyšel s býkovcem z hostince, přítomné chasníky, že chce jako obecní radní zjednat klid; mimo to seznal sám obžalovaný Hynek U., že F., vyšel z hostince s býkovcem v ruce, řekl jim, že on jako radní musí tady udělati pořádek, a vyzval je, by opustili hostinec, načež mu vyrvali býkovec, který prý na ně namířil. Ze si byli obžalovaní vědomi, že F. zakročuje jako obecní radní, je v rozsudku výslovně zjištěno, a rozsudek zjišťuje další větou, že úmysl obžalovaných směřoval ke zmaření úředního výkonu, zjednaní pořádku, nejen výslovně onen zlý úmysl, nýbrž implicitně i vědomí obžalovaných, že zákrok F-ův, tudíž i druhé objevení se ho před obžalovanými, měl za účel zjednatí pořádek uklidněním obžalovaných. Oba výroky jsou náležitě odůvodněny a zejména vypořádává se soud v předpokladech druhého závěru také s obhajobou obžalovaných, že chtěli vyrváním býkovce z rukou F-ových jen zabrániti násilnostem z jeho strany. Pro důvodnost závěru jakožto výsledku volných úvah o všem průvodním materiálu jest bez významu, že F. nepotvrdil výslovně, že obžalovaní jednali s oním úmyslem; o rozporu soudního výroku s výpovědí F-ovou, kterou uplatňuje stížnost, nelze mluvit již proto, že rozsudek tvrzení opačného smyslu se strany F-ovy nepředpokládá a závěr sám s jeho výpovědí srovnáváti jest nepřipustno. Z těchže důvodů nezáleželo by na tom, zda F. potvrdil výslovně, že ho obžalovaní tloukli pro úřední výkon, vědouce, že výkon takový konal; přes to budiž však stížnosti připomenuto, že F. dosvědčil, že na otázku Jindřicha a Josefa S-ových, proč na ně šel s býkovcem, odvětil, že chtěl jako obecní radní zjednatí pořádek, že ho však přes to S-ovi chytli za rameno a tahali ho z místnosti. Má tedy — nehledíc k jiným oporám, pro závěr ten v rozsudku uvedeném — i v samé výpovědi poraněného bezpečnou oporu další zjištění, že bratři S-ové poškodili F-u na těle právě pro vykonání jeho povolání jako obecního radního. V případném domnění obžalovaných, že svědek F. nebyl beze zvláštního příkazu starosty, ač byl obecním radním, povolán k úkolům místní policie a že nebyl oprávněn zakročiti proti obžalovaným, protože k hádce zavdali příčinu a rvačku zahájili jiní, němečtí chasníci, šlo by o mylný výklad zákonných pojmů zmocněnce obecního úřadu, výkonu úřadu, veřejného úředníka a povolání jeho podle §§ 68, 81, 101, 153 tr. zák., tudíž o neznalost trestního zákona, podle § 3 tr. zák. bezvýznamnou. Proto jednak nezáleží na — stížností namítané — spornosti a nejasnosti otázky, zda byl radní F. oprávněn zakročiti, jednak jsou — i po stránce subjektivní — bezvýznamnými výsledky hlavního přelíčení, jejichž opomenutí stížnost vytýká rozsudku jako neúplnost, jak již shora uvedeno.

Proti výroku o přestupcích § 411 tr. zák. uplatňuje stížnost, že soud prvé stolice přehlíží výpovědi svědků a četnickou relaci, podle nichž prý na obžalované samotné bylo útočeno, dokonce Josef Sch. rozbil ušní bubínek S-ovi a tedy obžalovaní se bránili. Vývody, opřené poukazem na čís. 5 a čís. 9 písm. b) § 281 tr. ř., jsou pochybeny již proto, že vy-

viňující důvod nutné obrany předpokládá podle § 2 písm. g) tr. zák. že se skutek stal jediné za účelem odvrácení útoku, takže jednak není důvod beztrestnosti opodstatněn již pouhou skutečností, stížností výlučně tvrzenou, že se skutek stal po útoku — vlastně jest jen tvrzeno, při příležitosti útoku — jiné osoby na pachatele, jednak jsou bezvýznamnými veškeré složky průvodní látky, které by k oné skutečnosti poukazovaly. Proto netřeba se šířiti o tom, že výpovědi řečených svědků — mimo T-ého, který dosvědčil útok Josefa Sch-a na Josefa S-a — neobsahují vůbec nic, co by se vztahovalo na události, jež jsou podkladem výroku o přestupcích § 411 tr. zák., že tyto výroky nemají na zřeteli poranění způsobené Sch-em, nýbrž osobami jinými, a že četnická relace mluví o rvačce, t. j. takovém ději, při němž nelze přesně rozeznati, kdo jest v tom kterém okamžiku útočníkem a kdo v obraně. Nehledíc k tomu, hájil se nutnou obranou z obžalovaných jediný Josef S., i s touto obhajobou se však rozsudek náležitě vypořádal. Stížnost je ve všech směrech neodůvodněnou a byla proto zavržena.

Čís. 3393.

Soud jest povinen připustiti navržené důkazy jen, lze-li aspoň s jistou pravděpodobností očekávati, že slibují nějaký konkrétní výsledek a že přispějí k objasnění věci; pokud tomu tak není, byla-li věc — zejména co do totožnosti osoby pachatelovy — provedenými důkazy již dostatečně a způsobem vylučujícím jakoukoliv pochybnost objasněna.

Je-li výrok o trestu podle písemného vyhotovení rozsudku následkem chyby v psaní nejasný, jest na nalézacím soudě, by rozsudek v tomto směru podle § 270 posl. odst. tr. ř. opravil.

(Rozh. ze dne 20. února 1929, Zm I 309/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 7. března 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., a zamítl v zasedání neveřejném odvolání státního zastupitelství z výše trestu, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Obžalovaný uplatňuje proti napadenému rozsudku číselně důvod zmatečnosti § 281 čís. 5 tr. ř., avšak v provedení zmateční stížnosti se věcně poukazuje i na důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. Tento uplatňuje proto, že nalézací soud nevyhověl průvodním návrhům obhajoby při hlavním přelíčení. Podle protokolu o hlavním přelíčení ze dne 7. března 1928 navrhl obhájce obžalovaného výslech tří svědků o tom,

že obžalovaný byl stále u bedny, na níž tehdy řečnil poslanec K., že se od ní nevzdálil, že byl strážníky u bedny zatčen a že nepodnikl útok proti strážní. Dále navrhl výslech dvou svědků o tom, že obžalovaný nebyl při demonstraci oblečen v raglán, že neměl klobouk ani červenou kravatu. Nálezací soud zamítl tyto průvodní návrhy, maje za to, že průvodním řízením je skutkový stav co do osobnosti pachatelovy dostatečně objasněn, takže by nemohl býti vyvrácen ani, kdyby tvrzené okolnosti byly navrženými svědky potvrzeny. Zmateční stížnost, uplatňující proti tomuto mezitímnímu nálezu věcně důvod zmatečnosti § 281 čis. 4 tr. ř., není opodstatněna. Nálezací soud měl v době, kdy byl onen průvodní návrh učiněn, již po ruce určité a souhlasné výpovědi svědků Václava Z-y a Václava V-a, kteří vyloučili s naprostou určitostí každý omyl v osobě pachatelově a potvrdili souhlasně, že obžalovaný byl hned v zápětí po činu zadržen a předveden; proto neměl soud podle rozsudku pochybností, že obžalovaný byl oním mužem, který při demonstraci dne 6. listopadu 1927 službu konajícího policejního strážníka Václava Z-u udeřil rukou prudce do hlavy, takže strážník upadl na koleno. Záměnu obžalovaného s jinou osobou pokládal soud vzhledem k oněm souhlasným svědeckým výpovědím, jakož i vzhledem k tomu, že obžalovaný je značně nápadné fysiognomie a že byl zadržen ihned po činu na místě samém, za naprosto vyloučenou. Za těchto okolností nelze důvodně tvrditi, že mezitímním nálesem, zamítajícím onen průvodní návrh obháje obžalovaného, byla porušena zásada trestního řízení, již šetření káže podstata řízení, kterým se zabezpečuje obhajoba, zejména zásada § 3 tr. ř. Neboť soud je povinen připustiti navržené důkazy jen, lze-li aspoň s jistou pravděpodobností očekávati, že navržené nové průvody slibují konkrétní výsledek a že přispějí k objasnění věci. Byla-li však věc, — zejména co do totožnosti osoby pachatelovy —, provedenými důkazy již dostatečně a způsobem vylučujícím jakoukoliv pochybnost objasněna, je zřejmo, že okolnosti tvrzené obhájcem obžalovaného v jeho průvodním návrhu nejsou takového rázu, že by, i kdyby byly navrženými svědky potvrzeny, pravděpodobně mohly vyvrátiti skutkový stav potvrzený s takovou určitostí slyšenými již svědky. Z toho plyne, že zamítací usnesení nálezacího soudu nemohlo účinkovati na výrok soudu ve směru obžalovanému nepříznivém, takže uplatňovaný zmatek podle § 281 čis. 4 tr. ř. není odůvodněn.

Odvolání státního zastupitelství, domáhající se zvýšení trestu obžalovaného, není odůvodněno. V této příčině se především podotýká, že výrok o trestu je podle písemného vyhotovení rozsudku následkem chyby ve psaní poněkud nejasný, neboť v rozsudku se praví, že se obžalovaný odsuzuje do těžkého žaláře »na čtyři (4) měsíčně 2 posty zostřeného a doplněného«, leč podle celé souvislosti rozsudku a podle úvodu odvolání státního zastupitelství sotva může býti pochybným, že byl obžalovanému uložen trest těžkého žaláře na čtyři měsíce, zostřeného a doplněného dvěma posty měsíčně. Bude tedy na nálezacím soudu, by rozsudek v tomto směru podle § 270 posl. odst. tr. ř. opravil. Odvolání státního zastupitelství nenapadá použití § 55 tr. zák., má však za to,

že vyměřený trest je vzhledem k dřívějším trestům a k závažnosti provinění obžalovaného příliš nízký. Leč zrušovací soud pokládá trest obžalovanému uložený za úměrný jeho provinění, uváživ, že nálezací soud přihlížel k závažnosti tohoto provinění již tím, že uznal za přitěžující okolnost větší nebezpečí s činem spojené.

Čis. 3394.

Otázka, zda byl služební výkon vrchnostenské osoby v době činu již ukončen či nikoli, je rozhodnou s hlediska zločinu podle § 81 tr. zák., k jehož skutkové podstatě se vyhledává, by úmysl pachatelův směřoval ke zmaření určitého úředního (služebního) výkonu oné osoby; naproti tomu jest ona otázka právně bezvýznamnou pro posouzení, zda obžalovaný spáchal přestupek podle § 312 tr. zák., k jehož skutkové podstatě se nevyžaduje, by čin byl spáchán v době, kdy ona osoba zakročuje se proti pachateli, nebo kdy jde vůbec o předsevzetí určitého úkonu, spadajícího do oboru jejího úřadu nebo její služby, nýbrž stačí, byl-li čin spáchán v době, kdy vrchnostenská osoba konala vůbec svůj úřad nebo svou službu.

(Rozh. ze dne 20. února 1929, Zm I 418/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 12. května 1928, pokud jím obžalovaný Jaroslav K., byv podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., nebyl uznán vinným aspoň přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve sprostňujícím výroku, týkajícím se obžalovaného, a věc přikázal okresnímu soudu v Sedlčanech, by o ni v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudek soudu první stolice, jímž byli obžalováni Jaroslav K. a František K. podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., spáchaný prý na přísežném lesním hajném Františku V-ovi, obírá se v rozhodovacích důvodech též otázkou, zda nezakládají činy obžalovaným za vinu kladené a obžalobou jako zločin podle § 81 tr. zák. kvalifikované alespoň skutkovou podstatu přestupku podle § 312 tr. zák., spáchaného na řečeném přísežném lesním hajném, a dospívá k zápornému zodpovězení této otázky. Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., avšak jen potud, pokud jím bylo vysloveno, že rozsudkem zjištěné jednání obžalovaného Jaroslava K-y neuzavírá v sobě ani skutkovou podstatu přestupku podle § 312 tr. zák. Stížnosti nelze upříti oprávnění. Napadený rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že osudného dne pobíhal za honu pořádaného Karlem Š-ou v lese, který patří otci obžalovaných, ve kterém však náleží

právo honební Š-ovi, pes, patřící otci obžalovaných, že se proto odebral přísežný lesní hajný Š-ův František V. k obžalovanému Jaroslavu K-ovi v řečeném lese pracujícímu a pravil mu: »Pane K., toho psa s sebou neberte, co myslíte, že by se stalo, kdybych Vám jej odstřelil?«, že obžalovaný Jaroslav K. V-ovi, který neměl na sobě služební oděv a snad ani služební odznak, avšak byl obžalovaným dobře znám jako lesní hajný Karla Š-y, drže v ruce sekeru, odvětil, by ho nenapadlo psa zastřeliti, že by mu (V-ovi) dal na místě sekerou, a po dalším upozornění se strany řečeného hajného k tomuto se vyjádřil: »Jděte pryč, nebo Vám dám tou sekerou, třeba bych šel proto do Tábora!« Přes to neshledává rozsudek v tomto jím zjištěném jednání obžalovaného Jaroslava K-y ani skutkovou podstatu přestupku podle § 312 tr. zák., v podstatě proto, že slova obžalovaného Jaroslava K-a k přísežnému lesnímu hajnému V-ovi zakládala by skutkovou podstatu tohoto přestupku jen, kdyby byl onen přísežný lesní hajný konal službu v době, kdy obžalovaný oněch slov užil. Tohoto předpokladu prý tu však není, neboť služební výkon V-ův, záležející v zakročení proti obžalovanému Jaroslavu K-ovi, byl prý vyčerpán slovy »Pane K., toho psa s sebou neberte«, takže to, co následovalo, bylo prý jen soukromou rozmluvou, správně hádkou mezi V-em a obžalovaným Jaroslavem K-ou a nespádalo pod pojem vykonávání služby přísežného lesního hajného. Toto právní posouzení případu je, jak stížnost právem uvádí, mylné. Otázka, zda byl služební výkon přísežného lesního hajného V-a, záležející v tom, že zakročil proti obžalovanému Jaroslavu K-ovi, v době, kdy tento pronesl k V-ovi ony výroky, již ukončen či nikoli, byla rozhodnou pro posouzení, zda se obžalovaný Jaroslav K. řečenými výroky dopustil zločinu podle § 81 tr. zák. jemu za vinu kladeného, neboť ke skutkové podstatě tohoto zločinu se vyhledává mezi jiným, by úmysl pachatelův směřoval ke zmaření určitého úředního nebo služebního výkonu osoby vrchnostenské. Naproti tomu jest ona otázka právně bezvýznamnou pro posouzení, zda spáchal obžalovaný Jaroslav K. oněmi výroky přestupek podle § 312 tr. zák.; neboť ke skutkové podstatě tohoto přestupku se nevyžaduje, by čin byl spáchán v době, kdy vrchnostenská osoba zakročuje proti pachateli nebo kdy jde vůbec o předsevzetí určitého úkonu spadajícího do oboru jejího úřadu nebo její služby, nýbrž stačí, byl-li čin spáchán v době, kdy vrchnostenská osoba konala vůbec svůj úřad nebo svou službu. Rozsudek příkládá tudíž neprávem oně otázce význam též v tomto směru a dospívá v důsledku toho k mylnému právnímu posouzení případu s hlediska skutkové podstaty přestupku podle § 312 tr. zák. Konal-li František V. v době, kdy obžalovaný Jaroslav K. pronesl k němu podle skutkového zjištění rozsudku ony výroky, v řečeném lese vůbec službu jako hajný k dozoru nad myslivostí v tomto lese ustanovený a do přísahy vzatý, byla-li tato skutečnost obžalovanému Jaroslavu K-ovi známa a byl-li si mimo to vědom, že zlehčuje svými výroky služební autoritu přísežného hajného, mohla by býti podle řečeného ve zjištěných výroci obžalovaného Jaroslava K-y shledána skutková podstata přestupku podle § 312 tr. zák. Bylo proto odůvodněné zma-

teční stížnosti vyhověti a rozsudek v napadeném sprostředkujícím výroku zrušiti. Ve věci samé nemůže Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodnouti, poněvadž nejsou v rozsudku a jeho důvodech zjištěny skutkové předpoklady, za nichž by mohl býti v jednání obžalovaného Jaroslava K-y shledán přestupek podle § 312 tr. zák. Vzhledem k tomu a ano již jde jen o přestupek, bylo věc přikázati příslušnému okresnímu soudu v Sedlčanech, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl (§ 288 odst. druhý čís. 3 tr. ř.).

Čís. 3395.

K subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 153 tr. zák. není zapotřebí, by pachatel měl úmysl způsobiti poranění, spojené s viditelnými známkami a následky ve smyslu § 411 tr. zák., stačí úmysl ublížení na těle.

(Rozh. ze dne 20. února 1929, Zm I 660/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 28. srpna 1928, jímž byl obžalovaný, byv obžalován pro zločin těžkého poškození na těle podle § 153 tr. zák., uznán vinným jen přestupkem podle §§ 8, 411 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Podle rozsudkového zjištění účastnil se obžalovaný rvačky, vzniklé dne 20. června 1928 mezi jeho rodiči Antonínem a Boženou Z-ovými, tím, že svého vlastního otce Antonína Z-u udeřil vědrem do zad. Rozsudek dospívá k závěru, že obžalovaný chtěl svého otce poškoditi na těle, při čemž není prý ovšem dokázáno, že mu šlo o to, by mu způsobil viditelné známky a následky, které ostatně podle dalšího rozsudkového zjištění z jeho činu ani nastaly. Nepřichází proto podle rozsudkových důvodů v úvahu pokus zločinu ve smyslu § 153 tr. zák., nýbrž je odůvodněn výrok o vině obžalovaného ve směru nedokonaného přestupku podle §§ 8, 411 tr. zák., jímž byl obžalovaný napadeným rozsudkem uznán vinným. Zmateční stížnost je věcně v právu, pokud celkovým smyslem a vlastním jádrem svých vývodů, jimiž formálně provádí námitku číselně jí uplatňovaných důvodů zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., jimiž však doličuje vlastně důvod zmatku podle čís. 10 téhož §, namítá, že rozsudkem zjištěný čin obžalovaného byl nesprávným použitím zákona (jeho mylným výkladem) podřaděn trestnímu ustanovení, které se naň nevztahuje. Z rozsudkových úvah je patřno, že soud neshledal v činu obžalovaného, jak jej zjišťuje rozsudek, skutkovou podstatu zločinu nedokonaného těžkého poškození na těle podle §§ 8, 153 tr. zák. jen proto, že nebylo dokázáno, že obžalovanému šlo o to, by svému otci způsobil viditelné známky a následky, jimiž jsou

míněny zcela nepochybně viditelné známky a následky ve smyslu § 411 tr. zák. Zmateční stížnost namítá však správně, že k subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 153 tr. zák. není zapotřebí, by pachatel měl úmysl způsobiti poranění, spojené s viditelnými známkami a následky ve smyslu § 411 tr. zák., stačí naopak již pouhý úmysl ublížiti na těle. Zjišťuje-li tudíž rozsudek, že obžalovaný, udeřiv otce vědrem do zad, chtěl (měl v úmyslu) poškoditi ho na těle, bylo jeho čin správně podřaditi skutkové podstatě zločinu podle § 153 tr. zák., ač ovšem vzhledem k tomu, že podle výroku rozsudkového čin (tělesné poškození) nebyl jen náhodou dokonán, jen skutkové podstatě nedokonaného zločinu ve smyslu §§ 8, 153 tr. zák. Bylo proto odůvodněné zmateční stížností vyhověti a zrušiti napadený rozsudek jako zmatečný podle § 281 čís. 10 tr. ř. Ve věci samé nebylo však zrušovacímu soudu možno rozhodnouti, ježto rozsudek neobsahuje ve příčině zákonné náležitosti uvedené ve výroku rozsudkovém, že čin nebyl dokonán jen náhodou, žádného zjištění. Právě v tomto směru bude potřebí pečlivého uvažování, an obžalovaný ovšem udeřil svého otce vědrem do zad, avšak úder ten neměl v zápětí ani nejmenší poškození na těle. V čem pozůstávala ona »náhoda«, která zabránila skutečnému vzniku poškození, nelze v rozsudku seznati, a bylo by též zkoumati, zda okolnost, že nevzniklo poškození, neměla snad příčinu v tom, že šlo o úder tak nepatrný, že jím vůbec nemohlo býti přivoděno poškození na těle, takže pak ovšem nastalo poškození nikoli »náhodou«, nýbrž z vlastní vůle obžalovaného, nenesoucí se k účinku v rozsudku předpokládanému. Posléze bude náležacím soudu, jenž vyloučil u obžalovaného jak nutnou sebeobranu, tak i vykročení z mezí takové obrany, také uvažovati, zda obžalovaný neměl snad spravedlivou příčinu brániti před otcem svou matku (§ 2 písm. g) tr. zák.), by odvrátil od sebe neb od jiných . . . .« Bylo proto podle § 288 čís. 3 tr. ř. dále uznati, jak se stalo.

Čís. 3396.

Pojem »rodiny« podle § 55 tr. zák. doznal novějším zákonodárstvím rozšíření a náleží k ní i družka života, po případě i nevěsta.

(Rozh. ze dne 20. února 1929, Zm I 761/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací v neveřejném zasedání zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 17. října 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 99 tr. zák. a odsouzen za to podle § 100 tr. zák. a § 6 zák. čís. 257/25 sb. z. a n. do těžkého žaláře na 1 měsíc zostřeňného a doplněného 1 postem bezpodmínečně, a zamítl odvolání státního zástupce z výše trestu, toto z těchto

důvodů:

V odvolání do výše trestu uvádí státní zastupitelství, že použití § 55 tr. zák. není odůvodněno tvrzením obžalovaného teprve při jeho druhém zodpovědném výslechu, že se stará o nevěstu, ježto tvrzení to jednak není prokázáno, jednak prý ustanovení § 55 tr. zák., mluvící o nevinné rodině, nelze vztahovati na případ známosti. Onu námitku stačí poukázati na to, že soud tvrzení obžalovaného, že se stará o nevěstu, uvěřil, a že bylo na státním zástupci, by příslušnými dotázkami pokud se týče návrhy okolnost tu blíže zjistil. Pojem »rodiny« podle § 55 tr. zák. doznal novějším zákonodárstvím rozšíření, a náleží k ní i družka života, po případě i nevěsta (viz na př. § 39 čís. 4 zák. na ochr. rep.). Není proto a an trest plně odpovídá vině obžalovaného, odvolání státního zástupce z výše trestu odůvodněno a bylo zamítnuto.

Čís. 3397.

Skutková podstata zločinu podle § 153 tr. zák. vyžaduje po stránce subjektivní nejen úmysl pachatele směřující k porušení tělesné neporušenosti osob tam uvedených (úmysl s takovou osobou zle nakládati), nýbrž i vědomí, že osoba ta vykonává své povolání v § 153 tr. zák. naznačené (nepřátelský úmysl pro toto vykonávání).

(Rozh. ze dne 21. února 1929, Zm II 336/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 9. listopadu 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 153 tr. zák., mimo jiné z těchto.

důvodů:

Pokud zmateční stížnost napadá tu část rozsudku, již byl obžalovaný uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle městskému policejnímu strážníku Aloisu N-ovi podle § 153 tr. zák., uplatňuje výtku nedostatku důvodů, po případě nejasnosti a neúplnosti pro skutečnost rozsudkem zjištěnou, že strážník Alois N. byl ve výkonu služby, když byl obžalovaným pobít. Zmateční stížností nelze přisvědčiti, ježto podle zjištění rozsudku N. odešel tehdy v noci ze strážnice »na obchůzku«, čímž jest rozuměti, že šel konati službu; při obchůzce viděl opětovně obžalovaného pobíhati po městě, a poněvadž ho znal jako člověka nebezpečného cizímu majetku, hledal ho po hostincích, až ho našel v »O. z.«. Z vylíčení toho je zřejmo, že strážník hledal obžalovaného při výkonu své služby a v tomto výkonu též pak s ním jednal v hostinci »O. z.«, kde se dohadovali ohledně zakročení strážníka u hostinského Z-ého. Jako pra-

men pro toto zjištění uvádí rozsudek výpověď svědků a jest proto jednak skutková náležitost služebního poměru strážníka N-a v době zranění po objektivní stránce bezpečně a jasně zjištěna, rovněž jsou udány důvody pro toto zjištění. Zmateční stížnost není odůvodněna ani pokud vytyká nedostatek skutkového zjištění o vědomí obžalovaného o tom, že strážník N., když přišel do hostince »O. z.«, vykonával své povolání. Skutková podstata zločinu podle § 153 tr. zák. po stránce subjektivní vyžaduje nejen úmysl pachatele směřující k porušení tělesné neporušenosti osob, jež uvádí předpis § 153 tr. zák., případně úmysl zle nakládati s osobou takovou, nýbrž i vědomí, že osoba ta vykonává své povolání v § 153 tr. zák. naznačené, neb úmysl nepřátelský pro toto vykonávání. Rozsudek, třebaže výslovně nezjišťuje toto vědomí obžalovaného právě pro onen okamžik, kdy pobil strážníka N-a úmyslně a chtěje mu ublížiti, přes to jinými zjištěními naznačuje zcela zřetelně, že obžalovaný oné skutkové náležitosti byl si plně vědom. Činí tak zejména zjištěním, že se obžalovaný na policejní strážnici před tím obrátil na řečného strážníka jako na osobu úřední, žádaje o zakročení, že rovněž v hostinci v téže věci počal s ním ihned jednati, tedy o předmětu úřední služby strážníka, na ulici po té chtěl zmariti jeho úřední výkon a stejně pak i na strážnici byl si vědom, že jedná s vrchnostenskou osobou. Těmito prokázanými skutečnostmi zjišťuje rozsudek způsobem dostačujícím vědomí stěžovatele též pro dobu zločinu.

Čís. 3398.

Ke skutkové podstatě zločinu podílnictví na krádeži se vyžaduje po subjektivní stránce pachatelovo vědomí o tom, že věc, kterou ukrývá nebo na sebe převádí, jest kradená (pochází z krádeže), a v případě § 186 a) tr. zák. je potřebí, by byly pachateli známy i částka nebo cena ukradené věci; nespadá sem ukrytí nebo na sebe převedení věci, o níž pachatel ví, že jí bylo nabyto podvodem.

(Rozh. ze dne 22. února 1929, Zm I 85/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 31. prosince 1928, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. vytyká napadenému rozsudku, že nezjišťuje náležitě subjektivní předpoklad zločinu podle §§ 185,

186 a), b) tr. zák., jímž byla obžalovaná uznána vinnou. Ke skutkové povaze zločinu podílnictví na krádeži se vyžaduje po subjektivní stránce pachatelovo vědomí o tom, že věc, kterou ukrývá nebo na sebe převádí, jest kradená, že pochází z krádeže, a v případě § 186 a) tr. zák. je potřebí, by byly pachateli známy i částka nebo cena ukradené věci. Toto vědomí pachatelovo nutno zjistiti, má-li dojiti k odsuzujícímu výroku. V souzeném případě spokojil se však nalézací soud po subjektivní stránce se zjištěním, že obžalovaná věděla, že Jaroslav Ř. věci, které od něho převzala, odnesl z továrny »nepoctivým způsobem«. Zmateční stížnost právem namítá, že lze věci nabyti také jiným nepoctivým způsobem, než právě krádeží nebo zpronevěrou, a že na př. nabytí věci podvodem jest sice také nepoctivé, ale že přes to pachatel, jenž ukryje nebo na sebe převede věci, o nichž ví, že jich bylo nabyto podvodem, nestává se trestným podle § 185 tr. zák. Neurčité zjištění napadeného rozsudku o vědomí obžalované nestačí tudíž pro subjektivní předpoklad zločinu podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák. a odsuzující rozsudek jest v příčině té právně mylným. Bylo proto důvodné zmateční stížnosti vyhověti a uznati právem, jak se stalo. Ježto jsou splněny podmínky § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. na rok 1878, byl tento výrok učiněn již v neveřejné poradě.

Čís. 3399.

Ochrana známek.

Ani úmluvou madridskou ze dne 14. dubna 1891 ani úmluvou pařížskou ze dne 20. března 1883 nezměnilo se nic na obecně platné zásadě, že soudy (i zemí svazových) mohou jen podle svého domácího zákona posuzovati, zda byl spáchán trestný čin zásahem v právo známkové; ani ta ani ona úmluva sama nevymezuje skutkovou podstatu trestného zásahu do práva známkového; trestní soud, jehož se bylo dovoláno k potlačení tvrzeného zásahu, může jen podle zákonů své země posouditi, zda vzešly předpoklady trestnosti obviněného.

Je-li určitý způsob úpravy zboží v tom kterém obchodním odboru běžný a je-li okolnost ta známa i spotřebitelům, jest k ní přihlížeti při posuzování zaměnitelnosti obojího označení zboží.

Rozhodnutí o tom, zda jsou si dvě známky šálivě podobny, je zjištěním skutkovým (§ 258 tr. ř.), způsob, jak nalézací soud pojímá představy obyčejného kupitele ve smyslu § 25 zák. o ochr. známek, je otázkou právní.

Pro pojem »obyčejného kupitele« jest vztí v úvahu také druh zboží, o které jde, a druh spotřebitelů takového zboží, poněvadž podle té i oné okolnosti může býti různá míra průměrné pozornosti věnované původu a známce zboží při jeho nákupu; kdo kupuje beze vsí představy o určité známce a neklada váhy na to, z čí podniku se mu zboží dostane (nevěnuje výběru zboží z té či oné příčiny pozornost ani obvyklou, průměrnou), není kupitelem, jehož pozornost bere zákon za měřítko zaměnitelnosti dvojího označení zboží; soud může přihlížeti i k tomu, že i růzností

cen může býti kupitel, žádající zboží podle určité známky, pobídnut k větší pozornosti, zda nabízené mu zboží je označeno hledanou známkou.

Chráněnou známkou může býti po případě i láhev určitého tvaru, vykazující ve skle láhve provedené určité znaky. Pokud není šálivé zaměnitelnosti mezi láhvemi benediktinkami a t. zv. benediktinskými láhvemi, vyráběnými ve zdejších sklárnách, v nichž přicházejí do obchodu kořenné bylinné likéry.

(Rozh. ze dne 27. února 1929, Zm I 106/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromé obžalobkyně do rozsudku zemského tréštního soudu v Praze ze dne 3. prosince 1927, jímž byli obžalovaní podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin podle §§ 23, 25 zákona na ochranu známek ze dne 6. ledna 1890, čis. 19 ř. zák.

D ů v o d y:

Dříve, než budou probírány jednotlivé námitky zmateční stížnosti proti rozsudku, třeba opřít se jejímu předpokladu, podle něhož Nejvyšší soud ve svém prvním v této věci vydaném zrušovacím rozsudku sb. n. s. čis. 2363 pro případ zjištění, že podle francouzského práva láhev tvoří známku, rozhodl již konkludentně, že na základě mezinárodního zápisu, jemuž nebylo odporováno, jest tvar láhve považovati ve smyslu a na základě mezinárodních úmluv za chráněný v oblasti Československé republiky. Nic takového nebylo zrušovacím nálezem ani vysloveno ani naznačeno. Nejvyšší soud shledal, poprvé se věci obíraje, že soud nalézací nezjistil, co je vlastně v dotýčných čtyřech zápisech známkou, jejím předmětem a jako známka chráněna, při čemž pokládal ovšem také za vhodné, upozorniti soud stolice prvé na mezinárodní úmluvy blíže tam uvedené, jejichž možným dosahem pro otázku ochrany dotýčných známek v prvním rozsudku vůbec se nebylo obíráno. Nejvyšší soud však nezaujal stanovisko hmotněprávní k otázce, v kterém rozsahu požívají známky ochrany podle mezinárodních úmluv, a nezavázal tedy ve smyslu § 293 tr. ř. soud stolice prvé k určitému právnímu hledisku.

K oddílu I. zmateční stížnosti: Zmateční stížnost vytyká rozsudku především vnitřní rozpor ve smyslu čis. 5 § 281 ř. tr. proto, že, ač zjištěl, že podle francouzského práva tvar láhve je chráněn jako známka, dospěl k osvobození obžalovaných, nepřiznáváje známce zákonnou ochranu přes to, že je zabezpečena mezinárodními úmluvami platnými i pro stát československý. A poněvadž soud nalézací neodůvodnil prý právně, proč dospěl k úsudku, že mezinárodními úmluvami nebyla dotčena svoboda posouzení, zda to které označení jako chráněná známka má platiti u ostatních cizích států, vytyká se dále rozsudku s téhož hlediska nejasnost a rozpor, věcně však nedostatek důvodů. Ona výtká je

pochybena, tato není odůvodněna. Co se vytyká jako vnitřní rozpor, není rozporem mezi dvojm nesrovnatelným zjištěním skutkovým, nýbrž neshodou sestrojenou stížností mezi určitým skutkovým předpokladem a mezi právním stanoviskem soudu nalézacího. Nejde tu tedy o rozpor ve smyslu čis. 5 § 281 tr. ř. a stížnost může vytykanou neshodu uplatňovati jen s hlediska hmotněprávního, což také činí. Nedostatek právního odůvodnění pro řečené stanovisko nalézacího soudu není vytykán důvodně, neboť rozsudek, třebaže ovšem velmi stručně, přece jen výrok svůj odůvodňuje poukazem na srovnání doslovu smluv a na nepřijatelné podle jeho názoru důsledky, jež by plynuly z předpokladu, že otázka ochrany známky mezinárodně zapsané nepodléhá přezkoumání soudnímu. Otázka správnosti těchto důvodů spadá ovšem již pod hledisko hmotněprávní; v té příčině dovolává se stížnost patrně jen omylem důvodu zmatečnosti podle čis. 9 c) § 281 tr. ř., věcně uplatňujíc důvod zmatečnosti podle čis. 9 a) téhož paragrafu. Zmateční stížnost zastává stanovisko, že mezinárodními úmluvami bylo vyloučeno zasahování judikatury jednotlivých států za tím účelem, by bylo bráněno různostem právních názorů v jednotlivých státech. Tu jest především zmateční stížností namítnouti, že se v této části svých vývodů, věnované výslovně rozhodnutí o porušení známky mezinárodně zapsané, nepřipadně dovolává pařížské svazové úmluvy z 20. března 1883, revidované dne 14. prosince 1900 v Bruselu a dne 2. června 1911 ve Washingtonu (revise provedená v Haagu dne 6. listopadu 1925 nepřichází v počet již se zřetelem na dobu činu). Neupravuje tato smlouva práva plynoucí ze zápisů známek mezinárodních, nýbrž zavádí a upravuje nárok cizozemců na zápis a z něho plynoucí ochranu známky jeho v jednotlivých zemích Unie pro ochranu živnostenského vlastnictví. V souzeném případě jsou známkami, nabytými na podkladě smlouvy pařížské, ovšem známky čis. 3101 a 3105, zapsané ve známkovém rejstříku obchodní a živnostenské komory v Praze, nikoliv však známky čis. 15.756 a 15.758, zapsané v mezinárodním rejstříku v Bernu. A tu budiž hned uvedeno, že co do známky čis. 3105 sama stížnost z ustanovení pařížské smlouvy nic neodvozuje proti posouzení věci soudem nalézacím, hledajíc námitky na poli jiném, o němž bude ještě pojednáno, co do známky čis. 3101 však že vůbec nenapadá výrok soudu nalézacího, jenž známce té upírá ochranu pro nedostatek hmotných náležitostí registrovatelnosti.

Úmluvy madridské ze dne 14. dubna 1891 se zmateční stížností na podporu svého právního stanoviska výslovně nedovolává; věcně ovšem má patrně na mysli také ustanovení této úmluvy, neboť se dotýká zejména jednoho z ustanovení jejího článku 5. Proto budiž v té příčině řečeno tolik: Dohodou madridskou bylo ovšem (čl. 1) stanoveno, že si občané smluvních zemí mohou zabezpečiti ochranu svých (v zemi původu k zápisu připuštěných) továrních a obchodních známek ve všech ostatních zemích smluvních tím, že známky . . . . . uloží u mezinárodní úřadovny v Bernu. Hmotné náplně dostalo se tomuto rámcovému ustanovení obsahem článku 4., podle něhož od času takto vykonaného zápisu v mezinárodním úřadě ochrana v každé smluvní zemi bude táž, jako

kdyby známka byla uložena v nich bezprostředně. Blíže se obíráti významem a dosahem ustanovení úmluvy madridské v celé jich šíři, jako činí písemné odvolání obžalovaných, nepokládá Nejvyšší soud za nutné, neboť toho není třeba k posouzení důvodnosti zmatečnické stížnosti a k rozřešení případu. Budeť poukázáno k tomu, že rozsudek přes některou nejistotu v dispozici látky, jež zavedla zmatečnické stížnosti podnět k jejím vývodům, neposoudil otázku, zda obžalovaní zasáhli ve známková práva soukromé obžalobkyně, založená bernským zápisem č. 15.756 a 15.758, způsobem, jenž by se jevil právně mylným, i kdyby se bylo se zmatečnické stížností postaviti na ten výklad článků 4. a 5. úmluvy madridské, že známka zapsaná v Bernu musí dojiti ochrany v zemích svazových tak, jak je, a že judikatuře jednotlivých zemí svazových je úmluvou zabráněno v tom, by zkoumala přípustnost zápisu, když dotyčná země neodepřela známce ochranu ve smyslu řečené stati úmluvy. Tolik arci pokládá Nejvyšší soud za nutno prohlásiti, že podle jeho názoru ani úmluvou madridskou, ani úmluvou pařížskou, na niž úmluva madridská sama opětovně poukazuje jakožto na dohodu základní (čl. 2, čl. 4 odst. 2, čl. 5 odst. 1), nic se nezměnilo na obecně platné zásadě, že soudy (i zemí svazových) jen podle svého domácího zákona mohou posuzovati, zda bylo se dopuštěno trestného činu zásahem v právo známkové. Nehledíc ani k tomu, že by odchylka od řečené zásady, jež je důsledkem státní svrchovanosti na území státu, musila býti výslovně stanovena a že takovou odchylku v oněch úmluvách nalézt nelze, plyne potvrzení zastávaného tu stanoviska z doslovu samé úmluvy pařížské. Ta vytyčuje v druhé větě druhého článku jakožto důsledek zásady vyslovené ve větě první, že občané zemí svazových mají požívati téže ochrany, jaké požívají podle zákonů jednotlivých svazových zemí jejich státní příslušníci, a že má se jim dostávati téže právní pomoci proti každému zásahu do jejich práv. Tím odkázáno je na trestní zákonodárství a trestní judikaturu jednotlivých zemí, tím spíše, ana úmluva pařížská (tím méně ovšem úmluva madridská) sama skutkové podstaty trestného zásahu do práv známkových nevymezuje. Může-li tedy snad býti sporné, zda jest stejný rozsah a obsah známkového práva cizozemcova (odvozujičího svůj nárok ze zápisu bernského) podle práva v zemi původu a podle práva v zemi tvrzeného zásahu, a zda soud trestní této země je úmluvou madridskou zavázán, uznati za předmět známky i takový obsah zápisu, jenž by podle práva domácího ochrany známkové nepožíval, ba práv známkových nezakládal, tolik sporno býti nemůže, že soud trestní, jehož se bylo dovoláno k potlačení tvrzeného zásahu v právo známkové, může jen podle zákonů své země posouditi, zda vzešly předpoklady trestnosti obviněného.

S tohoto hlediska vycházejí neshledal zrušovací soud posouzení případu právně mylným především co do tvrzeného zasažení ve známková práva nabytá zápisy bernskými. Jest naopak vytknouti zmatečnické stížnosti, že — sváděna ovšem stylistickou nepřesností rozsudku — nepostřehuje podstatu jeho vývodů a bojuje s nimi jen na poli úvah významu zcela vedlejšího, jež, byť připouštěly leckterous námitku, nepodlamují

správnost rozsudku v jeho podstatě. Rozsudek především neodpírá ochrany láhvi soukromé obžalobkyně nebo její formě jako takové v tom smyslu, jak mu vytýká zmatečnická stížnost, totiž jakoby rozsudek neuznával bernské známky soukromé obžalobkyně za způsobilý předmět známkové ochrany a za známky vůbec. Zjišťujeť ve shodě se zápisy bernskými a s obsahem sdělení mezinárodní úřadovny v Bernu, že jako známky zapsány jsou v Bernu pod č. 15.756 a 15.758 láhev baňatého tvaru s vypuklinou ve skle, slovem Bénédictine a s křížky před tímto slovem a za ním, a s půlměsícovou vypuklinou na protější straně pod hrdlem, a dále, že jako známka chráněny jsou jednak tvar láhve jako takové, a to v té úpravě, že pod hrdlem je vypuklý ve skle polooblouk a s druhé strany vypuklina slovní Bénédictine s křížkem vpředu a vzadu, jednak slovo Bénédictine. Že toto zjištění jest nesprávné, zmatečnické stížnosti netvrdí. Podle toho není však známkou chráněnou tvar láhve o sobě nebo láhev určitého tvaru o sobě, nýbrž láhev určitého tvaru, vykazující nad to ve skle láhve provedené určité znaky. Proto věta zmatečnické stížnosti, že všichni, kdo zneužívají vědomě tvaru láhve (rozuměj pro obžalobkyni zapsaného) jsou trestní, má platnost jen podmíněnou; předpokladem, že tento tvar láhve je pro známku soukromé obžalobkyně význačný, že je onou sloužkou známky, jež v očích obyčejného kupitele toho druhu zboží, k jehož odlišení od výrobků jiných podniků téhož druhu známka jest určena a užívána, zakládá předpoklad, že zboží v takové láhvi pochází z podniku soukromé obžalobkyně. Právě v tomto bodě však zjistil rozsudek, že tomu tak není. Rozsudek především vyslovil, že nejde o případ § 23 zák. na ochr. zn., t. j. že zboží obžalovaných nebylo prostě označováno známkou soukromé obžalobkyně, a tento výrok zmatečnické stížnosti nenapadá; rozsudek přistupuje proto k řešení otázky, zda pozastavené jednání spadá pod hledisko § 25 zák. o ochr. zn., kterou v dalším řeší, a stížnost jen nedopatřením mohla tvrditi, že rozsudek připouští, že tu jsou náležitosti této stati zákona. Zkoumaje — nikoli otázku, co je předmětem a jaký je rozsah ochrany bernských známek, jež má zapsány soukromá obžalobkyně, a jimž ochrany v zásadě nikterak neodpírá — nýbrž otázku, zda a nakolik způsob, jakým obžalovaní, přesněji obžalovaný Lev A., označují své zboží, je v poměru k bernským známkám soukromé obžalobkyně zaměnitelný a šálivý, tudíž otázku, zda vzešla právě naznačená složka trestné skutkové podstaty podle § 25 zák. o ochr. známek z roku 1890, dospěl soud nalézací podstatou svých vývodů ke zjišťovacímu výroku, že mezi obojím zbožím není zaměnitelnosti a šalivosti ve styčném bodě používaného tvaru láhvi, poněvadž láhve takové formy, obecně zvané benediktinskými, vyráběny jsou ve zdejších sklárnách a poněvadž v takových láhvích vůbec do obchodu přicházejí kořenné bylinné likéry, takže pouhý podobný tvar láhve je pro domácí obchod bezvýznamný a obyčejný kupitel nechová v paměti vůbec představu o takové pouhé formě láhve jako význačné pro likér (správně známku) soukromé obžalobkyně, všude se s ní setkáváje. Co rozsudek pokládá za onu součást známek bernských, jež v očích obyčejného kupitele pro známky ty je

význačná jako »hlavní známka«, uvádí později, kde praví, že i obyčejný kupitel z orientovanějších kruhů spotřebitelů bude mít na paměti, že láhev Benediktinky (správně ovšem známka pro likér zvaný benediktinským) má ve skle vypuklinu se jménem Bénédictino uprostřed dvou křížků. Na podkladě těchto zjištění spočívá zjišťovací výrok o nedostatku znaku šálivosti a zaměnitelnosti na správném pojetí právním a je jím i ospravedlněno sprostění obžalovaných (v rozsahu dosud probíraném) již po stránce objektivní, nehledíc ani k důvodům subjektivním, o něž rozsudek sprostující výrok opírá. Správné je také s hlediska práva známkového, když rozsudek přes ono svoje stanovisko neopomíjí přihlížeti k formě láhvi jakožto k prvku adminikulujícímu. Zmateční stížnost nenechává ovšem řečené předpoklady soudu nalézacího bez odporu. Přehlížeje, že předpoklady ty jsou povahy skutkové a že by je tedy mohla napadati jen formálními důvody zmatečnosti rozsudku, neprovádí po zákonu hmotněprávní důvod zmatečnosti, jehož se dovolává. Než její vývody neobstojí ani jakožto věcné provádění důvodů formálních. Zmateční stížnost, jež sama připouští, že napodobitel nebude moci propašovati svůj výrobek jako likér benediktinský, bude-li jej pouze plnit do láhve t. zv. benediktinské, čímž vlastně dává rozsudku za pravdu, praví proti rozsudku nejprve, že, co soud uvádí o roznostech obou lahví, týká se takových nepatrností, že vůbec nepadají na váhu pro skutečnost zaměnitelnosti lahví. Nehledíc k tomu, že tím nedoličuje žádné z vad uvedených v § 281 tr. ř. pod čís. 5, přehlíží, že rozsudek slov těch užívá, by v prvé řadě zjistil, že tu nejde o případ § 23 zák. o ochr. zn., o prosté neoprávněné přenášení známky na výrobek cizí nebo její padělání.

Výroku, že forma láhve ustupuje do pozadí, poněvadž láhev soukromé obžalobkyně přichází do obchodu se zvláštní adjustáží a nikoliv nahá, vytýkána je stížností nelogičnost, neboť prý naopak přístupujícím napodobením chráněné adjustáže stupňuje se toto zasáhnutí do práv známkových i v příčině tvaru láhve. Nehledíc k tomu, že výrok rozsudkový, proti němuž tato výtka směřuje, zní poněkud jinak, nerozlišuje tu stížnost náležitě mezi případem známek bernských a mezi případem známky čís. 3105. Jak již řečeno, soud nalézací, shledáv, že forma láhve není význačná pro známku, počíná si správně, an přes to nespustil formy té docela se zřetele, nýbrž zkoumal, zda má význam v celkovém zjevu zboží opatřeného známkami, jak vskutku v obchodě se vyskytuje. Dospěl-li ke skutkovému přesvědčení, že zboží soukromé obžalobkyně nepřichází do obchodu v lahvích holých, vykazujících pouhou formu, nýbrž v lahvích adjustovaných a že adjustáž je takového rázu, že pouhá forma láhve ustupuje do pozadí, an, jak se praví na jiném místě rozsudku, i obyčejný kupitel z orientovanějších kruhů bude mít na paměti, že láhev benediktinky má ve skle vypuklinu se jménem »Bénédictine« uprostřed dvou křížků, nelze v tom shledati nelogičnost a tedy nedostatek důvodů pro výrok, že mezi obojími lahvemi jako takovými není šálivé zaměnitelnosti. Zmateční stížnost dále vytýká rozsudku, že usuzuje chybně, že pouhý podobný tvar láhve je pro domácí obchod bezvýznamný, po-

něvadž se tyto láhve vyrábějí v domácích sklárnách a jmenují se vůbec formou benediktinskou, že v takových lahvích vůbec přicházejí do obchodu kořenné bylinné likéry, a že tím název benediktinské láhve ztratil během řady let svůj původní význam a svůj vztah k zapsané známce během řady let svůj původní význam a svůj vztah k zapsané známce soukromé obžalobkyně. Stížnost však ani nenaznačuje — s jedinou výjimkou, k níž se bude vráceno —, v čem tu nalézací soud pochybil právně, ani nedoličuje vadu formální, již rozsudek je stížen. Co uvádí, je polemikou se skutkovými předpoklady rozsudku co do známky čís. 3105. Tvrzením, že firma, vyrábějící likér »Klášteří tajemství« počíná si co do adjustace podstatně jinak, než firma A., není popřena správnost předpokladu, dokonce výslovně příznávaného, že i jiné firmy užívají lahvi formy t. zv. benediktinské pro své bylinné kořenné likéry. Ba stížnost sama v podstatě svými vývody příznává, že těžisko rozlišnosti jest v adjustaci lahví. Nic jiného ani rozsudek nepředpokládá. Stížnost se dále dovolává — a to je ona vyhrazená námitka — prvního rozhodnutí zrušovacího soudu, jež prý již schválil a uznal správnosti názoru prvního rozsudku, že nemůže obžalované sprostiti z trestní zodpovědnosti, že se podle výpovědi znalců více méně běžně zneužívá láhve benediktinské pro kořenné likéry. V té příčině stačí odkázati na doslov prvního rozsudku soudu nalézacího, i na doslov zrušovacího nálezu soudu Nejvyššího, by bylo zjevno, že i tu jako na jiných místech stěžovatelka četla nepozorně. Soud nalézací postavil se v prvním rozsudku na stanovisko, že se obžalovaní nemohou na svou obranu dovolávati toho, že forma láhve a úprava a seřazení pečeti je v obchodě s likéry kořennými více méně běžná, poněvadž zápisem kolektivní známky získala soukromá obžalobkyně výhradně právo označovati své zboží touto známkou a proto že toto výhradně právo nemůže býti omezeno případnými neoprávněnými a proto trestnými činy jiných osob, i když obžalobkyně nestihala obžalobou zasažení v toto právo. Soud zrušovací uznal ve svém prvním nálezu, že je tento názor o sobě správným, ale vyslovil zároveň, že nevyčerpává otázku, poněvadž, je-li určitý způsob úpravy zboží v tom kterém odboru obchodním běžným a je-li okolnost ta známa i spotřebitelům, jest k ní přihlížeti při posuzování zaměnitelnosti obojího označení zboží. Tímto tehdejší výrokem soudu zrušovacího, při němž tento soud i nyní setrvává, je spolu odpověděno i na další závěrečné vývody prvního oddílu zmateční stížnosti. Vývody stížnosti k subjektivní stránce rozsudkových důvodů mohly zůstati nepovšimnuty, poněvadž rozsudek podstatou svých vývodů popřel již objektivní skutkovou povahu přečinu podle §§ 23 a 25 zák. o ochr. zn. co do tvrzeného zásahu obžalovaných do známkových práv, založených pro soukromou obžalobkyni zápisy bernskými.

K oddílu II. zmateční stížnosti: Ve druhém oddíle svých vývodů obírá se zmateční stížnost rozhodnutím rozsudku o obvinění obžalovaných, že zasáhla v právo soukromé obžalobkyně z ochranné známky čís. 3105, zapsané u obchodní a živnostenské komory v Praze. Námitky stížnosti nesený jsou názorem, že rozhodnutí o tom, zda jsou si dvě známky podobné podle zákona, je rázu právního a nikoli zjištěním skut-

kovým. Názor ten je pochybený a tvrzení stížnosti, že je přejat ze stále judikatury, přiči se skutečnosti. Judikatura naopak zůstává probrání a řešení otázky, zda pozastavené označení zboží je šálivě zaměnitelné s chráněnou známkou, zjišťovací činnosti, připadající podle § 258 tr. ř. soudu nalézacímu, jen potud jej kontrolující po stránce právní, že si vyhrazuje zkoumání, zda soud nalézací, dospívaje ke svým zjištěním, vycházel ze správných právních hledisek, zejména v pojetí představy obvyčejného kupitele, s jehož hlediska bylo soudu nalézacímu podle § 25 zák. o ochr. zn. řešiti onu otázku. O sobě jsou tedy výroky soudu o míře zaměnitelnosti obojího označení zboží povahy skutkově zjišťovací, nejsouce výsledkem použití práva hmotného na zjištěný stav skutkový, nýbrž nesouce se k sestrojení věcného podkladu, jenž teprve má být posouzen podle zákona hmotného. Proto také lze tyto výsledky zjišťovací činnosti soudu nalézacího napadati jen z formálních důvodů zmatečnosti, kdežto pro odpor zakládáný na hmotněprávním důvodu zmatečnosti zbývá jen úzké pole, dané způsobem, jak pojímá soud nalézací představu obvyčejného kupitele ve smyslu § 25 zák. o ochr. zn. a jak si počínal, porovnávae pozastavené označení zboží s chráněnou známkou. Zmateční stížnost se však formálních důvodů zmatečnosti číselně vůbec nedovolává, a nedolčuje je ani věcně, alespoň ne tak, by její vývody nebylo označiti za pouhé brojení proti skutkovým zjištěním. Tvrdí-li proti předpokladům rozsudku, že rozdílý nápisů na láhvi, jednak »Benedictine«, jednak »Majordomus« u kupujícího po paměti nerozhodují, že doslov nápisů na jednotlivých etiketách obvyčejného kupitele nezajímá, že veškeré jednotlivosti (kombinované známky čís. 3105) jsou na láhvích A-ových až otrocky napodobeny, láhev A-ova (miněna je patrně její známková výprava) že je téměř totožná s lahví soukromé obžalobkyně, že odporuje pravému stavu věci předpoklad rozsudku, že pojmenování »Majordomus« tak vyniká, že absorbuje veškeru pozornost obvyčejného kupitele — nevytýká tím rozsudku nic, co by spadalo pod pojem některé z vad uvedených pod čís. 5 § 281 tr. ř., nýbrž popírá jen správnost skutkových zjištění rozsudkových, nahrazujíc je svémocně vlastními skutkovými předpoklady. Jen v jediném bodě bylo lze shledati ve vývodech zmateční stížnosti alespoň náznak uplatňování výtky neúplnosti: tam, kde se stížnost dotýká toho, že nápisy českého výrobku A-ova, prodávaného na půdě československého státu, jsou francouzské. Okolností touto se rozsudek vskutku neobírá. Než, uváží-li se, že rozsudek klade hlavní váhu na rozdíl mezi obojím pojmenováním likérů, a že tento rozlišující znak není dotčen onou okolností, lze jí tím méně přiznati závažnost, an text na etiketách soukromé obžalobkyně jen z menší části je francouzský, z části je též latinský, text na etiketách A-ových pak je francouzský a český.

Jsou-li tedy zjištění skutková bezvadná, pokud se týče, jest-li z nich podle § 288 čís. 3 tr. ř. vycházeti, poněvadž nebyla ani napadena způsobem, který by po zákonu mohl vésti k jejich podvrácení, jest se jen ještě obíratí — pokud k tomu zmateční stížnost soukromé obžalobkyně zavdává podnět (§ 290 tr. ř., věta první) — způsobem, jak se soud

nalézací vyrovnal s naznačenými již hledisky právními. V té příčině rozsudek má mimo jiné za prokázáno, že spotřebitele likéru benediktinky lze hledati jen v kruzích zámožnějších a orientovanějších. Zmateční stížnost neprávem má za to, že tato okolnost je vedlejší. Již v prvním rozhodnutí soudu zrušovacího sb. n. s. čís. 2363 bylo poukazováno k tomu, že pro pojem obvyčejného kupitele je bráti v úvahu také druh zboží, o které jde, a druh spotřebitelů takového zboží, poněvadž podle té i oné okolnosti může býti různá míra průměrné pozornosti věnované původu a známce zboží při jeho nákupu. Tak také nauka, srovnej Adler. System des österreichischen Markenrechtes, str. 207, Abel, System des österreichischen Markenrechtes str. 187, 188. Přihlédl-li tedy nalézací soud k oné okolnosti, počínal si správně, a poukaz zmateční stížnosti k tomu, že po vojně inteligentnost spotřebitelů namnoze nespadá v jedno s jejich zámožností, neoslabuje správnost stanoviska rozsudku, jenž mluví o kruzích zámožnějších a orientovanějších, nemaje zřetele na jejich inteligentnost. Nesprávně chápe zmateční stížnost pojem obvyčejného kupitele ve smyslu § 25 zák. o ochr. zn., pokládajíc za něho kohokoliv, »kdo chce zakoupiti nějaký dobrý likér«. Uvedená stať zákona bere za měřítko průměrnou pozornost obvyčejného kupitele »toho kterého zboží«, tudíž nikoli kupitele, jenž kupuje beze vsi představy o určité známce a neklade váhy na to, z či podniku se mu zboží dostane. Zbožím »dotyčným« pak v souzeném případě není, jak za to měl při roku zrušovacím zástupce soukromé obžalobkyně, likér o sobě, nýbrž likér »benediktinka«. K otázce pozornosti obvyčejného kupitele náleží také poukaz zmateční stížnosti k tomu, že láhve se prodávají v místnostech nedostatečně osvětlených, že se kupují cestujícími na rychlo, aniž mají kupitelé kdy láhve podrobně prohlížeti, a se že prodává likér také na skleničky v kavárnách a pod., kde kupující vidí jen zdaleka, že sklenice byla naplněna z láhve, zcela podobné láhvi benediktinky. Okolnost první není však převzata ze zjištění rozsudkových a další námítky pozbývají významu proto, že kupitel tohoto druhu zboží, jenž podle zjištění rozsudku nepřikládá formě láhve význam rozlišující, není kupitelem, jehož pozornost bere zákon za měřítko zaměnitelnosti dvojího označení zboží, když z té neb oné příčiny nevěnuje výběru zboží pozornost ani obvyklou, průměrnou (srovnej rozhodnutí čís. 1948 sb. n. s.). Poukaz na různou cenu obojího výrobku a na to, že benediktinka přichází do obchodu ve zvláštním obalu, uváděn je soudem nalézacím jen podpůrně. Třebaže ovšem cena zboží, nevyjádřená ve známce samé, není z těch prvků, jež přicházejí v úvahu pro celkový dojem nabízeného zboží a jeho porovnání s výsledným obrazem zboží označeného pravou známkou v představě a v upomínce kupitelově, nebylo s hlediska práva známkového závady, by soud nepřihlédl i k tomu, že růzností cen může býti kupitel, žádající zboží podle určité známky, pobídnut k větší pozornosti, zda nabízené mu zboží je označeno hledanou známkou. Tvrzení zmateční stížnosti, že balení benediktinky nic nemění na tom, že tento likér je všeobecně obecnstvu znám ve svém známkami chráněném zevějšku, není

nikterak s to, by vyvrátilo předpoklad rozsudku, že kupitelé nemohou býti označením zboží A-ova uvedeni v omyl.

Zmateční stížnost vytýká rozsudku dále, že jeho posouzení podobnosti je jednostranné, neboť rozsudek zabývá se prý jen nepatrnými rozdíly jednotlivých částí kolektivní známky a nikde podobnostmi do očí takřka bijícími. Tato výtky (neúplnosti rozsudku, pokud se týče právně nesprávného postupu soudu nalézacího) je neodůvodněna, neboť rozsudek zjišťuje, že láhev obsahující likér »Majordomus« má na přibližně stejných místech podobné nálepky, podobné pečeti, a správně si klade otázku, zda tu jde jen o tak malé změny nebo o tak nezřetelný způsob, že by obyčejný kupitel likéru mohl rozdíly poznati jen při zvláštní pozornosti. Zmateční stížnosti jest ovšem dáti za pravdu, upírá-li pro otázku zásahu v právo známkové právní význam okolnosti, že obžalovaný A. (firma jím představovaná) má svoje (pozastavené) označení zboží zapsáno jako ochrannou známku. Ale rozsudek neupadá v té příčině v omyl, neboť se sice zmiňuje o zápisu ochranné známky čís. 10.817 v rejstříku obchodní a živnostenské komory v Praze pro obžalovaného A-a, ale nevyvozuje nikde z této skutečnosti důsledky ve prospěch obžalovaných proti nárokům soukromé obžalobkyně na ochranu jejích známek. Správně také zmateční stížnost poukazuje k tomu, že pro otázku zaměnitelnosti pozastaveného označení zboží s chráněnou známkou je rozhodným celkový dojem obojího označení. Než ani tu nelze shledati, že se rozsudek ve svých zjištěních rozešel s tímto správným hlediskem, třeba že je dosti výslovně nezdůraznil. Jednak rozsudek zřetelně na hledisko to naráží tam, řka, že pro pojem obyčejného kupitele je význačnou matnost představy o tom, jak vypadá nebo zní ochranná známka, mluvě o neurovnaných troskách původního obrazu a o povšechném rámci dojmů, jednak plyne i z jiných míst rozsudku, že soud nalézací nepřehlíží onu náležitost, zejména obíraje se také posilujícím momentem formy láhve jakožto nositelky adjustáže, jejíž části jsou chráněnou známkou. Chce-li zmateční stížnost z oné zásady vyvoditi, že nalézací soud měl uznati na zaměnitelnost obojího označení zboží proto, že prý k celkovému dojmu známky náleží láhev ve své zvláštní formě, nemůže dojíti úspěchu, neboť přehlíží, že součástí známky čís. 3105, záležející v pěti nálepkách, není i láhev. Správně přihlíží proto rozsudek, řeše probíranou tu otázku co do oné známky, k láhvi jen jako k momentu posilujícímu. Jaký význam jí v té příčině přikládá, bylo již opět řečeno. Podle toho není zmateční stížnost v žádném směru odůvodněna. Neboť, pokud svůj konečný závěr, že stanovisko rozsudku je právně pochybené, opírá také o tvrzení, že soud nalézací proti posudku ministerstva vyloučil platnost mezinárodně zapsané známky, je co do domácí ochranné známky čís. 3105 bezpředmětnou, a co do známek mezinárodně zapsaných bylo již v prvním oddíle důvodů doloženo, že předpoklad zmateční stížnosti je mylný. A pokud posléze zmateční stížnost neporovnává se zákonem skutkové předpoklady soudu nalézacího, nýbrž svoje vlastní, od nich odchylné předpoklady skutkové, neprovádí uplatňovaný hmotně-právní důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. po zákonu (§ 288

čís. 3 tr. ř.). Jejimi vývody po stránce subjektivní netřeba se obírat z téže příčiny, jež byla ve směru obdobném uvedena již závěrem prvního oddílu důvodů. Úvaha, již dospěl nalézací soud ke sprostění spoluobžalovaných Petra Ch-a a Bohumila H-a z důvodů subjektivních, arci by před právem obstáti nemohla. Než, neshledáno-li mylným ani vadným posouzení věci soudem nalézacím in objecto a není-li tu podle něho vůbec skutkové podstaty zásahu v práva známková, nemůže právní mylnost posouzení subjektivní stránky viny oněch spoluobžalovaných vésti k úspěchu zmateční stížnosti a není proto ani třeba blíže se zabývatí s touto vadou rozsudku. Bezdůvodnou, z části i po zákonu neprovedenou stížnost zmateční bylo podle § 288 tr. ř. zavrhnouti.

Čís. 3400.

O témž předmětu při odpovědi na týž přednes veřejného obžalobce smí mluvití jen jeden obhájce. Je-li více bodů obžaloby, mohou si jich zodpovědění obhájci mezi sebou rozdělití; pokud v tom, že druhý obhájce jen doplnil přednes prvního obhájce, není zmatku čís. 5 § 344 tr. ř. (§ 40 odst. druhý tr. ř.).

(Rozh. ze dne 28. února 1929, Zm II 487/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku porotního soudu v Brně ze dne 19. listopadu 1928, jímž byl obžalovaný podle § 334 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin zabití podle § 140 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatek podle čís. 5 § 344 tr. ř., uplatněný pro porušení předpisu druhého odstavce § 40 tr. ř., není dán. Lze ponechatí stranou otázku, zda porotním soudem připuštěné rozdělení úkolů dvou obhájců při pládojrech vyhovovalo onomu zákonnému ustanovení. Podle vládních motivů (uverejněných u Kaserera: »Strafprozessordnung«, druhý díl, str. 48) smí o témž předmětu při odpovědi na týž přednes veřejného obžalobce mluvití jen jeden obhájce. Je-li více bodů obžaloby, mohou si zodpovědění jich obhájcové mezi sebou rozdělití, neb úkoly mezi sebou rozdělití tak, že jeden z nich odpoví na první přednes zástupce obžalobě a druhý převezme dupliku. Způsob rozdělení závěrečných řečí v souzeném případě, kde šlo o jeden čin v obžalobu daný a nešlo o dupliku se strany druhého obhájce, je sice s hlediska onoho zákonného ustanovení povážlivým, není však patrné, že by toto porušení formy, kde druhý obhájce jen doplnil přednes prvního obhájce, mohlo mít na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý, zvláště ano po přednesu stran následuje resumé předsedovo.

Čís. 3401.

Podkladem úvah nálezačích soudů o smyslu, významu, dosahu, směru a účelu projevu (úmyslu mluvčího) nemůže být výlučně ona část projevu, v níž obžaloba sledává trestný čin, nýbrž jest přihlížeti i k okolnostem projev podmínějším a doprovázejícím, obzvláště k jiným — předchozím nebo následujícím — projevům, pokud se týče částem celkového projevu, jsou-li alespoň ve vnitřní souvislosti s pozastaveným projevem nebo s jeho částí.

Výrok sám o sobě závadný může pozbyti, a stejně může výrok sám o sobě nezávadný nabýti protiprávní povahy předchozími nebo dalšími výroky, vztahují-li se zřejmě neb alespoň poznatelně k onomu výroku a zavdávají-li tím posluchačům podnět, by rozuměli onomu výroku způsobem jimi naznačeným.

Jiné projevy mluvčího mohou poukazům — v závadném projevu (dílu projevu) obsaženým — na události minulé nebo na názory (hesla) jiných osob dodati ráz (smysl a účel) schvalování jednání nebo smýšlení projevíšeho se v oněch událostech nebo názorech (heslech), nebo i ráz (smysl a účel) zrazování od něho.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

§ 15 čís. 3 zákona nevymezuje formu intelektuelního původcovství na zločinech tam uvedených, nýbrž používá na ně povšechné zásady § 9 tr. zák., takže jest podněcováním jakékoliv — přímé nebo nepřímé, výslovné nebo skryté — působení na mysl jiných osob, které směřuje podle povšechné své povahy způsobem pro osoby, kterým svědčí, poznatelným a podle úmyslu pachatelova k tomu, by byla v osobách těch vyvolána nálada páchatí zločin toho druhu, k jakému podněcovací projev poukazuje, aniž na tom záleží, že jest v době podněcování ještě nejisto, kdy a zda vůbec dojde ke skutečnému spáchání dotýčného zločinu.

Výraz »podněcovati« označuje již pojmově jednání vedené úmyslem, by na mysl posluchačů bylo působeno ve směru zákonem naznačeném; není proto třeba úmysl ten zvláště zjišťovati a odůvodňovati.

Přestupek § 312 tr. zák. promlčuje se ve třech měsících; podmínky písm. a) a b) § 531 tr. zák. nemají tu místa.

Z několika trestných činů současně spáchaných promlčuje se každý zvláště bez ohledu na promlčení ostatních.

Okolnost, že se odvolání obžalobcovo domáhá jen vyslovení ztráty práva volebního, není na závalu, by soud nepoužil § 32 zák. na ochranu republiky v celém rozsahu, nikoliv jen v předpisu čís. 3 druhého odstavce.

(Rozh. ze dne 1. března 1929, Zm I 695/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 18. října 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. spáchaným veřejným podněcováním ke zločinu podle § 1 zák. na ochr.

rep.; vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství a zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný sprostěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že veřejně podněcoval ke zločinu vojenskému a i tím spáchal zločin výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Zároveň zrušil rozsudek podle § 290 tr. ř. i ve výroku odsuzujícím obžalovaného pro přestupek podle § 312 tr. zák. Důsledkem toho zrušil rozsudek i ve výroku o trestu a ve výroci s ním souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl, při čemž při vyměření trestu bude třeba hleděti k pravoplatné části rozsudku odsuzujícího obžalovaného pro zločin výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. spáchaným veřejným podněcováním ke zločinu § 1 zák. na ochr. rep., pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 téhož zákona a pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 téhož zákona. Odvolání státního zastupitelství a obžalovaného odkázal na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

I. Zmateční stížnost veřejného obžalobce napadá rozsudek první stolice, pokud jím byl obžalovaný sprostěn z obžaloby, že podněcoval k vojenskému zločinu (vzpouře), vytýkajíc dotčené části výroku o vině zmatečnost podle čís. 5 a čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř. Po stránce hmotněprávní jest stížnost pokládati za vůbec neprovedenou. Neboť nebudeje — jak zákonně provádění důvodu zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) vyžaduje — námitku, že se v dotčených projevech obžalovaného sbíhají znaky zločinu vybízení k vojenskému zločinu, ani po stránce objektivní na tom, co zjistil nalézací soud výkladem závadných projevů o jejich smyslu, dosahu a účelu, nýbrž na výsledcích svémocného, opačného výkladu souzených projevů. Avšak stížnosti nelze upřítí důvodnost po stránce skutkové, po které vytýká rozsudku neúplnost podle § 281 čís. 5 tr. ř. z důvodu, že rozsudek »nedoceňuje zjištěná fakta«, neboli — jak předchozí vývody stížnosti zřetelně naznačují — že nepřihlíží při výkladu oné části řeči obžalovaného, která jest podkladem napadené části výroku o vině, k některým, stížností uvedeným projevům, jež učinil obžalovaný v dalším postupu řeči. Pro výklad souzených projevů, pro určení smyslu, významu, doslovu, směru a účelu projevu, jakož i úmyslu mluvčího ustálila se v judikatuře zrušovacího soudu zásada, že podkladem úvah nálezačích soudů nemůže být jen ona část projevu, v níž obžaloba sledává trestný čin, že jest naopak v úvahách těch přihlížeti také k okolnostem projev podmínějším a doprovázejícím, obzvláště k jiným — předchozím nebo následujícím — projevům, pokud se týče k částem celkového projevu, jsou-li alespoň ve vnitřní souvislosti s pozastaveným projevem nebo s pozastavenou částí projevu. Výrok sám o sobě závadný může pozbyti, a stejně může výrok sám o sobě nezávadný nabýti protiprávní povahy předchozími nebo dalšími výroky, vztahují-li se zřejmě neb alespoň poznatelně k onomu výroku a zavdávají-li tím posluchačům podnět, by rozuměli onomu výroku způsobem jimi naznačeným. Obzvláště mohou jiné projevy mluvčího poukazům —

v závadném projevu (dílu projevu) obsaženým — na události minulé nebo na názory (hesla) jiných osob dodatí ráz (smysl a účel) schvalování jednání nebo smýšlení projevivšího se v oněch událostech nebo názorech (heslech) aneb i ráz (smysl a účel) zrazování od něho. Proto neshledávala obžaloba podněcování k (vojenskému) zločinu odboje a vzpoury, přestati na tom, že jest — rozuměj sama o sobě — jen historickým referováním (zejména o postupu sociální demokracie a o vyhlášení hesla: »boj proti buržoasii a válce a přeměna v občanskou válku«), že pojem buržoasie není totožným s čs. státem . . . a že obžalovaný nevyslovoval ideje (hesla), o jejichž vyslovení na minulých kongresích referoval, jako názory vlastní. Bylo naopak povinností soudu avážovati o tom, nenabyl-li »historický referát« obžalovaného jiného smyslu, významu a směru druhou částí jeho řeči, v níž — jak sám rozsudek podotýká — přešel na dobu přítomnou a dotýkal se události a poměrů v republice Československé; to tím více, že ke vnitřní spojitosti obou částí řeči jasně poukazovala okolnost, že obžalovaný končil svůj »historický referát« větou, že výsledkem — rozuměj kongresu a Münzbergrova hesla — bylo oklámání, protože proletáři byli neuvědomělí, a ihned na počátku druhé části řeči zdůraznil nutnost uvědomování pracujících lidí. Této povinnosti soud nedostál. Zjišťuje sice v rozsudku celý podstatný obsah řeči obžalovaného, najmě i výroky stížností uvedené, a předesílá sice výkladu první části řeči slova, že soud »uvážil ze souvislosti řeči«. Přes to však je zřejmo, že soud na tomto místě, při výkladu první části řeči, ponechal další její obsah — zejména věty, že nová světová válka proti sovětům může vypuknouti každým dnem a že proto nutno předem uvědomiti pracující lid, že dvacáté století musí znamenati boj a svrhnutí buržoasie, že příkladem jest existence sovětů a že nestačí pro komunisty úspěch při volbách, nýbrž jedině boj revoluční a nastolení vlády dělníků — mimo úvahu, je opomenul, protože by se byl jinak při odůvodnění výkladu vypořádal i s těmito složkami řeči obžalovaného, které mohly poukazovati k tomu, že jimi obžalovaný odsuzoval postup sociální demokracie ve světové válce a doporučoval splnění hesla Münzbergrova, které zřejmě počítá s tím, že se komunističtí příslušníci vojska přidají při přeměně války na venek ve válku občanskou na stranu revolucionářů-proletářů, odepírajíce poslušnost představeným, kteří by je vedli proti vnějšímu, po případě proti vnitřnímu nepříteli státu. Nepřihlížeje k této pro výklad první části řeči závažným dalším projevům obžalovaného stal se výrok soudu o rozhodných skutečnostech neúplným, takže jest tato sprostující část rozsudku zmatečnou podle § 281 čis. 5 tr. ř.

II. Zmatečná stížnost obžalovaného napadá rozsudek první stolice jen, pokud jim byl uznán vinným zločinem podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky, uplatňujíc číselně důvody zmatečnosti podle bodů 5 a 9 písm. a) § 281 tr. ř. Důvodem podle čis. 5 § 281 tr. ř. napadá stížnost z největší části v podstatě jen výklad smyslu žalovaného výroku snažíc se dovoditi, že výklad ten je nesprávný, čímž ovšem nedolčuje uplatňovaný důvod po zákonu, a netřeba se proto těmito vývody zmateční stížnosti blíže obíratí. Ani zmatek čis. 9 písm. a) není doložen po

zákonu, pokud stížnost odvozuje nezávaznost skutkové podstaty onoho zločinu z předpokladů, že jest možno i revoluce bez útoku na demokraciicko-republikánskou formu státu a že tuto formu nevylučuje vláda dělníků a rolníků. Neboť rozsudek zřejmě předpokládá, že vláda dělníků a rolníků byla by utvořena způsobem, kterým by byla změněna dosavadní státní forma a že by tato změna ústavy byla cílem revoluce, k níž obžalovaný nabádal. Další námitku, spadající spíše pod hledisko § 281, čis. 10 tr. ř., že ve výroku, ve kterém shledává rozsudek zločin podněcování k násilné změně ústavy, lze snad spatřovati schvalování nebo pobuřování — asi podle § 16 čis. 2, pokud se týče § 14 čis. 1. zákona na ochranu republiky —, nikdy však zločin přímého podněcování na aktivnímu zasažení, t. j. direktní — patrně výslovnou — výzvu k útoku — asi bezprostředně, ihned nastávajícímu útoku — na státní formu, lze odkázati na ustálený již výklad § 15 čis. 3 zákona, že nevymezuje formu intelektuelního původcovství na zločinech tam uvedených, nýbrž používá na ně povšechné zásady § 9 tr. zák., takže jest podněcováním jakékoliv — přímé nebo nepřímé, výslovné nebo skryté — působení na mysle jiných osob, které směřuje podle povšechné své povahy způsobem pro osoby, kterým svědčí, poznatelným a podle úmyslu pachatele k tomu, by byla v osobách těch vyvolána nálada páchatí zločin toho druhu, k jakému podněcovací projev poukazuje, aniž na tom náleží, že jest v době podněcování ještě nejisto, kdy a zda vůbec dojde ke skutečnému spáchání dotyčného zločinu. Pokud stížnost s hlediska § 281 čis. 5 tr. ř. vytýká, že subjektivní stránka není v rozsudku zjištěna, jest podotknouti, že výraz »podněcovati« označuje již pojmově jednání vedené úmyslem, by na mysl posluchačů bylo působeno ve směru zákonem naznačeném a že proto úmysl ten netřeba zvláště zjišťovati a odůvodňovati (viz rozhodnutí čis. 1874 sb. n. s.). Tím je vyřízena i výtká podle § 281 čis. 5 tr. ř., že po stránce subjektivní neobsahuje výrok nalézacího soudu vůbec důvody. Zmateční stížnosti obžalovaného ukázala se tedy v celém rozsahu bezdůvodnou.

III. Rozsudek první stolice jest však stížen v jiné části zmatekem, jenž ovšem není stížností obžalovaného vytýkán, ohledně něhož však bylo, protože bylo v dotyčném směru nesprávně použito zákona v neprospěch obžalovaného, podle § 290 tr. ř. postupovati tak, jako kdyby byl stížností obžalovaného uplatňován. Projev, pro který byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák., stal se — stejně jako ostatní souzené činy — dne 4. září 1927. Do prvního soudcovského úkonu, který se stal ohledně tohoto projevu tím, že vyšetřující soudce nařídil dne 4. dubna 1928 obeslání obžalovaného k návrhu obžalobcovu, by byl obviněný zodpovědně slyšen ve směru . . . přestupku § 312 tr. zák. (o němž se v době prvního výsledku obviněného ještě nevědělo), uplynuly více než tři měsíce, v nichž se promlčuje podle § 532 tr. zák. přestupku § 312 tr. zák., an je naň v § 313 tr. zák. stanoven trest jedno- duchého vězení, neměl-li, jako v souzeném případě, dalších účinků. Ježto z několika trestných činů současně spáchaných promlčuje se každý zvláště, bez ohledu na promlčení ostatních, mohlo při správném použití zákona k odsouzení obžalovaného pro přestupek § 312 tr. zák. dojíti jen, kdyby bylo zjištěno, že obžalovaný spáchal v době

promlčecí — počítané buď od spáchání souzeného přestupku § 312 tr. zák. nebo po případě (viz spisy T IV 1703/27 okresního soudu pro přestupky v Praze) od spáchání dalšího deliktu, srovnaj rozhodnutí sb. n. s. č. 2576, 652 — jiný trestný čin (§ 531, druhý odst. písm. c) tr. zák.; podmínky písm. a) a b) nemají podle povahy souzeného činu místa). To zjištěno nebylo, takže odsuzující výrok pro přestupek § 312 tr. zák. je stížen zmatkem § 281 čis. 9 písm. b) tr. ř. Z těchto důvodů bylo zmateční stížnost obžalovaného jako bezdůvodnou zavrhnouti, naproti tomu však vyhověti zmateční stížnosti státního zastupitelství a zrušiti rozsudek nalézacího soudu v napadené jí části, zároveň však podle § 290 tr. ř. i ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák. Důsledkem toho bylo zrušiti také výrok o trestu a výroky s tím související a netřeba proto přihlížeti k dalšímu zmatku § 281 čis. 11 tr. ř., jímž jest stížen výrok o trestu, ukládající obžalovanému podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky trest těžkého žaláře, ač jest tam stanoven jen trest žaláře. Z hořejších vývodů plyne, že nejsou v rozsudku a jeho důvodech, pokud jde o zrušené výroky o vině, zjištěny všechny okolnosti, které při správném použití zákona měly by tvořiti podklad rozhodnutí; zejména není ani zjištěno, že se obžalovaný nedopustil v promlčecí době ohledně přestupku § 312 tr. zák. nového trestného činu. Proto bylo věc vrátiti soudu prvě stolice k opětovnému projednání a rozsouzení v rozsahu zrušení.

Zrušením rozsudku stala se odvolání obou stran bezpředmětnými. Budiž jen podotčeno, že okolnost, že se odvolání obžalobcovy domáhá jen vyslovení ztráty práva volebního, nebude podle zásad plynoucích z prvního odstavce § 255 tr. ř. — srovnaj i první větu § 295 tr. ř. — na závadu, by soud nepoužil ustanovení, které tu má místo, totiž § 32 zákona na ochranu republiky v celém rozsahu, nikoliv jen v předpisu čis. 3 druhého odstavce.

Čís. 3402.

Násilným vztazením ruky ve smyslu § 81 tr. zák. jest rozuměti každý útok podniknutý na tělo vrchnostenské osoby, třeba se minul cílem a se nezdařil.

§ 81 tr. zák. nepředpokládá skutečné zmaření služebního výkonu, stačí, že pachatel chtěl výkon zmařiti a v tom úmyslu jednal.

I útok, třeba nezdařený, není jen činem vedoucím ke skutečnému výkonání odporu, nýbrž již samým zprotivením se a skutečným násilným vztazením ruky.

(Rozh. ze dne 1. března 1929, Zm I 696/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 5. října 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek z důvodů zmatečnosti čis. 5, 9 a) b), 10 a 11 § 281 tr. ř., její provedení týká se však z největší části jen výroku, odsuzujícího obžalovaného pro zločin podle § 81 tr. zák. Ve směru formálním — čis. 5 § 281 tr. ř. — vytýká, že prý rozsudek odporuje sobě a spisům, praví-li, že služební výkon obou průvodčích záležel ve vyvedení obžalovaného z vlaku a v jeho předvedení na staniční úřad, ačkoliv prý ve spisu není zmínky o tom, že se obžalovaný vzeprěl tomuto úřednímu výkonu, zejména prý to nepotvrdili svědci K. a D. Tímto doličením však provádí zmateční stížnost ve skutečnosti spíše výtku nedostatku důvodů, ta však není odůvodněna, poněvadž nalézací soud uvádí jako formální důvod pro své zjištění výpověď svědka D-ého, který udal, že obžalovaný chtěl násilným jednáním zmařiti služební výkon obou průvodčích, který záležel podle souhlasné výpovědi D-ého i K-a v jeho předvedení na staniční úřad za účelem vybrání poplatku za lístek. Svědek K. udal: »Vyzval jsem ho (obžalovaného), by šel se mnou na stanici; to bylo v L. na trati do Z. On se rozvzteklil odepřel to a vytáhl na mě nůž, že mne oddělá . . . . Na to jsme ho nechali a poslali depeši do Z., by tam čekala asistence; tam byl obžalovaný zatčen. »Svědka D. po přečtení výpovědi K-ovy bere ji za svou svědeckou výpověď. Totéž opakovali oba svědci při hlavním přelíčení. Podle čis. 9 a) a 10 — správně jen 9 a) — § 281 tr. ř. namítá stěžovatel: 1. a 5. Že prý nelze mluvit o úmyslu obžalovaného, zmařiti úřední výkon, který prý vůbec nebyl prováděn, t. j. vyvedení z vlaku a předvedení na stanici, uváží-li prý se, že k výstupu došlo za jízdy, nikoliv ve stanici, a úřední výkon prý záležel jen ve vybrání jízdného, a v tom směru vůbec nebylo žalováno. Než zmateční stížnost tu brojí proti skutkovým předpokladům rozsudku, z něhož by byla povinna při správném provedení hmotněprávního zmatku vycházeti (§ 288 čis. 3 tr. ř.). Bylo již řečeno, že rozsudek zjišťuje formálně bezvadně, že obžalovaný jednal v úmyslu zmařiti služební výkon dvou průvodčích, totiž své vyvedení z vlaku a předvedení na staniční úřad za účelem vybrání jízdného poplatku. Oba průvodčí potvrdili nejen, že obžalovaný byl vyzván, by zaplatil, nýbrž výslovně také, že průvodčí K., když obžalovaný odepřel doplatiti na lístek ve vlaku, ho vyzval, by šel s ním na stanici v L., že se však obžalovaný tomuto vyzvání vzeprěl a násilím chtěl dalšímu výkonu zabrániti. 2. Nelze prý mluvit o úředním výkonu, dokud není zjištěno, že průvodčí byl věcně oprávněn požadovati na obžalovaném doplatek; není prý vyloučeno, že průvodčí jednali z omylu nebo z nedorozumění. Tu jest zmateční stížnost na omylu; pro zvýšenou ochranu vrchnostenských osob ve smyslu druhého odst. § 68 tr. zák., pokud plní vrchnostenský příkaz nebo konají službu, se nevyžaduje, by jejich konkrétní výkon byl také věcně oprávněn, stačí úplně, jsou-li splněny podstatné náležitosti formální, a to aspoň v té míře, že by bez nich jednání pozbylo vůbec formy jednání úředního. Že v souzeném případě oba průvodčí nebyli formálně oprávněni jednati tak, jak jednali, zmateční stížnost sama netvrdí.

3. Mylný jest i další názor zmateční stížnosti, že prý § 81 tr. zák. předpokládá skutečné zmaření služebního výkonu; stačí, že pachatel chtěl úřední úkon zmařit a v tomto úmyslu jednal, což je tu bezvadně zjištěno. K tvrzení zmateční stížnosti, že obžalovaný nebyl vyzván, by opustil vlak, a že ani nebyl požádán, by se odebral na staniční úřad, stačí poukázat na výpovědi svědků, kteří potvrzují opak. Výrokem svědka K-a, který soudil, že obžalovaný jeho úřední výkon nemohl zmařit, se soud obírá, ale dospívá, uváživ výpovědi ostatních svědků, k jinému přesvědčení, takže neobstojí ani případná výtka neúplnosti rozsudku. 4. Není odůvodněna posléze ani námitka, že zjištěné jednání obžalovaného nelze kvalifikovati ani jako násilné vztažení ruky ani jako nebezpečnou pohružku. Pouhé zvednutí ruky není prý skutečným násilím, jaké předpokládá § 81 tr. zák., pokud nebylo násilí použito. Také o nebezpečné pohružce nemůže prý býti řeči, když svědci potvrdili, že obžalovaný jednal z bravury, a že se napadení vyhrůžky nebáli (K.). Zmateční stížnost především přehlíží, že násilné jednání obžalovaného nezáleželo jen ve zvednutí ruky proti průvodčímu, nýbrž že, jak soud zjišťuje, obžalovaný, jsa ve více rozzuřen, »pojednou proti průvodčímu K-ovi prudce vztýčil ruku, v níž průvodčí D. spatřil nůž a při tom pronesl slova: »Já Vás tu oddělám, já ho do Vás vrazím«. Podle tohoto zjištění obžalovaný, maje v ruce nůž, útočil proti K-ovi, a teprve, když ho D. chytil za ruce a zabránil jeho dalším útokům (jak praví rozsudek), nůž zase sklapl. I když se toto útočné jednání obžalovaného nedotklo přímo vrchnostenské osoby, jest i v něm spatřovati násilné vztažení ruky ve smyslu § 81 tr. zák., jímž nutno rozuměti každý útok podniknutý na tělo vrchnostenské osoby, třeba se minul cílem a se nezdařil. Tomuto výkladu nasvědčuje nejen přirozený smysl slov »vztažení ruky«, která v sobě neobsahují nutně také výsledek vztažení, zasažení dotyčné osoby rukou, nýbrž znamenají povšechně čin směřující k tomu, by byla zasažena osoba, proti níž se ruka vztahuje. I útok třeba nezdařený, není tudíž jen činem vedoucím ke skutečnému vykonání odporu, nýbrž již samým zprotivením se a skutečným násilným vztažením ruky, jaké předpokládá § 81 tr. zák. (srov. rozh. čís. 2653, 1767 sb. n. s.).

Čís. 3403.

Obžalovanému pro přestupek § 523 tr. zák., který se často opíjí a pere, nepolehčuje zachovalost (§ 264 b., tr. zák.), třeba nebyl soudem ještě trestán; nelze mu povolití podmíněný odklad výkonu trestu.

(Rozh. ze dne 1. března 1929, Zm I 9/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 9. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem opilství podle § 523 tr. zák., zamítl v neveřejném zasedání odvolání obžalovaného z výroku o trestu, vyhověl však odvolání státního zastupitelství z výroku o podmíněném odsouzení a trest obžalovaného prohlásil za nepodmíněný, mimo jiné z těchto

důvodů:

Odvolání obžalovaného z výroku o trestu nebylo lze vyhověti. Ze zprávy obecního úřadu vysvítá, že se obžalovaný často opíjí a pere. Nepolehčuje proto obžalovanému zachovalost (slova § 264 písm. b) tr. zák.: »když dříve vedl bezúhonný život«, »früher unbescholtener Wandel«), třeba nebyl soudem ještě trestán, a zůstává jako polehčující okolnost jen jeho částečné doznání, takže tu nebylo ani předpokladů pro použití § 266 tr. zák., který ostatně sám nalézací soud v rozsudku jen citoval, ale nepoužil ho. Pokud odvolání poukazuje k tomu, že obžalovaný nezpůsobil svým jednáním značnou škodu, že zranění Antonína H-a a Marie R-ové bylo nepatrné a že obžalovaný jednal v úplné opilosti, přezírá, že úplná opilost obžalovaného byla předpokladem podřadění jeho trestného činu pod ustanovení § 523 tr. zák. a že skutková podstata zločinu veřejného násilí ve smyslu § 85 písm. b) tr. zák. poranění osob nepředpokládá, takže tato okolnost spíše by v úvahu přijíti mohla jako okolnost přitěžující. Bylo proto odvolání jeho zamítnouti. Naproti tomu shledal zrušovací soud odvolání státního zastupitelství z výroku o podmíněném odsouzení odůvodněným, neboť vzhledem ke zprávě obecního úřadu, že obžalovaný nepožívá dobré pověsti, že se opíjí a pere, nelze důvodně očekávat, že se obžalovaný bez výkonu trestu polepší. Bylo proto odvolání státního zastupitelství vyhověti a uznati na trest nepodmíněný.

Čís. 3404.

T. zv. zmenšená přičetnost, duševní méněcennost nebo zatíženost není duševním stavem vylučujícím podle § 2 a., b., tr. zák. přičetnost, aniž zřidný pud pohlavní (homosexualismus i povahy sadistické) sám o sobě, není-li výronem všeobecné poruchy duševní.

Soud neporušil zákonný předpis, otázkou se přímo obžalovaného, zda se vzdává přípravné osmidenní lhůty (§ 221 odst. první tr. ř.); tato lhůta nepatří pro obhájce; je jeho věcí, by — neměl-li dosti času, by si obhajobu náležitě připravil — navrhl odročení hlavního přelíčení a zabezpečil si tak po případě uplatňování zmatku čís. 5 § 344 tr. ř.

Obhájce nemůže si stěžovati (§ 344 čís. 5 tr. ř.), že soud zamítl jeho návrh na doplnění šetření a posudku znalců lékařů, neřídil-li se při formulování návrhu předpisem čl. I čís. 3 odst. druhý zák. ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n. upravujícím nový doslov § 126 tr. ř.

Nepřibrání odborníků psychiatrů k vyšetření duševního stavu obžalovaného není porušením zákona (§§ 134, 344 čís. 5 tr. ř.).

Otázka postačitelosti podkladu pro podání spolehlivého posudku jest otázkou odbornou, již řešiti je znalcům podle jejich přísahy (§ 121 tr. ř.).

Rozh. ze dne 2. března 1929, Zm I 746/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního

soudu v Litoměřicích ze dne 9. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čis. 1 tr. zák., zločinem smilstva proti přírodě podle § 129 I písm. b) tr. zák. a přečinem zlého nakládání s mrtvolou podle § 306 tr. zák. —

D ů v o d y:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje důvody zmatečnosti § 344 čis. 4, 5 tr. ř. K § 344 čis. 4 tr. ř.: Obžalovací spis podaný dne 31. října 1928, byl obžalovanému protokolárně oznámen dne 1. listopadu 1928, a obžalovaný se výslovně vzdal přípravné lhůty k hlavnímu přelíčení, jež ustanoveno na den 9. listopadu 1928. Podle § 41 odst. druhý tr. ř. pro hlavní přelíčení před soudem porotním zřízen byl obžalovanému obhájce z povinnosti úřední dne 6. listopadu 1928. Zmateční stížnost uplatňuje zmatek podle § 344 čis. 4 tr. ř. poukazem k tomu, že porušen byl předpis § 221 tr. ř. ohledně nejméně osmidenní lhůty k přípravě obhajoby, kteráž lhůta má prý býti zachována nejen obžalovanému, nýbrž i obhájci v porotním řízení z povinnosti úřední zřízenému, a že obžalovaný při oznámení obžaloby nebyl poučen, že se ohledně vzdání se lhůty k přípravě může poraditi s obhájcem. Nehledíc k tomu, že toto nepoučení nevykročuje z mezí předpisu § 3 tr. ř., stanoví § 221 odst. první tr. ř. výslovně, že den hlavního přelíčení před soudem porotním ustanoví předseda tak, by obžalovaný, pokud sám nesvolí ke zkrácení této lhůty, pod neplatností měl od doručení obsílky lhůtu nejméně osmidenní k přípravě obhajoby. Den hlavního přelíčení má se oznámiti obžalovanému a jeho obhájci. Z tohoto ustanovení zákona plyne: a) že soud neporušil zákonný předpis, otázkav se přímo obžalovaného, zda se vzdává přípravné osmidenní lhůty, b) že povinná přípravná lhůta osmidenní neplatí též pro obhájce; stačí, byla-li dodržena ve příčině obžalovaného samého. Jakmile tento sám svolí ke zkrácení přípravné lhůty, odpadá sankce zmatečnosti v § 221 tr. ř. stanovená, předpis § 221 tr. ř. v žádném směru porušen nebyl a zmatečnost podle § 344 čis. 4 tr. ř. nebyla přivoděna. Poukázati jest i k ustanovení § 220 odst. první posl. věty tr. ř., upravujícímu případ, kde obžalovaný ve věci porotní ani v čase výslechu podle § 220 tr. ř. ještě nemá obhájce, a dále k ustanovení § 274 tr. ř., dovolujícímu odročení přelíčení, nemůže-li jiný obhájce býti zřízen bez újmy obhajoby obžalovaného, z něhož lze odvozovati, že obhájce měl možnost zabezpečiti si po případě zmatek čis. 5 § 344 tr. ř., kdyby soud nevyhověl jeho návrhu na odročení přelíčení, protože mu nezbývalo dosti času, by si obhajobu náležitě připravil. Takový návrh nebyl obhájcem učiněn.

§ 344 čis. 5 tr. ř.: Když při hlavním porotním přelíčení soudní lékaři přednesli posudek o duševním stavu obžalovaného, navrhl obhájce, by byl obžalovaný dodán do ústavu pro choromyslné, by byly vyšetřeny jeho rodinné poměry v R., by bylo konáno šetření o úmrtích v rodině obžalovaného, o jeho sourozencích, by byly vyšetřeny u jeho zaměstnavatelů příčiny vystoupení ze služby, a by na základě tohoto materiálu byl vyšetřen duševní stav obžalovaného znalci psychiatry, neboť obža-

lovaný jest prý nepřičetný podle § 2 a), neb aspoň § 2 b) tr. zák. — Když znalec v přítomnosti a za mlčky daného souhlasu druhého znalce prohlásil, že dodatečné šetření nemohlo by nic změnit na posudku znalců, a když byl k dotazům obhájcovým podal žádaná vysvětlení (ve smyslu § 126, odst. první tr. ř. v doslovu zákona čis. 107/127), — rozhodl soudní dvůr, že se návrh obhájcův zamítá s poukazem na toto prohlášení znalcov, s podotknutím, že ohledně nepřičetnosti podle § 2 a), b) tr. zák. bude porotcům dána otázka, což se také stalo a otázka ta porotci zodpověděna jednomyslně záporně. V zamítnutí tohoto návrhu shledává stížnost zmatečnost podle § 344 čis. 5 tr. ř., porušení předpisu § 3 tr. ř. ohledně povinnosti soudu se stejnou péčí věnovati pozornost i okolnostem k obraně obviněného příhodným, dále nevyhovění požadavkům vědy o soudním lékařství, a to vzhledem k závažnosti případu. Proti vývodům zmateční stížnosti po stránce formální uvéstí jest především, že obhájce — vytýkající nyní posudku znalců neúplnost — měl se při formulování svého návrhu řídit předpisem čl. I čis. 3 odst. druhý zákona ze dne 1. července 1927, čis. 107 sb. z. a n., upravujícím nový doslov § 126 tr. ř. Šlo-li o neúplný posudek znalců lékařů, měl obhájce navrhnouti, by byl vyžádán posudek jiných stálých znalců lékařů sborového soudu své stolice v sídle sborového soudu druhé stolice (tedy soudních lékařů při zemském trestním soudě v Praze), a, kdyby ani posudek těchto znalců nevyhověl, by soud požádal o posudek příslušnou soudní lékařskou radu (v Praze). Tato může se podle § 11 vl. nař. z 13. října 1927, čis. 154 sb. z. a n. usnésti o nutnosti doplnění šetření. — Jestliže tedy obhájce neučinil návrh předpisu zákona vyhovující, nýbrž učinil návrh od tohoto předpisu odchylný, nemůže si stěžovati, zamítl-li mu první soud návrh ten.

Po stránce věcné jest však zdůrazniti, že vyšetřující soudce podle protokolu ze dne 9. října 1928 zjišťoval osobní a rodinné poměry obžalovaného i členů jeho rodiny. Obžalovaný uvedl, že neprodělal nemoci, až na záskrt v dětství a zápal plic v 19. roku, a že se cítí tělesně i duševně úplně zdrav. Ohledně členů rodiny neudal nic, co by mohlo poukazovati na dědičné zatížení. Vyšetřující soudce neshledal příčiny k podrobnějšímu vyšetřování těchto poměrů. Také nález i posudek soudních lékařů zabývá se osobními, rodinnými a zdravotními poměry obžalovaného i po stránce dědičného zatížení a dospívá k závěru, že obžalovaný není stížen duševní chorobou, a že jeho pohlavní pocit není u něho vrožený, nýbrž získaný jednak mravní defektností, jednak nenáležitou výchovou v době dospívání. Tím padá potřeba onoho dalšího vyšetřování, to tím spíše, ana i otázka postačitelosti podkladu pro podání spolehlivého posudku jest otázkou odbornou, již řešiti je znalci podle jejich přísahy (§ 121 tr. ř.) a již znalci v souzeném případě zodpověděli kladně. Trestní řád a zákon čis. 107/27 neobmezuje soud ve volbě znalců lékařů. K poměrně nesnadnosti posuzování duševního stavu vyšetřovancova přihlíží zákon již tím, že v § 134 tr. ř. — odchylně od § 118 tr. ř. v doslovu čl. I čis. 1 zák. čis. 107/27 — nařizuje, by bylo provedeno vyšetřování duševního stavu a stavu mysli vždy dvěma lékaři. Stačí, byli-li vyšetřováním tím pověřeni soudní lékaři. Příbrání odborníků psychiatrů

není zákonem preceptivně nařízeno a nepřibrání jich není tedy porušením zákona, jak je předpokládá zmatek podle § 344 čis. 5 tr. ř. Z tohoto stavu věci a předpisu zákona plyne, že porotní soud, zamítнув návrh obhájcův, neporušil zákon ani nesprávně nepoužil zákona nebo zásady trestního řízení, jichž šetření káže podstata řízení, kterým se zabezpečuje obhajování. Zákon v § 2 písm. a), b) tr. zák. předpokládá naprosté chybění rozumu, buďto trvalé (písm. a) nebo střídavé (písm. b). T. zv. zmenšená přičetnost, duševní méněcennost nebo zatíženost není duševním stavem vylučujícím podle § 2 a), b), tr. zák. přičetnost, aniž zrudný pud pohlavní (homosexualismus i povahy sadistické) sám o sobě, není-li výronem všeobecné poruchy duševní, již znalci v souzeném případě vyloučili. Zmateční stížnost v obou uplatňovaných bodech shledána byla neodůvodněnou, pročež byla podle § 288 odst. prvý tr. ř. zavržena.

Čís. 3405.

Otázka věcné správnosti znaleckého posudku je v řízení zrušovacím vyloučena z odporu. O správnosti a přesvědčivosti posudku uvažuje jen soud nalézací (§§ 258, 288 čis. 3 tr. ř.); ani zrušovacím soudu, jenž jako stolice opravná není oprávněn člniti skutková zjištění, nepřisluší přezkoumávat věcnou opodstatněnost posudku.

Ani posudek lékařské fakulty není pro nalézací soud bezpodmínečně závazným (§ 258, 288 čis. 3 tr. ř.).

Není zákonného předpisu, který by zabráňoval soudu provéstí nové vyšetření duševního stavu vzhledem k tomu, že obviněný byl již v jiném předchozím případě co do duševního stavu zkoumán a o jeho stavu podán posudek, třeba i lékařskou fakultou.

(Rozh. ze dne 2. března 1929, Zm. I 86/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 3. prosince 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čis. 4 a 9 b) § 281 tr. ř. Zmatečnost podle čis. 4 uv. § spatřuje v zamítnutí důkazního návrhu obhájce při hlavním přelíčení, by přečten byl ze spisů krajského soudu v Litoměřicích č. j. Tk 603/26 posudek o duševním stavu obžalovaného, podaný dne 12. listopadu 1926 německou lékařskou fakultou v Praze, jakož i usnesení o zastavení tohoto trestního řízení, dále by bylo přečteno usnesení o zastavení trestního řízení u zemského trestního soudu v Praze č. j. Tk XXII 7220/26 na základě téhož posudku. Návrhu mělo prý býti vyhověno proto, poněvadž fakultní posudek zjišťuje u obžalovaného trvalou duševní chorobu, t. zv. konstituonelní manii (§ 2 a) tr. zák.), takže podle tohoto posudku spáchal obžalovaný souzený čin, jehož se dopustil v roce 1923, ve stavu nepřičetném. Na základě onoho posudku byla také zastavena trestní řízení proti obžalo-

vanému u krajského soudu v Litoměřicích a u zemského trestního soudu v Praze. Nelze prý trestní řízení o deliktech z roku 1923 jednak pro choromyslnost zastaviti, na druhé straně však obžalovaného pro delikty z téže doby odsouditi. Fakultní posudek jest prý považovati podle předpisu tr. ř. za platný důkaz pro dobu, pro kterou byl vydán, a nemůže této důkazní moci pro onu dobu pozbyti. I když byl posudek ten k návrhu obžalovaného podán přímo, aniž před tím byl vyžádán posudek od soudních znalců a aniž učinila v tom směru rozhodnutí radní komora krajského soudu v Litoměřicích, není prý to pro posouzení věci rozhodné, poněvadž závažné je jediné, že fakultní posudek tu jest a že na jeho základě bylo proti obžalovanému zastaveno trestní řízení v Litoměřicích i v Praze. Ostatně prý krajský soud v Litoměřicích ani neporušil předpis § 126 tr. ř., jenž jej opravňoval vyžádati si fakultní posudek přímo. Stížnost jest bezdůvodná. Tím, že bylo odepřeno přečísti ona dvě usnesení o zastavení trestního řízení, vedeného proti obžalovanému u krajského soudu v Litoměřicích (Tk 603/26) a u zemského trestního soudu v Praze (Tk XXII 7220/26), nebyl obžalovaný zkrácen ve svém právu na zákonnou obhajobu; jednak proto, že, jak správně zdůraznil nalézací soud, důvody, jež byly směrnaté pro zastavení trestního řízení, se neuvádějí, jednak proto, že nalézacím soudu bylo zastavení oněch dvou trestních řízení beztak známo, ježto se o tom v důvodech rozsudku výslovně zmiňuje. Ostatně se zmateční stížnost touto částí napadeného mezitímního usnesení ani zvláště neobírá. Pokud jde o zamítnutí návrhu na přečtení fakultního posudku, jest ovšem připustiti, že již význam fakultního posudku jako posudku znalce výjimečně kvalifikovaného vyžadoval, by soud nalézací vzal jeho obsah na vědomí, a nemohou úvahy, o něž soud nalézací opírá usnesení o zamítnutí návrhu, o sobě postup soudu odůvodniti, any předmětem této trestní věci byly trestné činy obžalovaného stejného rázu a spadající časově přibližně do stejné doby. Než podle záznamu protokolu o hlavním přelíčení byl mezi jiným přečten posudek soudních znalců lékařů. V tomto posudku je poukázáno opětovně nejen na posudek, jež o duševním stavu obžalovaného podali v roce 1925 soudní znalci zemského soudu v Berlíně, nýbrž též na řečený posudek fakulty německé university v Praze, a je v posudku zejména uvedeno, že v posudku německé fakulty bylo uznáno na trvalou duševní chorobu obžalovaného. Z toho je patrné, že přečtením posudku soudních lékařů znalců, v němž je brán zřetel i na posudek německé fakulty, dospěl nejpodstatnější obsah posudku něm. fakulty také k vědomosti nalézacího soudu. Nebylo proto zapotřebí, by fakultní posudek byl zvláště ještě čten a nebylo tu předpokladu posl. odst. § 281 tr. ř., za něhož jediné zmatek čis. 4 § 281 tr. ř. ve prospěch obžalovaného může býti uplatňován. Obhajobě nešlo arci jen o přečtení fakultního posudku, nýbrž o to, by nalézací soud učinil jej základem rozhodnutí. Poněvadž se tak nestalo, snaží se zmateční stížnost, byť i nepřimo, podlomiti správnost posudku znalců lékařů. Toto její úsilí musí však zůstatí bez úspěchu, poněvadž otázka věcné správnosti posudku je v řízení zrušovacím z odporu vyloučena. O správnosti a přesvědčivosti posudku znaleckého uvažuje jako o správnosti a přesvědčivosti každého jiného průvodu jen soud nalézací (§§ 258, 288 čis. 3 tr. ř.) a ani zrušovacím sou-

du, jenž jako stolice opravná není oprávněn činiti skutková zjištění, nepřísluší přezkoumávati věcnou opodstatněnost posudku. Shledával-li obžalovaný a obhajoba posudek znalců lékařů za stížený některou z vad, jež jsou uvedeny v § 126 tr. ř. v novém jeho doslovu (zák. z 1. srpna 1927, čís. 107 Sb. z. a n.), nebo, měl-li jinak důvodnou pochybnost o správnosti posudku, bylo na nich, by vhodnými dotazy (§ 249 tr. ř.) a návrhy dali podnět k opatřením, přípustným podle onoho místa zákona. Záznamy protokolu o hlavním přelíčení neobsahují však nic, co by nasvědčovalo takovému postupu obhajoby.

Zmateční stížnost zastává arci názor, že v souzeném případě nemělo býti vyšetřujícím soudcem, pokud se týče radní komorou vůbec nařizováno zkoumání duševního stavu obžalovaného soudními znalci, poněvadž o jeho duševním stavu byl tu již fakultní posudek, zjišťující trvalou duševní chorobu, tedy i pro dobu roku 1923, kdy byl spáchán trestný čin. Mělo prý tudíž na základě tohoto fakultního posudku býti trestní řízení, o něž nyní jde, zastaveno, nikoli nařizeno nové zkoumání duševního stavu. Sluší prý proto považovati posudek soudních lékařů za právně neplatný, poněvadž není než nepřipustným přezkoumáním posudku fakultního. Těmito vývody vybočuje však již stížnost z mezi důvodu zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř., jehož se smí dovolávati jen pro nepřipuštění důkazního návrhu v tom doslovu a v tom dosahu, jak byl učiněn; není přípustné opíratí opodstatněnost důkazního návrhu o vývodní věty, uváděné teprve ve zmateční stížnosti. Nicméně budiž na vývody zmateční stížnosti odpověděno toto: Sama stížnost uznává, že trestní řízení, o něž tu jde, je úplně rozdílné od trestních řízení, ve kterých bylo použito fakultního posudku. Uplatňoval-li obžalovaný v tomto novém trestním řízení, že je duševně chorý, a vzešly-li soudu pochybnosti o jeho duševním zdraví, byl tím podle § 134 tr. ř. dán nepochybně důvod k prozkoumání duševního stavu obžalovaného dvěma lékaři. Nikde v zákoně není předpisu, který by zabraňoval soudu provéstí nové vyšetření duševního stavu vzhledem k tomu, že obviněný byl již v jiném předchozím případě co do duševního stavu zkoumán a o stavu jeho podán posudek, třeba i lékařskou fakultou. V souzeném případě navrhl ostatně státní zástupce zkoumání duševního stavu zejména proto, poněvadž tu byl také posudek, podaný psychiatry zemského soudu v Berlíně, jenž je od fakultního posudku odlišný. Nad to přehlží stěžovatel, že jak návrh státního zástupce na zkoumání duševního stavu obžalovaného tak i příslušné rozhodnutí vyšetřujícího soudce a usnesení radní komory, jímž byla stížnost obžalovaného do onoho rozhodnutí zamítnuta, staly se za platnosti zákona z 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n., jímž byly dotyčné předpisy tr. ř. změněny a zejména předpis § 126 tr. ř. postaven na zcela nový základ. Tak předpisuje čl. I. čís. 1 tohoto zákona výslovně, že soud má zpravidla přibrati znalce trvale u soudu ustanovené pro ten který obor (trvalé znalce), a dovoluje jen za výjimečných okolností, by místo těchto znalců byli přibráni jiní. A podle § 126 tr. ř. (v novém doslovu) nelze již vyžadovati posudek od lékařských fakult, nýbrž je pro případ vadnosti nebo pochybnosti posudku znalců upraven postup nový, v zákoně blíže vyznačený. Uznala-li radní komora zemského trestního soudu v Praze, zejména i vzhledem k tomu,

že jde o trestní případ úplně samostatný, že v tomto novém trestním řízení jest zkoumati duševní stav obžalovaného znova, a to nejprve dvěma soudními znalci, nebyly tímto postupem zákonné předpisy porušeny, nýbrž naopak byla jim zjednána platnost. O přezkoumání fakultního posudku, jaké má na mysli rozhodnutí bývalého vídeňského zrušovacího soudu č. 84., nemůže býti v souzeném případě řeči a, učinili soudní znalci lékaři své povinnosti zadost (§ 134 odst. druhý tr. ř.), vzavše při podání posudku v úvahu i posudek fakultní. Obžalovanému a jeho obhajobě nebyla ani odňata obrana proti posudku znalců lékařů, naopak poskytovalo jim ustanovení § 126 tr. ř. (nový doslov) dosti možnosti, by proti posudku tomu uplatnili své pochybnosti a případnými návrhy dali podnět k postupu tam blíže vyznačenému. Dodáno budiž posléze, že ani posudek fakultní přes nepopíratelnou vědeckou autoritu místa, z něhož vyšel, není o sobě pro nalézací soud, jemuž o otázce, zda nějakou okolností jest považovati za prokázanou, rozhodovati jest podle volného uvážení čerpaného ze svědomitého zkoumání všech průvodů (§ 258 tr. ř.), bezpodmínečně závazným a že nalézací soud nezaložil své přesvědčení jen na posudku soudních lékařů, nýbrž i na výpovědích slyšených osob, na okolnostech při hlavním přelíčení na jeho výslych a na bezprostředním dojmu, jež na soud učinil obžalovaný při hlavním přelíčení. Ze všeho toho plyne, že zamítnutím důkazních návrhů nestala se obžalovanému újma v jeho právech na zákonnou obhajobu a není tudíž důvod zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř. opodstatněn.

Čís. 3406.

Přesvědčení pachatelovo, že má za okradeným pohledávku a že je oprávněn podržeti si věc k zabezpečení oné pohledávky až do zaplacení, vylučuje po případě zlý úmysl v § 1 tr. zák. předpokládány a tím i trestnost krádeže.

(Rozh. ze dne 7. března 1929, Zm I 354/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 20. dubna 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. zák. a přestupkem zpronevěry podle §§ 183, 461 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvě stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Co do rozsudkového výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II c) tr. zák., nelze zmateční stížnosti upříti oprávnění již s hlediska dovolávaného důvodu zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř. Podle doplněného protokolu o hlavním přelíčení opakoval obžalovaný při hlavním přelíčení písemné důkazní návrhy, zej-

měna průvodní návrhy o své vzájemné pohledávce za soukromým účastníkem. Nalézací soud nepřipustil nabízené důkazy pro nerozhodnost se zřetelem na dosavadní výsledky průvodního řízení a opřel v rozsudku své přesvědčení o tom, že obžalovaný nemá proti soukromému účastníku pohledávání, o svědeckou výpověď soukromého účastníka Josefa Š-a, jenž jen uvedl, že obžalovaný nemá proti firmě žádného pohledávání. Naproti tomu obžalovaný, činně zejména návrh na výslech svědka Františka J-a a na předložení knih soukromého účastníka Josefa Š-a o příjmech a vydáních a výplatních listin, tvrdil kromě jiného také, že »Josef Š. byl nařízením Živnostenského soudu ze dne 1. února 1928 uznán povinným zaplatiti obžalovanému dotyčnou pohledávku pod exekucí«. Podle toho neomezil se obžalovaný na pouhé tvrzení o jsoucnosti své pohledávky, nýbrž uvedl k prokázání jejímu takové konkrétní poukazy, které by při posuzování věci padaly nebo aspoň mohly padati na váhu. Když za takového stavu věci nalézací soud zamítl důkazní návrhy obžalovaného, porušil tím zásadu rovnosti stran na újmu obžalovaného, nevyčerpav zúplna závažné důkazní prostředky, jež byly způsobitelnými přivoditi náležité objasnění věci. Důvod zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř. je proto opodstatněn (posl. odst. § 281 tr. ř.) a podotýká se jen ještě, že při zjišťování subjektivní viny může míti význam též okolnost, zda obžalovaný nebyl aspoň subjektivně opravdově o tom přesvědčen, že má za Josefem S-em pohledávku a že je oprávněn k zabezpečení jejímu podržení si dotyčné věci až do zaplacení. Takové přesvědčení vylučovalo by zlý úmysl v § 1 tr. zák. předpokládaný a tím i trestnost jednání (viz zejména sb. n. s. čís. 1668).

Čís. 3407.

Vylákal-li kdo lstivým jednáním nebo předstíráním a vzbuzeným tak omylem zboží jen za tím účelem, by si výtěžkem za ně zajistil svou kauční pohledávku, nejednal po případě v úmyslu poškoditi ve smyslu § 197 tr. zák.

Odnětí věci věřitelem jen k zabezpečení jeho pohledávky za držitelem věci není krádeží, nýbrž jen svémocí.

(Rozh. ze dne 7. března 1929, Zm I 720/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 18. října 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c), 176 II a), c) tr. zák. a přestupkem zpronevěry podle § 461 a 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvě stolice, by o ní znova jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se číselně důvodů zmatečnosti čís. 4, 9 a) a 10 § 281 tr. ř. Dovolání se zmatku podle čís. 4 je pochybeno. Neboť obžalovaný při hlavním přelíčení neučinil ani přímo ani nepřímo

důkazní návrh, takže scházejí již formelní předpoklady, za kterých jediné je přípustné onoho zmatku se dovolávati. Leč vývody zmateční stížnosti, posuzovány ve své celistvosti, poukazují k výtce neúplnosti rozsudku podle čís. 5 § 281 tr. ř. V tomto směru nelze stížnosti upřítí oprávnění. Stížnost uplatňuje, že se obžalovaný hájil tím, že Josefa G-ová nebyla vůbec jeho zaměstnavatelkou, nýbrž Václav M., že tomuto odevzdal kauci 2.500 Kč, o jejíž vrácení měl důvodnou obavu, že si výtěžek za prodaných 200 kg loje v ceně 1.900 Kč ponechal na úhradu své pohledávky proti M-ému ve výši 2.500 Kč a že si též výtěžek za prodaných 10 kg škvarků 30 Kč podržel na srážku své kauční pohledávky. Odpovídá skutečně spisům, že obžalovaný přednesl tuto obhajobu a že tvrdil nad to, že má proti M-ému také ještě k pohledávání nedoplatek na mzdu a že tento činí asi 300 Kč. O této obhajobě není v rozsudku zmínky. A přece měl se s ní nalézací soud vypořádati, poněvadž posouzení toho zda vyčerpává jednání obžalovaného skutkovou povahu podvodu, závisí především od otázky, zda směřoval úmysl obžalovaného k tomu, by někomu způsobil škodu. Jen v případě kladné odpovědi na tuto otázku přišly by ostatní znaky podvodu v úvahu. I kdyby proto obžalovaný předsevzal skutečně šálivé jednání, jak ho rozsudek zjišťuje, kdyby tedy lstivým jednáním nebo předstíráním a vzbuzeným tak omylem vylákal zboží na M-ém pokud se týče G-ové, avšak učinil tak jen za tím účelem, by si výtěžkem za zboží to zajistil svou kauční pohledávku, pak by, jak stížnost podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. správně zdůrazňuje, sotva bylo lze u něho mluvit o úmyslu někoho poškoditi a nedostávalo by se též podstatného znaku podvodu, totiž onoho, že osoba, jež byla uvedena v omyl utrpěla šálivým jednáním nějakou škodu. A kdyby dále, pokud jde o škvarky, byla správnou obhajoba obžalovaného, sotva by bylo lze mluvit o zlodějském úmyslu obžalovaného a v důsledku toho o krádeži dotyčného množství zboží, poněvadž odnětí věci věřitelem jen k zabezpečení jeho pohledávky za držitelem věci není krádeží, nýbrž jen svémocí (Sb. n. s. čís. 1668). Z toho vidno, že nalézací soud neměl obhajobu obžalovaného pominouti v rozsudku mlčením, nýbrž měl o ní uvažovati s nastíněných hledisek. Poněvadž se tak nestalo, trpí rozsudek neúplností podle čís. 5 § 281 tr. ř., zmateční stížností zjevným poukazem uplatňovanou.

Čís. 3408.

Ke skutkové podstatě zločinu podvodu se vyžaduje po stránce subjektivní, by pachatel jednal v úmyslu někoho poškoditi; ani o škodě ani o tomto úmyslu nelze mluvit tam, kde škoda nemohla z uvedení v omyl (z oklamání) vzniknouti.

Mezi uvedením v omyl a škodou musí býti příčinná souvislost, škoda musí býti způsobena podvodným jednáním.

(Rozh. ze dne 7. března 1929, Zm I 116/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu

v Mladé Boleslavi ze dne 28. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183 a 184 tr. zák. a zločinem podvodu podle §§ 197, 200 a 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., v důsledku toho i ve výroku o trestu a výrociích s tím souvisejících a věc vrátil nalézacímu soudu, by v rozsahu zrušení o ní znovu jednal a rozhodl, přihlížeje při tom k pravoplatné části rozsudku.

Důvody:

Zmateční stížnost byla uplatňována jen co do té části rozsudku, kterým byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu. Stěžovatel namítá zřejmě z důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., že schází náležitost skutkové podstaty zločinu podvodu, totiž škoda z uvedení v omyl, neboť nalézací soud nezjistil výsledkem v rozsudku jmenovaných osob, zda těmto platy nebyly vykonány. Uvádí-li rozsudek, že stěžovatel tyto platy nekonal, nemá přesvědčení soudu v průvodním řízení opory. Dále namítá, že nelze mluvit o uvedení v omyl s úmyslem způsobiti škodu, poněvadž stěžovatel se v účetnictví nevyznal a jde jen o chyby zaviněné neodborným vedením knih. Ke skutkové podstatě zločinu podvodu se po stránce subjektivní vyžaduje, by pachatel jednal v úmyslu někoho poškoditi. O škodě a ovšem ani o úmyslu, škodu způsobiti, nelze mluvit tam, kde škoda nemohla vzniknouti z uvedení v omyl, t. j. z oklamání. Mezi uvedením v omyl a škodou musí býti příčinná souvislost, neboť škoda musí býti způsobena podvodným jednáním. Nalézací soud má za to, že stěžovatel uvedl jednotu pracujících lidí v omyl tím istivým předstíráním, že zaknihoval platy pro řečené osoby, které vůbec nekonal, nepraví však, z kterého jednání neb opomenutí oklamání jednotě nebo někomu jinému škoda vzejíti měla a vzešla. Zdá se, že nalézací soud měl na mysli škodu, kterou stěžovatel tím způsobil, že částky z pokladny vzal a si ponechal, ve kterém případě by se jednalo o zpronevěru a nikoliv o škodu, která by byla vznikla podvodným jednáním stěžovatele. Námítka stěžovatele, že žádná škoda nevznikla, je ovšem jen pouhým napadením skutkového zjištění nalézacího soudu získaného na základě výsledků průvodního řízení, že jednotě škoda ve výši 2.768 Kč vznikla, což jest podle § 288 čís. 3 tr. ř. nepřipustné. Než námítka obžalovaného učiněná se subjektivního hlediska je přece jen potud oprávněná, že soud nezjistil příčinnou souvislost mezi oklamáním jednoty a zamýšlenou případně nastalou škodou a tím ani nezjistil úmysl § 197 tr. zák. požadovaný, způsobiti škodu podvodným jednáním (oklamáním). Poněvadž rozsudek nalézacího soudu v tomto směru neobsahuje zjištění a nelze se obejíti bez nového hlavního přelíčení, vyhověl nejvyšší soud zmateční stížnosti podle § 5 tr. nov. za souhlasu generálního prokurátura již v neveřejném sezení, zrušil rozsudek v napadené části a uznal tak, jak se stalo.

Čís. 3409.

Ridič motocyklu smí sice předpokládati, že vozidla příjezdějí opačným směrem budou se držeti po levé straně silnice ve směru jízdy, jest však přes to povinen věnovati pozornost tomu, nepřibližuje-li se

k němu opačným směrem vozidlo jedoucí proti předpisu po pravé straně silnice.

Subjektivní skutková podstata podle § 335 tr. zák. vyžaduje, by pachatel předvídal nebo mohl předvídati, že z jeho jednání může nastati konkrétní ohrožující stav, jenž pak vyvrcholil ve skutečnou škodu.

(Rozh. ze dne 7. března 1929, Zm II 252/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 24. dubna 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu nalézacímu, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu prvé stolice, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 335 tr. zák., číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 a) tr. ř. Dovolávajíc se tohoto důvodu zmatečnosti namítá, že zjištěné jednání obžalovaného nezakládá skutkovou podstatu onoho přečinu ani po stránce objektivní ani po stránce subjektivní. S právním názorem stížnosti, že tu není objektivní skutkové podstaty přečinu podle § 335 tr. zák. proto, že obžalovaný nebyl povinen se ubezpečiti, nemůže-li mu za jeho jízdy po levé straně silnice přijíti něco do cesty, nelze souhlasiti. Obžalovaný, jenž jel podle skutkového zjištění rozsudkového motocyklem jím řízeným po levé straně silnice, směl ovšem předpokládati, že vozidla příjezdějí k němu opačným směrem, budou se podle silničního řádu též držeti na levé straně silnice ve směru jízdy, t. j. že pojedou se stanoviska jízdy motocyklu obžalovaného po pravé straně silnice, byl však jako řidič motocyklu přes to povinen věnovati pozornost tomu, nepřibližuje-li se k němu opačným směrem vozidlo jedoucí proti předpisu po pravé straně silnice, neboť je všeobecně známo, že předpisy silničního řádu nebývají řidiči vozidel vždy zachovávány. Tvrdí-li dále stížnost s hlediska objektivní skutkové podstaty přečinu podle §§ 335 tr. zák., že obžalovaný učinil v souzeném případě vše, co učiniti mohl, přehlídí opačnou skutkovou zjištění rozsudku, zejména zjištění, že se obžalovaný plně neubezpečil, nenalézal-li se někdo za oněmi třemi ženami, které šly proti němu po levé straně silnice (po levé straně se stanoviska obžalovaného), a nemůže-li mu něco přijíti v cestu za jeho jízdy po levé straně silnice ve vzdálenosti jen asi 3 kroků od levého příkopu.

Naproti tomu nelze upřiti oprávněnost námítce stížnosti, týkající se subjektivní stránky přečinu. Tvrdí-li stížnost v tomto směru, že obžalovaný nemohl předvídati, že cyklista Albin O., jenž, jedá opačným směrem po téže straně silnice, jako obžalovaný, předejel ve vzdálenosti jen asi 2 kroků od obžalovaného ony tři ženy, vleče za sebou druhého cyklistu, t. j. že má k svému jízdnímu kolu přivázáno druhé jízdní kolo,

na němž jede Josef O., a zdůrazňuje-li, že obžalovanému nebylo dokázáno, že mohl tohoto druhého cyklistu, za jehož smrtelný úraz činí rozsudek obžalovaného zodpovědným, viděti, chce tím zřejmě vyjádřiti, že rozsudek nezjišťuje, že obžalovaný předvídal nebo mohl předvídati, že z jeho jednání může nastati onen konkrétní ohrožující stav, jenž pak vyvrcholil ve skutečnou škodu, t. j. smrtelným úrazem Josefa O-y. Rozsudek zjišťuje, jak je patrné z rozhodovacích důvodů, skutečně jen objektivně, co bylo na straně obžalovaného zdrojem ohrožení lidské bezpečnosti, a z čeho smrtelný úraz Josefa O-y vzešel, že totiž obžalovaný jel na silnici 10 m široké ve vzdálenosti jen asi 3 kroků od levého kraje silnice, že jel za daného stavu věci poměrně příliš rychle — rozsudek zaujímá v tomto směru zřejmě na základě posudku znalcovy stanovisko, že obžalovaný jel rychlostí 25—30 km za hodinu —, takže nebyl pánem své rychlosti, a že se náležitě nebezpečil, není-li někdo za oněmi třemi ženami, a nemůže-li mu něco přijíti do cesty, nezjišťuje však, že obžalovaný předvídal nebo mohl předvídati, že jeho jednáním může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečení pro právní statky v § 335 tr. zák. uvedené, zejména shora řečenému Josefu O-ovi.

Poněvadž rozsudek je následkem tohoto nedostatku zjištění subjektivní stránky stížen zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. mu vytýkaným, a poněvadž podle uvedeného se nelze obejti bez nařízení nového hlavního líčení, tak že nejvyšší soud jako soud zrušovací nemůže ve věci samé rozhodnouti, bylo za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 odůvodněné zmáteční stížnosti podané ve prospěch obžalovaného již při neveřejném poradě vyhověti a uznati právem, jak se stalo, aniž bylo třeba obírat se výtkami stížnosti s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř.

Čís. 3410.

V pouhém svolení prodatele k prodeji věci (auta), k níž si při prodeji vyhradil vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, pokud se týče v jeho příkazu, by kupitel, nemoha zaplatiti nedoplatek kupní ceny, vše prodal, nelze shledati vzdání se práva vlastnického (skutečnost, kterou výhrada vlastnictví pominula); na místo věci vstoupila kupní cena za ni jako kupiteli svěřená, třebas si prodatel při svolení k prodeji nevyhradil výslovně, že bude věc prodána na jeho účet; subjektivní stránka.

Přímým pachatelem zpronevěry může býti jen ten, komu byla zpronevěřená věc svěřena; jiné osoby přicházejí v úvahu zpravidla jen jako spoluvinníci nebo podílčníci.

Rozsudek lze po případě zrušiti použitím § 290 tr. ř. i ohledně obžalovaného, který vzal zmáteční stížnost zpět a byl účasten amnestie presidenta republiky ze dne 19. října 1928.

(Rozh. ze dne 9. března 1929, Zm I 392/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu

v Liberci z 15. května 1928, jimž byli uznáni vinnými sežovatel Bernard G. a Berta G-ová zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ohledně sežovatele, použitím § 290 tr. ř. však i ohledně spolužalované Berty G-ové a věc vrátil k opětovnému projednání a rozsouzení těmž sborovému soudu první stolice.

Důvody:

Zmateční stížnost vytýká po stránce formální podle § 281 čís. 5 tr. ř., že nejsou v rozsudku uvedeny důvody pro výrok o vědomí obžalovaných o hmotné protiprávnosti jich jednání, a namítá po stránce právní podle § 288 čís. 9 písm. a) tr. ř., že svěřeným statkem nebyl — v době prodeje — ani automobil, jelikož svolením svěřitele k prodeji pominula výhrada vlastnictví, ani výtěžek za automobil, jelikož nebylo stanoveno, že obžalovaní mají prodati auto vlastním jménem na účet svěřitelův. Předpokládajíc, že předmětem obžaloby a rozsudku jest jen zpronevěra automobilu, je stížnost na omylu. Záhlaví obžalovacího spisu a výrok rozsudku označují sice za předmět závadného jednání jen automobil obžalovaným s výhradou vlastnictví prodaný, než důvody obžalovacího spisu zdůrazňují závazek obžalovaných, dáti svěřiteli auta k dispozici peníze prodejem auta stržené, a podotýkají, že si obžalovaní, neučinivše tak, byli vědomi hmotné protiprávnosti svého jednání. V podstatě přešly tyto vývody obžaloby do rozhodovacích důvodů rozsudku, který tedy shledává zřejmě zpronevěru i v zadržení a přivlastnění si úplaty za auto docílené, ovšem zároveň i v prodeji auta. K té i oné konstrukci viny obžalovaných jest po stránce objektivní přisvědčiti. Námitky stížnosti neobstojí. V pouhém svolení svěřitele k prodeji auta, k němuž si byl při prodeji obžalovaným vyhradil vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, pokud se týče v příkazu jeho, by obžalovaní — nemohouce zaplatiti nedoplatek 15.000 Kč, pokud se týče (po slevě) 13.000 Kč — prodali auto za 12.000 Kč až 13.000 Kč, nelze shledati vzdání se práva vlastnického, skutečnost, kterou výhrada vlastnictví pominula. Při nedostatku jasného zřeknutí se tohoto práva byl význam onoho svolení (příkazu) ten, že prodej obžalovanými pak předsevzatý nebyl v rozporu s vůlí svěřitelovou a nebyl proto protiprávním nakládáním s věcí svěřenou. Ovšem jen, pokud by se byl prodej provedl v mezích svolení (příkazu), tudíž i dodržením ceny vlastnickem auta určené. Jelikož svěřitel svolil jen k prodeji za 12.—13.000 Kč, přičil se prodej za nižší cenu výslovně a pro obžalované závazné vůli svěřitelově, takže byl svémocným a protiprávním nakládáním se svěřenou věcí, přivlastněním po rozumu § 183 tr. zák., zejména prodej auta J-ovi za 10.000 Kč (5.000 Kč v hotovosti a 180 přístrojů k řezání dříví). Zůstala-li však výhrada vlastnictví svěřitelova platnou a závaznou přes jeho svolení k prodeji auta obžalovanými a byl-li v důsledku toho svěřitel vlastnickem auta ještě v době jeho prodeje J-ovi, jednali obžalovaní při prodeji auta jen jako zmocněnci svěřitelovi, ujednali kupní cenu s J-em — třebas vlastním jménem, — na účet svěřitelův a byli povinni, přenechati svěřiteli — zmocniteli — veškeren užitek z kupní smlouvy (§ 1009 obč. zák.), takže byla kupní

cena přijatá jimi od J-a věci pro ně cizí, protože věci náležející vlastnický majiteli auta, na jehož místo vstoupila, t. j. ani obžalovaní nabyli skutečné moci nad ní jen v důsledku svolení svěřitele k prodeji auta, věci jim vlastníkem auta svěřenou. Na tom nemění nic skutečnost, že si vlastníkův auta při svolení k prodeji nevyhradil výslovně, že bude auto obžalovanými prodáno na jeho účet. Toho bylo — nehledíc k tomu, že výhrada plynula z právního poměru mezi obžalovanými a svěřitelem — třeba tím méně, an svolil k prodeji zřejmě jen proto, by odvedením výtěžku došel zaplacení své pohledávky na zbytek kupní ceny; ostatně udal sám obžalovaný Bernard G., že si byl dobře vědom, že A., přesněji firma, jejímž zřízcem A. jest — je vlastníkem auta a že on musí v případě prodeje ihned odevzdati peníze A-ovi. Proto nelze shledati právní omyl po stránce objektivní v tom, že napadený rozsudek pokládá za svěřený statek jak automobil v době prodeje obžalovanými, tak i výtěžek tím docílený a že spatřuje v prodeji auta za 10 000 Kč přivlastnění si svěřené věci. Po stránce subjektivní omezuje se napadený rozsudek na výrok, že obžalovaní, neodvedše A-ovi prodejem auta stržené peníze, pokud se týče zboží, museli si býti vědomi hmotné protiprávnosti svého jednání. Odůvodnění k tomuto po stránce subjektivní rozhodnému závěru připojeno není. Rozsudek neuvádí ani skutkový dosah vědomí obžalovaných, ani, kterými úvahami byl soud nalézací k závěru veden. Nepoukazuje ani na seznání obžalovaného Bernharda G-a, o němž se nezmiňuje ani na jiném místě, a nevypovídá se ani s tím, co tento obžalovaný tvrdil o nákladech na opravy auta, ani s obhajobou Berty G-ové, že si nemůže vzpomenouti, vyhradil-li si A. právo vlastnické, ani s tím, že obžalovaná nedoznala vědomí o závazku odevzdati A-ovi docílený výtěžek, ani s obhajobou Bernharda G-a, že mu A. řekl, by hleděl prodati nějak vůz, který nechce zpět. Posléze nezjišťuje ani vědomí obžalovaných, že se prodej za menší cenu než 12.000 Kč přiči vůli A-ově. Rozsudek je tudíž ve výroku o rozhodné skutečnosti stížen zmatekem nedostatku důvodů a bylo jej k důvodné stížnosti Bernarda G-a zrušiti podle § 281 čis. 5 a § 288 čis. 1 tr. ř., a to za předpokladů § 5 zákona čis. 3 ř. zák. na rok 1878 ihned v zasedání neveřejném, protože se podle povahy shledaného zmatku nelze obejiti bez nového hlavního přeličení.

Zmateční stížnost podaná původně oběma obžalovanými, byla sice Bertou G-ovou dne 29. prosince 1928 vzata zpět a bylo vysloveno, že se stává Berta G-ová účastnou amnestie presidenta republiky z 19. října 1928 s podmínkou, že škodu Josefu A-ovi způsobenou do 15. května 1931 nahradí. Jelikož však ohledně Berty G-ové jsou tu předpoklady § 290 tr. ř., osud Berty G-ové touto cestou, zejména skončí-li nové hlavní přeličení v první stolici jejím osvobozením, podstatně by se zlepšil, kdežto proti zhoršení své situace chráněna je předpisem § 293 třetí odst., § 290 druhý odst. tr. ř., bylo i ohledně této obžalované použítím § 290 tr. ř. odsuzující rozsudek zrušiti a věc i ohledně ní vrátiti do první stolice k opětovnému projednání a rozsouzení. Byla-li by Berta G-ová po novém přeličení znovu právoplatně odsouzena, zůstane ovšem usnesení krajského soudu z 25. ledna 1929 i ohledně tohoto nového odsouzení v platnosti. Podotčeno budiž, že přímým pachatelem

zpronevěry může býti jen ten, komu byla zpronevěřena věc svěřena, že jiné osoby přicházejí v úvahu zpravidla jen jako spoluvinníci nebo podílníci a že bude proto přesněji, než se stalo ve zrušeném rozsudku, uvažovati o tom, zda byl automobil svěřen oběma obžalovaným, po případě kterému z nich a jaká byla (činná neb intelektuelní) účast toho kterého obžalovaného na úkonech, jež snad budou podřaděny pojímům zadržení za sebou a přivlastnění.

Čis. 3411.

Zmatekem čis. 4 § 344 tr. ř. pro porušení předpisu první věty § 271 tr. ř. je jen, nebyl-li protokol o hlavním přeličení, podepsaný předsedou a zapisovatelem, vůbec sepsán, a to aspoň do počátku lhůty k provedení zmateční stížnosti; zákon nepředepisuje pod zmatečností, že protokol musí býti sepsán hned při hlavním přeličení. Jen, kdyby obhajoba ke zajištění svých tvrzených práv na současnou kontrolu protokolárních zápisů navrhovala, aby protokol byl v čistopisu ke spisům přiloženém sepsován současně (nebo sice mimo hlavní přeličení, ale přece hned postupně dle běhu přeličení) a kdyby porotní soud rozhodl proti tomuto návrhu nebo rozhodnutí o něm opomenul, mohla by obhajoba po případě uplatňovat zmatek čis. 5 § 344 tr. ř.

Při spolupachatelství (dle § 70 slov. tr. zák.) nemusí býti v otázce (§ 318 tr. ř.) ohledně jednoho pachatele výslovně vyjmenování i spolupachatelé; ohledně každého obžalovaného a ohledně každého trestného činu musí býti dána samostatná otázka (§ 318 tr. ř.).

Účelem individualisace podle § 318 tr. ř. jest zjištění osobitost činu za účelem zajištění neporušitelnosti zásady »ne bis in idem«. Tuto individualisaci neruší, byl-li v otázce alternativně uveden způsob činnosti ve smyslu obžaloby, když se tato činnost vztahuje k témuž podnětu, k témuž předmětu a k témuž okolkostem dle místa a času čin jinak pevně určujícím, takže o jeho totožnosti pochybností býti nemůže.

Rozsudek nečiní zmatečným, že nebyla dána kontrolní otázka ve smyslu druhé věty třetího odstavce § 323 tr. ř. z moci úřední.

Účelem kontrolních otázek je, by určitý zákonný znak, do předchozí otázky pojatý, byl vyjádřen skutečnými poměry tomu odpovídajícími; zjištění jmen spolupachatelů nelze činiti předmětem otázky kontrolní.

Formální zmatek (čis. 6 § 344 tr. ř.) nemůže býti při zrušovacím roku prováděn jinak a širě, než se stalo v písemném provedení zmateční stížnosti.

§ 322 tr. ř. má na zřeteli jen takové zvláštní přitěžující nebo polehčující okolnosti, které již podle zákonného ustanovení o samém trestném činu jmenovitě jich uvedením v dočasném ustanovení podmiňují změnu trestní sazby.

Nespadají sem okolnosti podmiňující záměnu trestu smrti podle § 91 tr. zák. slov. v doživotní káznici nebo podle § 92 tr. zák. slov. v káznici patnácti let.

Podstata a účel ustanovení §§ 91, 92 uh. tr. zák. a rozlišení od ustanovení § 338 tr. ř. a §§ 54, 266 tr. zák.

Obžalovaný nemůže uplatňovati (zmatekem čís. 11 § 344 tr. ř.) porušení zákona, které mu není na škodu.

Nejde o porušení předpisu § 170 čís. 2 tr. ř. a o zmatek čís. 4 § 344 tr. ř., nebyla-li okolnost, že se proti svědkovi vedlo v době svědecké přísahy vyšetřování pro zločin, v této době soudu známa, aniž okolnost, že byl svědek na onu přísahu upamatován po zastavení řízení pro zločin, avšak ještě před rozhodnutím o návrhu soukromého účastníka ve smyslu § 48 čís. 2 tr. ř.

Důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 8 tr. ř. pro nesprávné právní poučení nemůže obžalovaný uplatňovati, nedal-li si obsah onoho poučení protokolovati (§ 325 odst. první tr. ř.).

Zákon z 15. dubna 1920, čís. 284 sb. z. a n. nestanovil všeobecně poměr trestů i pro ukládání trestu; nedotýká se ukládání trestu v případech, kde se řízení trestní pro trestný čin spáchaný v tuzemsku koná u jiného soudu než u soudu místa spáchaného činu; v těchto případech musí být čin posuzován a trestán podle trestních zákonů, platných na místě činu (čl. I čís. 5 a čl. II čís. 3 zák. ze dne 18. prosince 1919, čís. 1 sb. z. a n. z roku 1920).

Soud v území českého práva trestního, soudí-li trestný čin spáchaný v oblasti trestního práva slovenského, a má-li podle něho jako nejtěžšího i trest vyměřit, musí použít i při výměře trestu všech ustanovení slovenského trestního práva, uložit tudíž i trest onoho druhu, který pro tyto případy předpisuje trestní zákon slovenský; při záměně zákonného trestu smrti podle § 91 slov. tr. zák. jest vyměřit správně trest jen doživotní káznice; nezáleží na tom, že tento trest bude podle zák. čís. 284/1920 vykonán na území mimoslovenském jako těžký žalář.

Káznice jest mírnějším trestem než těžký žalář pro nepřipustnost jakéhokoliv zstřžení.

Skutková podstata podvodu nevyžaduje úmysl pachatelův způsobit škodu hmotnou, stačí úmysl poškodit práva nehmotná.

Pokud napodobení a předstírání obřadu uzavření civilního manželství spadá pod ustanovení § 199 b., tr. zák.; spoluvina na tomto podvodu.

Zločin podle § 199 b., tr. zák. rozlišuje se od přestupku § 333 tr. zák. úmyslem poškodit; nevyžaduje však škodu hmotnou, stačí i úmysl poškodit práva nehmotná.

(Rozh. ze dne 12. března 1929, Zm I 515/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Jana M-a a Jana K-e do rozsudku zemského trestního soudu v Praze jako soudu porotního ze dne 30. května 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem vraždy podle § 278 slov. tr. zák., Jan M. kromě toho zločinem krádeže podle § 48 slov. tr. zák. nov. a § 333 slov. tr. zák., zločinem podvodu podle § 50 slov. tr. zák. nov. a § 380 a 383 odst. II slov. tr. zák., zločinem podvodu podle § 197, 200, 201 d), 203 tr. zák., zločinem spoluviny na podvodu podle § 5, 197, 199 b) tr. zák., přestupkem podle § 320 e) tr.

zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák., Jan K. pak též zločinem podvodu podle § 197, 200, 201 d) tr. zák. a zločinem podvodu podle § 197, 199 b., tr. zák., zavrhl, a to prvou z nich v celém rozsahu, druhou pak, pokud uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 344 čís. 4, 5, 6, 8 a 9 tr. ř. Vyhověl však zmateční stížnosti Jana K-e, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 12 tr. ř. a rozsudek porotního soudu ohledně obžalovaného Jana K-e a důsledkem ustanovení § 290 a 350 tr. ř. z úřední moci i ohledně obžalovaného Mikuláše S-ého zrušil ve výroku o druhu hlavního trestu a vyslovil, že na místo uloženého trestu těžkého žaláře nastupuje trest káznice.

Důvody:

Formální výtky, uplatněné ve zmateční stížnosti obžalovaného Jana M-a, jest účelno vyříditi v tomto pořadí: všeobecnou výtku podle § 344 čís. 4, případně čís. 5 a 8 tr. ř. pro nečasné sepsání protokolu, výtku podle § 344 čís. 5 tr. ř. pro zamítnutí důkazních návrhů a posléze zmatek podle § 344 čís. 6 tr. ř. pro porušení předpisů o otázkách. V příčině protokolování nepopírá, ba naopak připouští zmateční stížnost, že protokol o hlavním přelíčení ve spisech založený byl sepsán a ukončen ještě před počátkem lhůty k provedení zmateční stížnosti. V jejich výtkách činěných v podstatě jen proto, že protokol sepsán byl teprve po hlavním přelíčení, není tedy opodstatněn věcně zmatek podle § 344 čís. 4 tr. ř., ve zmateční stížnosti uvedený, neboť tímto zmatekem by bylo jen porušení předpisu první věty § 271 tr. ř., kdyby protokol o hlavním přelíčení, podepsaný předsedou a zapisovatelem, nebyl vůbec sepsán, a to, jak praxe připustila, aspoň do počátku lhůty k provedení zmateční stížnosti (srovnej vid. rozhodnutí čís. 2859, čl. rozh. čís. 1999 sb. n. s.). Ze tomu tak bylo, ze spisů nikterak není patrné a nemůže tedy být předpokládáno. Zmateční stížnost ani netvrdí a nedomlučuje, že předseda skutečně dal porotcům nesprávné poučení, čímž jedině byl by opodstatněn další, číselně uvedený zmatek podle § 344 čís. 8 tr. ř. Dovojuje jen, že tím, že protokol byl sepsán teprve dočasně, po hlavním přelíčení, a dokončen krátce před uplynutím lhůty k provedení zmateční stížnosti, bylo obhajobě znemožněno, by za hlavního přelíčení nahlížela do protokolů, jak výslovně dovoluje posl. odst. § 271 tr. ř., a by mohla sledovati formální vývoj hlavního přelíčení, trvajících 21 dnů. I v příčině právního poučení předsedova poukazuje zmateční stížnost jen na domnělou nemožnost přezkoumání dotyčného, obhájcem prý navrhovaného zápisu a, poukazujíc jmenovitě na obsahlost tohoto protokolu s otázkami, na obsahlost rozsudku, na krátkost lhůty, zbývající již po uplynutí jednoho měsíce od hlavního přelíčení k provedení zmateční stížnosti, snaží se dokázati, že zákon vyžaduje pro zabezpečení práv na souběžné zkoumání protokolu o hlavním přelíčení, by byl sepsán hned za hlavního přelíčení, při čemž se jmenovitě odvolává na předpis čtvrtého odst. § 271 tr. ř. o nutnosti převedení těsnopiseckého zápisu do 48 hodin a přiložení převodu k protokolu. Z porušení tohoto tvrzeného práva doličuje zmateční stížnost i zmatek

podle § 344 čis. 5 tr. ř., že byla zkrácena tvrzená práva obhajoby na včasné přezkoumání protokolu. Kdežto tedy číselně uplatňované zmatky podle § 344 čis. 4 a 8 tr. ř. nejsou ve smyslu oněch zákonných ustanovení věcně ani tvrzeny, schází pro odůvodňovanou zmatečnost podle § 344 čis. 5 tr. ř. ve směru právě vylíčeném již zákonný předpoklad tohoto důvodu zmatečnosti, že se opomenutí nebo nesprávné použití zákona nebo zásady trestního řízení, jež zabezpečují práva obhajoby, stalo proti návrhu stěžovatelovu. Zákon nepředepisuje pod zmatečností, že protokol o hlavním přelíčení musí být sepsán hned při hlavním přelíčení, takže důvodem zmatečnosti podle § 344 čis. 4 tr. ř. nelze sepsání jeho mimo hlavní přelíčení napadnouti. Jen kdyby obhajoba k zajištění svých tvrzených práv na současnou kontrolu protokolárních zápisů navrhovala, aby protokol byl v čistopisu ke spisům přiloženém sepsován současně (anebo sice mimo hlavní přelíčení, ale přece hned postupně dle běhu přelíčení) a kdyby porotní soud rozhodl proti tomuto návrhu anebo rozhodnouti o něm opomenul, byl by dán zákonem (§ 344 čis. 5 tr. ř.) vyžadovaný předpoklad pro věcné zkoumání otázky, zda opačným postupem soudu nebyly porušeny předpisy zákona nebo zásady trestního řízení, dovozované stěžovatelem z jednotlivých dalších ustanovení § 271 tr. ř. v příčině práva na zkoumání správnosti a úplnosti protokolu ihned při hlavním přelíčení nebo bezprostředně v jeho běhu. Nezajistil-li si obhájce tento formální předpoklad pro uplatnění onoho všeobecného důvodu zmatečnosti, nemůže jej v jeho rámci uplatnit ani v tom případě, že jeho práva snad skutečně proti záměru zákona byla věcně zkrácena. Věcné přezkoumání oprávněnosti důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 5 tr. ř. v onom směru musí tedy odpadnouti již pro řečený formální nedostatek zákonem vyžadovaného předpokladu pro uplatnění tohoto důvodu zmatečnosti, při čemž sluší ještě ke zmatku podle § 344 čis. 8 tr. ř. pro úplnost podotknouti, že není protokolováno ani právní poučení předsedovo, ani návrh obhájcův na jeho protokolování, jenž podle předkládací zprávy nebyl učiněn.

Porušení předpisů o kladení otázek (zmatečnost podle § 344 čis. 6 tr. ř.) spatřuje zmatečnou stížnost v prvé řadě v tom, že se první hlavní otázka proti předpisu § 318 tr. ř. neshoduje s obžalobou, podle níž všichni tři výslovně jmenovaní obžalovaní dohromady spáchali vraždu, kdežto hlavní otázka žádá odsouzení po případě jen jednoho obžalovaného, spolupachatele jménem neuvádí, nýbrž jen tak zní, zda Jan M. dohromady s jedním nebo s více pachateli zabil člověka. Tato výtka jest bezdůvodná; z otázky jest nepochybně zřejmo, že tvrdí pachatelství obžalovaného Jana M-a dohromady s jedním nebo s více pachateli, tedy ve smyslu obžaloby, kdežto na výlučné pachatelství obžalovaného Jana M-a, — tedy odchylně od obžaloby — byla dána teprve zvláštní otázka eventuální pod č. 4, k jejímuž zodpovězení však nedošlo. Pokud zmatečnou stížnost žádá, by při spolupachatelství v otázce ohledně jednoho pachatele byli výslovně vyjmenováni i spolupachatelé, není takto navrhovaný doslov zákonem odůvodněn. Ke správným důvodům porotního soudu, jež zmatečnou stížnost jinak nevyvrací, sluší podotknouti toto: Zákon nemá sice o tom výslovného ustanovení, ale z § 318 tr. ř. vychází, že musí být ohledně každého obžalovaného a ohledně každého

trestného činu dána otázka samostatná, neboť tento paragraf předpisuje úpravu hlavní otázky právě jen ohledně jednoho obžalovaného a ohledně jednotlivého činu. (Srov. Štorch, řízení trestní, díl II. str. 388). Porotcům musí být vhodnými otázkami na jednotlivé spolupachatele dána možnost, by jejich výrokem jasně, úplně a bez vnitřního rozporu byla zjištěna vina nebo nevína každého obžalovaného pro každý jeho čin zvlášť, a právě proto jest vhodné, by při obžalobě tvrzeném spolupachatelství více osob byli porotcové při rozhodování o vině každého spolupachatele volni a by případným rozdílným zodpovězením otázek na jednotlivé obžalované nezavinili vnitřní rozpor svého výroku, jenž by nastal při uvedení všech pachatelů v otázce v tom případě, že by otázky na jednotlivé pachatele s výslovným uvedením druhých spolupachatelů byly zodpovězeny různě; tu by výrok porotců v jedné otázce kladně zodpověděné přisvědčoval na činnosti každého ze spolupachatelů tam uvedených, v další otázce záporně zodpověděné by však vylučoval vinu jednoho z těchto spolupachatelů a tím po případě i spoluúčast jeho na činu po skutkové stránce, kterou v jiné otázce zjistil. Podstatou hlavní otázky podle předpisu § 318 tr. ř. jest, zda právě ten obžalovaný, na něhož zní dotyčná otázka, spáchal trestný čin za vinu mu kladený. Předmět tohoto zjištění jest však v otázce dostatečně vyznačen i bez jmenovitě uvedených případných spolupachatelů, nanejmen, ano spolupachatelství vlastně není ani jinou formou trestné viny než pachatelství jednotlivcov; vychází jen ze zjištění pachatelstva více osob dohromady nebo společně a takto i § 70 slov. tr. zák. určuje jen pojem »pachatelů, kteří trestný čin dohromady nebo společně spáchali«. Je proto s hlediska vyznačení zákonného znaku »pachatelství« správné, že jména případných dalších spolupachatelů nejsou v jednotlivých, na vinu jednoho každého z pachatelů svědčících otázkách uvedena, neboť jak vina, tak podle okolností i jména dalších pachatelů zjišťují se otázkami zvláštními a jen ze srovnání konečného výsledku jejich zodpovídání vyplyne pak i to, zda podle přesvědčení porotců každý jednotlivý obžalovaný spáchal trestný čin dohromady, pokud se týče společně s jinými pachateli a s kým, tedy i tu s pachateli spoluobžalovanými. Uvedení spolupachatelů podle jmen není však ani pro individualisaci činu jednotlivého pachatele okolností rozhodnou, jak má je na zřeteli předpis § 318 tr. ř. Pro vyznačení toho, zda čin byl spáchán dohromady s jinými, stačí úplně, pojme-li se do otázky, zda čin byl spáchán dohromady s jedním nebo s více pachateli, jak se i tu stalo. Touto úpravou I. otázky hlavní bylo zákonu plně učiněno zadost.

Porušení zákona v dávání otázek spatřuje zmatečnou stížnost dále v tom, že nebylo vyhověno návrhu obhajoby, by kontrolní otázkou byl vyjádřen zákonný znak obžalobou tvrzeného spolupachatelství, a to skutečnými poměry tomuto spolupachatelství odpovídajícími. I tu jest v dalších důvodech stížnosti účel kontrolní otázky vyznačen jen v tom směru, by konkrétně bylo uvedeno, s kým dohromady Jan M. zabil člověka. Zmatečnou stížnost přehlíží tu zákonem vytčený účel kontrolních otázek, jímž je, by určitý zákonný znak, do předchozí otázky pojatý, byl vyjádřen skutkovými poměry tomu odpovídajícími. Jest tedy kontrolní otázka jen doplňkem otázky, ke které byla dána, a to vzhledem

na jednotlivé zákonné znaky rozvedením jejich podle skutkových okolností, jež tyto zákonné znaky naplňují. Pojem pachatelstva všech, kdož trestný čin dohromady nebo společně spáchali (§ 70 slov. tr. zák.), naplní se teprve zjištěním pachatelství každého jednotlivého pachatele, ohledně něhož, jak již shora dovedeno, však nutno dáti jednotlivé zvláštní hlavní otázky, a nemá proto smyslu, by zjištění jmen spolupachatelů bylo učiněno předmětem pouhé otázky kontrolní, neboť tím by žádný ze zákonných znaků skutkové podstaty, uvedené v hlavní otázce, nebyl na své skutkové složky rozveden; jmenovitě by nemohla býti právní stránka pachatelství více osob, jiné formy trestné viny jejich (pomocnictva) nikterak vyjádřena pouhým zjištěním jmen určitých spoluúčinkujících osob v kontrolní otázce, takže v tomto směru kontrolní otázka právem byla zamítnuta. Zmatečnī stížnost pak v jiném směru porušení předpisu § 323, třetí odst. tr. ř. neuplatňuje, jmenovitě nedovozuje jeho porušení v ten smysl, že měl býti zákonný znak pachatelství obžalovaného Jana M-a rozveden v kontrolní otázce skutečnostmi, jimiž by se mělo zjistiti, v čem právě toto jeho pachatelství a jen ono záleželo; v tomto směru by snad kontrolní otázka mohla míti význam, tuto případnou formální vadu však zmatečnī stížnost nevytýká, omezivši se na tvrzenou závadu pro neuvedení jmen spolupachatelů v kontrolní otázce, ve kterémžto směru však jest bezdůvodna. Pokud obhájce obžalovaného Jana M-a při roku zrušovacím zastával názor, že když ve zmatečnī stížnosti vytkl rozsudku s hlediska čís. 6 § 344 tr. ř. vadnost pro nepřipuštění kontrolní otázky, smí při zrušovacím roku výtku tu prováděti i v tom dalším směru, jimž se v písemné zmatečnī stížnosti nezabýval, — nelze mu dáti za pravdu. Důvod zmatečnosti podle řečené státi zákona je z těch, jež jsou povahy formální; jako takový nemůže býti při zrušovacím roku prováděn jinak a šíře, než se stalo v písemném provedení zmatečnī stížnosti (§ 285 tr. ř. a § 1 čís. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878). Výrok porotců kladným zodpovídáním prvních tří otázek, znějících na pachatelství každého z obžalovaných, zjišťuje, že každý z nich byl pachatelem dohromady s jedním nebo s více pachateli, je tudíž ve výsledku tohoto celkového výroku zjištěno, že trestný čin spáchali dohromady (§ 70 slov. tr. zák.). Jasným zodpovídáním všech těchto tří otázek jest tedy dosaženo toho, čeho se domáhá obhajoba M-ova návrhy na doplnění otázek ve směrech zmatečnī stížnosti vytýkaných, uvedením jmen spolupachatelů. Pokud by proto v další výtce, že vnesena byla nesprávnými otázkami do rozhodování porotců nejasnost, spatřovati se měl uplatněným i důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 9 tr. ř. pro nejasnost výroku porotců, postrádá i tu zmatečnī stížnost oprávnění, neboť výsledkem rozhodnutí porotců o jednotlivých otázkách jest určité a jasné zjištění společného pachatelství všech tří obžalovaných ve smyslu § 70 slov. tr. zák.

Dovolávajíc se předpisu § 322 tr. ř., shledává zmatečnī stížnost porušení zákona v tom, že okolnosti polehčující a přitěžující, jež pryč vzhledem k předpisu § 89 tr. zák. slov. při trestu smrti a při možnosti jeho záměny v doživotní nebo i v patnáctiletou káznici odůvodňují změnu trestní sazby a druhu trestu, nebyly učiněny předmětem otázek

porotcům. I tu jest zmatečnī stížnost na omylu. Z předpisu § 344 čís. 12 tr. ř., jenž stanoví hmotnou zmatečnost, vykročil-li soud při vyměřování trestu z mezí zákonné trestní sazby, pokud se zakládá na přitěžujících a polehčujících okolnostech v zákoně jmenovitě uvedených, podává se zcela zřetelně, že i v § 322 tr. ř. má zákon na zřeteli jen takové zvláštní přitěžující nebo polehčující okolnosti, které již podle zákonného ustanovení o samém trestném činu jmenovitým jich uvedením v dotyčném ustanovení podmiňují změnu trestní sazby. Zjištění jich patří k samé zákonné skutkové podstatě trestného činu a jsou zákonným skutkovým znakem, jenž odlišuje dotyčný, těmito okolnostmi blíže určený čin již podle samého zákona ve směru větší nebo menší trestnosti od méně nebo více trestného činu téhož druhu, s nímž jinak má ostatní znaky skutkové podstaty společné. Jediné zjištění takového zákonného základu pro určení trestní sazby, podle níž jest pak porotcům soudu vyměřiti trest volnou úvahou a volným hodnocením všeobecných okolností přitěžujících a polehčujících, spadá do pravomoci porotců, nepřisluší jim však zjišťovati všeobecné okolnosti polehčující a přitěžující, zvláště any takové okolnosti ve slovenském trestním právu, podle něhož bylo v souzeném případě trest vyměřiti, ani ve všeobecné části trestního zákona nejsou vytčeny, jsouce vůbec ponechány úplně volnému zjištění soudcovskému. Nehledíc ani k tomu, nejde při záměně trestu smrti podle § 91 tr. zák. slov. v doživotní káznici nebo podle § 92 téhož zákona v patnáctiletou káznici vůbec o změnu trestní sazby, neboť trest se vyměřuje podle trestní sazby stanovené na trestný čin v zákoně, tedy při § 278 tr. zák. na základě zákonné sazby trestu smrti. Dochází ovšem při použití obojího ustanovení ke změně druhu trestu smrti v trest káznice. Ani tato záměna však není výsledkem pouhého zjištění okolností na výměru trestu vliv majících, na základě něhož by ke změně této buďto podle zvláštních, na tento trestný čin, aneb aspoň podle všeobecných, na výměru trestů se vztahujících předpisů zákona dojití muselo, nýbrž je změna ta výsledkem volné úvahy soudu o významu a o váze těchto okolností, takže ani změnu druhu trestu nezakládají okolnosti takové již po zákonu, nýbrž teprve podle soudcovského volného jejich uvážení, a nelze proto zjištění jejich učiniti předmětem otázek porotcům, ani se zřetelem k tomu, že volné zjištění a volné ocenění jejich váhy má pak při dovoleném použití mimořádného práva zmírňovacího a zaměňovacího v zápětí změnu druhu trestu. Ostatně nejsou §§ 91 a 92 slov. tr. zák. ve své podstatě ničím jiným, než svéráznou, i na trest smrti rozšířenou úpravou otázek, které pro všechny jiné sazby trestní a stupně jednotlivých druhů trestu, vyjmouc trest smrti řeší v českém právu § 338 tr. ř. a §§ 54 a 266 tr. zák.; ani tu však zjištění okolností rozhodných pro volné použití těchto zákonných předpisů není předmětem otázek na porotce, a nemůže proto jím býti ani v tom případě, kde se má trest vyměřiti podle předpisů slovenského trestního zákona, jenž se liší od oněch předpisů práva v českých zemích platného jen zvláštní úpravou těchto otázek, nikoliv však zásadně. Vyvrácením této námitky padají i všechny důsledky, odvozované ve zmatečnī stížnosti M-ově z tvrzené potřeby, by zjištěny byly okolnosti přitěžující a polehčující samým výrokem porotců,

i ohledně toho, zda byl porotní soud oprávněn vyměřiti zákonný trest smrti beze zjištění oněch okolností výrokem porotců, zvláště pak přitěžující okolnosti, že obžalovaný Jan M. byl původcem zavraždění Margity V-ové. Těmito výtkami, jež jsou jen důsledkem řečeného nesprávného názoru, že jde vlastně při § 91 nebo 92 o jinou zákonnou trestní »sazbu« doživotní nebo patnáctileté káznice, již prý mělo být použito, naznačuje zmatečnou stížnost i zmatečnost podle § 344 čis. 12 tr. ř., číselně ovšem neuvedenou. Uplatněním této zmatečnosti byla by ve své podstatě i výtka další, že by soud porotní podle předpisu § 24 slov. tr. zák. o nejdelším desítiletém trvání trestu »žaláře« nemohl nikdy vyměřiti trest těžkého žaláře doživotního nebo patnáctiletého, nýbrž ve shodě s § 22 slov. tr. zák. trest káznice nebo snad státního vězení do patnácti let. Pro tuto výtku však u obžalovaného Jana M-a není podkladu v rozsudkovém výroku, neboť u něho k výměře trestu na svobodu nedošlo, a jest tedy bezpředmětnou u něho otázka, v jakém druhu trestu a v jaké délce směl by mu být vyměřen trest na svobodu. Pokud pak při této příležitosti srovnávány jsou předpoklady pro použití práva podle §§ 91 a 92 tr. zák. slov. u obžalovaného Jana M-a s ohledem na oba spoluobžalované, u nichž bylo těchto práv použito, nejde tu o uplatnění žádného z důvodů zmatečnosti v § 344 tr. ř. vytčených, nýbrž o provedení odvolání, o němž bude rozhodnutí po vyřízení zmatečnou stížností v neveřejném sezení. Vytýká-li dále zmatečnou stížností obžalovaného Jana M-a zmatek podle § 344 čis. 11 tr. ř. proto, že podvod, spáchaný vylákáním asi 50.000 Kč na Margitu V-ové měl být částkou 25.000 Kč posuzován podle práva platného v českých zemích, kde byl spáchán, neuvědomuje si, že by tímto rozdělením byl získán základ pro posuzování tohoto jako jednotný trestný čin souzeného podvodu podle dvojího zákonného ustanovení, což by pro obžalovaného bylo jistě nepříznivější, nežli jednotné podřazení celkového podvodu jen pod ustanovení § 383, druhý odst. slov. tr. zák., pod něž by spadalo již ono vylákání 25.000 Kč, jež se podle tvrzení zmatečnou stížností stalo na Slovensku. Není tudíž tvrzené porušení zákona obžalovanému na škodu a není proto ani oprávněn v tomto směru domáhati se nápravy v případný svůj neprospěch.

Týmž důvodem zmatečnosti domáhá se zmatečnou stížností M-ova, by jeho účast na předstíraném sňatku byla kvalifikována za pouhý přestupek (snad § 333 tr. zák.) na místo účastenství na zločinu podvodu podle §§ 5, 197, 199 b) tr. zák., jednak tvrzením, že nebylo v průvodním řízení prokázáno, že obžalovaný M. měl v úmyslu poškoditi stát na jeho právu ověřovati manželství, a nebylo ani dokázáno, že měl v úmyslu vyhnouti se předstíraným sňatkem placení 50.000 Kč, tedy způsobiti V-ové hmotnou škodu, kterou obžaloba ani netvrdila, tím méně prokázala; dále je prý nalézací soud mylného názoru, domnívá-li se, že existuje se zřetelem k podvodu škoda nebo újma na dohlédacím právu úřadu nebo státu. Nepadá prý na váhu pro kvalifikaci tohoto skutku za zločin podvodu, že V-ová utrpěla újmu na svém právu pokládati se za manželku, neboť takové újmy na nehmotném právu zákonná ustanovení o podvodu neznačí a jen tam, kde o takové nehmotné právo jde, výslovně je zákon uvádí. Zmatečnou stížností je tu jednak

nepřípustná, jednak bezdůvodná. Porotcové kladným zodpovědáním 108. otázky (39. hlavní) zjistili vinu obžalovaného Jana M-a v tom, že nastrojili radou a poučením zlý skutek Jana K-a, předstíraný obřad uzavření civilního sňatku mezi Janem M-em a Margitou V-ovou, k němuž úmyslně příčinu zavdal a k vykonání jeho nadržoval a pomáhal. Při skutku obžalovaného Jana K-e pak je zjištěno kladným zodpovědáním příslušné otázky 106 (38. hlavní), že uvedením Margity V-ové v omyl měl stát utrpěti škodu na svém právu ověřovati platnost manželství a Margita V-ová na svém právu uzavřítí právoplatné manželství. Je-li zjištěn poškozovací úmysl Jana K-e jako pachatele a úmysl obžalovaného Jana M-a při spoluvinně na tomto skutku, jest v tom při těsném vztahu obou otázek i zjištění úmyslu M-ova na zkrácení oněch práv, uvedených v oně předchozí otázce, a zmatečnou stížností proto svou výtkou jen nepřipustně brojí proti tomuto pro Nejvyšší soud závaznému zjištění skutkové náležitosti úmyslu, dokonce poukazem na výsledky průvodního řízení. Když však jest zjištěn úmysl poškoditi, jež právě rozlišuje zločin podle §§ 197, 199 b) tr. zák. od pouhého přestupku podle § 333 tr. zák., je tím vyloučeno, by čin byl podřazen jen pod toto zákonné ustanovení. Má-li dále zmatečnou stížnost za to, že k podvodu musil by být prokázán úmysl porušiti práva hmotného rázu, přehlídá, že v pojmu podvodu podle § 197 tr. zák. uvedena jest vedle škody na majetku i škoda na jiných právech, takže ochrana práv rázu nemajetkového zákonem nejen není vyloučena, nýbrž naopak protikladem a výslovným vytčením jich vedle majetku zaručena. A právě z ustanovení § 199 tr. zák. jest zjevné, že podvodné poškozování práv nehmotných jest podle zákona trestné v určitých případech dokonce za zločin bez ohledu na číselnou výši škody. Pokud tedy zmatečnou stížností vedle nepřipustné výtky, že není prokázáno, že obžalovaný M. měl v úmyslu vyhnouti se předstíraným sňatkem placení 50.000 Kč, tedy způsobiti V-ové hmotnou škodu, též namítá, že tuto škodu obžaloba ani netvrdila, tím méně prokázala, jest tato výtka — kromě toho, že jest bezpředmětná, poněvadž úmysl způsobiti tuto škodu nebyl předmětem otázky a rozhodnutí porotců při zločinu podvodu předstíraným sňatkem, i bezdůvodná, neboť k jeho skutkové podstatě stačí zjištění úmyslu poškoditi práva nehmotná a nevyžaduje se zjištění úmyslu způsobiti škodu hmotnou. Tu však zmatečnou stížností uplatňuje pochybnosti o tom, zda jsou nehmotná práva státu a Margity V-ové, jak jsou v otázce na předstíraný sňatek uvedena, vůbec způsobitelným předmětem poškození a tudíž i předmětem ochrany při zločinu podvodu. Sluší připustiti, že, ač má stát právo uzavřítí manželství civilní (což je patrně míněno v otázce a v rozsudku obratem »ověřovati platnost manželství«), nemohl být na něm zkrácen tím, že si obžalovaný K. osoboval předstíratí takový úkon, neboť se tím neztenčila ani plnost práv státu ani možnost je uplatňovati. Čin obžalovaného Jana K-e, napodobení a předstíraní obřadu uzavření civilního manželství, naplňuje jen první, objektivní náležitost skutkové podstaty § 199 písm. b., tr. zák., kdežto další skutkový znak zločinu podvodu, úmysl způsobiti škodu na právech státu, nemohl být naplněn žádným konkrétním obsahem. Za to však marně se snaží zmatečnou stížností popřít i zákonnou možnost

poškození Margity V-ové. Jest přece nepochybně, že mimo její očividné poškození rázu majetkového, jež obžaloba a důsledkem předpisu § 318 tr. ř., ovšem i otázky opomenuly vzítí v úvahu, mohly býtí fingovaným sňatkem vzbuzeny u Margity V-ové mylné představy o jejich právech a povinnostech k určité osobě — manželce — rázu nehmotného, jež právoplatně uzavřený sňatek podle zákonných ustanovení a podle společenských řádů pro manželku s sebou přináší a jež netřeba pro jejich notoričnost blíže vypočítávati a jejich důležitost a význam pro život ženy doličovatí. Proti nim stojí osobní volnost a nezávislost osoby svobodné, právní statek nejvyšší cenný a právem plně chráněný, jehož se osoba ve sňatek vstupující vzdává právě jen právoplatně uzavřeným sňatkem a v jehož užívání vzbuzením omylu o uzavření platného manželství dotyčná osoba nepochybně jest aneb aspoň může býtí omezena a zkrácena, takže jest způsobilým předmětem poškození ve smyslu ustanovení a podvodu. Jest zřejmo, že obžaloba a v důsledku toho i otázka, výrok porotců a rozsudek mají v obratu o právu Margity V-ové uzavřítí právoplatné manželství na zřeteli soubor všech těchto práv, jichž by se jednak vzdávala, jednak však jiných nabývala právě jen a nejinak než uzavřením právoplatného manželství, takže jde tu o statky právní, jež listivým předstíráním platně uzavíraného sňatku mohly býtí poškozeny a jsou proto předmětem ochrany při zločinu podvodu. Popíraný skutkový jeho znak jest tudíž dán v této části rozsudkového výroku a nelze proto ani v tomto bodě přes výše řečenou závadu ohledně práva státu zmateční stížnosti obžalovaného Jana M-a vyhovětí a tento čin kvalifikovatí za spoluvinu na pouhém přestupku. Částečně ne podle zákona provedenou, v ostatních bodech pak bezdůvodnou zmateční stížnost obžalovaného Jana M-a bylo tedy v celém rozsahu zavrhnutí.

Pro přísahu svědka Egona E-a, popřípadě pro připamatování svědka na ni při opětovném jeho výsledku uplatňuje zmateční stížnost Jana K-e důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 4 tr. ř. s poukazem na vyšetřování pro zločin, proti svědku prý vedené. Trestní věci, které byly proti svědku Egonu E-ovi vedeny, staly se porotnímu soudu známými teprve dne 23. května 1928, kdy podle záznamu v protokolu byly přečteny spisy krajského soudu v Jičíně č. Tk XIII 1016/27 pro zločin podle § 99 tr. zák. a Tk XII 225/28 pro zločin podvodu. Jediné tyto trestní věci mohly by přijítí v úvahu pro zkoumání, zda byl svědek E. v době výsledku vyšetřován pro zločin, čímž by podle § 170 čis. 2 tr. ř. byl pod zmatečností vyloučen z přísahy. Než se staly tyto trestní věci porotnímu soudu známými, neměl porotní soud příčiny, by vyloučil přísahu svědkovu, neboť důvody vyloučení přirozeně musí býtí soudu známy před jeho rozhodováním. Svědek Egon E. byl však i po zjištění obsahu těchto spisů následujícího dne 24. května 1928 upozorněn na přísahu již dříve složenou, což by ovšem mohlo obhajobě dáti příčinu k uplatnění onoho důvodu zmatečnosti, neboť tehdy ony trestní věci byly soudu porotnímu již známy. Avšak v této době nebylo již proti Egonu E-ovi vedeno ani přípravné vyhledávání v žádné z obou trestních věcí, neboť ve věci pro zločin podle § 99 tr. zák. bylo zastaveno usnesením dne 26. ledna 1928, ve věci pro zločin podvodu pak usne-

sením z 10. května 1928. V oné věci podal ovšem soukromý účastník Josef K. dne 16. dubna 1928 proti Egonu E-ovi návrh ve smyslu § 48 čis. 2 tr. ř., by proti němu bylo zavedeno přípravné vyšetřování podle § 99 tr. zák. O tomto návrhu nebylo však v době přísahy svědka pokud se týče v době, kdy byl upozorněn na složenou přísahu, sborovým soudem druhé stolice ještě rozhodnuto, a nebylo tedy nařizeno, by se přípravné vyšetřování zahájilo, ani nebyl Egon E. dán v obžalovanost. Když tedy bylo již v době přísahy proti němu zastaveno přípravné vyhledávání — jež by ostatně ve smyslu rozhodnutí nejvyššího soudu sb. n. s. č. 1611 překážku přísahy podle § 170 čis. 2 tr. ř. ani nezakládalo —, přípravné vyšetřování však na žádost poškozeného v době, kdy byl na přísahu upozorněn, vedeno ještě nebylo, nebylo tu vytýkané překážky, by Egon E. nebyl na složenou přísahu upamatován a není tudíž opodstatněn důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 4 tr. ř., jenž jest na tomto základě ve zmateční stížnosti K-ově uplatněn. I zmateční stížnost obžalovaného Jana K-e, podobně jako předchozí zmateční stížnost, vytýká důvodem zmatečnosti podle § 344 čis. 6 tr. ř., že nebyla dána ohledně všech tří obžalovaných jediná otázka tak, jak obžaloba jejich činnost uváděla, ačkoliv prý nemůže býtí dána otázka jinak, nežli podle obžaloby; tvrdí dále, že když byla dána o každém ze spoluobžalovaných hlavní otázka zvláštní, měla prý býtí tak sestavena, by v každé otázce byli výslovně jmenováni spolupachatelé, a vidí ve 2. otázce, tak jak byla dána ohledně stěžovatele bez určitého pojmenování spolupachatelů, porušení § 318 tr. ř. tvrdíc, že v úpravě otázek jest jejich doslov nejasný a pachatele neindividualisuje. Tu stačí poukázatí na vývody, jimiž byly vyvráceny obdobné námitky již při zmateční stížnosti obžalovaného Jana M-a. Vytknuta jest dále ve zmateční stížnosti obžalovaného K-e nedostatečná individualisace jeho činu pro alternativní doslov hlavní otázky ohledně způsobu zabití Margity V-ové (jedem, uskrčením nebo jiným způsobem). Srovnávajíc doslov otázky s výsledky průvodního řízení o tom, zda jest dokázána vražda jedem či jiným způsobem, uplatňuje zmateční stížnost v této souvislosti i nejasnost výroku porotců, spadající pod důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 9 tr. ř. Vady ve smyslu tohoto ustanovení nelze však dovozovatí porovnáváním hmotného obsahu jednotlivých otázek, k nimž porotci přisvědčili, s výsledky hlavního přelíčení, jmenovitě nelze se dovolávatí toho, zda byla nebo nebyla dokázána určitá, by i jen alternativně uvedená skutečnost; to jest nepřipustné oceňování důkazů, a nespadá pod žádný ze zmatků podle § 344 tr. ř. Odpověď porotců třeba přezkoumávatí jako celek a není výrok jejich nejasný, zjišťuje-li že jsou tu všechny zákonné skutkové znaky určitého trestného činu, což zmateční stížnost nepopírá, a je-li čin (skutek) tak jasně označen, by byl dostatečně individualisován. Předpisy pro zajištění této dostatečné individualisace obsahuje § 318 tr. ř. a nezachování jich jest ohroženo sankcí důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 6 tr. ř.; proto jen s hlediska tohoto důvodu zmatečnosti lze zkoumatí, zda otázka vyhovuje onomu předpisu při alternativním poznačení způsobu, jak trestný čin byl spáchán. I tu však sluší otázku zkoumatí jako celek. V souzeném případě otázka označuje zřetelně skutek, jenž se obžalovanému klade za vinu, že zabil do-

hromady s jedním nebo s více pachateli Margitu V-ovou, a uvádí při tom všechny zákonné znaky trestného činu obžalovanému za vinu kladeného, jmenovitě úmysl předem uvážený, ke vraždě potřebný. Označuje však dále zřetelně i místo a čas trestného činu takovým určitým způsobem, že jest nepochybně vyloučeno, že by stěžovatel v otázce té označený mohl podruhé býti stíhán pro zabítí Margity V-ové, jež se stalo podle otázky u V. na Slovensku dne 16. července 1926. Účelem individualisace podle § 318 tr. ř. jest však právě zjistiti osobitost činu za účelem zajištění neporušitelnosti zásady »ne bis in idem«. Tuto individualisaci neruší, byl-li v otázce alternativně uveden způsob činnosti ve smyslu obžaloby (podle níž čin v otázce uvéstí přikazuje totéž ustanovení zákona), když se tato činnost vztahuje k témuž podmětu, k témuž předmětu a k témuž okolnostem dle místa a času čin jinak pevně určujícím, takže o jeho totožnosti pochybnosti býti nemůže. Byla-li snad činnost více pachatelů, přicházející v úvahu podle výsledků dokazování, a podle toho i v hlavní otázce uvedená, dělena mezi ně a chtěl-li míti stěžovatel konkretisován právní znak spolupachatelství, obsažený v otázce ve slovech »dohromady s jedním nebo více pachateli« vytyčením určitě označené činnosti vlastní, zabezpečil mu zákon možnost tohoto zjištění přípuštěním návrhu na dodatkovou otázku ve smyslu § 323, 3. odst., 2. věta tr. ř., která mohla právě tomuto účelu posloužiti. Takovou otázku však tento obžalovaný nenavrhoval a nemůže si proto jen s hlediska § 318 tr. ř. stěžovati, že účelu, o který mu tu zřejmě jde, nebylo dosaženo již úpravou hlavní otázky, pro kterou zákon konkretisaci určitého skutkového znaku trestného činu nepředpisuje, pamatuje tu jen na jeho individualisaci a na vytyčení zákonné skutkové podstaty. Jak výše dovoděno, byl však čin i při alternativním uvedení způsobu činnosti obžalovaného K-e dostatečně individualisován v otázce určitě uvedenými skutečnostmi, účelu v § 318 tr. ř. zamýšleného bylo tak plně dosaženo a výtky pro domnělé porušení předpisu uv. § jsou tedy neodůvodněné.

Zmateční stížnost vytyká v této souvislosti nejasnost výroku porotců ohledně místa spáchání činu, na němž závisí upotřebením toho kterého trestního zákona. Ve 3. hlavní otázce však jest vyznačeno jediné místo činu (Ve V. na mytíně v lese pod Kriváněm u Bílého Váhu), takže není v otázce té pochybností pro místní střet trestních zákonů, naopak místo činu jest tu zjištěno výlučně v území platnosti slovenského trestního zákona. Pokud se táž nejasnost vytyká ohledně 3., 6. a 7. otázky eventuální, činí tak K. u posledních dvou otázek nepřipustně již proto, že tyto dvě otázky se stěžovatele vůbec netýkají, nýbrž druhých dvou spoluobžalovaných; ohledně 3. eventuální otázky jest však výtka ta bezpředmětná, poněvadž k zodpovězení této otázky porotci vůbec nedošlo, tato otázka a odpověď na ni není základem rozsudku, a byl tedy v této otázce nebylo určitě udáno místo spáchaného činu, ježto jest označeno slovy »v P. nebo jinde«, nemohla tato případná formální vada v úpravě otázky působiti na rozhodnutí způsobem obžalovanému nepříznivým (§ 344 odst. druhý tr. ř.). Zmateční stížnost má za to, že tyto eventuální otázky měly určití, kdo z obžalovaných jest pachatelem, kdo návodcem a kdo pomocníkem. Tu přehlíží, že

byly to otázky eventuální, jichž zodpovězení mohlo dojiti jen po záporném zodpovězení hlavních otázek, a nemohly proto sloužiti na znančenému účelu rozlišení stupně trestné viny u jednotlivých pachatelů v případě přisvědčení na hlavní otázky, kdy již k zodpovídání eventálních otázek vůbec dojiti nesmělo. Ve II. hlavní porotci kladně zodpovězené otázce jest činnost K-ova vyznačena jasně jako pachatelství dohromady s jinými pachateli, tudíž ve smyslu § 70 slov. tr. zák., což jest i pro rozhodování Nejvyššího soudu závazným. Chtěla-li obhajoba K-ova zajistiti si i pro případ kladného zodpovězení druhé hlavní otázky u Nejvyššího soudu přezkoumání toho, čím je pojem pachatelství u K-e naplněn, bylo již poukázáno shora na možnost návrhu příslušné dodatkové otázky ve smyslu § 323, 3. odst., 2. věta tr. ř., který však učiněn nebyl. Ze nebyla taková otázka dána z moci úřední, nečiní rozsudek zmatečným (srovnej Storch, řízení trestní II. díl, str. 396). Pokud tedy z výtky o eventuálních otázkách lze vyčísti i námitku, že nebyl výrokiem porotců jasně zjištěn stupeň viny obžalovaného K-e (pachatelství či účastenství), neobstojí tato výtka vzhledem k jasnému výroku ve druhé hlavní otázce, podle něhož obžalovaný K. zabil v úmyslu předem rozváženém Margitu V-ovou dohromady s jinými pachateli, a jest tedy zjištěno jeho pachatelství ve smyslu § 70 tr. zák. slov. Důvodem zmatečnosti podle § 344 čis. 8 tr. ř. tvrdí se zmatečnost poučení předsedova o otázkách, jež prý se ohledně účastenství stalo jen s hlediska slovenského, nikoliv s hlediska obojího trestního zákona. K přezkoumání této výtky nelze Nejvyššímu soudu přistoupiti již proto, že není obsah právního poučení předsedova zjištěn ve smyslu § 325 odst. první tr. ř. na žádost stran v protokole o hlavním přelíčení. Tímto předpisem dává zákon stranám možnost, by si zajistily základ pro výtky, chtějí-li právní poučení napadati, ježto jinak oprávněnost těchto výtěk přezkoumati nelze. Nezajistil-li si, jak jest v předkládací zprávě porotního soudu zjištěno, obhájce tento základ žádostí o protokolování vytykaného poučení, nelze oprávněnost uplatněného důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 8 tr. ř. přezkoumati a jest vytykán bezzákladně. Pod důvodem zmatečnosti podle § 344 čis. 9 tr. ř. vytyká zmateční stížnost K-ova za nejasnost a za vnitřní rozpor výroku porotců v podstatě totéž, co již nahoře bylo obsírně vyvráceno při zmateční stížnosti M-ově, zda totiž jest odpovědí porotců na otázky o jednotlivých pachatelích, stylisované bez výslovného vyjmenování spolupachatelů, zjištěna nepochybně i společná účast všech tří obžalovaných na vraždě. Jak již bylo uvedeno, nutno podle § 318 a násl. tr. ř. zjistiti vinu každého pachatele jednotlivě a zvlášť. Rozhodnutím porotců o vině jednotlivých pachatelů při otázkách na ně se vztahujících, kde jsou pachatelé výslovně vyjmenováni, jest určitě a bez vnitřního rozporu zjištěno i to, co chce míti zjištěno zmateční stížnost, že všichni tři spoluobžalovaní na vraždě Margity V-ové dohromady jako pachatelé byli účastní, a není tudíž ve výroku porotců nejasnosti, tím méně vnitřního rozporu. Jsou tedy všechny formální důvody zmatečnosti, pokud jsou ve zmateční stížnosti K-e provedeny po zákonu, bezdůvodné a bylo jeho zmateční stížnost ve všech těchto bodech zavrhnouti.

Naproti tomu z výtěk, jež jsou uvedeny pod důvodem zmatečnosti

podle § 344 čis. 12 tr. ř. (při němž bez bližšího odůvodnění jsou zbytečně citovány i zmatky podle čis. 4 a 11 uv. §) jest odůvodněna ona, jež poukazem na zákon z 18. prosince 1919, čis. 1/1920 Sb. z. a n. domáhá se toho, by bylo slovenského trestního zákona plně použito i při výměře trestu. Soud porotní vyměřil K-ovi trest podle § 278 slov. tr. zák. se zřetelem na §§ 96, 98, 99 a s použitím § 91 téhož tr. zák. prý podle zákona z 15. dubna 1920, čis. 284 Sb. z. a n. doživotním těžkým žalářem, tudíž druhem trestu, který slovenský trestní zákon nezná. Podle toho, že citoval tu tento zákon o poměru trestu v území různého práva, jest zřejmo, že měl soud porotní za to, že tento zákon stanovil všeobecně poměr trestů i pro ukládání trestu. Soud porotní při tom přehlédl, že jen § 1 onoho zákona má ustanovení o ukládání trestu, a i tu jen pro ty případy, v nichž v některém zákoně nebo nařízení, platném také pro oblast trestního práva uherského, jest stanoven jen některý z trestů uvedených v trestním zákoně ze dne 27. května 1852, čis. 117 ř. zák.; ovšem i tu stanoví zákon, že v oblasti práva dříve uherského mají se uložiti na místo trestů stanovených v zákoně trestním dříve rakouském tresty, uvedené ve slov. trest. zákoně, a ani tu nepředpisuje, že by se měly ukládati v oblasti trestního zákona slovenského tresty uvedené v trestním zákoně, platném v českých zemích. Jinak pak platí tento zákon jen pro výkon trestu v území jiného práva trestního, než podle kterého byl v rozsudku trest vysloven. Jmenovitě i jeho § 2, který tu porotní soud zřejmě měl na zřeteli, stanoví jen pravidlo, že káznice jakožto trest podle práva uherského uložený má býti vykonána mimo oblast tohoto práva jako těžký žalář podle trestního zákona ze 27. května 1852, čis. 117 ř. zák. ve státní trestnici. Nechává tedy tento zákon naprosto nedotčenu otázku ukládání trestu podle toho kterého práva, jmenovitě pak nedotýká se ukládání trestu ani v těch případech, kde se řízení trestní pro trestný čin spáchaný v tuzemsku koná u jiného soudu než u soudu místa spáchaného činu. Tato otázka rozřešena jest zákonem z 18. prosince 1919, čis. 1/1920 Sb. z. a n., podle něhož (srov. ustanovení čl. I. čis. 5 a čl. II. čis. 3) musí v těchto případech býti čin posuzován a trestán podle trestních zákonů, platných na místě činu. Podle toho musí soud v území českého práva trestního, soudí-li trestný čin spáchaný v oblasti trestního práva slovenského, a má-li podle něho jako nejtěžšího i trest vyměřiti, použiti i při výměře trestu všech ustanovení slovenského trestního práva, uložiti tudíž i trest v onom druhu trestu, který pro tyto případy předpisuje trestní zákon slovenský. V souzeném případě byl podle zjištění porotců trestný čin, podle něhož má se K-ovi trest vyměřiti, spáchan v území platnosti trestního zákona zák. čl. V/1878. Nutno tedy plně použiti všech ustanovení tohoto trestního zákona, jmenovitě též při změně zákonného trestu smrti podle § 91 slov. tr. zák. vyměřiti trest správně jen doživotní káznici. Není ovšem vyloučeno, že tento trest v důsledku ustanovení zákona čis. 284/1920 Sb. z. a n. bude vykonáván na území platnosti trestního zákona ze 27. května 1852, čis. 117 ř. zák. jako těžký žalář. To však nemůže přijíti v úvahu již při výměře trestu, pro niž platí jedině citované ustanovení zákona čis. 1/1920 Sb. z. a n. Zmateční stížnost poukazujíc na tento zákon, domáhá se toho, by trest

byl vyměřen úplně dle slovenského trestního zákona. Po stránce formální jest, jak dovedeno, tato žádost oprávněna. Jest pravda, že sotva lze zjistiti hmotnou újmu, která by stěžovateli fakticky mohla vzejíti z toho, že byl mu nesprávně uložen trest těžkého žaláře, nebo, kdyby trest káznice měl býti vykonáván v území platnosti českého trestního zákona, musí býti stejně vykonáván podle zák. čis. 284/1920 Sb. z. a n. jako těžký žalář a naopak zase i těžký žalář musil by býti vykonán na Slovensku podle onoho ustanovení jako trest káznice. Srovnají-li se však příslušná ustanovení zákonná o obojím druhu trestu, objeví se káznice ve světle těchto ustanovení jako trest oproti těžkému žaláři mírnější již pro nepřipustnost jakéhokoliv zostření, jež naopak pro těžký žalář jest zákonem z 15. listopadu 1867, čis. 131 ř. zák. výslovně přikázáno. Porotní soud neuznal sice na zostření trestu těžkého žaláře, ale tím, že neuložil podle zákona ten trest, při němž možnost zostření již samým zákonem jest vyloučena, jeví se aspoň pojmově zákon porušen v neprospěch obžalovaného i po materiální stránce. Právem se tedy domáhá zmateční stížnost uložení trestu podle slovenského trestního zákona, i bylo proto nutno vyhověti uplatněnému důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 12 tr. ř. a na základě §§ slovenského trestního zákona, citovaných v rozsudku I. stolice, avšak s pominutím poukazu na zákon čis. 284/1920 Sb. z. a n. vysloviti, že na místo uloženého trestu těžkého žaláře nastupuje trest káznice. Tím ovšem padají všechny (další, ovšem mylné) výtky o domnělém překročení zákonem stanoveného nejdelšího trvání trestu »žaláře«, které zmateční stížnost v dalších vývodech provedení tohoto důvodu zmatečnosti nesprávně odvozuje ze zaměny a stotožnění trestu »těžkého žaláře« podle práva dříve rakouského za pouhý »žalář« ve smyslu §§ 20 a 24 tr. zák. dříve uherského. Opatření o změně uloženého trestu patnácti let těžkého žaláře na patnáct let káznice bylo nutno z úřední moci na základě §§ 290 a 350 tr. ř. učiniti i o trestu uloženém obžalovanému Mikuláši S-ému, třeba zmateční stížnost nepodal.

Čís. 3412.

Porušení předpisů §§ 120 druhá věta, 126, 222 druhý odstavec tr. ř. není zmatkem čis. 3 § 281 tr. ř.

Povinností soudu jest, by stejně jako v příčině jiných průvodních prostředků i věrohodnost a průvodní moc znaleckého posudku zkoumal pečlivě a svědomitě (druhý odst. § 258 tr. ř.), nerozhoduje ani tu o otázce, zda jest tu kterou skutečnost považovati za prokázanou, podle zákonných pravidel průvodních, nýbrž jen podle svého volného přesvědčení, získaného svědomitým zkoumáním všech pro a proti přednesených průvodních prostředků.

Odchýlil-li se soud od posudku znalce, stačí (§ 270 čis. 5 tr. ř.), jsou-li v rozsudkových důvodech nastíněny úvahy, na jichž základě soud neshledal znalecův posudek přesvědčivým a pro sebe závazným.

Srážka automobilu s cyklistou.

Není sice předpisu, který by přímo a výslovně nařizoval jezdit po levé straně, avšak z předpisů silničních řádů o předjíždění a vyhýbání vychází na jevo, že se má jezdec vždy, zejména pak, vidí-li před sebou překážku, držet v levo. Ze stálého dlouholetého šetření těchto předpisů vyvinula se jako pravidlo, všeobecně uznávané i fakticky zachovávané, zvyklost, že se na silnicích jezdí po levé straně; tato zvyklost vztahuje se i na cyklisty.

Řidič automobilu, předjížděje jiný automobil (nákladní), musí auto zastavit (§ 45 min. nař. čís. 81/1910), spatří-li před sebou cyklisty jedoucí za sebou po levé straně silnice ve směru své jizdy těsně při hromádkách šterku a písku.

(Rozh. ze dne 13. března 1929, Zm I 395/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 7. května 1928, jimž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čís. 3, 4, 5 a 9 a) po případě čís. 10 § 281 tr. ř. S hlediska důvodů zmatku podle čís. 3 a 4 § 281 tr. ř., v ní společnými vývody uplatňovaných, shledává nezákonnou především volbu druhého znalce Ing. Františka Č-a, při čemž však sama vidí porušení předpisu § 120 tr. ř. jen v tom, že nebyl obžalovaný o volbě onoho znalce včas vyrozuměn tak, že se o ni vůbec vyjádřit nemohl, kdežto další předpis § 126 tr. ř. byl podle zmateční stížnosti nalézacím soudem porušen tím, že se soud nezachoval podle prvního odstavce tohoto § přes to, že posudek druhého znalce odporuje posudku prvního znalce Ing. Dr. Theodora S-y a že posudky obsahují podle dalšího tvrzení zmateční stížnosti závěry, které neplynou z daných předpokladů. Zmateční stížnosti nelze ani v tom ani v onom směru přiznat oprávnění. Důvod zmatečnosti podle čís. 3 § 281 tr. ř. je dán jen tehdy, byl-li při hlavním přelíčení porušen nebo zanedbán některý z tamtéž výlučně vypočtených předpisů, jichž dbáti zákon (trestní řád) výslovně pod zmatečností velí. Z ustanovení § 120 tr. ř., jehož porušení vytýká zmateční stížnost, je však zmatečností výslovně ohroženo jen porušení nebo zanedbání předpisu první věty, zmateční stížnosti vůbec neuplatňované. Předpis, v podstatě obdobný ustanovení druhé věty téhož §, jež patrně na zřeteli má i zmateční stížnost a podle něhož dlužno o volbě znalců uvědomiti před ohledáním zpravidla obžalobce i obviněného, obsahuje však, pokud jde o obeslání nových znalců ke hlavnímu přelíčení, druhý odstavec § 222 tr. ř. Než samo o sobě nezakládá ani zanedbání tohoto předpisu zmatek podle čís. 3 § 281 tr. ř. stejně jako jím není porušení nebo zanedbání ustanovení druhé věty § 120 tr. ř. Jako jediný důsledek řečeného opomenutí stanoví

druhý odstavec § 222 tr. ř., že svědkové a znalci, které k návrhu některé ze stran, uvedených v prvním odstavci téhož §, ke hlavnímu přelíčení nově jest volati a jichž listinu sděliti jest odpůrci navrhovatelovu nejpozději tři dny před hlavním přelíčením, nemohou, nestalo-li se tak, slyšení býti bez jeho souhlasu. Podle prvního odstavce § 126 tr. ř. pak má sice soud mimo jiné i tehdy, rozcházejí-li se znalci ve svém posudku o závažných skutečnostech, uložit znalcům, by podali vysvětlení, a, kdyby to nevedlo k výsledku, opatřit posudek jiných znalců. O posudcích soudních znalců, slyšených v této trestní věci, praví se arci i v rozsudkových důvodech výslovně, že se spolu navzájem rozcházejí, při čemž skutečnosti, ohledně nichž je tomu tak, jeví se zcela nepochybně závažnými (první odstavec § 126 tr. ř.). Podalť první z obou znalců Ing. Dr. S. posudek příznivý obžalovanému jak v jednotlivostech, tak ve svém konečném závěru, v němž se praví, že podle mínění znalce obžalovaný nenese viny na srážce (automobilu jím řízeného s cyklistou Františkem K-em), kdežto posudek druhého znalce Ing. Č-a vyzněl zcela určitě v neprospěch obžalovaného. Zmateční stížnost je tudíž věcně v právu, dovozujíc, že za tohoto stavu věci bylo povinností nalézacího zachovati se podle předpisu prvního odstavce § 126 tr. ř. Než proto, že se tak nestalo, nelze jí uplatňovati důvod zmatku podle čís. 3 § 281 tr. ř., neboť ani ustanovení § 126 tr. ř., jehož porušení zmateční stížnost vytýká, nenáleží mezi ony předpisy, jichž dbáti velí zákon výslovně pod zmatečností. Formální oprávnění, napadati onen postup nalézacího soudu opravným prostředkem zmateční stížnosti, byl by si stěžovatel zjednal jen tehdy, kdyby byl při hlavním přelíčení jednak nedal souhlas ke slyšení znalce Ing. Č-a, jednak byl po té, když tento znalec podal onen posudek, odporující posudku znalce Ing. Dra. S-y, navrhl, by se soud zachoval podle předpisu prvního odstavce § 126 tr. ř. V jednacím protokole, o jehož doplnění obžalovaným zakročeno nebylo, není však záznamu o tom, že obžalovaný nebo jeho obhájce učinili to neb ono, což ostatně ani sama zmateční stížnost netvrdí, spatřujíc oba jí uplatňované důvody zmatku výslovně jen v tom, že »soudem první stolice byl porušen zákon a pravidla řízení trestního, jehož šetření káže podstata řízení, jimiž se zajišťuje trestní obhajování«. K uplatňování důvodu zmatečnosti podle čís. 4 § 281 tr. ř. nedostává se tudíž stěžovatel ani formálního oprávnění zákonného, jehož nezbytným předpokladem jest, že při hlavním přelíčení byl soudem vynesena mezitímní náleží proti stěžovatelovu návrhu nebo přes jeho odpor.

Zmatečnost podle čís. 5 § 281 tr. ř., nejasnost, neúplnost a vnitřní rozpor, pokud se týče rozpor s vlastními předpoklady, vytýká zmateční stížnost rozsudku proto, že se v jeho rozhodovacích důvodech nejprve praví, že soud vzal za základ svého přesvědčení posudky obou shora . . . řečených znalců, kdežto z jeho dalšího odůvodnění je patrné, že posudek znalce Ing. Dra. S-y neběře rozsudek vůbec za základ, nýbrž jeho názor naopak poráží názorem znalce Ing. Č-a. Než ony vady rozsudku zejména, pokud jde o nejasnost a vnitřní rozpor, zmateční stížností zdánlivě nikoli neprávem vytýkané, nejsou nikterak toho rázu a dosahu, by činily rozsudek zmatečným. Především je zcela nepo-

chybno, že zjištění a závěrů, která by rozsudek budoval na posudcích obou znalců, v něm vůbec není ani jich, pokud jde o závěry, pro řešení otázky zavinění stěžovatelova rozhodně, býti nemůže, vzhledem k tomu, že se oba posudky právě ve svých odpovědích na řečené otázky rozcházejí, jak se i v rozsudkových důvodech připomíná výslovně, a to, jak dodati dlužno, způsobem namnoze zcela protichůdným. Dále sluší připomenouti, že ve spojení se zjištěním, podle něhož okresní silnice, na níž obžalovaný předjížděl nákladní auto, byla v době srážky s cyklistou K-em úplně přehledná a volná, dovolávají se rozsudkové důvody výslovně právě jen posudku znalce Ing. Dr. S-y, podle něhož řečená skutečnost znamená, že každá z osob, jedoucích proti sobě, musí hleděti před sebe a na cestu. Při nejmenším na tento bod posudku řečeného znalce, s nímž se rozsudek zřejmě stotožňuje, hodí se tudíž ona věta rozsudkových důvodů, podle níž soud vzal za základ svého přesvědčení, byť snad jen v tom neb onom směru, také jeho posudek. Vývody, jimiž doličuje zmatečnou stížnost společně oba jí uplatňované důvody zmatečnosti hmotně-právní, přicházejí v úvahu zřejmě jen jako prováděcí námítky důvodu zmatku podle čis. 9 a), nikoli též zmatku podle čis. 10 § 281 tr. ř., jehož se otatně i zmatečnou stížnost dovolává jen in eventum, aniž jej podrobněji doličuje. Zmatečnou stížnost reprodukuje nejprve způsob, jímž zodpověděl znalec Ing. Dr. S. podle jejího tvrzení některé hlavní otázky, načež, označujíc jeho posudek jako »naprosto vyčerpávající a přesvědčivý« uvádí, že se mu nemůže vyrovnati posudek znalce Ing. Č-a tak, že podle jejího názoru měl i nalézací soud vzít za základ svého převědčení posudek znalce prv řečeného. Prostým srovnáním oné reprodukce posudku tohoto znalce ve zmatečnou stížnost s jeho písemným posudkem a se zápisem jednacího protokolu o dodatcích, přičiněných k němu znalcem u hlavního přeličení, lze se však přesvědčiti, že celá řada úsudků a závěrů, přisuzovaných znalci v oné reprodukci, nemá opory ani v doslovu ani ve vnitřním smyslu posudku samotného včetně oněch jeho doplňků, podaných znalcem při hlavním přeličení. Zmatečnou stížnost je však na omylu, domnívajíc se, že nalézací soud byl bezvýhradně vázán posudkem tohoto znalce, jenž vyzněl arci nesporně ve prospěch obžalovaného. Povinností soudu jest ovšem, by stejně, jako je tomu též v příčině jiných průvodních prostředků, také věrohodnost a průvodní moc znaleckého posudku zkoumal pečlivě a svědomitě (druhý odstavec § 258 tr. ř.), než také, pokud jde o znalecký posudek, má průchod zásada, že o otázce, dlužno-li tu kterou skutečnost považovati za prokázanou, nerozhodují soudcové podle zákonných pravidel průvodních, nýbrž jen podle svého volného přesvědčení, získaného svědomitým zkoumáním všech pro a proti přednesených průvodních prostředků. V případech, v nichž se soud odchýlil od posudku znalce, tudíž stačí a je tím zároveň vyhověno i tormálnímu předpisu § 270 čis. 5 tr. ř., jsou-li v rozsudkových důvodech nastíněny úvahy, na jichž základě soud neshledal znalcův posudek přesvědčujícím a pro sebe závazným. Tohoto úkolu zhostil se nalézací soud způsobem, zákonu formálně i věcně plně vyhovujícím, vyličiv podobně v rozhodovacích důvodech napadeného rozsudku, proč neshledal ani v jednotlivostech ani v celku posudek znalce Ing. Dr. S-y, nýbrž se přikloňuje

k posudku znalce Ing. Č-a. Rozsudku, který by ponechával řečený posudek nepovšimnutým a neuváženým, bylo by ovšem lze důvodně vytýkati neúplnost jako zmatek podle čis. 5 § 281 tr. ř., této vady je však napadený rozsudek prost, na věci pak nemění nic, že k přesvědčení o mylnosti posudku znalce Ing. Dr. S-y dospěl nalézací soud zejména proto, že správným a pro sebe přesvědčujícím shledal posudek znalce Ing. Č-a, nehledíc k tomu, že z rozsudkových důvodů je zjevno, že nejen k některým zjištěním rázu skutkového, nýbrž i k některým závěrům právním dospěl nalézací soud též na základě jiných výsledků průvodního řízení, pokud se týče vlastními samostatnými úvahami, od posudku soudních znalců vůbec neodvislými. Lze dokonce říci, že rozsudkem byla věcně zjednána náprava oné neúplnosti řízení, spočívající nepopíratelně v tom, že nalézací soud se za zjevného a přímo zásadního rozporu mezi posudky obou znalců nezachoval tak, jak nařizuje prvý odstavec § 126 tr. ř. Zejména dlužno však zdůrazniti, že s hlediska kteréhokoli z důvodů zmatečnosti hmotně-právní jest zrušovacímu soudu řešiti jedinou otázku, zda totiž napadený rozsudek vyhovuje zákonu či zda jím v tom či onom směru byl zákon porušen, jak dovoditi snaží se zmatečnou stížnost.

Rozsudek spatřuje podle svého výroku zavinění, zakládající skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti života ve smyslu §§ 335 a 337 tr. zák. v tom, že obžalovaný jel osudného dne jako řidič osobním automobilem na silnici mezi B. a K. neopatrně a proti předpisům ministerského nařízení ze dne 28. dubna 1910, čis. 81 ř. zák. Onou neopatrností provinil se obžalovaný podle rozsudkových důvodů při tom, když předjížděl nákladní auto, které jelo po levé straně silnice, při čemž jel podle rozsudkového zjištění rychlostí 32 km za hodinu. Tuto rychlost označuje rozsudek ve svých důvodech patrně vzhledem k tomu, že šlo o jízdu mimo uzavřené osady po silnici volné a úplně přehledné, výslovně za »zákonnou«, podle prvního odstavce § 46 onoho min. nař. přípustnou. Onu neopatrnost obžalovaného a jednání, přičítící se předpisům téhož minist. nař., spatřuje však rozsudek v podstatě v tom, že obžalovaný, ačkoli při předjíždění nákladního auta spatřil na vzdálenosti asi 20 až 25 m na silnici dva cyklisty a ačkoli podle přesvědčení nalézacího soudu měl a při oné rychlosti 32 km také mohl auto zastavit, tak neučinil a tím zavinil srážku auta jím řízeného s druhým z obou cyklistů Františkem K-em i jeho smrt. Na váhu padá v tom směru zejména, že podle rozsudkových údajů o jednotlivých rozměrech a vzdálenostech prostor mezi nákladním autem a okrajem hromádek písku byl široký 275 cm, auto obžalovaného pak bylo široké 140 cm. Další neopatrností obžalovaného bylo podle rozsudku, že předjížděl nákladní auto velkým (dlouhým) obloukem, ačkoli podle názoru soudu, opřeneho o posudek znalce Ing. Č-a, mohl při předjíždění jeti podle nákladního auta nejméně (?) na vzdálenost 30 cm. Zmatečnou stížnost napadá především rozsudkový závěr, podle něhož oba cyklisté jeli správně na levé straně silnice ve směru své jízdy, a namítá, že s hlediska silničních řádů rovná se cyklista pěším chodci, který může, pokud šetří povinné opatrnosti, jíti, kudy chce. Poukazuje na skutečnost, zjištěnou i rozsudkem, že na oné straně silnice, po které jeli cyklisté, byly

v šíři 175 cm od příkopu nasypány hromádky písku; stížnost míní, že cyklisté mohli dobře jeti po pravém banketu silnice, který byl volný, nebylo na něm zejména hromádek. Na tuto námitku lze odvětit, že předpisu, který by přímo a výslovně nařizoval jezdit po levé straně, není vůbec, že však z předpisů silničních řádů o předjíždění a vyhýbání (v úvahu přicházejí tu § 2 nařízení pražského místodržitelství ze dne 21. června 1886, čís. 54 zem. zák. pro Čechy, platného pro říšské silnice, a § 2 zákona ze dne 15. června 1866, čís. 47. zem. zák. pro Čechy, platného pro ostatní veřejné silnice, podle nichž mají vozidla vyhýbat v levo a předjíždět v pravo), vychází na jevo, že jezdec má se vždy, zejména pak, vidí-li před sebou překážku, držeti v levo. Ze stálého dlouholetého šetření těchto předpisů vyvinula se jako pravidlo, všeobecně uznávané i fakticky zachovávané, zvyklost, že se na silnicích jezdí po levé straně. Výslovného předpisu o tom, po které straně silnice jezdit jest cyklistům, neobsahují sice ani předpisy o jízdě na velocipedech, jimiž doplněny byly ony silniční řady (nařízení pražského místodržitelství čís. 54/1886 zem. zák. vyhláškou místodržitele pro Čechy ze dne 27. ledna 1892, č. 914 pres., čís. 7 zem. zák. pro Čechy, zákon čís. 47/1866 zem. zák. zákonem ze dne 12. ledna 1891, čís. 7 zem. zák. pro Čechy), s hlediska shora nastiněných úvah nelze však nic namítati proti tomu, dospěl-li nalézací soud k závěru, že ona zvyklost, jezdit po levé straně silnice, vztahuje se i na cyklisty, že tedy také cyklisté P. a K. jeli správně po levé straně ve směru své jízdy, nehledíc ani k tomu, že i podle zmáteční stížnosti mohli cyklisté, ač ovšem za šetření povinné opatrnosti jeti, kudy chtěli. V tom, že cyklisté jeli po levé straně silnice přes to, že tam nasypány byly hromádky písku, kterých na pravém banketu silnice nebylo, nelze však ještě shledávati neopatrnost, která měla v zápětí srážku cyklisty K-a s automobilem obžalovaného a která zejména byla s to vyloučiti současné zavínění obžalovaného.

Stejně je tomu, pokud zmáteční stížnost, vytýkajíc nalézacímu soudu i mylný výklad posudku znalce Ing. Č-a, uvádí, že rozsudek přechází bez povšimnutí přes předpoklad tohoto posudku, že všichni jezdci jeli normálně, ač svědky bylo zjištěno, že K. učinil před autem obžalovaného kličku do jízdni dráhy. Zmateční stížnost dovozuje, že, bylo-li tomu tak, sluší to přičítati jako zavínění K-ovi, který nezachoval náležitě směr jízdy, a spatřuje v tomto opomenutí základní pochybení nalézacího soudu. Než také tato námitka, která by spíše mohla přijíti v úvahu jako výtka neúplnosti rozsudku jako důvodu jeho zmátečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. je bezdůvodna. Zjišťujeť rozsudek výslovně, že K. zajel kličkou mezi hromádky a dokonce snad maličko až do jízdni dráhy. Praví-li se v rozsudkových důvodech, že tato okolnost, že totiž K. vjel až do jízdni dráhy, nezvratně zjištěna nebyla, nelze proti tomu jakožto přesvědčení soudu, získanému volnou úvahou dotýčných výsledků průvodního řízení, s hlediska předpisu druhého odstavce § 258 tr. ř. nic namítati. Než k tomu nehledíc, zjišťuje rozsudek výslovně dále, že se K. zachoval vylíčeným způsobem ve snaze zachrániti v krajním a svrchovaném nebezpečí život tak, že podle názoru soudu nelze říci, že ke srážce byl snad i on sám přispěl. Ze skutkových zjištění a závěrů

rozsudkových vychází pak na jevo, že ono nebezpečí pro K-a spatřuje rozsudek v tom, že proti oběma cyklistům vyjelo v malé vzdálenosti od nákladního auta náhle osobní auto obžalovaného, jemuž prvý z obou cyklistů, P., když je byl uviděl, rychle uhnul do levo a při tom spadl s kola do silničního příkopu, kdežto druhý, bezprostředně za ním jedoucí cyklista K., o němž podle rozsudku nemohlo býti zjištěno, zda obžalovaného (t. j. jeho auto) viděl, se srazil, vyhýbaje hromádce písku, s autem obžalovaného. Ostatně sama zmáteční stížnost spatřuje domnělé zavínění K-ovo v tom, že »ztratil v posledním okamžiku hlavu«, při čemž však zamlčuje, že, bylo-li tomu tak skutečně, stalo se tak podle důvodného přesvědčení nalézacího soudu jen proto, že byl K. překvapen náhlým objevením se auta obžalovaného. Také v tomto směru mívá se tudíž snaha zmáteční stížnosti, vylíčiti srážku obou vozidel jen jako následek neopatrnosti K-ovy, úspěchem. Rozsudek vylíčuje jeho zavínění na srážce vůbec, než na tom, zda děje se tak právem, či snad z části neprávem, nesejde, neboť obžalovaný nebyl by viny prost ani tehdy, kdyby bylo zjištěno, že protizákonný výsledek (v souzeném případě srážka obou vozidel a z ní vzešlá smrt K-ova) nenastal výhradně z činu neb opomenutí obžalovaného, nýbrž vzešel též ze spolupůsobení činitelů dalších, zejména i ze spoluzavínění samotného poškozeného. Stačiloť, vyvolal-li obžalovaný třeba i jen jednu z podmínek, jež měly v zápětí onen protizákonný výsledek. Bezpodstatnou je důsledně i námitka zmáteční stížnosti, jakoby rozsudek nesprávně odůvodňoval své zjištění, že K. nemohl s kola sléztí. Označuje-li rozsudek možnost opaku jako nemyslitelnou, je patrné, že podle přesvědčení soudu K. nemohl s kola sléztí včas, toto přesvědčení pak nachází oporu již v rozsudkovém zjištění, podle něhož auto obžalovaného vyjelo proti cyklistům podél nákladního auta náhle, předjíždění samo pak je v rozsudku označeno opět jako »dlílo okamžiku«. Opačný úsudek znalce Ing. Dra S-y odmítá rozsudek nikoli nepřipadně v ten rozum, že se jím znalec ocitá v přímém rozporu se svým vlastním posudkem, uvádí-li v něm nejen, že obžalovaný nemohl viděti K-a, nýbrž také, že ani sám K. nemohl viděti na dráhu před sebou. Okolnost, zmáteční stížnosti v této spojitosti zvláště zdůrazňovaná a zjištěná i rozsudkem, že totiž první z obou cyklistů P. s kola seskočil, nemá pro posouzení věci významu, neboť jednak P. podle rozsudkového zjištění uviděl auto obžalovaného, objevil se před ním náhle na silnici, což o K-ovi podle rozsudku zjištěno býti nemohlo, jednak P. s kola neseskočil, nýbrž podle rozsudkového zjištění s něho při tom, když se rychle v levo uhnul, do silničního příkopu spadl a v rozsudkových důvodech mluví se nikoli nevhodně o krkolomném zachránění se jeho od smrti. Námitka, která je jako výtka důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. zřejmě bezdůvodna, neobstojí tudíž jako uplatňování důvodu zmátečnosti hmotněprávní vůbec, nejsou v podstatě než pouhým podle § 258 tr. ř. nepřipustným brojením proti soudcovskému přesvědčení v rozsudku řádně odůvodněnému.

Jinak je z rozsudkových důvodů zjevné, že trestné zavínění obžalovaného, totiž jeho neopatrnost a předpisům shora citovaného ministerického nařízení se přičítící jednání pokud se týče opomenutí shledal nalézací soud hlavně v tom, že, ačkoliv předjížděje nákladní auto,

spatřil před sebou na vzdálenost asi 20 až 25 m dva cyklisty, jedoucí za sebou po levé straně silnice ve směru své jízdy těsně při hromádkách šterku a písku, auta nezastavil, nýbrž jel, jak dovoluji souditi zjištění rozsudková, dále rychlostí 32 km za hodinu, ačkoli při této rychlosti auto zastaviti nejen mohl, nýbrž byl-k tomu podle názoru soudu i povinen. V rozsudku není sice výslovně uveden onen předpis ministerského nařízení, na němž zbudován je jeho posléz zmíněný závěr, celkový smysl dotýčných úvah rozsudkových dovoluje však souditi zcela bezpečně, že nalézacímu soudu tanul při tom na mysli předpis § 45 uv. ministr. nař., podle něhož jest jízdní rychlost voliti za všech okolností tak, by řidič byl pánem své rychlosti a by bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována, a řidič má zmírniti přiměřeně jízdní rychlost, třeba-li také zastaviti a zaraziti motor, kdyby jeho vozidlem mohly býti způsobeny nehody nebo poruchy dopravy. Zmateční stížnost sice namítá, že podle názoru znalce Ing. Dra S-y při jízdě na kole a autem dlužno vzájemně dbáti opatrnosti, a že spíše je povinností cyklistovou, seskočiti s kola, spatří-li nějaké nebezpečí, než žádati na řidiči auta za všech okolností, by vždy zastavil auto. Stačí však poukázati na zcela jasné ustanovení § 45 min. nař., z něhož vysvitá bezpodmínečná povinnost řidičova, by za okolností tamtéž naznačených buď zmírnil rychlost nebo docela zastavil a připomenouti znovu, že obžalovaného by nesprošťovalo zodpovědnosti ani případné spoluzavinění poškozeneho (usmrčeného K-a). Dospěl-li však nalézací soud, jak právě dovoděno bylo, právem k přesvědčení, že si obžalovaný počínal při předjíždění nákladního auta neopatrně a způsobem, přičicím se předpisům ministerského nařízení (jeho § 45), již ve směru posléz nastíněném, nesejde vlastně na tom, zda další neopatrnost obžalovaného spatřuje rozsudek právem či neprávem také v tom, že předjížděl nákladní auto velkým obloukem. Jde tu o řešení otázky nemálo choulostivé, čehož dokladem je, že, jak na to výslovně poukazují i rozsudkové důvody, posudky obou znalců se také v tomto bodě rozcházejí, poněvadž znalec Ing. S. připustil, že obžalovaný předjížděl správně větším obloukem, kdežto znalec Ing. Č. usoudil, že mohl při předjíždění jeti nejméně (nejvýše?) na 30 cm podél nákladního auta, aniž mohlo dojiti ke srážce mezi oběma vozidly. Nelze však ani proti tomu nic namítati, přiklonil-li se nalézací soud k mínění tohoto znalce, zvláště, když pro toto mínění a s ním souhlasný závěr rozsudkový jsou uvedeny, pokud jde o situaci, vzniklou v souzeném případě, důvody, jimž nelze upřiti přesvědčivosti a jež čerpány jsou nejen z posudku znalce, nýbrž i z některých skutkových zjištění a závěrů rozsudkových. Než také subjektivní skutkovou podstatu přečinu, jimž byl obžalovaný vinným uznán, zjišťuje rozsudek způsobem, bezvadným po stránce skutkové i právní a nejnak je tomu i, pokud jde o otázku příčinné souvislosti mezi zaviněním obžalovaného a smrtí Františka K-a, v kterýchžto směrech nenapadá rozsudek až na ony shora nastíněné, porůznu uplatňované výtky a námítky ani zmateční stížnost. Nalézací soud neodůvodnil sice v rozsudkových důvodech, proč podřadil čin obžalovaného i pod ustanovení § 337 tr. zák. Než nehledíc k tomu, že zmateční stížnost v tomto směru nenapadá rozsudek, je nepochybně, že silostroje náležejí k předmětům, jejichž

provoz se zpravidla děje za okolností zvláště nebezpečných (viz rozhodnutí čis. 2664, 2755 a 2909 sb. n. s.). Arciž mohou zvláštní okolnosti v jednotlivém případě vyloučiti toto pravidelné nebezpečí, zejména, pohyboval-li se silostroj tak mírnou rychlostí, že se rovnal v pohybu jen obyčejnému povozu, a mohl-li proto svůj pohyb na ráz zastaviti. V souzeném případě nebylo však podle zjištěného stavu věci takovýchto zvláštních nebezpečností vylučujících okolností. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Čis. 3413.

Ustanovení § 68 tr. zák. nečiní vrchnostenskou povahu zřízení obecního úřadu (členů civilní stráže) závislou na nosení určitého šatu (odznaku), aniž ji omezuje na dobu, po kterou konají bezpečnostní službu podle rozvrhu práce mezi jednotlivé členy bezpečnostní stráže.

I strážník, který jest z důvodu nutného zotavení pro určitou dobu sprostěn povinnosti výkonu bezpečnostní služby, požívá — zakročuje při postřehnutí trestných činů i z vlastního podnětu — ochrany §§ 68, 81 tr. zák., je-li poznání, že jde o strážníka konajícího službu, — sprostředkované zpravidla již služebním stejnojmenným — osobě úkonem dotčené sprostředkováno jiným způsobem (strážník se jí legitimuje).

Pojem »smilného jednání« ve smyslu § 516 tr. zák.; nespádají sem po případě ani nemravné doteky prsou (a tváří) děvčat z mládické bujnosti.

(Rozh. ze dne 14. března 1929, Zm I 537/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 13. července 1928, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem proti veřejné mravopoctnosti podle § 516 tr. zák., zavrhl, pokud čelila proti výroku, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. Zmateční stížnosti čelící proti výroku, jimž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem § 516 tr. zák., vyhověl, zrušil napadený rozsudek v tomto výroku, jakož i ve výroku o trestu a ve výroci s ním souvisejících a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, přihlížeje při tom k nezrušené části rozsudku, mimo jiné z těchto

důvodů:

Výrok, kterým shledán zločin § 81 tr. zák. v násilném vztažení ruky obžalovaného na obecní policejní strážníky W-a, W-la a J-e, napadá stížnost námitkou, že strážník W-e nepožíval ochrany § 81 tr. zák., protože byl — jak zřejmě předpokládá i rozsudek, ač to výslovně nezjišťuje — v civilním šatu a mimo službu. Lze ponechatí stranou, že přisvědčení k námitce nebylo by ve prospěch stěžovatele, který by i pak zůstal vinným zločinem § 81 tr. zák. pro násilný odpor kladený stráž-

nikům W-ovi a J-ovi a zodpovídal by za násilí spáchané na W-ovi s hlediska dalšího zločinu § 98 písm. a) tr. zák. Neboť námitka ani jinak neobstojí. Není zákonného ustanovení, jež by činilo vrchnostenskou povahu zřizenců obecního úřadu (členů civilní stráže) — v § 68 tr. zák. výslovně stanovenou — závislou na nošení určitého šatu (odznaku) neb omezovalo ji na dobu, po kterou konají bezpečnostní službu podle rozvrhu práce mezi jednotlivé členy bezpečnostní stráže téže obce. Okolnost, že strážník jest z důvodu nutného zotavení se pro určitou dobu sprostěn z povinnosti k výkonu bezpečnostní služby, nezabývá ho ani práva, ani povinnosti, by se sám i v této době — zejména při postřehnutí trestných činů i z vlastního podnětu — uvázal v úkony bezpečnostní služby, jež jest jeho trvalým povoláním a náleží mu tudíž kdykoliv; činí-li tak, požívá po dobu těchto úkonů zvláštní ochrany §§ 68, 81 tr. zák., je-li poznání, že jde o strážníka konajícího službu, — sprostředkované zpravidla již služebním stejnokrojem — osobě úkonem dotčené sprostředkováno jiným způsobem; to se však podle výslovného a stížností nenapadeného předpokladu rozsudku stalo tím, že se strážník W-e stěžovateli legitimoval, ještě než proti němu zakročil. Jiných výtek nebo námitek stížnost proti oné části rozsudku neuplatňuje a bylo ji proto ohledně zločinu § 81 tr. zák. zamítnouti.

Výrok o přestupku § 516 tr. zák. napadá stížnost po stránce právní, uplatňujíc právem názor zrušovacím soudem opětovně, zejména i v nálezu čís. 2698 sb. n. s. vyslovený, že smilným jest jen jednání, které — dotýkajíc se pohlavní sféry — buď prýští z podrážděnosti pohlavního chťiče nebo směřuje k podráždění, po případě k jakémusi ukojení pohlavního pudu pachatele nebo osoby jiné. Mladická bujnost, z níž se stěžovatel podle rozsudečného zjištění nemravných doteků prsou (a tváří) děvčat dopustil, není totožnou s pohnutkou nebo s účelem, kterých jest pro pojem smilnosti třeba, aniž k některému z nich nutně poukazuje, třebaže jich také nevylučuje, jak neprávem uplatňuje stížnost. Jiných zjištění o pohnutce stěžovatelově neb účelu jím sledovaném však v rozsudku není. Byl-li skutek přes nedostatek takových zjištění, — nehledě ani k dalšímu, stížností nevytýkanému nedostatku skutkového opodstatnění zákonných známek hrubého porušení veřejné mravopočestnosti, způsobilosti skutku, vzbuditi veřejné pohoršení, a vědomí obžalovaného o této způsobilosti, o kterých se rozhodovací důvody vůbec nezmiňují — podřaděn pod ustanovení § 516 tr. zák., jest výrok ten po případě výronem nesprávného použití zákona, i bylo jej zrušiti. Zrušením této části rozsudku již pro právní mylnost odpadá nutnost zabývatí se formální výtka podle § 281 čís. 5 tr. ř., dotýkajíc se skutkového podkladu zrušené části výroku o vině, a stačí podotknouti, že pro výrok o vině nemá — ač stížnost bez dalšího odůvodnění tvrdí opak — významu, dopustil-li se stěžovatel nemravného jednání jen na jednom anebo na několika děvčatech.

Čís. 3414.

Veřejným úředníkem podle § 101 odst. 2 tr. zák. jest každá osoba, která na základě veřejného příkazu obstarává práce vlády; spadá sem

i obecní zřizenec (provisorní obecní sluha), třebaš nebyl vzat do přísahy.

Zločin zpronevěry podle § 11 tr. zák. jest spáchán nejen veřejným úředníkem, jenž věc z důvodů jeho veřejného úřadu mu svěřenou si zadrží a přivlastní, nýbrž každou osobu, která učiní tak ohledně věcí svěřených jí z příkazu vrchnostenského nebo obecního.

(Rozh. ze dne 14. března 1929, Zm I 721/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. října 1928, jímž byl obžalovaný uznán vinným nikoli, jak žalováno, zločinem zpronevěry v úřadě podle § 181 tr. zák., nýbrž jen zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvě stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Obžalovaný byl stíhán pro zločin podle § 181 tr. zák., spáchaný tím, že jako provisorní obecní sluha v R., byv pověřen od obecního úřadu vybíráním léčebné taxy od letních hostů, ji v částce 3.517 Kč zpronevěřil, a takto zadržel a si přivlastnil věci v ceně vyšší nežli 1.000 Kč, svěřené mu z příčiny zvláštního obecního příkazu. Rozsudek uznává obžalovaného vinným jen zločinem podle § 183 tr. zák., nikoliv podle § 181 tr. zák., a bere za zjištěno, že obžalovaný zadržel a přivlastnil si vybranou dávku, kterou jako provisorní zaměstnanec obce R. vybíral od letních hostů, celkem 3.517 Kč. Podle důvodů rozsudku nejde o zpronevěru v úřadě, nýbrž o zpronevěru podle § 183 tr. zák., »ponevadž obžalovaný byl jen provisorním zaměstnancem obce a nebyl vzat do přísahy«. Z odůvodnění toho je patrné, že nalézací soud jinak by posuzoval činnost obžalovaného, kdyby byl obecním zřizencem pod přísahou, ač podle ustanovení § 101 odst. 2 tr. zák. tato okolnost není rozhodnou pro povahu úředníka jako úředníka veřejného. Rozsudek vůbec nepřihlíží k doznání obžalovaného k četnictvu, že byl pověřen obecním úřadem v R. vybírati cizinecký poplatek od hostů a že vybranou takto částku za sebou zadržel a utratil, ač jde o skutečnost pro právní posouzení případu rozhodnou. Vždyť zločin zpronevěry podle § 181 tr. zák. jest spáchán nejen veřejným úředníkem, jenž věc z důvodů jeho veřejného úřadu mu svěřenou si zadrží a přivlastní, nýbrž každou osobou, která učiní tak ohledně věcí svěřených jí z příkazu vrchnostenského neb obecního. Veřejným úředníkem jest podle § 101 odst. 2 tr. zák. každá osoba, která na základě veřejného příkazu obstarává práce vlády. Rozsudek ponechává nepovšimnutou skutečnost, zda a kým byl obžalovaný zmocněn onu dávku vybírati, zda šlo o dávku sloužící k hrazení výdajů soukromé osoby nebo společnosti (okrašlovací spolek a pod.), či o dávku obecní, jejíž vybírání na základě platného obecního usnesení jest obstaráváním práce vlády. Právem proto zmateční stíž-

nost uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a), správně čis. 10 tr. ř. Poněvadž rozsudek, jak doličeno, nezjišťuje zákonné známky skutkové podstaty žalovaného trestného činu, bylo odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc podle § 288 čis. 3 tr. ř. vrátiti soudu své stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 3415.

Úplatkářství (zákon ze dne 3. července 1924, čis. 178 sb. z. a n.).

Účelem ustanovení, podle něhož jest přečin § 3 čis. 3 zákona dokonán již pouhým přijetím úplatku, jest zabrániti již pouhému nebezpečí, jež — byl' jen stupněm vzdálenějším — hrozí právnímu statku ryziho výkonu veřejných úřadů a služeb ze skutečnosti, že osoba, jež má (skutečně nebo domněle) vliv na činitele v úvahu přicházející, působí z pohnutky úplatku na činitele ty uplatňováním onoho vlivu v ten směr, by se v úvahách (má-li býti smlouva uzavřena a jak) neřídily výhradně hledisky věcnými.

Použití vlivu není složkou objektivní, nýbrž jen složkou subjektivní skutkové podstaty; stačí, že uplatňování vlivu na veřejného činitele bylo předpokládáno, zamýšleno, neřeba, by pak skutečně došlo k jeho uplatnění.

O zákonné náležitosti, že jde o prospěch nikoliv nepatrný jest uvažovati — bez ohledu na rozsah, nákladnost a výsledek činnosti příjemce úplatku — výhradně s hlediska hodnoty úplatku o sobě, při čemž jest přihlížeti k okolnostem případu, zejména k pokleslé hodnotě peněz, k drahotním a ostatním poměrům.

Má-li býti v úplatku shledán prospěch nepatrný, má býti pouhým příznakem vděčnosti za ochotu příjemcovu, projevem uznání, nikoliv odměnou za předpokládanou činnost příjemce, ani podílem na dočilených jím výhodách pro dárce úplatku; hodnota úplatku musí se zdáti nezávadnou (obvyklou) i širší veřejnosti, nikoliv jen súčasťným osobám.

(Rozh. ze dne 14. března 1929, Zm I 771/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 20. listopadu 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 3 čis. 3 zákona ze dne 3. července 1924, čis. 178 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Vývody zmateční stížnosti, jež uplatňuje důvod zmatečnosti podle čis. 9 přesněji čis. 9 písm. a) § 281 tr. ř., lze shrnouti v námitku, že souzeným skutkem není skutková podstata přečinu, který v něm rozsudek shledává, splněna, protože a) není zjištěno, že obžalovaný užil svého vlivu u veřejného činitele, jemuž příslušelo rozhodnouti o prodloužení pachtovní smlouvy, kterého se domáhala osoba, již byl obžalovaný upla-

cen, a b) protože byl úplatek vzhledem na hmotné a jinaké náklady obžalovaného a vzhledem na značnou výhodnost prodloužení pachtu pro úplatce prospěchem nepatrným. Námitka neobstojí v žádném z obou směrů. Podle odst. čis. 3 § 3 zákona ze dne 3. července 1924, čis. 178 sb. z. a n. dopustí se přečinu, kdo z důvodu v odst. 1. uvedeného, tudíž obzvláště z důvodu, by byla s někým uzavřena smlouva (již jest i prodloužení pachtu), dá si poskytnouti nikoliv nepatrný prospěch, na nějž práva nemá, za to, že užije u veřejného činitele svého vlivu. Účelem ustanovení, podle něhož jest přečin dokonán již pouhým přijetím úplatku, jest — jak plyne z jasného jeho doslovu — zabrániti již pouhému nebezpečí, jež — byl' jen stupněm vzdálenějším — hrozí právnímu statku ryziho výkonu veřejných úřadů a služeb ze skutečnosti, že osoba, jež má (skutečně nebo domněle — viz další vývody —) vliv na činitele v úvahu přicházející, působí z pohnutky úplatku na činitele ty uplatňováním onoho vlivu v ten směr, by se v úvahách, má-li smlouva býti uzavřena a jak, neřídily výhradně hledisky věcnými. Tomuto výkladu a pojímání onoho ustanovení svědčí také jeho vývoj. Vládní návrh zákona — tisk 4583 posl. sněmovny z roku 1924 — označil v § 3 odst. 2 za trestnou osobu třetí, která za souhlasu úředníka nebo jiného orgánu označeného v § 2 dá si majetkový prospěch za okolností tam uvedených slíbíti nebo poskytnouti, předpokládal tedy již pro dobu úplatku jakousi dohodu mezi příjemcem úplatku a dotčeným veřejným činitelem a tím i pokročilejší stupeň naznačeného nebezpečí. Než ústavně-právní výbor poslanecké sněmovny považoval navrhované ustanovení za úzké a měl za to, že třeba zastihnouti uplácení třetích osob za tím účelem, by využily skutečného nebo domnělého vlivu, jež mají svým postavením, přátelským vztahem nebo jinak na úředníka, přesněji na veřejného činitele (zpráva řečeného výboru, tisk 4736 posl. sněmovny str. 6, sloupec druhý). Zamýšlené širší vymezení pojmu úplatkářství (třetích osob) došlo pak, jak již podotčeno, doslovem, jenž byl dán ustanovením § 3, odst. čis. 2 a též souvisejícímu s ním ustanovení § 2, odst. čis. 2, zřejmého a naprosto nepochybného výrazu, takže jest jím upuštěno od předpokladu (přítomného nebo budoucího) souhlasu veřejného činitele. Podle toho použití vlivu není složkou objektivní, nýbrž jen složkou subjektivní skutkové podstaty, jinak řečeno není částí činnosti (zevního děje), kterou zákon tresce, nýbrž předmětem — výslovné nebo mlčky nastavší — dohody zúčastněných osob, z níž došlo k jediné zákonem po stránce zevního dění předpokládanému poskytnutí, pokud se týče přijetí úplatku (slibu úplatku), přesněji řečeno předmětem pohnutky dárce a slibu příjemce úplatku. Stačí proto, že uplatňování vlivu na veřejného činitele bylo předpokládáno, zamýšleno; a neřeba, by pak skutečně došlo k jeho uplatnění; tím méně třeba, by uplatňování vlivu mělo, arciť rovněž chtěný (slíbený) účinek (uzavření nebo prodloužení smlouvy), který po případě vůbec nastati nemohl, protože předpokládaný vliv uplácené osoby na veřejného činitele nebyl skutečný, nýbrž jen domnělý. Řídě se správným výkladem zákona neměl nalézací soud příčiny, uvažovati při opodstatnění odsuzujícího výroku i o tom, u kterých veřejných činitelů zakročil obžalovaný ve prospěch žádosti podplativší ho osoby a zda činitelé, u nichž zakročil, byli povoláni k roz-

hodnutí o žádosti; lze však podotknouti, že rozsudek nezjišťuje jen zakročení u svědka S-a, nýbrž zjišťuje povšechně, že obžalovaný skutečně zahájil činnost, by se prodloužení pachtu stalo, ba zřejmě předpokládá, že prodloužení pachtu bylo účinkem námah obžalovaného, pokud se týče osob z jeho příkazu činných. Přes nedostatek zjištění, jichž opomenutí stížnost vytyká, je skutková podstata přečinu, jímž byl obžalovaný uznán vinným, splněna tím, co rozsudek zjišťuje o přijetí, účelu a výši poplatku; neboť nelze přisvědčiti ani k další námitce, že přijatý úplatek byl prospěchem nepatrným.

Ani ze zákona, ani z jeho vývoje nelze odvoditi názor stížností hájený, že úplatek jest nepatrným, je-li přiměřený námaze, ztrátě času a hotovým výdajům příjemce úplatku nebo prospěchu, který vzešel z činnosti jeho osobě, již nebo v jejímž zájmu byl úplatek dán (slíben). Zákon sám neuvádí, ba ani nenaznačuje hlediska, z nichž jest uvažovati o nepatrnosti úplatku, a shora dokázaná bezvýznamnost skutečného uplatňování vlivu pachatelova na veřejného činitele a výsledku (bezvýslednosti) takové činnosti pro otázku, zda byl přečin úplatkářství dokonán, nasvědčuje spíše tomu, že okolnosti ty jsou podle smyslu zákona bezvýznamnými i pro posouzení známky přečinu, že jde v úplatku o prospěch nikoliv nepatrný. Citovaná zpráva ústavně-právního výboru uvádí, že nemají býti postihnuty nepatrné služby a dary spíše z vděčnosti (str. 6, sloupec 2), zpropitné a všeliké jiné nepatrné služby a dary, které jsou již tak obvyklými, že se nikdo nad jejich poskytováním nepozastavuje (str. 7, sloupec 2). Pouhým příznakem vděčnosti za ochotu příjemcovu, projevem uznání má býti úplatek, má-li v něm býti shledán prospěch nepatrný, nikoliv odměnou za předpokládanou činnost příjemce, ani podílem na docílených jím výhodách pro dárce úplatku, a nikoliv jen zúčastněným stranám, nýbrž i široké veřejnosti musí hodnota úplatku se zdáti nezávadnou, obvyklou. Hlediskům stížností žádaným brání dokonce i úvaha, že jde o uplatňování vlivu podplácené osoby na veřejné činitele, o činnost zásadně trestním zákonem ihned v zárodku samém zapovězenou, tudíž o jednání nemravné, za něž odměna již podle povšechných zásad mravních i právních nepřisluší. Proto jest o zákonné náležitosti, že jde o prospěch nikoliv nepatrný, uvažovati — bez ohledu na rozsah, nákladnost a výsledek činnosti příjemce úplatku — výhradně s hlediska hodnoty úplatku o sobě, při čemž jest arciž — jak dovozuje rozhodnutí sb. n. s. č. 1949 — přihlížeti k okolnostem případu, zejména k pokleslé hodnotě peněz, k drahotným a k ostatním poměrům. Opačné stanovisko stížností vedlo by k důsledku, který by byl v příkrém rozporu se snahou zákona po očistění výkonů veřejných úřadů a služeb, k důsledku, že pro předpokládání nepatrnosti (daného nebo slíbeného, žádaného) úplatku uniklo by působení třetích osob na veřejné činitele zneužitím osobního vlivu trestu tím spíše, čím intensivnější bylo zneužití vlivu a čím méně práva měla osoba, v jejíž prospěch se tak stalo, na výsledek, jenž byl tím vymožen. Že i s onoho správného hlediska jde o prospěch jen nepatrný, stížnost ani netvrdí a tvrditi nemůže, protože částka 30.000 Kč, ba i částka 15.000 Kč, která podle výpočtu stížností obžalovanému zbyla, je značným penězem i pro zámožného člověka, tím více pro ne-

majetného obžalovaného, rovnajíc se několikaměsíčním služebním požitkům státního úředníka takového postavení, jakého bylo služební místo obžalovaného v době souzeného skutku. Jelikož námitky stížnosti neobstály, bylo ji zavrhnouti.

Čís. 3416.

Nezbytným předpokladem řešení otázky viny při trestných činech proti bezpečnosti cti je, by soud formálně bezvadným způsobem zjistil nejprve obsah, smysl a dosah závadných projevů, by se přesně vyjádřil, jaké obvinění dotýkající se cti soukromého obžalobce, bylo obsahem a smyslem projevů proneseno, by se pak na tomto skutkovém podkladě vyjádřil o tom, které ze skutkových podstat §§ 487 a násl. tr. zák. zjištěný projev ve směru objektivním podřaduje, a by na tomto podkladě přikročil pak k řešení otázky, zda je v tom neb onom směru důkaz pravdy přípustný, pakli ano, zda se podařil, po případě, pokud tato otázka nebyla kladně rozřešena ve prospěch obžalovaného, by přistoupil ke zkoumání otázky důkazu pravděpodobnosti ve smyslu § 4 tisk. nov.

Jediným měřítkem při posuzování čestnosti jednotlivce není zachovalost ve smyslu trestního zákona; nepoctivým může býti již i jednání, které se sice ještě nepříčí normám trestního zákona, avšak příčí se obecným názorům slušných kruhů společenských.

Provedením důkazu pravdy o úplatkářství jest prokázána též opodstatněnost obvinění z nepoctivosti.

Člen obecní bytové komise je veřejným činitelem; jde o úplatkářství, bral-li jako takový za výkon této čestné funkce úplatu.

Ustanovení § 491 tr. zák. má na mysli jen taková hanění, při nichž nejsou uváděny určité konkrétní skutky; pokud sem nespadá, byl-li kdo nazván »positurou«, bylo-li mu vytykáno, že »obrátil na čtyřáku, že k tomu musí býti notná porce drzosti a že je plevellem, jež musela (komunistická) strana vyhodit« a pokud je tu důkaz pravdy přípustným, byly-li ony výroky učiněny se zřetelem na určité tvrzené skutečnosti.

(Rozh. ze dne 15. března 1929, Zm I 95/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Hradci Králové ze dne 23. prosince 1927, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., sprostěn však podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. a § 1 zákona čís. 124/1924 sb. z. a n., vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného, rozsudek v napadené odsuzující části zrušil a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Důvody:

I. Ke zmateční stížnosti soukromého obžalobce: Stížnost napadá rozsudek v části sprostňující, pokud nalézací soud vzal za prokázáno, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy v tom směru, že soukromý obžalobce byl pro nepoctivost a úplatkářství vyloučen z komunistické strany. Dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a), b) § 281 tr. ř., a provádí je v souvislosti. V nepravu je však stížnost především, pokud se snaží dokázat, že se obžalovanému nepodařil důkaz pravdy ani v příčině úplatkářství. Namítá-li, že případy, kde jednotlivci nahražovali soukromému obžalobci v jeho soukromém životě ušlý čas za hledání bytů, nemohou být předmětem důkazu pravdy a že důkaz takový je ve smyslu § 489 tr. zák. vyloučen, — stačí ji odkázat k tomu, že podle zjištění rozsudkových, jež při dovolávání se hmotněprávního důvodu zmatečnosti jsou pro stěžovatele závazná, obraceli se dotyční jednotlivci na stěžovatele nikoli jako na osobu soukromou, nýbrž jako na člena obecní komise bytové, tedy jako na osobu, pověřenou veřejnou funkcí. Nemůže proto přicházeti ustanovení § 489 tr. zák. v úvahu a není důkaz pravdy ve smyslu § 490 tr. zák. vyloučen. Stížnost uplatňuje dále, že stěžovateli nepadá k tíži úplatkářství, poněvadž prý se ho může dopustiti jen osoba v § 101 tr. zák. jmenovaná, stěžovatel však v takovém poměru nebyl; bylať prý bývalá bytová komise zařízením zřízeným při hospodářství obce a jednotlivý člen komise neměl povahu úředníka ani pravomoci, ježto rozhodování komise bylo korporativní, omezené schválením obecní rady a proti usnesení tomu byla přípustná stížnost k okresní správě politické; nemohli prý tudíž předmětem ani podmětem úplatkářství býti ani bytová komise v celku ani její jednotlivý člen. Stížnost neobstojí. Zjištěno je, že stěžovatel byl členem bytové komise města S. Tím je prokázáno, že jako takový byl dojista aspoň veřejným činitelem. Podle dalšího zjištění rozsudkového byla jeho funkce čestnou. Podstata takovéto funkce spočívá v tom, že se za její výkon neposkytuje odměna (úplata). Přijímal-li však stěžovatel od osob, jež se na něho obracely jako na řečeného funkcionáře, odměnu v penězích nebo v naturálních, dával si od nich za výkon oné veřejné a čestné funkce poskytovat prospěch, na nějž, jak zjištěno, neměl práva, bral úplatu. Obvinění z úplatkářství je proto opodstaněno a nezáleží na tom, zda člena městské bytové komise lze pokládati za úředníka ve smyslu druhého odstavce § 101 tr. zák., ani na tom, zda takový člen měl moc rozhodovací, či nikoli, zda stěžovatel ve prospěch osob na něho se obrátivších něco zařídil, či nikoli a zda úplatu sám požadoval či ji jen přijímal. Stačí, že jako veřejný činitel za výkon své čestné funkce bral vůbec úplatu. To odpovídá pojmu úplatkářství nejen podle právního, nýbrž i podle všeobecného pojmání a cítění a je stížnost na omylu, majíc za to, že obžalovaný by mohl býti sprostěm zodpovědnosti jen tehdy, kdyby byl stěžovateli dokázal jednání, které by naplňovalo skutkovou podstatu zločinu podle § 104 tr. zák. nebo jiného podle zákona trestního činu. Stížnost zapomíná, že zákon trestá nejen bezdůvodné obviňování z činů, trestných podle zákona trestního (§ 487 tr. zák.), nýbrž též bezdůvodné obviňování z jiných činů nepočestných nebo

nemravných (§ 488 tr. zák.), pokud se týče jinaká veřejná hanění (§ 491 tr. zák.), a že stěžovatel sám svůj žalobní návrh opřel i o tato poslední dvě zákonná ustanovení. Že to, co o stěžovateli na základě provedených důkazů vyšlo najevo, nelze uvést v soulad s požadavky jednání čestného, je podle toho, co vyloženo, nasnadě a rozpoznaly to také ony společenské kruhy, k nimž stěžovatel svého času náležel, tím, že ho ze svého středu vyloučily.

Stížnost míní dále, že rozsudek je dojista formálně i věcně vadný, vysloviv, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy i v tom ohledu, že stěžovatel byl z komunistické strany vyloučen i pro nepoctivost. Není prý nejmenšího důkazu o tom, že stěžovatel jednal nepoctivě, a rozsudek postrádá prý pro ono obvinění vůbec odůvodnění, takže je nejasným a neúplným. Pojmy nepoctivosti a úplatkářství jsou prý různorodé a obžalovaný ani nepoctivost stěžovateli vyčítanou blíže nenaznačuje, kdežto úplatkářství připíná k funkci stěžovatele jako člena bývalé bytové komise. Leč i v tomto směru musí stížnost zůstat bez úspěchu. Pravda je, že usnesením výkonného výboru komunistické strany byl stěžovatel ze strany vyloučen jen s poukazem na to, že jako člen bytové komise bral úplatky. Nalézací soud má však za to, že provedením důkazu pravdy o úplatkářství je prokázána též opodstatněnost obvinění z nepoctivosti, ježto ten, kdo bere úplatky, nemůže býti pokládán za člověka poctivého. Toto stanovisko nelze nazvati nesprávným. Již při slovném výkladu a pojmově poukazuje poctivost k bezvadnosti a k ryzosti povahy, jevící se v jednání, chování a smýšlení, tedy k bezúhonnosti vůbec. Této mravní kvalitě neodpovídá však zjištěné jednání stěžovatelovo a je správným názor, že prokázaným úplatkářstvím je prokázán i nedostatek mravní hodnoty ve smyslu právě vyloženém. Míní-li stížnost, že poctivý je každý, kdo se nedopustil trestného činu ze ziskuchtivosti, přehlíží, že jediným měřítkem při posuzování čestnosti jednotlivce nemůže býti zachovalost ve smyslu zákona trestního, dokonce zachovalost relativní, jak ji má stížnost na mysli, a že naopak nepoctivým může býti již i jednání, které se sice nepřiči ještě normám zákona trestního, avšak přiči se obecným názorům slušných společenských. Rozsudek v části osvobozující netrpí proto ani formální ani věcnou vadou, pročež bylo zmateční stížnost soukromého obžalobce zavrhnouti.

II. Naproti tomu byla shledána důvodnou zmateční stížnost obžalovaného. Nalézací soud bez jakéhokoli dalšího odůvodnění vyslovil jen, že se obžalovanému nepodařil důkaz pravdy, který by odůvodňoval, by obžalovaný mohl soukromého obžalobce nazvati positurou a by mu mohl vytýkat, že obrátil na čtyráku, že k tomu musí býti notná porce drzosti a že je plevelem, jež musila komunistická strana vyhoditi — a že toto jednání zakládá skutkovou povahu přečinu podle § 491 tr. zák. a § 1 tiskové novely. Proti tomu uplatňuje zmateční stížnost obžalovaného, dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 9 a) a 9 b) zřejmým poukazem však i čís. 5 § 281 tr. ř., že ustanovení § 491 tr. zák. má na mysli jen taková hanění, při nichž nejsou uváděny určité konkrétní skutky, že však v souzeném případě i ony závažné výroky byly učiněny se zřetelem na určité o soukromém obžalobci tvrzené skuteč-

nosti, k nimž však nalézací soud při uvažování věci vůbec nepřihlížel. Stížnost je v právu již podle čís. 5 § 281 tr. ř. Vytyká důvodně, že výroky, pro něž byl obžalovaný odsouzen, nutno posuzovati v souvislosti a se zřetelem na celé závadné věty a že nelze výroky vytrhnouti z celé souvislosti a posuzovati o sobě. S tohoto hlediska nutno skutečně přiznati, že při posuzování výroku »k takovým positurám« nelze nepřihlížeti k tomu, co bezprostředně předchází a kde je soukromý obžalobce viněn z určitého skutku, z úplatkářství, jehož se dopustil jako člen obecní bytové komise. Souhlasiti je též s výtkou, že slova »obrátil na čtyráku« a »k tomu již musí býti notná porce drzosti«, nelze uvažovati bez zřetele k tomu, že v článku je o soukromém obžalobci tvrzena určitá skutečnost, že ještě před několika měsíci nemohl sociální demokracii přijíti na jméno, že by k nim (t. j. k sociálním demokratům) nikdy nešel a že na doklad správnosti onoho obvinění (patrně z politického přeběhlictví) je poukazováno na určitou skutečnost, na vlastní výrok soukromého obžalobce, který pronesl ještě jako komunista k tajemníku S-ovi. Přisvědčiti jest posléze, že ani výraz »plevel« nesmí se vytrhováti ze souvislosti závadného článku a že obžalovaný nemazval ostatně soukromého obžalobce plevelem, nýbrž že o něm v článku uvedl, že byl »jako plevel« vyhozen z komunistické strany. Napadená část rozsudku je proto pro vytykanou neúplnost výroku soudcovského vadná a nemůže již z této příčiny, obstáti. Nalézací soud si neuvědomil, že nezbytným předpokladem zákonným předpisům hovícího řešení otázky viny při trestných činech proti bezpečnosti cti je, by formálně bezvadným způsobem zjistil nejprve obsah, smysl a dosah závadných projevů, by se přesně vyjádřil, jaké obvinění dotýkající se cti soukromého obžalobce bylo obsahem a smyslem dotyčných projevů proneseno, by se pak na tomto skutkovém podkladě vyjádřil o tom, které ze skutkových podstat §§ 487 a násl. tr. zák. skutkově zjištěný projev ve směru objektivním podřaduje, a by na tomto podkladě přikročil pak k řešení otázky, zda je v tom neb onom směru důkaz pravdy přípustný, pakli ano, zda se podařil, po případě, pokud tato otázka nebyla kladně rozřešena ve prospěch obžalovaného, by přistoupil ke zkoumání otázky důkazu pravděpodobnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. (sb. n. s. čís. 3066). Netřeba zvláště zdůrazňovati, že nalézací soud musí svým příslušným úvahám dáti patřičný výraz i v odůvodnění rozsudku (§ 270 čís. 5 tr. ř.). Rozsudek v napadené odsuzující části neodpovídá oněm požadavkům, pročež jej bylo v této části zrušiti a, aniž bylo zapotřebí obírat se dalšími námitkami, věc v rozsahu zrušení vrátiti soudu první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 3417.

Ke skutkové podstatě zločinu zprznění podle § 128 tr. zák. stačí po stránce objektivní již pouhý dotek těla (nahého).

Nepředpokládá se, by čin trval delší dobu, ani, by pachatelovým jednáním bylo skutečně dosaženo ukojení chlípných chticů, ani, by pachatelův úmysl směřoval výhradně k tomu cíli; stačí pohlavní zneužití, jež toliko dráždí nebo stupňuje smyslnost, a tomu odpovídající úmysl pachatele.

Otázka, zda pachatel (§ 128 tr. zák.) jednal ze zvědavosti, je povahy ryze skutkové a nikoli odborné; k jejímu vyřešení není zapotřebí odborných zkušeností a znalostí.

Skutková podstata přestupku podle § 20 čís. 2 zák. o potírání pohlavních nemocí (ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n.) nevylučuje dobrovolnost na straně sváděné osoby; rozhoduje, z které strany vyšel popud ke smilnému činu.

Pokud je vyloučen ideální souběh přestupku § 20 čís. 2 zák. čís. 241/1922 se zločinem podle § 128 tr. zák.

Jednočinný (ideální) souběh je vyloučen tam, kde pachatelovo jednání jest s hlediska trestněprávního všestranně zhodnoceno a ve všech skutkových složkách vyčerpáno již tím, že bylo podřadeno jednomu (zpravidla přísnějšímu) ustanovení zákona.

Souhlas s přečtením protokolární výpovědi (vzdání se osobního výslechu svědka) nemůže býti libovolně jednou stranou odvolán bez změněného podkladu věcného; nerozhoduje vůle nového obhájce, nýbrž jen vůle obžalovaného.

Dřívější souhlas s přečtením protokolu není však za všech okolností vízíci, je-li vzhledem k okolnostem, jež později vyšly na jevo, k vyšetření pravdy nutno nebo žádoucí by svědek byl vyslechnut osobně.

Rozhodnutí o povinnosti k náhradě útrat první stolice netřeba měniti, doznal-li výrok o vině částečné změny jen co do právní kvalifikace činu (§ 389 tr. ř.).

Útraty řízení zrušovacího nelze obžalovanému uložit, přivodila-li zmateční stížnost, ač byla zavržena, davši podnět k použití § 290 tr. ř. nepřímou rozhodnutí pro obžalovaného příznivější (§ 390 odst. druhý tr. ř.).

(Rozh. ze dne 15. března 1929, Zm I 666/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 24. září 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zprznění podle § 128 tr. zák. a přestupkem podle § 20 čís. 2 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n. Podle § 290 odst. 1 tr. ř. zrušil však rozsudek, pokud jím byl obžalovaný v případě Marie T-ové pro čin, jehož se dopustil v lednu 1928 v kuchyni, uznán vinným kromě zločinu podle § 128 tr. zák. též přestupkem podle § 20 čís. 2 zákona čís. 241/1922 sb. z. a n., v této části výroku o vině jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících jako zmatečný. Za zločin zprznění podle § 128 tr. zák. a za zbývající přestupek podle § 20 čís. 2 zákona čís. 241/1922 sb. z. a n. v ostatních zjištěných případech vyměřil obžalovanému nový trest.

Důvody:

I. Zmateční stížnost, jež se dovolává číselně důvodů zmatečnosti čís. 4 a 5 § 281 tr. ř., věcně však uplatňuje i zmatek čís. 9 a) § 281 tr. ř., byla ve všech směrech shledána bezdůvodnou. Pokud stížnost směřuje proti rozsudkovému výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným, že

v lednu 1928 v N. B. pro ukojení svých chlípných žádostí zneužil třínáctileté Marie T-ové jiným způsobem než způsobem uvedeným v § 127 tr. zák., a že se tím dopustil zločinu zprznění podle § 128 tr. zák., uplatňuje formální zmatky podle § 281 čis. 4 a 5 tr. ř. Vytyká především, že se nalézací soud spokojil s přečtením protokolu Marie T-ové, nevyhověv návrhu obhájce na osobní výslech této svědkyně. Stížnost shledává v tomto postupu číselně sice zmatek čis. 5 § 281 tr. ř., ale vzhledem k tomu, že dovozuje tím »porušení výkonu pravé spravedlnosti«, má zřejmě na mysli zmatek podle čis. 4 téhož §. Mezitímž nálezem tím nebyla však porušena zásada trestního řízení, zabezpečující zákonnou obhajobu. Osobní výslech svědkyně Marie T-ové byl obžalobou navržen, když se však ke hlavnímu přeličení nedostavila, byl její svědecký protokol přečten za souhlasu veřejného žalobce i obžalovaného (§ 252 čis. 4 tr. ř.). Teprve při druhém hlavním líčení, jež nebylo znovu prováděno, nýbrž podle doslovu protokolu bylo jen pokračováním dřívějšího, navrhl nový obhájce, by svědkyně T-ová byla osobně předvolána, by vysvětlila své udání, že jí obžalovaný nevníkl až do pochvy a že to trvalo jen malou chvíli, aniž však tento návrh blíže odůvodnil okolnostmi, jež vyšly na jevo teprve provedením hlavního přeličení. Je jisto, že souhlas s přečtením protokolární výpovědi (vzdání se osobního výslechu svědka) nemůže býti libovolně jednou stranou odvolán bez změněného podkladu věcného, při čemž nerozhoduje vůle nového obhájce, nýbrž jen vůle obžalovaného, takže změna v osobě obhájce nepadá vůbec na váhu. S druhé strany jest připustiti, že dřívější souhlas s přečtením protokolu není za všech okolností vízící, je-li vzhledem k okolnostem, jež poději vyšly na jevo, k vyšetření věcné pravdy nutno nebo žádoucí, by svědek byl vyslechnut osobně. Avšak v souzeném případě nalézací soud zamítl onen návrh právem, neporušiv zásadu trestního řízení, jež zabezpečuje obhajování, nejen proto, že okolnosti, o nichž svědkyně byla vedena, byly plně a v podstatných směrech souhlasně s doznáním obžalovaného vysvětleny jejími údaji v přečteném již protokole, takže i bez ohledu na dřívější souhlas obžalovaného nebylo třeba osobního výslechu svědkyně, nýbrž hlavně i z toho důvodu, že okolnosti, jež svědkyně měla blíže vysvětliti, že obžalovaný, zneužívaje jejího těla, nevníkl prstem až do pochvy a že doteky ty trvaly jen malou chvíli, jsou bez významu pro právní posouzení případu. Rozsudek ovšem na jednom místě bere za zjištěno, že obžalovaný vsunul Marii T-ové prst do pochvy, kdež ji lehtal, ač svědkyně při svém výslechu výslovně uvedla, že se obžalovaný nedostal prstem do pochvy. Zmateční stížnost vyvozuje z této nesrovnalosti zmatek rozporu rozsudku se spisy (čis. 5 § 281 tr. ř.). Netřeba se však zabývatí otázkou, zda by tu šlo o rozpor se spisy či o jinou vadnost rozsudku nebo snad jen o pouhé přepsání (na jiném místě rozsudek výslovně uvádí, že obžalovaný nevníkl až do pochvy pohlavního ústroje Marie T-ové, a z tohoto skutkového předpokladu soud vychází při právních úvahách), — neboť nejde tu o vadu, která by se týkala okolnosti rozhodné. Stačí ke skutkové podstatě zločinu zprznění po stránce objektivní již pouhý dotek těla, tím více těla nahého, jak svědkyně potvrdila a obžalovaný výslovně doznal (sáhl jsem jí na holé přirození, kde jsem ji mezi nohy

strčil prst a polehtal jsem jí tam). Podkladem zjištění soudu bylo podle doslovu rozsudku i toto doznání obžalovaného, nejen výpověď svědkyně Marie T-ové, jak zmateční stížnost nesprávně uvádí. Nevyžaduje se ani, by takový čin trval delší dobu, jak se stížnost domnívá. Ostatně v souzeném případě šlo podle vyličení obžalovaného i svědkyně T-ové a podle rozsudkových zjištění o skutek vyžadující přece určitý čas k dokonání. S okolností, že dotek trval jen krátkou chvíli, se soud v rozsudku vypořádával, není tu tedy neúplnosti, kterou stěžovatel snad míní vytykati.

Zmateční stížnost vytyká dále zmatečnost podle čis. 4 § 281 tr. ř. proto, že byl zamítnut obhájcův návrh, by byli slyšeni znalci lékaři o tom, že obžalovaný jest normálně založen a že proto jest správná, pokud se týče pravděpodobná jeho obhajoba, že spáchal čin ze zvědavosti, nikoli k ukojení svých chlípných žádostí. Stížnost neuvádí zcela přesně doslov onoho průvodního návrhu, jenž podle — jedině rozhodných — záznamů protokolu o hlavním přeličení vyzněl v ten smysl, by byli slyšeni znalci z oboru lékařské vědy o tom, že u obžalovaného nemuselo jíti o ukojení chlípných žádostí a že jest zcela pravděpodobná jeho obhajoba, poněvadž obžalovaný je prý pohlavně zcela normálně založen. Stížnost je bezdůvodná. Neboť otázka, zda obžalovaný jednal ze zvědavosti, je povahy ryze skutkové, nikoli odborné, takže k jejímu vyřešení nebylo zapotřebí odborných zkušeností a znalostí. Připustění důkazu znalci v tomto směru bylo by se proto přičilo zákonu (viz sb. n. s. č. 3075). Kromě toho tvrzená zvědavost přicházela v úvahu jen jako poňmutka činu, která je pro přičitatelnost činu právně bezvýznamná, a nevyučovala by proto skutkovou podstatu zločinu podle § 128 tr. zák., která ostatně ani nepředpokládá, by pachatelovým jednáním bylo skutečně dosaženo ukojení chlípných chťičů, ani, by pachatelův úmysl směřoval výhradně k tomu cíli; stačí pohlavní zneužití, jež toliko dráždí nebo stupňuje smyslnost, a tomu odpovídající úmysl pachatele. Je tedy lhostejno, zda bylo úmyslem obžalovaného, ukojiti své chlípné žádosti v tom smyslu, jak to má na mysli zmateční stížnost, což by prý znalci byli vyloučili. Zamítnutím onoho průvodního návrhu nebyl obžalovaný nijak zkrácen ve svém právu na zákonnou obhajobu a není tu proto důvodu zmatečnosti čis. 4 § 281 tr. ř. ani v tomto směru.

Zmateční stížnost, ponechávajíc nedotčeným rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem svádění Marie T-ové ke smilstvu, uplatňuje proti odsouzení obžalovaného pro přestupek svádění Boženy U-ové ke smilstvu zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř. a shledává neúplnost v tom, že rozsudek nepřihlíží blíže k údajům svědků Kristiny S-ové, Boženy U-ové a Josefa D-a. Rozsudek skutečně neuvádí, že svědkyně Kristina S-ová podle své výpovědi přistihla Boženu U-ovou, jak držela obžalovaného kolem krku a že se U-ová doznala, že má obžalovaného ráda. To však nic nemění na zjištěné skutečnosti, že obžalovaný sváděl toto děvče ke smilstvu. Z oné výpovědi nelze nikterak ještě usuzovati, že Božena U-ová, ať již činem, vycházejícím z jejího popudu, nebo jakýmkoliv jiným projevem vůle k obžalovanému projevila ochotu, že se zachová podle jeho přání, by páchala smilný čin dříve ještě, než začal v onom směru působiti na její vůli. Podotknouti jest,

že rozsudek podle doslovu důvodů postihuje veškeru sváděcí činnost obžalovaného oproti Boženě U-ové od července až do prosince 1927, nikoliv jen případ z prosince, jak bylo by lze usuzovati z neúplného doslovu rozsudkového výroku. Zjištění rozsudku v tom směru spočívá nejen na výpovědi svědkyně Boženy U-ové, jak míní zmateční stížnost, nýbrž též na doznání obžalovaného. Podle jeho vlastního vyličení popud k souloži vždy vycházel od něho. Na věci nic nemění okolnost, vyplývající ze svědecké výpovědi Boženy U-ové, že si dala vždy svléknouti kalhotky a že při souloži dávala nohy na ramena obžalovaného, což by při násilném činu nebylo bývalo možno, z čehož zmateční stížnost dovozuje zvýšenou smyslnost tohoto děvčete a její svolnost. Skutková podstata přestupku podle § 20 čis. 2 zák. čis. 241/1922 sb. z. a n. nevyklučuje dobrovolnost na straně sváděné osoby, ježto by jinak šlo o čin přísněji stíhatelný, ať již dokonáný, ať o pouhý pokus. Rozhodným ovšem zůstává, ze které strany vyšel popud k smilnému činu, a tu obžalovaný doznává, že on vždy přiměl U-ovou k tomu, že se dala pohnouti, t. j. že dobrovolně přistoupila k páchání pokud se týče k dopouštění smilného činu, k němuž by jinak nebylo došlo. Údaje svědka Josefa D-a, že U-ová souložila též s ním, nemají významu pro souzený případ, byť i potvrzovaly větší povolnost U-ové k podobným svodům; nedokazují ještě, že v souzeném případě svádění ke smilstvu nevycházelo od obžalovaného. Nejsou proto okolnosti řečenými svědky potvrzované skutečnostmi rozhodnými, a nebylo třeba při odůvodnění rozsudku zvláště k nim přihlížeti. Pokud zmateční stížnost posléze uplatňuje jako rozpor se spisy, že prý bylo neprávem zjištěno z výpovědi Boženy U-ové, že ji obžalovaný svedl ke smilstvu, nevytýká tím rozpor skutkový spadající pod čis. 5 § 281 tr. ř., nýbrž nesprávně posouzení právní podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., ale rovněž neprávem. Neboť zjištěné jednání obžalovaného v případě Boženy U-ové naplňuje veškeré pojmové znaky přestupku podle § 20 čis. 2 zákona čis. 241/1922 sb. z. a n. jak po objektivní tak i po subjektivní stránce, jak bylo již dovoďeno. Zmateční stížnost ve všech směrech bezdůvodnou bylo tudíž zavrhnouti.

II. Přezkoumav rozsudek shledal však zrušovací soud, že nalézací soud ve směru stížností neuplatňovaném použil trestního zákona mylně v neprospěch obžalovaného, pokud podle rozsudkového výroku ve spojení s obsahem rozhodovacích důvodů shledal ve zjištěném činu, jehož se obžalovaný dopustil na Marii T-ové v lednu 1928 v kuchyni, kam ji zavedl, načež ji uchopil hned kolem pasu, položil na pohovku a sáhl jí pod kalhotky na holé přirození, nejen zločin zprznění podle § 128 tr. zák., nýbrž i přestupek podle § 20 čis. 2 zákona čis. 241/1922 sb. z. a n., s oním zločinem v témže skutku se sbíhající. Že tomu tak, je zřejmo zejména z doslovu rozsudkových důvodů, kde se výslovně praví, že se obžalovaný tím (t. j. pozdějším jednáním oproti Marii T-ové), jakož i v případě prvním, (t. j. právě příběh v kuchyni, o nějž tu jde) dopustil přestupku podle § 20 čis. 2 zákona o potírání pohlavních nemocí. Než tento výrok, jímž se nalézací soud uchýlil od obžaloby, která za přestupek podle § 20 čis. 2 onoho zákona stíhala jen pozdější jednání obžalovaného vyjmajíc onen první případ, neobstojí před zákonem.

Podle povšechných zásad trestního práva o souběhu zločinů, přečinů a přestupků (§§ 34, 35 a 267 tr. zák.) může ovšem týž skutek býti podřaděn různým ustanovením zákona, docházejí-li v činu výraz všechny jak objektivní i subjektivní znaky skutkové podstaty dotýčených ustanovení zákonných. Jednočinný (ideální) souběh jest však vyloučen tam, kde pachatelovo jednání jest s hlediska trestněprávního všestranně zhodnoceno a ve všech skutkových složkách vyčerpáno již tím, že bylo podřaděno jednomu (zpravidla přísnějšímu) ustanovení zákona. Tak je tomu v souzeném případě, v němž nelze mluvit o ideálním souběhu onoho přestupku se zločinem podle § 128 tr. zák., ano nelze důvodně tvrditi, že ta neb ona složka jednání obžalovaného nebyla ještě úplně vyčerpána odsuzujícím výrokem ve směru posléz uvedeném. Neboť ve skutkové podstatě zločinu podle § 128 tr. zák. dochází výrazu a hodnocení jak mladistvý věk dotčené osoby (pod 14 lety, při přestupku podle § 20 čis. 2 zákona čis. 241/1922 sb. z. a n. pod 16 lety), tak i smilné jednání (s hlediska § 128 tr. zák. pohlavní zneužití). Na věci nic nemění okolnost, že onen přestupek předpokládá svádění ke smilstvu, kdežto při zločinu podle § 128 tr. zák. svádění není podstatnou a nezbytnou (byť i možnou) náležitostí skutkové podstaty. Neboť, pokud by v onom jednání obžalovaného proti Marii T-ové bylo lze spatřovati sváděcí činnost, byla i tato složka úplně zhodnocena a vyčerpána již tím, že zjištěné jednání ve svém celku (tedy i potud, pokud by v sobě zahrnovalo činnost sváděcí) bylo podřaděno předpisu § 128 tr. zák., takže v tomto konkrétním případě nezbyvá nic, co by jednak dopouštělo, jednak k úplnému posouzení vyžadovalo ještě podřadění pod ustanovení § 20 zákona o potírání pohlavních nemocí, jenž ostatně v posledním odstavci tohoto § stanoví, že, je-li čin podle ustanovení obecných trestních zákonů přísněji trestný, platí tato ustanovení. Podle toho spočívá výrok, jímž bylo ono jednání proti samé obžalobě kvalifikováno nejen za zločin zprznění podle § 128 tr. zák., nýbrž i za přestupek podle § 20 čis. 2 zákona čis. 241/1922 sb. z. a n., na mylném výkladu a použití zákona a je zmatečným podle čis. 10 § 281 tr. ř. Zmateční stížnost tuto vadu výroku o vině sice nevytýká, avšak, poněvadž je rázu hmotněprávního, bylo podle § 290 odst. první tr. ř. k ní přihlížeti z moci úřední a zrušiti dotčený výrok. V důsledku toho bylo zrušiti i výrok o trestu a výroky s tím související a vyměřiti obžalovanému podle § 128 tr. zák. za zbývající trestné činy znova trest.

Rozhodnutí o povinnosti obžalovaného k náhradě útrat trestního řízení v stoličce prvé nebylo třeba měniti; poněvadž výrok o vině doznal částečné změny jen co do právní kvalifikace trestného činu (§ 389 tr. ř.). Útraty řízení zrušovacího nebyly obžalovanému uloženy, poněvadž zmateční stížnost ač pro neopodstatněnost důvodů jí uplatňovaných byla zavržena, davší podnět k použití § 290 tr. ř. přece nepřimo přivedila rozhodnutí obžalovanému příznivější, takže nelze říci, že opravný prostředek zůstal zcela bez účinku (§ 390 odst. 2 tr. ř.).

Čís. 3418.

Odpor a opověď zmateční stížností a odvolání nemusí býti podepsány advokátem. I když byl omyl v tom směru ve svých důsledcích

příčinou zmeškání lhůty, nejde o neodvratnou okolnost ve smyslu § 364 čis. 1 tr. ř.

(Rozh. ze dne 15. března 1929, Zm I 155/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání žádost obžalovaného o navrácení v předešlý stav podle § 364 tr. ř. k podání odporu a k opovědi odvolání a zmateční stížnosti do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 6. prosince 1928, jímž byl žadatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a nař., — a odmítl odpor jakož i zmateční stížnost a odvolání proti tomuto rozsudku.

Důvody:

V žádosti o navrácení v předešlý stav uznává obžalovaný, že námitky (správně odpor) podané na poštu dne 28. prosince 1928 jsou opožděné. Vskutku tomu tak je, neboť rozsudek doručen byl obžalovanému dne 23. prosince 1928, odpor podán tedy teprve pátý den po doručení rozsudku, tudíž pozdě, když již předchází den (27. prosince) byl nesporně dnem pravidelného celodenního úřadování na poštovních úřadech. Tím více je opožděna opověď zmateční stížnosti a odvolání, obsažená v podání ze dne 29. prosince 1928. Žádosti o navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůt k oněm opravným prostředkům nemohlo být vyhověno, poněvadž žadatel neprokázal, pokud se týče svými skutkovými předneseními ani nevyvolal potřebu důkazu, že mu bez jeho viny bylo neodvratnými okolnostmi znemožněno lhůtu zachovati (§ 364 čis. 1 tr. ř.). Není správné, že námitky a opověď zmateční stížnosti a odvolání byly by musily být podepsány advokátem. Následky případného svého omylu v tom směru musí žadatel nésti sám; byl-li takový omyl ve svých důsledcích příčinou zmeškání lhůty, není tím popřena výhrada vlastního zavinění ve smyslu oné stati zákona. Nebylo-li třeba vyžádati si podpis advokáta, nezáleží na tom, z jakých příčin si žadatel nemohl ve lhůtě takový podpis opatřiti. Netvrdí sám, že mu nebylo možno po celou zákonnou lhůtu podati opravné prostředky u soudu přímo nebo odevzdati je (dátí odevzdati) k dopravě poštovní, zvláště když i o dni 27. prosince tvrdí jen, že byl toho dne churav a že z opatrnosti zůstal doma. Nesplnil tudíž obžalovaný podmínky § 364 tr. ř.

Čis. 3419.

Povinná (osmidenní) lhůta k přípravě obhajoby (§ 221 odst. prvý tr. ř.) neplatí též pro obhájce, nýbrž stačí, byla-li dodržena ve příčině obžalovaného.

Okolnost, že porotní soud dal dodatkovou otázku na střídavé pomínutí smyslů (§ 2 b) tr. zák.) není důvodem pro domněnku, že měl pochybnosti o přičetnosti obžalovaného; musíť onu otázku dátí, je-li

tu tvrzení poukazující na onen stav, třebaš byl o bezpodstatnosti tohoto tvrzení sebe více přesvědčen.

Porotní soud je povinnen dátí eventuální otázku, byl-li aspoň, napovězen výsledky porotního přeličení stav věci, opodstatňující skutkovou podstatu mimějšého činu.

Pokud nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř. a zmatek čis. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li dána vedle hlavní otázky na vraždu eventuální otázka na zabiti.

(Rozh. ze dne 16. března 1929, Zm I 767/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním ličení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního jako porotního soudu v Praze ze dne 4. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prostě podle §§ 134, 135 čis. 4 tr. zák., zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák. a přestupkem krádeže podle §§ 171, 460 tr. zák.

Důvody:

§ 344 č. 4 tr. ř.: Zmateční stížnost vytýká rozsudku zmatečnost podle § 344 čis. 4 tr. ř., tvrdíc, že porušen byl předpis § 221 tr. ř. ohledně osmidenní lhůty k přípravě obhajoby tím, že soud doručil obhájci obžalovací spis a obsilku k hlavnímu přeličení porotnímu na den 3. prosince 1928 ustanovenému teprve dne 28. listopadu 1928, čímž nebyla zachována osmidenní lhůta § 221 tr. ř. k přípravě obhajoby obžalovaného i pro obhájce. Podle protokolu z 22. listopadu 1928 se obžalovaný výslovně vzdal přípravné osmidenní lhůty k hlavnímu přeličení podle § 221 tr. ř., nicméně byla tato osmidenní lhůta ohledně obžalovaného ve skutečnosti zachována (22. listopadu až 3. prosince). Tím padá tvrzení zmatečnost podle čis. 4 § 344 tr. ř., poněvadž, jak z jasného doslovu § 221 tr. ř. plyne, povinná osmidenní lhůta k přípravě neplatí též pro obhájce; stačí, byla-li dodržena ve příčině obžalovaného. Při tom poukázati jest na předpis § 221 odst. prvý tr. ř., podle něhož den hlavního přeličení má se obhájci jen oznámiti, dále na předpis § 220 odst. prvý tr. ř. upravující případ, kde ve věci porotní obžalovaný ještě ani při svém výslechu podle § 220 tr. ř. nemá obhájce, a posléze na předpis § 274 tr. ř., připouštějící odročení přeličení, nemůže-li obhájce býtí zřízen bez újmy obhajoby obžalovaného. V takovém případě mohl by si obhájce zabezpečiti podklad pro zmatek § 344, čis. 5 tr. ř. návrhem na odročení porotního přeličení, což se však v souzeném případě vůbec nestalo. Zmatečnosti podle § 344 čis. 4 tr. ř. tu není.

§ 344 č. 5 tr. ř.: Stížnost vytýká rozsudku zmatečnost podle § 344 čis. 5 tr. ř. pro nezachování předpisu § 134 tr. ř. Obhájce sice dne 30. listopadu 1928 před přeličením učinil písemný návrh na vyšetření duševního stavu obžalovaného, že »při páchání činu byl rozčilen«. Při hlavním přeličení však od návrhu upustil. Neměl proto soud vůbec příčiny, o návrhu se usnáseti, a není tu vůbec podkladu pro uplatňování zmatku podle § 344 čis. 5 tr. ř. Stížnost poukazuje k tomu, že se obža-

lovaný při přelíčení hájil ohledně činu samého udáním, že neví, co bylo dále, a poukazuje stížnost také k tomu, že soud, dav porotě otázku na střídavé pomnutí smyslů podle § 2 písm. b) tr. zák., sám projevily pochybnosti o přičetnosti obžalovaného a že tedy měl podle § 134 tr. ř. naříditi zkoumání duševního stavu obžalovaného soudními lékaři. Zmateční stížnost přehlíží, že se předseda již prvý den líčení dotázal znalců, zda budou moci podat posudek o duševním stavu obžalovaného v době před usmrcením M. M-ové a bezprostředně při její smrti. Znalci prohlásili, že ano, a podali pak posudek o duševním stavu obžalovaného, vyznívající v ten smysl, že jest duševně zdrav a o střídavém pomnutí smyslů neb amnesii nemůže u něho býti řeči. Proti tomu posudku nebylo obhajobou nic namítáno a nebyl žádný návrh učiněn. Připuštění dodatkové otázky ve směru § 2 písm. b) tr. zák. není důvodem pro domněnku, že sám porotní soud měl pochybnosti o přičetnosti obžalovaného; otázku tu musil soud porotcům dáti, jakmile shledal, že jest tu tvrzení poukazující na střídavé pomnutí smyslů, i když byl o bezpodstatnosti tohoto tvrzení sebe více přesvědčen (§ 319 tr. ř.). Jest proto zmateční stížnost v tomto směru bez základu.

§ 344 č. 6 tr. ř. Posléze vytýká stížnost zmatek podle § 344 čis. 6 tr. ř. pro porušení předpisu § 320 tr. ř., že soud nedal porotcům též eventuální otázku na zločin zabití podle § 140 tr. zák. Obžalovaný v přípravném řízení opětovně výslovně doznal úmysl Marii M. usmrtiti a uvedl i výslovně dobu, kdy úmysl ten pojal, a důvod, proč, i způsob, jak vraždu vykonal. Podle svědectví vyšetřujícího soudce učinil tak spontánně. Při hlavním přelíčení porotním počátek svých styků s M. M-ovou líčil obžalovaný podrobně a stejně jako ve vyšetřování. Teprve když dospěl k vyličení skutku samého, pravil — v příkrém odporu k dřívějšímu svému zodpovídání se —, že nic více neví, že se na nic nepamatuje, ač pak na otázku, připouští-li to, připustil, že M-ovou udeřil do hlavy, že jí vrazil kapesník do úst a že jí dal provaz kolem krku, — proč, prý neví. Soud porotní jest povinen dáti otázku eventuální, byl-li aspoň napovězen výsledky porotního přelíčení stav věci, opodstatňující skutkovou podstatu mírnějšího trestného činu. Leč tohoto předpokladu tu nebylo. Výsledek celého průvodního řízení ve hlavním přelíčení předvedeného a zejména pitevní nález a posudek nepoukazují nijak k pouhému úmyslu nepřátelskému. Zbývá tedy jen hájení se obžalovaného, jenž při hlavním přelíčení uvedl, že mezi ním a Marií M-ovou došlo k nedorozumění, že zavřeným nožem M-ovou udeřil do hlavy, by ji omráčil a mohl utéci a vyhnouti se následkům podvodu. Tato situace poukazuje sice na úmysl nepřátelský M-ovou snad omráčiti ohledně počátečního jednání, nejsoucího v příčinné spojitosti se smrtí M-ové, neboť podle lékařského posudku úder do spánku nebyl smrtelný. Vlastní jednání — rdoušení, škrcení — jsoucí v příčinné souvislosti se smrtí zavražděné, zodpovídal obžalovaný udáním, že nic neví, že k vědomí přišel až po činu. Toto tvrzení, dotýkající se otázky přičetnosti, není ani poukazem na úmysl jen nepřátelský a proto způsobitým podkladem pro eventuální otázku ve směru zločinu zabití vedle hlavní otázky na vraždu. Zcela správně vyhověl porotní soud tomuto tvrzení dodatkovou otázkou na střídavé pomnutí smyslů, pokud trvalo (§ 2

písm. b) tr. zák.). Předpokladu, za něhož by byla podle § 320 tr. ř. nastala povinnost soudu dáti porotcům eventuální otázku na zločin zabití — a jen porušení této povinnosti zakládalo by zmatek čis. 6 § 344 tr. ř. — v tvrzení tom shledati nelze. Porotní soud nepřivodil tedy zmatečnost rozsudku, odepřev dáti porotcům otázku eventuální na zločin zabití podle § 140 tr. zák. Předseda porotního přelíčení ostatně poučil porotce o jejich právu podle § 327 odst. čtvrtý tr. ř. žádati za změnu nebo doplnění otázek, zejména vyžádati si otázku eventuální na zločin zabití. Avšak ani porotci práva toho nepoužili. Zmateční stížnost ve všech bodech neodůvodněnou bylo proto podle § 288 odst. prvý tr. ř. zavrhnouti.

Čís. 3420.

Pokud s hlediska § 93 tr. zák. vyvíňuje subjektivní nazírání (přesvědčení) pachatelovo, třebaš mylné, že má před sebou člověka nebezpečného nebo jinak škodlivého.

Podle § 93 tr. zák. se vyžaduje, by se při zdánlivě odůvodněné příčině zadržení opomenutí, dáti o tom i hned věděti řádné vrchnosti, staloš schválně, t. j. v úmyslu znemožniti úřadu, by oprávněnost zadržení co, nejrychleji přezkoumal a podle okolností je zrušil; opomenutí z pouhé nedbalosti není trestné.

(Rozh. ze dne 19. března 1929, Zm I 725/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Jana Z-a do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 29. října 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ohledně stěžovatele a podle § 290 tr. ř. i ohledně obžalovaného Václava U-a ve výroku o vině, dále ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících a věc vrátil témuž nalézacímu soudu, by ii v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudkem nalézacího soudu byli obžalovaní Jan Z. a Václav U. uznáni vinnými, »že v noci na 1. ledna 1928 v hostinci v J. překázeli vojnu Františku N-ovi v užívání osobní svobody tím, že ho Jan Z. strhl k zemi, volal na přítomné, by ho svázali a, když se tak dělo, ho držel a že Václav U. Františka N-a svázal.« Výrok rozsudku, jímž byli tiito obžalovaní uznáni vinnými zločinem omezování osobní svobody podle § 93 tr. zák., zní podle toho jen na první trestní případ onoho §, jak zněla obžaloba. Při tom nelze si nepovšimnouti, že nalézací soud ve výroku rozsudkovém odsuzujícím obžalované pro zločin neoprávněného omezování osobní svobody člověka podle prvé věty § 93 tr. zák. tu pomíjí zákonný znak skutkové podstaty tohoto §, totiž, že obžalovaným nad člověkem, jemuž překázeli v užívání osobní svobody, nepříslušela

podle zákona žádná moc a že neměli příčiny pokládati ho ani za zločince ani míti ho důvodně za člověka škodlivého nebo nebezpečného. S hlediska této první skutkové podstaty, v jejímž směru bylo hlavní přeličení vedeno a obžalovaní se hájili, vytýká zmateční stížnost, že nalézací soud nepřihlížel v rozsudku vůbec k výpovědi Josefa H-a a nehodnotil výpověď svědka Bohumila P-y při posuzování viny stěžovatelovy, v čemž spatřuje zmatek neúplnosti soudcovského výroku podle čis. 5 § 281 tr. ř. Zmateční stížnosti nutno dáti za pravdu. Hájí-li se obžalovaný Z. tím, že na začátku výstupu v sále nebyl, nýbrž hrál karty ve výčepu, že vešel do sálu teprve při vzniku rámusu, že viděl R-a a Š-a zakrvácené, že vojín N. měl v ruce něco blýskavého, že myslil, že má v ruce nůž, že se za ním hnál dav lidí, kteří křičeli: »chyťte ho« a seznali-li za řízení slyšení svědci P. a H., že bylo slyšeti výkřiky: »chyťte ho, on někoho zabije, má v ruce nože«, měla výpověďmi těchto svědků býti potvrzena obhajoba obžalovaného, že se dostal do takové situace, že se mohl pokládati za oprávněna zadržení vojína N-a jako člověka nebezpečného v zájmu bezpečnosti ostatních. Povinností soudu nalézacího bylo, by hodnotil výpovědi těchto svědků ve srovnání se zodpovídáním se obžalovaného a, podrobiv je náležitě úvaze co do jejich věrohodnosti a vlivu na hájení se obžalovaného, zaujal k nim po rozumu čis. 5 § 270 tr. ř. určité stanovisko. To měl nalézací soud učiniti tím spíše, jelikož tito svědkové vypovídali o okolnostech rozhodných pro subjektivní nazírání (přesvědčení) obžalovaného, třeba mylné, že má před sebou člověka nebezpečného nebo jinak škodlivého. Že obžalovaný mohl ze svého stanoviska po případě mylné důvodně pokládati vojína N-a za člověka nebezpečného nebo jinak škodlivého, není vyvráceno zjištěním soudu nalézacího, že zadržel a strhl k zemi N-a v okamžiku, kdy tento chtěl utéci, neboť vojín N.razil si cestu rozbitými sklenicemi v rukách hloučkem ho obstupujícím, mezi nimiž byli zakrvácení R. a Š. Není proto vyloučeno, že, když byl nalézací soud hodnotil tyto výpovědi, byl by po případě dospěl ohledně viny Z-ovy v subjektivním směru k jinému přesvědčení.

Nalézací soud, ač uznal obžalovaného Jana Z-a ve výroku rozsudkovém vinným jen první trestní činností § 93 tr. zák., uvádí v důvodech, že trestným podle § 93 tr. zák. jest ostatně i jinak oprávněné omezení osobní svobody, překročuje-li vědomě co do intenzity nebo trvání hranice pro dosažení účelu zadržení nezbytné, anebo nebylo-li zúmyslně bez prodlení oznámeno řádné vrchnosti; v souzeném případě že jest však zjištěno, že vojín N. svázán jsa ležel v chodbě na mrazu asi dvě hodiny. Tím chce nalézací soud zřejmě naznačiti, že pokládá u obžalovaného za splněny i pojmové znaky druhého trestního případu § 93 tr. zák. a musí se proto zrušovací soud obírat i po této stránce rozsudkem a zkoumati, zda jest zjištěn v rozsudku pro onen předpoklad s hlediska druhé skutkové podstaty § 93 tr. zák. dostatečný skutkový podklad. Z rozsudku vysvítá jen tolik, že obžalovaný Jan Z. sám nic nepodnikl, by dal o zadržení (spoutání) domněle nebezpečného vojína N-a ihned vědět řádné vrchnosti. Zda se to stalo úmyslně či jen z nedbalosti, rozsudek nezkoumá; podle protokolu o zodpovědném výsledku obžalovaného odešel tento po svázání vojína N-a Václavem U-em do

kuchyně a dále se o spoutaného vojína nestaral. Zločin však nelze spáchatí kulposně, není proto opomenutí z pouhé nedbalosti podle § 93 tr. zák. trestné. Podle § 93 tr. zák. se výslovně vyžaduje, by se při zdánlivě odůvodněné příčině zadržení opomenutí to stalo schválně, t. j. v úmyslu znemožniti úřadu, by oprávněnost zadržení co nejrychleji přezkoumal a podle okolností je zrušil. Okolnost, že při výstupu byl přítomen obecní strážník Václav N., o němž však rozsudek nezjišťuje, zda byl tehda ve službě, a že vojín J. šel ihned po činu obžalovaného pro vojenskou pohotovost do M., mohly u obžalovaného po případě, věděli o tom, vyvolati domněnku, že jest již jinak dostatečně o to postaráno, by řádná vrchnost o zadržení N-ově neprodleně zvěděla. To by ho usvědčovalo z nedbalosti, nenavštěvovalo by však tomu, že opomenul tak učiniti úmyslně. Rozsudek se v této příčině omezuje v důvodech jen na zjištění objektivní skutkové podstaty, nezjišťuje však nic po stránce subjektivní. Mimo to neměl obžalovaný Z., jelikož obžaloba na II. větu § 93 tr. zák. nezněla, příležitosti, by v tomto směru svou obhajobu uplatnil. Nezbyvalo proto než rozsudek i z tohoto důvodu zrušiti (§ 288 čis. 3 tr. ř.) a vrátiti věc soudu nalézacímu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl, aniž bylo třeba obírat se dalšími hmotně-právními zmatky podle čis. 9 a) a 10, správně jen zmatkem podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. Poněvadž tytéž důvody a úvahy, které odůvodňují zrušení rozsudku ve prospěch stěžovatelův, prospívají také spoluobžalovanému Václavu U-ovi, jenž zmateční stížnost nepodal, použil zrušovací soud ohledně něho práva jemu § 290 druhá věta tr. ř. propůjčeného a zrušil z povinnosti úřední rozsudek i ohledně obžalovaného Václava U-a.

Čís. 3421.

Opomenul-li majitel mlýna zahraditi transmise v podkolí mlýna ochranným zábradlím, jehož zřízení mu bylo živnostenským úřadem (okresní politickou správou) nařízeno, dopustil se po případě přestupku podle § 431 tr. zák., třebaže byly osoby ve mlýně zaměstnané se zařízením ve mlýně a s nebezpečností práce v okolí strojů obeznámeny.

(Rozh. ze dne 19. března 1929, Zm I 728/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 16. listopadu 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc přikázal příslušnému nyní okresnímu soudu v Lomnici n./P. k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Rozsudkem soudu prvě stolice byl obžalovaný podle § 259, čis. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle § 335 tr. zák., spáchaný prý

tim, že nezahradil v době před dnem 27. prosince 1927 v B. jako mlynář transmise v podkolí svého mlýna ochranným zábradlím, jeho zřízení mu bylo okresní správou politickou v S. již v roce 1923 nařízeno, a dopustil se tak opomenutí, o němž již podle jeho přirozených následků, které každý snadno poznati může, dále podle předpisů zvláště vyhlášených jakož i podle svého povolání nahlédnouti mohl, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidem, a z něhož nastala dne 27. prosince 1927 smrt mlynářského učedníka Jaroslava B-a. Podle rozhodovacích důvodů dospěl soud k onomu sprostujícímu výroku proto, že neshledal prokázanou příčinnou souvislost mezi řečeným opomenutím a smrtelným úrazem Jaroslava B-a. V důvodech zabývá se soud též otázkou, nedopustil-li se obžalovaný oním opomenutím alespoň přestupku podle § 431 tr. zák., a dospívá k zápornému zodpovězení této otázky s odůvodněním, že cizím osobám je přístup do podkolí mlýna zakázán a že osoby v mlýně zaměstnané jsou obeznámeny se zařízením a s nebezpečností práce v okolí strojů. Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek jen potud, pokud jím bylo vysloveno, že ono opomenutí obžalovaného neopodstatňuje ani skutkovou podstatu přestupku podle § 431 tr. zák., a dovolává se v tomto směru číselně důvodů zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 a) tr. ř. Stěžovatel vytýká mezi jiným, že se rozsudek omezuje, pokud jde o odůvodnění výroku, že tu není ani skutková podstata přestupku podle § 431 tr. zák., na zdůrazňování skutečnosti, že cizím osobám je přístup do podkolí mlýna zakázán a že osoby ve mlýně zaměstnané jsou obeznámeny se zařízením a s nebezpečností práce v okolí strojů, a že se vůbec nevystavuje o tom, zda nebezpečnost situace v podkolí mlýna byla nebo mohla býti při náležitě bedlivosti obžalovanému známa. Tím vyjadřuje zřejmě, že rozsudek porušil výrokem, že tu není z důvodů jím uvedených ani skutkové podstaty přestupku podle § 431 tr. zák., a že tu v důsledku toho není vůbec trestného činu náležejícího před soud, trestní zákon v ustanovení § 431. Této námitce, již dlužno zkoumati s hlediska zmatku § 281, čís. 9 a) tr. ř., nelze upříti oprávnění. Opomenul-li obžalovaný, jak mu bylo obžalobou za vinu kladeno, v době před dnem 27. prosince 1927 v B. zahraditi transmisi v podkolí svého mlýna ochranným zábradlím, jehož zřízení mu bylo jako majiteli mlýna příslušnou okresní politickou správou jako úřadem živnostenským v zájmu bezpečnosti zaměstnanců mlýna nařízeno, přivodil-li nebo zvětšil-li tímto opomenutím konkrétní nebezpečnost pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost zaměstnanců, kteří pracovali v podkolí mlýna v místech, kde mělo býti ono zábradlí zřízeno, při čemž měli býti chráněni oním zábradlím, a mohl-li o tomto opomenutí, jak obžaloba tvrdila, již podle jeho přirozených následků, které každý snadno poznati může, nebo podle předpisů zvláště vyhlášených nebo podle svého povolání nahlédnouti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost osob ve mlýně zaměstnaných, dopustil se opomenutím zřízení onoho ochranného zábradlí přestupku podle § 431 tr. zák. i tenkrát, byly-li osoby ve mlýně zaměstnané skutečně obeznámeny se zařízením a s nebezpečností práce v okolí strojů; neboť, byl-li obžalovaný podle řečeného po-

vinen zříditi ono ochranné zábradlí, a neučinil-li tak, nemohla ho této povinnosti a zodpovědnosti za způsobení nebo zvětšení konkrétního nebezpečnosti pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost osob ve mlýně zaměstnaných sprostiti pouhá skutečnost, že osoby ve mlýně zaměstnané byly obeznámeny se zařízením ve mlýně a s nebezpečností práce v okolí strojů. Tvrdí-li obžalovaný ve svém odvodu, že tu není skutkové podstaty přestupku podle § 431 tr. zák. proto, že osobám ve mlýně zaměstnaným při práci konaných v podkolí mlýna v místech, kde zábradlí mělo býti zřízeno, vůbec žádné nebezpečí nehrozilo, dlužno k tomu poznamenati, že obžalovaný vychází v těchto vývodech ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného, takže nelze k tomuto jeho tvrzení přihlížeti. Bylo tudíž odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti a rozsudek stížený zmatkem podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. zrušiti, aniž bylo třeba obírat se dalšími výtkami zmateční stížnosti rozsudku činěnými. Ve věci samé nemůže Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodnouti, poněvadž v rozsudku nejsou zjištěny všechny skutečnosti, jež jest při správném použití práva hmotného položit za základ rozhodnutí. Zejména jest zdůrazniti, že napadený rozsudek nezjišťuje skutečnost, týkající se subjektivní stránky přestupku podle § 431 tr. zák. Vzhledem k tomu, ano tu jde již jen o přestupek, bylo věc přikázati k opětovnému projednání a rozhodnutí příslušnému okresnímu soudu (§ 288 odst. druhý čís. 3 tr. ř.).

Čís. 3422.

Podvod, předstíral-li kdo proti pravdě pojišťovně, že mu shořely věci (mlýnské výrobky) a spoluvina (intelektuální pomoc) na onom podvodu vydáním stvrzenky na ony věci, jakoby byly před požárem dodány.

Vyzádání si stvrzenky jest beztrestným jednáním přípravným; jakmile se však hlavní pachatel, považuje to vydáním stvrzenky za umožněno, dovolal k osvědčení rozsahu škody toho, že mu byly věci dodány, stal se trestným i předchozí čin spoluvinníkův.

By se spoluvinník stal beztrestným, musela by býti příčinná spojitost jeho činu s činem hlavního pachatele přerušena nejpozději do období, ve kterém se již projevila trestná činnost tohoto; k přerušeni musilo by dojiti takovým činem samého spoluvinníka, kterým by byl znemožněn anebo bezúčinným způsobem jakýkoliv vliv, jež měla předchozí činnost intelektuálního pomocníka na rozhodnutí se hlavního pachatele ke spáchání trestného činu.

Podvod jest dokonán tím, že listivým předstíráním pachatelovým v úmyslu poškozovacím byl někdo uveden v omyl, při čemž nesejde na skutečném způsobení škody. Stalo-li se však listivé předstírání sice s úmyslem poškozovacím, ale nedošlo-li k uvedení v omyl pro některou z příčin uvedených v § 8 tr. zák., zůstává čin pokusem.

Jde o nedokonaný zločin podvodu (o spoluvinu na něm), nebylo-li ono listivé předstírání o rozsahu škody způsobené shořením oměch mlýnských výrobků úspěšné ani u četnictva ani u komise, již vyslala pojišťovna k vyšetření škody.

Nejde o beztrestnost pro dobrovolné ustoupení od pokusu, doznal-li onen spoluvinník četnictvu, že hlavním pachateli žádných zásob nedodal, teprve když se ve svých výpovědích zaplétal do rozporů a byl na následky svého jednání upozorněn.

(Rozh. ze dne 20. března 1929, Zm I 709/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečným stížnostem obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 5. listopadu 1928, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými Ferdinand K. zločinem dokonáného podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák. a Josef P. spoluvinou na zločinu dokonáného podvodu podle §§ 5, 197, 200, 203 tr. zák., zrušil rozsudek nalézacího soudu v těchto výrocích a důsledkem toho též ve výrocích o trestech, uložených oběma obžalovaným, a ve výrocích souvislých, a uznal obžalované vinnými a to: Ferdinanda K-a zločinem nedokonáného podvodu podle § 8, 197, 200, 203 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 19. dubna 1928 v B. v úmyslu, by uvedl pojišťovnu v omyl, listivě předstíral jejím zástupcům, že měl před požárem u něho vypuknuvším od mlynáře Josefa P. v K. mlýnských výrobků za 14.460 Kč, kterýmž omylem pojišťovna měla na svém majetku utrpěti škodu převyšující 200 i 2.000 Kč, a že takto podnikl čin, vedoucí ke skutečnému vykonání zločinu podvodu, k jehož dokonání však nedošlo pro překážku odjinud v to příšlou; Josefa P. zločinem spoluviny na nedokonáném podvodu podle §§ 5, 8, 197, 200, 203 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 12. dubna 1928 v K., dav Ferdinandu K-ovi na jeho žádost potvrzení, že mu dne 11. dubna 1928, tedy před požárem, dodal mlýnských výrobků za 14.460 Kč za tím účelem, by Ferdinand K. dosáhl od pojišťovny náhradu převyšující 2.000 Kč, schvalováním a poskytováním prostředků nastrojil onen zlý skutek Ferdinanda K-a, k němu pomáhal a k jeho vykonání přispěl.

D ů v o d y:

Obžalovaný Ferdinand K. napadá zmateční stížností celý rozsudek nalézacího soudu, pokud jeho se týče, domáhaje se v konečném návrhu toho, by byl vůbec sprostěn z obžaloby, ale v příčině výroku, jímž byl uznán vinným zločinem spoluviny na nadřizování zločinu podle § 5, 214 tr. zák. (odstavec 4. rozsudkového výroku) neprovádí zmateční stížnost, která tedy byla v tomto směru bez dalšího rozboru zavržena.

Částečně oprávněna jest zmateční stížnost téhož obžalovaného do výroku, jímž byl uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., a zmateční stížnost obžalovaného Josefa P-a, pokud byl uznán vinným zločinem spoluviny na podvodu podle § 5, 197, 200, 203 tr. zák., pokud totiž vytýkají, že byli odsouzeni pro dokonáný podvod, pokud se týče pro spoluvinu na dokonáném podvodu. Pokud obě zmateční stížnosti budují důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. a v souvislosti s ním i důvod zmatečnosti podle čís. 5 tohoto § na tom, že prý listek vystavený P-em K-ovi byl objektivně nezpůsobilým pro-

středkem k uvedení pojišťovny v omyl, sluší předně připomenouti, že při posouzení způsobilosti použitých prostředků nutno vycházeti z celého zjištěného jednání hlavního pachatele obžalovaného Ferdinanda K-a, takže zmateční stížnosti, pokud vyzdvihují jen význam té okolnosti, že K. nepoužil listku vydaného mu P-em, nepřihlédajíc k celému zjištěnému jednání K-ovu, nejsou provedeny po zákonu. Ono jednání se podle zjištěného stavu skutkového neomezilo na to, že si Ferdinand K. od spoluobžalovaného Josefa P-a jen vyžádal listek o koupi mlýnských výrobků, nýbrž záleželo v tom, že tento obžalovaný hned při četnickém vyšetřování vzniku požáru tvrdil, že mu ve skladišti shořelo mouky, otrub a ječmene za 35.000 Kč; že hned v den požáru jednal se spoluobžalovaným Josefem P-em o vydání stvrzenky o koupi meliva a dostal od něho stvrzenku datovanou dnem před požárem na melivo za 14.460 Kč mimo daň z obratu; že dne 19. dubna 1928 komisi z pojišťovny, jež přijela vyšetřovati škodu, ji účtoval, předložil seznam věcí, jež mu shořely a prohlásil komisi, že jen od mlynáře P-a přivezl mlýnských výrobků za 21.000 Kč; že tuto částku při odběru meliva ihned zaplatil, dodací listek na toto množství meliva že mu shořel i se všemi jeho poznámkovými knihami a konečně že toto množství meliva mu přivezl jeho šofér Š. a že tam byli na dvakráte. Podle tohoto zjištění tedy K. komisi předstíral i dodání mlýnských výrobků od Josefa P-a před požárem. Když pak dokonce z vlastního odpovídání P-ova je zjištěno, že K. ho prosil, by objednávku napsal tak, jakoby ona mouka mu byla dodána den před požárem, že ho vyzýval, aby již před četnictvem udal, že mu ono množství mouky již dodal, a posléze že P. přinesl vyšetřující komisi na její dotaz, kdy a co K-ovi dodal, knihu stvrzenek, kde bylo pod čís. 19 uvedeno, že dne 11. dubna 1928 dodal K-ovi mouku a otruby v ceně 14.460 Kč, a že na další dotazy tvrdil, že zboží bylo odvezeno autem najednou nebo na dvakráte, jest vidno, že všechny vady vytýkané stížností P-ovou s hlediska § 281 čís. 5 tr. ř. zjištění, zda P-em K-ovi vydaný listek zněl na dodávku či pouhou objednávku zboží, jsou uplatňovány neprávem, nehledě k tomu, že je v oněch výtkách po většině nepřipustně brojeno proti volné úvaze důkazů nalézacím soudem. Ve zjištěném jednání obžalovaného Ferdinanda K-a bylo pak právem shledáno listivě předstírání; šlo tu o nepravdivé tvrzení čelící k oklamání pojišťovny o rozsahu škody, jehož nepravdivost nebylo lze bez důkladnějšího rozmyslu nebo pátrání ihned seznati, což jest právě známkou způsobilosti listivého předstírání; právě tím, že zmateční stížnost obžalovaného Ferdinanda K-a uvádí, že pojišťovna škodu pečlivě vyšetřuje, uznává sama nutnost bližšího pátrání, jež tu podle zjištění nalézacího soudu bylo skutečně četnictvem i komisí prováděno, neboť byly co nejbedlivěji hledány zbytky mlýnských výrobků a byly vyslýchány osoby, jež přicházely v úvahu pro vědomí o tvrzených zásobách, šofér Josef Š., spoluobžalovaný Josef P. a manželka K-ova. Z toho všeho je bezpochybně vidno, že tvrzení K-ovo o dodávce mlýnských výrobků nebylo absolutně nezpůsobilým k oklamání pojišťovny, což jedině by vylučovalo, by předstírání obžalovaného Ferdinanda K-a o rozsahu škody bylo považováno za listivé. Že nedošlo skutečně k uvedení pojišťovny v omyl, nevylučuje s hlediska absolutní nezpůsobilosti trestnost K-ova činu,

ano se tak nestalo proto, že k uvedení v omyl vůbec nemohlo dojíti, nýbrž právě jen na základě provedeného šetření a pátrání vyšetřující komise. Pokud tedy zmateční stížnosti popírají způsobilost použitých prostředků ve vztahu na celkový zjištěný skutkový stav, jsou s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. bezdůvodné.

Pro vinu obžalovaného Josefa P-a jest bezvýznamným, zda obžalovaný Ferdinand K. použil stvrzenky, kterou mu obžalovaný Josef P. vydal. Nemíř odsouzen pro spolupachatelství, při čemž by šlo o činnost jednotnou, nejvýše mezi několika pachatelů rozdělenou, ale přímo za určitým zločinným cílem u všech směřující, kterou by ovšem v její celistvosti bylo jednotně u všech zjistiti. Jde tu o spoluvinu podle § 5 tr. zák.; ani ta není však vyčerpána materiálním pomocnictvím, které by zakládalo vydání stvrzenky, již bylo pachatelem potom skutečně použito jako prostředku ke spáchání trestného činu. V tomto případě vina Josefa P. jako intelektuelního pomocníka spočívá podle bezvadných skutkových zjištění v tom, že sjednal s Ferdinandem K-em stvrzení nepravdy, že mu před požárem dodal mlýnských výrobků za 14.460 Kč za tím účelem, by K. proti pojišťovně mohl tvrditi tuto nepravdu, by oklamal pojišťovnu o rozsahu škody; tím obžalovaný Josef P. přispěl k bezpečnému vykonání K-ova trestného činu, že tento mohl škodu pojišťovně proti pravdě předstíratí nejméně v rozsahu s P-em smluveném v přesvědčení, že mu Josef P. tuto nepravdu při vyšetřování potvrdí, zvláště když mu na to vystavil i stvrzenku. Lze připustiti, že pouhé vyžádání si stvrzenky K-em u Josefa P-a bylo u obou obžalovaných jen beztrestným přípravným jednáním v poměru k pojišťovně, proti níž listivé předstírání a uvádění v omyl nijak se v tomto období ještě neprojevovalo. Jakmile však obžalovaný Ferdinand K., považuje vydáním stvrzenky za umožněné, by se na osvědčení rozsahu škody dovolal toho, že mu Josef P. dodal větší množství mlýnských výrobků, nepravdivě předstíral rozsah škody za účelem uvedení pojišťovny v omyl a na osvědčení svého tvrzení se dovolával dodávky meliva od P., vystoupila předchozí jeho přípravná činnost z období přípravného jednání do období provádění samého činu trestného, a důsledně naplnila se i v předchozím činu obžalovaného Josefa P-a skutková podstata spoluviny (intelektuelní pomoci); neboť předchozím jeho smluvením se o stvrzení dodávky mlýnských výrobků byl obžalovaný K. v rozhodnutí k spáchání svého trestného činu utvrzen a posílen. Podmínkou trestnosti spoluvinníka jest právě, by činnost spoluvinníka a pachatele, byť se na venek rozdílně projevují a tedy i v rozdílných činech jsou zjištěny, byly v této příčinné spojitosti mezi sebou; tato by musila, by spoluvinník byl beztrestným, býti přerušena nejpozději do toho období, ve kterém se již projevila trestní činnost hlavního pachatele; k přerušení musilo by dojíti takovým činem samého spoluvinníka, kterým by byl znemožněn anebo bezúčinným způsobem jakýkoliv vliv, jež měla předchozí činnost intelektuelního pomocníka na rozhodnutí hlavního pachatele ke spáchání trestného činu. To však netvrdí ani zmateční stížnost P-ova, tím méně vyšlo v řízení na jevo, že před nepravdivým tvrzením K-ovým obžalovaný Josef P. něco podniknul, by znemožnil účinek své domluvy s Ferdinandem K-em na listivé jeho předstírání pojišťovně o rozsahu

škody. Pokud tedy zmateční stížnost P-ova, žádajíc zjištění jednotné činnosti obou obžalovaných, popírá příčinnou souvislost mezi zjištěnými jejich činy (nesprávně označujíc to i za vnitřní rozpor podle § 281 čis. 5 tr. ř., kdežto ve skutečnosti jde jen o důvod zmatečnosti podle čis. 9 a) téhož §), jest bezdůvodná. To, co obžalovaný P. udal vyšetřující komisi teprve potom, když již Ferdinand K. uplatnil u vyšetřující komise dodávku mlýnských výrobků od Josefa P-a, je, jak bude ještě později dovoděno, pro přičitatelnost činu bez právního významu. Jest ještě jen podotknouti, že to, co obžalovaný Josef P. sám udával vyšetřující komisi, nenaplněovalo by skutkovou podstatu pouhé spoluviny jako pomocníka, neboť tím samostatně uváděl vyšetřující komisi v omyl nepravdivými údaji o dodávce meliva K-ovi; tuto jeho činnost bylo by posuzovati jako pachatelství nebo spolupachatelství, což však vypadá z rámce přezkoumávání rozsudku, jenž za tuto činnost obžalovaného Josefa P-a neodsuzuje. Na spoluvinu, spočívající v předchozí jeho domluvě s K-em, uznáno však právem. Pokud se tedy obě zmateční stížnosti domáhají uznání beztrestnosti činů obžalovaných, sluší je zavrhnutí jednak jako ne po zákonu provedené, jednak jako bezdůvodné.

Obě zmateční stížnosti jsou však odůvodněné v námitkách o kvalifikaci činu obžalovaných za dokonáný zločin podvodu, po případě spoluviny na něm (§ 281 čis. 10 tr. ř.). Dokonán jest podvod tím, že listivým předstíráním pachatelovým, stavším se v úmyslu poškozovacím, byl někdo uveden v omyl, při čemž na skutečném způsobení škody nesejde. Stalo-li se však listivé předstírání sice s úmyslem poškozovacím, ale nedošlo-li k uvedení v omyl pro některou z příčin uvedených v § 8 tr. zák., zůstává čin pokusem. Ze skutkových zjištění napadeného rozsudku jest zřejmo, že v souzeném případě listivé předstírání obžalovaného Ferdinanda K-a o rozsahu škody způsobené shořením mlýnských výrobků nebylo úspěšné již ani u četnictva, zejména však ani u komise, již vyslala pojišťovna k vyšetření škody; neboť již četnictvo zjistilo, že podle udané výše škody na zásobách byl by musel obžalovaný míti před požárem 120—130 plných pytlů mlýnských výrobků a, poněvadž tyto neshoří, byl by musel celý tento náklad, který byl na podlaže ve skladišti, při proboření podlahy spadnouti do přístodůlku a tudíž také nějaké zbytky byly by musely býti na spáleništi, čehož tu však nebylo. Při vyšetřování škody komisí pojišťovny hned zjistil znalec Otakar K., že takové zásoby ani zdaleka shořeti nemohly, poněvadž ani při nebedlivějším hledání nenalezl zbytky, které by na místě byly musely zůstat; komise pátrala hned dále po udaném původu mlýnských výrobků a po jejich dopravě k obžalovanému K-ovi a zjistila pravý stav věci ihned při tomto pátrání, takže k likvidaci škody podle nepravdivých údajů obžalovaného vůbec nedošlo. Z toho jest zřejmo, že se obžalovanému K-ovi nepodařilo nepravdivými údaji uvésti pojišťovnu v omyl, nikoliv však proto, že od uvedení pojišťovny v omyl sám dobrovolně ustoupil anebo (jak již bylo dovozeno), že bylo jeho listivé předstírání prostředkem k uvedení v omyl absolutně nezpůsobilým, nýbrž proto, že jeho údaje byly bedlivě přezkoumávány komisí a jedině tím nezávisle na vůli obžalovaného Ferdinanda K-a byl překažen zločinný výsledek jím zamýšlený. Trestný čin obžalovaného K-a zůstal tedy

nedokonán pro překážku odjinud v to přišlou a může proto jeho čin, jenž má ostatní znaky zločinu podvodu, listivé předstírání za účelem poškození pojišťovny o částku 200 i 2.000 Kč převyšující, býti kvalifikován jen za nedokonaný zločin podvodu podle §§ 8, 197, 200 a 203 tr. zák. I čin obžalovaného Josefa P-a jest kvalifikovatí důsledně jen za spoluvinu na nedokonaném zločinu podvodu podle §§ 5, 8, 197, 200 a 203 tr. zák. Při tom jest nutno zaujmouti stanovisko k námitkám, jimiž se jeho zmáteční stížnost domáhá beztrestnosti pro ustoupení od pokusu, jež ovšem bezpředmětně jsou uplatněny jako důvod zmátečnosti podle § 281 čis. 9 b) tr. ř., ježto nalézací soud, maje čin za dokonaný, neřešil otázku beztrestnosti pro dobrovolné ustoupení od pokusu. Vzhledem k odchylné kvalifikaci vyslovené zrušovacím soudem, lze však o nadhozené otázce hned rozhodnouti na základě skutečnosti v rozsudku nalézacího soudu zjištěných; z nich vychází, že obžalovaný Josef P. doznal čtenictví, že K-ovi žádné zásoby nedodal a po pravdě vyličil celý stav věci teprve tehdy, když se ve svých výpovědech zaplétal a byl na následky svého jednání upozorněn. Když totiž předložil stvrzenku o dodávce mouky a otrub K-ovi za 14.460 Kč, bylo při přepočítání zjevno, že jest v ceně početní chyba kolem 600 Kč, která by se při reálním obchodu nebyla vyskytla. Na dotaz uvedl P. nejprve, že si K. veškeré množství odvezl svým autem najednou. Ale když byl upozorněn, že by to najednou odvésti nemohl, tvrdil, že tam byl dvakráte, což ani v tomto případě nebylo možno, poněvadž by byl K. na svém malém autu nemohl odvésti takové množství přes 70 pytlů meliva. Podle těchto zjištění doznal obžalovaný P. pravdu teprve po přednesení oněch nepravd, při nichž se zaplétal do rozporů, a po upozornění na následky svého jednání; za tohoto stavu věci nelze mluvit o dobrovolném ustoupení, jež podle § 8 tr. zák. jest podmínkou beztrestnosti pokusu a možno takto vynucené sdělení pravého stavu věci přičísti obžalovanému P-ovi k dobru jen jako okolnost polehčující při výměře trestu. Bylo proto zmáteční stížnosti Ferdinanda K-a do výroku, jímž byl uznán vinným zločinem dokonaného podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák. a zmáteční stížnosti Josefa P-a do výroku, jímž byl odsouzen pro spoluvinu na zločinu dokonaného podvodu podle §§ 5, 197, 200, 203 tr. zák. vyhověti, napadený rozsudek v těchto výrociích (odstavce 1 a 2 rozsudkového výroku) zrušiti a stěžovatele uznati vinnými, a to K-a zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák. a P-a zločinem spoluviny na nedokonaném podvodu podle §§ 5, 8, 197, 200, 203 tr. zák.

Čís. 3423.

Porušení zákona (§ 33 tr. ř.), nebyl-li ke hlavnímu přelíčení předvolán soukromý účastník (§ 47 čis. 3 tr. ř.), a bylo-li užito jako důkazního prostředku spisů (presidiální zprávy soudu), které nebyly při hlavním přelíčení čteny (§ 258 odst. první tr. ř.).

Nikoli již znalost soudu, nýbrž všeobecná neb aspoň širokému okruhu osob žijících ve stejných životních poměrech společná, cestou

každému přístupnou dosažitelná znalost skutečnosti (t. zv. notorieta) sprostuje od zvláštního provádění důkazu.

(Rozh. ze dne 21. března 1929, Zm I 5/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmáteční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Postupem okresního soudu v Čes. Brodě v trestní věci proti Viktoru W-ovi pro přestupek podle § 1 zák. o útisku byl tím, že ke hlavnímu přelíčení nebyl obeslán soukromý účastník, porušen zákon v ustanovení § 47 čis. 3 tr. ř. a rozsudkem téhož soudu v téže věci ze dne 31. května 1928, pokud se rozsudek odvolává za účely důkazními na spisy, jež při hlavním přelíčení nebyly čteny, byl porušen zákon v ustanovení § 258 odst. první tr. ř.

D ů v o d y:

Soukromý účastník Dr. Rudolf T. podal u státního zastupitelství v Praze trestní oznámení na Viktora W-a, v němž uvádí, že podal proti Viktoru W-ovi dvě palmární žaloby o 7.759 Kč a o 10.074 Kč, že dne 4. prosince 1927 se W. dostavil k němu do advokátní kanceláře a prohlásil, že nevezme-li soukromý účastník obě žaloby zpět a nevzdá-li se svých palmárních nároků, W. na něho udá, že se o radovi vrch. zem. soudu Dr. C-ovi vyjádřil za příležitosti civilního sporu u zemského civilního soudu v Praze, že jest podplacen, a dále že na Dr. T-a udá, že se neuctivě vyjadřoval o některých soudcích v Čes. Brodě, a že to Dr. C-ovi a ostatním dotčeným soudcům přímo ohlásí. Státní zastupitelství v Praze po předběžném vyhledávání navrhlo potrestání Viktora W-a pro přestupek podle § 1. zák. o útisku ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 sb. z. a n. a rozsudkem okresního soudu v Čes. Brodě ze dne 31. května 1928 byl Viktor W. podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby sprostěn. Rozsudek ten, nebyv napaden, vešel v moc práva. V odůvodnění rozsudku se uvádí, že soud neval za prokázané okolnosti potvrzené svědkem Dr. T-em, (jenž vypovídal ve smyslu trestního oznámení) a to pro nevěrohodnost jeho známou soudu z přečetných dozorcích stížností na tamější soud, ve kterých uváděl nepravdivé okolnosti, jak to prokazuje zpráva téhož soudu ze dne 5. února 1927, jež prohlašuje za nesmysl tvrzení jeho (Dr. T-a) ve stížnosti k zemskému soudu civilnímu, že sebemenší bagatelní řízení vyžaduje ztráty téměř celého dopoledne a že se spory projednávají s několikahodinovým zpožděním, a jež o Dr. T-ovi uvádí, že jest patrně dědičně zatížen, čemuž také odpovídá obsah letáku obviněným založeného. Také udáním svědků Heleny T-ové, manželky Dr. T-a a Dr. Emila Ř-y, jeho koncipienta, soud neuvěřil, nepokládáje jich údaje za bezvadné pro jich poměr k Dr. T-ovi, pod jehož vlivem se nepochybně jejich svědecké výpovědi staly.

Provedenému řízení jest vytknouti, že ke hlavnímu přelíčení nebyl předvolán soukromý účastník Dr. T., ač se v trestním oznámení i při svém svědeckém výsledku připojil k trestnímu řízení jako soukromý

účastník. Tím bylo porušeno ustanovení § 47 čis. 3 tr. ř. Rozsudek sám pak zřejmě porušuje zákon v ustanovení § 258 odst. první tr. ř., podle něhož lze užití spisů jako prostředků důkazních jen potud, pokud byly u hlavního přelíčení čteny. Rozsudek používá jako důkazu zprávy okresního soudu v Čes. Brodě ze dne 5. února 1927, která nejen že podle protokolu o hlavním přelíčení při hlavním přelíčení nebyla čtena, nýbrž vůbec ani ke spisům této trestní věci nebyla připojena. Chtěl-li soud opřítí rozsudek o tuto zprávu, bylo jeho povinností provést při hlavním přelíčení důkaz opatřením a přečtením tohoto úředního spisu a povinností té jej nezbavovala tvrzená v rozsudku okolnost, že nevěrohodnost svědkova jest soudu známou, neboť nikoli již znalost soudu, nýbrž všeobecná neb aspoň širokému okruhu osob žijících ve stejných životních poměrech společná, cestou každému přístupnou dosažitelná znalost skutečnosti (t. zv. notorieta) sprostuje od zvláštního provádění důkazů. Tyto podmínky notoriety nejsou v souzeném případě po ruce, neboť, nehledíc ani k tomu, že nejde o skutečnost, nýbrž o úsudek (že nevěrohodnost svědkova jest soudu známa), není úředním, naopak jest to zpráva presidiální, zpráva úřadu administrativního, jež zpravidla ani všem soudcovským úředníkům téhož soudu není přístupna a jejíž použití k účelům důkazním v řízení soudním ať již trestním nebo civilním závisí od svolení nebo souhlasu dotyčné stolice správní, po případě i úřadu této stolici nadřazeného. Nebyl tedy ani z tohoto důvodu postup trestního soudce správný. Bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na zástítu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3424.

Uložení peněžitého trestu za předchozí nedostavení se svědkovo (§ 159 tr. ř.) jest trestním stíháním ve smyslu § 24 ústavní listiny; jest proto k němu třeba souhlasu příslušné sněmovny, jedná-li se o potrestání člena Národního shromáždění; jeho obeslání pod pohružkou peněžitým trestem souhlasu nevyžaduje.

(Rozh. ze dne 21. března 1929, Zm I 19/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na zástítu zákona právem: Usnesením vyšetřujícího soudce ze dne 16. listopadu 1928, pokud členu poslanecké sněmovny Národního shromáždění Josefu S-ovi uložilo podle § 159 tr. ř. peněžítý trest 100 Kč, prohlásivši jej za propadlý, aniž k tomu byl vyžádán souhlas příslušné sněmovny, byl porušen zákon v ustanovení § 24 úst. list. Československé republiky. Usnesení to se zrušuje.

Důvody.

Podle spisů zemského trestního soudu v Praze byl v trestní věci Komunistické strany Československa proti Jar. K-ovi, odpovědnému

redaktoru »P. L.« pro přečin proti bezpečnosti cti vyšetřujícím soudcem obeslán člen poslanecké sněmovny Národního shromáždění Josef S. k svědeckému výslechu o tvrzení obviněného, že komunistická strana povolala poslance K-a do parlamentu, když jeho činy byly již dostatečně známy. Svědek byl obeslán na 18. září 1928, avšak k výslechu se nedostavil. Byl obeslán znovu na 29. září, a, když se ani tentokrát nedostavil a doručení obsílky zpátečním lístkem bylo prokázáno, byl znovu obeslán pod pokutou 100 Kč a pohružkou předvedení na 11. října 1928. Obsílka byla mu znovu podle zpátečního lístku doručena, avšak svědek se zase nedostavil, omluvil se však podle záznamu ve spisech prací v parlamentě. Byl tudíž znovu obeslán na 29. října. Nedostavil se zase, a byl, poněvadž doručení obsílky bylo řádně prokázáno, obeslán znovu na 13. listopad, opět pod pokutou 100 Kč a pohružkou předvedení. Poněvadž svědek se zase nedostavil a doručení obsílky bylo prokázáno, usnesl se vyšetřující soudce dne 16. listopadu 1928, že pokuta 100 Kč propadá a nařídil, by byl vydán poplatkový lístek na 100 Kč ve prospěch podpůrného fondu trestanců věznice zemského trestního soudu v Praze. Zároveň nařídil, by svědek byl předveden na 23. listopad 1928. Došlo-li k předvedení, ze spisů patrně není. Avšak svědek byl dne 23. listopadu 1928 vyslechnut. S vymáháním pokuty bylo podle poukazu presidia zemského trestního soudu v Praze prozatím posečkáno.

Zmateční stížnost generální prokuratury na zástítu zákona do usnesení vyšetřujícího soudce ze dne 16. listopadu 1928, pokud jím členu poslanecké sněmovny Národního shromáždění Josefu S-ovi jako svědku uložil podle § 159 tr. ř. peněžítý trest 100 Kč, nevyžádav si souhlas příslušné sněmovny Národního shromáždění, je oprávněnou. Nutno především předeslati, že § 8 tr. ř. ukládá zásadně každému za povinnost, když k tomu bude vyzván, by se dostavil před trestní soud, a tato všeobecná zásada jest zvláště ještě zdůrazněna ohledně svědků v § 150 tr. ř., podle něhož každý, kdo jest za svědka obeslán, jest povinen obsílce vyhověti. Výjimku z této zásady stanoví zákon, nehledíc k výsadám, jež jsou přiznány osobám požívajícím exterritoriality, podle ustanovení § 154 tr. ř. jen ohledně osob, jimž nemoc nebo neduživost brání, by se dostavily k soudu, a jež proto mohou býti vyslechnuty ve svém bytě; není však zákonného ustanovení ani v trestním řádě, ani v jiném zákoně, jež by pro členy Národního shromáždění se zřetelem k této jejich funkci činilo výjimku z řečené povinnosti; i Ústavní listina republiky Československé přiznává jim v § 26 jen právo odepřítí za určitých tam uvedených podmínek svědectví o věcech, které jim byly svěřeny jako členům Národního shromáždění, nesprostuje je však povinnosti, dostaviti se k soudu na svědeckou obsílku. V tomto směru jsou tedy i členové Národního shromáždění postaveni úplně na roveň každému jinému obyvateli republiky. Zákon se však nespokojuje s pouhým všeobecným ustanovením povinnosti každého občana dostaviti se k soudu na svědeckou obsílku, nýbrž poskytuje soudu v § 159 tr. ř. prostředky, jimiž plnění této povinnosti může býti vynuceno na neposlušném svědku; dovoluje a předpisuje zejména, by svědek, který nevyhověl obsílce, byl znovu obeslán pod pohružkou trestem peněžitým

až do 200 Kč pro případ, že by se nedostavil, a aby, nedostaví-li se svědek přes to, neomluviv se platně, byl mu tento peněžitý trest vyšetřujícím soudcem uložen. I toto opatření připouští trestní řád zásadně proti každému, nemaje ustanovení, jež by bránilo jeho použití proti určitým osobám, a nebylo by proto podle předpisů trestního řádu překážky, by tohoto opatření nebylo použito i proti členům Národního shromáždění. Za to však vyplývá taková výjimka z immunity ochrany, již požívají členové Národního shromáždění na základě Ústavní listiny Československé republiky a jež podle § 24 úst. list. záleží v tom, že k jakémukoliv trestnímu nebo kárnému stíhání člena Národního shromáždění pro jiné činy neb opomenutí než ty, které jsou uvedeny v § 23 (hlasování ve sněmovně nebo ve sněmovních výborech a výroky, učiněné tam při výkonu mandátu), jest třeba souhlasu příslušné sněmovny, a odepře-li sněmovna souhlas, je stíhání navždy vyloučeno. Z tohoto ustanovení plyne, že jest proti členu Národního shromáždění třeba souhlasu příslušné sněmovny v každém případě, kde jakýkoliv veřejný úřad v jakémkoliv své zákonné působnosti zamýšlí učiniti proti členu Národního shromáždění opatření, které podle své povahy má za účel postihnouti ho trestem za jiné činy neb opomenutí, než jsou v § 23 úst. listiny uvedeny. Zákon nevyznačuje, že mu jde jen o ochranu před stíháním za činy neb opomenutí vyznačené v trestních zákonech jakéhokoliv druhu a v zákonech kárných; tím, že chrání před jakýmkoliv trestním nebo kárným stíháním za činy neb opomenutí, má zřejmě na zřeteli jakákoliv úřední opatření, jež mají postihnouti nějakou újmu jakožto trestem člena Národního shromáždění za jakéhokoliv činy neb opomenutí, jež jsou ohroženy trestní sankcí. Vždyť § 24 úst. listiny mluví všeobecně o činech a opomenutích a o trestním nebo kárném stíhání za ně, neomezuje to, jak činily to dřívější rakouské ústavní předpisy, na soudní stíhání, jímž ovšem v souhlase s §§ 1 a 2 tr. ř. mohlo se rozuměti právě jen trestní stíhání podle předpisů trestního řádu, tudíž pro takové činy, které byly k souzení přikázány soudům, tudíž trestné činy kat' exochén.

Jakýmkoli trestním stíháním pro čin neb opomenutí, jak se vyjadřuje § 24 ústavní listiny, je bezpochybně uložení každé újmy, jež má postihnouti přestupníka za to, že něco učinil neb opomenul proti předpisu zákona, co jest ohroženo trestem. Nelze proto vylučovati z toho ani peněžitě tresty za pořádková provinění podle předpisů trestního řádu, neboť i tu jde o takovou újmu, a postižení jí jest uložení trestu, tudíž trestním stíháním v onom širším významu, jež odpovídá použitému zákonnému označení »jakémukoliv«. Nelze přehlédnouti ani všeobecné ustanovení § 7 tr. ř., podle něhož i peněžitě tresty, uložené podle předpisů trestního řádu, mají se v případě nedobytnosti přeměnit v tresty vězení, dokonce dosti přísné, za 10 Kč 1 den. Mohl by tudíž takový peněžitý trest ve svých důsledcích postihnouti člena Národního shromáždění dokonce v nerušeném výkonu jeho mandátu a jest proto vhodno i u nich se zřetelem na široké znění Ústavní listiny vyloučiti ono nebezpečí, jež jest uznané důvodem immunity členů zákonodárných sborů, že by bez kontroly odůvodněnosti a závažnosti úředních zakročení proti jejich osobní svobodě mohli býti ve výkonu svých mandátů zkracováni v takových případech, kde před významem jejich zákonodárné funkce

ustupuje do pozadí případný menší zájem, spojený s oním úředním zakročением proti nim, ba dokonce, že by takové zakročení mohlo mítí ráz anebo aspoň buditi dojem úmyslného zbavování člena Národního shromáždění jeho zákonodárné funkce, kdyby příslušným zákonodárným sborem nemohlo býti kontrolováno. I tato možnost přeměny pořádkových peněžitých trestů v trest na svobodě nasvědčuje tedy úmyslu zákonodárce, by i uložení pořádkových trestů zahrnuto bylo pod pojem jakéhokoliv trestního stíhání, k němuž se vyžaduje souhlas příslušné sněmovny.

Jest tedy jen zkoumati, zda takového rázu jest i peněžitý trest uvedený v § 159 tr. ř., by byla správně rozřešena otázka, zda a pokud jest třeba souhlasu příslušné sněmovny k použití opatření, o něž tu jde. Zákon, upravuje zabezpečení svědkovi uložené povinnosti, by se k soudu dostavil, vychází z předpokladu, že každý dobrovolně splní tuto povinnost, a nečiní proto (vyjímaje naléhavé případy podle třetí věty § 159 tr. ř.) opatření k vynucení oné povinnosti svědkovy. Teprve, když se svědek nedostaví, dovoluje a předpisuje zákon, by bylo použito psychického nátlaku na svědka, a to mezi jiným pohrůzkou peněžitým trestem až do 200 Kč pro případ, že by se předvolaný zase bez omluvy nedostavil. Toto zákonem předepsané opatření má svědka donutiti, by se k soudu dostavil, a nemá tudíž prozatím jiného rázu než právě ráz donucovací. Jinak však má se věc, když se svědek přes toto nové obeslání zase bez omluvy k soudu nedostaví a když soudce důsledkem toho ukládá nedostavivšímu se svědku podle druhé věty § 159 tr. ř. peněžitý trest, jímž mu bylo před tím pohroženo pro případ, že by se nedostavil. Neboť při tomto opatření, jež zákon sám výslovně nazývá »trestem«, ustupuje donucovací účel již zcela do pozadí, když se od něho již nečiní závislým dostavení se svědkovo. Uložený peněžitý trest jest ve své podstatě skutečně trestem za svědkovu neposlušnost, již proti zákonu a soudu projevil tím, že nesplnil povinnost, kterou zákon a soud na něm požadoval. Již při pohrůžce tímto trestem jest samým doslovem zákona stanoven beze vší pochyby ráz tohoto opatření jako skutečného trestu za nedostavení se svědkovo, neboť zákon hrozí tímto trestem pro případ, že by se předvolaný nedostavil; trest ten má tedy vztah jedině k tomu, že svědek se již nedostavil a tím se provinil proti předpisu zákona a nařízení soudu a zasloužil tedy trest, kterým v zákoně jest sankcionováno toto provinění svědkovo. (Viz též Storch, »Řízení trestní«, II. str. 203). Z toho však vysvítá, že uložení peněžitého trestu za předchozí nedostavení se svědkovo jest trestním stíháním v onom širokém v § 24 úst. list. stanoveném významu, jak byl shora osvětlen, a že jest proto k němu třeba souhlasu příslušné sněmovny, jedná-li se o potrestání člena Národního shromáždění. Zbývá jen ještě otázka, zda souhlasu toho jest třeba již k obeslání člena Národního shromáždění pod pohrůzkou peněžitým trestem, či teprve při uložení trestu. Než vzhledem k tomu, že obeslání svědka pod pohrůzkou peněžitým trestem jest pouhým prostředkem donucovacím, pouhou pohrůzkou, že svědek, když předvolání znovu neuposlechl, bude stíhán pro tuto novou neposlušnost, že však není samo o sobě ještě trestním stíháním, ježto nikdo nemůže býti stíhán pro čin, jež dosud nespáchal, nelze o tom pochy-

bovati, že obeslání člena Národního shromáždění pod pohrůzkou peněžitého trestem nevyžaduje ještě souhlas příslušné sněmovny, jehož jest tedy třeba teprve při uložení trestu. Vyšetřující soudce v souzeném případě uložil peněžité trest 100 Kč členu poslanecké sněmovny Josefu S-ovi, nevyžádav si předem souhlasu poslanecké sněmovny; tím porušil zákon v ustanovení § 24 úst. list. Po formální stránce se jen podotýká, že propadnutí peněžitého trestu, jak naň uznal vyšetřující soudce, jest právě jeho »uložením« podle rčení, jehož používá § 159 tr. ř. Bylo proto o zmateční stížnosti generální prokuratury na zástitu zákona podle §§ 33 a 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3425.

Při odsouzení pro přečiny a přestupky možno odsouzeného vyhostiti jenom tenkrát, když to zákon výslovně ustanovuje.

Při odsouzení podle § 460 tr. zák. je nepřipustné vyhoštění odsouzeného (§ 249 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 21. března 1929, Zm II 67/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na zástitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Jablunkově ze dne 11. prosince 1928, pokud jím bylo uznáno na vedlejší trest vyhoštění, byl porušen zákon v ustanovení §§ 240, 249 a 250 tr. zák., výrok ten a v důsledku toho i opatření soudní na základě jeho učiněná se zrušují.

D ů v o d y:

Ze spisů okresního soudu v Jablunkově plyne tento děj: Dne 7. prosince 1928 byl na nádraží v Č. T. přistížen obžalovaný, narozený dne 19. září 1909 v Ž. v Polsku a příslušný do J. v Polsku, při tom, když cestujícím Janu Ch-ovi ukradl z kapsy tobolku se 180 Kč. Obžalovaný byl dodán do věznice okresního soudu v Jablunkově a byl při hlavním přelíčení, o němž pořizen záznam ze dne 11. prosince 1928, uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák. a odsouzen za to podle téhož § použitím § 266 tr. zák. do vězení na 8 dnů bezpodmínečně, při čemž také bylo vysloveno vyhoštění obžalovaného. Jak jest patrné z nařízení o výkonu trestu, odepýkal si obžalovaný trest dne 20. prosince 1928 a bylo nařízeno, by byl odevzdán okresnímu úřadu v Č. T. k vyhoštění. Podle zákona ze dne 9. dubna 1920, čís. 293 sb. z. a n. o ochraně osobní svobody, nesmí býti nikdo z určitého místa vyhoštěn, stejně tak z určitého území mimo případy, stanovené zvlášť zákonem. Poněvadž při odsouzení pro přečiny a přestupky možno odsouzeného vyhostiti jenom tenkrát, když to zákon výslovně ustanovuje (srov. rozhodnutí nejv. soudu č. 1794 sb. n. s.), jest zřejmo, že rozsudkem okresního soudu v Jablunkově byl porušen zákon v ustanoveních §§ 240, 249 a 250 tr. zák., neboť § 460 tr. zák. nepřipouští

vyhoštění odsouzeného. Bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na zástitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3426.

Ke skutkové podstatě zločinu násilného smilstva podle § 127 tr. zák. se nevyhledává, by pachatel soulož vykonal, stačí, že ji »předsevzal«; není třeba, by se pachatel dopustil násilí.

Nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud k hlavní otázce na zločin § 127 tr. zák. eventuální otázku na přestupek § 20 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n., ač vyšlo na jevo při hlavním přelíčení, že se obžalovaný nedopustil násilí.

Porušení předpisu chráněného zvláštní pohrůzkou zmatečnosti (§ 344 čís. 6 tr. ř.) nelze uplatňovati též se všeobecného hlediska § 344 čís. 5 tr. ř.

Nebyla-li obžaloba při hlavním přelíčení změněna, musí býti hlavní otázka podle § 318 tr. ř. přízpusobena jak co do okolností skutkových, tak i do zákonných známek trestného činu obžalobě, bez ohledu na to, nasvědčují-li výsledky přelíčení vůbec tomu, že tento žalobní skutek je trestným činem, za nějž jej pokládá obžaloba, či nikoliv.

Jde-li o trest na svobodě, při jehož vyměření bylo podle § 265 tr. ř. přihlíženo k trestu na svobodě, jenž uložen obžalovanému dřívějším právomocným nálezem, rozhoduje o délce trestu na svobodě ve smyslu § 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. úhrn obou trestů.

(Rozh. ze dne 22. března 1929, Zm II 470/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Brně ze dne 8. září 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem násilného smilstva podle § 127 tr. zák. Naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do téhož rozsudku, pokud jím byl odsouzenému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, zrušil napadený rozsudek nalézacího soudu ve výroku, jímž byl obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu a zároveň vyslovil, že trest jest nepodmíněný.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost obžalovaného napadá rozsudek porotního soudu číselně důvody zmatečnosti podle § 344 čís. 5 a 6 tr. ř. Zmatky tyto shledává v tom, že sborový soud porotní 1) nedal porotcům ohledně skutku, jehož se obžalovaný dopustil podle obžaloby dne 28. července 1927, hlavní otázku na zločin zprznění podle § 128 tr. zák., ač prý svědkyně Růžena T-ová při hlavním přelíčení dne 8. září 1928 udala na rozdíl od své dřívější nepřisežné výpovědi, že obžalovaný ji dne 28. července 1927 v pokoji hostince sice ohmatával a odkrýval, že však tehdy k souloží nedošlo, 2) opomenul dáti porotcům otázku na pře-

stupek podle § 20 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n. o potírání pohlavních nemocí, ač prý bylo za hlavního přelíčení patrné, že obžalovaný nemusil užiti proti Růženě T-ové násilí, by dosáhl soulože s ní, nýbrž naopak z toho, že Růžena T-ová dne 28. července 1927 nijak se nebránila, následujícího dne šla sama za obžalovaným, sedla si po souloži vedle něho, a strčila do přítomného nahého Františka B-e, vycházelo na jevo, že nemůže býti vůbec řeči o tom, že se obžalovaný dopustil na T-ové násilí. Těmito vývody, v nichž se stížnost vůbec nezmiňuje o tom, že sborový soud porotní nerozhodl o návrhu obžalovaného při hlavním přelíčení nebo že při něm návrh obžalovaného zamítl, provádí stížnost věcně jen důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 6 tr. ř., nikoli tedy též důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 5 tr. ř., jehož se číselně také dovolává. Tento zmatek nepřicházel by tu ostatně v úvahu ani tenkrát, kdyby — což podle protokolu o hlavním přelíčení v tomto směru jedině rozhodného (§ 271 tr. ř.) vůbec se nestalo — obžalovaný byl při hlavním přelíčení navrhl, by byly porotcům dány otázky svrchu pod 1)—2) uvedené, a kdyby sborový soud nebyl o tomto návrhu rozhodl nebo byl jej zamítl; neboť porušení předpisu chráněného zvláštní pohružkou zmatečnosti (na příklad § 344, čís. 6 tr. ř.) nelze uplatňovati též se všeobecného hlediska § 344 čís. 5 tr. ř.

Zmateční stížnost dovolává se však i zmatku podle § 344 čís. 6 tr. ř. neprávem. 1. Obžalovanému bylo v obžalovacím spise mezi jiným za vinu kladeno, že předsevzal dne 28. července 1927 v L. s Růženou T-ovou, dne 27. dubna 1914 narozenou, tedy s osobou ženskou, která nedokonala ještě 14. rok věku svého, soulož a že tím spáchal zločin násilného smilstva podle § 127 tr. zák. Poněvadž obžaloba nebyla v tomto směru veřejným obžalobcem změněna, musila býti hlavní otázka týkající se tohoto skutku podle § 318 tr. ř. přizpůsobena jak co do okolností skutkových, tak i co do zákonných známek trestného činu obžalobě, bez ohledu na to, zda nasvědčovaly výpověď svědkyně Růženy T-ové při hlavním přelíčení a jeho výsledky vůbec tomu, že tento žalobní skutek je trestným činem, za nějž jej pokládá obžaloba, či nikoli. Dal-li tedy sborový soud porotní v tomto směru porotcům hlavní otázku (1. hlavní otázku), jež se přimykala i co do skutkových okolností i co do právního posouzení úplně obžalobě, a zněla-li v důsledku toho na zločin násilného smilstva podle § 127 tr. zák. a nikoli na zločin zprznění podle § 128 tr. zák., postupoval přesně podle předpisu § 318 tr. ř. a nezatížil tudíž v tomto směru rozsudek zmatkem podle § 344, čís. 6 tr. ř. Ostatně se ke skutkové podstatě zločinu násilného smilstva podle § 127 tr. zák. nevyhledává, by pachatel soulož vykonal, nýbrž se jen vyžaduje, by soulož »předsevzal«; a svědkyně Růžena T-ová podle obsahu protokolu o hlavním přelíčení ze dne 8. září 1928 se neobmezila při něm na údaje, že obžalovaný ji dne 28. července 1927 v pokoji ohmatával a odkrýval, že však soulož s ní nevykonal, nýbrž mimo to potvrdila též skutečnosti nasvědčující tomu, že obžalovaný tenkrát »předsevzal« s ní soulož po rozumu § 127 tr. zák., t. j. že začal s ní souložit; neboť dosvědčila, že obžalovaný tenkrát lehnul si na ni snažil se vykonati s ní soulož, že však mu kladla odpor, takže se dostal svým pohlavním údem jen do přední části jejího přirození.

2. Touto výtka chce zmateční stížnost zřejmě vyjádřiti, že napadený rozsudek je stížen zmatkem podle § 344, čís. 6 tr. ř. proto, že sborový soud porotní nedal porotcům k hlavním otázkám (k 1. a 2. hlavní otázce) na zločin násilného smilstva podle § 127 tr. zák. eventuální otázky na onen přestupek. V tomto směru přicházel by zmatek podle § 344, čís. 6 tr. ř. v úvahu jen tenkrát, kdyby sborový soud porotní byl podle § 320, odst. první tr. ř. povinen dáti porotcům k oněm hlavním otázkám eventuální otázky na řečený přestupek, kdyby byly při hlavním přelíčení vyšly na jevo skutečnosti, podle nichž by, kdyby byly pravdivé, spadaly činy obžalovanému za vinu kladené, činy záležející v tom, že dne 28. a 29. července 1927 v L. předsevzal soulož s Růženou T-ovou, dne 27. dubna 1914 narozenou, tedy s osobou ženskou, jež nedokonala ještě 14. rok věku svého, nikoli pod ustanovení § 127 tr. zák., pod něž byly podřaděny obžalobou, nýbrž jen pod mírnější ustanovení § 20 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n., podle něhož se dopouští přestupku: 1. kdo způsobem, který je s to, by vzbudil pohoršení nebo urazil stud, vybízí nebo se nabízí ke smilstvu, a 2. kdo svádí ke smilstvu osobu nedosáhnoucí 16 let, předpokládajíc, že tyto činy nejsou podle obecných trestních zákonů přísněji trestné. Vyšlo-li, jak stížnost tvrdí, při hlavním přelíčení na jevo, že se obžalovaný nedopustil na Růženě T-ové násilí, nevyučovala tato skutečnost, že se obžalovaný dopustil skutky mu za vinu kladenými zločinu násilného smilstva podle § 127 tr. zák., ježto se ke skutkové podstatě tohoto zločinu nevyhledává, by se pachatel dopustil násilí, a nepoukazovala ani jinak k tomu, že skutky obžalovanému za vinu kladené spadají jen pod ustanovení § 20 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n. Poněvadž skutečnost stížností zdůrazňovaná nezavazovala sborový soud porotní k tomu, by dal porotcům eventuální otázky na přestupek podle § 20 onoho zákona, nelze v tom, že opomenul dáti porotcům tyto eventuální otázky, spatřovati zmatečnost podle § 344, čís. 6 tr. ř. Bylo tudíž zmateční stížnost obžalovaného zavrhnouti jako dílem neprovedenou, dílem neodůvodněnou.

Naproti tomu nelze upříti oprávněnost zmateční stížnosti státního zastupitelství, napadající výrok rozsudku, jímž byl obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, důvodem zmatečnosti podle § 344, čís. 12 tr. ř. Podle § 1 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. o podmíněném odsouzení může soud odložit výkon trestu na svobodě nepřesahujícího dobu 1 roku. Jde-li o trest na svobodě, při jehož vyměření bylo podle § 265 tr. ř. přihlíženo k trestu na svobodě, jenž uložen obžalovanému dřívějším pravomocným nálezem, rozhoduje o délce trestu na svobodě ve smyslu § 1 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. úhrn obou trestů na svobodě; neboť trest, jenž byl vyměřen za použití § 265 tr. ř. a trest, k němuž bylo podle § 265 tr. ř. při výměře trestu přihlíženo, tvoří dohromady celkový trest uložený obžalovanému různými nálezy za trestné činy, jež měly zásadně tvořiti předmět téhož vyšetřování a odsouzení a za něj měl býti obžalovanému vyměřen trest podle zásad §§ 34, 35, 267 tr. zák. V souzeném případě byl obžalovanému napadeným rozsudkem vyměřen podle I. trestní sazby § 126 tr. zák. a použitím §§ 338 a 265 tr. ř. trest těžkého žaláře v trvání jednoho roku, zostřížený postem čtvrtletně. Trest, jenž byl obžalova-

němu uložen pravomocným rozsudkem okresního soudu v Břeclavi ze dne 30. ledna 1928, a k němuž sborový soud porotní při vyměření trestu podle § 265 tr. ř. právem přihlížel, záležel v tuhém vězení v trvání 24 hodin, zostřeném postem. Poněvadž úhrn obou těchto trestů na svobodě přesahoval dobu jednoho roku, nesměl sborový soud porotní povoliti obžalovanému podmíněný odklad trestu. Učiniv tak přes to, porušil tím zásadu § 1 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n., jež jest neodvislou od volného uvážení soucovského a již jest proto soudu vždy dbáti, a zatížil tím, vykročiv oním způsobem ze své trestní moci, rozsudek zmatkem podle § 344, čís. 12 tr. ř., stížností uplatňovaným. Bylo proto odůvodněné zmatečnou stížností státního zastupitelství vyhověti a napadený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, zrušiti a vysloviti, že trest jest nepodmíněný.

Čís. 3427.

Telegrafy (zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924).

Nedostatek povolení žádaného v § 24 čís. 1 zákona není odstraněn již pouhým ohlášením.

»Zařízením« jest i přístroj, který nefunguje a jež je třeba k zahájení provozu doplniti, některé jeho součástky vyměnit nebo jinak jej opravit.

Pojem »přechovávání« nevyžaduje jednání tajné (ukrývání), zasahuje veškeré případy, ve kterých jsou zařízení v dosahu faktické moci osoby fyzické nebo právnické, takže osoba ta může jich použití k zachycení odněkud vyslaných zpráv radiotelegrafních nebo radiotelefonních.

S hlediska pojmu »přechovávání« je lhostejno, za jakým účelem si ta která osoba onu možnost zjednala, jakým způsobem a po kterou dobu si ji zachovala, a zda se jí podařilo či nepodařilo, použitím zařízení dovršiti pouhou možnost ve skutečné zachycení zpráv.

K subjektivní skutkové podstatě přečinu § 24 čís. 1 zákona je třeba, by pachatel věděl, že jde o takové jednání a o takový předmět jednání toho, jaké má zákonný zákaz na zřeteli.

Přesvědčení pachatelovo, že povolení je třeba si opatřiti teprve po vyzkoušení aparátu, nevyvíňuje (§§ 3, 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 22. března 1929, Zm II 22/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížností obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 30. listopadu 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle § 24/1 zákona čís. 9/1924 sb. z. a n.

Důvody:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle čís. 10, správně čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř., namítá zmatečnou stížností, že souzený skutek není, nenaplnuje skutkovou podstatu přečinu, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými, činem (soudně) trestným, protože radiopřístroj nebyl pro vadnost v provozu, obžalovaní jej netajili a měli jej za účelem vyzkoušení u sebe jen dva dny, načež byl dodateli vrácen, a obžalovaní jednali bez jakéhokoliv zlého úmyslu, obzvláště též úmyslu, míti věc tu proti zakazu u sebe, jsouce přesvědčeni, že nejsou povinni ke hlášení radiopřístroje, dokud nefunguje a proto není v provozu. Námitka neobstojí ani, když se ponechá stranou, že se její skutkový podklad nekryje — jak vyžaduje zákonné provedení uplatňovaného důvodu zmatečnosti — přesně se skutkovým dějem, v rozsudku prvé stolice zjištěným. Podle § 24 čís. 1. zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 trestá se pro přečin, kdo bez povolení... přechovává radiotelegrafní a radiotelefonní zařízení. Nedostatek povolení žádaného zákonem nebyl by odstraněn již pouhým ohlášením; srovnej k tomu §§ 19, 20 zákona, i předpis § 18, podle něhož mohou býti zařízení toho druhu prodávána jen osobám, které se prokáží, že jim koncese byla již udělena. Zařízením rozumí zákon podle ustálené již judikatury (srov. obzvláště rozhodnutí č. 1834, 2318, 2474, 2546, 2777 a jiné) nejen úplné a bezvadné, k provozu způsobilé stanice, nýbrž i (různé) součástky stanic (viz i v tomto směru zejména § 18 zákona), takže byl nezáleželo na okolnosti rozsudkem nezjištěné, avšak stížností namítané, že radiopřístroj obžalovaných nefungoval a bylo k zahájení provozu třeba jej doplniti, některé jeho součástky vyměnit aneb jinak jej opravit. Jest též lhostejno, zda trestní zákon při vymezení skutkových podstat jiných trestných činů rozumí přechováváním tajné jednání, ukrývání (osob anebo věci) před vrchností, po případě před veškerým obecněstvem. Pro obor zákona čís. 9/1924 sb. z. a n. jest pojem přechovávání vymezen samým zákonem v § 3. odst. druhý v ten smysl, že jsou přechováváním všechny případy, kde osoba fyzická nebo právnická — připojené výjimky nepřicházejí v souzené trestní věci v úvahu — má u sebe zařízení radiotelegrafní a radiotelefonní. Tímto zákonným vymezením zasahuje pojem přechovávání veškeré případy, ve kterých jsou zařízení onoho druhu v dosahu faktické moci osoby fyzické nebo právnické, takže osoba ta může jich použití k zachycení odněkud vyslaných zpráv radiotelegrafních nebo radiotelefonních. Správnosti tohoto výkladu zákonných slov »má u sebe« nasvědčuje úvaha, že již pouhou faktickou možností dovědět se prostředkem oněch zařízení — byť po případě teprve po doplnění nebo po jiné opravě — zpráv rozšiřovaných neb i pro určitého příjemce vyslaných cestou radiotelegrafie nebo radiotelefonie, jest dotčen účel koncesionování také pouhého přechovávání způsobilých k tomu zařízení, totiž, by již ona možnost byla omezena na kruh osob, jež uznali povolání k tomu činitelé státní správy za dosti spolehlivé (viz § 6 čís. 3, § 7 a § 9 zákona). Má-li však zákazem přechovávání zařízení bez povolení býti čeleno již pouhé možnosti zneužívání radiotelegrafie (telefonie) osobami, jejichž spolehlivost

nebyla státní správou přezkoumána a udělením koncese uznána, jest — a proto se ani § 3 zákona ve směrech těch nevyslovuje — s hlediska pojmu přechovávání lhostejno, za jakým účelem si ta která osoba onu možnost zjednála, jakým způsobem a po kterou dobu si možnost tu zachovala, a zda se jí podařilo nebo nepodařilo, použitím zařízení dovršiti pouhou možnost ve skutečně zachycení telegrafních nebo telefonních zpráv. Proto není podřadění souzeného skutku pod ustanovení § 24 čís. 1. zákona čís. 9/1924 sb. z. a n. na závadu ani, že obžalovaný Vilém I. přivezl radiopřístroj ze S. O. do H. jako vánoční dárek spoluobžalovanému Františku I-ovi, ani že se zřízení (přijímací) stanice a postavení anteny v H. v domě, pokud se týče u domu Františka I-a nestalo tajně, nýbrž tak, že antena (ne-li i stanice) mohla býti kýmkoliv a kdykoliv spatřena, ani tím, že vyzkoušení stanice zůstalo bez výsledku, že se zařízení prokázalo nezpůsobitelným k provozu a že byl radiopřístroj z příčiny té po krátké době dvou dnů (podle rozsudku asi týdne) zase odmontován a zavezen zpět do S. O. k dodateli.

I pro přečin, kterým uznání stěžovatelé vinnými, platí povšechná zásada § 238 tr. zák., že jednání příčící se zákonu (zákonu) jest, prohláší-li je zákon takovým, přečinem anebo přestupkem, třebaže při něm nebylo ani zlého úmyslu, aniž nastala z něho škoda neb ublížení. Proto nezáleží na tom, že nebyl zjištěn zlý úmysl obžalovaných. Pro přečiny a přestupky nelze — až na výjimky, ve kterých plyne požadavek ten ze skutkové podstaty toho kterého z nich, jak jest příslušným ustanovením zákona vymezena — žádati ani úmyslnost zakázaného jednání; stačí zpravidla i pouhá, byť nevědomá nedbalost. Přes to jest ovšem k naplnění skutkové podstaty přečinu, o který jde, po stránce subjektivní třeba, by pachatel věděl, že jde o takové jednání a o takový předmět jednání toho, jaké má zákonný zákaz na zřeteli. Než vědomí to — rozsudkem zřejmě předpokládané — není stížností popřeno; patrně neběže stížnost v pochybnost ani, že obžalovaní věděli, že jde o telegrafní (telefonní) zařízení, ani že věděli, že každý z obžalovaných měl zařízení to u sebe; budiž jen k vývodům stížností, že dotčený přečin jest deliktem komisivním, podotčeno, že nejde o pouhé opomenutí ani v osobě obžalovaného Františka I-a, kdyžž rozsudek v reprodukci jeho výpovědi, kterou vzal soud zřejmě v celém rozsahu za pravdivou, uvádí, že postavili (t. j. oba obžalovaní), antenu a že radiostanice byla několik dnů v provozu, nehledě k tomu, že pozitivním jednáním Františka I-a bylo by i pouhé svolení jeho, by v domě jeho (bytu) byla radiostanice jeho synem zřízena. Přesvědčení obžalovaných — ostatně rozsudkem nezjištěné —, že hlášení, správně opatření si povolení je třeba teprve po vyzkoušení aparátu a zjištění (zjednání) řádné funkce jeho, nebylo by než neznalostí zákona, který zakazuje již i pouhé přechovávání, nikoli teprve použití a provoz takových zařízení bez povolení. Neznalost zákona však neomlouvá by, jelikož jde v onom místě jeho o předpis hmotného práva trestního, pachatele podle jasného předpisu § 233 (§ 3) tr. zák. a nesprostila by obžalované zodpovědnosti ani, kdyby měla — jak stížnost bez opory v rozsudku a ve spisech předpokládá, příčinu v tom, že dodatel — nešetřiv předpisu § 18 zákona čís. 9/1924

sb. z. a n., neupozornil obžalované, že nesmí míti radioaparát u sebe již před povolením úřadu. Stížnost prokázala se neodůvodněnou a byla proto zavržena.

Čís. 3428.

Subjektivní skutková podstata přečinu podle § 303 tr. zák. předpokládá, že pachatel věděl, že jde o obyčej neb o zařízení státem uznané církve, a že jeho úmysl směřoval k posmívání se nebo zlehčení tohoto obyčeje nebo zařízení.

(Rozh. ze dne 23. března 1929, Zm I 30/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v Čes. Budějovicích ze dne 17. prosince 1928, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem proti veřejnému pokoji a řádu podle § 303 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by znovu o ní jednal a rozhodl.

Důvody:

Stěžovatelka uplatňuje důvod zmátečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud namítá, že rozsudek neobsahuje po stránce subjektivní zjištění o tom, zda si stěžovatelka byla vědoma, že vyvěšení obrazu mistra Jana Husi v okně soukromého domu bylo náboženským úkonem, a zda stěžovatelka měla úmysl přivoditi zlehčení nebo posmívání se obyčejům a zařízením církve československé o uctívání mistra Jana Husa. Rozsudek zjišťuje jen, že nalézací soud nevěřil stěžovateli, že se posmívala špatně úpravě obrazu, ale nevyslovuje se vůbec o tom, zda stěžovatelka věděla, že uctívání památky mistra Jana Husa církví československou je kultem náboženským, že vyvěšení obrazu v domě soukromém souviselo s tímto kultem, t. j. kotvilo právě v příslušnosti k československé církvi a vztahovalo se na ni, a zda úmysl stěžovatelky směřoval ke zlehčení nebo posmívání se tomuto náboženskému kultu. Neboť, má-li stěžovatelka býti uznána vinnou přečinem podle § 303 tr. zák., musí co do subjektivní stránky býti dokázáno, že věděla, že jde o obyčej neb o zařízení státem uznané církve, a že její úmysl směřoval k posmívání se nebo zlehčení tohoto obyčeje nebo zařízení. Poněvadž rozsudek v tom směru nemá zjištění, otázka vědomí a úmyslu jsou skutkového rázu, které nalézací soud řeší na základě svého přesvědčení, získaného z volného uvažování výsledků průvodního řízení, a nelze se proto obejiti bez nařízení nového hlavního přelíčení, vyhověl Nejvyšší soud zmáteční stížnosti podle § 5 tr. nov. za souhlasu generálního prokurátora již v neveřejném zasedání, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by znovu o ní jednal a rozhodl, aniž bylo třeba zabývat se dalšími námitkami stěžovatelky s hlediska zmatku podle čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Čís. 3429.

Zavinění řidiče automobilu (§ 335, 337 tr. zák.), předjížděl-li cyklistu na křižovatce rychlostí vyšší než 6 km, aniž dbal možnosti, že cyklista právě na křižovatce změni směr jízdy.

Jde o spoluzavinění cyklisty, opomenul-li upozorniti povozy případně za ním jedoucí zvednutím ruky nebo jiným vhodným způsobem na úmysl odbočiti do postranní ulice.

Spoluzavinění poškozeného nevyvíňuje, leč že by úraz byl vyvolán jen jeho vlastním neodvratitelným a nepředvídatelným jednáním; k trestnému zavinění stačí, bylo-li jednání neb opomenutí pachatelovo jednou z podmínek trestného výsledku, který by nebyl nastal, kdyby si byl obžalovaný počínal jiným, správným způsobem.

Po subjektivní stránce stačí, neuvědomil-li si pachatel plně přes zjištěnou situaci i vydané předpisy neopatrnost svého jednání.

Pojem »zvláště nebezpečných okolností«; pokud sem nespadá okolnost, že k srážce došlo na křižovatce, sama o sobě.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1929, Zm I 456/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 8. června 1928, jimž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., potud, že zrušil napařený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle §§ 335, 337 tr. zák., v tomto výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 25. června 1927, přejížděje automobilem křižovatku Havlíčkovy třídy s ulicí Polepskou, pokud se týče s ulicí Dr. Rašina v K. tak rychle a neopatrně, že z toho vzešlo těžké poškození na těle Františku N-ovi, dopustil se činu a opomenutí, o němž již podle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může i podle předpisů zvláště vyhlášených a podle svého zaměstnání a povolání mohl seznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí.

D ů v o d y:

Rozsudek shledává zavinění obžalovaného v tom, že při jízdě ulicí Havlíčkovou v K. jel rychlostí nad 20 km, že nezmírnil rychlost a nejel rychlostí 6 km za hodinu, když se blížil známé jemu křižovatce ulice Havlíčkovy s ulicí Polepskou a Dr. Rašina, že předjížděje v místech těch cyklistu Františka N-a, kterého před sebou viděl jeti, neval v úvahu možnost, že cyklista na křižovatce zahne do ulice Polepské, a takto nedbalým svým chováním za zvláště nebezpečných okolností přivodil N-ovi těžké poškození na těle. Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku tomu důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 5, 9 písm. a) a 10 tr. ř. Formální zmatek podle § 281 čís. 4 tr. ř. vidí zmateční stížnost

v tom, že nalézacím soudem nebyl připuštěn návrh na provedení místního ohledání za příbrání všech svědků, ač prý důkazem tím by byl soud zjistil bezpečný podklad pro své rozhodnutí. Leč v tomto směru ještě stížnost bezdůvodná. Podle § 116 tr. ř. má být místní ohledání předsevzato, kdykoliv je toho potřebí k objasnění nějaké okolnosti pro vyšetřování závažné. Podle obsahu protokolu o hlavním přelíčení obhajoba, podávajíc tento důkazní návrh, vůbec nenaznačila, které okolnosti, rozhodně pro posouzení věci neb aspoň závažné, potřebují objasnění tímto průvodním návrhem. Prvý soud právem proto nemusil přihlížeti k návrhu tomu pro jeho neurčitost a povšechný doslov. Avšak přesnost prováděného důkazního řízení, kde soud měl podrobný situační nákres místa úrazu, a svědci vypovídali i na jeho základě, činila nabídnutý důkaz zbytečným. Nebyl proto obžalovaný jeho zamítnutím zkrácen ve svém právu na zákonnou obhajobu. Ve směru zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost rozsudku nejasnost, neúplnost, odpor vnitřní jakož i rozpor mezi jeho důvody a svědeckými protokoly. Než i tyto námitky jsou neodůvodněnými. Při různosti líčení okamžiku srážky, kde na jedné straně poškozený tvrdí, že byl předním kolem auta obžalovaného zachycen a povalen, na druhé straně někteří svědci v souhlase s obžalovaným udávají, že N. sám svým kolem vrazil do zadního kola auta, když ho auto předjíždělo a on právě chtěl zahnouti do boční ulice, usuzuje soud správně na základě zjištěných skutečností, že tato okolnost není rozhodnou. Soud shledává, i kdyby bylo pravdivým zodpovídání se obžalovaného, jeho zavinění v tom, že podle prokázaného stavu předjížděl cyklistu N-e na křižovatce rychlostí vyšší než 6 km, aniž dbal možnosti, že cyklista právě na křižovatce změni směr své jízdy. Nelze popřít, že i od osob pěších a od těch, které používají jiných dopravních prostředků, nutno považovati při zvýšeném uličním ruchu přesné dodržování všech bezpečnostních předpisů a opatrnosti. Leč nedbání této opatrnosti z jejich strany může sice opodstatniti i jejich vlastní spoluzavinění nehody, nezbavuje však ještě řidiče automobilů zodpovědnosti za úraz, který přivodil také svým jednáním neb opomenutím. K trestnému zavinění stačí, jak správně rozsudek uvádí, bylo-li jednání neb opomenutí obžalovaného jednou z podmínek trestního výsledku, který by nebyl nastal, kdyby obžalovaný si byl počínal jiným, správným způsobem. (Viz rozh. nejv. s. vid. sb. č. 3201/6, sbírka n. s. č. 332, 361, 3075). Zjištěno jest, že obžalovaný na křižovatce předjížděl cyklistu Františka N-e a že jel rychlostí vyšší než 6 km. Uvážil-li se, že podle výpovědi svědka Františka N-e jel on sám na kole rychleji než kůň v plném klusu, že obžalovaný podle vlastního doznání viděl cyklistu jeti před sebou, plyne z toho nepochybně, že N. byl by bez úrazu přešel křižovatku do ulice Polepské, kdyby byl obžalovaný ve smyslu §§ 45 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. zvolil takovou rychlost, by byl plně pánem rychlosti svého povozy, a od okamžiku, když spatřil N-e před sebou, počítal s možností jeho odbočení, a kdyby byl jel na křižovatce rychlostí stanovenou v § 46 min. nař. Ze místo nehody bylo skutečně na křižovatce, ve smyslu onoho ustanovení, soud správně zjistil a stížnost to nepopírá. V místech takových bedlivý řidič auta vždy musí vzíti v úvahu, že v poslední chvíli buď z bočních ulic vstoupí mu nějaká

překážka do směru jeho jízdy, nebo jiné vozidlo, projíždějící jeho směrem, v místech těch, směr změni, a bylo proto též povinností obžalovaného, by se podle toho zachoval. Když tudíž obžalovaný podle skutkového zjištění porušil povinnost, vyplývající z ustanovení §§ 45 a 46 onoho ministerského nařízení a toto porušení stalo se jednou z podmínek výsledku, byť nastalého i z více příčin, jest jeho jednání v příčinné souvislosti s tímto výsledkem a ručí za ně. Snaží-li se zmateční stížnost celou vinu přesunouti na poškozeného, bylo by lze s ní souhlasiti jen, kdyby podle skutkového zjištění bylo lze tvrditi, že úraz byl vyvolán jen jeho vlastním neodvratitelným a nepředvídatelným jednáním, kdyby bylo prokázáno a soudem zjištěno, že úraz byl by se musil státi za všech okolností, tedy i kdyby byl obžalovaný jel rychlostí 6 km nepřevyšující, byl úplným pánem rychlosti svého vozu a počítal též s odbočením cyklisty do ulice Polepské právě na křižovatce, kde ho předjížděl. Toho však v souzeném případě není a zmateční stížnost ani sama nepokouší se to tvrditi. Ovšem nesdílí zrušovací soud stanovisko nalézacího soudu, že obžalovaný jedine a výlučně má vinu na úraze, naopak má za to, že poškozený spoluzavinil svůj úraz značnou měrou sám tím, že opomenul upozorniti povozy případně za ním jedoucí ať již zvednutím ruky nebo jiným vhodným způsobem na svůj úmysl, odbočiti do postranní ulice. Vývody stížnosti, jimiž hodnotí se výpověď svědků N-a a S-a oproti výpovědi svědků R-e, L-a a T-a, jsou jen nepřipustným brojením proti volnému hodnocení průvodu nalézacím soudem. Že se rozsudek neobírá jednotlivými odchylkami v údajích obou skupin svědků a nehodnotí podrobně jednotlivá jich méně významná tvrzení, v tom za daného zjištění skutkového a za daného právního posouzení případu nelze shledávati neúplnost, případně nejasnost, jak se snaží zmateční stížnost dolíčiti. Rozsudek však ani nepomijí mlčením ony různé způsoby vylíčení okamžiku srážky, výslovně je uvádí, jednotlivé odchylky nejsou však podle vylíčeného stavu takovými rozhodnými skutečnostmi, by bylo třeba, jak zmateční stížnost míní, je zvláště zjišťovati a odůvodňovati, zda N. slyšel nebo mohl slyšeti houkačku obžalovaného, zda obžalovaný ho předjížděl na pravo podle předpisu, zda strážník S. k náзору o způsobu srážky dospěl bezvadným usuzováním a pod. Ani uplatňované nejasnosti rozsudku tu není, poněvadž jasné a logické odůvodnění rozsudku nenechává pochyby o tom, co rozsudek svým výrokem a odůvodněním míní vysloviti. Vnitřní odpor rozsudku, pokud se týče též rozpor mezi důvody rozsudku a spisy zmateční stížnost nedolíčuje po zákonu. Poněvadž pak po stránce objektivní jednání (opomenutí) obžalovaného jest bezvadně zjištěno a po subjektivní stránce stačí, že si obžalovaný plně neuvědomil přes zjištěnou situaci i vydané předpisy neopatrnost svého jednání, nelze rozsudku důvodně vytýkati nesprávné právní posouzení případu, pokud uznal čin obžalovaného vůbec trestným a to podle § 335 tr. zák.

Oprávněna je však zmateční stížnost, pokud s hlediska důvodu čís. 10 § 281 tr. ř. vytýká, že nalézací soud mylně podřadil trestný čin obžalovaného jako přečin § 337 tr. zák. Soud odůvodňuje tuto kvalifikaci tím, že se srážka stala na křižovatce a že z toho důvodu soud považuje rychlou jízdu obžalovaného (20—30 km za hodinu) za jízdu za

okolnosti zvláště nebezpečných. Jízda automobilem neděje se vždy za zvláště nebezpečných okolností a jest proto na soudě, by pečlivě zhodnotil celkovou situaci, dané poměry a zvláštní okolnosti při úraze se sběhší, a by podle toho v každém případě zvláště zkoumal a zjistil, zda nebezpečí dostoupilo stupně v §§ 337, 85 písm. c) tr. zák. předpokládaného. Podle zjištěného stavu věci tomu však tak nebylo v souzeném případě. Trestní zavinění obžalovaného záleží právě v tom, že nejel na křižovatce předepsanou rychlostí a že nevzal při tom v úvahu všechny okolnosti, které se při křižování cest, jak shora již uvedeno, přihoditi mohou. Jestliže pro křižovatky ono min. nař. z roku 1910 nařizuje zvláštní opatrnost co do rychlosti a řízení automobilu, vyplývá z toho jen, že uznává tím situaci takovou vůbec za nebezpečnou. Proto nelze však ještě tvrditi, že by tu byla sama sebou vždy zvláštní nebezpečnost. Podle názoru zrušovacího soudu nebylo toto nebezpečí v souzeném případě zvláště stupňováno, neboť srážka se stala o 7 hodině ranní, a rozsudek nezjišťuje, že v tuto dobu byl na oné křižovatce z jakéhokoli důvodu čilejší ruch. Neprávem dospěl tudíž nalézací soud k závěru, že se jednání, pokud se týče opomenutí, obžalovanému podle § 335 tr. zák. za vinu přičítané, stalo, a to jen proto, že šlo o křižovatku, za obzvláště nebezpečných okolností. Rozsudek, pokud jím byl trestný čin obžalovaného posouzen podle § 337 tr. zák. za přečin a nikoli toliko za přestupek podle § 335 tr. zák., jest právně mylným a podle čís. 10 § 281 tr. ř. zmatečným. Bylo proto v tomto směru vyhověti důvodné zmateční stížnosti, napadený rozsudek, pokud jde o kvalifikaci činu podle § 337 tr. zák., zrušiti a dále podle § 288 čís. 3 tr. ř. uznati ve věci samé, jak se stalo.

Čís. 3430.

»Uzavřeným místem« ve smyslu § 46 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. je celé území osady, aniž lze vyloučiti úsek, v němž není tak těsného seskupení budov jako v úsecích jiných; spadá sem jak začátek osady, tak i místo na jedné straně silnice domy zastavené, na druhé straně pak vroubené stromy.

Dávání výstražných znamení a nevykročení z mezí přípustné jízdy ještě nestačí (§ 335, 337 tr. zák.), nýbrž řidič automobilu musí rychlost jízdy podle okolností případu voliti tak, by mohl býti připraven na všechny možnosti (na možné náhlé objevení se překážky).

(Rozh. ze dne 3. dubna 1929, Zm I 729/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 24. září 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvě stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

S hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká stížnost, že nalézací soud stojí na nesprávném právním stanovisku, že se obžalovaný stal beztrestným, když jel v místě nehody v obci S. rychlostí 15 km, ježto tato obec není uzavřenou obcí. Stížnost poukazuje v té příčině na objektivní okolnosti, jež vyžadují obzvláštní pozornosti, uplatňujíc, že auto obžalovaného musilo přejeti železniční trať, křižovátku a vjelo do vesnice, kde po obou stranách jsou domky, jak vidno z plánu, že silnice se tam mírně zahýbá a že srážka se stala o 18. hodině, když byla již tma. Tyto okolnosti vzbuzují oprávněné pochybnosti o tom, zda směl obžalovaný jeti v místě nehody rychlostí 15 km. Je zřejmo, že závěr nalézacího soudu, že obžalovaný jel předepsanou rychlostí a nemá viny na smrti Jana Z., neobstojí, stane-li se vratkým jeho předpoklad, že si obžalovaný, jedá řečenou rychlostí, nepočínal nedbale. Uzavřeným místem ve smyslu § 46 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. je, jak důsledně zastává zrušovací soud, celé území osady, aniž lze vyloučiti úsek, v němž není tak těsného seskupení budov jako v úsecích jiných. Spadá sem proto jak začátek osady (čís. 2368 sb. n. s.), tak i místo na jedné straně silnice domy zastavené, na druhé straně pak vroubené stromy (čís. 3203 sb. n. s.). Podle § 46 onoho nař. nesmí v uzavřených místech rychlost jízdy býti větší než 15 km za hodinu. Zachování této maximální rychlosti jízdy není však samo o sobě způsobným sprostí trestní zodpovědnosti. Naopak sluší trvati na tom, že dávání výstražných znamení a nevykročení z mezí přípustné jízdy ještě nestačí, nýbrž že nutno rychlost jízdy podle okolností případu voliti tak, by řidič byl pánem své rychlosti a vozidlo po případě ihned zastavil, by bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována. Má proto řidič automobilu, hledě najmě ke zkušenostem nabytým při styku s automobilovým provozem, udržovati rychlost v takových mezích, by mohl býti připraven na všechny možnosti, tedy i na př. na možné náhlé objevení se překážky. Nalézací soud neobíral se však otázkou rychlosti s tohoto právního stanoviska, osvojiv si v tom směru posudek znalce, že obžalovaný mohl jeti na místě činu 15 km, ježto obec S. není uzavřenou, a nepřihlédnuv k oněm zvláštním okolnostem, jež nemohou vyvíňovati obžalovaného, že jel předepsanou rychlostí, nýbrž nabádaly přímo k zmírnění rychlosti. Důsledkem toho je osvobozující výrok vadný, poněvadž nalézací soud se svého mylného stanoviska po stránce objektivní posoudil nesprávně i otázku subjektivního zavinění.

S hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. uplatňuje právem stížnost, že rozsudek ponechává nedotčenou skutečnost, uvedenou svědkem Bedřichem J-em, že obžalovaný jel po té části silnice, která jest vyhrazena pro chodce, že tam také Z-a zasáhl v místech, kde silnice jest dosti široká, a kde se mohl Z-ovi vyhnouti. Nezabývá se, zkoumajíc otázku viny, též skutečností potvrzenou celou řadou svědků a trestním oznámením, že auto po srážce velkou rychlostí ujelo, ač jeho šofér — podle rozsudku obžalovaný — byl přítomnými vyzván, by zůstal státi. Rozsudek uvádí sice v podstatě správně, že o vině obžalovaného bylo by lze mluvit jen tehdy, kdyby si byl vědom neopatrnosti

svého činu (opomenutí), nebo kdyby si byl náležitě neuvědomil neopatrnosti svého jednání, neuváživ možnou kauzalitu svého jednání (opomenutí) pro škodný výsledek vůbec nebo ne dosti pečlivě; v důvodech pomíjí však rozsudek mlčením útěk obžalovaného po srážce, ačkoliv by v něm, zejména ve spojení se skutečností zjištěnou i rozsudkem, že totiž obžalovaný popírá i svoji přítomnost v místě srážky, bylo by lze spatřovati po případě zjev poukazující k tomu, že si obžalovaný své viny byl dobře vědom. Rovněž skutečnost svědkem Cyrilem B-ou potvrzená a soudem nedotčená, že obžalovaný hlásil po příjezdu do garáže, že mu spojka netáhne a že celou cestu z Ch. — tedy až po projetí S-em — jel velice špatně proto, že mu spojka klouzala, mohla by zejména při současném bedlivém hodnocení všech řečených skutečností nasvědčovati tomu, že obžalovaný v době povolení Jana Z-a neměl ještě onen znalcem předpokládaný defekt a mohl tedy se svým strojem vyvinouti značnou rychlost. Ježto rozsudek nepřihlíží k řadě závažných skutkových okolností, jež vyšly na jevo při hlavním přelíčení, a jichž náležité hodnocení by mohlo pozměniti předpoklady pro úsudek soudu o nevině obžalovaného, stávají se tím vratkými závěry soudu o opatrnosti počínání si obžalovaného. Pro doličené zmatky bylo zmateční stížností vyhověti, napadený rozsudek jako zmatečný zrušiti a odkázati věc podle § 288 čís. 1 a 3 tr. ř. na soud prvé stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

Čís. 3431.

Pro skutkovou podstatu zločinu podle §§ 5, 205 a) tr. zák. stačí, že se kdo aspoň v době domovní prohlídky při pátrání po ukrytých věcech dověděl o tom, že majitel věci v jeho bytě a s jeho vědomím uschovaných je v podezření, že je ukryl, aby aspoň částečně zmařil uspokojení svých věřitelů, přes to však věci nevydal a sdělení o nich četnictvu neučinil.

(Rozh. ze dne 3. dubna 1929, Zm I 744/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 19. listopadu 1928, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin spoluviny na zločinu podvodného úpadku podle §§ 5, 205 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku sprostujícím jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by jí v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zástupce, napadající osvobozující část rozsudku, vytýká právem neúplnost pro to, že nalézací soud uváděje výpověď obžalovaného Václava P-y, že veškeru vinu popřel a přiznal jenom, že ví, že jeho manželka nějaké zboží jejím bratrem Václavem B-ou poslané převzala, nevěděl a neuvážil i jeho doznání, že asi v únoru 1927 dal si Václav B. do jeho bytu do uschování šatstvo a prádo, které

bylo jeho vlastnictvím, a že ve svém bytě viděl balíky. Touž vadou jest stížen i další důvod nalézacího soudu pro osvobození obžalovaného, že slyšení svědci Bohumil K., Václav K. a Karel V. potvrdili, že obžalovaný nebyl při domovních prohlídkách, kdyžtž zvláště z výpovědi svědka Karla V-ého vychází, že podrobil před prvou domovní prohlídkou výslechu oba manžele P-ovy, obžalovaný pak sám doznal, že při první prohlídce byl, kterouž výpověď soud nalézací při svém zjištění hodnotit opomenul. Soudu nalézacímu bude tudíž po správném zjištění obsahu výpovědi obžalovaného a svědků uvážiti, zda a pokud vezme jimi za dokázáno, že obžalovaný věděl o tom a souhlasil s tím, že a proč jsou v jeho bytě uschovány věci Václavem B-ou tam dodané, jmenovitě zda věděl o tom v čase první prohlídky v jeho bytě provedené, dále pokud zvěděl o účelu této prohlídky a jak se k provedení pátrání četnictva po hledaných věcech choval. Okolnosti tyto mohou býti pro posouzení viny obžalovaného významné, neboť, zjistí-li se, že obžalovaný aspoň v čase domovní prohlídky po ukrytých věcech zvěděl o tom, že jeho švakr jest v podezření, že ukryl zboží ze svého obchodu proto, by takto aspoň částečně zmařil uspokojení svých věřitelů, přes to však věci v jeho bytě s jeho vědomím uschované nevydal ani o tom sdělení četnictvu neučinil, jest skutkový základ pro posouzení jeho viny ve směru zažalovaného zločinu podle §§ 5, 205 a) tr. zák. dán. Výtky zmáteční stížnosti státního zástupce s hlediska onoho nedostatku ve zjištěních nalézacího soudu jest tedy oprávněna. Pro doličený zmatek čís. 5 § 281 tr. ř. bylo zmáteční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek ve výroku osvobozujícím jako zmátečný zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl.

Čís. 3432.

Pro příslušnost soudu, v jehož obvodu obviněný bydlí nebo se zdržuje (§ 54 tr. ř., § 25 tr. por.) stačí, že se obviněný v obvodu tohoto soudu zdržuje občas (byl tam dvakrát přistižen a zodpovědně slyšen).

(Rozh. ze dne 4. dubna 1929, Nd I 104/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl spor o příslušnost mezi krajským soudem v Písku a krajským soudem v Bratislavě v trestní věci proti Alexandru L-ovi pro zločin podvodu (zpronevěry) takto: Příslušným je krajský soud v Bratislavě.

Důvody:

Nej mezi oběma soudy sporu o tom, že jde o trestní činy spáchané v cizině a že pro příslušnost krajského soudu v Písku místo spáchaného činu podle § 51 tr. ř., pokud se týče podle § 16 tr. p. — v úvahu nepřichází. Směrodatným je tedy ustanovení § 54 tr. ř., pokud se týče ustanovení § 25 tr. p., která souhlasně vyznívají v ten rozum, že v takovém případě je příslušným především soud, v jehož obvodu obviněný bydlí nebo se zdržuje. Jako soud bydliště nebo pobytu lze však vzíti v úvahu

jedině soud bratislavský; tento jest příslušným jako soud pobytu, byť i dočasně, neboť obviněný zdržuje se občas v Bratislavě, kde byl již také po dvakrát přistižen a jednou u policie a jednou u soudu zodpovědně v této věci slyšen, takže se tu dostal také do moci československého úřadu (§ 25 odst. 1 tr. p.). Bylo tedy rozhodnouti, jak se stalo. Tím se stává ev. návrh na delegaci bezpředmětným.

Čís. 3433.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. se po stránce subjektivní nevyhledává, by úmysl pachatelův směřoval přímo k přivedení některého z nebezpečství v § 85 b) tr. zák. uvedených; stačí po této stránce, když pachatel byl si toho vědom, že z určitého jednání může vzejíti některé z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. naznačených, a když přes toto vědomí jednání takové úmyslně předsevzal.

Pro pojem »zlomyslnosti« ve smyslu § 87 tr. zák. nestačí, že pachatel jednal z pouhé »svévole«, která sice předpokládá (stejně jako zlomyslnost) jednání úmyslné, avšak předsevzaté bez ohledu na možné následky, jen pro potěšení s ním spojené.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1929, Zm II 486/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti nez. obžalovaného Václava P-y a jeho otce Tomáše P-y do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 2. listopadu 1928, jímž byli obžalováni Václav P., František P. a Josef K. uznání vinnými prvijmenovaní zločinem veřejného násilí podle § 87 tr. zák., Josef K. přestupkem nedospělých podle § 269 a) (87) tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výrocih týkajících se obžalovaného Václava P-y, mimo to však, a to podle § 290, odst. první tr. ř., též ve výrocih týkajících se obžalovaných Františka P-a a Josefa K-a, a věc vrátil soudu prvé stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného a jeho otce napadá rozsudek soudu prvé stolice, pokud obžalovaný byl jím uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 87 tr. zák., a uplatňuje v tomto směru číselné důvody zmátečnosti podle § 281, čís. 5, 9 a) a 10 tr. ř. Dovolávajíc se zmatku podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. namítá, že rozsudek nezjišťuje náležitě subjektivní stránku zločinu obžalovanému za vinu kladeného; neboť zjišťuje prý sice, že tento obžalovaný byl si toho vědom, že z jeho jednání může vzejíti nebezpečí v § 87 tr. zák. předpokladané, t. j. některé z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. uvedených, nezjišťuje prý však, že tento obžalovaný zamýšlel takové nebezpečství přivoditi, ač prý se vyžaduje ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. po stránce subjektivní kromě uvedeného vědomí pachatelova též vůle pachatelova směřující k přivedení některého z nebezpečství v § 85 b) tr. zák. naznačených.

V tomto směru nelze stížnosti přiznati oprávnění. Podle stálé judikatury Nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího nevyhledává se ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. po stránce subjektivní, by úmysl pachatelův směřoval přímo k přivodění některého z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. uvedených; stačí po této stránce, když pachatel byl si toho vědom, že z určitého jednání může vzejít některé z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. naznačených, a když přes toto vědomí jednání takové úmyslně předsevzal. Tyto složky zlého úmyslu v § 87 tr. zák. předpokládaného jsou však, pokud jde o obžalovaného, v rozhodovacích důvodech rozsudku zjištěny. Tvrdí-li dále stížnost v této souvislosti, že jednáním obžalovaného nebylo přivoděno žádné nebezpečí, t. j. žádné z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. uvedených, neprovádí tím uplatňovaného zmatku podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. po zákonu; neboť nadržuje se skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotně-právního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného, ba jím vyloučeného (§ 288, odst. druhý čis. 3 tr. ř.). Namítá-li dále stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čis. 10 tr. ř., že skutková zjištění rozsudku by opodstatňovala nanejvýš odsouzení obžalovaného pro přestupek proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. zák., nelze jí rovněž přiznati oprávněnosti; neboť stížnost vychází i tu zřejmě z mylného předpokladu, že není zjištěn zlý úmysl, jehož je třeba ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák., protože není zjištěno, že vůle obžalovaného směřovala k přivodění některého z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. uvedených.

Ve vývodech po stránce formální vytýká stížnost rozsudku mezi jiným nejasnost a neúplnost po rozumu § 281, čis. 5 tr. ř., jež spatřuje v tom, že rozsudek nepřihlíží k tomu, že zodpovídání se všech obžalovaných, tedy též zodpovídání se stěžovatele, znělo v ten smysl, že obžalovaným ani nenapadlo, že by jejich jednání mohlo přivoditi nějaké neštěstí, a že stěžovatel, jenž podle sdělení školní správy vychodil školu s duševní úrovní žáka desetiletého, mimo to tvrdil, že obžalovaní nechali drát jimi přes silnici natažený viseti jen za tím účelem, by postrašili osoby v přibližujícím se automobilu sedící zdechlou kočkou, jež na drátě visela. Podle záznamu protokolu o hlavním přelíčení udali obžalovaní Václav P. a František P., jenž byl rovněž uznán vinným zločinem podle § 87 tr. zák., skutečně, že jim ani nenapadlo, že by drátem obžalovanými přes silnici nataženým mohlo býti přivoděno nějaké neštěstí, a podobně vyjádřil se podle téhož protokolu též obžalovaný Josef K., jenž byl uznán vinným přestupkem nedospělých podle § 269 a) tr. zák. (§ 87 tr. zák.), prohlásiv, že mu ani nenapadlo, že by oním drátem mohl býti někdo poškozen na těle. Tyto obžalovanými Václavem P-ou, Františkem P-em a Josefem K-em tvrzené skutečnosti jsou rozhodnými pro posouzení subjektivní stránky trestných činů těmto obžalovaným za vinu kladených, tedy též pro posouzení subjektivní stránky zločinu obžalovanému Václavu P-ovi za vinu daného, t. j. pro posouzení, zda tento obžalovaný skutečně věděl, že z jeho jednání může vzejít některé z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. uvedených, a zda přes to úmyslně jednání tu v úvahu přicházející předsevzal, to zejména též vzhledem k výše uvedenému sdělení školní správy. Bylo proto na nalézacím soudě, by

k tomu zodpovídání se řečených obžalovaných přihlížel a věc po této stránce v rozhodovacích důvodech náležitě probral. Ježto tak neučinil, nýbrž pominul ono zodpovídání se obžalovaných mlčením, trpí jeho rozsudek v tomto směru vadou neúplnosti stížností mu vytýkanou. Nejasným jest však rozsudek, ať již po stránce právní nebo skutkové v odůvodnění subjektivního předpokladu »zlomyslnosti«, ježto opětný poukaz důvodů na zodpovídání se obžalovaných, že »chtěli si učiniti zábavu«, že zastavení auta přivítali voláním »sláva«, že spatřovali ve věci »legraci« vzbuzuje alespoň pochybnosti, zda soud zjišťuje v rozsudku, že obžalovaní jednali ze zlomyslnosti, nezaměňuje »zlomyslnost« s pouhou »svévolí«, jež předpokládá rovněž jednání úmyslné, avšak předsevzaté bez ohledu na možné následky, jen pro potěšení s ním spojené, jež trestní zákon, jak zřejmě vyplývá z předpisů §§ 315 až 319 tr. zák., od jednání ze zlomyslnosti ve smyslu §§ 85, 87 tr. zák. zásadně rozlišuje. Jelikož je rozsudek podle toho v napadené části stížen zmatkem podle § 281 čis. 5 po případě čis. 9 a) tr. ř. stížností uplatňovaným a za daného stavu věci nelze se obejít bez nařízení nového hlavního přelíčení, takže Nejvyšší soud jako soud zrušovací nemůže ve věci samé rozhodnouti, bylo podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878, odůvodněné zmatečnou stížností za souhlasu generální prokuratury již při neveřejné poradě vyhověti a uznati, pokud jde o napadenou část rozsudku, právem, jak shora uvedeno, aniž bylo třeba obírat se dalšími výtkami stížností rozsudku s hlediska zmatku podle § 281, čis. 5 tr. ř. činěnými. Ježto pak důvod, na němž se zakládá toto opatření ve prospěch obžalovaného Václava P-y učiněné, je podle uvedeného též ku prospěchu spoluobžalovaným Františku P-ovi a Josefu K-ovi, bylo, ač tito obžalovaní zmatečnou stížností nepodali, podle předpisu § 290, odst. první tr. ř. postupovati v povinnosti úřední tak, jako kdyby dotčený důvod zmatečnosti byl uplatňován a v důsledku toho učiniti podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878 stejné opatření i ohledně Františka P-a a Josefa K-a.

Čís. 3434.

Starosta obce může býti vrchností ve smyslu § 187 tr. zák. i v případě zpronevěry, spáchané na úkor obce.

Nabyli-li starosta obce jako takový úřední vědomostí o některém z trestných činů v § 187 tr. zák. uvedených, spáchaném na úkor obce, nelze s hlediska § 187 tr. zák. rozlišovati, zda se dověděl o trestném činu a o jeho pachateli ve své vlastnosti jako správce obecního jmění či (aspoň též) jako vrchnost ve smyslu § 187 tr. zák.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1929, Zm I 197/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížností obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 17. ledna 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 181 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Uplatňujíc číselně zmatek podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. namítá stížnost, že rozsudek porušil zákon výrokem, že se zpronevěra stěžovateli za vinu kla-

dená nestala beztrestnou pro účinnou lítost podle §§ 187, 188 tr. zák. Starosta obce dověděl se prý sice o zpronevěře stěžovatelem spáchané již dne 13. srpna 1927, tedy před napravením škody stěžovatelem, jež nastalo dne 29. srpna 1927, avšak přes to měl prý nalézací soud uznati, že se zpronevěra stala beztrestnou pro účinnou lítost ve smyslu §§ 187, 188 tr. zák.; neboť starosta dověděl prý se dne 14. srpna 1927 o zpronevěře stěžovatelem spáchané nikoli jako vrchnost po rozumu § 187 tr. zák., nýbrž jen jako správce obecního jmění. Že tomu tak, plyne prý z toho, že starosta neučinil ihned trestní oznámení na stěžovatele, nýbrž jednal s ním o náhradě škody a podal trestní oznámení na něho (u státního zastupitelství v Táboře) teprve v říjnu 1927, když stěžovatel odmítl vzít zpět odvolání proti rozhodnutí disciplinární komise. Z těchto vývodů vysvítá, že stížnost zásadně nepopírá, že starosta může býti vrchností po rozumu § 187 tr. zák. i v případě, v němž jde o zpronevěru, spáchanou na úkor obce, — že starosta může býti i v takovém případě vrchností ve smyslu § 187 tr. zák., plyne ostatně nejen z §§ 24 a 84 tr. ř., nýbrž i z ustanovení čl. V., čís. 2 zák. ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák. a z ustanovení §§ 28, čís. 2 a 59 zák. ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. pro Čechy —, nýbrž že jen tvrdí, že v souzeném případě dověděl se starosta o zpronevěře stěžovatelů za vinu kladené výhradně jako správce obecního jmění, nikoli tedy jako vrchnost. Rozsudek uvádí v tomto směru v rozhodovacích důvodech, že starosta vykonává funkci dvojí, funkci správce obecního jmění a funkci orgánu bezpečnostního, funkci vrchnosti po rozumu § 187 tr. zák., vyslovuje pak právní názor, že s hlediska tohoto ustanovení zákona není přípustno rozlišovati mezi funkcí starosty obce jako správce obecního jmění a jeho funkcí jako orgánu bezpečnostního, ale zkoumá pak přece otázku, dověděl-li se starosta v souzeném případě o zpronevěře stěžovatelů za vinu kladené též ve své platnosti jako orgán bezpečnostní, tedy jako vrchnost po rozumu § 187 tr. zák. a dospívá při tom na základě svědecké výpovědi starosty Josefa P-y, jenž udal, že přijal dne 13. srpna 1927 hlášení městského finančního referenta Josefa E-a o zpronevěře stěžovatelem spáchané jako starosta města, k závěru, že starosta dověděl se tenkrát o zpronevěře stěžovatelů za vinu kladené též ve své vlastnosti jako orgán bezpečnostní, t. j. ve své platnosti jako vrchnost ve smyslu § 187 tr. zák.

Pro řešení otázky, zda se v osobě starostově dověděla o zpronevěrách obžalovaného vrchnost ve smyslu § 187 tr. zák., jest rozhodným zjištění napadeného rozsudku, že Josef P. přijal dne 13. srpna 1927 hlášení finančního referenta E. o zpronevěře obžalovaného jako starosta města. Je-li tomu tak, nutno přisvědčiti nalézacímu soudu, že v případě, v němž starosta jako takový nabytí úřední vědomosti o některém z trestných činů v § 187 tr. zák. uvedených, jenž byl spáchan na úkor obce, nelze s hlediska § 187 tr. zák. rozlišovati, zda se starosta dověděl o trestném činu a o jeho pachateli ve své vlastnosti jako správce obecního jmění, či (aspoň též) jako vrchnost ve smyslu § 187 tr. zák. Jdeť přece o jednu a tutéž osobu, kterou nelze rozdělití podle různých funkcí zákonem jí přikázaných, zvláště když se uváží, že je starostovou povinností, plynoucí z ustanovení § 24, 84, po případě i 86 tr. ř. a z před-

pisů čl. V čís. 2, 59 zákona ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. pro Čechy, by přiváděl majetkové delikty k potrestání, a že starosta jest po zákonu povinen jednati, jakmile jsou tu předpoklady pro úřední úkon jemu náležející. Podle toho, co uvedeno, nutno v souzeném případě pokládati starostu Josefa P-u za vrchnost ve smyslu § 187 tr. zák., a právem proto soud nalézací uznal, že zpronevěření stěžovatelem spáchané nestalo se beztrestným pro účinnou lítost podle § 187, 188 tr. zák., když se starosta jako takový, tudíž jako vrchnost dověděl o zpronevěře obžalovaného již dne 13. srpna 1927, podle zjištění rozsudku před náhradou škody a ovšem i před jednáním s obžalovaným o náhradě. Z toho plyne, že beztrestnost stěžovatelova pro účinnou lítost nebyla by tu nastala ani tenkrát, kdyby byl dodržel narovnání se starostou po dni 13. srpna 1927 uzavřené. Ostatně zjišťuje rozsudek, že toto narovnání nebylo stěžovatelem dodrženo. Posuzuje-li se věc s těchto správných hledisek právních, jsou nerozhodné okolnosti zdůrazňované zmateční stížností, že starosta obce neučinil ihned trestní oznámení na stěžovatele, nýbrž že s ním o náhradě škody vyjednával a že podal na něho oznámení teprve dne 26. října 1927, když stěžovatel odmítl ustoupiti od odvolání proti rozhodnutí disciplinární komise. Bez významu je též tvrzení stížnosti, že starosta obce byl si dobře vědom, že hlášení městského finančního referenta E-a o zpronevěře stěžovatelem spáchané bylo mu učiněno jen jako správci obecního jmění, nehledíc ani k tomu, že stížnost vychází tu ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného a neprovádí tím po zákonu hmotněprávní zmatek podle § 281 čís. 9 b) tr. ř. Posléze neprovádí stížnost onen zmatek náležitě, t. j. podle zásady § 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř. ani potud, pokud tvrdí, že obžaloba nepokládala v souzeném případě starostu za vrchnost ve smyslu § 187 tr. zák., nýbrž zaujímala stanovisko, že tu není účinné lítosti podle §§ 187, 188 tr. zák., proto, že stěžovatel nedodržel narovnání se starostou uzavřené; neboť stížnost neporovnává tu, jak by měla činiti při správném provádění hmotněprávního důvodu zmatečnosti, skutkový děj rozsudkem zjištěný se zákonem, nýbrž poukazuje prostě k odchýlnému právnímu posouzení věci veřejným obžalobcem.

Čís. 3435.

Krádež ve společnosti (§ 174 II a) tr. zák.) záleží v tom, že aspoň dva pachatelé vědomě spolupůsobí při činu, že jsou současně na místě činu přítomni, třebaš ne nepřetržitě od počátku do konce.

Nezáleží na tom, zda je činnost jednotlivých spoluzlodějů v podstatě spolupachatelstvím, či pomáháním; jest nerozhodno, zda ví jeden, co druhý bere.

Opravná stolice nemůže přihlížeti k ustanovením nového mírnějšího zákona (ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n.), byl-li rozsudek prvě stolice vynesena před účinností tohoto zákona.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1929, Zm I 592/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 9. července 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonané krádeže podle §§ 8, 171, 174 II a), 176 II a) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) a 10 — správně jen 10 — § 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že »vezme-li se za podklad výpověď Josefa V-a«, mohla by se činnost obžalovaného vztahovati jen na aktovku v ceně 40 Kč a obžalovaný měl býti správně uznán vinným jen přestupkem krádeže, nikoliv zločinem kvalifikovaným podle § 174 II a) a 176 II a) tr. zák. Poněvadž skutková zjištění soudu se v podstatě kryjí s tím, co vypověděl svědek V., namítá stížnost, že tato zjištění nestačí, by byla krádež obžalovaného kvalifikována jako zločinná z důvodů § 174 II a) a 176 II a) tr. zák. V tom jest však na omylu. Důvod zločinné kvalifikace krádeže spáchané ve společnosti spočívá v tom, že aspoň dva pachatelé vědomě spolupůsobí při činu, že jsou současně na místě činu přítomni, třeba ne nepřetržitě od počátku do konce. Důvodem této kvalifikace jest větší nebezpečnost záležející v tom, že jeden může spoléhati na druhého. Nezáleží proto na tom, zda je činnost jednotlivých spoluzlodějí v podstatě spolupachatelstvím, či pomáháním, právě tak jako jest nerozhodné, zda ví jeden, co druhý bere. V souzeném případě zjistil soud, že jeden z pachatelů, František M., v noci ohmatával kabát Josefa V-a, spícího na lavičce v sadech, jenž měl u sebe něco přes 100 Kč a hodinky v ceně asi 50 Kč, a že když se V. probudil a vyskočil, nabízel mu M. ihned ke koupi prstýnky (by pozornost V-ovu odvrátil) a že v téže chvíli druhý pachatel — stěžovatel Š. — bral z lavičky aktovku V-ovu v hodnotě 40 Kč, a že V., seznáv, že měl býti oběma muži okraden, začal křičeti o pomoc, v čemž mu oba pachatelé snažili se zabrániti tím, že ho tloukli, na zem porazili a ústa mu rukou zastírali. Z těchto zjištění jest zřejmo, že jsou splněny předpoklady zločinné kvalifikace krádeže, spáchané ve společnosti spoluzlodějí v onom smyslu. Z trestních lístků pak jde na jevo, že obžalovaný byl ne dvakrát, nýbrž sedmkrát trestán pro krádež — v šesti případech zločinnou, v jednom případě pro přestupek. Odpovídá tudíž odsouzení obžalovaného správnému použití zákona.

Podotýká se, že pro souzený případ nepřicházejí v úvahu předpisy zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., kterým se mění a doplňují trestní zákony a trestní řády, a zejména ustanovení § 1 tohoto zákona, jímž byly všeobecně zvýšeny peněžité částky rozhodné pro kvalifikaci trestného činu jako zločinu, přečinu nebo přestupku. Neboť onen zákon nabyl účinnosti 1. dubna 1929 (§ 22), napadený rozsudek byl vynesena dne 9. července 1928 a, jak zrušovací soud vyslovil a podrobně odůvodnil v rozhodnutí čís. 1626 sb. n. s., nemůže opravná stolice, přezkoumávajíc správnost rozsudku opravným prostředkem napadeného, přihlížeti k ustanovením nového mírnějšího zákona, byl-li rozsudek prvé stolice vynesena před účinností tohoto. Mírnějších předpisů nového zá-

kona lze v podobných případech použití jen, dojde-li následkem opravného prostředku s účinky kasatorními nebo k žádosti za obnovu trestního řízení k novému rozhodnutí ve věci samé, ať již stolicí opravnou nebo v první stolici. Zmateční stížnost není odůvodněna a bylo ji zavrhnouti.

Čís. 3436.

Ochrana známek (zákon ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák.).
Objektivní skutková podstata přečinu podle §§ 23, 25 zák. na ochranu známek jest dána i tehdy, jsou-li sice mezi chráněnou známkou a mezi pozastaveným označením zboží rozdíly, ale jen tak nepatrné nebo tak nezřetelné, že by je obyčejný kupitel zboží mohl seznati jen za zvláštní pozornosti.

»Obyčejným kupitelem« po rozumu § 25 zákona je, kdo chce sice koupiti podle známky, takže mu původ zboží, jež chce koupiti, není lhostejným, ale má o známce představu jen povšechnou, sprostředkovanou mu zpravidla upamatováním se na celkový výsledný dojem ze známky již seznané, nebo (řídčeji) vylíčením známky, jak mu bylo podáno osobou třetí. Měřítkem šálivé zaměnitelnosti dvojího označení zboží není ani kupitel pedantický, obzvláště pozorný, ani s druhé strany kupitel lhostejný, nedbalý.

Známku nelze rozkládati ve složky podstatné a vedlejší; i když při zjišťování celkového dojmu chráněné známky je vycházezi z veškerosti zapsané známky, mohou některé složky známky býti pro výsledný dojem v očích obyčejného kupitele zvláště rozhodné, na kterémžto celkovém dojmu jeho ze známky a z nabízeného zboží záleží, nikoli na shodách nebo rozdílech v jejich jednotlivostech.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1929, Zm I 531/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 2. dubna 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle §§ 23, 25 zákona ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák. a § 2 zákona ze dne 30. července 1895, čís. 108 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvé stolice, by jí znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost soukromé obžalobkyně dovolává se výslovně důvodů zmatečnosti podle čís. 2, 3, 4 a 5 § 281 tr. ř. V jejich vývodech, jimiž provádí posléze uvedený formální důvod zmatečnosti, jsou však zřetelným poukazem věcně uplatňovány také výtky hmotněprávní. Zmateční stížnost totiž v těchto svých vývodech doličuje mimo jiné také, že obžalovaným používaný způsob označování jeho zboží pro obchod je šálivé zaměnitelný se známkou soukromé obžalobkyně. Samo o sobě není takové doličování zákonu hovícím prováděním žádného z důvodů zmatečnosti a nedovozuje se jím zejména žádná z výtek spadajících pod čís.

5 § 281 tr. ř. Při tom nutno proti stanovisku zmateční stížnosti zdůrazniti, že výrok nalézacího soudu o tom, zda pozastavené označení zboží je šálivě zaměnitelné s chráněnou známkou, je o sobě výrokem skutkově zjišťovacím, nikoliv rozhodnutím právním, takže může být napadáno jen z formálních důvodů zmatečnosti. Ovšem jest výrok o zaměnitelnosti dvojího označení zboží podložen také určitým pojetím a rozřešením otázek právních, jež může býti vadné a jako takové může býti napadáno z důvodů hmotněprávních. Zmateční stížnosti jest přiznati, že, osobujíc si jinak jí nepřislušející řešení skutkové otázky, zda obojí označení zboží je šálivě zaměnitelné, vychází ze správného právního pojetí jednak představy obyčejného kupitele ve smyslu § 25 zákona o ochraně známek, jednak způsobu, jak jest postupovati při řešení oné skutkové otázky. Uvádějíc toto své právní východisko v protiklad ke způsobu, jakým si počínal soud nalézací, a dovozujíc, že na podkladě správného pojetí představy obyčejného kupitele a za právně správného postupu při porovnávání obojího označení zboží dojde se k jiným výsledkům, než ke kterým dospěl soud nalézací, uplatňuje zmateční stížnost věcně také hmotněprávní důvod zmatečnosti § 281 čís. 9 a) tr. ř. Důvodem tímto nutno se pak především obíratí, poněvadž, ukáže-li se, že jest rozsudek s právního hlediska neudržitelný a že je třeba nových zjištění skutkových, spočívajících na správném podkladě právním, pozbudou svého významu formální výtky činěné zjištěním dosavadním.

Objektivní skutková podstata přečinu § 23 zák. o ochr. známek jest tu podle § 25 zákona i tehdy, když jsou sice mezi chráněnou známkou a mezi pozastaveným označením zboží rozdíly, ale jen tak nepatrné nebo tak nezřetelné, že by je obyčejný kupitel zboží mohl seznati jen za zvláštní pozornosti. Podle souhlasné nauky i judikatury je obyčejným kupitelem po rozumu § 25 zákona kupitel dotyčného druhu zboží, jenž chce sice koupiti podle známky, takže mu původ zboží, jež chce koupiti, není lhostejným, ale má o známce představu jen povšechnou, sprostředkovanou mu zpravidla upamatováním se na celkový výsledný dojem ze známky již seznané, nebo — řidčeji — vylíčením známky, jak mu bylo podáno osobou třetí. Zákon má tedy na mysli kupitele, jenž, má-li si rozhodnouti otázku, zda zboží, jež se mu nabízí, jest zbožím, jež podle známky chce koupiti, jednak nemá po ruce ochranné známky, o níž jde, by s ní porovnal zboží nabízené (hledě i k okolnostem podpurným, k nimž náleží zejména ona část výpravy zboží, jež vypadá již z rámce samé známky), nýbrž odkázán je v té příčině na svou paměť, jak mu zachovala přirozeně více méně setřelý a vybledlý obraz celkového vzhledu, jednak nevynakládá ani při vnímání známky ochranné ani při vnímání znaků zboží nabízeného pozornost větší než průměrnou, obvyklou v kruzích pravidelných kupitelů dotyčného zboží. Není tedy měřítkem šálivé zaměnitelnosti dvojího označení zboží ani kupitel pedantický, obzvláště pozorný, ani s druhé strany kupitel lhostejný a vůbec nedbalý.

Na stanovisko takového obyčejného kupitele jest se proto též postaviti soudu, má-li posouditi a (skutkově) rozřešiti otázku o šálivosti a zaměnitelnosti pozastaveného označení zboží s chráněnou známkou. Zejména při známce kombinované a ne zcela jednoduché je soudu uvá-

žiti a posouditi, která ze složek známky je tak význačná, že jest o ní předpokládati, že je rozhodná pro celkový dojem známky v průměrné pozornosti kupitelově a že mu proto z něho utkví v paměti jakožto ona, jež v něm může vyvolati zdání totožnosti, setká-li se s ní na zboží nabízeném, jež pozoruje zase jen s dbalostí obvyklou, podezřením nezostřenou a podle dojmu celkového. Takto postupuje, neprohřeší se soud proti jinak správné zásadě, na niž naráží napadený rozsudek, že nesluší rozkládati známkou ve složky podstatné a vedlejší (Now. čís. 2997). Při zjišťování celkového dojmu známky chráněné je arcí vycházeti z veškerosti zapsané známky; ale tím není popřeno, že některé složky známky mohou býti pro výsledný dojem v očích obyčejného kupitele zvláště rozhodné (srovnej Abel: System des Markenrechtes, str. 189 a násl.), a právě na tomto celkovém dojmu obyčejného kupitele ze známky a z nabízeného zboží záleží, nikoli na shodách nebo na rozdílech v jejich jednotlivostech (srovnej Adler, System des Markenrechtes, str. 211). Nalézací soud si takto nepočínal. Nepředstavil si obyčejného kupitele s jeho jen průměrnou pozorností v době, kdy mu je rozhodnouti se pro koupi nebo odmítnutí nabízeného zboží, nedal si otázku, čeho takový kupitel mohl pravděpodobně použiti ke srovnání s nabízeným zbožím, an kupuje po paměti a podle výsledného dojmu ze známky kdysi seznané, nebo někým jiným mu vylíčené — nýbrž sledoval v podstatě týž postup, jako znalci: porovnával dopodrobna láhev pozastavenou s lahví, opatřenou chráněnou známkou, vyhledáváje pečlivě všechny shody a všechny rozdílnosti a takto získaný obraz o shodách a neshodách učinil podkladem zjišťovacího výroku o nezaměnitelnosti obojího označení. Jeho zjišťovací výrok nespočívá proto na správném pojetí obyčejného kupitele, ani nepřišel k místu právně správným postupem zjišťovacím a nemůže se proto státi ve smyslu § 288 čís. 3 tr. ř. podkladem posuzování a rozhodování o použití práva hmotného. Poukazoval-li obžalovaný obžalovaného při roku zrušovacím k tomu, že rozsudek na dvou místech odůvodnění ukazuje, že vytýkaná mu vada je jen zdánlivá a že v pravdě soud nalézací posoudil případ ze správného hlediska právního, nelze mu v tom přisvědčiti. Ze slov odůvodnění, že se nedá říci, že známky obžalovaným používané . . . . vyvolávají . . . . stejný účinek v obchodu jako známka soukromé obžalobkyně, — nelze usouditi, že obratem »v obchodu« nalézací soud chtěl vyjádřiti a vyjádřil vše to, o čem nejen jinak v rozsudku není slova, ale co je dokonce v rozporu s celým jeho myšlenkovým postupem. Právě-li pak na konec soud nalézací, že se úplně připojuje k posudku znalců, kteří ovšem svůj posudek zakončili slovy, že rozdíl obojího označení zboží musí napadnouti každému laikovi, není tím pro stanovisko obžalovaného získáno pranic, poněvadž právě znalci postupovali způsobem ze správného právního hlediska nepřipustným, takže i jejich posudek je bezcenný. Zjištění správně bezvadných tu tedy dosud není a proto nezbyvalo, než vyhověti zmateční stížnosti již z tohoto hlediska a uznati jak se stalo, aniž třeba pouštěti se do rozboru výtek činěných rozsudku po stránce formální. Soudu nalézacímu bude se při novém projednávání a rozhodování věci řídití předpisem § 293 tr. ř.

Probraná vadnost rozsudku není napravena tím, že soud nalézací v rozboru obojího označení zboží praví, že ve velké etiketě označení, používaného obžalovaným, silně vystupují do popředí ve velkých písmenech slova »Spezialität Rudolf D.-Teplitz-Schönau«, a že vzhledem k tomuto nápisu, který po názoru soudu nalézacího nemůže býti přehlédnut nikým, ani povrchním kupitelem nebo pozorovatelem, a jehož slova jsou tak nápadná, že nemožou býti zaměněna se slovy »Liquörfabrik vormals Gebrüder E., Gesellschaft m. b. H. Schönpriesen a./E.«, je vyloučena možnost oklamání jakož i úmysl klamati. Neboť nehledíc k tomu, že k předpokladu této míry rozlišnosti došel nalézací soud z výsledků podrobného porovnání obou lahví, tedy cestou, o níž bylo již doličeno, že není správná, byl by výrok ten právně bezvadným jen, kdyby byl podložen předchozím zjištěním, že právě tato označení obou podniků zboží vyrábějících jsou tím, co jednak obvyčejnému zákazníkovi podle známky kupujícímu utkví v paměti z výsledného dojmu zboží označeného ochranou známkou soukromé obžalobkyně, jednak ho především nebo obzvláště napadne na zboží pozastaveném. Takového zjištění bylo tím více třeba, že právě při posuzování významu firmy (jména) výrobce pro onen výsledný dojem ze známky, který si zpravidla obvyčejný kupitel ve své paměti přináší, dlužno uvážiti také to, že podnik i známka (§ 9 zák. o ochr. zn.) může přejíti na jinou firmu, že to kupitel může býti známo, a že zákon osvojuje si hledisko zákazníka kupujícího podle známky — nikoliv toho, kdo kupuje podle firmy nebo jména. Nemusí kupitel, jenž třebas na nabízeném mu zboží nemůže přehlédnouti firmu nebo jméno výrobce, býti známo, že zboží jím podle známky hledané není od této firmy. Jen tehda ovšem spadá pro obor §§ 23, 25 zákona o ochr. zn. obojí hledisko zhruba v jedno, když právě údaj firmy (jména) výrobce (obchodníka) je význačnou a v celkovém dojmu převládající složkou známky. Než o známce soukromé obžalobkyně (a s ní dlužno v mezích již opětovně vytýčených porovnávatí pozastavené označení zboží) rozsudek nezjišťuje, že tomu tak jest.

Čís. 3437.

Zpronevěra vyčerpává se v osobování si práva nakládati s věcí způsobem, jenž podle dohody pachatele se svěřitelem dovolen pachateli nebyl; stačí po stránce subjektivní úmyslné předsevzetí dispozice se svěřenou věcí, o níž pachatel ví, že jest výkonem práva, které si svěřitel vyhradil a na pachatele nepřevědl (práva vlastnického).

Zákonné ustanovení o trestnosti zpronevěry chrání věcná práva svěřitelova a přiči se mu samo o sobě již nezachování závazků pachatelových, jež odpovídají věcným právům svěřitelovým.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1929, Zm I 72/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku

ze dne 19. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák. :

Důvody:

Uplatňujíc důvod zmátečnosti podle § 281, čís. 9 písm. a) tr. ř. namítá sice zmáteční stížnost povšechně, že nejsou ve skutkovém ději, který vzal nalézací soud za prokázaný, skutečnosti, jichž třeba k naplnění skutkové podstaty zločinu zpronevěry, provádí však nároku toliko po stránce subjektivní a dovozuje, že stěžovatel nechtěl kompenzovat kolo zpronevěřiti, že neprodal kolo ze zlého úmyslu a že nebyly prokázány ani zistný úmysl, ani vědomí hmotné protiprávnosti přivlastnění si (přesněji prodeje) svěřeného mu kola. Prodávatel slíbil mu na jeho opětné požádání, že na nedoplatek kupní ceny ještě počká, stěžovatel chtěl mu zbytek kupní ceny co nejdříve zaplatiti, avšak nemohl tak učiniti, protože nastala v jeho obchodě veliká stagnace a stihly ho různé nehody, jimiž se dostal do kruté bídy, která ho nutila k prodeji kola, by uhájil živobytí. Námitka neobstojí. Zpronevěra, jejíž protiprávnost a trestnost má svůj důvod v oklamání důvěry svěřitelovy, že pachatel nezneužije neomezené faktické moci — propůjčené mu svěřováním úkonem — k výkonu práva, k němuž nebyl svěřitel zmocněn, vyčerpává se v osobování si práva nakládati s věcí způsobem, jenž mu podle dohody mezi ním a svěřitelem dovolen nebyl, takže jest i po stránce subjektivní pojem zpronevěry naplněn úmyslným osobováním si takového práva, úmyslným předsevzetím dispozice se svěřenou věcí, o níž pachatel ví, že jest výkonem práva, které si svěřitel vyhradil a na pachatele nepřevědl, na příklad práva vlastnického. Zákonné ustanovení o trestnosti zpronevěry chrání tudíž věcná práva svěřitelova a přiči se mu samo o sobě již nezachování závazků pachatelových, jež odpovídají věcným právům svěřitelovým. Proto nezáleží na tom, že se stěžovatel nechtěl vymknouti i z obligačního závazku k zaplacení zbytku kupní ceny a vymohl si pro nedoplatek u prodávatele další lhůty, a nelze vytýkatí napadenému rozsudku právní mylnost z toho důvodu, že uznal stěžovatele vinným, aniž zjistil, že jednal v úmyslu zistném anebo v úmyslu, způsobiti prodávateli (vlastníku) svěřeného kola škodu na majetku tím, že mu ani dodatečně nezaplatí, co mu byl z kupní ceny v době svémocného prodeje kola ještě dlužen. Rozhodným jest jen, zda si byl stěžovatel v době prodeje kola, který byl, jak uznává patrně i stížnost, úmyslným výkonem práva vlastnického, — vědomí hmotné protiprávnosti svého jednání. Vědomí to je však zjištěno větou rozhodovacích důvodů, že stěžovatel kolo, dosud úplně nezaplacené, zcizil dále, ač věděl, že je nemůže považovati za své vlastnictví v důsledku oné výhrady a že jde o věc svěřenou. Přesnějšího (podrobnějšího) zjištění obsahu vědomí stěžovatelova než tímto výrokem, který není stížností napaden formálními výtkami a při němž proto dlužno setrvatí, nebylo třeba. Stěžovatel se nikdy nehájil pochybnostmi o tom, že prodej kola je porušením vlastnického práva prodávatelova, a ani stížnost neuplatňuje, že stěžovatel byl oprávněn, pokud se týče pokládal se za oprávněna k prodeji přes onu výhradu, nýbrž namítá jen, že stěžovatel byl k pro-

deji donucen neutěšenými poměry výdělečnými a nehodami v rodině. Nátlak těchto okolností na vůli stěžovatelovu zprostil by však stěžovatele zodpovědnosti za protiprávní prodej kola jen, kdyby byl stupně předpokládaného ustanovením § 2 g) tr. zák. To má asi na zřeteli také stížnost, uvádí-li, že stěžovatel jednal z kruté bídy, by uhájil živobytí. Avšak skutkové předpoklady, z nichž odvozuje stížnost tuto námitku, nejsou vzaty z rozsudku, který příslušných zjištění vůbec neobsahuje, takže námitka není provedena po zákonu, a jsou dokonce podstatně širšího rozsahu než dotyčné údaje při hlavním přeličení, takže nepoukazují ani k důvodné výtce neúplnosti soudního výroku. Tyto údaje nemohly opodstatnit předpoklad neodolatelného donucení a nebyly tudíž povahy rozhodné po rozumu § 281 čis. 5 tr. ř., takže rozsudek není stížen ani formálním zmatkem neúplnosti, ač o obhajobě té při výroku o vině neuvazuje a přihlíží k ní jen při výroku o trestu, uváděje jako polehčující okolnost i chudobu stěžovatelovu.

Čís. 3438.

Pojem »veřejné listiny« (§ 199 d) tr. zák.); pro povahu protokolu jako veřejné listiny nezáleží na tom, že nebyl vyhotoven úřední osobou, ani, že nebylo připojeno obecní razítko.

Pokud protokol obecní stavební komise není veřejnou listinou a pokud jeho padělání nespadá pod ustanovení § 199 d), nýbrž § 201 a) tr. zák.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1929, Zm II 6/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 14. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199 d), 200 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil témuž soudu nalézacímu k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, která se číselně dovolává důvodů zmátečnosti podle čis. 5, 9 a) a 10 § 281 tr. ř., uplatňuje i oněmi vývody, jež jsou v ní označeny jako doličování důvodu zmatku podle čis. 9 a), vlastně též jen důvod zmátečnosti podle čis. 10 § 281 tr. ř., jak patrně již z toho, že se obojí vývody v podstatě spolu navzájem kryjí. Zásadně je zmáteční stížnost v právu především, pokud upírá povahu veřejné listiny protokolu obecní stavební komise b-ské, v jehož padělání stěžovatelem spatřuje rozsudek skutkovou podstatu zločinu nedokonaného podvodu, kvalifikovaného jím mimo jiné i podle § 199 d) tr. zák. Předmětem tohoto protokolu byla podle rozsudkového zjištění svojí vlastní podstatou ryze soukromoprávní úmluva, na níž se stěžovatel dohodl s Marií C-ovou v ten rozum, že stěžovatel, který při stavbě domu postavil jednak zeď štítovou, jednak zadní zeď ve dvoře částečně do sousedního

pozemku Marie C-ové, nemusí tyto zdi posunouti zpět do svého, ale že za to má C-ová právo stavěti na svém pozemku v budoucnosti svůj dům tak, že štítová zeď domu stěžovatelova bude oběma společná. Na žádost obou stran byl o této úmluvě sepsán místní obecní stavební komisí zápis, úmluva byla dne 2. prosince 1926 zapsána do knihy protokolů řečené komise. Stalo se tak podle výslovného zjištění rozsudkového za přítomnosti obou smluvních stran, z nichž Marie C-ová byla zastoupena svým manželem Josefem C-ou, za stavební komisi pak intervenovali její tři členové, Antonín R., Jarolím R. a Štěpán D., čímž nabytý řečený zápis podle názoru soudu rázu listiny veřejné vzhledem k tomu, že, jak se praví v rozsudkových důvodech, protokol sepsán byl před stavební komisí obce B., tedy osobami zákonem k tomu zvláště ustanovenými v oboru jejich působnosti. Veřejnou listinou jest podle § 292 c. ř. s. rozuměti listinu, vydanou v předepsané formě buď veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění neb osobou, požívající veřejné víry v oboru působnosti jí přikázaném. S hlediska tohoto výkladu nesejde tudíž na tom, že, jak zmáteční stížnost zvláště zdůrazňuje, protokol, o nějž jde, nepsala úřední osoba, nýbrž že jej i podle rozsudkového zjištění napsal sám stěžovatel, aniž dále na tom záleží, že na něm není obecní razítko. Zřejmě nejde tu o okolnosti, jež by samy o sobě byly s to odníti zápisu povahu listiny, vydané veřejným úřadem, ani zmáteční stížnost pak se nesnaží dokázati, že vyhotovení protokolu úřední osobou nebo připojení obecního razítka bylo nezbytnou formální náležitostí jeho povahy jako listiny veřejné. Ve směru posléze zmíněném stačí rozsudkové zjištění, podle něhož byl dotčený zápis pojat do protokolní knihy místní obecní komise stavební. Svým dalším tvrzením, že řečený protokol nebyl psán v přítomnosti členů stavební komise, kteří prý své podpisy k němu připojili teprve dodatečně, ocitá se však zmáteční stížnost v přímém, při uplatňování kteréhokoliv z důvodů zmátečnosti hmotněprávní podle § 288 čis. 3 tr. ř. nepřípustném rozporu se shora již zmíněným skutkovým zjištěním rozsudkovým, podle něhož shora jmenovaní tři členové obecní stavební komise intervenovali při zápisu úmluvy do protokolní knihy komise, a nejinak je tomu, pokud zmáteční stížnost tvrdí dále, že tito tři občané, kteří jsou, jak sama stížnost připouští, jinak členy stavební komise, měli jen »jaksi« býti svědky pouhého ujednání soukromého, jehož svědky prý však ve skutečnosti nebyli. V právu je naproti tomu zmáteční stížnost, pokud celkovým smyslem svých dalších vývodů napadá rozsudkový závěr, podle něhož šlo v souzeném případě o listinu, sepsanou veřejným úřadem, neboli, jak se praví v rozsudkových důvodech, osobami zákonem k tomu zvláště ustanovenými, v oboru jejich působnosti. Osobami těmi byli podle rozsudku zřejmě oni tři členové obecní stavební komise, jeho rozhodovací důvody nedotýkají se však ani slovem podstaty a rozsahu působnosti tohoto obecního zařízení. Nutno zkoumati nejprve, co rozumí rozsudek onou obecní komisí stavební, a máti při tom zároveň na zřeteli též podstatu onoho úkonu komise, jenž zavedl podnět k zápisu řečené úmluvy do její protokolní knihy. Ve stavebním řádu pro Moravu (zákon ze dne 16. června 1894, čis. 64 z. zák., v některých svých ustanoveních změněný a doplněný zákonem ze dne 16. června 1914, čis. 44 z. zák.) není arci vůbec ustanovo-

C-ové jakákoliv škoda. Aniž proto jevílo se nutným, zabývatí se dalšími vývody, jimiž doličuje zmateční stížnost důvod zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. a jež ostatně nejsou než podle § 258 tr. ř. nepřipustným brojením proti řádně odůvodněnému přesvědčení nalézacího soudu o pachatelství obžalovaného, bylo zmateční stížnosti již ze shora nastíněných důvodů vyhověti, zrušiti napadený jí rozsudek jako zmatečný podle čís. 10 z části i podle čís. 5 § 281 tr. ř. a odkázati věc podle § 288 čís. 1 (3) tr. ř. na soud prvé stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 3439.

Není-li silnice přehledná do dálky a místy vadí přehledu mlha, má řidič automobilu počítati (§ 335 tr. zák.) s možností objevení se náhlé překážky a proto voliti takovou rychlost, by byl za všech okolností jejím pánem, zmírniti rychlost po případě na 6 km (§ 45 min. nař. čís. 81/1910) a dávatí pokud možná často znamení houkačkou (§ 48 min. nař.).

Vyhýbání vozidel na levou stranu (§ 2 zák. ze dne 15. června 1866, čís. 47 z. zák. pro Čechy) musí býti podle okolností připravováno včas, což se nemůže díti jinak, než že vozidlo jede, je-li tu možnost náhlého objevení se jiného vozidla, po levé straně silnice.

Zákonné předpisy o povinnostech řidiče nečiní rozdíl mezi řidičem mladým a nezkušeným a mezi řidičem starším a zkušenějším.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1929, Zm I 545/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 22. června 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle § 337 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný, a věc vrátil soudu prvé stolice, by jí znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čís. 5 a 9 písm. a) § 281 tr. ř. Těžisko její spočívá v uplatňování tohoto zmatku, a nelze jí upříti oprávnění. Stížnost uplatňuje v podstatě důvodně, že již rozsudková zjištění, ba vlastní zodpovídání se obžalovaného opravňují k předpokladu, že obžalovaného stíhá v objektivním směru zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. Obžalovaný udal, že v rozhodnou chvíli byla místy mlha, místy ne, že, když došlo ke srážce, nebylo daleko viděti; že jel prostředkem silnice a kapitána J-u uzřel před sebou na vzdálenost 30—40 kroků; že netroubil a nedával znamení, ježto mlha nebyla hustá a bylo dosti viděti; že J-u neviděl na větší vzdálenost proto, že byl skryt v dolíku — svahu silnice — a objevil se náhle s velikou rychlostí. Nalézací soud nepovažuje za vyvrácené toto hájení se obžalovaného a zjišťuje, že mlha v době srážky se místy při zemi válela, zejména že mohla býti v dolíku silnice, jímž kapitán J. před srážkou projížděl, poněvadž se mlha v dolíku obyčejně drží a táhne, že však mlha nebyla v místě srážky tak hustou, by obžalovanému vadila v rozhledu. Soud bere dále za

prokázáno, že J. se náhle vynořil, že jel velice rychle, a že došlo v nejbližším okamžiku ke srážce. Obžalovaný tvrdil dále a rozsudek zjišťuje, že se obžalovaný nevyhnul, spatřiv proti jedoucí motocykl, nalevo proto, že nevěděl, na kterou stranu se chce J. vyhnouti, a že se proto omezil jen na zabrzdění a to na vzdálenost asi 7 m (od místa srážky zpět počítajíc). Z hájení se obžalovaného a z rozsudkových zjištění, k nimž stížnost výslovně poukazuje, plyne především, že okolnosti a poměry ve směrodatné době nebyly takového rázu, že by přes libovolné použití motorových vozidel bylo jakékoliv nebezpečí srážky vyloučeno, naopak že situace byla taková, že vyžadovala nutně, by obžalovaný přizpůsobil jí své jednání. Vždyť sám nalézací soud uznává, že situace nebyla normální, a to vším právem, ano je zejména zjištěno a obžalovaným přiznáno, že místy byla mlha, místy ne, že v době srážky daleko viděti nebylo, a že se motocykl vynořil náhle z dolíku silnice. Tím je přece nepochybně najisto postaveno, že silnice nebyla přehledná do dálky, a že místy vadila přehledu mlha. Taková silnice nutila však, by obžalovaný osvědčil ostražitost a obezřetnost v každém ohledu, ježto při opačném postupu hrozilo nebezpečí pro tělesnou bezpečnost lidí, a měl proto počítati zejména i s možností objevení se náhlé překážky, jak se skutečně stalo. Bylo tedy na obžalovaném, by volil takovou rychlost, by za všech okolností byl jejím pánem a měl jí tudíž zmírniti po případě na 6 km (§ 45 min. nař. z 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák.); bylo dále na něm, by, ana silnice nebyla na značnou dálku přehlednou, dával pokud možná často znamení houkačkou (§ 48 uv. min. nař.). Je proto právně mylným rozsudek, předpokládá, že za zjištěné situace nebylo ani nutným zmírniti rychlost po případě na 6 km ani dávatí výstražné znamení. Ta okolnost, že obžalovaný byl náhlým objevením se motocyklisty a jeho rychlou jízdou překvapen, nasvědčuje právě tomu, že nebyl pánem své rychlosti, neboť jinak by byl již při spatření motocyklisty buď ihned zastavil nebo ihned vlevo odbočil. Neučinil však ani to ani ono.

Nehledíc k tomu, je napadený rozsudek právně pochybený, neshledav zavinění obžalovaného ani v tom, že se protijedoucímu motocyklu nevyhnul vlevo. Je sice správné, jak i rozsudek dovozuje, že není předpisu, podle něhož by měla vozidla jeti vždy po levé straně silnice (sb. n. s. čís. 2565, 3130). Leč z § 2 zák. ze dne 15. června 1866, čís. 47 z. zák. pro Čechy, jenž nařizuje, že vozidla se mají vyhýbati na stranu levou, jest usuzovati, že toto vyhýbání se vozidel musí býti — nemá-li dojíti k nebezpečí srážky — podle okolností připravováno včas, tedy vždy tehdy, když situace je taková, že vozidlo opačným směrem jedoucí by mohlo býti zpozorováno teprve tak pozdě, že by řidič nemohl své vozidlo dostati na levou stranu bez nebezpečí srážky. Taková včasná příprava k plnění onoho předpisu, která se nemůže díti jinak, než že vozidlo jede, je-li tu možnost náhlého objevení se jiného vozidla, po levé straně silnice — jest obzvláště nutnou pro vozidla s pohybem rychlejším, jakými jsou silostroje (sb. n. s. čís. 2565). Poněvadž pak podle rozsudkových zjištění a podle zodpovídání se samého obžalovaného silnice nebyla do dálky přehlednou tak, by obžalovaný mohl nerušeně jeti prostředkem silnice a poněvadž ani tehdy, když na vzdálenost 30

a 40 kroků spatřil protijedoucí motocykl, nevyhnul ihned na levo, ačkoli měl na vyhnutí místa dost a stačilo jen nepatrné zabočení do leva a ačkoli podle posudku znalce zabočení na levo dalo se provésti rychleji než zabrzdění vozu a jeho zastavení, stíhá ho i v tomto směru zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. I kdyby tu snad bylo spoluzavinění na straně usmrčeného J-y, nebylo by to způsobilým, obžalovaného sprostiti zodpovědnosti, ježto k trestnosti podle § 335 tr. zák. se nevyžaduje, by protizákonný výsledek nastal jen činěním (opomenutím) obžalovaného samotného, naopak k jeho zodpovědnosti stačí, když sám vyvolal, byť i jen jednu z podmínek, která měla v zápětí úraz. Zodpovědností byl by obžalovaný za škodný výsledek prost jen tehdy, kdyby byl osvědčil ve všech směrech ostražitost jemu náležející a zejména splnil všechny předpisy proň v úvahu přicházející. Ze tomu tak není, bylo dovedeno. Zmateční stížnost vytýká též správně, že neodůvodněným je užití zásady »in dubio pro reo« pro případ, že by jízda mladého obžalovaného neodpovídala všem zkušenostem staršího šoféra. V tomto odůvodnění projevuje se zřejmě nesprávný výklad zákonných předpisů o povinnostech řidiče, které nečiní rozdílu mezi mladým a nezkušeným a mezi starším a zkušenějším řidičem, a které naopak pro případ abnormální situace v jízdě dráze, ohrožující život, zdraví a tělesnou bezpečnost pasantů ve zvýšené míře, ukládají řidiči tím větší zodpovědnost a těžší povinnosti, a tudíž ovšem i vynaložení tím větší opatrnosti a obezřetnosti. A tuto vyšší míru opatrnosti měl obžalovaný vynaložiti tím spíše, jestliže pro svůj mladý věk neměl ještě dostatečných zkušeností. Zmateční stížnost dovozuje proto správně, že nalézací soud vyloučil objektivní zavinění obžalovaného na strážce jen následkem právně mylného výkladu zákona (§ 335 tr. zák. a min. nař. čís. 81/1910). Odůvodněné podle čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř. zmateční stížnosti bylo proto vyhověti a rozsudek zrušiti. Poněvadž však nalézací soud v důsledku onoho vadného podkladu vyloučil i subjektivní zavinění obžalovaného, nelze rozhodnouti ihned ve věci samé, pročez bylo věc vrátiti na soud prvě stolice, by ji znova projednal a rozhodl. Za tohoto stavu věci nebylo zapotřebi zabývatí se dalšími ještě výtkami zmateční stížnosti.

Čís. 3440.

Zločin utržení na cti udáním ze zločinu poškození cizího majetku podle § 85 písm. a) tr. zák. (politím prádla) předpokládá jak tvrzení, že škoda tím vzešla nebo zámýšlená převyšuje 200 Kč, tak i tvrzení, že poškození (zničení nebo znehodnocení prádla) bylo zámýšleno; škodou není celá cena (prádla), nýbrž jen částka její rovnající se znehodnocení.

Úmysl, význam a dosah projevu jest posuzovati podle celého jeho obsahu a vnitřní souvislosti jeho částí.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1929, Zm I 488/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku zemského trestního

soudu v Praze ze dne 4. května 1928, jimž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem utržení na cti podle § 209 tr. zák. zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost, jež uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5 a čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř., není sice v právu, pokud namítá, že soudní projev nebyl udáním V-é ze zločinu zlomyslného poškození cizího majetku, protože škoda způsobená podle udání V-ou činila jen 90 Kč a protože stěžovatelka nevěděla, že výše škody přes 200 Kč činí zlomyslné poškození cizí věci zločinem. Avšak důvodnou je stížnost, pokud v úvahách, byl-li stěžovatelkou udán zločin, uplatňuje též okolnosti svědkem K-em uvedené, avšak rozsudkem opomenuté a vytýká tímto zřetelným poukazem, že výrok soudu o skutečnostech rozhodných jest neúplným, protože nepřihlíží k seznání svědka K-e, že se při vyšetřování příběhu, stěžovatelkou udaného, ptal stěžovatelky na cenu věci, z jejichž poškození V-ou obvinila. Zločinem utržení na cti jest projev, který jest podle povšechné své povahy s to a směřuje podle úmyslu mluvčího k tomu, by byl — přímo (první věta) nebo nepřímo (druhá věta § 209 tr. zák.) — u vrchnosti vyvolán nesprávný předpoklad, že určitá osoba od mluvčího různá spáchala určitý skutek zločinný. Předpoklad takového rázu jest výsledkem úvah, kterými srovnává vrchnost obsah projevu pachatelova s dotčenými ustanoveními trestního zákona. Ježto se úvahy ty dějí ihned v době projevu pachatelova, nemůže v nich vrchnost přihlížeti k okolnostem, o nichž se doví teprve po projevu, a jest proto pro posouzení, udala-li stěžovatelka V-ou pro zločin, lhostejno, mohlo, či mělo-li býti a bylo-li pak skutečně v soudním řízení dodatečně zjištěno, že škoda, z jejíhož způsobení byla V-á stěžovatelkou u četnictva obviněna, nedosahuje zločinné hranice. Vyládá-li se pak — jak nutno — trestní zákon při jeho srovnávání s obsahem projevu pachatelova správně, nemohou býti různými předpoklad pachatelův a předpoklad vrchnosti, jaký jest právní význam toho, co pachatel o nařčené osobě udal. Odchylné hodnotění pachatelem bylo by výronem neznalosti (včetně nesprávného výkladu) trestního zákona, jehož neznalost jest podle § 3 tr. zák. bezvýznamná. Proto nezáleží na tom, že stěžovatelka — jak stížnost uplatňuje, avšak rozsudek nezjišťuje, ovšem také nepopírá — nevěděla, že zlomyslné způsobení škody větší 200 Kč na cizím majetku je zločinem. Stejně z téhož důvodu nemůže býti udateli (obviňovateli) na újmu, připojuje-li ke skutkovým údajům právní závěry při správném výkladu zákona mylné o tom, že nařčená osoba spáchala udanými na ni skutečnostmi zločin nebo že naplnila jimi tu kterou zákonou známku dotčeného zločinu. Nikoliv takové závěry, úsudky, názory udatelem (obviňovatelem) k vrchnosti vyslovené, nýbrž jedině skutečnosti jím vrchnosti sdělené mohou býti opodstatněním předpokladu vrchnosti, že nařčená osoba spáchala určitý zločin, předsevzala skutek, v němž jsou veškeré skutkové složky, jichž třeba k naplnění skutkové podstaty určitého zločinu jak po stránce objektivní, tak i po stránce sub-

jektivní. V souzeném projevu stěžovatelčině může tedy býti shledáno udání V-é ze zločinu zlomyslného poškození cizího majetku podle § 85 písm. a) tr. zák. jen tehdy, je-li zjištěno, že stěžovatelka tvrdila četnictvu i takové skutečnosti, které naplňují jednak objektivní znak, že škoda politím prádla stěžovatelčina skutečně vzešla — aneb alespoň, což arcí v této věci nepřichází v úvahu, škoda pachatelkou zamýšlená — převyšuje 200 Kč, jednak znaku subjektivního, že poškození (zničení nebo znehodnocení prádla) bylo V-ou zamýšleno. Tvrzení skutečnosti, jež by naplňovaly tento subjektivní znak, rozsudek nezjišťuje. Rozhodovací důvody uvádějí jen, že obžalovaná obvinila V-ou vědomě a křivě před vrchností ze zločinu poškození cizího majetku, a že řekla výslovně strážmistroví, že jí pachatelka způsobila škodu alespoň 260 Kč. Ani v té ani v oné větě není zmínky o zlém úmyslu a ani v ostatních rozhodovacích důvodech není úvah o tom, vychrstla-li — podle tvrzení stěžovatelčina — V-á tekutinu na prádlo v úmyslu, by prádlo zničila nebo znehodnotila, nebo jen v úmyslu, by zašpiněním prádla způsobila stěžovatelce námahu nutnou k čistění prádla, nebo po případě, zasáhla-li tekutina prádlo jen nedopatřením, tedy nedbalostí V-é. Tím nastavší nedostatek skutkového opodstatnění subjektivní stránky zločinu § 85 písm. a) tr. zák., bez něhož jest podřadění udání stěžovatelčina pod pojem udání z onoho zločinu právně mylným, není sice stížností vytykán, avšak nutno, jelikož právní omyl činí rozsudek zmatečným podle § 281 čis. 10 tr. ř., po rozumu § 290 tr. ř. k němu přihlížeti, jako by byl stížností uplatňován. Pokud pak jde o druhý shora uvedený znak zločinu § 85 písm. a) tr. zák., uvádějí rozhodovací důvody, že obžalovaná tvrdila, že jí byla politím prádla způsobena škoda alespoň 260 Kč, pokud se týče, že označila výši škody penízem aspoň 260 Kč. Avšak nehledě k tomu, že jde ve slově »škoda« o slovo, zákonem užitě, tudíž o pojem právní, bylo soudu podle zásady, že úmysl, význam a dosah projevu jest posuzovati podle celého jeho obsahu a vnitřní souvislosti jeho částí, zkoumati, zda není v projevu stěžovatelky k četnictvu, tedy v závadném udání dalších údajů, poukazujících k tomu, že jde v údají rozsudkem výhradně hodnoceném o pouhý úsudek, který došel dalšími současnými údají vysvětlení a opravy a který proto nemůže podle toho, co uvedeno, býti stěžovatelce na újmu. K takovým údajům stěžovatelky poukazovalo rozsudkem opomenuté seznání svědka K-e, že se ptal stěžovatelky o ceně politého prádla. Přihlížení k tomuto výsledku hlavního přelíčení bylo by nutilo soud k úvahám, zda nebylo již v době vyšetřování oznámeného příběhu, tedy, jelikož šetření stalo se ihned při oznámení — již v době samotného udání z odpovědi, kterou dala stěžovatelka podle své obhajoby na onu otázku, a ze vzhledu politého prádla, které stěžovatelka četníkům ihned ukázala, vrchnosti zřejmo, že stěžovatelka udává jako škodu celou, po případě dokonce nabývací cenu prádla a řídí se tedy patrně nesprávným výkladem zákonného pojmu škody, kterou nemohla býti celá cena prádla, nýbrž jen částka její rovnající se způsobenému znehodnocení prádla, jelikož politím tekutinou nebylo prádlo zničeno a nestalo se naprosto nepoužitelným, nýbrž jen méněcenným. Pojetí opomenuté části výpovědi svědka K-e mohlo tudíž dáti úvahám soudu, zda byly udatelkou tvrzeny skutečnosti naplňující známku škody 200 Kč

převyšující, jiný stěžovatelce příznivý směr, tak že se vytykaná neúplnost týče skutečnosti rozhodné a činí rozsudek zmatečným podle § 281 čis. 5 tr. ř. Pro vylíčené zmatky, podle jejichž povahy nelze se obejít bez nového hlavního přelíčení, bylo stížnosti, s jejíž ostatními vývody netřeba se zabývat, protože jimi není zmatek čis. 9 písm. a) doličen po zákonu, za souhlasu generální prokuratury vyhověno ihned v zasedání neveřejném podle § 5 zákona čis. 3 ř. zák. z roku 1878 a uznáno dále, jak se stalo.

Čís. 3441.

Sdělením prvopisu rozsudku je rozsudek státnímu zastupitelství doručen ve smyslu § 78 tr. ř.; dnem sdělení prvopisu počíná lhůta k provedení odvolání (§§ 285, 294 tr. ř.), neprodlužujíc se tím, že státní zastupitelství naléhalo na doručení opisu rozsudku a že mu byly proto spisy opětovně doručeny s opisem rozsudku.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1929, Zm I 726/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečném stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím vrchního zemského soudu v Praze ze dne 19. srpna 1927, jímž bylo vyhověno odvolání státního zastupitelství v Mostě do trestu vyměřeného obžalovanému Eduardu B-ovi rozsudkem krajského soudu v Mostě ze dne 23. června 1927 pro zločin podvodu podle §§ 197 a 200 tr. zák., byl porušen zákon v ustanovení §§ 78 a 294 tr. ř., rozhodnutí to se zrušuje a uznává se, že se k odvolání státního zastupitelství nepřihlíží.

Důvody:

Obžalovaný byl dne 23. června 1927 rozsudkem krajského soudu v Mostě pro zločin podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák. odsouzen podle § 202 tr. zák. s použitím § 55 tr. zák. do žaláře v trvání tří měsíců. Proti tomuto rozsudku ohlásilo státní zastupitelství téhož dne odvolání a žádalo za sdělení spisů s opisem rozsudku. Ohlášení odvolání došlo krajskému soudu dne 24. června 1927. Dne 30. června 1927 dodány státnímu zastupitelství trestní spisy s prvopisem rozsudku za účelem provedení odvolání. Státní zastupitelství vrátilo dne 6. července 1927 spisy krajskému soudu ku připojení vyžádaného opisu rozsudku, jenž nedošel. Krajský soud v Mostě vyhověl, načež spisy s opisem rozsudku státnímu zastupitelství v Mostě dne 30. července 1927 znovu došly (záznam o dojití na vyhotovení rozsudku). Odvolání bylo nyní státním zastupitelstvím dne 2. srpna 1927 provedeno a provedené odvolání u krajského soudu v Mostě dne 3. srpna 1927 podáno. Krajský soud předložil spisy dne 16. srpna 1927 vrchnímu zemskému soudu v Praze k rozhodnutí o odvolání státního zastupitelství. Vrchní zemský soud vyhověl odvolání státního zastupitelství rozsudkem ze dne 19. srpna 1927, zvýšiv trest

obžalovanému uložený na trest osmiměsíčního žaláře. Trest na odsouzeném dosud vykonán nebyl, ježto je nemocen a k nastoupení trestu neschopen (398 tr. ř.).

Rozhodnutím vrchního zemského soudu v Praze byl porušen zákon, neboť: Sdělením prvopísu rozsudku, jež se stalo dne 30. června 1927, byl rozsudek po rozumu § 78 tr. ř. státnímu zastupitelství doručen a tím mu zjednána možnost, by seznalo doslov rozsudku a rozhodovacích důvodů, pokud toho bylo třeba k provedení ohlášeného odvolání. Lhůta k provedení odvolání počala se tedy již 30. června 1927 a nemohla být prodloužena tím, že státní zastupitelství naléhalo na doručení opisu rozsudku, pročež také pozdější opětovné doručení spisů s opisem rozsudku nemohlo mít vlivu na běh lhůty ku provedení odvolání. Poněvadž pak provedení odvolání bylo podáno k soudu teprve 2. srpna 1927, stalo se tak opožděně a poněvadž při opovědi odvolání nebyly uvedeny okolnosti, odůvodňující odvolání, neměl sborový soud II. stolice k odvolání přihlížeti (§ 294 tr. ř., srov. rozh. č. 824 sb. n. s.). Bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3442.

Byla-li urážka na cti spáchaná obsahem dopisu, zasláného pachatelem uraženému nebo třetí osobě, jde tu o veřejnost urážky ve smyslu § 491 tr. zák. jen tehdy, stal-li se čin za takových okolností, za nichž se dalo s určitostí očekávat, že obsah dopisu dojde ve známost širších kruhů, a byl-li si pachatel toho také vědom při páchaní činu. Skutečnost, že urážlivý obsah dopisu došel rozšíření v širších kruzích, není ještě sama o sobě rozhodnou, nýbrž naplňuje skutkovou náležitost veřejnosti jen za oněch předpokladů.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1929, Zm I 727/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Pardubicích ze dne 3. března 1928, jímž byl obviněný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák., a potvrzujícím rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Chrudimi ze dne 19. dubna 1928, byl porušen zákon v ustanovení § 491 tr. zák.; oba rozsudky se zrušují a věc se odkazuje okresnímu soudu v Pardubicích k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Dne 10. listopadu 1927 konala se v Pardubicích přednáška »O Thomayerovi jako lékaři a učiteli«; přednášku tu pořádala lékařská župa pardubicko-chrudimská, jejíž předsedou byl tehdy Karel K. Před touto přednáškou, dne 6. listopadu 1927 zaslal obviněný K-ovi dopis tohoto doslovu: »V Pardubicích, dne 6. listopadu 1927. Milý příteli! Dne 28. října večer jsme spolu vzpomínali úmrtí Thomayera, říkali jsme si, jaký

to byl člověk! Včera večer četl jsem vzpomínky na něho v časopise lék. Dlouho jsem vzpomínal, řekl jsem si nakonec: poslední dobou zemřelo tolik znamenitých našich lidí, mnozí byli mi tak blízcí osobně, ale po smrti jejich nebyl jsem jat takovou teskností, jako dnes, když jsem po přečtení toho všeho o Thomayerovi oddal se přesmrtným vzpomínkám na velikého člověka, na muže poctivého charakteru, člověka každým coulem svého, opravdového vlastence s ostatními skvělými vlastnostmi! A tu jsem se rozhodl, že se nesúčastním schůze, kde mluvčím bude člověk tohoto rázu, to bych se súčastnil profanace památky Thomayerovy. Že se páni na tom usnesli, to je sice důvod, aby se schůze konala, ale ne k tomu, aby tam šli za těch okolností lidé, kteří opravdu mají Thomayera ve svém srdci. To mohl's jistě důvodně promluvití Ty, jako bývalý asistent Hlavův a člověk charakterní. Zdraví Tě nejsrdčejší Tvůj Dr. M.« Dopis byl zaslán v uzavřené obálce, adresované »Vážený pan st. zdrav. rada p. MUDr. Karel K., předseda lékařské župy pardubicko-chrudimské, Pardubice, Náměstí Legionářů«, adresátovi zvláštním poslem (nikoli poštou) a byl mu doručen do jeho bytu. Dr. K., když dopis otevřel a přečetl, uložil jej. Po oslavném večírku přišel k Dr. K-ovi na návštěvu Dr. T., tehdy jednatel lékařské župy pardubicko-chrudimské, a při této příležitosti dal Dr. K. Dr. T-ovi čísti dopis obviněného a odevzdal mu jej. Dr. T. měl dopis u sebe až do 15. ledna 1928, kdy se konala valná hromada župy a při této valné hromadě sdělil Dr. R-ovi mezi čtyřma očima obsah dopisu. Při valné hromadě přišla záležitost s dopisem na přetřes, žádalo se, by byl čten, obviněný se proti tomu ohradil řka, že jest dopis soukromý a dopis čten nebyl. Dr. K. dopis ten vzal od Dr. T-a k sobě, a teprve po valné hromadě, když se odevzdávala korespondence župy nově zvolenému předsedovi Dr. S-ovi, odevzdal jej tomuto. Při tomto odevzdání byla na dopise psaná poznámka: »důvěrně«. Dr. R. podal na obviněného soukromou obžalobu pro přestupek proti bezpečnosti cti spáchaný obsahem onoho dopisu a po provedeném hlavním přelíčení byl obviněný rozsudkem okresního soudu v Pardubicích ze dne 3. března 1928 uznán vinným přestupkem podle § 491 tr. zák., a odsouzen ku peněžitému trestu 100 Kč. V odůvodnění uvádí soud, že, jak svědky bylo zjištěno, nebyl dopis ten pokládán za dopis soukromý, nýbrž za dopis župě patřící, ježto adresa zněla »Vážený pan st. zdrav. rada pan MUDr. K. K., předseda lékařské župy pardubicko-chrudimské«, a proto jej předseda župy odevzdal jednateli, jenž jej pak po valné hromadě zaslal s ostatní korespondencí župy nově zvolenému předsedovi. Kromě toho sdělil Dr. T. obsah toho dopisu soukromému obžalobci mezi čtyřma očima, nelze tudíž pokládati dopis ten, který sice byl uzavřen, ale nebyl zaslán poštou, nýbrž doručitelem, za důvěrný dopis soukromý, nýbrž jest jej považovati za dopis veřejný, který přišel do korespondence župy a tudíž do rukou více osob. Krajský jako odvolací soud v Chrudimi rozhodnutím ze dne 19. dubna 1928 rozsudek prvního soudce v otázce viny potvrdil a trest zvýšil na 500 Kč; důvody poukazují na rozhodovací důvody prvního soudce s dodatkem, že obžalovaný při své inteligenci musil si býti toho vědom, že předseda spolku odevzdává korespondenci mu jako takovému zaslou podle pravidelného postupu jednateli.

Odsuzující rozsudky obou stolic jsou právně mylné. Není spor o, že jde o přešupek podle § 491 tr. zák., k jehož skutkové podstatě mimo jiné náleží, by čin, zakládající urážku na cti, byl spáchán veřejně (ostatní způsoby v § 491 tr. zák. výtčené tu nepřicházejí v úvahu). Byla-li pak urážka na cti, jak tomu bylo i v souzeném případě, spáchána obsahem dopisu, zaslání pachatelem ať již uraženému samému nebo třetí osobě, jde tu o veřejnost urážky jen tehdy, stal-li se čin za takových okolností, za nichž se dalo s určitostí očekávat, že obsah dopisu dojde ve známost širších kruhů, a byl-li si pachatel toho také vědom při páčení činu. Skutečnost, že urážlivý obsah dopisu došel rozšíření v širších kruzích, není tedy ještě sama o sobě rozhodnou, nýbrž naplňuje skutkovou náležitost veřejnosti jen za oněch předpokladů. Při tomto správném pojmání řečeného skutkového znaku nezáleží tudíž na tom, že Dr. T. obsah dopisu sdělil soukromému obžalobci a že dopis ten přišel do korespondence lékařské župy a tudíž do rukou více osob, neboť jde tu o jednání třetích osob, za které obviněný neodpovídá, leda že by postup těchto osob, jak dovoďeno, byl podmíněn zvláštními okolnostmi, za nichž se obviněný činu svého dopustil, uvědomiv si zároveň možnost tohoto důsledku svého činu. V této příčině poukazuje ovšem soud první stolice jednak na způsob doručení dopisu nikoliv poštou, nýbrž zvláštním poslem, jednak na řečený již doslov adresy. Než nehledě ani k tomu, že doručení dopisu poslem nasvědčovalo by naopak spíše snad tomu, že tento způsob doručení měl právě zabezpečiti, by se dopis tím jistěji dostal do ruky adresáta Dr. K-y, a že ani okolnost, že v adrese vedle jména adresáta uvedena jest též jeho funkce jako předsedy lékařské župy, sama o sobě ještě nepoukazuje nutně k tomu, že dopis byl určen oné korporaci, poněvadž jest všeobecně známým společenským zvykem, že se v soukromém dopisování ke jménu adresáta připojuje titul označující jeho úřední hodnost, je-li úředník, anebo čestná funkce, kterou zastává, aniž se tím něco mění na povaze dopisu jako dopisu soukromého, — vyvozuje soud první stolice z těchto okolností jen, že dopis jest považovati za dopis veřejný, který přišel do korespondence župy a tudíž do rukou více osob, neobírá se však otázkou a nezjišťuje, zda si obžalovaný vzhledem k těmto okolnostem byl také toho vědom, že dopis bude považován nikoliv za dopis soukromý, nýbrž za dopis určený lékařské župě a že proto přijde do korespondence této korporace a tím do rukou více osob. Nedostatků tohoto zjištění po stránce subjektivní nenapravit však ani odvolací soud doplňujícím zjištěním, že si obžalovaný při své inteligenci musel býti toho vědom, že předseda spolku odevzdává korespondenci mu jako takovému zaslání podle pravidelného postupu jednání, neboť, jak uvedeno, naplňuje skutkovou náležitost veřejnosti po stránce subjektivní jen vědomí pachatelovo, že urážlivý obsah dopisu dojde rozšíření v širších kruzích, za jaké nelze ještě považovati odevzdání dopisu jednání, tedy jednotlivé osobě. Rozsudky nižších stolic, nedbající zásad tu výtčených, spočívají na mylném právním pojetí skutkové náležitosti veřejnosti urážky na cti podle § 491 tr. zák., bylo proto podle §§ 33, 292, 479 tr. ř. zmatoční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona vyhověti a uznati, jak se stalo. Při novém rozhodování otázky veřejnosti bude hleděti zejména též k obsahu

dopisu a zkoumati, pokud tento poskytuje snad podklad pro řešení otázky, byl-li řečený dopis určen Dr. K-ovi jako předsedovi lékařské župy a tedy lékařské župě či jen jako osobě soukromé. Poukázáno bude tu na oslovení: »Milý příteli«, závěrek: »zdraví Tě co nejsrdečněji Tvůj Dr. M.«, připomínku soukromé schůzky obviněného s adresátem, projev intimních pocitů obviněného při četbě vzpomínek na Dr. Thomayera a projev mínění, že při oslavě Dr. Thomayera by měl důvodně promluvit adresát jako bývalý asistent Hlavův.

Čís. 3443.

Skutková podstata zločinu podle § 286 písm. f) voj. tr. zák. není dána pro nedostatek zákonné známky deliktové »svévolného vydání zkáze« nebo jiného způsobu trestné činnosti, jež jsou v § 286 písm. f) voj. tr. zák. výčetmo uvedeny, když voják součástíku vojenské výstroje u někoho jen odložil, aniž projevil úmysl, vydati ji zkáze, a tak, by se o tom dozvěděla vojenská správa.

V takovém případě nemůže přijíti v úvahu ani zločin podle § 21 čis. 1 zák. na ochr. rep. na straně toho, u něhož byla součástíka výstroje zanechána.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1929, Zm II 100/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatoční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 28. prosince 1927, jímž byli obžalováni podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro zločiny podle § 21. čis. 1 a 2 zák. na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatoční stížnost státního zastupitelství, dovolávající se důvodů zmatočnosti podle čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., není oprávněna. Soud nalézací nenabyl přesvědčení o vině obžalovaných v podstatě z toho důvodu, že výsledky řízení neposkytují bezpečného podkladu, by vzal za prokázáno, že obžalovaní mohli si býti a byli vědomi, že ponechávajíce bluzu a kalhoty W-ovy ve svém domě, napomáhají mu při spáchání vojenského zločinu svévolného ničení částek erárního výstroje podle § 286 f) tr. zák. voj., a že, když zjistili, že řečený voják u nich zanechal ony dvě součástky výstroje, věděli, že sběhne, nebo snad již sběhl, poněvadž nalézací soud uvěřil zodpovídání se obžalovaných, že byli přesvědčeni, že W., než mu dovolená skončí, pro bluzu a kalhoty si přijde, ježto nevěděli, že sběhl, že však později na bluzu a kalhoty zapomněli a o ně se tedy nestarali, že však je v červnu 1926 ihned a ochotně vydali četnictvu, když toto přišlo věc vyšetřovati.

Pokud jde o zločin podle § 21 čis. 1 zák. na ochr. rep., t. j. pomáhání při vojenském zločinu podle § 286 písm. f) voj. tr. zák., jeho skutková podstata na základě zjištění soudu nalézacího, že obžalovaní ponechali

ve svém domě po dobu několika měsíců částky vojenské výstroje vojínem W-em odložené; že je na půdě svého domu ukryvali, že po celou tu dobu nepodnikli nic, by úřady zvěděly, že tyto věci přechovávají, již po stránce objektivní sotva by přicházela v úvahu. Zločinu podle § 286 písm. f) voj. tr. zák. se totiž dopouští, kdo součástku vojenského výstroje přijatou od státu k vlastní služební potřebě v ceně větší než 50 Kč prodá, prohraje, zastaví nebo svévolně vydá zkáze. Poněvadž v souzeném případě první soud zjistil, že vojín W. erární bluzu a kalhoty u manželů H-ových jen odložil (aniž projevil úmysl vydati je zkáze), a rozsudek divis. soudu v Olomouci č. j. Dtr 187/27 v té příčině výslovně praví, že W. zanechal bluzu a kalhoty u kantinského H-a takovým způsobem, by se o nich vojenská správa dozvěděla a právě z toho důvodu nebyl W. vojenským soudem pro odstranění těchto součástí výstroje vůbec ani stíhán, není tu dána objektivní skutková podstata zločinu podle § 286 písm. f) voj. tr. zák. na straně W-ově pro nedostatek zákonné známky deliktové »svévolného vydání zkáze« nebo jiného způsobu trestné činnosti, jež jsou výčetmo uvedeny v § 286 písm. f) tr. zák. voj. a přirozeně nemůže pak přijíti v úvahu ani zločin podle § 21 čis. 1 zák. na ochr. rep. na straně obžalovaných, jehož by se dopustili pomáháním při prodeji, prohře, zastavení nebo svévolném vydání zkáze vojenského výstroje, vědouce, že má hodnotu větší než 50 Kč. Bezdůvodné zmáteční stížnosti nebylo proto vyhověno.

Čís. 3444.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.).

Výrok o odškodném ve smyslu § 17 tisk. nov. není součástí ani výroku o vině ani výroku o trestu, nýbrž je zvláštním rozhodnutím o soukromoprávním nároku uražené osoby, při čemž nejde o náhradu škody hmotné, nýbrž o zadostiučinění za újmu na statcích nehmotných.

Rozhodnutí podle § 17 tisk. nov. ponechává zákon volnému uvážení soudu, ovšem jen k návrhu osoby oprávněné.

Rozhodnutí podle § 17 tisk. nov. lze podle § 283 tr. ř. napadati jen odvoláním, nikoli zmáteční stížností.

Pokud jde o odvolání, nikoliv o zmáteční stížnost (§ 281 čis. 11 tr. ř.), uplatňuje-li opravný prostředek, že soud prvé stolice, použiv předpisu § 4 zák. o podmíněném odsouzení neprávem, učinil podmíněné odsouzení závislým na tom, že obžalovaný dá soukromému obžalobci podle § 17 tisk. nov. zadostiučinění za utrpěné příkoří »podle svých sil«.

Není důvodu, by bylo přihlíženo jako k přitěžující okolnosti k tomu, že bylo tiskovou urážkou ohroženo dobré jméno uraženého, bylo-li uraženému k jeho žádosti dáno zadostiučinění přiznáním odškodného ve smyslu § 17 tisk. nov.

Náhradu nákladů na řízení zrušovací nelze uložit obžalovanému solidárně s vydatelem časopisu, netykalo-li se opravné řízení odpovědného redaktora a tomuto náhrada uložena nebyla (§ 21 odst. první a druhý tisk. nov.).

Pokud nelze při tiskové urážce povolit podmíněné odsouzení, trval-li obžalovaný po ztroskotání smírného vyrovnání, při němž uznal nepravdivost zprávy, houževnatě na její pravdivosti.

K polehčující okolnosti § 264 1) tr. zák. se nevyžaduje, by doznání bylo litostné; stačí i doznání částečné.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1929, Zm II 456/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se v neveřejném zasedání o zmáteční stížnosti a odvolání obžalovaného a o odvolání soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako soudu kmetského v Olomouci ze dne 12. září 1928, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 488 a 491 tr. zák. a § 1 tisk. novely a odsouzen za to podle § 493 tr. zák. a za použití §§ 266 a 261 tr. zák. podmíněně k peněžitému trestu 1.000 Kč, v případě nedobytnosti na 10 dnů do vězení a ve smyslu § 4 zák. o podmíněném odsouzení podle § 17 tisk. nov. k odškodnému 1.000 Kč — takto: Zmateční stížnost obžalovaného a jeho odvolání z výroku o odškodnění za vytrpěné příkoří se zamítají. Odvolání soukromého obžalobce z výroku do výměry trestu, podmíněného odsouzení a z výroku, jímž bylo vysloveno, by dal obžalovaný soukromému obžalobci podle sil svých zadostiučinění za utrpěné příkoří 1.000 Kč se vyhovuje potud, že peněžité trest 1.000 Kč, obžalovanému za použití §§ 266 a 261 tr. zák. vyměřený, se zvyšuje na 2.000 Kč, za něž v případě nedobytnosti nastupuje trest vězení 20 dnů, že se tento trest prohlašuje za nepodmíněný a že z výroku o odškodnění 1.000 Kč za utrpěné příkoří, kteréž se ukládá rovněž nepodmíněně, vylučují se slova »podle svých sil«.

D ů v o d y:

I. Obžalovaný ohlásil jen zmáteční stížnost, nikoli také odvolání, jak ve své zmáteční stížnosti proti spisům uvádí. Ve zmáteční stížnosti dovolává se důvodů zmátečnosti čis. 5 a 10 § 281 tr. ř., nenapadá však jimi výrok o vině vůbec, nýbrž brojí jen proti rozsudkovému výroku, jímž mu bylo ve smyslu § 4 zák. o podm. odsouzení uloženo, by podle § 17 tisk. novely dal soukromému obžalobci podle svých sil za utrpěné příkoří zadostiučinění 1.000 Kč. Stížnost míní, že použití § 4 zák. o podm. odsouzení v souvislosti s § 17 tisk. nov. neodpovídá zákonu, poněvadž odškodné podle tohoto ustanovení je pojmově odlišné od náhrady škody a dání zadostiučinění, jaké má na zřeteli § 4 zák. o podm. ods., a že tedy nalézací soud neměl vysloviti, že obžalovaný má odškodné poskytnouti »podle svých sil«. Ostatně je prý ono odškodné vyměřeno částkou vysokou, již nutno snížit. Především jest po stránce formální vytknouti, že podání zmáteční stížnosti jako opravného prostředku je v souzeném případě pochybeno. Jak již připomenuto, obrací se zmáteční stížnost jen proti rozsudkovému výroku o odškodném a žádá zejména snížení odškodného. Zrušovací soud vyslovil však již opětovně (sb. n. s. č. 2680 a 3025), že výrok o odškodném ve smyslu § 17 tisk. nov. není součástí ani výroku o vině ani výroku o trestu, nýbrž je zvláštním

rozhodnutím o soukromoprávním nároku uražené osoby, při němž arci nejde o náhradu škody hmotné, nýbrž o zadostiučinění za újmu na statcích nehmotných; že toto rozhodnutí ponechává zákon volnému uvážení soudu (... může soud... odst. první § 17), ovšem jen k návrhu osoby oprávněné; že tedy rozhodnutí to lze podle ustanovení § 283 tr. ř. napadati jen odvoláním, nikoli zmáteční stížností. Ona část zmáteční stížnosti, jež poukazuje k tomu, že soud své stolice, použív předpisu § 4 zákona o podmíněném odsouzení, neprávem učinil podmíněné odsouzení závislým na tom, že obžalovaný soukromému obžalobci dá podle § 17 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. »podle svých sil za utrpené příkoří zadostiučinění zaplacením částky 1.000 Kč«, zdála by se nasvědčovati tomu, že uplatňuje tím zmatek čís. 11 § 281 tr. ř. Poněvadž však konečná žádost stížností mluví o něčem docela jiném, domáhajíc se snížení uloženého zadostiučinění, je z toho vidno, že obžalovanému šlo v pravdě jen o provedení odvolání. Pokud byla tudíž zmáteční stížnost ohlášena, jako taková nebyla však provedena, bylo jí podle § 4 čís. 1 a § 1 čís. 2 novely ku tr. ř. zamítnouti ji v zasedání neveřejném. Bude proto o námitce obžalovaného rozhodnuto jako o odvolání.

II. Soukromý obžalobce podal odvolání především z výroku o výměru trestu a o jeho změně. Odvolání nelze upřítí oprávnění, pokud jde o výši trestu. Obžalovanému nelze sice odznamenati částečné doznání jako polehčující okolnost, neboť, by bylo doznání lftostné, zákon neřádá a stačí i doznání částečné (sb. n. s. č. 2950); obžalovaný učinil pak přece jen částečné doznání ohledně původcovství závadného článku. Ze by si byl při svém zodpovídání počínal způsobem, jaký má na mysli § 263 m) tr. zák., neskytají spisy opory a není tu tedy důvodu, by se přijala dotyčná přítěžující okolnost. Z ustanovení §§ 17 a 18 tisk. nov. lze arci souditi, že zákonodárce posuzuje přísněji tiskový delikt tam, kde bylo hrubším způsobem ohroženo dobré jméno uraženého; leč toto přísnější posuzování dochází zřetelného výrazu právě v tom, že podle § 17 může býti v takovém případě uraženému k jeho žádosti dáno zadostiučinění ve formě přiznání přiměřeného odškodného za příkoří činem způsobené. Ustanovení § 17 tisk. nov. bylo v souzeném případě také skutečně použito a není proto důvodu, by k oné okolnosti bylo při výměře trestu přihlíženo ještě také jako k okolnosti přítěžující. Nalézací soud nepochybil tudíž při uvážení okolností, majících význam pro výměru trestu a nepochybil zejména, použiv ve prospěch obžalovaného mimořádného práva zmírňovacího podle § 266 tr. zák. a též práva záměny trestu podle § 261 tr. zák., v kterémžto posledním ohledu se podotýká, že soukromým obžalobcem nebylo ani v obžalobě aniž kde jinde navrhováno, by obžalovaný byl odsouzen podle § 11 tisk. nov. do tuhého vězení, za kteréhožto předpokladu by arci použití § 261 tr. zák. bylo nepřijatelné. Nicméně nejeví se trest obžalovanému přisouzený býti v souladu s jeho zaviněním, pročej jej bylo přiměřeně zvýšiti, jak ve výroku uvedeno.

Vyhověti bylo odvolání i z výroku o podmíněném odsouzení. Neboť z polehčujících okolností nepadá částečné doznání zvláště na váhu a zachovalost je vyvážena povahou trestného činu a tím, že obžalovaný, ač již při prvním hlavním přelíčení podle navrženého tam smíru uznal

nepravdivost tvrzení závadného článku, přece pak po ztroskotání smírného vyrovnání houževnatě na pravdivosti tvrzení těch trval; toto počínání stává povahu jeho do světla nepříznivého a nesvědčí nikterak o jeho upřímné snaze se polepsiti. Zrušovací soud neshledává proto u obžalovaného dosti podstatných důvodů pro předpoklad, že podmíněné odsouzení bude mu dostatečnou výstrahou pro budoucnost, by se vyvaroval trestných činů. Dále bylo přiznati úspěch odvolání soukromého obžalobce i pokud směřuje proti výroku o zadostiučinění (odškodnění) podle § 17 tisk. nov., to jen potud, pokud výrokem tím byl obžalovaný uznán vinným dáti odškodné »podle svých sil«. Poněvadž uložen nyní obžalovanému trest nepodmíněně, bylo důsledkem toho vyloučiti z rozsudkového výroku slova »podle svých sil«. Jinak odpovídá přisouzené odškodné 1.000 Kč podle náhledu zrušovacího soudu zjištěnému stavu věci a provinění obžalovaného, jsouc dostatečným zadostiučiněním za příkoří způsobené ohrožením dobrého jména soukromého obžalobce. Bylo proto zamítnouti jak odvolání soukromého obžalobce domáhající se zvýšení zadostiučinění, tak i odvolání obžalovaného, dožadující se jeho snížení, jako neodůvodněné.

Návrh soukromého obžalobce, by náhrada nákladů na řízení zrušovací byla obžalovanému uložena solidárně s vydavatelem časopisu »D. n.«, se zamítá; neboť povinnost k náhradě nákladů trestního řízení podle prvního a druhého odstavce § 21 tisk. nov. stíhá vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu jen ohledně nákladů uložených zodpovědnému redaktoru, opravné řízení však odpovědného redaktora se tu vůbec netýkalo a jemu žádná náhrada uložena není.

Čís. 3445.

Činy, jež by jinak samy o sobě byly urážkou na cti, nejsou trestnými, jednal-li pachatel bezelstně k uhájení svých oprávněných zájmů nebo u výkonu povinností svého povolání, nepřekročil-li při tom meze svého práva, pokud se týče povinností svého povolání.

Výbor pomocnické hromady jest oprávněn podávati stížnosti ve věcech pomocníků společenstvu i úřadům. Odborové organizace mají za úkol chrániti zájmy dělnictva, k nimž náleží i osmihodinná doba pracovní. Ustanovily-li tyto organizace k výkonu těchto oprávnění určité osoby, jsou tyto osoby nejen oprávněny, nýbrž i povinny zájmy ty chrániti a vyskytnuvši se závady na příslušných místech oznamovati.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1929, Zm II 56/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmáteční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Olomouci ze dne 23. dubna 1928, jímž obžalovaní byli uznáni vinnými přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák., a rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Olomouci ze dne 9. srpna 1928, jímž byl onen rozsudek potvrzen, byl po-

rušen zákon v ustanovení § 488 tr. zák.; oba rozsudky se zrušují a věc se odkazuje okresnímu soudu v Olomouci k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Z trestního spisu T VII 19/27 okresního soudu v Olomouci lze seznati tento sběh věci: Asi v roce 1924 ujednána byla mezi společenstvem pekařů a pomocnickou hromadou při tomto společenstvu v O. dohoda v tom směru, že zvláštní kontrolní komise, skládající se z pekařských mistrů a z pekařských pomocníků za asistence strážníků budou kontrolovati, zda pekařští mistři dodržují osmihodinovou dobu pracovní a předpisy o nočním a nedělním klidu, předepsané pro živnost pekařskou. Kontrola tato byla pak skutečně prováděna. Koncem listopadu 1926 byl zaslán společenstvu pekařů v O. dopis ze dne 25. listopadu 1926, adresovaný do rukou předsedy společenstva, v němž se m. j. píše, že místopředseda společenstva pekařů (soukromý obžalobce Robert K.) nedodržuje pracovní dobu a neotvírá kontrole. Dopis tento napsal Josef Z. z příkazu Karla V-a, a podepsal jej Josef Z. za pomocnickou hromadu při společenstvu pekařů v O., Karel V. pak za místní skupinu dělnictva pekařského potravních odborů v O. Pro tento obsah dopisu podal obžalobce u okresního soudu v Olomouci na Karla V-a a Josefa Z-a obžalobu pro urážku na cti, jež byla projednávána pod č. j. T VII 19/27. Oba obžalovaní nabídli důkaz pravdy, načež soudem byly důkazy, jež obžalovaní i soukromý obžalobce navrhovali, provedeny. Rozsudkem ze dne 23. dubna 1928 uznáni byli oba obžalovaní vinnými přestupkem podle § 488 tr. z., spáchaným oněmi v dopisu shora citovaném obsaženými výroky.

Z odůvodnění rozsudku budiž uvedeno toto: Soud vzal za prokázáno, že obviněný Karel V. spolu s Janem K-em ml. a strážníkem Janem O-em chtěli v listopadu 1926 u soukromého obžalobce vykonati kontrolu, že jim však nebylo otevřeno; nemohlo však ničím býti prokázáno, že nebylo úmyslně otevřeno, poněvadž nebylo prokázáno, že klepání bylo v pekárně soukromého obžalobce slyšeti. Co se týče nedodržení pracovní doby, mohl býti vzat zřetel jen na dobu před kontrolou asi v roce 1926, poněvadž oznámení, že soukromý obžalobce nedodržel pracovní hodiny v dřívějších letech, nemělo by smyslu. V tom směru slyšení svědci potvrdili, že pracovní doba u Roberta K-ého vždy byla dodržena. Další svědci nemohli udati nic z vlastní zkušenosti a potvrdili jen to, co věděli z doslechu. Toliko svědci Bedřich a Leopold K-ovi potvrdili, že se u soukromého obžalobce pracovalo také přes čas. Jejich výpověď není vzhledem na výpověď dalších věrohodných svědků spolehlivá. Vyšetřování městskou radou v tom směru vedené bylo pro nedostatek důkazů zastaveno. Důkaz pravdy se tedy obviněným v tomto bodu nezdařil. Co se týče neotvírání kontrole, zjistil soud, že kontrola pozůstávající z osob shora uvedených nebyla oprávněnou kontrolou, poněvadž v ní nebyl účasten zástupce pekařských mistrů, neboť Jan K. ml. nebyl kontrolorem zvolen, a třebaže chodil za mistry vícekrát na kontrolu, chodil neoprávněně. I kdyby tedy bylo prokázáno, že soukromý obžalobce kontrole

úmyslně neotevřel, nebyl k tomu povinen, poněvadž se nejednalo o řádnou kontrolu. Nepodařil se tedy obviněným důkaz pravdy ani ohledně toho bodu. Krajský soud v Olomouci jako soud odvolací rozsudkem ze dne 9. srpna 1928 zamítl odvolání obou obžalovaných co do viny i trestu a vyhověl jen odvolání co do výroku o nepodmíněném odsouzení, prohlásiv trest uložený obžalovaným soudem prvé stolice za podmíněčný se zkušební dobou jednoho roku. Odvolací soud uznal důvody soudu prvé stolice za správné a připojil, že obvinění, by se stali beztrestnými, musili by provésti důkaz pravdy, jež se jim nezdařil; na bezelstnost při oznámení nemohou se odvolávati, poněvadž — jak z přípisu městské rady v O. ze dne 25. února 1927 vidno — neměli povinnost oznamovati přestupky tak, jak mají to u vykonání svého úřadu veřejní zřizenci, ohledně nichž proto podle panující praxe oznámení bezelstně učiněná jsou beztrestná. Na odůvodnění přiznání podmíněného odkladu výkonu trestu uvedl odvolací soud, že pohnutkou, by učinili oznámení, byla obviněným jenom snaha hájiti zákonem zaručený zájem dělnictva.

Odsuzující rozsudky obou stolic jsou právně mylné. Obě stolice řeší případ s hlediska § 489 a 490 tr. zák. pokládajíce k vyvinění obviněných za nutný důkaz pravdy, jež podle jich přesvědčení se nezdařil; na tomto důkazu však nesejde, pro řešení případu jest rozhodnou otázkou protiprávnosti činu obviněných. Jak naukou tak i praxí (srovnej Lammasch: Grundriss des österreichischen Strafprozesses 1926 str. 263, Finger I str. 629, a II str. 265 a 266, rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudu úř. sb. čís. 1747, 2625, 3328, 3421, sbírka časopisů Österreichische Zeitschrift für Strafrecht čís. 481 a 699, rozhodnutí čsl. nejvyššího soudu čís. 1122, 1565 a j. sb. n. s.) se uznává, že nejsou trestnými činy, jež by jinak samy o sobě byly urážkou na cti, jednal-li pachatel bezelstně k uhájení svých oprávněných zájmů nebo dokonce u výkonu povinnosti svého povolání, a nepřekročil-li při tom meze tohoto svého práva, pokud se týče povinnosti svého povolání. Za těchto předpokladů nejedná pachatel dolosně, jeho jednání neprýští z protiprávního úmyslu a není tu onoňo subjektivního prvku, jehož jest zapotřebí k trestné urážce na cti, vědomí protiprávnosti obvinění. Důsledkem toho není také k beztrestnosti třeba, by obviněný provedl důkaz pravdy, pokud se týče důkaz pravděpodobnosti podle § 490 tr. zák. Jen tehdy, kdyby pachatel ze zlomyslnosti nebo svévole z hranic práva, povědět pravdu a hájiti oprávněné zájmy, vykročil, přišel by k výrazu urážlivý ráz jeho jednání a pachatel stal by se trestným. Dopis obsahující zažalovanou urážku na cti byl napsán a podepsán oběma obžalovanými společně, Josefem Z-em za pomocnickou hromadu při společenstvu pekařů, Karlem V-em jednak za místní skupinu dělnictva pekařského potravnínských odborů, jednak jako členem kontrolní komise shora zmíněné. Podle § 114 b) živnostenského řádu ze dne 5. února 1907, čís. 26 ř. zák. jsou společenstva oprávněna pro obor živností svých členů v mezích předpisů zákonných ustanovení určovati počátek a konec denní pracovní doby pomocníků a pracovní přestávky. Taková ustanovení mají se státi hromadou společenstevní v dohodě s hromadou pomocnickou. Podle § 120 písm. d) téhož zákona jest výbor hromady pomocnické oprávněn přání, dobrá zdání a stížnosti, týkající se pomocníků, podávati jak

jednotě společenstevní, tak i úřadům. Z toho je zřejmo, že zvolení funkcionáři hromady pomocnické byli oprávněni společenstvu mistrů pekařů oznamovati případy, přičicí se ustanovení o době pracovní a o nočním a nedělním klidu. Podle obsahu spisů ujednána byla mezi společenstvem pekařů a hromadou pomocnickou dohoda o provádění kontroly, dodržuje-li se osmihodinná doba pracovní a předpisy o nočním a nedělním klidu. Také členové této kontrolní komise byli zajisté oprávněni závady při kontrole zjištěné oznamovati, a to nejen úřadům, nýbrž i společenstvu. Již z toho je patrné, že obvinění, o nichž odvolací soud zjišťuje, že byli funkcionáři odborové organizace a pomocnické hromady při společenstvu pekařů, byli oprávněni, by závady týkající se nedodržování pracovní doby, nedělního a nočního klidu, jakož i nedodržování dohody o kontrole v pekařských dílnách — ať již závady ty sami zjistili anebo se o nich způsobem věrohodným dověděli — oznámili společenstvu pekařských mistrů, neboť soukromý obžalobce byl členem tohoto společenstva, a společenstvo bylo v prvé řadě povoláno k tomu, by zjednálo nápravu v poměrech týkajících se zájmů, jež společenstvo mělo hájiti. Mimo to nelze však také přehlédnouti, že obvinění oznámením hájili též své oprávněné osobní zájmy pokud se týče stejné zájmy svého stavu a že byli proto k oznámení oprávněni, tím spíše, ano nedodržení pracovní doby, nedělního a nočního klidu jest podle § 133 d) živn. ř. trestným činem, jež oznámiti byli obvinění oprávněni i jako pouzí členové organizací, ba jako soukromé osoby.

Po této stránce se soud prvé stolice otázkou viny vůbec nezabýval, soud odvolací pak se postavil na stanovisko, že obvinění neměli jako funkcionáři odborové organizace a pomocnické hromady při společenstvu pekařů povinnosti učiniti oznámení o nedodržení pracovní doby a neotvírání kontrole, vycházejí patrně z názoru, že jen za tohoto předpokladu obvinění by neodpovídali za obsah svého oznámení. Nesprávnost tohoto názoru vyplývá ze shora již vytčených právních zásad, podle nichž k beztrestnosti stačí i pouhé oprávnění bezelstně jednajícího pachatele k údajům zakládajícím po stránce objektivní urážku na cti; názor odvolacího soudu jest však mylným i potud, pokud neuznává ani povinnost obviněných k onomu za vinu jim kladenému postupu. Odvolací soud poukazuje v této příčině na přípis městské rady města O. ze dne 25. února 1927, podle něhož neměli obvinění jako funkcionáři odborové organizace a pomocnické hromady povinností učiniti oznámení o nedodržení pracovní doby a o neotvírání kontrole. Tu dlužno poukázati k tomu, že dotčený přípis nepraví tak kategoricky, jak se v odvolacím rozsudku uvádí, že obvinění neměli povinnost k oznámení, nýbrž uvádí doslovně: »Podle názoru zdejšího úřadu byli obžalovaní oprávněni pro neotevření pekárny (rozuměj kontrole) učiniti u městské rady oznámení, měli-li současně podezření, že se v pekárně pracuje, neboť zjistili trestný čin a ten má mravní povinnost každý občan oznámiti, povinni však k tomu nebyli, neboť takovou povinnost mají jen orgány bezpečnostní«. Z toho plyne, že městská rada rozeznává mezi mravní povinností občana a povinností úředních orgánů a že její dedukce, že obvinění k oznámení nebyli povinni, vyplývá toliko z úvahy, že obvinění nebyli úředními orgány veřejné správy, kteří ze zákona nebo na

základě zvláštních úředních předpisů nebo nařízení jsou povinni oznamovati činy stíhané buď soudy nebo úřady oprávněnými. Názor městské rady nemohl by ostatně sprostiti soud povinností, by otázku oprávněnosti k oznámení řešil samostatně. Jak shora již řečeno, jest výběr pomocnické hromady oprávněn stížnosti ve věcech pomocníků podávati jak společenstvu tak i úřadům; odborové organizace pak mají za úkol chrániti zájmy dělnictva, k nimž zejména náleží vymoženost pracující třídy, zákonem stanovená osmihodinná doba pracovní. Ustanovily-li tyto organizace za účelem provádění těchto oprávnění určité osoby, jest zřejmo, že osoby tímto úkolem pověřené jsou nejen (jak shora doloženo) oprávněny, nýbrž dokonce i povinny, by zájmy ty chránily a závady se vyskytnuvší na příslušných místech oznamovaly. Funkce jim svěřená zahrnuje pojmově tuto povinnost v sobě, bez této povinnosti funkcionářů není úspěšné vykonávání funkce ani myslitelné. Není tedy ani zapotřebí poukazovati k tomu, že — jak ze spisu na jevo vychází, viz výpověď Josefa J-y — obvinění byli přímo ve členské schůzi vyzváni v listopadu 1926, by zakročili ohledně dodržování pracovní doby u soukromého obžalobce. Jednali tedy obvinění též u výkonu povinnosti hájiti zájmy těch, kteří je kontrolní funkcí pověřili, když závady se vyskytnuvší — lhotejno, zda je sami zjistili, či zda jim od zúčastněných osob byly oznámeny způsobem, jenž o pravdivosti pochybovati nezdával příčiny, — na příslušném místě, t. j. společenstvu pekařů oznámili. Podle toho co shora uvedeno, nelze jim přičítati urážku na cti, pokud z mezí své povinnosti pokud se týče svého oprávnění, jež jim jich funkce stanoví, nevykročili. Rozsudky nižších stolic nedbajíce zásad tu vytčených spočívají na mylném právním pojetí skutkové podstaty urážky na cti; bylo proto podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. zmáteční stížnosti generální prokuratory na záštitu zákona vyhověti a uznati, jak se stalo.

Čís. 3446.

Urážka na cti viněním ze zpronevěry (krádeže).

Pro otázku zdaru důkazu pravdy (§ 490 tr. zák.) nezáleží na tom, že snad poškozený (zaměstnavatel pohlížel na čin jen jako na služební přestupek, ani na tom, že se čin stal beztrestným nahrazením škody, ani na tom, že se výtka stala teprve po letech. Ustanovení § 497 tr. zák. nepřichází tu v úvahu.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1929, Zm I 477/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmeťského soudu v Chebu ze dne 14. června 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488 tr. zák., pokud se týče pro přestupek podle § 6. zákona sb. čís. 124 z roku 1924, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

S hlediska právního (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) uplatňuje zmáteční stížnost, že se obžalovanému nepodařil důkaz pravdy, že obžalobce děl-

nické krejčary kradl, a to dokonce bez nouze; jest prý obžalobci dokázáno jen svémocné odnětí peněz, které je však podstatně rozdílné od krádeže a zpronevěry; nad to nebylo prý proti soukromému obžalobci zahájeno trestní řízení, tím méně byl proti němu vynesena rozsudek. Tímto přednesem není stížnost doličena v pravdě po zákonu. Nezjišťujeť rozsudek jen svémocné odnětí peněz, nýbrž mnohem více, totiž, že odnětí to bylo vědomě protiprávné a že i použití peněz bylo vědomě protiprávné a stalo se způsobem, jenž opodstatňuje výtku, vznesenou původcem pozastaveného článku, že peníze byly odňaty »bez nouze«. Nedbá-li stížnost tohoto zjištění a snaží-li se svémocným hodnocením výpovědi svědků Z-a a G-a jakož i ostatních výsledků průvodních dospěti k závěrům od závěrů soudu odchylným, neprovádí po zákonu ani dovolávaný, aniž který jiný z důvodů zmatečnosti v § 281 tr. ř. výčetmo uvedených, nýbrž brojí jen nepřipustně proti volnému uvažování průvodů soudem nalézacím a proti založenému na něm přesvědčení soudcovskému (§§ 258, 288 čis. 3 tr. ř.). Namítali stížnost v této souvislosti, že kmetský soud zamítl neprávem důkazní návrh o tom, že obžalobci byla revírní radou dána jen důtka pro porušení služebních povinností a že obžalobce zůstal nadále ve službách revírní rady až do října onoho roku, kdy vystoupil sám ze služeb, sluší vytknouti, že o zmatečnosti podle čis. 4 § 281 tr. ř. z příčiny té uplatňované nemůže býti řeči, ježto okolnosti ty, i kdyby byly pravdivé, byly by pro posouzení věci nerozhodné. Neboť, pokud jde o onu okolnost, nezáleží na tom, jak na obžalobcovu pochybení pohlížela revírní rada, poněvadž je věci nalézacího soudu, posuzovati prokázané skutečnosti co do jejich právního významu a dosaahu; vyslovil proto kmetský soud bez právního omylu, že na věci neměnila by nic okolnost, i kdyby revírní radou bylo jednání obžalobcovu označeno jen za služební přestupek. Nebylo ani zapotřebí prováděti důkaz o tom, zda obžalobce vystoupil ze služby dobrovolně; neníť ani tato okolnost rozhodná, naopak za rozhodující jest uznati jen ten stav věci, jaký byl v době závadného jednání žalobcova, takže změna poměrů po té nastavší nemá významu. Ostatně potvrdil svědek G., že obžalobci byla dána tříměsíční výpověď, takže dalšího dokazování bylo tím méně zapotřebí. Podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost dále, že i kdyby se byl obžalobce dopustil krádeže na dělnických penězích a i kdyby to bylo vysloveno rozsudkem, nesmí se obžalobci z příčiny té po letech a po náhradě škody činiti veřejně výčitky, zejména bez uvedení toho, že se krádež stala beztrestnou pro náhradu škody. Stížnosti nelze dáti za pravdu. Má zřejmě na mysli ustanovení § 497 tr. zák. Leč ustanovení tohoto a zásad v něm vyslovených nelze použiti na souzený případ, jak správně zdůraznil již kmetský soud; máť předpis ten místo jen v případech tam uvedených, tedy při výčitkách pro trest odpykaný nebo prominutý nebo při výčitkách učiněných tomu, kdo po skončeném soudním vyšetřování nebyl uznán vinným, pokud se čestně chová. Není tu žádné z těchto možností. V souzeném případě je proto jedině rozhodno, zda obvinění, jež v pozastaveném článku je proti soukromému obžalobci vysloveno, vykazuje, hledě k vývodům obžaloby, povahu v §§ 487, 488 tr. zák. naznačenou a zda se obžalovanému podařil důkaz pravdy podle § 490 tr. zák., přípustný při takovýchto obvi-

něních. K oné otázce jest přisvědčiti a také obžalobce kvalifikuje obvinění proti němu vznesená podle §§ 487 a 488 tr. zák. Je proto přípustným důkaz pravdy, jenž za předpokladů § 490 tr. zák. činí bez výhrady beztrestným každého, komu se podařil. Obžalovanému podařilo se svědky prokázati skutečnosti, které při právním ocenění jevíly by se jako krádež nebo zpronevěra, a to dokonce jako zločinná; na věci nemění nic, že obžalobce dodatečně nahradil škodu, poněvadž náhradou byla se světa sproveděna skutečnost, že obžalobce před tím protiprávně odňal a pro sebe protiprávně spotřeboval cizí peníze.

Čís. 3447.

V § 81 tr. zák. je vedle nebezpečné pohružky jako jednoho z pojmových znaků skutkové podstaty uvedeno jako jednání s ním související a jemu úplně rovnocenné též skutečné násilné vztažení ruky, takže v případech, v nichž zjištěno je pachatelovo jednání, odpovídající tomuto zákonnému pojmu, není vůbec zapotřebí, by tu současně byla též nebezpečná pohružka.

Skutková podstata dokonaného zločinu je založena již tím, že někdo v úmyslu, by zmařen byl výkon vrchnostenského rozkazu nebo výkon úřadu (služby), předsevzme některé z jednání v § 81 tr. zák. uvedených, bez rozdílu, zda jím výsledku pachatelem zamýšleného dosaženo bylo čili nic, aniž se vyžaduje takový stupeň fyzického násilí, který by činil úřednímu orgánu výkon naprosto nemožným.

Úmysl překaziti úřední výkon není vyloučen ani podnapilostí pachatelovou.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1929, Zm I 769/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 19. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §§ 81, 82 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, dovolávající se číselně důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., namítá, že se ke skutkové podstatě zločinu ve smyslu § 81 tr. zák. vyžaduje jednak pachatelův úmysl překaziti úřední výkon, jednak nebezpečné vyhrožování, a spatřuje porušení, pokud se týče nesprávné použití zákona v tom, že napadeným rozsudkem byl obžalovaný uznán vinným řečeným zločinem, ač není prý u obžalovaného dán ani ten ani onen předpoklad. Úmysl překaziti úřední výkon neměl prý obžalovaný, jelikož byl podnapilý, nemohl si tudíž býti vědom toho, že podniká proti strážníkovi něco »výslovně« za tím účelem, by zmařil jeho úřední výkon, a poněvadž se ani, kdyby byl úplně přičetným, nemohl domnívati, že jeho jednání je způsobilé zmařiti onen výkon, an strážník měl dosti možnosti přivolat si pomoc a tak zameziti zmaření

výkonu pokud se týče docílení jeho provedení. Z téže příčiny nebylo prý jednání obžalovaného proti strážníkovi ani nebezpečným. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Rozsudek zjišťuje výslovně, že si obžalovaný počínal proti policejnímu strážníkovi Jindřichu B-ému, který předváděl Josefa J-u na policejní strážnici a konal takto službu, způsobem, vylíčeným blíže v rozhodovacích důvodech, by J-ovo předvedení na strážnici zmařil. Obžalovaný se vymlouval na značnou opilost, nalézací soud dospěl však k přesvědčení, v rozsudku řádně odůvodněnému, že obžalovaný byl jen podnapilý, nikoliv úplně opilý tak, by byl nevěděl, co činí. To netvrdí ostatně ani zmateční stížnost, připouštějíc naopak sama výslovně, že obžalovaný byl jen podnapilý. Jelikož však jako jednu z příčin, vylučujících zlý úmysl, zná zákon (§ 2 písm. c) tr. zák.) jen úplné opilství, není zmateční stížnost provedena po zákonu, neboť je v rozporu s rozsudkovým zjištěním, podle něhož obžalovaný nebyl tak opilý, by nevěděl, co činí, tvrdí-li, že si obžalovaný nemohl býti vědom toho, že podniká proti strážníkovi něco za tím účelem, by zmařil jeho úřední (služební) výkon, a pozbývá všeho podkladu také její další námitka, přicházející formálně v úvahu jako uplatňování důvodu zmatku podle čis. 10 § 281 tr. ř., že se v souzeném případě jednalo o pouhý přestupek podle § 236 — správně 523 — tr. zák. V § 81 tr. zák. je vedle nebezpečné pohružky jako jednoho z pojmových znaků skutkové podstaty uvedeno jako jednání s ním souřadné a jemu úplně rovnocenné též skutečné násilné vztažení ruky, takže v případech, v nichž zjištěno je pachatelovo jednání, odpovídající tomuto zákonnému pojmu, není vůbec zapotřebí, by současně byla tu i nebezpečná pohružka. O obžalovaném zjišťuje rozsudek, že proti strážníkovi B-ému mávl (švihl) několikrát popruhem (svazkem popruhů), při čemž ho nezasáhl jen proto, že se strážník pokaždé uhnul, a že chytal strážníka za ruku, odtrhuje mu ji od J-i. V tomto jednání obžalovaného, provázeném úmyslem, by zmařen byl služební výkon strážníkův, shledal nalézací soud vším právem skutečné násilné vztažení rukou, zvláště když ani zmateční stížnost rozsudek v tomto bodě, pokud jde o jádro věci, nenapadá. Její námitka, že jednání obžalovaného proti strážníkovi jednak nebylo nebezpečným, jednak ani obžalovaný se nemohl domnívat, že jednání to je způsobilým zmařiti služební výkon strážníkův, jeví se však jen jako napadání rozsudkového zjištění po zák. nepřipustné, že si obžalovaný byl vědom též objektivní způsobilosti svého jednání, by jím služební výkon strážníkův byl zmařen, nehledíc ani k tomu, že, jak toho dokladem je již doslov a zjevný smysl předpisu § 81 tr. zák., skutková podstata zločinu veřejného násilí podle téhož §, a to trestného činu dokonatého, je založena již tím, že někdo v úmyslu, by zmařen byl výkon vrchnostenského rozkazu nebo výkon úřadu (služby) předsevezme některé z tamtéž uvedených jednání, bez rozdílu, zda jím výsledku pachatelem zamýšleného dosaženo bylo čili nic, aniž se vyžaduje takový stupeň fyzického násilí, který by činil úřednímu orgánu jeho výkon naprosto nemožným. Zjišťuje-li pak rozsudek způsobem, bezvadným po stránce skutkové i právní, úmysl obžalovaného, zmařiti služební výkon strážníkův, odporuje námitka zmateční stížnosti, že šlo nanejvýš o přestupek podle § 312 tr. zák., zřejmě skutkovému zjištění rozsudku. Ani v tomto směru neuplatňuje tudíž zmateční

stížnost důvod zmatku podle čis. 10 § 281 tr. ř. po zákonu. Bylo ji proto zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Čís. 3448.

K pojmu »nastrojení« (§ 5 tr. zák.) se nevyžaduje, by návodce zlý skutek, k jehož spáchání směřuje jeho vůle a jeho působení na pachatele, určoval do všech podrobností, zejména pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; stačí i všeobecné vybitnutí k trestné činnosti určitého druhu.

Spoluvinník (návodce) ručí za veškerý rozsah i výsledek trestné činnosti přímého pachatele, ač nepřekročil-li tento příkaz, spoluvinníkem mu daný.

Spoluvinnou na krádeži podle §§ 5, 174 II c) tr. zák. lze po případě uznati i návodce, který při návodu nevěděl, že jde o odcizení věci zamčených.

Rozh. ze dne 17. dubna 1929, Zm I 667/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 1. října 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem spoluviny na krádeži podle §§ 5, 171, 173, 174 - II c) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čis. 5 a 10 § 281 tr. ř. Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čis. 10 § 281 tr. ř., zmateční stížnost namítá, že stěžovatel byl uznán vinným spoluvinou na krádeži věci zamčených ve smyslu § 174 II. c) tr. zák., ač během řízení nevyšlo na jevo nic, z čeho by bylo lze souditi, že při návodu věděl, že se jedná o odcizení věci zamčených. Toto tvrzení zmateční stížnosti shoduje se se skutečností, neboť v rozsudku není zjištěno, podle něhož stěžovatel, naváděje obžalovaného E-a ke krádeži, věděl, že krádež má býti spáchána na věcech zamčených. Zmateční stížnost je však na omylu, míní-li, že rozsudek je proto zmatečným podle čis. 10 § 281 tr. ř. Důsledně nelze pak ovšem oprávněnou uznati ani výtku, uplatňovanou jí s hlediska důvodu zmatku podle čis. 5 téhož § proto, že soud dotčený výrok nijak zvláště neodůvodňuje. Stěžovatelova činnost, podřazená rozsudkem skutkové podstatě spoluviny na zločinu krádeže ve smyslu §§ 5, 171, 173, 174 II. c) tr. zák., spočívala podle rozsudkového zjištění v návodu, totiž v tom, že E-a vybízal, by si v továrně (firmy S., v níž byl E. podle rozsudku zaměstnán jako dělník) něco vzal, on (stěžovatel) že mu látku prodá (t. j. obstará její prodej), poněvadž má na ni kupce. Podle údajů obžalovaného E-a, na jehož výpovědi buduje rozsudek toto své zjištění, říkal mu stěžovatel již před krádeží (stalo se tak několikrát), že je hloupý, že by si mohl pomoci a, že když si mu E. stěžoval, že nemá peněz, stěžovatel ho naváděl ke krádeži. Ono zjištění rozsudkové stačilo však nalézacímu soudu právem

nejen, pokud shledal v činnosti stěžovatelově spoluvinu na zločinu krádeže, spáchané v zápětí obžalovaným E-em, vůbec, nýbrž i, pokud mu uložil trestnou spoluzodpovědnost též za zločinnou kvalifikaci této krádeže ve smyslu § 174 II c) tr. zák. Neboť z pojmu »nastrojení« (§ 5 tr. zák.) se nevyžaduje, by návodce zlý skutek, k jehož spáchání směřuje jeho vůle a jeho působení na pachatele, určoval do všech podrobností, zejména pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; stačí i všeobecné vybídnutí k trestné činnosti určitého druhu. Spoluvinník (návodce) ručí pak podle zákona za veškerý rozsah i výsledek trestné činnosti přímého pachatele, ač nepřekročil-li tento příkaz, spoluvinníkem mu daný. (V témže smyslu sb. n. s. čís. 1837, 2176 a j.). Že však o takovéto překročení příkazu šlo v souzeném případě, rozsudek nejen nezjišťuje, nýbrž nevychází nic takového na jevo ani ze spisů aniž to posléze tvrdí sama zmáteční stížnost. Nelze proto činiti rozsudku důvodné výtky mylného právního posouzení otázky rozsahu trestní zodpovědnosti stěžovatelovy, pokud jím bylo uznáno též na jeho spoluvinu v příčině zločinné kvalifikace krádeže ve smyslu § 174 II. c) tr. zák., aniž jevílo se nezbytně nutným odůvodňovati napadený výrok rozsudkový po této, ryze právní, nikoli skutkové stránce, takže nedostatek důvodů vytýká zmáteční stížnost rozsudku s hlediska důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. způsobem, který ani formálně nevyhovuje zákonu. Zmateční stížnost bylo tudíž jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Čís. 3449.

Zhárství jako prostředek mzdového boje stávkujících dělníků.

§ 166 tr. zák. nečiní zodpovědným jako přímého pachatele zločinu zhárství výhradně jen toho, kdo přímo oheň zanítí a takto dá poslední popud k vypuknutí požáru, nýbrž každého, »kdo podnikne jakékoliv jednání, z něhož podle jeho úkladu na cizím majetku má vzejít požár«.

Při činu kolektivním zodpovídají za zhárství stejnou měrou všichni, kdož spolupůsobili při samém činu.

S hlediska § 167 c) tr. zák. je rozhodnou škoda, která povstala požárem z činu pachatelova, nikoliv ta, která tu ještě jest pro poškozeného neuhrazená v době hlavního přelíčení.

Pokud řízení není vadným (§ 344 čís. 6 tr. ř.), nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin zhárství dodatková otázka (§ 319 tr. ř.) ve smyslu § 168 tr. zák. a eventuální otázka (§ 320 tr. ř.) na zločin podle § 212 tr. zák. pokud se týče podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák.

Formální zmátečnost (§ 344 čís. 6 tr. ř.) nemůže obžalovaný uplatňovati při zrušovacím roku, nevytýkal-li ji v písemné zmáteční stížnosti.

Ustanovení § 250 tr. ř. jest výronem zásady procesuálního práva, že obžalovaný má býti přítomen celému soudnímu jednání o obžalobě, aby se mohl hájiti proti veškerým obviněním vzneseným z kterékoliv strany.

Porušení onoho předpisu nelze uplatňovati jako zmatek, nemají-li údaje svědků za nepřítomnosti obžalovaného slyšených pro otázku viny

významu, nebo byla-li mu dána jinak (při sčelení) možnost, by se k oněm údajům vyjádřil (posl. odst. § 281, posl. odst. § 344 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 18. dubna 1929, Zm I 34/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako porotního soudu v Českých Budějovicích ze dne 12. prosince 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými, a to Adolf K., Josef V. a Jan K. zločinem zhárství podle §§ 166, 167 c) tr. zák., Karel B. pak zločinem spoluviny na zhárství podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák. mimo jiné z těchto

důvodů :

I. Zmateční stížnost obžalovaných Adolfa K-e, Josefa V-a a Karla B-a souhrnně uplatňuje důvody zmátečnosti podle § 344, čís. 4, 5, 6 a 9 tr. ř., důvod čís. 6 § 344 tr. ř. však jest proveden jen ohledně obžalovaných Josefa V-a a Adolfa K-e, zmatek podle § 344 čís. 9 tr. ř. jen u obžalovaného Karla B-a. Není odůvodněna v žádném směru. Porušení zákonného předpisu stíženého sankcí zmátečnosti shledává stížnost v tom, že obžalovaní byli vyslýcháni jednotlivě v nepřítomnosti ostatních spoluobžalovaných a nebyl jim soudem sdělen obsah výpovědí, jež byly učiněny za jich nepřítomnosti (§ 250 tr. ř.). Nehledíc k tomu, že tvrzené opatření předsedy porotního soudu o odděleném výslechu není osvědčeno protokolem o hlavním přelíčení, který podle §§ 342 a 271 tr. ř. jest zrušovacímu soudu jedině rozhodujícím průkazem o průběhu hlavního přelíčení a o všech podstatných formálnostech řízení, týká se v souzeném případě případné opomenutí to jen obžalovaných Josefa V-a a Adolfa K-e. Ustanovení § 250 tr. ř. jest výronem zásady procesuálního práva, že obžalovaný má býti přítomen celému soudnímu jednání o obžalobě, by se mohl hájiti proti veškerým obviněním vzneseným s kterékoliv strany. Pokud týče se obžalovaného K-e, tu B. a H., ohledně V-a pak B. a H., Adolf K. i Jan K. neuvedli nic, na co by, jak ze zodpovídání patrně, nebyla obžalovaným dána soudem příležitost se vyjádřiti, takže ve směru tom nebyli zkráceni ve své obhajobě, zejména ani podle protokolu o hlavním přelíčení ke konci výslechu byli s H-em sčeleni a takto dána jim možnost o jeho zodpovídání se vyjádřiti, údaje dříve slyšeného B-a a pak pro jejich zodpovídání se a pro otázku jich viny nemají významu. Stala-li se tudíž ona zmátečnost, ač z protokolu není patrna, nelze ji jako zmatek jen relativní, nikoliv absolutní uplatňovati podle předposledního odstavce § 344 tr. ř.

Výtka zmátečnosti podle § 344 čís. 5 tr. ř. není provedena po zákonu. Stížnost tvrdí, že nebylo vůbec rozhodnuto o návrhu obhájcovu na výslech soukromých účastníků jako svědků o tom, že z požáru netrpí škody, ježto byla jim úplně nahrazena nejen z pojištění, nýbrž i z veřejných sbírek. Návrh ten byl sice učiněn podáním ze dne 10. prosince 1928, podle protokolu však (§ 271 tr. ř.) návrh ten u hlavního přelíčení nebyl

opakován, takže nebylo tu podnětu pro porotní soud, by o něm rozhodoval. Ostatně se návrh týkal okolnosti nezávažné; neboť, má-li zmateční stížnost za to, že případná úplná náhrada škody pohořelým, ať již pojišťovnou, ať jiným způsobem vyrovnaná, má význam pro náležitost vyznačenou v § 167 písm. c) tr. zák., na niž byla porotě dána zvláštní otázka, je na omylu, protože rozlišení trestních sankcí podle § 167 tr. zák. má za znak jednak vyšší zlomyslnost pachatele (písm. a, b, d), jednak rozsáhlejší účinek zločinu (písm. a, c) a při doslovu předpisu § 167 c) tr. zák. »když oheň vyšel a pro poškozeného z toho povstala značná škoda« rozhodnou je škoda, která povstala požárem z činu pachatelova, nikoliv ta, která tu ještě jest pro poškozeného neuhrazená v době hlavního přelíčení. Jako další vadnost řízení vytyká zmateční stížnost, že soud nepřipustil ohledně obžalovaných Josefa V-a a Adolfa K-e navrženou dodatkovou otázku: »upustili obžalovaní z lítosti a v pravý čas od založení požáru, takže z jejich jednání žádná škoda nevzešla?« (§ 344 čís. 6 tr. ř.). Nelze přisvědčiti stížnosti, že nepoložením této otázky porušeno bylo ustanovení §§ 319, 320 tr. ř. Předpis § 320 tr. ř. nepřichází tu vůbec v úvahu, ano jde o tvrzení jiných skutečností, než které stížnost má na mysli, § 319 tr. ř. pak předpokládá pro zvláštní dodatkovou otázku, že byl tvrzen stav neb že nastala skutečnost, jež trestnost vylučuje nebo ruší. Takovou skutečností bylo by podle § 168 tr. zák., na něž navrhovaná dodatková otázka svým doslovem poukazuje, kdyby se byl při založeném ohni pachatel sám z lítosti a ještě v pravý čas tak přičinil, že bylo všeliké škodě zabráněno. Než nic takového při hlavním přelíčení na jevo nevyšlo, ba ani nebylo tvrzeno, an naopak oheň vyšel a způsobil škodu značnou. Porotní sbor soudní tudíž nejen nebyl povinen, nýbrž ani nebyl oprávněn dávat porotcům otázku, jejíž předpoklady byly výsledky hlavního přelíčení přímo popřeny. Pochybnost vyslovená v této části zmateční stížnosti, že požár mohl vzejíti vůbec z jiné příčiny nežli z působení obžalovaných, nemá při způsobu doličení stížnosti významu, tím méně, že nemá ani opory ve spisech; podle zodpovídání se obžalovaných H-a a Adolfa K-e vypukl požár ihned po zapálení H-em. Pokud obhájce obžalovaných V-a a Adolfa K-e při roku zrušovacím vytykal s téhož hlediska, že nebyly dány porotcům další eventuelní otázky ohledně těchto stěžovatelů na skutkové podstaty podle §§ 212 tr. zák. a § 166 tr. zák., stačí poukázati k tomu, že v tomto směru nebyla v písemné zmateční stížnosti rozsudku formální zmatečnost podle čís. 6 § 344 tr. ř. vytykána, takže je podle § 285 tr. ř. a § 1 čís. 2 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 dotyčná výtká opožděná a proto nepřipustná. Shledává-li posléze zmateční stížnost obžalovaného Karla B-a nejasnost a odpor ve výroku porotců vzhledem k zodpovědění V. a VI. hlavní otázky, kde v obráceném poměru hlasů jednou (V. hlavní otázka) uznali tohoto obžalovaného vinným, podruhé (VI. hlavní otázka) na vinu nepřisvědčili, třeba zdůrazniti, že jde o dva různé trestné činy časově i obsahově odlišné, při nichž ani důkazní materiál nebyl totožný a lze jej hodnotiti způsobem různým pro oba případy, takže různé zodpovědění otázek není ani nejasností podle zákona, rovněž ne odporem ve výroku, jemuž mělo býti čeleno opatřením porotního soudu podle § 331 tr. ř. Dohady

stížnosti, že šlo o omyl a jak asi porotci minili otázky zodpovídati, jsou jen nepřipustným zasahováním do práva porotců podle § 326 tr. ř.

II. Nelze přisvědčiti ani zmateční stížnosti obžalovaného Jana K-a. Tato vytyká rozsudku zmatečnosti podle § 344 čís. 6 a 11 tr. ř. a shledává je v tom, že podle zodpovídání se tohoto obžalovaného a podle výsledku hlavního přelíčení byl tu zákonný podklad pro eventuelní otázku na zločin podle § 212 tr. zák., případně na zločin podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák., soud však otázky ty porotcům nedal; dále že skutkový děj obžaloby, jenž je základem rozsudku, dává prý jedině podklad pro případnou spoluvinu obžalovaného Jana K-a na zločinu zžhářství spáchaném Josefem H-em podle §§ 5, 166 tr. zák., nikoli však pro přímé spolupachatelství. Zmatek podle čís. 11 § 344 tr. ř. není proveden po zákonu, pokud se týče není odůvodněn, neboť pro otázku, zda »skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, byl nesprávným výkladem zákona uvažován podle zákona trestního, který se k němu nevztahuje«, rozhodným jest jedině doslov těchto otázek, jež porotci zodpověděli, a nikoliv děj obžalobou vylíčený; v souzeném případě III. hlavní a I. a II. dodatková otázka v úvahu přicházející mají veškeré náležitosti skutkové podstaty zločinu podle §§ 166, 167 c) tr. zák. po stránce objektivní i subjektivní. Avšak ani z důvodu čís. 6 § 344 tr. ř. není odůvodněna zmateční stížnost poukazující na zodpovídání se K-ovo, že o úmyslech H-ových byl zpraven teprve cestou do S., že H-a od činu zrazoval, sám odepřel zapáliti, a z místa činu uprchl ještě před tím, než oheň byl založen. Je ovšem správné, že Jan K. sám ve S. nezapálil, stejně jako nezapálil ani spoluobžalovaný Adolf K. a Josef V., ohledně nichž bylo zrušovacím soudu též z důvodu zmatku Janem K-em uplatňovaného přezkoumatí rozsudek podle § 290 tr. ř. Obžaloba zřejmě vycházela ze stanoviska, k němuž se též porotní soud, dávaje porotcům otázky, přiklonil, že zžhářství ve S. nutno posuzovati jako čin kolektivní, za něž stejnou měrou zodpovídají všichni, kdož spolupůsobili při činu samotném. Stanovisko to má oporu v předpisu § 166 tr. zák., který nečiní zodpovědným jako přímého pachatele zločinu zžhářství výhradně jen toho, kdo přímo oheň zanítí a takto dá poslední popud k vypuknutí požáru, nýbrž každého, »kdo podnikne jakékoliv jednání, z něhož podle jeho úkladu na cizím majetku má vzejítí požár«. Podle výsledku řízení, zejména podle zodpovídání se obžalovaných Jana H-a, Adolfa K-e, Jana K-a i Josefa V-a bylo zapálení S. jedním z prostředků mzdového boje stávkujících dělníků v papírně firmy S. a synové v P-ském mlýně a popud, případně rozkaz k němu vyšel od předsedy stávkového výboru obžalovaného Karla B-a; Josef H., maje od B-a přímý rozkaz, by zapálil a vzal si k tomu potřebné lidi, vyzval Jana K-a k noční jízdě z Č. K. do H., navštívil s ním v M. Adolfa K-e, u něho zastihli Josefa V-a, tam bylo mluveno o činu jim uloženém a ježto H. s Janem K-em neznali další cestu do S., šli Adolf K. a V. s nimi, by jim ukázali cestu i domy stávkokazů, jež měly býti zapáleny. Mezi obžalovanými bylo jednáno o rozdělení úloh, H. s Adolfem K-em měli S. zapáliti na jedné straně, Jan K. s V-em na druhé; H. zapálil pak sám ve chvíli, kdy obžalovaný Adolf K. stál poblíže něho, kdežto Jan K. a V. odešli mezitím přes pole k lesu vzdálenému asi 1/4 hod. Po činu obžalovaní H. a Adolf K. k nim doběhli a

společně pak vrátili se domů, Jan K. s H-em zase až do Č. K. Domnívá-li se zmateční stížnost obžalovaného Jana K-a, že při hlavním přelíčení byly tvrzeny co do jeho jednání takové skutečnosti, které napovídají skutkovou podstatu zločinu podle § 212 tr. zák., jest namítnouti, že podle § 320 tr. ř. bylo by pro otázku ve směru tom místo jediné tehda, kdyby ze zodpovídání se Jana K-a a z ostatních výsledků řízení, jež nutno ve směru tom posuzovati jako celek, vyplývala po případě taková činnost obžalovaného K-a, která se omezila jen na to, že ze zlomyslnosti opomenul překaziti zločin H-ův, ač mohl to snadno učiniti bez nebezpečí pro sebe nebo své příslušníky, že však sám ku provedení činu samotného ničím nepřispěl. Leč to obžalovaný Jan K. netvrdil, naopak sám přiznává takovou činnost, která daleko přesahuje rámec skutkové podstaty zločinu podle § 212 tr. zák., totiž, že znaje úkol H-ův, doprovázel ho za noci na místo činu, zúčastnil se pochůzek S-emi, při nichž Adolf K. nebo V. měli označiti domy stávkokazů, že s ním bylo též jednáno, by zapálil na jiné straně osady, a že čekal pak na H-a u lesa, až úkol svůj provedl, považuje za svou kamarádkou povinnost doprovoditi ho až domů. Podle údaje H-ova sdělil tento Janu K-ovi ihned v K., ještě doma, k čemu si ho B. zjednal (že má zapáliti S. a vzítí si k tomu lidi), a Jan K. ihned s ním šel, aniž co namítal. Jan K. též přiznával, že šel s H-em, jakmile se odvolal na příkaz B-ův, jsa zvyklý příkazy poslouchati. Vychází tudíž ze zodpovídání se stěžovatele i z dokazování, že svým chováním nejen nebránil zločinu, nýbrž že, vyhovuje příkazu, poskytuje průvod a takto ochranu pachateli za noci do neznámého kraje ve společnosti druhů zjevně o provedení zločinu usilujících, poskytl zevní i vnitřní oporu pachateli a stal se takto jeho přímým pomocníkem. Ani tvrzením, že H-a od provedení úmyslu zrazoval, což H. při sčelení přiznal, »poněvadž mu nechce škodit«, nebyla, jak plyne z toho, co uvedeno, tvrzena taková skutečnost, jež by podle § 320 tr. ř. zavdávala příčinu k eventuální otázce na zločin § 212 tr. zák. Vzhledem k činnosti obžalovaného Jana K-a, jak se projevila způsobem shora vyličeným, bylo by ovšem lze podrobiti úvaze, zda tím, že doprovodil podle daného příkazu na místo činu H-a, jemuž bylo zhárství uloženo, že svojí přítomností byl mu morální oporou v jeho zločinném rozhodnutí a vyčkal provedení činu, by ho na zpáteční cestě v noci opět provázal, zda vším tím též on sám nepodnikl jednání, z něhož podle jeho úkladu měl vzejíti požár na cizím majetku, či zda tím jen přispěl pomocí ku bezpečnému vykonání zlého činu H-em samotným. Leč v souzeném případě netřeba zabývati se otázkou, kde končí mez spoluviny ve smyslu § 5 tr. zák. a kde počíná přímé spolupachatelství zločinu podle §§ 166, 167 c) tr. zák. Případná formální vada nastavší snad vzhledem k tomu, že činnost obžalovaného Jana K-a (stejně i Adolfa K-e a Josefa V-a) mohla býti též kvalifikována za pouhou spoluvinu na zločinu zhárství, spáchaném samotným Josefem H-em a nikoliv za přímé spolupachatelství, tím, že porotní soud nedal porotcům též eventuální otázku znějící jediné na spoluvinu podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák., nemohla působiti na rozhodnutí způsobem pro obžalovaného nepříznivým (§ 344 tr. ř. předposl. odst.), ana trestní sazba nerozlišuje mezi přímým pachatelem (spolupachatelem) a mezi pouhým spoluvinníkem ve smyslu § 5 tr. zák., a nad

to porotní dvůr soudní, použiv mimořádného zmírnění podle § 338 tr. ř., snížil trest na nejnižší přípustnou míru. Bylo proto obě zmateční stížnosti zavrhnouti jednak jako neprovedené po zákonu, jinak jako neodůvodněné.

Čís. 3450.

Ideální souběh zločinů podle § 129 I b) a podle § 132 III tr. zák., svedl-li mistr mladistvé učedníky k smilstvu proti přírodě.

Při homosexualitě nutno rozeznávati dvojí původ sklonů k ukájení pohlavního pudu s osobami téhož pohlaví: vrozený, kde úchylnost je důsledkem pathologického stavu, a získaný, jako následek jisté zvrhlosti a snahy po zpestření a zvýšení pohlavních požitků; pokud v tomto případě neodolatelné donucení (§ 2 g) tr. zák.) jako nucení psychické samo o sobě nezabavuje pachatele zločinu podle § 129 I b) tr. zák. trestní zodpovědnosti.

Pojem »svedení« ve smyslu § 132 tr. zák.; nespadá sem, projevila-li svěřená osoba sama předem úmysl oddati se smilnému činu, dala-li k němu podnět chováním proti svůdci nebo jemu známým způsobem života.

(Rozh. ze dne 18. dubna 1929, Zm I 111/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 20. října 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem smilstva proti přirozenosti podle § 129 I b) tr. zák. a zločinem svedení ke smilstvu podle § 132-III tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Při hlavním přelíčení navrhl obhájce, »by bylo zjištěno znalci, že obžalovaný je tou měrou perversně založen, že jeho psychopatie činí ho nepřičetným podle § 2 tr. zák.«. Soud návrh ten zamítl jako nerozhodný. Zmateční stížnost, uplatňující zmatek podle čís. 4 § 281 tr. ř., tvrdí, že bylo nutno dáti obžalovaného prohlédnouti psychiatry, by se zjistilo, na kolik chorobné jeho založení má vliv na projevy jeho vůle, po případě zda ho svobody vůle zcela nezabavuje a zda tím nenastává důvod vylučující trestnost podle § 2 písm. g) tr. zák. Zmateční stížnost vychází takto z návrhu stylisovaného již při hlavním přelíčení velmi neurčitě a směšuje různé stavy trestnosti podle § 2 tr. zák. vylučující jednak podle písm. a)—c), zároveň však též podle písm. g). Návrhem bylo tvrzeno, že stěžovatel trpí psychopatií; podle § 134 tr. zák. jediné stav duševní choroby, pokud se týče poruchy v případech pochybnost vzbuzujících má býti předmětem znaleckého vyšetření. Naproti tomu neodolatelné donucení podle § 2 písm. g) tr. zák. přichází v úvahu jen při duševní normálnosti a vylučuje předpoklady beztrestnosti podle § 2 písm. a)—c) tr. zák.; jako nucení psychické však samo o sobě nezabavuje

pachatele zločinu podle § 129 I b) tr. zák. trestní zodpovědnosti. Zmateční stížnost sama neuvádí žádných objektivních okolností, jakž vyžaduje § 134 tr. ř., jež za hlavního přelíčení vyšly na jeho a vzbuzovaly pochybnost o přičetnosti stěžovatelově. Nelze sice popřít, že úchylnost pohlavního citění, která se projevuje ukájením pohlavního pudu s osobami téhož pohlaví, naznačuje jistou abnormitu; při homosexualitě nutno však rozeznávat dvojí původ podobných sklonů, vrozený, kdy úchylnost jest důsledkem patologického stavu, a získaný, jako následek jisté zvrhlosti a snahy po zpestření a zvýšení pohlavních požitků. Stěžovatel sám je ženat a otcem rodiny a za důvod svých trestných styků se svými úředníky Sch-em a K-em udal, že se bál pohlavně obcovati s některou cizí ženou, by se nenakazil. Tím jest řečeno, že při jeho jinak heterosexuelním založení jednalo se mu jen o pouhý náhražkový akt pohlavní, což také vychází ze způsobu, který volil pro své ukojení. Uvedl-li, že činil tak z vnitřního nutkání, není tím ještě tvrzeno, že nastalo u něho takové poblouznění z pohlavní podrážděnosti, jež mělo v zápětí střídavé pomnutí smyslů nebo takové pomatení, v němž si nebyl činu svého vědom, ano ono vnitřní nutkání jest podstatným znakem jsoucnosti a projevu veškerého pohlavního pudu. Snaží-li se tudíž zmateční stížnost odůvodniti nutnost znaleckého vyšetření stěžovatele tvrzením, že bylo třeba zjistiti, zda a pokud čin byl spáchán v důsledku neodolatelného tlaku a stěžovatelova chorobného založení a že svoboda jeho vůle byla omezena, po případě vůbec pomínula, buduje své vývody na tvrzení skutečnosti, jež nevyplývají ani ze zodpovídání se obžalovanému, tím méně z výsledku trestního řízení. Ani to ani ono neposkytlo nalézacímu soudu ve smyslu § 134 tr. ř. důvodu a podkladu pro nutnost znaleckého vyšetření a posudku, a nebyl proto obžalovaný zamítnutím onoho průvodního návrhu nijak zkrácen ve svém právu na zákonnou obhajobu.

Zmateční stížnost považuje dále podřadění zjištěného jednání stěžovatelova pod skutkovou podstatu zločinu podle § 132 tr. zák. za právně vadné, a míníc, že pojem svedení předpokládá, že svěřená osoba, na niž má býti smilný čin proveden, klade jistý odpor a tento že musí býti svůdcem přemožen, v souzeném případě však že Sch. i K. neodporovali vůli obžalovaného, naopak popud k smilným činům vycházel prý z větší části od samotného Sch. Třebaže rozsudek uvádí, že Sch. a K. »dobrovolně přistoupili k nemravnému jednání svého mistra«, zjišťuje přece také, že byli svedeni jeho přemlouváním a jejich souhlas že byl získán z důvodu rozdílu stáří jakož i pro služební jich poměr k obžalovanému M., jehož dohledu byli svěřeni. Svedením ve smyslu § 132 tr. zák. podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu jest každé působení na vůli svěřené osoby jakýmikoli prostředky, by spáchala nebo snášela smilný čin, pokud osoba ta sama předem neprojevila úmysl oddati se takovému jednání, nedala podnět k němu ani svým chováním oproti svůdci (pachateli trestného činu) nebo jemu známým svým způsobem života, a smilný čin takto, ono jednání nebo snášení, jest výsledkem iniciativy pachatele, ať již tato setkala se s větším či menším odporem fyzickým nebo morálním, po případě odporu nenalezla. Rozsudek zjišťuje, že byl to obžalovaný, který obna své učně přemluvil a získal jich souhlas, zjišťuje to na základě doznání obžalovaných, při čemž zejména ze zodpovídání se

Sch-ova vyplývá, že souhlasu u něho při prvém trestném činu dosáhl obžalovaný slibem peněžité odměny; i nadále propůjčoval se Sch. stěžovateli za peníze, K. pak vysvětluje svoje podrobení se vůli obžalovaného tím, že se obával propuštění ze služby v případě nevyhovění a pro svoje mládí neuvážil ani nesprávnost svého činu.

Čís. 3451.

Nemravným nebo nepočetným ve smyslu § 488 tr. zák. jest jednání, které podle obecných názorů slušných kruhů společenských snižuje mravní hodnotu jednotlivce v očích spoluobčanů; předpokládá se jednání vědomé, nestačí jednání nevědomé nebo bezděčné.

Spadá sem obvinění z povážlivě nekorektního postupu v úředním hospodářství (z nepřipustné, podezřelé a vědomě nekorektní manipulace se jménem veřejné korporace).

Ke splnění prvé z obou podmínek beztrestnosti podle § 4 tisk. nov. se vyžaduje, by pachatel měl takové podklady pro své tvrzení, jež mu důvodně dovolovaly a při objektivním jich zkoumání důvodně dovolují pokládati obsah zprávy za pravdivý; pokud jde o důkaz takových skutečností.

Okolnost, že poškozená veřejná korporace věděla o nekorektních manipulacích se svými jmény a že své zájmy hájila sama (sama učinila oznámení), nevylučuje, že uveřejnění článku na ony manipulace poukazujícího nemělo na zřeteli především zájem veřejný.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1929, Zm II 233/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců Františka Ch-a a Františka Š-a do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Olomouci ze dne 11. dubna 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn ze soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 493 tr. zák., (a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.), mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5, 9 b) a 10 § 281 tr. ř.

Okolností, že okresní silniční správní komise věděla o událostech, o něž v souzeném případě jde, a že své zájmy hájila sama, z čehož stížnost se snaží dovoditi, že obžalovaný neměl mimo stranickou zaujatost nejmenšího důvodu, hájiti nad to tiskem veřejné zájmy, — jsou vedlejší, a to nejen po skutkové stránce, t. j. pokud jde o zjištění úmyslu obžalovaného, nýbrž jak již na tomto místě budiž podotčeno — též po stránce hmotněprávní, pokud by totiž v příslušných vývodech zmateční stížnosti snad mohl a měl býti spatřován věcný poukaz k výtce, že si

nalézací soud nesprávně vyložil pojem veřejného zájmu ve smyslu § 4 tiskové novely. Neboť ony okolnosti ani jednotlivě ani ve svém celku nevylučují, že obžalovaný, uveřejniv článek, přes to neměl na zřeteli především zájem veřejný, a nejsou na újmu správnosti úsudku, jímž soud první stolice bez právního omylu k této otázce odpověděl kladně. Totéž platí, pokud zástupce zmateční stížnosti uvedl při veřejném roku, že nelze mít za to, že obžalovaný uveřejněním článku mínil především chrániti zájem veřejný, uváží-li se, že okresní silniční správní komise věděla o oněch událostech, že sama učinila oznámení, že bylo zahájeno příslušné řízení, takže hájení veřejných zájmů bylo již v povoláných rukou a proto prý nebylo zapotřebí přičinění se strany obžalovaného, a uváží-li se dále, že článek byl uveřejněn teprve značnou dobu po událostech jím dotčených v době, kdy silniční výbor, jehož se týkalo obvinění v něm obsažené, již nebyl v úřadě. Lze proto i v tomto směru odkázati stěžovatele na to, co právě bylo uvedeno o bezvýznamnosti podobných výtek, činěných v písemném provedení zmateční stížnosti, aniž bylo třeba podrobně zkoumati, zda ústní přednes při zrušovacím roku byl jen provedením toho, co aspoň zřetelným poukazem bylo uplatněno již ve zmateční stížnosti písemně včas provedené, či zda v tom nebylo směřováno nejde snad o nepřípustné rozšíření zmateční stížnosti na újmu obžalovaného. S hlediska důvodu zmatečnosti čís. 10 § 281 tr. ř. napadá stížnost předpoklad kmetského soudu, že obžalovaný v začalovaném článku neobviňoval soukromé obžalobce z určitého trestného činu, ať již z krádeže, zpronevěry, nebo z podvodu, a, pokud se soukromého obžalobce Františka Š-a týče, ze spoluviny na takovém trestném činu (§ 487 tr. zák.). V tomto směru není stížnost provedena po zákonu. Neuvědomuje si, že zjistiti a určiti smysl, význam a dosah začalovaného článku, tedy zjistiti, které výtky a jaká obvinění dotýkající se ctí soukromých obžalobců byla obsahem a smyslem článku projevona, spadá do oboru skutkově zjišťovací činnosti kmetského soudu. Soud tento, uváživ obsah celého článku, dospěl k přesvědčení, že obžalovaný v článku neobviňoval, ba ani obviňovati nechtěl soukromé obžalobce z toho, že uhlí kradli, zpronevěřili nebo podvodně vylákali, pokud se týče, že František Š. trestným činům, spáchaným Františkem Ch-em, nadržoval neb měl na nich účast (§ 487 tr. zák.), nýbrž že soukromé obžalobce obviňoval jen z povážlivě nekorektního postupu v úředním hospodaření (§ 488 tr. zák.). Kmetský soud odůvodnil toto své přesvědčení způsobem formálně bezvadným. Úsilí zmateční stížnosti směřuje k tomu, dospěti svémocným hodnotěním a výkladem pozastaveného článku k závěru, že obžalovaný vinil soukromé obžalobce z určitého trestného činu. Tento postup není než nepřípustným brojením proti volnému uvažování průvodu a založenému na něm přesvědčení soudcovským (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.) a nelze v něm shledati zákonné dolíčení ani některého ze zmatku v čís. 5 § 281 tr. ř. výlučně vypočtených ani dovolávaného hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 10 § 281 tr. ř., jehož zákonu hovorící dolíčení by předpokládalo, by stěžovatelé vycházeli z výkladu, jaký dal kmetský soud článku, a by na tomto podkladě dokázali, že zákona bylo použito nesprávně. O takový důkaz se však stěžovatelé ani nepokoušejí.

S hlediska zmatku čís. 9 b) § 281 tr. ř. napadá stížnost výrok prvního soudu, že se obžalovanému zdařil důkaz pravdy, pokud se týče pravděpodobnosti. Vytýká, že tento výrok nemůže právně obstáti ani tenkrát, když se vychází ze skutečností, jak je zjistil první soud, a z právního podřadí urážek na cti pod § 488 tr. zák., protože prý to, co rozsudek zjišťuje o soukromých obžalobcích, není jedním nemravným ani nepočestným ve smyslu § 488 tr. zák. Stížnost nemá pravdu. Lze připustiti, že nemravné nebo nepočestné jednání podle § 488 tr. zák. předpokládá jednání vědomé, nikoli nevědomé nebo bezděčné. Leč rozsudek ne- zjišťuje pouhé nevážení uhlí, z kteréhožto předpokladu jediné chce stížnost dokázati onu bezděčnost jednání, nýbrž mnohem více. Zjišťuje na základě seznání obou obžalobců, že, pokud jde o uhlí z roku 1925, nebylo váženo ani uhlí Františkem Ch-em půjčené ani uhlí jemu okresním silničním výborem vrácené a že o tom oba obžalobci věděli; že o celé transakci nebylo v knihách okresního silničního výboru nic zapsáno ani vyznačeno v zásobníku, že transakce ta se stala mezi okresním silničním výborem a jeho tehdejším pokladníkem (Františkem Ch-em); že Františku Ch-ovi bylo oplaceno více uhlí, než bylo od něho vypůjčeno. Pokud jde o případ z roku 1926, je o Františku Ch-ovi zjištěno, že si dal bez kontroly v nepřítomnosti orgánů silničního výboru odvésti fúru uhlí neváženou, že si pak na toto nevážené uhlí dal vystaviti zřizencem dráhy B-ým vážní lístek, ač věděl, že B. toto uhlí nevážil, ba ani neviděl, že mu udal váhu toho uhlí na 5.10 q, by takovou přesnou, detailovanou váhou v něm vzbudil domněni, že uhlí bylo váženo a že tento vážní lístek, jehož původ dobře znal, odevzdal asistentu silničního výboru V-ovi jako doklad k účtu a že pak na základě tohoto povážlivého dokladu svůj dluh silničnímu výboru zaplatil. Spatřoval-li první soud v obou směrech nepočestné a nemravné jednání obžalobce Ch-a, a pokládal-li tedy ohledně tohoto stěžovatele v obou směrech za zdařený důkaz pravdy o výtkách pozastaveného článku, nelze proti tomu důvodně nic namítati. To, co platí o obžalobci Ch-ovi, platí však, pokud jde o první fúru uhlí, též o obžalobci Š-ovi. Takový zvláštní úmysl soukromých obžalobců, o němž se stížnost zmiňuje, by se totiž nevážení uhlí stalo vědomě od obou soukromých obžalobců za tím účelem, by se první obžalobce (František Ch.) obohatil a okresní silniční výbor v B. byl zkrácen, nevyžaduje jednání nepočestné nebo nemravné ve smyslu § 488 tr. zák. Neboť za ně sluší považovati všeobecně každé jednání, které podle obecných názorů slušných kruhů společenských snižuje mravní hodnotu jednotlivce v očích spoluobčanů, tedy onu vážnost a úctu, na kterou má jinak podle své osobnosti nárok. S tohoto hlediska sluší proto jednání, jak je o soukromých obžalobcích zjištěno, posuzovati a s tohoto hlediska také je kmetský soud posuzoval. V důsledku toho je také nezávažné, zda soukromí obžalobcové věděli či nevěděli o tom, že fúra dovezená k obžalobci Ch-ovi má větší váhu než fúra jím půjčená (rozsudek miní fúru z roku 1925); nebyliť podle závazného zjištění rozsudku viněni obžalovaným z krádeže, zpronevěry nebo z jiného určitého činu trestného, nýbrž jen z nepřípustné a podezřelé a vědomě nekorektní manipulace se jměním veřejné korporace, tedy z určitého

tého činu nepočestného. Tento pojem je však zjištěným jednáním soukromých obžalobců naplněn i bez onoho vědomí.

Obžalobci ovšem namítají, že je obžalovaný obviňoval výslovně, že při první fúře a to celé fúře vůbec nešlo o vrácení vypůjčeného uhlí a že proto, by se stal beztrestným, bylo na něm, by podal důkaz pravdy nebo pravděpodobnosti v celém rozsahu tohoto obvinění. Na tuto námitku lze jednak odvětit, že takové výslovné obvinění není v článku již podle jeho doslovu obsaženo (praví se tam: »máme také silné pochybnosti, že by bylo šlo o vrácení půjčeného uhlí«), jednak připomenouti, že nalézací soud mocí práva volného uvažování průvodů závazně vyslovil, že smysl kritiky obžalovaného nesl se k tomu, vysloviti pochybnosti o tom, zda bylo Františku Ch-ovi skutečně jen tolik vráceno, kolik svého času půjčil. V tomto rozsahu provedl obžalovaný důkaz pravdy zcela. Ostatně, i kdyby se vycházelo z předpokladu stížnosti, neměnilo by to nic na věci, poněvadž charakteristika jednání soukromých obžalobců obžalovaným byla by případnou aspoň co do části uhlí. To, co uvedeno, platí v podstatě o námitce stížnosti, že obžalovaný, pokud jde o druhou fúru uhlí (z roku 1926), měl provést důkaz pravdy ohledně celých 15 q uhlí, o nichž v článku praví, že visí ve vzduchu, a že nestačí rozsudkové zjištění, podle něhož nezáleží na tom, zda bylo toho uhlí právě 15 q. Neboť nelze zaujímati stanovisko slovíčkářské, jak se o to pokouší zmáteční stížnost, nýbrž nutno přihlížeti k jádru věci, jak to činí nalézací soud. Nalézací soud pak, vykládaje pravý smysl článku, vyslovil jednak, že onu číslici 15 q nelze bráti doslovně a jednak zjistil, že rozhodně větší množství uhlí bylo Františkem Ch-em odvezeno než dodatečně potvrzeno na 5.10 q, takže veškeré Ch-em odvezené uhlí nebylo zapláceno.

Pokud jde o důkaz pravděpodobnosti, vztahující se na soukromého obžalobce Františka Š-a ohledně druhé fúry uhlí, uplatňuje stížnost, že úvahy v rozsudku ve směru tomto uvedené nemají logické spojitosti a logické závěrečnosti a mimo to prý ukládá zákon obžalovanému, by uvedl okolnosti a důkazy, které jemu byly před činem známe a že nestačí, by soud uvedl okolnosti, které mu po delším zjišťování postačily ku předpokladu pravdivosti uvedených okolností. Má prý proto soud zkoumati, zda důvody, jež obžalovaného k úsudku vedly, ospravedlňovaly ho s dostatek svou vnitřní věrohodností, spolehlivostí a závěrečností, by jim přikládal měřítko objektivnosti. V zásadě má stížnost pravdu, nikoli však, pokud jde o souzený případ. Nutno sice vyžadovati ke splnění prvé z obou podmínek beztrestnosti podle § 4 tiskové novely, by pachatel měl takové podklady pro své tvrzení, jež mu důvodně dovolovaly a při objektivním jich zkoumání důvodně dovolují pokládati obsah zprávy za pravdivý (sb. n. s. čís. 2905). Než obžalovaný prokázal takové skutečnosti a je na skutečnosti ty poukázáno též v příslušných úvahách rozsudku. Tak tvrdil a dokázal obžalovaný, že uhlí (fúra z roku 1926) nebylo váženo ani na nádraží ani u Františka Ch-a; že přes to bylo zapsáno do knih silničního výboru jako vážené; že se zápis stal až po delší době a to jen částkou 5.10 q, ačkoli odvezeného uhlí bylo mnohem více; že se soukromý obžalobce jakožto úředník silničního výboru zasazoval energicky o to, by František Ch. byl jmenován do

správní komise silničního výboru. Uznal-li kmetský soud tyto okolnosti, jež obžalovanému byly známy, jak plyne z obsahu článku, již před jeho uveřejněním a na které se ihned k provedení důkazu pravdy odvolával, takovými, pro které tvrzení zprávy mohlo být považováno důvodně za pravdivé, nepochybil a nevykládal zákon nesprávně a již okolnosti ty samy o sobě, bez ohledu na další úvahy kmetského soudu, lze uznati za postačující ve smyslu naznačeném. Že by dotyčné důvody rozsudku trpěly nelogičností, stížnost nedokázala, omezivši se na pouhé tvrzení oně výtky. Jen ohledně té skutečnosti, že obžalobce Š. usiloval o jmenování Františka Ch-a do správní komise silničního výboru, poukazuje stížnost na nelogičnost závěru ze skutečnosti té soudem dovozovaného, jakoby Š. byl podporoval Ch-a v nečestném nebo trestném jednání. Leč stížnost přehlíží, že kmetský soud z uvedené skutečnosti (nejen však z ní) dovozuje nikoli závěr stížností tvrzený, nýbrž závěr, že obžalovaný mohl důvodně za to míti, že obžalobce František Š. věděl o podezřelé manipulaci Ch-ově s uhlím. O tomto závěru nelze tvrditi, že by podle pravidel logického myšlení neplynul ze skutečností jemu za podklad sloužících. Není tu proto ani zmatku podle čís. 9 b) § 281 tr. ř.

Čís. 3452.

Přečtení ilegálního tiskopisu, na jehož obsahu je vybudována obžaloba, přes ohrazení se obžalovaného, nemá zmátečností ani podle čís. 2 ani podle čís. 4 § 281 tr. ř.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Organisací jest spojení několika osob ke společnému cíli, šetříc určitých pravidel společného jednání a postupu.

K tajnosti ve smyslu § 17 čís. 1 zákona stačí, že použitím určitého označení pro nějakou organizaci (»elementární škola«) se zamlčuje to, co je skutečně jejím pravým účelem (vyučování základům komunismu ve smyslu ilegálního tiskopisu »Agitpropu«). Lhostejno, že škola byla ohlášena v novinách, nebylo-li zároveň učiněno naprosto zjevným, čemu se bude ve škole učiti, a že jde o organizaci onoho cíle.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1929, Zm I 737/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. listopadu 1928, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem nedokonalého sdružování státu nepřátelského podle § 8 tr. zák. a § 17 čís. 1 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmátečnosti podle § 281 čís. 2, 4, 5, 9 a), b) tr. ř. Nelze jí přisvědčiti v žádném směru. Přečtení pojednání »Agitpropu« za hlavního přelíčení přes ohrazení se stěžovatelů nezakládá zmátečnost podle § 281 čís. 2 tr. ř., ježto tento zmatek před-

tajena. Po subjektivní stránce rozsudek zjišťuje znalost obžalovaných o účelu organizace, která podle jich vědomí měla být ve shora uvedeném smyslu tajena před úřady. Zmateční stížnost uplatňující proto též zmatek podle § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř. není odůvodněna, současně pak vytyká zmatek podle čis. 9 písm. b) vůbec po zákonu neprovádí. Bylo jí proto zavrhnouti jednak jako neprovedenou, jednak neodůvodněnou.

Čís. 3453.

Maření exekuce (zákon ze dne 25. května 1883, čis. 78 ř. zák.).

Tomu, kdo nabyt usedlosti v dražbu dané za dražebního řízení, nebrání tato skutečnost sama o sobě, by nemohl užítky z ní bráti, plody si přivlastniti a jich i jinak než k uspokojení knihovních věřitelů upotřebiti, děje-li se to v rámci řádného hospodaření a nejsou-li tyto užítky zasaženy vnucenou správou nebo mobilární exekucí (§ 1 zákona).

(Rozh. ze dne 20. dubna 1929, Zm I 112/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 1. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem maření exekuce podle § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čis. 78 ř. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by jí znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti jest přisvědčiti, vytyká-li rozsudku s hlediska zmatku podle čis. 5 a), 9 a) § 281 tr. ř. vadnost a nesprávné právní posouzení případu, pokud vyslovuje, že šlo stěžovateli o zmaření exekuce, a že jednal v úmyslu zmaření uspokojení věřitelů, přes jeho námitku, že vykácel na svém pozemku stromy ve výkonu řádného hospodaření. Soud nalézací vyslovuje ovšem v rozsudku, že obžalovaný jednal v úmyslu znehodnotiti usedlost a poškoditi tím věřitele; — že mu šlo o to, by z nemovitosti »vyždímal« tolik peněz, kolik bylo vůbec možno; — přechází však přes námitku obžalovaného, že šlo o řádné hospodaření, jen poukazem na to, že obžalovaný byl by pak býval nucen peníze strženého použití k uspokojení knihovních věřitelů, což neučinil nebo učinil jen částečně. Než právě tento poukaz nasvědčuje právně nesprávnému posouzení věci soudem nalézacím v naznačeném směru. Neboť třeba obžalovaný nabyt usedlosti v dražbu dané za dražebního řízení, nebrání tato skutečnost sama o sobě, by nemohl užítky z ní bráti, plody si přivlastniti a jich i jinak než k uspokojení knihovních věřitelů upotřebiti, jakmile se děje toto brání užítků v rámci řádného hospodaření a nejsou užítky ty zasaženy vnucenou správou nebo mobilární exekucí. Nesměl tedy soud nalézací, jak se to děje v napadeném rozsudku, označiti hájení se obžalovaného, že se vykácení stromů stalo u výkonu řádné správy nemovitosti jím již v období dražebním koupené, prostě bezvýznamným a dovozovati alespoň nepřímou úmysl obžalovaného čelící k částečnému

zmaření uspokojení jeho věřitelů z pouhé okolnosti, že za dříví strženého peníze neužil výhradně na uspokojení knihovních věřitelů. Na tomto podkladě jeví se zjištění úmyslu § 1 zák. o zmaření exekuce vyžadovaného neúplným a ve svém důsledku právně pochybným; i bylo zmateční stížnosti z důvodů čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti k novému projednání a rozhodnutí do první stolice, aniž bylo třeba obírat se ostatními námitkami zmateční stížnosti. Při novém projednání bude pak na soudu první stolice, by vhodnými průvody zjistil, vybočuje-li pozastavená činnost obžalovaného skutečně z rámce řádného hospodaření čili nic, zda si byl obžalovaný toho vědom, že, kácení stromy, z těchto mezi vystupuje. Podotýká se, že výrok o trestu je pochybený, jelikož trest tuhého vězení by bylo lze vysloviti jen, kdyby tu byly okolnosti přitěžující (§ 2 zákona o maření exekuce), kdežto soud nalézací vyměřuje trest, neshledal žádných takových okolností.

Čís. 3454.

K pojmu »veřejné listiny« ve smyslu § 199 d) tr. zák. se vyžaduje, by byla vystavena veřejným úřadem neb osobou zákonem zvláště k tomu ustanovenou v oboru jejich působnosti.

Vystavení vysvědčení o vyhoření a vysvědčení chudoby k cíli žebroty nepatří v obor působnosti obecního úřadu, neboť podle § 3 zákona z 10. května 1873, čis. 108 ř. zák. je vydávání takových vysvědčení zakázáno. Nespadá proto padělání takového vysvědčení pod sankci § 199 d) tr. zák.

I když zrušovací soud, přezkoumávaje rozsudek pro zločin podvodu podle § 197, 199 d), 200, 201 d) tr. zák., vyloučil kvalifikaci podle § 199 d) tr. zák., nemůže přihlížeti k ustanovením nového mírnějšího zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n., byl-li rozsudek prvního soudu vynesen před účinností tohoto zákona a odsuzující výrok pro zločin podvodu podle §§ 200, 201 d) tr. zák. zůstal v právní moci, nebyv zmateční stížností napaden.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1929, Zm I 183/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 18. února 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d), 201 d) tr. zák., vyhověl, pokud napadla rozsudkový výrok kvalifikující jeho čin také podle § 199 písm. d) tr. zák., a napadený rozsudek ohledně této kvalifikace zrušil. Důsledkem toho zrušil rozsudek i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a vyměřil obžalovanému za zločin podvodu podle §§ 197, 200, 201 písm. d) tr. zák. a za pravoplatně zjištěný zločin veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním podle § 99 tr. zák. podle § 100 odst. 2 tr. zák. nový trest.

Důvody:

Obžalovaný byl napadeným rozsudkem uznán též vinným, že, vydává se za pohořelého chalupníka Josefa N-a z N. V. a vykazuje se padě-

laným potvrzením obecního úřadu v N. V. stvrzujícím, »že chalupník Josef N. z téže vsi čp. 17 byl postižen ohněm v bouři, při němž jeho majetek padl za oběť ohni i se sklizní« — a doporučujícím ho »na občany k nějaké podpoře«, vylákal na četných osobách peníze, obilí a j. v úhrnné ceně 217 Kč, a že tím spáchal zločin podvodu podle §§ 197, 199 písm. d), 201 písm. d) tr. zák. Podle § 3 zákona z 10. května 1873, čís. 108 ř. zák. vydávati vysvědčení o případu neštěstí nebo vysvědčení chudoby k tomu, by někdo mohl z místa na místo choditi žebrotou, jest zakázáno a přestoupení této záповědi tresce se pěnžitou pokutou od 20 do 200 Kč. Nepatří tedy vystavení vysvědčení o vyhoření a vysvědčení chudoby k cíli žebroty v obor působnosti obecního úřadu. A poněvadž se k pojmu veřejné listiny podle § 199 písm. d) tr. zák. vyžaduje, by byla vystavena veřejným úřadem neb osobou zákonem zvláště k tomu ustanovenou v oboru jejich působnosti, plyne z toho, že vysvědčení takové nejsou v oboru působnosti té vystaveno, není veřejnou listinou ve smyslu § 199 písm. d) tr. zák. a jeho padělání nepodléhá sankci § 199 písm. d) tr. zák. Zmateční stížnosti obžalovaného vytýkající podle § 281 čís. 10 tr. ř. — třeba z jiného důvodu —, že neměl býti čin obžalovaného kvalifikován také podle § 199 písm. d) tr. zák., nelze upříti důvodnosti, a bylo jí proto vyhověno potud, pokud napadá rozsudkový výrok kvalifikující čin obžalovaného také podle § 199 písm. d) tr. zák., a bylo podle § 288 odst. II čís. 3 tr. ř. rozhodnuto ve věci samé a výrok rozsudku o vině kvalifikací podle § 199 písm. d) tr. zák. byl zrušen. Kvalifikace podle § 201 písm. d) tr. zák. — správně podle §§ 200, 201 písm. d) tr. zák. — pak zmateční stížnost napadena není. Skutek obžalovaného jest tedy zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 písm. d) tr. zák. Přezkoumáváje rozsudek nemůže zrušovací soud přihlížeti k ustanovením nového mírnějšího zákona z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., ježto rozsudek prvního soudu byl vynesěn před účinností tohoto zákona a od-
suzující výrok pro zločin podvodu podle §§ 197, 200, 201 d) tr. zák. zůstal v právní moci, nebyv zmateční stížností napaden. Důsledkem shora uvedeného zrušení bylo zrušiti i výrok o trestu a výroky s ním souvislé a bylo vyměřiti jednak za zločin veřejného násilí nebezpečným vyhrůžováním podle § 99 tr. zák., — ohledně něhož rozsudek nalézacího soudu stal se pravoplatným po zamítnutí zmateční stížnosti obžalovaného rozhodnutím z 15. března 1929, č. j. Zm I 183/29 — jednak za zločin podvodu podle §§ 197, 200, 201 písm. d) tr. zák. trest nový podle § 100 odst. 2 tr. zák. s ohledem na ustanovení § 34 tr. zák.

Čís. 3455.

Skutková podstata přečinu podle § 66 zák. ze dne 6. srpna 1909, čís. 177 ř. zák. nepředpokládá, by se nákaza rozšiřovala důsledkem činnosti pachatelovy ve velikém rozsahu neb i jen do obce, okresu, kraje dosud nákazou nepostížených; pro pojem šíření nákazy stačí, že činností pachatelovou bylo přivoděno onemocnění zvířat i v ojedinelých usedlostech dosud nákazy té prostých.

Pojem nedbalosti není zákonem čís. 177/1909 vymezen; jest jej i pro rozsah tohoto zákona vymeziti podle povšechných zásad § 335 tr. zák.

tak, že stačí nedbalost nevědomá, záležející v tom, že pachatel předsebere čin, o němž může třeba jen podle zvláštních poměrů svých nahlednouti, že je způsobitý přivoditi, nebo zvětšiti nebezpečí pro právní statek zákonem chráněný.

Podle § 75 odst. první zákona o dobytčím moru jest soukromé účastníky odkázati na pořad práva soukromého (§ 366 tr. ř.), nedá-li se výše škody přesně zjistiti a nelze-li rozhodnouti, zda byla škoda ta způsobena výhradně zavinením obžalovaného či také spoluzavinením poškozených.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1929, Zm I 17/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 21. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 66 zákona ze dne 6. srpna 1909, čís. 177 ř. zák., vyhověl však v neveřejné poradě odvolání obžalovaného z výroku o soukromoprávních nárocích a napadený výrok změnil v ten způsob, že soukromé účastníky odkázal s nároky na odškodnění na pořad práva civilního, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku soudu nalézacího zmatečnost podle čís. 4 a čís. 9 a) § 281 tr. ř. Po stránce právní namítá stížnost, že 1. z jednání obžalovaného nenastal zákonem předpokládaný účinek šíření moru, protože zahynula jen selata, obžalovaný prodaná, a pro předpoklad, že se nákaza šířila právě od zvířat jím prodaných, nedostává se přesných poznatků zvěrolékařských, ač by jich bylo pro předpoklad ten třeba, jelikož byla v době souzeného skutku v jižních Čechách řada zamorených okresů a zejména na trhu v P. scházeli se kupci z různých krajů; 2. že obžalovaný nejednal nedbale, protože jest obtížné poznati příznaky nemoci a obžalovaný po tom, když zvěděl o četnějších onemocněních selat jím prodaných, t. j. po 10. prosinci 1927, nic již neprodával. Namítky jsou v podstatě vybudovány na jiném skutkovém podkladě, než je zjištěn rozsudkem prvního stolice, a jsou i jinak pochybené účinkem, jehož nedbalé způsobení tresce se podle prvního odstavce § 66 zákona čís. 177 ř. zák. z roku 1909 jako přečin, jest šíření nakažlivé nemoci mezi zvířaty domácími. Nemocí takovou jest podle § 16, 43 zákona i mor vepřů (nákaza prasat). Pro názor, že zákon předpokládá pro samu skutkovou podstatu přečinu, že se nákaza rozšiřovala důsledkem činností pachatelovy ve velikém rozsahu neb i jen do obce, okresu, kraje dosud nákazou nepostížených, neposkytuje zákon opory. Naopak svědčí proti takovému výkladu pojmu rozšiřování okolnost, že druhý odstavec § 66 zákona stanoví trest podstatně přísnější na případy, ve kterých bylo rozšiřování nákazy spojeno s velkým nebezpečím pro zemědělství. Proto stačí pro pojem šíření nákazy, že činností pachatelovou bylo přivoděno onemocnění zvířat i v ojedinelých usedlostech dosud nákazy té prostých. Způsobení takového účinku jednáním obžalovaného jest rozsudkem

zjištěno. Majice zřejmě na zřeteli výpovědi svědků Vratislava Z-a a Tomáše E-a, vyslovují rozhodovací důvody, že se v některých případech nakazila od nemocných selat (rozuměj obžalovaným prodaných) i jiná zvířata zdravá, již před koupí (rozuměj kupiteli) chovaná. Tomuto zjištění není stížností ani výslovně, ani zřetelným poukazem vytýkána formální vadnost. Pouhými protiúvahami a tvrzením opaku je stížnost nevyvrátí. Odvozuje-li beztrestnost skutku z předpokladu, že nenastal jiný škodlivý výsledek než zahynutí selat obžalovaným prodaných, odchyluje se od závazných (§ 288 čís. 3 tr. ř.) zjištění rozsudku a neprovádí námitku po zákonu.

Ani pojem nedbalosti není zákonem čís. 177 ř. zák. z roku 1909 vymezen; jest jej proto pro rozsah tohoto zákona vymeziti podle povšechných, trestním zákonem v § 335 projevených zásad, a to tak, že stačí nedbalost nevědomá záležející v tom, že pachatel předsebere čin, o němž může třeba jen podle zvláštních poměrů svých nahlédnouti, že je způsobilý přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí právního statku zákonem chráněného. Proto nezáleželo by na tom, i kdyby nebylo rozsudkem zjištěno, že obžalovaný v době prodeje, přesněji odevzdání selat, od kterých se pak nakazila jiná, dosud zdravá selata kupitelů (Z-a i E-a), věděl, že prodaná (dodaná) selata jsou nemocna; stačí, že mohl v době té při náležité pozornosti seznati, že jsou z nemoci podezřelá, což rozsudek zřejmě předpokládá uváděje, že obžalovaný prodal selata nemocná neb alespoň podezřelá. Pramenem seznání nebezpečnosti jednání jsou podle toho, co uvedeno, i zvláštní poměry pachatelovy. K těm jest dozajista řaditi též poučení pachatele osobou k tomu povolnou a připomínky osob jiných a nepřiči se tedy správnému výkladu zákona, usuzuje-li rozsudek na nedbalost obžalovaného, na to, že mohl v době prodeje poznati, že prodej selat může přivoditi rozšíření nákazy na selata kupitelů již chovaná, z toho, že byl zvěrolékařem Dr. T-em poučen asi půl roku před souzeným jednáním zevrubně o příznacích moru a že kupitelé upozornili obžalovaného na to, že se u selat jím prodaných (prodávaných) vyskytly (vyskytují) právě příznaky takového rázu. Formální vadnost není stížností vytýkána ani tomuto výroku a vývody její neobsahují ani zřetelný poukaz na důvodnou výtku neúplnosti předpokladu uvedeného výroku. Není zejména správné, co uplatňuje stížnost jako výpověď svědka Dr. T-a. Svědek neudal, že jest obtížné poznati příznaky nemoci, nýbrž seznal, že obžalovaný musil z toho, co mu řekli kupitelé, jako obchodník poznati, že jde o epidemii a o nic jiného než o nakažlivou nemoc, a že každý obchodník s vepří musí takové příznaky ihned poznati. Není ani správné, že Dr. T. označil obžalovanému jako příznak moru spojení kašle a průjmu; svědek udal, že vyličil obžalovanému zevrubně příznaky moru, zejména, že selata dostanou průjem, kašel, t. j. průjem nebo kašel, jak rozsudek správně cituje (viz i poučení v příloze k min. nařízení čís. 178 ř. zák. 1909). Výpověď svědka Š-a jest v rozsudku uvedena správně a úplně; zabývá se jí při uvažování o nedbalosti obžalovaného nebylo třeba, ježto svědek udal, že prohlídka selat přivezených obžalovaným na trhy neděla se dosti zevrubně. Na okolnosti stížností namítané, že od prodeje do zahynutí selat uplynula řada týdnů, nezáleží; udal Dr. T., že průběh nemoci trvá od 1 do

16 týdnů a že u moru trvá kašel a průjem dlouho. Tvrzením, že se obžalovaný dověděl teprve 10. prosince, dokonce po 10. prosinci 1927, o některých příznacích, které se objevily na prodaných selatech, odchyluje se stížnost od opačného zjištění rozsudku, že přes upozornění svědků dále obchodoval, t. j. — jelikož rozsudek posuzuje prodeje až do 10. prosince 1927 — že obžalovaný byl upozorněn již před tímto dnem na příznaky nákazy u selat, s nimiž obchodoval. Toto rozsudkové zjištění má náležitou a dostatečnou oporu zejména ve výpovědi svědka Tomáše E-a, citované v rozsudku, že upozornil obžalovaného, když mu přivezl selata 3. prosince 1927 na P-ském trhu koupená na to, že tři selata mají vyrážku na těle, že mu však obžalovaný odpověděl, že to není vyrážka, nýbrž poškrábání a pokousání jinými selaty, dále ve výpovědi svědků Emanuela N-y o Ludmily Z-ové, podle nichž vrátila Z-ová obžalovanému již 26. listopadu 1927 sele koupené u něho týden před tím s upozorněním, že je nemocné, že má průjem a kašel, a že obžalovaný dal vrácené mu nemocné sele do pytle mezi ostatní prasátka. Věděl tudíž obžalovaný o příznacích poukazujících k tomu, že mezi jeho selaty jsou kusy podezřelé z moru, a proto i o tom, že ostatní jeho selata jsou podezřelá z nákazy, již v době, kdy prodal a odevzdal selata E-ovi (po 3. prosinci 1927) a Z-ému (podle rozsudku dne 10. prosince 1927), t. j. právě ona selata, z nichž se pak nemoc rozšířila v usedlostech svědků E-a i Z-ého na jiná prasata dosud zdravá. Podle toho, co uvedeno, je zmatečnící stížnost, i pokud doličuje číselně uplatňované důvody zmatečnosti po zákonu a pokud jí tedy vůbec lze pokládati za provedenou, neodůvodněna; bylo jí proto zavrhnouti.

Odvolaání obžalovaného z výroku o nárocích soukromoprávních je důvodné. Jest přísvedčiti odvolateli, že podle § 75 odst. prvý zákona o dob. moru jest soukromé účastníky odkázati na pořad práva soukromého, je-li nezbytně třeba dalšího jednání. Toho v souzeném případě jest třeba, neboť výsledky trestního řízení nestačí, by se mohlo bezpečně na jejich podkladě o nárocích na náhradu rozsouditi. Výše škody se nedá přesně zjistiti a nelze rozhodnouti, zda škoda ta byla způsobena výhradně zaviněním obžalovaného či také spoluzaviněním poškozených. Bylo proto podle § 366 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 3456.

Podle § 23 fisk. nov. má vydavatel a vlastník periodického tiskopisu tytéž opravné prostředky jako obžalovaný a jest jim proto doručiti zmatečnící stížnost soukromého obžalobce k odvodu.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1929, Zm I 765/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zaslal spisy krajského soudu v Liberci Tl 238/27 presidiu téhož soudu s tímto poukazem:

Podle § 23 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. přísluší vydavatelí a vlastníkú periodického tiskopisu tytéž opravné prostředky jako obžalovanému, a musí proto jim býti doručena též zmatečnící

stížnost soukromého obžalobce za účelem podání případného odvodu. Ze to nutno, vidno též z ustanovení § 15 a 21 uv. zák. Ta okolnost, že vydavatel, nakladatel a vlastník bývají touže osobou a že podle § 10 zák. tiskového čís. 6/63 ř. zák. netřeba udati jméno vlastníka státnímu zástupci (úřadu bezpečnosti) na tom, co zavedeno § 23 tisk. novely, nic změnit nemůže. Pojem vlastníka periodického tiskopisu jest vyložen správně v »Lehrbuch des oest. Preßrechtes von Dr. Fr. Liszt« z roku 1878 str. 126. Vycházejí z tohoto pojmu vlastníka periodického tiskopisu, vyžaduje nejvyšší jako zrušovací soud, by byla vlastníku vždy dodána též zmateční stížnost soukromého obžalobce za účelem podání případného odvodu, a vrací proto, pokud se tak nestalo, spisy soudům první stolice, by tak učinily. — Na těchto soudech pak je, by vzhledem k ustanovení § 10 zák. o tisku jiným způsobem vlastníka periodického tiskopisu zjistily. To se též stalo v trestní věci proti Josefu T-ému pro přečin proti bezpečnosti cti vedené pod č. j. Tl 238/27 u tamního krajského soudu. Poukazům nejvyššího soudu čl. 98 a 105 nebylo však dosud vyhověno, ačkoliv se nejvyšší soud s druhým poukazem obrátil na presidium tohoto soudu. Presidium krajského soudu v Liberci žádá se proto znovu důtklivě, by zařídilo, by zdejšímu poukazu čl. 98 a 105 bylo ihned vyhověno.

Cis. 3457.

Rozsudek lze opravit ve smyslu posl. odst. § 270 tr. ř., bylo-li pouhým přepsáním vyhotovitele rozsudku použito těžšího druhu trestu než jest v zákoně stanoven.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1929, Zm I 103/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vrátil spisy krajskému soudu v Hradci Králové s tímto poukazem:

Podle doslovu rozsudkového výroku byl obžalovaný odsouzen do těžkého žaláře, okolnost však, že mu byl trest výslovně vyměřen podle první sazby § 94 tr. zák., zdá se nasvědčovati tomu, že jde o přepsání vyhotovitele rozsudku a že obžalovaný byl ve skutečnosti odsouzen k trestu žaláře. Spisy se proto vracejí krajskému soudu v Hradci Králové s poukazem, by o tom podal zprávu, pokud se týče, by v případě, že by šlo skutečně o pouhou psací chybu, opravil rozsudek ve smyslu posledního odstavce § 270 tr. ř., od obžalovaného vadný rozsudek vyžádal a pak zařídil vše ostatní, čehož podle § 285 tr. ř. je zapotřebí, a spisy pak znovu předložil.

Cis. 3458.

Pokud účast na rvačce jest jednáním, o němž může pachatel již podle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může, seznáti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost ostatních účastníků na rvačce (§ 335 tr. zák.).

Výrok o nedbalosti pachatelově ve smyslu § 335 tr. zák. obsahuje, ač jest po výtce závěrem skutkovým, současně i závěr právní.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1929, Zm I 146/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 18. ledna 1929, jímž stěžovatel uznán byl vinným přečinem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu, a věc vrátil soudu první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice číselně důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Napadený rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech po stránce objektivní, že se obžalovaný a Jan H. popadnuvše se vzájemně za krk rvali, že za tohoto zápasu upadl M. na znak na zemi a že obžalovaný padl současně celou vahou svého těla na něho, takže H. utrpěl následkem nárazu obou těl vnitřní zranění, jež mělo v zápětí smrt, uvádí pak po stránce subjektivní nejprve, že rvačka ve formě rozsudkem vyličené je, jakž každý člověk, tedy i obžalovaný, mohl nahlížeti, vůbec vždy spojena s nebezpečím života nebo tělesné neporušenosti, a pak na jiném místě, že jest míti za to, že obžalovaný mohl seznati, že rvačka sama o sobě a zvláště ve způsobu rozsudkem zjištěném, poskytuje možnost životu nebezpečné situace, to tím spíše, uváží-li se jeho zralý věk, stupeň inteligence a střízlivý stav, a praví posléze mimo jiné výslovně: »I když nemohlo býti zjištěno, zda obžalovaný H-a povalil či zda pád stal se jen náhodou, jest to pro posouzení otázky viny nerozhodno«. Zmateční stížnost shledává zmatek podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. v tom, že rozsudek shledává ve zjištěném jím účasti obžalovaného na rvačce s Janem H-em jednání, o němž obžalovaný mohl již podle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může, nahlédnouti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost Jana H-a. Výrok rozsudku po subjektivní stránce přečinu obžalovanému za vinu kladeného mohl by prý obstáti jen, kdyby nalézací soud byl zjistil, že se obžalovaný rval s H-em takovým způsobem, že bylo vzhledem k rázu jeho účasti na rvačce míti za to, že se dopustil jednání, o němž mohl již podle přirozených jeho následků, které snadno každý poznati může, nahlédnouti, že se jím může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost H-ovi. Tohoto předpokladu prý tu však není, ježto způsob účasti obžalovaného na rvačce nebyl rozsudkem vůbec blíže zjištěn. Otázka, zda obžalovaný H-a povalil či zda pád stal se náhodou, je prý rozhodnou pro posouzení případu po stránce subjektivní, neboť, došlo-li k pádu jen náhodou, nemohl prý obžalovaný vůbec předvídati, že H. může upadnouti a že obžalovaný může při tom padnouti na něho. Výrok rozsudku o nedbalosti pachatelově po rozumu § 335 tr. zák., t. j. výrok,

že pachatel mohl s některého s hledisek v tomto ustanovení zákona uvedených postřici, že jeho jednáním (nebo opomenutím) může být způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro právní statky v tomtéž ustanovení zákona naznačené, obsahuje, ač je po výtce závěrem skutkovým, současně i závěr právní. V důsledku toho může být tento výrok i předmětem námitek právních, byla-li jím porušena právní zásada. V souzeném případě nedokazuje však stížnost vývody, že výrokem napadeného rozsudku po stránce subjektivní, proti němuž stížnost jediné směřuje, byla určitá právní zásada porušena.

Než uvedenými vývody vytýká stížnost rozsudku zřejmým poukazem též formální zmatek podle § 281, čís. 5 tr. ř., nedostatek důvodů pro výrok, že obžalovaný mohl o svém jednání již podle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může, nahlížeti, že se jím může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečnosti pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost Jana H-a, tedy nedostatek důvodů pro výrok, jenž je podle uvedeného po výtce závěrem skutkovým a jež lze následkem toho napadati též formálním zmatkem podle § 281, čís. 5 tr. ř. V tomto směru nelze stížnosti upřít oprávněnost, neboť rozsudek uvádí sice pro onen výrok důvody, avšak jen důvody takové, které onen výrok logicky neospravedlňují, a takové jen formální odůvodnění výroku o rozhodné skutečnosti rovná se úplnému nedostatku důvodů po rozumu § 281, čís. 5 tr. ř. Není pochyby, že účast na rvačce může nabýti forem takových, že nutno účinky účastníkem rvačky podniknuté nebo jeho činy za účelem odvrácení protiútoků předsevzaté pokládati podle jejich rázu za jednání, o němž pachatel může již podle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může, nahlížeti, že se jimi může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost druhého účastníka rvačky (nebo ostatních účastníků rvačky), avšak jisto jest, že účast na rvačce může být i takového rázu, že nemůže pachateli zprostředkovati poznání, že jeho jednáním může být přivoděno nebo zvětšeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost druhého účastníka rvačky (nebo ostatních účastníků rvačky). Dovolává-li se tedy rozsudek na odůvodněnou svého výroku po stránce subjektivní především prostě skutečností, že se obžalovaný zúčastnil rvačky (že se s H-em rval), dovolává se tím skutečnosti, jež podle uvedeného sama o sobě onen výrok rozsudku logicky neospravedlňuje. Zdůrazňuje-li dále rozsudek v tomtéž směru též »zjištěný jím způsob rvačky« pokud se týče způsob účasti obžalovaného na rvačce, přehlíží při tom, že vůbec nezjišťuje, jakým způsobem se obžalovaný s H-em rval, nýbrž že se obmezuje na zjištění, že oba, popadnuvše se navzájem za krk, se rvali a neuvádí, jakým způsobem si obžalovaný při této rvačce počínal. Poukaz rozsudku ke zjištěnému jím způsobu rvačky, správněji řečeno ke způsobu účasti obžalovaného na rvačce, nelze tudíž rovněž pokládati za logické odůvodnění výroku rozsudku po stránce subjektivní. Má-li však rozsudek, mluvě o zjištěném způsobu rvačky, snad na mysl zjištěné jím skutečnosti, že H. za rvačky upadl a že obžalovaný padl současně na něho celou váhou svého těla, přehlíží, že v rozhodovacích důvodech uvádí, že nebylo lze zjistiti, zda obžalovaný H-a povalil či zda k pádu došlo náhodou, a že se vůbec nezmiňuje o tom, jak vlastně došlo k současnému pádu obža-

lovaného, zda se obžalovaný vrhl úmyslně na H-a či zda byl snad tímto k zemi stržen, zda měl při tom možnost padnouti na H-a způsobem méně nebezpečným, než byl způsob pádu rozsudkem zjištěný, a t. d. Zjištění rozsudku, že H. za rvačky upadl a že obžalovaný padl na něho celou váhou těla, neuzavírá podle toho v sobě zjištění způsobu účasti obžalovaného na rvačce, nýbrž obsahuje jen zjištění výsledku rvačky. Skutkové okolnosti rozsudkem zjištěné neospravedlňují tudíž rovněž logický výrok rozsudku, že obžalovaný mohl o své účasti na rvačce s H-em již podle přirozených jejích následků, které každý snadno poznati může, nahlížeti, že se jí může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo bezpečnost těla H-ovi. Podle toho má stížnost pravdu, tvrdíc, že by výrok rozsudku po stránce subjektivní mohl obstáti jen tenkrát, kdyby bylo zjištěno, že ráz účasti obžalovaného na rvačce byl takový, že nasvědčoval správnosti výroku po stránce subjektivní, a má dále též pravdu, uvádí-li, že otázka, zda obžalovaný povalil H-a k zemi, či zda k pádu došlo náhodou, může míti význam pro posouzení případu po stránce subjektivní. Poněvadž rozsudek je podle toho stížen vadou nedostatku důvodů podle § 281, čís. 5 tr. ř. mu zřejmým poukazem vytýkanou a poněvadž za tohoto stavu věci nelze se obejít bez ustanovení nového hlavního přelíčení, takže Nejvyšší soud nemůže ve věci samé rozhodnouti, bylo podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, odůvodněně zmateční stížnosti obžalovaného za souhlasu generální prokuratury již při neveřejné poradě vyhověti a uznati právem, jak se stalo, aniž bylo třeba obíratí se dalšími vývody stížnosti uplatněnými ve skutečnosti jen další formální vady rozsudku po rozumu § 281, čís. 5 tr. ř.

Cis. 3459.

Zodpovědnost redaktora periodického tiskopisu za zanedbání povinné péče (čl. III zák. čís. 142/1868) nastává teprve, když bylo započato s rozšiřováním tiskopisu.

»Rozšiřováním« je každé úmyslné jednání, jímž se činí tiskopis přístupným individuálně neobmezenému počtu osob; stačí, že zabavené výstisky ležely ve veřejně přístupné nádražní prodejně.

Pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státní ve smyslu § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky vychvalováním sovětské ústavy jako vzoru a ideálu a výzvou k následování příkladu ruských dělníků a rolníků.

Není zapotřebí, by pachatel (§ 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.) doporučoval k dosažení svého účelu použití prostředků násilných (v tomto případě by šlo o zločin § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.); pachatele nevyvíňuje, že myšlenky jím pronášené odpovídají »tendenci« komunistické strany, ani, že byly již jinými beztrestně hlášány a bezzávadně prošly tiskovou censurou.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1929, Zm II 335/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci

ze dne 25. května 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem zanedbání povinné péče ve smyslu čl. III. čís. 1 zák. čís. 142 ř. zák. z roku 1868 v doslovu § 42 zákona na ochranu republiky čís. 50 sb. z. a n. z roku 1923.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se důvodu zmatečnosti čís. 4 a 9 a § 281 tr. ř. Ve směru formálním (čís. 4 § 281 tr. ř.) vytýká, že soud nalézací zkrátil obžalovaného v právu obhajoby tím, že zamítl průvodní návrh obhájce při hlavním přelíčení, by byl vyslechnutí majitel nádražní prodejny v P. a četnický strážmistr, který v této prodejně zabavil tři výtisky »S.«, za svědky o tom, že majitel prodejny neměl výtisky »S.« ještě přichystané k prodeji. Pokud zmateční stížnost uvádí průvodní větu odchýlně a s dodatkem, který není zapsán v protokole o hlavním přelíčení: »Ba naopak, že ještě ležely v páskách zabaleny, jak přišly z tiskárny«, nelze k němu přihlížeti, poněvadž pro otázku, jak zněl průvodní návrh, jest jedině rozhodným zápis v protokolu o hlavním přelíčení. Výtka není odůvodněna; zmateční stížnost vychází sice ze správného právního předpokladu, že podle ustanovení odst. čtvrtého čl. III. zák. čís. 142/1868 zodpovědnost redaktora periodického tiskopisu za zanedbání povinné péče ve smyslu čís. 1 téhož článku III. nastává teprve, když bylo započato s rozšiřováním tiskopisu, a dovozuje (rovněž správně) že podle § 6 tisk. zák. čís. 6/1863 k pojmu rozšiřování se vyžaduje, by předem bylo učiněno nějaké opatření, jímž by se závadný článek mohl dostat na vědomost obecnstva — (přesněji řečeno, že zákon rozumí rozšiřováním každé úmyslné jednání, jímž se činí tiskopis přístupným individuálně neobmezenému počtu osob) — přehlíží však, že rozsudek zjišťuje, že byla již učiněna jistá opatření, umožňující, by se zabavené číslo »S.« mohlo dostat na vědomost čtoucího obecnstva, že již bylo počato s rozšiřováním ve smyslu zákona. Zjišťuje totiž rozsudek jednak, že z celkového nákladu konfiskovaného čísla v počtu 1.800 výtisků bylo nalezeno a zabaveno 1.003 kusů v tiskárně (připravených k expedici), 794 kusy na nádraží »odesílané drahou do H.« a že tři zbývající výtisky byly zabaveny v nádražní prodejně v P. Pokud jde o oněch »odesílaných« drahou 794 kusů, byly tyto výtisky podle obsahu četnické zprávy, o kterouž se opírá dotyčné zjištění rozsudku, dokonce již odeslány drahou z P. do H., zásilka však byla na telefonické dožádání četnické stanice p-ské v Ř. na nádraží zadržena a odeslána zpět do P. Že všechna tato opatření, zejména však obě poslední znamenají již započaté rozšiřování ve smyslu § 6 tisk. zák., plyne prostě z toho, že měla vesměs za účelem umožnit i také umožňovala, by se zabavený časopis dostal do rukou odběratelů a čtenářů; jest proto lhostejno, zda byly ony tři výtisky zabavené v prodejně (ať v páskách či bez pásky nebo vůbec nějak zvláště a nápadně) »připraveny k prodeji« čili nic, rozhodné je a stačí, že ležely ve veřejně přístupné prodejně nádražní a že již toto opatření stačilo, by se obsah zabaveného článku mohl snadno dostat na vědomost kupujícího a čtoucího obecnstva, tím spíše, an obžalovaný sám netvrdí, že snad tyto výtisky byly v prodejně uschovány a pro kupující nepřístupny. Bylo proto

zbytečně prováděti navržený důkaz o okolnosti pro otázku viny nerozhodné.

Po věcné stránce (čís. 9 a § 281 tr. ř.), namítá stěžovatel, že zabavená věta »Učte se... až... jejich příkladů« neobsahuje útok proti demokraticko-republikánské formě Čs. republiky, že proto nenaplnuje skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. republiky, a že tedy obžalovaný byl neprávem odsouzen pro přečin podle § 42 téhož zákona. Smysl závadné věty prý byl, by se demokratickým způsobem, na půdě parlamentu usilovalo o změnu ústavy demokraticko-republikánské na sovětskou, poněvadž pisatel jest přesvědčen, že »převážné části obecnstva« jest tato ústava vítanější než dosavadní; doporučuje ústavu sovětskou, neradil prý pisatel nijak, by se k provedení změny použilo násilných prostředků; tendence článku prý odpovídala »všeobecně známé tendenci legální, úředně povolené strany komunistické«. Z těchto důvodů prý nemůže býti řeči o útoku na demokraticko-republikánskou formu státu československého a tudíž ani ne o skutkové podstatě § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. Než zmateční stížnost jest na omylu. Pokud jde o smysl závadného článku, neshledal ani soud nalézací v zabavené větě výzvu k použití násilí a neshledal v ní proto skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. (podněcování k zločinu § 1 téhož zák., t. j. k násilné změně ústavy republiky, pokud jde o demokraticko-republikánskou formu státní), zjistil však, že článek veřejně pobuřuje proti demokraticko-republikánské formě státní tím, že »pochvaluje výsledky sovětského svazu a vyzývá obecnstvo tohoto státu, by vše učinilo, by mohlo následovati příkladu ruských dělníků, čímž je řečeno, by na místo demokraticko-republikánské formy státní postavili sovětskou diktaturu«. Z tohoto zjištění, jímž jest soud zrušovací vázán, a z něhož by měla vycházeti i zmateční stížnost, kdyby správně, po zákonu byla provedena, plyne, že pisatel svým článkem, tím, že vychvaloval sovětskou ústavu, vládu dělníků a rolníků, jako vzor a ideál hodný následování, a přímo vyzýval své čtenáře, by vše učinili, následovali příkladu ruských dělníků a rolníků a přičinili se o změnu dosavadní ústavy jako nevyhovující, dělnictvu nepříznivé, těmito silnými prostředky snažil se poštvať čtenáře proti republice, vyvolati v nich nepříznivé smýšlení a nepříznivý duševní stav proti demokraticko-republikánské ústavě, tedy staťku chráněnému v § 14 čís. 1 uv. zák. Není zapotřebí, by pisatel doporučoval k dosažení svého účelu použití prostředků násilných, poněvadž by se v tomto případě jednalo o zločin podle § 15 čís. 3, jak již bylo výše řečeno. Pisatele by neomlouvalo, že myšlenky jím pronášené, odpovídají »tendenci« komunistické strany, stejně jako by ho nečinilo beztrestným, že myšlenky jím pronášené byly již jinými beztrestně hlásány nebo bezzávadně prošly tiskovou censurou; odpovídal bezvýhradně za obsah svého projevu, — obžalovaný pak, jako odpovědný redaktor za to, že zanedbal pozornost, při jejímž povinném užití nebyl by tiskopis s trestným obsahem vytištěn. V podřadění obsahu zabaveného článku pod trestní ustanovení § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky není tudíž právního omylu. Poněvadž pak jsou v rozsudku bezvadně zjištěny i ostatní náležitosti pro odsuzující výrok ve smyslu § 42 uv. zák., bylo zmateční

stížnost, pokud směřuje proti výroku o vině, zahrnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 3460.

Také jízdy na zkoušku (training) před závody podléhají zákonným předpisům, majícím za účel chrániti bezpečnost těla, života a zdraví lidí (§§ 335, 337 tr. zák.).

Jde o jízdu motorovým vozidlem za zvlášť nebezpečných okolností (§ 337 tr. zák.), vjel-li jeho řidič značnou rychlostí do velmi ostré a nepřehledné zatáčky v době, kdy, věda, že nastávají závody a že silnice není ještě uzavřena, mohl očekávati, že z opačné strany přijedou ještě jiná vozidla.

Ani převážné spoluzavinění poškozeného nevylučuje odpovědnost pachatelovu za vlastní zavinění.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1929, Zm II 390/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Adolfa Sch-a do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 19. července 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti těla podle §§ 335, 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Podle čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost: a) že soud nechal bez povšimnutí svědeckou výpověď Raimunda B-a, který udal, že před místem úrazu ho předhonilo asi na 1 km motorové kolo s vozíkem (U-ovo), že on sám jel jako řidič auta rychlostí 40 km, takže ono kolo jelo ještě větší rychlostí. Než z této okolnosti lze usuzovati jen na spoluzavinění U-ovo, jež výslovně uznává znalec i rozsudek, nikoliv na nedostatek zavinění na straně obžalovaného. Zejména neplyne z okolnosti, potvrzené svědkem B-em, že poraněný U. jel rychlostí přes 40 km (U. sám přiznal rychlost 25—30 km), že obžalovaný Sch. jel dovolenou rychlostí 6 km, jak se snaží dovoditi zmateční stížnost. Budíž v této souvislosti podotčeno, že znalec usoudil na větší («daleko větší») rychlost než 15 km a to oboustrannou ze způsobu srážky, tedy nejen z velikosti vzniklého poškození, jak tvrdí libovolně zmateční stížnost, nýbrž i z prudkosti, jíž byli oba jezdcí vyhozeni z motorových kol. b) Rozpor se spisy jest prý v tom, že soud zjišťuje na základě výpovědi svědka K-a, že silnice nebyla ještě uzavřena, aniž by přihlížel k dodatku této svědecké výpovědi: »v rozhodné době se trénovalo«. Ve skutečnosti jde o výtku neúplnosti rozsudku, ale neodůvodněnou, poněvadž pomnutí onoho dodatku v rozsudku nečiní jej zmatečným, uváží-li se, že také jízdy na zkoušku (training) před závody podléhají zákonným předpisům, majícím za účel chrániti bezpečnost těla, života a zdraví lidí, ježto v té příčině ani trestní zákon v §§ 335, 337, ani zvláštní zákonná ustanovení (nařízení čís. 81/1910, silniční řád atd.)

nestanoví výjimek. Opačně mínění zastávané ve zmateční stížnosti bez bližšího odůvodnění nemá opory v zákoně. c) Neúplnost, správně nedostatek důvodů, shledává stěžovatel v tom, že prý rozsudek neuvádí okolností, z nichž by se dalo souditi, že se jízda obžalovaného stala za zvlášť nebezpečných okolností; avšak výtka neobstojí, ježto rozsudek poukazuje na to, že »osudná zatáčka, při jejímž východu došlo ke srážce, jest velmi ostrá a nepřehledná, že obžalovaný jel značnou rychlostí v době, kdy mohl očekávati — ježto byl s místními poměry dobře obeznámen, věděl, že nastávají závody, a že silnice není ještě uzavřena — že následkem toho z opačné strany přijedou ještě jiná vozidla«, tedy uvádí zvláštní okolnosti, jež ukládaly obžalovanému zvýšenou opatrnost a odůvodňují závěr, že byly tu zvláště nebezpečné okolnosti ve smyslu § 337 tr. zák. d) Rozpor ze spisy, správně nedostatek důvodů, vytýká stěžovatel rozsudkovému výroku, že obžalovaný vjel do zatáčky a projel zatáčku nepřipustnou rychlostí, poněvadž prý to nikdo netvrdil, ani znalec, který prý jen ze způsobu srážky usoudil na rychlost větší než 15 km a to v okamžiku srážky, tedy již za zatáčkou. Ve skutečnosti udal znalec, o jehož posudek se dotýčný výrok soudu opírá, toto: »Ve skutečnosti musel jeti obžalovaný daleko větší rychlostí do zatáčky, která je nepřehledná, než tvrdí, nejen podle nárazu, nýbrž také proto, že při předepsané šesti km rychlosti by byl měl možnost zastaviti« a dále dodal znalec, že i při 15 km rychlosti by byli měli oba řidiči čas vyhnouti se každý na svou levou stranu.

Po věcné stránce — čís. 9 a) § 281 tr. ř. — namítá stěžovatel, že soud nesprávně posoudil otázku trestného zavinění ve směru objektivním a odsoudil obžalovaného neprávem, ježto prý nemá viny na srážce a úrazu. Poněvadž rozsudek zjišťuje, že obžalovaný jel v zatáčce («zprvu!» — to zmateční stížnost vynechává) přesně po levé straně, a že vybočil teprve, když vyjel ze zatáčky na přímou (volnou) silnici, do jejího středu, dále, že projel zatáčku rychlostí, přípustnou rychlost daleko převyšující, a posléze, že ke srážce došlo již na přímé silnici, když obžalovaný ze zatáčky vyjel a soukromý účastník do ní vjížděl, plyne prý z toho, že obžalovaný nebyl povinen jeti na místě srážky rychlostí jen 6 km, nýbrž směl jeti dokonce rychlostí 45 km a že se neprohřešil proti ustanovení § 45 min. nař., když jel na volné silnici rychleji, než je dovoleno v nepřehledné zatáčce. I kdyby bylo pravda — dovozuje zmateční stížnost —, že obžalovaný projel zatáčku velikou rychlostí, nezavinil srážku, k níž došlo »daleko za zatáčkou« a není prý příčinné spojitosti mezi rychlou jízdou v zatáčce a nastalou srážkou a úrazem mimo zatáčku. Zmateční stížnost má za to, že vinu na srážce má jediné poraněný U., protože vjel do zatáčky po nesprávné pravé straně nepřipustnou rychlostí 6 km daleko převyšující; rozsudkové úvahy o subjektivním zavinění obžalovaného platí prý mnohem spíše nebo výhradně o poškozeném, nikoliv o obžalovaném. Než se zmateční stížností nelze souhlasiti. Rozsudek shledává zavinění obžalovaného v tom, že projel na motorovém kole nebezpečnou a nepřehlednou zatáčku sice po levé straně, avšak přípustnou rychlost daleko převyšující rychlostí, takže (následkem této nepřipustné rychlosti) nemohl vyjetí ze zatáčky přesně po levé straně silnice, nýbrž dostal se až do jejího středu a najel takto na motorovou trojkolku U-ovu a způsobil mu

těžké poranění. Okolnost, že došlo k srážce při výjezdu ze zatáčky (ve směru jízdy obžalovaného), tedy již na počátku přímé a přehledné silnice, obžalovaného neomlouvá, poněvadž nebezpečnou situací, v níž se ocitl v tom okamžiku, když vyjel ze zatáčky tím, že se dostal s motorovým kolem do středu silnice, zavinil svou neopatrností; bylať, jak rozsudek zjišťuje, výsledkem jeho nepřipustně rychlé jízdy v zatáčce a právem proto za ni zodpovídá. Že toto zavinění, spočívající v nepřipustně rychlé jízdě v nebezpečné a ostré zatáčce, třeba se i její důsledky projevily teprve při výjezdu ze zatáčky, bylo v příčinné spojitosti pro nastalý výsledek, zjišťuje napadený rozsudek formálně bezvadně. Rovněž tak zavinění obžalovaného ve směru subjektivním, odůvodněné logickou úvahou, že »obžalovaný, znaje místní poměry, zejména ostrou, velmi nebezpečnou a úplně nepřehlednou zatáčku, a věda, že silnice není uzavřena, jakož i že může počítati s celou řadou motorových vozů proti němu jedoucích, mohl nahlédnouti, že nepřipustně rychlou jízdou v zatáčce může ohroziti tělo, život i zdraví lidí«. Že také poškozený srážku spoluzavinil, rozsudek sám připouští; než spoluzavinění poškozeného, v souzeném případě jistě převážné, nevylučuje trestnou odpovědnost obžalovaného za vlastní zavinění ani v objektivním ani v subjektivním směru. Pokud ji zmateční stížnost popírá a hmotněprávní zmatek neprovádí na podkladě celého skutkového děje zjištěného v rozsudku, není provedena po zákonu. Jinak jest neodůvodněna a bylo ji proto zavrhnouti.

Čís. 3461.

Zákon staví v § 68 tr. zák. na roveň trvalému ustanovení úředníkem, zřízcencem nebo sluhou při státním nebo obecním úřadě vyslání osoby, která není ani úředníkem, ani zřízcencem, ani sluhou úřadu, úřadem za účelem určitého úkonu.

Uložení práce vrchností osobě soukromé zakládá však poměr ve smyslu § 68 tr. zák. jen, jde-li o takový příkaz, který jest v rámci úředních úkonů vrchností, uložených jí zákonem nebo povahou jejího úřadu nebo služby. Příkazem musí býti přenesena na vyslance část působnosti úřadu samého.

Civilní geometr požívá ochrany § 68 tr. zák., je-li úkon, jímž byl Státním pozemkovým úřadem pověřen, v rámci úředních úkonů tohoto úřadu.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1929, Zm II 32/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uher-ském Hradišti ze dne 9. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem útisku podle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n. a přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc přikázal místně příslušnému okresnímu soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí, mimo jiné z těchto

důvodů:

Na základě obžaloby, která dávala obžalovanému za vinu zločin podle § 81 a přestupek podle § 312 tr. zák., uznal nalézací soud obžalovaného vinným jednak přestupkem útisku podle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., jednak přestupkem proti veřejným záležitostem a opatřením podle § 312 tr. zák. Rozsudek jest ohledně obou částí výroku o vině (odsuzujícího výroku) napaden jen zmateční stížností obžalovaného, jež uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 4, 5 a 9, písm. a) § 281 tr. ř. Stížnosti jest příznati důvodnost. Zmatek podle čís. 4 § 281 tr. ř. shledává stěžovatel v tom, že nebylo vyhověno jeho návrhu, by dotazem na Státní pozemkový úřad bylo zjištěno, v jakém poměru byl civilní geometr Ing. Jan C. k tomuto úřadu, zejména zda v poměru služebním či toliko v soukromoprávním poměru námezdním. Druhý odstavec § 68 tr. zák. uvádí mezi osobami, ve kterých se stělesňuje vrchnost, které činí násilím odpor první odstavec zakazuje, vedle úředníků, zřízcenců a sluhů státních a obecních úřadů též vyslance (zmocněnce) těchto úřadů. Z toho je zřejmo, že zákon staví na roveň trvalému ustanovení úředníkem, zřízcencem, sluhou při některém státním aneb obecním úřadě vyslání osoby, která není ani úředníkem, ani zřízcencem ani sluhou úřadu, úřadem za účelem určitého úkonu, příkaz úřadu osobě, která není jeho úředníkem, zřízcencem, sluhou, by předsevzala určitý úkon. Proto nezáleží na tom, zda svědek C. byl či nebyl právě ve služebním poměru k úřadu pozemkovému. Než uložení práce vrchností osobě soukromé nemusí v každém případě býti příkazem, zakládajícím poměr ve smyslu § 68 tr. zák., nýbrž jen takový příkaz, který jest v rámci úředních úkonů vrchností, uložených jí zákonem neb povahou jejího úřadu nebo služby. Příkazem musí býti přenesena na vyslance část působnosti úřadu samého. V souzeném případě vyslovil sice nalézací soud, že Ing. Jan C. vykonával jako úřední osoba vrchnostenský příkaz, avšak jen na základě výpovědi Ing. Jana C., slyšeného jako svědka, aniž byl poměr mezi ním a Státním pozemkovým úřadem v označeném směru blíže objasnil a zjistil, zda tu šlo skutečně o příkaz vrchnostenský v onom smyslu. Nelze proto upříti zmateční stížnosti v tomto směru oprávnění, že, kdyby byl obžalovaný nabídnutý důkaz dotazem u pozemkového úřadu připuštěn a nalézací soud podle výsledků tohoto průvodu uvažoval, zda je úkon Ing. Jana C.-a, jímž byl Státním pozemkovým úřadem pověřen, v rámci úředních úkonů tohoto úřadu, okolnost ta mohla míti vliv na rozhodnutí o otázce, zda lze spatřovati v osobě Ing. Jana C.-a osobu v § 68 tr. zák. jmenovanou a v jeho urážce skutkovou podstatu přestupku podle § 312 tr. zák. Bylo proto zmateční stížnosti, pokud napadá odsuzující výrok nalézacího soudu ohledně přestupku podle § 312 tr. zák. již z tohoto důvodu vyhověti, aniž bylo třeba zabývati se dalšími uplatňovanými důvody zmatečnosti.

Čís. 3462.

§ 420 tr. zák. nestanoví skutkovou podstatu zvláštního samostatného trestného činu, nýbrž upravuje jen trest pro trestný čin uvedený v § 413

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 21. listopadu 1928, jímž byli obžalováni podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin podle § 11 odst. druhý zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvě stolice k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Především bylo rozhodnuto otázku, zda ustanovení § 24 úst. list. nebránilo trestnímu stíhání obžalovaného Čeňka H-y. Pro posouzení, zda jde tu o případ druhého odstavce § 24 úst. list., jest rozhodným obsah obžaloby ve spojení s § 11 tisk. zák. Obžaloba klade Čeňku H-ovi za vinu, že se prohřešil proti ustanovení § 11 tisk. zák., ať již tím, že označen byl za odpovědného redaktora, ač nebyl po zákonu způsobilým, ať již proto, že neovládá jazyk časopisu, takže funkci zodpovědného redaktora fakticky nemůže vykonávat, což by obsahovalo nepravdivost oznámení. § 11 tisk. zák. činí se oznámení zodpovědnými osoby v prvním odstavci jmenované, mezi jiným i redaktora, a klade-li se proto Čeňku H-ovi za vinu přečin podle § 11 tisk. zák., stíhán jest ve funkci redaktora a to ve funkci redaktora zodpovědného, za kterého byl označen a za kterého se sám vydává. Uváží-li se široký doslov druhého odstavce § 24 úst. list., není pochybnosti, že trestní stíhání obžalovaného bylo přípustné, aniž bylo třeba souhlasu příslušné sněmovny podle prvního odst. § 24 úst. list. Zkoumaje zmáteční stížnost dal si zrušovací soud především otázku, zda zmáteční stížnost, která výslovným citováním a svým obsahem uplatňuje důvod zmátečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., jest provedena po zákonu a zda nejde o nepřipustné napadání rozsudkových zjištění a závěrů skutkových, že není bezpečného důkazu o tom, že Čeňk H. zodpovědným redaktorem de facto nebyl a býti neměl. Posouzena podle celého svého obsahu, jest zmáteční stížnost dostatečně po zákonu provedena, ježto brojí v podstatě proti názoru napadeného rozsudku, že neznalost maďarštiny u osoby jako zodpovědný redaktor periodického tiskopisu v této řeči vydávaného jest s hlediska § 11 odst. druhý tisk. zák. bezvýznamnou. Stanovisko obžaloby, že zažalovaný čin byl spáchán oznámením osoby po zákonu nezpůsobilé, vyvrátil nalézací soud správně poukazem, že nezpůsobilost osoby určena jest § 12 zák. o tisku, jehož se § 11, druhý odst. výslovně dovolává, který však v souzeném případě v úvahu nepřichází. Toto stanovisko bylo proto rozsudkem právem odmítnuto. Leč obžaloba pro přečin § 11 odst. druhý tisk. zák. v důvodech svých opírala se též o stanovisko, — a toto stanovisko zůstává nyní též zmáteční stížnost — že Čeňk H. ohlášen byl jako zodpovědný redaktor časopisu v jazyku maďarském vydávaném, ač jazyk ten neovládá. Lze-li za redaktora považovati toliko osobu, která, jak správně již obžaloba uvedla, jest činna při sbírání, spořádání a zařazení materiálu, jest nutným důsledkem, že takovou osobou nemůže býti ten, kdo jazyk svého časopisu vůbec neovládá, takže funkce jeho nutně vykonává osoba jiná, která jako redaktor ohlášena nebyla. Osoba ani

jazyka časopisu neovládající může býti jen redaktorem na oko, a oznámením takové osoby úřadu jako zodpovědného redaktora nebylo vyhověno povinnosti §§ 10, 11 tisk. zák. (Srov. rozh. víd. nejv. s. úř. sb. č. 166, 222, 1518, 3790; Liszt: Lehrbuch d. österr. Pressrechtes str. 81 násl., Sládeček: Tiskové právo, str. 41 násl.). Napadá proto zmáteční stížnost právem jako nesprávné právní posouzení, že nalézací soud, zjistiť, že Čeňk H. ohlášen byl jako zodpovědný redaktor maďarsky psaného časopisu, aniž maďarskou řeč v nejmenším ovládá, přesto neuznal, že toto ohlášení spadá pod skutkovou podstatu nepravdivého oznámení podle § 11, druhý odst. zák. o tisku, ba tuto možnost vůbec nezkoumal. Za tohoto stavu věci jest přisvědčiti zmáteční stížnosti, že oznámením Čeňka H-y jako zodpovědného redaktora periodického časopisu F. D. spáchán byl po případě přečin podle § 11, druhý odst. tisk. zák.; jeví se proto sprostující výrok prvě stolice po stránce té na dosa- vadním podkladě právně pochybným. Rozsudek bylo zrušiti ke zmáteční stížnosti veřejného obžalobce jako zmátečný a věc vrátiti do prvě stolice k opětovnému projednání a rozsouzení. Věci nového řízení bude zjistiť zejména též, koho stíhá z oznámení tohoto odpovědnost po stránce subjektivní, kdyžte rozsudek nalézacího soudu poukazuje sám k obhajobě Čeňka H-y, že byl redaktorem ustanoven ústředím strany bez vlastní vědomosti a souhlasu.

Čis. 3464.

Není třeba, by skutek, k jehož spáchání směřuje vůle návodce (§ 5 tr. zák.), byl v jeho představě a v jeho působení na přímého pachatele (v návodu) přesně vymezen ve všech podrobnostech. Podle okolností případu stačí i pouhé všeobecné vybidnutí určité osoby k trestné činnosti určitého druhu (výzva přiněsti něco ukradeného).

Nejde-li o překročení příkazu daného pachateli spoluvinníkem (excessus mandati), ručí spoluvinník za veškeren rozsah i výsledek trestné činnosti přímého pachatele.

Pro kvalifikaci podle § 174 II c) tr. zák. stačí, vnikl-li pachatel do zamčené místnosti otevřeným pokud se týče rozbitým oknem.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1929, Zm II 311/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 31. května 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem spoluviny na nedokonané krádeži podle §§ 5, 8, 171, 174 II c) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmátečnosti podle čís. 4, 5, 9 a) a 10 § 281 tr. ř.

Zmatek podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. spatřuje stěžovatel v tom, že ke skutkové podstatě spoluviny nestačí pouhá výzva přiněsti něco

ukradeného, nýbrž že výzva musí znít na provedení určité krádeže. Tato námitka jest právně bezpodstatnou. Podle § 5 tr. zák. dopouští se zločinu netoliko přímý pachatel sám, nýbrž i každý, kdo vyvine některou z činností v § 5 tr. zák. vypočtených, odpovídajících pojmu spoluviny (návodu) neb účasti na zločinu. Návodcem jest pak ten, kdo působí na vůli přímého pachatele, vybízí ho ke spáchání trestné činnosti určitého rázu, aneb aspoň pachatele v úmyslu zločinném, třeba již tímto pojatém, posiluje. Spáchá-li pak pachatel následkem tohoto svádění nebo podněcování takový trestný čin, nebo pokusil-li se aspoň oň, zakládá svádění spoluvinu na činu pachatelově; zůstalo-li svádění bezvýsledným, jde o nedokonané svádění podle § 9 tr. zák. Naproti tomu netřeba, by skutek, k jehož spáchání směřuje vůle návodce, byl v jeho představě a v jeho působení na přímého pachatele (v návodu) přesně vymezen ve všech svých podrobnostech. Podle okolností případu stačí k návodu i pouhé všeobecné vybičnutí určité osoby k trestné činnosti určitého druhu. Spoluvinník podle § 5 tr. zák. ručí stejně jako spolupachatel trestného činu podle zákona zásadně za veškeren rozsah i výsledek trestné činnosti přímého pachatele s výjimkou případů, v nichž přímý pachatel překročil příkaz daný mu spoluvinníkem (excessus mandati). Tu se spoluvina posuzuje arci jen podle zlého úmyslu spoluvinníkovy. O takový případ v souzeném případě vůbec nejde. S hlediska těchto úvah ob stojí rozsudkový výrok, napadený zmáteční stížností, po stránce právní.

Jak již v rozh. čís. 874 sb. n. s. bylo vyloženo, postačí ke kvalifikaci podle § 174 II c) tr. zák., když pachatel krádeže vnikl do zamčené místnosti otevřeným oknem, tedy když obešel překážku pravidelného vstupu; proto neudržitelnou jeví se výtku stížnosti, že nelze mluvit o krádeži na věcech uzamčených, jakmile okno uzamčené místnosti bylo rozbité. Poukazuje-li zmáteční stížnost k tomu, že na venkově bývají brambory často ukládány v místnostech nezamčených, ocitá se takto v nepřipustném rozporu (§ 288 čís. 3 tr. ř.) s rozsudkovým zjištěním rázu skutkového, podle něhož stěžovatel mohl vědět, že se u Floriana R-a stejně jako u každého většího sedláka uschovává obilí, brambory a pod. vždy v místnostech uzamčených, že se mu tudíž jest spoluzodpovídati za kvalifikaci krádeže podle § 174 II c) tr. zák.

Čís. 3465.

Zostření trestu těžkého žaláře podle § 3 zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 131 ř. zák. (§ 16 tr. ř.) je povinným doplňkem a součástí tohoto druhu trestu; oním zostřením nebyla dotčena zásada § 50 tr. zák.; nestalo-li se tak, jde o zmatek (čís. 12 § 344 tr. ř.).

Podle § 50 tr. ř. není přípustno (§ 344 čís. 12 tr. ř.), by byl obžalovanému, který se vedle zločinu loupeže dopustil též přestupku podle § 36 čís. pat. ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák., uložen vedle trestu těžkého žaláře podle § 195 tr. zák. ještě trest peněžítý.

Byl-li výrok o trestu napaden též odvoláním z výše trestu, jest o něm rozhodnutí ne teprve p o, nýbrž p ř i vyřízení zmáteční stížnosti (§ 296 druhá věta tr. ř.).

(Rozh. ze dne 29. dubna 1929, Zm II 82/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku porotního soudu v Olomouci ze dne 15. února 1929, pokud jím obžalovanému, odsouzenému pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 I a), 174 II a) c), 176 II a), 179 tr. zák., pro zločin loupeže podle §§ 190, 192, 195 tr. zák., pro zločin veřejného násilí vydíráním podle § 98 b) tr. zák. a přestupek podle §§ 2, 8, 32, 36 čís. pat. ze dne 24. října 1852, ř. zák. čís. 223 byl uložen trest doživotního těžkého žaláře, podle §§ 195, 34, 35 tr. zák. uložen trest doživotního těžkého žaláře, podle §§ 195, 34, 35 tr. zák. uložen trest doživotního těžkého žaláře, podle § 3 zákona z 15. listopadu 1867, čís. 131 ř. zák. a zároveň byl obžalovanému uložen též peněžítý trest 30 Kč — a zároveň při vyřízení jejím v zasedání neveřejném o odvolání obžalovaného z výše trestu takto právem: Zmateční stížnosti státního zastupitelství, zamítajíc odvolání obžalovaného z výše trestu, se vyhovuje, napadený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovanému uložen vedle trestu doživotního těžkého žaláře též peněžítý trest se zrušuje a zároveň se vyslovuje, že se uložený trest doživotního těžkého žaláře zostřuje podle § 3 zákona z 15. listopadu 1867, čís. 131 ř. zák. jedním postem čtvrtletně.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství, uplatňujíc zmátečnost podle § 344 čís. 12 tr. ř., vytyká rozsudku jednak, že při vyměření trestu doživotního těžkého žaláře podle § 195 tr. zák. nebyl obžalovanému trest ve smyslu § 3 zák. ze dne 15. listopadu 1867, čís. 131 ř. zák. zostřen některým způsobem v § 19 tr. zák. uvedeném, jednak, že výrokem rozsudku, jímž byl obžalovaný odsouzen k trestu doživotního těžkého žaláře též k peněžité pokutě 30 Kč případně ke 3 dnům vězení, bylo vykročeno z mezí zákonné trestní sazby a porušen takto předpis § 50 tr. zák. Stížnost jest v obou směrech odůvodněna. Zrušením okovů zmíněnou novelou z roku 1867 stalo se zostření trestu těžkého žaláře povinným doplňkem a součástí tohoto druhu trestu, takže tím nebyla zásada § 50 tr. zák. nijak dotčena. Nalézací soud uloživ obžalovanému trest, který neodpovídá trestu těžkého žaláře podle § 16 tr. zák., jak upraven byl předpisem § 3 uv. trest. novely, nýbrž trest ve svém výkonu mírnější, překročil tím svoje trestní oprávnění. Výrok o trestu je tudíž v tomto směru zmátečný podle § 344 čís. 12 tr. ř. Všeobecná norma třetího odstavce § 35 tr. zák. ohledně hromadění trestu na svobodě a trestů peněžitých může mít platnost toliko tam, kde zvláštní zákonné ustanovení toto hromadění, tvořící svou podstatou zostření hlavního trestu nevylučuje. Podle § 34 a 35 tr. zák. má se uznati při souběhu více trestních činů na trest činu podle zákona nejpřísnějšího, tedy v souzeném případě musí se trest vyměřiti podle § 195 tr. zák. Ježto pak byl trest vyměřen doživotním těžkým žalářem, byla vzhledem k ustanovení § 50 tr. zák. kumulace tohoto trestu s trestem peněžítým jako nepřipustným zostřením vyloučena. Stejnou zásadu vyslovil již i bývalý vídeňský soud zrušovací v rozhodnutí ze 17. srpna 1876, čís. 7820, totiž že není přípustno, by byl uložen obžalovanému, který se vedle zločinu vraždy dopustil též přestupku podle § 36 čís. pat. ze 24. října 1852, čís. 223 ř. zák., vedle

trestu smrti ještě trest peněžitý. Co tu vysloveno bylo vzhledem k trestu smrti, platí důsledně též o trestu doživotního těžkého žaláře, ježto zákaz zostření trestu smrti i zostření trestu doživotního žaláře vysloven jest tímž předpisem zákona (§ 50 tr. zák.). Bylo proto zmateční stížnosti v celém rozsahu vyhověti.

Pro vnitřní souvislost mezi rozhodnutím o zmateční stížnosti státního zastupitelství a odvoláním obžalovaného z výše trestu, ukázalo se nutným rozhodnouti o tomto odvolání, ne teprv po, nýbrž, jak to připouští § 296 tr. ř. ve větě druhé, již při vyřízení zmateční stížnosti. Odvolání zdůrazňuje výstižnost doznání obžalovaného, jeho kajícnost a uvádí jako další polehčující okolnosti též duševní méněcennost, zanedbanou výchovu a tím mravní degenerovanost odvolovateleovu. Než k doznání rozsudek přihlíží, pro zanedbanou výchovu a duševní méněcennost (pojmově totožné s mravní degenerovaností) není ve výsledku trestního řízení podkladu. Posudek vojenských znalců označuje sice obžalovaného za morálně degenerovaného, tato povahová vadnost není však posudkem tím odůvodněna jako následek vrozených sklonů nebo zanedbané výchovy (§ 46 a) tr. zák.), nýbrž shrnuje slovem tím popis obžalovaného ve vojenském kmenovém listu: podlý, nízký charakter, nespolehlivý, líný, simulant, prolhaný, náchylný ke krádeži, nebezpečný, nenapravitelný ničema. V poměru k celé řadě přitěžujících okolností a k vylíčené povaze obžalovaného nelze pouhé, byť i úplné doznání se obžalovaného a částečnou náhradu škody považovati za tak důležité polehčující okolnosti, které by byly svou závažností oproti přitěžujícím v převaze, a které by ve smyslu § 338 tr. ř. opravňovaly soud ku snížení trestu pod zákonnou sazbu. Nebylo proto lze odvolání obžalovaného z výše trestu uznati důvodným i bylo jako neodůvodněné zamítnuto.

Čís. 3466.

Předpis posledního odstavce § 28 tisk. zák. jest ustanovením speciálním, jež nelze extensivně vykládati. Neplyne z něho, že výroky v Národním Shromáždění pronesené, třeba obsahem zakládají skutkovou podstatu trestného činu, mohou býti beztrestně kýmkoliv opakovány.

(Rozh. ze dne 2. května 1929, Zm I 286/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 23. března 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 15 čís. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost vytýká rozsudku, že nebere zřetel na okolnost, pro kterou skutek obžalovanému za vinu kladený přestává býti trestným, pokud se týče pro kterou vůbec nemůže býti stíhán. Výtku tu buduje na

tvrzení, že ve své řeči citoval jen výrok poslance H-y, pronesený v Národním Shromáždění, jak prý svědky bylo prokázáno, a že nalézací soud má za to, že řeč ve sněmovně poslancem pronesená může býti reprodukována jen tiskem, nikoliv slovy. Zmateční stížnost opouští tu zjištění nalézacího soudu, neboť stěžovatelem tvrzená okolnost nebyla soudem vzata za prokázanou; pokud se pak nalézací soud ve svých důvodech onou domélou citací řeči poslance H-y zabývá, činí tak jen, by na základě vlastního zodpovídání se obžalovaného odůvodnil zlý jeho úmysl při výroku, který považuje soud za prokázaný, a který se s onou řečí poslance H-y v poslanecké sněmovně slovně nekryje. Výtku zmateční stížnosti v tomto bodě spočívá ostatně na zjevně mylném výkladu ustanovení § 28 tisk. zák., posl. odstavec. Toto speciální ustanovení nelze extensivně vykládati, a nejen slovné jeho znění, nýbrž i zařazení do zákona o tisku, do hlavy nadepsané »předpisy o činech trestných, jež spáchány obsahem tiskopisů«, nepřipouští výklad stěžovatelem uplatňovaný, že výroky v Národním Shromáždění pronesené, i když obsahem zakládají skutkovou podstatu trestného činu, mohou býti beztrestně kýmkoliv opakovány. Rozsudek správně vykládá zákonné ustanovení, že se nelze při slovní reprodukci takového výroku dovolávati beztrestnosti. To však pro souzený případ nemá ani významu, ježto obžalovaný byl odsouzen nikoliv pro opakování výroku, který byl v poslanecké sněmovně Národního shromáždění pronesen poslancem H-ou, nýbrž pro výrok jiný.

Čís. 3467.

Důvod zmatečnosti podle čís. 3 § 281 tr. ř., ježto obsílka k hlavnímu přelíčení nebyla doručena obžalovanému, nýbrž jeho matce, již mu obsílka před hlavním přelíčením dodána nebyla, nelze uplatňovati (posl. odst. § 281 tr. ř.), dovedl-li se obžalovaný o hlavním přelíčení tak včasné, že se přes to mohl k němu dostavití.

(Rozh. ze dne 2. května 1929, Zm I 396/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 29. května 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 176 II c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y :

Zmateční stížnosti nelze upříti důvodnost již proto, že bylo dne 29. května 1928 hlavní přelíčení provedeno a odsuzující rozsudek vyhlášen v nepřítomnosti obžalovaného, ač mu obsílka k tomuto hlavnímu přelíčení nebyla doručena do vlastních rukou. Podle výsledků konaného šetření, obzvláště podle výpovědi svědka Jos. L-a není pochybnosti o tom, že svědek ten nezastihl při doručování obsílky obžalovaného v jeho příbytku a odevzdal obsílku jeho matce, již obsílka, jakž plyne z její výpovědi a z výpovědi obžalovaného, tomuto před hlavním přelíčením dodána nebyla. Pro-

vedl-li nalézací soud přes to hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného a vynesl-li přes to v jeho nepřítomnosti rozsudek, porušil tím předpis § 427 tr. ř. v ustanovení, o němž výslovně přikázáno, že ho má být šetřeno pod zmatečností, a zatížil tím rozsudek důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 3 tr. ř. Jelikož pak není nade vší pochybnost jasno, že nepřítomnost obžalovaného nemohla mít na konečné rozhodnutí účinek obžalovanému nepřiznivý, bylo by lze ve smyslu první věty posledního odstavce § 281 tr. ř. upříti stížnosti úspěch jen, kdyby bylo zjištěno, že se obžalovaný dozvěděl o hlavním přelíčení odjinud tak včasné, že se přes to, že mu obsílka nebyla doručena, mohl k hlavnímu přelíčení dostavit. To zjištěno není. Matka obžalovaného sice dosvědčila, že jednou přišla nějaká obsílka, by se syn dostavil k trestnímu soudu do Prahy, že jela, protože syn nepřišel večer domů, do Prahy k zaměstnavateli syna a tam že jí vrátný řekl, že syn již o tom ví, že má jít k soudu, ale že musel odejíti někam daleko. Než z těchto nepřesných údajů matky nelze bezpečně usouditi, že v obsílce, o níž se matka zmiňuje, šlo právě o obsílku k hlavnímu přelíčení konanému dne 29. května 1928, to tím méně, an listonoš Josef L. udal, že počátkem roku 1928 docházelo více soudních obsílek pro obžalovaného, a že podle záznamu bylo proti obžalovanému v roce 1928 zahájeno i další soudní řízení; nehledě ani k tomu, že není záruky, že se sdělení vrátného matce obžalovaného srovnává s pravdou. Jest tedy pokládati za nevyvrácené tvrzení obžalovaného, že se o hlavním přelíčení a o rozsudku dověděl teprve dodatečně v červnu 1928, takže neměl možnosti dostaviti se k líčení a hájiti se proti obžalobě a proti průvodům ho zatěžujícím. Proto byl — aniž třeba zabývat se ostatními vývody stížnosti — rozsudek prvě stolice zrušen z důvodu § 281 čis. 3 tr. ř., a bylo uznáno dále, jak shora uvedeno, a to za předpokladů § 5 zákona čis. 3 ř. zák. z roku 1878 ihned v zasedání neveřejném.

Čís. 3468.

Ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 201 c) tr. zák., záležejícího v tom, že pachatel úmyslně ukryl a sobě přivlastnil věc omylem ho došlou (nebo ztracenou), se nevyhledává, by pachatel vyvolal nějakým způsobem omen omyl.

(Rozh. ze dne 2. května 1929, Zm I 51/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 26. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 201 c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil k opětovnému projednání a rozhodnutí na příslušný nyní okresní soud, mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska zmatku podle § 281, čis. 9 a) tr. ř. namítá zmateční stížnost, že obžalovaný neměl vlivu na to, že se 50tihaléřové poštovní znám-

ky, jejichž úmyslné ukrytí a přivlastnění si rozsudek mu klade za vinu, dostaly právě do knihy, již si obžalovaný koupil za 20 Kč, a že neměl vlivu na to, že mu byla prodána právě tato kniha. Omyl prodáváčky, od níž obžalovaný koupil knihu, v níž byly založeny poštovní známky v ceně 350 Kč nebyl prý obžalovaným vyvolán. Proto není tu skutkové podstaty zločinu podvodu podle §§ 197, 200, 201 c) tr. zák., jímž byl obžalovaný uznán vinným. Tyto námitky jest označiti za právně bezpodstatné; neboť ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle §§ 197, 200, 201 c) tr. zák., záležející v tom, že pachatel úmyslně ukryl a sobě přivlastnil věc omylem ho došlou (nebo ztracenou) v ceně 200 Kč přesahující, se nevyhledává, by pachatel vyvolal nějakým způsobem omen omyl, který měl za následek, že se věc dostala do držení pachatelova. Dovolává-li se stížnost v této souvislosti rozhodnutí čis. 4018 vid. úř. sbírky, přehlíží, že toto rozhodnutí vyslovuje, že koupě věci, jež došla omylem prodatele a již si tento přivlastnil, nečiní kupitele zodpovědným za podvod podle § 201 c) tr. zák., a že stěžovatel sám ne tvrdí, že poštovní známky, o něž tu jde, došly omylem prodatele a že si je prodatel přivlastnil, nýbrž že v tomto směru jen zdůrazňuje, že tu šlo výhradně o omyl prodatelčin a že tento omyl nebyl vyvolán obžalovaným.

Čís. 3469.

Přechin podle třetího odstavce pokud se týče přestupek podle druhého odstavce § 42 zák. na ochranu republiky (čl. III zák. čis. 142/1868) jest deliktem kulposním; tato kulpa není zvláštním druhem nedbalosti, nýbrž má tytéž podstatné vlastnosti jako kulpa podle trestního zákona vůbec; pachatel se tresce, protože se z nedbalosti dopustil deliktu obsahem tiskopisu.

Jako nemůže býti potrestán ten, kdo jedním a týmž činem neb opomenutím z nedbalosti zabije jednoho člověka a zraní více lidí, pro přechin a pro přestupek podle § 335 tr. zák., tak i ten, kdo uveřejní z nedbalosti článek zakládající skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čis. 3 a přechin podle § 18 čis. 1 a 3 zák. na ochr. rep., nemůže býti potrestán pro přechin podle třetího odstavce a pro přestupek podle druhého odstavce § 42 zák. na ochr. rep., nýbrž jen pro onen přechin.

(Rozh. ze dne 2. května 1929, Zm I 59/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací částečně vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 15. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem podle § 42 odst. třetí zákona na ochranu republiky (čl. III. zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák.) a přestupkem podle § 42 odst. druhý zákona na ochranu republiky (čl. III. zákona čis. 142/1868), zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byl stěžovatel kromě přechinem podle § 42 odst. třetí zákona na ochranu republiky a podle čl. III. zákona čis. 142/1868 uznán též vinným přestupkem podle těchže zákonů, dále ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících, a vyměřil obžalovanému za zbývající přechin podle § 42 odst. třetí zákona

na ochranu republiky a podle čl. III. zákona čis. 142/1868 podle § 42 odst. třetí zákona na ochranu republiky nový trest, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Pokud stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti podle čis. 10 § 281 tr. ř. vytyká rozsudku, že v uveřejnění téhož článku nelze shledati současně přečin i přestupek opomenutí povinné péče redaktorské, nelze jí upřít oprávnění. Přestupek (přečin) podle čl. III. zák. ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. jest trestným činem kulposním. Ustanovení §§ 29—33 zák. o tisku ze dne 17. prosince 1862 pozmeněnými oním čl. III. měly býti postiženy trestem takové činy redaktora, nakladatele, tiskáře a rozšiřovatele zprávy, které vzhledem k těžce prokazatelnému zlému úmyslu potřebnému k obsahovým deliktům tiskovým by jinak zůstaly bez trestnými. Osoby ty měly býti stihány pro zanedbání povinné péče, k níž byly podle svého povolání povinnými. Tato kulpa podle zákona o tisku není zvláštním druhem nedbalosti, nýbrž má tytéž podstatné vlastnosti jako kulpa podle trestního zákona vůbec; trest se tu pachatel pro kauzální spojitost činu s nastalým výsledkem, protože se z nedbalosti dopustil deliktu obsahem tiskopisu (Liszt »Lehrbuch des oester. Prësrechts z roku 1878 str. 224). Jako u činů kulposních podle trestního zákona (§ 335 a násl.) řídí se výše trestu podle výsledku činu, tak i tu řídí se trest podle závažnosti a velikosti deliktu obsahového, z nedbalosti uveřejněného nebo rozšiřovaného. Jako nemůže býti potrestán ten, kdo jedním a týmž činem neb opomenutím z nedbalosti zabije jednoho člověka a zraní více lidí pro přečin a přestupek podle § 335 tr. zák., nýbrž jen pro přečin podle § 335 tr. zák., tak i ten, kdo uveřejní z nedbalosti článek zakládající skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čis. 3 zák. na ochranu republiky a přečinu podle § 18 čis. 1 a 3 téhož zákona, jak se to stálo v souzeném případě, pro přečin a přestupek podle čl. III. zák. čis. 142 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. rep., neboť těžší výsledek téže nedbalosti absorbuje lehčí výsledek a přivodí použití sazby trestní normované na výsledek těžší. To vychází na jevo jak z doslovu § 335 tr. zák. tak i z doslovu § 42 zák. na ochr. republiky. Třetí odstavce tohoto zákonného místa obsahuje jen prvek kvalifikující zanedbání povinné péče redaktorské za přečin, delikt zůstává týž, jen se stupňuje na přečin, jakmile obsah tiskopisu zakládá některý z trestných činů tam uvedených, takže při nedbalém uveřejnění článku nelze trestati zodpovědného redaktora vedle přečinu zanedbání povinné péče redaktorské podle třetího odstavce § 42 zvláště ještě za přestupek podle druhého odstavce téhož zákonného ustanovení.

Čís. 3470.

Ideální souběh přečinu podle čl. III čis. 3 zákona z 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. (§ 42 zák. na ochr. rep.) s přestupkem podle § 23 zák. ze dne 17. prosince 1862, čis. 6 ř. zák. z roku 1863 rozšiřováním (rozdělováním dělníkům v továrně bez povolení bezpečnostního úřadu) v cizině tisk-

nych agitačních letáků pro Rudý den, jichž obsah zakládá skutkovou podstatu jednak přečinu § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. (pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu doporučováním vlády dělníků a rolníků), jednak zločinu § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. (skrytá výzva k vojenskému zločinu vzpoury).

Trestní zodpovědnost rozšiřovatele závadného tiskopisu za přečin zanedbání povinné péče není vyloučena tím, že pachateli činu podle obecných pravidel trestného zákona nelze přičítati zločin nebo přečin spáchaný obsahem tiskopisu jako přímému pachateli.

(Rozh. ze dne 2. května 1929, Zm I 81/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 17. prosince 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle čl. III. čis. 3 zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. a § 42 odst. druhý zákona ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n. a přestupkem podle § 23 zákona ze dne 17. prosince 1862, čis. 6 ř. zák. z roku 1868.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, uplatňující číselně důvody zmatečnosti čis. 9 a 10 § 281 tr. ř., provádí ve skutečnosti jen důvod čis. 9 a), dovozuje, že obžalovaní byli odsouzeni neprávem, poněvadž o přečin zanedbání povinné péče vůbec jíti nemůže a »dokonce i nesnadno jednati se může o přestupek § 23 tisk. zák.«, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými, vedle přečinu podle § 42 zák. na ochranu republiky. Stěžovatelé namítají především, že v obsahu pozastavených letáků, jež rozdali svým spoludělavším, nelze shledati skutkovou podstatu ani přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., poněvadž doporučování »vlády dělníků a rolníků« neznačí prý nic jiného než doporučování systému vlády t. zv. rudo-zelené koalice, nikoliv boj proti demokraticko-republikánské formě státní, takže prý nemůže býti řeči o tom, že obsah letáku pobuřoval proti čl. státu; rovněž prý nelze v obsahu letáku spatřovati výzvu ani podněcování k vojenskému zločinu, tedy skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., poněvadž obsah letáku má prý na mysli boj mezi proletariátem a buržoasií prováděný cestou legální, t. j. parlamentní. Než zmateční stížnost v tom i onom směru nedbá skutkových předpokladů rozsudku, totiž zjištěného smyslu obsahu závadného letáku, z něhož by měla při správném provedení hmotněprávního zmatku vycházeti. Rozsudek zjistil, že obraty »o vládě dělníků a rolníků« obsaženými na více místech letáku (na př. »rudý den bude bojovnou akcí... na ochranu státu dělníků a rolníků, sovětského svazu«; »bude projevem neobyčejné vůle dělníků a drobných rolníků, nedati se zaraziti ve svém zápasu s pány žádným terorem a bojovati nejen za své denní požadavky, nýbrž i za vládu dělníků a rolníků«; »ať žije boj za vládu dělníků a rolníků« vyvolává pisatel ve čtenáři náladu pro vládu rolníků a dělníků, pro státní formu komunistickou, budí nadšení pro idee, které jsou v rozporu s de-

mokraticko-republikánskou formou státu československého a v důsledku toho vyvolává nepřátelský stav a nenávisť proti této platné demokraticko-republikánské formě státní, a že ony statě při srovnání s celým obsahem letáku již svým smyslem, svojí tendencí činí oprávněným závěr, že pisatelův úmysl směřoval k tomu, by vyvolal účinky naznačené v § 14 č. 1 uv. zák. Vychází-li se z tohoto, v rozsudku formálně bezvadně zjištěného smyslu obsahu závadného letáku, nelze shledati v jeho podřadí pod ustanovení § 14, č. 1 zák. na ochr. rep. právní omyl, poněvadž činnost v rozsudku zjištěná odpovídá pojmu pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státní ve smyslu tohoto zákonného ustanovení. Poněvadž však rozsudek dále zjistil, že jiné místo letáku, v němž se praví, že »buržoasie dobře ví, že je to komunistická strana, která v případě války povede proletariát proti vlastní buržoasii«, obsahuje skrytou výzvu, by se dělníci v případě války opřeli svým vojenským představeným a vojenským rozkazům, tedy podněcování k vojenskému zločinu vzpoury, jest dána obsahem letáku také skutková podstata zločinu podle § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. Pokud zmáteční stížnost dává oběma závadným místům letáku libovolný, nezávadný smysl, odchýlný od zjištění rozsudku a na tomto vadném podkladě pak se snaží doličiti, že obsah letáku nezakládá skutkovou podstatu obou deliktů, není provedena po zákonu, a nelze k jejím vývodům dále přihlížeti. Po zákonu neprovedena jest zmáteční stížnost také, pokud namítá, že obžalování do letáků vůbec nenahlédli, jejich obsah neznali a proto zejména také nemohli věděti, že jde o tiskopis vydaný v cizině, ježto soud jejich obhajobu v té příčině prohlašuje za holou výmluvu v úvaze, že jest nemyslitelné (již vzhledem k nápadné technické úpravě letáku), by se obžalování tak netečně zachovali, jak tvrdí. Že obžalování rozdělávali letáky spoludělníkům v dobré víře, že jejich obsah jest nezávadný, soud nezjistil; ostatně by takovýto omyl obžalované neomluvil ani, kdyby šlo o trestnost ve smyslu § 5. tr. zák. — tím méně, jde-li jen o přečin podle čl. III. zák. č. 142/1868, jak o tom bude ještě dále řeč.

Neprávem namítá zmáteční stížnost, že nejsou splněny předpoklady pro odsuzující výrok pro přečin podle čl. III. č. 3 zák. č. 142/1868 a § 42 odst. druhý zák. na ochr. rep. Podle tohoto zákonného ustanovení zodpovídá rozšiřovatel spisu trestného obsahu za zanedbání povinné péče ve čtyřech případech, z nichž každý o sobě stačí k naplnění skutkové podstaty onoho přečinu. V souzeném případě se provinili oba obžalovaní jednak tím, že podle zjištění rozsudku rozšiřovali leták trestného obsahu způsobem v zákoně zakázaným (§ 23 tisk. zák.), totiž tím, že rozdělávali letáky spoludělníkům, nemajíce k tomu písemného povolení bezpečnostního úřadu (I. případ čl. III. č. 3) — jednak tím, že rozšiřovali tiskopis vydaný v cizozemsku, ve Vídni, jenž svým titulem, vyobrazením i obsahem, nápadnou tiskovou úpravou, mohl v nich vzbuditi pozornost (poslední případ čl. III. č. 3. zák. č. 142/1868). Lichá jest námitka, že se obžalovaní neprovinili nedovolenou kolportáží ve smyslu § 23 tisk. zák., an zákon v tomto § prohlašuje za trestné nejen chození s tiskopisy po domech, vyvolávání a prodávání mimo místnosti úředně k tomu ustanovené, jak dovozuje zmáteční stížnost, nýbrž i každé takovým způsobem prováděné rozdělávání tiskopisů osobami, jež nemají

k tomu písemného povolení vydaného zvláště bezpečnostním úřadem. Že obžalovaní takového povolení neměli, soud zjistil na základě vlastního jejich doznání a, že rozdělávali letáky svým spoludělníkům v té době, tedy mimo místnosti úředně k tomu ustanovené, jest zjištěno rovněž bezvadně. Není tedy v odsuzujícím rozsudku právního omylu rovněž bezvadně. Není tedy v odsuzujícím rozsudku právního omylu rovněž bezvadně. Netřeba zdůrazňovati, že ve všech případech, kde v žádném směru. Netřeba zdůrazňovati, že ve všech případech, kde tiskopis obsahující skutkovou podstatu zločinu a přečinu, byl rozšiřován proti předpisům § 23 tisk. zák., jde o ideální souběh policejné-tiskového přestupku § 23 tisk. zák. s kulposním pachatelstvím deliktu založeného obsahem tiskopisu podle čl. III. č. 3 zák. č. 142/68. Z uvedeného plyne, že zmáteční stížnost jest z části neodůvodněna, z části neprovedena po zákonu, takže ji bylo zavrhnouti. Vzhledem k obsahu zmáteční stížnosti budiž ještě dodáno, že trestní zodpovědnost rozšiřovatele závadného tiskopisu za přečin zanedbání povinné péče není vyloučena tím, že pachatel činu podle obecných pravidel trestního zákona nelze přičítati zločin nebo přečin spáchaný obsahem tiskopisu jako přímému pachateli.

Čís. 3471.

Podstatou komisionářského obchodu jest prodej zboží do komise daného; tento prodej sám o sobě nemůže ještě naplniti pojem »zadrženi« nebo »přivlastnění« ve smyslu § 183 tr. zák. Jde však o zpronevěru, disponoval-li komisionář tržbou za zboží jiným způsobem než odovzdáním jí komitentu.

Přeměna původní smlouvy (komisionářské) ve smlouvu jiného obsahu (novace).

(Rozh. ze dne 3. května 1929, Zm II 450/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 15. října 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., nařídil však podle § 362 č. 1 tr. ř. mimořádnou obnovu trestního řízení ve prospěch obžalovaného, zrušil za tím účelem onen rozsudek zemského trestního soudu v Brně a věc odkázal na příslušný nyní okresní soud trestní v Brně, by ji znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Stěžovatel uplatňuje důvod zmátečnosti podle § 281 č. 9 a) tr. ř., ustrojuje si svémocně skutkový děj, který pak bere za základ právních vývodů, aniž při tom dbá skutkových zjištění rozsudku. Vychází z okolnosti prý nepopřené, že prvotní komisionářský obchod pozměněn byl novací v obchod splátkový při delších platebních lhůtách, při čemž prý však nebylo jednáno o výhradě vlastnického práva Anny M-ové; teprve po této novaci zboží prodal. Leč stěžovatel si při tom podle své potřeby upravuje výpověď svědkyně Anny M-ové, odlišně od doslovu proto-

kolu ze dne 15. října 1928, který jediné slouží za základ rozsudku, ano hlavní přelíčení toho dne bylo konáno znovu, nikoliv pokračováno v dřívějších odročených. Nálezací soud podle rozsudku bere za zjištěno, že obžalovaný převzal hodinky s řetízkem do komise, zboží prodal a stržené peníze neodvedl, ponechav si je pro sebe, že byl si vědom toho, že jeho jednání porušuje vlastnické právo jiné osoby a přiči se výhradě práva vlastnického pro Annu M-ovou až do úplného zaplacení, s nímž byly mu věci ty odevzdány. Tato skutková zjištění stěžovatel ani výslovně, ani jasným poukazem nenapadá výtkou nějakého formelního zmatku. Třeba ovšem podotknouti, že si rozsudek zřejmě není ve svých právních vývodech přesně vědom náležitosti povahy komisionářského obchodu, an na jedné straně bere za zjištěno, že obžalovaný hodinky s řetízkem převzal do komise, zároveň pak považuje prodej věci těch bez předchozího zaplacení nedoplatků kupní ceny za zásah do práv komitenta. Vždyť podstatou komisionářského obchodu jest prodej zboží do komise daného; tento prodej sám o sobě nemůže ještě naplniti pojem »zadrženi« nebo »přivlastnění si« ve smyslu § 183 tr. zák. Jde však o zpronevěru, disponuje-li komisionář tržbou za zboží, jež nastupuje na místo tohoto v důsledku smlouvy komisionářské (čl. 361. obch. zák. posl. věta), způsobem jiným, než tím, že ji odevzdá komitentu. V souzeném případě však rozsudek výslovně zjišťuje, jak již uvedeno, že obžalovaný peníze stržené za zboží dané do komise neodvedl podle příkazu, nýbrž že si je ponechal pro sebe a při tom též byl si vědom protiprávnosti svého činu. Tato skutková zjištění, jež zmatečnící stížnost ve svých vývodech pomíjí, tvoří ve svém souhrnu skutkovou podstatu zločinu zpronevěry jak po stránce objektivní, tak i subjektivní a nebylo proto v rozsudku nesprávně použito zákona. Pokud stížnost provádí výtku zmatečnosti podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. z důvodu, že jednání obžalovaného jest beztrestným pro omyl ve smyslu § 2 písm. e) tr. zák., přehlíží, že rozsudek neobsahuje výroku, jenž by touto výtkou mohl býti napaden. Za zjištěného skutkového stavu bylo proto zmatečnící stížnost, tak jak je provedena, zavrhnouti jako po zákonu neprovedenou.

Při poradě o zmatečnící stížnosti vzešly však nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu závažné pochybnosti o správnosti skutkových zjištění, položených za základ odsuzujícímu výroku. Týkají se zjištění, že Anně M-ové bylo vyhrazeno vlastnictví k hodinkám s řetízkem, poněvadž se vůbec nikdy svého vlastnického práva nevzdala. Nálezací soud zjišťuje sice, že M-ová uzavřela s obžalovaným novou smlouvu, nezjišťuje však nic bližšího, zejména za jakých podmínek tato nová smlouva byla dojednána. Zjistiti tyto okolnosti a obsah nové smlouvy je tím více třeba, ana původně tvrdila i M-ová, i obžalovaný, že hodinky dány byly do komise, že jde o smlouvu komisní, později však udali oba souhlasně, že tu byla novace. Právě při přeměně původní smlouvy ve smlouvu obsahu jiného bylo zapotřebí, by veškeré její podstatné náležitosti byly přesně stipulovány. M-ová udala sice při posledním hlavním přelíčení, že se ani při uzavření novace nevzdala práva vlastnického k hodinkám. Tím však netvrdila žádné faktum, nýbrž jde v podstatě toliko o její právní úsudek. Soud nálezací spokojil se s tímto jejím tvrzením,

nezkoumaj, zda je právně kryto skutkovým dějem, na něž se vztahuje. Zrušovací soud nemá proto podkladu, z něhož by mohl tento úsudek pozuzovati. Třeba totiž znáti bližší podmínky, skutkový obsah nové smlouvy, hlavně vyšetřiti a zjistiti, na čem se strany dohodly, by bylo lze posouditi, zda obsah srovnalé vůle stran znamenal právně pro M-ovou výhradu vlastnického práva, po případě s jakým omezením. Tyto úvahy vzbudily u zrušovacího soudu pochybnosti o správnosti rozhodnutí, nařídil proto podle § 362 čis. 1 tr. ř. mimořádnou obnovu ve prospěch obžalovaného, zrušil v celém rozsahu rozsudek nálezacího soudu a odkázal vzhledem na předpis § 1 zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n. věc na příslušný nyní okresní soud trestní v Brně, by ji znova projednal a o ní rozhodl, při čemž bude mu, dojde-li k odsuzujícímu výroku, přihlížeti k ustanovení § 265 tr. ř. jak pro otázku výměry trestu, tak pro otázku podmíněného odsouzení.

Čís. 3472.

Popuzování k bojkotu firmy z pohnutek národnostních, jazykových, rasových nebo náboženských jest popuzováním k nepřátelskému činu ve smyslu § 14 čis. 2 zák. na ochranu republiky.

Pojem »nepřátelského činu«.

Rozdíl skutkových podstat podle § 14 čis. 2 zák. na ochr. rep. a podle § 25 zákona proti nekalé soutěži (ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 3. května 1929, Zm II 46/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnící stížnost obžalovaných do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 10. prosince 1928, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle § 14 čis. 4 zákona ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmatečnící stížnost, dovolávajíc se zmatku podle čis. 5 § 281 tr. ř., mluví zcela všeobecně o mnohých neúplnostech a rozporech v rozsudku; způsobem jasným a určitým vytýká a takto podle zákona provádí výtku neúplnosti jen v jediném bodě, že rozsudek nepřihlíží k údají svědka O-a, že pár boxové obuvi u Bati stojí 69 Kč, kdežto všude jinde, zejména též u stěžovatele 109 Kč. Dovojuje z této skutkové okolnosti vyšlé na jevo při hlavním přelíčení, že pohnutkou domnělého trestného činu byla jen »konkurenční polemika« a nikoliv popuzování z důvodů národnostních. I když však tento hospodářský moment snad spolupůsobil v rozhodnutí obžalovaného spáchatí trestný čin, nepřichází v souzeném případě v úvahu jako okolnost rozhodující, neboť stylisace plakátu, jak rozsudkem je zjištěná, zdůrazňuje jen hledisko národnostní (»kaufen Sie nur bei deutschen Geschäftsleuten! Baťa ist eine českische

Firma») a jediné tímto poukazem na českost firmy Baťovy popuzují se koupěchtiví k jejímu bojkotu. Zmateční stížnost není odůvodněna ani, domnívají se, že pojem »jiných nepřátelských činů« použitý v § 14 č. 4 zák. na ochr. rep. ve spojení s pojmem »násilností« předpokládá svévůli nejhrubšího druhu proti jednotlivci, která se projevuje brachiálním násilím a omezováním nebo hrubým ohrožováním jeho osobní svobody a působením újmy, a shledávajíc z důvodu toho ve výroku rozsudkovém porušení zákona, pokud se týče nesprávné jeho použití (§ 281 č. 9 a) tr. ř.). Podněcování k násilnostem, spadajícím již pod hledisko §§ 93, 98 písm. a) a b) tr. zák., zakládalo by skutkovou podstatu přečinu podle § 15 č. 2 zák. na ochr. rep., jenž se trestá přísněji. Podle důvodové zprávy k onomu předpisu jakož i podle stálé judikatury nejvyššího jako zrušovacího soudu jest účelem oné trestní normy mírniti boje a třenice národnostní, jazykové, rasové a náboženské, jež zasahují v klidný politický a často též i hospodářský život a vývoj; »nepřátelským činem ve smyslu tom nutno rozuměti každé jednání neb opomenutí, jímž se někomu působí jakákoliv újma, třeba se dělá i v mezích právního řádu, kterou by však jinak neutrpěl, kdyby pachatel trestného činu svojí popuzovací činností z důvodů v zákoně vycílených nebyl třetí osoby k ní podnítil. Jest zajisté volno kupujícímu obstarati si svoje potřeby u obchodníků podle své libosti. Pomíjí-li se však určitá firma ne proto, že její zboží jest v poměru k ostatním podmínkám obchodu méněcenné jak tržní cenou, tak jakostí, nýbrž jediné z pohnutek národnostní nevráživosti, jest takový bojkot újmu, kterou trpí podnik ve svém hospodářském vývoji a provozu, nikoli z důvodů své nezdatnosti. Popuzování k takovému bojkotu z pohnutek národnostních, jazykových, rasových nebo náboženských, jest popuzováním k nepřátelskému činu ve smyslu § 14 č. 4 zák. na ochr. rep. (srov. rozh. n. s. č. 2382, 2528, 2562, 2798).

Zmateční stížnost provádí též zmatek podle § 281 č. 10 tr. ř., míníc, že čin obžalovaných lze posuzovati jen s hlediska ustanovení zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, č. 111 sb. z. a n. Pokud uvádí § 10 tohoto zákona, nelze vůbec k němu přihlížeti, ježto norma ta týká se ochrany soukromoprávní, nikoli trestní; § 25 zák. č. 111/1927 sb. z. a n. předpokládá naprosto jiná skutková zjištění (úmysl oklamati, vědomí nepravdivosti údajů), než která, formálními zmatky nedotčená, jsou podkladem rozsudkovému výroku. Tato zjištění naplňují jak po stránce objektivní tak i subjektivní skutkovou podstatu přečinu, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými. Stěžovatelé nemohou se již domáhati případného odsouzení pro přečin podle § 14 č. 2 zák. na ochranu rep., ježto tento je přísněji trestán než přečin podle § 14 č. 4, jímž byli uznáni vinnými. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti jako neodůvodněnou a jako neprovedenou po zákonu.

Čís. 3473.

Včasnost opovědi zmateční stížnosti jest posuzovati podle toho, kdy podání došlo k nalézacímu soudu.

Třídenní lhůta §§ 427 a 284 tr. ř. nemůže býti podle prvního odst. § 6 tr. ř. prodloužena, a to ani opomenutím osob, jimž přináleželo vypravit opověď zmateční stížnosti (ředitelství trestnice, u něhož ohlásil obžalovaný závčas do protokolu zmateční stížnost).

(Rozh. ze dne 3. května 1929, Zm II 113/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost obžalovaného proti usnesení krajského soudu trestního v Brně ze dne 27. března 1929, jímž byla opověď zmateční stížnosti obžalovaného odmítnuta jako opozděná.

Důvody:

Proti usnesení krajského soudu trestního v Brně ze dne 27. března 1929, kterým byla opověď zmateční stížnosti podaná obžalovaným odmítnuta jako opozděná, ohlásil obžalovaný za včas stížnost, která není oprávněna. Stěžovatel namítá, že mu byl rozsudek krajského soudu trestního v Brně doručen dne 14. března 1929, že proti němu ohlásil dne 16. března 1929 u ředitelství trestnice pro muže v Plzni, kde si odepkává trest, do protokolu zmateční stížnost, tedy závčas v třídenní lhůtě, počínajíc od doručení rozsudku, ve smyslu §§ 427 a 284 tr. ř., a že není jeho vinou, když se zmateční stížnost někde úřední cestou zdržela. Ohlášení zmateční stížnosti přišlo podle podacího záznamu dne 22. března 1929 krajskému trestnímu soudu v Brně a bylo podle poštovního razítka podáno dne 21. března 1929 na poštu. Včasnost opovědi zmateční stížnosti jest posuzovati podle toho, kdy podání došlo k nalézacímu soudu. Třídenní lhůta §§ 427 a 284 tr. ř. nemůže býti podle prvního odst. § 6 tr. ř. prodloužena, zejména ne opomenutím osob, jimž přináleželo vypravit opověď zmateční stížnosti, při čemž se ovšem podle třetího odst. § 6 tr. ř. doba, kdy podání bylo poštou dopravováno, do lhůty nezapočítá. Poněvadž opověď zmateční stížnosti byla podle poštovního razítka dána na poštu až 21. března, tedy sedmého dne po doručení rozsudku, odpovídá zamítající usnesení krajského soudu trestního v Brně jak skutkovému stavu ze spisů vyplývajícimu, tak i zákonu. Stížnost byla proto jako bezdůvodná zamítnuta.

Čís. 3474.

První podmínku beztrestnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. (důkaz okolností, pro které tvrzení mohlo býti považováno důvodné za pravdivé) jakož i subjektivní stránku druhé podmínky (zřejmý úmysl chrániti především veřejný zájem) posuzuje po stránce skutkové podle §§ 258, 288 č. 3 tr. ř. soud nalézací; otázka, zda šlo o veřejný zájem, podléhá jakožto otázka právní posouzení také zrušovacímu soudem.

Chráněním veřejného zájmu ve smyslu § 4 tisk. nov. jest i káráni činů (jimiž jest onen zájem dotčen) jednotlivce, který není veřejně činným.

Chráněným veřejným zájmem není zájem veřejnosti, dovědět se o zlořádech, nýbrž zájem občanstva na jich odstranění.

Veřejnost má zájem na tom, by bylo odhaleno potupení státní vlajky (zaměstnancem státního podniku).

Veřejná mluva o činu může po případě poukazovati k tomu, že se čin stal.

Podle druhého odst. § 390 tr. ř. nese útraty řízení (zrušovacího) soukromý obžalobce, i když byl obžalovaný sprostěn z důvodů beztrestnosti podle § 4 tisk. nov.

(Rozh. ze dne 8. května 1929, Zm I 70/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Litoměřicích ze dne 27. března 1928, jímž byl obžalovaný sprostěn podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 493 tr. zák., s tím, že stěžovatel ponese sám útraty řízení zrušovacího.

D ů v o d y:

Osvobozující rozsudek zjišťuje, že se obžalovanému důkaz pravdy nepodařil, že však obžalovaný dokázal alespoň takové okolnosti, pro něž tvrzení zprávy důvodně za pravdivé mohl považovati, a dále, že obžalovaný měl úmysl chrániti především veřejný zájem. Proto kmetský soud přiznal obžalovanému beztrestnost podle § 4 zák. čis. 124/24. První podmínku beztrestnosti ve smyslu § 4 zák. čis. 124/24 (důkaz okolností, pro které tvrzení mohlo býti považováno důvodně za pravdivé), jakož i subjektivní stránku druhé podmínky (zřejmý úmysl chrániti především veřejný zájem) posuzuje po stránce skutkové podle §§ 258, 288 čis. 3 tr. ř. soud nalézací; otázka, zda šlo o veřejný zájem, podléhá jakožto otázka právní posouzení také zrušovacím soudem. Zmateční stížnost soukromého obžalobce ohledně této otázky uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 b) tr. ř., tvrdíc, že soukromý obžalobce jest pouhým železničářem, ve veřejnosti nevystupujícím, nečinným a neznámým a že tedy není ani veřejného zájmu na tom, co soukromý obžalobce učinil, pohanil-li státní vlajku čili nic; stížnost uvádí dále, že veřejný zájem souvisí těsně s osobou, již se trestně jednáni vytyká, a není veřejného zájmu, není-li osoba ta ve veřejnosti na př. jako člen obecního výboru v S.; největší část čtenářů článku neví ani, kdo soukromý obžalobce jest, a nemohlo býti veřejného zájmu na uveřejnění zprávy, že on spáchal čin mu vytykaný; rozhořčení tu bylo, ale pro čin, ne pro osobu soukromého obžalobce, jenž není ve veřejném životě a jehož osobnost nemůže vyvolati veřejný zájem.

Tomuto stanovisku stížnosti přisvědčiti nelze. Vývody stížnosti zaměňují tu zájem veřejnosti dovědět se o činu, jímž veřejný zájem jest dotčen, se samotným veřejným zájmem, jehož chráněním jest i kárání takových činů třeba jednotlivce, který není ve veřejném životě činný. Plyne to ze slov zákona v § 4 odst. druhý, že za veřejný zájem pova-

zuje se zejména »dodržování zákonů a nařízení«, jakož i »snaha po odstranění zlořádu ve veřejné správě.« Slovy těmi není označen jako chráněný zájem veřejný zájem veřejnosti dovědět se o oněch zlořádech, nýbrž zájem občanstva na řádném vedení veřejné správy a na odstranění vyskytnuvších se zlořádů. Podobně má občanstvo zájem na tom, by porušení zákonů a nařízení došla náležitá odvěta, a zájem ten chrání se i pokáráním nastávších porušení před veřejností. Za zájem veřejný považuje se výslovně »hájení společných zájmů jednotlivých národností«. Vlajka republiky Československé požívá ochrany § 20 zákona na ochranu republiky čis. 50/23. Byla-li slovním výrokem potupena, má veřejnost zájem na odhalení nešvaru a nepřistojnosti takové. Řeší-li tedy rozsudek kmetského soudu otázku, zda šlo v souzeném případě o veřejný zájem, kladně, není výrok ten mylným. Zmateční stížnost ostatně sama se hořejšími vývody poráží. Neboť soukromý obžalobce jest vrchním průvodčím československých státních drah, tedy osobou ve veřejné službě státní, a má tudíž i podle samé zmateční stížnosti veřejnost, nanejvýš správa Č. S. D. zájem na odhalení způsobu, jak si zaměstnanec čsl. státního podniku počíná proti čsl. státní vlajce. Zmatečnosti podle čis. 4 § 281 tr. ř. dovolává se stížnost bezdůvodně. Neboť v neprospekch obžalobců nebylo již usnesení, připouštějící svědky navrhované obžalovaným na důkaz pravdy nebo pravděpodobnosti, ani výslech svědků těch, nýbrž způsob, jak soud hodnotil okolnosti dosvědčené těmito svědky pro závěr o důkazu pravděpodobnosti podle § 4 zák. čis. 124/24. Přezkoumání správnosti tohoto hodnocení přiči se však zásadě § 258 tr. ř. o volnosti soudcovských úvah skutkových, protože jde o ocenění průvodní moci výsledků hlavního přelíčení. Stanovisku rozsudku, že veřejná mluva o skutku může poukazovati k tomu, že skutek se stal, a může zesílit věrohodnost osob dosvědčivších obžalovanému skutek ten, nelze vytknouti právní mylnost. Jest proto zmateční stížnost v celém obsahu neodůvodněna a byla proto podle § 288 odst. první tr. ř. zavržena.

Výrok o útratách odůvodněn jest ustanoveními § 390, odst. druhý tr. ř.

Čís. 3475.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n.).

K naplnění skutkové podstaty přečinu zlehčování podle § 27 zákona se vyžaduje, by bylo dokázáno: a) že údaje o poměrech podniku byly objektivně nepravdivé a způsobily poškození podnik; b) že údaje o poměrech podniku byly obžalovaným učiněny za účelem soutěže, t. j. že údaje směřovaly k tomu, by posice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena, a že údaje ty byly k tomu i způsobily; c) že si obžalovaný byl vědom nepravdivosti údajů a jich způsobivosti poškodit zlehčovaný podnik.

Třebas byla dodávka již pravoplatně zadána, jest přece možno, by následkem zlehčování podniku dodavatelova objednatel ustoupil od smlouvy. Právní vázanost objednatele nikterak nevyklučuje poškození podniku dodavatelova.

Pokud jde o pojem soutěže s hlediska § 27 zákona, dále o způsobilost zlehčujících údajů, zhoršití postavení zlehčovaného podniku v soutěži a poškodití tento podnik a o posouzení pachatelova úmyslu tomu odpovídajícího, nelze přihlížeti jen k soutěži o určitou dodávku a k možnosti poškození ztrátou této dodávky, nýbrž jest přihlédnouti i k možným budoucím dodávkám, jakož i k tomu, že podnikatel může býti poškozen již tím, že se zlehčováním podryvá důvěra jeho zákazníků a že místo hladkého vyřízení dodávky jest po případě nucen nastoupiti cestu sporu.

S hlediska § 27 zák. nežádá se po subjektivní stránce, by pachatel byl přímo přesvědčen o nepravdivosti svých údajů, nýbrž stačí, zjistí-li se, že si aspoň uvědomil možnost, že jeho údaje nejsou pravdivé, a přes to jednal, nesjednav si jistoty a že by ho nebylo od jednání odvrátilo ani nabyté přesvědčení o nepravdivosti údajů jím učiněných nebo rozšiřovaných (dolus eventualis).

V § 27 zák. není obžalovanému uloženo, by tvrdil a dokázal jisté skutečnosti vylučující jeho vinu (trestnost), zejména pravdivost nebo aspoň t. zv. pravděpodobnost závažných tvrzení.

Pokud lze v trestním řízení mluvit o průvodním břemenu.

S hlediska § 262 tr. ř. jest bez významu, že se výroky, uvedené v obžalobě, nekryjí zúplna a doslovně s výroky, jak je zjistil nalézací soud.

(Rozh. ze dne 8. května 1929, Zm II 45/29.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 17. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem zlehčování podle § 27 zákona ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n. o nekalé soutěži, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně důvody zmátečnosti čís. 5, 8, 9 a), 10 § 281 tr. ř. S hlediska důvodu čís. 8 § 281 tr. ř. vytýká stížnost v I. oddílu svých vývodů, že se nekryjí výrok obžaloby a závažný výrok rozsudkem podle svědectví Františka K-a při hlavním přelíčení za prokázaný vzatý, totiž: »Nedodá Vám to za ty peníze. Chci viset, když Vám dodá pec tak, jak Vám to N. řekl. Vy tomu nerozumíte, a nastaví Vám takových čapáků, jak se to stalo ve V., kde musili vytahovati roury ven, jelikož firma tam dala staré železo. Všude mají ostudy. V H. je zase rozpraskaná pec« — a že nejsou totožny ani co do doslovu ani co do obsahu, že totiž soud nemá prokázaným zažalovaný výrok obžalovaného. »že firma D. nemá peněz na železo a jiný potřebný materiál, že neumí ani postaviti pec, jelikož tomu nerozumí, a že všechno, co je postaveno od firmy D. nestojí za nic«, že však soud přes to celý výrok, jak jej vzal za prokázaný, pojímá pod obžalobu, zejména nezažalovaný výrok obžalovaného »všude mají ostudy« jakožto pouhou obměnu výroku sice

zažalovaného, leč prokázaným nepřijatého »co je postaveno od firmy D. nestojí za nic«. Zmateční stížnost vytýká, že soud vzal za prokázaný výrok »všude mají ostudy«, různý od zažalovaného výroku, původně nezažalovaný, ani později rozšířenou obžalobou nestíhaný, a že tím soud porušil předpisy § 263 tr. ř. (o jiném, novém skutku) a § 267 tr. ř. (o zákazu překročení obžaloby), čímž prý rozsudek trpí zmátečností podle § 281 čís. 8 tr. ř. Zmateční stížnost není v právu. Předmětem obžaloby jest podle § 207 odst. druhý čís. 2 tr. ř. konkrétně označený určitý skutek. Nalézacímu soudu jest plně zůstaveno, by, oceniv volně výsledky veškerého průvodního řízení (§ 258 tr. ř.), zjistil skutečný průběh dotyčné události; tedy, by zjistil u verbálního deliktu, o němž tu jde, trestný výrok, výklad jeho smyslu, jakož i to, co pachatel chtěl vyjádřiti svými slovy, aby vše to zjistil úplně samostatně a zcela neodvisle od údajů obžaloby, a by, položiv taktó za základ výrok jím za prokázaný vzatý, prozkoumal jej ve všech závažných směrech tak, aby pak rozsudkem odpověděl na otázku viny a otázku kvalifikace trestného činu. Jest tedy s hlediska § 262 tr. ř. bezvýznamno, že se výroky, uvedené v obžalobě, nekryjí zúplna a doslovně s výroky, jak je zjistil nalézací soud. Výroky tyto, byť textově ne zcela kongruentní, jsou a zůstanou oním určitým faktem, projevem, základem, z něhož vzešel též trestný výsledek, což jest rozhodné pro totožnost výroku daného v obžalobě s výrokem, o němž rozsudkem uznáno. Ve shora líčeném postupu nalézacího soudu, zjišťujícím skutečný projev obžalovaného, nebylo překročení obžaloby ve smyslu § 267 tr. ř., rozsudek nejde proti předpisům §§ 263, 267 tr. ř. dále než obžaloba, zmátečnosti podle čís. 8 § 281 tr. ř. tu nebylo, zmáteční stížnost v tomto bodě není důvodna.

V druhém oddílu svých vývodů dovolává se stížnost paušálně důvodů zmátečnosti čís. 5, 9 a) § 281 tr. ř., činíc rozsudku výtky různého obsahu. Stížnost byla jen z části shledána důvodnou. Přečinu zlehčování podle § 27 zákona čís. 111/1927 sb. z. a n. se dopouští, kdo za účelem soutěže učiní nebo rozšiřuje o poměrech podniku údaje, o nichž ví, že jsou nepravdivé a způsobilé poškoditi tento podnik. Aby byla naplněna skutková podstata tohoto přečinu, musí býti dokázáno, a) že údaje, o poměrech podniku žalující firmy byly objektivně nepravdivé a způsobilé poškoditi podnik, b) že údaje o poměrech podniku byly obžalovaným učiněny »za účelem soutěže«, t. j. že údaje směřovaly k tomu, by posice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena, a že údaje ty byly k tomu i způsobilé, c) že si obžalovaný byl vědom nepravdivosti údajů a jich způsobilosti poškoditi zlehčovaný podnik. Pokud jde o náležitost uvedenou pod a), soud první stolice zjišťuje sice, že některé pece dodané soukromou obžalobkyní měly závady a že se ve dvou případech zákazníci domáhali náhrady soudně, a to úspěšně. Soud zjišťuje však dále podrobně, že tvrzení i úsudek obžalovaného toho doslovu a dosáhu, jak bez vykročení z mezí obžaloby byly zjištěny, jsou objektivně nepravdivé. Tento výrok se týká otázky skutkové, kterou nalézací soud řeší podle svého přesvědčení, získaného podle § 258 tr. ř. volným uvažováním výsledků všech provedených důkazů, a lze mu proto po zákonu odporovati jen dokazováním některého z formálních důvodů zmátečnosti, nikoli však pouhým popíráním a tvrzením pravého opaku. Jako

zákonitě provedení zmateční stížnosti přichází proto v souzeném případě v úvahu jen výtku, že si odporují výroky rozsudku na straně 4 v odstavcích 1 a 4 a že z toho důvodu rozsudek je zmatečným podle čis. 5 § 281 tr. ř. Než této výtce nelze přiznati oprávnění. V odstavci 1 na str. 4 rozsudek zjišťuje, že tvrzení obžalovaného, že soukromá obžalobkyně dodala Janu K-ému pekařskou pec a použila k ní starých rour již upotřebovaných, není objektivně pravdivé, jak to na str. 3 v předposl. odstavci rozsudek blíže odůvodňuje. V odstavci 4 (vlastně 5) obírá se rozsudek stránkou subjektivní: měl-li totiž obžalovaný dostatečné důvody, aby se ono tvrzení mohlo považovati za pravdivé, pokud se týče zda tu byly takové důvody. Rozsudek přisvědčuje k této otázce ve dvou případech, z nichž jeden se týká tvrzení obžalovaného, že žalující firma dodala Janu K-ému pec a upotřebila částečně starých rour. Pojme-li se správně smysl těchto, třeba ne zcela jasně stylisovaných vývodů rozsudkových, jde v rozsudku o posouzení téhož případu (Jana K-ého) se dvou podstatně různých hledisek, a nelze proto mluvit o závažném vnitřním rozporu, jenž by rozsudek činil zmatečným podle čis. 5 § 281 tr. ř. Jiných formálních výtek zmateční stížnost v onom směru neuplatňuje. Pokud se stížnost snaží svými vývody dovoditi, že se obžalovanému podařil úplně důkaz, že svědci K., Kl., R., M. a S. obdrželi od firmy O. F. D. méněcenné zboží, a že údaje obžalovaného byly objektivně správné v každém jednotlivém případě, brojí jen nepřipustně proti formálně bezvadnému a proto jak pro zmateční stížnost tak i pro zrušovací soud závaznému (§ 288 čis. 3 tr. ř.) zjištění nalézacího soudu o objektivní nepravdivosti zjištěných údajů obžalovaného, neprovádí však po zákonu žádného z důvodů zmatečnosti v § 281 tr. ř. výčetno uvedených.

Stížnost není v právu ani, pokud — a to zřejmě s hlediska důvodu čis. 9 a) § 281 tr. ř. — tvrdí dále, že jednání obžalovaného nemohlo býti a ani nebylo způsobným zeslabiti posici soukromé obžalobkyně v soutěži, protože šlo o jediný, ojedinělý obchod, kde soutěž netrvá déle než do okamžiku, kdy jest zadána objednávka, o kterou se uchází více firem. V tomto okamžiku přestává prý možnost zeslabení posice jedné firmy a zlepšení posice firmy druhé. Soutěž prý přestala zadáním a nikoliv teprve uskutečněním dodávky, jak předpokládá rozsudek. Z toho stížnost dovozuje, že se souzené údaje obžalovaného nemohly státi za účelem soutěže a že nebyly způsobné poškoditi žalující firmu, poněvadž objednávka byla již dojednána a žalující firma mohla objednatelé soudně donutiti k dodržení ujednané smlouvy. Napadený rozsudek předpokládá po skutkové stránce, aniž by tento předpoklad zmateční stížnost napadla, že František K. již před tím v roce 1927 objednal u obžalovaného jako zástupce firmy »V.« první pec, že však později s této objednávky sešlo, že obžalovaný po té znovu vyjednával s Františkem K-em o dodávku parní pece od jiné firmy, že však k objednavce nedošlo a že obžalovaný, zvěděv, že K. objednal pec u žalující firmy, chtěl svými výroky Františka K. odvrátiti od této objednávky a zachrániti zákazníka pro svou firmu. Za tohoto stavu věci nelze napadenému rozsudku důvodně vytýkati právní omyl ve směru uplatňovaném zmateční stížností. Neboť, i kdyby bylo lze, pokud se hledí jen k soutěži o konkrétní do-

dávku, přisvědčiti zmateční stížnosti, že v takových případech končíva počtívá soutěž zpravidla, jakmile dodávka byla právoplatně zadána, je tu přece — a to je důležité právě s hlediska nekale soutěže — vždy a to až do uskutečnění dodávky možnost odvrátiti objednatelé od podniku, u něhož tento již objednal, a získati ho pro podnik jiný, po případě i pachatelův, není-li zákazník nepřístupný úsilí, nesoucím se k naznačenému cíli. S touto možností nutno počítati tím spíše, poněvadž, jak známo, co do oprávnění ustoupiti od objednávky (storno) jsou v obchodních kruzích namnoze rozšířeny názory, jež se snad neshodují ve všem úplně s příslušnými předpisy práva soukromého (obchodního), které však mohou přispěti k tomu, by objednatel zrušil objednávku, bera raději na sebe risiko případného sporu, než by stál ve smlouvě dodavateli, k němuž právě v důsledku zlehčování pozbyl důvěry. Také v souzeném případě napadený rozsudek skutkově předpokládá, že František K. na základě sdělení obžalovaného přece jen zakolísal a že by asi nebylo mnoho scházelo, by od objednávky u firmy D. ustoupil. Právní vázanost objednatelé ujednanou smlouvou nevyklučuje nijak poškození dotčeného podniku, a to ani přímé poškození majetkové ujitím dodávky, když dodavatel ať již z toho či onoho důvodu nechce dokročiti žalobou na objednatelé, jenž zrušil objednávku, nebo nechce podstoupiti risiko soudní rozepře. Námitka zmateční stížnosti neobstojí tudíž ani tehdy, když se při zkoumání její důvodnosti vychází z úzkého výkladu, jež příslušným zákoným pojmem (»za účelem soutěže«, »způsobilost poškoditi«) dává sám stěžovatel. Ale k tomu přistupuje ještě další úvaha, že nelze, pokud jde o pojem soutěže s hlediska § 27 cit. zákona, dále o způsobilost zlehčujících údajů, zhoršiti postavení zlehčovaného podniku v soutěži a poškoditi tento podnik, a o posouzení pachatelova úmyslu tomu odpovídajícího, přihlížeti jen k soutěži o určitou jednotlivou dodávku a k možnosti poškození ztrátou této dodávky, jak činí zmateční stížnost. Účel soutěže vztahuje se též k jiným dodávkám budoucím a účinky podobného zlehčování, jaké bylo v souzeném případě zjištěno, nelze libovolně omeziti na jednotlivý případ. Dále jest si uvědomiti, že posice podniku v soutěži může býti zhoršena a podnikatel může býti poškozen také již tím, že se zlehčováním podryvá důvěra jeho zákazníků a že místo hladkého vyřízení dodávky jest po případě nucen nastoupiti cestu sporu.

Za to však nelze stížnosti upříti oprávnění, pokud s hlediska důvodů čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. vytýká, že nalézací soud způsobem formálně vadným a nevyhovujícím správnému výkladu zákona řešil otázku, zda právem lze tvrditi, že si byl obžalovaný též po subjektivní stránce vědom nepravdivosti svých skutkových údajů a úsudků, o nichž napadený rozsudek zjišťuje, že objektivně pravdivé nebyly. Tu nutno především si uvědomiti, co zákon chtěl vyjádřiti slovy: »... o nichž ví, že jsou nepravdivé«. V tomto směru soud zrušovací dospěl k závěru, že slova »o nichž ví« v § 27 zákona proti nekalé soutěži mají stejný smysl a význam, jaký stálá judikatura přikládá pojmu vědomosti zásahu do práva původcovského, známkového nebo patentního, t. j., že trestný čin, upravený v tomto §, není sice činem kulposním, nýbrž činem úmyslným, že však, by byl naplněn pojmový znak vědomosti o nepravdivosti údajů,

vyžadovaný ke skutkové podstatě zažalovaného přečinu po stránce subjektivní, stačí i dolus eventualis. Nežádá se tudíž, by pachatel byl přímo přesvědčen o nepravdivosti svých údajů, nýbrž stačí, zjistí-li se, že si aspoň uvědomil možnost, že jeho údaje nejsou pravdivé, a přes to jednal, nezjednav si jistoty, a že by ho nebylo od jednání odvrátilo ani nabyté přesvědčení o nepravdivosti údajů jim učiněných nebo rozšiřovaných. (Srov. rozhodnutí čis. 2225, 2352, 2383, 2813, 2912, 2920 sb. n. s. Dále Rosenthal, Wettbewerbsgesetz, str. 332, pozn. 3.; Weimann-Walden, Die Gesetzgebung gegen den unlauteren Wettbewerb, str. 29; Walden, Erläuterungen zum Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, str. 100). Zkoumají-li se s tohoto hlediska důvody napadeného rozsudku, je zřejmo, že nalézací soud postupem formálně vadným a právně pochybeným dospěl k závěru, že si obžalovaný uvědomil a znal nepravdivost svých údajů. Rozsudek formuluje především otázku tak, že se ke skutkové podstatě zažalovaného přečinu v subjektivním směru vyžaduje, by si pachatel byl vědom nepravdivosti údajů, při čemž prý nejde o to, jak se domnívá obhajoba, koho stihá břímě důkazní, nýbrž jde prý jen o to, zdali (obžalovaný) měl dostatečné důvody, by se tvrzení mohlo považovati za pravdivé a úsudek za oprávněný. Obíraje se touto otázkou, usuzuje rozsudek, že tu jsou (správně se stanoviska rozsudku, »že tu byly«) nedostatečné důvody, by se mohlo pokládati za pravdivé tvrzení obžalovaného, že žalující firma dodala Janu K-ému ve V. pec a upotřebila částečně starých rour, a jeho další tvrzení, že pec žalující firmou jednomu zákazníkovi dodaná je rozpraskaná. Rozsudek pokračuje, že se však nemůže za pravdivé pokládati tvrzení obžalovaného (správně se stanoviska rozsudku: že tu byly nebo že obžalovaný měl dostatečné důvody, by se mohlo, pokud se týče snad by obžalovaný mohl za pravdivé pokládati tvrzení), že žalující firma má všude ostudy, naopak prý je viditelné, že obžalovaný dva případy, jež vedly k soudnímu jednání, zgeneralisoval, aniž pro to měl dostatečné důvody, poněvadž šlo jen o případy ojedinělé. Dále rozsudek praví, že výsledek průvodního řízení neposkytuje dostatečného podkladu ani, by se mohl pokládati za odůvodněný úsudek obžalovaného o úplné nesolidnosti žalující firmy. Proto prý soud nenabyl přesvědčení, že obžalovaný jednal bezelstně, nýbrž byl toho přesvědčen, že obžalovaný svůj odsuzující a firmu D. zlehčující úsudek pronesl z konkurenční zášti a v rozmrzení, že se mu dříve ujednaný obchod s Františkem K-em nepodařil, tudíž i ve vědomí, že jeho údaje jsou nepravdivé. Z toho je patrné, že se nalézací soud, řeše otázku subjektivního zavinění obžalovaného, neřídil správnými hledisky právními, jak byla nahoře vyložena, nýbrž že pojal věc tak, jakoby šlo o důkaz po způsobu t. zv. důkazu pravděpodobnosti při trestných činech proti bezpečnosti cti (§ 490 tr. zák., § 4 tiskové novely). Tento způsob uvažování jest od základu pochybený a nevystihuje jádro věci. Neboť nejde o to, jak právě soud neprávem za to má, zda obžalovaný své tvrzení a svůj úsudek mohl důvodně míti za pravdivé, nýbrž jde o zjištění, zda obžalovaný jednal vědomě v tom smyslu, jak předpokládá skutková podstata přečinu podle § 27 zákona proti nekalé soutěži ve směru subjektivním, t. j. zda učinil závadné údaje buď jsa přímo přesvědčen o jich nepravdivosti, nebo zda lze mu v tomto směru přiřítati k vině

aspoň dolus eventualis ve smyslu nahoře vyloženém. Otázku, zda tomu tak jest či nikoliv, lze ovšem řešiti jen činností usuzovací podle zjištěných skutečností vnějších, podle pŕtahů, z nichž možno usouditi na vnitřní stav vědomí, a v tomto směru mají zajisté význam i okolnosti, na něž poukazuje soud nalézací, jenže soud neuvážoval o nich se správného hlediska a nedospěl z nich tudíž k logickému závěru náležitě odůvodněnému. V úvahách rozsudku o tom, zda obžalovaný mohl své tvrzení důvodně pokládati za pravdivé, nelze shledati logické odůvodnění zjišťovacího výroku, že obžalovaný pronesl závadné skutkové údaje a úsudky u vědomí, že jsou nepravdivé. Zda obžalovaný vědomě nepravdám zgeneralisoval ojedinělé případy vyskytnuvších se závad, rozsudek blíže nezjišťuje, a ani neodůvodňuje, ačkoli vzhledem k povaze případu bylo zajisté potřeba podrobných úvah o subjektivní stránce zažalovaného skutku a zevrubného odůvodnění příslušných závěrů. Pokud pak soud v důvodech rozsudku praví, že nenabyl přesvědčení, že obžalovaný jednal bezelstně, což jest jedinou větou v dotyčné stati důvodů, která by mohla nasvědčovati správnému pojetí otázky, o níž tu jde, jest i toto odůvodnění úplně zvráceno těsnou spojitostí s tím, co hned následuje, že totiž soud nabyl přesvědčení, že obžalovaný svůj odsuzující a firmu D. zlehčující úsudek pronesl z konkurenční zášti a v rozmrzení, že se mu dříve ujednaný obchod s Františkem K-em nepodařil, tudíž i ve vědomí, že jeho údaje jsou nepravdivé. Neboť tu nalézací soud úplně přehlídí, že z uvedených pohnutek, totiž z konkurenční zášti a v rozmrzení mohou býti proneseny i údaje, jež pachatel pokládá za pravdivé, takže z této okolnosti nelze o sobě ještě logicky dovoditi pachatelovo vědomí o nepravdivosti údajů. Tím padá celé odůvodnění onoho výroku a dosavadní kladné zjištění rozsudku v tomto směru je tudíž nejen zbudováno na mylném výkladu a použití zákona co do pojmu vědomosti, vyžadované ke skutkové podstatě § 27 zákona proti nekalé soutěži, nýbrž nejsou po této stránce v rozsudku ani uvedeny důvody, jež by mohly obstáti před zákony logického myšlení, takže rozsudek trpí v tomto směru též nedostatkem logických důvodů, což se rovná naprostému nedostatku odůvodnění a činí rozsudek zmatečným podle čis. 5 § 281 tr. ř.

Vzhledem k vyličenému postupu nalézacího soudu, jenž uvádí sice v rozsudku, že nezáleží na tom, koho stihá břemeno důkazu ale v zá-pětí přece jen postupuje podobně, jakoby tu šlo o t. zv. důkaz pravdě-podobnosti, a vzhledem k námitkám zmatečnými stížnosti touže otázkou se obírajícím, že bylo úkolem soukromého obžalobce dokázati všechny objektivní i subjektivní náležitosti zažalovaného přečinu, že však sou-kromý obžalobce důkazů těch nepodal, nýbrž že soud nalézací celou skutkovou podstatu zjistil jen na základě důkazů, nabídnutých a prove-dených obžalovaným, — jest podotknouti ještě toto: Zmateční stížnost má pravdu potud, že v § 27 zákona proti nekalé soutěži nejde o jeden z těch případů, kde trestní právo hmotné ukládá obviněnému, by tvrdil a dokázal jisté skutečnosti vylučující jeho vinu (trestnost), zejména pravdivost neb aspoň t. zv. pravděpodobnost závadných tvrzení (§§ 490, 491 tr. zák., § 4 tiskové novely; srov. též § 10 zákona proti nekalé sou-těži »pokud nedokáže jejich pravdivost«). Ale z toho plyne jen, že tu nastupují povšechné zásady trestního řádu, jenž nezná formální bře-

meno průvodní, což platí i v řízení konaném k obžalobě soukromé. Hledíc k zásadě oficiálnosti a pravdy materiální nedokazují ani v takovém trestním řízení toliko strany, naopak soud sám z povinnosti úřední se musí starati o to, by byly vyšetřeny a zjištěny skutečnosti pro rozhodnutí důležité. Ovšem soud nemůže obžalovaného odsouditi, pokud nenabyl přesvědčení o jeho vině v příčině všech skutkových znaků trestného činu, a proto bude arcit' obžalobci záležeti na tom, by byl proveden důkaz obžalovací. Stejný zájem má však i obžalovaný na tom, by byly provedeny důkazy vývodní. Jen v tomto smyslu lze v trestním řízení mluvit o (materiálním, faktickém) břemenu průvodním. Jinak je však soud oprávněn pokud se týče též povinnen, by provedl potřebné důkazy, ať již byly nabídnuty tou či onou stranou nebo stranami vůbec nabídnuty nebyly, a by pak, uváživ volně podle § 258 tr. ř. veškeré výsledky průvodního řízení, učinil potřebná zjištění skutková. Při tom může soud použiti i průvodů, které souvisejí s osobou obžalovaného a jeho zodpovídáním se, vždyť i osoba obžalovaného může soudu poskytnouti důkazy proti němu svědčící, jako při zkoušce písma a podobně. Pro shora doličené zmatky podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. bylo výhověti zmateční stížnosti, napadený rozsudek zrušiti a podle § 288 čís. 1 a 3 tr. ř. věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl. Na nalézacím soudě bude, by, řídě se právními hledisky tuto naznačenými, pečlivě zjistil a uvážil všechny okolnosti, z nichž možno dospěti k bezpečnému závěru o tom, zda se obžalovaný též po subjektivní stránce dopustil trestného činu za vinu mu dávaného, a by zejména i své závěry této otázky se týkající řádně odůvodnil způsobem vyhovujícím náležitostem § 270 čís. 5 tr. ř.

Čís. 3476.

I zločin podle § 81 tr. zák. může býti spáchán z pohnutky nízké a nečestné.

Podmíněné odsouzení lze povolit, je-li patrné, že trestný čin nekoření v povaze nebo v názorech pachatelových, nýbrž znamená jen okolnostmi přivoděné vybočení z mezi řádného života.

(Rozh. ze dne 10. května 1929, Zm I 658/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 18. září 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem § 312 tr. zák., a nevyhověl odvolání obžalovaného, tomuto z těchto

d ů v o d ů:

Odvolání obžalovaného napadá výrok o ztrátě práva volebního a výrok o nepovolení podmíněného odkladu výkonu trestu. Je v tom i onom směru bezdůvodno. Odvolatel se mýlí, maje za to, že zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. nemůže býti spáchán z pohnutky nízké a ne-

čestné, právě tak, jako pokládá-li za pohnutku takovou jen zříštnost, při čemž cituje nesprávně rozhodnutí, jehož se dovolává. Vývody odvolání nemůže tedy býti výrok rozsudkový podvrácen.

Měřtkem rozhodným pro povolení podmíněného odkladu výkonu trestu je míra důvodné naděje, že se vinník i bez výkonu trestu polepší; lze tak očekávati v případech, ve kterých je patrné, že trestný čin nekoření v povaze nebo v názorech pachatelových, nýbrž znamená jen okolnostmi přivoděné vybočení z mezi řádného života. Takovým vybočením není ovšem čin, zapadající do programatického poměru pachatelova k platnému veřejnému pořádku. Právem tedy — bez ohledu na vše ostatní — soud nalézací obžalovanému nepovolil odsouzení podmíněné.

Čís. 3477.

Srážka automobilu s povozem.

Souběžná hrubá nedbalost řidiče povozu nesproštuje řidiče automobilu zodpovědnosti za vlastní nedbalost.

Předpis § 46 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., že mimo uzavřené osady nesmí býti rychlost jízdy vystupňována nad 45 km, má význam jen negativní; po stránce pozitivní (zda a do které míry jest přípustnou rychlost 45 km nepřevyšující) jest předpis ten doplniti z povšečné zásady § 45, že jest rychlost jízdy voliti za všech okolností tak, by byl řidič pánem rychlosti a by nebyla ohrožena bezpečnost osob a majetku.

Míru přípustné rychlosti jest i pro jízdu mimo uzavřené osady určiti podle zvláštních okolností případu.

Okolnost, že řidič automobilu jede — maje tlumená světla — za přítími v roční době, kdy může předvídati, že lidé pracují ještě na poli a domů se vracějící povozy zabočí na silnici, jest okolností podobného rázu, s jakými spojuje § 46 nař. zákaz větší rychlosti než 15 po případě 6 km.

(Rozh. ze dne 10. května 1929, Zm II 484/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 27. srpna 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po stránce právní stojí stížnost na správném stanovisku, že souběžná nedbalost řidiče povozu Ladislava S-a, s kterým se srazilo auto řízené stěžovatelem, nezproštuje stěžovatele zodpovědnosti za vlastní nedbalost. Vždyť směřují celé její vývody k tomu, dokázati, že tu byla nedbalost jedině Ladislava S-a a že stěžovatel učinil vše a včas, co bylo s jeho strany možné, by nedošlo ke srážce. Proto jsou bezvýznam-

nými ony výsledky hlavního přeličení, které poukazují k tomu, že S. jednal nedbale, nemaje světa na svém povozu, a že zabočil z polí na silnici, aniž se přesvědčil, nepřijíždí-li na ní jiný povoz, a že »čubí «o koni«, ač ho sestra upozornila na blížící se auto stěžovatelovo. Přes zřejmou, třebaš hrubou nedbalost Ladislava S-a stal by se odsuzující výrok vratkým jen tehdy, kdyby se nebyl dopustil nedbalosti také stěžovatel, osvědčiv ve všech směrech pozornost a opatrnost jemu náležející a vyhověv obzvláště všem předpisům platným pro něho jako řidiče silostroje. Šetření těchto předpisů přirozeně ho nezpůsobila skutečnost, že světa na jeho silostroj umísťená byla pro chodce a řidiče jiných povozů dostatečným upozorněním, že se blíží silostroj, a připomenutím, by opatřili, čeho s jejich strany třeba k zamezení srážky. Při posuzování, zda stěžovatel dostal všem předpisům pro něho platným a jinakým (přirozeným) požadavkům opatrnosti, nelze se, jak tomu chce stížnost — omezití na dobu, kdy stěžovatel skutečně spatřil povoz S-ův, což se podle obhajoby stěžovatelovy stalo, když byl od povozu vzdálen asi 15 kroků nebo — jak i rozsudek uvádí — 30 kroků. Snaha stěžovatelova, zastavití auto, byť ihned po spatření povozu, uskutečňovaná použitím brzd ještě před povozem, byla jen úsilím zameziti, by nebezpečí již nastavší nevyvrcholilo ve skutečnou srážku a nehodu, a nezprošťuje, zůstala-li bez úspěchu, stěžovatele zodpovědnosti za výsledek přes to nastavší, protože spočívá nedbalost podle §§ 335, 337 tr. zák. trestná již v pouhém způsobení nebo zvětšení nebezpečí pro právní statky tam uvedené, tudíž i nebezpečí srážky dvou vozidel. Proto nezáleží na skutečnostech Antonínem H-ou dosvědčených, že stěžovatel brdil tak vydatně, že páka rychlostní byla vypnuta a ruční brzda zatážena, až jedno lano prasklo. Stejně nezáleží na tom, že stěžovatel — což rozsudek nepopírá — vyhověl předpisům potud, že jel po levé, jemu příslušející straně silnice a že měl auto po obou stranách osvětleno. Rozhodným jest jen, učinil-li stěžovatel i jinak vše, co mu bylo možno a co měl opatřiti, by vůbec nedošlo ani k nebezpečí srážky, t. j. — jelikož nelze souhlasiti s názorem rozsudku, že byl stěžovatel na rovné a volné, křižovatkami v této části nedotčené silnici povinen dáti znamení houkačkou již dříve než spatřil překážku, vynořivší se náhle na silnici, — pozoroval-li náležitě silnici před sebou a upravil-li rychlost vozidla tak, by spatřil překážku již v takové vzdálenosti, že vhodnými opatřeními, zejména vyhýbáním se překážce a, nebyla-li toho možnost, zastavením vozidla předešel i pouhému nebezpečí srážky a z ní hrozícího poškození právních statků uvedených v § 335 tr. zák. V druhém z uvedených směrů bere rozsudek zřejmě na základě doznání stěžovatele a souhlasného s ním svědectví Jaroslava V-y za prokázáno, že stěžovatel jel rychlostí (aspoň) 45 km za hodinu. Stížnost jest na omylu, majíc za to, že tato rychlost byla přípustná, protože šlo o jízdu na volné a rovné silnici. Předpis § 46 min. nařízení ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., že mimo uzavřené osady nesmí býti rychlost jízdy vystupňována nad 45 km za hodinu, má význam jen negativní, totiž ten, že jest naprosto a za všech okolností zakázána a nepřipustná rychlost větší 45 km. Po stránce pozitivní, po té stránce, zdali a do které míry jest přípustnou rychlost 45 km nepřevyšující, jest onen předpis doplniti z povšechné zásady vyslovené

v § 45 téhož min. nařízení, že jest rychlost jízdy voliti za všech okolností tak, by byl řidič pánem rychlosti a by nebyla ohrožena bezpečnost osob a majetku. Míru přípustné rychlosti jest proto i pro jízdu mimo uzavřené osady určiti podle zvláštních okolností případu. Jako okolnosti toho druhu zjišťuje rozsudek, že bylo tehdy, třebaš bylo ještě dosti viděti, přítmi a že stěžovatel mohl předvídati, že lidé pracují v poli nebo (správněji asi) a že se někdo vynoří na silnici. Tyto okolnosti poukazují jednak k tomu, že byl rozhled na jízdní dráhu ztížen a zkrácen, jednak k tomu, že tu byla možnost, že se neočekávaně objeví na silnici překážka buď v osobách, nebo v povozech, zabočujících za účelem návratu domů z polí na silnici, tedy k okolnostem obdobného rázu, třebaš menší síly, s jakými pojí § 46, uv. min. nařízení zákaz větší rychlosti než 15 km (jízda v uzavřených osadách) nebo dokonce 6 km (jízda za mlhavého počasí) za hodinu. Proto nepřiči se právnímu výkladu onoho předpisu stanovisko rozsudku, že bylo povinností stěžovatele, byl jel rychlostí menší než 45 km, zvláště proto, že měl jen světa tlumená, jež mu znemožňovala, přesněji asi neumožňovala — další rozhled, a že se provinil — rozuměj proti závaznému proň předpisu —, tím že jel větší rychlostí, než jakou měl jeti za tohoto stavu věci.

Rozsudek zjišťuje dále, že stěžovatel mohl při náležité pozornosti spatřiti koně a pak i povoz Ladislava S-a již z větší vzdálenosti, než je které je podle výpovědi své skutečně spatřil. Zjištění jest opřeno poukazem na svědecké výpovědi, podle nichž bylo tehdy ještě viděti na 300 až 500 kroků (K. a B.), pokud se týče přes nastavší již přítmi ještě dosti viděti (Z.), a úvahou, že silnice jest na místě nehody rovná, a že svítilny auta třebaš tlumené přece také podporovaly rozhled. K znaleckému posudku, že svítilny auta umožňovaly stěžovateli pozorování jen silnice, nikoliv i postranní, rozsudek přihlíží a vypořádává se s ním náležitě poukazem, že S. potřeboval delší dobu k tomu, by vyjel úplně na silnici a že se srážka stala teprve v době, kdy na ní byl již celý povoz S-ův. Byl-li však taktó potah a povoz S-ův delší dobu na silnici, tedy v samotném pruhu světa, jež vrhaly svítilny auta, neměla pro ono zjištění významu výpověď svědka Jana D-ého, rozsudkem nehodnocená, zvláště, že bylo viděti trochu, tak na dva nebo na tři kroky. Ježto stížnost nedokázala formální vadnost onoho zjištění nebo jeho předpokladů, jest závazným jak zjištění to, tak i další zjištění rozsudku, že stěžovatel nevěnoval jízdní dráze náležitě pozornosti, takže neplnil ani v tomto směru povinnosti řidičům silostrojních vozidel přirozeně náležející. Po subjektivní stránce popírá zmateční stížnost, že obžalovaný mohl předvídati některý z následků uvedených v § 335 tr. zák., spokojuje se však se zjištěními napadeného rozsudku, nenapadajíc je v tomto směru. Rozsudek zmiňuje se o předvídatelnosti nebezpečí ve výroku, kde uvádí doslov § 335 tr. zák., v důvodech však tuto náležitost aspoň blíže nerozvádí, uváděje toliko v prvním odstavci »že se obžalovaný provinil tak, jak vylíčeno ve výroku«. Ježto pak toto třebaš i poněkud kusé zjištění není napadeno podle § 281 čís. 5 tr. ř., jest závazným i pro soud zrušovaci. Stížnost byla proto jako bezdůvodná zavržena.

Čís. 3478.

Není tu sporu o příslušnost ve smyslu § 64 tr. ř., stala-li se příslušnost spornou jen mezi státními zástupci a vyšetřujícími soudci současných krajských soudů, nikoli mezi těmito krajskými soudy samými (§ 13 odst. druhý tr. ř.).

(Rozh. ze dne 10. května 1929, Nd II 47/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vrátil spisy krajskému soudu v Olomouci bez věcného vyřízení návrhu obsaženého v dopise ze dne 23. dubna 1929, poněvadž tu není sporu o příslušnost, o němž by nejvyššímu soudu bylo podle § 64 tr. ř. rozhodovati, ana se příslušnost stala spornou dosud jen mezi státními zástupci a vyšetřujícími soudci obou současných krajských soudů, nikoli však mezi těmito krajskými soudy samými (§ 13 odst. 2 druhý ř. tr.).

Čís. 3479.

§ 1 čís. 2 nov. čís. 3/1878 nevyžaduje, by byl zmáteční důvod, jehož se stěžovatel dovolává, označen přímo číselně nebo slovy zákona; stačí, lze-li skutečnost, jež opodstatňuje po případě některý ze zákonných důvodů zmatečnosti, z vývodů stížností vyčísti.

(Rozh. ze dne 11. května 1929, Zm I 149/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání stížností obžalovaného do usnesení krajského soudu v Táboře ze dne 1. února 1929, jímž byla odmítnuta jeho zmáteční stížnost do rozsudku ze dne 23. ledna 1929, jímž byl odsouzen pro přečin podle § 1 zák. o zmaření exekuce, zrušil napadené usnesení a nalézacímu soudu nařídil, by o zmáteční stížnosti především podle druhé věty § 1, čís. 3 nov. k tr. řádu z roku 1877/78 dále jednal a pak podle výsledku se zmáteční stížností po zákonu naložil.

Důvody:

Zamítnutí zmáteční stížnosti odůvodňuje nalézací soud tím, že obžalovaný v podání za zmáteční stížnost označeném neoznačil žádný z důvodů zmatečnosti v § 281, čís. 1—11 tr. ř. vyčtených, aniž uvedl skutkovou okolnost, jež má tvořiti důvod zmatečnosti. Avšak § 1, čís. 2 novely k tr. řádu z roku 1877/78 nevyžaduje, by byl zmáteční důvod, jehož se stěžovatel dovolává, označen přímo číselně nebo slovy zákona; stačí, lze-li skutečnost, jež opodstatňuje po případě některý ze zákonných důvodů zmatečnosti, z vývodů stížností vyčísti. V souzeném případě pak vyplývá z podání stranou samou sepsaného, že se cítí stíženou proto, že soud shledal v odstranění basu před exekučním prodejem přečin zmaření exekuce, ač šlo o předmět, jímž si obžalovaný své živobytí vydělává a jenž je podle jeho názoru z exekuce vyloučen. Tím stěžo-

vatel uplatňoval ve věci zřejmě zmatek § 281 čís. 9 a) tr. ř., že soud, jenž sám v důvodech rozsudku poukazuje na skutečnost, že obžalovaný již dvakrát uvedený předmět z exekuce vylučoval, nesprávně věc právně posoudil, uznáv obžalovaného vinným z toho důvodu, že směl, byv výkonným orgánem poučen, že nesmí zabavený předmět odstraniti, svoje práva jen podle § 251 ex. ř. uplatňovati, nikoli zbavený předmět odstraniti. Zamítnutí zmáteční stížnosti z důvodů § 1 čís. 2 uv. nov. jeví se proto nezákonným a bylo stížnosti obžalovaného obžalovaným písemně usnesení zrušiti. Jelikož však zmáteční stížnost obžalovaným písemně soudu podaná nevyhovuje předpisu § 1, čís. 3 uv. novely, nelze ve věci prozatím podle předpisu § 2, odst. pátý nov. postupovati, nýbrž bude na soudě prvě stolice, by obžalovanému jeho podání s náležitým poučením ve smyslu druhé věty § 1, čís. 3 novely vrátil a dále podle výsledku tohoto opatření se zmáteční stížností po zákonu (§ 1, čís. 3, po případě § 285 tr. ř.) naložil.

Čís. 3480.

Paběrkování na cizím poli bez svolení majitele jest krádeží, vyhradil-li si majitel pozemku sám zužitkovati polní plodiny na pozemku po sklizni zbylé, paběrkovala-li a přisvojila-li si takové plodiny osoba, již tato okolnost byla známa a jež nemá povolení majitele pozemku k paběrkování, a nejde-li o sbírání a přivlastnění si množství zcela nepatrného.

Pojem »paběrkování« není omezen jen na sbírání plodin zbylých po žních na povrchu, nýbrž spadá sem i přehrabování a překopávání půdy. Je-li čin (zločin krádeže) v době, kdy bude o něm následkem úspěšného opravného prostředku obžalovaného soud prvě stolice znovu rozhodovati, podle § 1 zák. ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. již jen přestupkem (čl. IX. uv. zák. k tr. zák.), jest věc přikázati k novému projednání okresnímu soudu.

(Rozh. ze dne 11. května 1929, Zm II 79/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 5. prosince 1928, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II a), 175 II a); 176 II a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a přikázal věc k opětovnému projednání a rozsouzení okresnímu soudu v Ivančicích.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek důvody zmatečnosti čís. 5, 9 a), b) § 281 tr. ř. Jest jí přiznati oprávnění již potud, pokud vytýká podle čís. 5 § 281 tr. ř., že soud zjistil formálně vadně rozhodný předpoklad pro otázku viny obžalované ve směru subjektivním, totiž, že jí bylo známo, že si majitel pozemku, na němž paběrkovala cibuli, vyhradil pro sebe zužitkování cibule zbylé na poli po sklizni. Zrušovacím rozhod-

nutím nejvyššího soudu, vydaným v této trestní věci dne 3. dubna 1928, Zm II 468/27, sb. n. s. tr. čís. 3142 byl vysloven právní názor, že paběrkování na cizím poli bez povolení majitele opodstatňuje skutkovou podstatu krádeže, vyhradil-li si majitel pozemku sám zužitkovati polní plodiny na pozemku po sklizni zbylé, paběrkovala-li a přisvojila-li si takové plodiny osoba, již tato okolnost byla známa a jež nemá povolení majitele pozemku k paběrkování a posléze, nejde-li o sbírání a přivlastnění si množství zcela nepatrného. Nálezací soud zjistil, že si správa velkostatku, na němž obžalovaná paběrkovala (sbíráním i překopáváním) vyhradila zužitkovati cibuli po sklizni na poli zbylou, že obžalovaná sbírala bez povolení, že jí výhrada velkostatku byla známa a že napaěrkovala cibule za 104 Kč. Přesvědčení, že obžalované bylo známo, že si správa velkostatku vyhradila cibuli zbylou na poli po sklizni, odůvodnil rozsudek úvahou, že prý »samo jednání obžalované, že se šla, jak sama tvrdí, správce Jana H-a tázati, zdali by jí paběrkování povolil, nasvědčuje tomu« (t. j. jejímu vědomí); dále, že »obžalovaná paběrkovala na poli nikoliv sama, nýbrž ve společnosti ostatních žen, z nichž některým ona okolnost (svědkyni Julii V-ové) byla známa a zajisté, jak ze zkušenosti patrné, vždy v takových případech se podobná skutečnost mezi ostatními sděluje«, a posléze, že »i když správa velkostatku zvláštní zákaz neuveřejnila způsobem obvyklým, přece to bylo všeobecně, tedy i obžalované známo, což zřejmě je z té okolnosti, že jednou, když se setkala se správcem na poli, prosila — jak prý sama připouští — o povolení ku sbírání, což rozhodně by nebyla učinila, kdyby jí nebylo známo, že to povoleno není«. Zmateční stížnost vytýká, že tyto důvody, pokud se odvolávají na obhajobu obžalované a výpověď svědka J. H-a, »jsou v rozporu se zjištěnými skutečnostmi«, t. j. patrně s obsahem dotyčných protokolů. Uplatňuje se tedy výtka rozporu se spisy, spíše však výtka neúplnosti rozsudku, jak bude dále doličeno; a dále se vytýká ve zmateční stížnosti, že odůvodnění, že obžalovaná musila věděti o zákazu sbírati cibuli z rozhovoru s jinými ženami, jest »nedostatečné« — správně nelogické — ano není prokázáno, že by jí některá osoba řekla, že je to zakázáno.

Bylo by jen dodat, že pokud soud omezuje pojem »paběrkování« na pouhé sbírání plodin zbylých po žních na povrchu, z čehož by důsledně plynulo, že získávání plodin přehrabováním a překopáváním půdy by bylo krádeží bez ohledu na výhradu zbylých plodin se strany vlastníka a vědomí pachatelovo o ní, není pro tento výklad v onom rozhodnutí nejvyššího soudu, které v té příčině nerozeznává, žádné opory. Ježto podle zásady čl. IX uvozovacího patentu k trestnímu zákoníku ze dne 27. května 1852, čís. 117 ř. zák., platné i pro všechny pozdější normy hmotného trestního práva, ač-li v dotyčném zákoně není výslovně jinak nařízeno, i souzený případ spadá nyní, kdy se bude o věci v první stolici následkem opravného prostředku obžalované znovu rozhodovati, pod předpis § 1 zák. ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., takže přichází v úvahu, shledá-li i nyní soud v jednání obžalované skutek soudně trestný, pouhý přestupek krádeže zakládající příslušnost okresního soudu, bylo věc přikázati k novému projednání a rozhodnutí ne již soudu sborovému, nýbrž soudu okresnímu místně příslušnému.

Čís. 3481.

Porušení předpisu § 241 tr. ř., jehož jest podle druhého odstavce § 314 tr. ř. šetřiti také v řízení před soudy porotními, není zmatkem (čís. 4 § 344 tr. ř.).

Odpykání trestu na svobodě, uloženého rozsudkem, jenž předcházel odsouzení pro hrdelní zločin spáchaný před oním prvním rozsudkem (§ 265 tr. ř.), není zostřením ve smyslu § 50 tr. zák. a není na závalu odsouzení k trestu smrti.

Započítání vyšetřovací vazby není výkonem rozsudku, ani výkonem trestu rozsudkem uloženého.

Účel ustanovení o započítání vyšetřovací vazby (§ 55 a), 266 a) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 11. května 1929, Zm II 81/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Novém Jičíně ze dne 19. února 1929, T k VI 67/29-17, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku prvé stolice zmatečnost 1. podle § 344, čís. 4 tr. ř. z důvodu, že byl porušen předpis §§ 314, 241 tr. ř. tím, že bylo v přítomnosti svědka Dr. Josefa T., ještě než byl jako svědek slyšen, čteno trestní oznámení, v němž uveden i projev obžalovaného, že »svědka zná dobře, co je za svini, a že proto nechce s ním nic mítí«; 2. podle § 344, čís. 12 tr. ř. z důvodu, že soud vyslovil trest smrti poruší předpis § 50 tr. zák. Stížnost jest neodůvodněná. Ustanovení § 241 tr. ř., jehož jest ovšem podle druhého odstavce § 314 tr. ř. šetřiti také v řízení před soudy porotními, není z předpisů citovaných v § 344, čís. 4 tr. ř. a není v něm vysloveno, že ho má býti šetřeno pod zmatečností, takže porušení jeho není zmatkem podle § 344 čís. 4 tr. ř. a může býti jako důvod zmatečnosti uplatňováno jen za předpokladů § 344, čís. 5 tr. ř., tudíž obzvláště za předpokladu, že se stalo porušení předpisu proti návrhu aneb přes odpor stěžovatele. Předpoklady ty nejsou stížností tvrzeny a ani jich podle spisů není. Není-li však rozsudek z důvodu nešetření onoho předpisu zatížen ani zmatkem podle čís. 4 ani zmatkem podle čís. 5 § 344 tr. ř., netřeba se blíže zabývatí vývody stížnosti o nepříznivém prý pro stěžovatele účinku vytýkané vady na výrok porotců a na konečné rozhodnutí po rozumu předposledního odstavce § 344 tr. ř. Předpisu § 50 tr. zák. dal zrušovací soud (odchytil se vědomě od dosavadní, ovšem stále judikatury) rozhodnutím ze dne 24. června 1926, Zm II 10/26, sb. n. s., čís. 2429, výklad ten, že odpykání trestu na svobodě, uloženého rozsudkem, jenž předcházel odsouzení pro hrdelní zločin spáchaný před oním prvním rozsudkem (§ 265 tr. ř.), není zostřením ve smyslu § 50 tr. zák. a není na závalu odsouzení

k trestu smrti. Ve vývodech stížnosti není ani nejmenšího pokusu, hájíti dřívější výklad § 50 tr. zák. proti výkladu novému, takže k vyvrácení jejího stanoviska stačí poukaz na obsírné a vyčerpávající, zejména i dějinného vývoje § 50 tr. zák. a příslušných ustanovení trestního řádu (obzvláště §§ 264, 265) dbající odůvodnění onoho rozhodnutí. V souzeném případě nelze však důvodně vytýkati porušení předpisu § 50 tr. zák. i z další úvahy, že by vyslovení trestu smrti, jak stížnost sama připouští, nebránilo již pouhé uložení, nýbrž jen skutečné vykonání trestu na svobodě uloženého za trestný čin, který jest s hrdelním zločinem v poměru předpokládaném § 265 tr. ř. (§§ 34, 35, 267 tr. z., § 56 tr. ř.), a že o trest již vykonaný v souzené věci nejde. Rozsudkem krajského jako porotního soudu v Novém Jičíně ze dne 5. června 1928, vydaným po spáchání zločinu vraždy, který jest předmětem rozsudku nyní napadeného, byl ovšem obžalovaný pro zločin krádeže a přestupek neoprávněného držení vojenské munice odsouzen k trestu těžkého žaláře na tři měsíce. Rozsudkem bylo však zároveň vysloveno, že se do trestu započítává vyšetřovací vazba od 11. března 1927, 1 hod. odp. do 5. června 1928, 7¼ hod. odp., kdy byl obžalovaný z vazby propuštěn, nebyv vůbec ani dodatečně vzat do vazby trestní. Stížnost je zřejmě na omylu, majíc za to, že započítání vyšetřovací vazby rovná se skutečnému odpykání trestu na svobodě. Třebaže má s hlediska odčinění poruchy právního řádu, způsobené trestným činem, tytéž účinky jako odpykání trestu (§ 225, § 528 tr. zák., srovnej i § 226, § 529 tr. zák.), není započítání vyšetřovací vazby výkonem rozsudku, jeho vynesení předchází, tím méně je výkonem trestu rozsudkem uloženého, od něhož se svou podstatou a svým účelem liší. Nahradiťse předpis § 46 písm. h) tr. zák. a rozšiřivše zásadu tam uplatněnou i na potrestání přečinů a přestupků, směřují ustanovení o započítání vyšetřovací vazby (§ 55 a), § 266 a) tr. zák.) k tomu, by bylo při určení zla, jehož odpykání jest se pachatel trestného činu podrobiti, by dal zadostiučinění právnímu řádu jím porušenému, přihlíženo vydatněji k újmě, která stihla pachatele bez jeho zavinění před určením onoho zla odnětím svobody již za trestního řízení, nikoliv za tím účelem, by již předem dal ono zadostiučinění, nýbrž za účelem zabezpečení jeho osoby pro trestní řízení a jen případně i pro výkon trestu. Vyšetřovací vazba není tudíž anticipovaným odpykáním trestu. Její započítání rozsudkem jest jen jakousi náhražkou výkonu trestu a význam dotyčného výroku vyčerpává se v tom, že se pro jinakou újmu pachatele již stihnouší upouští zcela nebo částečně od výkonu trestu, pokud se týče zprošťuje se pachatel zcela nebo částečně odpykání zla, určeného rozsudkem jako trest. Soud zrušovací měl ostatně již příležitost, ovšem z jiného podnětu, obírat se řečenou otázkou v rozhodnutí čís. 3135 sb. n. s., kde vyslovil, že započtením vyšetřovací vazby podle § 55 a) tr. zák. nepromění se vazba vyšetřovací ve vazbu trestní. Proto nebránil výše řečený rozsudek, by byl obžalovanému za zločin vraždy uložen trest smrti, výrokem tím nebylo vykročeno z mezí trestní moci a rozsudek není stížen ani zmatkem § 344, čís. 12 tr. ř. Jen mimochodem budiž ještě podotčeno, že vyšetřovací vazba nebyla — byvši na obžalovaného uvalena pro zločin vraždy, nikoliv pro zločin krádeže, na který bylo přípravné vyšetřování dodatečně teprve

rozšířeno, vůbec újmou stihnouší obžalovaného z důvodu činů, do jejichž trestu byla pak započítána, a že propadnutí nábojů rozsudkem ze dne 5. června 1928 vyslovené, nemá, třebaž se stalo i poukazem na § 32 zbrojního patentu, ráz trestu, jsouc vlastně výrokem povahy v § 367 tr. ř. vyčtené, když byl obžalovaný uznán vinným i krádeží těchto nábojů, spáchanou na vojenském eráru, jehož zástupci (posádkovému velitelství v Novém Jičíně) byly pak náboje vydány. Stížnost podle toho, co uvedeno, neodůvodněnou bylo zavrhnouti, aniž bylo třeba zabývatí se dalšími jejími vývody o nedostatečnosti průvodního materiálu a o nepřičetnosti obžalovaného, protože vývody ty vymykají se naprosto z rámce provedení zmateční stížnosti.

Čís. 3482.

Střídavým pominutím myslí (§ 2 b) tr. zák.) jest stav duše, pro který jest v některých obdobích, zejména i v době páchaní trestného skutku pachatel neschopným rozpoznati protiprávnost skutku nebo řídití svou vůlí a své jednání podle tohoto správného rozpoznání.

Zmenšená (seslabená) přičetnost není ani částečným pominutím myslí; záležejíc v tom, že se v myslí osoby jí stížené nevybavují představy tak rychle a určitě a neuplatňují tlumy tak mocně jako u osoby pravidelného duševního rozpoložení, aniž by však schopnost k rozpoznání protiprávnosti skutku a schopnost volného rozhodování byly zrušeny, rovná se zmenšená (seslabená) přičetnost (duševní méněcennost) stavu mdlejšího rozumu, který jest jen polehčující okolností podle § 46 a), § 264 a) tr. zák., nevylučující trestní zodpovědnost, leč by šlo o trestné činy spáchané z pouhé nedbalosti, při nichž jest přihlížeti k mdlejšímu rozumu pachatele již při posouzení, zda mohl poznati nebezpečnou povahu svého jednání, jelikož poukazuje k »zvláštním jeho poměrům« (§ 335 tr. zák.).

Vybočení z mezí nutné obrany (§ 22 g) tr. zák.) jen ze strachu nezbavuje zodpovědnosti podle § 335 tr. zák.

Nedbalost předpokládaná poslední větou § 2 tr. zák. nevztahuje se na samu povahu skutku, nýbrž na poměr skutku k rozsahu nutné obrany.

Nedbale ve smyslu onoho ustanovení nejedná pachatel již tehdy, když věděl nebo mohl poznati, že skutek může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost toho, proti komu v nutné obraně jednáno, nýbrž teprve tehdy, když věděl nebo mohl poznati, že jednání to nebylo k odvrácení útoku nutné, buď, že za tím účelem vůbec nebylo třeba skutku ohrožujícího ony sátky, nebo že nebylo třeba ohrožení jich v té míře, ve které skutečně byly ohroženy (poškozeny).

Pro skutkovou podstatu podle § 335 tr. zák. stačí tu i nedbalost nevědomá.

Nedbalost, předpokládaná v § 2 g) tr. zák. pro přičítání skutku podle § 335 (431) tr. zák. spočívá v možnosti poznání, že skutek není úměrným útoku a potřebě obrany.

(Rozh. ze dne 15. května 1929, Zm I 532/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečným stížností obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Ml. Boleslavi ze dne 13. července 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvě stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se výslovně jen důvodu zmatečnosti podle čis. 4, správně — jelikož vytyká rozsudku zmatečnost pro nesprávné použití zákona v ustanoveních § 2 písm. b) a g), § 335 tr. zák. — podle čis. 9 písm. a) i b) § 281 tr. ř. Tvrzenou právní mylnost dokazovala by stížností způsobem zákonným, kdyby vybudovala právní námitky jen na skutečnostech rozsudkem zjištěných a na celku těchto zjištění. Těch mezi však stížnost namnoze nedbá, naopak činí podkladem svých právních úvah i přímo výsledky hlavního přelíčení a dokonce i listiny (vysvědčení Dr. K-a a podání, které nebyly při hlavním přelíčení čteny a k jejichž obsahu nemohl proto (§ 258, odst. první tr. ř.) přihlížeti ani soud nalézací; nehledě ani k tomu, že stížnost cituje obsah vysvědčení vynechávajíc slova »několikrát« nesprávně. K této části vývodů, vybočující z rámce zákonného provádění hmotněprávních zmatků, pokud se týče vůbec z rámce zrušovacího řízení, netřeba přihlížeti. Než i jinak jsou právní námitky stížnosti pochybeny. Důvodem, jenž vylučuje zlý úmysl a tím i trestnost skutku, jest podle § 2 písm. b) tr. zák. střídavé pomnutí myslí, t. j. takový stav duše, pro který jest v některých obdobích, zejména i v době páchaní trestného skutku pachatel neschopným rozpoznati protiprávnost skutku nebo neschopným řídití svou vůli a své jednání podle tohoto správného rozpoznání. Skutečnosti, jež by opodstatňovaly takový stav duše stěžovatelovy, nejsou rozsudkem zjištěny. Zmenšená (seslabená) přičetnost předpokládaná rozsudkem na základě nálezu a posudku znalců-lékařů není — ani částečným, jak stížnost uplatňuje — pomnutím myslí. Záležejíc v tom, že se v myslí osoby jí stížené nevybavují představy tak rychle a určitě a neuplatňují tlumy tak mocně jako u osoby pravidelného duševního rozpoložení, aniž by však schopnost k rozpoznání protiprávnosti skutku a schopnost volného rozhodování byly zrušeny, rovná se zmenšená (seslabená) přičetnost (duševní méněcennost) — jak i rozsudek správně předpokládá — stavu mdlejšího rozumu, který nevyklučuje zodpovědnost, nýbrž jest podle § 46 a), § 264 a) tr. zák. polehčující okolností, k níž lze přihlížeti jen při vyměřování trestu, ovšem s výjimkou trestných činů spáchaných z pouhé nedbalosti, při nichž jest přihlížeti k mdlejšímu rozumu pachatele, jelikož poukazuje k zvláštním jeho poměrům, tudíž k jednomu s hledisek vytyčených § 335 tr. zák. již při posouzení, zda mohl pachatel poznati nebezpečnou povahu svého jednání.

Rozsudek uznává, že stěžovatel jednal souzeným skutkem — t. j. tím, že pušku poněkud sehnul, až přišla asi do výše ramen Václava K-e, a spustil kohoutek — v nutné obraně proti bezprávnému a s vyhrůžkou zabitím spojenému útoku Václava K-e klackem na jeho tělesnou bezpeč-

nost, má však za to, že stěžovatel vykročil z mezí nutné obrany, protože mohl ustoupiti, povolati sousedy, oznámiti věc starostovi nebo četníkům nebo brániti se jiným nástrojem, jichž bylo na místě činu s dostatek, nebo vystřeliti do vzduchu. Namítá-li stížnost, že stěžovatel měl od začátku úmysl vystřeliti do vzduchu mimo tělo Václava K-e, že se mu to však nepodařilo při pranicí a pohyblivosti K-e, odchyluje se od onoho opačného zjištění rozsudku, jemuž formální vadnost nevytýká a jež není v rozporu ani s výpovědí samotného stěžovatele, který se nehájil způsobem stížností uvedeným, nýbrž udal, že neměl úmysl použití zbraně, až teprve, když ho K. přímo klackem ohrožoval, střelil v sebeobraně, že spustil ručnici o něco níž a v tom že vyšla rána, že neví, zda vyšla rána náhodou, . . . že viděl, že musí učiniti K-e neškodným. Rovněž odchyluje se stížnost od závazných zjištění rozsudku, odvozujíc nemožnost ústupu stěžovatele před útokem K-ovým ze svémocného předpokladu, že by jim byl dal K-ovi na pospas matku i manželku; neboť rozsudek nezjišťuje a není ani ve spisech poukazu na to, že K. útočil aneb se i jen chystal k útoku i na tyto osoby stěžovatelí blízké. Lze ponechati bez odpovědi i vývody, kterými stížnost nikoliv neprávem namítá, že správnému výkladu pojmu nutné obrany nevyhovuje — vzhledem k tomu, že byl útok již zahájen osobou povahy násilné a vzpurné — ani poukaz na možnost ústupu, povolání sousedů, starosty nebo četníků, ani — jak lze dodati — poukaz na možnost uchopení a použití jiného nástroje než pušky. Neboť — jak již naznačeno — vyslovuje rozsudek dále, že stěžovatel mohl při nejhorším vystřeliti do vzduchu, čímž by jistě byl dostatečně Václava K-e postrašil a nikoliv na plno z bezprostřední blízkosti do něho střeliti. Touto větou je zjištěno, že k donucení K-e, by od útoku již zahájeného upustil, tudíž k odvrácení útoku stačil výstřel do vzduchu a že nebylo k účelu tomu třeba výstřelu přímo do těla K-ova. Stížnost nevytýká tomuto zjištění formální vadnost a zejména nevytýká, že soud nevěděl, ač jich bylo při zjištění násilné a vzpurné povahy K-ovy dozajista třeba, žádných důvodů pro přesvědčení, že pouhý výstřel do vzduchu byl by K-e postrašil dostatečně, t. j. tak, že by byl K. od útoku na stěžovatele upustil. Nutno proto na zjištění tom trvati a, jelikož tu byla podle něho — i když ponechávajíc se ostatní možnosti rozsudkem uvedené stranou — možnost odvrátiti útok jiným než souzeným skutkem, trvati též na závěru rozsudečném, že souzený skutek vybočil z mezí nutné obrany. Další, rozhodovacími důvody nevyslovený a i výrokovou částí jeho — jen slovy »ze strachu« — nedostatečně projevený, avšak přes to z rozsudku zřejmý předpoklad nalézacího soudu, že stěžovatel vykročil z mezí nutné obrany jen ze strachu, chrání stěžovatele ovšem proti tomu, by mu nebyl souzený skutek a jeho výsledek přičítán jako čin zlomyslný, tedy jako zločin ne-li vraždy, aspoň zabití; nezbavuje však stěžovatele zodpovědnosti podle § 335 tr. zák., jednal-li nedbale; vyslovuje poslední věta § 2 tr. zák., že vykročení z nutné obrany, způsobené (jedině) strachem, leknutím nebo poděšením může býti podle okolností trestáno jako trestný čin z nedbalosti podle ustanovení druhého dílu trestního zákona. Podle této věty označuje zákon jako po případě trestně vykročení z mezí nutné obrany, shledávaje důvod trestnosti v nedbalosti pachatele při páchaní skutku, který vyžaduje, protože by

roku, jimž byl obžalovaný Josef S. uznán vinným zločinem podle §§ 5 a 214 tr. zák. jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících; z důvodu této zmateční stížnosti zrušil podle § 290 tr. ř. rozsudek i v části, odsuzující obžalovaného Karla F-a pro zločin podle § 214 tr. zák., a ve výroku, že se mu podle § 265 tr. ř. nepřisuzuje žádný trest, a věc v rozsahu zrušení vrátil na soud první stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Pokud zmateční stížnost obžalovaného Josefa S-ého, uvádějící číselné důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) a 10 tr. ř., popírá, že stěžovatel naváděl Kašpara F-a k tomu, by se neprávem obvinil z krádeže kola, a pokud oceňuje v tom směru věrohodnost a důkazní moc údajů Kašpara F-a, jest provedena nepřipustně proti předpisům §§ 258 a 288 čis. 3 tr. ř., takže neprovádí po zákonu žádný z důvodů zmatečnosti uvedených v § 281 tr. ř. Naproti tomu nebylo lze odeprítí oprávnění další její námitce, že není možno, by se obžalovaný Josef S. dopustil spoluviny na zločinu nadržování podle § 214 tr. zák. sobě samému nebo Josefu R-ovi a Josefu Č-ovi, jež prý spáchal Kašpar F., jehož skutková podstata však není dána proto, poněvadž žádný z řečených, jimž mělo býti F-em nadržováno, krádež kola nespáchal. Neboť, má-li býti nadržováno určitému zločinci, musí býti zjištěno, že tato osoba zločin skutečně spáchala a je tudíž zločincem; to však nalézací soud vyloučil, osvobodiv jak stěžovatele tak i Josefa R-a a Josefa Č-a z důvodu, že krádež kola nespáchali. Pokud tedy rozhodovací důvody jsou vybudovány na zjištění, že Kašpar F. udal sebe falešně z krádeže kola, kterou nespáchal, by spoluobžalovaný Josef S. docílil propuštění z vazby a že úmyslem F-ovým bylo podporovati obžalovaného S-ého a odvrátiti též od spoluobžalovaných R-a a Č-a stíhání pro zločin za vinu jim kladený, a dále, že Josef S. svým návodem úmyslně působil ve prospěch R-ův a Č-ův, by na jevo nepřišly skutečnosti ke zjištění pachatele vedoucí, nemohlo by na tomto základě býti uznáno na zločin podle § 214 tr. zák. u Kašpara F-a a důsledně ani na spoluvinu na něm u obžalovaného Josefa S-ého pro nedostatek skutkové náležitosti, že takto úmyslně bylo nadržováno tomu, kdo zločin krádeže spáchal.

Přes to však nemůže nejvyšší soud rozhodnouti hned ve věci, jak to navrhuje zmateční stížnost, a vynésti osvobozující rozsudek; neboť obžalovaný Kašpar F. je podle rozsudkového výroku uznán vinným, že dne 2. ledna 1928, obviniv se před vyšetřujícím soudcem krajského soudu v Chrudimí z krádeže kola v ceně 250 Kč dne 18. října 1927 v noci na Františku K-ovi neznámým pachatelem spáchané, pátrající vrchnosti pŕtahy, jež by k objevení pachatele zločinu vésti mohly, tajil, t. j. úmyslně hleděl překaziti, by nepřišly na jevo nebo to alespoň stížití hleděl; stěžovatel je pak uznán vinným spoluvinou na tomto zlém činu obžalovaného Kašpara F-a, jenž podle toho má vztah i k ukryvání neznámého pachatele krádeže, která podle důvodů rozsudku skutečně byla spáchána. V důvodech rozsudku, jež co do předmětu nadržování jak po stránce objektivní tak i subjektivní omezují se jen na shora jmenované osoby, jež pachately zločinu nejsou, není

však zjištění, jež by odpovídala rozsudkovému výroku potud, pokud činnost i úmysl obou obžalovaných — případně vedle přímého účelu — kryti osoby pro krádež tu neprávem obviněné — nesly se i k tomu, zatajiti pŕtahy sloužící k odkrytí pachatele neznámého. Jen po takovém zjištění, jež ovšem náleží soudu nalézacímu, bude možno posouditi, zda trestný čin, tak jak je formulován v rozsudkovém výroku, jest ohledně obžalovaných F-a i S-ého dán. Nelze tedy na základě zmateční stížnosti přes to, že nebylo lze oduznati oprávnění jejím námitkám, vycházejícím ze skutkových zjištění rozsudku, pro nedostatečnost zjištění těch postupovati jinak než nařizuje § 288 čis. 3, druhá věta tr. ř., a to podle § 290 tr. ř. i ohledně obžalovaného Kašpara F-a; neboť třeba zmateční stížnost nepodal, mohou mu hořejší vývody právě tak sloužiti k dobru jako stěžovateli Josefu S-ému. Při tomto stavu věci nelze se vyhnouti nařizení hlavního přelíčení v první stolici, pročež bylo za souhlasu generální prokuratury podle § 5 novely k tr. ř. věc ve zrušených částech vrátiti k opětnému projednání a rozhodnutí soudu první stolice, jenž se upozorňuje na zákon ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n. a jemuž pro případ, že by neuznal na vinu obžalovaných ve směru nadržování, bude zkoumati, nepřichází-li v úvahu jiný čin trestný.

Čis. 3484.

Předpisů min. mař. ze dne 29. května 1908, čis. 116 ř. zák. pro živnostenský provoz lomů jest po případě obdobně šetřiti i při příležitostném lámání kamene se svolením majitele lomu.

Kdy je pouhá nečinnost trestným činem podle §§ 335, 431 tr. zák.?

Spadá sem používání dělníka k pracem, jejichž konání jest nutně neb alespoň pravidelně spojeno s nebezpečím pro tělesnou bezpečnost, život nebo zdraví dělníka.

Meze povinnosti zabezpečiti dělníka; osobou k tomu povinnou jest podnikatel; ten však nemusí povinnost tu konati osobně; stačí po případě, ustanovil-li k tomu způsobilého zástupce; pokud pro ustanovení takového zástupce stačí poukaz osobě u podnikatele zaměstnané, by určila dělníky pro dotyčné práce.

Povinnost podnikatele (jeho zástupce) k zabezpečení dělníka, k doзору nad jeho prací trvá jen, pokud dělník koná práci pro dotyčného podnikatele.

(Rozh. ze dne 15. května 1929, Zm I 722/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečným stížnostem obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. listopadu 1928, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v části odsuzující a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení dále jednal a opět rozhodl.

Důvody:

Zmatečným stížnostem nelze upřítí důvodnost již po stránce právní, pokud namítají, že smrtelný úraz Josefa F-y není v příčinné souvislosti se žádným jednáním aneb opomenutím, přesněji — protože rozsudek klade stěžovatelům za vinu výhradně zanedbání povinného dozoru — se žádným opomenutím stěžovatelů, ježto se stal 5. května 1928 odpoledne, kdežto F-ovi bylo již dopoledne nařízeno, by zanechal dotýčnou práci v lomu a přišel odpoledne k práci na stavbě. I pro přičítání poruch na tělesné bezpečnosti, na zdraví nebo na životě lidí z důvodu nedbalosti podle §§ 335, 431 tr. zák. platí povšechná zásada, že pouhá nečinnost jest, třebaže by bylo dotčeno poruše uvedených právních statků zabráněno jednáním osoby zůstavši nečinnou, trestným činem jen, měla-li osoba ta povinnost k ochraně a k záchraně právního statku buď následkem zákonného neb jinakého pro ni závazného předpisu nebo následkem toho, že přivodila pozitivním jednáním, jež nebylo již samo o sobě směru a rázu uvedeného v § 335 tr. zák., stav věcí, z něhož nastalo nebezpečí pro právní statek, a uskutečnila tím alespoň jednu z pozitivních příčin, z nichž došlo k ohrožení a pak i k porušení právního statku, jehož poškození a po případě zničení jí má býti přičítáno. Pozitivním jednáním onoho rázu jest obzvláště i používání dělníka k pracem, jejichž konání jest nutně neb alespoň pravidelně spojeno s nebezpečím pro tělesnou bezpečnost, život nebo zdraví dělníka. Jde-li však o druh práce, který není naprosto zakázán a jest z těch kterých hledisek nutný, jest povinnost k zabezpečení dělníka omeziti na povinnost k takovým opatřením, kterými se nebezpečí omezuje na nejmenší míru, která je s prací tou nezbytně spojena a do které možno a dlužno spoléhati se na to, že nebezpečí čelí — vhodnou úpravou jednotlivých úkonů vyžadovaných prací mu uloženu — sám dělník osvědčením pozorností a opatrností náležející mu ne méně než osobě povinné k jeho zabezpečení. Měřítkem pro určení oné míry nebezpečí a tím i rozsahu této povinnosti budou — vedle zkušeností povinné osoby a vědomí jejího o tom, zda jest dělník s nebezpečnou povahou práce řádně obeznámen či nic — obzvláště případně předpisy o dotčeném druhu práce, jimiž jsou pro lámání kamene předpisy min. nařízení ze dne 29. května 1908, čís. 116 ř. zák., jichž jest, třebaže jsou vydány pro živnostenský provoz kamenných lomů a. t. d., obdobně šetřiti také při lámání kamene se svolením majitele lomu, popokud ovšem není obdoba jich vyloučena krátkou dobou a malým rozsahem prací jen příležitostných. Zachování těchto předpisů a i zkušeností naznačeného rázu bude pak třeba zajistiti také proti vůli dělníka, jehož opatrnosti a pozornosti může pak za tohoto předpokladu býti zůstavena péče o to, by nepřišel vlastní nepozorností neb neopatrností při jednotlivých pracovních úkonech k úrazu. Na okolnostech případu, zejména na povaze a na předběžném zaměstnání dělníka bude záviseti, kterých opatření jest v naznačených mezích třeba k řádnému plnění povinností k zabezpečení dělníka, obzvláště zda je a do jaké míry je třeba poučení jeho před započatím práce a dozoru nad ním po její dobu. Přičítání úrazu přes to nastavšího vyžaduje nejen zjištění, že dotčená osoba opomenula něco, co jí bylo podle dosavadních vývodů opatřiti, nýbrž i zjištění,

že by úraz nebyl nastal, kdyby zjištěného opomenutí nebylo. Osobou k zabezpečení dělníka v naznačeném rozsahu povinnou jest osoba, která dělníka k dotčené práci používá, podnikatel práce, jímž byl podle rozsudečných zjištění o dohodě se stavitelem C-em v příčině lámání kamene dělníky F-em a S-em v lomě B-ové stěžovatel R. Arciř nelze na podnikateli žádati, by svou povinnost konal osobně; může se jí — ovšem, pokud tak zvláštními předpisy stanoveno, jen za současného oznámení příslušné vrchnosti a po případě s jejím schválením — sprostiti ustanovením jiné osoby k úkolům těm, arcíř jen osoby k tomu svolné a způsobilé. Ustanovením takového zástupce (srovnej zvláště § 54 min. nař.) není však již pouhý poukaz osobě, třebaž u podnikatele zaměstnané, aby určila dělníky pro dotýčnou práci, pokud se týče vyslala je na práce ty, sám o sobě a bezvýjimečně. Není však ani vždy zapotřebí výslovného pověření osoby té naznačeným úkolem (dozorem) nad dotýčnou prací. Na okolnostech, obzvláště na rozsahu působnosti, která přísluší a náleží zaměstnanci podnikatele podle právních poměrů mezi zaměstnancem a podnikatelem závisí, zavazuje-li poukaz podnikatelův zaměstnanci, by určil dělníky pro tu kterou práci, zaměstnanec i k dozoru nad prací tou, pokud se týče na dělníky k ní určené. Sprostil-li se podnikatel platným způsobem povinností k zabezpečení dělníka, zejména k dozoru na jeho práci zřízením zástupce; stihne zodpovědnost za nesplnění povinnosti té nikoliv oba, nýbrž jediného zástupce, zvláště neodmítl-li zástupce proti podnikateli příkaz mu výslovně nebo mlčky udělený.

Povinnost té které z uvedených osob k zabezpečení dělníka, zejména k dozoru nad jeho prací trvá jen, pokud trvá důvod této povinnosti, pokud dělník koná práci pro dotčeného podnikatele. Bez újmy případné zodpovědnosti za pouhé ohrožení tělesné bezpečnosti a života dělníků F-a a S-a v předchozí době (§ 431 tr. zák.) byli by tudíž oba stěžovatelé prosti zodpovědnosti za opomenutí dozoru v době úrazu a tím i za smrtelný úraz F-ův sám, stal-li se úraz ten teprve po skončení práce v kamenném lomu uložené řečeným dělníkům stěžovatelem H-em z podnětu stěžovatele R-a ve prospěch spoluobžalovaného, avšak z obžaloby sprostěného C-a. Zda-li tomu tak, není rozsudkem zjištěno. Rozhodovací důvody uvádějí sice, že se úraz stal 5. května 1928 odpoledne, a uvádějí a berou patrně i za prokázáno dále, že H. byl toho dne dopoledne z lomu a — vida, že je již dosti kamene řekl F-ovi, by přestal již s lámáním kamene, že je ho dosti (připojiv k tomu podle seznání S-ova a vlastní obhajoby příkaz, by naházeli nalámaný kámen na figuru, urovnali ji, odešli z lomu a přišli na stavbu). Avšak rozhodovací důvody uvádějí dále, že F. »dodělával odpoledne práci«, t. j. — jak před tím zjištěno — rozebíral rozpukanou skálu v polovici stěny, při čemž došlo k jeho úrazu. Není pochybnosti o tom, že práce na skalní stěně vybočila z onoho příkazu H-ova, pokud jest jeho doslovem vymezen. Avšak projev F-ův, — dosvědčený S-em —, že doděláme ten rúžek, protože musí býti pořádek« a seznání svědka R-a, že F. klínoval odpoledne . . . skálu pod balvanem a odstraňoval tam výstřelem rozpukaný kámen, poukazují k tomu, že F. odtrhoval ze stěny lomu části uvolněné výstřely předsevzatými jím a S-em k získání kamene, jež měli opatřiti z příkazu H-ova, a to za účelem, byl k pozdější práci v lomu zjednan bezpečný stav

stěn lomu. Pro tento účel odpolední práce F-ovy bylo by po případě přes onen příkaz H-ův v ní shledati dodělání, tedy část práce uložené H-em, obzvláště, je-li — což rozsudek ani nezjišťuje ani nepopírá — příkazem aneb alespoň zvykem, že, kdo láme v dotčeném lomě kámen, odčiní před odchodem z lomu všechny změny skalní stěny jím způsobené, kterými jest ohrožena bezpečnost osob později v lomu tom pracujících. Zjistil-li rozsudek onen příkaz H-ův, přesněji jeho zákaz dalšího lámání (dobývání) kamene, nezjistil-li však okolnosti opodstatňující dále řečenou souvislost práce, kterou konal F. po onom zákazu v době, kdy ho stihl úraz, s prací uloženou F-ovi H-em z podnětu R-ova, spočívá rozsudek v předpokladu, že úraz ten byl výsledkem toho, že stěžovatelé zanedbali, t. j. opomenuli povinný dozor na práci F-ovu, a tím i kvalifikaci skutku jako přečinu nedbalého usmrcení podle § 335 tr. zák., na nesprávném použití zákona, takže jest jej v části odsuzující z důvodů § 281 čís. 10 tr. ř. zrušiti, aniž třeba zabývatí se ostatními vývody stížnosti, které v podstatě napadají jen skutkové závěry rozsudku a nebudují vtrousené právní námitky, jak zákonné dolíčení právních námitek žádá, výhradně na skutečnostech rozsudkem zjištěných. Nehledě k nedostatku zjištění již uvedených není ve zrušeném rozsudku ani skutkových zjištění, jichž — i u setrvání na předpokladu, že podnikatelem prací F-em a S-em vykonaných byl stěžovatel R. — bylo by třeba k posouzení, zda bylo podnikatelem, po případě zřízeným jím dozorcem opomenuto některé a které ze zabezpečovacích opatření jim náležejících (a ovšem i možných), zda by bylo opomenutým opatřením zabráněno nehodě Josefa F-a a zda byl si podnikatel, po případě zřízený dozorce vědom, anebo zda mohl si býti vědom nutnosti opomenutého opatření a nebezpečí s opomenutím jeho spojeného. Proto nelze rozhodnouti ihned ve věci samé, nýbrž nutno vrátiti věc soudu prvé stolice k opětnému projednání a rozsouzení v rozsahu zrušení a to ohledně obou stěžovatelů, protože skutková zjištění zrušeného rozsudku nestačí ani k posouzení, zda náležela podle toho, co shora uvedeno, povinnost k zabezpečení F-a a S-a proti nebezpečí spojenému s prací v kamenném lomu, zejména dozor nad prací tou a po případě i poučení před započatím práce samotnému podnikateli, t. j. stěžovateli R-ovi či druhému stěžovateli H-ovi jakožto osobě dozorčí, podnikatelem platným způsobem zřízené. Vylíčený způsob rozhodnutí umožňuje podle § 5 zákona čís. 3 ř. zák. na rok 1878 vyhověti stížnosti za souhlasu generální prokuratury ihned v zasedání neveřejném.

Čís. 3485.

Pojem »podněcování« ve smyslu § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky jest naplněn každým působením na cit a vůli, jímž má býti vyvoláno nebo posíleno rozhodnutí k trestným činům individuálně a časově neurčitým; nezáleží na tom, zda podněcování mělo nebo mohlo míti přímý a bezprostředně se projevující účinek (při podněcování k vojenským zločinům nebyli přítomni ani vojáci ani nováčky).

Pokud sem spadá srovnávání ústavních poměrů v Rusku s našimi.

Zákon na ochranu republiky v § 15 čís. 3 nijak nevymezuje ani předmět podněcování, ani prostředky k tomu použité, maje v pojmu pod-

něcování na zřeteli účel, jehož chce pachatel docílití a nebere při tom v úvahu intenzitu k tomu podle vlastností předmětu potřebnou, ani jakost prostředků k podněcování použitých.

(Rozh. ze dne 15. května 1929, Zm I 731/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 7. listopadu 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podle § 15 čís. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňující číselně důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a), 10 tr. ř., neprovádí tento důvod vůbec, tvrdíc i s hlediska tohoto zmatku vlastní beztrestnost výroků obou obžalovaných. Důvod zmatečnosti podle čís. 9 a) je však z největší části proveden způsobem odporujícím zákonu, neboť zmateční stížnost při provádění tohoto zmatku musí vycházeti ze souhrnu těch skutečností, jmenovitě i ze smyslu a významu závadných výroků, jak je zjistil závazně (258 a § 288 čís. 3 tr. ř.) nalézací soud a nesmí svémocně hodnotiti výsledky řízení. Tu však zmateční stížnost jednak si rozděljuje řeči obou obžalovaných na jednotlivé oddíly, i z těch pak vybírá jednotlivé jejich části a částečně dokonce pomíjejíc právě ty nejzávažnější věty, které řečem obžalovaných vtiskují závadný ráz, vykládá sama jejich smysl a význam odchylně od výkladu nalézacího soudu a jen na tomto základě dokazuje pak mylné použití zákona. Platí to o námitkách pod I a), b) zmateční stížnosti obžalovaného Gustava B-a, na něž pak i druhý stěžovatel poukazuje, kde s odvoláním na § 117 Ústavní listiny vychází zmateční stížnost jen z toho, jakoby obžalovaní jen dovolené a s hlediska historického srovnávali ústavní poměry v Rusku s našimi, což prý není působivé vyvolati nenávist proti vládní formě, ale ani z vyvolání nenávisti nedá se prý vyvoditi jako nutný účinek rozhodnutí k násilnému odstranění, ke změně ústavy. Tu zmateční stížnost obžalovaného Gustava B-a pomíjí při svém samovolném hodnocení ještě i to, že nalézací soud vzal při srovnávání těchto poměrů v úvahu i další část řeči obžalovaného Gustava B-a, jmenovitě jeho prohlášení, že ruští dělníci poznali správnost učení Marxova, že není možno pokojným vývojem přejíti z kapitalistického systému do systému socialistického, že proletariát jen cestou revolučního třídního boje, cestou ozbrojeného povstání může býti osvobozen, že jen touto cestou je možno vykořisťování a potlačování buržoasií odstraniti a vládu dělníků a rolníků zříditi. Tento veliký výsledek ruských dělníků a rolníků, že jest jen proto možný, že dovedli kapitalistické zařízení úplně rozbítí a na tomto základě proletářský stát, diktaturu proletariátu zříditi. Na tomto základě pak ovšem je nalézacím soudem logicky dovozena ze snahy vzbuditi oním srovnáváním nenávist i snaha vyvolati rozhodnutí k násilnému odstranění této tvrzené příčiny zla a tudíž snaha

podněcovati k pokusu násilné změny ústavy republiky, pokud jde o demokraticko-republikánskou formu státu. I kdyby se tedy v úvahách zmáteční stížnosti, zda tento poslední závěr plyne ze zjištěné snahy vzbuditi nenávist, měl spatřovati uplatněným pro tuto část odůvodnění i zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř. — nedostatek logických důvodů — jeví se zmáteční stížnost zřejmě bezdůvodnou, jakmile se přihledne k celému základu, z něhož vycházel nalézací soud.

I pod II. uvedené námitky hodnotí svémocně smysl a význam té části řeči obžalovaného Gustava B-a, kterou nalézací soud označil za přímé podněcování přítomných k tomu, by se spojili k úkladům o republiku, kdežto zmáteční stížnost dovozuje, že tu šlo jen o výzvu, by dělnictvo vzalo si příklad z ruských dělníků se zřetelem na energii, obětavost a pod.; jako cíl toho dovozuje však zmáteční stížnost v rozporu s rozsudkem ochranu míru, boj o vyšší mzdy, obranu proti útokům politického a jiného rázu, což jest nepřipustným brojením. I tu zmáteční stížnost naznačuje výtka nedostatku logických důvodů ve smyslu § 281 čis. 5 tr. ř. námitkou, jakoby nebyl správným závěr, jež vyvodil rozsudek první stolice z prohlášení obžalovaného Gustava B-a, že také zdejší dělnictvo přišlo k přesvědčení, že musí v rozhodném okamžiku následovati činy příklad ruských dělníků a rolníků, jinými slovy, že musí násilím změnit ústavu republiky, demokraticko-republikánskou formu státu a zříditi diktaturu proletariátu. Zmateční stížnost přehlíží však i tu, že nalézací soud dovozoval svoje závěry z celého obsahu řeči obžalovaného Gustava B-a, jenž ostatně i v této části řeči mluvil o jednotné frontě bojovné, o téže úloze strany v rozhodné chvíli, jako hrála ruská strana, o příkladu ruských dělníků a rolníků ve všem a v každém směru a o tom, že boje a jednání provedou s touže revoluční odhodlaností, silou a obětavostí, s jakou bolševici svá jednání provedli. Z toho obsahu řeči obžalovaného, který zmáteční stížnost ve svých úvahách úplně pomíjí, podává se napadený úsudek nalézacího soudu zcela logicky, a i tu případná výtka zmatku podle § 281 čis. 5 tr. ř. vedle nepřipustného vlastního skutkového hodnocení stěžovatelova jeví se zřejmě bezdůvodnou. Zmateční stížnost vytýká dále, že podněcování je vyloučeno vzhledem k zodpovídání se obžalovaných, že jejich organizace odsuzuje toho času pokusy o násilnou změnu ústavy, což i obecně bylo známo, a že proto nemohly jejich řeči míti ani účel ani účinek podněcovati ve smyslu zákonných ustanovení, v rozsudku uvedených. Zmateční stížnost však sama podotýká, že toto zodpovídání se nebylo vyvráceno a má se proto vzít za správné; takto sama uznává, že dovozuje právní závěr ze skutečnosti, v rozsudku nezjištěné a jest proto s hlediska hmotně-právního zmatku podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. i v tomto bodě neprovedena po zákonu. Ostatně jest výtka ta pro posouzení trestnosti činu nerozhodnou, neboť pojem podněcování jest naplněn každým působením na cit a vůli, jímž má býti vyvoláno anebo posíleno rozhodnutí k trestným činům individuálně a zejména tedy i časově neurčitým; tím bezvýznamnějším je, zda mělo a mohlo míti podněcování přímý a bezprostředně se projevující účinek. V této souvislosti a právě uvedenými důvody jest vyvrácena i výtka hmotně-právní, po zákonu provádějící důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. ve větě, že zákon žádá k naplnění skutkové

podstaty podněcování ke konkrétnímu činu, jež jest v dohledné době vykonati, čehož tu však nebylo. V takovém vybízení šlo by již o nedokonané svádění k určitému trestnému činu podle § 9 tr. zák., oproti němuž pojem podněcování podle zákona na ochranu republiky má mnohem širší, výše vytyčený obsah.

Zmateční stížnost obžalovaného Rudolfa R-a dovozuje částečně i ohledně podněcování k vojenským zločinům samostatně z jednotlivých odděleně posuzovaných výroků jejich smysl odchýlně od smyslu, jak jej zjistil nalézací soud, a jest tedy rovněž v těchto námitkách provedena proti zákonu. Týká se to hlavně výkladu výroku obžalovaného o tom, pro koho bude armáda bojovati, a dovozování slučitelnosti boje pro republiku a pro proletariát. Částečně právní námitky, zda lze podněcovati vojáky již popuzené, anebo zda je to možno nepravdivým tvrzením, sluší vyvrátiti poukazem na doslov zákona, jenž nijak nevynezuje ani předmět podněcování, ani prostředky k tomu použité, a mábere při tom nijak v úvahu intenzitu k podněcování použitých. Mylně tedy zmáteční stížnost uplatňuje tyto okolnosti jako pro posouzení pojmu podněcování rozhodné. Pokud jde o námitku, že nebyli přítomni ani vojáci ani nováči, kteří by mohli býti k vojenským zločinům podněcováni, zmáteční stížnost tvrdí skutečnost jednak nalézacím soudem nezjištěnou, jednak i stálou praxí nejvyššího soudu za nerozhodnou uznanou, jak bylo odůvodněno v rozhodnutí uveřejněném pod čis. 2877 sb. n. s. a j. Námitky zmáteční stížnosti obžalovaného Rudolfa R-a, pokud se vztahují na podněcování k úkladům o republiku, jednak jen poukazují na vývody, jež uvedl prvý stěžovatel, jednak je opakují, zejména jak již bylo shora uvedeno v příčině poukazu na nynější stanovisko strany k násilnému převratu. Tu stačí odkázati k hořejším vývodům, jimiž jest odůvodněno zamítnutí dotýčných vývodů prvního stěžovatele. Samostatným výkladem významu výroků obžalovaného R-a o cestě, již vyhnáním buržoasie ukázalo dělnictvo v Rusku ke zřízení třídní vlády proletariátu a k tomu, v jaké formě má býti boj proveden a významu slibu následovati ruského příkladu, zjišťuje zmáteční stížnost nepřipustně a odchýlně od rozsudku nalézacího soudu smysl těchto výroků, jakoby se týkaly jen podněcování proti jedné skupině obyvatelstva. Tím však rovněž není po zákonu proveden důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Z největší části neprovedenou podle předpisu zákona, částečně pak bezdůvodnou zmáteční stížnost obou obžalovaných slušelo proto zavrhnutí.

Čís. 3486.

K subjektivní skutkové podstatě podvodu se vyžaduje, by pachatel již při listivém předstírání nebo jednání podle § 197 tr. zák. nebo při činech v §§ 199 a 201 tr. zák. uvedených, listivému předstírání nebo jednání na roveň postavených, byl veden konečným úmyslem způsobiti někomu škodu na majetku nebo jiných právech, by jednal v předem pojatém úmyslu poškozovacím.

Spolupachatel podvodu musí si býti vědom toho, že druhý spolupachatel (ostatní spolupachatelé) jsou oním úmyslem vedeni, a musí jim při jejich listivé činnosti pomáhati, jsa veden tímž úmyslem.

(Rozh. ze dne 15. května 1929, Zm I 82/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmátečním stížnostem obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 8. listopadu 1928, jimž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., pokud čelily proti výrokům odsuzujícím stěžovatele pro podvody uvedené ve výroku rozsudečném pod čís. 1—11, zrušil napadený rozsudek jako zmátečný v odsuzující části ohledně Antonína Š-a úplně, ohledně Františka J-y jen ohledně případů čís. 1—11 a ohledně obou stěžovatelů ve výrocih o trestu a ve výrocih s tím souvisejících. Jinak zmáteční stížnost zamítl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d ů:

Ke skutkové podstatě podvodu se po subjektivní stránce vyžaduje, by pachatel již při listivém předstírání nebo jednání podle § 197 tr. zák. nebo při činech v §§ 199 a 201 tr. zák. uvedených, listivému předstírání neb jednání na roveň postavených, byl veden konečným úmyslem způsobiti někomu škodu na majetku nebo jiných právech, by jednal v předu pojatém úmyslu poškozovacím. Pohnutka je lhostejná a není třeba — ač tomu tak obyčejně bývá — by pachatel byl veden úmyslem způsobením škody osobě třetí sobě nějaký zisk zaopatřiti. Spolupachatel při podvodu musí při své spolupůsobnosti u vědomé spolupůsobení s jiným býti veden rovněž úmyslem poškozovacím; on si musí býti vědom, že druhý spolupachatel nebo ostatní spolupachatelé jsou tímto úmyslem vedeni a musí jim, veden jsa tímž úmyslem, při jich listivé činnosti pomáhati. Výslovného dorozumění se, předchozí zvláštní úmluvy ke spolupachatelství netřeba, stačí k němu třeba nahodilě, avšak tímž úmyslem vedené vědomé spolupůsobení s ostatními spolupachately; ovšem při podvodu pro složitost skutkové podstaty taková úmluva obyčejně činným předchází.

Čís. 3487.

Srážka automobilu s motocyklistou.

Zákaz větší rychlosti než 15 km v uzavřených místech nerozeznává mezi dny svátečními a všedními, mezi čilejší a slabší frekvencí na ulici. Při kromobyčejné živosti pouličního ruchu nebo při velkém nahromadění se lidu jest nepřipustnou již rychlost větší 6 km.

K otázce příčinné souvislosti podle §§ 134, 335 tr. zák.

Okolnost, že poraněný odmítl amputaci k zachráně života nutnou, nepřerušuje příčinnou souvislost mezi zaviněním pachatelovým a smrtí poraněného.

(Rozh. ze dne 15. května 1929, Zm II 62/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 9. ledna 1929, jimž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po stránce objektivní jest — kromě příčinné souvislosti smrti Inž. R-a se srážkou, přesněji s poraněním, které ze srážky vzešlo — rozsudkem zjištěno; 1. že se úraz stal tím způsobem, že autobus řízený obžalovaným při jízdě po O-cké silnici směrem k B. vrazil do motocyklisty zahýbajícího do O-cké ulice z ulice T-ní směrem k S.; 2. že motocyklista zahýbal z levé strany T-i ulice na levou stranu O-cké velkým obloukem; 3. že obžalovaný jel rychlostí asi 25 km za hodinu; 4. že příčinou srážky byla volba nepřiměřené rychlosti (obžalovaným), a že obžalovaný mohl nehodě zabrániti volbou přiměřené rychlosti.

Zákonným provedením důvodu zmátečného podkladu pro »rozsudkové tr. ř. jest jediné námitka, že není bezpečného podkladu pro »rozsudkové zjištění«, že rychlost vozu stěžovatelova byla za daných okolností nepřipustnou, uváží-li se, že osudného dne byl den sváteční a ulice byla liduprázdná. Námitka neobstojí. Zákaz větší rychlosti než 15 km v uzavřených místech — který má svůj důvod v nebezpečí náhlého objevení se překážek z domů nebo chodníků — nerozeznává mezi dny svátečními a všedními nebo mezi čilejší a slabší frekvencí na ulici; při kromobyčejné živosti pouličního ruchu nebo při velkém nahromadění se lidu jest naopak podle dalšího ustanovení téhož § 46 min. nařízení čís. 81 tr. zák. na rok 1910 nepřipustnou již rychlost větší než 6 km za hodinu. Určení rychlosti slovy »asi 25 km za hodinu« (znalcem a rozsudkem) jest arcí poněkud nepřesné. Než přesnější zjištění nebylo podle výsledků hlavního přelíčení možné a nebylo ho ani třeba, ježto slovo »asi« připouští jen nepatrné úchytky v tom neb onom směru, takže i rychlost jízdy uvedeným způsobem určená přičila se zřejmě zákazu větší rychlosti než 15 km v uzavřených místech a tím více zákazu větší rychlosti než 6 km na křižovatkách, o jakou šlo v místě srážky, protože tam ústí T-i ulice do O-cké, což bylo stěžovateli podle vlastního doznání známo.

Stěžovatel navrhl výslech znalců-lékařů o tom, zda bylo by bývalo zabráněno smrti Ing. R-a, kdyby byl při opětném příchodu do nemocnice šel na oddělení, kde byl původně léčen, hlavně však kdyby byl zavčas povolil k amputaci, která mu byla v nemocnici důrazně doporučována za současného upozornění na jinak hrozící nebezpečí smrti. Lze ponechati stranou, že se stížnost touto úpravou průvodní věty odchyluje od směrodatných záznamů zápisu o hlavním přelíčení. Neboť závěru, že smrt R-ova byla v příčině souvislosti s poraněním, které mu vzešlo ze srážky obžalovaným zaviněné, nebránilo by ani zjištění, proti němuž prý návrh směřoval. Podle zásady, stanovené v § 134 tr. zák. pro přičítání úmyslného, a platné obdobně podle § 335 tr. zák. i pro přičítání nedbalého usmrcení, jest arcí příčinná souvislost mezi jednáním pachatelovým a smrtí osoby jednaním tím dotčené přerušena, pře-

sněji příčinná souvislost ta není dána a nelze pachateli smrtelný výsledek přičítati, nastala-li smrt jen následkem vedlejších příčin, nahodile (totiž ze stanoviska pachatele nahodile) se přihodivších, k nimž nezavdalo podnět samotné jednání pachatelovo, zejména činem předsevzatým osobou od pachatele různou, po případě osobou dotčenou jednáním pachatelovým úmyslně, neboli za účelem, by nastal, neb alespoň u vědomí, že pak nastane výsledek smrtelný. Než by čin osoby od pachatele různé měl takový význam pro posouzení příčinné souvislosti, jest nezbytně třeba, by čím ten (po případě opomenutí) byl příčinou neb alespoň jednou z několika příčin smrti tak, že příčinný vývoj události, k němuž zavdalo podnět jednání pachatelovo, byl by se bral bez něho jiným směrem anebo by byl končil před onou metou (účinkem smrtelným). Té povahy skutečnost návrhem tvrzená — odmítnutí amputace k záchraně života nutné — nemá. Směr k později nastalé smrti poraněného inž. R-a mělo — pro náhodou přistouplivší infekci rány a nastavší tím otravu krve, která jde, což stížnost nepopírá, k tíži stěžovatelově — již samo poranění stěžovatelem nedbale způsobené. Skutečnost, že nebyla amputována noha, ještě než se z ní otrava krve rozšířila do ostatního těla — nedala příčinnému vývoji události směr, kterého se mu nedostávalo, a neprodužovala jej přes metu, před níž by se byl jinak zastavil, nýbrž nebránila jen působivosti příčiny již ženoucí vývoj události až přímo k smrti poraněného. Ani zjištění, že by byl včasnou operací zachován život inž. R-a a že byla jím odmítnuta přes poukaz na jinak hrozící nebezpečí smrti, nebylo by tedy bránilo závěru, že ze souženého skutku nastala smrt člověka, a kvalifikaci skutku jako přečinu; nejde ve skutečnostech těch o okolnost způsobitou k obhajobě obžalovaného.

Cis. 3488.

Podvod, nastoupil-li kdo trest za jiného, aby byl zaopatřen přes zimu.

(Rozh. ze dne 16. května 1929, Zm I 104/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. prosince 1918, jímž byly obžalované, byvše obžalovány pro zločin podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., pokud se týče pro spoluvinu na zločinu podvodu podle §§ 5, 197, 200 tr. zák., uznány vinnými přestupkem Františka S-ová přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák. a Julie T-ová spoluvinou na přestupku podvodu podle §§ 5, 197, 461 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a věc odkázal na příslušný okresní soud v Hradci Králové k dalšímu projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Rozsudek reprodukuje zodpovídání se obžalované Františky S-ové, uvádí sice její údaj, že nastoupením trestu za Julii T-ovou chtěla být

přes zimu zaopatřena, poněvadž neměla kam jíti, nepřihlíží však vůbec při zjišťování úmyslu obžalovaných k tomuto zodpovídání a tak pomíjí mlčením skutkovou okolnost, která vyšla najevo při hlavním přeličení a jest rozhodného významu jak pro úmysl Františky S-ové, tak i pro trestnou činnost obžalované Julie T-ové. Vždyť snaha zjednatí si »zaopatření přes zimu« poukazuje na úmysl získati majetkové výhody (bydliště, stravu, otop, ošetření a pod.) od justičního eráru, jenž podle zákona nebyl oprávněn ani povinen poskytnouti je Františce S-ové, tedy k jeho škodě. Na věci nic nemění skutečnost rozsudkem zmíněná, že stát podle § 391 tr. ř. nese při nemajetných odsouzených sám náklady výkonu trestu, ježto nepřichází tu v úvahu, že snad osoba třetí měla nahraditi útraty výkonu trestu Františky S-ové. Rozsudek chce patrně tím říci, že náklady justičního eráru byly by stejně, ať si již onen trest odpýkala Julie T-ová, jež byla odsouzena a je rovněž nemajetná, či na místě ní Františka S-ová. Leč při tom rozsudek přehlíží, že odpýkáním trestu Františkou S-ovou za Julii T-ovou nebylo by uhaslo právo státu na výkon trestu uloženého Julii T-ové na ni samotné, a tím náklady justičního eráru, jež podle úmyslu pachatelů měly býti, případně již byly částečně vynaloženy na Františku S-ovou, byly by (jsou) efektivní škodou, jež vznikla trestným činem. Bylo proto vyhovět zmateční stížnosti státního zastupitelství s hlediska § 281 čis. 5 tr. ř. a poněvadž vytknutá neúplnost činí rozsudek zmatečným ohledně obou obžalovaných, zrušiti rozsudek v celém rozsahu. Ježto pak obžalované Julii T-ové do trestu žaláře 5 měsíců, uloženého jí rozsudkem krajsk. soudu v Hradci Králové ze dne 16. září 1927, byla započtena vyšetřovací vazba od 1. června do 16. července 1927, takže jí bylo odpýkati jen ještě trest žaláře 3½ měsíce a výnosem ministerstva spravedlnosti ze dne 6. března 1928, čis. 8292, uveřejněným pod čis. 10. Věstníku náklady trestní vazby pro rok 1928 určeny byly pro věznicе sborových soudů částkou 10 Kč 50 h na hlavu a den, takže úhrnná škoda, jež by státu jednáním obžalovaných povstati mohla, pokud se týče skutečně povstala, nepřevyšuje 2.000 Kč, jež podle § 200 tr. zák., upraveného zákonem ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n. jest rozhodnou pro posouzení, zda čin, zakládající skutkovou podstatu podvodu, je zločinem nebo přestupkem, a tedy čin obžalovaných i v případě, kdyby soud dospěl k úsudku, že se obžalované dopustily činu též v úmyslu způsobiti státu hmotnou škodu, zakládal by jen přestupek, bylo věc k novému projednání a rozhodnutí odkázati na příslušný okresní soud v Hradci Králové.

Cis. 3489.

Věci (statkem) podle §§ 181, 183 tr. zák. jsou veškeré předměty majetkové hodnoty, i věci zastupitelné, i takové, jež podle svého určení nemají býti odvedeny (vráceny) in specie, nýbrž toliko in genere.

Kupitel věcí, prodaných mu k dalšímu živnostenskému zcizení, nedopouští se zpronevěry již tím, že je přes výhradu vlastnického práva pro prodatele dále prodá, nýbrž teprve tehdy, nesplní-li povinnosti, vyplývající proň z další doložky »až do úplného zaplacení«, závazku vyplátní (odvésti) prodateli smlouvenou kupní cenu.

Zboží dané do komise zůstává vlastnictvím komitentovým až do doby, kdy bylo prodáno a komisionářem odevzdáno třetímu nabyvateli. Jakmile došlo k tomuto prodeji, nastupuje jeho výtěžek (kupní cena), pokud nepřevyšuje cenu, smlouvenou mezi komitentem a komisionářem, na místě zboží, takže od té doby stává se výtěžek, jehož bylo prodejem zboží docíleno, na místě zboží samotného věci, komisionáři svěřenou.

(Rozh. ze dne 16. května 1929, Zm I 185/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 16. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost namítá, že výhrady vlastnictví až do úplného zaplacení lze sice použít při věcech nezastupitelných, určených k trvalé osobní potřebě kupitelově, nikoli však u věcí, určených a koupených jen k dalšímu živnostenskému zcizení, při nichž prý řečená výhrada nejen nemá smyslu, nýbrž odporuje i základnímu pojmu obchodu. Právní význam takové výhrady není podle názoru zmateční stížnosti jiný, než že dovolatel může požadovati zpět zbytek zboží, nelze prý však tvrditi, že by peníze stržené za zboží byly věci (kupiteli) svěřenou, to tím méně, an prý kupitel nese veškeré obchodní i právní riziko zboží jemu dodaného, ručí zejména za jeho vady a může, ba někdy i musí prodati je pod cenou, nemá však práva vrátiti je prodávateli, nemůže-li je sám prodati. Zmateční stížnost soudí, že v případech toho druhu jde výhradně o smlouvu tržovou, která se stává perfektní okamžikem dodávky, nikoli o smlouvu komisní.

Zmateční stížnost je na omylu především, pokud, rozlišujíc mezi nezastupitelnými věcmi jako vhodným předmětem zpronevěry s jedné strany a jinými věcmi se strany druhé, zdá se býti názoru, že na věcech zastupitelných nemůže zpronevěra vůbec býti spáchána. Nečiníť trestní zákon při zpronevěře rozdíl mezi věcmi zastupitelnými a nezastupitelnými, takže pojmu věci (statku) podle §§ 181, 183 tr. zák. odpovídají veškeré předměty majetkové hodnoty, tedy i věci zastupitelné, a to dokonce i takové, jež podle svého určení nemají býti odvedeny (vráceny) in specie, nýbrž toliko in genere. Hlavně zdůrazňuje zmateční stížnost, že výhrada vlastnictví je nemyslitelná, ba nepřijatelná, tudíž i zpronevěra nemožná při věcech koupených za účelem dalšího živnostenského zcizení. Přisvědčiti lze však zmateční stížnosti jen potud, že zpronevěry nedopouští se kupitel věci, prodaných mu k dalšímu živnostenskému zcizení, snad již tím, že je přes výhradu vlastnického práva pro prodávatele dále prodal, nýbrž teprve tehdy, nesplnil-li povinnosti, vyplývající proň z další doložky »až do úplného zaplacení«, totiž závazku vyplatiti (odvésti) prodávateli smlouvenou kupní cenu. Spočíváť podstata prodeje s takovouto výhradou právě v tom, že převod vlastnictví děje se pod

odkládací výminkou úplného zaplacení kupní ceny, takže tímto zaplacením je podmíněn přechod vlastnictví k prodané věci na kupitele. Zejména zboží, dané do komise, zůstává vlastnictvím komitentovým až do doby, kdy bylo prodáno a komisionářem odevzdáno třetímu nabyvateli. Jakmile došlo k tomuto prodeji, nastupuje jeho výtěžek — kupní cena — pokud nepřevyšuje cenu, smlouvenou mezi komitentem a komisionářem, na místo zboží, takže od té doby stává se výtěžek, jehož bylo prodejem zboží docíleno, na místě zboží samotného věci, komisionáři svěřenou. V souzeném případě ani nalézací soud neshledal skutkovou podstatu zpronevěry již v tom, že obžalovaný prodal zboží, dodané mu s výhradou vlastnictví pro prodávající firmu až do úplného zaplacení, nýbrž teprve v tom, že nezaslal, neodvedl firmě peníze, za zboží to stržené, a že peníze ty za sebou zadržel a si přivlastnil.

Čís. 3490.

Předpis prvního odstavce § 247 tr. ř., že svědci mají býti vyslýcháni v přítomnosti obžalovaného, není pod sankcí zmatečnosti (čís. 3 § 281 tr. ř.).

Svědectvé výpovědi osob vyslýcháných v jiné trestní věci jsou pro souzenou trestní věc »listinami a písemnostmi jiného druhu, pro věc významnými« ve smyslu druhého odstavce § 252 tr. ř.; neplatí o nich předpis § 252 odst. první čís. 4 tr. ř.

(Rozh. ze dne 16. května 1929, Zm I 338/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 12. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 písm. a) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Obžalovaný uplatňuje formální důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 3 tr. ř. poukazem k tomu, že proti předpisu § 247 tr. ř. svědkové byli vyslýcháni v jeho nepřítomnosti, a že nedal svolení, aby se výpovědi svědecké jen četly. § 281 v čís. 3 tr. ř. ovšem cituje § 247 tr. ř. Avšak v § 247 tr. ř. jest jen v odstavci druhém pod zmatečností uloženo vzeti svědků do přísahy při hlavním přelíčení, není však pod zmatečností dán předpis prvního odstavce, že se svědkové vyslýchají v přítomnosti obžalovaného. A bylo-li vyhověno podmínkám § 427 t. ř., nezakládá skutečnost, že hlavní přelíčení se konalo a rozsudek byl vyneset v nepřítomnosti obžalovaného, o sobě zmatečnosti. Podle obžalovacího spisu měl býti předvolán jen svědek Václav St. z P., jenž také byl při přelíčení dne 12. listopadu 1928 přísežně slyšen. Předseda hlavního přelíčení ze své moci, zákonem v § 254 tr. ř. mu dané, při přelíčení dal čísti svědecké výpovědi pěti svědkyň. Leč tyto svědkyň nebyly vyslýchány v souzené

trestní věci obžalovaného vedené u zemského trestního soudu v Praze, nýbrž v trestní věci Františka F-e a Marie H-ové pro zločin podvodu krivým svěděním, vedené u krajského soudu v Kutné Hoře. Tyto svědecké výpovědi jsou pro souzenou trestní věc »listinami a písemnostmi jiného druhu, pro věc významné«, a platí o nich předpis § 252 odstavec druhý tr. ř., podle něhož musí se při přelíčení přečísti, nezřeknou-li se toho strany, — neplatí však o nich předpis § 252 odstavec první čis. 4 tr. ř., podle něhož při přelíčení smějí býti přečteny jen, když obžalobce i obžalovaný souhlasí, by byly čteny. Jest tedy zmateční stížnost opřena o důvod čis. 3 § 281 tr. ř. zřejmě bezdůvodná, a proto byla podle § 4 čis. 2 novely čis. 3/78 ř. zák. zamítnuta ihned v neveřejném sezení zrušovacího soudu.

Čís. 3491.

Zmatek čis. 5 a 11 § 281 tr. ř., povoleno-li podmíněně odsouzení pomínutím okolností je podle § 2 zák. o podmíněném odsouzení vylučující.

Plyne-li jsoucnost oné pomínuté okolnosti (dřívější potrestání) z obsahu veřejné listiny při hlavním přelíčení přečtené (trestního listku), může zrušovací soud k ní přihlížeti a učiniti ji podkladem přezkoumání rozsudku s hlediska věcného zmatku čis. 11 § 281 tr. ř.

Jednání a rozhodnutí o odvolání co do trestu podle druhé věty § 296 tr. ř. při vyřízení zmateční stížnosti.

(Rozh. ze dne 16. května 1929, Zm II 23/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 13. listopadu 1928, pokud byl jím obžalovanému, odsouzenému pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., přiznán podmíněný odklad výkonu trestu, zrušil rozsudek nalézacího soudu ve výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu a zvýšil trest obžalovanému prvním soudem uložený vzhledem k odvolání státního zastupitelství z výroku o trestu na trest těžkého žaláře tři měsíců, zostřeného dvěma posty měsíčně, a odsouzení obžalovaného prohlásil za nepodmíněné.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňující číselně důvod zmatečnosti podle čis. 11 a zároveň zřejmým poukazem důvod podle čis. 5 § 281 tr. ř. je odůvodněna. Nalézací soud přiznal napadeným rozsudkem obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu podle § 1 zák. čis. 562/1919 sb. z. a n. Při tom však přehlédl, že obžalovaný byl rozsudkem divišního soudu v Užhorodu ze dne 23. března 1926 odsouzen pro zločin podle §§ 145, 146 a), 147 voj. tr. zák. na 18 měsíců do žaláře, kteréžto odsouzení bylo při hlavním přelíčení výslovně zjištěno. Pomínutá okolnost byla rozhodnou pro posouzení otázky podmíněného odsouzení, neboť jde tu

o potrestání pro zločin trestem delším tři měsíců, jež podle § 2 zák. čis. 562/1919 sb. z. a n. má v zápětí, že povolení podmíněného odkladu výkonu trestu v souzeném případě je vyloučeno. Pomínutím této rozhodné okolnosti byla zaviněna neúplnost a tím zmatečnost rozsudku podle čis. 5 § 281 tr. ř. Jsoucnost této pomínuté okolnosti plyne však z obsahu trestního listku, při hlavním přelíčení přečteného, tedy z obsahu listiny veřejné, bylo tudíž soudu zrušovacímu možno k ní přihlížeti a učiniti ji podkladem přezkoumání s hlediska věcného zmatku podle § 281 čis. 11 tr. ř.

Z řečeného plyne dále, že i odvolání státního zastupitelství z výroku o trestu, o němž podle druhé věty § 296 tr. ř. bylo jednáno při vyřízení zmateční stížnosti, je důvodným, pokud vytýká, že nalézací soud při výměře trestu neprávem přiznal obžalovanému polehčující okolnost zachovalosti a že neprávem neuznal na přitěžující okolnost, že obžalovaný pro čin podobného rázu byl již trestán. Polehčuje tedy obžalovanému jen částečně jeho doznání a rozčilení. Těmito okolnostmi je sice odůvodněno použití mimořádného práva zmírňovacího podle § 54 tr. zák., trest prvním soudem uložený jest však vzhledem k tomuto stavu věci příliš nízkým. Bylo proto napadený výrok o podmíněném odsouzení zrušiti, trest prvním soudem vyměřený úměrně zjištěnému stavu věci a zavinění obžalovaného zvýšiti a — ježto uvedené dřívější potrestání obžalovaného jde bezpečně na jevo z osobních výkazů obžalovaného, takže vrácení spisů soudu prvé stolice za účelem formálního zjištění této okolnosti je zbytečno — odsouzení obžalovaného prohlásiti za nepodmíněné.

Čís. 3492.

Spolupachatelství zločinu podle § 99 tr. zák.

Ustanovení § 335 a 337 tr. zák. nečiní zodpovědnost závislou na ničem jiném než na tom, mohli-li jednající nahlédnouti, že jeho jednání neb opomenutí (a takovým může býti k a ž d é) je způsobilé přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro právní statky oněmi ustanoveními zákona chráněné.

Pachatel zodpovídá za vše, co jest s jeho jednáním (opomenutím) spojeno příčinně (§ 134 tr. zák.) tak, že by bez něho nebylo nastalo, bez ohledu na to, zda konkrétní následek ohrožení nastal také proto, že se k příčině, vyvolané pachatelem, přidružily ještě příčiny, spočívající v okolnostech dalších, pachatelem třeba ani nepředvídaných a nechtěných.

Spadá sem, nutil-li kdo jiného k útěku po kolejích železniční trati tím, že po něm házel kamením a holemi.

(Rozh. ze dne 17. května 1929, Zm II 485/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 14. září 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vin-

nými zločinem veřejného násilí vyhrožováním podle § 99 tr. zák. a přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost dovolává se číselně důvodů zmatečnosti čís. 4 a 5 § 281 tr. ř.; věcně provádí také zmatek čís. 9 a) § 281 tr. ř. Podle čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost především : a) že rozsudkové zjištění, že, když se obě K-ovy přiblížily ke křoví, za nimž byli obžalovaní ukryti, asi na dva kroky, vykřikl obžalovaný »Stůjte, nebo vás zabijeme« a zároveň vyskočili z příkopu proti děvčatům — jednak odporuje výpovědím obou svědkyň, jednak jest neúplné a nejasné, poněvadž soud nepřihlíží k seznáním svědkyň, pokud prý souhlasně potvrdily, že nevědí, který z obžalovaných křičel, při čemž prý Štěpánka K-ová udala, že neví, zda křičeli oba obžalovaní, a Alžběta K-ová tvrdila, že slyšela jen jednou volat, ale neví, který z obžalovaných volal. Ve skutečnosti uvádí soud výpovědi obou svědkyň úplně souhlasně s obsahem jejich seznání, takže výtky rozporu se spisy jest zřejmě lichá. Jest pravda, že se soud nezabývá dodatkem, který učinila Štěpánka (nikoliv také Alžběta) K-ová při hlavním přelíčení, totiž, že neví, zda křičeli oba obžalovaní, avšak tímto opomenutím se rozsudek nestal zmatečným, poněvadž, i kdyby byl skutečně pohrůzku pronesl jen jediný z obžalovaných, neměnilo by to nic na vině obou, ježto soud zjišťuje formálně bezvadně řadu skutečností, odůvodňujících závěr, že oba obžalovaní jednali jako spolupachatelé; oba byli ukryti za keřem, když se svědkyně blížily, oba vyskočili z příkopu současně asi na dva kroky proti děvčatům, po pronesení vyhrůzky oba vyběhli na trať, děvčata pronásledovali, kamením a holemi po nich házeli, oba jednali v úmyslu; by děvčata zstrašili, takže za těchto okolností zodpovídají oba za úmyslný čin podle § 99 tr. zák. Výtky nejasnosti rozsudku neobstojí, poněvadž soud zjišťuje, že oba obžalovaní pronesli pohrůzku, a výtky nedostatku důvodu jest bezpodstatná, poněvadž soud odůvodňuje formálně toto své zjištění poukazem na trestní oznámení, svědeckou výpověď Matěje F-a a zejména na svědecká seznání Alžběty a Štěpánky K-ových.

b) Dále vytýká zmateční stížnost s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř., že nalézací soud nezjišťuje, kdo z obou obžalovaných hodil po Štěpánce K-ové holi, jež jí udeřila do nohy a byla podle názoru soudu příčinou pádu Štěpánky K-ové a též toho, že se dostala pod jedoucí vlak. Výtky ta dotýká se právní stránky věci (čís. 9 a) § 281 tr. ř.), není však důvodná. Nalézací soud neshledává vinu obžalovaných ve smyslu § 335 a 337 tr. zák. výlučně v tom, že jeden z nich hodil Štěpánce K-ové hůl pod nohy, nýbrž praví hned na to, že ostatně již ta okolnost, že oba obžalovaní po Štěpánce a Alžbětě K-ových házeli kamením a holemi, nutila obě k útěku a zvyšovala jejich nebezpečí, a že obžalovaní vzhledem k tomu, že viděli vlak se již pohybovati, a přes to děvčata dále pronásledovali, musili si býti zvýšeného nebezpečí vědomi a musili předvídati, že Štěpánka K-ová může upadnouti a dostat se pod kola vlaku. Toto stanovisko nalézacího soudu zmateční stížnost nenapadá

a již toto stanovisko samo o sobě ospravedlňuje plně odsuzující výrok. Neboť vzhledem k zásadě § 134 tr. zák., platné co do otázky příčinné souvislosti pro celou oblast trestního práva, musí provinivší se osoba zodpovídati za vše, co jest s jejím jednáním (opomenutím) spojeno příčinně tak, že by bez něho nebylo nastalo, bez ohledu na to, zda konkrétní následek ohrožení nastal také proto, že se ku příčině, vyvolané pachatelem, přidružily ještě příčiny, spočívající v okolnostech dalších a pachatelem třeba ani nepředvídaných a nechtěných. Je-li pak formálně bezvadně zjištěno, že oba obžalovaní házeli po obou K-ových kamením a holemi a oba nutili je tím k útěku po kolejích železniční trati, sluší již v tomto počínání spatřovati jednání ve smyslu §§ 335 a 337 tr. zák. a již tímto počínáním dali první a základní podmínku, která měla v zápatí neštěstí. Neboť nebyti tohoto počínání, nebylo by poale dohadu lidského k neštěstí buď vůbec došlo nebo aspoň ne v tom rozsahu. Tím je však již prokázána příčinná souvislost mezi jednáním obžalovaných a nastalým neštěstím, jak ji nalézací soud bere též za prokázanu. Nezáleží proto zhola na tom, že v rozsudku není přesně zjištěno, který z obžalovaných hodil hůl Štěpánce K-ové pod nohy, což ovšem bylo bezprostřední příčinou jejího pádu, poněvadž základní a hlavní podmínkou protiprávního výsledku bylo, že oba obžalovaní přinutili K-ovy vkročiti na trať, na níž je pak pronásledovali tím, že po nich házeli kamením a holemi. A také o tomto jednání zjišťuje nalézací soud výslovně, že obžalovaní byli si vědomi nebezpečí s ním pro cizí tělo a život spojeného, ba zjišťuje, že mohli předvídati i to, že Štěpánka K-ová může upadnouti a dostat se pod kola vlaku. Ustanovení § 335 a 337 tr. zák. nečiní pak zodpovědnost závislou na ničem jiném nežli na tom, mohl-li jednající nahlédnouti, že jeho jednání neb opomenutí (a takovým může býti každé) je způsobilé přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro právní statky oněmi ustanoveními zákona chráněné. Právní posouzení věci je proto bezvadné. Za tohoto stavu věci netřeba uvažovati, zda jednání obžalovaných, tak jak je nalézací soud zjišťuje, neprýštilo v pravdě z úmyslu nepřátelského, tedy bylo ve skutečnosti úmyslné a nikoli kulposní a mělo tudíž býti kvalifikováno za čin mnohem přísněji trestný nežli pouhý přečin podle §§ 335 a 337 tr. zák.

Čís. 3493.

Pojmu »ukrývání« ve smyslu § 185 tr. zák. odpovídá jakákoliv činnost, jež směřuje k tomu a jest s to, by ztížila nebo znemožnila oprávněné osobě opětné nabytí předmětu, jehož pozbyla.

Nevyžaduje se, by věc byla ukrývána zvláštním způsobem; stačí i pouhé uschování neb uložení věci, je-li tím věc před oprávněným skrývána a takto odňata jeho disposiční moci.

Není třeba, by tomu, kdo kradené věci přechovává a ukrývá, byly známy všechny podrobnosti krádeže, by již v době převzetí věci těch věděl, kde, kým a za jakých okolností byla krádež provedena.

Ukrývání kradených věcí (§ 185 tr. zák.) jest deliktem trvalým, který je ukončen teprve tehdy, když přestalo udržování trestného stavu (ukrývané věci byly nalezeny a vráceny do disposiční moci oprávněné osoby); teprve tímto okamžikem počíná běžeti promlčecí doba.

(Rozh. ze dne 23. května 1929, Zm II 176/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 19. října 1927, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudek zjišťuje, že Ladislav P. spáchal krádež mariánského obrazu na Sv. Kopečku s rámem a s výzdobou ze zlata a stříbra, a že část lupu z této kostelní krádeže prodal obžalované Aloisii Š-ové. Z okolností, že věci, pocházející z této krádeže, nalezené u stěžovatelky (různé zlaté skvosty, mají samy o sobě cenu přes 200 Kč, jakož i ze způsobu jich uschování usuzuje rozsudek, že je ukrývala; její vědomí o tom, že předměty pocházejí z krádeže obrazu na Sv. Kopečku, odůvodňuje jejich povahou jakož i tím, že Š-ová P-a dobře znala. Hlavní těžisko zmateční stížnosti s hlediska formálních výtek tkví v tvrzení, že pro vědomí původu věcí z krádeže, jež tvoří nezbytnou náležitost zločinu podle § 185 tr. zák., nejsou uvedeny v rozsudku důvody, pokud se týče, že uváděné důvody jsou takové, že mezi nimi a rozhodnou skutečností, jež má být jimi odůvodněna, není logické souvislosti. Tato výtka je bezpodstatná. Jak již uvedeno, dovozuje rozsudek ono vědomí jednak z povahy předmětů, jednak též z toho, že stěžovatelka Ladislava P-a znala. K naplnění skutkové povahy zločinu podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák. není třeba, jak se zmateční stížnost domnívá, by přechovávateli a ukrývateli kradených věcí byly známy veškeré podrobnosti krádeže, by již v době převzetí předmětů věděl, kde, kým a za jakých okolností byla krádež provedena. Podílníkem na krádeži jest každý, kdo ukradenou věc vědomě na sebe převede a ukrývá, ať již vědomí jeho pramení v té neb oné skutečnosti; ustanovení § 186 písm. a) tr. zák. uvádí jako zdroje vědomí zločinné krádeže částku, cenu věci a průběh samotný (způsob provedení krádeže, vyznačující její zločinnou kvalifikaci). Ve směru tom rozsudek vědomí obžalované odůvodňuje povahou věcí, jakož i způsobem, jak je ukrývala; že šlo o různé součástky ozdoby z kostelního obrazu, o kousky paprsků, řetízků zvláštní ruční práce, o předměty v celkové ceně 2.827 Kč, že je obžalovaná uschovávala v pohovce a ve slammíku, tedy na místě, kam se skvosty zpravidla neukládají, jakož i že před prohlídkou část jich odstranila ze své domácnosti a dala je do uschování Františku V-ovi, který též některé věci na její žádost roztavil.

Důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. provádí stížnost jen, pokud míní, že z toho, co zjistil soud první stolice, nelze dovozovati, že stěžovatelčino jednání odpovídalo pojmu ukrývání ve smyslu § 185 tr. zák., kterýžto pojem prý se nekryje s pouhým uložením v bytě. Obžalovaná prý věci pouze na sebe převedla a vykonávala k nim jen práva držitelky. Stížnosti nelze přiznati v tomto směru oprávnění. Nalézací soud, jak již uvedeno, zjistil, že stěžovatelka koupené skvosty uschovala v pohovce, pokud se týče ve slammíku, a že část těchto skvostů dala do uschování Františka V-a, který některé z nich na její žádost roztavil; stížnost ocitá se tudíž v rozporu s tímto zjištěním, tvrdíc, že koupené věci byly volně uloženy ve stěžovatelčině bytě, takže prý je každý mohl hned vidět. Pojmu »ukrývání« po rozumu § 185 tr. zák. odpovídá jakákoli činnost, jež směřuje k tomu a jest a to, by ztížila nebo znemožnila oprávněné osobě opětné nabytí předmětu, jehož pozbyla. Nevyžaduje se, by věc byla ukrývána nějakým zvláštním způsobem, jak za to má stížnost. Může tedy pojem ukrývání naplniti i pouhé uschování neb uložení věci, je-li tím věc před oprávněným skryvána a takto odňata jeho disposiční moci. Je-li však v souzeném případě zjištěno, že stěžovatelka ukradené skvosty, jež na sebe převedla, způsobem shora uvedeným přímo skrývala a část jich ze své domácnosti odstranila, dávši je do uschování Františku V-ovi, nemůže býti pochybnosti, že toto její jednání, směřující k tomu, by bylo oprávněné osobě zatajeno, kde se ukradené věci nalézají, odpovídá plně pojmu »ukrývání« ve smyslu § 185 tr. zák.

Důvod zmatečnosti podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že nalézací soud neshledal, že je trestný čin promlčen. Leč ani v tomto směru nelze zmateční stížnosti přisvědčiti. Stěžovatelka byla uznána vinnou zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., který spáchala nejen tím, že věci ukradené na sebe převedla, nýbrž i tím, že je ukrývala. Ukrývání kradených věcí nepatří však, jak za to má zmateční stížnost, k deliktům, při nichž bezprávný stav, který nastal potom, když pachatel svou činnost dovršil, prostě trvá, nýbrž patří k oné skupině trestných činů, při nichž trestné jednání pozůstává v tom, že se skutková podstata činu neustále a nepřetržitě uskutečňuje. Je tedy, jak nalézací soud správně uznal, deliktem trvalým (delictum facti continui), který je ukončen teprve, když přestalo udržování trestného stavu. Je-li zjištěno, že stěžovatelka ukradené věci, jež v roce 1919 na sebe převedla, — vědouc, že pocházejí z krádeže, — ukrývala až do 30. října 1926, kdy u ní při domovní prohlídce byla část věcí nalezena, nutno uznati, že zločinná činnost, udržování trestného stavu, byla v tomto případě ukončena teprve tím, že ukrývané věci byly nalezeny a vráceny do disposiční moci oprávněné osoby, a že teprve tímto okamžikem počala by běžeti promlčecí doba (srov. rozh. býv. víd. zruš. soudu čís. 1472 sbírky Nowakovy). Leč, nehledíc k tomu neomezovala se stěžovatelčina ukrývací činnost jen na to, že věci prostě ukrýla ve své domácnosti, nýbrž stěžovatelka předsevzala v onom mezidobí i další význačné počiny ukrývací, dávši část věcí do uschování Františku V-ovi, který na její žádost některé zlaté zlomky roztavil, čímž bylo oprávněné osobě tím více ztíženo opětné nabytí odcizených věcí. Není pochyby, že v těchto nových počinech ukrývacích doznala trestná činnost obža-

lované nového uskutečnění. Již pro nedostatek podmínky § 228 b) tr. zák. nemůže tudíž o promlčení trestného činu býti vůbec řeč, pročez netřeba se zabývatí vývody zmateční stížnosti, jimiž stěžovatelka doličuje, že nahradila způsobenou škodu a že nemá ze zločinu v rukou již žádného užitku. Bylo tudíž zmateční stížnost jako neodůvodněnou zavrhnouti.

Čís. 3494.

Soudem ve smyslu § 199 a) tr. zák. jest rozuměti soudní úřad, a to jen, pokud vystupuje jako orgán nalézání práva a konání spravedlnosti, nikoliv jako orgán osvědčovací nebo správní.

Křivá výpověď svědecká před vojenským prokurátorem nebo jeho funkcionářem v t. zv. vyhledávacím řízení podle §§ 128 až 155 voj. tr. ř. stejně jako křivá výpověď svědecká před úřadem bezpečnosti nebo veřejné obžaloby nezakládá podle práva dosud platného zločin podle §§ 197, 199 a) tr. zák., pokud se týče podle § 504 a) voj. tr. zák., nýbrž, dopustí-li se jí osoba podrobená vojenské pravomoci, přečin podle § 510 voj. tr. zák., a je-li pachatelem osoba, podléhající pravomoci trestních soudů občanských, zásadně přestupek podle §§ 205, 461 tr. zák., a jen v případě, že úmysl pachatelův směřoval k způsobení škody, nyní podle trestní novely čís. 31 sb. z. a n. z roku 1929 2000 Kč převyšující, zločin podle §§ 197, 200 tr. zák.

(Rozh. ze dne 23. května 1929, Zm II 372/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 21. března 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., zrušil však rozsudek nalézacího soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., podle § 290 tr. ř. v tomto odsuzujícím výroku jakož i ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisejících jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by jí v rozsahu zrušení znovu projednal o rozhodl, přihlížeje při vyměření nového trestu k pravoplatnému odsouzení obžalovaného pro zločin podle § 209 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Napadený rozsudek zjišťuje, že obžalovaný byl slyšen jako svědek nikoliv u soudu, nýbrž u funkcionáře vojenského prokurátora v O. Z dotyčného trestního spisu vychází na jevo, že zemské vojenské velitelství v B. postoupilo výtah z udání, jímž obžalovaný obvinil bývalého majora Celestýna R-a u ministerstva Národní Obrany v Praze také z přečinu nedokonaného podvodu, — vojenskému prokurátorovi v O. »k dalšímu řízení«, že pak tento odstoupil věc funkcionáři vojenského prokurátora v O. »podle § 139 a 20 voj. tr. ř. k dalšímu řízení, poněvadž jde jen

o přečin podvodu«. Ze spisu toho je dále patrné, že obžalovaný byl dne 29. listopadu 1928 funkcionářem vojenského prokurátora vyslechnut jako svědek v t. zv. řízení vyhledávacím, jež bylo provedeno na základě onoho trestního udání. Podle formálně bezvadného zjištění napadeného rozsudku vydal obžalovaný při tomto výslechu svědectví objektivně a subjektivně křivé, jež soud první stolice nesprávně kvalifikoval za zločin podle §§ 197 a 199 a) tr. zák. Podle tohoto zákonného ustanovení (a souhlasného s ním ustanovení § 504 a) voj. tr. zák., jde-li o pachatele podrobeného pravomoci vojenských soudů) stihá se totiž pro zločin podvodu ten, kdo vydá křivé svědectví před soudem. »Soudem« jest však rozuměti (Finger, III. vyd. II. díl, str. 610) soudní úřad, a to jen pokud vystupuje jako orgán nalézání práva a konání spravedlnosti, takže nespádají na př. pod trestní sankci § 199 a) tr. zák. ani křivé výpovědi svědecké před soudem jako orgánem osvědčovacím nebo správním, poněvadž v té příčině se rovná jiným úřadům, které jsou povolány takové úkony předsebrati, stejně jako nelze pod toto trestní ustanovení podřaditi svědecké výpovědi v trestním řízení před jinými úřady a orgány než soudy, tedy zejména před úřady bezpečnostními nebo veřejné obžaloby, poněvadž tu nejde o úkony soudcovské. Tak zv. vyhledávací řízení podle vojenského trestního řádu (§§ 128—155 voj. tr. ř.), prováděné nikoliv soudem, nýbrž vojenským prokurátorem nebo jeho funkcionářem, má podle § 140 voj. tr. ř. za účel vypátrati a zjistiti okolnosti, kterých je třeba pro posouzení otázky, může-li se podati obžaloba na určitou osobu nebo ne. Tyto meze nemůže vyhledávací řízení překročiti. Funkcionář jím pověřený smí vyslechnouti osoby podrobené vojenské trestní pravomoci jen nepřisečně (§ 141, 2 odst. voj. tr. ř.), o provedení jiných vyhledávacích úkonů má se zpravidla obrátiti na vojenský nebo civilní trestní soud (§ 142, 1 odst. voj. tr. ř.); protokoly, jež byly v takovém řízení sepsány bez intervence soudu jest povinen soud zkoumati co do formy a úplnosti a provést v nich podle potřeby doplnění nebo opakování atd. (§ 142, odst. 4, § 131 posl. věta voj. tr. ř.). Již z těchto omezení, odůvodněných zvláštním účelem vyhledávacího řízení přesně vytknutým v § 140 voj. tr. ř. jest zřejmo, že úkony v něm předsevzaté nelze klásti na roveň vyhledávacím úkonům trestních soudů vojenských podle ustanovení hlavy XIII. až XV. voj. tr. ř. Nejde o úkony soudní, nýbrž orgánů veřejné obžaloby, nejde o úkony sloužící nalézání práva, nýbrž jen o zkoumání, zda je určitá osoba dostatečně podezřelá, by mohla býti proti ní podána obžaloba čili nic. Z toho plyne jako důsledek, že křivá výpověď svědecká před vojenským prokurátorem nebo jeho funkcionářem v tomto t. zv. vyhledávacím řízení — stejně jako křivá výpověď svědecká před úřadem bezpečnostním nezakládá podle práva dosud platného zločin podle §§ 197, 199 a) tr. zák., pokud se týče § 504 a) voj. tr. zák., nýbrž, dopustí-li se jí osoba podrobená vojenské pravomoci, přečin podle § 510 voj. tr. zák., a je-li pachatelem osoba, podléhající pravomoci trestních soudů občanských, zásadně přestupek podle §§ 205, 461 tr. zák., a jen v případě, že úmysl pachatelův směřoval k způsobení škody, nyní podle trestní novely čís. 31 sb. z. a n. z roku 1929 — 2.000 Kč převyšující, zločin podle § 197, 200 tr. zák.

Jen mimochodem budiž poukázáno na osnovu nového trestního řádu, jež recipuje instituci vyhledávání státním zástupcem z práva uherského a vojenského, opouštějíc zásadu, že státní zástupce stíhá, ale nevyšetřuje, také pro trestní řízení před občanskými trestními soudy (viz hlava X., §§ 114 až 136 osnovy) a v článku XXXVIII. uvoz. předpisů stanoví, že na přístě bude trestán pro přečin, kdo vydá za vyhledávání konaného podle tohoto zákona křivé svědectví před státním zástupcem nebo před státním úřadem bezpečnostním. Také toto ustanovení, vycházející zřejmě z úvahy, že se dosavadní kvalifikace trestní podle platného trestního zákona nepokládá za dostatečnou, jest nepřímým dokladem, že křivé výpovědi před orgány zmíněnými ve čl. XXXVIII. uvoz. ust. podle práva dosud platného zakládají zásadně přestupek podle § 205 a 461 tr. zák., po případě zločin podle §§ 197 a 200 tr. zák., nikoli však zločin podle §§ 197 a 199 a) tr. zák. První soud pochybil tedy v tom, že kvalifikoval křivé svědectví vydané před funkcionářem vojenského prokurátora nesprávně za zločin podle §§ 197, 199 a) tr. zák., čímž zavinil zmatečnost rozsudku podle čis. 10 § 281 tr. ř. Ježto napadený rozsudek nemá potřebných zjištění ve směru subjektivním, by bylo lze posouditi, dopustil-li se obžalovaný svým jednáním jen přestupku podle §§ 205 a 461 tr. zák. či po případě (vzhledem k výši zamýšlené škody) zločinu podle §§ 197 a 200 tr. zák., bylo odůvodněno jej v rozsahu ve výroku naznačeném zrušiti a uložití prvému soudu, by tyto skutkové předpoklady zjednal a o věci znovu rozhodl.

Čís. 3495.

Tomu, kdo se kdysi před lety dopustil skutku pokud se týče zachoval se tak, že se to nesrovnávalo se společenskými názory o jednání čestném a mělo následkem toho v zápětí snížení jeho vážnosti v tomto konkrétním případě, nelze upřítí jednou pro vždy jakékoliv právo na vážnost spoluobčanů vůbec, třebaže se choval jinak a nadále sebe čestněji.

Skutečnost, že si někdo nechal naplívati do obličeje, aniž se pro tuto hanu domáhal rehabilitace své cti, je způsobitou snížení ho ve vážnosti jeho spoluobčanů způsobem menším nebo větším podle toho, proč tuto hanu nečině trpěl.

(Rozh. ze dne 24. května 1929, Zm I 470/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního jako kmeťského soudu v Praze ze dne 8. května 1928, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými Ludvík V. přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., František D. přestupkem podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost namítá, že o soukromém obžalobci bylo zjištěno, že mu jednou někdo naplil do obličeje, a že se tehdy spokojil s pouhým

utřením tváře, a že následkem toho jest soukromý obžalobce tak diskvalifikován ve společnosti každého, že i závadné věty jest označiti jen za kritiku oprávněnou a tomuto chování se soukromého obžalobce odpovídající. Leč rozsudku nelze upřítí souhlas, pokud se od tohoto názoru zmateční stížnost odchyluje. Jest správné, že se ona událost skutečně stala, a byli též obžalovaní, pokud se v úvodu článku o ní zmiňují, napadeným rozsudkem v tomto směru sproštěni, poněvadž se jim podařilo důkaz pravdy. Než zmateční stížnost jest na omylu, domnívají se, že následkem oné události byli obžalovaní oprávněni soukromému obžalobci vrhnouti do tváře beztrestně ty nejhorší urážky. Zajisté jest skutečnost, že si někdo nechal naplívati do obličeje, aniž se pro tuto hanu domáhal rehabilitace své cti, způsobitou snížení ho ve vážnosti jeho spoluobčanů způsobem menším nebo větším podle toho, proč tuto hanu nečině trpěl. Jak daleko ona ztráta na osobní hodnotě dotčeného jde, jest otázkou případu, příčin a okolností, za nichž se stal. Podle těchto individuálních okolností případu bude také možno a třeba posouditi, jaké důsledky společenské kruhy, v nichž dotčený žije, z oné události mohou vyvozovati a, které výtky, týkající se jeho cti, si ve spojitosti s touto událostí dotčený musí nechat líbiti, aniž by se mohl s úspěchem dožadovati ochrany zákona podle XII. hlavy zákona trestního. V tom směru zjišťuje napadený rozsudek, že soukromý obžalobce jednou sdělil Karlu L-ovi — podle spisu stalo se tak asi v roce 1924 neb 1925 — urážlivý výrok Bohumíra H-a o řediteli nemocenské pojišťovny Š-ovi, že L. to pak řekl Š-ovi, a že pak při schůzi všech těchto osob popřel soukromý obžalobce, že něco sdělil L-ovi, načež mu L. naplil do obličeje. Rozsudek uvádí dále, že soukromý obžalobce vysvětluje toto popření, jakož i svou netečnost k urážce tím, že chtěl chrániti původce oné urážky, jehož představeným byl právě uražený ředitel. Vychází-li se z tohoto stavu věci a se stanoviska soukromému obžalobci nejnepříznivějšího, že se onen výrok k němu nestal ani tak, jak jej dále sdělil, čímž se stává bezpředmětným veškeré další zkoumání trestních spisů týkajících se oné události jakož i návrh v tomto směru učiněný, sluší ovšem uznati, že se soukromý obžalobce v tomto konkrétním případě se stanoviska čestného nezachoval bezvadně, ale nelze rozhodně tvrditi, že tímto ojedinelým poklesem rázu nikterak dalekosáhlého nárok na vážnost spoluobčanů a nárok na ochranu své cti naprosto a pro vždy pozbyl. Nelze přehlédnouti, že pozastavenými větami se píše o soukromém obžalobci, že »jsou věci, které člověk nerad i do dvou dřivek bere, a tvorové, po jejichž doteku pečlivě si ruce drhne, a lidé, s nimiž úzko pod jednou střechou dlí, tím méně je vážně posuzovati a dokonce s nimi snad diskutovati, jimž by — pisatel — ani ruku v zimní rukavici nepodal, neboť nerad by si, až přijde zase zima, kupoval rukavice nové«. Je nadevší pochybnost jasno, že tyto věty obsahují vlastně projev nejhlubšího opovření proti soukromému obžalobci, jemuž se každý nárok na společenskou vážnost, na styk se spoluobčany a lidmi čestnými upírá, a právě v tom pozůstává, jak nalézací soud správně seznal, zavinění obžalovaných; vždyť nelze tomu, kdo se kdysi před lety dopustil skutku pokud se týče zachoval se tak, že se to nesrovnávalo se společenskými názory o jednání čestném a mělo následkem toho v zápětí snížení jeho vážnosti v tomto

konkretním případě, upříti jednou pro vždy jakékoliv právo na vážnost spoluobčanů vůbec, třebaže se choval jinak a nadále sebe čestněji. Správnosti tohoto názoru nasvědčuje ostatně sám trestní zákon, pokud v hlavě o činech proti bezpečnosti cti, v § 497 tr. zák. zakazuje výčitku pro trest odpykaný nebo prominutý, když se dotčený »chová počestně«. Nepochybil proto soud, naopak posoudil věc s právního hlediska bezvadně, pokud v oněch hrubých a citelných projevech shledal urážku z mezí pouhé kritiky dalece vybočující přes to, že v příčině oné předchozí aféry soukromého obžalobce dospěl k výroku sprostujícímu.

Čís. 3496.

Odvolání do trestu nezahrnuje v sobě i odvolání z výroku o ztrátě práva volebního.

(Rozh. ze dne 24. května 1929, Zm I 139/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 1. prosince 1928, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými: Emanuel V. zločinem podle § 85 a) tr. zák., podle §§ 185, 186 a) tr. zák. a přestupkem podle § 411 tr. zák., Natálie V-ová zločinem podle §§ 185, 186 a) tr. zák., a odmítl odvolání obžalovaných z výroku o ztrátě práva volebního, a to odvolání z těchto

důvodů:

Odvolání obžalovaných z výroku o ztrátě práva volebního bylo odmítnouti jako opožděné. Obžalovaní ohlásili odvolání jen co do trestu; avšak odvolání do trestu nezahrnuje v sobě i odvolání z výroku o ztrátě práva volebního, jakž vyplývá zjevně ze srovnání prvního a předposledního odstavce § 283 tr. ř. Bylo proto odvolání z výroku o ztrátě práva volebního odmítnouti jako opožděné.

Čís. 3497.

Základní směrnici pro zjištění zodpovědnosti řidiče motorového vozidla za nehodu jest ustanovení § 45 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., podle něhož má býti rychlost jízdy zvolena za všech okolností tak, by řidič byl pánem vozidla a by bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována.

Nevyvíňuje sama o sobě okolnost, že byl rozmočený sněhový poprašek, který mohl přivoditi smyk auta, ani stáří a menší spolehlivost stroje.

Pokud jest předsevzítí místní ohledání k zjištění celkové situace v době nehody (§ 116 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 24. května 1929, Zm I 198/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trest-

ního soudu v Praze ze dne 9. ledna 1929, jimž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudek bere za zjištěno, že obžalovaný jako šofér osobního automobilu dne 1. února 1928 po 2. hod. ranní při jízdě P-ovou třídou na Ž. zajel náhle před domem č. 100 na P-ově náměstí na pravý chodník ve směru jízdy a zasáhl tam chodce Antonína V-a, že byl tento přimáčknut autem ke zdi a že při tom utrpěl těžká zranění, jimž podlehl téhož dne; ač soud zjišťuje, že mezi událostí tou a smrtí V-ovou byla příčinná souvislost, sprostňuje přece obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z viny, ježto nedospěl podle výsledků trestního řízení k přesvědčení, že, jak obžaloba tvrdí, obžalovaný nešetřil předepsané opatrnosti při řízení auta, zejména že nebyl úplně střízlivý, a jel přílišnou rychlostí, nedávaje výstražného znamení, a tím ono neštěstí zavinil. Zmateční stížnost právem uplatňuje proti rozsudku výtku zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. pro zamítnutí průvodního návrhu veřejného obžalobce při přibrání svědků líčení, by proveden byl důkaz místním ohledáním a přibráním svědků za účelem správného zjištění celé situace a by tím způsobem bylo usouzeno také na rychlost auta z toho, že ve zdi jest dodnes otvor. Návrh ten byl nalézacím soudem zamítnut s odůvodněním, že okolnost návrhem tím dokazovaná, zejména pokud se týče rychlosti, jest výsledky řízení již náležitě zjištěna. Základní směrnici pro zjištění zodpovědnosti řidiče motorového vozidla za nehodu jest ustanovení § 45 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., podle něhož má býti rychlost jízdy zvolena za všech okolností tak, by řidič byl pánem své rychlosti a by bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována. Nevyvíňuje tudíž řidiče o sobě okolnost, že byl rozmočený sněhový poprašek, který kluzkostí jízdní dráhy mohl přivoditi smyk auta, ježto skutečnost taková bdělému řidiči jest nezbytnou pobídkou ke zvýšené opatrnosti; ani případné stáří stroje a menší jeho spolehlivost. Rozsudek osvobozující spočívá cele na zodpovídání se obžalovaného, který způsobem značně nápadným podle postupu a průběhu trestního řízení zodpovídání svoje měnil a doplňoval, snaže se vinu na nehodě převésti na okolnosti mimo jeho osobu; neshledává údaje jeho výsledkem provedených důkazů vyvrácenými a sprostňuje ho z obžaloby pro nedostatečnost důkazů ve směru subjektivního zavinění. Vezme-li se v úvahu předpoklad rozsudku, že obžalovaný náhle zabrzdil, snaže se vyhnouti se neznámému člověku, objevivšímu se mimo nadání v jeho jízdni dráze, a že tím přivoděn byl smyk auta a zabočení jeho na chodník pro pěší, zůstává nevysvětlenou okolnost, kterou ani obžalovaný sám náležitě objasnit nemohl, jak to, že spatřil onoho člověka teprve v poslední chvíli, asi na 2 m pokud se týče 4 kroky před autem, a zda skutečnost ta není svědectvím o nedostatečné pozornosti obžalovaného za jízdy k tomu, co se děje před ním v jízdni dráze. Nalézací soud neměl po ruce situačního nákresu. O místě samotném uvádí jedině jako obecně známé, že ulice má svah a tím vysvětluje prud-

kost nárazu. Podle § 116 tr. ř. má se předsevzítí místní ohledání, kdykoliv je toho potřebí k objasnění okolnosti pro vyšetřování závažné. Průvodní návrh veřejného obžalobce domáhal se průvodního toho prostředku za přibrání svědků ne jen za účelem zjištění rychlosti jízdy obžalovaného, nýbrž zejména ke zjištění celkové situace v době nehody. Nelze vyloučiti, že by byl dán shlédnutím místa, šíře ulice, označením směru, odkud obžalovaný přijížděl, místa, kde a odkud spatřil onoho neznámého chodce, jenž prý dal popud k náhlému zabrzdění, jakož i místa, kam auto z jízdní dráhy zajelo a jaký účinek onen náraz přivodil, nalézacímu soudu další průvodní materiál ke skutkovým zjištěním a takto i k úsudku, zda obžalovaný za jízdy vzhledem ke svahu ulice, její přehlednosti, kluzkosti jízdní dráhy a povaze svého staršího vozidla šetřil předepsané a nutné opatření při řízení auta tak, by za všech okolností byl pánem své rychlosti, zda neměl při náležitě bdělosti možnost již dříve onoho neznámého chodce spatřiti a učiniti se svým vozem potřebné opatření, by se mu, přecházejícímu jízdní dráhu, vyhnul bez jakéhokoliv úrazu jak jeho osoby, tak i svého povozu a osob v něm sedících, pokud se týče, zda v případě nutného zabrzdění v poslední chvíli při jízdě po levé straně ulice mohlo a za všech okolností též musilo auto zajetí až na pravý chodník ve směru jízdy a to ještě tak prudce, že přerazilo dosti silný strom u samého kořene a přirazilo chodce V-a na zeď, odrážilo se ode zdi a se převrátilo. Poněvadž nalézací soud při nedostatku potřebných důkazů o rychlosti a způsobu jízdy obžalovaného, jakož i o příčině nehody nevyhověl návrhu veřejného obžalobce na provedení důležitého onoho důkazu, který případně mohl sloužiti k usvědčení obžalovaného a po případě i k vyvrácení jeho tvrzení o neznámém chodci, porušil tím zásadu trestního řízení (§ 3 tr. ř.), již šetřiti káže podstata řízení, kterým se zabezpečuje trestní stíhání, a bylo proto rozsudek zrušiti jako zmatečný podle § 281 čis. 4 tr. ř. a věc vrátiti podle § 288 čis. 1 tr. ř. nalézacímu soudu k novému projednání.

Čís. 3498.

Rozsah náhrady škody jako podmínky beztrestnosti ve smyslu § 187 tr. zák. nelze určovati ex nunc, podle doby, kdy náhrada škody přichází v úvahu, nýbrž ex tunc, podle doby, kdy byl spáchán trestný čin (při podílnictví na krádeži podle doby, kdy pachatel věci ukrýl, na se převedl nebo zašantročil, věda, že věci ty pocházejí z krádeže); nemožnost úplné náhrady škody, způsobená náhodou nebo cizí vinou, jde na vrub pachatelův.

(Rozh. ze dne 28. května 1929, Zm II 219/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 16. března 1928, pokud jím byl obžalovaný Ferdinand G. podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 písm. a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný Ferdinand G. podle § 259

čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin podílnictví na krádeži podle §§ 185 a 186 písm. a) tr. zák. a věc vrátil soudu své stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozsoudil.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství je v právu, pokud, dovolač se důvodu zmatečnosti podle čis. 9 b) § 281 tr. ř., namítá, že rozsudkovým výrokem, jímž byla obžalovanému Ferdinandu G-ovi přiznána beztrestnost pro účinnou lítost ve smyslu § 187 tr. zák., bylo zákona použito nesprávně. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný G. převzal od obžalovaného Karla P-a, podle rozsudku jednoho ze tří spolupachatelů krádeže na Jindřichu G-ovi, tři balíky plátna a že mu-na-toto zboží půjčil 1.000 Kč, že třetího dne přišel k němu P. zase a vzal si z těchto tři balíků čtyři kusy plátna, uváděje, že má na to odběratele a že mu (G-ovi) z utržených peněz vrátí 500 Kč, že G., převáděje a ukrýváje balíky ty věděl, že pocházejí z krádeže, že G. na to poslal dne 12. července 1927 svého syna Alfréda na policii, že tento přivedl policejního inspektora do krámu G-ova a tento že pak, sděliv policii, co o věci zvěděl, vydal policii zboží, P-em mu odevzdané až na ony čtyři kusy plátna, P-em dříve vyzdvihnuté. V tomto jednání G-ově shledal soud účinnou lítost a sprostil proto G-a z obžaloby s podotknutím, že ony čtyři kusy plátna tím, že si je P. vzal zpět, pro posouzení škody vzešlé z jeho skutku odpadly, ježto v době, kdy G. učinil oznámení, nebyly již v jeho držení. Zmateční stížnost poukazuje, napadajíc tento názor nalézacího soudu, správně na jasné ustanovení § 187 tr. zák., podle něhož jest podmínkou beztrestnosti z důvodu účinné lítosti, když podílník prve, než o tom zví vrchnost, napraví všechnu škodu, vzešlou z jeho podílnictví, pokud se část ta vyšetřiti dá, a dovozuje, že G. tím, že neodvedl veškeré zboží, které na se převedl a náhradu za ony čtyři kusy nedal, tuto náležitost nesplnil. Zmateční stížnost usuzuje správně, že škodu, t. j. rozsah její náhrady jako podmínky beztrestnosti ve smyslu § 187 tr. zák. nelze určovati ex nunc, totiž podle doby, kdy přichází v úvahu náhrada škody, nýbrž ex tunc, t. j. podle doby, kdy byl spáchán trestný čin, tedy podle doby, kdy pachatel věc ukrýl, na se převedl nebo zašantročil věda, že věci ty pocházejí z krádeže, při čemž i nemožnost úplné náhrady škody, způsobená náhodou nebo cizí vinou, jde na vrub pachatelův. Podílnictví je dokázáno řečenými akty a škodu z činu vzniklou jest posuzovati podle ceny věcí, již měly v době dokonání trestného skutku, jakž plyne jasně ze slov zákona: »škodu z jeho činu povstlou« (rozh. čis. 63, 992, 1088, 2000, 2364, viz též čis. 1790 a 2738 sb. n. s.). Způsobem tím se však obžalovaný G. nezachoval, ježto nenahradil cenu oněch čtyř kusů plátna, jež v době oznámení nebyly již v jeho držení, protože si je P. vzal zase zpět. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti a zrušiti napadený jí výrok jako zmatečný podle čis. 9 b) § 281 tr. ř., aniž bylo potřebí zabývati se jejími dalšími vývody. Ve věci samé rozhodnutí nebylo zrušovacímu soudu možno vzhledem k tomu, že spolehlivě nebyla zjištěna cena věcí, které G. na se převedl, a že zjištění o jeho vědomí, že věci pocházejí z krádeže, zejména i že

zločinné povahy skutku je mlhavé, a nezbylo proto, než odkázati věc podle § 288 č. 3 tr. ř. na soud první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozsoudil.

Čís. 3499.

K objektivní skutkové podstatě přestupku podle § 516 tr. zák. není třeba, by veřejné pohoršení skutečně vzešlo, stačí, je-li smilné jednání způsobilo vzbuditi veřejné pohoršení.

Tato způsobilost jest opodstatněna i tam, kde smilný čin byl spáchán třeba nevědomě, avšak v přítomnosti třetích osob.

Subjektivní skutková podstata § 516 tr. zák. předpokládá, že si pachatel byl vědom možnosti, že se o jeho činu doví více osob.

(Rozh. ze dne 28. května 1929, Zm II 365/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Adolfa K-e do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 1. června 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zprznění krve podle § 131 tr. zák. a přestupkem proti veřejné mravopoctnosti podle § 516 tr. zák., zavrhl, pokud čelila proti výroku odsuzujícímu stěžovatele pro zločin podle § 131 tr. zák.; naproti tomu jí vyhověl, pokud napadla rozsudek ve výroku odsuzujícím stěžovatele pro přestupek podle § 516 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v této části a podle § 290 tr. ř. též ve výroku odsuzujícím obžalovanou Emilii K-ovou pro přestupek podle § 516 tr. zák., jakož i ve výroku o trestu u obou obžalovaných a ve výroci s tím souvisejících, a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozsoudil a při výměře trestu přihlížel u obou obžalovaných k nezrušenému výroku, odsuzujícímu je pro zločin podle § 131 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud napadá rozsudek ve výroku, odsuzujícím stěžovatele pro přestupek podle § 516 tr. zák. K objektivní skutkové podstatě přestupku podle § 516 tr. zák. není sice třeba, jak mylně za to má stížnost, by veřejné pohoršení skutečně vzešlo; stačí, je-li smilné jednání způsobilo, vzbuditi veřejné pohoršení. Tato způsobilost jest opodstatněna i tam, kde smilný čin byl spáchán třeba nevědomě, avšak v přítomnosti třetích osob a kde si pachatel musil býti vědom možnosti, že se o činu doví více osob. Rozsudek zjišťuje toliko, že stěžovatel souložil s vlastní svou dcerou v noci za pološera v přítomnosti dvou cizích osob, z nichž Anna B-ová počínání jich pozorovala, subjektivní stránkou činu se však rozsudek vůbec nevypořádal, neučiniv zjištění v tom směru, že si stěžovatel musil býti vědom možnosti, že se o činu doví více osob. Zjištění toho bylo však v souzeném případě tím více potřebí, ana situace v době činu byla podle udání

svědků taková, že obvinění mohli míti za to, že osoby ve světnici přítomné jsou pohrouženy ve spánek.

Čís. 3500.

Telegrafy (zákon ze dne 20. prosince 1923, č. 9 sb. z. a n. z roku 1924).

»Zařízením« jest nejen i zařízení neúplné a provozu zatím neschopné, nýbrž i pouhá součástka zařízení.

S hlediska § 24 zákona je třeba povolení k přechovávání, nestačí pouhá přihláška (podání žádosti); omyl v tomto směru jest omylem právním (§ 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 29. května 1929, Zm I 617/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 11. září 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, č. 9 sb. z. a n. z roku 1924.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 č. 9 — zřejmě a) — tr. ř. proto, že radiotelefonní zařízení, jež převzal obžalovaný někdy v květnu 1927, bylo naprosto nezpůsobilé, chyběly mu podstatné součástky, takže zvuk vůbec nepřenášelo, následkem čehož je hned druhý den vrátil trafikantce Anně N-ové, od níž je převzal. Výtko, že nelze nezpůsobilým a vadným zařízením radiotelefonním spáchatí přečin přechovávání takového zařízení, vyvrácena jest správně již nalézacím soudem poukazem na doslov zákona, že žádné radiotelefonní zařízení není dovoleno přechovávat bez povolení; stačí poukázati na stálou praxi nejvyššího soudu, jak se jeví v četných jeho rozhodnutích (na př. č. 1809, 1834, 2318, 2474, 2814, 2829, 2997 Sb. n. s.), jež nejen neúplné a provozu zatím neschopné zařízení, nýbrž i pouhé součástky zařízení staví pod trestní ochranu zákona před přechováváním bez povolení. Nepochybil proto soud, nevyhověv návrhu obžalovaného na výslech oné trafikantky (§ 281 č. 4 tr. ř.). I další námitku zmateční stížnosti, spadající pod důvod zmatečnosti podle č. 9 a) § 281 tr. ř., že si obžalovaný podal žádost za koncesi k držení radiotelefonního zařízení a že na základě této žádosti, na jejíž vyřízení marně čekal, zakoupil si později schopné radiotelefonické zařízení, vyvrátil již nalézací soud správným úsudkem, že podle doslovu závěru jest třeba povolení k přechovávání stanice a nestačí pouhá přihláška. Též v tomto směru jest praxe nejvyššího soudu stálá, poukazující na př. v rozhodnutí uveřejněném ve Sb. n. s. č. 2928 na doslov (»bez povolení«) a smysl § 24 odst. první zák. č. 9/1924 Sb. z. a n., z něhož určitě vyplývá, že teprve daným povolením nabývá jednotlivec oprávnění k tomu, by beztrestně předsebral činnost tam uvedené s radiotelegrafním nebo s radiotelefonním zařízením,

mezi jiným je též beztrestně přechovával. Povolení to jest ryze osobní (§ 1 zák.) a podle §§ 6 a 7 a 19 zák. vázáno na přesně zákonem vytyčené náležitosti, přes které, i když všechny byly prokázány, může býti bez udání důvodů odepřeno (§ 9 zák.), po případě povolení již dané bez udání důvodů odvoláno (§ 22 e) zák.). Z těchto předpisů jest nepochybně patrné, že jen daným povolením k přechovávání takových zařízení dosahuje se patrnosti, jak zákon má ji na zřeteli a nelze proto ani poukazem na účel zákona směřující k patrnosti o tom, kdo má taková zařízení, dojíti proti výslovnému ustanovení zákona, vyžadujícímu povolení, k výkladu zmáteční stížnosti, že již podáním žádosti jest zákonnému důvodu vyhověno a že padl podklad provinění obžalovaného. Pokud v této souvislosti vzpomíná zmáteční stížnost i neúplnosti rozsudku, tu, má-li snad podle dalšího obsahu na zřeteli nutnost zjištění důvodu, proč nedošlo k vydání koncesní listiny (pro nezaplacení kolků a poplatku rozhlasového), správně nalézací soud okolnosti ty v rozsudku nerozvádí, neboť při striktním zákonném požadavku, by bylo povolení dáno, jest pro trestnost přechovávání nerozhodné, proč povolení dáno nebylo. Obžalovaného nemůže omlouvat ani nevědomost o tom, jaké další podmínky se vyžadují k přihlášce radiotelefonního zařízení, na niž v dalších svých vývodech poukazuje, když ani řádně doložená přihláška nemohla by obžalovaného před daným povolením zodpovědnosti za přechovávání sprostiti a omyl v tom, zda stačí již přihláška, je omylem právním ve smyslu § 233 tr. zák., jenž záleží v nezalosti právního předpisu, že je třeba k přechovávání radiotelefonního zařízení povolení. Takový omyl však podle onoho ustanovení zákona neomlouvá. V těchto námitkách bezdůvodnou, v číselně uvedeném důvodu zmátečnosti podle § 281 čis. 10 tr. ř. však neprovedenou zmáteční stížnost sluší proto zavrhnouti.

Čís. 3501.

Obsahuje-li projev (povedený zakladatel banky byl odsouzen na tři měsíce k tuhému vězení) dvě různé výtky, dotýkající se cti jiné osoby v různých směrech, jest podřaditi projev všem na něj dopadajícím trestním zákonům (§ 491 i § 497 tr. zák.).

Výrok nalézacího soudu podle § 6 prov. nař. k tiskové novele lze napadati jen zmáteční stížností (z důvodu § 281 čis. 6 tr. ř.), nikoliv samostatnou stížností na vrchní soud.

I pro přestupek § 497 tr. zák. spáchaný obsahem tiskopisu jest podle § 485 tr. ř. příslušným okresní soud v sídle sborového soudu první stolice.

(Rozh. ze dne 29. května 1929, Zm I 681/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Hradci Králové ze dne 3. října 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti

bezpečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n. a zařizeno postoupení spisů okresnímu soudu v Náchodě k dalšímu jednání pro přestupek podle § 497 tr. zák. Stížnost soukromého obžalobce odkázal na toto rozhodnutí jako bezpředmětnou. Rozsudek první stolice opravil v tom smyslu, že spisy podle § 6 vlád. nař. ze dne 16. června 1924, čis. 125 sb. z. a n. mají býti postoupeny okresnímu soudu v Hradci Králové k příslušnému jednání proti obžalovanému pro přestupek podle § 497 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnosti soukromého obžalobce, dovolávající se číselně důvodů zmátečnosti čis. 4, 5, 6 a 10 § 281 tr. ř. nelze přiznati úspěch. Napadený rozsudek rozděluje pozastavenou větu »povedený zakladatel banky byl odsouzen na tři měsíce k tuhému vězení« na dvě části; v první části, pozůstávající ze slov »povedený zakladatel banky« shledává skutkovou podstatu přečinu podle § 491 a 493 tr. zák. a sprostuje obžalovaného, poněvadž se mu důkaz pravdy ohledně této výtky podařil; v druhé části, ve slovech, že soukromý obžalobce »byl odsouzen na tři měsíce« shledal výtku pro trest odpykaný nebo prominutý podle § 497 tr. zák. a vyřkl v tomto směru podle § 6 prov. nař. k tiskové novele svou nepřislušnost, zařídív současně postoupení spisů okresnímu soudu v Náchodě k dalšímu jednání. Zmateční stížnost pokládá tento výrok nalézacího soudu za mylný, namítajíc, že soudem nesměla oddělena býti výtka trestu (pro úpadek) od věty zažalované, poněvadž výtka odsouzení není v souzeném případě výtkou samostatnou, nýbrž souvisí úzce a nerozlučně s předchozími slovy »povedený zakladatel banky«, s nimiž dohromady tvoří výtku trestného skutku, třebas bez bližšího označení a veřejnou pohanu soukromého obžalobce. Touto námitkou jest se zabývati v první řadě, neboť týká se smyslu a významu pozastaveného výroku a je na snadě, že kde jde o útok proti bezpečnosti cti, předem musí býti zjištěno, v čem onen útok pozůstal, než lze přikročiti k řešení všech dalších do tohoto oboru padajících otázek, totiž v příčině jeho kvalifikace a jí podmíněné příslušnosti soudu, k otázce pravdivosti výtky a t. d. Zjištění obsahu, smyslu a významu obžalobou pozastavené věty spadá v obor skutkově zjišťovací činnosti soudu nalézacího a tu zjistil kmetský soud, že pozastavená věta zahrnuje v sobě dvě oddělené výtky různého rázu, že totiž počátečnými slovy věty »povedený zakladatel banky« soukromý obžalobce měl býti vydáván veřejnému posměchu, kdežto slova, že »odsouzen byl na tři měsíce«, jsou samostatnou výtkou pro odpykaný trest ve smyslu § 497 tr. zák. Že by tento výrok byl po stránce skutkové stížen nějakou z formálních vad, jak jsou uvedeny v čis. 5 § 281 tr. ř., jako na příklad, že soud snad při tomto výkladu smyslu oné věty pominul okolnosti pro správné jeho pojetí rozhodné, nebo že tento mylný výklad snad je nemožný, logickému myšlení se přičící, stížnost netvrdí a těžko by bylo také proti tomuto výkladu něco namítati, uváží-li se, že podle souvislosti celého rozsudkem reproduktovaného článku, v němž pozastavená věta přichází, je uvedeno těsně

před slovy, »povedený zakladatel banky«, že stěžovatel »zakládá banku v C. bez halře v kapse a uzavíral smlouvy a kupoval pozemky, vše bez peněz«, což přece zřejmě poukazuje k tomu, že právě oněmi slovy »povedený zakladatel banky« stěžovatel zvlášť haněn býti měl. Toho názoru je zřejmě i zmáteční stížnost, vždyť proti tomuto výkladu ohledně slov »povedený zakladatel banky« nic nenamítá, ba zřejmě se s tímto výkladem co do smyslu jakož i co do kvalifikace podle § 491 tr. zák. ztotožňuje a ohražuje se jen proti tomu, že další pozastavená slova, že »odsouzen byl na tři měsíce«, nebyla skutkově a smyslově spjata s předchozími slovy do jednoho celku. Proč se tak mělo státi, není zmáteční stížnost s to způsobem přesvědčivým prokázati, vždyť logicky může beze všeho výklad nalézacího soudu obstáti, poněvadž skutečně počáteční slova oně věty »povedený zakladatel banky« obsahují v sobě zcela samostatnou proti činnosti stěžovatelově jako bankéři směřující výtku, jež sama o sobě může beze všeho obstáti, aniž bylo třeba snad k jejímu vysvětlení nebo doplnění dalšího dodatku, že tento zakladatel banky byl »odsouzen na tři měsíce« a vice versa jest výtkou smyslově zcela jasnou a samostatnou tvrzení, že soukromý obžalobce »odsouzen byl na tři měsíce«, aniž bylo třeba blíže uvésti o něm, že kromě toho je tento odsouzený soukromý obžalobce i »povedený zakladatelem banky«. Nelze proto seznati, proč by s hlediska smyslového výkladu argumentace nalézacího soudu měla býti nesprávná.

Že ve směru právním tento výklad neodporuje zákonu, je na bile dni; vždyť, obsahuje-li projev dvě různé výtky, dotýkající se cti jiné osoby v různých směrech, počínal si soud správně, pokud tento projev podřadil všem na něj dopadajícím trestním zákonům, tedy v souzeném případě § 491 tr. zák. — při čemž lze ponechat stranou, zdali tu nejde spíše o hanění z opovrhlivé vlastnosti, než o posmívání — a dále i § 497 tr. zák. Zmateční stížnost si asi neuvědomuje, že se svou námítkou, by i výtku o »odsouzení« spojena a se slovy »povedený zakladatel banky« posouzena byla jako jediný celek podle § 491 tr. zák., zabíhá na scestí pro stěžovatele velmi povážlivé; vždyť, předpokládajíc správnost tohoto dovozování, bylo by pak jeho důsledkem, že by obžalovaný ohledně výtky »odsouzení« musel býti za všech okolností osvobozen, neboť při takové výtce by byl s hlediska § 491 tr. zák. důkaz pravdy přípustný, a že stěžovatel na 3 měsíce v Kotoru odsouzen byl, sám nepopírá; jinak se má věc, když se tato výtku posuzuje s hlediska § 497 tr. zák., kde sprostňující výrok jen z toho důvodu, že dotčený skutečně odsouzen byl, již pojmově je vyloučen. Zmateční stížností, jež se pouští do rozboru stěžovatelovi přímo nepřiznivého, nelze v tomto prvním a základním bodu přiznati úspěch. Důsledkem toho jest i správným a zákonu odpovídajícím výrok soudu, pokud ohledně výtky předcházejícího odsouzení soukromého obžalobce v základě § 6 prov. nař. k tiskové novele vyslovil svou nepřislusnost a postoupil věc k dalšímu jednání okresnímu soudu. Úvahami těmi jsou zároveň i vyřezány výtky učiněné v opravném spisu soukromého obžalobce, označeném jako stížnost a řízením na vrchní zemský soud. Připomíná se v tomto směru, že výrok nalézacího soudu podle § 6 prov. nař. k tiskové novele lze, jak rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 12. prosince 1928, č. 3345 sb. n. s. uznáno bylo, napadati toliko

zmáteční stížností z důvodu zmátečnosti čís. 6 § 281 tr. ř. a nikoli samostatnou stížností na vrchní soud, jenž by v oboru své působnosti trestním řádem vytýčené ani nemohl případně odůvodněné stížnosti vyhověti zrušením rozsudku kmetského soudu.

Čís. 3502.

Přeskočil-li pachatel ohradu, již jest obehnána zahrádka patřící k cizímu domu, vnikl již tím do cizího domu ve smyslu § 83 tr. zák.; jest proto lhostejno, že při výkonu násilí (bodaje vidlemi oknem do příbytku) nevnikl ani částí svého těla do domu; pojem »vniknutí«.

Po stránce subjektivní vyžaduje se ke skutkové podstatě zločinu podle § 83 (příp. 2) tr. zák., by pachatel byl si vědom, že vniká do domu nebo do příbytku jiné osoby proti její výslovně projevené neb alespoň předpokládané vůli (pouhá možnost poznání oně vůle nestačí), a by měl úmysl dopustiti se tam násilí na osobě oprávněného, na jeho lidech domácích, nebo na jeho statku.

(Rozh. ze dne 29. května 1929, Zm I 29/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížností obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 21. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 83 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu prvé stolice číselně jen důvodem zmátečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., jež shledává v tom, že nalézací soud podřadil skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, následkem nesprávného výkladu zákona pod ustanovení § 83 (příp. 2) tr. zák., ač prý souzený skutek měl býti správně podřaděn pod ustanovení § 1 zák. o útisku ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., nebo pod ustanovení §§ 431, 496 tr. zák. Podle názoru zmáteční stížností není tu ani objektivní ani subjektivní skutkové podstaty zločinu, jímž byl obžalovaný uznán vinným. Namítá-li stížnost po stránce objektivní, že v tom, že obžalovaný bodal vidlemi okénkem jím rozbitým do příbytku Václava D-y, bylo by lze spatřovati »vniknutí« do tohoto příbytku po rozumu § 83 tr. zák. jen tenkrát, kdyby byl při tom vnikl alespoň částí svého těla do tohoto příbytku, má sice pravdu, přehlíží však, že rozsudek spatřuje »vniknutí« do domu Václava D-y již v tom, že obžalovaný, přeskočiv plot, jímž jest obehnána zahrádka u domu D-ova, dostal se do této zahrádky k domu D-ovu patřící. Vnikl-li však obžalovaný již tímto způsobem do cizího domu — že »vniknutí« do zahrádky patřící k cizímu domu jest pokládati za »vniknutí« do cizího domu, stížnost nepopírá —, je lhostejno, zda se dostal pak, když bodal vidlemi okénkem do příbytku D-ova, částí svého těla do tohoto příbytku či nikoli. Tvrdí-li dále stíž-

nost v tomto směru, že přeskočení plotu u zahrádky nelze pokládati za »vniknutí« ve smyslu § 83 tr. zák., jest jí připomenouti, že »vniknutím« po rozumu § 83 tr. zák. rozumí se každé vstoupení do domu nebo příbytku jiné osoby, které se stalo proti vůli oprávněného, ať již vůle byla projevena výslovně nebo bylo jí podle celého stavu věci předpokládáno, a že pojmu »vniknutí« do cizího domu ve smyslu § 83 tr. zák. může podle toho za posléze uvedeného předpokladu odpovídati též činnost, v níž rozsudek shledává »vniknutí« do řečené zahrady a tím do domu D-ova. Dalším tvrzením po stránce objektivní, že obžalovaný nevstoupil do domu D-ova proti výslovně projevené neb aspoň předpokládané vůli D-ově, chce stížnost zřejmě vyjádřiti, že se vyhledává k pojmu »vniknutí« po rozumu § 83 tr. zák., by pachatel vstoupil do cizího domu nebo příbytku proti výslovně projevené nebo alespoň předpokládané vůli oprávněného, a že tato složka pojmu »vniknutí« není rozsudkem zjištěna. V tomto směru nelze stížnosti upřítí oprávněnost; neboť rozsudek nevyslovuje se v rozhodovacích důvodech o tom, zda se obžalovaný dostal, přeskočiv plot, do zahrádky D-ovy a tím do domu D-ova proti vůli D-ově, ať již vůle ta byla projevena výslovně nebo bylo jí podle stavu věci předpokládáno.

Po stránce subjektivní vyžaduje se ke skutkové podstatě zločinu podle § 83 (příp. 2) tr. zák., by pachatel byl si vědom, že vniká do domu nebo příbytku jiné osoby proti její výslovně projevené nebo alespoň předpokládané vůli — pouhá možnost poznání oné vůle nestačí (rozh. č. 2823 sb. Nejv. s.) — a by měl úmysl dopustiti se tam násilí na osobě oprávněného nebo na jeho lidech domácích nebo na jeho statku. Po této stránce zjišťuje rozsudek v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný měl úmysl vykonati v domě D-ově násilí na osobě Václava D-y a na jeho statku. Popírá-li stížnost tento úmysl, neprovádí tím uplatňovaný zmatek po zákonu, ježto se nedrží skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotně-právního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem vyloučeného (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.). Oprávněna je však stížnost, pokud, zdůrazňujíc, že se vyhledává ke skutkové podstatě zločinu podle § 83 (příp. 2) tr. zák. také, by si byl pachatel vědom, že vniká do domu nebo příbytku jiné osoby proti její výslovně projevené nebo alespoň předpokládané vůli, zřejmě namítá, že toto vědomí obžalovaného mělo býti rozsudkem zjištěno a že jím zjištěno nebylo. Rozsudek praví sice v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný spáchal skutek rozsudkem zjištěný úmyslně, avšak z tohoto povšechného údaje rozsudkového není patrné, že si byl obžalovaný vědom, že vniká do domu D-ova proti výslovně projevené nebo předpokládané vůli D-ově, a toto vědomí obžalovaného není v rozhodovacích důvodech ani jinak zjištěno. Poněvadž rozsudek je podle uvedeného následkem řečených nedostatků zjištění podstatných znaků skutkové podstaty zločinu podle § 83 (příp. 2) tr. zák. jak po stránce objektivní, tak i po stránce subjektivní stížen zmatkem mu vytýkaným a poněvadž za daného stavu věci nelze se vyhnouti nařízení nového hlavního přelíčení, takže nejvyšší soud jako soud zrušovací nemůže ve věci samé rozhodnouti, bylo odůvodněné zmatečnou stížností obžalovaného za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3

ř. zák. z roku 1878, při neveřejné poradě ihned vyhověti a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3503.

Trestné zavinění (§§ 335, 337 tr. zák.), jel-li kdo na motocyklu příliš rychle s kopce po silnici před silniční odbočkou a nedával výstražných znamení.

Předpis § 46 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. ukládá povinnost zmírniti rychlost na 6 km za hodinu na všech místech, kde silnice nemůže býti přehlednuta; křižovatky jsou tam uvedeny jen příkladmo; rozhodnou je v tom směru místní situace konkrétního případu, která se i tehdy, nejde-li o křižovatku v technickém slova smyslu, nýbrž jen o odbočku, vyústění silnice do silnice, může utvářiti tak, že třeba počítati s možností náhlého objevení se překážky dříve nepozorovatelné. Řidič je povinen jeti rychlostí ne větší než 6 km za hodinu již dojížděje k místu oné povahy (odbočce).

Povinnost řidiče dávatí výstražná znamení (§ 48 min. nař.) vzhází pro řidiče silostroje jen tehdy, vyžaduje-li toho situace; kdy je toho potřebí, závisí na okolnostech případu. Onu povinnost řidič má, dojíždí-li k odbočce, na níž nemá dostatečného přehledu a vidí-li před sebou jedoucí osoby.

Zavinění třetích osob (neopatrnost poškozeného) nesprošťuje ho zodpovědnosti za vlastní nedbalé jednání.

(Rozh. ze dne 31. května 1929, Zm I 96/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 9. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Důvody:

Trestné zavinění, zakládající skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti života ve smyslu § 335 tr. zák., shledal nalézací soud podle rozsudkového výroku v tom, že obžalovaný, jedá na motocyklu příliš rychle s kopce po silnici před silniční odbočkou, nedával výstražná znamení. Z rozhodovacích důvodů pak vyplývá, že i povinnost obžalovaného, nejeti v onom úseku silnice rychleji než 6 km za hodinu (druhý odstavec § 46 minist. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák.), i potřeba dávatí výstražná znamení (§ 48 téhož minist. nař.) vzešla podle názoru soudu právě vzhledem k oné odbočce, o níž obžalovaný podle rozsudkového zjištění, opřeného o jeho vlastní doznání, věděl, na kterou však není, jak rozsudek dále zjišťuje, přehledu (rozhledu), a na niž dostatečného přehledu neměl ani obžalovaný. Zmatečnou stížností nepopírá ve vývodech, jimiž doličuje důvody zmatečnosti podle čís. 4, 5

a 9 a) § 281 tr. ř., že obžalovaný jel tehdy rychlostí větší než 6 km za hodinu a že výstražná znamení nedával, připouští naopak sama výslovně, že obžalovaný jel rychlostí 25 až 30, ba snad i 35 km, ale snaží se dovodit, že proň nevěšela ani ta ani ona z povinnosti, ukládaných mu rozsudkem, nýbrž že směl bez ohledu na odbočku jeti až rychlostí 45 km za hod. (prvý odst. § 46 minist. nař.). Dotyčná zjištění a závěry rozsudkové napadá po stránce jednak skutkové, jednak právní, v tomto směru zejména námitkou, že obžalovaný nebyl povinen zmírniti rychlost až na 6 km za hodinu, poněvadž nešlo o křižovatku ve smyslu druhého odstavce § 46 minist. nař., t. j. o místní situaci různých křižicích se jízdnicích drah. Zmateční stížnost však přehlíží, že onu povinnost ukládá zmíněný předpis pro jízdu na všech místech, kde silnice nemůže býti přehlédnuta, a že křižovatky jsou v něm mezi takovými místy uvedeny jen příkladmo (viz slovo »zejména«). Rozhodnou je v tom směru místní situace případu, která se i tehdy, nejde-li o křižovatku v technickém smyslu, nýbrž jen o odbočku, vyústění jedné silnice do silnice druhé, může utvářeti tak, že třeba počítati s možností náhlého objevení se překážky dříve nepozorovatelné (Rozh. č. 3203 sb. n. s.). Tomu tak bylo podle řečeného již skutkového zjištění rozsudkového i v souzeném případě, v němž nebylo v době nehody na odbočku silnice vedoucí k L. přehledu (rozhledu) pro stromy a kanál u silnice. V druhém odstavci § 46 minist. nařízení není sice výslovně nařízeno, na jakou vzdálenost má řidič silostroje, blížíci se některému z míst, pro něž je předepsáno nejeti rychleji než 6 km za hodinu, zmírniti jízdu na tuto rychlost. Ale již povaha věci i onoho předpisu, zařazeného mezi »bezpečnostní předpisy pro jízdu«, opravňovala nalézací soud k rozsudkovému závěru, že obžalovaný, an o oné odbočce věděl a neměl na ni dostatečný přehled, měl v zájmu bezpečnosti osob odtud přicházejících již dojížděje k odbočce jeti rychlostí ne větší než 6 km za hodinu, poněvadž řidič motorového vozidla musí s objevením se takových osob vždy počítati. Ukládá-li druhý odstavec § 46 minist. nař. povinnost nejeti rychleji než 6 km za hodinu bezvýjimečně pro všechny případy, v nichž toho v zájmu lidské bezpečnosti vůbec vyžaduje místní situace, nesejde, pokud jde o řešení otázky porušení zmíněného předpisu obžalovaným, ani na tom, že Marie M-ová šla před tím se svědkem Františkem H-em po téže silnici, po které za nimi přijížděl obžalovaný směrem k B., že tedy nepřicházeli na tuto silnici s oné odbočky vedoucí k L. Konečným cílem dalších vývodů, jimiž napadá zmateční stížnost rozsudkové zjištění, že motocykl obžalovaného dostihl M-ovou a H-a a do M-ové vrazil krátce — podle dalšího přesnějšího zjištění ve vzdálenosti asi 5 kroků — před onou odbočkou, je dovoditi toliko, že ke srážce nedošlo v »rozchodu« obou silnic, nýbrž asi 10 až 15 kroků před ním. Tyto její vývody jsou věcně bezpodstatné, ba bezpředmětné vzhledem k tomu, že jednak ani rozsudek nezjišťuje, že ke srážce motocyklu s M-ovou došlo teprve v místě odbočky (rozchodu) obou silnic, nýbrž stalo se tak podle jeho výslovného zjištění krátce (ve vzdálenosti asi 5 kroků) před tímto místem, a jednak povinnost, nejeti rychleji než 6 km za hodinu (zmírniti jízdu na tuto rychlost), vzešla pro obžalovaného zcela nepochybně již dříve, než na vzdálenost pouhých 10 až 15 kroků před odbočkou.

Z posavadních úvah je z valné části zjevná již také bezdůvodnost výtek, uplatňovaných stížností s hlediska důvodů zmatku podle čís. 4 a 5 § 281 tr. ř., i námitek, jimiž napadá stížnost podle čís. 9 a) téhož § rozsudkový výrok, spatřující další trestné zavinění obžalovaného (porušení předpisu § 48 minist. nař.); v tom, že nedával před odbočkou silnice výstražná znamení. Zmateční stížnosti lze ovšem zásadně přisvědčiti, pokud dovozuje, že potřeba, tudíž i povinnost, dávat výstražná znamení, vzhází pro řidiče silostroje jen tehdy, vyžaduje-li toho situace. Stanovit první odstavec § 48 minist. nař. výslovně jen povinnost, by výstražná znamení bylo vždy dáno včas, kdežto řešení základní otázky, zda je v konkrétním případě zapotřebi dáti takové znamení, činí zřejmě (obrat »treba«) závislým na okolnostech případu. Rozsudek shledává potřebným a obžalovaného povinným, by dával výstražná znamení z dvojího důvodu, jednak proto, že dojížděl k oné odbočce, na niž neměl dostatečného přehledu, jednak vzhledem k tomu, že viděl před sebou jdoucí osoby (M-ovou a H-a). Úvaha, navázaná v rozsudkových důvodech na závěr, že obžalovaný měl dáti výstražné znamení, by se chodci mohli včas náležitě chrániti proti možnému úrazu a obžalovanému se uhnouti, mohla by se ovšem sama o sobě jevit méně případnou vzhledem ke zjištění rozsudku, zdůrazňovanému i zmateční stížností, že obžalovaný jel středem silnice, kdežto M-ová s H-em šli po straně silnice (po její pravé straně ve směru své chůze). Zmateční stížnost tvrdí dokonce, že obžalovaný jel při levé straně silnice, neb aspoň v levé polovici jízdnicí dráhy, než toto její tvrzení opřené jen o obdobné tvrzení obžalovaného v první stoličce, neobstojí ani jako věcně uplatňování důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř., neboť rozsudkové zjištění, že obžalovaný jel středem silnice, je zbudováno na údajích celé řady svědků a došlo k němu způsobem bezvadným. Než k tomu nehlédě, usuzuje zmateční stížnost z onoho rozsudkového zjištění, že nešli-li chodci v jízdnicí dráze, nýbrž z oné straně (po banketu) silnice, takže obžalovanému nepřekáželi ve směru jeho jízdy, nebylo důvodu, tudíž ani povinnosti pro obžalovaného dávat znamení za tím účelem, by došlo k vzájemnému vyhnutí se neb aby chodci nevkročili do jízdnicí dráhy, zvláště když prý obžalovaný viděl, že nejde o děti, nýbrž o starší osoby, pokračující procházkou klidně ve své chůzi. Mimo to byl prý obžalovaný přesvědčen, že oběma chodci nemusil na velikou vzdálenost býti pozorován rachot jeho motocyklu, nemajícího prý ani tlumiče na výfuku. Zmateční stížnost přehlíží však především velmi závažné zjištění rozsudkové, jehož správnosti ani sama nepopírá, že obžalovaný přijížděl na motocyklu ze zadu, tedy za zády obou chodců. Dále mívá se cíle její tvrzení, že byl obžalovaný přisvědčen, že chodci musí slyšeti rachot jeho motocyklu. Zjišťujeť rozsudek na základě údajů svědků, že motor obžalovaného nedělal žádného větší vzdálenost slyšitelného hluku, takže byl M-ovou podle výpovědi svědka H-a spatřen teprve v okamžiku, když byl od ní vzdálen již jen 20 m. Také těmto úplným a zcela jasným zjištěním rozsudkovým vytyká tudíž zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. neúplnost a nejasnost neprávem a nejinak je tomu, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle čís. 4 téhož § proto, že nalézací soud zamítl také další průvodní návrh obhájcův na ohledání motocyklu obža-

lovaného znalcem z oboru jízdy motocykly a na zkoušku tohoto motocyklu při jízdě s přibráním znalce k důkazu pravdivosti tvrzení o rachotu motocyklu při jízdě. Tento průvodní návrh mohl nalézací soud zamítnouti jako nerozhodný, aniž tím zkrátil stěžovatele v jeho právech na obhajobu, poněvadž při řešení otázky, o níž šlo, mohl nalézacímu soudu býtí rozhodným výhradně stav, který tu byl v době osudné jízdy obžalovaného, a nikoli výsledek důkazů teprve dodatečně prováděných. Podle stavu věci, zjištěného rozsudkem, byla tudíž situace v rozhodné době ta, že za oběma chodci, jdoucími po pravé straně silnice, přijížděl středem téže silnice rychlostí 25 až 35 km (podle nedosti přesného rčení rozsudku: rychlostí neobyčejnou) ze zadu motocykl obžalovaného, takže požadavek rozsudku, by obžalovaný dával výstražné znamení také chodcům před ním jdoucím, třeba to byly osoby dospělé, nelze uznati za neoprávněný. Jest uvážiti, že podle rozsudkových zjištění šlo o jízdu po silnici mimo uzavřenou osadu, takže nebyla zcela vyloučena ani možnost, že by se chodci ocitli v jízdni dráze silnice a to po případě, jelikož obžalovaný jel podle rozsudkového zjištění středem silnice, dokonce přímo v čáře jízdy jeho motocyklu. Zejména bylo však obžalovanému počítati i s možností, že chodci přejdou po případě na opačnou stranu silnice a dostanou se při tom do jízdni dráhy, jak se, pokud jde o M-ovou, skutečně stalo. Povinnost dáti výstražné znamení také chodcům, jdoucím před obžalovaným, ukládá mu rozsudek tím větším právem, an jel tehdy poměrně značnou a nepřipustnou rychlostí a splnění této povinnosti není pro řidiče spojeno ani s námahou ani zejména se ztrátou času. Případným je i poukaz rozsudku na obžalovanému známou nepřehlednou odbočku silnice k L. Také ustanovení § 48 minist. nař. je předpisem po výtce bezpečnostním, a třeba v něm je jen všeobecně řeč o potřebě dáti výstražné znamení, lze důvodně za to míti, že se vztahuje na takové případy, v nichž je možno, tudíž i na místě, předejiti ohrožení lidské bezpečnosti dávaním výstražných znamení, zejména tedy i na ony silnice, jež jsou příkladmo uvedeny v druhém odstavci § 46 téhož minist. nařízení, mezi něž náležejí mimo jiné, jak dovoďeno, i odbočky, vyústění silnice do silnice. O dalším opomenutí obžalovaného, že ani nenaznačil, kam míří, zmiňují se rozsudkové důvody jen ve spojení se zjištěním, že obžalovaný nedával výstražná znamení, a to jen mimochodem. Rozsudkový výrok neshledává však v tomto opomenutí další zavinění obžalovaného, zejména porušení nějakého předpisu o jízdě silstroji, a proto jsou bezpředmětnými vývody, jimiž se snaží zmáteční stížnost dovoditi, že pro obžalovaného nebylo povinností naznačovati, kterým směrem chce jeti, protože zamýšlel jeti stále rovně ku předu. Naproti tomu dodalo jednání, pokud se týče opomenutí obžalovaného rázu zvlášť povážlivého, že obžalovaný jel tehdy podle rozsudkového zjištění, zmáteční stížností vůbec nenapadeného, po silnici s kopce. Ze všeho, co posud uvedeno o nepřipustnosti rychlejší jízdy než 6 km za hodinu a potřeby (povinnosti obžalovaného) dávatí výstražná znamení, je zároveň zjevná také bezpodstatnost námitky uplatňované s hlediska čís. 4 § 281 tr. ř. pro zamítnutí obhájcova návrhu na důkaz znalecký a odůvodňované v ten rozum, že prý jediné znalec může po důkladném místním ohledání zjistiti, zda jel obžalo-

vaný za dané situace správně a podle předpisu, zda byl zejména vzhledem k místní situaci oprávněn jeti až rychlostí 45 km za hodinu, a zda bylo nutným dávatí výstražná znamení. Také tento průvodní návrh mohl nalézací soud právem uznati za nerozhodný — správněji řečeno jeho provádění za zbytečné — vzhledem k tomu, že řešení řečených otázek nikoli technických, nýbrž po výtce právních, nevyžadovalo v tomto případě žádné odborné znalosti (prvý odstavec § 118 tr. ř. a soud mohl si v obojím směru zjednatí správný úsudek sám prostým srovnáním příslušných předpisů ministerského nařízení se skutečnostmi zjištěnými v rozsudku.

Zmateční stížnost namítá dále, že i kdyby se obžalovaný byl dopustil porušení některého z předpisů onoho ministerského nařízení, není tu příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a smrtelným úrazem Marie M-ové, a výtýká rozsudku, že tu otázku ani neřeší ani zjištění příčinné souvislosti neodůvodňuje. Tato výtka je bezdůvodná, neboť v rozsudkových důvodech je na otázku, zda přivodil obžalovaný svým počínáním náraz svého motocyklu na M-ovou, zda je tedy její úraz a z něho vzešlá smrt přímým důsledkem jeho jednání a v přímé příčinné souvislosti s jeho jízdou, odpověděno výslovně způsobem kladným a jsou pro tento závěr uvedeny také důvody, vyhovující plně formálnímu předpisu § 270, čís. 5 tr. ř., takže o nedostatku důvodů jako zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. nemůže tu vůbec býti řeči. Neméně bezpodstatná jest však i námitka, že nalézací soud posoudil otázku příčinné souvislosti způsobem právně pochybeným a činícím proto rozsudek zmátečným podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Zmateční stížnost namítá v tom směru, že si M-ová svůj smrtelný úraz zavinila sama tím, že v posledním okamžiku chtěla přeběhnouti a také počala přebíhati silnici pro obžalovaného zcela neočekávaně, při čemž se stížnost dovolává rozhodnutí čís. 2858 sb. n. s., vyslovujícího názor, že řidič silstroje není odpovědný za nehodu, jež byla vyvolána nevyočitatelným a neodvratitelným jednáním poškozeného. Avšak příčinná souvislost byla by vyloučena jen tehdy, kdyby bylo dokázáno, že úraz M-ové byl přivoděn, jak dovoďiti se snaží zmáteční stížnost, výhradně jen jejím vlastním zaviněním. Onen pokus zmáteční stížnosti míjí se však cíle již proto, že rozsudek právem shledává zavinění obžalovaného v tom, že svým činem a opominutím porušil závazné proň předpisy druhého odstavce §§ 46 a 48 minist. nař. Zavinění třetích osob, zejména neopatrnost poškozeného sprostňuje řidiče silstroje jen tehdy zodpovědnosti, dbal-li sám všech opatrností, uložených mu zákonnými předpisy nebo daných v příčině řízení vozidla, povahou věci, avšak zodpovědnosti za vlastní nedbalé jednání nezpůsobí, a není v případech toho druhu zejména přerušena ani příčinná souvislost mezi jednáním pachatelovým a nastalým škodným, protivným výsledkem. Stačí, vyvolal-li pachatel třeba jen jednu z podmínek, jež měly v zápětí úraz. Práví-li se ve zmáteční stížnosti, že by k úrazu M-ové jistě nebylo došlo, kdyby nebyla přebíhala silnici, lze souhlasně s rozsudkem stejným právem říci, že by se tak nebylo stalo ani tehdy, kdyby se byl obžalovaný zachoval podle předpisů, kdyby byl totiž v onom místě jednal nejel rychleji než 6 km za hodinu, zejména

však kdyby byl dával výstražná znamení. Za tohoto stavu věci dospívá pak rozsudek bez právního omylu nejen k závěru, že si obžalovaný musil být vědom své nedbalosti a porušení oněch zákonných předpisů, nýbrž i k závěru, že obžalovaný mohl předvídati (nahlížeti) též, že svým jednáním ohrožuje lidskou bezpečnost. Bylo proto zavrhnouti zmatečnící stížnost jako bezdůvodnou.

Čís. 3504.

Ke skutkové podstatě zločinu krivého svědectví (§ 199 a) tr. zák.) se nevyžaduje konkrétní ohrožení vykonávání spravedlnosti, stačí ohrožení abstraktní, že svědek udal před soudem vědomě nepravdu, aniž by záleželo na tom, zda se krivé svědectví vztahovalo ke skutečnostem rozhodným či nerozhodným.

Svědék, jenž potvrdil při ústním jednání v civilním sporu před soudem nepravdu, stává se odvoláním nepravdivých údajů v jeho svědecké výpovědi beztrestným jen, odvolal-li je před formálním ukončením svého výslechu; výslech je formálně ukončen, jakmile svědek potvrdil po svém výslechu ústně správnost své protokolované svědecké výpovědi, jež mu byla předložena k nahlédnutí nebo přečtena (§ 343 odst. 2 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 31. května 1929, Zm I 258/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnící stížnost obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 6. března 1929, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmatečnící stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., nelze přiznati oprávněnost. Stížnost je především na omylu, majíc za to, že v jednání kladeném obžalované za vinu nelze spatřovati skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. již proto, že obžalovaná později opravila své nepravdivé údaje, jež učinila podle napadeného rozsudku jako svědkyně pod přísahou dne 19. října 1927, a to jednak písemným podáním, jednak při svém opětném svědeckém výslechu před týmž soudem v tomtéž civilním sporu. Svědek, jenž potvrdil při ústním jednání v civilním sporu před soudem nepravdu, stává se odvoláním nepravdivých údajů v jeho svědecké výpovědi obsažených beztrestným jen tenkrát, odvolal-li je před formálním ukončením svého výslechu. Názor zmatečnící stížnosti, že krivé svědectví vydané v civilním sporu před soudem stává se beztrestným i tenkrát, odvolal-li je svědek sice teprve po formálním ukončení svého výslechu, ale přece ještě před skončením řízení u procesního soudu, a zabránil-li tím tomu, by stál utrpěl škodu na svém právu zvědět od svědků pravdu, je podle toho nesprávný. Výslech svědka slyšeného při ústním jednání v civilním sporu před soudem je formálně ukončen, jakmile svědek potvrdil

po svém výslechu ústně správnost své protokolované svědecké výpovědi, jež mu byla předložena k nahlédnutí nebo přečtena (§ 343 odst. 2 c. ř. s.). Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku prohlásila obžalovaná při ústním jednání ze dne 19. října 1927 po svém svědeckém výslechu, že nečiní námitky proti správnosti protokolu sepsaného o její svědecké výpovědi, a odvolala své nepravdivé údaje teprve, když o její svědecké výpovědi, a slyšený při ústním jednání ze dne 27. ledna 1928 před tímž soudem podal svůj posudek v ten rozum, že srovnávaná jim písmo (totiž písmo na korespondenčním lístku a písmo obžalované) pocházejí určitě z téže ruky, prohlásivši v podání došlém dne 6. února 1928 k procesnímu soudu, že byla pisatelkou onoho korespondenčního lístku a že opravuje v tomto směru svou svědeckou výpověď, a doznává při svém opětném svědeckém výslechu při ústním jednání před tímž soudem a v téže sporné věci dne 30. dubna 1928, že při svém prvním výslechu tvrdila, že žalovanému žádný lístek nepsala, ač to pravdou nebylo. Podle toho, co uvedeno, nemůže toto opětovné odvolání nepravdivých údajů, k němuž došlo teprve po formálním ukončení svědeckého výslechu obžalované ze dne 19. října 1927 sprostiti obžalovanou zodpovědnosti za krivé svědectví vydané jí pod přísahou před soudem. Skutečností stížnosti v této souvislosti zdůrazňovaná, že svědecký výslech obžalované ze dne 30. dubna 1928 byl pokračováním ve výslechu ze dne 19. října 1927, nemůže na tom nic měniti, ježto posléze zmíněný výslech byl podle toho, co uvedeno, dne 19. října 1927 formálně ukončen.

Další námitku stížnosti, že otázka týkající se onoho korespondenčního lístku byla pro civilní spor nerozhodná a tudíž zbytečná, takže neměla být procesním soudem vůbec připuštěna, jest označiti za právně bezpodstatnou. Krivé svědectví trestá se sice proto, že ohrožuje vykonávání spravedlnosti, avšak ke skutkové podstatě zločinu krivého svědectví podle §§ 197, 199 a) tr. zák. se nevyžaduje konkrétní ohrožení vykonávání spravedlnosti, nýbrž stačí ohrožení abstraktní, jež je podle povahy věci dáno již tím, že svědek, jenž je povinen udati při výslechu před soudem podle svého nejlepšího vědomí a svědomí čistou pravdu, potvrdil vůbec nepravdu. V důsledku toho vyhledává se ke skutkové podstatě onoho zločinu jen, aby svědek udal před soudem vědomě nepravdu. Na soudu jest, by hodnotil svědectví. Zda se krivé svědectví vztahovalo ke skutečnostem rozhodným nebo nerozhodným, je tudíž s hlediska § 199 a) tr. zák. lhostejno. Tvrdí-li dále stížnost v této souvislosti, že přesvědčené obžalované o úplné bezvýznamnosti řečené otázky bylo tak hluboké, že si nemohla být vědoma toho, že nepravdivou odpovědí na danou jí otázku mohla by se dopustiti trestného činu, neprovádí tím číselně uplatňovaný důvod zmatečnosti po zákonu; poněvadž se nedrží skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288 odst. druhý čís. 3 tr. ř.). Ostatně poukazují tyto vývody stížnosti jen k trestněprávnímu omylu obžalované, jímž se podle § 3 tr. zák. nikdo nemůže omlouvat. Namítá-li posléze zmatečnící stížnost, že obžalovaná neměla úmyslu podvésti soud, nýbrž chtěla jen zabrániti hněvu rodičů, jimž před tím

řekla, že onen lístek nepsala, stačí k tomu poznamenati, že se ke skutkové podstatě zločinu kladeného obžalované za vinu vyžaduje po stránce subjektivní jen, by si byl pachatel toho vědom, že vypovídá jako svědek před soudem pod přísahou nepravdu, a že ve stížnosti zdůrazňovaná pohnutka k činu nemůže na skutkové podstatě zločinu kladeného obžalované za vinu nic měniti. Bylo tudíž zavrhnouti zmáteční stížnost jako dílem neodůvodněnou, dílem po zákonu neprovedenou.

Čís. 3505.

Pro trestnost podněcování k násilnému nastolení diktatury dvou stran (dělníků a rolníků) s hlediska § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky je lhotejno, že pachatel hlásal jen program politické strany; i taková činnost je dovolena jen v mezích platných zákonů trestních.

(Rozh. ze dne 4. června 1929, Zm I 133/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 16. ledna 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Po věcné stránce (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, že ve výroku »ať žije vláda rolníků a dělníků« nelze vůbec spatřovati nic trestného, poněvadž prý je v podstatě jen veřejným hlásáním programu komunistické strany ve státě dovolené; nelze prý takové výroky trestně stíhatí již pro nedostatek trestného vědomí pachatele, který prý nemůže si býti vědom, že se dopouští něčeho trestného, hlásaje veřejně program politické strany a získávaje jí stoupence. Zmateční stížnost přehlíží jednak, že rozsudek shledává podněcování k páčání zločinu podle § 1 zák. na ochr. rep., t. j. k násilnému nastolení diktatury dvou stran, nejen v závěrečných slovech řečnickových »ať žije vláda rolníků a dělníků« (jež rozsudek vykládá jako projev podněcovací k násilnému zavedení diktatury dělníků a rolníků ve státě a důsledkem toho k odstranění nynější státní formy demokraticko-republikánské), nýbrž i v ostatním obsahu řeči, jímž podle přesvědčení soudu obžalovaný podněcoval k odstranění nynější vlády jako představitelky demokraticko-republikánské formy státní a tudíž i této státní formy samé, a to násilím, ježto vyhrožoval, že dělnictvo »pozvedne pěst«, že »použije i jiných prostředků (rozumí se, než mírných a parlamentárních), by dosáhlo tohoto cíle. Vychází-li se z celého obsahu rozsudku a ze zjištěného smyslu výroku, nelze v podřadění řeči obžalovaného pod trestní ustanovení § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. shledati právní omyl. Obžalovaného neomlouvá, že hlásal »jen program strany«, poněvadž i taková činnost jest dovolena jen v mezích platných trestních zákonů, nehledíc ani k tomu, že odstranění demokraticko-republikánské formy státní prostředky násilnými jest sotva doznáním programem strany komunistické. V druhé řadě namítá zmáteční stížnost podle čis. 10 § 281 tr. ř., že prý pouhý výrok »ať žije vláda rolníků a dělníků«, lze podřaditi nej-

výše pod trestní ustanovení § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky, (přechm rušení obecného míru veřejným pobuřováním proti demokraticko-republikánské formě státní), poněvadž prý z tohoto výroku o sobě nelze ještě souditi, že obžalovaný měl na mysli násilné zavedení diktatury dělníků a rolníků. Zmateční stížnost byla by odůvodněna, kdyby nebyl obžalovaný doporučoval k odstranění demokraticko-republikánské formy státní prostředky násilné; poněvadž tak činil a jeho konečný výrok samozřejmě lze vykládati jen v souvislosti s předcházejícím obsahem řeči, v němž se mluví výslovně o »svržení demokracie sevřenou pěstí a jinými (roz. než mírnými a dovolenými) prostředky«, netřeba se přiti o to, zda lze zavedení diktatury dosíci i bez násilí, an pro souzený případ soud zjišťuje, že smyslem řeči obžalovaného bylo podněcovati ke změně platné ústavy, zvláště demokraticko-republikánské státní formy cestou násilnou.

Čís. 3506.

Majitel hotelu, který pronajímá pokoje ženštinám docházejícím do hotelu v průvodu mužů za účelem soulože, i jeho osoba služebná, která tak činí bez jeho vědomí, dopouští se přestupku proti veřejné mravopočestnosti podle § 515 tr. zák. i když neví, že jde o prostitutky; je-li mu tato okolnost známa, dopouští se přestupku kuplířství podle § 512 a) tr. zák.

Ustanovení § 512 tr. zák. platí i po vydání zákona ze dne 11. července 1922, čis. 241 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 4. června 1929, Zm I 351/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmáteční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Praze na Král. Vinohradech ze dne 22. listopadu 1928, jímž byly obžalované podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěny z obžaloby pro přestupek proti veřejné mravopočestnosti podle § 512 písm. a) tr. zák. a rozhodnutím zemského trestního soudu v Praze jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 19. prosince 1928, jímž byl rozsudek prvé stolice potvrzen, byl porušen zákon v ustanovení § 262 tr. ř. ve spojení s § 515 tr. zák.

D ů v o d y :

Rozsudkem okresního soudu v Praze na Král. Vinohradech ze dne 22. listopadu 1928 byly obžalované Marie S-ová, majitelka hotelu, a Emilie S-ová, pokojská, sprostěny z obžaloby pro přestupek proti veřejné mravopočestnosti ve smyslu § 512 písm. a) tr. zák., kladený jim za vinu proto, že přechovávaly nevěstky k provozování jich nedovolené živnosti. Rozsudek zjišťuje sice o šesti ženštinách, že docházely do hotelu obžalované Marie S-ové za účelem soulože jednak s tímž mužem, jednak z různými muži a, že si pokoj najímaly buď na hodinu nebo na noc, pokoje pak že jim pronajímaly buď ta nebo ona obžalovaná; soud nenabyl však přesvědčení o vině obžalovaných proto, že zákonem ze

dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n. byla podle názoru soudu zrušena veškerá do té doby platná policejní a správní opatření, směřující k doзору nad prostitutci jakož i nad nevěstinci a prostituce stala se s výjimkou jejího omezení podle § 20 onoho zákona volnou. V tom, že do hotelu obžalované Marie S-ové docházejí za účelem soulože »párky«, třebas i prostitutky, nelze tudíž podle rozsudku shledati skutkovou podstatu přestupku podle § 512 tr. zák., jelikož prý nebylo nijak prokázáno, že obžalovaná Marie S-ová prostitutkám ve svém hotelu dávala byt nebo že je jinak přechovávala; přestupku podle § 512 písm. a) tr. zák. dopouští se však jen ten, kdo dává nevěstkám k provozování jejich nedovolené živnosti řádný pobyt nebo je jinak přechovává. Zemský soud rozhodnutí o odvolání veřejného obžalobce z rozsudku první stolice odmítl sice ve svém rozhodnutí ze dne 19. prosince 1928 onen zřejmě nesprávný názor prvního soudce, uváděje v důvodech rozsudku správně, že ustanovení § 512 tr. zák. zůstalo oním zákonem nedotčeno, odvolání veřejného obžalobce však zamítl a potvrdil napadený rozsudek podle důvodů svého rozhodnutí v úvaze, že obžalované byly, provozující hotelovou živnost, povinny přijímati návštěvníky a jejich povinností bylo jen, kontrolovati osoby, jimž pronajímaly pokoje, zda to nejsou prostitutky, provozující smilstvo po živnostensku, že však obžalované, které tuto kontrolu prováděly tím, že ony ženštiny přihlašovaly, nemohly poznati, že jde o nevěstky, poněvadž se uváděly v přihlašovacích listcích jako prodavačky, švadleny a pod., takže jejich pobyt v hotelu, třebas i za účelem soulože, nenavědčoval tomu, že jde o osoby, provozující smilstvo po živnostensku, a nelze míti s určitostí za prokázáno, že obžalované poskytovaly prostitutkám pobyt v hotelu k provozování jejich smilné živnosti vědomě. V jejich činnosti není prý tudíž skutkové podstaty trestného činu jim za vinu kladeného, nanejmé po stránce subjektivní.

Těmito rozsudky porušen byl zákon v ustanovení § 262 tr. ř. ve spojení s ustanovením § 515 tr. zák., neboť oba soudy pochybily způsobem, navědčujícím porušení zákona ve smyslu § 281 čís. 9 a) tr. ř. tím, že podle předpisu § 262 tr. ř. nezkoumaly skutek, kladený obžalovaným za vinu, s hlediska ustanovení § 515 tr. zák., ač výsledky trestního řízení a skutková zjištění soudu první stolice poukazovaly k tomu, že jednání obžalovaných zakládá skutkovou podstatu přestupku podle tohoto ustanovení. Na rozdíl od předpisu § 512 tr. z., který se ve všech svých odstavcích vztahuje jen na smilstvo provozované po živnostensku nevěstkami, a podle jehož odstavce a) se dopouští přestupku: kuplířství, kdo dává nevěstkám k provozování jejich nedovolené živnosti u sebe řádný byt nebo jinak je přechovává, jsou přestupkem podle § 515 tr. zák. vinnými hostinští nebo krčmáři, kteří mimo případy přestupku kuplířství naznačeného v § 512 tr. zák. dávají příležitost ke smilstvu, jakož i osoby služebné, které tak činí bez vědomí hostinského nebo krčmáře. O tom, že se předpis první věty § 515 tr. zák., týkající se hostinských a krčmářů, vztahuje na obžalovanou Marii S-ovou, která je podle rozsudkového zjištění majitelkou hotelu, tedy živnosti hostinské určené k přechovávání cizinců (§ 16 písm. a) živn. ř.), předpis

druhé věty pak na obžalovanou Emiliu S-ovou, která je pokojskou onoho hotelu, nemůže býti pochybnosti. Jinak nevyžaduje se však ke skutkové podstatě tohoto přestupku, pokud jde o hostinské, nic více, než poskytování příležitosti ke smilstvu, pokud jde o osoby služebné pak poskytování této příležitosti bez vědomí hostinského nebo krčmáře. Tomuto zákonnému pojmu navědčovalo jednání obou obžalovaných — jednání obžalované Emilie S-ové ovšem jen v tom případě, že by se bylo dělo bez vědomí její zaměstnavatelky, neboť je zjištěno, že obžalované probíraly pokoje ženštinám, jež docházely do hotelu v průvodu mužů za účelem soulože a najímaly si pokoje buď na hodinu nebo na noc, při čemž jim pokoje pronajímala buď majitelka hotelu Marie S-ová, nebo pokojská Emilie S-ová. Že účel najímání pokojů byl obžalovaným znám, předpokládá — jak se zdá — i rozsudek soudu odvolacího, poukazuje k tomu aspoň jeho řečený již závěr, že obžalované nemohly prý poznati, že jde o nevěstky, takže pobyt oněch žen v hotelu, třebas i za účelem soulože, nenavědčoval prý tomu, že jde o osoby provozující smilstvo po živnostensku. Nelze-li tedy na základě skutkových zjištění po právní stránce nic namítati proti tomu, že byly obžalované pro nedostatek vědomí, že jde o nevěstky, provozující smilstvo po živnostensku, sprostěny z obžaloby pro přestupek kuplířství podle § 512 písm. a) tr. zák., jeví se okolnost, zda obžalované poskytovaly pobyt v hotelu prostitutkám k provozování jejich smilné živnosti, zcela nerozhodnou s hlediska předpisu § 515 tr. zák., která je dána, jakmile hostinský (krčmář) nebo některá jeho osoba služebná bez jeho vědomí dává příležitost ke smilstvu, — jimž je ovšem zejména soulož. — komukoliv. Bylo proto zmateční stížnosti generální prokuratury podle §§ 33 a 479 tr. ř. vyhověti a podle § 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3507.

Byly-li s obžalovaným maďarské národnosti a maďarským státním příslušníkem sepsány protokoly (a opověď zmáteční stížnosti) v jazyku německém (jehož je mocen), odporuje takový postup jazykovému zákonu (nařízení).

Věcné vyřízení zmáteční stížnosti, jejíž opověď byla sepsána správou věznice s obžalovaným maďarské národnosti a maďarským státním příslušníkem v jazyku německém.

(Rozh. ze dne 4. června 1929, Zm I 381/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací I. zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 29. dubna 1929, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinu veřejného násilí podle §§ 81 a 98 písm. a) tr. zák. a přestupkem § 468 tr. zák.; II. upozornil v oné trestní věci presidium krajského soudu v Chebu na nesprávný postup správy věznice.

D ů v o d y:

I. Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmátečnosti podle čís. 4., 9 a) a 10 § 281 ř. tr. Co do důvodu zmátečnosti podle čís. 4. není odůvod-

něna, nehledíc ani k tomu, že tu není formálních předpokladů pro uplatňování tohoto důvodu. Obžalovaný je podle zápisu správy věznice mocen jazyka německého, v němž také bylo s ním sepsáno několik protokolů. Třebas tento postup nevyhovoval jazykovým předpisům (čl. 1, 2, 8 vlád. nař. čís. 17 sb. z. a n. z roku 1926), poněvadž obžalovaný je národnosti maďarské a není příslušníkem zdejšího státu, je přece takto s dostatek osvědčena způsobilost obžalovaného rozuměti otázkám a celému běhu hlavního přelíčení, zvláště když nevysvítá z protokolu o hlavním přelíčení, že soud nalézací zanedbal povinnost uloženou mu posledním odstavcem § 248 tr. ř. Za těchto okolností nelze z porušení předpisů §§ 163, 198, 248 tr. ř., jež o sobě nezakládá zmatek podle č. 3. § 281 tr. ř., odvozovati ani uplatňovaný zmatek. Hmotněprávní důvody zmatečnosti podle č. 9 písm. a) a 10 § 281 tr. ř. předpokládají podle zásady § 288 č. 3 tr. ř., že právní pochybení rozsudku je dovozováno na podkladě jeho skutkových zjištění. Proti této zásadě se zmateční stížnost prohřešuje, neboť vychází z předpokladu, že hostinský W. obžalovaného zadržel ve smyslu § 93 tr. zák., že proti obžalovanému použil násilí, a že se obžalovaný jen proti tomuto násilí bránil, — ač rozsudek nic takového nezjišťuje, naopak po skutkové stránce předpokládá, že hostinský W. přispěchal na pomoc policejnímu strážmistru N-ovi, když chtěl obžalovaného odvésti na obecní úřad, a obžalovaný počal se s ním rváti, že obžalovaný hostinského pokousal na prstech levé ruky a že to učinil za tím účelem, by ho hostinský propustil. Zmateční stížnost není tedy v těchto směrech provedena po zákonu. Podle § 4 č. 1 a 2 a § 1 č. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, č. 3 ř. zák. z roku 1878 bylo jí proto zamítnouti již při poradě neveřejné.

II. Správa věznice v Chebu sepsala s obžalovaným, který je maďarské národnosti a maďarským státním příslušníkem, opověď zmateční stížnosti v jazyku německém, což odporuje jazykovému zákonu a čl. 1 a), b), 2 a 8 jazykového nařízení čís. 17 sb. z. a n. z roku 1926.

Čís. 3508.

Okolnost, že si na silnici hraje několik dětí, ukládá řidiči automobilu povinnost zmírniti rychlost jízdy tak, by byl jejím pánem a mohl, bude-li třeba, i zastaviti (§ 45 min. nař. čís. 81/1910).

(Rozh. ze dne 4. června 1929, Zm II 217/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 10. dubna 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (č. 9 a) § 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že soud neprávem požaduje, by řidič mohl kdykoliv zastaviti, ačkoliv prý § 45 min. nař. čís. 81/1910 nic takového nepředpisuje. Zmateční

stížnost dovozuje, že předpis § 45 ukládá řidiči jen, by ovládal stroj, byl pánem rychlosti, tak by jej mohl zastaviti podle potřeby v době přiměřené okolnostem. To prý bylo v souzeném případě nemožné, ježto prý chlapec K. náhle a nepředvdaně vběhl do auta. Nalézací soud zjistil, že se usmrčený Vilém K. ubíral ve společnosti několika žáků ze školy domů, že si hrál s Ferdinandem O-em na koníčky, že se děti pohybovaly po silnici a že v téže době bylo na silnici aspoň pět dětí. Již tato situace na silnici vyžadovala, by si stěžovatel uvědomil, že rychle jedoucím vozidlem může ohroziti tělesnou bezpečnost dětí na silnici, a by proto věnoval řízení vozidla zvláštní pozornost, by zejména rychlost jízdy přiměřeně zmírnil tak, by byl jejím pánem a mohl, bude-li třeba, i zastaviti, zejména, an musel počítati s možností, že děti jízdní dráhu včas neopustí nebo že některé dítě z nerozumu nebo z nepozornosti přeběhne před autem přes silnici. Této své základní povinnosti, uložené mu § 45 min. nař., stěžovatel nedostál, nezmírniv ani za oné nebezpečné situace, která nabádala ke zvýšené opatrnosti, rychlost svého vozidla, čímž se právě stalo, že, nemoha v osudném okamžiku auto již zastaviti, zachytil Viléma K-a, vlekl ho 11 kroků po zemi a zastavil až ve vzdálenosti 44 kroků. Již toto stěžovatelovo jednání, jímž byla způsobena smrt chlapce Viléma K-a, zakládá samo o sobě skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Čís. 3509.

Pojem nebezpečné pohružky »ve smyslu § 81 tr. zák. nepředpokládá, že ohrožený byl pohružkou skutečně ve strach uveden; stačí že pohružka ublížením na těle, na svobodě, na cti nebo na majetku (§ 98 b, tr. zák.) byla objektivně způsobilou vzbuditi v ohroženém důvodné obavy, zejména v tom směru, že pachatel opovězené zlo pravděpodobně ihned uskuteční.

(Rozh. ze dne 5. června 1929, Zm I 457/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 18. května 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupky podle § 312, 468 a 411 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Proti výroku rozsudku, že se obžalovaný zprotivil vrchnostenským osobám i nebezpečnou pohružkou, zejména vyhružkou, »že je oddělá«, namítá stížnost, že o »nebezpečné pohružce« po rozumu § 81 tr. zák. nelze mluvit, an žádný ze svědků (ze strážníků, jímž bylo vyhrožováno) nepotvrdil, že měl strach, že dojde skutečně ke splnění pohružky. Namítce, již jest zkoumati s hlediska zmatku podle § 281 č. 9 a) tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Stížnost jest na omylu, majíc za to, že pojem »nebezpečné pohružky« ve smyslu § 81 tr. zák. předpokládá, že ohro-

žený byl pohrůzkou skutečně ve strach uveden. »Nebezpečná pohrůžka« podle § 81 tr. zák. vyžaduje jen, by pohrůžka ublížením na těle, na svobodě, na cti nebo na majetku (§ 98 b) tr. z.) byla objektivně způsobila vzbuditi v ohroženém důvodné obavy, zejména v tom směru, že pachatel opovězené zlo pravděpodobně ihned uskuteční (rozh. sb. n. s. čís. 2555). Že vyhrůžky obžalovaného nebyly tohoto rázu, stížnost sama netvrdí. Ostatně jest poznamenati, že policejní strážník František V., jemuž se obžalovaný podle výroku rozsudkového zprotivil též »nebezpečnou pohrůzkou, jako svědek výslovně potvrdil, že měl strach, že obžalovaný, jenž již dříve jednou po něm střelil, vyhrůžku uskuteční.

Čís. 3510.

Odvolání do výroku o podmíněném odsouzení, jež nebylo přiznáno proto, že od odsouzení obžalovaného pro trestný čin spáchaný z pohrůžek nízkých a nečestných neuplynulo dosud 10 let (§ 2 zákona čís. 562/1919), jest nepřipustné.

(Rozh. ze dne 5. června 1929, Zm I 686/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 8. října 1928, jimž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem veřejného násilí podle § 85 a) tr. zák.; odvolání obžalované do výroku o podmíněném odsouzení odmítl z těchto

důvodů:

Odvolání obžalované do výroku, jimž jí nebyl povolen podmíněný odklad trestu, je nepřipustné. Podmíněný odklad trestu shledal soud vyloučeným vzhledem k tomu, že obžalovaná byla odsouzena mimo jiné též pro krádež, spáchanou z pohrůžek nízkých a nečestných a od výkonu trestu neuplynulo ještě 10 let. Zmateční stížností obžalovaná tento výrok rozsudkový nenapadá. Odvolání je nepřipustné a bylo je proto odmítnouti.

Čís. 3511.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Trestný čin podle § 14 čís. 1 zákona je dokonán již předsevzetím pobuřování, pronesením závadných výroků bez ohledu na to, jaký dojem, účinek a výsledek v posluchačstvu přivodí.

Pojem »pobuřování« nevyžaduje řeč vášnivou, opakování týchž myšlenek týmiž nebo podobnými slovy, aby posluchači byli »zpracováni« v intencích řečnickových. I zdánlivě klidnou, prostou řečí, pronesenou třeba spíše s hlediska hospodářského než politického, může býti podle úmyslu řečníka mysl posluchačů sváděna k úvahám zahroceným proti vlastnímu státu pro jeho vznik, proti jeho samostatnosti, ústavní jednotnosti nebo demokraticko-republikánské formě.

Je-li taková řeč svými nepravdami nebo přeháněním skutečností a drastičtějším líčením způsobila ono nepřátelské smýšlení proti státu v onom směru vyvolati, jest pobuřováním, při čemž nemá významu, zda základem jejím jest program politické strany.

Resoluce na konci schůzí předčítané a usnášené jsou svým smyslem jenom zhuštěným výtahem předcházejících slovních projevů řečníka a shrnutím jeho hlavních myšlenek.

I část programu politické strany (»revoluce se blíží«) jest zprávou ve smyslu § 18 čís. 2 zákona, je-li sdělována nebo rozšiřována jako skutečnost.

Spadá sem výrok: »V celém světě se opět haraší zbraněmi, připravuje se nová světová válka proti Rusku.«

Pokud státní zástupce může uplatňovati zmatek čís. 10 § 281 tr. ř., neshledal-li soud ve výroku: »V daném okamžiku narukujeme, ale jako socialisté a ne jako ochránci kapitalismu, nehrozíme nikomu, ale také se nebojíme. Víme, že se blíží revoluce a ta volá: Já jsem byla, jsem a budu nositelkou budoucnosti, která odstraní kapitalismus« — skutkovou podstatu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., podřadí jen část výroku toho ustanovení § 18 čís. 2 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 6. června 1929, Zm I 633/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zavrhl zmáteční stížnost obžalovaného Josefa W-a do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 23. června 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinu podle § 14 čís. 1 a podle § 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.; naproti tomu vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství do téhož rozsudku, pokud jím byl obžalovaný Josef W. podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin podle § 15 čís. 3 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky v tomto osvobozujícím výroku a důsledkem toho i ve výroku o trestu o výroci s tím souvisejících jako zmátečný a věc vrátil soudu první stolice, by jí v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl, přihlížeje k právoplatnému výroku odsuzujícímu stěžovatele pro přečin podle § 14 čís. 1 a § 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky.

Důvody:

I. Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje po stránce formální důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 4 a 5, po stránce hmotně-právní podle § 281 čís. 9 a), 10 tr. ř.; nelze jí však přisvědčiti v žádném směru. Při hlavním přelíčení učinil stěžovatel návrh na výslech svědků Františka R-e a Františka N-ého o tom, že mluvil klidně, nikterak vášnivě, že nebyl v řeči přerušen, nedal podnět k napomenutí, posluchači na jeho řeč nijak neodpovídali a neopakovali jeho výroky. Nálezací soud návrh ten zamítl jako nerozhodný. Uplatňuje-li stížnost zamítnutí tohoto návrhu jako porušení zásady trestního řízení o právu obžalovaného na

zákonou obhajobu, bylo by lze s ní souhlasiti jen, kdyby byl důkaz veden o okolnostech důležitých pro skutková zjištění, jež svým významem zasahují podstatné znaky skutkové podstaty trestného činu. Rozsudek však právem pokládá za bezvýznamné, zda obžalovaný mluvil klidně či vášnivě, zda ho zástupce vlády při řeči napomenul a zda posluchači na jeho projevy odpovídali, ježto trestný čin podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. jest dokonán již předsevzetím pobuřování, pronesením závadných výroků, bez ohledu na to, jaký dojem, účinek a výsledek v posluchačstvu přivodí; jest lhostejno, zda uznal vládní komisař potřebným řečníka napomenouti či nikoliv, není ani rozhodným, kdy jeho úřední zpráva o schůzi došla na soud jako trestní oznámení. To co právě uvedeno, platilo by ostatně i v tom případě, kdyby se v onom průvodním návrhu rozumělo slovům »neopakovali jeho výroky« tak, že obžalovaní neopakovali výroky. Mínil-li stížnost, že bylo především nutno zjistiti doslov a smysl řeči obžalovaného, stačí poukázat na průvodní návrh stěžovatelův, jak jest protokolován, že v tom směru vůbec nebyl veden důkaz, rovněž i na doslov rozsudku, který doslov i smysl řeči obžalovaného náležitým způsobem zjišťuje. Zmatečn^í stížnost vytýká rozsudku též vnitřní rozpor a nedostatek logického odůvodnění (§ 281 čis. 5 tr. ř.), ježto prý z resoluce, jak je rozsudkem výslovně zjištěno, přečtené spoluobžalovaným Františkem R-em, usuzuje na vinu obžalovaného Josefa W-a, a na jejím podkladě zjišťuje pobuřující význam jeho řeči. Stížnost však přehlíží, že rozsudek při společném odůvodnění pobuřujícího významu řeči obou obžalovaných s hlediska skutkové podstaty přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., jakož i jejich úmyslu, sledává ve slovních projevech těch veškeré podstatné náležitosti deliktu toho nejen z důvodu vzájemné jich spojitosti, pokud se týče z důvodu spojitosti řečí (též stěžovatelovy) s resolucí, nýbrž výslovně také praví a odůvodňuje, že smysl, význam a dosah výroku jest již sám o sobě pobuřující (ve spojitosti s celou řečí obžalovaného). Avšak i použití významu a smyslu resoluce R-em přečtené pro vysvětlení povahy a obsahu slovního projevu W-ova nebylo by porušením zákonů logického myšlení, an podle zjištěn^í rozsudku řečníkem na schůzi byl obžalovaný Josef W., kdežto R. byl pouhým předsedou, jenž schůzi zahájil a ke konci resoluci přečetl; jsouť resoluce na konci schůzi předčítané a usnášené vždy smyslem svým jen zhuštěným vý-
tahem předcházejících slovních projevů řečníka a shrnutím hlavních jeho myšlenek.

Zmatečn^í stížnost, která věcně popírá trestnost zjištěných výroků, neprovádí vůbec číselně uplatňovaný zmatek podle § 281 čis. 10 tr. ř.; pokud pak doličuje jejich nezávadnost a tvrzení, že podřaděním jich pod skutkové podstaty přečinů podle § 14 čis. 1 a § 18 čis. 2 zák. na ochr. rep. byl nesprávně zákon vyložen, neprovádí z větší části zmatek po zákonu, ježto, nepřihlížejíc ke skutkovým zjištěním nalézacího soudu svémocně jednotlivé výroky vykládá a takto způsobem podle zákona nepřipustným sama si ustrojuje jiný skutkový děj. Rozsudek podřadil pod § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. výrok stěžovatelův: »Zdejší panující třídy mohly se poučiti ze své revoluce v roce 1918, kterou nemohli rakouští četníci potlačit. Titiž lidé myslí dnes, že revoluční duch

dá se zadržeti bajonety. Revoluční duch bude žiti i za zdmi žaláře«. Odpovídá smyslu a významu výroku toho, že rozsudek spatřuje v něm »působení na posluchače, by v nich bylo vyvoláno smýšlení československému státu nepřátelské a byly takto ohrožovány statky chráněné v § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., by u posluchačů bylo vyvoláno nadšení pro myšlenky, které jsou v přímém rozporu s ideou zdejšího státu, založeného na demokraticko-republikánské formě.« Rozsudek odůvodňuje smysl ten jak výrokem samotným, tak i obsahem a významem celé řeči stěžovatelovy. V ní se obžalovaný zmínil, že ruská revoluce byla pokynem pro revoluci světovou, tato však pro zradu sociálních demokratů nemohla býti provedena; také u nás vypukla v roce 1918 revoluce a československý proletariát měl skliditi její ovoce; nestalo se tak proto, že nebyla provedena po ruském vzoru. Jest zjevné, že výrok »Zdejší panující třídy... atd.« rozsudkem zjištěný navazuje na myšlenky před tím pronesené a povzbuzuje k revolučnímu snažení i za zdmi žaláře, má na mysli domnělý neúspěch zdejší revoluce v roce 1918, kdy československý stát byl ustaven ve formě demokratické republiky a nikoliv po vzoru ruském, sovětském. Zmatečn^í stížnost se mylí, domnívaje se, že pojem »pobuřování« vyžaduje řeč vášnivou, opakování týchž myšlenek, týmiž neb podobnými slovy, aby posluchači byli »zpracováni« v intencích řečnickových. I zdánlivě klidnou, prostou řečí, pronesenou třeba spíše s hlediska hospodářského než politického, může býti podle úmyslu řečníka mysl posluchačů sváděna k úvahám zahroceným proti vlastnímu státu pro jeho vznik, proti jeho samostatnosti, ústavní jednotnosti nebo demokraticko-republikánské formě. Je-li taková řeč svým nepravdami nebo přeháněním skutečností a drastičtějším líčením způsobilou ono nepřátelské smýšlení proti státu v řečeném směru vyvolati, jest »pobuřování«, při čemž nemá významu, zda základem jejím jest jen program politické strany.

Zmatečn^í stížnost není v právu ani ve směru odsuzujícího výroku pro přečin podle § 18 čis. 2 zák. na ochr. rep. Snaží-li se doložití případnou pravdivost výroku o příští válce tvrzením, že podle novinářských zpráv i po všech odzbrojovacích konferencích válka v budoucnosti není nijak vyloučena, stačí poukázat na zjištěný výrok: »V celém světě se opět haraší zbraněmi, připravuje se nová světová válka proti Rusku«, který má naprosto jiný význam a přináší zprávu o bezprostřední blízkosti určité války. Z výroku uvedeného pod IV. rozsudku podřazuje rozsudek skutkové podstatě přečinu podle § 18 čis. 2 zák. na ochr. rep. jen slova »revoluce se blíží«. Stížností popřené vědomí obžalovaného, že se nepravdivými zprávami poškozují bezpečnost státu a veřejný pořádek, jest popření zjištění rozsudkových, proti nimž v tom směru nejsou činěny formální výtky. Jest mylným názor zmatečn^í stížnosti, že výroky stěžovatelovy nejsou »zprávou« ve smyslu § 18 zák. na ochr. rep., poněvadž prý jsou pouhým přiznáním se k programu strany komunistické. I část programu politické strany (»revoluce se blíží«) je-li sdělována nebo rozšiřována jako skutečnost, jest »zprávou«, jak jí má na mysli ono trestní ustanovení, a ježto podle skutkových zjištění rozsudkových zpráva ta, právě tak jako zpráva o harašení zbraněmi a o připravování světové války proti Rusku, jakož i sdělení

jich mělo veškeré další znaky v zákoně tom uváděné, bylo podřadění této činnosti obžalovaného pod § 18 čis. 2 zák. na ochr. rep. po právu.

II. Ohledně zmateční stížnosti státního zastupitelství bylo předem uvážiti, zda přísluší státnímu zastupitelství vůbec zmateční stížnost z důvodu, že výrok obžalovaného W-a v bodě IV. napadeného rozsudku zjištěný nebyl podřaděn ustanovením § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky, an se soud tímto výrokem výslovně v rozsudku obírá, podřadiv jej ustanovení § 18 čis. 2 zákona na ochranu republiky. Neboť zákon uznává za zmatek, když skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, byl nesprávným výkladem uvažován podle trestního zákona, který se k němu nevztahuje (§ 281 čis. 10 tr. ř.), ne však, když nebyl uvažován také podle zákona, který by se naň při správném právním posouzení vztahoval. Avšak, ježto soud na onom místě přihlížel jen k části výroku IV., totiž k slovům »revoluce se blíží«, nechav stranou ostatní část výroku pod IV. zjištěného, není proti uplatňování této vadby jako zmatečnosti státním zastupitelstvím v neprospěch obžalovaného závady. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný za své řeči pronesl též výrok: »V daném okamžiku narukujeme, ale jako socialisté a ne jako ochránci kapitalismu, nehrozíme nikomu, ale také se nebojíme. Víme, že se blíží revoluce a ta volá: Já jsem byla, jsem a budu nositelkou budoucnosti, která odstraní kapitalismus«, neshledal však, jak to činí obžaloba, ve výroku tom objektivní skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., považuje doslov ten za příliš všeobecný, jeho smysl a význam nejsou prý způsobily vyvolati v posluchačích rozhodnutí k porušení zákona vůbec a vojenského zákona zvláště; jinými slovy nejsou způsobily popuzovati k tomuto účelu. Stížnost právem vytyká rozsudku, že posuzuje výrok ten osamoceně a že nepřihlíží k jeho souvislosti s ostatní řečí obžalovaného. V tom směru skutečně rozsudek jest kusým, přecházejícím při zjišťování smyslu oněch slov mlčením řadu rozhodných skutkových okolností rozsudkem rovněž na jiném místě zjištěných. Přehlídá, že účelem oné veřejné schůze byla oslava desetiletého trvání sovětské republiky, že jsoucnost tohoto státního útvaru podle obsahu řeči byla označena jako úspěch proletariátu, že v souvislosti s tím bylo pobuřováno proti demokraticko-republikánské formě československého státu, že bylo zdůrazněno, že vláda ruských sovětů má spojení v proletariátu všech států kapitalistických a, ač se v roce 1918 nepodařilo provést tu revoluci po vzoru ruském, nedá se revoluční duch potlačití. Vládě vytknuto, že stojí na straně podnikatelů, což v Rusku by nebylo možné. Ať se dá dělnické třídě moc, a tato si vše vyřídí sama. Hned na to řečník prohlásil, že v celém světě opět se haraší zbraněmi a že se připravuje nová světová válka proti Rusku a v souvislosti s tím pronesl závadný výrok. Přihlíží ke spojitosti jednotlivých myšlenek a sdělení řečníka byl by se nalézací soud musil zabývatí též otázkou, jaký význam jest přiznati obratu »v daném okamžiku«, zda předchozí připomínka revolučního ducha, jakož i sdělení o přípravách k nové válce a doslov o blízkosti revoluce nedává slovům těm význam »v případě revoluce neb vypuknutí války« a zda výrok »narukujeme jako socialisté a ne jako ochránci kapitalismu« vzhledem k předcházejícímu zvýhodnění významu sovětského Ruska pro proletariát, projevu lhosti, že

revoluční převrat v Československu v roce 1918 nebyl proveden po ruském vzoru, jakož i vzhledem k označení čl. vlády za pomocníci podnikatelů nenapovídá až příliš zřetelně, že jest úkolem dělnictva použiti případné války k uskutečnění revolučních cílů a nedbati tudíž v takový okamžik příkazů vlády a vojenských orgánů. Kdyby byl nalézací soud přihlížel ke všem oněm částem řeči v souvislosti se závadným výrokiem, byl by zajisté musil též podrobití úvaze, zda takto obžalovaný oním doslovem nepůsobil na cit a na vůli posluchačů, by vyvolal v nich rozhodnutí »v daném okamžiku«, t. j. až by co vojiny v případě války nebo vnitřních nepokojů byli povoláni ke svým vojenským oddílům, porušiti zákon neuposlechnutím vojenského rozkazu, po případě vzpourou, a zda takto jeho řeč neměla veškeré význačné znaky podněcování k vojenským zločinům ve smyslu § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. Ježto rozsudkový výrok o rozhodných skutečnostech trpí proto vylicenou neúplností, bylo rozsudek v této části zrušiti jako zmatečný ne-ličenou neúplností, bylo rozsudek v této části zrušiti jako zmatečný ne-ličenou neúplností, čis. 9 a) tr. ř., jehož se stížnost číselně nesprávně dosice podle § 281, čis. 5 tr. ř., kterýžto zmatek věcně provádí, a věc podle § 288 čis. 1 tr. ř. vrátiti soudu prvě stálosti, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozsoudil, při čemž bude mu přihlídnouti při výměře trestu k nezrušenému právoplatnému odsuzujícímu výroku pro přečin podle § 14 čis. 1 a § 18 čis. 2 zák. na ochr. rep.

Čís. 3512.

Zmenšená přičetnost nespadá pod § 2 c) tr. zák.
Odolnost jednotlivcova proti množství požitých lihovin je čistě individuální; množství samo o sobě není ještě důkazem úplné opilosti ve smyslu § 2 c) tr. zák. Záleží jedině na tom, jak ta která osoba podle své tělesné povahy a zvyklosti reaguje na účinnost alkoholických nápojů.

Zrušovací soud může sám povoliti podmíněné odsouzení, když obžalovanému přiznal toto dobrodinní již nalézací soud, ačkoliv ho odsoudil pro více činů (na širším podkladě), než nyní zrušovací soud.

(Rozh. ze dne 6. června 1929, Zm II 413/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 8. srpna 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák. Zrušil však v důsledku zastavení trestního řízení pro přečin urážky presidenta republiky podle § 11 čis. 2 zákona na ochranu republiky na základě amnestie presidenta republiky ze dne 19. října 1928 napadený rozsudek ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících a trest obžalovanému znovu vyměřil. Výkon tohoto trestu podmíněně odložil a lhůtu zkušební určil třemi roky.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost shledává vadnost řízení a neúplnost rozsudku v tom, že nalézací soud nezjistil úplnou opilost následkem zamítnutí

závažných průvodních návrhů a nepřihlížel k důležitým průvodním prostředkům o tomto jeho stavu, které vyšly najevo při hlavním přelíčení. Tyto výtky nelze shledati odůvodněnými. K průvodnímu návrhu lze přihlížeti jen v onom doslovu, jak jest osvědčen protokolem o hlavním přelíčení (§ 271 tr. ř.). Podle toho obhajoba učinila návrh na osobní výslech sedmi svědků a soudních znalců lékařů o tom, že obžalovaný po utrpeném úžehu za vojenské služby je méně přičetným, jakmile požije sebe menší dávku alkoholu. Nálezací soud návrh ten zamítl právem, poněvadž, nehledě k tomu, že zmenšená přičetnost nespadá vůbec pod § 2 písm. c) tr. zák., rozhodným jest, jak se v podstatě správně praví v mezitimním nálezu i v rozsudku, nikoliv to, jak si obžalovaný počíná jindy při požití alkoholu a, jak svědci ho kdy viděli přičetného, a že se následkem požití alkoholu stává méně přičetným, nýbrž právě jen stav a přičetnost v době spáchání trestných činů. Jest podotknouti, že návrh na výslech svědků o zmenšené přičetnosti stěžovatele po požití alkoholu nevyhovuje ani ustanovení § 222 tr. ř., ježto bylo se dožadováno, by svědci projevili soudu svůj úsudek o chování se stěžovatele po požití lihovin, nikoliv, by vypovídali o určitých skutečnostech s trestním případem souvisejících.

Odolnost jednotlivcova proti množství požitých lihovin jest čistě individuální, množství samo o sobě není ještě důkazem úplné opilosti ve smyslu § 2 písm. c) tr. zák. Záleží jediné na tom, jak ta která osoba podle své tělesné povahy a zvyklostí reaguje na účinnost alkoholických nápojů. A tu rozsudek zjišťuje, že u stěžovatele přes jeho napilost nebyly jeho duševní schopnosti stlačeny až na hranici nezodpovědnosti. Zjištění své opírá o to, jak stěžovatel v době spáchání deliktů správně své okolí poznával, jak logicky reagoval na zevnější popudy a byl si plně vědom zejména toho, co jest předmětem zakročení četníka. Při této zjištěné duševní čilosti obžalovaného v čase činu nejsou rozhodnými skutečnosti, jak si snad stěžovatel počínal někde jinde, ať již před činem nebo po něm, nebo zda toho dne nejedl a zda trpěl žaludečními obtížemi. Z okolnosti, že rozsudek nepřihlíží k údajům svědků, kteří, až na Josefa D-a, vypovídali jen u četnictva, nikoliv u soudů, nelze dovozovati ještě neúplnost ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř. Výpovědi P-ové, Š-ové a Z-a týkají se jen toho, kde obžalovaný co po cestě pil, údaje ostatních svědků o jeho opilosti jsou pouhým úsudkem bez bližšího odůvodnění a určení stupně této opilosti, při čemž jest zdůrazniti, že u Josefa D-a jde dokonce o úsudek nabytý v jeho vlastní opilosti. Veronika D-ová pak viděla stěžovatele až dlouho po činu, kdy se pozdě v noci vrátil domů. Naproti tomu skutečnosti zjištěné o stavu jeho vědomí v době, kdy se dopustil trestných činů, dávají nepochybný podklad pro rozsudkové zjištění, že nenastal u něho důvod vylučující trestnost ve smyslu § 2 c) tr. zák. a nebylo třeba, by ona zjevná skutečnost bližší byla objasněna odbornými znalostmi (§§ 116, 118 tr. ř.), to tím méně, an návrh obhajoby na slyšení znalce sledoval jen důkaz zmenšené přičetnosti obžalovaného, tu pak rozsudek běře za prokázání zjištěním podnapilosti obžalovaného, která byla též vzata v úvahu při výměře trestu. Bylo proto zavrhnutí zmatečné stížnosti jako neodůvodněnou. Jelikož však usnesením nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 1929 bylo

trestní řízení proti obžalovanému pro přečin podle § 11 zákona na ochranu republiky zastaveno ve smyslu čl. I. rozhodnutí presidenta republiky ze dne 19. října 1928 a proto tento přečin, k němuž soud nálezací v napadeném rozsudku při výměře trestu musil přihlížeti, již nepřichází v úvahu, bylo výroky o trestu a výroky s tím související zrušeny a trest znovu vyměřiti. Jelikož čin byl spáchán v podnapilosti, okolnosti polehčující převažují okolnosti přitěžující, obžalovaný byl dosud trestán jen pokutami a nejsou tu okolnosti, které by poukazovaly k tomu, že by čin tkvěl ve zlé povaze obžalovaného nebo ve zvláštním zločinném úmyslu, jest též vzhledem k dobré pověsti obžalovaného odůvodněna naděje, že povede řádný život i bez výkonu trestu, pročez mu byl povolen podmíněný odklad výkonu uloženého mu trestu a doba zkušební stanovena třemi roky (§ 1 zák. o podm. odsouzení). Soud zrušovací v souzeném případě sám mohl rozhodovati o podmíněném odsouzení (§ 7 zák. o pod. odsouzení) — an soud nálezací obžalovanému toto dobrodíní již přiznal, ačkoliv ho odsoudil pro více činů, tedy na širším podkladě, než nyní soud zrušovací, takže, i kdyby byl soud nálezací měl znovu rozhodnouti o podmíněném odsouzení, nelze míti za to, že by byl — při nyní pro obžalovaného výhodnějším podkladě — rozhodl jinak než v napadeném rozsudku.

Čís. 3513.

Ke skutkové podstatě podvodu nestačí objektivní možnost poškození, aniž, že oklamáný škodu utrpěl, nýbrž musí býti zjištěn úmysl obviněného směřující k poškození oklamáného a, že škoda povstala nebo měla povstati ze lstivého přestírání, že oklamáný lstivým předstíráním byl pohnut k jednání neb opomenutí, z něhož mu škoda na majetku nebo na právech měla nastati.

(Rozh. ze dne 6. června 1929, Zm II 27/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečné stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Šilperku ze dne 13. března 1928, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podvodu podle § 197 a 461 tr. zák., jakož i potvrzujícím jej rozhodnutí krajského jako odvolacího soudu v Olomouci ze dne 23. srpna 1928 byl porušen zákon v ustanovení § 197 a 461 tr. zák., oba rozsudky se zrušují a věc odkazuje se k okresnímu soudu v Šilperku k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Šilperku ze dne 13. března 1928 byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podvodu podle § 461 tr. zák. Odsuzujícímu výroku byl podkladem tento skutkový děj, který okresní soud zjistil na základě zodpovídání se obviněného a výpovědí svědků Anny F-ové a Josefa T-a. Josef T. objednal 19. října 1926 u obviněného, cestujícího firmy Anny F-ové, přehoz na dvě postele za 180 Kč a dal

obviněnému zálohu 30 Kč. Objednaný přehoz s krajkami nebyl však firmou Josefu T-ovi proto dodán, že nemohla dodati žádný druh za smlouvenou cenu 180 Kč. Soud nedal víry zodpovídání se obviněného, že v ceníku vydaném firmou Anna F-ová obviněnému byly uvedeny přehozy v ceně od 180—330 Kč, takže obviněný mohl přijmouti objednávku na přehoz za 180 Kč; soud poukazuje k určité výpovědi svědkyně Anny F-ové, podle které sice v ceníku firmou obviněnému byly uvedeny přehozy v ceně 140—330 Kč, že však přehozy toho druhu, jaký byl Josefem T-em v ceníku objednan, byly vyznačeny penízem 270 Kč. Pokud jde o zlý úmysl obviněného, poukazuje okresní soud k tomu, že obviněný byl podle svědectví Anny F-ové u ní zaměstnán od roku 1925 do roku 1928, že zboží mu bylo dáno do prodeje za pevnou cenu podle ceníku, v němž každá jednotlivá věc byla podrobně uvedena, takže běžná cena jednotlivých druhů zboží v ceníku uvedeného musela býti obviněnému známa, a dále k tomu, že obviněný byl oprávněn vybrati si zálohu ve výši 10%, že však obviněný vybral si od Josefa T-a, jež mimo přehoz objednal též závěs za 50 Kč, zálohu 30 Kč, ač byl oprávněn z úhrnné ceny objednávky 230 Kč vybrati si jen zálohu 23 Kč. Rozsudek dochází k úsudku, že celé chování se obviněného při uzavření objednávky bylo způsobilé vzbuditi u objednatele víru v pravdivost tvrzení obviněného, a že bylo dále způsobilé vésti k poškození Josefa T-a. Okresní soud nábyl proto přesvědčení o vině obžalovaného v tom směru, že lstivým předstíráním, že může přijati a vyříditi objednávku na přehoz za 180 Kč, uvedl Josefa T-a v omyl, jímž Josef T. měl utrpěti — a též utrpěl — na svém majetku škodu 30 Kč. Odvolání obviněného co do viny i trestu bylo rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Olomouci ze dne 23. srpna 1928 zamítnuto s poukazem na správné důvody rozsudku první stolice.

Těmito rozsudky byl porušen zákon v ustanovení § 197 a 461 tr. zák. K podstatným náležitostem podvodu patří uvedení v omyl, lstivé předstírání nebo jednání jako prostředek vyvolání omylu nebo využití omylu a úmysl pachatelův směřující ke způsobení škody na majetku nebo na právech. Tyto náležitosti musí býti prokázány jak po objektivní tak i po subjektivní stránce. Rozsudek se však obmezuje na zjištění, že chování se obviněného při uzavření objednávky bylo způsobilé vzbuditi u objednatele víru v pravdivost tvrzení obviněného, a že bylo dále způsobilé vésti k poškození Josefa T-a; zjišťuje tedy rozsudek jen objektivní způsobilost chování se obviněného uvésti Josefa T-a v omyl a objektivní možnost jeho poškození. V subjektivním směru mohly by snad okolnosti uvedené v odstavci důvodů zjištění tomu předcházejícím poukazovati na úmyslnost jednání obviněného, avšak jen ohledně uvedení v omyl, naproti tomu však subjektivní stránka činu ve směru úmyslu, způsobiti škodu na majetku nebo právech, není v důvodech rozsudku rozbírána. Objektivní možnost poškození, a aniž okolnost, že oklamání škodu utrpěl nestačí ke skutkové podstatě podvodu, nýbrž musí býti zjištěn úmysl obviněného směřující k poškození oklamání a i okolnost, že škoda povstala nebo měla povstati ze lstivého předstírání, jinými slovy, že oklamání lstivým předstíráním byl pohnut k jednání neb opomenutí, z něhož mu škoda na majetku nebo na právech měla vzejíti.

Rozsudek v těchto směrech nemá žádných zjištění a neobírá se vůbec ani okolnostmi v trestním řízení na jevo vyššími, jež pro zjištění v tomto směru mají význam, ani údaji obviněného, které pro posouzení subjektivní stránky činu jsou důležité. Tak zejména měl se rozsudek vypořádati s hájením se obviněného, že nebyl sice oprávněn vybíratí zálohy 10% kupní ceny převyšující, že však tak často činival a že firma Anny F-ové postup ten schvalovala (to potvrzuje sama Anna F-ová), dále že vybrané vyšší zálohy byly zúčtovány pravidelně měsíčně, dále že se vybraná záloha od T-a 30 Kč vztahovala nejen na přehoz, nýbrž i na vybrané závěs. Rozsudek se měl také zabývatí otázkou, zúčtovala-li firma oznámenou jí zálohu 30 Kč, kterou obviněný vybral od T-a, bylo-li správné, že vyřizujíc objednávku jen částečně zasláním závěsu, neodpočítala od ceny závěsu 50 Kč zaplacenou zálohu 30 Kč, nýbrž vybrala dobírkou celý peníz 50 Kč. Bylo dále i zjištěno, zakládá-li se na pravdě tvrzení obviněného, že měl tehdy — v době spáchání činu jemu za vinu kladeného — proti firmě pohledávku z provisí. Veškeré tyto uvedené okolnosti mohou býti důležité pro posouzení, zda obviněný jednal v úmyslu, by objednatel poškodil. Onou vadou trpí nejen rozsudek první stolice, nýbrž i rozhodnutí soudu odvolacího. Bylo proto ve smyslu § 33 tr. ř. na návrh generální prokuratury podle § 292 a 479 tr. ř. uznati, jak shora uvedeno.

Čís. 3514.

Nejde o nezpůsobilost použitého prostředku (objednávky) k lstivému předstírání (§ 197 tr. zák.), bylo-li lze poškozenému seznati nepravdivost objednávky jen dalším pátráním (potvrzením příkazu), ani, vyskytla-li se překážka v dokonání činu mimo použitý prostředek (k nové objednávce zboží nebylo dodáno, jelikož první objednávky nebyly zaplacené).

(Rozh. ze dne 6. června 1929, Zm II 66/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost rodičů obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 25. ledna 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu dílem dokonání, dílem nedokonaného podle §§ 8, 197, 200 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje zmatečnost podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Není důvodnou. Pokud tvrdí, že v počínání obžalovaného nemělo býti spatřováno uvedení v omyl, neboť jednoduché, v obchodním životě obvyklé potvrzení příkazu bylo by dotyčné firmy přesvědčilo o tom, že objednávky, učiněné obžalovaným Erichem S-em nepocházely od Jana S-a, namítá tak nezpůsobilost použitého prostředku — objednávky — ke lstivému předstírání. Sama však tím, že uznává, že bylo by se straný poškozených potřeba určitého výkonu, přiznává, že bez takového

pátrání poškozených nebylo možno seznati nepravdivost objednávky, učiněné jménem Jana S-a, což je právě známkou způsoblosti listivého předstírání. Pokud však z toho, že poškozené firmy po nových objednávkách zboží nedodaly, ježto první objednávky nebyly zaplacené, dokazuje, že při novém pokusu podvodu šlo o prostředek nezpůsobilý k oklamání, i tu sama poukazuje na určitou konkrétní příčinu nezpůsoblosti, jež netkví ani v povaze samého použitého prostředku, a neukazuje nikterak na jeho absolutní nezpůsoblost k dokonání činu, která jediné by pokus zbavovala trestnosti. Překážka v dokonání činu vyskytla se mimo použitý prostředek, který však právě tak jako v případech předešlých objednávek byl sám o sobě způsobilý k tomu, by poškození jím v omyl uvedeni byli, takže i, když výsledek trestný nenastal, pokus trestný jest dán a uplatňované zmatečnosti tu není.

Čís. 3515.

Zmocnění obhájce úředně ustanoveného jen pro hlavní přelíčení končí provedením hlavního přelíčení (§ 41 odst. třetí tr. ř.); k dalšímu zastupování jest se mu vykázati plnou mocí; neučinil-li tak, jest jeho odvod na zmateční stížnost odmítnouti obdobným použitím § 1 čís. 1 zák. čís. 3/78.

(Rozh. ze dne 7. června 1929, Zm I 585/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl v neveřejném zasedání odvod Dr. P-a na zmateční stížnost státního zastupitelství v Praze do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze dne 10. srpna 1928, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 11 čís. 1 zák. čís. 50/23 sb. z. a n.

Důvody:

Advokát Dr. P. byl obžalovanému Jindřichu K-ovi ustanoven za úředního obhájce pro hlavní přelíčení, konané o obžalobě státního zastupitelství v Praze ze dne 30. května 1928. Když státní zastupitelství v Praze proti rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 10. srpna 1928 podalo zmateční stížnost, bylo jedno vyhotovení zmateční stížnosti zřejmým omylem doručeno Dr. P-ovi k podání odvodu, načež týž v zákonné lhůtě odvod podal. K vyzvání soudu, by dodatečně předložil plnou moc obžalovaného, odmítl Dr. P. tak učiniti. Poněvadž Dr. P. byl obžalovanému ustanoven za úředního obhájce jen pro hlavní přelíčení a podle výslovného sdělení krajského soudu trestního v Praze k dalšímu zastoupení obžalovaného pro řízení opravné zmocněn nebyl, bylo jeho zmocnění ve smyslu § 41 odst. třetí tr. ř. skončeno provedením hlavního přelíčení. K dalšímu zastoupení obžalovaného bylo se mu vykázati plnou mocí, čehož však neučinil. Byl tudíž odvod na zmateční stížnost státního zastupitelství podán osobou neoprávněnou a jako takový odmítnut obdobným použitím § 1 čís. 1 zák. čís. 3/78 v neveřejném sedění.

Čís. 3516.

Lhůta k provedení opravného prostředku počíná dnem skutečného doručení opisu rozsudku, třebaž bylo ve zpátečním lístku omylem uvedeno jiné (nesprávné) datum doručení.

(Rozh. ze dne 7. června 1929, Zm I 325/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání stížnosti obžalovaného do usnesení krajského trestního soudu v Praze ze dne 28. března 1929, jímž byla zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku téhož soudu ze dne 4. března 1929 podle § 1 zák. čís. 3/78 odmítnuta, zrušil napadené usnesení s tím, že o zmateční stížnosti obžalovaného bude dále po zákonu jednáno.

Důvody:

Podle protokolu o hlavním přelíčení ohlásil obžalovaný ihned po vynesení rozsudku zmateční stížnost a odvolání a žádal za opis rozsudku. Podle zpátečního lístku byl opis rozsudku obhájci obžalovaného doručen dne 14. března 1929. Poněvadž provedení ohlášených opravných prostředků bylo dáno na poštu dne 23. března 1929, byla zmateční stížnost podle § 1 zák. čís. 3/78 soudem nalézacím odmítnuta. Proti tomuto usnesení ohlásil a provedl obžalovaný stížnost, v níž tvrdil, že opis rozsudku byl jeho kanceláří doručen dne 15. a nikoli 14. března 1929, a že jen omylem úřednice, podepsavší zpáteční lístek, se stalo, že místo správného dne 15. byl zapsán nesprávně den 14. března jako den přijetí opisu rozsudku, že tedy provedení zmateční stížnosti dané na poštu dne 23. března 1929, stalo se v zákonné osmidenní lhůtě. Poněvadž výsledkem advokátní úřednice Marie Š-ové a zejména také výsledkem poštovního zřízence Václava Š-e, jenž doručení vykonal, byla správnost tvrzení stížnosti zjištěna, bylo stížnosti vyhověno a napadené usnesení zrušeno. O zmateční stížnosti bude dále po zákonu jednáno.

Čís. 3517.

Tisk má právo a jest povolán k tomu, aby skutečnosti, které rozvířily veřejné mínění (zločin vraždy), nepominul v novinách mlčením, a jest oprávněn, okolnosti, jež vyšly na jevo, zaznamenati a veřejnosti sděliti. Než jsou mu v tom uloženy určité meze, jednak zákaz čl. VIII zák. ze 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 rozebírati moc průvodů, jednak ochrana cti osoby, proti níž shodou okolností vyšly na jevo takové pŕtahy, že byla pro podezření z vraždy vzata do vyšetřovací vazby.

Jest zásadně připustiti, že může do jisté míry vyžadovati veřejný zájem — dodržování zákonů, odstranění zlořádů ve veřejné správě — by veřejnost byla o zločinu veřejné mínění značně rozvířivším náležitě zpravěna. Jednal-li však pachatel proti zakazu čl. VIII zák. čís. 8/1863 rozebírati moc průvodů, který byl vydán v eminentním veřejném zájmu,

neomezuje se na registrování fakt, nýbrž rozebíraje je a hodnotě je, jednal proti veřejnému zájmu.

(Rozh. ze dne 8. června 1929, Zm I 682/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 6. října 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 č. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 493 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu své stolice, by ji znova projednal a rozhodl mimo jiné z těchto

důvodů :

Zmateční stížnosti, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle č. 5 § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Nemůže býti sporu o tom, že tisk má právo a jest povolán k tomu, by skutečnosti, které tak rozvířily veřejné mínění, jak tomu bylo v souzeném případě, kde šlo o zločin vraždy, nepominul v novinách mlčením a, že jest oprávněn, okolnosti jež vyšly na jevo, zaznamenati a veřejnosti sděliti. Než tisku jsou v tom uloženy určité meze. Na jedné straně jest to zákaz čl. VIII. zákona ze 17. prosince 1862 č. 8 ř. zák. z roku 1863 rozebírati moc průvodů, na druhé straně ochrana cti osoby, proti níž shodou okolností vyšly na jevo, jak tomu bylo v souzeném případě, takové pŕtahy, že byla pro podezření z vraždy vzata do vyšetřovací vazby. V souzeném případě nalézací soud sám uznal, že se obžalovaný neomezil na pouhé zaznamenání na jevo vyšlých skutečností, nýbrž že je v neprospěch soukromého obžalobce v tisku hodnotil a moc průvodů rozebíral proti zakazu čl. VIII. onoho zákona. Jde o to (posuzování jeho činu s hlediska přečinu podle čl. VIII. nepřichází tu v úvahu, ježto obžaloba nebyla naň v tomto směru podána), pokud závadný článek porušuje zákon v ustanoveních dvanácté hlavy II. dílu trestního zákona. Tu ovšem nutno především zaujmouti stanovisko k ustanovení § 4 zákona ze dne 30. května 1924, č. 124 sb. z. a n. o veřejném zájmu jakožto důvodu trestnost vylučujícím a jest zásadně připustiti, že může do jisté míry vyžadovati veřejný zájem — dodržování zákonů, odstranění zlořádů ve veřejné správě — by veřejnost o zločinu veřejné mínění tak značně rozvířivším náležitě byla zpravena. Nelze však pustiti se zřetele, že právě zákaz zákona rozebírati moc průvodů vyslovený v čl. VIII. byl vydán v eminentním veřejném zájmu a, jednal-li proto pachatel proti tomuto zakazu, neomezuje se na zaznamenání fakt, nýbrž rozebíraje je a hodnotě je, jednal proti veřejnému zájmu.

Čís. 3518.

V případech, v nichž pachatel v urážlivém projevu neuvedl jméno napadeného, nýbrž jen znamená připadající na jednu nebo několik z více osob náležejících k jistému sboru, okruhu a t. d., aniž by bylo patrné, na kterou z nich se urážlivý výrok vztahuje, je každá z těchto osob

dotčenou na své cti a je k podání soukromé obžaloby oprávněna každá z nich, jež podle způsobu pronesené výtky musí se obávati toho, že bude třetími osobami pokládána za onu, jež jest míněna urážlivým projevem.

Pro pojímání urážky projevené ve formě povšechné, pouhým udáním jistých znamení, je po stránce objektivní vždy rozhodným účinek, kterým působila na třetí osoby, zda mohla býti jimi postřehnuta jako výtky vztahující se na ony osoby, které vystupují jako soukromí obžalobci.

V subjektivním směru se vyžaduje jen, by si byl pachatel vědom urážlivé povahy svého projevu vůbec a toho, že podle znamení jím uvedených může býti jeho útok vztahován i na jiné osoby než právě na onu, již snad měl při svém projevu na mysli.

Třetí osoby, jež se dovídají o urážlivých výtkách činěných politické straně a užšímu kruhu nejmenovaných členů strany, vztahují takové výtky nezřídka prostě na všechny významné činitele napadené politické strany, pokud jsou tito oprávněni podati soukromou obžalobu.

(Rozh. ze dne 8. června 1929, Zm I 295/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu v Chebu jako soudu odvolacího ve věcech přestupkových ze dne 29. srpna 1928, jímž bylo vyhověno odvolání obžalovaného do rozsudku okresního soudu ve Vildštejně ze dne 13. června 1928, a tento rozsudek změněn v ten smysl, že se obžalovaný sprostňuje podle § 259 č. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák., spáchaný prý tím, že dne 19. srpna 1927 v Sch. výrokem ve veřejném shromáždění proneseným »Der Bund der Landwirte ist eine korrupte Partei; ich kann diese Korruption beweisen: 1. mit den Kohlenscheinen erhalten sie ihre Sekretäre und 2. S. bekam für die Landjugend 300.000 Kč« vinil soukromé obžalobce z opovrhlivých vlastností, byl porušen trestní zákon v ustanovení § 488 tr. zák.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu ve Vildštejně ze dne 13. června 1928 byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák., spáchaným tím, že dne 19. srpna 1927 v Sch. shora uvedeným výrokem ve veřejném shromáždění proneseným vinil soukromé obžalobce z opovrhlivých vlastností. Krajský soud v Chebu jako soud odvolací ve věcech přestupkových vyhověl však rozsudkem ze dne 29. srpna 1928 odvolání obžalovaného proti onomu rozsudku soudu své stolice do výroku o vině a změnil tento rozsudek v ten smysl, že se obžalovaný sprostňuje podle § 259 č. 3 tr. ř. z obžaloby pro onen přestupek, v podstatě z těchto důvodů: Shora řečený, soudem své stolice prokázaným shledaný výrok obžalovaného zahrnuje v sobě nepochybně urážku politické strany »Bund der Landwirte«. Poněvadž však tu nejde

o soukromou obžalobu podanou touto politickou stranou orgány k zastupování této strany oprávněnými, nýbrž jde tu o soukromou obžalobu, již podali členové říšského vedení politické strany »Bund der Landwirte«, pokud se týče parlamentního klubu této politické strany vlastním jménem, bylo zkoumati, zda onen urážlivý projev obžalovaného je též urážkou soukromých obžalobců. Otázkou tu bylo zodpovědětí je-li zporně. Výtka politické straně nemůže býti pokládána za výtku směřující proti jednotlivým členům této strany. To plyne již z úvahy, že k usnesením, jimiž politická strana projevuje svou jsoucnost, není nutně zapotřebí souhlasu všech členů strany. Podle toho mohla by býti shledána v oné urážce politické strany »Bund der Landwirte« zároveň i urážka určitých členů této strany jen tenkrát, kdyby byl obžalovaný ve svém projevu způsobem znatelným vyjádřil, že se tyto členové strany stotožňují s oněmi činy, jež podle tvrzení obžalovaného poukazují ke korupci strany. Tuto výtku však obžalovaný soukromým obžalobcům ve svém projevu nečiní. Z toho, že snad obžalovaný žije v nepřátelství s některými ze soukromých obžalobců, kteří jsou členy a činovníky řečené politické strany, nelze dovozovati, že obžalovaný vytkl svým projevem soukromým obžalobcům, že se stotožňují s činy zakládajícími pří korupci strany; neboť takový závěr spočíval by na pouhé domněnce, již by třetí osoby o projevu se dověděvši nemusily sdílet. Z toho, že soukromí obžalobci zůstali nadále členy řečené politické strany, nelze usuzovati, že dali tím na jevo, že se stotožňují s případnými nečestnými činy této strany; neboť v případech, v nichž rozhoduje většina, není pouhé mlčení totožným s projevem souhlasu a otázkou, zda jde o korupci či nikoli, nemusí ostatně býti posuzována všemi stejně. Že obžalovaný zamýšlel postihnouti svým urážlivým projevem právě soukromé obžalobce, nelze zejména dovozovati ani z jeho slov »Mit den Kohlenscheinen erhalten sie ihre Sekretäre«. Konečně nemůže býti v povšechném obviňování politické strany »Bund der Landwirte« spatřována urážka soukromých obžalobců již proto, že z projevu obžalovaného nevychází na jevo, že k činům poukazujícím prý ke korupci řečené strany došlo na základě usnesení strany.

Shora citovaný rozsudkem soudu první stolice zjištěný urážlivý výrok, z něhož odvolací soud v rozhodovacích důvodech svého rozsudku vychází, skládá se jednak z věty »Der Bund der Landwirte ist eine korrupte Partei«, jednak z výroku o určitých činech, jimiž obžalovaný může podle svého tvrzení korupci řečené politické straně vytýkanou dokázati, t. j. z výroku »Ich kann diese Korruption beweisen: 1. mit den Kohlenscheinen erhalten sie ihre Sekretäre und 2. S. bekam für die Landjugend 300.000 Kč«. Doslov této druhé části projevu obžalovaného, zejména výroku »Mit den Kohlenscheinen erhalten sie ihre Sekretäre«, nutí ke zkoumání, zda nejde tu kromě výtky v první větě politické straně »Bund der Landwirte« činěné zároveň o obviňování podle § 488 tr. zák. směřující nikoli proti politické straně »Bund der Landwirte« vůbec, nýbrž proti jistému užšímu kruhu členů této strany, zejména proti těm, kdož měli co činiti s uhelnými lístky, o nichž se obžalovaný zmiňuje, tedy proti těm, kteří je pro stranu vymohli za účelem obžalovaným tvrzeným nebo jich k tomuto účelu použili. Podá-

li-li soukromí obžalobci na obžalovaného pro onen jeho výrok soukromou obžalobu pro urážku na cti, a to nikoli v zastoupení politické strany »Bund der Landwirte«, nýbrž vlastním jménem, bylo za onoho stavu věci odvolacímu soudu zkoumati, zda byli výrokem obžalovaného též soukromí obžalobci uraženi, zejména slovy »Mit den Kohlenscheinen erhalten sie ihre Sekretäre«. Poněvadž soukromí obžalobci nebyli v projevu obžalovaného výslovně jmenováni, bylo odvolacímu soudu při tom řešiti otázku, zda jsou soukromí obžalobci v projevu obžalovaného označeni »znameními na ně připadajícími« (§ 488 tr. zák.). Odvolací soud obíral se, jak vysvítá ze shora uvedeného odůvodnění jeho rozsudku, otázkou, zda lze ve výroku obžalovaného shledati též urážku soukromých obžalobců, zejména, zda lze v něm spatřovati výtku, že se soukromí obžalobci stotožňovali nebo stotožňují s oněmi činy, jež ospravedlňují podle názoru obžalovaného výtku korupce politické straně »Bund der Landwirte« činěnou, nezkoumal však věc v tomto směru ani po stránce objektivní ani po stránce subjektivní ze správných právních hledisek. Judikaturou nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího jest ustálen názor, že v případech, v nichž pachatel ve svém urážlivém projevu (zejména v obviňování z určitého nečestného nebo nemravného skutku po rozumu § 488 tr. zák.) neuvedl jméno napadeného, nýbrž uvedl jen znamení připadající na jednu nebo na několik z více osob náležejících k jistému sboru, okruhu atd., aniž by bylo patrné, na kterou z nich se urážlivý výrok vztahuje, je každá z těchto osob dotčena na své cti a je následkem toho k podání soukromé obžaloby oprávněna každá z nich, jež podle způsobu pronesené výtky musí se toho obávat, že bude třetími osobami pokládána za onu, jež jest míněna urážlivým projevem. Čest jest výrazem úcty, které někdo používá v kruhu svých blízkých, a důvodem trestnosti útoků na čest je snížení této úcty v úsudku třetích osob útokem ve XII. hlavě druhého dílu trestního zákona blíže naznačeným. Je tedy pro pojmání urážky projevené ve formě povšechné, pouhým udáním jistých znamení, po stránce objektivní vždy rozhodným účinek, kterým působila na třetí osoby, zda totiž mohla býti jimi postřehnuta jako výtka vztahující se na ony osoby, které vystupují jako soukromí obžalobci (rozh. sb. n. s. č. 2604 a j.). Odvolací soud měl tudíž po stránce objektivní zkoumati, zda mohl urážlivý projev obžalovaného, zejména však výrok obžalovaného »Mit den Kohlenscheinen erhalten sie ihre Sekretäre«, třetími osobami jako soukromé obžalobce neb alespoň též na sousluchači a j., vztahován na soukromé obžalobce neb alespoň též na soukromé obžalobce. Je-li podle toho v každém případě, v němž jest napadená osoba v urážlivém projevu označena jen »znameními na ni připadajícími«, nutno, by bylo zkoumáno, zda mohla býti určitá osoba podle poznatku třetích osob pokládána za osobu, proti níž urážlivý útok směřuje, bylo toho třeba tím více v souzeném případě, v němž vystupovaly jako soukromí obžalobci vesměs osoby, jež jsou, jak rozsudek odvolacího soudu sám uvádí, nejen členy, nýbrž i činovníky politické strany »Bund der Landwirte«, a to členy říšského vedení této strany, pokud se týče členy parlamentního klubu téže strany (poslanci); neboť třetí osoby, jež se dovídají o podobných urážlivých výtkách činěných politické straně a užšímu kruhu nejmenovaných členů téže strany, vztahují

takové výtky nezřídka prostě na všechny významné činitele napadené politické strany. Ze shora uvedeného odůvodnění rozsudku odvolacího soudu je však patrné, že odvolací soud vybočil v souzeném případě urážku soukromých obžalobců po stránce objektivní prostě proto, že v projevu obžalovaného není zřetelným způsobem vyjádřeno, že se soukromí obžalobci stotožňovali s činy poukazujícími prý ke korupci politické strany »Bund der Landwirte«, že nelze ani z jiných okolností usuzovati, že se ztotožňují s těmito činy, a že není z projevu obžalovaného patrné, že k činům tu v úvahu přicházejícím došlo na základě usnesení řečené strany. Zda mohly třetí osoby (posluchači), jejichž poznatek je rozhodným, přes to vše vzhledem k okolnostem případu spatřovati v urážlivém projevu obžalovaného též výtky vztahující se na soukromé obžalobce jako činovníky politické strany »Bund der Landwirte«, nebylo odvolacím soudem vůbec zkoumáno.

Po stránce subjektivní zaujímá odvolací soud, jak plyne ze svrchu zmíněného odůvodnění jeho rozsudku, zřejmě stanovisko, že urážka soukromých obžalobců by tu přicházela v úvahu jen, kdyby byl obžalovaný zamýšlel postihnouti svým projevem, zejména slovy »Mit den Kohlenscheinen erhalten sie ihre Sekretäre«, právě soukromé obžalobce. Tento právní názor je mylný. V případech, v nichž pachatel v urážlivém projevu jména napadeného neuvedl, nýbrž označil osoby napadené jen »znameními na ně připadajícími«, vyžaduje se po stránce subjektivní jen, by si byl pachatel vědom urážlivé povahy svého projevu vůbec a toho, že podle znamení jím uvedených může býti jeho útok vztahován i na jiné osoby, než právě na onu, již snad měl při svém projevu na mysli. Toto do jisté míry širší ručení pachatelovo jest pokládati podle povahy věci za důvodné; neboť, opomenul-li jmenovati přesně a zřetelně toho, proti němuž útok podle jeho úmyslu směřoval, musí zodpovídati i za důsledky tohoto svého jednání a nemůže se, zvoliv takovou zajiště nebezpečnější formu útoku, snad vymknouti ještě trestnímu stíhání vůbec (rozh. sb. n. s. č. 2604 a j.). Z řečeného vysvítá, že odvolací soud porušil při právním posuzování urážlivého projevu tu v úvahu přicházejícího po stránce objektivní a subjektivní trestní zákon v ustanovení § 488. Bylo proto zmateční stížnosti generální prokuratury podle §§ 33, 479 tr. ř., podle § 292 tr. ř. vyhověti a uznati tak, jak se stalo.

Čís. 3519.

§ 376 tr. zák. jest jen použitím § 335 tr. zák. na určitý výsek možných případů.

K odsouzení pro přestupek podle § 376 tr. zák. se vyžaduje, by kromě zjištění, že se osoba, která z přirozené povinnosti má dohled k dětem, jež nejsou samy s to, by se opatřily a chránily před nebezpečenstvím, provinila nepečlivostí, plnic tuto povinnost, bylo dále zjištěno, že tato osoba již podle přirozených následků svého opomenutí, jež každý může snadno poznati, mohla postřici, že jím může býti ohrožena tělesná bezpečnost dětí.

Povinnost otce, by sám osobně dohlížel k tělesné bezpečnosti dětí,

nenastává, dokud otec vzhledem ke konkrétním okolnostem důvodně může předpokládati, že se tak stane matkou (§ 141 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 11. června 1929, Zm I 583/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 1. června 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přčinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 376 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a vrátil věc těmž krajskému soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Napadený rozsudek předpokládá, že děti obžalovaných Eduard a Anna zahynuli udušením, protože se z hořících (doutnajících) příkrývek a ze slámy vyvíjel kouř; za alespoň možnou příčinu vzněti se příkrývek a slámy pokládá rozsudek zřejmě okolnost, že v době, když se obžalovaní po polední vzdálili z bytu, nebyl oheň v kuchyňských kamnech patrně ještě úplně uhaslý; plyne to ze slov rozsudku, ale také z postupu odůvodnění nalézacího soudu, jenž teprve na konci mluví o sirkách a patrně věří obžalovaným, že je před svým odchodem odklidili. Jak potom oheň v kamnech zbylý přešel na příkrývky a na slámu (podle četn. oznámení a přiloženého k němu náčrtku bylo místo ohně od kamen vzdáleno zhruba na 1/3 m), zda vypadnutím řežavého uhlíku z kamen či snad spíše tak, že některé z děcek zanítily nějaký hořlavý předmět od řežavého popela v kamnech a přeneslo oheň na postel nebo pod ní, o tom se rozsudek nevyslovuje. Skutková podstata § 335 tr. zák., jehož je § 376 tr. zák. jen použitím na určitý výsek možných případů, činí trestně zodpovědným za jednání neb opomenutí, z něhož nastal některý z výsledků v zákoně uvedených, mohl-li pachatel z některého z důvodů v zákoně naznačených postřici, že jeho jednání neb opomenutí může ohroziti lidskou bezpečnost. Pro § 376 tr. zák. a v mezích souzeného případu vyžaduje se tedy k odsouzení, by kromě zjištění, že se osoba, která z přirozené povinnosti má dohled k dětem, jež nejsou samy s to, by se opatřily a chránily před nebezpečenstvím, provinila nepečlivostí, plnic tuto povinnost, — bylo dále zjištěno, že tato osoba již podle přirozených následků svého opomenutí, jež každý může snadno poznati, mohla postřici, že jím může býti ohrožena tělesná bezpečnost dětí. V onom směru zjišťuje nalézací soud, že oba obžalovaní odešli z bytu, zanechavše tam tři malé děti, z nichž nejstaršímu nebyla ještě 4 léta, nečinivše pro bezpečnost dětí nic jiného, než že Anna K-ová požádala sousedku N-ovou, by se občas podívala, zda děti neotvírají okno, — shledává toto jediné opatření nedostatečným a spatřuje v tom zanedbání povinnosti, kterou § 376 tr. zák. zvláště rodičům připomíná. Při tom vzal soud nalézací v úvahu i otázku, zda tato složka skutkové podstaty není popřena zřetelem na meze, ve kterých podle konkrétních poměrů bylo lze na obžalovaných požadovati, by plnili onu povinnost.

k dohledu (stanovisko rozhodnutí zrušovacího soudu, uveřejněných ve sb. tr. pod čís. 1217, 2214), shledal však, že obžalovaným, kteří musili jít po práci, bylo lze postarati se o dohled alespoň tak, že by byli své menší děti svěřili dohledu svého devítiletého synka Josefa. Ve směru druhém (subjektivním) praví rozsudek, že obžalování při onom nedostatečně opatřeném dohledu nad třemi malými dětmi mohli snadno předvídati nebezpečí pro jejich tělesnou bezpečnost, a dále, že obžalovaní mohli lehce seznati, že jejich tři děti, ponechány samy sobě, mohly by býti ohroženy na zdraví nebo na tělesné bezpečnosti ano i na životě, zejména že mohly by býti vydány nebezpečí ohně. Nehledíc k tomu, že toto zjištění je ve své první větě příliš povšechné a že ani v poslední větě, kde se alespoň přibližuje předpokládané příčině smrti dětí, není zjišťovací výrok rozsudku dostatečně přizpůsoben požadavku plynoucímu z předchozích výkladů, by bylo zjištěno, že obžalovaní, a to ovšem každý z nich o sobě, mohli předvídati, že z jejich opomenutí může nastati ten konkrétní lidskou bezpečnost ohrožující stav, který pak vyvrcholil ve skutečnou škodu smrtí dětí, — vytyká zmatečnou stížnost onomu zjištění právem s hlediska čís. 5 § 281 ř. tr. nedostatek odůvodnění. Nepraví rozsudek vskutku, proč a z čeho mohli obžalovaní, pokud se týče ten neb onen z nich, lehce seznati, že jejich tři děti mohly by, ponechány samy sobě, býti vydány nebezpečí ohně, a nezjišťuje ani skutečností, o něž tento svůj závěr opírá. Vždyť ani nezjišťuje, zda bylo obžalovaným (pokud se týče komu z nich) známo, že v kamnech nebyl oheň v době jejich odchodu z domova ještě úplně uhaslý, jak in objecto rozsudek předpokládá. Tím méně rozsudek vysvětluje, proč má za to, že obžalovaní mohli seznati, že tento patrně ještě ne zcela uhaslý oheň v kamnech může se státi zdrojem ohrožení tělesné bezpečnosti jejich dětí. Rozsudek je tu tedy stížen zmatečností podle čís. 5 § 281 tr. ř., jež podle § 288 čís. 1 tr. ř. musí vésti k jeho zrušení.

Za tohoto stavu věci netřeba se z dalších vývodů zmatečnou stížností zabývatí žádným krom toho, kde se zmatečnou stížností poukazem na ustanovení § 141 obč. zák., jež ukládá péči o tělesné blaho dítěte v první řadě matce, pokouší o vyvinění spoluobžalovaného Josefa K-a již z důvodu, že nebyl způsobilým podměttem přečinu podle § 376 tr. zák. alespoň co do povinnosti přirozené. S tímto názorem nelze ovšem souhlasiti. Vždyť § 139 obč. zák., mluvě o povinnostech »rodiců« proti manželským dětem, ukládá i otci za povinnost, pečovati o život a o zdraví dětí právě tak, jak i § 141 obč. zák. ukládá tuto povinnost matce nikoliv výlučně, nýbrž jen »v první řadě«, tedy v druhé řadě i otci. Proto není však poukaz stěžovatelův na ustanovení § 141 obč. zák. nemístným. Neboť, ustanovuje-li § 141 obč. zák., že jest v první řadě na matce pečovati o tělesnou výchovu a o zdraví dítěte, plyne z toho, že povinnost otce, by sám osobně dohlížel k tělesné bezpečnosti dětí, nenastává, dokud otec vzhledem ke konkrétním okolnostem důvodně může předpokládati, že se tak stane matkou. Teprve když otec zjistí, že matka tuto svou povinnost zanedbává anebo jí dostáti nemůže, jest na něm, by v tom zjednal nápravu nebo, by sám pečoval o tělesné blaho svých dětí. Z toho vidno, že otázku viny nelze řešiti ohledně obou

rodiců jednotně a stejně a bude proto na soudu nalézacím, by o vině každého z obžalovaných uvažoval zvlášť a by pokud se tkne obžalovaného Josefa K-a, zejména též zkoumal a zjistil, zda a proč se nesměl v naznačeném směru spoléhati na svou manželku.

Čís. 3520.

Trestní zodpovědnost autodrožkáře, jenž přenechal řízení autobusu osobě pro její nevyspalost neschopné a nezpůsobilé k bezpečnému a řádnému plnění tohoto úkolu (§§ 335, 337 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 11. června 1929, Zm I 602/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. srpna 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Rozsudek sice zjišťuje, že autobus řídil za osudné jízdy druhý obžalovaný, šofér W., svůj závěr, podle něhož bylo stěžovatelovou povinností, by vzhledem k nevyspalosti W-ově sám převzal řízení autobusu a nepřenechal je W-ovi, opírá však rozsudek právem již o vlastní údaj stěžovatelův, že jel tehdy spolu (s sebou) jako »kasír« a aby se nic nestalo. K tomuto závěru dospěl nalézací soud tím větším právem, an stěžovatel uvedl v této souvislosti dále, že W. šel toho dne, jak sám stěžovatel řekl, z hostince asi o 1/26. hodiny ránní, že tedy byl, když přišel kolem 6. hodiny ránní do garáže, nevyspalý, že stěžovatel mu říkal, by se šel vyspat, a chtěl jeti sám, a že posléze, když W. nechtěl, stěžovatel jel s sebou mimo jiné též, by se nic nestalo. Jest tudíž zmatečnou stížností především v nepravu, pokud onen závěr rozsudkový vykládá svědomně v ten rozum, že stěžovatelovou povinností bylo kromě inkasování peněz jen dohlížeti na pořádek ve voze. Oprávněval onen vlastní údaj stěžovatelův z hlavního přelíčení nalézací soud k závěru, že stěžovatel nejen sám zřetelně uznal, nýbrž zároveň též fakticky převzal povinnost, dbáti za jízdy toho, by se řidič autobusu nedopustil neopatrnosti. Neméně v nepravu je však zmatečnou stížnost i potud, pokud vytyká v téže souvislosti rozsudku další zmatek podle čís. 5 § 281 tr. ř. (neúplnost) proto, že se v něm nepřihlíží ke skutečnosti, že majitelkou autodrožky (správně autobusu) Kateřinou L-ovou byl k řízení autobusu ustanoven W. Tato skutečnost za řízení najevo vůbec nevyšla, takže nalézací soud k ní přihlížeti nemohl. Jest naopak připomenouti, že stěžovatel sám udal, že jest autodrožkářem a, že autobus, s kterým se úraz přihodil, byl jeho majetkem. Na všechny způsob je jisto, že stěžovatel podle skutkových zjištění rozsudku, jak shora jsou uvedena a za bezvadná uznána, osud-

ného dne fakticky převzal povinnost k dohledu nad řidičem auta Josefem W-em. Za tohoto stavu věci měl však ihned, jak se dozvěděl, že W. byl po celou noc u taneční zábavy, pak že šel ještě s děvčetem a přišel přímo k 6. hodině do služby zcela nevyspalý, převzítí řízení auta bezpodmi-
nečně, a ihned od začátku sám a nesměl je za žádných okolností přene-
chatí Josefu W-ovi, člověku pro nevyspalost neschopnému a nezpůso-
bilému k bezpečnému a řádnému plnění tak obtížného úkolu, jímž jest
řízení auta vůbec a řízení autobusu asi 25 osobami obsazeného ob-
zvláště. Již v tom, že tak neučinil stěžovatel ihned, jest jeho zavinění,
v němž právem shledal soud skutkovou podstatu přečinu podle § 335
a 337 tr. zák., poněvadž obžalovaný jako zkušený řidič auta jasně mohl
nahlížeti, že s tím může býti spojeno nebezpečství pro tělesnou bez-
pečnost četných osob autobusem dopravovaných. Že stěžovatel jako
autodrožkář nebyl schopným řídití autobus, netvrdil za řízení v prvé
stolici ani on sám ani to netvrdí zmáteční stížnost; nezdá se zejména, že
by tůto neschopnost stěžovatelovu měla střížnost na zřeteli, pokud se
v ní praví zcela všeobecně, že stěžovatel neměl ani fyzické možnosti za-
brániti úrazu. Lze naopak důvodně říci, že by byl stěžovatel včasným
převzetím řízení autobusu nejen zadost učinil oné povinnosti, ukládané
mu rozsudkem, nýbrž byl by zároveň předešel úrazu dvanácti osob, při-
voděnému neopatrnou jízdou W-ovou. Zjišťujeť rozsudek, že autobus
zajel následkem této neopatrné jízdy W-ovy v zápětí opět na pravou
stranu silnice a tam narazil na tyč elektrického vedení, při čemž střecha
spadla a pravá boční stěna se urazila, osoby, sedící v autobusu vypadly
z části na silnici a poranily se dílem těžce, dílem lehce. Skutečnost, že
W. dopravil auto (autobus) ráno po oné zábavě, které se byl účastnil,
z Č. K. do P-ého mlýna správně tak, že podle názoru zmáteční stížnosti
stěžovatel musil předpokládati, že W. vykoná touž cestu stejně bez-
vadně také zpět, nepadá na váhu, vždyť je na snadě, že neopatrné po-
činání stěžovatele se stalo tím riskantnějším, čím déle nechal k řízení
auta následkem nevyspalosti se nehodícího W-a tento úkol vykonávati.
Netřeba se obíratí otázkou poněkud pochybnou, zda a pokud by bylo
lze spatřovati zavinění stěžovatelovo v tom, že, pozorovav neopatrné
počinání si W-ovo neujal se aspoň za jízdy řízení autobusu, an soud
právem shledává zavinění stěžovatele v tom, že vůbec přenechal řízení
auta W-ovi a nepřevzal je sám již od počátku.

Čís. 3521.

Řidič silostroje neodpovídá za vlastní neopatrnost chodců, jdoucích po stranách silnice, jen tehdy, nebylo-li tu zevních známek na ni upozorňujících.

Otázku, zda šlo o událost nepředvídanou a nepředvídatelnou (o náhlé a nenadálé objevení se překážky v jízdni dráze) jest řešiti výhradně s hlediska řidiče.

Okolnost, že řidič vykonal řidičskou zkoušku teprve krátce před úrazem, ukládala mu právě za povinnost, by tím bedlivěji zachoval zákonné předpisy (§ 22 min. nař. čís. 81/1910).

V místě, kde má silnice značný spád a kde je křižovatka, jest řidiči zmírniti rychlost jízdy tak, by zůstal pánem vozidla (rychlosti) a mohl každým okamžikem zastaviti (§ 45 min. nař. čís. 81/1910).

(Rozh. ze dne 11. června 1929, Zm I 184/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 22. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolávajíc se údajů svědků P-y a M-a, zmáteční stížnost dovozuje, že hoch Adolf K. vběhl pojednou s chodníku do jízdni dráhy zcela nepředvídaně a že vběhl před vůz (nákladní auto, řízené obžalovaným) na vzdálenost 4 metrů, že obžalovaný dal ihned (výstražné) znamení, hoch však běhal zmateně před vozem, obžalovaný pak že vypnul motor a brzdl. Z oněch svědků učinil údaje, v podstatě shodné s tím, co uvedeno ve zmáteční stížnosti, jen Vratislav M. Než ani v tom, že v rozsudkových důvodech zůstaly tyto údaje nepovšimnutými, netřeba shledávati neúplnost, která činí rozsudek zmátečným podle čís. 5 § 281 tr. ř. Lze sice připustiti, že kdyby bylo zjištěno, že hoch vběhl obžalovanému do jízdni dráhy, pokud se týče na vzdálenost oněch 4 m přímo před auto nenadálé a nepředvídaně, otázka trestného zavinění obžalovaného stala by se při nejmenším velmi pochybnou. Za všech okolností jest však trvati na tom, že otázku, zda šlo v konkrétním případě o událost nepředvídanou, zároveň však i nepředvídatelnou, pokud se týče o náhlé, nenadálé objevení se překážky v jízdni dráze, jest řešiti výhradně s hlediska řidiče silostroje, tedy v souzeném případě jen s hlediska obžalovaného. Rozsudek zjišťuje v tom směru, že obžalovaný měl sice jízdni dráhu volnou, že však nejen mohl již na vzdálenost 150 kroků viděti asi 5 chlapců stojících na chodníku před B-ovou drogerií, nýbrž podle vlastního doznání viděl také státi na chodníku chlapce, dívajícího se na druhou stranu ulice a nedávajícího se směrem k jeho autu a že ve vzdálenosti asi 11 m dával znamení houkačkou. Na jakou vzdálenost ho obžalovaný uviděl, napadený rozsudek sice výslovně neuvádí, zajisté však bylo to na vzdálenost větší než 11 m, an obžalovaný připouští a rozsudek zjišťuje, že na tuto vzdálenost dával znamení. Nelze nic namítati proti tomu, dospěl-li nalézací soud volnou úvahou situace, takto sáraný mohl již z této situace usouditi, že chlapec chce asi přejíti na druhou stranu ulice. Jde tu o zjištění povahy po výtce, ba výhradně, skutkové, jež však opravňovalo nalézací soud zároveň již také k dalšímu rozsudkovému závěru, rázu právního, podle něhož měl obžalovaný opatrnost, jemu rozsudkem před tím již vzhledem ke značnému spádu ulice, po níž jel, a ke křižovatce všeobecně ukládanou, zvýšiti a zmírniti rych-

lost i pod 15 km, tak, by zůstal pánem vozidla (správněji podle § 45 min. nař. čís. 81/1910 ř. zák. pánem své rychlosti) a by nedošlo k úrazu. Za tohoto stavu věci, jak jej zjišťuje rozsudek, stává se, pokud jde o souzený případ bezpředmětnou námítku uplatňovaná zmáteční stížností všeobecně v ten rozum, že řidič auta je povinen dbáti toho, co se děje před ním v jízdní dráze, nikoli na chodníku, neboť řidič silostroje neodpovídá za vlastní neopatrnost chodců, jdoucích po stranách silnice, jen tehdy, nebylo-li tu zevních známek na ni upozorňujících (rozh. čís. 2666 sb. n. s.), o obžalovaném zjišťuje však rozsudek způsobem, jemuž, jak znova zdůrazněno budiž, odporovati nelze, že postřehl známky, nasvědčující tomu, že chlapec chce (strojí se) přejíti na druhou stranu ulice. Také v tomto bodu vytyká tudíž zmáteční stížnost rozsudku kromě neúplnosti jako důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. též porušení zákona, pokud se týče jeho mylné použití neprávem.

Nepozornost (nedbalost) a zavinění obžalovaného shledal nalézací soud podle rozsudkových důvodů v tom, že jel autem rychlostí daleko přes 20 km za hodinu, ač silnice má v místech nehody značný spád a je tam kromě toho i křižovatka. Tato rychlost je v rozsudku právem označena jako přílišná; lze dokonce říci, že rozsudek posuzuje místní situaci, jím samotným zjištěnou, zejména, pokud jde o křižovatku, způsobem, obžalovanému dokonce až příliš příznivým, ukládaje mu v důvodech za povinnost zmírniti rychlost i pod 15 km, nikoli však až na 6 km za hodinu. Jest mu však přisvědčiti, pokud, opíraje se zřejmě o všeobecný předpis § 45 min. nař., dospívá k závěru, že již vzhledem k oněm dvěma okolnostem místní situace, k značnému spádu silnice a ke křižovatce, bylo na obžalovaném, by zmírnil rychlost jízdy tak, by zůstal pánem vozidla (rychlosti) a by mohl každým okamžikem zastaviti. Zmateční stížnost snaží se neprávem vyličiti událost tak, že ke smrtelnému úrazu hochovu došlo jen jeho vlastním zaviněním, poněvadž vběhl náhle před auto v takové vzdálenosti, že auto se již zastaviti nemohlo. V rozsudkových důvodech není sice řečeno, zda a pokud přispělo k hochovu úrazu také jeho vlastní neopatrné počínání, k založení skutkové podstaty přečinu podle § 335 tr. zák. stačí však v tom směru konečný závěr rozsudkový, podle něhož přílišná rychlost jízdy obžalovaného, jeho neopatrnost a nepozornost zavinily, že došlo k úrazu Adolfa K-e a k jeho smrti. Trestná zodpovědnost obžalovaného byla by vyloučena jen tehdy, kdyby bylo zjištěno, že výsledek nastal bez jakéhokoliv jeho zavinění a přes to, že sám se zachoval podle předpisů, že smrtelný úraz hochův byl přivoděn výhradně jeho vlastním zaviněním. Tomu nebylo tak v souzeném případě, v němž rozsudek ukládá obžalovanému právem zodpovědnost za porušení oněch předpisů, při nejmenším za porušení ustanovení § 45 min. nař., ač v úvahu přichází tu zároveň i jeho prohřešení se proti zvláštnímu předpisu druhého odstavce § 46 téhož nař. Je pak za tohoto stavu věci nepochybně, že i příčinnou souvislost mezi jednáním obžalovaného s jedné strany a smrtelným úrazem Adolfa K-e se strany druhé zjišťuje rozsudek oním svým shora nastíněným konečným závěrem plným právem. Tuto příčinnou souvislost nebyla by s to vyloučiti ani okolnost,

zmáteční stížností zvláště zdůrazňovaná, že hoch vběhl náhle před auto v takové vzdálenosti, že se auto nemohlo zastaviti, neboť rozsudek zřejmě vychází ze správného názoru, že příčinou této nemožnosti byla právě přílišná rychlost jízdy obžalovaného. Zmateční stížnost namítá posléze, že, i kdyby byl obžalovaný jel příliš velkou rychlostí nebo byl zapomněl brzdit, stalo se tak proto, že obžalovaný, jemuž bylo v osudné době jen něco málo přes 18 let, vykonal teprve 23. února 1928, tedy pouhé 4 měsíce přede dnem úrazu (23. června téhož roku) řidičskou zkoušku, že je tedy řidičem posud nezkušeným, který konal tehdy první jízdu autem. Námítka, která směřuje proti rozsudkovému výroku, podle něhož obžalovaný mohl již podle svého povolání a zaměstnání postřici nebezpečnosti, hrozící z jeho opomenutí, je zřejmě bezdůvodna. Na váhu padá tu ustanovení prvního odstavce § 22 minist. nař., podle něhož jsou ze samostatného řízení jízdných silostrojů vyloučeny osoby, kterým není aspoň 18 let, kdežto ona okolnost, připomenutá ve zmáteční stížnosti, v rozsudku uvedená, že obžalovaný vykonal již řidičskou zkoušku, opravňovala nalézací soud vzhledem k ustanovením druhého odstavce § 22 a násl. §§ minist. nař. tím spíše k onomu výroku, napadenému zmáteční stížností, bez ohledu na to, jak často obžalovaný po zkoušce autem jezdil a že byl snad řidičem prakticky posud nezkušeným, ana tato okolnost obžalovanému právě ukládá za povinnost, by tím bedlivěji zachoval zákonné předpisy a, by se zejména mírnou rychlostí vyhýbal nebezpečným situacím.

Čís. 3522.

Osoba, již náleží z povinnosti přirozené nebo převzaté, by opatrovala nemocného, jest povinna postarati se o opatření potřebné lékařské pomoci i tenkrát, zdráhá-li se nemocný připustiti takovou pomoc (§ 360 tr. zák.).

Naložením těžce zraněného na auto, aby ho dopravil do nemocnice, převzal řidič automobilu povinnost ve smyslu § 360 tr. zák.; zanechal-li zraněného na odlehlém místě, zodpovídá za přestupek § 360 tr. zák., třebaž zraněný žádal, aby ho pustil z auta ven.

(Rozh. ze dne 13. června 1929, Zm I 628/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 7. září 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými Jan K. přečinem podle §§ 335 a 337 tr. zák. a přestupkem podle § 431 tr. zák., Stanislav Č. přestupkem podle § 431 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Namítá-li zmáteční stížnost, že v jednání stěžovatelům za vinu klade-ném nelze shledati skutkovou podstatu přestupku podle § 431 tr. zák.

již proto, že tu podle zjištění rozsudkového nebylo příčinné souvislosti mezi smrtí Bohumila J-y a jednáním stěžovatelů, přehlíží, že se ke skutkové podstatě přestupku podle § 431 tr. zák. vyhledává jen, by pachatel nedbalým jednáním (opomenutím) způsobil nebo zvětšil konkrétní nebezpečství pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost jiné osoby, a že tudíž skutečnost, že tu není příčinné spojitosti mezi smrtí Bohumila J-y a jednáním, stěžovatelům za vinu kladeným, sama o sobě nevyklučuje, že se stěžovatelé nedopustili přestupku, jímž byli uznáni vinnými. Naproti tomu mají stížnosti pravdu, namítají-li, že rozsudek neuvádí, jaké nebezpečství pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost Bohumila J-y bylo jednáním stěžovatelů způsobeno, že vůbec nezjišťuje, že jednáním stěžovatelům za vinu daným bylo způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost Bohumila J-y. Přes to, že není zjištěna podstatná náležitost skutkové podstaty přestupku podle § 431 tr. zák., musí stížnost zůstat i v tomto směru bez úspěchu. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že všichni tři obžalovaní, tedy i oba stěžovatelé, naložili J-u, o němž musili vědět, t. j. o němž věděli, že je těžce raněn, na automobil a odváželi ho do nemocnice, že však cestou obrátili auto, zavezli J-u k B-ově cihelně v M., vysadili ho na tomto odlehlejší místě a odjeli, nechavše ho tam ležeti bez pomoci. Naložili-li stěžovatelé těžce zraněného J-u o své újmě na auto, by ho dopravili do nemocnice, převzali tím povinnost, opatrovat ho a byli v důsledku toho podle § 360 tr. zák. též povinni postarat se o to, by se J-ovi dostalo potřebné pomoci lékařské, jež mu mohla být opatřena. Podle těchto skutkových zjištění rozsudkových dopustili však stěžovatelé, by se J-ovi potřebné lékařské pomoci vůbec nedostalo. Za tohoto stavu věci jest ve zjištěném jednání stěžovatelů skutková podstata přestupku podle § 360 tr. zák. Skutečnost stěžovateli při hlavním přelíčení tvrzená, že J. pronesl k nim za jízdy automobilem slova »Pusťte mne ven«, nemůže na skutkové podstatě tohoto přestupku nic měnit, neboť osoba, již náleží z povinnosti přirozené nebo převzaté, by opatrovala nemocného, jest povinna postarat se o opatření potřebné lékařské pomoci i tenkrát, zdráhá-li se nemocný připustit takovou pomoc (rozh. čís. 1427 víd. úř. sb.). Shledal-li rozsudek v jednání stěžovatelů přestupek podle § 431 tr. zák., neukřivdil jim, neboť na přestupek podle § 360 tr. zák. stanoví zákon přísnější trest (trest vězení od jednoho měsíce do šesti měsíců), než na přestupek podle § 431 tr. zák. (vězení od tří dnů do tří měsíců nebo peněžitá pokuta). Vzhledem k tomu jest stížnosti, i pokud namítá, že rozsudek nezjišťuje, že jednáním stěžovatelů bylo způsobeno nebo zvětšeno konkrétní nebezpečství pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost Bohumila J-y, pokládati za neodůvodněnou, ježto tu není možnost, by jí bylo přivedeno rozhodnutí stěžovatelům příznivější. Mimo to byl stěžovatel Jan K., již podle posledního odstavce § 52 min. nařízení ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., povinen postarat se podle možnosti o to, by těžce zraněnému J-ovi byla opatřena potřebná pomoc. Ačkoli tedy rozsudek u žádného z obžalovaných nezjišťuje, že způsobili nebo zvětšili svým jednáním konkrétní nebezpečí pro život, zdraví nebo

tělesnou bezpečnost Bohumila J-y, neshledal nejvyšší soud jako soud zrušovací důvodu k nápravě.

Čís. 3523.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. se nevyžaduje, by bylo pachatelem způsobeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost několika lidí; stačí, šlo-li o ohrožení tělesné neporušenosti i jen jedné osoby.

Pojmu způsobení nebezpečí po rozumu § 87 tr. zák. odpovídá i zvýšené jsoucím tu již nebezpečí.

Ke skutkové podstatě zločinu § 87 tr. zák. výkřikem se nevyžaduje, by pachatel vyzýval k násilnostem.

V subjektivním směru se nevyžaduje, by úmysl pachatelův směřoval přímo ku přivedení onoho nebezpečí, stačí, že, věda, že z určitého činu může ono nebezpečí vzejít, přece tento čin úmyslně podnikl.

Státní zástupce, uplatňuje relativní zmatek (čís. 4 § 281 tr. ř.), je povinen uvést okolnosti, z nichž by bylo patrné, že a proč porušení formy mohlo mít na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý (posl. odst. § 281 tr. ř.).

Jest rozlišovati mezi projevy politickými, jichž pohnutky nebývají vždy nízkými a nečestnými, a výtržnostmi, k nimž dojde při udržování pořádku; pohnutky těchto výtržností nemusí se nutně kryti s pohnutkami politických projevů.

Okolnost, že obžalovaný je poslancem, nevyklučuje, že jeho rodina utrpí déle trvajícím trestem újmu na výživě ve smyslu § 55 tr. zák., neboť příjmy spojené s vykonáváním mandátu poslaneckého nelze pokládati za bezpečný zdroj příjmů.

Podmíněné odsouzení nelze povolití tomu, kdo projevil povahu silně náchylnou k rozporům s trestním zákonem.

(Rozh. ze dne 13. června 1929, Zm II 104/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 15. ledna 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 87 tr. zák., i zmateční stížnost státního zastupitelství do téhož rozsudku, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle § 87 tr. zák., spáchaný prý výrokem »Pojďte, co je vám potom« v Soudní ulici. V neveřejném zasedání zamítl odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě práva volebního, jakož i odvolání státního zastupitelství z výroku o trestu. Naproti tomu vyhověl odvolání státního zastupitelství z výroku o povolení podmíněného odkladu výkonu trestu, zrušil tento výrok a uložil trest na svobodě vyměřený obžalovanému prvním soudem bezpodmínečně, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

I. Zmateční stížnost obžalovaného napadá rozsudek soudu prvé stolice, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 87 tr. zák., číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) a 10 tr. ř. Posléze uvedenému důvodu zmatečnosti nedostává se provedení odpovídajícího zákonu; neboť stížnost nedoznává vůbec trestnosti skutku, nýbrž domáhá se úplného osvobození. S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. namítá stížnost, že výkřiky obžalovaného v zahradě Dělnického domu v B., v nichž nalézací soud shledal skutkovou podstatu zločinu podle § 87 tr. zák., t. j. výkřiky: »Ven, ven, tady není žádná veřejná schůze, nepůjdeš, no nepůjdeš?« — nezakládají skutkovou podstatu zločinu podle § 87 tr. zák. ani po stránce objektivní ani po stránce subjektivní. Pokud jde o stránku objektivní, nenapadá stížnost právní názor napadeného rozsudku, že pojmu způsobení nebezpečí po rozumu § 87 tr. zák. odpovídá i zvýšení jsooucího tu již nebezpečí — tento názor nelze ostatně pokládati za právně mylný (rozh. sb. n. s. čis. 2601) — nýbrž vyslovuje právní názor, že skutková podstata zločinu podle § 87 tr. zák. předpokládá (pokud nejde o způsobení nebezpečí pro cizí majetek) způsobení nebezpečnosti pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidem, t. j. několika osobám, a tvrdí, že tu tohoto znaku skutkové podstaty zločinu podle § 87 tr. zák. není, protože prý v souzeném případě šlo o ohrožení tělesné neporušenosti jen jedné osoby, policejního agenta Jana Č-a. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný výkřiky, o něž tu jde, způsobil (zvětšil) nebezpečí pro tělesnou bezpečnost Jana Č-a. Otázkou, zda rozsudek v rozhodovacích důvodech mimo to zjišťuje, že obžalovaný způsobil oněmi výkřiky i nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost jiným osobám, policejním agentům Františku K-ovi a Františku P-ovi, kteří byli společně s Janem Č-em na schůzi v Dělnickém domě v B. vysláni, netřeba se vůbec obírat, protože se ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. nevyhledává, by bylo pachatelem způsobeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost několika lidí. Zločinu podle § 87 tr. zák. se dopouští, kdo způsobí činem ze zlomyslnosti podniknutým, jenž nezáleží ve zlomyslném poškození cizího majetku, některé z nebezpečí § 85 b) tr. zák. Ustanovení § 85 b) tr. zák., jehož se § 87 tr. zák. dovolává, mluví sice o činech, z nichž může vzejít nebezpečnost pro život, zdraví nebo bezpečnost těla lidem, avšak ze slova »lidem« nelze nikterak dovozovati, že § 85 b) tr. zák. má na mysli jen případy, v nichž může z pachatelova činu vzniknouti některé z řečených nebezpečí několika lidem, a že v důsledku toho se vyžaduje též ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. způsobení některého z oněch nebezpečí několika lidem. Že slovo »lidem« v § 85 b) tr. zák. nelze vykládati v ten rozum, že jest jím míněno »několik lidí«, plyne již z toho, že trestní zákon pojímá ve všech případech, v nichž se vyhledává ke skutkové podstatě trestného skutku činnost několika lidí nebo činnost před několika lidmi, do příslušných ustanovení slova »ně-

kolika lidí«, pokud se týče »před několika lidmi« (§§ 83, 279, 300, 303, 491, 496 tr. zák.). Dále vysvítá i ze srovnání doslovu § 87 tr. zák. s obdobným doslovem § 335 tr. zák., že § 87 tr. zák. trestá i dolosní způsobení nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost třebas i jen jedné osoby; neboť i § 335 tr. zák. mluví o činech (a opomenutích), jimiž může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí, ač je nesporno, že stihá i kulposní ohrožení třebas i jen jedné osoby.

Tvrdí-li dále stížnost, že ve výkřicích obžalovaného, o něž šlo, není výzvy k násilnostem, jest jí připomenouti, že se ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. nevyžaduje, by pachatel vyzýval k násilnostem, nýbrž že se k ní podle toho, co uvedeno, jen vyhledává, by pachatel způsobil činem ze zlomyslnosti podniknutým, jenž nezáleží ve zlomyslném poškození cizího majetku, některé z nebezpečí § 85 b) tr. zák. Pokud jde o stránku subjektivní, má stížnost sice pravdu, tvrdíc, že ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. nestačí pouhá nedbalost pachatelova, nýbrž že se k ní vyžaduje skutek podniknutý ze zlomyslnosti, skutek spáchaný ve zlém úmyslu, přehlíží však, že rozsudek neobsahuje výroku, z něhož by bylo lze usuzovati, že zaujímá stanovisko, že obžalovaný způsobil nebezpečí pro tělesnou bezpečnost Jana Č-a jen z nedbalosti. Po stránce subjektivní vyhledává se ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. jen, by pachatel, věda, že z určitého činu může vzejíti některé z nebezpečí § 85 b) tr. zák., přece tento čin úmyslně podnikl. Tyto náležitosti subjektivní podstaty zločinu podle § 87 tr. zák. jsou v souzeném případě v rozhodovacích důvodech zjištěny. Namítá-li dále stížnost v tomto směru, že úmysl obžalovaného neshmýřoval ke způsobení nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidem, stačí poznamenati, že podle toho, co uvedeno, se nevyžaduje k subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák., by úmysl pachatelův směřoval přímo k přivodění nebezpečí pro život, zdraví nebo bezpečnost těla jiné osoby nebo dokonce několika osob.

II. Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek soudu prvé stolice jen v osvobozující části, a i tu jen potud, pokud byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin podle § 87 tr. zák., spáchaný prý tím, že dne 14. dubna 1926 v B. výkřikem »Pojďte, co je Vám po tom«, proneseným na ulici při demonstracích, způsobil nebezpečnost pro život, zdraví a bezpečnost těla lidského, a uplatňuje v tomto směru zmatečnost podle § 281 čis. 4 tr. ř. Zmatek ten shledává v tom, že nalézací soud zamítl při hlavním přelíčení návrh veřejného obžalobce, by byl přečten protokol o výpovědi svědka Rudolfa A-a, jehož obesláni bylo nařizeno, jenž se však k hlavnímu líčení nedostávil. Ani této zmateční stížnosti nebylo lze vyhověti. Zmateční stížnost, uplatňujíc formální a relativní zmatek podle § 281 čis. 4 tr. ř., jen uvádí, že soud neprávem zamítl návrh veřejného obžalobce na přečtení svědecké výpovědi nedostavivšího se svědka Rudolfa A-a, neboť, kdyby byl protokol tohoto svědka přečten, nebyl by prý mohl soud dojíti ke zjištění, že se obžalovaný vyjádřil slovy: »Pojď, co je ti do

toho« ke svědkovi J-ovi v tom smyslu, by šel a nezdržoval se jednáním s policí. Zmateční stížnost však neuvádí konkrétní okolnosti, ze kterých by bylo patrné, že a proč právě nečtení protokolu svědka Rudolfa A-a mohlo mít na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý. Z doslovu § 281 č. 4 tr. ř. a z posledního odstavce tohoto místa zákona plyne pro stranu, uplatňující tento zmatek, povinnost, by odůvodnila v provedení stížnosti uplatněný relativní zmatek i ve směru požadovaném posledním odstavcem § 281 tr. ř., by uvedla okolnosti, z nichž by bylo patrné, že a proč porušení formy procesuální mohlo mít na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý. To se však v provedení zmateční stížnosti veřejného obžalobce dostatečným způsobem nestalo.

III. Obžalovaný pokládá se za stížena výrokem, kterým byla vyslovena ztráta práva volebního. Tento rozsudkový výrok odůvodňuje nalézací soud tím, že obžalovaný jednal ze surovosti a z hrubé neúcty k veřejným zřízencům, tedy z pohnutky nízké a nečestné. Odvolatel popírá, že jednal z pohnutek nízkých a nečestných a poukazuje na to, že šlo o projev politický. Než odvolání není odůvodněno. Na okolnost, že šlo o projev politický, nemůže se obžalovaný odvolávat, neboť jest rozlišovat mezi projevy politickými, jichž pohnutky ovšem nebývají vždy nízkými a nečestnými, a výtržnostmi, k nimž dojde při udržování pořádku. Pohnutky těchto výtržností nemusí se nutně kryti s pohnutkami politických projevů, naopak, jak zkušenost učí, bývají většinou páčány lidmi, kteří se k výtržníkům přiblíží jen proto, by, jsouce skryti v davu, mohli páchat násilnosti, zejména na strážcích veřejného pořádku. Ani obžalovaný nejednal z pohnutek politických, naopak z celého jeho jednání a vystupování proti veřejným orgánům jest patrné, že jednal ze surovosti a z hrubé neúcty k veřejným zřízencům, ač mohl seznati, že podle stavu věci mohou z jeho jednání vzejít vážné následky a že se tím provinuje proti veřejnému pokoji a řádu, a to za okolností zvláště nebezpečných, kde jeho jednání mohlo ohrozit život a bezpečnost těla nejen veřejných zřízenců, nýbrž i účastníků schůze, což zejména jako poslanec mohl předvídati. Z tohoto chování obžalovaného usoudil nalézací soud právem, že obžalovaný jednal z pohnutek nízkých a nečestných, vyhovuje tudíž výrok o ztrátě práva volebního zákona a bylo proto odvolání obžalovaného v tomto směru jako neodůvodněné zamítnouti.

Veřejný obžalobce napadá výrok o trestu pro použití ustanovení § 55 tr. zák. Tvrdí, že rodina obžalovaného neutrpí újmy na výživě, poněvadž je obžalovaný poslancem. S názorem tím nelze souhlasit. Obžalovaný podle svého udání, jehož správnost nebyla popřena, stará se o manželku a o rodiče. Zájmy a výživa těchto osob mohou býti delším trestem obžalovaného na svobodě dotčeny, neboť příjmy spojené s vykonáváním mandátu poslaneckého nelze pokládati za bezpečný zdroj příjmů a tedy i výživy jeho rodiny. Právem proto nalézací soud při výměře trestu hleděl k nevinné rodině obžalovaného, jak § 55 tr. zák. předpisuje.

Veřejný obžalobce odvolal se proto, že obžalovanému byl povolen

podmíněný odklad výkonu trestu. Poukazuje k tomu, že obžalovaný není zachovalý, jak prvý rozsudek zjišťuje, a že i mimo projednávaný případ byl, třeba dodatečně, pro trestné činy odsouzen. V tomto směru nutno přisvědčiti odvolání veřejného obžalobce. Podle ustanovení § 1 zákona o podmíněném odsouzení lze jen tehdy povolit odklad, lze-li důvodně očekávat, že pachatel v budoucnu i bez výkonu trestu povede řádný život. Záruku takového chování lze spatřovati hlavně v povaze pachatele; ta se nezastřeně projevuje při páčání činu samého, jakož i v chování se v době pozdější. A tu lze u obžalovaného těžko sledovati povahu skytající takové záruky. I při páčání souzených trestných činů projevul obžalovaný povahu silně náchylnou k rozporům s trestním zákonem. Dokladem toho je přestoupení trestního zákona v několika směrech. Obžalovaný se však i po spáchání těchto trestných činů znovu dopustil trestných činů. Nutno vzíti i to v úvahu, že ani funkce obžalovaného jako poslance, který přece jako člen sboru zákonodárneho v prvé řadě má dbáti o plnění zákonných předpisů, nezdržela ho od páčání trestných činů. Nelze tedy podle názoru nejvyššího soudu důvodně očekávat, že obžalovaný i bez výkonu trestu v budoucnu povede řádný život. Jest proto odvolání veřejného obžalobce v tomto směru důvodným a bylo mu vyhověno.

Čís. 3524.

Přečin podle § 72 I č. 7 zák. ze dne 14. července 1927, č. 126 sb. z. a n. jest po stránce objektivní dokonán již podáním načepovaného piva hostům, bez ohledu na to, že pachatel před dopitím pivo hostům odebral.

Pachatele nevyvíňuje sdělení obecního starosty, že smí pivo prodávati (§§ 3, 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 15. června 1929, Zm I 167/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. února 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259 č. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle §§ 31 a 72 I č. 7 zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 330 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927, č. 126 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 72, I č. 7 zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 330 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927, č. 126 sb. z. a n., jehož se dopustil tím, že v O. dne 1. prosince 1928 večer, tedy v den před volbou do okresního a zemského zastupitelstva po 2. hodině odpoledne načepoval a podal třem hostům ve svém hostinci pivo, tudíž nápoj obsahující alkohol a nešetřil takto zákazu § 31 onoho zákona o výčepu, prodeji a podávání nápojů, obsahujících alkohol, mimo jiné z těchto

důvodů:

Z rozsudků je zřejmo, že bere za zjištěno, že obžalovaný dne 1. prosince 1928 v O. večer, tedy v den před volbami do okresních a zemských

zastupitelstev ve svém hostinci načepoval tři sklenice piva hostům, ale, byv v zápětí na to příšedším četnickým strážníkem na zákaz podávati alkoholické nápoje upozorněn, všechny tři sklenice i s nedopitým pivem hostům odebral. Poněvadž podle § 31 onoho zákona jest v den před volbami od druhé hodiny odpolední zakázáno prodávati, čepovati nebo podávati nápoje, obsahující alkohol a nešetření tohoto zákazu jest přečínem podle § 72 čl. I čís. 7 zákona, jest objektivní skutková podstata tohoto přečínu ve zjištěném jednání obžalovaného splněna, při čemž se podotýká, že již podáním načepovaného piva hostům jest čin po objektivní stránce dokonán bez ohledu na to, zda obžalovaný před dopitím piva hostům je odebral. Nalézací soud vyloučil, dovolává se předpisu § 2 písm. e) tr. zák. o omylu, subjektivní stránku přečínu, maje za to, že obžalovaného vyvíňuje za prokázané uznané sdělení starosty obce, že smí pivo prodávati, jež si vyžádal v nejistotě, která byla tehdy o podávání alkoholických nápojů před volbami v důsledku podaného návrhu na změnu prohibičního zákona. I toho se nalézací soud dovolává, že nedošla vyhláška o tom na obecní úřad v O., a že obžalovaný, jakmile od četníka zvěděl o zakazu čepovati pivo, ihned nalité pivo hostům odnesl. I kdyby všechny tyto okolnosti byly správně zjištěny (což zmateční stížnost zmatkem podle § 281 čís. 5 tr. ř. popírá), nemohou býti důvodem vylučujícím trestnost podle § 2 písm. e) tr. zák., neboť nejde o omyl skutkový, nýbrž o neznalost samé trestní normy § 72 zákona, jejíž integrující podstatou jest právě zákonný zákaz § 31 zák., jehož neznalost podle § 3 tr. zák. trestnost nevylučuje. Tím méně může obžalovaného zodpovědnosti sprostiti odnesení piva již načepovaného a hostům podaného, tedy čin po dokonání trestného činu předsevzatý, jenž právě tak jako předchozí informace obžalovaného u starosty může mu býti připočten k dobru jen jako okolnost polehčující. Zmateční stížnost, opřená o důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 b) tr. ř. jest tedy odůvodněna, sluší jí ve smyslu návrhu vyhověti, a obžalovaného uznati vinným jak ve výroku tohoto rozsudku jest uvedeno.

Čís. 3525.

Ideální souběh přestupku § 23 zákona o tisku s přečínem čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868 (§ 42 zák. na ochr. rep.).

Dosah a povaha tohoto přečínu a onoho přestupku.

(Rozh. ze dne 15. června 1929, Zm II 9/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 9. listopadu 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečínem zanedbání povinné péče podle čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. republiky a přestupkem podle § 23 tisk. zák. čís. 6/1863 ř. zák., Eduard P. též podle § 5 tr. zák. a § 23 tisk. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje sice číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) a 10 tr. ř., prohlašuje však výslovně, že spatřuje oba zmatky v tom, že stěžovatelé byli uznáni vinnými přečínem § 42 zákona na ochranu republiky, a i další vývody stížnosti dokazují — nikoliv i, že tu není ani skutková podstata přestupku § 23 zákona o tisku — nýbrž jen, že současné odsouzení stěžovatelů pro oba trestné činy spočívá na nesprávném výkladě zákona a, že není souzeným skutkem splněna skutková podstata přečínu § 42 zákona na ochranu republiky, takže se prý stěžovatelé dopustili »nanejvýše« přestupku § 23 zákona. Uznávajíc takto zásadně trestnost souzeného skutku a dokazujíc jen mylnost jeho podřadění i pod ustanovení § 42 zákona na ochranu republiky (správně čl. III. zákona čís. 142 ř. zák. na rok 1868) uplatňuje stížnost věcně jediný důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř., avšak i ten neprávem. Stížností popřena možnost, přesněji nutnost dvojí kvalifikace souzeného skutku jest ustanoveními §§ 34, 35, 267, 43, 44 a), 263 (1) tr. zák. odůvodněným závěrem z toho, že jím byl právní řád porušen v různých směrech, jednak v ustanovení § 23 zákona o tisku, které jest jedním z předpisů k zachování pořádku ve věcech tiskových, jednak v ustanovení čl. III. zákona čís. 142/1868, které jest — nahradivši §§ 29—33 zákona o tisku — jedním z předpisů o trestných činech spáchaných obsahem tiskopisu. Účelem § 23 jest zabezpečiti dozor bezpečnostních úřadů na určité způsoby rozšiřování tiskopisů, u nichž není (viz odstavec třetí) již předem možnost trestného obsahu vyloučena, aniž však záleží na tom, zda je skutečně obsah trestný, či nikoliv; účelem čl. III. jest potírati tiskopisy, jichž obsah zakládá zločin anebo přečín. Újma způsobená právnímu řádu v tomto nebo v onom směru zůstala by bez náležité nápravy, kdyby rozšiřování tiskopisů s trestným obsahem naznačeného rázu bez povolení bezpečnostních úřadů způsobem v § 23 uvedeným bylo podřaděno jen pod jedno z oněch ustanovení. Dvojí kvalifikace takového skutku jest nejen přípustná, nýbrž přímo nutná, protože rozšiřování tiskopisu způsobem v § 23 zakázaným jest nezbytným předpokladem přičítání trestného činu, spáchaného obsahem tiskopisu rozšiřovateli z důvodu nedbalosti, takže odsouzení rozšiřovatele pro přečín (přestupek) čl. III. není vůbec možným bez jeho současného odsouzení pro přestupek § 23 (viz i Liszt »Lehrbuch des österr. Strafrechtes« str. 249).

K dalším vývodům stížnosti, jež uvažují o tom, zda je tu skutková podstata přečínu čl. III., výhradně s hlediska pátého odstavce tohoto článku, jest zdůrazniti, že již napadený rozsudek označuje správně dotčený čin trestný jako přečín podle čl. III. čís. 3 zákona čís. 142/1868. Ustanovení § 42 zákona na ochranu republiky nezměnilo nic na předpisech odst. čís. 1—4 čl. III., nýbrž stanovilo jen nový doslov pátého odstavce, který však ani v původním ani v novém doslovu nevymezuje skutkovou podstatu trestného činu, nýbrž určuje jen kvalifikaci (přečín anebo přestupek) a tresty pro trestné činy vymezené v odst. 1—4, na

něž odkazuje odst. 5. slovy »kdo se dopustí podle předcházejících ustanovení zanedbání povinné péče«. V odst. 3. pak jest vysloveno, že rozšiřovatel spisu trestného obsahu — t. j. vzhledem na odst. 1 tiskopisu, jehož obsah tvoří skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu — jest zodpovědný za zanedbání povinné péče zejména, stalo-li se rozšiřování způsobem v zákoně zakázaným (§ 23). Stížnost ovšem popírá, že tu byl obsah takového rázu jakož i, že stěžovatelé jednali nedbale. Než ona námitka jest provedena jedinou větou, že objektivním obsahem těchto letáků nemohl býti spáchán přečin ve smyslu § 14 odst. 1 zákona na ochranu republiky (který byl napadeným rozsudkem v něm shledán), poněvadž objektivně vzato není v letáku splněna skutková podstata § 14 odst. 1 cit. zákona. Neuvádějíc, který zákonný znak tohoto přečinu není tím, co rozsudek o smyslu, významu, obsahu a účelu myšlének letákem projevených zjišťuje, opodstatněn a ze kterých právních úvah tak soudí, staví stížnost prostě svůj úsudek proti úsudku nalézacího soudu, aniž však — jak na ní bylo podle § 285 tr. ř. a § 1 čis. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. na rok 1878 — jednotlivě, jasně a určitě naznačuje okolnost, která zakládá důvod zmatečnosti, takže jest jí v tomto směru, po stránce objektivní pokládati za vůbec neprovedenou. Po stránce subjektivní, ve vývodech, dokazujících, že stěžovatelé nejednali nedbale, přehlíží stížnost, že zákon sám vymezuje pojem nedbalosti rozšiřovatelů tím, že v odst. 3 uvádí různá jednání, za která zodpovídá rozšiřovatel jako za nedbalost, a mezi nimi zejména i protizákonný, § 23 zakázaný způsob rozšiřování. Zřejmě stojí zákon na stanovisku, že by byl rozšiřovatel, kdyby byl — šetře předpisu § 23 — žádal o povolení k rozšiřování tiskopisů, jež by byl musel současně se žádostí předložit, poučen o trestnosti obsahu tiskopisů, k jejichž rozšiřování by pak ovšem povolení uděleno nebylo, a že rozšiřovatel opomenutím oně žádosti zanedbal prostředek k poznání protiprávního směru tiskopisů jím rozšiřovaných. Shledává-li však zákon nedbalost zakládající zodpovědnost pachatelovu již v pouhé skutečnosti protizákonného způsobu rozšiřování, nezáleží na okolnostech stížností zdůrazňovaných, že stěžovatelé neznali obsah tiskopisů, že je nečetli, že nevěděli o zákazu jich rozšiřování, ba ani o jejich zabavení, že tu nebyly ani jiné okolnosti, z nichž mohli při náležitě úvaze seznati, že jde o tiskopisy s obsahem protiprávním a trestným.

Čís. 3526.

Pojmenování někoho na listu jako redaktora musí býti projevem vůle osoby pojmenované (§ 10 zákona o tisku).

Za porušení povinností odpovědného redaktora nezodpovídá, kdo sice byl oznámen politickému úřadu jako odpovědný redaktor a uveden na periodickém tiskopisu jako takový, avšak o celém tomto postupu ve skutečnosti vůbec nic nevěděl, na něm neměl účasti ani jej dodatečně neschválil.

Předpoklady, za kterých někdo ručí za obsah periodického tiskopisu,

jsou v § 1 tisk. nov. přesně uvedeny. Zákon nezná zavinění, záležející v tom, že někdo, nemaje účasti na uveřejnění článku, dodatečně jeho obsah schvaluje.

(Rozh. ze dne 20. června 1929, Zm I 674/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 10. října 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488 a 491 tr. zák. pokud se týče podle § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost napadá rozsudek kmetského soudu, pokud sprostil obžalovaného z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti, z důvodu, že »obžalovaný bez svého vědomí na periodickém tiskopisu, v němž byl uveřejněn závadný článek, byl uveden jako zodpovědný redaktor, že též bez svého vědomí a souhlasu jako takový byl oznámen politickým úřadem, a že ho proto nemůže stíhati trestní zodpovědnost za obsah tohoto tiskopisu«. Zmateční stížnost především poukazuje k »nebezpečí a k nejistotě, kterým by byl vydán veřejný život a tisk, kdyby nemohl býti stíhán za trestné činy, kdo veřejně úřadu jakož i na kolportovaném časopisu jako zodpovědný redaktor figuruje«. Leč této námitce, již stížnost napadá sprostňující výrok s hlediska hmotněprávního podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., nelze přisvědčiti. Jestliž zásadou, ovládající trestní zákon (§ 1 a 238 tr. zák.), že zodpovědnost podle trestního zákona předpokládá zavinění pachatele. Zásada ta platí bez výjimky pro celý obor trestního práva, tedy i pro zodpovědnost obžalovaného v souzeném případě. A tu sluší plně souhlasiti s právním názorem prvního soudu, neboť bylo by skutečně naprosto nemyslitelným a nemožným, poháněti k zodpovědnosti pro porušení povinnosti zodpovědného redaktora někoho, kdo sice byl oznámen politickému úřadu jako zodpovědný redaktor a uveden na periodickém tiskopisu jako takový, avšak o celém tomto postupu ve skutečnosti vůbec nic nevěděl, na něm neměl účasti a ani dodatečně snad neschválil tento svémocný postup výslovně nebo mlčky — na příklad faktickým vykonáváním redaktorských úkolů, ba naopak, jak bylo zjištěno v souzeném případě, když se mu redaktorství nabízelo, důrazně a rozhodně to odmítl. Když pak přes toto ohrazení byl obžalovaný bez svého vědomí za svými zády jako zodpovědný redaktor osobou jinou příslušnému úřadu oznámen a na prvním čísle listu proti své vůli též uveden, nelze z tohoto jednání osoby třetí, na němž obžalovaný neměl s hlediska trestního zákona stíhatelné účasti, vyvozovati pro obžalovaného nepříznivé důsledky. Tento názor jest uznán naukou v Lisztově »Oesterreichisches Pressrecht« na str. 243, jakož i v judikatuře, jako na příklad v rozhodnutí čis. 1750 sb. n. s., kde se zdůrazňuje, že

zodpovědným redaktorem jest osoba, která, jsouc na listě takto pojmenována, projevuje proti veřejnosti a úřadům, že rozhoduje platně o obsahu periodického tiskopisu, z čehož vyplývá, že pojmenování na listu musí býti projevem vůle osoby pojmenované, a nelze proto přisvědčiti zmáteční stížnosti, pokud zastává opačný názor právní.

Zmateční stížnost hledí těžiti z toho, že obžalovaným byl nabídnut důkaz pravdy o obsahu závadného článku, zdůrazňujíc, že nesměl nabízet tento důkaz, když se cítil jistým, že za čin neručí, a že alespoň svá tvrzení ohledně pravdivosti zprávy nesměl učiniti bez výhrady a podmínky. Leč právě zmáteční stížnost přehlíží, že obžalovaný nenastoupil důkaz pravdy bezpodmínečně, nýbrž že v podání obsahujícím jeho obhajobu, předem odmítl veškeru zodpovědnost za obsah časopisu, poněvadž jeho redaktorem nebyl a byl jako takový na listu jednou uveden bez svého vědomí a neprávem, a teprve v druhé řadě navrhl v tomto podání výslech různých svědků o pravdivosti článku. Již z tohoto způsobu obhajoby vysvítá lichost námitky stížnosti a sluší přisvědčiti názoru prvního soudu, že tu zřejmě šlo o opatrnost obžalovaného, jenž dostav výzvu soudu podle § 10 tiskové novely, nabídl i důkaz pravdy, by se ho pro všechny možné případy nezbavil. Zmateční stížnost se ovšem též domnívá, že se obžalovaný, nastoupiv důkaz pravdy, ztotožňoval s obsahem článku, a že jest proto i plně za něj zodpovědným. Leč předpoklady, za kterých někdo ručí za obsah periodického tiskopisu, jsou v § 1 tiskové novely přesně uvedeny. Zákon nezná zavinění, záležející v tom, že někdo, nemaje účasti na uveřejnění článku, dodatečně jeho obsah schvaluje. Za to, že se snad obžalovaný ztotožňoval s obsahem jiným způsobem, než nastoupením důkazu pravdy, neručí by podle § 1 tiskové novely; takové jednání zakládalo by po případě samostatný delikt, leč v tom směru nebyla podána obžaloba a nemohl proto kmetský soud ani o tom rozhodovati.

Cís. 3527.

Podle § 23 zák. čís. 124/1924 přísluší vydavateli a vlastníku periodického tiskopisu opravné prostředky věcným obsahem a formální úpravou stejně jako obžalovanému; jest mu podle § 284 odst. první tr. ř. opovědět zmáteční stížnost do tří dnů po jeho uvědomění o rozsudku a podle § 285 odst. první tr. ř. provést ji do 8 dnů po ohlášení i tehdy, byl-li mu doručen nežádaný opis rozsudku z moci úřední.

(Rozh. ze dne 20. června 1929, Zm I 187/29-1.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací, vyslechnuv generálního prokurátora, zamítl v neveřejném sedění stížnost vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu »L.« do usnesení krajského soudu trestního v Praze ze dne 16. května 1929, jímž byla zamítnuta jeho zmáteční stížnost proti rozsudku zemského trestního soudu v Praze jako soudu kmetského z 21. listopadu 1928, v trestní věci Josefa V-e pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák.

Důvody:

Podle § 23 zákona čís. 124/24 proti rozsudku kmetského soudu přísluší vydavateli a vlastníku periodického tiskopisu tytéž opravné prostředky jako obžalovanému. Tedy opravné prostředky stejně věcným obsahem a stejně formální úpravou. Podle § 284 odst. 1 tr. ř. jest zmáteční stížnost obžalovaného opovědět do tří dnů po jeho uvědomění o rozsudku, a podle § 285 odst. 1 tr. ř. má stěžovatel právo do osmi dnů po opovědi zmáteční stížnosti podati soudu provedení důvodů stížnosti, po opovědi zmáteční stížnosti soudem doručen opis rozsudku bez požadování platí i tehdy, byl-li straně soudem doručen opis rozsudku dne 4. dubna 1929, zmáteční jeho stížnost bez ohlášení podána 12. dubna 1929, tedy zřejmě proti cit. předpisům § 23 zák. čís. 124/24 a §§ 284, 285 tr. ř., takže napadené usnesení vyhovuje zákonu (předpisu § 1 čís. 1 nov. čís. 3/78) a stížnost proti němu není důvodna; byla proto zamítnuta.

Cís. 3528.

Ustanovení § 14 odst. 1 tisk. nov. jest předpisem velícím a předpokládá týž tiskopis, v němž byla urážlivá zpráva uveřejněna; na věci nic nemění pozdější nahodilá okolnost, že týž tiskopis zanikl.

(Rozh. ze dne 20. června 1929, Zm I 187/29-2.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací v neveřejném zasedání zamítl zmáteční stížnost obžalovaného i jeho odvolání z rozhodnutí o uveřejnění rozsudku do rozsudku zemského trestního jako kmetského soudu v Praze ze dne 21. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák., a to odvolání z těchto

důvodů:

Odvolání obžalovaného z výroku o uveřejnění rozsudku není v právu. Neboť ustanovení § 14 odst. 1 tisk. nov. jest předpisem velícím a předpokládá týž tiskopis, v němž byla urážlivá zpráva uveřejněna. Těmto předpisům rozsudek vyhovuje, a nic nemění na věci pozdější nahodilá okolnost, že týž tiskopis zanikl.

Cís. 3529.

Manželka nemůže podati zmáteční stížnost za manžela (§ 282 tr. ř.), který se opravných prostředků vzdal, ani s jeho souhlasem.

(Rozh. ze dne 20. června 1929, Zm I 262/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost manželky obžalovaného do usnesení krajského soudu

trestního v Praze ze dne 28. března 1929, jímž byla odmítnuta její zmáteční stížnost do rozsudku zemského soudu trestního v Praze ze dne 22. února 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 314 tr. zák.

D ů v o d y:

Stížnosti manželky obžalovaného do usnesení, jímž byla její ohlášená a provedená zmáteční stížnost podle § 1 čis. 1 novely ku tr. ř. odmítnuta, nelze přiznati úspěch. Neboť obžalovaný podle záznamů protokolu o hlavním přelíčení prohlásil beze vší výhrady, že se opravných prostředků vzdává a trest přijímá. Toto jasně a výslovně prohlášené vzdání se opravného prostředku zmáteční stížnosti jest závazným a neodvolatelným. Souhlasu obžalovaného k podání zmáteční stížnosti jeho manželkou tu není. Než, i kdyby tu takový souhlas byl, nebylo by jej lze pokládati za účinný, ježto jeho udělení bylo by jen nedovoleným odvoláním původního vzdání se opravného prostředku zmáteční stížnosti.

Čís. 3530.

Podle § 1 čis. 2 nov. čis. 3/1878 se nevyžaduje, by byl zmáteční důvod, jehož se stěžovatel dovolává, označen přímo číselně nebo slovy zákona; stačí, lze-li skutečnost, jež opodstatňuje po případě některý ze zákonných důvodů zmátečnosti, vyčísti z vývodů stížnosti; nevádí, že tato byla označena jako odvolání, je-li svým obsahem též provedením zmáteční stížnosti.

(Rozh. ze dne 20. června 1929, Zm I 305/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání stížnosti obžalovaného do usnesení krajského soudu v Chrudimi ze dne 11. dubna 1929, jímž byla zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku téhož soudu ze dne 12. ledna 1929, odsuzujícího ho pro zločin podvodu podle §§ 197 a 200 tr. zák., odmítnuta podle § 1 čis. 2 novely k tr. ř., zrušil napadené usnesení a krajskému soudu nařídil, by o zmáteční stížnosti především podle 2. věty § 1 čis. 3 novely k tr. ř. jednal a pak podle výsledku, se zmáteční stížností po zákonu naložil.

D ů v o d y:

Odmítnutí zmáteční stížnosti odůvodňuje sborový soud tím, že obžalovaný při opovědi zmáteční stížnosti neoznačil jasně a určitě žádný z důvodů zmátečnosti v § 281 čis. 1—11 tr. ř. uvedených, aniž výslovně neb aspoň zjevným poukazem uvedl skutečnost, která má býti důvodem zmátečnosti, a že nepodal provedení zmáteční stížnosti v zákonné lhůtě 8denní od doručení opisu rozsudku. Stížnosti obžalovaného do tohoto usnesení nelze upřiti úspěch. Je pravda, že opověď zmáteční stížnosti

nevykazuje obsah, jaký je v napadeném usnesení uveden. Nesprávným je však předpoklad usnesení, že obžalovaný nepodal v zákonné lhůtě provedení zmáteční stížnosti. Vždyť zaslal soudu podání (dané na poštu 1. března 1929, tedy ještě v osmidenní lhůtě od doručení rozsudku, jež označuje jako »odvolání«, jež však je svým obsahem též provedením zmáteční stížnosti a o němž jest proto rozhodnuto jako o zmáteční stížnosti. Uplatňujet v něm především, že soudce, jež provedl hlavní přelíčení a vynesl rozsudek, vedl před tím vyšetřování a podal obžalobu jako státní zástupce. Tím stěžovatel napovídá důvod zmátečnosti čis. 1 § 281 tr. ř. pro porušení předpisu § 68 čis. 2 a odst. 2 tr. ř. Dále uvádí stěžovatel, že projednávajícím soudcem nebyly připuštěny důkazy, které by mohly dokázati správnost jeho obhajování. Obžalovaný učinil pak podle záznamů jednacího protokolu skutečně různé důkazní návrhy, jež soudem nebyly připuštěny, pokud se týče nebylo o nich rozhodnuto. Tím je uplatňován zjevným protokolu skutečně různé důkazní návrhy, jež obsah podání bránil tomu, by bylo vydáno napadené usnesení, jež obžalovaný ve své včas podané stížnosti označuje nesprávným a bezdůvodným. Sborový soud přehlíží, že se podle § 1 čis. 2 novely k tr. ř. nevyžaduje, by byl zmáteční důvod, jehož se stěžovatel dovolává, označen přímo číselně nebo slovy zákona; stačí, lze-li skutečnost, jež opodstatňuje po případě některý ze zákonných důvodů zmátečnosti, vyčísti z vývodů stížnosti. Tomu je tak v souzeném případě, jak bylo dovedeno. Odmítnutí zmáteční stížnosti z důvodu § 1 čis. 2 novely k tr. ř. je nezákonným a bylo tudíž napadené usnesení ke stížnosti obžalovaného zrušiti. Jelikož však zmáteční stížnost obžalovaným samým písemně soudu podaná nevyhovuje pro nedostatek podpisu obhájce předpisu § 1 čis. 3 novely k tr. ř., nelze ve věci prozatím podle předpisu § 2, odst. 5 cit. nov. postupovati, nýbrž bude na soudu prvé stolice, by obžalovanému jeho podání s náležitým poučením ve smyslu 2. věty § 1 čis. 3 novely vrátil a pak podle výsledku tohoto opatření se zmáteční stížností dále po zákonu (§ 1 čis. 3 po případě § 285 tr. ř.) naložil.

Čís. 3531.

Podmíněné odsouzení (zákon ze dne 17. října 1919, čis. 562 sb. z. a n.).

Při řešení otázky podmíněného odsouzení podle § 1 zákona čis. 562/1919 lze přihlížeti i k dřívějšímu amnestovanému odsouzení.

Podmínky povolení podmíněného odsouzení podle § 1 zákona plynou jen z ryze osobních vlastností odsouzeného; okolnost, že by výkonem trestu trpěla rodina odsouzeného, nebo že odsouzení může mít v zápětí ztrátu zaměstnání, je nerozhodnou.

(Rozh. ze dne 20. června 1929, Zm I 386/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu

v Hradci Králové z 26. dubna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák. a přestupkem zmaření exekuce podle § 1 zákona čís. 78/83, a nevyhověl odvolání obžalovaného z výroku o nepodmíněném odsouzení, a to odvolání z těchto

d ů v o d ů:

Odvolání obžalovaného z výroku o nepodmíněném odsouzení nelze přiznati důvodnost, neboť při řešení otázky podmíněného odsouzení podle § 1 zákona čís. 562/19 lze přihlížeti i k dřívějšímu amnestovanému odsouzení, nanejvýš, an byl amnestií prominut jen trest, odsouzení samo však zahlazeno nebylo, a nepadá dále na váhu okolnost, že by výkonem trestu trpěla rodina odsouzeného, nebo že odsouzení může mít v zápětí ztrátu zaměstnání, neboť podmínky povolení podmíněného odsouzení podle § 1 cit. zák. plynou jen z ryze osobních vlastností odsouzeného.

Čís. 3532.

Ke skutkové podstatě zločinu vydírání (§ 98 b) tr. zák.) se nevyžaduje, by důvodná obava potrvala delší dobu, ba ani, by skutečně byla vzbuzena, stačí již objektivní způsobnost pohrůžky, by jí tento účinek byl vyvolán.

Zjištěna-li důvodná obava pro důležitost zla, jímž hrozeno, nezáleží na tom, že nebyla zjištěna i pro osobní povahu napadeného.

Rozhodným je výhradně dojem, jak pohrůžka mohla působiti (působila) na osobu, již bylo vyhrožováno.

K zákonnému pojmu »vyhrožování ublížením na cti« stačí pohrůžka čímkoli, co by pro ohroženého mohlo mít v zápětí újmu na jeho osobní cti a vážnosti. Nevyžaduje se, aby šlo o pohrůžku ublížením na cti, jež by zakládala některou ze skutkových podstat urážky na cti ve smyslu §§ 487 až 499 tr. zák.

Spadá sem vyhrůžka vyzrazením soukromých dopisů a soukromého života snoubenky snoubenci.

Ochrana listovního tajemství (zákon ze dne 6. dubna 1870, čís. 42 ř. zák.).

Skutková podstata přestupku podle § 1 zákona jest založena již tím, že pachatel v úmyslu porušiti tajnost cizích dopisů je odcizil.

(Rozh. ze dne 20. června 1929, Zm II 412/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 11. července 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák. a přestupkem podle § 1 zákona ze dne 6. dubna 1870, čís. 42 ř. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost doličujíc důvod zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř., namítá, že se rozsudkovému závěru, podle něhož pohrůžka obžalovaného byla způsobila vzbuditi v Elfridě J-ové důvodnou obavu, nedostává ani skutkového podkladu (zjištění) ani odůvodnění. Námitce nelze přiznati oprávnění. Jest předeslati, že pohrůžka obžalovaného spočívala podle rozsudkového zjištění v tom, že obžalovaný předložil své sestře Elfridě J-ové svazek dopisů a pravil, že, nepodepíše-li mu žádané jím prohlášení, zašle dopisy jejímu ženichu Bedřichu G-ovi, kromě toho však mu také řekne, že se v noci potuluje po nočních místnostech. Důsledně je proto i v pozdějších úvahách rozsudkových o způsobnosti pohrůžky, vzbuditi v Elfridě J-ové důvodnou obavu, řeč o pohrůžce vyzrazením jednak oněch dopisů, jednak o jejím soukromém životě, jímž je míněno ono obžalovaným naznačené sdělení o jejích nočních potulkách po nočních místnostech. V těchže úvahách se zdůrazňuje, že šlo o pohrůžku vyzrazením dopisů a soukromého života snoubenky snoubenci, čímž jednak byla ohrožena její čest, jednak mohl tím býti ohrožen i celý její budoucí život. Doklad správnosti závěru, podle něhož pohrůžka obžalovaného byla (objektivně) způsobila vzbuditi v Elfridě J-ové důvodnou obavu, shledává rozsudek ve zjištěné skutečnosti, že tato přišla osudného dne ráno ke svému švakrovi Janu R-ovi do kanceláře uplakaná a rozčilená, nehledíc ani ke svědeckému údaji Elfridy J-ové, zaznamenanému i v rozsudkových důvodech, podle něhož byla hrozbami obžalovaného vyděšena tou měrou, že se obávala, že obžalovaný splní své hrozby. Je proto námitka zmateční stížnosti, že pro napadený jí závěr rozsudkový nejsou uvedeny důvody a že závěru tomu se nedostává ani základu skutkového, bezpodstatná, její další podrobné vývody pak jsou z části pouhým podle § 258 tr. ř. nepřipustným brojením proti soudcovskému přesvědčení, z části je jimi dokonce vytykána neúplnost řízení, kterou spatřuje zmateční stížnost v tom, že prý si soud aspoň svědky výpověďmi neuvědomil (nezjistil?) obsah oněch dopisů a že Elfrida J-ová nebyla vyslechnuta o důvodnosti svého strachu. Shledal-li však soud pohrůžku obžalovaného způsobitou, vzbuditi v ohrožené důvodnou obavu, jakž bylo dovoděno, právem již hledíc na důležitost zla, jímž bylo hrozeno, nesejde vzhledem k doslovu předpisu § 98 b) tr. zák. (»hledíc na okolnosti a osobní povahu toho, komu bylo vyhrožováno nebo na důležitost zla, jímž bylo hrozeno«) na tom, že v rozsudkových důvodech není výslovně zjištěno nic, v čem by měl skutkový podklad rozsudkový výrok, podle něhož tu spolurozhodoval i ohled na osobní povahu Elfridy J-ové. Proti soudcovskému přesvědčení zmateční stížnost znovu brojí způsobem nepřipustným, vytykajíc jednak, že nalézací soud svědkyni ani neviděl ani neslyšel, nehledíc ani k tomu, že i tu je vlastně nepřímou vytykána kusost řízení, nikoli neúplnost rozsudku, jednak poukazujíc k tomu, že Elfrida J-ová nejen podala na obžalovaného trestní oznámení, nýbrž vypovídala potom také v jeho neprospěch a sama zpravila o celé věci svého snoubence, žádajíc ho, by dopisy, které dostane

od obžalovaného, nezničil, nýbrž jí vrátil. Nevyžaduje se podle zákona vůbec, by v tom, komu bylo vyhrožováno, důvodná obava byla skutečně vzbuzena, stačí již objektivní způsobilost pohrůžky, by jí tento účinek byl vyvolán, tím méně je tudíž zapotřebí, by důvodná obava, v souzeném případě podle rozsudku v Elfridě J-ové skutečně vzbuzená, potrvala po delší dobu (srv. ustanovení druhého odst. § 100 tr. zák., podle něhož jest okolností přitěžujících, když ten, s nímž bylo zle nakládáno, byl učiněným mu násilím nebo nebezpečnou pohrůžkou uveden po delší čas v trapný stav). Není proto ani neúplnosti, která by činila rozsudek zmatečným podle čís. 5 § 281 tr. ř., v tom, že se jeho rozhodovací důvody o všech oněch okolnostech, zdůrazňovaných zmateční stížností, výslovně nezmiňují a se jimi nezabývají, třeba, jak lze připustiti, vyšly najevo za průvodního řízení, mimo jiné i svědeckým výsledkem Elfridy J-ové. Nejdeť tu zřejmě o skutečnosti ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř., rozhodné pro řešení otázky trestného zavinění obžalovaného podle § 98 b) tr. zák. Nejinak je tomu, pokud zmateční stížnost pod rouškou jakéhosi v ní blíže neoznačeného rozporu vytýká vlastně další neúplnost řízení, spočívající podle jejího tvrzení v tom, že o pohrůžce sdělením o potulkách Elfridy J-ové po nočních místnostech nejen nic neudali svědkové Jan a Marie R-ovi a Josef M., nýbrž soud ani nezjistil, zda by snoubenec Elfridy J-ové byl takovému sdělení pokládal za správné a nebyl po případě dotčené její chování schválil. Rozhodným je v tom směru výhradně dojem, jak pohrůžka mohla působiti a podle rozsudkového zjištění také skutečně působila na osobu, již bylo vyhrožováno, rozsudek pak dospívá právem k závěru, že tato část pohrůžky obžalovaného byla způsobilá vzbuditi v Elfridě J-ové důvodnou obavu.

Zmateční stížnost dále míní, že vyzrazení soukromých dopisů mohlo by pro osobu, které bylo jím vyhrožováno, vyvolati nebezpečí jen tehdy, kdyby bylo zjištěno, že dopisy ty byly obsahu závadného, že tedy Elfrida J-ová měla proto špatné svědomí a že vyzrazení jejich obsahu mohlo by pro ni míti v zápětí zrušení zasnoubení. Po této stránce lze připustiti, že rozsudek má mezeru, nezabývá se blíže okolností vytknutou zmateční stížností; leč tato vada nečiní rozsudek zmatečným, jelikož vyhružka spočívala nejen v hrozbě vyzrazení dopisů, nýbrž i v hrozbě vyzrazení potulek po nočních místnostech; v tomto směru je však rozsudek, jakž doličeno, bezvadný.

Zmateční stížnost namítá, že také, pokud jde o výkon toho, čeho se obžalovaný na Elfridě J-ové dožadoval, dospěl soud k úsudku nesprávnému. Než ani v tomto bodu jí nelze přisvědčiti. Podle rozsudkového zjištění vyhrožoval obžalovaný Elfridě J-ové oním způsobem, když byla prohlásila, že nepodepíše cedulku, kterou jí obžalovaný předložil k podpisu a v níž měla potvrditi, že byla Marií R-ovou (ve sporu) za svědkyni navržena proti své vůli a že není správné, že klavír je majetkem Marie R-ové, nýbrž je majetkem obžalovaného. Jak rozsudek dále zjišťuje, prohlásila J-ová, přečetši list — tudíž ještě před tím, než obžalovaný pronesl pohrůžku —, že obsah cedulky není pravdivý a že vypoví naopak před soudem pravdu, že klavír je vlastnictvím Marie R-ové.

Tato zjištění opravňovala soud k rozsudkovému závěru, podle něhož úmysl obžalovaného směřoval k tomu, by na J-ové vynutil sobě příznivou okolnost (svědeckou výpověď) ve sporu, nač podle důvodného předsvědčení soudu neměl ani domnělého práva. Nemá proto významu ani svědčení soudu, že obžalovaný mohl na své sestře žádati, by tvrzení zmateční stížnosti, že obžalovaný mohl na své sestře žádati, by mu vydala (podepsala) žádané jím potvrzení, poněvadž prý jednak byl přesvědčen o svém právu ke spornému klavíru, jednak se obával, že by sestra mohla podlehnouti vlivu manželů R-ových. Námitku rázu hmotně-právního podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost, zdůrazňující, že obžalovaný nevyhrožoval Elfridě J-ové rozšířením zpráv, nýbrž jen sdělením jich jediné určité osobě. Z toho, že předpis § 98 b) tr. zák. používá jen povšechného obratu »kdo vyhrožuje ublížením na cti« je však patrné, že k tomuto zákonnému pojmu stačí pohrůžka čímkoli, co by pro ohroženého mohlo míti v zápětí újmu na jeho osobní cti a vážnosti, že se tedy zejména nevyžaduje, by šlo o pohrůžku ublížením na cti, jež by zakládala některou ze skutkových podstat urážky na cti ve smyslu §§ 487 a 499 tr. zák. (viz zejména též § 1339 obč. zák., zařazený do jeho 30. hlavy »o náhradě škody«).

Rozsudkový výrok, jímž bylo uznáno na vinu obžalovaného ve směru přestupku § 1 zákona ze dne 6. dubna 1870, čís. 42 ř. zák., napadá zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. jednak výtkou, že pro rozsudkový výrok, podle něhož obžalovaný porušil tajemství dopisů Elfridy J-ové úmyslně mimo jiné také tím, že je otevřel, nejsou uvedeny důvody, jednak tvrzením, že, otevřel-li a zadržel-li obžalovaný řečené dopisy, mohlo tu jíti o dozorčí právo staršího bratra nad sestrou, která se měla brzy provdati. Skutková podstata tohoto přestupku byla založena již tím, že obžalovaný v úmyslu porušiti tajemství oněch dopisů je podle rozsudkového výroku také odcizil (srv. doslov § 1 zákona čís. 42/1870 ř. zák. »proti právu otevrou nebo odcizí«), v kterémžto bodě však zmateční stížnost rozsudek napadá jen dalším tvrzením o výkonu dozorčího práva, jímž však se rozsudek právem neobírá vzhledem k tomu, že v tom směru nevyšlo při hlavním přelíčení nic najevo, zejména nehájil se tak ani obžalovaný.

Čís. 3533.

I za platnosti zákona ze dne 14. července 1928, čís. 111 sb. z. a n. jest odsouzenému ponecháno na vůli, zda chce se domáhati odčinění některého z odsouzení či odsouzení všech, a soudu jest se omeziti na rozhodování v rozsahu žádosti.

Žádá-li odsouzený jen za odčinění odsouzení vysloveného soudem vojenským, je příslušným k rozhodnutí vojenský soud.

(Rozh. ze dne 20. června 1929, N II 48/29.)

Nejvyšší vojenský soud oznámil přípisem ze dne 24. května 1929, že zamýšlí vydati ve sporu divisního soudu v Olomouci a

krajského soudu v Novém Jičíně o příslušnost v trestní věci proti četnickému strážmistru v. v. Františku D-ovi, rozhodnutí, podle něhož je příslušným divisní soud v Olomouci.

D ů v o d y:

Četnický strážmistr František D. byl odsouzen rozsudkem brigádního soudu v Užhorodě ze dne 30. října 1924 pro přečin proti kázní a pořádku podle § 269: a voj. tr. zák. a kázeňský přestupek nepodmínečně k osmidennímu zotřesenému vězení u rotmistra vězeňského dozorce, a rozsudkem okresního soudu v Mikulově ze dne 8. srpna 1927 pro přestupek proti veřejné mravopoctnosti podle § 516 tr. zák. nepodmínečně ke čtrnáctidennímu zotřesenému tuhému vězení. Dne 27. února 1929 podal D. u brigádního soudu v Užhorodě žádost o výmaz trestu, přířknutého mu oním rozsudkem brigádního soudu v Užhorodě, odvolává se na amnestii presidenta republiky ze dne 16. října 1928, ježto přý jsou tu její předpoklady. Vojenský prokurátor v Olomouci, jemuž byly brigádním soudem v Užhorodě trestní spisy podle čl. VIII rozhodnutí presidenta republiky ze dne 16. října 1928 zaslány, postoupil tyto spisy krajskému soudu v Novém Jičíně s odůvodněním, že žadatel byl odsouzen též shora uvedeným rozsudkem okresního soudu v Mikulově. Krajský soud v Novém Jičíně vrátil však spisy divisnímu soudu v Olomouci, připojiv se k návrhu státního zastupitelství v Novém Jičíně, podle něhož jest příslušným k rozhodnutí o žádosti vojenský soud, ježto D. žádá jen o zahlazení svého vojenského trestu a nikoliv též trestu civilního z roku 1927 a tudíž jde výhradně o zahlazení odsouzení vysloveného čs. vojenským soudem. Divisní soud v Olomouci zaslal však spisy znovu zpět krajskému soudu v Novém Jičíně, jsa toho názoru, že zákonem ze dne 14. července 1928, čís. 111 Sb. z. a n. stanoveno jest pravidlo současnosti, což jest zřejmo z ustanovení § 4 (1) cit. zákona, podle něhož jest přípustné jen zahlazení všech odsouzení zároveň, tedy v jednom povolacím rozhodnutí soudu a že jest lhostejné, prosí-li žadatel o zahlazení jen jednoho odsouzení; ježto pak žadatel byl trestán též občanským soudem, jest prý podle § 8 cit. zákona dána příslušnost občanského soudu. Krajský soud v Novém Jičíně neuznal však ani tentokrát svoji příslušnost, poukázav jednak na odst. 5 výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 12. srpna 1928, čís. 31326/č-28 min. věst., jednak na § 4:2 zákona čís. 111/1928 Sb. z. a n.

Nejvyšší vojenský soud jest toho názoru, že příslušným v tomto případě jest divisní soud v Olomouci. Podle § 9(1) zákona čís. 111/1928 Sb. z. a n. povoluje se zahlazení odsouzení jen k návrhu (žádosti), který podle odst. 2 téhož § může podati kromě odsouzeného jeho manžel atd. Z těchto ustanovení vyplývá, že rozhodující jest doslov a smysl žádosti, ježto navrhopatel (žadatel) jest ponecháno zúplna na vůli, chce-li žádati o zahlazení všech odsouzení, či chce-li navrhnouti, by bylo zahlazeno jen jedno odsouzení, na kterém mu záleží a jehož zahlazení právě potřebuje. V případě, o němž jde, žádá D. jen o zahlazení svého prvního odsouzení, t. j. odsouzení rozsudkem brigád-

ního soudu v Užhorodě, a nelze návrh (žádost) proti jeho vůli rozšířiti, ježto při několika odsouzeních není ani nutné žádati o současné zahlazení všech těchto odsouzení, což jest vidno z ustanovení §§ 4 (2) a 5 cit. zákona; § 4 (2) zákona čís. 111/1928 Sb. z. a n. připouští totiž zahlazení předcházejících odsouzení i beze zahlazení posledního odsouzení, došlo-li k poslednímu odsouzení jen pro přestupek nebo pro přečin nepatrného významu a nespočívající na nízké nebo nečestné poňutce. § 5 pak pokládá odsouzeného, je-li odsouzení zahlazeno, na dále za osobu soudně zachovalou, pokud tomu neprekáží jiné ještě nezahlazené odsouzení. Ježto odsouzení, o jehož zahlazení odsouzený žádá, bylo vysloveno brigádním soudem v Užhorodě, jest podle § 8 odst. 2, věta druhá citovaného zákona k rozhodnutí o žádosti D-y za zahlazení tohoto odsouzení příslušným vojenský soud.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací oznámil Nejvyššímu vojenskému soudu, že úplně sdílí jeho názor z důvodů uvedených v připsi, zvláště když Nejvyšší soud jako soud zrušovací v rozhodnutí sb. n. s. tr. čís. 1059 zastává stanovisko, že je odsouzenému ponecháno na vůli, zda chce se domáhati odčinění některého z odsouzení či odsouzení všech, a soudu je se omeziti jen na rozhodování v rozsahu žádosti, a nový zákon čís. 111/28 neobsahuje ustanovení, z nichž by plynula neudržitelnost tohoto stanoviska, zaujatého ovšem ještě za platnosti zákona ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák.

Čís. 3534.

Úvahy o tom, jaký jest význam prominutí trestu milostí presidenta republiky a osvědčení se odsouzence jednak s hlediska § 46 b) tr. zák., jednak s hlediska § 1 zákona o podmíněném odsouzení, jsou výronem právně posuzující činnosti soudu, k jejímž výsledkům se nevztahuje vůbec zmatek čís. 5 § 281 tr. ř.

Není závady, by si nalézací soud neopatřil spisy o předchozích trestech, které byly amnestií nebo osvědčením odčiněny, a nepřihlížel k nim při výroku o podmíněném odsouzení.

Pro otázku, má-li býti výkon trestu podmíněně odložen, jest rozhodnou jen povaha pachatele a souzeného skutku.

(Rozh. ze dne 21. června 1929, Zm-I 108/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 16. ledna 1929, jímž byl uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 a 203 tr. zák. a nevyhověl odvolání obžalovaného do nepodmínečného odsouzení mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmatekem § 281 čís. 5 tr. ř. napadá stížnost věty rozsudku, že jest stěžovatele pokládati za zachovalého, protože jeden z obou předchozích trestů podléhá amnestii a ohledně druhého se stěžovatel osvědčil, a že vzhledem na tyto předchozí tresty, třebaš prominuté, není podmínek pro

podmíněně odklad výkonu trestu. Obě věty jsou výsledkem úvah o tom, jaký jest význam prominutí trestu milostí presidenta republiky a osvědčení se odsouzenec jednak s hlediska § 46 b) tr. zák., jednak s hlediska § 1 zákona o podmíněném odsouzení, tudíž výronem právně posuzující činnosti soudu, k jejímž výsledkům se však zmatek čís. 5 vůbec nevztahuje, jednáje jen o výroku o skutečnostech, o výsledcích činnosti skutkově zjišťovací. Netřeba proto vypořádati se s příslušnou částí vývodů stížnosti již při rozhodování o tomto opravném prostředku, to tím méně, ano nejde ani o věcné uplatňování zmatku podle čís. 11 § 281 tr. ř., poněvadž nalézací soud odpírá obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu s poukazem na jeho dřívější život, tudíž z důvodu arbitrárních, z důvodů volné úvahy, takže vývody stížnosti jest považovati za provedení opravného prostředku odvolání, jež obžalovaný ostatně též podal a o němž bude řeč. Pochybenou jest i výtka stížnosti, že »řízení« jest zmatečným podle § 281 čís. 2, čís. 3, čís. 4 § 281 tr. ř., protože si soud prvě stolice po skončeném »vyšetřování« opatřil spisy o předchozích trestech, které byly amnestií a osvědčením odčiněny, pokud se týče mocí zákonné fikce vůbec již neexistují, a přihlížel k nim ve výroku o podmíněném odsouzení. Nejdeť ve spisech o předchozích trestech o spis, osvědčující neplatný úkon vyhledávací nebo vyšetřovací, jehož čtení při hlavním přelíčení má na zřeteli § 281 čís. 2 tr. ř., není ani, jakž předpokládá § 281 čís. 3 tr. ř. zákonného předpisu, který by zakazoval čtení spisů o předchozích trestech obžalovaného s výslovnou pohrůzkou zmatečnosti.

Odvolání obžalovaného z výroku o podmíněném odkladu trestu nebylo vyhověti. Odvolatel jest na omylu, maje za to, že amnestií zanikly veškeré následky odsouzení stěžovatele rozsudkem okresního soudu v Boru ze dne 11. dubna 1928. Rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928 byl, jelikož byl oním rozsudkem uložen trest nepodmíněně, prominut jen trest (čl. II.) a za určitého předpokladu i některé následky odsouzení v čl. V. výčetno uvedené. Na skutečnosti odsouzení, pokud se týče na další jsoucnosti odsuzujícího rozsudku nebylo amnestií nic změněno. Tím, že se obžalovaný ohledně odsouzení rozsudkem okresního soudu v Boru ze dne 9. února 1927 osvědčil; jak vyslovil tento soud usnesením ze dne 4. června 1928, neuvědomiv si shora uvedeného druhého odsouzení (§ 6 čís. 4 zák. o podm. odsouzení), nastal — nehledíc ani k tomu, že může vzhledem na trestní věc nyní projednanou dojíti k dodatečnému nařízení výkonu trestu podle § 18 odst. 2 zákona o podm. odsouzení — jedině ten účinek, že se pokládá za to, že stěžovatel nebyl odsouzen (§ 1 odst. 2 zákona o podm. odsouzení). Zjištění odsuzujícího rozsudku, že stěžovatel spáchal trestný čin uvedený v rozsudku, ohledně něhož nastalo osvědčení, trvá nerušeně dále a nutno ho dbáti zvláště, dojde-li při novém odsouzení k řešení otázky o podmíněném odkladu trestu, jakž plyne z § 2 odst. 2 cit. zákona. Právem měl proto soud prvě stolice za to, že jest přihlížeti k předchozím trestům odvolatele a právem mu odepřel dobrodiní podmíněného odkladu trestu, ano jde o třetí provinění se proti bezpečnosti cizího majetku a projevenému

tak zjevnému sklonu jeho k činům tohoto rázu nelze účinně čeliti pouhou výhrůzkou trestu. K dalším vývodům odvolání se podotýká, že pro otázku, má-li býti výkon trestu podmíněně odložen, jest rozhodnou jen povaha pachatele a souzeného skutku, nikoli i ohled na nevinnou rodinu a následky, jež jí z výkonu trestu nastanou.

Čís. 3535.

Ridič automobilu má, jede-li neznámou mu cestou (v uzavřené osadě) počítati stále s možností, že se ocitne se svým vozidlem na místech, kde nesmí jeti rychleji než 6 km za hodinu (§ 46 min. nař. čís. 81/1910), na př. na křižovatce, nebo že nastane dokonce nutnost, by rychlost jízdy ještě značněji zmírnil, po případě zůstal státi a zarazil motor; musí proto jeti zvlášť opatrně, by zůstal pánem rychlosti svého vozidla.
I jízda nákladním automobilem za okolností zvláště nebezpečných spadá pod ustanovení § 337 tr. zák.

(Rozh. ze dne 21. června 1929, Zm I 171/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 18. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

S právním názorem rozsudku, že obžalovaný měl, jel-li, jak tvrdil, cestou mu neznámou, jeti zvláště opatrně, by zůstal pánem rychlosti svého vozidla a mohl je v případě nutnosti ihned zastaviti, jest souhlasiti; neboť, nehledíc k tomu, že tento názor odpovídá plně § 45 min. nařízení čís. 81/1910, jež obsahuje základní předpisy o povinnostech řidiče jízdního silostroje vzhledem k bezpečnosti dopravy, musí řidič automobilu, jenž jede v uzavřené osadě cestou mu neznámou, počítati neustále s možností, že se ocitne se svým vozidlem na místech, kde se nesmí podle druhého odstavce § 46 nařízení jezdit rychlostí přes 6 km za hodinu, na příklad na křižovatkách, nebo že nastane dokonce nutnost, by rychlost jízdy ještě značněji zmírnil, po případě zůstal státi a zarazil motor. Podle skutkových zjištění rozsudkových jel však obžalovaný v uzavřené osadě, kde podle toho, co shora uvedeno, nesmí se jezdit větší rychlostí než 15 km za hodinu, rychlostí 15 km značně převyšující, a to dokonce i na křižovatce, na niž nesměl jeti rychleji než 6 km za hodinu, a jel mimo to tak neopatrně, že si křižovatky, na niž došlo k úrazu Bedřicha Ch-a, před touto nehodou vůbec nevšiml.

Namítá-li zmatečnou stížnost, že čin obžalovaného byl neprávem podřaděn pod ustanovení § 337 tr. zák., uplatňuje tím zřejmým poukazem zmatek podle § 281, čís. 10 tr. ř. Zmatek ten shledává v tom, že rozsudek podřadil skutek obžalovanému za vinu kladený i pod ustanovení § 337

tr. zák., ač nákladní automobil váhy 16 q a nosnosti 10 q nepatří k předmětům v § 85 c) tr. zák. uvedeným. Především jest poznamenati, že rozsudek nezjišťuje, že automobil obžalovaného váží 16 q a že jeho nosnost činí 10 q, takže stížnost vychází při provádění hmotněprávního zmatku podle § 281 čis. 10 tr. ř. proti předpisu § 288, odst. 2 čis. 3 tr. ř. ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného a není v důsledku toho doličena po zákonu. Ostatně nelze z pouhé skutečnosti, že automobily nelze počítati k předmětům v § 85 c) tr. zák. vypočteným, dovzovati, že nalézací soud podřadil čin obžalovaného mylně pod ustanovení § 337 tr. zák. Napadený rozsudek zmiňuje se sice ve výroku o tom, že se obžalovaný dopustil nedbalosti po rozumu § 335 tr. zák. nejen za okolností zvláště nebezpečných, nýbrž i vzhledem k předmětu v § 85 c) tr. zák. jmenovanému, podřaduje však skutek obžalovaného podle rozhodovacích důvodů pod ustanovení § 337 tr. zák. jen proto, že čin byl spáchán za okolností zvláště nebezpečných. Že tu nešlo o okolnosti zvláště nebezpečné po rozumu § 337 tr. zák., stížnost sama nevrdí.

Čís. 3536.

§ 134 tr. ř. nařizuje kategoricky a bezvýjimečně, aby k vyšetřování duševního stavu obviněného byli vždy přibráni dva lékaři.

Porušení tohoto předpisu nezakládá sice zmatek čis. 3 § 281 tr. ř., lze je však po případě uplatňovati s hlediska čis. 4 § 281 tr. ř. Možnost, že obhajoba obžalovaného dozná újmy, je na snadě v každém případě, v němž byl vyšetřováním jeho duševního stavu pověřen jediný lékař; onen předpis nečiní rozdíl co do závažnosti skutku mezi jednotlivými případy.

§ 134 tr. ř. nepředpisuje přibrání znalců psychiatrů ke zkoumání duševního stavu obžalovaného.

§ 118 tr. ř. i v doslovu zákona čis. 107/1927 předpokládá pro úchytku z pravidelného přibrání znalců, pro ten který obor u soudu trvale ustanovených, že případ vyžaduje zvláštních odborných znalostí.

(Rozh. ze dne 21. června 1929, Zm I 188/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 1. února 1929, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc odkázal na soud prvé stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Při prvním hlavním přelíčení dne 2. října 1928 bylo soudem vyhověno obhájcovu návrhu na provedení důkazu nálezem a posudkem soudních

lékařů, pokud možno psychiatrů, o duševním stavu obžalované a byl také vyšetřující soudce přípisem ze dne 6. října 1928 požádán výslovně, by k prozkoumání duševního stavu obžalované přibral dva soudní lékaře, pokud možno psychiatry. Pisemný nález a posudek byl však přes to podán jen jedním soudním lékařem, při čemž ze spisů ani nevychází, že tento znalec je odborníkem psychiatrem. Státní zastupitelství prohlásilo sice, když mu byl nález a posudek sdělen k návrhu, že se spokojí s posudkem jednoho znalce, a navrhlo současně, by nález a posudek byl u příštího přelíčení jen přečten; naproti tomu není ve spisech důkladu o tom, že také obžalovaná nebo její obhájce projevíli podle § 252 čis. 4 tr. ř. souhlas s pouhým čtením posudku, ač ovšem v jednacím protokole není ani záznamu, že se při pozdějším hlavním přelíčení proti jeho čtení ohradili. Po přečtení znaleckého protokolu navrhl však obhájce, by jednak duševní stav obžalované byl vyšetřován znovu lékaři z oboru psychiatrie (lékaři »ex professo«), jednak by byly vyžádány spisy T II 1413/28 okresního soudu pro přestupky v Praze k důkazu o tom, že plechovka, zabavená při domovní prohlídce, byla vlastnictvím obžalované. Soud zamítl oba průvodní návrhy, onen proto, že věc byla podle jeho názoru »vzhledem k případu a době« soudním lékařem vysvětlena dostatečně. Zmateční stížnost je v právu, pokud shledávajíc důvod zmatku podle čis. 4 v zamítnutí obou průvodních návrhů, vytýká, že přibráním jediného soudního lékaře k vyšetřování duševního stavu obžalované byl porušen předpis § 134 tr. ř., podle něhož jest takové vyšetřování předsevzítí vždy dvěma lékaři. Jeť tento předpis úchytkou ze všeobecného ustanovení § 118 tr. ř., podle něhož jest zpravidla přibrati dva znalce, v některých tamtéž uvedených případech stačí však přibrati i jen jednoho znalce. Náleží sem arci mimo jiné také případy, kdy jde o zjištění skutečnosti méně důležité; odůvodnění usnesení, jímž byl obhájcův návrh zamítnut, dovoluje i při své stručnosti souditi, že slovy »vzhledem k případu« mělo nepřimo býti řečeno, že v souzeném případě považuje soud vyšetřování duševního stavu obžalované za úkol méně obtížný a zodpovědný, že tudíž stačilo přibrati jen jednoho soudního lékaře, by jím »věc« byla dostatečně vysvětlena. Toto stanovisko přiči se však předpisu § 134 tr. ř., nařizujícímu kategoricky a bezvýjimečně, by k vyšetřování duševního stavu obviněného byli vždy přibráni dva lékaři. Porušení tohoto předpisu, jenž nenáleží mezi ony předpisy trestního řádu, jichž porušení nebo zanedbání zakládá důvod zmatku podle čis. 3 § 281 tr. ř., nestačilo by arci samo o sobě k opodstatnění důvodu zmatečnosti podle čis. 4 téhož §, uplatňovaného zmateční stížností, jehož dalším předpokladem jest, že mezitím usnesením soudu byl porušen nebo byl nesprávně použit zákonný předpis nebo zásada řízení, jichž šetřiti káže podstata řízení, kterým se zabezpečuje trestní stíhání i obhajování. Možnost, že zejména obhajoba obžalované dozná újmy, je však na snadě v každém případě, v němž byl vyšetřováním jeho duševního stavu proti výslovnému předpisu § 134 tr. ř. pověřen lékař jediný. Měloť býti tímto předpisem zřejmě naznačeno, že při vyšetřování duševního stavu nejde nikdy o zjišťování skutečností méně důležitých

ve smyslu všeobecného ustanovení § 118 tr. ř., nýbrž že úkol, připadající znalci lékařům je povždy, tu ve větší, onde v menší míře, nesnadný a složitý, tudíž i zvlášť zodpovědný (sb. n. s. čís. 529). Předpisem § 134 tr. ř. mělo býti docíleno zvýšené záruky, že dva lékaři splní úkol na ně vznesený spolehlivěji, než by byl s to učiniti znalec jediný, že se oba lékaři budou ve své činnosti nesoucí se ke zjištění duševního stavu, zejména ve zjišťování závažných v tom směru skutečností (druhý odstavec § 134 tr. ř.) vzájemně podporovati a doplňovati, po případě i kontrolovati. Nečiní-li předpis co do závažnosti skutku rozdílu mezi jednotlivými případy a ukládá-li zároveň ve svém druhém odstavci lékařům zásadně a bezvýjimečně řadu úkolů, jež splniti jest jim vždy a bez ohledu na větší nebo menší stupeň možnosti, že u vyšetřovaného jde o některý z duševních stavů, vylučujících ve smyslu § 2 a)—c) tr. zák. přičítatelnost, bylo i v souzeném případě věnovati plnou, ničím neztenčenou pozornost vyšetřování duševního stavu obžalované, u níž jako duševní porucha přicházela v úvahu hysterie. Z toho, že soud při prvním hlavním přelíčení nejen vyhověl obhájcovu návrhu v plném jeho rozsahu, nýbrž požádal pak i vyšetřujícího soudce výslovně, by ke zkoumání duševního stavu obžalované přibral dva soudní lékaře, vychází na jevo, že také soud byl si původně dobře vědom povinnosti, vyplývající proň z předpisu § 134 tr. ř., takže se zachoval nejen nesprávně, nýbrž zároveň i nedůsledně, spokojiv se v zápětí s nálezem a posudkem znalce jediného. Na věci nemění nic, že obžalovaná a její obhájce nenařítali při druhém hlavním přelíčení původně nic proti čtení znaleckého protokolu, obsahujícího nález a posudek jen jediného lékaře; nemohlať ani tímto jejich ostatně jen negativním chováním se býti odčiněna skutečnost, že postupem soudu byl zjevně porušen předpis § 134 tr. ř. právě v onom ustanovení, jímž mělo býti zaručeno pokud možno spolehlivé vyšetření duševního stavu obžalované a jehož porušení nevylučuje podle toho, co shora řečeno, již samo o sobě možnost, že jím obžalovaná byla zkrácena ve svých právech na obhajobu.

Otázka, zda podklad, daný znalcovým nálezem, stačí pro podání spolehlivého posudku o duševním stavu obžalované, vymyká se arci jako otázka ryze odborná namnoze možností přezkoumání tohoto posudku soudem zrušovacím. Nicméně vzbuzuje pochybnosti o postačitelnosti onoho podkladu již to, že podle údaje znaleckého protokolu byla obžalovaná soudním lékařem osobně vyšetřována jen jednou. Dále bylo by poukázati k tomu, že v posudku se sice praví, že dědičně obžalovaná zatížena není, pokud se dalo zjistiti, že však ve skutečnosti nebylo v tom ohledu zjišťováno vůbec nic, zůstalo naopak jen při negativních údajích obžalované k soudnímu lékaři, podle nichž otec je sice ve stáří 76 let zdrav, matka však zemřela na čtyry nemoci, obžalovaná pak neví, co jí vlastně bylo, stejně jako neví, jsou-li zdraví její čtyry sestry. Další okolnost, způsobila, by jí byla otřesená víra v naprostou spolehlivost a zejména v úplnost znalcovy nálezu i posudku, jest, jak zmáteční stížnost právem vytýká, spatřovati také v tom, že znalec nebyl osobně přítomen u druhého hlavního přelíčení, takže mu nebyla známa doplněná výpověď

svědka četnického strážmistra Josefa V-y. Již podle toho, co uvedeno, je na snadě možnost, že již porušením předpisu § 134 tr. ř., spočívajícím v tom, že soudem prvé stolice byl zamítnut obhájcův návrh na nové vyšetřování duševního stavu obžalované dvěma lékaři, doznala obhajoba obžalované újmy, takže zejména v tomto směru uplatňuje zmáteční stížnost důvod zmátečnosti podle čís. 4 § 281 tr. ř. právem. Nelze jí arci přisvědčiti, pokud týž důvod shledává i v tom, že nebylo vyhověno obhájcovu návrhu, by ke zkoumání duševního stavu obžalované byli přibráni znalci z oboru psychiatrie, jichž přibrání však § 134 tr. ř. nepředpisuje; i § 118 tr. ř. předpokládá i ve svém novém doslovu podle zákona ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n. pro úchytku z právidelného přibrání znalců, pro ten který obor u soudu trvale ustanovených, že případ vyžaduje zvláštních odborných znalostí, jímž však není souzený případ (sb. n. s. čís. 2896, 3201, 3319 a j.), takže lze jen soudu prvé stolice, jemuž bude o věci znovu jednati a rozhodovati, ponechati na uvážení, zda by se nedoporučovalo přibrati ke zkoumání duševního stavu obžalované pokud možno psychiatry, jak se soud usnesl při prvním hlavním přelíčení v této věci. I okolnost, o níž byl navržen důkaz spisy T II 1413/28 okresního soudu pro přestupky v Praze, mohla by míti význam, třeba jen podpurný potud, že by se, bude-li dokázáno, že zabavená plechovka byla skutečně vlastnictvím obžalované, naskytla otázka, nezvýšilo-li se její tehdejší rozčilení zabavením plechovky tou měrou, že dosáhlo rázu a stupně pomatení smyslů podle § 2 c) tr. zák.

Čís. 3537.

I když jest podle čl. 49 obch. zák. obchodní cestující oprávněn vybíratí zálohy za zboží od zákazníků, dopouští se podvodu (nikoliv zpronevěry), činil-li tak, ač mu to bylo zaměstnavatelem zakázáno.

Poškozovací úmysl jest tu vyloučen, ponechal-li si zálohy proto, že měl nebo důvodně předpokládal, že má proti zaměstnavateli nárok na provisi ve výši vylákaných záloh.

(Rozh. ze dne 22. června 1929, Zm I 136/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 7. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle § 197, 200 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a věc vrátil do prvé stolice a to okresnímu soudu v Jičíně, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze přisvědčiti, pokud namítá, dovolávajíc se důvodů zmátečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., že skutek obžalo-

vaného naplňuje skutkovou podstatu zpronevěry, nikoli podvodu. Podle čl. 49 obch. zák. jest ovšem obchodní cestující oprávněn k vybírání tržové ceny — a následkem toho i záloh — za zboží u zákazníků; leč rozsudek zjišťuje, že stěžovateli bylo jeho zaměstnavatelem zakázáno, vybírat zálohy; následkem toho jednal obžalovaný lstivě, pokud přes tento zákaz se vydával proti zákazníkům za osobu k inkasu oprávněnou, a, když pak tito v omylu vyvolaném tímto lstivým jednáním obžalovaného jemu zálohy vyplatili, jde o peníze vylákané a nikoli jemu svěřené, přichází tudíž v úvahu podvod, při němž jest lhotejno, zda měly utrpěti škodu na svém majetku osoby, které byly uvedeny v omyl — zákazníci — či osoby od nich rozlišné — zaměstnavatel obžalovaného. Ke skutkové podstatě podvodu se ovšem vyhledává kromě lstivého jednání i poškozovací úmysl; tuto zákonnou náležitost nezjišťuje soud tím, že v rozsudku uvádí, že obžalovaný úmyslně vylákal peníze, aniž větou, že »chtěl lstivým předstíráním získati neoprávněně peněz, jichž potřeboval«, a sluší vyhověti zmateční stížnosti, pokud tuto vadu alespoň zřejmým poukazem uplatňuje, poukazujíc k tomu, že v četnické zprávě nepravdě se uvádí, že veškeré provise obžalovanému byly zaměstnavatelem zaplacený, že naopak má obdržeti ještě nedoplatek 14.123 Kč a že súčtování přes opětovné naléhání nebylo provedeno, a že převzetí obou tu v úvahu přicházejících záloh též zaměstnavateli hlásil, že však tyž se zdráhal provisi obžalovanému řádně vyplatiti, poněvadž se ve zlém rozešli. Vše to poukazuje k výtce, že škoda z jednání obžalovaného — třebaž lstivého — podle jeho záměru vzniknouti neměla, poněvadž počítal s úhradou neprávem vybraných záloh z provisi jemu příslušejících. Jelikož rozsudek v tomto směru nezjišťuje, zdali obžalovanému příslušel nárok na provisi odpovídající výši vylákaných záloh aneb zdali v době činu alespoň důvodně předpokládal, že takový nárok má, trpí po stránce subjektivní závažnou vadou, opodstatňující zmatečnost odsuzujícího výroku, pročež bylo zmateční stížnosti vyhověti a za předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu uznati již v neveřejném zasedání, jak shora uvedeno, při čemž vzhledem k výši vylákaných peněz 420 Kč přichází ve smyslu zákona z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. v úvahu pro další řízení příslušnost okresního soudu.

Čís. 3538.

Držením zakázané zbraně ve smyslu § 32 zbroj. pat. není držba ve smyslu soukromoprávním (§ 309 obč. zák.), nýbrž držba ve smyslu běžném, jakýkoliv skutečný poměr k věci, mající v zápětí, že věc jest, třebaž jen přechodně, u určité osoby, tedy i pouhá její detence.

(Rozh. ze dne 22. června 1929, Zm II 70/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 31. prosince 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zloči-

nem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., přestupkem podvodu podle § 461 tr. zák. a přestupkem podle § 32 zbroj. pat. a to, pokud jde o tento přestupek, z těchto

důvodů:

Skutkovou podstatu přestupku podle § 32 zbroj. pat. shledává rozsudek, pokud jde o stěžovatele, v tom, že revolver, nemající předepsané délky, byl obžalovaným Maxem M-em (synem stěžovatelovým) převzat od jistého krmiče do správy v přítomnosti, s vědomím a ve jménu stěžovatelově, který je majitelem dílny, pročež má soud podle rozsudkového závěru za to, že za nedovolené držení tohoto revolveru je spoluzodpovědným i stěžovatel. Zmateční stížnost proti tomu namítá, že revolver nebyl vlastnictvím stěžovatelovým, nabízejíc důkaz výslechem svědka Roberta W-a o tom, že jej u něho zapomněl. Tento opožděný průvodní návrh jako uplatňování důvodu zmatku podle čís. 4 § 281 tr. ř. neobstojí. Zmateční stížnost však zdůrazňuje, že revolver, o nějž jde, nebyl vlastnictvím stěžovatelovým; tomu tak nebylo ani podle zjištění rozsudkového, takže na onu námitku zmateční stížnosti lze nazírat jako na uplatňování důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., na projev názoru, že z téhož důvodu není jednáním stěžovatelovým dána ani objektivní skutková podstata přestupku podle § 32 zbr. pat. Námitka je však právně bezpodstatná vzhledem k tomu, že onen předpis nestihá jen vlastníka zakázaných zbraní, nýbrž je podle něho trestným, kdokoli má bez dovození zbraň zapovězenou (v něm. doslovu: »der unbefugte Besitz von Waffen...«). Tímto držením není však míněna držba ve smyslu soukromoprávním (§ 309 obč. zák.), nýbrž držba ve smyslu běžném, to jest jakýkoliv faktický poměr k věci, mající v zápětí, že věc jest, třebaž jen přechodně, u určité osoby, tedy i pouhá její detence, o jakou šlo v souzeném případě.

Čís. 3539.

Pod ustanovení § 24 zák. ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 spadá jen antena úplně sestavená.

(Rozh. ze dne 22. června 1929, Zm II 105/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 27. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil soudu prvě stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze upříti oprávnění. Odsuzující výrok ohledně přechovávání anteny a indukční cívky opírá se o úvahu, že tyto předměty jsou podle posudku znalce O-a radiotelefonním zařízením. Leč znalec udal, že »věci mu předložené, vyjma indukční vostinovou cívku, nejsou radiotelegrafním zařízením, že i tato cívka není radiotelegrafním zařízením, poněvadž není dohotovena, a že ostatní předměty nelze pokládati vůbec za součástky radiotelefonní«; jest tu tedy podstatný rozpor mezi rozsudkem a obsahem znaleckého posudku. Ostatně spadá pod ustanovení § 24 zák. čís. 9/24 jen antena úplně sestavená (viz věstník ministerstva spravedlnosti strana 144 z roku 1927); že o takovou antenu šlo, rozsudek nezjišťuje a spočívá tedy na zřejmém mylném výkladu zákona, pokud »antenu« vůbec — nikoli jen úplně sestavenou — prohlašuje za radiotelefonní zařízení ve smyslu zákona. Co se pak týče indukční vostinové cívky, poukazuje právem stížnost k neúplnosti, pozůstávající v tom, že soud nepřihlíží k výpovědi svědka Františka S-y, který seznal, že zapůjčil obžalovanému samoindukční cívku asi v únoru 1928. Je-li tento údaj správný, bylo by uvažovati, zda neměl obžalovaný tehda již povolení k přechovávání radiotelefonního zařízení, nahlédíc k tomu, že se obžaloba vztahuje jen na předměty radiotelefonní, které obžalovaný od 12. do 17. ledna 1927 přechovával, a nikoli na předměty, které snad dostal později. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti a za předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu uznati již v zasedání neveřejném, jak se stalo.

Čís. 3540.

Byla-li na osobu podléhající vojenské pravomoci podána obžaloba pro urážku na cti u soudu civilního, má tento soud podle § 60 tr. ř. spisy odstoupiti příslušnému vojenskému soudu.

(Rozh. ze dne 24. června 1929, Zm I 401/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Postupem okresního soudu v Přelouči v trestní věci T 8/29, počínajíc zavedením trestního řízení proti Rudolfu B-ovi pro přestupek podle §§ 487, 488, 491 tr. zák., dále nařízením hlavního přelíčení, zejména pak vynesením odsuzujícího rozsudku ze dne 16. února 1929 a dalšími úředními úkony s rozsudkem souvisejícími byl porušen zákon v ustanoveních §§ 1 a 60 tr. ř. a § 11 čís. 1 voj. tr. ř. Postup ten se zrušuje jako zmatečný.

D ů v o d y:

U okresního soudu v Přelouči byla podána dne 3. ledna 1929 soukromá obžaloba Josefa P-a proti Rudolfu B-ovi pro přestupek proti bez-

pečnosti cti, k níž po provedeném řízení byl obžalovaný rozsudkem ze dne 16. února 1929 uznán vinným přestupkem §§ 487, 488 a 491 tr. zák. a odsouzen s použitím §§ 260 b), 261, 266 a 267 tr. zák. k peněžitě pokutě 150 Kč, po případě do vězení na tři dny podmíněně se zkušební dobou jednoho roku. Rozsudek je právoplatný. Poněvadž však obžalobou jednoho roku. Rozsudek je právoplatný. Poněvadž však obžalovaný je rotmistrem zdravotního oddělení vojenského v J. a spáchal čin v době vojenské služby, — podle potvrzení divisní nemocnice v J. ze dne 20. dubna 1929 koná činnou službu jako rotmistr z povolání nepřetržitě od 1. března 1919 až do nynější doby, — podléhal v době spáchaní činu i v době, kdy se proti němu řízení vedlo, pravomoci vojenské. Ježto pak již z obsahu obžaloby, — v níž je obviněný označen jako rotmistr zdravotního oddělení vojenského v J. a uvedeno, že se urážlivého činu dopustil v »těchto dnech«, jest zřejmo, že jde o obviněného, podléhajícího pravomoci vojenského soudu, — neměl okresní soud v Přelouči zahajovati trestní řízení, ani vynášeti rozsudek, nýbrž měl podle § 60 tr. ř. odstoupiti spis příslušnému vojenskému soudu. Poněvadž se tak nestalo, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 1 a 60 tr. ř. a § 11 čís. 1 voj. tr. ř. Bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. uznati o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem, jak se stalo.

Čís. 3541.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.). Ustanovení § 12 (1) tisk. nov. o stavení promlčecí lhůty jest ustanovením práva veličiho; tímto ustanovením byl změněn § 530 tr. zák. pro obor tiskových deliktů.

Ono ustanovení platí nejen, když původce nemohl býti ihned stíhán, nýbrž i tehdy, když se tak mohlo státi, poněvadž jeho osoba byla obžalobci známa již před podáním stíhacího návrhu proti zodpovědnému redaktoru.

Ustanovením § 1 (2) tisk. nov. byl početně omezen okruh osob pro tiskové delikty stíhatelných (§ 7 tr. zák.) v tom směru, aby osoby, které jsou jen nepřímo účastny na obsahu tisku, a kterým zpravidla nelze vinnu dokázati, nebyly vydávány trestnímu stíhání; časově v příčině stíhatelnosti některé na obsahu tisku súčasněné osoby neobsahuje tento předpis žádného ustanovení a nemá s ustanovením odst. (1) § 12 tisk. nov. nic společného.

Ani soukromý obžalobce nemůže uplatňovati zmatek čís. 4 § 281 tr. ř., nevyhradil-li si po zamítnutí průvodních návrhů zmateční stížnost.

(Rozh. ze dne 24. června 1929, Zm II 370/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců do rozsudku krajského soudu jako kmetského soudu v Novém Jičíně ze dne 16. července 1928, jímž

byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěn ze soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák. a § 1 tiskové novely ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil prvému soudu, by znovu o ní jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti soukromých obžalobců, dovolávající se důvodů zmatečnosti čis. 4 a 9 b) § 281 tr. ř., nelze upřítí oprávnění. Pokud ovšem soukromí obžalobci napadají skutkový předpoklad rozsudku, že se dověděli o trestném činu a o pachateli trestného činu již dne 17. října 1927, formálním důvodem zmatečnosti podle čis. 4 § 281 tr. ř., dovozující, že zamítnutím důkazů nabízených při hlavním přelíčení byli zkráceni v právu stíhání, nelze se obíratí těmito vývody, poněvadž si obžalobcové nevyhradili po zamítnutí průvodních návrhů zmateční stížnost, čímž pozbyli práva k uplatňování tohoto důvodu zmatečnosti. Pokud stěžovatelé doličují, že před 24. listopadem 1927 nevěděli, kdo jest pisatelem článku, brojí jen nepřipustným způsobem proti tomu, jak prvý soud hodnotil výsledky provedených důkazů, a proti soudcovskému přesvědčení (§ 258 tr. ř.). Nelze proto k příslušným vývodům hleděti a nutno při dalších úvahách vycházeti ze zjištění, že soukromým obžalobcům byl trestný čin a jeho pachatel znám již dne 17. října 1927. Odůvodněna jest však zmateční stížnost, pokud s hlediska zmatku podle čis. 9 b) § 281 tr. ř. napadá jako právně mylný výklad, jehož se v rozsudku prvního soudu dostalo ustanovení § 12 odst. (1) tiskové novely. První soud vyslovil v této příčině právní názor, že ustanovení § 12 (1) o stavení promlčecí lhůty platí jen, když původce nemohl býti ihned stíhán, nikoliv však i tehdy, když se mohlo tak státi, poněvadž jeho osoba byla již obžalobci známa, jak tomu bylo v souzeném případě. Názor ten je však mylný a stěžovatelé jej právem napadají, neboť pro tak úzký výklad zákona neposkytuje opory ani jasný doslov ani účel a smysl, ani posléze vznik zákona. Z důvodové zprávy k tiskové novele je patrné jen tolik, že ustanovení § 12 (1) o stavení promlčecí lhůty má význam zejména tehdy, bylo-li trestní řízení zavedeno proti nepravému vinníkovi proto, že byl nesprávně pojmenován původce, ale tím není řečeno, že by v jiných případech nemělo býti použito onoho ustanovení. Kdyby měl býti správný omezující výklad prvního soudu, vedl by k nemožnému důsledku, že by názor prvního soudu platil tímž právem nejen ve prospěch původce, nýbrž i ve prospěch jiných osob, zodpovědných podle zákona, tedy zejména i ve prospěch zodpovědného redaktora, ač jeho osoba, hledíc k předpisům tiskového zákona (§§ 9, 10 tisk. zák.), bude zpravidla od prvního počátku obžalobci známa. Podle nesprávného názoru soudu nalézacího musel by vlastně soukromý obžalobce stíhati takřka bez výjimky do šesti neděl (§ 530 tr. zák.) tohoto redaktora, nechtěl-li by se vydati nebezpečí zániku práva stíhacího. To zajisté nebylo zákonodárcem zamýšleno, neboť pak by bylo skutečně nepochopitelné, proč by byl zákonodárce volil

onen povšechný doslov zákona, když by právě u osob na prvním místě podle zákona zodpovědných, mělo stavení stíhací lhůty býti omezeno jen na případ, že nebyly soukromému obžalobci ihned známy a nemohly býti ihned stíhány. K ujasnění věci stačí si představit, že na příklad v trestním řízení, zahájeném původně jen proti původci, nemohlo býti pokračováno proto, že původce za trestního řízení sešlel, zemřel a pod. Bylo by pro soukromého obžalobce zajisté krivdou neodůvodněnou, kdyby si nemohl za podmínek § 12 odst. (1) tisk. novely dodatečně zjednati alespoň částečné zadostiučinění tím, že by pak ještě včas podal stíhací návrh proti zodpovědnému redaktoru, kterého ovšem od začátku a déle než šest neděl již znal, kterého však původně nežaloval jen proto, že pokládal trestní stíhání původce jakožto hlavního vinníka za postačitelé k tomu, by byl před veřejností ospravedlněn. Proto vyslovil a odůvodnil též nejvyšší soud v jiném případě (viz rozhodnutí sb. n. s. čis. 2438) zásadu, že se promlčecí lhůta proti zodpovědnému redaktoru staví tím, že bylo zavedeno trestní řízení proti vydavateli.

Neprávem dovolává se rozsudek § 1 odst. (2) tisk. nov. Účelem tohoto ustanovení jest, jakž patrné z důvodové zprávy, jen, by byl počtečně omezen okruh osob pro tiskové delikty stíhatelných (§ 7 tr. zák.) v tom směru, by osoby, které jsou jen nepřímo účastny na obsahu tisku a kterým zpravidla nelze vinu dokázati, nebyly vydávány trestnímu stíhání; časově v příčině stíhatelnosti některé na obsahu tisku současně osoby neobsahuje tento zákonný předpis žádného ustanovení a nemá tedy s ustanovením odst. (1) § 12 tisk. nov. nic společného. Stejně mylně dovolává se nalézací soud poslední větě § 1 odst. (1) tisk. novely, z níž dovozuje, že předpis § 530 tr. zák. není zrušen, je-li osoba zodpovědná podle zákona soukromému obžalobci známa. Vždyť v této větě § 1 se výslovně uvádí, že o trestní zodpovědnosti za obsah platí ustanovení zákonů trestních, pokud v tomto zákoně není jinak ustanoveno. § 12 odst. (1) však stanoví právě něco jiného v příčině šestinedělní stíhací lhůty § 530 tr. zák., jest proto § 530 tr. zák. tímto zvláštním předpisem změněn pro obor tiskových deliktů. Ustanovení § 12 (1) tisk. novely jest ustanovení práva velícího. Zákon nerozlišuje a proto platí příslušná ustanovení i tenkrát, znal-li obžalobce pravého původce již před podáním stíhacího návrhu proti zodpovědnému redaktoru. Účel předpisu odst. (1) § 12 jest prostě ten, zaručiti soukromému obžalobci úplnou volnost, stíhati z osob podle zákona zodpovědných právě tu, z jejíhož stíhání si slibuje podle výsledků trestního řízení, konaného třeba jen proti jediné z nich, že dosáhne nejúčinnější a nejsnadnější cíle soukromou obžalobou sledovaného, rehabilitace před veřejností.

Důsledek těchto právních vývodů je tento: V souzeném případě byl trestný čin a pachatel (původce článku) soukromým obžalobcům znám dne 17. října 1927; od toho dne počala běžeti šestinedělní lhůta k stíhání původce (obžalovaného); dne 3. listopadu 1927 bylo pak podle rozsudkových zjištění zavedeno trestní řízení proti zodpovědnému redaktoru pro přečin proti bezpečnosti cti; tímto dnem nastal účinek stanovený odstavcem (1) § 12 tisk. novely, stavení šestinedělní lhůty

k trestnímu stíhání původce jakožto jiné podle zákona zodpovědně osoby. Vychází-li se z předpokladu pro soukromé obžalobce nejnepříznivějšího, že stavení této lhůty zaniklo již dne 28. listopadu 1927, kteréhožto dne trestní řízení proti zodpovědnému redaktoru bylo k návrhu soukromých obžalobců soudním usnesením podle § 46 tr. ř. zastaveno, při čemž lze otázku, zda měli za tohoto stavu věci též soukromí obžalobcové ještě býti zpraveni o zastavení, ponechatí stranou — začala podle odstavce (1) § 12 tisk. nov. tímto dnem šestinedělní lhůta, z níž do 3. listopadu 1927 uplynulo teprve 17 dní, dále běžeti a, ježto stíhací návrh na původce, obžalovaného, byl pak u soudu podán již dne 2. prosince 1927, tedy po odečtení lhůty stavící dvacátého prvního dne, jest nade vši pochybnost jasno, že stíhací návrh byl podán včas. Sproštění obžalovaného stalo se tedy z právního omylu a bylo proto vyhověti zmateční stížnosti, zrušiti napadený rozsudek, zároveň však pro nedostatek skutkových zjištění, která by umožňovala zrušovacímu soudu, by ihned ve věci rozhodl, přikázati věc prvnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí (§ 288 čís. 3 tr. ř.).

Čís. 3542.

Urážka tiskem (zákon ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.).

K beztrestnosti podle § 4 tisk. nov. nestačí, že tiskovou zprávou byl chráněn veřejný zájem, nýbrž se vyhledává, by byl ze závažné zprávy zřejmý úmysl, chrániti především tento zájem.

Nestačí, by se pachatel odvolal na skutečnosti, které pokládá podle svého subjektivního nazírání za postačitelé, nýbrž musí býti prokázány takové skutečnosti, jež při bedlivém objektivním zkoumání pro svou vnitřní spolehlivost a přesvědčivost postačí, by tvrzené obvinění mohlo býti pokládáno za pravdivé.

S hlediska § 4 tisk. nov. nestačí k beztrestnosti rozšiřovatele podle § 493 odst. druhý tr. zák. subjektivně předpokládaná spolehlivost prvního původce urážlivé zprávy; je vždy třeba zkoumati objektivní spolehlivost informátora ve spojitosti s obsahem zprávy informátorem sdělené, jakož i s okolnostmi, za kterých se informátor o obvinění dozvěděl a které k odůvodnění svého vinění uvedl, a konečně s ohledem na zvláštní okolnosti, za nichž své obvinění pronesl.

Může býti veřejným zájmem, by nešvary v politické straně byly odhaleny a odstraněny.

(Rozh. ze dne 25. června 1929, Zm I 733/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 8. listopadu 1928, pokud jím byl obžalovaný sproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bez-

pečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák., pokud se týče pro přestupek podle § 6 zákona čís. 124/24 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti soukromých obžalobců nelze upříti oprávnění, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř. vytýká rozsudku mylný výklad zákona ohledně trestnost vylučujícího důvodu podle § 4 tisk. novely. V periodickém tiskopisu »D. W.« ze dne 4. září 1927 byla ve zprávě o schůzi místní organizace svazu rolníků v A. uveřejněna též řeč poslance M-a a tvoří předmět soukromé obžaloby jakož i sprostujícího výroku soudu dvě věty z reprodukce této řeči. Napadený rozsudek zjišťuje, že obsah této zprávy skutečně souhlasí s tím, co bývalý poslanec M. na oné schůzi mluvil; že ani pravdivost ani pravděpodobnost urážek obsažených v oněch dvou větách prokázána nebyla; sprostil však obžalovaného přes to z trestnost vylučujícího důvodu podle § 4 tiskové novely, uznáv, a) že v souzeném případě tu byl veřejný zájem, pozůstávající v eminentním zájmu venkovského obyvatelstva na orientaci, zda se skutečně ve svazu rolníků vyskytly takové nepravdivosti, jak je poslanec M. tvrdil, a b) že se obžalovanému též podařil tak zvaný důkaz pravděpodobnosti, poněvadž jednak není vyvrácena jeho obhajoba, že obdržel článek od osoby důvěryhodné, která byla členem svazu rolníků a oné schůze se zúčastnila, takže mohl důvodně předpokládati, že poslanec M. při oné schůzi skutečně vše to přednesl, co je v článku uvedeno, a poněvadž dále mohl býti toho přesvědčen, že to, co poslanec M., který mu od dřívějška jako důvěryhodná osoba byl znám, ve schůzi mluvil, jest pravdivým tím spíše, an musil počítati s tím, že poslanec M. může očekávati, že bude pro obsah své řeči volán k trestní zodpovědnosti.

Právem napadá zmateční stížnost tento výrok jako právně mylný ve všech jeho složkách. V četných rozhodnutích nejvyššího soudu bylo již poukázáno k tomu, že k beztrestnosti podle § 4 tisk. novely nestačí okolnost, že tiskovou zprávou byl chráněn veřejný zájem, nýbrž že se vyhledává, by byl ze závažné zprávy zřejmý úmysl, chrániti především tento zájem; poukazuje se v tomto směru na obsah rozhodnutí uveřejněných ve sbírce nejvyššího soudu pod čís. 2182 a 2122 a jest rozsudek již v tomto směru ve svých základech pochybený, pokud o této náležitosti vůbec neuvažuje, spokojuje se zjištěním, že tu »veřejný zájem« byl. Pochybeným jest i způsob, jak soud rozřešil otázku tak zvaného důkazu pravděpodobnosti podle § 4 tiskové novely. Již důvodová zpráva ústavně právního výboru zdůrazňuje, že by při tomto důkazu nebylo lze vystačiti se stanoviskem subjektivním a že by hledisko subjektivní znemožnilo soudu téměř vůbec zkoumati vinu a učinilo by obviněného zpravidla předem beztrestným, takže by uražený nadošel ochrany; proto schvaluje i ústavně právní výbor doslov důkazu pravděpodobnosti v § 4

se stanoviska objektivního; i zrušovací soud vyřkl v četných rozhodnutích právní zásadu, že pro beztrestnost podle § 4 tiskové novely nestačí, by se pachatel odvolal na skutečnosti, které pokládá podle svého subjektivního nazírání za postačitelé, nýbrž že musí býti prokázány takové skutečnosti, jež při bedlivém objektivním zkoumání pro svou vnitřní spolehlivost a přesvědčivost postačí, by tvrzené obvinění mohlo býti pokládáno za pravdivé. Při tom může zajisté hráti důležitou roli osobnost informátora, ba mohla by snad za jistých předpokladů býti dokonce postačitelou pro beztrestnost objektivní spolehlivost osoby informátora, leč vždy bude třeba zkoumati tuto spolehlivost ve spojitosti s obsahem zprávy informátora, jakož i s okolnostmi, za kterých se informátor o obvinění dozvěděl a které k odůvodnění svého vinění uvedl, a posléze s ohledem na zvláštní okolnosti, za nichž obvinění pronesl; vždyť nelze vyloučiti, že i osoba, třebaž jinak zcela důvěryhodná a spolehlivá, může v určitém případě vysloviti obvinění urážlivé a křivě buďto ze zlé vůle, buďto z nedorozumění, a sluší si tu uvědomiti případ, že obvinění bylo sděleno informátorem sice důvěryhodným, že však s druhé strany jde o obvinění osoby stejně důvěryhodné, podle své povahy skutku obviněním jí za vinu kladeného neschopné nebo sotva schopné; nebo případ, že jde o obvinění z výroků nebo z činů, jichž svědkem nebyl jen informátor sám, nýbrž i celá řada osob jiných; aneb o obvinění z výroků stavších se za takových okolností, kde i omyl nebo nedorozumění, třebaž i velmi spolehlivého informátora, by bylo možným.

Veškeré tyto okolnosti mohou míti vedle osoby informátora důležitý a rozhodný význam pro správné právní posouzení otázky, zda »byly dokázány aspoň okolnosti, pro které tvrzení zprávy mohlo býti považováno (tedy objektivně, nikoli subjektivně) důvodně za pravdivé. Ve všech těchto směrech jest však napadený rozsudek pochybeným; o obsahu a o významu obvinění a o osobách, proti nimž směřovalo, neuvažuje soud vůbec; o okolnostech, za nichž bylo obvinění vysloveno, rovněž se nevyjadřuje, ačkoli právě v souzeném případě ke všem těmto okolnostem mělo býti přihlíženo co nejbedlivěji, anť se jednalo o řeč, obsahující prý různé velmi důtklivé útoky proti vůdcům svazu rolníků; o řeč ve veřejné schůzi, jejíž obsah a smysl mohl býti po případě i mylně porozuměn nebo pochopen; takové úvahy byly tím spíše v souzeném případě na místě, an sám rozsudek uvádí, že v rozhodné době byly mezi poslancem M-em a svazem rolníků jisté rozpory a že to bylo obžalovanému známo; právě tyto rozpory, toto napětí v životě politickém měly však býti obžalovanému pobídkou, by bedlivě zkoumal, zda lze za takových okolností obsah vysloveného obvinění, třebaž by pocházelo od osoby jemu z dřívějšíka známé jako důvěryhodné, beze všeho přijmouti za pravdivé. Leč soud jde tak daleko, že přiznává beztrestnost podle § 4 tisk. novely obžalovanému přes to, že zjišťuje, že v závadných směrech nebyla prokázána ani pravděpodobnost, a opírá sprostňující výrok jen o spolehlivost osobnosti řečníka (poslance M-a) a neznámého člena svazu rolníků, který prý obžalovanému článek k uveřejnění odevzdal. Kmetský soud stojí na stanovisku ryze subjektivním, přiznav obžalova-

nému beztrestnost z důvodu subjektivně předpokládané spolehlivosti pramene z části soudu vůbec neznámého — aniž byl alespoň objektivní spolehlivost těchto pramenů v konkrétním případě zkoumal. Přímou nespolehlivost ostatně jest, jak se soud v souzeném případě mohl omezpochopitelným způsobem zjistit, že obžalovaný musil s tím počítati, že M. každého času může očekávati, že pro své tvrzení bude trestně volán k zodpovědnosti. Právě za takových okolností byla na místě zvýšená opatrnost u obžalovaného jakožto rozšiřovatele zprávy, který upadá podle druhého odstavce § 493 tr. zák. v trest stejně jako první původce. Význam tohoto ustanovení byl by přímo zmařen, kdyby se vycházelo se stanoviska prvním soudem hájeného, že stačí jakási subjektivně předpokládaná spolehlivost prvního původce urážlivé zprávy k beztrestnosti rozšiřovatele. Poukazuje-li rozsudek v této souvislosti k tomu, že při hájení veřejných zájmů tiskem musí býti postačitelou pro beztrestnost podle § 4 tisk. novely spolehlivost důvěrníka a že by složitějším šetřením o věcné správnosti obvinění účel, chrániti veřejný zájem, vlastně mohl býti zmařen, sluší poznamenati, že zajisté nelze při tak zvaném důkazu pravděpodobnosti žádati, by snad bez mezery byl důkaz proveden o všech v tom kterém případě v úvahu přicházejících skutkových okolnostech, leč nelze též upadati v opačnou chybu, že pachatel v tomto směru nemusí podniknouti nic, to tím méně v souzeném případě, kde by prostý dotaz u samého poslance M-a snad byl postačil k tomu, by se stěžovatel dověděl o tom, co poslanec M. sám ve své svědecké výpovědi uvádí, že totiž v jeho řeči měly býti vysloveny jen povšechné možnosti, nikoli vinění určitých osob. Co se posléze týče rozsudkem zdůrazněného veřejného zájmu, sluší připustiti, že by mohlo býti veřejným zájmem ve smyslu zákona, by případné nešvary nebo nepravdivosti v politické straně byly odhaleny neb odstraněny, zda však již takovému účelu sloužila reprodukce pouhého jednostranného podezřívání strany nebo jejích činitelů, stavšího se v politické schůzi osobou mající se stranou rozpory, bylo by přece nanejvýš na uváženu. Bylo proto zmateční stížnosti soukromých obžalobců vyhověti a podle § 288 čís. 3 tr. ř., jelikož tu nejsou zjištěny skutečnosti, které by měly býti základem nálezu, kdyby se zákona náležitě užilo, věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji znova pojednal a rozhodl. Uvažování o dalších námitkách zmateční stížnosti stalo se tím bezpředmětným, to tím spíše, any v podstatě jsou zbudovány na obsahu jiného trestního spisu, který při hlavním přelíčení vůbec na přetřes nebyl přiveden.

Čís. 3543.

Každé zásilce, která má býti doručena ve věcech trestních, nutno připojit zpáteční lístek (§ 7 mín. nař. z 15. dubna 1902, č. 74 ř. zák.); nestalo-li se tak a byla-li obsílka k hlavnímu přelíčení dána do jedné

obálky s jiným usnesením, jde po případě o porušení předpisu § 427 tr. ř. a zmatek čís. 3 § 281 tr. ř.

(Rozh. ze dne 25. června 1929, Zm I 12/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 5. listopadu 1928 v nepřítomnosti obžalovaného, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 d), 203 tr. zák. a přečinem úpadku z nedbalosti podle §§ 486 čís. 1 a 2 a § 486 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Opravný spis, podaný obžalovaným v třídenní lhůtě po doručení rozsudku, vynesého v jeho nepřítomnosti, jest označen jako »námitky« a »odvolání«; věcně jím uplatňuje obžalovaný, jak i z dodatečného podání jeho obhájce vysvítá, zmateční stížnost, opírající se o důvod zmatečnosti čís. 3 § 281 tr. ř., které sluší přiznati úspěch. Obsílka obžalovaného k hlavnímu přelíčení byla vyhotovena na vzorci čís. 108 tr. ř. — 67 a) jednacího řádu —; do této obsílky bylo zalepeno kromě toho usnesení vrchního soudu ze dne 11. září 1928, jímž byly námitky proti spisu obžalovacímu zamítnuty. Obžalovaný, připouštěje, že podepsal zpáteční lístek, na němž je uveden jako obsah »předvolání pro 5. listopad a rozhodnutí vrchního soudu«, tvrdí, že si není vědom, že by v zásilce této také byl dostal předvolání k líčení, ač rozhodnutí vrchního soudu tam bylo, a že by se jistě jinak k líčení byl dostavil. Zjištěný způsob vypravení obsílky (ve vnitřku obalu natištěné) současně s jiným vyřízením, do této obálky jako obsah založeným, připouští, že obžalovaný mohl obsílku přehlédnouti, a nevyhovoval platným předpisům, podle nichž ke každé zásilce, která má býti doručena ve věcech trestních, nutno připojit zpáteční lístek (§ 7 min. nař. z 15. dubna 1902, čís. 74 ř. zák.), což se v souzeném případě mělo státi tím spíše, ano jednu z obou zásílek — usnesení vrchního soudu — bylo doručiti bílým a druhou — obsílku — modrým lístkem — viz i rozh. čís. 1947 sb. n. s. Jelikož tedy nelze říci, že obsílka k hlavnímu přelíčení byla obžalovanému řádně doručena, což jest podle § 427 tr. ř. předpokladem jednání a vydání rozsudku v nepřítomnosti obžalovaného, jest tu zmatečnost podle čís. 3 § 281 tr. ř. a bylo proto, poněvadž není nepochybně patrné, že tato formální vada nemohla působiti na rozhodnutí způsobem obžalovanému nepříznivým, za předpokladů § 5 nov. k tr. ř. uznati již v neveřejném sezení, jak shora uvedeno.

Čís. 3544.

Ustanovení § 247 tr. ř. vztahuje se jen k výsledku a vzetí do přísahy svědků a znalců při hlavním přelíčení vyslýchaných. Zmatečností je ohroženo jen porušení předpisu druhého odstavce § 247 tr. ř. (§ 281 čís. 3 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 25. června 1929, Zm I 119/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze dne 3. ledna 1929, jímž byly stěžovatelky uznány vinnými přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatek čís. 3 § 281 tr. ř. spatřuje zmateční stížnost v tom, že vývodní svědci nebyli slyšeni v přítomnosti obžalovaných a nebyli vzati do přísahy, tak že prý tu jde o porušení ustanovení § 247 tr. ř. Toto ustanovení zákona, jež se vztahuje jen k výsledku a vzetí do přísahy svědků a znalců při hlavním přelíčení vyslýchaných, uvádí sice mezi jiným, že svědci mají býti slyšeni v přítomnosti obžalovaného, ohrožuje však zmatečností jen porušení předpisu druhého odst., podle něhož má býti mimo případ uvedený v poslední větě prvního odstavce každý svědek, když odpověděl na otázky obecné, před dalším výsledkem pod zmatečností vzat do přísahy, nepřekáží-li tomu některý z důvodů § 170 čís. 1 až 6 tr. ř. Porušení tohoto předpisu, jež má ustanovení § 281, čís. 3 tr. ř. na mysli, citujíc § 247 tr. ř., nepřichází však v souzeném případě vůbec v úvahu, protože vychází z protokolu o hlavním přelíčení na jevo, že svědci, o něž tu jde, nebyli při hlavním přelíčení vůbec slyšeni, nýbrž že byly při hlavním přelíčení přečteny protokoly o výpovědích těchto svědků před okresním soudem v Ř. Zmateční stížnost je tudíž v tomto směru zřejmě neodůvodněna. Pokládaly-li obžalované osobní výslech řečených svědků při hlavním přelíčení za nutný, bylo na nich, by učinily při hlavním přelíčení návrh k tomu směřující. Tím byly by si pro případ, že by nalézacím soudem o návrhu nebylo rozhodnuto nebo že by jím byl návrh zamítnut, zajistily možnost uplatňovati zmatek podle § 281, čís. 4 tr. ř. Podle protokolu o hlavním přelíčení nebyl však obžalovanými při hlavním přelíčení takový návrh učiněn.

Čís. 3545.

Jde o pohnutku nízkou, překáží-li kdo jinému ve výkonu práva na práci a na výdělek, třeba v úmyslu, by pro sebe nebo pro jiné zjednal lepší pracovní podmínky.

(Rozh. ze dne 25. června 1929, Zm I 248/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 29. ledna 1929, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák.; naproti tomu vyhověl odvolání státního zastupitelství z výroku o nevyslovení ztráty práva volebního a vyslovil, že obžalovaná ztrácí právo volební do obcí z těchto

d ů v o d ů:

Odůvodněno jest odvolání státního zastupitelství, pokud vytýká, že nebyla vyslovena ztráta práva volebního. Zákon nevymezuje pojem pohnutek nízkých a nečestných a je proto soudu o nich uvažovati v každém případě podle konkrétních okolností. Právo na práci a na výdělek má každý občan a, jestliže mu někdo ve výkonu tohoto práva překáží třebas v úmyslu, by pro sebe nebo pro jiné zjednal lepší pracovní podmínky, svědčí to o nízkém smýšlení, neboť, kdo chce sám svobody užívatí, musí ji dopřátí i jiným. Pohnutkám nízkým a nečestným nasvědčuje i způsob činu, přepadání dělníků do práce jdoucích v časných hodinách ranních. Bylo proto odvolání veřejného obžalobce vyhověti a uznati na ztrátu práva volebního.

Čís. 3546.

Skutková podstata zločinu krivého svědectví není naplněna skutečností, že pachatel učinil — byv o témže předmětu slyšen jako svědek opětovně — při tom kterém výslechu jiné skutkové údaje, které si navzájem odporují, aniž jest jisto, které z těchto údajů srovnávají se s pravdou, nýbrž i v takových případech jest třeba, by pachatel jednal ve zlém úmyslu, by si byl v době jedné z různých výpovědí vědom nepravdivosti svých údajů; v tomto směru stačí, že vzpomínky a představy pachatelovy, k předmětu výpovědi se vztahující, byly v dobách opětovných svědeckých výslechů tytéž.

(Rozh. ze dne 26. června 1929, Zm I 89/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 31. prosince 1928, jímž byl obžalovaný sprostěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu nalézacímu k opětovnému projednání a rozhodnutí, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje právní názor, že skutková podstata zločinu krivého svědectví jest naplněna skutečností, že pachatel učinil — byv o témže předmětu slyšen jako svědek opětovně — při tom kterém

výslechu jiné skutkové údaje, které si navzájem odporují, aniž jest jisto, které z těchto údajů srovnávají se s pravdou. Názor stížnosti jest nesprávný. Znamky krivého svědectví jako zločinu, totiž by pachatel jednal ve zlém úmyslu, jest k naplnění skutkové podstaty třeba i v případech naznačeného rázu. Ani v těchto případech se nelze zříci zjištění zlého úmyslu, skutečnosti, že si byl pachatel v době jedné z různých výpovědí, jež se arcíř určití nedá, vědom nepravdivosti svých údajů, pro kteréžto zjištění stačí ovšem již zjištění, že vzpomínky a představy pachatelovy, k předmětu výpovědi se vztahující, byly v dobách opětovných svědeckých výslechů tytéž (srovnej rozhodnutí sb. n. s. čís. 2219). Ani tato skutečnost není rozsudkem zjištěna. Naopak jest jím pro veškeré svědecké výpovědi obžalovaného jeho úmysl vyloučen; vyslovujíť rozhodovací důvody, že soud nenabyl přesvědčení o tom, že některá z odporujících si výpovědí obžalovaného jako svědka byla krivou, t. j. podle toho, co před tím uvedeno, vědomě nepravdivou.

Čís. 3547.

Stav »jiného pomatení smyslů« ve smyslu § 2 c) tr. zák. předpokládá, že vědomí pachatelovo bylo v době páčání skutku úplně zrušeno nebo alespoň zkaleno tak, že pachatel nepostřehl vůbec neb alespoň nepostřehl úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jednal, a neměl správné představy o tom, k čemu směřuje čin, k němuž ho poháněly pudy v jeho duši se zrodívší.

Podle § 319 tr. ř. jest povinností soudu dáti dodatkovou otázku na onen stav, byly-li buď obžalovaným tvrzeny neb bylo-li aspoň výsledky průvodního řízení poukazováno na skutečnosti, které by opodstatňovaly onen trestnost vylučující důvod.

(Rozh. ze dne 26. června 1929, Zm II 14/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku porotního soudu v Brně ze dne 20. listopadu 1928, pokud jím byl obžalovaný podle § 334 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin zabití podle § 140 tr. zák.

D ů v o d y:

Když byly při hlavním přelíčení podle § 316 tr. ř. přečteny otázky, navrhl veřejný obžalobce, by 2. dodatková otázka, zda obžalovaný spáchal skutek v 1. hlavní otázce uvedený v jiném (t. j. od úplného opilství odlišném) pomatení smyslů, v němž sobě činu svého vědom nebyl, byla škrtnuta (vyloučena). Sborový soud porotní však tento návrh zamítl s odůvodněním, že se obžalovaný dovolával pomatení smyslů a že stav pomatení smyslů je napovězen i jinými výsledky hlavního přelíčení, zejména oněmi výsledky, k nimž bylo obhájcem obžalovaného v tomto směru poukazáno. Veřejný obžalobce vyhradil si, když bylo toto usne-

sení sborového soudu porotního vyhlášeno, ihned zmateční stížnost. Porotci odpověděli pak jak na 1. hlavní otázku na zločin zabití podle § 140 tr. zák. tak i na onu 2. dodatkovou otázku k této hlavní otázce kladně, načež byl obžalovaný podle § 334 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin zabití podle § 140 tr. zák. Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek porotního soudu v tomto jeho sprostňujícím výroku, uplatňujíc v tomto směru důvod zmatečnosti podle § 344, čís. 6 tr. ř., jež shledává v tom, že byl onou 2. dodatkovou otázkou k řečené 1. hlavní otázce porušen předpis § 319 tr. ř. Stížnosti nelze přiznati oprávnění. Stav pomatení smyslů, v němž si pachatel nebyl vědom svého činu, stav uvedený v § 2 c) tr. zák., jenž byl předmětem druhé dodatkové otázky, předpokládá, že vědomí pachatelovo v době páchaní skutku bylo úplna zrušeno neb alespoň zkвлено tak, že pachatel nepostřehl vůbec neb alespoň nepostřehl úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jednal, a neměl správné představy o tom, k čemu směřuje čin, k němuž ho poháněly pudy v jeho duši se zrodívší. Ptáti se porotců dodatkovou otázkou na to, zda obžalovaný spáchal čin jemu za vinu kladený v takovém stavu, bylo podle § 319 tr. ř. povinností soudu, byly-li buď obžalovaným tvrzeny nebo bylo-li aspoň výsledky průvodního řízení poukazováno na skutečnosti, které by opodstatňovaly onen trestnost vylučující důvod. Povinnost, dáti porotcům podle § 319 tr. ř. otázku dodatkovou, není však podmíněna přímým, výslovným tvrzením stavu nebo skutečností trestnost vylučujících neb rušících, stačí, byly-li takový stav nebo takové skutečnosti alespoň pozitivními výsledky trestního řízení napovězeny. V souzeném případě vynesly pak výsledky trestního řízení, přicházející při posouzení nadhrozené otázky v úvahu, na jevo tyto okolnosti: manželka obžalovaného Alžběta N-á potvrdila jako svědkyně při hlavním přelíčení, že obžalovaný dostává, když se opije, záchvaty a křeče a že v takovém stavu kouše a třese se; svědek Čeněk Ch. udal při hlavním přelíčení, že se obžalovaný nechtěl dáti naložiti na nosítka, že bil kolem sebe nohama a rukama a velmi zuřil; svědek Jan R. potvrdil, že se obžalovaný nechtěl dáti položiti na nosítka, že bil kolem sebe rukama a nohama, takže musel býti přivázan na nosítka; svědek Viktor P. a svědkyně Celestína Sch-ová potvrdili při hlavním přelíčení v tomto směru v podstatě totéž jako svědek Jan R.; svědkyně Terezie Sch-ová a Alžběta N-á udaly, že obžalovaný, leže před hostincem na zemi (t. j. krátce před tím, než byl naložen na nosítka), zuřil tak, že měl pěnu u úst, a svědkyně Alžběta N-á potvrdila mimo to, že se obžalovaný kroutil před hostincem bolestí na zemi; svědkyně Terezie Sch-ová a Alžběta N-á potvrdily posléze, že obžalovaný vrávorál a koulel, asi následkem velkých bolestí, očima, když střílel a mohl zastřeliti i někoho jiného než R-a. Dále bylo při hlavním přelíčení ze spisů týkajících se superarbitrace obžalovaného zjištěno, že obžalovaný byl superarbitrován pro samovolné močení na podkladě neuropatickém. Kromě toho vyšlo na jevo, že obžalovaný před činem požil značné množství alkoholu a byla tu posléze okolnost, že obžalovaný byl těžce zraněn a následkem tohoto zranění, jež považoval za smrtelné, uveden do velkého duševního napětí a rozčilení. Těmito výsledky trest-

ního řízení v jejich celistvosti a vzájemné souvislosti a ve spojení se zjištěným neuropatickým zatížením obžalovaného byl napovězen stav, odpovídající pomatení smyslů podle § 2 písm. c) tr. zák. ve smyslu shora vyloženém a byly tu tudíž předpoklady pro druhou dodatkovou otázku. Předpis § 319 tr. ř. nebyl tudíž porušen, naopak byla mu napadenou otázkou dodatkovou zjednána platnost a jen výrokiem porotců mohlo býti zjištěno, zda tu bylo skutečně tvrzené přerušeni vědomí či nebylo. Není tu proto podkladu pro dovolávání se důvodu zmatečnosti čís. 6 § 344 tr. ř.

Čís. 3548.

Ustanovení § 40 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 o promlčení platí i o promlčení přečinů proti bezpečnosti cti podle § 493 tr. zák. a § 1 tiskové novely; i tu jde o trestné činy spáchané obsahem tiskopisu.

Předpokladem předpisu § 12 odst. prvý tisk. nov. o stavení promlčení jest totožnost skutku a různost odpovědných osob, nikoliv různost skutků v příčině jedné a téže osoby odpovědné.

Pověsečné vinění ze sociální tvrdosti a z rozporu v jednání jako politik a soukromník jest veřejným haněním podle § 491 tr. zák.

(Rozh. ze dne 27. června 1929, Zm I 95/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím zrušil v neveřejném zasedání ke zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 18. prosince 1928, č. j. Tk 157/26, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti ve smyslu §§ 488, 493 tr. zák. a § 1 tiskové novely, napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný z moci úřední podle § 290 (1) tr. ř., a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl. Zmateční stížnost poukázal na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím, zkoumaj (podle § 290 tr. ř.) spisy ke zmateční stížnosti obžalovaného, shledal, že poukazují okolností rázu procesualního k tomu, že bylo trestního zákona na újmu obžalovaného nesprávně použito. § 40 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 má zvláštní promlčení pro trestné činy spáchané tiskopisem. Podle tohoto zákonného ustanovení je i tehda, když podle zásad trestního zákona nenastalo ještě promlčení takového činu, vyloučeno všílké další stíhání, prošlo-li od času, kdy byl tiskopis vydán nebo bylo započato ve zdejších zemích s jeho rozšiřováním, šest měsíců, nebylo-li po tu dobu proti žádnému z vinníků zavedeno stíhání soudem trestním v těchto zemích, ač se tak státi mohlo, nebo nebylo-li v zahájeném řízení po takovou dobu pokračováno. Táž pravidla platí

i o promlčení přečinu proti bezpečnosti cti podle § 493 tr. zák. a § 1 tiskové novely, vždyť i tu jde o trestné činy spáchané obsahem tiskopisů. V souzeném případě jde o takový přečin; podle spisů Tk 157/26 krajský soud v Litoměřicích konal ke stíhacímu návrhu soukromého obžalobce ze dne 7. listopadu 1926 přípravné řízení proti obžalovanému, zařídil dne 21. ledna 1927 provedení různých oběma stranami navržených důkazů, a dne 14. února 1927 opatření osobních výkazů obžalovaného; veškeré tyto spisy a protokoly došly — vyjmouc trestní list (což nepadá dále na váhu) — v době do 24. února 1927. Od té doby nebylo v zahájeném vyhledávání pokračováno až do 19. září 1927, kteréhožto dne bylo přípravné vyšetřování ve smyslu § 112 tr. ř. prohlášeno za skončené a soukromý obžalobce byl vyzván, by ve smyslu § 112 tr. ř. do 14 dnů podal spis obžalovací. Z tohoto obsahu spisů vysvítá, že »po dobu více než šesti měsíců« v zahájeném řízení pokračováno nebylo. Za pokračování nelze pokládati ani v připojeném spise Tk 158/26 obsažený zřejmě mylný záznam ze 24. června 1927, že řízení Tk 157/26 je skončeno a soukromému obžalobci dána lhůta k podání obžaloby, ani v téměř spise obsažené sdělení ze dne 21. července 1927, že obžaloba Tk 157/26 dosud podána nebyla, vždyť úkony tyto nesloužily k pokračování v řízení Tk 157/26, nýbrž jen v řízení Tk 158/26. Takovýto faktický klíč trestního řízení po dobu stanovenou v § 40 tisk. zákona, jemuž soukromý obžalobce opomenul zabránit příslušnými návrhy, má v zápětí vyloučení veškerého dalšího stíhání, pokud jest splněna ještě další v § 40 tisk. zákona stanovená podmínka, že »v zahájeném řízení proti obžalovanému pokračováno býti mohlo«. Bude-li i tento další zákonný předpoklad dán, jež bezpečně zjistiti nejvyššímu soudu nelze na základě negativního obsahu spisu, nastane účinek v § 40 tisk. zákona stanovený. I bylo proto napadený rozsudek zrušiti podle § 290/1 tr. ř. jako zmatečný a, ježto rozhodnutí zrušovacího soudu ve věci samé, jak dovozeno, se státi ještě nemůže, za předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu věc vrátiti soudu první stolice již v zasedání neveřejném, by ji znovu projednal a rozhodl.

Aby se nalézací soud, kdyby snad promlčení podle § 40 tisk. zák. vyřídil záporně, uvaroval některých vad ve zrušeném rozsudku se objevivších, připomíná se z opatření a v zájmu úplnosti k opravným spisům stran toto: Pokud v obžalovacím spise, podaném po uplynutí šesti-denní lhůty § 530 tr. zák., pozastaveny byly některé části článku, které v původním včas podaném stíhacím návrhu obsaženy nebyly, nastane ohledně těchto nově uvedených částí zánik práva žalobního podle § 530 tr. zák. Názor soukromého obžalobce, že přichází k platnosti předpis § 12 odst. 1 tisk. nov. o stavení promlčení, není správný; předpokladem tohoto předpisu jest totožnost skutku a různost odpovědných osob, nikoliv různost skutků v příčině jedné a téže osoby odpovědné. Dále by bylo k obsahu zrušeného rozsudku připomenouti toto: Základním úkolem nalézacího soudu jest, by při přečinu proti bezpečnosti cti zjistil pravý obsah a smysl pozastavených statí. Tento výrok musí býti především v rozsudku přesně obsažen a náležitě odůvodněn a z tohoto výroku lze pak vycházeti při dalším zkoumání otázky, jakou skutkovou

podstatu dotýčný obsah naplňuje a zdali se obžalovanému podařil důkaz pravdy čili nic. Po této stránce však zrušený rozsudek nevyhovuje zákonu, obsahuje naopak po jakési předchozí reprodukci průvodního materiálu a částečném jeho hodnocení závěr, že se obžalovanému důkaz pravdy nepodařil, ba v plném rozsahu zdařiti ani nemohl, poněvadž »závadné výroky, kterými se obviňuje soukromý obžalobce z nesociální tvrdosti, z rozporu mezi jeho jednáním jako politika a soukromníka a z bezohlednosti při vedení exekuce, jsou jen dedukcemi dalšího rozsahu, než by je mohl prokázati jediný případ právě zmíněné exekuční věci z roku 1912«. Tato věta by mohla poukazovati k tomu, že podle názoru soudu je soukromý obžalobce, obzvláště co se týče nesociální tvrdosti a rozporu v jednání jako politik a soukromník, viněn zcela povšechně, bez uvedení určitých skutečností z opovržlivých vlastností nebo z opovržlivého myšlení; takové vinění spadalo by pod veřejné hanění podle § 491 tr. zák. Leč přes to soud kvalifikuje tyto výtky podle § 488 tr. zák., což zase poukazuje k tomu, že v oněch částech článku, blíže ovšem v rozsudku neuvedených, spatřuje vinění z určitého nepočetného nebo nemravného činu sdělením smyšlených nebo převrácených skutečností, tedy snad vinění, že soukromý obžalobce jen v jediném konkrétním případě, a to právě způsobem vedení oné exekuce, projevil nesociální tvrdost a rozpor v jednání jako politik a soukromník. Jasný a přesný výrok v tomto směru jest nezbytný, neboť jen na podkladě takového výroku lze bezpečně řešiti otázku, zdali a v jakém rozsahu důkaz pravdy je přípustný, pokud se týče zdali se tento důkaz podařil, čili nic. Rozsudek ani blíže neuvádí, ze kterých jednotlivých míst článku ony výtky soukromému obžalobci prý učiněné vyvozuje, ani neuvádí bližší odůvodnění, jak ke zjištění tohoto smyslu článku dospěl. I po této stránce bude se tedy soudu (kdyby došlo k novému rozhodnutí ve věci samé) uvarovati vad v zrušeném rozsudku obsažených; vždyť jen následkem těchto vad se pak mohlo státi, že obžalovaný, vykládaje si smysl článku samostatně, doličuje na podkladě libovolně sestrojeném, že jednotlivé výtky nejsou vůbec urážkami ve smyslu trestního zákona, pokud se týče, že se mu ohledně nich důkaz pravdy podařil. Na veškeré tyto vývody zmateční stížnosti odpovídati bylo by zbytečným, ano prozatím přesně a jasně z rozsudku nevysvítá, ve kterých částech článku obsaženy jsou urážlivé výtky a jakého rázu a významu pak tyto výtky vlastně jsou.

Čís. 3549.

K přečinu podle § 72 I č. 7 zák. ze dne 14. července 1927, čís. 126 sb. z. a n. stačí po stránce subjektivní zaviněné jednání proti zákazu zákona.

Zákaz zákona týká se i podávání alkoholických nápojů cizozemcům; omyl v tomto směru nevyvíňuje.

(Rozh. ze dne 27. června 1929, Zm I 219/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu

v Českých Budějovicích ze dne 31. ledna 1921, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem ve smyslu § 72 I čís. 7 zákona ze dne 14. července 1927, čís. 126 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 b) tr. ř. Dovolávajíc se tohoto zmatku namítá, že obžalovaný neměl býti odsouzen pro přečin mu za vinu kladený; ježto ke skutkové podstatě tohoto přečinu se prý vyžaduje dolus, t. j., jak stížnost tvrdí, vědomí pachatele, že se dopouští něčeho trestného, a tohoto vědomí prý na straně obžalovaného nebylo, an prý byl, aniž mu lze vytýkati nějaké zavinění v tomto směru, z důvodů stížností uvedených pevně přesvědčen, že jest oprávněn čepovati pivo v den před volbami do zemského a okresního zastupitelstva i po 2. hodině odpolední. Z těchto vývodů stížnosti vysvitá, že zaujímá, ač se zmiňuje o tom, že se ke skutkové podstatě přečinu tu v úvahu přicházejícího vyhledává dolus, ve skutečnosti přece jen správné stanovisko, že stačí po stránce subjektivní zavinění jednání proti zákazů zákona, a že shledává zmatečnost rozsudku po stránce věcné jen v tom, že obžalovaný byl uznán vinným přečinem za vinu mu kladeným, ač jednal podle názoru stížnosti v omylu, pro nějž nemohl ve svém činu spatřovati trestný skutek. Zmatek podle § 281 čís. 9 b) tr. ř. předpokládá, že byl zákon porušen nebo že ho bylo nesprávně použito výrokem rozsudku o otázce, zda jsou tu okolnosti trestnosti činu rušící nebo stíhání pro čin vylučující. V souzeném případě neobsahuje však rozsudek vůbec výrok o tom, zda jednal obžalovaný v omylu stížnosti tvrzeném či nikoli. Zmatku podle § 281, čís. 9 b) tr. ř., jehož uplatňování je podle toho v souzeném případě formelně pochybeno, nedostává se tudíž ve vývodech stížnosti provedení odpovídajícího zákona. Opírajíc se o důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. vytýká stížnost rozsudku zřejmým poukazem celou řadu neúplností. V tomto směru jest však stížnost označiti jako zřejmě bezdůvodnou. Rozsudek nezmiňuje se sice o skutečnosti při hlavním přelíčení na jevo vyšlé, že bylo obžalovanému podle předloženého jím písemného povolení okresní správy politické v T. ze dne 4. května 1927 o volbách v květnu 1927 skutečně »výjimečně povoleno podati pivo dne 7. a 8. května 1927 projížďejícímu personálu čs. i rak. státních drah, nikoli však místnímu obyvatelstvu«, není však přes to v tomto směru stížen vadou neúplnosti; neboť tuto skutečnost jest pokládati za nerozhodnou nejen vzhledem k doslovu a smyslu § 31 zák. ze dne 14. července 1927, čís. 126 sb. z. a n., jenž ustanovuje, že je v den před volbou (do zemského nebo okresního zastupitelstva) od 2. hodiny odpolední a v den volby (do oněch zastupitelstev) až do uplynutí dvou hodin po sčítání hlasů zakázáno prodávati, čepovati nebo podávati nápoje obsahující alkohol, a nepřipouští v tomto směru výjimek, nýbrž i vzhledem k obsahu onoho povolení, jež se týkalo výhradně podávání piva dne 7. a 8. května 1927, nikoli tedy prodeje, čepování nebo podávání piva dne 1. prosince 1928, kdy se obžalovaný podle rozsudku dopustil činu mu za vinu kladeného, jakož i vzhledem

ke skutečnosti při hlavním přelíčení na jevo vyšlé, že městský úřad v Č. V. vyrozuměl na základě příkazu okresního úřadu v T. ze dne 21. listopadu 1928 všechny hostinské v Č. V., tedy i obžalovaného, o tom, že doba, na kterou se vztahuje zákaz o podávání nápojů obsahujících alkohol v den před volbami do zemského a okresního zastupitelstva, t. j. dne 1. prosince 1928, jest stanovena od 2. hodiny odpolední.

V tom, že rozsudek nepřihlíží k další stížnosti zdůrazňované a při hlavním přelíčení na jevo vyšlé skutečnosti, že obžalovaný podával dne 1. prosince 1928 po 2. hodině odpolední pivo jen rakouským státním příslušníkům, nelze rovněž spatřovati vadu neúplnosti; neboť i tuto skutečnost jest považovati za nerozhodnou proto, že ono ustanovení zákona zakazuje po dobu jím určenou prodej, čepování a podávání nápojů obsahujících alkohol vůbec a nečiní tudíž v tomto směru rozdílu mezi českými a cizími státními příslušníky. Rozsudek směl dále pominouti mlčením i skutečnost po hlavním přelíčení na jevo vyšlou, že se obžalovaný zodpovídal v ten smysl, že měl za to, že se zákaz zákona ze dne 14. července 1927, čís. 126 sb. z. a n. o prodeji, výčepu a podávání alkoholických nápojů netýká podávání takových nápojů cizozemcům; neboť toto tvrzení obžalovaného bylo nerozhodným pro posouzení jeho viny, ježto poukazovalo jen k tomu, že si obžalovaný vykládal mylně trestní předpis § 72 I čís. 7 tohoto zákona, tedy k neznalosti trestního zákona, jež podle § 233 tr. zák. neomlouvá. Posléze nelze spatřovati vadu neúplnosti ani v tom, že se rozsudek nezmiňuje o tom, že obžalovaný při hlavním přelíčení kromě jiného tvrdil, že i z nádražní restaurace v Č. V. bylo v týž den (1. prosince 1928) projížďejícímu železničnímu personálu a cestujícím pivo podáváno i po 2. hodině odpolední; neboť skutečnost, že bylo i jinými osobami jednáno proti zakazu zákona, je pro posouzení otázky viny obžalovaného nerozhodnou. Další ve zmateční stížnosti zdůrazňované skutečnosti, z nichž stížnost dovozuje, že obžalovaný byl přesvědčen, že smí dne 1. prosince 1928 čepovati pivo i po 2. hodině odpolední, nevyšly podle protokolu o hlavním přelíčení při hlavním přelíčení vůbec na jevo. Tu nepřichází tedy vada neúplnosti rozsudku vůbec v úvahu. K těmto novým okolnostem, jež nebyly při hlavním přelíčení v souzené trestní věci přivedeny na přetřes, nemůže nejvyšší soud v řízení zrušovacím přihlížeti. Bylo tudíž zmateční stížnost jako dilem po zákonu neprovedenou, dilem zřejmě neodůvodněnou podle § 4, čís. 1 a 2, a § 1, čís. 2 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 již v zasedání neveřejném zamítnouti.

Čís. 3550.

Osmidenní lhůta k provedení zmateční stížnosti (§ 285 tr. ř.) jest neprodlužitelná; provedení zmateční stížnosti po oné lhůtě jest opožděno, třeba se tak stalo proto, že soud pozdě vyhověl žádosti obžalovaného ořízení obhájce chudých k provedení zmateční stížnosti.

K zločinu podvodu (§ 197 tr. zák.) vyhledává se poškozovací úmysl již v době listivého předstírání a uvedení v omyl.

(Rozh. ze dne 27. června 1929, Zm I 238/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 16. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák. Zároveň podle § 362 čis. 1 tr. ř. nařídil mimořádnou obnovu trestního řízení ve prospěch obžalovaného; zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil prvé stolici, a to okresnímu soudu v Pardubicích, aby ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudek pro zmeškání byl obžalovanému doručen dne 26. února 1929, načež týž opověděl dne 2. března 1929 zmateční stížnost (nehodně označenou jako odvolání co do viny) a žádal, by mu byl k provedení opravného prostředku včas v zákonné lhůtě ustanoven obhájce chudých. Této žádosti vyhověl nalézací soud, ovšem opožděně, po uplynutí osmidenní lhůty k provedení zmateční stížnosti, jež v tomto případě počínala běžeti již od onoho dne opovědi. Usnesení, jímž byl obhájce chudých ustanoven, bylo mu totiž doručeno teprve dne 12. března 1929 a zmateční stížnost jím provedená podána u soudu až 18. března 1929. Ježto osmidenní lhůta, vyjmouc jediný v § 1 čis. 3 nov. k tr. ř. uvedený případ — jest neprodlužitelná, nebylo lze k provedení zmateční stížnosti opožděně došlému přihlížeti a bylo zmateční stížnost podle § 1 čis. 2 a § 4 čis. 1 nov. k tr. ř. odmítnouti jako řádně po zákonu neprovedenou již v zasedání neveřejném.

Při poradě o zmateční stížnosti vzešly však nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu závažné pochybnosti o správnosti skutečností, položených za základ rozsudku prvního soudu. Podle důvodů rozsudkových jest ovšem za to míti, že soud vychází ze správného názoru právního, že se k zločinu podvodu vyhledává mimo jiné i úmysl poškozovací a to úmysl pojatý již v době listivého předstírání a uvedení v omyl; leč tato podstatná známka podvodu není v důvodech určitě zjištěna; uvádí rozsudek jen negativně, že hájení obžalovaného, že věci byly špatné a, že je nemohl platiti, poněvadž nemá dostatečného výdělku, není prý důkazem, že neměl úmysl podvodný, a dále jen z nepotomního chování se obžalovaného ve příčině placení se usuzuje, že projevil úmysl věci odebrané nezaplatiti a tím firmu L. poškoditi. Nalézací soud nebere však při zjišťování poškozovacího úmyslu v době obou objednávek v úvahu, že obžalovaný na zakoupené věci splácel, to na dodávku z roku 1921 v ceně 734 Kč 310 Kč — podle vývodů stížnosti prý 360 Kč —, kdežto na hodinky s řetízkem v roce 1911 nedopltil 29 Kč 91 h. Nalézací soud neuvažoval bedlivě ani o obsahu dvou podání obžalovaného, z nichž v prvním obžalovaný uvedl na svoji obhajobu mezi jiným též, že koupil zboží v podnapilém stavu takřka donucením a, že zboží bylo špatné jakosti, a odvolal se ke konci na svědectví Františka V-ého a jeho manželky a tyto osoby znovu uvedl jako svědky ve svém druhém podání ke hlavnímu přeličení. Těmto skutečnostem a důkazům nelze upřítí důležitý význam pro bezpečné rozřešení otázky viny; vždyť nelze vyloučiti možnost, že obžalovaný

— předpokládajíc správnost jeho obhajoby — skutečně zbytek kupních cen za věci v roce 1911 a 1921 odebrané nezaplatil jen z nedbalosti nebo z nemožnosti, neb i z důvodu, že se pokládal za zkrácena špatnou jakostí zboží. I okolnost teprve ve zmateční stížnosti nově vyzrašená, že zaplatil v poslední době poškozované firmě ještě 200 Kč, vyzrašená si tento peníz, mohla by poukazovati k tomu, že obžalovaný nepůjčiv již v době, kdy věci odebral, v úmyslu poškozovacím. Nejvyšší soud jako soud zrušovací používá práva § 362 tr. ř. mu propůjčeného, zrušil proto rozsudek a odkázal věc k opětovnému projednání a rozhodnutí soudu první stolice, a to podle zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n. okresnímu soudu v Pardubicích.

Čís. 3551.

Dopustil-li se pachatel několika krádeží a nahradil-li škodu z jedné z nich, nastane beztrestnost krádeže, ze které byla škoda nahrazena, za ostatních podmínek § 187 tr. zák. tehdy, když jednotlivé zlodějské útoky jsou činy samostatnými, vnitřně nesouvisejícími, nýbrž tvořícími jen jednotu vnější podle § 173 tr. zák.

Jsou-li však jednotlivé krádeže podle pachatelova záměru jen částí zamýšleného činu úhrnného a vykonáním téhož zločinného úmyslu, takže pozdější krádeže jsou jen pokračováním v dřívějších a všechny společu tvoří v podstatě jeden čin a jednu krádež, nestane se náhradou škody z jednoho takového zlodějského útoku beztrestným ani tento.

(Rozh. ze dne 1. července 1929, Zm I 182/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 23. ledna 1929, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II b) tr. zák., zrušil rozsudek soudu první stolice v napadeném výroku o vině jakož i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících jako zmatečný a věc přikázal okresnímu soudu v Písku, by o ní v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost jest důvodnou, pokud svými vývody provádí zmatek čis. 9 b) § 281 tr. ř., dovozujíc, že soud nesprávně posoudil otázku případné beztrestnosti obžalované z důvodu účinné lítosti ve smyslu § 187 tr. zák. V souzeném případě jest zjištěno, že se obžalovaná dopustila krádeže tím, že v době od začátku září do konce října 1928 odcizila jednak svému zaměstnavateli peněžitou částku 22 Kč, jednak jeho manželce různé věci v úhrnné ceně 109 Kč. Zmateční stížnost, nepopírajíc, že částka 22 Kč nebyla obžalované ani odebrána ani obžalovanou nebyla nahrazena a, vycházejíc ze správného výkladu § 187 tr. zák., že beztrestným se stává pachatel, který dobrovolně, třebaš na naléhání poškozovaného, z dobré vůle vrátí odcizené předměty dříve, než se o krádeži dověděla vrchnost, dovozuje, že tyto předpoklady jsou v souzeném případě splněny, pokud jde o odcizené věci uvedené v od-

stavci I. 1. rozsudkového výroku, ježto prý obžalovaná dovolila, po případě souhlasila, by si poškozená vzala tyto odcizené věci, jež zjistila ve skříní obžalované, a tím prý je z dobré vůle vrátila. Dále stížnost dovozuje, že použití § 187 tr. zák. co do krádeže těchto věcí není na závadu, že obžalovaná odcizila kromě toho i (nenahrazenou) částku 22 Kč svému zaměstnavateli, poněvadž prý jde o dva samostatné činy vnitřně spolu nesouvisející, a otázku beztrestnosti jest posuzovati ohledně každého činu zvláště. Důsledkem toho měla prý býti obžalovaná odsouzena jen pro krádež spáchanou na zaměstnavateli odcizením 22 Kč, a to jen pro přestupek. Zmateční stížnosti lze přisvědčiti potud, že, dopustil-li se pachatel několika krádeží a nahradil-li škodu z jedné z nich, nastane beztrestnost krádeže, ze které byla škoda nahrazena, za ostatních podmínek § 187 tr. zák. tehdy, když jednotlivé zlodějské útoky jsou činy samostatnými, vnitřně nesouvisejícími, tvořícími jen jednotu vnější podle § 173 tr. zák. Jsou-li však jednotlivé krádeže podle pachatelova záměru jen částí zamýšleného činu úhrnného a vykonáním téhož zločinného úmyslu, takže pozdější krádeže jsou jen pokračováním v dřívějších a všechny pospolu tvoří v podstatě jeden čin a jednu krádež, nestane se náhradou škody z jednoho takového zlodějského útoku beztrestným ani tento, poněvadž právě není zadost učiněno požadavku § 187 tr. zák., by byla nahrazena celá škoda, z činu vzešlá.

Podle toho jest důležité zkoumati a zjistiti, zda v souzeném případě, hledí-li se zároveň k úmyslu obžalované, jest jednotlivé zjištěné krádeže pokládati za čin jednotný, či za samostatné zlodějské útoky bez vzájemné vnitřní souvislosti. V případě posléz uvedeném nabude pak významu druhá otázka dotčená zmateční stížností, zda podle způsobu, jímž došlo k vrácení věci poškozené, lze právem tvrditi, že obžalovaná vyhověla další náležitosti § 187 tr. zák. tím, že dobrovolně, třebaš na naléhání poškozené, vrátila odcizené předměty a že se proto aspoň ohledně krádeže těchto věcí stala beztrestnou z důvodu účinné lítosti. Než v obou uvedených směrech nelze napadený rozsudek vůbec přezkoumati na základě dosavadních skutkových zjištění. Neboť rozsudek odůvodňuje výrok, o němž tu jde, jen větou, že o účinné lítosti v souzeném případě nelze mluvit, poněvadž schází podmínka § 187 tr. zák. (napravení škody). To však nestačí, když rozsudek po skutkové stránce mezkoumá a nezjišťuje ani úmysl obžalované, rozhodný pro posouzení, zda šlo o jednotný čin či o jednotlivé krádeže spolu vnitřně nesouvisející, ani způsob, jímž poškozená Pavla P-ová znovu nabyla odcizených věcí, a když takto vůbec nezjistil okolnosti, z nichž by bylo lze dojíti k bezpečnému závěru o otázkách, o něž tu jde, t. j. zda použití § 187 tr. zák. nebrání případná jednotnost činu, pokud se týče, zda v případě Pavly P-ové při správném výkladu zákona lze mluvit o dobrovolné náhradě škody v tom smyslu, jak toho vyžaduje ustanovení § 187 tr. zák. k beztrestnosti pro účinnou lítost.

Čís. 3552.

Skutková podstata přestupku podle § 323 tr. zák. vyžaduje jednak pravoplatný nález o vyhoštění, jednak skutečně provedené vyhoštění a pak návrat vyhoštěné osoby do území tohoto státu.

Nejde o onen přestupek, zůstal-li vyhoštěný přes doručení nálezu v místě, kde se posud zdržoval, ano jeho vyhoštění nebylo z jakéhokoli důvodu uskutečněno.

(Rozh. ze dne 1. července 1929, Zm I 448/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu na Zbraslavi ze dne 31. května 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 323 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že se v dubnu 1929 zdržoval v M. přes nález policejního ředitelství v Praze ze dne 12. září 1927, jímž byl vyhoštěn z území Československé republiky, byl porušen zákon v ustanovení § 323 tr. zák., rozsudek se v celém obsahu zrušuje a věc se odkazuje okresnímu soudu na Zbraslavi k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Obviněný polský příslušník, byl oznámen pro zakázaný návrat do Československé republiky, jelikož byl nálezem policejního ředitelství v Praze ze dne 12. září 1927 vyhoštěn z území Československé republiky. Po konaném šetření byl rozsudkem ze dne 31. května 1929 uznán vinným přestupkem podle § 323 tr. zák., jehož se dopustil tím, že se v dubnu 1929 zdržoval v M. přes onen vyhošťovací nález policejního ředitelství v Praze. Podle důvodů rozsudku hájil se obviněný tím, že mu vyhošťovací nález nebyl doručen, a že mu tedy nebylo známo, že jeho pobyt na území tohoto státu jest protizákonný. Než soud zjistil, že zaměstnavatel obviněného položil dopis, jenž od okresního úřadu pro obviněného došel, na stůl k talíři obviněného, by si jej mohl odebrati, a má z toho, že dopis ten po obědě na místě, kde obviněný seděl, již neležel, za to, že si obviněný dopis vzal a přečetl. Rozsudek vešel v moc práva, nebyv napaden.

Oním rozsudkem byl porušen zákon v ustanovení § 323 tr. zák. Skutková podstata přestupku podle § 323 tr. zák. vyžaduje jednak pravoplatný nález o vyhoštění, jednak skutečně provedené vyhoštění a pak návrat vyhoštěné osoby do území tohoto státu. Soud nezjišťuje žádnou z těchto podstatných náležitostí skutkové podstaty; není zjištěno, zda vyhošťovací nález byl obviněnému řádně doručen, což jest prvním předpokladem pravoplatnosti nálezu; nezjišťuje dále, zda vyhoštění bylo skutečně provedeno, což jest nutným předpokladem pro to, by bylo lze mluvit o návratu vyhoštěného. Omylem má rozsudek za to, že ke skutkové povaze stačí, zdržuje-li se obviněný, třebaš mu byl vyhošťovací nález doručen, v území, na něž se vyhošťovací nález vztahuje. Jestliže přes doručení nálezu obviněný zůstal v místě, kde se posud zdržoval, a vyhoštění jeho nebylo z jakéhokoli důvodu uskutečněno, nelze mluvit o jeho návratu, a není tu tedy v takovém případě skutkové podstaty přestupku podle § 323 tr. zák. Bylo proto zmateční stížností podle § 33 tr. ř. na záštitu zákona podle § 292 tr. ř. vyhověti, a uznati, jak se stalo.

Čís. 3553.

Zpronevěry lze se dopustiti i na zboží, jež bylo pachatelem původně prodáno a dodáno na pevný účet, dodatečně však, když již bylo jeho vlastnictvím, prohlášením podle § 428 obč. zák. (constitutum possessorium) přešlo opět do vlastnictví prodávatele.

(Rozh. ze dne 2. července 1929, Zm I 173/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 24. ledna 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Neodůvodněna jest věcná námitka zmateční stížnosti, uplatňovaná s hlediska zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř. v tom směru, že prý nalézací soud nesprávně posoudil právní otázku, zda jde o zboží dané do komise s výhradou práva vlastnického, tedy o zboží svěřené ve smyslu § 183 tr. zák. čili nic. Zmateční stížnost má za to, že, anž firma P., jak rozsudek zjišťuje, prodala zboží obžalovanému na pevný účet a je také dodala (v listopadu 1927), takže obžalovaný se stal vlastníkem zboží, bylo prý vyloučeno a »právně nemožno«, by se strany dodatečně dohodly o tom, že si obžalovaný ponechá zboží, jež bylo již delší čas jeho vlastnictvím, v komisi, poněvadž prý nelze vzít do komise věc vlastní. Než zmateční stížnost přehlídí, že nalézací soud vyložil obsah korespondence mezi obžalovaným a firmou P. ve spojení se svědectvím zástupce firmy Ervína P-a v ten smysl, že mezi stranami došlo v květnu 1927 k novému ujednání, jehož podstatným obsahem bylo, že obžalovaný podrží zboží, které dosud měl jako věc vlastní, na dále jako věc cizí a svěřenou, že se tímto ujednáním uskutečnil převod vlastnictví z obžalovaného na firmu P. ve smyslu § 428 obč. zák. (constitutum possessorium), ježto, jak soud zjišťuje, »strany se dohodly na tom, že si obžalovaný ponechá látku v komisi od firmy, která si až do úplného zaplacení vyhradila vlastnické právo«. Třebaže tato věta není právnicky přesná, vychází z ní přece najevo, že došlo ke změně vůle stran, k usnesení a k prohlášení dosavadního vlastníka, obžalovaného jako zástupce, že příště držeti chce zboží jménem zastoupené firmy, že došlo k převodu vlastnictví prohlášením ve smyslu § 428 obč. zák. z obžalovaného na firmu P. Podle toho byla látka, když její vlastnictví dohodou stran přešlo zase na původního zcizitele a obžalovanému byla na dále ponechána v komisi s výhradou vlastnického práva pro firmu P. — obžalovanému svěřena ve smyslu § 183 tr. zák. Právní posouzení věci odpovídá správnému výkladu zákona.

Čís. 3554.

Telegrafy (zákon ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924).

Pro skutkovou podstatu přečinu podle § 24 zákona jest lhotejno, zda byl pachatel vlastníkem stanice, zda byla stanice dohotovena či nehotová; nevyhledává se ani zatajení stanice ani zkrácení poplatku.

(Rozh. ze dne 2. července 1929, Zm I 215/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 28. ledna 1929, pokud jím byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle § 24 odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, zrušil rozsudek soudu první stolice v napadené části jako zmatečný a věc vrátil soudu nalézacímu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., jest přiznati oprávnění. Nalézací soud vzal za prokázáno, že obžalovaný koupil radiovou stanici od J. Č-ého a že byl ochoten o ni požádati, jakmile mu Č. stanici postaví, a on se přesvědčí, že funguje; poněvadž však byl Č., jak soud dále zjistil, při budování anteny držen a obžalovanému znemožněno stanici přejmouti a jí vůbec nabýti, dospěl soud k přesvědčení, že obžalovaný stanici nepřevzal, že mu nenáležela, jelikož nebyla dohotovena, a že obžalovaný neměl ani úmyslu stanici neohlásiti a ji zatajiti, a neshledal z těchto důvodů skutkovou podstatu § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924. Právem vytýká zmateční stížnost tomuto odůvodnění, že vychází z nesprávného výkladu zákona, což činí rozsudek zmatečným podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Pro skutkovou podstatu přečinu podle § 24 zák. čís. 9/1924 je jen rozhodné, zda přechovával pachatel, nemaje k tomu úředního povolení, radiotelefonní stanici nebo její součástky, čili nic. Nezáleží na tom, zda byl vlastníkem stanice, zda ji převzal a zaplatil čili nic, nebo zda přechovával věc cizí; rovněž jest lhotejno, zda byla stanice dohotovena, či nehotová; pachatele neomlouvá, že chtěl stanici ohlásiti; rozhoduje, že ji neohlásil a bez úředního povolení přechovával, měl u sebe. V souzeném případě se však nalézací soud nevyslovil zřetelně a přesně o tom, zda obžalovaný přechovával součástky radiotelefonního zařízení, čili nic, máje omylem za to, že stačilo k vyvinění obžalovaného, že mu stanice nenáležela a že neměl úmyslu ji neohlásiti, po případě tajiti; již tento nedostatek zjištění rozhodné skutečnosti odůvodňuje, by byl rozsudek zrušen, poněvadž nelze za daného stavu věci rozhodnouti ve věci samé.

Čhtěl-li však soud výrokem, že obžalovaný stanici nepřevzal, vyjádřiti, že jí u sebe neměl, jest jeho výrok neúplný a zmatečný podle čís. 5 § 281 tr. ř., poněvadž, kdyby si byl povšiml skutečností zjištěných výsledky řízení, byl by asi dospěl k jinému přesvědčení, než je v napadeném rozsudku. Potvrdilť totiž spoluobžalovaný Jaroslav Č., že stanici prodal obžalovanému asi 2 nebo 3 dny před svým zatčením, a že byl zatčen, když začal mu (t. j. v jeho bytě) stavěti antenu; obviněný sám doznal, že se doma přesvědčil, že stroj nefunguje, a podle obsahu trestního oznámení byla tato radiostanice i s párem sluchátek a s venkovskou

antenu dne 19. srpna 1927 četnickým strážmistrem V-em v bytě obžalovaného zabavena. Obě vytknuté vady odůvodňují, by bylo zmatečnì stížnosti vyhověno a uznáno, jak se stalo. K odvodu obžalovaného budíž podotčeno, že důvodem vydání trestních ustanovení zák. čís. 9/1924 byla snaha, by státní orgány měly v patrnosti všechny přijímací stanice bez rozdílu jejich technické úpravy, by se ve veřejném zájmu zabránilo případnému jejich zneužití, že tedy nebyl znak objektivní nebezpečnosti zneužití stanic zákonodárným důvodem k stanovení skutkové podstaty přečinu podle § 24 zákona (v odvodu se totiž popírá, že tento znak objektivní nebezpečnosti jest splněn i u krystalových stanic). Dále budíž připomenuto, že se k trestnosti činu nevyhledává ani zatažení stanice, ani zkrácení poplatku, takže by ani skutečná objektivní nemožnost zatažení, pokud se týče zkrácení poplatku nevylučovala použití § 24 zákona.

Čís. 3555.

Nejde o krádež dokonanou, nýbrž o pokus krádeže, když se okradená, zpozorovavši, že jí někdo sáhl do nákupní kabely a pohřešivši ihned dámskou kabelku, otočila a tím vyrazila pachateli kabelku z ruky. Lhostejno, že ani okradená nenabyla potom ihned faktické moci nad kabelkou, poněvadž pronásledovala vzdalujícího se pachatele v domění, že má kabelku ještě u sebe.

K dokonané krádeži podle § 171 tr. zák. se vyžaduje odnětí věci z cizí držby (by věc přešla v moc zlodějovu).

»Držbou« ve smyslu § 171 tr. zák. jest faktický poměr k věci, záležející v tom, že někdo má věc ve své moci tak, že s ní může podle libosti nakládati, a vyloučiti z takového nakládání s věcí osoby třetí.

Při nedokonané krádeži jest účinná lítost (§ 187 tr. zák.) vyloučena.

(Rozh. ze dne 2. července 1929, Zm II 75/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnì stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 31. ledna 1929, jímž byla obžalovaná podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěna z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 176 II a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalovanou vinnou přestupkem nedokonané krádeže podle §§ 8, 460 tr. zák. a § 1 odst. (1) zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., jehož se dopustila tím, že dne 11. června 1928 v T. v úmyslu, by pro svůj užitek z držení a bez přivolení Růženy D-ové odňala cizí věci movité v úhrnné ceně 500 Kč nepřevyšující, totiž dámskou kabelku s 243 Kč, tyto věci z nákupní tašky Růženy D-ové vytáhla a tak předsevzala čin ke skutečnému vykonání krádeže vedoucí, při čemž čin však jen náhodou nebyl dokonán.

D ů v o d y:

Rozsudek zjišťuje, že obžalovaná vytáhla na trhu Růženy D-ové z nákupní kabely dámskou kabelku s 243 Kč v úmyslu si jí присvojití,

že se však D-ová, zpozorovavši, že jí někdo sáhl do nákupní kabely a pohřešivši ihned dámskou kabelku, otočila, čímž vyrazila obžalované kabelku z ruky. Podle dalšího zjištění rozsudkového pronásledovala D-ová vzdalující se obžalovanou, odcizená kabelka byla však potom i s 243 Kč nalezena na místě, které D-ová opustila, pronásledující obžalovanou. Z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 176 II a) tr. zák. byla obžalovaná podle rozsudkových důvodů zproštěna pro beztrestnost následkem účinné lítosti ve smyslu § 187 tr. zák. Soud prvě stolice shledal věrohodným především její tvrzení, že nechala kabelku ležeti na zemi, jelikož prý se obávala, že by jí D-ová uviděla, kdyby kabelku se země sbírala, že však mohla tak ještě učiniti a kabelku si vzíti. Na to zdůrazňuje se v rozsudkových důvodech jednak, že krádež byla již dokonána, jednak, že nejde o případ, v němž obžalovaná odhodila odňatou kabelku proto, že neměla naděje kořist zachrániti, nýbrž že kabelku, která jí byla z ruky vyražena náhodou, nezdvihla se země z účinné lítosti, ač tak ještě učiniti mohla, a že tuto účinnou lítost nevylučuje ani její obava, že by jí D-ová byla uviděla sbíratí kabelku se země.

Právně mylným je s hlediska těchto skutkových zjištění rozsudkových již závěr, podle něhož jde v souzeném případě o krádež dokonanou. Vyžadujeť se k dokonané krádeži podle § 171 tr. zák. odnětí věci z cizí držby, již se vyrozumívá ve smyslu trestněprávním faktický poměr k věci, záležející v tom, že někdo má věc ve své moci tak, že s ní může podle libosti nakládati a vyloučiti z takového nakládání s věcí osoby třetí. Předpokladem dokonané krádeže je tudíž, by věc přešla z moci dosavadního majitele v moc zlodějovu, by z obou momentů, zahrnutých ve zlodějském úmyslu, odnětí a přivlastnění si věci, byl skutečněn aspoň moment prvý, odnětí věci. Jeho uskutečnění však nenastalo v souzeném případě, v němž rozsudek zjišťuje, že se D-ová, zpozorovavši, že jí někdo sáhl do nákupní kabely a pohřešivši ihned dámskou kabelku, otočila a tím vyrazila obžalované kabelku z ruky. Opravňovaloť toto zjištění soud prvě stolice k závěru, že se obžalované nepodařilo dosíci moci nad kabelkou přes to, že jí před tím vytáhla D-ové z nákupní kabely v úmyslu zlodějském, že tedy zůstalo při pokusu krádeže, při čemž je s hlediska ustanovení § 8 tr. zák. o pokusu zřejmě nerozhodno, zda kabelka byla obžalované vyražena z ruky náhodou, jak se praví a patrně i zdůrazňuje v rozsudkových důvodech, či zda tím, když se D-ová otočila a při tom vyrazila obžalované kabelku z ruky, byla by snad došla vnějšího výrazu a zároveň i úspěchu její vůle, zne-možniti pachatelce krádeže její dokonání, ve kterémžto případě bylo by šlo o překážku odjinud v to příslouť ve smyslu § 8 tr. zák. Rozhodným je dále jen, že obžalovaná nenabyla ještě moci nad kabelkou a jejím obsahem, nesejde tudíž na tom, že ani D-ová neměla snad potom přechodně možnost disponovati s ní způsobem, odpovídajícím pojmu »držení« ve smyslu § 171 tr. zák. vzhledem k tomu, že, jak vychází na jevo již z dotčených zjištění rozsudkových, určitěji pak ze svědecké výpovědi D-ové, pronásledovala vzdalující se obžalovanou, poněvadž se domnívala, že obžalovaná má kabelku ještě u sebe, nepostřehla totiž, že kabelka, byvši jí obžalované z ruky vyražena, spadla na zem. Pisemná zma-

teční stížnost nenapadá sice rozsudkový závěr, podle něhož krádež byla obžalovanou dokonána, nýbrž napadá jen výrok o účinné lítosti. Než tuto otázku netřeba v souzeném případě řešiti, poněvadž v napadeném rozsudku zjištěny jsou veškeré zákonné známky nedokonané, nikoli, jak za to mylně má soud první stolice, dokonané krádeže. Při nedokonané krádeži jest však účinná lítost jako důvod beztrestnosti podle § 187 tr. zák. zásadně vyloučena, neboť zákonného předpisu o účinné lítosti nelze použiti při pouhém pokusu krádeže (srov. na př. rozh. čís. 186, 980, 2642 a j. sb. n. s.). Jelikož pak v kabelce, kterou chtěla obžalovaná D-ové odciziti, bylo 243 Kč, a kabelka s tímto penízem nepřevyšuje 500 Kč, jde s ohledem na § 1 odst. 1 zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. a §§ 8, 460 tr. zák. jen o přestupek, nikoli o zločin nedokonané krádeže.

Čís. 3556.

Navrhuje-li se, by byla věc odňata soudu postižení příslušnému podle § 52 odst. první tr. ř. a byla přikázána jinému soudu v obvodu téhož vrchního soudu, přísluší podle §§ 62, 63 tr. ř. rozhodnouti o tomto návrhu vrchnímu zemskému soudu.

(Rozh. ze dne 3. července 1929, Nd I 286/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací postoupil spisy krajského soudu v Mostě vrchnímu soudu v Praze,

neboť

vzhledem k tomu, že se podle předkládací zprávy krajského soudu v Mostě navrhuje, by tato věc byla odňata krajskému soudu v Mostě jako soudu postižení příslušnému podle § 52 odst. první tr. ř. a by byla přikázána krajskému soudu trestnímu v Praze, přísluší podle §§ 62, 63 tr. ř. rozhodnouti o tomto návrhu nikoliv nejvyššímu soudu, nýbrž vrchnímu soudu v Praze.

Čís. 3557.

Není na závalu, by opravný prostředek, jež obžalovaný podal, nebyl přes jeho označení jako odpor posuzován a zkoumán jako zmatečná stížnost, poukazuje-li k ní svým obsahem a smyslem.

Výtka obžalovaného, že doručená mu obsilka k hlavnímu přelíčení nezněla na správný den, nýbrž na den pozdější, napovídá zmatečnost podle § 281 čís. 3 tr. ř. pro porušení § 221 tr. ř.

(Rozh. ze dne 4. července 1929, Zm I 339/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu

v Jičíně ze dne 18. října 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák.

Důvody:

Obžalovaný podal proti rozsudku, vynesenému v jeho nepřítomnosti, ve třídenní lhůtě od domčení rozsudku odpor. Podle protokolu ze dne 16. dubna 1929 prohlásil však, že podáním označeným jako odpor chtěl do rozsudku podati zmatečnou stížnost. Není na závalu, by opravný prostředek, jež obžalovaný podal, nebyl přes jeho označení jako odpor posuzován a zkoumán jako zmatečnou stížnost, poukazuje-li k ní svým obsahem a smyslem. V dotyčném podání je uplatňováno, že se obžalovaný nemohl dostavit k hlavnímu přelíčení ze dne 18. října 1928, poněvadž doručená mu obsilka nezněla na tento den, nýbrž na den 18. listopadu 1928. Tímto přednesem tvrdí obžalovaný porušení předpisu § 221 tr. ř., podle něhož den hlavního přelíčení má se obžalovanému oznámiti, takže podle tvrzení obžalovaného má se věc tak, jako by k hlavnímu přelíčení nebyl vůbec obeslán. Tím napovídá zmatečnost podle čís. 3 § 281 pro porušení onoho zákonného ustanovení. Leč stížnost je zřejmě bezdůvodnou. Obžalovaný nabídl se sice, že obsilku předloží soudu. Než neučinil tak přes opětovné vyzvání a na konec prohlásil, že obsilka se mu ztratila. Tvrzení obžalovaného neodpovídá ani pravdě. Neboť zpáteční lístek, ve spisech založený, dosvědčuje, že obžalovaný byl skutečně předvolán na 18. října 1928; obžalovaný podepsal také zpáteční lístek s datem 27. září 1928, které souhlasí s datem na poštovním razítku, jímž je zpáteční lístek opatřen. Kromě toho byl k témuž hlavnímu přelíčení předvolán i svědek Karel E., jenž se k líčení dostavil. Za tohoto stavu věci nemůže býti řeči o tom, že obžalovaný nebyl k hlavnímu přelíčení řádně obeslán a tím zákon v ustanovení § 221 tr. ř. porušen.

Čís. 3558.

I při trestných činech, spáchaných obsahem tiskopisu, přicházejí k platnosti všeobecné zásady trestního zákona o spoluvinně a spolupachatelství.

K pojmu »spolupachatelství« se jen vyžaduje vědomé spolupůsobení více osob se stejným úmyslem a za stejným cílem; nevyžaduje se, by každý ze spolupachatelů působil od počátku a měl účast při všech složkách společné trestné činnosti.

(Rozh. ze dne 4. července 1929, Zm II 330/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnou stížností státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 14. května 1928, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin výzvy k trestným činům a pro zločin schvalování trestných činů podle § 15 čís. 3 a § 16 čís. 2 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek v onom zprošťujícím výroku jako zmatečný, a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozsoudil.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství bylo vyhověti již z důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. Napadený rozsudek vylučuje vinu obžalovaného, poněvadž prý není pisatelem závadného článku ve smyslu § 7 tr. zák. Nálezací soud si při tom neuvědomil, že, jako při každém jiném deliktu, i při trestných činech, spáchaných obsahem tiskopisu, přicházejí k platnosti všeobecné zásady trestního zákona o spoluvině a spolupachatelství (srovnej Liszt: »Lehrbuch des österreichischen Pressrechtes« stránka 218 a 219), a že tedy i při sepisování článku jest možné spolupachatelství, pokud jsou tu ovšem skutkové předpoklady pro naplnění tohoto právního pojmu, k němuž se jen vyžaduje vědomé spolupůsobení více osob se stejným úmyslem a za stejným cílem, při němž se nevyžaduje, by každý ze spolupachatelů působil od počátku a měl účast při všech složkách společné trestné činnosti. Skutková zjištění napadeného rozsudku poukazují na takovou společnou činnost obžalovaného s osobou, která článek v konečné jeho úpravě do tisku dala. Vždyť podle rozsudkového zjištění připustil obžalovaný, že překlad své obhajovací řeči dal redakci »R.« k dispozici, věda, že bude v R. uveřejněna, jak se také skutečně stalo, a to tak, že tvoří podstatnou část závadného článku. S tohoto právního hlediska opomenul nálezací soud věc zkoumatí, a již tím stal se rozsudek zmatečným podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., takže odpadla potřeba zabývatí se uplatněnými formálními výtkami podle čís. 4 a 5 § 281 tr. ř. Věc bylo po rozumu § 288 čís. 3 tr. ř. odkázati do první stolice, ježto důsledkem nesprávného právního nazírání nálezacího soudu scházejí v rozsudku potřebná skutková zjištění zejména po subjektivní stránce.

Čís. 3559.

Tím, že byl v době uveřejnění článku trestného obsahu nemocen a za jeho nemoci vykonával za něho redakční práce někdo jiný, jenž nebyl řádným způsobem zřízen zodpovědným redaktorem (na tiskopise jako takový uveden a úřadu řádně ohlášen), není redaktor prost zodpovědnosti za uveřejnění článku s hlediska zanedbání povinné péče, nebyla-li jeho nemoc takového rázu a stupně, že mu znemožňovala splnění povinnosti uložené mu čl. III zák. ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák.

(Rozh. ze dne 4. července 1929, Zm II 16/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrašovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 13. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III. čís. 5 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. v doslovu § 42 odst. 3 zákona na ochranu republiky.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a), b) tr. ř., leč neprávem. Tvrdíc ve vývodech, vztahujících se k prve

uvedenému důvodu zmatečnosti, že obžalovaný byl upoután na lože a nemohl vůbec vykonávati povinnosti zodpovědného redaktora, neprovádí tím zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. po zákonu, ježto se nedrží skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotně-právního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkových předpokladů rozsudkem nezjištěných (§ 288, odst. 2 č. 3 tr. ř.). Při tom budiž zdůrazněno, že obžalovaný při hlavním přelíčení vůbec netvrdil, že byl upoután na lože a nemohl povinnosti zodpovědného redaktora vykonávati, a že shora uvedené, stížnosti tvrzené skutkové okolnosti nevyšly ani jinak při hlavním přelíčení na jevo. Spatřuje-li stížnost zmatek podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. již v tom, že rozsudek shledal obžalovaného vinným přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III., čís. 5 zák. ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. v doslovu § 42, odst. 3 zák. na ochranu republiky, ač obžalovaný byl v době, kdy podle obžaloby tento přečin spáchal, nemocen a ač vykonával za jeho nemoci za něho redakční práce Jaroslav V., nelze jí přiznati oprávnění. Rozsudek nezjišťuje sice výslovně tyto skutečnosti, z nichž stížnost vychází, uvádí však v rozhodovacích důvodech, že se obžalovaný hájil v tomto smyslu, a posuzuje případ po stránce právní s hlediska této obhajoby, tak že není pochyby, že zaujímá stanovisko, že obžalovaný byl skutečně nemocen, a že za této jeho nemoci vykonával za něho redakční práce Jaroslav V. Shledali-li rozsudek obžalovaného přes to vinným přečinem za vinu mu kladeným, nelze mu důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci. Obhajoba obžalovaného a výsledky hlavního přelíčení nepoukazovaly k tomu, že nemoc obžalovaného byla takového rázu nebo stupně, že by byla obžalovanému znemožňovala splnění povinnosti uložené mu jako odpovědnému redaktorovi čl. III. zák. ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák., totiž povinnosti bdíti nad tím, by obsah tiskopisu jím redigovaného byl s hlediska práva trestního nezávadným, by nebyl do tiskopisu jím redigovaného pojat článek obsahu příčícího se trestním zákonům. Právem vyslovuje proto rozsudek, jenž stojí zřejmě na stanovisku, že nemoc obžalovaného nebyla posléze zmíněného rázu nebo stupně, názor, že obžalovaný byl, ač byl nemocen, přece jen povinen, učiniti vhodná opatření, by se do tiskopisu jím redigovaného nedostal článek trestného obsahu. Ježto obžalovaný podle skutkových zjištění rozsudku tak neučinil a tak svou nedbalostí způsobil, že byl v tiskopise jím redigovaném uveřejněn článek v rozsudku uvedený, zakládající svým obsahem skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochranu republiky, shledal rozsudek obžalovaného právem vinným přečinem zanedbání povinné péče za vinu mu kladeným. Na tom nemůže nic měniti ani skutečnost stížností zdůrazňovaná, že za nemoci obžalovaného vykonával za obžalovaného redakční práce Jaroslav V.; neboť trestní zodpovědnost, již přejímá zodpovědný redaktor, t. j. redaktor na periodickém tiskopise jako zodpovědný redaktor uvedený a úřadu řádně ohlášený, trvá zásadně dotud, pokud zodpovědný redaktor nebyl vystřídán řádně zřízeným nástupcem, t. j. novým zodpovědným redaktorem na listu uvedeném a úřadu řádně ohlášeným, a stížnost vůbec netvrdí, že V. byl na místě obžalovaného tímto způsobem zřízen zodpovědným redaktorem. Dále tvrdí zmateční stížnost, že podle § 2 c) tr. zák. není

zodpovědnosti, kde si pachatel nemůže býti vědom svého skutku, a že je tu tedy vzhledem k tomu, co stížnost uvádí ve vývodech vztahujících se k důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., též zmatek podle § 281, čis. 9 b) tr. ř. Tomuto důvodu zmatečnosti nedostává se však ve vývodech stížnosti vůbec provedení. Stížnost nesnaží se dokázati, že obžalovaný jednal v pomatení smyslů v § 2, c) tr. zák. předpokládaném, nýbrž chce svými vývody v tomto směru zřejmě jen vyjádřiti, že obžalovaný vůbec nevěděl o tom, že byl do tiskopisu jím redigovaného pojat článek v úvahu tu přicházející, protože byl tenkrát nemocen a za jeho nemoci vykonával za něho redakční práce Jaroslav V. Stížnost uplatňuje tedy v tomto směru ve skutečnosti zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Činí tak ovšem neprávem; neboť skutečnost, že se článek dostal do tiskopisu obžalovaným redigovaného bez jeho vědomí, nemůže jednání obžalovaného ospravedlniti, poněvadž byla podle skutkových zjištění rozsudkových zaviněna právě tím, že obžalovaný ne učinil vhodných opatření, by do tiskopisu jím redigovaného nebyl pojat článek trestného obsahu. Bylo tedy zmateční stížnost jako dílem neodůvodněnou, dílem po zákonu neprovedenou zavrhnouti.

Čís. 3560.

Případné porušení § 32 tisk. nov. není ohroženo zmatečností.

Nejde ani o důvod zmatečnosti čis. 1 ani čis. 3 § 281 tr. ř., povolali-li soud o své újmě náhradníka za nedostavivšího se kmeta, aniž byl straně přenechal právo jeho volby podle první věty třetího odstavce § 32 tisk. nov.

Tvrzení, že soukromý obžalobce svého času jako student se více zdržoval v krčmách, než v posluchárně, a že je zkaženým studentem, týká se okolností z jeho soukromého života, o nichž jest podle § 489 a 490 tr. zák. důkaz pravdy vyloučen, stalo-li se vinění tiskem.

(Rozh. ze dne 8. července 1929, Zm I 742/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 15. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti obžalovaného, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čis. 1 a 4 § 281 tr. ř., věcně však doličující též zmatek podle čis. 9 b) § 281 tr. ř. vývody, jimiž napadá názor prvního soudu, že v souzeném případě je důkaz pravdy vyloučen, nelze přiznati úspěch. Zmatečnost podle čis. 1 § 281 tr. ř. shledává stížnost v tom, že ke druhému hlavnímu přelíčení byl na místě nedostavivšího se kmeta Arnošta M-a přibrán kmet náhradní, o němž se ve stížnosti tvrdí, že nebyl znám stěžovateli a nebyl mu ani představen, v kterémžto směru prý obžalo-

vaný též při přelíčení projevil své pochybnosti a odmítl ho. Touto výtkou miní stížnost asi uplatňovati porušení předpisů § 32 tiskové novely, jimiž jest upraven postup, jak se soud při ustanovení kmetů má zachovati; leč případné porušení těchto předpisů, záležející snad v tom, že soud povolal o své újmě náhradníka za nedostavivšího se kmeta, aniž straně přenechal právo jeho volby podle první věty třetího odst. § 32 uv. zák., není ohroženo zmatečností a není ani ustanovení, podle něhož by byl takto ustanovený kmet vyloučen. Není tu proto ani důvodu zmatečnosti čis. 1 ani čis. 3 § 281 tr. ř., to tím méně, an se obžalovaný podle obsahu protokolu o hlavním přelíčení a podle dodatečně podané zprávy krajského soudu proti povolání náhradníka neohradil, naopak v podání přenechal soudu dokonce ustanovení náhradního kmeta.

Stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti čis. 4 § 281 tr. ř. proto, že nebyl připuštěn důkaz pravdy obžalovaným navržený, ale věcně uplatňuje v tom směru, jak již řečeno, též důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 b) tr. ř.; avšak nelze jí přisvědčiti ani v tom ani v onom směru. Soud zastává, jak z důvodů rozsudkových lze seznati, stanovisko, že důkaz ten je vyloučen, poněvadž jde o druhý případ § 491 tr. zák., o vydávání ve veřejný posměch. Lze ponechati stranou, zda tento právní názor soudu prvé stolice ve své povšečnosti je správný a udržitelný; v souzeném případě však zajisté nepochybil soud, pokud důkaz pravdy vyloučil, poněvadž ze závadného obsahu článku, jak rozsudkem je zjištěn, vysvítá, že prostředkem uvádění ve veřejný posměch bylo v souzeném případě vyjevování skutečností ze soukromého života soukromého obžalobce, a o takových skutečnostech jest podle § 489 a 490 tr. zák. důkaz pravdy vyloučen, pokud se vinění stalo, jak i v souzeném případě, tiskem. Jest proto rozsudek po stránce právní správný a pozbývá v důsledcích toho veškerého významu další s hlediska čis. 4 § 281 tr. ř. vznesená výtká stížnosti; neboť, nehledíc k tomu, že z protokolu o druhém hlavním přelíčení, které se konalo dne 15. listopadu 1928 před nově sestaveným senátem, nevysvítá se žádoucí jasností, zdali obžalovaný opakoval návrh ve příčině důkazu pravdy, obsažený v protokolu o prvním hlavním přelíčení, nesl se tento průvodní návrh — i když se vychází z předpokladu pro obžalovaného nejpříznivějšího, že skutečně návrh opakoval — k důkazu o pravdivosti skutečností, že »soukromý obžalobce svého času jako student se více zdržoval v krčmách, než v posluchárně, a že je zkaženým studentem«, a týkal se tedy okolností ze soukromého života žalobcova, jež právě tvořily podklad a východisko pro posměšný útok tiskový, a o nichž, jak dovozeno, důkaz pravdy v souzeném případě při správném výkladu zákona vůbec nesměl býti připuštěn.

Čís. 3561.

Zákaz čepovati lihoviny.

Ustanovení § 31 zákona ze dne 14. dubna 1920, čis. 330 sb. z. a n. ve znění zákona ze dne 14. července 1927, čis. 126 sb. z. a n. není zákonem práva ústavního ani správního, nýbrž integrující součástí zákona trestního.

Omyl vyvolaný novinářským článkem, sdělujícím zrušení zákazu čepování a prodávání alkoholických nápojů zákonem, schváleným poslancečnou sněmovnou a senátem, není omylem skutkovým vylučujícím trestnost podle § 2 e) tr. zák. Omyl zůstane omylem právním, i když pachatel neznal ustanovení práva ústavního, že se stává zákonem pravoplatným teprve schválením presidenta republiky a řádným vyhlášením.

(Rozh. ze dne 8. července 1929, Zm II 132/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 9. března 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle § 72 I čis. 7 (§ 31) zákona ze dne 14. dubna 1920, čis. 330 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927, čis. 126 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že dne 1. prosince 1928 v D. L. v den před volbami do zemského a okresního zastupitelstva po druhé hodině odpolední nešetřil zákazu o výčepu, o prodeji a o podávání nápojů obsahujících alkohol, čímž spáchal přečin podle § 72 I čis. 7 zákona ze dne 14. dubna 1920, čis. 330 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927, čis. 126 sb. z. a n.

Důvody:

Rozsudek prvního soudu bere za zjištěno, že obžalovaný dne 1. prosince 1928 v D. L. v předvečer voleb do zemských a okresních zastupitelstev prodával a podával pivo, tedy nápoj obsahující alkohol, ač mu byl znám výnos okresní správy politické v B., veřejně v D. L. vyhlášený, že v den ten po druhé hodině odpolední jest zakázáno čepovati nebo prodávati takové nápoje, přes to však osvobozuje obžalovaného z obžaloby pro přečin nešetření zákazu, shledávaje u něho po stránce subjektivní omyl, vylučující trestnost podle § 2 e) tr. zák. Zmateční stížnost, uplatňující zmatečnost rozsudku podle § 281 čis. 9 b) tr. ř., jest odůvodněna. Rozsudek shledává omyl v tom, že v čis. 23. »Hostinských listů« ze dne 1. prosince 1928 byl uveřejněn článek, sdělující zrušení zákazu zákonem, schváleným poslancečnou sněmovnou a senátem a výslovně uvádějící: »Předpisy o zákazu výčepu při volbách pozměňtji se nyní tak, že den před volbou, až do 24. hod. noční, je dovoleno čepovati, prodávati a podávati nápoje obsahující alkohol. Zákaz platí jen v den volby«, dále, že též starosta obce v důsledku zprávy té mu prohlásil, že má právo čepovati pivo, stejně i farář a četnický strážmistr proti čepování piva nic neměli a, že obžalovaný podle oné časopisecké zprávy a vyjádření starostova, souhlasu farářova i četníka považoval dřívější zákaz za zrušený. Leč rozsudek mylně považuje tento omyl za omyl skutkový, vylučující trestnost podle § 2 e) tr. zák. Obhajoba obžalovaného vyznívá ve směru tom — stejně i důvody rozsudku vylučující trestnost —, že omylem považoval dřívější zákaz za zrušený a tím čin, jehož se dopustil, za dovolený. Neznalost trestního zákona však pachatele trestného činu podle §§ 3 a 233 tr. zák. neomlouvá.

Rozsudek sice ve směru tom správně podotýká, že ustanovení § 3 tr. zák. — v souzeném případě přichází v úvahu § 233 tr. zák. — vztahuje se jen na trestní zákony a nikoliv na zákony z jiného oboru práva, nevyjadřuje se však určitěji, o jaký zákon, z jakého oboru práva podle jeho mínění šlo. Uváděje námitku veřejného obžalobce, že obžalovaný měl věděti, že se stává zákonem pravoplatným teprve schválením presidenta republiky a řádným vyhlášením, naznačuje rozsudek, jako by snad šlo o omyl v ustanoveních práva ústavního; ani tu však nelze omyl ten považovati za omyl skutkový, ježto v podstatě zůstává omylem o platnosti či neplatnosti trestní normy, tedy omylem právním. Že pak ustanovení § 31 zákona ze dne 14. dubna 1920, čis. 330 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927, čis. 126 sb. z. a n. není pouhým zákonem práva ústavního ani správního, nýbrž integrující součástí zákona trestního, nelze bráti v pochybnost vzhledem k tomu, že trestní sankce zákazu toho, který by bez ní neměl významu, obsažena jest v ustanovení § 72, I. čis. 7 uved. zák. Poněvadž takto výrokem soudu bylo nesprávně použito zákona, pokud jde o otázku okolností vylučující trestnost, bylo rozsudek jako zmatečný podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. zrušiti, zároveň pak podle § 288, čis. 3 tr. ř. na základě skutkových zjištění prvního soudu, jež úplně vyčerpávají skutkovou podstatu přečinu podle § 72, I. čis. 7 uved. zák. po stránce objektivní i subjektivní, uznati obžalovaného vinným oním přečinem.

Čís. 3562.

Omezení § 28, odstavec druhý zák. na ochr. rep. platí při zločinu podle § 6 zák. na ochr. rep. i při sazbě těžkého žaláře od 3 do 5 let.

(Rozh. ze dne 11. července 1929, Zm II 115/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 17. listopadu 1928, pokud jím obžalovaní, byvše uznáni vinnými zločiny vojenské zrady podle § 6 čis. 2 odst. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n. a zločinem nedokonaného svádění k vojenské zradě podle § 9 tr. zák. a § 6 čis. 2 zákona na ochr. rep., byli odsouzeni jen do těžkého žaláře na 15 (patnáct) pokud se týče 12 (dvanáct) měsíců, zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestech na svobodě a odsoudil obžalované podle § 6 čis. 2 a 1 zákona na ochr. rep. s použitím § 55 tr. zák. a se zřetelem k ustanovení § 28 odst. 2 zákona na ochr. rep. Karla P-a do těžkého žaláře na tři roky a tři měsíce doplněného jedním postem měsíčně a podle § 29 zákona na ochr. rep. k peněžitému trestu 2.000 Kč, v případě nedobytnosti k těžkému žaláři na další jeden měsíc, Anežku P-ovou do těžkého žaláře na tři roky doplněného jedním postem měsíčně. Jinak zůstal napadený rozsudek nedotknutým.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství vytyká právem, že nalézací soud porušil při výměře trestu své trestní oprávnění, vyměřiv obžalovaným za zločin podle § 6 čis. 2 zák. na ochr. rep. tresty na svobodě pod dolejší hranici trestní sazby, jež podle 1 odst. cit. § v souzeném případě, kde na zvlášť přitěžující okolnosti uznáno nebylo, byla od 3 do 5 let těžkého žaláře. § 28 odst. 2 cit. zák. omezuje při tomto trestném činu trestní oprávnění soudu založené v §§ 54 a 55 tr. zák., sejíti pod zákonou dolejší hranici trestní sazby a proto porušení tohoto předpisu činí výrok nalézacího soudu, jenž uložil Karlu P-ovi trest na svobodě 15 měsíců, Anežce P-ové pak 12 měsíců zostřené a doplněného těžkého žaláře, zmatečným ve smyslu § 281, čis. 11. tr. ř. Omezení toto platí při zločinu podle § 6 zák. na ochr. rep. i při sazbě těžkého žaláře od 3 do 5 let, neboť slova »při sazbě od 10 do 20 let« vztahují se jen na § 7 čis. 4 cit. zák., jak z doslovu § 28 zák. jest bezpochybně patrné; vždyť § 6 čis. 1—3 zák. nezná ani sazby s dolejší hranicí 10 let. Odůvodněné zmateční stížnosti státního zastupitelství bylo proto vyhověti a vyměřiti důsledkem toho znova trest.

Čís. 3563.

Přestupek podle § 22 zákona o tisku promlčuje se v šesti měsících ode dne, kdy byl spáchán nebo kdy bylo zahájené řízení přerušeno, aniž bylo v něm pokračováno.

Zahájením trestního řízení, přerušujícím podle § 27 tisk. zák. promlčení onoho přestupku, není ani návrh na »zavedení patřičných kroků«, ani žádost státního zastupitelství o zavedení vyhledávání pro zločin podle § 98 b) tr. zák.; nelze za ně pokládati po případě ani zmínku v trestním oznámení.

Pohrůzka ve smyslu § 98 b) tr. zák. nemusí býti pronesena přímo a výslovně jako pohrůzka; může záležeti v každém konkludentním jednání, jež projevuje, třeba na venek ve formě slušné a bezzávadné, úmysl hrozícího, by svým vystoupením vzbudil v osobě, proti níž vystupuje, důvodné obavy, a by osobou tou jeho jednání v tomto smyslu bylo také pojímáno; není třeba, by pohrůzka důvodnou obavu skutečně vzbudila, stačí, byla-li k tomu objektivně způsobila.

Spadá sem, vyhrožoval-li kdo uveřejněním urážlivých insultů a výpadů, by vynutil upuštění od uveřejnění trestního rozsudku, na něž měl ten, komu bylo hrozeno, právo; nezáleží na tom, že dopis, vyhrůzku obsahující, byl zaslán právnímu zástupci napadeného.

Způsobitým prostředkem domocovacím ve smyslu § 98 b) tr. zák. může býti i vyhrůzka jednáním o sobě nezavadným; i takové jednání stane se protiprávním, použil-li ho kdo k dosažení prospěchu, na něž mu nepřisluší právní nárok.

Ustanovení § 98 b) tr. zák. a předpisy § 1 a 2 zák. o útisku sledují

tyž účel a liší se jen v jakosti a síle použitých prostředků, při pohrůzce zejména v tíži a citelnosti zla, jímž bylo hrozeno.

(Rozh. ze dne 13. července 1929, Zm I 38/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 18. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí vydíráním podle § 98 b) tr. zák. a přestupkem podle § 22 tisk. zák., částečně vyhověl a zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák., zároveň však podle § 290 tr. ř. z povinnosti úřední i ve výroku, jímž byl uznán vinným přestupkem podle § 22 tisk. zák., a následkem toho i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících, a sprostil obžalovaného podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek podle § 22 tisk. zák., spáchaný tím, že v čísle 3. 11. ročníku periodického časopisu »Der g. M.« ze dne 14. ledna 1928, ve kterém podle § 20 tisk. zák. otištěn byl rozsudek krajského jako tiskového soudu v Liberci ze dne 21. června 1927, učinil poznámky o obsahu tohoto uveřejnění v článku s nadpisem »In eigener Sache«. Co do ostatního obsahu zrušeného rozsudku vrátil věc krajskému soudu v Liberci, by o ní v naznačeném rozsahu znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek prvního soudu jen potud, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 98 b) tr. zák., ponechávajíc nedotčeným odsuzující výrok pro přestupek podle § 22 tisk. zák. Přezkoumává výrok ten po rozumu § 290 tr. ř., shledal však zrušovací soud, že tu bylo nesprávně použito trestního zákona v neprospěch obžalovaného (§ 281 čis. 9 b) tr. ř.) a postupoval proto z povinnosti úřední tak, jako kdyby dotčený důvod zmatečnosti byl zmateční stížností uplatňován. Lze ponechat stranou, zda státní zastupitelství bylo vůbec oprávněno stíhati závady při uveřejnění trestního rozsudku, či zda právo to nepřislušelo spíše jen soukromým obžalobcům manželům K-ovým vzhledem k tomu, že tu šlo o rozsudek vydaný v trestní věci soukromožalobní (§ 281 čis. 9 c) tr. ř.). Neboť výrok nalézacího soudu, odsuzující obžalovaného pro tento delikt jest dojista pochybeným již proto, že trestný čin následkem promlčení přestal býti trestným již před vydáním rozsudku (§ 281 čis. 9 b) tr. ř.). Podle § 27 tisk. zák. ve spojení s § 532 tr. zák. promlčuje se přestupek, o něž jde, v šesti měsících ode dne, kdy byl spáchán, nebo kdy bylo zahájené řízení přerušeno, aniž bylo v něm pokračováno. Ze spisů pak vychází, že čin, obžalovanému za přestupek dle § 22 tisk. zák. za vinu kladený, byl spáchán dne 14. ledna 1928; že v trestním oznámení došlém státnímu zastupitelství dne 1. března 1928 zmínili se sice udavatelé manželé K-ovi mimo jiné též o tom, že obžalovaný své povinnosti, uveřejnit podle § 20 tisk. zák. trestní rozsudek ze dne 21. června 1927, dostal způsobem příčícím se § 22 tisk. zák., že se však obmezili na všeobecný

návrh, by státní zastupitelství na základě skutkového děje v trestním oznámení vyličeného zavedlo patřičné kroky, a že státní zastupitelství na základě tohoto trestního oznámení navrhlo jen zavedení předběžného vyhledávání proti obžalovanému pro zločin podle § 98 b) tr. zák., následkem čehož při následujícím pak předběžném vyhledávání i obžalovaný i svědci byli slyšeni jen o tomto zločinu a nikoliv též o přestupku podle § 22 tisk. zák., a že teprve obžalovacím spisem státního zastupitelství, doručeným obžalovanému dne 23. října 1928, byl stíhán pro řečený přestupek. Ježto pak podle § 27 tisk. zák. promlčecí dobu, již jest při sbíhajících se deliktech posuzovati ohledně každého z nich samostatně, přerušuje jen zahájení trestního řízení, za něž nelze pokládati ani onu zmínku v trestním oznámení o činu obžalovaného, ani návrh tam učiněný na »zavedení vyhledávání pro zločin podle § 98 b) tr. zák., bylo prvním úkonem promlčení po případě přerušujícím doručení obžaloby státního zastupitelství. Úkon ten stal se však teprve po uplynutí 6 měsíců od spáchání činu, tudíž, an § 27 tisk. zák. jiných předpokladů promlčení nestanoví, dojísta v době, kdy čin byl již promlčen. Uznal-li nalézací soud přes to obžalovaného vinným přestupkem podle § 22 tisk. zák., porušuje tento jeho výrok zřejmě zákon a jest proto zmatečným (§ 281 čis. 9 b) tr. ř.). Bylo tudíž výrok ten zrušiti z úřední povinnosti a zprostiti obžalovaného v tomto směru z obžaloby.

Proti výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 98 b) tr. zák., uplatňuje zmatečnou stížnost číselně důvody zmatečnosti podle čis. 5, 9 a 10 § 281 tr. ř. Vývody zmatečnou stížnosti jsou převážně rázu hmotněprávního, jen jedinou námitkou provádí stížnost i formálněprávní důvod podle čis. 5 § 281 tr. ř., výtýkajíc, že nalézací soud nepřihlížel k údajům hlavních svědků, manželů K-ových, že obsah článku na sebe nevztahovali, že se neměli čeho báti a že obsah dopisu se jim zdál býti skoro pohrůzkou. Zmatečnou stížnost podává však výpověď těchto svědků nesprávně, neboť oba svědci udali podle protokolu jen, že obsahem článku s připojeným přípisem byli skoro uvedeni ve strach a nepokoj, takže by nebyvalo mnoho scházelo, že by byli upustili od uveřejnění rozsudku. K této části výpovědi svědků K-ových nemusel však nalézací soud vůbec přihlížeti. Nevyžaduje zákon ke skutkové podstatě zločinu vydírání podle § 98 b) tr. zák., by vyhrůžka skutečně vzbudila důvodnou obavu, stačí, byla-li k tomu objektivně způsobilou. Je tedy nerozhodno, zda manželé K-ovi byli dopisem obžalovaného skutečně »uvedeni ve strach a nepokoj« čili nic. Po stránce hmotněprávní poukazuje stížnost především k tomu, že obžalovaný poslal kartáčový otisk i dopis právnímu zástupci, nikoli manželům K-ovým přímo, dovozujíc z toho, že mu nešlo o vydírání, nýbrž o to, by dal podnět k jednání o smír. Leč stížnost přehlíží, že pohrůžka nemusí býti pronesena přímo a výslovně jako pohrůžka, nýbrž že může záležeti v každém konkludentním jednání, jež projevuje, třebaš na venek ve formě slušné a bezzávadné, úmysl hrozícího, by svým vystoupením vzbudil v osobě, proti níž vystupuje, důvodné obavy, a by osobou tou bylo jeho jednání v tomto smyslu také pojímáno. Bylo proto věci výkladu, zda obžalovanému v závadném dopise šlo skutečně jen o bez-

závadný návrh na vyrovnání či zda šlo o zastřenou pohrůžku, pronesenou obžalovaným v tom úmyslu a za tím účelem, by na manželích K-ových vynutil, by upustili od uveřejnění trestního rozsudku, na něž měli právo. Dospěl-li pak nalézací soud, obíraje se touto otázkou a uváživ všechny provedené důkazy, zejména smysl dopisu a připojeného kartáčového otisku článku, jejich spojitost s projednanou trestní věcí, svědectví súčastněných osob, jakož i obhajobu obžalovaného k předsvědčení, že obžalovaný vyhrožoval manželům K-ovým uveřejněním urážlivých insultů a výpadů v úmyslu shora naznačeném, jde o skutkově závěr, jehož správnost zmatečnou stížností napadá způsobem nepřipustným, snažíc se příkládati obsahu dopisu ráz bezzávadného návrhu na vyrovnání věci. Na tom nic nemění ani okolnost, že obžalovaný neposlal dopis přímo manželům K-ovým, nýbrž jejich právnímu zástupci Dr. B-ovi, neboť podle jasného doslovu zákona stačí ke skutkové povaze zločinu vydírání i pohrůžka nepřímá, tedy i pohrůžka pronesená k třetí osobě, byl-li pachatel při tom veden úmyslem, by pohrůžka byla přivedena k vědomosti toho, proti němuž čelí. Tento úmysl jest však v souzeném případě zřejmý, uváží-li se, že obžalovaný poslal dopis advokátovi, který podle svého povolání je povinen, by o každém ději svěřené mu věci svého klienta informoval.

Pokud stížnost s hlediska důvodu čis. 9 a) § 281 tr. ř. dále namítá, že prý skutková podstata § 98 b) tr. zák. není dána také proto, že Dr. B. upustil od uveřejnění rozsudku svémocně proti vůli svých klientů, kteří od počátku měli prý úmysl trvati na uveřejnění, sluší podotknouti, že jde o okolnost nerozhodnou, ježto s hlediska zločinu vydírání záleží jen na tom, zda způsobem v § 98 b) tr. zák. uvedeným bylo vyhrožováno v úmyslu, by vynuceno bylo nějaké plnění, dopuštění neb opomenutí, na něž pachatel nemá práva, nikoliv též na tom, zda tohoto plnění, dopuštění neb opomenutí bylo skutečně dosaženo čili nic. Ostatně bylo ono prohlášení Dr. B-a jen opatřením prozatímním, poněvadž se Dr. B. vzhledem ke krátké lhůtě, obžalovaným mu v onom dopisu udělené, nemohl již se svými klienty domluvit, a je tedy již z tohoto důvodu bezvýznamným. Lichá jest i další námitka zmatečnou stížnosti, že prý jest právníčkou »kuriositou«, když obžalovaný za to, že se obrátil napřed se svým návrhem na obhájce, má býti odsouzen pro zločin, kdežto kdyby prý byl ihned uveřejnil kartáčový otisk, by byl stíhán nejvýše soukromou obžalobou pro urážku na cti, k níž by po případě mohl provéstí důkaz pravdy a v ní zvítěziti. Vždyť § 98 b) tr. zák. mezi prostředky donucovacími uvádí výslovně i vyhrůžku ublížením na cti, čímž vyslovuje, že uskutečnění zla, jímž bylo hroženo, nemusí býti o sobě již zločinem. Způsobilým prostředkem donucovacím ve smyslu § 98 b) tr. zák. může býti naopak i vyhrůžka jednáním o sobě nezávadným, jakmile ji někdo použil k dosažení prospěchu, na něž mu nepřísluší právní nárok. Je proto také nerozhodno, zda by se obžalovanému byl podařil důkaz pravdy, čili nic, je-li zjištěno, že pohrůžkou uveřejněním urážlivých výpadů chtěl manžele K-ovy donutiti k upuštění od uveřejnění rozsudku, na což neměl práva. Dále namítá zmatečnou stíž-

nost, že skutková podstata zločinu podle § 98 b) tr. zák. není dána i proto, že soudní opatření o zastavení časopisu »Der g. M.« v době činu nebylo ještě pravoplatným. I tato námitka jest bezpodstatná. Obžalovanému klade se za vinu, že manželům K-ovým vyhrožoval ublížením na cti v úmyslu, by na nich vynutil opuštění od opětovného uveřejnění trestního rozsudku. Jde tedy jen o to, zda manželé K-ovi byli oprávněni vymáhati na obžalovaném uveřejnění rozsudku, což jest ovšem posuzováno podle procesuální situace v době spáchaného činu. V této příčině však vychází ze spisů, že obžalovaný sice podáním ze dne 21. listopadu 1927 žádal za odklad výkonu trestu, který mu však usnesením ze dne 9. prosince 1927 byl povolen jen ohledně trestu na svobodě, kdežto ohledně vedlejších trestů, zejména ohledně uveřejnění rozsudku byl jeho návrh zamítnut, že usnesení to stalo se pravoplatným, ježto obžalovaný proti němu nepodal opravné prostředky, že obžalovaný následkem toho uveřejnil sice rozsudek v čís. 3 časopisu »Der g. M.« ze dne 14. ledna 1928, avšak způsobem nedostatečným, pročež soukromí obžalobci podáním ze dne 24. ledna 1928 navrhli, by časopis »Der g. M.« až do řádného uveřejnění rozsudku byl zastaven, a že obžalovaný, byv o tomto návrhu dne 30. ledna 1928 slyšen, prohlásil, že rozsudek znovu a způsobem v zákoně předepsaným uveřejní v čís. 7 řečeného časopisu. Z toho vyplývá, že soukromí obžalobci, manželé K-ovi v době činu (dne 2. února 1928) byli oprávněni, žádati od obžalovaného uveřejnění trestního rozsudku, což obžalovaný prohlášením ze dne 30. ledna 1928 také sám uznal, a úsudek nalézacího soudu, že obžalovaný svým činem chtěl vynutit opomenutí, na něž neměl práva, jest tedy bezvadným. Vývody zmateční stížnosti s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. jsou vesměs bezpodstatny.

Naproti tomu nelze zmateční stížnosti upřítí oprávnění, pokud vytýká rozsudku, že se nevyjádřil o tom, zda pohrůžka, již použito, byla tak velká a mocná, by soukromý účastník byl nucen pod jejím tlakem bezpodmínečně složit zbraň. Stížnost zřejmě namítá, že vyhrůžka nebyla té jakosti a síly, již se vyžaduje ke skutkové podstatě zločinu vydírání podle § 98 b) tr. zák. Jest uvážiti, že ustanovení § 98 tr. zák. a předpisy § 1 a 2 zákona o útisku sledují též účel a že se liší jen v jakosti a síle použitých prostředků, při pohrůžce zejména v tíži a v citelnosti zla, jímž bylo hrozeno. Zjistil-li tedy nalézací soud, že vyhrůžka obžalovaného byla způsobila, by jí mohla býti vzbuzena důvodná obava, a že manželé K-ovi byli jí také skutečně uvedeni ve strach a nepokoj, zjistil tím jen skutkové znaky, jež mohou býti společné i skutkové podstatě zločinu podle § 98 b) tr. zák. i přestupku podle § 1 zák. o útisku, nedotkl se tím však ještě rozhodné otázky, zda zlo, jímž obžalovaný hrozeno, bylo podle své jakosti a síly takového rázu, že by bylo pro ohrožené zvláště tíživým a citelným a, že proto bylo lze spatřovati v činu obžalovaného skutkovou podstatu zločinu vydírání, nikoli jen přestupku útisku. Tím přivedena zmatečnost rozsudku podle čís. 10 § 281 tr. ř., jak stížnost právem vytýká, a bylo proto v tomto směru důvodné zmateční stížnosti vyhověti a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3564.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Trestným podle § 15 čís. 2 (§ 15 čís. 3) zákona jest ten, kdo, třeba nepřímo, podněcuje k vojenskému zločinu (§ 15 čís. 3) nebo ke zločinu nebo přečinu (§ 15 čís. 2) vůbec, tedy zejména kohokoliv, při čemž se předpokládá, že toto podněcování jest objektivně způsobitelné, by jím v jiných bylo vyvoláno rozhodnutí porušiti v určitém směru zákon.

Stačí i zcela všeobecné, abstraktní (theoretické) podněcování k trestným činům individuálně neurčitým.

Trestný čin jest dokonán již projevem samotným bez rozdílu, zda působení pachatelovo mělo v zápětí nějaký výsledek (účinek) čili nic.

K pojmu »podněcování« stačí i nepřímé působení na vůli a cit jiných ve smyslu protizákoném; nezáleží proto s hlediska zločinu § 15 čís. 3 zákona (podněcování k vojenskému zločinu) na tom, zda byly mezi účastníky schůze i osoby, povinné vojenskou službou (branci); stačí, že tam byli muži, jimž, třeba teprve v budoucnosti (po splnění povinnosti odvodní nebo jako záložníkům) povinnost sloužiti ve vojsku vzejíti měla.

Stačí, že bylo působeno na osoby, které, byvše podněcováním samy zvráceny ve svých právních názorech, mohly pak působiti v témž smyslu na jiné osoby, jež buď již byly nebo mohly později vejíti ve vztah k právnímu statku, o jehož poškození šlo.

Okolnost, že účelem obžalovaného bylo šířiti zásady strany, jejímž jest přívržencem, nenasvědčuje ještě pohnutkám nízkým a necestným, třebaže se za účelem dosažení cílů vytýčených programem strany dostal do vážného konfliktu s trestním zákonem.

(Rozh. ze dne 13. července 1929, Zm II 129/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 19. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 15 čís. 3 a přečinem podle § 15 čís. 2 zák. na ochranu republiky, vyhověl však v zasedání neveřejném odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě čestných práv občanských a výrok ten zrušil, mimo jiné z těchto

důvodů:

Skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky shledává rozsudek v tom, že obžalovaný podněcoval veřejně k vojenskému zločinu, ke zločinu vzpoury, kdežto skutkovou podstatu přečinu podle § 15 čís. 2 téhož zákona shledal nalézací soud podle rozsudku v tom, že obžalovaný podněcoval veřejně jednak ke zločinu vojenské zrahy podle § 6 čís. 1 zákona na ochranu republiky, jednak ke zločinu svádění nebo pomáhání k vojenským zločinům podle § 21 čís. 1 a 2 téhož zákona. Při tom rozlišuje rozsudek důsledně v ten

rozum, že způsobem, zakládajícím skutkovou podstatu onoho zločinu, podněcoval obžalovaný na schůzi přítomné muže, kdežto výroky, tvořícími skutkovou podstatu přečinu, podněcoval přítomné ženy. Lze sice míti pochybnosti o vhodnosti takového rozlišování, nanejmé, když oním výrokem, jimž byli podle rozsudku ke zločinu vzpoury podněcováni muži, obracel se obžalovaný podle doslovu, v němž je ten výrok uveden v rozsudku, právě na přítomné ženy, řka, že záleží na ženách, by v případě války ani jeden voják nešel proti Rusku, načež i ve své další řeči apeloval z největší části přímo na ženy, zejména slovy »tu (v případě nového pokusu o konflikt s Ruskem) musí soudružky pomoci k vytvoření jednotné fronty«, dále slovy: »V případě války s Ruskem ženy musí státi na straně proletářského státu...«, konečně pak výrokem: »Může dojíti brzo k zápasu s buržoasií, v němž ženy musí pomáhati«. Důsledek onoho, jak již řečeno, ne zcela případného rozlišování jeví se v tom, že i zmateční stížnost, vycházejíc z předpokladu, že skutkové podstatě zločinu podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky byl rozsudkem podřaděn výrok obžalovaného, že záleží na ženách, by v případě války ani jeden voják nešel proti Rusku, namítá, že výrok ten je tak neurčitý, že v něm nelze spatřovati úmysl obžalovaného, podněcovati ke zločinu vzpoury, an prý obžalovaný neuvedl, co by vlastně ženy měly učiniti, by ani jeden voják nešel proti Rusku, a ani rozsudek nezjišťuje, jakým způsobem měly by ženy v případě války s Ruskem působiti na brance. Než na tom, zda obžalovaný podněcoval ve své řeči způsobem, zakládajícím skutkovou podstatu buď zločinu podle § 15 čís. 3 nebo přečinu podle § 15 čís. 2 zákona na ochranu republiky, tu či onu skupinu svého posluchačstva, nesejde vzhledem k tomu, že trestným podle toho i onoho předpisu jest ten, kdo podněcuje k vojenskému zločinu (§ 15 čís. 3) nebo ke zločinu nebo přečinu (§ 15 čís. 2) vůbec, tedy zejména kohokoliv, při čemž se předpokládá, že toto podněcování jest objektivně způsobilé, by jim v jiných bylo vyvoláno rozhodnutí porušiti v určitém směru zákon. Pojmovým znakem subjektivní skutkové podstaty obou trestných činů, jimiž byl obžalovaný vinným uznán, jest ovšem pachatelův úmysl, by v těch, jimž je určen jeho projev, bylo vyvoláno rozhodnutí, porušiti v určitém směru zákon. Zmateční stížnost spatřuje však neprávem důvod, který by vylučoval úmysl obžalovaného, by bylo podněcováno ke zločinu vzpoury, v tom, že obžalovaný neuvedl, co by vlastně ženy měly učiniti, by ani jeden voják nešel proti Rusku, a že ani rozsudek nezjišťuje, jakým způsobem měly by ženy působiti na brance v případě války s Ruskem. Stačí, že obžalovaný naznačil ve své řeči jako konečný cíl, závislý arci podle doslovu dotyčného výroku hlavně na ženách, zcela zřetelně, by v případě války ani jeden voják nešel proti Rusku. Neníť dosažení tohoto cíle podle povahy věci ani myslitelné bez současného prohrěšení se osob, povinných vojenskou službou, proti předpisům vojenského zákona trestního o vzpouře (§§ 159 a násl., zejm. § 161 tohoto zákona). Podněcováním ve smyslu § 15 čís. 2 i 3 zákona na ochranu republiky je však jakékoli jednání, jimž se podle povšechné jeho povahy i podle úmyslu a vědomí pachatelova působí třebas jen nepřímo na vůli a cit neurčitého počtu lidí v některém shora naznačeném smyslu protizákon-

něm tak, by v nich vyvolán byl duševní stav, náchylný k páčání trestných činů, při čemž jednak stačí i zcela všeobecné, abstraktní (theoretické) podněcování k trestným činům individuálně neurčitým, jednak trestný čin je dokonán již projevem samotným bez rozdílu, zda působení pachatelovo mělo v zápětí nějaký výsledek (účinek) čili nic. Je proto zmatečnická stížnost v nepravu jak, pokud, dovolávajíc se svědeckého údaje Dr. K-ého, že klid a pořádek nebyl po celou dobu schůze porušen, namítá, že řeč obžalovaného nevyvolala dojem, tak zejména, pokud nebylo podle ní prokázáno, že obžalovaný mluvil k brancům, nýbrž na schůzi byli podle jejího tvrzení přítomni lidé starší, branné povinnosti již nepodléhající. V onom směru stačí plně rozsudkové zjištění, podle něhož jednak bylo snahou (úmyslem) obžalovaného vyvolati v posluchačích rozhodnutí, by porušen byl zákon, při čemž se i v rozsudkových důvodech výslovně zdůrazňuje, že na tom, zda mělo pachatelovo jednání v zápětí nějaký výsledek (účinek), nezáleží, jednak výroky obžalovaného byly objektivně způsobilé vyvolati tento účinek. V onom směru ocitá se však zmateční stížnost tvrzením, že na schůzi byli přítomni lidé starší, branné povinnosti již nepodléhající, v rozporu s předpisem § 288, čís. 3 tr. ř. vzhledem k tomu, že podle rozsudkového zjištění byli na schůzi kromě žen přítomni v počtu 21 mužové; ono tvrzení zmateční stížnosti nemá však opory nejen v rozsudku, nýbrž ani ve spisech. Než k tomu nehledě, zmateční stížnost přehlíží, že k zákonnému pojmu »podněcování« stačí i nepřímé působení na vůli a cit jiných ve smyslu protizákoněm, tak, že mylně a neprávem přikládá význam okolnosti, zda byly mezi účastníky schůze také osoby, povinné vojenskou službou (branci). Stačíť, že byli mezi osobami přítomnými na schůzi muži, jimž třeba teprve v budoucnosti — buď po splnění povinnosti odvodní nebo jako záložníkům — povinnost sloužiti ve vojsku vzejíti měla; ono nebezpečí, spojené s podněcováním a záležející v tom, že se v jiných vyvolává duševní stav, způsobilý poškoditi právní statky, chráněné zákonem, bylo však tu i tehdy, šlo-li snad o působení na osoby, které, byvše podněcováním samy zvráceny ve svých právních názorech, mohly pak působiti v témž smyslu na jiné osoby, jež buď již byly nebo mohly později vejíti ve vztah k onomu právnímu statku, o jehož poškození šlo (Rozh. čís. 259, 2877, 2897 a j. sb. n. s.). Rozsudkový výrok, jimž byl projev obžalovaného podřaděn skutkové podstatě přečinu podle § 15 čís. 2 zákona na ochranu republiky, napadá zmateční stížnost zvlášť ještě námitkou, že podle výslovného ustanovení § 6 čís. 1 zákona na ochranu republiky je vojenská zrada možná jen za války, takže podle názoru zmateční stížnosti je i ke skutkové podstatě přečinu ve smyslu § 15 čís. 2 zákona zapotřebí, by válka skutečně již byla, o čemž prý samozřejmě nemůže býti řeči. Námitku zjevně bezpodstatnou stačí odkázati na rozsudkové důvody, kde se v tom směru ve shodě s judikaturou zrušovacích soudů (rozh. č. 2572 sb. n. s.) případně praví, že z celého obsahu řeči obžalovaného a z okolností, za nichž byla pronesena, je zřejmo, že jeho úmyslem bylo vzbuditi v posluchačích rozhodnutí jednati podle jeho podnětu třeba ne hned, nýbrž v příhodné chvíli, to jest, jak se tamtéž dále určitěji uvádí, v případě války s Ruskem, při čemž se zvlášť dovozuje také možnost válečného konfliktu s tímto stá-

tem. S hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. napadá tudíž zmateční stížnost i tento rozsudkový výrok zřejmě neprávem.

Jednání obžalovaného násvědčuje pohnutkám nízkým a nečestným. Účelem obžalovaného bylo, šířiti zásady strany, jejímž jest přívržencem. Třebaže se za účelem dosažení cílů vytýčených programem strany dostal do vážného konfliktu s trestním zákonem, proviniv se proti němu, nelze přece v jeho projevech spatřovati pohnutky nízké a nečestné, nanejmé, an obžalovaný nebyl veden úmyslem zistným. Poněvadž obžalovanému byl uložen trest kratší jednoho roku, nejsou tu podmínky pro vyslovení ztráty práv občanských podle § 32 zák. na ochr. rep. a bylo proto k důvodnému odvolání obžalovaného uznati, že výrok o ztrátě čestných práv občanských odpadá.

Čís. 3565.

Nebyl-li smilný čin (§ 516 tr. zák.) spáchán veřejně, jest způsobným vzbuditi veřejné pohoršení teprve, byl-li spáchán za okolností, kde si pachatel musil býti vědom možnosti, že se o něm dozví větší počet lidí.

Z pouhého zjištěného vědomí pachatelova, že mladistvá osoba o činu nesmlčí, neplyne logicky nutně vědomí, že se o činu dozví větší počet lidí.

(Rozh. ze dne 18. července 1929, Zm I 157/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 3. ledna 1929, jimž byl stěžovatel uznán vinným vedle zločinu zprznění i přestupkem proti veřejné mravopoctnosti podle § 516 tr. zák., zrušil rozsudek nalézacího soudu ve výroku o vině pro přestupek podle § 516 tr. zák., a v důsledku toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a vrátil věc soudu prvé stolice, by jí v rozsahu zrušení znova projednal o rozhodl. Zmateční stížnost, pokud čelila proti odsouzení pro zločin zprznění, zamítl.

D ů v o d y:

Pokud zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. proto, že nebyly u hlavního přelíčení připuštěny navrhované důkazy, nelze ji považovati za odůvodněnou, any o tom, že obžalovaný byl v době činu ve stavu nepřičetném, důkazy vedeny nebyly, okolnosti však, že děvče Jiřina G-ová chodí po domech a žebrá vždy o korunu na cukroví, a o tom, že byt obžalovaného jest z chodby tak uzavřen, jak to obžalovaný tvrdí, jsou pro posouzení věci nerozhodné, ježto ona okolnost nedotýká se žádného skutkového předpokladu obou trestných činů, uzavření bytu pak jest s hlediska § 128 tr. zák. vůbec, s hlediska § 516 tr. zák. však pro posouzení toho, zda jde o čin vzbuzující veřejné pohoršení, okolností bezvýznamnou, ana se tato náležitost přestupku podle § 516 tr. zák. dovozuje na jiném skutkovém základě, jak z dal-

šihó vysvitne. Se zřetelem k této skutkové náležitosti přestupku podle § 516 tr. zák. namítá však zmateční stížnost právem neúplnost rozsudku, správněji nedostatek logických důvodů pro zjištění, zda a kterak obžalovaný zvald svém činem příčinu k veřejnému pohoršení. Rozsudek nalézacího soudu uvádí k tomu jen tolik, že si obžalovaný musil býti vědom, zejména vzhledem k mládí Jiřiny G-ové, že tato o činu nesmlčí, že se tak čin dostane do veřejnosti a může zvaldati příčinu k veřejnému pohoršení. Způsobilost smilného činu ke vzbuzení veřejného pohoršení je naplněna v případech, kde smilný čin, jako v souzeném případě, nebyl spáchán veřejně, teprve, byl-li spáchán za okolností, kde si pachatel musil býti vědom možnosti, že se o něm dozví větší počet lidí (rozh. sb. n. čís. 1741). Z pouhého zjištění vědomí pachatelova, že mladistvá Jiřina G-ová o činu nesmlčí, neplyne logicky nutně vědomí, že se o činu dozví větší počet lidí. Vždyť, nehledíc k tomu, že se podle obsahu spisů Jiřina G-ová ani své matce nsvěřila a ani u soudu o činu nevyprávěla, nelze z pouhého nesmlčení (snad jedné osobě) bez zjištění jiných okolností nutně usuzovati na možnost, že se o činu dozví větší počet lidí, naopak mohou býti po případě okolnosti, které přímo vylučují, že by pachatel s takovou možností mohl a musil počítati. Byly-li tu snad okolnosti toho či onoho rázu, nutno teprve zjistiti při novém hlavním přelíčení, bez něhož se nelze obejít, takže nemůže nejvyšší soud sám rozhodnouti o tom, zda je onen zákonný znak přestupku podle § 516 tr. zák. naplněn, což jediné zmateční stížnost popírá hmotně-právními důvody zmatečnosti podle čís. 9 a) a 10 cit. §. Bylo proto zmateční stížnost, pokud čelí i proti odsouzení pro zločin zprznění, zamítnouti podle § 4, čís. 1, 2 nov. k trestnímu řádu z roku 1877/78 již v zasedání neveřejném; pokud však čelí proti odsouzení pro přestupek § 516 tr. zák., bylo jí za souhlasu generální prokuratury za ostatních předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu z roku 1877/78 vyhověti již v zasedání neveřejném a uznati, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 3566.

Provedení zmateční stížnosti, sepsané s obžalovaným protokolárně u okresního soudu, jest pokládati za včasné podané jen tenkrát, bylo-li tímto soudem ve lhůtě § 285 tr. ř. nejen sepsáno, nýbrž i odevzdáno poštovní dopravě.

(Rozh. ze dne 22. srpna 1929, Zm I 506/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 1. března 1929, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II a), b) tr. zák.

D ů v o d y:

Obžalovaný ohlásil včas zmateční stížnost a žádal o doručení opisu rozsudku, který mu byl doručen dne 1. června 1929. Dne 4. června 1929

došlo k soudu nalézacímu provedení zmateční stížnosti spojené se žádostí za obnovu trestního řízení. Poněvadž toto provedení nebylo opatřeno podpisem obhájce, vrátil nalézací soud provedení zmateční stížnosti stěžovateli s vyzváním, by je podle § 1 bod 3. zák. čís. 3/78 ř. zák. do tří dnů znovu předložil s podpisem oprávněného obhájce, jinak že k němu nebude vzať zřetel. Podle záznamu kanceláře bylo toto usnesení vypraveno dne 6. června 1929. Ačkoli doruční listek ve spisech není, jest z toho, že se obžalovaný dne 8. června 1929 dostavil k okresnímu soudu v Podbořanech a tam vrácenou mu zmateční stížnost znovu předložil, zřejmo, že mu ono soudní usnesení bylo doručeno nejpozději dne 8. června 1929. Obžalovaný prohlásil téhož dne do protokolu u řečeného soudu, že nemá peněz na zaplacení advokáta, že proto žádá, by zmateční stížnost byla sepsána protokolárně, a v tomto protokolárním sepsání vytkl jako důvody zmatečnosti neúplnost řízení, označenou § 281 písm. b) tr. ř., a nepřislušnost soudu. Tento s obžalovaným sepsaný protokol byl okresním soudem v Podbořanech dne 12. června 1926 zaslán soudu nalézacímu, kam došel dne 14. června 1929. Poněvadž žádaný opis rozsudku byl obžalovanému doručen dne 1. června 1929, uplynula osmidenní lhůta k provedení zmateční stížnosti, stanovená § 285 tr. ř., dnem 9. června 1929, pokud se týče vzhledem k tomu, že toho dne byla neděle, ve smyslu § 6 tr. ř. dnem 10. června 1929. Provedení zmateční stížnosti, sepsané s obžalovaným protokolárně dne 8. června 1929 u okresního soudu v Podbořanech, bylo by lze pokládati za včasné podané jen tenkrát, kdyby tímto okresním soudem bylo odevzdáno poštovní dopravě nejpozději dne 10. června 1929. Poněvadž však okresní soud v Podbořanech odevzdal je na poštu teprve dne 12. června 1929, takže k soudu nalézacímu došlo dne 14. června 1929, jest je pokládati za podané po uplynutí zákonné osmidenní lhůty a proto za opožděné. S usnesením soudu nalézacího, jimž bylo obžalovanému vráceno jeho provedení zmateční stížnosti, došlé dne 4. června 1929, k opatření podpisem oprávněného obhájce, nemá toto provedení nic společného, jsouc prostě novým provedením ohlášené zmateční stížnosti, pro něž platí lhůta § 285 tr. ř. Poněvadž provedení zmateční stížnosti, došlé k soudu nalézacímu dne 4. června 1929, nebylo opatřeno podpisem oprávněného obhájce a tento nedostatek nebyl stěžovatelem napraven ve třídenní lhůtě, stanovené § 1 čís. 3 zák. čís. 3/78 ř. zák., nelze k tomuto provedení hleděti. Poněvadž v opovědi zmateční stížnosti, učiněné u okresního soudu v Podbořanech dne 4. března 1929, není označen žádný z důvodů zmatečnosti, uvedených v § 281 tr. ř., ani výslovně, aniž jasným odkazem uvedena skutečnost, jež má býti důvodem zmatečnosti, není zmateční stížnost vůbec provedena. Zmateční stížnost byla tudíž jednak jako po zákonu neprovedená, jednak jako opožděná zamítnuta podle § 4 čís. 1 a § 1 čís. 1. až 3 zák. čís. 3/78 ř. zák. již v sezení neveřejném.

Čís. 3567.

Rozpor se spisy ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř. předpokládá nesprávnou reprodukci obsahu protokolů nebo listin u spisů jsoucích v rozhodovacích důvodech.

Výklad obsahu, smyslu, dosahu článku a určení, co pisatel chtěl svými slovy vyjádřiti, jsou — stejně jako zjištění, zda se obžalovanému důkaz pravdy podařil (zda bylo nebo nebylo dokázáno, že obvinění jest pravdivé) — zjištění skutková.

Správnost (pravdivost) projevu ve formě úsudku lze dokazovati jenom důkazem pravdivosti návět, na jejichž základě byl úsudek učiněn

(Rozh. ze dne 22. srpna 1929, Zm II 170/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Moravské Ostravě ze dne 14. března 1929, jimž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a § 1 zákona z 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., po případě pro přestupek zanedbání povinné péče redaktorské podle § 6 cit. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. napadá zmateční stížnost soukromého obžalobce jen onu část osvobozujícího výroku rozsudkového, která se týče závadných vět článku od slov »poněvadž přišla k tomu náhledu... až do konce: ... a výsledek bude překvapující«. Stížnost tvrdí, že rozsudkový výrok jest v této části v rozporu se závadným článkem, praví-li rozsudek, že tento doslov, myšlený pisatelem zcela všeobecně, nejen právě se vztahem na soukromého obžalobce, nevybočuje z mezí přípustné kritiky s ohledem na zdařené důkaz pravdy. Stížnost jest na mylném stanovisku. Uplatňovaný jí rozpor se spisy ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř. předpokládá nesprávnou reprodukci obsahu protokolů nebo listin u spisů jsoucích v rozhodovacích důvodech. V odstavci 2. rozhodovacích důvodů však soud zjišťuje doslov závadné části článku, ve výroku rozsudku slovně a správně uvedeny. Předposlední odstavce důvodů, — v němž právě stížnost vidí rozpor spisový —, není však reprodukci obsahu článku, nýbrž výkladem jeho obsahu, smyslu, dosahu a určení, co pisatel chtěl svými slovy vyjádřiti. To jsou však zjištění skutková, která jsou vyhrazena soudu nalézacímu a kterými jest i Nejvyšší soud jako soud zrušovací vázán vzhledem k předpisu § 288 čís. 3 tr. ř. Onen doslov článku obsahuje projev ve formě úsudku, jehož správnost a pravdivost lze dokazovati jenom důkazem pravdivosti návět, na jejichž základě byl úsudek učiněn. O tom, zda tyto návěty ospravedlňují pronesené výtky, rozhoduje soud podle svého volného uvážení podle § 258 tr. ř. Pokusem, odporovati tomuto hodnocení průvodních výsledků nalézacím soudem v rozsudku, zmatek čís. 5 § 281 tr. ř. však uplatniti nelze, zejména však jako rozpor spisový tehdy ne, není-li napadený výrok rozsudku reprodukcí obsahu listiny, nýbrž závěrem soudu ze souhrnu provedených průvodů, jak svrchu ukázáno.

Zmateční stížnost, uplatňujíc zmatek čís. 9 b) § 281 tr. ř., snaží se obšírným výkladem dolíčiti, že se obžalovanému důkaz pravdy nezdařil.

Kmetský soud však rozhodl a podle zákona (§ 270 čis. 5 tr. ř.) odůvodnil, že se obžalovanému důkaz pravdy zdařil. Řešení otázky, zda se obžalovanému zdařil či nezdařil důkaz pravdy, přesněji řečeno, zda bylo nebo nebylo dokázáno, že obvinění jest pravdivé, přísluší rovněž podle § 258 tr. ř. soudu nalézacímu a jeho zjištění o tom jest zjištěním skutkovým, které vzhledem k ustanovení § 288 čis. 3 tr. ř. nelze napadati s hlediska hmotněprávního důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. pouhým opačným tvrzením, jak to činí zmateční stížnost, která po této stránce není provedena po zákonu. Stížnost musila by podle § 288 čis. 3 tr. ř. za základ svých úvah položit všechny ty a jenom ty skutečnosti v jejich celku, které soud první stolice zjistil v rozsudku. Stížnost však se těchto zjištěných skutečností nadržuje, a pouští se do úvah a do vysvětlivek, uchylujících se značně od onoho věcného základu. Tím není provedena po zákonu.

Čís. 3568.

Dobrodiní § 152 tr. ř. přísluší jen osobám v tomto ustanovení zákona uvedeným a vztahuje se jen k výsledku těchto osob jako svědků před soudem.

Předpis § 152 tr. ř. nebrání tomu, by soud neprováděl o mimosoudních projevech osob, zřeknuvších se svědeckví, jinaké důkazy, zejména důkazy svědky a by pak nepřihlížel i k výsledkům těchto důkazů.

Oznámení sepsané četnictvem o výsledcích šetření jím konaného není spisem o vyhledávacích nebo vyšetřovacích úkonech podle § 344 čis. 3 tr. ř.

(Rozh. ze dne 29. srpna 1929, Zm I 364/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu porotního ze dne 15. dubna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zabití podle § 140 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle § 344, čis. 3, 4, 5, 6 a 10 b) tr. ř., leč neprávem. V obžalovacím spise bylo mimo jiné navrženo, by k hlavnímu přelíčení byl předvolán za svědka četnický strážmistr Jaroslav Š. a by při hlavním přelíčení bylo přečteno oznámení četnické stanice ve V. ze dne 31. ledna 1929. Podle záznamu protokolu o hlavním přelíčení ohradil se obhájce obžalovaného při hlavním přelíčení před výsledkem svědka Jaroslava Š-y proti slyšení tohoto svědka o tom, co mu k věci sdělili manželé František a Anna M-ovi (zeť a dcera obžalovaného), — kteří použili jako svědci v souzené trestní věci právního dobrodiní podle § 152, čis. 1 tr. ř., — tvrdě, že by výsledkem svědka Š-y o tom, co mu manželé František a Anna M-ovi ve věci sdělili, bylo ono dobrodiní zmařeno. Mimo to ohradil

se obhájce obžalovaného při této příležitosti z téhož důvodu také proti přečtení četnického oznámení, pokud obsahuje vyličení údajů učiněných Františkem a Annou M-ovými před strážmistrem Š-ou. Sborový soud porotní zamítl však návrh na upuštění od výsledku svědka Š-y o oněch okolnostech a na upuštění od přečtení oné části řečeného četnického oznámení v prohlášení obhájcově obsažený, s odůvodněním, že právní dobrodiní § 152 tr. ř. přísluší jen osobám v tomto ustanovení zákona uvedeným a vztahuje se jen k výsledku těchto osob jako svědků před soudem, a že předpis § 152 tr. ř. nebrání tomu, by soud neprováděl o mimosoudních projevech osob, jež se zřekly podle § 152, čis. 1 tr. ř. svědeckví, jinaké důkazy, zejména důkazy svědky, a nepřihlížel pak i k výsledkům těchto důkazů. Shledává-li zmateční stížnost — jež tvrdí, že strážmistr Š. neměl Františka a Annu M-ovi vůbec ve věci vyslyšati, protože věděl, že František M. jest zetěm a Anna M-ová dcerou obžalovaného, a protože manželé M-ovi se zdráhali vypovídati, a že neměl jim tvrditi, že musí vypovídati, — zmatek podle § 344, čis. 3 tr. ř. v tom, že četnické oznámení bylo v naznačené části za tohoto stavu věci přes ohrazení obhájcově při hlavním přelíčení přečteno, přehlíží, že tento zmatek nepřichází v úvahu již proto, že oznámení sepsané četnictvem o výsledcích šetření není spisem o vyhledávacích nebo vyšetřovacích úkonech po rozumu § 344, čis. 3 tr. ř., o úkonech spadajících do oboru působnosti vyšetřujícího soudce, jež toto ustanovení zákona má jediné na mysli. Má-li však stížnost za to, že sborový soud porotní zatížil rozsudek zmatkem podle § 344 čis. 4 tr. ř., dav při hlavním přelíčení přečísti četnické oznámení též v oné části, jež obsahuje údaje o obsahu výpovědi manželů Františka a Anny M-ových, a vyslechnuv při hlavním přelíčení svědka Š-u též o tom, co mu řečení manželé ve věci sdělili, nelze jí rovněž přiznati oprávnění; neboť o porušení předpisu § 152 tr. ř., jež stížnost v tomto postupu sborového soudu porotního shledává, tu nešlo. V tomto směru stačí dodat ke svrchu uvedenému ustanovení § 152 tr. ř. plně odpovídajícímu odůvodnění usnesení sborového soudu porotního, že § 152 tr. ř., jehož porušení nebo zanedbání při hlavním přelíčení může tvořiti zmatek podle § 344 čis. 4 tr. ř., ohrožuje neplatností jen soudní výpověď svědka, jemuž příslušelo dobrodiní § 152 tr. ř. a jenž vypovídal, aniž se zřekl výslovně práva vzdáti se svědeckví, a že v souzeném případě tento předpoklad zmatečnosti podle § 152 tr. ř. pokud se týče podle § 344, čis. 4 tr. ř. není dán.

Čís. 3569.

Obžalovanému, jehož zmateční stížnost obsahuje tvrzení nepravdivá a přímo vymyšlená, jest uložiti podle § 9 zákona ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878 pokutu pro svévoli.

(Rozh. ze dne 29. srpna 1929, Zm II 344/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se v trestní věci proti Janu K-ovi pro přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 2 tr. zák.,

rozhoduje o zmateční stížnosti, takto: Obžalovanému se ukládá podle § 9 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 pokuta 200 Kč.

D ů v o d y:

Tvrzení ve zmateční stížnosti obžalovaného jsou nepravdivá a přímo vymyšlená. Zmateční stížnost jest proto považovati za svévolnou a podanou zřejmě jen k protáhování věci. Bylo proto stěžovateli uložiti ve smyslu cit. ustanovení pokutu pro svévoli.

Čís. 3570.

Pro otázku kvalifikace zpronevěry jest rozhodnou cena předmětu a nikoliv výše zápůjčky, za niž byla svěřená věc dána do zástavy.

Předpoklad soudní bezúhonnosti a nepřipustnost jakéhokoliv přihlížení k dotčenému rozsudku nastává jen zahlazením trestu (§§ 5, 6 zákona čís. 111/1928). Takové zahlazení jest cestou milosti možné (§ 12 zákona), nebylo však nařízeno rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928; jest proto i s hlediska § 2 zákona o podmíněném odsouzení přihlížeti k odsouzení amnestovanému podle onoho rozhodnutí.

Opravné podání vytykající v části označené jako odvolání nesprávnost názoru, že podmíněné odsouzení je podle § 2 zák. čís. 562/1919 vyloučeno, ač odsouzený dostal všem podmínkám rozh. presidenta republiky z 19. října 1928, jest pokládati za zmateční stížnost (§ 281 čís. 11 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 30. srpna 1929, Zm I 235/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 22. listopadu 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák.

D ů v o d y:

Rozsudek soudu první stolice jest napaden jednak zmateční stížností ve výroku, že škoda zpronevěrou způsobená, přesněji, že cena zpronevěřených věcí činí více než 2.000 Kč, jednak zmateční stížností a odvoláním ve výroku, že se podmíněný odklad trestu nepovoluje. Stížnost uplatňuje v tom i onom směru důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. Onomu výroku vytyká rozpor se spisy, dovozujíc, že svědkyně P-ová sice potvrdila výši hodnoty zboží, které bylo stěžovateli zasláno, neudala však ani sama, v jaké výši trpí škodu, aniž byla výše skutečně způsobené škody bezpečně zjištěna. Hodnotu zpronevěry určuje prý částka, které je zapotřebí, aby poškozený nabyl zase svého majetku, a soud měl prý, jelikož byly P-ové vráceny zástavní listky, zjistiti peněz, který musila P-ová vynaložiti, by vyplatila své zboží, zastavené stěžovatelem, kterému bylo zboží svěřeno. Je zřejmo, že tyto vývody

nedolichují uplatňovaný zmatek, který záleží v nesprávné reprodukci obsahu listiny nebo soudní výpovědi v předpokladech skutkového závěru rozsudku, a lze ponechati stranou, že právní názor stížností uplatňovaný nemá opory v judikatuře zrušovacího soudu, který naopak vyslovil v rozhodnutí č. 1774 sb. n. s., že pro otázku kvalifikace zpronevěry jest rozhodnou cena předmětu, nikoliv výše zápůjčky, za niž byla svěřená věc dána do zástavy. Ve vývodech stížnosti bylo by shledati nanejvýše poukaz na zmatek neúplnosti, a i ten jen, kdyby byl správným právní názor jí uplatňovaný, a i pak jen tehdy, kdyby stížnost přesně a jednotlivě (§ 285, druhá věta tr. ř.) označila výsledky hlavního přeličení, které poukazovaly k tomu, že součet částek, za které stěžovatel zastavil zboží P-ovou mu svěřené, nečiní více než 2.000 Kč, a byly rozsudkem opomenuty. Takové výsledky hlavního přeličení však stížnost neuvádí a uvést ani nemůže; podle zprávy policejního ředitelství v Praze zněly zástavní listky na zboží P-ové na částky, jejichž součet činil 3.900 Kč; a stěžovatel sám udal, že zastavil zboží (P-ové), na které znějí zástavní listky u něho zabavené v ceně asi 4.000 Kč; cenu tohoto zboží označila soukromá účastnice bez námitek se strany obžalovaného 14.000 Kč a celkovou svou škodu, způsobenou jí obžalovaným, ocenila na 40.000 Kč; obžalovaný tento údaj nepopřel, takže ani nebylo třeba jeho správnost přezkoumávati (§ 173 tr. zák. a § 99 tr. ř.). Druhou výtkou zmateční stížnosti bude se obíráno později.

Vyslovuje v rozhodovacích důvodech, že podmíněný odklad výkonu trestu nebyl povolen, jelikož byl obžalovaný (rozsudkem okresního soudu na Král. Vinohradech ze dne 17. dubna 1928) odsouzen pro přestupek zpronevěry, správně též podvodu, spáchaný z pohnutek nízkých a nečestných a doba pěti let od výroku o osvědčení ještě neuplynula, řídil se nalézací soud zřejmě názorem, že podmíněné odsouzení jest pro onen rozsudek podle § 2 zákona čís. 562/1919 vyloučeno, ač — jak z předpokladu dosavadní zachovalosti zřejmo — měl za to, že stěžovatel dostal všem podmínkám čl. II. (druhá věta) rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928. Opravné podání obžalovaného vytyká v části označené jako odvolání z výroku o nepodmíněnosti odsouzení rozsudku kromě jiného nesprávnost tohoto názoru, dovozujíc, že řečenou amnestií byl předchozí trest prominut s veškerými následky, takže jej nutno považovati za vůbec neexistující a nelze se ho dovolávati pro odepření podmíněného odkladu nového trestu. Tím uplatňuje obžalovaný věcně názor, že soud nalézací porušil závazný předpis § 2 zákona o podmíněném odsouzení, pokládav podmíněné odsouzení za vyloučeno, aniž tu byla podmínka zákonem samým stanovená; jest proto i v této části opravného podání spatřovati zmateční stížnost, uplatňující důvod zmatečnosti podle čís. 11. § 281 tr. ř., jak blíže dovedeno zejména v rozhodnutích zrušovacího soudu, uveřejněných ve sbírce trestní pod čís. 249, 710, 1754, 2648, 2765, 3007. Stížnost je neodůvodněna. Obžalovaný je na omylu, maje za to, že předchozí trest přestal amnestií existovati. Rozhodnutí presidenta republiky vyslovuje v příslušné části jen, že se osobám, odsouzeným před 28. říjnem 1928 právoplatně k trestu na svobodě ne del-

šimu než jeden měsíc, jde-li o odsouzení podmíněné, promíjí — za další podmínky tam uvedené — trest s účinky § 1 zákona o podm. odsouzení. Účinek amnestie vyčerpává se tedy v prominutí zkušební lhůty nebo zbyteku zkušební lhůty, pokud by ještě běžela po náhradě nebo zadostiučinění (podmínkám rozsudkem uloženým), a v tom, že již okamžikem této náhrady (nebo zadostiučinění) nastane předpoklad (stanovený § 1 zákona o podm. odsouzení jinak teprve pro dobu po uplynutí zkušební lhůty), že vinník nebyl odsouzen. Předpoklad ten není však naprostým odstraněním rozsudku a navrácením vinníka v předešlý stav bezúhonnosti. To plyne — nehledíc k tomu, že se trestní listky o podmíněně odsouzených ani po jejich osvědčení nezničí, nýbrž jen přeřadí do jiného oddílu trestního rejstříku (§ 13, § 27 vl. nařízení čis. 198 sb. z. a n. z roku 1922) z ustanovení § 9, odst. 3 al. 3 zákona o podm. odsouzení (v doslovu zákona čis. 134 sb. z. a n. 1924), že se podávají zprávy o podmíněném odsouzení a a zasílají příslušné spisy po zkušební době soudu, zavede-li se trestní řízení proti podmíněně odsouzenému. Jest na bledni, že se tak stane za tím účelem, by soud k podmíněnému odsouzení, třebaže se vinník již osvědčil, mohl přihlížeti v úvahách o trestu, zejména i s hlediska § 2 zákona o podmíněném odsouzení. Účinek, který chce míti odvolání spojený s amnestií, předpoklad soudní bezúhonnosti a nepřipustnost jakéhokoliv přihlížení k dotčenému rozsudku, nastává jen zahlazením trestu (srovnej §§ 5, 6 zákona čis. 111 z roku 1928). Takové zahlazení — ovšem i cestou milosti možné (viz § 12 zák.) — nebylo nařídáno rozhodnutím presidenta republiky, o které tu jde. Jest proto setrvati při správném názoru rozsudku, že podmíněný odklad trestu byl nepřipustný, a důsledkem toho zmateční stížnosti zamítnouti i v tomto bodě. Tím je spolu rozhodnuto o zmateční stížnosti i v tom bodě, kde s hlediska čis. 5 § 281 tr. ř. vytyká rozsudku, že sice přiznává stěžovateli jako polehčující okolnost dosavadní jeho zachovalost, avšak opírá výrok, že se podmíněný odklad trestu nepovoluje, opačným tvrzením, že stěžovatel byl odsouzen pro přestupek zpronevěry. Neboť, shledáno-li, že rozsudek není zmatečným z důvodu čis. 11 § 281 tr. ř. nemůže k tomu cíli uplatňovaný zmatek formální vésti stížnost k úspěchu, ana věcná správnost rozhodnutí zmatkem podle čis. 11. napadeného nikterak nezávisí na vytykané vadě formální. Zmateční stížnost bylo tudíž jako neodůvodněnou zavrhnouti (§ 288 odst. 1 tr. ř.).

Čís. 3571.

Trestní zákon označuje za účel vyhrůžky při vydírání vynucení konání, dopuštění neb opomenutí, při loupeži (spáchané pohrůzkou) zmocnění se cizí věci movité (její okamžité odnětí).

Rozdíl mezi skutkovými podstatami oněch zločinů záleží v tom, že zlo, jímž bylo pohroveno, hrozí u loupeže bezprostředně a okamžitě, u vydírání však teprve v budoucnu.

Skutková podstata zločinu loupeže podle § 190 tr. zák., spáchaného pohrůzkou, předpokládá takovou pohrůzku směřující proti životu nebo

tělu, že napadené osobě nezbyvá volnost pro to, jak se má rozhodnouti, a že nemá jiného východiska, než obětovati věc. Při zločinu vydírání podle § 98 b) tr. zák. nedosahuje však pohrůžka této síly a bezprostřednosti, takže napadená osoba má na vůli, splniti to, co žádáno, nebo splnění žádosti odepřiti.

Pokud není porušením předpisu § 320 tr. ř. (§ 344 čis. 6 tr. ř.), nebyla-li k hlavní otázce na zločin loupeže dána eventuelní otázka na zločin vydírání.

(Rozh. ze dne 30. srpna 1929, Zm I 367/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Mostě ze dne 12. dubna 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločiny loupeže podle §§ 190, 192 tr. zák., spoluviny na podvodu podle §§ 5, 197, 199 b), 200, 203 tr. zák., nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 199 b), 200, 203 tr. zák., těžkého poškození na těle podle § 153 tr. zák. a přestupky podle § 468 tr. zák. a §§ 32 a 36 zbroj. pat.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost napadá rozsudek porotního soudu jen potud, pokud stěžovatel byl jím uznán vinným zločinem loupeže podle §§ 190, 192 tr. zák., a uplatňuje v tomto směru číselně důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 5 tr. ř. Zmatek ten spatřuje v tom, že sborový soud porotní zamítl při hlavním přelíčení návrh stěžovatelova obhájce, by byla porotcům dána k 1. hlavní otázce na zločin loupeže podle §§ 190, 192 tr. zák., eventuelní otázka na zločin vydírání podle § 98 b) tr. zák. Otázka ta měla prý býti dána porotcům jednak proto, že se skutková podstata zločinu loupeže pohrůzkou podobá skutkové podstatě zločinu vydírání vyhrožováním tak, že řešení otázky, zda jde o zločin loupeže podle § 190 tr. zák. či o zločin vydírání podle § 98 b) tr. zák., je mnohdy i pro právníka úkolem nesnadným, jednak vzhledem k obecně uznávané zásadě trestního řízení »in dubio mitius«. Stížnosti, jež uplatňuje těmito vývody ve skutečnosti zmatek podle § 344 čis. 6 tr. ř. záležející v porušení předpisu § 320 tr. ř., chráněného zvláštní pohrůzkou zmatečnosti (§ 344 čis. 6 tr. ř.), nikoli tedy zmatek podle § 344 čis. 5 tr. ř., jehož se číselně dovolává, nelze přiznati oprávněnost. O porušení předpisu podle § 320 tr. ř. šlo by tenkrát, kdyby byly po rozumu tohoto ustanovení zákona »tvrzeny«, t. j. buď výslovně tvrzeny nebo alespoň výsledky hlavního přelíčení napovězeny skutečnosti, podle nichž by, kdyby byly pravdivé, skutek stěžovatel obžalobou jako zločin loupeže podle §§ 190, 192 tr. zák. za vinu kladený spadal pod mírnější ustanovení trestního zákona o zločinu vydírání podle § 98 b) tr. zák. Tohoto předpokladu tu však nebylo. Ze srovnání ustanovení §§ 98 b) a 190 tr. zák. vysvítá, že trestní zákon označuje za účel vyhrůžky při vydírání vynucení nějakého konání, dopuštění neb opomenutí, při loupeži vůbec, tedy i při loupeži spáchané pohrůzkou, však zmocnění se

cizí věci movité, tudíž její okamžité odnětí. Podle toho spočívá podstatný rozdíl mezi skutkovou podstatou zločinu loupeže podle § 190 tr. zák. pohrůzkou, a skutkovou podstatou zločinu vydírání podle § 98 b) tr. zák. v tom, že zlo, jímž bylo pohroženo, hrozí u loupeže bezprostředně a okamžitě, u vydírání však teprve v budoucnu. Skutková podstata zločinu loupeže podle § 190 tr. zák. pohrůzkou, předpokládá pohrůzku jsoucí podle své povahy násilím učiněným ohroženému, t. j. takovou proti životu nebo tělu směřující pohrůzku, že napadené osobě nezbývá volnosti pro to, jak se má rozhodnouti, a že nemá jiného východiska, než obětovati věc. Při zločinu vydírání podle § 98 b) tr. zák. nedosahuje však pohrůzka této síly a bezprostřednosti, takže napadená osoba má na vůli, splnit to, co žádáno, nebo splnění žádosti odepřít (Rozh. č. 902 sb. Nejv. s., č. 2333 víd. úř. sb. a j.). Příběhu, o nějž v souzeném případě jde, nebyl podle výsledků hlavního přelíčení kromě stěžovatele a poškozeného Františka G-a nikdo přítomen. Jest tedy jen zkoumati, zda byly výpovědi těchto osob tvrzeny nebo napovězeny skutečnosti, podle nichž by, kdyby byly pravdivé, spadal skutek stěžovatelů obžalobou jako zločin loupeže podle §§ 190, 192 tr. zák. za vinu kladený jen pod ustanovení § 98 b) tr. zák. Stěžovatel, jenž, jak vyšlo při hlavním přelíčení najevo, před četnictvem vůbec popřel skutek, uvedl při hlavním přelíčení v podstatě v souhlasu s tím, co udal před vyšetřujícím soudcem, že namířil Františku G-ovi, když tento za tehdejší mlhy přišel až k mostu přes řeku Bělou u K., kde stěžovatel na něho číhal, revolverem, který prý nebyl nabit, na prsa a vyzval ho, by mu vydal peníze, že G. odhodil na to ihned balík, v němž byly bankovky, zvedl obě ruce a vydal pak stěžovateli na jeho vyzvání též drobné peníze a revolver, že stěžovatel si pak vzal řečený, G-em odhozený balík, řekl G-ovi »Jetzt können Sie gehen« a že G. pak odešel. Poškozený František G. potvrdil při hlavním přelíčení v podstatě v souhlase s údaji před četnictvem a s obsahem svědeckví před vyšetřujícím soudcem jako svědek, že přišel tenkrát za husté mlhy k řečenému mostu, byl přepaden neznámým mužem, který, přiskočiv k němu, namířil mu revolverem na prsa se slovy »Ruhig verhalten, sonst schiesse ich Sie nieder«, že svědek se lekl tak, že pozvedl balík s bankovkami, který měl v pravé ruce, jako na obranu, že však ruka mu ihned sklesla, že útočník sáhnuv mu do kapsy vzal mu z ní drobné peníze a revolver, že vzal na to svědku z ruky též balík s bankovkami, že řekl svědkovi »Sie können gehen«, že svědek, odcházejce, se obrátil, protože se obával, že bude pachatelem ze zadu střelen, a že obžalovaný B. je určitě totožný s oním pachatelem. Z toho, co uvedeno plyne, že nebylo ani ve vyličení děje stěžovatelem ani ve výpovědi svědka G-a podkladu pro eventuelní otázku na zločin vydírání podle § 98 b) tr. zák., neboť, hledíc k ději stěžovatelem a svědkem G-em v podstatě stejně vyličenému mohl G. splnění zla, jímž mu bylo pohroženo, okamžitě očekávat a šlo, jak plyne nejlépe ze skutečnosti, že G. pod vlivem pohrůzky směřující proti jeho životu dal si věci vzít nebo je sám vydal bez nejmenšího vzpěčování se a aniž se pokusil o sebe menší odpor, o pohrůzku, již byla vůle G-ova v pravém slova smyslu zlomena, takže nezbyla napadenému jiná volba, než dáti si věci vzít nebo je vydati, tedy o pohrůzku jsoucí násilím G-ovi uč-

něným. Na věci nemění nic, že revolver, jímž stěžovatel G-a ohrožoval, nebyl podle tvrzení stěžovatelova nabit; neboť tato okolnost nebyla G-ovi známa a otázku, zda hrozilo G-ovi nebezpečí, či nikoli, jest posuzovati nikoli s hlediska osoby hrozící, nýbrž jen s hlediska osoby ohrožené. Z toho co uvedeno vysvítá, že sborový soud porotní, zamítнув obhájčův návrh, neporušil předpis § 320 tr. ř. a nezatížil rozsudek zmatekem podle § 344 čis. 6 tr. ř.

Čís. 3572.

Nahodilé opilství podle § 523 tr. zák. je pachatelem zaviněno již tím, že se připravil v tento stav vědomým požitím alkoholických nápojů. Ke skutkové podstatě přestupku opilství podle § 523 tr. zák. stačí, vykazuje-li čin spáchaný v nahodilém zaviněném opilství na venek veškeré znaky určitého zločinu.

Nevyhledává se, by skutek spáchaný v nahodilém zaviněném opilství jevil též znaky subjektivní podstaty onoho zločinu.

Přestupek opilství spáchaný činy, vykazujícími na venek veškeré znaky zločinu podle § 85 a), b) tr. zák., pokud se týče zločinu podle § 5, 85 a), b) tr. zák.

Ke skutkové podstatě zločinu § 85 a) tr. zák. se vyhledává úmysl směřující ke způsobení škody částku v tomto ustanovení zákona uvedenou převyšující jen, nastala-li ze zlomyslného poškození cizího majetku ora škoda, ač ji pachatel způsobiti zamýšlel.

Skutkovou podstatu zločinu § 85 a) tr. zák. nevyklučuje napotomní náhrada škody.

Ke skutkové podstatě zločinu § 85 b) tr. zák. se nevyžaduje, by úmysl pachatelův směřoval přímo k způsobení některého z nebezpečí v § tom uvedených, stačí po stránce subjektivní, byl-li si pachatel, poškozivší úmyslně a vědomě bezprávně cizí majetek, při páchaní činu vědom, že z jeho skutku může nastati některé z oněch nebezpečností.

(Rozh. ze dne 31. srpna 1929, Zm I 491/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnické stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 25. června 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem proti veřejné mravopoctnosti podle § 523 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatečnické stížnosti obžalovaného Jaroslava K-e uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čis. 5 a 9 a) tr. ř., zmatečnické stížnosti obžalovaného Karla S-a dovolává se číselně důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 5, 9 a) a b) tr. ř. Stížnost obžalovaného K-e vytýká rozsudku s hlediska zmateku podle § 281 čis. 5 tr. ř., že neuvádí důvodů a) pro výrok, že si stěžovatel opilství zavinil, b) pro výrok v rozsudku, že stěžovatel poškodil cizí majetek zlomyslně (úmyslně). Výtky nejsou odůvodněné. K a). Nahodilé opilství podle § 523 tr. zák. je pachatelem za-

viněno již tím, že se připravil v tento stav vědomým požitím alkoholických nápojů. (Rozh. čís. 3775 vid. úř. sb.). Podle toho má výrok rozsudku, že si stěžovatel opilství zavinil, dostatečnou oporu ve skutečnosti v rozhodovacích důvodech uvedené, že sám doznal, že vypil osudného dne po příjezdu do P. 8 sklenic pilsenského piva, pak 4 osminky vína a skleničku koňaku, na to při večeři zase 2 sklenice piva a posléze v baru hotelu »Imperial« v P. (kde spáchal trestný čin, jímž byl uznán vinným) zase větší množství alkoholu; neboť těmito údaji připustil stěžovatel, že se připravil v opilství vědomým požitím množství alkoholu. K b). Ke skutkové podstatě přestupku opilství podle § 523 tr. zák. stačí, vykazuje-li čin spáchaný v nahodilém zaviněném opilství na venek veškeré znaky určitého zločinu (Plen. usnesení nejvyššího soudu ze dne 12. dubna 1928, č. j. Pres. 186/27, sb. n. s. čís. 3145). Podle toho nevyhledává se ke skutkové podstatě tohoto přestupku, by skutek spáchaný v nahodilém zaviněném opilství jevil též znaky subjektivní podstaty onoho zločinu. V důsledku toho netřeba v rozsudku odsuzujícím pachatele pro přestupek opilství podle § 523 tr. zák. zjišťovati, zda jest splněna též subjektivní podstata zločinu tvořícího předpoklad pro potrestání podle § 523 tr. zák., a zjištění v tomto směru odůvodňovati. Neuvádí-li tedy rozsudek pro výrok shora pod b) uvedený, pro výrok rozsudku po subjektivní stránce zločinu podle § 85 a) a b) tr. zák. důvody, nelze v tom spatřovati vadu nedostatku důvodů po rozumu § 281, čís. 5 tr. ř., jež předpokládá, že v rozsudku nejsou uvedeny důvody pro výrok o rozhodné skutečnosti.

Výtkami neúplnosti rozsudku provádí stížnost obžalovaného S-a ve skutečnosti zmatek podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. Především jde o námitku, že rozsudek nezjišťuje výši škody, již jeden každý z obžalovaných způsobil, že nezjišťuje, kolik činí škoda stěžovatelem samotným způsobená, jakou škodu způsobil spoluobžalovaný K. sám a kolik činí škoda způsobená jednáním spoluobžalovaného K-e, na němž má stěžovatel spoluvinnu. Stížnosti nelze přiznati oprávnění. Rozsudek zaujímá, jakž plyne z rozhodovacích důvodů ve spojení s vlastním výrokem rozsudku, zřejmě stanovisko, že obžalovaný K. způsobil rozbitím láhve a sklenic škodu 56 Kč, že se stěžovatel účastnil tohoto poškození cizího majetku jako spoluvinník a rozbil kromě toho sám cizí vinnou láhev a že oba obžalovaní způsobili mimo to ve společnosti jako spolupachatelé poškozením cizího barového zařízení škodu asi 400 Kč. Jednali-li však obžalovaní v posléze uvedeném směru jako spolupachatelé, ručí oba za celý výsledek společné činnosti, takže nebylo třeba zjišťovati, jakou škodu způsobil jeden každý z nich, nýbrž stačilo zjištění celkové škody ze společné činnosti obou obžalovaných vzniklé. Neodůvodněna je námitka stížnosti, že nebylo jednotlivé jednání obžalovaných posuzováno po stránce objektivní s hlediska nebezpečnosti podle § 85 b) tr. zák.; neboť rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že z poškození vinné láhve, již mrštil stěžovatel tak prudce o zem, že se roztránila a střepiny skla se rozlily, mohlo stejně jako z poškození sklenic, jež stěžovatel podával obžalovanému K-ovi a jež tento rozbíjel tím způsobem, že je házel prudce na zem, vzejíti nebezpečnosti pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost personálu nebo hostů v baru.

Posléze namítá stížnost obžalovaného S-a ve vývodech vztahujících se k číselně uplatňovanému zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř., že rozsudek nezjišťuje, že stěžovatel zamýšlel způsobiti poškozením cizího majetku škodu 200 Kč převyšující a že jeho úmysl směřoval mimo to ke způsobení některého z nebezpečností v § 85 b) tr. zák. uvedených. Námitku tuto bylo by pokládati za právně bezpodstatnou i, kdyby se vyžadovalo ke skutkové podstatě přestupku opilství podle § 523 tr. zák., by čin v nahodilém zaviněném opilství spáchaný vykazoval též subjektivní znaky určitého zločinu; neboť ke skutkové podstatě zločinu podle § 85 a) tr. zák. vyhledává se úmysl směřující ke způsobení škody převyšující částku v tomto ustanovení zákona uvedenou jen, nenastala-li ze zločinného poškození cizího majetku škoda částku v § 85 a) tr. zák. uvedenou přesahující, ač pachatel tuto škodu způsobiti zamýšlel. Ke skutkové podstatě zločinu podle § 85 b) tr. zák. se nevyžaduje, by úmysl pachatelův směřoval přímo ke způsobení některého z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. uvedených, nýbrž stačí tu po stránce subjektivní, byl-li si pachatel, jenž poškodil úmyslně a vědomě bezprávně cizí majetek, při páchání činu toho vědom, že z jeho skutku může nastati některé z nebezpečností v § 85 b) tr. zák. naznačených. Podle toho, co bylo uvedeno o náležitostech skutkové podstaty přestupku opilství podle § 523 tr. zák., nevyhledává se však vůbec ke skutkové podstatě tohoto přestupku, by čin v nahodilém zaviněném opilství spáchaný jevil též znaky subjektivní podstaty určitého zločinu, nýbrž stačí, vykazuje-li skutek v nahodilém zaviněném opilství spáchaný na venek veškeré znaky určitého zločinu. V souzeném případě nemůže však vzhledem ke skutkovým zjištěním rozsudku týkajícím se způsobu jednání obžalovaných, dále výše škody poškozením cizího majetku a skutečnosti, že z poškození sklenic obžalovaným K-em a z poškození vinné láhve obžalovaným S-em mohlo vzejíti nebezpečnosti pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost jiným lidem, býti pochyby o tom, že činy obžalovaným K-em v nahodilém zaviněném opilství spáchané vykazovaly na venek veškeré znaky zločinu podle § 85 a) a b) tr. zák. a že skutky obžalovaným S-em v nahodilém zaviněném opilství vykonané jeví se na venek veškeré znaky zločinu podle § 85 a) a b) tr. zák., pokud se týče zločinu podle §§ 5, 85 a) a b) tr. zák. Z toho plyne, že jest i námitku zmateční stížností obžalovaného K-e s hlediska zmatku podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. uplatňovanou, že rozsudek nezjišťuje, že stěžovatel jednal ve zlém úmyslu, jehož je třeba ke skutkové podstatě zločinu podle § 85 a) a b) tr. zák., pokládati za právně bezpodstatnou. K vývodům stěžovatelovým předneseným při zrušovacím líčení jest podotknouti, že skutkovou podstatu zločinu podle §§ 85 a) tr. zák. nevyklučuje nápotomní náhrada škody, neboť zákon účinnou litost při zločinu podle § 85 a) tr. zák. nenormuje.

Čís. 3573.

Proti povinnostem podle § 17 zák. o tisku jedná tiskař, když vůbec neodevzdá úřadům tamže uvedeným povinné výtisky, nebo neučiní tak ve lhůtě tamže stanovené, předcházející rozšiřování.

Trestní ustanovení § 17 zák. o tisku má místo i tehdy, stalo-li se nešetření tohoto zákonného předpisu i jen z nedbalosti; použil-li tiskař při tom prostředníka, ručí za culpa in eligendo.

Zavinění tiskaře jest posuzováti se zřetelem na §§ 233 a 238 tr. zák. v případě kulposního zavinění podle všeobecného předpisu § 335 tr. zák.

Tiskař ručí za dodržení pořádku v tiskárně; přikáže-li předkládání povinných výtisků a expedici svým zřízencům, musí opatřiti vše, by příkazy správně plnili, musí plnění příkazů těch kontrolovati.

Nestačí-li tiskař na veškeré své povinnosti, jest na něm, by zřídil správce tiskárny (po případě i více správců), jenž, byl-li úřadem schválen, ručí za povinnosti tiskaři uložené (§ 5 zákona o tisku).

Zanedbání povinné pozornosti, zakládající skutkovou podstatu přečinu a přestupku dle čl. III čis. 3 zák. ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. (§ 42 zák. na ochr. rep.), nešetřil-li tiskař při tisknutí tiskopisů, jichž obsah zakládá skutkovou podstatu zločinu (§ 15 čis. 3 a přečinu podle § 14 čis. 1 a § 15 čis. 2 zák. na ochr. rep.) předpisu § 17 tisk. zákona.

(Rozh. ze dne 31. srpna 1929, Zm I 115/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 19. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle čl. III. čis. 3 zákona čis. 142/1868 ř. zák. a § 42 odst. III. zák. na ochranu republiky, přestupkem podle čl. III. čis. 3 zákona čis. 142/1868 ř. zák. a § 42 odst. II. zákona na ochranu republiky a přestupky podle §§ 9 a 17 zák. o tisku čis. 6/1863 ř. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá sice rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným, v celém jeho rozsahu, vývody svými doličuje ji však jen, pokud rozsudkem uznáno bylo na vinu obžalovaného co do přečinu a přestupku podle čl. III. čis. 3 zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. a § 42 zákona na ochranu republiky jakož i co do přestupku podle § 17 zákona o tisku. Rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 9 zákona o tisku zůstává těmito vývody nedotčen. Jest předeslati, že nalézací soud shledal zanedbání povinné pozornosti, zakládající skutkovou podstatu přečinu a přestupku podle čl. III. čis. 3 zákona shora citovaného a § 42 zákona na ochranu republiky v tom, že obžalovaný jako tiskař nešetřil při tisknutí tiskopisů, o něž jde a jichž obsah zakládá skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čis. 3 a přečinu podle § 14 čis. 1 a 15 čis. 2 zákona na ochranu republiky, předpisu § 17 zákona o tisku. Zmateční stížnost snaží se, poukazujíc na obhajobu obžalovaného, dovoditi, že obžalovaný ohledně předkládání tiskopisů tiskovým úřadům nic nezanedbal a nic neopomenul, nýbrž učinil vždy vše, co za daných poměrů bylo lze učiniti, by bylo vyhověno předpisům zákona. Obžalovaný jako ma-

jitel a skutečný vedoucí velké tiskárny, v níž se tiskne denně celá řada různých tiskopisů, nemůže prý tiskopisy předkládati tiskovým úřadům osobně, nýbrž činí tak svým prostředníkem; nařídil prý také ve všech případech, by tiskopisy byly řádně předkládány a by po případě vyčkáno bylo rozhodnutí tiskových úřadů, zakázal expedici a pod., osoby pak, které měly tiskopisy předkládati, vybíral s největší péčí, takže ani v tomto směru nelze prý mu prokázati vinu aniž ho lze činiti zodpovědným za zaměstnance, který tu svou povinnost a příkaz obžalovaného nesplnil z jakéhokoliv důvodu, snad i ze zlého úmyslu k obžalovanému; obžalovaný prý nemůže zodpovídati za omyl svých zaměstnanců, kteří se domnívali, že nemusí předložiti povinný výtisk internací immunisované »Rudé revue, Dělnický reportoir Sv. XI/1927«, tím méně lze prý mu vytýkati zavinění ohledně nepředložení povinného výtisku letáku »Veškerému dělnictvu stavebnímu a příbuzných odvětví« (bod III. čis. 14 rozsudkového výroku), ve kterémžto směru obžalovaný (bod III. čis. 14 rozsudkového výroku), ve kterémžto směru obžalovaný se zodpovídal v ten rozum, že někdo vzal z tiskárny část výtisků, pokud se týče, že část výtisků byla z tiskárny neznámým pachatelem odcizena a pak rozšiřována. Stížnost uplatňuje výslovně i číselně zmátek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. a věcně též zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř. výtkou, že soud nalézací nepřihlédl k řečené obhajobě obžalovaného, najmě k posléz uvedeně okolnosti, týkající se letáků »Veškerému dělnictvu stavebnímu a příbuzných odvětví«. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Proti povinnostem podle § 17 zákona o tisku jedná tiskař, když buď vůbec neodevzdá úřadům tamže uvedeným povinné výtisky, neb neučiní tak ve lhůtě tamže stanovené, předcházející rozšiřování. Trestní ustanovení § 17 má místo i tehdy, stalo-li se nešetření tohoto zákonného předpisu i jen z nedbalosti; použil-li tiskař při tom prostředníka, ručí za nedbalost při výběru. Zavinění tiskaře jest posuzováti se zřetelem na §§ 233 a 238 tr. zák. v případě kulposního zavinění podle všeobecného předpisu § 335 tr. zák. Soud nalézací, jakž vyplývá z důvodů rozsudku, shledal zavinění obžalovaného v tom, že obžalovaný, jsa zodpovědným za pořádek v tiskárně, pokud úkoly jemu nařízené činil svými zřízenci, je nekontroloval.

Účelem § 17 zák. o tisku jest, udržovati pořádek ve věcech tiskových a zjednati záruky proti zneužívání tisku k páchání trestných činů nebo vybízení k nim. To musí býti a je též každému tiskaři známo. Za dodržení pořádku v tiskárně ručí, jak již podotčeno, tiskař, a musí proto, přikáže-li předkládání povinných výtisků a expedici svým zřízencům, opatřiti vše, by příkazy ty správně plnili. Tiskař musí plnění příkazů těch kontrolovati nejen s onou měrou opatrnosti, již lze na každém člověku svých povinností dbalém požadovati, nýbrž musí kontrolu zřídit tak, by odpovídala rozsahu jeho živnosti, a při tom použití veškerých zkušeností, které mu jeho povolání jako tiskaře sebou přináší v té míře, jak to závažnost podniku, jím provozovaného a důležitost příkazů zákonem mu daných vyžaduje. Musí tudíž učiniti též opatření; by s expedicí tiskopisů nebylo počato dříve, než zákon připouští, by povinné výtisky včas a řádně úřadům k tomu povolaným byly předkládány a musí též opatřiti vše, pokud to ovšem možno, by ani ze zlovůle nebo

trestnými činy jeho zřízců (tedy ani odcizením tiskopisů) nebyla expedice předčasnou. Že by stěžovatel své zřízence kontroloval, ne tvrdí ani stížnost, poukazuje jen na to, že by to bylo fyzicky nemožným. Než na okolnost tu zákon pamatuje a dává tiskaři možnost — kdyby nestačil na veškeré své povinnosti — zříditi správce tiskárny, jenž, byl-li úřadem schválen, ručí za povinnosti tiskaři uložené (§ 5 zákona o tisku). Nestačil-li by na provedení úkolu toho snad jeden správce, může jich ustanoviti tiskař i více — třeba pro jednotlivé resorty — a ručí pak každý úředně schválený správce za svůj resort. Nebylo-li obžalovanému možno kontrolovati plnění příkazů jím daných, měl ustanoviti a úřadem dáti schváliti správce tiskárny, po případě i více správců, pokud tak neučinil, ručí za kontrolu svých nařízeních sám, neboť jeho zavinění záleží právě v tom, že potřebnou kontrolu nezařídil. Zřetelem na tato právní hlediska bylo tu zavinění stěžovatelovo ve smyslu zjištění soudu nalézacího, a není proto zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. odůvodněn, při čemž se podotýká, že právní omyl zřízců ohledně předložení výtisků immunisovaného tiskopisu vzhledem ke striktním ustanovením zákona shora vyloženým tiskaře rovněž vyvinuti nemůže. Soud nalézací hodnotil obhajobu obžalovaného až na to, co tento uvedl ohledně zcizení části letáků »Veškerému dělnictvu stavebnímu a příbuzných odvětví«. Toho však potřebí nebylo, neboť obžalovaný ne tvrdil, že učinil v tiskárně opatření, by zamezil takové jednání, s nímž právě vzhledem ke kvalitě svého podniku počítati měl a musil. Není proto ani zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř. odůvodněn.

Čís. 3574.

Zločinem podle § 81 tr. zák. jest již násilné zprotivení se vrchnostenské osobě v úmyslu, zmařiti úřední (služební) úkon jí prováděný, již pokus o způsobení protiprávního účinku, leč by šlo o jednání takového rázu a směru, že jimi nemohl býti onen úkon nikdy a za žádných okolností zmařen.

Skutková podstata nevyžaduje ani určité intensity ani delší doby fyzického násilí; stačí jakýkoliv odpor, který by musela vrchnostenská osoba vynaložením vlastních sil přemoci, kdyby chtěla úřední výkon vůbec provéstí.

(Rozh. ze dne 5. září 1929, Zm I 21/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 15. listopadu 1928, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Opodstatněním výtky, že rozsudek jest zmatečný podle § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř., jest jen námitka, že jde v souzené trestní věci »o eklatantní příklad nezpůsobitelného prostředku, který podle uznaných zásad jak judikatury, tak v literatuře vylučuje trestnost.« Námitkou tou ne-

ní stížnost v právu. Skutková podstata zločinu podle § 81 tr. zák. nevyžaduje — jak zrušovací soud již opětovně vyslovil (srovnej zvláště rozhodnutí č. 1340, 2635, 3309 sb. n. s.) — ani určité intensity ani delší doby fyzického násilí, pokud se týče fyzického násilí takového stupně, že vrchnostenská osoba není s to, by je zdolala, takže se jím pokračování ve výkonu služby znemožňuje; stačí jakýkoliv — těla osoby vrchnostenské přímo nebo nepřímo se dotýkající — odpor, který by musila osoba ta vynaložením vlastních sil přemoci, kdyby chtěla úřední výkon vůbec provéstí. Zločinem jest podle jasného doslovu § 81 tr. zák. již násilné zprotivení se vrchnostenské osobě v úmyslu, zmařiti úřední (služební) úkon jí prováděný, již pokus o způsobení protiprávního účinku. I kdyby se vzhledem k této podstatě zločinu připustilo, že pro výklad pojmu násilného vztažení ruky jest použití zásad ustálených ve výkladu pojmu skutku vedoucího ke skutečnému výkonání podle § 8 tr. zák., bylo by lze vyloučiti z onoho pojmu jen jednání ke zmaření úředního (služebního) úkonu naprosto a povšechně nezpůsobilá, jednání takového rázu a směru, že jimi nemohl úkon ten nikdy a za žádných okolností býti zmařen. Takovou absolutní nezpůsobilost souzeného skutku stížnost netvrdí; naopak odvozuje nezpůsobilost jednání stěžovatelčina, rušiti, správněji zmařiti úřední výkon, ze značného stáří a chorobného stavu stěžovatelky a z přítomnosti výkonným orgánem přibráných četníků, tedy ze zvláštních okolností případu, pro které nemohl výsledek, o kterém zákon mluví jen ve vyznačení účelu trestného jednání, nastati ani z jednání povšechně, neboli za jiných okolností, zejména za jiného tělesného stavu pachatelova k přivedení tohoto výsledku způsobilého.

Čís. 3575.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n.).

S hlediska § 14 čis. 1 zákona stačí i bezvýsledné působení na jiné osoby, jež podle pachatelova úmyslu směřuje k tomu a je zároveň objektivně způsobilé, by v nich vyvolán byl nepřátelský stav a nálada proti demokraticko-republikánské formě státu.

Spadá sem výkřik: »ať žije sovjetské Rusko«.

Při přecházení a přestupcích proti zákonu na ochranu republiky jest se v prvé řadě obíratí otázkou, zda povolení podmíněného odkladu výkonu trestu není vyloučeno ohledem na veřejný zájem (§ 35 zákona na ochr. rep.); teprve v druhé řadě přicházejí v úvahu osobní poměry obžalovaného.

Podmíněné odsouzení nelze povolití, řadí-li se závažný výrok svým obsahem k akci, kterou veřejný pořádek a obecný mír v republice již opětovně byl napaden.

(Rozh. ze dne 5. září 1929, Zm I 142/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Lito-

měřících ze dne 17. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n., vyhověl však v zasedání neveřejném odvolání státního zastupitelství z výroku o podmíněném odsouzení a napadený výrok rozsudku změnil v ten smysl, že podmíněný odklad výkonu trestu nepovolil, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Vývody, jimiž zmateční stížnost doličuje společně oba jí číselně uplatňované důvody zmatečnosti podle čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. jsou z největší části pouhým podle §§ 258 a 288 čis. 3 tr. ř. nepřipustným brojením proti skutkovému zjištění rozsudkovému, že byl to právě obžalovaný, jenž pronesl závadný výrok, zvolav — podle rozsudkového výroku vícekrát —: »Hoch, es lebe Sovjet-Russland!«. Neúplnost rozsuku spatřuje zmateční stížnost v tom, že v jeho rozhodovacích důvodech nejsou správně, pokud se týče vůbec hodnocení údaje svědka Dr. B-e, podle nichž jednak obžalovaný nechal se klidně zatknouti a ještě prohodil: »Ich übergebe mich in ihren Schutz«, jednak jeho výrok neměl účinku a nebylo pobouření. Zjišťuje-li však rozsudek způsobem bezvadným, že obžalovaný pronesl závadný výrok, nebylo nezbytně zapotřebí, zmiňovati se v rozsudkových důvodech zvláště také o prvním z obou oněch údajů svědka Dr. B-e, a zmateční stížnost tu brojí jen nepřipustně proti soudcovskému přesvědčení, tvrdíc, že se přiči logice i skutkovému ději, líčenému obžalovaným, aby byl obžalovaný nejprve demonstroval a pak se nechal se shora uvedenými slovy klidně zatknouti. Ona další výtky vysvětluje se jen tím, že zmateční stížnost zřejmě nerozlišuje mezi zákonným pojmem »pobuřování« jako trestné činnosti ve smyslu § 14 čis. 1 zákona na ochranu republiky s jedné strany a »pobouřením« jako případným výsledkem této činnosti se strany druhé. Pokud v této výtce dochází nepřimo výrazu názor, že se ke skutkové podstatě přečinu podle citovaného zákonného předpisu vyžaduje, by pobuřování mělo v zápětí určitý účinek, stačí připomenouti, že k řečené skutkové podstatě stačí i bezvýsledné působení na jiné osoby, jež podle pachatelova úmyslu směřuje k tomu a je zároveň objektivně způsobitelné, by v nich vyvolán byl nepřátelský stav a nálada proti demokraticko-republikánské formě státu (rozh. č. 2617, 2811 a j. sb. n. s.). Rozsudku, který výslovně zjišťuje i onen úmysl obžalovaného i způsobitelnost jeho projevu, by jím nepřátelské smýšlení ve shromáždění, v němž byl obžalovaný vyvoláno bylo proti statkům, chráněným v § 14 čis. 1. zákona na ochranu republiky, vytýká tudíž zmateční stížnost i neúplnost ve směru skutkovém i omyl právní neprávem. Bylo jí proto zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Odvolání veřejného obžalobce, pokud se domáhá změny výroku o povolení podmíněného odkladu výkonu trestu obžalovanému uloženého, nelze upřít oprávnění. Při přečinech a přestupcích proti zákonu na ochranu republiky jest se vzhledem k ustanovení § 35 cit. zákona v první řadě obíratí otázkou, zda povolení podmíněného odkladu výkonu trestu není vyloučeno ohledem na veřejný zájem. Teprve v druhé řadě

přicházejí v úvahu osobní poměry obžalovaného. Nálezací soud se domníval, že veřejný zájem výkonu trestu nevyžaduje, poněvadž čin se stal před delší dobou (pěti měsíci), zůstal bez následků a upadl v zastavení. Při tom však nálezací soud nehleděl na to, že závadný výrok pomenutí. Při tom však nálezací soud nehleděl na to, že závadný výrok svým obsahem řadí se k akci, kterou veřejný pořádek a obecný mír v republice již opět byl napaden, a že již z toho důvodu jest nutno, by trestným činům tohoto druhu bylo přísně čeleno, k čemuž jest zapotřebí i výkonu trestu. Poněvadž již z tohoto důvodu je povolení podmíněného odkladu výkonu trestu vyloučeno, není třeba obíratí se otázkou, zda u obžalovaného i bez výkonu trestu lze čekati, že v budoucnu povede řádný život. Bylo proto odvolání veřejného obžalobce v tomto směru vyhověno.

Čís. 3576.

Podmínkou účinné lítosti jest, by pachatel vrátil věc dobrovolně. Beztrestnost podle § 187 tr. zák. jest vyloučena, odhodí-li při horkém činu přistižený pachatel ukradenou věc, an nemůže počítati s tím, že by ji mohl pro sebe zachrániti. Ani zákon v § 188 a) tr. zák. nepovažuje vrácení za dobrovolné, když stíhaný pachatel odhodí odcizené věci.

(Rozh. ze dne 5. září 1929, Zm I 195/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 1. února 1929, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 176 II a) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

K výtce vnitřního rozporu rozsudku ohledně nemožnosti uniknutí a toho, že obžalovaná byla teprve druhý den zatčena, stačí podotknouti, že nálezací soud posuzuje nemožnost uniknutí zřejmě jen ze subjektivního hlediska obžalované, podle toho, že musela s tím počítati, že bude jako pachatelka zadržena; logický rozpor zakládalo by snad objektivní zjištění nemožnosti uniknutí, toho však rozsudek neobsahuje. Ostatně jest otázka pronásledování obžalované pro správné posouzení věci bezvýznamnou, neboť nálezací soud vyloučil účinnou lítost v první řadě správně již s hlediska § 187 tr. zák., dovodiv, že obžalovaná neměla možnosti uniknouti a musela počítati s tím, že bude zadržena, a proto nevrátila odcizené věci dobrovolně, což jest podmínkou účinné lítosti. Nálezací soud zřejmě jen na bližší osvětlení pojmu dobrovolnosti poukázal správně k tomu, že ani zákon v § 188 a) tr. zák. nepovažuje vrácení za dobrovolné, když stíhaný pachatel odhodí odcizené věci; věc jest v podstatě táž, když pachatel byl přistižen při horkém činu a odhodil ukradenou věc, an nemohl počítati s tím, že by ji mohl pro sebe zachrániti; odhození věci — lze-li v něm vůbec spatřovati náhradu škody —

může způsobiti nebo zvěšiti nebezpečí života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí. Rozsudek, který, jak z důvodů vidno, stěžovatele uznává vlastně vinným pro zanedbání předpisů zvláště vyhlášených, odůvodňuje tento výrok hlavně poukazem na ony předpisy, aniž by se jimi blíže zabýval a uvedl, v jakém směru byly předpisy ty překročeny. Obžalovaný byl jako stavitel povinen ve své živnosti a při svém zaměstnání — tedy i při svých zvláštních poměrech — řídit se při používání dynamitu předpisy oněch ministerských nařízení a byl ohledně evidence a uložení nevystřílených patron povinen zaříditi, pokud by nepřicházela v úvahu všeobecná nedbalost, o níž již shora byla řeč, jen to, co mu ony předpisy nařizovaly. Nelze zajisté na zaměstnavateli se stanoviska trestního zákona žádati, by jeho dozor šel dále, než se mu zákony a předpisy nařizuje, neboť pak by veškeré podnikání bylo znemožněno, ježto by kontrola každého jednotlivého dělníka a jeho prací podnikatele úplně vyčerpala; podnikatel se musí proto spoléhati na orgány, které kontrolou určitých prací pověřil a na t. zv. přední dělníky, při jichž výběru musí ovšem zachovávat jistou opatrnost.

V souzeném případě přicházejí v úvahu hlavně předpisy § 105—115 min. nařízení čis. 68/1877 ř. zák. a § 7 min. nařízení čis. 95/1899 ř. zák. Podle ustanovení prv uvedených musí býti dělníci od inženýrů, polírů, partníků a šichtmistrů a pod. poučeni o podstatě preparátů a o bezpečnostních opatřeních, o výbušnosti třaskavin, jich uložení, o tom, co mají dělati při zmžnutí a navlhnutí třaskavin, jak je mají nositi, vystřelovati a na ně kapsle zasazovati. Ohledně adjustovaných patron, které po pracovním dni zbudou, ustanovuje § 111 cit. nařízení, že nesmí býti nikdy brány od dělníků do bytu, nýbrž že musí býti od předních dělníků a pod. přes noc na bezpečném místě odděleně od ostatních třaskavin uschovány. Podle § 115 nesmí partníci a dělníci třaskaviny bráti sebou do bytu a jich používati k jiným účelům, než ke kterému jim byly dány; zaměstnavatel má pak pečovati o to, by spotřební skladiště bylo pod dozorem a zamčeno a by třaskaviny byly z něho vydávány jen spolehlivými lidmi a to jen v potřebném množství a by po skončení práce byly dělníky vráceny a na bezpečném místě uloženy. § 7 min. nařízení čis. 95/1899 ř. zák. ustanovuje, že zaměstnavatel má týmž způsobem pečovati o vydávání a o ukládání zážehů. Jde o otázku, zda péče o to, by nespotřebovaná zapalovadla a nespotřebované náboje byly náležitě dělníky po skončení pracovní doby vráceny do skladiště, jest osobní povinností zaměstnavatele, jejímž výkonem může sice pověřiti třetí osobu, avšak jen osobu třetí, nikdy však osobu vykonávající právě ony práce, jichž se dotýká povinný dozor zaměstnavatele, či zda i osoba, která se na pracích těch účastní, může onen dozor vykonávati, aniž by ještě zaměstnavatel na ni dozíral. V § 105 min. nařízení čis. 68/1877 ř. zák. uvádí se výslovně, jak již z části se stala o tom shora zmínka, »že dělníci vybavení třaskavinami mají býti od svého představeného inženýra, políra, partníka, šichtmistra, důlního a pod. zsvěčeni v povahu těchto preparátů, a že se jim mají řádně vysvětliti všechna bezpečnostní opatření, která jsou při práci k uvarování nehod nutná«. Ze k osobám těm patří vedoucí dělník, zřejmo ze slova »Partieführer« (partník). Podle § 115 cit. nař. má zaměstnavatel o to

pečovati, by byly spotřební magaciny řádně uzavřeny a pod dozorem, by z nich byly třaskaviny jen spolehlivými osobami jen v potřebném množství vydávány, a by neupotřebované třaskaviny byly koncem pracovní doby vráceny a na bezpečných místech uschovány. Jak by měl zaměstnavatel o to, co shora uvedeno, pečovati, v cit. min. nařízení uvedeno není a ani uvedeno býti nemůže, poněvadž taková bezpečná kontrola není možná, není-li zaměstnavatel sám při vydávání a odstřelování třaskavin přítomen. To však z důvodů shora uvedených možno není, při čemž též na váhu padá, že ten, kdo třaskaviny vydává, může je vydávati podle svého dobrého zdání a že při používání třaskavin — děje-li se racionelně — mohou býti třaskaviny též uspořeny. Musí se tudíž zaměstnavatel spoléhati na toho, koho vydáváním třaskavin pověřil — v souzeném případě to byl vedoucí dělník Rudolf W. Z těchto úvah a ze shora cit. doslovu § 115 a 105 cit. nař. vychází na jevo, že péče o to, by nespotřebovaná zapalovadla a nespotřebované náboje byly náležitě dělníky po skončení pracovní doby vráceny do skladiště, není osobní povinností zaměstnavatele a že péče o to nemusí býti přenesena na osobu třetí, nýbrž že stačí ustanovení vedoucího dělníka, jenž však musí býti osobou způsobilou (nedbalost při výběru). Není-li tento přední (vedoucí) dělník osobou způsobilou a věděl-li o tom zaměstnavatel neb nepřesvědčil-li se o tom, že takovou osobou je, pak ovšem je on za kontrolu zodpovědným. Než v tom směru postrádá napadený rozsudek zjištění a bylo jej již proto zrušiti. Ve druhé řadě jest odůvodněn i zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř., pokud stížnost vytýká, že soud nepřihlédl k výpovědi svědka Adolfa K-a, jenž udal, že mu W. řekl, že si může dynamit zaopatřiti sám. Tato výpověď byla důležitou k posouzení otázky, zda dynamit, jímž bylo neštěstí přivozeno, pocházel ze zásob obžalovaného. Okolnosti tímto svědkem potvrzené by mohly nabýti významu i v případě, kdyby nalézací soud nabyl přesvědčení, že přední dělník Rudolf W. nebyl osobou spolehlivou a způsobilou a že se obžalovaný při náležitě opatrnosti o tom mohl přesvědčiti. Z těchto důvodů bylo napadený rozsudek zrušiti a podle § 288 čis. 1 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3578.

Podmíněné odsouzení nelze povoliti obžalovanému, který se dopustil několika trestných činů, jež nejsou výronem chvilkového vybočení z mezí právního řádu, nýbrž činy podle své povahy uváženými a připravenými.

I když vzhledem k zásadě § 265 tr. ř. a k ustanovení § 6 odst. čtvrtý druhá věta zákona o podmíněném odsouzení mělo býti rozhodnuto jednotně o celém trestu uloženém dvěma rozsudky, nedovoluje zásada § 295 tr. ř. tak postupovati, omezil-li státní zástupce své odvolání jen na rozhodnutí obsažené v rozsudku pozdějším.

(Rozh. ze dne 12. září 1929, Zm I 739/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v České

Lipě z 15. září 1928, pokud jím byli uznáni vinnými Oskar Václav V. zločiny podvodu podle §§ 197, 200, 203 a 197, 199 a) tr. zák., Antonín H. zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. a František Antonín K. zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák.; zločinem podvodu podle §§ 5, 197, 199 a) tr. zák. a zločinem nedokonaného svádění k podvodu podle §§ 9, 197, 200, 203 tr. zák. Zároveň vyhověl Nejvyšší soud jako soud zrušovací odvolání státního zastupitelství z povolení podmíněného odkladu výkonu trestů obžalovaných Roberta Sch. a Oskara Václava V-a a tresty těmto obžalovaným uložené prohlásil za nepodmíněné, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Pokud odvolání státního zastupitelství napadá povolení podmíněného odsouzení obžalovaným S-ovi a V-ovi, je v právu a bylo mu vyhověno. Posuzuje otázku, zda jsou tu podmínky § 1 zákona o podmíněném odsouzení při obžalovaném Sch-ovi, postavil se nalézací soud na stanovisko, které zaujal zrušovací jakožto odvolací soud vyřizuje odvolání tohoto obžalovaného z rozsudku z 9. září 1927. Přehlédl však okolnost, jež zcela mění tehda předpokládaný obraz povahy obžalovaného a jež nebyla známa a nemohla tedy býti uvážena při rozhodování o podmíněném odkladu výkonu trestu uloženého rozsudkem starším, že se totiž obžalovaný S. dopustil celé řady těžkých trestných provinění. Právě z mnohosti trestných činů obžalovaného jest však souditi na jeho povahový sklon k prohřešování se proti právnímu řádu a není odůvodněno předpokládati a obžalovaném, že by se i bez výkonu trestu polepšil a vedl řádný život. Vzhledem k zásadě § 265 tr. ř. a k ustanovení § 6 odst. čtvrtý věta 2 zákona o podmíněném odsouzení mělo by arci býti rozhodnuto jednotně o celém trestu uloženém obžalovanému S-ovi oběma rozsudky. Než zásada § 295 tr. ř. nedovoluje tak postupovati v souzeném případě, protože státní zástupce omezuje odvolání jen na rozhodnutí obsažené v rozsudku pozdějším. Mohlo mu tedy také jen v tomto rozsahu býti vyhověno výrokem, že se trest uložený obžalovanému Robertu S-ovi rozsudkem nyní napadeným prohlašuje za nepodmíněný. Také co do obžalovaného V-a platí, že se dopustil dvou trestných činů, jež oba nejsou výronem chvilkového vybočení z mezí právního řádu, nýbrž činy podle své povahy uváženými a připravenými. Ani tu není tedy přes okolnosti zdůrazněné v rozsudku podstatných důvodů k předpokladům § 1 zákona o podmíněném odsouzení, pročez bylo odvolání státního zastupitelství vyhověti.

Čís. 3579.

Podle § 24 zák. ze dne 31. prosince 1874, čís. 5 z. zák. pro Moravu z roku 1875 (silniční řád pro veřejné neerární silnice) mají veškeré povozy bez rozdílu na každé silnici jezdit po levé straně vozové dráhy, nevyžadují zvláštní okolnosti výjimky.

Ridič automobilu, před nímž jede selský povoz a opačným směrem s kopečku rychlým tempem cyklista, z jehož rozpačitého a nejistého

chování se musí řidič poznati, že neví, po které straně se má autu vyhnouti, jest povinen zajeti na svou správnou (levou) stranu silnice a zmírniti rychlost své jízdy tak, by mohl ještě před srážkou automobil zastavit.

Ustanovení § 335 tr. zák. trestá jakákoliv jednání a opomenutí, jimiž se i jen zvětší nebezpečí pro tělesnou bezpečnost, zdraví nebo život lidí, a nerozeznává, zda bylo nebezpečí to přivedeno osobou nebezpečím dotčenou, či osobou jinou.

Výpočet předpisů, jichž nezachování jest zmatkem, jest v § 281 čís. 3 tr. ř. výčetný; nespadá sem nešetření nebo porušení předpisů §§ tr. ř., které nejsou v § 281 čís. 3 tr. ř. citovány, ani těch, které tam sice jsou uvedeny, ohledně nichž však není v dotčených §§ výslovně stanoveno, že jest jich dbáti pod zmatečností.

Nejde o zmatek čís. 3 § 281 tr. ř. pro porušení předpisu § 248 tr. ř., nebyl-li obžalovaný po výsledku svědka tázán, má-li k výpovědi té co připomenouti, ani, zaznamenal-li zápis o místním ohledání (o hlavním přeličení, konaném na místě souzeného skutku) udání obžalovaného neúplně a nesprávně (§ 271 tr. ř.).

Vady tohoto druhu nelze uplatniti a odstraniti v zrušovacím řízení, nýbrž žádosti o doplnění a o opravu zápisu o hlavním přeličení u soudu své stolice.

(Rozh. ze dne 13. září 1929, Zm II 13/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 27. října 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Právní mylnost rozsudku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. dovozuje stížnost hlavně z předpokladu, že stěžovatel zastavil auto jím řízené již na vzdálenost asi tří nebo čtyř kroků od cyklisty Z-ého, takže cyklista najel kolem na stojící již auto, jehož řiditi pryč nelze z důvodu včasného zastavení stroje vytykáti ani přílišnou rychlost jízdy, ani jinakou neopatrnost. Než onen předpoklad jest v příkrém rozporu nejen s rozsudečným zjištěním, že auto jedoucí středem silnice uhnulo v posledním okamžiku poněkud na pravo, při čemž byl cyklista chladičem auta zachycen . . ., a zastavilo teprve po 71 krocích, nýbrž i s výpovědmi stěžovatele a svědků Dr. L-a, a C-y, kterých se stížnost pro onen předpoklad dovolává. Další námitku stížnosti, že se okresních a menších silnic používá ve středu jich, lze odkázati prostě na § 24 zákona ze dne 31. prosince 1874, čís. 5 z. zák. pro Moravu 1875 (silničního řádu pro veřejné neerární silnice), že veškeré povozy bez rozdílu mají na každé silnici jezdit po levé straně vozové dráhy, nežádají-li výjimky zvláštní okolnosti; takové zvláštní okolnosti nejsou rozsudkem zjištěny a ani spisy k nim nepoukazují; zejména není zápisem o místním ohledání zjištěno, že byla vozová dráha na místě nehody nebo v jeho bezprostředním okolí

zůžena — jak stížnost tvrdí — hromadou šterku. K námitce připojené poukazy, že jízda na banketech (venkovských) silnic jest zakázána a že by takovou jízdou stěžovatelovou vzhledem na to, že před ním jel ve středu silnice povoz, byla silnice úplně zatarasena, jsou nemístné, protože rozsudek nepředpokládá povinnost stěžovatele, zajetí až na levý kraj silnice, nýbrž jen povinnost, zajetí na levou stranu silnice, t. j. na levou polovici vozové dráhy, a protože případné zatarasení silnice nebylo by zasáhlo pravou její stranu, na niž byly řečeným předpisem odkázány povozy jedoucí opačným směrem a po které jel až do osudné chvíle i cyklista Z. Lichou jest i námitka stížnosti, že by byl automobilový provoz úplně znemožněn, kdyby musel automobilista zastaviti před každým cyklistou, jehož na silnici potká, a čekati, až cyklista přejede; neboť rozsudek neodvozuje povinnost stěžovatele k zastavení, správně k přiměřenému zmírnění rychlosti jízdy a k případnému zastavení jen ze skutečnosti, že potkal cyklistu, nýbrž z toho, že před stěžovatelem jel selský povoz a že stěžovatel musel z celého rozpačitého a nejistého chování se cyklisty, jedoucího opačným směrem s kopečkou dosti rychlým tempem, poznati, že cyklista vlastně neví, po které straně má autu vyhnouti, takže tu byla situace vyžadující největší opatrnosti a pečlivého šetření předpisu § 45 min. nařízení čis. 81 ř. z. z roku 1910. Ovšem vyslovuje rozsudek dále, že by nebylo došlo ke srážce, kdyby byl cyklista jel dále na své původní straně (t. j. kdyby nebyl — ve vzdálenosti asi 30 kroků od auta stěžovatelova — odbočil ze své levé strany silnice do jejího středu a pak zase — ve vzdálenosti 7—8 kroků od auta — na levou stranu silnice), a v tom že spočívá spoluzavinění cyklisty. Avšak stanovisko rozsudku, že toto spoluzavinění cyklisty stěžovatele neomlouvá, nelze vytknouti důvodně právní mylnost a zřejmě mu ji nevytýká ani stížnost, jejíž vývody snaží se naopak jen dokázati, že tu nebylo jen spoluzavinění cyklisty, nýbrž že srážku zavinil jen cyklista, protože najel na stojící již auto stěžovatele, který si prý dostatečným zmírněním rychlosti — »až za minimum« — zajistil možnost zastaviti auto ještě před srážkou, třebaž jel ve středu silnice. K pouhému spoluzavinění cyklisty, nikoliv k výlučné vině na jeho straně a k nedostatku jakéhokoliv zavinění na straně stěžovatelově poukazovaly by však i okolnosti stížnosti předpokládané a rozsudkem nezjištěné, že cyklista měl k dispozici 3 m v pravo od vozu stěžovatelova a téměř 2 m v levo od něho, že měl dost místa i času, by pohodlně přešel mezi autem stěžovatelovým a povozem před autem jedoucím, a že cyklista mohl, kdyby byl při smyslech, sám zastavením kola a seskočením s něho srážce zabrániti. Než složkou stavu věcí, který hrozil srážkou vozidel a vyvrcholil pak ve skutečnou nehodu, byl i pohyb auta řízeného stěžovatelem na silnici, na které se směrem opačným pohybovalo jízdní kolo cyklisty Z-ého. Jelikož ustanovení § 335 tr. zák. zakazuje, přesněji trestá jakákoliv jednání a opomenutí, kterými se i jen zvětší nebezpečí pro tělesnou bezpečnost, zdraví nebo život lidí, a nerozeznává, zda bylo nebezpečí to přivoděno osobou nebezpečím dotčenou či osobou jinou, byl stěžovatel povinen, čeliti vlastní opatrností, zejména šetřením předpisů proň závazných, tomu, by se nebezpečí přivoděné pro ony právní statky, zejména v osobě cyklisty jeho

neopatrnou jízdou, zejména již odchylkou od strany silnice jemu příslušející nevystupňovalo ve větší míru a nevyvrcholilo ve skutečnou nehodu, an, jak rozsudek zjišťuje, z celého rozpačitého a nejistého chování cyklistova (zabočení do středu silnice ve vzdálenosti 30 kroků a opětne změny směru jízdy ve vzdálenosti 7—8 kroků před autem) a opětné změny směru jízdy, po které straně má vyhnouti, t. j. že musel poznati, že cyklista neví, po které straně má vyhnouti, t. j. že tu jest nebezpečí přivoděné nedostatkem ostražitosti, zejména klidné a účelné rozvahy na straně ohroženého tím cyklisty, takže nemá místa předpoklad jinak ovšem zpravidla přípustný, že, kdo se pohybuje na veřejné silnici, zachová se rozumně, dbá sám dostatečně o svou bezpečnost a učiní sám, čeho třeba, by nepřišel k úrazu. Přes námitky stížnosti nelze proto shledati právně mylným stanovisko rozsudku, že stěžovatel byl — uviděv ve vzdálenosti asi 80 kroků cyklistu jedoucího opačným směrem a poznav z řečených již pohybů cyklisty jeho nejistotu — povinen zajetí na svou správnou (levou) stranu silnice a zmírniti rychlost jízdy tak, by mohl v případě nutnosti včas, ještě před srážkou s cyklistou, automobil zastaviti, a že se stěžovatel dopustil jednání (opomenutí) podle § 335 tr. zák. trestného tím, že — ačkoliv si musel pokud se týče při náležitě pozornosti mohl uvědomiti nebezpečnost svého jednání (opomenutí) — jel dále nejen středem silnice, nýbrž i rychlostí větší než 20 km za hodinu, t. j. rychlostí převyšující minimum rychlosti a takovou její míru, při níž lze každým okamžikem zůstatí státi, jakou předpokládá stížnost.

Při neodůvodněnosti právních námitek mohla by stížnost míti úspěch jen, kdyby dokázala, že rozsudek je stížen některým z uplatňovaných zmatků formálních. Než ani toho stížnost nedokázala. Šetření předpisů trestního řádu a zásad trestního řízení jest povšechně zabezpečeno ustanovením § 281 čis. 4 tr. ř., podle něhož nastává zmatečnost rozsudku nešetřením toho kterého z oněch předpisů (zásadních pravidel) jen, bylo-li šetření jeho připomenuto nalézacímu soudu návrhem stěžovatele nebo tím, že stěžovatel odporoval jeho nešetření a že nalézací soud přes návrh aneb odpor stěžovatelův usnesl se na vadném postupu. Výjimku z tohoto pravidla tvoří zejména i předpisy trestního řádu, které má na zřeteli ustanovení § 281 čis. 3 tr. ř. Nezachování předpisů těch působí zmatečnost rozsudku i bez onoho předpokladu. Než výpočet předpisů těch v § 281, čis. 3 tr. ř. je výčetný, takže není zmatkem podle čis. 3 nešetření nebo porušení předpisů oněch §§ tr. ř., které tam vůbec nejsou citovány, ani oněch předpisů, které jsou sice obsaženy v §§ tam uvedených, ohledně nichž však není v dotčených §§ výslovně stanoveno, že jest jich dbáti pod zmatečností. § 248 tr. ř. není v 281 čis. 3 tr. ř. vůbec citován. Proto je stížnost na omylu, vytýká-li rozsudku zmatečnost z důvodu, že stěžovatel nebyl, jak v § 248 tr. ř. nařízeno, po výslechu toho kterého svědka tázán, má-li k výpovědi té co připomenouti, takže netřeba vypořádati se s výtkou, že opačný záznam zápisu o hlavním přelíčení neodpovídá skutečnosti. Vytýká-li stížnost v této souvislosti také, že svědci vypovídali česky a že obžalovaný česky neumí, sluší jí připomenouti, že se rozsudkový výrok opírá, pokud jde o svědky, jen o výpovědi svědků C-y a Dr. L-a a že tyto vypovídali v jazyku německém. Stížnosti dále citovaný § 271 tr. ř. jest v § 281, čis. 3 tr. ř.

uveden, avšak z předpisů jeho jest s vyhrůzkou zmatečnosti spojeno jediné ustanovení, že jest o hlavním přelíčení zříditi zápis, který podepíše předseda a zapisovatel. Nešetření tohoto předpisu není a nemohlo býti stížností tvrzeno. Ostatní předpisy uvedené v § 271, zejména předpis jeho druhého odstavce o rozsahu záznamů o odpovědích obžalovaného a o výpovědích svědků neobsahují vyhrůžky zmatečnosti, takže jest pochybenou i další výtka opřená o § 281, čís. 3 tr. ř., že rozsudek je zmatečným, protože zápis o místním ohledání, přesněji o hlavním přelíčení, konaném na místě souzeného skutku, zaznamenal udání stěžovatelovo neúplně a nesprávně. Vady tohoto druhu nelze vůbec uplatniti a odstraniti cestou zrušovacího řízení, nýbrž jen žádostí o doplnění a o opravu zápisu o hlavním přelíčení řízenou na soud prvě stolice. Takovou žádost stěžovatel nepodal a, jelikož proto nedošlo k doplnění (k opravě) zápisů, jest předpokládati, že záznamy zápisů o hlavním přelíčení jsou úplné a správné.

Čís. 3580.

Násilí ve smyslu § 81 tr. zák. nemusí býti bezprostřední; jest třeba jen, by alespoň nepřímo bylo namířeno proti úřední osobě; stačí vytržení věci z ruky soudního vykonavatele, který ji uchopil za účelem zabavení.

Není třeba, by se vrchnostenská osoba pokusila odpor přemoci a by za tím účelem použila protinásilí, ani, by sama byla přemožena.

(Rozh. ze dne 13. září 1929, Zm II 54/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 28. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudek zjišťuje že soudní vykonavatel R. chtěl obžalovanému zabaviti kabát, což obžalovaný věděl a R-ovi nadával, že pak R. kabát uchopil a chtěl s ním odejíti řka, že jej dá do úschovy u obecního úřadu v P., a tu že obžalovaný k němu přiskočil a vytrhl mu kabát z rukou násilně a, poněvadž pak matka obžalovaného tvrdila, že zabavený kabát jest jejím majetkem a že jej koupila a teprve jej splácí, nevzal R. kabát sebou, nýbrž nechal jej v bytě obžalovaného. Tvrdí-li zmatečnou stížnost, že soudní vykonavatel neměl v úmyslu kabát zabaviti a skutečně odněsti, tvrdí tak proti výslovnému a po zákonu (§ 270 čís. 5 tr. ř.) odůvodněnému zjištění rozsudkovému. Pravda je, že rozsudek nezjišťuje, že R. vyzval obžalovaného a jeho matku k vydání kabátu; než výslovného vyzvání nebylo zapotřebí, ano je zjištěno, že obžalovaný věděl, že jest mu jednati s osobou jmenovanou v § 68 tr. zák., jelikož R. mu hned při svém příchodu doručil usnesení o povolení exekuce a mimo

to mu sdělil účel svého příchodu. V nepravu je zmatečnou stížnost, uplatňujíc, že zákonnému pojmu skutečného násilného vztažení ruky neodpovídá jednání obžalovaného pozůstávající jen v tom, že obžalovaný přiskočil R-ovi a vytrhl mu kabát z ruky. Naopak správně použitý výrok prvního soudu, k tomu, že násilí nemusí býti bezprostřední, že stačí, by alespoň nepřímo bylo namířeno proti osobě úřední, a že proto stačí násilí, směřující přímo proti kabátu, který soudní vykonavatel R. za účelem zabavení uchopil. Trestnost zločinu podle § 81 tr. zák. spočívá ve zprotivení se úřední osobě násilím, použitým v úmyslu, by úřední výkon byl zmařen; vytržením zabaveného kabátu z ruky R-ovy, tedy násilným činem, jehož účinek projevil se přímo i fysicky na funkci části těla úřední osoby — jeho ruky — dáno jest tudíž objektivně zprotivení se samé úřední osobě aktivním násilím, jemuž zjištěný úmysl obžalovaného na zmaření úředního výkonu — zabavení kabátu — dodává i po stránce subjektivní povahu v § 81 tr. zák. předpokládanou. Nežádá se, by se vrchnostenská osoba pokusila odpor přemoci a by za tím účelem použila protinásilí, ani, by sama byla přemožena (Sb. n. s. č. 2266). Namítá proto zmatečnou stížnost bezúspěšně, že soudní vykonavatel R. nemusil ani proti obžalovanému použiti násilí, by snad jeho odpor přemohl.

Čís. 3581.

Výtka »zjistnosti« při podnikání může sice býti urážlivou, vytyká-li se na př. pořadatelům dobročinných podniků, že pomýšleli při jich pořádání především na svůj vlastní zisk, zábavu a pod., nemůže však býti a není urážlivou, vytyká-li se obchodnímu podniku, že směřoval k do- cílení zisku.

Záteži-li trestný čin v kritice zamýšleného vydání adresáře a postupu při něm, jest přípustným důkaz pravdy o okolnostech, které kritiku vyvolaly.

(Rozh. ze dne 14. září 1929, Zm I 765/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost soukromých obžalobců do rozsudku krajského a okresního soudu v Liberci ze dne 22. listopadu 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatečnou stížnost uplatňuje zmatek podle § 281 čís. 9 písm. b) tr. ř., tvrdíc, že důkaz pravdy byl vůbec v souzeném případě nepřipustný, ježto seznam nebyl ještě vydán, že se tudíž nebylo ještě lze o jakosti a obsahu díla přesvědčiti a že též ještě nikdo nebyl uveden v omyl a ošizen, že důkaz pravděpodobnosti se obžalovanému podařilo o vybírání 20 Kč a o placených inserátech, to že však k bez- trestnosti nestačilo, poněvadž nešlo o veřejný zájem. V tom směru jest uvéstí toto: Soud uvádí v důvodech rozsudkových obsah celého článku

a i tu v závadném článku uvedenou okolnost, že se v článku zamýšlený seznam označuje jako informace továrnicky provedená, načež zjišťuje smysl článku takto: »Pisatel zažalovaného článku kritisuje tedy zamýšlené vydání seznamu a dodává, že podnikatelům tohoto vydavatelství seznamu při této akci záleželo více na zadání inserátu, pokud se týče na zaplacení a že podnikatelé (obžalobci) zaplacení ještě před vyhotovením zamýšleného díla, které již pro svou neúplnost za marné namáhání platiti má požadovali«, a dále, že »tendence článku byla, by členové říšského svazu německých hostinských živností, jichž zájmy má tiskopis »Hotel und Gastgewerbezeitung« nepochybně v první řadě zastávat, byli před akcí soukromých obžalobců varováni«. Z toho vidno, že soud spatřuje trestné jednání v kritice zamýšleného vydání adresáře a postupu při něm, a byl tudíž důkaz pravdy o okolnostech, které tuto kritiku vyvolaly, přípustným a bylo pak věcí soudu, by si na základě těchto průvodů učinil úsudek, zda se jednalo o kritiku onoho podniku a počínání si obžalovaných, držící se v přípustných mezích, či o bezdůvodné obviňování soukromých obžalobců z činů nepočestných nebo nemravných, nebo jich veřejné hanění. Není proto zmatek podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. odůvodněn, při čemž se k vývodům stížnosti podotýká, že důkaz pravděpodobnosti by k vyvinění obžalovaného v souzeném případě nebyl postačil, že se tu o veřejný zájem nejednalo a že soud, jak vidno ze slova »dokázáno«, též jen důkaz pravdy na mysli měl.

Zmatek podle § 281 čis. 9 písm. a) tr. ř. provádí stížnost tvrzením, že kritika, i když jest oprávněná, nesmí nikoho hanobiti, sesměšňovati a snižovati, a že obsah článku nemůže býti považován za přípustnou kritiku, poněvadž prý obžalovaný neprokázal ani jedině z urážlivých tvrzení ve článku obsažených. I když se ponechá stranou, zda stížnost tímto způsobem provádí uplatňovaný zmatek po zákonu, není stížnost ani věcně odůvodněnou. Soud nalézací vzal za prokázáno, že vydavatelský podnik soukromých obžalobců zasilal hotelierům, kavárníkům, hostinským a majitelům autogarží okružníky, dotazníky, a pod. listiny, ve kterých bylo oznamováno vydání seznamu hostinských, hotelierů a kavárníků a pod., a za pouhé uveřejnění adresy po 20 Kč požadováno a inserentům, kteří platili 100—300 Kč, slibováno, že jejich jména budou uvedena tučným písmem a že provozovatelé dotýčných živností byli při tom dotazováni, zda si přejí uveřejnění svých adres. Soud nalézací dospívá na základě těchto zjištění k závěru, že uveřejnění adres činěno bylo závislým od vůle dotýčných podnikatelů, »že právě ti podnikatelé živnostenská, kteří měli býti v seznamu uvedeni, měli za to zaplatiti 20 Kč, jinak by bylo k uveřejnění jejich jména nedošlo, a že proto nelze pokládati zamýšlený seznam za úplný a spolehlivý, ježto právě oni z dotýčných živnostníků, kteří by se zdráhali zaplatiti onen poplatek, nebo jinak účast na uveřejnění odmítli, do seznamu by vůbec pojeti nebyli. Nepříznivá kritika, již pisatel článku činí, opírá se tedy zúplna o okolnosti podle pravdy tu jsoucí. Úsudky jeho o snížené hodnotnosti, neúplnosti a marnosti zamýšleného díla nejsou nikterak bez podkladu«. Krátkým smyslem rozsudku tedy jest, že podnik soukromými obžalobci zamýšlený směřoval k docílení zisku a že adresář

— po továrnicku sestavovaný — by byl neuvedl jména těch podnikatelů, kteří by požadované částky nebyli platili. Jde o otázku, zda tímto zjištěným smyslem článku byly překročeny meze dovolené kritiky, čili nic, a zda obsah kritiky dodával jí ráz urážlivý. Jest připustiti, že výtka zistnosti při mnohém podnikání může býti urážlivou, na př. vytýká-li se pořadatelům dobročinných podniků, že pomýšleli při jich pořádání především na svůj vlastní zisk, zábavu, neb pod., avšak výtka ta nemůže býti a není urážlivou, vytýká-li se obchodnímu podniku, že směřoval k docílení zisku. O takový podnik však v souzeném případě jde. S ohledem na to, co uvedeno, přikloňuje se i Nejvyšší jako zrušovací soud k názoru soudu nalézacího, že meze dovolené kritiky závadným článkem překročeny nebyly. Avšak, i kdyby se vycházelo z předpokladu pro stěžovatele nejpříznivějšího, že meze ty byly překročeny, nelze pominouti, že rozsudek považuje důkaz pravdy ohledně obsahu kritiky za provedený a že důkazem tím je ona kritika v plné míře opodstaněna, jako úsudek, vyplývající ze zjištěných fakt.

Čís. 3582.

Skutková podstata podle čl. III čis. 3 zák. čis. 142/1868 nevyžaduje, by rozšiřovatel tiskopisu věděl, že jde o tiskopis v cizině vydaný; cizozemský původ jest tu jen objektivní náležitostí deliktu.

Jde-li o jedinou trestnou činnost, rozšiřování téhož tiskopisu v různých směrech závadného, konsumuje odsouzení pro přečin samo sebou již i souběžné menší trestní zavinění, zakládající jen přestupek čl. III čis. 3 zák. čis. 142/1868.

(Rozh. ze dne 18. září 1929, Zm I 196/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 21. ledna 1929, jimž byli stěžovatelé uznáni vinnými, Václav P. a Václav Z. jednak přečinem, jednak přestupkem zanedbání povinné péče podle čl. III. čis. 3 zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. a § 42 odst. druhý a první zákona na ochranu republiky, jednak přestupkem podle § 23 zákona o tisku a Antonín B. přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III. čis. 3 zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. a § 42 odst. druhý zákona na ochranu republiky a přestupkem § 23 zákona o tisku, zrušil však podle § 290 tr. ř. rozsudek ve výroku, jimž byli obžalováni Václav P. a Václav Z. Kromě přestupku podle § 23 tisk. zák. a přečinu podle § 42 odst. druhý zákona na ochranu republiky a čl. III. čis. 3 zákona čis. 142/1868 ř. zák. uznání vinnými též přestupkem podle § 42 odst. první zákona na ochranu republiky a podle čl. III. čis. 3 zákona čis. 142/1868 ř. zák., dále též ve výroku o trestu a dalších výrocích s tím souvisejících, a vyměnil těmto obžalovaným za zbývající přečin podle § 42 odst. druhý zákona na ochranu republiky a podle čl. III. čis. 3 zákona čis. 142/1868 ř. zák. a přestupek podle § 23 tisk. zákona nový trest, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Skutková podstata přečinu (přestupku) podle § 42 zákona na ochranu republiky a podle čl. III. čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. zák., nevyžaduje, jak zmateční stížnost míní, by rozšiřovatel tiskopisu věděl, že jde o tiskopis v cizině vydaný; stačí již tato skutečnost o sobě, v souzeném případě rozsudkem zjištěná, a dále, že tiskopis mohl vzbuditi pozornost svým titulem, věcí v něm obsaženou neb vyobrazením. Cizozemský původ jest jen objektivní náležitostí skutkové podstaty deliktu podle čl. III. čís. 3 zákona čís. 142/1868 ř. zák. poslední věty, rozšiřovatel však o něm věděti ani nemusí. Také co do přestupku podle § 23 tisk. zák. kryjí se skutková zjištění rozsudku s pojmem nedovolené kolportáže ve smyslu tohoto zákonného ustanovení, ta při tiskopisech trestného obsahu stačí k naplnění skutkové podstaty přestupku (přečinu) zanedbání povinné péče rozšiřovatelem. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti.

Zrušovací soud však nemůže pominouti ve smyslu § 290 tr. ř., že odůvodněním viny obžalovaných Václava P-a a Václava Z-a ve směru přestupku zanedbání povinné péče podle § 42 odst. 1 zákona na ochranu republiky a podle čl. III. čís. 3 zákona čís. 142/1868 ř. zák. nesprávně vyložen byl zákon. Rozsudek reprodukuje doslovně znění obžaloby nejen pokud se týče vylíčení skutkového děje, nýbrž též i v části odůvodňující právní podřadění činnosti všech obžalovaných, shledává v rozšiřování tiskopisů v cizině vydaných s povážlivým nápisem, vyobrazením a předmětem, které svým obsahem zakládají skutkovou podstatu zločinu a přečinu podle § 15 čís. 3, § 14 čís. 1 a 5 zákona na ochranu republiky a podle čl. IV. a V zákona čís. 8/1863 ř. zák., přečin zanedbání povinné péče, současně však praví, že »P-ovi a Z-ovi, kteří sami doznávají, že v letáku četlí, jest se právem zodpovídati i z přestupku zanedbání povinné péče«. Toto zcela stručné odůvodnění ohledně domnělého přestupku zanedbání povinné péče naznačuje, že nalézací soud, považuje před tím zcela správně nedostatek dbalosti při přezkoumání obsahu rozšiřovaného tiskopisu za dostačující pro skutkovou podstatu přečinu zanedbání povinné péče, tu znalost obsahu (»v letáku četlí«), tedy skutečnost zavinění obžalovaných více zatěžující, bere za důvod pro podřadění činnosti obžalovaných Václava P-a a Václava Z-a kromě toho i skutkové podstatě přestupku zanedbání povinné péče, ač by ona okolnost vzhledem k ustanovení § 7 tr. zák. spíše mohla býti důvodem (podnětem) ke stíhání obžalovaných přímo pro trestné činy podle § 15 čís. 3, § 14 čís. 1 a 5 zákona na ochranu republiky a čl. IV. a V zákona čís. 8/1863 ř. zák., jsouc s hlediska rozlišování mezi přečinem a přestupkem zanedbání povinné péče zcela bezvýznamnou. Skutková podstata přestupku zanedbání povinné péče podle čl. III. čís. 3 zák. č. 142 z roku 1868 ř. zák. a podle § 42 odst. 1 zákona na ochranu republiky jest totiž dána jen, byl-li tiskopis, jehož obsah tvoří skutkovou podstatu zločinu nebo přečinu, vyjmovou ony v § 42 odst. 2 zákona na ochranu republiky výslovně vypočtené, rozšiřován způsobem a za okolností v zákoně naznačených, bez ohledu na znalost obsahu tiskopisu přečtením získanou, která pravidelně u přestupku toho (stejně i

u přečinu) vůbec nepřichází v úvahu, ba podle jeho povahy se ani nepředpokládá. V souzeném případě ovšem rozsudek zjišťuje, že tiskopis zakládá některými částmi svého doslovu skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky a podle čl. IV. a V. zákona čís. 8/1863 ř. zák., takže, kdyby jinak byl nezávadným, naplnila by rozsudkem zjištěná činnost obžalovaných jen skutkovou podstatu přestupku zanedbání povinné péče, i u obžalovaného Antonína B-a i u Václava P-a a Václava Z-a. Leč tím, že jiné části obsahu tvoří nad to skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 a přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky, zvyšuje se vina všech obžalovaných, čin jejich nabývá těžší kvalifikace, stává se přečinem; odsouzení pro přečin, ježto jde o jedinou trestnou činnost, rozšiřování téhož tiskopisu v různých směrech závadného, konsumuje samo sebou již i ono souběžné menší trestné zavinění, zakládající o sobě jen přestupek (srov. též rozh. n. s. ze dne 2. května 1929, č. j. Zm I 59/29, sb. n. s. č. 3469). Bylo proto rozsudek, pokud jím byli obžalováni Václav P. a Václav Z. kromě přestupku podle § 23 tisk. zák. a přečinu podle § 42 odst. 2 zákona na ochranu republiky a čl. III. čís. 3 zákona čís. 142/1868 ř. z. uznání vinnými též přestupkem podle § 42 odst. 1 zákona na ochranu republiky a podle čl. III. čís. 3 zákona čís. 42/1868 ř. zák. zrušiti jako zmatečný podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., a to jak ve výroku o vině v onom směru, tak i důsledkem toho ve výroku o trestu a dalších výrocích s tím souvisejících, a za zbývající, zrušením tím nedotčené pravoplatné odsouzení obou řečených vyměřiti jim nový trest.

Čís. 3583.

Ke skutkové podstatě spoluviny (účastenství) na přečinu maření exekuce je třeba nejen úmyslu hlavního vinníka, by zcela nebo z části bylo zmařeno uspokojení jeho věřitelů, nýbrž i vědomosti spoluvinníka (účastníka) o tomto úmyslu, pokud se týče jeho přímého úmyslu, by bylo zmařeno uspokojení věřitelů.

(Rozh. ze dne 19. září 1929, Zm I 8/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Václava P-ého do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. listopadu 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným spoluvinou a účastenstvím podle § 5 tr. zák. na přečinu maření exekuce podle § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc přikázal nyní příslušnému okresnímu soudu v Hradci Králové, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Stěžovatel správně poukazuje k tomu, že ke skutkové podstatě (spoluviny) účastenství na přečinu maření exekuce bylo by třeba ne-

jen úmyslu hlavního vinníka Josefa H-a, by zcela nebo z části bylo zmařeno uspokojení jeho věřitelů, nýbrž i vědomosti stěžovatele o tomto úmyslu, pokud se týče jeho přímého úmyslu, by bylo zmařeno uspokojení věřitelů H-ových. U Josefa H-a zjišťuje soud úmysl vyžadovaný v § 1 zákona o maření exekuce a H., nepodává zmáteční stížnost, nenapadl toto zjištění. Pokud se týče stěžovatele, neobsahuje rozsudek po stránce subjektivní zjištění, že stěžovatel věděl o úmyslu H-ově, zjišťuje však mnohem více, že stěžovatel ve vzájemném dorozumění s H-em a v úmyslu, by bylo zmařeno uspokojení vymáhajících věřitelů (H-ových) pomohl odstranit H-ovi zabavené věci — pilu, vůz a motor. Zjištění to opírá soud o úvahy, že stěžovatel věděl, že věci, jež odvezl, jsou zabaveny, že při jejich zabavení byl sám za dlužníka přítomen a znal neutěšený majetkový stav H-ův. Právem vytýká stěžovatel těmto důvodům nelogičnost, uplatňuje takto zmatek podle čis. 5 § 281 tr. ř., nedostatek logických důvodů pro rozhodný výrok. Neboť z toho, že stěžovatel znal neutěšený majetkový stav H-ův, že byl přítomen při zabavení věci a proto věděl, že jsou zabaveny, logicky ještě neplyne, že účastník se odstranění věcí, věděl, že se tak děje proto, že H. chce tím zmařiti uspokojení svých věřitelů, nebo že dokonce sám měl takový úmysl. Zjištěné skutečnosti mohly by spíše poukazovati jen k tomu, že stěžovatel odstranil zabavené věci bez vlastního úmyslu nebo bez znalosti dlužníkovy úmyslu, zkrátiti tím věřitele (§ 1 zákona o maření exekuce), zvláště, kdyby náležitě bylo uváženo, že stěžovateli byly dlužním úpisem z 1. dubna 1925 ony věci postoupeny do vlastnictví k zajišťování zápůjčky poskytnuté H-ovi. Třebaže ve sporu vylučovacím byla tomuto převlastnění oproti některým věřitelům odepřena účinnost, nevylučuje to ještě, že stěžovatel byl a mohl býti subjektivně přesvědčen o tom, že mu přísluší právo vlastnické k oněm věcem, a že tedy, když je odvezl, nejednal v úmyslu, by zmařil uspokojení H-ových věřitelů, po případě, že nevěděl o takovémto úmyslu H-ově. Výrok, že je vina stěžovatelova prokázána i ve směru subjektivním, je tedy stížen vytýkanou zmátečností podle § 281 čis. 5 tr. ř. a proto bylo již z toho důvodu, aniž bylo třeba zabývat se ostatními vývody zmáteční stížnosti, zrušiti napadený rozsudek, pokud se stěžovatele týče, a přikázati věc, jelikož způsobená škoda podle nenapadeného rozsudkového zjištění nepřevyšuje 2.000 Kč, takže může jíti již jen o přestupek (§ 2 odst. (1) zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n.) nyní příslušnému okresnímu soudu v Hradci Králové, by v rozsahu zrušení znovu ji projednal a o ní rozhodl.

Čís. 3584.

Zákon neuznává v § 2 g) tr. zák. nutnou obranu proti útoku na čest, aniž záleží-li útok ve vyhrůžce nebo ve zlém nakládání.

Přečin § 1 zák. o útisku, pohrozil-li kdo jinému újmou na těle v úmyslu, by na něm bezprávně vynutil vstup do bytu; nejde o dobrovolné ustoupení, odešel-li pachatel proto, že si nemohl vstup do bytu vynutiti.

Zákon nemá v § 2 odst. druhý zák. o útisku (stejně jako v § 82 tr. zák.) na mysli jen zbraň v technickém slova smyslu; stačí každý před-

mět způsobit k sesílení útoku proti osobě a k ohrožení její tělesné bezpečnosti; nezáleží na tom, zda se pachatel opatřil zbraní předem v úmyslu, by jí použil při činu, či zda jí použil, maje ji náhodou po ruce.

(Rozh. ze dne 19. září 1929, Zm II 87/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 28. února 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem útisku podle § 1 a 2 odst. 2 zákona ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost dovolává se číselně důvodů zmátečnosti čis. 4, 5, 9 a) § 281 tr. ř.; věcně však provádí také zmatky čis. 9 b) a 10 téhož zákonného ustanovení. Neúplnost řízení podle čis. 4 § 281 tr. ř. shledává v tom, že soud zamítl obhájcovy návrhy na výslech svědků Karla V-y a J-ové, kteří prý bezprostředně po činu vyslechli doznání Antonie P-é a jejichž výslechem by se prý byl přesvědčil soud o tom, že P-á jest osobou agresivní, která sama jediná vyvolala hádku, vyprovokovala obžalovaného, jemu nadávala a posléze ho donutila k sebeobraně. Podle zápisu v protokole o hlavním přelíčení opakoval obhájce návrhy učiněné v podání, nanejvýš, by byli slyšeni svědci Karel V. a J-ová o okolnostech uvedených v tomto podání. Podle obsahu podání byl navržen výslech obou řečených svědků (jakož i další svědkyně Č-ové) o tom, že před nimi, zatím co se sešli na dvoře, když Julie P-á šla pro čítnictvo, tedy po činu obžalovaného, P-á opět nadávala, že Č-a musí ubít. Než od tohoto výslechu bylo lze upustiti i proto, že průvodní věta jest pro otázku viny nerozhodná. I kdyby byli svědci potvrdili, že P-á obžalovanému po činu opět nadávala, a i kdyby bylo lze z těchto výpovědí usuzovati, že nadávala i před činem a tím vydráždila obžalovaného k činu, neopravňoval by takový bezprávný útok svědkyně na čest obžalovaného k nutné a spravedlivé obraně ve smyslu § 2 g) tr. zák., jak mylně za to má zmáteční stížnost, poněvadž toto zákonné ustanovení připouští nutnou obranu jen k tomu cíli, by pachatel od sebe neb od jiných odvrátil bezprávný a bezprostřední útok na život, na svobodu nebo na jmění, nikoliv také na čest. Nutnou obranu proti útoku na čest zákon neuznává ani tehdy, záleží-li útok ve vyhrůžce nebo ve zlém nakládání, jež v souzeném případě soud zjišťuje, bera za prokázáno, že se obžalovaný dal k činu strhnouti tím, že obžalovaná po vzájemných nadávkách mu vlila do obličeje vodu. Vykládati ustanovení § 2 g) tr. zák. způsobem rozšiřujícím neb obdobně ho použití, je při jeho přesném doslovu vyloučeno.

Po věcné stránce namítá stěžovatel, že jeho jednání nelze kvalifikovati jako trestný útisk, poněvadž prý šlo o nepatrný a bevýznamný výstup a není prý zjištěno nic jiného, než že za P-ou vyběhl a zase se sám dobrovolně vrátil. Než v tomto odstavci není zmáteční stížnost

provedena po zákonu, nedbajíc skutkových předpokladů napadeného rozsudku, z nichž by měla při správném provedení hmotněprávního zmatku vycházeti. Soud zjistil, že obžalovaný, nehledě k tomu, že se náporom do dveří a prostrčenou dovnitř holí od smetáku pokusil způsobiti P-é újmu na těle i na majetku — P-ým vážně pohrozil újmou na těle v úmyslu, by na nich bezprávně vynutil vstup do bytu. Toto jednání správně kvalifikuje rozsudek za přečin útisku podle § 1 zák. čís. 309/1921. Soud nezjistil, že obžalovaný sám dobrovolně ustoupil od činu a nelze takové ustoupení spatřovati v tom, že obžalovaný, nemoha si vynutiti vstup do bytu, zase odešel, poněvadž trestný čin byl dokonán již pronesením vyhrůžky újmou na těle v úmyslu, ježž předpokládá ono zákonné ustanovení. Ze obžalovaný nebyl oprávněn proti útoku na čest brániti se spácháním trestného činu, vyplývá z toho, co bylo již řečeno. V obou směrech provádí zmáteční stížnost věcně zmatek podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. zřejmě proti zákonu, vycházejíc ze skutkových předpokladů, neobsažených v rozsudku. Věcnou námitku podle čís. 10 § 281 tr. ř. provádí stěžovatel, dovozuje, že nestačí k odůvodnění kvalifikace přečinu podle § 2 odst. 2 zák. čís. 309/1921, místo přestupku podle § 1 téhož zák. rozsudkové zjištění, že obžalovaný svou pohrůžku dotvrdil použitím hole od smetáku, poněvadž prý nejde o zbraň, nýbrž o smeták, jehož tyč byla jen asi 1 m dlouhá a 2 cm silná, a ježž měl obžalovaný náhodou v ruce. Tyčí se prý neopatřil jako zbraní a není prý ani způsobila, by jí byl spáchán útisk »se zbraní v ruce«. Než zmáteční stížnost přehlíží, že zákon nemá tu, ani jinde (na př. v § 82 tr. zák.) na mysli jen zbraň v technickém slova smyslu, že stačí každý předmět způsobilý k sesílení útoku proti osobě a k ohrožení její tělesné bezpečnosti. Poněvadž zákon stanoví jako podmínku kvalifikace činu jako přečinu podle druhého odst. § 2 uv. zák. jen, že trestný čin, útisk, byl spáchán s použitím zbraně, nezáleží na tom, zda se jí pachatel předem opatřil v úmyslu, by jí použil při činu, či zda jí použil jen, maje jí náhodou po ruce. Rozhodné je a stačí, že jí bylo při činu skutečně použito a že, jak rozsudek zjišťuje, byl si obžalovaný toho vědom, že sn eták tehdy v ruce, tedy pohotově měl a že tím nebezpečnost jeho útoku byla zvýšena.

Cis. 3585.

Sprostil-li nalézací soud obžalovaného pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. proto, že obžalovaný použil k oklamání prostředku, jímž zamýšlený účinek a výsledek (omyl) nikdy a za žádných okolností vyvolán býti nemohl (činem nemohlo nikdy nastati ohrožení právního řádu), ježto bylo falšování tak patrné (zjevné), že bylo k dosažení cíle obžalovaným zamýšleného naprosto a bezpodmínečně nezpůsobilé, jde o skutkové zjištění, které víže i zrušovací soud a jež nelze napadati hmotněprávním zmatkem čís. 9 a) § 281 tr. ř.; oním zjištěním je vyloučena i abstraktní možnost uvéstí v omyl ve smyslu § 320 f) tr. zák.

(Rozh. ze dne 19. září 1929, Zm II 182/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 28. března 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák.

D ů v o d y:

Nalézací soud vychází při posuzování činu obžalovaného ze správného právního názoru, že podstata zločinu podvodu, i nedokonaného podvodu, předpokládá, že pachatelovo jednání bylo způsobilé vyvolati omyl a prostředkem omylu poškoditi něčí práva. Soud však sprostil obžalovaného proto, že použil k oklamání okresního úřadu v Hustopečích prostředku, jímž zamýšlený účinek a výsledek, omyl tohoto úřadu nikdy a za žádných okolností vyvolán býti nemohl, a tedy oním činem obžalovaného nemohlo nikdy nastati ohrožení právního řádu, ježto bylo falšování tak patrné, zjevné, že bylo k dosažení cíle obžalovaným zamýšleného naprosto a bezpodmínečně nezpůsobilé. V tom jest spatřovati zjištění skutkové, jak bylo vysloveno v podobném případě i v rozhodnutí nejvyššího soudu vídeňského, otištěném v Löfflerově sbírce Oesterreichische Zeitschrift für Strafrecht pod číslem 128. Takové zjištění, které víže i zrušovací soud, nelze napadati hmotněprávním zmatkem podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., jak činí stížnost státního zastupitelství, nýbrž mohlo by býti napadáno jen formálními zmatky podle čís. 5 § 281 tr. ř. Zmateční stížnost státního zastupitelství z těchto důvodů ono rozsudkové zjištění nenapadá a jest proto z něho vycházeti. Oním zjištěním vyloučil však nalézací soud i abstraktní možnost uvéstí v omyl a vyloučil tím pojmově podstatnou složku zločinu falšování veřejné listiny, které je třeba nejen ke zločinu podvodu podle §§ 197 a 199 d) tr. zák., nýbrž i ke skutkové podstatě přestupku podle § 320 f) tr. zák., lišícího se od řečeného zločinu tím, že tu není zlého úmyslu, předpokládaného v § 197 tr. zák. Čin obžalovaného nepřichází tedy v úvahu ani jako přestupek podle § 320 f) tr. zák. Neodůvodněnou zmáteční stížnost státního zastupitelství bylo proto zavrhnouti.

Cis. 3586.

Skutková podstata přečinu podle § 303 tr. zák. jest proti zločinu podle § 122 a) tr. zák. jen rázu podpůrného; ideální souběh obou těchto deliktů v příčině jediného a téhož výroku je nemožný; subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 19. září 1929, Zm II 210/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 6. dubna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem rušení náboženství podle § 122 a) tr. zák. a přečinem urážky církve podle § 303 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmátečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by jí znovu pojednal a rozhodl mimo jiné z těchto

Napadený rozsudek cituje závadná slova a spatřuje v nich skutkovou podstatu zločinu podle § 122 a) tr. zák. a přečinu podle § 303 tr. zák., poněvadž jimi byla snížena a potupena božská bytost Ježíše Krista a bylo zlehčeno učení o neposkvrněném početí Panny Marie. Právem vytýká stížnost rozsudku nejasnost, poněvadž neuvádí, ve které části tohoto projevu shledává skutkovou podstatu zločinu a ve které podstatu pouhého přečinu. Přesného výroku v tomto směru bylo třeba, neboť skutková podstata přečinu podle § 303 tr. zák. jest proti zločinu podle § 122 a) tr. zák. jen rázu podpůrného, jak z výslovného ustanovení § 303 tr. zák. jasně vysvítá; ideální souběh obou těchto deliktů v příčině téhož výroku je proto nemožný, proto musel se soud v souzeném případě vyjádřiti přesně o tom, ve které části projevu spatřuje ten a ve které onen další delikt; vždyť, pokud by týž projev kvalifikoval podle obou zákonných ustanovení, byla by tato kvalifikace mylná. Bezpečně přezkoumání rozsudku při jeho formální vadnosti není možno. Právem namítá dále zmáteční stížnost, že rozsudek neobsahuje odůvodnění pro výrok, že obžalovaný jednal v úmyslu zlehčiti Boha. Rozsudek ovšem uvádí, že tento úmysl měl, tento závěr opírá se však jen o úvahu, že obžalovaný nebyl úplně opilý, nýbrž jen podnapilý a že si proto byl vědom, že se jeho výroky dotýkají Božské bytosti Ježíše Krista a že ji snižují a potupují. Leč toto odůvodnění jest vadné, neboť nestačí pro subjektivní stránku tohoto deliktu spáchaného slovy zjištění, že pachatel nebyl úplně spit, nýbrž vyhledává se dále, by též o nespitém pachateli, tedy při rozumu jsoucím bylo zjištěno a odůvodněno, že a proč si dosahu svého projevu byl vědom, a že a proč s ním spojil úmysl, Boha zlehčiti. V tomto směru neobsahuje rozsudek odůvodnění; bylo proto zmáteční stížnosti vyhověti a za předpokladů § 5 nov. k. trestního řádu uznati, jak se stalo, při čemž se připomíná, že ani subjektivní stránka přečinu podle § 303 tr. zák. není v rozsudku vůbec opodstatněna a že i okolnost, proč bylo použito první sazby § 123 tr. zák., vyžaduje náležitého odůvodnění odpovídajícího předpisu § 270 čís. 5 tr. ř.

Čís. 3587.

Nejde o porušení předpisů §§ 118, 120, 247, 248 a 252 tr. ř. a o zmatek čís. 3 ani čís. 4 § 281 tr. ř., byl-li při hlavním přelíčení přítomen a vypovídal jeden z obou znalců, podávších posudek společný a srovnalý, od něhož se v ničem neuchýlil (druhý znalec nemohl se pro nemoc dostaviti).

(Rozh. ze dne 20. září 1929, Zm II 148/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského trestního soudu v Brně ze dne 26. března 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 201 d), 203 tr. zák., zločinem podvodného úpadku podle § 205 a) tr. zák., zločinem zpronevěry podle

§ 183 a přečiny úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 2 tr. zák. a nedostatečného vedení knih podle § 486 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost vytýká především, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 3 § 281 tr. ř., že byly postupem nalézacího soudu porušeny předpisy §§ 118, 120, 247, 248 a 252 tr. ř., přehlíží však, že šeffení ustanovení §§ 118, 248 a 252 tr. ř. vůbec nemě zabezpečeno pohrůzkou zmatečnosti rozsudku a z §§ 120 a 247 tr. ř., že to platí právě o oněch jejich předpisech, jichž porušení se vytýká. Nelze se tu tedy dovolávati uplatňovaného důvodu zmatečnosti a zbývá jen posouditi, zda byl obžalovaný zkrácen ve smyslu čís. 4 § 281 tr. ř. na právech obrany, pokud se svými zamítnutými procesními návrhy a námitkami domáhal toho, by postupováno bylo podle oněch předpisů nebo by řízení bylo doplněno. V řízení předběžném byli slyšeni dva znalci účetnictví, kteří podali společný a srovnalý nále z a posudek, jež přečísti při hlavním přelíčení bylo v obžalovacím spisu navrhováno. Při prvním hlavním přelíčení byl posudek obou znalců přečten bez odporu obžalovaného. Obhájce obžalovaného, jenž se k posudku tomu vyjádřil v ten smysl, že obžalovaný nebyl vůbec znalci vyslechnut, že jejich posudek nepokládá za správný, protože je s to, by ohledně každého jednotlivého bodu dal jim vysvětlení, kam peníze nebo losy přišly a co bylo jim zaplaceno, a že jeho nevina bude dokázána, bude-li mu umožněno prokázati to na základě knih u soudu uložených; — navrhl mimo jiné, by byl obžalovaný sčelen se znalci V-ou a H-em a vyslechnut o každé jednotlivé položce, neboť je s to, by dal potřebné a dostatečné vysvětlení, kam peníze přišly a jak jich bylo použito. Návrhu tomu bylo nalézacím soudem vyhověno. K druhému hlavnímu přelíčení byli oba znalci předvoláni, znalec Ludvík V. však se pro chorobu nedostavil. Znalec H. prohlásil, že posudek i revisi závodu provedl společně se znalcem V-ou, že byli úplně shodni ve svých názorech a že jest zmocněn vypovídati před soudem i jeho jménem, poněvadž znalec V. nemůže podati jiný posudek, než on sám. Obžalovaný vyslovil se proti tomu, by byl slyšen jen jeden znalec a žádal o odročení hlavního přelíčení za tím účelem, by celá věc byla předložena ještě druhému znalci k posouzení. Soud nalézací zamítl tento návrh s odůvodněním, že znalci podali společný posudek také písemně a že znalec H. jest zmocněn učiniti prohlášení i jménem druhého znalce. V průvodním řízení byl pak vyslechnut znalec H., jenž úvodem své výpovědi znovu prohlásil, že jest zmocněn mluvit u soudu i jménem svého nemocného kolegy, s nímž byli vždy úplně stejného názoru na celou věc. Posudek, který přednese, že je jejich společným dílem a názorem, v němž jsou zcela jednotní. Pro rozsáhlost úkolu odvolal se pak znalec na písemný elaborát, z něhož vybral podstatné části, doprovodil je řadou poznámek a odpověděl i na námitky obžalovaného. Zmateční stížnost vytýká v té příčině také s hlediska čís. 4 § 281 tr. ř., že byl přes odpor obžalovaného jen předčítán posudek znalců a že znalecký důkaz nebyl proveden dvěma znalci. Bezdůvodnost oně výtky plyne z vyličeného postupu nalézacího soudu

při hlavním přelíčení, při němž se podle protokolu stěžovatel neohradil proti tomu, že znalec nepřednášel celý posudek doslovně, nýbrž jen reprodukoval podstatné jeho části. § 252 tr. ř. pod čís. 1 výslovně dovoluje, by byl přečten posudek znalecký, nelze-li dosíci osobního dostavení se znalce ze závažných důvodů, zejména také pro jeho nemoc. Připouští-li to zákon pro posudek znalecký vůbec, lze tím méně shledati porušení předpisu zákonného v případě souzeném, kde byl při hlavním přelíčení přítomen a vypovídal alespoň jeden z obou znalců, podávších posudek společný a srovnalý, od něhož se v ničem neuchýlil. Obžalovaný ve stížnosti nedolčuje, že a proč byl zkrácen na právech své obrany nepřítomností znalce druhého a zamítnutím návrhu na jeho osobní výslech. Přihlíží-li se k zásadě předposlední věty § 281 tr. ř., podle níž nemohou býti ve prospěch obžalovaného uplatňovány důvody zmatečnosti podle čís. 2—4 § 281 tr. ř., je-li nepochybně patrné, že porušení formálního předpisu nemohlo působiti na rozhodnutí v neprospěch obžalovaného, jest zjevno, že tím méně lze přiznati zmatečn. stížnosti oprávněnost v naznačeném směru.

Čís. 3588.

Sborovému soudu prvě stolice náleží odmítnouti zmatečn. stížnost podle § 1 čís. 2 nov. čís. 3/1878, i když nebyla provedena proto, že obžalovaný nebyl poučen o svém právu vyžádati si přidělení zástupce chudých (§ 41 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 20. září 1929, Zm II 174/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost obžalovaného do usnesení krajského soudu ve Znojmě ze dne 23. května 1929, jimž byla podle § 1 čís. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 odmítnuta zmatečn. stížnost opovězená obhájcem obžalovaného do rozsudku krajského soudu ze dne 22. března 1929.

D ů v o d y:

Stížnost nepopírá správnost předpokladů, z nichž vycházel sborový soud prvě stolice při svém usnesení, ani jeho zákonitost. Tvrdí jen, že opovězená zmatečn. stížnost nebyla proto provedena, že obžalovaný nebyl poučen o svém právu vyžádati si přidělení zástupce chudých. Tato okolnost nemůže opodstatniti návrh na zrušení napadeného usnesení, poněvadž se netýká skutečnosti, že zmatečn. stížnost provedena nebyla, kterážto skutečnost nutně musila po zákonu vésti k důsledku vyslovenému napadeným usnesením. Stížnosti nemohlo tedy býti vyhověno.

Čís. 3589.

K rozhodnutí o zahlazení odsouzení jest třeba návrhu osob uvedených v § 9 odst. (2) a (3) zák. čís. 111/1928.

Jsou-li odsouzení, o jejich zahlazení žádáno, z doby před platností nového zákona čís. 111/1928, jest uvažovati též o tom, zda ohledně odsouzení těch nejsou splněny podmínky zákona čís. 108/1918.

V tomto případě lze pak i za platnosti zákona čís. 111/1928 zahladiti i více odsouzení, lze-li je rozdělit ve skupiny, mezi nimiž uplyula lhůta § 2 zák. čís. 108/1918.

(Rozh. ze dne 21. září 1929, Zm I 435/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečn. stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesení krajského soudu v Chebu ze dne 23. října 1928 a potvrzujícím je usnesením vrchního soudu v Praze ze dne 15. ledna 1929, jimž byla zamítnuta žádost Josefa K-a o zahlazení odsouzení, byl porušen zákon: a) v ustanovení § 9 zákona ze dne 14. června 1928, čís. 111 Sb. z. a n. potud, že bylo rozhodnuto záporně o zahlazení odsouzení Josefa K-a z rozsudku okresního soudu v Karlových Varech ze dne 14. srpna 1916, č. j. U V 384/16 pro § 14 čís. nař. ze 7. srpna 1915, čís. 228 ř. zák. k pokutě 20 Kč po případě do 24 hodin vězení, ačkoliv zahlazení tohoto odsouzení nebylo navrhováno; b) v ustanovení § 13 odst. druhý zák. ze dne 14. června 1928, čís. 111 sb. z. a n., a §§ 1 a 2 zák. z 21. března 1918, čís. 108 ř. zák., pokud bez zkoumání, zda nesouhlasí podmínky zahlazení odsouzení podle tohoto zákona, byla zamítnuta žádost Josefa K-a o zahlazení odsouzení z rozsudku okresního soudu v Bochově ze dne 28. ledna 1913, č. j. U 20/13 pro přešupek krádeže podle § 460 tr. zák. Usnesení soudů nižších stolic se v onom rozsahu, pokud jde o zahlazení odsouzení z rozsudků pod a) a b) uvedených zrušují a krajskému soudu v Chebu se ukládá, by znovu rozhodl o žádosti Josefa K-a o zahlazení odsouzení z rozsudku pod b) uvedeného, pomina při tom rozhodování o zahlazení odsouzení z rozsudku pod a) uvedeného.

D ů v o d y:

Podle spisů krajského soudu v Chebu žádal Josef K. o zahlazení odsouzení z těchto rozsudků: 1. okresního soudu v Bochově ze dne 28. ledna 1913, č. j. U 20/13 pro přešupek § 460 tr. zák. k vězení 48 hodin, 2. okresního soudu v Bochově ze dne 22. září 1922, č. j. U II 331/22 pro přešupek § 431 tr. zák. k pokutě 30 Kč, po případě 3 dny vězení, 3. okresního soudu ve Žluticích ze dne 10. září 1925, č. j. T 224/25 pro přešupek § 431 tr. zák. k pokutě 30 Kč, po případě 3 dny vězení. Oba posléze uvedené rozsudky jsou v žádosti v datech mylně poznačeny, ale citováním jejich obsahu jest bezpochybně na ně poukázáno. Pro případ, že od posledního rozsudku neuplynulo ještě 5 roků, omezil žadatel žádost na zahlazení ostatních odsouzení. Neuvedl však v žádosti další odsouzení rozsudkem okresního soudu v Karlových Varech ze dne 11. srpna 1916, č. U V 384/16, pro § 14 čís. nař. ze dne 7. srpna 1915, čís. 228 ř. zák. k pokutě 20 Kč, po případě 24 hodin vězení. Usnesením krajského soudu v Chebu ze dne 23. října 1928, do něhož jest pojato i toto odsouzení, byla žádost Josefa K-a zamítnuta, poněvadž šlo o více než tři odsouzení a podmínka pro každé jednotlivé z nich, že v době osvědčovací žadatel nebyl opět odsouzen (§ 1 zák. čís. 111/28) nebyla splněna, tudíž pro nedostatek podmínek § 4 zák.

čís. 111/28. Na stížnost žadatele, týkající se již i odsouzení z roku 1916, vrchní zemský soud v Praze usnesením z 15. ledna 1929 ono usnesení z jeho důvodů potvrdil.

Tato rozhodnutí porušila zákon ve dvou směrech: 1. v ohledu formálním proto, že rozhodnuto bez žádosti též o odsouzení rozsudkem okresního soudu v Karlových Varech pro přestupek podle § 14 cis. nař. čís. 228/1915, ačkoliv podle zákona ze dne 14. června 1928, čís. 111 sb. z. a n. (§ 9 odst. 1—3) třeba k rozhodnutí o zahlazení odsouzení návrhu osob tam uvedených, čehož tu nebylo, neboť obžalovaný o zahlazení tohoto odsouzení nežádal, státní zástupce pak navrhl zamítnutí žádosti; 2. v ohledu věcném však tím, že soudy nevzaly zřetel na ustanovení druhého odstavce § 13 zákona ze dne 14. června 1928, čís. 111 sb. z. a n., podle něhož nárok na zahlazení odsouzení, který již kdo měl podle zákona ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák. v den, kdy nový zákon nabyl účinnosti, zůstává zachován. Vzhledem k tomu, že všechna odsouzení žadatele Josefa K-a jsou z doby před 14. červencem 1928 (nehledíc k 30denní době po vydání zákona), tedy před platností nového zákona, bylo po rozumu onoho zákonného ustanovení uvažovati i o tom, zda ohledně odsouzení těch nejsou snad splněny podmínky zákona čís. 108/1918 ř. zák. Tu pak jest poukázati na to, že čtyři odsouzení žadatelova lze rozdělit na dvě skupiny, a to a) odsouzení z 28. ledna 1913 a z 11. srpna 1916 a b) odsouzení ze dne 22. září 1922 a z 10. září 1925, poněvadž mezi nimi uplynula pětiletá lhůta stanovená v § 2 čís. 3 onoho zákona (rozsudek ze dne 11. srpna 1916 se stal pravoplatným 10. února 1917 a pokuta složena dne 2. dubna 1927.) Ve smyslu rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. června 1924, č. j. Zm II 250/24, uveřejněného pod číslem 1679 sb. nejv. soudu, lze však podle zákona čís. 108/1918 ř. zák. zahladiti i více odsouzení, lze-li je rozdělit ve skupiny, mezi nimiž uplynula lhůta právě řečená (tak již rozh. uveřejněné pod č. 852 a 1667 sb. rozh. nejv. soudu). Podle toho nebylo by proti zahlazení prvního odsouzení žadatelova, o něž žádal, se zřetelem na pozdější jeho odsouzení překážky, kdyby se zjistilo, že jsou splněny i další v § 1 zákona čís. 108/1918 ř. zák. kladené podmínky, že případná škoda byla nahrazena podle sil a že pozdější do 5 leté lhůty spadající odsouzení pro přestupek podle § 14 cis. nař. stalo se pro čin podle okolností nepatrný, jenž se nezakládá na bezetném smýšlení. Těmito okolnostmi se nižší soudy nezabývaly, ač snad bude lze, vycházejíc ze shora uvedeného právního názoru, po jejich zjištění dojíti k závěru, že lze první odsouzení zahladiti, jak o to bylo žádáno. Bylo proto k návrhu generální prokuratury ve smyslu § 33 a 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

K úplnému porozumění se podotýká, že po tomto rozhodnutí nejvyššího soudu má soud první stolice na základě dosavadní žádosti rozhodnouti znovu jen o zahlazení odsouzení z roku 1913, a že zrušení rozhodnutí pod a) uvedeného se stalo z toho důvodu, poněvadž může býti Josefu K-ovi na prospěch, neboť ve smyslu hořejších vývodů je pravděpodobné, že by mu i zahlazení tohoto odsouzení mohlo býti bez zřetele k důvodům soudů nižších stolic povoleno, kdyby o ně zažádal. Bude-li totiž podána nová žádost o odčinění tohoto od-

souzení, po případě i dalšího odsouzení z roku 1922, bude soudu první stolice rozhodovati o nové žádosti odsouzeného na základě nového stavu úplně neodvisle od předešlého rozhodnutí, zda jsou dány podmínky pro odčinění těchto dalších odsouzení podle některého z obou zákonů. Při tom bylo by podle zásad shora naznačených záhodno, vycházeti především z odsouzení z roku 1916 a uvědomiti si, že tomuto odsouzení předchází jen odsouzení z roku 1913 a nenásleduje v pětileté lhůtě § 2 čís. 3 starého zákona počítajíc od výkonu trestu (2. dubna 1917) žádné odsouzení; pokud by soud ještě zjistil, že tu jsou i další podmínky § 1 odst. 1 a 2 starého zákona a toto odsouzení odčinil, bylo by pak obdobně uvažovati o odčinění odsouzení z roku 1913, o něž bezby pak obdobně uvažovati a po případném odčinění tohoto odsouzení postupně konečně i o odsouzení z roku 1922, na něž následuje v pětileté lhůtě od výkonu trestu, nastávšího dne 20. října 1922 jen jedině odsouzení z roku 1925.

Cis. 3590.

Trest propadnutí tiskopisů, jež byly při nezákoněm rozšiřování zachyceny a proti zákazu vyvěšeny, jest obligatorní (§ 23 posl. věta tisk. zák.); nebylo-li na tento vedlejší trest uznáno, jde o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř.

(Rozh. ze dne 21. září 1929, Zm II 24/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 15. listopadu 1928, pokud nebylo vysloveno propadnutí tiskopisů, ačkoliv byli obžalovaní uznáni vinnými přestupkem podle § 23 tisk. zák., a doplnil rozsudek nalézacího soudu v odsuzující části tak, že podle § 23 poslední věty tisk. zákona vyslovil propadnutí tiskopisů, které byly při nezákoněm rozšiřování zachyceny a proti zákazu vyvěšeny.

D ů v o d y:

Nalézací soud uznal obžalované vinnými přestupkem podle § 23 tisk. zák. a odsoudil je k pokutám v rozsudku blíže uvedeným, po případě k náhradním trestům na svobodě. Neuznal však na propadnutí tiskopisů, jež byly při nezákoněm rozšiřování zachyceny a proti zákazu vyvěšeny, ačkoliv v poslední větě § 23 tisk. zák. jest přestupek podle tohoto § ohrožen i tímto obligatorním vedlejším trestem. Zmateční stížnost vytýká právem důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 11 tr. ř. toto překročení trestního oprávnění nalézacího soudu při výměře trestu, pročez ji bylo vyhověti a uznati i na tento vedlejší trest.

Cis. 3591.

Skutková podstata krádeže předpokládá, že pachatel věc odňal z držení osoby jiné, od pachatele rozdílně.

Pouhou koupí budoucí úrody pachatelem pro poškozené byl založen jen obligační poměr; k tomu, by tito nabyli »držby« (§ 171 tr. zák.) úrody, jest potřebí zvláštního úkonu odevzdání.

(Rozh. ze dne 21. září 1929, Zm II 99/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 28. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle § 171, 173, 175 II a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu nalézacímu k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Napadený rozsudek uznává stěžovatele vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 175 II a) tr. zák., zjistiv, že poškození požádali obžalovaného, by za ně a pro ně koupil dílce trávy, že umluvili, že od něho kupují tak, jak on to koupí, že mu zaplatili požadovanou cenu a že obžalovaný, ač byl poškozenými vyzuměn, že si pro otavu přijedou, odvezl ji do B. a tu ji prodal, jsa si vědom, že i otava (nejen seno) náleží poškozeným. Tato zjištění nenaplňují ještě skutkovou podstatu krádeže. Předpokladem této skutkové podstaty jest, že pachatel odcizenou věc odňal z držení osoby jiné, od pachatele rozdílné. Napadený rozsudek neuvádí však vůbec, kdo vlastně byl držitelem sporné otavy v době spáchání činu, tím méně pak zjišťuje, že držiteli byli poškození. Pouhou rozsudkem zjištěnou koupí budoucí úrody založen byl mezi stranami jen obligační poměr, z něhož poškození nabyli oproti obžalovanému nárok, by jim koupenou věc (otavu) vydal. Aby se však koupená otava dostala i jim do »držení« ve smyslu § 171 tr. zák., tedy pouhé detence poškozených, k tomu bylo potřebí zvláštního úkonu odevzdání. Zjištění tohoto nabytí držby, přechodu věci do disposiční moci poškozených, jak to § 171 tr. zák. vyžaduje, zůstává napadený rozsudek dlužen. Že by ostatně tento úkon odevzdání nebyl bez významu pro posouzení, zda šlo vůbec o věc obžalovanému »cizí«, budiž, ježto se toho zmateční stížnost zvláště nedotýká, jen mimochodem vytknuto. Bylo proto zmateční stížnosti, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., již z tohoto důvodu vyhověti, aniž bylo třeba zabývat se ostatními uplatňovanými důvody zmatečnosti. Vzhledem k tomu, že rozsudková zjištění nejsou toho rázu, by již předem vyloučila ono nabytí držení a případné podřadění pod skutkovou podstatu krádeže (§ 175 II a) tr. zák.), bylo věc odkázati soudu sbořovému, kterému při novém rozhodování podle výsledku zjištění bude vzítí též v úvahu, není-li tu skutková podstata zpronevěry nebo jiného deliktu majetkového, snad podvodu. V těchto případech by ovšem vzhledem k zákonu z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. přišla k místu kvalifikace činu jako přestupku.

Čís. 3592.

Podle § 13 odst. 2 zák. ze 14. června 1928, čís. 111 sb. z. a n. zůstává zachován i po zrušení zákona z 21. března 1918, čís. 108 ř. zák.

nárok na zahlazení odsouzení, který kdo již měl podle tohoto zákona v den, kdy omen nový zákon nabyl účinnosti.

I podle zákona čís. 111/1928 lze zahladiti i více odsouzení, lze-li je rozdělit na skupiny, mezi nimiž uplynula lhůta zákonem stanovená. Odsouzení pro trestný čin jiné povahy než v § 1 odst. 2 naznačené jest odčinění jiného odsouzení na překážku jen, došlo-li k němu ve lhůtě § 2 zákona; ve smyslu § 3 zákona jest každé jednotlivé odsouzení posuzovati samostatně, zejména potud, nevádi-li novému nabytí zachovalosti jiné odsouzení, ještě neodčiněné, a jest i k pozdějšímu odsouzení přihlížeti jen, pokud k němu došlo ve lhůtě § 2 zákona a pokud jím zahlazení dřívějšího odsouzení může býti vyloučeno.

(Rozh. ze dne 21. září 1929, Zm II 184/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 15. března 1929 a usnesením vrchního soudu v Brně z 29. března 1929 byl porušen zákon v ustanovení § 13 odst. druhý zák. ze dne 14. června 1928, čís. 111 Sb. z. a n. a v ustanovení §§ 1, 2 a 3 zákona z 21. března 1918, čís. 108 ř. zák. Usnesení se zrušují a nařizuje se soudu prvé stolice, by o žádosti Rudolfa H-a o zahlazení odsouzení z rozsudku okresního soudu v Uherském Ostrohu z 31. října 1916, č. U 606/16 znovu rozhodnul.

Důvody:

Ze spisů lze seznati tento skutkový stav: I. Rozsudkem okresního soudu v Uherském Ostrohu ze dne 21. října 1916, č. j. U 606/16 byl Rudolf H., tehdy 14½ roku starý, uznán vinným přestupkem krádeže ryb v ceně 1 K 50 h podle § 460 tr. zák. a byl za to odsouzen do vězení na 12 hodin. Tento trest si odpykal dne 3. listopadu 1916. II. Rozsudkem krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 16. června 1921, Vr 1379/19 byl Rudolf H. odsouzen pro zločin krádeže podle §§ 171, 174-I c) tr. zák. a pro zločin podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a) tr. zák. do žaláře na 14 dnů; tyto trestné činy spáchal 9. listopadu 1918. Trest byl mu podmínečně odložen na dvě léta a bylo usnesením z 29. prosince 1926, potvrzeným ve II. stolici, právoplatně rozhodnuto, že se odsouzený osvědčil. V trestním rejstříku tento trest však dosud nebyl vymazán. III. Rozsudkem krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 18. října 1922, Vr 1027/21 a rozsudkem vrchního zemského soudu v Brně ze dne 24. listopadu 1922, Ba 599/22 byl Rudolf H. odsouzen pro zločin nedokonané krádeže, spáchaný v noci na 14. prosince 1920, vzhledem na ustanovení § 265 tr. ř. do těžkého žaláře na 1 měsíc s jedním postem za 14 dnů a podmíněný odklad výkonu tohoto trestu nebyl mu povolen. President republiky rozhodnutím ze dne 16. září 1927 prominul mu tento trest pod podmínkou, že nebyl a v budoucnosti nebude odsouzen pro trestný čin ze ziskuchtivosti spáchaný po 18. říjnu 1922 do tří let ode dne 16. září 1927. Při tom jest v intimujícím

výnosu ministerstva spravedlnosti č. 24.706/27 výslovně uvedeno, že žádosti Rudolfa H-a za prominutí následků odsouzení nebylo vyhověno. IV. Rozsudkem krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 30. listopadu 1927, Tk 1146/27 byl Rudolf H. odsouzen pro zločin podle § 214 tr. zák. a § 21 čis. 2 zákona na ochranu republiky a to podle rozsudku nejvyššího soudu ze dne 7. května 1928, č. j. Zm II 23/28 do žaláře v trvání 3 měsíců, zostřené a doplněné jedním postem měsíčně a trest prohlášen rovněž nepodmíněným. Tento trest obviněný dosud neodpykal. Rudolf H. zažádal dne 8. března 1929 o zahlazení odsouzení pod I. uvedeného, žádost ta však byla zamítnuta usnesením krajského soudu ze dne 15. března 1929, Nt 851/29 s odůvodněním, že ani mezi jednotlivými odsouzeními ani od posledního odsouzení neuplynula lhůta zákonem stanovená. Stížnost Rudolfa H-a proti tomuto usnesení zamítl vrchní soud v Brně usnesením ze dne 29. března 1929, Tsv 92/29 a uvádí v důvodech, že nelze povolit ani podle §§ 1 a 3 zák. čis. 111/1926 ani podle zákona čis. 108/1918 a podle § 13 poslední odstavce prvé citovaného zákona odčinění odsouzení z roku 1916 pro přestupek krádeže, ježto nelze současně povolit odčinění ostatních odsouzení. Vrchní soud uvádí dále správně, že k odsouzení pod II. nelze přihlížeti, poněvadž se stěžovatel ve zkušební době tohoto podmíněného odsouzení osvědčil, nelze prý však pustiti se zřetelě odsouzení pod III. proto, že milostí byl prominut jen trest, a to ještě pod podmínkou, kdežto výrok odsuzující a jeho následky tím nezanikly, jak výslovně bylo uvedeno ve výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 20. září 1927, čis. 24.706/27. Posléze uvádí vrchní soud, že mezi prvním a druhým odsouzením uplynulo sice více než 5 let, avšak mezi druhým a třetím a po třetím odsouzení neuplynuly lhůty zákonem stanovené. Nelze tedy všechna shora uvedená odsouzení prohlásiti za zahlazená a proto také nelze ani pro první odsouzení samo o sobě zahlazení povolit.

Oněmi usneseními krajského soudu v Uherském Hradišti a vrchního soudu v Brně byl porušen zákon v ustanovení § 13 odst. druhý zák. ze dne 14. června 1928, čis. 111 Sb. z. a n. a §§ 1, 2 a 3 zákona ze dne 21. března 1918, čis. 108 ř. zák. Podle prvé citovaného ustanovení zůstává zachován i po zrušení zákona posléz citovaného nárok na zahlazení odsouzení, který kdo již měl podle něho v den, kdy nový, prvé citovaný zákon nabyl účinnosti. Podle zásady, jež byla pro obor zrušeného zákona vyslovena v rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. června 1924, č. j. Zm II 250/24, uveřejněném pod č. 1679 sb. n. s. tr. (tak již rozhodnutí čis. 852 Sb. rozh. nejv. s.) lze podle zákona čis. 108/1918 ř. zák. zahladiti i více odsouzení, lze-li je rozdělit na skupiny, mezi nimiž uplynula lhůta zákonem stanovená. V rozhodnutích nejvyššího soudu uveřejněných ve Sb. rozh. nejv. soudu pod čis. 1058 a 1059 jest pak dále dovoděno, že odsouzení pro trestný čin jiné povahy, než v druhém odst. § 1 jest naznačeno, jest odčinění jiného odsouzení na překážku jen tehdy, došlo-li k němu ve lhůtě, stanovené v § 2 zák. a že ve smyslu § 3 zák. jest každé jednotlivé odsouzení posuzovati samostatně, zejména potud, nevadí-li novému nabytí zachovalosti jiné odsouzení, ještě neodčiněné a jest k pozdějšímu odsouzení

přihlížeti jen potud, pokud k němu došlo ve lhůtě § 2. zák. a pokud jím tudíž zahlazení dřívějšího odsouzení může býti vyloučeno. V soujím případě jsou tyto předpoklady žádaného zahlazení odsouzení z rozsudku okresního soudu v Uherském Ostrohu ze dne 31. října 1916, č. U 606/16 splněny potud, že Rudolf H. byl až do té doby bezúhonným a že v době 5 let, jež podle uloženého trestu přichází tu v úvahu, nebyl znovu odsouzen, neboť k novému odsouzení, na něž bylo by bráti zřetel jako na překážku zahlazení odsouzení, došlo po odpykání trestu (dne 3. listopadu 1916) teprve rozsudkem shora pod III. uvedeným dne 18. října 1922. Odsouzení, uvedené pod II. nepřichází tu v počet proto, že se obžalovaný podmínečně jím odsouzený ve zkušební době osvědčil a tak se podle § 1. odst. druhý zákona ze dne 17. října 1919, čis. 562 Sb. z. a n. pokládá o tomto případě za to, že odsouzen nebyl. S hlediska uplynutí zákonné doby by tudíž ani vzhledem k pozdějším odsouzením, k nimž došlo až po této lhůtě, nebylo překážky proti zahlazení prvého odsouzení žadatelova a nižší soudy pochybily, když mu z toho důvodu zahlazení odsouzení odepřely. Na tomto právním základě bude teprve dále zkoumati, zda je popřípadě dána i další podmínka zahlazení podle § 1. zák. čis. 108/1918 ř. zák., že odsouzený nahradil podle svých sil způsobenou škodu, popřípadě zjistiti, že této podmínky k zahlazení odsouzení netřeba, což ovšem přísluší soudu prvé stolice. Bylo proto rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 3593.

Skutková podstata podvodu vyžaduje po stránce subjektivní, by pachatel byl při činu veden úmyslem, vyvoláním nebo využitkováním omylu přiměti osobu, proti níž protiprávní útok čelí, k takovému počinání si, jímž buď osoba ta sama nebo třetí osoba škodu má utrpěti.

Podstatným znakem podvodu jest i příčinná souvislost jednak mezi jednáním pachatelovým a počináním si oklamané osoby, jednak mezi tímto počináním si a nastalou snad škodou, nepřimo tedy i mezi jednáním pachatelovým a škodou.

Omyl, jež pachatel v oklamáném vyvolal nebo v němž ho utvrzoval, musí býti pro oklamáného pohnůtkou a předpokladem jeho rozhodnutí se, bez něhož by se k němu nebyl odhodlal (nepřimou příčinou škody).

Nespočívala-li činnost osoby, proti níž protiprávní jednání pachatelovo čelilo, na omylu nebo neodhodlala-li se k činnosti, mající v zápětí škodný účinek, následkem šálivého jednání pachatelova, nýbrž z podnětu jiného, pachatelem nevyvolaného, nebyl-li omyl aspoň spolupohnůtkou jejího rozhodnutí se, není tu onoho příčinného vztahu a nejde proto o podvod.

(Rozh. ze dne 25. září 1929, Zm II 421/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Floriána D-a do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 11. srpna 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200

tr. zák., zrušil rozsudek nalézacího soudu v napadeném výroku, zároveň však ve smyslu § 290 tr. ř. i ve výroku, jímž byl spoluobžalovaný Josef O. uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200 tr. zák., a následkem toho i ve výroku o trestech obžalovaným Floriánu D-ovi a Josefu O-ovi uložených a ve výrociích s tím souvisejících a věc přikázal nyní příslušnému okresnímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodu zmatečnosti podle čís. 5, 9 a) a 10 § 281 tr. ř. nelze upřít oprávnění. Skutková podstata podvodu vyžaduje po stránce subjektivní, by byl pachatel při činu veden úmyslem, vyvoláním nebo využitkováním omylu přiměti osobu, proti níž protiprávní útok čelí, k takovému počínání si, jímž buď osoba ta sama nebo třetí osoba škodu utrpěti má. Z toho plyne, že podstatným znakem podvodu jest kromě jiného obzvláště také příčinná souvislost jednak mezi jednáním pachatelovým a počínáním si oklamané osoby, jednak mezi tímto počínáním si a nastalou snad škodou, nepřimo tedy i mezi jednáním pachatelovým a škodou. Omyl, jež pachatel v oklamáném vyvolal anebo v němž ho utvrzoval, musí tedy býti pro oklamáného pohnutkou a předpokladem jeho rozhodnutí se, bez něhož by se k němu nebyl odhodlal, a tím i nepřimou příčinou škody, při čemž se ovšem nevyžaduje, by omyl ten byl jedinou pohnutkou, neboť tím, že kromě lstivého jednání pachatelova spolupůsobily i jiné pohnůtky k tomu, že omyl byl vzbuzen, nemusí ještě příčinný vztah mezi oběma těmito složkami býti přerušen. Nespočívala-li však činnost osoby, proti níž protiprávní jednání pachatelovo čelilo, na omylu anebo neodhodlala-li se k činnosti, mající v zápětí škodný účinek, následkem šálivého jednání pachatelova, nýbrž z podnětu jiného, pachatelem nevyvolaného, není tu onoho příčinného vztahu a nejde o podvod. Zjistil-li tedy nalézací soud v souzeném případě, že obžalovaní Josef O. a Florián D. Osvaldu H-ovi v podvodném úmyslu lstivě předstírali, že kůň, jež Josef O. od něho koupil, jest dýchavičný a na důkaz toho mu předložili falešné zvěrolékařské vysvědčení, žádající na něm, by si vzal koně zase zpět, vrátil však závdavek 1.000 Kč a doplatil 1.000 Kč za ušlý výdělek, což Osvald H. také učinil, dalo by se podle oněch hledisek jednání to přičítati obžalovaným za podvod jen, kdyby bylo nejen zjištěno, že H. lstivým předstíráním obžalovaných byl skutečně uveden v omyl, že kůň, jež O-ovi prodal za koně zdravého, jest dýchavičný, nýbrž též, že tento omyl byl pohnůtkou nebo aspoň spolupohnůtkou, proč H. k návrhu obžalovaných přistoupil.

Právě v tomto směru postrádá však rozsudek nalézacího soudu žádoucí jasnosti, praví-li se v něm při odůvodnění výroku, že čin obžalovaných zakládá jen skutkovou podstatu nedokonaného podvodu, — že »předsevzatá zločinná činnost obžalovaných nebyla proto dokonána, poněvadž Osvald H. byl již dříve, než jemu obžalovaní předstírali lstivě nepravdivé skutečnosti, rozhodnut, vykoupiti z jejich rukou svého koně, maje strach, že nedostane ani koně ani peníze zaň«. Tím vzbuzuje

se pochybnost o tom, co vlastně soud považuje za příčinu, z níž se H. k výkupu koně za oněch podmínek rozhodl, zda obavu H-a, že by jinak přišel i o koně, i o peníze, či omyl, vyvolaný v něm lstivým jednáním obžalovaných, že kůň jest dýchavičný, či to i ono. Nejasnost ta týká se však — jak doličeno — okolnosti pro řešení otázky viny rozhodné, neboť, nebyl-li omyl pro Osvalda H-a aspoň spolupohnůtkou jeho rozhodnutí se, nebylo příčinného vztahu mezi lstivým předstíráním obžalovaných a počínáním si H-ovým pokud se týče nastalou škodou, a důsledkem toho nešlo by tu o podvod vůbec. Nejasnost ta zakládá tedy stížností právem uplatňovanou zmatečnost rozsudku podle čís. 5 § 281 tr. ř., a to i ohledně stěžovatele i ohledně spoluobžalovaného Josefa O-a, jenž sice také podal zmateční stížnost, ji však vzhledem k amnestii vzal zpět.

Čís. 3594.

Ustanovení § 390 odst. 2 tr. ř. jest speciální úpravou zvláštních útrat přivoděných podáním řádného opravného prostředku (odvoláním soukromého obžalobce); pokud opravný prostředek zůstal zcela bezvýsledným, ručí za útraty podáním jeho přivoděné ten, kdo opravný prostředek podal.

Povinnost k náhradě útrat vzešlých zcela bezvýsledným opravným prostředkem nečiní zákon (§ 390 odst. 2 tr. ř.) závislým na ničem jiném, než jen právě na bezvýslednosti opravného prostředku, posuzuje tuto část trestního řízení v otázce útrat zcela samostatně; je proto tato povinnost nezávislou na celkovém výsledku trestní věci a na všeobecných, k tomu se vztahujících předpisech § 389 odst. 1 a § 390 odst. 1 tr. ř.

Zákon ukládá podateli zcela bezvýsledného opravného prostředku náhradu všech zvláštních útrat, jež byly jeho podáním přivoděny, soukromému obžalobci i náhradě všech útrat obžalovanému z toho vzešlých, mezi něž § 393 odst. 3 tr. ř. ve všech případech, kde soukromý obžalobce má vůbec povinnost hraditi náklady procesní, počítá výslovně i všechny útraty obhajování.

(Rozh. ze dne 26. září 1929, Zm I 371/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Liberci ze dne 1. října 1928, pokud jím v trestní věci proti Josefu K-ovi pro přestupek proti bezpečnosti cti podle §§ 491 a 496 tr. zák. nebyl soukromý obžalobce Eberhard W. odsouzen k náhradě všech zvláštních nákladů vzešlých jeho odvoláním a pokud odvolací soud obviněnému oduzkal nárok na náhradu útrat obhajování v odvolacím řízení, byl porušen zákon v ustanovení § 390 odst. druhý tr. ř.

D ů v o d y:

Podle spisů okresního soudu v Chrastavě T 132/26 byl k soukromé obžalobě Eberharda W-e rozsudkem ze dne 21. května 1928 uznán

obžalovaný vinným přestupky podle §§ 496, 491 tr. zák. a odsouzen podle § 493 tr. zák. podmíněčně do vězení na 3 dny, kterýžto trest mu byl podle § 261 tr. zák. změněn v peněžitý trest 300 Kč, v případě nedobytnosti na 3 dny vězení, podle § 389 tr. ř. k náhradě trestních útrat a podle § 393 odst. 3 tr. ř. k náhradě útrat zastupování soukromého obžalobce pokud jde o trestní oznámení a o první hlavní přeličení, které zvláštním usnesením byly určeny na 200 Kč. Dále byl obžalovaný osvobozen podle § 259 čís. 3 tr. ř. od obžaloby pro přestupek podle § 491 tr. zák., jehož se prý při téže příležitosti dopustil jinými zažalovanými urážlivými výrazy, o nichž vzal soud za prokázáno, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy. Ohledně útrat uvedl okresní soud v důvodech, že soukromému obžalobci bylo přiznati jen náhradu útrat soukromé obžaloby a prvního hlavního přeličení, poněvadž věc byla zralá k rozhodnutí hned při prvním hlavním přeličení a další útraty vzešly jen vedením důkazu pravdy. Rozsudek byl napaden soukromým obžalobcem odvoláním z osvobozující části a odvoláním, správně stížností co do výroku o útratách, v tomto směru s odůvodněním, že odsouzený obžalovaný jest povinen k náhradě všech útrat, obžalovaným pak stížností z výroku o útratách bez bližšího odůvodnění. Odvolací krajský soud v Liberci rozsudkem z 1. října 1928 zamítl odvolání soukromého obžalobce jako bezdůvodné, vyřkl, že podle § 390 tr. ř. má odvolatel nésti ze svého útraty, jež vzešly podáním opravného prostředku, a v důvodech — snad k vyřízení dotyčného v protokolu o odvolacím líčení nevyznačeného návrhu obhájce obžalovaného — poznamenal, že obžalovanému nebylo podle § 390 tr. ř. přiznati útraty obhajoby, poněvadž zůstal odsouzen, třeba i jen částečně. Obojí stížnost z výroku o útratách byla zvláštním usnesením zamítnuta a oba stěžovatelé uznáni podle § 390 odst. druhý tr. ř. povinnými nésti ze svého útraty stížností.

Generální prokuratura podala na tomto základě podle § 33 tr. ř. zmateční stížnost na záštitu zákona z výroku o útratách odvolacího řízení v onom rozsudku krajského jako odvolacího soudu v Liberci, jímž již všeobecně nebyla uložena soukromému obžalobci náhrada všech zvláštních nákladů, podáním bezúspěšného opravného prostředku vzešlých, zvláště však výslovně oduznána byla obžalovanému náhrada útrat obhajování v odvolacím řízení. Tímto výrokem byl porušen zákon v ustanovení § 390 odst. druhý tr. ř. Ustanovení to jest speciální úpravou zvláštních útrat, přivoděných podáním řádného opravného prostředku, tu tedy odvoláním soukromého obžalobce; pokud opravný prostředek zůstal zcela bezvýsledným, ručí za útraty jeho podáním přivoděné ten, kdo opravný prostředek podal. Povinnost k náhradě útrat vzešlých zcela bezvýsledným opravným prostředkem nečiní zákon v tomto ustanovení § 390 odst. 2 závislým na ničem jiném, než jen právě na bezvýslednosti opravného prostředku, posuzuje tuto část trestního řízení v otázce útrat zcela samostatně; je proto jmenovitě tato, speciálním předpisem zákona výslovně stanovená povinnost nezávislou též na celkovém výsledku trestní věci a na všeobecných, k tomu se vztahujících předpisech §§ 389 odst. 1 a § 390 odst. 1 tr. ř. Zákon pak ukládá podateli zcela bezvýsledného opravného prostředku náhradu

všech zvláštních útrat, jež byly jeho podáním přivoděny, tedy v souzeném případě soukromému obžalobci i náhradu všech útrat obžalovanému z toho vzešlých, mezi něž § 393 odst. 3 ve všech případech, kdy soukromý obžalobce má vůbec povinnost hraditi náklady procesní, počítá výslovně i všechny útraty obhajování. Podle toho pochybil odvolací krajský soud v Liberci, když zamítnuv odvolání soukromého obžalobce, jež jedině bylo předmětem odvolacího řízení, nejen že vůbec neuložil soukromému obžalobci podle speciálního předpisu § 390, 3 odst. tr. ř. náhradu těch zvláštních nákladů, které vznikly použitím zcela bezúspěšného řádného opravného prostředku odvolání, nýbrž dokonce výslovně, zřejmě se zřetelem k všeobecnému ustanovení § 390, odst. 1 tr. ř. proto, že trestní řízení skončilo pro obžalovaného částečně rozsudkem odsuzujícím, odepřel obžalovanému nárok na náhradu nákladů obhajoby při odvolacím řízení. Pochybení to jest v souzeném případě tím význačnějším, ana předmětem odvolacího řízení byla právě jen osvobozující část rozsudku a v části odsuzující bylo řízení skončeno již právoplatným rozsudkem prvé stolice, jehož výsledek proto tím méně mohl působiti na rozhodnutí o nákladech řízení odvolacího o jiné části obvinění, ano i všeobecné ustanovení § 389 odst. 2 tr. ř. pamatuje na možnost vyloučení z náhrady těch nákladů, které vzešly vzhledem k činem, jimiž obžalovaný nebyl uznán vinným. Bylo proto o zmateční stížnosti generální prokuratury podle § 33 tr. ř. uznati podle § 292 tr. ř. právem, jak se stalo.

Čís. 3595.

Trestnými nejsou činy, jež by jinak o sobě byly urážkou na cti, jednal-li pachatel bezelstně k uhájení svých oprávněných zájmů a nepřekročil-li při tom meze tohoto svého práva.

Okolnost, že projev souvisí s krokem směřujícím k hájení práv a zájmů, nezbavuje trestnosti krivá obviňování, která podle obsahu nebo formy vybočují z mezí toho, co je v tom kterém případě nezbytně nutným, takže i ten, kdo, čině trestní oznámení, dovozuje z okolností podle pravdy vyličených podezření proti určité osobě, odpovídá podle zákona trestního, viní-li buď úmyslně nebo aspoň z nedbalosti osobu nevinnou.

Pro rozhraničení výkonu oprávnění, jež poskytuje každému občanu ustanovení § 86 tr. ř., od jednání trestného, spadajícího pod pojem § 487 tr. zák. záleží i na tom, zda a do které míry kryjí se údaje, učiněné obviněným před úřady uvedenými v § 86 tr. ř., s podklady, které měl obviněný pro své údaje ve svých smyslových vjemech; jen podstatná shoda mezi tím, co udavatel zvěděl, a mezi tím, co udal, dovozuje úsudek, že nepřekročil své právo a nezbytně nutnou míru obvinění.

(Rozh. ze dne 26. září 1929, Zm I 487/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona proti rozsudku krajského jako odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 9. listopadu 1928, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti bez-

pečnosti cti podle § 487 tr. zák., takto právem: Zmateční stížnost na zástitu zákona, směřující k tomu, by bylo uznáno právem, že rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 9. listopadu 1928 byl porušen zákon v ustanovení § 487 tr. zák., že se rozhodnutí to zrušuje a obviněný se podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostňuje z obžaloby pro přestupek proti bezpečnosti cti podle § 487 tr. zák., se zamítá.

D ů v o d y:

Ze spisu T 138/27 okresního soudu v Litoměřicích vyplývá tento skutkový děj: Marie U-ová podala dne 28. ledna 1927 u okresního soudu v Litoměřicích na obžalovaného obžalobu pro urážku na cti, poněvadž obžalovaný u četnictva v K. dne 22. ledna 1927 udal, že soukromá obžalobkyně dává věci, které obviněný dal pro svou pohledávku proti ní exekučně zabavit, »pakovati« a že je prý chce odvésti. Četnictvo věc vyšetřilo a zjistilo, že se obvinění nezakládá na pravdě. Podle sdělení četnictva udal tam obviněný, že soud domovní prohlídku u U-ové nařídil. Obviněný se hájil tím, že při jednání o pozdější vylučovací žalobě Růženy H-ové, příbuzné soukromé obžalobkyně, týkající se věci jím zabavených, přednesl, že se dověděl od kočího soukromé obžalobkyně V-a, že vinice »P.« je v prodeji, že se tam činí přípravy k přesídlení a že se již balí po dva dny. Jeho zástupce Dr. P. mu radil, poněvadž mínil, že by to mohlo znamenati maření exekuce, by vzal na pomoc četnictvo, by tím zmařil zašantročení věci. Svědek V. dosvědčil, že jednou v lednu nebo únoru na dotaz obviněného »tak už pakují?« řekl: »Ano«. Svědek M. potvrdil, že před delší dobou potkal kočího z P., jak odvážel na valníku kufr o bedny a že týž na dotaz: »Kam jedete?« odpověděl: »Naše paní (soukromá obžalobkyně) se bude stěhovat«. Několik dní na to sdělil to obviněnému. Četnický strážmistr Antonín K. dosvědčil, že obviněný v lednu 1927 přišel na četnickou stanici v K., prohlásil, že je poslán okresním soudem v Litoměřicích, ukazoval jemu a vrchnímu četnickému strážmistru B-emu cedulku, na níž byly uvedeny soudem zabavené věci. Dále jim říkal, že kočí V. mu sdělil, že balí věci na P. a že je asi odvezou. Dále sdělil, že mu bylo soudem řečeno, by četnictvo zjistilo ony věci, by nemohly býti odvezeny. Svědek však na P. zjistil, že zabavené věci byly na svém místě. Vrchní četnický strážmistr Karel B. potvrdil údaje K-ovy a dodal, že obžalovaný řekl, že okresní soudce žádá stanici, by se přesvědčila, zda tyto věci jsou na P. nebo zda byly odvezeny. Obžalovaný tehdy neřekl, že věci pro něho zabavené byly baleny a odvezeny. Dr. Bedřich P. dosvědčil, že mu obžalovaný při ústním jednání o vylučovací žalobě řekl, že se od kočího z P. dověděl, že se věci z P. odstraňují. Na to prohlásil svědek obžalovanému, že se zřetelem na vylučovací žalobu ohledně zabavených věcí na zmaření dražebního řízení je obava, že vydobytí pohledávky obžalovaného bude zmařeno, a radil mu, by se obrátil na četnictvo, by zmaření exekuce bylo zabráněno. Dr. L., který zastupoval jinou vymáhající stranu, dal obžalovanému tutéž radu a okresní soudce V. projevem souhlasný projev svědkovi, na jehož doslov se svědek nepamatuje.

Po ústním jednání přišel správce statku »P.« k svědkovi a pohledávku zaplatil. Prvý soudce vzal na základě těchto výpovědí za prokázáno, že se obžalovaný dověděl od kočího V-a, že na »P.« skládají a že mu svědek M. sdělil, že mu kočí z »P.« řekl, že jeho panstvo přesídli, že Dr. P. za souhlasu okresního soudu obžalovanému dal radu, by na četnictvu hlásil, že podle zprávy kočího z »P.« skutečně se skládá, že obžalovaný na četnické stanici udal jen skutečnosti, o nichž se dověděl, a že žádal stanici, by zjistila, zda ještě jsou na P. věci pro něho zabavené. Prvý soudce však nevzal za prokázáno, že obžalovaný četnictvu udal, že U-ová věci pro něho zabavené dává baliti, že je chce odvésti. Prvý soudce byl toho názoru, že pouhým sdělením skutečností, jež byly potvrzeny svědky M-em a N-em, nebyla obžalobkyně U-ová obviněna z maření exekuce, ježto obžalovaný neřekl, že obžalobkyně věci pro něho zabavené dává baliti. Proto rozsudkem ze dne 24. května 1928 obžalovaného zprostil z obžaloby.

Krajský soud jako odvolací soud v Litoměřicích rozsudkem ze dne 9. listopadu 1928 vyhověl odvolání soukromé obžalobkyně co do viny po výslechu okresního soudce Adolfa V-a, který udal, že se nemůže již upamatovati, zdali souhlasil s radou danou obžalovanému Dr. P-em, pokud se týče Dr. L-em, že to však nemůže vyloučiti, a uznal obžalovaného vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 487 tr. zák. s tímto odůvodněním: Odvolací soud jest toho názoru, že si přívá stoličce nevšimla důležitých výsledků průvodního řízení, jádro věci nevyšetřila a vedlejší okolnosti přičítala rozhodující důležitost. Jest všeobecně známo a muselo tudíž býti známo i obžalovanému, že četníci při obyčejném stěhování se neintervenují. Když v souzeném případě četnický strážmistr K. byl svým nadřízeným vrchním četnickým strážmistrem odeslán do »P.«, by zjistil, zda zabavené věci ještě na »P.« jsou či zda byly odvezeny, musel k tomu býti důležitý důvod. Takovýto důvod skutečně tu byl; neboť obžalovaný se dostavil, jak vysvitá ze svědectví obou četníků, na četnickou stanici v K. a udal, že byl poslán okresním soudem v Litoměřicích, ukázal lístek, na kterém byly zabavené věci označeny, a dodal, že mu kočí V. řekl, že na »P.« balí věci a je odvezou, a že mu bylo u soudu řečeno, že četnická stanice má věci zajistiti, by se nemohly odvésti. Okresní soud odůvodňuje zprošťující rozsudek tím, že obžalovaný tehdy na četnické stanici neřekl, že se balí a odvázejí věci, které byly pro něho zabaveny. Než obžalovaný dostavil se na četnickou stanici jen pro věci, které byly pro něho zabaveny a jednalo se jen o tyto věci; obžalovaný odvolal se dokonce na tvzený příkaz okresního soudu, který byl srozumitelným jen, když se jednalo o věci, které byly pro obžalovaného zabaveny. Kdyby dostavení se obžalovaného na četnickou stanici nebylo bývalo rozuměti tak, že jde o maření exekuce, neměly by intervence obžalovaného u četnictva vůbec smyslu a nebyl by býval četnický strážmistr K. do »P.« poslán. Když tudíž obžalovaný na místo, by se dal cestou předepsanou exekučním řádem, žádal za intervenci četnictva, musí nésti následky. Obžalovaný dotkl se úmyslně a lehkomylně cti soukromé obžalobkyně, neboť sdělení V-ovo a M-ové, že se na »P.« připravuje přesídlení, jakož i okolnost, že Růžena H-ová podala vylučovací žalobu, neoprávněly obžalovaného,

vati svémocně a bezdůvodně podezření v tom směru, že jsou baleny věci proň zabavené, jak učinil podle zjištění soudu odvolacího, a vinití tak soukromou obžalobkyni z trestného činu, z maření exekuce. Zmateční stížnost, která vylíčeným postupem dochází k názoru, že obviněný nevybočil z mezí oprávnění příslušejících mu podle § 86 tr. ř., nemohla býti z oněch úvah uznána za důvodnou; bylo ji proto zamítnouti.

Čís. 3596.

Byl-li trest prominut rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928 s účinky § 1 zák. o podmíněném odsouzení (čl. II výnosu o amnestii), jest míti za to, že amnestovaný nebyl pro tento čin odsouzen; tento čin nevylučuje proto podle § 2 zák. čís. 562/1919 podmíněné odsouzení.

(Rozh. ze dne 26. září 1929, Zm I 515/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 9. dubna 1929 ve výroku, jímž byl obviněnému odepřen podmíněný odklad výkonu trestu, byl porušen zákon v ustanovení § 2 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n., výrok ten se zrušuje a odvolacímu soudu se ukládá, by o podmíněném odkladu výkonu trestu znovu rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Ústí n./L. ze dne 31. ledna 1929 byl obviněný odsouzen pro přestupek podle § 461 (§ 197, 201 c) tr. zák.), spáchaný tím, že před dvěma lety v Ústí n./L. věc nalezenou, zlaté dámské hodinky, ukrýl a sobě přivlastnil. Trest vyměřen podle §§ 460, 266 tr. zák. vězením 12 hodin podmíněčně se zkušební lhůtou 1 roku. Ztráta práva volebního vyslovena nebyla. Z tohoto rozhodku se odvolal obžalovaný co do viny a veřejný obžalobce co do trestu a co do podmíněného odsouzení. Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 9. dubna 1929 bylo odvolání obviněného co do viny zamítnuto jako bezdůvodné, odvolání veřejného obžalobce, výhověno a trest zvýšen na 4 dny a vysloven nepodmínečným. Podmínečné odsouzení odepřel odvolací soud s odůvodněním, že nemohlo býti obžalovanému přiznáno, protože byl již trestán pro přestupek krádeže a dopustil se ve zkušební době nového trestného činu ze ziskuchtivosti, takže nelze očekávat, že obžalovaný bez výkonu trestu povede pořádný život.

Výrokem o nepodmínečném odsouzení byl porušen zákon. Obviněný byl odsouzen rozsudkem ze dne 15. května 1928 pro přestupek krádeže podle § 460 tr. zák. a pro přestupek proti bezpečnosti těla podle § 411 tr. zák. do vězení na 48 hodin podmíněčně se zkušební lhůtou 1 roku

(ztráta práva volebního nebyla vyslovena); činy trestné byly spáchané dne 18. ledna 1928. Tento trest byl rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928 amnestován. Na toto odsouzení vztahuje se výrok odvolacího soudu v důvodech rozsudku, že obviněný byl již trestán pro přestupek krádeže a že se dopustil ve zkušební době nového trestného činu ze ziskuchtivosti. Nesprávné a v rozporu se spisy vyslovil odvolací soud, a) že obviněný byl trestán pro přestupek krádeže a b) že se ve zkušební době dopustil nového trestného činu ze ziskuchtivosti, neboť podle výnosu o řečené amnestii čl. II. byl onen trest prominut s účinky § 1 zákona o podmíněném odsouzení, a tedy má býti pokládáno za to, že amnestovaný nebyl pro tento čin odsouzen, nový trestný čin pak, jenž jest předmětem nynějšího odsouzení, nebyl spáchan ve zkušební době, nýbrž ještě před činem, na nějž se amnestie vztahuje. Poněvadž odvolací soud ony nesprávné okolnosti uvádí na odůvodnění výroku, že podmíněné odsouzení obviněnému přiznáno býti nemohlo, má patrně na zřeteli ustanovení §§ 2 a 6 zákona čís. 562/19, třebaže se jich výslovně nedovolává. Ustanovení těch užil však odvolací soud, jak plyne z toho, co předesláno, neprávem. Důvody odvolacího rozsudku uvádějí ovšem také, že nelze očekávat, že obžalovaný bez výkonu trestu povede pořádný život, než tato věta jest v tak úzké spojitosti s větou předcházející, obsahující ony nesprávnosti, že nelze — zejména vzhledem ke slovu »takže« předvětí a závětí spojující — pochybovati o tom, že podkladem úsudku, že nelze očekávat, že obviněný bez výkonu trestu povede řádný život, jsou právě a jen ony nesprávné okolnosti. Tím však stává se vratkým i výrok sám i kdyby jej bylo posuzovati podle § 1 zák. čís. 562/19. Bylo proto o zmateční stížnosti podle § 33 tr. ř. na záštitu zákona podle § 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3597.

Zmateční stížnosti na záštitu zákona nelze použiti proti jakémukoli nesprávnému názoru trestního soudu vyslovenému při některém jeho soudním úkonu k jeho odůvodnění, nýbrž jen tehdy, měl-li tento právně pochybený názor v zápětí skutečně i nesprávnost výroku nebo postupu soudu.

Návrh na potrestání nestal se až po uplynutí lhůty § 530 tr. zák., byla-li ve lhůtě podána obžaloba pro výrok »drzý« lhář a po lhůtě učiněn návrh na odsouzení pro výrok »sprostý« lhář.

Lhářem jest, kdo vědomě mluví nepravdu; v běžné mluvě lidí příměrné duševní úrovně zaměňuje se však slovo »lež« se slovem »nepravda«; jde o obvinění z opovržlivé vlastnosti ve smyslu § 491 tr. zák., byl-li kdo označen za lháře v onom smyslu.

K odsouzení pro výrok »lhář« nestačí průkaz objektivní nepravdivosti výroku, nýbrž jest třeba dokázati, že pachatel nepravdu pronesl vědomě.

(Rozh. ze dne 26. září 1929, Zm I 555/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací odmítl po ústním líčení zmateční stížnost generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku okresního soudu v Kouřimi ze dne 6. března 1928 v bodě 1., by bylo uznáno právem, že rozsudkem okresního soudu v Kouřimi ze dne 6. března 1928, pokud jím bylo vysloveno, že se návrh na potrestání pro výraz »sprostý« stal až po lhůtě § 530 tr. zák., byl porušen zákon v ustanovení § 530 tr. zák.; vyhověl jí však v bodě 2. a uznal právem, že rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Kutné Hoře ze dne 8. května 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přestupek proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák., byl porušen zákon v ustanovení § 491 odst. druhý tr. zák..

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Kouřimi ze dne 6. března 1928 byl obžalovaný, tajemník sdružení cestářů v P., uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 2. listopadu 1927 v K. na schůzi okresních cestářů a tudíž veřejně a před více lidmi nazval Josefa S., tajemníka v K., »lhářem«, čímž ho vinil z opovržlivých vlastností nebo z opovržlivého smýšlení. Rozsudek jest odůvodněn takto: Dne 2. listopadu 1927 konala se v K. měsíční pravidelná schůze cestářů, na které jako referent mluvil soukromý obžalobce Josef S. Po jeho referátu ujal se slova obžalovaný a ve své řeči, ve které se jednalo o článku uveřejněném v časopise »Zájmy okresních cestářů« nadepsaném: »Zástupci našeho sdružení u ministerstva vnitra«, o němž se ve schůzi debatovalo, prohlásil mezi jiným, že soukromý obžalobce jest »lhářem«. Obžalovaný doznal se k výroku: »jestliže soukromý obžalobce prohlásil, že jsme s deputací u ministerstva nebyli a že článek v Zájmech uveřejněný jsme ukradli, je p. tajemník (obžalobce) lhářem«. Slyšený svědek Václav Ch. potvrdil, že, když se mluvilo o shora řečeném článku a o jeho původu, prohlásil obžalovaný, že pokládá obžalobce za pouhého lháře a na cti utrhače; totéž potvrdil svědek Alois P., který slyšel výrok »sprostý lhář« a »na cti utrhač«, což slyšel i svědek Václav R. Soud po provedeném hlavním přelíčení na základě výpovědi oněch svědků vzal za zjištěno, že obžalovaný užil o soukromém obžalobci výrazu »lhář«, a to podle výpovědi svědků s přívlaskem »sprostý« a »na cti utrhač«, tedy rozhodně ve smyslu hanlivém, by ho obvinil veřejně z opovržlivé vlastnosti nebo smýšlení a aniž své hanění odůvodnil, totiž dokázal, že jeho udání jest pravdivé. Výrok »drzý« prokázán nebyl — soukromá obžaloba uvádí totiž závadný výrok v tomto doslovu: »A já slavnostně prohlašuji, že pan tajemník S. jest drzý lhářem« — a rovněž ani výrok podmínečně pronesený, tak jak jej obžalovaný přiznal. Výraz »sprostý« byl sice svědky prokázán, avšak návrh na potrestání stal se až po lhůtě § 530 tr. zák., — navrhl totiž soukromý obžalobce v konečném návrhu při hlavním přelíčení dne 6. března 1928 odsouzení obžalovaného pro slova »drzý lhář nebo sprostý lhář nebo lhář«. Proti tomuto rozsudku ohlásil odvolání jak soukromý obžalobce Josef S. co do viny a trestu, tak i obžalovaný co do viny a trestu, odvolání obžalovaného bylo provedeno.

Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Kutné Hoře ze dne 8. května 1928 bylo odvolání obžalovaného vyhověno, rozsudek prvního soudce byl změněn a obžalovaný podle § 259, čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přestupek podle § 491 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že dne 2. listopadu 1927 v K. na schůzi okresních cestářů, tudíž veřejně a před více lidmi nazval Josefa S-e, tajemníka v K. »lhářem« a takto ho vinil z opovržlivé vlastnosti a z opovržlivého smýšlení. Tím stalo se odvolání soukromého obžalobce bezpředmětným. Rozsudek ten jest odůvodněn takto: Pokud se týče skutkového děje má odvolací soud na základě výsledků průvodního řízení, vyličených prvním soudcem rovněž za zjištěno, že obžalovaný dne 2. listopadu 1927 v K. na schůzi okresních cestářů, tudíž veřejně a před více lidmi nazval Josefa S., tajemníka v K., »lhářem«. Obžalovaný, který připouští, že nazval soukromého obžalobce lhářem, tvrdí však, že chtěl tím jen kritizovati jednání soukromého obžalobce při schůzi dne 1. října 1927 v K., při které soukromý obžalobce, mluvě o článku, podepsaném i obžalovaným a uveřejněném v časopise »Zájmy okresních cestářů« tvrdil, že obsah článku neodpovídá pravdě, a že jest ukraden. Hledíc k souvislosti, ve které výrok »lhář« byl obžalovaným pronesen, má odvolací soud za to, že obžalovaný tímto slovem tvrdil, že soukromý obžalobce, mluvě o článku, jak shora uvedeno, vědomě tvrdil nepravdu, a byla by podle toho dána objektivně skutková podstata podle § 491 tr. zák. Pachatel jest však jen tenkrát trestným, nedokáže-li, že jeho tvrzení, v souzeném případě, že soukromý obžalobce jest lhářem, jest pravdivé. V tomto směru má odvolací soud na základě spisu okresního soudu v Kouřimi T 727/27 za prokázáno, že soukromý obžalobce byl rozsudkem ze dne 6. března 1928 (potvrzeným odvolacím soudem) uznán vinným přestupkem podle § 491 tr. zák. spáchaným tím, že dne 1. října 1927 na schůzi okresních cestářů v Kouřimi, mluvě o článku s nadpisem »Zástupci našeho sdružení u ministerstva vnitra«, uveřejněném v čísle z 20. září 1927 časopisu »Zájmy okresních cestářů«, na kterém byli podepsáni mimo jiné také Antonín H., nyní obžalovaný — jako autoři prohlásil, že »článek ten jest naprostá blamáž, že, jak ve článku jest tvrzeno, podepsaní vůbec u ministerstva a nikde nebyli a že tento článek organizaci, jejímž tajemníkem jest nynější soukromý obžalobce, autoři, i nynější obžalovaný, ukradli, a také odsouzen a to hlavně z toho důvodu, že pravdivost svého tvrzení nedokázal. Tím má soud odvolací za prokázáno, že soukromý obžalobce skutečně tvrdil něco nepravdivého. Poukazuje-li obžalovaný slovem »lhář« na toto tvrzení něčeho nepravdivého se strany soukromého obžalobce, mohl tak učiniti vším právem a nelze ho proto uznati vinným přestupkem podle § 491 tr. zák., neboť dokázal, že soukromý obžalobce skutečně vědomě nemluvil pravdu, že lhal.

Generální prokuratura dovozuje, že i rozsudkem okresního soudu v Kouřimi, i rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Kutné Hoře byl porušen zákon, a podává proti oběma rozsudkům z důvodu toho zmateční stížnost na záštitu zákona. Pokud jde o rozsudek okresního soudu, dochází sice zmateční stížnost právem k závěru, že odůvodnění rozsudku, že se návrh na potrestání stal až po uplynutí lhuty § 530 tr. zák., spočívá na mylném právním posouzení věci, dovozujíc, že

závadný výrok v celém svém doslovu, jenž jest v obžalobě uveden, tvoří jediný čin a nelze jej proto rozčleňovati v několik dílů a považovati tyto jednotlivé díly za samostatné činy, že se závadným výrokiem impu- tuje soukromému obžalobci opovrhlivá vlastnost, lhářství, a že přívlastek ke slovu »lhář« připojený, slouží jen k jeho zdůraznění a zostření, by tím více vyniklo, že obviněný slova toho používá ve smyslu hanli- věm, že proto nezáleží na tom, užil-li obviněný, chtěje vlastnost napa- deného jako lháře charakterisovati, přívlastku »drzý«, či »sprostý«, poněvadž oba tyto přívlastky příhanu vyjádřenou slovem »lhář« stej- ným způsobem stupňují. Avšak tím ještě není zmateční stížnost na zástitu zákona opodstatněna. Připouštíť podle výslovného předpisu § 33 tr. ř. zákon tento mimořádný opravný prostředek jen proti roz- sudkům, usnesením, postupu trestních soudů spočívajícím na porušení nebo na nesprávném použití zákona. Podle § 292 tr. ř. vyslovuje zru- šovací soud, shledá-li zmateční stížnost na zástitu zákona odůvodně- nou, že napadeným usnesením, nebo postupem, řízením nebo rozsud- kem, porušen byl zákon a byl-li obžalovaný takovým zmatečným roz- sudkem odsouzen k trestu, může ho zrušovací soud... buď osvoboditi, nebo použití mírnější trestní sazby, nebo naříditi, by se proti němu řízení znovu zavedlo. Z těchto pozitivních předpisů zákona jakož i z podstaty zmateční stížnosti podle § 33 tr. ř. jako mimořádného opravného prostředku proti rozsudkům, usnesením a postupu trestních soudů spočívajícím na nesprávném použití zákona vyplývá, že ji nelze použití proti jakémukoli právně nesprávnému názoru trestního soudu vyslovenému při některém jeho soudním úkonu k jeho odůvodnění, nýbrž jen tehdy, měl-li tento právně pochybený názor v zápětí skutečně i nesprávnost výroku nebo postupu soudu. Toho v souzeném případě nebylo. Přes nesprávný názor okresním soudem jen v důvodech jeho odsuzujícího rozsudku vyslovený, že se návrh na potrestání ohledně výrazu »sprostý« stal až po uplynutí lhůty § 530 tr. zák. vyzněl roz- sudek odsuzující obžalovaného zcela podle alternativního návrhu ob- žalobcova, že obžalovaný označil soukromého obžalobce »lhářem«, aniž byl obžalovaný v některé z ostatních obžalobcem naznačených alternativ (»drzý« nebo »sprostý« lhář) — a to zcela správně — z obžaloby sprostě nebo z neodsouzení ve smyslu ostatních alternativ jakýkoli důsledek odvozován. Čelí tedy zmateční stížnost generální pro- kuratury výhradně proti (ovšem nesprávnému) právnímu názoru jen v důvodech rozsudku vyslovenému, než pro rozhodnutí soudu zcela bezvýznamnému, a nelze ji proto z úvah výše uvedených uznati vůbec za přípustnou. Ve směru tom bylo tedy zmateční stížnost odmítnouti.

Naproti tomu jest stížnost odůvodněna, pokud čelí proti rozsudku odvolacího soudu. Lhářem se označuje člověk mající vlastnost, že vědomě mluví nepravdu. V běžné mluvě lidí průměrné duševní úrovně lze se arci často setkati s úkazem, že se slovo »lež« zaměňuje (stotož- ňuje) se slovem »nepravda«, neboť lidé začasť jsou toho mínění, že, co není pravda, je lež, a že, kdo nemluví pravdu, jest lhářem. Že v sou- zeném případě nejde o použití slova »lhář« v tomto posléze uvedeném smyslu běžné mluvy, připouští odvolací soud, uváděje v důvodech, že vzhledem k souvislosti, ve které výrok »lhář« byl pronesen, jest za to

miti, že obviněný tímto slovem tvrdil, že soukromý obžalobce tvrdil vědomě nepravdu. Správně proto odvolací soud uznává, že objektivní skutková podstata přestupku § 491 tr. zák. jest dána, že v označení soukromého obžalobce lhářem jest obvinění z opovrhlivé vlastnosti (jak výrok rozsudku správně uvádí, připojuje nadbytečně a ne právě vhodně i »z opovrhlivého smýšlení«). Odvolací soud má za to, že se obviněnému podařil důkaz pravdy, neboť má na základě spisu T 727/27 okresního soudu v Kouřimi za dokázáno, že nynější soukromý obža- lobce pronesl dne 1. října 1927 na schůzi okresních cestářů, mluvě o článku »Zástupci našeho sdružení u ministerstva vnitra« výrok: »Člá- nek ten jest naprostá blamáž, podepsaní na onom článku vůbec u mi- nisterstva a nikde nebyli, tento článek jim, t. j. organisaci, jejíž ta- jemníkem soukromý obžalobce jest, ukradli«. Než, by někdo mohl býti odsouzen pro výrok »lhář«, k tomu nestačí průkaz objektivní nepravdi- vosti jeho výroku, nýbrž jest třeba dokázati, že nepravdu pronesl vě- domě, t. j. jsa si vědom toho, že to, co tvrdí, neodpovídá pravdě. V tom směru však rozsudek T 727/27 nic nezjišťuje, obmezuje se — poně- vadž to k řešení otázky viny v onom případě stačilo — na zjištění, že výrok byl pronesen a důkaz pravdy toho, co výrokiem tím tvrzeno, nebyl podán. Subjektivní stránkou, zda tehdejší obviněný a nynější soukromý obžalobce přes své lepší vědomí mluvil nepravdu, se onen rozsudek nezabývá. Pochybil proto v této trestní věci odvolací soud, maje jen na základě onoho rozsudku T 727/27 za prokázáno, že nynější sou- kromý obžalobce při schůzi dne 1. října 1927 mluvil vědomě nepravdu, že lhal. Toto zjištění odvolacího soudu, jež v rozsudku T 727/27 nemá opory, není jinak vůbec odůvodněno, chybí tedy pro zjištění to důvody a odvolací rozsudek trpí zmatkem § 281 čís. 5 (462 čís. 2) tr. ř. Tím se ovšem stává vratkým úsudek odvolacího soudu, že byl podán důkaz pravdy o opovrhlivé vlastnosti soukromému obžalobci předhazované. Bylo proto v tomto směru opodstatněné zmateční stížnosti podle § 33 tr. ř. vyhověti, a uznati podle § 292 a 479 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 3598.

Ohledně údajů, které kdo učiní ve své vlastnosti jako svědek, jest připustiti odchylku od všeobecné zásady § 490 tr. zák. v ten rozum, že svědek, jemuž nebylo prokázáno, že učinil nepravdivé údaje vědomě nebo dokonce úmyslně, nemůže se výkonem své svědecké povinnosti dopustiti trestného činu vůbec a urážky na cti zvláště.

I když je trestnímu řádu cizí forma písemného soudního svědectví, není překážky, by na obsah dopisu, zaslaného soudu, nebylo nazíráno jako na sdělení, jímž pisatel minil vyhověti své svědecké povinnosti, které tudíž pokládal za svou svědeckou výpověď před soudem.

Pro subjektivní skutkovou podstatu podle § 487 tr. zák. se vyža- duje vědomí pisatele dopisu, viního někoho z přestupku proti bezpeč- nosti cti, že toto sdělení jest objektivně nepravdivé.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem. Rozsudkem okresního soudu v Plumlově ze dne 24. října 1927, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 487 tr. zák., jakož i potvrzujícím rozhodnutím krajského soudu v Olomouci jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 11. května 1928 byl porušen zákon v předpisech §§ 487, 491 tr. zák., oba rozsudky se zrušují a věc se odkazuje na okresní soud v Plumlově k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Plumlově ze dne 24. října 1927, č. j. T 202/27 byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 487 tr. zák. spáchaným tím, že v dopise ze dne 31. března 1927, adresovaném okresnímu soudu v Plumlově, sdělil, že prý Florian K. sesměšňoval Vojtěcha D-a veřejně a před více lidmi výrokem: »On je neomylný jako papež, začne vyčítati věci, které již tam nepatřily, papež je neomylný jen ve věcech víry«; jeho odvolání bylo rozhodnutím krajského soudu v Olomouci jako odvolacího soudu pro přestupky ze dne 29. března 1928 zamítnuto co do viny jako neodůvodněné a byl napadený rozsudek potvrzen, při čemž bylo poukázáno jen zcela všeobecně na jeho důvody, které označuje rozhodnutí odvolacího soudu za úplně správné. Děje se tak neprávem, neboť rozsudek první stolice jeví se ve dvojím směru pochybeným, zejména i po stránce právní. Soudu bylo řešiti především otázku, zakládá-li onen výrok, prisuzovaný v dopise obžalovaného K-ému, skutkovou podstatu některého z přestupků proti bezpečnosti cti vůbec a přestupku podle § 491 tr. zák., který by tu patrně přicházel v úvahu podle názoru soudu, zvlášť. Nehledíc k tomu, že doslov řečeného výroku, jak jej na základě dopisu samotného za prokázaný berou rozsudkové důvody (»Vždyť on jest neomylný jako papež, hned začne vyčítati Janu V-ovi minulé chyby, že sebral kolo, že zapálil. Pak jenom, že (papež?) jest neomylný ve věcech víry«) nekryje se ve všech jednotlivostech s oním doslovem, v němž je výrok ten uveden ve výroku rozsudkovém, nevystihuje ani to ani ono zjištění rozsudkové obsah závadného dopisu v jeho celistvosti, neboť v rozsudku nejsou uvedena slova, která předcházejí v dopise větám shora podle rozsudku citovaným: »Dále zavedl (K.) řeč jiným směrem, srovnáváje p. starostu s papežem výrokem . . .«, načež následují ony věty, uvedené v rozsudku. V rozsudkových důvodech není však vůbec zmínky o tom, že řečený výrok směřoval a byl mimo to i způsobilým k tomu, by jím byl D. snižen v úctě a vážnosti, soudu stačilo naopak k výroku, že se obžalovaný dopustil závadného činu a že v jeho jednání jest spatřovati objektivní skutkovou podstatu přestupku podle § 487 tr. zák., již rozsudkové zjištění, podle něhož D. podal pro onen výrok na K-ého obžalobu pro urážku na cti. Povinnost soudu, řešiti řečenou právní otázku samostatně, byla na místě tím spíše, an se otázkou tou nezabývá vůbec rozsudek okresního soudu v Plumlově ze

dne 24. října 1927, jímž byl Florian K. z obžaloby, naň v tom směru pro přestupek podle § 491 tr. z. vznesené, sprostěn.

Právně pochybeným je však rozsudek první stolice také, pokud spatřuje v jednání obžalovaného skutkovou podstatu přestupku podle § 487 tr. zák. po stránce subjektivní. V rozsudkových důvodech praví se v tom směru jen, že na základě trestních spisů je prokázáno, že Florian K. byl z obžaloby pro přestupek urážky na cti, spáchaný závadným výrokem, sprostěn, z čehož prý je patrné, že se v souzeném případě jednalo o obvinění křivé, že se tedy obžalovaný dopustil přestupku podle § 487 tr. zák. také ve směru subjektivním. K založení subjektivní skutkové podstaty tohoto přestupku stačí arci již pachatelovo vědomí, že se dotýká cti jiného tím, že ho křivě viní z činu trestného. V souzeném případě má však v tom ohledu význam především skutečnost, zjištěná částečně i rozsudkem, že obžalovaný obvinil K-ého z onoho sesměšňování Vojtěcha D-a v dopise, adresovaném a jím zasláném okresnímu soudu v Plumlově, při čemž však rozsudek pomíjí mlčením další závažnou okolnost, patrnou již z obsahu dopisu, že obžalovaný, který byl podle spisů T 37/27 okresního soudu v Plumlově předvolán jako svědek ke hlavnímu přelíčení, ustanovenému na den 1. dubna 1927, zaslal řečený dopis soudu jednak na omluvu, že se ke hlavnímu přelíčení osobně nedostaví, zejména však též náhradou za svůj osobní výslech svědecký. Právě se v úvodních dvou odstavcích dopisu: »Vlastnoručně podepsaný uvádím k zítřejší výpovědi mého svědectví následující: Nemohu se osobně dostaviti, poněvadž mi toho nedovolují poměry teď před konferencí ve škole, ježto píšeme důležité komposice. Vypovídám písemně svědectví proti p. F. K-ému, které mohu pod přísahou ústně potvrditi«. Trest. řádu jest arci forma písemného soudního svědectví zásadně cizí, při řešení otázky subjektivního zavinění obžalovaného nesměla však uniknouti pozornosti soudu okolnost, že obžalovaný zamýšlel napsáním a zasláním onoho dopisu soudu dostáti své zákonné povinnosti svědecké. Okolnost, že obžalovaný vycházel při tom z objektivně mylného názoru, že jest přípustno vydati svědectví také písemně, ustupuje v pozadí tím spíše, uváží-li se, že v jeho osobě šlo o mladíka, tehdy podle rozsudku teprve osmnáctiletého. Není proto překážky proti tomu, by na obsah jeho dopisu nebylo nazíráno jako na sdělení, jímž obžalovaný mínil vyhověti mimo jiné i své svědecké povinnosti, které tudíž pokládal subjektivně za svědeckou výpověď před soudem. Důkladem toho je zejména věta jeho dopisu, ve které uvádí, že může své svědectví potvrditi po případě pod přísahou ústně. Důsledně vztahují se tudíž na obsah dopisu, pokud přichází v úvahu jako svědecká výpověď, ustanovení trestního řádu o soudním svědectví, zejména předpis § 165, podle něhož je svědek povinen udati podle svého nejlepšího vědomí a svědomí čistou pravdu, nic nezamlčeti a podati svoji výpověď tak, by ji v případě potřeby mohl stvrditi přísahou. Zejména nelze na případy, v nichž v úvahu přichází obviňování v rámci svědecké výpovědi, vztahovati předpisy § 490 tr. ř., podle nichž nastává arci beztrestnost obviňovatele jen tehdy, podal-li se mu důkaz pravdy nebo pravděpodobnosti, neboť, kdyby svědek měl býti v té příčině posuzován stejně jako každá jiná osoba, mělo by to nezbytně v zápětí považ-

livé ochromení výkonu veškeré trestní pravomoci. Je proto na místě, by ohledně údajů, které učiní kdo ve své vlastnosti jako svědek, byla připuštěna úchylna od všeobecné zásady § 490 tr. zák., v ten rozum, že svědek, jemuž nebylo prokázáno, že učinil údaje nepravdivé vědomě nebo dokonce úmyslně, nemůže se výkonem své povinnosti svědecké dopustiti trestného činu vůbec a urážky na cti zvláště. Ze shora uvedených vět dopisu vychází na jevo, že si obžalovaný byl své povinnosti udati soud pravdu dobře vědom; že neměl dobrou vůli splniti svědeckou povinnost způsobem, vyhovujícím zákonu, nezjišťuje v tom směru nic ani rozsudek, který se odvolává prostě na rozsudek ze dne 24. října 1927, č. j. T 242/27. V důvodech tohoto rozsudku uvádí se však jen, že obžalovaný František K. potvrdil sice jako svědek, že K-ý pronesl závadný výrok tak, jak je žalován, a že výrok ten byl míněn na D-a, že však proti této výpovědi jsou výpovědi tří jiných svědků, kteří všichni potvrzují, že K-ý mluvil o hasičském plesu a prohlásil o sobě samém, že je neomylný jako papež, na konec pak praví se tam výslovně, že za uvedeného stavu věci nutno míti za to, že u Františka K-y, který šel tehdy kousek za K-ým a za ostatními svědky, není vyloučen omyl. Jelikož však rozsudek T 202/27 nezjišťuje, jak již shora uvedeno, ani toho nejmenšího, z čeho by se dalo usuzovati, že obžalovaný uvedl v dopise onen výrok, přisuzovaný K-ému, proti svému lepšímu přesvědčení nebo jsa si vědom nepravdivosti svého sdělení, dovolává se v tom směru naopak výhradně jen skutečnosti, že K-ý byl rozsudkem T 242/27 z obžaloby sprostěn, je na snadě úsudek, že jeho závěr, podle něhož v souzeném případě šlo o obvinění křivé, není než zjištěním, že tu šlo o obvinění objektivně křivé, že tedy pro onen další jeho závěr, podle něhož se obžalovaný dopustil přestupku podle § 487 tr. zák. také ve směru subjektivním, nejen nejsou v něm uvedeny důvody, nýbrž jeví se závěr ten neopodstatněným i po právní stránce, vzhledem k tomu, že rozsudek nezjišťuje vlastně vůbec základní znak subjektivní skutkové podstaty řečeného přestupku, vědomí obžalovaného, že ono sdělení jeho dopisu, v němž spatřuje rozsudek vinění Floriana K-ého z přestupku proti bezpečnosti cti, jest objektivně nepravdivé. Týmiž vadami právně mylného posouzení věci v obojím shora nastíněném směru jest arcí stížen i rozsudek soudu odvolacího, který se prostě stotožňuje s důvody, uvedenými v rozsudku prvé stolice. Bylo proto o zmateční stížnosti podle § 33 tr. ř. generální prokuratury na záštitu zákona podle § 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3599.

Udavači podle § 522 tr. zák. nepromíjí se jen výkon trestu, nýbrž zákon mu poskytuje úplnou beztrestnost; udání jest tu okolností trestnost vylučující ve smyslu § 259 čís. 3 tr. ř.

(Rozh. ze dne 26. září 1929, Zm II 224/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem okresního soudu v Jevíčku ze dne 21. listopadu 1928 ve výroku, jimž byl Bohumil P. uznán vinným přestupkem podle § 522 tr. zák., byl porušen zákon v ustanovení § 522 tr. zák. a § 259 čís. 3 tr. ř., výrok ten se zrušuje a obviněný Bohumil P. se podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostuje z obžaloby podle § 522 tr. zák.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Jevíčku ze dne 21. listopadu 1928 uznáni byli Libor M., Leopold Š. a Bohumil P. vinnými přestupkem podle § 522 tr. zák., jehož se dopustili tím, že dne 1. listopadu 1928 ve V. O. hráli zapovězenou hru »ferbla«. Četnické oznámení, na jehož základě bylo trestní řízení v této věci zavedeno, uvádí výslovně, že trestný čin jakož i pachatele oznámil četnictvu dne 5. listopadu 1928 spoluobviněný Bohumil P. Rozsudek v důvodech tuto okolnost sice nezjišťuje, ale v záznamu uvádí soud Bohumila P-a výslovně jako udavače, vyznačiv na trestním lístku zaslaném státnímu zastupitelství, že »trest podle § 522 tr. zák. jakožto udavači prominut«. Odsouzením Bohumila P-a byl porušen zákon. § 522 tr. zák. stanoví, že třetina z vydobytých pokut případně udavači a, pak-li by měl býti trestán, promine se mu také trest docela; zákon tím poskytuje udavači, jenž by jinak měl býti trestán, dopustiv se sám udaného činu trestného podle § 522 tr. zák., beztrestnost. Jde tu o případ, kdy právo státu, trestati, jež již bylo nastalo, pomíjí, jestliže se pachatel zachová způsobem v zákoně uvedeným, udá-li trestný čin. Toto jeho chování jest podmínkou, ke které zákon víže zánik práva státu na potrestání. Rozsudek vychází z mylného názoru, že jen výkon trestu se promíjí, an zákon, podle toho, co řečeno, poskytuje úplnou beztrestnost udavači, jinými slovy, udání trestného činu jest okolností trestnost vylučující. Onen rozsudek jest tedy věcně nesprávný, kromě toho příčí se i formálnímu ustanovení trestního řádu, jenž v § 259 čís. 3 tr. ř. ustanovuje, že, jsou-li tu okolnosti, následkem kterých jest trestnost vyloučena, jest obviněného z obžaloby sprostiti. Bylo proto o zmateční stížnosti generální prokuratury podle § 33 tr. ř. na záštitu zákona podle § 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3600.

Byli-li původce a zodpovědný redaktor sprostěni vzhledem k § 4 tisk. nov. z obžaloby, při čemž však podle § 13 tisk. nov. vysloveno, že pravdivost zprávy prokázána nebyla, a uloženo zodpovědnému redaktorovi a vydavateli, by bezplatně a bez poznámky uveřejnili rozsudekový výrok a hradili útraty, jest jim přiznati právo zmateční stížnosti.

Postup podle § 2 (2) tisk. nov. je právem, nikoli povinností osoby zprávou dotčené.

Pramen zprávy (úřední) musí býti ve smyslu § 2 (1) tisk. nov. uveden v těsné spojitosti se zprávou dodanou od státního úřadu (hned při jejím uveřejňování); není proto této podmínce beztrestnosti podle § 2 tisk. nov. vyhověno tím, že se teprve dodatečně za zahájeného již

restního řízení soudu oznámí původce ve smyslu § 8 (1) a § 5 tisk. nov.

Ustanovení § 18 tisk. nov. předpokládá rozsudek odsuzující; nestanoví, že trestní řízení jest zastaviti.

(Rozh. ze dne 27. září 1929, Zm II 244/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 27. dubna 1928, pokud mu jím bylo uloženo podle §§ 13 a 16 zákona čís. 124/1924 sb. z. a n., by bezplatně uveřejnil výrok rozsudkový a hradil náklady na trestní řízení, zahájené k soukromé obžalobě Anny J-ové pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 493 tr. zák. a § 1 zákona čís. 124/1924 sb. z. a n.

Důvody:

Obžalovaný byl napadeným rozsudkem sprostěn z obžaloby podle § 259 čís. 3 tr. ř. ve spojení s § 4 zákona z 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., při čemž podle § 13 téhož zákona vysloveno, že pravdivost zprávy prokázána nebyla, a uloženo obžalovanému zodpovědnému redaktorovi jakož i vydavateli periodického tiskopisu, v němž byla pozastavená zpráva otištěna, za povinnost, by bezplatně a bez poznámky uveřejnili rozsudkový výrok a hradili útraty trestního řízení. Proti rozsudku opověděl a provedl obžalovaný zmáteční stížnost, opřenou o důvody zmátečnosti podle čís. 9 b) a 10 § 281 tr. ř. (v pravdě ovšem jen o prvý z nich), a odvolání z výroku o povinnosti, by bezplatně a bez poznámky uveřejnil rozsudkový výrok a hradil útraty trestního řízení. Soukromá obžalobkyně v odvodu, spatřujíc zmáteční stížnost i v opravném prostředku obžalovaného proti výroku, jimž mu bylo uloženo uveřejnit výrok rozsudkový, namítá především nepřípustnost tohoto opravného prostředku proti výroku neobsahujícímu ani odsouzení pro vinu, an obžalovaný byl sprostěn, ani odsouzení k trestu, an výrokem o uveřejnění byl obžalovaný jen zavázán poskytnouti zadostiučinění. V této předběžné otázce setrvává Nejvyšší jako zrušovací soud při svém názoru, odůvodněném zevrubně v rozhodnutí z 25. února 1928, zn. sp. Zm II 259/27, jež bylo uveřejněno ve sbírce trestní pod čís. 3100, a na něž se tu odkazuje. Podle toho je přiznati v souzeném případě obžalovanému redaktorovi právo zmáteční stížnosti. Z důvodů bliže doličených v onom rozhodnutí jest však dále hleděti jakožto na zmáteční stížnost i na onu část opravného prostředku obžalovaného, jež označujíc se za odvolání, napadá výrok o povinnosti k uveřejnění rozsudku a k náhradě nákladů na řízení trestní, najmě any jsou oba výroky napadeny jen zásadně, jakožto důsledek osvobození obžalovaného podle § 4 zák. čís. 124 z roku 1924 a nesprávného prý výkladu § 2 a § 13 téhož zákona, a z těchto důvodů, jako rozhodnutí v hlavní věci a nikoli co do rozsahu uložených povinností, takže přezkoumání rozhodnutí o těchto povinnostech nemůže býti ani odděleno od přezkoumání rozhodnutí v otázce hlavní a nemůže ani vésti k jiným výsledkům.

Sama zmáteční stížnost obžalovaného shledává v podstatě právní omyl rozsudku v tom, že kmetský soud nedospěl k výroku plně srošřujícímu z důvodu § 2 odst. (1) novely. Zmateční stížnost není ovšem s to, by tvrdila, že obžalovaný vyhověl přímo oné náležitosti této stati zákona, která by mu byla zjedнала beztrestnost, a pro jejíž nedostatek právě soud kmetský obžalovanému nepřiznal beztrestnost ve smyslu § 2. Snaží se jen zastávati názor, že nelze trvati na naznačeném požadavku, an obžalovaný ve lhůtě vyhověl vyzvání, by jmenoval původce zprávy a oznámil soudu, že je to zpráva úřední, dodaná policejním ředitelstvím v Brně nejen jemu, nýbrž i jiným brněnským časopisům; po tomto oznámení původce že měla proto, an obžalovaný kromě toho nabídl při smířčím roku dostatečné zadostiučinění, býti soukromá obžalobkyně odkázána ve smyslu § 2 novely na policejní ředitelství a trestní řízení proti obžalovanému že mělo býti zastaveno. Tomuto stanovisku zmáteční stížností přisvědčiti nelze. Pokud zmáteční stížnost poukazuje k otázce důsledků dostatečné soukromé satisfakce, nabídnuté uražené při jednání o smír, přehlíží, že § 18 zák. čís. 124/1924, jehož ustanovení snad obžalovanému tanulo na mysli, předpokládá rozsudek odsuzující, a že ostatně ani tato stať zákona nestanoví, že jest trestní řízení zastaviti. Otázka soukromé satisfakce nemá s případem souzeným nic společného, právě tak jako výklad zmáteční stížnosti o tom, že by byla mohla soukromá obžalobkyně, dověděvši se ze sdělení obžalovaného o původu zprávy, obrátiti se na policejní ředitelství, by ve smyslu odst. 2 § 2 novely oznámilo časopisům zprávu otisknuvším, že, pokud se týče v čem je zpráva nesprávná. Neboť postup podle této stati zákona je jen právem, nikoli povinností osoby zprávou dotčené, a ani tehdy, kdyby byla soukromá obžalobkyně použila této jí volné cesty k nápravě křivdy způsobené jí snad obsahem zprávy úřední (srovnej příbuzná ustanovení §§ 19 až 22 tisk. zák.), nebylo by se tím nic změnilo na skutečnosti, že nebyl uveden pramen, a to, jak jest žádati, již při otisknutí zprávy. Připouštíť doslov zákona jen ten výklad, že pramen zprávy musí býti uveden v těsné spojitosti se zprávou dodanou od státního úřadu, tedy hned při jejím uveřejňování jakožto při onom zevním ději, jimž uskutečněna skutková podstata deliktu spáchaného obsahem periodického tiskopisu ve smyslu § 1 novely čís. 124/1924. Podle toho ovšem nemůže býti této podmínce beztrestnosti podle § 2 vyhověno tím, že se teprve dodatečně za zahájeného již trestního řízení soudu oznámí původce ve smyslu § 8 odst. (1) a § 5 novely, nehledíc k tomu, že ustanovení tohoto paragrafu nesou se za účelem docela jiným. Nebyly-li tedy splněny veškeré podmínky, za kterých podle zvláštního předpisu § 2 odstavec (1) novely nelze pro obsah zprávy stihati osoby, jež spolupůsobily při redakci, vydání, tisku nebo při obvyklém rozšiřování tiskopisu, nejsou-li původci, platí o trestní zodpovědnosti ostatní předpisy zákona čís. 124/1924 pokud se týče ustanovení zákonů trestních. Názor zmáteční stížností, že trestní řízení proti obžalovanému mělo býti zastaveno, v ustanoveních oněch zákonů nemá opory. Zmateční stížnost je proto neodůvodněná a musila býti zavržena z důvodů již naznačených i, pokud napadá další výroky rozsudku, jimiž kmetský soud jen vyslovuje podle § 13 novely zákonné důsledky sprostění, opřeno o § 4 novely, jež

o sobě podle zásady § 290 tr. ř. z moci úřední v neprospěch obžalovaného přezkoumáváno býti nemůže.

Čís. 3601.

Nejnižším trestem žaláře, který lze podle slov. tr. zák. uložit, jest podle § 24 trest šestiměsíčního trvání; pod tuto nejnižší zákonnou sazbu lze sejíti jen použitím § 92 tak, že se vyměří trest vězením, což má v zápětí snížení kvalifikace činu ze zločinu na přečin.

Jde o zmatek čís. 11 (10) § 281 tr. ř., vyměřil-li soud podle § 383 slov. tr. zák. použitím § 98 slov. tr. zák. trest dvouměsíčního žaláře a ponechal kvalifikaci činu za zločin.

(Rozh. ze dne 27. září 1929, Zm II 254/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 10. ledna 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 70, 379, 380 slov. tr. zák. a přečinem podvodu podle § 384 slov. tr. zák., zrušil však rozsudek nalézacího soudu podle § 290 odst. 1 tr. ř. ve výroku o trestu a o kvalifikaci zločinu podvodu podle §§ 70, 379, 380 slov. tr. zák., jakož i ve výroci s tím souvisejících jako zmatečný a čin obžalovaného, uvedený v odst. III. rozsudkového výroku kvalifikoval podle trestní novely ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. jen za přečin podvodu podle § 379 slov. tr. zák. v doslovu § 50 trestní novely čl. zák. XXXVI z roku 1908 a § 380 slov. tr. zák. v doslovu podle § 1 trestní novely čís. 31/1929 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Rozsudek jest v neprospěch obžalovaného zmatečným podle § 281 čís. 11 (10) tr. ř.; k tomu je přihlížeti z úřední povinnosti (§ 290 odst. 1 tr. ř.). Vyměřilť nalézací soud obžalovanému podle § 383 slov. tr. zák. použitím § 98 slov. tr. zák. trest dvouměsíčního žaláře a ponechal kvalifikaci činu za zločin. Nejnižším trestem žaláře, který lze podle slov. tr. zák. uložit, jest však podle § 24 trest šestiměsíčního trvání; pod tuto nejnižší zákonnou sazbu lze sejíti jen použitím § 92 tr. zák., což však je podle tohoto ustanovení ve spojení s § 20 slov. tr. zák. možné jen tak, že se vyměří trest vězením, to pak má samočinně v zápětí snížení kvalifikace činu ze zločinu na přečin, na nějž jedině trestu vězení lze použiti. Ačkoliv nalézací soud necítoval § 92 slov. trest. zák., z délky trestu, na který uznal a která je ve smyslu § 101 slov. tr. zák. převážujícího významu nad druhem trestu, jest vidno, že tohoto ustanovení ve skutečnosti použil. To by ovšem mělo důsledky shora uvedené, změnu druhu trestu ve vězení a změnu kvalifikace trestného činu na přečin; nezachování těchto předpisů o ukládání trestu jest zmatečno podle § 281 čís. 11, po případě 10 tr. ř., překročení trestního oprávnění nalézacího soudu při výměře trestu a kvalifikaci činu za zločin místo za

přečin. Bylo proto podle § 290 odst. 1 tr. ř. (posl. odst. § 51 tr. ř.) rozsudek v dotčených výroci zrušiti jako zmatečný.

Čís. 3602.

Při zločinu vydírání podle § 98 a), b) tr. zák. jest směrodatným cíl, který pachatel sleduje trestným jednáním, jeho úsilí buď skutečným násilím nebo vyhrůžkou působiti na vůli napadeného (ohroženého) a dáti jí určitý směr.

Relativní nemožnost, dosíci v konkrétním případě chtěného výsledku nezbavuje ještě jednání zákonných znaků trestnosti.

Trestnost činu jest posuzovati s hlediska pachatele, čeho chtěl dosáhnouti svým jednáním.

Kleknutí na koho a tak částečné zbavení jeho volnosti pohybu ve spojení s vyhrožováním dalšími násilnostmi přesahuje pojem zlého nakládání ve smyslu přest. útisku podle § 1 zák. čís. 309/1921.

Jde o pohnutí nízkou a nečestnou, jednal-li pachatel ze surovosti.

(Rozh. ze dne 27. září 1929, Zm II 15/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 11. prosince 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí vydíráním podle § 98 písm. a), b) tr. zák., a nevyhověl v neveřejném zasedání odvolání obžalovaného z výroku o ztrátě práva volebního, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5, 9 písm. a), 10 a 11 tr. ř., není však odůvodněna. Vytyká rozsudku, že nepřihlíží k výpovědi svědka Josefa Š-e, který potvrdil, že neučinil na obžalovaného udání ohledně krádeže stavebních kamenů, a že vůbec nezjišťuje, zda u lesního úřadu bylo nějaké udání učiněno Š-em na stěžovatele. Leč skutečnost ta nemá rozhodného významu pro právní posouzení případu. Při zločinu vydírání podle § 98 a), b) tr. zák. jest směrodatným cíl, který pachatel sleduje trestným jednáním, jeho úsilí buď skutečným násilím nebo vyhrůžkou působiti na vůli napadeného (ohroženého) a dáti jí určitý směr. Relativní nemožnost, dosíci v konkrétním případě chtěného výsledku, nezbavuje ještě jednání zákonných znaků trestnosti. Předpis § 98 tr. zák. klade důraz na úmysl přinutiti k nějakému plnění, vynutiti je nebo nějaké dopuštění (opomenutí), »bez rozdílu . . . . měla-li vyhrůžka nějaký účinek čili nic«, a trestnost činu jest posuzovati vždy s hlediska pachatele, čeho chtěl dosáhnouti svým jednáním. V souzeném případě nemá podstatné důležitosti skutečnost, že napadený a ohrožený neučinil trestní oznámení na stěžovatele a že tudíž nemohl býti donucen násilím a vyhrůžkou je odvolati, pokud se týče, že odvolání trestního oznámení pro oficiosnost deliktu, jak míní zmateční stížnost, nemá významu. Rozhodným jest jen, že

pachatel předpokládal u Š-e možnost takového jednání a že jednak učiněným násilím, jednak nebezpečnou vyhrůžkou chtěl na něm takové jednání vynutiti. Že se obžalovaný skutečně domníval, že Š. je původcem udání, což jest jediné důležité skutečností důkazní právě pro onen pachatelův úmysl vydírání, rozsudek zjišťuje způsobem stížnosti nenapadeným. Zmateční stížnost se mylně domnívá, že zjištěná činnost obžalovaného nepředstavuje skutečné násilí, jak jest míněno v § 98 a) tr. zák., ježto prý jest rozhodným, zda skutečně vynaložená fyzická síla jest taková, by mohla způsobiti změnu vůle napadeného; přehlíží však, že povalení Š-e, kleknutí na něho a takto částečné zbavení jeho volnosti pohybu ve spojení s vyhrožováním dalšími násilnostmi přesahovalo pojem pouhého zlého nakládání, ježž předpokládá skutková podstata přestupku útisku podle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., popřípadě přestupku proti bezpečnosti cti. Zjištěný útok obžalovaného proti tělesné bezpečnosti napadeného a proti jeho volnosti jednání byl dostatečně důrazným, by mohl působiti na jeho vůli způsobem pachatelem zamýšleným. Pokud se týče pronesené vyhrůžky, nerozhoduje její doslov, zda, jsouc rozebrána podle jednotlivých slov a přímého jich smyslu, jest proveditelná (»vytáhnu ti střeva krkem«), nýbrž rozhoduje, zda v celkovém svém smyslu má význam vyhrůžky ublížením na těle, ježž pachatel do slov vkládal a jak byla chápána i osobou ohroženou, pro niž byla určena. Že násilí obžalovaným Š-ovi učiněné jakož i vyhrůžka pronesená byly způsobitelnými působiti na změnu vůle napadeného, zjišťuje rozsudek, aniž stížnost zjištění to způsobem podle zákona jediné vhodným napadá. Postrádá-li posléze stížnost v rozsudku zjištění, že obžalovaný měl úmysl vynutiti na Š-ovi určité jednání a že jednal ve zlém úmyslu, přehlíží, že v rozsudku uvedená věta »chtěje tím podle výpovědi svědka Š-e způsobiti, by Š. vzal zpět oznámení o krádeži kamenů, obsahuje přesné zjištění úmyslu vynutiti určité jednání, a že dalším zjištěním neoprávněnosti na straně obžalovaného k takovému vynucení vyjadřuje se dokonce i vědomí obviněného, že vynucuje úkon, na který neměl práva.

Obžalovaný ohlásil a provedl též odvolání, protože nalézací soud, uznáv, že obžalovaný jednal z pohnutek nízkých a nečestných, vyslovil u něho ztrátu práva volebního. Odvolání nebylo shledáno důvodným. Nalézací soud v napadeném rozsudku usuzuje, že obžalovaný jednal ze surovosti, a právem klade tuto skutečnost na roveň pohnutce nízké a nečestné. Na správnosti tohoto úsudku nic nemění ani okolnost, že obžalovaný svým hrubým a násilným jednáním, přýšticím ze surovosti, zároveň sledoval nedovolený účel, by na osobě napadeného vynutil určité konání, odvolání domnělého trestního oznámení, třeba i stěžovatel tím chtěl od sebe odvrátiti nebezpečí trestního stíhání.

Čís. 3603.

Ústřední výbor nemocenské pokladny čs. státních drah není oprávněn k podání soukromé trestní obžaloby; jest třeba zastoupení státní železniční správou.

(Rozh. ze dne 1. října 1929, Zm II 214/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce Výboru nemocenské pokladny čsl. státních drah do rozsudku zemského trestního jako kmetského soudu v Brně ze dne 7. března 1928, jímž byli obžalováni podle § 259 čís. 1 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 tiskové novely ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost uvádí, že napadá rozsudek v celém jeho rozsahu; jest však zjistiti, že se její vývody nedotýkají prvé části rozsudkových důvodů, kde kmetský soud vyslovuje a dovozuje, že předseda Nemocenské pokladny čs. státních drah N. a místopředseda pokladny S. pro svou osobu v této trestní věci jakožto soukromí obžalobci nevystupují. Zmateční stížnost obrátá se, a to věcně s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 písm. c) § 281 tr. ř., třebaž jej číselně neuvádí, základním výrokiem kmetského soudu, že řízení bylo zahájeno a vedeno bez návrhu zákonně oprávněných obžalobců, poněvadž obžalovací spis není ani podán ani zastoupen státní železniční správou, bez kteréhožto zastoupení Nemocenská pokladna čs. státních drah pokud se týče její autonomní sbory, tu ústřední výbor, nemůže podati obžalovací spis a dožadovati se potrestání pro urážku na cti. Další, s právě naznačeného základního hlediska soudu kmetského vlastně již bezvýznamný výrok rozsudku, že se ústřední výbor usnesl zahájití přípravné kroky k obžalobě a k podání obžaloby jen pro článek z čísla 21. »Železničního zpravodaje« z 1. listopadu 1926, je zmateční stížností napadán zase jen věcně, a to způsobem, který ovšem, jak správně vytyká odvod obžalovaných, nelze podřaditi pod zákonné provádění žádného z důvodu zmatečnosti podle § 281 tr. ř. Námitka zmateční stížnosti proti naznačenému základnímu stanovisku kmetského soudu s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 písm. c) § 281 tr. ř. nese se v ten smysl, že nemocenská pokladna čs. státních drah je institucí zřízenou podle zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., jak prý se výslovně praví v § 1 stanov pokladny. Stížnost dovozuje z ustanovení právě označeného zákona (§§ 31, 59, 63), že ústřední výbor Nemocenské pokladny spravuje a zastupuje pokladnu ve věcech, jež nejsou vyhrazeny jiným orgánům, a že mu tedy podle zákona přísluší právo, by sám zastupoval pokladnu po případě výbor proti útokům na jejich čest. Na tomto podkladě dospívá stížnost k závěru, že je výbor pokladny oprávněn k trestnímu soukromému návrhu za pokladnu, pokud se týče za výbor, aniž potřebuje, by jej v tom směru zastoupila státní správa železniční, jež prý ostatně nic nepodnikla proti zamýšlenému trestnímu stíhání obžalovaných, ač byla ve výboru zastoupena. Avšak tyto vývody padají, jsouce vybudovány na nesprávném předpokladu. Stanovy Nemocenské pokladny čs. státních drah nepraví v § 1 (1), že pokladna je institucí zřízenou podle zákona o pojištění

zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., nýbrž praví se tam, že pokladna jest zařízením, které hovoří ustanovení § 5 písm. a) zákona z 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. a § 22 odst. 1 zákona ze dne 15. října 1925, čís. 221 sb. z. a n. To znamená, že zaměstnanci čs. státních drah jsou (§ 5 písm. a) zákona z roku 1924) vyloučeni z povinného pojištění nemocenského podle tohoto zákona a nejsou členy žádné z pojišťoven, jimiž tento zákon provádí nemocenské pojištění zaměstnanců, takže se ovšem ani ustanovení tohoto zákona o organizaci nemocenského pojištění na ně nevztahují, — a znamená to dále, že nemocenská pokladna čs. státních drah je ústavem ve smyslu § 22 zákona čís. 221 z roku 1925 a že organizace tohoto pojištění upravuje se stanovami, schválenými ministerstvem sociální péče, takže se na pokladnu tu nevztahují organizační předpisy II. oddílu právě označeného zákona. Vskutku také byly ve spisech založené stanovy Nemocenské pokladny čs. státních drah podle připojené na nich doložky, pokud upravují pojištění podle zákona z 15. října 1925, čís. 221 sb. z. a n., schváleny ministerstvem sociální péče. Nadbytečně budiž ještě proti názoru zmáteční stížnosti uvedeno, že podle těchto stanov (§ 1 odst. 2) přeměněna byla v tuto nemocenskou pokladnu dosavadní nemocenská pokladna čs. státních drah, zřízená podle § 53 zákona z 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. a že již podle tohoto zákona byly tyto zvláštní podpůrné pokladny při podnicích státem spravovaných vyňaty z platnosti §§ 5 a 9, jakož i II. a III. oddílu téhož zákona, tudíž právě také z platnosti předpisů o organizaci okresních nemocenských pokladen, na jejich místo vstoupilo širěji založené pojištění podle čs. zákonů z 9. října 1924 a 15. října 1925 — zůstavše podrobeny zvláštním předpisům pro ně platícím. Z toho plyne, že, alespoň pro otázky v nich řešené, platí výhradně ustanovení stanov Nemocenské pokladny čs. státních drah, a je takto dokázána nesprávnost podkladu oněch vývodů, jimiž zmáteční stížnost chce v podstatě doličiti, že ústřední výbor řečené pokladny jest oprávněn samostatně nastupovati soukromou trestní obžalobou, nepotřebuje dáti se v té příčině zastupovati státní železniční správou. Zmateční stížnost ani nepopírá, že stanovy vyhrazují státní správě železniční zastupovací právo nemocenské pokladny.

Na platnosti a na důsledcích tohoto předpisu stanov nemohou nic měniti úvahy stížnosti o tom, že by pokladna a její výbor zůstaly bez ochrany, kdyby státní správa železniční nic nepodnikla na obranu jejich cti, ani poukaz k okolnosti, že zástupce státní správy železniční ve schůzi nijak neprotestoval proti usnesení výboru o zahájení přípravných kroků k trestnímu stíhání obžalovaných, ano je jisto, že trestní návrh a obžalovací spis, zákroky, kterých je třeba podle §§ 2 odst. 2, 46 a 259 čís. 1 tr. ř., byly podány jen výborem pokladny (v jeho zastoupení předsedou a místopředsedou) bez spolupůčinnosti státní železniční správy, již by bylo lze označiti za zastoupení nemocenské pokladny. Jestliže tedy stanovy jakožto jedině závazný v tom směru předpis nepřiznávají Nemocenské pokladně vlastní jus standi in iudicio a nedostalo-li se nemocenské pokladně v trestním řízení proti obžalovaným předepsaného zastoupení

státní železniční správou, jest uznati, že sprostění obžalovaných z důvodu § 259 čís. 1 tr. ř. neporušuje zákon a že tudíž zmáteční stížnost není odůvodněna. Že za tohoto stavu věci je zbytečné obírat se dalšími vývody zmáteční stížnosti, bylo již naznačeno. Zrušovací soud nepřehlídil, že návrh na trestní stíhání jakož i obžalovací spis byly podány »Výborem nemocenské pokladny čsl. státních drah«, a že by tudíž mohla vzejíti otázka, zda by veškeré výroky a vývody rozsudku dopadaly, i kdyby byl vzat za žalobní podmět výbor pokladny jako takový. Než zrušovací soud uvážil v té příčině nejen, že rozsudek nebyl napaden proto, že nerozlišuje mezi Nemocenskou pokladnou a jejím výborem jakožto obžalobcem, a že se mu nevytýká, že jeho stanovisko je nesprávné do žalujícího výboru jako takového, nýbrž dále i to, že písemná zmáteční stížnost mluví sama promíseně jakožto o obžalobci jednou o Nemocenské pokladně, jindy o jejím výboru, a že při ústním provádění zmáteční stížnosti bylo dokonce již jen dovozováno, že Nemocenské pokladně může býti odpíráno samostatné právo žalobní. Poněvadž Nemocenská pokladna může jednati a v právním světě vystupovati jen svým výborem a Výbor, jednáje a vystupuje, může si tak počínati také jen jakožto zástupce pokladny jím representované, bylo z oněch důvodů uznati, že i v souzeném případě žalující výbor sám pohlížel na své právní zakročení jakožto na takové, které činí v zastoupení Nemocenské pokladny, aniž zamýšlel uplatňovati svoje vlastní právo žalobní. Hledě k zásadě § 290 tr. ř. nepokládal se ostatně soud zrušovací za oprávněna, vyvozovati z naznačené pochybnosti právní důsledky ve prospěch soukromého obžalobce. Bezdůvodnou zmáteční stížnost bylo tudíž zavrhnutí.

Čís. 3604.

Předmětem podílnictví na krádeži jest věc z krádeže; nezáleží na tom, kdo a kdy věc ukradl, ani na tom, převedl-li pachatel odcizenou věc na sebe přímo od zloděje či od osoby třetí.

Po stránce subjektivní stačí, že pachatel věděl, že věc, kterou na sebe převádí, pochází z krádeže.

(Rozh. ze dne 1. října 1929, Zm II 47/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 7. listopadu 1928, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podílnictví na krádeži podle § 185, 186 a), b) tr. zák., zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a), c), 176 II c) tr. zák. a zločinem spoluviny na podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Proti odsouzení pro zločin podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., spáchaný mimo jiné tím, že obžalovaná na sebe pře-

vedla a opatřila odbyt stroje na řezání uzenin odcizeného vetešníku A. S-ovi, namítá stěžovatelka, že zjištění soudu, že stroj byl ukraden, nestačí k odsouzení obžalované, pokud není přesně zjištěno, kdo a kdy jej ukradl, zda jí jej předal pachatel či osoba třetí a, zda věděla, že stroj byl ukraden. Důvody, jež soud uvádí pro své přesvědčení, že obžalovaná vědomě na sebe převedla stroj kradený, jsou prý pouhé domněnky (výtkou nedostatku důvodů čís. 5 § 281 tr. ř.). Přesvědčující důvody bylo prý třeba uvést tím spíše, že obhajoba obžalované, že koupila stroj od H-ého, nebyla vyvrácena. Než zmateční stížnost není odůvodněna. Poněvadž předmětem podílnictví na krádeži jest prostě věc, pocházející z krádeže; poněvadž tohoto trestního činu se dopouští každý, kdo, jsa rozdílným od pachatele krádeže, takovou věc ukrývá, na sebe převádí nebo zašantročuje, stačí ke skutkové podstatě deliktu ve směru objektivním, že obžalovaná na sebe převedla stroj na řezání uzenin, pocházející z krádeže, což rozsudek formálně bezvadně zjišťuje; nezáleží na tom, kdo a kdy věc ukradl, ani na tom, převedla-li pachatelka odcizenou věc na sebe přímo od zloděje či od osoby třetí; nečiní proto nedostatek zjištění rozsudku v tomto směru rozsudek zmatečným podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Po stránce subjektivní stačí, což rozsudek rovněž zjišťuje, že pachatelka věděla, že věc, kterou na sebe převádí, pochází z krádeže. Poněvadž soud dotyčného zjištění odůvodňuje úvahami opřenými o výsledky provedeného řízení, z nichž se příslušný závěr soudu logicky podává, není odůvodněna ani výtkou nedostatku (logických) důvodů.

Čís. 3605.

Okolnost, že obžalovaný letáky nečetl a jejich obsah neznal, je důležitou jen při stíhání rozšiřovatele tiskopisu ve smyslu § 7 tr. zák., nikoliv při pouhém kulposním deliktu zanedbání povinné péče.

Právní podřadění obsahu tiskopisu při určitém objektivním řízení (§ 493 tr. ř.) není závazným pro další řízení trestní.

Byla-li obžaloba podána pro přečin a pro přestupek zanedbání povinné péče, spáchaný rozšiřováním určitého tiskopisu, a to celým jeho obsahem, může soud i bez modifikace obžaloby sám podrobiti doslov tiskopisu obžalobou za závadný označený právnímu rozboru a podřaditi jej pod určité právní normy (§§ 259 čís. 3, 262, 267, 281 čís. 8 tr. ř.).

Důvody rozsudku tvoří s výrokem jeden celek; pokud stačí (§ 281 čís. 7 tr. ř.), přihlíží-li soud ke kvalifikaci trestnosti obsahu tiskopisu v určitém směru v důvodech, aniž se o ní zmiňoval ve výroku.

Ke skutkové podstatě přečinu zanedbání povinné péče rozšiřováním tiskopisu není v každém případě třeba soudní záповědi takového rozšiřování, ani, by rozšiřovatel věděl o cizozemském původu tiskopisu; stačí, mohl-li tiskopis v rozšiřovateli vzbuditi pozornost svým titulem, věcí v něm obsaženou, vyobrazením nebo způsobem zaslání.

Přestupek § 23 tisk. zák. není absorbován odsouzením obžalovaného pro trestný čin podle čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868; onen přestupek jest

pouhým ustanovením k zachování pořádku ve věcech tiskových, tento delikt sleduje ochranu veřejnosti před účinky trestného obsahu tiskopisů. Skutečnost, že pouhý přestupek zanedbání povinné péče přistoupením další složky téhož činu nabyvá všech náležitostí skutkové podstaty přečinu, ruší samostatné trvání skutkové podstaty onoho přestupku, ta jest absorbována přísněji kvalifikovaným přečinem a vznikem jeho v něm zaniká.

Nejde o změnu kvalifikace, již má na mysli plenární rozhodnutí sb. n. s. tr. č. 1597, byla-li trestná činnost obžalovaného, která původně byla kvalifikována nestejně, zrušovacím soudem kvalifikována jednotně, jako čin trestnější (přečin).

(Rozh. ze dne 2. října 1929, Zm I 201/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 5. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným jednak přečinem, jednak přestupkem podle čl. III čís. 3, 5 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. (§ 42 zákona na ochr. rep.) a přestupkem podle § 23 zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863, částečně vyhověl, zrušil rozsudek ve výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným vedle přestupku podle § 23 tisk. zák. a přečinu podle čl. III čís. 3 a 5 zákona čís. 142/1868 ř. zák. a § 42 zákona na ochranu republiky též přestupkem podle čl. III čís. 3 zákona čís. 142/1868 ř. zák. a § 42 zákona na ochr. rep., dále ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících, a uznal obžalovaného vinným jen přečinem podle čl. III čís. 3 a 5 zákona čís. 142/1868 ř. zák. v doslovu § 42 zákona na ochr. rep. a přestupkem podle § 23 tisk. zák. Odsouzení prohlásil nepodmíněným.

Důvody:

Zmateční stížností vytýkaná neúplnost řízení podle § 281 čís. 4 tr. ř. není odůvodněna, ježto průvodní návrh obžalovaným při hlavním přelíčení učiněný a mezitímním nálezem zamítnutý netýkal se okolností, jež by byly k obraně příhodné a pro otázku viny obžalovaného měly podstatný význam. Vždyť skutečnost, že obžalovaný letáky nečetl a obsah jejich neznal, o čemž vedl pět svědků, byla by důležitou jen při stíhání rozšiřovatele tiskopisu ve smyslu § 7 tr. zák. jako pachatele oněch trestných činů, jichž skutkovou podstatu obsah tiskopisu zakládá, nikoliv však při pouhém kulposním deliktu zanedbání povinné péče, kde znalost obsahu se nepředpokládá a jest skutečností nerozhodnou. Pokud se týče výtek podle čís. 5 § 281 tr. ř., není správné, že rozsudek neuvádí důvody, proč shledává v jednání obžalovaného přečin; ve směru tom jest dostatečným odůvodněním vzhledem k obsahu předpisu čl. III čís. 5 zák. čís. 142/1868 ř. zák. v doslovu § 42 zák. na ochr. rep. zjištění, že obsah tiskopisu tvoří skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. jakož i podrobné právní odůvodnění ohledně náležitostí deliktu za-

nedbání povinné péče. Pokud zmateční stížnost shledává rozsudek neúplným proto, že nepřihlíží k obsahu tiskového nálezu přečteného při hlavním přelíčení, podle něhož byl obsah téhož tiskopisu zabaveného v objektivním řízení právně jinak podřazen, než jak učinil nalézací soud, nejde ani tu o skutečnost rozhodnou, neboť právní podřadění obsahu tiskopisu při určitém objektivním řízení není závazným pro další řízení trestní. Zmateční stížnost mylně a nevhodně dovolává se ustanovení § 493 tr. ř.; to ponechává veřejnému obžalobci na vůli, zda shledává potřebným ve veřejném zájmu výmoci na soudu objektivní nález, že obsahem tiskopisu byl spáchán trestný čin, při čemž není vyloučeno, že z toho neb onoho důvodu netrvá na zjištění, že obsah téhož tiskopisu zakládá současně skutkovou podstatu jiného trestného činu, aniž by nálezem takovým bylo prejudikováno každému dalšímu posouzení obsahu téhož tiskopisu, ať již v jiném objektivním nebo v subjektivním řízení. Poněvadž obžaloba byla podána na stěžovatele pro přečin a pro přestupek zanedbání povinné péče, spáchaný rozšiřováním určitého tiskopisu, tedy pro kulposní pachatelství deliktu založeného obsahem tiskopisu, a to celým jeho obsahem, mohl nalézací soud bez jakékoliv pozměny obžaloby veřejným obžalobcem sám podrobiti doslov tiskopisu obžalobou za závadný označený právnímu rozboru a podřaditi pod určité právní normy, ježto tím se nic nemění na činu stěžovatelově, pro kterýž jediné jest obžalobou stíhán (§ 259 čís. 3, 262, 267 tr. ř.); tím méně lze shledávati zmatečnost podle § 281 čís. 8 tr. ř. ve výroku rozsudku, jenž v části obsahu letáku shledává skutkovou podstatu přečinu podle čl. IV. a V. zák. čís. 8/1863 ř. zák. podle doplnění obžaloby státním zástupcem při hlavním přelíčení. Námítka stížnosti doličující výtku podle § 281 čís. 8 tr. ř. tím, že veřejný obžalobce nebyl vzhledem k původnímu doslovu obžaloby a vzhledem k svému prohlášení, že k jinému stíhání obžalovaného nemá důvodu, již oprávněně obžalobu u hlavního přelíčení doplňovati, není na místě, neboť doplněním obžaloby výkladem závadného doslovu tiskopisu nebylo stíhání obžalovaného, omezující se stále jen na delikt zanedbání povinné péče, rozšířeno o další skutek, a jak již uvedeno, i bez onoho prohlášení obžalobcova bylo nalézacím soudu ponecháno samostatně podrobiti obsah tiskopisu právnímu rozboru a podřadění pod určité trestní normy. Nelze mluvit ani o zmatečnosti ve smyslu § 281 čís. 7 tr. ř. proto, že se rozsudek ve výroku nezmiňuje o tom, že nalézací soud neshledal v obsahu tiskopisu též skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., ač obžaloba i v tom směru byla podána. Předmětem obžaloby jest tu jen skutek obžalovaného, rozšiřování závadného tiskopisu, při čemž trestnost obsahu v určitém směru jest jen náležitostí čin obžalovaného provázející, aniž by sama o sobě byla předmětem obžaloby; rozsudek tento skutek stěžovatelův plně vyčerpává i ve výroku, i v důvodech, které tvoří s výrokem jednotný celek; v těchto zejména též k oné kvalifikaci trestnosti obsahu ve směru zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. výslovně přihlíží a nedostatek její odůvodňuje.

Po stránce hmotněprávní nelze souhlasiti s názorem stížnosti, že přestupek podle § 23 tisk. zák. byl již absorbován odsouzením obžalovaného pro trestný čin podle čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. zák., ana skutková podstata tohoto trestného činu předpokládá rozšiřování tiskopisu způsobem v § 23 tisk. zák. zakázaným. Trestní ustanovení čl. III. čís. 3 cit. zák. upravuje větší počet skutkových podstat přestupku (přečís. 3 cit. zák. upravuje povinné péče), z nichž jen prvá předpokládá rozšiřování činu zanedbání povinné péče, z nichž jen prvá předpokládá rozšiřování způsobem v zákoně zakázaným (§ 23 tisk. zák.), obžalovaný pak kromě této byl uznán vinným též ve smyslu poslední skutkové podstaty téhož ustanovení, že rozšiřoval spis v cizozemsku vydaný, a to takový, že mohl vzbuditi pozornost svým titulem, věcí v něm obsaženou a vyobrazením. Kdežto § 23 tisk. zák. jest jen ustanovením k zachování pořádku ve věcech tiskových, sleduje čl. III. čís. 3 zák. čís. 142/1868 ř. zák. ochranu veřejnosti před účinky trestného obsahu tiskopisu, a tento rozdílný účel a cíl obou trestních norem, rozdílná ochrana různých právních státků nepřipouští, by činnost ve směru jediném (rozšiřování závadného tiskopisu) konsumovala současně probíhající činnost jinou, podléhající rovněž trestnímu stíhání (rozšiřování tiskopisu způsobem v § 23 tisk. zák. vyznačeným). Mylným jest i názor zmateční stížnosti, že ke skutkové podstatě přečinu zanedbání povinné péče rozšiřováním tiskopisu jest v každém případě třeba soudní záповědi rozšiřování, po případě i vědomosti o tom, že se jedná o tiskopis v cizině vydaný. Jak již podotčeno, článek III. čís. 3 cit. zák. upravuje více skutkových podstat trestného opomenutí povinné péče rozšiřovatelem, obžalovaný nebyl uznán vinným tím, že rozšiřoval tištěný spis trestného obsahu, ač to bylo nálezem soudcovským zapovězeno a náležitě vyhlášeno, nýbrž pro jiné skutkové podstaty onoho deliktu. Není třeba, by rozšiřovatel věděl o cizozemském původu tiskopisu; to jest náležitostí jen při poslední skutkové podstatě onoho trestního předpisu předpokládanou a nutnou, a jest ta náležitost splněna za okolností jinak zákonem předpokládaných, když takový tiskopis mohl v rozšiřovateli vzbuditi pozornost svým titulem, věcí v něm obsaženou, vyobrazením, po případě i způsobem zaslání, což rozsudek vzhledem k doznanému vědomí obžalovaného, čeho se leták týče, zjišťuje způsobem formálními výtka mi nedotčeným. Pokud zmateční stížnost s hlediska § 281 čís. 11 tr. ř. shledává rozsudek zmatečným pro vyměření trestu, jednak vězení, jednak peněžitě pokuty, stačí poukázati na poslední větu ustanovení § 267 tr. zák., z níž jest jasné zřejmo, že právě opak žádaný zmateční stížností přivodil by zmatečnost rozsudku ve směru vykročení z trestní moci. Není proto zmateční stížnost odůvodněna ve směru žádného z oněch zmatků.

Jest však v právu, pokud vytýká rozsudku, že uznává obžalovaného vinným současně přečinem i přestupkem zanedbání povinné péče podle čl. III. čís. 3 a 5 zák. čís. 142/1868 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. rep. Rozsudek sice výslovně neuvádí, v čem odlišuje přestupek zanedbání povinné péče od přečinu, z citace čl. III. čís. 5 odst. 1 a 2 jest však zřejmo, že má na mysli doslov § 42 odst. 2 a 3 zák. na ochr. rep. a, že pod přestupek zanedbání povinné péče zahrnuje rozšiřování tiskopisu, pokud

zakládá svým obsahem přečiny podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. a podle čl. IV. a V. zák. čis. 8/1863 ř. zák., ana závadnost obsahu s hlediska § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. rozsudkem rovněž zjištěná kvalifikuje totéž zanedbání povinné péče jako přečin. Ježto však v souzeném případě jde o jediný a jednotný skutek, neodpovídalo by povaze tohoto kulposního činu, by jedno a totéž opomenutí, rozšiřování téhož tiskopisu, současně zakládalo oba stupně deliktu podle čl. III. čis. 3 cit. zák., přečin i přestupek podle toho, ke kterým částem téhož tiskopisu se přihlíží; skutečnost, že pouhý přestupek zanedbání povinné péče přistoupením další složky téhož činu nabývá všech náležitostí skutkové podstaty přečinu, ruší samostatné trvání skutkové podstaty pouhého přestupku zanedbání povinné péče a tato zúplna jest absorbována přísněji kvalifikovaným přečinem a vznikem jeho v něm zaniká. Bylo proto zmateční stížnosti s hlediska uplatňovaného zmatku § 281 čis. 9 a) tr. ř. vyhověti, rozsudek v uvedeném směru zrušiti a obžalovaného odsouditi podle § 288 čis. 3 tr. ř., pro přestupek § 23 tisk. zák. a pro přečin podle čl. III. čis. 3 zák. čis. 142/1868 ř. zák. a podle § 42 odst. 2 zák. na ochr. rep., jak ve výroku rozsudku uvedeno.

Trest podmíněně odložen nebyl jednak proto, že obžalovaný byl již jednou pro tiskový delikt (§ 23 tisk. zák.) odsouzen a jeví tudíž sklon k páchání podobných přečinů, kromě toho velí veřejný zájem, by tak těžké delikty obsažené v rozšiřovaném letáku byly co nejdůrazněji potlačeny (čl. III. čis. 5 zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. v doslovu § 42 zák. na ochr. rep. a § 35 téhož zákona). Při tom se podotýká, že v souzeném případě vyhověním zmateční stížnosti nejde o změnu kvalifikace, již má na mysli plenární rozhodnutí nejvyššího soudu uveřejněné pod čis. 1597 sb. n. s., takže zrušovací soud mohl o podmíněném odkladu výkonu trestu ihned samostatně rozhodnouti.

Čís. 3606.

Slova »brutální« se v obecné mluvě běžně užívá nejen k označení fyzické hrubosti (násilného jednání, manuálního), nýbrž i ve smyslu přeneseném, o každém jednání hrubě se přičícím slušnosti a společenskému taktu, třebaže hrubost se neprojevila po stránce fyzické násilnými skutky, nýbrž slovy nebo jiným způsobem.

(Rozh. ze dne 2. října 1929, Zm I 327/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Kutné Hoře ze dne 8. března 1929, jimž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti tiskem podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti soukromého obžalobce, uplatňující důvody zmatečnosti § 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř., nelze přiznati úspěchu. Jde především o námitku stížnosti, že si soud vykládal mylně význam slova »brutální«, pokud odvozuje toto slovo od italského »brutto« a má za to, že toto slovo znamená jednání »hrubé a neslušné«, nikoli jednání »násilné«. Proti tomu tvrdí stížnost, že slovo »brutální« pochází z latinského slova »brutus«, znamená surovou činnost manuální a proto nepřiléhá jako oprávněná kritika na jednání, které bylo jen »netaktní« a »ne fair«. Lze ponechati zcela stranou etymologický původ slova »brutální«; rozhodným je a v tomto směru lze úplně přisvědčiti názoru soudu nalézacího, že se slova toho v obecné mluvě běžně užívá nejen k označení fyzické hrubosti — násilného jednání, manuálního — nýbrž i ve smyslu přeneseném vůbec o každém jednání hrubě se přičícím slušnosti a společenskému taktu, třebaže hrubost se neprojevila právě po stránce fyzické násilnými skutky, nýbrž slovy nebo jiným způsobem. Jelikož rozsudek zjišťuje, že podle obsahu a souvislosti článku každý musel poznati, že slova »brutální« bylo užito v tomto přeneseném smyslu, což zejména i z toho vysvítá, že se v téže souvislosti o soukromém obžalobci psalo, že měl by zachovati více klidu, slušnosti a společenského taktu, pozbývá veškerého významu stížnosti vyslovený názor, že by slovo »brutální« vlastně u obecnstva mohlo vzbuditi nesprávnou představu o surovém jednání soukromého obžalobce, kterého vůbec nebylo. Okolnost, zda závadný výrok zněl, že se »vykašle nebo vyflákne«, nebo dokonce »vy...«, nepadá dále na váhu, neboť ať již výrok zněl tak či onak, byl dojista, poněvadž se stal při akademii — »mezi slavností« — tak, že ho více lidí mohlo slyšeti, takového rázu, že se přičil společenskému taktu a slušnosti tou měrou, že právem mohl býti označen jako »brutální«.

Čís. 3607.

Vypovídal-li kdo nepravdivě jako svědek v trestním řízení proti osobě, kterou udal křivě ze zločinu, dopouští se vedle zločinu § 209 tr. zák. i zločinu podle § 199 a) tr. zák., neměl-li soudce v době výslechu důvod pokládati ho za podezřelého z trestného činu a vypovídal-li křivě ne proto, by sobě pomohl, nýbrž proto, by usvědčil udaného.

(Rozh. ze dne 2. října 1929, Zm II 89/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 27. února 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem utržení na cti podle § 209 tr. zák. a zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. namítá stížnost, že stěžovatel neměl býti uznán vinným vedle zločinu podle § 209 tr. zák. i zločinem podle §§ 197, 199 a) tr. zák., spáchaným vydáním křivého svědectví před soudem v trestní věci, jež byla zahájena na jeho křivé udání proti T-ovi, an prý rozsudek sám zjišťuje, že »již tehdy« — rozumí se v době trestního vyhledávání proti T-ovi bylo nápadným, že C. ve své krosně žádných peněz neměl, poněvadž při tahanici o krosnu suché hrušky se z ní vysypaly a peněženky mezi nimi nebylo, a že nápadným bylo také, že ani C. ani M., kterému prý oněch 220 Kč patřilo na polovici, při odebrání krosny T-e neupozornili, že v uzlíku s hruškami jsou peníze. Poněvadž prý tyto okolnosti musely býti nápadny i vyhledávajícímu soudci, když vyslychal obžalované Cyrila C-a a Josefa M-e jako svědky, bylo prý povinností soudcovou, by dnešního stěžovatele Cyrila C-a vyslechl jako obviněného, nikoliv jako svědka, ježto prý se musel subjektivně cítiti jako obviněný a svou výpovědí prý chtěl pomoci sobě, takže šlo v podstatě o zodpovídání se obžalovaného, nikoliv o seznání svědecké. Tím, že byl nesprávně slyšen jako svědek, dostal se prý do situace, v níž mu nezbylo než udati nepravdu. Než zmateční stížnost je na omylu. Podle spisů okresního soudu na Vsetině T 259/28, jež byly přečteny při hlavním přelíčení, konaném 27. února 1929, byli slyšeni oba pozdější obžalovaní Cyril C. a Josef M. v trestním vyhledávání zahájeném proti Pavlu T-ovi pro zločin krádeže k jejich vlastnímu trestnímu udání jako svědci dne 13. února 1928. Obviněný T. byl slyšen 23. února 1928 a svědek V. 1. března 1928. Dne 15. března 1928 prohlásil státní zástupce, že ke stíhání Pavla T-e pro zločin krádeže nemá důvodu, zřejmě proto, že podle seznání obviněného T-e, potvrzeného výpovědí svědka V-a, ukázal se obsah trestního udání proti T-ovi neodůvodněným nebo aspoň pochybným. Teprve po novém oznámení četnictva 30. července 1928, jež zatím konalo o věci další šetření, bylo proti obžalovaným C-ovi a M-ovi jako podezřelým zavedeno trestní řízení pro zločiny podle § 209 tr. zák. a §§ 197, 199 a) tr. zák. Z tohoto časového postupu jest patrné, že v době svědeckého výslechu obžalovaných C-a a M-e neměl vyhledávající trestní soudce důvodu pokládati je za podezřelé z trestného činu, ježto toto podezření vzniklo teprve později, když byli vyslechnuti T. a V. a bylo potvrzeno teprve dodatečným šetřením četnictva; z obsahu seznání obžalovaných plyne, že vypovídali jako svědci křivě, nikoliv proto, by sobě pomohli, nýbrž, by usvědčili obviněného T-e, proti němuž, jak později sami doznali, učinili trestní udání ze msty. Podle toho nemá a nemůže míti rozsudkový výrok, »že již tehdy bylo nápadným atd.« smysl, jaký mu dává zmateční stížnost, že totiž oba obžalovaní byli podezřelí z trestných činů již při svém svědeckém výslechu, nýbrž že toto podezření vzniklo sice »tehdy«, t. j. za vyhledávání v trestní věci proti T-ovi, ale ovšem až po svědeckém výslechu obou obžalovaných. Nehledíc tedy k tomu, že rozsudek neobsahuje výroku o tom, že snad obžalovaný C. v době svědeckého výslechu byl nebo nebyl v si-

tuaci, v níž mu nezbylo, než udati nepravdu, nezjišťuje nalézací soud ani skutečností, z nichž by bylo lze na takovou situaci usuzovati a které by opravňovaly k úsudku, že se stěžovatel při svém výslechu cítil subjektivně obviněným a že chtěl svou křivou výpovědí pomoci sobě. Není tudíž zmateční stížnost ani v tomto směru odůvodněna; právní posouzení věci ve směru dotčeném zmateční stížností odpovídá správnému použití zákona. Bylo ji proto zavrhnouti.

Čís. 3608.

Skutkovým zjištěním, že obžalovaný již předem neměl úmyslu objednávku vyříditi a že překážky, na něž se odvolával, jen předstíral, není ještě dána skutková podstata zločinu podvodu, která vyžaduje v době činu kromě lstivého předstírání nebo jednání také úmysl poškoditi; nevyžaduje se však, by škoda neodvratně nastala.

(Rozh. ze dne 3. října 1929, Zm I 63/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 29. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Obžalovaný uplatňuje důvody zmatečnosti podle čis. 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř. Odůvodněna jest již výtka zmatečnosti podle čis. 9 a), neboť napadený rozsudek zjišťuje sice, že obžalovaný již předem neměl úmyslu objednávku vyříditi a že překážky, na něž se odvolával, jen předstíral, avšak tímto skutkovým zjištěním není ještě dána skutková podstata zločinu podvodu, která vyžaduje kromě lstivého předstírání nebo jednání také úmysl poškoditi ať již osobu v omyl uvedenou neb někoho jiného. Úmysl nevrátiti peníze by nestačil, kdyby byl zároveň zjištěn úmysl obžalovaného dodatí cihly, neboť ten by též vylučoval úmysl poškoditi objednatele. Tento úmysl poškozovací v době činu napadený rozsudek přesně nezjišťuje — nehledíc ani k tomu, že jest v rozporu sám se sebou, zjišťuje, že obžalovaný neměl úmyslu objednávku vyříditi, a zjišťuje zároveň, že objednal pro obec R-ckou u K-ské cementárny dne 21. června 1927 24.600 kusů struskových cihel kladenských k vypravení kolem 25. srpna t. r. — a proto je rozsudek zmatečný již podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. Poukazuje-li zmateční stížnost také k tomu, že škoda ještě nenastala a že nelze o ní ještě mluvit, poněvadž ji objednatel dodávky cihel civilně-právně dosud ani neuplatňoval, jest připomenouti, že skutková podstata podvodu nevyžaduje, by škoda neodvratně také nastala.

Čís. 3609.

Pouhé položení tyče přes silnici, které by mělo v zápětí, že by se jedoucí auto přes ni prostě přehouplo, aniž by koho na životě ohrozilo, nestačí ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. ani v objektivním ani v subjektivním směru; jde však o skutkovou podstatu § 87 tr. zák., byla-li tyč položena takovým způsobem, jímž bylo způsobeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí jedoucích v autu.

Skutková podstata podle §§ 5, 87 tr. zák. tu vyžaduje, by pomocník, který tyč vybral a pomohl přímým pachatelům ze dvora ji vynést, avšak při kladení tyče na silnici přítomen nebyl, se buď s přímými pachateli dohodl, že tyč položí způsobem ony statky ohrožujícím, nebo by s takovým způsobem položení souhlasil.

(Rozh. ze dne 3. října 1929, Zm II 83/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti obžalovaného Rudolfa G-a, pokud se týče jeho otce do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 2. ledna 1929, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným spoluvinou na zločinu veřejného násilí podle §§ 5, 87 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu své stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmatečná stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 5, 10 § 281 tr. ř. Jest jí přiznati oprávnění již s hlediska zmatku čís. 10. Napadený rozsudek shledává vinu obou přímých pachatelů zločinu podle § 87 tr. zák., spoluobžalovaných Gustava S-e a Ferdinanda Sch-a, v tom, že ze zlomyslnosti předsevzali jednání, jímž způsobili nebezpečí pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí tím, že položili tyč 8 m dlouhou a jako ruka dospělého člověka silnou přes cestu v místě, kde se silnice otáčí, tím způsobem, že jeden její konec vyčníval asi 1 m nad silnici, kdežto druhým koncem ležela tyč na silnici a že právě z tohoto způsobu položení tyče mohlo vzejít nebezpečí pro život lidí jedoucích v autu po silnici; kdyby nebylo bdělosti šoféra, byla by tyč rozbila ochranné sklo, což mohlo mít za následek poranění řidiče, po případě i další neštěstí, kdyby řidič pro poranění ztratil vládu na strojem. Pokud jde o stěžovatele, jenž byl uznán vinným spoluvinou na zločinu podle §§ 5 a 87 tr. zák. pomáhaním, zjišťuje rozsudek toto: Všem třem obžalovaným, tedy i stěžovateli napadlo, že položí tyč přes silnici; všichni tři si řekli, že položí tyč přes silnici; svědek L. slyšel, když si to řekli a z toho plyne, že položili (avšak jen oba prvuvedení bez G-a) tyč napříč cesty úmyslně, právě, aby se stala překážkou blížícímu se automobilu. G. stál s nimi (s oběma spoluobžalovanými) tenkrát na silnici, souhlasil s tím, by se tyč přes silnici položila, šel s nimi do dvora svého otce, kde jím pomohl tyč vybrati a ze dvora vynést. Soud shledává objektivní skut-

kovou podstatu trestného činu G-ova v tom, že »svým jednáním, tím, že s činem souhlasil, že s oběma druhými šel pro tyč, že jim ji dokonce pomohl vynést«, napomáhal k vykonání činu S-ova a Sch-ova. Při tom znovu zdůrazňuje soud, že jest zjištěno, že G. věděl, že chtějí položit tyč přes cestu, že ji pomohl vybrati a vynést. O tom, že G. věděl, jakým způsobem chtějí oba druzí položit tyč, pokud se týče jak ji položí, nebo že souhlasil s tím, by tyč byla položena tak, jak se stalo, neobsahuje rozsudek žádného a tudíž ani ne přesného zjištění a právě tato okolnost jest pro objektivní a subjektivní skutkovou podstatu trestného činu stěžovatelova nejrozhodnější. Soud praví správně, že jest nerozhodné (pro otázku viny), na které místo silnice spoluobžalovaní tyč položili, zda na zatáčku nebo na rovnou silnici, a zda věděl o tom stěžovatel čili nic, že ji položí právě na zatáčku, a zdůrazňuje, že »stačí, že si obžalovaný G. byl vědom toho, že položením tyče přes silnici v cestu jedoucímu automobilu třebas na jiném místě silnice i snad takovým způsobem, jak si to spolu se Sch-em a S-em představoval a chtěl, může se způsobiti nebezpečností...«

Tento názor jest dílem nesprávný, dílem nepřesný. Pouhé položení tyče přes silnici, které by mělo v zápětí, že by se přes ni jedoucí auto prostě přehouplo (srovnej svědectví Augusta P-e), aniž by koho na životě ohrozilo, nestačí k naplnění skutkové podstaty zločinu podle § 87 ani v objektivním ani v subjektivním směru. Rozsudek ani nikde nepraví, jak si G. spolu se Sch-em a S-em předem představoval a chtěl tyč položit, nanejvýš nezjišťuje a ani neodůvodňuje, že chtěl a představoval si položení tyče tím způsobem, jak je ve skutečnosti provedli oba přímí pachatelé bez jeho účasti, an, jak rozsudek zjišťuje, s nimi na silnici nešel, nýbrž byl nucen zůstat doma a proto se nesúčastnil provedení činu. Rozsudek nezjišťuje, což by v souzeném případě bylo třeba k odůvodnění odsuzujícího výroku, že se G. s oběma přímými pachateli buď dohodl na způsobu, jakým tyč položí, zejména na takovém, jakým Sch. a S. tyč položili, a jímž skutečně způsobili nebezpečí pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí jedoucích v autu, nebo že souhlasil s takovým nebo jiným způsobem položení, jež by rovněž ohrožovalo život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí na silnici jedoucích. Přesné zjištění v tom směru jest tím spíše nutné, an se obžalovaný hájil tím, že sice souhlasil s ostatními, že tyč položí, že však při činu nebyl, že neví, jak ji oba druzí položili, že se o věc dále nestaral, že ji nastrojil s ostatními z hlouposti, neuváživ následky, a dodal při hlavním přelíčení, že tyč byla položena přes silnici, by přijíždějící auto bylo nuceno zastaviti, a ani druzí spoluobžalovaní, ani jiné výsledky řízení nepřinesli nic, co by nasvědčovalo tomu, že obžalovaný věděl a souhlasil s nebezpečným způsobem položení tyče, který jediné je s to, naplniti skutkovou podstatu deliktu podle § 87 tr. zák. Jest tudíž odůvodněna zmatečná stížnost, pokud vytyká, že činnost obžalovaného v rozsudku zjištěná nestačí k odsouzení pro zločin podle §§ 5 a 87 tr. zák. u obžalovaného G-a, nehledíc k tomu, že by byla odůvodněna s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř., kdyby nejasný výrok, že si byl obžalovaný vědom toho, že položením tyče přes silnici,

třebas na jiném místě silnice i snad takovým způsobem, jak si to spolu se Sch-em a S-em představoval a chtěl...», měl ten smysl, že si představoval a chtěl to, co oba druzí v jeho nepřítomnosti skutečně provedli, poněvadž pro takový předpoklad nedávají výsledky řízení podkladu a ani rozsudek neuvádí v tom směru důvody. Bylo proto vyhověti odůvodněné zmateční stížnosti a uložiti soudu první stolice, by věc znovu projednal a rozhodl. Nejistí-li soud po novém projednání věci skutkové předpoklady zločinu na straně stěžovatelově, bude mu uvažovati o pořadí činu pod trestní ustanovení § 431 tr. zák.

Čís. 3610.

Proti zákazu § 23 zákona o ochraně známek (ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák.) by se obžalovaný provinil i subjektivně nejen, kdyby úmyslně neb aspoň vědomě na prodej choval nebo prodával nebo prodávati dával výrobky neoprávněně označené chráněnou známkou, nebo vědomě trpěl takové počínání si svých obchodních pomocníků (přímý zlý úmysl), nýbrž i kdyby — ač měl důvod k podezření, že v jeho obchodě, vedeném pod jeho jménem a v jeho prospěch, dochází k takovým prodejm, nezakročil, by si zjednal jistotu, a, zjednav si ji, nezjednal nápravu, takže by z toho plynulo, že by ho ani potvrzení jeho podezření nebylo odvrátilo od toho, by nenechal shledaný stav ve svém obchodě splynouti s posledním případem skupiny první (dolus eventualis).

Pokud sem spadá, bylo-li v obchodě na prodej chováno a prodáváno koření jiného původu než koření firmy Maggi a to z lahví opatřených chráněnými etiketami a označením firmy Maggi.

(Rozh. ze dne 4. října 1929, Zm I 482/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 16. května 1928, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle §§ 23 a 24 zákona o ochraně známek ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák., zrušil napadený rozsudek, pokud jde o tvrzené zásahy ze dne 26. srpna, 2. září a 27. září 1927 a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl v rozsahu zrušení, dbaje při tom útrat řízení zrušovacího.

D ů v o d y:

Pokud zmateční stížnost napadá rozsudek ve výroku, že stihání tvrzeného činu ze dne 20. července 1927 bylo by ve smyslu § 530 tr. zák. vyloučeno, je na omylu, nerozlišujíc mezi právním důvodem, z něhož soud nalézací dospěl k tomuto výroku, a mezi právním důvodem, na něž poukazuje stížnost, jenž však platí jen pro promlčení objektivní §§ 531, 532 tr. zák. V tom je tedy stížnost bezdůvodná. Proti názoru odvodu na zmateční stížnost, jest přisvědčiti stížnosti v tom, že po stránce sub-

jektivní stačí ke skutkové podstatě § 23 zák. o ochr. známek i eventuální zlý úmysl. Netřeba to v souzeném případě blíže dovozovati, neboť stálá judikatura zrušovacího soudu, i bývalého vídeňského i čs., je v té příčině v plné shodě s naukou. Použita na souzený případ znamená tato zásada, že (nehledíc k nesporné otázce vědomí obžalovaného o známkových právech soukromé obžalobkyně) byl by se obžalovaný provinil proti zákazu § 23 zák. o ochr. známek i subjektivně nejen, kdyby byl úmyslně neb aspoň vědomě na prodej choval nebo prodával nebo prodávati dával výrobky neoprávněně označené známkou chráněnou pro soukromou obžalobkyni nebo, i kdyby byl vědomě trpěl takové počínání si svých obchodních pomocníků (případy přímého zlého úmyslu), nýbrž i tehda, měl-li důvod k podezření, že v jeho obchodě, vedeném pod jeho jménem a v jeho prospěch, dochází k takovýmto prodejm, avšak nezakročil, by si zjednal jistotu, a, zjednav si ji, v obchodě nezjednal nápravu, z čehož by plynulo, že by ho ani potvrzení jeho podezření nebylo odvrátilo od toho, by nenechal shledaný stav ve svém obchodě splynouti s posledním případem skupiny první (eventuální zlý úmysl). Ve všech těchto směrech bylo by ovšem třeba skutkových zjištění soudu nalézacího a kladný závěr soudu první stolice ve směru posléz uvedeném musil by se opírat o přiměřené skutkové podklady. Poněvadž však rozsudek nezjišťuje ani, že obžalovaný měl takové podezření, ani že k němu měl příčinu, není zmateční stížnost provedena po zákonu, tvrdíc bez takovéhoho nutného skutkového podkladu (§ 288 čís. 3 tr. ř.), že obžalovaný je i subjektivně vinen alespoň s hlediska eventuálního zlého úmyslu. Soud nalézací dospěl k závěru, že zažalovaným jednáním obžalovaného a jeho obchodních pomocníků byla naplněna skutková podstata přečinu podle § 23 zák. o ochr. známek po stránce objektivní. Ve směru subjektivním neshledal však skutkovou podstatu tohoto přečinu, nenabýv přesvědčení, že obžalovaný věděl, že v jeho obchodě je na prodej chováno a prodáváno zboží jiného původu, neoprávněně označené chráněnou známkou soukromé obžalobkyně. Uváděje některé z průvodních výsledků, z nichž nabyl tohoto přesvědčení, obžalovanému svědkem H-em, jednak písemnou výstrahu soukromé obžalobkyně v dopise ze 27. srpna 1927. Pokud zmateční stížnost s hlediska uplatňovaného důvodu zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. napadá stanovisko soudu nalézacího k těmto průvodním výsledkům, brojí jen nepřipustně proti jejich hodnotě ve stolici nalézací a neprovádí žádnou z vad vytykánych rozsudku.

Nelze však jí upříti oprávnění, pokud vytyká rozsudku neúplnost proto, že nepřihlédl k té části svědecké výpovědi H-ovy při hlavním přelíčení, v níž H. uvedl, že »dne 23. srpna 1927 právě v tu dobu, když varoval obžalovaného v jeho obchodě, že z láhve Maggi nesmí nic prodávati nežli Maggi, přišla tam zákaznice, žádala lisu a že obžalovaný nalil jí žádané koření z láhve čís. 6 Maggi a, ježto to nestačilo, dolil zbytek z menší láhve čís. 5, která měla rovněž ve skle vyrýsované Maggi«, a že tuto výpověď neuvážil ve spojení s další okolností, že polévkové koření Maggi je asi dvakrát tak drahé jako jiná polévková koření. Neboť

tato okolnost měla přiměti soud nalézací k tomu, by si dal otázku, jak si vysvětliti, že obžalovaný dal zákaznici koření dvakrát dražší než žádala, pakli nevěděl, že v láhvi Maggi je koření jiného původu a pakli tedy musil obsah láhve pokládati za původní. Touto okolností nabyvá výpověď svědka H-a ve zmíněné části závažného významu, takže soud, nevypovídav se s ní a s jejími důsledky, zatížil rozsudek neúplností. Obžalovaný arcit' namítá, že nebyla nalézacím soudem pomínuta výpověď závažná, poněvadž prý výpověď H-ova není věrohodná a poněvadž sám svědek H. potvrdil, že ony dvě láhve, z nichž bylo nalito zákaznici požadující Iisu, nebyly opatřeny etiketami firmy Maggi, které obsahují slovní a obrazovou známku Maggi. Při tom poukazuje obžalovaný k tomu, že podle úvodního zjištění rozsudku má soukromá obžalobkyně zapsanu pod čís. 29.468 ochrannou známku t. j. slovní a obrazovou známku obsahující slovo »Maggi«, které užívá na nálepkách v podobě láhvoevých etiket pro polévkové koření; z toho prý plyne, že stěžovatelka nemá chráněnu slovní a obrazovou známku, obsahující slovo »Maggi«, která by byla vyrýsována na nějaké láhvi, o tom že ani soukromá obžalobkyně nepodala důkazu před nalézacím soudem. Námitkami těmi nemůže však býti výpověď H-ova zbavena závažnosti. Ona námitka je hodnotěním svědkovy věrohodnosti, jež je vyhrazeno soudu nalézacímu, nepřisluší však obžalovanému (§§ 258, 270 čís. 5 tr. ř.). Ale ani této námitce, na první pohled závažné, nelze tuto vlastnost přiznati, uváží-li se, že obžalovaný sám v podání uváděl, že a proč nemá na tom vědomé viny, že bylo prodáváno jiné koření než Maggi v láhvi takto označené, že při hlavním přelíčení doznal, že láhve firmy Maggi mají vyryto také ve skle označení Maggi, a že rozsudek sám pokládá za prokázáno, že v obchodě obžalovaného bylo na prodej chováno a v několika případech prodáváno koření jiného původu než koření firmy Maggi, a to z lahví opatřených chráněnými etiketami a označením firmy Maggi. Musila tedy vytykána neúplnost rozsudku vésti podle § 288 čís. 1 tr. ř. k jeho zrušení a vrácení věci do stolice prvé k novému projednání a rozhodnutí, ovšem jen v mezích ve výroku vytyčených.

Čís. 3611.

Ke skutkové podstatě zločinu utrhání na cti podle § 209 tr. zák. se nevyhledává, by si byl pachatel vědom toho, že jeho jednání směřuje k ohrožení svobody osoby (úředníka) u vrchnosti pro zločin udané nebo jinak ze zločinu obviňované, ani, by jednání pachatelovo vedlo aspoň ke kárnému vyšetřování proti onomu úředníku.

Vyhledává se však, by si byl pachatel vědom, že jeho udání u vrchnosti pro zločin (první případ) nebo jeho obviňování ze zločinu (druhý případ zločinu podle § 209 tr. zák.) odporuje pravdě; je třeba, by byl v rozsudku i tento znak zjištěn.

Zločin utrhání na cti viněním vyšetřujícího soudce ze zločinu podle § 101, 102 a) tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. října 1929, Zm I 263/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem utrhání na cti podle § 209 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu nalézacímu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9 a), b) a 10 tr. ř. Svými vývody po stránce věcné nedokazuje a ani netvrdí, že zjištěné jednání obžalovaného není trestným činem náležejícím před soud, ani, že nalézací soud porušil výrokiem o tom, jsou-li tu okolnosti, jimiž se trestnost činu ruší nebo pro něž je stíhání pro čin vyloučeno, zákon nebo použil ho nesprávně, nýbrž snaží se jen dokázat, že skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, vykazuje nanejvýš náležitosti přestupku proti bezpečnosti cti, pro něž obžalovaný žalován nebyl, a že podřadění skutku pod ustanovení § 209 tr. zák. spočívá v důsledku toho na mylném výkladu zákona. Z toho plyne, že stížnost uplatňuje po stránce věcné ve skutečnosti jen zmatek podle § 281, čís. 10 tr. ř. Tomuto zmatku nedostává se ve vývodech stížnosti provedení odpovídajícího zákonu, pokud se stížnost pokouší dokázati, že jednání, pro něž obžalovaný okresního soudce Ottu E-a u vrchnosti v rozsudku uvedených udal, nelze pokládati za zločin zneužití úřední moci podle §§ 101, 102 a) tr. zák.; neboť stížnost nedbá skutkového zjištění rozsudkového, o něž rozsudek opírá výrok, že okresní soudce E. byl obžalovaným u vrchnosti udán pro zločin podle §§ 101, 102 a) tr. zák., a z něhož by měla při správném provádění hmotněprávního zmatku vycházeti, totiž zjištění, že obžalovaný líčil v podáních, o něž šlo, okresního soudce E-a, který byl vyšetřujícím soudcem v trestní věci proti obžalovanému pro zločiny zpronevěry a podvodu, jako svého největšího nepřitele, jenž pracoval nezákonnými prostředky k jeho zkáze a nedbal zejména zákonných předpisů, podle nichž mají býti přípravným vyšetřováním objektivně zjištěny okolnosti pro posouzení věci rozhodné, tudíž zjištění, že obžalovaný tvrdil ve svých podáních, že řečený okresní soudce zneužil ve státním úřadě, jímž jest zavázán, moci mu svěřené, by způsobil obžalovanému škodu, dav se odvrátiti od zákonného plnění své úřední povinnosti, nýbrž vychází ze skutkových předpokladů rozsudkem nezjištěných, ba jím vyloučených (§ 288, odst. druhý, čís. 3 tr. ř.). Další námitku stížnosti, že si obžalovaný nebyl vědom toho, že jeho jednání směřuje k ohrožení svobody okresního soudce E-a, jest označiti jako právně bezpodstatnou, protože se ke skutkové podstatě zločinu utrhání na cti podle § 209 tr. zák. nevyhledává, by si byl pachatel vědom toho, že jeho jednání směřuje k ohrožení svobody osoby u vrchnosti pro zločin udané nebo jinak ze zločinu obviňované. Stejně má se věc, pokud stížnost namítá, že podání obžalovaného nevedla ani ke kárnému vyšetřování proti řečenému okresnímu soudci; neboť ke skutkové podstatě zločinu podle

§ 209 tr. zák. se nevyžaduje, by jednání pachatelovo vedlo alespoň ke kárnému vyšetřování proti úředníku u vrchnosti pro zločin udanému nebo jinak ze zločinu obviňovanému.

Posléze namítá stížnost po stránce věcné, že si obžalovaný nebyl vědom toho, že tu jde o křivé obviňování ze zločinu. Námitkou tou chce stížnost zřejmě vyjádřiti, že se vyhledává ke skutkové podstatě zločinu podle § 209 tr. zák., by si byl pachatel vědom toho, že jeho udání u vrchnosti pro zločin (první případ zločinu podle § 209 tr. zák.) nebo jeho obviňování ze zločinu (druhý případ zločinu podle § 209 tr. zák.) odporuje pravdě, a že je proto třeba, by byl rozsudkem odsuzujícím pachatele pro zločin podle § 209 tr. zák. tento znak skutkové podstaty tohoto zločinu zjištěn. Tu nelze stížnosti upřít oprávnění. Rozsudek zjišťuje sice v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný obvinil podáními, o něž šlo, okresního soudce E-a u vrchnosti ze zločinu zneužití úřední moci podle §§ 101, 102 a) tr. zák., že udal tohoto okresního soudce u vrchnosti pro tento zločin, zjišťuje dále též, že toto obvinění (správně udání u vrchnosti) bylo objektivně křivé, nezjišťuje však v rozhodovacích důvodech, že si byl obžalovaný vědom toho, že jeho obviňování řečeného okresního soudce z onoho zločinu (správně udání u vrchnosti pro řečený zločin) se přiči pravdě, ač toto vědomí je podstatným znakem subjektivní skutkové podstaty zločinu, jímž byl obžalovaný uznán vinným, a to znakem, jímž se tento zločin liší od přestupku proti bezpečnosti cti podle § 487 tr. zák., spáchaného křivým viněním jiné osoby ze zločinu. Práví-li rozsudek v rozhodovacích důvodech, že nalézací soud nabyt přesvědčení o tom, že obžalovaný obvinil okresního soudce E-a u vrchnosti úmyslně a vědomě ze zločinu podle §§ 101, 102 a) tr. zák., zjišťuje tím jen, že si byl obžalovaný vědom toho, že obviňuje řečeného okresního soudce u vrchnosti z onoho zločinu, nevyslovuje tím však, že obžalovaný tak učinil, ač si byl vědom toho, že ono obviňování (správně udání) u vrchnosti odporuje pravdě. Skutečnost, že rozsudek v předcházejících odstavcích rozhodovacích důvodů dokazuje, že obviňování bylo objektivně křivé, nemůže na tom nic měniti. Ani zjištění rozsudku, že obžalovaný obvinil okresního soudce E-a u vrchnosti z onoho zločinu za tím účelem, by se zbavil nenáviděného vyšetřujícího soudce nebo by se mu alespoň pomstil za jeho domnělé útisky, není náležitým zjištěním, že si byl obžalovaný vědom toho, že jeho udání u vrchnosti odporuje pravdě; neboť rozsudek zjišťuje tu jen pohnutky činu, a to pohnutky takové, jež nepředpokládají, že si byl obžalovaný vědom toho, že udává okresního soudce E-a u vrchnosti pro vymyšlený naň zločin, zejména, an rozsudek, jak uvedeno, v této souvislosti dokonce mluví o pomstě obžalovaného pro »domnělé útisky« řečeného okresního soudce. Poněvadž rozsudek je podle toho stížen zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř. mu vytykaným a poněvadž se nelze vzhledem k řečenému nedostatku skutkového zjištění po stránce subjektivní vyhnouti ustanovení nového hlavního přelíčení, takže nejvyšší soud jako soud zrušovací nemůže ve věci samé rozhodnouti, bylo podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, za souhlasu generálního prokurátora odůvodněné zmáteční stíž-

nosti podané ve prospěch obžalovaného již při neveřejné poradě vyhověti a uznati právem, jak se stalo, aniž bylo třeba obírat se též zmatkem podle § 281, čís. 5 tr. ř. stížností rozsudku vytykaným.

Čís. 3612.

Předpisu § 270 čís. 5 tr. ř. není vyhověno, dovolává-li se rozsudek pro zjištění jen všeobecně výsledků průvodního řízení, aniž je reprodukuje, by tak umožnil kontrolu, zda je také přezkoumával a hodnotil (§ 258 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 4. října 1929, Zm II 117/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalované do rozsudku krajského trestního soudu v Brně ze dne 4. března 1929, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c), 176 II c) a 179 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc témuž sborovému soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost právem vytyká rozsudku vady s hlediska čísla 5 § 281 tr. ř. Nařizuje-li zákon v § 270 čís. 5 tr. ř., by rozsudek stručně, ale určitě uvedl, které skutečnosti a z jakých důvodů soud pokládal za dokázané nebo za nedokázané, není tomuto požadavku učiněno zadost, dovolává-li se rozsudek pro zjištění jen všeobecně výsledků průvodního řízení, aniž je reprodukuje, by tak umožnil kontrolu, zda je také přezkoumával a hodnotil, jak mu uloženo § 258 tr. ř. Takovým nedostatkem důvodů je stížen rozsudek nanejvýš, pokud se jen zmiňuje o »oněch 10.060 Kč«, nevyloživ, jak a z čeho dospěl k předpokladu této částky, kterou patrně přejímá ze svědecké výpovědi F-ovy, již ostatně nijak nepřezkoumává, a to ani na podkladě vlastních jeho údajů o době služby obžalované a o jednotlivě zjištěných prý schodcích, dále ve výroku, že obžalovaná odcizila z uzamčeného prádelníku fotografický aparát a kožešinový límec. Pod totéž hledisko spadají vady vytykané ve stížnosti v jiné spojitosti, že totiž rozsudek na podporu svého přesvědčení o pachatelství obžalované uvádí bez opory ve spisech, že obžalovaná také podle šetření policie častovala své milence a činila stokorunové dary, žila nad své finanční poměry a nápadně se šatila. Je tedy rozsudek v závažných výrocích vadný podle čís. 5 § 281 tr. ř.; bylo proto za podmínek § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 zmáteční stížnosti vyhověti a uznati, jak se stalo, aniž bylo třeba zabývat se i dalšími vývody zmáteční stížnosti.

Čís. 3613.

Házení kameny po určitých osobách jest přestupkem podle § 431 tr. zák.; nelze tu nikdy vyloučiti, že osoby ty mohou býti zasaženy.

(Rozh. ze dne 5. října 1929, Zm I 140/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. ledna 1929, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem těžkého poškození na těle podle § 157 tr. zák., Emanuel K. kromě toho též přestupky podle §§ 431 a 391 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Namítá-li zmateční stížnost věcně podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., že házení kameny nemůže býti trestné podle § 431 tr. zák. za všech okolností, nýbrž jen takové, které ve skutečnosti mohlo způsobiti poškození člověka, přehlíží, že v souzeném případě zjišťuje soud zejména, že obžalovaný Emanuel K. házel kameny po Josefu a Adolfovi V-ových, že svědkyně Antonie V-ová, která teprve ke konci výstupu vyšla před dům, slyšela dopadati kameny na zem a kameny ty pak na cestě i na poli také sebrala, skutečnosti to, odůvodňující závěr, že tu bylo nejen konkrétní ohrožení tělesné bezpečnosti lidí, nýbrž i že obžalovaný jako zdravý a soudný muž musel poznati, že z jeho jednání může vzejíti nebezpečí pro tělesnou bezpečnost obou V-ových bez ohledu, házel-li z větší či menší vzdálenosti, ježto při házení kameny po určitých osobách nelze nikdy vyloučiti, že mohou býti zasaženy.

Čís. 3614.

Subjektivní skutková podstata zločinu § 15 čis. 3 zák. na ochranu republiky nevyžaduje přímé vybízení, stačí již pouhé (nepřímé) podněcování k vojenskému zločinu, působení na vůli nebo na cit neurčitého počtu lidí, jímž nepřímou má býti vyvoláno rozhodnutí porušiti zákon.

Pokud sem spadá přednášení básně, vybízející k vojenským zločinům osobou mladistvou.

(Rozh. ze dne 5. října 1929, Zm II 100/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 31. ledna 1929, jímž byla obžalovaná podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěna z obžaloby pro zločin podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil souduu prvé stolice, by ji znovu projednal a ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Jest jí v tom i onom směru příznati oprávnění. Nalézací soud odůvodňuje zprošťující rozsudek v prvé řadě takto: »Subjektivním znakem skutkové podstaty zločinu podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. jest úmysl, který předpokládá, že pachatel jednal k tomu cíli, by způsobil porušení zákona, které jest v odst. 3 § 15 zák. uvedeno. V úvaze, že obžalovaná

bylo teprve 16 let, že jest tedy osobou nezkušenou a politicky nezralou, nemohl soud nabytí přesvědčení, že obžalovaná skutečně tento cíl sledovala . . .« Nelze sice připustiti, že toto odůvodnění je nejasné, jak vytýká zmateční stížnost, poněvadž rozsudek zřetelně vyslovuje, že vyžaduje k naplnění skutkové podstaty deliktu ve směru subjektivním, by se úmysl pachatele nesl přímo za bezprávným účinkem, k dosažení toho porušení zákona, o němž mluví § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., ale jest přisvědčiti zmateční stížnosti v tom, že soud vykládá skutkovou podstatu § 15 čis. 3 nesprávně, ježto se ve směru subjektivním nevyžaduje k tomuto zločinu přímé vybízení, nýbrž stačí již pouhé podněcování k vojenskému zločinu, takže jeho skutkovou podstatu zakládá každé jednání, jímž pachatel působí na vůli nebo na cit neurčitého počtu lidí a jímž nepřímou má býti vyvoláno rozhodnutí porušiti zákon v určitém směru. Trestnost pachatelova není tudíž vyloučena již tím, že neměl přímý úmysl způsobiti porušení zákona v § 15 čis. 3 uvedené, že tedy nevyžadoval přímo k páčání vojenských zločinů, nýbrž stačí, že jen k němu — třeba i nepřímou — podněcoval, jak právě bylo uvedeno.

Nesprávným výkladem pojmu podněcování zavinil soud zmatečnost rozsudku podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. To by ovšem nestačilo, by rozsudek mohl býti zrušen, an soud podle dalšího odůvodnění zprošťujícího výroku nenabyl ani přesvědčení, že si byla obžalovaná vědoma významu a dosahu obsahu přednášené básně, toho, že se obsahem této básně vybízí přímo nebo nepřímou ke zločinům vojenským, a odůvodnil své přesvědčení v tomto směru tím, že obžalovaná bylo teprve 16 let, že jest tedy osobou nezkušenou a politicky nezralou. Právem vytýká zmateční stížnost tomuto výroku, že jest neúplný. Není sice správná výtku, že si rozsudek nevšímá okolnosti, zdůrazněné již v obžalobě, že trestní tendence básně, vybízení vojáků k vojenským zločinům, jest tak zřejmá a patrná, že i mladistvá osoba ji musila poznati, neboť obsahem a významem básně se zabývá, výslovně uváděje, že se obsahem této básně vybízí přímo nebo nepřímou ke zločinům vojenským. Naproti tomu jest oprávněna výtku, že si soud nevšiml udání samé obžalované, že již častěji při takových schůzkách přednášela. Již tato skutečnost dopouští, ano šlo o přednášky spolku vysloveně politického, závěr, že obžalovaná jest přes svůj mladistvý věk rozumější a v politických věcech zkušenější, než bývají jinak děvčata v jejím věku (16 let). Tím však byla pomínuta mlčením okolnost, rozhodná pro otázku viny, uváží-li se, že k správnému zodpovězení otázky subjektivní viny obžalované, byla-li si vědoma, že její jednání jest způsobit vyvolati u přítomných duševní stav, v němž by byli náchylni k páčání činů a opomenutí, které se trestají jako vojenské zločiny, jest nutné formálně bezvadně zjištění, zda si mohla či musela uvědomiti význam a dosah trestně závadného obsahu přednášené básně.

Čís. 3615.

Předchozí odsouzení pro čin uvedený v § 2 zákona o podmíněném odsouzení vylučuje za podmínek tam stanovených podmíněné od-

souzení, i když bylo ohledně onoho předchozího odsouzení vysloveno, že se odsouzený osvědčil.

(Rozh. ze dne 5. října 1929, Zm II 102/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 14. února 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zločinem podvodu podle § 197, 200, 201 d) tr. zák. a přestupkem podle §§ 2, 12, 32 a 36 zbroj. pat., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Nalézací soud odepřel stěžovateli napadeným rozsudkem podmíněně odsouzení s odůvodněním, že podmíněně odsouzení je v souzeném případě podle § 2 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. vyloučeno; protože stěžovatel byl rozsudkem krajského soudu v Jihlavě ze dne 13. ledna 1922 podmíněně odsouzen pro zločin krádeže do těžkého žaláře na pět neděl, při čemž bylo vysloveno, že čin byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné, a ode dne, kdy bylo vysloveno, že se podmíněně odsouzený ve zkušební době osvědčil, t. j. ode dne 18. února 1925, neuplynulo do dne, kdy stěžovatel spáchal nový trestný čin (podle rozsudku spáchal stěžovatel zločin zpronevěry podle § 183 tr. zák. dne 31. května 1927, zločin podvodu podle §§ 197, 200, 201 d) tr. zák. v červnu 1927 a přestupky podle §§ 32, 36 zbr. pat. v letech 1926 a 1927), deset let. Stěžovatel uplatňuje v tomto směru zřejmým poukazem zmatek podle § 281, čís. 11 tr. ř., tvrdě v odvolání z tohoto výroku, že tím, že bylo krajským soudem v Jihlavě usnesením ze dne 18. února 1925 vysloveno, že se stěžovatel ve zkušební době osvědčil, zanikly veškeré právní následky odsouzení pro onen zločin krádeže, tak že nalézací soud měl případ posuzovati tak, jako kdyby stěžovatel vůbec nebyl trestán, a neměl proto stěžovateli z tohoto důvodu odepřítí dobrodiní podmíněného odsouzení. Stížností nelze přiznati oprávnění. Druhý odstavec § 1 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. ustanovuje sice, že, osvědčil-li se vinník podmíněně odsouzený v době zkušební, pokládá se za to, že nebyl odsouzen, avšak § 2 téhož zákona stanoví, že podmíněně odsouzení je vyloučeno, byl-li vinník již dříve odsouzen pro zločin na dobu delší 3 měsíců nebo vůbec pro čin spáchaný z pohnutky nízké a nečestné a neuplynulo-li do dne, kdy spáchal nový trestný čin, při zločinech 10 let ode dne, kdy bylo podle tohoto zákona vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil, a tato v § 2 zák. o podmíněně odsouzení stanovená zásada je pro soud závaznou. Podle řečeného uplynulo ode dne, kdy bylo krajským soudem v Jihlavě podle § 8, odst. 2 zák. o podmíněně odsouzení vysloveno, že se stěžovatel, jenž byl citovaným rozsudkem pro zločin krádeže spáchaný z pohnutky nízké a nečestné podmíněně odsouzen, ve zkušební době osvědčil, do dne, kdy se stěžo-

vatel dopustil nového trestného činu, deset let. Zaujal-li nalézací soud za tohoto stavu věci stanovisko, že podmíněně odsouzení je v souzeném případě podle § 2 zák. o podmíněně odsouzení vyloučeno, odpovídá toto jeho stanovisko plně posléze cit. ustanovení zákona, jehož bylo nalézacímu soudu dbáti. Rozsudek není tudíž stížen zmatkem podle § 281 čís. 11 tr. ř.

Čís. 3616.

Výrok o trestu a výrok o podmíněně odsouzení lze napadati také formálními důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 4 a 5 tr. ř., avšak jen v mezích naznačených v § 283 tr. ř., totiž jen potud, pokud uplatňovaný formální důvod zmatečnosti slouží jen k doložení předpokladů hmotně-právního zmatku podle § 281 čís. 11 tr. ř., jímž lze napadati výroky o trestu a podmíněně odsouzení.

Zákon čís. 417/1920 sb. z. a n. a příslušná prováděcí nařízení byly vydány jen ve prospěch takových vlastníků válečných půjček, kteří vyhovovali stanoveným podmínkám, tedy zejména jen ve prospěch upisovatelů příslušných do republiky Československé, kteří byli vlastníky válečných půjček dne 28. října 1918; stát nechtěl a neměl příčiny zjednávat si oním způsobem úvěr od upisovatelů takto kvalifikovaných.

Byly-li tudíž dohlédací orgány státní o kvalitě upisovatelů uvedeny v omyl a titry IV. státní půjčky byly takovým neoprávněným upisovatelům vydány, byl stát poškozen (§ 197 tr. zák.); okolnost, že ony zákonné předpisy stanoví přesné podmínky, za nichž lze použití úpisů rakouských a uherských válečných půjček, nečiní tu spáchaní podvodu na úkor státu naprosto nemožným.

O beztrestný nezpůsobitý pokus zločinu jde jen, bylo-li použito prostředku k přivodění zamýšleného protiprávního výsledku naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobitého; pouhá konkrétní nezpůsobitost prostředku nevyklučuje trestnost.

Podvod či přestupek podle prvního odstavce § 13 zák. čís. 417/1920 sb. z. a n.; skutková podstata tohoto přestupku.

Zostření trestu těžkého žaláře nebo žaláře nemusí při použití § 55 tr. zák. nastati jen, byl-li trest vyměřen na méně než 6 měsíců.

Není tu vnitřního rozporu, uvádí-li rozsudek jako důvod pro použití mimořádného práva zmírňovacího podle § 54 tr. zák., že polehčující okolnosti jsou v převaze a dají důvodně očekávati, že se obžalovaný polepší, v úvahách o podmíněně odsouzení pak dává výraz přesvědčení, že k polepšení obžalovaného jest potřeba výkonu trestu.

Při řešení otázky, zda lze důvodně očekávati, že odsouzený povede pořádný život i bez výkonu trestu (§ 1 zák. čís. 562/1919) jest především přihlížeti k osobnosti a k osobním poměrům vinníka, jakož i k povaze činu a ke způsobu jeho provedení, pokud z těchto okolností lze usouditi na ony subjektivní momenty.

(Rozh. ze dne 9. října 1929, Zm I 60/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Rudolfa Sch-a a Adolfa W-a do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 20. listopadu 1928, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák., a zamítl v neveřejném zasedání odvolání obžalovaných z výroku o nepodmíněném odsouzení, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost obžalovaného Sch-a napadá rozsudek soudu první stolice ve výroku, jímž byl uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák., dále ve výroku o trestu a ve výroku, jímž mu bylo odepřeno podmíněné odsouzení, zmateční stížnost obžalovaného Adolfa W-a napadá rozsudek soudu první stolice ve výroku, odsuzujícím ho pro zločin nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák. a ve výroku o odepření podmíněného odsouzení. Stížnostem, jež se dovolávají číselně důvodů zmatečnosti podle § 281 čis. 4, 5, 9 a 10 tr. ř., nelze přiznati oprávnění.

Dovolávající se číselně důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř., vytýkají stížnosti rozsudku vadu vnitřního rozporu, již shledávají v tom, že rozsudek v rozhodovacích důvodech jednak uvádí, že polehčující okolnosti u stěžovatelů jsou v převaze a dají důvodně očekávat, že se obžalovaní polepší (důvod pro použití § 54 tr. zák.), jednak vyslovuje, že k jejich polepšení je třeba výkonu trestu, protože v trestném činu delší dobu pokračovali a dali tím na jevo sklon ke zločinnosti (důvod pro odepření podmíněného odsouzení). Tato výtka směřuje zřejmě jen proti výroku napadeného rozsudku, jímž bylo stěžovatelům odepřeno podmíněné odsouzení. V tomto směru je však v souzeném případě uplatňování formálního zmatku podle § 281 čis. 5 tr. ř. nepřijatelným. Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyslovil již opět právní názor, že výrok o trestu a výrok o podmíněném odsouzení lze napadati také formálními důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 4 a 5 tr. ř., avšak jen v mezích naznačených v § 283 tr. ř., totiž jen potud, pokud uplatňovaný formální důvod zmatečnosti slouží jen k dolíčení předpokladů hmotněprávního zmatku podle § 281 čis. 11 tr. ř., jímž lze napadati výroky rozsudku o trestu a o podmíněném odsouzení. V souzeném případě není tu však tohoto předpokladu; neboť zmateční stížnosti nenapadají výrok rozsudku o odepření podmíněného odsouzení tímto hmotněprávním zmatkem, jenž tu ostatně nepřichází v úvahu již proto, že podmíněné odsouzení bylo stěžovatelům odepřeno nikoli snad proto, že je podle zákona o podmíněném odsouzení vyloučeno, nýbrž proto, že nalézací soud nabyl přesvědčení, že nelze míti za to, že stěžovatelé povedou pořádný život a že tudíž výkonu trestu není zapotřebí. Proti tomuto rozhodnutí, k němuž nalézací soud dospěl vyhrazeným mu volným soudcovským uvážováním, nikoli tedy porušením zákona, jak je předpokládá zmatek podle § 281 čis. 11 tr. ř., lze se brániti jen oprávněným prostředkem odvolání

(§ 283 tr. ř. a posl. odst. § 7 zák. o podmíněném odsouzení). Zmateční stížnost obžalovaného Sch-a vytýká dále ve vývodech vztahujících se k číselně uplatňovanému zmatku podle § 281 čis. 5 tr. ř. nalézacímu soudu, že nerozhodl o návrhu jeho obhájce v závěrečné řeči, by byla stěžovateli rozsudkem přiznána též polehčující okolnost podle § 46 c) tr. zák., záležející v tom, že spáchal trestný čin na ponuknutí jiné osoby. Výtka ta čeli zřejmě proti výroku rozsudku o trestu. I kdyby tu šlo o ně- kterou z vad v § 281 čis. 5 tr. ř. uvedených nebo kdyby bylo lze tvrditi, že nalézací soud nerozhodl o návrhu rázu v § 281 čis. 4 tr. ř. předpo- kládaného, nebylo by tu shora zmíněného předpokladu, za něhož lze výrok o trestu napadati též formálními důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 4 nebo 5 tr. ř.; neboť stěžovatel vytýká sice, a to v písemném pro- vedení svého odvolání, výroku rozsudku o trestu zřejmým poukazem též zmatek podle § 281 čis. 11 tr. ř., záležející prý v tom, že nalézací soud mu zostřil podle § 19 tr. ř. trest těžkého žaláře, ač prý se tak státi ne- mělo, protože mu nebyl vyměřen trest v trvání méně než 6 měsíců; avšak pro dolíčení této hmotněprávní námitky, o níž se stane později ještě zmínka, nemá výtka stížnosti, že nalézacím soudem nebylo přihlí- ženo k řečené, obhájcem stěžovatelovým prý v závěrečné řeči zdůraz- ňované polehčující okolnosti, podle povahy věci významu. Stížnost pro- vádí tudíž svou výtka zřejmě jen odvolání z výroku o výši trestu.

Věcně provádí stížnost obžalovaného Sch-a důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., jen pokud namítá, že čin stěžovatelův nebyl vůbec způsobitelným ke spáchání podvodu, protože prý státní opatření, týkající se použití dluhopisů válečných půjček k upsání IV. čl. státní půjčky byla takového rázu, že bylo jinaké upisování této státní půjčky, než upisování připuštěné zákonem, vyloučeno, ježto prý upsání nebylo uznáno, byly-li doklady i jen poněkud v nepořádku nebo bylo-li v tomto směru i jen sebe menší podezření, a pokud chce tím zřejmě vyjádřiti, že čin stěžovatelův za vinu kladený nezakládá vůbec skutkovou podstatu trestného činu náležejícího před soud. Stížnosti nelze přiznati důvodnost. Je pravda, že zákon ze dne 24. června 1920, čis. 417 sb. z. a n., a na- řízení vlády ze dne 3. prosince 1920, čis. 633 sb. z. a n., stanoví přesné podmínky, za nichž lze použití dlužních úpisů rakouských a uherských válečných půjček k upsání IV. čl. státní půjčky, a že zejména ustanovují (§ 7 zákona a § 3 nařízení), že upisovatel je povinen jednotlivé pod- mínky prokázati způsobem v § 8 zákona uvedeným, avšak z toho nelze dovodovati, že při upisování IV. čl. státní půjčky použitím dluhopisů rakouských nebo uherských válečných půjček bylo spáchání podvodu na úkor státu naprosto nemožným. Přes ona přísná ustanovení zákona a nařízení vlády mohlo dojiti při upisování čl. státní půjčky použitím dlužních úpisů rakouských nebo uherských válečných půjček ke spá- chání podvodu na státu, k oklamání úředníka o úpisech rozhodujícího listivým předstíráním nebo jednáním předsevzatým v úmyslu směřujícím k poškození státu na jeho majetku nebo na právech, nejen tenkrát, ne- počínal-li si úředník dosti opatrně, nýbrž i tenkrát, postupoval-li sice ostražitě, nemoohl-li však přes to šalivý ráz prostředků pachatelem za

účelem spáchání podvodu použitých poznati. O beztrestný nezpůsobily pokus zločinu jde však jen, bylo-li použito prostředku k přivodění zamýšleného protiprávního výsledku naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobitelného. Pouhá konkrétní nezpůsobilost prostředku nevyklučuje trestnost. V souzeném případě zjišťuje rozsudek v rozhodovacích důvodech, že k protiprávnímu výsledku, k jehož přivodění úmysl stěžovatelův směřoval, nedošlo jen následkem ostražitosti třetích osob, jimž byly dluhopisy válečných půjček postoupeny, pokud se týče následkem opatrnosti státního komisaře, jemuž bylo úpisy zkoumati. Z toho plyne, že šlo jen o konkrétní nezpůsobilost prostředků stěžovateli použitých a že tu v důsledku toho beztrestný nezpůsobilý pokus nepřichází v úvahu. Pokud zástupce zmateční stížnosti s hlediska téhož zmatku při veřejném líčení dovozoval, že vzhledem k tehdejší situaci na peněžním trhu nemohl stát jednáním obžalovaných býti poškozen, poněvadž i při upisování IV. státní půjčky použitím válečných půjček cizinců dostalo se státu potřebného úvěru levněji, neprovádí tím uplatňovaný hmotněprávní důvod zmatečnosti po zákonu, pokud nevychází ze skutkových zjištění nalézacího soudu o možnosti škody a o její výši, kterážto zjištění stížnost po formální stránce nenapadá. Jinak je stížnost i v tomto směru neodůvodněná. Z ustanovení zákona č. 417/1920 sb. z. a n. a z prováděcích předpisů k němu plyne jasně, že zákon i prováděcí nařízení byly vydány ve prospěch jen takových vlastníků válečných půjček, kteří vyhovovali podmínkám, tedy zejména jen ve prospěch upisovatelů příslušných do republiky Československé, kteří byli vlastníky válečných půjček dne 28. října 1918, a že stát nechtěl a neměl ani příčiny oním způsobem zjednávat si snad úvěr od upisovatelů takto nekvalifikovaných. Pakli tudíž dohlédací orgány státní o kvalitě upisovatelů byly uvedeny v omyl a titry IV. státní půjčky takovým neoprávněným upisovatelům byly vydány, byl stát poškozen. Při posuzování této škody soudem bylo lhostejno, zda si stát mohl či nemohl opatřit půjčky a za jakých podmínek jinde, bylo lhostejno, jaká byla situace na peněžním trhu a potřeba peněz státu, rozhodnými byly podmínky zákonů a nařízení o upisování těchto půjček. Kdo těmto podmínkám nevyhovoval, nesměl upisovati a byly mu přihlášky i peníze vráceny. Kdyby byl stát snad chtěl si opatřit úvěr ve výši a zúčitatelnosti IV. státní půjčky i jinakým způsobem — od vlastníků válečných půjček, kteří nebyli čl. státními občany v době před 28. říjnem 1918 — nebyl by upisování těchto půjček omezoval na předpřevratové vlastníky válečných půjček příslušné do čl. státu a nebyl by jiné vlastníky půjček vylučoval. Stát vydal určitě předpisy o upisování těchto půjček a zavazoval se na základě těchto norem k určitým plněním, pokud pak plnění musí více, než by byl podle těchto norem plnit musil majitelům válečných půjček, jest poškozen.

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 10 tr. ř. namítá stížnost obžalovaného Sch-a, že skutek mu za vinu kladený, na němž se rozhodnutí zakládá, byl nesprávným výkladem zákona podřaděn pod ustanovení §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák., ač prý měl býti správně podřaděn jen pod ustanovení prvního odstavce § 13 zákona ze dne 24. června 1920,

č. 417 sb. z. a n., a to proto, že prý tu šlo jen o obmyslné jednání rázu v tomto ustanovení zákona předpokládaného. I tu jde o námitku neodůvodněnou. První odstavec § 13 uv. zákona ustanovuje: »Každý, kdo by obmyslným jednáním způsobil, že dlužní úpisy válečných půjček jim proti předchozím ustanovením složené byly přijaty, nebo se o to pokusil, bude potrestán řádným soudem pro přestupek, pokud tu není skutkové povahy těžšího trestného činu.« V souzeném případě zjišťuje však rozsudek v rozhodovacích důvodech, že se stěžovatelé dopustili ve vzájemném srozumění lstivého předstírání a jednání, záležejícího v tom, že vydávali dlužní úpisy rakouských válečných půjček ve jmenovité hodnotě 6.500.000 K vědomě nepravěm za majetek čl. státních příslušníků a zadali tyto dlužní úpisy válečných půjček, o nichž věděli, že jich (jako majetku cizinců) k upsání IV. čl. státní půjčky použito býti nesmí, oprávněným upisováním k úpisu na tuto půjčku, že jednali při tom v úmyslu, tímto lstivým předstíráním a jednáním uvedli úředníka o úpisech rozhodujícího v omyl, jímž měl čl. stát utrpěti na svém majetku škodu 2.000 Kč převyšující, a že k zamýšlenému oklamání úředníka a k poškození státu na majetku nedošlo jen následkem ostražitosti třetích osob, jimž byly ony dluhopisy válečných půjček postoupeny, pokud se týče následkem opatrnosti státního komisaře. Tím jsou zjištěny všechny náležitosti skutkové podstaty zločinu nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák., trestného činu, jenž jest těžší než přestupek podle § 13 odst. první zákona ze dne 24. června 1920, č. 417 sb. z. a n. Podřadil-li tedy nalézací soud zjištěné jim obmyslné jednání stěžovatelův nikoli pod toto ustanovení zákona, nýbrž pod přísnější ustanovení §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák., nelze mu důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci.

Jakž bylo již svrchu poznamenáno, uplatňuje obžalovaný Sch. v písemném odvolání zřejmým poukazem zmatek podle § 281, č. 11 tr. ř. tím způsobem, že namítá, že rozsudek zostřuje trest těžkého žaláře v trvání 6 měsíců stěžovateli použitím §§ 54, 55 tr. zák. podle § 19 tr. zák. posty, ač prý zostření trestu těžkého žaláře nebo žaláře má při použití § 55 tr. zák. nastati jen, byl-li trest vyměřen v trvání méně než 6 měsíců. Ani tu nelze stížnosti přiznati oprávnění. Názor stěžovatelův nemá v doslovu a smyslu § 55 tr. zák. opory. Toto ustanovení zákona ukládá naopak soudu, by při použití práva záměny trestu podle tohoto § nahradil delší dobu trestu těžkého žaláře nebo žaláře vždy, tedy bez ohledu na trvání uloženého trestu, jedním nebo více ze zostření v § 19 tr. zák. vypočtených. Ostatně bylo trest těžkého žaláře, o němž tu jde, již vzhledem k předpisu § 3 zák. ze dne 15. listopadu 1867, č. 131 ř. zák., podle § 19 tr. zák. zostřiti.

Oprávnění nelze přiznati ani odvolání, jímž se obžalovaný Rudolf Sch. a Adolf W. domáhají přiznání podmíněného odkladu výkonu trestu. Není tu vnitřního rozporu, když napadený rozsudek jednak (jako důvod pro použití mimořádného práva zmírňovacího podle § 54 tr. zák.) uvádí, že polehčující okolnosti jsou v převaze a dají důvodně očekávat, že se obžalování polepší, jednak (v úvahách o podmíněném odsouzení) dává

výraz přesvědčení, že k polepšení obžalovaného jest potřebí výkonu trestu. Odvolání přehlíží, že podkladem obou těchto výroků byla různá ustanovení zákona, založená též na podstatně různých hlediskách: v § 54 tr. zák. jde jen o výměru trestu, při otázce podmíněného odsouzení však ještě o odklad trestu již vyměřeného a o jeho případné nevykonání vůbec. Rozdíl mezi oběma hledisky spočívá tedy jednak v intenzitě důvodů, polepšení nasvědčujících, jednak v tom, že podmíněné odsouzení má místo jen, je-li odůvodněna naděje, že se vinník polepší bez výkonu trestu. S tohoto stanoviska si ony úsudky nalézacího soudu neodporují. Pokud nalézací soud výrok o odepření podmíněného odkladu výkonu trestu odůvodnil též poukazem na veřejný zájem, jenž byl trestným činem obžalovaných hrubě porušen, nelze mu ovšem přisvědčiti. Neboť při řešení otázky, zda lze důvodně očekávat, že odsouzený povede pořádný život i bez výkonu trestu (§ 1 zák. o podmíněném odsouzení), jest především přihlížeti k osobnosti a k osobním poměrům vinníka, jakož i k povaze činu a ke způsobu jeho provedení, pokud z těchto okolností lze usouditi na ony subjektivní momenty. Avšak nalézací soud o věci uvažoval též s tohoto správného hlediska a při tom dospěl k úsudku, že tu není předpokladů pro povolení podmíněného odkladu výkonu trestu. Vývody odvolání nejsou s to, by vyvrátily správnost tohoto úsudku. Ani zrušovací soud neshledal podstatných důvodů, zvláštních okolností vyplývajících buď z povahy obžalovaných nebo z povahy činu, jež by odůvodňovaly spolehlivý předpoklad, že odsouzení i bez výkonu trestu povedou pořádný život.

Čís. 3617.

Pod názvem »shluknutí«, který jest společným pojmenováním všech trestných činů podle §§ 279—284 tr. zák., upravuje trestní zákon více trestních norem a tvoří více různých a od sebe odlišných skutkových podstat, spojených tím, že všechny směřují proti veřejnému pokoji a řádu, aniž jest v určité normě pojem ten vymezen způsobem vyčerpávajícím.

I rozpuštěný tábor lidu jest shluknutím, jež má na mysli § 283 tr. zák. Přestupku podle §§ 14 a 19 zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 135 ř. zák. se dopouští, kdo, jsa přítomen při shromáždění, ať podle zákona nebo proti zákonu odbyvaném, neopustí je a neodejde ihned, jakmile bylo prohlášeno vládním zřízencem nebo úřadem za rozpuštěné; nevyhoví-li však kromě toho ještě další zvláštní výzvě k rozchodu, učiněné po rozejití se shromáždění, dopouští se přečinu podle § 283 tr. zák.

S hlediska § 283 tr. zák. se nevyžaduje, by bylo více lidí shluknuto právě na onom místě, kde byl pachatel; stačí, že trvalo v té době a v oněch místech ještě nebezpečí srocování, směřujícího proti veřejnému pokoji a řádu, a že stráží bylo čeleno nebezpečí tomu rozptylováním davů (hloučků) a vyzváním, třeba jednotlivců, by se v místech těch nezdržovali a se rozešli, a že oné výzvy k rozchodu nebylo uposlechnuto.

(Rozh. ze dne 10. října 1929, Zm I 190/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnī stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 12. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem shluknutí podle §§ 283, 284 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmatečnī stížnost, uplatňující jen hmotněprávní výtky podle § 281 čís. 9 a) a 10 tr. ř., vytýká rozsudku nesprávný a mylný výklad pojmu »shluknutí«, dovozujíc, že pojem shluknutí podle §§ 283, 284 tr. zák. předpokládá sejítí se více lidí, při kterém se někdo vybízí ke společné pomoci nebo ke zprotivení se. Jest na omylu v názoru, že tyto předpisy těsně navazují na ustanovení § 279 tr. zák. Pod názvem »shluknutí«, který jest společným pojmenováním všech trestných činů podle §§ 279 až 284 tr. zák., upravuje trestní zákon více trestních norem a tvoří více různých a od sebe odlišných skutkových podstat, spojených tím, že všechny směřují proti veřejnému pokoji a řádu, aniž jest v určité normě pojem ten vymezen způsobem vyčerpávajícím. Tak předpis § 279 tr. zák. s modifikací § 280 tr. zák. ovšem vyžaduje vybízení více lidí ke společné pomoci nebo ke zprotivení se proti některé z osob v § 68 tr. zák. jmenovaných při výkonu úřadu, služby nebo vrchnostenského příkazu, avšak již následující §§ 281 a 282 tr. zák. tvoří zcela odlišné skutkové podstaty, které rovněž nutno zahrnouti pod též název. Stejně i předpis § 283 tr. zák. s kvalifikací § 284 tr. zák. nevychází ze skutkové podstaty § 279 tr. zák., nýbrž tu vyskytující se pojem »shluknutí« má význam zcela všeobecný, rovnocenný pojmu shromáždění osob, omezený jen tím, že shluknutí to nepovstalo z té příčiny, pro kterou srocení stává se zločinem, a čini trestným každého, kdo při takovém shluknutí neuposlechne výzvy úředníka nebo stráže, by se rozešel. Jest proto i rozpuštěný tábor lidu shluknutím, jež má zákon v § 283 tr. zák. na mysli a nelze zaměňovati normu § 283 tr. zák. s onou §§ 14 a 19 zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 135 ř. zák., jak se zmatečnī stížnost mylně domnívá, doličujíc zmatek podle čís. 10 § 281 tr. ř. Onoho přestupku dopouští se každý, kdo, jsa přítomen při shromáždění, ať podle zákona nebo proti zákonu odbyvaném, neopustí je a neodejde ihned, jakmile bylo prohlášeno vládním zřízencem nebo úřadem za rozpuštěné. Nevyhoví-li však kromě toho ještě další zvláštní výzvě k rozchodu, učiněné po rozejití se shromáždění, jak rozsudek v souzeném případě ohledně obžalovaného zjišťuje, jest posuzovati toto jednání s hlediska předpisu § 283 tr. zák., což jest zřejmo jednak z různých skutkových podstat, jednak i ze samého doslovu: § 19 shrom. zák. (». . . pokud nemá tu platnosti obecný zákon trestní«). V souzeném případě zjišťuje rozsudek, že výzva k rozchodu byla dána po rozpuštění zakázaného komunistického tábora lidu, tedy v době shromáždění osob a takto při shluknutí, že se obžalovaný vzepřel rozkazu četnictva, by opustil náměstí a reagoval na ně slovy »já půjdu zpátky a nemá mi nikdo co poroučet«, a takto se dal se stráží do vady; tím jsou zjištěny veškeré náležitosti skutkové podstaty přečinu, jímž byl obžalovaný uznán vinným. Tvrdí-li zmatečnī stížnost, že v době,

kdy se prý obžalovaný dopustil závažného činu, účastníci tábora místo shromáždění již opustili a že chtěl jen přejítí náměstí, které bylo již vyklizeno, nevychází ze skutkových zjištění rozsudekových a nelze v dohledu tom sledovat ani výtku neúplnosti, ano nic podobného za hlavního přelíčení vůbec nevyšlo na jevo. Naopak z výpovědi svědků rozsudkem citovaných jest patrné, že k neuposlechnutí rozkazu došlo krátce po rozpuštění tábora při vyklizování náměstí, tedy v době, kdy shluknutí lidu ještě tu bylo. Nevyžaduje se, by bylo více lidí shluknuto právě na onom místě náměstí, kde byl obžalovaný; stačí, že trvalo v té době a v oněch místech ještě nebezpečí srocování, směřujícího proti veřejnému pokoji a řádu, a že stráží bylo čeleno nebezpečí tomuto rozptylováním davů (hloučků) a vyzíváním, třeba jednotlivců, by se v místech těch nezdržovali a se rozešli, a že oné výzvy k rozchodu nebylo uposlechnuto.

Čís. 3618.

Ani trestní zákon ani trestní řád neukládají obviněnému pod sankci (kromě §§ 45 a 263 písm. m) tr. zák.) povinnost, by za trestního řízení činil o vlastní osobě a o činnosti pravdivé údaje vyšetřujícím orgánům (četnictvu a soudu).

V nesprávném sdělení generalii, ať se stalo v jakémkoliv úmyslu, nelze sledovat skutkovou podstatu ani přestupku § 320 písm. e) tr. zák., ani přestupku podvodu podle § 461 tr. zák.

Opomenul-li soud při odsouzení pro přestupky §§ 461 a 522 tr. zák. a při výměře trestu podle § 460 tr. zák. použitím § 267 tr. zák. ve smyslu posl. odst. § 267 tr. zák. kromě trestu na svobodě vzhledem k trestní sazbě § 522 tr. zák. vysloviti též zvláštní trest peněžité (případný trest náhradní), vykročil ze své trestní moci (§ 281 čís. 11 tr. ř.).

Pokud nejde o reformatio in peius (§ 290 odst. druhý tr. ř.), byl-li obžalovaný zrušovacím soudem sprostěn pro přestupek § 461 tr. zák. a za zbývající nedotčené odsouzení pro přestupek § 522 tr. zák. byl použitím § 260 a) tr. zák. odsouzen do vězení, ač zrušeným výrokem o trestu byl mu vyměřen i za přestupek § 522 tr. zák. trest vězení, ten pak, ač přísnější, než ke kterému měl být obžalovaný odsouzen podle § 522 tr. zák., byl rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928 prominut.

(Rozh. ze dne 10. října 1929, Zm I 411/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečném stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Libáni ze dne 25. dubna 1928, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podvodu podle §§ 197, 201 d), 461 tr. zák. a pokud jím byl odsouzen pro to jakož i za sbíhající se s ním přestupek § 522 tr. zák. podle § 460 tr. zák. použitím § 267 tr. zák. k trestu tuhého vězení na jeden měsíc zostřeného dvěma posty, podle

§ 3 čís. 4 zákona ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 sb. z. a n. ve spojení se zákonem ze dne 18. března 1920, čís. 163 sb. z. a n. ke ztrátě práva volebního a podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení nepodmíněně, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 461 a 267 tr. zák. Rozsudkem ten se zrušuje ve výroku o vině ve směru přestupku podvodu podle § 461 [§§ 197, 201 d)] tr. zák. a následkem toho i ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisejících jako zmatečný a obžalovaný se podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštuje z obžaloby pro přestupek podvodu podle § 461 tr. zák., a odsuzuje se pro zbývající přestupek podle § 522 tr. zák. podle téhož § použitím § 260 a) tr. zák. do vězení na 10 dnů, kterýžto trest se prohlašuje odpykáním trestu vězení v trvání 25 dnů za vykonaný.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Libáni ze dne 25. dubna 1928 byl obžalovaný uznán vinným přestupky podle §§ 522, 461 tr. zák., spáchanými tím, že jednak dne 20. října 1927 v R. hrál hazardní hru, jednak, že byv o tomto svém trestném činu slyšen četnictvem i v přípravném vyhledávání u okresního soudu v Libáni udal datum narození a jména rodičů i předchozí potrestání pro hraní hazardní hry správně, zatajiv jen, že byl již soudně trestán též pro krádež, podvod a zpronevěru, avšak při hlavním přelíčení u okresního soudu v Libáni dne 24. února 1928 změnil údaj o době narození a jména rodičů, snaže se tímto lstivým předstíráním a zatajením předchozích potrestání pro činy spáchané z pohnutek nízkých a nečestných získati podmíněné odsouzení, tedy uvést soud v omyl, jímž tento na svém právu udíleti dobrodini zákona o podmíněném odsouzení jen osobám dobrodini toho hodným, škodu utrpěti mohl; byl za to odsouzen podle § 460 tr. zák. použitím § 267 tr. zák. k trestu tuhého vězení na měsíc, zostřeného dvěma posty, podle § 3 čís. 4 zákona ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 sb. z. a n. ve spojení se zákonem ze dne 18. března 1920, čís. 163 sb. z. a n. ke ztrátě práva volebního; trest vysloven nepodmíněně. Ve věci bylo konáno napřed přípravné vyhledávání proti obžalovanému a spol. jen pro přestupek podle § 522 tr. zák. Obžalovaný udal vyšetřujícímu četnictvu, že se narodil 24. prosince 1891 v M. B. z rodičů Václava a Anny roz. V-ové a že byl pro hazardní hru vícekrát trestán. Totéž opakoval před okresním soudem v Nymburku 16. prosince 1927, byv slyšen jako podezřelý v přípravném vyhledávání. Při hlavním přelíčení u okresního soudu v Libáni dne 24. února 1928 udal generalia stejně, změnil je však v tom směru, že se narodil 26. listopadu 1890 a že matka se jmenovala Marie J-ová. Také uvedl, že se vyžádaný trestní listek netýká jeho, nýbrž osoby jiné. Zprávou děkanského úřadu v M. B. bylo zjištěno, že původně udaná generalia byla správná až na datum dne 29. místo 24., trestním listkem pak, že byl mnohokrát již trestán pro majetkové a jiné delikty. Při hlavním přelíčení 22. března 1928 zmocněnec státního zastupitelství rozšířil obžalobu na obžalovaného i na přestupek podvodu podle §§ 201 d),

461 tr. zák. a při líčení dne 25. dubna 1928 byl vynesena onen rozsudek, proti němuž ani obžalovaný ani zmocněnec státního zastupitelství nepodali opravného prostředku. Odvolal se proti němu jen spoliobžalovaný Jan Č.; při rozhodování o jeho odvolání nepoužil však odvolací soud práva podle § 477 tr. ř. ohledně nesprávného použití zákona v neprospěch obžalovaného Jaroslava H-y. Ten skutečně také dne 3. října 1928 nastoupil trest a byl z něho propuštěn následkem amnestie presidenta republiky dne 28. října 1928.

Oním rozsudkem byl porušen zákon ve dvojím směru, jednak v ustanovení § 267 tr. zák., jednak § 461 tr. zák. Při odsouzení pro přestupky podle §§ 461 a 522 tr. zák. a při výměře trestu podle § 460 tr. zák. použitím § 267 tr. zák. bylo ve smyslu § 267 tr. zák. posl. odst., kromě trestu na svobodě vzhledem k trestní sazbě § 522 tr. zák. vysloviti též zvláštní trest peněžítý, jakož i případný trest náhradní, což však soud opomenul učiniti a tak vykročil ze své trestní moci (§ 281 čís. 11 a § 468 čís. 3 tr. ř.). Tím pak, že podřadil zjištěný a shora vyličený čin obžalovaného též pod normu § 461 (§§ 197, 201 d) tr. zák.), bylo nesprávně použito zákona, pokud jde o otázku, je-li vůbec takový čin činem trestným před soud příslušejícím (§ 281 čís. 9 a) a § 468 čís. 3 tr. ř.). Rozsudek přehlíží, že ani trestní zákon ani trestní řád neukládají obviněnému pod sankcí, kromě §§ 45 a 263 písm. m) tr. zák. povinnost, by za trestního řízení proti němu vedeného činil o vlastní osobě a o činnosti pravdivé údaje vyšetřujícím orgánům, tedy četnictvu a soudu, a nelze v nesprávném sdělení generalii, ať se stalo v jakémkoli úmyslu, shledati ani skutkovou podstatu přestupku podle § 320 písm. e) tr. zák., ano šlo o případ trestního vyšetřování, tím méně skutkovou podstatu přestupku podvodu podle § 461 tr. zák., jak bylo soudem uznáno. Bylo tudíž k návrhu generální prokuratury podle §§ 33 a 292 tr. ř. rozsudek zrušiti jako zmatečný jednak ve výroku o vině ve směru § 461 tr. zák., jednak v důsledku toho též ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisejících a obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. zprostiti z obžaloby pro přestupek podvodu podle § 461 tr. zák. a vyměřiti mu za zbývající odsouzení pro přestupek podle § 522 tr. zák. nový trest. Generální prokuratura zaujala ve zmatečnii stížnosti ovšem stanovisko, že nelze obžalovanému za zbývající odsouzení pro přestupek podle § 522 tr. zák. vyměřiti nový trest, neboť vzhledem k tomu, že zrušeným výrokem o trestu byl obžalovanému vyměřen též za přestupek § 522 tr. zák. trest vězení, ten pak, ač přísnější než k němuž obžalovaný podle trestní sazby § 522 tr. zák. měl býti odsouzen, byl rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928 prominut, na nově uložený trest pak tato amnestie by se již nevztahovala, bylo by nové vyměření trestu peněžité pokuty pro obviněného reformatio in peius, což podle zákona (§ 290 odst. druhý a § 292 tr. ř.) jest nepřipustné. Nejvyšší soud tento názor nesdílí. Onou amnestií (čl. II.) byl prominut osobám odsouzeným před 28. říjnem 1928 pravoplatně k trestu na svobodě ne delšímu než jeden měsíc trest (zbytek trestu) vůbec. Rozsudek proti obžalovanému byl však v onen den pravoplatným. Přítomný rozsudek nevaluje na obviněného nový trest; vy-

slovuje vlastně jen, do jaké výše původní trest pravoplatně vyslovený i po odpadnutí jednoho z obou přestupků, jimiž byl obviněný uznán vinným, zůstává v platnosti. I tento »nově uložený« trest spadal by tedy nutně pod amnestii. Je-li podle toho poukaz na domnělou reformaci in peius bezpodstatným, jest ovšem podle § 260 čís. 3, § 292 tr. ř. vysloviti, k jakému trestu se obviněný za zbývající přestupek podle § 522 tr. zák. odsuzuje. Trest ten byl vyměřen podle § 522 tr. zák. a použitím § 260 a) tr. zák., ježto by peněžítá pokuta mohla býti odsouzení nebo jeho rodině vzhledem k jeho majetkovým poměrům na důtklivou újmu opatření výživy. Polehčujícím a přitěžujícím nebylo shledáno nic. Jelikož pak obviněný do dne 28. října 1928 měl již odpykánu část trestu, trest tuto vyslovený značně převyšující, bylo současně prohlášiti trest ten za vykonaný.

Čís. 3619.

Pokud okolnost, že pohledávka, na níž pachatel, konaje platy, padělal stvrzenku na vyšší splátku, byla v době činu již vyrovnána, vylučuje možnost poškození a úmysl způsobiti škodu (§§ 197, 201 a) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 10. října 1929, Zm I 501/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečnii stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. června 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 201 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil do první stolice k opětovnému projednání a rozsouzení, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatečnii stížnost uplatňuje číselně zmatky § 281, čís. 5 a 9 a) tr. ř. V tomto směru poukazuje vlastně na zmatek čís. 4 § 281 tr. ř., snažíc se dovoditi, že soud nalézací dospěl k nesprávnému zjištění podvodného úmyslu a výše zamýšlené škody jen tím, že nepřipustil z důvodů právně neudržitelných obhajobou navržený důkaz stvrzenkami o konaných platech a převzatými účty o tom, že celá možná pohledávka a dokonce i pohledávka vůbec požadovaná je vyrovnána, takže nebylo lze, by vznikla škoda ani tehda, kdyby bylo správné, že stvrzenka byla (obžalovaným) padělána. Tu pak nelze upřiti zmatečnii stížnosti oprávnění. Soud nalézací odůvodnil zamítnutí návrhu nerozhodností a rozvádí blíže toto povšechné odůvodnění v důvodech odsuzujícího rozsudku v ten rozum, že řešiti otázku, zda a jaká škoda byla T-ovi skutečně způsobena, bylo by věcí civilního sporu; v trestní věci jde prý jen o to, zda ona stvrzenka byla obžalovaným padělána a zda stalo se tak v úmyslu způsobiti T-ovi škodu 2.000 Kč převyšující. Tomuto tvrzení lze v podstatě přisvědčiti. Soud nalézací však přehlíží, že návrh obhajoby čelil hlavně ke zjištění,

zda T. paděláním stvrzenky vůbec mohl býti hmotně poškozen, zejména ve výši škody 2.000 Kč přesahující, ana podle tvrzení obžalovaného byla celá jeho pohledávka za obžalovaným již i bez ohledu na padělání stvrzenky, při pouhém započtení uznaně správného o 10.000 Kč nižšího penize úplně kryta. Vším právem poukazuje stížnost k tomu, že by v případě tom obžalovaný neměl alespoň hmotného zájmu na tom, by stvrzenku padělal a že by odpadl vážný důvod pro zjištění, že obžalovaný, jenž to od prvopočátku zapíral, byl původcem padělání, a kdyby to přes to bylo zjištěno, že by to byl učinil v úmyslu, T-a, alespoň hmotně a ve výši 2.000 Kč převyšující poškoditi, pokud se týče že by poškození T-a na majetku, zejména ve výši 2.000 Kč převyšující vůbec bylo možno. Vždyť rozsudek odůvodňuje jím vyslovené původcovství obžalovaného na padělání stvrzenky hlavně poukazem k tomu, že nikdo jiný nemohl míti na tom zájmu, an jen on měl toho potřebí, by pohledávku T-em uplatňovanou vyrovnal. A i kdyby skutečně se objevilo, že obžalovaný byl padělatelem, jest tu za předpokladu, že celá pohledávka T-em uplatňovaná, byla vyúčtováním obžalovaného i bez ohledu na padělání kryta, vždy možnost, že padělání bylo předsevzato jen proto, by obžalovaný uhájil své skutečné nebo domnělé právo proti neoprávněnému nároku T-ovu bez dalšího nákladného a nejistého sporu civilního.

Čís. 3620.

Okolnost, že soud přes odpor stran vyloučil podle § 57 tr. ř. řízení proti spoluobžalovanému, není zmatkem čís. 4 § 281 tr. ř.

Obžalovaný nemůže uplatňovati jako zmatek (čís. 7 § 281 tr. ř.), že nalézací soud o části obžaloby nerozhodl (§ 282 tr. ř.).

Rozpory, které mohou podle § 281 čís. 5 tr. ř. býti zmatkem, musí býti v rozsudku napadeném; nestačí možný rozpor mezi tímto rozsudkem a mezi případným výsledkem ve vyloučeném řízení.

Podle § 410 tr. ř. mohou býti hodnoceny i polehčující okolnosti zjištěné po pravoplatnosti rozsudku.

(Rozh. ze dne 10. října 1929, Zm II 57/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 11. prosince 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a), 176 II b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaných uplatňuje zmatek podle § 281 čís. 7 tr. ř. proto, že obžalobce jim dává za vinu, že jako spoluzloději odcizili 350 kg ječmene, nalézací soud však odsuzuje obžalované jen pro krádež

200 kg ječmene, o zbývajících 150 kg že se však ani ve výroku rozsudkovém ani v důvodech stížnosti nelze v tomto směru přiznati úspěchu, avšak zmateční stížnosti nelze v tomto směru přiznati úspěchu, poněvadž podle § 282 tr. ř. může obžalovaný jen ke svému prospěchu proti odsuzujícímu rozsudku uplatňovati zmateční důvody. V souzeném případě jest i ohledně té části obžaloby, o které nalézací soud výslovně nerozhodl, právo obžalobní vyčerpáno (viz rozh. sb. n. s. č. 1617). Nepřísluší tedy v takovém případě obžalovanému uplatňovati zmatek podle § 281 čís. 7 tr. ř., neboť ve svůj prospěch nemá důvodu ani možnosti tak učiniti.

Zmatek podle § 281 čís. 4 tr. ř. vidí zmateční stížnost v tom, že z trestního řízení proti stěžovatelům byla trestní věc proti spoluobžalovanému Janu H-ovi vyloučena. Jest sice pravda, že se podle protokolu o hlavním přelíčení ze dne 11. prosince 1928 i obhájce obžalovaných i veřejný obžalobce proti tomuto opatření ohradili s poukazem k tomu, že nebude lze tvrzený příkaz H-a ke krádeži u ostatních obžalovaných hodnotiti jako polehčující okolnost, avšak přes to nelze ani této části zmateční stížnosti vyhověti, neboť podle § 57 tr. ř. je na nalézacím soudě, by vyloučil řízení ohledně některé osoby nebo trestného činu, má-li za to, že o ostatním lze již rozhodnouti a o vyloučené věci nikoliv. V souzeném případě bylo o stěžovatelích při témže hlavním přelíčení rozhodnuto rozsudkem, kdežto o vyloučené věci vedeno řízení dále. Pokračoval tedy nalézací soud podle zákona. Mínil-li zmateční stížnost, že vyloučením trestní věci proti H-ovi byla zmařena obhajoba spoluobžalovaných v tom směru, že tvrdili, že H. byl jim nadřízen, že byli povinni jeho rozkazů poslouchati a že prohlásil, že k prodeji je kompetentním, nemá pravdu, neboť bylo na obhajobě, by si navrhováním vhodných průvodů svoje práva zabezpečila. Neboť v tom případě mohli pak obžalovaní uplatňovati zmatek podle § 281 čís. 4 tr. ř. pro nevyhovění těmto návrhům. Pokud zmateční stížnost poukazuje k tomu, že napadeným opatřením nalézacího soudu bylo znemožněno uplatniti ve prospěch stěžovatelů všechny polehčující okolnosti, stačí poukázati na ustanovení § 410 tr. ř., podle něhož i dodatečně zjištěné polehčující okolnosti i po pravoplatnosti rozsudku mohou býti hodnoceny.

Zmateční stížnost dále dovozuje, že vytýkaným vyloučením trestní věci proti H-ovi byl přivoděn i zmatek podle § 281 čís. 5 tr. ř. Tu však zmateční stížnost neuplatňuje žádný z případů, které § 281 čís. 5 tr. ř. jako zmatek stanoví, nýbrž dovozuje, že může dojíti k rozporu mezi rozsudkem již vydaným a mezi případným výsledkem ve vyloučeném řízení proti H-ovi. Rozpory, které podle § 281 čís. 5 tr. ř. mohou býti zmatkem, musí býti vždy obsaženy v rozsudku napadeném ať se již vztahují na jeho výrok vlastní, nebo obsah jeho důvodů je v rozporu se spisy v tomto místě zákona vypočtenými. Takový rozpor zmateční stížnost neuplatňuje.

Čís. 3621.

»Neodpovědným« je ten, kdo za své jednání neručí; pokud jde o jednání neodpovědné, radil-li samostatný živnostník, který nemohl být dalším trváním a případným neblahým výsledkem další stávky pro svou osobu postizen, stávkujícím dělníkům, aby pokračovali ve stávce.

Výraz »Parteihauptling« má sice do jisté míry satirickou příchut, takže může být sesměšňováním, avšak podle obecné mluvy neznamena tento výraz sesměšňování, snižující ve vážnosti a účtě ve smyslu § 491 tr. zák.

Není-li tu trestného činu vůbec nebo zanikla-li trestnost podle § 490 tr. zák., není možné ani odsouzení pro přestupek § 6 tisk. nov.

Trestný čin jest v případě § 1 tisk. nov. a § 6 tisk. nov. týž; vždy jde o uveřejnění článku trestného obsahu tiskem; podstatný rozdíl spočívá v tom, že v onom případě jde o jednání dolosní, v tomto jen o čin kulposní.

Na obžalobu pro přečin proti bezpečnosti cti může dojít k odsouzení pro přestupek zanedbání povinné péče redaktorské a naopak může návrh na potrestání pro onen přestupek vést k odsouzení pro trestný čin spáchaný obsahem.

(Rozh. ze dne 11. října 1929, Zm II 63/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku zemského jako kmetského soudu v Opavě ze dne 18. prosince 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti soukromého obžalobce, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a), b) a c) § 281 tr. ř., nelze přiznati úspěch. Ohledně pozastavené části článku ze dne 27. října 1927 namítá zmateční stížnost, že by obžalovaný, by se stal beztrestným, m. s. l. dokázati, že stěžovatel, ačkoliv byl přesvědčen o beznadějnosti stávky, přece vyzval dělníky, by pokračovali ve stávce. Leč touto výtkou nevystihuje stěžovatel pravý smysl oné pozastavené části článku, najmě význam výtky, že je člověkem neodpovědným. V pozastavené stati je — mimo slovo »Parteihauptling«, o němž bude promluveno později — jen uvedeno, že se soukromý obžalobce, který k stávkujícím nepatřil, hlásil k slovu, poučil stávkující, co mají dělati, že se jeho fráze setkaly s ozvěnou a stávkující byli nadšeni prázdnými slovy neodpovědného člověka. Výtka, že proti lepšímu vědomí pošval stávkující, by ve stávce pokračovali, v této stati obsažena není; nic takového nezjišťuje ani rozsudek a není této výtky ani ve slovech »neodpovědný člověk«. Stížnost si tu zřejmě neujasnila dvojí význam slova »unverantwortlich«, t. j. neodpo-

vedný a neomluvitelný. Neodpovědným je, kdo za své jednání neručí, neodpovědným pak člověk, jehož jednání nelze omluviti. O neomluvitelném jednání se ve článku vůbec nemluví a, pokud pozastavený článek mluví o neodpovědném člověku, myslí tím člověka, který není práv ze svého jednání. Že slova »unverantwortlich« bylo použito v článku v onom významu, vystihl i nalézací soud, zjistiť, že soukromý obžalobce je samostatným živnostníkem v K. a neměl sám nic společného se stávkou, že proto jest tím podivnější, když si osvojil jako osoba stávkou nepostizená úsudek ohledně dalšího osudu stávky, a že proto toto jeho stanovisko nebylo bezvadné. Nelze tu pominouti, že financování stávky padalo k tíži nekomunistické organizace dělnické Unie; že tajemník této organizace František K. radil po téměř třínedělním trvání stávky, která byla pro dělníky otázkou existenční, k nastoupení práce, vyloživ při schůzi dne 6. července 1927 dělníkům, že ujednané podmínky s firmou P. jsou přijatelné; že se však po této řeči ujal slova soukromý obžalobce, duševní vůdce komunistů v K., a řekl prostě dělníkům, že jsou ztraceni, přijmou-li tyto podmínky. Správně praví soud, že je velmi snadné prohoditi takové tvrzení, které však ve skutečnosti jest holou frází, způsobitou, by rozčilené dělnictvo ještě více podráždilo, nikoli však, by je poučilo, kteréhožto účinku si též soukromý obžalobce musil býti vědom. Těmito úvahami je úplně kryta i správnost zprošťujícího výroku ohledně výtky neodpovědnosti. Vždyť soukromý obžalobce jako samostatný živnostník nemohl ani dalším trváním a případným neblahým výsledkem další stávky pro svou osobu býti postizen, ani mu nemohly jinak vzejíti z toho nějaké nepříznivé následky.

Mylný výklad zákona vytýká dále stížnost rozsudku, pokud ve slově »Parteihauptling« ve článku ze 27. října 1927 nespatřuje vydávání ve veřejný posměch ve smyslu § 491 tr. zák. Nemůže býti pochybnosti, že tento výraz má do jisté míry satirickou příchut, a že tedy takové označení může býti sesměšňováním. Leč stejně nepochybným jest, že tento účinek nejde dále a, že podle obecné mluvy tento výraz neznamena sesměšňování, snižující ve vážnosti a v účtě. Tento obecně známý a uznávaný význam tohoto slova dosti často při ironisujícím dobírání se vyskytujícího vystihuje i rozsudek správně, pravě, že toto pojmenování nemůže býti považováno za sesměšňování ve smyslu § 491 tr. zák. a že spravedlivá kritika nevylučuje v mezích slušnosti satyru.

Zbývá zabývat se poslední námitkou zmateční stížnosti, pokud vytýká rozsudku mylný výklad zákona, vyslovuje-li názor, že ohledně prvního článku odsouzení obžalovaného podle § 6 tisk. nov. není možné, poněvadž skutková podstata tohoto přestupku jest jiná a nekryje se se skutkovou podstatou přečinu proti bezpečnosti cti, a obžaloba ohledně tohoto přečinu nezahrnuje v sobě i návrh na potrestání pro onen přestupek. Názor ten jest mylný. V četných rozhodnutích uznal již nejvyšší soud, že trestný čin jest v případě § 1 tisk. nov. a § 6 tisk. nov. týž; vždy jde o uveřejnění článku trestného obsahu tiskem; podstatný rozdíl spočívá právě v tom, že v onom případě jde o jednání dolosní, v tomto jen o čin kulposní; proto může též i na obžalobu pro přečin proti bezpeč-

nosti cti dojíti k odsouzení pro přestupek zanedbání povinné péče redaktorské a naopak může návrh na potrestání pro onen přestupek vésti k odsouzení pro trestný čin spáchaný obsahem (viz rozh. sb. n. s. č. 2678, 2715, 3066, 3098, 3177 a jiná). Leč přes tento právní omyl nalézacího soudu nelze zmateční stížnosti v tomto směru přiznati úspěch. Vždyť rozsudek zjišťuje o prvním článku, že z části vůbec nenaplnuje skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti (slovo Parteihauptling) a jinak, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy pokud jde o výtky v tomto článku uvedené, takže nastala beztrestnost podle § 490 tr. zák. Veškerá tato zjištění platí neztenčeně i pro případ zanedbání povinné péče redaktorské; není-li tu trestného činu vůbec, pokud se týče zanikla-li trestnost podle § 490 tr. zák., není ani odsouzení obžalovaného pro přestupek podle § 6 tisk. novely možné a je tedy nasnadě, že přes onen nesprávný názor právní zprošťující rozsudek před zákonem obstojí.

Čís. 3622.

Řidič automobilu nesmí jeti rychleji než 6 km za hodinu, kde silnice nemůže být přehlédnuta.

Jede-li po frekventované silnici za noční temnoty, musí vždy počítati s možností nahodilé překážky v jízdní dráze a musí být stále připraven zaříditi, čeho třeba, by mohl ihned podle potřeby stroj zastaviti.

Nevyvíňuje spoluzavinění třetí osoby (kočího, který svůj povoz neosvětřil).

K subjektivní skutkové podstatě přečinu § 335 tr. zák. stačí, neuvědomil-li si pachatel nebezpečí s jeho jednáním (opomenutím) spojené, třeba jen z nedostatku povinné péče, již má použití každý normálně myslící a chápací člověk vzhledem k povaze činu a k daným okolnostem, a bylo-li nebezpečí při použití této obvyklé pozornosti též poznatelným.

(Rozh. ze dne 12. října 1929, Zm I 1/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 4. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku zmatečnosti podle § 281 čis. 5 a 9 písm. a) tr. ř., to i ono neprávem. Rozsudek nalézacího soudu spočívá na zjištění, že smrt inž. Huberta R-a nastala následkem sepse, která přistoupila k poranění při srážce auta obžalovaným řízeného, s povozem naloženým kládami, právě ve chvíli, kdy povoz na rozcestí zahýbal na boční cestu a kdy následkem stočení se vozu zatarasovaly klády celou

širo silnice. Dále jest zjištěno, že obžalovaný při řízení auta v noční době mohl a musil viděti tuto překážku na takovou vzdálenost, že mohl auto dříve úplně zastaviti, takže by bylo nedošlo k nehodě, že však, ač spatřil včas povoz s kládami, nezmírnil rychlost, mylně předpokládaje, že překážka bude odstraněna dříve, než dojede k onomu místu, po případě, že nejel s patřičnou pozorností a nepozoroval dosti pečlivě a bedlivě silnici před sebou. Zmateční stížnost po právní stránce vytýká nedostatek zavdání obžalovaného ve směru subjektivním, ježto prý skutková podstatá přečinu podle § 335 tr. zák. předpokládá jen obyčejnou míru chápavosti a bedlivosti; nebezpečí jako přirozený následek jednání neb opomenutí musí býti pachateli trestného činu poznatelné a musí u něho vzbuditi vědomí neb aspoň musí tu býti možnost vědomí, že má povinnost jednati určitým způsobem. V souzeném případě však obžalovaný prý nemohl předpokládati, že frekventovaná silnice Cheb—Praha může býti zatárasena kládami, tím méně, ana překážka opomenutím kočího vůbec ani nebyla osvětlena. Shledává též mylným názor nalézacího soudu, že obžalovaný měl po případě jeti rychlostí jen 6 km za hodinu; silnice jest prý úplně přehlednou, nemá křižovatek a jest mimo uzavřené osady, také rychlost 45 km za hodinu byla přípustnou. I kdyby se vycházelo z tvrzení obhajoby, že hledíc na stoupání silnice bylo překážku viděti teprve na vzdálenost osmi kroků, zůstává rozhodným, že řidič jest povinen voliti při jízdě automobilu rychlost za všech okolností tak, by byl jejím pánem a by bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována; je povinen přiměřeně zmírniti rychlost jízdy, třeba též vůbec stroj zastaviti, kdyby nehody dopravy mohly býti způsobeny jeho vozidlem; nesmí jeti rychleji než 6 km za hodinu, kde silnice nemůže býti přehlédnuta.

Mínění zmateční stížnosti, že obžalovanému bylo volno jeti rychlostí 45 km za hodinu by předpokládalo, že silnice byla v místech těch úplně přehlednou. Za noční temnoty, jako v souzeném případě, může býti silnice přehlédnuta jen tehdy, když jednak příměstí tratě, po případě nikoliv silné záhyby silnice a nedostatek překážek v rozhledu, jednak též řádně fungující osvětlovací zařízení, vrhající dostatečné množství světla na přiměřený úsek jízdní dráhy, připouští možnost postřehnouti vše, co se na silnici děje, by řidič byl stále náležitě orientován o místech, kam jeho vůz dostihne v nejbližších okamžicích, a by takto zůstával stále pánem rychlosti a kdykoli mohl vůz po případě i zastaviti. Rozsudek výslovně zjišťuje, že obžalovaný v místě nehody měl dostatečný přehled úseku své jízdní dráhy, že musil a mohl spatřiti, že silnice jest zatarasena překážkou, i když vozka povozu kládami naloženého opomenul jej osvětlit, a že mohl takto závčas auto zastaviti, takže nemusilo vůbec dojíti k nehodě. Jest jen logickým důsledkem těchto zjištění, že, ano k nehodě došlo, spatřuje v tom nalézací soud buď mylný předpoklad obžalovaného, že překážka pomine dříve, než s autem dostihne jejího místa, nebo nedostatek jeho pozornosti na jízdní dráhu a jeho bedlivosti. K subjektivní stránce skutkové podstaty přečinu podle § 335 tr. zák. podle stálé judikatury nejvyššího soudu stačí, když si pachatel trestného jednání neb opomenutí neuvědomil nebezpečí s tím spojeného, třeba jen z nedo-

statku povinné péče, již má použití každý normálně myslící a chápající člověk vzhledem k povaze činu a k daným okolnostem, a bylo-li nebezpečí při použití této obvyklé pozornosti též poznatelným. Že nebezpečí pro tělesnou bezpečnost vůbec, — nikoliv snad konkrétně nastavší výsledek — bylo pro obžalovaného poznatelné, vyplývá ze zjištění soudu, že zavčas musil a mohl viděti překážku zatarasující úplně silnici, vyplývá i z pouhé povinnosti průměrně bedlivého šoféra, zejména když jede po frekventované silnici, a to za noční temnoty, by vždy počítal s možností nahodilé překážky v jízdní dráze a byl stále připraven zaříditi patřičné podle okolností. V tom případě nevyvíňuje obžalovaného ani případné spoluzavinění třetí osoby — kočího, jenž svůj povoz neosvětlil, jehož jednání zrušovací soud tímto svým rozhodnutím nikterak neospravedlňuje — ježto, jak rozsudek zjišťuje, uskutečnil jednu z několika případných příčin nehody, a skutečnost ta již sama o sobě stačí k jeho trestní zodpovědnosti. Rozsudek vhodně dovozuje ze zodpovídání se obžalovaného, že povoz spatřil teprve v poslední chvíli, nedostatek náležité pozornosti, an podle výpovědi znalce mohl onu překážku spatřiti daleko dříve a včas, k čemuž jest podotknouti, že podle zjištění nalézacího soudu v místech nehody odbočoval povoz s kládami z hlavní silnice na silnici do G., a že tedy šlo o místo, kde odbočují různé směry jízdních drah; vzhledem k nepřehlednosti takového místa za noční temnoty, kdy reflektory auta osvětlují jen určitý kužel prostoru ve směru jízdy, nikoliv též cestu odbočující, bylo povinností obžalovaného snížit v místě tom doznanou jím rychlost 45 km za hodinu tak, by ihned podle potřeby mohl stroj zastaviti. Podřaděním činu obžalovaného nalézacím soudem podle skutkových zjištění pod ustanovení § 335 tr. zák. po případě též § 337 tr. zák., nebyl tudíž porušen zákon, neboť zjištění ta po stránce subjektivní i objektivní naplňují skutkovou podstatu onoho trestného činu.

Čís. 3623.

Podvod (§ 197 tr. zák.), vylákal-li kdo zápůjčku předstíraje, že předlužené auto, které dává do zástavy, je dluhů prosté, a spolovina na tomto podvodu (§ 5 tr. zák.), ujišťovala-li osoba třetí zástavního věřitele, že tomu tak jest, a zaručila-li se za dluh.

Nezáleží na tom, zda věřitel nabyl platného zástavního práva; naproti tomu okolnost, že zaručivší se jest schopen platiti, vylučuje po případě u obou úmysl způsobiti škodu (§ 197 tr. zák.), stalo-li se zaručení platně (§ 1346 odst. 2 obč. zák.), nebo byli-li pachatelé subjektivně přesvědčeni, že jest zaručivší se záručním prohlášením zavázán k zaplacení.

(Rozh. ze dne 17. října 1929, Zm I 362/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vynořel v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného Rudolfa H-e do rozsudku kraj-

ského soudu v Liberci ze dne 3. května 1928, jímž byli Rudolf H. a Rudolf M. uznáni vinnými, Rudolf M. zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák. a přečinem podle § 1 zák. čís. 78/83 ř. zák., Rudolf H. zločinem spoluviny na podvodu podle §§ 5, 197, 200 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém výroku Rudolfa H-e se týkajícím, současně podle § 290 tr. ř. i ve výroku, pokud jím byl spoluobžalovaný Rudolf M. uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák. spáchaným na Jindřichu B-ovi a v důsledku toho i ve výroku o trestu Rudolfa M-e a v dalších výroci s tím souvisejících; věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, přihlížeje k pravoplatnému odsouzení Rudolfa M-e pro zločin podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák. spáchaný na Bedřichu S-ovi a Ad. H-ovi a pro přečin podle § 1 zák. o mař. exekuce.

D ů v o d y:

Stížnost vytýká rozsudku (mimo jiné) zmatečnost číselně podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., významem a formou doličení neúplnost podle čís. 5, ježto nedbá dvou závažných skutečností, jež vyšly na jevo při hlavním přelíčení a to 1. že ujednání obžalovaného M-e s Jindřichem B-em ze dne 9. září 1926 nebylo ani důvodem k nabytí zástavního práva k M-ovu automobilu a že automobil nebyl B-ovi ani do zástavy odevzdán a 2. že podle zjištění rozsudku se stěžovatel zaručil za M-ův dluh u B-a a že jest i s to tento dluh zaplatiti. Skutečnost pod 1. pokládá stížnost za závažnou proto, poněvadž prý ujednání B-a s M-em bylo bezcenné, i kdyby auto bylo dluhů prosté a že tedy B. ujištěním stěžovatelovým, že auto jest dluhů prosté, nemohl utrpěti žádnou škodu, poněvadž v pravdě nenabyl na auto práva zástavního. Tím stěžovatel namítá, že lstivé předstírání, které mu rozsudek dává za vinu, nebylo způsobitelné, přivoditi škodu; námitka jest však bezpodstatná. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný M. nabídl B-ovi auto do zástavy, předstíraje mu, že jest jeho vlastnictvím a že na něm nejsou dluhy, ač věděl, že mu nepatří a že jest zástavními právy tak zatíženo, že nemůže býti jistotou a že se B. dal touto zástavou pohnouti k poskytnutí zápůjčky a jen tímto lstivým předstíráním o volném vlastnictví zastavujícího byl v omyl uveden a k poskytnutí úvěru a peněz pohnut. O stěžovateli zjišťuje, že, znaje špatné majetkové poměry M-ovy a věda o tom, že auto je již zastaveno a i soudně zabaveno pro značné pohledávky, ujišťováním, že auto zavazeno není, jakož i vlastním zaručením se za peníze přemluvil Jindřicha B-a, by M-ovi na auto půjčil 7.000 Kč a tím přispěl svými nepravdivými údaji k uvedení B-a v omyl s vědomím, že B. byl tímto oklamáním pohnut k poskytnutí zápůjčky 7.000 Kč a že vzhledem na skutečnou bezcennost zástavy utrpí značnou škodu přes 2.000 Kč. Podle těchto zjištění nalézací soud zřejmě vidí uvádění Jindřicha B-a v omyl a lstivé předstírání v nabízení předluženého auta do zástavy obžalovaným M-em a v ujišťování obou obžalovaných, že jest dluhů prosté, a předpokládá skutkově, že Jindřich B. jen touto nabídkou a tímto předstíráním, nehledě k prohlášení stěžovatelovu, jímž se mu za dluh M-ův zaručil, o čemž bude dále pojednáno, se dal pohnouti k jednání, z něhož mu podle zjištění na-

lézacího soudu měla podle úmyslu obžalovaných vzejít škoda, k poskytnutí zápůjčky, a jež právě vzhledem na bezcennost zástavy bylo způsobit, mu škodu způsobiti. Podle toho byl by B. škodu utrpěl, ať nabyt nebo nenabyt platné právo zástavní k autu do zástavy mu nabízenému. Skutečnost, zda B. nabyt k autu platné právo zástavní čili nic, jest tudíž nezávažná a není zmatkem, že se nalézací soud touto otázkou nezabýval.

Naproti tomu jest stížnost v právu, pokud jde o druhou jí vytknutou skutečnost, že stěžovatel, o němž vyšlo při hlavním přelíčení na jevo, že jest majitelem domu a schopným platiti, se B-ovi zaručoval za dluh M-ův. Tu záleží na tom, zda se zaručení stalo platně (§ 1346 odst. 2 obč. zák.) a, pak-li ne, zda obžalovaní alespoň byli subjektivně přesvědčeni, že stěžovatel svým záručním prohlášením jest zavázán k zaplacení zápůjčky, kdyby M. ji nesplatil, či zda obžalovaní, jsouce si vědomi neplatnosti, chtěli zaručením, jehož neplatnost B. nepoznal, pohnouti ho k tomu, by M-ovi poskytl zápůjčku. Neboť, kdyby se byl stěžovatel zaručil za M-e, jsa přesvědčen, že jest tím zavázán k náhradě případné škody a že je s to ji nahraditi, byla by tato skutečnost závažnou pro závěr soudu, zda stěžovatel, třebaže vědomě přispěl k tomu, by B. byl o majetkových poměrech M-ových uveden v omyl a omylem tím pohnut k tomu, by mu poskytl zápůjčku, jednal v úmyslu, B-ovi způsobiti škodu. To platí i o obžalovaném M-ovi, kdyby byl závazek stěžovatelův pokládal za platný. Bylo tudíž vyhověti zmáteční stížnosti a rozsudek zrušiti ohledně stěžovatele jako zmátečný podle § 281 čis. 5 tr. ř., aniž bylo třeba zabývatí se dalšími zmatky stížnosti uplatňovanými, a to již při neveřejné poradě o zmáteční stížnosti za souhlasu generální prokuratury podle § 5 nov. k tr. ř. čis. 3/1878 ř. zák. Poněvadž, jak řečeno, tento důvod zmátečnosti prospívá i obžalovanému Rudolfu M-ovi, který zmáteční stížnost nepodal, bylo podle § 290 tr. ř. zrušiti rozsudek i ohledně obžalovaného Rudolfa M-e jako zmátečný ve výroku o jeho vině v onom směru a v důsledku toho i ve výroku o trestu a v dalších výrocích s tím souvisejících, a věc vrátiti soudu prvé stolice k novému projednání v rozsahu zrušení.

Čís. 3624.

Z ustanovení § 93 tr. zák. ve spojení s ustanovením § 2 g) tr. zák. vyplývá, že jest každému volno zadržeti beztrestně osobu, o níž má důvodné podezření neb aspoň důvodně se domnívá je míti, že jde o zločince neb o člověka škodlivého nebo nebezpečného, najmě jeho právním statkům.

Domnívá-li se pachatel (§ 1 odst. 2 zák. o útisku), že má právo vynutiti na osobě zadrževši jeho otce pro odůvodněné podezření z krádeže na jejím poli, by upustila od jeho předvedení ke starostovi, věda o onom důvodu zadržetí, jde o neznanost trestního zákona (§ 93 ve spojení s § 2 g) tr. zák.) a tudíž o omyl právní (§ 3, 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 17. října 1929, Zm I 264/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Lito-měřicích ze dne 7. března 1929, pokud jim byl stěžovatel uznán vinným přečinem útisku podle § 1 (2 odst. 2) zákona ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmátečnosti podle čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. S hlediska důvodu čis. 5 vytyká napadenému rozsudku vnitřní rozpor, jež spatřuje v tom, že soud jednak zjišťuje, že se stěžovatel a jeho otec Bernhard W. nedopustili krádeže jim za vinu kladené, že se totiž v noci na 10. července 1928 nedaleko Ř. pokusili odciziti Václavu P-ovi s pole zelenou píci v ceně nejméně 5 Kč, a že je proto v tomto směru z obžaloby zprostil, jednak však přiznává Václavu P-ovi právo k předvedení Bernharda W-a k obecnímu starostovi pro podezření z krádeže a odsoudil stěžovatele pro přečin útisku proto, že téže noci hrozil Václavu P-ovi újmou na těle, chtěje tím bezprávně na něm vynutiti, by nepředvedl jeho otce k starostovi pro důvodné podezření z pokusu krádeže. S hlediska důvodu zmátečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. zůstává stěžovatel názor, že, nedopustili-li se stěžovatel a jeho otec krádeže jim za vinu kladené, nebyl Václav P. oprávněn pozastaviti otce, Bernharda W-a, a předváděti ho k starostovi, a že bylo proto nejen právem, nýbrž i povinností stěžovatelovou zastati se svého otce a brániti proti bezprávnému útoku Václava P-a, takže v jeho činu nelze spatřovati skutkovou podstatu přečinu útisku, jež předpokládá »bezprávný nátlak na cizí vůli«. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Mýlným jest především názor stěžovatelův, že Václav P. nebyl vůbec oprávněn pozastaviti otce stěžovatelova, Bernharda W-a, an nalézací soud zjistil, že se obžalovaní krádeže jim za vinu kladené vůbec nedopustili. Jest tu především zdůrazniti, že nalézací soud sprostil obžalovaného z přestupku krádeže nikoliv z toho důvodu, že byla prokázána jejich nevína, nýbrž jen proto, poněvadž nenabyl úplného přesvědčení o jejich vině, tedy pro nedostatek důkazů. Než na tom vůbec ani nesejde. Vždyť z ustanovení § 93 tr. zák. ve spojení s ustanovením § 2 písm. g) tr. zák. vyplývá jasně, že jest každému volno, zadržeti beztrestně osobu, o níž má důvodné podezření neb aspoň důvodně se domnívá je míti, že jde o zločince aneb o člověka škodlivého nebo nebezpečného, najmě jeho vlastním právním statkům. Že však P. za takového člověka mohl pokládati oba obžalované, soud prvé stolice dostatečně zjišťuje a nepochybil proto, přivnav P-ovi právo zadržeti Bernharda W-a pro toto důvodné podezření. Soud však také, třebaže ne výslovně, přece dosti jasně zjišťuje, že si byl stěžovatel vědom, že P. chce předvésti jeho otce k starostovi pro odůvodněné podezření z krádeže na jeho poli, a zjišťuje dále, že úmysl obžalovaného čelil k tomu, by toto předvedení jeho otce, P-em z krádeže píce důvodně podezříváného, zabránil. Tím vyloučena jest i správnost dalšího tvrzení zmáteční stížnosti, že obžalovaný po-

užil násilí, by vynutil na P-ovi opomenutí, na něž měl nebo se domníval míti právo. K tomu se podotýká, že, i kdyby se byl domníval, že má právo vynutiti na P-ovi, by upustil od předvedení jeho otce k starostovi, věda, že P. tak činí pro důvodné podezření z krádeže na jeho polišlo by jen o neznalost trestního zákona (§ 93 ve spojení s § 2 g) tr. zák.), o omyl právní, který podle § 3 (§ 233) tr. zák. nikoho neomlouvá a poukazuje se v této příčině na důslednou judikaturu zrušovacího soudu ohledně osob, jež jsouce stíhány stráží pro podezření z trestného činu, brání se násilím osobám, které chtějí býti nápomocny stráží při zadržení stíhaného. Důvod zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. není tedy opodstatněn.

Čís. 3625.

Podstatným znakem přečinu proti zákonu o ochraně známek jest, že použitím známky, která jest ve hmotném poměru ke zboží neb obalu, přivoděn byl účinek zákonem zapovězený.

Bylo-li zboží označeno jen slovy jako zboží chráněné známkou, mohla by přijiti v úvahu jen skutková podstata přečinu nekalé soutěže.

Zalobní právo vzniká z toho kterého závadného útoku pro dotčeného vždy zvláště a od tohoto okamžiku jednotlivého zásahu, jest také zvláště pro každý případ počítati šestinedělní lhůtu k podání stíhacího návrhu.

(Rozh. ze dne 17. října 1929, Zm I 563/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 12. června 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 29 zákona z 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n. a podle §§ 23 a 24 zák. ze dne 6. ledna 1890, čis. 19 ř. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by jí znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti obžalovaného, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čis. 4, 5 a 9 b) § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Pokud se týče výtky stížnosti, opřené o důvod zmatečnosti čis. 9 b) § 281 tr. ř., budíž podotčeno toto: Obžalovaný byl uznán vinným přečiny podle §§ 23 a 24 zákona na ochranu známek a § 29 zákona o nekalé soutěži pro činy spáchané »v době od 21. února 1928 až do poslední doby«, tedy, an se tu rozsudek přimyká doslovu spisu obžalovacího, zřejmě až do »26. listopadu 1928«, kteréhožto dne byla podána obžaloba. V rozsudku se zjišťuje jen konkrétní případ z 22. září 1928, v kterýžto den kupovala Aloisie R-ová koření, jež jí bylo nalito v krámě z velké láhve, označené vignetami firmy Maggi, a případ z 16. října 1928, kteréhožto dne nalito bylo Anně M-ové a ještě jedné paní koření, ovšem v zadní místnosti. Uváží-li se, že podstatným znakem přečinu proti zákonu

o ochraně známek jest, že použitím známky, která jest v hmotném poměru ke zboží nebo obalu, přivoděn byl účinek zákonem zapovězený, jest na snadě, že nemůže přijiti v úvahu skutková podstata §§ 23 anebo 24 známkového zákona v případech ze 16. října 1928, pokud bylo nalito koření, třeba i z láhve označené chráněnou známkou firmy Maggi, avšak v zadní místnosti tak, že to kupitelky viděti nemohly. Bylo-li zboží jen slovy označeno jako zboží chráněné známkou, mohla by přijiti v úvahu jen skutková podstata přečinu nekalé soutěže. Tento rozdíl si soud neuvědomuje a bylo k tomu poukázati z úřadu. Co se týče otázky zániku žalobního práva podle § 530 tr. zák., neuplynula od činů spáchaných dne 16. října 1928 do 26. listopadu 1928 lhůta šestinedělní, a je tedy zřejmé, že by na tyto případy námitka podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. nedopadala. Leč podstatně jinak má se věc ohledně případu z 22. září 1928; tu uplynuly do dne, kdy podána byla obžaloba, dokonce již 2 měsíce a 4 dny; bylo proto povinností soudu zabývatí se otázkou, kdy se žalující firma o tomto činu a o osobě pachatele dověděla. Totéž platí i pro dobu od 15. října 1928 zpět počítajíc až do 21. února 1928, neboť žalobní právo vzniká z toho kterého závadného útoku pro dotčeného vždy zvláště a od tohoto okamžiku jednotlivého zásahu jest také zvláště pro každý případ počítati šestinedělní lhůtu k podání stíhacího návrhu. Takovému zjištění však rozsudek neobsahuje, ba ani neuvádí skutečnosti, z nichž vyvozuje, že se obžalovaný kromě konkrétně uvedených případů z 22. září a 16. října 1928 dopustil i jinak v době od 21. února do poslední doby (26. listopadu 1928) dalších zásahů proti zákonu o ochraně známek a o nekalé soutěži. Bylo proto zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti, napadený rozsudek zrušiti jako zmatečný a za předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu uznati již v zasedání neveřejném, jak se stalo.

Čís. 3626.

Skutkové podstaty i zločinu podle § 81 i přestupku podle § 312 tr. zák. předpokládají, že veřejný činitel vykonává v době, kdy se mu pachatel zprotivil (ho urazil) svůj úřad nebo svou službu.

Zločin § 81 tr. zák. předpokládá, že tu byl konkrétní úkon, spadající pod povšechný pojem výkonu veřejného úřadu (veřejné služby), kdežto pro § 312 tr. zák. takového vztahu přítomnosti veřejného činitele na místě činu ke konkrétním zákrokům spadajícím do oboru jeho úřadu (služby) zapotřebí není, stačí, že byl na místě urážky přítomen z důvodu svého úřadu (služby) a za účelem jeho (jejího) výkonu.

Z povahy bezpečnostní služby, jejímž úřadům a činitelům náleží zejména péče o bezpečnost osob a majetku a o zachování (zjednání) veřejného klidu a pořádku, plyne, že vykonáváním bezpečnostní služby jest i pouhá pohotovost k případným zákrokům nutným k zabezpečení oněch právních statků nebo k represí proti jich ohrožení a poškození.

Po stránce subjektivní jest i u zločinu podle § 81 tr. zák., i u přestupku § 312 tr. zák. nezbytně třeba, by pachatel věděl, že veřejný či-

nitel koná svoji službu (svůj úřad) a u zločinu § 81 tr. zák. i, že předsebere konkrétní služební (úřední) úkon, který jest jednáním pachatelovým mařen; zvláštních úvah o tom, je-li tu toto vědomí a jeho výslovného (přesného) zjištění, je v rozhodovacích důvodech třeba jen, vyskytly-li se (byly-li vysloveny) pochybnosti o tom, zda pachatel měl ono vědomí.

(Rozh. ze dne 17. října 1929, Zm II 322/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 4. května 1928, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že skutková podstata zločinu § 81 tr. zák. není splněna, ježto policejní strážníci — čekající prý jen na nastoupení služby pokud se týče na přidělení jiných prací — nekonali úřední funkce, ježto dále nebylo stěžovatelce známo, že strážníci, odvádějící ji do šatlavy, jednali ve funkci úřední pokud se týče z příkazu nadstrážníka a ježto jde v jednání stěžovatelčině jen o trpný odpor; podle toho není prý oprávněno ani podřadění pod ustanovení § 312 tr. zák. Námitky nedbají částečně rozsudečných zjištění a jsou jinak bezdůvodnými. Skutkové podstaty i zločinu podle § 81 i přestupku podle § 312 tr. zák. předpokládají ovšem, že veřejný činitel vykonává v době, kdy se mu pachatel zprotivil, pokud se týče ho urazil, svůj úřad anebo svou službu. Pro zločin § 81 tr. zák. jest dále předpokládati, že tu byl konkrétní úkon, spadající pod povšechný pojem výkonu veřejného úřadu (veřejné služby), protože předmětem zlého úmyslu § 81 tr. zák., zmařiti výkon úřadu nebo služby, může býti jen individuální, vyhocený zákrok veřejného činitele, směřující k určitému úkolu, podle rozsahu úřadu (služby) mu náležejícímu, kdežto pro skutkovou podstatu § 312 tr. zák. — který nechrání, jako § 81 tr. zák., nerušenost výkonu veřejných úřadů a služeb, nýbrž povšechně vážnost veřejných činitelů — takového vztahu přítomnosti veřejného činitele na místě činu ke konkrétním zákrokům spadajícím do oboru jeho úřadu (služby) zapotřebí není a stačí, že byl na místě urážky přítomen z důvodu svého úřadu (služby) a za účelem jeho (jejího) výkonu, ovšem jen, je-li již sama přítomnost v určité době na určitém místě plněním povinností dotčeného činitele. Z povahy bezpečnostní služby, jejímž úřadům a činitelům náleží zejména péče o bezpečnost osob a majetku a o zachování, po případě zjednání veřejného klidu a pořádku, plyne, že vykonáváním služby jest i pouhá pohotovost k případným zákrokům nutným k zabezpečení oněch právních statků nebo k repressi proti jich ohrožení a poškození, a není podstatného rozdílu mezi činností orgánů bezpečnostní

služby, konajících dohled na veřejném místě, by k poruchám oněch statků nedošlo a případné poruchy byly ihned zjištěny a po případě odčiněny a mezi přítomností orgánů těch v místnostech bezpečnostního úřadu, pohotových k tomu, by byli za naznačenými účely vysláni přidělením jim předem určených zákroků, jichž potřeba nastane. Proto není právně mylným stanovisko rozsudku, že strážníci požívali zvláštní ochrany § 312 tr. zák. již v době prvních nadávek stěžovatelčiných, protože byli — třeba jen čekající na nastoupení služby a přidělení těch kterých úkonů — přítomni v kanceláři policejního úřadu; případná dohoda stěžovatelky, ostatně v rozsudku nezjištěná, že jich pouhá přítomnost na strážnici a pohotovost k nastoupení služby a k provedení případných příkazů nebyla vykonáváním jejich veřejné služby, byla by jako mylný výklad dotčeného pojmu jen neznalostí trestního zákona, podle §§ 3, 233 tr. zák. bezvýznamnou. Další nadávky stěžovatelky strážníkům spadají do doby, kdy ji strážníci ti odváděli z příkazu nadstrážníka do šatlavy, tedy prováděli konkrétní služební úkon jim představeným činitelem přikázaný, a stížnost po stránce objektivní vůbec nepopírá, že v době té byli strážníci ve výkonu služby a účastni zvýšené ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák.

Po stránce subjektivní jest i u zločinu podle § 81, i u přestupku § 312 tr. zák. nezbytně třeba, by pachatel věděl, že veřejný činitel koná svoji službu (svůj úřad) a u zločinu § 81 i že vykonává konkrétní služební (úřední) úkon, který jest jednáním pachatelovým mařen. Avšak zvláštních úvah o tom, bylo-li tu toto vědomí čili nic, a výslovného (přesného) zjištění bude v rozhodovacích důvodech třeba jen, vyskytly-li se, jeho zjištění bude v rozhodovacích důvodech třeba jen, vyskytly-li se, nanejvýš byly-li kýmkoliv vysloveny pochybnosti o tom, zda pachatel měl ono vědomí. Jako pochybnosti tohoto rázu přišly v souzené trestní věci v úvahu jen rozčilení a podnapilost stěžovatelky a proto i soud uvažuje v rozsudku o účinku těchto okolností na její vědomí; závěrem, k němuž dospěl, že stěžovatelka jednala ještě při dobrém vědomí, dal soud jasný výraz svému přesvědčení, že postřehla správně skutkové okolnosti, za nichž jednala, a události, které se dály, a že si byla i vědoma významu toho, co řekla a předsevzala. Jinak není však ve zjištěném ději ani nejmenší složky a není ani ve spisech nejmenšího poukazu, z nichž by byly možnými pochybnosti o naznačeném vědomí stěžovatelčině. Strážníci byli v uniformě. Místem činu byla strážnice a její bezprostřední okolí. Příkaz nadstrážníka strážníkům stal se po marném napomenutí ke klidu v bezprostřední blízkosti stěžovatelky, jež se nehájila omylem nebo tím, že příkaz neslyšela, nýbrž omezila se na popírání všeho, co se jí dávalo za vinu, a na obvinění strážníků ze zlého nakládání s ní. Při tomto stavu věci nebylo ve výsledcích hlavního přeličení podkladu pro pochybnosti o tom, že stěžovatelka jednala při urážlivých projevech při zprotivení se ve vědomí shora uvedeném a nebylo proto třeba, nutný a samozřejmý závěr o vědomí tom v rozhodovacích důvodech zvláště vysloviti.

Čís. 3627.

Bezohlednost a nemilosrdnost, jakož i činnost rovnající se úderu pěstí, projevená k lidem hospodářsky slabším, jest podle názorů společenských kruhů, k nimž náleží zámožný statkář, s to, by ho v obecném mínění uvedla v opovržení nebo snížila.

Pokud nejde o takové jednání nepočetné, ucházel-li se zámožný statkář před skončením pachtovního období o to, by mu byly propachtovány polnosti, které byly dosud propachtovány lidem hospodářsky slabším.

(Rozh. ze dne 18. října 1929, Zm II 52/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu ve Znojmě ze dne 20. prosince 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin urážky na cti podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti soukromého obžalobce, dovolávající se číselně důvodů zmátečnosti čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., nelze upřít oprávnění. Předmětem obžaloby jest výtka činěná soukromému obžalobci tiskem, že, uzavřev v létě 1927 pachtovní smlouvu o asi 200 měřících polí, patřících dědicům V-ovým, odňal tyto pozemky různým malým a hospodářsky slabým lidem, jimž je spolek D. H. od V-ových dědiců v předchozí pachtovní době pachtované pozemky bez zisku byl dále propachtovat, a že toto jeho jednání bylo »nemilosrdné, bezohledné a úderem pěstí pro německé rolníky«. Nemůže býti pochybným, že vinění z bezohlednosti a z nemilosrdnosti a z jednání, rovnajícího se úderu pěstí, jest způsobitelným objektivně naplnití skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti, poněvadž bezohlednost a nemilosrdnost, jakož i činnost rovnající se úderu pěstí, projevená k lidem hospodářsky slabším, jest podle názorů společenských kruhů, k nimž náleží soukromý obžalobce, zámožný statkář, způsobila, by ho v obecném mínění uvedla v opovržení nebo snížila. Leč napadený rozsudek — nepouštěje se do dalšího rozboru smyslu a dosahu článku a do právnické jeho kvalifikace, zprošťuje obžalovaného, vycházeje z předpokladu, že výtka byla podle konkrétních okolností jen dovolenou kritikou. Jde o to, zdali se soukromý obžalobce skutečně dopustil skutku podmiňujícího takovýto snižující úsudek o jeho povaze, či zda nejde o vinění křivé, zbudované na skutečnostech smyšlených nebo převrácených. Po této stránce vychází napadený rozsudek z předpokladu, že soukromý obžalobce přebral spolku D. H. pacht pozemků, a na tomto podkladě pak dovozuje soud, že výtky proti němu

byly oprávněnou kritikou. Tento výrok napadá zmáteční stížnost a nelze jejím výtkám upřít oprávnění. Šlo o propachtování větší výměry polností, dědicům V-ovým patřících; tyto polnosti měl pachtovány do roku 1921 soukromý obžalobce sám a pak na dobu šesti let do září 1927 spolek D. H., který je bez zisku propachtovat dále hospodářsky slabším lidem. Ze by tato skutečnost soukromému obžalobci nebyla známa, sám netvrdí a vysvítá opak toho alespoň nepřímou i ze zjištění rozsudku.

Jest si nyní dáti další otázku, zda a za jakých okolností by bylo jednáním nepočetným, když se osoba jiná, v souzeném případě soukromý obžalobce, ucházela před skončením pachtovního období o to, by jí tyto polnosti byly propachtovány, a pokud skutečně je pachtovala. Zajisté by bylo nepočetným, kdyby byl propachtovatel odhodlán pachtovní smlouvu s původním pachtýřem prodloužit i a nadále v novém pachtovním období polnosti mu ponechati, a kdyby soukromý obžalobce, věda o tomto záměru vlastníka a věda i o tom, že jde o pachtovní smlouvu, umožňující hospodářsky slabším vrstvám obyvatelstva existenci neb aspoň lepší existenci, před ukončením pachtovní doby na propachtovatele působil z vlastního podnětu sliby, nátlakem nebo jiným prostředkem, obzvláště nabízením vyššího pachtovního, k tomu, by ho odvrátil od jeho záměru a pohnul ho k tomu, by polnosti v novém období přenechal jemu. Nelze ovšem říci, že by takové jednání bylo snad nepřijatelné nebo zakázané zákonem, nebo neobvyklé v hospodářském boji, který nezná ohledů na existenci konkurenta nebo spoluobčana. Leč sluší říci, že by takové jednání, pokud by šlo statkáři beztoho zámožnému jen stůj co stůj o rozmmožení vlastních důchodů a statků, třeba i na úkor a ke škodě chudobného lidu, bylo podle názor společnosti nepočetným, a označení takového jednání za bezohledné, nemilosrdné a za úder pěstí kritikou oprávněnou. Podstatně jinak by ovšem bylo posuzovati věc, kdyby byla zahájena volná soutěž propachtovatelem, kdyby byl vyčkal nabídky různých uchazečů a kdyby si byl vyhradil právo, rozhodnouti se podle volného uvážení mezi těmito uchazeči a propachtovati polnosti onomu z nich, který se mu bude zamlouvati ať podle nabídek jím učiněných ať podle hledisek jiných. V takovém případě nešlo by již za všech okolností o jednání nepočetné, bezohledné atd., pokud hospodářsky mocnější nahodile soutěží s hospodářsky slabším, a nebylo by lze mu výtknouti nepočetnost, když třeba svou výhodnější nabídkou docílil, že mu polnosti byly propachtovány; vždyť záleží na propachtovateli, zda přijme nabídku toho či onoho, a bylo by lze spíše propachtovateli výtýkati bezohlednost a pod., když k vůli většímu zisku volil mezi uchazeči osobu zámožnější místo osoby hospodářsky slabší. Do jisté míry o tom, že soukromý obžalobce H. přebral spolku pacht, leč ve všech důsledcích tuto otázku rozsudek nedomyslel a neobsahuje rozhodné zjištění, zda skutečně šlo v konkrétním případě o takové jednání soukromého obžalobce, čili nic.

I na tuto vadu napadeného rozsudku zmáteční stížnost právem nevazuje, vytykajíc mu mylný výklad zákona a neúplnost, pokud neuva-

žoval o tom, že se prý soukromý obžalobce teprve tehda odhodlal, zajeti si do V. k přímému vyjednávání s majiteli polnosti, když mu Karel V. sdělil, že každý může polnosti dostat, a že vůlí Dr. V-a bylo, by spolek D. H. nedostal polnosti, poněvadž V. za sprostředkování pachtu žádal příliš vysokou provisi. V tomto smyslu se vyjádřil soukromý obžalobce ve svém podání ze dne 21. ledna 1928, poukazuje k tomu, že Dr. Jiří V. odňal Karlu V-ovi plnou moc, když se dověděl o příliš vysoké provisi, která V-ovi byla přislíbena, že se tím stalo, že pachtovní smlouva byla uzavřena se soukromým obžalobcem, a poukazuje dále v podání ze dne 14. února 1928 k tomu, že do V. jel teprve, když V. sám prohlásil, že se o polnosti V-ovy dále nestará a že je může každý míti. Dr. V. udal při svém svědeckém výslechu, že odňal plnou moc Karlu V-ovi, poněvadž se mu zdála prokázat příliš vysoká a že propachtovat polnosti začátkem července 1927 soukromému obžalobci. O obsahu těchto spisů, které při hlavním přelíčení byly přečteny, měl nalézací soud uvažovati a měl při správném výkladu zákona dáti si otázku a zjistiti, zdali a pokud věří přednesu soukromého obžalobce ohledně okolností, za nichž se dal do ujednání pachtovní smlouvy s Dr. V-em a ohledně doby, kdy k uzavření této smlouvy vlastně došlo. Vždyť nutno si uvědomiti, že, kdyby byl Dr. V. V-ovi plnou moc skutečně odňal pro neshodu ohledně provise a odepřel souhlas k propachtování polností spolku D. H. a kdyby teprve později soukromý obžalobce, seznav, že Dr. V. má volnou ruku ohledně propachtování polností, do V. byl zajel a pachtovní smlouvu uzavřel, sotva by bylo lze označiti toto jednání za závadné s hlediska veřejné mravnosti, jak se děje v pozastaveném článku, an by přece nebyl nic jiného udělal, než že by byl použil příležitosti jednáním propachtovatele samotného se mu maskytnuvši, státi se pachtýřem. To by nebylo bezohledné, ani nemilosrdné, ani úderem pěstí, to by nebylo ani přebrání pachtu, jak se v rozsudku uvádí. Vše to si však soud neuvědomil po stránce právní a tím se stalo, že při rozboru průvodní látky prostě pomínil mlčením údaje svědka Dr. V-a a tvrzení soukromého obžalobce, které by mohly vésti k závěru, že se takové přebrání pachtu vůbec nestalo.

Čís. 3628.

Výrok byl pronesen veřejně (§ 39 čis. 2 zák. na ochr. rep.), byl-li pronesen ve veřejné místnosti, v níž seděla společnost více než-10 lidí. Pod pojem »hanobení« ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. spadá i nadávka.

Při verbálním deliktu nestačí poukaz k doslovu výroku o sobě k odůvodnění zlého úmyslu, nýbrž jest nezbytně třeba, by z jiných okolností výrok podmiňujících nebo provázejících bylo zjištěno, jaký smysl pachatel výroku přikládal, co jím chtěl vyjádřiti a zda si byl vědom jeho závadné povahy ve směru skutkové podstaty trestného činu, o nějž právě jde.

Při verbálních deliktech může i opilost, nedosahující stupně § 2 c)

tr. zák. následkem zkalení vědomí s ní spojeného vyloučení zlého úmyslu k takovým deliktům předpokládaný.

(Rozh. ze dne 19. října 1929, Zm I 325/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 4. března 1929, jímž byl uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky a přestupkem podle § 411 tr. zák. Zároveň nejvyšší soud jako soud zrušovací nařídil podle § 362 odst. 1 čis. 1 tr. ř. mimořádnou obnovu trestního řízení ve směru přečinu podle § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky, zrušil rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným tímto přečinem, jakož i ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisejících a odkázal věc na soud první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, dbaje pravoplatného výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 411 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Jako doličování důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. přichází v úvahu námitka zmateční stížnosti, podle níž je prý výrok »Češi jsou svině, svinský národ«, sice v českém jazyku neslušný, státu samému není však nikterak nebezpečný, a, byv mimo to pronesen v uzavřené místnosti, kde bylo jen několik lidí v rozjařené náladě, nemohl ani snížit vážnost republiky ani ohrozit mír v republice. Námitku jest označiti za bezpodstatnou. Především dovolává se zmateční stížnost tvrzením, že šlo o místnost uzavřenou, skutečnosti nejen rozsudkem nezjištěné, nýbrž přímého opaku toho, co se v něm za zjištěné bere, že totiž vinárna »Kavkazský sklípek« je místností veřejnou, obecně přístupnou, k závěru pak, že obžalovaný pronesl onen výrok veřejně, opravňovalo nalézací soud již samo rozsudkové zjištění, podle něhož seděla ve vinárně, když tam N. a S. přišli, společnost více než 10 lidí. Výrok sám posuzuje zmateční stížnost mírně, shledávajíc jej jen neslušným; jest naopak přisvědčiti rozsudku, který, vycházejíc ze správného názoru, podle něhož spadá pod pojem »hanobení« ve smyslu § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky i nadávka, označuje projev obžalovaného právem jako hanlivý a štvavý, zároveň též surový. Na omylu je zmateční stížnost dále též, pokud dovozuje, že výrok obžalovaného nebyl státu nebezpečný. Nevžaduje se k objektivní skutkové podstatě onoho přečinu v dotyčném směru nic více, než by šlo o hanobení, způsobilé snížení vážnosti republiky nebo ohrožení obecný mír v republice (nebo její mezinárodní vztahy). Zjišťuje-li tudíž rozsudek způsobem, jež jinak ani zmateční stížnost nenapadá, nejen, že obsah projevu obžalovaného byl hanlivý, štvavý i surový, nýbrž i, že si byl obžalovaný těchto vlastností svého projevu vědom a že jeho úmysl směřoval k hanobení českého národa, poslze pak, že toto hanobení bylo způsobilé snížení vážnosti republiky

a vyvolati v posluchačích náladu českému národu nepřátelskou, zjišťuje takto veškeré pojmové znaky objektivní i subjektivní skutkové podstaty řečeného přečinu bezvadně po stránce i skutkové i právní. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Než při poradě o zmateční stížnosti vzešly zrušovacímu soudu závažné pochybnosti o správnosti skutkových zjištění rozsudku jednak v tom směru, zda obžalovaný skutečně použil zažalovaných slov, jednak zejména i po stránce subjektivní, zda obžalovaný jednal u vědomí pokud se týče v úmyslu, předpokládaném ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky. Kladné zjištění rozsudku, že obžalovaný pronesl výrok: »Češi jsou svině, svinský národ« spočívá v podstatě jen na výpovědi svědka Václava S-ého, který jako jediný svědek z osob tehdy přítomných potvrdil tento výrok shodně s obžalobou. Než výpověď tohoto svědka působí zřejmě dojmem kusosti, poněvadž vůbec nevysvětluje, jak vlastně došlo k závadnému výroku, nýbrž líčí věc tak, že se obžalovaný tak vyjádřil bez vnější příčiny hned po příchodu do místnosti, což nelze dobře uvésti v soulad s výpověďmi ostatních přímých svědků, zejména i s výpovědí svědka Františka D-e, který výslovně potvrdil, že byl ve vinárně, když S. a N. tam přišli v podnapilém stavu, že N. zpíval nějakou ruskou píseň neslušného obsahu, proti čemuž se přítomní Rusové ohradili, že však N. toho nedbal a zpíval dále, že svědek viděl, jak N. šfouchl do jednoho Rusa a T. odvedl N-a ke stolu, kde seděl S., že svědek se pak odebral do vedlejší místnosti a že ani do té doby ani později závadný výrok neslyšel. Tyto údaje, s nimiž se shodují výpovědi jiných svědků vývodních, poukazují k tomu, že obžalovaný svým jednáním jen reagoval na ono předchozí chování se N-ovo. Svědek S. však, ač tam s N-em přišel a seděl s ním u jednoho stolu, o tomto sběhu věci se vůbec nezmiňuje a při svém výslechu v předběžném řízení naopak výslovně udal, že jest vyloučeno, že N. Rusy provokoval a že obžalovaný sám s nadávkami začal po jejich příchodu, což při hlavním přelíčení poněkud oslabil, udav, že nemůže říci, v jaké souvislosti výrok obžalovaného padl, ví prý jen, že se obžalovaný dostal do kontroverze s N-em a že při této hádce užil onoho výroku. Již v důsledku toho vzchází důvodné pochybnosti, zda ojedinelá výpověď svědka S-ého může sloužiti za bezpečný podklad odsuzujícímu výroku, zvláště, uváží-li se, že se věc odehrála v pokročilou dobu noční ve vinárně, kdy súčasťně osoby, i obžalovaný tak i svědci, byly ve stavu více méně podnapilé. K tomu však ještě přistupuje, že obžalovaný jest dosud zachovalý a že v trestním řízení nevyšlo na jevo, že již dříve nějak projevil nepřátelské smýšlení proti českému národu, takže nelze beze všeho předpokládati, že byl schopen podobného činu. Naopak obžalovaný žije již řadu let na území Československé republiky, má za manželku Češku, která jako svědkyně potvrdila, že její manžel po dobu pěti let, co s ním žije, neprojevil nijakého nepřátelství proti českému národu, a též předložené potvrzení státního zemědělského inspektorátu tomu do jisté míry nasvědčuje. Za tohoto stavu věci jest ovšem tím více potřebí, by pro odsuzující výrok ve směru přečinu podle § 14 čís. 5

zákona na ochranu republiky byl zjednan zcela bezpečný podklad skutkový.

Než, i kdyby bylo lze míti za bezpečně prokázáno, že obžalovaný použil slov stíhaných obžalobou, jest přece alespoň pochybné, zda úmysl obžalovaného směřoval k tomu, hanobiti český národ, a zda si byl obžalovaný též vědom nejen surové a štvavé povahy svého projevu, nýbrž i jeho způsobilosti, snížit vážnost republiky neb ohroziti obecný mír v republice. Jde tu o trestný čin, spáchaný určitým výrokem (verbální delikt), při němž poukaz k doslovu výroku o sobě nestačí k odůvodnění potřebného zlého úmyslu, nýbrž jest nezbytně třeba, by z jiných okolností výrok podmiňujících nebo provázajících bylo zjištěno, jaký smysl obžalovaný přikládal svému výroku, co jím chtěl vyjádřiti a zda si byl vědom jeho závadné povahy ve směru skutkové podstaty trestného činu, o nějž právě jde. Při tom nutno přihlížeti nejen k osobnosti obžalovaného, ke stupni jeho vzdělání, ke způsobu, jak se obyčejně vyjadřuje a jakých výrazů užívá a k tomu, co jinak jest známo o jeho chování a smýšlení, nýbrž zejména i k tomu, co bylo podnětem výroku a jak dalece mohla podnapilost obžalovaného působiti na jeho intelekt a vůli a na vědomí o významu a dosahu zažalovaného výroku. Ve směru posléz uvedeném jest důležité, že právě při verbálních deliktech vzhledem k jejich zvláštní povaze i opilost, nedosahující stupně § 2 písm. c) tr. zák. může následkem zkalení vědomí s ní spojeného vyloučiti zlý úmysl k takovýmto deliktům předpokládaný. Proto jest nutno zjistiti stupeň opilstosti obžalovaného a způsob, jakým došlo k výroku, jež nalézací soud podřadil ustanovení § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky. Jenom tímto způsobem a, hledí-li se zároveň k ostatním okolnostem shora uvedeným lze dospěti k spolehlivému závěru, zda si obžalovaný uvědomil pokud se týče měl v úmyslu vše, co zákon vyžaduje ke skutkové podstatě onoho přečinu, zejména zda si byl obžalovaný vědom, že svým výrokem hanobí způsobem surovým a štvavým celý český národ a zda jeho úmysl též směřoval k tomu, či zda nešlo jen o nepředložený výrok pokud se týče o osobní nadávku, směřující proti společnosti tehdy přítomné nebo proti jednotlivému jejímu členu a po případě vyvolanou předchozím počínáním si Karla N-a, jak bylo potvrzeno vývodními svědky, pod vlivem alkoholu a rozčilení. Tyto okolnosti a úvahy ovšem nevylučují, že se obžalovaný mohl dopustiti trestného činu jemu za vinu kladeného (§ 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky). Avšak dosavadními výsledky trestního řízení nebyly skutkové předpoklady dotyčného provinění obžalovaného bezpečně zjištěny způsobem, jenž by nezavdal příčiny k závažným pochybnostem. Proto nařídil zrušovací soud podle § 362 odst. 1 čís. 1 tr. ř. mimořádnou obnovu trestního řízení ve prospěch obžalovaného, zrušil rozsudek nalézacího soudu v dotčeném výroku o vině a důsledkem toho i ve výroku o trestu a souvislých výrociích a odkázal věc na soud prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, při čemž bude ovšem nutno dbáti nezrušeného výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 411 tr. zák.

Čís. 3629.

Pokus lehkého uškození na těle (§§ 8, 411 tr. zák.) hozením kamene po osobě stojící u otevřeného okna.

Použití mimořádného práva zmírňovacího podle § 266 tr. zák. a zaměňovacího podle § 261 tr. zák. je výrokem rázu arbitrního, jež lze napadati jen odvoláním, nikoliv zmateční stížností (§ 281 čís. 11 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 19. října 1929, Zm I 335/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 21. března 1929, pokud jí byla stěžovatelka uznána vinnou přestupkem nedokonaného lehkého ublížení na těle podle §§ 8, 411 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 10 a 11 § 281 tr. ř. Podle čís. 10 § 281 tr. ř. namítá, že obžalovaná měla býti uznána vinnou kulposním přestupkem podle § 431 tr. zák., nikoliv dolosním činem podle §§ 8 a 411 tr. zák., jehož skutková podstata prý není dána. Zejména prý není zjištěno, že obžalovaná jednala v přímém úmyslu poškoditi H-ou na těle tak, by poškození zanechalo po sobě viditelné známky a následky; šlo jí prý jen o to, by H-ou odehnala od okna. Rovněž prý není zjištěno, že kámen byl hozen takovou prudkostí, že by byl způsobil H-é lehké ublížení na těle, kdyby jí byl skutečně zasáhl; naopak prý »jest míti za to, že kámen hozený do výše a z větší vzdálenosti nemůže způsobiti tělesné poškození«. Šlo prý jen o čin kulposní, trestný podle § 431 tr. zák. Než zmateční stížnost není provedena po zákonu, neboť vychází ze skutkových předpokladů v rozsudku nezjištěných. Že hození kamenem po osobě, stojící v otevřeném okně (přízemního domku) jest in abstracto způsobilé přivoditi lehké ublížení na těle, nebylo třeba blíže dokazovati a napadený rozsudek to po skutkové stránce zřejmě předpokládá. Že by takové poškození na těle jen v konkrétním případě nebylo mohlo nastati, kdyby byla obžalovaná H-ou skutečně zasáhla, rozsudek nezjistil. Naopak soud výslovně zjistil, že obžalovaná hodila po H-é, stojící v otevřeném okně kamenem, by jí úmyslně na těle (rozumí se lehce) ublížila, a že skutek jen náhodou nebyl dokonán, protože H-á včas od okna uskočila. Pokud zmateční stížnost prostě popírá úmysl obžalované v rozsudku náležitě zjištěný a nedbá dotyčného skutkového zjištění, jež nenapadá žádným formálním zmatkem, neprovádí uplatňovaný hmotněprávní zmatek po zákonu.

Zmateční stížnost není odůvodněna ani, pokud uplatňuje zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., vytýkajíc, že soud vykročil z mezí svého práva zmírňovacího podle § 266 tr. zák. a zaměňovacího podle § 261 tr. zák. tím, že, ač použil ustanovení § 266 tr. zák., nesnížil trest pod nejmenší sazbu trestní a že ne-

použil práva záměny trestu podle § 261 tr. zák. a nezaměnil vězení prvního stupně v peněžitou pokutu přiměřenou majetkovým poměrům obžalované, ačkoliv prý jsou tu podle názoru stěžovatelčina okolnosti hodné zvláštního zřetele (že je zachovalá, jednala v prudkém hnutí mysli, k činu byla vyprovokována nadávkami, a že nedošlo k poškození). Přehlíží, že v obou případech jde o fakultativní právo soudu, jehož za jistých zákonných předpokladů může, ale nemusí použiti, že tedy jde o výrok arbitrního rázu, jež lze přezkoumati jen k odvolání; přehlíží, že důvod zmatečnosti rozsudku podle čís. 11 § 281 tr. ř. byl by dán, kdyby soud, vyměřuje trest hlavní nebo vedlejší nebo vyslovuje se o podmíněném odkladu trestu, porušil nebo nesprávně použil hmotně-právního zákona v některé z oněch — imperativních, obligatorních — zásad a předpisů, které jsou nezávislé na volném uvážení soudcovském a jichž jest proto soudu povždy dbáti. O takové porušení v souzeném případě vůbec nejde a jíti nemůže a stěžovatelka provádí oněmi vývody věcné odvolání z výroku o trestu.

Čís. 3630.

Hlásání sebeurčovacího práva v tom směru, že se buď část státního národa (Slováci) nebo národní menšina (Maďari) oddělí s územím jimi obývaným od státu, do něhož jsou vtěleni platnými mezinárodními smlouvami, a utvoří buď stát nový nebo se přivtělí ke státu cizímu, směřuje proti ústavní jednotnosti republiky (§ 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.).
»Zprávou« ve smyslu § 18 čís. 1 zák. na ochr. rep. jest sdělování určitých skutečností minulých, přítomných nebo budoucích; spadá sem tvrzení, že Československo zbrojí do války proti S. S. S. R.

(Rozh. ze dne 19. října 1929, Zm I 354/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 8. dubna 1929, pokud jí byl stěžovatel uznán vinným přečinem šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. a přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 téhož zákona, mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce — čís. 9 a) § 281 tr. ř. — namítá zmateční stížnost, že obžalovaný neměl býti odsouzen a) pro přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. proto, že konečné věty článku nenapsal a ve zbývajících částech, psané klidným a věcným způsobem, nelze prý spatřovati pobuřování, které předpokládá použití silnějších výrazových prostředků. Než zmateční stížnost přehlíží, že obžalovaný podle zjištění rozsudku použil takových silnějších prostředků k tomu, by v masách dělníků a rolníků vyvolal nepřátelský vztah proti ústavní jednotnosti československého

státu, tím, že vyličoval »hru ludové strany s tajnou klausulí Svato-Martinské deklarace, tajuplné výhrůžky Hlinkovy, diskusi o právu sebeurčovací a o autonomii«, jako podvodné, sloužící k oklamání slovenských rolníků a dělníků, kteří prý jsou si toho vědomi a proto odmítnou tento podvod a budou bojovat za právo sebeurčení. Že hlásání práva sebeurčovacího v tom směru, že se buď část státního národa — Slováci — nebo národní menšina — Maďaři — oddělí s územím jimi obývaným od státu, do něhož jsou vtěleni platnými mezinárodními smlouvami a utvoří buď stát nový nebo se přivtělí ke státu cizímu, směřují proti ústavní jednotnosti republiky, netřeba blíže doličovat.

b) Proti odsouzení pro přečin podle § 18 čis. 2 zák. na ochranu republiky namítá stížnost, že obžalovaný neměl býti odsouzen podle tohoto zákonného ustanovení, ježto prý ve svém článku nesděloval a nerozšiřoval žádné »zprávy«, nýbrž jen úvahy, úsudky, po případě kritiky, jak je obvyklé u novinářských článků, a dále, že závěr soudu, že obžalovaný sděloval zprávu »objektivně nepravdivou«, postrádá jakýchkoli důkazů a zjištění (výtku nedostatku důvodů podle čis. 5 § 281 tr. ř.), a posléze, že schází znak vědomosti o nepravdivosti tvrzení obsažených v článku, ježto prý naopak z více okolností v rozsudku uvedených vychází na jevo, že byl obžalovaný o pravdivosti svého tvrzení přesvědčen, a že měl k tomu dobré důvody. Zmateční stížnost popírá také, že by článek obžalovaného byl způsobitým poškození bezpečnosti státu, veřejnou bezpečnost nebo veřejný pořádek, ježto prý jde o kritické úvahy založené na nepopřených skutečnostech všeobecně známých. Než ani tu nelze dáti zmateční stížnosti za pravdu; jest správné, že »zprávou« ve smyslu § 18 čis. 1 zák. na ochr. rep. jest rozuměti sdělování určitých skutečností, ať již minulých, přítomných nebo budoucích. V souzeném případě však sděloval obžalovaný, jak soud zjišťuje, takovou skutečnost tvrdě, že Československo zbrojí do války proti SSSR. Neomezil se na prostou úvahu a na úsudek byt i objektivně nesprávný ani na pouhou kritiku, nýbrž tvrdil určité faktum; že tato jím tvrzená skutečnost byla objektivně nepravdivá, odůvodnil soud logicky správnou úvahou, že nepravdivost zprávy ukázal zejména časový odstup ode dne napsání článku (jeho vytisknutí), t. j. od 14. února 1928 až do nynější doby, dosti dlouhé, by se v ní pravdivost i nepravdivost onoho sdělení zřetelně projevila. Že obžalovaný věděl, že zpráva o zbrojení a případné válce jest nepravdivá, soud rovněž zjistil a také náležitě odůvodnil, vypořádav se zejména podrobně s obhajobou obžalovaného. Formálně bezvadná a věcně správná jest i úvaha rozsudku o tom, že zpráva obžalovaného byla způsobitá, by vyvolala potíže a zápletky ve vztazích mezinárodních a nepokoj a neklid v občanstvu republiky v době, kdy ještě nevymizely vzpomínky na hrůzy světové války, a by tak připravila široké masy podle pravdy neinformované do stavu, v němž by mohlo dojít k vážným poruchám veřejného řádu, a že si byl obžalovaný vědom, že svou nepravdivou zprávou může vyvolati tyto účinky, jimž právě zákon chce trestním ustanovením § 18 čis. 2 zák. na ochr. rep. zabrániti. Odsuzující výrok odpovídá i správnému použití zákona, i zjištěnému stavu věci.

Čís. 3631.

Předsevzetí obžalovaného vrátiti oklamáným osobám, co mu následkem klamu daly, vylučuje po případě zlý úmysl podle § 197 tr. zák.

Výše škody (zamýšlené nebo způsobené) jest složkou trestného činu a musí proto, jako jeho ostatní složky, posuzována býti podle poměrů na místě a v době spáchání činu, nanejvýš i podle toho, jakou cenu v této době měla věc trestným činem dotčena, bez ohledu na nahodilou okolnost, že cena věci tohoto druhu dodatečně stoupla nebo klesla.

Způsobená škoda rovná se vnitřní hodnotě vylákaných rakousko-uherských bankovek v době činu.

I když jde o škodu 20.000 Kč převyšující, jest po zrušení rozsudku zrušovacím soudem vrátiti věc soudu nalézacímu (nikoliv porotnímu); otázka příslušnosti jest právoplatností obžaloby prozatím rozřešena (§§ 219, 261 tr. ř.); §§ 1 a 4 opatření Stálého výboru ze dne 4. srpna 1920, čis. 480 sb. z. a n. (v doslovu čl. I zák. ze dne 22. prosince 1921, čis. 471 sb. z. a n.), na kterých se příslušnost onoho soudu zakládá, nepozbyla dosud (čl. II zák. čis. 259/23, čl. II zák. čis. 257/25 a § 21 zák. čis. 31/29) účinnosti a musí býti zůstaveno nalézacímu soudu, by posoudil, zda je trestní sazba těžkého žaláře od 1 roku do pěti let dostatečnou, třebaže při tomto posuzování nelze již přihlížeti k znehodnocení peněz (§ 21 čis. 1 zák. čis. 31/29).

(Rozh. ze dne 22. října 1929, Zm I 143/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 13. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc přikázal témuž nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost napadá, uplatňujíc číselně důvod zmatečnosti čis. 5 § 281 tr. ř., věcně též čis. 10, pokud se týče 9 a), rozsudek nalézacího soudu 1. ve výroku, že stěžovatel, vylákan v době od roku 1911 do roku 1914 ve Vídní úhrnem 26.871.67 K rak. uh., způsobil škodu 2.000 Kč převyšující a 2. ve výroku o úmyslu stěžovatelově způsobiti škodu. Soudnímu výroku, že způsobená škoda činí přes 2.000 Kč, vytýká stížnost nejasnost, svými vývody nedoličuje však tuto výtku vůbec, nýbrž jen výtku jeho právní mylnosti podle čis. 10 § 281 tr. ř. Rozsudek odůvodňuje tento výrok úvahou, že vnitřní hodnota vylákaných korun rak. uh. v době činu byla větší než hodnota koruny československé a že proto škoda v každém jednotlivém případě činí více než 200 a 2.000 Kč. Stížnost namítá především, že nelze beze všeho 26.871.67 K rak. uh. postavit na roveň stejné částce v Kč, poněvadž § 6 zák. ze dne 10. dubna

1919, čís. 187 sb. z. a n., podle něhož se počítá jedna koruna rak. uh. za jednu Kč, platí jen o závazcích splatných v oblasti státu československého. V tom má sice stížnost hledíc k místu činu (v oblasti republiky Rakouské) pravdu, avšak námitka ta jest vzhledem k stanovisku nalézacího soudu bezpředmětná. Dále poukazuje stížnost k tomu, že státní zastupitelství ve Vídni (dne 7. července 1926) navrhlo potrestání stěžovatele za tento čin jen pro přestupek podvodu podle § 461 tr. zák. (předpokládajíc škodu 17.000 K), ač prý znalo dobře poměry své měny a bylo především povoláno hájiti zájmy svých příslušníků. Tím patrně má na mysli, že podle měnových předpisů rakouských (nař. státního úřadu pro finance ze dne 25. března 1919, čís. 191 spol. zák.) rovná se částka 26.871-67 K rak. uh. nyní 26.871-67 papírových korun rak., tak že by způsobená škoda, přepočítá-li se ona částka v K rak. na Kč, činila jen necelých 14 Kč. Než k tomu nelze přisvědčiti. Výše škody (zamýšlené nebo způsobené) jest složkou trestného činu a musí proto, jako jeho ostatní složky, posuzována býti podle poměrů na místě a v době spáchání činu, nanejmé i podle toho, jakou cenu v této době měla věc trestným činem dotčená, bez ohledu na nahodilou okolnost, že cena věci tohoto druhu dodatečně stoupla nebo klesla. V souzeném případě pozůstávala škoda způsobená poškozeným v tom, že jim z jejich jmění ubylo 26.871-67 K zlaté měny, za níž by si byli mohli opatřiti určité množství hmotných statků, úměrné směnné (vnitřní) hodnotě této částky v době a na místě činu. Má-li tato škoda býti vyjádřena v měně nynější, nelze ji stavěti na roveň číselně stejné částce v nynější měně znehodnocené, nýbrž částce, již by bylo třeba, by si poškození mohli opatřiti stejné množství hmotných statků, které by si byli mohli opatřiti v době a na místě činu za částku jim odňatou. Při opačném názoru došlo by se k důsledku zřejmě nesprávnému, že škoda poškozených byla nižší, než hodnota řečené částky v době činu, kdežto užitek pachatelův se této hodnotě rovnal, tedy škodu poškozených mnohonásobně převyšoval, ačkoliv užitek pachatelův a škoda poškozených musely býti stejné, an užitek pachatelův pozůstával v tom, že nabytí téže částky hotových peněz, kterou poškození ztratili; názor ten přičil by se i ustanovení § 1324 obč. zák., že za škodu úmyslně způsobenou jest dáti úplně zadosti učinění. Jest tedy souhlasiti s názorem nalézacího soudu, že způsobená škoda rovná se vnitřní hodnotě vylákaných rak. uh. korun v době souzených skutků, tak že škoda převyšuje v každém jednotlivém případě 2.000 Kč.

2. Výroku rozsudku o úmyslu obžalovaného, způsobiti škodu, vytýká zmatečnou stížnost, že jest neúplný, protože si prý soud nevšiml listin obžalovaným předložených, a že jest podstatný rozpor mezi údaji rozhodovacích důvodů a obsahem těchto listin. Ani této formální vady tu není. Obsah listin, jichž se stížnost dovolává, pokud byly předmětem hlavního přelíčení a pokud tedy nalézací soud směl k nim hleděti (§ 258 odst. 1 tr. ř.) — že byly nalézacímu soudu stěžovatelem předloženy též jeho dopisy Dr. Z-ovi, podle nichž pátral po poškozených již v roce 1924, není osvědčeno protokolem o hlavním přelíčení — rozsudek uvádí v rozhodovacích důvodech úplně a správně. Zmiňuje se sice o nich teprve

v úvahách o otázce, zda se souzené skutky staly beztrestnými promlčením, nikoliv již v úvahách o poškozovacím úmyslu; přes to nelze však pochybovati o tom, že si soud jejich obsah uvědomil i v těchto úvahách. Avšak zopakováním (třebas neúplně pokud se týče nepřesně citované) obhajoby, že si obžalovaný chtěl souzenými činy zjednat kapitál ke zařízení filiálek, z jichž výtěžku bude — jak pevně doufal — moci v krátké době vrátiti domněle poškozeným kauce a zápůjčky, dalším tvrzením, že obžalovaný rozhodně popřel úmysl poškozovací, rozbořem obsahu shora obžalovaný rozhodně popřel úmysl poškozovací, rozbořem obsahu shora řečených listin, v nichž stížnost shledává doklad pro nedostatek poškozovacího úmyslu, a větou, že soud prvního státního soudu, kdyby byl uvážil obsah oněch listin, byl by musil dojíti k přesvědčení, že v subjektivním směru nemůže býti o podvodu řeči, uplatňuje stížnost zřetelně námitku, spadající pod ustanovení § 281 čís. 9 a) tr. ř., že předsevzetí obžalovaného vrátiti oklamaným osobám, co mu následkem klamu daly, vylučuje předpoklad zlého úmyslu, vyžadovaného skutkovou podstatou podvodu, a že se rozsudek řídí nesprávným výkladem zákona, uznal-li obžalovaného přes ono předsevzetí vinným, máje za to, že okolnost, zda obžalovaný chtěl dodatečně vrátiti, co lstivým způsobem vylákal, není závazná pro posouzení jeho viny. Námitkou tou je stížnost v právu. Rozsudek po stránce subjektivní nezjišťuje, zda obžalovaný měl již v době vylákání peněz úmysl, osoby, jež mu peníze poskytl, poškoditi, to jest peníze jim vůbec nesplatiti, kterýžto úmysl by byl ovšem již opodstatněn vědomím obžalovaného, že nebude vůbec s to je splatiti. Bylo tudíž rozsudek zrušiti z důvodu čís. 9 a) § 281 tr. ř. Pro nedostatek onoho zjištění nebylo lze rozhodnouti ve věci samé. Proto bylo věc vrátiti soudu prvního státního soudu k opětovnému projednání a rozhodnutí v rozsahu zrušení a to, ačkoliv jde celkem o škodu převyšující 20.000 Kč, soudu nalézacímu (nikoliv porotnímu), protože jest otázka příslušnosti právoplatnosti obžaloby prozatím rozřešena (§§ 219, 261 tr. ř.), ježto §§ 1 a 4 opatření Stálého výboru N. S. ze dne 4. srpna 1920, čís. 480 sb. z. a n. (v doslovu čl. I zákona ze dne 22. prosince 1921, čís. 471 sb. z. a n.), na kterých se příslušnost onoho soudu zakládá, nepozbylo dosud (viz i čl. II zákona čís. 259/1923, čl. II zákona čís. 257/1925 a § 21 zákona čís. 31/1929) účinnosti a musí býti zůstaveno nalézacímu soudu, by posoudil, zda je trestní sazba těžkého žaláře od jednoho roku do pěti let dostatečnou pro úhrn souzených činů, třebaže při tomto posuzování nelze již přihlížeti k znehodnocení peněz (§ 21 odst. čís. 1 zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n.).

Čís. 3632.

Výše úplatku není o sobě rozhodnou pro otázku, zda jde o »nepatrný prospěch« ve smyslu § 2 odst. 2 zák. o úplatkářství; tento pojem jest relativní a jest stupeň prospěchu vždy určití podle povahy případu.

(Rozh. ze dne 22. října 1929, Zm II 68/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalované do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 28. prosince 1928, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem podle § 2 odst. (1) zákona ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňující hmotněprávní výtku podle § 281 čís. 10 tr. ř. tvrdí, že čin obžalované bylo by lze podřaditi jen pod ustanovení § 2 odst. 2 zák. o úplatkářství, nikoliv pod předpis odstavce prvního, ježto prý šlo jen o nepatrný prospěch, předpokládá-li se (rozsudek ovšem neměl důvodu s otázkou tou se zabývati), že činem obžalované byl dotčen (důležitý) veřejný zájem. Jest ovšem připustiti, že výše úplatku není o sobě v určitém případě jediné rozhodnou pro otázku, zda jde o »nepatrný prospěch« osoby, již byl úplatek nabídnut, slíben nebo poskytnut, pokud se týče požadován nebo přijat; v zákoně použitý pojem »nepatrného prospěchu« má povahu relativní a jest stupeň prospěchu vždy určiti podle povahy případu. Ohledně činnosti obžalované však rozsudek zjišťuje, že »částka nabídnutého úplatku nemůže býti pokládána za malou«, a vyjadřuje slovy těmi, že nešlo u Š-a o prospěch nepatrný, který mu vzhledem k okolnostem případu měl vzejíti z poskytnutého daru. Toto právní hodnocení výše úplatku obžalovanou poskytnutého odpovídá též plně smyslu zákona, neboť částka 100 Kč vzhledem k celkovému hospodářskému stavu a k nynější hodnotě peněz nemohla představovati u respicienta pohraniční finanční stráže při jeho služebních příjmech platovým zákonem upravených, a takto též zrušovacímu soudu známých, prospěch jen nepatrný, nýbrž převyšovala stupeň pojmu toho. Podřazením činnosti obžalované pod skutkovou podstatu přečinu úplatkářství podle § 2 odst. (1) zák. čís. 178/1924 sb. z. a n. nebylo tudíž použito zákona nesprávně.

Čís. 3633.

Ustanovení § 122 a) tr. zák. nechrání abstraktní pojem Božské bytosti, nýbrž představu o Bohu, jak se vytvořila naukami té které církve (náboženské společnosti zákonem uznané); pokud výraz »Pámbiček« znamená Boha v tomto smyslu.

Rouháním není jen popírání jsoucnosti Boha způsobem zlehčujícím, nýbrž jakýkoliv, k Bohu se vztahující projev nevážnosti, neucty, posměchu, pohrdání neb opovržení, jakékoliv jednání, zejména slovní výroky, jimiž někdo zlehčuje posvátnost a velikost Boha neb odpírá Mu způsobem opovrživým vlastnosti, které vyznačují Božství jako nejvyšší, nejdokonalejší bytost.

(Rozh. ze dne 22. října 1929, Zm II 165/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 15. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem rušení náboženství podle § 122 a) tr. zák. a přestupkem podle § 516 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce právní lze přisvědčiti názoru stížnosti, že ustanovení § 122 písm. a) tr. zák., část předpisů o trestnosti rušení náboženství, nechrání abstraktní pojem Božské bytosti, nýbrž představu o Bohu, jak se vytvořila naukami té které z církví a náboženských společností zákonem uznaných. Avšak jiným názorem neřídil se ani soud nalézací, dav v rozsudku výrazu »Pámbiček« výklad pro zrušovací soud závazný, že slovem tím označuje venkovský lid všeobecně Boha, jak si Ho podle běžné nauky církevní (rozuměj podle souvislosti římsko-katolické) představuje. Další námitka, že souzené projevy vypadají ze skutkové podstaty zločinu podle § 122 písm. a) tr. zák., pokud se týče nenaplnění pojem rouhání se Bohu, protože obžalovaný nechtěl se dotknouti jsoucnosti Boha, nepopíral jsoucnost Boha, nýbrž srovnával Ho jen s lidmi, neobstojí. Rouháním není jen popírání jsoucnosti Boha způsobem zlehčujícím, nýbrž jakýkoliv, k Bohu se vztahující projev nevážnosti neucty, posměchu, pohrdání neb opovržení (rozhodnutí čís. 1512 sb. n. s.), jakékoliv jednání, zejména slovní výroky, jimiž někdo zlehčuje posvátnost a velikost Boha neb odpírá Mu způsobem opovrživým vlastnosti, které vyznačují Božství jako nejvyšší, nejdokonalejší bytost (rozhodnutí čís. 2002 sb. n. s.). Proto nelze podřazení souzených projevů pod pojem rouhání se Bohu shledati právně pochybeným, an soud výkladem projevů těch zjistil, že obžalovaný jimi srovnával Boha se sebou samým a přikládal Mu funkce a pudy, o nichž se veřejně ani mezi slušnými lidmi nemluví, ba — jak sluší dodat — dokonce spíše tím i na Boha vyslovil žádost, jejíž vyslovením projevuje se i pouhému člověku nejhlubší opovržení.

Čís. 3634.

Dohled ve smyslu § 132 tr. zák. zahrnuje při věznicích nejen jejich bezprostřední hlídání v technickém slova smyslu, vykonávané dozorcí vězňů, nýbrž i výkon každé pravomoci, která jest příslušnými předpisy propůjčena nad vězni určitým úředním osobám k tomu účelu, by byl zabezpečen řádný výkon vazby na osobách jí podrobených.

Trestankyně je svěřena dohledu inspektora vězeňské stráže ve smyslu § 132 tr. zák.

(Rozh. ze dne 23. října 1929, Zm I 272/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku

ze dne 9. března 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Citujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř., věcně však uplatňujíc zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., tvrdí zmateční stížnost, že soud první stolice mylně vykládá pojem svěření trestankyně Anny V-ové do dozoru stěžovatele jako inspektora vězeňské stráže, jehož povinnosti jsou upraveny v §§ 60—75 instrukce pro trestní soudy ze 16. června 1854, čís. 165 ř. zák. Z ustanovení těch je prý vidno, že obžalovanému jako inspektoru vězeňské stráže přísluší bezprostřední dozor nad dozorcím personálem ve věznici, že však trestanci nejsou svěření jeho bezprostřednímu dohledu, nýbrž jen nepřímou prostřednictvím vězeňské stráže. Z toho prý plyne, že ani Anna V-ová nebyla svěřena jeho bezprostřednímu doзору. Stížnost není v právu, neboť jednak úzce vykládá zákonný pojem »dohledu« podle § 132 III. tr. zák., zaměňujíc jej zřejmě s pojmem »střežení uvězněných« podle § 45 soudní instrukce, jež ovšem zpravidla přísluší dozorcům vězňů. Dohled ve smyslu § 132 tr. zák. zahrnuje však v souzeném případě, při věznicích, nejen jejich bezprostřední hlídání v technickém slova smyslu, vykonávané dozorcí vězňů, nýbrž i výkon každé pravomoci, která jest příslušnými předpisy propůjčena nad vězni určitým úředním osobám k tomu účelu, by byl zabezpečen řádný výkon vazby na osobách jí podrobených; vězni se tím dostali v osobní svobodě pod takový vliv oprávněných úředních osob, že nebezpečí vzházející z toho, by jejich závislosti nebylo využito sváděním k vykonání nebo dopuštění smilných činů, bezpochybně opodstatňuje, by každý vztah k vězňům, vyplývající z úředního postavení osob na provádění výkonu vazby účastněných, byl považován za svěření k dohledu ve smyslu § 132 III. tr. zák. U inspektora vězeňské stráže je to však i s hlediska bezprostřednosti dohledu stěžovatelem žádané tím příznačnější, že předpisy, kterých se sama zmateční stížnost dovolává, určují — mimo všeobecné nadřízení inspektora dozorcům vězňů v § 46 instr. — přímo úkony, které má proti vězňům prováděti bezprostředně inspektor stráže sám (přijetí do vazby podle § 46, popis osoby a šatstva podle § 51, oznámení o převzetí do vazby podle § 60, raporty podle § 61, opatrování klíči podle § 70, účast při spoutání podle § 71, prohlídka věznce podle § 72 atd.), jimiž jest právě založen i onen bezprostřední dohled nad vězni, který vyžaduje zmateční stížnost pro použití § 132 tr. zák.; tím jasněji jest jímto prokázáno, že vězňové jsou proti inspektoru vězeňské stráže v poměru osob svěřených k dohledu v tom mravním smyslu, jaký má § 132 tr. zák. na zřeteli. Důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. není tedy opodstatněn.

Čís. 3635.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. se nevyhledává, by pachatel doporučoval použití prostředků násilných;

nezáleží na tom, zda měla činnost pachatelova zevní účinek a jaký dojem činila na posluchače; stačí, že byla s to, by u posluchačů vzbudila nepříznivé smýšlení proti státu, k němuž náleží.

Pobuřování proti ústavní jednotě československého státu poukazováním na nepříznivé pro posluchače (německé národnosti) účinky jeho vzniku a nabádáním k působení na odčinění poroby podle příkladu Jahnova po porážce Němců u Jenu.

(Rozh. ze dne 23. října 1929, Zm I 296/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 26. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje jen hmotněprávní zmatek čís. 9 a) § 281 tr. ř. Dovozuje, že obžalovaný byl odsouzen neprávem pro přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., poněvadž prý v závadných jeho slovech, jak je rozsudek zjišťuje, nelze shledávat pobuřování vůbec a proti statkům chráněným v § 14 čís. 1 cit. zák. zvláště. Vycházejíc ze správného jinak výkladu pojmu pobuřování (obsaženého v četných rozhodnutích nejv. soudu), při němž neprávem zdůrazňuje doporučování »prostředků násilných« — jichž však k naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 14 čís. 1 není třeba, poněvadž by v takovém případě šlo o zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., — snaží se zmateční stížnost doličiti, že smysl řeči obžalovaného byl jiný, než zjišťuje napadený rozsudek, že směřovala ke kulturnímu posílení Němců. zejména prý nemluvil obžalovaný o hranicích státních, nýbrž o ideálních, zahrnujících v sobě kulturní a duchovní společenství a sounáležitost obyvatelstva německého kmene a národnosti; výrok o dosažení svobody se prý nevztahoval na svobodu politickou, nýbrž na »relativní« — svobodu kulturní, náboženskou a duchovní, již může dosíci každý jednotlivec i národ v hranicích státu; že tomu tak je, vyplývá prý i z toho, že obžalovaný nabádal posluchače, by se zdržovali alkoholu a kouření; ostatně prý jest pojem svobody a »svobodné říše« neurčitý a mnohoznačný, spíše prý šlo o řečnickou frázi; o pobuřování nemůže prý býti řeči již proto, že řeč byla všeobecná a žádný ze svědků nepotvrdil, že činila na něho dojem řeči státu nebezpečných. Vychází-li se ze smyslu závadné řeči obžalovaného, jak jej formálně bezvadně zjišťuje rozsudek, nelze v jeho podřadění pod trestní ustanovení § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. shledatí právní omyl. Podle přesvědčení soudu obžalovaný srovnával poválečné poměry příslušníků německé národnosti v Československé republice s poměry, jaké byly v Německu po porážce u Jenu; dával za příklad působení Jahnova, směřující k odčinění porážky; nabádal posluchače ke stejnému působení na odčinění nynější poroby — rozumí se německé menšiny v Čsl. re-

publice. Směr, jakým se mělo nésti toto působení, projevil zřetelně ve výrocih: »Es muss, es wird, wieder anders werden; die Grenze zum Beispiel, die uns umgibt, hat die Menschenhand gezogen. Wir anerkennen, aber nur die Grenze, die Gott für unser Volkstum geschaffen hat.« Svými výroky obžalovaný poukazoval jednak na nepříznivé pří-
 pro posluchače účinky vzniku československého státu, jemuž zřejmě přičítá nynější »porážku« Němců, »které neštěstí pronásleduje více než jejich předky« (arg. die Grenze, die uns umgibt atd.), jednak hlásal jako cíl politického snažení t. zv. právo sebeurčovací do důsledků, t. j. odtržení území obývaných národní menšinou německou od Československé republiky, do níž byla vtělena platnými smlouvami mezinárodními a přivtělení jich ke státu cizímu (arg.: »Freies Reich«) a pobuřoval tak proti ústavní jednotě československého státu. V tom i v onom směru vyvolával silnými prostředky u posluchačů nepřátelský vztah ke statkům, chráněným v § 14 čis. 1, tedy pobuřoval. Nezáleží na tom, že nedoporučoval použití násilných prostředků, ježto nejde o zločin podle § 15 čis. 3, nýbrž o přečin, k jehož skutkové podstatě se nevyhledává použití prostředků násilných. Nezáleží na tom, zda měla činnost pachatele vnějš-
 zevní účinek a jaký dojem činila na posluchače; stačí podle zákona, že byla způsobila, by u posluchačů vzbudila nepříznivé smýšlení proti státu, k němuž náleží. Poněvadž i ve směru subjektivním obsahuje rozsudek formálně bezvadné zjištění, že obžalovaný pobuřoval proti ústavní jednotě československého státu a pro jeho vznik úmyslně a vědomě, odpovídá odsuzující výrok správnému použití zákona a zjištěnému stavu věci.

Čís. 3636.

Povinnost uveřejnění rozsudek ve smyslu § 14 čis. 1 tisk. nov. stihá jen redaktora a vydavatele; nemůže býti uložena obviněnému, jenž byl rozsudkem uznán původcem závadné zprávy.

(Rozh. ze dne 23. října 1929, Zm I 541/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Výrokem rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 13. prosince 1928, jímž bylo obviněnému uloženo, by rozsudečný výrok bez důvodů na vlastní útraty a bez poznámky uveřejnil v periodickém tiskopisu »Der D. F.«, byl porušen zákon v ustanovení prvního odstavce § 14 tisk. novely ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n.; výrok ten se zrušuje a pomíjí.

D ů v o d y:

Rozsudkem krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 13. prosince 1928 byl obviněný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti čii

podle §§ 487 a 488 tr. zák. a § 1 tiskové novely ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n. a bylo mu kromě trestu uloženo podle § 14 tiskové novely, by rozsudečný výrok bez důvodů na vlastní útraty a bez poznámky uveřejnil v periodickém tiskopisu »Der D. F.«, a dále bylo vy-
 souzeného výrok rozsudečný bez důvodů v periodických tiskopisech »B. aus E.« a »V.«, při čemž náklad tohoto uveřejnění nesmí přesahovati 300 Kč. Proti výroku o vině a trestu byly podány obviněným a soukromým obžalobcem zmateční stížnost a odvolání, o nichž bylo rozhodnuto nejvyšším soudem rozhodnutím ze dne 22. června 1929, kdežto proti oné části výroku soudu první stolice nebyl podán opravný prostředek, a proto se toto rozhodnutí nejvyššího soudu na ni nevztahuje. Výrokem, pokud bylo obviněnému uloženo, by rozsudečný výrok bez důvodů na vlastní útraty a bez poznámky uveřejnil v periodickém tiskopisu »Der D. F.«, byl porušen zákon. Podle § 14 odst. (1) tiskové novely lze na návrh soukromého obžalobce (soukromého účastníka) uložiti v odsuzujícím rozsudku jen odpovědnému redaktoru a vydavateli, by bezplatně a bez poznámky uveřejnili v periodickém tiskopise, v němž byla zpráva uveřejněna, výrok rozsudečný, a, pokud jest toho třeba k zadostičinění, i s důvody v rozsahu, který určí soud. Povinnost tato stíhá tedy jen redaktora a vydavatele. Obviněný, jenž byl rozsudkem uznán původcem závadné zprávy, není však podle obsahu spisů ani odpovědným redaktorem ani vydavatelem periodického tiskopisu, v němž byla zpráva uveřejněna, nevztahuje se tedy naň ustanovení prvního odstavce § 14 tisk. novely a nemohla mu býti uložena povinnost stíhající podle tohoto zákonného ustanovení jen odpovědného redaktora a vydavatele. Bylo proto zmateční stížnosti generální prokuratury podle § 33 tr. ř. vyhověti a podle § 292 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 3637.

Skutková podstata přestupku útisku nevyžaduje, by nastal účinek pohrůžkou napovězený; důvodem trestnosti jest nátlak na vůli ohroženého napovězením budoucí újmy.

Na rozdíl od § 98 b) tr. zák. nevyhledává skutková podstata přestupku útisku »důvodnost obav«, stačí, že vyhrůžka mohla účinkovati na vůli dotčeného, protože mu bylo za to míti, že pachatel je s to vyhrůžku uskutečniti.

Spadá sem, bylo-li faráři vyhrožováno vyvoláním nepokojů, by bylo docíleno jeho svolení k pohřbení na katolické části hřbitova.

(Rozh. ze dne 24. října 1929, Zm I 642/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 29. června 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem útisku podle § 1 zák. ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze přiznati úspěch, pokud, dovolávajíc se, nevhodně ovšem, důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., vytýká rozsudku formální vadu nedostatku důvodů (čís. 5 § 281 tr. ř.) vůbec, pokud se týče nedostatek důvodů logických. Po stránce objektivní namítá stížnost, že výrok, který se stal mezi dveřmi při odchodu po nezdařené intervenci u faráře, vůbec neměl onoho smyslu, který mu soud přikládá, nýbrž že stěžovatel prostě oznámil faráři, že se obejdou i bez jeho svolení a provedou pohřbení nebožtíka sami. Že se výrok stal »jen tak mezi hovorem při odchodu ve dveřích« soud nepomíjí; uvádí to výslovně v důvodech rozsudečných. Dospěl-li soud přes to ke konečnému závěru, že smyslem závadného projevu bylo, pohroziti újmou na těle, svobodě, cti a majetku, nelze tomuto výroku vytknouti nedostatek důvodů, an rozsudek na konci důvodů uvádí, že takovou újmou vyhrožováno bylo z toho důvodu, poněvadž vyhrožováno bylo vyvoláním nepokojů, při kterých by mohla býti ohrožena tělesná bezpečnost, i svoboda a majetek ohroženého. Nelze tu mluvit ani o důvodech nelogických; jest závěrem logickým, zkušenostmi osvědčeným, že při nepokojích nastávají újmy onoho rázu dosti často. Nelogičnost jest spíše vytknouti vývodům stížnosti, když si vykládá závadný výrok v ten smysl, že faráři mělo býti prostě oznámeno, že si provedou pohřbení sami i bez jeho svolení; tu si zřejmě stížnost neuvědomuje celkový doslov závadného projevu, v němž se netoliko uvádí, že to »provedou sami«, nýbrž i že to »prosadí«, že »vzbouří veřejnost, město a okolí«, že se »postaví i proti četníkům«, že »jim neporučí ani četníci«. Lhostejno je, zda by farář, pokud by se byl dovolal pomoci četnictva, utrpěl skutečně nějakou v zákoně uvedenou újmu, čili nic; podstatou přestupku útisku není, by nastal účinek pohrůžkou napovězený, nýbrž důvodem trestnosti jest nátlak na vůli ohroženého napovězením budoucí újmy. Pokud se tedy rozsudek nevypořádal s touto stížností nadhozenou možností, není vadným podle čís. 5 § 281 tr. ř., poněvadž se nemusel zabývatí okolností, která není zákonnou složkou skutkové podstaty § 1 zákona o útisku. Rozsudek není stížen onou vadou ani, pokud neobsahuje důvodů ohledně okolnosti, zdali závadný projev byl způsobil vzbuditi v ohroženém důvodnou obavu, neboť na rozdíl od § 98 b) tr. zák. nevyhledává se ke skutkové podstatě přestupku útisku »důvodnost obav«, stačí, že vyhrůžka mohla účinkovati na vůli dotčeného, protože mu bylo za to míti, že stěžovatel je s to, vyhrůžku uskutečnití. Stížnosti nelze přisvědčiti ani, pokud postrádá odůvodnění po stránce subjektivní, ohledně okolnosti, že obžalovaný chtěl pohrůžkami docíliti svolení faráře k pohřbení Štěpána S-y do hrobu na katolické části hřbitova. Tu stížnost pomíjí důležitou větu, obsaženou již v prvním odstavci důvodů rozsudečných, kde soud zjišťuje, že se Hermína L-ová, když farář odepřel povolení k pohřbení na katolickém hřbitově, obrátila na obžalovaného, jednatele spolku Volné myšlenky, by intervenoval u děkana, a že obžalovaný, když to farář znovu odmítl, učinil závadný výrok. Vyslovuje-li soud na tomto skutkovém podkladě konečný

závěr, že obžalovaný chtěl projevem docíliti, by farář svolil k pohřbení, nelze tento závěr označiti ani za nelogický ani vytknouti vadu nedostatku důvodů, ano jeho odůvodnění jest spatřovati již v onom předchozím skutkovém zjištění rozsudku o příčině, účelu a průběhu zakročení obžalovaného u faráře. Bylo proto zmateční stížnost jako zřejmě nedůvodnou a pokud se dovolává hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. jako po zákonu neprovedenou ve smyslu § 1 čís. 2 a § 4 čís. 1 a 2 novely k trestnímu řádu zamítnouti již v zasedání neveřejném.

Čís. 3638.

Skutková podstata zločinu utrhání na cti nevyžaduje, by udavatel vymyšleného zločinu byl prvním, od něhož se vrchnost dovídá o domnělém zločinu (o pachateli); stačí, když úmyslným sdělováním neb opakováním obvinění posiluje udání učiněné již jinou osobou, pokud se týče podezření vzbuzené u vrchnosti již jinými určitými skutečnostmi a čerpané z jiných pramenů.

Utrhání na cti obviněním ze zločinu svádění k loupežné vraždě.

Trestní řád v ustanovení § 323 odst. 2 ponechává porotnímu soudu úplnou volnost v úpravě otázky podle povahy případu, najmě, které skutečnosti mají se shrnouti do otázky jediné nebo mají býti předmětem otázek zvláštních.

Nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., dal-li porotní soud při úpravě otázky ke všem hlavním otázkám (na zločin loupežné vraždy, utrhání na cti, těžkého uskození na těle a na přestupek krádeže) společně nedílné otázky dodatkové na okolnosti trestnosti vylučující.

Zákonem ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n. byly organizovány soudní lékařské rady jakožto nejvyšší instituce znalecké v oboru lékařské vědy a soudního lékařství; jejich posudkem byl nahrazen dřívější posudek lékařské fakulty.

Soudní lékařské radě přísluší přezkoumávání posudku znalců soudem již slyšených; instančně stojí výše; jest nejvyšší institucí znaleckou; odlišnost jejího názoru od mínění znalců dříve slyšených není důkazem nesprávnosti jejího úsudku.

Posudek soudní lékařské rady podléhá přezkoumání soudu, jemuž má sloužiti za podklad jeho rozhodování; soudu jest ponechána volnost žádati od soudní lékařské rady objasnění nebo dodatečný posudek, neposkytuje-li posudek podaný soudní lékařskou radou úplné vysvětlení, po případě vyžádati si posudek od jiné soudní lékařské rady (§ 126 odst. třetí tr. ř.).

Přezkoumání interního postupu soudní lékařské rady při podávání posudku jest nepřipustné.

(Rozh. ze dne 25. října 1929, Zm II 103/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního

soudu ve Znojmě ze dne 23. února 1929, jímž byl stěžovatel odsouzen pro zločin vraždy loupežné podle §§ 134, 135 č. 2 tr. zák., zločin utrhání na cti podle §§ 209, 210 písm. b) tr. zák., zločin těžkého poškození na těle podle § 153 tr. zák. a pro přestupek krádeže podle §§ 171, 460 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku číselně i svým provedením jen zmatečnost podle § 344 č. 5 a 6 tr. ř. Zmatečnost podle č. 6 spatřuje v tom, že porotní soud při úpravě otázek dal ke všem čtyřem hlavním otázkám, znějícím na zločiny loupežné vraždy, utrhání na cti a těžkého ublížení na těle, jakož i na přestupek krádeže, dvě společně, nedílné otázky dodatkové (VI a VII) na okolnosti trestnost vylučující. Tvrdí, že touto úpravou otázek bylo znemožněno porotcům, by přezkoumali přičetnost obžalovaného při jednotlivých trestných činech, a byli prý tím nesporně uvedeni v omyl, takže na všechny otázky odpověděli kladně (správně na VI a VII dodatkovou záporně), ačkoliv prý výsledky průvodního řízení možnost toho vylučují; výrok porotců měl být porotnímu soudu popudem k opravovacímu řízení podle § 331 tr. ř. Svým provedením zdůrazňuje stížnost tuto výtku zejména ve směru odsouzení pro zločin loupežné vraždy a utrhání na cti; uplatňování tohoto zmatku není však odůvodněno. Trestní řád v ustanovení § 323 odst. 2 ponechává porotnímu soudu úplnou volnost v úpravě otázky podle povahy případu, nanejvýš, které skutečnosti mají se shrnouti do otázky jediné aneb mají být předmětem otázek zvláštních. Bylo zajisté účelné a odůvodněné potřebou přehlednosti, když porotní soud, by zabránil zbytečné, stereotypické čtveré opakování se těchže dvou dodatkových otázek u každého zažalovaného trestného činu, znějících na skutkovou okolnost trestnost vylučující jednak podle § 2 a) tr. zák., jednak podle b), dal je jen jednou s poukazem na všechny hlavní otázky. Nelze tvrdit, že jejich úprava: »pro případ přisvědčení hlavním otázkám I., II., III., IV. nebo kterékoliv z nich« byla neurčitá a nejasná; naopak, doslov: »spáchal« (VI. dodat. otázka), pokud se týče »vykonal« (VII. dodat. otáz.) obžalovaný činy uvedené v oněch hlavních otázkách, ke kterým bylo přisvědčeno . . . . .« plně odpovídá ustanovení § 323 odst. 1 tr. ř. a jest srozumitelné. Poučení, které dal předseda porotního soudu porotcům a které na návrh obhájce jest podle stenogramu zapsáno v protokole o hlavním přelíčení, prokazuje, že porotci byli — nehledíc k ustanovení § 326 posl. odst. tr. ř. — též výslovně upozorněni na možnost (§ 328 tr. ř. odst. 2) připojit k odpovědi stručné omezení (. . . »avšak nikoliv s těmi neb oněmi okolnostmi v otázce uvedenými«), nebo vyžádati si od soudu dodatečné poučení v případě pochybností o postupu. Není tudíž stížnost v právu, tvrdíc, že vytknutým postupem soudu byli porotci uvedeni v omyl a že bylo jim znemožněno usuzovati jasně, zda vykonal obžalovaný ten který čin při úplném vědomí nebo ve střídivém pomnutí smyslu, a popírá takto jen zcela neodůvodněně opak vyplývající jasně i z doslovu otázek, i z poučení předsedy porotního soudu.

Ve směru odsouzení obžalovaného pro zločin utrhání na cti dovozuje zmateční stížnost nedostatek skutkové podstaty tohoto trestného činu, zejména prý nedostatek skutkových náležitostí pro vyšší trestnost podle § 210 b) tr. zák. Mínil-li, že čin obžalovaného, jeho obvinění a udání Gustava V-a u vrchnosti ze zločinu svádění k loupežné vraždě a uvedení jeho takto ve větší nebezpečství, nemá ve výsledku trestního řízení skutkového podkladu, tento z trestního řízení vyplývající že nestačuje k právnímu podřadění činu pod normu §§ 209, 210 b) tr. zák., jsou tyto vývody pochybené. Zažalovaný čin musil být ve smyslu §§ 318 a 322 tr. ř. nezbytně předmětem hlavní (II.) po případě dodatkové (V.) otázky; vývody stížnosti, oprávněnost výroku porotců v části té popírající, jsou jen nepřipustným brojením proti jich přesvědčení, nabytému v důsledku jich práva na volné uvažování a hodnocení průvodů (§ 326 tr. ř.). Stížnost ani nepraví, že by podle tvrzených skutečností onen čin stěžovatelův měl spadati pod jiný trestní zákon a že by takto porotcům měla být dána též jiná, eventuelní otázka, umožňující jim ve směru tom výrok; omezuje se jen na prosté popírání viny a vyzvedání těch okolností, které kromě udání obžalovaného byly podkladem pro podezření spoluviny Gustava V-a na loupežné vraždě a podle mínění stížnosti dokazují, že obžalovaný svým udáním neuvedl Gustava V-a v nebezpečí trestního stíhání (nepřispěl ke zvýšení nebezpečství). Aniž by však zmateční stížnost uplatňovala výtku podle § 344 č. 8 tr. ř., přehlíží, že výrok poroty jest ve shodě s právním poučením předsedy porotního soudu, jak jest protokolováno podle stenogramu; z toho jest patrné, že porotci byli upozorněni v podstatě i na veškeré ony okolnosti čin obžalovaného provázející, z nichž stížnost nyní dovozuje, že trestní řízení proti Gustavu V-ovi bylo zahájeno a vedeno v důsledku shluku okolností, jež na něho vrhly podezření bez přičinění stěžovatelova. Nemůže tudíž zmateční stížnost tvrditi oprávněně, že porotcové, přisvědčivší na II. hlavní a V. dodatkovou otázku, zřejmě se mylili, a naznačovati takto, že tím byl snad dán předpoklad pro opatření porotního soudu podle § 332 tr. ř. Vždyť skutková podstata zločinu utrhání na cti nevyžaduje, by udavatel vymyšleného zločinu byl prvním, od něhož se vrchnost dovídá o domnělém zločinu (o pachatelích), stačí, když úmyslným sdělováním neb opakováním obvinění posiluje udání učiněné již jinou osobou, pokud se týče podezření vzbuzené u vrchnosti již jinými určitými skutečnostmi a čerpané z jiných pramenů. (Srov. též rozh. sb. n. s. č. 1525, 2625, 3026, 3073.)

Odůvodněnou není ani výtka zmateční stížnosti, že porotní soud opomenul provésti pro výrok porotců řízení podle § 331 tr. ř. Zmateční stížnost neuplatňuje vůbec číselně zmatečnost rozsudku z důvodu § 344 č. 9 tr. ř., nepokouší se ani způsobem svého doličení prováděti tento zmatek jen letmo naznačený, neuvádí, v čem by měly být spatřovány ony § 331 tr. ř. předpokládané vady porotního výroku, jeho nejasnost, neúplnost nebo rozpor se sebou samotným; ty bylo lze vyvozovati jediné z odpovědí porotců na otázky, po případě ze vzájemné jich nesrovnalosti a protismyslnosti, ne však z jich domnělého a jen zmateční stížností ustrojeného rozporu s výsledky trestního řízení. Provádějíc dů-

vod zmatečnosti podle § 344 čis. 5 tr. ř. tvrdí zmateční stížnost, že posudek soudní lékařské rady ze dne 12. října 1928 jest mylný a neúplný, odporuje sám sobě, jest vybudován na pouhých domněnkách fakty nedoložených; že jest posudkem o fiktivní osobě obžalovaného, kterou si znalci, obžalovaného vůbec ani osobně nevyšetřivše, skonstroovali jen podle spisů, a jež není shodnou se skutečnou osobností obžalovaného, dále že posudek vykazuje zřejmé a podstatné vady, a že porotci byli by i při nepříznivém tom posudku pro obžalovaného došli k jinému úsudku o jeho přičetnosti, kdyby bylo vyhověno návrhům obhajoby na doplnění řízení. Pokud zmateční stížnost průvodní návrhy obhajoby cituje, pokud se týče vykládá odlišně od doslovu, jak jest uveden v protokole o hlavním přelíčení, netřeba k odchýlkám těm přihlížeti, ježto pro zrušovací soud jest rozhodným jen ten doslov návrhů, jak byl přednesen porotnímu soudu a tak byl podkladem pro mezitimní nález, a jak je osvědčen protokolem o hlavním přelíčení. Podle toho bylo navrhováno: »1. budiž vyslechnut znovu otec obžalovaného o tom, proč svou ženu se 6 dětmi opustil, ačkoliv obžalovaný byl teprve 3 týdny starý, že se práci vyhýbal a že byl oddán pití alkoholu; 2. otec obžalovaného buď prohlédnut psychiatrem, který ať podá posudek, zda je duševně normální a zda jím byl v době, kdy přišel do chudobince v J., a zda byl pijákem; 3. buďtež vyslechnuty sestry obžalovaného Marie T-ová a Justina K-ová o tom, že se otec o rodinu nestaral, že byl alkoholičkem a že rodinu bez příčiny opustil. Tento svědecký materiál budiž předložen psychiatrovi, který podá posudek o duševním stavu otce obžalovaného; 4. buďtež slyšení jako svědci všichni členové soudní lékařské rady v Praze, která posudek v souzené trestní věci podala, o tom, že spisy studoval jen zpravodaj, který jim všechny spisy nepřečetl, nýbrž podal jen zprávu a posudek. Zpráva byla přízpůsobena posudku a není vyloučeno, že by členové soudní lékařské rady byli došli k jinému posudku, kdyby byl každý z nich spisy studoval. Bude také zjištěno, že zpravodaj neprostudoval důkladně všechny spisy, které jsou obsáhlé.« Podle doslovu čelily návrhy jednak k odstranění domněle nedostačujícího skutkového podkladu pro základní větu posudku, že »schází bezpečné doklady pro domněnku, že na obžalovaném lpí dědičná předúprava (praedisposice) váhou neodolně zatíživou«, jednak k zeslabení autoritativního významu posudku, jakým působil na porotce. Posudek, který zmateční stížnost napadá, jest vydán podle § 126 odst. 3 a 4 tr. ř. na základě zákona ze dne 1. července 1927, čis. 107 sb. z. a n. Zákonem tím byly organisovány soudní lékařské rady jakožto nejvyšší instituce znalecké v oboru lékařské vědy a soudního lékařství; jejich posudkem byl nahrazen dřívější posudek lékařské fakulty; složení soudních lékařských rad, upravené článkem II § 1 odst. 2 a 3 citov. zákona, zaručuje přísně vědeckou a odbornou hodnotu posudku, takže v každém směru nahrazuje posudek fakultní a jest s ním rovnocenný. I tento instančně poslední znalecký posudek podléhá však přezkoumání soudu, jemuž má sloužiti za podklad jeho rozhodování, neboť § 126 odst. 3 tr. ř. ponechává soudu volnost žádati od soudní lékařské rady objasnění nebo dodatečný posudek, neposkytuje-li posudek

podaný soudní lékařskou radou úplně vysvětlení, po případě vyžádati si posudek jiné soudní lékařské rady. V souzeném případě použil porotní soud tohoto práva a vyžádal si ještě před hlavním přelíčením objasnění, proč soudní lékařská rada podala posudky aniž viděla obžalovaného, zda jeho pozorování nepotřebovala a zda by mohlo býti co na posudku změněno, kdyby obžalovaného viděla. Soudní lékařská rada podala vyjádření k těmto dotazům. A tyto skutečnosti jakož i doslov zákona jest míti na mysli při posuzování vhodnosti návrhů obhajoby jakož i otázky, zda zamítavým usnesením porotního soudu bylo porušeno právo obžalovaného domáhati se zjištění všeho, co slouží jeho obhajobě. Po objasnění podaném na dotaz soudní lékařskou radou považoval patrně porotní soud posudek za úplně vysvětlující trestný případ s hlediska trestní zodpovědnosti obžalovaného, neboť neshledal již potřebným ani vyžádati si nové objasnění, ani dodatečný posudek, po případě posudek jiné soudní lékařské rady. Avšak ani obhajoba neshledávala při hlavním přelíčení tento konečný posudek neúplným, případ ne zcela vyčerpávajícím, neúčinnivši průvodní návrh na dodatečné objasnění posudku soudní lékařské rady, po případě na jeho doplnění způsobem jediné podle § 126 odst. 3 tr. ř. přípustným. Obhajobě bylo volno dožadovati se objasnění nebo doplnění posudku formou otázek, jež by soudní lékařské radě bylo zodpověděti, kdyby porotní soud považoval doplnění vhodným a s hlediska zákonné obhajoby nutným, po případě dožadovati se posudku jiné soudní lékařské rady z důvodů zcela konkrétně uváděných; veškeré rozpory mezi posudkem brněnských psychiatrů a posudkem pražské soudní lékařské rady, domnělé a jen zmateční stížností tvrzené a ustrojené nejasnosti, omyly a neúplnosti posudku, jež zmateční stížnost nyní shledává a obšírně vypočítává a dokazuje, jednak vůbec nejsou prováděním žádné zmatečnosti z oněch číselně v § 344 tr. ř. vypočtených, jednak stížnost vůbec přehlíží, že soudní lékařské radě podle zákona přísluší přezkoumání posudku znalců soudem již slyšených, že instančně stojí výše, že jest nejvyšší institucí znaleckou, a že tudíž odlišnost jejího názoru od mínění znalců dříve slyšených není proto ještě důkazem nesprávnosti úsudku právě jejího.

Pojato s tohoto hlediska nebyly návrhy stěžovatelovy vhodnými, by co změnilo na posudku soudní lékařské rady. Ale ani jinak nebyly toho druhu, by podstatným způsobem pozměnily důkazní materiál, jenž byl při hlavním přelíčení probrán a shrnut jako základ pro úsudek porotců též ve směru zodpovědnosti obžalovaného za jeho trestné činy. Porotcům byly přečteny veškeré znalecké posudky, jež byly za trestního řízení podány o přičetnosti obžalovaného: 1. posudek lékařů znojemských, vynírající v konečný úsudek, že obžalovaný jako člověk pocházející ze zdravé rodiny a bez patologických známek jest »duševně normální a ani v době činu nebyl v přechodném pomnutí smyslů. Nic nemluví pro to, že byl čin spáchal v afektu. Nebylo tu ani příčin pro afekt samotný, ani nic nespáchal pro to, že by byl čin z afektu spáchán (žádná amnesie). Čin sám byl spáchán s rozvahou po důkladné přípravě člověkem duševně normálním, ovšem mravně nízko stojícím.« Rovněž byl přečten

2. posudek brněnských psychiatrů, dospívající k závěru, že obžalovaný »jenž pochází z rodiny dědičně značně zatížené, trpí vrozenou slabomyslností vyššího stupně (imbecillitas), kterážto duševně choroba obzvláště působením pubertálního dospívání vyvolává u něho zvláštní stavy psychomotorické dráždivosti, při níž představy phrenoleptické mocně se uplatňují a obžalovaného úplně zbavují volného užívání jeho i za obyčejných poměrů nedostatečného rozumu. V tomto stavu byl Oldřich F. v době všech tří za vinu mu kladených zločinů a přečinů . . . . ., byl v době spáchání činů za vinu mu kladených zbaven volného užívání rozumu a nemůže ve smyslu trestního zákona § 2 písm. a) za tyto závažné skutky býti činěn zodpovědným.« Posléze byl přečten též 3. posudek pražské soudní lékařské rady, popírající shodu závěrů posudku brněnských lékařů s nálezem listin, ba i s jich nálezem (brněnských lékařů) vlastním, a dospívající k výroku, že při veškeré trestné činnosti obžalovaného, jež jest předmětem trestního řízení, schází podmínky trestnosti vylučující podle § 2 písm. a) — c) tr. zák. Stížnost nemůže se dovolávat okolností, že snad veřejným obžalováním (což bylo jeho právem) přílišně byl zdůrazňován význam posudku soudní lékařské rady. Podle protokolovaného právního poučení předsedy porotního soudu bylo zdůrazněno a porotci upozorněni, že nejsou vázáni žádným posudkem, že každý z přečtených tří znaleckých posudků má pro ně jen cenu důkazu a nemusí proto ještě otázku znějící na nepřičetnost odpověděti záporně z důvodu, že posudek soudní lékařské rady označuje obžalovaného přičetným a za činy zodpovědným. Obvinění porotců, zmateční stížností vyslovené a ničím nedoložené, že rozhodovali, »aniž uvažovali, zdali jest úsudek (soudní lékařské rady) správný nebo ne«, není prováděním žádné zmatečnosti podle zákona, nýbrž jen pokusem otrástit důvěru ve správnost porotního výroku, ovšem pokusem, jenž jest prováděn způsobem zákona neodpovídajícím. Pokud jde o průvodní návrh citovaný pod 4., porotní soud právem jej zamítl s odůvodněním, že »přezkoumání vnitřního postupu soudní lékařské rady jakožto orgánu zákonem zřízeného při podávání posudku považuje za nepřijatelné, a autentičnost posudku jest nepochybná«. Je třeba jen zdůrazniti, že obhajoba onen návrh činivší patrně přehlédla, že jednací řád pro soudní lékařské rady jest zákonně upraven vládním nařízením ze dne 13. října 1927, čís. 154 sb. z. a n., a neuvědomila si ustanovení, zejména pokud se týče postupu při formulaci posudku, studiu spisů a hlasování o něm (§§ 9 a 11 citov. nař.). Jest proto nemístné, když obhajoba přímo obviňuje pražskou soudní lékařskou radu z ledabylosti, jakoby podala porotnímu soudu posudek bez náležité svědomitosti a znalosti spisů; pokud i zmateční stížnost ve stejném směru projevuje mínění, že zpravodaj soudní lékařské rady jen stručně přednesl ostatním členům své mínění o věci, nečetl jim spis a pak prostě bylo hlasováno, zdali mínění zpravodajovo souhlasí s názorem ostatních členů čili nic, a že tudíž ostatní členové rady spis ani nečetli, posudek samostatně nezpracovali a podali votum, neznajíce náležitě ani případ, o kterém hlasují, budiž jen upozorněno na § 9 citov. vládního nařízení, podle něhož zpravodaj podává na základě spisů pí-

semnou zprávu o písemný odůvodněný posudek ve formě usnesení rady, že zpráva tato i posudek se všemi spisy ještě před hlasováním jsou po vhodný čas vyloženy všem členům soudní lékařské rady k nahlédnutí a tím k prostudování, že se teprve potom hlasuje o posudku zpravodajově a podle § 10 téhož vlád. nař. při odchýlném mínění některého člena může býti toto odchýlné mínění rovněž písemně vypracováno. V souzeném případě posudek, který, ovšem bez oné písemné zprávy zpravodaje, jest součástí soudních spisů, byl usnesen jednomyslně odborníky, jichž svědecká zdatnost jest naprostou zárukou pečlivé a svědomité práce; v návrhu tvrzená nedbalost zpravodajova a ne dostačující svědomitost všech členů soudní lékařské rady, o níž sami všichni měli soudu vydati svědectví, jest jen ničím nedoložená insinuaace, kterou nutno s důrazem odmítnouti.

Avšak ani návrhy směřující k podvrácení základu posudku o nedostatku dědičné praedisposice obžalovaného nebyly toho druhu, by jich vyhověním mohl býti podstatně změněn skutkový podklad, jenž porotcům sloužil za pramen k čerpání jich úsudku o vině a o trestní zodpovědnosti stěžovatelově, po případě nebylo tu ani zákonného důvodu a možnosti jim vyhověti. Nehledíc ani k formulaci oněch návrhů: »proč svou ženu se 6 dětmi opustil« (1), »zdali otec obžalovaného F. je duševně normální, zdali . . .« (2), která neodpovídá předpisu § 222 tr. ř., any průvody nejsou vedeny o určitých skutečnostech, nýbrž měly sloužiti teprve k zjišťování, zda určité skutečnosti tu jsou či nikoliv, byly dotyčné okolnosti dostačující měrou osvětleny a zjištěny řadou důkazů provedených porotním soudem. Že otec obžalovaného opustil četnou svoji rodinu a o ni se nestaral, bylo prokázáno četnickými zprávami, a sdělením správy školy a výpověďmi svědků, a nepotřebovala skutečnost tato, kterou i posudek lékařské rady bere za fakt, dalšího důkazu. Není rozhodnou okolností a nemá významu pro posouzení jeho případné přičetnosti, o níž sama jeho manželka nemá prázdných pochyb, zda tak učinil bez příčiny či z jakého důvodu, stejně i zda nerad pracoval. Ohledně tvrzeného jeho pijáctví nepotvrdil žádný ze svědků v tom směru vypoovídajících, že otec obžalovaného byl alkoholikem, i když se svědci Fr. S. a Ed. F. zmiňují o jeho občasném pití. Také správa mor. zemského chorobince v J., kdež otec obžalovaného tráví svoje stáří, praví o něm, že pijákem není a nejeví náklonnosti k lihovinám. Významným mohlo by býti jen, zda byl snad oddán pití v době zplození obžalovaného; v tom směru však důkaz vůbec veden nebyl, opak toho dosvědčuje svědek Josef S. způsobem naprosto určitým. Hlavní těžiště oněch důkazních návrhů pod 1—3 spočívá však v návrhu na zkoumání duševního stavu otce obžalovaného a návrhy 1 a 3 sledují více méně jen opatření anamnestických dat za tím účelem. Osobou otce obžalovaného zabývali se již ve svém posudku i brněnští psychiatři, i soudní lékařská rada. Tato dospěla k úsudku, že, i když není vyloučeno, že obžalovaný mohl po otci zdědití náklonnosti k odchýlkám v citění a v sebevládě, prokázal přes to svým životem až do rozhodné doby schopnosti správného smýšlení, a to snad ve všech, pro jeho zájmy výdělečné i sociální nejdůležitějších směrech,

schopnost užívatí rozumu, jednati promyšleně, plánovitě, uvědoměle před činem i po činu, a že tudíž »schází bezpečné doklady pro domněnku, že na obžalovaném lpí dědičná předúprava (praedisposice) vahou neodolně zatěživou«. Soudní lékařská rada, podávající posudek na základě spisů, obsahujících též nutná šetření soudní i brněnských znalců v době pozorování obžalovaného v ústavě o případných vrozených jeho dispozicích, neshledala potřebným, by ve smyslu § 11 odst. 2 vlád. nařízení čis. 154/1927 sb. z. a n. žádala za doplňující šetření, a považovala takto veškeré anamnestické doklady otce obžalovaného i jeho samotného se týkající za úplně dostačující pro znalecký posudek. Návrhu obhajoby na výslech Metoděje F-a a Marie T-ové nemohlo býti ostatně vyhověno z důvodu, že Metoděj F., byv již v přípravném vyšetřování jako svědek vyslýchaný a použiv výhody § 152 tr. ř., vzdal se svědectví a nově neprohlásil, že jest ochoten rozhodnutí to změnit, a že i svědkyně Marie T-ová vzdala se v přípravném vyšetřování svědectví a není dokladu o její ochotě vypovídati. Usnesením porotního soudu, kterým byly ony průvodní návrhy zamítnuty, nebyla tudíž nikterak porušena zásada trestního řízení, by věnována byla náležitá péče všem okolnostem, jež jsou příhodně pro obranu obžalovaného. Zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 3639.

Vzdání se opravného prostředku předpokládá, že si byl obžalovaný vědom možností napadati rozsudek opravnými prostředky a přes toto vědomí jasně a vážně prohlásil, že se této zákonné výhody vzdává; nejde o takové prohlášení, odchýlil-li se obžalovaný ihned po udělení právního poučení od dřívějšího prohlášení a na podání zmateční stížnosti trval.

(Rozh. ze dne 29. října 1929, Zm I 153/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 24. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přičinem proti bezpečnosti života ve smyslu §§ 335 a 337 tr. zák. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Především jest se obíratí otázkou, zda se vůbec lze zabývatí zmateční stížností, a nepřichází-li snad v úvahu předpis § 1 čis. 1 nov. k tr. ř. ohledně vzdání se zmateční stížnosti. V protokolu o hlavním přelíčení jest ovšem uvedeno, že se obžalovaný po vyhlášení rozsudku a po udělení právního poučení výslovně vzdal opravných prostředků, přijímaje trest; leč z dodatečné zprávy samosoudcovy vysvítá, že právní poučení nebylo obžalovanému uděleno před oním jeho prohlášením, nýbrž teprve po tom, když obhájce obžalovaného byl prohlásil, že ohla-

šuje opravné prostředky, a že pak obžalovaný s prohlášením svého obhájce souhlasil. Vzdání se opravného prostředku podle zákona předpokládá již pojmově, by si byl obžalovaný vědom možnosti, napadati rozhodnutí opravnými prostředky, přes toto vědomí však jasně a vážně prohlásil, že se této zákonem mu poskytnuté výhody vzdává. O takovém prohlášení nelze v souzeném případě mluvit, an obžalovaný ihned po udělení právního poučení se odchýlil od původního svého prohlášení a na podání zmateční stížnosti trval a trvá, což svědčí jasně o tom, že bylo jen ukvapeně a nepromyšleně učiněno, aniž si uvědomil všechny důsledky svého projevu. Není proto závady, by zmateční stížnost nebyla k soudu přijata a věcně vyřízena.

Čís. 3640.

Úkolem zodpovědného redaktora jest pečovati o to, by obsah tiskopisu jím redigovaného byl s hlediska trestního práva nezávadným, by nebyl do tiskopisu pojat článek s trestným obsahem.

Rádné plnění tohoto úkolu zajišťuje si zodpovědný redaktor jen, učiní-li vhodná opatření dostatečná k tomu, by nebyl do tiskopisu pojat článek, jehož pojetí do tiskopisu neschválil.

Zanedbáním povinné péče je i nedostatek opatření, by tiskopis nebyl tištěn a rozšiřován, činí-li nemoc, nutná cesta nebo jiná překážka zodpovědnému redaktoru nemožným splnění jeho úkol, najmě zameziti, by článek závadného obsahu nebyl do tiskopisu pojat.

Přestupek (přečin) podle čl. III. zákona čis. 142/1868 je deliktem kulposním, při čemž culpa, která se k tomuto deliktu vyžaduje, není zvláštním druhem nedbalosti, nýbrž má tytéž podstatné vlastnosti jako culpa podle trestního zákona vůbec; pachatel se tu tresce pro příčinnou souvislost činu s výsledkem, proto, že se z nedbalosti dopustil trestného činu, založeného obsahem tiskopisu.

Z této právní povahy deliktu plyne jednak, že se výše trestu řídí výsledkem činu, závažností a velikostí deliktu obsahového, z nedbalosti uveřejněného nebo rozšiřovaného, jednak redaktor nemůže býti odsouzen i pro přečin i pro přestupek, byl-li tímž nedbalým opomenutím povinné péče uveřejněn nebo rozšiřován tiskopis zakládající svým obsahem skutkovou podstatu různých deliktů, z nichž jeden sám o sobě opodstatňoval by odsouzení pro přečin, druhý sám o sobě jen pro přestupek zanedbání povinné péče.

Byly-li však závadné věty uveřejněny sice v témž čísle časopisu, nebyly však obsaženy v témž článku, nýbrž v různých člancích, byl zodpovědný redaktor povinen, by se o bezzávadnosti každého jednotlivého článku přesvědčil zvláště; proto se uveřejněním oněch článků dopustil trestného činu zanedbání povinné péče v několika směrech (několika reálně se sbíhajících opomenutí); jest proto v tomto případě posouditi a kvalifikovati každý jednotlivý z oněch deliktů zvlášť a samostatně.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n.).

Podněcování (§ 15 čis. 3 zák. na ochr. rep.) k zločinu vzpoury podle § 159 voj. tr. zák. a k pokusu o násilnou změnu demokraticko-republi-

kánské ústavy ve vládu dělníků a rolníků, byli-li ve článku dělníci a rolníci ve vojenských kabátech vybízeni, by se nedali zneužiti proti vlastním bratřím ve vlastní zemi, nýbrž by společně s dělníky a rolníky mimo kasárny považovali vykořisťovatele a imperialisty za společného nepřítele a podle toho s nimi jednali.

Podněcování podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. může se státi také způsobem skrytým; i kritika, o sobě přípustná, může se zvrhnouti v hanobení a pobuřování.

Tajnou ve smyslu § 17 zák. na ochr. rep. je i taková organisace, která, majíc ve skutečnosti účel v odst. prvém uvedený, předstírá jiný účel.

Spadají sem komunistické obranné sbory dělníků; účel obrana proti násilí fašistů jest tu předstíran.

Rozhodným pro posouzení, zda jde v projevu o hanobení republiky podle čis. 5 či o pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu podle čis. 1 § 14 zák. na ochr. rep., jest účel projevu; směřuje-li projev k tomu, by byl v osobách, kterým svědčí, vzbuzen neb alespoň prohlouben duševní stav, předpokládáný pojmem pobuřování (duševní stav nepřející dalšímu trvání demokraticko-republikánské ústavy), jde o přečin § 14 čis. 1 zákona; je-li účelem projevu jen vzbuzení duševního stavu, který si republiky neváží a jí opovrhuje, aniž by se vystupňoval v náladu dalšímu trvání její v platné formě ústavy nepřívznivou, jde jen o přečin § 14 čis. 5 zákona.

(Rozh. ze dne 29. října 1929, Zm I 283/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 14. března 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle třetího odstavce § 42 zákona na ochranu republiky a čl. III. zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. a přestupku podle druhého odstavce § 42 zákona na ochranu republiky a čl. III. zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. Zároveň podle § 290 tr. ř. zrušil rozsudek nalézacího soudu ve výroku, jímž byl obžalovaný pro čin uvedený pod A) rozsudkového výroku vedle přečinu podle třetího odstavce § 42 zákona na ochr. rep. a čl. III. zákona čis. 142/1868 ř. zák. uznán vinným též přestupkem podle druhého odstavce § 42 zákona na ochr. rep. a čl. III. zákona čis. 142/1868 ř. zák., dále ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících a obžalovaného odsoudil za zbývající trestné činy, t. j. za přečin podle třetího odstavce § 42 zák. na ochr. republiky a čl. III. zákona čis. 142/1868 ř. zák., týkající se činů uvedených pod A), C), a), c) rozsudkového výroku a za přestupek podle druhého odstavce § 42 zákona na ochranu republiky a čl. III. zákona čis. 142/1868 ř. zák.; týkající se činů uvedených pod B), C), b) rozsudkového výroku, podle § 42 odst. 3 zákona na ochranu republiky za použití § 260 b) tr. zák. se zřetelem na § 267 tr. zák. k novému trestu.

D ů v o d y:

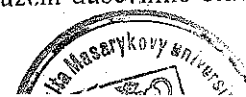
Zmateční stížnost uplatňuje výslovně důvody zmátečnosti podle § 281, čis. 4 a čis. 9 písm. a) tr. ř., věcně i důvod zmátečnosti podle § 281, čis. 10 tr. ř., tvrdíc mezi jiným, že v jedné ze závadných částí novinářských článků, v níž shledává napadený rozsudek objektivní skutkovou podstatu přečinu § 14, čis. 1 zákona na ochranu republiky, lze spatřovati nanejvýše přestupek, správně přečin hanobení republiky podle § 14 čis. 5 téhož zákona, takže by v nezamezení otisku dotčeného projevu stěžovatelem šlo o přestupek, nikoliv — jak rozsudek za to má — o přečin podle čl. III. zákona ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. v doslovu § 42 zákona na ochranu republiky. Stížnost jest ve všech směrech neodůvodněná. Rozsah, ve kterém lze uplatňovati neúplnost řízení soudu prvě stolice jako zmatek čis. 4 § 281 tr. ř., jest určen rozsahem průvodních návrhů zaznamenaných v zápise o hlavním přelíčení. Uplatňování širší průvodní věty nebo dalších průvodních prostředků nad rozsah řečených záznamů jest uplatňováním novot, pro něž není ve zrušovacím řízení místa, takže k nim v řízení tom nelze přihlížeti. Podle záznamu protokolu navrhl obhájce výslech svědků Hermíny K-é a Josefa G-a o obhajobě obžalovaného, který se hájil podle protokolu o zodpovědném výslechu — čteného při hlavním přelíčení — tím, že byl v době od soboty (27. října 1928) dopoledne až do pondělka (29. října 1928) — tedy v době významné pro otisk statí označených v rozsudku jako statě C a, b, c, — mimo P., a ústně při hlavním přelíčení tím, že v některém z dotčených případů byl nemocen, že poslal v jednom případě onemocnění svou choť (Hermínu K-ou) do redakce se vzkazem, že do redakce nepřijde, že byl 27. října 1928 nemocen a měl 41 stupňů horečky, lékaře že neměl, léčila ho žena, bylo to prý právě 27. října, kdy poslal asi v 9½ hod. svou choť do redakce a tato mu, když přišla zpět, sdělila, že to vyřídila redaktoru G-ovi. Návrh byl soudem zamítnut, a to právem, třeba nelze souhlasiti zúplna s důvody zamítacího usnesení, uvedenými v rozsudku. Úkolem zodpovědného redaktora jest pečovati o to, by obsah tiskopisu jím redigovaného byl s hlediska trestního práva nezávadným, by nebyl do tiskopisu pojat článek s obsahem trestným. Řádné plnění tohoto úkolu zajišťuje si zodpovědný redaktor jen, učiní-li vhodná opatření dostatečná k tomu, by nebyl do tiskopisu pojat článek, jehož pojetí do tiskopisu neschválil. Zanedbáním povinné péče je tudíž i nedostatek opatření, by tiskopis nebyl tištěn a rozšiřován, činí-li nemoc, nutná cesta nebo jinaká překážka zodpovědnému redaktoru nemožným splnění jeho úkol, najmě zameziti, by článek závadného obsahu nebyl do tiskopisu pojat. Prostředek, jímž přes takové překážky v osobě dosavadního zodpovědného redaktora, lze zameziti přestávky ve vydávání tiskopisu, určuje třetí odstavec § 10 zákona o tisku. Že však stěžovatel dal alespoň podnět k tomu, by se pro dobu jeho nepřítomnosti v P., kde se dotčený tiskopis vydává, nebo pro dobu jeho nemoci uvázala způsobem vyhovujícím předpisům zákona o tisku jiná osoba v úkol zodpovědného redaktora a zprostita ho tímto zákonitým platným způsobem povinnosti

péče o obsah tiskopisu, nebylo obhajobou a nebylo tudíž ani průvodním návrhem obhájcovým tvrzeno; pouhý vzkaz, že do redakce nepříjde, třeba jiné osobě súčastněné na redakci tiskopisu, takovým podnětem není. Nehledíc k tomu nebyla vůbec tvrzena překážka řečené intensity. Nebylo tvrzeno, že stěžovatel musil odcestovati tak náhle nebo v takovou dobu, že nemohl před odjezdem zkoumati a určit články pro dotčené číslo tiskopisu, nebo že místo, kam odcestoval, bylo tak vzdálené od P. nebo bez tak dostatečného spojení, že stěžovatel nemohl ani telefonickou ani jinakou cestou vykonati na obsah tiskopisu vliv, jakž byl povinen. A nebylo tvrzeno, že nemoc byla tak vážná, že stěžovatel nebyl s to, by se obeznámil s chystaným obsahem tiskopisu a zkoumal jeho význam s hlediska trestního práva. Nutný k tomu styk s redakcí a s tiskárnou není však v každém případě předem nemožným již proto, že byl snad stěžovatel upoután na lůžko; tvrzenou nemocí a nepřítomností v P. mohla býti stěžovateli péče o bezvadný obsah tiskopisu jím redigovaného také jen ztížena, ale nemusila mu býti znemožněna. Proto nemohl — nehledíc k tomu, že šlo jen o jedno ze tří závadných čísel tiskopisu — ani kladný výsledek navržených průvodů zabrániti závěru, že stěžovatel zanedbal povinnou péči, již konati zodpovědnému redaktoru přísluší. Okolnosti návrhem tvrzené nemohly sloužiti k úspěšné obhajobě pro právní bezvýznamnost; zamítnutím návrhu nebyla porušena zásada § 3 tr. ř. a nebyl zmatek čís. 4 § 281 tr. ř. přivoděn.

Další vývody stížnosti nedbají ustálených již zásad, že do oboru skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu, jichž výsledky v rozsudku vyličené lze vyvrátiti jen dokazováním jejich formální vadnosti ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř., spadá i výklad souzeného projevu, a že podkladem, na němž lze provésti hmotněprávní důvody zmatečnosti, tudíž i důvody čís. 9 písm. a) a čís. 10 § 281 tr. ř., jest jen to, co rozsudek zjistil výkladem souzeného projevu o jeho smyslu, významu, dosahu a účelu. Stížnost nevytýká rozsudku ani výslovně, ani zřetelným poukazem, že jeho výklad té či oné ze závadných statí je stížen některou z vad uvedených výčetmo v čís. 5 § 281 tr. ř. Takovou výtoku není tvrzení, že se rozsudek spokojil s doslovným převzetím důvodů obžalovacího spisu; není závady proti tomu, by se soud nepřidal k výkladu souzených projevů a k právnímu hodnocení skutečností výkladem zjištěných, jak to i ono uplatňováno spisem obžalovacím shledán-li soudem správným onen výklad a uznáno-li toto právní hodnocení za odpovídající zákonu. Pokouší-li se stížnost přes formální bezvadnost tohoto výkladu o jiný výklad závadných statí, nedokazuje ani právní mylnost rozsudku, takže na její vývody třeba odpovědi jen, pokud tu a tam dbá při právních námitkách toho, co zjištěno o smyslu, dosahu a účelu dotčené statí nebo naznačuje, že nebylo podle jejího mínění šetřeno zásad výkladu. Tak namítá stížnost, že ve statí označené v rozsudku značkou A 1, není vybiženo k žádnému ze zločinů uvedených v II. díle voj. tr. zák. Lze připustiti, že tato stat' nemluví výslovně o jednání, které by spadalo pod naznačené hledisko. Než výklad, že jde ve statí té o vybízení k vojenskému zločinu (ovšem rozsudkem přesněji neoznačenému), jest v rozsudku

opřen o vývody, že se jí vybízejí také vojini k účastenství na boji proti stávajícímu právnímu řádu ve státě za účelem změny jeho demokraticko-republikánské formy. Způsob, jímž tato přeměna ústavy republiky má býti uskutečněna, jest podrobněji vyličen v další statí téhož článku, o níž uvažuje rozsudek jakožto statí A 4 a již dává ten výklad, že se jí podněcuje k pokusu o násilnou změnu demokraticko-republikánské ústavy ve vládu dělníků a rolníků. V této statí, k jejímuž obsahu bylo přihlížeti i při výkladu statí A 1, protože jest s ní ve vnitřní souvislosti, rozváděje i podrobněji myšlénku naznačenou statí a ve zkrácené formě hesla v nadpisu článku, se uvádí, že je třeba vysvětliti dělníkům a rolníkům ve vojenských kabátech, by se nedali zneužiti proti vlastním bratřím ve vlastní zemi, nýbrž by společně s dělníky a rolníky mimo kasárny považovali vykorisťovatele a imperialisty za společného nepřítele a podle toho s nimi jednali. Jelikož podle § 1 zákona čís. 193 sb. z. a n. z roku 1920 náleží k úkolům branné moci spolupůsobiti při udržování pořádku a bezpečnosti uvnitř státu, tudíž i hájiti platnou ústavu proti pokusu o její násilnou změnu, k jehož zdolání by bylo přirozeně použito branné moci, nemohlo by se naznačené úsilí vojáků, odepřiti své »zneužití« proti »bratřím ve vlastní zemi a jednati s protivníky těchto jako s nepřáteli«, díti jinak než hromadným neuposlechnutím a vzepřením se příkazům představených při zákroku vojska proti davu usilujícímu o změnu ústavy, takže by šlo ve spolčení vojinů s občany k násilné změně ústavy o zločin vzpoury, uvedený v § 159, tedy v druhém dílu vojenského trestního zákona.

Tajnou jest podle poslední věty odst. 1 § 17 zákona na ochranu republiky i organisace, která — majíc ve skutečnosti účel uvedený v odst. 1 — předstírá jiný účel. Proto není právně mylným závěr rozsudku, že jde v obranných sborech dělníků, k jichž vybudování vybízi stat' A 2, o tajné organisace podle § 17, odst. (1) zákona na ochranu republiky a ve vybízení k jich vybudování o přečin podle § 15, čís. 2 téhož zákona, an rozsudek výkladem této statí zjišťuje, že účel těchto organisací ve statí uvedený — obrana proti brutálnímu násilí fašistů — jest předstírán a pravým jejich účelem má býti podvracování demokraticko-republikánské formy státu, t. j. jeden z účelů uvedených § 17, odst. (1), věta první. Stížností citované rozhodnutí sb. n. s. č. 1937 nežadá pro pojem pobuřování zvlášť ostrých výrazů, jak neprávem tvrdí stížnost, nýbrž vyslovení jen, že i kritika jednání ústavních činitelů, úradů a orgánů státu může se zvrátiti v hanobení republiky, ba dokonce v pobuřování proti ní, užívá-li se ostrých výrazů. Rozhodným pro otázku, zda jde v souzeném projevu o hanobení republiky podle čís. 5, či o pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu podle čís. 1 § 14 zákona na ochr. rep., jest soudem zjištěný účel projevu. Směřuje-li projev k tomu, by byl v osobách, kterým svědčí, vzbuzen neb alespoň prohlouben duševní stav, předpokládaný pojmem pobuřování (duševní stav nepřející dalšímu trvání demokraticko-republikánské ústavy), naplňuje projev skutkovou podstatu přečinu § 14, čís. 1, kdežto jest jím dána jen skutková podstata přečinu § 14, čís. 5, je-li účelem projevu jen vzbuzení duševního stavu, který

péče, zrušiti jako zmatečný podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., a to jak ve výroku o vině v onom směru, tak i v důsledku toho ve výroku o trestu a v dalších výrociích s tím souvisejících.

Naproti tomu neshledal však zrušovací soud, že nalézací soud porušil zákon, jak mínila generální prokuratura při zrušovacím roku, i tím, že uznal obžalovaného vinným přestupkem zanedbání povinné péče pro uveřejnění stati uvedené pod C) b) rozsudkového výroku, ač ho zároveň odsoudil pro přečin zanedbání povinné péče pro uveřejnění stati uvedených pod C) a) c) rozsudkového výroku. Neboť třebaš veškeré tyto pod C) a) b) c) uvedené věty uveřejněny byly v témž čísle časopisu »R. P.«, přece nelze přehlédnouti, že nebyly obsaženy v témž článku, nýbrž v různých člancích onoho čísla. Uváží-li se, že obžalovaný jako zodpovědný redaktor byl povinen, by se o bezzávadnosti každého jednotlivého článku přesvědčil zvláště, nelze o tom pochybovati, že se obžalovaný uveřejněním řečených tří závadných článků dopustil trestného činu zanedbání povinné péče v trojím směru, to jest přesněji tři reálně se sbíhajících opomenutí, a nepochybil proto nalézací soud, posoudiv a kvalifikovav každý jednotlivý z těchto tří deliktů zvlášt a samostatně.

Čís. 3641.

Elektrický proud (elektrická energie) není movitou věcí ve smyslu § 171 tr. zák.

Jde o podvod, nikoliv o krádež, navrtal-li kdo do elektroměru otvor a vpravil tímto otvorem do elektroměru spínací špendlík, jímž brzdil při svícení kotouč elektroměru tak, že počítadlo vykazovalo menší spotřebu proudu.

Pokud lze podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878 v neveřejném sezení rozhodnutí, že čin, jehož se obžalovaný dopustil, není zločinem krádeže, nýbrž zločinem podvodu.

(Rozh. ze dne 29. října 1929, Zm I 369/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 30. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 179 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem soudu první stolice byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 179 tr. zák., spáchaným tím, že odňal v době od začátku listopadu 1926 do konce srpna 1928 v Ž. pro svůj užitek z držení a bez přivolení Pražských elektrických podniků cizí movité věci, to elektrický proud, v ceně 200 Kč i 2.000 Kč převyšující. Zmateční stížnost obžalovaného napadá tento rozsudek číselně důvody zma-

tečnosti podle § 281 čis. 4, 9 a) a 10 tr. ř. a uplatňuje mimo to zřejmým poukazem i zmatek podle § 281, čis. 5 tr. ř. Po stránce věcné nedokazuje a ani netvrdí, že čin obžalovanému za vinu kladený není vůbec trestným činem náležejícím před soud, nýbrž snaží se dokázati, že čin, na němž se rozhodnutí zakládá, byl následkem nesprávného výkladu zákona podřazen pod ustanovení §§ 171, 173, 179 tr. zák., ač měl býti správně podřazen pod ustanovení § 461 tr. zák., uplatňuje tedy po stránce věcné ve skutečnosti jen zmatek podle § 281, čis. 10 tr. ř. S názorem zmateční stížnosti, že čin, na němž se rozhodnutí zakládá, byl následkem mylného výkladu zákona podřazen pod ustanovení §§ 171, 173, 179 tr. zák., která se k němu nevztahují, jest souhlasiti již proto, že elektrický proud (elektrická energie) není movitou věcí po rozumu § 171 tr. zák., za niž její rozsudek pokládá, a nemůže proto býti předmětem krádeže (rozh. sb. n. s. čis. 3263). Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný, jenž odebíral od 21. října 1926 až do konce srpna 1928 od Pražských elektrických podniků elektrický proud ku svícení, navrtal nebo dal navrtati do elektroměru v jeho vinárně umístěného otvor a vpravil tímto otvorem do elektroměru spínací špendlík, jímž brzdil při svícení kotouč elektroměru tak, že počítadlo vykazovalo spotřebu proudu, jež byla menší než skutečná spotřeba; zjišťuje dále, že obžalovaný měl elektroměr příkrytý dečkou, by závada nebyla pozorována, a spěchal, kdykoli přišel do jeho vinárny odečítač Pražských elektrických podniků Jaroslav B. k vůli odečítání odebraného elektrického proudu, před B-ým do místnosti, kde elektroměr byl, a odstranil tam nepozorovaně před odečítáním proudu onen špendlík, a zjišťuje posléze, že obžalovaný, jenž platil vždy jen za proud počítadlem vykázaný, způsobil Pražským elektrickým podnikům tímto způsobem odebíráním elektrického proudu počítadlem nevykázaného škodu 2.000 Kč převyšující. Tyto rozsudkem zjištěné skutečnosti poukazují k tomu, že obžalovaný uvedl Pražské elektrické podniky, pokud se týče řečeného odečítače těchto podniků v omyl, jímž měly tyto podniky utrpěti škodu na majetku, a že obžalovaný způsobil těmto podnikům skutečně majetkovou škodu 2.000 Kč přesahující. Podle toho jest jednání obžalovaného posuzovati s hlediska podvodu, a to nyní vzhledem k ustanovení zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n., s hlediska zločinu podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák. Napadený rozsudek, vycházející z nesprávného názoru, že tu jde o zločin krádeže, nezkoumal vůbec případ s hlediska zločinu podvodu a neučinil v důsledku toho skutková zjištění, jichž je třeba pro posouzení, dopustil-li se obžalovaný zločinu podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., který tu přichází v úvahu, nezjistiv zejména, zda obžalovaný jednal v době případného lstivého jednání v úmyslu, by způsobil Pražským elektrickým podnikům škodu na majetku. Poněvadž rozsudek je podle toho stížen zmatkem podle § 281, čis. 10 tr. ř. a poněvadž se nelze vzhledem k nedostatku potřebných skutkových zjištění vyhnouti ustanovení nového hlavního přelíčení, takže nejvyšší soud nemůže ve věci samé rozhodnouti, bylo podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878, za souhlasu generálního prokurátora odůvodněné zmateční stížnosti ve prospěch ob-

žalovaného podané již při neveřejné poradě vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice (který zůstává dále příslušným, protože tu kvalifikace zločinu podvodu podle § 203 tr. zák. nepřichází již v úvahu) k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 3642.

Opravné prostředky netřeba opovědět při hlavním přelíčení, stačí, byly-li opovězeny v třídní lhůtě (zvláštním podáním).

(Rozh. ze dne 29. října 1929, Zm II 314/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání stížnosti obžalovaného Josefa B-e do usnesení krajského soudu v Mor. Ostravě ze 16. června 1928, jímž byla odmítnuta jeho zmáteční stížnost a zrušil napadené usnesení; dále zamítl zmáteční stížnosti obžalovaných Josefa B-e, Anny M-é, Pavla B-e a Hedviky B-ové do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze 3. května 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými, obžalovaný Josef B. přestupkem nedospělých podle § 269 písm. a) tr. zák. a ostatní obžalovaní zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 písm. a); b) tr. zák. Stížnosti do odmítnutí zmáteční stížnosti vyhověl z těchto

d ů v o d ů:

Obžalovaný Josef B. neohlásil při hlavním přelíčení opravné prostředky, ale učinil v třídní lhůtě po vyhlášení rozsudku podání, ve kterém předkládá plnou moc zvoleného obhájce a žádá o doručení rozsudku za účelem provedení zmáteční stížnosti a odvolání, které ústně při hlavním přelíčení opověděl. Třebaže se stěžovatel v tomto podání odvolává na opověď opravných prostředků, která se podle protokolu o hlavním přelíčení tu směrodatného a podle konaného šetření skutečně nestala, přece vysvítá z tohoto prohlášení, že stěžovatel chce rozsudek zmáteční stížností a odvoláním napadati, an vyslovuje účel, proč o doručení opisu rozsudku žádá, by totiž mohl opravné prostředky provést, a k žádosti připojuje dodatek, jímž podle jeho smyslu opakuje, třebas i ne bezvadou formou, v třídní lhůtě opověď opravných prostředků. Jest proto v tomto prohlášení spatřovati platnou a včasnou opověď zmáteční stížnosti a odvolání. Proto vyhověl Nejvyšší soud stížnosti obžalovaného Josefa B-e a napadené usnesení, jímž byla jeho zmáteční stížnost jako opožděná odmítnuta, zrušil.

Čís. 3643.

Ustanovení § 4 zákona o podmíněném odsouzení má na zřeteli jen cíle výchovné; tohoto výchovného cíle lze po případě dosáhnouti jen

uložením náhrady celé způsobené škody, ovšem jen podle sil obžalovaného.

(Rozh. ze dne 29. října 1929, Zm II 208/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 6. února 1929, pokud jím uznání byli vinnými zločinem podle § 83 II tr. zák. pokud se týče přestupkem § 411 tr. zák. Vyhověl však odvolání státního zastupitelství z výroku o podmíněném odsouzení, však obžalovaným uložil podle § 4 zák. o podm. ods., by celou způsobenou škodu podle svých sil nahradili. V otázce, o níž tu jde uvedl v

d ů v o d e c h:

Částečný úspěch byl přiznán odvolání státního zastupitelství z výroku o podmíněném odsouzení. Soud nalézací sice nepochybil, přiznav obžalovaným dobrodiní podmíněného odsouzení, neboť to, co odvolání uvádí, jsou v pravdě jen složky opodstatňující skutkovou podstatu zločinu obžalovaným k vinu přičítaného a nelze proto k nim nad to ještě přihlížeti jako ke zvláštním okolnostem přitěžujícím. Avšak právem namítá odvolání, že bylo obžalovaným uložiti náhradu celé způsobené škody. Jak již bylo vysloveno v rozhodnutí nejvyššího soudu sb. č. 3386, má ustanovení § 4 zák. o podm. ods. na zřeteli jen cíle výchovné. Rozhodl-li se nalézací soud použití ustanovení § 4 zákona, bylo na něm, upravití dotyčný výrok tak, by těchto cílů bylo pokud možno dokonale dosaženo, což se v souzeném případě mohlo státi jen uložením náhrady celé způsobené škody, ovšem jen podle sil obžalovaných. Tím se obžalovaným neděje křivda, neboť, bude-li při šetření o tom, zda se obžalovaní osvědčili, snad zjištěno, že nenahradili celou škodu, nebude soud moci vysloviti, že se neosvědčili, nahradili-li tolik, kolik podle svých sil nahraditi mohli.

Čís. 3644.

Pokud nedostatek peněz na cestu není neodvratnou překážkou ve smyslu §§ 226, 427 tr. ř.

(Rozh. ze dne 29. října 1929, Zm II 214/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací nevyhověl v neveřejném zasedání odporu obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 30. dubna 1929, jímž byl uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197 a 200 tr. zák., z těchto

d ů v o d ů:

V podání, jímž žádal o odklad hlavního přelíčení, ustanoveného na 30. dubna 1929, odvolával se obžalovaný jen na to, že je toho času bez

zaměstnání a že jeho invalidní renta měsíčních 515 Kč nepostačuje mu ani k nejnětější výživě, takže mu není možno učiniti mimořádné vydání, jež by bylo spojeno s cestou k hlavnímu přelíčení do Olomouce. Leč v tomto údaji, opakovaném v podstatě i v odporu, nelze ještě spatřovati průkaz nepřekonatelné překážky, již má zákon v § 226, pokud se týče v § 427 tr. ř. na mysli. V onom podání, které je datováno dnem 23. dubna 1929, nepoukazyval obžalovaný ani v nejmenším na nějaké poruchy zdravotní a nelze proto k tvrzení odporu, že obžalovaný v době od 24. dubna až do 30. dubna 1929 byl v takové duševní depresi, která mu znemožňovala jakoukoli činnost, ba dokonce i možnost vycházeti z příbytku, přihlížeti, to tím méně, an obžalovaný správnost svého tvrzení neosvědčil předložením lékařského vysvědčení. Neprokázal proto obžalovaný nepřekonatelnou překážku, jak to § 427 tr. ř. vyžaduje, pročež bylo jeho odpor zamítnouti jako bezdůvodný.

Čís. 3645.

Pokud obžalovaný nemůže uplatňovati jako zmatek čís. 7 § 281 tr. ř., že ho soud ve výroku rozsudku výslovně nezprostil z obžaloby pro přečin § 1, uznáv ho vinným jen přestupkem podle § 3 zák. o maření exekuce, poněvadž podle důvodů rozsudku dospěl k přesvědčení, že vymyšleným jednáním (podáním vylučovací žaloby) nebyla škoda způsobena.

Pokud jde o překročení obžaloby (§ 281 čís. 8 tr. ř.), byl-li obžalovaný odsouzen pro skutečné odevzdání některých zabavených věcí třetí osobě, ač mu obžaloba kladla za vinu jen, že chtěl zmařiti uspokojení věřitele tím, že si vymyslí právní jednání, nesoucí se k uplatnění vlastnictví oné třetí osoby k zabaveným věcem (podal vymyšlenou žalobu vylučovací).

(Rozh. ze dne 30. října 1929, Zm I 46/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 13. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 3 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., a zrušil napadený rozsudek.

Důvody:

Důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 7 tr. ř. jest uplatněn proto, že podle názoru stěžovatelova není obžaloba rozsudkem vyřízena, ježto, když soud dospěl k přesvědčení, že z jeho jednání nevznikla věřitelce škoda a že tu tedy není skutková podstata přečinu mu za vinu kladeného, měl ho z obžaloby té výslovně zprostiti. Správně poukazuje zmateční stížnost na čin, pro který byl stěžovatel obžalován, že si totiž v září 1926 v P. v úmyslu, by zcela zmařil uspokojení své věřitelky Marie G-ové, za vedené exekuce vymyslí právní jednání, při němž škoda

tím způsobená činí přes 100 Kč. V záhlaví obžaloby vytýčené vymyšlené právní jednání záleželo podle důvodů v tom, že, když v exekuční věci Marie G-ové proti Arnoldu a Barboře V-ovým pro 4.877 Kč s přísl, byl usnesením exekučního soudu v Praze ze dne 9. srpna 1926 č. j. E VII 402/25 povolen prodej předmětů zabavených podle zájemního protokolu a dražba byla ustanovena na den 1. října 1926, stěžovatel prostřednictvím svého právního zástupce Dr. J-y vyzval dopisem ze dne 23. září 1926 zástupce vymáhající věřitelky Dra L-a, by od exekuce na všechny zabavené předměty upustil, ježto zabavené věci jsou vlastnictvím Josefa D-a. Dopis byl psán jménem Josefa D-a, jehož plnou moc stěžovatel Dr. J-ovi dodal. Ježto Dr. L. na dopis ten neodpověděl, podal Dr. J. na základě oné plné moci jménem Josefa D-a dne 30. září 1926 u exekučního soudu v Praze vylučovací žalobu na Marii G-ovou. Při ústním jednání dne 26. října 1926 uznal zástupce Marie G-ové vlastnické nároky Josefa D-a a souhlasil se zrušením exekuce, následkem čehož byl vynesem rozsudek pro uznání a exekuce byla zrušena. Napotom bylo však zjištěno, že zabavené předměty nebyly vlastnictvím Josefa D-a, který ani plnou moc nepodepsal ani o vedení exscindačního sporu neměl známost. Veškeré toto právní jednání ke škodě vymáhající věřitelky vymyslíl si stěžovatel Arnold V. Soud nalézací rozhodoval o tomto zažalovaném skutku, neboť sice zjistil podle svědectví Josefa D-a, že nedal k tomu svolení a že obžalovaný jednal o své újmě, podepsav Josefa D-a na plné moci a odevzdav ji Dr. J-ovi, načež byla Josefem D-em podána vylučovací žaloba proti Marii G-ové vzhledem k tomu, že byla na 1. říjen 1926 nařízena dražba movitých věcí a byl také povolen odklad dražby usnesením exekučního soudu v Praze z 8. října 1926. Z toho dospěl pak nalézací soud k přesvědčení, že jednání obžalovaného směřovalo sice k tomu, by oddálil výkon exekuce dosud trvající, by se zmařilo uspokojení věřitele, avšak vzhledem k tomu, že nebyla způsobena žádná škoda, ježto Marie G-ová byla plně uspokojena z výtěžku prodaného domu, schází tu podstatná náležitost skutkové povahy přečinu § 1 zák. o mař. exekuce. I když tedy soud nalézací, vycházej zřejmě z mylného ztotožnění skutkového stavu podle obžaloby s tím skutkovým stavem, pro který uznal obžalovaného vinným přestupkem podle § 3 zák. o mař. exekuce, ve výroku rozsudku obžalovaného z obžaloby pro přečin podle § 1 cit. zák., zbudované na onom skutkovém základě vymyšleného právního jednání výslovně nezprostil, přece podle důvodů rozhodl o zažalovaném činu, neuznáv jej za přečin podle § 1 zák. o mař. exekuce. Právní úvaha nalézacího soudu ovšem není úplná, neboť měl správně uvažovati o skutkovém ději, jenž zbýval ze zažalovaného skutku po odpadnutí skutkové náležitosti přečinu podle § 1 zák. o mař. exekuce (způsobení škody), jmenovitě s hlediska přestupku podle § 1 po případě § 3 cit. zák.; v tomto směru bylo by však jen na veřejném obžalobci, by se domáhal v neprospěch obžalovaného nápravy uplatněním důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., bez něhož rozsudek snad vadný nelze změnit. S hlediska opravných prostředků, jež může uplatnit obžalovaný jen ve svůj prospěch (§ 282 tr. ř.), jest však obžaloba o zažalovaném

lovaném skutku vyřízena tím, že podle důvodů rozsudkových nebyl v činu tom shledán ani přečin podle § 1 zák. o mař. exekuce, aniž jiný trestný čin, a uplatňuje proto obžalovaný důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 7 tr. ř. bezdůvodně.

Jest však opodstatněna námitka obžalovaného, že byla překročena obžaloba (§ 281 čis. 8 tr. ř.) tím, že byl odsouzen pro přestupek, spáchaný domněle tím, že zabavené věci odstranil, by s nimi úřad nemohl nakládati, neboť byl uznán vinným činem, na který obžaloba ani původně nezněla, ani při hlavním přelíčení nebyla rozšířena. Odstranění zabavených věcí, tvrdého psacího stolu, dvou dřevěných sudů a decimálky, jež tvoří skutkový základ trestného činu, pro něž byl obžalovaný odsouzen, spočívá podle důvodů rozsudkových v tom, že skutečně předal Josefu D-ovi věci ty na úhradu jeho pohledávky. Zažalováno však bylo, že si právní jednání nesoucí se k uplatnění D-ova vlastnictví k těmto a k ostatním zabaveným věcem jen vymyslel, a v důvodech právě jen na osvědčení toho se poukazuje na to, že podle udání D-ova mu dal na úhradu dluhu stůl, dva sudy a decimálku, ostatní zabavené věci však nikoli, a výslovně se zdůrazňuje prohlášení D-ovo, »že o právním jednání předsevzatém ke zrušení exekuce neměl vědomosti, z čehož jest prokázáno, že si je obviněný vymyslel, takže jest obžaloba naň právem podána«. Z toho srovnání jest nepochybně vidno, že předmětem obžaloby bylo právě jen podepsání plné moci a svémocné podání vylučovací žaloby obžalovaným jménem Josefa D-a, následkem čehož skutečně též došlo k odložení nařízené dražby, nikoli však skutečné odevzdání některých zabavených věcí Josefu D-ovi, čin to svou podstatou od zažalovaného zcela odlišný. Obžaloba nebyla naň ani za líčení rozšířena nebo pozměněna a nemohlo proto o tomto činu obžalovaného podle zásad §§ 262, 263 a 267 tr. ř. býti nalézacím soudem souzeno. Bylo proto pro zmatečnost podle § 281 čis. 8 tr. ř. rozsudek podle § 288 tr. ř. zrušiti, čímž odpadá rozhodování o důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř.

Čís. 3646.

Neznalost okolnosti, od které chvíle před volbami jest pod trestně právními následky (§ 72 I. čis. 7 zákona ze dne 14. dubna 1920, čis. 330 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927, čis. 126 sb. z. a n.) zakázáno čepovati alkoholické nápoje, jest omylem právním (§§ 3, 233 tr. zák.).

Omyl právní neomlouvá nikdy, ani, byl-li prokázanými okolnostmi oprávněně omluvitelný.

(Rozh. ze dne 30. října 1929, Zm I 336/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře

ze dne 16. března 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 72/I čis. 7 zákona ze dne 14. dubna 1920, čis. 330 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927, čis. 126 sb. z. a n.

Důvody:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 b) tr. ř. napadá zmateční stížnost názor nalézacího soudu, že neznalost zákazu čepovati alkoholické nápoje v den před volbou jest omylem právním, který neomlouvá, a dovozuje jednak, že šlo skutečně o omyl, sběhlý již před čepováním, jímž se obžalovaný hájil již četnictvu, což však ani rozsudek napadený nepopřel, naopak z toho při svém usuzování vycházel, hlavně však, že je to omyl skutkový. Uvádí i řadu okolností, kterými chce zřejmě prokázati, že obžalovaný čepoval důvodně v přesvědčení, že zákaz je zrušen (poukaz na doslov letáku, původ jeho od odborové organizace, v jejímž čele jsou zákonodárci, význam vyhlášky městského úřadu, ze starší doby pocházející, nevědomost o nutnosti podpisu zákona presidentem republiky); tím naznačuje spíše důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř. pro neúplnost rozsudku při úvahách o oprávněnosti omylu obžalovaného. To jest však okolnost bezvýznamná, jde-li skutečně o omyl právní, jež podle ustanovení § 3 tr. zák. neomlouvá nikdy, ani, byl-li prokázanými okolnostmi oprávněně omluvitelný. Mohlo by jíti jen o okolnosti trestnost polehčující, nikoli však ji vylučující. V té otázce však, jakého druhu je omyl obžalovaného, nalézací soud nepochybil; trestní předpis § 72 I čis. 7 zák. čis. 330/1920 sb. z. a n. v doslovu zák. čis. 126/1927 sb. z. a n. pojímá do skutkové podstaty trestného činu právě i sám zákaz § 31 cit. zák., činí tak tento zákaz celým jeho obsahem integrující podstatou trestného činu a trestní normy jej určující a předpis § 3 tr. zák. platí tak pro celý obsah trestní normy, takže nikdo se nemůže omlouvatí tím, že nevěděl, že čepování alkoholických nápojů v určitých případech je trestné (jsoucnost trestní normy), ale ani tím, že nevěděl, které případy čepování zákon za trestné prohlašuje (obsah trestní normy). i když tedy předpisy upravující dobu čepování v době volební jsou samy o sobě normami práva správního, jakmile byly pojaty do obsahu zákonného ustanovení trestně-právního, jsou v této souvislosti předpisem zákona o zločinech, přečinech a přestupcích, jehož neznalostí podle §§ 3 a 233 tr. zák. nikdo se nemůže omlouvatí. Posléze citovaný paragraf, jež přichází tu v úvahu, poukazuje právě na povinnost znáti zvláštní nařízení, jež bylo přestoupeno, čímž výslovně označuje právě i ty předpisy, jež obsahují určité příkazy nebo zákazy, za takové, jejichž neznalost neomlouvá. Byla proto v souzeném případě správně nalézacím soudem uznána neznalost okolnosti, od které chvíle před volbami jest pod trestně-právními následky zakázáno čepovati alkoholické nápoje, za omyl trestně-právní, a není proto rozsudek zmatečný s hlediska zmateku podle čis. 9 b) § 281 tr. ř., aniž neúplný vzhledem k úvahám o oprávněnosti omylu obžalovaného. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Čís. 3647.

Povinnost stavitele, by se postaral o vypnutí proudu po dobu, kdy se konají práce poblíže elektrického vedení, vyplývající ne sice z doslovu, ale z ducha předpisu § 33 nař. min. obchodu ze 7. února 1907, čís. 24 ř. zák., není osobní, nýbrž všeobecná; stačí, pověřil-li vypnutím proudu spolehlivého dělníka; ručí jen za nedbalost při výběru.

(Rozh. ze dne 30. října 1929, Zm I 458/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném sezení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 13. května 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvě stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmátečnosti čís. 5 a 10 — správně 9 a) — § 281 tr. ř. jest přiznati oprávnění. Obžaloba dávala obžalovanému za vinu, že jako stavitel nařídil dvěma zedníkům, by zevně nahodili transformační budku elektrického vedení, že však nic nezařídil, by proud byl vypnut, a tím zavínil smrt dělníka K-e, který byl při práci na budce v místech, kde byly elektrické vodící dráty, usmrčen proudem. Nálezací soud, nezjistiv, zda a co obžalovaný zařídil, by proud byl vypnut, dospěl k přesvědčení, že obžalovaný, »ač měl zákonnou povinnost zaříditi vypnutí proudu, o to se nepostaral, po případě nedostatečně postaral, přes to, že věděl, že taková věc se zaříditi musí, neboť kdyby to nevěděl, nebyl by se o to staral den před tím, ve čtvrtek dne 16. srpna 1928«. Právem vytýká zmáteční stížnost rozsudku nejasnost proto, že sice cituje v důvodech jednak výpovědi svědků, kteří vypovídají o tom, dal-li obžalovaný J-ovi příkaz, by obstaral vypnutí proudu na 4 dny čili nic, a jejichž výpovědi se podstatně rozcházejí, jednak obhajobu obžalovaného, která zase není v úplném souhlase se seznáním svědků, a nepraví, které z okolností tím kterým svědkem (obžalovaným) tvrzených pokládá za zjištěné, zejména zda má za pravdivé tvrzení obžalovaného, že dal ve čtvrtek dne 16. srpna 1928 před početím práce zedníku J-ovi příkaz, by obstaral vypnutí proudu na 4 dny (což potvrzuje ze slyšených svědků Karel H.), zda věří i další obhajobě obžalovaného, že ho v pátek dne 17. srpna 1928 ujistil zeť obecního starosty z V. Václav T. (u něhož měl J. obstarati vypnutí proudu), že vypnutí zařídí (což tento svědek částečně potvrdil), a zda pokládá za pravdivé i další tvrzení obžalovaného, že se v pátek dne 17. srpna 1928 odpoledne sám ve V. přesvědčil, že jest elektrický proud vypnut. V souvislosti s tím uplatňuje zmáteční stížnost i výtku neúplnosti rozsudku proto, že výpověď svědka Václava T-a soud pomínil zcela mlčením. Jest dáti za pravdu zmáteční stížnosti, že obě vytknuté vady se týkají okolnosti roz-

hodně; kdyby bylo prokázáno, že se obžalovaný zachoval tak, jak uvádí, a jak částečně potvrzují svědci H. a T., nebylo by lze důvodně tvrditi, jak činí rozsudek, že se obžalovaný vůbec nepostaral o vypnutí proudu. Nebylo by však odůvodněno ani právní stanovisko rozsudku, že opatření, jež podle obsahu své obhajoby obžalovaný učinil, nebylo dostatečné. Povinnost stavitele, postarati se o vypnutí proudu po dobu, kdy se konají práce poblíže elektrického vedení, i kdyby snad nebyla kryta doslovem v § 33 nař. min. obchodu ze 7. února 1907, čís. 24 ř. zák., přislovem v § 33 nař. min. obchodu ze 7. února 1907, čís. 24 ř. zák., příslovím, by vodící dráty elektrického osvětlení byly na ochranu proti doteku veskrze izolovány, — jak dovozuje zmáteční stížnost, plyne jistě z ducha tohoto předpisu, jehož účelem jest zabrániti tělesným úrazům z doteku drátů elektrického vedení vůbec; na druhé straně nelze žádati, jak správně dovozuje zmáteční stížnost, na staviteli, by v případě, o jaký tu jde, každý den znovu a osobně se staral o vypnutí proudu, po případě osobně se přesvědčoval, zda je opravdu proud vypnut, zvláště jde-li o práci více dnů trvajícím a mohl-li stavitel podle ujistění svědka T-a a po osobním shlednutí pracovního místa (ve čtvrtek dne 16. srpna a v pátek dne 17. srpna 1928) důvodně předpokládati, že bylo vyhověno jeho příkazu a proud vypnut na dobu, již práce vyžadovala. Jest říci, že by obžalovaný jako stavitel dostal své povinnosti, pověřil-li vypnutím proudu spolehlivého dělníka, a že neměl důvodu předpokládati, že jeho rozkaz nebyl splněn; jinými slovy, že dohlédací povinnost stavitelova v tomto případě není osobní, nýbrž všeobecná, že ručí jen za nedbalost při výběru; že dělník J. byl nespolehlivý, nebylo za řízení ani tvrzeno ani naznačeno. Nelze tudíž souhlasiti s napadeným rozsudkem, že by obžalovaného nevyviňovaly okolnosti, jež uvedl k své obhajobě, předpokládajíc ovšem, že jsou pravdivé; bylo proto nutno, by soud zaujal stanovisko k výsledkům řízení a učinil přesná zjištění o tom, co vlastně obžalovaný zařídil, by teprve na základě formálně bezvadných zjištění v tomto směru bylo lze spolehlivě posouditi otázku objektivního i subjektivního jeho zavinění. Poněvadž napadený rozsudek takových zjištění neobsahuje, ve věci samé ještě nelze rozhodnouti a nařízení nového hlavního přelíčení se nelze vyhnouti, bylo zrušiti napadený rozsudek ihned v zasedání neveřejném a za souhlasu generální prokuratury uznati podle § 5 novely čís. 3/1878, jakž se stalo.

Čís. 3648.

Slabší inteligence a zaostalost ohraničené ve srovnání s normálním vývinem stupně věku od 10 asi přes 14 let nebrání podle § 151 čís. 3 tr. ř. svědeckému výslechu, jsou však důvodem vylučujícím přísahu svědeckou (§ 170 čís. 5 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 30. října 1929, Zm II 217/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném sezení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského porotního

soudu v Uher. Hradišti ze dne 7. června 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem násilného smilstva podle § 125 tr. zák., zrušil napa- dený rozsudek porotního soudu v odsuzující části a věc vrátil témuž soudu své stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Pokud zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 4 tr. ř. proto, že Anna H-ová byla vůbec slyšena jako svědkyně, jest bezdůvodna. Opírá se o předpis § 151 čis. 3 tr. ř., poukazující na slabomyslnost Anny H-ové, pro kterou prý nemůže svědčeti. Slabomyslnost snaží se dovoditi podle spisu Dr. Slavíka »Soudní lékařství« a z tvrzených rozporů ve znaleckém posudku Dr. H-a a Dr. D-a; dále samovolně dokazuje srovnáním jiných výsledků průvodního řízení nevěrohodnost Anny H-ové, čímž ovšem neprokazuje žádnou zákonnou překážku proti jejímu výslechu jako svědkyně, která byla by dle § 151 čis. 3 tr. ř. dána jen tehdy, kdyby bylo zřejmo, že Anna H-ová v době, kdy měla svědectví vydati, pro tělesný nebo duševní svůj stav není s to, aby pravdu vypověděla. Takového stavu však v době jejího výslechu nebylo, neboť slabší inteligence a její zaostalost, jak byly opětovně soudními lékaři zjištěny a ve srovnání s normálním vývinem ohraničeny stupněm věku od 10 asi přes 14 let, nebyly takového stupně, že by v čas výslechu její vědomí zakalovaly, takže by nebyla v stavu pravdu vypověděti. I zmateční stížnost zdůrazňuje vlastně jen nutnou opatrnost při hodnocení výpovědi takových osob, která ovšem sama o sobě není překážkou jejich svědeckého výslechu. Poukazuje-li zmateční stížnost na význam epileptického záchvatu pro poruchy duševního stavu před ním i po něm, jest zmateční stížnost odkázati k tomu, že ani netvrdí epileptický záchvat, udavši se v době kolem výslechu svědkyně, kteráž doba pro posouzení překážky podle § 151 čis. 3 tr. ř. jest rozhodnou. I když se uvažuje o významu toho, že znalci uvedli, že osoby slabomyslné mohou selhat jen z návodu jiných osob, je to zase jen okolnost rozhodná vzhledem k případným jiným výsledkům řízení při posuzování věrohodnosti výpovědi již složené, není to však překážkou, by taková osoba vůbec vyslýchána býti nemohla, neboť nelze pro pouhou, tu okolnostmi ostatně ani nijak neosvědčenou možnost, že snad z návodu jiné osoby by pravdu nevyprávěla, tvrditi, že není s to, by pravdu vypověděla. V tomto směru není tedy uplatňovaný zmatek dán.

Jiný význam má však zjištěný stav svědkyně Anny H-ové pro posouzení, zda podle zákona směla a mohla býti vzata do přísahy. Zmateční stížnost v tomto bodě právem uplatňuje zmatek podle § 344 čis. 4 tr. ř., neboť tím, že do přísahy byla vzata, byl porušen předpis § 170 čis. 5 tr. ř., jenž zakazuje pod neplatností přísahy vzíti do přísahy osobu, jejíž schopnost vnímati nebo se upamatovati je značně zeslabena. Výtka tato jest odůvodněna, neboť vzhledem k posudku znalců-lékařů o tělesném o duševním stavu svědkyně Anny H-ové nelze uznati, že její vnímavost byla taková, že by dopouštěla podle § 170 čis. 5 tr. ř. její vzetí do přís-

sahe. Pro tento zmatek jeví se nezbytně nutným, by hlavní přelíčení bylo znovu provedeno a lze proto rozsudek podle § 5 nov. k tr. ř. zrušiti již na tomto základě v neveřejném sezení za souhlasu generální prokuratury.

Čís. 3649.

Jde o eventuální zlý úmysl, počítal-li pachatel sice jen s možností, že by svým činem mohl přivoditi určitý, trestnímu zákonu se přičítící výsledek (nepokládal-li tento výsledek za jistý), je-li však zároveň jisto, že by nebyl od svého činu upustil ani, kdyby byl věděl, že onen výsledek určité nastane.

Dolus eventualis stačí ke skutkové podstatě spoluviny na zločinu vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák.

(Rozh. ze dne 31. října 1929, Zm I 214/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 29. ledna 1929, pokud jím byl obžalovaný Arnošt F. zproštěn z obžaloby pro spoluvinu na zločinu vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák., spáchanou dne 20. března 1926 v M., zrušil napa- dený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu své stolice, by v roz- sahu zrušení znova o ní jednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek soudu své stolice jen potud, pokud byl Arnošt F. podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro spoluvinu na zločinu vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák., spáchanou prý tím, že dne 20. března 1926 v M. k bezpečnému vykonání zlého skutku spoluobžalované Marie H-ové, záleževšího v tom, že onoho dne v M. podnikla úmyslně jednání, které bylo příčinou vyhnání jejího plodu, přerušením jejího těhotenství úmyslně přispěl, a uplatňuje v tomto směru číselné důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř.

Zmateční stížnost jest odůvodněna již potud, pokud napadá rozsudek s hlediska § 2 e) tr. zák. Zmateční stížnost vytyká rozsudku mimo jiné zřejmým poukazem neúplnost po rozumu § 281 čis. 5 tr. ř., již shledává v tom, že rozsudek nepodrobil celý obsah posudku soudní lékařské rady pečlivému rozboru a že zejména nepřihlížel k obsírnému odůvodnění posudku soudní lékařské rady, že rozpoznání obžalovaného, že H-ová trpěla vlekým zánětem dělohy, není ničím doloženo, že naopak lze toto one- mocnění s určitostí vyloučiti, a dále k tomu, že v posudku jest mimo jiné výslovně uvedeno, že tu byla i pro laika veliká pravděpodobnost, že u H-ové jde o těhotenství. Výtka jest odůvodněna. Rozsudek uvádí sice v rozhodovacích důvodech, že soudní lékařská rada odůvodňuje

zevrubně, proč byla v souzeném případě spolehlivá diagnosa těhotenství již v druhém měsíci možná, že vylučuje podrobně příznaky těhotenství a význačné zjevy při zánětu dělohy a že dospívá k posudku, že důvody obžalovaného pro vyloučení těhotenství a pro diagnosu zánětu dělohy nejsou přesvědčivé, že naopak onemocnění dělohy je téměř s určitostí vyloučeno (v posudku jest uvedeno, že lze toto onemocnění s určitostí vyloučiti), neobírá se však jednotlivými skutečnostmi uvedenými v posudku soudní lékařské rady, jež jsou podkladem konečného úsudku, zejména odůvodněním posudku, že rozpoznání obžalovaného, že H-ová trpěla vleklým zánětem dělohy, není ničím doloženo, že naopak lze toto onemocnění s určitostí vyloučiti, a nezmiňuje se o tom, že v posudku jest uvedeno, že tu byla i pro laika veliká pravděpodobnost, že u H-ové jde o těhotenství, ač tyto jednotlivosti uvedené v posudku soudní lékařské rady jsou podle povahy věci rozhodnými pro hodnotění tohoto posudku a v důsledku toho i pro posouzení otázky viny obžalovaného. Spoluobžalovaný Herman N. udal při hlavním líčení mimo jiné, že obžalovaný F. vyšetřiv H-ovou mu sdělil, že si není zcela jist, je-li H-ová těhotná, že případné těhotenství musilo by trvati teprve zcela krátkou dobu, a že žádá z tohoto důvodu (za vyškrabání dělohy) jen 500 Kč. Rozsudek zmiňuje se v rozhodovacích důvodech o těchto údajích obžalovaného N-a, nevyslovuje se však o tom, zda pokládá za prokázáno, že se obžalovaný F. vyjádřil k N-ovi oním způsobem či nikoli. Snaží-li se zmateční stížnost, vycházejíc z oněch údajů obžalovaného N-a dokázati, že tu šlo u obžalovaného F-e alespoň o eventuelní zlý úmysl, který by stačil ke skutkové podstatě zločinu jemu za vinu kladeného, a že rozsudek trpí zmatkem podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., vylučuje za tohoto stavu věci zlý úmysl obžalovaného F-e, neprovádí tím tento zmatek po zákonu, nedrží se skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotně-právního zmatku měla činiti, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř.). Odůvodněna jest však stížnost, pokud vytýká v tomto směru rozsudku neúplnost podle § 281 čis. 5 tr. ř., záležející v tom, že se rozsudek oněmi údaji obžalovaného N-a blíže neobíral a o nich neuvažoval, neboť řečené údaje obžalovaného N-a jsou důležité pro posouzení, nelze-li obžalovanému F-ovi přičítati alespoň eventuelní zlý úmysl, jenž jest tu, počítal-li pachatel sice jen s možností, že by svým činem mohl přivoditi určitý, trestnímu zákonu se přičící výsledek (t. j. nepokládal-li tento výsledek za jistý), je-li však zároveň jisto, že by nebyl od svého činu upustil ani, kdyby byl věděl, že onen výsledek určitě nastane, a jenž by stačil ke skutkové podstatě zločinu obžalovanému F-ovi za vinu kladeného po stránce subjektivní, a v důsledku toho též rozhodné pro posouzení otázky viny tohoto obžalovaného.

Čís. 3650.

**Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n.).
Rozšiřovanými spisy ve smyslu § 39 čis. 2 zák. na ochr. rep. jsou**

všeliké písemnosti, jichž obsah jest přístupný většímu počtu osob individuálně určitému nebo co do množství neurčitému; spadají sem i podání poslancecké sněmovně nebo prezidentu republiky.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., spáchaného v rozšiřovaném spise (v podání na úřad) se nevyžaduje, by se obsah spisu dostal skutečně k vědomosti většího počtu osob; stačí, byl-li obsah spisu přístupný většímu počtu osob.

Způsoblost hanobení, snížení vážnosti republiky a vyvolati nepřátelské smýšlení proti ní, lze vyloučiti jen, bylo-li pachatelovo jednání abstraktně nezpůsobilé vyvolati tyto účinky (nemohlo-li je přivoditi za žádných okolností).

Nezáleží na tom, že snad u těch osob, které se o obsahu podání skutečně dověděly, vzhledem k jejich účtě k republice ony účinky nastati nemohly.

(Rozh. ze dne 31. října 1929, Zm II 72/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 19. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky a přestupkem proti bezpečnosti cti podle čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čis. 8 ř. zák. z roku 1863 a § 488 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu prvé stolice jen potud, pokud byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 14 čis. 5 zák. na ochranu republiky, a uplatňuje v tomto směru číselně zmatek podle § 281 čis. 10 tr. ř. Zmatek ten spatřuje v tom, že nalézací soud podřadil činy, o něž jde, pod ustanovení § 14 čis. 5 zák. na ochranu republiky, ač prý tyto činy nezakládají skutkovou podstatu přečinu podle tohoto ustanovení zákona ani po stránce objektivní ani po stránce subjektivní, nýbrž mohly býti posuzovány nanejvýš jako urážky úředních osob. Podle názoru zmateční stížnosti není tu skutková podstata přečinu podle § 14 čis. 5 zák. na ochranu republiky proto, že prý a) tu není oně větší míry veřejnosti činu, jež se vyžaduje ke skutkové podstatě tohoto přečinu, zejména nejde tu o rozšiřované spisy, b) nenastalo ohrožení většího počtu osob, c) nemohlo nastati zneuctění (snížení vážnosti) republiky, d) nebylo tu možnosti vyvolati nepřátelské smýšlení proti republice. Stížnosti, jejíž námitky se vztahují podle toho, co uvedeno, ve skutečnosti jen k objektivní stránce přečinu, nelze přiznati oprávněnost. K a): Ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 5 zák. na ochranu republiky vyhledává se kromě jiného, by skutek v tomto ustanovení zákona uvedený byl spáchan veřejně. Podle ustanovení § 39 čis. 2 zákona na ochranu republiky, které vykládá pojem »veřejně« pro obor zákona na ochranu republiky, je čin veřejně vykonán i tenkrát, byl-li spáchan v rozšiřovaném spise. V souzeném případě, v němž rozsudek shledává

v podáních obžalovaného ze dne 23. ledna 1928 a ze dne 9. února 1928, na poslaneckou sněmovnu Národního shromáždění a v podání ze dne 19. března 1928 na presidenta republiky, v nichž obžalovaný podle rozsudku hanobí republiku způsobem štvavým tak, že to může snížit vážnost republiky, rozšiřované spisy podle § 39 čis. 2 zák. na ochranu republiky, sluší, pokud jde o otázku, spáchal-li obžalovaný činy mu za vinu kladené, o něž jde, jen zkoumati, zda spadají ona podání obžalovaného pod pojem rozšiřovaných spisů po rozumu onoho ustanovení zákona. Rozšiřovanými spisy ve smyslu § 39 čis. 2 zák. na ochranu republiky jsou všelike písemnosti, jichž obsah jest přístupný většímu počtu osob, ať již individuálně určitému nebo co do množství neurčitému. Podání u poslanecké sněmovny Národního shromáždění neb u presidenta republiky dostanou se již podle pravidelného úředního chodu do rukou a k vědomosti několika osob; než se pravidelně vyřídí, projdou rukama několika činitelů poslanecké sněmovny pokud se týče úředníků kanceláře presidenta republiky. Podle toho nelze nalézacímu soudu důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci, shledal-li v oněch podáních rozšiřované spisy po rozumu § 39 čis. 2 zák. na ochranu republiky a zaujal-li v důsledku toho stanovisko, že činy, o něž jde, byly vykonány veřejně. Zmateční stížnost je, jak se zdá, toho názoru, že pod pojem rozšiřovaných spisů spadají jen podání přímo u soudu učiněná, avšak s tímto názorem, jenž nemá opory ani v doslovu ani ve smyslu slov »rozšiřované spisy«, nelze souhlasiti.

K b) Touto námitkou chce stížnost zřejmě vyjádřiti, že obsah podání, o něž jde, nedostal se ve skutečnosti k vědomosti většího počtu osob. Tímto tvrzením a dalším tvrzením v tomto směru, že se o obsahu podání dověděly nanejvýše tři nebo čtyři osoby, neprovádí stížnost ani číselně uplatňovaný zmatek ani zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., jež snad má ve skutečnosti na mysli, po zákonu, ježto se neдрží skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř.). Ostatně se nevyžaduje ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 5 zák. na ochranu republiky, spáchaného v rozšiřovaném spise, by se obsah tohoto spisu dostal skutečně k vědomosti většího počtu osob, nýbrž stačí, jak bylo poznamenáno, byl-li obsah spisu přístupný většímu počtu osob. K c) a d). Tyto námitky opírá stížnost v podstatě zřejmě jednak o skutečnost jí tvrzenou, rozsudkem však nezjištěnou, že obsah podání vešel ve známost nanejvýše tří neb čtyř osob, jednak o další jí tvrzenou, rozsudkem však rovněž nezjištěnou skutečnost, že o obsahu podání se dověděli jen úředníci republiky. Podle toho neprovádí stížnost ani tu číselně uplatňovaný zmatek podle § 281 čis. 10 tr. ř. (ani zmatek podle § 281, čis. 9 a), tr. ř.) způsobem odpovídajícím zákonu, ježto vychází i tu ze skutkových předpokladů rozsudkem nezjištěných (§ 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř.). Ostatně jest stížnosti v tomto směru připomenouti, že způsoblost hanobení republiky, snížení vážnosti republiky a vyvolání nepřátelské smýšlení proti republice, lze vyloučiti jen, bylo-li pachatelovo jednání abstraktně nezpů-

sobíle, vyvolati tyto účinky (nemohlo-li za žádných okolností přivoditi zmíněné účinky). Nezáleží proto na tom, že snad u oněch osob, jež se skutečně o obsahu podání dověděly, vzhledem k jejich účtě k republice ony účinky nastati nemohly, any se o obsahu podání mohly dověděti i osoby mimo úřad jsoucí, u nichž není předpokladů pro vyloučení této možnosti, nehledíc ani k tomu, že nelze beze všeho a předem možnost tu vyloučiti ani u všech úředních osob, jimž se podání, o něž jde, mohlo dostat do rukou. Stížnost je tudíž na omylu, vyslovujíc názor, že republiku lze ohroziti, t. j., že posléze uvedené účinky lze přivoditi jen tehdy, když se hanobení republiky stalo před širokou veřejností, jež vzala hanobení na vědomí v tisku nebo ve shromáždění, nebo když došlo k hanobení republiky v podání na soud. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech po stránce objektivní, že obžalovaný hanobil v oněch rozšiřovaných spisech republiku způsobem štvavým tak, že se tím může snížit vážnost republiky, a po stránce subjektivní, že úmysl obžalovaného směřoval k hanobení republiky, že obžalovaný věděl, že obsah jeho podání vejde ve známost několika lidí, a že si byl toho vědom, že jeho hanobení republiky je způsobené, by vyvolalo nepřátelské smýšlení proti republice a snížilo její vážnost. Tím jsou zjištěny všechny náležitosti objektivní a subjektivní skutkové podstaty přečinu podle § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky, takže skutky obžalovaného byly nalézacím soudem právem pořadány pod toto ustanovení zákona. Bylo tudíž zmateční stížnost, jež se domáhá úplného osvobození obžalovaného od obžaloby a provádí tím místo číselně uplatňovaného zmatku podle § 281 čis. 10 tr. ř. ve skutečnosti zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., zahrnouti jako dilem neodůvodněnou, dilem po zákonu neprovedenou.

Čís. 3651.

Podle § 55 a) tr. zák. lze vyšetřovací vazbu započísti nejen do trestu na svobodě, nýbrž i do peněžitých trestů.

(Rozh. ze dne 31. října 1929, Zm II 192/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 8. května 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 20 zákona ze dne 11. července 1922, čis. 241 sb. z. a n. a odsouzen nepodmíněně k pokutě 50 Kč, v případě nedobytnosti do vězení na 5 dní a jímž podle § 55 a) tr. zák. započtena obžalovanému do trestu vyšetřovací vazba od 18. ledna 1929 18 hodin, do 30. ledna 1929 12 hodin, a nevyhověl odvolání obžalovaného z výroku o trestu v tom směru, že nebylo prohlášeno, že trest jest odpykán vyšetřovací vazbou, a to odvolání z těchto

důvodů:

Odvolání z výroku o trestu provádí obžalovaný proto, že nebylo vysloveno, že trest obžalovanému uložený jest odpykán vyšetřovací vazbou. Odvolání je bezdůvodné. Obžalovaný byl odsouzen k pokutě 50 Kč, v případě nedobytnosti do vězení na 5 dní a byla mu podle § 55 a) tr. zák. do trestu započítána vyšetřovací vazba od 18. ledna 1929 do 30. ledna 1929. Vzhledem k tomu, že podle § 55 a) tr. zák. lze vyšetřovací vazbu započísti nejen do trestu na svobodě, nýbrž i do peněžitých trestů a že nalézací soud započítal vazbu tu do trestu vůbec bez jakéhokoli omezení, je zřejmo, že uložený trest jest následkem započtení vyšetřovací vazby v trvání 12 dnů považovati za vykonaný (odpypaný), třebaž to v rozsudku nebylo výslovně vyjádřeno. Není tu proto podkladu ke stížnosti.

Čís. 3652.

Pouhé podezřívání svědka z trestného činu nebo z účasti na trestném činu, o němž svědek má býti slyšen, nestačí, by opodstatnilo vylučující důvod čis. 1 § 170 tr. ř.; podezření proti svědku vyslovené musí býti opodstatněno procesním stíhacím úkonem příslušného úřadu nebo musí býti prokázáno rozhodnutím soudu.

Trestní oznámení, jež došlo státnímu zastupitelství krátce před hlavním líčením, při němž byl svědek slyšen, a jež státní zastupitelství zamýšlelo teprve zkoumat, není překážkou svědecké přísahy podle čis. 2 § 170 tr. ř.

Jen nepřátelství takové intensity, že může svědka svést s cesty pravdy a uvést v pokušení, by přes nebezpečí trestního stíhání porušil svědeckou povinnost udati pravdu, je důvodem bránicím přísaze podle čis. 6 § 170 tr. ř.; nestačí pouhé tvrzení (obhájcovo), že svědek žije s obžalovaným v nepřátelství; nalézacímu soudu jest oznámiti skutečnosti, ve kterých se tvrzené nepřátelství již projevilo.

Ustanovení § 170 čis. 7 tr. ř. týká se jen přísahy, jež má býti vykonána po výslechu, nikoliv přísahy, jež byla vykonána před svědeckou výpovědí (§ 247 odst. 2 tr. ř.).

Skutečnost, že usnesením soudu byl připuštěn kdo jako zástupce osoby (pozůstalosti), která se k trestnímu řízení do počátku hlavního přelíčení nepřipojila (§ 47 odst. prvý tr. ř.) přes odpor obhájce obžalovaného, lze uplatňovati jako zmátek čis. 4 § 281 tr. ř. jen, lze-li prokázati, že onen mezitímní náleží byl obhajobě na újmu.

Výrok rozsudku o soukromoprávních nárocích lze napadati jen odvoláním, nikoliv zmáteční stížností (§ 283 posl. odst. tr. ř.).

Neprohlásil-li poškozený až do započtení hlavního přelíčení, že se se svými nároky k trestnímu řízení připojuje (§ 47 odstavec prvý tr. ř.), pominulo toto jeho procesní právo na dobro a neodvolatelně právě tak, jako právo soukromého obžalobce v případech § 46 odst. 3 tr. ř., a nemůže nikterak oživnouti.

Pro trestnost zpronevěry daru pro fond politické strany nezáleží na tom, zda světitel chtěl dosáti darem určité výhody (pomocí politické strany) a zda tohoto cíle také skutečně dosáhl.

Zpronevěru věci zastupitelských (peněz) lze vyloučiti jen, byli pachatel podle svých majetkových poměrů již v době svémocného nakládání s věcí svěřenou, jež se přičilo převzatému závazku, s to, by svému závazku dostál a příkazu vyhověl kdykoliv, a byl-li již v onu dobu také odhodlán, skutečně tak učiniti a pohotových prostředků právě k tomuto účelu použití.

Pouhá skutečnost, že nemovitě jmění pachatelovo stačí ke krytí zpronevěřených peněz, nevylučuje zpronevěru.

(Rozh. ze dne 6. listopadu 1929, Zm I 69/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 26. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák., vyhověl však v neveřejném zasedání odvolání obžalovaného z rozhodnutí o soukromoprávních nárocích a rozsudkový výrok o náhradě 6.000 Kč a útrat 200 Kč soukromým účastníkům zrušil.

Důvody:

Zmáteční stížnosti, uplatňující číselně důvody zmátečnosti podle § 281, čis. 3, 4, 5, 9 a) a 10 tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Zmátek podle § 281, čis. 3 tr. ř. spatřuje stížnost mimo jiné v tom, že byl při hlavním líčení ze dne 21. srpna 1928 ponušen předpis § 170 tr. ř. tím, že svědek Karel V. byl vzat do přísahy; ač prý se obhájce obžalovaného proti tomu ohradil s poukazem k tomu, že jsou tu důvody uvedené pod čis. 1, 2, 6 a 7 tohoto ustanovení zákona, tvrzení svá náležitě opodstatnil a nabídl důkaz o jich správnosti výpovědmi tohoto svědka, týkajícími se téže věci a zaznamenanými ve spisech Ck I 116/26 krajského soudu v Ml. Boleslavi a ve spisech T 1164/27 okresního soudu v Ml. Boleslavi a spisy, týkajícími se trestního řízení proti Karlu V-ému pro zločin podvodu a pro zločin křivého svědectví. Výtky není odůvodněna. Podle záznamu protokolu o hlavním přelíčení ze dne 21. srpna 1928 ohradil se obhájce obžalovaného, když svědek Karel V. odpověděl na obecné otázky a mělo býti přikročeno k jeho výslechu ve věci samé, proti vzetí tohoto svědka do přísahy a tvrdil, že jsou tu důvody v § 170, čis. 1, 2, 6 a 7 tr. ř. uvedené, prý proto, že jest u tohoto svědka vzhledem k tvrzení obžalovaného, že vše, co obdržel od tohoto svědka, odvedl Janu D-ému, a vzhledem k výpovědi svědka D-ého, jenž udal, že obdržel od obžalovaného jen 4.000 Kč, podezření trestného činu, poněvadž prý není za tohoto stavu jisto, že svědek V. dal, jak potvrdil, obžalovanému 10.000 Kč; dále proto, že byla na tohoto svědka učiněna trestní oznámení, pak proto, že svědek žije s obžalovaným v nepřátelství, a posléze proto, že svědek učinil nesprávné údaje a jeho výpovědi si odporují, což prý je zřejmo ze spisů Ck I 116/26 krajského soudu v Ml. Boleslavi a ze spisů T 1164/27 okresního soudu tamtéž.

Podle § 170, čis. 1 tr. ř. nesmí býti pod neplatností přísahy vzata do přísahy osoba, která jest usvědčena nebo v podezření, že spáchala čin

nebo že se zúčastnila činu, o němž má být vyslyšána. V souzeném případě šlo o pouhé podezřívání svědka V-ého z činu nebo z účasti na činu, o němž měl být slyšen, jež záleželo v podstatě v pouhém tvrzení, že je tu překážka svědecké přísahy podle § 170, čís. 1 tr. ř. Pouhé podezřívání svědka z trestného činu nebo z účasti na trestném činu, o němž má svědek být slyšen, nestačí však, by opodstatnilo tento důvod svědeckou přísahu vylučující; podezření proti svědku musí být opodstatněno procesním stíhacím úkonem příslušného úřadu nebo musí být prokázáno rozhodnutím soudu. (Rozh. sb. n. s. č. 483, 2297 a j.) Těchto předpokladů tu však nebylo; neboť při hlavním líčení ze dne 21. srpna 1928 nevyšlo na jevo, že svědek V. je stíhán pro trestný čin obžalovanému za vinu davaný nebo pro účast na tomto činu; nalézací soud, jemuž bylo řešiti otázku, zda je tu proti svědku V-ému podezření v § 170, čís. 1 tr. ř. uvedené, volně zhodnotiv všechny okolnosti, dospěl k rozhodnutí, že tu takového podezření není, a tento jeho výrok, jež lze napadati jen po stránce právní, nespočívá na právním omylu.

Pokud jde o trestní oznámení, o nichž se obhájce obžalovaného zmínil, — šlo o oznámení obžalovaného na svědka V-ého pro zločin podvodu a o další oznámení obžalovaného na téhož svědka pro zločin křivého svědectví —, vyšlo při hlavním líčení ze dne 21. srpna 1928 na jevo, že na základě těchto oznámení, jež došla ke státnímu zastupitelství v Ml. Boleslavi krátce před tímto hlavním líčením, nebylo ještě zařízeno stíhání svědka V-ého, nýbrž že státní zastupitelství zamýšlelo teprve tato oznámení blíže zkoumati. Za tohoto stavu věci nepřicházela překážka svědecké přísahy podle § 170, čís. 2 tr. ř., již stížnost má na mysli, vůbec v úvahu; neboť tato překážka svědecké přísahy předpokládá, že svědek jest »ve vyšetřování« pro zločin, a tohoto předpokladu tu nebylo. Podle § 170, čís. 6 tr. ř. nesmí být pod neplatností přísahy vzata do přísahy osoba, která s obviněným, proti němuž vypovídá, žije v nepřátelství, jež podle osobnosti a hledíc k okolnostem je s to, by vyloučilo její úplnou věrohodnost. Podle toho je jen nepřátelství takové intensity, že může svědka svěsti s cesty pravdy a uvést ho v pokušení, by přes nebezpečí trestního stíhání porušil svědeckou povinnost udati pravdu, důvodem bránícím svědecké přísaze. V souzeném případě šlo o pouhé tvrzení obhájce, že svědek žije s obžalovaným v nepřátelství. Takové tvrzení nestačí k opodstatnění překážky svědecké přísahy podle § 170, čís. 6 tr. ř.; nalézacímu soudu jest oznámiti skutečnosti, ve kterých se tvrzené nepřátelství již projevilo. (Rozh. č. 32, 2370, 2942 sb. n. s. a j.). Co se posléze týče překážky svědecké přísahy podle § 170, čís. 7 tr. ř., jest stížnosti připomenouti, že se toto ustanovení zákona vztahuje jen k přísaze, jež má být vykonána po výslechu, nikoli tedy k přísaze, jež byla, jak tomu bylo v souzeném případě, vykonána před svědeckou výpovědí (§ 247, odst. 2 tr. ř.) V této souvislosti jest poznamenati, že údaje stížnosti o obsahu svědectví Karlem V-ým podle spisů C k I 116/26 krajského soudu v Ml. Boleslavi a spisů T 1164/27 okresního soudu v Ml. Boleslavi vydaných jsou nototami, k nimž nelze v řízení zrušovacím přihlížeti.

Zmatek čís. 4 § 281 tr. ř. shledává stížnost v tom, že nalézací soud

připustil při hlavním líčení Dr. Karla M-a jako zástupce soukromých účastníků, pozůstalosti po Alexandru V-ém, a Maxe R-a, ač se obhájce obžalovaného proti tomu ohradil. Podle § 47, odst. 1 tr. ř. může se každý, komu bylo zločinem nebo přečinem, jež jest stíhati z úřední povinnosti, v právech ublíženo, až do počátku hlavního líčení pro své soukromoprávní nároky připojiti k trestnímu řízení a stává se tím soukromým účastníkem. Pozůstalost po Alexandru V-ém a Maxe R. nepřijeli se do počátku hlavního přelíčení ze dne 21. srpna 1928, v němž bylo dne 26. listopadu 1928 pokračováno, k trestnímu řízení. Byl-li tedy Dr. Karel M. podle protokolu o hlavním líčení ze dne 26. listopadu 1928 při tomto hlavním líčení usnesením nalézacího soudu připuštěn jako zástupce řečené pozůstalosti a Maxe R-a jako soukromých účastníků, stalo se tak proti ustanovení § 47, odst. 1 tr. ř. Než pouhá skutečnost, že k tomuto usnesení došlo přes odpor obhájce obžalovaného, nezakládá sama o sobě ještě zmatek podle § 281, čís. 4 tr. ř. Zmatek ten mohla by stížnost v tomto směru uplatňovati s úspěchem jen, kdyby bylo lze prokázati, že onen mezitímní nález nalézacího soudu byl obhajobě na újmu. Stížnost nedokazuje však a ani netvrdí, že nálezem tím byla obhajoba obžalovaného zkrácena.

Zmatek podle § 281, čís. 5 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že nalézací soud připustil pozůstalost po Alexandru V-ém a Maxe R-a neprávem jako soukromé účastníky a nevyslechl soukromé účastníky, pokud se týče jejich zástupce jako svědky o škodě, kterou utrpěli. Tu jest stížnosti připomenouti, že výrok rozsudku o soukromoprávních nárocích, proti němuž se stížnost obrací, lze podle § 283, posl. odst. tr. ř. napadati jen odvoláním, nikoli zmatečnými stížnostmi. Ve vývodech stížnosti v tomto směru lze tudíž spatřovati jen odvolání z výroku o soukromoprávních nárocích.

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. namítá stížnost především, že tu není ani skutkové podstaty zločinu zpronevěření podle §§ 183, 184, posl. věta tr. zák., jímž byl obžalovaný uznán vinným, ani jiného trestného činu náležejícího před soud, nýbrž že tu jde jen o civilně-právní poměr, a to z těchto důvodů: Karel V. nesvěřil prý peníze, o něž tu jde, obžalovanému s určitým příkazem. V-ému šlo prý jen o dosažení určité výhody, pomocí politické strany a této pomoci prý se mu skutečně dostalo. V-ému, jehož úmysl byl prý podle toho málo morální a snad i ilegální, nezáleželo prý tudíž vůbec na tom, kdo peníze konečně dostane, zda je obdrží určitý fond či určitá osoba, tak že prý tu šlo o peníze dané obžalovanému k volnému použití. Těmito vývody neprovádí stížnost číselně uplatňovaný zmatek po zákonu; neboť nedrží se skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotně-právního zmatku činiti měla, nedbá zejména skutkových zjištění rozsudkových, že obžalovaný měl peníze, jež od V-ého obdržel, podle příkazu V-ým mu daného odvésti, a to, jak rozsudek zřejmě předpokládá, »Fondu pro dopravní prostředky republikánské strany«, že však odvedl tomuto fondu k rukám Jana D-ého jen část peněz od V-ého převzatých, 4.000 Kč, kdežto zbytek, 6.000 Kč, si ponechal, jsa si vědom toho, že jedná proti příkazu mu danému a tudíž bezprávně, nýbrž vychází ze skutkových před-

pokladů rozsudkem nezjištěných, ba jím částečně vyloučených (§ 288 odst. 2, čís. 3 tr. ř.). Při tom jest poznamenati, že je pro posouzení otázky, zda se obžalovaný dopustil zločinu za vinu mu kladeného, nerozhodným, zda sledoval V. věnováním částky tu v úvahu přicházející účel stížnosti tvrzený a zda dosáhl toho, čeho dosáhnouti zamýšlel, či nikoli. Dále namítá stížnost s hlediska téhož důvodu zmatečnosti, že tu přichází v úvahu jen civilněprávní poměr i proto, že obžalovaný byl v roce 1924, v němž prý od V-ého peníze obdržel a v roce 1925 a jest i dnes vzhledem k svému nemovitému majetku, který prý záleží ve stodolách a domech, jež mají značnou cenu, protože prý jsou to drahá stavební místa, v takových majetkových poměrech, že by mohl v případě odůvodněného civilního nároku 6.000 Kč kdykoli nahraditi a tak svému závazku dostáti. Ani tu neprovádí stížnost číselně uplatňovaný zmatek způsobem odpovídajícím zákonu, ježto vychází i tu ze skutkových předpokladů rozsudkem nezjištěných (§ 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř.). Pokud jde o majetkové poměry obžalovaného, obmezil se tento při hlavním přelíčení (ze dne 21. srpna 1928) na údaj, že má reality v ceně 200.000 Kč. Všechny ostatní údaje stížnosti o jeho majetkových poměrech jsou novotami, k nimž v řízení zrušovacím nelze přihlížeti. Tvrzením obžalovaného, že jest vlastníkem realit v ceně 200.000 Kč, nemusil se rozsudek obírat, poněvadž tato jím tvrzená skutečnost je sama o sobě nerozhodnou pro posouzení, zda se obžalovaný dopustil zločinu zpronevěry, či nikoli. Zpronevěru věci zastupitelných (peněz) lze vyloučiti z důvodu, jež stížnost má na mysli, jen, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů již v době svémocného nakládání s věcí svěřenou, jež se přičilo převzatému závazku, s to, by svému závazku dostal a příkazu vyhověl kdykoliv, a byl-li již v onu dobu také odhodlán, skutečně tak učiniti a pohotových prostředků právě k tomuto účelu použíti (Rozh. č. 3314 sb. n. s.). Obžalovaný se však tímto způsobem nehájil, nýbrž tvrdil prostě, že odvedl celou částku od V-ého převzatou D-ému. Za tohoto stavu věci neměl nalézací soud vůbec příčiny, by zkoumal a se o tom vyslovil, zda jest tu zpronevěra 6.000 Kč vzhledem k majetkovým poměrům obžalovaného vyloučena; neboť pouhá skutečnost, že snad nemovité jmění obžalovaného stačí ke krytí částky tu v úvahu přicházející, nevylučuje nikterak zpronevěru této částky.

O opravném prostředku obžalovaného z rozhodnutí o soukromoprávních nárocích, kterýžto prostředek jest odvoláním podle § 283 post. odst. tr. ř. — bylo již pojednáno při vyřízení zmatku podle § 281 čís. 4 a zmatku podle § 281 čís. 5 tr. ř. Neprohlásil-li poškozený až do započetí hlavního přelíčení, že se se svými nároky k trestnímu řízení připojuje (§ 47 odst. 1 tr. ř.), pomínulo toto jeho procesní právo na dobro a neodvolatelně právě tak, jako právo soukromého obžalobce v případech § 46 odst. 3 tr. ř., a nemůže nikterak oživit. Bylo proto k důvodnému odvolání obžalovaného řečené rozhodnutí zrušiti.

Čís. 3653.

Jde-li o závažné okolnosti, které pro rozhodnutí otázky viny výrokiem porotců mohou míti význam, nelze zamítnutím důkazů o oněch

okolnostech pro předpokládanou jejich důkazní nemožnost zbaviti porotce možnosti, by sami podle výsledků tohoto a jiných důkazů v úvaze všech okolností o důkazní síle toho kterého průvodního prostředku na jevo vyšlých v mezích svého oprávnění posoudili a podle toho rozhodli o jeho věrohodnosti.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1929, Zm II 11/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Moravské Ostravě ze dne 19. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák., zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174-I a), b), II a), c), 179 tr. zák., zločinem zlomyslného poškození cizího majetku podle § 85 a), b), tr. zák. a přestupkem zbrojního patentu podle § 32, 36, zavrhl, pokud čelila proti zamítnutí důkazů novým zkoumáním duševního stavu obžalovaného na klinice lékařské fakulty Karlovy university v Praze. Naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti v dalším bodu důvodu zmatečnosti podle § 344 čís. 5 tr. ř. uplatněném pro nepřipuštění důkazů svědectvím Edvarda W-a, rozsudek prvé stolice zrušil jako zmatečný v části odsuzující obžalovaného Adolfa K-a pro zločin vraždy prosté podle § 134 a 135 čís. 4 tr. zák., zároveň zrušil i tomuto rozsudku na základ sloužící výroky porotců ohledně první hlavní otázky a ohledně 9. a 13. otázky dodatečné, pokud souvisejí s první hlavní otázkou, jakož i výrok o trestu a další s tím související výroky a věc odkázal v rozsahu zrušení krajskému jakožto porotnímu soudu v Moravské Ostravě k novému projednání a rozhodnutí, při čemž jest vzíti zřetel na zbývající odsuzující část rozsudku, týkající se tohoto obžalovaného. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Nelze oduznati oprávnění námítce zmateční stížnosti, že byla porušena práva obhajoby zamítnutím jejího návrhu na výslech svědka Eduarda W-a. Důvody, o něž podle doplněného protokolu porotní soud opřel svoje rozhodnutí, jímž tento návrh zamítl, nejsou udržitelné. Na potřebu odročení hlavního přelíčení k provedení tohoto důkazu byl by mohl v souzeném případě porotní soud důvodně poukázati v mezích svého oprávnění rozhodovati o důkazních návrzích, kdyby se byl marně pokusil navrhovaného svědka, jenž podle doplňku protokolu nedlouho před zamítnutím návrhu na jeho výslech byl přítomen v soudní budově, k soudu postavit, což se však nestalo. Avšak ani tu nemohl by porotní soud, jenž není povolán k hodnocení výsledků průvodního řízení, zamítnouti návrh vlastní úvahou o hodnověrnosti svědkově, jak učinil v souzeném případě poukazem na to, že Eduard W. byl slyšen ve věci jako obviněný, jest již opětovně trestán, věrohodnost jeho jest pochybná a, i kdyby byl potvrdil, že slyšel co obžalovaný o něm tvrdil, ostatní výsledky řízení by tím asi nebyly vyvráceny. Jde-li totiž o závažné důkazní okolnosti, které pro rozhodnutí otázky viny výrokiem porotců mohou míti význam, nelze zamítnutím důkazů o oněch okol-

nostech pro předpokládanou jejich důkazní nemohoucnost zbaviti porotce možnosti, by sami podle výsledku tohoto a jiných důkazů v úvahu ve všech okolnostech o důkazní síle toho kterého průvodního prostředku na jeho výslech v mezích svého oprávnění posoudili a podle toho rozhodli o jeho věrohodnosti. Poněvadž nelze tvrditi, že okolnost, o níž důkaz svědkem Eduardem W-em byl navrhován, že se totiž G. před ním přiznal, že on zastřelil Ch-u, byla pro rozhodnutí o vině obžalovaného Adolfa K-a bezvýznamnou, nelze-li dále z dosavadních výsledků řízení s určitostí usouditi, že navrhovaný svědek nebude moci nic ve tvrzeném směru potvrditi, případný kladný výsledek jeho výpovědi však jest přenechati k posouzení porotcům, jest zřejmo, že zamítnutím návrhu byla práva obhajoby porušena a zmatek podle § 344 čis. 5 tr. ř. přivoděn. Poukazuje-li vývodní spis státního zastupitelství na to, že Eduard W. při svém zodpovědném výslechu jako obviněný nic o tom neuvedl, že i Čeněk S. obhajobu obžalovaného v tom směru nepotvrdil a, že ani slyšení dozorců vězňů nic nepotvrdilo o doznání W-ovu, jest to vše bezvýznamné proti skutečnosti, že jde nyní o výslech W-a, jenž se jako obviněný o této okolnosti nijak nevyjádřil, jako svědka, jehož výsledek jest oceniti výhradně porotcům se zřetelem k ostatním výsledkům průvodního řízení, jež by v tomto směru přicházely v úvahu. Nejvyšší soud proto jedině pro tento formální důvod, že bylo soudem porotním neoprávněně zasaženo do práva výhradně porotcům příslušejícího, odůvodněné části zmáteční stížnosti vyhověl, rozsudek ve vadné části zrušil, aniž by ve věci samé zaujal nějaké stanovisko a předbíhal úsudku porotců, jejichž volnému uvážení musí býti zůstaveno, zda-li případným údajům svědka Edvarda W-a uvěří čili nic.

Čís. 3654.

Nerozhodli zrušovací soud o rozsudku podle § 288 čis. 3 tr. ř. nebo podle § 350 odst. první tr. ř., nelze mu předložiti žádost o milost podle § 411 tr. ř.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1929, Zm I 47/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vrátil spisy vrchnímu soudu v Praze k příslušnému dalšímu jednání ve smyslu § 411 odst. 4 věty 2. tr. ř., neboť nejvyšší soud nerozhodl o rozsudku podle § 288 čis. 3 anebo podle § 350 odst. 1 tr. ř. a neměl mu proto spis podle § 411 odst. 4. věty 3. tr. ř. býti předložen.

Čís. 3655.

Předpis o trestnosti křivého svědectví chrání právo státu nikoliv jen na správné, nýbrž povšechně na nerušené vykonávání soudnictví, v zákonech založený nárok státu, by svědci při soudním výslechu udali o skutkových okolnostech tvořících předmět výslechu pouhou a úplnou pravdu; právo to doznává újmy již nepravdivostí nebo neúplností svědecké výpovědi o sobě, třeba nastala a po případě ani nemohla

(vzhledem na bezvýznamnost skutečnosti svědkem popřené nebo zamlčené) nastati další škoda tím, že následkem nepravdivého nebo neúplného svědectví byl vynesena rozsudek věcně nesprávný.

Ustanovení § 321 c. ř. s. sprostuje sice svědka povinnosti odpověděti na otázky obsahu (směru) tam uvedeného (zmocňuje soud, by svědka z povinnosti té zprostil), avšak neruší povinnost svědka odpověděti i na takové otázky úplně a pravdivě, jestliže na ně odpoví, neodpíraje výpověď nebo byv soudem k výpovědi přidřen.

V subjektivním směru nestačí vědomí pachatelovo, že jeho výpověď je křivá (nepravdivá nebo neúplná); vyžaduje se i vědomí pachatelovo, že jest vyslýchán jako svědek (jako osoba povinná k vyjvení pouhé a úplné pravdy).

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1929, Zm I 220/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalované do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze dne 14. prosince 1928, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znova jednala a rozhodla.

Důvody:

Stěžovatelka uplatňuje důvod zmátečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. Zmateční stížnost obžalované není v právu, pokud napadá výrok o vině po stránce objektivní, namítajíc, že skutečnost, ohledně které shledána svědecká výpověď obžalované křivou, neměla s podstatou sporu, v němž byla obžalovaná slyšena, vůbec nic činiti, a že obžalovaná byla podle § 321 c. ř. s. oprávněna odepřiti výpověď na otázku soudu, zda byl pronesen výrok jí pak popřený, protože mohl výrok ten míti v zápětí trestní stíhání obžalované. Podle stálé judikatury zrušovacího soudu (rozhodnutí sb. n. s. čis. 2878 a jiné) chrání předpis o trestnosti křivého svědectví právo státu nejen na správné, nýbrž povšechně na nerušené vykonávání soudnictví, v zákonech založený nárok státu, by svědci při soudním výslechu udali o skutkových okolnostech tvořících předmět výslechu pouhou a úplnou pravdu; právo to doznává újmy již nepravdivostí nebo neúplností svědecké výpovědi o sobě, třeba nastala a po případě ani nemohla — vzhledem na bezvýznamnost skutečnosti svědkem popřené nebo zamlčené — nastati další škoda tím, že následkem nepravdivého nebo neúplného svědectví byl vynesena rozsudek věcně nesprávný. Proto nebrání pořadění souzeného svědectví pod ustanovení § 199 písm. a) tr. zák. předpoklad nalézacího soudu, že výsledek sporu, ve kterém byla obžalovaná jako svědkyně slyšena, jest naprosto nezávislý na výroku obžalované jí popřeném, takže netřeba zkoumati, zda je onen předpoklad nalézacího soudu správný, ač jest poukázati na to, že svědecké výslechy procesního soudu o tom, zda obžalovaná učinila projev, o který jde, směřovaly zřejmě k tomu, zda není věrohodnost svědecké výpovědi obžalované o skutkovém pod-

podkladu žaloby zeslabena neb otřesena tím, že se, byvši z domu žalovaného vystěhována, vyjádřila, že se žalovanému pomstí. Ustanovení § 321 c. ř. s. zprošťuje sice svědka povinností, odpověděti na otázky obsahu (směru) tam uvedeného, přesněji — srovnej § 324 c. ř. s. — zmocňuje soud, by svědka z povinnosti té zprostil, avšak neruší nikterak povinnost svědka odpověděti i na takové otázky úplně a pravdivě, jestliže na ně odpoví, neodpíraje prostě výpověď na ně nebo, byv soudem přes odepření k odpovědi přidržen. Proto nelze výroku o vině vytykáti právní mylnost z důvodu, že nalézací soud ponechal ustanovení § 321 c. ř. s. stranou, a netřeba zkoumati, zda je projev obžalovanou popřený skutečně takového rázu, že jí hrozilo, že bude proň trestným soudem stíhána neb i jen že jí způsobí hanbu; zejména lze ponechati stranou otázku, zda nebyl projev ten v době souzené svědecké výpovědi již promlčen.

Avšak stížnost dovozuje dále, že tu nebylo zlého úmyslu obžalované, která si nebyla vědoma, že jde i v odpovědi na otázku, zda pronesla tvrzený výrok, o svědectví; obžalovaná byla svědkyní ve sporu, který se jí nijak netýkal, a najednou byla do sporu toho zavlečena přímo; věděla prý, že musí mluvit pravdu, jde-li o svědectví týkající se sporu samého, ale nechápala, co má se sporem společného výrok, jež prý pronesla při vyklizení z bytu. K námitce, k níž tyto vývody zřejmě poukazují, že tím, co rozsudek po subjektivní stránce zjišťuje, není po stránce té naplněna skutková podstata zločinu, jímž obžalovaná uznána vinnou, jest přisvědčiti. Podle zásady § 1 tr. zák., že zlý úmysl zločince musí obsahovati veškeré zákonné známky zločinu, vztahuje se zlý úmysl, předpokládaný zločinem křivého svědectví, nejen ke známce křivosti soudní výpovědi, nýbrž i k další známce, že jde ve výpovědi o svědectví, o výpověď osoby, která jest, aniž má úlohu strany, slyšena o skutkových okolnostech pod závazkem udati pouhou a úplnou pravdu. Ke přičítání zločinu křivého svědectví nestačí tudíž po stránce subjektivní pouhé vědomí pachatelovo, že jeho výpověď je křivá (nepravdivá nebo neúplná); vyžaduje se i jeho vědomí, že jde ve výpovědi o svědectví v naznačeném smyslu, zejména vědomí, že jest vyslýchán jako svědek, jako osoba povinná k vyjevení pouhé a úplné pravdy (srovnej rozhodnutí č. 2833 a 2880 sb. n. s.). Tohoto rozsahu skutková zjištění rozsudku nejsou. Rozhodovací důvody vyslovují sice, že obžalovaná proti svému lepšímu vědomí a přesvědčení potvrdila — popírajíc při sčelení s jinými svědky slova jí pronesená a byvši si dobře vědoma, že je pronesla — vědomě něco, co nebylo pravdou, a že úmysl směřoval právě k tomu, aby stát v tomto případě pravdu nevěděl. Avšak o řečené druhé složce vědomí (zlého úmyslu) rozhodovací důvody neuvažují, ba nezjišťují — omezujíce se v příčině té na větu, že obžalovaná nebyla sice dne 9. února 1928, kdy učinila křivou výpověď, vzata do přísahy, že však byla vzata do přísahy při výslechu svědeckém, který tomuto sčelení dne 30. listopadu 1927 předcházel — ani, zda byla obžalovaná vůbec a zda byla zejména dne 9. února 1928 před sčelením poučena o tom, že bude znovu slyšena jako svědkyně, že je povinna udati ryzi a úplnou pravdu a že se přísaha 30. listopadu 1927 vykonaná vztahuje i na výpovědi, které byly na ní žádány 9. února

1928. Nezáleží na tom, že se obžalovaná nedostatkem vědomí o svědecké povaze své výpovědi ze dne 9. února 1928 a o své povinnosti k udání pravdy i v této výpovědi nehájila výslovně. K úvahám i v tomto směru a k opodstatnění i řečené složky subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu nutily pochybnosti, k nimž v tomto směru daly podnět okolnosti, že šlo o druhý výslech, konaný dosti dlouhou dobu po výslechu prvním, tehdy skončeném, a že se výslech ten konal jen ve formě sčelení s jinými svědky o skutkových okolnostech, o nichž obžalovaná při prvním výslechu slyšena nebyla a svědkyně vedena, přímo nedem žaloby, o němž byla obžalovaná jako svědkyně vedena, přímo neso- uvisely a týkaly se chování samé obžalované, při nejmenším nepřistojného; nehledíc ani k vážnějším poukazům spisů o dotčené civilní rozepři, o nichž není ovšem z protokolu o hlavním přelíčení vidno, zda a v jakém rozsahu byl obsah spisů těch přiveden na přetřes. Podle spisů těch nelze poznati, zda byla obžalovaná k ústnímu jednání dne 9. února 1928 obeslána soudem či přivedena jen zástupcem obžalobce, zda se týká záznam o poučení svědků i obžalované nebo zda tato nebyla dotčena poučení přítomna a zda byla před výslechy a sčeleními pak s ní provedenými vůbec poučena o tom, že vypovídá znovu jako svědkyně a zejména pod přísahou, již při předchozím roku vykonala. Jak dovo- zeno, není rozsudečnými zjištěními skutková podstata zločinu, jímž byla obžalovaná uznána vinnou, po stránce subjektivní naplněna úplně. Vý- rok o vině spočívá po případě na nesprávném použití zákona. Bylo proto rozsudek z důvodu § 281, čís. 9 písm. a) tr. ř. zrušiti a to za souhlasu generálního prokuratora ihned v zasedání neveřejném, jelikož se podle povahy shledaného zmatku vzhledem k nedostatku potřebných skutkových zjištění nelze obejiti bez nového hlavního přelíčení (§ 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878) a věc vrátiti soudu prvé stolice.

Čís. 3656.

K podvodu nestačí o sobě lstivé jednání, nýbrž jest třeba uvedení poškozeného v omyl za tím účelem, by utrpěl škodu v určité výši.
Počínal-li si pachatel sice lstivě, ale škoda nastala nahodile, nezávisle na pachatelově jednání, škoda, která jím nebyla předem rozvážena a zamýšlena, není tu podvodu.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1929, Zm II 466/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Ji- hlavě ze dne 8. října 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zlo- činem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části a věc vrátil prvnímu soudu, by v rozsahu zrušení znova o ní jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost jest odůvodněna, pokud s hlediska důvodů zma- tečnosti čís. 9 a) a 5 § 281 tr. ř. vytyká, že nejsou bezvadně v roz-

sudku zjištěny subjektivní předpoklady skutkové podstaty podvodu. Správně uvádí zmateční stížnost, že k podvodu nestačí o sobě lstivé jednání, nýbrž že jest třeba uvedení poškozeného v omyl za tím účelem, by utrpěl škodu v určité výši. Počínal-li si pachatel sice lstivě, ale škoda nastala nahodile, nezávisle na pachatelově jednání, škoda, která jím nebyla předem rozvážena a zamýšlena, není tu podvodu. Bylo by proto třeba k bezvadnému zjištění skutkové podstaty podvodu i zjištění, že stěžovatel, věda již předem, při vybírání záloh, že nedojde k dohodě o pořádání kursů, zamýšlel uvéstí zákazníky v omyl a způsobiti jim škodu. Zjištění to napadený rozsudek neobsahuje. V napadeném rozsudku není však bezvadně odůvodněno ani zjištění o výši škody. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný uzavřel s poškozeným smlouvu, podle které každý ze zákazníků objednáva soupravu šablon na vyhotovení stříhů, dále, že bude uspořádán pro tyto zákazníky instrukční kurs o používání těchto šablon v dohodě se zákazníky, vše za 170 Kč. Z rozsudku není však patrno, kolik z této částky připadalo na šablony a na stříhy a kolik na kursy, a dále, zda lze užívatí šablon bez kursů, čili nic (viz znalecký posudek), což však může býti důležité pro otázku zamýšlené snad a po případě způsobené škody. Bylo proto rozhodnouti jak se stalo.

Čís. 3657.

Skutková podstata přečinu zaviněného úpadku podle § 486 čis. 1 tr. zák. záleží v tom, že si dlužník několika věřitelů přivodil z nedbalosti úkony v čis. 1 § 486 tr. zák. příkladno uvedenými neschopnost platiti; nastala-li těmito úkony platební neschopnost a uvědomil-li si dlužník, že jest neschopen platiti, tvoří veškeré, od tohoto okamžiku na úkor věřitelů učiněné dluhy a splátky skutkovou podstatu podle čis. 2 § 486 tr. zák., nemohou však již, nebo dokonce i současně podřaděny býti pod podstatu čis. 1 § 486 tr. zák.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1929, Zm II 294/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neverejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 1. července 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 1 a 2 tr. zák., zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 1 a 2 tr. zák. jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud vytýká rozsudku, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čis. 5 § 281 tr. ř., neúplnost a nedostatek důvodů. Stěžovatel byl uznán vinným přečinem podle § 486 čis. 1 tr. zák., jehož se dopustil od roku 1924 až do vyhlášení úpadku v roce 1927, a kromě toho přečinem podle čis. 2 § 486 tr. zák., aniž byla uvedena doba, kdy se dopustil tohoto druhého přečinu. Již

z tohoto doslovu rozsudkového výroku vysvítá základní vada, že si první soud neuvědomil rozdíl mezi skutkovou podstatou přečinu zaviněného úpadku podle čis. 1 a podle čis. 2 § 486 tr. zák. Skutková podstata onoho trestného činu záleží v tom, že si dlužník několika věřitelů přivodil z nedbalosti úkony v čis. 1 § 486 tr. zák. příkladno blíže naznačenými neschopnost platiti; nastala-li těmito úkony platební neschopnost a uvědomil-li si dlužník, že jest neschopen platiti, tvoří veškeré, od tohoto okamžiku na úkor věřitelů učiněné dluhy a splátky skutkovou podstatu podle čis. 2 § 486 tr. zák., nemohou však již, nebo dokonce i současně podřaděny býti pod podstatu čis. 1 § 486 tr. zák. Když soud v souzeném případě odsuzuje obžalovaného, že si od roku 1924 až do vyhlášení úpadku v roce 1927 přivodil neschopnost platební lehkomyšlným a nepřiměřeným užíváním úvěru, a když, jak jest podle obsahu rozsudku předpokládáti, v úvěrových obchodech obžalovaného v téže době uzavřených, spatřuje i »dělání nových dluhů« podle čis. 2 § 486 tr. zák., jest rozsudek ve svých základech pochybený. Bylo proto povinností soudu, by především přesně zjistil, kdy nastala neschopnost obžalovaného platiti, a kterými konkrétními úkony ke škodě věřitelů byla nedbale přivoděna. Rozsudek se ovšem zmiňuje o dluhu 100.000 Kč v případě Karla Š-a a Františky B-ové; leč tento dluh vznikl již v roce 1923, nikoli v roce 1924 — kterýmžto rokem teprve závadná činnost obžalovaného podle rozsudkového výroku začala —; ostatně nestačí uvéstí dluh a tvrditi, že jím jest naplněn pojem lehkomyšlného používání úvěru, nýbrž třeba i odůvodniti, proč učinění tohoto dluhu tuto vlastnost má. To platí ve zvýšené míře o dluhu 30.000 Kč — případ Josefa B-e z roku 1925 —, jenž v téže souvislosti v rozsudku jest též uveden, aniž blíže rozebíráno, zda a proč podle své výše, hmotných poměrů obžalovaného a pod., odpovídá lehkomyšlnému používání úvěru, a to takovému používání, že jím byla přivoděna neschopnost platební.

Ostatně nelze přehlédnouti, že se v rozsudkových důvodech uvádí, že si obžalovaný musel býti vědom toho, že je dávno insolventním, poněvadž již asi dva roky před zavedením vyrovnacího řízení, které se stalo 16. prosince 1925 — byl stále stíhán exekucemi; to by poukazovalo k tomu, že se vlastně již po dobu asi dvou roků od 16. prosince 1925 zpět počítajíc obžalovaný dopouštěl přečinu podle § 486 čis. 2 tr. zák., pokud, věda o své platební neschopnosti, učinil nové splátky a dluhy, k nimž by po případě bylo počítati i ony dluhy 100.000 Kč a 30.000 Kč. Podle toho byla by tedy skutková podstata čis. 1 § 486 tr. zák. ohledně těchto dvou dluhů vůbec nemyslitelná a v čem by pak mělo pozůstávati nedbalé přivodění platební neschopnosti, nelze z rozsudku jinak poznati a to ani z onoho povšechného — ostatně s výrokem se nekryjícího — poukazu »k zbytečným soudním sporům« a »k odvážným obchodům spekulacním«, které v rozsudku ani ve spojitosti s nastávším účinkem platební neschopnosti blíže rozebrány nebyly. Co se pak týče přečinu podle čis. 2 § 486 tr. zák., jest zmateční stížnosti přisvědčiti, že rozsudek jest nejasný a stížen nedostatkem odůvodnění, ano z rozsudku nevychází na jevo ani které konkrétní splátky nebo dluhy, jichž nedbalým učiněním byli věřitelé poškozeni, soud má na mysli, ani kdy

ona s hlediska čís. 2 § 486 tr. zák. závadná činnost začala a kdy končila, ani kdy se vlastně obžalovaný dopustil na úkor věřitelů opomenutí, nenavrhnul řízení vyrovnací nebo vyhlášení úpadku, což bylo zjistiť již z toho důvodu, poněvadž v prosince 1925 »vyrovnací řízení skutečně navrhl«.

Čís. 3658.

Předmětem ochrany podle § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky není všeobecný státovědecký pojem demokraticko-republikánské státní formy, ať jest zbudována na jakýchkoliv zásadách, nýbrž jen demokraticko-republikánská forma státu, která podle platné ústavní listiny tvoří základ státního zřízení čsl. republiky.

Obžaloba pro přečin § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. spáchaný tím, že obžalovaný jako autor a zároveň i jako tiskař závadného letáku tiskopisem tím veřejně pobuřoval proti demokraticko-republikánské formě státu, jest současně i obžalobou pro přečin zanedbání povinné péče, jestliže soud na straně obžalovaného neshledá veškeré podstatné náležitosti subjektivní skutkové podstaty tohoto deliktu.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1929, Zm I 275/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmatečnání stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 17. ledna 1929, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, po případě, pokud obžalovaný, byv odsouzen pro přestupek podle §§ 9 a 17 zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863, nebyl uznán vinným i přečinem podle § 42 odst. 3 zákona na ochranu republiky a čl. III. zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák., částečně vyhověl, zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, a následkem toho i ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisejících a uznal obžalovaného kromě pravoplatného odsouzení pro přestupek podle §§ 9 a 17 tisk. zákona vinným i přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III. čís. 3 zákona ze dne 15. října 1863, čís. 142 ř. zák. a § 42 zákona na ochranu republiky, spáchaný tím, že v únoru 1928 v S. jako tiskař tiskopisu »Občané s-čti«, jenž obsahem svým zakládá skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, při tištění nešetřil předpisů §§ 9 a 17 tisk. zákona. Jinak zmatečnání stížnosti státního zastupitelství zavrhl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Zmatečnání stížnosti jest přisvědčiti, pokud vytýká rozsudku, že neuznal obžalovaného vinným i přečinem podle § 42 zák. na ochr. rep. a podle čl. III. zák. čís. 142/1868 ř. zák. Rozsudek uznává obžalovaného vinným, že jako tiskař letáků s nadpisem »Občané s-čti« neuvedl na

tomto neperiodickém tiskopise jméno nakladatele ani tiskaře, a vůbec nepředložil výtisk tohoto neperiodického tiskopisu k tiskové přehlídce ani policejnímu ředitelství ani státnímu zastupitelství v Praze, a že tím spáchal přestupky podle §§ 9 a 17 tiskového zákona; zjišťuje též výslovně, že tiskopis ten svým obsahem zakládá po stránce objektivní skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. Podřadění činnosti obžalovaného nalézacím soudem pod ustanovení §§ 9 a 17 tisk. zák. neposkytuje příčiny k pochybnostem; rovněž ne podřadí obsahu závadných míst letáku pod skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., an předmětem ochrany této trestní normy není všeobecný státovědecký pojem demokraticko-republikánské státní formy, ať jest zbudována na jakýchkoliv zásadách, nýbrž jen ta demokraticko-republikánská forma státu, která podle platné ústavní listiny tvoří základ státního zřízení čsl. republiky (srov. rozh. sb. n. s. č. 1736). Poněvadž i podle dalšího zjištění rozsudku obžalovaný dal v únoru 1928 v S. ony letáky rozšiřovati, a tak pro něho jako tiskaře spisu trestního obsahu, při jehož vytištění nebylo šetřeno předpisů §§ 9 a 17 tisk. zák., nastala zodpovědnost ve smyslu čís. 4 čl. III. zák. čís. 142/1868 ř. zák., byl osvobozujícím výrokem porušen zákon, pokud jde o otázku, zda skutek obžalovanému za vinu kladený jest činem trestným před soud příslušejícím. Obžaloba nebyla sice na obžalovaného podána výslovně i ve směru přečinu podle § 42 zák. na ochr. rep. a čl. III. zák. čís. 142/1868 ř. zák., avšak obžaloba pro přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. spáchaný tím, že obžalovaný jako autor a zároveň i jako tiskař letáku »Občané s-čti« tiskopisem tím veřejně pobuřoval proti demokraticko-republikánské formě státu, jest současně obžalobou pro přečin zanedbání povinné péče, jestliže soud na straně obžalovaného neshledal veškeré podstatné náležitosti subjektivní skutkové podstaty tohoto deliktu (srov. rozh. sb. n. s. č. 1678). Bylo proto výrok rozsudku, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. osvobozen od obžaloby pro přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., zrušiti jako zmatečný podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. a zároveň na základě skutkových zjištění nalézacího soudu podle § 288 čís. 3 tr. ř. rozhodnouti způsobem shora uvedeným.

Čís. 3659.

Jde o zločin § 16 čís. 2, nikoliv o pouhý přečin § 16 čís. 1 zák. na ochr. rep., přečetl-li komunistický člen okresního zastupitelstva v jeho schůzi »zásadní prohlášení«, v němž schvaloval občanskou válku, státní převrat a nastolení diktatury proletariátu, jakž jest v intencích komunistické strany.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1929, Zm I 461/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po neveřejném ústním líčení zmatečnání stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. května 1929, pokud jím byl obžalovaný, byv obžalován pro zločin vyzývání k trestným činům podle § 15 čís. 2

a 3 zákona na ochranu republiky, uznán vinným jen přečinem podle § 16 č. 1 zákona, vyhověl, napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný ve III. odstavci rozsudkového výroku uznán vinným přečinem podle § 16 č. 1 zákona na ochranu republiky, zrušil v tomto odstavci, jakož i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících jako zmatečný a obžalovaného kromě pravoplatného odsouzení pro přečiny podle § 14 č. 1, § 14 č. 5 a § 18 č. 2 zák. na ochr. rep. uznal vinným zločinem schvalování trestných činů podle § 16 č. 2 zákona, jehož se dopustil tím, že výroky obsažené v odstavcích 9—12 zásadního prohlášení, jež přečetl dne 6. února 1929 v N. M. na veřejné schůzi okresního zastupitelstva, veřejně vychvaloval a výslovně schvaloval zločin úkladů o republiku podle § 1 zák. na ochr. rep.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, ponechávajíc rozsudek v ostatním obsahu nedotknutým, napadá jej jen, pokud jím byl obžalovaný v třetím odstavci rozsudku uznán vinným jen přečinem podle § 16 č. 1 zák. na ochr. rep. místo zločinem podle § 15 č. 2 a 3., pro nějž bylo žalováno, pokud se týče zločinem podle § 16 č. 2, na který podle názoru zmateční stížnosti mělo být po případě uznáno. Zmateční stížnosti, uplatňující v tom směru důvod zmatečnosti č. 10 § 281 tr. ř., nelze přisvědčiti, pokud se snaží dovoditi, že obžalovaný výroky, v § 9 až 12 odstavci »zásadního prohlášení«, jež přečetl ve veřejné schůzi okresního zastupitelstva v N. M. dne 6. února 1929, neměl jen úmysl schvalovati zločin úkladů o republiku, jak má za to nalézací soud, nýbrž že jednal v úmyslu podněcovati členy okresního zastupitelstva k násilné změně statků chráněných § 1 zák. na ochr. rep. a tím k úkladům o republiku, poukazujíc zejména na to, že z doslovu oněch výroků nelze usuzovati, že obžalovaný měl jen úmysl revoluci schvalovati a že také krajský soud v Hradci Králové, potvrdiv zabavení závadných letáků, nařízené státním zastupitelstvím v Hradci Králové, náleženem ze dne 7. března 1929 uznal, že ony výroky objektivně zakládají skutkovou povahu zločinu podle § 15 č. 2 a 3 cit. zák. Než při provedení hmotněprávního zmatku jest vycházeti ze skutkových zjištění, obsažených v napadeném rozsudku a ten zjistil a formálně bezvadně odůvodnil, že obžalovanému nešlo o podněcování, nýbrž o schvalování zločinu uvedeného v § 1 zák. na ochr. rep. Uváživ totiž, že obžalovaný přednesl výroky ty na schůzi okresního zastupitelstva, kde sice byli také hosté, ale kde mluvil obžalovaný jako člen okresního zastupitelstva, a uváživ dále souvislostí závadných odstavců, soud nedospěl k přesvědčení, že obžalovaný měl úmysl vybízeti přítomné osoby členy okresního zastupitelstva a hosty ke spáchání nějakého zločinu vůbec nebo ke spáchání zločinů úkladů o republiku nebo působiti na jejich cit a vůli, by v nich vyvolal rozhodnutí porušiti zákon. Naopak vyslovil přesvědčení, že souvislost projevů obžalovaného nasvědčuje tomu, že jako příslušník komunistické strany schvaloval občanskou válku, státní převrat a nastolení diktatury proletariátu, jak jest v intencích komunistické strany, že tedy schvaloval zločin úkladů o republiku. Tomuto skutkovému zjištění nevytýká zma-

teční stížnost formální zmatek; jest tudíž povinna, vzíti jej za základ při provedení hmotněprávního zmatku č. 10 § 281 tr. ř. a dovoditi, že žalobní děj takto v rozsudku formálně bezvadně zjištěný byl soudem nesprávně podřaděn. To nečiní a neprovádí uplatňovaný zmatek v tomto směru po zákonu. Poukaz na obsah objektivního nálezu krajského soudu v Hradci Králové a na jeho kvalifikaci závadného výroku nemůže nic měniti na tom, že v souzeném případě dospěl soud ve směru subjektivní viny k vlastnímu přesvědčení a tím i k odchylné právní kvalifikaci činu obžalovaného.

Správně provedena a také odůvodněna jest však zmateční stížnost, pokud namítá, že soud, který zjistil, že obžalovaný svými výroky v odst. 9 až 12 přečteného dílu »zásadního prohlášení« jako příslušník strany komunistické schvaloval občanskou válku, státní převrat a nastolení diktatury proletariátu, jak jest v intencích komunistické strany, a že tedy schvaloval zločin úkladů o republiku — porušil zákon, uznáv obžalovaného vinným jen přečinem podle § 16 č. 1 zák. na ochr. rep. přes to, že jeho jednání v rozsudku zjištěné, naplňuje podle jasného doslovu zákona skutkovou podstatu zločinu podle § 16 č. 2 zák. na ochr. rep. V tomto směru bylo vyhověti odůvodněné zmateční stížnosti a poněvadž skutková zjištění rozsudku dovoluji rozhodnutí ve věci samé, uznati, jak se stalo.

Čís. 3660.

Nezáleží sice na pojmenování, jímž označil, nanejvýš obhájcem nezastoupený obžalovaný, opovězený jím opravný prostředek, když z obsahu podání vychází na jevo, že jde ve skutečnosti o jiný opravný prostředek; vyplývá-li však zcela nepochybně z obsahu opovědi obžalovaného a z jeho ústního prohlášení, že jde skutečně jen o odvolání z výše trestu, nelze je posuzovati jako zmateční stížnost (§ 4 č. 1, § 1 č. 1 nov. k tr. ř. č. 3/1878).

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1929, Zm II 243/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského trestního soudu v Brně z 18. května 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupky podle § 312 a § 468 tr. zák., a nepřihlédl k odvolání obžalovaného co do trestu.

D ů v o d y:

Obžalovaný opověděl proti rozsudku v zákonné třídenní lhůtě odvolání, žádaje zároveň na brzké doručení rozsudku, by mohl »rekurs proti této výměře trestu« včas podati. I v dalším podání došlém soudu 21. června 1929 poukazuje na odvolání, jež proti rozsudku včas opověděl, a žádá za zřízení obhájce chudých, by jím včas odpověď na žalobu a odvolání mohl podati a podle soudního záznamu dostavil se dne 25. června 1929 osobně k soudu a znovu požádal, by mu byl zřízen

obhájce chudých »k provedení odvolání do výroku o trestu a k odpovědi na odvolání státního zástupce«. Dne 10. července 1929 došlo soudu podání obžalovanému zřízeného obhájce chudých, v němž se však neprovádí odvolání, nýbrž výhradně zmateční stížnost z důvodů § 281 čís. 4 a 9 a) tr. ř. a odpovídá zároveň na odvolání veřejného obžalobce. Nezáleží sice zásadně na pojmenování, jímž označil, najmě obhájcem nezastoupený obžalovaný, opovězený jím opravný prostředek, když z obsahu podání vychází na jevo, že jde ve skutečnosti o jiný opravný prostředek. V souzeném případě vyplývá však zcela nepochybně z obsahu opovědi obžalovaného, zejména však z jeho ústního prohlášení z 25. června 1929 před krajským trestním soudem v Brně, že jde skutečně jen o odvolání z výše trestu. Jestliže pak toto odvolání, jež by ostatně bylo podle prvního odstavce § 283 tr. ř. nepřipustné, v zákonné lhůtě vůbec nebylo provedeno, za to však obhájcem provedená zmateční stížnost v zákonné lhůtě vůbec nebyla opovězena, bylo ji zavrhnouti podle § 4 čís. 1, § 1 čís. 1 nov. k tr. řádu z roku 1877/78 jako opožděnou, k onomu pak, ježto nebyly udány okolnosti, jež mají odvolání odůvodniti, nebylo přihlížeti (§ 294, odst. 2 tr. ř.).

Čís. 3661.

Povšechné výtky proti souboru osob (na př. proti tajemníkům politické strany a jejím organisacím) lze stíhati jako urážku na cti jednotlivců náležejících k tomuto souboru jen, pokud byly míněny jako urážka těchto jednotlivců a pokud jim tak bylo též lze rozuměti.

Podle stávajících názorů spatřuje se v povšechných projevech projev jednotlivci ubližující jen, má-li projev jistý znatelný věcný vztah k osobě jednotlivcově, čemuž bude tak zpravidla, vztahuje-li se projev na okruh osob početně poměrně úzký, přesně vytyčený, kde osobnost jednotlivce neustupuje naprosto do pozadí.

Právo k podání žaloby jest tu přiznati každému, kdo podle poznatku třetí osob může býti pokládán za toho, na něž se urážlivý výrok vztahuje.

Po stránce subjektivní jest uvažovati o tom, zda si pachatel při takovém povšechném projevu byl vědom toho, že podle oněch znamení, na více osob poukazujících, mohl býti jeho výrok třetími osobami (čtenáři článku) vztahován i na osobu soukromého obžalobce, třebaž též nebyl označen jménem a třebaž ona znamení nebyla ani taková, by se hodila jen právě na jeho osobu.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1929, Zm I 705/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetického soudu v Chebu ze dne 25. října 1928, jímž byly oba obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák., obžalovaný Arnošt H. i z obžaloby pro přestupek podle § 6 zák. čís. 124/24 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v celém rozsahu a věc vrátil témuž soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

V závadném článku se praví, že na shromáždění v K. 20. listopadu 1927 bylo též vytykáno, že »Bund der Landwirte« podporoval všechny, možné akciové společnosti, zabývající se pojišťováním proti ohni, že však potírá domácí, rolnictvem založený, plně se osvědčivší pojišťovací ústav »St. Florian« v Ch. a, jde-li se k jádru věci, že se to vše děje nikoli v zájmu členů politické strany, nýbrž jediné a výhradně za tím účelem, by provisními sekretáři strany mohli dáti přiměřené byly zvýšeny, tak by si mnozí páni sekretáři strany mohli dáti přiměřené zlepšiti své příjmy a by si zajistili diety k četným cestám, často zcela zbytečným. Jest na jevě, že tento článek zahrnuje objektivně skutkovou povahu urážky na cti. Podle rozsudku jest soukromý obžalobce jediným vedoucím a známým sekretářem strany »Bund der Landwirte Kreisorganisation K.« a obchodvedoucím organisace téže strany »Selbstorganisation K.« a obchodvedoucím organisace téže strany »Selbsthilfe«. Výtky projevené povšechně proti souboru osob — na př. proti tajemníkům politické strany a jejím organisacím, — lze stíhati jako urážku na cti jednotlivců náležejících k tomuto souboru jen pokud, pokud byly míněny jako urážka těchto jednotlivců a pokud jim tak bylo též lze rozuměti. Pojem cti vyznačuje se úsudkem společenských kruhů o osobní hodnotě toho kterého člověka k těmto kruhům náležejícího, a podstatou urážky na cti jest neoprávněné snížení tohoto úsudku způsobem v §§ 487 a násl. tr. zák. naznačeným. Je tedy na snadě, že i pro pojětí projevů shora řečeného povšechného rázu bude rozhodným, jak příslušné kruhy podle svých názorů takové projevy posuzují. S tohoto hlediska jest říci, že v takových povšechných projevech podle stávajících názorů spatřuje se projev jednotlivci ubližující jen, má-li projev jistý znatelný věcný vztah k osobě jednotlivcově, čemuž bude tak zpravidla, vztahuje-li se projev na okruh osob početně poměrně úzký, přesně vytyčený, kde osobnost jednotlivce neustupuje naprosto do pozadí. Každá z těchto osob jeví se na cti uraženou, pokud podle způsobu a obsahu výtky, musí se obávati, že třetími osobami, najmě čtenáři závadného článku, bude pokládána za onu, jež jest pomlouvačným projevem míněna. Nelze připustiti, by pachatel, projevuje útok na cest v jisté formě povšechné, již se dotýká cti celé řady osob, zůstal bez-trestným, ačkoliv jeho projev právě pro rozsah okruhu napadených osob jest tím nebezpečnějším. Právo k podání žaloby jest v takovém případě přiznati každému, kdo podle poznatku třetí osob může býti pokládán za toho, na něž se urážlivý výrok vztahuje.

Po stránce subjektivní bude ovšem třeba vždy uvažovati o tom, zda si pachatel při takovém povšechném projevu byl vědom toho, že podle oněch znamení, na více osob poukazujících, mohl býti jeho výrok třetími osobami (čtenáři článku) vztahován i na osobu soukromého obžalobce, třebaž též nebyl označen svým jménem a třebaž ona znamení nebyla ani taková, by se hodila výlučně právě na jeho osobu. S tohoto hlediska jest posouditi, zda povšechná zmínka o mnohých tajemnicích strany »Bund der Landwirte Kreisorganisation K.« a organisace téže strany »Selbsthilfe« byla způsobila odůvodniti urážku jednotlivce a také jeho oprávnění k soukromé obžalobě. S tohoto hlediska však roz-

sudek prvního soudu věc nezkoumá a neobsahuje potřebných k tomu zjištění. Rozsudková zjištění, že v závadném článku soukromý obžalobce není jmenován, že použito množného čísla («mnozí páni tajemníci») místo přílehavějšího jednotného čísla, kdyby byl míněn soukromý obžalobce, — dále že všeobecnost vyjádření mluví pro to, že pisatel neměl na mysli určitou osobu, tedy ani ne soukromého obžalobce, — podle onoho hlediska nedostačují. Rozsudek spokojuje se jen se stanoviskem obhajoby obžalovaných, popírajících, že článek míří právě proti soukromému obžalobci. Zmateční stížnost soukromého obžalobce, spadající rozsudek z hmotněprávního důvodu § 281 č. 9 a) tr. ř., uplatňuje v podstatě věcně neúplnost výroku soudu o rozhodných skutečnostech ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř., a to podle svrchu řečeného důvodně. Bylo proto podle § 288, odst. II č. 1. tr. ř. rozsudek zrušiti a nalézacímu soudu naříditi nové hlavní přelíčení.

Čís. 3662.

I vyhrůzka zcela všeobecně znějící (s vámi si to spočítám, pomstím se vám a pod.) může po případě býti pohrůzkou ublížením na cti, na svobodě, na těle nebo na majetku (§ 99 tr. zák.) a způsobitou vzbuditi důvodné obavy, směřuje-li úmysl pachatelův k tomu, uvésti ohroženého ve strach a nepokoj, ohrožený pak podle jeho úmyslu (vědomí) může v oné všeobecně pohrůzce spatřovati ohlášení určitého zla a ji též jako takovou pojímá.

Subjektivní skutková podstata podle § 99 tr. zák.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1929, Zm I 78/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 13. listopadu 1928, pokud čelila proti jich odsouzení pro zločin veřejného násilí podle § 99 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve směru odsuzujícího výroku pro zločin veřejného násilí podle § 99 tr. zák., v důsledku toho i ve výroku o trestu a v dalších výrocích s tím souvisejících jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl. Jinak zmateční stížnost obžalovaných zamítl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnost obžalovaných jest odůvodněna s hlediska § 281, č. 9 písm. a) tr. ř., pokud vytýká vadnost odsuzujícího výroku ve směru zločinu podle § 99 tr. zák. Namítá, že zjištěné vyhrůzky obžalovaných nezakládají skutkovou podstatu tohoto zločinu, ježto prý se jednalo o výroky nezřetelné, příliš široké a pružné, připouštějící všemožný jiný výklad, aniž lze mluvit o vyhrůzce ublížením na těle nebo na majetku. Zjištěné vyhrůzky obžalovaných ovšem nespécialisují nikterak zlo, kterým mělo býti Jaroslavu Ch-ovi hrozeno; obžalovaný H. řekl jen, »že si to s ním spočítá«, H-ová, »že se mu pomstí a po-

msta jich že bude dlouho trvat«. K. pak poklepáváje na kufr, v němž byl dodatečně nalezen ostře nabitý revolver, prohodil: »nic netrvá věčně, já si to s vámi vypočítám«. Nelze pochybovati, že i vyhrůzka zcela všeobecně znějící (»s vámi si to spočítám, pomstím se vám« a pod.) může podle konkrétních okolností býti pohrůzkou ublížením na cti, na svobodě, na těle nebo na majetku a býti způsobitou vzbuditi důvodné obavy, pakliže úmysl pachatelův směřuje k tomu, uvésti ohroženého ve strach a nepokoj, ohrožený pak podle jeho úmyslu (vědomí) v oné všeobecně pohrůzce může spatřovati ohlášení určitého zla a ji též jako takovou pojímá. V souzeném případě shledává rozsudek nebezpečnost oněch vyhrůzek v okolnosti, že ohrožený jimi Ch. bydlí na samotě v lese a vzhledem ke špatné pověsti obžalovaných a k útočnosti H-ové mohl míti důvodný strach, že mu ublíží na těle nebo na majetku. Rozsudek však opomíjí vůbec zabývati se subjektivní stránkou zločinu, nezjišťuje zlý úmysl žádného z obžalovaných, proč vyhrůzky ony pronesli, co jimi sledovali a co do nich vkládali, jakým zlem podle jich úmyslu mělo býti vyhrožováno. Ježto rozsudek nezjišťuje vůbec podstatnou náležitost zločinu veřejného násilí podle § 99 tr. zák., bylo jej v tom bodě zrušiti jako zmatečný a podle § 288 č. 3 tr. ř. vrátiti věc soudu první stolice, by ji znova v rozsahu zrušení projednal a rozsoudil, při čemž bude mu přihlížeti k oné části rozsudku, jež je zmateční stížností nedotčenou.

Čís. 3663.

Porušení předpisu § 319 tr. ř. a zmatek č. 6 § 344 tr. ř. je tu jen tehdy, nedal-li porotní soud porotcům dodatkovou otázku, ač k tomu byl za splněných zákonných předpokladů povinen.

První podmínkou této povinnosti porotního soudu je, by bylo tvrzeno, že tu byl takový stav, nebo že nastala taková skutečnost, jež vylučují nebo ruší trestnost.

Povinnost ta není sice podmíněna přímým (výslovným) tvrzením stavu nebo skutečností vylučujících nebo rušících trestnost, je však nutno, by takový stav nebo skutečnosti byly pozitivními výsledky řízení alespoň napovězeny.

Spáchal-li obžalovaný podle posudku znalců psychiatrů čin ve stavu patologického opojení alkoholického, vyhověl porotní soud předpisu § 319 tr. ř. (§ 344 č. 6 tr. ř.), dav porotcům dodatkovou otázku na úplné opilství podle § 2 c) tr. zák.; dáti onu otázku i na jiné pomatení smyslů podle § 2) c) tr. zák. byl by tu povinen jen, kdyby ho výsledky řízení k tomu zavazovaly.

Výrok porotců odporuje sám sobě (§ 344 č. 9 tr. ř.) jen, zjišťují-li jednotlivé jeho součásti takové skutkové okolnosti, jež nemohou logicky vedle sebe obstáti.

Skutečnosti, pojaté do otázek, jsou výrokem porotců zjištěny jen, byla-li otázka zodpovězena kladně; záporná odpověď není zjištěním skutečností.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1929, Zm II 211/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Moravské Ostravě ze dne 22. května 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čis. 4 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů :

Zmateční stížnost, napadajíc rozsudek jen, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem vraždy, dovolává se číselně důvodů zmatečnosti podle čis. 5 a 6 § 344 tr. ř., věcně doličuje mimo to i důvod zmatku podle čis. 9 téhož §. Při hlavním přelíčení navrhl obhájce obžalovaného, aby otázky dané porotcům byly doplněny otázkou, zda čin byl spáchán v »jiném pomatení smyslů« (§ 2 písm. c) tr. zák.). V tom, že porotní soud tomuto návrhu nevyhověl, shledává zmateční stížnost jednak důvod zmatku podle čis. 5 § 344 tr. ř., jednak porušení předpisu § 319 tr. ř., zakládající důvod zmatečnosti podle čis. 6 § 344 tr. ř. Než tato námitka, přicházející zjevně v úvahu jen jako uplatňování tohoto zmatku speciálního, je bezpodstatná. Při prvním hlavním přelíčení v této trestní věci navrhl obhájce obžalovaného, by ke hlavnímu přelíčení byli přibráni jeden nebo dva psychiatři, kteří by prozkoumali, neprovedli-li obžalovaný čin ve »střídavém pomnutí smyslů«. Porotní soud se usnesl, že spisy budou vráceny vyšetřujícímu soudci za tím účelem, by obžalovaný byl dodán do ústavu choromyslných v Opavě k přezkoumání jeho duševního stavu v době spáchaného trestného činu (§ 2 tr. zák.). To se také stalo, soudní znalci-psychiatři řečeného ústavu shrnuli výsledky pozorování obžalovaného a zkoumání jeho duševního stavu v konečný závěr posudku, podle něhož obžalovaný, člověk mravně schátralý, sesurovělý a náchylný k násilnostem, oddaný již po léta nemírnému pití, spáchal čin ve stavu patologického opojení alkoholického ve smyslu § 2 písm. c) tr. zák. Obžalovaný sám zodpovídal se již v přípravném vyšetřování opětně, zejména při svém výslechu ze dne 16. listopadu 1928 v ten rozum, že čin musil spáchat jen ve stavu úplného opilství, rovněž při prvním přelíčení uvedl, že neví, proč to udělal, že snad v opilosti napadla mu nějaká myšlenka tak, že v tom okamžiku nevěděl, co dělá, a stejně prohlásil i při druhém hlavním přelíčení, že si čin svůj vysvětliti nedovede a že se to mohlo státi jen v úplné opilosti. Bylo proto na místě, že porotní soud dal porotcům k první hlavní otázce otázku dodatkovou, zda spáchal obžalovaný čin, uvedený v první hlavní otázce (zločin vraždy na své manželce Štěpánce Chové), v úplném opilství, ve které se připravil, nemaje zločin v úmyslu, kteroužto otázku zodpověděli porotci všemi hlasy záporně.

Dav porotcům onu dodatkovou otázku na úplné opilství ve smyslu § 2 písm. c) tr. zák., vyhověl porotní soud plně povinnosti, uložené mu předpisem § 319 tr. ř., jehož porušení, zakládající domnělý důvod zmatku podle čis. 6 § 344 tr. ř., spatřuje tudíž zmateční stížnost neprávem v tom, že porotcům nebyla dána další dodatková otázka na jiné pomatení smyslů podle § 2 c) tr. zák. než na úplné opilství). Jeť porušením předpisu § 319 tr. ř. řečený důvod zmatku dán jen tehdy, ne-

dal-li porotní soud porotcům dodatkovou otázku, ač k tomu byl za splněných zákonných předpokladů povinen. První podmínkou této povinnosti porotního soudu je podle výslovného ustanovení § 319 tr. ř., by bylo tvrzeno, že tu byl stav, nebo že nastala skutečnost vylučující nebo rušící trestnost. Řečená povinnost není arcíť podmíněna přímým výslovným tvrzením stavu nebo skutečností vylučujících nebo rušících trestnost, nicméně však je nutno, aby takový stav nebo takové skutečnosti byly pozitivními výsledky řízení alespoň napovězeny. Úkolem stěžovatelovým bylo tudíž doličiti, že za řízení bylo tvrzeno neb aspoň napovězeno, že obžalovaný v době činu byl v některém jiném pomatení smyslů než ve stavu úplného opilství, a poukázati zároveň na určité pozitivní výsledky řízení, nasvědčující takovému pomatení smyslů. Způsobem právě nastíněným nepočíná si však zmateční stížnost, která dokonce ani nenaznačuje, o které jiné pomatení smyslů než o úplné opilství by se u obžalovaného v době činu jednati mohlo, nýbrž ve svých na mnoha místech i nejasných úvahách dovozuje porůznu jen zcela povšechně, že právě takové zákonem žádané jiné pomatení smyslů bylo tu i v souzeném případě, v němž prý obžalovaný byl v takovém stavu, ve kterém ztratil jednak následkem opojení jednak následkem jiného pomatení smyslů vědomí trestnosti svého činu, nejsa zároveň ani schopen podřídití svoji vůli poznání nesprávnosti činu toho. Po- všecným je i další tvrzení zmateční stížnosti, podle něhož vychází prý z celého chování obžalovaného na jevo, že se nechoval jako člověk rozumný, an šel v noci pro revolver a jej zkušel, z něho dvě rány vystřelil ve světnici, kde spala celá rodina, a šel pak v noci do bytu osoby, kterou chtěl zastřeliti v přítomnosti sedmi osob. Ještě povážlivějším je však, že zmateční stížnost na jednom místě svých vývodů uvádí podle toho, co v tom směru shora bylo řečeno, neprávem, že obžalovaný nikdy netvrdil, že byl opilý, v zápětí však dovozuje výslovně, že již z množství vypitého jím alkoholu vychází na jevo, že nemohl mít rozum a býti si vědom svého činu a že to, co činil, a jeho chování vůbec prozrazuje jen, že jednal následkem alkoholního excessu, jakoby se nacházel v hypnotické suggestci, že tedy u něho šlo jen o pomatení smyslů, které nastupuje při stavu bezvědomí, nastávajícího po alkoholních excessích tak, že stav, ve kterém obžalovaný jednal, byl snad výsledkem bezprostředního účinku alkoholu. Jeť z těchto ukázek zjevné, že i zmateční stížnost spatřuje vlastně stav, v němž obžalovaný nebyl sobě vědom svého činu (§ 2 písm. c) tr. zák.) především, ba výhradně jen v jeho (úplném) opilství a že je tomu tak zejména též, pokud je v ní řeč o »hypnotické suggestci« obžalovaného, označené v ní výslovně jako následek excessu alkoholního. Zmateční stížnost dovozuje dokonce v závěru dotýčných svých vývodů přímo, že bylo nutno dáti porotě otázku, že obžalovaný »jednal v pomatení smyslů, povstalém následkem alkoholního excessu«. Tím lze si však zároveň vysvětliti též onen shora rovněž již zmíněný další zjev, že se zmateční stížnost ani nepokouší vymeziti přesněji ono jiné pomatení smyslů, v němž obžalovaný byl podle jejího tvrzení v době činu. Tvrdí se v ní sice, že i podle posudku znalců jest obžalovaný dědičně zatížen, a poukazuje se v ní dále na některá tělesná poranění i choroby, jež obžalovaný při-

během doby několik let utrpěl pokud se týče přestál. Než ono její tvrzení neodpovídá skutečnosti, neboť znalecký posudek zmiňuje se sice ve svém úvodním odstavci o tvrzení obžalovaného, podle něhož jeho otec a nejstarší bratr byli oddáni pití, otec pak zemřel mozkovou mrtvicí, obžalovaný sám není však v posudku označen jako osoba dědičně zatížená. Pozornosti znalců neunikla ani ona poranění obžalovaného a jeho dřívější choroby, na něž poukazuje zmateční stížnost, jejich posudek nečiní však ani z nich závěr na duševní poruchu u obžalovaného vůbec a na jiné pomatení smyslů podle § 2 písm. c) tr. zák., než na úplné opilství (pathologické opojení alkoholické) zvlášť. Ale nejen v posudku znaleckém, nýbrž ani v ostatních výsledcích řízení včetně zodpovídání se samotného obžalovaného nemá opory tvrzení zmateční stížnosti, že u obžalovaného mohlo jít o jiné pomatení smyslů než právě jen o úplné opilství. Zejména není správným její tvrzení, podle něhož obžalovaný (za řízení) vždy jen tvrdil, že neví, co se stalo od okamžiku, kdy opustil poslední z hostinců, jím osudného dne postupně navštívených, neboť obžalovaný vylíčil podle protokolů o jeho opětovných výsleších, nejen události, které činu předcházely, nýbrž i čin sám, jednou podrobněji, jindy méně podrobně, ale v základních rysech vždy celkem stejně, jak při svém výslechu na policii, tak ve výpovědech, učiněných jím u soudu jednak v přípravném vyšetřování, jednak při obojím hlavním přelíčení. Ostatně připouští zmateční stížnost sama možnost, že si obžalovaný pamatoval, že bylo vystřeleno jednou (obžalovaný sám uvedl opětně zejména i u obou hlavních přelíčeníh výslovně, že se pamatuje, že střelil na svoji manželku třikráte), takže přímo nepochopitelným jeví se její tvrzení, že prý toto střelení nedošlo k vědomí obžalovaného. Netřeba tudíž než znovu zdůraznit, že povinnosti plynoucí z předpisu § 319 tr. ř., učinil porotní soud plně zadost již tím, že dal porotcům dodatkovou otázku na úplné opilství ve smyslu § 2 písm. c) tr. zák., že ho však výsledky řízení nezavazovaly k tomu, by dal porotcům další dodatkovou otázku na jiné pomatení smyslů podle téhož §, takže důvod zmatečnosti podle čis. 6 § 344 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost bezdůvodně.

Posléze vytýká zmateční stížnost, že výrok porotců odporuje sám sobě, an jednak uznává obžalovaného vinným zločinem vraždy, spáchané jím na manželce, jednak neshledává ho vinným pokusem zločinu vraždy na jeho tchyni Hedvice B-ové. Než v tom, že porotci zodpověděli první hlavní otázku na zločin vraždy, spáchané obžalovaným na jeho manželce Štěpánce Ch-ové, všemi hlasy kladně, kdežto jejich odpověď k páté hlavní otázce na zločin nedokonané vraždy na Hedvice B-ové, vyzněla jednohlasně záporně, není takového vnitřního rozporu, který by činil odpověď porotců zmatečnou podle čis. 9 § 344 tr. ř. Odporuje výrok porotců sám sobě jen tehdy, zjišťují-li jednotlivé jeho součásti takové skutkové okolnosti, jež nemohou logicky vedle sebe obstát. Skutečnosti pojaté do otázek, jsou však výrokem porotců zjištěny jen, byla-li jejich odpověď k té které otázce kladná; záporná odpověď omezující se na prosté slůvko »ne«, není zjištěním skutečnosti již proto, že z ní není zjevno, zda porotci nepokládají za prokázanou žádnou ze skutečností, pojatých do otázky, či

jen některou z nich nebo zda považují sice dotyčné skutečnosti za prokázány, mají však za to, že nenaplnují zákonné pojmy, uvedené v otázce, neb aspoň některý z těchto pojmů. Že mezi odpovědní porotců k oběma shora řečeným otázkám nemusí býti vzájemný rozpor, je ostatně zjevno i z toho, že otázky i odpovědi týkají se činů, předsevzatých obžalovaným proti dvěma různým osobám; bylo vzhledem k ustanovení §§ 313, 326 tr. ř. výhradně věci porotců, posoudili-li oba činy, kladené za vinu obžalovanému, způsobem po stránce skutkové po případech i právním různým. Žádný z důvodů zmatečnosti, uplatňovaných zmateční stížností číselně, ani kterýkoliv z ostatních důvodů zmatku, vypočtených v § 344 tr. ř. není v ní doložen výtkami, že z lavice porotců byla vyloučena inteligence, která žádala o dovolenou, a že jednací síň porotní je nedostatečná, ani tvrzením, že svědkové, kteří v přípravném vyšetřování potvrdili výroky obžalovaného, že chce své ženě ublížiti, nebyli při hlavním přelíčení s to toto své tvrzení opakovati, pokud se týče, že jejich výpovědi byly jinými svědky vyvráceny, tím méně pak poukazem na řadu svědků, přihlášivších prý se po rozsudku, kteří by potvrdili nepravdivost výpovědi oněch svědků průvodních. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost jako ve všech směrech bezdůvodnou.

Čís. 3664.

Provedení zmateční stížnosti jest podati v zákonné lhůtě u soudu prvé stolice, jehož rozsudek jest napadán; nestačí, byla-li zmateční stížnost podána v oné lhůtě přímo u nejvyššího soudu.

V tom, že si veřejný obžalobce při hlavním přelíčení vyhradil zmateční stížnost pro nepřipustění důkazního návrhu, nelze spatřovati ohlášení (provedení) zmateční stížnosti.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1929, Zm II 353/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost státního zastupitelství do usnesení krajského soudu v Uherkém Hradišti ze dne 22. října 1929, jímž byla podle § 1 čis. 2 novely ku tr. ř. jakožto v zákonné lhůtě neprovedená odmítnuta zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku onoho soudu ze dne 10. července 1929, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin těžkého uškození na těle podle § 152 tr. zák.

Důvody:

Názor státního zastupitelství, že jeho zmateční stížnost jest považovati za provedenu v zákonné lhůtě § 285 tr. ř. přes to, že v této lhůtě provedení zmateční stížnosti bylo podáno přímo u nejvyššího soudu, nikoliv u soudu prvé stolice, neobstojí před zákonem. V prvé větě prvního odstavce § 285 tr. ř. se ovšem praví, že provedení zmateční stížnosti jest podati »u soudu«, aniž se blíže naznačuje, u kterého soudu. Leč ve třetí větě téhož odstavce se přikazuje, že, podá-li stěžovatel v zákonné lhůtě stížný spis, má se tento spis dodatí jeho odpůrci k podání případného odvodu, a v druhém odstavci citovaného § se stanoví,

že, když odpůrce podá odvod nebo když projde lhůta k tomu vyměřena, mají se všechny spisy zaslati soudu zrušovacímu k příslušnému rozhodnutí. Z toho plyne jasně, že provedení zmateční stížnosti jest v zákonné lhůtě podati u soudu první stolice, do jehož rozsudku jest si stěžováno, a že není zákonu vyhověno, byla-li zmateční stížnost v předepsané 8denní lhůtě podána přímo u nejvyššího soudu. Tomu nasvědčuje i ustanovení § 3 novely ku tr. ř., podle něhož zrušovací soud podrobuje zákonnému jednání jen zmateční stížnost, která k němu došla po rozumu druhého odstavce § 285 tr. ř., to jest způsobem a cestou tam předepsanými. Stanovisko stěžovatelovo činilo by také novelu ku tr. ř. z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, najmě v její ustanoveních §§ 1 čís. 2, § 2 a § 4 čís. 1, illusorními. Neudržitelným je i názor stížnosti, že již v tom, že si veřejný obžalobce při hlavním přelíčení vyhradil zmateční stížnost pro nepřipustění jeho důkazního návrhu, lze spatřovati ohlášení zmateční stížnosti a její provedení ohledně čís. 4 a 5 § 281 tr. ř. Předpisuje se v prvním odst. § 285 tr. ř. a v souhlasu s ním i v čís. 2 § 1 novely ku tr. ř., že náležité označení důvodů zmatečnosti má se státi buď při opovědi zmateční stížnosti nebo v jejím provedení; podle těchto jasných ustanovení nestačí k ohlášení a k provedení zmateční stížnosti pouhá její výhrada při hlavním přelíčení a nelze do zákona vkládati něco, co v něm obsaženo není. K důvodům, z nichž bylo provedení zmateční stížnosti podáno přímo u nejvyššího soudu a nikoli u soudu první stolice, nelze přihlížeti, poněvadž k tomu přesná ustanovení zákona neskýtají žádného podkladu. Bylo proto stížnost zamítnouti jako bezpodstatnou.

Čís. 3665.

Místem spáchaného činu podle § 51 odst. první tr. ř. jest při podílnictví na krádeži (§ 185 tr. zák.) místo, kde trestná činnost, zahájená na se převedením a ukrýváním ukradené věci, vyvrcholila v prošťantroučení prodejem věci.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1929, Nd II 105/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací, vyslechnuv generální prokuraturu, v trestní věci Václava C-e pro zločin podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 tr. zák. rozhodl ve sporu o příslušnost mezi krajským soudem trestním v Brně a krajským soudem v Hradci Králové, že příslušným jest krajský soud trestní v Brně.

Důvody:

Mezi oběma soudy ohledně skutkového stavu není sporu o tom, že Václav C. podle své výpovědi z 11. července 1929 odcizené zboží převzal od neznámého muže na nádraží v České Třebové a pak zboží to prodal Eduardu K-ovi v Moravské Chrastavě, soudní okres Svitavy. Místem spáchaného činu podle § 51 odst. první tr. ř. jest místo, kde byla předsevzata činnost, dovršující pojem trestného činu, bez ohledu

na to, kde nastal výsledek. V souzeném případě trestná činnost, zahájená na se převedením a ukrýváním ukradené věci vyvrcholila v jejím prošťantroučení prodejem v Moravské Chrastavě. Jest tedy příslušným krajský soud trestní v Brně.

Čís. 3666.

Neslušné chování (třetí věta § 303 tr. zák.) musí býti s náboženským úkonem nejen v určité časové, nýbrž zároveň i místní spojitosti; nešlo by o neslušné chování, způsobilé vyvolati pohoršení, kdyby k němu došlo na místě od místa bohoslužebného úkonu tak vzdáleném, že by ani ona možnost vzbuditi pohoršení nebyla nasnadě; zda tomu tak, závisí na okolnostech případu.

I předsínku kostela jest považovati za místo způsobilé, by z něho mohla býti rušena bohoslužba ve chrámě.
K subjektivní skutkové podstatě přečinu podle třetí věty § 303 tr. zák. se nevyžaduje pachatelův úmysl rušiti bohoslužebný úkon, stačí jeho vědomí, že neslušným chováním může způsobiti pohoršení.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1929, Zm I 372/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 19. dubna 1929, jimž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle § 303 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., zmateční stížnost namítá především, že nalézací soud pokládá předsínku kostela neprávem za místo, kde lze »rušiti náboženství«, načež dovazuje, že skutková podstata přečinu podle § 303 tr. zák. předpokládá »rušení náboženství« právě v onom místě, kde se provozuje náboženský úkon, že však v kostelní předsíni, oddělené od kostela uzavřenými dveřmi, jednak nebyl v souzeném případě prováděn vůbec žádný bohoslužebný úkon, jednak tam lidé vysedávají a hovoří, prodávají se tam obrázky tak, že podle názoru zmateční stížnosti nelze předsíni kostela považovati za místo bohoslužebné, za něž nepokládá prý je ani církev, která sama dovoluje a trpí, by se v kostelní předsíni hovořilo, prodávalo a pod., nepovažuje důsledně ani neslušné chování se v takovéto předsíni za jednání vzbuzující pohoršení. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Přečinu podle třetí věty § 303 tr. zák. se dopouští, kdo se v čase veřejného provozování náboženství tou měrou neslušně chová, že z toho jiným může vzejíti pohoršení. Správnost rozsudkového zjištění, podle něhož se obžalovaní chovali způsobem v rozsudku blíže vylíčeným v době, kdy v kostele byla sloužena půlnoční mše, nepopírá ani zmateční stížnost, která dále ani netvrdí, že tato okolnost nebyla snad

obžalovaným známa. Jest ovšem pravda, že neslušné chování musí má-li jím býti založena skutková podstata řečeného přečinu, býti s náboženským úkonem, o nějž jde, v určité nejen časové, nýbrž zároveň i místní spojitosti tak, že o neslušné chování, způsobilé vyvolání pohoršení, by nešlo, kdyby k němu došlo na místě od místa bohoslužebného úkonu tak vzdáleném, že by ani možnost vzbuditi pohoršení nebyla nasnadě. Než tu jde právě jen o otázku, zda z neslušného chování mohlo jiným vzejíti pohoršení, jejíž řešení je však zřejmě závislým na okolnostech případu, tak, že i v souzeném případě jest zkoumati jen, zda kladná odpověď rozsudku k oné otázce má oporu v jeho skutkových zjištěních. Rozsudkové důvody neobírají se vůbec otázkou, zda také předstírání kostela jest místem bohoslužebným a zda za místo, určené k bohoslužbě, pokládá ji církev, nýbrž zjišťují s hlediska nastiněného právního názoru správně jen, že i předstírání kostela jest považováti za místo způsobilé, by z něho mohla býti rušena bohoslužba ve chrámě jedním objektivně způsobilým vzbuditi pohoršení u osob, přítomných pobožnosti o půlnoční mši. Stačí proto, jsou-li v rozsudku uvedeny skutkové okolnosti a nastiněny případné úvahy, na jejich základě dospěl nalézací soud k závěru posléz naznačenému i k rozsudkovému zjištění, podle něhož i některé z osob, jež byly na půlnoční mši v kostele samotném, byly jedním obžalovaných ve svém náboženském úkonu rušeny. Vzhledem k vývodům zmateční stížnosti, podle nichž jest předstírání kostela od kostela oddělena uzavřenými dveřmi, sluší poukázat zejména na důraz, se kterým se v rozsudkových důvodech zvlášť připomíná, že obžalovaní otevírali mimo jiné také dveře vedoucí do kostela a jimi dovnitř nahlíželi tak, že do kostela vnikal hluk, smích i kouř.

V nepravu jest zmateční stížnost i pokud dovozuje, že nebylo úmyslem obžalovaných jednati tak, jak se jim v rozsudku za vinu klade. Nevyžaduje se k subjektivní skutkové podstatě zločinu podle třetí věty § 303 tr. zák. pachatelův úmysl rušiti bohoslužebný úkon, stačí jeho vědomí, že svým neslušným chováním může způsobiti pohoršení. Toto vědomí zjišťuje u obžalovaných také rozsudek, třeba se v něm praví výslovně jen, že si obžalovaní byli pokud se týče musili býti vědomi neslušnosti svého jednání, neboť ve spojitosti s větou bezprostředně předcházející, v níž se zjišťuje objektivní způsobilost jednání obžalovaných, by jim bylo vzbuzeno u jiných pohoršení, lze onen třeba neúplný závěr rozsudkový vykládati v ten rozum, že jim mělo býti zjištěno i vědomí obžalovaných o způsobilosti jejich neslušného jednání, vzbuditi u jiných pohoršení.

Čís. 3667.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 81 tr. zák. se nevyžaduje, by úřední (služební) výkon vrchnostenské osoby byl skutečně zmařen; zločin je spáchán i dokonán bez rozdílu, zda bylo dosaženo cíle pachatelem zamýšleného čili nic.

Pojmu »skutečného násilného vztázení ruky« ve smyslu § 81 tr. zák. odpovídá každý čin, podniknutý s vynaložením tělesné síly a značící

odpor, směřující přímo neb i jen nepřímě proti některé z osob, chráněných ustanovením § 68 tr. zák.; nestačí pouhý trpný odpor; nezáleží na tom, jakým způsobem pachatel použil fyzického násilí proti oné osobě; stačí i jednání, směřující proti ní jen nepřímě.

Nevyžaduje se, by se vrchnostenská osoba pokusila přemoci odpor jí kladený, by použila k tomu cíli nějakého násilí, ani, by byla vykonaným na ní násilím přemožena.

Vytrhnutí ruky silou z ruky četníka, pokoušejícího se dáti pachateli na ruce řetízky, je přímým násilím na četníka, skutečným násilným vztázením ruky ve smyslu § 81 tr. zák.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1929, Zm I 486/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 27. května 1929, jímž byl obžalovaný k obžalobě pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a pro přestupek podle § 312 tr. zák. uznán vinným jen přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku o vině obžalovaného přestupkem podle § 312 tr. zák., spáchaným skutkovou urážkou četnického strážmistra Aloise V-a, dále ve výroku o trestu a ve výroci s ním souvisejících, a věc vrátil témuž soudu prvě stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, přihlížeje při výměře trestu k nezrušenému rozsudkovému výroku o vině obžalovaného přestupkem podle § 312 tr. zák., spáchaným slovní urážkou četnického strážmistra Aloise V-a.

Důvody:

Zmateční stížnost je v právu především, potud, pokud dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 10 § 281 tr. ř., namítá, že čin obžalovaného byl nesprávným výkladem zákona podřađen předpisu trestního zákona, který se naň nevztahuje. Z rozsudkových úvah vychází najevo, že za rozhodnou pro řešení otázky, zda šlo o skutečné násilné vztázení ruky ve smyslu § 81 tr. zák., zda totiž jednání (odpor) obžalovaného dosahovalo takové síly, by odpovídalo řečenému zákonnému pojmu, pokládal soud prvě stolice hlavně ba výhradně kladnou odpověď na otázku, zda byl četnický strážmistr jedním obžalovaného nucen upustiti od výkonu jím zamýšleného (nebo přemoci odpor obžalovaného přiměřeným násilím), takže vlastně již pouhá záporná odpověď k této otázce stačila soudu k rozsudkovému závěru, že nejde o skutečné násilné vztázení ruky ve smyslu § 81 tr. zák. Již tento názor, došedší v rozsudku výrazu, jest označiti za právně mylný. Nevyžaduje se k řečenému zákonnému pojmu, by se vrchnostenská osoba pokusila přemoci odpor jí kladený a by použila k tomu cíli násilí, tím méně se předpokládá, by vrchnostenská osoba byla vykonaným na ní násilím přemožena (rozh. č. 2635 a j. sb. n. s.). Důsledně nemají pro řešení oné otázky významu ani ony rozsudkové úvahy, podle nichž strážmistr nebyl nucen upustiti od výkonu, stačí naopak v tom směru plně výslovné zjištění

rozsudku, že se četník viděl nucena upustiti od výkonu zvláště, an jedinou příčinu tohoto jeho rozhodnutí spatřuje i rozsudek zřejmě v tom, že mu obžalovaný, když se strážmistr pokoušel dáti mu na ruce řetízky, po dvakráte silou ruku vytrhl (a při tom vždy couvl). Nevyžaduje-li se však ke skutkové podstatě zločinu podle § 81 tr. zák. ani, by úřední nebo služební výkon vrchnostenské osoby byl skutečně zmařen, nýbrž je-li zločin spáchán i dokonán bez rozdílu, zda bylo dosaženo cíle pachatelem zamýšleného čili nic (rozh. č. 2612, 2653, 2696, 2724, 2799, 2932 sb. n. s.), může o skutkovou podstatu řečeného zločinu tím spíše jíti v souzeném případě, ana se vrchnostenská osoba i podle rozsudku viděla nucena upustiti od služebního výkonu právě pro jednání obžalovaného. Pokud jde o zákonný pojem skutečného násilného vztázení ruky, odpovídá mu každý čin, podniknutý s vynaložením tělesné síly a značící odpor, směřující přímo neb i jen nepřímou proti některé z osob, chráněných ustanovením § 68 tr. zák. Pouhý trpný odpor sice nestačí, nezáleží však na tom, jakým způsobem pachatel použil fyzického násilí proti vrchnostenské osobě (rozh. č. 2612, 2653, 2740, 2799, 3182, 3309 sb. n. s.). Již z tohoto hlediska, podle něhož stačí k založení skutečného násilného vztázení ruky dokonce i jednání, směřující proti vrchnostenské osobě jen nepřímou, sluší přisvědčiti zmateční stížnosti pokud dovozuje, že rozsudkem zjištěné jednání obžalovaného — dvojí vytrhnutí ruky silou z rukou četníka, pokoušejícího se dáti mu na ruce řetízky, je přímým násilím na četníku, slovy zákona řečeno, skutečným násilným vztázením ruky ve smyslu § 81 tr. zák. Rozsudek, neshledav v jednání obžalovaného skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. zák. již po stránce objektivní, nezabývá se arci vůbec otázkou, zda je jeho skutková podstata naplněna též ve směru subjektivním, nezjišťuje zejména úmysl obžalovaného, by jeho jednáním byl zmařen služební výkon četnického strážmistra Aloisa V-a, aniž ovšem úmysl ten vylučuje. Než přes to nelze upříti zmateční stížnosti oprávnění, pokud uplatňující důvod zmatku podle čis. 5 § 281 tr. ř., vytýká rozsudku neúplnost proto, že v rozhodovacích důvodech není zmínky o svědeckém údaji četnického strážmistra V-a, který by mohl poukazovati na onen úmysl obžalovaného, podle něhož obžalovaný začal ihned, když mu strážmistr chtěl dáti řetízky, zpupně slovy: »Dejte mi to s očí, jděte ode mne, neprovokujte mne, já si řetízky nedám dát.«

Čís. 3668.

Pokud jest dohledu hostinského svěřena (§ 132 tr. zák.) mladistvá kuchyňská učednice, přijatá do učení jeho manželkou.

I když pro pojem svěřeni ve smyslu § 132 tr. zák. přichází v úvahu vedle duševní a mravní nedospělosti svěřené osoby i její tělesná nedospělost, není stanovena v § 132 tr. zák. určitá hranice věková; neplatí tu věková mez § 20 čis. 2 zákona o pohlavních nemocech.

Zákonná ustanovení § 132 tr. zák. a § 20 čis. 2 zák. o potírání pohlavních nemocí sledují různé cíle; ono postihuje zneužití důvěry proti

osobě podléhající vedení pachatele, účelem ochrany tohoto je mravní výtvin nedospělých osob.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1929, Zm I-502/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 28. března 1929, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin nedokonaného svedení ke smilstvu podle §§ 8, 132, III. tr. zák. — a odsouzen jen pro přestupek proti bezpečnosti těla podle § 431 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil na soud prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud zjistil sice, že obžalovaný podnikl na patnáctileté Marii K-ové, která se učila vařit v kuchyni jeho hostinské živnosti, smilné činy, neshledal však v jeho jednání zločin podle §§ 8, 132 III. tr. zák., jak bylo žalováno, ani přestupek § 516 tr. zák., nýbrž jen přestupek podle § 431 tr. zák., a to proto, že Marie K-ová nebyla svěřena dozoru obžalovaného, poněvadž nebyla zaměstnána v jeho domácnosti, nýbrž jen v kuchyni hostinské živnosti, nad níž si vyhradila dozor manželka obžalovaného, která prý vede kuchyni zcela odděleně od druhé části živnosti (hostince), takže i účty kuchyně se vedou samostatně a obžalovanému nikdy nepřislušel dozor nad kuchyní a nad jejím personálem; proto nebylo prý osobního poměru podřízenosti a nadřízenosti, ani styku mezi obžalovaným a Marií K-ovou. Proti tomu uplatňuje zmatečnou stížnost státního zastupitelství podle čis. 5 § 281 tr. ř. právem, že rozsudek jest neúplný, ježto nepřihlíží k některým okolnostem, závažným pro posouzení otázky svěřeni ať faktického ať výslovně ujednaného, které byly předmětem jednání při hlavním přelíčení. Pomíjí mlčením, že podle udání svědkyně Alžběty S-ové byl obžalovaný nájemcem hostince, svědkyně jen vedoucí silou; že se o hostinec stará muž, o kuchyni ona (nikoliv že ji vede odděleně a samostatně, jak praví rozsudek v rozporu se seznáním svědkyně); svědkyně udala sice, že kuchyně a hostinec účtují zvláště, ale tvrdila také, že obžalovaný dohlíží na účty v kuchyni. Již z tohoto seznání lze souditi, že nejde o dva podniky, zejména ne o samostatný a oddělený podnik kuchyně; v níž by obžalovaný jako nájemce a podnikatel celé živnosti vůbec neměl co činiti. Rozsudek přehlíží i výpověď svědkyně Marie K-ové, z níž jde najevo, že se s obžalovaným majitelem živnosti jako kuchyňská učednice stýkala a dokonce pod jeho dozorem konala práce; udalať, že s ním šla na půdu pro kávu a že s ním pracovala ve sklepě. Kdyby byl soud podle své povinnosti přihlédl k těmto okolnostem, byl by snad dospěl k jinému přesvědčení, než které vyslovil v rozsudku, že totiž mezi obžalovaným a Marií K-ovou nebylo osobního služebního poměru ani styku, poněvadž obě řečená svědecká seznání mohou svědčiti opaku. Poněvadž jde o mladistvou dívku, potřebující

dozoru a ochrany v ohledu mravním, nebylo by lze popřít povinnost obžalovaného, by na ni dohlížel, jakmile by bylo zjištěno, že Marie K-ová byla i k obžalovanému jako nájemci a podnikateli živnosti, v níž byla přijata do učení sice manželkou obžalovaného, ale v jeho přítomnosti a s jeho souhlasem a dokonce u něho bydlela, v poměru závislosti a podřízenosti a byla také s ním v častém styku, tedy tu byly okolnosti, z nichž již podle všeobecných pravidel a životních názorů měl obžalovaný povinnost bdíti nad jejím mravním chováním a nad její pohlavní neporušeností, i kdyby mu nebyla k dohledu svěřena výslovně.

Než hlavní přelíčení přineslo najevo i okolnosti, z nichž lze po případě souditi, že Václav K., přiváděje dceru do učení, svěřil ji pod dozor obžalovaného. Tak udal tento svědek v přípravném vyhledávání, že, když dcera nastupovala do učení, žádal obžalovaného výslovně, by na ni dohlížel, by se jí v mravním ohledu nic nepříhodilo. Tato výpověď svědkova byla při druhém a posledním hlavním přelíčení, v němž bylo před tímž soudním sborem pokračováno a výsledky dosavadního řízení byly opakovány, dokonce výslovně přečtena a stala se tak složkou one průvodní látky, k níž nalézací soud měl pro její závažnost podle § 258 a čís. 5 § 281 tr. ř. přihlížeti. Kromě toho udal řečený svědek při prvním hlavním přelíčení, — což zmáteční stížnost rovněž uplatňuje —, že jednal se ženou obžalovaného, ale pak také s obžalovaným samým a že mu svou dceru předal; posléze seznal při posledním hlavním přelíčení toto: »Ich lies den Herrn, der Pächter ist, rufen und als dieser kam, stellte ich mich als Vater vor . . . und sagte, dass sie 16 Jahre alt wird . . . ich sagte, dass man Sorge haben muss wegen eines solchen Kindes und dass sie hier doch gut untergebracht sein wird. Darauf hin sagte der Angeklagte, »haben Sie keine Sorgen, da kümmert sich schon meine Frau.« Tyto důležité okolnosti, které by mohly dopouštěti závěr, že Marie K-ová byla otcem svěřena dohledu obžalovaného dokonce i výslovně, pomínil soud zcela mlčením. Tím se stal rozsudek neúplným a zmátečným ve výroku o rozhodné okolnosti, což zmáteční stížnost právem vytýká. Snažil-li se obhájce obžalovaného v odvodu na zmáteční stížnost poukazem na ustanovení § 20 čís. 2 zák. o pohlavních nemocech dokázati, že i pro dosah § 132 III. tr. zák. platí věková mez sváděné osoby pod šestnácti lety, přehlédl jednak, že § 132 III. tr. zák. — i když pro pojem svěřený přichází v úvahu vedle duševní a mravní nedospělosti svěřené osoby i její tělesná nedospělost — není stanovena určitá hranice věková, jednak si neuvědomil, že ona zákonná ustanovení sledují různé cíle. Kdežto § 132 III tr. zák. postihuje zneužití důvěry, kterého se pachatel dopouští proti osobě, podléhající jeho vedení, je účelem ochrany § 20 zák. o pohlavních nemocech mravní vývin nedospělých osob (sb. n. s. č. 3252). Pokud se obhájce pokoušel dovoditi, že skutkové okolnosti, o něž zmáteční stížnost opírá výtku neúplnosti rozsudku podle čís. 5 § 281 tr. ř., nejsou způsobit zvrátiti opodstatněnost dosavadního přesvědčení nalézacího soudu, musí tato snaha zůstat bez úspěchu, zvláště ano o tom nelze s konečnou platností rozhodnouti v rámci tohoto řízení zrušovacího; posouzení to jest naopak po rozumu §§ 258 a 288 čís. 3 tr. ř. vyhrazeno jen soudu nalézacímu, jenž jedině je oprávněn činiti skutková zjištění. Pro příznivé vyřízení

zmáteční stížnosti stačí, že v rozsudku nedošly výslovného hodnocení a rozboru skutečnosti, jimž nelze na prvý pohled odepřít závažnost a způsobit vykonati buď o sobě nebo v souvislosti s ostatními výsledky průvodními vliv na přesvědčení soudu. Zmateční stížnost je proto důvodná, pročež bylo rozsudek zrušiti a uznati, jak se stalo.

Čís. 3669.

Pod ustanovení § 128 tr. zák. spadá každé za účelem pohlavního ukojení předsevzaté zneužití těla dítěte; netřeba, by ho bylo zneužito pohlavním údem, nebo naopak, pokud jde o jeho vlastní pohlavní úd, nýbrž stačí, bylo-li pachatelem k podráždění jeho pohlavní smyslnosti zneužito i některé jiné části těla dítěte, třeba oděvem zakryté.

Předpis § 128 tr. zák. chrání proti pohlavnímu zneužití jednak děti ve věku pod 14 let, jednak osoby bezbranné nebo v bezvědomí. Děti nedosáhnoucí věku 14 let jsou účastny ochrany § 128 tr. zák. bez rozdílu (stejně jako podle § 127 tr. zák.) tak, že ona skutková podstata je dána i když dítě pohlavní použití svého těla trpělo, proti němu nic nemámítalo, ba i když s ním výslovně souhlasilo.

Subjektivní skutková podstata podle § 128 tr. zák.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1929, Zm I 203/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 9. února 1929, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zprzněním podle § 128 tr. zák. a přestupkem proti veřejné mravopoctnosti podle § 516 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Jednání, podřaděné rozsudkem skutkové podstatě zločinu zprznění ve smyslu § 128 tr. zák. spočívalo podle jeho zjištění v tom, že obžalovaný sahal sedmileté Ruth Sch-ové na nahé přirození, že leže sám na znuaku, si ji dával na tělo (měl ji na sobě položenou) tak, že se břichem sebe navzájem dotýkali, že si potom klekl a se svým tělem dotýkal zadní části těla děvčete jako při souloží, byl totiž přední částí těla přitisknut k jeho zadnici a konal při tom po dobu 2 až 3 minut pohyby jako při souloží.

Zmateční stížnost je v nepravu, pokud vytýká, že se nalézací soud ani při výslechu obžalovaného ani v rozsudku nezabýval ohledně zločinu zprznění otázkou jeho subjektivního zavinění a nezjistil, že obžalovaný měl zlý úmysl, požadovaný zákonem k subjektivní skutkové podstatě řečeného zločinu. Zjišťujeť rozsudek výslovně, že obžalovaný zneužil sedmileté Ruth Sch-ové oním způsobem, tedy jiným způsobem, než jest uveden v § 127 tr. zák., pro ukojení svých chlipných chtíčů, toto jeho zjištění pak stačí k opodstatnění zlého úmyslu obžalovaného tím spíše, an se obžalovaný podle předchozího zjištění rozsudkového zašel před tím do lesa vymociti, při čemž si třel pohlavní úd rukou, načež, spatřiv za okamžik

to přicházeti Sch-ovou, na ni kýval a šel s ní potom do lesa, při čemž ji jednou rukou vedl, kdežto druhou rukou třel si i nadále svůj pohlavní úd. Tato zjištění oprávněvala nalézací soud k rozsudkovému závěru, podle něhož obžalovaný využiv příležitosti, že děvče jednak bylo samo, bez průvodu rodičů, jednak bylo oděno jen v plavky, které jeho tělo značně obnažovaly, předsevzal ony rozsudkem zjištěné činy pro ukojení svého pohlavního pudu. Činy ty jsou však s hlediska skutkové podstaty zločinu podle § 128 tr. zák. tak význačné, že rozsudek není zmatečným ani podle čis. 5 § 281 tr. ř., jak mu vytýká zmateční stížnost, ani podle čis. 9 a) téhož § proto, že v něm vedle úmyslu obžalovaného, nesoucího se k provedení řečeného zločinu, není zvlášť zjištěno a odůvodněno také jeho vědomí, že v tělesném zneužití dítěte nachází smyslný požitek a že k němu došlo za účelem podráždění jeho pohlavní smyslnosti. Dovolává-li se zmateční stížnost v téže spojitosti svědecké výpovědi Antonína K-a, který měl dojem, že si dítě hraje s obžalovaným jako s otcem a který prý by byl jako bývalý četnický strážmistr jistě zakročil, kdyby byl viděl v jednání obžalovaného s dítětem něco nepřístojného, činí tak neprávem, neboť svědek uvedl sice, že, když našel jeho manželka (Marie K-ová) křičela, by se šel podívat, co ten muž v lese s děvčátkem dělá, viděl jen neznámého muže, ležícího na zádech na zemi, na němž leželo děvčátko tak, že se oba břichem navzájem dotýkali, a že poněvadž neviděl nic podezřelého, byl v domněně, že je to snad otec dítěte s ním laškující, současně však uvedl nejen, že když manželka našla znovu křičela a mu přímo řekla, že »jí ho tam (obžalovaný děvčeti) strká«, vyběhl ven, spatřil však již jen onoho neznámého muže, jak utíkal z lesa a si při tom poklopec zavíral, nýbrž dále též, že si zapsal číslo vozidla (motocyklu) obžalovaného a šel pak pro četníky.

Na další část vývodů, které jsou ve zmateční stížnosti označeny jako doličování důvodu zmatku podle čis. 5 § 281 tr. ř., jest však nazíráti jako na uplatňování důvodů zmatečnosti hmotněprávní, najmě důvodu zmatku podle čis. 9 a) tohoto §, což patrně ostatně již z toho, že se zmateční stížnost v úvodu k oněm svým vývodům, jimiž provádí v zápětí společné námitky důvodů zmatečnosti podle čis. 9 a), 9 b) a 10 § 281 tr. ř., na ony své předchozí vývody výslovně odvolává. Spatřujeť zmateční stížnost jakési v ní blíže nijak neoznačené »odpory« (rozpory vnitřní či rozpory se spisy) jednak v tom, že prý z výpovědi svědkyně Z-ové nevychází na jevo, že obžalovaný měl ve chvíli, když kýval na Ruth Sch-ovou, v rukou pohlavní úd stopořený, jednak v tom, že nalézacímu soudu stačilo již pouhé rozsudkové zjištění, podle něhož se obžalovaný a Sch-ová dotýkali sebe navzájem břichem, k výroku, že obžalovaný spáchal zločin podle § 128 tr. zák., aniž považoval za nutné uvážiti a zjistiti, že obžalovaný měl jako šofér silný kabát a kalhoty tak, že dítě mohlo se dotknouti jen jeho šatů a nikoli jeho břicha samotného. Posléze vytýká zmateční stížnost rozsudku vedle odporu také nejasnost a neúplnost proto, že prý soud přehlédl, že zločin zprznění předpokládá u zneužití osoby stav bezbrannosti, naprostou nezpůsobilost klásti odpor a naprosté zrušení svobody vůle tak, že bezbranná osoba nemá ni žádných možností zjednati své vůli průchod proti opačné

vůli pachatelově, v rozsudku není však zjištěno, že Ruth Sch-ová dlela u obžalovaného za celého výjevu dobrovolně, ač měla možnost jíti neb odběhnouti kdykoli jinam, a že jí jeho jednání ani v nejmenším nezaotrávnilo. Žádné z těchto výtek nelze přiznati oprávnění, jelikož názory, které došly jimi výrazu, jsou vesměs právně mylné. Spadáť pod ustanovení § 128 tr. zák. každé za účelem pohlavního ukojení předsevzaté zneužití těla dítěte; netřeba, by ho bylo zneužito právě pohlavním údem, nebo naopak, pokud jde o jeho vlastní pohlavní úd, nýbrž stačí, bylo-li pachatelem k podráždění jeho pohlavní smyslnosti zneužito i některé jiné části těla dítěte třeba oděvem zakryté. Nesejde tudíž, pokud jde o posuzený případ, ani na tom, zda měl obžalovaný ve chvíli, kdy na dítě kýval, pohlavní úd ztopořený, což ostatně ani rozsudek nezjišťuje, ani na tom, že se dítě dotýkalo břichem obžalovaného oděného (jen jeho šatů), opak nezjišťuje ani rozsudek. V prvním směru stačilo již rozsudkové zjištění, podle něhož obžalovaný již tehdy, když dítě jednou rukou do lesa vedl, si druhou rukou třel pohlavní úd, pokud pak jde o výstup sám, shledal nalézací soud právem jednání, zakládající skutkovou podstatu zločinu zprznění, v tom, že obžalovaný pro ukojení svých chlipných žádostí sahal dítěti na nahé přirození, dával si je na tělo tak, že se břichem vzájemně dotýkali a že se posléze svým tělem dotýkal zadní části (zadnice) děvčete, konaje při tom pohyby jako při souloží a máje pohlavní úd venku. Zmateční stížnost dovozuje sice ve vývodech, jimiž doličuje důvody hmotněprávní zmatečnosti, že, svědčila-li Ruth Sch-ová, že jí obžalovaný sahal tam, kde chodí na záchoď, minila tím patrně zadnici, nehledíc však k tomu, že s onoho shora nastiněného hlediska by ani na tom nesešlo; zmateční stížnost zamlčuje, že svědkyně při téměř svém výslechu uvedla později výslovně, že obžalovaný jí sahal tam, co chodí na malou stranu. Míjí se tudíž tím spíše cíle pokus zmateční stížnosti, by tento čin obžalovaného byl vylíčen jako pouhý čistě mechanický a náhodný pohyb; tvrzením samotným ocitá se zmateční stížnost v přímém rozporu se skutkovým zjištěním rozsudkovým, podle něhož obžalovaný sahal dítěti zejména i na nahé přirození úmyslně a k ukojení svých chlipných žádostí. Pokud posléze jde o onu posléz uvedenou námitku, zmateční stížnost přehlídí, že předpis § 128 tr. zák. chrání proti pohlavnímu zneužití jednak děti ve věku pod 14 let, jednak osoby, které jsou bezbranné nebo v bezvědomí. Děti, nedosáhnuvší věku 14 let, jsou účastny této zákonné ochrany bez rozdílu stejně jako jí požívají i proti útokům, naznačeným v § 127 tr. zák. tak, že skutková podstata zločinu zprznění je dána dokonce i tehdy, když dítě s pohlavním zneužitím svého těla výslovně souhlasilo, tím spíše tedy v souzeném případě, v němž sedmiletá Ruth Scho-á smilně činy obžalovaného i podle toho, co v tom směru uvádí zmateční stížnost a co ostatně i rozsudek zjišťuje, jen trpěla a proti nim ničeho nenamítala. Správně zdůrazňuje v tom směru rozsudek, že šlo o děvče věci neznalé.

Čís. 3670.

Kdy jest pozorovati duševní stav obžalovaného ve veřejném ústavě (čl. I. čis. 6 zák. ze dne 1. července 1927, čis. 107 sb. z. a n.).

Není tu zákonného podkladu pro pozorování duševního stavu obžalovaného a pro podání posudku psychiatry (čl. I čís. 6 zák. čís. 107/1927 sb. z. a n.), dali-li znalci lékaři tím, že podali hned a bez jakýchkoliv výhrad nálezků (posudek), zřejmě na jevo, že nepokládají případ co do úkolů znaleckých za nesnadný.

Trestní řád nepředepisuje, by duševní stav obviněného byl zkoumán psychiatry, nýbrž nařizuje v § 134 jen, by za předpokladů prvého odstavce tohoto ustanovení byl duševní stav obviněného vyšetřen dvěma lékaři.

Neodolatelným donucením ve smyslu § 2 g) tr. zák. jest kolise zájmů a povinností, při níž může jednatel zbavit se nebo jiného těžkého a bezprostředního nebezpečení jen tím, že se dopustí činu trestním zákonem zakázaného. V takovém případě stává se pachatel beztrestným, nezavinil-li stav nouze spáchaním trestného činu, není-li povinen snáseti hrozící škodu a není-li hodnota statku obětovaného nepoměrně vyšší než hodnota statku zachráněného.

Porušení předpisu § 319 tr. ř. (§ 344 čís. 6 tr. ř.) pro opomenutí dodatkové otázky na neodolatelné donucení (stav nouze) přicházelo by úvahy jen, kdyby byl onen stav výslovně tvrzen nebo pozitivními výsledky hlavního přelíčení napovězen.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1929, Zm I 469/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského trestního soudu v Praze jako soudu porotního ze dne 3. června 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem loupeže podle §§ 190, 194 tr. zák. a přestupkem podvodu podle § 197, 461 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek porotního soudu důvody zmatečnosti podle § 344, čís. 5 a 6 tr. ř., leč neprávem. V protokolu o hlavním přelíčení je zaznamenáno, že obhájce obžalovaného »činil návrh ve smyslu § 6 zákona ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n., a že jej odůvodnil tím, že vzhledem k výsledkům průvodního řízení je třeba, by obžalovaný byl pozorován ve veřejném ústavě a by pak jimi znalci, a to znalci psychiatři, podali posudek. Tento návrh byl podle záznamu téhož protokolu sborovým soudem porotním zamítnut s odůvodněním, že v posudku slyšených znalců není rozporů ani nedostatků, které by odůvodňovaly nutnost postupu podle onoho ustanovení zákona. S názorem zmateční stížnosti, že sborový soud porotní zatížil zamítnutím tohoto návrhu rozsudek zmatkem podle § 344, čís. 5 tr. ř., nelze souhlasiti. Při hlavním přelíčení byla přečtena zpráva správy obecné školy v D. ze dne 2. března 1929, podle níž obžalovaný nedoslýchal, časem skoro neslyšel, touto vadou býval spoluzákům na posměch, což ho rozčilovalo, docházel špatně do školy, zůstal co do duševních vlastností za jinými žáky, byl nenadaný, po napomenutích odmítl a byl hrubý k učitelům. V této zprávě je dále uvedeno, že v roce 1925 byly

všechny paedagogické prostředky u něho marné a že se doporučuje, by byl vyšetřen jeho duševní stav. Další při hlavním přelíčení přečtená zpráva správy téže školy ze dne 17. května 1929 uvádí o obžalovaném v podstatě totéž a praví mimo to, že obžalovaný nedoslýchal následkem spály. V dotazníku, jež vyplnila úřadovna pro péči o mládež u okresního soudu v Praze na základě informace okresní péče o mládež v L. a jež byl též při hlavním přelíčení přečten, jest otázka »je mladistvý tělesně i duševně zdrav?« zodpověděna: »Není, špatně slyší«. Mimo to je v tomto dotazníku uvedeno, že obžalovaný přestál psočník a »andělskou nemoc« (patrně krivici), že se dal těžko přesvědčovati o pravosti věci a že lze mít za to, že neuvážil v souzeném případě (při spáchaní věci) za vinu mu kladené následky svého jednání. Otec obžalovaného, jenž byl při hlavním přelíčení slyšen jako svědek, udal, že obžalovaný přestál v dětství psočník a »andělskou nemoc«, že však spálu neměl; jinak potvrdil v podstatě totéž, co jest uvedeno v oněch zprávách správy školy, uvedl, že obžalovaný, obdržev dne 17. února 1929 (loupež obžalovanému za vinu kladená byla spáchána následujícího dne) obšílku k okresnímu soudu v Lounech na den 20. února 1929, plakal, byl zarmoucen a v noci blouznil a dne 18. února 1929 ráno zmizel z domu bez zímnicku a se již nevrátil; udal dále, že si obžalovaný stěžoval časem na bolení hlavy, býval zádumčivý a nemohl býti dán do učení, protože špatně slyší, a dodal, že má za to, že obžalovaný není normální. Obžalovaný sám udal při hlavním přelíčení, že je doma pět dětí (ač má podle onoho dotazníku jen dva sourozence), tvrdil, že v den před odchodem z domova večeřel jen kávu a housku, že dne 18. února 1929 ráno odešel z domova bez snídaně, že neměl s sebou nic k jídlu, zejména ani chleba, že tenkrát nemrzlo (později tvrdil sám, že tenkrát mrzlo), že měl v době, kdy potkal Rudolfa V-u, velký hlad, že udeřil V-u klackem do hlavy, že však ho nechtěl udeřiti a zejména omráčiti, opravil tento údaj k dotazu předsedovu v ten smysl, že nechtěl V-u omráčiti, udal dále, že si nepředstavil, že V-a po ráně padne, tvrdil, že si klacek vzal před tím proto, by se o něj opíral, ježto ho po chůzi trávající 10 hodin bolely nohy a ježto si nemohl odpočinouti, protože byl unaven; uvedl, co učinil s věcmi, jež odebral V-ovi, který ležel omráčen na zemi, udal mimo jiné, že z domova odešel také proto, že mu otec nedovolil dne 17. února 1928 jíti do biografu, a vysvětlil posléze skutečnost, že si dal před četnictvem a před okresním soudem v Kralovicích falešné jméno tím, že se bál udati pravé jméno, poněvadž si myslel, že bude, udá-li své jméno, dopraven k rodičům, a skutečnost, že před řečeným okresním soudem tvrdil, že mu zemřeli, když mu bylo 13 let, oba rodiče a že od té doby chodí sám světem, tím, že se bál vrátiti se domů. Lze připustiti, že některé z oněch, stížností zdůrazňovaných údajů zpráv správy obecné školy, řečeného dotazníku, svědka Josefa H-ho a obžalovaného samotného nasvědčovaly tomu, že je tu v § 134, odst. 1 tr. ř. uvedený předpoklad pro vyšetření duševního stavu obžalovaného. Nelze však přisvědčiti názoru zmateční stížnosti, že řečené, při hlavním přelíčení najevo vyšlé okolnosti a další stížnosti zdůrazňovaná skutečnost, že obžalovanému bylo v době, kdy se dopustil činu za vinu mu

kladených teprve 16 let a že byl v pubertě, ospravedlňovaly obhájce návrh, by duševní stav obžalovaného byl pozorován ve veřejném ústavě, neboť navržené opatření jest podle jasného doslovu a smyslu čl. I., čís. 6 zák. ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n., zaříditi jen, nelze-li pozorování duševního stavu obviněného provésti jinak, a svrchu řečené, při hlavním přelíčení na jevo vyšlé okolnosti nepoukazovaly podle své povahy nikterak k tomu, že je tu dán tento předpoklad.

Snaží-li se stížnost dále dokázati, že návrhu obhájcovu mělo býti vyhověno i proto, že ve zprávě četnické stanice v D. ze dne 4. března 1929 jest uvedeno, že obžalovaný je duševně obmezenější, že je vznětlivé povahy a jaksi zatvrzelý, jakož i proto, že obžalovaný činil při hlavním přelíčení dojem člověka duševně nezdravého a nenormálního, že se vůbec nedovedl hájiti, že se díval otupěle, na otázky odpovídal teprve po dlouhé době a otázkám zřejmě nerozuměl, jest jí připomenouti, že ona zpráva četnictva nebyla podle protokolu o hlavním přelíčení při něm čtena a že v protokole není ani zaznamenáno, že obžalovaný činil při hlavním líčení dojem stížností tvrzený a že se choval způsobem v stížnosti uvedeným. Ostatně by i tyto skutečnosti nasvědčovaly jen tomu, že je třeba, by byl vyšetřen duševní stav obžalovaného, nikoli však tomu, že duševní stav obžalovaného nelze vyšetřiti jinak než pozorováním ve veřejném ústavě. Zkoumání duševního stavu obžalovaného bylo skutečně zařízeno. Z protokolu o hlavním přelíčení vysvítá, že při hlavním přelíčení byl přečten nález soudních lékařů Dr. P-a a Dr. K-a, kteří vyšetřiti za přípravného vyšetřování jako znalci duševní stav obžalovaného, a že pak podali znalci soudní lékař Dr. P. a policejní lékař Dr. T. souhlasné posudek v ten rozum, že obžalovaný není nijak dědičně zatížen, že nebyly u něho zjištěny známky duševní choroby, že je správně orientován časem i místem, že jeho paměť je dobrá, že jeho usuzování je správné a logické, že výbava představ je u něho volná a beze stop bludů, že obžalovaný nejeví ani hrubší defekty v ohledu mravním, že je podle toho duševně zdrav a že byl též v době spáchání trestných činů za vinu mu kladených duševně zdrav a může za ně zodpovídati, že však lze vzhledem k tomu, že bylo potvrzeno, že obžalovaný vykonal za hladu a mrazu cestu 8—10 hodin pěšky a že byl v noci před tím rozčilen tou měrou, že blouznil, připustiti, že byl v době činu (v době, kdy spáchal zločin loupeže za vinu mu kladený) duševně tak se slaběn, že lze jeho tehdejší duševní stav postaviti na roveň »mdlému rozumu« (§ 46 a) tr. zák.), takže jeho přičetnost byla tehdy obmezena, nikoli však vyloučena, a že tento duševní stav pomínil do následujícího rána, když se obžalovaný vyspal. Zmatečná stížnost je toho názoru, že duševní stav obžalovaného byl vyšetřen takovým způsobem, že onen posudek nelze pokládati za spolehlivý, a že spolehlivý posudek o duševním stavu obžalovaného mohl by býti podán jen psychiatry po delším pozorování obžalovaného ve veřejném ústavě, poněvadž prý souzený případ je co do úkolů znaleckých nesnadný. Stížnost namítá v tomto směru především, že duševní stav obžalovaného nebyl vyšetřen psychiatry, nýbrž že byl zkoumán jen policejními lékaři. Dále tvrdí, že znalci, kteří byli za přípravného vyšetřování pověřeni vyšetřováním duševního stavu obžalovaného, prohlédli obžalovaného jen dne 3. dubna

1929, obmezili se při tom na tělesné vyšetření obžalovaného, a nechali v nález, jež pak ihned podali, nepovšimnutými shora řečené zprávy správy obecné školy v D., zejména zprávy školy o spále obžalovaného. Znalec Dr. T., jenž prý byl vedle znalce Dr. P., který zkoumal duševní stav obžalovaného již v přípravném vyšetřování, při hlavním líčení slyšen, obmezil prý se při hlavním líčení rovněž jen na povšechnou a zběžšenou prohlídku obžalovaného. Oba tyto posléze řečení dva znalci podali při hlavním líčení posudek, aniž přihlíželi ku shora řečeným, ve zprávách správy školy uvedeným skutečnostem, zejména ke skutečnosti, že obžalovaný přestál spálu, a k řečeným, svědkem Josefem H-ým potvrzeným skutečnostem, nanejmen k tomu, že tento svědek v souhlase s údaji obžalovaného potvrdil, že si obžalovaný býval žádoucivý. Dále tvrdí stížnost, že je tu rozpor mezi posudkem, jenž byl dne 3. dubna 1929 podán znalci, kteří byli v přípravném vyšetřování pověřeni zkoumáním duševního stavu obžalovaného, a mezi posudkem podaným znalci při hlavním líčení slyšenými; neboť v onom posudku je prý uvedeno, že obžalovaný je a byl duševně úplně zdrav, kdežto prý posudek při hlavním líčení podaný zní v ten smysl, že obžalovaný je duševně méněcenný. Posléze poukazuje stížnost k tomu, že sborový soud porotní dal porotcům, ač to vůbec nebylo navrženo, k I. hlavní otázce na zločin loupeže podle §§ 190, 194 tr. zák., dodatkovou otázkou na stav § 2 písm. c) tr. zák., a vyslovuje při tom názor, že sborový soud porotní tím dal na jevo, že obžalovaný činil při hlavním líčení skutečně dojem člověka chorého.

Stížnosti nelze ani tu přiznati důvodnost. Především jest zdůrazniti, že lékaři Dr. P. a Dr. K. jsou podle spisů soudními lékaři, nikoli tedy policejními lékaři, a že Dr. T., jenž jest policejním lékařem, byl v souzeném případě slyšen jako soudem ustanovený znalec. Namítá-li stížnost, že tito tři znalci nejsou psychiatry, jest jí připomenouti, že trestní řád nepředepisuje, by duševní stav obviněného byl zkoumán psychiatry, nýbrž nařizuje v § 134 jen, by za předpokladů prvého odstavce tohoto ustanovení byl duševní stav obviněného vyšetřen dvěma lékaři. K poměrné nesnadnosti posuzování duševního stavu přihlíží trestní řád tím způsobem, že v § 134 odchýlně od ustanovení § 118 předepisuje, by bylo zařízeno vyšetřování duševního stavu vždy dvěma lékaři. Ze spisů není patrné, jak dlouho trvala prohlídka obžalovaného znalci Dr. P-em a Dr. K-em dne 3. dubna 1929 předsevzatá a jak dlouho trvala prohlídka, již byl obžalovaný při hlavním líčení podroben znalcem Dr. T-ým. Než, i kdyby bylo nepochybným, že prohlídka obžalovaného byla v obou případech v poměrně krátké době vykonána, nebylo by lze z toho důvodně dovodovati, že posudek při hlavním líčení podaný je nespolehlivý; neboť bylo jen na ustanovených znalcích, by posoudili, zda provedené vyšetřování duševního stavu obžalovaného stačí, by byl podán spolehlivý posudek. Tvrzení stížnosti, že se znalci, kteří zkoumali v přípravném vyšetřování duševní stav obžalovaného, obmezili na tělesné vyšetření obžalovaného, odporuje obsahu nálezů jimi podaných. Z tohoto nálezů vysvítá dále, že tito znalci přihlíželi i k údajům zprávy správy obecné školy v D. ze dne 2. března 1929. O spále, již obžalo-

vaný podle tvrzení stížnosti přestál, nemohli se znalci v nálezu zmíniti, neboť o spále obžalovaného stala se v tomto trestním řízení poprvé zmínka teprve ve zprávě správy obecné školy v D. ze dne 17. května 1929, tedy ve zprávě, která byla podána teprve po vyšetření duševního stavu dne 3. dubna 1929 vykonaném. Podle protokolu o hlavním líčení byli znalci Dr. P. a Dr. T. přítomni výslechu obžalovaného a svědka Josefa H-ého a byli přítomni hlavnímu líčení i v době, když byly při něm čteny ony zprávy správy školy. Nereagovali-li tito znalci za tohoto stavu věci ve svém posudku zvláště na stížnosti zdůrazňované údaje oněch zpráv a svědka Josefa H-ého, dali tím zřejmě na jevo, že tyto údaje nemohou nic měniti na posudku znalci podaném. Pokud zejména jde o údaj zprávy správy školy ze dne 17. května 1929, že obžalovaný nedoslýchá následkem spály, nemusili se jím znalci ve svém posudku obrátiti již proto, že otec obžalovaného při hlavním líčení jako svědek výslovně potvrdil, že obžalovaný spálu neměl. Posudek znalci Dr. P-em a Dr. T-em dne 3. dubna 1929 podaný nebyl podle protokolu o hlavním líčení při hlavním líčení vůbec čten. Ostatně neprohlásili znalci Dr. P. a Dr. T. v posudku při hlavním líčení podaném, že obžalovaný je duševně méněcenný, nýbrž prohlásili, že obžalovaný je a byl v době spáchání trestných činů za vinnu mu kladených duševně zdrav, a připustili jen, že duševní stav obžalovaného v době spáchání loupeže lze z důvodů jimi uvedených postavit na roveň »mdlému rozumu«, při čemž měli zřejmě na mysli polehčující okolnost podle § 46 a) tr. zák. Pokud dále jde o skutečnost, že sborový soud porotní dal porotcům onu dodatkovou otázku, již porotci ostatně zodpověděli záporně, stačí poznamenati, že tato skutečnost není takového rázu, by z ní mohlo býti důvodně dovozováno, že posudek znalci při hlavním líčení podaný je nespolehlivý. Výtky stížnosti nálezu a posudku znalců činěné nejsou tudíž odůvodněny. Co se pak týče otázky, zda tu šlo o případ co do úkolů znaleckých nesnadný a zda bylo z tohoto důvodu třeba, by obžalovaný byl po delší dobu pozorován a by byly o jeho duševním stavu podány nálezy a posudek psychiatry, jest uvést, že znalci, jimž bylo i k této otázce přihlížeti a na jejichž úsudku v tomto směru hlavně záleželo, dali tím, že podali v souzeném případě ihned bez jakýchkoli výhrad nálezy pokud se týče posudek, zřejmě na jevo, že nepokládají případ co do úkolů znaleckých za nesnadný a že pokládají další pozorování duševního stavu obžalovaného za zbytečné. Z toho plyne, že při hlavním líčení nevyšlo na jevo, že provedené vyšetřování duševního stavu obžalovaného v souzeném případě nestačí a že pozorování duševního stavu obžalovaného nelze provésti jinak než pozorováním obžalovaného ve veřejném ústavě. Podle toho nebylo tu zákonného podkladu pro opatření obhájcem navržené (čl. I, čís. 6 zák. ze dne 1. července 1927, čís. 107 sb. z. a n.). Zamítl-li tedy sborový soud porotní onen návrh obhájce obžalovaného, nezkrátil tím nikterak obhajobu a nazařídil rozsudek zmatkem podle § 344, čís. 5 tr. ř.

Zmatek podle § 344 čís. 6 tr. ř. shledává stížnost v tom, že sborový soud porotní porušil předpis § 319 tr. ř., nedav porotcům k I. hlavní otázce na zločin loupeže podle §§ 190, 194 tr. zák. dodatkovou otázku na neodolatelné donucení podle § 2 písm. b) tr. zák. Stížnosti tvrzené

porušení § 319 tr. ř. přicházelo by tu v úvahu jen, kdyby bylo po rozumu tohoto ustanovení zákona »tvrzeno«, že obžalovaný spáchal zločin z neodolatelného donucení (ve stavu nouze) podle § 2 písm. g) tr. zák., kdyby tento stav byl výslovně tvrzen neb alespoň pozitivními výsledky hlavního líčení napovězen. Tohoto předpokladu tu však nebylo. Neodolatelným donucením ve smyslu § 2 písm. g) tr. zák. jest kolise zájmů a povinností, při níž může jednájící zbaviti sebe nebo jiné ho těžkého a bezprostředního nebezpečnosti jen tím, že se dopustí činu trestným zákonem zakázaného. V takovém případě stává se pachatel beztrestným, nezavinil-li sám stav nouze spácháním trestného činu, není-li povinen snášeti hrozící škodu a není-li hodnota statku obětovaného nepoměrně vyšší než hodnota statku zachráněného. Jak bylo shora řečeno, tvrdil obžalovaný při hlavním přelíčení, že vykonal před spácháním souzeného činu pěšky cestu 10 hodin, že nastoupil cestu bez snídaně, neměl s sebou nic k jídlu, měl v době, kdy potkal Rudolfa V-u, velký hlad, byl rychlou chůzí za mrazu unaven a opíral se proto při chůzi o klacek, který cestou nalezl. Tyto údaje obžalovaného byly, pokud jde o délku cesty obžalovaného v podstatě potvrzeny svědkem Emilem V-ou při hlavním líčení. Dále prohlásili znalci při hlavním líčení v posudku, že lze připustiti, že obžalovaný byl v době, kdy spáchal čin tu v úvahu přicházející, duševně tak zeslaben, že lze říci, že byl tehdy »mdlého rozumu«. Tuto skutečnost má patrně stížnost na mysli, mluvíc ve vývodech, vztahujících se k důvodu zmatečnosti podle § 344, čís. 6 tr. ř., o duševní méněcennosti obžalovaného. Ani těmito stížnostmi zdůrazňovanými údaji obžalovaného, svědka V-ě a znalců, ani ostatními shora řečenými výsledky hlavního přelíčení (tvrzení stížnosti, že obžalovaný vždy tvrdil, že neví, proč čin spáchal, nemá ve spisech opory) nebyl však napovězen stav odpovídající pojmu neodolatelného donucení (stavu nouze) podle § 2 písm. g) tr. zák.; neboť skutečnosti, že obžalovaný měl velký hlad, že byl dlouho trvajícím a za mrazu vykonanou chůzí unaven, že byl duševně zeslaben a ony ostatní výsledky hlavního líčení nepoukazovaly ještě k tomu, že obžalovaný jednal ve stavu v němž byl jeho život bezprostředně ohrožen a v němž nemohl svůj život zachrániti jinak než právě spácháním zločinu, jehož se dopustil. Nebylo tu tedy zákonného podkladu pro dodatkovou otázku na neodolatelné donucení, takže sborový soud porotní neporušil předpis § 319 tr. ř. a nezatřídil rozsudek zmatkem podle § 344, čís. 6 tr. ř., nedav porotcům tuto otázku. Bylo tudíž zmatečnou stížností zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 3671.

Prodej zboží daného do komise je podstatou obchodu komisionářského a nemůže sám o sobě — nestal-li se proti výslovně ujednaným smluvním podmínkám — naplniti pojem »zadrženi« nebo »přivlastnění« si svěřeného statku ve smyslu § 183 tr. zák.

Jde však o zpronevěru, když si pachatel vědomě protiprávně přivlastnil nebo za sebou zadržel výtěžek za prodané zboží, jenž prodejem zboží vstupuje na místo zboží, za něž ho pachatel docílil.

Předmětem zpronevěry může být jen výtěžek skutečně docílený; nedosáhl-li výtěžek výše ceny, komitentem za prodané zboží účtované, bez viny prodatele (následkem nepříznivé obchodní konjunktury), může se komisionář dopustit zpronevěry jen ohledně výtěžku skutečně docíleného; nezaplacení zbytku účtované ceny může mít jen následky soukromoprávní.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1929, Zm II 231/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 7. prosince 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil rozsudek nalézacího soudu v napadeném výroku a následkem toho i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících a věc přikázal příslušnému nyní okresnímu soudu, by jí v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti podle čis. 4, 5 a 9 a) § 281 tr. ř., nelze s hlediska tohoto důvodu upřít oprávnění. Nalézací soud uznal obžalovaného vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., jehož se podle rozsudkového výroku prý dopustil tím, že různé brašnářské výrobky v ceně 1742 Kč, Josefem W-em mu svěřené, za sebou zadržel a sobě přivlastnil. Z rozsudkových důvodů plyne, že nalézací soud spatřuje trestnou činnost obžalovaného v tom, že obžalovaný, ačkoliv ze zboží Josefem W-em mu do komise daného rozprodal část v účtované mu ceně 9.662 Kč, nezaplatil Josefu W-ovi celou tuto částku, nýbrž jen 7920 Kč, z čehož nalézací soud usuzuje, že zbytek zboží v ceně 1742 Kč W-ovi zpronevěřil. Jak z rozsudkového výroku, tak i z důvodů je patrné, že nalézací soud spatřuje skutek zakládající skutkovou podstatu zpronevěry zřejmě již v prodeji zboží, třeba i ve spojení se skutečností, že obžalovaný účtovanou mu cenu za toto zboží Josefu W-ovi nezaplatil. Tu však jest především zdůrazniti, že prodej zboží do komise daného je podstatou komisionářského obchodu; o tom nemůže být pochybnosti, uváží-li se, že komitent předává komisionáři zboží právě za tím účelem, by jím bylo prodáno. Je tedy jasno, že prodej ten sám o sobě, — nestal-li se proti některým výslovně ujednaným smluvním podmínkám, — nemůže naplnit pojem »zadržení« nebo »privlastnění« si svěřeného statku ve smyslu zákona a o zpronevěře dalo by se proto mluvit jen tehdy, kdyby bylo zjištěno, že si pachatel vědomě protiprávně přivlastnil nebo za sebou zadržel výtěžek za prodané zboží, jenž, jak dále nemůže být pochybné, v důsledcích komisionářské smlouvy prodejem zboží vstupuje na místo zboží, za něž ho pachatel docílil. Vždyť pachatel, prodáv zboží dodavateli nezaplacené, přijímá od svých odběratelů kupní cenu jen jako zmocněnec a v zastoupení dodavatele a má dotyčné částky s jeho souhlasem v držení jako statek cizí, jenž je mu jen svěřen a s nímž nesmí nakládati způsobem jiným nežli jej odevzdati dodavateli. Z toho

vysvítá dále, že předmětem zpronevěry může být jen výtěžek skutečně docílený, poněvadž jen tento lze pokládati za statek prodávajícímu svěřený, v důsledku čehož pro posouzení viny aneb aspoň pro kvalifikaci zpronevěry může být důležitou i výše docíleného výtěžku, v tom případě totiž, že výtěžek nedosáhl výše ceny, komitentem za prodané zboží účtované. Neboť, stalo-li se tak bez viny prodávatele následkem nepříznivé obchodní konjunktury a nikoliv snad proto, že prodal zboží pod cenou proti výslovnému zakazu komitenta anebo za jiným nekalým cílem, nemůže prodej zboží pod účtovanou cenou být prodávajícímu újmou; v takovém případě může se prodávatel dopustit zpronevěry jen ohledně výtěžku skutečně docíleného, kdežto nezaplacení zbytku účtované ceny, o němž nelze říci, že tu byl nějaký statek prodávajícímu svěřený, může zakládati jen následky soukromoprávní. Nalézací soud proto pochybil, uznáv obžalovaného vinným zločinem zpronevěry jen na základě úvahy, že nezaplatil Josefu W-ovi celou účtovanou cenu za prodané zboží, aniž se obíral otázkou a zjistil, zda a pokud výtěžek obžalovaným docílený převyšuje peněz 9662 Kč, jež obžalovaný Josefu W-ovi za prodané jím zboží odvedl a zda v této částce nebyl snad zahrnut zcela nebo aspoň částečně i výtěžek za zboží Josefu W-ovi dosud nezaplacené. Vždyť se obžalovaný hájil také tím, že mu W. počítal zboží velmi vysoko a že následkem toho vůbec nic nevydělal. Rozsudek nalézacího soudu, jenž nedbá oněch právních hledisek, spočívá na nesprávném použití zákona a jest zmatečný (§ 281 čis. 9 a) tr. ř.).

Čís. 3672.

Původcovské právo (zákon ze dne 24. listopadu 1926, čis. 218 sb. z. a n.).

Otázku, které z obou stran přísluší práva původská, nemusí nalézací soud zůstaviti k rozřešení soudu civilnímu, u něhož byl v době hlavního přelíčení zahájen spor o tato práva (§ 5 tr. ř.).

Oprávněným žalobcem podle § 259 čis. 1 tr. ř. není kupitel (§ 17. zák. ze dne 26. prosince 1895, čis. 197 ř. zák.), uplatňující zásah do práva původského, spadajícího do doby před ujednáním smlouvy o koupi oněch práv.

Nemůže být uznána ani universální ani singulární sukcese v právo toho, do jehož imateriálních práv (známkových, patentových, autorských a j.) bylo zasazeno, nastupovati na rušitele stíháním trestním.

I když pachatel nenabyl práv autorských k dílu literárnímu (knize), poněvadž práva ta nebyla pojata do inventáře pozůstalosti, kterou zdědil, jde o omyl skutkový podle § 2 e) tr. zák., domníval-li se, že taková práva do pozůstalosti náležela, že je zdědil a že mu proto přísluší.

Při zjišťování vědomí pachatele, že svými dispozicemi (s knihou) zasahuje do práva náležejícího jinému, může soud přihlídnouti i k tomu, co ve světě knihkupeckém a nakladatelském (k němuž pachatel patří) je pokládáno za obvyklé při prodeji knihkupeckého závodu v celku.

druhý možný způsob subjektivní viny, chce-li tím vytknouti rozsudek právní pochybení. Hodlá-li však větami, že t. zv. bezelstnost nikterak nevyklučuje znak vědomosti a že, předpokládá-li trestní zákon u každého obecnou znalost vyhlášených zákonů, je s tohoto zákonného stanoviska pro otázku viny lhostejno, že obžalovaná jednala bezelstně, zda mohla míti za to, že jejímu manželu příslušela práva nakladatelská a zda mohla míti za to, že práva nakladatelská přešla na ni dědičným nápadem, popříti pro obor práva původského význam a dosah skutkového omylu ve smyslu § 2 e) tr. zák., dopouští se již zřejmě právního pochybení.

Celý první oddíl zmateční stížnosti, uplatňující důvod zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., prostoupen je základním omylem, že stěžovatel nerozlišuje mezi objektivním stavem právním a mezi otázkou po subjektivní stránce viny obžalované. Stěžovatel dovozuje, že obžalovaná nemohla nabýti a proto nenabyla nakladatelských (správně autorských) práv k řečené knize, poněvadž práva ta nebyla pojata do inventáře pozůstalosti po Hanušovi G-ovi, kterou obžalovaná zdědila. I kdyby to bylo správné, plynulo by z toho jen, že obžalovaná oněch původských práv objektivně, podle práva občanského, nezdědila, nebyla by tím však řešena otázka, zda si toho obžalovaná musila býti vědoma a zda se nemohla domnívati a nedomnívala, že tato práva do pozůstalosti náležela, že je zdědila a že nyní přísluší jí, a zejména by tím nebylo na tuto otázku předem odpověděno záporně. Neboť, i kdyby šlo u obžalované o omyl, byla by se mýlila nikoli v oboru práva trestního, kde arci je podle zásady §§ 3 a 233 tr. zák. vyloučeno, přihlížeti k omylu nebo k nevědomosti obžalovaného, nýbrž v oboru práva soukromého, takový omyl a taková nevědomost jsou však kladeny na roveň omylu skutkovému, jenž ve smyslu § 2 e) tr. zák. nedovoluje přičítati čin jím podmíněný za vinu. Dovození, že obžalovaná práva autorská nezdědila, nemůže býti doličena právní mylnost rozsudku, pokud (ostatně skutkově) rozsudek zjišťuje, že obžalovaná nevěděla, ba ani nebyla o tom v pochybách, že vykonávala právo, které jí nepřisluší, a pokud (v právním ohledu) nepokládal za vyloučenu bezelstnost obžalované již z důvodu uplatňovaného tuto ve zmateční stížnosti. Důsledky řečeného právního omylu zmateční stížnosti prostupují i další její vývody tam, kde stížnost brojí proti tomu, že nalézací soud přihlížel v otázce vědomosti obžalované také k posudku znalce Teodora H-y. Je správné, že o otázkách ryze právních nemá místa posudek znalce. Ale znalecký posudek, jehož se rozsudek dovolává (ostatně jen podpůrně), netýkal se otázky právní, nýbrž skutkové otázky obecných zvyků knihkupeckých organizací a v tomto smyslu mohl ovšem soud nalézací nezavadně přihlídnouti k tomu, co je ve světě knihkupeckém a nakladatelském pokládáno za obvyklé při prodeji knihkupeckého závodu v celku, by toho použil při zjišťování, zda si obžalovaná, jež právě náležela k tomuto okruhu osob, byla vědoma, že svými dispozicemi s knihou Marie G-ové zasahuje do práva náležejícího prý jinému. Neboť i tu je lhostejno, zda je objektivně prodej »knihkupectví« v právním smyslu možným čili nic a zda již prodejem »knihkupectví« bez výslovné úmluvy přecházejí podle zákona na nabyvatele knihkupectví i nakladatelská

(autorská) práva prodatele, poněvadž řešením těchto otázek není odpověděno na otázku subjektivní viny obžalované na tvrzeném zásahu do autorských práv žalobcových.

Prováděje při veřejném líčení důvod zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., přednesl zástupce soukromého obžalobce, že pojem »vědomosti« ve smyslu § 45 zákona o původském právu ze dne 24. listopadu 1926, čis. 218 sb. z. a n. jest nyní vykládati podle obdoby § 16 (1) zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n. v ten rozum, že se dopouští vědomého zásahu do původského práva i ten, kdo musil věděti, že se svým jednáním dopouští bezprávného zásahu, při čemž slova »musil věděti« značí podle § 16 (1) zákona proti nekalé soutěži nevědomost zaviněnou hrubou nedbalostí; obžalované jest prý přičítati aspoň tuto hrubou nedbalost, ježto při náležité a povinné pozornosti byly by jí musily vzejíti pochybnosti o jsoucnosti cizího práva původského, kdyby byla za věcí šla a vyšetřila, čeho třeba. Leč stěžovatel nelze přisvědčiti, jednak proto, že zákon proti nekalé soutěži je novým, pozdějším zákonem, upravujícím docela jinou materii než zákon o právu původském, jednak proto, že zákon proti nekalé soutěži v ustanovení § 16 (1), týkajícím se ostatně jen I. hlavy tohoto zákona, ochrany soukromoprávní, vykládá zvláštní, v tomto zákonu na několika místech (§§ 1, 2 (5), 8 (1), 11 (4), 13 (4), 14 (2), (3) se vyskytující pojem »musil věděti«, jenž se v zákoně o původském právu vůbec nevyskytuje. Předpokládat přečin podle §§ 44, 45 zákona o původském právu po subjektivní stránce v ě d o m ý zásad do cizího práva původského, zlý úmysl buď přímý neb alespoň eventuální; pouhá nedbalost pro subjektivní skutkovou podstatu tohoto přečinu nestačí (srv. rozhodnutí sb. čis. 1920 a 3475). Zmateční stížnosti nepodařilo se prokázati, že rozsudek, řeše otázku viny obžalované po stránce subjektivní, pochybil v jejím právním pojetí. Ve svých skutkových závěrech a zjištěních, týkajících se téže otázky, nebyl rozsudek vůbec napaden s příslušného hlediska důvody zmatečnosti podle čis. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 3673.

Není sice povšechného předpisu, který by výslovně nařizoval, že vozidla mají jezdit vždy po levé straně silnice; avšak vyhýbání vozidel na levou stranu, které nařizuje § 2 silničního řádu pro Čechy ze dne 16. června 1866, čis. 47 z. zák., musí býti, nemá-li dojíti k nebezpečí srážky, včas připravováno.

Není-li místními a světelnými poměry rozhled s vozidel, pohybujících se na veřejné silnici, zabezpečen na takovou vzdálenost, že v ní lze převést vozidlo dosud na jiné části silnice se pohybující na levou stranu silnice ve směru jízdy s náležitou rozvahou a tak, že jest naprosto vyloučeno nebezpečí srážky s jiným vozidlem pohybujícím se v opačném směru, bude vyhýbání se připravováno řádně a bezpečně jen, jede-li vozidlo po celou dobu, kdy panují poměry rozhledu nepřítivné, po levé straně silnice.

Podle § 9 onoho silničního řádu musí býti za tmavé noci každé vozidlo opatřeno rozžatou lucernou, kterou jest na vozidle umístiti tak,

by mohla býti z daleka spatřena; pojem noci jest tu vymeziti tak, že se rovná době, kdy není denního světla.
Příčinná souvislost.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1929, Zm I 428/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 15. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přčinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá odsuzující výrok prvé stolice jednak v předpokladu, že stěžovatelovo jednání, — jízda po pravé (ve směru jízdy) straně silnice po 18. hodině za úplné tmy s vozíkem, na němž neměl světla, — přičila se zvláštním předpisům vydaným ohledně bezpečnosti jízdy na silnicích, jednak v předpokladu příčinné souvislosti tohoto jednání se smrtí Václava L-y. Stížnosti nelze přiznati důvodnost v žádném z obou směrů, a to ani s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 5 a ani čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř., kterých se dovolává. Není ovšem po všeobecného předpisu, který by výslovně nařizoval, že vozidla mají jezdití vždy po levé straně silnice. Předpisy §§ 1 a 3 silničního řádu pro Čechy, vydaného zákonem ze 16. června 1866, čís. 47 z. zák. pro Čechy, nasvědčují spíše tomu, že jest k jízdě zpravidla použití prostředku silnice. Avšak § 2 cit. silničního řádu nařizuje, že se vozidla mají vyhýbat na stranu levou, a je zřejmé, že toto vyhýbání vozidel musí býti, nemá-li dojiti k nebezpečí srážky, včas připravováno. Není-li místními (srovnej rozh. čís. 2565 sb. n. s.) a světelnými poměry rozhled s vozidel, pohybujících se na veřejné silnici, zabezpečen na takovou vzdálenost, že v ní lze převésti vozidlo dosud na jiné části silnice se pohybující na levou stranu silnice ve směru jízdy s náležitou rozvahou a tak, že jest naprosto vyloučeno nebezpečí srážky s jiným vozidlem pohybujícím se v opačném směru, bude vyhýbání se připraveno řádně a bezpečně jen, jede-li vozidlo po celou dobu, kdy panují poměry rozhledu nepříznivé, po levé straně silnice. Proto vyhovuje správnému, jelikož účelu dotčeného zákonného ustanovení přiměřenému výkladu požadavek napadeného rozsudku, že stěžovatel bylo za úplné tmy jeti s vozíkem po levé straně silnice, to tím spíše, an stěžovatel neměl na vozíku rozžatou lucernu, jež by byla na jeho vozík upozornila řidiče jiných vozidel, kteří vzhledem na onen předpis mohli předpokládati, že na straně silnice, ve kterou bylo jim se vyhýbat, nebude vozidla, jemuž by při setkání bylo se vyhýbat v opačnou stranu silnice, a že stěžovatel jel v dolíku, takže vozidlům jedoucím opačným směrem s kopce, tudíž rychleji, zbylo ještě méně času k postřehnutí vozíku stěžovatelova a k vyhnutí se mu. Přičila-li se však jízda stěžovatelova po pravé straně silnice předpisu všeobecného řádu silničního, nezáleží na tom, že místo nehody jest za policejními hranicemi, přesněji mimo obvod policejního katastru k-ého; výsledky hlavního přeličení, poukazující k této

skutečnosti, mohly býti rozsudkem opomenuty bez následku zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. a rovněž nebylo třeba, by soud zjistil, zdali pro místo nehody platí nějaký zvláštní předpis, jenž výslovně nařizuje, že veškerá vozidla mají jezdití stále po levé straně silnice. Podle § 9 cit. zákona (silničního řádu) musí býti za tmavé noci každé vozidlo opatřeno rozžatou lucernou, kterou jest — rozuměj na vozidlo — umístiti tak, by mohla býti z daleka spatřena. Podle účelu tohoto ustanovení jest vymeziti pojem noci tak, že se rovná době, kdy není denního světla, a nelze proto shledati právní omyl v tom, že rozsudek pokládá čas po 18. hodině za dobu noční, ano v den souzené nehody (9. října) slunce již dávno před onou hodinou zapadlo a i doba soumraku již uplynula. Rozsudek zjišťuje dále, že v době souzeného skutku panovala úplná tma. Stížnost neuvádí, které výsledky hlavního přeličení bránily tomuto závěru a zejména poukazovaly k tomu, že svítit měsíc. Proto jest setrvati při rozsudečném závěru, že se platným předpisům přičilo i, že stěžovatel nerozžal na svém vozíku světlo, ač bylo po 18. hodině a ač panovala úplná tma.

Čís. 3674.

Omezování osobní svobody nesmí, má-li jím býti založena objektivní skutková podstata zločinu podle § 93 tr. zák., ani trvati po dobu tak krátkou, že by pro své jen zcela pomíjející trvání nebylo pocíťováno jako omezování volnosti pohybu, jehož pouhé stížení nestačí, ani nesmí býti tak nepatrné, by překážky při něm kladené mohly kýmkoli a beze všeho býti překonány.

K subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 93 tr. zák. se kromě úmyslu omezovati jiného v osobní svobodě nevyžaduje ještě dále sahající úmysl (pohlavně obcovati s napadenou, vymutiti na ní soulož); okolnost, že pachatel od tohoto konečného cíle dobrovolně upustil, neuvádí, by mu jeho jednání nebylo přičítáno za zločin podle § 93 tr. zák.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1929, Zm I 436/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 27. dubna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čís. 9 a) a 10 § 281 tr. ř. Nelze jí přiznati oprávnění v žádném z uplatňovaných směrů. Omezování osobní svobody jiného nesmí arci, má-li jím býti založena objektivní skutková podstata zločinu podle § 93 tr. zák., ani trvati po dobu tak krátkou, že by pro své jen zcela pomíjející trvání ani nebylo pocíťováno jako omezování volnosti pohybu, jehož pouhé stížení nestačí, ani nesmí býti tak nepatrné, by překážky při něm kla-

dne mohly kýmkoli a beze všeho býti překonány. V souzeném případě spočívalo jednání, podřadně rozsudkem skutkové podstatě řečeného zločinu v tom, že obžalovaný uchopil Terezii Ch-ovou rukama kolem pasu a táhl ji k posteli, stojící v rohu světnice, načež se snažil porazit ji na postel, jeho úmysl se mu však nezdařil, ježto Ch-ová se mu bránila, že obžalovaný potom, když se v zápase dostali oba do blízkosti stolu, kde stála židle, snažil se posadit se na tuto židli a Ch-ovu posadit si na klín, že však Ch-ová zavolala právě v tu chvíli na výměnkáře (svého tchána), načež obžalovaný, byv asi tímto zvoláním překvapen, (svého trochu povolil, čehož využila a, vytrhnuvši se mu, vyběhla na dvůr. Nelze důvodně tvrdit, že soud prvé stolice toto jednání obžalovaného, jak je zjišťuje rozsudek, posoudil způsobem v tom neb onom směru právně mylným. Svědecký údaj Terezie Ch-ové, podle něhož byla obžalovaným ve své osobní svobodě omezována po dobu asi 1/4 hodiny, uvádějí samy rozsudkové důvody na pravou míru, správnost rozsudkového zjištění, že obžalovaný s Ch-ovou zápasil a ji tak v její osobní svobodě omezoval po delší dobu (chvíli), nepopírá zmatečnou stížnost. Nelze tudíž říci, že omezování trvalo tak krátce, že pro své jen zcela pomíjející trvání nebylo Ch-ovou pocítováno jako omezování její volnosti pohybu. Kromě toho zjišťuje však rozsudek i dostatečnou intenzitu onoho omezování, dospívaje k závěru, že se lehce odstraniti nedalo, že se Ch-ová sama obžalovanému vytrhnouti nemohla, nýbrž že se jí to podařilo teprve, když obžalovaný, byv překvapen jejím zvoláním na výměnkáře, jí trochu povolil. Po stránce subjektivní zjišťuje rozsudek výslovně především, že obžalovaný, sleduje jako konečný cíl svého počínání vynucení soulože na Ch-ové a omezuje ji za tím účelem na její osobní svobodě, jednal plánovitě, úmyslně a protiprávně. Proti tomuto zjištění povahy po výtce skutkové brojí zmatečnou stížnost způsobem, podle §§ 258 a 288 čis. 3 tr. ř. nepřipustným; popírá-li prostě, že úmysl obžalovaného směřoval k tomu, by Ch-ové bylo v užívání osobní svobody překáženo, zvláště když ono rozsudkové zjištění je doplněno připomínkou, výsledky řízení plně opodstatněnou, podle níž se obžalovaný ani nehájil v ten rozum, že snad chování Ch-ové v něm vyvolalo dojem, že její odpor není míněni vážně, a která poukazuje i na jeho vědomí, že omezuje její osobní svobodu proti její vůli, tedy protiprávně.

Tato až posud uvedená skutková zjištění rozsudková a z nich soudem čerpané závěry rázu právního opravňovaly soud již samy o sobě k rozsudkovému výroku, podle něhož jednání obžalovaného zakládá i objektivní, i subjektivní skutkovou podstatu zločinu podle § 93 tr. zák. Rozsudek zjišťuje arci dále nejen, že obžalovaný, využívaje příležitosti, kdy Ch-ová byla samotna, pojal úmysl s ní tělesně obcovati, nýbrž zejména též, že tohoto svého cíle chtěl dosáhnouti násilím a je v rozhodovacích důvodech vynucení soulože na Ch-ové označeno přímo jako konečný cíl jeho jednání. Zmatečnou stížnost je na omylu, vyslovujíc názor, že se k subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 93 tr. zák. kromě pachatelova úmyslu, omezování jiného v osobní svobodě, vyžadoval ještě jeho dále sahající úmysl, pokud jde o souzený případ, úmysl obžalovaného obcovati pohlavně s Ch-ovou a vynutití na ni soulož. Jak již řečeno, mohlo soudu prvé stolice k podřadění činu obžalovaného

subjektivní skutkové podstatě řečeného zločinu stačiti již rozsudkové zjištění, podle něhož obžalovaný, omezuje Ch-ovou v její osobní svobodě násilně a způsobem, odpovídajícím zároveň objektivnímu znaku zločinu podle § 93 tr. zák., jednal úmyslně a (vědomě) protiprávně. Zjišťuje-li rozsudek přes to jeho dále sahající úmysl a konečný cíl jeho jednání, stalo se tak zřejmě jen proto, že násilí, jehož obžalovaný proti Ch-ové použil a které vyhovuje pojmu omezování osobní svobody jiného člověka jakožto objektivního znaku řečené skutkové podstaty, sloužilo mu podle přesvědčení soudu jen jako prostředek k dosažení cíle jin současné sledovaného, aby na Ch-ové vynutil soulož. Jelikož rozsudek zjišťuje dále, že obžalovaný od svého konečného cíle dobrovolně upustil, nebylo po stránce právní závady proti tomu, by mu jeho jednání nebylo přičítáno jako zločin podle § 93 tr. zák. (rozh. č. 1404, 2890 sb. n. s.), ovšem za předpokladu, který byl v souzeném případě také splněn, že totiž ono jednání vykazuje veškeré pojmové znaky objektivní i subjektivní skutkové podstaty tohoto zločinu. Podřadil-li však soud prvé stolice jednání obžalovaného správně a bez porušení (nesprávného použití) zákona skutkové podstatě zločinu podle § 93 tr. zák., stává se bezpředmětnou námitka, uplatňovaná zmatečnou stížností s hlediska důvodu zmatečnosti podle čis. 10 § 281 tr. ř. v ten rozum, že ono jednání bylo lze kvalifikovati nejvýš jen jako přestupek podle § 516 tr. zák.

Čís. 3675.

Skutečnost, že se pachatel mohl sice pokládati za ohrožena a k obraně nucena, že však vykročil z mezí nutné obrany jen ze strachu, nezabavuje ho zodpovědnosti podle § 335 tr. zák.

Tato nedbalost ve smyslu posl. věty § 2 g) tr. zák. nevztahuje se na samu povahu skutku, k odvrácení útoku podniknutého, nýbrž na poměr tohoto skutku k rozsahu nutné obrany; nedbalost ta spočívá v možnosti poznání, že skutek není úměrným útokem a potřebě obrany; stačí tu i nedbalost nevědomá.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1929, Zm I 574/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 28. února 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Důvody:

Zmatečnou stížnost obžalovaného dovolávajíc se důvodů zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) b) a 5 tr. ř. provádí je tvrzením, 1., že, mohli-li obžalovaný podle zjištění rozsudku za hádky s Ambrožem U-em považovati svoji tělesnou bezpečnost za ohroženu a tím se k obraně proti U-ovi nucena, nemohl seznati, že z toho může vzejítí nebezpečství pro tělesnou bezpečnost U-ovu, takže není tu zákonného znaku § 335 tr. zák. (§ 281 čis. 9 a) tr. ř.), 2. že, viděl-li se obžalovaný v hádce

s A. U-em ohroženým a k obraně nuceným a jednal-li tedy v afektu, stal se beztrestným podle § 2 písm. e) tr. zák. z důvodu putativní nutné obrany, — a dále, že v případě tom jest nesprávné zjištění, že obžalovaný překročil meze nutné obrany; překročil-li však podle rozsudkového zjištění meze nutné obrany z póděšení, ze strachu nebo z leknutí, měl mu býti přiznán důvod beztrestnosti podle § 2 písm. g) tr. zák. (§ 281 čis. 9 b) tr. ř.); 3. že zjištění subjektivní nutné obrany se strany jedné a překročení mezi nutné obrany s druhé strany jsou navzájem neslučitelná (§ 281 čis. 5 tr. ř.). Zmateční stížnost snaží se tu vytvořiti právní stav, jakoby v zákoně vůbec nebylo poslední věty § 2 písm. g) tr. zák. Skutečnost nalézacím soudem zjištěná, že se obžalovaný mohl sice považovati za ohrožen a k obraně nucena, že však vybočil z meze nutné obrany jen ze strachu, mezbavuje ho zodpovědnosti podle § 335 tr. zák. Tato nedbalost ve smyslu poslední věty § 2 písm. g) tr. zák. nevztahuje se na samu povahu skutku, k odvrácení útoku podniknutého, nýbrž na poměr tohoto skutku k rozsahu nutné obrany; nedbalost ta spočívá v možnosti poznání, že skutek není úměrným útoku a potřebě obrany, ba stačí tu i nedbalost nevědomá. Tímto výkladem zákona řídil se i nalézací soud a s hlediska § 335 tr. zák. nemusil zjistiti, že stěžovatel byl si vědom nadměrnosti skutku, stačilo, že jest v rozsudku zjištěna možnost poznání nadměrnosti té na straně stěžovatelově.

Čís. 3676.

Pojmu »přechovávání« ve smyslu § 13 čis. 1 zákona na ochranu republiky odpovídá již skutkový stav záležející v tom, že pachatel má u sebe, doma nebo na místě mu přístupném vědomě některý z předmětů, jež má toto ustanovení zákona na mysli. Nezáleží na podnětu, z něhož k tomu došlo, ani na účelu tohoto skutkového stavu.

V subjektivním směru se nevyžaduje, by pachatel měl vůli směřující k tomu, by předmět, jež přechovává, zůstal ukryt a nemusil býti odevzdán úřadu.

I ke skutkové podstatě zločinu podle § 13 čis. 1 zák. čis. 50/1923 se vyhledává zlý úmysl, ten se však vyčerpává již ve vědomí pachatelově, že přechovává, t. j. má u sebe, doma nebo na místě, kam má přístup, bez úředního povolení některý z předmětů v onom § vypočtených.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1929, Zm II 299/29.)

Nejvyšší soud jako zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 19. července 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedovoleného ozbrojování podle § 13 čis. 1 zák. na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc k novému projednání a rozhodnutí témuž sborovému soudu první stolice.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 13, čis. 1 zák. na ochranu

republiky, spáchaným tím, že přechovával v roce 1928 ve F. bez úředního povolení ruční granát, číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čis. 4, 5 a 9 a) tr. ř. Dovolávajíc se tohoto důvodu zmatečnosti vytýká napadenému rozsudku mylné právní posouzení subjektivní stránky onoho zločinu. Vyslovuje-li stížnost v tom směru právní názor, že se vyhledává po této stránce ke skutkové podstatě zločinu podle § 13, čis. 1 zák. na ochranu republiky, spáchaného nedovoleným přechováváním některého z předmětů v tomto ustanovení zákona vypočtených, by pachatel měl vůli přechovávatí takový předmět za tím účelem, by tento předmět byl ukryt a nemusil býti odevzdán úřadu, je zřejmé na omylu; neboť tento názor, jenž spočívá zřejmě na mylném výkladu pojmu »přechovávání« podle § 13, čis. 1 zák. na ochranu republiky, nemá opory ani v doslovu ani ve smyslu ani v účelu onoho ustanovení zákona. Pojmu »přechovávání« ve smyslu § 13, čis. 1 zák. na ochranu republiky odpovídá již skutkový stav záležející v tom, že pachatel má u sebe, doma nebo na místě mu přístupném vědomě některý z předmětů, jež má toto ustanovení zákona na mysli (Milota, zákon na ochranu republiky, str. 53). Na podnětu, z něhož k tomu došlo, a na účelu tohoto skutkového stavu nezáleží. V důsledku toho nevyžaduje se ani k subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 13, čis. 1. zák. na ochranu republiky, spáchaného nedovoleným přechováváním některého z předmětů v tomto ustanovení zákona uvedených, by pachatel měl vůli směřující k tomu, by předmět, jež přechovává, zůstal ukryt a nemusil býti odevzdán úřadu.

Nelze však stížnosti upříti oprávnění, pokud po stránce věcné namítá, že názor napadeným rozsudkem vyslovený, že se ke skutkové podstatě zločinu podle § 13, čis. 1 zák. na ochranu republiky nevyhledává zlý úmysl, je právně mylný, a pokud tím chce zřejmě vyjádřiti, že v rozsudku odsuzujícím pachatele pro onen zločin musí býti zjištěn zlý úmysl pachatelův a že napadený rozsudek zlý úmysl obžalovaného nezjišťuje. Ustanovení první věty § 1 tr. zák., podle něhož se vyžaduje ke zločinu zlý úmysl, platí pro celý obor trestního práva, tedy i pro zločiny podle zákona na ochranu republiky, najmě i pro zločiny, jímž byl obžalovaný uznán vinným. Zlý úmysl, jehož je třeba ke skutkové podstatě zločinu podle § 13, čis. 1 zák. na ochranu republiky, spáchaného tím, že pachatel přechovával bez úředního povolení některý z předmětů v tomto ustanovení zákona uvedených, vyčerpává se již ve vědomí pachatele, že přechovává, t. j. má u sebe, doma nebo na místě, kam má přístup, bez úředního povolení některý z předmětů v § 13, čis. 1 zák. na ochranu republiky vypočtených. Toto vědomí obžalovaného není však v napadeném rozsudku náležitě zjištěno. V údajích rozhodovacích důvodů, že obžalovaný sám dozna, že ruční granát, jež obdržel od Ludvíka K-e do uschování, měl téměř 4 měsíce u sebe ve skříni uschovaný, lze sice spatřovati poukaz k tomu, že obžalovaný věděl, že přechovává v onom smyslu ruční granát, avšak rozsudek nezjišťuje, že obžalovaný byl si toho vědom, že přechovává tento ruční granát bez úředního povolení. Náležitého zjištění v tomto směru bylo tu však třeba tím spíše, an se obžalovaný hájil při hlavním přelíčení v ten smysl, že zpravil prostřednictvím jiné osoby policejní ředitelství v M. O. o tom,

že K. přechovává ruční granát, že ukázal policejnímu komisaři H-ovi, který ho v této záležitosti vyhledal, výkres ručního granátu K-ova a slíbil mu, že mu onen ruční granát opatří, a že, obdržev později tento granát od K-e oznámil to ihned řečenému policejnímu komisaři a naznačil mu zároveň místo, kde policie má granát u obžalovaného hledati.

Čís. 3677.

Osobu, podezřelou z trestného činu, který jest stíhán z povinnosti úřední, smí kdokoliiv zadržeti za tím účelem, by ji odevzdal příslušné vrchnosti; toto právo je nutným důsledkem práva uvedeného v § 86 tr. ř. a výronem zájmu státu na zachování právního pořádku a pro jednotlivce, jenž je jako člen státního celku účastněn na jeho zájmech, konkrétním právem, jež porušení není zadržené osobě dovoleno (§ 98 a) tr. zák., § 2 odst. 2 zák. o útisku).

Pod pojmy zlého nakládání a způsobení újmy na těle po rozumu § 1 zák. o útisku spadá jen takové působení na tělo jiné osoby, které nemá jinakého dalšího účinku než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti; jde o násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák., jakmile nastaly nebo podle povšechné povahy jednání pachatelova mohly nastati účinky vážnější, zejména poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo co do stupně rozsáhlejší.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1929, Zm II 238/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 18. května 1929, pokud jím byl obžalovaný byv obžalován pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., uznán vinným jen přestupkem podle § 411 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku odsuzujícím obžalovaného pro přestupek podle § 411 tr. zák. a v důsledku toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, bera při tom zřetel na pravoplatné odsouzení pro přestupek podle § 460 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) a 10 tr. ř., věcně však jen tohoto zmatku, namítá stížnost, že nalézací soud podřadil skutek obžalovanému za vinu kladený, v němž obžaloba spaffovala zločin podle § 81 tr. zák., pod ustanovení § 411 tr. zák., aniž uvažoval a vyslovil se o tom, zda skutek, o němž tu jde, nenaplnuje skutkovou podstatu zločinu vydírání podle § 98 a) tr. zák. nebo přečinu útisku podle § 2 odst. (2) zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., které podléhají přísnějšímu trestu než přestupek podle § 411 tr. zák. V tomto směru nelze upřít oprávnění zmateční stížnosti, jež dbajíc zásady platné pro uplatňování zmatku podle § 281 čís. 10 tr. ř. veřejným obžalobcem, nedomáhá se toho, by v úvahu přicházející skutek obža-

lovaného byl podřaděn i pod ustanovení § 411 tr. zák., i pod ustanovení § 98 a) tr. zák. nebo § 2, odst. (2) zák. o útisku (ideální souběh trestných činů), nýbrž domáhá se zrušení rozsudku v napadeném výroku za tím účelem, by skutek obžalovaného mohl pak býti po případě podřaděn pod ustanovení § 98 a) tr. zák. nebo § 2 odst. (2) zák. o útisku. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že Jan T. st. vyzval obžalovaného a jeho druha, jež viděl seskočiti s cizího meruňkového stromu a u nichž pak našel v brašnách po 5 kg meruňek, by ho následovali na četnickou stanici v Ž. k vůli zjištění totožnosti, ježto nechtěli udati jména a nechtěli říci, odkud mají meruňky, a zjišťuje dále, že se obžalovaný a jeho společník zdráhali výzvy uposlechnouti, že Jan T. st. chtěl proto jízdní kolo obžalovaného obrátiti směrem k Ž. a že obžalovaný uhodil v tomto okamžiku Jana T-e st. hustilkou jízdního kola po hlavě tak, že mu způsobil krvácející ránu, a že toto zranění trvalo a bolelo 4 až 5 dní. Vzhledem k tomuto zjištěnému stavu věci a vzhledem ke skutečnosti, že obžaloba kladla obžalovanému za vinu, že jednal tímto způsobem za tím účelem, by zmařil zjištění své totožnosti, bylo na nalézacím soudu, by, vyloučiv v souzeném případě skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. zák. proto, že Jan T. st., vykročiv při zakročení proti obžalovanému z mezí svého formálního oprávnění jako přísežný lovcí hajný, nepožíval ochrany § 68 tr. zák., uvažoval a se vyslovil v rozsudku o tom, zda nedopustil se obžalovaný útokem, o němž tu šlo, zločinu vydírání podle § 98 a) tr. zák., zda neučinil Janu T-ovi st. skutečně násilí v úmyslu, by na něm vynutil opomenutí, na něž neměl práva, a jsa si toho vědom, že mu nepřisluší právo na toto opomenutí, nebo zda nespáchal svým útokem alespoň přečin podle § 2 odst. (2) zák. o útisku, zda nezpůsobil Janu T-ovi st. s použitím zbraně újmu na těle chtěje tím na napadeném bezprávně vynutiti, by něco opomenul.

Pokud jde o otázku, zda byl Jan T. st. jako osoba soukromá oprávněn vyzvati obžalovaného, by ho následoval za oním účelem na četnickou stanici v Ž., po případě ho tam za tímto účelem dopravití, jest plně souhlasiti s právním názorem stížnosti, že osobu, jež je podezřelou z trestného činu, který jest stíhán z povinnosti úřední, smí kdokoliiv zadržeti za tím účelem, by ji odevzdal příslušné vrchnosti, že toto právo je nutným důsledkem práva v § 86 tr. ř. uvedeného a výronem zájmu státu na zachování právního pořádku a pro jednotlivce, jenž je jako člen státního celku účastněn na jeho zájmech, konkrétním právem, jež porušení není zadržené osobě dovoleno (rozh. č. 3136 víd. úř. sb. a j.). Podřadil-li nalézací soud za tohoto stavu věci jednání obžalovaného, o němž tu jde, pod ustanovení § 411 tr. zák. nezkomav, nespadá-li toto jednání pod přísnější ustanovení § 98 a) tr. zák. nebo § 2, odst. (2) zák. o útisku, zatížil tím rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 10 tr. ř. Bylo tudíž odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti a napadený rozsudek zrušiti ve výroku odsuzujícím obžalovaného pro přestupek podle § 411 tr. zák. a v důsledku toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících. Ve věci samé nemůže nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodnouti, protože v rozsudku a v jeho důvodech nejsou následkem onoho postupu nalézacího soudu zjištěny všechny skuteč-

nosti, jež jest při správném použití hmotného práva položiti za základ rozhodnutí. Proto bylo věc vrátiti soudu prvé stolice, by o ni v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl (§ 288, odst. 2 čís. 3 tr. ř.). Soudu prvé stolice, jenž se bude věcí znovu obírat, bude při uvažování, naplňuje-li čin obžalovaného skutkovou podstatu zločinu podle § 98 a) tr. zák. či přečinu podle § 2 odst. (2) o útisku, mezi jiným přihlížeti k tomu, že pod pojmy zlého nakládání a způsobení újmy na těle po rozumu § 1 zák. o útisku spadá jen takové působení na tělo jiné osoby, která nemá jiného dalšího účinku, než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti, a že jde o násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák., jakmile nastaly nebo podle povšechné povahy jednání pachatelova mohly nastati účinky vážnější, zejména poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo co do stupně rozsáhlejší (rozh. č. 2722 sb. n. s.).

Čís. 3678.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Pobuřuje (§ 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.), kdo se úmyslně snaží u jiných silnými prostředky vyvolati nepřátelský vztah ke statkům v § tom uvedeným a chráněným, kdo se snaží vyvolati nepřátelské neb aspoň nepřiznivě smýšlení o československém státu; spadá sem zakončení řeči, naplněné výtkami a stížnostmi do domnělého útisku dělnictva v Československé republice »buržoasií«, výrokem: »Ať žije Sovětský Svaz!«

Pojem »hanobení republiky« (§ 14 čís. 5 zákona) nevyžaduje, by v závadném projevu bylo výslovně použito slova: **Republika Čs.**, stačí i hanobení ústavních činitelů, úřadů a veřejných orgánů nebo celé vlády, má-li jím býti hanobena republika sama.

I kritika činnosti vládní může býti hanobením republiky, je-li úplně jednostranná a přehnaná, a užívá-li se při ní silných výrazů, způsobilych snížení vážnosti státu nebo vyvolati v posluchačích náladu hanobenému státu nepřátelskou.

Podněcování k páčání vojenských zločinů podle druhého dílu vojenského trestního zákona (§ 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.) výrokem: »Stanovisko, jaké zaujímá dělnická třída k válce, známe z Leninovy knihy, kde praví: Pak (až vypukne válka), dělnická třída řekne: dobrá! — Válka — válce!«

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1929, Zm I 297/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 1. března 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., přečinem rušení obecního míru podle § 14 čís. 1 cit. zák. a přečinem rušení obecního míru podle § 14 čís. 5 cit. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 9 a) pokud se týče 10 § 281 tr. ř.; provádí však ve skutečnosti jen zmatek čís. 9 a) § 281 tr. ř. Namítá, že byl obžalovaný odsouzen neprávem i pro zločin podle § 15 čís. 3, i pro přečiny podle § 14 čís. 1, 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. I. Především prý nelze spatřovati ve výroku »válka — válce« podněcování k vojenskému zločinu ve smyslu § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., poněvadž prý smysl výroku jest jiný než uvádí rozsudek. Obžalovaný prý se jím jen ohražoval proti válce v souhlase s mírovými snahami všech států, jakž prý patrno z jeho zmínky o zmařeném návrhu Ruska na odzbrojení; výrok byl prý pronesen a myšlen tak, by válka vůbec byla zamezena a znemožněna, nikoliv by po jejím vypuknutí bylo snáď vedení války zdejšího státu znemožňováno a vojenské akce mařeny. Jen v tom případě byl by prý odsuzující výrok odůvodněn, kdyby soud zjistil, že obžalovaný nabádal k sabotování války páčáním vojenských zločinů při jejím vypuknutí; to však prý nezjistil. Kusý a nejasný výrok Leninův nebyl prý vůbec způsobilý vzbuditi v posluchačích rozhodnutí k páčání vojenských zločinů, poněvadž mu posluchači nerozuměli tak, jak uvádí rozsudek. Nebyl prý zjištěn ani úmysl obžalovaného, jež předpokládá § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Než zmateční stížnost není odůvodněna ani v objektivním, ani v subjektivním směru. Pokud jde o smysl závadného výroku, usoudil soud z obsahu a ze souvislosti závadného výroku: »Stanovisko, jaké zaujímá dělnická třída k válce, známe z Leninovy knihy, kde praví: »Pak (rozumí se, až válka vypukne) dělná třída řekne: »dobrá! — Válka — válce!«, že obžalovaný jimi podněcoval k páčání vojenských zločinů podle druhého dílu vojenského trestního zákona, při čemž poukaz důvodů k tomu, že použil této přímé každému srozumitelné a jasné výzvy, která z obsahu a smyslu použitých výrazů jest patrno, nepřipouští pochyby, že šlo o výzvu k páčání vojenských zločinů podle druhého dílu vojenského trestního zákona v případě, že by došlo k válce, tedy po jejím vypuknutí («Pak dělná třída řekne: Dobrá! Válka — válce!»). Ve směru subjektivním vyslovil soud přesvědčení, že obžalovaný pronesl tuto výzvu právě v úmyslu a za tím účelem, by způsobil porušení zákona v tomto smyslu na místě k tomu obzvláště způsobilém. Podle těchto formálně bezvadných zjištění rozsudku nejde o akademický projev mírový, nýbrž o přímou výzvu k posluchačům, by v případě, že budou povoláni za války k plnění vojenské povinnosti, všemožně mařili její úspěšné vedení páčáním vojenských zločinů, o projev a o činnost, způsobilou a směřující k tomu, by v myslích posluchačů byl vytvořen duševní stav náchylný k poškozování statků, jež chrání § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Nebezpečí v tomto § předpokládané jest dáno, úmysl v něm požadovaný formálně bezvadně zjištěn. Provedení zmateční stížnosti, jež se z největší části omezuje na pouhé popírání smyslu závadného výroku a trestného úmyslu pachatelova, nezasluhuje povšimnutí. Pokud by jí bylo lze pokládati za provedenou, není odůvodněna, jak zřejmo z hořejších úvah.

II. Proti odsouzení pro přečin podle § 14 čís. 1 cit. zák. namítá stěžovatel, že jeho výrok: »Proti utiskování bude postavena jednotná pro-

letářská fronta. Nechť žije sovětský svaz, nechť žije jednotná fronta dělníků a rolníků», obsahuje jen příznivý projev pro Sovětský Svaz a utiskování, aniž by blíže bylo označeno kým, a že proto nelze jej vůbec pokládati za trestný, nanejvýš však ne za pobuřování proti československému státu, o němž prý obžalovaný vůbec nemluvil. Než zmáteční stížnost přehlíží, že ve smyslu § 14 čis. 1 zákona pobuřuje, kdo se úmyslně snaží u jiných silnými prostředky vyvolati nepřátelský vztah proti státům v tomto § uvedeným a chráněným, kdo se snaží vyvolati nepřátelské neb aspoň nepříznivé smýšlení o československém státu, a že obžalovaný tím, že zakončil svou řeč, naplněnou výtkami a stížnostmi do domnělého útisku dělnictva v Československé republice »buržoasií«, řeč mající za účel celým svým obsahem poštvati posluchače proti republice Čsl. — výrokem: »Ať žije Sovětský Svaz!«, projevil zřetelně přání, by tu místo republiky Čs. zavládla komunistická republika sovětská po vzoru ruském, by zanikla demokraticko-republikánská forma státní Čs. republiky a byla nahrazena sovětským zřízením ruským. Tím však právě pobuřoval proti čs. státu pro jeho demokraticko-republikánskou formu státní. Že obžalovaný pobuřoval úmyslně a že si byl také vědom, že jeho výroky byly objektivně způsobily, by u posluchačů vyvolaly nepříznivé smýšlení proti státu, zjišťuje rozsudek formálně bezvadně. Pokud zmáteční stížnost popírá subjektivní stránku viny, nedbajíc v tom ohledu rozhodných skutkových předpokladů rozsudku, jichž po formální stránce nenapadá, není provedena po zákonu. Pokud namítá proti objektivní stránce skutkové podstaty, že soud posoudil věc nesprávně, není podle toho, co výše uvedeno, odůvodněna.

III. Pokud jde o odsuzující výrok pro přečin podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. namítá zmáteční stížnost, že dotyčné výroky obžalovaného, kritisující jen činnost vlády, třebaž i způsobem brskním, netýkající se prý ani republiky, ani národa nebo národní menšiny, nebyly s to ohroziti ani obecný mír, ani vážnost republiky a že nezakládají tudíž skutkovou podstatu onoho přečinu. Než ani v tomto směru nelze zmáteční stížnosti přisvědčiti. Přehlíží, že k pojmu hanobení republiky se nevyžaduje, by v závadném projevu bylo výslovně použito slova: Republika Čs., stačí i hanobení ústavních činitelů, úřadů a veřejných orgánů, tím více celé vlády, má-li jím býti hanobena republika sama. I kritika činnosti vládní může býti hanobením republiky, je-li úplně jednostranná a přehnaná a užívá-li se při ní silných výrazů, způsobilych snížení vážnosti státu nebo vyvolati v posluchačích náladu hanobenému státu nepřátelskou. V souzeném případě líčil obžalovaný »celně-kongruovou« vládu republiky jako bezohlednou, odbourávající kus po kuse vymoženosti dělnictva, takže její vinou nezbyvá než bída, zoufalství a nespokojenost lidu. Svým návrhem zákona na ochranu nájemníků páše prý vláda zločin na pracujícím lidu, poněvadž dává jím právo, by se v Československu provádělo zlodějství. Situaci republiky líčil jako překerní a katastrofální. Správně uznal prvý soud, že těmito ostrými výrazy a nepravdivým, překrouceným obsahem, tedy způsobem surovým i štvavým obžalovaný vyvolával u svých posluchačů náladu nepřátelskou proti československému státu jako nevyhovujícímu potřebám pracujícího lidu

a že prostředky jím použiti byly objektivně způsobily i snížení vážnosti republiky v očích posluchačů i ohroziti obecný mír v republice, předpokládající smírné soužití všeho občanstva. Nelze však ani upříti, že výrok o překerní a katastrofální situaci nejen v republice, nýbrž i v jiných státech, — rozumí se podle tendence řeči obžalovaného ve státech s občanskou vládou nebo aspoň stejné ústavní formy, jako je čsl. stát — by byl po případě i způsobily ohroziti také poměr Čs. republiky k těmto jiným státům — téhož ústavního uspořádání, jež obžalovaný svým výrokem rovněž hanobil, i když je jménem neuvedl. Ostatně na této okolnosti nesejde, poněvadž skutková podstata přečinu podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. je již dána zjištěním, že hanobení republiky obžalovaným bylo způsobily snížení její vážnosti nebo ohroziti mír v republice. Neodůvodněnou a z části po zákonu neprovedenou zmáteční stížnost bylo proto zavrhnouti.

Čís. 3679.

Polír, jemuž byl svěřen dohled nad stavbou (zřízením vřetenové zdi s předem vybranými otvory pro betonové schody), který úkol ten převzal a v osudné době jej zastával, je povinen (§ 335 tr. zák.) podržeti dělníka (zedníka) poučiti, jak se práce ta dělá; nevyvíňuje ho, že takovou práci ještě nekonal.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1929, Zm I 127/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. ledna 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti těla podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Rozsudek netrpí neúplností ve smyslu § 281 čis. 5 tr. ř. Skutečnosti, které vyšly na jevo při hlavním přelíčení a z nichž stížnost onu výtku dovozuje, týkají se vesměs okolností, které pro právní hodnocení případu ve směru stížnosti dovozovaném nemají vůbec významu. Není pro obžalovaného omluvou, že podobné práce, jako jest zřízení vřetenové zdi s předem vybranými otvory pro betonové schody ještě nekonal, že podle jeho zkušeností mají se práce ty konati zásadně jinak, že staviteli Š-ovi sdělil tento svůj nedostatek znalostí, nesouhlasil povšechně se způsobem práce, jak se u něho dělala, a již několik dní před tím dal staviteli Š-ovi výpověď a byl u něho zaměstnán jen několik dní. Zůstává rozhodujícím, že obžalovanému jako zodpovědnému polírovi byl svěřen dozor nad onou stavbou a že úkol ten převzal a v osudné době jej zastával, kterážto skutečnost není výsledkem řízení nijak uvedená v pochybnost a není ani zmáteční stížností otřesena. Jeho neznalost podobného provádění stavby tím spíše měla mu býti popudem ke zvýšené opatrnosti, po případě k získání si potřebných vědomostí a in-

formací závčas před započatím práce, buď od stavitele stavbu vedoucího nebo od osoby v oboru tom znalé. V případě, že schopnosti obžalovaného nedostačovaly k pochopení onoho způsobu práce, měl zaříditi potřebné, by zodpovědnost za vedení práce byla přesunuta na jinou osobu. Že se však nejednalo o takový druh stavby, že by dosah její nebezpečnosti nemohl obžalovaný postihnouti, vyplývá z vlastních vývodů stížnosti, kde se dovozuje, že každý prostý dělník normálních znalostí musil již sám nebezpečnost práce posouditi, a činěn jest takto pokus přesunouti zavinění na zedníka M-e, provádějícího onu stavbu. V tom směru vytýká zmateční stížnost rozsudku i neúplnost pro domnělé nepřihlédnutí k zodpovídání se stavitele Š-a, že »každý vyučený zedník musí míti tolik znalostí, by věděl, že když vybere přes polovici zdiva, musí zed' spadnouti«, jakož i ke skutečnosti potvrzené svědkem Václavem S-ou, že svědek napomínal M-e, by mu stavba nespadla. Leč případné spoluzavinění osoby třetí stěžovatele nevyvíňuje, an rozsudek zjišťuje, aniž by stížností bylo zjištěno to zeslabeno, že nastalý úraz (trestný výsledek) byl v příčinné souvislosti s činností (opomenutím) stěžovatelovým, a nerozhoduje, že i jiné příčiny spolupůsobily na onom výsledku. Nemá významu ani to, že obžalovaný přejímal tehdy na stavbě materiál a nemohl zároveň vykonávati dozor nad prací zedníka M-e, pouhým upozorněním předem, po případě podle potřeby podrobnějším návodem o postupu práce před odchodem z místa pozdějšího neštěstí mohl obžalovaný dostatečným způsobem učiniti zadost své povinnosti.

Miní-li zmateční stížnost, provádějíc zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., že není úkořem dozorcího orgánu poučovati dělníka o okolnostech, o nichž může předpokládati, že je zná a jako každý soudný člověk znáti musí, stačí upozorniti na zodpovídání se obžalovaného, že jemu, polírovi stavby a tudíž osobě ve stavbě zkušenější, než jest prostý zedník, způsob stavby, vretenové zdi a zakládání schodiště nebyl vůbec povědomý, a že teprve sám u jiného zedníka musil se poučiti, jak se práce ta dělá. Onen druh stavby není tudíž takovou znalostí, kterou lze za všech okolností předpokládati u každého normálního člověka (zedníka) i když nemá předběžných znalostí v tom oboru, takže by nebylo třeba podřízeného dělníka ve směru tom poučovati. Rozsudek však nevěří ani zodpovídání se stěžovatelovu, že M. vykonával práci jiným způsobem, než jak mu obžalovaný nařídil, a zjišťuje takto, že obžalovaný dal jednak rozkaz M-ovi vybíratí t. zv. kapsy, aniž by zároveň dutiny byly patřičně zajišťovány, a též poručil mu dlátem osekávat v cihlách rýhu, jednak zjišťuje též, že opomenul při práci té naň dohlédnouti a dáti chybu včas napravit; v tom právě shledává zavinění obžalovaného a nastalé sesutí zdi a smrt Josefa B-a, jakož i lehké poškození na těle Jana M-e, jako příčinný následek této trestné činnosti (opomenutí).

Čís. 3680.

Hlavní přeličení v obnoveném řízení má se vztahovati nejen na veřejnožalobní čin, ohledně něho byla obnova povolena, nýbrž i na výrok o trestu ohledně právoplatného odsouzení pro soukromožalobní činy,

ohledně nichž obnova povolena nebyla; ustanovení druhé věty § 390 tr. ř. nemá tu místa.

Byl-li obžalovaný novým rozsudkem zproštěn pro onen (veřejnožalobní) čin, a rozsudek neobsahuje výměru trestu pro tyto (soukromožalobní) činy, jde o zmatek čis. 3 § 281 tr. ř. (§ 260 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1929, Zm I 686, 687/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona I. do rozsudku okresního soudu v Českém Brodě ze dne 24. září 1928, pokud v něm soud opomenul obviněnému uložit trest pro přestupky urážky na cti podle §§ 488, 489 a 491 tr. zák., jimiž byl právoplatně uznán vinným již rozsudkem téhož soudu ze dne 12. listopadu 1926, II. do vinným již rozsudkem téhož soudu ze dne 24. září 1928, jímž byla souusnesení téhož okresního soudu uložena náhrada útrat řízení kromě obžalobkyni (správně účastnici) uložena náhrada útrat řízení trestního, takto právem: Oním rozsudkem porušen byl zákon v ustanovení § 260 tr. ř., oním usnesením v ustanovení § 390 tr. ř.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Českém Brodě ze dne 12. listopadu 1926 byl obžalovaný uznán vinným jednak přestupky urážky na cti podle §§ 488, 489 a 491 tr. zák., spáchanými v srpnu 1926 v advokátní kanceláři Dr. N-ého v Č. B. na Růženě K-ové a na Anně K-ové a v říjnu 1926 u okresního soudu v Českém Brodě na Růženě K-ové, jednak přestupkem § 411 tr. zák., jehož se dopustil tím, že koncem července 1926, uhodiv na poli u N. V. Růženu K-ovu do břicha, způsobil jí úmyslně lehké ublížení na těle, které po sobě zanechalo aspoň viditelné známky a následky — a byl za to odsouzen podle § 493 tr. zák. s ohledem na § 267 a s použitím § 260 b) tr. zák. na jeden týden do vězení zosířeného postem, podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů řízení trestního a podle § 393 tr. ř. k náhradě nákladů právního zastoupení soukromých obžalobců (účastníků). Zároveň byl obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu na dva roky, při čemž mu bylo uloženo, by ve zkušební době nahradil způsobenou škodu. Proti tomuto rozsudku ohlásil obžalovaný odvolání jen pokud byl odsouzen pro přestupek § 411 tr. zák. co do viny a trestu a výroků vedlejších a provedl ohlášené odvolání včas. Odsouzení obžalovaného pro urážky na cti stalo se právoplatným. Zemský soud trestní v Praze jako soud odvolací po odvolacím líčení rozsudkem ze dne 22. prosince 1926 odvolání obžalovaného co do viny zamítl a rozsudek v tom směru potvrdil, vyhověl však odvolání obžalovaného z výroku o trestu, a napadený rozsudek změnil v ten smysl, že obžalovanému zaměnil podle § 261 tr. zák. trest vězení jednoho týdne v trest peněžitý 150 Kč, místo něhož by nastoupil při nedobytnosti původní trest vězení. V ostatním byl rozsudek prvé stolice ponechán netknutým. Usnesením ze dne 14. listopadu 1927 povolil okresní soud v Čes. Brodě k návrhu obžalovaného obnovu trestního řízení pro přestupek § 411 tr. zák. a prohlásil rozsudek, pokud jím byl

obžalovaný uznán vinným přestupkem § 411 tr. zák., za zrušení. Po provedení nového hlavního přelíčení zprostil okresní soud v Čes. Brodě z obžaloby pro přestupek § 411 tr. zák. a poukázal soukromou účastnici Růženu K-ovou podle § 366 tr. ř. s jejími nároky na pořad práva účastnic — správně účastnici — podle § 390 tr. ř. náhradu útrat trestního řízení. Růžena K-ová je zaplatila. Budiž podotčeno, že při posledním hlavním přelíčení šlo i o obžalobu Marie N-é na obžalovaného pro urážku na cti, ta však byla vzata zpět a proto byl v tom směru vynesen rozsudek zprošťující podle § 259 čís. 2 tr. ř. O právoplatném odsouzení obžalovaného pro přestupky urážky na cti podle §§ 488, 489, 491 tr. zák., spáchané na Růženu K-ové a na Anně K-ové, jež zůstalo nedotčeno povolenou obnovou řízení pro přestupek § 411 tr. zák., se rozsudek vůbec nezmiňuje a žádného trestu obžalovanému neukládá.

Okresní soud v Českém Brodě pochybil: 1. v tom, že se v rozsudku ze dne 24. září 1928 nesprávně omezil na výrok zprošťující ohledně přestupku podle § 411 tr. zák., přehlédnuv, že obnova řízení se týkala jen tohoto přestupku, že tedy výrok rozsudku téhož soudu ze dne 12. listopadu 1926, jímž byl obviněný uznán vinným přestupky podle §§ 488, 489 a 491 tr. zák., zůstal povolením obnovy řízení nedotčen. Hlavní přelíčení v obnoveném řízení mělo se vztahovati nejen na přestupek podle § 411 tr. zák., nýbrž i na výrok o trestu ohledně právoplatného odsouzení pro přestupky podle §§ 488, 489, 491 tr. zák. Rozsudek vzhledem k osvobození obviněného ve směru přestupku podle § 411 tr. zák. měl obsahovati výměru trestu pro přestupky podle §§ 488, 489 a 491 tr. zák. Jest tedy rozsudek, jenž výrok ten proti předpisu § 260 tr. ř. neobsahuje, zmatečný podle § 281 čís. 3 tr. ř. II. V tom, že uložil soukromé účastnici Růženu K-ové náhradu nákladů řízení trestního. Nehledíc ani k tomu, že okresní soud ponechal nepovšimnutým protokolovaným závazek obhájce obviněného, že bude hraditi ze svého náklady vzešlé výsledkem pražského znalce lékaře bez nároku na jich náhradu, přiči se usnesení ukládající ony náklady soukromé účastnici ustanovení § 390 první věty tr. ř. Ustanovení § 390 tr. ř. druhá věta tu nemá místa, ježto útraty ty nevznikly řízením o soukromé obžalobě Růženy K-ové, nýbrž výhradně řízením o veřejné obžalobě pro přestupek § 411 tr. zák., které se nekonalo podle § 48 tr. ř. jen k žádosti soukromého účastníka. Bylo proto o zmateční stížnosti uznati, jak se stalo.

Čís. 3681.

Ustanovení § 6 tr. ř. o nevcítání dne nedělního (svátečního) do lhůty neplatí pro lhůtu § 221 tr. ř. k přípravě obhajovy.

Při zastavení svěřené věci je zpronevěra vyloučena, je-li pachatel s to, by podle svých majetkových poměrů kdykoliv zaplatil tomu, od něhož měl věc na splátky, celou kupní cenu, po případě by vyplatil zástavu a vrátil věc.

Pro skutkovou podstatu zločinu zpronevěry spáchané »přivlastněním si cizí věci« jest důležitým jedině v čase činu vědomě protiprávní

zasáhnutí do vlastnických práv osoby předmět svěřivši, nikoliv otázka způsobení škody.

Ona skutková podstata obsahuje (odlišně od pouhého »zadržení«) osobování si a výkon jako by vlastnických dispozic vzhledem k dotyčnému předmětu; zastavení věci jest jedním z disposičních úkonů, jež přísluší vlastníku.

Pro otázku ceny zpronevěřené věci jest rozhodnou jen skutečná cena předmětu, vypočtená s hlediska osoby vlastníka (toho kdo věc svěřil) v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, nikoliv peněz půjčený na věc jako na zástavu.

Nutnost přivoděná jednáním pachatelovým, vynaložiti jakýkoliv náklad na získání vlastní věci, jest újmou, která byla způsobena vlastníku na jeho disposičních právech.

Subjektivní skutková podstata zpronevěry.

Vnitřní rozpor rozsudku podle čís. 5 § 281 tr. ř. předpokládá různá neshodná skutková zjištění, ne však neshodné právní dedukce, vyplývající z názoru soudu na podstatu zlého úmyslu.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1929, Zm II 118/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 4. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 3, 4, 5 a 9 písm. a) tr. ř., není však odůvodněnou v žádném směru. Doličuje porušení předpisu § 221 tr. ř. (§ 281 čís. 3 tr. ř.) tím, že popírá správnost protokolu o hlavním přelíčení, podle něhož se obžalovaný výslovně vzdal přípravě lhůty, a vede svědky o tom, že obžalovaný neudělal takové prohlášení. Leč tato námitka, obsahem svým více provádějící žádost za opravu protokolu, jest bezpředmětnou vzhledem k tomu, že podle doručního lístku byl obžalovaný uvědoměn o hlavním přelíčení již dne 31. ledna 1929, líčení konalo se dne 4. února 1929 a byla lhůta § 221 tr. ř. zachována. Domnívá-li se snad stěžovatel, že nelze do této lhůty včítati neděli připadající na 3. února 1929, stačí poukaz na doslov § 6 tr. ř.; v něm uvedený předpis o nevcítatelnosti dne, kdy poštovní úřad v obvyklých každodenních hodinách nepřijímá doporučené poštovní zásilky, ukazuje jasně tendenci tohoto zákonného ustanovení, umožniti stranám bez zkrácení normální jinak lhůty, odeslati poštou příslušný spis, a nasvědčuje tím jeho výjimečnosti, takže nelze ho použiti pro lhůtu § 221 tr. ř. z důvodů naprosto odlišných. Že pak jest lhůta ta určena jen pro osobu obžalovaného a počíná běžeti ode dne, kdy byl uvědoměn o hlavním přelíčení, nikoli však, kdy si teprve zjednal právního zástupce, takže tento snad neměl čas k přípravě k hlavnímu přelíčení, nepotřebuje vzhledem k jasnému doslovu onoho předpisu, mluvicího v první větě (a contr. věty druhé) jen o obžalovaném, podrobnějšího výkladu.

Důvod zmatku podle čis. 4 § 281 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že nalézací soud zamítl průvodní návrh stěžovatelův na výslech svědků Josefa N-e a jeho manželky. Ti podle protokolu o hlavním přelíčení měli býti slyšeni o tom, že obžalovaný již dříve od nich koupil na splátky různé zlaté zboží a kupní cenu vždy řádně zaplatil, že touto půjčkou na prsten chtěl si jen mimořádně vypomoci v peněžní tísní, a že má dostatek jmění, by jeho věřitelé byli kryti. Leč okolnosti nabídnutým důkazem tvrzené vzhledem k ostatním výsledkům trestního řízení právem považoval nalézací soud za nerozhodné. Vždyť návržení svědci podle doslovu protokolu, který jediné jest směrodatným pro zrušovací soud (§ 271 tr. ř.), nebyli obhajobou vedeni o tom, že obžalovaný v době zastavení prstenu byl v poměrech, že kdykoliv mohl prsten vyplatiti, pokud se týče dostání svému závazku oproti firmě prsten mu svěřivší, — z čehož stížnost nyní dovozuje důležitost nabídnutých svědectví, najmě i ve směru, že si obžalovaný nebyl ani vědom protiprávnosti svého jednání při zastavení prstenu, — nýbrž měli dosvědčiti jen, že dostatek jmění má (v době hlavního přelíčení). Zpronevěra mohla by ovšem býti i při zastavení svěřeného prstenu vyloučena, kdyby obžalovaný byl s to, by podle svých majetkových poměrů kdykoliv zaplatil firmě, od níž měl prsten na splátky, celou kupní cenu, po případě, by vyplatil zástavu a vrátil prsten, a toto jeho vědomí možnosti dostání závazku mohlo by býti důležitou skutečností pro zjištění jeho vědomí, zda zastavením svěřené věci protiprávně zasahuje do vlastnického práva osoby dotýčný předmět mu svěřivší. Obžalovaný však svým zodpovídáním se sám vyloučil takovou možnost, neboť uvedl, že v době, kdy zastavil prsten, nemohl zaplatiti ani byt, že neměl peněz a jen proto prsten zastavil s úmyslem, že jej vyplatí, až bude mít zase dosti peněz. Podle policejní zprávy, která byla u hlavního přelíčení přečtena a jejíž správnost obžalovaný nepopřel, neměl stěžovatel peníze ani později po dojití lhůty na proplacení zástavy v zastavárně, a aby prsten zároveň s jinými zastavenými šperky nepropadl, požádal Marii St-ovou, by zástavu vyplatila, a nechal jí pak opět prsten v další zástavě. Snažili se nyní zmáteční stížnost dovésti majetnost obžalovaného i v době spáchání činu, tvrdí-li, že se jednalo jen o peněžní tíseň, nikoliv o tíseň hospodářskou (majetkovou) a že obžalovaný při nedostatku peněz měl dostatek jiného jmění, by jeho věřitelé byli kryti, a namítá-li, že obžalovaný byl ochoten prsten vrátiti, ale firma jej zpět nepřijala, že potom splátky byly řádně spláceny a dluh do doby rozsudku zcela vyrovnán, vykládá učiněný návrh způsobem odporujícím doslovu protokolu, jednak tvrdí nové skutečnosti, k nimž přihlížeti zrušovacímu soudu nepřisluší a které odporují tomu, co bylo předneseno a bylo předmětem řízení před soudem nalézacím (skutečnosti o majetnosti stěžovatelově v době trestného činu), jednak též uvádí okolnosti při hlavním přelíčení sice na jevo vyšlé (pozdější splácení dluhu), avšak nerozhodné, ano pro skutkovou podstatu zločinu zpronevěry spáchané přivlastněním si cizí věci jest důležitým, jak níže bude doličeno, jediné v čase činu vědomě protiprávní zasáhnutí do vlastnických práv osoby předmět svěřivší, nikoliv otázka způsobení škody vůbec; vždyť pouhou náhradou škody po spáchaném trestním činu nepomíjí ještě jeho trestnost. Okol-

nost, že stěžovatel v jiných případech dostal svým závazkům z jiných obchodů, mohla by sice přijíti v úvahu při zjišťování úmyslu způsobiti škodu, takový zlý úmysl však skutková podstata zločinu zpronevěry přivlastněním si svěřené věci nevyžaduje a proto okolnost ta, jak správně rozsudek uvádí, nemá vůbec význam pro souzený případ. Nebyl proto obžalovaný zamítnutím průvodního návrhu zkrácen ve svém právu na zákonnou obhajobu.

Při provádění hmotněprávní výtky podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. tvrdí především zmáteční stížnost, že zastavením prstenu nebyla odňata prodávající firmě moc nad věcí stěžovateli svěřenou, neboť prý firma mohla kdykoliv po proplacení zástavy penězem 2.000 Kč (napřed v zastavárně, později u Marie St-ové) prstenem disponovati, a poněvadž mimo to za 2.000 Kč byl zastaven nejen prsten, nýbrž i jiné šperky obžalovaného, nedosahuje prý výše zpronevěry ani 2.000 Kč. Zmateční stížnost však si neuvědomuje s dostatek, že skutková podstata zločinu zpronevěry spáchané »přivlastněním si« svěřené věci obsahuje (odlišně od pouhého »zadržení si« osobování si a výkon jako by vlastnických dispozic vzhledem k dotýčnému předmětu, a že i zastavení věci jest jedním z disposičních úkonů, jež přísluší vlastníku. Přehlíží, že podle rozsudkového zjištění bylo obžalovanému výslovně zakázáno firmou prsten mu na splátky prodávší tento prodati nebo zastaviti před úplným zaplacením kupní ceny, že obžalovaný za prsten sám nezaplatil nic na kupní cenu, neuposlechl ani výzvy, by prsten vrátil, že však prsten zastavil nejprve v zastavárně, pak u Marie St-ové, že neměl peněz, by mohl kdykoliv zástavu proplatiti a takto svými činy bezprávně zasáhl do okruhu vlastnických práv firmy, jež mu svěřila prsten. Nelze bráti vážně stěžovatelovu námitku, že prodávající firma mohla si kdykoliv zastavený prsten vyplatiti a tím získati si znovu disposiční moc nad věcí, neboť případná nutnost, přivoděná jednáním pachatelovým, vynaložiti jakýkoliv náklad na získání vlastní věci, jest újmou, která byla způsobena vlastníku na jeho disposičních právech. Pro otázku ceny zpronevěřené věci jest rozhodnou jen skutečná cena předmětu vypočtená s hlediska osoby vlastníka (po případě toho, kdo věc svěřil) a to v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, nikoliv však peníz půjčený na věc tu jako na zástavu. Budiž též podotčeno, že podle rozsudkových zjištění a podle výsledků řízení obžalovaný ihned po zastavení prstenu nepředal vlastníku zástavní lístek a nezaplatil mu takto část kupní ceny onou částkou, kterou představuje rozdíl mezi skutečnou hodnotou věci (cenou prodejní) a mezi vyšší zápůjčky na prsten poskytnuté, a neumožnil mu předáním lístku, by disponoval s věcí, což jediné by mohlo mít význam pro takové zjištění výše ceny, jaké má stížnost na mysli. Domnívá-li se posléze zmáteční stížnost, že rozsudek svým odůvodněním vylučuje zlý úmysl obžalovaného ve smyslu § 1 tr. zák. a tím podstatný znak zločinu zpronevěry, jest sice přiznati, že ne dosti vhodná úprava rozsudku dává této výtce podnět sice příhodný, přes to však neodůvodněný, a že i tak zůstává nepochybným jasné rozsudkové zjištění veškerých náležitostí subjektivní stránky zločinu zpronevěry. Jest zajisté nesprávnou větou rozsudku, že při zločinu zpronevěry není absolutně třeba zlého úmyslu, ježto již podle prv-

věty § 1 tr. zák. se to vyžaduje ke každému zločinu. Rozsudek však patrně má tu na mysli nikoli zlý úmysl ve smyslu § 1 tr. zák., nýbrž úmysl směřující k poškození firmy, o němž před tím mluví jako o »zlém úmyslu« (»zlý úmysl směřující k poškození firmy popírá«, t. j. obžalovaný) a obratem »jest nerozhodným, že obžalovaný nejednal ve zlém úmyslu. . . . stačí tu vědomí, že jednal hmotně protiprávně« chce jen vyjádřiti, že výmluva obžalovaného, že nezamýšlel poškoditi firmu N. a nechtěl se obohatiti na její úkor, neomlouvá ještě jeho čin a skutečnost ta nečiní ho beztrestným, ježto k naplnění skutkové podstaty zločinu zpronevěry stačí již při ostatních zákonných znacích vědomí pachatelovo, že jedná hmotně protiprávně. A toto rozsudkem zjištěné a formelní výtka neúplnosti řízení bezúspěšně napadené vědomí hmotné protiprávnosti činu v čase činu při zadržení si a přivlastnění cizí věci obžalovanému jen svěžené jest podstatnou náležitostí zlého úmyslu při zločinu stěžovatelově, a nelze proto přisvědčiti zmáteční stížnosti, že rozsudek jeho zlý úmysl vůbec vylučuje. Pokud se zmáteční stížnost v tomto bodě číselně dovolává též výtky podle § 281 čis. 5 tr. ř., má na mysli zřejmě vnitřní rozpor rozsudku, který však by předpokládal různá neshodná skutková zjištění, ne však neshodné právní dedukce, vyplývající z názoru soudu na podstatu zlého úmyslu. Vývody ty do-
ličují jen již řečený domnělý zmatek hmotněprávní podle § 281 čis. 6 písm. a) tr. ř. Bylo proto zmáteční stížnost zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 3682.

Kromě vyjimečného případu § 81 odst. 2 tr. ř. jest podati provedení zmáteční stížnosti u soudu, který vynesl rozsudek; nestačí, že bylo ve lhůtě podáno přímo u nejvyššího soudu.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1929, Zm I 366/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 4. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle § 197, 200 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost jest podle § 284 tr. ř. opověděti do tří dnů po vyhlášení rozsudku u sborového soudu první stolice, který vynesl rozsudek. Podle § 285 tr. ř. jest provedení zmáteční stížnosti podati u téhož soudu, byl-li, jakž se stalo v souzeném případě, opis rozsudku vyžádán, do osmi dnů od doručení tohoto rozsudku. Jen výjimečně lze podle § 81 tr. ř. provedení zmáteční stížnosti podati u okresního soudu, jenž doručil opis rozsudku obžalovanému. Podle § 6 tr. ř. a zák. čis. 142/12 ř. zák. nevčítá se do této lhůty doba, co provedení bylo dopravováno poštou, a byla-li posledním dnem lhůty neděle nebo svátek, končí lhůta následujícím všedním dnem. Nebyla-li ona lhůta dodržena, nelze k opozděnému provedení zmáteční stížnosti přihlížeti. Obhájce

obžalovaného, jemuž byl opis rozsudku doručen dne 12. dubna 1929, zaslal provedení zmáteční stížnosti dne 19. dubna 1929 přímo nejvyššímu soudu, tedy soudu k přijetí provedení nepřislusnému. Ježto provedení zmáteční stížnosti k nejvyššímu soudu dne 21. dubna 1929 došlo, tímto dnem 22. dubna 1929 krajskému soudu v Chebu zasláné, došlo ke krajskému soudu v Chebu teprve dne 23. dubna 1929, nelze k pro-
vedení tomu jako k opozděnému přihlížeti. Poněvadž stěžovatel, ohla-
šuje zmáteční stížnost, neuvedl ani výslovně, jasně a určitě, ani zřejmým
poukazem žádný ze zmátečních důvodů v § 281 čis. 1—11 tr. ř. vý-
četmo uvedených, ani okolnost, která by některý ze zmateků těch mohla
zakládati, bylo podle § 1 čis. 2 a § 4 čis. 1 zákona ze dne 31. prosince
1877, čis. 3 ř. zák. pro rok 1878 zmáteční stížnost zamítnouti ihned
v zasedání neveřejném, jak již měl učiniti soud první stolice.

Čís. 3683.

Spolupachatelství přestupku útisku podle § 1 zák. čis. 309/1921 hrozbou újmou na svobodě a cti, by bylo na ohroženém vynuceno, by za stávky nepracoval; nezáleží na tom, že nelze dokázati, který spolupachatel vyhrážku pronesl.

Po stránce subjektivní vyhledává se ke skutkové podstatě přestupku podle § 1 zák. čis. 309/1921, spáchaného vyhrážkou, kromě vědomí pachatelova, že hrozí jinému újmou na některém z právních statků v onom ustanovení zákona uvedených, též úmysl pachatelův, vynutiti na ohroženém nějaké konání, opomenutí nebo snášení, a vědomí pachatelovo, že nemá práva na toto konání, opomenutí nebo snášení.

Vyhrážkou (opovědi způsobení újmy) je projev, jímž pachatel chce jiné osobě (ohroženému) naznačiti a jí též způsobem pro ni poznatelným naznačuje, že má moc a zamýšlí opovězenou jí újmu buď sám nebo prostřednictvím jiného způsobiti.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1929, Zm I 445/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze dne 18. května 1929, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem útisku podle § 1 zák. z 12. srpna 1921, čis. 309 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc přikázal okresnímu soudu ve Slaném k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaných napadá rozsudek soudu první stolice číselně důvody zmátečnosti podle § 281, čis. 5 a 9 a) tr. ř. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že se obžalovaní umlouvali dne 12. října 1928 zrána za tehdejší hornické stávky na Kladensku před bytem horníka Antonína Z-y v S., že Z-ovi »nabijí drážku«, že jeden z nich se vyjádřil: »Až otevře, tak mu dám pěsti do drážky a řeknu: Tak se stávkuje?«, a že jeden z nich svítil elektrickou lampičkou do okna

Z-ova a pravil: »Vstávej na panský!, a zjišťuje dále, že Z., který nastávkoval, měl z vyhrůzek strach a odešel proto z domova teprve, až se rozednilo. Dále uvádí rozsudek v rozhodovacích důvodech: »Oba svědkové Z. a Z-ová poznali s určitostí všechny tři obžalované na místě činu, třeba nemohli s určitostí potvrditi, a to pro tmou tehdy panující, který z obžalovaných ty které trestné úkony prováděl a ony výroky pronesl. Stačí, že všichni tři stáli před oknem Z-ovým a svou přítomností dodávali vzájemné činnosti důraz a s protizákonným jednáním toho kterého svého společníka se ztotožňovali«. Z toho plyne, že rozsudek, jenž uznává podle svého vlastního výroku obžalované vinnými přestupku útisku podle § 1 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., spáchaným tím, že pohrozili Antonínu Z-ovi újmou na svobodě a cti, chtějíce tím na něm bezprávně vynutiti, by něco opomenul, by za hornické stávky nepracoval, zaujímá stanovisko, že rozsudkem zjištěná činnost obžalovaných byla projevem jejich společné vůle, která došla uskutečnění ve vědomě společném spolupůsobení všech obžalovaných jednajících ve stejném úmyslu, že zjišťuje, že obžalovaní jednali jako spolupachatelé. Namítá-li zmateční stížnost s hlediska zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., že pouhá přítomnost obžalovaných na místě činu nezakládá skutkovou podstatu přestupku, jímž obžalovaní byli uznáni vinnými, a není vůbec trestným činem náležejícím před soud, jest tuto námitku označiti za bezpředmětnou, poněvadž rozsudek neshledává podle svrchu řečeného skutkovou podstatu přestupku podle § 1 zák. o útisku jen v tom, že obžalovaní byli na místě činu přítomni, nýbrž spatřuje ji v celé rozsudkem zjištěné činnosti všech obžalovaných, při níž spolupůsobili jako spolupachatelé. Další stížností zdůrazňovaná skutečnost, že rozsudek sám připouští, že nelze dokázati, který z obžalovaných pronesl výroky, v nichž rozsudek shledává vyhrůžky, nevyučovala by, kdyby byly, v souzeném případě jinak zjištěny všechny náležitosti skutkové podstaty přestupku podle § 1 zák. o útisku, pořadí jednání obžalovaných pod toto ustanovení zákona; neboť rozsudek zjišťuje, jak bylo již poznamenáno, že obžalovaní jednali jako spolupachatelé, a spolupachatelé odpovídají nejen za svou vlastní činnost, nýbrž i za činnost ostatních spolupachatelů a vůbec za celý výsledek společné činnosti.

Naproti tomu nelze stížnosti, jež ve vývodech po stránce věcné uvádí, že se vyžaduje ke skutkové podstatě přestupku podle § 1 zák. o útisku, spáchaného vyhrožováním, by pachatel zamýšlel na ohroženém bezprávně vynutiti nějaké opomenutí (konání nebo snášení), upřítí oprávnění, pokud, dovolávajíc se číselně zmatku podle § 281 čís. 5 tr. ř., věcně však zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., namítá, že subjektivní skutková podstata přestupku, jímž obžalovaní byli uznáni vinnými, není nikde prokázána ani dovoděna, že není rozsudkem zjištěna. Po stránce subjektivní vyhledává se ke skutkové podstatě přestupku podle § 1 zák. o útisku, spáchaného vyhrůžkou, kromě vědomí pachatelova, že hrozí jinému újmou na některém z právních statků v onom ustanovení zákona uvedených, též úmysl pachatelův, vynutiti na ohroženém nějaké konání, opomenutí nebo snášení, a vědomí pachatelovo, že nemá právo na toto konání, opomenutí nebo snášení. Rozsudek neobírá se však v rozhod-

vacích důvodech vůbec subjektivní stránkou přestupku, jímž uznal obžalované vinnými, a nezjišťuje v důsledku toho ony náležitosti subjektivní skutkové podstaty tohoto přestupku. Poněvadž rozsudek je podle toho stížen zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. a poněvadž pro nedostatek potřebných skutkových zjištění po stránce subjektivní nelze se vyvinouti ustanovení nového hlavního líčení, takže nejvyšší soud jako soud zrušovací ve věci samé rozhodnouti nemůže, bylo, aniž bylo třeba obírat se dalšími výtkami stížností činěnými rozsudku s hlediska obírati se dalšími výtkami stížností činěnými rozsudku s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř., odůvodněné zmateční stížnosti ve prospěch obžalovaných podané podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, za souhlasu generálního prokurátora již při neveřejné poradě vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc vzhledeni k tomu, že tu jde již jen o přestupek, přikázati příslušnému okresnímu soudu k opětnému projednání a rozhodnutí. Okresnímu soudu, jenž se bude věci obírat, bude při zkoumání otázky, zda bylo obžalovanými Antonínu Z-ovi pohroženo újmou v § 1 zák. o útisku uvedenou, přihlížeti k tomu, že vyhrůžkou (opovědi způsobení újmy) je projev, jímž pachatel chce jiné osobě (ohroženému) naznačiti a jí též způsobem pro ni poznatelným naznačuje, že má moc a zamýšlí opovězenou jí újmu buď sám nebo prostřednictvím jiného způsobiti.

Čís. 3684.

Požadavkům zákona (§§ 270 čís. 5, 281 čís. 5 tr. ř.) není vyhověno, uvádí-li rozsudek jen zdroje svého poznání, aniž se jejich obsahem v rozsudku obírá a podrobuje jej zákonnému zkoumání a hodnotění; nestačí ani poukaz na rozsudkový výrok.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1929, Zm I 566/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v Č. Lípě ze dne 21. června 1929, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podle §§ 5 a 144 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc v rozsahu zrušení vrátil na soud prvé stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 5, 7, 8, 9 a), 9 c) a 10 § 281 tr. ř. a jest jí přiznati oprávnění již pokud vytýká podle čís. 5 § 281 tr. ř., že pro výrok, odsuzující stěžovatelku pro zločin podle §§ 5 a 144 tr. zák., nejsou uvedeny důvody. Stížnost uplatňuje právem, že rozhodovací důvody, které napadený rozsudek pro svůj výrok uvádí, pozůstávají prostě v tom, že nalézací soud na základě doznání obžalovaných (bod II. 1, 2 rozsudku), pokud se týče na základě doznání obžalovaných, výpovědí dotyčných svědků a posudku znaleckého (bod II. 3 rozsudku) bere za prokázanu skutkovou podstatu zlo-

činu stěžovatele za vinu přičítaného v objektivním i subjektivním směru, aniž však uvádí, v čem trestná činnost stěžovatelčina spočívá po skutkové stránce. Je na snadě, že důvody rozsudkové nevyhovují zákonu. Podle čis. 5 § 270 tr. ř. má být v rozhodovacích důvodech odsuzujícího rozsudku uvedeno s určitostí, které rozhodné skutečnosti a z jakých důvodů pokládá soud za dokázané, jakož i jakými úvahami soud byl veden při rozhodování o právních otázkách a při vyvrácení námitek obžalovaným přednesených. Rozsudek nevyhovující tomuto zákonnému předpisu, je zmatečný podle čis. 5 § 281 tr. ř. Požadavkům zákona není vyhověno, uvádí-li rozsudek jen zdroje svého poznání, aniž však se jejich obsahem v rozsudku obírá a podrobuje jej zákonnému zkoumání a hodnotění. Ani poukaz na rozsudkový výrok nestačí, zvláště když v souzeném případě výrok ten obsahuje jen zákonnou formuli skutkové podstaty podle §§ 5 a 144 tr. zák. a neuvádí žádné skutkové okolnosti, odpovídající jednotlivým zákonným znakům. Podle čis. 3 § 288 tr. ř. rozhoduje zrušovací soud ve věci samé, když byl za základ svého rozhodnutí položil ty skutečnosti, které sborový soud prvé stolice zjistil, nepřekročiv obžalobu. V souzeném případě rozsudek neobsahuje vůbec skutková zjištění. Podle toho, co uvedeno, jest se zmateční stížností souhlasiti, že nalézací soud neuvedl pro odsuzující výrok v pravdě žádné důvody. Poněvadž rozsudek je v důsledku toho podle čis. 5 § 281 tr. ř. zmatečný, nelze rozhodnouti zejména o právních námitkách stížností podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. uplatňovaných. Odůvodněné podle čis. 5 § 281 tr. ř. zmateční stížnosti bylo proto za souhlasu generální prokuratury podle § 5 novely ku tr. ř. vyhověti již v zasedání neveřejném, rozsudek v napadené části zrušiti a, ježto nelze se obejiti bez nového hlavního přelíčení, bylo věc v rozsahu zrušení vrátiti na soud prvé stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 3685.

Ochrana vynálezů (zákon ze dne 11. ledna 1897, čis. 30 ř. zák.).

Skutková podstata přečinu podle § 97 pat. zák. může být po stránce subjektivní dána nejen úmyslem přímým, uskutečněno-li něco z toho, co § 95 zákona označuje za porušení patentu, jakožto zlo přímo rozvážené a umíněné (§ 1 tr. zák.), nýbrž i eventuálním zlým úmyslem, jenž je tu, pokládá-li pachatel právu se přičítící výsledek své činnosti sice jen za možný, jednal však přes to tak, že jest předpokládati, že by ho nebylo zdrželo od trestného jednání, ani kdyby byl předvídal, že trestnímu právu se přičítící výsledek jistě nastane.

Přečin § 97 zák. pat. je činem dolosním; k jeho subjektivní podstatě nestačí pouhá nedbalost; jest jen takovou nedbalostí, kdyby pachatel mohl (musil) za náležité a povinné pozornosti v dotýcném směru dospěti k pochybnostem o trestní nezávadnosti svého jednání, najmě o jsoucnosti cizího práva patentového, pokud se týče o tom, zda svým jednáním nezasahuje v právo to, kdyby byl za věci dále šel a vyšetřil, čeho třeba, — jestliže však tak daleko nedospěl, nesledovav, kam vedou pŕtahy.

K eventuálnímu zlému úmyslu je naproti tomu ještě třeba, by pachatel alespoň vskutku vzešly v oněch směrech pochybnosti, jimiž se však nedal odraditi od svého záměru nebo jichž se rozhodl nezbati.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1929, Zm II 319/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 10. dubna 1928, jimž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn ze soukromé obžaloby pro přečin vědomého zásahu do patentu podle § 97 zákona ze dne 11. ledna 1897, čis. 30 ř. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Soud nalézací zjistil, že stavbami obžalovaného, provedenými v letech 1925 a 1926 na jamách G., H., F. a V., byl spáchán zásah do chráněného patentu soukromého obžalobce; nalézací soud dále zjistil, že se provádění těchto staveb stalo při provozování stavebního podniku obžalovaného bez souhlasu soukromého obžalobce, — a uznal, že je tím obžalovaný skutková podstata zásahu do patentu. Po stránce subjektivní však dospěl nalézací soud k přesvědčení, že by obžalovaný nebyl prováděl závadný způsob stavby, kdyby si byl vědom, že tím může zasáhnouti do patentních práv chráněných pro soukromého obžalobce. Probrav průvodní výsledky, o něž se při tomto závěru opírá, znovu nalézací soud projevuje skutkové přesvědčení v naznačeném směru slovy, že obžalovaný jednal, jsa bezelstně přesvědčen, že se způsob výstavby, používaný jeho vedoucím podle patentu B-ova podstatně odlišuje od způsobu výstavby chráněného patentem pro soukromého obžalobce, a že obžalovaný nechtěl dopustiti, by se v jeho podniku prováděl způsob staveb, kterým by se zasahovalo do patentu soukromého obžalobce. Nemůže být pochybnosti, že těmito výroky vyloučil nalézací soud u obžalovaného alespoň přímý zlý úmysl. Zda zamýšlel stejně zjistiti a rozhodnouti i ve směru eventuálního zlého úmyslu — není zcela nepochybné, třeba i tomu leckterý obrat v rozsudku nasvědčoval, poněvadž rozsudek se v té příčině dosti zřetelně nevyslovuje. Zmateční stížnost ve vývodech k uplatňovanému důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. nevytýká sice rozsudku výslovně právní omyl v tom směru, že soud nalézací nedbal toho, že přečin podle § 97 zák. pat. může být spáchán i eventuálním zlým úmyslem, a že z toho nevyvodil důsledky, ale smysl a směr výtek, činěných rozsudku nejen v tomto, nýbrž i v prvním oddílu zmateční stížnosti zřejmě nasvědčují tomu, že se stěžovatel staví na toto právní stanovisko, z něho při svých výtkách vychází a tím se i domáhá jeho uznání. Stanovisko to nelze ovšem převodem odmítnouti. Naopak jest i tu znovu zdůrazniti, jakž se stalo již v mnohých rozhodnutích nejvyššího jako zrušovacího soudu v případech obdobných, že skutková podstata přečinu podle § 97 pat. zák. může být po stránce subjektivní splněna nejen úmyslem přímým, usku-

tečně-li totiž to nebo něco z toho, co § 95 zák. pat. označuje za porušení patentu, jakožto zlo přímo rozvážené a umíněné (§ 1 tr. zák.), nýbrž i eventuálním zlým úmyslem, jenž je tu, pokládal-li pachatel právu se přičící výsledek své činnosti sice jen za možný, jednal však přes to tak, že jest předpokládati, že by ho nebylo zdrželo od trestného jednání, ani kdyby byl předvídal, že trestnímu právu se přičící výsledek jistě nastane. Hned tu třeba ovšem poznamenati, že přečin § 97 zákona pat. jest činem dolosním a že tedy nestačí k jeho subjektivní skutkové podstatě již pouhá nedbalost. Je pak jen nedbalostí, kdyby pachatel mohl ba snad musil za náležitě a povinně pozornosti v dotyčném směru dospěti k pochybnostem o trestní nezávadnosti svého jednání, tedy zejména o jsoucnosti cizího práva patentového, pokud se týče o tom, zda svým jednáním nezasahuje v právo to, kdyby byl za věci dále šel a vyšetřil, čeho třeba, avšak tak daleko nedospěl, nesledovav, kam vedou pŕtahy. K eventuálnímu zlému úmyslu je naproti tomu ještě třeba, by byly obviněnému alespoň vskutku vzešly v naznačených směrech pochybnosti, jimiž by se byl dal odraditi od svého záměru nebo jichž by se byl rozhodl nedbatí (sr. rozhodnutí sb. tr. čís. 2920).

S tohoto právního hlediska jest zkoumati, zda je zmateční stížnost dáti za pravdu, když napadá rozsudek v naznačeném směru. Především třeba zdůrazniti, že rozsudkové výroky o subjektivní stránce viny obžalovaného jsou povahy skutkově zjišťovací a že jsou tedy závazné podle zásady § 288 čís. 3 tr. ř. i pro soud zrušovací i pro stěžovatele, jenž sice smí je napadati formálními důvody zmatečnosti, ale, pokud tak nečiní vůbec neb alespoň důvodně, nesmí o své újmě dospěti k jiným výsledkům, než ke kterým dospěl soud nalézací. Vývody zmateční stížnosti k uplatňovaným hmotněprávním důvodům zmatečnosti podle čís. 9 a) a b) § 281 tr. ř. jen z části se neprohřešují na oně zásadě. Platí to, pokud stěžovatel dovozuje, že bylo povinností obžalovaného zjednati si úplnou jistotu, zda neporušuje patent soukromého obžalobce, zejména způsobem naznačeným v § 111 zák. pat. V tom ohledu však stížnost není oprávněna, jak plyne z úvahy, uvedeně v odstavci, jednajícím o právním hledisku, jež tu jest zaujmouti. Jeť pouhým důsledkem vyloženého tam stanoviska, že, ani kdyby bylo přisvědčeno názoru stěžovatelovu, nedostala by se subjektivní otázka o vině obžalovaného z mezi beztrestné nedbalosti, jak i soud nalézací správně vystihl; nebylo by kladnou odpovědí dokázáno, že obžalovaný vskutku již pochyboval o tom, že nezasahuje do patentních práv soukromého obžalobce, přesněji, že jeho způsob výstavby je v podstatě stejný, jako způsob patentovaný pro soukromého obžalobce, a jen po takovém zjištění, nebo kdyby nezjištění tohoto obsahu spočívalo na formální vadnosti rozsudku, stihaly by obžalovaného důsledky vyloženého stanoviska o eventuálním zlém úmyslu. V dalších vývodech tohoto oddílu pohybuje se pak stížnost již cele na poli, na něž nesmí vstoupiti, nechce-li býti zamítnuta jakožto neprovedená po zákonu. Poněvadž rozsudek to nejen nezjišťuje, nýbrž přímo vylučuje, nesmí stěžovatel dovozovati, že si byl obžalovaný nepochybně vědom, že výstavba podle způsobu B-ova porušuje patent soukromého obžalobce, že předvídal porušení patentu za možný výsledek své činnosti a že pochyboval o správnosti své tvrzené domněnky o

různosti obou způsobu výstaveb. Dotyčnými vývody netřeba se ani dále obíratí, jakmile zjištěna jejich s hlediska § 288 čís. 3 tr. ř. pochybená podstata, poněvadž nemohou se státi podkladem pro přezkoumání, zda byl v napadeném rozsudku případ správně posouzen po právní stránce.

Čís. 3686.

Porušení předpisu prvé věty § 221 tr. ř. přicházelo by v úvahu jen, kdyby bylo hlavní přelíčení ustanoveno tak, že by — pokud by obžalovaný sám nesvolil ke zkrácení této lhůty — nebyla mezi dnem, kdy byla obsilka obžalovanému dodána, a dnem hlavního přelíčení aspoň lhůta 3 dnů.

Pokud jde o zločin § 93 tr. zák., uzamkl-li přechající pachatel strážníky na policejní strážnici, ti však mohli místnost opustiti oknem a skutečně tak učinili.

Výrazem »pro svůj užitek« v § 171 tr. zák. prohlašuje zákon t. zv. »zlodějský úmysl« za náležitost skutkové podstaty krádeže, t. j. úmysl pachatelův odejmouti věc oprávněnému trvale a bez úplaty, a to za tím účelem, by pachatel mohl s ní nakládati tak, jak smí to činiti vlastník podle svého práva vlastnického.

Pod pojem provozování lékařství podle § 343 tr. zák. spadá i provozování odborného (zubního) lékařství.

I když pachatel provozoval po živnostensku zubní lékařství a léčil mimo to za odměnu i jen jediného nemocného jako lékař, spadá i toto léčení ve spojení s oněmi případy, v nichž šlo o provozování zubního lékařství po živnostensku, pod pojem provozování lékařství po živnostensku podle § 343 tr. zák.

Provozování lékařství po živnostensku je podle § 343 tr. zák. dovoleno jen osobám, které mají podle zákona právo, léčiti jako lékaři nemocné.

Za »nabytí lékařského učení« po rozumu § 343 tr. zák. jest pokládati jen nabytí doktorátu veškerého lékařství.

Po stránce subjektivní stačí jakékoliv zaviněné jednání proti zákazu zákona.

Zákon čís. 303/1920 nic nezměnil na ustanovení § 343 tr. zák.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1929, Zm I 38/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 25. listopadu 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem dílem dokonáného, dílem nedokonáného podvodu podle §§ 8, 197, 200, 201 d), 203 tr. zák., zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák. a přestupky podle § 343, 320 e), 320 f), 171 a 460 tr. zák., vyhověl, pokud čelila proti výrokům rozsudku soudu prvé stolice, jimiž byl obžalovaný uznán vinným podvodem na Václavu P-ovi, přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák. a zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v těchto výrocích a v důsledku toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících, a věc vrátil soudu prvé

stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, při čemž bude mu hleděti při výměře trestu na právoplatnou, nezrušenou část rozsudku. Zmateční stížnost, pokud čelila proti ostatním napadeným výrokům rozsudku první stolice, zavrhl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Dovolávajíc se zmatku podle § 281 čis. 3 tr. ř. vytýká stížnost nalézacímu soudu především porušení předpisu první věty § 221 tr. ř. Stížnost připouští, že obsílka k hlavnímu líčení na den 25. listopadu 1927 byla obžalovanému doručena již asi čtyři neděle přede dnem hlavního líčení — ve skutečnosti byla mu tato obsílka doručena dne 31. října 1927, je však přes to toho názoru, že tu šlo o porušení předpisu první věty § 221 tr. ř., a to z těchto důvodů: Obžalovaný, jenž prý byl v době, kdy mu byla doručena ona obsílka, u okresního soudu v Roudnici v trestní vazbě pro přestupek podle § 343 tr. zák., učinil prý, obdržev obsílku, u tohoto soudu ihned návrh, by mu bylo povoleno odpykati si zbytek trestu u okresního soudu v Chebu, a návrh, by byl ihned dopraven do vazby u okresního soudu v Chebu, by mohl nahlédnouti do spisů, postaratí se o zřízení obhájce a t. d. Okresní soud v Roudnici zaslal prý své spisy, z nichž prý je patrné, že obžalovaný skutečně tyto návrhy učinil, do Chebu, avšak dopravení obžalovaného do vazby v Chebu bylo prý k dožádání tamního krajského soudu zařizováno teprve den před hlavním líčením a jízda drahou z Roudnice do Chebu trvala prý 14 hodin, tak že prý obžalovaný neměl vůbec možnosti připravit si obhajobu. Stížnosti nelze přiznati oprávnění. Porušení předpisu první věty § 221 tr. ř. přicházelo by tu v úvahu jen, kdyby bylo hlavní líčení ustanoveno tak, že by, pokud by obžalovaný sám nesvolil ku zkrácení této lhůty, nebyla mezi dnem, kdy byla obsílka obžalovanému dodána, a dnem hlavního přelíčení aspoň lhůta 3 dnů. Tohoto předpokladu tu však nebylo. Nebyla-li okresním soudem v Chebu a krajským soudem tamtéž před hlavním přelíčením učiněna ona opatření, jichž se obžalovaný podle tvrzení stížností (spisy okresního soudu v Roudnici nejsou ke spisům připojeny), k vůli umožnění náležité přípravy obhajoby domáhal, nelze v tom spatřovati porušení předpisu první věty § 221 tr. ř., tím méně, an obžalovaný sám zažádal podáním ze dne 28. října 1927 krajskému soudu v Chebu zasláním o okamžité ustanovení hlavního přelíčení a v tomto podání též prohlásil, že se vzdává zákonné lhůty přípravné.

Ve vývodech obírajících se výrokem rozsudku odsuzujícím obžalovaného pro přestupek podle § 343 tr. zák. vytýká stížnost rozsudku, že se omezuje na zjištění, že obžalovaný, nenabyv lékařského učení a nemaje podle zákona práva léčiti jako lékař nemocné, provozoval po živnostensku lékařství a zubní lékařství, a neuvádí případy, v nichž obžalovaný provozoval lékařství a případy, v nichž provozoval zubní lékařství. Podle tvrzení stížnosti léčil obžalovaný jako lékař jen Terezií T-ovou, Bertu K-ovou, Václava S-a a Richarda L-a; ve všech ostatních případech šlo prý o provozování zubního lékařství. Svědci T-ová, K-ová a S. prohlásili prý však výslovně, že obžalovaný na nich za léčení nic nežádal; jen svědek L. prý prohlásil, že obžalovaný ho léčil za peníze.

Podle toho neprovozoval prý obžalovaný lékařství po živnostensku, nýbrž provozoval prý po živnostensku jen zubní lékařství. Má-li v těchto vývodech stížnosti býti spatřována výtka nejasnosti rozsudku, jest ji označiti za bezdůvodnou. Ustanovení § 343 tr. zák. nerozlišuje mezi neoprávněným provozováním lékařství a provozováním odborného lékařství, nýbrž mluví o provozování lékařství a hojičství. Pod pojem provozování lékařství podle § 343 tr. zák. spadá tudíž i provozování odborného lékařství, tedy i zubního lékařství. Skutková podstata přestupku podle § 343 tr. zák. je podle toho dána i, provozoval-li pachatel za předpokladů v tomto ustanovení zákona uvedených po živnostensku dílem lékařství, dílem zubní lékařství, a nezáleží na tom, provozoval-li pachatel po živnostensku lékařství a mimo to zvláště po živnostensku zubní lékařství. Provozoval-li pachatel po živnostensku zubní lékařství a léčil-li mimo to za odměnu třebas i jen jediného nemocného jako lékař, spadá i toto léčení ve spojení s případy, v nichž šlo o provozování zubního lékařství po živnostensku, pod pojem provozování lékařství po živnostensku po rozumu § 343 tr. zák. Rozsudek nemusil tudíž rozlišovati mezi případy, v nichž obžalovaný provozoval zubní lékařství, a případy, v nichž provozoval lékařství. Nezmiňuje-li se rozsudek o tom, že svědkyně T-ová a K-ová, jejichž protokoly byly při hlavním přelíčení přečteny, potvrdily, že obžalovaný nežádal výslovně odměnu za jich léčení (nýbrž že žádal peníze na opatření léku), a o tom, že svědek S., jehož protokol byl při hlavním přelíčení rovněž čten, udal, že obžalovaný žádal na něm jen peníze na opatření léků, není proto stížena vadou neúplnosti; neboť tyto skutečnosti byly podle svrchu uvedeného nerozhodnými pro posouzení otázky, dopustil-li se obžalovaný vůbec přestupku podle § 343 tr. zák., an obžalovaný, jak stížnost sama připouští, provozoval zubní lékařství po živnostensku a léčil podle svědectví Richarda L-a tohoto svědka jako lékař za peněžitou odměnu. Zmateční stížnost spatřuje vadu neúplnosti i v tom, že rozsudek nepřihlíží k tomu, že v dekretu ministerstva vnitra z července 1910, o němž se rozhodovací důvody zmiňují, jest uvedeno, že se uděluje obžalovanému povolení k provozování zubolékařského umění. I tu jde o výtka neodůvodněnou. Rozsudek vyslovuje v rozhodovacích důvodech neoprávněné pochybnosti o tom, zda bylo obžalovanému vůbec uděleno povolení v doslovu onoho dekretu, který byl obžalovaným předložen soudu jen k opisu. Neshledal-li takto nalézací soud ani prokázaným, že bylo obžalovanému uděleno povolení v dekretu uvedené, směl pokládati skutečnost, že je v onom dekretu uvedeno, že se uděluje obžalovanému povolení k provozování zubolékařského umění, za nerozhodnou a směl ji v důsledku toho v rozsudku pominouti mlčením, to tím spíše, ano povolení v dekretu prý obsažené nemohlo obžalovaného k praxi zubolékařské v obvodu Čsl. republiky vůbec opravňovati, an nebyl ani lékařem ani hojičem, jak to § 6 čsl. zák. čis. 303/1920 sb. z. a n. předpokládá.

Zmateční stížnost namítá s hlediska důvodu zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., že tu není skutkové podstaty přestupku § 343 tr. zák. již proto, že obžalovanému bylo oním dekretem ministerstva ve Vídni z července 1910 uděleno povolení k provozování zubního lékařství. Tě-

mito vývody nedoličuje stížnost uplatňovaný hmotněprávní zmatek způsobem odpovídajícím zákonu, ježto vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.). Ostatně budiž v tomto směru poukázáno na to, co bylo již uvedeno k zmatečnému důvodu čis. 5. Jestli provozování lékařství po živnostensku podle § 343 tr. zák. dovoleno jen osobám, které mají podle zákona právo, léčiti jako lékaři nemocné, a zákon ze dne 14. dubna 1920, čis. 303 sb. z. a n., ustanovuje v § 1 mezi jiným: »Vykonávají odborně zubní lékařství a s ním spojenou umělou náhradu zubů a chrupů mohou jen lékaři, t. j. doktoři veškerého lékařství, kteří jsou oprávněni vykonávat lékařskou praxi v Čsl. republice a kteří mimo to nabyli k tomu zvláštní způsobilosti na státním ústavě pro zubní lékařství a tím práva na titul zubního lékaře.« Dále namítá stížnost, že pachatelem přestupku podle § 343 tr. zák. může být jen osoba, jež nenabyla vůbec lékařského učení, nikoli tedy osoba, jež nenabyla sice doktorátu veškerého lékařství, avšak absolvovala přece určitá lékařská studia. S tímto názorem stížnosti nelze souhlasiti. Za nabytí »lékařského učení« po rozumu § 343 tr. zák. jest vzhledem k zákonu ze dne 17. února 1873, č. 25 ř. zák. pokládati jen nabytí doktorátu veškerého lékařství. (Pl. rozh. č. 2607 víd. úř. sb.). Podle toho spadá pod ustanovení § 343 tr. zák. za předpokladů tam uvedených i provozování lékařství osobami, jež studovaly sice lékařství, avšak nenabyla doktorátu veškerého lékařství. Chce-li stížnost dalšími vývody v tomto směru vyjádřiti, že obžalovaný nejednal ve zlém úmyslu po rozumu § 1 tr. zák., stačí k tomu poznamenati, že se ke skutkové podstatě přestupku podle § 343 tr. zák. nevyhledává, by pachatel jednal ve zlém úmyslu, nýbrž že tu stačí po stránce subjektivní jakékoli zaviněné jednání proti zákazu zákona. Tvrdí-li stížnost, že obžalovaný jednal bezelstně, že měl za to, že jest oprávněn provozovati zubní lékařství po živnostensku, neprovádí tím uplatňovaný hmotněprávní zmatek po zákonu, ježto vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288 odst. 2, čis. 3. tr. ř.). Ostatně jest poznamenati, že, jednal-li obžalovaný skutečně v omylu stížností tvrzeném, šlo o omyl spočívající na nesprávném výkladu ustanovení § 343 tr. zák., o omyl trestněprávní, jímž se podle § 233 tr. zák. nikdo omlouvati nemůže. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný, nenabýv lékařského učení a nemaje podle zákona práva léčiti jako lékař nemocné, provozoval lékařství a zubní lékařství po živnostensku. Tím zjišťuje rozsudek všechny náležitosti skutkové podstaty přestupku podle § 343 tr. zák. Tvrdí-li zmateční stížnost, že jednání obžalovaného nezakládá skutkovou podstatu tohoto přestupku, nýbrž tvoří nanejvýš skutkovou podstatu přestupku podle § 22 živn. ř., jde o námitku zřejmě bezdůvodnou. Neodůvodněna je posléze i námitka stížnosti, že ustanovení § 343 tr. zák. nemá, pokud jde o zubolékařsko-technickou praxi, platnosti, ježto prý nastoupil na jeho místo v tomto směru zákon o zubním lékařství a o zubní technice ze dne 14. dubna 1920, čis. 303 sb. z. a n. Tento zákon, o němž se již stala shora zmínka, nemění ve skutečnosti nic na ustanovení § 343 tr. zák.; v § 7 tohoto zákona jest výslovně uvedeno, že přestupky tohoto zákona, pokud nejsou trestné podle živno-

stenského řádu a pokud nepodléhají trestu přísnějšímu (na příklad trestu podle § 343 tr. zák.) trestají zdravotní úřady.

Odůvodněna jest zmateční stížnost, pokud, napadajíc výrok rozsudku odsuzující obžalovaného pro přestupek krádeže podle § 460 tr. zák. s hlediska zmatku podle § 281, čis. 9 a) tr. ř. namítá, že rozsudek nezjišťuje, že obžalovaný odňal klobouk, o nějž jde, z držení a bez přivolení Adolfa W-a »pro svůj užitek«. Výrazem »pro svůj užitek« v § 171 tr. zák. prohlašuje zákon t. zv. »zlodějský úmysl« za náležitost skutkové podstaty krádeže, t. j. úmysl pachatelův odejmouti věc oprávněnému trvale a bez úplaty, a to za tím účelem, by pachatel mohl s ní nakládati tak, jak smí to činiti vlastník podle svého práva vlastnického. Rozsudek obmezuje se v rozhodovacích důvodech k odsuzujícímu výroku tu v úvahu přicházejícímu na zjištění, »že obžalovaný vzal při odchodu z J-ovy chaty s sebou neoprávněným způsobem klobouk patřící profesoru Adolfu W-ovi v ceně 100 Kč, tudíž jej odejmul«, nezjišťuje tedy, že obžalovaný učinil tak »pro svůj užitek«. Tento nedostatek zjištění podstatného znaku skutkové podstaty přestupku krádeže činí rozsudek ve výroku odsuzujícím obžalovaného pro tento přestupek zmatečným podle § 281, čis. 9 a) tr. ř.

Dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281, čis. 9 a) a 10 tr. ř., namítá stížnost, že jednání obžalovaného, jež bylo rozsudkem podřaděno pod ustanovení § 93 tr. zák., zakládá nanejvýš skutkovou podstatu přestupku podle § 314 tr. zák. Stížnosti jest přiznati v tom směru oprávnění. Stížnost namítá především, že tu není objektivní skutkové podstaty zločinu podle § 93 tr. zák., protože prý Karcl P., Jan H., Emanuel S. a Vincenc G., jež obžalovaný podle rozsudku na policejní strážnici v H. věznil, mohli snadno okna policejní strážnice otevřítí a strážnici okny opustiti, jakž prý plyne již z toho, že skutečně tak učinili; namítá tedy s hlediska § 93 tr. zák. nedostatek překážky těmto osobám činěné. Šlo prý jen o věcnou překážku výkonu služby veřejných orgánů, stíhání prchajícího obviněného kladenou, která vůbec nezakládá trestnost. Než tato výtká mohla by přijíti v úvahu jen, kdyby šlo o stíhání obžalovaného pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák. S hlediska zločinu veřejného násilí podle § 93 tr. zák., pro nějž obžalovaný jediné byl odsouzen, jest jen zkoumati, zda tvrzená »věcná« překážka byla takového rázu a takové intensity, jak § 93 tr. zák. předpokládá. Jest sice pravda, že, jakmile nejde o dokonalé věznění, — o čemž tu vzhledem k tomu, že se okna dala otevřítí a že ony čtyry osoby ihned z okna vykočily, není řeči — nýbrž o jinaké omezení svobody, překážka ve smyslu § 93 tr. zák. někomu v užívání svobody činěná, nemusí býti ani nepřekonatelná, ani takového rázu, že je k jejímu odstranění třeba vynaložení násilí. Avšak nestačí pouhé stížení nebo znesnadňování volného pohybu rázu tak nepatrného, že by překážka mohla býti kýmkoli beze všeho přemožena. Rozsudek nezjišťuje konkrétní poměry s tohoto hlediska směřovatné. Nezjišťuje, jak vysoko bylo okno, z něhož ony osoby vyskočily, a jaká byla půda pod oknem, nezjišťuje, bylo-li vyskočení z okna pro každého snadno a bez námahy možným, či vyžadovalo-li zvláštní obratnost nebo vydání se nějakému nebezpečí. Bez zjištění těchto poměrů nelze však otázku, jde-li tu o překážku

ve smyslu § 93 tr. zák. postačující, řešiti a, učinil-li tak soud prvě stolice odsuzujícím výrokem, jeví se v tomto bodě zmatečným, aniž třeba obíratí se ještě vývody zmatečnící stížnosti, jimiž napadá tento rozsudkový výrok i po stránce subjektivní.

Čís. 3687.

Pokud jde o podvod, dával-li provisi agent živnostníkům k podpisu objednacím lístky znějící na větší množství zboží, než bylo objednáno, jehož však objednatelé ve svých živnostech mohli upotřebiti.

Vědomé (i úmyslné) uvedení v omyl nebo takové využití omylu druhé strany nemusí nésti s sebou nutně i poškození druhé strany, třeba došlo k omylu lstivým jednáním nebo předstíráním pachatelovým, tvoří skutkovou podstatu podvodu jen, bylo-li lstivé uvedení v omyl nebo takové využití omylu současně vedeno přímým pachatelovým úmyslem způsobiti někomu škodu.

Bez této náležitosti skutkové podstaty zůstaveno jest posouzení účinků, jež má podle zákona vzbuzení nebo využití omylu při právním jednání, předpisům práva občanského, při smlouvách předpisu § 871 obč. zák.

Při zkoumání poškozovacího úmyslu, čelícího ke způsobení škody, shledávané v nákladu nikoliv nehodnotném, nýbrž jen pro majetkové cíle objednatelů neúčinném, jest uvažovati i o tom, zda si pachatel podle okolností, za nichž k objednávkám došlo, musil uvědomiti, že náklad větší objednávkou objednatelům způsobený jest k jejich škodě.

Podvod nezakládá samo o sobě již pouhé využití omylu jiné osoby, i když se stalo v úmyslu poškozovacím, nýbrž vyžaduje se lstivý způsob tohoto využití.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1929, Zm I 394/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečnící stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 23. března 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu prvě stolice, by jí znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmatečnící stížnosti obžalovaného nelze upříti oprávnění, pokud důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. vytyká nutnost zjištění pro skutkovou podstatu podvodu pachatelův úmysl způsobiti škodu, neboť skutečně není tento úmysl v napadeném rozsudku zjištěn a skutková podstata zločinu podvodu není tím splněna. Nálezací soud v úvaze o podvodném úmyslu obžalovaného má jej sice za daný, to však jednak z důvodu, který je pro jeho zjištění nezávažný, shledávaje jej ve snaze po docilení osobního zisku obžalovaného zajištěním si větší provise z uzavření obchodu co největšího; jednak vidí jej v tom, že si obžalo-

vaný na základě předchozího ústního ujednání se soukromými účastníky byl jasně vědom toho, co a jaké množství tito chtěli objednat, co tedy skutečně zamýšleli, v žádném případě pak, že objednacím lístkem tomuto předchozímu ústnímu ujednání neodpovídal. Kdežto onen důvod jest pro zjištění úmyslu poškoditi druhou stranu bezvýznamným, jest tímto zjištěním vystiženo jen vědomí obžalovaného odnášející se k jiné náležitosti skutkové podstaty podvodu, totiž vědomí o tom, že objednatelé pásek jsou předložením písemné objednávky a obsahem ústnímu ujednání odporujícím uváděni v omyl o množství závazně objednávaného zboží, po případě že je využíváno jejich omylu ohledně souhlasu ústní a písemné objednávky. Není však oním způsobem zjištěno ani vědomí, tím méně pak úmysl obžalovaného vzbuzením nebo využitím tohoto omylu objednatelé poškoditi. Řečené náležitosti podvodu se nekryjí; vědomé, ba i úmyslné uvedení v omyl nebo takové využití omylu druhé strany nemusí nésti s sebou nutně i poškození druhé strany; třeba došlo k omylu lstivým jednáním nebo předstíráním pachatelovým, tvoří skutkovou podstatu podvodu jen, bylo-li lstivé uvedení v omyl nebo takové využití omylu současně vedeno přímým pachatelovým úmyslem způsobiti někomu škodu. Bez této náležitosti skutkové podstaty zůstaveno jest posouzení účinků, jež má podle zákona vzbuzení nebo využití omylu při právním jednání, předpisům práva občanského, jmenovitě při smlouvách předpisu § 871 obč. zák., jak k tomu i zmatečnící stížnost správně poukazuje. Škoda, kterou v souzeném případě měli utrpěti podle názoru nalézacího soudu objednatelé pásek a věšáků, pozůstává v tom, že měli býti mučeni se zřetelem k podpisu na objednacím lístku a k doložce ohledně zrušení objednávky, by převzali takové množství zboží, které neodpovídá rozsahu jejich obchodu; veliká cena, již za to měli platiti, znamenala pro ně mrtvý materiál, na druhé straně však pásky znějící na jejich firmu jsou naprosto neprodejně. Tak jest v rozsudku nalézacího soudu pojata škoda, ke které i úmysl obžalovaného musil by býti zjištěn, v tom smyslu, jak ji vymezuje rozhodnutí nejv. soudu ze dne 20. října 1928, č. j. Zm II 324/28, čís. 3301 sb. n. s., že totiž objednatelé měli bez právního důvodu učiniti náklad, který nechťeli učiniti, poněvadž nebyl pro jejich majetkové cíle užitečný a jenž proto, že zmenšuje hodnotu jejich jmění, znamená újmu odpovídající pojmu škody na majetku podle § 197 tr. zák. Rozsudek nezjišťuje, že obžalovaný objednatelům za ceny v objednávkách vyznačené dodal zboží, jehož objektivní protihodnota neodpovídala vypočtenému nákladu, a nebyla ani nikým tvrzena taková objektivní nepřiměřenost hodnoty dodaných pásek v poměru k objednacím cenám. Šlo o zboží, jehož objednatelé ve svých živnostech měli a mohli skutečně upotřebiti, a to zboží, které pro každého jednotlivce muselo se zvláště zhotovovati, při čemž i bez důkazu lze nahlédnouti již podle všeobecných zkušeností, že při větším množství takového zboží lze jeho objednávku vykalkulovati poměrně levněji než při objednávce nepatrné. Se zřetelem k těmto okolnostem je zřejmo, že nutno při zkoumání poškozovacího úmyslu, čelícího ke způsobení škody, shledávané v nákladu nikoliv nehodnotném, nýbrž jen pro majetkové cíle objednatelů neúčinném, jenž jediné jest základem zjištění škody v napadeném rozsudku, bedlivě uvažovati o tom, pokud si obžalovaný

podle všech okolností, za nichž k objednávkám došlo, musil uvědomiti, že náklad větší objednávkou objednatelům způsobený jest k jejich škodě. Tuto stránku zlého úmyslu k podvodu potřebného ve vztahu k majetkové újmě, kterou považuje za škodu, rozsudek nalézacího soudu nezjišťuje vůbec, bez toho nelze však oprávněnost odsuzujícího rozsudku přezkoumati; již tento nedostatek činí nutným nové rozhodování o této věci v prvé stolici.

Není však neoprávněna ani výtka zmatečn^í stížnosti pro nedostatek odůvodnění při objektivním zjištění škody v mrtvém kapitálu, jež nalézací soud shledává prostě v rozdílu mezi cenou zboží, které objednatelé chtěli objednat, a cenou toho množství, které na základě odchýlné písemné objednávky obdrželi nebo obdržeti měli. Nalézací soud zjišťuje k tomu jen, že poškození nemohli tak velkých množství pásek využít ani v mnoha letech. Poněvadž však škoda, jak bylo již uvedeno, nespočívá v dodávce zboží nehodnotného nebo vůbec nepotřebného, nýbrž v dodávce zboží objednateli sice upotřebitelného, ale jen v průběhu delší doby, bylo nalézacímu soudu blíže uvažovati o tom, která je s ohledem na rozsah závodů objednatelů slušná a přiměřená míra takové zásoby pásek, že není možno považovati ji za nepřiměřeně a proto neužitečné uložení kapitálu, zvláště ana padá na váhu individualita tohoto výrobku, jež lze obdržeti jen na zvláštní objednávku každého jednotlivce a jenž v nepatrném množství, o jaké při ústních objednávkách šlo, mohli by vůbec býti dodán, přišel by objednatelům bezpochybně nepoměrně draze, než při množství větším. Nejde tu o zboží, které by menší živnostník podle své občasn^é potřeby mohl v množství právě potřebném nakoupiti, nýbrž o zboží pro každého zvláště vyráběné, jehož musí nutně i menší živnostník, chce-li ho vůbec ve výřnosti upotřebovati, objednat a míti i na delší čas určitou zásobu, na niž učiněný náklad nelze pak považovati za mrtvý kapitál, nýbrž za nutný kapitál provozní. Zásobu takového zvláště vyráběného zboží i na několik let nebylo by jistě lze považovati za neužitečnou pro potřebu i menšího živnostníka a bylo proto nalézacímu soudu již při zjištění výše škody skutečně objednatelům vzešlé nebo jim hrozící určitě uvěsti, která míra z množství objednaných pásek jest objektivně přiměřená jejich potřebě pro určitou vhodnou dobu; dosavadní jen povšechné údaje objednatelů o množství zboží, které nikdy spotřebovati by nemohli a pod., jichž se rozsudek dovolává, pro toto zjištění nepostačují. Ani důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., v tomto směru uplatněný, nepostrádá tudíž oprávnění. Nalézacímu soudu bude při novém rozhodování po případě opatřiti určitější zjištění v onom směru, neboť tato okolnost jest závažná již pro objektivní zjištění výše škody a rozhodná pro kvalifikaci činu, v novém řízení zvláště též se zřetelem na novělu k trestnímu zákonu. Nalézacímu soudu jest ponechati, by sám posoudil, jakých důkazních prostředků chce jako nejvhodnějších a nejspolehlivějších použiti pro ono zjištění. Není proto vhodné, by v tomto období řízení, kde ony okolnosti nebyly dosud předmětem zkoumání nalézacího soudu, byl pronášen soud o vhodnosti a potřebnosti důkazů, jež podstatně k tomuto účelu navrhovala obhajoba a pro jejichž zamítnutí jest uplatněn důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. Nalézacímu soudu jest

tim ponechána možnost, budou-li navrhovány, znovu o nich uvažovati, kdyby případné doplnění dosavadních důkazů výsledkem poškozených, vyjádřením obžalovaného a pod. nemělo pro zjištění konkrétního rozsahu přiměřeně spotřeby objednaných pásek v živnostech objednatelů dostatečného výsledku nebo nebylo dosti vhodně možné. Připomíná se nalézacímu soudu, že v případě Hermíny P-ové, Marie H-ové, Antonína N-a a Kateřiny D-ové nezjistil vůbec ani ve smyslu svého pojetí škodu, kterou měli utrpěti, omeziv se jen na zcela povšechné zjištění ústní objednávky nejmenšího množství a mnohem většího množství nebo vyšší ceny v písemných objednacích listcích, což jest k objektivnímu zjištění výše škody nedostatečné. Podobně se podotýká k případu Antonína K-e, že bude nutno blíže se zabývati lstivostí způsobu, jímž obžalovaný prý využil omylu K-ova při vypočítání ceny objednaných pásek, neboť nezakládá podvod samo o sobě již pouhé využití omylu jiné osoby, i když se stalo v úmyslu poškozovacím, nýbrž vyžaduje se právě lstivý způsob tohoto využití. I když tyto nedostatky zmatečn^í stížností nebyly vytknuty, nutno je ve smyslu § 290 tr. ř. vytknouti.

Čís. 3688.

Uražka na cti, byli-li zástupci dělnické strany v městské radě viněni, že se hlasováním postavili proti nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám.

Je-li podstatou urážlivého projevu úsudek, nelze jej oddělit od přemís, na jejichž podkladě byl pronesen, nýbrž sluší jej zkoumati ohledně jeho smyslu a dosahu, jakož i ohledně jeho správnosti a přípustnosti současně s oněmi předpoklady, v jejichž spojitosti a na jejichž základě byl pronesen.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1929, Zm I 561/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečn^í stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 11. května 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 6 tiskové novely, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji před tříčlenným senátem podle § 28 odst. (2) tiskové novely znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nejvyšší soud jako soud zrušovací nesouhlasí se stanoviskem stížnosti, opřeným o důvod zmatečnosti čís. 8 § 281 tr. ř., že předmětem obžaloby nebyl nadpis článku, aniž celý jeho obsah, nýbrž jen část poslední věty; tu se ovšem v záhlaví obžaloby tvrdí, že soukromí obžalobci byli viněni v článku nadepsaném »Sociální demokraté a t. d. . .« z určitého nečestného činu, a též v důvodech obžalovacího spisu se uvádí na několika místech, že v článku — nikoli i v jeho nadpisu se vy-
týká žalobcům takové jednání; leč přes to nemůže býti pochybnosti

o tom, že obžalobou pozastaven jest i nadpis článku, ano se v důvodech obžaloby dovozuje, že sociálně demokratičtí členové městské rady svým hlasováním »se postavili proti pražskému nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám«, kteroužto větou obžaloba do slovně uvádí nadpis pozastaveného článku. Leč nelze pochybovati ani o tom, že byl žalován celý obsah článku, nikoli jen část jeho poslední věty, ana stížnost samotná připouští, že podle obžaloby byl »článek« inkriminován, a an dovozováním obžaloby, že článkem byli viněni sociálně demokratičtí členové, že se postavili proti pražskému nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám, byl jen stručně shrnut smysl »celého pozastaveného článku«, nebyla však omezena obžaloba na některou jeho stať. Avšak zmatečnī stížnosti obžalovaného jest přisvědčiti, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř., vytýká rozsudku vadnost ohledně zjištění smyslu a dosahu závadného článku. V tomto směru správně uvažuje soud, že nadpis tvoří s obsahem článku nerozlučný celek, vyjadřující stručně, o čem se v článku jedná, a zjišťuje, přimykaje se zcela k důvodům spisu obžalovacího, že vzhledem k určitému případu, který v článku samém je popsán, viněni jsou soukromí obžalobci z určitého jednání, že se hlasováním ve schůzi městské rady pražské pro zadání stavby stok na P. firmě V. postavili proti pražskému nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám. Toto zjištění se v podstatě kryje s nadpisem článku, a až na nepatrnou odchylku, i s poslední závěrečnou větou článku; leč právem vytýká stížnost rozsudku formální vadnost, pokud při tomto zjištění pomíjí v oně na konci článku obsažené závěrečné větě předchozí obsah článku, z něhož vysvítá, na jakém podkladě zbudována jest v konečné větě — a v nadpisu — proti soukromým obžalobcům vyslovená výtka. Tu se totiž v článku uvádí, že při jednání o zadání oněch prací firmě V. radní N. navrhol, by práce byla zadána firmě P., poněvadž tato firma zaměstnává pražské dělnictvo a dodržuje kolektivní smlouvu — nehledíc k tomu, že její nabídka je i mnohem levnější —, kdežto firma V. nedodržuje a neuznává kolektivní smlouvy, nezaměstnává pražské dělnictvo, ba naopak posílá na venek agenty, kteří do P. dovážejí indifferenční dělnictvo, ačkoliv v Praze je 30.000 nezaměstnaných dělníků; že do debaty o tomto návrhu zasáhl pak technický referent raní K., který doznal, že tvrzení radního N-a jsou pravdivá, ba přímo řekl, že firma V. je ras na dělnictvo, ale že prý jest s každou prací brzy hotova. Ježto sociální demokraté (soukromí obžalobci) hlasovali pro firmu V., pro firmu, kterou jejich vlastní řečník označil jako »ras na dělnictvo«, vyslovuje se na konci článku, že »se tudíž postavili proti nezaměstnanému pražskému dělnictvu a proti firmě, která dodržuje kolektivní smlouvu«.

Podstatou urážlivého projevu jest tedy úsudek na konci článku a článku jako nadpis a stručný souhrn jeho obsahu předeslaný; takový úsudek nelze však oddělití od premis, na jejichž podkladě byl pronesen, nýbrž sluší jej zkoumati ohledně jeho smyslu a dosahu, jakož i ohledně jeho správnosti a přípustnosti současně s oněmi předpoklady, v jichž spojitosti a na jejichž základě byl pronesen. V tomto směru však pochybil soud, pokud prostě a povšechně vyslovil, že obsahem článku je výtka, že v určitém případě, při hlasování o zadání práce, »se postavili

sociální demokraté proti pražskému dělnictvu a kolektivním smlouvám«, aniž si uvědomil, pokud se týče, jak bude níže dovozeno — řádně hodnotil, co při debatě před oním hlasováním předcházelo. Vždyť nejde v souzeném případě o řešení otázky, zda tato rozsudkem zjištěná výtka sama o sobě se dotýká cti soukromých obžalobců čili nic, nýbrž rozsada o sobě jest, zda tato výtka jako »úsudek«, učiněný následkem předhodního prohlášení soukromého obžalobce K-a, byla oprávněna či nichozího prohlášení soukromého obžalobce K-a, byla oprávněna či nichozího prohlášení soukromého obžalobce K-a, že tvrzení radního N-a jsou správná a, že firma V. je ras na dělníky, k čemuž se v článku pak dodává, že »se tudíž postavili sociální demokraté...« Právě onou důležitou větou článku, že městský radní K. prohlásil, že firma V. je ras důležitou větou článku, se rozsudek vůbec neobírá, a jest proto zmatečným, poněvadž by mohla míti význam pro správné posouzení smyslu a dosahu článku, a poněvadž nelze ani vyloučiti, že by soud, kdyby k ní byl přihlížel, nebyl snad dospěl i k jinému závěru o významu další poznámky K-ovy, že tvrzení radního N-a jsou správná«, již doposud nehodnotil ve spojitosti s výrokem, »ras na dělnictvo« a prostě odbyl tvrzením soukromého obžalobce K-a samotného nekrytou úvahou, že šlo o výrok v replice a proto o výrok nedobře uvážený a promyšlený. Je nasnadě, že by v případě, kdyby byl zjištěn jiný smysl a význam pozastaveného článku, i důkaz pravdy musel býti posuzován jinak, než se stalo v rozsudku. V tomto ohledu doposud soud, vycházejce z předpokladu, že sociálním demokratům v městské radě bylo vyčítáno, že jsou proti pražskému nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám, zjistil, že nedošly technickou komisi stížnosti v tomto směru na firmu V., a že nebyl soukromým obžalobcům v době, kdy městská rada vyjednávala o zadávání prací na P., znám postup firmy V. při jiných soukromých a částečně i pro obec konaných pracích. Leč tyto úvahy by nepostačovaly, kdyby soud zjistil, že onomu hlasování pro firmu V. předcházela jednak o konkrétní skutečnost opřená stížnost radního N-a na tuto firmu a odpověď radního K-a, že tato tvrzení N-a jsou správná, a že jest firma V. ras na dělnictvo; tu by záleželo naopak při důkazu pravdy vlastně na tom, zda tu šlo o vážné, nevymyšlené tvrzení N-ovo o firmě V. a zda se i prohlášení radního K-a (třeba i hájícího jako zpravodaj návrh technické komise) stalo před hlasováním v přítomnosti ostatních soukromých obžalobců v takové formě, že nebylo důvodu o jeho vážnosti pochybovati. Jelikož si soud tyto pro správné právní posouzení věci rozhodně skutečnosti neuvědomil, bylo zmatečnī stížnosti vyhověti a za předpokladů § 5 nov. k trestnímu řádu uznati již v zasedání neveřejném, jak se stalo, aniž bylo třeba obíratí se ostatními námitkami zmatečnī stížnosti, které se staly zrušením rozsudku bezpodstatnými.

Čís. 3689.

Aby vyhověl předpisu § 260 čís. 2 a § 270 čís. 5 tr. ř. (v doslovu zákona čís. 1/1920) jest nalézací soud pod následky zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. povinen v rozsudku stručně avšak určitě uvěsti, které skutečnosti a z jakých důvodů považoval za dokázané nebo za nedo-

kázané; při deliktech verbálních pak do oboru této skutkově zjišťovací činnosti vyhrazené soudům nalézacím spadá především zjištění do slovu (znění, textu) souzeného projevu a dále i výklad projevu, určení, jaký byl smysl, význam, dosah, směr, účel a předmět projevu.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1929, Zm I 795/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 13. září 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 zákona čis. 50/23, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný, věc vrátil témuž soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Aby vyhověl předpisu § 260 čis. 2 a § 270 čis. 5 tr. ř. (v doslovu zákona čis. 1/20) jest nalézací soud pod následky zmatečnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř. povinen v rozsudku stručně avšak určitě uvést, které skutečnosti a z jakých důvodů soud považoval za dokázané nebo za nedokázané, při deliktech verbálních pak do oboru této skutkově zjišťovací činnosti vyhrazené soudům nalézacím spadá především zjištění do slovu (znění, textu) souzeného projevu a dále i výklad projevu, určení, jaký byl smysl, význam, dosah, směr, účel a předmět projevu. Jsou to vesměs složky skutkového podkladu, který jest podle § 288 čis. 3 tr. ř. závazným pro hmotněprávní přezkoumání rozsudku. Pouhý údaj napadeného rozsudku, že bere za prokázáno, že obžalovaný ve své řeči pronesl výroky v oznámení uvedené (až na jednu větu rozsudkem citovanou) oněm předpisům nevyhovuje, neboť z vyhotovení rozsudku není vidno, co vlastně obžalovaný řekl. Takový kusý, ba povrchně vypracovaný rozsudek nelze přezkoumat vůbec, — ani stěžovateli, ani zrušovacímu soudu. Tento nedostatek zatěžuje rozsudek zmatečností podle § 281 čis. 5 tr. ř. («neúplnost o rozhodných skutečnostech», »žádné důvody«), což zmateční stížnost právem vytýká. Bylo jí proto podle § 5 novely čis. 3/78 při neveřejné poradě za souhlasu generální prokuratury ihned vyhověno a uznáno, jak se stalo, ježto se nelze vyhnouti nařízení nového hlavního přelíčení.

Čís. 3690.

Ochranu podle § 81 (68) tr. zák. nelze omezovati na železniční zřízení, náležející k dopravním úředníkům v užším slova smyslu (§ 15 čis. nař. ze dne 16. listopadu 1851, čis. 1 ř. zák. z roku 1852).

Komisař a dílovedoucí, zaměstnaní v dílnách Č. S. D., pověřeni nadřízeným úřadem provedením zkušební jízdy železničním vozem, požívají ochrany § 81 (68) tr. zák., brání-li komu ve vstupu do onoho zkušební vozu; nezáleží na tom, že nenáleží přímo k vlakovému (nádražnímu) personálu a že nejsou oděni ve stejnokroj.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1929, Zm I 210/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 10. ledna 1929, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými, Václav J. zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., Jan V. spoluvinnou na zločinu veřejného násilí podle §§ 5, 81 tr. zák. a oba přestupkem podle § 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaných dovolává se číselně jen formálního důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř., svým doličením uplatňuje však věcně též hmotněprávní zmatky podle § 281 čis. 9 písm. a) a b) tr. ř., ale nelze jí přisvědčiti v žádném směru. Zmateční stížnost shledává rozsudek neúplným, nejasným a ve vnitřním rozporu, pokud zjišťuje subjektivní stránku trestného činu podle § 81 tr. zák., ježto prý pouhé tvrzení H-ovo, že on a Ing. R. jsou ve službě, nemohlo obžalovaným stačiti, by, jednajíce s osobami, zevně nijak se neodlišujícími od jiných, byli si vědomi, že mají co činiti s osobami úředními. Avšak stížnost neprovádí žádný z oněch zmatků a vůbec nenaznačuje, v čem jednotlivě ony výtky spatřuje; rozsudek v tomto směru způsobem srozumitelným a jasným odůvodňuje ono vědomí stěžovatelů a přihlíží i ke skutečnosti, že vůz, do něhož stěžovatelé chtěli vstoupiti, byl zařazen jako vůz zkušební do ostatního vlaku a že inž. R. a dílovedoucí H. byli v občanských šatech; stížnost jest pouhým popřením rozsudkového zjištění, že obžalovaní, byvše svědkem R-em a H-em poučeni o tom, že vůz, do něhož vstupují, jest vozem zkušebním a do toho že vstoupiti nemohou, oni pak jako úředník, případně zřízenec státních drah že jsou ve službě, věděli takto, že osoby, s nimiž jednají, jsou osobami úředními a svou službu též vykonávají. Po objektivní stránce zločinu dovoluje zmateční stížnost, že služba inž. R-a a dílovedoucího H-a spočívala v prohlídce vozů, nikoli v bránění vstupu cestujícím do vozu, a tvrdí, že prý rozsudek zjistil jen úmysl obžalovaných vstoupiti do vlaku, nikoli však úmysl mařiti službu úředníků. I tu však zmateční stížnost, aniž by napadala rozsudek určitými výtkami formálními, popírá jen nedoložené zjištění skutková, že řečené úřední osoby byly oprávněny, by ve službě zamezily přístup do onoho vozu osobám nepovolaným a že se obžalovaní vzepřeli tomuto zabraňování vstupu do vozu způsobem v rozsudku blíže vylíčeným.

Pokud však aspoň v části příslušných vývodů lze spatřovati doličení důvodu zmatečnosti hmotněprávní, jsou výtky neodůvodněné. Namítá-li především stížnost, že brániti vstupu do železničního vozu může a má jen uniformovaný a vlakový personál a personál nádražní, nelze jí přisvědčiti. Rozsudek zjišťuje sice, že inž. R. a dílovedoucí H. neměli stejnokroje, jsouce jen v civilním obleku, a že ani jinak zevně na nich nebylo viděti, jakou služební funkci zastávají. Leč to ještě nečiní podřadění skutku obžalovaných pod zákon pochybným. V § 15 čis. nař. ze dne 16. listopadu 1851, čis. 1 ř. zák. z roku 1852 (provozovací řád železniční)

je sice nařízeno, že železniční zřizenci, určení k . . . . dohledu nad železnicí a ke styku s obecními, mají konati službu vždy ve služebním oděvu neb opatření jsouce zvláštním odznakem služebním. Ke zřizencům tohoto druhu však inž. R. a dílovedoucí H. nenáleželi. Jsouť oba podle spisů a podle zjištění rozsudku zaměstnanci v dílnách Č. S. D. Než ani za tohoto stavu věci nelze jim odepřiti ochranu podle §§ 68 a 81 tr. zák. Neboť o tom, že oběma těmito železničním zřizencům, hledě k jejich služebnímu postavení, jako komisaře a dílovedoucího, jest v zásadě přiznati vlastnost vrchnostenské osoby, pokud se týče vlastnost úředníka, nelze vzhledem ke smyslu a k účelu ustanovení §§ 68 a 101 tr. zák. důvodně pochybovati a nepopírá to ani zmáteční stížnost. Nelze proto ochranu podle § 81 (68) tr. zák. omezovati jen na železniční zřizence, náležející k dopravním úředníkům v užším slova smyslu (srovn. rozhod. vid. čís. 3070, 4385, sb. n. s. čís. 1206 a j.). Uváží-li se, že oba byli nadřazeným úřadem pověřeni provedením zkušební jízdy dotyčným železničním vozem, nelze pochybovati o tom, že byli oprávněni a že spadalo do oboru jejich působnosti, by zabránili obžalovaným vstup do onoho zkušebního vozu, jenž byl vyloučen z použití pro obecní a s nímž jen oni měli služebně co činiti. Tím je dáno formální oprávnění, jež jediné jest předpokladem ochrany podle § 81 (68) tr. zák. Nesejde tudíž na tom, že řešení nenáleželi přímo k vlakovému nebo nádražnímu personálu a nebyli ve stejnokroji. Bezpodstatnou je zmáteční stížnost, snažíc se povahu oněch dvou železničních zřizenců jakožto vrchnostenských osob podle § 68 tr. zák. uvést v pochybnost námitkou, že oba byli před vozem, nikoli ve voze, a že tudíž nebyli na místě své služby. Podle závazného zjištění rozsudkového otvíral v době, kdy se obžalovaní pokoušeli vstoupiti do služebního vozu, dílovedoucí H. dvěře tohoto vozu klíčem a dal do něho aparáty a inž. R. stál u stupňů téhož vozu, chtěje vstoupiti dovnitř. Podle toho byli oba železniční zřizenci místně způsobem pro každého poznatelným v takovém bezprostředním vztahu k předmětu, podléhajcímu jejich služebnímu dohledu, že nelze důvodně tvrditi, že nebyli na místě své služby. Jsou proto dány náležitosti trestného činu (§ 81 tr. zák.) i ve směru objektivním.

Čís. 3691.

Pres to, že poškozený učinil na pachatele trestní oznámení v době, kdy ještě neuplynula lhůta stanovená narovnáním pro napravení škody, může se pachatel s úspěchem dovolávati beztrestnosti pro účinnou lítost, avšak jen, dal-li ve lhůtě narovnáním určené poškozenému náhradu (§§ 187, 188 b) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 2. prosince 1929, Zm II 164/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojme ze dne 28. března 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183, 184 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Námitkou, že stěžovatel měl býti přiznán trestnost vylučující důvod podle §§ 187, 188 b) tr. zák., uplatňuje stížnost zřetelným poukazem zmatek podle § 281, čís. 9b) tr. ř. Rozsudek zjišťuje, že stěžovatel uzavřel v době, kdy vrchnost o jeho provinění ještě nevěděla, s poškozeným (Sch-em) narovnání, podle něhož se zavázal, že zpronevěřenou částku Sch-ovi do konce února 1929 nahraadí, že mu dá do zástavy prasata a že dopustí, by Sch. nalepil na dvěře stěžovatelovy stáje cedulku toho obsahu, že prasata jsou vlastnictvím Sch-ovým; zjišťuje dále, že stěžovatel cedulku onoho obsahu Sch-em na dvěře stáje stěžovatelovy nalepenou svémocně odstranil, že Sch. podal pak dne 1. února 1929 na stěžovatele trestní oznámení a že obžalovaný nezapltil do konce února 1929 Sch-ovi částku, kterou mu měl podle onoho narovnání zaplatiti, a uvádí pak, že se stěžovatel nemůže za tohoto stavu věci dovolávati účinné lítosti. Namítá-li stížnost, že důvod beztrestnosti měl býti stěžovateli přiznán proto, že Sch. učinil na něho trestní oznámení v době, kdy neuplynula ještě lhůta stanovená narovnáním pro napravení škody, je zřejmé na omylu. Beztrestnosti pro účinnou lítost mohl by se stěžovatel v souzeném případě dovolávati s úspěchem, kdyby byl narovnání po rozumu § 188 b) tr. zák. dostal, t. j. kdyby byl dal ve lhůtě narovnáním určené poškozenému náhradu. Kdyby byl tak učinil, bylo by mu přiznati beztrestnost pro účinnou lítost, ač onu cedulku svémocně odstranil a ač poškozený podal na něho trestní oznámení, nevyčkal uplynutí lhůty stanovené narovnáním pro napravení škody, neboť porušil-li stěžovatel ujednání týkající se oně cedulky, neporušil tím narovnání po rozumu § 188 b) tr. zák., jehož podstata záleží v ujednání, že pachatel dá poškozenému v určitém čase náhradu, a učinil-li poškozený před uplynutím lhůty určené narovnáním pro napravení škody trestní oznámení, nepozbylo tím platnosti narovnání týkající se náhrady škody. V souzeném případě není však onoho předpokladu beztrestnosti pro účinnou lítost, ježto stěžovatel, jak rozsudek zjišťuje a stížnost sama připouští, poškozenému ve lhůtě stanovené narovnáním náhradu nedal. Slova »a poškozený ho potom udá« v § 188 b) tr. zák. nemají významu pro posouzení otázky, zda v případě narovnání po rozumu tohoto ustanovení zákona nastala beztrestnost podle § 187 tr. zák. Pro řešení této otázky je jediné rozhodným, zda pachatel dal poškozenému ve lhůtě určené narovnáním náhradu či nikoli (Rozh. Oe. R. č. 71). podle toho je nesprávný právní názor stížnosti, že skutečnost, že poškozený před uplynutím lhůty stanovené narovnáním pro napravení škody učinil na stěžovatele trestní oznámení, má v zápětí, že se zpronevěra stěžovatelem spáchaná stala beztrestnou pro účinnou lítost podle §§ 187, 188 b) tr. zák.

Čís. 3692.

Vyjimečný předpis § 463 tr. zák. jest přísně vykládati, pokud jde o kruh osob, na které se vztahuje, a vyloučiti z něho příbuzné vzdálenější, než jsou tam uvedeny.

»Rodiči a dětmi« ve smyslu § 463 (189) tr. zák. jest rozuměti podle § 42 obč. zák. veškeré příbuzné v pokolení vzestupném a sestupném; spadá sem babička a vnuk stejně jako nevlastní otec (matka) a nevlastní dítě.

I trestní i občanský zákon jsou částmi téhož organického celku (právního řádu), které se navzájem doplňují, a jichž proto lze použití navzájem k výkladu jejich ustanovení, nebrání-li tomu jasný smysl a účel ustanovení, o jehož výklad jde.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1929, Zm I 666/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnické stížnosti otce nezletilého obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 12. srpna 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 - II c) tr. zák., zrušil rozsudek soudu první stolice a zprostil obžalovaného podle § 259 č. 1 tr. ř. z obžaloby, že pro svůj užitek odňal v P. z držení a bez přivolení Marie M-ové z uzamčené skříně: a) v prosinci 1928 zlatý náramek zdobený ametystem a brilantky v ceně 4.000 Kč, b) dne 30. ledna 1929 platinové náušnice zdobené brilanty v ceně 8.000 Kč, tudíž cizí věci movité, a to i uzamčené v ceně přes 500 Kč, ba i 2.000 Kč, a že se tím dopustil zločinu krádeže podle §§ 171, 173, 174 - II c) tr. zák.

D ů v o d y:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281 č. 9 c) nebo b), správně podle § 281 č. 10 ve spojení s č. 9 c) tr. ř., namítá zmatečnická stížnost právem, že nalézající soud použil zákona nesprávně, uznáv obžalovaného vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c) tr. zák., ačkoliv byl souzený skutek, jenž ovšem vykazuje jinak veškeré zákonné známky onoho zločinu, spáchán obžalovaným na babičce, se kterou žil ve společné domácnosti. Nelze souhlasiti s názorem, kterým se při kvalifikaci souzeného skutku řídil soud nalézající, že vnuk nepatří k osobám, na které se vztahuje dobrodíní § 463 (§ 189) tr. zák. Jest ovšem správně, že — jak vyslovuje i rozhodnutí sb. n. s. č. 1537 — jest přísně vykládati výjimečný předpis § 463 tr. zák. pokud jde o kruh osob, na které se vztahuje, a vyloučiti z něho příbuzné vzdálenější, než jsou tam uvedeny. Než ani přísný výklad onoho ustanovení nevyžaduje, by byl kruh osob, označený v zákoně slovy »rodiče a děti«, vymezen úžeji, než jak vyhovuje hlediskům, která vedla zákonodárce k ustanovení, o něž jde. Hlediska ta vystihlo vhodně již rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu vídeňského ze dne 19. listopadu 1891, č. 13.880, úř. sb. č. 1505, uvádějíc, že k mírnému nakládání s krádeží v rodině přiměly úvahy, jež přihlížely jednak ke skutečnosti, že se v poměru rodinném rozeznává méně přesně mezi majetkem členů rodiny, jednak k ohledům, jichž jest dbáti v zájmu vážnosti a dobra celé rodiny, jakož i mravních a pietních vztahů, jež spojují příslušníky rodiny; že nemůže býti pochybnosti o tom,

že veškeré tyto předpoklady platí tam, kde žijí ascendentí a descendentí ve společné domácnosti a že proto jest jim přiznati platnost i v poměru mezi babičkou a vnukem bez rozdílu, spočívá-li pokrevní příbuzenství na zrození manželském nebo nemanželském. Je proto správný výklad slov § 463 tr. zák. »rodiče a děti« ten, že jest jimi podle § 42 obč. zák. rozuměti veškeré příbuzné v pokolení vzestupném a sestupném. Nelze se tudíž přidati k názoru nalézacího soudu, že toto ustanovení občanského zákona nemá a nemůže míti podklad v trestním zákoně, správně v oboru práva trestního místo a platnost, nehledíc ani k tomu, že i trestní, i občanský zákon jsou částmi téhož organického celku (právního řádu), které se navzájem doplňují a jichž proto lze použití navzájem k výkladu jejich ustanovení, nebrání-li tomu jasný smysl a účel ustanovení, o jehož výklad jde. Pravdy jest na názoru, vysloveném rozsudkem soudu první stolice jen tolik, že kruh osob, naznačených slovy »rodiče a děti«, nelze pro dosah § 463 (189) tr. zák. vymeziti ani tak úzce, jak by bylo napovězeno zákonnou definicí v § 42 obč. zák. Platíť hlediska, která byla důvodem onoho výjimečného předpisu, i potud, pokud jde o poměr mezi nevlastním otcem (dědem) nebo nevlastní matkou (bábou) a nevlastními dětmi (vnuky), žijí-li ve společné domácnosti. Zřejmé, by se staly účastnými výsady § 463 (189) tr. zák. i tyto osoby, použil trestní zákon v oněch případech slov »rodiče a děti« na místě slov »příbuzní v pokolení vzestupném nebo sestupném« — přimykajících se k doslovu § 42 obč. zák., jichž použil v ustanoveních jiných, jejichž důvodem nejsou hlediska neb alespoň není souhrn hledisek, jež vedla k předpisu § 463 (189) tr. zák., nýbrž hlediska jiná (srovnej zvláště §§ 131, 137, 216 tr. zák.). Při správném výkladu zákona jest tedy řaditi bábu a vnuka do kruhu osob, které jsou v § 463 (189) tr. zák. označeny slovy »rodiče a děti«, takže zakládá souzený skutek — krádež arcíť o sobě zločinné povahy, avšak spáchaná vnukem na babě, se kterou žil ve společné domácnosti — jen skutkovou podstatu přestupku podle § 463 tr. zák. Uznal-li soud nalézací přes to obžalovaného vinným zločinem podle §§ 171, 173, 174 II. c) tr. zák., uvažoval o souzeném skutku podle zákona, který se při správném jeho výkladu k němu nevztahuje, a bylo rozsudek soudu první stolice zrušiti jako zmatečný z důvodu § 281 č. 10 tr. ř. Poškozená bába obžalovaného prohlásila výslovně, že nežádá jeho potrestání. Nezáleží na tom, že není bezpečně zjištěno, byla-li sama hlavou rodiny; neboť návrh na potrestání nebyl ani jinou osobou učiněn. Proto bylo, jelikož je stíhání přestupku § 363 tr. zák. vyhrazeno soukromé obžalobě, obžalovaného zprostiti podle § 259 č. 1 tr. ř. z obžaloby podané veřejným obžalobcem k ní neoprávněným.

Čís. 3693.

Zavinění podnikatele staveb, který, ač věděl, že dráty nízko nad stavbou prochází silný elektrický proud, nedal je odstraniti a v práci pokračoval.

Samostatný podnikatel, který převzal provedení celé práce (přístavby), zodpovídá (§ 335 tr. zák.) i ohledně provádění tesařských

prací; je na něm, by sám i v tomto ohledu učinil všechna opatření, jichž je třeba k ochraně života a zdraví zaměstnaných jím dělníků.

Vyrozumění stavbu provádějícího o povolení stavby není podle zákona vůbec nařízeno (§ 31 staveb. řádu pro Slezsko ze dne 2. června 1883, čís. 26 z. zák.).

Zjištění o příčinné souvislosti je zjištěním skutkovým, jemuž lze čelit jen formálními důvody zmatečnosti; nestalo-li se tak v písemné zmateční stížnosti, je podle § 290 tr. ř. nepřipustné doháněti to teprve při zrušovacím roku.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1929, Zm II 65/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 19. prosince 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaných namítají shodně podle § 281 čís. 4 tr. ř. porušení práv obhajoby proto, že nebyly připuštěny důkazy nabídnuté o tom, že obžalovaný Karel B. dal rozkaz dělníku Ludvíku P-ovi, by vypnul proud (přerušil spojení), a že do doby, dokud se tak nestane, nemá nikdo na stavbu chodit, což prý věděl a slyšel i Vilém S.; dále o tom, že práci tesařskou na svůj účet a svými dělníky prováděl František P. Onen důkaz měl sloužit zjevně k prokázání toho, že obžalovaný Karel B. učinil vše, čeho bylo zapotřebí, by nikdo nebyl na životě ohrožen, a že si S. zavinil smrt sám; tento důkaz měl osvědčiti zavinění P-ovo, jehož dělníkem byl S., jenž k smrti přišel právě při výkonu tesařských prací. Důkazy jsou však zbytečné a právem byly zamítnuty; důkazy o oné okolnosti proto, že obžalovaný Karel B. výslovně přiznal již v přípravném řízení, že začal se stavbou dne 3. září a nedal dráty odstraniti ani proud vypnouti a teprve ve čtvrtek 6. září 1928 říkal montérovi P-ovi, by odstranil dráty, a že připustil, že přes to, že věděl, že dráty prochází silný elektrický proud a že dráty jsou tak nízko nad stavbou, že by tam někdo mohl přijíti k úrazu, odstraniti je nedal a v práci pokračoval. Svědek Ludvík P. ovšem ani onen pozdní rozkaz nepotvrdil, avšak i kdyby jej byl obžalovaný B. dal, nebyl by tím prost zodpovědností za nebezpečí z nechráněného silného elektrického vedení, an před splněním rozkazu pokračoval v práci a udržoval tak stav pro pracující dělníky nebezpečný. Nebylo zapotřebí prováděti ani druhý důkaz jednak vzhledem k tomu, že obžalovaný B. jak v přípravném řízení, tak při hlavním přelíčení připustil, že si k provádění tesařských prací zjednal Františka P-u, jednak proto, že, převzav provedení celé přístavby, byl jako samostatný podnikatel zodpovědným i ohledně provádění tesařských prací a bylo tedy na něm, by sám i v tomto ohledu učinil všechna opatření, jichž bylo třeba k ochraně života a zdraví zaměstnaných jím děl-

níků. I kdyby se snad důkazy o zodpovědnosti P-ově prokázala spoluvina P-ova, nemohlo by to ospravedlniti obžalované, jejichž vinou nebezpečný stav v té době již tu byl a ohrožoval všechny, kdož na stavbě byli zaměstnáni, a měl proto býti odstraněn obžalovanými, neboť oni v prvé řadě jako stavbyvedoucí byli zodpovědní za provedení všech přípravných zabezpečovacích prací, mezi něž patřilo i vhodné odstranění nebezpečného elektrického proudu z dosahu všech na stavbě zaměstnaných osob. Na bezvýznamnost okolnosti, zda měl býti vyrozuměn obžalovaný František L. jako podnikatel stavby, dozor nad ní převzavši, o povolení stavby a o schůzi stavební komise, poukázal správně nalézající soud a proto zmateční stížnost tohoto obžalovaného marně brojí proti tomu, že byl zamítnut důkaz nabízený o tom znalcem ing. Emilem P-em. Zanedbání povinností tohoto obžalovaného je v tom, že, ač věděl, že se na stavbě v určitý den s pracemi započne (lhostejno, zda na základě povolení stavebního úřadu po komisi či bez něho) a v pozdější dny že se pracuje na stavbě, za niž převzal zodpovědnost, tam podle své povinnosti vůbec nedohlédl a tím zavinil, že nezařídil nic k odstranění nebezpečného elektrického vedení. Důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. je tudíž v obou zmatečných stížnostech uplatněn zřejmě nepravem.

Obě zmateční stížnosti podle § 281 čís. 9a) tr. ř. popírají zodpovědnost obžalovaných, svalující ji oním způsobem na Františka P-u, čímž není tento důvod zmatečnosti po zákonu proveden. To platí zejména o zmateční stížnosti obžalovaného B-y, jenž uplatňuje, že, kdyby nabízené důkazy byly provedeny, ukázalo by se, že zodpovědnost stihá jen Františka P-u. Chceť tu stížnost budovati na skutkovém ději, jenž by se teprve provedenými důkazy získal, kdežto zákonu hovící doličení hmotněprávního zmatku podle čís. 9a) § 281 tr.ř. lze provésti jen na tom skutkovém podkladě, jenž je v rozsudku zjištěn (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Než ani vývody zmateční stížnosti Františka L-a, jimiž popírá svoji zodpovědnost proto, že nebyl vyrozuměn o stavební komisi a o povolení stavby, neodpovídají zákonnému doličení dovolávaného zmatku potud, pokud stížnost při nich nevychází ze skutečností zjištěných rozsudkem, že totiž obžalovaný L. převzal provedení stavby a že byl srozuměn s tím, že se započne se stavbou nejdéle do 4. září a že nedbal toho, zda bude stavebním úřadem vyrozuměn o povolení stavby a o schůzi stavební komise. Námitka stížnosti není však ani věcně důvodná. Neboť vyrozumění stavbu provádějícího o povolení stavby není podle zákona vůbec nařízeno (§ 31 stavebního řádu pro Slezsko ze dne 2. června 1883, čís. 26 z. zák.); pokud pak jde o vyrozumění o stavební komisi, neskytá ani rozsudek ani obsah spisů opory pro předpoklad, že stavebnímu úřadu bylo oznámeno neb že aspoň měl vědomost o tom, že obžalovaný B. předal provedení stavby stěžovateli; není proto ani opory pro předpoklad, že stavební úřad porušil předpis § 23 onoho stavebního řádu ve směru stížnosti uplatňované. Nehledíc k tomu musila by stížnost L-ova zůstatí bez úspěchu, i kdyby bylo správným, co tvrdí. Neboť jediná a výlučná okolnost, jež přivodila protiprávní výsledek, záležela v tom, že

L. souhlasil, by se stavbou bylo započato, aniž se byl před skutečným jejím zahájením přesvědčil, zda jsou provedena potřebná opatření ochranná, a že tak neučinil ani za stavby, nekonav nad jejím prováděním vůbec dozor. Jen tím došlo k úrazu a v tom právě spočívá zavinění obžalovaného a s oním opomenutím obžalovaného není v prázdném příčinném vztahu okolnost, zda se obžalovanému dostalo od stavebního úřadu žádaného jím vyrozumění či nikoli. Nebýti oné nedbalosti, nebylo by podle dohadu lidského došlo k nehodě; tím je dána příčinná souvislost mezi opomenutím obžalovaného a neštěstím, kterou bere za prokázanu rozsudek. Popíral-li ji obhájce při veřejném rohu, neuvědomil si, že zjištění o příčinné souvislosti je zjištěním rázu skutkového, jemuž lze čeliti jen formálními důvody zmatečnosti; to se nestalo v písemné zmatečnické stížnosti a doháněti to teprve při veřejném rohu je podle § 290 tr. ř. nepřijatelné. Pokud dále obhájce dovozoval, že obžalovaný L., nebyv vyrozuměn o stavební komisi a o povolení stavby, nemohl předvídati nebezpečnost svého opomenutí pro právní statky v § 335 tr. zák. chráněné, sluší poukázat k tomu, že okolnost, týkající se vyrozumění nebo nevyrozumění, je v souzeném případě, jak naznačeno, bez jakéhokoliv příčinného vztahu se zjištěným opomenutím obžalovaného a tudíž naprosto nezpůsobila, by vyloučila předvídatelnost obžalovaného, zvláště an byl spoluobžalovaným B-ou při ujednání smlouvy dne 31. srpna 1928 výslovně na to upozorněn, že se započne se stavbou nejdéle do 4. září t. r. Dílem bezdůvodné, dílem po zákonu neprovedené zmatečnické stížnosti bylo proto zavrhnouti.

Čís. 3694.

Obecní radní, pověřený usnesením obecního zastupitelstva, by konal v obci službu policejního komisaře, je veřejným úředníkem ve smyslu §§ 101, 153 tr. zák.; jde o výkon jeho povolání, zakročuje-li proti nočním výtržníkům.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1929, Zm II 73/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmatečnické stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 22. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák. a přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák., zavrhl, pokud napadla výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem těžkého uškození na těle podle § 153 tr. zák. Vyhověl jí, pokud čelila proti výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák., rozsudek nalézacího soudu v tomto výroku a v důsledku toho i ve výroku o trestu a ve výroch s tím souvisejících zrušil a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, dbaje při tom nezrušené části rozsudku.

Důvody:

Zmatečnická stížnost, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. výtka, že bylo nesprávně kvalifikováno poškození policejního komisaře Františka H-ě na těle za zločin podle § 153 tr. zák. místo za přestupek podle § 411 tr. zák., jest neodůvodněná. Zmatečnická stížnost tvrdí prostě bez bližšího odůvodnění o obecním radním, který je pověřen obecním zastupitelstvem, by konal v obci službu policejního komisaře, že není za všech okolností veřejným úředníkem ve smyslu §§ 153 a 101 tr. zák., a že nelze za výkon povolání ve smyslu § 153 tr. zák. považovati, když, vracaje se pozdě v noci domů, potká hlouček výtržníků a napomíná je ke klidu. Toto jeho jednání nemohlo prý se státi »výkonem povolání úředníka, který jest povinen obstarávati práce vlády« ani tím, že se výslovně prohlásil za policejního komisaře a v této své vlastnosti vyzval společnost obžalovaného k rozchodu. Toto skutkové zjištění jest předem uvéstí na správnou shodu s rozsudkem v tom, že podle jeho zjištění policejní komisař H., slyšev řev obžalovaného a dvou jeho společníků, šel na náměstí, by je vyzval ke klidu, takže o nějakém, snad náhodném setkání hloučku výtržníků nelze mluvit, ač pro právní posouzení bylo by zcela bezvýznamným, i kdyby bylo k zakročení došlo jen náhodně. Po právní stránce jest jedině rozhodující, zda zákrok policejního komisaře proti výtržníkům, kteří se podle zjištění soudu na náměstí ve S. rváli a křičeli, spadal do oboru péče o bezpečnost osob, ohroženou tímto jednáním. Péče ta patří podle § 27 čís. 2 obecního zřízení moravského do samostatného oboru působnosti obce, v němž obec může činiti opatření podle svého volného určení. Takovým volným určením bylo právě i povření Františka H-ě obecním zastupitelstvem, by konal v obci službu policejního komisaře. Služba ta jest již svou podstatou právě výkonem péče o bezpečnost osob a majetku. Že jest služba ta obstaráváním úkolů vlády ve smyslu § 101 tr. zák. a že výkon této péče byl policejnímu komisaři svěřen mocí veřejného příkazu, usnesením příslušného k tomu obecního zastupitelstva, ani zmatečnická stížnost nepopírá. Tím jsou splněny všechny náležitosti, které §§ 101 a 153 tr. zák. vyžadují k pojmu veřejného úředníka, vykonávajícího své povolání.

Čís. 3695.

Na rozdíl od vychvalování zločinu, jež se může vztahovati i na zločin ještě nespáchaný, předpokládá vychvalování neb oslavování pachatele zločinu (§ 16 čís. 2 zák. na ochr. rep.), že zločin byl již spáchan.

Nespadá sem oslavování sebe jako budoucího pachatele zločinu, není-li v pachatelově činnosti i vychvalování zločinu, třeba i takového, jenž má býti teprve spáchan.

Stala-li se zmatečnická stížnost, uplatňující, že čin měl býti kvalifikován za přečin čís. 2, nikoliv za přestupek čís. 1 § 11 zák. na ochr. rep., bezpředmětnou vzhledem k čl. I (a VII.) rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928, jest trestní řízení v tomto směru zastaviti.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1929, Zm I 585/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 10. srpna 1928, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným jen přestupkem podle § 11 čis. 1 zákona na ochranu republiky čis. 50/1923 sb. z. a n., nikoliv zločinem podle § 16 čis. 2 po případě přečinem podle § 11 čis. 2 téhož zákona, pokud se domáhala podřadění jednání obžalovaného pod ustanovení § 16 čis. 2 zákona na ochranu republiky. Pokud šlo již jen o trestný čin podle § 11 zákona na ochr. rep., zastavil řízení podle čl. I. rozhodnutí presidenta republiky o amnestii ze dne 19. října 1928. Tím stala se stížnost domáhající se kvalifikace činu za přečin — místo za přestupek podle § 11 cit. zák. bezpředmětnou.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, domáhající se toho, by byl obžalovaný uznán vinným ve smyslu obžaloby zločinem podle § 16 čis. 2 zák. na ochr. rep., uplatňuje proti rozsudku, jenž kvalifikuje žalobní čin jen za přestupek § 11 čis. 1 zák. na ochr. rep., důvody zmatečnosti čis. 5 a 9a) — správně 10 — § 281 tr. ř. Ve směru formálním (čis. 5 § 281 tr. ř.) vytýká — aspoň zřejmým poukazem — že soud nepřihlíží k seznání svědka Jaroslava T-ého, který udal, že myslí, že závadná slova obžalovaného byly jenom tlachy za tím účelem pronesené, by se obžalovaný před přítomnými spolutrestanci dělal slavným. Výtka není podstatná, poněvadž soud nemusel přihlížeti k výpovědi svědka T-ého, přes to, že byla čtena při hlavním přelíčení, ježto ono seznání netýká se okolností pro otázku viny rozhodné. Trestného činu podle § 16 čis. 2 zák. na ochr. rep. se dopouští, kdo buď veřejně vychvaluje nebo schvaluje zločin uvedený v §§ 1, 2, 7, 8 zák. na ochr. rep., nebo kdo veřejně vychvaluje neb oslavuje pachatele takového zločinu. Obžaloba vinila obžalovaného jen, že svými slovy vychvaloval zločin. Pro skutkovou podstatu tohoto deliktu jest však okolnost potvrzená svědkem T-ým lhostejná, ježto se týká jen pohnutky, proč obžalovaný pronesl závadný výrok, takže soud ji směl pomínouti mlčením. Mohla by ovšem míti význam pro otázku, zda chtěl obžalovaný svými slovy vychvalovati (oslavovati) pachatele zločinu, avšak jen tenkrát, kdyby byl skutečně pachatelem zločinu uvedeného v §§ 1, 2, 7, 8 zák. na ochr. rep., poněvadž na rozdíl od vychvalování zločinu, jež se může vztahovati i na zločin ještě nespáchaný, vychvalování nebo oslavování pachatele zločinu předpokládá již pojmově, že zločin byl již spáchan; nelzeť mluvit o pachateli, dokud nebyl spáchan neb aspoň podniknut čin; vždyť musí býti právě úmyslem vinníkovým, by vychvaloval neb oslavoval pachatele za jeho čin, buď že tímto způsobem projevuje s ním souhlas nebo zaň pachatele odměňuje.

Po věcné stránce (čis. 10 § 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že »správnější ještě (než pod čis. 2 § 11, čehož se domáhá zmateční stížnost v druhé řadě) — bylo by podřaditi jednání obžalovaného přísnějšímu předpisu § 16 čis. 2 zák. na ochr. rep., ježto obžalovaný výroky, které

soud vzal za prokázané, veřejně vychvaloval nebo oslavoval sebe jako budoucího pachatele zločinu podle § 7 čis. 1 zák. na ochr. rep., neboť chtěl se tím státi mezi svými spoluvězni slavným, obdivovaným, že jim oznámil, k jakému mimořádnému činu jest odhodlán«. Než ani tato námitka neobstojí, nejen proto, že oslavování sebe, jako budoucího pachatele zločinu, — není-li v pachatelově činnosti obsaženo i vychvalování zločinu, třeba i takového, jenž má býti teprve spáchan — není již pojmově myslitelné, jak bylo výše vyloženo, nýbrž i proto, že soud zjistil, že smysl závadného výroku obžalovaného byl ten, že jím před více lidmi vyhrožoval presidentu republiky zlým nakládáním (nemaje ve skutečnosti úmyslu ho zastřeliti), a že tímto hrubě zneuctivajícím projevem ho na cti urazil. Dává-li zmateční stížnost závadnému výroku projevem ho na cti urazil. Dává-li zmateční stížnost závadnému výroku libovolný jiný smysl, než jest obsažen v napadeném rozsudku, a na tomto vadném podkladě pak doličuje hmotně-právní zmatek čis. 10 § 281 tr. ř., neprovádí jej po zákonu. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost v tomto směru jednak jako neodůvodněnou, jednak jako po zákonu a tudíž vůbec neprovedenou.

II. V druhé řadě domáhá se zmateční stížnost toho, by čin obžalovaného, zjištěný v rozsudku, byl kvalifikován nikoli za přestupek podle čis. 1 § 11, nýbrž za přečin podle čis. 2 § 11 zák. na ochr. rep. Tato část zmateční stížnosti, uplatňující zmatky čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., stala se bezpředmětnou vzhledem ke článku I. a VII. rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928, podle nichž trestní řízení pro přečiny a přestupky podle § 11 zák. na ochr. rep. spáchané do 28. října 1928 nemá býti zahájeno, a, bylo-li zahájeno, má býti zastaveno, ať jest ve kterémkoliv období, pokud ovšem nebyl vynesena právoplatný rozsudek odsuzující před 28. říjnem 1928, poněvadž v tom případě platí to, co ustanovuje rozhodnutí presidenta republiky o prominutí trestů vůbec (srovnej výnos min. sprav. ze dne 23. října 1928, Pres. 1301/28, čis. 42.453/28). Poněvadž za tohoto stavu věci mohlo dojíti k rozhodnutí ve vyšší stoličce jen pokud jde o případnou kvalifikaci činu žalobního za zločin podle § 16 čis. 2 zák. na ochr. rep., nezbyvá po zamítnutí zmateční stížnosti v tomto směru než zastaviti trestní řízení pro zbývající trestný čin podle § 11 zák. na ochr. rep.

Čís. 3696.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 5 zák. na ochranu republiky se vyžaduje, by se hanobení stalo takovým způsobem, že může vyvolati v posluchačích nepřátelské smýšlení proti republice, národu nebo národní menšině (způsob surový nebo štvavý).

Výrok: »u nás zákony platí pro nádeníka, na Slovensku pro dráteníka a ti druzí dělají co chtějí« spadá sem jen, chtěl-li jím pachatel hanobiti republiku výtkou, že obcházení zákonů trpí nebo podporuje, nikoliv, odsuzoval-li výrokem tím jen osoby, které zákonů nedbají a je obcházejí.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1929, Zm I 417/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 9. dubna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechodem rušení obecného míru podle § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky čis. 50/1923 sb. z. a n. a přestupkem podle § 491 tr. zák. a čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862, čis. 8 ř. zák. z roku 1863, zrušil napadený rozsudek nalézacího soudu ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přechodem rušení obecného míru podle § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky, a následkem toho i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl, přihlížeje při tom k pravoplatnému odsouzení obžalovaného pro přestupek podle § 491 tr. zák. a čl. V. zákona čis. 8/1863 ř. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, napadající rozsudek nalézacího soudu jen pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přechodem podle § 14 čis. 5 zákona na ochranu republiky, a to z jediného důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Ke skutkové podstatě přechodu podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. vyžaduje se mimo jiné, by se hanobení republiky, národa nebo národní menšiny stalo způsobem surovým nebo štvavým, t. j., jak nalézací soud správně rozpoznal, způsobem takovým, že může vyvolati v posluchačích nepřátelské smýšlení proti republice, národu a t. d. Právě v tomto směru nelze však zrušovacímu soudu bezpečně přezkoumati rozsudek nalézacího soudu. Vždyť zjištěný výrok obžalovaného, v němž nalézací soud shledal skutkovou podstatu onoho přechodu: »u nás zákony platí pro nádeníka, na Slovensku pro dráteníka a ti druzí dělají co chtějí« o sobě ještě nikterak nevylučuje správnost obhajoby obžalovaného, opakovaně ve zmateční stížnosti, že výrokem tím odsuzoval jen ony osoby, které zákonů nedbají a je obcházejí, že však nechtěl haniti republiku výtkou, že obcházení zákonů trpí nebo dokonce podporuje. Jen za tohoto předpokladu dalo by se však mluvit o způsobilosti závadného výroku, vyvolati v posluchačích nepřátelské smýšlení proti republice, kdežto v druhém případě, měl-li totiž pozastavený výrok skutečně smysl v obhajobě obžalovaného naznačený, mohlo se roztrpčení posluchačů obrátiti jen proti osobám zákony obcházejícím, nikoliv však proti republice, a šlo by tu tedy jen o přípustnou, třebaš i velmi ostrou kritiku určitých tříd. Ježto pak, jak již uvedeno, doslov výroku o sobě neposkytuje dostatečný podklad pro posouzení jeho způsobilosti, vyvolati nepřátelské smýšlení proti republice, ostatní obsah řeči obžalovaného však v napadeném rozsudku zjištěn není, takže nelze bezpečně přezkoumati, v jaké souvislosti a tím i ve kterém smyslu byl výrok obžalovaného pronesen, nezbylo než rozsudek nalézacího soudu ve výroku odsuzujícím obžalovaného pro onen přechod, a následkem toho i ve výroku o trestu a ve výroci s tím souvisejících zrušiti a vrátiti věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

Čís. 3697.

Skutková podstata zločinu podle § 131 tr. zák. předpokládá soulož (aspoň podniknutou) mezi pokrevními příbuznými v pokolení vzestupném nebo sestupném, bez rozdílu, zda bylo jejich pokrevní příbuzenství založeno zrozením manželským či nemanželským.

Tento poměr přirozeného pokrevenství není totožným s právním poměrem, jenž podle ustanovení občanského zákona přivádí dvě osoby do příbuzenského poměru přes to, že pokrevními příbuznými nejsou.

Po subjektivní stránce se vyžaduje, by si pachatelé byli vědomi, že jsou k sobě v poměru pokrevního příbuzenství.

O tom, zda je v souzeném případě mezi dvěma osobami poměr přirozeného pokrevního příbuzenství čili nic, rozhoduje výlučně soudce trestní, nejsa vázán omezením, jež stanoví pro otázku zjištění nemanželského otcovství pro obor práva soukromého občanský zákon v § 158.

Podle dosavadních zkušeností a podle dnešního stavu vědy dopouští důkaz krevní zkouškou jen v poměrně malém počtu případů určitý závěr na nemožnost otcovství.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1929, Zm I 52/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 18. prosince 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem zprznění krve podle § 131 tr. zák. Zároveň však zrušil rozsudek nalézacího soudu podle § 290 tr. ř. z moci úřední jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje jen důvod zmatečnosti čis. 4 § 281 tr. ř. Vytýká, že nalézací soud zkrátil obžalované v právu obhajoby způsobem, činicím rozsudek zmatečným podle čis. 4 § 281 tr. ř., nepřipustiv důkazy navržené obhajobou: a) provedením krevní zkoušky u obžalovaných za tím účelem, by se zjistilo, že obžalovaná Josefa A-ová není dcerou obžalovaného Jana A-a; b) posudkem znalců z oboru lékařství o tom, že u obžalovaných není podoby tváře, ani povah a naprosto žádné známky poměru otce k dceři a dcery k otci. Návrh pod a) byl učiněn při prvním hlavním přelíčení, konaném dne 26. listopadu 1928, a byl soudem zamítnut jako nerozhodný, důkazní návrh pod b) nebyl vůbec učiněn. V podání obžalovaného Jana A-a se sice praví: »Jako další důkaz uvádím, že děti, zrozené z našeho manželství, (t. j. obžalovaného s Františkou A-ovou roz. K-ovou) nemají žádné podoby s Josefou A-ovou (správně K-ovou), z čehož plyne, že nemohu být otcem Josefy A-ové správně K-ové«; toto podání bylo při druhém hlavním přelíčení konaném 18. prosince 1928, jež bylo pokračováním prvního přelíčení konaném 18. prosince 1928, jež bylo pokračováním prvního přelíčení, se souhlasem obou stran přečteno, ale formální dů-

kaz ani o této ani o okolnosti výše uvedené, nebyl navržen a soud tedy neměl důvodu, zaujmouti k němu stanovisko. Mezitímní usnesení soudní týká se jiného průvodního návrhu, důkazu znalci — psychiatry, z jehož zamítnutí zmateční stížnost nevyvozuje důsledky podle čis. 4 § 281 tr. ř. Pokud jde o důkaz zkouškou krevní — pod a), nestala se obžalovaným jeho zamítnutím žádná křivda, neboť, nehledíc k tomu, že podle dosavadních zkušeností a podle dnešního stavu vědy dopouští tento důkaz jen v poměrně malém počtu případů určitý závěr na nemožnost otcovství, takže by jeho výsledek byl i v souzeném případě problematický (bližší viz v Právniku z roku 1927, str. 387: Dr. Knobloch: »O důkazech otcovství, zvláště o zkoušce krevní«), byl důkaz krevní zkouškou v souzeném případě prakticky vůbec neproveditelný, ježto matka dítěte, jejíž krve by bylo k provedení důkazu rovněž zapotřebí, již nežije. Lze tedy říci, že zamítnutí navrženého důkazu zřejmě nemohlo mítí vliv nepříznivý pro obžalované. Bylo proto zmateční stížnost jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Odsuzující rozsudek jest však stížen hmotněprávním zmatkem čis. 9 a) § 281 tr. ř., k němuž jest přihlížeti z moci úřední podle § 290 tr. ř., i když jej stěžovatelé nevytýkají. Skutková podstata zločinu podle § 131 tr. zák., jímž byli obžalovaní uznáni vinnými, předpokládá soulož (aspoň podniknutou) mezi pokrevními příbuznými v pokolení vzestupném nebo sestupném, ovšem bez rozdílu, zda bylo jejich pokrevní příbuzenství založeno zrozením manželským či nemanželským. Tento poměr přirozeného pokrevenství není totožným s právním poměrem, jenž podle ustanovení občanského zákona přivádí dvě osoby do příbuzenského poměru přes to, že pokrevními příbuznými nejsou. Po subjektivní stránce se vyžaduje, by si pachatelé byli vědomi, že jsou k sobě v poměru pokrevního příbuzenství. O tom, zda je v souzeném případě mezi dvěma osobami takovýto poměr přirozeného pokrevního příbuzenství čili nic, rozhoduje výlučně soudce trestní, nejsa vázán omezením, jež stanoví pro otázku zjištění nemanželského otcovství pro obor práva sokromého občanský zákon v § 158. Napadený rozsudek pochybil a nesprávně vyložil zákon v § 131 tr. zák. tím, že, dospěv k přesvědčení, že obžalovaná »po zákonu« jest a zůstává dítětem obžalovaného Jana A-a (proto, že tento před veřejností a před úřady ji za své dítě uznal a ji jako dítě jím zplozené legitimovati dal), a že »dnes na základě pouhé výmluvy obžalovaného nelze prokázati, že Josefa A-ová není dcerou Josefa A-a, a že jím nebyla zplozena«, vynesl rozsudek odsuzující, aniž vůbec a přesně zjistil, zda jest či není Josefa A-ová krevní dcerou Josefa A-a, a zda si byli oba obžalovaní při činu vědomi toho, že jsou pokrevní příbuzní čili nic. Nemožnost přezkoumati pravdivost obhajoby obžalovaných, že jím matka Josefy A-ové na smrtelném loži sdělila, že Josefa A-ová není krevní dcerou Josefa A-a, nezprošťuje soud povinnosti, by učinil v tom i onom směru určitá a přesná zjištění, ať pozitivní ať negativní. Subjektivní stránkou skutkové podstaty byl soud tím spíše povinen se zabývati, ježto se oba obžalovaní již při prvním výslechu hájili tím, že souložili spolu ve vědomí, po případě v domnění, že nejsou po-

krevními příbuznými (weswegen ich in meiner Handlungsweise keine unerlaubte Handlung erblickte). Z těchto důvodů bylo odůvodněno zrušiti právně mylný rozsudek použitím § 290 tr. ř. jako zmatečný a uznati, jak se stalo.

Čís. 3698.

Porušení zákona (§ 33 tr. ř.) v ustanovení § 11 odst. (1) zák. ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n., byla-li v trestním příkazu vyslovena ztráta práva volebního.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1929, Zm I 654/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Výrokem v trestním příkazu okresního soudu v Jilemnicích ze dne 12. července 1929, jímž vyslovena ztráta volebního práva do obcí, byl porušen zákon v ustanovení § 11 odst. 1 zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n.; výrok ten se zrušuje.

Důvody:

Oním trestním příkazem byl obviněný odsouzen pro přestupek krádeže podle § 460 tr. zák. do vězení na 48 hodin nepodmínečně a vyslovena při tom ztráta práva volebního do obcí. Trestní příkaz nabytí právní moci a odsouzený si dne 18. července 1929 trest odpýkal. Nehledíc k tomu, že v souzeném případě neměl býti vůbec vydán trestní příkaz, any tu nebyly podmínky prvé věty § 10 zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n., když trestní oznámení nebylo četnictvem učiněno ani na podkladě vlastního služebního postřehu, ani na podkladě výslovného doznání před ním učiněného, — — — byl vyslovením ztráty práva volebního porušen zákon v § 11 odst. 1 citovaného zákona, jenž výslovně uvádí, že ztráta práva volebního nesmí býti v trestním příkazu vyslovena. Bylo proto zmateční stížnosti, podané generální prokuraturou podle § 33 tr. ř. na záštitu zákona vyhověti a podle § 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3699.

Uznal-li odvolací soud místo trestu doživotního žaláře, uloženého porotním soudem, na žalář dočasného trvání, byl povinen rozhodnouti o započtení zatímní a vyšetřovací vazby do trestu.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1929, Zm II 371/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozhodnutím mor. sl. vrchního zemského soudu v Brně ze dne 27. dubna 1923, pokud jím byl opomenut výrok o započtení zatímní a vyšetřovací vazby do trestu na svobodě, byl porušen zákon v ustanovení § 55 a) tr. zák.; rozhodnutí to se doplňuje v ten smysl, že se odsouzenému podle § 55 a) tr. zák. započítává do trestu na svobodě zatímní a vyšetřovací vazba od 1. května 1922 21. hod. do 16. března 1923 20 hod. 30 min.

D ů v o d y:

Obžalovaný byl rozsudkem krajského jako porotního soudu v Mor. Ostravě ze dne 16. března 1923 odsouzen pro zločin zháňství podle §§ 166, 167 písm. c) tr. zák. k doživotnímu těžkému žaláři; obviněný nastoupil trest dne 20. března 1923 s výhradou práva podatí odvolání, které jeho obhájce již dne 19. března 1923 proti výroku o trestu ohlásil. Odvolání tomu bylo rozsudkem mor. sl. vrchního zemského soudu v Brně ze dne 27. dubna 1923 vyhověno a trest byl snížen na 15 let těžkého žaláře, zostřeného tmavou komorou vždy 1. května každého roku. O započtení vazby podle § 55 a) tr. zák. nebylo v tomto rozsudku rozhodnuto. Poněvadž § 55 a) tr. zák. nařizuje kategoricky, by zatímní a vyšetřovací vazba, kterou obviněný utrpěl před vyhlášením rozsudku první stolice, byla započtena do trestu na svobodě, pokud ji odsouzený nezavínil, byl oním výrokem mor. sl. vrchního zemského soudu v Brně, pokud toto započtení opominul, porušen zákon v ustanovení § 55 a) tr. zák. Bylo proto zmatečnì stížnosti podané generální prokuraturou podle § 33 tr. ř. na zástítu zákona, vyhověti a ježto obviněný zatímní a vyšetřovací vazbu nezavínil, podle § 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3700.

Trestní oznámení, třebas se týkalo případu s trestní věcí nesouvisějícího a obžalovaný — vydaný německými úřady pro určitý trestný čin — ve směru tohoto vůbec nebyl vyslýchán, není spisem o úkonu vyhledávacím nebo vyšetřovacím po zákonu neplatném (§§ 281 čís. 2, 344 čís. 3 tr. ř.); předpisy §§ 88 a 89 tr. ř. nepřicházejí tu v úvahu.

Jest nepřipustno (§ 93 a násl. tr. ř.), by v době, kdy proti obžalovanému bylo již soudem zahájeno přípravné vyšetřování pro zločin a uvalena naň řádná vazba vyšetřovací, byl obžalovaný o téměř činu současně ve vazbě vyšetřován orgánem bezpečnostního úřadu; pokud však pokračování ve výslechu tohoto jako svědka o takových údajích obžalovaného přes ohražení se obhajoby není zmatkem (čís. 5 § 344 tr. ř.).

Kromě zákonných znaků trestného činu, jenž jest základem obžaloby, jest nutno pojmouti do hlavní otázky ze zvláštních okolností činu jen čeho je třeba k jeho individualisování, by byla vyloučena případná záměna s jiným činem.

Hlavní otázka na zločin přímého účastenství na dokonané loupežné vraždě podle §§ 134, 135 čís. 2, 136 tr. zák.

Bylo-li použito v hlavní otázce slov zákona »způsobem činným spolupůsobil při samém vykonávání loupežné vraždy« k vyznačení přímého účastenství (§ 136 tr. zák.) obžalovaného na zločinu loupežné vraždy, neodporuje doclov ten předpisu § 318 tr. ř.; bylo věci obhajoby žádati po případě ve smyslu § 323 odst. 3 posl. věta tr. ř. o dodatkovou otázku kontrolní, jež by onen zákonný znak vyjadřovala poměry jemu odpovídajícími.

Tvrzením, že předseda vycházel ve svém přednesu z předpokladu, že obžalovaný spáchal čin (loupežnou vraždu), není uplatňována vada nesprávného právního poučení předsedova (§ 344 čís. 8 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 12. prosince 1929, Zm I 434/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnì stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Liberci ze dne 14. května 1929, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem přímého účastenství na dokonané loupežné vraždě podle §§ 134, 135, čís. 2 a 136 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmatečnì stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 344 čís. 3, 5, 6, 8 tr. ř., není však odůvodněna v žádném směru. V přečtení trestního oznámení přes ohražení se stěžovatele nelze shledávati, jak se zmatečnì stížnost domnívá, zmatečnost podle čís. 3 § 344 tr. ř. Nehledíc k tomu, že přečtení to bylo navrženo již v obžalovacím spisu a obžalovaný při vyhlášení obžaloby výslovně prohlásil, že souhlasí s přečtením spisů tam navržených, není trestní oznámení spisem, jež má na mysli § 344 čís. 3 tr. ř. Třebas se týkalo případu s trestní věcí nesouvisějícího a obžalovaný — vydaný německými úřady jen pro určitý trestný čin — ve směru tohoto činu vůbec nebyl vyslýchán, není spisem o úkonu vyhledávacím nebo vyšetřovacím po zákonu neplatném; dovolává-li se zmatečnì stížnost předpisů §§ 88 a 89 tr. ř., nepřicházejí tyto vůbec v úvahu, an § 88 tr. ř. má na mysli protokoly o úkonech vyhledávacích a vyšetřovacích, provedených úřady bezpečnostními, nikoli pouhé trestní oznámení, § 89 tr. ř. pak neobsahuje ustanovení se sankcí neplatnosti, jež by na souzený případ bylo lze vůbec vztahovati. Pokud stížnost míní, že pokračováním ve výslechu svědka Václava D-ého přes ohražení se obhajoby byla porušena zásada trestního řízení, již šetřiti káže podstatu řízení (§ 344 čís. 5 tr. ř.), jest ovšem souhlasiti s názorem v soustata řízení (že v čase, kdy proti obžalovanému bylo již soudem zahájeno přípravné vyšetřování pro zločin loupežné vraždy a uvalena na něho řádná vyšetřovací vazba, bylo podle zásad trestního řízení (§ 93 tr. ř. a násl.) nepřipustné, by o téměř činu současně byl obžalovaný ve vazbě vyšetřován orgánem bezpečnostního úřadu. Nebylo však zákonného důvodu k tomu, by bylo upuštěno od výslechu svědka o mimosoudním doznání obžalovaného; tím méně může se stížnost do-

volávati domnělé zmatečnosti, ana výpověď ta, opravující četnické označení o doznání obžalovaného a potvrzující, že se k účasti na loupežném přepadení a při vraždě nedoznal, vyzněla zřejmě ve prospěch stěžovatele a nemohla působiti na rozhodnutí způsobem pro něho nepříznivým.

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 6 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost jednak porušení předpisu § 318 tr. ř., ježto úprava hlavní otázky jest prý nesprávná, porotce nutně uvedla v omyl a případně suggestivně na ně působila, jednak odepření navržené dodatkové otázky k otázce eventuální, čímž prý byl porušen předpis § 319 tr. ř. Nelze především souhlasiti s názorem, že hlavní otázka byla formálně nesprávně upravena, a že do ní nebyla pojata celá skutková podstata zločinu loupežné vraždy, pokud se týče přímého účastenství na loupežné vraždě jinou osobou spáchané. V jejím doslovu . . . »když Ant. S. jednal proti Františku G-ovi v úmyslu, by ho usmrtil a by převedl na sebe cizí věci movité takovým způsobem, že z toho nastala smrt Frant. G-a« . . . zákonný znak převedení na se cizí věci movité »násilnostmi proti osobě«, uvedený v § 135 odst. 2 tr. zák., došel postačujícího výrazu konkrétním vylíčením onoho násilného jednání proti osobě, a spojením úmyslu převésti na se cizí věci movité se znakem vražedného úmyslu a výsledku, takže na konci otázky použité úsloví »loupežná vražda« shrnuje pod tímto právním pojmem právě jen to, co před tím bylo všemi potřebnými zákonnými znaky toho trestného skutku vyznačeno. Pokud se pak zmateční stížnost domnívá, že porotní soud byl povinen mimo hlavní otázku, podle § 318 tr. ř. nutně těsně se přimýkající k úpravě obžaloby, dáti porotcům ještě další otázky eventuální, na spoluvinu obžalovaného na zločinu zabití Františka G-a Antonínem S-em, po případě na pouhém přečinu podle § 335 tr. zák. při překročení nutné sebeobraně, nebylo pro tyto otázky vůbec ve smyslu § 320 tr. ř. zákonných předpokladů. Že Ant. S. zabil Frant. G-a bez vražedného úmyslu při útoku podniknutém jen v nepřátelském úmyslu nebo v sebeobraně, nebylo vůbec za hlavního přelíčení ani obžalovaným tvrzeno, ani nevycházelo z výsledků řízení, nanejmeně ani ne z povšechné a neurčité výpovědi svědka Rudolfa H-a a jest jen dodatečnou a tudíž opožděnou kombinací obhajoby.

Mínil-li stížnost, že činnost obžalovaného doslovem hlavní otázky: . . . »jest vinen, že . . . při samém vykonání této loupežné vraždy způsobem činným spolupůsobil?« není jednak dostatečným způsobem konkretisována, jednak že otázkou takto upravenou bylo porotcům vsugerováno, že se S. na G-ovi dopustil zločinu loupežné vraždy, ani tu není v právu. Ona zločinná činnost Antonína S-a, v hlavní otázce vyznačená zákonnými znaky loupežné vraždy, jest podstatnou součástí hlavní otázky, týkající se obžalovaného, jest součástí otázky ohledně jeho viny, a bylo porotcům volno i s hlediska toho vyjádřiti se o vině stěžovatelově. Podle doslovu § 318 tr. ř., přimýkajícího se svým účelem k ustanovení § 207 čis. 2 tr. ř., jakož i k obdobným předpisům §§ 260 čis. 1 a 270 čis. 4 tr. ř., jest nutno kromě zákonných znaků trestného činu, jenž jest základem obžaloby, pojmuti do hlavní otázky ze zvláštních okolností činu jen, čeho je třeba k jeho individualisování, by byla

vyloučena případná záměna s jiným činem. Bylo-li použito v hlavní otázce slov zákona »způsobem činným spolupůsobil při samém vykonání loupežné vraždy« k vyznačení přímého účastenství (§ 136 tr. zák.) obžalovaného na zločinu loupežné vraždy, spáchaném Ant. S-em, neodporuje doslov ten předpisu § 318 tr. ř. a bylo jen právem obhajoby, jehož nepoužila, žádati ve smyslu § 323 odst. 3 posl. věta tr. ř. za dodatkovou otázku kontrolní, jež by onen zákonný znak vyjadřovala skutčnými poměry jemu odpovídajícími; nebylo však povinností soudu ztěžovati jasné označení činu v otázce hlavní použila k odůvodnění onoho přímého účastenství, tím méně dáti bez popudu obhajoby otázku kontrolní. Další výtka zmateční stížnosti s hlediska čis. 6 § 344 tr. ř., že porotní soud podle návrhu obhajoby nedal k otázce eventuální dodatkovou otázku na neodolatelné donucení, nepřichází ve smyslu § 344 předp. odst. tr. ř. vůbec v úvahu, ježto pro kladné zodpovězení otázky hlavní nastala se eventuální otázka vůbec předmětem výroku poroty a takto — aniž by bylo třeba vůbec zabývat se vývody stížnosti, zda otázka obhajobou navržená obsahem svým měla vůbec oporu v zodpovídání se obžalovaného a ve výsledcích řízení — případná formální vada nemohla působiti na rozhodnutí způsobem obžalovanému nepříznivým. Není odůvodněna ani výtka nesprávného právního poučení podle § 344 čis. 8 tr. ř. uplatňovaná ve spojení s výtkou podle § 344 čis. 5 tr. ř. pro nevyhovění návrhu obhajoby na protokolování resumé předsedy porotního soudu, případně jeho právního poučení porotcům. Výtkami těm bylo lze přiznati úspěch jen, kdyby bylo jasno, že právní poučení předsedy bylo nesprávné. Takovou vadu však zmateční stížnost neuplatňuje, tvrdíc jen, že předseda vycházel ve svém přednesu z předpokladu, že S. spáchal loupežnou vraždu. Předpoklad ten jest však rázu čistě skutkového, nikoliv právního, ano se netvrdí, že se předseda mylil ohledně právního výkladu pojmu loupežné vraždy. Není tu tedy zmatečnosti podle čis. 8 § 344 tr. ř., která předpokládá mylné právní poučení, ani zmatečnosti podle čis. 5 § 344 tr. ř., pokud přednes předsedy protokolován nebyl přes návrh obhajoby a přes příslušné nařízení předsedy, by protokolován byl.

Čís. 3701.

O podání, označeném jako »odvolání«, které obžalovaný sám sepsal a jež je svým provedením zmateční stížností, jest rozhodnouti jako o zmateční stížnosti.

Okolnost, že samosoudce, který provedl hlavní přelíčení a vynesl rozsudek, činil v této věci návrhy jako státní zástupce a byl proto z projednání věci vyloučen (§ 68 čis. 2 tr. ř.), nemůže uplatňovati jako zmatek čis. 1 § 281 obžalovaný který, když mu byla ona okolnost samosoudcem sdělena a když byl náležitě poučen, projevil souhlas s tím, by věc byla tímto soudcem projednána.

Není přípustno podati ve lhůtě podle § 1 čis. 3 novely k tr. ř., určene k doplnění, obsahově změněnou zmáteční stížnost.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1929, Zm I 576 /29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 12. ledna 1929, pokud jím byl uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197 a 200 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zrušovací soud vyslovil již v rozhodnutí sb. n. s. č. 3530, že podání, označené jako »odvolání«, které obžalovaný sám sepsal a jímž napadá odsuzující rozsudek, je svým obsahem provedením zmáteční stížnosti. O podání tom jest nyní rozhodnuto jako o zmáteční stížnosti, poněvadž obžalovaný příkazu jemu podle druhé věty § 1 čis. 3 novely k tr. ř. včas vyhověl a zároveň svým obhájcem podal včas nové provedení zmáteční stížnosti, v němž obsah zmáteční stížnosti obžalovaným samým sepsané je reprodukován. Než zmáteční stížnost je zřejmě bezdůvodná, pokud se týče není provedena po zákonu. Uplatňuje především, že soudce, jenž v souzeném případě provedl hlavní přelíčení a vynesl rozsudek, vedl před tím vyšetřování a podal obžalobu jako státní zástupce. Tím napovídá důvod zmátečnosti čis. 1 § 281 tr. ř. pro porušení předpisu § 68 čis. 2 a odst. 2 tr. ř. — Leč neodpovídá spisům, že soudce, o něhož jde, působil v této věci jako soudce vyšetřující, a není tu proto podkladu pro dovolání se zmatku čis. 1 § 281 tr. ř. pro porušení předpisu odst. 2 § 68 tr. ř. Co se týče čis. 2 § 68 tr. ř., je pravda, že soudce, jenž provedl hlavní přelíčení a vynesl napadený rozsudek, činil v této věci návrhy jako státní zástupce a byl proto z projednávání této věci podle onoho zákonného ustanovení vyloučen. Než podle záznamů protokolu o hlavním přelíčení byla tato okolnost samosoudcem obžalovanému sdělena, načež obžalovaný po náležitém poučení projevil souhlas s tím, by samosoudce jeho věc projednal, a vzdal se výslovně práva, uplatňovati z tohoto důvodu zmátečnost podle čis. 1 § 281 tr. ř. Za tohoto stavu věci a vzhledem k předpisu poslední věty čis. 1 § 281 tr. ř. nepřichází obžalovanému k dobru opravný prostředek zmáteční stížnosti, an při hlavním přelíčení o skutečnosti, zakládající zmátečnost, zvěděl, neuplatnil ji však po rozumu zákona, naopak se práva jemu podle zákona příslušejícího výslovně vzdal. Ve zmáteční stížnosti podané obhájcem uplatňuje se kromě toho ještě zmatek podle čis. 9a) § 281 tr. ř. Zmateční stížnost obžalovaným samým sepsaná neposkytuje však opory pro takovéto uplatňování a není podle zákona přípustno, podati ve lhůtě podle § 1 čis. 3 novely k tr. ř., určené k doplnění, obsahově změněnou zmáteční stížnost (sb. n. s. č. 1231).

Čís. 3702.

Třidenní lhůta k podpisu zmáteční stížnosti advokátem (§ 1 čis. 3 druhá věta nov. čis. 3 (1878) je podle § 6 tr. ř. lhůtou nepřekročitelnou; její nedodržení má pro obžalovaného v zápětí ztrátu opravného prostředku zmáteční stížnosti.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1929, Zm I 584/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost obžalovaného do usnesení krajského soudu v Litoměřicích ze dne 21. června 1929, jímž byla odmítnuta podle § 1 čis. 3 novely ku tr. ř. jeho zmáteční stížnost do rozsudku téhož soudu ze dne 16. května 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zpronevěry podle § 461 tr. zák.

Důvody:

Lze ponechti stranou, zda vzhledem k tomu, že si obžalovaný po vynesení rozsudku a po náležitém ponaučení jen »vyhradil« opravné prostředky, a to nejen odvolání, nýbrž i zmáteční stížnost a že pak ve třidenní lhůtě § 284 (prvý odst.) tr. ř. podal (ohlásil) do rozsudku »odvolání«, lze považovati zmáteční stížnost za vůbec ohlášenou a zda v důsledku toho by bylo lze provedení zmáteční stížnosti, obžalovaným samým sepsané a dne 25. května 1929 došlé, přijati na soud. Odpovídáť napadené usnesení dojista zákonu. Neboť třidenní lhůta, určená podle druhé věty čis. 3 § 1 novely k tr. ř. k podpisu zmáteční stížnosti advokátem, je podle § 6 tr. ř. lhůtou nepřekročitelnou, takže její nedodržení má pro obžalovaného v zápětí ztrátu opravného prostředku zmáteční stížnosti. Obžalovaný lhůtu tu nedodržel a byla proto jeho zmáteční stížnost, dne 18. května 1929 opovězená a dne 25. května t. r. provedená, soudem prvé stolice podle § 1 čis. 3 novely k tr. ř. právem odmítnuta. V důsledku toho, co řečeno, je ovšem i provedení zmáteční stížnosti, jež podal obhájce až teprve po uplynutí oné neprodlužitelné a nepřekročitelné lhůty, opožděno a nelze k němu přihlížeti. Stížnost jest proto bezdůvodná a bylo ji zamítnouti.

Čís. 3703.

Prisluší-li pachateli proti podvedenému protipohledávka ve výši odpovídající vylákaným částkám, nebo pokládá-li aspoň subjektivně takovou pohledávku za existentní, je po případě ona jsoucnost protipohledávky nebo tento opravdový pocit oprávnění způsobilý, vyloučiti zlý úmysl v § 1 tr. zák., pokud se týče poškozovací úmysl v § 197 tr. zák. předpokládány.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1929, Zm I 600/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 23. července 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 a 201 d) tr. zák., zrušil rozsudek v napadené části a věc v rozsahu zrušení vrátil soudu první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, napadajíc odsuzující výrok, dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 4 a 9a) § 281 tr. ř. Nelze jí upřít oprávnění již z hlediska onoho důvodu. Obhájce obžalovaného navrhl při hlavním přelíčení mimo jiné důkaz výsledkem svědkyň Berty a Alžběty K-ových o tom, že obžalovaný od firmy C.-W. neobdržel na provisi kromě jediného případu nic, že byl po celý čas výhradně činný pro tuto firmu a účastnil se k její výzvě četných výstav a podniků, které byly spojeny s mimořádnými výlohami, a že ze svého přidal nejméně 7.000 Kč; dále důkaz výsledkem Františka P-e a Josefa N-a jako svědků jednak o tom, že do obvodu, pro nějž byl obžalovaný jako agent ustanoven, ustanovila firma C.-W. současně i jiné zástupce a nepřiznala mu podle smlouvy příslušné provise, jednak o tom, že jeho zaměstnavatelé Hedvika B-ová a Ferdinand S. měli nesrovnalosti i s druhými svými zástupci, jimž také slibovali zvláštní odměny za zvláštní úkoly, slib však nedodrželi. Nalézací soud zamítl obhájcovy návrhy pro nerozhodnost a proto, že věc je zralá k rozhodnutí, avšak neprávem. Obžalovaný se hájil od počátku tím, že měl proti řečené firmě protipohledávky a že se firma zdráhala s ním vyúčtovat. Svědkyň Hedvika B-ová připustila, že s obžalovaným nebylo nikdy vyúčtováno a že teprve v červenci 1927, až po ukončení služebního poměru, bylo provedeno generální vyúčtování. Mezi firmou C.-W. a obžalovaným je civilní spor, v němž obžalovaný proti žalující firmě namítá řadu protipohledávek a tento spor podle rozsudkových důvodů není ještě v první stolici skončen. Za tohoto stavu věci nelze o nabízených důkazech již předem říci, že jsou naprosto nezpůsobilé, vykonati vliv na přesvědčení soudu buď samy o sobě nebo při nejmenším ve spojení s průvodními výsledky již po ruce jsoucími. Neboť kdyby se po doplnění trestního řízení ukázalo, že obžalovanému proti firmě přísluší protipohledávky v uplatňované výši neb aspoň ve výši, odpovídající částkám, pro jejichž podvodné vylákání byl odsouzen, mohlo by se sčítva mluvit o poškození firmy a tudíž pro nedostatek podstatné náležitosti skutkové podstaty o podvodu vůbec. — Než i v tom případě, kdyby vyšlo na jevo, že obžalovaný aspoň subjektivně pokládal svoje protipohledávky proti firmě za existující, byl by tento opravdový pocit oprávnění způsobilý, vyloučiti zlý úmysl v § 1 tr. zák., pokud se týče poškozovací úmysl v § 197 tr. zák. předpokládány a tudíž i trestnost jednání obžalovanému k vině přičítaného. Zamítl-li nalézací soud ony důkazní návrhy obžalovaného, porušil tím zásadu rovnosti stran na újmou obžalovaného, nevyčerpav zúplna závažné důkazní prostředky, jež byly způsobilými přivoditi náležitě objasnění věci.

Čís. 3704.

Podle § 477 čís. 5 c. ř. s. je přípustno, by vedení rozepře bylo do datečně schváleno. Tohoto předpisu lze použiti obdobně i v trestním řízení, alespoň tehda, bylo-li podle stanov potřebné schválení vykázáno až do vynesení rozsudku.

Pokud jest k obžalobě pro urážku na cti oprávněno společenstvo pekařů i jeho členové, byli-li v článku viněni z lichvy při prodeji pečiva; důkaz pravdy.

Vyznačen-li osobní směr pozastaveného projevu jen vyzdvižením příslušnosti napadených osob k určitému okruhu právních podmětů, může se obsah projevu týkati v očích třetích osob každého a je k obžalobě na obhájení své cti oprávněn každý, ohledně něhož příslušnost k dotýčnému okruhu představuje znamení naň připadající ve smyslu §§ 488, 491 tr. zák.

Obvinění pro přečin § 1 zákona čís. 124/1924 sb. z. a n. opravňuje kmetický soud, by bez dalšího návrhu soukromého obžalobce a bez porušení zásady § 262, 263 a 267 tr. ř. odsoudil obžalovaného pro přečin § 6 zákona čís. 124/24 sb. z. a n., nestačily-li výsledky hlavního přelíčení k výroku o vině pro přečin, ale splněna-li skutková podstata onoho přestupku.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1929, Zm II 59/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 11. prosince 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek v celém jeho rozsahu a vrátil věc krajskému soudu ve Znojmě, by ji znovu projednal a rozhodl v mezích daskému soudu, že se soukromí obžalobcové spokojili odsouzením obžalovaného pro onen přestupek (§ 28, odst. 2 zák. čís. 124/24).

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek číselně z důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 4, 9 písm. b) a c) a 11, věcně i z důvodů čís. 5, 8 a 9 písm. a) tr. ř. Není především provedena po zákonu, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle čís. 11., protože sama netvrdí, že se soud kmetický, uvažuje o podmíněném odkladu výkonu trestu, prohřešil proti některému z oněch ustanovení, ve kterých zákon o podmíněném odsouzení nezůstává řešení otázky pro souzený případ soudcovskému uvážení, nýbrž vytyčuje mu nepřekročitelné meze. Neodůvodněná je zmateční stížnost, pokud napadá výrok, jímž kmetický soud uznal aktivní žalobní legitimaci i Odborového společenstva pekařů v J. i sedmi soukromých obžalobců a pokud rozsudku vytyká překročení obžaloby. Zmateční stížnost poukazuje k tomu, že podle § 33 stanov odborového spo-

lečenstva pekařů pro politický okres j-ský a město J. je k zahájení soudní rozepře zapotřebí zvláštního schválení valné hromady společenstva a že podle výpisu z knihy protokolů společenstva teprve dne 7. října 1928 bylo schváleno usnesení rozšířeného výboru společenstva z 28. prosince 1927, by stíhán byl soudně redaktor D. L. pro urážku na cti tiskem členů společenstva. Stížnost z toho dovozuje, že v době trestního návrhu (18. ledna 1928) bylo tu jen nepostačující usnesení výborové schůze. Tomuto názoru však nelze přisvědčiti. Lze-li vůbec hleděti k ustanovení § 33 stanov jakožto k omezení představenstva v zahajování rozepří i povahy nikoli majetkové (opaku by nasvědčoval nejen nadpis §, nýbrž i jeho ostatní doslov), jest uznati i důsledky posledního odstavce téhož §, podle něhož je starostovi vyhrazeno opatřiti si schválení k zahájení rozepře při nejbližší příští hromadě společenstva. Nejvyšší soud ve své judikatuře k § 477 čís. 5 c. ř. s. důsledně uznává za přípustné, by vedení rozepře bylo dodatečně schváleno, jak zákon ten sám stanoví pro případy potřeby zákonného zastoupení. Nejí příčiny, proč by se tohoto předpisu nemělo užití obdobně i v řízení trestním, alespoň tehda, bylo-li podle stanov potřebné schválení vykázáno až do vynesení rozsudku.

I otázka žalobní legitimace osobně vystupujících sedmi soukromých obžalobců — podle trestního návrhu vesměs pekařů v J. a členů představenstva společenstva — byla soudem kmetským rozřešena bezvadně a ve shodě s judikaturou zrušovacího soudu, jenž se již opětovně vyslovil v ten smysl, že, vyznačen-li osobní směr pozastaveného projevu jen vyzdvížením příslušnosti napadených osob k určitému okruhu právních podmětů, může se obsah projevu týkati v očích třetích osob každého a je tedy k žalobě na obhájení své cti oprávněn každý, ohledně něhož příslušnost k dotyčnému okruhu představuje znamení naň připadající ve smyslu §§ 488, 491 tr. zák. (srovnej zejména rozhodnutí sb. tr. čís. 2713, 2884, 3100, 3105, 3116). — V III. oddíle zmatečností stížnosti dovoláváno se číselně důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. c) tr. ř., ale věcný obsah vývodů těch směřuje jen k uplatňování důvodu zmatečnosti podle čís. 8 téhož §. Tu stačí poukázati na rozhodnutí zrušovacího soudu sb. tr. čís. 2203, 2678, 3066, 3098, kde dovedeno, že obvinění pro přečin § 1 zákona čís. 124 sb. z. a n. z roku 1924 opravňuje kmetský soud, by bez dalšího návrhu soukromého obžalobce a bez porušení zásady §§ 262, 263 a 267 tr. ř. odsoudil obžalovaného pro přestupek § 6 zákona čís. 124/24, nestačily-li výsledky hlavního přelíčení k výroku o vině pro přečin, ale splněna-li skutková podstata onoho přestupku.

Čís. 3705.

I když není předpisu, který by přímo a výslovně nařizoval jezdit po levé straně, vychází z předpisů silničních řádů o předjíždění a vyhýbání (pro Čechy) najevo, že jedoucí má se vždy, zejména pak, vidí-li před sebou překážku, držeti v levo; ze stálého dlouholetého šetření těchto předpisů vyvinula se jako pravidlo všeobecně uznávané i fakticky zachovávané zvyklost, že se na silnicích jezdí po levé straně.

Každý povoz má i mimo dobu vyhýbání se jinému vozidlu použití levé strany silnice pro úseky silnice, na kterých by jinak nebyl zabezpečen účel příkazu vyhýbání se na levou stranu; takovým jest i úsek na svahu kopce.

Vyhýbání jest dostatečným způsobem provedeno jen, je-li protijedoucímu vozidlu uvolněna celá levá (ve směru jeho jízdy) strana silnice až do jejího středu.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1929, Zm I 152/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 4. prosince 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatečnou stížností uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 4, čís. 5, čís. 9 a), čís. 10 tr. ř. Zmatek čís. 10 vůbec nedoličuje, jelikož nepřipouští, že jde o trestný čin příslušející k pravomoci soudů, trestný ovšem podle jiného ustanovení, než pod které jej podřaduje napadený rozsudek, nýbrž dokazuje naprostou beztrestnost skutku a žádá, by byl stěžovatel zproštěn z obžaloby. Hlediska, se kterých uvažoval nalézací soud o nedbalé povaze stěžovatelova skutku, jsou vytčena větami rozhodovacích důvodů: 1. že stěžovatel nejel se svým povozem na levé straně silnice, jak předepsáno, nýbrž prostředkem silnice, 2. že bylo povinností vyhnouti se (rozuměj autu opačným směrem po své levé straně jedoucímu) včas a dostatečně, když již vůbec po levé straně, jak předepsáno, nejel. Onomu hledisku vytyká stížnost právní mylnost, dovozujíc, že předpisu, který předpokládá rozsudek, vůbec není a že jízdní (správněji silniční) řád nezakazuje jízdu prostředkem silnice a nařizuje jen vyhýbání na levou stranu. Námitka neobstojí. Ze znalec uvádí v rozsudku, že (podle předpisů o jízdě a i) podle příslušného zvláštního předpisu zemské politické správy v Praze z roku 1917 mají jeťi všechny povozy po levé straně silnice, budiž ponechány stranou, protože znalec přesněji neoznačil zvláštní předpis ten, takový předpis není v zemském zákoníku pro Čechy na rok 1917 vyhlášen, a nalézací soud nezjistil, zda byl předpis ten skutečně vydán a řádně vyhlášen tak, že jest jej řaditi k zvláště vyhlášeným předpisům, o nichž se zmiňuje § 335 tr. zák. jakožto o pramenu poznání nebezpečnosti jednání (opomenutí) pachatelova. Stačí připomenouti stížnosti zásadu — vyslovenou v rozhodnutí zrušovacího soudu č. sb. n. s. 3412 (srovnej i rozhodnutí čís. 3130 téže sbírky), že sice není předpisu, který by přímo a výslovně nařizoval jezdit po levé straně, že však z předpisů silničních řádů o předjíždění a vyhýbání v rozhodnutí uvedených (rozuměj pro Čechy) vychází najevo, že jedoucí má se vždy, zejména pak, vidí-li před sebou překážku, držeti v levo, a že se ze stálého dlouholetého šetření těchto předpisů

vyvinula jako pravidlo všeobecně uznávané i fakticky zachovávané zvyklost, že se na silnicích jezdí po levé straně. Jest setrvatí na požadavku, že každý povoz má i mimo dobu vyhýbání se jinému vozidlu použití levé strany silnice, pro úseky silnic, na kterých by nebyl jinak zabezpečen účel příkazu vyhýbání se na levou stranu, by bylo zabráněno nebezpečí srážky vozidel, jedoucích opačnými směry na téže silnici, tím, že jsou v době, kdy se vozidla, jedoucí opačnými směry, navzájem míjejí, pohyby vozidel k vyhýbání nutné již úplně skončeny, takže každé z obou vozidel má jízdu po své levé straně silnice úplně volnou a není nuceno, jeti těsně vedle druhého vozidla, při čemž může přirozeně dojít k nehodě spíše, než když je mezi nimi větší prostor v prostředku silnice. Takovým jest obzvláště i úsek na svahu kopce; potřebujeť vozidlo do kopce jedoucí ke kterémukoliv pohybu větší síly a delší doby než na rovině a jízda vozidla, jedoucího opačným směrem, jest spádem silnice zrychlena, takže mu k vyhýbání se zbývá kratší doba než při jízdě na rovině. Proto není právně mylným předpoklad nalézacího soudu, že byla neopatrností stěžovatelovou již jízda prostředkem silnice sama o sobě a povšechně; tím méně, an stěžovatel mohl podle rozsudečného zjištění upozorovati auto proti němu jedoucí již ze vzdálenosti přes 200 m, ana se obě vozidla setkala na svahu kopce, neboli — jak sama stížnost zdůrazňuje z výpovědi svědka N-e, na svahu »obrovského vrchu«, a povoz obžalovaného byl plně naložen ovocem, tedy velmi těžký a tažen jen jedním koněm. Zákonný znak nedbalosti stěžovatelova jednání je tedy způsobem vyhovujícím správnému výkladu zákona splněn již rozsudečným zjištěním, že stěžovatel jel středem silnice až bezprostředně k místu nehody, ačkoliv musel povoz — přesněji auto spoluobžalovaným řízené — viděti a mohl předvídati, že může při rychlé jízdě autem s vršku dojít k neštěstí.

Při vyličeném stavu věci má i s hlediska zákonné známky nedbalosti otázka, zda stěžovatel dostal své povinnosti pod čís. 2 uvedené, jen podřadný význam, a rozsudek obstál by i tehdy, kdyby rozsudek vůbec neřešil otázku tu anebo řešil ji způsobem právně pochybeným anebo formálně vadným. Než rozsudek odpovídá i na tuto otázku, arcíť záporně; připojujeť poukaz na onu povinnost stěžovatelovu ke zjištění na konci předchozího odstavce a, že tu jde o zjištění, plyne z toho, že dotčené větě rozhodovacích důvodů jsou předeslána slova »soud má za to«. Staví-li takto rozsudek proti sobě jednak způsob, jímž stěžovatel jel, jednak způsob, jímž jeti bylo jeho povinností, dává tím nepochybný výraz přesvědčení nalézacího soudu, že stěžovatel tím, že jel středem silnice až bezprostředně k místu nehody, nedostál své povinnosti ke včasnému a dostatečnému vyhnutí se na levo. Proto je zřejmá nesprávnou výtka stížnosti, že rozsudek, přesněji výrok nalézacího soudu jest neúplný (a nejasný), ježto prý netvrdí vůbec nic o tom, zda má soud za to, že se stěžovatel včas a dostatečně vyhnul autu či nikoli, a zda spatřuje v tom vinu stěžovatelovu. Nesprávná jest i další výtka, že nejsou pro onen výrok uvedeny důvody. Odůvodněním výroku, že stěžovatel jel středem silnice, až bezprostředně k místu nehody, a tím i závěru — z výroku toho

odvozeného —, že stěžovatel nedostál oně povinnosti, jest předeslané (onomu výroku) vyličení výpovědi svědka N-e, že stopa stěžovatelova povozu vedla přímo středem silnice . . . až bezprostředně k místu úrazu, odkud teprve koleje (rozuměj stěžovatelova povozu) odbočily na levo, a pozdější, arcíť stručnější poukaz k téže výpovědi. Závěru nalézacího soudu o nesplnění povinnosti ke včasnému a dostatečnému vyhnutí autu vytýká stížnost dále neúplnost proto, že soud nepřihlížel a) k tomu, že stěžovatel jel s povozem naloženým plně ovocem, tedy s povozem velmi těžkým příkře do vrchu, takže nemohl ihned vyhýbatí, kdežto auto přijelo velkou rychlostí s vrchu dolů; b) k tomu, že i když stěžovatel jel tak, jak jel, zbýval na levé straně (na straně auta) prostor 2.85 m (bez banketu), kterým mohlo auto projeti bezzávadně a aniž muselo zajetí levými koly na kluzký banket. Než okolnosti stížností ve výtkách zdůrazňované neměly pro napadený závěr významu, takže soud mohl opomenouti výsledky hlavního přeličení k nim poukazující, aniž se tím jeho výrok stal neúplným co do skutečnosti rozhodné, jak zmatek § 281, čís. 5 tr. ř. předpokládá. Že povoz stěžovatelův byl z důvodů pod a) uvedených méně pohyblivý, že převod povozu ze středu silnice na levou stranu vyžadoval větší námahy a delší doby, zprostilo by stěžovatele zodpovědnosti za opožděné a nedostatečné vyhýbání jen, kdyby k převodu povozu ze středu na levou stranu silnice nebyla stačila ani doba, která uplynula do okamžiku, kdy přijelo auto až bezprostředně před stěžovatelův povoz, od okamžiku, kdy stěžovatel spatřil anebo při náležitě pozornosti mohl spatřiti auto proti němu svrchu jedoucí. To stížnost netvrdí a tvrditi nemůže. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaní mohli vozidla proti sobě jedoucí upozorovati ze vzdálenosti 200 m a stěžovatel udal, že spatřil auto spoluobžalovaného ze vzdálenosti asi 150 m. Stížnost sama uvádí, že metr jízdy povozu stěžovatelova znamená přiblížení se auta nejméně o 10 metrů. V době, kterou projelo auto vzdálenost 200, pokud se týče 150 metrů, mohl tudíž stěžovatelův povoz vykonati jízdu 20, pokud se týče 15 metrů, takže mohl stěžovatel, kdyby se byl začal vyhýbatí na levo ihned, jakmile mohl spatřiti auto neb alespoň ihned po tom, kdy je skutečně spatřil, býti se svým povozem na levé straně silnic, kdy je skutečně spatřil, býti se svým povozem na levé straně silnic mnohem dříve než došlo auto až bezprostředně k němu. Dostatečným způsobem jest vyhýbání ve smyslu toho, co uvedeno o účelu příslušného předpisu, provedeno jen, je-li vozidlu protijedoucímu uvolněna celá levá (ve směru jeho jízdy) strana silnice, tedy s hlediska vyhýbajícího se vozidla pravá polovice silnice až do jejího středu, a je-li tím vozidlu, kterému se jiné vyhýbá, umožněna další jízda, jede-li již na straně silnice jemu příslušející, aniž bylo nuceno odbočiti od dosavadního směru své jízdy a projeti užším, než naznačeno, pruhem jízdní dráhy. Proto nemohla závěru, že stěžovatel — jeda středem silnice až bezprostředně k místu nehody — nedostál své povinnosti, vyhnouti se včas a dostatečně, brániti okolnost, že i při zjištěném způsobu stěžovatelovy jízdy zbyl pruh silnice dosti široký, by jím auto projelo, takže soud neměl důvodu vypořádati se v předpokladech onoho závěru s výsledky hlavního přeličení, z nichž stížnost odvozuje onu okolnost již proto,

že si stěžovatel nezajistil možnost takové výtky návrhem na ohledání silnice a vozidel, učiněným při hlavním přelíčení, jak předpokládá ustanovení § 281 č. 4 tr. ř.

Čís. 3706.

Pro přečin zanedbání povinné péče vykročením z mezi spravedlivé nutné sebeobranou jsou tu předpoklady nejen, když byl podniknut skutečně protiprávní útok na život, svobodu nebo jmění, a povaha osob, času, místa, způsob útoku nebo jiné okolnosti činí použití takové obrany potřebným, by útok byl odvrácen, nýbrž i, když se pachatel omylem mohl domnívati, že jest napaden a v tomto mylném chápání skutečností bránil se proti domnělému útoku.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1929, Zm I 568/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnické stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 11. června 1929, jímž se tento soud prohlásil podle § 261 tr. ř. nepřislušným pro obžalobu vznesenou na obžalovaného pro přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. a odkázal věc na soud porotní, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmatečnické stížnosti státního zastupitelství nelze sice přisvědčiti, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 č. 6 tr. ř., ježto skutková zjištění, z nichž rozsudek vychází, tvoří skutkovou podstatu zločinu, k jehož projednávání jest podle čl. VI. B č. 12 uvozovacího zákona k trestnímu řádu příslušný soud porotní. Proto rozsudek nalézacího soudu, jímž se prohlásil nepřislušným k projednání trestní věci a odkázal ji na soud porotní, odpovídá podle zákona onomu skutkovému zjištění. Zmatečnické stížnosti je však v právu, vytykajíc rozsudku vzhledem k onomu skutkovému zjištění především nedostatek důvodů a uplatňujíc takto jeho zmatečnost podle § 281 č. 5 tr. ř. Rozsudek nesdílí názor obžaloby, že obžalovaný vykročil jen z poděšení, ze strachu a z leknutí z mezi obrany potřebné k tomu, by odvrátil od sebe nespravedlivý útok na život, vystřeliv z revolveru na Oldřicha B-u, při čemž výstřelem tím byl B. usmrčen, nýbrž dospívá ke zjištění, že jednal v úmyslu nepřátelském. Toto skutkové zjištění podstatně náležitosti skutkové podstaty zločinu podle § 140 tr. zák. opírá rozsudek o skutečnosti, jež bere za prokázané, že obžalovaný vůbec nebyl Oldřichem B-ou ohrožován a že žádný bezprostřední útok mu s jeho strany nehrozil. Leč pouhé zjištění, že B. neútočil nožem na obžalovaného a ho neohrožoval, nepřipouští ještě jako logický závěr úsudek soudu, že obžalovaný, stříliv na B-u, učinil tak jediné z nepřátelského úmyslu. Nalézací soud nepřihlíží k veškerým

náležitostí skutkové podstaty přečinu zanedbání povinné péče vykročením z mezi spravedlivé nutné sebeobranou, máje na zřeteli jen jedinou. Pro tento trestný čin jsou tu předpoklady nejen, když byl podniknut skutečně protiprávní útok na život, svobodu nebo jmění, a povaha osob, času, místa, způsob útoku nebo jiné okolnosti činí použití takové obrany potřebným, by útok byl odvrácen, nýbrž i, když se pachatel omylem mohl domnívati, že jest napaden a v tomto mylném chápání skutečností bránil se proti domnělému útoku. Pouhé zjištění, že B. na obžalovaného neútočil, a takto zjištění nedostatku objektivních předpokladů nutné obrany nemůže proto samo o sobě ještě býti pramenem usuzování o pohnutce činu, tím méně, an rozsudek zároveň ponechává zcela bez povšimnutí důležitou skutečnost, vyšlou najevo při hlavním přelíčení a mající rozhodný význam pro případný stav putativní nutné obrany. Podle výpovědi svědků stála se událost v noci na místě jen nezřetelně osvětleném, kdež, jak tvrdí svědci i obžalovaný, mohli se v nočním šeru klamati ve svém pozorování. I kdyby bylo pravdou, že B. nevytáhl nůž na obžalovaného a s ním se na něho nehnal, přece skutečnost nejasného osvětlení místa při vrávoravém sehnutém postoji B-ově, jak potvrzen je svědky, jakož i pitvěním nálezem, měla býti nalézacímu soudu podnětem k úvahám, zda obžalovaný nemohl shýbání se B-ovo považovati za počínající útok proti jeho osobě, jemuž se takto, ať již z omylu a z nesprávného chápání skutečného stavu věci, nebo z úleku a z nemístného přestrasení, snažil předejítí použitím stříelné zbraně. Poněvadž tudíž úsudek soudu o zlém úmyslu obžalovaného jednak nevyplývá podle zásad logického uvažování ze skutečností, jež nalézací soud vzal za podklad onoho závěru, jednak nalézací soud při zjišťování základních skutečností pro onen úsudek pominul mlčením okolnosti závažné, bylo rozsudek zrušiti jako zmatečný podle § 281 č. 5 tr. ř. a věc podle § 288 č. 1 tr. ř. vrátiti soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 3707.

Podvod, umluvili-li se členové stavebního družstva mezi sebou a se svými manželkami zálučným způsobem na postupu, kterým za zneužití notáře a soudu měly býti na úkor stavitele zachráněny pro ně přínosy, které byly již i podle stanov i podle svého účelového a faktického určení nevypověditelnou zálohou stavební.

Podvodné jednání není tu vyloučeno po případě ani tím, že (někteří) pachatelé nebyli ani členy družstva pro nedostatek písemné přihlášky, tvořící podle stanov a podle § 3 zákona o společenstvech ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. zák. pro obor práva civilního nezbytnou podmínku pro nabytí členství.

Pro obor práva trestního nerozhoduje civilně-právní, nýbrž faktický stav, který tu byl v době trestného činu.

Podvod lze spáchatí nejen tím, že byla předstírána pohledávka, která skutečně neexistovala, neb aspoň ne v takové výši, nýbrž i tím, že byla předstírána ohledně pohledávky skutečně existující její vypověditelnost,

diska skutkové podstaty podvodu. Jen mimochodem budíž proto poukázáno k tomu, že rozsudek předpokládá, že obžalovaní písemně přihlášky učinili, že však tyto přihlášky nebyly nalezeny, kterýžto předpoklad není bez opory ve spisech; vyplýváť z ověřeného opisu přístupného prohlášení ve spisech, že z 35 osob 6 obžalovaných přistoupilo svými podpisy po rozumu § 3 zákona ze dne 6. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. za členy stavebního družstva, čímž by alespoň ohledně těchto 6 obžalovaných i podmínka nabytí členství podle družstevního zákona (§ 17 stanov) byla splněna.

Dovolávajíc se důvodu čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá dále zmatečn stížnost, že se obžalovaní nemohli dopustiti podvodu tím, že uplatňovali pohledávky, které samy o sobě ani podle rozsudku nebyly předstírané, nýbrž byly po právu i co do své pravosti i co do číselné výše. Nehledíc k tomu, že již tento předpoklad zmatečn stížnosti nesrovnává se pokud jde o číselnou výši řečených pohledávek, zúplna s příslušným skutkovým zjištěním rozsudkovým ohledně zvýšení položky 2250 Kč za různé práce vykonané při stavbě toho kterého domku na přemrštěný peníz 4300 Kč a ohledně pohledávky Antonína P-a, pozůstávající jen z části po právu, jest zdůrazniti, že podvod lze spáchat nejen tím, že byla předstírána pohledávka, která skutečně neexistovala neb aspoň ne v takové výši, nýbrž i tím, že byla předstírána ohledně pohledávky skutečně existující její vypověditelnost, tedy okolnost týkající se splatnosti pohledávky, jakož i pro vznik pohledávky rozhodná okolnost, proti komu příslušela. Správně proto spatřuje rozsudek vlastní jádro celkové podvodné činnosti obžalovaných v tom, že, s výjimkou obžalovaného Jana R-a ve vzájemném dorozumění listivě předstírali, že obžalovaným Š-ové, K-ové, M-ové, B-ové, P-ové, R-ové (manželce obžalovaného Viléma R-e), P-ovi, St-ové, Sl-ové a Sv-ové přísluší proti družstvu bezpodmínečně pohledávky 10.500, 11.300, 12.000, 10.450, 11.300, 11.100, 11.100, 10.500, 10.500 a 14.300 Kč, ač ve skutečnosti šlo o pohledávky nevypověditelné (stavební zálohy), a to pohledávky, které řečeným vůbec nepříslušely, nýbrž patřily jakožto nevypověditelné stavební zálohy obžalovaným Š-ovi, K-ovi, M-ovi, B-ovi, zatím zemřelému P-ovi, Vilému R-ovi, P-ové, St-ovi, Sl-ovi a (v Americe dlicím) Sv-ovi, dále v tom, že obžalovaní shora prv jmenovaní dali v dorozumění se svými manželkami, Antonín P. se svojí matkou a na jejich návod i za jejich spolupůsobení vystaviti proti ustanovením stanov družstva a bez jeho souhlasu dlužní úpisy pro shora řečené osoby. Dále zjišťuje rozsudek mimo jiné i na základě doznání většiny obžalovaných výslovně, že obžalované ženy a Antonín P. nepůjčili peníze družstvu, nýbrž svým mužům, pokud se týče své matce, a správnost tohoto zjištění rozsudkového připouští podle toho, co shora bylo uvedeno, nepřímou vlastně i zmatečn stížnost, která se v tom směru omezuje na jedinou věcně zřejmě bezpodstatnou námitku, podle níž prý již z toho, že tu nebylo notářských spisů, jichž je podle zákona zapotřebí při zápůjčkách mezi manželkami, lze souditi, že manželky věnovaly své peníze na kupní ceny za domky jen prostřednictvím svých manželů, ve skutečnosti však družstvu. Podle zjištění v rozsudkových

důvodech naléhal však stavitel Antonín V., který prováděl stavby celkem 10 rodinných domků pro družstvo, v době, kdy všechny pokusy družstva o opatření úvěru již selhaly, na zaplacení svého účtu (podle předchozího zjištění rozsudkového činila jeho pohledávka 706.255 Kč 38 h) a tu se obžalovaní Sl., M., Vilém R., K. a P-ová jakož i Sv., vidouce zoufalý finanční stav družstva, dne 5. října 1924 usnesli, že dají pro své manželky, P-ová pro svého syna Antonína P-a vtěliti (na domky družstva) hypotéky v oněch částkách. Rozsudek dovozuje, že tato úmluva byla již od počátku formálně neplatnou vzhledem k tomu, že podle § 15 čís. 10 stanov náleží usnášeti se o zadlužení družstva do oboru působnosti valné hromady, dne 5. října 1924 nekonala se však valná hromada družstva, aniž vůbec která jeho valná hromada jednala o zadlužení družstva ve prospěch shora řečených a je schválila, tak že ono usnesení ze dne 5. října 1924 bylo pouhou soukromou akcí obžalovaných, nikoliv úkonem, který by zavazoval družstvo. Rozsudek zjišťuje však dále, že ve dnech 7., 8. a 9. října 1924 a pak dne 2. ledna 1925 podepsali tehdejší členové ředitelstva družstva, obžalovaní St., M., Sl. a Jan R., v přítomnosti ostatních obžalovaných u notáře Josefa J-a dlužní úpisy, opatřené doložkou o souhlasu družstva se zřízením oněch hypoték na nemovitém majetku družstva, jimiž družstvo uznalo, že dluží manželkám a synu obžalovaných členů družstva, jakož i obžalovaným P-ové a Sv-ové ony částky za dodaný materiál stavební. Podle názoru soudu učinili tak oni obžalovaní nejen bez aktivního oprávnění ve smyslu § 15 čís. 10 stanov, nýbrž, zneužívajíc podle přesvědčení soudu oněch svých funkcí, zároveň i proti svému lepšímu vědomí; dluhopisy samy označují rozsudek za nesprávné i ve směru materiálním, jelikož z knih družstva je patrné, že manželky členů družstva a Antonín P. nebyli nikdy v přímém spojení s družstvem, nanejvýš nedodali mu nikdy materiál, neměli tudíž za ním ani pohledávky, nýbrž ony pohledávky měli za družstvem jen obžalovaní manželé a Jana P-ová, dále P. a S. jednak za uložené hotové peníze, jednak za práce při stavbě, tyto jejich pohledávky byly však nevypověditelnými stavebními zálohami ve smyslu § 23 stanov, které se podle § 30 stanov vrátí členům až po rozchodu družstva a po uspokojení všech věřitelů. Rozsudek spatřuje další podvodné jednání všech obžalovaných v tom, že obžalované ženy a Antonín P. vymáhali v září 1925 v dorozumění a na návod svých manželů (své matky) a za jejich spolupůsobení na základě oněch nesprávných dlužních úpisů domnělé pohledávky u soudu civilní žalobou, a že pak v době od října 1925 do jara 1926 vedli exekuci na nemovitý majetek družstva, když byli před tím obžalovaní St. a M. ve své funkci členů ředitelstva družstva při ústním jednání ze dne 19. září 1925 proti svému lepšímu vědomí uznali zažalované, žalobcům však vůbec nepatřící pohledávky. Tímto svým jednáním uvedli podle rozsudku všichni obžalovaní v omyl jednak notáře J-e, jednak okresní soud, by si přivlastnili nespravedlivý zisk a způsobili Antonínu V-ovi na jeho majetku škodu převyšující 2.000 Kč, kterou řečený také skutečně utrpěl.

Již ze srovnání těchto skutkových zjištění a závěrů rozsudkových se

shora již nastíněnými vývody zmateční stížnosti je zjevným hlavním, ba zásadním rozdílem mezi stanoviskem, jež v otázce pro rozhodnutí o vině obžalovaných nejzávažnější zaujímá jednak rozsudek, jednak zmateční stížnost. Kdežto rozsudek rozlišuje přesně, zda řečené pohledávky proti družstvu byly pohledávkami jeho členů či nečlenů, označuje zmateční stížnost tuto okolnost celkovým smyslem svých vývodů za bezvýznamnou. Než toto hledisko zmateční stížnosti nelze uvést v soulad se zásadami, jimiž je v té příčině ovládnán především sám zákon o společenstvech. Již § 1 tohoto zákona vytyčuje jako jediný účel společného provozování podniků společenstev podporu výděľku nebo hospodářství »jejich členů«, k jehož dosažení má tudíž přímo a výhradně směřovati i veškerá činnost společenstva. V jeho § 88 je označeno přímo za přečím, rozšiřuje-li společenstvo svou činnost nebo svá jednání na jiné předměty než na ony, které jsou uvedeny v § 1 zákona. Tím nemá arcíť býti řečeno, že společenstvo nesmí obchodování rozšířiti i na nečleny, vždy však musí se tak díti ve prospěch vlastních členů a není za žádných okolností přípustné rozšiřovati na nečleny veškerou činnost společenstva. (Tak rozh. čís. 1756 a 4985 sb. n. s. civ., viz též čís. 5264 téže sbírky.) Tento základní rys povahy společenstev zračí se důsledně i ve všech dalších předpisech zákona o společenstvech. Jelikož družstvo, o něž jde v souzeném případě, bylo podle § 1 stanov založeno jako společenstvo ve smyslu onoho zákona, je samozřejmo, že jednotlivá ustanovení jeho stanov jsou vesměs přizpůsobena obdobným předpisům zákona, nanejvýš není v nich ani jediného ustanovení, v němž by měl oporu názor zmateční stížnosti, že nebylo na místě neb aspoň zapotřebí přísně rozlišovati, zda ony pohledávky byly pohledávkami členů družstva či pohledávkami toho kterého příslušníka jejich rodin. Jedním z nejvýmluvnějších dokladů této vůdčí zásady stanov družstva je ustanovení §§ 1 b) a 23, podle nichž může družstvo přijímati záručitelné úsporné vklady na běžný účet od členů, a to dokonce jen od těch, kteří hodlají nabýti vlastních domů rodinných. Ve čtvrtém odstavci § 23 stanov uvádí se jednak že modalita záručení budou stanoveny valnou hromadou po návrhu představenstva a dozorčí rady, jednak že člen i družstvo mohou vklady vypověděti na půl roku předem, že však, jakmile družstvo přikročilo ke stavbě vlastního (rodinného) domu a jakmile bylo na ni učiněno jakékoli vydání, pokládá se vklad za nevypověditelnou zálohu stavební. (V této spojitosti jest se zmíniti i o rozh. čís. 5462 sb. n. s. civ., podle něhož stává se vklad člena bytového a stavebního družstva nevypověditelným jen tehdy, bylo-li přikročeno ke stavbě domu právě pro něho.) Rozsudek pak zjišťuje, že celá stavební akce družstva spočívala na předpokladu, že družstvo obdrží státní podporu ve smyslu tehdy platných předpisů o stavebním ruchu, zákona ze dne 11. března 1921, čís. 100 sb. z. a n. a prováděcího nařízení k tomuto zákonu, vládního nařízení ze dne 21. května 1921, čís. 191 sb. z. a n., totiž ve formě státní záruky za zápůjčku ve výši 80% stavebního nákladu, a že družstvo počítalo s tím, že tuto záruku převezme stát za zápůjčku družstva u spořitelního a záloženského spolku v Č., kdežto zbytek stavebního nákladu

měl býti ohledně 10% uhrazen zápůjčkou bez státní záruky, ohledně dalších 10% pak příspěvky (vklady) členů družstva, přihlásivších se ke stavbě domů. Těmito členy byli podle rozsudkového zjištění obžalováni Š., K., St., Vilém R., M., B., P-ová a Sl., dále P. a Sv., na něž vztahuje se zcela nepochybně i další rozsudkové zjištění, podle něhož se členové družstva, pokud se přihlásili ke stavbě, do postavených domků i nastěhovali. Jak rozsudek dále zjišťuje, tím, že ukládali u družstva povinnosti, opatřiti 10% stavebního nákladu, tím, že ukládali u družstva úsporné vklady po rozumu § 23 stanov a přispívali mimo to ke stavbě, tím, že společně s příslušníky svých rodin pomáhali při pracích. Zároveň dospívá rozsudek k závěru, že úsporné vklady členů družstva, přihlásivších se ke stavbě domů, jest vzhledem k tomu, že byly splněny předpoklady čtvrtého odstavce § 23 stanov, pokládati za nevypověditelné stavební zálohy, k čemuž jest připomenouti, že rozsudek zřejmě, a to právem, pokládá za splněnu i podmínku, shora podle rozh. čís. 5462 sb. n. s. civ. dále vytyčenou, že každý z oněch 10 domků byl stavěn i postaven právě pro dotčeného člena družstva.

Z výtek a námitek, jimiž napadá zmateční stížnost tato skutková zjištění i právní závěry rozsudkové porůznu s hlediska důvodů zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., neobstojí ani jediná. Tomu je tak zejména, pokud jde o námitku, že rozsudek označuje řečené pohledávky nesprávně za nevypověditelné stavební zálohy shora jmenovaných členů družstva. Zmateční stížnost jednak vytyká, že rozsudek, který čerpá tento závěr jen z ustanovení §§ 23 a 30 stanov, ocitá se takto v rozporu s celkovým doslovem stanov, nanejvýš s jejich §§ 19 d), 22, 23, 28 a 30, jednak shledává řečený závěr mylným i po stránce právní. Ve svém celku směřují však vývody zmateční stížnosti, a to i v části, která je označena jako uplatňování rozporu se spisy (se stanovami družstva) jakožto domnělého důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř., vesměs jen proti výkladu, jehož se v rozsudku dostalo předpisům §§ 23 a 30 stanov, který však zmateční stížnost označuje neprávem za mylný a za nesprávný. Dovolávajíc se příručky Karla Veitha: »Rádce stavebních a bytových družstev«, zmateční stížnost namítá především, že v rozsudku jsou dotčení členové družstva označováni mylně jako čekatelé vzhledem k tomu, že čekatelem ve smyslu stanov stává se podle oné příručky člen družstva, skládající družstvu zálohy na budoucí trhovou cenu domu, teprve tehdy, když podpíše závazné prohlášení, že tato záloha je družstvu také zárukou za převzaté jím povinnosti ohledně stavby rodinného domku pro dotčeného člena, že totiž ke konci tohoto jednání musí člen prohlásiti, že se jako čekatel vzdává práva, vyhrazeného mu stanovami, vypověděti členství, po celou dobu, než splní veškeré povinnosti, které mu vzejdou proti družstvu stavbou jeho rodinného domku, a že teprve zápisem družstva stane se dotčený člen čekatelem a družstvo může mu teprve tehdy vydati buď řádnou smlouvu nebo závazný přípis. Námitce nelze přiznati oprávnění. Rozsudek arcíť nezjišťuje, že dotčené osoby podepsaly závazné prohlášení takového obsahu nebo se jinak platně zavázaly

převzítí rodinné domky pro ně družstvem stavěné do soukromého vlastnictví, nelze však ani tu přehlížeti, že pro obor práva trestního stačí rozsudkové zjištění, podle něhož se oni členové družstva, hodlající nabýti podle stanov vlastního (rodinného) domu, nejen ke stavbě těchto domů přihlásili a se do nich nastěhovali, nýbrž i plnili povinnosti, jim z těchto přihlášek vzešlé, najmě arcí povinnost opatřiti 10% stavebního nákladu. Zmateční stížnost poukazuje dále na ustanovení § 2 stanov, který prý vedle 200 Kč závodních členských podílů rozlišuje trojí druh příspěvků: 1. zároční úsporné vklady, 2. nevypověditelné zálohy stavební, 3. jiné zálohy na rodinné domky. Zdůrazňujíc, že tyto »jiné zálohy na domky« jsou bez zvláštního ujednání nejen vypověditelné, nýbrž mohou, nedojde-li ke konečné kupní smlouvě, podle zásad §§ 1048, 1247 a 1447 obč. zák. (?) i zpět býti požadovány, a vycházejíc i tu (se svého stanoviska arcí důsledně) z předpokladu, že ani tu nesejde na tom, zda zálohu poskytl člen družstva či někdo jiný za něho, zmateční stížnost vytýká jako další nesprávnost rozsudku, že podle něho je »nevypověditelnou zálohou stavební« vše, co dali účastníci na stavbu družstva. Zmateční stížnost je však i tu na omylu, neboť v pravdě pokládá rozsudek za nevypověditelné stavební zálohy ve smyslu § 23 stanov jen úsporné vklady, které ukládali členové u družstva, by dostali své povinnosti, opatřiti 10% stavebního nákladu, s připočtením částek po 2.250 Kč, jež byly jim připsány k dobru za stavební práce. Nelze proti tomu nic namítati, neboť podle druhého odstavce § 26 provád. nař. čís. 191/1921 mohou vlastní prostředky, jimiž musí stavebník přispěti k úhradě stavebního nákladu, záležeti i v práci, kterou stavebník přispěje k provedení stavby, a není zajisté závady, by v případech, v nichž je stavebníkem veřejnoprávní korporace nebo veřejnoprávní ústav neb obecně prospěšné stavební sdružení (viz § 16 provád. nař.), o něž šlo podle rozsudkového zjištění i v souzeném případě, nebylo řečeného ustanovení obdobně použito i ohledně člena sdružení, hodlajícího nabýti vlastního (rodinného) domu. Rozsudek vychází při tom zřejmě z téhož předpokladu, který v něm, pokud jde o zápůjčky na hotovost, došel výslovného výrazu, že i práce konali příslušníci rodin členů družstva nikoli pro družstvo, nýbrž pro jeho člena. Ve výsledcích průvodního řízení má tento předpoklad dostatečnou oporu, tak ve výpovědi svědka Jana T-a, který uvedl výslovně, že on sám i jeho otec konali práce pro svědkovu sestru, obžalovanou Marii Sv-ovou, která je za tyto práce platila a stravovala, svědkovi že platila kromě stravy 150 Kč týdně. Za tohoto rozsudkem po stránce skutkové bezvadně zjištěného stavu věci dovozuje tudíž zmateční stížnost ve zřejmé snaze, by na pohledávky manželek obžalovaných členů družstva a Antonína P-e bylo nazíráno jako na domělé »jiné zálohy na rodinné domky« ve smyslu § 2 stanov neprávem, že tyto zálohy jsou bez zvláštního ujednání vypověditelné. Nehledíc totiž k tomu, že ono ustanovení stanov, které vlastně vypočítává jen různé složky provozovacího kapitálu družstva, nemluví o jiných zálohách na rodinné domky, nýbrž jen zcela všeobecně o »jiných platech«, je zejména z onoho shora již řečeného šestého odstavce § 26 stanov, podle něhož

jest ve výroční rozvaze družstva jako dluh kromě úsporných vkladů a nevypověditelných stavebních záloh uvéstí i jiné splátky na domy vlastní (rodinné), zcela nepochybně zjevno, že veškerými těmito různými platy jsou miněny bezvýjimečně jen platy (splátky, zálohy) členů družstva, hodlajících nabýti ve smyslu § 1 b) stanov vlastního rodinného domu, že tedy není přípustno podřadovati pod řečený pojem i platy, které učinil na stavbu někdo jiný, třeba snad šlo o příslušníka rodiny takového člena družstva. Je to patrné i z předpisu třetího odstavce § 23 stanov, podle něhož nesmí úhrn vkladů téhož člena (t. j. úsporných vkladů člena, hodlajícího ve smyslu § 1 b) a prvního odstavce § 23 stanov nabýti vlastního (rodinného) domu), býti vyšší, než tržová cena neb úhrnný náklad na dům, jehož vlastnictví hodlá ukladatel nabýti. Nejdůležitějším jest arcí ono shora již citované ustanovení čtvrtého odstavce § 23 stanov, podle něhož mohou sice člen i družstvo ony vklady na půl roku předem vypověděti, vklad pokládá se však za nevypověditelnou zálohu stavební, jakmile družstvo přikročilo ke stavbě vlastního (rodinného) domu a jakmile bylo na ni učiněno vydání. Měloť tímto ustanovením zřejmě býti řečeno, že úsporný vklad až dotud vypověditelný přechází po splnění právě nastiněných předpokladů přímo automaticky v nevypověditelnou zálohu stavební, v kterémžto smyslu vykládá řečené ustanovení správně i rozsudek, kdežto zmateční stížnost má nesprávně za to, že tato nevypověditelnost musí býti zvlášť ujednána. Pozornosti naležícího soudu neunikla však ani další námitka obžalovaných, zmateční stížností znovu uplatňovaná, že ony úsporné vklady členů družstva nebyly vklady nevypověditelnými ve smyslu § 23 stanov proto, že prý nešlo o vklady zároční ve smyslu prvního odstavce téhož §. Rozsudek nezjišťuje sice, že valná hromada družstva stanovila podle čtvrtého odstavce § 23 stanov modalitu záročení oněch vkladů a že tyto modalitty byly podle § 28 stanov vyhlášeny, což zmateční stížnost označuje rovněž za nezbytné, rozsudek usuzuje však případně nejprve všeobecně, že zároční vklad není podmínkou jejich nevypověditelnosti, pokud pak jde o souzený případ, dovozuje neméně vhodně, že nebylo ani důvodu upouštěti se o modalitách záročení vzhledem k tomu, že vkladů bylo upouštěti se o nákupe materiálu, kdežto částky, které se čekatelům připsaly k dobru za vykonané práce jako zálohy na stavbu, družstvo rovněž úrokovati nemohlo. Proti těmto zjištěním, pokud se týče závěrům rozsudkovým povahy po výtce skutkové zmateční stížnost přímých námitek nečiní. Jelikož se podle § 30 stanov členům v případě rozchodu družstva nevyplatí více než závodní podíly, kdežto to, co ze jmění družstevního přebude po uspokojení všech věřitelů a po navrácení splatných podílových částek členů, odevzdá se úplně a beze vší podmínky jen k účelům obecně prospěšným, nelze nepřisvědčiti i dalšímu rozsudkovému závěru, podle něhož i stavební zálohy podílových členů navrátí se jim až po rozchodu družstva a po uspokojení všech věřitelů. Přinášit tento důsledek s sebou již sám nevypověditelnost oněch záloh ve spojení s úvahou, že členové, kteří by přes to, že ukládáním vkladů plnili jen svoji povinnost, přispěti k částečné úhradě stavebního nákladu, nabyli vlastní

nictví k ročníným domkům, postaveným družstvem, jimž by však zároveň byly jejich úsporné vklady (stavební zálohy) vráceny, byli by takto bezdůvodně, po případě na úkor věřitelů družstva obohaceni. O ustanovení § 30 stanov družstva praví se v rozsudkových důvodech případně, že odpovídá předpisu § 48 zákona o společenstvech, z něhož vychází jasně na jevo, že (v případě zrušení společenstva, družstva) uspokojí se nejprve věřitelé družstva a že teprve z toho, co přebude, splatí se členům, co zaplatili na podíly, jelikož zákon považuje člena družstva po stránce materiální za tichého společníka, jemuž jest podle obdoby § 1197 obč. zák. a čl. 253 obch. zák. bráti podíl na ztrátě i na zisku až do výše splaceného nebo dlužného vkladu (správně podílu), z čehož však dovozuje rozsudek neméně správně, že podíloví členové družstva neměli před zaplacením pohledávky V-ovy ani nároku na realizaci svých nevypověditelných vkladů, které se staly majetkem družstva. Nelze tudíž seznati, proč by se rozsudek, pokud označuje vklady za nevypověditelné stavební zálohy, ocital v rozporu ať již se stanovami družstva jako celkem nebo s jednotlivými jejich ustanoveními, uvedenými ve zmateční stížnosti, an naopak řečený závěr nachází v ustanoveních §§ 23 a 30 stanov přímou oporu, kdežto v jediném ustanovení § 19 lit. d) stanov, které zbývá, je jen znovu uvedeno právo členů, hodlajících nabýti vlastního domku, by ukládali u družstva zálohy úsporné vklady na běžný účet podle pravidel, stanovených v § 23 stanov. I v tomto bodě napadá tedy zmateční stížnost rozsudek jak výtkou domnělého rozporu se spisy (se stanovami družstva) tak námitkou omylu právního s hlediska důvodů zmatečnosti podle čís. 5 i 9 a) § 281 tr. ř. neprávem. Ze všech těchto úvah vyplývá pak i lichost námítky vznesené obhajobou teprve při zrušovacího roku, že i manželé (po případě Jana P-ová) mohly pohledávky uplatniti a dáti si je zajistiti; vždyť ani tu si neuvědomuje obhajoba výzám § 23 stanov, podle něhož může býti vklad přijat jen na běžný účet, nikoliv na vkladní knížku, ani proti jistotě, a kromě toho jest tento vklad, jakmile se započalo stavěti, nevypověditelným, tedy nikdy pro čekatele žalobou a exekucí vydobyitelným.

Při hlavním přelíčení v prvé stolici trvali arci téměř všichni obžalovaní na tom, že o nevypověditelnosti vkladů nevěděli, že se o ní nemluvilo a pod., a není pochybnosti o tom, že tato jejich neznalost obsahu stanov vůbec a ustanovení jejich § 23 zvlášť by mohla míti význam skutkového omylu, vylučujícího ve smyslu § 2 písm. e) tr. zák. jejich podvodný úmysl a tím ovšem i přičitatelnost jejich jednání za podvod. V tomto směru zjistil však nalézací soud způsobem s hlediska předpisu druhého odstavce § 258 tr. ř. bezvadným na základě doznání obžalovaného Jana M-ě, vztahujícího se na všechny obžalované, že všem obžalovaným, kteří uplatnili proti družstvu řečené pohledávky, bylo dobře známo, že zálohy svých manželů (syna) uplatňovati nemohou; rozsudek zdůrazňuje v téže spojitosti zároveň, že těmito obžalovaným bylo i dobře známo, že nemají proti družstvu žádný nárok, že uplatňují proti němu pohledávky, které jim nepříslušely, nýbrž patřily ve skutečnosti (jako ne-

vypověditelné stavební zálohy) jejich manželům, pokud se týče matce. Subjektivními názory soudem pominutých svědků Aloise L-a, Jana T-a, Jana G-e a Antonie Š-ové nemusil se soud obírat, jelikož nikdo z nich netvrdil určité okolnosti, z nichž by vyplývala nevědomost obžalovaných o nevypověditelnosti vkladů. Že se předchozí zjištění rozsudku vztahuje i na ostatní obžalované, kteří jednali podle rozsudkového výroku ve vzájemném dorozumění s první skupinou obžalovaných a je dokonce k jejich podvodnému jednání navedli a při něm spolupůsobili, plyne ze skutečnosti před tím rozsudkem bezvadně zjištěné a zmateční stížností přímo ani nepopřené, že žádná z obžalovaných žen ani Antonín P. nezapůjčili peníze družstvu, nýbrž svým manželům, P. své matce, a že žádný z nich nemůže tvrditi, že dal peníze družstvu v úmyslu, by zavázal družstvo a že žádal a dostal od funkcionářů družstva potvrzení o zaplacené částce, že nikdo z nich nebyl nikdy v obchodním spojení s družstvem, neměl tudíž za ním ani pohledávky. Rozhodně však jest odmítnouti na- prosto bezpodstatnou domněnku zmateční stížnosti, že rozsudek vykládá pojmy a předpisy práva civilního jednostranně vesměs jen v neprospěch obžalovaných a že tomu tak jest zejména, pokud rozsudek, vycházející z předpokladu, že by přítomnost obžalovaných členů družstva při sepsání dlužních úpisů ve prospěch jejich manželek a syna mohla znamenati předchozí postup jejich pohledávek na posléz řečené, vyslovuje, opíraje se o předpis § 1394 obč. zák., názor, že členové družstva nemohli přenéstí více práv než ve skutečnosti sami měli, že tedy nebyli oprávněni postoupiti své pohledávky bezpodmínečně, nýbrž jen s podmínkou ve smyslu § 23 stanov, totiž jako pohledávky nevypověditelné. Věcné námítky proti použití onoho předpisu na souzený případ zmateční stížnost vůbec nečiní, nehledíc ani k tomu, že rozsudkové důvody dovolávají se v téže souvislosti neméně případně i ustanovení § 83 zákona o společenstvech, podle něhož mohou nejen závodní podíly, nýbrž i vše ostatní, co bylo členu společenstva na základě společenstevního poměru připsáno k dobru, býti přeneseny na jiné (jen) se svolením představenstva, k němuž však v souzeném případě nedošlo. Dodati sluší, že i podle druhého odstavce § 25 stanov družstva lze závodní podíly postoupiti jiným osobám jen se svolením představenstva. Jelikož družstvo bylo podle § 1 svých stanov založeno právě jako společenstvo ve smyslu zákona o společenstvech, není zajisté závady, by onomu ustanovení § 25 jeho stanov nebyla přiznána platnost nejen ohledně závodních podílů, nýbrž i ohledně ostatních pohledávek člena za společenstvem, o nichž je řeč v § 83 zákona.

Neméně obšírnými vývody napadá zmateční stížnost rozsudkové zjištění, podle něhož byli podvodným jednáním obžalovaných v omyl uvedeni jednak notář Josef J., jednak okresní soud. Oběma těmito zjištěním vytýká zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatku podle čís. 5 § 281 tr. ř. rozpor se spisy, neúplnost i rozpor vnitřní, rozsudkové zjištění, vztahující se na okresní soud, shledává mimo to, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) téhož §, i právně pochybeným. Ani v tom ani v onom směru nelze jí přiznati oprávnění. Ve kterém bodě roz-

i proti tomuto zjištění uplatňovaný, vůbec, nelze jí přisvědčiti ani, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti podle čis. 9a) § 281 tr. ř. dovozuje, že, byly-li pohledávky po právu, nelze říci, že soud byl uveden v omyl tím, že byly pohledávky zažalovány a byly o nich na základě přednesu žalující strany a uznání strany žalované vymoženy a soudem vyneseny uznávací rozsudky. Především vychází zmateční stížnost i tu z předpokladu, jehož mylnost a neoprávněnost zajisté znovu doličovatí netřeba, že stačilo, že pohledávky samy o sobě byly po právu, že však bylo lhostejné, zda pohledávky příslušely členům družstva či příslušníkům jejich rodin. Dále přehlíží zmateční stížnost rozsudkové zjištění, zbudované na svědecké výpovědi přednosty okresního soudu Dr. Josefa K-ého, podle něhož byl i on sám jako civilní soudce uveden v omyl tím, že mu v civilních sporech bylo i funkcionáři žalovaného družstva (podle rozsudkového výroku jde tu o obžalované St-a a M-ě), i žalujícími stranami tvrzeno, že zažalované pohledávky vznikly dodáním materiálu za ceny uvedené v dluhopisech, což svědek uvedl i v protokole. O obou těchto obžalovaných praví se v rozsudkových důvodech výslovně, že, dostavivše se k ústnímu jednání jménem družstva jako členové jeho ředitelstva, uznali zažalované pohledávky proti svému lepšímu vědomí, vztahuje se tudíž i na tento jejich krok nepochybně i charakteristika, již se dostává jednání oněch čtyř obžalovaných (St-a, M-ě, Sl-a, a Jana R-a), kteří vystupovali v těchto věcech družstva ve funkci členů jeho ředitelstva, a podle níž řečení obžalování těchto svých funkcí využívali, jednající podle důvodného přesvědčení soudu ve vzájemném dorozumění s ostatními obžalovanými. Nehodí se proto na jednání obžalovaných rozhodnutí býv. zruš. soudu víd. (č. 2646 nové řady sbírky Novákovy), jehož se dovolává zmateční stížnost. Neboť třeba jest v zásadě připustiti, že pouhé zažalování neplatné pohledávky a tvrzení nepravdivých skutečností v civilním sporu není samo o sobě podvodným jednáním, nešlo tu o pouhé zažalování pohledávek po právu nepozůstávajících a o pouhé tvrzení nepravdivých skutečností v civilním sporu, nýbrž o vzájemně se doplňující, na obapolném dorozumění spočívající a podle dalšího rozsudkového zjištění k poškození třetí osoby, na oněch sporech nesúčastněné (Antonína V-a) směřující jednání obou procesních stran, které nad to tvořilo jen jednu složku řady dalších podvodných jednání obžalovaných.

Zmateční stížnost vytýká, že nalézací soud přehlédl, pokud se týče nesprávně a proti spisům vyložil jednak svědeckou výpověď notáře Dr. Ferdinanda P-e, jednak dopis ze dne 26. listopadu 1925, zasláný mu zástupci družstva. Z údaje svědkova, podle něhož je možné, že zástupci družstva navrhli před ním staviteli V-ovi, že mu odevzdají veškeré domky, vyplatí-li družstvu, čím přispěly na stavbu ženy členů družstva, usuzuje zmateční stížnost jednak, že se tehdy mluvilo o jmění manželek, nanejvýš však, že obžalování, nabídnuvše V-ovi domky, neměli úmysl ho zkrátiti, dalším dokladem nedostatku tohoto jejich úmyslu je pak zmateční stížností obdobná nabídka dopisu: »jediné východisko by bylo, kdyby p. stavitel nám je (domky) nechal prodati v dražbě a nebo nám vyplatil naše peníze, co jsme do staveb vložili a my bysme od domků

upustili«. Zároveň dovozuje zmateční stížnost z tohoto dopisu, že obžalování nijak nezatajovali V-ovi vedení dražeb, a namítá, že opačné zjištění rozsudkové odporuje spisům. Vývody zmateční stížnosti mohly by míti význam nanejvýš jako uplatňování výtky neúplnosti rozsudku jakožto důvodu zmatku podle čis. 5 § 281 tr. ř. a i to jen pokud jde o onen svědecký údaj Dr. P-e, o němž se rozsudkové důvody nezmiňují. Jako zákonu (§ 288 čis. 3 tr. ř.) vyhovující doličování onoho důvodu zmatečnosti hmotněprávní neobstojí řečené vývody již proto, že tu jde zřejmě o výtku neúplnosti rozsudku výhradně jen po stránce skutkové. Onen svědecký údaj Dr. P-e mohl však nalézací soud právem pominouti již vzhledem k jeho naprosté neurčitosti, an svědek dotčené skutečnosti přímo vůbec nedosvědčil, nýbrž připustil jen možnost, že se sběhla, aniž se mohl vysloviti, kdy a jakým způsobem a kterými slovy se tak stalo. Co se však týče dopisu ze dne 26. listopadu 1925, stačí poukázati k tomu, že soud námítku obžalovaných, že V. věděl o dražbách domků, opřenou o obsah dopisů notáře Dr. P-e V-ovi ze dne 28. listopadu 1925, kryjící se v podstatě s obsahem onoho dopisu ze dne 26. listopadu 1925, odmítá věcně případnou úvahou, že ani v jednom ani v druhém z těchto dopisů není řeč o tom, že ženy čekatelů něco do staveb vložily, ani z nich V. nemusil poznati, že jde o dražby, které vedly manželky členů družstva. Za tohoto stavu věci rozsudkem po stránce skutkové i ve směru právním bezvadně zjištěného, shledal soud právem, že vše, co obžalování v době od 5. října 1924 do jara 1926 podnikli, stalo se takřka soustavně k tomu cíli, by stavitel V. byl připraven o svou pohledávku. Podle rozsudkového zjištění obžalování, když V. naléhal na zaplacení své pohledávky, vidouce zoufalou finanční situaci družstva, radili se mezi sebou již před 5. říjnem 1924, jakým způsobem by mohli V. podvésti a družstevní domky, postavené jeho penězi, dáti připsati sobě, výsledkem těchto porad pak bylo usnesení některých obžalovaných ze dne 5. října 1924. Jak rozsudek dále zjišťuje, nevěděl V. o těchto manipulacích obžalovaných, nýbrž dověděl se teprve dne 11. března 1926, tedy až asi za dva měsíce po (exekučním) prodeji domků náhodou, že všech 10 domků bylo již prodáno a že družstvo nemá již majetku, a nasvědčuje společnému podvodnému úmyslu obžalovaných podle rozsudkových důvodů i to, že celou onu akci před V-em tajili přes to či spíše patrně právě proto, že byli poučeni nejen notářem J-em, nýbrž před tím již také Dr. Božetěchem P-ou, který na poznámku, že by bylo dobře zajistiti dluhopisy knihovně částky čekatelů investované, jim to rozhodně zradil, upozorniv je, že by to bylo odporovatelné. Podvodný úmysl obžalovaných odvozuje rozsudek z toho, že se členové družstva, seznávše, že V. miní věsti pro svou pohledávku exekuci, zbavili také skoro všeho ostatního svého majetku (správně patrně majetku družstva) tak, že mimo hyperochu v celkové výši asi 22.000 Kč nezůstalo pro uspokojení V-ovo nic. Na základě těchto i celé řady dalších skutečností dospěl nalézací soud k přesvědčení, že obžalování jednali ve vzájemném dorozumění a za vzájemného spolupůsobení vesměs v úmyslu podvodném, jednak, by si přivlastnili nespravedlivý zisk, jednak by způsobili V-ovi na jeho

majetku škodu převyšující 2.000 Kč, kterou tento podle rozsudkového zjištění ve výši nejméně 300.000 Kč také skutečně utrpěl, a ježto i po stránce objektivní nezávadně vysloveno, že dány jsou tu předpoklady zločinu podvodu, bylo zmateční stížnost, pokud napadla tento bod rozsudkového výroku, zahrnouti jako bezdůvodnou, pokud se týče jako ne po zákonu, tedy vůbec neprovedenou.

II.) Další vývody zmateční stížnosti směřují proti rozsudkovému výroku, jímž bylo uznáno na vinu obžalovaných Čenka K-a, Jana M-ě, Františka St-a a Viléma R-e ve směru přečinu úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 2 tr. zák., jehož se dopustili podle rozsudku jako členové ředitelstva Bytového a stavebního družstva pro Č. a okolí. Podle rozsudkového výroku poškodili obžalovaní věřitele družstva v oné funkci v druhé polovici roku 1925 tím, že vědouce, že družstvo je neschopné platiti, platili dluhy, zřídili zástavu a nenavrhli v čas vyrovnací řízení nebo vyhlášení úpadku. Zrušovaci soud se přesvědčil, že v otázce promlčení tohoto trestného jednání, jehož jest soudům dbáti z úřední povinnosti v kterémkoli období řízení, zrušovacím soudu tudíž i v řízení zrušovacím, bylo zákona v neprospěch obžalovaných použito nesprávně způsobem, opodstatňujícím při veřejném roku uplatněný důvod zmatečnosti podle čis. 9 b) § 281 tr. ř. Promlčujeť se přečin podle § 486 čis. 2 tr. zák. podle § 532 tr. zák. v jednom roce a je pro počátek promlčení rozhodnou doba, kdy byla ukončena trestná činnost, tak, že za dobu spáchání deliktu jest pokládati okamžik, kdy byl proveden poslední úkon protizákonného jednání, tedy tu doba, kdy pachatel učinil poslední dluh nebo splátku nebo zřídil zástavu nebo posléze nenavrhli, pokud se tak ještě v čas státi mohlo, vyrovnací řízení nebo vyhlášení úpadku (rozh. č. 2067, 3012 sb. n. s.). Rozsudek spočívá tu na nesprávném použití zákona, k čemuž jest zdůraznit především, že z věcně se sbíhajících trestných činů, o něž jde i v souzeném případě, promlčuje se každý samostatně tak, že zahájením trestního řízení pro jeden z nich nepřerušuje se promlčení ostatních (Rozh. č. 652, 3285 sb. n. s.). Podle prvního odstavce § 531 tr. zák. zaniká vyšetřování i trest, nebyl-li vinník, počínajíc okamžikem spáchaného trestného činu, v promlčecí době § 532 tr. zák. tuzemským trestním soudem vzat do vyšetřování tak, že promlčení se přerušuje soudcovskými úkony, v § 531 tr. zák. arci jen příkladno uvedenými (rozh. č. 2438, 2961 sb. n. s.). Státní zastupitelství podalo obžalobu pro přečin podle § 486 čis. 2 tr. zák. teprve dne 30. ledna 1928, tedy až po uplynutí jednoholeté promlčecí lhůty, aniž kdy před tím navrhlo, by proti dotčným obviněným bylo zahájeno trestní řízení pro onen přečin nebo by zavedené již trestní řízení bylo naň dodatečně rozšířeno. Důsledek tohoto jeho opomenutí jeví se v tom, že z oněch obžalovaných nebyl při svých dřívějších výsleších ze dne 27. dubna a 11. května 1926, dále 31. ledna 1927 žádný slyšen o onom obvinění, vzneseném proti nim teprve později (v obžalovacím spise), obžalovaný Jan M. byl dokonce poprvé vůbec slyšen až po podané obžalobě, dne 22. června 1928 a neučinil ani jediný z nich ve svých výpovědích údaj, který by měl sebe menší souvislost s řečeným obviněním,

tak že poprvé byli o něm slyšeni všichni vlastně teprve při hlavní a přelíčení dne 28. března 1929, tedy dávno po uplynutí promlčecí lhůty. Jelikož dále podle obsahu rozsudku i spisů není opory pro předpoklad, že snad obžalovanými nebyla splněna některá z podmínek vytčených pod písm. a) a b) druhého odstavce § 531 tr. zák., že totiž obžalovaní mají posud v rukou prospěch ze svého trestného činu nebo že neposkytli náhradu škody, tímto jejich trestným činem způsobené, ano ze spisů vychází na jevo, že obžalovaní Čeněk K., Jan M., František St. a Vilém R. vůbec nemají soukromý majetek, z něhož by škodu hradili, jsouce zcela nemajetní, a jelikož je ze spisů patrné, že všichni čtyři obžalovaní jsou až doposud zachovali, tak že tu je ohledně nich i další předpoklad podle § 531 písm. c) tr. zák., bylo z důvodu čis. 9 písm. b) § 281 tr. ř. odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti, dotčným odsuzující výrok zrušiti a obžalované pro onen přečin zprostiti.

Čís. 3708.

Majitel baru trestně zodpovídá podle § 45 původcovského zákona, byly-li kapelou jím najatou v jeho podniku hrány chráněné skladby.

K přičitatelnosti činu po stránce subjektivní stačí dolus eventualis, záležející v tom, že pachatel, věda, že v jeho podniku byly hrány skladby chráněné, neučinil žádné opatření, ani nezakázal, by kapelou jím najatou nebyly hrány.

Oprávnění ochranného sdružení autorského čl. skladatelů, spisovatelů a nakladatelů hudebních k stíhání zásahů do práva původcovského za jeho členy (§ 16 původcov. zákona).

(Rozh. ze dne 19. prosince 1929. Zm II 256/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovaci vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 6. května 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 45 původcovského zákona, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Napadený rozsudek nezakládá se na omylu, pokud uznal, že obžalovaného jako majitele baru může stíhati trestní zodpovědnost podle § 45 původcovského zákona, ježto byly kapelou jím najatou v jeho podniku hrány chráněné skladby. Rozsudek vychází též ze správného stanoviska prvního, pokud pokládá za postačitelny k přičitatelnosti činu po stránce subjektivní dolus eventualis, zračící se v tom, že pachatel, věda, že v jeho podniku hrány byly skladby chráněné, neučinil žádné opatření, ani nezakázal, by skladby chráněné kapelou jím najatou nebyly hrány. V těchto směrech shodují se právní úvahy soudu první stolice s judikaturou nejvyššího soudu, jak obzvlášť v podobném případě se projevila v rozh. čis. 2813 sb. n. s. a stačí proto na důvody tohoto rozhodnutí odkázati.

Nelze popřít správnost rozsudku ani, pokud uznává aktivní oprávnění ochranného sdružení autorského čl. skladatelů, spisovatelů a nakladatelů hudebních k stíhání zásahů do práva původcovského, ano z předložených listin vysvitá, že skladateli tu v úvahu přicházejícími byl skutečně přenesen na žalující sdružení výkon původcovského práva v mezích vytýčených v § 7 stanov sdružení, podle nichž obzvlášť i sdružení jest oprávněno domáhati se pro své členy ochrany proti jakémukoli porušování jejich původcovských práv. Převod takový jest podle § 16 původ. zák. přípustný a jest proto žalující sdružení oprávněno k vykonávání práv příslušejících autorům podle § 45 pův. zákona.

Naproti tomu však jest přiznati zmáteční stížnosti obžalovaného úspěch v tomto směru: Obžalovaný byl uznán vinným, že dne 25. listopadu 1928 uspořádal bezprávné provozování čtyř v rozsudku blíže uvedených chráněných hudebních skladeb. Tento výrok opírá se po stránce objektivní o údaj svědka Václava M-ého, že se při provedené kontrole dne 25. listopadu 1928 tyto skladby skutečně v baru obžalovaného hrály, a po stránce subjektivní o skutečnost, že kontrolor M. zjistiv, že se chráněné skladby v baru hrály, ochranné sdružení o tom zpravil, načež žalující sdružení zaslalo obžalovanému dopis dne 7. listopadu 1928, ve kterém obžalovanému výslovně zapovídá, aby nedovoloval provozování hudebních děl oněch skladatelů, kteří sdružením jsou zastoupeni a chráněni. Právním napadání zmáteční stížnost tento výrok zmatkem podle čís. 5 § 281 tr. ř. pro neúplnost, pokud se soud nezabývá hodnotěním celkového obsahu výpovědi svědka Václava M-ého.

Čís. 3709.

Obchodní a průmyslové podniky nejsou oprávněny k obžalobě pro trestné činy proti bezpečnosti cti, nejsouce »korporacemi zákonně uznanými« ve smyslu § 492 tr. zák.

Zcela všeobecná označení nelze ještě pokládati za dostatečné označení uražené osoby, jež má na mysli ustanovení §§ 488, 491 tr. zák. ve slovech »znamenami naň připadajícími«. Jest třeba podle okolností případu vždy zkoumati, zda pachatel mířil svým urážlivým projevem na určitý jasně ohraničený kruh osob.

I osoba svou existencí nebo jménem neb osobně pachateli neznámá může jím býti uražena, patří-li k omezenému okruhu osob (zástupců určité firmy), jehož se pachatel chtěl dotknouti.

Povšechný projev jest projevem ubližujícím jednotlivci, když projev má znatelný věcný vztah k osobě jednotlivcově, najmě, vztahuje-li se projev na okruh osob početně poměrně úzký, přesně vytýčený, kde osobnost jednotlivce neustupuje naprosto do pozadí.

Útok na firmu může býti útokem na čest majitelů nebo společníků firmy a jsou jen tyto oprávněni k soukromé obžalobě, nikoliv jejich jménem firma.

Předpokladem rozhodnutí o obžalobě pro urážku na cti jest, by kmetský soud náležitě zkoumal obsah závadné zprávy a by po stránce

skutkové zjistil smysl i dosah zprávy co do jednotlivostí i v její celé souvislosti, a by pak na tomto podkladě si uvědomil ve směru právním, pod kterou ze skutkových podstat, uvedených v § 487 a násl. tr. zák., lze projev podřaditi.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1929, Zm I 716/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaných do rozsudku zemského trestního jako kmetského soudu v Praze ze dne 12. září 1928, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák. a § 1. zákona čís. 124/1924, zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a věc vrátil témuž soudu první stolice, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Závadný článek mluví o »německé firmě« Sch. a spol. Kmetský soud podle výtahu z obchodního rejstříku obchodního soudu v Praze zjišťuje, že firma »Sch. a Co. v P.«, zasilatelství, zapsána jest od 14. března 1908 jako veřejná obchodní společnost, jejímiž veřejnými společníky jsou Emil K.-Sch. ve Vídni, od 20. března 1910 Rudolf B. a Arnošt B., obchodníci v P., a od 19. července 1918 Gottfried Sch.-A. ve Vídni, a že firma od 16. října 1923 jest i cestovní a dopravní kancelář. Soukromou obžalobu pro přečin proti bezpečnosti cti podavším veřejným společníkům Rudolfu B-ovi v P. a Arnoštu B-ovi v P. přiznává kmetský soud oprávnění k soukromé obžalobě a poukazuje k tomu, že obžalovaní měli na mysli společníky firmy P-ské, třebaž jim osobně neznámé, poněvadž poslední odstavec závadného článku praví, že »překvapuje, že ministr zahraničních věcí Dr. Beneš přijme a vyhová pozvání ke společníku této německé firmy, kde je shromážděná p-ská židovsko-německá společnost«. Zmateční stížnosti z důvodu § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. upírají veřejným společníkům Rudolfu B-ovi a Arnoštu B-ovi oprávnění k soukromé obžalobě, poněvadž se v článku nemluví o soukromých žalobcích, nýbrž výhradně o firmě Sch. a spol., a to ne o firmě Sch. a spol. v P., nýbrž všeobecně o německé firmě Sch. a spol., a že uražena byla jen firma, nikoli její veřejní společníci, a poukazuje k judikatuře zrušovacího soudu nepřiznávající obchodním firmám oprávnění k soukromé obžalobě. Nejvyšší jako zrušovací soud vyslovil v rozhodnutích sb. n. s. čís. 2131, 2129 a 2951, že akciové společnosti a hospodářské podniky vůbec nejsou oprávněny k soukromé obžalobě podle § 492 tr. zák. a že obchodní a průmyslové podniky nejsou oprávněny k obžalobě pro trestné činy proti bezpečnosti cti, nejsouce »korporacemi zákonně uznanými« ve smyslu § 492 tr. zák. Leč zmáteční stížnosti v tomto směru přehlízejí i další stálou judikaturu zrušovacího soudu sem spadající. Zcela všeobecná označení nelze ještě pokládati za dostatečné označení uražené osoby, jež má na mysli ustanovení §§ 488, 491 tr. zák. ve slovech »zna-

meními naň připadajícími«. Jest třeba podle okolností případu vždy zkoumati, zda pachatel mřil svřm urážlivřm projevem na urřitř jasnř ohraničenř kruh osob. Je-li tomu tak a vztahuje-li se urážka na jednu nebo na více osob přináležejících takto k ohraničenřmu kruhu osob, aniř jest z obsahu urážky zjevno, která osoba nebo které osoby toho kruhu vlastně jsou mínřny, má právo podati soukromou obřalobu každá z osob onomu kruhu náležejících, jeř se musí obávatř, že by třetřmi osobami mohla býti považována za onu, na niř se urážlivá vřtka vztahuje a jeř je urážlivřm projevem mínřna. To platř o osobách přináležejících k urřitřmu sboru nebo kruhu zástupců urřitř firmy. Lze urazitř i osobu pachateli neznámou, jak vyloženo v rozhodnutí sb. n. s. řis. 1929 a sb. vřd. řis. 3947. Není třeba, by pachatel znal osobu, na niř dopadají a vztahována býti mohou znamenř obsařená v projevu k označení jeho předmřtu. I osoba svou existencř nebo jmřenem nebo osobně neznámá může býti urařena, a i urážku této osoby jest pachateli přičítati, patř-li jen k omezenřmu okruhu osob, jehoř se pachatel chtřl zavadnřm projevem řlánku dotknoutř. Povšechnř projev jest projevem ubliřujícím jednotlivci, kdř projev má znatelnř vřcnř vztah k osobř jednotlivcovř, najmř vztahuje-li se projev na okruh osob pořetně pomřrnř řzkř, přesně vytyřeny, kde osobnost jednotlivce neustupuje naprosto do pozadř. Vřvodřm zmatečnřch střžnosti, že řtokem na »německou firmu Sch. a spol.« nebyli by postřzeni na svř cti její p-řtř veřejnř společníci Rudolf B. a Arnořt B., nelze podle toho, co tuto předesláno, přřsvřdřitř. Řtok na firmu může býti řtokem na řest majitelř nebo společníkř firmy a jsou jen tito oprávnřni k soukromř obřalobř, nikolř jejich jmřenem firma. O jasnř označení kruhu osob jde v souzenřm přřpadř. Nalřzacř soud zjiřřtuje, že obsahem řlánku byli mínřni i společníci p-skř firmy Sch. a spol. Rudolf B. a Arnořt B., a že řlánek i je má na mysli vřhledem k dalři zmřnce řlánku o shromáždřni p-skř řidovsko-německř společnosti u společníka této firmy. Osoby, jichř se třká zavadnř projev, jsou tedy jasnř označeny a jde tudř o kruh osob vřcnř přesně vytyřeny. Jest proto obřma společníkřm onř p-skř firmy přřznati aktivnř legitimaci k soukromř obřalobř. Že neřalovali i vřdenřtř společníci, jest vedleřř, ano jest na vřli jednotlivce, zda chce urážku svř cti soudně střhati, řili nic.

Zmatečnř střžnosti vřak dále uplatňují proti rozsudku nalřzacřho soudu zmatky podle ř 281 řis. 5 a 9 přsm. a) tr. ř., pravice, že napadenř rozsudek vkládá do zavadnřho řlánku vřroky, jeř tam obsařeny nejsou a z nichř trestnř řin ustrojuje a že vřklad řlánku, zjiřřni jeho smyslu a dosahu není niřim řdřvodnřno. Třto řásti zmatečnřch střžnosti nelze upřiti oprávnřni. Rozsudek nalřzacřho soudu skutečně shledal skutkovou podstatu přřčinu (mylnř se uvádř v řřvodech rozsudku, že jde o přřstupek) podle ř 491 tr. zák. za danou, vycházeje z obsahu řlánku, který se od doslovu v tiskopise pozastavenř zprávy velmi značně řchyluje. Jest správnř, na co zmatečnř střžnosti poukazují, že předpokladem rozhodnutí o obřalobř pro urážku na cti jest, by řmetskř soud náležitř zkoumal obsah zavadnř zprávy a by po stránce skutkovř zjiřřil smysl i dosah zprávy co do jednotlivostí jakoř i v její celř souvislostř.

a by pak na tomto podkladř si uvřdomil ve smřru právnřm, pod kterou ze skutkovřch podstat, uvedenřch v ř 487 a násl. tr. zák. lze projev podřaditi. Takovř postup je nutnř i proto, že jen na takovřm podkladř lze bezpečně řeřiti dalři otázk, přřcházející z pravidla v řvahu při přřřech proti bezpečnosti cti, zda a do které mřry je řřkaz pravdy podle ř 490 tr. zák. pokud se třče řřkaz pravděpodobnosti ve smyslu ř 4 tisk. nov. vřbec přřpustnř a zda a v jakřm rozsahu se co do jednotlivřch řástř pozastavenřho projevu ten ři onen řřkaz obřalovanřmu podařil (rozh. řis. 2995 sb. n. s.). Jest samozřejmřm a plyne z povahy vřci, že při zjiřřovánř smyslu a dosahu zavadnřho řlánku jest nezbytnřm, by byly uvedeny dostatečné a logickř řřvody pro vřklad. Nalřzacř soud v tomto smřru postupoval pochybenř, neučinřv potřebnř zjiřřni o smyslu a dosahu zavadnřho řlánku, nřbrř jen na řdřvodnřni právnřho názoru, že zavadnř řást řlánku zahrnuje v sobř objektivně skutkovou podstatu urážky na cti podle ř 491 tr. zák., uvádř jako jřř nepochybnř to, co měl napřed vřřetřiti a skutkovř s náležitřm řdřvodnřnřm zjiřřiti, což vřak vřbec neučinřl. Bylo přřdevřřm povinností nalřzacřho soudu, by zkoumal obsah zavadnřho řlánku a skutkovř zjiřřil, jakř smysl a dosah zařalované řásti řlánku přřkládá a by svoje stanovisko v tomto smřru náležitř řdřvodnil. Poněvadř se tak nestalo, je napadenř rozsudek střžen zmatky podle řis. 5 a 9 a) ř 281 tr. ř., jak mu to zmatečnř střžnosti vytyřkají. Bylo proto jřř z tohoto řřvodu rozsudek nalřzacřho soudu ohlednř obou obřalovanřch zruřiti a, poněvadř zjiřřni přřvoho soudu k rozhodnutí ve vřci samř nepostačují, vřc vrátiti krajskřmu soudu trestnřmu v Praze k novřmu jednánř a rozhodnutí. V řřsledk řtotohoto zruřeni odpadlo nejvřřřimu soudu rozhodovati o dalřich zmatečřch, které obřalovanř proti rozsudku uplatňovali.

Čís. 3710.

Ke skutkovř podstatř zločinu násilného smřlstva podle ř 127 tr. zák. se nevyřaduje vykonánř souloře, ani její vykonatelnost (pro nevyvinutost pohlavnřho řstrojř zneužitřho dítěte), ani, by pohlavnř řd vnřkl do pohlavnřho řstrojř (immissio penis), ani, by nastala conjunctio membrorum; stači podniknutř souloře, t. j. každř řinřni k jejřmu provedenř.

(Rozh. ze dne 20. přsinc 1929, Zm I 503/29.)

Nejvřřři soud jako soud zruřovacř zamřtl v neveřejnřm zasedánř zmatečnř střžnost obřalovanřho do rozsudku krajskřho soudu v Mostř ze dne 28. ledna 1929, jřmř se prohlásil krajskř soud v Mostř za nepřřslušna k přjednánř obřaloby podané na obřalovanřho.

D ř v o d y:

Ke skutkovř podstatř zločinu násilného smřlstva podle ř 127 tr. zák. se nevyřaduje vykonánř souloře, ba není k ni ani potřebř vykonatelnosti

soulože, když na př. pohlavní ústroj zneužitého dítěte není vyvinut; nevyžaduje se k ní ani, aby pohlavní úd vnikl do pohlavního ústrojí (immissio penis), ani, by nastala conjunctio membrorum, nýbrž k splnění této skutkové podstaty postačuje podniknutí soulože, t. j. každé činění směřující k jejímu provedení. Vycházejíc z tohoto právního hlediska, jest označiti zmateční stížnost za neodůvodněnou. Zmateční stížnost uplatňuje jednak zmateční důvod podle § 281 čís. 5 tr. ř., že prý rozsudek jest v rozporu s posudkem soudních lékařů, z něhož vychází na jevo, že conjunctio membrorum nenastala, jednak zmateční důvod podle § 281 čís. 6 tr. ř., že prý soud vzhledem k tomu, že podle posudku lékařů soulož vykonána nebyla, ba ani immissio penis nenastala, neprávem se prohlásil za nepřislušna, shledávaje v jednání obžalovaného skutkovou podstatu zločinu násilného smilstva podle § 127 tr. zák., a dovolává se Fingra, jenž ke skutkové podstatě zločinu podle § 127 tr. zák. žádá conjunctio membrorum. Než nalézací soud hodnotil posudek lékařů a dospěl přes to k přesvědčení, že na V-ové a R-ové byla soulož v onom smyslu podniknuta, zjistiv různé činy a okolnosti svědčící o podniknutí soulože, s nimiž není lékařský posudek v odporu. Poněvadž stálá judikatura i čl. i bývalého vídeňského zrušovacího soudu bere ono právní hledisko za své a názor Fingrův jest i v nauce ojedinelým, právem se soud na základě formálně nenapadených zjištění prohlásil za nepřislušna a není proto odůvodněn ani zmatek podle § 281 čís. 6 tr. ř.

Čís. 3711.

Zločinu ucházení se o křivé svědectví podle §§ 197, 199 písm. a) tr. zák. se dopouští i ten, kdo jiného vyzývá, by potvrdil skutečnost, třeba i pravdivou, avšak sváděnému z vlastní zkušenosti neznámou, věda, že sváděný o této okolnosti z vlastní zkušenosti neví.

Dosvědčil-li pak sváděný takovou okolnost skutečně před soudem jako svědek, přechází skutková podstata zločinu ucházení se o křivé svědectví podle §§ 197, 199 a) tr. zák. ve skutkovou podstatu zločinu spoluviny na podvodu křivým svědectvím podle §§ 5, 197, 199 písm. a) tr. zák.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1929, Zm II 233/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 28. května 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem spoluviny na podvodu podle §§ 5, 197, 199 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zločinu ucházení se o křivé svědectví podle §§ 197, 199 písm. a) tr. zák. dopouští se i ten, kdo jiného vyzývá, by potvrdil skutečnost, třeba i pravdivou, avšak sváděnému z vlastní zkušenosti mu neznámou,

věda, že sváděný o této okolnosti z vlastní zkušenosti neví. Dosvědčil-li sváděný takovou okolnost skutečně před soudem jako svědek, přechází skutková podstata zločinu ucházení se o křivé svědectví podle §§ 197, 199 písm. a) tr. zák. ve skutkovou podstatu zločinu spoluviny na podvodu křivým svědectvím podle §§ 5, 197, 199 písm. a) tr. zák. V souzeném případě nalézací soud zjistil, že František D. potvrdil u soudu jako svědek pravdivou okolnost, že obžalovaný byl dne 19. května 1928 od 1/27 do 10 hod. večer v bytě Jiřího K-a, že však dosvědčuje to, nevěděl, že to bylo dne 19. května 1928, nýbrž že toto datum udal přesně, jakoby je z vlastní zkušenosti věděl, na návod obžalovaného.

Čís. 3712.

§ 2 zák. o podmíněném odsouzení (čís. 562/1919) předpokládá v odst. (1), že vinník byl odsouzen před tím, než spáchal nový trestný čin, pro který je právě souzen; podmíněné odsouzení není vyloučeno odsouzením třeba rázu v § 2 (1) uvedeného, stalo-li se odsouzení to po spáchání trestného činu, který jest předmětem odsouzení, o jehož podmíněnost nebo nepodmíněnost jde.

Osud trestu uloženého jako doplněk (§ 265 tr. ř.) nemůže býti jiný než osud trestů, které byly doplněny.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1929, Zm II 263/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací v neveřejném zasedání o zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 23. května 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §§ 5, 144 tr. zák. a odsouzen podle § 145 (146) tr. zák. vzhledem k § 265 tr. ř. za použití § 55 tr. zák. bezpodmínečně do těžkého žaláře na dva měsíce, zotřeseného a doplněného postem každých 14 dní — uznal takto právem: Zmateční stížnost, pokud napadla výrok soudu nalézacího o vině stěžovatelově, se zamítá. Zmateční stížnosti, pokud napadla výrok soudu nalézacího, že odsouzení stěžovatele jest nepodmíněné, se vyhovuje, napadený rozsudek se v této části výroku o trestu zrušuje a soudu nalézacímu se ukládá, by v rozsahu zrušení o věci znovu jednal a rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Opravný prostředek označuje se v úvodě jako provedení zmateční stížnosti a odvolání a žádá v konečném návrhu, by byl napadený rozsudek zrušen jako zmatečný, po případě by bylo vyhověno odvolání do nepodmíněného odsouzení a byl povolen podmíněný odklad výkonu trestu. Avšak z věty — předeslané vývodům napadajícím výrok o podmíněném odkladu trestu — že výrok ten jest zmatečný, poněvadž byl jím porušen zákon v ustanovení § 6 čís. 4 zákona čís. 562/19 sb. z. a n., plyne, že i výrok ten jest alespoň v prvé řadě napaden zmateční

stížnosti, takže jest jí věcně uplatňován důvod zmatečnosti § 281 čis. 11 tr. ř. vedle důvodu § 281 čis. 5 tr. ř., kterého se stížnost výslovně dovo-
lává ihned na začátku svých vývodů.

Napadený rozsudek vyslovuje, že podmíněný odklad výkonu trestu jest podle § 2 zákona čis. 562/1919 sb. z. a n. vyloučen, protože byli oba obžalovaní v posledních 5 letech již odsouzeni pro činy z pohnutek nízkých a nečestných. V předchozích úvahách o použití § 265 tr. ř. uvádí rozsudek, že byl stěžovatel S. rozsudkem krajského soudu v Novém Jičíně z 11 srpna 1927 soudně potrestán, přesněji odsouzen k tříměsíčnímu žaláři, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu tři let. Jiné předchozí odsouzení stěžovatelovo není rozsudkem zjištěno a ani spisy k jeho dalšímu odsouzení nepoukazují. Podle spisů bylo usne-
sením ze dne 18. února 1929 vysloveno, že trest uložený stěžovateli oním rozsudkem roku 1927 jest podle amnestie presidenta republiky z 19. října 1928 s účinky § 1 zákona o podmíněném odsouzení již od 28. října 1928 prominut pod podmínkou, že již nahradil škodu činem způsobenou nebo že ji nahradí ve lhůtě soudem ustanovené (v původně vyměřené době zkušební). Ve spisech není zjištěno, zda podmínka ta byla splněna a zda tudíž ohledně rozsudku z roku 1927 nastaly pro stěžovatele již účinky osvědčení čili nic. Vzhledem k tomu lze ponechat stranou otázku, mohl-li a měl-li soud při vynášení napadeného rozsudku rozhodnouti i o tom, zda zůstane při podmíněném odkladu výkonu trestu i ohledně odsouzení z roku 1927 či má-li se vykonati i tento trest; státní zastupitelství nestěžovalo si do toho, že soud v tomto směru nerozhodl, takže musí bez ohledu na to, zda dojde ke zrušení výroku o nepodmíněnosti trestu uloženého stěžovateli napadeným rozsudkem a jaké bude nové rozhodnutí o trestu tom, zůstati nedotčeným příznivě pro stěžovatele usnesení ze dne 18. února 1929. Důsledkem toho lze ponechat stranou i otázku, byl-li — jak stížnost uplatňuje — postupem soudu při vynášení napadeného rozsudku porušen předpis § 6, čis. 4 zákona čis. 562/1919 sb. z. a n. Řešení těchto otázek není k rozhodnutí o zmateční stížnosti třeba. Neboť stížnost poukazuje větami, že stěžovatel byl napadeným rozsudkem odsouzen pro činy spáchané před vynesením předchozího rozsudku z roku 1927 a že byl před vynesením tohoto rozsudku zachovalým, že však soud přes to vyslovil, že podmíněně odsouzení jest pro dřívější trest podle § 2 zákona čis. 562/1919 sb. z. a n. vyloučeno, zřetelně k námitce, že oním výrokiem bylo porušeno nyní citované ustanovení zákonné. Námitkou tou je stížnost v právu. Předpokládá § 2 cit. zák. v odstavci čis. 1., že vinník byl odsouzen dříve, t. j. — jak plyne z odstavce čis. 2 téhož § — před tím, než spáchal nový trestný čin, pro který je právě souzen; podmíněně odsouzení není proto vyloučeno odsouzením třeba s rázu v § 2 odst. čis. 1 uvedeného, stalo-li se odsouzení to po spáchání trestného činu, který jest předmětem odsouzení, o jehož podmíněnost nebo nepodmíněnost jde. Činy napadeným rozsudkem souzené staly se v květnu 1925 a v červnu nebo v červenci 1926, jediné předchozí odsouzení stěžovatelovo 11. srpna 1927. Měl-li nalézací soud — jak zřejmo — přes tento časový poměr skutečnosti

s hlediska § 2 zákona čis. 562/1919 sb. z. a n. závažných za to, že podmíněně odsouzení pro ony činy jest oním ustanovením zákona vyloučeno, použil zákona nesprávně, vykročil — považuje se za povinna, odepřiti podmíněný odklad výkonu trestu za ony činy bez ohledu na to, zda tu jsou či nejsou podmínky § 1 cit. zákona — ze své moci trestní a zatížil výrok, že odsouzení jest nepodmíněné, důvodem zmatečnosti podle § 281, čis. 11 tr. ř. Vycházejí z nesprávného použití zákona nezkoumal soud své stolice, jsou-li tu okolnosti s hlediska § 1 zákona čis. 562/19 sb. z. a n. závažné; není proto v rozsudku své stolice a v jeho důvodech skutkového podkladu, na kterém by mohl zrušovací soud ihned sám rozhodnouti o podmíněném odkladu výkonu trestu a je tedy zapotřebí nového jednání v stolici své. Proto bylo stížnosti v oné části, ve které se prokázala důvodnou, vyhověti a, rozhodnouti ihned v zasedání neveřejném podle § 5 zákona z 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878. Obdobného postupu i ohledně výroku o nepodmíněnosti odsouzení spoluobžalované V-ové podle § 290 tr. ř. není třeba. Nehledíc k tomu, že byla V-ová již v roce 1924, tedy před souzenými činy odsouzena pro přestupek krádeže a že má špatnou pověst, byla rozsudky v napadeném rozsudku uvedenými, které jsou k napadenému rozsudku v poměru předpokládaném § 265 tr. ř., odsouzena nepodmíněně a osud trestu uloženého jako doplněk nemůže býti jiný než osud trestů, které byly doplněny, takže nalézací soud, který podle rozsudku sotva přihlížel k odsouzení V-ové z roku 1924, podle spisů nemohl povolit V-ové podmíněný odklad výkonu trestu, ani kdyby se nebyl řídil nesprávným výkladem § 2 zákona čis. 562/1919 sb. z. a n.

Čís. 3713.

Z ustanovení § 38 odst. 2 honebního zákona pro Čechy ze dne 1. června 1866, čis. 49 z. zák., že dravou zvěř smí každý — je-li toho třeba k ochraně osoby nebo vlastnictví — i v cizím revíru skoliti, nelze dovozovati právo si ji přivlastniti; toto okupační právo přísluší výhradně majiteli honitby.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1929, Zm I 416/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 26. května 1928, jímž byli obžalovaní podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu své stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Obžaloba kladla obžalovaným za vinu, že odňali dne 2. února 1928 v obecním lese v K. pro svůj užitek z držení a bez přivolání Josefa W-a,

jemuž náleží právo honební v onom lese, ve společnosti jako spoluzloději lesní kunu v ceně 800 Kč a že tím spáchali zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a) tr. zák. V obžalovacím spise bylo uvedeno, že kuna, o níž tu jde, zastřelil obžalovaný K. v přítomnosti spolužalovaného R-a, jenž mu za tímto účelem přinesl a předal pušku, že kuna, již řečený majitel honitby cení na 800 Kč, byla prodána obchodníku Heřmanu S-ovi za 400 Kč a že obžalovaní výtěžek mezi sebou rozdělili. Rozsudkem soudu první stolice byli obžalovaní podle § 259, čís. 3 tr. ř. z obžaloby zproštěni s odůvodněním, že kuna patří mezi dravou zvěř, již smí podle § 38, odst. 2 zemského honebního zákona pro Čechy ze dne 1. června 1866, čís. 49 z. zák., každý skoliti, je-li toho třeba k ochraně osoby nebo vlastnictví, a že v souzeném případě bylo odstřelení kuny zapotřebí k hájení vlastnictví. Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 a) tr. ř. Jest jí přiznati oprávnění, pokud po stránce věcné namítá, že z ustanovení § 38, odst. 2 honebního zákona nelze odvozovati pro každého právo přivlastnit si dravou zvěř v cizím honebním revíru skolenou, a v důsledku toho tvrdí, že nalézací soud zatížil svůj rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., sprostiv obžalované z obžaloby s oním odůvodněním, ač bylo obžalovaným kladeno za vinu, že si přivlastnili kunu skolenou v cizím honebním revíru, a to bez přivolení majitele honitby. Citovaný honební zákon nemá výslovného ustanovení o tom, kdo je výlučně oprávněn přivlastnit si zvěř v honebním okrsku se nalézající. Přes to jest míti za to, že toto právo přísluší podle tohoto zákona výhradně majiteli honitby, neboť právo honební uzavírá v sobě pojmově mezi jiným i výlučné oprávnění majitele honitby přivlastnit si zvěř v jeho honebním okrsku se nalézající, pokud jde o zvěř podléhající právu honebnímu, a honební zákon rozlišuje, pokud jde o vykonávání práva honebního, mezi lovnou zvěř a dravou zvěř jen potud, že ustanovuje ohledně dravé zvěře v § 38, odst. 2, že černou zvěř mimo oboru přistiženou, dále vlky, medvědy a jiné dravce smí skoliti každý ve kterékoli roční době, je-li toho třeba k ochraně osoby nebo vlastnictví. Právo majitele honitby, nakládati výlučně s veškerou zvěř v jeho honebním revíru se nalézající, je v zájmu bezpečnosti osoby a vlastnictví omezeno touto výjimkou. Poněvadž však výjimky nelze vykládati extensivně, nelze rozšiřovati právo, škodnou zvěř skoliti, které přísluší za podmínek § 38, odst. 2 honebního zákona každému, na oprávnění takovou zvěř si přivlastnit. Třetím osobám nepřisluší tedy v oblasti řečeného honebního zákona právo okupační ke škodné zvěři. Případně pochybnosti v tomto směru odstraňuje porovnání se staršími předpisy, totiž s předpisy honebního řádu ze dne 28. února 1786, jenž platil v Čechách až do roku 1866 a jenž v § 1 vyhražuje právo okupační ohledně veškeré zvěře, ať užitečné, ať škodlivé, v území honitby se nacházející majiteli honitby. Podle řečeného nezáleží v souzeném případě na tom, zda šlo o zvěř lovnou či o zvěř dravou (rozh. čís. 313, 1346 sb. n. s. a rozh. čís. 553, 670, 1602, 1844, 2458, 3881 a j. vid. sb.).

Čís. 3714.

Ex offio obhájce ustanovený jen pro hlavní přelíčení musí připojiti k provedení zmateční stížnosti ohlášené přímo obžalovaným plnou moc.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1929, Zm I 432/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vrátil spisy krajskému soudu v Táboře, by k nim připojil plnou moc Dr. Karla F-a, advokáta v T., který provedl zmateční stížnost, ohlášenou přímo obžalovaným, ač byl ustanoven obhájcem ex offio jen pro hlavní přelíčení.

Čís. 3715.

Přes platné zákonné předpisy o ochraně osobní svobody jsou oprávněny stíhati a zadržeti osobu podezřelou z trestného činu za tím účelem, by mohla býti odevzdána příslušnému úřadu, nejen orgány veřejné bezpečnosti, nýbrž každý, kdokoliv nabude vědomosti o trestném činu, který má býti stíhán z povinnosti úřední (byl o to strážníkem požádán).

Zločin nedokonalého těžkého uškození na těle podle §§ 152 a 155 a) tr. zák. nepředpokládá za všech okolností, by bylo způsobeno alespoň lehké poranění; čin podle druhé věty § 155 a) tr. zák. je trestným, i když útok v úmyslu tam naznačeném nevedl ani k lehkému poranění napadeného, jest však v takovém případě uznati jen na pokus podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák.

Ideální souběh zločinu podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. a zločinu podle § 98 b) tr. zák.

Pokud nejde o překročení obžaloby (§§ 267, 281 čís. 8 tr. ř.), byl-li obžalovaný k obžalobě pro zločin krádeže uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1929, Zm II 346/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 29. srpna 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák., zločinem nedokonalého těžkého uškození na těle podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. a zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Proti odsouzení pro zločin podle § 98 b) tr. zák. namítá stěžovatel, dovolává se jen hmotně-právního zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř., že zjištěné jeho jednání nenaplníje skutkovou podstatu vydírání, poněvadž opomenutí, jež vynucoval pohrůzkou na svých pronásledovatelích, by

totiž upustili od jeho stíhání, nespadá pod pojem »plnění, dopuštění neb opomenutí« ve smyslu § 98 b) tr. zák. proto, že dotyčné osoby nebyly oprávněny obžalovaného pronásledovati nebo zadržeti, kdežto jemu příslušelo právo brániti se proti jejich útokům, takže prý nevynucoval nic protiprávního. Než zmateční stížnost jest na omylu, poněvadž přes platné zákonné předpisy sloužící k ochraně osobní svobody, jsou oprávněny stíhati a zadržeti osobu podezřelou z trestného činu za tím účelem, by mohla býti odevzdána příslušnému úřadu, nejen orgány veřejné bezpečnosti, nýbrž každý, kdo nabude vědomosti o trestném činu, který má býti stíhán z povinnosti úřední. To plyne již z ustanovení § 86 tr. ř., podle něhož má právo učiniti oznámení o trestném činu veřejnožalobním každý, kdo o něm zví, a jehož nutným důsledkem jest právo ujistiti se osobou podezřelou; právo to jest však uznáno i ustanovením § 93 tr. zák., jež za jistých předpokladů výslovně dovoluje omezení osobní svobody. Z toho plyne pro souzený případ, že ti, kdož se pokusili zadržeti obžalovaného, podezřelého ze zločinu krádeže, na útěku, by ho mohli odevzdati policejnímu orgánu, byli oprávněni ho stíhati a zadržeti, tím spíše, že byli policejním strážníkem G-em, jenž obžalovaného zatkl a jemuž se obžalovaný vytrhl, voláním a pískáním o to požádání. Podle toho nejednali obžalovaným ohrožení zřízení dráhy bezprávně, nýbrž naopak, vykonávajíce právo jim příslušející, ani stíhali obžalovaného, podezřelého ze zločinu krádeže, by ho zadrželi a zajistili, a jednání obžalovaného, jenž se snažil vynutiti na nich, by upustili od jeho zadržení, pohrůžkami, způsobilými vzbuditi v nich důvodné obavy a zdůrazněnými namířeným browningem, obsahuje všechny zákonné známky skutkové podstaty podle § 88 b) tr. zák.

Neobstojí ani další námitka uplatňovaná podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. proti odsouzení pro zločin nedokonaného těžkého uškození na těle podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. v tom směru, že prý byl obžalovaný nesprávně odsouzen dvakrát pro týž čin a že tím byla porušena zásada »ne bis in idem«. Odsuzující výrok pro zločin podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. neobstojí prý ani proto, že § 152 tr. zák. vyžaduje (skutečné) ublížení na těle, kdežto ranou z pistole obžalovaného nikdo nebyl poškozen, a proto že prý i pokus tohoto zločinu předpokládá přece nějaké, třeba i lehké uškození na těle. Mimo to prý není dokázáno, že obžalovaný jednal proti B-ovi v úmyslu nepřátelském, naopak prý vystřelil v obraně proti neoprávněnému útoku lidí ho pronásledujících. Výrok o subjektivní vině jest prý nejasný, odporuje spisům, které prý nepodávají opory pro přesvědčení soudu, že obžalovaný jednal proti B-ovi v úmyslu nepřátelském takovým způsobem, by byl těžce poškozen na těle (čís. 5 § 281 tr. ř.). Jednání obžalovaného bylo prý posuzováno nejvýše jako přestupek podle § 335 tr. zák. (čís. 10 § 281 tr. ř.). Než z uplatněných formálních výtek čís. 5 § 281 tr. ř. neprovádí zmateční stížnost po zákonu ani výtku nejasnosti ani rozporu se spisy, poněvadž nepraví, v čem je dotyčný výrok soudu nezřetelný, a neuvádí ani nenaznačuje spisy, jejichž obsahu by odporoval; výtka nedostatku důvodů jest lichá, poněvadž soud odůvodňuje přesvědčení, že obžalovaný vypálil ránu z pi-

stole proti B-ovi v nepřátelském úmyslu, zamýšleje mu způsobiti některý z těžkých následků § 152 tr. zák., formálně bezvadně poukazem na svědecké seznání B-ovo, jímž pokládá za vyvrácenou obhajobu obžalovaného, že rána vyšla jen náhodou. Popírá-li zmateční stížnost, že obžalovaný jednal v trestném úmyslu předpokládaném v §§ 152, 155 a) tr. zák. přes to, že tento úmysl rozsudek zjišťuje formálně bezvadně, a odvolává-li se na to, že obžalovaný jednal v nutné obraně, ačkoliv rozsudek nezjišťuje žádné skutečnosti, z nichž by se dalo usuzovati, že tu jsou zákonné předpoklady pro tuto okolnost trestnost vylučující, a následkem toho neobsahuje ani výrok ve smyslu § 2 písm. g) tr. zák., jež by bylo lze přezkoumati, neprovádí hmotněprávní zmatky čís. 9 a) a 9 b) v těchto směrech po zákonu, tudíž vůbec, a nelze k ní přihlížeti. Jest správné, že zločin dokonaného těžkého ublížení na těle podle § 152 tr. zák. předpokládá, by z jednání předsevzatého pachatelem v úmyslu nepřátelském vzešlo objektivně těžké uškození na těle; ale nesprávná jest námitka, že i zločin nedokonaného těžkého uškození na těle podle §§ 152 a 155 a) tr. zák. předpokládá za všech okolností, by bylo způsobeno aspoň lehké poranění. Zmateční stížnost přehlíží, že obžalovaný byl uznán vinným podle druhé věty § 155 a) tr. zák., ježto rozsudek zjišťuje, že obžalovaný předsevzal vyličený čin v nepřátelském úmyslu, zamýšleje B-ovi způsobiti některý z těžkých následků uvedených v § 152 tr. zák. Takovýto čin jest však trestným, jak praví dodatek téže věty § 155 a) tr. zák., »třebas zůstalo při pokus«, tedy i tenkrát, nevedli-li útok v řečeném úmyslu předsevzatý ani k lehkému poranění napadeného; ovšem jest v takovém případě uznati jen na pokus podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák., jak se také v souzeném případě stalo (srov. rozh. sb. n. s. čís. 1052, 1639 a čís. 3545 vid. sb.). Odpovídá tudíž právní posouzení věci zjištěnému skutkovému ději a zákonu; uvažovati o kvalifikaci činu podle § 335 tr. zák. není za tohoto stavu věci vůbec na místě. Důvod zmatečnosti podle čís. 10 § 281 tr. ř. není proveden po zákonu, poněvadž nevychází ze skutkových předpokladů napadeného rozsudku; to platí zejména, pokud obžalovaný znovu tvrdí, že rána vyšla náhodou, že tedy jde o čin kulposní, kdežto rozsudek zjišťuje, že obžalovaný se dopustil činu dolosního. Neodůvodněna jest zmateční stížnost i pokud namítá, že obžalovaný byl dvakrát odsouzen pro týž čin, majíc za to, že odsouzením pro zločin vydírání byl žalobní čin konsumován a že pro další odsouzení není místa. Nedůsledně však sama připouští, že jde o »ideální souběh dvou trestných činů«, tedy o činnost, vykazující známky skutkových podstat dvou deliktů. Je-li tomu tak, — a vzhledem k obsahu skutkových zjištění rozsudku není pochybnosti, že rozsudek zjišťuje náležitosti obou skutkových podstat ve směru objektivním i subjektivním, — byl obžalovaný právem uznán vinným oběma trestnými činy, poněvadž není zákonné překážky, která by pro tento případ vylučovala použití obou zákonných ustanovení trestných.

3. Proti odsuzujícímu výroku pro zločin podílnictví na krádeži (§§ 185, 186 a), b) tr. zák.) namítá zmateční stížnost podle čís. 8 § 281 tr. ř., že prý soud překročil obžalobu a porušil ustanovení § 267 tr. ř.,

odsoudiv obžalovaného pro zločin podílnictví na krádeži, ač obžaloba zněla jen na zločin krádeže a veřejný obžalobce nežádal za potrestání pro zločin podílnictví na krádeži ani v obžalobě in eventum ani nerozšířil v tom směru obžalobu při hlavním přelíčení. Než zmateční stížnost jest na omylu; předmětem obžaloby jest trestný čin, nikoliv právní kvalifikace; soud má při právním posouzení žalobních skutků úplnou volnost a může podřaditi žalobní čin pod jiný trestný zákon než obžaloba. I když zněla obžaloba v souzeném případě na zločin krádeže podle §§ 171, 173, 174 I. a), II. a), c), 176 II. a), 179 tr. zák., mohl soud uznati obžalovaného vinným zločinem podílnictví na krádeži podle §§ 185, 186 a), b) tr. zák., přihlížeje k okolnostem, které se objevily teprve při hlavním přelíčení, jen když totožnost skutku zůstala nezměněna (§§ 262, 267 tr. ř.) (srov. rozh. sb. n. s. čís. 598). Jest totiž uvážiti, že podstata trestného činu, pro který byla na obžalovaného podána obžaloba, záleží v bezprávném přivlastnění si cizího movitého statku. Ať již soud zjistil, že pachatel (obžalovaný a jeho společníci) odňali cizí věc (sádlo) sami z držení poškozeného, nebo nabyli přesvědčení jen o tom, že odcizenou již cizí věc, znajíce její původ, na sebe převedli, ukryli, nebo prošťantročili, — kteroužto okolnost ostatně tvrdila i obžaloba, v tom i v onom případě zůstává jednání v rozsudku zjištěné totožným s oním, jež obsahovala obžaloba, totiž bezprávné přivlastnění si cizího movitého statku, poněvadž trestní činnost zjištěná v rozsudku je jen dalším článkem v řadě útoků poškozujících vlastníka odcizené věci. Nelze proto důvodně tvrditi, že soud překročil svým rozhodnutím obžalobu a porušil ustanovení § 267 tr. ř. (nebo §§ 262, 263 tr. ř.).

Čís. 3716.

Společným skutkovým podstatám přečinu úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1, 2 tr. zák. i přečinu nedostatečného vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák. je dlužníková neschopnost platiti.

Pojmy »neschopnost platiti« a »předlužení« nejsou totožné, třeba podle zkušenosti bývá předlužený dlužník zpravidla i neschopný platiti; rozhodným je, zda dlužník může svým závazkům dostáti v době přiměřené zvykům a druhu podniku jím provozovaného.

»Neschopným platiti« ve smyslu § 486 čís. 1 i 2 tr. zák. není dlužník, který se jen přechodně ocitl ve stavu nemožnosti platiti dluhy (u něhož došlo jen k dočasnému váznutí platů), který však může počítati s opětnou možností, že bude moci dostáti svým závazkům, má zejména aspoň důvodnou a spolehlivou naději, že se mu dostane hotových prostředků v takové míře a v takové době, že svým závazkům vyhoví s odkladem, nepřevyšujícím míru, jakou věřitelé v podobných případech obvykle poskytnou.

Z tohoto pravidla nelze zásadně a bezvýjimečně vyloučiti ani případy, v nichž si dlužník možnost dostáti svým závazkům zjednal nebo může zjednat v hotových prostředcích, jichž se mu dostalo nebo má dostáti úvěrem, při čemž však používání úvěru nesmí býti nepřiměřeným ani lehkomyšlným; jest přihlížeti i k tomu, za jakým účelem se používá úvěru (ke krytí běžných výloh provozu či k účelům investičním).

Cena továrny v chodu je cenou hospodářského podniku, při čemž se současně oceňuje i konkurenční schopnost továrny, okruh jejich zákazníků a její hospodářská i finanční situace vůbec; jest rozlišovati mezi cenou továrny v chodu a továrny, v níž se nepracuje.

Dokladem dlužníkovy neschopnosti platiti nemusí býti o sobě, že ho některý věřitel o zaplacení pohledávky žaloval a vedl naň exekuci, nýbrž zpravidla teprve tehdy, když se žaloby množily a dlužník nemohl zaplatiti.

Dlužníková neschopnost platiti jest jen objektivním předpokladem skutkové podstaty přečinu podle § 486 a) tr. zák.

Věci dlužníkovy vede samostatně ve smyslu druhého odstavce § 486 c) tr. zák., kdo tak činí bez zvláštního rozkazu a nezávisle na zvláštním pokynu nebo schválení dlužníkově; záleží při tom jen na skutečných okolnostech a poměrech, nikoliv na tom, zda je dotčená osoba k samostatnému vedení věci dlužníkových oprávněna či si je jen svémocně osobuje, ani na tom, zda překročila splnomocnění, dané jí ať výslovně nebo jen mlčky, nebo zda jednala bez příkazu. Nevyhledává se, by řečená osoba vedla samostatně celý obchod (závod) dlužníkův, aniž záleží na rozsahu její činnosti.

Ustanovení druhého odstavce § 486 c) tr. zák. vztahuje se i na prokuristy, a platí i ohledně toho, kdo samostatně vede věci kupce jednotlivce; nevztahuje se však na účetního jakožto pouhou podřízenou sílu námezdní, podrobenou zásadně jen vůli a rozkazům dlužníka jakožto jejího zaměstnavatele.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1929, Zm I 704/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 12. října 1928, pokud jím byli obžalováni podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby, Karel T. z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 200, 201 d), 203 tr. zák., František B. z obžaloby pro přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák. a pro přečin nedbalého vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák., a Ludvík B. z obžaloby pro přečin nedbalého vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák., zavrhl, pokud čelila proti rozsudkovému výroku, jímž byl Ludvík B. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 486 a) tr. zák. Vyhověl však zmateční stížnosti obžalovaného Karla T-a v celém rozsahu a zmateční stížnosti státního zastupitelství, pokud napadla rozsudkové výroky, jimiž byli zproštěni obžalovaný Karel T. z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 200, 201 d), 203 tr. zák. a František B. z obžaloby pro přečin podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák. a § 486 a) tr. zák.; napadený rozsudek zrušil ve všech odsuzujících a zprošťujících výrocích, týkajících se obžalovaných Karla T-a a Františka B-e, jakož i ve výroku o trestu obža-

lovaného Karla T-a a ve výrocích s ním souvisejících jako zmatečný, a věc vrátil témuž soudu první stolice, by jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmateční stížnost obžalovaného Karla T-a právem vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Zákonným znakem, společným skutkovým podstatám veškerých trestných činů, jimiž byl tento obžalovaný uznán vinným — přečinu úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 1 a 2 tr. zák. i přečinu nedostatečného vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák. — je dlužníková neschopnost platit. Tuto neschopnost obžalovaného předpokládá rozsudek nejen jako pojmový znak objektivní skutkové podstaty všech řečených činů trestných, nýbrž dospívá mimo to jednak k závěru, že si obžalovaný svoji neschopnost platit z nedbalosti přivodil (přečin podle § 486 čis. 1 tr. zák.), jednak zjišťuje i skutečnost, tvořící nezbytný předpoklad subjektivní skutkové podstaty přečinu podle § 486 čis. 2 tr. zák., že totiž obžalovaný věděl, že jest neschopen platit. Při posuzování neschopnosti k placení jest si uvědomiti, že pojmy »neschopnost platit« a »předlužení« nejsou totožné, třebaš podle zkušenosti bývá dlužník předlužený zpravidla i neschopným platit. Avšak rozhodným jest, zda dlužník může svým závazkům úplně dostáti v době přiměřené zvykům a druhu podniku jím provozovaného. Neschopným platit ve smyslu § 486 čis. 1 a 2 tr. zák. není však dlužník, který se jen přechodně octl ve stavu nemožnosti platit dluhy, u něhož došlo jen k dočasnému váznutí platů, jenž však může počítati s opětnou možností, že bude s to dostáti svým závazkům, má zejména aspoň důvodnou a spolehlivou naději, že se mu dostane hotových prostředků v takové míře a v takové době, že svým závazkům vyhová s odkladem, nepřevyšujícím míru, již věřitelé v podobných případech obvykle poskytují (rozh. čis. 1914, 3307 sb. n. s., viz též čis. 2469 téže sbírky). Z tohoto pravidla nelze zásadně a bezvýjimečně vyloučiti ani případy, v nichž si dlužník možnost dostáti svým závazkům zjednal nebo může zjednat v hotových prostředcích, jichž se mu dostalo nebo má dostáti úvěrem, při čemž arci jest míti na zřeteli, že se používání úvěru nesmí jeviti nepřiměřeným ani lehkomyšlným, a jest přihlížeti i k tomu, za jakým účelem se používá úvěru (ke krytí běžných výloh provozu či k účelům investičním). Posuzuje-li se s těchto hledisek souzený případ, jest uznati, že nalézací soud, řeše otázku viny obžalovaného Karla T-a po objektivní i subjektivní stránce, nepostupoval správně, aniž nehodnotil úplně veškeré výsledky hlavního přeličení, jež tu mohou míti rozhodný význam, jak právě vytýká zmateční stížnost.

Podle rozsudkového výroku přivodil si obžalovaný neschopnost platit zvláště tím, že užíval lehkomyšlně a nepřiměřeně úvěru. V § 486 čis. 1 tr. zák. nejsou sice dlužníková jednání, která by mohla míti význam jako příčiny jeho neschopnosti platit, uvedena výčetně, nýbrž jen jako příklady, skutková zjištění rozsudkových důvodů nepoukazují

však ani přímo ani nepřímo k tomu, že nalézací soud snad v jakémkoli dalším jednání obžalovaného než právě jen v lehkomyšlném a nepřiměřeném užívání úvěru shledal činy, jimiž si přivodil neschopnost platit. Z rozsudkových úvah je dále zjevno jednak, že neschopnost obžalovaného, platit, dovodil nalézací soud hlavně ze zjištění rozsudku o jeho předlužení, jednak, že nalézací soud vidí zavinění obžalovaného Karla T-a především v tom, že obžalovaný spoléhal na slib Občanské záložny v K., že mu úvěr (další úvěr) bude poskytnut. Tento slib označují sice rozsudkové důvody za zcela nejistý a nezávazný a dovozují, že obžalovaný musil věděti, že, nebude-li mu tento úvěr poskytnut, zůstane velký dluh, který nebude vzhledem ke značně nižším aktivům s to zaplatiti. S rozsudkovým zjištěním, podle něhož byl řečený slib záložny nejen nezávazný, nýbrž i zcela nejistý, nelze uvést v soulad další zjištění rozsudku. Podle nich přeměňovali společnickí výrobu na výrobu tovární tak, by se celá továrna vrátila ve stav předválečný, právě na radu odborníka řečené záložny, a jak se v rozsudkových důvodech dále uvádí, provedl zednický mistr Jan P. těsně před ohlášením vyrovnání, t. j. přede dnem 12. října 1926, kdy požádala firma podle rozsudkového zjištění o vyrovnací řízení, jako soukromý znalec odhad továrny a jejího strojního zařízení rovněž pro řečenou záložnu. Jak rozsudek dále zjišťuje, slíbila záložna, pro niž vážla na továrně již z dřívější doby knihovni pohledávka 400.000 Kč, další úvěr s tím, že úvěr bude vyplacen, uvede-li obžalovaný továrnu do stavu předválečného, načež firma zadala výstavbu továrny staviteli Františku K-ovi, který ji koncem srpna 1926 ukončil. Mimochodem budiž v této souvislosti připomenuto, že v rozsudku není vůbec uvedena výše dalšího úvěru slíbeného záložnou, ačkoli její zjištění jeví se nanejvýš žádoucím, již k tomu cíli, by bylo lze spolehlivě posouditi, zda obžalovaný, spoléhaje na onen slib, skutečně používal úvěru způsobem lehkomyšlným a nepřiměřeným, jak mu za vinu klade rozsudek. Zejména dovoluji však řečená zjištění rozsudková souditi, že obžalovaný splnil podmínku, pod níž byl mu záložnou slíben další úvěr, že uvedl pokud se týče přestavbou aspoň již uváděl továrnu ve stav předválečný. Přes to však rozsudek v zápětí bez jakéhokoli bližšího vysvětlení prostě zjišťuje, že záložna dne 7. října 1926 oznámila, že další úvěr nepovolí. Otázka, zda za vylíčeného stavu věcí byl slib dalšího úvěru pro záložnu závazným podle příslušných předpisů práva soukromého, nemá podstatný význam při rozhodování otázek, spadajících výlučně v obor práva trestního. S hledisek tu rozhodných stačí, že není logicky udržitelným vůbec a po stránce subjektivní zvláště rozsudkový závěr, podle něhož byl slib záložny nejistý, ba dokonce zcela nejistý. Z toho plyne, že nalézací soud, podřadiv jednání obžalovaného skutkové podstatě přečinu podle § 486 čis. 1 tr. zák., pochybil především potud, pokud nedbal oněch skutečností, jež mohly v obžalovaném vyvolati a udržovati očekávání, že pomocí onoho dalšího úvěru bude s to dostáti svým závazkům zavčas, pokud se týče bez nepřipustného odkladu. Zmateční stížnost nevytýká sice rozsudku přímo právní omyl v tomto směru, nicméně dovozuje jednak, že, když došlo k osudnému zastavení úvěru, firma musila zastaviti

práci v továrně, zejména pak, že, ana továrna šla a podnik celkem prosperoval, aniž tu bylo viditelných známek, pro něž by se firma byla musila obávat krise, která nastala zastavením úvěru, nebylo její jednání ne-
správné a nelze v něm spatřovati lehkomyšlné dělání dluhů. Vytýká
takto zmateční stížnost, že dotčený výrok rozsudkový spočívá na ne-
správném použití zákona, činícím jej zmatečným podle čis. 9 a) § 281
tr. ř.

Jak již uvedeno, vzal nalézací soud neschopnost obžalovaného platiti
za prokázanou hlavně na základě rozsudkových zjištění o jeho předlu-
žení. Jako hlavní úkol vytkl si proto nalézací soud zjistiti výši schodku
a vyřešiti k tomu cíli zásadní otázku, zda je rozhodnou cena (hodnota)
továrny, je-li závod v chodu, či když se v něm nepracuje. Při tom dospěl
nalézací soud z úvah nastíněných v důvodech napadeného rozsudku
k závěru, že v souzeném případě nelze mluvit o továrně v chodu, dů-
sledně tudíž ani o její ceně podnikové. Tyto úvahy označuje však zmateč-
ní stížnost právem za mylné a věcně nepřipadné. V rozsudkových
důvodech se praví v tomto směru nejprve povšechně, že pojem továrny
v chodu je příliš neurčitý, než by mohl sloužiti za podklad zjištění, jaký
majetek tu skutečně je. V podstatě správně uvádí se dále, že cena to-
várny v chodu je cenou hospodářského podniku, při čemž se současně
oceňuje i konkurenční schopnost továrny, okruh jejích zákazníků a její
hospodářská i finanční situace vůbec. Než, veškeré úvahy rozsudku
v tomto směru vztahují se v podstatě jen na dobu minulou, kterou také
výhradně na zřeteli má rozsudek, jak patrně mimo jiné z jeho výslov-
ného zjištění, podle něhož továrna firmy G. neprosperovala. Rozsudkové
důvody opírají toto zjištění výslovně jen o údaje vyrovnacího správce
Dr. Jana H-a, který uvedl, že režie podniku byla příliš vysoká a že s tím
byly spojeny provozní ztráty tak, že rentabilita továrny nemohla při-
cházeti v úvahu a úpadek byl podle názoru vyrovnacího správce zaviněn
zřejmou nepraktičností v technickém vedení, které vykazovalo v posled-
ních letech neustálé změny a zapracování továrny v každý před tím ne-
provozovaný obor vyžádalo si vždy určité ztráty. Jak patrně, nedotýkají
se tyto údaje, které učinil vyrovnávací správce ve své zprávě ze dne
20. listopadu 1926, důsledně tudíž ani ono na nich zbudované zjištění
rozsudkové, nanejvýš však ani rozsudkový závěr, podle něhož nelze mlu-
viti o podnikové ceně továrny, vůbec otázky, zda by továrna nebyla po
přestavbě a po uvedení její výroby ve stav dřívější (předválečný) mohla
prosperovati v budoucnosti. Zmateční stížnost je v právu, pokud, vy-
týká rozsudku s hlediska důvodu zmatku podle čis. 5 § 281 tr. ř., že
v rozsudkových důvodech, vytrhávajících ze zprávy vyrovnacího správce
jen jednotlivé věty, líčí se jeho »dobrozdání« neprávem tak, jakoby v něm
příčina úpadku firmy byla svalována jen na její zaviněné nebo nedbalé
vedení a na zavinění jejích společníků. Výtku jest označiti za důvodnou,
pokud v rozsudkových důvodech nedošla povšimnutí a ocenění řada
okolností, uvedených v řečené zprávě a majících závažnou důležitost
v otázce příští prosperity továrny. Uvádí se ve zprávě, že v zásadě
jde o podnik zdravý, který by v rukou řádného technického odborníka

a dobrého obchodníka jistě dobře prosperoval. Za hlavní nedostatky
označuje sice zpráva, že firma nemá dostatek vlastního provozovacího
kapitálu a že neměla dostatek ani kapitálu investičního, potřebného
k přestavbě a k rekonstrukci továrního objektu a jeho zařízení, a vytýká
dále i nedostatečné obchodní vedení podniku, jež však podle názoru
vyrovnacího správce nepadá tak na váhu, poněvadž větší, ba převážná
část dluhů spočívá v pohledávkách za přestavbu a rekonstrukci, kdežto
na dluhy vzniklé provozem připadá jen část menší. Zejména vyslovuje
se však zpráva nadějně o budoucnosti podniku, projevujíc přesvědčení,
že v případě konsolidace dluhů firmy na přiměřenou výši a zabezpečení
dnesitelných platebních lhůt je slušná prosperita zabezpečena i za do-
savadního vedení, nanejvýš, bude-li na místě neb alespoň vedle dosavadní
výroby luxusního zboží provozována výroba keramického zboží hro-
madného (běžného). Tovární budovy jsou podle zprávy ve stavu dobrém,
i zařízení celkem vyhovuje, dělnictvo i personál jsou zapracováni a
v širším okolí není vůbec závodu konkurenčního tak, že podle konečného
úsudku zprávy není pochybnosti o tom, že za obezřetného vedení může
závod prosperovati velmi dobře. Není tudíž vyloučeno, že, kdyby byl
nalézací soud při řešení otázky trestného zavinění obžalovaného ve směru
přechodu podle § 486 čis. 1 tr. zák. přihlédl i k oněm shora nastíněným
údajům zprávy a kdyby byl zároveň zaujal shora již vytčené stanovisko
právní, byl by dospěl k závěru, že v souzeném případě přichází v úvahu
i (příští) rentabilita továrny, i její cena podniková. Pak by ovšem
nebylo lze upřiti význam skutečnosti, že, pokud byla továrna ceněna jako
závod v pracovním chodu (2,500.000 Kč znalcem H-em, 1,629.000 Kč
firmou a 1,846.590 Kč znalcem P-ou), jsou dotčené částky nepoměrně
i více než dvakrát, ba i třikrát vyšší než je peníz (745.322 Kč 49 h),
v němž uvádí její cenu rozsudek. To může míti význam nejen pro otázku,
zda u obžalovaného (firmy G.) šlo o neschopnost platiti či jen o pře-
chodné váznutí platů, jemuž bylo lze, ač zejména úvěrem, učiniti závčas
přítrž, nýbrž i pro otázku, zda se obžalovaný dopustil z nedbalosti jed-
nání vypočtených v § 486 čis. 1 tr. zák., nanejvýš zda lze říci, že používal
úvěru způsobem nepřiměřeným a lehkomyšlným. V této příčině nalézací
soud opomenul naprosto zabývati se otázkou, která by se mu s hlediska
nastíněných úvah právních byla musila jeviti závažnou, ba rozhodnou,
zda obžalovaný mohl důvodně očekávati, že jeho podnik, nanejvýš po od-
stranění dosavadních závad, bude prospívati v budoucnosti. Nedbal-li
nalézací soud při řešení řečené otázky oněch údajů zprávy vyrovnacího
správce, vyznívajících ohledně příští prosperity továrny příznivě a takto
zároveň nepřimo i ve prospěch obžalovaného, stalo se tak proto, že si
soud buď vůbec neuvědomil nebo neprávem zneuznal ono hledisko, s ně-
hož jest posuzovati případy toho druhu, t. j. ve smyslu oněch shora
nastíněných úvah právních, nanejvýš úvahy, že platiti neschopným není dluž-
ník, který může počítati s opětou možností, že bude, třebaš po případě
i pomocí úvěru s to dostáti svým závazkům. Námitku tohoto právního
omylu podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., uplatňuje zmateční stížnost zejména,
pokud, dovolávajíc se příslušné části obhajoby obžalovaného T-a, do-

vozuje, že jest rozlišovati mezi cenou továrny v chodu a továrny, v níž se nepracuje, a že bylo na místě nazírati na továrnu obžalovaného jako na závod jsoucí v chodu.

Již z těchto úvah vychází na jevo, že vratkým po stránce skutkové i ve směru právním je nejen rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný T. uznán vinným přečinem podle § 486 čís. 1 tr. zák., nýbrž i rozsudkově zjištění jeho neschopnosti platiti jako zákonného znaku, společného skutkovým podstatám veškerých trestných činů, pro něž byl obžalovaný tímž rozsudkem odsouzen. Jeví-li se za tohoto stavu věci pochybnou již správnost zjištění rozsudkového, podle něhož byl obžalovaný T. neschopným platiti, ob stojí tím méně jeho zjištění, podle něhož si byl obžalovaný této neschopnosti i vědom. V tomto směru jest v souzeném případě přihlížeti zejména i k tomu, kolik obžalovaný vynaložil na zařízení závodu — stavby, stroje, modely atd. — a zda a s jak vysokým úvěrem mohl se zřetelem na tato aktiva a na stav podniku vůbec počítati, najmě an podle toho, co ho ony investice stály, mohl se po případě považovati za aktivního a placení schopného a jen v dočasném váznutí platí se nalézajícího, což vše bude ovšem uvážiti a přesně zjistiti. Pokud rozsudek usuzuje na ono vědomí obžalovaného z některých dalších zjevů, z nichž nejzávažnějším a do jisté míry i zjevem samostatným mohla by býti skutečnost, zjištěná rozsudkem, že podnik obžalovaného byl v roce 1926 několikrát žalován a osmkrát i exekvován, při čemž však není v rozsudku uveden ani počet žalob ani výše dluhů, pro něž byl podnik žalován a exekvován, jest podotknouti, že dokladem dlužníkovy neschopnosti platiti nemusí býti o sobě, že ho některý věřitel o zaplacení pohledávky zažaloval a vedl naň po případě i exekuci, nýbrž zpravidla teprve tehdy, když se žaloby množily a dlužník nemohl zaplatiti (rozh. čís. 3307 sb. n. s.). Ono, jak právě dovoďeno, rovněž vratké rozsudkové zjištění, podle něhož obžalovaný T. o své neschopnosti platiti věděl, má arci bezprostřední význam jen v otázce, zda zakládá jeho jednání zejména i subjektivní skutkovou podstatu přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák.; než rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným tímto přečinem, jeví se neméně pochybným dále i proto, že podle rozsudkového zjištění nastala neschopnost platiti u obžalovaného nejpozději v září 1926, firma však zažádala o vyrovnací řízení již dne 12. října 1926 a nebylo na místě přehlížeti skutečnost, zjevnou z části i z rozsudkových důvodů, že se tak stalo nejen již pátého dne po té, kdy záložna (dne 7. října 1926) oznámila, že další úvěr nepovolí, nýbrž i, jak právem dovozuj. zmáteční stížnost, právě v důsledku tohoto firmou dříve nepředvídaného oznámení. Důsledně neobstojí s hlediska předchozích úvah ani rozsudkový výrok, jímž bylo uznáno na vinu téhož obžalovaného ve směru přečinu podle § 486 a) tr. zák., a netřeba se tudíž blíže obíratí dalšími výtkami, které zmáteční stížnost proti tomuto výroku zvláště uplatňuje, najmě i s hlediska formálního zmatku čís. 4 § 281 tr. ř. Podotknouti jest jen tolik, že dlužníková neschopnost platiti jest jen objektivním předpokladem skutkové podstaty přečinu podle § 486 a) tr. zák.

Rozsudkem byli dále zproštěni obžalovaný František B. ml. z ob-

žaloby pro přečin podle § 486 čís. 1, 2 a podle § 486 a) tr. zák., obžalovaný Ludvík B. z obžaloby pro přečin podle § 486 a) tr. zák. V rozsudkových důvodech zjišťuje se nejprve, že obžalovaný František B. byl podle výpisu z obchodního rejstříku jen prokuristou firmy G., jejímž účetním bez prokury byl další obžalovaný Ludvík B. Na to se praví, v podstatě arci správně, že oněch přečinů může se dopustiti jen dlužník sám, jeho úředníci však jen tehdy, vedou-li ve smyslu § 486 c) (druhý odstavec) tr. zák. dlužníkovy věci samostatně. Této základní náležitosti není však podle názoru nalézacího soudu ani u toho ani u onoho obžalovaného vzhledem k tomu, že v obchodě byl jako společník firmy činovým a o závod se staral obžalovaný T., který mohl a také měl dávatí svým podřízeným Františku B-ovi a Ludvíku B-ovi směrnice, kontrolovati jejich úřadování a odstraniti závady tak, že u těchto obžalovaných nemůže býti řeči o samostatném vedení věci dlužníkových, které předpokládá, že dlužník přenechává starost o vedení svých věcí úplně svému úředníkovi, který tudíž vystupuje ve všem na jeho místě. Věci dlužníkovy vede ve smyslu druhého odstavce § 486 c) tr. zák. samostatně, kdo tak činí bez zvláštního rozkazu a nezávisle na zvláštním okolnostech nebo schválení dlužníkově; záleží při tom jen na skutečných okolnostech a poměrech, nikoliv na tom, zda je dotčená osoba k samostatnému vedení věci dlužníkových oprávněna či si je jen svémocně osobuje, ani na tom, zda překročila splnomocnění, dané jí ať výslovně nebo jen mlčky, nebo zda jednala bez příkazu. Nevyhledává se, by řečená osoba vedla samostatně celý obchod (závod) dlužníkův, aniž záleží na rozsahu její činnosti (rozh. čís. 1885, 2011, 2123 sb. n. s., viz též čís. 3005 téže sbírky). Posuzuje-li se otázka, o níž jde, s tohoto správného hlediska, je zjevno, že rozsudkový výrok, jímž nalézací soud zprostil obžalovaného Františka B-e ml. z obžaloby ve všech shora naznačených směrech, spočívá na právně mylném řešení oné otázky již vzhledem ke zjištění rozsudku, podle něhož byl obžalovaný prokuristou firmy. Vztahujet se ustanovení druhého odstavce § 486 c) tr. zák. zejména i na prokuristy, t. j. na osoby, jimž bylo podle čl. 41 obch. zák. majitelem obchodního závodu přikázáno, by jeho jménem a na jeho účet provozovaly obchodní živnost o podepisovaly firmu per procura, a platí řečené ustanovení i ohledně toho, kdo samostatně vede věci kupce jednotlivce (rozh. čís. 2286 sb. n. s.). Správně dovozuj. tudíž zmáteční stížnost s hlediska oněch shora nastíněných právních úvah zejména, že je nerozhodné, zda z obou pachatelů, kteří přicházejí v úvahu pokud jde o přečin podle § 486 čís. 1, 2 tr. zák. (obžalovaní T. a František B.) vyvíjel jeden činnost intensivnější než druhý a že obžalovaný František B. odpovídá při nejmenším jako spoluvinník neb účastník trestného činu přímého (hlavního) pachatele, obžalovaného T-a. Neméně v právu je však zmáteční stížnost, která právě uvedenými vývody uplatňuje důvod zmátečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. i, pokud vytyká rozsudku s hlediska důvodu zmatku podle čís. 5 téhož § neúplnost proto, že se v něm pomíjí údaj obžalovaného Františka B-e, podle něhož tehdy, když jeho (zatím zemřelý) otec František B. st. přistoupil v září 1925 do firmy G. jako společník,

on sám vstoupil současně do firmy nejen jako prokurista, nýbrž i jako zástupce spolujeditele (svého otce). V důvodech pro rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný T. uznán vinným přečinem podle § 486 a) tr. zák. se uvádí, že řečený měl povinnost vésti řádně knihy jako společník firmy, a to vlastně jako jediný společník, který se mohl věnovati obchodu vzhledem k tomu, že druhou společnicí je Anna B-ová, žena 80letá. Nelze vyloučiti, že by nalézací soud byl nejen uložil stejnou povinnost dbáti o řádné vedení obchodních knih firmy i obžalovanému Františku B-ovi jako zástupci společnosti firmy, nýbrž byl by ho po případě zároveň uznal vinným i přečinem podle § 486 čis. 1, 2 tr. zák., kdyby nebyl shora zmíněné údaje obžalovaného Františka B-e pomínil; tedy i neúplnost jako důvod zmatku podle čis. 5 § 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost rozsudku právem. Bylo proto odůvodněné v těchto bodech zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti. Nelze však přiznati oprávnění vývodům, jimiž napadá zmateční stížnost rozsudkový výrok, jímž byl z obžaloby pro přečin podle § 486 a) tr. zák. zproštěn obžalovaný Ludvík B. Celkovým smyslem svých vývodů snaží se vlastně zmateční stížnost dovoditi jen, že by bylo absurdním, by zodpovědnosti (za nedostatečné vedení knih) byla zprošťována síla, která účetnictví přímo obstarává, naproti tomu nenapadá zmateční stížnost rozsudkový závěr, podle něhož chybí, pokud jde o obžalovaného Ludvíka B-u, již sama základní náležitost skutkové podstaty řečeného přečinu, samostatné vedení podniku, t. j. věci dlužníkůvých po rozumu druhého odstavce § 486 c) tr. zák. Vývody samy jeví se však bezpodstatnými i tehdy, bylo-li by na ně nazíráno jako na doličování námítky důvodu zmatečnosti podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. Podměttem přečinu podle § 486 a) tr. zák. jest dlužník několika věřitelů. I tu má ovšem místo předpis § 486 c) tr. zák. odst. 2. Než řečené zákonné ustanovení o samostatném vedení věcí dlužníkůvých nevztahuje se, ani se nemůže vztahovati na osobu účetního jakožto pouhé podřízené síly námezdní, podrobené zásadně jen vůli a rozkazům dlužníka jakožto jejího službodárce (rozh. čis. 2123 sb. n. s.). Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost v tomto směru jako bezdůvodnou.

Čís. 3717.

Krádež uhlí složeného na nádraží spadá pod § 175 I b) tr. zák. jen, když krádež mohla míti vliv na bezpečnost železničního provozu.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1929, Zm I 459/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 13. května 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 175 I b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje věcně důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 10 tr. ř., namítajíc, že jednání, jehož se stěžovatel dopustil podle skutkových zjištění rozsudku soudu první stolice, nezakládá skutkovou podstatu zločinu krádeže podle §§ 171, 175 I b) tr. zák., jež byla v něm shledána napadeným rozsudkem, nýbrž tvoří jen přestupek krádeže podle § 460 tr. zák., protože uhlí stěžovatelem na nádraží železničnímu podle § 460 tr. zák., protože uhlí stěžovatelem na nádraží železničnímu eráru ukradené nebylo jím odcizeno ani z košů, v nichž bývá připraveno uhlí, určené k vytápění strojů, ani z uzamčené místnosti, ani z ohraženého místa. Námítka, že uhlí, o něž tu jde, nebylo odcizeno ani z uzamčené místnosti ani z ohraženého místa, je s hlediska § 175 I b) tr. zák. právně bezpodstatnou, poněvadž se ke skutkové podstatě zločinu krádeže podle §§ 171, 175 I b) tr. zák. nic takového nevyžaduje. Tvrzením, že uhlí nebylo odcizeno z košů, v nichž bývá připraveno uhlí určené k vytápění strojů, chce stížnost zřejmě vyjádřiti, že šlo o krádež, jež nemohla míti vliv na bezpečnost železničního provozu. S názorem stížnosti, že krádež uhlí složeného na nádraží spadá pod ustanovení § 175 I b) tr. zák. jen, když krádež mohla míti vliv na bezpečnost železničního provozu, jest souhlasiti. Ustanovení § 175 I b) tr. zák. jedná o krádežích předmětů v §§ 85 c) a 89 tr. zák. uvedených. V souzeném případě bylo tudíž řešiti otázku; lze-li uhlí stěžovatelem ukradené řaditi mezi předměty v § 85 c) tr. zák. jmenované. Slova »nebo vůbec za okolností zvláště nebezpečných« ku konci tohoto ustanovení zákona nasvědčují tomu, že trestní zákon uvádí v § 85 c) druhy věcí před oněmi slovy tam označených jen jako příklady předmětů, jichž poškozování páše se za okolností zvláště nebezpečných. Účelem věcí v § 85 c) tr. zák. uvedených je podle předpokladu zákona zřejmě zabezpečení provozu železnice, pokud se týče jiného z podniků a strojů tam označených proti nehodám, ke kterým může v takovém provozu bez těchto věcí dojíti. Zvýšená ochrana těchto věcí závisí tudíž na tom, že neporušený stav těchto věcí má význam pro bezpečnost provozu. I s hlediska § 175 I b) tr. zák. jest proto předměty sloužící k provozu železnic řaditi mezi věci v § 85 c) tr. zák. jmenované a jejich odněti kvalifikovati za zločin krádeže jen, mohla-li krádež míti vliv na bezpečnost železničního provozu (rozh. čis. 4406 vid. úř. sb., čis. 2428 sb. n. s. a j.). Skutečností poukazujících k takové povaze uhlí stěžovatelem na nádraží železničnímu eráru ukradeného rozsudek nezjišťuje. Zjištění rozsudkové, že uhlí, o něž tu jde, bylo odcizeno z hromady uhlí u topírny složeného a k vytápění strojů určeného, nenahrazuje potřebné zjištění onoho podstatného znaku skutkové podstaty zločinu krádeže podle §§ 171, 175 I b) tr. zák.

Čís. 3718.

Uplatňuje-li obžalovaný ve formě »odporu«, že nebyl k hlavnímu přelíčení řádně obeslán, uplatňuje tím zmatek podle § 281 čis. 3 tr. ř.

pro porušení předpisu § 427 tr. ř.; nezáleží na tom, že byl opravný prostředek mylně označen, záleží na věcném jeho obsahu.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1929, Zm I 708/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání stížnosti obžalovaného do usnesení krajského soudu v Hradci Králové ze dne 3. října 1929, jímž byla odmítnuta jeho zmáteční stížnost do rozsudku téhož krajského soudu ze dne 12. září 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadené usnesení a věc vrátil soudu první stolice, by o zmáteční stížnosti obžalovaného dále po zákonu jednal.

Důvody:

Osobní obeslání obžalovaného k hlavnímu přelíčení uvádí § 427 tr. ř. mezi předpisy, jichž šetřiti káže zákon výslovně pod následky zmátečnosti, a § 281 čís. 3 tr. ř. uvádí v tom směru nešetření předpisu § 427 tr. ř. jako formelní důvod zmátečnosti. V opravném spise, podaném dne 26. září 1929, tedy včas v třídní lhůtě po doručení rozsudku, vynešeného v jeho nepřítomnosti, uplatňuje obžalovaný tuto zmátečnost, vytýká, že ke hlavnímu přelíčení nebyl řádně obeslán. Obžalovaný ovšem tuto zmátečnost uplatňuje ve formě »odporu«, ohlašuje kromě toho i zmáteční stížnost, leč nezáleží na formálním označení opravného prostředku, nýbrž na věcném jeho obsahu, a tu je jasno, že oním opravným spisem uplatněna byla zmátečnost podle čís. 3 § 281 tr. ř. a, že též byla uvedena skutková okolnost, na které se tato zmátečnost zakládá. Pokud tedy zmáteční stížnost obžalovaného byla krajským soudem dne 3. října 1929 a limine odmítnuta podle § 1 čís. 2 novely k trestnímu řádu jako po zákonu neprovedená, spočívá toto usnesení, nevystihující pravý stav věci, na omylu a bylo proto stížností obžalovaného, uplatňující, že »byla ve zmáteční stížnosti jasně uvedena okolnost, naplňující důvod zmátečnosti«, vyhověti, napadené usnesení zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by o zmáteční stížnosti obžalovaného po zákonu dále jednal, nanejvýš i učinil nyní opatření ve smyslu § 1 čís. 3 novely k trestnímu řádu, poněvadž zmáteční stížnost není podepsána obhájcem. Tím jest věc vyřízena i pokud obžalovaný v opravném spise a ve stížnosti mluví o »odporu«, neboť věcně lze uplatniti onu vadu jako zmátečnost a věcně jde tu přes ono mylné označení opravného prostředku jako »odporu« o »zmáteční stížnost«.

Čís. 3719.

Účast na zakázaném táboru není o sobě trestným činem podle §§ 3 a 19 shromažď. zákona.

Není proto vyzvání k hromadné účasti na táboru vybízením k hromadnému páčání přestupku ve smyslu § 15 čís. 4 zák. na ochranu republiky, nýbrž po případě přestupkem § 3 shrom. zák.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1929, Zm I 799/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. října 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle §§ 3 a 19 shromažďovacího zákona a přestupkem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 4 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 4 zák. na ochranu republiky jako zmátečný a v důsledcích toho zrušil i výrok o trestu a výrok s tím související a věc vrátil do první stolice, a to okresnímu soudu v Hradci Králové, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl. Odsuzující výrok pro přestupek podle §§ 3 a 19 shrom. zák. a sprošující výrok zůstaly nedotčeny.

Důvody:

Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění, pokud vytýká rozsudku mylný výklad zákona ohledně přestupku podle § 15 čís. 4 zákona na ochranu republiky. Napadený rozsudek zjišťuje, že obžalovaný vyzval slovy »na shledanou dnes v 6 hodin na Velkém náměstí« aneb »dnes všichni na tábor na náměstí v H.« posluchače, 50—100 osob, k hromadné účasti na zakázaném táboru. Účast na zakázaném táboru sama o sobě však není trestným činem podle §§ 3 a 19 shromažďovacího zákona, neboť se podle tohoto ustanovení tresce jen konání shromáždění pod širým nebem bez úředního povolení, činnost osob, které shromáždění svolávají a na ně zvou, nebo jinak svou činností, zahájením aneb řečením, konání tábora umožňují. Ze k takové činnosti obžalovaný posluchačstvo vyzýval, rozsudek nezjišťuje; pouhá účast na táboru jako posluchač není podle § 3 cit. zák. trestnou a nemůže proto ani vyzvání k hromadné účasti na táboru býti vybízením k hromadnému páčání přestupku. Bylo proto na mylném výkladu zákona spočívající odsuzující výrok pro přestupek podle § 15 čís. 4 zákona na ochranu republiky zrušiti jako zmátečný, a, ježto nelze ve věci samé rozhodnouti, poněvadž by onen skutek mohl naplniti skutkovou podstatu přestupku podle § 3 shrom. zák., spáchaný svoláváním shromáždění na 6. hodinu večerní bez úředního povolení, bylo za předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu věc odkázati soudu první stolice, by ji znova projednal a rozhodl, a to příslušnému okresnímu soudu, ježto jde nyní již jen o přestupek.

Čís. 3720.

Při vinění z deliktu soukromožalobního nebo ze skutečnosti cti se dotýkajících ze života soukromého není důkaz pravdy vyloučen vždy, nýbrž jen za určitých předpokladů.

Lze se proto v takovém případě ucházeti o křivé svědectví ve smyslu § 199 a) tr. zák. i u svědka, jehož výpověď může přijíti v úvahu jen o důkazu pravdy.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1929, Zm II 332/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 19. srpna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká rozsudku neúplnost, pokud nepřihlížel k obsahu spisu, podle něhož důkaz pravdy je prý nepřipustný, z čehož stížnost dovozuje, že nebylo lze ucházeti se o křivé svědectví u svědka, ana mohla přijíti v úvahu jeho výpověď jen o důkazu pravdy. Důvod, proč je důkaz pravdy v oné věci vyloučen, zmateční stížnost neuvádí; má-li snad na mysli, že v oné trestní věci jde o vinění z cizoložství, tedy z deliktu jen na soukromnou obžalobu stíhatelného aneb o vinění ze cti se dotýkajících skutečností ze života soukromého, jest připomenouti, že i při takovýchto deliktech podle §§ 489 a 490 tr. zák. není důkaz pravdy vyloučen vždy, nýbrž jen za určitých předpokladů, a že tedy podle toho, zda soud pojímá věc tak či onak, byla tu možnost výsledku svědka o pravdivosti vinění. Abstraktní možnost výsledku svědka tu tedy byla a tato možnost jest postačitelým předpokladem skutkové podstaty ucházení se o křivé svědectví. Jest tedy zřejmo, že rozsudek není stížen neúplností, činící jej zmatečným podle § 281 čís. 5 tr. ř., pokud se nezabýval obsahem oněch spisů. I bylo proto zmateční stížnost zamítnouti jako zřejmě nedůvodnou ve smyslu § 4 čís. 2 novely k trestnímu řádu již v zasedání neveřejném.

Čís. 3721.

Vyžádání si trestního listku obviněného jest úkonem vyšetřovacím ve smyslu třetího odstavce § 51 tr. ř.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1929, Nd II 173/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl podle § 64 tr. ř. v záporném sporu o příslušnost mezi krajským soudem v Jihlavě a krajským soudem v Táboře k projednání trestní věci proti Janu N-ovi pro zločin krádeže takto: Příslušným je krajský soud v Jihlavě.

D ů v o d y:

Vyžádání si trestního listku obviněného jest úkonem vyšetřovacím ve smyslu § 51 odst. 3 tr. ř.; vždyť účelem tohoto opatření jest jednak zjednatí potřebný podklad pro spolehlivé vyměření trestu a pro výrok o jeho podmíněném odkladu, kromě toho má však trestní listek i důležitý význam pro právní kvalifikaci činu — na příklad podle § 179 poslední bod tr. zák. pro případ, o něž tu jde — a nezřídka tvoří předchozí tresty i důležitou oporu pro důkaz o vině vůbec, poněvadž i z po-

vahy předchozích trestných činů lze usuzovati na pachatelství v případě jiném. Ze všech těchto úvah plyne, že se tento úkon týká trestného činu samého a že jest nesprávný názor krajského soudu v Jihlavě, pokud, vycházejce z předpokladu opačného označuje vyžádání trestního listku jen za opatření vnitřní. Nesejde tu ani na tom, ve kterém období trestního řízení se může tento úkon státi, any i svědecké výsledky, o jejichž vlastnosti jako vyšetřovacích úkonů není pochybnosti, mohou se státi i po ukončení přípravného řízení, anž tím pozbyly povahy vyšetřovacího úkonu. A domnívá-li se krajský soud, že opatření trestního listku je úkonem přikázaným soudní kanceláří, neuvědomil si náležitě obsah předpisů § 317 a 318 jed. řádu, podle nichž tento úkon nepatří k samostatné činnosti kanceláře. Jest tedy jasno, že první vyšetřovací úkon byl předsevzat vyžádáním trestního listku nařízeným okresním soudem v Třebíči dne 7. října 1929, a že jest proto dána příslušnost krajského soudu v Jihlavě podle § 51 (2) tr. ř.

Čís. 3722.

I když dlužníkovo předlužení, najmě, je-li značné, jest závažnou skutečností pro posouzení platební neschopnosti, nedochází v něm o sobě tato náležitost skutkové podstaty podle § 486 čís. 1, 2 tr. zák. plného výrazu.

Pro pojem »neschopnosti platiti« se vyžaduje zjištění, že dlužník nemůže uspokojiti veškeré své věřitele zúplna v době přiměřené, t. j. v době, po kterou věřitelé dlužníka takového hospodářského postavení obvykle sečkávají a která je přiměřena zásadám poctivého a řádného hospodaření.

Má-li býti pro zjištění platební neschopnosti v tomto smyslu vzata v úvahu dlužníkova předluženost, jest přihlížeti k tomu, o jaké dluhy šlo (o krátkodobé či o dlouhodobé, o hypotekární), a pokud v době, do které se klade vznik jeho nezpůsobilosti k placení (jeho vědomí o nich), bylo mu s placením počítati.

Vliv toho, že berní úřad vtělil na dlužníkovy nemovitosti daně ve značné výši a že tím byl jeho úvěr podlomen, na jeho platební neschopnost.

Kdy dlužník, přivodivši svou platební neschopnost úvěrními operacemi, zavinil to lehkomyšlným nebo nepoměrným užíváním úvěru?

(Rozh. ze dne 28. prosince 1929, Zm I 94/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 22. listopadu 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil téměř soudu nalézacímu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a), b) tr. ř., v podstatě však poukazuje na neúplnost rozsudku, dovozující nutnost určitých skutkových zjištění, na jejichž podkladě pak sama — po většině arci nepřipustně — zkoumá jednotlivé náležitosti skutkových podstat trestných činů, jimiž byl obžalovaný uznán vinným. Zmateční stížnosti nelze v této výtce neúplnosti rozsudku (§ 281 čis. 5 tr. ř.) oduznati oprávněně. Již pokud jde o skutkovou náležitost obou trestných činů podle § 486 čis. 1 a 2 tr. zák., zda byla tu neschopnost platiti, po případě od které doby, což jest rozhodné zvláště pro trestný čin posléz uvedený, spokojuje se rozsudek nalézacího soudu zjištěním, že obžalovaný již během července až do listopadu 1927 byl stíhán žalobami, z nichž poslední byla ze 14. září 1927, a že byl nařízen exekuční prodej jeho svršků. Na to jako »zřejmé« navazuje rozsudek zjištění, že obžalovaný již během srpna 1927 nutně musel vědět, že pohledávky svých věřitelů nebude moci řádně a včas zaplatiti. Ku zjištění neschopnosti platiti vztahuje se zřejmě i celkové číselné zjištění aktiv a pasiv obžalovaného a z toho vyplývající velmi značné předluženosti. I když dlužníkovu předlužení, nanejvýš je-li značné, jest jistě velmi závažnou skutečností pro posouzení platební neschopnosti, nedochází v něm o sobě tato náležitost skutkové podstaty plného výrazu. Podle stálé judikatury vyžaduje se pro pojem neschopnosti platiti zjištění, že dlužník nemůže uspokojiti veškeré své věřitele zúplna v době přiměřené, t. j. v době, po kterou věřitelé dlužníka takového hospodářského postavení obvykle sečkávají a která jest přiměřena zásadám poctivého a řádného hospodaření. Jest zřejmo, že, má-li býti pro zjištění platební neschopnosti v tomto smyslu vzata v úvahu dlužníkovu předluženost, nemohou zůstat nepovšimnuté důležité okolnosti, jež vyplývají z dotazníků o jednotlivých pohledávkách za obžalovaným, o jaké dluhy šlo a pokud v době, do které se klade vznik nezpůsobilosti obžalovaného k placení, po případě jeho vědomí o nich, bylo mu s placením počítati. Pro tento účel jest na př. význačným rozdíl mezi dluhy krátkodobými a dlouhodobými, jmenovitě hypotétními, při krátkodobých dlužích obchodních jsou závažnými modalitami splacení, se kterými obžalovaný musil počítati. Rozsudek klade ovšem správně váhu na exekuce proti obžalovanému, neboť okolnost, že dlužník jest od určité doby stíhán žalobami, ba i exekucemi, jest jistě rozhodující povahy pro posouzení jeho platební způsobilosti, po případě vědomí obžalovaného o jeho neschopnosti platiti. Avšak i tu jest třeba blíže zjistiti, o jaké dluhy při tom šlo, hlavně, jak vysoké byly tyto nedoplatky, nanejvýš ano se na druhé straně v rozsudku zjišťuje, že obžalovaný ještě v srpnu 1927 platil se zřetelem na exekuce a na žaloby proti němu se hrnoucí a splatil tak peněz velmi značný. Obžalovaný ve svém zodpovídání při hlavním přelíčení tvrdil splacení mnoha peněz v době, kdy rozsudek zjišťuje již jeho neschopnost k placení, a vědomí obžalovaného o ní. Tvoří-li skutečnost, že obžalovaný po nezpůsobilosti k placení dluhy platil, skutkovou složku přečinu

podle § 486 čis. 2 tr. zák., nesluší na druhé straně přehlédnouti, že jest tato okolnost významnou pro zjištění předpokladu tohoto deliktu, zda skutečně šlo již tehdy o nezpůsobilost k placení, an obžalovaný přes to, že snad zavčas nezapravit některé právě dospělé dluhy a byl proto pro ně žalován a exekvován, jinými poměrně značnými platy, snad povahy důležitější, prokazoval přece celkovou schopnost dostáti všem svým závazkům v přiměřené době, třebaš tak činil s jistými potížemi, jež se projevovaly právě v omeškání ve splácení dluhů pro něho snad méně významných a méně tíživých. Než okolnosti ty mají význam i pro subjektivní stránku přečinu podle § 486 čis. 2 tr. zák., pro vědomí obžalovaného o platební nezpůsobilosti, pro niž rozsudek bližších zjištění a důvodů neuvedl. Zmateční stížností požadovaná zjištění ze seznamu o žalobách a o exekucích, v jakých platech obžalovaný váznul, a na druhé straně zjištění a porovnání, jaké dluhy a v jaké výši byl tehdy s to zaplatiti, poskytnou konkrétní data pro zjištění, zda a od které doby byl si obžalovaný případně své platební neschopnosti vědom. Uznávali i zpráva vyrovnacího správce, že zejména nepříznivě působilo na obchodní zdar obžalovaného, že berní úřad vtělil na jeho nemovitosti daně ve výši 111.000 Kč a že tím byl jeho úvěr úplně podlomen, bylo nalézacímu soudu i této okolnosti věnovati náležitou pozornost a zjistiti, kdy k tomu došlo a kdy a jaký účinek to projevilo na platební schopnost obžalovaného, neboť obžalovaný udal již v přípravném řízení, a odvolal se na to u hlavního přelíčení, že žádost o vyrovnací řízení podal 16. listopadu 1927, když berní úřad na něm vymáhal daně přes 100.000 Kč. Zmateční stížnost právem zdůrazňuje význam případného vlivu onoho zákroku berního úřadu na vznik platební neschopnosti obžalovaného, pročež bude na nalézacím soudě, by tuto okolnost zjistil a uvážil zejména i při zjištění, od kdy si obžalovaný své neschopnosti k placení byl vědom. Pro správné posouzení, zda, když již obžalovaný věděl o své neschopnosti k placení, poškodil z nedbalosti své věřitele nebo jejich část děláním nových dluhů, placením dluhů a tím, že vyrovnací řízení nebo úpadek včas neohlásil, bude nutno zjistiti, které dluhy obžalovaný potom splatil nebo nově učinil, v čemž se rozsudek omezuje rovněž jen na povšechné zjištění bez konkrétních dat.

Neméně sporá jsou zjištění nalézacího soudu pro posouzení, zda si obžalovaný přivodil neschopnost platiti a zda se tak stalo z jeho nedbalosti (§ 486 čis. 1 tr. zák.). Rozsudek nevypovídá se v tomto směru s okolnostmi, které vyšly v řízení na jevo a měly bezpochybně vliv na přivodění předluženosti obžalovaného, po případě jeho platební nezpůsobilosti. Z nich bylo již shora poukázáno na postup berního úřadu, jehož vliv pro skutkovou podstatu přečinu podle § 486 čis. 1 tr. zák. jest proto tím bedlivěji uvážiti, že je nutno vyloučiti všechny příčiny vzniku platební nezpůsobilosti, které obžalovaný nezavinil svojí nedbalostí. Dále byly obžalovaným tvrzeny a vyrovnacím správcem přiznány určité obchodní a provozní ztráty. Tyto ztráty třeba zjistiti a bude při tom soudu uvažovati, zda a pokud je obžalovaný nedbalostí zavinil, neboť jen v tomto případě mohly by mu býti přičteny k tíži pro přečin

podle onoho ustanovení zákona. Zjistí-li se po případném vyloučení takovýchto ztrátových položek z příčinné souvislosti mezi nedbalým počínáním si obžalovaného a vznikem platební nezpůsobilosti, že i po jejich vyloučení jest vznik platební nezpůsobilosti přičisti úvěrním operacím obžalovaného, bude nutno zjistiti konkrétní skutečnosti k posouzení hospodářské síly podniku obžalovaného, bez nichž správný jinak závěr nalézacího soudu o nepoměru částek úvěrem opatřených k této hospodářské síle jeví se nedostatečně zdůvodněna. Zmateční stížnost poukazuje právem k tomu, že jest uvážiti, že šlo o podnik již zavedený, obžalovaným po otci převzatý a že obžalovaný měl do podniku i určitý kapitál. Při tom jest podotknouti, že pro zjištění provozního kapitálu, jež měl obžalovaný při začátku svého podniku, nutno blíže objasniti význačnou okolnost, jak obžalovaný od své matky koupil dům č. 81 v K. za 120.000 Kč, zda hotově či na dluh, poněvadž i dům byl provozovnou, poměrná část jeho kupní ceny jest tudíž provozním kapitálem, a jest proto významné, zda tato částka provozovacího kapitálu byla obžalovaným splacena, čímž by se provozovací kapitál, v rozsudku jen 26.000 Kč za prokázaný vzaty, přiměřeně zvýšil a hospodářskou sílu podniku obžalovaného v poměru k pozdějším úvěrům posílil. Rozsudek sám vyvolává dále pochybnosti v tom ohledu, zda obžalovaný, i když snad začínal s prostředky menšími, příznivou konjunkturou svého podniku nebyl hospodářsky účelně veden k tomu, by svůj závod úměrně k této konjunkturu rozšiřoval, třeba i pomocí úvěru, což by ovšem nedopouštělo závěr, že tak činil lehkomyšlně a nepoměrně; zjišťujeť rozsudek, že obžalovaný proto rozšířil svůj závod přikoupením a adaptací dalších objektů, že se mu vedlo z počátku dobře. Poukazuje-li rozsudek na zprávu vyrovnacího správce, že obžalovaný počal provozovati živnost, nemaje k tomu náležitých prostředků, nelze při tom přehlédnouti určitou opravu tohoto úsudku podle jeho svědecké výpovědi při hlavním přelíčení, kde udal, že se obžalovaný, počínaje s málem vyšinel v poměrně krátké době na zdatného obchodníka, jímž skutečně byl, neboť byl dostatečně energickým a všechnu svoji činnost věnoval závodu. Přistupuje-li k tomu, že úvěru bylo z velké části použito na získání realit, představujících určitou trvalou hodnotu, je vidno, že je rozsudek neúplný, ponechávaje přesně nezjištěnou tuto hospodářskou sílu podniku obžalovaného v době úvěrních operací, nanejvýš vzhledem na odbytové poměry výrobků, s nimiž mohl obžalovaný při rozšiřování svého závodu snad důvodně počítati (výroba šavlí pro ministerstvo národní obrany a pod.). Jen pak bude lze správně posouditi, zda obžalovaný, přivodil-li skutečně svoji platební neschopnost úvěrními operacemi, zavinil to lehkomyšlným nebo nepoměrným užíváním úvěru. Lehkomyšlně užívá úvěru dlužník, neuváží-li s náležitou péčí, zda bude s to v čas zaplatiti; nepoměrně jej pak užívá, není-li úvěr v poměru k hospodářské síle dlužníkově. Jest podotknouti, že z rozsudku nelze určitě seznati, podřadil-li nalézací soud pod »používání« úvěru, jímž jest na rozdíl od »poskytování« rozuměti jen opatřování si úvěru pro sebe, i poskytování úvěru, neboť rozsudek zjišťuje mezi skutečnostmi, které uvádí k odůvodnění toho, jak vznikla neschop-

nost k placení obžalovaného, i to, že obžalovaný byl nucen prodávati na delší úvěr, což by ovšem spadalo pod pojem »poskytování úvěru«. Na tyto všechny nedostatky skutkových zjištění nalézacího soudu poukazuje zmateční stížnost právem a bylo proto, i když nelze přihlídnouti k řadě nových skutečností, jež teprve v ní byly uvedeny k ospravedlnění postupu obžalovaného při vedení jeho podniku, zmateční stížnosti vyhověti a, ježto se nelze vyhnouti novému hlavnímu přelíčení, za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. pro rok 1878 právem uznati, jak se stalo.

Čís. 3723.

Okolnost, že se práva neznaný zástavní věřitel mohl považovati za oprávněna, když nebyla pohledávka včas zaplácena, zástavu prodati, poukazuje po případě na skutkový omyl podle § 2 e) tr. zák. (§ 183 tr. zák.).

Opomenutí předpisu § 461 obč. zák. prodejem zástavy zástavním věřitelem bez intervence soudu je sice bezprávné, může však míti v zá-pětí, byla-li pohledávka v době prodeje již splatnou a nebyla zaplácena, jen soukromoprávní nároky dlužníkovy.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1929, Zm I 438/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze dne 15. května 1929, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil témuž nalézacímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Stížnost vytýká, uplatňujíc zmateční důvody podle § 281 čís. 9 písm. a) a b) tr. ř., jednak, že nebyl zjištěn zlý úmysl v době spáchání činu, jednak, že nalézací soud nepřihlíží k tomu, zda tu nebyly okolnosti trestnosti vylučující, totiž omyl po rozumu § 2 písm. e) tr. zák., týkající se norem práva civilního, jenž se rovná omylu skutkovému. Co se tohoto zmatku dotýče, schází podklad pro jeho uplatňování, výrok nalézacího soudu. Obžalovaná hájila se tím, že zástavní listek na perské koberce dne 29. července 1928 od Luisy C-ové koupila, že jí řekla, že jí jej bude rezervovati do 1. září 1928, bude-li jej chtíti zpět koupiti, že před 1. zářím 1928 C-ovou několikrát o zaplacení dluhu upomínala, že jí manžel C-ové slíbil, že 3. září 1928 dostane peníze, a že když jí ani 3. září 1928 nezaplátil, listek prodala. Než soud této obhajobě obžalované neuvěřil, nýbrž zjistil na základě výpovědi manželů C-ových a Karla Š-y, že C-ová dala listek obžalované do zástavy za půjčku 3.000 Kč, splatnou 15. září 1928, a že jej obžalovaná, upomenuvši dopisem ze dne

13. září 1928 C-ovou o zaplacení, v září 1928 Juliu L-ovi za 3.000 Kč prodala. Z toho plyne, že se obžalovaná omylem právním, týkajícím se jejího oprávnění prodati věc zastavenou, vůbec nehájila. Zmateční stížnost však poukazuje na to, uplatňujíc tak z části výslovně, z části zřejmým poukazem zmateční důvod podle § 281 čis. 5 tr. ř., že soud nepřihlédl, uvažuje o zlém úmyslu obžalované, k možnosti soukromoprávního omylu vzhledem k tomu, že obžalovaná je ženou práva neznalou, že se obžalovaná, domáhajíc se zaplacení své pohledávky, i když (jak soud zjistil) šlo o zástavu, mohla podle laického výkladu slova zástava považovati za oprávněnou zástavní předmět prodati; na totéž poukazuje obsah dopisu ze dne 13. září 1928 najmě jeho soudem nehodnotěná slova »v případě, že peníze nedostanu, vím, co mám již činit«. To nevylučuje ani její obhajoba, neboť z ní nevychází na jevo, že jí byl jasným rozdíl mezi zástavou a koupí s výhradou zpáteční koupě. Soud nalézací k těmto okolnostem nepřihlédl a zatížil tím rozsudek zmatečností podle § 281 čis. 5 tr. ř., neboť, kdyby jej byl uvážil, byl by zajisté též uvažoval, zda obžalovaná nejednala v soukromoprávním omylu. Soud nalézací zjistil ovšem ohledně subjektivní stránky činu, »že si obžalovaná byla protiprávnosti svého činu plně vědoma, že toto její vědomí jest prokázáno právě její obhajobou, tvrzením, že lístek koupila a popíráním, že jej dostala jen do zástavy«. Tu však bude uvážiti soudu, že právo zástavní jest v podstatě podle § 447 obč. zák. právem věřitele dojiti zaplacení z určité věci, kdyby závazek v určitý čas nebyl splněn. Toto právo předpokládá prodej věci — zástavy. Ustanovení § 461 obč. zák. ustanovuje ovšem, že o prodej zástavy musí býti žádáno u soudu; předpis ten je však rázu jen formálního a opomenutí předpisu toho prodejem zástavy bez intervence soudu věřitelem samým je sice bezprávné, může však míti v zápětí, byla-li pohledávka v době prodeje toho již splatnou a splacena nebyla, jen soukromoprávní nároky dlužníkovy. (Tak vid. sb. čis. 3321, odchylně sb. n. s. čis. 273.)

Čís. 3724.

Otázku, zda vzešly pochybnosti, zda je obžalovaný v užívání rozumu či zda trpí duševní chorobou, již by mohla býti jeho přičetnost vyloučena (§ 134 tr. ř.), jest řešiti nikoli podle subjektivního dojmů rozhodujícího soudu o tom, zda se obžalovaný jeví býti abnormálním čili nic, nýbrž podle objektivních okolností vyšlých najevo za trestního řízení, při čemž jest přihlížeti k veškerým skutečnostem přicházejícím ve směru tom v úvahu, nikoliv jen k zodpovídání se pachatele; není třeba, by se obžalovaný v tom směru hájil.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1929, Zm I 730/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Hradci Králové ze dne 24. září 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným

zločinem zhářství podle §§ 166, 167 b), c) tr. zák., zrušil výrok porotců k druhé, třetí a čtvrté hlavní otázce a k první dodatkové otázce a na tomto výroku spočívající odsuzující rozsudek a věc přikázal do nejbližšího porotního zasedání krajského soudu v Hradci Králové, by v rozsahu zrušení bylo znovu o ní jednáno a rozhodnuto.

Důvody:

Při hlavním přelíčení bylo navrženo obhajobou zkoumání duševního stavu obžalovaného znalci psychiatry o tom, že obžalovaný jest dědičně zatížen, že jest slaboduchý, podléhá psychosé mladistvých a že čin sám byl spáchán v chorobném patologickém afektu, který vylučuje trestnost podle § 2 tr. zák. Porotní soud zamítl návrh s odůvodněním, že za líčení nevyšla najevo objektivní skutečnost, ze které by se dalo souditi, že obžalovaný trpí duševní chorobou a že spáchal čin ve střídavém pomnutí smyslů; pouhé pochybnosti vyslovené obhájcem a matkou že prý nestačí; pokud se týče dojmu soudu, že neshledává soud obžalovaného abnormálním a obžalovaný se tím při četnickém vyšetřování ani před vyšetřujícím soudcem nehájil. Zmateční stížnost právem vytýká tomuto rozhodnutí porotního soudu vadnost podle § 344 čis. 5 tr. ř. Předpis § 134 tr. ř. ukládá soudu, by dal vyšetřiti duševní stav obžalovaného, vzniknou-li pochybnosti o tom, zda je obžalovaný v užívání rozumu či zda trpí duševní poruchou, již by mohla býti jeho přičetnost vyloučena. Otázku, zda pochybnosti vzešly, jest řešiti nikoli podle subjektivního dojmu rozhodujícího soudu o tom, zda se obžalovaný jeví býti abnormálním, čili nic, nýbrž podle objektivních okolností vyšlých najevo za trestního řízení, při čemž jest přihlížeti k veškerým skutečnostem přicházejícím ve směru tom v úvahu, nikoliv jen k zodpovídání se pachatele. Není třeba, by se obžalovaný hájil, ať již proti pátrajícímu četnictvu, nebo před vyšetřujícím nebo rozhodujícím soudem duševní chorobou nebo střídavým pomnutím (zmatením) smyslů v době spáchání trestného činu; takový stav vylučující trestní zodpovědnost může tu býti, aniž si byl obžalovaný skutečnosti té vědom a aniž ji mohl tušiti, po případě aniž byl s to, by podle stavu a míry své chápavosti a inteligence vybudoval na základě tom svou obhajobu; soud však přes to podle §§ 3, 206 a 232 tr. ř. jest povinen z moci úřední dbáti všeho, co slouží ke zjištění hmotné pravdy, k usvědčení pachatele i k jeho obraně.

V souzeném případě nejen anamnestická data vyšlá trestním řízením najevo, nýbrž i čin sám, způsob jeho provedení, zejména pak pohnutka opětovného zhářství jsou okolnostmi, jež mohou vzbuditi pochybnosti o úplné přičetnosti pachatelově. Podle zprávy obecné školy v K. byl obžalovaný ve škole velikým dobrákem, sedával v lavici klidně, vyučování ho nezajímalo, prospěch měl celkem špatný, duševní schopnosti velmi slabé, patřil mezi nejslabší žáky; trestán býval jen někdy pro lenost a snašel trest zcela lhostejně. Matka jeho označila jako svědkyně u hlavního přelíčení nemanželského otce obžalovaného za notorického alkoholika, který zůstával někdy ležeti přede dveřmi úplně opilý. Obžalovaný podle jejího svědectví byl od malička slabý a od narození až do šestého

roku mival křeče, při nichž ruce i tělo se mu kroutily; povahově byl vzteklý a vznětlivý, samotář. V době před posledními dvěmi trestnými činy (žhářství) byl rozčilený, »jako blázen«, když se vracel z pochůzky za J-ovou, býval zamlklý, smutný a místo jídla psal. I v poslední době si stěžoval na bolesti v těle a na křeče. Obžalovaný sám za pohnutku prvního činu žhářství uvádí vztek, že nemohl zabít J-ovou, a snažil se takto ji vyvolat ven, »by ji mohl dodělati«. I žhářství v noci na 3. července 1929 odůvodňuje snahou dostat J-ovou z bytu, by ji mohl zavraždit. Objektivní okolností, provázející činy obžalovaného, jest i skutečnost, že dvacetiletý obžalovaný měl delší dobu známost s Marií J-ovou, že ji měl rád (svědectví Emilie F-ové), že pro malichernosti docházvalo mezi nimi k rozporům, ona že chtěla s ním známost přerušit (svědkyně Marie J-ová), obžalovaný že se zabýval úmyslem ji zavraždit, i myšlenkami sebevražednými (jeho tvrzení); že v době bezprostředně před činem v noci z 2. na 3. července 1929 bez příčiny opustil službu, tehdy jakož i po činu pobíhal ve dne i v noci v okolí bydliště Marie J-ové, snaže se po dobrém i po zlém, vzkazy, vyhrůzkami, pokusem sebevraždy ať již vážně míněným či jen naznačeným, jakož i žhářstvím pohnout Marii J-ovou, by vyšla z domu a měl takto možnost s ní mluvit, nebo jednat proti ní; obsah lístku, zanechaný po činu na poli pro J-ovou (svědkyně Anna K-ová a Kateřina K-ová) prozrazuje, že mysl obžalovaného, který pohlavních styků dosud neměl, byla silně ovládána představami pohlavními a schvácena žárlivostí.

Veškeré tyto okolnosti, provázející čin obžalovaného a objektivně naznačené výsledkem trestního řízení; možnost dědičného zatížení, vrozené duševní abnormality, mladistvý věk, nemnoho překračující obvyklou pubertální hranici, zamilovanost a žárlivost člověka omezenějších duševních schopností, drážděná neopětováním jeho citů a vyhlídkou na úplné odmítnutí a na přerušení veškerých styků, ovládaná v důsledku toho myšlenkami na vraždu a sebevraždu, veškeré tyto skutečnosti ve spojení s tvrzenou pohnutkou činu nevylučují pochybnosti o tom, zda smyslné pudy neovládly do té míry duševní život a intelekt obžalovaného, že jeho zločinné činy byly jediné jimi podmíněny. Poněvadž pak není vyloučeno, že při odborném vyšetření duševní základny pachatelovy, jakož i všech ostatních okolností trestného činu mohlo by býti shledáno, že popudlivost, zloba a vztek, jak obžalovaný jednáni svá sám označuje, dosáhly u něho stupně, v němž brzdicí představy, umožňující rozpoznávání a pochopení protiprávnosti činu, jsou úplně z duševní činnosti usuzovací vyřazeny a utlumeny, ať již afektem dosahujícím rázu chorobného, nebo přechodnou neb trvalou duševní chorobou, a jsou tu takto zákonné předpoklady předpisu § 134 tr. ř., bylo zamítnutím návrhu na vyšetření duševního stavu stěžovatelova nesprávně použito zásad trestního řízení, jež slouží k zjištění hmotné pravdy a jichž šetření káže podstata řízení. Aniž bylo proto třeba zabývat se další uplatňovanou výtkou zmatečnosti podle § 344 čis. 6 tr. ř.; bylo zrušiti rozsudek jako zmatečný pro neúplnost řízení podle § 344 čis. 5 tr. ř. a podle § 348 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 3725.

Není třeba, by se svěření pod dozor (§ 132 tr. zák.) stalo výslovným úkonem; stačí, byla-li mladistvá služebná přijata do služby manželkou pachatelovou.

Pojem »svedení« nepředpokládá donucení, nýbrž stačí iniciativnost svůdce k smilnému činu; ta může záležeti i v násilí, nedosahujícím takového stupně, že by vlastní vůli sváděné vylučovalo.

Nejde však o svedení ve smyslu § 132 tr. zák., dala-li svěřená osoba vyzývavým chováním sama podnět ke smilnému činu.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1929, Zm II 338/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 22. června 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvě stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudek nespočívá na mylném pojetí zákona, pokud předpokládá, že Aloisie P-ová byla obžalovanému svěřena; není třeba, by se její svěření pod dozor obžalovaného stalo výslovným úkonem, stačí, že byla přijata do služby manželkou obžalovaného a že tento měl jako hlava domácnosti podle všeobecných pravidel a názorů životních povinnost, bděti nad mravním chováním a neporušenosti patnáctileté dívky. Stížnost jest na omylu i pokud se domnívá, že podstatným znakem zločinu § 132 tr. zák. je »donucení ke smilnému činu«; pro takový výklad neposkytuje doslov zákona opory, podle něho se vyžaduje »svedení«, t. j. iniciativnost svůdce ke smilnému činu; ta může, ale nemusí, spočívat i v násilí, nedosahujícím takového stupně, že by vlastní vůli osoby sváděné vylučovalo. Vždy ovšem svedení předpokládá, že nedala svěřená osoba sama podnět ke smilnému činu vyzývavým chováním. Tu nelze zmáteční stížností upřít oprávnění, pokud dotyčný výrok soudu napadá z důvodů zmatečnosti čis. 4 a 5 § 281 tr. ř.

Čís. 3726.

Čis. nař. ze dne 27. října 1853, čis. 228 ř. zák. o urážkách vojínů nevztahuje se na rotmistry čsl. vojska ani na strážmistry čsl. četnictva, kteří jsou na roveň postaveni rotmistrům; nevztahuje se ani na vrchní četnické strážmistry, kteří jsou označeni vojenskými odznaky podporučíků (důstojníků), třebas byli platovým zákonem zařazeni do skupiny gážistů mimo služební třídy.

Jest proto lhůtu § 530 tr. zák. počítati ode dne, kdy se vrchní četnický strážmistr sám dozvěděl o své urážce, nikoliv od doby, kdy se o ní dozvěděl jemu nadřízený zemský četnický velitel.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1929, Zm I 601/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Poděbradech ze dne 29. ledna 1929 ve výroku, jímž byla obžalovaná uznána vinnou přestupkem proti bezpečnosti cti podle §§ 491 a 496 tr. zák., byl porušen zákon v ustanovení § 530 tr. zák. a čís. nař. ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák.; tento rozsudkový výrok se zrušuje a obžalovaná se podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek podle §§ 491 a 496 tr. zák. zproštuje.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Poděbradech ze dne 29. ledna 1929 byla obžalovaná 1. uznána vinnou, že dne 9. října 1928 veřejně na návsi v P. soukromému obžalobci Vojtěchu Č-ovi jednak nadávala, jednak ho bez uvedení určitých skutečností vinila z potupných vlastností a ve veřejný posměch ho vydala, a že tak spáchala přestupek proti bezpečnosti cti v onom směru podle § 496 tr. zák., a v tomto směru podle § 491 tr. zák., 2. zproštěna podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že dne 30. října 1928 při hlavním přelíčení u okresního soudu v Poděbradech sdělováním vymyšlených skutečností křivě vinila soukromého obžalobce Vojtěcha Č-a z určitého nepočetného jednání, které by bylo způsobilo ho ve veřejném mínění snížení nebo v opovržení uvést, a že se tím dopustila přestupku proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. Rozsudek, nebyv napaden, vešel v moc práva. Rozsudkem tím v jeho odsuzující části byl porušen zákon. Obžalovaná hájila se námitkou, že trestní obžaloba byla podána po uplynutí lhůty § 530 tr. zák.; rozsudek námitce té nevyhověl s tímto odůvodněním: »Jest nesporno, že se urážka vrchního četnického strážmistra Vojtěcha Č-a, o kterou tu jde, stala dne 9. října 1928 a že toho dne řečený soukromý obžalobce nabyl o ní vědomosti. V souzeném případě není však rozhodným den, kdy se četník o urážce mu učiněné dozvěděl, nýbrž den, kdy se o ní dozvědělo zemské četnické velitelství, které jediné jest oprávněno rozhodovati o tom, má-li a smí-li uražený četník soukromou obžalobu podati; ode dne, kdy se velitelství dozví o urážce četníka, běží teprve lhůta § 530 tr. zák. Jak přípisem zemského četnického velitelství v Praze ze dne 31. prosince 1928 jest zjištěno, dozvědělo se velitelství o zažalované urážce teprve dne 12. listopadu 1928. Od tohoto dne plyne teprve lhůta § 530 tr. zák. Žaloba na soud došla dne 22. listopadu 1928 a jest tudíž podána včas (rozh. sb. n. s. čís. 1813, 1084).«

V rozhodnutí sb. n. s. čís. 3362 bylo vysloveno a podrobně odůvodněno, že se čís. nař. ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák. o urážkách

vojínů nevztahuje na rotmistry čsl. vojska ani na strážmistry čsl. četnictva, kteří jsou na roveň postaveni rotmistřům, tím méně na vrchní četnické strážmistry, kteří jsou označeni vojenskými odznaky podporučíků, tedy důstojníků. Na správnosti úvah v rozhodnutí tom uvedených nemůže nic změnit okolnost, že platový zákon z 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n. ve čtvrté části i v dílu I. i v dílu II. rozlišuje mezi důstojníky (skupina A) a gážísty mimo služební třídy (skupina B), a že vrchní četníci strážmistři jsou zařaděni do skupiny gážístů mimo služební třídy, neboť rozhodnou pro otázku, o kterou jde, není úprava platových poměrů dotyčných četnických osob, nýbrž důležitost služby jimi konané a jich služební postavení. Soukromý obžalobce jest vrchním četnickým strážmistrem; byl tedy k podání obžaloby oprávněn jen on sám, jen on sám jest dominus litis, nikoli nadřízený mu zemský četnický velitel. Jest proto počítati lhůtu § 530 tr. zák. ode dne, kdy se o urážce dozvěděl a nesejde na tom, kdy se o ní dozvěděl zemský četnický velitel. Jak zjištěno, byl vrchní četnický strážmistr Vojtěch Č. činu osobně přítomen, urážlivá slova sám slyšel, jest proto lhůtu § 530 tr. zák. počítati ode dne spáchání činu, a byla tedy soukromá obžaloba, podaná teprve dne 22. listopadu 1928, podána až po uplynutí lhůty § 530 tr. zák.

Čís. 3727.

Podle § 516 tr. zák. není trestným smilný čin o sobě, nýbrž jen kvalifikovaná forma smilného činu, když se totiž smilným činem mravopodělnost nebo stydlivost urazí hrubě a způsobem budícím veřejné pohoršení.

I když čin nebyl spáchán veřejně, ana soulož se 14letým děvčetem byla provedena v noci v bytě, může býti čin způsobilým vzbuditi veřejné pohoršení ve smyslu § 516 tr. zák., bylo-li místo snadno přístupné osobám třetím, jimiž mohl býti čin zpozorován, nebo byl-li spáchán za okolností, jež poukazovaly k tomu, že se o něm dozví větší počet lidí, nebo že se dostane do veřejnosti dodatečným vypravováním, a musil-li si pachatel býti vědom těchto možností.

Pojem »svádí« (zákon o potírání pohlavních nemocí čís. 241/1922) naznamenají »opětne svéstí« nebo »hleděti svéstí«; »svádí« ve smyslu § 20 čís. 2 zákona, kdo dotyčnou osobu přiměje jakýmkoliv působením na její vůli k tomu, že se dá pohnouti, t. j. že dobrovolně přistoupí k páčání nebo dopuštění smilného činu.

Toto působení může se díti nejen slovy a přemlouváním, nýbrž i činy k páčání smilstva směřujícími, a může spočívat v pouhé iniciativě pachatelově ke smilnému činu nebo ve spáchání smilného jednání samého, předpokládajíc ovšem, že dotyčná osoba pachatele sama ke smilnému činu nevybídlá buď výslovně nebo svým vyzývavým chováním, nebo že nemravným způsobem dosavadního života k činu sama nedala podnět.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1929, Zm I 680/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po nevěřejném ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na zášti zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Ústí n. L. ze dne 3. dubna 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 516 tr. zák., jakož i rozhodnutím rozsudek ten potvrzujícím krajského jako odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 28. června 1929 byl porušen zákon v ustanoveních § 516 tr. zák. a § 20 čis. 2 zákona z 11. července 1922, čis. 241 sb. z. a n.; rozsudky ty, pokud se vztahují na přestupek podle § 516 tr. zák., se zrušují a věc se odkazuje okresnímu soudu v Ústí n. L., by jí v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Podle četnického oznámení dovědělo se četnictvo dne 13. března 1929, že Elfrída W-ová, narozená dne 10. ledna 1914, porodila v měsíci únoru 1929 děcko, jehož nemanželským otcem jest obžalovaný, narozený dne 2. června 1907, a učinilo proto na něho oznámení pro přestupek zákona o pohlavních nemocech (zák. z 11. července 1922, čis. 241 sb. z. a n.) spáchaný svedením Elfrídy W-ové ke smilnému činu. Rozsudek okresního soudu v Ústí n. L. ze dne 3. dubna 1929 uznal obviněného vinným přestupkem proti veřejné mravopochestnosti podle § 516 tr. zák. s tímto odůvodněním: Soud zjišťuje, že se matka obviněného jako vdova provdala za vdovce W-e, jenž do manželství přivedl dceru z prvního manželství, Elfrídu W-ovou, že všichni (podle spisů ještě s bratrem obviněného Rudolfem, mladším o 2 léta než obviněný) žili ve společné domácnosti, že děti spávaly v podkrovní světnici, že jednou v létě 1928 v podkrovní světnici za nepřítomnosti Rudolfa P-a mezi obviněným a Elfrídou W-ovou došlo večer, když již šli spát, k souloží. Touto souloží dopustil se obviněný přestupku podle § 516 tr. zák., neboť jde nesporně o čin smilný, a, poněvadž děvče bylo právě teprve něco přes 14 let staré a oba, třebaž ne ve smyslu právním, přece v očích obyvateřstva platí za nevlastní sourozence, jest pokládati soulož za spáchanou způsobem veřejné pohoršení budícím; nezáleží na tom, že soulož byla provedena v bytě obviněného za noční doby, tedy s vyloučením veřejnosti, nýbrž jest rozhodným, že dojista jest způsobilé vzbuditi veřejné pohoršení, když čtrnáctiletého děvčete bylo takovým způsobem zneužito. Rozsudkové důvody uvádějí dále, že soud neshledal v činu obviněného skutkovou podstatu přestupku podle § 20 čis. 2 zákona z 11. července 1922, čis. 241 sb. z. a n., poněvadž slova zákona »kdo svádí« neznamenají »svéstí«, nýbrž »opětovně svéstí« a nebo »hleděti svéstí« a ani ten ani onen případ tu nepřichází v úvahu. Průvodním řízením nebylo objasněno, jak čin (soulož) byl spáchan. Elfrída W-ová jen prohlásila, že mezi nimi došlo k souloží a že obviněný k tomu dal popud; ke bližšímu vyličení průběhu nebylo jí lze přiměti, takže není objasněno, zdali skutku obviněný děvče svedl, či zda se sám chováním se děvčete nedal svéstí. Tento rozsudek byl napaden i obviněným, jenž tvrdí, že jeho čin nezakládá skutkovou podstatu přestupku podle § 516 tr. zák., i veřejným

obžalobcem, poněvadž nebylo uznáno na přestupek podle § 20 čis. 2 cit. zákona. Odvolací soud doplnil řízení výsledkem Elfrídy W-ové, která potvrdila, že před souloží s obviněným neměla nic se žádným jiným mužem, že obviněný přišel oné noci k ní do postele a, aniž by co bylo mluveno, soulož předsevzal, ona že ho do své postele nevolala aniž jinak mu naznačila, by k ní přišel. Rozsudek odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 28. června 1929 zamítl obě odvolání jako neodůvodněná s poukazem na důvody rozsudku prvního soude.

Rozsudek soudu prvé stolice a tedy i rozsudek soudu odvolacího porušují zákon i ve směru § 516 tr. zák. i ve směru § 20 čis. 2 zákona z 11. července 1922, čis. 241 sb. z. a n., spočívající na právně mylném výkladu obou těchto zákonných ustanovení. Podle § 516 tr. zák. není trestným smilný čin o sobě, nýbrž jen kvalifikovaná forma smilného činu, když se totiž smilným činem mravopochestnost nebo stydlivost urazí hrubě a způsobem budícím veřejné pohoršení. Skutková podstata přestupku podle § 516 tr. zák. má tedy dvě náležitosti: jednak, by pachatel smilným činem mravopochestnost nebo stydlivost hrubě urazil, jednak, by se tak stalo způsobem budícím veřejné pohoršení. Co se týče druhé složky skutkové podstaty přestupku podle § 516 tr. zák., uvádí rozsudek, že soulož byla provedena způsobem budícím veřejné pohoršení a zároveň že jest způsobilé vzbuditi veřejné pohoršení, když se 14letého děvčete takto zneužije, zároveň však zjišťuje, že soulož byla provedena v bytě obviněného za noční doby, »tedy s vyloučením veřejnosti«. Tím rozsudek patrně chce vyjádřiti, že čin nebyl spáchan veřejně; než tato okolnost sama by nevylučovala způsobilost činu vzbuditi veřejné pohoršení, ano není zjištěno, že místo nebylo snadno přístupné osobám třetím (bratru obviněného nebo rodičům pachatelů) a že by čin snadno mohl býti pozorován osobami třetími, i když při výstupu samém nikdo třetí nebyl přítomen (rozh. čis. 794 sb. n. s.), nebo že čin byl spáchan za okolností, jež poukazovaly k tomu, že se o něm doví větší počet lidí, nebo že se čin dostane do veřejnosti dodatečným vyprávováním a musil-li si pachatel býti vědom těchto možností (srov. rozh. čis. 4027 a 4341 býv. vídeňského nejv. s. a č. 1741, 1928, 2272 sb. n. s.). Těchto okolností rozsudek nezjišťuje, a to, co jak shora uvedeno uvádí, nestačí k odůvodnění složky skutkové podstaty »způsobem budícím veřejné pohoršení«. Vychází tedy rozsudek z nesprávného právního pojetí náležitosti »způsobem budícím veřejné pohoršení«, a poněvadž nejsou po ruce skutková zjištění potřebná pro rozhodnutí, zda jest či není v činu obviněného skutková podstata přestupku podle § 516 tr. zák., bylo nutno rozsudek ohledně tohoto trestného činu zrušiti a věc odkázati soudu prvé stolice k novému jednání a rozhodnutí.

Rozsudek spočívá však na právním omylu i ohledně přestupku podle § 20 čis. 2 zák. čis. 241/1922 sb. z. a n., neboť výklad, který dává slovům »kdo svádí«, není správný. Neudržitelnost jeho jest patrná z úvahy, že podle něho by byl trestným ten, kdo se snaží osobu nedosáhnoucí 16. let bez úspěchu svéstí ke smilstvu, kdežto ten, komu se svedení podařilo a kdo takovou osobu skutečně svedl, by byl beztrestným. Mylnost práv-

ního názoru rozsudku jest však shledati v druhém směru: Podle stále judikatury nejvyššího soudu (srov. rozh. čís. 2700, 2966, 2714, 3042, 3157 sb. n. s.) svádí, kdo dotyčnou osobu přiměje jakýmkoli působením na její vůli k tomu, že se dá pohnouti, t. j. že dobrovolně přistoupí k páčání nebo k dopuštění smilného činu; toto působení může se díti nejen slovy a přemlouváním, nýbrž i činy k páčání smilstva směřujícími, a může spočívat v pouhé iniciativě pachatelově ke smilnému činu nebo ve spáchání smilného jednání samého, předpokládajíc ovšem, že dotyčná osoba sama pachatele ke smilnému činu nevybídla buď výslovně, nebo svým vyzývavým chováním a nebo nemravným způsobem dosavadního života sama k činu nedala podnět. Rozsudek zjišťuje, že obviněný to byl, který k souloži se 14letou Elfridou W-ovou dal podnět; rozsudek sám připouští, že není zjištěno, že se obviněný dal svěsti chováním se děvčete. Již tato zjištění sama — nehledíc ani k tomu, že soud nepřihlížel k výpovědi Elfridy W-ové, že obviněný k ní přišel do postele — měla soud při správném právním výkladu ustanovení § 20 čís. 2 cit. zákona vésti k výroku odsuzujícímu a byl proto tím, že čin obviněného nebyl odřaděn pod ustanovení § 20 čís. 2 cit. zák., porušen zákon. V tomto ohledu musí se však nejvyšší soud vzhledem na ustanovení § 292 tr. ř. obmeziti na zjištění, že zákon byl porušen.

Čís. 3728.

Byla-li zmateční stížnost jeánoho z obžalovaných odmítnuta, druhého zamítnuta z důvodů věcných, jest uložiti náklady zrušovacího řízení jen tomuto obžalovanému (§ 390 odst. 1 a 2 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 30. prosince 1929, Zm II 201/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se v neveřejném zasedání o zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako soudu kmetského v Moravské Ostravě ze dne 25. dubna 1929, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými, Josef V. přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 488 a 491 tr. zák. a § 1 tisk. novely, a Vilém H. přestupkem podle § 6 tisk. novely, takto: Zmateční stížnost obžalovaného Viléma H-a se odmítá. Zmateční stížnost Josefa V-e se zamítá. Tento obžalovaný jest povinnen hraditi náklady na řízení zrušovací a to obzvláště náklady za právní zastupování soukromých obžalobců. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Výrok o nákladech na řízení zrušovací stal se podle § 390 odst. 1 a 2 tr. ř. Povinnost nésti tyto náklady omezuje se na obžalovaného Josefa V-e, poněvadž zmateční stížnost Viléma H-a byla odmítnuta a nebyla vůbec předmětem meritorního řízení zrušovacího.

Čís. 3729.

Zákon o potravinách byl vydán i k ochraně osob neznalých, povrchně pozorujících, ba i lehkomyšlně jednajících při uzavření smlouvy. Platí jako pravidlo, že prodávající sám jest odpovědným, prodává-li potraviny napodobené, padělané, zkažené nebo ve výživné hodnotě zhoršené.

Výjimku stanovenou v konečné větě § 11 čís. 4 zák. ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. »leč by kupitel tento stav znal nebo patrně poznati musil« jest vykládati přísně. »Patrně« lze poznati jen do očí bijící vadu zboží, jeho jakost tak zřejmou, že ji musí poznati každý ihned při zcela povrchním zkoumání, aniž by bylo potřebi nějaké zkoušky (na př. ochutnáváním), nikoliv jen znalec; nepoznání takové do očí bijící vady musí býti založeno přímo na hrubé nedbalosti nabyvatele potravin.

O takovou nedbalost by šlo v případě dodávání odtučněného mléka do mlékárny jen, kdyby se mlékárna zavázala zkoumati zvláště každou jednotlivou dodávku, nikoliv, nebylo-li to pro velký provoz ani možné, zkoumalo-li se mléko jen v nepravidelných obdobích a většina dodávek musela se převzíti bez zkoušky.

Ani okolnost, že mlékárna platí mléko podle obsahu tuku, neopravňuje úsudek, že tento kupitel následkem své praxe jakost mléka znal nebo patrně poznati musil.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1929, Zm II 336/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu v Novém Jičíně jako soudu odvolacího ze dne 24. července 1928, jímž bylo vyhověno odvolání obžalované z odsuzujícího rozsudku okresního soudu ve Fulneku ze dne 11. května 1928, a obžalovaná byla zproštěna z obžaloby pro přestupek podle § 12 zák. o potrav., byl porušen zákon v ustanovení § 12 vzhledem k posl. větě § 11 čís. 4 zák. ze 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897 a v ustanovení § 258 tr. ř.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu ve Fulneku ze dne 11. května 1928 byla obžalovaná uznána vinnou přestupkem podle § 12 zák. ze 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897. Soud zjistil, že podle posudku státního ústavu pro zkoumání potravin v Brně bylo mléko, jež obžalovaná dodala do mlékárny ve F., 20% odtučněno a vykazovalo jen 2·8% tučnosti; zjistil, že se mléko různých dodavatelů nezkoumá v mlékárně každý den, nýbrž asi 3 až 4krát měsíčně v pravidelných obdobích asi týdenních, načež se vypočítá měsíční průměr tuku a zapíše do knížek dodavatelů;

zjistil dále, že se do mlékárny ve F. dodává denně průměrem asi 8.000 litrů mléka, z nichž asi 5.000 litrů denně po smíchání se dodává hlavně do M. O. a ostatek se zpracuje na máslo a sýr, a že mlékárna platí dodané mléko podle množství a obsahu tuku, za 1% tuku 35 hal. Z odpovědí se obviněné, že by se sama poškozovala, kdyby dodávala mléko méněcenné, nepokládá soud za rozhodné, poněvadž, jest-li dodané mléko zředěno, zaplatí se za ně sice následkem menší tučnosti méně, ale zadržena tím způsobem smetana se může s prospěchem zužitkovati jinak. Soud má za to, že, poněvadž se mléko zkoumá v mlékárně v obdobích dosti pravidelných, dodavatel celkem bezpečně ví, kdy jeho mléko bude asi znovu zkoumáno, a že tudíž bezprostředně po provedeném zkoumání nemusí se o mléko starati. Podle názoru soudů má zaplacení mléka podle obsahu tuku význam pro posouzení otázky, zda není splněna skutková podstata podvodu, nikoliv pro řešení otázky, zda jest tu trestný čin podle zákona o potravinách. V této příčině rozhoduje podle názoru soudů vždy jen okolnost, že bylo prodáno mléko, které pozbylo na výživnosti, a že každou takovou dodávku trpí i jakost ostatního mléka, s nímž se smísí dodané vadné mléko. To platí, jak má soud za to, zejména v souzeném případě, v němž z celkového množství každodenně dodaného a dohromady slitého mléka větší část — asi 5.000 litrů se dodává do M. O. První soud uznal, že jest povinností dodavatele mléka přesvědčiti se před jeho odesláním do mlékárny o jeho bezvadnosti, a že to platí tím spíše v souzeném případě, v němž bylo zjištěno zředění 20%, jež by byla obžalovaná zajisté poznala, kdyby byla věnovala mléku jen trochu péče a pozornosti. Tím, že tak nečinila, dopustila se nedbalosti podle § 12 zák. o potravinách. První soud předpokládá, že vada mléka nebyla do očí bijící, jak by tomu muselo býti, by obžalovaná byla prosta viny podle § 11 čís. 4 zák. o potrav.

Proti tomuto rozsudku podala obžalovaná odvolání, v němž zejména tvrdila, že, třeba by mléko mělo menší obsah tuku, nemuselo ještě býti odtučněno, poněvadž množství tuku závisí i na řadě jiných činitelů; dále uplatňuje, že se zkoumání mléka v mlékárně neděje pravidelně, takže dodávající nemůže počítati s tím, že mléko nebude zkoumáno, a posléze, že odebrání mléka na zkoušku nebylo řádně předsevzato, ježto prý se mělo státi nejméně při 20 stupních tepla. Krajský jako odvolací soud v Novém Jičíně rozsudkem ze dne 24. července 1928 vyhověl odvolání obžalované a osvobodil ji od obžaloby pro přestupek podle § 12 zák. o potrav. V důvodech zjistil odvolací soud celkem totéž, co prvý soudce, jen s tou odchylkou, že se mléko obžalovanou dodané zkoumalo v mlékárně sice každý týden, ale ne v určité dny, tedy ne pravidelně, že při těchto zkouškách mělo pravidelně tučnost od 3 do 3,5%, a že jen v souzeném případě v měsíci únoru jedenkrát bylo zjištěno, že mělo tuku jen 2,8%. Soud odvolací uváživ, že zkouška mléka byla provedena v únoru, že tučnost mléka je závislá na krmení dobytka a že rozličné okolnosti při chovu dobytka mohou přivoditi zmenšení obsahu tuku v mléce, tak že kolísavost obsahu tuku nelze nikdy zameziti, neuznal za prokázáno, že mléko musilo býti i v tomto případě odtučněno. Soud

odvolací osvobodil obžalovanou dále s odůvodněním, že, ježto se obžalované platilo mléko jen podle obsahu tuku a kupitel (tu mlékárna) následkem své praxe snadno musil poznati jakost mléka, nenabyl přesvědčení, že obžalovaná z nedbalosti prodala mlékárně mléko vadné, jež pozbylo na své výživnosti, aniž by kupitel (mlékárna) jakost mléka znala nebo patrně poznati musila, čímž vyloučil podle § 11 čís. 4 posl. věty zák. o potrav. trestné zavinění obžalované.

Tímto osvobozujícím rozsudkem byl porušen zákon v ustanovení § 11 čís. 4 posl. věty zák. o potrav. a v ustanovení § 258 tr. ř. Okolnost, že se mléko platí podle obsahu tuku, neopravňuje úsudek, že kupitel »následkem své praxe« jakost mléka znal nebo patrně poznati musil. Tomu by snad mohlo tak býti, kdyby mlékárna zkoumala každou jednotlivou dodávku mléka zvlášť a ke zkoumání se zavázala předem, takže by dodavatel o něm věděl a počítal s tím, že mlékárna přezkoumá každou zásilku mléka; tvrditi však, že tomu tak jest již, když mlékárna zkoumá mléko třeba v nepravidelných obdobích 3 až 4krát měsíčně, znamená dávatí oněm slovům zákona výklad mnohem širší a příliš libovolný, který jim nepřísluší. »Patrně« ve smyslu § 11 čís. 4 zák. o potrav. lze poznati jen do očí bijící vadu zboží, tedy jeho vadnou jakost tak zřejmou, že jí musí poznati každý ihned při zcela povrchním zkoumání, aniž by bylo potřebí nějaké zkoušky, na př. ochutnáním, — tedy nikoliv jen znalec; nepoznání takové do očí bijící vady musí tedy býti založeno přímo na hrubé nedbalosti nabyvatele potravin. O té by mohla býti řeč, jak již výše bylo řečeno, snad jen v případě, kdyby se mlékárna zavázala zkoumati zvlášť každou jednotlivou dodávku, což se však v souzeném případě nestalo a při velkém provozu mlékárny ani státi nemohlo, takže velká většina dodávek se musila převzítí bez zkoušky. Jest zdůrazniti, že zákon o potravinách byl vydán i k ochraně osob neznalých, povrchně pozorujících, ba i lehkomyšlně jednajících při uzavření smlouvy. Platí jako pravidlo, že prodávající sám jest zodpovědným, prodává-li potraviny napodobené, padělané, zkažené, nebo ve výživné hodnotě zhoršené. Výjimku stanovenou v konečné větě § 11 odst. 4 zák. o potrav. jest jako výjimku vykládati přísně. První vládní osnova zákona stanovila jako podmínku trestnosti v § 11 čís. 4, »že kupitel neznal stavu zboží« (Manzovo vydání zák. o potrav. svazek 32. str. 121); I. návrh výboru připojil dodatek »nebo nebyl s to jej poznati« (tamtéž str. 122). II. návrh výboru volil nový doslov, který se výboru zdál přesnější a ostřejší (tamtéž str. 124, 134) a který pak přešel do zákona, totiž že trestnost jest vyloučena jen pro případ, že kupitel znal nebo patrně poznati musil vadný stav potraviny. Stalo se tak proto, by odpadlo pro odsuzující výrok podle dřívějšího doslovu nutné, ale velmi obtížné vyšetřování, zda byl kupitel s to poznati stav zboží, kterážto známka vyžaduje mnohem jemnějšího posuzování duševních i tělesných schopností kupitelových (zraku, chuti, čichu), jakož i stavu zboží (tamtéž str. 134). Zajímavé jest i to, že výbor současně odmítl přání nejvyšší zdravotní rady, by místo původního dodatku »aniž by kupitel znal stav zboží nebo byl s to jej poznati« byla připojena slova »že prodávající zamlčel tuto okolnost«

— »Unter Verschweigung dieses Umstandes«, a to proto, že podle názoru výboru není nutno, by se prodávající vyslovil o vadném stavu zboží ke každému kupiteli, když jest vada do očí bijící (tamtéž str. 133). K tomu rozhodnutí víd. nejv. soudu čís. 2571. Že v souzeném případě vadnou jakost mléka mlékárna znala nebo již podle vzhledu (barvy, řídkosti) musila poznati, rozsudek odvolacího soudu bezvadně nezjistil a obžalovaná ani netvrdila. Z výsledku řízení a zjištění soudu plyne naopak, že vadná jakost mléka nebyla do očí bijící a nemusila býti patrně poznána kupující mlékárnou. Závěr však, že nelze vzítí za prokázáno, že mléko musilo býti i v souzeném případě odtučněno, opírá odvolací soud, jak z dříve řečeného patrně, o úvahy rázu zcela povšechného, aniž by pro souzený případ zjistil, jak to káže předpis § 258 tr. ř., konkrétní okolnosti závěr ten opodstatňující. Důsledkem toho porušil odvolací soud zákon i v ustanovení § 258 tr. ř.

Dodatek.

Rozhodnutí nejvyššího soudu jako kárného soudu odvolacího v kárných věcech soudců, advokátů a notářů.

Čís. 78 dis.

Jde o chování, přičítací se kárnému předpisu § 235 (236) tr. ř. a o přečin zlehčení cti a vážnosti stavu, nikoliv o pouhý pořádkový přestupek podle § 28 písm. g) adv. řádu, vytkl-li advokát advokátu neznalost zákona při veřejném líčení způsobem ho sesměšňujícím a formou přičítací se důstojnosti soudu.

Povinnosti, chovati se způsobem společensky bezvadným, osobní cti kolegy-odpůrce a důstojnosti soudu se nedotýkajícím, nemůže advokáta zprostiti ani ta okolnost, že se sám cítí dotčena výroky onoho.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1929, Ds I 17/28.)

Nejvyšší soud vyhověl po neveřejném ústním líčení odvolání zástupce advokátní komory z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 12. dubna 1928, jímž byl obviněný zproštěn z obvinění pro kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu, zrušil napadený nálezu a uznal obviněného vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že se při hlavním přelíčení dne 22. dubna 1925 u okresního soudu na Smíchově snažil odpůrce, advokátního koncipienta Dr. Jana K-a, sesměšňiti.

Důvody:

Kárná rada vzala podle důvodů napadeného nálezu za prokázáno, že, když při hlavním přelíčení dne 22. dubna 1925 v jisté trestní věci pro urážku na cti u okresního soudu na Smíchově, obhájce obžalovaného, advokátní koncipient Dr. Jan K. nabídl důkaz pravdy o tom, že soukromá obžalobkyně žije s ženatým mužem, zástupce soukromé obžalobkyně, obviněný pronesl výrok, že se přimlouvá za protokolování návrhu Dr. K-a k cíli zjištění, že se našel obhájce, pro kterého jest ustanovení § 490 tr. zák. terra ignota, nechce-li říci španělskou vesnicí. Kárná rada uznala sice výrok ten za nepřípustný, poněvadž byl podle důvodu nálezu způsobilý, uvésti kolegu — odpůrce u stran, svědků a soudních osob v po-

směch, neshledala však v něm kárný přečin, nýbrž jen poklesek pořádkový vzhledem k tomu, že výrok byl pronesen za vzrušeného líčení, a vzhledem k nepatrnosti přestupku, pročež zprostita obviněného z kárného přečinu a usnesla se postoupiti spisy podle § 28 písm. g) adv. řádu výboru advokátní komory ke stíhání obviněného pro pořádkový poklesek. Odvolání je v právu, označujíc názor, jenž došel takto v nálezu výrazu a jímž bylo jednání obviněného prohlášeno za pouhou rozmlíšku, za omyl mezi advokáty (§ 28 písm. g) adv. řádu) za nesprávný. Advokátní řád ukládá ovšem advokátům v § 9 povinnost, by práva svých stran hájili proti každému pilně, věrně a svědomitě, a přiznává jim proto i právo, přednésti bez okolků vše, co pokládají podle zákona k zastoupení svých stran za vhodné, jakož i použití k obhajobě všech prostředků, a byl proto obviněný jako zástupce soukromé obžalobkyně zajiště oprávněn, ohraditi se proti návrhu obhájce obžalovaného na provedení důkazu pravdy a uvésti věcné důvody, z nichž pokládal návrh ten za neodůvodněný. Dokonce nebylo by lze ani proti tomu nic namítati, kdyby byl obviněný v patřičné formě vyjádřil údiv nad onou ať již skutečnou nebo domnělou neznalostí předpisu § 490 tr. zák., kterou svým návrhem projevil Dr. K. podle subjektivního přesvědčení obviněného. Toto právo obviněného mělo však určité meze, zejména jednak ve věcné nutnosti odporu, jím za potřebný uznaného, jednak — vzhledem k osobní cti advokáta — odpůrce, v důstojnosti soudu a ve vážnosti soudního jednání.

Tyto meze obviněný nezachoval, dav svému projevu formu, kterou kárný nálezn označuje za způsobilou, uvésti Dr. K-a u jiných v posměch, a která se odvolateli nikoli neprávem jeví přímo křiklavě urážlivou proto, že výrok obviněného zakládá skutkovou podstatu soudně trestně urážky na cti, nebo na ni aspoň hraničí co nejtěsněji a za všech okolností přichází v úvahu jako chování, přičící se kárnému předpisu § 235 (236) tr. ř. a i jeho povinnosti šetřiti důstojnosti soudu a vážnosti soudního jednání. Výtku neznalosti zákona pronesenou obviněným ke kolegovi při veřejném líčení způsobem ho sesměšňujícím a formou, přičící se důstojnosti soudu, nelze však označiti za pouhou rozmlíšku nebo za omyl mezi advokáty, ježto takové chování jest způsobilé ohroziti čest a vážnost advokátského stavu v očích obecnstva, podrýti úctu a důvěru v advokátní stav, kdyby se jeho členové mohli dopouštěti takovýchto poklesků nejen proti příkazům společenské zdvořilosti, nýbrž dokonce i proti předpisům ať již hmotně nebo formálně právním, jež hájiti jest jejich povoláním. Povinnosti, chovati se způsobem společensky bezvadným, osobní cti kolegy-odpůrce a důstojnosti soudu se nedotýkajícím, nemůže advokáta zprostiti ani to, že se snad cítí sám výroky advokáta-odpůrce dotčeným, jak se obviněný hájil, aniž nabídl průvody o tomto svém tvrzení, a nemá proto okolnost, že závadný výrok byl obviněným pronesen za vzrušeného líčení, význam, který jí přikládá kárná rada. Bylo proto přisvědčiti vývodům odvolání zástupce komory, doličujícím, že výrok obviněného, učiněný za oněch okolností, nezakládá jen poklesek pořádkový, jak míní kárná rada, nýbrž skutkovou podstatu kár-

ného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu; bylo proto odvolání vyhověti, napadený nálezn zrušiti a uznati obviněného vinným kárným přečinem.

Čís. 79 dis.

Zákaz podvojného zastupování (§ 10 adv. ř.) platí pro toho, kdo byl zástupcem strany jako koncipient advokáta, i když z kanceláře vystoupil a stal se koncipientem jiného advokáta nebo samostatným advokátem; nevyvíňuje ho omyl v tomto směru, aniž projevený názor jiných advokátů, že neshledávají v tom nic závadného.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1929, Ds II 10/28.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací zamítl po neveřejném ústním líčení odvolání obviněného z nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 16. června 1922, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, mimo jiné z těchto

důvodů:

Předpis § 10 adv. ř. o nepřipustnosti podvojného zastupování nepozbyl účinnosti tím, že obviněný jednal s B-ovou a za ní nikoliv jako samostatný advokát, nýbrž jako koncipient jiného advokáta, u něhož byl v době té zaměstnán. Ustanovení kárného statutu ze dne 1. dubna 1872 jest podle § 2 použití obdobně i na kandidáty advokacie zapsané v listině komory. Povinnosti a práva těchto kandidátů nejsou vymezeny zvláštním předpisem. Platí tudíž i pro ně ustanovení advokátního řádu s výjimkou oněch, které již podle povahy a účelu jest omeziti na samostatné advokáty. Takového rázu zákaz podvojného zastupování není. Důvěry, že právní zástupce nepoužije nikdy v neprospěch strany, co mu strana sdělila při žádosti o radu nebo zastupování v určité věci, jest k řádnému obeznámení právního zástupce o celé věci, tudíž i o stránkách straně nepřiznivých a tím podmíněné správnosti rady neb účelné úpravě zastupování nezbytně třeba bez rozdílu, jedná-li s ním sám advokát, jehož důvěra byla by podrývána a obor, ve kterém by mohl advokát použití pomoci svého koncipienta, byl by měrou i pro vyškolení kandidátů advokacie povážlivou sůžen, kdyby ohledně věcí, ve kterých byl kandidát advokacie zástupcem strany jen jako koncipient určitého advokáta, pozbyl zákaz poučení nebo zastupování druhé strany účinnosti tím, že kandidát advokacie vystoupí z kanceláře tohoto advokáta a stane se buď koncipientem jiného advokáta neb samostatným advokátem. Týž výklad dává zakazu, o který jde, i rozhodnutí kárného senátu bývalého nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 4. ledna 1917, Ds IV 7/16, kterého se proto dovolává odvolání zřejmě neprávem pro svůj opačný názor. Nesprávným jest i předpoklad odvolání, že i kárná rada, jež vynesla napadený

nález, usnesla se dne 2. dubna 1927 na tom, že není důvodu ke stíhání obviněného, protože nebyl v době, kdy jednal s Justinou B-ovou, samostatným advokátem a nemohl se dopustiti přestoupení § 10 adv. řádu, an jednal tehdy jen jako koncipient. Zodpovědnosti za podvojně zastupování nesprošťuje obviněného názor o neúčinnosti řečeného zákazu v případě, že se právní rádce a zástupce stal samostatným advokátem teprve v mezidobí, a nesprostil by ho zodpovědnosti ani projev jiných advokátů, že neshledávají nic závadného v tom, že se obviněný jako nyní samostatný advokát uváže v zastupování Leopolda B-a v rozepři o rozvod manželství, třebaže zastupoval před tím jako koncipient Dr. S-a manželku B-ovu v otázce úpravy majetkových poměrů pro případ dobrovolného rozvodu. Jak v onom názoru obviněného, tak i v těchto obviněným tvrzených projevech jiných advokátů jde jen o mylný výklad zákonných předpisů, upravujících předpoklady kárné zodpovědnosti, kterýžto omyl jest jako neznalost zákona bezvýznamným. Proto byl zbytečným výsledkem svědků Dr. S-a a Dr. F-a o tvrzených projevech, to tím spíše, an obviněný sdělil podle průvodní věty (viz návrh z 11. června 1928) dotýčným advokátům při dotazech, že nebylo v roce 1925 s B-ovou vůbec jednáno o důvodech, které by B-ová v případě rozvodu cestou spornou uplatňovala, kdežto je zjištěno, že B-ová dala tehdy obviněnému podrobnou informaci i o meritu rozvodu. Ostatně svědčí okolnost, že se obviněný tázal jiných advokátů, o tom, že měl pochybnosti, dá-li se jeho postup srovnati s předpisy advokátního řádu. Měl-li však pochybnosti tohoto rázu, neměl se ujmouti zamýšleného zastupování, pokud nebyly pochybnosti ty spolehlivě rozptýleny. Převzal-li zastupování Leopolda B-a přes tyto pochybnosti a pokračoval-li dokonce v tomto zastupování přes upozornění a odpor druhé strany, jednal nedbale, protože při nejmenším počítal neb alespoň měl počítati s možností, že se jeho jednání přiči platnému zakazu. Více než nedbalost však pro zodpovědnost s hlediska kárných předpisů požadovati nelze, an § 2 kárn. statutu nestanoví, že se porušení povinností povolání nebo zlehčování cti a vážnosti stavu tresce jen, stalo-li se úmyslně (viz obdobný výklad § 157 not. řádu rozhodnutími z 10. dubna 1926, Ds II 4/25 a z 12. března 1927, Ds II 5/26).

Čís. 80 dis.

Byla-li důtka udělena nejvyšším soudem jako kárným soudem odvolacím při přezkoumání rozhodnutí kárného soudu první stolice, jest k rozhodnutí o výmazu důtky v osobních výkazech povolán kárný soud první stolice (§§ 4, 5, 8, 28 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.).

(Rozh. ze dne 14. února 1929, Ds I 7/25.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací odstoupil žádost obviněného o výmaz pořádkového trestu důtky, uloženého mu nálezem

nejvyššího soudu jako odvolacího kárného soudu ze dne 31. října 1925, vrchnímu zemskému soudu v Praze jako soudcovskému kárnému soudu k příslušnému rozhodnutí.

Důvody:

Ze srovnání § 28 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. o kárném řízení proti soudcům s předpisy §§ 8, 4 a 5 téhož zákona plyne, že výmaz trestu důtky z osobních výkazů jest jen tehdy vyhrazen prezidentovi nebo kárnému senátu nejvyššího soudu, byla-li jimi důtka udělena v první stolici. Byla-li nejvyšším soudem udělena jako kárným soudem odvolacím při přezkoumávání rozhodnutí kárného soudu první stolice, jest s hlediska § 28 cit. zák. posuzovati věc tak, jako by důtka byla udělena kárným soudem. I v tomto případě jest k rozhodnutí o žádaném výmazu důtky v osobních výkazech povolán kárný soud první stolice.

Čís. 81 dis.

Nejvyšší soud není povolán ani rozhodovati ani učiniti opatření o dohlédací stížnosti (§§ 15, 16 tr. ř., §§ 74, 77 org. zák., § 5 zák. čís. 216/1919). Nelze si proto stěžovati k nejvyššímu soudu, že nebylo k dohlédací stížnosti nařízeno kárné řízení proti soudcům.

(Rozh. ze dne 18. dubna 1929, Ds I 16/28.)

Nejvyšší soud jako soud kárný odmítl stížnost Dr. Jaroslava M-a, advokáta v T., do usnesení presidia vrchního zemského soudu v Praze ze dne 17. října 1927 a do usnesení trestního senátu téhož soudu ze dne 14. října 1927.

O důvodnání:

Ve stížnosti, podané do oněch usnesení a řízené na ministerstvo spravedlnosti, pokud se týče na kárný senát nejvyššího soudu, stěžuje si Dr. Jaroslav M., advokát v T., že na jeho dohlédací stížnost (§ 15 tr. ř.), kterou podal v trestní věci pro urážku na cti proti němu u okresního soudu v Českých Budějovicích a u krajského soudu tamtéž jako soudu odvolacího projednáváné, vrchní státní zástupce nenařídil kárné řízení proti soudcům krajského soudu v Českých Budějovicích pro nesprávný postup v jeho věci při odvolacím jednání, že presidium vrchního soudu v Praze v usnesení ze dne 17. října 1927 odvolacímu soudu v Česk. Budějovicích jen »připomenulo«, že ve svém rozsudku vydaném v oné stěžovatelově věci opomenul dotýčný soud obíratí se zmatečnými důvody v odvolání uplatňovanými, kdežto podle názoru stěžovatele zakládá ono opomenutí hrubé porušení úředních povinností a zasluhuje přímého potrestání, a posléz stěžuje si i na to, že »kárný senát« vrchního soudu

v Praze v usnesení ze dne 14. října 1927 nevytkl okresnímu soudu v Českých Budějovicích, že místo, by po zpět vzetí žaloby Dr. R-ým a po upuštění Dr. S-a od rozšířené obžaloby vynesl osvobozující rozsudky (§ 259 čis. 2 tr. ř.), řízení jen zastavil (§ 227 tr. ř.) pokud se týče jen obžalovaného o upuštění od obžaloby uvědomil. Bylo již uvedeno, že usnesení ze dne 14. října 1927 jest usnesení trestního senátu vrchního soudu v Praze a nikoli kárného senátu; nejde tedy o stížnost do kárného usnesení. Podaná stížnost, jak zřejmo z toho, co uvedeno o jejím obsahu, jest stížností dohlédací. Protože tu není usnesení kárného senátu pro soudce a o dohlédací stížnosti není nejvyšší soud povolán rozhodovati ani nějaké opatření učiniti (§§ 15, 16 tr. ř., §§ 74, 77 org. zák., § 5 zák. ze dne 16. dubna 1919, čis. 216 sb. z. a n. o nejvyšším soudě), bylo stížnost, pokud jest řízena na nejvyšší soud, odmítnouti.

Stížnost na postup vrchního státního zástupce postupuje se ministerstvu spravedlnosti k dalšímu řízení.

Čís. 82 dis.

Kárné řízení v nepřítomnosti obviněného není vadným, mohl-li obviněný, jemuž bylo odkazovací usnesení s obsílkou k ústnímu líčení doručeno, kárný soud o svém onemocnění včas zpravit, ale neučinil tak.

Předpis § 21 zákona ze dne 21. května 1868, čis. 46 ř. zák., že kárný soud může při vynášení nálezu vzít zřetel jen k tomu, co se sběhlo při ústním líčení, platí i v kárném řízení proti notářům (§ 101 not. ř.).

Kárné provinění notáře (§ 157 not. ř.): porušil-li předpis § 5 odst. 2 not. ř., předloživ jím vyhotovené listiny, straně k podpisu, aniž by ji o obsahu poučil a se přesvědčil, zda se obsah srovnává s vážným a skutečným jejím úmyslem; nedbal-li při vyhotovení listin předpisu § 38 not. ř. ohledně časových a místních údajů, uvedených v oněch listinách; nepostaral-li se o uschování legalisačního protokolu na bezpečném místě (§ 110 not. ř.), což mělo za následek, že se protokol ztratil.

K pořizování listin náleží i jejich podpisování stranami.

(Rozh. ze dne 4. května 1929, Ds I 15/28.)

Nejvyšší soud jako kárný soud dovolací ve věcech notářů a notářských kandidátů částečně vyhověl, po ústním neveřejném líčení odvolání obviněného z kárného nálezu vrchního zemského soudu v Praze jako kárného soudu pro notáře a notářské kandidáty ze dne 30. června 1928, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem § 157 notářského řádu ze dne 25. července 1871, čis. 75 ř. zák., a změnil napadený náleží I. co do viny: a) v bodě 1) v ten rozum, že uznal obviněného v tomto bodě jen vinným, že porušil povinnosti notářům zvlášť uložené a v §§ 5 a 38 not. ř. uvedené, nikoli i, že svými chováním vydal na pospas čest a důstojnost notářského stavu, b) v bodě 4) v ten rozum, že se kárné provinění obviněného, uvedené v tomto bodě, kvalifikuje jako pouhá nepřistojnost. Jinak odvolání zamítl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Odvolání napadá kárný náleží především z toho důvodu, že byl obviněný odsouzen za své nepřítomnosti, která prý nebyla jím zaviněna, ježto právě v den před ústním líčením onemocněl horečnatým zánětem průdušek. Výtka vadnosti kárného řízení, kterou tím odvolání uplatňuje, není opodstatněná, neboť obviněný, jemuž odkazovací usnesení s obsílkou k ústnímu líčení, ustanovenému na 30. června 1928, bylo podle doručního lístku doručeno dne 18. června 1928, mohl — — po případě doručního lístku doručeno dne 18. června 1928, mohl — — po případě telegraficky — — kárný soud o svém onemocnění včas zpravit a požádati zároveň o odročení ústního líčení. Neučinil-li tak, zavinil tím sám, že kárný soud, nevěda o nemoci obviněného, provedl líčení v jeho nepřítomnosti. Ostatně se tím obviněnému, jehož protokol o zodpovědném výsledku byl při ústním jednání přečten, jak bude doličeno, nestala újma. Podle § 21 zákona ze dne 21. května 1868, čis. 46 ř. zák., jímž upraveno jest kárné vyšetřování a trestání úředníků soudcovských, jehož předpisů, daných v §§ 9 až 26 a 30 až 41, jest však podle § 101 not. ř. obdobně použiti i v kárném řízení proti notářům, jest kárnému soudu míti při vynášení nálezu zřetel jen k tomu, co se sběhlo při ústním líčení. Nelze proto spatřovati neúplnost nálezu v tom, že v jeho důvodech není přihlíženo k něčemu, čeho dbáti při vynášení nálezu kárný soud podle citovaného předpisu nebyl povinen ba ani oprávněn.

Neúplným shledává odvolání kárné řízení proto, že nebyl proveden důkaz svědeckým výsledkem manželky obviněného Marie Š-ové, a že zejména nebyl při ústním líčení přečten ani protokol o její svědecké výpovědi z řízení kárného. Podle záznamu v jednacím protokole nestalo se tak proto, že se kárný soud k návrhu zástupce vrchního státního zastupitelství usnesl, že onen protokol čten nebude vzhledem k tomu, že řečená, byvši slyšena jako svědkyně, nebyla poučena o dobrodiní § 152 tr. ř. per analog., totiž o svém právu vzdáti se svědectví. Je sice pravda, že tuto závaďu bylo by bývalo lze napravit tím, že by svědkyně byla k výsledku obeslána znovu a byla tázána, zda vzhledem k předpisu § 152 tr. ř., platnému nepochybně i v řízení kárném, chce vypovídati v kárné věci svého manžela, či zda se svědectví vzdává. K tomu nebylo ani zapotřebi návrhu obviněného, neboť příslušné opatření může kárný soud podle § 19. zákona čis. 46/1868 ř. učiniti bez rozdílu, zda výsledek toho kterého svědka shledá vhodným, k návrhu nebo z moci úřední. Neusnesl-li se však kárný soud při ústním líčení ani z úřední povinnosti na opětém výsledku řečené svědkyně, nestalo se tím řízení neúplným, ježto okolnosti, které tato svědkyně potvrdila při svém výsledku v kárném řízení a na které klade důraz odvolání, jsou nerozhodné pro posouzení otázky odvolatelovy viny či nevinu v případě pod 1. a 2. kárného nálezu. Z toho, že obviněný měl, když jel do P., s sebou obě směnky, a že po svém návratu přinesl s sebou úvěrní listinu, žádost za poznámku pořadí a legalisační protokoly, podepsané Dr. Kh-ovou, ještě neplyne, že směnky také skutečně předložil Dr. Marii Kh-ové za účelem protestu, a že ji o obsahu úvěrní listiny a knihovní žádosti poučil. Neúplnost ří-

zení k bodům 3. a 4. kárného nálezu spatřuje odvolání v tom, že nebyly vůbec zjištěny mimořádné poměry, jimiž vysvětloval obviněný při svém zodpovědném výslechu jak nesprávnosti časových a místních údajů v úvěrní listině a v legalisačním protokolu č. 4337 (bod 3. nálezu), tak ztrátu tohoto protokolu (bod 4. nálezu), a kterými míní odvolání obviněným tvrzenou vážnou chorobu (chřipku), dostavivší prý se u něho hned po návratu z P. dne 20. října 1925 a potrvávší do konce listopadu 1925 a opakovaně se znovu v únoru 1926 až do konce tohoto měsíce. Výtka je v tom i onom směru bezpodstatná. Kárné provinění se obviněného proti předpisu § 38 not. řádu shledal kárný soud podle bodu 3. nálezu vším právem v tom, že již při vystavení obou řečených listin nedbal ohledně časových a místních údajů, uvedených v těchto listinách, onoho předpisu. Nesprávnost oněch údajů spočívá podle zjištění nálezu v tom, že, ačkoli k podpisu úvěrní listiny Dr. Marii K-ovou došlo v P. dne 20. října 1925, listina sama má datum 23. listopadu 1925, a že legalisační doložkou, připojenou na tuto listinu obviněným dne 12. února 1926, též dosvědčuje, že Dr. Marie K-ová doznala, že tuto listinu vlastní rukou podepsala, jako místo a datum legalisační doložky je však uveden B. a den 12. února 1926, a že i na žádosti o knihovni poznámku pořadí, podepsanou Dr. Marii K-ovou v P., zní legalisační doložka, že k podpisu došlo v B., totéž pak že je uvedeno i v dotyčném legalisačním protokole. Je nepochybné, že k těmto nesprávným údajům v obou listinách by nebylo došlo, kdyby se byl obviněný hned tehdy, když obě listiny vystavoval, zachoval podle předpisu § 38 not. ř., ukládajícího notářům bezpodminečné ručení za správnost všech údajů shora naznačeného rázu v notářských listinách a činícího je v tom směru zodpovědnými dokonce i za nesprávnosti, přivoděné pouhým nedopatřením. Nestalo-li se tak, neomlouvá ho ani choroba, kterou obviněný podle svého tvrzení i podle odvolání byl stížen teprve později (po návratu z P.). Tato choroba nemohla ho sprostiti ani povinnosti, uložené notářům § 110 not. ř., by se po návratu z P. postaral o uschování legalisačního protokolu na bezpečném místě a pod zámek, buď ve své kanceláři nebo po případě ve svém bytě.

Pokud pak odvolání napadá jednotlivé body kárného nálezu po stránce právní, lze mu jen ve dvou směrech přiznati částečné oprávnění, kdežto jinak jsou jeho námitky neopodstatněny. K bodu 1. nálezu zdůrazňuje odvolání neprávem, že šlo pouze o legalisační listiny soukromé, vyhotovené obviněným k příkazu Okresní hospodářské záložny v B. v zájmu jejím a v zájmu Rudolfa Ch-a, že tedy obviněný vystupoval jako osoba veřejná jen při úkonu legalisačním a byl povinen šetřiti jen všeobecných opatrností, předepsaných v §§ 33, 34 a 79 not. ř., nebyl však odpověden za obsah listiny, předkládané jím k ověření podpisu, důsledně tudíž ani povinen poučiti Dr. Marii K-ovou o obsahu dotyčných listin a se přesvědčiti, srovnává-li se jejich obsah se skutečným a vážným úmyslem řečené vzhledem k tomu, že tuto povinnost ukládá notářský řád notářům podle názoru odvolatelova v § 52 jen pro sepisování notářských spisů. V důvodech kárného nálezu praví se však vý-

slovně, že ona úvěrní listina ze dne 20. října 1925 není sice notářským úkonem ve smyslu § 52 not. ř., že však je soukromou právní listinou podle prvního odstavce § 5 not. ř., kdežto ona žádost o poznámku pořadí je podáním ve věcech nesporných ve smyslu téhož předpisu. O správnosti tohoto označení obou listin, vyhotovených podle zjištění nálezu samotným obviněným, nemůže býti pochybnosti a je hostejno, že listiny byly obviněným vyhotoveny z příkazu Okresní hospodářské záložny v B. v zájmu jejím a v zájmu Ch-ově, jak bez bližšího objasnění, avšak zřejmě bezdůvodně zdůrazňuje odvolání. V neprávem je odvolání i, pokud se snaží rozlišovati mezi soukromou povahou účasti obviněného na sepsání řečených listin s jedné strany a veřejnoprávní povahou jeho spolupůsobení při úkonu legalisačním se strany druhé. Ukládá § 5 not. ř. notářům v druhém odstavci výslovně, by i jednání, jež sdělávati na žádost stran dovoluje jim první odstavec téhož §, a jimiž jsou právě jednak podání ve věcech nesporných na jakékoliv úřady, jednak soukromé listiny, obstarávali poctivě, přesně a pilně podle platných zákonů. Odvolání je tudíž zřejmě na omylu, míníc, že povinností obviněného bylo v souzeném případě dbáti vedle všeobecných předpisů §§ 33, 34 not. ř. jen ustanovení jeho § 79, vztahujícího se na ověřování podpisů. Šlo-li podle zjištění nálezu o listiny vyhotovené samotným obviněným, bylo jeho povinností, by se zachoval způsobem, naznačeným v druhém odstavci § 5 not. ř.; kárný nálezu spatřuje tudíž hrubé porušení této povinnosti obviněným právem v tom, že, předloživ obě listiny k podpisu Dr. Marii K-ové, ani jí neřekl, oč jde, ani jí listiny nepřečetl, ani jí jiným způsobem jejich obsah podle pravdy nesdělil, ba ani jí nevyzval, by si listiny sama přečetla a se nepřesvědčil, zda se obsah listin srovnává s jejím skutečným a vážným úmyslem. Kdyby se byl obviněný při pořizování oněch listin, k němuž náleží podle správného názoru kárného nálezu i jejich podpisování stranami, zachoval podle povinnosti, uložené notářům řečeným předpisem, kterýmkoli z oněch způsobů, nastíněných v důvodech nálezu, byla by Dr. Marie K-ová určitě seznala, že listiny, předložené jí k podpisu, netýkají se pohledávky První občanské záložny v P., jak mylně za to měla, nýbrž jiného věřitele inž. K-a, Rudolfa Ch-a, pokud se týče Okresní hospodářské záložny v B., a v tom případě by se inž. K-ovi provedení podvodu, jím na ní spáchaného, nebylo zdařilo a řečená byla by uchráněna i oněch neblahých a škodlivých následků, ji v důsledku zločinu K-ova stihnuvších.

Naproti tomu nelze kárnému soudu přisvědčiti, pokud ve vylíčeném jednání obviněného shledal i porušení cti a důstojnosti stavu notářského. Kárný nálezu poukazuje na to, že odsouzení inž. Bohuslava K-a pro zločin podvodu vrhá stín i na obviněného notáře v tom směru, že notář, znaje zajisté předluženost inž. K-a, bydlícího v témže soudním okrese, a máje před sebou v osobě Dr. Marie K-ové stranu inteligentní, ale práv neznalou, měl si počínati opatrně a prozíravě a neměl se spoléhati na ujišťování inž. K-a, že jeho neteř ví, oč jde, a neměl v několika minutách provésti celé jednání, při němž se ani jméno nového věřitele Rudolfa Ch-a nevyšlo a jež mělo následky pro Dr. Marii K-ovou tak neblahé.

Nutno ovšem kárnému nálezu přisvědčiti, že takového jednání měla býti osoba státem ustanovená a veřejné důvěry požívající, jako je notář, naprosto vzdálena. Leč toto jednání vyčerpává právě skutkovou podstatu přečinu podle § 157 not. ř., spáchaného tím, že obviněný porušil povinnosti uložené mu v §§ 5 a 38 not. ř., a nelze je kvalifikovati ještě za porušení cti a důstojnosti stavu notářského. Nenít ve spisech opory pro předpoklad, že obviněný byl zasvěcen do poměrů inž. K-a a že skutečně znal jeho zadluženost, nebo že snad dokonce měl vědomost nebo i jen tušení o jeho podvodných manipulacích. Proto nemá podkladu úsudek kárného soudu, že odsouzení inž. K-a pro zločin podvodu vrhá stín i na obviněného, pokud se týče na jeho stavovskou čest. Odvolání nelze upřítí částečného oprávnění, ani pokud napadá bod 4) kárného nálezu, jímž byl obviněný uznán vinným kárným přečinem, spáchaným tím, že proti předpisu § 110 not. ř. neuschoval způsobem v tomto předpisu uvedeným legalisační protokol čís. 4337, týkající se řečené již úvěrní listiny, což mělo za následek, že se protokol ztratil. Bylo již při rozboru námitek odvolání co do stránky skutkové doloženo, že obviněného nemohla povinnost, uložená mu předpisem § 110 not. ř., sprostí ani jeho choroba; leč odvolací soud nemá důvodu nevěřiti v tomto ohledu obhajobě obviněného, že onemocněv po svém návratu z P. chřipkou svěřil listiny, mezi nimi i onen legalisační protokol, své choti, by je uschovala, a že mu pak později bylo z kanceláře vzkázáno, že legalisační protokol nelze najíti. Třebas obviněný neučinil vše, co bylo podle § 110 not. ř. jeho povinností, nelze mu za daných okolností v souzeném případě, kde snad šlo i o pochybení jeho kancelářských zaměstnanců, vytýkati nějakou hrubou nedbalost, která by zakládala skutkovou podstatu kárného přečinu, nýbrž odvolací soud uváživ všechny okolnosti, shledává ve vylíčeném opomenutí obviněného pouhou nepřistojnost.

Cis. 83 dis.

Zlehčení cti a vážnosti stavu, uzavřel-li advokát, účastniv se jako dražitel ve vlastním jméně (a jménem své manželky) dražby nemovitosti, s dalšími spoludražiteli za dražebního roku ujednání, že — vydraží-li nemovitost jako celek — přenechá jim část za cenu, jež bude určena poměrem mezi cenou odhadní a nejvyšším podáním, avšak potom se zdráhal ujednání splniti, namítaje mimo jiné neplatnost smlouvy podle dvor. dekr. ze dne 6. června 1838, čís. 277 sb. z. s.

(Rozh. ze dne 1. června 1929, Ds II 1/29.)

Nejvyšší soud jako odvolací soud v kárných věcech advokátů nevyhověl po neveřejném líčení odvolání obviněného do nálezu kárné rady slezské advokátní komory v Opavě ze dne 29. prosince 1928, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Odvolání vytýkající nálezu nesprávné hodnocení důkazů, nesprávná zjištění, nesprávné právní posouzení věci, rozpory v jednacím protokole, neúplnost řízení i zmatečnost, není v žádném směru oprávněno. Vývody odvolacího spisu nejsou s to, by něco změnily na podstatě věci, kterou ani obviněný nepopírá a která záleží v tom, 1. že obviněný advokát, účastniv se jako dražitel ve vlastním jméně a jménem své manželky dražby nemovitosti s dalšími spoludražiteli, veřejnými společníky firmy Eduard F., uzavřel s nimi za dražebního roku dohodu, podle níž slíbil, že vydraží-li nemovitosti jako celek, přenechá řečené firmě zadní dům s částí skladiště a dvora za cenu, jež bude určena poměrem mezi cenou odhadní a nejvyšším podáním, 2. že obviněný skutečně vydražil nemovitosti za nejvyšší podání, které vylučovalo předražek, že však se 3. zdráhal po vtělení práva vlastnického pro něho a jeho manželku splniti dohodu, namítaje, že nejde o závaznou smlouvu, protože a) chybělo přesné označení předmětu kupu a určení kupní ceny, b) šlo o dohodu za dražby, která odporuje zákonným předpisům. Tyto námítky učinil obviněný již v první odpovědi ze dne 17. listopadu 1925 na žádost řečené firmy, by splnil dohodu, a opakoval je i v dalším dopisu ze dne 4. ledna 1926. Takto uplatňoval obviněný jednak nedostatek podstatných náležitostí smlouvy, jednak narážkou na dvorní dekret ze dne 6. června 1838, čís. 277 sb. z. s. neplatnost smlouvy, kterou sám se spolusmluvníky, laiky, uzavřel. Podle své vlastní námítky jednak mařil dohodou účel řečeného dvorního dekretu, jenž jest pro každého, zvláště pro právníka, snadno poznatelným a čelí k tomu, by při veřejných dražbách byly k vůli docílení co nejpříznivějšího podání v zájmu dlužníka i jeho věřitelů vyloučeny jakékoliv úmluvy, které by odrazovaly od podávání nabídek nebo je stlačovaly; jednak označoval svou vlastní smlouvu za nezákonnou a neplatnou. Nepadá na váhu, zda obviněný v čase dohody znal citovaný dvorní dekret, ač opak jest těžko uvěřitelný, neboť pak se naň při nejmenším neměl odvolávati. Takové jednání odporuje příkře poctivosti a bezelstnosti, kterou má v obchodním styku zachovávat každý čestný člověk, tím spíše advokát, jemuž § 10 odst. 2 adv. řádu zvláště za povinnost klade, by poctivostí a čestností ve svém chování dbal cti a vážnosti stavu. Obviněnému nemůže prospěti, naopak spíše ještě přitížiti, odvolává-li se na to, že úmluva byla i pro jiné nedostatky nezávazná, neboť pak bylo jeho povinností jako práva znalého muže, by otevřeně druhou stranu na tyto nedostatky upozornil, nebo, vylučovaly-li to poměry, vůbec se do jednání nepouštěl. To správně zdůraznil i kárný nález. Žádnou měrou nesměl obviněný ponechávati spolusmluvníky v domněnce, že strany uzavřely platnou a jasnou smlouvu, na jejíž splnění mohou spoléhati a že následkem toho spolusmluvníci nemusí již po dosažení tří čtvrtin odhadní ceny (§ 195 ex. ř.) činiti další podání. Za tohoto stavu věci jest bez významu výtka nesprávného hodnocení průvodů a rozporů ve výpovědích svědků co do předmětu prodeje, protože pro rozhodnutí věci stačí, co obviněný sám v dopisech ze dne 17. listopadu 1925 a

4. ledna 1926 narázkou na citovaný dvorní dekret uváděl. Za tohoto stavu věci netřeba zabývat se s otázkou, zda tu byly podstatné náležitosti kupní smlouvy. předmět a cena, jasně ujednány, protože nejde v tomto řízení o splnění smlouvy, nýbrž o chování advokáta zlehčující čest a vážnost stavu. Proto není ani třeba obírat se otázkou knihovnických břemen a skutečné ceny vtělené služebnosti bytu. Nezávažným jest posléze tvrzený rozpor jednacího protokolu se skutečností ohledně výslechu svědka »F-a«, a nelze mluvit o zmatečnosti, nanejvýš v odůvodnění napadeného nálezu, jež jest jasné a srozumitelné. Obviněný byl právem uznán vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu.

Čís. 84 dis.

Zlehčení cti a vážnosti stavu předpokládá, by se závadné jednání dostalo k vědomosti osobám, které nejsou příslušníky stavu advokátského a u kterých by mohlo býti nebezpečí, že by mohly ze závadného jednání jednoho člena stavu advokátského nepříznivě usuzovati o členech ostatních; pokud se jednání obviněného nedostalo na veřejnost a zůstalo skryto uvnitř komory, nelze mluvit o zlehčení cti a vážnosti stavu.

Advokátní komora jest každému advokátu v jejím obvodu úřadem představeným a dohlížejícím a jest povinností advokátovou dbáti její příkazy.

Nezodpovězení přípisů advokátní komory jest porušením povinnosti povolání, nikoliv však nezodpovězení přípisů kárné rady, které byly řízeny na advokáta jako na obviněného; máť i v kárném řízení obviněný právo odeprítí odpověď' (§§ 203, 245 II tr. ř., §§ 41 II, 59 kárn. stat.).

Neplacení komorních příspěvků advokátem není kárným přečinem, nýbrž je jen neprístojností, jejíž vytknutí přísluší advokátní komoře a jejímu výboru (výnos býv. min. práv z 28. ledna 1895, čís. 23.882).

Předpisu § 31 kárn. stat. je vyhověno, byly-li obviněnému zaslány stížnosti proti němu s vyzváním, by se o nich vyjádřil; nečinil-li tak a k líčení se nedostavil, aniž se dal zastupovati, nemůže to doháněti v odvolacím řízení.

Ustanovení § 3 kárn. stat. vztahuje se obdobně i na kandidáty advokacie, zapsané v seznamu advokátní komory.

Kárné přečiny se nepromlčují.

Podle § 2 kárn. stat. je kárná rada povolána zakročiti kárně proti advokátovi bez rozdílu, zachoval-li se způsobem, který je na újmu cti a vážnosti stavu, ve svém povolání či mimo své povolání, zejména i ve svém životě soukromém.

Zlehčení cti a vážnosti stavu, zavinil-li si advokát špatný finanční stav tím, že neprováděl příkazy jemu dané a do kanceláře se nedostavoval, takže klienti nebyli s to v kanceláři ho zastihnouti.

(Rozh. ze dne 1. června 1929, Ds II 2/29.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů po neveřejném líčení odvolání obviněného do nálezu kárné rady slezské advokátní komory v Opavě ze dne 29. prosince 1928, jímž byl odvolatel uznán vinným přečiny porušení povinností povolání a přečiny zlehčení cti a vážnosti stavu, částečně vyhověl a napadený kárný nálezn změnil v ten smysl, že 1. odvolatele uznal v bodu I B kárného nálezu vinným jen přečinem porušení povinností povolání, spáchaným tím, že neodpověděl na přípisy advokátní komory, a že ho osvobodil z přečinu porušení povinností povolání a z přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu, spáchaných prý tím, že neodpověděl na přípisy presidia kárné rady (bod I B) kárného nálezu); 2. že odvolatele osvobodil z přečinu porušení povinností povolání a z přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu, spáchaných prý tím, že přes četná vyzvání nezapltil komorní příspěvky (bod I C) kárného nálezu). Důsledkem toho obviněnému vyměřil znova trest. V ostatních směrech odvolání nevyhověl a zůstal napadený kárný nálezn v ostatních částech nedotčen.

Důvody:

Odvolání, pokud napadá kárný nálezn v částech, ponechaných tímto rozhodnutím v platnosti (bod I A, D a II kárného nálezu) jest neodůvodněno. Odvolání vytýká kárnému řízení zmatečnost, jednak proto, že obviněný nebyl předvolán k výslechu a v důsledku toho nebyl ani slyšen, jednak že se účastnil jednání kárné rady přisedlící Dr. Isidor W., jehož prý mohl obviněný pro podjatost odmítnouti. O porušení předpisu kárného statutu nelze mluvit. Podle výslovného ustanovení druhého odstavce § 31 kárného statutu může vyšetřovací komisař vyslechnouti obviněného ústně nebo písemně. Tomuto předpisu bylo řádně vyhověno tím, že obviněnému byly — spolu s přípisy ze dne 24. ledna, 30. srpna, 2. října a 21. listopadu 1928 — postupně opisy stížností jednotlivých stran na obviněného podle toho, jak docházely na advokátní komoru, zasilány a obviněný byl pokaždé vyzván, by se o nich do 8 dnů vyjádřil. Odvolání ani nepopírá, že obviněnému byly doručeny i přípisy kárné rady ze dne 16. července a 12. prosince 1928, jimiž mu byla sdělena usnesení ze dne 25. června a ze dne 3. prosince 1928, že je důvod k zahájení kárného řízení. Takto bylo nejen vyhověno formálnímu předpisu druhého odstavce § 29 kárného statutu, nýbrž obviněný zvěděl zároveň z obsahu obou přípisů o veškerých bodech obvinění proti němu. V přípisu kárné rady ze dne 17. prosince 1928 byl obviněný výslovně upozorněn na právo vyloučení podle § 35 kárného statutu až do započetí líčení bez udání důvodů, dva členy kárné rady odmítnutím z účasti na líčení. Možnosti, uplatniti toto právo, zbavil se obviněný tím, že se, byv o ústním líčení řádně vyzooměn, k líčení ani osobně nedostavil, ani se při něm nedal zastupovati obhájcem.

Ve věci samé napadá odvolání body I A, D a II kárného nálezu tím způsobem, že proti skutkovým zjištěním nálezu staví nebo na jejich doplnění uvádí některá buď odchylná nebo nová tvrzení vlastní, nabízejíc zároveň důkazy o správnosti některých svých tvrzení. Vývody

svými snaží se odvolatel dohoniti to, co učiniti bylo jeho právem a jeho věci za přípravného vyhledávání nebo ještě při ústním líčení. Možnost obhájit se proti obviněním, přednésti tvrzení, nyní v odvolání uváděná a nabídnouti o nich důkazy, zmařil si obviněný sám tím, že jednak neodpovídal vůbec na přípisy advokátní komory a předsednictva kárné rady, jednak se nedostavil ani k jednání kárné rady. Než skutečnosti tvrzené v odvolání jsou vesměs takového rázu, že by, ani kdyby byly prokázány, nebyl mohl ohled na ně nic změnit na přesvědčení kárné rady o kárném provinění odvolatelově.

Kárný přečin shledala kárná rada i v tom, že obviněný, ač byl vícekrát upomenut, nevydal 187 Kč, přijatých jím jako bývalým náměstkem správce úpadkové podstaty. Nález zjišťuje dále, že mobilární exekuce, kterou byl proto nucen vésti proti obviněnému zemský civilní soud v Praze, neměla výsledku, poněvadž nebyly nalezeny věci podléhající exekuci. Kárná rada právem shledává, že obviněný byl po zákonu povinen, by jako advokát, ustanovený náměstkem správce úpadkové podstaty, řádně odvedl peníze, patřící úpadkové podstatě, spatřuje jeho další kárné zavinění i v tom, že nechal dojít na exekuci, nad to bezvýslednou. O domnělé bezelstnosti odvolatelově nemůže vůbec býti řeči. Důraz, se kterým odvolání připomíná, že náměstkem správce úpadkové podstaty, později jejím správcem byl obviněný jakožto kandidát advokacie v roce 1924 a že tehdy neb o něco později byly mu šekovým úřadem zaslány také řečené peníze, nemá významu vzhledem k tomu, že se jedná vztahuje podle § 3 kárného statutu to, co je v něm ustanoveno ohledně advokátů, obdobně i na kandidáty advokacie, zapsané v seznamu advokátní komory, jednak se kárné přečiny vůbec nepromlčují (rozh. čís. 5 dis. sb. n. s.). Na újmu cti a vážnosti stavu jednal obviněný podle bodu II. nálezu potud, že si svůj očividně špatný finanční stav, zračící se v tom, že jsou proti němu vedeny různé exekuce, zavinil sám způsobem, jakým vykonává advokacii, totiž tím, že podle zjištění nálezu neprovádí příkazy jemu dané, že klienti nejsou s to, zastihnouti ho v kanceláři, kam se téměř vůbec nedostavuje, tak, že ani nemůže žádati, by mu stranami byly svěřovány právní věci. Odvolatel, který i tu jen tvrdí, že zjištění nálezu jsou z větší části nepravdivá, je na omylu, míní-li, že tu jde o zjevy rázu čistě soukromého, které nemají co činiti s důstojností a s čestností advokátního stavu. Přehlížíť, že podle § 2 kárného statutu jest kárná rada povolána zakročiti kárně proti advokátovi bez rozdílu, zachoval-li se způsobem, který je na újmu cti a vážnosti stavu, ve svém povolání či mimo své povolání, tedy najmě i ve svém životě soukromém. V oněch směrech jeví se proto dovolání neodůvodněným a musilo býti zamítnuto.

Naproti tomu nelze přisvědčiti kárnému nálezu v těchto směrech: Kárný nález neprávem kvalifikuje nezodpovědění přípisů advokátní komory i jako porušení cti a vážnosti stavu. Zlehčení cti a vážnosti stavu předpokládá, by se závadné jednání dostalo k vědomosti osobám, které nejsou příslušníky stavu advokátského a u kterých by mohlo býti nebezpečí, že by mohly ze závadného jednání jednoho člena stavu advokátského nepříznivě usuzovati o členech ostatních. Pokud se tedy jed-

nání obviněného nedostalo na veřejnost a zůstalo skryto uvnitř komory, nelze mluvit o zlehčení cti a vážnosti stavu (viz sb. n. s. čís. 29 dis.). Jak již v rozhodnutí sb. n. s. čís. 39 dis. bylo vysloveno, jest advokátní komora každému advokátovi v jejím obvodu úřadem představeným a dohlížejícím a jest povinností advokátovou dbáti jejich příkazů. Bylo proto povinností obviněného, by přípisy, pokud vyšly od advokátní komory, řádně zodpověděl. Nezodpovědění jich právem bylo kvalifikováno za porušení povinnosti povolání. Jinak má se tomu však, pokud jde o přípisy kárné rady, které byly na něho řízeny jako na obviněného. Právě tak jako v řízení trestním dáno jest obviněnému na vůli, chce-li na otázky odpovídati čili nic (§§ 203, 245 II t. ř.), nelze ani v řízení kárném, kde při nedostatku výslovného předpisu jest užití obdobně zásad řízení trestního (arg. §§ 41 II, 59 kárn. st.), obviněnému přičítati k tíži, když nezodpověděním přípisu kárné rady použil svého práva jako obviněný odepřít odpověď kárnému soudu. Předpisování a vybírání komorních příspěvků jest vnitřní věcí komory, kde nevstupuje komora proti svému členu jako nadřízený úřad, vykonávající pravomoc, ustanoveními § 23 adv. ř. a § 1 kár. st. mu propůjčenou, nýbrž jako zájmová korporace při výkonu svého hospodářství, která má možnost po případě i exekucí příspěvků se domoci (článek VIII zák. ze 16. listopadu 1906, čís. 223 ř. zák.). Nelze proto opomenuti při placení příspěvků kvalifikovati za kárný přečin, nýbrž jen za nepřistojnost, jejíž vytknutí přísluší advokátní komoře a jejímu výboru (viz též výnos býv. min. práv z 28. ledna 1895, čís. 23.882).

Čís. 85 dis.

Zkrácení cizích práv ve smyslu § 53 čís. 3 kárn. stat. může se advokát dopustiti jen porušením povinnosti povolání.

Povinností advokáta chovati se, jak čest a vážnost stavu mu příkazuje, nevzniká ještě subjektivní právo třetích osob na takové chování se advokátů, a to ani tehdy, když jim nelze upřít zvláštní osobní zájem.

Jde-li o zlehčení cti a vážnosti stavu, nemají třetí osoby práva stížnosti, neshledala-li kárná rada v (jejich) oznámení důvod ke kárnému zakročení.

(Rozh. ze dne 7. června 1929, Ds I 11/29.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů nevyhověl stížnosti Dra Karla H-a, advokáta v T., do usnesení kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 28. března 1929, jímž bylo vysloveno, že není důvodu ke kárnému stíhání Dra Karla S-a, advokáta v T.

D ů v o d y:

Kárná rada advokátní komory v Praze rozhodla k udání stěžovatele na Dr. Karla S-a, že není důvodu ke kárnému stíhání, poněvadž v jednání Dr. S-a nelze spatřovati ani porušení povinnosti povolání ani zlehčení

cti a vážnosti stavu. Zástupce komory nepodal stížnost do tohoto rozhodnutí; stížnost Dr. H-a, jenž učinil u komory udání, jest posuzovati podle § 53 čís. 3 kárného statutu, podle něhož přísluší třetím osobám, i když jsou advokáty, právo stížnosti jen potud, pokud byly kárným činem zkráceny ve svých právech. Zkrácení cizích práv může se advokát dopustiti s hlediska kárného řádu jenom porušením povinností povolání, to však nelze v jednání Dr. S-a shledati, a sám stěžovatel je v něm nespátřuje. Dovojuje, že se Dr. S. prohřešil proti cti a vážnosti stavu tím, že, nedbaje všeobecně zachovávaných pravidel slušnosti a mravů, vyvídal dotazem u jiných osob jeho soukromý život, a to nejenom za účelem zamýšleného důkazu pravdy v trestní při jím hájeného redaktora Rudolfa H-e, nýbrž i za účely politickými. Avšak povinností advokáta chovati se, jak čest a vážnost stavu mu přikazuje, nevzniká ještě subjektivní právo třetích osob na takové chování se advokátů, a to ani tehdy, když jim nelze upřít zvláštní osobní zájem. Chrániti čest a vážnost stavu jest výhradně úkolem orgánů, povolaných k tomu advokátním řádem a kárným statutem, tedy zástupce komory a kárné rady (§§ 23, 29 kár. st.). Třetí osoby, i když jsou advokáty, mohou sice skutečnosti, kterými byla podle jejich názoru zlehčena čest a vážnost stavu, oznámiti výboru advokátní komory, zástupci komory nebo kárné radě k zakročení, nemají však právo ke stížnosti, jestliže kárná rada neshledala v oznámení důvod ke kárnému zakročení. Jelikož v souzeném případě povinnosti povolání nebyly porušeny, jinak však stěžovateli nepřisluší právo stížnosti, musilo býti uznáno, jak se stalo.

Čís. 86 dis.

Zlehčení cti a vážnosti stavu, vyslovil-li se advokát ke koncipientovi jiného advokáta na chodbě soudní budovy, aby řekl svému chefovi, že si obsah žaloby vymyslel a vylhal, a nepoučil-li kupitelku o podstatě a o právních účincích poznámky pořadí, kterou shledal při lustru v knize pozemkové před sepsáním kupní smlouvy a před vyplacením zbytku kupní ceny kupitelkou. V tomto směru nemá advokát menší povinnost než notář, který jest podle §§ 52—53 not. ř. povinen poučiti strany i o smyslu a o následcích právního jednání.

V kárném řízení jest odsouzenému uložiti náhradu útrat, které jest vyměřiti obdobným použitím předpisů trestního řádu, avšak jen, pokud se tyto předpisy hodí i na kárné řízení (§ 41 odst. 2 kárn. stat.).

Ani podle § 381 čís. 1 a 6 tr. ř. ani v kárném řízení nelze žádati náhradu za paušál z místnosti, ani za vyhotovení obžaloby a nálezu.

(Rozh. ze dne 7. června 1929, Ds II 12/28.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů v zasedání neveřejném, slyšev generálního prokurátora, odvolání obviněného do nálezu kárné rady moravské advokátní komory ze dne 2. června 1928, jímž byl uznán vinným kárným přechinem zlehčení cti

a vážnosti stavu ve dvou případech a porušením povinností povolání v jednom případě, nevyhověl co do výroku o vině. Naproti tomu částečně vyhověl odvolání co do výroku o náhradě útrat v tom směru, že z náhrady vyloučil částku 144 Kč, takže má odvolatel nahraditi jen náklady ve zbytku 1017 Kč 80 h.

D ů v o d y:

Odvolání, podané i co do výroku o vině, i co do výše útrat kárného řízení, jest jen částečně, a to jen v tomto směru oprávněno. Kárná rada přijala za dokázané podle výpovědi Dr. Oty B-a, koncipienta Dr. Josefa K-a, že se k němu vyjádřil odvolatel ve zvýšeném přízvušném soudní budovy slovy: »Řekněte svému chefovi, že si obsah žaloby Alfreda S-a proti Františku D-ovi vymyslel a vylhal, že zvláště i okolnosti, o nichž jsem byl za svědka veden, byly Dr. K-em vymyšleny a vylhány«. V tomto vyjádření odvolatele o jeho kolegovi jest skutková povaha kárného přechinu zlehčení cti a vážnosti stavu. Byla by tu, i kdyby odvolatel nebyl vzkázal urážlivý výrok po koncipientovi jeho chefovi, a i kdyby jej byl neproněs na chodbě soudní budovy, kde mohl býti slyšen jinými. Tím spíše jest tomu tak, byl-li učiněn způsobem právě uvedeným. Advokát jest povinen podle § 10 odst. 2 adv. ř. zachovávat poctivost a čestnost ve svém chování čest a důstojnost stavu a jest porušení této povinnosti kárným přechinem podle § 2 kárn. st. Že i slovní výroky náležejí k »chování« (o čemž odvolatel pochybuje), netřeba blíže vysvětlovati. Odvolání jest nedůvodné i ohledně dalšího kárného přechinu. Zjištěno jest a odvolatel to nepopírá, že kupitelku nepoučil o podstatě a o právních účincích poznámky pořadí, kterou shledal při lustru v knize pozemkové před sepsáním kupní smlouvy a před vyplacením zbytku kupní ceny kupitelkou. Odvolatel sám poukazuje na předpis § 9 adv. ř., podle něhož má advokát zastupovati práva své strany proti každému s horlivostí, věrností a svědomitostí. Jeho stranou byli v souzeném případě oba smluvníci, kteří se na něho obrátili se žádostí o sepsání kupní smlouvy a o provedení knihovního vkladu. Právní útvar poznámky pořadí a její účinky nejsou širokému obecnstvu známe. To odvolatel nemohl ani u kupitelky předpokládati. Jak by se byla kupitelka po daném poučení zachovala, bylo by její věci. Nebylo třeba, jak odvolatel uvádí, by dal kupitelce radu, že prodávatelce bez zajištění nemůže kreditovati a věřiti. Ale bylo třeba, by kupitelku poučil, jak dříve uvedeno. V tom směru nemá advokát menší povinnost, než notář, který jest podle §§ 52 a 53 not. ř. povinen poučiti strany i o smyslu a následcích právního jednání. V tomto opomenutí shledala právem kárná rada skutkovou povahu kárného přechinu porušení povinností povolání, což také případně odůvodnila.

Naproti tomu jest odvolání do výroku o náhradě nákladů kárného řízení částečně odůvodněno. Odvolatel je provádí jen tím způsobem, že popírá povinnost k náhradě písařských poplatků (správně poplatků za sepsání obžaloby a nálezu), pak paušálu za osvětlení (správně paušálu

O d ů v o d n ě n í :

Ani v civilním ani v trestním řízení není předpisů o vyloučení soudce, z nichž by bylo lze obdobou usuzovati na správnost stěžovatelova názoru, že z kárného řízení proti němu jako soudci jsou vyloučeni oni soudcové vrchního soudu, kteří ve své vlastnosti jako úředníci justiční správy rozhodovali v předchozím řízení, totiž zařídili, by byl vyzván, podati žádost o přeložení do trvalé výslužby, zamítli jeho žádost, by jeho lékařská prohlídka byla provedena v Praze, místo v Brně, a odepřeli mu náhradu nákladů za cestu k zdravotnímu oddělení zemského úřadu v Brně. To byly vesměs výkony správní činnosti dotčených soudců, související s nezbytnou přípravou pro kárné řízení. Výkony ty nepodléhají přezkumu kárným senátem, takže nelze o nich tvrditi, jak stěžovatel mívá, že oni soudcové jako činitelé soudní správy rozhodovali v kárném řízení o vlastní věci (o vlastních opatřeních). Výkony ty nezjednávají ani těmto soudcům jako členům kárného senátu znalost věci prýstící z jiných nepřezkoumatelných pramenů než z těch, z nichž ji mohou získati za kárného řízení i ostatní soudcové na oněch správních výkonech nesúčastněni. To platí zejména i o vyzvání, by soudce podal žádost o přeložení na trvalý odpočinek. Vyzvání to náleží podle § 51 odst. 2 kár. říz. přímému úřednímu představenému soudcovu. Ten podléhá v tomto směru dozoru nadřízeného úřadu justiční správy a musí dbáti jeho pokynů, a proto nelze v udělení těchto pokynů spatřovati nedovolené aneb vůbec nějaké zasahování justiční správy do výkonu soudnictví. Nejsou tudíž řečené správní výkony, pokud se týče okolnost, že se jich zúčastnili soudcové, kteří pak zasedali jako členové kárného senátu, vadami, které by činily kárné řízení zmatečným. Rovněž nelze v žádném z nich ani v jejich celku podle jejich povahy spatřovati zjevy, které by dovolovaly sebe menší, tím méně důvodné pochybnosti o nezaujatosti kárných soudců. Povinnosti stanovené v § 52 odst. 2, by soudce na konci kárného řízení byl slyšen se svým vyjádřením, bylo učiněno zadost výsledkem ze dne 26. dubna 1929. Slyšeti ho při sedění — stejně jako státního zástupce (prokuratora), který ostatně ani nemusí býti sedění přítomen, nýbrž může býti slyšen i písemně před tím, — je zůstaveno volnému uvážení kárného soudu, a bylo v souzeném případě zbytečné vzhledem k nepatrnému objemu řízení, k jasnosti jeho výsledků a k obsahu stěžovatelova vyjádření ze 26. dubna 1929, o čemž ještě bude řeč. Pro názor, že stěžovateli měl býti sdělen celý spis, najmě »jedině rozhodný posudek zdravotního oddělení zemského úřadu«, není v zákoně základu a nebylo toho ani v souzeném případě potřeba podle jeho zvláštností, protože tu nebylo zvláštního vyhledávání o kárné věci, osobními spisy doložená doba a příčina četných dovolení stěžovatelových nebyla sporná, a stěžovatel podstatný obsah zdravotního posudku z 29. ledna 1929, — že totiž shledává zdravotní stav, jenž odůvodňuje přeložení vyšetřovaného do trvalé výslužby, — znal, ale proti němu nic nenamítal a jen navrhl, by jeho zdravotní stav byl znovu úředním lékařem ohledán na důkaz schopnosti stěžovatelovy, úřad zase ihned nastoupiti. Před-

z místnosti) a posléze různých poplatků doručných a nocležných. Podle § 41 odst. 2 kár. st. jest odsouzenému uložiti náhradu útrat, které jest vyměřiti obdobným použitím předpisů trestního řádu. Těchto předpisů jest použiti jen obdobně, pokud se hodí i na kárné řízení. Podle § 381 čis. 1 a 6 tr. ř. v doslovu § 52 čis. nař. ze dne 15. září 1915, čis. 279 ř. zák. jest odsouzený povinen nahraditi i výlohy za doručení obesláni a pochůzky poslů, jakož i cestovní náklady a diety soudních osob, což se tu vztahuje na náklady a diety přisedících; nelze však žádati ani obdobně náhrady za paušál z místnosti (50 Kč) a za vyhotovení obžaloby a nálezu (26 Kč a 68 Kč), protože se tyto útraty nenahrazují ani podle trestního řádu. V tom smyslu rozhodl nejvyšší soud již v nálezu ze dne 22. května 1924, č. j. Ds II 17/23 ohledně útrat za vyhotovení nálezu nejvyššího soudu a v tom směru bylo tedy odvolání částečně vyhověno.

Čís. 87 dis.

V pokynu nadřízeného úřadu justiční správy přímému úřednímu představenému soudcovu, by ho vyzval podati žádost o přeložení na trvalý odpočinek (§ 51 odst. 2 kár. zák. ze dne 21. května 1868, čis. 46 ř. zák.), nelze spatřovati zasahování justiční správy do výkonu soudnictví.

Okolnost, že zasedali jako členové kárného senátu soudcové, kteří ve své vlastnosti jako úředníci justiční správy rozhodovali v předchozím řízení (zařídívše, aby vyzvání podle § 51 odst. 2 kár. zák. bylo učiněno, zamítнувše žádost, by lékařská prohlídka byla provedena jinde a odepřevše žádost o náhradu nákladů na cestu k lékařské prohlídce), není vadou, která by činila kárné řízení zmatečným, a není důvodem k pochybnostem o nezaujatosti těchto kárných soudců.

Předpisu § 52 odst. 2 kár. zák., by soudce byl na konci kárného řízení slyšen se svým vyjádřením, jest vyhověno výsledkem před seděním; slyšeti ho při sedění je zůstaveno volnému uvážení kárného soudu.

Ke příčinám, ze kterých soudce onemocněl tak, že došlo k použití § 51 kárn. zák., nelze v řízení podle § 51 a násl. kárn. zák. míti zřetel.

Předpis § 76 služ. pragm. (zák. ze dne 25. ledna 1914, čis. 15 ř. zák. neplatí pro soudce.

Kárný soud rozhoduje jen, zda tu je či není případ přeložení do výslužby, nepřísluší mu však rozhodovati o tom, zda a kdy má býti provedeno.

(Rozh. ze dne 3. července 1929, Ds II 5/29.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací pro kárné věci soudců nevyhověl stížnosti obviněného do usnesení vrchního soudu v Brně jako kárného senátu ze dne 10. května 1929, jímž bylo uznáno, že je důvod, by byl stěžovatel dán na trvalý odpočinek pro tělesnou vadu podle § 52 zákona ze dne 21. května 1868, čis. 46 ř. zák.

pokládá-li stěžovatel, že mu v dalším řízení ještě znovu bude dána příležitost žádati o zevrubné nahlédnutí do lékařského nálezu a podati ještě druhé vyjádření, k čemuž již nedošlo, jde tento mylný předpoklad na jeho vrub. Při výslechu z 26. května 1929 měl s dostatek příležitosti, činití další návrhy aneb si je alespoň vyhraditi. Neučinil tak. Zejména nenavrhl výslech lékařů prof. Dr. S-a a L-a a nemůže proto vytýkati, že řízení nebylo podle tohoto jeho nevysloveného přání doplněno. Na tom nic nemění, že kárný nálezn o lékařském posudku právi, že je z 29. března 1929, ač byl skutečně vydán 29. ledna 1929, a že kárný senát právi, že »je jedině rozhodný posudek zdravotního oddělení zemského úřadu«. Ono je patrná chyba psací, zřejmě bez jakéhokoliv vlivu na věcné vyřízení věci, které z řečeného data nevyvozuje žádných důsledků. Toto je zkrácený výraz prohlášení, že kárný senát shledal v onom posudku dostatečný základ pro posouzení, zda stěžovatel je trvale schopen k službě, a že proto jedině jej — přes odporující soukromé posudky — položil svému rozhodnutí za základ. To mohl kárný senát učiniti tím spíše, an stěžovatel proti onomu posudku, jak nahoře naznačeno, nic nepřednesl, když kárný senát v přechetných nemocenských dovolených stěžovatele od roku 1920 do roku 1928, trvajících původně vždy mnoho týdnů a později i mnoho měsíců, musil viděti neklamný doklad, že se stěžovatel stal pro tělesnou chorobu k plnění úředních povinností neschopným, a když vratkost stěžovatelova návrhu, by k zjištění dobrého zdravotního stavu v době výslechu z 26. dubna 1929 byl znovu ohledán úředním lékařem, byla jasná ze žádosti podané 14. března 1929 o prodloužení zdravotní dovolené, trvající již ode dne 6. srpna 1928 ještě do konce července 1929, tedy po celý rok. Pokus, zvrátiti kárný nálezn pochybnostmi o vědecké způsobilosti a osobní nezávislosti úředních lékařů, musí selhati, ana stížnost neudává konkrétních okolností za důvod svého zřejmě planého úsudku. K příčinám, ze kterých stěžovatel onemocněl tak, že došlo posléze k použití § 51, nelze v tomto řízení míti zřetele. Názn, že předpis § 76 služ. pragrn. (zák. z 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák.) platí i pro soudce, přiči se doslovu čl. 1 tohoto zákona. Ostatně je i tato otázka jakož i otázka, zda ho justiční správa používá i u nemocných soudců pro řízení podle §§ 51 a násl. zák. čís. 46/1868 bez významu, protože jeho účelem je jen, by kárný soud vyslovil, zda tu je či není případ přeložení do výslužby, nepřisluší mu však skutečné jeho provedení a rozhodování o tom, zda a kdy má býti provedeno.

Čís. 88 dis.

V kárném řízení jest podati opravný prostředek v neprodlužitelné lhůtě 8 denní (§ 39 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.) u kárného soudu prvé stolice.

I stížnost do zamítnutí žádosti o obnovu kárného řízení jest podati v 8 denní lhůtě (§ 39 zák. čís. 46/1868, § 357 odst. třetí tr. ř.).

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1929, Ds I 31/29.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudcovských úředníků odmítl stížnost obviněného do usnesení vrchního soudu v Praze jako kárného soudu pro soudcovské úředníky ze dne 13. září 1929, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o obnovu kárného řízení:

O d ů v o d n ě n í :

Podle výkazu o doručení bylo napadené usnesení stěžovateli doručeno dne 28. září 1929. Stížnost proti němu došla na kárný soud prvé stolice dne 11. října 1929 a na poštu byla dána dne 9. října 1929. Poněvadž v zákoně ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. lhůty k podání opravných prostředků proti rozhodnutí kárného soudu prvé stolice stanoveny jsou jako podle § 39 neprodlužitelné vesměs na 8 dní, nemůže býti pochybnosti, že i v souzeném případě k podání stížnosti platí lhůta 8 dnů. Táž lhůta stanovena je i v § 357 tr. ř. pro stížnost do usnesení soudu prvé stolice, jímž bylo rozhodnuto o přípustnosti obnovy řízení. Poněvadž stížnost byla podána po uplynutí této lhůty, jest opozdženou a bylo jí jako takovou podle § 39 cit. zákona odmítnouti.

Čís. 89 dis.

Pokud v podání útratového rekursu, napadajícího čtené jen nepatrné položky, nelze spatřovati advokáta nedůstojné, ve smyslu zásad hájených výborem obzvláštní komory cti a vážnosti stavu se přičící, malicherné brojení proti nepatrným položkám přísudku.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1929, Ds I 10/29.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a advokátních kandidátů vyhověl odvolání obviněného do nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 18. února 1929, jímž byl odvolatel uznán vinným přečinem porušení cti a vážnosti stavu, a zprostil obviněného z obvinění z přečinu poškozování cti a vážnosti stavu, jehož se prý dopustil tím, že podal do útrat přísouzených zástupci odpůrce stížnost, ve které malicherným způsobem pozastavoval jednotlivé položky a tvrdil, že jednotlivé práce nebyly nutné.

D ů v o d y :

Odvolatel podal ve sporu o zaplacení 417 Kč, v němž jeho klient podlehl a byl odsouzen k náhradě útrat sporného řízení upravených na 446 Kč, proti odsuzujícímu rozsudku odvolání, v němž napadal rozhodnutí i ve věci samé i v otázce útrat. Odvolací soud odvolání ve věci samé nevyhověl, ale snížil útraty první stolice o 55 Kč na 391 a uložil žalobci, by odvolatelovu klientovi nahradil 24 Kč 50 h za náklady na úspěšný opravný prostředek proti výroku o útratách. Uvážil-li se, že útraty sporného řízení celkem jednoduché, v němž se konala jen dvě sporná jed-

nání, jedno o jedné a druhé o půl hodiny, byly hojně přisouzeny částkou převyšující cenu sporného předmětu; že opravný prostředek proti útratovému výroku byl spojen s opravným prostředkem — třebaže bezvýsledným, ale přece jen rádným — proti rozhodnutí ve věci samé; že nezůstal bez úspěchu; že jím pro stěžovatelova klienta byla získána částka 55 Kč, tedy více než osmina celého sporného předmětu; že mimo to o částku 24 Kč 50 h za něj přisouzených se zmírnila i klientova povinnost k náhradě dosti vysokých útrat procesních; a že jím pro odpůrce nevznikly útraty, které by byly nepoměrně vysoké, srovnávají-li se s částkou, pro kterou vzešly, nelze z pouhé okolnosti, že útratová stížnost napadala četné jen nepatrné položky, usuzovati, že odvolatelova stížnost byla malicherným, nepřejím, advokáta nedůstojným brojením proti jednotlivým nepatrným položkám přísudku, jež by se ve smyslu zásad hájených výborem advokátní komory jako stavovského úřadu ovšem přičilo cti a vážnosti advokátského stavu, nýbrž lze v souzeném případě podle jeho zvláštních okolností odvolateli dáti za pravdu, že mu šlo jen o plnění povinností jemu v 9 adv. ř. uložených. Proto bylo odvolání vyhověti a odvolatele zprostiti.

Čís. 90 dis.

Jde o porušení cti a vážnosti stavu, opomenul-li advokát jako člen ředitelského výboru spolku učiniti opatření, by spolek (rozesíláním upomínacích dopisů, v nichž účtuje upomínací útraty a vyhrožuje podáním žaloby) nezasahoval do agendy advokátské.

Kárná rada je podle obdoby předpisu § 267 tr. ř. oprávněna posuzovati činnost obviněného odchýlně od odkazovacího usnesení.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1929, Ds I 13/29.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a advokátních kandidátů nevyhověl odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 14. března 1929, jímž byl odvolatel uznán vinným přečinem poškození cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Předem budiž zdůrazněno, že výtky odvolání, že chyběla obžaloba neobstojí. V odkazovacím usnesení bylo odvolateli za vinu kladeno za porušení stavovské cti, že závadné upomínky spolku pro ochranu věřitelů byly rozeslány s jeho souhlasem a vědomím; naproti tomu spatřuje kárný nálezh jeho zavinění v tom, že opomenul vyvinouti vhodnou činnost ve spolku, by upomínky nerozesílal. Jde tedy v tom i onom případě o předmět obvinění, při čemž jen činnost obviněného ohledně onoho předmětu (rozesíláním závadných upomínek spolkem pro ochranu věřitelů) byla kárným nálezem odchýlně od odkazovacího usnesení posouzena. K ta-

kovému odchýlnému zjištění účasti obviněného na rozesílání upomínek byla kárná rada podle obdoby předpisu § 267 tr. ř. oprávněna; nelze tedy mluvit o tom, že chyběla obžaloba. Ve věci samé nemůže býti pochybností o tom, že obsah upomínacích dopisů zasahuje zřejmě do zájmu stavu advokátského, an v těchto dopisech spolek účtuje upomínací útraty, přibližující se svou výší sazbám advokátního tarifu, a vyhrožuje podáním žaloby prostřednictvím právního oddělení, čímž si osobuje, — aniž byl k tomu příslušným úřadem zmocněn, činnost vyhrazenou jinak oprávněným právním zástupcům, advokátům a notářům (viz nař. min. spr. z 18. června 1857, čís. 114 ř. zák.). Vzhledem k této závadné povaze upomínacích dopisů jest přisvědčiti názoru kárné rady, pokud prohlašuje za porušení cti a vážnosti advokátského stavu, že obviněný jako příslušník advokátského stavu opomenul jako člen ředitelského výboru spolku bedlivě si všimati spolkové činnosti a učiniti vhodné opatření, by spolek rozesíláním upomínacích dopisů nezasahoval do agendy advokátské; nečinnost obviněného budila dojem, že se účtování odměn spolkem děje s vědomím a se souhlasem obviněného, najmě v upomínacích vědlnicích, podal-li pak obviněný na ně žalobu k příkazu dotčených věřitelů. Poukazuje-li odvolatel k tomu, že mu zasažení v tomto směru nebylo možným, poněvadž byl jen přednostou právního oddělení, nikoliv však inkasního oddělení, jemuž přináleželo rozesílati upomínací dopisy, budiž podotčeno, že kromě toho byl i členem ředitelského výboru s poradním hlasem podle § 12 stanov spolku, takže mu zajisté byla v tomto jeho důležitém postavení dána příležitost, uplatniti námitky proti postupu inkasního oddělení. Dovojuje-li odvolání, že se ani v této vlastnosti nemohl postarati o úpravu upomínacích dopisů, poněvadž ve schůzích ředitelského výboru doslov a sdělávání oněch dopisů vůbec nepřišlo na přetřes, jest zdůrazniti, že se obviněnému neklade za vinu pozitivní spolučinnost při sestavování dopisů, nýbrž netečnost, pozůstávající v tom, že, ačkoliv měl možnost zakročiti u spolku proti nesprávnému postupu inkasního oddělení v zájmu advokátského stavu, tak neučinil. Že taková možnost tu byla, vysvítá zjevně z jeho postavení jako poradce ředitelského výboru, jenž, pokud by jeho odpor proti onomu nešvaru nebyl postačil k jeho odstranění, prostě měl vyvoditi stavovskou cti mu kázaný důsledek, vzdáti se spolkových funkcí. Že obviněný měl příčinu k takovému zakročení — což odvolání popírá poukazem k tomu, že obviněný docházel do spolku jen třikráte v týdnu vždy jen na hodinu —, stačí poukázati k tomu, že obviněný sám při kárném jednání přiznal, že »věděl o rozesíláním upomínacích dopisů, a, že i věděl, že za to byla účtována odměna, že však nevěděl, v jaké výši«, a při němž později vysvětlil, že »odměnou« mínil »zlost okolností, že »budou rozesílány upomínací dopisy s nějakou likvidační výlohou«, přílehlá plně úvaha kárné rady, pokud zjišťuje, že odvolatel ve svém ožehavém postavení jako advokát a jako činitel spolku, jehož činnost snadno mohla vybočiti z rámce stanov a zasáhnouti do působnosti advokátské, měl povinnost k aktivnímu zakročení, by zabránil takovému zásahu, a že čest a vážnost stavu po-

škodil, pokud přes tuto konkrétními skutečnostmi mu jasné napovězenou povinnost zůstal netečným.

Čís. 91 dis.

Porušením povinnosti povolání může býti zlehčena i čest a vážnost stavu.

Vkladních knížek nelze použítí podle § 19 adv. ř. k zaplacení palmární pohledávky.

Použil-li advokát bez souhlasu vkladních knížek, daných mu na vazební kauci, k zaplacení své pohledávky, prohřešil se proti povinností povolání (§§ 9, 19 adv. ř.) a stalo-li se tak za takových okolností, že byl podezřelým z trestného činu, porušil tím i stavovskou čest a vážnost.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1929, Ds I 27/29).

Kárná rada advokátní komory v Praze uznala obviněného vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že se ze vkladních knížek složených mu v trestní věci manželů Antonína a Emilie H-ových, Janem Sch-em st. za účelem soudní jistoty učinil po uvolnění jistoty, nevyžádav si souhlas Jana Sch-e st., zaplacen za svoji ze zastoupení manž. H-ových vzniklou palmární pohledávku, mimo jiné z těchto

důvody:

Ustanovení § 19 adv. ř., jímž jest advokátu poskytnuto právo, by si z hotovostí pro jeho stranu došlých srazil své výlohy a svou odměnu, jest výsadou advokátního stavu. Jako výsada nesmí však toto ustanovení býti vykládáno extensivně. Stanoví-li zákon, že advokátu náleží retenční právo jen na hotovostech, které ho pro stranu došly, nelze rozšiřovati toto retenční právo i na jiné předměty než na ražené a neražené peníze, tedy na vkladní knížky, cenné papíry atd. Není tudíž advokátu dovoleno, by vkladní knížky u něho složené zpeněžil a z výtěžku jejich si srazil své výlohy a svou odměnu. Takový postup advokáta odporuje jasnému doslovu zákona a jest porušením povinností povolání. V souzeném případě byly mimo to vkladní knížky složeny Janem Sch-em st. s výslovným určením jako jistota za propuštění Emilie H-ové z vazby. I když se předpokládá, že Jan Sch. byl příkazovatelem Dr. Z-a, nemůže jeho postup býti uznán nezavadným. Neboť není advokátu nikdy dovoleno, by peněz, které mu odevzdala strana k určitému použití, i když toto určení odpadlo, použil pro sebe, místo by je straně dal k dispozici. Neboť takové peníze nelze pokládati za »došlé pro stranu« a nelze jich použítí k zaplacení honoráře, jsou a zůstanou i po splnění účelu penězi, které byly odevzdány klientem advokátu k určitému použití, které brání vykonání retenčního práva. Proto nebyl obviněný ani oprávněn, by bez souhlasu Jana Sch-e použil vkladních knížek k zaplacení svého palmáru,

a porušil svým postupem v § 9 adv. ř. mu uloženou povinnost horlivosti a věrnosti v zastupování strany. Postup obviněného měl v zápětí, že proti němu bylo zahájeno trestní vyšetřování. Proto byl v jednání obviněného shledán i kárný přečin poškození cti a vážnosti stavu.

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů nevyhověl odvolání obviněného z onoho nálezu kárné rady české advokátní komory v Praze ze dne 28. března 1929.

Důvody:

Pokud odvolatel zastává stanovisko, že vkladní knížky jsou jen jako hotové peníze a že tedy podle § 19 adv. ř. byl oprávněn jich použítí k zaplacení své palmární pohledávky, vyvrátila toto stanovisko správně kárná rada v napadeném rozhodnutí a poukazuje se v tom směru na důvody napadeného nálezu. Jest mylným názor odvolatele, že, byv odsouzen pro přečin porušení povinností povolání, nemůže býti uznán vinným i přečinem poškození cti a vážnosti stavu. Porušením povinností povolání může býti zlehčena i čest a vážnost stavu a v takovém případě jest uznati na vinu přečinem v tom i onom směru. Odvolatel, použiv bez souhlasu vkladních knížek, daných mu na vazební kauci, k zaplacení své pohledávky, prohřešil se proti povinností povolání (§§ 9, 19 adv. ř.) a, ježto se tak stalo za okolností, že vzniklo proti němu podezření trestného činu, které vedlo k trestnímu vyhledávání, čímž byla dočlena i čest a vážnost stavu, porušil i stavovskou čest a vážnost a byl právem uznán vinným kárným přečinem i v tomto směru (§ 10 adv. ř.). Odvolání co do viny jest neodůvodněným.

Čís. 92 dis.

Jde o provinění proti cti a vážnosti stavu, přiči-li se postup advokátův usnesením, která v mezích zájmů, ochraně advokátní komory jako stavovského úřadu svěřených, přivádějí k platnosti některý zákon nebo jiný závazný předpis veřejné moci.

Usnesením takového rázu (§ 2 vl. nař. ze 4. července 1924, čís. 152 sb. z. a n.) je projev advokátní komory, by ustanovování laiků vyrovnávacími správci bylo podle možnosti omezeno.

Jde o poškození cti a vážnosti stavu, navrh-li advokát, by za vyrovnacího správce byla ustanovena osoba podezřelá, že je řemeslným vyrovnávacem, třebaš tak učinil v hmotném zájmu a z příkazu svého klienta.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1929, Ds I 28/29.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů a advokátních kandidátů nevyhověl odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 5. září 1929, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem poškození cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že ve dvou různých vyrovnacích řízeních navrhl

soudu ustanovení laika, který řemeslně provádí vyrovnání, a tím přispěl k tomu, že ten a nikoliv advokát byl ustanoven vyrovnacím správcem.

D ů v o d y:

Netřeba s odvolatelem rozebíratí rozdíl mezi právními pojmy stavovského zájmu a stavovské cti a řešiti otázku, pokud je advokát vázán usneseními advokátní komory ve stavovském zájmu a pokud se tudíž jejich porušením dopouští porušení povinností povolání nebo cti a vážnosti stavu. Zajisté je jejich porušení pokleskem proti cti a vážnosti stavu alespoň vždy tehdy, když se advokátův postup přiči usnesením, která v mezích zájmů, svěřených ochraně advokátní komory jako stavovského úřadu, přivádějí k platnosti některý zákon anebo jiný závazný předpis veřejné moci. O takový případ tu jde. Vládní nařízení ze dne 4. července 1924, čís. 152 sb. z. a n. ukládá v § 2 soudům, by se, ustanovující vyrovnacího správce, pečlivě vystříhaly toho, by úřad ten nebyl soustředován v rukou jednoho nebo několika jednotlivců, kterým by se stal hlavním anebo důležitým zdrojem příjmů. Podle vývodů kárného nálezu vyvíjela advokátní komora v opětných projevech a i ve správě valné hromady ze dne 26. dubna 1925 všeobecně známou snahu, by bylo ustanovování laiků vyrovnacími správci podle možností omezeno, a výbor komory podnikl v tomto směru kroky u příslušných úřadů, maje za to, že zřizování laiků vyrovnacími správci nutno počítovati jako poškozování zájmů advokátů. Odvolatel navrhl však přes to u soudu ve dvou vyrovnacích řízeních, by za správce byl ustanoven Antonín P., jenž není advokátem a jemuž v okrese D. byla v roce 1925 z 12 vyrovnání přidělena 4, v roce 1926 ze 16 vyrovnání 6, v roce 1927 z 8 vyrovnání 5 a v roce 1928 ze 7 vyrovnání 5 vyrovnání jako vyrovnacímu správci. Bylo jistě na snadě nutkové podezření, že Antonín P. je osobou, již jak vzhledem k veřejným zájmům, chráněným oním nařízením, tak i vzhledem k stavovským zájmům advokátů, zdůrazňovaným oněmi projevy jejich zástupčího úřadu, úřad vyrovnacího správce svěřen býti nemá, protože je řemeslným vyrovnávačem. Porušuje tyto zájmy svými soudními návrhy, projevil odvolatel hrubou netečnost k naznačeným snahám veřejné moci a stavovské organizace, ne-li přímo snahu jejich úmyslného maření. Jeho postup se stal jen ještě povážlivějším, any o něm musily zvědět i cizí, nestavovské kruhy osob, najmě strany a soudní funkcionáři, u nichž musil vzbuditi dojem, že advokáti sami neberou snahy svého stavovského úřadu vážně a že jich proto nedbají. Jest proto v odvolatelově postupu shledati hrubé provinění proti cti a vážnosti stavu. Na tom nemění nic, že odvolatel své návrhy podal v hmotném zájmu svého klienta a z jeho příkazu. Jak plyne z řečeného nařízení, právní řád v otázce té hmotný zájem stran účastněných na vyrovnacím řízení neuznává nebo řadí jej alespoň za zájem na vhodné volbě vyrovnacího správce. Příkaz strany nemůže býti závazný, jde-li o otázku, zda se přikázaný postup přiči stavovským nebo jiným právním povinností jejího zástupce advokáta. Je na něm, by klientovi vysvětlil, že

takovému příkazu nesmí žádný svých povinností dbalý advokát vyhověti, po případě by se raději vzdal příjmu, jenž mu z přikázaného nedovoleného postupu kyne. Odsuzující výrok o vině odvolatele je tudíž opodstatněn.

Čís. 93 dis.

Třetí osoby mohou si stěžovati do usnesení kárné rady, jímž bylo odmítnuto zahájení kárného řízení, jen, byly-li kárným přechinem ve svém právu zkráceny; takové zkrácení může nastati u přechinů proti povinností povolání, nikoli však u přechinů proti cti a vážnosti stavu.

Porušení povinností povolání může se advokát dopustiti nejen proti svým klientům, nýbrž i proti osobám třetím.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1929, Ds I 29/29.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie odmítl; případně zamítl stížnost firmy A. K. do usnesení kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 12. září 1929, jímž bylo vysloveno, že není důvodu ke kárnému stíhání obviněného.

O d ů v o d n ě n í:

Podle § 53 kárn. stat. mohou si do usnesení kárné rady, jímž bylo odmítnuto zahájení kárného řízení, stěžovati zástupce komory a vrchní státní zástupce a kromě toho i osoby třetí, tyto však jen, byly-li kárným přechinem ve svém právu zkráceny. Takové zkrácení může nastati u přechinů proti povinností povolání, nikoli však u přechinů proti cti a vážnosti stavu. Ohledně přechinů proti cti a vážnosti stavu přísluší jejich stíhání kárné radě, pokud se týče zástupci komory (§ 23 a 29 kár. stat.), neboť jen títo jsou orgány povolanými hájiti čest a vážnost stavu a zakročovati proti jejich porušení. Třetí osoby mohou sice advokátní komoře nebo kárné radě oznámiti skutečnosti čest a vážnost stavu ohrožující, nemají však nároku na kárné zakročení pro prohřešení se proti cti a vážnosti stavu. Musí proto, když kárná rada neshledá důvod ke stíhání pro poklesek proti cti a vážnosti stavu a zástupce komory se s tím spokojil, zůstatí při tom, že se kárné řízení nezahájí. To plyne i z ustanovení § 47 kárn. stat., podle něhož nepřisluší z nálezu kárné rady, jímž byl obviněný zproštěn z obžaloby pro přechin porušení cti a vážnosti stavu, odvolání ani vrchnímu státnímu zástupci ani třetím osobám. Činy obviněného, pro které ho stěžovatelka u advokátní komory oznámila, přicházejí v úvahu jako poklesky proti cti a vážnosti stavu, a stěžovatelka sama v oznámení uvedla, že se jí jedná o zachování vážnosti a důstojnosti advokátního stavu a že i ve své stížnosti v konečném návrhu výslovně uvádí, že tuto věc předkládá k rozhodnutí nejvyššímu soudu, zda takové jednání advokáta je slučitelné s jeho ctí. Není tedy podle toho, co uvedeno, firma A. K. oprávněna, by si do odmítavého usnesení kárné rady stěžovala, a její stížnost bylo jako nepřipustnou

odmítnouti. Kdyby se však při zvlášť volném výkladu obsahu oznámení a stížnosti firmy A. K. mělo za to, že obvinění stěžovatelkou proti obviněnému vznesená dotýkají se i porušení povinnosti povolání, jehož se může advokát dopustiti nejen proti svým klientům, nýbrž i proti osobám třetím (srov. rozh. býv. víd. nejv. soudu uveřejněná v Manzově vydání advok. řádu u § 9 pozn. 1 str. 684 vyd. z roku 1915 — VI svazek Taschenausgabe), bylo by stížnost jako věcně neodůvodněnou zamítnouti, poněvadž její vývody nejsou způsobitelné, by zeslabily nebo vyvrátily správnost důvodů v napadeném usnesení uvedených pro názor, že tu nejde o porušení povinnosti povolání v žádném směru. Bylo proto stížnost případně i zamítnouti.

Čís. 94 dis.

Jde o kárný přečin podle § 157 not. ř., osvědčil-li notář, že strany podepsaly listinu vlastnoručně v jeho přítomnosti, ač to neodpovídalo skutečnosti, any smlouvající se strany daly své podpisy na prázdný papír; nezáleží na tom, že strany zmocnily notáře, by na onom papíru in bianco jimi podepsaném dodatečně sepsal smlouvu podle toho, co bylo v jeho přítomnosti ústně ujednáno.

Předpis § 159 odst. 2 not. ř., že kárný soud nemůže uznati na mírnější trest než na pokutu, potvrzuje-li notář v notářské listině o skutečnosti, že se před ním stala, ač se nepříhodila za jeho přítomnosti, je předpisem velicím a nepřipouští úchylek.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1929, Ds I 18/29.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech notářů a notářských kandidátů vyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání vrchního státního zástupitelství v Praze z kárného nálezu vrchního soudu v Praze jako soudu kárného pro notáře ze dne 1. června 1929, pokud jím obviněný notář, byv uznán vinným kárným přečinem podle § 157 not. ř., byl odsouzen podle § 158 a), 159 not. ř. k trestu písemné důtky, a změnil napadený kárný náleze ve výroku o trestu potud, že obviněnému podle §§ 158 b) a 159 odst. 2. not. ř. uložil kárný trest peněžité pokuty ve prospěch pensijního fondu československých notářů. Obviněný nahradí případné náklady na kárné řízení odvolací.

D ů v o d y:

Kárný soud prvě stolice uznal obviněného vinným kárným přečinem podle § 157 not. ř., jehož se dopustil tím, že kupní a postupní smlouvu uzavřenou v P. dne 3. května 1927 mezi předávajícím Ondřejem L-em a přejímajícím Kateřinou L-ovou, nyní provdanou K-ovou, v nepřítomnosti smluvních stran vyhotovil, dav si ji dříve podepsati in bianco, a na legalisační doložce osvědčil, že listinu podepsali před ním vlastnoručně, a že tak porušil služební povinnosti uložené mu v §§ 5 a 79 not. ř. ze

dne 25. července 1871, čís. 75 ř. zák. Za tento kárný přečin uložil kárný soud obviněnému notáři podle § 158 písm. a) a § 159 not. ř. kárný trest písemné důtky. Odvolání vrchního státního zástupce právem vytýká, že kárný soud vykročil při vyměření trestu z mezi zákonné sazby v § 159 odst. 2 not. ř. výslovně uvedené, která, jsouc rázu velicím, nepřipouští úchylek. Předpis ten stanoví, že kárný soud nemůže uznati na mírnější trest než na pokutu 50 Kč, potvrzuje-li notář v notářské listině o nějaké skutečnosti, že se před ním stala, ačkoliv se nepříhodila za jeho přítomnosti. V souzeném případě však kárný soud nálesem zjistil jako nezákonný postup obviněného, že legalisační osvědčil jako notář, že strany listinu podepsaly vlastnoručně v jeho přítomnosti, ač to neodpovídalo skutečnosti, any smlouvající se strany daly své podpisy na prázdný papír, a tak nešlo o listinu v přítomnosti notáře stranami vlastnoručně podepsanou. Na tom nic nemění, že strany zmocnily obviněného, by na papíru jimi in bianco podepsaném dodatečně sepsal smlouvu podle toho, co bylo v jeho přítomnosti ústně ujednáno. Neboť s hlediska porušení povinnosti uložených notáři jediné rozhoduje a jest zároveň jisto, že obviněný notář potvrdil nepravdu, osvědčiv, že strany tuto listinu, t. j. nikoliv prázdný arch papíru, nýbrž kupní a postupní smlouvu ze dne 3. května 1927, jak se jevila po svém sepsání, jak byla však obviněným teprve dodatečně v nepřítomnosti stran sepsána, v jeho přítomnosti podepsaly. To však spadá pod sankci § 159 odst. 2 not. ř. Kárný soud tudíž porušil výslovný předpis § 159 odst. 2 not. ř., uloživ obviněnému, který se provinil způsobem v onom zákonném ustanovení uvedeným, jen kárný trest písemné důtky podle § 158 písm. a) not. řádu.

Bylo proto vzhledem k řečenému velicím předpisu vyhověti odůvodněnému odvolání vrchního státního zástupce a změnití výrok kárného soudu o trestu potud, že se obviněnému podle § 158 b) a § 159 odst. 2. not. ř. ukládá trest peněžité pokuty.

Čís. 95 dis.

Skutková poštata kárného přečinu nevyžaduje úmyslné porušení povinností advokátu zákonem uložených, ani úmyslné poškození cti a vážnosti stavu, stačí v tom i v onom směru pouhá nedbalost.

Jde o porušení povinnosti povolání a o zlehčení cti a vážnosti stavu, nikoliv jen o nepřístojnost, poučil-li advokát koho nesprávně, pokud se týče nejasně a nesprávně o nutnosti přistoupení jako spolužalobce do sporu, vedeného jinou osobou; ujistil-li ho, že z toho pro něho nevzejdou výlohy; oznámil-li v jeho zastoupení bez věcné nutnosti jeho přístup k onomu sporu jako spolužalobce; informoval-li ho nedostatečně o dalším postupu a o výsledku sporu, najmě že bez jeho vědomí a souhlasu podal i jeho jménem odvolání a dovolání, čímž zavínil, že týž byl těžce chrožen na svém majetku, byv z nenadání stihán exekucí pro značné útraty sporu.

Neznalostí zákonného předpisu § 234 c. ř. s. nemůže se advokát omlouvat.

Rozh. ze dne 13. prosince 1929, Ds II 4/29.)

Nejvyšší soud, jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl po ústním neveřejném líčení odvoláním vrchního státního zastupitelství v Brně a zástupce moravské advokátní komory z nálezu kárné rady advokátní komory moravské ze dne 26. ledna 1929, jímž byl obviněný zproštěn z obvinění pro kárné přečiny porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, a změnil napadený nálezu v ten rozum, že uznal obviněného vinným kárnými přečiny porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, jichž se dopustil tím, že v lednu 1923 nesprávně, pokud se týče nejasně a neúplně poučil Josefa N-a o nutnosti přistoupiti jako spolužalobce do sporu, vedeného Rudolfem M-em proti Společnosti b-ských elektrických pouličních drah o 180.850 Kč a že ho ujistil, že z toho pro něho — N-a — nevzejdou výlohy; dále tím, že v zastoupení Josefa N-a podáním ze dne 13. února 1923 bez věcné nutnosti oznámil jeho přístup k řečenému sporu jako spolužalobce a že pak Josefa N-a nedostatečně informoval o dalším postupu a o výsledku sporu, najmě, že bez jeho vědomí a souhlasu podal jeho jménem i odvolání a dovolání, — čímž zavinil, že Josef N. byl těžce ohrožen na svém majetku, byv z nenadání stíhán exekucí pro útraty sporu ve výši 27.000 Kč.

D ů v o d y:

Proti nálezu kárné rady, jímž byl obviněný zproštěn z obvinění, že se jednáním ve výroku tohoto nálezu blíže uvedeným dopustil kárného přečiny, podali vrchní prokurátor a zástupce advokátní komory odvolání, v nichž doličují, že se obviněný oním jednáním prohršil i proti povinnostem povolání i proti cti a vážnosti advokátního stavu, a navrhuji, by byl obviněný uznán vinným kárným přečinem v tom i onom směru. Odvoláním nelze upřítí oprávnění. Pro posouzení souzeného případu s kárného hlediska jsou především rozhodné tyto skutečnosti, jež byly jednak zjištěny napadeným nálezu, jednak vycházejí na jevo z předložených spisů a nebyly obviněným vůbec brány v pochybnost: Dne 26. srpna 1921, pokud se týče 4. října 1921 podal obviněný jménem Rudolfa M-a jako jeho právní zástupce proti Společnosti b-ských pouličních drah elektrických žaloby o zaplacení 18.487 Kč 50 h a 180.850 Kč. Oba spory byly spojeny k společnému projednání. Po zahájení sporů sdělil M. s obviněným, že dluhuje několika osobám peníze v různé výši, mezi nimi i Josefu N-ovi 1.065 Kč, že by tyto dluhy chtěl zaplatiti z toho, co mu bude přisouzeno v onom sporu, a že proto příslušné části sporné pohledávky chce postoupiti řečeným věřitelům. Obviněný to vzal na vědomí a provedl postup, o němž dne 27. listopadu 1922 písemně uvědomil žalovanou společnost. V dopise ze dne 20. ledna 1923, zaslaném Rudolfu M-ovi, žádal ho obviněný, by všechny postupníky, mezi nimi i Josefa N-a pohnul k tomu, by mu podepsali připojenou procesní plnou moc, opravňující obviněného k jejich zastupování ve sporu. Zdůrazňuje v něm, že musí míti plnou moc se všemi podpisy nejpozději 24. ledna 1923, a vyslovuje očekávání, že M. vyhoví jeho žádosti obratem

a s největší pečlivostí. Potřebu plných mocí odůvodňuje Rudolfu M-ovi tím, že, by mohl nyní vésti spor i ohledně postoupených částek, musí býti od postupníků jako nynějších vlastníků postoupených částí zažalovaných pohledávek výslovně zmocněn, a že musí předložiti procesní plnou moc od nich podepsanou již při sporném jednání dne 26. ledna, poněvadž jinak by žaloba M-ova ohledně těchto postoupených částek byla zamítnuta a vlastníci těchto částečných pohledávek musili by pak odděleně postupovati proti žalované společnosti. Upozorňuje na to, že žalovaná strana má vědomost o provedeném postupu a zajisté ji namítne při nejbližším sporném jednání. Na konci žádá obviněný Rudolfa M-a, by výslovně oznámil postupníkům, že jim zastupováním obviněného ve sporu proti Společnosti b-ských elektrických pouličních drah nevzejdou žádné útraty. V dopise ze dne 22. ledna 1923, zaslaném Josefu N-ovi, uvádí obviněný, když mu sdělil provedený postup, že Rudolf M. Josefu N-ovi v nejbližších dnech předloží plnou moc znějící na obviněného, poněvadž on samozřejmě jen jako N-ův zmocněnec jest oprávněn postoupenou část pohledávky M-ovy proti žalované společnosti dále zastupovati. V zápětí obviněný výslovně podotýká, že toto zastupování této postoupené části pohledávky samozřejmě jde na útraty Rudolfa M-a a že nevzrostou N-ovi z tohoto důvodu žádné výlohy, pročez obviněný žádá N-a, by plnou moc při předložení podepsal. Josef N. tak učinil a obviněný na to podáním ze dne 13. února 1923 oznámil, že Josef N. a ostatní postupníci přistupují k oněm zahájeným sporům jako spolužalobci.

Odvolání právem vytýkají, že kárná rada neposoudila věc správně, neshledavši v tomto postupu obviněného podstatu kárného přečiny. Při tom jest si především uvědomiti, že vzhledem k výslovnému předpisu § 234 c. ř. s., jenž zní zcela jasně a nedopouští v tomto směru pochybnost, nejen nebylo nutné, nýbrž naopak bylo bezúčelné a zbytečné, by postupníci vstoupili do sporu jako spolužalobci. Neboť Rudolf M. postoupil svým věřitelům, mezi nimi i Josefu N-ovi části pohledávky již zažalované a § 234 c. ř. s. stanoví, že zcizení věci nebo pohledávky ve spor uvedené nemá vliv na rozepří a nabyvatel není oprávněn, by bez odpůrcova svolení vstoupil do rozepře jako hlavní strana. Pokud se tedy obviněný hájí tím, že se obával, že by žalovaná společnost ve sporu mohla vznéstí námitku nedostatku aktivní legitimace k žalobě ohledně postoupených částí zažalovaných pohledávek, byla tato obava podle stavu věci neodůvodněna. Ostatně v protokolu o ústním sporném jednání ze dne 26. ledna 1923 není vůbec zmínky o námitce žalované strany z důvodu postupů, žalované straně tehdy již známých. Jestliže obviněný po tomto sporném jednání teprve dne 13. února 1923 oznámil soudu přístup Josefa N-a a ostatních postupníků jako spolužalobců ke sporu, jest zřejmé, že si jednak musel býti vědom toho, že žalovaná společnost navývodila z oznámených postupů několika částí zažalovaných pohledávek pro spor žádné důsledky, jednak že, i nehledíc k tomu, již vzhledem k jasnému a určitému předpisu § 234 c. ř. s. při náležité péči a pozornosti si musel uvědomiti, že jest zbytečné, by postupníci při-

stoupili do sporu jako spolužalobci. Případnou neznalostí tohoto předpisu zákona obviněný jako advokát nemůže se omluviti, nanejvýš ano tu nejde o zákon nový nebo méně běžný. Jestliže pak při tak důležitém předpisu civilního řádu soudního — zákona to, jenž přímo základem advokátní praxe a platí již po celá desetiletí — jako jest ustanovení § 234 c. ř. s., nelze vůbec připustiti ani možnost úvahy o tom, zda advokát s mnohaletou praxí »může ovládati celou látku zákonodárnou«, jak pochybně usuzuje napadený nález, vyvracejí okolnosti právě uvedené přímo a beze vší pochybnosti tento důvod zprošťujícího nálezu a dokazují, že ačkoliv si obviněný měl a musil býti vědom bezúčelnosti a nepotřebnosti tohoto kroku, přece v dopise zaslaném Josefu N-ovi a prostřednictvím Rudolfa M-a, poučiv ho nejasně a nesprávně a nutnosti toho, požádal Josefa N-a o podpis procesní plné moci k tomu účelu, by Josef N. zbytečně přistoupil do sporu M-ova jako spolužalobce, což se přičiněním obviněného také skutečně stalo. Pro zjištění kárné viny obviněného stačí již to, že si musil býti vědom bezúčelnosti tohoto postupu, kterým Josef N. bez nejmenší své ingerence byl zatažen do sporu pro něho bezvýznamného. Zavadný postup obviněného zřejmě vybočuje z mezí pouhého omluvitelného nedopatření nebo pouhé nepořádnosti, naopak jest v něm spatřovati značné porušení povinností, jež ukládá advokátu § 9 adv. řádu, a tudíž kárný přečin.

Jednání obviněného jeví se kárným proviněním tím více, vezme-li se zřetel k tomu, jak obviněný ujistil Josefa N-a ohledně následků jeho účasti ve sporu jako spolužalobce, pokud jde o náhradu procesních útrat. V tomto směru lze sice připustiti, že prohlášením obviněného, že Rudolf M. ponese útraty tohoto zastupování, byl Josef N. ve vnitřním poměru mezi oběma formálně zajištěn před případnou škodou z vedení procesu mu hrozící. Avšak žádného zajištění tu nebylo v poměru Josefa N. jako spolužalobce oproti straně žalované v případě prohry sporu, pro kterýž případ musil si obviněný uvědomiti, že se zřetelem na ustanovení §§ 14, 41 a násl. civ. ř. s., jejichž znalost jistě není s to popírati, hrozí Josefu N-ovi při podlehnutí ve sporu nebezpečí povinnosti k náhradě útrat odpůrce, v nejpříznivějším případě aspoň podle poměru jeho pohledávky. Nejen abstraktně, nýbrž i konkrétně mu již toto nebezpečí v době, kdy obviněný žádal Josefa N-a o podpis plné moci za účelem přistoupení do sporu, muselo býti povědomo, neboť spor se táhl již delší dobu a žalovaná strana bránila se v něm proti žalobnímu nároku okolnostmi, které již před tím vedly dokonce k přerušení řízení až do skončení trestního řízení proti žalobci pro trestné činy, se žalovaným nárokem úzce související. Ve skutečnosti povinnost k náhradě útrat hrozila Josefu N-ovi i s ohledem na jeho vnitřní poměr k Rudolfu M-ovi tím nebezpečněji a tíživěji, an Rudolf M. získal ve sporu právo chudých. Proti tomuto nebezpečí obviněný Josefa N-a nijak nezajistil, naopak sděliv mu v dopisu ze 22. ledna 1923, že samozřejmě jde toto zastupování jemu postoupené části pohledávky na útraty Rudolfa M-a a že N-ovi z tohoto důvodu nevzejdou žádné výlohy, uvedl N-a zřejmě v omyl, neboť tento musil si toto sdělení vyložit v ten smysl, že mu z pode-

psání plné moci a ze vstoupení do sporu vůbec žádný závazek nemůže vzejíti a nevzejde. Jest jistě při nejmenším neuvěřitelně pochybné, zda by Josef N., kdyby byl podle pravdy zvěděl, že podpisem procesní plné moci dává souhlas k přistoupení do riskantního, nákladného sporu jako strana, a že bude po případě k náhradě vysokých útrat odpůrce spolužavázán, byl plnou moc na žádost obviněného podepsal. Nedostatečnou a nesprávnou informací, kterou obviněný odůvodnil N-ovi výslovnou žádostí o podepsání plné moci, nemůže omluviti ani důvod, který v jeho prospěch uvádí kárná rada, že prý mohl býti toho názoru, že soud rozdělí útraty v poměru podílu. Tak se obviněný ani nehájí, neboť jest zřejmo, že by tak přiznával vědomí o nebezpečí, že N. bude musiti nésti aspoň útraty v poměru ke svému podílu, a obhajoba ta byla by právě jen důkazem toho, jak nesprávně N-a ohledně útrat zastupování jeho pohledávky informoval. Posléze ani peněz 1.200 Kč, který by podle názoru kárné rady při rozdělení útrat v poměru podílů na N-a připadal, není jistě v poměru k pohledávce, jež ani této výše nedosahovala, nikterak minimální, jak míní kárná rada, a tyto důvody ve prospěch obviněného uvedené zřejmě neobstojí. Naopak jest ze shora uvedených důvodů zřejmo, že případná povinnost Josefa N-a k náhradě aspoň části značně vysokých útrat při náležité pozornosti nemohla mu býti nepovědoma; přes to N-a ubezpečil o neškodnosti spoluvvedení sporu. V tom i onom vyličeném směru zanedbal obviněný povinnost svědomitého zastupování strany, žádav Josefa N-a, by mu svěřil zastupování, jednak tím, že Josefa N-a nesprávně zpravil o nutnosti vstoupiti do sporu jako spolužalobce, jednak tím, že ho nejasně ujistil o tom, že zastupování postoupené části pohledávky půjde na útraty postupitelovy, ačkoliv neměl zajištění pro případ povinnosti N-ovy jakožto spolužalobce k náhradě procesních útrat odpůrce, kdyby spor byl prohrán. Že takový postup advokáta zřejmě odporuje požadavku svědomitého a dbalého zastupování, netřeba blíže doličovati.

Další vinou obviněného jest porušení povinnosti, jež po objektivní stránce uznává i kárná rada, že totiž podnikl všechny další úkony ve sporu i v zastoupení Josefa N-a, jmenovitě podal odvolání i dovolání, aniž uvědomil svého mandanta o jednotlivých výsledcích procesu a aniž si od něho vyžádal souhlas k dalším tak důležitým úkonům jako je odvolání a dovolání ve sporu velmi nákladném proti rozsudkům žalobní nárok zamítajícím (v prvé stolici aspoň z velké části). Je-li porušení této povinnosti v objektivním směru právem uznáno i kárnou radou, takže netřeba se objektivní stránkou provinění blíže zabývat, neobstojí ani náležením uznány omluvený důvod s hlediska subjektivního, že obviněný mohl podle rozsudkových výroků o útratách míti za to, že pro Josefa N-a nemůže vzniknouti újma. Předpisy civilního soudního řádu o útratové povinnosti podlehnoucí strany a předpisy o procesních stranách, shora citované, jsou tak základního rázu a v praxi advokátní tak běžné a vžitě, že nemohlo býti pro advokáta již po rozsudku prvé stolice, kde žalující strana zvítězila jen menší částí zažalovaného nároku co do důvodu nejmenší pochybnosti o tom, že rozhodnutí o útratách, vyhrazené konečnému

rozsudku, může vypadnouti v neprospěch žalující strany, a to žalující strany celé, tudíž i v neprospěch spolužalobce Josefa N-a, i když jest v rozsudku prvě stolice uveden jako žalobce jen Rudolf M., neboť nelze o tom pochybovati, že si obviněný musil uvědomiti, že žalobci v jednotlivé žalobní straně jsou i postupníci, kteří ke sporu přistoupili. Naprosto žádné pochybnosti však nemohl míti v této příčině při odvolacím rozsudku, kde v jeho hlavě jest jako žalobce označen Rudolf M. a společníci, takže ve výroku rozsudkovém stanovenou povinnost »žalobce« k náhradě procesních útrat musil by nutně každý, tím spíše advokát vztahovati na celou žalobní stranu a nikoliv jen na Rudolfa M-a. I když ho obviněný snad zpravil o všech výsledcích sporu a s ním projednal všechny úkony v procesu předsevzaté, nesplnil tím povinnost svědomitého zastupování dalšího svého mandanta Josefa N-a, jenž měl jen nepřímý zájem na výsledku sporu, nikterak totožný s bezprostředním zájmem M-ovým, takže musil by se, nanejvýš po zamítnutých rozsudcích, obviněný samostatně ujistiti jeho souhlasem k tomu, by i jeho jménem předsevzal další procesní kroky, útratové břemeno po případě zvyšující. Právě pro tento různý zájem na vedení a na výsledku sporu u jednotlivých mandantů nesměl se spolehnouti na to, že spolužalobce bude informovati Rudolfa M. Spolehl-li se však na to, nedostál své povinnosti svědomitého zastupování N-ova. Šetření na útratách za případná písemná sdělení nebylo na místě, nanejvýš an obviněný za vyzrozumění účastníků útraty účtoval. Na osobní styk s mandantem netřeba klásti zvláštní důraz a jeví se proto bezvýznamným obviněného omlouvající poukaz kárné rady na často se vyskytující případy, kde advokát osobně s mandantem nejedná. Tu obviněný s mandantem nejednal vůbec, ani ústně ani písemně, o dalších krocích v procesu podniknutých; pokud před podpisem plné moci s ním jednal, bylo již shora dovedeno, že ho neinformoval s tou svědomitostí, poctivostí a otevřeností, jež byla nutná vzhledem k riziku spojenému s přistoupením k nákladnému sporu, nanejvýš an obviněný k němu Josefa N-a bez jeho ingerence sám vyzýval. Jak ze spisů rozepře lze zjistiti, zastupoval obviněný žalující stranu z největší části osobně. Byl a musil býti proto zpraven o všech krocích, které snad v této věci učinila jeho kancelář. Jest proto nejen civilně, jak má za to kárná rada (§ 1313 a) obč. zák.), nýbrž i kárně zodpověden za opomenutí uložených jemu povinností, pokud jde o to, že nezařídil nutně uvědomění Josefa N-a a nevyžádal si od něho nutnou informaci k dalším krokům, po případě prostřednictvím svého koncipienta Dra K-e, jestliže mu tento skutečně korespondenci obstarával. Ani z tohoto důvodu nelze tedy opomenutí povinností mu uložených omluviti. Z téže úvahy nelze však přisvědčiti důvodům kárné rady, z viny obviněného zprošťujícím, ani co se týče nedostatečného uvědomění Josefa N-a o konečném rozhodnutí Nejvyššího soudu, třebaže dopis ze dne 6. srpna 1924, v němž nelze spatřovati dostatečné vyzrozumění N-a o výsledku sporu, byl v nepřítomnosti obviněného sepsán a podepsán jeho tehdejší koncipientem Drem K-em.

Výsledky kárného řízení nelze ovšem míti za prokázáno, že se obvi-

něný dopustil závadného jednání úmyslně, nanejvýš, že byl při tom veden úmyslem zjištným, by mohl žádati vyšší útraty, jak za to má odvolání vrchního státního zastupitelství. Kárný soud odvolací nevyvodil důsledky v neprospěch obviněného ani z toho, že obviněný také sobě dal postoupiti Rudolfem M-em ze sporné pohledávky částku 25.000 Kč, ale pro tuto částku sám do sporu jako spolužalobce nevstoupil. Neboť tuto okolnost obviněný vysvětlil tím, že tak nechtěl učiniti vzhledem k svému postavení jako advokát. Ale pro posouzení zjištěného děje jest bez rozhodného významu, zda obviněný jednal bez zlého úmyslu. Nepožadujeť zákon pro kárný přečin úmyslné porušení povinností advokátu zákonem uložených, ani úmyslné poškození cti a vážnosti stavu, naopak stačí v tom i onom směru pouhá nedbalost. Přečin porušení povinností povolání jest v tom, že obviněný s nedostatečnou svědomitostí neomluvitelně zastupoval zájmy svého klienta, jež dokonce pohnul sám k tomu, že mu zastupování svěřil. Jest však dán i přečin poškození cti a vážnosti stavu, neboť tato čest a vážnost musila utrpěti úhonu, když Josef N. byl takovou nejasnou, nedostatečnou a nepřesnou informací vtažen advokátem do sporu, na jehož výsledku neměl bezprostřední zájem, a když byl zcela bezúčelně uveden v nebezpečí náhrady vysokých útrat a dokonce opomenutím sdělení o výsledcích jednotlivých úseků sporu překvapen exekucí proti němu zahájenou pro vysoké procesní útraty. Obviněný si musil uvědomiti, jak nepříznivý soud o advokátním stavu musí u N-a a u jeho okolí, jemuž to přirozeně nezůstalo utajeno, vzbuditi takové jednání advokátovo, kterým byl N. do sporu pro něho nežádoucího přiveden vzbuzením mylné domněnky, že jest to nutné a že mu z toho škoda vzejíti nemůže. Právě s hlediska zlehčení cti a vážnosti stavu nelze posléze přehlédnouti, že obviněný ani tehdy, když se dostavily neblahé následky jeho nedosti svědomitého postupu v této věci, a Josef N. přišel k němu v pochopitelném rozrušení v důsledku exekuce z nenadání proti němu provedené, neučinil nic, by N-a ihned ubezpečil a dal mu osobně záruku, že z celé věci nebude míti škodu, a by takto zabránil veřejnému pohoršení, jež hrozilo, když se o postupu obviněného jakožto advokáta dověděla širší veřejnost. Bylo proto odvoláním vyhověti a uznati obviněného vinným jak kárným přečinem porušení povinností povolání, tak i zlehčení cti a vážnosti stavu.

Čís. 96 dis.

Jde o zlehčení cti a vážnosti stavu i o porušení povinností povolání, dal-li se advokát zapsati do seznamu advokátů s bydlištěm v určitém místě, avšak nebyl v tomto místě vůbec hlášen a nikdy tam nebydlel ani své povolání tam nevykonával, nýbrž bydlel trvale a své povolání vykonával v místě jiném.

Jde jen o zlehčení cti a vážnosti stavu, nikoliv i o porušení povinností povolání:

trpěl-li advokát provozování inkasní kanceláře svého solicítatora s připojením na svou kancelář, uveřejňování jeho insertů o bezplatném vymáhání pohledávek jakéhokoli druhu v tuzemsku i v cizině i jeho úmlu-

vy se zákazníky o t. zv. honoráři za výsledek, nepropustil-li sollicitátora ze služeb, nýbrž z jeho činnosti, na kterou nedohlížel, pod pláštěm advokátní kanceláře i sám hmotně těžil;

zabýval-li se advokát, dávaje si příslibiti provisi, sprostředkováním dodávek, a uplatňoval-li sprostředkovatelskou provisi soudně; postoupil-li domnělou svou pohledávku z provise svému sollicitátorovi, jehož pak ve sporu zastupoval, za něho o právo chudých zakročil na oko, by si uspořil kolký a poplatky, by znemožnil odpůrci v případě úspěchu vydobytí procesních útrat a by si zajistil ve sporu roli svědka.

Souběh kárných přečinů zlehčení cti a vážnosti stavu a porušení povinností povolání.

Porušení všeobecné povinnosti druhého odstavce § 10 adv. řádu (by advokát poctivostí a čestností ve svém jednání zachovával čest a vážnost svého stavu) je podle §§ 2 a 39 odst. 2 kárného statutu předmětem a podstatou kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu, a nelze je zároveň kvalifikovati za přečin porušení povinností povolání, pokud se dotyčné jednání nepřiči i určité povinnosti advokáta v užším slova smyslu.

Na trest výmazu ze seznamu advokátů podle § 12 písm. d.) kárn. stat. jest uznati, jsou-li tu velmi závažné přitěžující okolnosti, zejména, pokračoval-li obviněný přes opětne předchozí tresty důsledně po delší dobu v kárné činnosti, kterou byla neobyčejně těžkým způsobem poškozena důstojnost stavu v tuzemsku i v cizině.

Ani v kárném řízení netřeba výrok o povinnosti obviněného k náhradě případných nákladů na kárné řízení prvě stolice změnit, doznal-li výrok částečné změny jen co do právní kvalifikace kárných provinění.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1929, Ds II 6/29.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie částečně vyhověl po nevěřejném ústním líčení odvolání obviněného z nálezu kárné rady moravské advokátní komory ze dne 4. května 1929, jimž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu a jimž mu byl podle § 12 písm. d) kárného řádu advokátního uložen kárný trest výmazu ze seznamu advokátů a změnil napadený kárný nález ve výroku o kvalifikaci zjištěných kárných provinění v ten rozum, že se obviněný ve všech směrech jemu za vinu kladených (bod. 1. až 4. výroku napadeného nálezu) dopustil kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu a jen ve směru uvedeném v bodě 1. výroku napadeného nálezu kromě toho i přečinu porušení povinností povolání. Ve všech ostatních směrech, zejména i ve výroku o trestu — výmazu ze seznamu a výroku o náhradě nákladů kárného řízení zůstal napadený kárný nález nezměněn.

Důvody:

Odvolání napadá sice postupně každý jednotlivý bod kárného nálezu, jimž byl obviněný celkem ve čtyřech různých směrech uznán vinným

přečinem porušení povinností povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, snažíc se dovoditi, že se obviněný v tom kterém směru vůbec neprovinil, v zápětí shrnuje však své vývody v závěr, podle něhož nejsou prý kárná provinění obviněného takové povahy, by vyžadovala nejpřísnější kárný trest, a také v konečném návrhu domáhá se výslovně jen toho, by tento trest byl zmírněn a jeho výmaz ze seznamu advokátů byl vysloven jen jako trest »mezitímní«, čímž je patrně míněn kárný trest dočasného zastavení advokacie ve smyslu § 12 písm. c) kárného řádu advokátního. Hledí-li se však zároveň k celému obsahu odvolání, nelze o tom pochybovati, že obviněný přes onen doslov konečného návrhu mínil napadati i výrok o vině, a to v celém jeho rozsahu. Dovolávajíc se znovu obhajovacího spisu podaného obviněným za řízení v prvě stolici, poukazuje odvolání vždy znovu na pokročilý věk, stáří 75 let, i na chorobu obviněného a jimi přivedenou nezpůsobilost k výkonu povolání a tím i k výdělků a takto vyvolanou nouzi, kárnému nálezu pak vytýká především, že se obhajovacím spisem obviněného vůbec nezabývá, ač prý je z něho zjevnou zejména ona jeho bezmocnost, zasluhující za všech okolností ohledu. Ale již tato výtky je bezdůvodná, neboť z toho, že kárná rada příznala obviněnému v nálezu jako okolnost polehčující při výměře trestu jeho špatný hmotný stav jakožto následek nemoci, je patrné, že její pozornosti neušly ani ony skutečnosti, jimiž se ve svém obhajovacím spise ospravedlňoval obviněný, jimž však kárná rada správně nepřiznala význam okolností vylučujících jeho kárné provinění a trestnost vůbec, což ostatně odvolání, domáhajíc se konečným návrhem jen zmírnění trestu, nepřimo samo shledává správným. Bezpodstatnými jeví se však i námitky, jimiž napadá odvolání jednotlivé body (čís. 1—4) kárného nálezu. K bodu 1. V tom, co po této stránce vyšlo na jevo proti obviněnému, právem kárná rada shledala i zlehčení cti a vážnosti stavu, i porušení povinností povolání. Při tom jest klásti důraz jednak na to, že obviněný, dav se zapsati do seznamu advokátů u moravské advokátní komory s bydlištěm v M. L., nebyl v tomto místě vůbec hlášen a nikdy tam nebydlel, nevykonával tam tudíž své povolání, nýbrž bydlel a bydlí dosud trvale ve V., kde své povolání vykonával a až posud vykonává, jednak že, pokud vůbec lze mluvit o kanceláři obviněného v M. L., zejména, pokud měl tam nějakou dobu v hotelu najatou kancelář, kterou vedl jeho tehdejší koncipient Dr. F., svým postupem přivedil si nemožnost, by na svou v M. L. ohlášenou kancelář podle povinností náležitě dohlížel. Je na snadě, že takové nepořádnosti a takovýto způsob provozování advokacie jsou s to zvíklati důvěru obecenstva, a tak značně ohrožují i čest a vážnost stavu advokátského a odvolání samo nepopírá vůbec správnost úvah, jimiž dospěla kárná rada k závěru, že vylíčené jednání obviněného je kárným přečinem, shledávajíc i tu jediný důvod, činící prý ho nevinným a beztrestným, jen v tom, že nejso pro svou nemoc s to konati cesty a vykonávati i jinak své povolání, musil se l-ské kanceláře vzdáti. Stačí proto zdůrazniti znovu, že kárná rada právem neshledala v oněch skutečnostech, na něž poukazuje odvolání, okolností, které by byly s to vyloučiti kárné zavinění a trestnost obviněného.

K bodu 2. Další kárný přečin spatřuje nález v tom, že obviněný trpěl a dosud trpí provozování inkasní kanceláře svého solicitora Ottona L-a s připojením na jeho kancelář, uveřejňování jeho insertů o bezplatném vymáhání pohledávek jakéhokoli druhu v tuzemsku i v cizině i jeho úmluvy se zákazníky o t. zv. honoráři za výsledek, a že solicitora ze služeb nepropustil, nýbrž z jeho činnosti, na kterou nedohlžel, pod pláštěm advokátní kanceláře i sám hmotně těžil. Odvolání poukazuje tu, další námitky vůbec neuplatňující, na vyjádření, jež podal obviněný k obdobnému bodu odkazovacího usnesení ve svém obhajovacím spise. Obviněný uvádí v něm sice, že dnem 1. října 1927 propustil L-a ze služeb, zároveň však připouští, že L., vrátiv se začátkem prosince 1927 zase do V. (tedy nikoli do M. L.), konal pro obviněného různé až dotud nedohotovené, najmě knihovní práce, jež byly skončeny teprve v říjnu 1928, aniž napadá přímo obvinění, jež bylo z odkazovacího usnesení převzato i do kárného nálezu a podle něhož potrvála tato kárná činnost obviněného až do dne nálezu. Obviněný se ospravedlňuje jen svým tělesným i duševním stavem, následkem něhož nebyl prý způsobilým starati se o vlastní kancelářské věci, tím méně tedy o inkasní kancelář L-ovu, načež tvrdí jednak, že nevěděl o cirkulářích, jež rozeslal L. o své inkasní kanceláři v únoru 1928, zejména pak že na jeho honorářích neměl vůbec podílu. Při tom se však zaplétá do zjevných rozporů, neboť s tvrzením, že se prý nemohl starati o inkasní kancelář L-ovu, lze stěží uvést v soulad jeho další námitku, podle níž prý, nejsa sám s to, zjednatí L-ovi výdělek, nemohl mu brániti, by si neopatřil výdělek provozováním inkasní kanceláře, neboť takto dává obviněný sám nepřimo najevo, že o dotčené činnosti L-ově nejen věděl, nýbrž mu ji také trpěl. Neméně povážlivým je, že obviněný v téže větě, ve které tvrdí, že na honorářích L-ových neměl podílu, ba o nich ani nevěděl, zároveň zdůrazňuje, že při takovýchto právních věcech přišel často o vlastní peníze. Připouští takto obviněný, třebaž znovu jen nepřimo, že stejně jako odkazovací usnesení, právem spatřuje i nález jeho dotčené kárné provinění zejména v tom, že se, trpě onu činnost L-ovu, tak zároveň sám ucházel o klientelu a že z činnosti té pod pláštěm advokátní kanceláře i pro sebe hmotně těžil. K přesvědčení, že obviněný věděl o řečené činnosti svého solicitora, dospěla však kárná rada tím větším právem, an obviněný byl již nálezem kárné rady slezské advokátní komory za dne 2. července 1927, potvrzeným rozhodnutím nejvyššího soudu jako kárného soudu odvolacího ze dne 29. února 1928, č. j. Ds II 8/27, uznán vinným kárným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil v letech 1925 až 1926 tímž způsobem, jaký mu za vinu klade bod 2. nynějšího kárného nálezu. Kárná rada nabyla proto též plně opodstatněné přesvědčení, že se na stavu věci, zjištěném onim dřívějším kárným nálezem, nic nezměnilo, nýbrž obviněný pokračuje trvale ve svém kárném počínání, pracuje se svým solicitem i na dále ve vzájemném dorozumění ruku v ruce a že podle toho, jak se to vhodným nebo potřebným jeví, vystupuje buď inkasní kancelář L-ova neb obviněný, takže pod sliby bezplatného vymáhání pohledávek jde ve skutečnosti o zjednávání klientů a že, jakmile

jest předsevzítí kroky soudní, provádí je kancelář obviněného. Právem shledala tudíž kárná rada závažnou přitěžující okolnost i ve zpětlosti obviněného ohledně tohoto bodu kárného nálezu. Onen dřívější kárný nález vztahuje se však výslovně jen na kárnou činnost obviněného z let 1925 až 1926, není tedy v něm zahrnuta jeho pozdější kárná činnost, pokud se jevila zejména i v tom, že obviněný trpěl L-ovi rozesílání cirkulářů, k němuž došlo podle zjištění nynějšího nálezu teprve v únoru 1928. Na tom, že tehdy nebyl onen dřívější kárný nález ještě potvrzen nejvyšším soudem jako kárným soudem odvolacím, nesejde, není proto ani odvolání v právu, pokud namítá, že toto kárné provinění je vyčerpáno nálezem nejvyššího soudu ze dne 29. února 1928. Nehledě totiž k tomu, že provinění to tvoří pouhý zlomek dotčené celkové kárné činnosti obviněného, mělo by stanovisko odvolání v zápětí, že by obviněný pro ně nemohl býti kárně vůbec stíhán přes to, že jeho stíhání není vyloučeno ani promlčením ani jinou okolností, která by je činila nepřipustným. Skutkový děj, jak byl v tomto směru zjištěn kárným řízením, zřejmě opodstatňuje kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu. Avšak jest tím zároveň také úplně vyčerpán, neboť nezbyvá v něm prvků, pro které by bylo lze shledati v něm ještě i poklesek proti povinnostem povolání. Advokát jest ovšem povinen, by se vyvaroval všeho, co by mohlo zlehčiti čest a vážnost jeho stavu. V tomto smyslu ukládá druhý odstavec § 10 adv. řádu advokátu povšechně za povinnost, by poctivostí a čestností v jednání zachovával čest a vážnost svého stavu. Avšak porušení této všeobecné povinnosti je právě podle §§ 2 a 39 odst. 2 kárného statutu předmětem a podstatou kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu, a nelze je proto zároveň kvalifikovati za přečin porušení povinnosti povolání, pokud se dotyčné jednání nepřičí i určité povinnosti advokáta v užším slova smyslu. Napadený kárný nález, jenž jinak úplně vyhovuje stavu věci i zákonu, je proto pochyben jen potud, že podřadil kárné poklesky obviněného, uvedené ve výroku nálezu pod 2., 3. a 4.) nejen pojmu zlehčení cti a vážnosti stavu, nýbrž shledal v nich zároveň i kárný přečin porušení povinnosti povolání, což ostatně v přičině bodu 2. a 3. nález vůbec blíže neodůvodňuje.

K bodu 3. Vývody, jimiž napadá odvolání tento bod kárného nálezu, mohou dojítí povšimnutí jen z části zcela nepatrné. Kárný přečin spatřuje totiž nález v tom, že se obviněný, dávaje si příslibiti provisi, zabýval sprostředkováním dodávek dřevěných pražců mezi stavitelem J. M. P-em v B. jako dodavatelem a firmou »Forsteinrichtungsgesellschaft H.« v Německu jako odběratelem a že pak sprostředkovatelskou provisi uplatňoval soudně. Odvolání namítá především, že obviněný dodávky nespřstředkoval, nýbrž jednu takovou dodávku jen »naznačil«, čímž patrně má býti řečeno, že obviněný říšskoněmecké firmě P. jen případného prodávatele pojmenoval. Nehledíc však k tomu, že by dotčené provinění obviněného zakládalo kárný přečin i tehdy, kdyby se byl obviněný skutečně omezil jen na pojmenování osoby dodavatelovy, zjišťuje kárný nález zejména i na základě obsahu žaloby, kterou podal obviněný jménem Ottona L-a na několik osob, bydlících v Německu, o zaplacení

650.000 Kč s přísl. u zemského (krajského) soudu v Opavě, tedy na základě průvodního prostředku, hlavně i po stránce subjektivní zvláště přesvědčivého, že obviněný dodávku dřevěných pražců sprostředkoval, dav si slíbiti 2% provise. Na tom, že šlo o sprostředkování jediné dávky, nesejde, zvláště když obviněnému vzešel podle tvrzení žaloby z onoho sprostředkování nárok na provisi ve výši neméně než 880.000 Kč a podle spisů šlo o dodávku jednoho milionu pražců. Nález zjišťuje dále, že ona provise, kterou odvolání jmenuje eufemisticky »honorářem«, byla obviněnému jen přislíbena, a je bezvýznamný důraz, s nímž odvolání připomíná, že se tak stalo dobrovolně. Je proto plně oprávněn závěr kárného nálezu, že takováto sprostředkovatelská činnost, jsouc naprosto neslučitelná s povoláním advokáta, velmi povážlivě zlehčuje čest a vážnost stavu. Okolnost, nasvědčující obzvláštní tíži tohoto provinění obviněného, spatřuje kárný nález zejména v tom, že obviněný, postoupiv onu provisi pohledávku v řečeném zbytku solicitoru L-ovi, neostýchal se vymáhati ji soudně, což vyvolalo podle zjištění nálezu nejostřejší kritiku jak u cizozemských právních zástupců a v tisku, tak u tuzemských i cizozemských soudů. I toto zjištění má plnou oporu v obsahu listin, při ústním jednání vesměs čtených. I jednání obviněného, o něž tu jde, bylo s hlediska kárného úplně zhodnoceno podřaděním jeho pod pojem zlehčení cti a vážnosti stavu. V této příčině stačí poukázat k tomu, co bylo již nahoře uvedeno o souběhu obou způsobů kárných přečinů.

K bodu 4.: Tento bod kárného nálezu souvisí těsně s jeho bodem 3; kárný přečin spatřuje nález v tom, že obviněný postoupil domnělou svoji pohledávku z provise proti Idě Sch-ové a spol. ve zbytku 650.000 Kč svému solicitoru L-ovi, že ho pak v dotčeném sporu právně zastupoval, za něho opětovně o právo chudých zakročil a proti odmítavým usnesením zemského soudu v Opavě podával bezúspěšně rekursy na mor. sl. vrchní zemský soud. Podle důvodů kárného nálezu nabyta kárná rada přesvědčení, že k tomuto postupu na nemajetného L-a došlo jen na oko a jen k tomu cíli, by si obviněný jednak uspořil kolky a poplatky, jednak znemožnil žalovaným v případě jejich úspěchu ve sporu vydobytí procesních útrat, by si však zároveň zajistil ve sporu roli svědka, za nějž byl v L-ově žalobě také skutečně opětovně označen tak, že ve sporu vystupuje obviněný současně jako postupitel a svědek i jako právní zástupce. Toto jednání obviněného jeví se kárně radě neslučitelným s předpisem § 9 adv. řádu, jelikož se obviněný mohl v oné své trojí různé roli snadno ocitnouti v kolici se svými povinnostmi právního zástupce, totiž s povinností vésti zastoupení, jež na se vzal, podle zákona a hájiti práva své strany proti každému pilně, věrně a svědomitě. Než pouhá možnost nebo nebezpečí, ocitnouti se v rozporu s povinnostmi advokáta, není ještě skutečným porušením těchto povinností, a proto jde i tu výhradně o zlehčení cti a vážnosti stavu. Obviněný se ve svém obhajovacím spise, na nějž se odvolání i tu prostě odvolává, hájil proti obdobnému bodu odkazovacího usnesení jen tvrzením, že provisi pohledávku postoupil L-ovi proto, že spor následkem svého (zdravotního) stavu ve vlastním jméne již vésti nechtěl a že, maje zájem na tom, by vyvázl z povinnosti k ná-

hradě útrat sporu, uložené mu (ve výši 30.000 Kč) zemským soudem v Drážďanech, se takto zachoval jen k tomu cíli, by pohnul žalované k narovnání, že to tedy stejně jako L-a byla vzdána zjištnost nebo snaha se obohatiti. Takto přiznal však obviněný sám správnost označení, jehož se v kárném nálezu dostává onomu postupu dotčené pohledávky jako pouhého jednání na oko, a připustil zároveň, že jen na oko byl jím vlastně veden i onen spor. Je proto odvolání v nepravu i pokud označuje jako pouhou mylnou domněnku závěr kárného nálezu, podle něhož se obviněnému jednalo mimo jiné o to, by si ve sporu uspořil kolky a poplatky, jelikož prý obviněný by se byl rovněž mohl domáhati práva chudých, jež by mu bylo vzhledem na jeho majetkové a výdělečné poměry zajisté také uděleno. Přehlížej odvolání další závěr nálezu, podle něhož cílem obviněného bylo zejména i, aby žalovaným pro případ jejich úspěchu ve sporu bylo znemožněno vydobytí procesních útrat. Zjištění tohoto jeho záměru stačí již o sobě, by v jeho jednání byla spatřována podstata kárného přečinu, nesejde zejména na tom, že v zápětí nedošlo k vydobytí procesních útrat snad proto, že obviněný neměl majetku ani výdělu, který podléhal exekuci.

V hlavní věci jest tudíž odvolání ve všech směrech bezdůvodným a bylo mu jen, pokud jde o kvalifikaci zjištěných kárných provinění, vyhověti potud, že se výrok o porušení povinností povolání obmezuje na bod 1. výroku napadeného nálezu. Hledí-li se však k celé řadě velmi závažných okolností přitěžujících, na něž kárná rada právem uznala, najmě k tomu, že obviněný přes opětné předchozí tresty důsledně po delší dobu pokračoval v kárné činnosti, kterou byla neobyčejně těžkým způsobem poškozena důstojnost stavu v tuzemsku i v cizině, nezbylo, než setrvati na nejpřísnějším trestu, stanoveném v § 12 písm. d) kárného řádu advokátního (výmaz ze seznamu advokátů), poněvadž by žádný z mírnějších kárných trestů, zejména ani dočasné zastavení advokacie ve smyslu § 12 písm. c) kárn. řádu adv. nevystihovalo náležitě mimořádnou tíži kárných provinění obviněného v jejich souhrnu, jež právě vzhledem k tomu nelze s dostatek omluviti ani stáří obviněného, ani jeho nemoci a nezpůsobilosti k výdělku. Výrok o povinnosti obviněného k náhradě případných nákladů na kárné řízení nebylo třeba změnit, poněvadž výrok o vině doznal částečné změny jen co do právní kvalifikace kárných provinění.

Čís. 97 dis.

Jest uznati na služební přečin, nikoliv jen na nepřistojnost, je-li provinění soudce podle způsobu, stupně neb opakování a přitěžujících okolností takové, že nepřipouští, by vinník byl ponechán na dosavadním služebním místě nebo ve službě vůbec.

Jsou-li tu tyto předpoklady, jest porušení služebních povinností soudcem kvalifikovati za služební přečin i tenkrát, jednal-li vinník lehkomyšlně.

Spadá sem, představil-li se obviněný komusi jako auskultant, upozornil ho na to, že ho vyslychal v určité trestní věci, žádal a přijal od něho zápůjčku a pustil se s ním do hovoru o stavu oné věci.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1929, Ds I 14/29.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudcovských úředníků nevyhověl po neveřejném líčení odvolání obviněného do kárného nálezu kárného senátu vrchního soudu v Praze ze dne 11. května 1929, jimž byl odvolatel uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce právní namítá odvolání především, že ve skutcích, jichž se obviněný podle zjištění kárného nálezu dopustil, bylo by lze spatřovati porušení služebních povinností obviněného jen, kdyby byl obviněný zápůjčku na H-ovi vymohl předstíráním vlivu na vyřízení trestní věci. Tento právní názor odvolání je právně mylný. Kárný nález shledává ve zjištěném jednání obviněného porušení služebních povinností, uložených obviněnému § 47 soudní instrukce ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák., a to porušení povinností, jež obviněný měl jako soudce mimo úřad. O porušení těchto povinností jde, dopustil-li se soudce mimo úřad něčeho, co jest způsobitelným otrástiti důvěrou v jeho soudcovskou úřední činnost nebo snížití vážnost stavu soudcovského. Porušení těchto povinností lze se tudíž dopustiti též jiným způsobem než předstíráním vlivu na vyřízení určité právní věci k vůli dosažení poskytnutí zápůjčky. Další námitku odvolání, že skutečnost, že se obviněný představil H-ovi jako auskultant, nezakládá o sobě porušení služebních povinností obviněného, jest označiti za bezpředmětnou, poněvadž kárný nález neshledává porušení služebních povinností, uložených obviněnému § 47 cit. soudní instrukce již v tom, že se obviněný představil H-ovi jako auskultant, nýbrž spatřuje je v tom, že obviněný, představiv se při své první návštěvě H-ovi a upozorniv ho na to, že ho vyslychal v trestní věci K-ové, žádal a přijal od H-e zápůjčku 200 Kč, již splatiti vůbec nezamýšlel, a dále v tom, že se obviněný při druhé návštěvě u H-e pustil s ním do hovoru o stavu této trestní věci a, učiniv mu při tom nesprávné údaje o výsledku trestního řízení proti K-ové, žádal a přijal znovu od H-e zápůjčku, na jejíž zaplacení vůbec nepomýšlel. Namítá-li dále odvolání, že kárný nález sice zjišťuje, že se obviněný odvolával H-ovi na své úřední postavení a na svoji úřední činnost, že však nezjišťuje, jakých slov obviněný při tom užil, jest mu připomenouti, že kárný nález běře, jak plyne z jeho důvodů, za prokázáno, že se obviněný představil H-ovi při své první návštěvě u něho jako Dr. R. a tázal se ho, zda se na něho pamatuje, že ho (H-e) vyslychal na Pankráci v trestní věci K-ové.

Neodůvodněná jest i námitka odvolání, že zjištěné jednání obviněného naplňuje jen skutkovou podstatu nepřistojnosti podle § 2 zák. ze

dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák., nikoli tedy skutkovou podstatu služebního přečinu podle téhož ustanovení zákona, protože prý tu šlo nanejvýš o lehkomyšlné jednání obviněného. Kárný zákon pro soudce ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. nestanoví přesně hranici mezi nepřistojností a služebním přečinem. Podle § 2 tohoto zákona je porušení povinností, uložených soudcům úřadem nebo služební přísahou trestati buď pořádkovými nebo kárnými tresty podle toho, zda se porušení povinností jeví pouhou nepřistojností či vzhledem ke způsobu, stupni, opakování neb okolnostem přitěžujícím služebním přečinem. Při uvažování, zda v tom kterém případě jde o nepřistojnost či o služební přečin, jest přihlížeti k ustanovením §§ 3 a 6 cit. zákona o trestech. Kdežto § 3 tohoto zákona stanoví na nepřistojnost tresty napomenutí a důtky, jest podle § 6 téhož zákona trestem na služební přečin přeložení ve stejné hodnosti na jiné služební místo bez nároku na náhradu útrat přesídlení, nebo přesazení na dočasný odpočinek, nebo propuštění ze služby. Z citovaných ustanovení §§ 2 a 6 kárného zákona pro soudce vyplývá, že jest uznati na služební přečin, jest-li provinění soudce podle způsobu, stupně nebo opakování a přitěžujících okolností takové, že nepřipouští, by vinník byl ponechán na dosavadním služebním místě nebo ve službě vůbec. (Rozh. č. 23 dis. sb. n. s.) Jsou-li tu tyto předpoklady, jest porušení služebních povinností soudcem kvalifikovati za služební přečin i tenkrát, jednal-li vinník lehkomyšlně. Posuzují-li se však činy, jichž se obviněný podle skutkových zjištění kárného nálezu dopustil, s těchto hledisek, nelze kárnému nálezu důvodně vytykati mylné právní posouzení věci, shledal-li ve zjištěných skutcích obviněného služební přečin podle § 2 cit. kárn. zákona; neboť zjištěné jednání obviněného uzavírá v sobě hrubě a opakovaně porušení služebních povinností obviněnému § 47 soudní instrukce ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák. uložených. Za tohoto stavu věci nebylo lze odvolání směřujícímu proti výroku kárného nálezu o vině vyhověti.

Čís. 98 dis.

Pokud jde o pouhou nepřistojnost, nikoliv o služební přečin, pustil-li se soudce do obchodních styků v úřední místnosti a v čase soudního řízení, na kterém byla účastněna osoba, se kterou soudce navazoval obchodní styky.

Obhájce je podle § 152 čís. 2 tr. ř. zproštěn povinností vydati svědectví jen pro trestní (kárné) řízení, které se vede proti osobě, kterou nebo v jejímž zájmu byl požádán o právní poučení neb o zastupování; ustanovení § 152 čís. 2 tr. ř. nemá místa v trestním (kárném) řízení, ve kterém jde o stíhání osoby jiné.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1929, Ds I 16/29.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech soudcovských úředníků po neveřejném líčení odvolání obviněného z kárného

nálezu kárného senátu vrchního soudu v Praze ze dne 28. května 1929, jímž byl obviněný uznán vinným služebním přečinem podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák., spáchaným tím, že se pustil do obchodních styků s Bruno B-em, zproštěn však z obvinění pro porušení služební povinnosti tím, že vyjednával s MUDr. Bohuslavem P-em o poskytnutí vyšší peněžité částky, vyhověl v ten způsob, že zrušil výrok napadeného kárného nálezu, jímž bylo vysloveno, že porušení služebních povinností, jímž byl odvolatel uznán vinným, zakládá služebních přečín podle § 2 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák. a jímž uložen mu za to podle § 6 písm. a) cit. zák. kárný trest přeložení ve stejné hodnosti na jiné služební místo bez nároku na náhradu útrat přesídlení, a vyslovil, že toto porušení služebních povinností zakládá nepřistojnost podle § 2 cit. zák. a uložil za to obviněnému podle § 3 b) cit. zák. pořádkový trest důtky. Odvolání vrchního státního zastupitelství z výroku o vině zamítl, odvolání z výroku o trestu odkázal na rozhodnutí o odvolání obviněného, mimo jiné z těchto

důvody:

Odvolání obviněného napadá kárný nálezní prvě stolice jen po stránce skutkové a namítá, že v závadném rozhovoru odvolatele se svědkem B-em nešlo o vyjednávání obchodní, přesněji o navázání styků obchodních, nýbrž jen o výměnu nezávadných projevů společenských a že provedené důkazy, najmě výslech B-ův neposkytují oporu pro závěr, že odvolatel měl patrně úmysl, dosíci zisk (získati výhodu) od B-a na základě svého úředního postavení. Aby zjednálo těmto svým předpokladům průchod proti opačným zjištěním kárného nálezu, dokazuje odvolání předem bezdůvodnost původního podezření, spočívající v podstatě na udánlivém mimosoudním sdělení B-a svědku Dr. K-ovi, že B. dodal odvolateli radiový přístroj. Tuto část odvolání lze ponechati stranou. Neboť z toho, že se podezření to neprokázalo důvodným a že nebylo ani zjištěno, že odvolatel přímo žádal B-a o — rozuměj bezplatné — dodání přístroje, ba ani z toho, že nepoužil nabídky B-a k dodání přístroje, přesněji že po závadném rozhovoru buď odvolatel sám anebo jeho snoubenka řekli B-ovi, že odvolatel aparát ten (aparát ty) již nepotřebuje, neplyne — jak odvolání usuzuje —, že odvolatel neměl při závadném rozhovoru úmysl, získati od B-a výhodu při dodání přístroje, o jehož dodání začal s ním jednati, an odvolatel sám doznal, že o rozhovoru s B-em, přesněji o nabídce jeho, by přišla snoubenka odvolatelova do jeho obchodu, kdež by jí nějakou krystalovou stanicí vyhledal, učinil ještě týž den sdělení své snoubence, z čeho je zřejmo, že odvolatel měl v době onoho rozhovoru na zřeteli skutečně odebrání přístroje od B-a při nejmenším pro svou snoubenku, třebaže pak s toho sešlo, protože si snoubenka přístroj již koupila, aniž odvolatel dosud o tom věděl, a any místo a doba závadného rozhovoru poukazují zřejmě k tehdejšímu, třebaž pak neuskutečněnému úmyslu odvolatele, dosíci při koupi radiového přístroje od B-a výhod, kterých by se mu jinak nedostalo. Odvolání jest ovšem přisvědčiti a sám kárný

nález to uznává, že takové obchodní vyjednávání soudce bylo by nezávadné, kdyby se stalo jinde a jindy, t. j. mimo úřední místnosti soudce a mimo dobu soudního řízení, na kterém jest jako strana súčastněna osoba, s kterou soudce navazuje obchodní styky, třebaž s úmyslem, by docílil podmínek co nejuvýhodnějších. O takové s úředními funkcemi soudce nesouvislé jednání však nešlo. Rozhovor o dodávce radioaparátu a o ceně jeho stal se v době, kdy odvolatel byl vyšetřujícím soudcem v trestní věci, ve které byl B., s nímž jednal odvolatel o dodávce přístroje a o jeho ceně, slyšen, a to v úřední budově bezprostředně před výslechem nebo po výslechu, k němuž byl B. obeslán. Právě toto místo a tato doba rozhovoru přímo vnucují závěr, že odvolatele přiměla k rozhovoru tomu snaha, dosíci od B-a nějaké výhody pod vlivem jeho postavení v trestní věci vedené odvolatelem; neboť sotva lze si představit jině pohnutky, ze kterých by byl odvolatel začal rozhovor při tak nevhodné příležitosti a na tak nevhodném místě a nevyčkal doby vhodnější k návštěvě obchodních místností B-ových k případnému jednání o dodávce zboží, s kterým B. obchoduje. Nezáleží na tom, zda mohl odvolati B-ovi skutečně poskytnouti výhody jako úplatu za výhody očekávané od B-a; rozhodným jest, že se — třebaž neprávem — osoby na věci súčastněné cítí závisly na blahovůli soudce projednávajícího dotýčnou věc a následkem toho jsou požadavkům takového soudce přístupnější v době, kdy věc ta není skončena. Proto jest setrvati přes námitky odvolání obviněného na závěru v důvodech kárného nálezu vysloveném, že se obviněný pustil do obchodního jednání s B-em patrně za účelem, by pod dojmem jejich vzájemného postavení při úředním jednání, po němž, správněji při němž bezprostředně došlo k onomu obchodnímu jednání, dostalo se mu jistých výhod při nákupu radiových přístrojů, a tím více na závěru poněkud slabším, projeveném ve výrokové části nálezu, že obviněný uvalil, pustiv se do obchodních styků s B-em z příčiny svého úředního jednání v trestní věci, v níž byl B. soukromým účastníkem, na sebe — rozuměj hlavně v očích B-a, který projevům stěžovatelovým skutečně tak porozuměl — podezření, jakoby zneužíval svého úředního postavení k dosažení majetkových výhod při nákupu radiových přístrojů. Z úvah těch jeví se odvolání obviněného po stránce skutkové neodůvodněným.

Odvolání vrchního státního zastupitelství jest neodůvodněným, pokud napadá výroky kárného nálezu o vině. Ve směru tomto odvolání vytýká mimo jiné, že kárný soud sprostil Dr. Karla K-e povinnosti svědecké z důvodu § 152, čís. 2 tr. ř. neprávem, protože Dr. K. nebyl obhájcem obviněného. Vytýkaný postup kárného soudu nevyhovuje ovšem správnému výkladu zákona. Jako část zákonných předpisů zabezpečujících účelnou obhajobu, jež vyžaduje obzvláště i úplnost informace obhájce obviněným, zaručuje ustanovení § 152, čís. 2 tr. ř. důvěrnost informace, které se dostalo obhájci obviněným, po případě i jinými osobami, vyhledávanými obhájce v zájmu obviněného, a směřuje k tomu, by, kdož se dostaví k obhájci se žádostí o právní poradu neb o zastupování z příčiny trestního řízení mu hrozícího nebo již proti němu zahájeného,

po případě proti osobě, v jejímž zájmu obhájce vyhledává, mohl obhájce zpravit o skutkovém ději úplně, tedy i ohledně složek mu nepřiznivých bez obavy, že se úřad (soud), který trestní řízení vede nebo povede, dozví o jeho projevech a o skutečnostech jimi dotčených, vyslechna obhájce jako svědka. Obhájce je tudíž § 152, čís. 2 tr. ř. povinnosti k vydání svědectví zproštěn jen pro trestní řízení, které se vede proti osobě, kterou nebo v jejímž zájmu byl požádán o právní poučení neb o zastupování, a ustanovení § 152, čís. 2 tr. ř. nemá místa v trestním řízení, tudíž ani v řízení kárném, ve kterém jde o stíhání osoby jiné. Jelikož šlo při svědeckém výslechu Dr. Karla K-e o sdělení, jež mu učinil nynější svědek Bruno B. ve vlastním zájmu, byl Dr. K. přes ustanovení § 152 čís. 2 tr. ř. povinen, vydati svědectví v této kárné věci, v níž byla obviněným osoba od B-a různá, a kárný soud zprostil ho z povinnosti svědecké neprávem. Avšak toto porušení zákona a způsobená tím neúplnost řízení byly by na újmu obžaloby (kárného stíhání) obviněného a mohly by býti důvodně vytýkány jen, kdyby byla svědecká výpověď Dr. K-e umožnila usvědčiti obviněného z vážnějšího porušení úředních povinností, než jaké vzal kárný soud i bez svědectví Dr. K-e za prokázané. Té povahy svědectví Dr. K-e by nebylo.

Z dosud uvedeného vyplývá, že kárný nálezný po stránce skutkové jest bezvadný. Jest se tedy obíratí dále tím, zda zjištěný skutek došel spravedlivé odplaty v uloženém trestu. Obviněný byl sice již náleznem presidia zemského trestního soudu v Praze ze dne 29. června 1928 potrestán pořádkovým trestem napomenutí, protože nedbalostí zavini, že byl vyšetřovanec D. v trestní věci propuštěn z vazby mnohem později, než se mohlo a mělo státi při řádném konání úředních povinností obviněným. Než tento předchozí trest nemá valného významu, protože provinění obviněného, jehož se ostatně dopustil teprve po skutku nyní souzeném, jest podstatně jiného rázu než skutek, o jehož potrestání nyní jde; tak zřejmě hodnotil předchozí trest i kárný soud, jenž označuje v úvahách kárného nálezu o trestu souzený skutek jako prvé vážnější pochybení obviněného a trest jím uložený jako prvý trest kárný, tedy zřejmě předchozí pořádkový trest neponechal mimo kruh svých úvah. Nelze přisvědčiti ani tvrzení odvolání vrchního státního zástupce, že jde v souzeném skutku o těžké ohrožení veřejných zájmů, jímž se otřásala důvěra v řádné a nestranné konání spravedlnosti. Souzený skutek jest jediným prokázáním proviněním obviněného a nedostal se, pokud zjištěno, k vědomosti širšího kruhu obecnosti; ve spisech není opory pro předpoklad, že i jen svědek B. pojal podezření, že obviněný činí řádný výkon svého úřadu závislým na tom, že mu budou poskytnuty výhody, jichž se na B-ovi domáhal, a obviněný tento úmysl, pokud zjištěno, ani neuskutečnil, nýbrž sám — buď vlastní osobou nebo prostřednictvím své snoubenky — zařídil, by zahájené jím obchodní styky s B-em nedospěly až ke skutečnému dodání zboží B-em. Uvážil-li se dále, jak správně kárný nálezný učinil, — že obviněnému nic nepřítěžuje, že mu polehčuje dosavadní kárná zachovalost a doznání pochybení, nelze přisvědčiti kárnému nálezu, že přiměřeným trestem jest trest přeložení podle § 6 písm. a) zák. čís.

46/68 ř. zák. Jest důvodná naděje, že i pořádkový trest důtky nezůstane bez vlivu na další chování obviněného, a že obviněný, proti jehož chování v úřadě a mimo úřad není jinak stížností, bude nadále konati svůj úřad naprosto bezvadně. Byl proto obviněnému uložen tento trest, ano se jeho porušení služebních povinností jeví býti jen nepřistojností podle § 3 cit. zák.

Čís. 99 dis.

Poškození cti a vážnosti stavu, nabízel-li se advokát cizím osobám za právního zástupce, doporučuje se jako zvláště informovaný ve věcech pozemkové reformy.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1929, Ds I 20/29).

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném zasedání — slyšev generálního prokurátora — odvolání obviněného do nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 24. června 1929, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem poškození cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Napadený nálezný správně doličuje a jest mu přisvědčiti, že se způsob, jakým se obviněný ucházel o získání klientů i ve formě dodatečně upravené — (v dopisech ze dne 20. července 1928) nesrovnává s vážností a cti stavu advokátního, neboť jest nepřipustným nabízením se cizím osobám, ohrožujícím důstojnost stavu advokátního i důvěru veřejnosti k němu. Obviněný mohl důvodně předpokládati, že strany, jímž služby nabízel, mají svého právního zástupce a čest a vážnost stavovská — již dbáti za všech okolností jest mu uloženo § 10 adv. řádu — nedovolovala, by doporučoval se jako zvláště informovaný ve věcech pozemkové reformy a způsobilý provésti rychle knihovní pořádek zbytkových statků, ano toto doporučování mohlo otřásti nebo seslabiti i důvěru stran ke zvolenému jimi právnímu zástupci. Ve zjištěné činnosti obviněného spatřuje i odvolací kárný soud skutkovou podstatu kárného přečinu poškození vážnosti a cti advokátního stavu a proto jeho odvolání do výroku o vině nevyhověl.

Čís. 100 dis.

Porušení povinností povolání, prohrěšil-li se advokát na povinnosti zmocněnce podle § 1010 obč. zák. tím, že přijav příkaz a generální plnou moc k podání žaloby a k vedení sporu, odevzdal přímé vedení tohoto sporu bez předchozího vyzoomění a svolení svého zmocnítele jinému advokátu; s hlediska kárného přečinu nezáleží na tom, že zmocnitel tento postup dodatečně schválil.

Porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, vstoupil-li advokát jako vedlejší intervenient za žalující stranu a přes to v dalším období sporu převzal zastoupení strany žalované, jejíž zájmy byly v rozporu se zájmy strany žalující i s jeho vlastníkem zájmem.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1929, Ds I 21/29).

Kárná rada pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách uznala obviněného vinným 1) kárným přečinem porušení povinnosti povolání, jehož se dopustil tím, že, přijav příkaz a generální plnou moc od firmy Ed. J. W. k podání žaloby a k vedení sporu proti Ant. H-ovi, odevzdal přímé vedení rozepře bez předchozího vyrozumění a svolení firmy W. Dr. Oskaru O-ovi; 2) kárným přečinem porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že zastupovav firmu W. ve sporu proti H-ovi o Kč 245.146 a dav si zaplatiti od své mandantky firmy W. palmární účet Kč 13.641 a účastniv se potom ve sporu firmy W. proti Š-ovi o náhradu zaplaceného palmárního účtu na základě opovědi sporu firmou W. sporu této jako vedlejší intervenient, převzal v témže sporu po rozsudku prvé stolice zastoupení žalovaného Jana Š-y, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

K 1). Kárná rada vzala na základě spisů Cg VII 11/22 obchodního soudu v Praze za zjištěno, že firma Ed. J. W. podala dne 10. ledna 1922 proti Ant. H-ovi jako veřejnému společníku protokolované firmy Š. a spol. v P. žalobu o zaplacení Kč 245.146 za dodávku uhlí, že žaloba jest podána Dr. Oskarem O-em a podepsána jím na základě generální plné moci podepsané na blanketu Dr. O-a zněním firmy Ed. J. W., že při ústních jednáních dne 20. ledna 1922, dne 25. dubna 1922, dne 26. srpna 1922, 31. října 1922, dne 9. února 1923 intervenoval za žalující stranu Dr. Oskar. O., že jen ve spisovém záznamu ze 6. prosince 1922 jest uveden za Dr. O-a koncipient obviněného Dr. F. a že při posledním ústním jednání byl ohledně omezené částky Kč 168.200 uzavřen soudní smír, jímž se Ant. H. expensis levatis zavázal k zaplacení částky Kč 168.200 v měsíčních lhůtách po 5.000 Kč, k výmazu kauční hypoteky vtělené na jeho domě a k hypotekárnímu zajištění narovnaného dluhu. Na základě oznámení obviněného z 18. března 1925 a svědecké výpovědi obviněného ze spisů Ck I a 42/24 krajského soudu v Chebu vzala kárná rada za prokázáno, že obviněný přijal od firmy W. příkaz a plnou moc k vedení sporu proti Ant. H-ovi, že však z důvodů různého rázu nevedl spor osobně a odevzdal vedení rozepře Dr. O-ovi, nanejmeně, poněvadž se chtěl vyhnouti tomu, by byl veden jako svědek a že o sporu podával zprávu přímo firmě Ed. J. W. Posléze vzala kárná rada za prokázáno na základě oznámení a protivyjádření obviněného a prohlášení obhájce při ústním jednání kárném, že obviněný nevyrozuměl firmu W. ihned a přímo o tom, že převedl plnou moc firmy Ed. J. W. na Dr. O-a. Kárná rada shledala

v jednání obviněného kárný přečin porušení povinnosti povolání. Ve smyslu § 1010 obč. zák. jest zmocněnec oprávněn přenést plnou moc na jinou osobu jen v případě potřeby, jinak jen s výslovným svolením svého mandanta. Podle § 14 adv. ř. jest advokát oprávněn, substituovati v případě svého zaneprázdnění jiného advokáta, při čemž ovšem jeho zákonné ručení zůstává nedotčeno. Toto ustanovení advokátního řádu doznalo, pokud jde o procesní plnou moc, změny § 31 odst. 2 c. ř. s. potud, že advokát může udělenou mu plnou moc procesní přenést pro jednotlivé úkony neb oddíly řízení na jiného advokáta, a to i v jiných případech, než v případě zaneprázdnění, na rozdíl od obecného zmocnění podle obč. zákonníka, který mimo případ potřeby vždy musí si vyžádati výslovné svolení. Tohoto svolení (zmocnění) nemá advokát zapotřebí, avšak jen v tom případě, jedná-li se o přenesení plné moci pro jednotlivé úkony neb oddíly řízení, kdežto pro substituci pro celý spor (nehledíc k případu zaneprázdnění) potřebuje advokát ve smyslu § 1010 zvláštní zmocnění. Obviněný odevzdal bez nutnosti a bez výslovného zmocnění mandantky vedení sporu Dr. O-ovi Porušil tím formální předpis zákona, který má za účel chrániti statky klientem advokátu svěřené před zneužitím převodem plné moci na osoby eticky snad méněcenné. Mandátní poměr jest poměrem etickým, založeným na důvěře ve schopnosti a mravní vlastnosti určité osoby a není proto přípustné, by bez vůle strany byla osoba její důvěry požívající nahrazena osobou jinou. Dodatečné schválení přenesení zmocnění nemůže odčinit kárné poklesek, který jest dán tím, že obviněný bez předchozího zmocnění pověřil vedením celé rozepře Dr. O-a.

K 2). Kárná rada vzala na základě spisů Ck. I a 42/24 krajského soudu v Chebu za prokázáno, že firma W. zastoupena Dr. S-em, podala na Jana Š. žalobu o zaplacení Kč 13.641 palmárních útrat obviněného ve sporu firmy W. proti H-ovi, které se Jan Š. podle tvrzení žaloby zavázal zaplatiti obviněnému, které však firma W. zaplatila obviněnému z vlastních prostředků s výhradou uznání přiměřenosti účtované částky, jakož i s další výhradou, že bude požadovati vrácení oné částky, která při žalobě proti Š-ovi nebude přisouzena pro nepřiměřenost. Jan Š. byl v tomto sporu zastoupen Dr. B-em. V žalobní odpovědi namítal žalovaný — mimo meritorní námítky — i přemrštěnost účtu obviněného. Nato učinil soud usnesení průvodní a prohlásil jednání za skončené podle § 193 c. ř. s. Podáním ze dne 29. května 1924 opověděla firma W. obviněnému spor vzhledem k námítce žalovaného, že útraty jsou nepřiměřené a částečně zbytečné. V protokolu z 11. září 1924 okresního soudu pro Staré Město a Josefov v Praze jako soudů dožádaného jest obviněný uveden jako vedlejší intervenient bez udání, pro kterou stranu rozepře. Dne 23. září 1924 jednal za vedlejšího intervenienta Dr. P., koncipient obviněného. Obviněný založil seznam útrat »ve věci Ed. J. W. contra Š. pecto 13.641«. Rozsudkem z 22. října 1928 bylo žalobě vyhověno částkou Kč 10.119-68, kdežto částkou Kč 3.521-76 byla žaloba zamítnuta z důvodu, že položky účtu obviněného nebyly veskrze nutné a neodpovídaly sazbě, a byly vedlejšímu intervenientu (obviněnému) přisouzeny

útraty Kč 325.25. Proti tomuto rozsudku podal obviněný v zastoupení Jana Š-y odvolání, v němž brojí meritorně proti rozsudku. Obhájce popřel při kárném ústním líčení, že obviněný vstoupil do sporu jako vedlejší intervenient firmy Ed. J. W. Poukázal k tomu, že ve spisech není písemné prohlášení podle § 18 c. ř. s., že v protokolech okresního soudu pro Staré Město a Josefov jako soudu dožadného není uvedeno, za kterou stranu obviněný vstoupil do sporu, že ani ze seznamu útrat obviněným založeného okolnost ta nevysvítá a prohlásil, že v rozsudku soudu jest uveden obviněný omylem jako intervenient žalující strany. Kárná rada uvážila v této věci toto: Jest sice pravda, že obviněný nepodal písemné prohlášení ve smyslu § 18 c. ř. s., k němuž pojí c. ř. s. účinky přístupu ke sporu. Naproti tomu jest jisto, že firma W. opověděla obviněnému spor a že se též účastnil dvou stání, jednak osobně, jednak svým koncipientem Dr. P-em jako vedlejší intervenient a že zejména založil seznam svých útrat, na jehož základě mu byly proti žalovanému Š-ovi přisouzeny útraty, to vše ve sporu, ve kterém firma W. žalovala o náhradu zaplaceného palmárního účtu obviněného, jehož přiměřenost byla žalovanou stranou popírána. Z tohoto stavu věci vyplývá, že obviněný vstoupil jako vedlejší intervenient za žalující stranu a není vůbec myslitelné, že by byl mohl vstoupiti do sporu na straně žalovaného, poněvadž nemohl míti na jeho vítězství ve sporu vůbec právní zájem. Jako vedlejšího intervenienta žalující strany byly však zájmy obviněného souhlasně se zájmy firmy W. a nemohl proto v dalším období sporu převzít zastoupení strany žalované, ježž zájmy byly v rozporu se zájmy firmy W. i z jeho vlastním zájmem.

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie slyšev generálního prokurátora nevyhověl odvolání obviněného z onoho nálezu kárné rady.

D ů v o d y:

Kárná rada advokátní komory v Praze shledala přečin obviněného porušením povinnosti povolání v tom, že, přijav příkaz a generální plnou moc od firmy Ed. I. W. k podání žaloby a k vedení sporu proti Antonínu H-ovi, odevzdal přímé vedení této rozepře bez předchozího vyrozumění a svolení své zmocnitelky Dr. Oskaru O-ovi z důvodu, že se přenesení plné moci obviněným na Dr. O-a nestalo jen ohledně jednotlivých úkonů, nýbrž pro vedení celého sporu, k čemu obviněný podle § 1010 obč. zák. bez zvláštního zmocnění nebyl oprávněn. Když tak obviněný přes to učinil, prohřešil se tímto postupem proti důvěře, kterou případně k němu samému firma Ed. I. W. měla a která ji přiměla k tomu, by si právě jeho zvolila za právního zástupce k vedení sporu. Tím porušil obviněný podle názoru kárné rady povinnosti povolání a stal se vinným přečinem, pro který byl odsouzen. Odvolatel naproti tomu tvrdí, že podle § 31 odst. 2 c. ř. s. měl právo plnou moc firmou Ed. I. W. mu udělenou bez svolení této firmy přenést na Dr. O-a, a že, učiniv tak, nijak se neprohřešil

proti povinnostem povolání. Při tom odvolatel přehlíží, že se přenesení plné moci mohlo podle § 31 odst. 2 c. ř. s. státi bez svolení jeho zmocnitelky jen pro jednotlivé procesní úkony neb oddíly řízení, nikoli však k provedení celého sporu, jak se skutečně podle zjištění kárné rady stalo. Jest proto správným názor kárné rady, že se obviněný tímto postupem prohřešil na povinnosti zmocněnce podle § 1010 obč. zák., že bez nutné potřeby přenesl věc firmou Ed. I. W. mu samému svěřenou na osobu třetí a tím jednal proti důvěře základ zmocňovacího poměru mezi zmocnitelem a zmocněncem tvořící a zákonem předpokládaný, an o tomto svém postupu firmu Ed. I. W. včas nezpravil a její svolení k němu si nevyžádal. Tvrzení odvolatelovo, že se firma Ed. I. W., dozvěděvši se později o přenesení plné moci na Dr. O-a, proti tomu neohradila a tím jeho postup schválila, nemá opory ve spisech, neboť obsah dopisu Dr. Gabriela K-a na Dr. Oskaru O-a nepostačuje k tomu, by se z něho dal dovodit dodatečný souhlas firmy Ed. I. W. s přenesením její plné moci z obviněného na Dr. O-a a dodatečné schválení tohoto postupu. Kromě toho nebylo by však ani toto případné dodatečné schválení přenesení plné moci na Dr. O-a způsobilé odčiniti kárný poklesk porušení povolání, jak uvedla a správně odůvodnila již kárná rada v napadeném nálezu a stačí proto v tomto směru odvolatele poukázati na správné důvody napadeného nálezu. Bylo proto v tomto bodě odvolání obviněného jako neodůvodněné zamítnouti, aniž bylo potřebí řešiti otázku, zdali a jaký jest rozdíl mezi ustanoveními § 14. advokátního řádu a § 31 odst. 2 c. ř. s. Zůstanou proto dotyčné vývody odvolání nezodpověděny. Jen mimochodem poukazuje se na rozhodnutí tohoto soudu uveřejněné pod čís. 4766 sb. n. s., v němž byla otázka ručení zmocněnce řešena.

Pokud jde o druhý kárnou radou obviněnému v bodě druhém nálezu za vinu kladený přečin proti povinnosti povolání a porušení cti a vážnosti stavu, nejsou vývody odvolání způsobilé, by vyvrátily nebo seslabilly důvody napadeného nálezu uvedené pro názor kárné rady, že závadným jednáním obviněného jest dána skutková podstata přečinu, pro který byl uznán vinným. K důvodům kárného nálezu jest s ohledem na vývody dovození jen dodati, že šlo ve sporu firmy Ed. I. W. proti Janu Š-ovi o náhradu zaplaceného palmárního účtu obviněného o vedlejší intervenci ve smyslu § 18 c. ř. s. na opovědění rozepře ve smyslu § 21 c. ř. s. firmou Ed. I. W. obviněnému jako osobě třetí, spojené s vyzváním, by jí obviněným bylo dáno zastoupení v právní rozepři proti žalovanému Janu Š-ovi již zahájené (vedlejší intervence). Z toho plyne, že se obviněný jednání v tomto sporu zúčastnil tak, jak kárná rada v kárném nálezu zjistila, že mohl tak učiniti jen na straně firmy Ed. I. W. a že proto zájmy této firmy v tomto sporu byly totožnými se zájmy obviněného jako vedlejšího intervenienta. O zmatečnosti přístupu obviněného k tomuto sporu pro nedostatek postupu v § 18 c. ř. s. předepsaného nemůže proto býti řeči a opačné tvrzení odvolatelovo není správné. Tvrzení odvolání, že při opovězení rozepře firmou Ed. I. W. byl jen vyzván, by prokázal přiměřenost svého palmárního účtu 13.641 Kč, není správné a odporuje obsahu vyzvání v opovědi rozepře, kde, kde rozepři opovídací strana vy-

zývá obviněného, aby jí bylo ve smyslu § 21 odst. 2 c. ř. s. v onom sporu dáno obviněným zastoupení (t. j. vůbec), zvláště ale, by podal důkazy o přiměřenosti jí podaného palmárního účtu. Když za tohoto stavu věci obviněný proti rozsudku soudu první stolice ve sporu, ve kterém na straně žalobkyně vystupoval jako vedlejší intervenient a útraty procesní proti žalovanému jako vedlejší intervenient dostal přisouzeny, podal jménem žalovaného Jana Š-y odvolání z rozsudku, dopustil se tímto svým postupem přečinu proti povinnostem povolání a poškození cti a vážnosti stavu, jak v nálezu jest uvedeno, třebaže dotýčný rozsudek soudu první stolice napadal odvoláním jen co do důvodů. Není proto odvolání obviněného v žádném směru odůvodněno a bylo je jako takové zamítnouti.

Cis. 101 dis.

Jde o jednání přičítací se cti a vážnosti stavu, uvádí-li advokát na veřejnost své jméno a svůj charakter v souvislosti s provozem hostinské živnosti způsobem v kruzích obchodních obvyklým, takže vzbuzuje dojem, že používá svého postavení jako advokát za reklamu pro živnost hostinskou a dal-li se při svémocném vyklizení manželky svého stálého klienta jako jeho právní zástupce jemu k dispozici a vyklizení toho, provedeného bez vědomí jemu známého právního zástupce odpůrkyně, se činně účastnil a je proti policejnímu orgánu kryl.

Porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, nestresce se jen, stalo-li se úmyslně, nýbrž pro subjektivní zodpovědnost s hlediska kárných předpisů stačí, prokáže-li se nedbalost obviněného.

Kárná rada není vázána návrhem zástupce komory v ten způsob, že by nemohla naléztí na vyšší trest, než navrhoval zástupce komory.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1929, Ds I 32/29).

Kárná rada pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách uznala obviněného vinným kárným přečinem poškození cti a vážnosti stavu, jehož se dopustil tím, že 1) dopustil, by pozvánky k účasti při otevření hostinské a hotelové živnosti v jeho podniku »Zámeček S.« v H. P. uváděny byly ve spojitost s jeho advokátním povoláním tím, že v pozvánkách k otevření podniku zve obviněný osobně s uvedením svého advokátního povolání a plně adresy své advokátní kanceláře v Praze, 2) že při svémocném vyklizení manželky svého stálého klienta jako právní jeho zástupce dal se mu k dispozici a vyklizení toho provedeného bez vědomí jemu známého právního zástupce odpůrkyně se činně účastnil a je proti policejnímu orgánu kryl, a odsoudil obviněného k peněžitě pokutě Kč 1.000.

Důvody:

K 1): Obviněný jest vlastníkem hotelu »Zámeček S.« v H. P. Otevření tohoto hotelu oznámeno bylo rozeslanými pozvánkami na kartonu,

jehož první strana obsahuje plné jméno, povolání a adresu obviněného a druhá strana tohoto pozvání ná tento obsah: »Čestné pozvání k slavnostnímu otevření Park-Hotel-Restaurantu »Zámeček S.« v H. P. na silnici Praha—Poděbrady, 12 km od Prahy na sobotu dne 4. června 1927 o 3. hod. odpoledne.« Na třetí straně pozvánky se uvádí, že v podniku jsou: restaurační sál s tanečním parketem, banketový sál, klubovna, zahradní taneční parket, elegantní hostinské pokoje s tekutou vodou, rozsáhlá zahrada, tenis, garáže pro 50 automobilů, stanoviště pro 200 automobilů, výborná kuchyně, znamenité nápoje a telefon 272.96. »To je prokázáno pozváním kárné radě předloženým i doznáním obviněného. Obviněný hájí se v podstatě tím, že tiskopis, který byl rozeslán, byl vyhotoven a oznámen ve výpravě bez jeho vědomí a proti jeho intenci. Pozvánky měly býti rozeslány ve dvojí úpravě. Jedna, určená pro širší veřejnost, měla na první stránce nésti vyobrazení podniku a na dalších jeho popis, jak je uveden v pozvánce shora citované. Druhá měla býti zaslána jen užšímu kruhu přátel. Podle intence obviněného měla míti formát navštívenky a obsah »X. Y. (obviněný) zve . . . . . k slavnostnímu otevření atd.« Svěřil provedení známému tiskaři, svému příteli a tento pověřil tím svého faktora. Pozvánky byly vypraveny buď tiskárnou nebo kanceláří obviněného na adresy předem kanceláří připravené. Obviněný uvedl, že se zhrozil nad pozvánkami, když je po rozeslání uviděl. Kárná rada uvážila po stránce objektivní, že obsah pozvánek není slučitelný s pojmem cti a vážnosti stavu, poněvadž nepřipustným způsobem jest uváděno advokátské povolání ve spojitost s provozem hostinské živnosti. Ustanovení § 2 písm. e) zák. z 31. ledna 1922, čís. 40 sb. z. a n. prohlašuje za neslučitelné s vykonáváním advokacie povolání, které se svou povahou a výkonem nesrovnává s advokací. Rovněž advokátní řád z roku 1868 stanovil v § 20 pod písm. c), že se s vykonáváním advokacie nesrovnává provozování zaměstnání, která se přičítají vážnosti stavu. Již dvorním dekretem ze 7. května 1821 sb. zákonů z oboru soudního čís. 1758 bylo vysloveno, že není přípustné, by advokát vykonával živnost hostinskou, při čemž se ovšem advokátu nebrání, by hostinec nezískal do vlastnictví a neobstarával jeho provoz propachtováním neb spravováním jinými osobami. Na tomto nazírání, že osobní provoz hostinské živnosti je nedůstojný, se zajisté ani dnes nic nezměnilo. V důsledku tohoto nazírání přičítá se cti a vážnosti stavu, uvádí-li advokát na veřejnost jméno a svůj charakter v souvislosti s provozem hostinské živnosti způsobem v kruzích obchodních obvyklým, takže vzbuzuje dojem, že používá svého postavení jako advokát za reklamu pro živnost hostinskou. Proto zakládá obsah shora citovaných pozvánek a jejich rozeslání objektivně disciplinární přečin poškození cti a vážnosti stavu. Po stránce subjektivní shledala kárná rada, že obviněný je zodpověden za rozeslání pozvánek závadného obsahu. Objednav pozvánky se svým jménem musil si býti vědom, že provedení takových pozvánek je věcí choulostivou a měl proto věnovati osobní a zvýšenou péči jejich úpravě a nepřenechatí úpravu osobám k stavu nepříslušejícím, u kterých nemohl předpokládati porozumění a cit pro to, co s hlediska stavovského je dovoleno a co nikoliv.

Zanedbáním této nutné opatrnosti dopustil a zavinil obviněný rozesílání pozvánky, jejíž doslovem byla čest a vážnost stavu zlehčena.

K 2). Na základě oznámení Jožky V-é, doznání obviněného, svědectví Dr. Jana K-y a Dr. Karla P-y, advokátů v P., vzala kárná rada za prokázáno toto: Mezi manželi Gustavem a Jožkou V-ými, kteří obývali byt v ulici 28. října, v kterémžto domě jest též v přízemí obchod a kancelář Gustava V-ého (fy A. B.) došlo k manželské roztržce. V důsledku toho opustil Gustav V. již za jednání o rozvod společný byt a bydlel v hotelu. Dne 17. února 1928 konala se v kanceláři Dr. K-y schůzka, které se účastnili oba manželé, Dr. K. jako právní zástupce Gustava V-ého ve věci rozvodové, Dr. P. jako zástupce pí V-é a obviněný, který byl stálým zástupcem V-ého ve věcech obchodních. Jednáno bylo o dobrovolný rozvod a o oddělené bydliště. Jednání nevedlo k cíli, poněvadž V-á nechtěla přistoupiti na dobrovolné opuštění dosavadního bytu a dáti souhlas k dobrovolnému rozvodu. Dne 25. února 1929 (bylo to v sobotu) dlel obviněný odpoledne v obchodních místnostech V-ého, který našel byt v L. o 2 pokojích a kuchyni, rozhodl se, když se dověděl, že jeho manželka není doma, (proti radě obviněného, by bylo posečkáno do druhého dne) vykliditi byt a přestěhovati nábytek ještě téhož dne. Obviněný se po celou dobu stěhování zdržoval dole v kanceláři, jsa k žádosti V-ého přítomen, kdyby snad ho bylo třeba. Byl dvakrát volán do bytu V-ého, který mu odevzdal šperky a hotové peníze v bytě nalezené se žádostí, by je sepsal a zařídil jich odevzdání V-é, což obviněný učinil. Později odpoledne přišla do kanceláře V-á s policejním inspektorem, jemuž V. sdělil, že opatření provádí sám. Obviněný sám vysvětlil inspektorovi, že V. jako přednosta domácnosti stěhuje svůj byt jinam; V-é byl oznámen byt v L. pro ni dále určený. Obviněný vytýkal ještě V-é její jednání, že neuposlechla od počátku jeho rady, by nedělala kraval, podrobila se vůli svého manžela a že jistě dojde k dohodě. V-á i s policejním inspektorem potom odešla. Po odvezení nábytku dal obviněný k dispozici svůj automobil, v němž odejel do nového bytu sluha, kuchařka, V., Marie Š-ová a obviněný, který tam sečkal do 1 hodiny v noci, až byl byt zařízen k použití. Obviněný hájí se proti obvinění, že v právním zastoupení svého mandanta jednal přímo s odpůrkyní bez přítomnosti jejího právního zástupce a že činně spolupůsobil při nedobrovolném mimosoudním vystěhování odpůrkyně z dosavadního jejího bytu, aniž předem vyrozuměl o tomto svém zákroku právního zástupce odpůrkyně, že nešlo vůbec o vyjednávání s odpůrkyní, takže nemůže býti řečí o tom, že opomenul Dr. P-u, tím méně, ano nešlo o nic jiného než o přestěhování vlastního bytu V-ého do jiných místností a an V. prováděl toto opatření úplně sám o své újmě. Právním zástupcem V-ého nebyl, nýbrž byl jím Dr. K. Kárná rada pokládá obhajobu obviněného za odůvodněnou, že skutečně obviněný při vyklizení nejednal s V-ou za zády jejího právního zástupce. O takovém jednání v technickém smyslu může býti řeč jen v tom případě, kde advokát chce stranu, zastoupenou kolegou, přiměti k závazným prohlášením, aniž by měla možnost přibrati si svého právního zástupce. Napomenutím V-é, že měla již dříve uposlechnouti jeho

rady, obviněný nepůsobil a nemohl působiti na V-ou, by se k něčemu zavazovala, co mohlo míti pro ni právní důsledky. Proto neshledala kárná rada, že se obviněný provinil kárně obehitím známého mu právního zástupce odpůrkyně. Naproti tomu shledala kárný přečin poškození cti a vážnosti stavu ve skutkové podstatě, jak ve výroku je uvedena. V první řadě nabyla kárná rada přesvědčení, že při vyklizení dne 25. února 1928 byl obviněný právním zástupcem V-ého Neboť, i když formálně vystupoval jako zástupce V-ého ve věci dobrovolného rozvodu a odděleného bydliště Dr. K. a účastnil se obviněný konference dne 17. února jako důvěrník, byl obviněný stálým zástupcem V-ého ve veškerých jeho ostatních věcech a při úkonu vyklizení dne 25. února, jak sám doznává, zůstal přítomen k žádosti V-ého pro případ, že by ho bylo třeba, tudíž k podpoře a hájení zájmů V-ého a byl mu i nápomocen a zájmy jeho hájil, najmě proti policejnímu orgánu. Obviněný propůjčil svou vážnost a své schopnosti advokáta k úkonu svémocnému, jímž byla manželka jeho mandanta proti své vůli, aniž se mohla dovolati pomoci svého právního zástupce bez právního titulu via facti odstraněna do jiného bytu, dokonce se jej činně účastnil tím, že sepisoval šperky a hotovost, zapůjčil svůj automobil k dopravě osob do nového bytu a dokonce chránil svého klienta při intervenci policejního orgánu fikcí, že klient jako přednosta domácnosti stěhuje svůj byt do jiného bytu, ačkoliv přece zřejmě nešlo o založení nového společného bydliště, an V. více dosavadní byt se svou manželkou nesdílel a nový byt s ní sdíleti nehodlal. Takový postup advokáta je v rozporu s § 10 odst. II adv. ř., který ukládá advokátu, by vůbec čestností a poctivostí ve svém chování zachovával důstojnost stavu.

Ne j v y š š í s o u d jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném zasedání, slyšev generálního prokurátora, odvolání obviněného z onoho nálezu kárné rady.

D ů v o d y:

Odvolání nelze přiznati úspěch ani v tom ani v onom případě, které jsou předmětem kárného řízení. Pokud jde o první případ, odvolatel ani nenapadá správnost názoru kárné rady, že jest jednáním příčícím se cti a vážnosti advokátského stavu, uvádí-li advokát na veřejnost své jméno a svůj charakter v souvislosti s provozem hostinské živnosti způsobem v kruzích obchodních obvyklým, takže vzbuzuje dojem, že používá svého postavení jako advokát za reklamu pro živnost hostinskou. Odvolatel však brojí proti tomu, že prý podle doslovu nálezu předpokládá kárná rada určitou faktickou jeho činnost, směřující k tomu, by jeho jméno a charakter byly uvedeny v souvislosti s provozem hostinské živnosti. Ale odvolatel nevystihl podstatu toho, v čem spatřuje kárná rada jeho poklesek proti cti a vážnosti stavu. Odvolatel klade se za vinu, že dopustil, by závadné pozvánky byly ve spojitosti s jeho advokátním povoláním uváděny tím, že v pozvánkách k otevření podniku hostinského a hotelového zve osobně s uvedením svého povolání advokátního a plně

adresy své advokátní kanceláře. Klade se mu tedy za vinu nedostatek dbalosti. V § 2 kárného statutu pro advokáty a kandidáty advokacie ze dne 1. dubna 1872, čís. 40 ř. zák. není stanoveno, že porušení povinnosti povolání nebo poškození cti a vážnosti stavu tresce se jen tehdy, stalo-li se úmyslně. Pro subjektivní zodpovědnost s hlediska kárných předpisů stačí, prokáže-li se nedbalost obviněného. Takovou nedbalost má kárná rada všim právem za zjištěnu. Obviněný jako příslušník stavu advokátního musil si býti vědom toho, že když se již stal ve veřejné dražbě vlastníkem usedlosti »S.« v Č., kterou, nechtěje ztratiti značný kapitál, dal vybudovati v elegantní restaurant, nesmí v žádném případě svého advokátského povolání použití za reklamu pro hostinskou a hotelovou živnost tamže provozovanou. Nicméně rozhodl se obviněný, že bude ve vlastním jméně zváti k slavnostnímu otevření podniku tištěnými pozvánkami, a svěřil při tom jejich úpravu tiskaři nebo jeho zřízenci, o nichž věděl a věděti musil, že nemohou míti tak vyvinutý smysl pro čest a vážnost advokátního stavu, jaký vzhledem k svému předběžnému vzdělání a k své příslušnosti k tomuto stavu má míti obviněný. Obviněný ani ne tvrdí, že důtklivě poučil výrobce pozvánek o tom, co v nich vzhledem k jeho advokátskému stavu nesmí býti za žádných okolností uvedeno. Nepostaral-li se dále obviněný za těchto okolností dokonce ani o to, by se osobně mohl přesvědčiti o obsahu a bezzávadnosti pozvánek, jest právem činěn podle § 2 cit. kárného statutu zodpovědným za to, že obsahem pozvánek došlo k zlehčení cti a vážnosti stavu. Obviněný nemůže se odvolávat na to, že snad krátkost času a ohled na úspěch slavnostního otevření podniku mu nedovolovaly provésti nutnou kontrolu, k níž byl povinen. Nemohlo býti proto v tomto směru jeho odvolání vyhověno.

Ale ani v druhém případě nelze přiznati odvolání úspěch. V kárném nálezu jest správně a vystižně dovozeno, v čem záleží poklesek obviněného, a stačí odvolatele odkázati na jasné a úplné důvody napadeného nálezu, které nejsou vyvráceny vývody odvolacími. Jen se podotýká k vývodům odvolacím, že obviněnému, jak v kárném nálezu výslovně uvedeno, neklade se za vinu, že při vyklizení jednal s V-ou za zády jejího právního zástupce, a že ve zjištěných skutkových okolnostech není opory pro tvrzení odvolatelovo, že prý soupis šperků nebyl v souvislosti se stěhováním.

Odvolatel napadá i výši pokuty 1.000 Kč, k níž byl odsouzen, ježto prý zástupce komory navrhl pokutu jen 500 Kč; proto prý kárná rada neměla jíti nad tento návrh. Ale jak z předpisů §§ 23, 24, 27, 29, 31, 34, 37, 47, 50 a 53 kárného statutu plyne, není kárná rada vázána návrhem zástupce komory v ten způsob, že by nemohla nalézt na vyšší trest, než jaký navrhoval zástupce komory. I odvolací soud shledává přisouzený trest přiměřeným.

Čís. 102 dis.

Poškození cti a vážnosti stavu, zakročil-li advokát v zastoupení majitele domu soudně o výpověď nájemníka a uplatňoval při tom za důvod

výpovědi, že mu nájemník dal část bytu do podnájmu za úplatu vzhledem k nájemnému jím placenému nepřiměřeně vysokou, ač podnájemní smlouvu a podnájemné sám s ním ujednal.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1929, Ds II 8/29.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie, slyšev generálního prokurátora, nevyhověl v nevěřejném sedění odvolání obviněného z nálezů kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 1. června 1929, jímž byl odvolatel uznán vinným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Odvolání není opodstatněno. Kárná rada správně dovodila, že obviněný tím, že v zastoupení P-ské vzájemné pojišťovny jako majitelky domu zakročil soudně o výpověď nájemnice v tomto domě Augustiny H-ové a že při tom uplatňoval jako důvod výpovědní, že Augustina H-ová dala mu, obviněnému, svůj byt, pokud se týče dvě světnice z něho do podnájmu za úplatu vzhledem k nájemnému jí placenému nepřiměřeně vysokou, ač dotyčnou podnájemní smlouvu a dotyčné podnájemné s H-ovou sám ujednal, porušil čest a vážnost advokátního stavu. K vývodům odvolání podotýká se toto: Pro vinu obviněného jest nerozhodné, zda věděl, že Augustina H-ová je v nepříznivých majetkových poměrech; i kdyby o tom nebyl věděl, nebyl by viny prost. Avšak nelze věřiti, že obviněný okolnosti té nevěděl, neboť to, že H-ová přepustila mu do podnájmu dvě místnosti a sama si ponechala jen kuchyň, zřejmě svědčilo o jejích nevalně příznivých poměrech. To patrně neušlo ani obviněnému. — Je zjištěno a obviněný doznal, že po podání žádosti o výpověď ujednal s majitelkou domu, že byt po H-ové sám dostane do nájmu. Není tedy bez podkladu, uvádí-li se v nálezu, že zakročení obviněného o výpověď H-ové mohlo budití a budilo dojem, že obviněný vystupuje proti H-ové ve svém vlastním zájmu. — Při náležitě bdělosti, k níž byl povinen cti a vážnosti stavu, nemohlo obviněnému ujíti, že jeho jednání jest proti stavovské cti a vážnosti. Nebyl-li náležitě bdělým, pokud se týče neuvědomil-li si nepřístojnost svého jednání, není proto prost viny. Tvrzení odvolatelovo, že pokládal své jednání za nezávadné, nemůže míti úspěch. — Pro vinu odvolatele jest nerozhodno, že jak tvrdí, H-ová nechtěla ho oznámiti, a že tak učinila jen na radu svého zástupce. Oznámení mohl učiniti kdokoli a nezáleželo na vůli H-ové (§§ 23 a 24 kár. stat.), má-li obviněný býti pro své jednání kárně stíhán, pokud se týče odsouzen. — Je pravda, že obviněný nebyl povinen snášeti přemrštěné podnájemné, avšak tomu mohl čeliti, aniž zlehčil čest a vážnost stavu, tedy jiným způsobem, než který volil.

Věcný seznam abecední.

Adresář: kritika jeho zamýšleného vydání č. 3581.

- Advokát (obhájce):** o též předmětu při odpovědi na tůž přednes veřejného obžalobce smí mluvit jen jeden obhájce. Je-li více bodů obžaloby, mohou si jich zodpovědění obhájci mezi sebou rozdělit; pokud v tom, že druhý obhájce jen doplnil přednes prvního obhájce, není zmatku č. 5 § 344 tr. ř. (§ 40 odst. druhý tr. ř.) č. 3400.
- soud neporušil zákonný předpis, otázav se přímo obžalovaného, zda se vzdává přípravě osmidenní lhůty (§ 221 odst. 1 tr. ř.) č. 3404.
  - tato lhůta neplatí pro obhájce; je jeho věcí, by — neměl-li dosti času, by si obhajobu náležitě připravil — navrhl odročení hlavního přelíčení a zabezpečil si tak po případě uplatňování zmatku č. 5 § 344 tr. ř. č. 3404, 3419.
  - odpor a opověď zmáteční stížnosti a odvolání nemusí býti podepsány advokátem č. 3418.
  - zmocnění obhájce úředně ustanoveného jen pro hlavní přelíčení končí provedením hlavního přelíčení (§ 41 odst. třetí tr. ř.); k dalšímu zastupování jest se mu vykázaní plnou mocí; neučinil-li tak, jest jeho odvod na zmáteční stížnost odmítnouti obdobným použitím § 1 č. 1 zák. č. 3/78 č. 3515.
  - sborovému soudu prvé stolice náleží odmítnouti zmáteční stížnost podle § 1 č. 2 nov. č. 3/1878, i když nebyla provedena proto, že obžalovaný nebyl poučen o svém právu vyžádati si přidělení zástupce chudých (§ 41 tr. ř.) č. 3588.
  - podle § 477 č. 5 c. ř. s. je přípustno, by vedení rozepře bylo dodatečně schváleno. Tohoto předpisu lze použítí obdobně i v trestním řízení, alespoň tehda, bylo-li podle stanov potřebné schválení vykázano až do vynesení rozsudku č. 3704.
  - ex offio obhájce ustanovený jen pro hlavní přelíčení musí připojit k provedení zmáteční stížnosti ohlášené přímo obžalovaným plnou moc č. 3714.
  - **disciplinární:** jde o chování, přičičí se kárnému předpisu § 235 (236) tr. ř. a o přečin zlehčení cti a vážnosti stavu, nikoliv o pouhý pořádkový přestupek podle § 28 písm. g) adv. řádu, vytkl-li advokát advokátu neznalost zákona při veřejném líčení způsobem ho sesměšňujícím a formou přičičí se důstojnosti soudu č. 78 dis.
  - povinnosti, chovati se způsobem společensky bezvadným, osobní cti kolegy-odpůrce a důstojnosti soudu se nedotýkajícím, nemůže advokáta zprostiti ani ta okolnost, že se sám cítí dotčena výroky onoho č. 78 dis.
  - zákaz podvojného zastupování (§ 10 adv. ř.) platí pro toho, kdo byl zástupcem strany jako koncipient advokáta, i když z kanceláře vystoupil a stal se koncipientem jiného advokáta nebo samostatným advokátem; nevyvíňuje ho omyl v tomto směru, aniž projevený názor jiných advokátů, že neshledávají v tom nic závadného č. 79 dis.
  - zlehčení cti a vážnosti stavu, uzavřel-li advokát, účastniv se jako dražitel ve vlastním jméně (a jménem své manželky) dražby nemovitostí, s dalšími spoludražiteli za dražebního roku ujednání, že — vydraží-li nemovitost jako celek — přenechá jim část za cenu, jež bude určena poměrem mezi cenou odhadní a nejvyšším podáním, avšak potom se zdráhal ujednání splnit, namítaje mimo jiné neplatnost smlouvy podle dvor. dekr. ze dne 6. června 1838, č. 277 sb. z. s. č. 83 dis.
  - zlehčení cti a vážnosti stavu předpokládá, by se závadné jednání dostalo k vědomosti osobám, které nejsou příslušníky stavu advokátského a u kterých by mohlo býti nebezpečí, že by mohly ze závadného jednání jednoho

člena stavu advokátského nepříznivě usuzovati o členech ostatních; pokud se jednání obviněného nedostalo na veřejnost a zůstalo skryto uvnitř komory, nelze mluvit o zlehčení cti a vážnosti stavu č. 84 dis.

- advokátní komora jest každému advokátu v jejím obvodu úřadem představeným a dohlížejícím a jest povinností advokátovou dbáti její příkazů č. 84 dis.
- nezodpovědění přípisů advokátní komory jest porušením povinnosti povolání, nikoliv však nezodpovědění přípisů kárné rady, které byly řízeny na advokáta jako na obviněného; má i v kárném řízení obviněný právo odeprítí odpověď (§§ 203, 245 II tr. ř., §§ 41 II, 59 kárn. stat.) č. 84 dis.
- neplacení komorních příspěvků advokátem není kárným přečinem, nýbrž je jen nepřístojností, jejíž vytknutí přísluší advokátní komoře a jejímu výboru (výnos byv. min. práv z 28. ledna 1895, č. 23.882) č. 84 dis.
- podle § 2 kárn. stat. je kárná rada povolána zakročiti kárně proti advokátovi bez rozdílu, zachoval-li se způsobem, který je na újmu cti a vážnosti stavu, ve svém povolání či mimo své povolání, zejména i ve svém životě soukromém č. 84 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, zavínil-li si advokát špatný finanční stav tím, že neprováděl příkazy jemu dané a do kanceláře se nedostavoval, takže klienti nebyli s to v kanceláři ho zastihnouti č. 84 dis.
- zkrácení cizích práv ve smyslu § 53 č. 3 kárn. stat. může se advokát dopustiti jen porušením povinnosti povolání č. 85 dis.
- povinností advokáta chovati se, jak čest a vážnost stavu mu přikazuje, nevzniká ještě subjektivní právo třetích osob na takové chování se advokátů, a to ani tehdy, když jim nelze upřítí zvláštní osobní zájem č. 85 dis.
- jde-li o zlehčení cti a vážnosti stavu, nemají třetí osoby práva stížnosti, neshledala-li kárná rada v (jejich) oznámení důvod ke kárnému zakročení č. 85 dis.
- zlehčení cti a vážnosti stavu, vyslovil-li se advokát ke koncipientovi jiného advokáta na chodbě soudní budovy, aby řekl svému chefovi, že si obsah žaloby vymyslel a vyhal, a nepoučil-li kupitelku o podstatě a o právních účincích poznámky pořadí, kterou shledal při lustru v knize pozemkové před sepsáním kupní smlouvy a před vyplacením zbytku kupní ceny kupitelkou. V tomto směru nemá advokát menší povinnost než notář, který jest podle §§ 52—53 not. ř. povinen poučiti strany i o smyslu a o následcích právního jednání č. 86 dis.
- pokud v podání útratového rekursu, napadajícího čestné jen nepatrné položky, nelze spatřovati advokáta nedůstojné, ve smyslu zásad hájených výborem advokátní komory cti a vážnosti stavu se přičičí, malicherné brojení proti nepatrným položkám přísudku č. 89 dis.
- jde o porušení cti a vážnosti stavu, opomenul-li advokát jako člen ředitelského výboru spolku učiniti opatření, by spolek (rozeseiláním upomínacích dopisů, v nichž účtuje upomínací útraty a vyhrožuje podáním žaloby) nezasahoval do agendy advokátské č. 90 dis.
- porušením povinností povolání může býti zlehčena i čest a vážnost stavu č. 91 dis.
- vkladních knížek nelze použítí podle § 19 adv. ř. k zaplacení palmární pohledávky č. 91 dis.
- použil-li advokát bez souhlasu vkladních knížek, daných mu na vazební kauci, k zaplacení své pohledávky, prohřešil se proti povinnostem povolání (§§ 9, 19 adv. ř.) a stalo-li se tak za takových okolností, že byl podezřelým z trestného činu, porušil tím i stavovskou čest a vážnost č. 91 dis.
- jde o provinění proti cti a vážnosti stavu, přičičí-li se postup advokátův usnesením, která v mezích zájmů, ochráně advokátní komory jako stavovského úřadu svěřených přivádějí k platnosti některý zákon nebo jiný závažný předpis veřejné moci č. 92 dis.

- usnesením takového rázu (§ 2 vl. nař. ze 4. července 1924, čís. 152 sb. z. a n.) je projev advokátní komory, by ustanovování laiků vyrovnávacími správci bylo podle možnosti omezeno čís. 92 dis.
- jde o poškození cti a vážnosti stavu, navrhl-li advokát, by za vyrovnávacího správce byla ustanovena osoba podezřelá, že je řemeslným vyrovnávacím, třeba tak učinil v hmotném zájmu a z příkazu svého klienta čís. 92 dis.
- porušení povinnosti povolání může se advokát dopustit nejen proti svým klientům, nýbrž i proti osobám třetím čís. 93 dis.
- skutková podstata kárného přečinu nevyžaduje úmyslné porušení povinností advokátu zákonem uložených, ani úmyslné poškození cti a vážnosti stavu, stačí v tom i v onom směru pouhá nedbalost čís. 95 dis.
- jde o porušení povinností povolání a o zlehčení cti a vážnosti stavu, nikoliv jen o nepřístojnost, poučil-li advokát koho nesprávně, pokud se týče nejasně a nesprávně o nutnosti přistoupiti jako spolužalobce do sporu, vedeného jinou osobou; ujistil-li ho, že z toho pro něho nevzejdou výlohy; oznámil-li v jeho zastoupení bez věcné nutnosti jeho přístup k onomu sporu jako spolužalobce; informoval-li ho nedostatečně o dalším postupu a o výsledku sporu, nanejvýš že bez jeho vědomí a souhlasu podal i jeho jménem odvolání a dovolání, čímž zavinil, že týž byl těžce ohrožen na svém majetku, byv z nenadání stíhán exekucí pro značné útraty sporu čís. 95 dis.
- neznalostí zákonného předpisu § 234 c. ř. s. nemůže se advokát omlouvatí čís. 95 dis.
- jde o zlehčení cti a vážnosti stavu i o porušení povinností povolání, dal-li se advokát zapsati do seznamu advokátů s bydlištěm v určitém místě, avšak nebyl v tomto místě vůbec hlášen a nikdy tam nebydlel ani své povolání tam nevykonával, nýbrž bydlel trvale a své povolání vykonával v místě jiném čís. 96 dis.
- jde jen o zlehčení cti a vážnosti stavu, nikoliv i o porušení povinností povolání:
  - trpěl-li advokát provozování inkasní kanceláře svého sollicitátora s připojením na svou kancelář, uveřejňování jeho insertů o bezplatném vymáhání pohledávek jakéhokoli druhu v tuzemsku i v cizině i jeho úmluvy se zákazníky o t. zv. honoráři za výsledek, nepropustil-li sollicitátora ze služeb, nýbrž z jeho činnosti, na kterou nedohlžel, pod pláštíkem advokátní kanceláře i sám hmotně těžil;
  - zabýval-li se advokát, dávaje si příslibiti provisi, sprostředkováním dodávek, a uplatňoval-li sprostředkovatelskou provisi soudně; postoupil-li domnělou svou pohledávku z provise svému sollicitátorovi, jehož pak ve sporu zastupoval, za něho o právo chudých zakročil na oko, by si uspořil kolky a poplatky, by znemožnil odpůrci v případě úspěchu vydobyti procesních útrat a by si zajistil ve sporu roli svědka čís. 96 dis.
- souběh kárných přečinů zlehčení cti a vážnosti stavu a porušení povinností povolání čís. 96 dis.
- porušení všeobecné povinnosti druhého odstavce § 10 adv. řádu (by advokát poctivostí a čestností ve svém jednání zachovával čest a vážnost svého stavu) je podle §§ 2 a 39 odst. 2 kárného statutu předmětem a podstatou kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu, a nelze je zároveň kvalifikovati za přečin porušení povinností povolání, pokud se dotýčné jednání nepřiči i určité povinnosti advokáta v užším slova smyslu čís. 96 dis.
- na trest výmazu ze seznamu advokátů podle § 12 písm. d.) kárn. stat. jest uznati, jsou-li tu velmi závažné přitěžující okolnosti, zejména, pokračoval-li obviněný přes opětne předchozí tresty důsledně po delší dobu v kárné činnosti, kterou byla neobyčejně těžkým způsobem poškozena důstojnost stavu v tuzemsku i v cizině čís. 96 dis.
- obhájce je podle § 152 čís. 2 tr. ř. zproštěn povinností vydati svědectví jen pro trestné (kárné) řízení, které se vede proti osobě, kterou nebo v jejímž zájmu byl požádán o právní poučení neb o zastupování; ustanovení § 152

- č. 2 tr. ř. nemá místa v trestním (kárném) řízení, ve kterém jde o stíhání osoby jiné čís. 98 dis.
  - poškození cti a vážnosti stavu, nabízel-li se advokát cizím osobám za právního zástupce, doporučuje se jako zvláště informovaný ve věcech pozemkové reformy čís. 99 dis.
  - porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, vstoupil-li advokát jako vedlejší intervenient za žalující stranu a přes to v dalším období sporu převzal zastoupení strany žalované, jejíž zájmy byly v rozporu se zájmy strany žalující i s jeho vlastním zájmem čís. 100 dis.
  - porušení povinností povolání, prohřešil-li se advokát na povinnosti zmocněnce podle § 1010 obč. zák. tím, že přijav příkaz a generální plnou moc k podání žaloby a k vedení sporu, odevzdal přímé vedení tohoto sporu bez předchozího vyrozumění a svolení svého zmocnitele jinému advokátu; s hlediska kárného přečinu nezáleží na tom, že zmocnitel tento postup dodatečně schválil čís. 100 dis.
  - jde o jednání přiči se cti a vážnosti stavu, uvádí-li advokát na veřejnost své jméno a svůj charakter v souvislosti s provozem hostinské živnosti způsobem v kruzích obchodních obvyklým, takže vzbuzuje dojem, že používá svého postavení jako advokát za reklamu pro živnost hostinskou a dal-li se při svémocném vyklizení manželky svého stálého klienta jako jeho právní zástupce jemu k dispozici a vyklizení toho, provedeného bez vědomí jemu známého právního zástupce odpůrkyně, se činně účastnil a je proti policejnímu orgánu kryl čís. 101 dis.
  - porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, netresce se jen, stalo-li se úmyslně, nýbrž pro subjektivní zodpovědnost s hlediska kárných předpisů stačí, prokáže-li se nedbalost obviněného čís. 101 dis.
  - poškození cti a vážnosti stavu, zakročil-li advokát v zastoupení majitele domu soudně o výpověď nájemníka a uplatňoval při tom za důvod výpovědi, že mu nájemník dal část bytu do podnájmu za úplatu vzhledem k nájemnému jim placenému nepřiměřeně vysokou, ač podnájmní smlouva a podnájmné sám s ním ujednal čís. 102 dis.
- Advokátní komora viz advokát.**
- Agent:** pokud jde o podvod, dával-li provisi agent živnostníkům k podpisu objednacích lísky znějící na větší množství zboží, než bylo objednáno, jehož však objednatelé ve svých živnostech mohli upotřebiti čís. 3687.
- **provokátér viz spoluvina.**

Agitační letáky: pro Rudý den čís. 3470.

Agitprop: k tajnosti stačí, že použitím určitého označení pro nějakou organizaci (»elementární škola«) se zamlčuje to, co je skutečně jejím pravým účelem (vyučování základům komunismu ve smyslu ilegálního tiskopisu »Agitprop«). Lhostejno, že škola byla ohlášena v novinách, nebylo-li zároveň učiněno naprosto zjevným, čemu se bude ve škole učiti, a že jde o organizaci ořeho cíle čís. 3452.

Akutní opojení viz opilost.

Alkohol viz opilost.

— viz též **znalec.**

Alternativní způsob činnosti viz otázka hlavní.

Amnestie z 19. října 1928: podle čl. VI. amnestie z 19. října 1928 není použitím amnestie na překážku odsouzení k trestu vězení, byl-li tento trest v rozsudku zároveň změněn v peněžitou pokutu čís. 3379.

— s hlediska amnestie jest se otázkou, zda obžalovaný splnil předpoklady podmíněného odsouzení, zabývatí teprve po pravoplatnosti rozsudku; pokud nastala, nevězla obžalovanému ani povinnost plniti, co mu bylo rozsudkem uloženo čís. 3379.

— — rozsudek lze po případě zrušiti použitím § 290 tr. ř. i ohledně obžalovaného, který vzal zmatečnou stížnost zpět a byl účasten amnestie presidenta republiky ze dne 19. října 1928 čís. 3410.

- úvahy o tom, jaký jest význam prominutí trestu milostí presidenta republiky a osvědčení se odsouzenec jednak s hlediska § 46 b) tr. zák., jednak s hlediska § 1 zákona o podmíněném odsouzení, jsou výronem právně posuzující činnosti soudu, k jejímž výsledkům se nevztahuje vůbec zmatek čís. 5 § 281 tr. ř. čís. 3534.
- není závady, by si nalézací soud neopatřil spisy o předchozích trestech, které byly amnestií nebo osvědčením odčiněny, a nepřihlížel k nim při výroku o podmíněném odsouzení čís. 3534.
- rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928 byl, byl-li rozsudkem uložen trest nepodmíněně, prominut jest trest (čl. II.) a za určitého předpokladu i některé následky odsouzení v čl. V. výčetmo uvedené. Na skutečnosti odsouzení, pokud se týče na další jsoucnosti odsuzujícího rozsudku nebylo amnestií nic změněno čís. 3534.
- předpoklad soudní bezúhonnosti a nepřipustnost jakéhokoliv přihlížení k dotčenému rozsudku, nastává jen zahlazením trestu (srovnej §§ 5, 6 zákona čís. 111 z roku 1928). Takové zahlazení — ovšem i cestou milosti možné (viz § 12 zák.) — nebylo nařízeno rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928 čís. 3570.
- opravné podání vytykající v části označené jako odvolání nesprávnost názoru, že podmíněné odsouzení je podle § 2 zák. čís. 562/1919 vyloučeno, ač odsouzený dostal všem podmínkám rozh. presidenta republiky z 19. října 1928, jest pokládati za zmatečnou stížnost (§ 281 čís. 11 tr. ř.) čís. 3570.
- byl-li trest prominut rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928 s účinky § 1 zák. o podmíněném odsouzení (čl. II. výnosu o amnestií), jest míti za to, že amnestovaný nebyl pro tento čin odsouzen; tento čin nevylučuje proto podle § 2 zák. čís. 562/1919 podmíněné odsouzení čís. 3596.
- pokud nejde o reformatio in peius (§ 290 odst. druhý tr. ř.), byl-li obžalovaný zrušovacím soudem zproštěn pro přestupek § 461 tr. zák. a za zbývající nedotčené odsouzení pro přestupek § 522 tr. zák. byl použitím § 260 a) tr. zák. odsouzen do vězení, ač zrušeným výrokem o trestu byl mu vyměřen i za přestupek § 522 tr. zák. trest vězení, ten pak, ač přísnější, než ke kterému měl býti obžalovaný odsouzen podle § 522 tr. zák., byl rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928 prominut čís. 3618.
- domáhá-li se zmatečnou stížností toho, by čin obžalovaného, zjištěný v rozsudku, byl kvalifikován nikoli za přestupek podle čís. 1 § 11, nýbrž za přečin podle čís. 2 § 11 zák. na ochr. rep. a tato část zmatečnou stížností stala se bezpředmětnou vzhledem ke článku I. a VII. rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928, jest trestní řízení v tomto směru zastaviti čís. 3695.

Amputace viz automobil.

— viz též příčinná spojitost.

Antena viz telegrafy.

Aparát radiový viz telegrafy.

Autodrožkář viz automobil.

Automobil: řidič motocyklu smí sice předpokládati, že vozidla přijíždějící opačným směrem budou se držeti po levé straně silnice ve směru jízdy, jest však přes to povinen věnovati pozornost tomu, nepřibližuje-li se k němu opačným směrem vozidlo jedoucí proti předpisu po pravé straně silnice čís. 3409.

— subjektivní skutková podstata podle § 335 tr. zák. vyžaduje, by pachatel předvídal nebo mohl předvídati, že z jeho jednání může nastati konkrétní ohrožující stav, jenž pak vyvrcholil ve skutečnou škodu čís. 3409.

— srážka automobilu s cyklistou čís. 3412.

— není sice předpisu, který by přímo a výslovně nařizoval jezdit po levé straně čís. 3412, 3439.

- avšak z předpisů silničních řádů o předjíždění a vyhýbání vychází na jevo, že se má jezdec vždy, zejména pak, vidí-li před sebou překážku, držeti v levo. Ze stálého dlouholetého setření těchto předpisů vyvinula se jako pravidlo, všeobecně uznávané i fakticky zachovávané, zvyklost, že se na silnicích jezdí po levé straně; tato zvyklost vztahuje se i na cyklisty čís. 3412.
- řidič automobilu, předjížděje jiný automobil (nákladní), musí auto zastaviti (§ 45 min. nař. čís. 81/1910), spatří-li před sebou cyklisty jedoucí za sebou po levé straně silnice ve směru své jízdy těsně při hromádkách šterku a pisku čís. 3412.
- obžalovaný nebyl by viny prost ani tehdy, kdyby bylo zjištěno, že protizákonný výsledek (srážka vozidel a z ní vzešlá smrt) nenastal výhradně z činu neb opomenutí obžalovaného, nýbrž vzešel též ze spolupůsobení činitelů dalších, zejména i ze spoluzavinění samotného poškozeného. Stačí, vyvolal-li obžalovaný třeba i jen jednu z podmínek, jež měly v zápětí protizákonný výsledek čís. 3412.
- silostroje náležejí k předmětům, jejichž provoz se zpravidla děje za okolností zvláště nebezpečných. Arcit' mohou zvláštní okolnosti v jednotlivém případě vyloučiti toto pravidelné nebezpečí, zejména, pohyboval-li se silostroj tak mírnou rychlostí, že se rovnal v pohybu jen obyčejnému provozu, a mohl-li proto svůj pohyb na ráz zastaviti čís. 3412.
- zavinění řidiče automobilu (§ 335, 337 tr. zák.), předjížděl-li cyklista na křižovatce rychlostí vyšší než 6 km, aniž dbal možnosti, že cyklista právě na křižovatce změni směr jízdy čís. 3429.
- jde o spoluzavinění cyklisty, opomenul-li upozorniti povozy případně za ním jedoucí zvednutím ruky nebo jiným vhodným způsobem na úmysl odbočiti do postranní ulice čís. 3429.
- spoluzavinění poškozeného nevyvíňuje, lež že by úraz byl vyvolán jen jeho vlastním neodvratitelným a nepředvídatelným jednáním; k trestnému zavinění stačí, bylo-li jednání neb opomenutí pachatelovo jednou z podmínek trestného výsledku, který by nebyl nastal, kdyby si byl obžalovaný počínal jiným, správným způsobem čís. 3429.
- po subjektivní stránce stačí, neuvědomil-li si pachatel plně přes zjištěnou situaci i vydané předpisy neopatrnost svého jednání čís. 3429.
- pojem »zvláště nebezpečných okolností«; pokud sem nespadá okolnost, že k srážce došlo na křižovatce, sama o sobě čís. 3429.
- i od osob pěších i od těch, které užívají jiných dopravních prostředků, nutno považovati při zvýšeném uličním ruchu přesně dodržování všech bezpečnostních předpisů a opatrnosti. Leč nedbání této opatrnosti z jejich strany může sice opodstatniti i jejich vlastní spoluzavinění nehody, nezabavuje však ještě řidiče automobilů zodpovědnosti za úraz, který přivodil také svým jednáním neb opomenutím čís. 3429.
- jízda automobilem neděje se vždy za zvláště nebezpečných okolností a jest proto na soudě, by pečlivě zhodnotil celkovou situaci, dané poměry a zvláštní okolnosti při úrazu se sběhší, a by podle toho v každém případě zvláště zkoumal a zjistil, zda nebezpečí dostoupilo stupně v §§ 337, 85 písm. c) tr. zák. předpokládaného čís. 3429.
- »uzavřeným místem« ve smyslu § 46 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. je celé území osady, aniž lze vyloučiti úsek, v němž není tak těsného seskupení budov jako v úsecích jiných; spadá sem jak začátek osady, tak i místo na jedné straně silnice domy zastavené, na druhé straně pak vroubené stromy čís. 3430.
- dávání výstražných znamení a nevykročení z mezí přípustné jízdy ještě nestačí (§§ 335, 337 tr. zák.), nýbrž řidič automobilu musí rychlost jízdy podle okolností případu voliti tak, by mohl býti připraven na všechny možnosti (na možné náhlé objevení se překážky) čís. 3430.
- z § 2 zák. ze dne 15. června 1866, čís. 47 z. zák. pro Čechy, jenž nařizuje, že vozidla se mají vyhýbati na stranu levou, jest usuzovati, že toto vyhýbání se vozidel musí býti — nemá-li dojíti k nebezpečí srážky — podle okolností připravováno včas, tedy vždy tehdy, když situace je taková, že vo-

- zidlo opačným směrem jedoucí by mohlo být zpozorováno teprve tak pozdě, že by řidič nemohl své vozidlo dostat na levou stranu bez nebezpečí srážky. Taková včasná příprava k plnění onoho předpisu, která se nemůže dít jinak, než že vozidlo jede, je-li tu možnost náhlého objevení se jiného vozidla, po levé straně silnice — jest obzvláště nutnou pro vozidla s pohybem rychlejším, jakými jsou silostroje č. 3439.
- není-li silnice přehledná do dálky a misty vadí přehledu mlha, má řidič automobilu počítati (§ 335 tr. zák.) s možností objevení se náhlé překážky a proto voliti takovou rychlost, by byl za všech okolností jejím pánem, zmírniti rychlost po případě na 6 km (§ 45 min. nař. č. 81/1910) a dávatí pokud možná často znamení houkačkou (§ 48 min. nař.) č. 3439.
- zákonné předpisy o povinnostech řidiče nečiní rozdíl mezi řidičem mladým a nezkušeným a mezi řidičem starším a zkušenějším č. 3439.
- také jízdy na zkoušku (training) před závody podléhají zákonným předpisům, majícím za účel chrániti bezpečnost těla, života a zdraví lidí (§§ 335, 337 tr. zák.) č. 3460.
- jde o jízdu motorovým vozidlem za zvlášť nebezpečných okolností (§ 337 tr. zák.), vjel-li jeho řidič značnou rychlostí do velmi ostré a nepřehledné zatáčky v době, kdy, věda, že nastávají závody a že silnice není ještě uzavřena, mohl očekávati, že z opačné strany přijedou ještě jiná vozidla č. 3460.
- ani převážné spoluzavinění poškozeného nevyklučuje odpovědnost pachatelovu za vlastní zavinění č. 3460.
- srážka automobilu s povozem č. 3477.
- souběžná hrubá nedbalost řidiče povozu nesproštuje řidiče automobilu zodpovědností za vlastní nedbalost č. 3477.
- předpis § 46 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, č. 81 ř. zák., že mimo uzavřené osady nesmí být rychlost jízdy vystupňována nad 45 km, má význam jen negativní; po stránce pozitivní (zda a do které míry jest přípustnou rychlost 45 km nepřevyšující) jest předpis ten doplniti z povšechné zásady § 45, že jest rychlost jízdy voliti za všech okolností tak, by byl řidič pánem rychlosti a by nebyla ohrožena bezpečnost osob a majetku č. 3477.
- míru přípustné rychlosti jest i pro jízdu mimo uzavřené osady určití podle zvláštních okolností případu č. 3477.
- okolnost, že řidič automobilu jede — máje tlumená světla — za přítmi v roční době, kdy může předvídati, že lidé pracují ještě na poli a domů se vracějící povozy zabočují na silnici, jest okolností podobného rázu, s jakými spojuje § 46 nař. zákaz větší rychlosti než 15 km po případě 6 km č. 3477.
- zákaz větší rychlosti než 15 km v uzavřených místech — který má svůj důvod v nebezpečí náhlého objevení se překážek z domů nebo chodníků — nerozeznává mezi dny svátečními a všedními nebo mezi čilejší a slabší frekvencí na ulici č. 3487.
- při kromobyčejné živnosti pouličního ruchu nebo při velkém nahromadění se lidu jest naopak podle dalšího ustanovení téhož § 46 min. nařízení č. 81 ř. zák. na rok 1910 nepřipustnou již rychlost větší než 6 km za hodinu č. 3487.
- srážka automobilu s motocyklistou č. 3487.
- základní směrnice pro zjištění zodpovědnosti řidiče motorového vozidla za nehodu jest ustanovení § 45 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, č. 81 ř. zák., podle něhož má být rychlost jízdy zvolena za všech okolností tak, by řidič byl pánem vozidla a by bezpečnost osob a majetku nebyla ohrožována č. 3497.
- nevyvíňuje sama o sobě okolnost, že byl rozmočený sněhový poprašek, který mohl přivoditi smyk auta, ani stáří a menší spolehlivost stroje č. 3497.
- pokud jest předsevzítí místní ohledání k zjištění celkové situace v době nehody (§ 116 tr. ř.) č. 3497.
- trestné zavinění (§§ 335, 337 tr. zák.), jel-li kdo na motocyklu příliš rychle s kopce po silnici před silniční odbočkou a nedával výstražných znamení č. 3503.

- předpis § 46 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, č. 81 ř. zák. ukládá povinnost zmírniti rychlost na 6 km za hodinu na všech místech, kde silnice nemůže být přehlednuta; křižovatky jsou tam uvedeny jen příkladno; rozhodnou je v tom směru místní situace konkrétního případu, která se i tehdy, nejde-li o křižovatku v technickém slova smyslu, nýbrž jen o odbočku, vyústění silnice do silnice, může utvářiti tak, že třeba počítati s možností náhlého objevení se překážky dříve nepozorovatelné č. 3503.
- řidič je povinen jeti rychlostí ne větší než 6 km za hodinu již dojížděje k místu oné povahy (odbočce) č. 3503.
- povinnost řidiče dávatí výstražná znamení (§ 48 min. nař.) vzhází pro řidiče silnostroje jen tehdy, vyžaduje-li toho situace; kdy je toho potřebí závisí na okolnostech případu. Onu povinnost řidič má, dojíždí-li k odbočce, na níž nemá dostatečného přehledu a vidí-li před sebou jedoucí osoby č. 3503.
- Zavinění třetích osob (neopatrnost poškozeného) nesproštuje ho zodpovědností za vlastní nedbalé jednání č. 3503.
- okolnost, že si na silnici hraje několik dětí, ukládá řidiči automobilu povinnost zmírniti rychlost jízdy tak, by byl jejím pánem a mohl, budeli třeba, i zastaviti (§ 45 nař. č. 81/1910) č. 3508.
- trestní zodpovědnost autodrožkáře, jenž přenechal řízení autobusu osobě pro její nevyspalost neschopné a nezpůsobilé k bezpečnému a řádnému plnění tohoto úkolu (§§ 335, 337 tr. zák.) č. 3520.
- řidič silnostroje neodpovídá za vlastní neopatrnost chodců, jdoucích po stranách silnice, jen tehdy, nebylo-li tu zevních známek na ni upozorňujících č. 3521.
- otázku, zda šlo o událost nepředvídanou a nepředvídatelnou (o náhlé a nenadálé objevení se překážky v jízdní dráze) jest řešiti výhradně s hlediska řidiče č. 3521.
- okolnost, že řidič vykonal řidičskou zkoušku teprve krátce před úrazem, ukládala mu právě za povinnost, by tím bedlivěji zachoval zákonné předpisy (§ 22 min. nař. č. 81/1910) č. 3521.
- v místě, kde má silnice značný spád a kde je křižovatka, jest řidiči zmírniti rychlost jízdy tak, by zůstal pánem vozidla (rychlosti) a mohl každým okamžikem zastaviti (§ 45 min. nař. č. 81/1910) č. 3521.
- naložením těžce zraněného na auto, by ho dopravil do nemocnice, převzal řidič automobilu povinnost ve smyslu § 360 tr. zák.; zanechal-li zraněného na odlehlém místě, zodpovídá za přestupek § 360 tr. zák., třebas zraněný žádal, aby ho pustil z auta ven č. 3522.
- řidič automobilu má, jede-li neznámou mu cestou (v uzavřené osadě) počítati stále s možností, že se ocitne se svým vozidlem na místech, kde nesmí jeti rychleji než 6 km za hodinu (§ 46 min. nař. č. 81/1910), na př. na křižovatce, nebo že nastane dokonce nutnost, by rychlost jízdy ještě značněji zmírnil, po případě zůstal státi a zarazil motor; musí proto jeti zvlášť opatrně, by zůstal pánem rychlosti svého vozidla č. 3535.
- i jízda nákladním automobilem za okolností zvlášť nebezpečných spadá pod ustanovení § 337 tr. zák. č. 3535.
- řidič automobilu, před nímž jede selský povoz a opačným směrem s kopečku rychlým tempem cyklista, z jehož rozpacitého a nejistého chování se musí řidič poznati, že neví, po které straně se má auto vyhnouti, jest povinen zajeti na svou správnou (levou) stranu silnice a zmírniti rychlost tak, by mohl ještě před srážkou automobil zastaviti č. 3579.
- řidič automobilu nesmí jeti rychleji než 6 km za hodinu, kde silnice nemůže být přehlednuta č. 3622.
- jede-li po frekventované silnici za noční temnoty, musí vždy počítati s možností nahodilé překážky v jízdní dráze a musí být stále připraven zaříditi, čeho třeba, by mohl ihned podle potřeby stroj zastaviti č. 3622.
- nevyvíňuje spoluzavinění třetí osoby (kočiči, který svůj povoz neosvětlil) č. 3622.

Autorské právo viz původcovské právo.

Babička a vnuk: spadají pod ustanovení § 463 tr. zák. čís. 3692.

Bankovky: jich vylákání čís. 3631.

— viz též podvod.

Bar: majitel baru trestně zodpovídá podle § 45 původcovského zákona, byly-li kapelou jím najatou v jeho podniku hrány chráněné skladby čís. 3708.

Báseň: vybízející k vojenským zločinům čís. 3614.

— viz též ochrana republiky (§ 15 čís. 3).

Benediktinské láhve: chráněnou známkou může být po případě i láhev určitého tvaru, vykazující ve skle láhve provedené určité znaky. Pokud není šálivě zaměnitelností mezi láhvemi benediktinkami a t. zv. benediktinskými láhvemi, vyráběnými ve zdejším sklárnách, v nichž přicházejí do obchodu kořenné bylinné likéry čís. 3399.

Bezohlednost a nemilosrdnost: jakož i činnost rovnající se úderu pěstí, projevená k lidu hospodářsky slabšímu, jest podle názorů společenských kruhů, k nimž náleží zámožný statkář, způsobila, by ho v obecném mínění uvedla v opovržení nebo snížila čís. 3627.

Bezpečnost cti viz urážka na cti dle § 487 a násl. tr. zák.

— viz též urážka tiskem.

Bezpečnostní orgán viz lítost účinná.

— viz též starosta obecní.

Bezpečnostní policie: není zákonného ustanovení, jež by činilo vrchnostenskou povahu zřízcených obecních úřadů (členů civilní stráže) — v § 68 a výslovně stanovenou — závislou na nošení určitého šatu (odznaku) neb omezovalo ji na dobu, po kterou konají bezpečnostní službu podle rozvrhu práce mezi jednotlivými členy bezpečnostní stráže téže obce čís. 3413.

— — okolnost, že strážník jest z důvodu nutného zotavení se pro určitou dobu zproštěn z povinnosti k výkonu bezpečnostní služby, nezabavuje ho ani práva, ani povinnosti, by se sám i v této době — zejména při postřehnutí trestných činů i z vlastního podnětu — uvázal v úkony bezpečnostní služby, jež jest jeho trvalým povoláním a náleží mu tudíž kdykoliv; činí-li tak, požívá po dobu těchto úkonů zvláštní ochrany §§ 68, 81 tr. zák., je-li poznání, že jde o strážníka konajícího službu, — sprostředkované zpravidla již služebním stejnokrojem — osobě úkonem dotčené sprostředkováno jiným způsobem čís. 3413.

— — viz též úředník veřejný.

— — viz též uškození dle § 153.

— — viz též zneužití moci úřední (§ 101).

— **služba:** z povahy bezpečnostní služby, jejímž úřadům a činitelům náleží zejména péče o bezpečnost osob a majetku a o zachování, po případě zjednaní veřejného klidu a pořádku, plyne, že vykonáváním služby jest i pouhá pohotovost k případným zákrokům nutným k zabezpečení oněch právních statků nebo k represí proti jich ohrožení a poškození čís. 3626.

— **úřad:** křivá výpověď před ním čís. 3494.

— — viz též podvod dle § 199a).

Bezprostředně hrozící nebezpečí viz beztrestnost dle § 2 g).

— — viz též neodolatelné donucení.

Bezettrestnost: dle § 2a) b) tr. zák.:

— — t. zv. zmenšená přičetnost, duševní méněcennost nebo zatíženost není duševním stavem vylučujícím podle § 2 a., b., tr. zák. přičetnost, aniž zručný pud pohlavní (homosexualismus i povahy sadistické) sám o sobě, není-li výronem všeobecné poruchy duševní čís. 3404.

— **dle § 2 b) tr. zák.:**

— — připuštění dodatkové otázky ve smyslu § 2 písm. b) tr. zák. není důvodem pro domněnku, že sám porotní soud měl pochybnosti o přičetnosti obžalovaného; otázku tu musil soud porotcům dáti, jakmile shledal, že jest tu tvrzení poukazující na střídavé pomínutí smyslů, i když byl o bezpodstatnosti tohoto tvrzení sebe více přesvědčen (§ 319 tr. ř.) čís. 3419.

střídavým pomínutím mysli (§ 2 b) tr. zák.) jest stav duše, pro který jest v některých obdobích, zejména i v době páchání trestného skutku pachatel neschopným rozpoznání protiprávnosti skutku nebo fidiťi svou vůli a své jednání podle tohoto správného rozpoznání čís. 3482.

— — zmenšená (seslabená) přičetnost není ani částečným pomínutím mysli; záležejíc v tom, že se v mysli osoby jí stížená nevybavují představy tak rychle a určité a neuplatňují tlumy tak mocné jako u osoby pravidelného duševního rozpoložení, aniž by však schopnost k rozpoznání protiprávnosti skutku a schopnost volného rozhodování byly zrušeny, rovná se zmenšená (seslabená) přičetnost (duševní méněcennost) stavu mdlejšího rozumu, který jest jen polehčující okolností podle § 46 a), § 264 a) tr. zák., nevyklučující trestní zodpovědnost, leč by šlo o trestné činy spáchané z pouhé nedbalosti, při nichž jest přihlížeti k mdlejšímu rozumu pachatele již při posouzení, zda mohl poznati nebezpečnou povahu svého jednání, jelikož poukazuje k »zvláštním jeho poměrům« (§ 335 tr. zák.) čís. 3482.

— **dle § 2 c) tr. zák.:**

— úmysl překaziti úřední výkon není vyloučen ani podnapilostí pachatele čís. 3447.

— — zmenšená přičetnost nespadá pod § 2 c) tr. zák. čís. 3512.

— — odolnost jednotlivcova proti množství požitých lihovin je čistě individuální; množství samo o sobě není ještě důkazem úplné opilosti ve smyslu § 2 c) tr. zák. Záleží jedině na tom, jak ta která osoba podle své tělesné povahy a zvyklosti reaguje na účinnost alkoholických nápojů čís. 3512.

— — stav »jiného pomatení smyslů« ve smyslu § 2 c) tr. zák. předpokládá, že vědomí pachatele bylo v době páchání skutku zúplna zrušeno nebo alespoň zkaloeno tak, že pachatel nepostřehl vůbec neb alespoň nepostřehl úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jednal, a neměl správné představy o tom, k čemu směřuje čin, k němuž ho poháněly pudy v jeho duši se zrodívší čís. 3547.

— — podle § 319 tr. ř. jest povinností soudu dáti dodatkovou otázku na onen stav, byly-li buď obžalovaným tvrzeny neb bylo-li aspoň výsledky průvodního řízení poukázáno na skutečnosti, které by opodstatňovaly onen trestnost vylučující důvod čís. 3547.

— — při verbálních deliktech může i opilost, nedosahující stupně § 2 c) tr. zák. následkem zkalení vědomí s ní spojeného vyloučiti zly úmysl k takovým deliktům předpokládaný čís. 3628.

— — spáchal-li obžalovaný podle posudku znalců psychiatrů čin ve stavu patologického opojení alkoholického, vyhověl porotní soud předpisu § 319 tr. ř. (§ 344 čís. 6 tr. ř.), dav porotcům dodatkovou otázku na úplné opilosti podle § 2 c) tr. zák.; dáti onu otázku i na jiné pomatení smyslů podle § 2 c) tr. zák. byl by tu povinen jen, kdyby ho výsledky řízení k tomu zavazovaly čís. 3663.

— **dle § 2 e) tr. zák.:**

— — městský strážník jest formálně oprávněn stíhati a zatknouti podezřelou osobu, dopustivši se trestného činu v obvodu, pro nějž je ustanoven, i mimo tento obvod; pokud vyvíňuje podle § 2 e) tr. zák. omyl pachatelův ohledně tohoto oprávnění čís. 3370.

— — i když pachatel nenabyl práv autorských k dílu literárnímu (knize), poněvadž práva ta nebyla pojata do inventáře pozůstalosti, kterou zdědil, jde o omyl skutkový podle § 2 e) tr. zák., domníval-li se, že taková práva do pozůstalosti náležela, že je zdědil a že proto přísluší čís. 3672.

— — okolnost, že se práva neznaný zástavní věřitel mohl považovati za oprávněna, když nebyla pohledávka včas zaplacená, zástavu prodati, poukazuje po případě na skutkový omyl podle § 2 e) tr. zák. (§ 183 tr. zák.) čís. 3723.

dle § 2 písm. g) tr. zák.:

- 1) neodolatelné donucení (stav nouze): přichází v úvahu jen tehdy, jedná-li pachatel pod dojmem přítomného bezprostředně hrozícího nebezpečí, které bylo jedinou pohnutkou spáchání trestného činu, neměl-li pachatel právní povinnost snášeti hrozící škodu, a není-li hodnota obětovaného statku nepoměrně vyšší než hodnota statku, o jehož záchranu pachatelem jde č. 3384.
- při homosexuálně nutno rozeznávat dvojí původ sklonů k ukájení pohlavního pudu s osobami téhož pohlaví: vrozený, kde úchylnost je důsledkem patologického stavu, a získaný, jako následek jisté zvrhlosti a snahy po zpestření a zvýšení pohlavních požitek; pokud v tomto případě neodolatelné donucení (§ 2 g) tr. zák.) jako nucení psychické samo o sobě nezbavuje pachatele zločinu podle § 129 l b) tr. zák. trestní zodpovědnosti č. 3450.
- neodolatelným donucením ve smyslu § 2 g) tr. zák. jest kolise zájmů a povinností, při níž může jednající zbahaviti sebe nebo jiného těžkého a bezprostředního nebezpečí jen tím, že se dopustí činu trestním zákonem zakázaného. V takovém případě stává se pachatel beztrestným, nezavinil-li stav nouze spácháním trestného činu, není-li povinen snášeti hrozící škodu a není-li hodnota statku obětovaného nepoměrně vyšší než hodnota statku zachráněného č. 3670.
- porušení předpisu § 319 tr. ř. (§ 344 č. 6 tr. ř.) pro opomenutí dodatkové otázky na neodolatelné donucení (stav nouze) přicházelo by v úvahu jen, kdyby byl onen stav výslovně tvrzen nebo pozitivními výsledky hlavního přelíčení napovězen č. 3670.
- 2) vyvíjející důvod nutné obrany předpokládá podle § 2 písm. g) tr. zák., že se skutek stal jediné za účelem odvrácení útoku č. 3392.
- skutečnost, že se pachatel mohl sice pokládati za ohrožena a k obraně nucena, že však vykročil z mezí nutné obrany jen ze strachu, nezbavuje ho zodpovědnosti podle § 335 tr. zák. č. 3482, 3675.
- tato nedbalost ve smyslu posl. věty § 2 g) tr. zák. nevztahuje se na samu povahu skutku, k odvrácení útoku podniknutého, nýbrž na poměr tohoto skutku k rozsahu nutné obrany č. 3482, 3675.
- nedbale ve smyslu onoho ustanovení nejedná pachatel již tehdy, když věděl nebo mohl poznati, že skutek může přivoditi nebo zvěčšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost toho, proti komu v nutné obraně jednáno, nýbrž terpe, když věděl nebo mohl poznati, že jednáni to nebylo k odvrácení útoku nutné, buď že za tím účelem vůbec nebylo třeba skutku ohrožujícího ony statky, nebo že nebylo třeba ohrožení jich v té míře, ve které skutečně byly ohroženy (poškozeny) č. 3482.
- pro skutkovou podstatu podle § 335 tr. zák. stačí tu i nedbalost nevědomá č. 3482, 3675.
- nedbalost, předpokládaná v § 2 g) tr. zák. pro přičítání skutku podle § 335 (431) tr. zák. spočívá v možnosti poznání, že skutek není úměrným útoku a potřebě obrany č. 3482, 3675.
- zákon neuznává v § 2 g) tr. zák. nutnou obranu proti útoku na čest, aniž, záleží-li útok ve vyhrůžce nebo ve zlém nakládání č. 3584.
- z ustanovení § 93 tr. zák. ve spojení s ustanovením § 2 písm. g) tr. zák. vyplývá jasně, že jest každému volno, zadržeti beztrestně osobu, o níž má důvodně podezření neb aspoň důvodně se domnívá je míti, že jde o zločince aneb o člověka škodlivého, najmě jeho vlastním právním statkům č. 3624.
- domnívá-li se pachatel (§ 1 odst. 2 zák. o útisku), že má právo vynutiti na osobě zadrževši jeho otce pro odůvodněné podezření z krádeže na jejím poli, by upustila od jeho předvedení k starostovi,

věda o onom důvodu zadržení, jde o neznalost trestního zákona [§ 93 ve spojení s § 2 g)] a tudíž o omyl právní č. 3624

pro přečin zanedbání povinné péče vykročením z mezí spravedlivé nutné sebeobranu jsou tu předpoklady nejen, když byl podniknut skutečně protiprávní útok na život, svobodu nebo jmění, a povaha osob, času, místa, způsob útoku nebo jiné okolnosti činí použití takové obrany potřebným, by útok byl odvrácen, nýbrž i, když se pachatel omylem mohl domnívati, že jest napaden a v tomto mylném chápání skutečnosti bránil se proti domnělému útoku č. 3706.

dle § 187 tr. zák. viz. lítost účinná.

dle § 4 tisk. nov. viz. urážka tiskem.

podle § 27 č. 2 zákona na ochr. rep.: předpokládá, že bylo od podniku upuštěno neb spolčení oznámeno dobrovolně; není jí účasten pachatel učinivši oznámení, byla-li vhodná obrana úřadu možnou i bez oznámení, poněvadž úřad o oznámeném spolčení v době onoho oznámení již odjinud věděl, ani pachatel, jehož oznámení není takového rozsahu, by byla úřadu umožněna vhodná a úspěšná obrana; je proto zapotřebí, by vyjevil členy, stanovy, záměry (úmysly) a podniky dotyčného spolčení č. 3375.

poslanců viz. imunita.

promlčením viz. promlčení.

Bezvýslednost opravného prostředku: a útraty č. 3594.

Bodání vidlemi oknem viz. násilí dle § 83.

Bojkot firmy viz. ochrana republiky (§ 14 č. 2, 4).

Braní užitek viz. maření exekuce.

Brutální: slova »brutální« se v obecné mluvě běžně užívá nejen k označení fyzické hrubosti (násilného jednání, manuálního), nýbrž i ve smyslu přeneseném o každém jednání hrubě se přičícím slušnosti a společenskému taktu, třebaže hrubost se neprojevila po stránce fyzické násilnými skutky, nýbrž slovy nebo jiným způsobem č. 3606.

Břemeno průvodní: v trestním řízení č. 3475.

— viz. též průvodní řízení.

Bujnost mladická viz. pohoršení veřejné.

Bykovec: ozbrojení se jím č. 3392.

— viz. též úředník veřejný.

Bylinné líkery viz. ochrana známek.

Bytová komise: její člen je veřejným činitelem č. 3416.

— viz. též úplatkářství.

Causalita viz. příčinná spojitost.

Celkový dojem se známky viz. ochrana známek.

Cena věci viz. zpronevěra.

— viz. též výhrada vlastnictví.

Církev viz. náboženství.

City nevážnosti, nečty a pohrdání viz. ochrana republiky (§ 14 č. 5).

Civilní geometr: požívá ochrany § 68 tr. zák., je-li úkon, jímž byl Státním pozem-

kovým úřadem pověřen, v rámci úředních úkonů tohoto úřadu č. 3461.

— manželství: napodobení a předstírání obřadu č. 3411.

— viz. též podvod dle § 199 b).

— rozsudek viz. svědek.

— viz. též účastník soukromý.

— stráž viz. bezpečnostní policie.

Cizí dopis: jeho odcizení č. 3532.

— viz. též listovní tajemství.

— dům viz. násilí dle § 83.

— majetek viz. zháření.

Cizina: výměra trestu, soudí-li soud v území českého práva trestný čin

spáchaný v oblasti trestního práva slovenského č. 3411.

Condictio impossibilis viz. zpronevěra.

— ob turpem causam viz. nedovolené jednání.

Conjunctio membrorum: nevyžaduje § 127 tr. zák. čís. 3710.

Constitutum possessorium (§ 428 obč. zák.): a zpronevěra čís. 3553.

Cyklista: výslovného předpisu o tom, po které straně silnice jezdí jest cyklistům, neobsahují sice ani předpisy o jízdě na velocipédech, jimiž doplněny byly silniční řády (nařízení pražského místodržitelství čís. 54/1886 zem. zák. vyhláškou místodržitele pro Čechy ze dne 27. ledna 1892, čís. 914 pres., čís. 7 zem. zák. pro Čechy, zákon čís. 47/1866 zem. zák. zákonem ze dne 12. ledna 1891, čís. 7 zem. zák. pro Čechy), avšak zvyklost, jezditi po levé straně silnice, vztahuje se i na cyklisty čís. 3412.

— jde o spoluzavinění cyklisty, opomenul-li upozorniti povozy případně za ním jedoucí zvednutím ruky nebo jiným vhodným způsobem na úmysl odbočiti do postranní ulice čís. 3429.

Časopis viz urážka tiskem.

Částečné doznání viz doznání.

— viz též okolností polehčujících.

— **zmaření uspokojení** viz úpadek podvodný.

Čepování lihovin viz zákaz čepování lihoviny.

Čest: nutnou obranu proti útoku na čest zákon neuznává ani tehdy, záleží-li útok ve vyhrůžce nebo ve zlém nakládání čís. 3584.

Čestnost jednotlivce viz nepoctivě jednání.

Četník: cis. nař. ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák. o urážkách vojnů nevztahuje se na rotmistry čsl. vojska ani na strážmistry čsl. četnictva, kteří jsou na roveň postaveni rotmistřům; nevztahuje se ani na vrchní četnické strážmistry, kteří jsou označeni vojenskými odznaky podporučíků (důstojníků), třebaš byli plátovými zákonem zařazení do skupiny gážistů mimo služební třídy čís. 3726.

— jest proto lhůtu § 530 tr. zák. počítati ode dne, kdy se vrchní četnický strážmistr sám dozvěděl o urážce, nikoliv od doby, kdy se o ní dozvěděl jemu nadřízený zemský četnický velitel čís. 3726.

Čin trestný: jedinstvá a jednotnost zlého nakládání nevyžaduje nutně ani časově ani místní nepřetržitosti útoku v tom smyslu, že by tu nesměla býti ani krátká přestávka mezi jednotlivými útoky, ani přenesení jich s jednoho místa na místo jiné; nepředpokládá nutně ani totožnost útočníků v jednotlivých jeho dějstvích se ho účastnících čís. 3385.

— při činu kolektivním zodpovídají za zhářství stejnou měrou všichni, kdož spolupůsobili při samém činu čís. 3449.

— ohledně údajů, které učiní kdo ve své vlastnosti jako svědek, je připuštěna úchylna od všeobecné zásady § 490 tr. zák., v ten rozum, že svědek, jemuž nebylo prokázáno, že učinil údaje nepravdivé vědomě nebo dokonce úmyslně, nemůže se výkonem své povinnosti svědecké dopustiti trestného činu vůbec a urážky na cti zvláště čís. 3599.

— výše škody (zamýšlené nebo způsobené) jest složkou trestného činu a musí proto, jako jeho ostatní složky, posuzována býti podle poměrů na místě a v době spáchání činu, najmě i podle toho, jakou cenu v této době měla věc trestným činem dotčena, bez ohledu na nahodilou okolnost, že cena věci tohoto druhu dodatečně stoupla nebo klesla čís. 3631.

— způsobená škoda rovná se vnitřní hodnotě vylákaných rak. uh. korun v době souzených skutků čís. 3631.

— pro obor práva trestního nerozhoduje civilně-právní, nýbrž faktický stav, který tu byl v době trestného činu čís. 3707.

Čin kolektivní viz spolupachatelství.

— viz též zhářství.

— **nepřátelský** viz nepřátelský čin.

Činitel veřejný viz úplatkářství.

Činnost: rovnající se úderu pěsti čís. 3627.

— viz též urážka dle § 488.

Čistopis protokolu viz protokol.

Článek — výklad smyslu viz hodnocení průvodů.

— viz též urážka tiskem.

— **IX. uvoz. zák. k tr. zák.** viz souběh zákonů trestních.

Člen Národního Shromáždění viz imunita.

— viz též svědek.

— **obecní bytové komise:** je veřejným činitelem čís. 3416.

— viz též úplatkářství.

— viz též urážka dle § 491.

— **rady** viz úředník veřejný.

— viz též uškození dle § 153.

— viz též zneužití moci úřední (§ 101).

Člověk nebezpečný viz násilí dle § 93.

Čtení otázek viz porota.

Čtvrtá státní půjčka: zákon čís. 417/1920 sb. z. a n. a příslušná prováděcí nařízení byly vydány jen ve prospěch takových vlastníků válečných půjček, kteří vyhovovali stanoveným podmínkám, tedy zejména jen ve prospěch upisovatelů příslušných do republiky Československé, kteří byli vlastníky válečných půjček dne 28. října 1918; stát nechtěl a neměl příčiny zjednávat si oním způsobem úvěr od upisovatelů takto kvalifikovaných čís. 3616.

— byly-li tudíž dohlédací orgány státní o kvalitě upisovatelů uvedeny v omyl a titry IV. státní půjčky byly takovými neoprávněným upisovatelům vydány, byl stát poškozen (§ 197 tr. zák.); okolnost, že ony zákonné předpisy stanoví přesně podmínky, za nichž lze použití úpisů rakouských a uherských válečných půjček, nečiní tu spáchání podvodu na úkor státu naprosto nemožným čís. 3616.

— podvod či přestupek podle prvního odstavce § 13 zák. čís. 417/1920 sb. z. a n.; skutková podstata tohoto přestupku čís. 3616.

Dar: pro fond politické strany čís. 3652.

Dávání výstražných znamení viz automobil.

Delegace: navrhuje-li se, by byla věc odňata soudu postižení příslušnému podle § 52 odst. první tr. ř. a byla přikázána jinému soudu v obvodu téhož vrchního soudu, přísluší podle §§ 62, 63 tr. ř. rozhodnouti o tomto návrhu vrchnímu zemskému soudu čís. 3556.

Delikty kulposní: přestupek (přečin) podle čl. III. zákona čís. 142/1868 ř. zák. je deliktem kulposním, při němž culpa, která se k tomuto deliktu vyžaduje, není zvláštním druhem nedbalosti, nýbrž má tytéž podstatné vlastnosti jako culpa podle trestního zákona vůbec; tresce se tu pachatel pro příčinnou souvislost činu s výsledkem, proto, že se z nedbalosti dopustil trestného činu, založeného obsahem tiskopisu čís. 3640.

— **majetkové:** při zjišťování ceny věci, prodané s výhradou práva vlastnického, jest vzítí za základ obecnou hodnotu věci v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, při čemž jest vzítí zřetel na znehodnocení věci obvyklým užíváním, a pak jest vzítí do počtu úhrnnou výši splátek čís. 3391.

— o zákonné náležitosti, že jde o prospěch nikoliv nepatrný jest uvažovati — bez ohledu na rozsah, nákladnost a výsledek činnosti příjemce úplatku — výhradně s hlediska hodnoty úplatku o sobě, při čemž jest přihlížeti k okolnostem případu, zejména k pokleslé hodnotě peněz, k drahotním a ostatním poměrům čís. 3415.

— pro otázku kvalifikace zpronevěry jest rozhodnou cena předmětu a nikoliv výše zápůčky, za níž byla svěřená věc dána do zástavy čís. 3570.

— výše škody (zamýšlené nebo způsobené) jest složkou trestného činu a musí proto, jako jeho ostatní složky, posuzována býti podle poměrů na místě a v době spáchání činu, najmě i podle toho, jakou cenu v této době měla věc trestným činem dotčena, bez ohledu na nahodilou okolnost, že cena věci tohoto druhu dodatečně stoupla nebo klesla čís. 3631.

- — způsobená škoda rovná se vnitřní hodnotě vylákaných rakousko-uherských bankovek v době činu č. 3631.
- — pro otázku ceny zpronevěřené věci jest rozhodnou jen skutečná cena předmětu, vypočtená s hlediska osoby vlastníka (toho kdo věc sveril) v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, nikoliv peníz půjčený na věc jako na zástavu č. 3681.
- — nutnost přivoděná jednáním pachatelovým, vynaložiti jakýkoliv náklad na získání vlastní věci, jest újmou, která byla způsobena vlastníku na jeho disposičních právech č. 3681.
- **tiskové viz tiskopis.**
- **trvalé:** ukrývání kradených věcí (§ 185 tr. zák.) jest deliktem trvalým, který je ukončen teprve tehdy, když přestalo udržování trestného stavu (ukryvané věci byly nalezeny a vráceny do disposiční moci oprávněné osoby), teprve tímto okamžikem počíná běžeti promlčecí doba č. 3493.
- **verbální:** jde-li o trestný čin, spáchaný určitým výrokem (verbální delikt), nestačí poukaz k doslovu výroku o sobě k odůvodnění potřebného zlého úmyslu, nýbrž jest nezbytně třeba, by z jiných okolností výrok podmíněných nebo provázejících bylo zjištěno, jaký smysl obžalovaný přikládal svému výroku, co jím chtěl vyjádřiti a zda si byl vědom jeho závadné povahy ve směru skutkové podstaty trestného činu, o nějž právě jde č. 3628.
- — při tom nutno přihlížeti nejen k osobnosti obžalovaného, ke stupni jeho vzdělání, ke způsobu, jak se obvyčejně vyjadřuje a jakých výrazů užívá a k tomu, co jinak jest známo o jeho chování a smýšlení, nýbrž zejména i k tomu, co bylo podnětem výroku a jak dalece mohla podnapilost obžalovaného působiti na jeho intelekt a vůli a na vědomí o významu a obsahu výroku č. 3628.
- — při verbálních deliktech vzhledem k jejich zvláštní povaze i opilost, nedosahující stupně § 2 písm. c) tr. zák. může následkem zkalení vědomí s ní spojeného vyloučiti zlý úmysl k takovému deliktu předpokládaný. Proto jest nutno zjistiti stupeň opilosti obžalovaného a způsob, jakým došlo k výroku č. 3628.
- — při deliktech verbálních do oboru skutkově zjišťovací činnosti vyhrážené soudům nelézacím spadá především zjištění doslovu (znění, textu) souzeného projevu a dále i výklad projevu, určení, jaký byl smysl, význam, dosah, směr, účel a předmět projevu č. 3689.
- Délka trestu viz odklad trestu podmíněný.**
- Den sváteční:** nevčítání ho do lhůty č. 3681.
- — viz též lhůta.
- Dělnické sbory obranné:** jsou tajnou organizací č. 3640.
- — viz též ochrana republiky (§ 17).
- Diktatura porletariátu:** její schvalování č. 3659.
- — viz též ochrana republiky (§ 16).
- Dílovedoucí Č. S. D.:** pokud požívá ochrany § 68 č. 3690.
- Disposice s věcí viz zpronevěra.**
- Dlužníková neschopnost platiti:** jest jen objektivním předpokladem skutkové podstaty přečinu podle § 486 a) tr. zák. č. 3716.
- Doba promlčecí viz promlčení.**
- Dobrovolné ustoupení od pokusu si podvod.**
- — viz též podvod.
- Dobyťčí mor viz nakažlivé nemoci zvířecí.**
- Dodatečné schválení:** vedení rozepře č. 3704.
- Dodatková otázka viz otázka dodatková.**
- Dohled:** ve smyslu § 132 tr. zák. při věznicích č. 3634.
- — viz též svedení.
- **na děti (§ 376 tr. zák.):**
- — § 376 tr. zák. jest jen použitím § 335 tr. zák. na určitý výsek možných případů č. 3519.
- — k odsouzení pro přestupek podle § 376 tr. zák. se vyžaduje, by kromě

- zjištění, že se osoba, která z přirozené povinnosti má dohled k dětem, jež nejsou samy s to, by se opatřily a chránily před nebezpečstvím, provinila nepečlivostí, plnic tuto povinnost, bylo dále zjištěno, že tato osoba již podle přirozených následků svého opomenutí, jež každý může snadno poznati, mohla postřici, že jim může býti ohrožena tělesná bezpečnost dětí č. 3519.
- — povinnost otce, by sám osobně dohlížel k tělesné bezpečnosti dětí, nenastává, dokud otec vzhledem ke konkrétním okolnostem důvodně může předpokládati, že se tak stane matkou (§ 141 obč. zák.) č. 3519.
- Dohlédací právo:** nejvyšší soud není povolán ani rozhodovati ani učiniti opatření o dohlédací stížnosti (§§ 15, 16 tr. ř., §§ 74, 77 org. zák., § 5 zák. č. 216/1919). Nelze si proto stěžovati k nejvyššímu soudu, že nebylo k dohlédací stížnosti nařízeno kárné řízení proti soudcům č. 81 dis.
- Dohoda se svěřítelem viz zpronevěra.**
- Dolus eventualis:** ke skutkové podstatě § 23 zák. o ochr. známek stačí i eventuální zlý úmysl č. 3610.
- — jde o eventuální zlý úmysl, počítal-li pachatel sice jen s možností, že by svým činem mohl přivoditi určitý, trestnímu zákonu se přičítící výsledek (nepokládal-li tento výsledek za jistý), je-li však zároveň jisto, že by nebyl od svého činu upustil ani, kdyby byl věděl, že onen výsledek určitě nastane č. 3649, 3685.
- — dolus eventualis stačí ke skutkové podstatě spoluviny na zločinu vyhnání vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák. č. 3649.
- — skutková podstata přečinu podle § 97 pat. zák. může býti po stránce subjektivní dána nejen úmyslem přímým, uskutečněno-li něco z toho, co § 95 zákona označuje za porušení patentu, jakožto zlo přímo rozvážené a umíněné (§ 1 tr. zák.), nýbrž i eventuálním zlým úmyslem č. 3685.
- — přečin § 97 zák. pat. je činem dolosním; k jeho subjektivní podstatě nestačí pouhá nedbalost; jest jen takovou nedbalostí, kdyby pachatel mohl (musil) za náležitě a povinně pozornosti v dotyčném směru dospěti k pochybnostem o trestní nezávadnosti svého jednání, nanejmé o jsoucnosti cizího práva patentového, pokud se týče o tom, zda svým jednáním nezasahuje v právo to, kdyby byl za věci dále šel a vyšetřil, čeho třeba, — jestliže však tak daleko nedospěl, nesledovav, kam vedou pŕtahy č. 3685.
- — k eventuálnímu zlému úmyslu je naproti tomu ještě třeba, by pachatel alespoň v skutku vzešly v oněch směrech pochybnosti, jimž se však nedal odraditi od svého záměru nebo jichž se rozhodl nedbat č. 3685.
- — k přičitatelnosti zásahu do práva původského po stránce subjektivní stačí dolus eventualis, záležející v tom, že pachatel věda, že v jeho podniku byly hrány skladby chráněné, učinil žádné opatření, ani nezakázal, by kapelou jím najatou nebyly hrány č. 3708.
- Domácí lidé viz násilí dle § 83.**
- Donucení neodolatelné viz neodolatelné donucení.**
- Doplnění přednesu viz advokát.**
- Doručení:** nařizuje-li § 269 tr. ř., by obžalovanému k vyhlášení rozsudku se nedostavivšímu byl rozsudek doručen v opisu a činil-li v takovém případě § 284 tr. ř. v prvním odstavci počátek lhůty k odpovědi zmateční stížnosti závislým na tomto doručení, má tím nepochybně na mysli doručení správného a úplného opisu rozsudku č. 3383.
- sdělením prvopisu rozsudku je rozsudek po rozumu § 78 tr. ř. státnímu zastupitelství doručen a tím mu zjednána možnost, by seznalo doslov rozsudku a rozhodovacích důvodů, pokud toho bylo třeba k provedení ohlášeného odvolání č. 3442.
- důvod zmatečnosti podle č. 3 § 281 tr. ř., ježto obsílka k hlavnímu přelíčení nebyla doručena obžalovanému, nýbrž jeho matce, již mu obsílka před hlavním přelíčením dodána nebyla, nelze uplatňovati (posl. odst. § 281 tr. ř.), dověděl-li se obžalovaný o hlavním přelíčení tak včas, že se přes to mohl k němu dostaviti č. 3467.

- lhůta k provedení opravného prostředku počíná dnem skutečného doručení opisu rozsudku, třebaž bylo ve zpátečním lístku omylem uvedeno jiné (nesprávné) datum doručení č. 3516.
- ke každé zásluce, která má být doručena ve věcech trestních, nutno připojit zpáteční lístek (§ 7 min. nař. z 15. dubna 1902, č. 74 ř. zák.) č. 3544.
- výtky obžalovaného, že doručena mu obsílka k hlavnímu přelíčení nezněia na správný den, nýbrž na den pozdější, napovídá zmatečnost podle § 281 č. 3 tr. ř. pro porušení § 221 tr. ř. č. 3557.
- **obžaloby** viz obžaloba.
- **rozsudku** viz rozsudek.
- **Dosah projevu** viz hodnocení průvodů.
- **Dotek těla** viz zprznění.
- **Doteky prsou** viz pohoršení veřejné.
- **Doznání:** k polehčující okolnosti § 264 I) tr. zák. se nevyžaduje, by doznání bylo lítostné; stačí i doznání částečné č. 3444.
- **Dozor policejní** viz policejní dozor.
- **Dráha** viz železnice.
- **Drahotní poměry** viz delikty majetkové.
- **Dravá zvěř** viz škodná.
- **Dražba:** zlehčení cti a vážnosti stavu, uzavřel-li advokát, účastník se jako dražitel ve vlastním jméně (a jménem své manželky) dražby nemovitosti, s dalšími spoludražiteli za dražebního roku ujednání, že — vydraží-li nemovitost jako celek — přenechá jim část za cenu, jež bude určena poměrem mezi cenou odhadní a nejvyšším podáním, avšak potom se zdráhal ujednání splnit, namítaje mimo jiné neplatnost smlouvy podle dvor. dekr. ze dne 6. června 1838, č. 277 sb. z. s. č. 83 dis.
- **usedlosti** viz maření exekuce.
- **Dražďení smyslnosti** viz zprznění.
- **Družka života:** náleží k rodině (§ 55 tr. zák.) č. 3396.
- **Drzost** viz urážka dle § 491.
- **Držbou:** ve smyslu § 171 tr. zák. jest faktický poměr k věci, záležející v tom, že někdo má věc ve své moci tak, že s ní může podle libosti nakládati, a vyloučiti z takového nakládání s věcí osoby třetí č. 3555.
- **Držením:** zakázané zbraně ve smyslu § 32 zbroj. pat. není držba ve smyslu soukromoprávním (§ 309 obč. zák.), nýbrž držba ve smyslu běžném, jakýkoliv skutečný poměr k věci, mající v zápětí, že věc jest, třebaž jen přechodně, u určité osoby, tedy i pouhá její detence č. 3538.
- **Důkaz:** správnost (pravdivost) projevu ve formě úsudku lze dokazovati jenom pravdivostí návět, na jejichž základě byl úsudek učiněn č. 3567.
- předpis § 152 tr. ř. nebrání tomu, by soud neprováděl o mimosoudních projevech osob, zřeknuvších se svědectví, jinaké důkazy, zejména důkazy svědky a by pak nepřihlížel i k výsledkům těchto důkazů č. 3568.
- nikoli již znalost soudu, nýbrž všeobecná neb aspoň širokému okruhu osob žijících ve stejných životních poměrech společná, cestou každému přístupnou dosažitelná znalost skutečnosti (t. zv. notorieta) sprostuje od zvláštního provádění důkazu č. 3423.
- jde-li o závažné okolnosti, které pro rozhodnutí otázky viny výrokem porotců mohou mít význam, nelze zamítnutím důkazů o oněch okolnostech pro předpokládanou jejich důkazní nemohoucnost zbaviti porotce možnosti, by sami podle výsledků tohoto a jiných důkazů a úvaze všech okolností o důkazní síle toho kterého průvodního prostředku na jevo vyšlých v mezích svého oprávnění posoudili a podle toho rozhodli o jeho věrohodnosti č. 3653.
- **pravdy** viz urážka dle § 490.
- viz též urážka tiskem (§ 4).
- **pravděpodobnosti** viz urážka dle § 490.

- — viz též urážka tiskem (§ 4).
- **svědecký** viz svědek.
- **Dům** viz násilí dle § 83.
- **Duševní méněcennost:** nevylučuje přičetnost č. 3404.
- **porucha** viz beztrestnost.
- **stav:** nepřibrání odborníků psychiatrů k jeho vyšetření není porušením zákona (§§ 134, 344 č. 5 tr. ř.) č. 3404.
- — v zákoně není předpisu, který by zabraňoval soudu provésti nové vyšetření duševního stavu vzhledem k tomu, že obviněný byl již v jiném předchozím případě co do duševního stavu zkoumán a o stavu jeho podán posudek, třeba i lékařskou fakultou č. 3405.
- — § 134 tr. ř. nařizuje kategoricky a bezvýjimečně, aby k vyšetřování duševního stavu obviněného byli vždy přibráni dva lékaři č. 3536.
- — porušení tohoto předpisu nezakládá sice zmatek č. 3 § 281 tr. ř., lze je však po případě uplatňovati s hlediska č. 4 § 281 tr. ř. Možnost, že obhajoba obžalovaného dozná újmy, je na snadě v každém případě, v němž byl vyšetřováním jeho duševního stavu pověřen jediný lékař; onen předpis nečiní rozdílu co do závažnosti skutku mezi jednotlivými případy č. 3536.
- — § 134 tr. ř. nepředpisuje přibrání znalců psychiatrů ke zkoumání duševního stavu obžalovaného č. 3536, 3670.
- — kdy jest pozorovati duševní stav obžalovaného ve veřejném ústavě (čl. I. č. 6 zák. ze dne 1. července 1927, č. 107 sb. z. a n.) č. 3670.
- — není tu zákonného podkladu pro pozorování duševního stavu obžalovaného a pro podání posudku psychiatry (čl. I. č. 6 zák. č. 107/1927 sb. z. a n.), dali-li znalci lékaři tím, že podali ihned a bez jakýchkoliv výhrad nález (posudek), zřejmě na jevo, že nepokládají případ co do úkolů znaleckých za nesnadný č. 3670.
- — trestní řád nepředpisuje, by duševní stav obviněného byl zkoumán psychiatry, nýbrž nařizuje v § 134 jen, by za předpokladů prvního odstavce tohoto ustanovení byl duševní stav obviněného vyšetřen dvěma lékaři č. 3670.
- — otázku, zda vzešly pochybnosti, zda je obžalovaný v užívání rozumu či zda trpí duševní chorobou, již by mohla býti jeho přičetnost vyloučena (§ 134 tr. ř.), jest řešiti nikoli podle subjektivního dojmu rozhodujícího soudu o tom, zda se obžalovaný jeví býti abnormálním čili nic, nýbrž podle objektivních okolností vyšlých najevo za trestního řízení, při čemž jest přihlížeti k veškerým skutečnostem přicházejícím ve směru tom v úvahu, nikoliv jen k zodpovídání se pachatele; není třeba, by se obžalovaný v tom směru hájil č. 3724.
- **zatíženost:** nevylučuje přičetnost č. 3404.
- **Elektrický proud (elektrická energie):** není movitou věcí ve smyslu § 171 tr. zák. č. 3641.
- — povinnost stavitele, postarat se o vypnutí proudu po dobu, kdy se konají práce poblíže elektrického vedení, i kdyby snad nebyla kryta doslovem v § 33 nař. min. ožchodu ze 7. února 1907, č. 24 ř. zák., příkazujícím, by vodičí dráty elektrického osvětlení byly na ochranu proti doteku veskrze izolovány, plyne jistě z ducha tohoto předpisu č. 3647.
- — viz též krádež.
- — viz též podvod.
- **Elementární škola:** nemusí podle obecného smyslu, který se pojmu tomu přikládá, býti totožnou s vyučováním v prvních počátcích obecného vzdělání, nýbrž rozumí se tím vůbec prvopočátečné vyučování, vyučování základům v kterémkoli oboru, tedy po případě i základům komunismu č. 3452.
- — viz též ochrana republiky (§ 17).
- **Eventuální otázka** viz otázka eventuální.

Excessus mandati: nejde-li o překročení příkazu daného pachatelem spoluvinníkem (excessus mandati), ručí spoluvinník za veškeren rozsah i výsledek trestné činnosti přímého pachatele č. 3464.

Excindační žaloba viz vylučovací žaloba.

Exculpační důvody viz beztrestnost.

Exekuce: zákon o maření exekuce předpokládá v § 1, že pachatel jednal v úmyslu zcela neb částečně zmaření uspokojení věřitele tou cestou, kterou se toho domáhal; o tomto úmyslu nelze mluvit, šlo-li pachateli jen o odstranění věci, k nimž má třetí osoba právo, které by činilo provedení exekuce podle § 37 ex. ř. nepřipustným č. 3382.

— tomu, kdo nabytí usedlosti v dražbu dané za dražebního řízení, nebrání tato skutečnost sama o sobě, by nemohl užítky z ní brát, plody si přivlastnit a jich i jinak než k uspokojení knihovních věřitelů upotřebiti, děje-li se to v rámci řádného hospodaření a nejsou-li tyto užítky zasaženy vnučenou správou nebo mobilární exekucí č. 3453.

— dokladem dlužníkovy neschopnosti platiti nemusí býti o sobě, že ho některý věřitel o zaplacení pohledávky žaloval a vedl naň exekuci, nýbrž zpravidla teprve tehdy, když se žaloby množily a dlužník nemohl zaplatiti č. 3716.

Exekuční titul: není jím výrok podle § 4 zák. o podm. odsouzení č. 3386.

Faktický poměr k věci viz držba.

— — — viz též krádež.

Fakulta viz znalec.

Farář: vyhrožování mu č. 3637.

— viz též útlak.

Firma: útok na ni může býti útokem na čest majitelů č. 3709.

— viz též ochrana známek.

Formální ukončení výsledku viz svědek.

— — — viz též podvod dle § 199 a).

— zmatek viz zmatek.

Frekvence na ulici viz automobil.

Frekventovaná silnice: za noční temnoty č. 3622.

Funkcionář vojenského prokurátora: křivá výpověď před ním č. 3494.

Generalia: v nesprávném sdělení generalii, ať se stalo v jakémkoli úmyslu, nelze sledat ani skutkovou podstatu přestupku podle § 320 písm. e) tr. zák., ano šlo o případ trestního vyšetřování, tím méně skutkovou podstatu přestupku podvodu podle § 461 tr. zák. č. 3618.

Generální prokuratura viz zmáteční stížnost na záštitu zákona.

Geometr civilní viz civilní geometr.

Hájení práv a zájmů: a urážka na cti č. 3595.

Hanění viz urážka (§ 491).

Hanobení republiky: nevyžaduje, by v závadném projevu bylo výslovně použito slova: Republika Čs., stačí i hanobení ústavních činitelů, úřadů a veřejných orgánů nebo celé vlády, má-li jim býti hanobena republika sama č. 3678.

— — viz též ochrana republiky (§ 14 č. 5).

Házení kameny: po určitých osobách jest přestupkem podle § 431 tr. zák.; nelze tu nikdy vyloučiti, že osoby ty mohou býti zasaženy č. 3613.

— — viz též uškození dle § 335.

Hlasání programu strany viz politická strana.

— **sebeurčovací práva:** v tom směru, že se buď část státního národa (Slováci) nebo národní menšina (Maďaři) oddělí s územím jimi obývaným od státu, do něhož jsou vtěleni platnými mezinárodními smlouvami, a utvoří buď stát nový nebo se přivtělí ke státu cizímu, směřuje proti ústavní jednotnosti republiky (§ 14 č. 1 zák. na ochr. rep.) č. 3630.

Hlášení falešné (§ 320 e) tr. zák.): ani trestní zákon ani trestní řád neukládají obviněnému pod sankcí (kromě §§ 45 a 263 písm. m) tr. zák.) povinnost, by za trestního řízení činil o vlastní osobě a o činnosti pravdivé údaje vyšetřujícím orgánům (četnictvu a soudu) č. 3618.

— — — v nesprávném sdělení generalii, ať se stalo v jakémkoli úmyslu, nelze sledat skutkovou podstatu ani přestupku § 320 písm. e) tr. zák., ani přestupku podvodu podle § 461 tr. zák. č. 3618.

Hlavní otázka viz otázka hlavní.

— pachatel viz spoluvina.

— **přeličení:** soud neporušil zákonný předpis, otázav se přímo obžalovaného, zda se vzdává přípravné osmidenní lhůty (§ 221 odst. první tr. ř.) č. 3404.

— — povinná (osmidenní) lhůta k přípravě obhajoby (§ 221 odst. první tr. ř.) neplatí též pro obhájce, nýbrž stačí, byla-li dodržena ve příčině obžalovaného č. 3419, 3404.

— — je jeho věcí, by — neměl-li dosti času, by si obhajobu náležitě připravil — navrhl odročení hlavního přeličení a zabezpečil si tak po případě uplatňování zmatku č. 5 § 344 tr. ř. č. 3404.

— — porušení zákona, nebyl-li k němu předvolán soukromý účastník a bylo-li užito jako důkazního prostředku spisů, které nebyly při něm čteny č. 3423.

— — ustanovení § 250 tr. ř. jest výronem zásady procesualního práva, že obžalovaný má býti přítomen celému soudnímu jednání o obžalobě, aby se mohl hájiti proti veškerým obviněním vzneseným z kterékoliv strany č. 3449.

— — porušení onoho předpisu nelze uplatňovati jako zmatek, nemají-li údaje svědků za nepřítomnosti obžalovaného slyšených pro otázku viny významu, nebo byla-li mu dána jinak (při sčelení) možnost, by se k oněm údajům vyjádřil (posl. odst. § 281, posl. odst. § 344 tr. ř.) č. 3449.

— — důvod zmátečnosti č. 3 § 281 tr. ř., ježto obsílka k hlavnímu přeličení nebyla doručena obžalovanému, nýbrž jeho matce, již mu obsílka před hlavním přeličením dodána nebyla, nelze uplatňovati (posl. odst. § 281 tr. ř.), dověděl-li se obžalovaný o hlavním přeličení tak včasné, že se přes to mohl k němu dostavit č. 3467.

— — porušení předpisu § 241 tr. ř., jehož jest podle druhého odstavce § 314 tr. ř. šetřiti také v řízení před soudy porotními, není zmatkem (č. 4 § 344 tr. ř.) č. 3481.

— — nebyla-li obsílka k hlavnímu přeličení obžalovanému řádně doručena, což jest podle § 427 tr. ř. předpokladem jednání a vydání rozsudku v nepřítomnosti obžalovaného, jest tu zmátečnost podle č. 3 § 281 tr. ř. č. 3544.

— — pokud nedostatek peněz na cestu není neodvratnou překážkou ve smyslu §§ 226, 427 tr. ř. č. 3644.

— — v obnoveném řízení má se vztahovati nejen na veřejnožalobní čin, ohledně něhož byla obnova povolena, nýbrž i na výrok o trestu ohledně pravoplatného odsouzení pro soukromožalobní činy, ohledně nichž obnova povolena nebyla č. 3680.

— — porušení předpisu první věty § 221 tr. ř. přicházelo by v úvahu jen, kdyby bylo hlavní přeličení ustanoveno tak, že by — pokud by obžalovaný sám nesvolil ke zkrácení této lhůty — nebyla mezi dnem, kdy byla obsílka obžalovanému dodána, a dnem hlavního přeličení aspoň lhůta 3 dnů č. 3686.

— — ustanovení § 6 tr. ř. o nevcítání dne nedělního (svátečního) do lhůty neplatí pro lhůtu § 221 tr. ř. k přípravě obhajoby č. 3681

Hlinišť (min. nař. ze dne 29. května 1908, č. 116 ř. zák.): předpisů min. nař. ze dne 29. května 1908, č. 116 ř. zák. pro živnostenský provoz lomů jest po případě obdobně šetřiti i při příležitostném lámání kamene se svolením majitele lomu č. 3484.

- — spadá sem používání dělníka k pracem, jejichž konání jest nutně neb alespoň pravidelně spojeno s nebezpečím pro tělesnou bezpečnost, život nebo zdraví dělníka č. 3484.
- — meze povinnosti zabezpečiti dělníka; osobou k tomu povinnou jest podnikatel; ten však nemusí povinnost tu konati osobně; stačí po případě, ustanovil-li k tomu způsobilého zástupce; pokud pro ustanovení takového zástupce stačí poukaz osobě u podnikatele zaměstnané, by určila dělníky pro dotyčné práce č. 3484.
- — povinnost podnikatele (jeho zástupce) k zabezpečení dělníka, k doзору nad jeho prací trvá jen, pokud dělník koná práci pro dotyčného podnikatele č. 3484.
- — péče o to, by nespoteřovaná zapalovadla a nespoteřované náboje byly náležitě dělníky po skončení pracovní doby vráceny do skladu (§§ 105, 115 nař. ze dne 2. července 1877, č. 68 ř. zák.) není osobní povinností zaměstnavatele; péče o to nemusí býti přenesena na osobu třetí, stačí ustanovení vedoucího dělníka; ten musí býti osobou způsobilou (nedbalost při výběru) č. 3577.
- — na zaměstnavateli nelze se stanoviska trestního zákona žádati, by jeho dozor šel dále, než se mu zákony a předpisy nařizuje, neboť pak by veškeré podnikání bylo znemožněno, ježto by kontrola každého jednotlivého dělníka a jeho prací podnikatele úplně vyčerpala; podnikatel se musí proto spoléhati na orgány, které kontrolou určitých prací pověřil a na t. zv. přední dělníky, při jejich výběru musí zachovávat jistou opatrnost č. 3577.
- — výklad nařízení a povinností podle nich podnikateli příslušejících jest věcí soudu, nikoliv znalců č. 3577.

Hodnocení polehčujících okolností: po pravoplatnosti rozsudku č. 3620.

- — **průvodů (§ 258 tr. ř.):** zjištění smyslu významu a dosahu zažalovaného článku spadá v obor skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu, ježto jest vyhrazeno právo, by si úsudek o dosahu a o smyslu článku utvořil podle volného přesvědčení č. 3381, 3451.
- — výrok soudu v tomto směru musí však býti jasný a určitý, musí odpovídati zásadám logického myšlení, musí obsahovati náležitě odůvodnění, z něhož lze seznati, jakou logickou operací dospěl soud od doslovně článku k úsudku o jeho smyslu, a musí se při tom vypořádati i se všemi námitkami obžalovaného, pokud mohou býti pro posouzení věci významnými (§§ 258, 270 č. 5, 281 č. 5 tr. ř.) č. 3381.
- — podkladem úvah nalézacích soudů o smyslu, významu, dosahu, směru a účelu projevu (úmyslu mluvčího) nemůže býti výlučně ona část projevu, v níž obžaloba sledává trestný čin, nýbrž jest přihlížeti i k okolnostem projevu podmínivším a doprovázejícím, obzvláště k jiným — předchozím nebo následujícím — projevům, pokud se týče částem celkového projevu, jsou-li alespoň ve vnitřní souvislosti s pozastaveným projevem nebo s jeho částí č. 3401.
- — výrok sám o sobě závadný může pozbyti, a stejně může výrok sám o sobě nezávadný nabýti protiprávní povahy předchozími nebo dalšími výroky, vztahují-li se zřejmě neb alespoň poznatelně k onomu výroku a zavdávají-li tím posluchačům podnět, by rozuměli onomu výroku způsobem jimi naznačeným č. 3401.
- — jiné projevy mluvčího mohou poukazům — v závadném projevu (dílu projevu) obsaženým — na události minulé nebo na názory (hesla) jiných osob dodati ráz (smysl a účel) schvalování jednání nebo smýšlení projevivšího se v oněch událostech nebo názorech (heslech), nebo i ráz (smysl a účel) zrazování od něho č. 3401.
- — otázka postačitelnosti podkladu pro podání spolehlivého posudku jest otázkou odbornou, již řešiti je znalcům podle jejich přísahy (§ 121 tr. ř.) č. 3404.

- — otázka věcné správnosti znaleckého posudku je v řízení zrušovacím vyloučena z odporu. O správnosti a přesvědčivosti posudku uvažuje jen soud nalézací (§§ 258, 288 č. 3 tr. ř.); ani zrušovacím soudem, jenž jako stolice opravná není oprávněn činiti skutková zjištění, nepřisluší přezkoumávati věcnou opodstatněnost posudku č. 3405.
- — ani posudek lékařské fakulty není pro nalézací soud bezpodmínečně závazným (§§ 258, 288 č. 3 tr. ř.) č. 3405.
- — není zákonného předpisu, který by zabraňoval soudu provésti nové vyšetření duševního stavu vzhledem k tomu, že obviněný byl již v jiném předchozím případě co do duševního stavu zkoumán a o jeho stavu podán posudek, třeba i lékařskou fakultou č. 3405.
- — povinnosti soudu jest, by stejně jako v příčině jiných průvodních prostředků i věrohodnost a průvodní moc znaleckého posudku zkoumal pečlivě a svědomitě (druhý odst. § 258 tr. ř.), nerozhoduje ani tu o otázce, zda jest tu kterou skutečnost považovati za prokazánu, podle zákonných pravidel průvodních, nýbrž jen podle svého volného přesvědčení, získaného svědomitým zkoumáním všech pro a proti přednesených průvodních prostředků č. 3412.
- — odchýlil-li se soud od posudku znalce, stačí (§ 270 č. 5 tr. ř.), jsou-li v rozsudkových důvodech nastíněny úvahy, na jejich základě soud neshledal znalcův posudek přesvědčivým a pro sebe závazným č. 3412.
- — nezbytným předpokladem zákonným předpisům hovícího řešení otázky viny při trestných činech proti bezpečnosti cti je, by formálně bezvadným způsobem zjištěl nejprve obsah, smysl a dosah závadných projevů, by se přesně vyjádřil, jaké obvinění dotýkající se cti soukromého obžalobce bylo obsahem a smyslem dotyčných projevů proneseno, by se pak na tomto skutkovém podkladě vyjádřil o tom, které ze skutkových podstat § 487 a násl. tr. zák. skutkově zjištěný projev ve směru objektivním podřaduje, by na tomto podkladě přikročil pak k řešení otázky, zda je v tom neb onom směru důkaz pravdy přípustný, pakli ano, zda se podařil, po případě, pokud tato otázka nebyla kladně rozřešena ve prospěch obžalovaného, by přistoupil ke zkoumání otázky důkazu pravděpodobnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. č. 3416.
- — porušení zákona, bylo-li užito jako důkazního prostředku spisů (prezidiální zprávy soudu), které nebyly při hlavním přelíčení čteny (§ 258 odst. 1 tr. ř.) č. 3423.
- — úmysl, význam a dosah projevu jest posuzovati podle celého jeho obsahu a vnitřní souvislosti jeho částí č. 3440.
- — první podmínku beztrestnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. (důkaz okolností, pro které tvrzení mohlo býti považováno důvodně za pravdivé) jakož i subjektivní stránku druhé podmínky (zřejmý úmysl chrániti především veřejný zájem) posuzuje po stránce skutkové podle §§ 258, 288 č. 3 tr. ř. soud nalézací; otázka, zda šlo o veřejný zájem, podléhá jakožto otázka právní posouzení také zrušovacím soudem č. 3474.
- — obsahuje-li projev dvě různé výtky, dotýkají se cti jiné osoby v různých směrech, počínal si soud správně, pokud tento projev podřadil všem na něj dopadajícím trestním zákonům č. 3501.
- — výklad obsahu, smyslu, dosahu článku a určení, co pisatel chtěl svými slovy vyjádřiti, jsou zjištění skutková, která jsou vyhrazena soudu nalézacímu a kterými jest i Nejvyšší soud jako soud zrušovacím vázán vzhledem k předpisu § 288 č. 3 tr. ř. č. 3567.
- — správnost a pravdivost projevu ve formě úsudku lze dokazovati jenom důkazem pravdivosti návet, na jejichž základě byl úsudek učiněn. O tom, zda tyto náveti ospravedlňují pronesené výtky, rozhoduje soud podle svého volného uvážení podle § 258 tr. ř. č. 3567.
- — předpis § 152 tr. ř. nebrání tomu, by soud neprováděl o mimosoudních projevech osob, jež se zřekly podle § 152 č. 1 tr. ř. svědeckv,

jinaké důkazy, zejména důkazy svědky, a nepřihlížel pak i k výsledkům těchto důkazů č. 3568.

— předpisu § 270 č. 5 tr. ř. není vyhověno, dovolává-li se rozsudek pro zjištění jen všeobecně výsledků průvodního řízení, aniž je reprodukuje, by tak umožnil kontrolu, zda je také přezkoumával a hodnotil (§ 258 tr. ř.) č. 3612.

— při verbálním deliktu nestačí poukaz k doslovu výroku o sobě k odůvodnění zlého úmyslu, nýbrž jest nezbytně třeba, by z jiných okolností výrok podmiňujících nebo provázejících bylo zjištěno, jaký smysl pachatel výroku přikládal, co jím chtěl vyjádřit a zda si byl vědom jeho závadné povahy ve směru skutkové podstaty trestného činu, o němž právě jde č. 3628.

— při verbálních deliktech může i opilost, nedosahující stupně § 2 c) tr. zák. následkem zkalení vědomí s ní spojeného vyloučiti zlý úmysl k takovým deliktům předpokládaný č. 3628.

— jde-li o závažné důkazní okolnosti, které pro rozhodnutí otázky viny výrokem porotců mohou mít význam, nelze zamítnutím důkazů o oněch okolnostech pro předpokládanou jejich důkazní nemožnost zbaviti porotce možnosti, by sami podle výsledku tohoto a jiných důkazů v úvaze všech okolností o důkazní síle toho kterého průvodního prostředku na jeho výštlých v mezích svého oprávnění posoudili a podle toho rozhodli o jeho věrohodnosti č. 3653.

— při zjišťování vědomí pachatele, že svými dispozicemi (s knihou) zasahuje do práva náležejícího jinému, může soud přihlídnouti i k tomu, co ve světě knihkupeckém a nakladatelském (k němuž pachatel patří) je pokládáno za obvyklé při prodeji knihkupeckého závodu v celku č. 3672.

— je-li podstatou urážlivého projevu úsudek, nelze jej oddělit od premis, na jejichž podkladě byl pronesen, nýbrž sluší jej zkoumati ohledně jeho smyslu a dosahu, jakož i ohledně jeho správnosti a přípustnosti současně s oněmi předpoklady, v jejichž spojitosti a na jejichž základě byl pronesen č. 3688.

— při deliktech verbálních do oboru skutkově zjišťovací činnosti vyhrazené soudům nalézacím spadá především zjištění doslovu (znění, textu) souzeného projevu a dále i výklad projevu, určení, jaký byl smysl, význam, dosah, směr, účel a předmět projevu č. 3689.

Hodnota peněz viz delikty majetkové.

Hojčství nemocných (§ 343 tr. zák.): pod pojem provozování lékařství podle § 343 tr. zák. spadá i provozování odborného (zubního) lékařství č. 3686.

— i když pachatel provozoval po živnostensku zubní lékařství a léčil mimo to za odměnu i jen jediného nemocného jako lékař, spadá i toto léčení ve spojení s oněmi případy, v nichž šlo o provozování zubního lékařství po živnostensku, pod pojem provozování lékařství po živnostensku podle § 343 tr. zák. č. 3686.

— provozování lékařství po živnostensku je podle § 343 tr. zák. dovoleno jen osobám, které mají podle zákona právo, léčiti jako lékaři nemocné č. 3686.

— za »nabytí lékařského učení« po rozumu § 343 tr. zák. jest pokládati jen nabytí doktorátu veškerého lékařství č. 3686.

— po stránce subjektivní stačí jakékoli zaviněné jednání proti zákazu zákona č. 3686.

— zákon č. 303/1920 nic nezměnil na ustanovení § 343 tr. zák. č. 3686.

Homosexualita: nevylučuje příčetnost č. 3404.

— při homosexualitě nutno rozeznávati dvojí původ podobných sklonů, vrozený, kdy úchylnost jest důsledkem patologického stavu, a získaný, jako následek jisté zvrhlosti a snahy pro zpestření a zvýšení pohlavních požitků č. 3450.

Honební právo: z ustanovení § 38 odst. 2 honebního zákona pro Čechy ze dne 1. června 1866, č. 49 z. zák., že dravou zvěř smí každý — je-li toho třeba k ochraně osoby nebo vlastnictví — i v cizím revíru skoliti, nelze dovozovati právo si ji přivlastniti; toto okupační právo přísluší výhradně majiteli honitby č. 3713.

Hostinský: pokud jest dohledu hostinského svěřena (§ 132 tr. zák.) mladistvá kuchyňská učednice, přijatá do učení jeho manželkou č. 3668.

Hotel: majitel hotelu, který pronajímá pokoje ženštinám docházejícím do hotelu v průvodu mužů za účelem souběže, i jeho osoba služebná, která tak činí bez jeho vědomí, dopouští se přestupku proti veřejné mravopoctnosti podle § 515 tr. zák., i když neví, že jde o prostitutky; je-li mu tato okolnost známa, dopouští se přestupku kuplířství podle § 512 a) tr. zák. č. 3506.

Houkačka viz automobil.

Hození kamenem: po osobě, stojící v otevřeném okně (přízemního domku) jest in abstracto způsobile přivoditi lehké ublížení na těle č. 3629.

Hra zakázaná (§ 522 tr. zák.): udavači podle § 522 tr. zák. nepromíjí se jen výkon trestu, nýbrž zákon mu poskytuje úplnou beztrestnost; udání jest tu okolností trestnost vylučující ve smyslu § 259 č. 3 tr. ř. č. 3599.

— opomenul-li soud při odsouzení pro přestupky §§ 461 a 522 tr. zák. a při výměře trestu podle § 460 tr. zák. použiti § 267 tr. zák. ve smyslu posl. odst. § 267 tr. zák. kromě trestu na svobodě vzhledem k trestní sazbě § 522 tr. zák. vysloviti též zvláštní trest peněžítý (případný trest náhradní), vykročil ze své trestní moci (§ 281 č. 11 tr. ř.) č. 3618.

— pokud nejde o reformatio in peius, byl-li obžalovaný zrušovacím soudem zproštěn pro přest. § 461 tr. zák. a za zbývající nedotčené odsouzení pro přest. § 522 tr. zák. byl použitím § 260 a) tr. zák. odsouzen do vězení, ač zrušeným výrokem o trestu byl mu vyměřen i za přest. § 522 tr. zák. trest vězení, ten pak, ač přísnější, než ke kterému měl býti obžalovaný odsouzen podle § 522 tr. zák., byl amnestií ze 17. října 1928 prominut č. 3618.

Hromada písku (šterku) viz automobil.

Hromadná účast: na zakázaném táboru č. 3719.

— viz též shromáždění.

Hromadné páchání: přestupků č. 3719.

— viz též ochrana republiky (§ 14 č. 4).

Chlípny čtíč viz zprznění.

Chovanec viz školní řád.

Chráněná známka viz ochrana známek.

Chránění veřejného zájmu viz urážka na cti (§ 490).

— viz též urážka tiskem (§ 4).

Čtíč pohlavní viz pohoršení veřejné.

Chyba ve psaní viz rozsudek.

Ideální pomoc viz spoluvina.

— souběh viz souběh ideální.

Illegální tiskopis viz zmatek č. 2 § 281.

Imateriální právo: sukcese singulární a universální v ně č. 3672.

Immissio penis: se nevyžaduje pro skutkovou podstatu podle § 127 tr. zák. č. 3710.

Imunita: jakýmkoliv trestním stíháním pro čin neb opomenutí, jak se vyjadřuje § 24 ústavní listiny, je bezpochybně uložení každé újmy, jež má postihnouti přestupníka za to, že něco učinil neb opomenul proti předpisu zákona; co jest ohroženo trestem. Nelze proto vylučovati z toho ani peněžité tresty za pořádková provinění podle předpisů trestního řádu č. 3424.

— uložení peněžitého trestu za předchozí nedostavení se svědkovo (§ 159 tr. ř.) jest trestním stíháním ve smyslu § 24 ústavní listiny; jest proto k němu třeba

souhlasu příslušné sněmovny, jedná-li se o potrestání člena Národního shromáždění; jeho obeslání pod pohrůzkou peněžitým trestem souhlasu nevyžaduje čis. 3424.

- oznámení osoby, neovládající jazyk, v němž je časopis vydáván, za zodpovědného redaktora, zakládá skutkovou podstatu přečinu podle § 11 odst. druhý tisk. zák. čis. 3463.
- je-li onen redaktor poslancem, je přípustno jeho trestní stíhání pro onen přečin i bez souhlasu příslušné sněmovny (§ 24 odst. druhý úst. listiny) čis. 3463.
- předpis posledního odstavce § 28 tisk. zák. jest ustanovením speciálním, jež nelze extensivně vykládati. Neplatí z něho, že výroky v Národním Shromáždění pronesené, třeba obsahem zakládají skutkovou podstatu trestného činu, mohou býti bez trestné kýmkořiv opakovány čis. 3466.

In integrum restitutio viz navrácení v předešlý stav.

Individualisace podle § 318 tr. ř. viz otázka hlavní.

Informátor: jeho trestnost čis. 3542.

- viz též urážka na cti (§ 493 odst. 2).

Inspektor vězeňské stráže: trestankyně je svěřena jeho dohledu čis. 3634.

Intelektuální původcovství viz ochrana republiky (§ 15 čis. 3).

Jahn: nabádání k působení v jeho smyslu čis. 3635.

Jazyk časopisu viz redaktor.

Jazykové pohutky viz ochrana republiky (§ 14 čis. 2, 4).

Jazykové právo: zmateční stížnost, podanou v menšinovém jazyku obhájcem obžalovaného, který udal při zodpovědném výslechu, že jest národnosti české, jest odmítnouti podle čl. 4 odst. třetí nař. čis. 17/26 čis. 3365.

- — byly-li s obžalovaným maďarské národnosti a maďarským státním příslušníkem sepsány protokoly (a opověď zmateční stížnosti) v jazyku německém (jehož je mocen), odporuje takový postup jazykovému zákonu (nařízení) čis. 3507.
- — věcné vyřízení zmateční stížnosti, jejíž opověď byla sepsána správou věznic s obžalovaným maďarské národnosti a maďarským státním příslušníkem v jazyku německém čis. 3507.

Jednání bezděčné viz urážka dle § 488.

- nedovolené viz nedovolené jednání.
- nemravné viz urážka dle § 488.
- nepoctivé viz nepoctivé jednání.
- nepočestné viz urážka dle § 488.
- podvodné viz podvod.
- smilné: pojem čis. 3413.
- viz též pohoršení veřejné.
- snižující mravní hodnotu viz urážka dle § 488.
- tajné viz telegrafy.

Jednočinný souběh viz souběh ideální.

Jena: porážka Němců čis. 3635.

Jiné pomatení smyslu: předpokládá, že vědomí pachatelovo bylo v době páchaní skutku úplně zrušeno nebo alespoň zkaleno tak, že pachatel nepostřehl vůbec neb alespoň nepostřehl úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jednal, a neměl správné představy o tom, k čemu směřuje čin, k němuž ho poháněly pudy v jeho duši se zrodí čis. 3547.

- — — viz též bez trestnosti dle § 2 c).

Jízda automobilem viz automobil.

- na zkoušku viz training.
- po levé straně viz silniční řád.

Kapitalismus viz ochrana republiky (§ 14 čis. 5).

Kárání činů jednotlivce viz urážka na cti (§ 490).

Kauční pohledávka viz podvod.

Káznice viz trest.

- viz též uherský trestní zákon.

Kleknutí na koho: a vydírání čis. 3602.

Kmet: povolání jeho náhradníka čis. 3560.

Knihovní věřitel viz exekuce.

Kočí: neosvětlení povozu čis. 3622.

Koleje — útěk po nich viz uškození dle § 335.

Kolektivní čin viz čin trestný.

- — viz též zhářství.

Komisář Č. S. D.: požívá ochrany § 68 čis. 3690.

Komisionář: prodej zboží daného do komise je podstatou obchodu komisionářského a nemůže sám o sobě — nestal-li se proti výslovně ujednaným smluvním podmínkám — naplniti pojem »zadržení« nebo »přivlastnění« si svěřeného statku ve smyslu § 183 tr. zák. čis. 3471, 3671.

- jde však o zpronevěru, když si pachatel vědomě protiprávně přivlastnil nebo za sebou zadržel výtěžek za prodané zboží, jenž prodejem zboží vstupuje na místo zboží, za něž ho pachatel docílil čis. 3471, 3671.
- přeměna původní smlouvy (komisionářské) ve smlouvu jiného obsahu (novace) čis. 3471.
- zboží dané do komise zůstává vlastnictvím komitentovým až do doby, kdy bylo prodáno a komisionářem odevzdáno třetímu nabyvateli. Jakmile došlo k tomuto prodeji, nastupuje jeho výtěžek (kupní cena), pokud nepřevyšuje cenu, smlouvenou mezi komitentem a komisionářem, na místě zboží, takže od té doby stává se výtěžek, jehož bylo prodejem zboží docíleno, na místě zboží samotného věci, komisionáři svěřenou čis. 3489.
- zpronevěry lze se dopustiti i na zboží, jež bylo pachatelem původně prodáno a dodáno na pevný účet, dodatečně však, když již bylo jeho vlastnictvím, prohlášením podle § 428 obč. zák. (constitutum possessorium) přešlo opět do vlastnictví prodávatele čis. 3553.
- předmětem zpronevěry může býti jen výtěžek skutečně docílený; nedosáhl-li výtěžek výše ceny, komitentem za prodané zboží účtované, bez viny prodávatele (následkem nepříznivé obchodní konjunktury), může se komisionář dopustiti zpronevěry jen ohledně výtěžku skutečně docíleného; nezaplacení zbytku účtované ceny může mít jen následky soukromoprávní čis. 3671.

Komunistická strana: jde o zločin § 16 čis. 2, nikoliv o pouhý přečin § 16 čis. 1 zák. na ochr. rep., přečetl-li komunistický člen okresního zastupitelstva v jeho schůzi »zásadní prohlášení«, v němž schvaloval občanskou válku, státní převrat a nastolení diktatury proletariátu, jakž jest v intencích komunistické strany čis. 3659.

Komunistické obranné sbory dělníků: účel obrana proti násilí fašistů jest tu předstírán čis. 3640.

Konání spravedlnosti viz podvod (§ 199 a).

- úřadu viz násilí dle § 81.
- — viz též urážka dle § 312.

Koncipient viz advokát.

Konkretisování skutku viz otázka hlavní.

Konkretní ohrožující stav viz uškození dle § 335.

Kontrolní otázka viz otázka kontrolní.

Kořeněné líkery viz ochrana známek.

Koupě budoucí úrody: pouhou koupí budoucí úrody pachatelem pro poškozené byl založen jen obligační poměr; k tomu, by tito nabylí »držby« (§ 171 tr. zák.) úrody, jest potřebí zvláštního úkonu odevzdání čis. 3591.

Krádež: § 171 tr. zák.: přesvědčení pachatelovo, že má za okradeným pohledávku a že je oprávněn podržeti si věc k zabezpečení oné pohledávky až do zaplacení, vylučuje po případě zlý úmysl v § 1 tr. zák. předpokládaný a tím i trestnost krádeže čis. 3406.

- — odněti věci věžitelem jen k zabezpečení jeho pohledávky za držitelem věci není krádeží, nýbrž jen svémocí č. 3407.
- — urážka na cti viněním z krádeže č. 3446.
- — poběrkování na cizím poli bez svolení majitele jest krádeží, vyhradil-li si majitel pozemku sám zužitkování plodiny na pozemku po sklizni zbylé, paběrkovala-li a přisvojila-li si takové plodiny osoba, již tato okolnost byla známa a jež nemá povolení majitele pozemku k paběrkování, a nejde-li o sbírání a přivlastnění si množství zcela nepatrného č. 3480. pojem »paběrkování« není omezen jen na sbírání plodin zbylých po žních na povrchu, nýbrž spadá sem i přehrabování a překopávání půdy č. 3480.
- — dopustil-li se pachatel několika krádeží a nahradil-li škodu z jedné z nich, nastane beztrestnost krádeže, ze které byla škoda nahrazena, z ostatních podmínek § 187 tr. zák. tehdy, když jednotlivé zlodějské útoky jsou činy samostatnými, vnitřně nesouvisejícími, nýbrž tvořícími jen jednotu vnější podle § 173 tr. zák. č. 3551.
- — jsou-li však jednotlivé krádeže podle pachatelova záměru jen částí zamýšleného činu úhrnného a vykonáním téhož zločinného úmyslu, takže pozdější krádeže jsou jen pokračováním v dřívějších a všechny pospolu tvoří v podstatě jeden čin a jednu krádež, nestane se náhradou škody z jednoho takového zlodějského útoku beztrestným ani tento č. 3551.
- — nejde o krádež dokonanou, nýbrž o pokus krádeže, když se okradená, zpozorovavši, že jí někdo sáhl do nákupní kabely a pohřešivši ihned dámskou kabelku, otočila a tím vyrazila pachateli kabelu z ruky. Lhostejno, že ani okradená nenabyla potom ihned faktické moci nad kabelkou, poněvadž pronásledovala vzdalujícího se pachatele v domnění, že má kabelku ještě u sebe č. 3555.
- — k dokonané krádeži podle § 171 tr. zák. se vyžaduje odněti věci z cizí držby (by věc přešla v moci zlodějovu) č. 3555.
- — »držbou« ve smyslu § 171 tr. zák. jest faktický poměr k věci, záležející v tom, že někdo má věc ve své moci tak, že s ní může podle libosti nakládati, a vyloučiti z takového nakládání s věcí osoby třetí č. 3555.
- — při nedokonané krádeži jest účinná lítost (§ 187 tr. zák.) vyloučena č. 3555.
- — skutková podstata krádeže předpokládá, že pachatel věc odňal z držení osoby jiné, od pachatele rozdílné č. 3591.
- — pouhou koupí budoucí úrody pachatelem pro poškozené byl založen jen obligační poměr; k tomu, by títo nabyli »držby« (§ 171 tr. zák.) úrody, jest potřebí zvláštního úkonu odevzdání č. 3592.
- — elektrický proud (elektrická energie) není movitou věcí ve smyslu § 171 tr. zák. č. 3641.
- — jde o podvod, nikoliv o krádež, navrtal-li kdo do elektroměru otvor a vpravil tím otvorem do elektroměru spínací špendlík, jímž brzdil při svícení kotouč elektroměru tak, že počítadlo vykazovalo menší spotřebu proudu č. 3641.
- — pokud lze podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, č. 3 ř. zák. z roku 1878 v neveřejném sezení rozhodnouti, že čin, jehož se obžalovaný dopustil, není zločinem krádeže, nýbrž zločinem podvodu č. 3641.
- — výrazem »pro svůj užitek« v § 171 tr. zák. prohlašuje zákon t. zv. »zlodějský úmysl« za náležitost skutkové podstaty krádeže, t. j. úmysl pachatelův odejmouti věc oprávněnému trvale a bez úplaty, a to za tím účelem, by pachatel mohl s ní nakládati tak, jak smí to činiti vlastník podle svého práva vlastnického č. 3686.
- — z ustanovení § 38 odst. 2 honebního zákona pro Čechy ze dne 1. června 1866, č. 49 z. zák., že dravou zvěř smí každý — je-li toho třeba k ochraně osoby nebo vlastnictví — i v cizím revíru skotit, nelze dovozovati právo si ji přivlastnit; toto okupační právo přísluší výhradně majiteli honitby č. 3713.

- — pokud nejde o překročení obžaloby, byl-li obžalovaný k obžalobě pro zločin krádeže uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži č. 3715.
- — **dle § 174 II a) tr. zák.:** krádež ve společnosti (§ 174 II a) tr. zák.) záleží v tom, že aspoň dva pachatelé vědomě spolupůsobí při činu, že jsou současně na místě činu přítomni, třeba ne nepřetržitě od počátku do konce č. 3435.
- — nezáleží na tom, zda je činnost jednotlivých spoluzlodějí v podstatě spolupachatelstvím, či pomáháním; jest nerozhodno, zda ví jeden, co druhý bere č. 3435.
- — **dle § 174 II c) tr. zák.:** spoluvinou na krádeži podle §§ 5, 174 II c) tr. zák. lze po případě uznati i návodce, který při návodu nevěděl, že jde o odcizení věci zamčených č. 3448.
- — pro kvalifikaci podle § 174 II c) tr. zák. stačí, vnikli-li pachatel do zamčené místnosti otevřeným pokud se týče rozbitým oknem č. 3464.
- — **dle § 175 I b) tr. zák.:** krádež uhlí složeného na nádraží spadá pod § 175 I b) tr. zák. jen, když krádež mohla mít vliv na bezpečnost železničního provozu č. 3717.
- — **dle § 460 tr. zák.:** při odsouzení podle § 460 tr. zák. je nepřipustné vyhoštění odsouzeného (§ 249 tr. zák.) č. 3425.
- — **v rodině (§ 189, 463 tr. zák.):** výjimečný předpis § 463 tr. zák. jest přísně vykládati, pokud jde o kruh osob, na které se vztahuje, a vyloučiti z něho příbuzné vzdálenější, než jsou tam uvedeny č. 3692.
- — »rodíči a dětmi« ve smyslu § 463 (189) tr. zák. jest rozuměti podle § 42 obč. zák. veškeré příbuzné v pokolení vzestupném a sestupném; spadá sem babička a vnuk stejně jako nevlastní otec (matka) a nevlastní dítě č. 3692.
- — **Krevní zkouška:** podle dosavadních zkušeností a podle dnešního stavu vědy dopouští důkaz krevní zkouškou jen v poměrně malém počtu případů určitý závěr na nemožnost otcovství č. 3697.
- — **Kritika:** o sobě přípustná, může se zvrhnouti v hanobení a pobuřování č. 3640.
- — činnosti vládní může býti hanobením republiky, je-li úplně jednostranná a přehnaná, a užívá-li se při ní silných výrazů, způsobily snížení vážnosti státu nebo vyvolati v posluchačích náladu hanobenému státu nepřátelskou č. 3678.
- — **Krytí:** zpronevěřených peněz č. 3652.
- — **Křížovatka viz automobil.**
- — **Kuchyňská učednice:** pokud je svěřena hostinskému č. 3668.
- — **Kupitel obyčejný viz ochrana známek.**
- — **Kuplířství:** majitel hotelu, který pronajímá pokoje ženštinám docházejícím do hotelu v průvodu mužů za účelem soulože, i jeho osoba služebná, která tak činí bez jeho vědomí, dopouští se přestupku proti veřejné mravopoctnosti podle § 515 tr. zák. i když neví, že jde o prostitutku; je-li mu tato okolnost známa, dopouští se přestupku kuplířství podle § 512 a) tr. zák. č. 3506.
- — ustanovení § 512 tr. zák. platí i po vydání zákona ze dne 11. července 1922, č. 241 sb. z. a n. č. 3506.
- — **Láhev určitého tvaru viz ochrana známek.**
- — **Lámání kamene viz hlinišťe.**
- — **Lékařská fakulta:** její posudek je nahrazen posudkem lékařské rady č. 3638.
- — viz též znalec.
- — **Lékařské rady:** při formulování průvodního návrhu jest se řídit předpisem čl. I. č. 3 odst. 2 zák. č. 107/27, upravujícím nový doslov § 126 tr. ř. č. 3404.
- — zákonem ze dne 1. července 1927, č. 107 sb. z. a n. byly organizovány soudní lékařské rady jakožto nejvyšší instituce znalecké v oboru lékařské vědy a soudního lékařství; jejich posudkem byl nahrazen dřívější posudek lékařské fakulty č. 3638.

- — soudní lékařské radě přísluší přezkoumávání posudku znalců soudem již slyšených; instančně stojí výše; jest nejvyšší institucí znaleckou; odlišnost jejího názoru od mínění znalců dříve slyšených není důkazem nesprávnosti jejího usudku č. 3638.
- — posudek soudní lékařské rady podléhá přezkoumání soudem, jemuž má sloužit za podklad jeho rozhodování; soudem jest ponechána volnost žádati od soudní lékařské rady objasnění nebo dodatečný posudek, neposkytne-li posudek podaný soudní lékařskou radou úplné vysvětlení, po případě vyžádati si posudek od jiné soudní lékařské rady (§ 126 odst. třetí tr. ř.) č. 3638.
- — přezkoumání interního postupu soudní lékařské rady při podávání posudku jest nepřipustné č. 3638.
- Lékařství:** jeho provozování č. 3686.
- viz též hojičství nemocných.
- Levante:** členství v maďarském spolku »Levante« je členstvím ve spolčení k úkladům o republiku podle prvního odst. § 2 zákona na ochr. rep. č. 3375.
- Lhářem:** jest, kdo vědomě mluví nepravdu; v běžné mluvě lidí průměrné duševní úrovně zaměňuje se však slovo »lež« se slovem »nepravda«; jde o obvinění z opovrhlivé vlastnosti ve smyslu § 491 tr. zák., byl-li kdo označen za lháře v onom smyslu č. 3597.
- k odsouzení pro výrok »lhář« nestačí průkaz objektivní nepravdivosti výroku, nýbrž jest třeba dokázati, že pachatel nepravdu pronesl vědomě č. 3597.
- Lhůta:** soud neporušil zákonný předpis, otázav se přímo obžalovaného, zda se vzdává přípravné osmidenní lhůty (§ 221 odst. 1 tr. ř.) č. 3404.
- povinná (osmidenní) lhůta k přípravě obhajoby (§ 221 odst. první tr. ř.) neplatí též pro obhájce, nýbrž stačí, byla-li dodržena ve příčině obžalovaného č. 3404, 3419.
- sdělení prvopisu rozsudku je rozsudek státnímu zastupitelství doručen ve smyslu § 78 tr. ř.; dnem sdělení prvopisu počíná lhůta k provedení odvolání (§§ 285, 294 tr. ř.), neprodlužuje se tím, že státní zastupitelství naléhalo na doručení opisu rozsudku a že mu byly proto spisy opětovně doručeny s opisem rozsudku č. 3441.
- třidenní lhůta §§ 427 a 284 tr. ř. nemůže být podle prvního odst. § 6 tr. ř. prodloužena, a to ani opomenutím osob, jimž přináleželo vypraviti opověď zmateční stížnosti (ředitelství trestnice, u něhož ohlásil obžalovaný závčas do protokolu zmateční stížnost) č. 3473.
- včasnost opovědi zmateční stížnosti jest posuzovati podle toho, kdy podání došlo k nalézacímu soudu č. 3473.
- lhůta k provedení opravného prostředku počíná dnem skutečného doručení opisu rozsudku, třeba bylo ve zpátečním listku omylem uvedeno jiné (nesprávné) datum doručení č. 3516.
- osmidenní lhůta k provedení zmateční stížnosti (§ 285 tr. ř.) jest neprodlužitelná; provedení zmateční stížnosti po oné lhůtě jest opožděno, třeba se tak stalo proto, že soud pozdě vyhověl žádosti obžalovaného o zřízení obhájce chudých k provedení zmateční stížnosti č. 3550.
- ustanovení § 6 tr. ř. o nevěštění dne nedělního (svátečního) do lhůty neplatí pro lhůtu § 221 tr. ř. k přípravě obhajoby č. 3681.
- porušení předpisu první věty § 221 tr. ř. přicházelo by v úvahu jen, kdyby bylo hlavní přelíčení ustanoveno tak, že by — pokud by obžalovaný sám nesvolil ke zkrácení této lhůty — nebyla mezi dnem, kdy byla obsílka obžalovanému dodána, a dnem hlavního přelíčení aspoň lhůta 3 dnů č. 3686.
- třidenní lhůta k podpisu zmateční stížnosti advokátem (§ 1 č. 3 druhá věta nov. č. 3 (1878) je podle § 6 tr. ř. lhůtou nepřekročitelnou; její nedodržení má pro obžalovaného v zápětí ztrátu opravného prostředku zmateční stížnosti č. 3702.
- viz též zmateční stížnost

- § 530 tr. zák. viz promlčení.
- Lidé domácí** viz násilí dle § 83.
- Lihoviny** — zákaz čepovati je viz tamže.
- Likéry kořenné** viz ochrana známek.
- Listina veřejná** viz veřejná listina.
- Listiny a písemnosti jiného druhu:** ve smyslu druhého odst. § 252 tr. ř. č. 3490.
- — viz též průvodní řízení.
- Listovní tajemství (zákon ze dne 6. dubna 1870, č. 42 ř. zák.):** skutková podstata přestupku podle § 1 zákona jest založena již tím, že pachatel v úmyslu porušiti tajnost cizích dopisů je odcizil č. 3532.
- Litost účinná: §§ 187, 188 tr. zák.:** starosta obce může být vrchností ve smyslu § 187 tr. zák. i v případě zpronevěry, spáchané na úkor obce č. 3389, 3434.
- — jsou-li tu předpoklady pro úřední výkon jemu náležející (§§ 24, 84, 86 tr. ř.), jest jeho povinností jednati a jest nerozhodným pro určení povahy jeho úkonu, zda svou povinnost splniti chce či nechce, zda rozlišuje mezi svou funkcí jako správce obecního majetku, jako orgán provádějící jen usnesení zastupitelstva obce nebo jako orgán bezpečnostní č. 3389.
- — nabyli-li starosta obce jako takový úřední vědomosti o některém z trestných činů v § 187 tr. zák. uvedených, spáchaném na úkor obce, nelze s hlediska § 187 tr. zák. rozlišovati, zda se dověděl o trestném činu a o jeho pachateli ve své vlastnosti jako správce obecního jmění či (aspoň též) jako vrchnost ve smyslu § 187 tr. zák. č. 3434.
- — rozsah náhrady škody jako podmínky beztrestnosti ve smyslu § 187 tr. zák. nelze určovati ex nunc, podle doby, kdy náhrada škody přichází v úvahu, nýbrž ex tunc, podle doby, kdy byl spáchán trestný čin (při podílnictví na krádeži podle doby, kdy pachatel věci ukrul, na se převěděl nebo zašantročil, věda, že věci ty pocházejí z krádeže); nemožnost úplné náhrady škody, způsobené náhodou nebo cizí vinou, jde na vrub pachatelův č. 3498.
- — škodu z činu (§ 187 tr. zák.) vzniklou jest posuzovati podle ceny věci, již měly v době dokonání trestného skutku č. 3498.
- — dopustil-li se pachatel několika krádeží a nadržel-li škodu z jedné z nich, nastane beztrestnost krádeže, ze které byla škoda nahrazena, za ostatních podmínek § 187 tr. zák. tehdy, když jednotlivé zlodějské útoky jsou činy samostatnými, vnitřně nesouvisejícími, nýbrž tvořícími jen jednotu vnější podle § 173 tr. zák. č. 3551.
- — jsou-li však jednotlivé krádeže podle pachatelova záměru jen částí zamýšleného činu úhrnného a vykonáním téhož zločinného úmyslu, takže pozdější krádeže jsou jen pokračováním v dřívějších a všechny pospolu tvoří v podstatě jeden čin a jednu krádež, nestane se náhradou škody z jednoho takového zlodějského útoku beztrestným ani tento č. 3551.
- — při nedokonané krádeži jest účinná litost (§ 187 tr. zák.) vyloučena č. 3555.
- — podmínkou účinné litosti jest, by pachatel vrátil věc dobrovolně č. 3576.
- — beztrestnost podle § 187 tr. zák. jest vyloučena, odhodil-li při horkém činu přistižený pachatel ukradenou věc, an nemůže počítati s tím, že by ji mohl pro sebe zachrániti č. 3576.
- — ani zákon v § 188 a) tr. zák. nepovažuje vrácení za dobrovolné, když stíhaný pachatel odhodil odcizené věci č. 3576.
- — přes to, že poškozený učinil na pachatele trestní oznámení v době, kdy ještě neuplynula lhůta stanovená narovnáním pro napravení škody, může se pachatel s úspěchem dovolávati beztrestnosti pro účinnou litost, avšak jen, dal-li ve lhůtě narovnáním určené poškozenému náhradu (§§ 187, 188 b) tr. zák.) č. 3691.

Litostné doznání viz okolnosti polehčující.

Logická operace viz hodnocení průvodů.

Lomy viz hliniště.

Loupež: podle § 50 tr. ř. není přípustno, by byl obžalovanému, který se vedle zločinu loupeže dopustil též přestupku § 36 zbroj. pat., uložen vedle trestu též trestní zákon označuje za účel vyhrůžky při vydírání vynucení konání, dopuštění neb opomenutí, při loupeži (spáchané pohrůzkou) zmocnění se cizí věci movité (její okamžitě odněti) č. 3571.

— rozdíl mezi skutkovými podstatami oněch zločinů záleží v tom, že zlo, jímž bylo pohroženo, hrozí u loupeže bezprostředně a okamžitě, u vydírání však teprve v budoucnu č. 3571.

— skutková podstata zločinu loupeže podle § 190 tr. zák., spáchaného pohrůzkou, předpokládá takovou pohrůžku směřující proti životu nebo tělu, že napadené osobě nezbyvá volnost pro to, jak se má rozhodnouti, a že nemá jiného východiska, než obětovati věc. Při zločinu vydírání podle § 98 b) tr. zák. nedosahuje však pohrůžka této síly a bezprostřednosti, takže napadená osoba má na vůli, splniti to, co žádáno, nebo splnění žádosti odepřiti č. 3571.

— pokud není porušením předpisu § 320 tr. ř. (§ 344 č. 6 tr. ř.), nebyla-li k hlavní otázce na zločin loupeže dána eventuelní otázka na zločin vydírání č. 3571.

— zákon nevyžaduje by činnost všech spolupachatelů (loupeže) byla rovnocenná; s hlediska § 192 tr. zák. stačí, že více osob vědomě spolupůsobí za stejným cílem; není třeba, by se každý spolupachatel ve smyslu § 192 tr. zák. osobně dopustil zjevného násilí; stačí, je-li skutečnému pachateli v dohodě s ním po boku, věda, že tento s ním jako se svým pomocníkem počítá a že takto aspoň nepřímo přispívá k provedení činu č. 3371.

— uvedení v trapný stav může býti přivedeno déle trvajícím zlým nakládáním nebo nebezpečným vyhrožováním; jde tu o dvě možnosti, z nichž již každá o sobě může naplniti pojem »trapného stavu« č. 3371.

— »zlé nakládání« ve smyslu § 195 tr. zák. nemusí býti takové intensity, by se přímo rovnalo mučení a mělo v zápětí těžké poranění tělesné, aniž musí trvati zvláště dlouhou dobu, jen když bylo takovým, že buď délkou svého trvání nebo svou silou délkou trvání nahraňující, přivodilo u napadeného mocnější pocit bolesti nebo tělesné trýzně (uvedlo ho v trapný stav) č. 3371.

— jde o uplatňování zmatku č. 12 § 344 tr. ř., nikoliv č. 11 § 344 tr. ř., dovozuje-li zmateční stížnost, že čin byl neprávem podřaděn § 195 tr. zák., poněvadž napadený nebyl uveden v trapný stav č. 3371.

Lstivá činnost viz podvod dle § 201.

Lstivé jednání viz podvod.

— předstírání viz podvod dle § 201.

Lucerna: povinnost opatřiti jí povozy č. 3673.

Madridská úmluva viz úmluva madridská.

Maďarská národnost viz jazykové právo.

Maďari: a sebeurčovací právo č. 3630.

— viz též ochrana republiky (§ 14 č. 1).

Maggi: prodej jiného koření z lahvi označených Maggi č. 3610.

— viz též ochrana známek.

Majetek obecní viz litost účinná.

— viz též starosta obce.

Majetkové delikty viz delikty majetkové.

— poměry pachatelovy: a trestnost zpronevěry č. 3377, 3391.

Majitel hotelu viz kuplířství.

Manipulace se jménem viz urážka dle § 488.

Manželka: nemůže podati zmateční stížnost za manžela (§ 282 tr. ř.), který se opravných prostředků vzdal, ani s jeho souhlasem č. 3529.

Manželství: napodobení a předstírání obřadu uzavření civilního manželství č. 3411.

Maření exekuce (zákon ze dne 25. května 1883, č. 78 ř. zák.):

— § 1 zákona: zákon o maření exekuce předpokládá v § 1, že pachatel jednal v úmyslu zcela neb částečně zmařiti uspokojení věřitele tou cestou, kterou se toho domáhal; o tomto úmyslu nelze mluvit, šlo-li pachateli jen o odstranění věci, k nimž má třetí osoba právo, které by činilo provedení exekuce podle § 37 ex. ř. nepřipustným č. 3382.

— tomu, kdo nabyt usedlosti v dražbu dané za dražebního řízení, nebrání tato skutečnost sama o sobě, by nemohl užítky z ní bráti, plody si přivlastniti a jich i jinak než k uspokojení knihovnických věřitelů upotřebiti, děje-li se to v rámci řádného hospodaření a nejsou-li tyto užítky zasaženy vnučenou správou nebo mobilární exekucí (§ 1 zákona) č. 3453.

— ke skutkové podstatě spoluviny (účastenství) na přečinu maření exekuce je třeba nejen úmyslu hlavního vinníka, by zcela nebo z části bylo zmařeno uspokojení jeho věřitelů, nýbrž i vědomosti spoluvinníka (účastníka) o tomto úmyslu, pokud se týče jeho přímého úmyslu, by bylo zmařeno uspokojení věřitelů č. 3583.

— pokud obžalovaný nemůže uplatňovati jako zmatek č. 7 § 281 tr. ř., že ho soud ve výroku rozsudku výslovně nezprostil z obžaloby pro přečin § 1, uznav ho vinným jen přestupkem podle § 3 zák. o maření exekuce, poněvadž podle důvodů rozsudku dospěl k přesvědčení, že vymyšleným jednáním (podáním vylučovací žaloby) nebyla škoda způsobena č. 3645.

— § 3 zákona: pokud obžalovaný nemůže uplatňovati jako zmatek č. 7 § 281 tr. ř., že ho soud ve výroku rozsudku výslovně nezprostil z obžaloby pro přečin § 1, uznav ho vinným jen přestupkem podle § 3 zák. o maření exekuce, poněvadž podle důvodů rozsudku dospěl k přesvědčení, že vymyšleným jednáním (podáním vylučovací žaloby) nebyla škoda způsobena č. 3645.

— pokud jde o překročení obžaloby (§ 281 č. 8 tr. ř.), byl-li obžalovaný odsouzen pro skutečné odevzdání některých zabavených věcí třetí osobě, ač mu obžaloba kladla za vinu jen, že chtěl zmařiti uspokojení věřitele tím, že si vymyslel právní jednání, nesoucí se k uplatnění vlastnictví oné třetí osoby k zabaveným věcem (podal vymyšlenou žalobu vylučovací) č. 3645.

Mdlejší rozum viz beztrestnost dle § 2 b).

Menšinový jazyk viz jazykové právo.

Meze nutné obrany viz beztrestnost dle § 2 g).

Měna: výše škody (zamýšlené nebo způsobené) jest složkou trestného činu a musí proto, jako jeho ostatní složky, posuzována býti podle poměrů na místě a v době spáchaní činu, nanejvýš podle toho, jakou cenu v této době měla věc trestným činem dotčena, bez ohledu na nahodilou okolnost, že cena věci tohoto druhu dodatečně stoupla nebo klesla č. 3631.

— způsobená škoda rovná se vnitřní hodnotě vyřádaných rak. uh. korun v době souzených skutků č. 3631.

Městský strážník viz úředník veřejný.

Militarismus viz ochrana republiky (§ 14 č. 5).

Milost: nerozhodl-li zrušovací soud o rozsudku podle § 288 č. 3 tr. ř. nebo podle § 350 odst. první tr. ř., nelze mu předložit žádost o milost podle § 411 tr. ř. č. 3654.

Mimořádné právo zameňovací: podle § 261 tr. zák. č. 3629

— viz též trest.

— — **zmírňovací:** podle § 266 tr. zák. čís. 3629.
— — — viz též trest.

Mírnější zákon: čl. IX uvoz. zák. k tr. zák. čís. 3435.
— — viz též souběh zákonů trestných.

Místní ohledání: podle § 116 tr. ř. má být místní ohledání předsevzato, kdykoliv je toho potřeba k objasnění nějaké okolnosti pro vyšetřování závažné. Obhajoba, podávající tento důkazní návrh, má vyznačiti, které okolnosti, rozhodné pro posouzení věci neb aspoň závažné, potřebují objasnění tímto průvodním návrhem čís. 3429.

— — pokud jest předsevzítí místní ohledání k zjištění celkové situace v době nehody (§ 116 tr. ř.) čís. 3497.

— — rozsudek není zmatečným (§ 281 čís. 3 tr. ř.), protože zápis o místním ohledání, přesněji o hlavním přelíčení, konaném na místě souzeného skutku, zaznamenal udání stěžovatelovo neúplně a nesprávně. Vady tohoto druhu nelze vůbec uplatnit a odstraniti cestou zrušovacího řízení, nýbrž jen žádostí o doplnění a o opravu zápisu o hlavním přelíčení řízenou na soud prvě stolice čís. 3579.

Místnost zamčená viz krádež dle § 174 II c).

Místo domy zastavené viz automobil.

— **spáchaného činu:** při podílnictví čís. 3665.

— — — viz též příslušnost.

— **uzavřené viz uzavřené místo.**

— **vroubené stromy viz automobil.**

Mistr viz svědění.

— viz též smilstvo (§ 129 I b).

Mladická bujnost viz pohoršení veřejné.

Mladistvý učedník viz smilstvo podle § 129 I b).

Mlékárna: dodávání jí odtučněného mléka čís. 3729.

— viz též potraviny.

Míha viz automobil.

Mlynář: opomenutí zahraditi transmise v podkolí mlýna ochranným zábradlím, jehož zřízení mu bylo jako majiteli mlýna příslušnou okresní politickou správou jako úřadem živnostenským v zájmu bezpečnosti zaměstnanců mlýna nařízeno čís. 3421.

Mlýnské výrobky viz podvod.

Mobilární exekuce viz exekuce.

Mor dobytčí viz nakažlivé nemoci zvířecí.

Mučení viz trapný stav.

Mzdový boj viz zhářství.

Náboženské pohnutky viz ochrana republiky (§ 14 čís. 4).

Náboženství: zločin dle § 122 a) tr. zák.: skutková podstata přečinu podle § 303 tr. zák. jest proti zločinu podle § 122 a) tr. zák. jen rázu podpůrného; ideální souběh obou těchto deliktů v příčině jediného a téhož výroku je nemožný; subjektivní stránka čís. 3586.

— — ustanovení § 122 a) tr. zák. nechrání abstraktní pojem Božské bytosti, nýbrž představu o Bohu, jak se vytvořila naukami té které církve (náboženské společnosti zákonem uznané); pokud výraz »Páměbicek« znamená Boha v tomto smyslu čís. 3633.

— — rouháním není jen popírání jsoucnosti Boha způsobem zlehčujícím, nýbrž jakýkoliv, k Bohu se vztahující projev nevážnosti, neúcty, posměchu, pohrdání neb opovržení, jakékoliv jednání, zejména slovní výroky, jimiž někdo zlehčuje posvátnost a velikost Boha neb odpírá Mu způsobem opovržlivým vlastnosti, které vyznačují Božství jako nejvyšší, nejdokonalejší bytost čís. 3633.

— **přečin dle § 303 tr. zák.:** subjektivní skutková podstata přečinu podle § 303 tr. zák. předpokládá, že pachatel věděl, že jde o obyčej neb o zařízení

státem uznané církve, a že jeho úmysl směřoval k posmívání se nebo zlehčení tohoto obyčeje nebo zařízení čís. 3428.

— — skutková podstata přečinu podle § 303 tr. zák. jest proti zločinu podle § 122 a) tr. zák. jen rázu podpůrného; ideální souběh obou těchto deliktů v příčině jediného a téhož výroku je nemožný; subjektivní stránka čís. 3586.

— — neslušné chování (třetí věta § 303 tr. zák.) musí býti s náboženským úkonem nejen v určité časové, nýbrž zároveň i místní spojitosti; nešlo by o neslušné chování, způsobilé vyvolati pohoršení, kdyby k němu došlo na místě od místa bohoslužebného úkonu tak vzdáleném, že by ani ona možnost vzbuditi pohoršení nebyla nasnadě; zda tomu tak, závisí na okolnostech případu čís. 3666.

— — i předsínku kostela jest považovati za místo způsobilé, by z něho mohla býti rušena bohoslužba ve chrámě čís. 3666.

— — k subjektivní skutkové podstatě podle třetí věty § 303 tr. zák. se nevyžaduje pachatelův úmysl rušiti bohoslužebný úkon, stačí jeho vědomí, že neslušným chováním může způsobiti pohoršení čís. 3666.

Nabytí lékařského učení: podle § 343 tr. zák. čís. 3686.

— — — viz též hojičství nemocných.

Nadávká: pod pojem »hanobení« ve smyslu § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. spadá i nadávka čís. 3628.

Nádražní prodejna viz tiskopis.

Nadržování kapitalismu viz ochrana republiky (§ 14 čís. 5).

— **zločincům: § 212 tr. zák.:** pokud řízení není vadným (§ 344 čís. 6 tr. ř.), nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin zhářství dodatková otázka (§ 319 tr. ř.) ve smyslu § 168 tr. zák. a eventuelní otázka (§ 320 tr. ř.) na zločin podle § 212 tr. zák. pokud se týče podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák. čís. 3449.

— — **§ 214 tr. zák.:** nelze se dopustiti spoluviny na zločin nadržování podle § 214 tr. zák. sobě samému nebo jiným osobám, jež měla spáchatí osoba třetí, jehož skutková podstata však není dána proto, že nikdo z těch, jimž mělo býti touto osobou nadržováno, zločin nespáchal čís. 3483.

— — — má-li býti nadržováno určitému zločinci, musí býti zjištěno, že tato osoba zločin skutečně spáchala (je zločincem) čís. 3483.

Nahé tělo viz zprznění.

Náhlé objevení se překážky viz automobil.

Nahodilá škoda: ze listivého jednání čís. 3656.

Nahodilé opilství: dle § 523 tr. zák. čís. 3572.

— — viz též opilost.

Náhrada nákladů viz útraty.

— **škody viz soukromoprávní nároky.**

— — viz též účastník soukromý.

— **útrat viz útraty.**

Nahromadění se lidu viz automobil.

Nákaza zvířecí viz nakažlivé nemoci zvířecí.

Nakažlivé nemoci zvířecí (zákon ze dne 6. srpna 1909, čís. 177 ř. zák.): skutková podstata přečinu podle § 66 zák. ze dne 6. srpna 1909, čís. 177 ř. zák. nepředpokládá, by se nákaza rozšiřovala důsledkem činnosti pachatelovy ve velikém rozsahu neb i jen do obce, okresu, kraje dosud nákazou nepostížených; pro pojem šíření náказы stačí, že činností pachatelovou bylo přivoděno onemocnění osamocněných i v ojedinelých usedlostech dosud náказы té prostých čís. 3455.

— — — pojem nedbalosti není zákonem čís. 177/1909 vymezen; jest jej i pro rozsah tohoto zákona vymezení podle povšechných zásad § 335 tr. zák. tak, že stačí nedbalost nevědomá, záležející v tom, že pa-

chatel předsebere čin, o němž může třeba jen podle zvláštních poměrů svých nahlédnouti, že je způsobilý přivoditi, nebo zvětšiti nebezpečí pro právní statek zákonem chráněný č. 3455.

podle § 75 odst. první zákona o dobytčím moru jest soukromé účastníky odkázati na pořad práva soukromého (§ 366 tr. ř.), nedá-li se výše škody přesně zjistiti a nelze-li rozhodnouti, zda byla škoda ta způsobena výhradně zaviněním obžalovaného či také spoluzaviněním poškozených č. 3455.

Nakládání věci viz zpronevěra.

Nákladní auto viz automobil.

Náklady procesní viz útraty.

Naložení zraněného na auto viz zanedbání nemocných.

Národní shromáždění viz imunita.

— viz též svědek.

— viz též tiskopis (§ 28 tisk. zák.).

Národnostní pohnutky viz ochrana republiky (§ 14 č. 4).

Nároky soukromoprávní viz soukromoprávní nároky.

Narovnáni: uzavírání smírných narovnáni mezi soukromými stranami nenáleží do oboru působnosti obecních komisí, nýbrž přísluší podle § 27, č. 11 mor. obec. zřiz. činiti narovnáni mezi stranami vedoucími spor, v rámci samostatné působnosti obce obecnímu zastupitelstvu samotnému, jež arci vykonává tento úkol důvěrníky, zvolenými z obce č. 3438.

— přes to, že poškozený učinil na pachatele trestní oznámení v době, kdy ještě neuplynula lhůta stanovená narovnáni pro napravení škody, může se pachatel s úspěchem dovolávat beztrestnosti pro účinnou lítost, avšak jen, dal-li ve lhůtě narovnáni určené poškozenému náhradu (§§ 187, 188 b) tr. zák.) č. 3691.

Naplívání: do obličeje č. 3495.

— viz též urážka dle § 491.

Napodobená potravina: její prodej č. 3729.

— viz též potraviny.

Násilí veřejné: dle § 81 tr. zák.: ke skutkové podstatě zločinu podle § 81 tr. zák. nestačí, že vzpírání se pachatelovo (škubání řetízky při poutání) znesnadňuje služební výkon vrchnostenské osoby, nýbrž musí býti použito násilí nejen proti služebnímu výkonu, nýbrž i proti osobě vrchnostenské samé; musí tu býti vědomí a vůle pachatelova dočknouti se skutečně vyvinutým násilím buď přímo neb aspoň nepřímo, přece však s fyzickým účinkem vrchnostenské osoby č. 3370.

— otázka, zda byl služební výkon vrchnostenské osoby v době činu již ukončen či nikoli, je rozhodnou s hlediska zločinu podle § 81 tr. zák., k jehož skutkové podstatě se vyhledává, by úmysl pachatelův směřoval ke zmaření určitého úředního (služebního) výkonu oné osoby; naproti tomu jest ona otázka právně bezvýznamnou pro posouzení, zda obžalovaný spáchal přestupek podle § 312 tr. zák., k jehož skutkové podstatě se nevyžaduje, by čin byl spáchán v době, kdy ona osoba zakročuje proti pachateli, nebo kdy jde vůbec o předsevzetí určitého úkonu; spadajícího do oboru jejího úřadu nebo její služby, nýbrž stačí, byl-li čin spáchán v době, kdy vrchnostenská osoba konala vůbec svůj úřad nebo svou službu č. 3394.

— násilným vztažením ruky ve smyslu § 81 tr. zák. jest rozuměti každý útok podniknutý na tělo vrchnostenské osoby, třeba se minul cílem a se nezdařil č. 3402.

— § 81 tr. zák. nepředpokládá skutečné zmaření služebního výkonu, stačí, že pachatel chtěl výkon zmařiti a v tom úmyslu jednal č. 3402.

— i útok, třeba nezdařený, není jen činem vedoucím ke skutečnému vykonání odporu, nýbrž již samým zprotivením se a skutečným násilným vztažením ruky č. 3402.

— v § 81 tr. zák. je vedle nebezpečné pohružky jako jednoho z pojmových znaků skutkové podstaty uvedeno jako jednání s ním souřadné a jemu úplně rovnocenné též skutečné násilné vztažení ruky, takže v případech, v nichž zjištěno je pachatelovo jednání, odpovídající tomuto zákonnému pojmu, není vůbec zapotřebí, by tu současně byla též nebezpečná pohružka č. 3447.

— skutková podstata dokonání zločinu je založena již tím, že někdo v úmyslu, by zmařen byl výkon vrchnostenské rozkazu nebo výkon úřadu (služby), předsevzme některé z jednání v § 81 tr. zák. uvedených, bez rozdílu, zda jim výsledku pachatelem zamýšleného dosaženo bylo čili nic, aniž se vyžaduje takový stupeň fyzického násilí, který by činil úřednímu orgánu výkon naprosto nemožným č. 3447.

— úmysl překaziti úřední výkon není vyloučen ani podnapilostí pachatelovou č. 3447.

— i zločin podle § 81 tr. zák. může býti spáchán z pohnutky nízké a nečestné č. 3476.

— pojem nebezpečné pohružky ve smyslu § 81 tr. zák. nepředpokládá, že ohrožený byl pohružkou skutečně ve strach uveden; stačí, že pohružka ubližením na těle, na svobodě, na cti nebo na majetku (§ 98 b) tr. zák.) byla objektivně způsobila vzbuditi v ohroženém důvodné obavy, zejména v tom směru, že pachatel opovězené zlo pravděpodobně ihned uskuteční č. 3509.

— zločinem podle § 81 tr. zák. jest již násilné zprotivení se vrchnostenské osobě v úmyslu, zmařiti úřední (služební) úkon jí prováděný, již pokus o způsobení protiprávního účinku, leč by šlo o jednání takového rázu a směru, že jimi nemohl býti onen úkon nikdy a za žádných okolností zmařen č. 3574.

— skutková podstata nevyžaduje ani určité intensity ani delší doby fyzického násilí; stačí jakýkoliv odpor, který by musela vrchnostenská osoba vynaložením vlastních sil přemoci, kdyby chtěla úřední výkon vůbec provést č. 3574.

— násilí ve smyslu § 81 tr. zák. nemusí býti bezprostřední; jest třeba jen, aby alespoň nepřímo bylo namířeno proti úřední osobě; stačí vytržení věci z ruky soudního vykonavatele, který ji uchopil za účelem zabavení č. 3580.

— není třeba, by se vrchnostenská osoba pokusila odpor přemoci a by za tím účelem použila protinásilí, ani, by sama byla přemožena č. 3580, 3667.

— skutkové podstaty i zločinu podle § 81 i přestupku podle § 312 tr. zák. předpokládají, že veřejný činitel vykonává v době, kdy se mu pachatel zprotivil (ho urazil) svůj úřad nebo svou službu č. 3626.

— zločin § 81 tr. zák. předpokládá, že tu byl konkrétní úkon, spadající pod povšechný pojem výkonu veřejného úřadu (veřejné služby), kdežto pro § 312 tr. zák. takového vztahu přítomnosti veřejného činitele na místě činu ke konkrétním zákrokům spadajícím do oboru jeho úřadu (služby) zapotřebí není, stačí, že byl na místě urážky přítomen z důvodu svého úřadu (služby) a za účelem jeho (jejího) výkonu č. 3626.

— z povahy bezpečnostní služby, jejímž úřadům a činitelům náleží zejména péče o bezpečnost osob a majetku a o zachování (zjednání) veřejného klidu a pořádku, plyne, že vykonáváním bezpečnostní služby jest i pouhá pohotovost k případným zákrokům nut-

ným k zabezpečení oněch právních statků nebo k represii proti jich ohrožení a poškození č.ís. 3626.

po stránce subjektivní jest i u zločinu podle § 81 tr. zák., i u pře-stupku § 312 tr. zák. nezbytně třeba, by pachatel věděl, že veřejný činitel koná svoji službu (svůj úřad) a u zločinu § 81 tr. zák. i, že předseběre konkrétní služební (úřední) úkon, který jest jednáním pachatelovým mařen; zvláštních úvah o tom, je-li tu toto vědomí a jeho. výslovného (přesného) zjištění, je v rozhodovacích důvo-dech třeba jen, vyskytly-li se (byly-li vysloveny) pochybnosti o tom, zda pachatel měl ono vědomí č.ís. 3626.

ke skutkové podstatě zločinu podle § 81 tr. zák. se nevyžaduje, by úřední (služební) výkon vrchnostenské osoby byl skutečně zma-řen; zločin je spáchán i dokonán bez rozdílu, zda bylo dosaženo cíle pachatelem zamýšleného čili nic č.ís. 3667.

pojmu »skutečného násilného vztázení ruky« ve smyslu § 81 tr. zák. odpovídá každý čin, podniknutý s vynaložením tělesné síly a značící odpor, směřující přímo neb i jen nepřímo proti nepřímý odpor; nezá-leží na tom, jakým způsobem pachatel použil fyzického násilí proti oně osobě; stačí i jednání, směřující proti ní jen nepřímo č.ís. 3667.

vytrhnutí ruky silou z ruky četníka, pokoušejícího se dáti pachateli na ruce řetízky, je přímým násilím na četníku, skutečným násilným vztázením ruky ve smyslu § 81 tr. zák. č.ís. 3667.

dle § 82 tr. zák.: zákon nemá v § 82 tr. zák. na mysli jen zbraň v tech-nickém slova smyslu; stačí každý předmět způsobitý k sesílení útoku proti osobě a k ohrožení její tělesné bezpečnosti; nezáleží na tom, zda se pachatel opatřil zbraní předem v úmyslu, by jí použil při činu, či zda jí použil, máje jí náhodou po ruce č.ís. 3584.

dle § 83 tr. zák.: přeskočil-li pachatel ohradu, již jest obehnána za-hrádká patřící k cizímu domu, vnikl již tím do cizího domu ve smyslu § 83 tr. zák.; jest proto lhotejno, že při výkonu násilí (bo-daje vidlemi oknem do příbytku) nevnikl ani částí svého těla do domu; pojem »vniknutí« č.ís. 3502.

po stránce subjektivní vyžaduje se ke skutkové podstatě zločinu podle § 83 (příp. 2) tr. zák., by pachatel byl si vědom, že vniká do domu nebo do příbytku jiné osoby proti její výslovně projevené neb alespoň předpokládané vůli (pouhá možnost poznání oně vůle nestačí), a by měl úmysl dopustiti se tam násilí na osobě oprá-vněného, na jeho lidech domácích, nebo na jeho statku č.ís. 3502.

dle § 85 a) tr. zák.: zločin utržení na cti udáním ze zločinu poškození cizího majetku podle § 85 písm. a) tr. zák. (politím prádla) před-pokládá jak tvrzení, že škoda tím vzešla nebo zamýšlená převyšuje 200 Kč, tak i tvrzení, že poškození (zničení nebo znehodnocení prádla) bylo zapsáno; škodou není celá cena (prádla), nýbrž jen částka její, rovnající se znehodnocení č.ís. 3440.

ke skutkové podstatě zločinu § 85 a) tr. zák. se vyhledává úmysl směřující ke způsobení škody částku v tomto ustanovení zákona uvedenou převyšující jen, nenastala-li ze zlomyslného poškození ci-zího majetku ona škoda, ač jí pachatel způsobilí zamýšlel č.ís. 3572.

skutkovou podstatu zločinu § 85 a) tr. zák. nevylučuje napotomní náhrada škody č.ís. 3572.

dle § 85 a), b) tr. zák.: přestupek opilství spáchaný činy, vykazujícími na venek veškeré znaky zločinu podle § 85 a), b) tr. zák., pokud se týče zločinu podle §§ 5, 85 a), b) tr. zák. č.ís. 3572.

dle § 85 b) tr. zák.: slovo »lidem« v § 85 b) tr. zák. nelze vykládati v ten rozum, že jest jim míněno »několik lidí« č.ís. 3523.

ke skutkové podstatě zločinu § 85 b) tr. zák. se nevyžaduje, by úmysl pachatelův směřoval přímo k způsobení některého z nebez-pečí v § tom uvedených, stačí po stránce subjektivní, byl-li si pa-chatel, poškovivší úmyslně a vědomě bezprávně cizí majetek, při páchání činu vědom, že z jeho skutku může nastati některé z oněch nebezpečností č.ís. 3572.

dle § 87 tr. zák.: ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. se po stránce subjektivní nevyhledává, by úmysl pachatelův směřoval přímo k přivodění některého z nebezpečností v § 85 b) tr. zák. uve-dených; stačí po této stránce, když pachatel byl si toho vědom, že z určitého jednání může vzejíti některé z nebezpečí v § 85 b) tr. zák. naznačených, a když přes toto vědomí jednání takové úmyslně předsevzal č.ís. 3433, 3523.

pro pojem »zlomyslnosti« ve smyslu § 87 tr. zák. nestačí, že pa-chatel jednal z pouhé »svévole«, která sice předpokládá (stejně jako zlomyslnost) jednání úmyslné, avšak předsevzaté bez ohledu na možné následky, jen pro potěšení s ním spojené č.ís. 3433.

ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. se nevyžaduje, by bylo pachatelem způsobeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tě-lesnou bezpečnost několika lidí; stačí, šlo-li o ohrožení tělesné ne-poroušenosti i jen jedné osoby č.ís. 3523.

pojmu způsobení nebezpečí po rozumu § 87 tr. zák. odpovídá i zvýšení jsoucího tu již nebezpečí č.ís. 3523.

ke skutkové podstatě zločinu § 87 tr. zák. výkřikem se nevyžaduje, by pachatel vyzýval k násilnostem č.ís. 3523.

pouhé položení tyče přes silnici, které by mělo v zápětí, že by se jedoucí auto přes ni prostě přehouplo, aniž by koho na životě ohro-zilo, nestačí ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. ani v objektivním ani v subjektivním směru; jde však o skutkovou pod-statu § 87 tr. zák., byla-li tyč položena takovým způsobem, jímž bylo způsobeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpeč-nost lidí jedoucích v autu č.ís. 3609.

skutková podstata podle §§ 5, 87 tr. zák. tu vyžaduje, by pomoc-ník, který tyč vybral a pomohl přímým pachatelům ze dvora jí vy-nést, avšak při kladení tyče na silnici přítomen nebyl, se buď s pří-mými pachateli dohodl, že tyč položí způsobem ony statky ohrožu-jícím, nebo by s takovým způsobem položení souhlasil č.ís. 3609.

dle § 93 tr. zák.:

pokud s hlediska § 93 tr. zák. vyvíňuje subjektivní nazírání (pře-svědčení) pachatelovo, třebas mylné, že má před sebou člověka nebezpečného nebo jinak škodlivého č.ís. 3420.

podle § 93 tr. zák. se vyžaduje, by se při zdánlivě odůvodněné příčině zadržení opomenutí, dáti o tom ihned věděti řádné vrchnosti, stalo schválně, t. j. v úmyslu znemožniti úřadu, by oprávněnost za-držení co nejrychleji přezkoumal a podle okolností je zrušil; opo-menutí z pouhé nedbalosti není trestné č.ís. 3420.

z usatovení § 93 tr. zák. ve spojení s ustanovením § 2 g) tr. zák. vyplývá, že jest každému volno zadržeti beztrestně osobu, o níž má důvodné podezření neb aspoň důvodně se domnívá je míti, že jde o zločince nebo o člověka škodlivého nebo nebezpečného, najmé jeho právním statkům č.ís. 3624.

omezování osobní svobody nesmí, má-li jim býti založena objek-tivní skutková podstata zločinu podle § 93 tr. zák., ani trvati po dobu tak krátkou, že by pro své jen zcela pomíjející trvání nebylo pocíťováno jako omezování volnosti pohybu, jehož-pouhé stížení nestačí, ani nesmí býti tak nepatrné, by překážky při něm kladené mohly kýmkoli a beze všeho býti překonány č.ís. 3674.

- — — k subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 93 tr. zák. se kromě úmyslu omezovati jiného v osobní svobodě nevyžaduje ještě dále sahající úmysl (pohlavně obcovati s napadenou, vynutití na ní soulož); okolnost, že pachatel od tohoto konečného cíle dobrovolně upustil, nevadí, by mu jeho jednání nebylo přičítáno za zločin podle § 93 tr. zák. č. 1 s. 3674.
- — — pokud jde o zločin § 93 tr. zák., uzamkl-li prchající pachatel strážníky na policejní strážnici, ti však mohli místnost opustiti oknem a skutečně tak učinili č. 1 s. 3686.
- — — **dle § 98 a) tr. zák.:**
osobu, podezřelou z trestného činu, který jest stíhán z povinnosti úřední, smí kdokoliv zadržeti za tím účelem, by ji odevzdal příslušné vrchnosti; toto právo je nutným důsledkem práva uvedení § 86 tr. ř. a výronem zájmu státu na zachování právního pořádku a pro jednotlivce, jenž je jako člen státního celku účastněn na jeho zájmech, konkrétním právem, jež porušiti není zadržené osobě dovoleno (§ 98 a) tr. zák., § 2 odst. 2 zák. o útisku) č. 1 s. 3677.
- — — pod pojmy zlého nakládání a způsobení újmy na těle po rozumu § 1 zák. o útisku spadá jen takové působení na tělo jiné osoby, které nemá jinakého dalšího účinku než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepřijemnosti; jde o násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák., jakmile nastaly nebo podle povšechné povahy jednání pachatelova mohly nastati účinky vážnější, zejména poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo co do stupně rozsáhlejší č. 1 s. 3677.
- — — **dle § 98 a), b) tr. zák.:**
při zločinu vydírání podle § 98 a), b) tr. zák. jest směrodatným cíl, který pachatel sleduje trestným jednáním, jeho úsilí buď skutečným násilím nebo vyhrůžkou působiti na vůli napadeného (ohroženého) a dáti jí určitý směr č. 1 s. 3602.
- — — relativní nemožnost, dosíci v konkrétním případě chtěného výsledku nezbavuje ještě jednání zákonných znaků trestnosti č. 1 s. 3602.
- — — trestnost činu jest posuzovati s hlediska pachatele, čeho chtěl dosáhnouti svým jednáním č. 1 s. 3602.
- — — kleknutí na koho a tak částečné zbavení jeho volnosti pohybu ve spojení s vyhrožováním dalšími násilnostmi přesahuje pojem zlého nakládání ve smyslu přest. útisku podle § 1 zák. č. 309/1921 č. 1 s. 3602.
- — — **dle § 98 b) tr. zák.:**
ke skutkové podstatě zločinu vydírání (§ 98 b) tr. zák.) se nevyžaduje, by důvodná obava potrvála delší dobu, ba ani, by skutečně byla vzbuzena, stačí již objektivní způsobilost pohrůžky, by jí tento účinek byl vyvolán č. 1 s. 3532.
- — — zjištěna-li důvodná obava pro důležitost zla, jímž hrozena, nezáleží na tom, že nebyla zjištěna i pro osobní povahu napadeného č. 1 s. 3532.
- — — rozhodným je výhradně dojem, jak pohrůžka mohla působiti (působila) na osobu, již bylo vyhrožováno č. 1 s. 3532.
- — — k zákonnému pojmu »vyhrožování ublížením na cti« stačí pohrůžka čímkoli, co by pro ohroženého mohlo míti v zápětí újmu na jeho osobní cti a vážnosti. Nevyžaduje se, aby šlo o pohrůžku ublížením na cti, jež by zakládalo některou ze skutkových podstat urážky na cti ve smyslu §§ 487 až 499 tr. zák. č. 1 s. 3532.
- — — spadá sem vyhrůžka vyrazením soukromých dopisů a soukromého života snoubenky snoubenci č. 1 s. 3532.
- — — pohrůžka ve smyslu § 98 b) tr. zák. nemusí býti pronesena přímo a výslovně jako pohrůžka; může záležeti v každém konkludentním

jednání, jež projevuje, třebaš na venek ve formě slušné a bezzávadné, úmysl hrozičího, by svým vystoupením vzbudil v osobě, proti níž vystupuje, důvodné obavy, a by osobou tou jeho jednání v tomto smyslu bylo také pojmáno; není třeba, by pohrůžka důvodnou obavou skutečně vzbudila, stačí, byla-li k tomu objektivně způsobila č. 1 s. 3563.

— — — spadá sem, vyhrožoval-li kdo uveřejněním urážlivých insultů a výpadů, by vynutil upuštění od uveřejnění trestního rozsudku, na něž měl ten, komu bylo hrozeno, právo; nezáleží na tom, že dopis, vyhrůžku obsahující, byl zaslán právnímu zástupci napadeného č. 1 s. 3563.

— — — způsobilým prostředkem donucovacím ve smyslu § 98 b) tr. zák. může býti i vyhrůžka jednáním o osobě nezávadným; i takové jednání stane se protiprávním, použil-li ho kdo k dosažení prospěchu, na něž mu nepřislouží právní nárok č. 1 s. 3563.

— — — ustanovení § 98 b) tr. zák. a předpisy § 1 a 2 zák. o útisku sledují též účel a liší se jen v jakosti a síle použitých prostředků, při pohrůžce zejména v tíži a citelnosti zla, jímž bylo hrozeno č. 1 s. 3563.

— — — ke skutkové povaze zločinu vydírání stačí i pohrůžka nepřímá, tedy i pohrůžka pronesená k třetí osobě, byl-li pachatel při tom veden úmyslem, by pohrůžka byla přivedena k vědomosti toho, proti němuž čelí č. 1 s. 3563.

— — — trestní zákon označuje za účel vyhrůžky při vydírání vynucení konání, dopuštění neb opomenutí, při loupeži (spáchané pohrůžkou) zmocnění se cizí věci movité (její okamžité odnětí) č. 1 s. 3571.

— — — rozdíl mezi skutkovými podstatami oněch zločinů záleží v tom, že zlo, jímž bylo pohroženo, hrozí u loupeže bezprostředně a okamžitě, u vydírání však teprve v budoucnu č. 1 s. 3571.

— — — skutková podstata zločinu loupeže podle § 190 tr. zák., spáchaného pohrůžkou, předpokládá takovou pohrůžku směřující proti životu nebo tělu, že napadené osobě nezbyvá volnost pro to, jak se má rozhodnouti, a že nemá jiného východiska, než obětovati věc. Při zločinu vydírání podle § 98 b) tr. zák. nedosahuje však pohrůžka této síly a bezprostřednosti, takže napadená osoba má na vůli, splniti to, co žádáno, nebo splnění žádosti odepřiti č. 1 s. 3571.

— — — pokud není porušením předpisu § 320 tr. ř. (§ 344 č. 1 s. 6 tr. ř.), nebyla-li k hlavní otázce na zločin loupeže dána eventuelní otázka na zločin vydírání č. 1 s. 3571.

— — — přes platné zákonné předpisy o ochraně osobní svobody jsou oprávněny stíhati a zadržeti osobu podezřelou z trestného činu za tím účelem, by mohla býti odevzdána příslušnému úřadu, nejen orgány veřejné bezpečnosti, nýbrž každý, kdokoliv nabude vědomosti o trestném činu, který má býti stíhán z povinnosti úřední (byl o to strážníkem požádán) č. 1 s. 3715.

— — — ideální souběh zločinu podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. a zločinu podle § 98 b) tr. zák. č. 1 s. 3715.

— — — **dle § 99 tr. zák.:**

spolupachatelství zločinu podle § 99 tr. zák. č. 1 s. 3492.

— — — i vyhrůžka zcela všeobecně znějící (s vámi si to spočítám, pomstím se vám a pod.) může po případě býti pohrůžkou ublížením na cti, na svobodě, na těle nebo na majetku (§ 99 tr. zák.) a způsobila vzbuditi důvodné obavy, směřuje-li úmysl pachatelův k tomu, uvésti ohroženého ve strach a nepokoj, ohrožený pak podle jeho úmyslu (vědomí) může v oně všeobecně pohrůžce spatřovati ohlášení určitého zla a jí též jako takovou pojímá č. 1 s. 3662.

— — — subjektivní skutková podstata podle § 99 tr. zák. č. 1 s. 3662.

Násilné smilstvo viz smilstvo násilné.

Násilným vztažením ruky: jest rozuměti každý útok podniknutý na tělo vrchnostenské osoby, třeba se minul cílem a se nezdařil čis. 3402.
— — — i útok, třeba nezdařený, není jen činem vedoucím ke skutečnému vykonání odporu, nýbrž již samým zprotvěním se a skutečným násilným vztažením ruky čis. 3402.

Nastolení diktatury: její schvalování čis. 3659.

— — — viz též ochrana republiky (§ 15 čis. 3).

Nastoupení trestu: za jiného čis. 3488.

— — — viz též podvod.

Nastrojení: k pojmu »nastrojení« (§ 5 tr. zák.) se nevyžaduje, by návodce zlý skutek, k jehož spáchání směřuje jeho vůle a jeho působení na pachatele, určoval do všech podrobností, zejména pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; stačí i všeobecné vybudnutí k trestné činnosti určitého druhu čis. 3448.

Návladní komory viz řízení kárné.

Návodcem (§ 5 tr. zák.) jest, kdo v jiném úmyslně vzbudí rozhodnutí ke spáchání určitého trestného činu. Návod vyhledává na straně návodcově úmysl, směřující ke vzbuzení takového rozhodnutí a záleží v podstatě v tom, že návodce v pachateli takové rozhodnutí úmyslně vyvolá. Více se k návodu nežádá, než by návodce chtěl, aby čin byl spáchán (po případě aspoň podniknut) osobou navedenou čis. 3376.

— — — nezáleží na účelu a na úmyslu, s jakým kdo jinou osobu k trestnému činu (krádeži) navedl a při jeho provádění činně působil; jest trestným třebas se mu jednalo o to, aby pachatele usvědčil a trestný čin (k němuž dříve sám navedl) překazil čis. 3376.

Návracení v předešlý stav (§ 364 tr. ř.): pokud nelze povolití návracení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k podání zmateční stížnosti (§ 364 tr. ř.), neudal-li obžalovaný při svém předvedení řediteli trestnice správně, oč jde čis. 3367.

— — — poukazuje na nesprávné právní poučení, jež mělo za následek, že se obžalovaný k vůli opovědi opravných prostředků závčas k obhájci nedostavil, vede tím obžalovaný průkaz ve smyslu čis. 1 prvního odstavce § 364 tr. ř.; okolnost, že žádost nebyla výslovně označena jako žádost za návracení v předešlý stav, nebrání, by za ni nebyla pokládána čis. 3383.

— — — odpor a opověď zmateční stížnosti a odvolání nemusí býti podepsány advokátem. I když byl omyl v tom směru ve svých důsledcích příčinou zmeškání lhůty, nejde o neodvratnou okolnost ve smyslu § 364 čis. 1 tr. ř. čis. 3418.

Návrat nedovolený (§ 323 tr. zák.): skutková podstata přestupku podle § 323 tr. zák. vyžaduje jednak pravoplatný nález o vyhoštění, jednak skutečně provedené vyhoštění a pak návrat vyhoštěné osoby do území tohoto státu čis. 3552.

— — — nejde o onen přestupek, zůstal-li vyhoštěný přes doručení nálezu v místě, kde se posud zdržoval, ano jeho vyhoštění nebylo z jakéhokoliv důvodu uskutečněno čis. 3552.

Názory jiných osob viz hodnocení průvodů.

Nebezpečný člověk viz násilí dle § 93.

Ne bis in idem: rozsudek, jež vynášejí okresní soud o zločinu nebo přečinu, jest pro absolutní nepřislusnost soudů sám o sobě (ipso jure) neplatný a nemůže brániti zahájení zákonného řízení, právě tak, jako by mu nebylo na závalu opatření administrativní nesoucí se k trestnému činu. Ve příčině zločinu nebo přečinu příslušný soud může proto, nehledě k vynesení rozsudku, zakročiti a má jen při výměře trestu míti zření podle právní zásady obecně uznané k trestu, obviněným snad již vytrpěnému čis. 3378.

— — — oprávněnost postupu podle § 363 čis. 4 tr. ř. sluší posuzovati podle stavu věci, kdy byl postup ten zahájen, ne podle konečného výsledku provedeného trestního řízení; nezáleží proto na tom, že v souzeném skutku byl sledán zase jen přestupek; v tomto případě je nalézací soud oprávněn postupovati při vyměřování trestu samostatně a smí bez porušení zákazu »reformationis in peius« uložiti trest přesnější než byl trest uložený okresním soudem čis. 3378.

— — — účelem individualisace podle § 318 tr. ř. jest zjistiti osobitost činu za účelem zajištění neporušitelnosti zásady »ne bis in idem«. Tuto individualisaci neruší, byl-li v otázce alternativně uveden způsob činnosti ve smyslu obžaloby, když se tato činnost vztahuje k témuž podnětu, k témuž předmětu a k témuž okolnostem dle místa a času čin jinak pevně určujícím, takže o jeho totožnosti pochybnosti býti nemůže čis. 3411.

Nedoplatek kupní ceny viz výhrada vlastnictví.

— — — viz též zpronevěra.

Nedospělých přestupek: §§ 237, 269 a) tr. zák.: trestní řízení pro přest. § 269 a) tr. zák. není vyšetřováním pro zločin ve smyslu § 170 čis. 2 tr. ř. čis. 3388.

Nedostatečné vedení knih: dlužníkem čis. 3716.

— — — viz též úpadek [§ 486 a)].

Nedostatek peněz: na cestu k ličení čis. 3643.

— — — povolení viz telegrafy.

Nedostavení se: kmeta čis. 3560.

— — — svědkovo viz imunita.

— — — viz též svědek.

Nedovolené jednání: § 1174 obč. zák.: ani v případech, kde jest civilní žaloba o vrácení peněz podle § 1174 obč. zák. vyloučena, není podvod vyloučením peněz za nedovoleným účelem zásadně vyloučen pro nemožnost škody po rozumu § 197 tr. zák. čis. 3386.

— — — obžalovanému lze uložiti podle § 4 zák. o pod. odsouzení i náhradu takové škody, již se poškozený nemůže domáhati pořadem práva občanského (na př. z důvodu ustanovení § 1174 obč. zák.); výrok ten není však exekucním titulem čis. 3386.

Nedovolené ozbrojování: podle § 13 čis. 1 zák. na ochr. rep. čis. 3670.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n.): rozdíl skutkových podstat podle § 14 čis. 2 zák. na ochr. rep. a podle § 25 zákona proti nekalé soutěži (ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n.) čis. 3472.

— — — k naplnění skutkové podstaty přečinu zlehčování podle § 27 zákona se vyžaduje, by bylo dokázáno: a) že údaje o poměrech podniku byly objektivně nepravdivé a způsobily poškoditi podnik; b) že údaje o poměrech podniku byly obžalovaným učiněny za účelem soutěže, t. j. že údaje směřovaly k tomu, by posice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena, a že údaje ty byly k tomu i způsobily; c) že si obžalovaný byl vědom nepravdivosti údajů a jich způsobivosti poškoditi zlehčovaný podnik čis. 3475.

— — — třebas byla dodávka již pravoplatně zadána, jest přece možno, by následkem zlehčování podniku dodavatelova objednatel ustoupil od smlouvy. Právní vázanost objednatel nikterak nevylučuje poškození podniku dodavatelova čis. 3475.

— — — pokud jde o pojem soutěže s hlediska § 27 zákona, dále o způsobivost zlehčujících údajů, zhoršiti postavení zlehčovaného podniku v soutěži a poškoditi tento podnik a o posouzení pachatelova úmyslu tomu odpovídajícího, nelze přihlížeti jen k soutěži o určitou dodávku a k možnosti poškození ztrátou této dodávky, nýbrž jest přihlídnouti i k jiným budoucím dodávkám, jakož i k tomu, že podnikatel může býti poškozen již tím, že se zlehčováním podryvá důvěra jeho zákazníků a že místo hladkého vyřízení dodávky jest po případě nucen nastoupiti cestu sporu čis. 3475.

s hlediska § 27 zák. nežádá se po subjektivní stránce, by pachatel byl přímo přesvědčen o nepravdivosti svých údajů, nýbrž stačí, zjistí-li se, že si aspoň uvědomil možnost, že jeho údaje nejsou pravdivé, a přes to jednal, nesjednav si jistoty a že by ho nebylo od jednání odvrátilo ani nabyté přesvědčení o nepravdivosti údajů jim učiněných nebo rozšiřovaných (dolus eventualis) čis. 3475.

v § 27 zák. není obžalovanému uloženo, by tvrdil a dokázal jisté skutečnosti, vylučující jeho vinu (trestnost), zejména pravdivost neb aspoň t. zv. pravděpodobnost závadných tvrzení čis. 3475. slova »o nichž ví« v § 27 zákona proti nekalé soutěži mají stejný smysl a význam, jaký stálá judikatura přikládá pojmu vědomosti zásahu do práva původcovského, známkového nebo patentního čis. 3475.

v § 27 zákona proti nekalé soutěži nejde o jeden z těch případů, kde trestní právo hmotné ukládá obviněnému, by tvrdil a dokázal jisté skutečnosti vylučující jeho vinu (trestnost), zejména pravdivost neb aspoň t. zv. pravděpodobnost závadných tvrzení (§§ 490, 491 tr. zák., § 4 tiskové novely; srov. též § 10 zákona proti nekalé soutěži »pokud nedokáže jejich pravdivost«). Ale z toho plyne jen, že tu nastupují povšechné zásady trestního řádu, jenž nezná formální břemeno pávodní, což platí i v řízení konaném k obžalobě soukromé čis. 3475.

podstatným znakem přečinu proti zákonu o ochraně známek jest, že použitím známky, která jest ve hmotném poměru ke zboží neb obalu, přivoděn byl účinek zákonem zapovězený; bylo-li zboží označeno jen slovy jako zboží chráněné známkou, mohla by přijíti v úvahu jen skutková podstata přečinu nekalé soutěže čis. 3625.

přečin podle §§ 44, 45 zákona o původcovském právu předpokládá po subjektivní stránce vědomý zásah do cizího práva původcovského, tedy zlý úmysl buď přímý neb alespoň eventuelní; pouhá nedbalost nestačí; nelze proto pojem oné vědomosti vykládati podle odbohy § 16 (1) zák. proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n. čis. 3672.

Nekorektní jednání viz urážka dle § 488.

Nemilosrdnost: k lidem slabším čis. 3627.

— viz též urážka dle § 488.

Nemoc: a zodpovědnost redaktora čis. 3559.

— viz též redaktor.

Nemoci pohlavní viz potírání pohlavních nemocí.

Nemocenská pokladna čs. státních drah: ústřední výbor pokladny není oprávněn samostatně nastupovati soukromou trestní obžalobou; potřebuje dáti se v té příčině zastupovati státní železniční správou čis. 3603.

Nemocný (§ 360 tr. zák.) viz zanedbání nemocných.

Nemravné doteky viz pohoršení veřejné.

— jednání viz urážka dle § 488.

Neodolatelné donucení (stav nouze): ve smyslu § 2 g) tr. zák. přichází v úvahu jen tehdy, jednal-li pachatel pod dojmem přítomného bezprostředně hrozícího nebezpečí, které bylo jedinou pohnutkou spáchání činu a je-li muž nebylo lze uniknouti jinak než právě spácháním trestného činu, neměl-li pachatel právní povinnost snášeti hrozící škodu, a není-li hodnota obětovaného statku nepoměrně vyšší než hodnota statku, o jehož záchranu pachateli jde čis. 3384, 3670.

— viz též beztrestnost dle § 2 g).

Neodpovědným: je ten, kdo za své jednání neručí; pokud jde o jednání neodpovědné, radil-li samostatný zivnostník, který nemohl býti dalším trváním a případným neblahým výsledkem další stávky pro svou osobu postižen, stávkujícími dělníky, aby pokračovali ve stávce čis. 3621.

Neoprávněné označení: chráněnou známkou čis. 3610.

Neosvětlení povozu: kočím čis. 3622.

Neopatrný prospěch: výše úplatku není o sobě rozhodnou pro otázku, zda jde o »neopatrný prospěch« ve smyslu § 2 odst. 2 zák. o úplatkářství; tento pojem jest relativní a jest stupeň prospěchu vždy určití podle povahy případu čis. 3632.

— jest relativní a jest stupeň prospěchu vždy určití podle povahy případu viz též úplatkářství.

Neplacení komorních příspěvků advokátem: není kárným přečinem, nýbrž je jen nepřistojností, jejíž vytknutí přísluší advokátní komoře a jejímu výboru (výnos byv. min. práv z 28. ledna 1895, čis. 23.882) čis. 84 dis.

Nepoctivé jednání: jediným měřítkem při posuzování čestnosti jednotlivce nemůže býti zachovalost ve smyslu zákona trestního, dokonce zachovalost relativní, naopak nepoctivým může býti již i jednání, které se sice nepřiči ještě normám zákona trestního, avšak přiči se obecným názorům slušných kruhů společenských čis. 3416.

Nepočestné jednání viz urážka dle § 488.

Nepravdivé údaje viz nekalá soutěž.

Nepravdivost zprávy viz urážka tiskem.

Neprátelecký čin: pojem čis. 3472.

— viz též ochrana republiky (§ 14 čis. 2, 4).

Neprehledná silnice: jízda po ní čis. 3622.

— viz též automobil.

Nepřípustná exekuce viz maření exekuce.

Nepřípustnost vyhoštění viz vyhoštění.

Nepřípuštění otázky viz otázky porotcům.

Nepřítomnost obžalovaného viz hlavní přelíčení.

— viz též obžalovaný.

Neschopným platiti: není dlužník, který se jen přechodně ocitl ve stavu nemožnosti platiti dluhy (u něhož došlo jen k dočasnému váznutí platů), který však může počítati s opětnou možností, že bude moci dostáti svým závazkům, má zejména aspoň důvodnou a spolehlivou naději, že se mu dostane hotových prostředků v takové míře a v takové době, že svým závazkům vyhovi s odkladem, nepřevyšujícím míru, jakou věřitelé v podobných případech obvykle poskytují čis. 3716.

— z tohoto pravidla nelze zásadně a bezvýjimečně vyloučiti ani případy, v nichž si dlužník možnost dostáti svým závazkům zjednal nebo může zjednat v hotových prostředcích, jichž se mu dostalo nebo má dostati úvěrem, při čemž však používání úvěru nesmí býti nepřiměřeným ani lehkomyšlným; jest přihlížeti i k tomu, za jakým účelem se používá úvěru (ke krytí běžných výloh provozu či k účelům investičním) čis. 3716.

Neslušné chování (třetí věta § 303 tr. zák.): musí býti s náboženským úkonem nejen v určité časové, nýbrž zároveň i místní spojitosti; nešlo by o neslušné chování, způsobilé vyvolati pohoršení, kdyby k němu došlo na místě od místa bohoslužebného úkonu tak vzdáleném, že by ani ona možnost vzbuditi pohoršení nebyla nasnadě; zda tomu tak, závisí na okolnostech případu čis. 3666.

Nesprávné datum doručení viz doručení.

— viz též prostředky opravné.

— **právní poučení** viz porota.

— **sdělení:** generalíí čis. 3618.

— viz též hlášení falešné.

Nešvary v politické straně čis. 3542.

Nevědomé jednání viz urážka dle § 488.

Nevěsta: náleží k rodině ve smyslu § 55 tr. zák. čis. 3396.

Nevyřízení objednávky viz podvod.

Neznámá osoba: může býti uražena čis. 3709.

Nezpůsobilost: použitého prostředku čís. 3514.

— viz též pokus.

Noc: pojem čís. 3674.

Nosení odznaku viz úředník veřejný.

Notář: kárné provinění notáře (§ 157 not. ř.): porušil-li předpis § 5 odst. 2 not. ř., předloživ jím vyhotovené listiny, straně k podpisu, aniž by ji o obsahu poučil a se přesvědčil, zda se obsah srovnává s vážným a skutečným jejím úmyslem; nedbal-li při vyhotovení listin předpisu § 38 not. ř. ohledně časových a místních údajů, uvedených v oněch listinách; nepostaral-li se o uschování legalizačního protokolu na bezpečném místě (§ 110 not. ř.), což mělo za následek, že se protokol ztratil čís. 82 dis.

— k pořizování listin náleží i jejich podpisování stranami čís. 82 dis.

— jde o kárný přečin podle § 157 not. ř., osvědčil-li notář, že strany podepsaly listinu vlastnoručně v jeho přítomnosti, ač to neodpovídalo skutečnosti, aný smlouvající se strany daly své podpisy na prázdný papír; nezáleží na tom, že strany zmocnily notáře, by na onom papíru in bianco jimi podepsaném dodatečně sepsal smlouvu podle toho, co bylo v jeho přítomnosti ústně ujednáno čís. 94 dis.

— předpis § 159 odst. 2 not. ř., že kárný soud nemůže uznati na mírnější trest než na pokutu, potvrzují-li notář v notářské listině o skutečnosti, že se před ním stala, ač se nepříhodila za jeho přítomnosti, je předpisem velicím a nepřipouští úchylek čís. 94 dis.

Notorieta viz okolnosti obecně známé.

Nouze viz neodolatelné donucení.

Novace: smlouvy komisionářské v jinou čís. 3471.

Nový zákon: opravná stolice nemůže přihlížeti k ustanovením nového mírnějšího zákona (ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n.), byl-li rozsudek prvé stolice vynesen před účinností tohoto zákona čís. 3435, 3454.

— je-li čin (zločin krádeže) v době, kdy bude o něm následkem úspěšného opravného prostředku obžalovaného soud prvé stolice znovu rozhodovati, podle § 1 zák. ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. již jen přestupkem (čl. IX. uv. zák. k tr. zák.), jest věc přikázati k novému projednání okresnímu soudu čís. 3480.

Nucení psychické viz beztrestnost dle § 2 g).

Nutná obrana viz beztrestnost dle § 2 g).

Občanská válka: její schvalování čís. 3659.

— viz též ochrana republiky (§ 16 čís. 1, 2).

Občanský zákon: i trestní i občanský zákon jsou částmi téhož organizačního celku (právního řádu), které se navzájem doplňují, a jichž proto lze použití navzájem k výkladu jejich ustanovení, nebrání-li tomu jasný smysl a účel ustanovení, o jehož výklad jde čís. 3692.

Obecní komise stavební: uzavírání smírných narovnání mezi soukromými stranami nenáleží do oboru působnosti obecních komisí, nýbrž přísluší podle § 27, čís. 11 mor. obec. zřiz. činiti narovnání mezi stranami vedoucími spor, v rámci samostatné působnosti obce obecnímu zastupitelstvu samotnému, jež arci vykonává tento úkol důvěrníky, zvolenými z obce čís. 3438.

— viz též podvod dle § 199 d), 201 a).

Obecní příkaz viz příkaz obecní:

Obecní radní: který je pověřen obecním zastupitelstvem, by konal v obci službu policejního komisaře, je veřejným úředníkem ve smyslu §§ 153 a 101 tr. zák.; zá výkon povolání ve smyslu § 153 tr. zák. jest považovati, když, vrací se pozdě v noci domů, potká hlouček výtržníků a napomíná je ke klidu čís. 3694.

— razítko viz podvod dle § 199 d).

Obecní sluha: je úředníkem ve smyslu § 101 odst. 2 tr. zák. čís. 3414.

— starosta viz starosta obecní.

— **úřad:** vydávati vysvědčení o případu neštěstí nebo vysvědčení chudoby k tomu, by někdo mohl z místa na místo choditi žebrotou, jest zakázáno. Nepatří tedy vystavení vysvědčení o vyhoření a vysvědčení chudoby k cíli žebroty v obor působnosti obecního úřadu čís. 3455.

— **zřízenec:** je úředníkem ve smyslu § 101 odst. 2 tr. zák. čís. 3414.

Obeslání pod pohrůzkou viz svědek.

Obětovaný statek viz statek obětovaný.

Obcházení zákonů: vytýkáni ho čís. 3696.

Obchod komisionářský viz komisionář.

Obchodní a průmyslové podniky: nejsou oprávněny k obžalobě pro trestné činy proti bezpečnosti cti, nejsou »korporacemi zákonně uznanými« ve smyslu § 492 tr. zák. čís. 3709.

— cestující: vybírání záloh čís. 3537.

Obchody splátkové viz splátkové obchody.

Obnova trestního řízení: §§ 352—363 tr. ř.: rozsudek, jež vynesl okresní soud o zločinu nebo přečinu, jest pro absolutní nepřislušnost soudu sám o sobě (ipso jure) neplatným a nemůže brániti zahájení zákonného řízení právě tak, jako by mu nebylo na závadu opatření administrativní nesoucí se k trestnému činu. Ve příčině zločinu nebo přečinu příslušný soud může proto, nehledě k vynesenému rozsudku, zakročiti a má jen při výměře trestu míti zření k trestu, obviněným snad již vytrpěnému čís. 3378.

— — — oprávněnost postupu podle § 363 čís. 4 tr. ř. sluší posuzovati podle stavu věci, kdy byl postup ten zahájen, ne podle konečného výsledku provedeného trestního řízení; nezáleží proto na tom, že v souzeném skutku byl shledán zase jen přestupek; v tomto případě je nalézací soud oprávněn postupovati při vyměřování trestu samostatně a smí bez porušení zákazu »reformationis in peius« uložiti trest přísnější než byl trest uložený okresním soudem čís. 3378.

— — — hlavní přelíčení v obnoveném řízení má se vztahovati nejen na veřejnožalobní čin, ohledně něhož byla obnova povolena, nýbrž i na výrok o trestu ohledně právoplatného odsouzení pro soukromožalobní činy, ohledně nichž obnova povolena nebyla; ustanovení druhé věty § 390 tr. ř. nemá tu místa čís. 3680.

— — — byl-li obžalovaný novým rozsudkem zproštěn pro onen (veřejnožalobní) čin, a rozsudek neobsahuje výměru trestu pro tyto (soukromožalobní) činy, jde o zmatek čís. 3 § 281 tr. ř. (§ 260 tr. ř.) čís. 3680.

— — — i stížnost do zamítnutí žádosti o obnovu kárného řízení jest podati v 8 denní lhůtě (§ 39 zák. čís. 46/1868, § 357 odst. třetí tr. ř.) čís. 88 dis.

Obrácení na čtyráku viz urážka dle § 491.

Obrana nutná viz beztrestnost dle § 2 g).

Obranné sbory dělníků: jsou tajnou organizací čís. 3640.

Obsah dopisu viz urážka dle § 491.

Obsílka viz doručení.

Obvinění z nepoctivosti viz urážka dle § 491.

Obviněný viz obžalovaný.

Obviňování ze zločinu viz utrhaní na cti.

Obvod soudu viz příslušnost.

Obyčej církve viz náboženství.

Obyčejný kupitel: pojem čís. 3399, 3436.

Obžaloba: nebyla-li obžaloba při hlavním přelíčení změnena, musí býti hlavní otázkou podle § 318 tr. ř. přizpůsobena jak co do okolností skutkových, tak i do zákonných znaků trestného činu obžalobě, bez ohledu na to, nasvědčují-li výsledky přelíčení vůbec tomu, že tento žalobní skutek je trestným činem, za nějž jej pokládá obžaloba, či nikoliv čís. 3426.

- předmětem obžaloby jest podle § 207 odst. druhý čís. 2 tr. ř. konkrétně označený určitý skutek. Nalézacímu soudu jest plně zůstaveno, by, oceniv volně výsledky veškerého průvodního řízení (§ 258 tr. ř.), zjistil skutečný průběh dotyčné události; tedy, by zjistil u verbálního deliktu trestný výrok, výklad jeho smyslu, jakož i to, co pachatel chtěl vyjádřiti svými slovy, by vše to zjistil úplně samostatně a zcela neodvisle od údajů obžaloby, a by, položiv taktó za základ výrok jím za prokázaný vzatý, prozkoumal jej ve všech závažných směrech tak, aby pak rozsudkem odpověděl na otázku viny a otázku kvalifikace trestného činu čís. 3475.
- jest tedy s hlediska § 262 tr. ř. bezvýznamno, že se výroky, uvedené v obžalobě, nekryjí zúplna a doslovně s výroky, jak je zjistil nalézací soud čís. 3475.
- byla-li obžaloba podána pro přečin a pro přestupek zanedbání povinné péče, spáchaný rozšiřováním určitého tiskopisu, a to celým obsahem, může soud i bez modifikace obžaloby sám podrobíti doslov tiskopisu obžalobou za závažný označený právnímu rozboru a podřaditi jej pod určité právní normy čís. 3605.
- na obžalobu pro přečin proti bezpečnosti cti může dojiti k odsouzení pro přestupek zanedbání povinné péče redaktorské a naopak může návrh na potrestání pro onen přestupek vésti k odsouzení pro trestný čin spáchaný obsahem čís. 3621.
- obžaloba pro přečin podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. spáchaný tím, že obžalovaný jako autor a zároveň i jako tiskař letáku tiskopisem tím veřejně pobuřoval proti demokraticko-republikánské formě státu, jest současně obžalobou pro přečin zanedbání povinné péče, jestliže soud na straně obžalovaného neshledal veškeré podstatné náležitosti subjektivní skutkové podstaty toho deliktu čís. 3658.
- pokud nejde o překročení obžaloby, byl-li obžalovaný k obžalobě pro zločin krádeže uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži čís. 3715.
- **nevyřízení obžaloby** viz zmatek čís. 7 § 281 tr. ř.
- **překročení obžaloby** viz zmatek čís. 8 § 281 tr. ř.
- **soukromá:** v příčině šestinedělní stíhací lhůty § 530 tr. zák., byl § 530 tr. zák. zvláštním předpisem § 12 (1) tisk. nov. změněn pro obor tiskových deliktů čís. 3541.
- návrh na potrestání nestal se až po uplynutí lhůty § 530 tr. zák., byla-li ve lhůtě podána obžaloba pro výrok »drzý« lhář a po lhůtě učiněn návrh na odsouzení pro výrok »sprostý« lhář čís. 3597.
- ústřední výbor nemocenské pokladny čs. státních drah není oprávněn k podání soukromé trestní obžaloby; jest třeba zastoupení státní železniční správou čís. 3603.
- pokud jest k obžalobě pro urážku na cti oprávněno společenstvo pekařů i jeho členové, byli-li v článku viněni z lichvy při prodeji pečiva; důkaz pravdy čís. 3704.
- vyznačen-li osobní směr pozastaveného projevu jen vyzdvižením příslušnosti napadených osob k určitému okruhu právních podmětů, může se obsah projevu týkati v očích třetích osob každého a je k obžalobě na obhájení své cti oprávněn každý, ohledně něhož příslušnost k dotyčnému okruhu představuje znamení naň připadající ve smyslu §§ 488, 491 tr. zák. čís. 3704.
- obvinění pro přečin § 1 zákona čís. 124/1924 sb. z. a n. opravňuje kmetský soud, by bez dalšího návrhu soukromého obžalobce a bez porušení zásady § 262, 263 a 267 tr. ř. odsoudil obžalovaného pro přestupek § 6 zákona čís. 124/24 sb. z. a n., nestačily-li výsledky hlavního přelíčení k výroku o vině pro přečin, ale splněna-li skutková podstata onoho přestupku čís. 3704.

— **veřejná** viz obžaloba.

- **Obžalobce soukromý:** § 46 tr. ř.: nese útraty řízení (zrušovacího), i když byl obžalovaný sprostěn z důvodu beztrestnosti podle § 4 tisk. nov. čís. 3474.
- ani on nemůže uplatňovati zmatek čís. 4 § 281 tr. ř., nevyhradil-li si zmateční stížnost čís. 3541.
- zákon ukládá podateli zcela bezvýsledného opravného prostředku náhradu všech zvláštních útrat, jež byly jeho podáním přivoděny, soukromému obžalobci i náhradu všech útrat obžalovanému z toho vzešlých, mezi něž § 393 odst. 3 tr. ř. ve všech případech, kde soukromý obžalobce má vůbec povinnost hraditi náklady procesní, počítá výslovně i všechny útraty obhajování čís. 3594.
- neprohlásil-li poškozený až do započeti hlavního přelíčení, že se se svými nároky k trestnímu řízení připojuje (§ 47 odstavec první tr. ř.), pominulo toto jeho procesní právo na dobro a neodvolatelně právě tak, jako právo soukromého obžalobce v případech § 46 odst. 3 tr. ř., a nemůže nikterak oživit čís. 3652.
- oprávněným žalobcem podle § 259 čís. 1 tr. ř. není kupitel (§ 17. zák. ze dne 26. prosince 1895, čís. 197 ř. zák.), uplatňující zásah do práva původského, spadajícího do doby před ujednáním smlouvy o koupi oněch práv čís. 3672.
- nemůže býti uznána ani universální ani singulární sukcese v právo toho, do jehož imateriálních práv (známkových, patentových, autor-ských a j.) bylo zasaženo, nastupovati na rušitele stíháním trestním čís. 3672.
- **Obžalobce veřejný:** státní zástupce, uplatňuje relativní zmatek (čís. 4 § 281 tr. ř.), je povinen uvéstí okolnosti, z nichž by bylo patrné, že a proč porušení formy mohlo míti na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý (posl. odst. § 281 tr. ř.) čís. 3388, 3523.
- sdělením prvopisu rozsudku je rozsudek po rozumu § 78 tr. ř. státnímu zastupitelství doručena a tím mu zjednána možnost, by seznalo doslov rozsudku a rozhodovacích důvodů, pokud toho třeba k provedení ohlášeného odvolání. Lhůta k provedení odvolání počíná tímto dnem a nemůže býti prodloužena tím, že státní zastupitelství naléhalo na doručení opisu rozsudku, protože také opětovné doručení spisů s opisem rozsudku nemůže míti vlivu na běh lhůty ku provedení odvolání čís. 3441.
- v tom, že si veřejný obžalobce při hlavním přelíčení vyhradil zmateční stížnost pro nepřipuštění důkazního návrhu, nelze spatřovati ohlášení (provedení) zmateční stížnosti čís. 3664.
- **Obžalovací spis** viz obžaloba.
- **Obžalovaný (obviněný):** obžalovaný, který již jednou za trestního řízení projevilsouhlas ve smyslu § 252 čís. 4 tr. ř. se čtením protokolu nebo posudku, je tímto projevem i nadále vázán (není mu volno souhlas se čtením protokolu o výsledku svědka, spoluobviněného nebo znaleckého posudku odvolati) čís. 3384.
- nemůže uplatňovati zmatekem porušení zákona, které mu není na škodu čís. 3411.
- ustanovení § 250 tr. ř. jest výronem procesuálního práva, že obžalovaný má býti přítomen celému soudnímu jednání o obžalobě, aby se mohl hájiti proti veškerým obviněním vzneseným z kterékoliv strany čís. 3449.
- ani trestní zákon ani trestní řád neukládají obviněnému pod sankci, kromě §§ 45 a 263 písm. m) tr. zák. povinnost, by za trestního řízení proti němu vedeného činil o vlastní osobě a o činnosti pravdivé údaje vyšetřujícím orgánům, tedy četnictvu a soudu, a nelze v nesprávném sdělení generáli, ať se stalo v jakémkoli úmyslu, sledati ani skutkovou podstatu přestupku podle § 320 písm. e) tr. zák., ano šlo o případ trestního vyšetřování, tím méně skutkovou podstatu přestupku podvodu podle § 461 tr. zák. čís. 3618.

- — — obžalovaný nemůže uplatňovati jako zmatek (čís. 7 § 281 tr. ř.), že nalézací soud o části obžaloby nerozhodl (§ 282 tr. ř.) čís. 3620.
- — — podle § 282 tr. ř. může obžalovaný jen ke svému prospěchu proti odsuzujícímu rozsudku uplatňovati zmateční důvody čís. 3620.
- — — v čase, kdy proti obžalovanému bylo již soudem zahájeno přípravné vyšetřování a uvalena na něho řádná vyšetřovací vazba, je podle zásad trestního řízení (§ 93 tr. ř. a násl.) nepřijatelné, by o téměř činu současně byl obžalovaný ve vazbě vyšetřován orgánem bezpečnostního úřadu čís. 3700.

Odbočení do postranní ulice viz automobil.

Oborné vzdělání viz znalec.

Odborové organizace: funkcionáři odborové organizace a pomocnické hromady při společenstvu jsou oprávněni, by závady týkající se nedodržování pracovní doby, nedělního a nočního klidu, jakož i nedodržování dohody o kontrole v dílnách — ať již závady ty sami zjistili anebo se o nich způsobem věrohodným dověděli — oznámili společenstvu čís. 3445.

Odčinění odsouzení viz shlázení následků odsouzení.

Odeprání svědectví: dle § 321 c. ř. s. čís. 3655.

Odhození věci: a účinná lítost čís. 3576.

Odkázání na pořad práva: viz soukromoprávní nároky.

— — — viz též účastník soukromý.

Odkazovací usnesení viz řízení kárné.

Odklad trestu podmíněný: zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.: s hlediska amnestie z 19. října 1928 jest se otázkou, zda obžalovaný splnil předpoklady podmíněného odsouzení, zabývati teprve po pravoplatnosti rozsudku; dokud nenastala, nevzešla obžalovanému ani povinnost plniti, co mu bylo rozsudkem uloženo čís. 3379.

— — — nelze povolit obžalovanému pro přestupek § 523 tr. zák., který se často opíjí a pere čís. 3403.

— — — jde-li o trest na svobodě, při jehož vyměření bylo podle § 265 tr. ř. přihlíženo k trestu na svobodě, jenž uložen obžalovanému dřívějším právomocným nálezem, rozhoduje o délce trestu na svobodě ve smyslu § 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. úhrn obou trestů čís. 3426.

— — — pokud nelze při tiskové urážce povolit podmíněné odsouzení, trvali obžalovaný po ztroskotání smírného vyrovnání, při němž uznal nepravdivost zprávy, houževnatě na její pravdivosti čís. 3444.

— — — měřítkem rozhodným pro povolení podmíněného odkladu výkonu trestu je míra důvodné naděje, že se vinník i bez výkonu trestu polepší čís. 3476.

— — — lze tak očekávati v případech, ve kterých je patrné, že trestný čin nekoferní v povaze nebo v názorech pachatelových, nýbrž znamená jen okolnostmi přivoděné vybočení z mezí řádného života čís. 3476.

— — — takovým vybočením není ovšem čin, zapadající do programatického poměru pachatele k platnému veřejnému pořádku čís. 3476.

— — — podmíněné odsouzení nelze povolit tomu, kdo projevil povahu silně náchylnou k rozporům s trestním zákonem čís. 3523.

— — — při řešení otázky podmíněného odsouzení podle § 1 zákona čís. 562/1919 lze přihlížeti i k dřívějšímu amnestovanému odsouzení čís. 3531, 3534.

— — — podmínky povolení podmíněného odsouzení podle § 1 zákona plynou jen z ryze osobních vlastností odsouzeného; okolnost, že by výkonem trestu trpěla rodina odsouzeného, nebo že odsouzení může mít v zápětí ztrátu zaměstnání, je nerozhodnou čís. 3531.

— — — úvahy o tom, jaký jest význam prominutí trestu milostí presidenta republiky a osvědčení se odsouzenec jednak s hlediska § 46 b) tr. zák., jednak s hlediska § 1 zákona o podmíněném odsouzení, jsou výronem právně posuzující činnosti soudu, k jejímž výsledkům se nevztahuje vůbec zmatek čís. 5 § 281 tr. ř. čís. 3534.

— — — není závady, by si nalézací soud neopatřil spisy o předchozích trestech, které byly amnestii nebo osvědčením odčiněny, a nepřihlížel k nim při výroku o podmíněném odsouzení čís. 3534.

— — — pro otázku, má-li býti výkon trestu podmíněně odložen, jest rozhodnou jen povaha pachatele a souzeného skutku čís. 3534.

— — — při přečinech a přestupcích proti zákonu na ochranu republiky jest se v prvé řadě obíratí otázkou, zda povolení podmíněného odkladu výkonu trestu není vyloučeno ohledem na veřejný zájem (§ 35 zákona na ochr. rep.); teprve v druhé řadě přicházejí v úvahu osobní poměry obžalovaného čís. 3575.

— — — podmíněné odsouzení nelze povolit, řadí-li se závadný výrok svým obsahem k akci, kterou veřejný pořádek a obecný mír v republice již opětovně byl napaden čís. 3575.

— — — podmíněné odsouzení nelze povolit obžalovanému, který se dopustil několika trestných činů, jež nejsou výronem chvilkového vybočení z mezí právního řádu, nýbrž činy podle své povahy uváženími a připravenými čís. 3578.

— — — byl-li trest prominut rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928 s účinky § 1 zák. o podmíněném odsouzení (čl. II výnosu o amnestii), jest míti za to, že amnestovaný nebyl pro tento čin odsouzen; tento čin nevylučuje proto podle § 2 zák. čís. 562/1919 podmíněné odsouzení čís. 3596.

— — — při řešení otázky, zda lze důvodně očekávati, že odsouzený povede pořádný život i bez výkonu trestu (§ 1 zák. čís. 562/1919) jest především přihlížeti k osobnosti a k osobním poměrům vinníka, jakož i k povaze činu a ke způsobu jeho provedení, pokud z těchto okolností lze usouditi na ony subjektivní momenty čís. 3616.

— — — není tu vnitřního rozporu, uvádí-li rozsudek jako důvod pro použití mimořádného práva zmírňovacího podle § 54 tr. zák., že polehčující okolnosti jsou v převaze a dají důvodně očekávati, že se obžalovaný polepší, v úvahách o podmíněném odsouzení pak dává výraz přesvědčení, že k polepšení obžalovaného jest potřebí výkonu trestu čís. 3616.

— — — § 2: zmatek čís. 5 a 11 § 281 tr. ř., povoleno-li podmíněné odsouzení pomínutím okolnosti je podle § 2 zák. o podmíněném odsouzení vylučující čís. 3491.

— — — plyne-li jsoucnost oně pomínuté okolnosti (dřívější potrestání) z obsahu veřejné listiny při hlavním přelíčení přečtené (trestního listku), může zrušovací soud k ní přihlížeti a učiniti ji podkladem přezkoumání rozsudku s hlediska věcného zmatku čís. 11 § 281 tr. ř. čís. 3491.

— — — opravné podání, vytýkající v části označené jako odvolání, nesprávnost názoru, že podmíněné odsouzení je podle § 2 zák. čís. 562/1919 vyloučeno, ač odsouzený dostal všem podmínkám rozh. presidenta republiky z 19. října 1928, jest pokládati za zmateční stížnost (§ 281 čís. 11 tr. ř.) čís. 3570.

— — — předpoklad soudní bezúhonnosti a nepřijatelnost jakéhokoliv přihlížení k dotčenému rozsudku nastává jen zahlazením trestu (§§ 5, 6 zákona čís. 111/1928). Takové zahlazení jest cestou milosti možné (§ 12 zákona), nebylo však nařizeno rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928; jest proto i s hlediska § 2

zákona o podmíněném odsouzení přihlížeti k odsouzení amnestovanému podle onoho rozhodnutí č. 3570.

byl-li trest prominut rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928 s účinky § 1 zák. o podmíněném odsouzení (čl. II. výnosu o amnestii), jest mít za to, že amnestovaný nebyl pro tento čin odsouzen; tento čin nevylučuje proto podle § 2 zák. č. 562/1919 podmíněné odsouzení č. 3596.

předchozí odsouzení pro čin uvedený v § 2 zákona o podmíněném odsouzení vylučuje za podmínek tam stanovených podmíněné odsouzení, i když bylo ohledně onoho předchozího odsouzení vysloveno, že se odsouzený osvědčil č. 3615.

§ 2 zák. o podmíněném odsouzení (č. 562/1919) předpokládá v odst. (1), že vinník byl odsouzen před tím, než spáchal nový trestný čin, pro který je právě souzen; podmíněné odsouzení není vyloučeno odsouzením třeba rázu v § 2 (1) uvedeného, stalo-li se odsouzení to po spáchání trestného činu, který jest předmětem odsouzení, o jehož podmíněnost nebo nepodmíněnost jde č. 3712. osud trestu uloženého jako doplněk (§ 265 tr. ř.) nemůže býti jiný než osud trestů, které byly doplněny č. 3712.

§ 4: má na zřeteli jen cíle výchovné, aby odsouzený též projevem upřímné snahy, napraviti podle svých sil spáchané bezprávi, prokázal, že jest skutečně hoden dobrodini zákona č. 3386.

obžalovanému lze uložit náhradu škody podle § 4 zák. o podm. odsouzení i když se poškozený náhrady nedomáhá (nepřipojil se k tomu cíli k trestnímu řízení jako soukromý účastník), ano i když prohlásil, že náhrady škody v cestě trestní nežádá. Obžalovanému lze uložit i náhradu takové škody, již se poškozený nemůže domáhati pořádem práva občanského (na př. z důvodu ustanovení § 1174 obč. zák.); výrok ten není však exekučním titulem č. 3386.

jde o uplatňování zmatku č. 11 § 281 tr. ř., vytýká-li zmatečnická stížnost, že soud vykročil ze své moci trestní, uloživ obžalovanému náhradu způsobené škody ve smyslu § 4 zák. o podm. odsouzení, ač tu nebylo zákonných předpokladů pro tento výrok č. 3386.

pokud jde o odvolání, nikoliv o zmatečnickou stížnost (§ 281 č. 11 tr. ř.), uplatňuje-li opravný prostředek, že soud prvě stolice, použiv předpisu § 4 zák. o podmíněném odsouzení neprávem, učinil podmíněné odsouzení závislým na tom, že obžalovaný dá soukromému obžalobci podle § 17 tisk. nov. zadostiučinění za utrpěné příkoří »podle svých sil« č. 3444.

ustanovení § 4 zákona o podmíněném odsouzení má na zřeteli jen cíle výchovné; tohoto výchovného cíle lze po případě dosáhnouti jen uložením náhrady celé způsobené škody, ovšem jen podle sil obžalovaného č. 3643.

§ 6 č. 4: zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř. pro vadnost, jelikož se rozsudek nezabývá základním znakem skutkové podstaty trestného činu (úmyslem způsobiti škodu při podvodu), a proto, že soud nepoužil § 265 tr. ř. a nepostupoval podle ustanovení § 6 č. 4 zák. o podmíněném odsouzení č. 3369.

i když vzhledem k zásadě § 265 tr. ř. a k ustanovení § 6 odst. čtvrtý druhá věta zákona o podmíněném odsouzení mělo býti rozhodnuto jednotně o celém trestu uloženém dvěma rozsudky, nedovoluje zásada § 295 tr. ř. tak postupovati, omezil-li státní zástupce své odvolání jen na rozhodnutí obsažené v rozsudku pozdějším č. 3578.

§ 2 zák. o podmíněném odsouzení (č. 562/1919) předpokládá v odst. (1), že vinník byl odsouzen před tím, než spáchal nový

trestný čin, pro který je právě souzen; podmíněné odsouzení není vyloučeno odsouzením třeba rázu v § 2 (1) uvedeného, stalo-li se odsouzení to po spáchání trestného činu, který jest předmětem odsouzení, o jehož podmíněnost nebo nepodmíněnost jde č. 3712. osud trestu uloženého jako doplněk (§ 265 tr. ř.) nemůže býti jiný než osud trestů, které byly doplněny č. 3712.

§ 7: zmatek č. 5 a 11 § 281 tr. ř., povoleno-li podmíněné odsouzení pomínutím okolnosti je podle § 2 zák. o podmíněném odsouzení vylučující č. 3491.

plyne-li jsoucnost oné pomínuté okolnosti (dřívější potrestání) z obsahu veřejné listiny při hlavním přelíčení přečtené (trestního listku), může zrušovací soud k ní přihlížeti a učiniti ji podkladem přezkoumání rozsudku s hlediska věcného zmatku č. 11 § 281 tr. ř. č. 3491.

odvolání do výroku o podmíněném odsouzení, jež nebylo příznáno proto, že od odsouzení obžalovaného pro trestný čin spáchaný z pohrutek nízkých a nečestných neuplynulo dosud 10 let (§ 2 zákona č. 562/1919), jest nepřipustné č. 3510.

zrušovací soud může sám povolit podmíněné odsouzení, když obžalovanému přiznal toto dobrodini již nalézací soud, ačkoliv ho odsoudil pro více činů (na širším podkladě), než nyní zrušovací soud č. 3512.

opravné podání, vytýkající v části označené jako odvolání, nesprávnost názoru, že podmíněné odsouzení je podle § 2 zák. č. 562/1919 vyloučeno, ač odsouzený dostal všem podmínkám rozh. presidenta republiky z 19. října 1918, jest pokládati za zmatečnickou stížnost (§ 281 č. 11 tr. ř.) č. 3570.

nejde o změnu kvalifikace, již má na mysli plenární rozhodnutí sb. n. s. tr. č. 1597, byla-li trestná činnost obžalovaného, která původně byla kvalifikována nestejně, zrušovacím soudem kvalifikována jednotně, jako čin trestnější (přečin) č. 3605.

bylo-li podmíněné odsouzení odepráno nikoli snad proto, že je podle zákona o podmíněném odsouzení vyloučeno, nýbrž proto, že nalézací soud nabyl přesvědčení, že nelze mít za to, že obžalovaný povede pořádný život a že tudíž výkonu trestu není zapotřebí, lze se proti tomuto rozhodnutí, k němuž nalézací soud dospěl vyhrazeným mu volným soudcovským uvažováním, nikoliv tedy porušením zákona, jak je předpokládá zmatek podle § 281 č. 11 tr. ř., brániti jen opravným prostředkem odvolání č. 3616.

výrok o trestu a výrok o podmíněném odsouzení lze napadati také formálními důvody zmatečnosti podle § 281 č. 4 a 5 tr. ř., avšak jen v mezích naznačených v § 283 tr. ř., totiž jen potud, pokud uplatňovaný formální důvod zmatečnosti slouží jen k doličení předpokladů hmotněprávního zmatku podle § 281 č. 11 tr. ř., jímž lze napadati výroky o trestu a podmíněném odsouzení č. 3616.

§ 8 (2): předchozí odsouzení pro čin uvedený v § 2 zákona o podmíněném odsouzení vylučuje za podmínek tam stanovených podmíněné odsouzení, i když bylo ohledně onoho předchozího odsouzení vysloveno, že se odsouzený osvědčil č. 3615.

Odmítnutí zmatečnické stížnosti: soudem prvě stolice č. 3588.

Odnětí věci příslušnému soudu viz delegace.

Odpor fyzický (mravní) viz svedení.

podle § 427 tr. zák.: nemusí býti podepsán advokátem č. 3418.

třídenní lhůta §§ 427 a 284 tr. ř. nemůže býti podle prvního odst. § 6 tr. ř. prodloužena, zejména ne opomenutím osob, jimž přináleželo vypraviti opověď zmatečnické stížnosti č. 3473.

není na závalu, by opravný prostředek, jež obžalovaný podal, nebyl přes jeho označení jako odpor posuzován a zkoumán jako zmatečnická stížnost, poukazuje-li k ní svým obsahem a smyslem č. 3557.

- pokud nedostatek peněz na cestu není neodvratnou překážkou ve smyslu §§ 226, 427 tr. ř. č. 3644.
- uplatňuje-li obžalovaný ve formě »odporu«, že nebyl k hlavnímu přelíčení řádně oběslán, uplatňuje tím zmatek podle § 281 č. 3 tr. ř. pro porušení předpisu § 427 tr. ř.; nezáleží na tom, že byl opravný prostředek mylně označen, záleží na věcném jeho obsahu č. 3718.

Odpověď porotců viz porota.

Odstanění věci viz maření exekuce.

- **zlořádu** viz urážka na cti (§ 490 tr. zák.).

Odškodné: podle § 17 tisk. nov. č. 3444.

- viz též urážka tiskem (§ 17).

Odtučněné mléko: dodávání ho do mlékárny č. 3729.

Odvod na zmateční stížnost viz zmateční stížnost.

Odvolání: jeho opověď nemusí být podepsána advokátem č. 3418.

- sdělením prvopisu rozsudku je rozsudek státnímu zastupitelství doručen ve smyslu § 78 tr. ř.; dnem sdělení prvopisu počíná lhůta k provedení odvolání (§§ 285, 294 tr. ř.), neprodlužujíc se tím, že státní zastupitelství naléhalo na doručení opisu rozsudku a že mu byly proto spisy opětovně doručeny s opisem rozsudku č. 3441.
- pokud jde o odvolání, nikoliv o zmateční stížnost, uplatňuje-li opravný prostředek, že soud prvé stolice, použiv předpisu § 4 zák. o podm. ods., neprávem, učinil podmíněné odsouzení závislým na tom, že obžalovaný dá soukromému obžalobci podle § 17 tisk. nov. zadostiučnění za utrpěné příkoří »podle svých sík« č. 3444.
- rozhodnutí podle § 17 tisk. nov. lze napadati podle § 283 tr. ř. jen odvoláním, nikoli zmateční stížností č. 3444.
- byl-li výrok o trestu napaden též odvoláním z výše trestu, jest o něm rozhodnouti ne teprve po, nýbrž při vyřízení zmateční stížnosti (§ 296 druhá věta tr. ř.) č. 3465.
- jednání a rozhodnutí o odvolání do trestu podle druhé věty § 296 tr. ř. při vyřízení zmateční stížnosti č. 3491.
- odvolání do trestu nezahrnuje v sobě i odvolání z výroku o ztrátě práva volebního č. 3496.
- odvolání do výroku o podmíněném odsouzení, jež nebylo přiznáno proto, že od odsouzení obžalovaného pro trestný čin spáchaný z pohnutek nízkých a nečestných neuplynulo dosud 10 let (§ 2 zákona č. 562/1919), jest nepřipustné č. 3510.
- i když vzhledem k zásadě § 265 tr. ř. a k ustanovení § 6 odst. čtvrtý druhá věta zákona o podmíněném odsouzení mělo být rozhodnuto jednotně o celém trestu uloženém dvěma rozsudky, nedovoluje zásada § 295 tr. ř. tak postupovati, omezil-li státní zástupce své odvolání jen na rozhodnutí obsažené v rozsudku pozdějším č. 3578.
- v použití práva podle §§ 261, 266 tr. zák. jde o výrok arbitrního rázu, jež lze přezkoumati jen k odvolání; důvod zmatečnosti rozsudku podle č. 11 § 281 tr. ř. byl by dán, kdyby soud, vyměřuje trest hlavní nebo vedlejší nebo vyslovuje se o podmíněném odkladu trestu, porušil nebo nesprávně použil hmotně-právního zákona v některé z oněch — imperativních, obligatorních — zásad a předpisů, které jsou nezávislé na volném uvázení soudcovském a jichž jest proto soudu povždy dbáti č. 3629.
- výrok rozsudku o soukromoprávních nárocích lze napadati jen odvoláním, nikoliv zmateční stížností (§ 283 posl. odst. tr. ř.) č. 3652.
- podání, označené jako »odvolání«, které obžalovaný sám sepsal a jimž napadá odsuzující rozsudek, je svým obsahem provedením zmateční stížnosti; o podání tom jest rozhodovati jako o zmateční stížnosti č. 3701.
- **nepravdivých údajů** viz podvod dle § 199 a).
viz též svědek.

Odvracení útoku viz beztrestnost dle § 2 g).

Oheň viz zháření.

Ohledání místa viz místní ohledání.

Ochota příjemcova viz úplatkářství.

Ochrana autorského práva viz původcovské právo.

— dle § 68 tr. zák. viz úředník veřejný.

— **listovního tajemství** viz listovní tajemství.

— **osobní svobody:** při odsouzení pro přečiny a přestupky možno odsouzeného vyhostiti jenom tenkrát, když to zákon výslovně ustanovuje č. 3425.

— z ustanovení § 93 tr. zák. ve spojení s ustanovením § 2 písm. g) tr. zák. vyplývá jasně, že jest každému volno, zadržeti beztrestně osobu, o níž má důvodně podezření neb aspoň důvodně se domnívá je míti, že jde o zločince anebo o člověka škodlivého nebo nebezpečného, najmě jeho vlastním právním statkům č. 3624.

— osobu, jež je podezřelou z trestného činu, který jest stíhán z povinnosti úřední, smí kdokoliv zadržeti za tím účelem, by ji odevzdal příslušné vrchnosti; toto právo jest nutným důsledkem práva v § 86 tr. ř. uvedeného a výronem zájmu státu na zachování právního pořádku a pro jednohlavce, jež je jako člen státního celku účastněn na jeho zájmech, konkrétním právem, jež porušiti není zadržené osobě dovoleno č. 3677.

— přes platné zákonné předpisy o ochraně osobní svobody jsou oprávněny stíhati a zadržeti osobu podezřelou z trestného činu za tím účelem, by mohla býti odevzdána příslušnému úřadu, nejen orgány veřejné bezpečnosti, nýbrž každý, kdokoliv nabude vědomosti o trestném činu, který má býti stíhán z povinnosti úřední (byl o to strážníkem požádán) č. 3715.

— **patentů** viz ochrana vynálezů.

— **původcovského práva** viz původcovské právo.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, č. 50 sb. z. a n.): podkladem úvah nalézacích soudů o smyslu, významu, dosahu, směru a účelu projevu (úmyslu mluvčího) nemůže býti výlučně ona část projevu, v níž obžaloba sledává trestný čin, nýbrž jest přihlížeti i k okolnostem projevu podmíněným a doprovázejícím, obzvláště k jiným — předchozím nebo následujícím — projevům, pokud se týče částem celkového projevu, jsou-li alespoň ve vnitřní souvislosti s pozastaveným projevem nebo s jeho částí č. 3401.

— výrok sám o sobě závadný může pozbýti, a stejně může výrok sám o sobě nezávadný nabyti profiprávní povahy předchozími nebo dalšími výroky, vztahují-li se zřejmě neb alespoň poznatelně k onomu výroku a zavdávají-li tím posluchačům podnět, by rozuměli onomu výroku způsobem jimi naznačeným č. 3401.

— jiné projevy mluvčího mohou poukazům — v závadném projevu (dílu projevu) obsaženým — na události minulé nebo na názory (hesla) jiných osob dodati ráz (smysl a účel) schvalování jednání nebo smýšlení projevíšeho se v oněch událostech nebo názorech (heslech), nebo i ráz (smysl a účel) zrazování od něho č. 3401.

— pachatele nevyvíňuje, že myšlenky jim pronášené odpovídají »tendenci« komunistické strany, ani, že byly již jinými beztrestně hlášány a bezzávadně prošly tiskovou censurou č. 3459.

— jako nemůže býti potrestán ten, kdo jedním a týmž činem neb opomenutím z nedbalosti zabije jednoho člověka a zraní více lidí pro přečin a přestupek podle § 335 tr. zák., nýbrž jen pro přečin podle § 335 tr. zák., tak i ten, kdo uveřejní z nedbalosti článek zakládající skutkovou podstatu zločinu podle § 15 č. 3 zák. na ochranu republiky a přečinu podle § 18 č. 1 a 3 téhož zákona, pro přečin a přestupek podle čl. III. zák. č. 142 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. rep., neboť těžší výsledek téže nedbalosti absorbuje lehčí výsledek

a přivodí použití sazby trestní normované na výsledek těžší
čís. 3469.

při verbálním deliktu nestačí poukaz k doslovu výroku o sobě k odůvodnění zlého úmyslu, nýbrž jest nezbytně třeba, by z jiných okolností výrok podmiňujících nebo provázejících bylo zjištěno, jaký smysl pachatel výroku přikládal, co jím chtěl vyjádřiti a zda si byl vědom jeho závadné povahy ve směru skutkové podstaty trestného činu, o němž právě jde čís. 3628.

při verbálních deliktech může i opilost, nedosahující stupně § 2 c) tr. zák. následkem zkalení vědomí s ní spojeného vyloučiti zlý úmysl k takovým deliktům předpokládaný čís. 3628.

ustanovení první věty § 1 tr. zák., podle něhož se vyžaduje ke zločinu zlý úmysl, platí pro celý obor trestního práva, tedy i pro zločiny podle zákona na ochranu republiky čís. 3676.

§ 2 odst. (1): členství v maďarském spolku »Levante« je členstvím ve spojení k úkladům o republiku podle prvního odst. § 2 zákona čís. 3375.

§ 6: omezení § 28, odstavec druhý zák. na ochr. rep. platí při zločinu podle § 6 zák. na ochr. rep. i při sazbě těžkého žaláře od 3 do 5 let čís. 3562.

§ 11 čís. 1, 2: stala-li se zmateční stížnost, uplácující, že čin měl býti kvalifikován za přečin čís. 2, nikoliv za přestupek čís. 1 § 11 zák. na ochr. rep., bezpředmětnou vzhledem k čl. I (a VII.) rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928, jest trestní řízení v tomto směru zastaviti čís. 3695.

§ 13 čís. 1: pojmu »přechovávání« ve smyslu § 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky odpovídá již skutkový stav záležející v tom, že pachatel má u sebe, doma nebo na místě mu přístupném vědomě některý z předmětů, jež má toto ustanovení zákona na mysli. Nezáleží na podnětu, z něhož k tomu došlo, ani na účelu tohoto skutkového stavu čís. 3676.

v subjektivním směru se nevyžaduje, by pachatel měl vůli směřující k tomu, by předmět, jež přechovává, zůstal ukryt a nemusil býti odevzdán úřadu čís. 3676.

i ke skutkové podstatě zločinu podle § 13 čís. 1 zák. čís. 50/1923 se vyhledává zlý úmysl, ten se však vyčerpává již ve vědomí pachatelově, že přechovává, t. j. má u sebe, doma nebo na místě, kam má přístup, bez úředního povolení některý z předmětů v onom § vypočtených čís. 3676.

§ 14 čís. 1: pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státní ve smyslu § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky vychvalováním sovětské ústavy jako vzoru a ideálu a výzvou k následování příkladu ruských dělníků a rolníků čís. 3459.

není zapotřebí, by pachatel (§ 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.) doporučil k dosažení svého účelu použití prostředků násilných (v tomto případě by šlo o zločin § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.) čís. 3459, 3635.

pachatele nevyvíňuje, že myšlenky jím pronášené odpovídají »tendenci« komunistické strany, ani, že byly již jinými beztrestně hlášány a bezzávadně prošly tiskovou censurou čís. 3459.

rozšiřování v cizině tištěných agitačních letáků pro Rudý den, jichž obsah zakládá pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státní doporučováním vlády rolníků a dělníků (§ 14 čís. 1), jednak skrytou výzvou k vojenskému zločinu vzpoury (§ 15 čís. 3) čís. 3470.

trestný čin podle § 14 čís. 1 zákona je dokonán již předsevzetím pobuřování, pronesením závadných výroků bez ohledu na to, jaký dojem, účinek a výsledek v posluchačstvu přivodí čís. 3511, 3635.

pojem »pobuřování« nevyžaduje řeč vášnivou, opakování týchž myšlenek týmiž nebo podobnými slovy, aby posluchači byli »zpracováni« v intencích řečnickových. I zdánlivě klidnou, prostou řečí, pronesenou třeba spíše s hlediska hospodářského než politického, může býti podle úmyslu řečníka mysl posluchačů sváděna k úvahám zahroceným proti vlastnímu státu pro jeho vznik, proti jeho samostatnosti, ústavní jednotnosti nebo demokraticko-republikánské formě čís. 3511.

je-li taková řeč svými nepravdami nebo přeháněním skutečností a drastičtějším líčením způsobila ono nepřátelské smýšlení proti státu v onom směru vyvolati, jest pobuřování, při čemž nemá významu, zda základem jejím jest program politické strany čís. 3511.

resoluce na konci schůzi předčítané a usnášené jsou svým smyslem jenom zhuštěným výtalem předcházejících slovních projevů řečníka a shrnutím jeho hlavních myšlenek čís. 3511.

s hlediska § 14 čís. 1 zákona stačí i bezvýsledné působení na jiné osoby, jež podle pachatelova úmyslu směřuje k tomu a je zároveň objektivně způsobil, by v nich vyvolán byl nepřátelský stav a nálada proti demokraticko-republikánské formě státní čís. 3575.

spadá sem výkřik: »ať žije sovětské Rusko« čís. 3575.

hlásání sebeurčovacího práva v tom směru, že se buď část státního národa (Slováci) nebo národní menšina (Maďaři) oddělí s územím jimi obývaným od státu, do něhož jsou vtěleni platnými mezinárodními smlouvami, a utvoří buď stát nový nebo se přivtělí ke státu cizímu, směřuje proti ústavní jednotnosti republiky (§ 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.) čís. 3630.

nezáleží na tom, zda měla činnost pachatelova zevní účinek a jaký dojem činila na posluchače; stačí, že byla s to, by u posluchačů vzbudila nepříznivé smýšlení proti státu, k němuž náležejí čís. 3635.

pobuřování proti ústavní jednotě československého státu poukazováním na nepříznivé pro posluchače (německé národnosti) účinky jeho vzniku a nabádáním k působení na odčinění poroby podle příkladu Jahnova po porážce Němců u Jeny čís. 3635.

rozhodným pro posouzení, zda jde v projevu o hanobení republiky podle čís. 5 či o pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státní podle čís. 1 § 14 zák. na ochr. rep., jest účel projevu; směřuje-li projev k tomu, by byl v osobách, kterým svědčí, vzbuzen neb alespoň prohlouben duševní stav, předpokládaný pojmem pobuřování (duševní stav nepřející dalším trvání demokraticko-republikánské ústavy), jde o přečin § 14 čís. 1 zákona; je-li účelem projevu jen vzbuzení duševního stavu, který si republiky neváží a jí opovrhne, aniž by se vystupňoval v náladu dalšímu trvání její v platné formě ústavy nepříznivou, jde jen o přečin § 14 čís. 5 zákona čís. 3640.

předmětem ochrany podle § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky není všeobecný státovědecký pojem demokraticko-republikánské státní formy, ať jest zbudována na jakýchkoliv zásadách, nýbrž jen demokraticko-republikánská forma státní, která podle platné ústavní listiny tvoří základ státního zřízení Čsl. republiky čís. 3658.

obžaloba pro přečin § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. spáchaná tím, že obžalovaný jako autor a zároveň i jako tiskář závadného letáku tiskopisem tím veřejně pobuřoval proti demokraticko-republikánské formě státní, jest současně i obžalobou pro přečin zanedbání povinné péče, jestliže soud na straně obžalovaného neshledá veškeré podstatné náležitosti subjektivní skutkové podstaty tohoto deliktu čís. 3658.

pobuňuje (§ 14 čis. 1 zák. na ochr. rep.), kdo se úmyslně snaží u jiných silnými prostředky vyvolat nepřátelský vztah ke statkům v § tom uvedeným a chráněným, kdo se snaží vyvolat nepřátelské neb aspoň nepříznivé smýšlení o československém státu; spadá sem zakončení řeči, naplněné výtkami a stížnostmi do domnělého útisku dělnictva v Československé republice »buržoasi«, výrokem: »Ať žije Sovětský Svaz!« čis. 3678.

§ 14 čis. 2: popuzování k bojkotu firmy z pohnutek národnostních, jazykových, rasových nebo náboženských jest popuzováním k nepřátelskému činu ve smyslu § 14 čis. 2 zák. na ochranu republiky čis. 3472.

rozdíl skutkových podstat podle § 14 čis. 2 zák. na ochr. rep. a podle § 25 zákona proti nekalé soutěži (ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n.) čis. 3472.

nepřátelským činem nutno rozumět každé jednání neb opomenutí, jimž se někomu působí jakákoliv újma, třeba se dělá i v mezích právního řádu, kterou by však jinak neutrpěl, kdyby pachatel trestného činu svojí popuzovací činností z důvodů v zákoně vyčtených nebyl třetí osoby k ní podnítl čis. 3472.

§ 14 čis. 4: pojem »jiných nepřátelských činů« použitý v § 14 čis. 4 zák. na ochr. rep. ve spojení s pojmem »násilností« nepředpokládá svévoli nejhrubšího druhu proti jednotlivci, která se projevuje brachiálními násilím a omezováním nebo hrubým ohrožováním jeho osobní svobody a působením újmy čis. 3472.

podněcování k násilnostem, spadajícím již pod hledisko §§ 93, 98 pism. a) a b) tr. zák., zakládalo by skutkovou podstatu přečinu podle § 15 čis. 2 zák. na ochr. rep. čis. 3472.

účelem této trestní normy jest mírnit boje a třenice národnostní, jazykové, rasové a náboženské, jež zasahují v klidný politický a často též i hospodářský život a vývoj čis. 3472.

»nepřátelským činem« nutno rozumět každé jednání neb opomenutí, jimž se někomu působí jakákoliv újma, třeba se dělá i v mezích právního řádu, kterou by však jinak neutrpěl, kdyby pachatel trestného činu svojí popuzovací činností z důvodů v zákoně vyčtených nebyl třetí osoby k ní podnítl čis. 3472.

pomíjí-li se určitá firma ne proto, že její zboží jest v poměru k ostatním podmínkám obchodu méněcenné jak tržní cenou, tak jakostí, nýbrž jediné z pohnutek národnostní nevráživosti, jest takový bojkot újmu, kterou trpí podnik ve svém hospodářském vývoji a provozu, nikoli z důvodů své nezdatnosti. Popuzování k takovému bojkotu z pohnutek národnostních, jazykových, rasových nebo náboženských, jest popuzováním k nepřátelskému činu čis. 3472.

§ 14 čis. 5: republika může být hanobena (§ 14 čis. 5 zákona) i řečí rázu politického, zejména, jde-li o příslušníka strany, která se stavi veřejně proti republice; ráz hanobení není vyloučen ani při takových výrocích, jejichž obsah byl by za jiných okolností jen oprávněnou kritikou, vysvítá-li z okolností případu snaha pachatelova vzbudit city nevážnosti, neúcty a pohrdání, surovosti a štvavosti; subjektivní stránka čis. 3374.

spadá sem, tvrdí-li se o republice, že vládne pendrekem a persekuci, že nadřazuje kapitalismu a že pěstuje militarismus čis. 3374.

pod pojem hanobené ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. spadá i nadávka čis. 3628.

rozhodným pro posouzení, zda jde v projevu o hanobení republiky podle čis. 5 či o pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu podle čis. 1 § 14 zák. na ochr. rep., jest účel projevu; směřuje-li projev k tomu, by byl v osobách, kterým svědčí, vzbuzen

neb alespoň prohlouben duševní stav, předpokládaný pojmem pobuřování (duševní stav nepřející dalšímu trvání demokraticko-republikánské ústavy), jde o přečin § 14 čis. 1 zákona; je-li účelem projevu jen vzbuzení duševního stavu, který si republika neváží a jí opovrhuje, aniž by se vystupňoval v náladu dalšímu trvání její v platné formě ústavy nepřiznivou, jde jen o přečin § 14 čis. 5 zákona čis. 3640.

ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., spáchaného v rozšířovaném spise (v podání na úřad) se nevyžaduje, by se obsah spisu dostal skutečně k vědomosti většího počtu osob; stačí, byl-li obsah spisu přístupný většímu počtu osob čis. 3650. způsobilost hanobení, snížení vážnosti republiky a vyvolat nepřátelské smýšlení proti ní, lze vyloučit jen, bylo-li pachatelovo jednání abstraktně nezpůsobilé vyvolat tyto účinky (nemohlo-li je přivodit za žádných okolností) čis. 3650.

nezáleží na tom, že snad u těch osob, které se o obsahu podání skutečně dověděly, vzhledem k jejich úctě k republice ony účinky nastati nemohly čis. 3650.

pojem »hanobení republiky« (§ 14 čis. 5 zákona) nevyžaduje, by v závadném projevu bylo výslovně použito slova: Republika Čs., stačí i hanobení ústavních činitelů, úřadů a veřejných orgánů nebo celé vlády, má-li jim být hanobena republika sama čis. 3678.

i kritika činnosti vládní může být hanobením republiky, je-li úplně jednostranná a přehnaná, a užívá-li se při ní silných výrazů, způsobilých snížit vážnost státu nebo vyvolat v posluchačích náladu hanobenému státu nepřátelskou čis. 3678.

ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čis. 5 zák. na ochr. republiky se vyžaduje, by se hanobení stalo takovým způsobem, že může vyvolat v posluchačích nepřátelské smýšlení proti republice, národu nebo národní menšině (způsob surový nebo štvavý) čis. 3696.

výrok: »u nás zákony platí pro nádeníka, na Slovensku pro dráteníka a ti druzí dělají co chtějí« spadá sem jen, chtěl-li jím pachatel hanobit republiku výtkou, že obcházení zákonů trpí nebo podporuje, nikoliv, odsuzoval-li výrokem tím jen osoby, které zákonů nedbají a je obcházejí čis. 3696.

§ 15 čis. 2: trestným podle § 15 čis. 2 (§ 15 čis. 3) zákona jest ten, kdo, třeba nepřímo, podněcuje k vojenskému zločinu (§ 15 čis. 3) nebo ke zločinu nebo přečinu (§ 15 čis. 2) vůbec, tedy zejména kohokoliv, při čemž se předpokládá, že toto podněcování jest objektivně způsobilé, by jím v jiných bylo vyvoláno rozhodnutí porušit v určitém směru zákon čis. 3564.

stačí i zcela všeobecné, abstraktní (theoretické) podněcování k trestným činům individuálně neurčitým čis. 3564.

trestný čin jest dokonán již projevem samotným bez rozdílu, zda působení pachatelovo mělo v zápětí nějaký výsledek (účinek) čili nic čis. 3564.

k pojmu »podněcování« stačí i nepřímé působení na vůli a cit jiných ve smyslu protizákonném čis. 3564.

§ 15 čis. 3: nevymezuje formu intelektuelního původcovství na zločinech tam uvedených, nýbrž používá na ně povšechné zásady § 9 tr. zák., takže jest podněcováním jakékoliv — přímé nebo nepřímé, výslovné nebo skryté — působení na mysle jiných osob, které směřuje podle povšechné své povahy způsobem pro osoby, kterým svědčí, poznatelným a podle úmyslu pachatelova k tomu, by byla v osobách těch vyvolána nálada páchatí zločinu toho druhu, k ja-

kému podněcovací projev poukazuje, aniž na tom záleží, že jest v době podněcování ještě nejisto, kdy a zda vůbec dojde ke skutečnému spáchání dotyčného zločinu č. 3401.

výraz »podněcovati« označuje již pojmově jednání vedené úmyslem, by na mysl posluchačů bylo působeno ve směru zákonem naznačeném; není proto třeba úmysl ten zvláště zjišťovati a odůvodňovati č. 3401.

není zapotřebí, by pachatel (§ 14 č. 1 zák. na ochr. rep.) doporučil k dosažení svého účelu použití prostředků násilných (v tomto případě by šlo o zločin § 15 č. 3 zák. na ochr. rep.) č. 3459.

rozšiřování v cizině tištěných agitačních letáků pro Rudý den, jichž obsah zakládá pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu doporučováním vlády rolníků a dělníků (§ 14 č. 1), jednak skrytou výzvu k vojenskému zločinu vzpoury (§ 15 č. 3) č. 3470.

pojem »podněcování« ve smyslu § 15 č. 3 zákona na ochranu republiky jest naplněn každým působením na cit a vůli, jimž má býti vyvoláno nebo posíleno rozhodnutí k trestným činům individuálně a časově neurčitým; nezáleží na tom, zda podněcování mělo nebo mohlo míti přímý a bezprostředně se projevující účinek (při podněcování k vojenským zločinům nebyli přítomni ani vojáci ani nováčci) č. 3485.

pokud sem spadá srovnávání ústavních poměrů v Rusku s našimi č. 3485.

zákon na ochranu republiky v § 15 č. 3 nijak nevymezuje ani předmět podněcování, ani prostředky k tomu použité, máje v pojmu podněcování na zřeteli účel, jehož chce pachatel docílit a nebere při tom v úvahu intenzitu k tomu podle vlastnosti předmětu potřebnou, ani jakost prostředků k podněcování použitých č. 3485.

pro trestnost podněcování k násilnému nastolení diktatury dvou stran (dělníků a rolníků) s hlediska § 15 č. 3 zákona na ochranu republiky je lhostejno, že pachatel hlásal jen program politické strany; i taková činnost je dovolena jen v mezích platných zákonů trestních č. 3505.

pokud státní zástupce může uplatňovati zmatek č. 10 § 281 tr. ř., neshledal-li soud ve výroku: »V daném okamžiku narukujeme, ale jako socialisté a ne jako ochránci kapitalismu, nehrozíme nikomu, ale také se nebojíme. Víme, že se blíží revoluce a ta volá: Já jsem byla, jsem a budu nositelkou budoucnosti, která odstraní kapitalismus« — skutkovou podstatu podle § 15 č. 3 zák. na ochr. rep., podřadiv jen část výroku toho ustanovení § 18 č. 2 zák. na ochr. rep. č. 3511.

trestným podle § 15 č. 2 (§ 15 č. 3) zákona jest ten, kdo, třeba nepřímo, podněcuje k vojenskému zločinu (§ 15 č. 3) nebo ke zločinu nebo přečinu (§ 15 č. 2) vůbec, tedy zejména kohokoliv, při čemž se předpokládá, že toto podněcování jest objektivně způsobitelné, by jím v jiných bylo vyvoláno rozhodnutí porušit v určitém směru zákon č. 3564.

stačí i zcela všeobecné, abstraktní (theoretické) podněcování k trestným činům individuálně neurčitým č. 3564.

trestný čin jest dokonán již projevem samotným bez rozdílu, zda působení pachatele mělo v zápětí nějaký výsledek (účinek) č. 3564.

k pojmu »podněcování« stačí i nepřímé působení na vůli a cit jiných ve smyslu protizákonném; nezáleží proto s hlediska zločinu § 15 č. 3 zákona (podněcování k vojenskému zločinu) na tom, zda byly mezi účastníky schůze i osoby, povinné vojenskou službou (branci);

stačí, že tam byli muži, jimž, třeba teprve v budoucnosti (po splnění povinnosti odvodní nebo jako záložníkům) povinnost sloužit ve vojsku vzejíti měla č. 3564.

stačí, že bylo působeno na osoby, které, byvše podněcováním samy zvráceny ve svých právních názorech, mohly pak působiti v tom smyslu na jiné osoby, jež buď již byly nebo mohly později vejíti ve vztah k právnímu statku, o jehož poškození šlo č. 3564.

stačí, že obžalovaný naznačil ve své řeči jako konečný cíl, závislý hlavně na ženách, zcela zřetelně, by v případě války ani jeden voják nešel proti Rusku. Není dosažení tohoto cíle podle povahy věci ani myslitelné bez současného prohřešení se osob, povinných vojenskou službou, proti předpisům vojenského zákona trestního o vzpouře (§§ 159 a násl., zejm. § 161 tohoto zákona) č. 3564.

subjektivní skutková podstata zločinu § 15 č. 3 zák. na ochranu republiky nevyžaduje přímé vybízení, stačí již pouhé (nepřímé) podněcování k vojenskému zločinu, působení na vůli nebo na cit neurčitého počtu lidí, jimž nepřimo má býti vyvoláno rozhodnutí porušit zákon č. 3614.

pokud sem spadá přednášení básně, vybízející k vojenským zločinům osobou mladistvou č. 3614.

podněcování (§ 15 č. 3 zák. na ochr. rep.) k zločinu vzpoury podle § 159 voj. tr. zák. a k pokusu o násilnou změnu demokraticko-republikánské ústavy ve vládu dělníků a rolníků, byli-li ve článku dělníci a rolníci ve vojenských kabátech vybízení, by se nedali zneužiti proti vlastním bratřím ve vlastní zemi, nýbrž by společně s dělníky a rolníky mimo kasárny považovali vykořisťovatele a imperialisty za společného nepřítele a podle toho s nimi jednali č. 3640.

podněcování podle § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. může se státi také způsobem skrytým; i kritika, o sobě přípustná, může se zvrhnouti v hanobení a pobuřování č. 3640.

podněcování k páčání vojenských zločinů podle druhého dílu vojenského trestního zákona (§ 15 č. 3 zák. na ochr. rep.) výrokem: »Stanovisko, jaké zaujímá dělnická třída k válce, známe z Leninovy knihy, kde praví: Pak (až vypukne válka), dělnická třída řekne: dobrá! — Válka — válce!« č. 3678.

§ 15 č. 4: účast na zakázaném táboru není o sobě trestným činem podle §§ 3 a 19 shromažď. zákona č. 3719.

není proto vyzvání k hromadné účasti na táboru vybízením k hromadnému páčání přestupku ve smyslu § 15 č. 4 zák. na ochranu republiky, nýbrž po případě přestupkem § 3 shrom. zák. č. 3719.

§ 16 č. 1, 2: jde o zločin § 16 č. 2, nikoliv o pouhý přečin § 16 č. 1 zák. na ochr. rep., přečetl-li komunistický člen okresního zastupitelstva v jeho schůzi »zásadní prohlášení«, v němž schvaloval občanskou válku, státní převrat a nastolení diktatury proletariátu, jakž jest v intencích komunistické strany č. 3659.

§ 16 č. 2: na rozdíl od vychvalování zločinu, jež se může vztahovati i na zločin ještě nespáchaný, předpokládá vychvalování neb oslavování pachatele zločinu (§ 16 č. 2 zák. na ochr. rep.), že zločin byl již spáchan č. 3695.

nespadá sem oslavování sebe jako budoucího pachatele zločinu, není-li v pachatelově činnosti i vychvalování zločinu, třeba i takového, jenž má býti teprve spáchan č. 3695.

§ 17: organizací jest spojení několika osob ke společnému cíli, šetříc určitých pravidel společného jednání a postupu č. 3452.

k tajnosti ve smyslu § 17 č. 1 zákona stačí, že použitím určitého označení pro nějakou organizaci (»elementární škola«) se zamlčuje to, co je skutečně jejím pravým účelem (vyučování základům ko-

munismu ve smyslu ilegálního tiskopisu »Agitprop«). Lhostejno, že škola byla ohlášena v novinách, nebylo-li zároveň učiněno na-prosto zjevným, čemu se bude ve škole učit, a že jde o organizaci onoho cíle č. 3452.

— — — elementární škola nemusí podle obecného smyslu, který se pojmu tomu přikládá, býti totožnou s vyučováním v prvních počátcích obecného vzdělání, nýbrž rozumí se tím vůbec prvopočátečné vyučování, vyučování základům v kterémkoli oboru, tedy po případě i základům komunismu č. 3452.

— — — tajnou ve smyslu § 17 zák. na ochr. rep. je i taková organizace, která, majíc ve skutečnosti účel v odst. prvním uvedený, předstírá jiný účel č. 3640.

— — — spadají sem komunistické obranné sbory dělníků; účel obrana proti násilí fašistů jest tu předstírán č. 3640.

— — — § 18 č. 1: »zprávou« ve smyslu § 18 č. 1 zák. na ochr. rep. jest sdělování určitých skutečností minulých, přítomných nebo budoucích; spadá sem tvrzení, že Československo zbrojí do války proti S. S. R. č. 3630.

— — — § 18 č. 2: i část programu politické strany (»revoluce se blíží«) jest zprávou ve smyslu § 18 č. 2 zákona, je-li sdělována nebo rozšiřována jako skutečnost č. 3511.

— — — spadá sem výrok: »V celém světě se opět haraší zbraněmi, připravuje se nová světová válka proti Rusku« č. 3511.

— — — § 21 č. 1: skutková podstata zločinu podle § 286 písm. f) voj. tr. zák. není pro nedostatek zákonné známky deliktové »svévolného vydání zkáze« nebo jiného způsobu trestné činnosti, jež jsou v § 286 písm. f) voj. tr. zák. výčetně uvedeny, když vojín součástku vojenské výstroje u někoho jen odložil, aniž projevil úmysl, vydati ji zkáze, a tak, by se o tom dozvěděla vojenská správa č. 3443.

— — — v takovém případě nemůže přijíti v úvahu ani zločin podle § 21 č. 1 zák. na ochr. rep. na straně toho, u něhož byla součástka výstroje zanechána č. 3443.

— — — § 27 č. 2: i bezrestnost podle § 27 č. 2 zákona předpokládá, že bylo od podniky upuštěno neb spolčení oznámeno dobrovolně; není jí účasten pachatel učinivší oznámení, byla-li vhodná obrana úřadu možnou i bez oznámení, poněvadž úřad o oznámeném spolčení v době onoho oznámení již odjinud věděl, ani pachatel, jehož oznámení není takového rozsahu, by byla úřadu umožněna vhodná a úspěšná obrana; je proto zapotřebí, by vyjevil členy, stanovy, záměry (úmysly) a podniky dotyčného spolčení č. 3375.

— — — § 28 (2): omezení § 28, odstavec druhý zák. na ochr. rep. platí při zločinu podle § 6 zák. na ochr. rep. i při sazbě těžkého žaláře od 3 do 5 let č. 3562.

— — — § 32 č. 3: okolnost, že se odvolání obžalobcov domáhá jen vyslovení ztráty práva volebního, není na závadu, by soud nepoužil § 32 zák. na ochranu republiky v celém rozsahu, nikoliv jen v předpisu č. 3 druhého odstavce č. 3401.

— — — § 35: při přečinech a přestupcích proti zákonu na ochranu republiky jest se v prvé řadě obíratí otázkou, zda povolení podmíněného odkladu výkonu trestu není vyloučeno ohledem na veřejný zájem (§ 35 zákona na ochr. rep.); teprve v druhé řadě přicházejí v úvahu osobní poměry obžalovaného č. 3575.

— — — podmíněné odsouzení nelze povolit, řadí-li se závadný výrok svým obsahem k akci, kterou veřejný pořádek a obecný mír v republice již opětovně byl napaden č. 3575.

— — — § 39 č. 2: výrok byl pronesen veřejně (§ 39 č. 2 zák. na ochr. rep.), byl-li pronesen ve veřejné místnosti, v níž seděla společnost více než 10 lidí č. 3628.

— — — rozšiřovanými spisy ve smyslu § 39 č. 2 zák. na ochr. rep. jsou všeliké písemnosti, jichž obsah jest přístupný většímu počtu osob individuálně určitému nebo co do množství neurčitému; spadají sem i podání poslanecké sněmovně nebo prezidentu republiky č. 3650.

— — — ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 č. 5 zák. na ochr. rep., spáchaného v rozšiřovaném spise (v podání na úřad) se nevyžaduje, by se obsah spisu dostal skutečně k vědomosti většího počtu osob; stačí, byl-li obsah spisu přístupný většímu počtu osob č. 3650.

— — — § 42 viz tiskopis (čl. III. zák. č. 142/1868).

— — — veřejného úředníka viz úředník veřejný.

— — — vynález (zákon ze dne 11. ledna 1897, č. 30 ř. zák.): nemůže býti uznána ani universální ani singulární sukcese v právo toho, do jehož materiálních práv (známkových, patentových, autorských a j.) bylo zasaženo, nastupovati na rušitele stiháním trestním č. 3672.

— — — skutková podstata přečinu podle § 97 pat. zák. může býti po stránce subjektivní dána nejen úmyslem přímým, uskutečeno-li něco z toho, co § 95 zákona označuje za porušení patentu, jakožto zlo přímo rozvážené a umíněné (§ 1 tr. zák.), nýbrž i eventuálním zlým úmyslem, jenž je tu, pokládal pachatel právu se přičítící výsledek své činnosti sice jen za možný, jednal však přes to tak, že jest předpokládati, že by ho nebylo zdrželo od trestného jednání, ani kdyby byl předvidal, že trestnímu právu se přičítící výsledek jistě nastane č. 3685.

— — — přečin § 97 zák. pat. je činem dolosním; k jeho subjektivní podstatě nestačí pouhá nedbalost; jest jen takovou nedbalostí, kdyby pachatel mohl (musil) za náležitě a povinně pozornosti v dotyčném směru dospěti k pochybnostem o trestní nezávadnosti svého jednání, najmé o jsoucnosti cizího práva patentového, pokud se týče o tom, zda svým jednáním nezasahuje v právo to, kdyby byl za věci dále šel a vyšetřil, čeho třeba, — jestliže však tak daleko nedospějí, nesledovav, kam vedou pŕtahy č. 3685.

— — — k eventuálnímu zlému úmyslu je naproti tomu ještě třeba, by pachatel alespoň v skutku vzešly v oněch směrech pochybnosti, jimiž se však nedal odraditi od svého záměru nebo jichž se rozhodl nedbat č. 3685.

— — — známek: zákon ze dne 6. ledna 1890, č. 19 ř. zák.: ani úmluvou madridskou ze dne 14. dubna 1891 ani úmluvou pařížskou ze dne 20. března 1883 nezměnilo se nic na obecně platné zásadě, že soudy (i zemí svazových) mohou jen podle svého domácího zákona posuzovati, zda byl spáchan trestný čin zásahem v právo známkové; ani ta ani ona úmluva sama nevymezuje skutkovou podstatu trestného zásahu do práva známkového; trestní soud, jehož se bylo dovoláno k poříčení tvrzeného zásahu, může jen podle zákonů své země posouditi, zda vzešly předpoklady trestnosti obviněného č. 3399.

— — — je-li určitý způsob úpravy zboží v tom kterém obchodním odboru běžný a je-li okolnost ta známa i spotřebitelům, jest k ní přihlížeti při posuzování zaměnitelnosti obojího označení zboží č. 3399.

— — — rozhodnutí o tom, zda jsou si dvě známky šálivě podobny, je zjištěním skutkovým (§ 258 tr. ř.), způsob, jak nalézací soud pojímá představu obyčejného kupitele ve smyslu § 25 zák. o ochr. známek, je otázkou právní č. 3399.

— — — pro pojem »obyčejného kupitele« jest vziti v úvahu také druh zboží, o které jde, a druh spotřebitelů takového zboží, poněvadž podle té i oně okolnosti může býti různá míra průměrné pozornosti věnované původu a známce zboží při jeho nákupu; kdo kupuje beze

vší představy o určité známce a neklada váhy na to, z čí podniku se mu zboží dostane (nevěnuje výběru zboží z té či oné příčiny pozornost ani obvyklou, průměrnou), není kupitelem, jehož pozornost bere zákon za měřítko zaměnitelnosti dvojího označení zboží; soud může přihlížeti i k tomu, že i různosti cen může být kupitel, žádající zboží podle určité známky, pobídnut k větší pozornosti, zda nabízené mu zboží je označeno hledanou známkou č. 3399.

chráněnou známkou může být po případě i láhev určitého tvaru, vykazující ve skle láhve provedené určité znaky. Pokud není šálivé zaměnitelnosti mezi láhvemi benediktinkami a t. zv. benediktinskými láhvemi, vyráběnými ve zdejších sklárnách, v nichž přicházejí do obchodu kořenné bylinné likéry č. 3399.

objektivní skutková podstata přečinu podle §§ 23, 25 zák. na ochranu známek jest dána i tehdy, jsou-li sice mezi chráněnou známkou a mezi pozastaveným označením zboží rozdíly, ale jen tak nepatrné nebo tak nezřetelné, že by je obyčejný kupitel zboží mohl seznati jen za zvláštní pozornosti č. 3436.

»obyčejným kupitelem« po rozumu § 25 zákona je, kdo chce sice koupiti podle známky, takže mu původ zboží, jež chce koupiti, není lhostejným, ale má o známce představu jen povšechnou, sprostředkovanou mu zpravidla upamatováním se na celkový výsledný dojem ze známky již seznáné, nebo (řidčeji) vylíčením známky, jak mu bylo podáno osobou třetí. Měřítkem šálivé zaměnitelnosti dvojího označení zboží není ani kupitel pedantický, obzvláště pozorný, ani s druhé strany kupitel lhostejný, nedbalý č. 3436.

známku nelze rozkládati ve složky podstatné a vedlejší; i když při zjišťování celkového dojmu chráněné známky je vycházeti z veškerosti zapsané známky, mohou některé složky známky být pro výsledný dojem v očích obyčejného kupitele zvláště rozhodné, na kterémžto celkovém dojmu jeho ze známky a z nabízeného zboží záleží, nikoli na shodách nebo rozdílech v jejich jednotlivostech č. 3436.

podnik i známka (§ 9 zák. o ochr. zn.) může přejíti na jinou firmu, a kupitel to může být známo; zákon osvojuje si hledisko zákazníka kupujícího podle známky — nikoliv toho, kdo kupuje podle firmy nebo jména. Nemusí kupitel, jenž třeba na nabízeném mu zboží nemůže přehlednouti firmu nebo jméno výrobce, být známo, že zboží jím podle známky hledané není od této firmy. Jen tehda ovšem spadá pro obor §§ 23, 25 zákona o ochr. zn. obojí hledisko zhruba v jedno, když právě údaj firmy (jména) výrobce (obchodníka) je význačnou a v celkovém dojmu převládající složkou známky č. 3436.

proti zákonu § 23 zákona o ochraně známek (ze dne 6. ledna 1890, č. 19 ř. zák.) by se obžalovaný provinil i subjektivně nejen, kdyby úmyslně neb aspoň vědomě na prodej choval nebo prodával nebo prodávati dával výrobky neoprávněně označené chráněnou známkou, nebo vědomě trpěl takové počínání si svých obchodních pomocníků (přímý zlý úmysl), nýbrž i kdyby — ač měl důvod k podezření, že v jeho obchodě, vedeném pod jeho jménem a v jeho prospěch, dochází k takovým prodejům, nezakročil, by si zjednal jistotu, a, zjednav si ji, nezjednal nápravu, takže by z toho plynuo, že by ho ani potvrzení jeho podezření nebylo odvrátilo od toho, by nechal shledaný stav ve svém obchodě splýnouti s posledním případem skupiny první (dolus eventualis) č. 3610.

pokud sem spadá, bylo-li v obchodě na prodej chováno a prodáváno koření jiného původu než koření firmy Maggi a to z lahvi

opatřených chráněnými etiketami a označením firmy Maggi č. 3610.

podstatným znakem přečinu proti zákonu o ochraně známek jest, že použitím známky, která jest ve hmotném poměru ke zboží neb obalu, přiveden byl účinek zákonem zapovězený č. 3625.

bylo-li zboží označeno jen slovy jako zboží chráněné známkou, mohla by přijíti v úvahu jen skutková podstata přečinu nekalé soutěže č. 3625.

žalobní právo vzniká z toho kterého závadného útoku pro dotčeného vždy zvláště a od tohoto okamžiku jednotlivého zásahu jest také zvláště pro každý případ počítati šestinedělní lhůtu k podání stíhacího návrhu č. 3625.

nemůže být uznána ani universální ani singulární sukcese v právo toho, do jehož imaterielních práv (známkových, patentových autor- ských a j.) bylo zasaženo, nastupovati na rušitele stíháním trestním č. 3672.

Ochranné sdružení autorské: čl. skladatelů, spisovatelů a nakladatelů hudebních; oprávnění k stíhání zásahů do práva původcovského za jeho členy (§ 16 původcov. zákona) č. 3708.

Oklamání viz podvod.

Okno: opuštění místnosti jím č. 3686.

viz též násilí dle § 93.

— **otevřené (rozbité) viz krádež dle § 174 II c).**

Okolnosti obecně známé: nikoli již znalost soudu, nýbrž všeobecná neb aspoň širokému okruhu osob žijících ve stejných životních poměrech společná, cestou každému přístupnou dosažitelná znalost skutečnosti (t. zv. notorieta) sprostuje od zvláštního provázení důkazu č. 3423.

— **polehčující:** podle § 410 tr. ř. mohou být hodnoceny i polehčující okolnosti zjištěné po pravoplatnosti rozsudku č. 3620.

— **§ 264 b) tr. zák.:** obžalovanému pro přestupek § 523 tr. zák., který se často opíjí a pere, nepolehčuje zachovalost (§ 264 b) tr. zák.), třebaš nebyl soudem ještě trestán; nelze mu povolití podmíněný odklad výkonu trestu č. 3403.

— **§ 264 I) tr. zák.:** k polehčující okolnosti § 264 I) tr. zák. se nevyžaduje, by doznání bylo lítostné; stačí i doznání částečné č. 3444.

— **dle § 322 tr. ř. viz otázky porotcům.**

— **přítěžující:** není důvodu, by bylo přihlíženo jako k přítěžující okolnosti k tomu, že bylo tiskovou urážkou ohroženo dobré jméno uraženého, bylo-li uraženému k jeho žádosti dáno zadostiučnění přiznáním odškodného ve smyslu § 17 tisk. nov. č. 3444.

— **dle § 322 tr. ř. viz otázky porotcům.**

— **zvláště nebezpečné viz automobil.**

Omyl: vědomě (i úmyslně) uvedení v omyl nebo takové využití omylu druhé strany nemusí nésti s sebou nutně i poškození druhé strany; třebaš došlo k omylu listivým jednáním nebo předstíráním pachatelovým, tvoří skutkovou podstatu podvodu jen, bylo-li listivé uvedení v omyl nebo takové využití omylu současně vedeno přímým pachatelovým úmyslem způsobivosti někomu škodu č. 3687.

— bez této náležitosti skutkové podstaty zůstaveno jest posouzení účinků, jež má podle zákona vzbuzení nebo využití omylu při právním jednání, předpisům práva občanského, při smlouvách předpisu § 871 obč. zák. č. 3687.

— **právní: §§ 3, 233 tr. zák.:** přesvědčení pachatelovo, že povolení je třeba si opatřiti teprve po vyzkoušení aparátu, nevyvínuje (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 3427.

— s hlediska § 24 zákona č. 9/23 je třeba povolení k přechovávání, nestačí pouhá přihláška (podání žádosti); omyl v tomto směru jest omylem právním (§ 233 tr. zák.) č. 3500.

- — — pachatele (§ 72 I č. 7 zák. č. 126/1927) nevyvíňuje sdělení obecního starosty, že smí pivo prodávat (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 3524.
- — — zákaz zákona (§ 72 I č. 7 zák. č. 126/27) týká se i podávání alkoholických nápojů cizozemcům; omyl v tomto směru nevyvíňuje č. 3549.
- — — ustanovení § 31 zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 330 sb. z. a n. ve znění zákona ze dne 14. července 1927, č. 126 sb. z. a n. není zákonem práva ústavního ani správního, nýbrž integrující součástí zákona trestního č. 3561.
- — — omyl vyvolaný novinářským článkem, sdělujícím zrušení zákazu čepování a prodávání alkoholických nápojů zákonem, schváleným poslaneckou sněmovnou a senátem, není omylem skutkovým vylučujícím trestnost podle § 2 e) tr. zák. Omyl zůstane omylem právním, i když pachatel neznal ustanovení práva ústavního, že se stává zákonem pravoplatným teprve schválením presidenta republiky a řádným vyhlášením č. 3561.
- — — domnívá-li se pachatel (§ 1 odst. 2 zák. o útisku), že má právo vynutit na osobě zadrževší jeho otce pro odůvodněné podezření z krádeže na jejím poli, by upustila od jeho předvedení ke starostovi, věda o onom důvodu zadržení, jde o neznalost trestního zákona (§ 93 ve spojení s § 2 g) tr. zák.) a tudíž o omyl právní (§ 3, 233 tr. zák.) č. 3624.
- — — neznalost okolností, od které chvíle před volbami jest pod trestně právními následky (§ 72 I. č. 7 zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 330 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927, č. 126 sb. z. a n.) zakázáno čepovati alkoholické nápoje, jest omylem právním (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 3646.
- — — omyl právní neomlouvá nikdy, ani, byl-li prokázanými okolnostmi oprávněně omluvitelný č. 3646.
- — — **skutkový** viz beztrestnost dle § 2 e).
- — — **Opatrování nemocného** viz zanedbání nemocného.
- — — **Opatření lékařské pomoci** viz zanedbání nemocného.
- — — **stálého výboru:** č. 480/20 č. 3631.
- — — viz též **trest**.
- — — **Opilost:** § 523 tr. zák.: rozpoznání obyčejného akutního opojení alkoholem nevyžaduje posudku znalců lékařů, neboť alkoholové opojení není takovým chorobným stavem, jehož zjištění vyžaduje zvláštní odborné lékařské vzdělání č. 3372.
- — — obžalovanému pro přestupek § 523 tr. zák., který se často opije a pere, nepolehčuje zachovalost (§ 264 b., tr. zák.), třebaš nebyl soudem ještě trestán; nelze mu povolití podmíněný odklad výkonu trestu č. 3403.
- — — při verbálních deliktech vzhledem k jejich zvláštní povaze i opilost, nedosahující stupně § 2 písm. c) tr. zák. může následkem zkažení vědomí s ní spojeného vyloučiti zlý úmysl k takovýmto deliktům předpokládaný. Proto jest nutno zjistiti stupeň opilsti obžalovaného a způsob, jakým došlo k výroku č. 3628.
- — — odolnost jednotlivcova proti množství požitých lihovin je čistě individuální; množství samo o sobě není ještě důkazem úplné opilsti ve smyslu § 2 c) tr. zák. Záležejí jedině na tom, jak ta která osoba podle své tělesné povahy a zvyklosti reaguje na účinnost alkoholických nápojů č. 3512.
- — — nahodilě opilství podle § 523 tr. zák. je pachatelem zaviněno již tím, že se připravil v tento stav vědomým požitím alkoholických nápojů č. 3572.
- — — ke skutkové podstatě přestupku opilství podle § 523 tr. zák. stačí, vykazuje-li čin spáchaný v nahodilém zaviněném opilství na venek veškeré znaky určitého zločinu č. 3572.

- — — nevyhledává se, by skutek spáchaný v nahodilém zaviněném opilství jevil též znaky subjektivní podstaty onoho zločinu č. 3572.
- — — přestupek opilství spáchaný činy, vykazujícími na venek veškeré znaky zločinu podle § 85 a), b) tr. zák., pokud se týče zločinu podle § 5, 85 a), b) tr. zák. č. 3572.
- — — **Opis rozsudku** viz rozsudek.
- — — **Opojení alkoholem** viz opilsti.
- — — **Opověď zla:** pojem č. 3683.
- — — **Oprava rozsudku** viz rozsudek.
- — — **Opravná stolice** viz zrušovací soud.
- — — **Opravné prostředky** viz prostředky opravné.
- — — **Oprávněné zájmy** viz urážka na cti (§ 490).
- — — **Organisací:** jest spojení několika osob ke společnému cíli, šetříc určitých pravidel společného jednání a postupu č. 3452.
- — — **Oslavování sebe:** jako pachatele budoucího zločinu č. 3695.
- — — viz též **ochrana republiky** § 16 č. 2.
- — — **Osmihodinná doba pracovní** viz urážka na cti (§ 490).
- — — **Osoba fyzická** viz telegrafy.
- — — **navedená** viz spoluvina.
- — — **neovládající jazyk časopisu** viz redaktor.
- — — **požívající veřejné víry** viz veřejná listina.
- — — **služebná** viz kuplířství.
- — — **sváděná** viz potírání pohlavních nemocí.
- — — **téhož pohlaví** viz smilstvo (§ 129 I b).
- — — **úřední** viz úředník veřejný.
- — — **vrchnostenská** viz násilí dle § 81.
- — — viz též **urážka** dle § 312.
- — — viz též **úředník veřejný**.
- — — **Otázka právní a skutková:** rozhodnutí o tom, zda jsou si dvě známky šálivě podobny, je zjištěním skutkovým (§ 258 tr. ř.), způsob, jak nalézací soud pojímá představu obyčejného kupitele ve smyslu § 25 zák. o ochr. známek, je otázkou právní č. 3399.
- — — výrok o nedbalosti pachatelově ve smyslu § 335 tr. zák. obsahuje, ač jest po výtce závěrem skutkovým, současně i závěr právní č. 3458.
- — — první podmínku beztrestnosti ve smyslu § 4 zák. č. 124/24 (důkaz okolností, pro které tvrzení mohlo být považováno důvodně za pravdivé), jakož i subjektivní stránku druhé podmínky (zřejmý úmysl chrániti především veřejný zájem) posuzuje po stránce skutkové podle §§ 258, 288 č. 3 tr. ř. soud nalézací; otázka, zda šlo o veřejný zájem, podléhá jakožto otázka právní posouzení také zrušovacím soudem č. 3474.
- — — **skutková:** otázka, zda pachatel (§ 128 tr. zák.) jednal ze zvědavosti, je povahy ryze skutkové a nikoli odborné č. 3417.
- — — otázka vědomí a úmyslu jsou skutkového rázu, které nalézací soud řeší na základě svého přesvědčení, získaného z volného uvažování výsledků průvodního řízení č. 3428.
- — — výklad obsahu, smyslu, dosahu článku a určení, co pisatel chtěl svými slovy vyjádřiti, jsou — stejně jako zjištění, zda se obžalovanému důkaz pravdy podařil (zda bylo nebo nebylo dokázáno, že obvinění jest pravdivé) — zjištění skutková č. 3567.
- — — správnost (pravdivost) projevu ve formě úsudku lze dokazovati jenom důkazem pravdivosti návět, na jejichž základě byl úsudek učiněn č. 3567.
- — — sprostil-li soud obžalovaného proto, že použil k oklamání prostředku, jímž zamýšlený účinek a výsledek (omyl) nikdy a za žádných okolností vyvolán býti nemohl, a tedy oním činem obžalovaného nemohlo nikdy nastati ohrožení právního řádu, ježto bylo falšování tak patrné, zjevné,

že bylo k dosažení cíle obžalovaným zamýšleného naprosto a bezpodmínečně nezpůsobilé, jde o zjištění skutkové č. 3586.

při deliktích verbálních do oboru skutkově zjišťovací činnosti vyhrazené soudům nalézacím spadá především zjištění doslovu (znění, textu) souzeného projevu a dále i výklad projevu, určení, jaký byl smysl, význam, dosah, směr, účel a předmět projevu č. 3689.

zjištění o příčinné souvislosti je zjištěním rázu skutkového, jemuž lze čelit jen formálními důvody zmatečnosti; nestalo-li se to v písemné zmateční stížnosti je doháněti to teprve při veřejném roku podle § 290 tr. ř. nepřipustné č. 3693.

smíšená (quaestio mixta): výrok o nedbalosti pachatelově ve smyslu § 335 tr. zák. obsahuje, ač jest po výtce závěrem skutkovým, současně i závěr právní č. 3458.

Otázky porotcům: porušení předpisů §§ 318—323 tr. ř. nepřipustěním otázky tvoří bez ohledu na to, zda návrh v tom směru byl učiněn čili nic, zvláštní důvod zmatečnosti § 344 č. 6 tr. ř. a nelze okolnost tu uplatňovati s hlediska všeobecného důvodu zmatečnosti podle § 344 č. 5 tr. ř. č. 3371.

Uplatňuje-li obžaloba ideální souběh několika trestných činů v témže skutku obžalovaného, jest učiniti předmětem úvah a výroku porotců všechny tyto kvalifikace v otázce hlavní, buď tím, že se v jedné otázce hlavní uvádějí veškeré zákonné známky trestných činů sbíhajících se ve skutku, k němuž se otázka vztahuje, nebo že se o skutku dá otázek několik, z nichž každá — uvádějí jen zákonné znaky jednoho z oněch trestných činů — předkládá k poradě a výroku porotců jen jednu z několika kvalifikací obžalobou uplatňovaných. Volbu mezi oněmi možnostmi zůstávají druhý odstavec § 323 tr. ř. úvahám soudu řídícím se zvláštnostmi případu č. 3387.

§ 322 tr. ř. má na zřeteli jen takové zvláštní přitěžující nebo polehčující okolnosti, které již podle zákonného ustanovení o samém trestném činu jmenovitě jich uvedením v dotyčném ustanovení podmiňují změnu trestní sazby č. 3411.

nespadají sem okolnosti podmiňující záměnu trestu smrti podle § 91 tr. zák. slov. v doživotní káznici nebo podle § 92 tr. zák. slov. v káznici patnácti let č. 3411.

trestní řád v ustanovení § 323 odst. 2 ponechává porotnímu soudu úplnou volnost v úpravě otázky podle povahy případu, najmě, které skutečnosti mají se shrnouti do otázky jediné nebo mají býti předmětem otázek zvláštních č. 3638.

nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., dal-li porotní soud při úpravě otázek ke všem hlavním otázkám (na zločin loupežné vraždy, utržení na cti, těžkého uškození na těle a na přestupek krádeže) společně nedílné otázky dodatkové na okolnosti trestnost vylučující č. 3638.

dodatková: porušení předpisu § 319 tr. ř. je zmatekem č. 6 § 344 tr. ř. jen tehdy, nedal-li porotní soud porotcům dodatkovou otázku přes to, že k tomu byl povinen č. 3384, 3663.

jedním ze zákonných předpokladů jest, by se onen stav, ona skutečnost, jichž tvrzení ve smyslu § 319 tr. ř. přichází v úvahu, hodily právě pod onen právní pojem, o němž má býti dotyčná otázka dána č. 3384.

s hlediska § 319 tr. ř. není třeba, by okolnost trestnost vylučující nebo zrušující byla tvrzena výslovně, stačí, když se podle celkového výsledku hlavního přelíčení jeví býti možnou. Nestáčí však návrh strany, opřený o její domněnku, ani její (obhájcovu) subjektivní přesvědčení, nedotvrzené výsledky přelíčení č. 3387.

okolnost, že porotní soud dal dodatkovou otázku na střídavě pomínutí smyslů (§ 2 b) tr. zák.) není důvodem pro domněnku, že měl pochybnosti o přičetnosti obžalovaného; musí onu otázku dáti, je-li tu tvrzení poukazující na onen stav, třebaš byl o bezpodstatnosti tohoto tvrzení sebe více přesvědčen č. 3419.

pokud řízení není vadným (§ 344 č. 6 tr. ř.), nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin žhářství dodatková otázka ve smyslu § 168 tr. zák. č. 3449.

povinnost, dáti porotcům podle § 319 tr. ř. otázku dodatkovou, není však podmíněna přímým, výslovným tvrzením stavu nebo skutečností trestnost vylučujících neb rušících, stačí, byly-li takový stav nebo takové skutečnosti alespoň pozitivními výsledky trestního řízení napovězeny č. 3547, 3663.

podle § 319 tr. ř. jest povinností soudu dáti dodatkovou otázku na onen stav, byly-li buď obžalovaným tvrzeny nebo bylo-li aspoň výsledky průvodního řízení poukazováno na skutečnosti, které by opodstatňovaly onen trestnost vylučující důvod č. 3547.

nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., dal-li porotní soud při úpravě otázek ke všem hlavním otázkám (na zločin loupežné vraždy, utržení na cti, těžkého uškození na těle a na přestupek krádeže) společně nedílné otázky dodatkové na okolnosti trestnost vylučující č. 3638.

první podmínkou povinnosti porotního soudu dáti otázku je, by bylo tvrzeno, že tu byl takový stav, nebo že nastala taková skutečnost, jež vylučují nebo ruší trestnost č. 3663.

spáchal-li obžalovaný podle posudku znalců psychiatrů čin ve stavu patologického opojení alkoholického, vyhověl porotní soud předpisu § 319 tr. ř. (§ 344 č. 6 tr. ř.), dav porotcům dodatkovou otázku na úplné opilství podle § 2 c) tr. zák.; dáti onu otázku i na jiné pomatení smyslů podle § 2 c) tr. zák. byl by tu povinen jen, kdyby ho výsledky řízení k tomu zavazovaly č. 3663.

porušení předpisu § 319 tr. ř. (§ 344 č. 6 tr. ř.) pro opomenutí dodatkové otázky na neodolatelné donucení (stav nouze) přicházelo by v úvahu jen, kdyby byl onen stav výslovně tvrzen nebo pozitivními výsledky hlavního přelíčení napovězen č. 3670.

eventuální: § 320 tr. ř. vylučuje, by současně s hlavní otázkou byla kladena též otázka eventuální, odpovídající jen z části tvrzeným skutečnostem, bez ohledu na další skutečnosti rovněž tvrzené, jež v celku, netvoříce skutkovou podstatu jiného trestního zákona, který není přísnějším, než zákon uvedený v obžalovacím spise, jsou plně již vyčerpány hlavní otázkou č. 3371.

uplatňuje-li obžaloba ideální souběh několika trestných činů v témže skutku obžalovaného, jest učiniti předmětem úvah a výroku porotců všechny tyto kvalifikace v otázce hlavní, buď tím, že se v jediné otázce hlavní uvádějí veškeré zákonné známky trestných činů sbíhajících se ve skutku, k němuž se otázka vztahuje, nebo že se o skutku dá otázek několik, z nichž každá — uvádějí jen zákonné znaky jednoho z oněch trestných činů — přivádí k poradě a výroku porotců jen jednu z několika kvalifikací obžalobou uplatňovaných. Volbu mezi oněmi možnostmi zůstávají druhý odst. § 323 tr. ř. úvahám soudu řídícím se zvláštnostmi případu. I při druhé možnosti mohou však otázky býti dány jen jako otázky hlavní, nikoliv eventuální č. 3387.

porotní soud je povinen dáti eventuální otázku, byl-li aspoň napovězen výsledky porotního přelíčení stav věci, opodstatňující skutkovou podstatu mírnějšího činu č. 3419.

pokud nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř., a zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li dána vedle hlavní otázky na vraždu eventuální otázka na zabítí č. 3419.

nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud k hlavní otázce na zločin § 127 tr. zák. eventuální otázku na přestupek § 20 zák. č. 241/1922, ač vyšlo na jevo při hlavním přelíčení, že se obžalovaný nedopustil násilí č. 3426.

- — — pokud řízení není vadným (§ 344 čis. 6 tr. ř.), nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin žhářství eventální otázka na zločin podle § 212 tr. zák. pokud se týče podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák. čis. 3449.
- — — o porušení předpisu podle § 320 tr. ř. nepoložením otázky na vydirání šlo by tenkrát, kdyby byly po rozumu tohoto ustanovení zákona »tvrzeny«, t. j. buď výslovně tvrzeny nebo alespoň výsledky hlavního přelíčení napovězeny skutečnosti, podle nichž by, kdyby byly pravdivé, skutek stěžovateli obžalobou jako zločin loupeže podle §§ 190, 192 tr. zák. za vinu kladený spadl pod mírnější ustanovení trestního zákona o zločinu podle § 98 b) tr. zák. čis. 3571.
- — — **hlavní:** porušení předpisu § 318 tr. ř., nebyla-li do hlavní otázky na zločin vraždy pojata zákonná známka, že obžalovaný jednal proti napadenému v úmyslu, by ho usmrtil, jest zmatkem čis. 6 § 344 tr. ř., třebaš byli porotci poučeni, že, zodpoví-li otázku na vraždu kladně, odpadá zodpovězení otázky na zabití a na přečin § 335 tr. zák. čis. 3366.
- — — § 320 tr. ř. vylučuje, by současně s hlavní otázkou byla kladena též otázka eventuální, odpovídající jen z části tvrzeným skutečným, bez ohledu na další skutečnosti rovněž tvrzené, jež v celku, netvoříce skutkovou podstatu jiného trestního zákona, který není přísnějším, než zákon uvedený v obžalovacím spise, jsou plně již vyčerpány hlavní otázkou čis. 3371.
- — — uplatňuje-li obžaloba ideální souběh několika trestných činů v témže skutku obžalovaného, jest učinění předmětem úvah a výroku porotců všechny tyto kvalifikace v otázce hlavní, buď tím, že se v jediné otázce hlavní uvádějí veškeré zákonné známky trestných činů sbíhajících se ve skutku, k němuž se otázka vztahuje, nebo že se o skutku dá otázek několik, z nichž každá — uvádějíc jen zákonné znaky jednoho z oněch trestných činů — přivádí k poradě a výroku porotců jen jednu z několika kvalifikací obžalobou uplatňovaných. Volbu mezi oněmi možnostmi zřizuje druhý odst. § 323 tr. ř. úvahám soudu řídícím se zvláštnostmi případu. I při druhé možnosti mohou však otázky býti dány jen jako otázky hlavní, nikoliv eventuální čis. 3387.
- — — ze zvláštních okolností skutku jest podle § 318 tr. ř. v otázce (hlavní) pojeti jen, co jest (uvedením místa, doby, předmětu atd.) zapotřebí k jasnému označení skutku; další konkretisování skutku § 318 tr. ř. nežadá; nenařizuje, by byly zákonné známky v otázce obsažené rozvedeny na příslušné skutkové okolnosti čis. 3387.
- — — při spolupachatelství (dle § 70 slov. tr. zák.) nemusí býti v otázce (§ 318 tr. ř.) ohledně jednoho pachatele výslovně vyjmenování i spolupachatelé; ohledně každého obžalovaného a ohledně každého trestného činu musí býti dána samostatná otázka (§ 318 tr. ř.) čis. 3411.
- — — účelem individualisace podle § 318 tr. ř. jest zjistiti osobitost činu za účelem zajištění neporušitelnosti zásady »ne bis in idem«. Tuto individualisaci neruší, byl-li v otázce alternativně uveden způsob činnosti ve smyslu obžaloby, když se tato činnost vztahuje k téměř podnětu, k téměř předmětu a k téměř okolnostem dle místa a času čin jinak pevně určujícím, takže o jeho totožnosti pochybností býti nemůže čis. 3411.
- — — nebyla-li obžaloba při hlavním přelíčení změněna, musí býti hlavní otázka podle § 318 tr. ř. přizpůsobena jak co do okolností skutkových, tak i do zákonných známek trestného činu obžalobě, bez ohledu na to, nasvědčují-li výsledky přelíčení vůbec tomu, že tento žalobní skutek je trestným činem, za nějž jej pokládá obžaloba, či nikoliv čis. 3426.

- — — trestní řád v ustanovení § 323 odst. 2 ponechává porotnímu soudu úplnou volnost v úpravě otázky podle povahy případu, najmě, které skutečnosti mají se shrnouti do otázky jediné nebo mají býti předmětem otázek zvláštních čis. 3638.
- — — nejde o zmatek číslo 6 § 344 tr. ř., dal-li porotní soud při úpravě otázek ke všem hlavním otázkám (na zločin loupežné vraždy, utrhaní na cti, těžkého uškození na těle a na přestupek krádeže) společně nedílné otázky dodatkově na okolnosti trestnost vylučující čis. 3638.
- — — kromě zákonných znaků trestného činu, jenž jest základem obžaloby, jest nutno pojmuti do hlavní otázky ze zvláštních okolností činu jen čeho je třeba k jeho individualisování, by byla vyloučena případná záměna s jiným činem čis. 3700.
- — — hlavní otázka na zločin přímého účastenství na dokonané loupežné vraždě podle §§ 134, 135 čis. 2, 136 tr. zák. čis. 3700.
- — — bylo-li použito v hlavní otázce slov zákona »způsobem činným spolupůsobil při samém vykonávání loupežné vraždy« k vyznačení přímého účastenství (§ 136 tr. zák.) obžalovaného na zločinu loupežné vraždy, neodporuje doslov ten předpisu § 318 tr. ř. čis. 3700.
- — — **kontrolní:** bez žádosti obžalovaného (obhájce) není soud povinen, by dal porotcům kontrolní otázku (§ 323 odst. třetí tr. ř.) čis. 3387.
- — — rozsudek nečiní zmatečným, že nebyla dána kontrolní otázka ve smyslu druhé věty třetího odstavce § 323 tr. ř. z moci úřední čis. 3411.
- — — účelem kontrolních otázek je, by určitý zákonný znak, do přechozí otázky pojatý, byl vyjádřen skutečnými poměry tomu odpovídajícími; zjištění jmen spolupachatelů nelze činiti předmětem otázky kontrolní čis. 3411.
- — — bylo-li použito v hlavní otázce slov zákona »způsobem činným spolupůsobil při samém vykonávání loupežné vraždy« k vyznačení přímého účastenství (§ 136 tr. zák.) obžalovaného na zločinu loupežné vraždy, neodporuje doslov ten předpisu § 318 tr. ř.; bylo věci obhajoby žádati po případě ve smyslu § 323 odst. 3 posl. věta tr. ř. o dodatkovou otázku kontrolní, jež by onen zákonný znak vyjadřovala poměry jemu odpovídajícími čis. 3700.
- Otázky praejudiciální viz otázky předběžné.**
- — — **předběžné (§ 5 tr. ř.):** otázku, které z obou stran přísluší práva původská, nemusí nalézací soud zřizovati k rozřešení soudu civilnímu, u něhož byl v době hlavního přelíčení zahájen spor o tato práva (§ 5 tr. ř.) čis. 3672.
- — — o tom, zda je v souzeném případě (§ 131 tr. zák.) mezi dvěma osobami poměr přirozeného pokrevního příbuzenství čili nic, rozhoduje výlučně soudce trestní, nejsa vázán omezením, jež stanoví pro otázku zjištění nemanželského otcovství pro obor práva soukromého občanský zákon v § 158 čis. 3697.
- Otec:** ustanovuje-li § 141 obč. zák., že jest v prvé řadě na matce pečovati o tělesnou výchovu a o zdraví dítek, plyne z toho, že povinnost otce, by sám osobně dohlížel k tělesné bezpečnosti dětí, nenastává, dokud otec vzhledem ke konkrétním okolnostem důvodně může předpokládati, že se tak stane matkou. Teprve když otec zjistí, že matka tuto svou povinnost zanedbává anebo ji dostáti nemůže, jest na něm, by v tom zjednal nápravu nebo, by sám pečoval o tělesné blaho svých dětí čis. 3519.
- Označení zboží viz ochrana známek.**
- Oznámení spolčení viz ochrana republiky (§ 27 čis. 2).**
- — — **trestní viz trestní oznámení.**
- Paběrkování: kdy je krádeží čis. 3480.**
- — — viz též po ní pých.

Padělaná potravina: její prodej č. 3729.

— — viz též potraviny.

Padělaní veřejné listiny (§ 320 f) tr. zák.: sprostil-li nalézací soud obžalovaného pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. proto, že obžalovaný použil k oklamání prostředku, jímž zamýšlený účinek a výsledek (omyl) nikdy a za žádných okolností vyvolán býti nemohl (činem nemohlo nikdy nastati ohrožení právního řádu), ježto bylo falšování tak patrné (zjevné), že bylo k dosažení cíle obžalovaným zamýšleného naprosto a bezpodmínečně nezpůsobilé, jde o skutkové zjištění, které víže i zrušovací soud a jež nelze napadati hmotněprávním zmatkem č. 9 a) § 281 tr. ř.; oním zjištěním je vyloučena i abstraktní možnost uvéstí v omyl ve smyslu § 320 f) tr. zák. č. 3585.

Pambíček: pokud výraz ten znamená Boha ve smyslu § 122 a) tr. zák. č. 3633.

Pán rychlosti viz automobil.

Parteihauptling: výraz ten má sice do jisté míry satirickou příchut, takže může býti sesměšňováním, avšak podle obecné mluvy neznamená tento výraz sesměšňování, snižující ve vážnosti a účtu ve smyslu § 491 tr. zák. č. 3621.

Pařížská úmluva viz úmluva madridská.

Pathologické opojení alkoholické: spáchání činu v něm č. 3663.

Pathologický stav viz beztrestnost dle § 2 g).

Peněžitý trest viz trest.

Periodický tiskopis viz tiskopis.

Persekuce viz ochrana republiky (§ 14 č. 5).

Pisemné soudní svědectví: a urážka na cti č. 3598.

Platbní neschopnost: její zjištění č. 3722.

— rozkaz viz účastník soukromý.

Plná moc: zmocnění obhájce úředně ustanoveného jen pro hlavní přelíčení končí provedením hlavního přelíčení (§ 41 odst. třetí tr. ř.); k dalšímu zastupování jest se mu vykázáti plnou mocí; neučinil-li tak, jest jeho odvod na zmáteční stížnost odmítnouti obdobným použitím § 1 č. 1 zák. č. 3/78 č. 3515.

— — podle § 477 č. 5 c. ř. s. je přípustno, by vedení rozepře bylo dodatečně schváleno. Tohoto předpisu lze použiti obdobně i v trestním řízení, alespoň tehda, bylo-li podle stanov potřebné schválení vykázáno až do vynesení rozsudku č. 3704.

— — ex offe obhájce ustanovený jen pro hlavní přelíčení musí připojiti k provedení zmáteční stížnosti ohlášené přímo obžalovaným plnou moc č. 3714.

— — ve smyslu § 1010 obč. zák. jest zmocněnec oprávněn přenéstí plnou moc na jinou osobu jen v případě potreby, jinak jen s výslovným svolením svého mandanta. Podle § 14 adv. ř. jest advokát oprávněn, substituovati v případě svého zaneprázdnění jiného advokáta, při čemž ovšem jeho zákonné ručení zůstává nedotčeno. Toto ustanovení advokátního řádu doznalo, pokud jde o procesní plnou moc, změny § 31 odst. 2 c. ř. s. potud, že advokát může udělenou mu plnou moc procesní přenéstí pro jednotlivé úkony neb oddíly řízení na jiného advokáta, a to i v jiných případech, než v případě zaneprázdnění, na rozdíl od obecného zmocnění podle obč. zákoníka, který mimo případ potreby vždy musí si vyzádati výslovné svolení. Tohoto svolení (zmocnění) nemá advokát zapotřebí, avšak jen v tom případě, jedná-li se o přenesení plné moci pro jednotlivé úkony neb oddíly řízení, kdežto pro substituci pro celý spor (nehledíc k případu zaneprázdnění) potřebuje advokát ve smyslu § 1010 zvláštní zmocnění č. 100 dis.

Pobuřování: nevyžaduje řeč vášnivou, opakování týchž myšlenek týmiž nebo podobnými slovy, aby posluchači byli »zpracováni« v intencích řečníkových. I zdánlivě klidnou, prostou řečí, pronesenou třeba spíše s hlediska hospodářského než politického, může býti podle úmyslu řečníka mysl posluchačů

sváděna k úvahám zahroceným proti vlastnímu státu pro jeho vznik, proti jeho samostatnosti, ústavní jednotnosti nebo demokraticko-republikánské formě č. 3511.

— pobuřuje (§ 14 č. 1 zák. na ochr. rep.), kdo se úmyslně snaží u jiných silnými prostředky vyvolati nepřátelský vztah ke státkům v § tom uvedeným a chráněným, kdo se snaží vyvolati nepřátelské neb aspoň nepřiznivé smýšlení o československém státu; spadá sem zakončení řeči, naplněné výtkami a stížnostmi do domnělého útisku dělnictva v Československé republice »buržoasií«, výrokem: »Ať žije Sovětský svaz!« č. 3678.

Podání prezidentu republiky (sněmovně): je rozšiřovaným spisem č. 3650.

— žádosti viz telegrafy.

Podílnictví na krádeži (a zpronevěře) dle § 185, 186 a), b) tr. zák.: ke skutkové podstatě zločinu podílnictví na krádeži se vyžaduje po subjektivní stránce pachatelovo vědomí o tom, že věc, kterou ukrývá nebo na sebe převádí, jest kradená (pochází z krádeže), a v případě § 186 a) tr. zák. je potřebí, by byly pachateli známy i částka nebo cena ukradené věci; nespadá sem ukrytí nebo na sebe převedení věci, o níž pachatel ví, že jí bylo nabyto podvodem č. 3398.

— — — pojmu »ukrývání« ve smyslu § 185 tr. zák. odpovídá jakákoliv činnost, jež směřuje k tomu a jest s to, by ztížila nebo znemožnila oprávněné osobě opětne nabytí předmětu, jehož pozbyla č. 3493.

— — — nevyžaduje se, by věc byla ukrývána zvláštním způsobem; stačí i pouhé uschování neb uložení věci, je-li tím věc před oprávněným skrývána a takto odňata jeho disposiční moci č. 3493.

— — — není třeba, by tomu, kdo kradené věci přechovává a ukrývá, byly známy všechny podrobnosti krádeže, by již v době převzetí věci těch věděl, kde, kým a za jakých okolností byla krádež provedena č. 3493.

— — — ukrývání kradených věcí (§ 185 tr. zák.) jest deliktem trvalým, který je ukončen teprve tehdy, když přestalo udržování trestného stavu (ukrývané věci byly nalezeny a vráceny do disposiční moci oprávněné osoby); teprve tímto okamžikem počíná běžeti promlčecí doba č. 3493.

— — — rozsah náhrady škody jako podmínky beztrestnosti ve smyslu § 187 tr. zák. nelze určovati ex nunc, podle doby, kdy náhrada škody přichází v úvahu, nýbrž ex tunc, podle doby, kdy byl spáchán trestný čin (při podílnictví na krádeži podle doby, kdy pachatel věci ukryl, na se převedl nebo zašantročil, věda, že věci ty pocházejí z krádeže); nemožnost úplné náhrady škody, způsobená náhodou nebo cizí vinou, jde na vrub pachatelův č. 3498.

— — — předmětem podílnictví na krádeži jest věc z krádeže; nezáleží na tom, kdo a kdy věc ukradl, ani na tom, převedl-li pachatel odcizenou věc na sebe přímo od zloděje či od osoby třetí č. 3604.

— — — po stránce subjektivní stačí, že pachatel věděl, že věc, kterou na sebe převádí, pochází z krádeže č. 3604.

— — — místem spáchaného činu podle § 51 odst. první tr. ř. jest při podílnictví na krádeži (§ 185 tr. zák.) místo, kde trestná činnost, zahájená na se převedením a ukrýváním ukradené věci, vyvrcholila v prošantročení prodejem věci č. 3665.

— — — pokud nejde o překročení obžaloby (§§ 267, 281 č. 8 tr. ř.), byl-li obžalovaný k obžalobě pro zločin krádeže uznán vinným zločinem podílnictví na krádeži č. 3715.

Podkolí mlýna viz mlýnář.

Podněcování: pojem »podněcování« ve smyslu § 15 č. 3 zákona na ochranu republiky jest naplněn každým působením na cit a vůli, jímž má býti vyvoláno nebo posíleno rozhodnutí k trestným činům individuálně a časově neurčitým; nezáleží na tom, zda podněcování mělo nebo mohlo míti přímý a

bezprostředně se projevující účinek (při podněcování k vojenským zločinům nebyli přítomni ani vojáci ani nováčci) č. s. 3585, 3401, 3564.

— k vojenským zločinům č. s. 3614.

Podnikatel: na zaměstnavateli se stanoviska trestního zákona nelze žádati, by jeho dozor šel dále, než se mu zákony a předpisy nařizuje, neboť pak by veškeré podnikání bylo znemožněno, ježto by kontrola každého jednotlivého dělníka a jeho prací podnikatele úplně vyčerpala; podnikatel se musí proto spolehat na orgány, které kontrolou určitých prací pověřil a na t. zv. přední dělníky, při jejich výběru musí ovšem zachovávat jistou opatrnost č. s. 3577.

— zavinění podnikatele staveb, který, ač věděl, že dráty nízko nad stavbou prochází silný elektrický proud, nedal je odstranit a v práci pokračoval č. s. 3693.

— samostatný podnikatel, který převzal provedení celé práce (přístavby), zodpovídá (§ 335 tr. zák.) i ohledně provádění tesařských prací; je na něm, by sám i v tomto ohledu učinil všechna opatření, jichž je třeba k ochraně života a zdraví zaměstnaných jim dělníků č. s. 3693.

— vyrozumění stavbu provádějícího o povolení stavby není podle zákona vůbec nařízeno (§ 31 staveb. řádu pro Slezsko ze dne 2. června 1883, č. s. 26 z. zák.) č. s. 3693.

Podvod (§ 197 tr. zák.): zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř., jelikož rozsudek nezabývá se úmyslem způsobiti škodu při podvodu č. s. 3369.

— — ani v případech, kde jest civilní žaloba o vrácení peněz podle § 1174 obč. zák. vyloučena, není podvod vyláčením peněz za nedovoleným účelem zásadně vyloučen pro nemožnost škody po rozumu § 197 tr. zák. č. s. 3386.

— — vylákal-li kdo lstivým jednáním nebo předstíráním a vzbuzeným tak omylem zboží jen za tím účelem, by si výtěžkem za ně zajistil svou kauční pohledávku, nejednal po případě v úmyslu poškoditi ve smyslu § 197 tr. zák. č. s. 3407.

— — ke skutkové podstatě zločinu podvodu se vyžaduje po stránce subjektivní, by pachatel jednal v úmyslu někoho poškoditi; ani o škodě ani o tomto úmyslu nelze mluvit tam, kde škoda nemohla z uvedení v omyl (z oklamání) vzniknouti č. s. 3408.

— — mezi uvedením v omyl a škodou musí býti příčinná souvislost, škoda musí býti způsobena podvodným jednáním č. s. 3408.

— — skutková podstata podvodu nevyžaduje úmysl pachatelův způsobiti škodu hmotnou, stačí úmysl poškoditi práva nehmotná č. s. 3411.

— — podvod, předstíral-li kdo proti pravdě pojišťovně, že mu shořely věci (mlýnské výrobky) a spolovina (intelektuální pomoc) na onom podvodu vydáním stvrzenky na ony věci, jakoby byly před požárem dodány č. s. 3422.

— — vyžádání si stvrzenky jest beztrestným jednáním přípravným; jakmile se však hlavní pachatel, považuje to vydáním stvrzenky za umožněno, dovolal k osvědčení rozsahu škody toho, že mu byly věci dodány, stal se trestným i předchozí čin spoluvinníkův č. s. 3422.

— — by se spoluvinník stal beztrestným, musela by býti příčinná spojitost jeho činu s činem hlavního pachatele přerušena nejpozději do období, ve kterém se již projevila trestná činnost tohoto; k přerušení musilo by dojíti takovým činem samého spoluvinníka, kterým by byl znemožněn anebo bezúčinným způsoben jakýkoliv vliv, jež měla předchozí činnost intelektuálního pomocníka na rozhodnutí se hlavního pachatele ke spáchání trestného činu č. s. 3422.

— — podvod jest dokonán tím, že lstivým předstíráním pachatelovým v úmyslu poškozovacím byl někdo uveden v omyl, při čemž nesejde na skutečném způsobení škody. Stalo-li se však lstivé předstírání sice s úmyslem poškozovacím, ale nedošlo-li k uvedení v omyl pro některou z příčin uvedených v § 8 tr. zák., zůstává čin pokusem č. s. 3422.

— — jde o nedokonáný zločin podvodu (o spoluvinu na něm), nebylo-li ono lstivé předstírání o rozsahu škody způsobené shořením oněch mlýnských výrobků úspěšné ani u četnictva ani u komise, již vyslala pojišťovna k vyšetření škody č. s. 3422.

— — nejde o beztrestnost pro dobrovolné ustoupení od pokusu, doznal-li onen spoluvinník četnictvu, že hlavnímu pachateli žádných zásob nedodal, teprve když se ve svých výpovědích zapletal do rozporů a byl na následky svého jednání upozorněn č. s. 3422.

— — ke skutkové podstatě podvodu se po subjektivní stránce vyžaduje, by pachatel již při lstivém předstírání nebo jednání podle § 197 tr. zák. nebo při činech v §§ 199 a 201 tr. zák. uvedených, lstivému předstírání neb jednání na roveň postavených, byl veden konečným úmyslem způsobiti někomu škodu na majetku nebo jiných právech, by jednal v předem pojatém úmyslu poškozovacím č. s. 3486.

— — pohnutka je lhostejná a není třeba — ač tomu tak obvyčejně bývá — by pachatel byl veden úmyslem způsobením škody osobě třetí sobě nějaký zisk zaopatřiti č. s. 3486.

— — spolupachatel při podvodu musí při své spolupráci u vědomém spolupůsobení s jiným býti veden rovněž úmyslem poškozovacím; on si musí býti vědom, že druhý spolupachatel nebo ostatní spolupachatelé jsou tímto úmyslem vedeni a musí jim, vedeni jsa tímž úmyslem, při jejich lstivé činnosti pomáhati č. s. 3486.

— — výslovného dorozumění se, předchozí zvláštní úmluvy ke spolupachatelství netřeba, stačí k němu třeba nahodilě, avšak tímž úmyslem vedené vědomé spolupůsobení s ostatními spolupachately č. s. 3486.

— — ovšem při podvodu pro složitost skutkové podstaty taková úmluva obvyčejně činům předchází č. s. 3486.

— — podvod, nastoupil-li kdo trest za jiného, aby byl zaopatřen přes zimu č. s. 3488.

— — křivá výpověď svědecká před vojenským prokurátorem nebo jeho funkcionářem v t. zv. vyhledávacím řízení — stejně jako křivá výpověď svědecká před úřadem bezpečnostním nezakládá podle práva dosud platného zločin podle §§ 197, 199 a) tr. zák., pokud se týče § 504 a) voj. tr. zák., nýbrž, dopustil-li se jí osoba podrobená vojenské pravomoci, přečin podle § 510 voj. tr. zák., a je-li pachatelem osoba, podléhající pravomoci trestních soudů občanských, zásadně přestupek podle § 205, 461 tr. zák., a jen v případě, že úmysl pachatelův směřoval k způsobení škody, nyní podle trestní novely č. s. 31 sb. z. a n. z roku 1929 — 2.000 Kč převyšující, zločin podle § 197, 200 tr. zák. č. s. 3494.

— — ke skutkové podstatě podvodu nestačí objektivní možnost poškození, aniž, že oklamáný škodu utrpěl, nýbrž musí býti zjištěn úmysl obviněného, směřující k poškození oklamáného a, že škoda povstala nebo měla povstati ze lstivého předstírání, že oklamáný lstivým předstíráním byl pohnut k jednání neb opomenutí, z něhož mu škoda na majetku nebo na právech měla nastati č. s. 3513.

— — nejde o nezpůsobitost použitého prostředku (objednávky) k lstivému předstírání (§ 197 tr. zák.), bylo-li lze poškozenému seznati nepravdivost objednávky jen dalším pátráním (potvrzením příkazu), ani, vyskytla-li se překážka v dokonání činu mimo použitý prostředek (k nové objednávce zboží nebylo dodáno, jelikož prvé objednávky nebyly zaplacené) č. s. 3514.

— — i když jest podle čl. 49 obč. zák. obchodní cestující oprávněn vybíratí zálohy za zboží od zákazníků, dopouští se podvodu (nikoliv zpronevěry), činil-li tak, ač mu to bylo zaměstnavatelem zakázáno č. s. 3537.

— — poškozovací úmysl jest tu vyloučen, ponechal-li si zálohy proto, že měl nebo důvodně předpokládal, že má proti zaměstnavateli nárok na provisi ve výši vylákaných záloh č. s. 3537.

- — k zločinu podvodu (§ 197 tr. zák.) vyhledává se poškozovací úmysl již v době lstivého předstírání a uvedení v omyl č. 3550.
- — skutková podstata podvodu vyžaduje po stránce subjektivní, by pachatel byl při činu veden úmyslem, vyvoláním nebo využitkováním omylu přiměti osobu, proti níž protiprávní útok čelí, k takovému počínání si, jímž buď osoba ta sama nebo třetí osoba škodu má utrpěti č. 3593.
- — podstatným znakem podvodu jest i příčinná souvislost jednak mezi jedním pachatelovým a počínáním si oklamané osoby, jednak mezi tímto počínáním si a nastalou snad škodou, nepřímo tedy i mezi jedním pachatelovým a škodou č. 3593.
- — omyl, jež pachatel v oklamaném vyvolal nebo v němž ho utvrzoval, musí být pro oklamaného pohnutkou a předpokladem jeho rozhodnutí se, bez něhož by se k němu nebyl odhodlal (nepřímou příčinou škody) č. 3593.
- — nespočívala-li činnost osoby, proti níž protiprávní jednání pachatelovo čelilo, na omylu nebo neodhodlala-li se k činnosti, mající v zápětí škodný účinek, následkem šálivého jednání pachatelova, nýbrž z podnětu jiného, pachatelem nevyvolaného, nebyl-li omyl aspoň spolupohnutkou jejího rozhodnutí se, není tu onoho příčinného vztahu a nejde proto o podvod č. 3593.
- — skutkovým zjištěním, že obžalovaný již předem neměl úmyslu objednávku vyříditi a že překážky, na něž se odvolával, jen předstíral, není ještě dána skutková podstata zločinu podvodu, která vyžaduje v době činu kromě lstivého předstírání nebo jednání také úmysl poškoditi; nevyžaduje se však, by škoda neodvratně nastala č. 3608.
- — zákon č. 417/1920 sb. z. a n. a příslušná prováděcí nařízení byly vydány jen ve prospěch takových vlastníků válečných půjček, kteří vyhovovali stanoveným podmínkám, tedy zejména jen ve prospěch upisovatelů příslušných do republiky Československé, kteří byli vlastníky válečných půjček dne 28. října 1918; stát nechtěl a neměl příčiny zjednávat si oním způsobem úvěr od upisovatelů takto kvalifikovaných č. 3616.
- — byly-li tudíž dohlédací orgány státní o kvalitě upisovatelů uvedeny v omyl a títry IV. státní půjčky byly takovým neoprávněným upisovatelům vydány, byl stát poškozen (§ 197 tr. zák.); okolnost, že ony zákonné předpisy stanoví přesně podmínky, za nichž lze použití úpisů rakouských a uherských válečných půjček, nečiní tu spáchání podvodu na úkor státu naprosto nemožným č. 3616.
- — o beztrestný nezpůsobilý pokus zločinu jde jen, bylo-li použito prostředku k přivedení zamýšleného protiprávního výsledku naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobilého; pouhá konkrétní nezpůsobilost prostředku nevylučuje trestnost č. 3616.
- — podvod či přestupek podle prvního odstavce § 13 zák. č. 417/1920 sb. z. a n.; skutková podstata tohoto přestupku č. 3616.
- — pokud okolnost, že pohledávka, na niž pachatel, konaje platy, padělal stvrzenku na vyšší splátku, byla v době činu již vyrovnána, vylučuje možnost poškození a úmysl způsobiti škodu (§§ 197, 201 a) tr. zák.) č. 3619.
- — podvod (§ 197 tr. zák.), vylákal-li kdo zápůjčku předstíraje, že předlužené auto, které dává do zástavy, je dluhů prosté, a spořivina na tomto podvodu (§ 5 tr. zák.), ujišťovala-li osoba třetí zástavního věřitele, že tomu tak jest, a zaručila-li se za dluh č. 3623.
- — nezáleží na tom, zda věřitel nabyl platného zástavního práva; naproti tomu okolnost, že zaručivší se jest schopen platiti, vylučuje po případě u obou úmysl způsobiti škodu (§ 197 tr. zák.), stalo-li se zaručení platně (§ 1346 odst. 2 obč. zák.), nebo byli-li pachatelé subjektivně přesvědčeni, že jest zaručivší se záručním prohlášením zavázán k zaplacení č. 3623.

- — předsevzetí obžalovaného vrátiti oklamaným osobám, co mu následkem klamu daly, vylučuje po případě zlý úmysl podle § 197 tr. zák. č. 3631.
- — výše škody (zamýšlené nebo způsobené) jest složkou trestného činu a musí proto, jako jeho ostatní složky, posuzována býti podle poměrů na místě a v době spáchání činu, nanejvýš i podle toho, jakou cenu v této době měla věc trestným činem dotčena, bez ohledu na nahodilou okolnost, že cena věci tohoto druhu dodatečně stoupla nebo klesla č. 3631.
- — způsobená škoda rovná se vnitřní hodnotě vylákaných rakousko-uherských bankovek v době činu č. 3631.
- — jde o podvodž nikoliv o krádež, navrtal-li kdo do elektroměru otvor a vpravil tímto otvorem do elektroměru spínací špendlík, jímž brzdil při svícení kotouč elektroměru tak, že počítadlo vykazovalo menší spotřebu proudu č. 3641.
- — pokud lze podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, č. 3 ř. zák. z roku 1878 v nevěřejném sezení rozhodnouti, že čin, jehož se obžalovaný dopustil, není zločinem krádeže, nýbrž zločinem podvodu č. 3641.
- — k podvodu nestačí o sobě lstivé jednání, nýbrž jest třeba uvedení poškozového v omyl za tím účelem, by utrpěl škodu v určité výši č. 3656.
- — počínal-li si pachatel sice lstivě, ale škoda nastala nahodile, nezávisle na pachatelově jednání, škoda, která jím nebyla předem rozvážena a zamýšlena, není tu podvodu č. 3656.
- — pokud jde o podvod, dával-li provisi agent živnostníkům k podpisu objednávací listy znějící na větší množství zboží, než bylo objednáno, jehož však objednatelé ve svých živnostech mohli upotřebiti č. 3687.
- — vědomě (i úmyslně) uvedení v omyl nebo takové využití omylu druhé strany nemusí nésti s sebou nutně i poškození druhé strany; třeba došlo k omylu lstivým jednáním nebo předstíráním pachatelovým, tvoří skutkovou podstatu podvodu jen, bylo-li lstivé uvedení v omyl nebo takové využití omylu současně vedeno přímým pachatelovým úmyslem způsobiti někomu škodu č. 3687.
- — bez této náležitosti skutkové podstaty zůstaveno jest posouzení účinků, jež má podle zákona vzbuzení nebo využití omylu při právním jednání, předpisům práva občanského, při smlouvách předpisu § 871 obč. zák. č. 3687.
- — při zkoumání poškozovacího úmyslu, čelícího ke způsobení škody, shledávané v nákladu nikoliv nehodnotném, nýbrž jen pro majetkové cíle objednatelů neužitečném, jest uvažovati i o tom, zda si pachatel podle okolností, za nichž k objednávkám došlo, musel uvědomiti, že náklad větší objednávkou objednatelům způsobený jest k jejich škodě č. 3687.
- — podvod nezakládá samo o sobě již pouhé využití omylu jiné osoby, i když se stalo v úmyslu poškozovacím, nýbrž vyžaduje se lstivý způsob tohoto využití č. 3687.
- — přísluší-li pachateli proti podvedenému protipohledávka ve výši odpovídající vylákaným částkám, nebo pokládá-li aspoň subjektivně takovou pohledávku za existentní, je po případě ona jsoucnost protipohledávky nebo tento opravdový pocit oprávnění způsobit, vyloučiti zlý úmysl v § 1 tr. zák., pokud se týče poškozovací úmysl v § 197 tr. zák. předpokládáný č. 3703.
- — podvod, umluvili-li se členové stavebního družstva mezi sebou a se svými manželkami záudným způsobem na postupu, kterým za zneužití notáře a soudu měly býti na úkor stavitele zachráněny pro ně přínosy, které byly již i podle stanov i podle svého účelového a faktického určení nevypověditelnou zálohou stavební č. 3707.
- — podvodné jednání není tu vyloučeno po případě ani tím, že (někteří) pachatelé nebyli ani členy družstva pro nedostatek písemně přihlášená, tvořící podle stanov a podle § 3 zákona o společenstvech ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. zák. pro obor práva civilního nezbytnou podmínku pro nabytí členství č. 3707.

- — pro obor práva trestního nerozhoduje civilně-právní, nýbrž fakticky stav, který tu byl v době trestného činu č. 3707.
- — podvod lze spáchat nejen tím, že byla předstírána pohledávka, která skutečně neexistovala, neb aspoň ne v takové výši, nýbrž i tím, že byla předstírána ohledně pohledávky skutečně existující její vypověditelnost, tedy určitá okolnost, týkající se splatnosti pohledávky, jakož i pro vznik pohledávky rozhodná okolnost, proti komu příslušela č. 3707.
- — pouhé zažalování neplatné pohledávky a tvrzení nepravdivých skutečností v civilním sporu není sice o sobě podvodným jednáním, jde však o podvod, nešlo-li o pouhé zažalování pohledávek po právu nepozůstávajících a o pouhé tvrzení nepravdivých skutečností v civilním sporu, nýbrž o vzájemně se doplňující, na obapolném dorozumění spočívající a k poškození třetí osoby, na sporu nesúčastněné, směřující jednání obou stran, které nad to tvoří jen jednu složku řady dalších podvodných jednání pachatelů č. 3707.
- **dle § 199 tr. zák.:** ke skutkové podstatě podvodu se po subjektivní stránce vyžaduje, by pachatel již při lstivém předstírání nebo jednání podle § 197 tr. zák. nebo při činech v §§ 199 a 201 tr. zák. uvedených, lstivému předstírání neb jednání na roveň postavených, byl veden konečným úmyslem způsobit někomu škodu na majetku nebo jiných právech, by jednal v předem pojatém úmyslu poškozovacím. Pohnutka je lhostejná a není třeba — ač tomu tak obvyčejně bývá — by pachatel byl veden úmyslem způsobením škody osobě třetí sobě nějaký zisk zaopatřit č. 3486.
- **dle § 199 a) tr. zák.:** soudem ve smyslu § 199 a) tr. zák. jest rozuměti soudní úřad, a to jen, pokud vystupuje jako orgán nalézání práva a konání spravedlnosti, nikoliv jako orgán osvědčovací nebo správní č. 3494.
- — křivá výpověď svědecká před vojenským prokurátorem nebo jeho funkcionářem v t. zv. vyhledávacím řízení podle §§ 128 až 135 voj. tr. ř. stejně jako křivá výpověď svědecká před úřadem bezpečnosti nebo veřejně obžaloby nezakládá podle práva dosud platného zločin podle §§ 197, 199 a) tr. zák., pokud se týče podle § 504 a) voj. tr. zák., nýbrž, dopustí-li se jí osoba podrobená vojenské pravomoci, přečin podle § 510 voj. tr. zák., a je-li pachatelem osoba, podléhající pravomoci trestních soudů občanských, zásadně přestupek podle §§ 205, 461 tr. zák., a jen v případě, že úmysl pachatelův směřoval k způsobení škody, nyní podle trestní novely č. 31 sb. z. a n. z roku 1929-2000 Kč převyšující, zločin podle §§ 197, 200 tr. zák. č. 3494.
- — ke skutkové podstatě zločinu křivého svědectví (§ 199 a) tr. zák.) se nevyžaduje konkrétní ohrožení vykonávání spravedlnosti, stačí ohrožení abstraktní, že svědek udal před soudem vědomě nepravdu, aniž by záleželo na tom, zda se křivé svědectví vztahovalo ke skutečnostem rozhodným či nerozhodným č. 3504.
- — svědek, jenž potvrdil při ústním jednání v civilním sporu před soudem nepravdu, stává se odvoláním nepravdivých údajů v jeho svědecké výpovědi beztrestným jen, odvolal-li je před formálním ukončením svého výslechu; výslech je formálně ukončen, jakmile svědek potvrdil po svém výslechu ústně správnost své protokolované svědecké výpovědi, jež mu byla předložena k nahlédnutí nebo přečtení (§ 343 odst. 2 c. ř. s.) č. 3504.
- — skutková podstata zločinu křivého svědectví není naplněna skutečností, že pachatel učinil — byv o témže předmětu slyšen jako svědek opětovně — při tom kterém výslechu jiné skutkové údaje, které si navzájem odporují, aniž jest jisto, které z těchto údajů srovnávají se s pravdou, nýbrž i v takových případech jest třeba, by pachatel jednal ve zlém úmyslu, by si byl v době jedné z různých výpovědí vědomě nepravdivosti svých údajů; v tomto směru stačí, že vzpomínky a představy pachatelovy, k předmětu výpovědi se vztahující, byly v dobách opětovných svědeckých výslechů tytéž č. 3546.
- — vypovídal-li kdo nepravdivě jako svědek v trestním řízení proti osobě, kterou udal křivě ze zločinu, dopouští se vedle zločinu § 209 tr. zák. i zločinu podle § 199 a) tr. zák., neměl-li soudce k době výslechu důvod pokládati ho za podezřelého z trestného činu a vypovídal-li křivě ne proto, by sobě pomohl, nýbrž proto, by usvědčil udaného č. 3607.
- — předpis o trestnosti křivého svědectví chrání právo státu nikoliv jen na správné, nýbrž povšechně na nerušené vykonávání soudnictví, v zákonech založený nárok státu, by svědci při soudním výslechu udali o skutkových okolnostech, tvořících předmět výslechu, pouhou a úplnou pravdu; právo to doznává újmy již nepravdivostí nebo neúplností svědecké výpovědi o sobě, třebaž nenastala a po případě ani nemohla (vzhledem na bezvýznamnost skutečností svědkem popřené nebo zamlčené) nastati další škoda tím, že následkem nepravdivého nebo neúplného svědectví byl vynesena rozsudek věcně nesprávný č. 3655.
- — ustanovení § 321 c. ř. s. zprošťuje sice svědka povinnosti odpovědět na otázky obsahu (směru) tam uvedeného (zmocňuje soud, by svědka z povinnosti té zprostil), avšak neruší povinnost svědka odpovědět i na takové otázky úplně a pravdivě, jestliže na ně odpoví, neodpíraje výpověď nebo byv soudem k výpovědi přidržen č. 3655.
- — v subjektivním směru nestačí vědomí pachatelovo, že jeho výpověď je křivá (nepravdivá nebo neúplná); vyžaduje se i vědomí pachatelovo, že jest vyslýchán jako svědek (jako osoba povinná k vyjvení pouhé a úplné pravdy) č. 3655.
- — zločinu ucházení se o křivé svědectví podle §§ 197, 199 písm. a) tr. zák. se dopouští i ten, kdo jiného vyzývá, by potvrdil skutečnost, třebaž i pravdivou, avšak sváděnému z vlastní zkušenosti neznámou, věda, že sváděný o této okolnosti z vlastní zkušenosti neví č. 3711.
- — dosvědčil-li pak sváděný takovou okolnost před soudem jako svědek, přechází skutková podstata zločinu ucházení se o křivé svědectví podle §§ 197, 199 a) tr. zák. ve skutkovou podstatu zločinu spoluviny na podvodu křivým svědectvím podle §§ 5, 197, 199 písm. a) tr. zák. č. 3711.
- — při vinění z deliktu soukromožalobního nebo ze skutečností cti se dotýkajících ze života soukromého není důkaz pravdy vyloučen vždy, nýbrž jen za určitých předpokladů č. 3720.
- — lze se proto v takovém případě ucházeti o křivé svědectví ve smyslu § 199 a) tr. zák. i u svědka, jehož výpověď může přijíti v úvahu jen o důkazu pravdy č. 3720.
- **dle § 199 b) tr. zák.:** skutková podstata podvodu nevyžaduje úmysl pachatelův způsobiti škodu hmotnou, stačí úmysl poškoditi práva nehmotná č. 3411.
- — pokud napodobení a předstírání obřadu uzavření civilního manželství spadá pod ustanovení § 199 b) tr. zák.; spoluvina na tomto podvodu č. 3411.
- — zločin podle § 199 b) tr. zák. rozlišuje se od přestupku § 333 tr. zák. úmyslem poškoditi; nevyžaduje však škodu hmotnou, stačí i úmysl poškoditi práva nehmotná č. 3411.
- **dle § 199 d) tr. zák.:** veřejnou listinou jest podle § 292 c. ř. s. rozuměti listinu, vydanou v předepsané formě buď veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění neb osobou, požívající veřejné viny v oboru působnosti jí příkázaném č. 3438.
- — pro povahu protokolů jako veřejné listiny nezáleží na tom, že nebyl vyhotoven úřední osobou, ani, že nebylo připojeno obecní razítko č. 3438.
- — pokud protokol obecní stavební komise není veřejnou listinou a pokud jeho padělení nespadá pod ustanovení § 199 d), nýbrž § 201 a) tr. zák. č. 3438.
- — k pojmu »veřejné listiny« ve smyslu § 199 d) tr. zák. se vyžaduje, by byla vystavena veřejným úřadem neb osobou zákonem zvláště k tomu ustanovenou v oboru jejich působnosti č. 3454.

- vystavení vysvědčení o vyhoření a vysvědčení chudoby k cíli žebroty nepatří v obor působnosti obecního úřadu, neboť podle § 3 zákona z 10. května 1873, čís. 108 ř. zák. je vydávání takových vysvědčení zakázáno. Nespadá proto padělání takového vysvědčení pod sankci § 199 d) tr. zák. čís. 3454.
- i když zrušovací soud, přezkoumáváje rozsudek pro zločin podvodu podle § 197, 199 d), 200, 201 d) tr. zák., vyloučil kvalifikaci podle § 199 d) tr. zák., nemůže přihlížeti k ustanovením nového mírnějšího zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., byl-li rozsudek prvního soudu vynesen před účinností tohoto zákona a odsuzující výrok pro zločin podvodu podle §§ 200, 201 d) tr. zák. zůstal v právní moci, nebyv zmateční stížností napaden čís. 3454.
- sprostil-li nalézací soud obžalovaného pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. proto, že obžalovaný použil k oklamání prostředku, jímž zamýšlený účinek a výsledek (omyl) nikdy a za žádných okolností vyvolán být nemohl (činem nemohlo nikdy nastati ohrožení právního řádu), ježto bylo falšování tak patrné (zjevné), že bylo k dosažení cíle obžalovaným zamýšleného naprosto a bezpodmínečně nezpůsobitelné, jde o skutkově zjištění, které víže i zrušovací soud a jež nelze napadati hmotněprávním zmatkem čís. 9 a) § 281 tr. ř.; oním zjištěním je vyloučena i abstraktní možnost uvést v omyl ve smyslu § 320 f) tr. zák. čís. 3585.
- dle § 201 tr. zák.: k subjektivní skutkové podstatě podvodu se vyžaduje, by pachatel již při lstivém předstírání nebo jednání podle § 197 tr. zák. nebo při činech v §§ 199 a 201 tr. zák. uvedených, lstivému předstírání nebo jednání na roveň postavených, byl veden konečným úmyslem způsobiti někomu škodu na majetku nebo jiných právech, by jednal v předem pojatém úmyslu poškozovacím čís. 3486.
- dle § 201 a) tr. zák.: pokud protokol obecní stavební komise není veřejnou listinou a pokud jeho padělání nespadá pod ustanovení § 199 d), nýbrž § 201 a) tr. zák. čís. 3438.
- pokud okolnost, že pohledávka, na niž pachatel, konaje platy padělal stvrzku na vyšší splátku, byla v době činu již vyrovnána, vylučuje možnost poškozování a úmysl způsobiti škodu (§§ 197, 201 a) tr. zák.) čís. 3619.
- dle § 201 c) tr. zák.: ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle § 201 c) tr. zák., záležející v tom, že pachatel úmyslně ukryl a sobě přivlastnil věc omylem ho došlo (nebo ztracenou), se nevyhledává, by pachatel vyvolal nějakým způsobem onen omyl čís. 3468.
- koupě věci, jež došla omylem prodatele a již si tento přivlastnil, nečiní kupitele zodpovědným za podvod podle § 201 c) tr. zák. čís. 3468.
- dle § 205 (461) tr. zák.: krivá výpověď svědecká před vojenským prokurátorem nebo jeho funkcionářem v t. zv. vyhledávacím řízení — stejně jako krivá výpověď svědecká před úřadem bezpečnostním nezakládá podle práva dosud platného zločin podle §§ 197, 199 a) tr. zák., pokud se týče § 504 a) voj. tr. zák., nýbrž, dopustil-li se jí osoba podrobená vojenské pravomoci, přečin podle § 510 voj. tr. zák., a je-li pachatelem osoba, podléhající pravomoci trestních soudů občanských, zásadně přestupek podle §§ 205, 461 tr. zák., a jen v případě, že úmysl pachatelův směřoval k působení škody, nyní podle trestní novely čís. 31 sb. z. a n. z roku 1929 — 2.000 Kč převyšující, zločin podle § 197, 200 tr. zák. čís. 3494.
- ani trestní zákon ani trestní řád neukládají obviněnému pod sankci (kromě §§ 45 a 263 písm. m) tr. zák.) povinnost, by za trestního řízení činil o vlastní osobě a o činnosti pravdivé údaje vyšetřujícím orgánům (četnictvu a soudu) čís. 3618.
- v nesprávném sdělení generalii, ať se stalo v jakémkoliv úmyslu, nelze shledati skutkovou podstatu ani přestupku § 320 písm. e) tr. zák., ani přestupku podvodu podle § 461 tr. zák. čís. 3618.

- opomenul-li soud při odsouzení pro přestupky §§ 461 a 522 tr. zák. a při výměře trestu podle § 460 tr. zák. použitím § 267 tr. zák. ve smyslu posl. odst. § 267 tr. zák. kromě trestu na svobodě vzhledem k trestní sazbě § 522 tr. zák. vysloviti též zvláštní trest peněžitý (případný trest náhradní), vykročil ze své trestní moci (§ 281 čís. 11 tr. ř.) čís. 3618.
- pokud nejde o reformatio in peius (§ 290 odst. druhý tr. ř.), byl-li obžalovaný zrušovacím soudem sprostěn pro přestupek § 461 tr. zák. a za zbývající nedotčené odsouzení pro přestupek § 522 tr. zák. byl použitím § 260 a) tr. zák. odsouzen do vězení, ač zrušeným výrokem o trestu byl mu vyměřen i za přestupek § 522 tr. zák. trest vězení, ten pak, ač přísnější, než ke kterému měl být obžalovaný odsouzen podle § 522 tr. zák., byl rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928⁸ prominut čís. 3618.
- dle § 333 tr. zák. viz vydávání se za veřejného úředníka.
- Podvojně zastupování:** zákaz podvojněho zastupování (§ 10 adv. ř.) platí pro toho, kdo byl zástupcem strany jako koncipientem advokáta, i když z kanceláře vystoupil a stal se koncipientem jiného advokáta nebo samostatným advokátem; nevyvíňuje ho omyl v tomto směru, aniž projevový názor jiných advokátů, že neshledávají v tom nic závadného čís. 79 dis.
- porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, vystoupil-li advokát jako vedlejší intervenient za žalující stranu a přes to v dalším období sporu převzal zastoupení strany žalované, jejíž zájmy byly v rozporu se zájmy strany žalující i s jeho vlastníkem zájmem čís. 100 dis.
- Pohlavní chtíč** viz pohoršení veřejné.
- **nemoce** viz potírání pohlavních nemocí.
- **puď** viz pohoršení veřejné.
- **zneužití** viz zprznění.
- Pohnutky jazykové, náboženské, národnostní** viz ochrana republiky (§ 14 čís. 2, 4).
- **nizké a nečestné** viz volební právo.
- Pohoršení veřejné (§ 512, 515 tr. zák.)** viz kuplířství.
- **§ 516 tr. zák.:** smilným jest jen jednání, které — dotýkajíc se pohlavní sféry — buď prýští z podrážděnosti pohlavního chtiče nebo směřuje k podráždění, po případě k jakémusi ukojení pohlavního puďu pachatele nebo osoby jiné čís. 3413.
- nespádají sem po případě ani nemravné doteky prsou (a tváří) děvčat z mládecké bujnosti čís. 3413.
- k objektivní skutkové podstatě přestupku podle § 516 tr. zák. není sice třeba, by veřejné pohoršení skutečně vzešlo, stačí, je-li smilné jednání způsobitelné vzbuditi veřejné pohoršení čís. 3499.
- tato způsobitelnost jest opodstatněna i tam, kde smilný čin byl spáchán třebaš nevěřejně, avšak v přítomnosti třetích osob čís. 3499.
- subjektivní skutková podstata § 516 tr. zák. předpokládá, že si pachatel byl vědom možnosti, že se o jeho činu doví více osob čís. 3499.
- nebyl-li smilný čin (§ 516 tr. zák.) spáchán veřejně, jest způsobitelným vzbuditi veřejné pohoršení teprve, byl-li spáchán za okolností, kde si pachatel musil být vědom možnosti, že se o něm dozví větší počet lidí čís. 3565.
- z pouhého zjištěného vědomí pachatelova, že mladistvá osoba o činu nesmlčí, neplyne logicky nutně vědomí, že se o činu dozví větší počet lidí čís. 3565.
- podle § 516 tr. zák. není trestným smilný čin o sobě, nýbrž jen kvalifikovaná forma smilného činu, když se totiž smilným činem mravopochestnost nebo stydlivost urazí hrubě a způsobem budícím veřejné pohoršení čís. 3727.
- i když čin nebyl spáchán veřejně, ana soulož se 14letým děvčetem byla provedena v noci v bytě, může být čin způsobitelným vzbuditi veřejné pohoršení ve smyslu § 516 tr. zák., bylo-li místo snadno

přístupné osobám třetím, jimiž mohl být čin zpozorován, nebo byl-li spáchán za okolností, jež poukazovaly k tomu, že se o něm dozví větší počet lidí, nebo že se dostane do veřejnosti dodatečným vypravováním, a musil-li si pachatel být vědom těchto možností č. s. 3727.

Pohotovost bezpečnostních orgánů: je konáním služby č. s. 3626.

Pohružka trestem viz trest.

Pohřeb: vynucování svolení k němu č. s. 3637.

Pochybnosti: ve smyslu § 134 tr. ř. č. s. 3724.

— viz též duševní stav.

Pojišťovna viz podvod.

Pojmenování redaktora: na listu č. s. 3526.

Pokoje v hotelu viz kuplířství.

Pokus: § 8 tr. zák.: podvod jest dokonán tím, že listivým předstíráním pachatelovým v úmyslu poškozovacím byl někdo uveden v omyl, při čemž nejde na skutečném způsobení škody. Stalo-li se však listivé předstírání sice s úmyslem poškozovacím, ale nedošlo-li k uvedení v omyl pro některou z příčin uvedených v § 8 tr. zák., zůstává čin pokusem č. s. 3422. jde o nedokonáný zločin podvodu (o spoluvinu na něm), nebylo-li listivé předstírání o rozsahu škody způsobené shořením mlýnských výrobků úspěšné ani u četnictva ani u komise, již vyslala pojišťovna k vyšetření škody č. s. 3422.

— — nejde o beztrestnost pro dobrovolné ustoupení od pokusu, doznal-li spoluvinník četnictvu, že hlavnímu pachateli žádných zásob nedodal, teprve když se ve svých výpovědích zapletal do rozporů a byl na následky svého jednání upozorněn č. s. 3422.

— — nejde o nezpůsobilost použitého prostředku (objednávky) k listivému předstírání (§ 197 tr. zák.), bylo-li lze poškozenému seznati nepravdivost objednávky jen dalším pátráním (potvrzením příkazu), ani, vyskytla-li se překážka v dokonání činu mimo použitý prostředek (k nové objednávce zboží nebylo dodáno, jelikož prve objednávky nebyly zaplacené) č. s. 3514.

— — nejde o krádež dokonanou, nýbrž o pokus krádeže, když se okradená, zpozorovavši, že jí někdo sáhl do nákupní kabely a pohřešivši ihned dámskou kabelku, otočila a tím vyrazila pachateli kabelku z ruky. Lhostejno, že ani okradená nenabyla potom ihned faktické moci nad kabelkou, poněvadž pronásledovala vzdalujícího se pachatele v domění, že má kabelku ještě u sebe č. s. 3555.

— — zákonného předpisu o účinné lítosti nelze použití při pouhém pokusu krádeže č. s. 3555.

— — o beztrestný nezpůsobilý pokus zločinu jde jen, bylo-li použito prostředku k přivodění zamýšleného protiprávního výsledku naprosto a bezvýjimečně (in abstracto) nezpůsobilého; pouhá konkrétní nezpůsobilost prostředku nevylučuje trestnost č. s. 3616.

— — pokus lehkého uškození na těle (§§ 8, 411 tr. zák.) hozením kamene po osobě stojící u otevřeného okna č. s. 3629.

— — zločin nedokonání těžkého uškození na těle podle §§ 152 a 155 a) tr. zák. nepředpokládá za všech okolností, by bylo způsobeno alespoň lehké poranění; čin podle druhé věty § 155 a) tr. zák. je trestným, i když útok v úmyslu tam naznačeném nevedl ani k lehkému poranění napadeného, jest však v takovém případě uznati jen na pokus podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. č. s. 3715.

Pokuta pro svévoli: obžalovanému, jehož zmáteční stížnost obsahuje tvrzení nepravdivá a přímo vymyšlená, jest uložiti podle § 9 zákona ze dne 31. prosince 1877, č. s. 3 ř. zák. z roku 1878 pokutu pro svévoli č. s. 3569.

Policejní dozor: osobní poměry obžalovaného jsou pro přípustnost policejního dohledu nerozhodnými (§ 4 zák. ze dne 10. května 1873, č. s. 108 ř. zák.) č. s. 3368.

— **komisař:** obecní radní, který je pověřen obecním zastupitelstvem, by konal v obci službu policejního komisaře, je veřejným úředníkem ve smyslu §§ 153 a 101 tr. zák.; za výkon povolání ve smyslu § 153 tr. zák. je považovati, když, vracaje se pozdě v noc. domů, potká hlouček vytržníků a napomíná je ke klidu č. s. 3694.

Polír: jemuž byl svěřen dohled nad stavbou (zřízením vřetenové zdi s předem vybranými otvory pro betonové schody), který úkol ten převzal a v osudné době jej zastával, je povinen (§ 335 tr. zák.) podřízeného dělníka (zedníka) poučiti, jak se práce ta dělá; nevyvíňuje ho, že takovou práci ještě nekonal č. s. 3679.

Polití prádla viz násilí dle § 85 b).

Politická strana: pro trestnost podněcování k násilnému nastolení diktatury dvou stran (dělníků a rolníků) s hlediska § 15 č. s. 3 zákona na ochranu republiky je lhostejno, že pachatel hlásal jen program politické strany; i taková činnost je dovolena jen v mezích platných zákonů trestních č. s. 3505.

— — i část programu politické strany (»revoluce se blíží«) jest zprávou ve smyslu § 18 č. s. 2 zákona, je-li sdělována nebo rozšiřována jako skutečnost č. s. 3511.

— — třetí osoby, jež se dovidají o urážlivých výtkách činěných politické straně a užšímu kruhu nejmenovaných členů strany, vztahují takové výtky nezřídka prostě na všechny významné činitele napadené politické strany; pokud jsou tyto oprávněni podati soukromou obžalobu č. s. 3518.

— — může být veřejným zájmem, by nešvary v politické straně byly odhaleny a odstraněny č. s. 3542.

— — okolnost, že účelem obžalovaného bylo šířiti zásady strany, jejímž jest přívržencem, nenavědčuje ještě pohnutkám nízkým a nečestným, třebaže se za účelem dosažení cílů vytýčených programem strany dostal do vážného konfliktu s trestním zákonem č. s. 3564.

— — pro trestnost zpronevěry daru pro fond politické strany nezáleží na tom, zda světitel chtěl dosíci darem určité výhody (pomocí politické strany) a zda tohoto cíle také skutečně dosáhl č. s. 3652.

— — povšechné výtky proti souboru osob (na př. proti tajemníkům politické strany a jejím organisacím) lze stíhati jako urážku na cti jednotlivců náležejících k tomuto souboru jen, pokud byly miněny jako urážka těchto jednotlivců a pokud jim tak bylo též lze rozuměti č. s. 3661.

— — urážka na cti, byli-li zástupci dělnické strany v městské radě viněni, že se hlasováním postavili proti nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám č. s. 3688.

Politické projevy: jest rozlišovati mezi projevy politickými, jichž pohnutky nebývají vždy nízkými a nečestnými, a výtržnostmi, k nimž dojde při udržování pořádku; pohnutky těchto výtržností nemusí se nutně krýtí s pohnutkami politických projevů č. s. 3523.

Polní pých: paběrkování na cizím poli bez svolení majitele jest krádeží, vyhradili si majitel pozemku sám zužitkovati polní plodiny na pozemku po sklizni zbylé, paběrkovala-li a přisvojila-li si takové plodiny osoba, již tato okolnost byla známa a jež nemá povolení majitele pozemku k paběrkování, a nejde-li o sbírání a přivlastnění si množství zcela nepatrného č. s. 3480.

— — pojem »paběrkování« není omezen jen na sbírání plodin zbylých po žních na povrchu, nýbrž spadá sem i přehrabování a překopávání půdy č. s. 3480.

Položení železní tyče: přes silnici č. s. 3609.

Pomocnická hromada: funkcionáři odborové organisace a pomocnické hromady při společenstvu jsou oprávněni, by závady týkající se nedodržování pracovní doby, nedělního a nočního klidu, jakož i nedodržování dohody o kontrole v dílnách — ať již závady ty sami zjistili anebo se o nich způsobem věrohodným dověděli — oznámili společenstvu č. s. 3545.

Porce drzosti viz urážka dle § 491.

Porota: porušení předpisu § 330 tr. ř., nepřčetli-li vrchní porotce celý obsah otázek, nýbrž jen řadové číslo otázky a k ní výrok porotců, není zmatkem čís. 4 § 344 tr. ř., byl-li po vstupu obžalovaného do soudní síně přečten výrok porotců znovu a při tom obžalovanému přečten celý obsah otázek i s odpovědí porotců čís. 3387.

- vnitřní rozpor ve výroku porotců (§ 344 čís. 9 tr. ř.) nelze odvodit z toho, že odpověděli záporně na některou otázku a pak kladně na jinou otázku, která se vztahovala k témuž skutku jako ona otázka, avšak hleděla k jiné jeho právní kvalifikaci, takže byly v ní uvedeny alespoň částečně jiné nebo nebyly v ní uvedeny všechny znaky uvedené v otázce, k níž odpověděno záporně čís. 3387.
- bez žádosti obžalovaného (obhájce) není soud povinen, by dal porotcům kontrolní otázku (§ 323 odst. třetí tr. ř.) čís. 3387.
- rozsudek nečiní zmatečným, že nebyla dána kontrolní otázka ve smyslu druhé věty třetího odstavce § 323 tr. ř. z moci úřední čís. 3411.
- účelem kontrolních otázek je, by určitý zákonný znak, do předchozí otázky pojatý, byl vyjádřen skutečnými poměry tomu odpovídajícími; zjištění jmen spolupachatelů nelze činiti předmětem otázky kontrolní čís. 3411.
- důvod zmatečnosti podle § 344 čís. 8 tr. ř. pro nesprávné právní poučení nemůže obžalovaný uplatňovati, nedal-li si obsah onoho poučení protokolovati (§ 325 odst. první tr. ř.) čís. 3411.
- okolnost, že porotní soud dal dodatkovou otázku na střídavé pominutí smyslů (§ 2 b) tr. zák.) není důvodem pro domněnku, že měl pochybnosti o přičetnosti obžalovaného; musí onu otázku dáti, je-li tu tvrzení poukazující na onen stav, třebaž byl o bezpodstatnosti tohoto tvrzení sebe více přesvědčen čís. 3419.
- porušení předpisu § 241 tr. ř., jehož jest podle druhého odstavce § 314 tr. ř. šetřiti také v řízení před soudy porotními, není zmatkem (čís. 4 § 344 tr. ř.) čís. 3481.
- trestní řád v ustanovení § 323 odst. 2 ponechává porotnímu soudu úplnou volnost v úpravě otázky podle povahy případu, nanejmen, které skutečnosti mají se shrnouti do otázky jediné nebo mají býti předmětem otázek zvláštních čís. 3638.
- jde-li o závažné okolnosti, které pro rozhodnutí otázky viny výrokem porotců mohou míti význam, nelze zamítnutím důkazů o oněch okolnostech pro předpokládanou jejich důkazní nemohoucnost zbavit porotce možnosti, by sami podle výsledků tohoto a jiných důkazů v úvaze všech okolností o důkazní síle toho kterého průvodního prostředku na jevo výslechů v mezích svého oprávnění posoudili a podle toho rozhodli o jeho věrohodnosti čís. 3653.
- výrok porotců odporuje sám sobě (§ 344 čís. 9 tr. ř.) jen, zjišťují-li jednotlivě jeho součástí takové skutkové okolnosti, jež nemohou logicky vedle sebe obstáti čís. 3663.
- skutečnosti, pojaté do otázek, jsou výrokem porotců zjištěny jen, byla-li otázka zodpovězena kladně; záporná odpověď není zjištěním skutečností čís. 3663.

Porušení povinnosti odpovědného redaktora viz redaktor.

- povolání viz advokát-disciplinární.
- zákona viz zmatek.

Pořádková pokuta: její uložení je trestním stíháním ve smyslu § 24 úst. list. čís. 3424.

- jde o chování, přičítá se kárnému předpisu § 235 (236) tr. ř. a o přečin zlehčení cti a vážnosti stavu, nikoliv o pouhý pořádkový přestupek podle § 28 písm. g) adv. řádu, vytkl-li advokát advokátu neznalost zákona při veřejném líčení způsobem ho sesměšňujícím a formou přičítá se důstojnosti soudu čís. 78 dis.
- povinnosti, chovati se způsobem společensky bezvadným, osobní cti kolegy-odpůrce a důstojnosti soudu se nedotýkajícím, nemůže advokáta zprostiti ani ta okolnost, že se sám cítí dotčena výroky onoho čís. 78 dis.

Positura viz urážka dle § 491.

Poslanec: okolnost, že obžalovaný je poslancem, nevylučuje, že jeho rodina utrpí déle trvajícím trestem újmu na výživě ve smyslu § 55 tr. zák., neboť příjmy spojené s vykonáváním mandátu poslaneckého nelze pokládati za bezpečný zdroj příjmu čís. 3523.

— viz též imunita.

Posunování vagonu viz železnice.

Postižení: podle § 52 odst. 1 tr. ř. čís. 3556.

— viz též příslušnost.

Poškození cizího majetku viz násilí dle § 85 b).

Poškozovací úmysl viz podvod.

Potírání pohlavních nemocí: zákon ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n.:

- skutková podstata přestupku podle § 20 čís. 2 zák. o potírání pohlavních nemocí (ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n.) nevylučuje dobrovolnost na straně sváděné osoby; rozhoduje, z které strany vyšel popud ke smilnému činu čís. 3417.
- pokud je vyloučen ideální souběh přestupku § 20 čís. 2 zák. čís. 241/1922 se zločinem podle § 128 tr. zák. čís. 3417.
- nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud k hlavní otázce na zločin § 127 tr. zák. eventuální otázku na přestupek § 20 zákona čís. 241/1922, ač vyšlo na jevo při hlavním přeličení, že se obžalovaný nedopustil násilí čís. 3426.
- ustanovení § 512 tr. zák. platí i po vydání zákona ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n. čís. 3506.
- pro pojem svěření ve smyslu § 132 tr. zák. neplatí věková mez § 20 čís. 2 zákona o pohlavních nemocích čís. 3668.
- zákonná ustanovení § 132 tr. zák. a § 20 čís. 2 zák. o potírání pohlavních nemocí sledují různé cíle; ono postihuje zneužití důvěry proti osobě podléhající vedení pachatele, účelem ochrany tohoto je mravní vývin nedospělých osob čís. 3668.
- pojem »svádí« (zákon o potírání pohlavních nemocí čís. 241/1922) neznamená »opětně svéstí« nebo »hleděti svéstí«; »svádí« ve smyslu § 20 čís. 2 zákona, kdo dotyčnou osobu přiměje jakýmkoliv působením na její vůli k tomu, že se dá pohnouti, t. j. že dobrovolně přistoupí k páchání nebo dopuštění smilného činu čís. 3727.
- toto působení může se dít nejen slovy a přemlouváním, nýbrž i činy k páchání smilstva směřujícími, a může spočívat i v pouhé iniciativě pachatelově ke smilnému činu nebo ve spáchání smilného jednání samého, předpokládajíc ovšem, že dotyčná osoba pachatele sama ke smilnému činu nevybídlá buď výslovně nebo svým vyzývavým chováním, nebo že nemravným způsobem dosavadního života k činu sama nedala podnět čís. 3727.

Potraviny: zákon ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák.: zákon o potravinách byl vydán i k ochraně osob neznalých, povrchně pozorujících, ba i lehkomyšlně jednajících při uzavření smlouvy. Platí jako pravidlo, že prodávající sám jest odpovědným, prodává-li potraviny napodobené, padělané, zkažené nebo ve výživné hodnotě zhoršené čís. 3729.

- výjimku stanovenou v konečné větě § 11 čís. 4 zák. ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. »leč by kupitel tento stav znal nebo patrně poznati musil« jest vykládati přísně. »Patrně« lze poznati jen do očí bijící vadu zboží, jeho jakost tak zřejmou, že ji musí poznati každý ihned při zcela povrchním zkoumání, aniž by bylo potřebí nějaké zkoušky (na př. ochutnáváním), nikoliv jen znalec; nepoznání takové do očí bijící vady musí býti založeno přímo na hrubé nedbalosti nabyvatele potravin čís. 3729.
- o takovou nedbalost by šlo v případě dodávání odtučněného mléka do mlékárny jen, kdyby se mlékárna zavázala zkoumati zvláště

každou jednotlivou dodávku, nikoliv, nebylo-li to pro velký provoz ani možné, zkoumalo-li se mléko jen v nepravidelných obdobích a většina dodávek musela se převzít bez zkoušky č. 3729. ani okolnost, že mlékárna platí mléko podle obsahu tuku, neopravňuje úsudek, že tento kupitel následkem své praxe jakost mléka znal nebo patrně poznati musil č. 3729.

Potupení vlnky viz urážka na cti (§ 490).

Použití: § 290 tr. ř. č. 3410.

— viz též zrušovací soud.

— vlivu viz úplatkářství.

— známky: chráněné č. 3625.

Povedený zakladatel banky viz urážka dle § 491.

Povinné výtisky: neodevzdání jich úřadu č. 3537.

Povolení k přechovávání viz telegrafy.

Pozemkový úřad viz úředník veřejný.

Pozemní stavby: povinnost stavitele, postarat se o vypnutí proudu po dobu, kdy se konají práce poblíže elektrického vedení, i kdyby snad nebyla kryta doslovně v § 33 nař. min. obchodu ze 7. února 1907, č. 24 ř. zák., příkazujícím, by vodící dráty elektrického osvětlení byly na ochranu proti doteku veskrze izolovány, plyne jistě z ducha tohoto předpisu č. 3647.

Pozorování duševního stavu: ve veřejném ústavě č. 3670.

Požár viz žhářství.

Pramen zprávy úřední: podle § 2 (1) tisk. nov. č. 3600.

Právo zmírňovací a zaměňovací: dle §§ 266, 261 tr. zák. č. 3629.

— — — viz též trest.

Presidiální zpráva soudu viz hodnocení průvodů.

Prodeji knihkupeckého závodu: a práva pávodcovská č. 3672.

— výrobků: neoprávněně označených známkou č. 3610.

— zástavy: bez intervence soudu č. 3723.

Prodloužení lhůty viz lhůta.

Program politické strany viz politická strana.

Pronášení: podle § 428 obč. zák. č. 3553.

Prokurátor vojenský viz vojenský prokurátor.

Prokurista: ustanovení druhého odstavce § 486 c) tr. zák. vztahuje se i na prokuristy, a platí i ohledně toho, kdo samostatně vede věci kupce jednotlivce č. 3716.

Prominutí trestu: amnestií č. 3596.

Promlčení: přešupek § 312 tr. zák. promlčuje se ve třech měsících; podmínky písm. a) a b) § 531 tr. zák. nemají tu místa č. 3401.

— z několika trestných činů současně spáchaných promlčuje se každý zvláště bez ohledu na promlčení ostatních č. 3401.

— ukrytí kradených věcí je deliktem trvalým; zločinná činnost, udržování trestného stavu, je ukončena teprve tím, že ukryvané věci byly nalezeny a vráceny do disposiční moci oprávněné osoby, a teprve tímto okamžikem počala by běžeti promlčecí doba č. 3493.

— § 40 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, č. 6 ř. zák. z roku 1863 má zvláštní promlčení pro trestné činy spáchané tiskopisem. Podle tohoto zákonného ustanovení jest i tehda, když podle zásad trestního zákona nastalo ještě promlčení takového činu, vyloučeno všeliké další stíhání, prošlo-li od času, kdy byl tiskopis vydán nebo bylo započato v zdejším zemích s jeho rozšířováním, šest měsíců, nebylo-li po tu dobu proti žádnému z vinníků zavedeno stíhání soudem trestním v těchto zemích, ač se tak státi mohlo, nebo nebylo-li v zahájeném řízení po takovou dobu pokračováno. Táž pravidla platí i o promlčení přečinu proti bezpečnosti cti podle § 493 tr. zák. a § 1 tiskové novely, vždyť i tu jde o trestné činy spáchané obsahem tiskopisů č. 3458.

— přešupek podle § 22 zákona o tisku promlčuje se v šesti měsících ode dne, kdy byl spáchán nebo kdy bylo zahájené řízení přerušeno, aniž bylo v něm pokračováno č. 3563.

— zahájením trestního řízení, přerušujícím podle § 27 tisk. zák. promlčení onoho přešupku, není ani návrh na »zavedení patřičných kroků«, ani žádost státního zastupitelství o zavedení vyhledávání pro zločin podle § 98 b) tr. zák.; nelze za ně pokládati po případě ani zmínku v trestním oznámení č. 3563.

— návrh na potrestání nestal se až po uplynutí lhůty § 530 tr. zák., byla-li ve lhůtě podána obžaloba pro výrok »drzý« lhář a po lhůtě učiněn návrh na odsouzení pro výrok »sprostý« lhář č. 3597.

— žalobní právo vzniká z toho kterého závadného útoku pro dotčeného vždy zvláště a od tohoto okamžiku jednotlivého zásahu jest také zvláště pro každý případ počítati šestinedělní lhůtu k podání stíhacího návrhu č. 3625.

— přečin podle § 486 č. 2 tr. zák. promlčuje se v jednom roce; pro počátek promlčení jest rozhodnou doba, kdy byla ukončena trestná činnost, tak, že doba spáchání deliktu jest pokládati okamžik, kdy byl proveden poslední úkon protizákonného jednání (doba, kdy pachatel učinil poslední dluh nebo splátku, zřídil zástavu, nebo nenavrhl — pokud se tak ještě v čas státi mohlo

— vyrovnací řízení nebo vyhlášení úpadku) č. 3707.

— lhůtu § 530 tr. zák. jest počítati ode dne, kdy se vrchní četnický strážmistr sám dozvěděl o urážce, nikoliv od doby, kdy se o ní dozvěděl jemu nadřízený zemský četnický velitel č. 3726.

— kárné přečiny se nepromlčují č. 84 dis.

Pronajímání pokojů v hotelu viz hotel.

Propadnutí tiskopisu: dle § 23 posl. věty tisk. zák. č. 3590.

Propachtování polnosti: ucházení se o ně č. 3627.

Prospect nikoli nepatrný viz úplatkářství.

Prostitutka: pronajímání pokojů viz hotel.

Prostředky opravné: žádost o odklad trestu, která spočívá na nedorozumění, ježto jí podal obhájce, který obžalovaného při hlavním přelíčení nezastupoval a jemuž obžalovaný pravý stav věci nevylicil, nelze pokládati za přijetí trestu a vzdání se opravných prostředků č. 3373.

— nesprávné označení podání nemůže býti straně na újmu; jest na soudě, by je vyřídil podle pravé jeho podstaty č. 3383.

— poukazuje na nesprávné právní poučení, jež mělo za následek, že se obžalovaný k vůli opovědi opravných prostředků závčas k obhájci nedostavil, vede tím obžalovaný průkaz ve smyslu č. 1 prvního odstavce § 364 tr. ř.; okolnost, že žádost nebyla výslovně označena jako žádost za navrácení v předešlý stav, nebrání, by za ni nebyla pokládána č. 3383.

— pokud jde o odvolání, nikoliv o zmatečnou stížnost, uplatňuje-li opravný prostředek, že soud prví stolice, použiv předpisu § 4 zák. o podmíněném odsouzení neprávem, učinil podmíněně odsouzení závislým na tom, že obžalovaný dá soukromě obžalobci podle § 17 tisk. nov. zadostiučinění za utrpené příkoří »podle svých sil« č. 3444.

— rozhodnutí podle § 17 tisk. nov. lze napadati jen odvoláním, nikoliv zmatečnou stížností č. 3444.

— podle § 23 zákona ze dne 30. května 1924, č. 124 sb. z. a n. přísluší vydavatel a vlastník periodického tiskopisu tytéž opravné prostředky jako obžalovanému č. 3456.

— včasnost opovědi zmatečnou stížností jest posuzovati podle toho, kdy podání došlo k nálezacímu soudu č. 3473, 3682.

— třídenní lhůta §§ 427 a 284 tr. ř. nemůže býti podle prvního odst. § 6 tr. ř. prodloužena, zejména ne opomenutím osob, jimž přináleželo vypraviti opověď zmatečnou stížností č. 3473.

— § 1 č. 2 nov. č. 3/1878 nevyžaduje, by byl zmatečnou důvod, jehož se stěžovatel dovolává, označen přímo číselně nebo slovy zákona; stačí, lze-li skutečnost, jež opodstatňuje po případě některý ze zákonných důvodů zmatečnosti, z vývodů stížnosti vyčísti č. 3530.

- — nevadí, že tato byla označena jako odvolání, je-li svým obsahem též provedením zmáteční stížnosti č. 3530.
- — odvolání do trestu nezahrnuje v sobě i odvolání z výroku o ztrátě práva volebního č. 3496.
- — výrok nalézacího soudu podle § 6 prov. nař. k tiskové novele lze napadati jen zmáteční stížností (z důvodu § 281 č. 6 tr. ř.), nikoliv samostatnou stížností na vrchní soud č. 3501.
- — lhůta k provedení počíná dnem skutečného doručení opisu rozsudku, třebaž bylo ve zpátečním listku omylem uvedeno jiné (nesprávné) datum doručení č. 3516.
- — podle § 23 zákona č. 124/24 proti rozsudku kmetického soudu přísluší vydavateli a vlastníkovi periodického tiskopisu tytéž opravné prostředky jako obžalovanému. Tedy opravné prostředky stejné věcným obsahem a stejné formální úpravou č. 3527.
- — není na závalu, by opravný prostředek, jež obžalovaný podal, nebyl přes jeho označení jako odpor posuzován a zkoumán jako zmáteční stížnost, poukazuje-li k ní svým obsahem a smyslem č. 3557.
- — opravné podání, vytykající v části označené jako odvolání, nesprávnost názoru, že podmíněně odsouzení je podle § 2 zák. č. 562/1919 vyloučeno, ač odsouzený dostal všem podmínkám rozh. pres. republiky z 19. října 1928, jest pokládati za zmáteční stížnost č. 3570.
- — použití mimořádného práva zmírňovacího podle § 266 tr. zák. a změkňovacího podle § 261 tr. zák. je výrokem rázu arbitrního, jež lze napadati jen odvoláním, nikoliv zmáteční stížností (§ 281 č. 11 tr. ř.) č. 3629.
- — vzdání se opravného prostředku předpokládá, že si byl obžalovaný vědom možností napadati rozsudek opravnými prostředky a přes toto vědomí jasně a vážně prohlásil, že se této zákonné výhody vzdává; nejde o takové prohlášení, odchýlí-li se obžalovaný ihned po udělení právního poučení od dřívějšího prohlášení a na podání zmáteční stížnosti trval č. 3639.
- — opravné prostředky netřeba opovědět při hlavním přelíčení, stačí, byly-li opovězeny v třídenní lhůtě (zvláštním podáním) č. 3642.
- — výrok rozsudku o soukromoprávních nárocích lze podle § 283, posl. odst. tr. ř. napadati jen odvoláním, nikoliv zmáteční stížností č. 3652.
- — nezáleží sice na pojmenování, jímž označil, nanejvýš obhájcem nezastoupený obžalovaný, opovězený jim opravný prostředek, když z obsahu podání vychází na jevo, že jde ve skutečnosti o jiný opravný prostředek; vyplývá-li však zcela nepochybně z obsahu opovědi obžalovaného a z jeho ústního prohlášení, že jde skutečně jen o odvolání z výše trestu, nelze je posuzovati jako zmáteční stížnost (§ 4 č. 1, § 1 č. 1 nov. k tr. ř. č. 3/1878) č. 3660.
- — kromě výjimečného případu § 81 odst. 2 tr. ř. jest podati provedení zmáteční stížnosti u soudu, který vynesl rozsudek; nestačí, že bylo ve lhůtě podáno přímo u nejvyššího soudu č. 3682.
- — o podání, označeném jako »odvolání«, které obžalovaný sám sepsal a jež je svým provedením zmáteční stížností, jest rozhodnouti jako o zmáteční stížnosti č. 3701.
- — uplatňuje-li obžalovaný ve formě odporu, že nebyl k hlavnímu přelíčení řádně obslán; uplatňuje tím zmatek podle § 281 č. 3 tr. ř. pro porušení předpisu § 427 tr. ř. č. 3718.
- — nezáleží na tom, že byl opravný prostředek mylně označen, záleží na věcném jeho obsahu č. 3718.
- — v kárném řízení jest podati opravný prostředek v neprodlužitelné lhůtě 8denní (§ 39 zák. ze dne 21. května 1868, č. 46 ř. zák.) u kárného soudu první stolice č. 88 dis.
- — třetí osoby mohou si stěžovati do usnesení kárné rady, jímž bylo odmitnuto zahájení kárného řízení, jen, byly-li kárným přetínem ve svém

právu zkráceny; takové zkrácení může nastati u přečinů proti povinnosti povolání, nikoli však u přečinů proti cti a vážnosti stavu č. 93 dis.

Protipohledávka: přesvědčení pachatelovo, že má za okradeným pohledávku a že jest oprávněn podržeti si věc k zabezpečení oné pohledávky až do zaplacení, vylučuje po případě zlý úmysl v § 1 tr. zák. předpokládaný a tím i trestnost krádeže č. 3406.

- vylákal-li kdo listivým jednáním nebo předstíráním a vzbuzeným tak omylem zboží jen za tím účelem, by si výtěžkem za ně zajistil svou kauční pohledávku, nejednal po případě v úmyslu poškoditi ve smyslu § 197 tr. zák. č. 3407.
- odněti věci věřitelem jen k zabezpečení jeho pohledávky za držitelem věci není krádeží, nýbrž jen svémocí č. 3407.
- poškozovací úmysl jest vyloučen, ponechal-li si cestující zálohy proto, že měl nebo důvodně předpokládal, že má proti zaměstnavateli nárok na provisi ve výši vylákaných záloh č. 3537.
- přísluší-li pachateli proti podvedenému protipohledávka ve výši odpovídající vylákaným částkám, nebo pokládá-li aspoň subjektivně takovou pohledávku za existentní, je po případě ona jsoucnost protipohledávky nebo tento opravdový pocit oprávněni způsobilý, vyloučiti zlý úmysl v § 1 tr. zák., pokud se týče poškozovací úmysl v § 197 tr. zák. předpokládaný č. 3703.

Protokol: souhlas se čtením protokolu (§ 252 č. 4 tr. ř.) nelze odvolati č. 3384.

- zákon nepředepisuje pod zmátečností, že protokol o hlavním přelíčení musí býti sepsán hned při hlavním přelíčení, takže důvodem zmátečností podle § 344 č. 4 tr. ř. nelze sepsání jeho mimo hlavní přelíčení napadnouti č. 3411.
  - jen kdyby obhajoba k zajištění svých tvrzených práv na současnou kontrolu protokolárních zápisů navrhovala, aby protokol byl v čistopisu ke spisům přiloženém sepsován současně (anebo sice mimo hlavní přelíčení, ale přece hned postupně dle běhu přelíčení) a kdyby porotní soud rozhodl proti tomuto návrhu anebo rozhodnouti o něm opomenul, byl by dán zákonem (§ 344 č. 5 tr. ř.) vyžadovaný předpoklad pro věcné zkoumání otázky, zda opačným postupem soudu nebyly porušeny předpisy zákona nebo zásady trestního řízení v příčině práva na zkoumání správnosti a úplnosti protokolu při hlavním přelíčení nebo bezprostředně v jeho běhu (§ 344 č. 5 tr. ř.) č. 3411.
  - protokol o hlavním přelíčení podle §§ 342 a 271 tr. ř. jest zrušovacím soudu jedině rozhodujícím průkazem o průběhu hlavního přelíčení a o všech podstatných formálnostech řízení č. 3449.
  - pro otázku, jak zněl průvodní návrh, jest jedině rozhodným zápis v protokolu o hlavním přelíčení č. 3459, 3512.
  - rozsudek není zmátečným (§ 281 č. 3 tr. ř.), protože zápis o místním ohledání, přesněji o hlavním přelíčení, konaném na místě souzeného skutku, znamená udání stěžovatelovo neúplně a nesprávně. Vady tohoto druhu nelze vůbec uplatniti a odstraniti cestou zrušovacího řízení, nýbrž jen žádostí o doplnění a o opravu zápisu o hlavním přelíčení řízenou na soud první stolice č. 3580.
  - **stavební komise:** kdy je veřejnou listinou č. 3438.
- Protokolování svědecké výpovědi** viz svědek.
- Provádění důkazu** viz důkaz.
- Provedení zmáteční stížnosti:** protokolárně č. 3566.
- Provisní agent** viz podvod.
- Provisorní obecní sluha:** jest úředníkem ve smyslu § 101 odst. 2 tr. zák. č. 3414.
- Provoz lomů** viz hlinišť.
- Provozování lékařství (§ 343 tr. zák.):** pod pojem provozování lékařství podle § 343 tr. zák. spadá i provozování odborného (zubního) lékařství č. 3686.

- — i když pachatel provozoval po živnostensku zubní lékařství a léčil mimo to za odměnu i jen jediného nemocného jako lékař, spadá i toto léčení ve spojení s oněmi případy, v nichž šlo o provozování zubního lékařství po živnostensku, pod pojem provozování lékařství po živnostensku podle § 343 tr. zák. č. 3686.
- — provozování lékařství po živnostensku je podle § 343 tr. zák. dovoleno jen osobám, které mají podle zákona právo, léčit jako lékaři nemocné č. 3686.
- — za »nabytí lékařského učení« po rozumu § 343 tr. zák. jest pokládati jen nabytí doktorátu veškerého lékařství č. 3686.
- — po stránce subjektivní stačí jakékoliv zaviněné jednání proti zákazu zákona č. 3686.
- — zákon č. 303/1920 nic nezměnil na ustanovení § 343 tr. zák. č. 3686.

Průvodní břemeno viz průvodní řízení.

- návrh: § 222 tr. ř.: soud jest povinen připustiti navržené důkazy jen, lze-li aspoň s jistou pravděpodobností očekávati, že slíbují nějaký konkrétní výsledek a že přispějí k objasnění věci; pokud tomu tak není, byla-li věc — zejména co do totožnosti osoby pachatelovy — provedenými důkazy již dostatečně a způsobem vylučujícím jakoukoliv pochybnost objasněna č. 3393.
- — podle § 116 tr. ř. má býti místní ohledání předsevzato, kdykoliv je toho potřebí k objasnění nějaké okolnosti pro vyšetřování závažné. Obhajoba, podávajíc tento dokazní návrh, má naznačiti, které okolnosti, rozhodné pro posouzení věci neb aspoň závažné, potřebují objasnění tímto průvodním návrhem č. 3429.
- — pro otázku, jak zněl průvodní návrh, jest jedině rozhodným zápis v protokolu o hlavním přelíčení č. 3459, 3512.
- — návrh na výslech svědků o zmenšené přičetnosti po požití alkoholu nevyhovuje ustanovení § 222 tr. ř., bylo-li se dožadováno, by svědci projevili soudu svůj úsudek o chování se stěžovatele po požití lihovin, nikoliv, by vypovídali o určitých skutečnostech s trestním případem souvisejících č. 3512.

Průvodní řízení: obžalovaný, který již jednou za trestního řízení projevil souhlas ve smyslu § 252 č. 4 tr. ř. se čtením protokolu nebo posudku, je tímto projevem i nadále vázán (není mu volno souhlas se čtením protokolu o výslechu svědka, spoluobviněného nebo znaleckého posudku odvolati) č. 3384.

- — porušení předpisu § 222 odst. 2 tr. ř. není zmatek č. 3412.
- — souhlas s přečtením protokolární výpovědi (vzdání se osobního výslechu svědka) nemůže býti libovolně jednou stranou odvolán bez změněného podkladu věcného; nerozhoduje vůle nového obhájce, nýbrž jen vůle obžalovaného č. 3417.
- — dřívější souhlas s přečtením protokolu není však za všech okolností vítězící, je-li vzhledem k okolnostem, jež později vyšly na jevo, k vyšetření pravdy nutno nebo žádoucí, by svědek byl vyslechnut osobně č. 3417.
- — ustanovení § 250 tr. ř. jest výronem zásady procesuálního práva, že obžalovaný má býti přítomen celému soudnímu jednání o obžalobě, aby se mohl hájiti proti veškerým obviněním vzneseným z kterékoliv strany č. 3449.
- — porušení onoho předpisu nelze uplatňovati jako zmatek, nemají-li údaje svědků za nepřítomnosti obžalovaného slyšených pro otázku viny významu, nebo byla-li mu dána jinak (při slyšení) možnost, by se k oněm údajům vyjádřil (posl. odst. § 281, posl. odst. § 344 tr. ř.) č. 3449.
- — v § 27 zákona proti nekalé soutěži nejde o jeden z těch případů, kde trestní právo hmotné ukládá obviněnému, by tvrdil a dokázal jisté skutečnosti vylučující jeho vinu (trestnost), zejména pravdivost neb aspoň

t. zv. pravděpodobnost závadných tvrzení (§§ 490, 491 tr. zák., § 4 tiskové novely; srov. též § 10 zákona proti nekalé soutěži »pokud nedokáže jejich pravdivost«). Ale z toho plyne jen, že tu nastupují povšechné zásady trestního řádu, jež nezná formální břemeno průvodní, což platí i v řízení konaném k obžalobě soukromé č. 3475.

- — hledíc k zásadě oficiálnosti a pravdy materiální nedokazují ani v takovém trestním řízení toliko strany, naopak soud sám z povinnosti úřední se musí starati o to, by byly vyšetřeny a zjištěny skutečnosti pro rozhodnutí důležité. Ovšem soud nemůže obžalovaného odsouditi, pokud nenabyl přesvědčení o jeho vině v příčině všech skutkových znaků trestného činu, a proto bude arcí obžalobci záležeti na tom, by byl proveden důkaz obžalovací. Stejný zájem má však i obžalovaný na tom, by byly provedeny důkazy vývodní. Jen v tomto smyslu lze v trestním řízení mluvit o (materiálním, faktickém) břemenu průvodním č. 3475.
  - — jinak je však soud oprávněn pokud se týče též povinen, by provedl potřebné důkazy, ať již byly nabídnuty tou či onou stranou nebo stranami vůbec nabídnuty nebyly, a by pak, uváživ volně podle § 258 tr. ř. veškeré výsledky průvodního řízení, učinil potřebná zjištění skutková. Při tom může soud použiti i průvodů, které souvisejí s osobou obžalovaného a jeho zodpovídáním se, vždyť i osoba obžalovaného může soudu poskytnouti důkazy proti němu svědčící, jako při zkoušce písma a podobně č. 3475.
  - — v § 247 tr. ř. jest jen v odstavci druhém pod zmatečností uloženo vzeří svědků do přísahy při hlavním přelíčení, není však pod zmatečností dán předpis prvního odstavce, že se svědkové vyslychají v přítomnosti obžalovaného č. 3490.
  - — svědecké výpovědi osob vyslychaných v jiné trestní věci jsou pro souzenou trestní věc »listinami a písemnostmi jiného druhu, pro věc významnými« ve smyslu druhého odstavce § 252 tr. ř.; neplatí o nich předpis § 252 odst. první č. 4 tr. ř. č. 3490.
  - — ustanovení § 247 tr. ř. vztahuje se jen k výslechu a vzeří do přísahy svědků a znalců při hlavním přelíčení vyslychaných č. 3544.
  - — zmatečností je ohroženo jen porušení předpisu druhého odstavce § 247 tr. ř. (§ 281 č. 3 tr. ř.) č. 3544.
  - — nejde o zmatek č. 3 § 281 tr. ř. pro porušení předpisu § 248 tr. ř., nebyl-li obžalovaný po výslechu svědka tázán, má-li k výpovědi té co připomenouti, ani, zaznamenal-li zápis o místním ohledání (o hlavním přelíčení, konaném na místě souzeného skutku) udání obžalovaného neúplně a nesprávně (§ 271 tr. ř.) č. 3579.
  - — vady tohoto druhu nelze uplatňiti a odstraniti v zrušovacím řízení, nýbrž žádostí o doplnění a o opravu zápisu o hlavním přelíčení u soudu první stolice č. 3579.
  - — nejde o porušení předpisů §§ 118, 120, 247, 248 a 252 tr. ř. a o zmatek č. 3 ani č. 4 § 281 tr. ř., byl-li při hlavním přelíčení přítomen a vypovídal jeden z obou znalců, podavších posudek společný a srovnalý, od něhož se v ničem neuchýlil (druhý znalec nemohl se pro nemoc dostaviti) č. 3587.
- Prvopis rozsudku:** jeho sdělení státnímu zastupitelství č. 3441.
- Přečtení ilegálního tiskopisu** viz zmatek č. 2 § 281.
- Předěšlý stav** viz navrácení v předěšlý stav.
- Předjíždění** viz silniční řád.
- Předlužení:** pojem č. 3716.
- Přednášení básně:** vybízející k vojenským zločinům č. 3614.
- Přednes obhájce** viz advokát.
- Předsevzetí soulože** viz smilstvo násilné (§ 127).
- Předsiňku kostela:** jest považovati za místo způsobilé, by z něho mohla býti rušena bohoslužba ve chrámě č. 3666.
- Přehrabávání půdy** viz polní pých.

Přechovávání: nevyžaduje jednání tajně (ukrývání), zasahuje veškeré případy, ve kterých jsou zařízení v dosahu faktické moci osoby fyzické nebo právnické, takže osoba ta může jich použití k zachycení odněkud vyslaných zpráv radio-telegrafních nebo radiotelefonních čís. 3427.

— pojmu »přechovávání« ve smyslu § 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky odpovídá již skutkový stav, záležející v tom, že pachatel má u sebe, doma nebo na místě mu přístupném vědomě některý z předmětů, jež má toto ustanovení zákona na mysli. Nezáleží na podnětu, z něhož k tomu došlo, ani na účelu tohoto skutkového stavu čís. 3676.

Prekážení úředního výkonu viz násilí dle § 81.

Prekážka přísahy viz přísežný výsledek.

Prekápávání půdy viz polní pých.

Překročení příkazu viz spoluvina.

Přeskočení ohrady viz násilí dle § 83.

Přestupek nedospělých viz nedospělých přestupek.

Převedení věci na sebe viz podílnictví.

Příbytek jiné osoby viz násilí dle § 83.

Příčinná spojitost (causalita): při skutkové podstatě podle druhého odstavce § 157 tr. zák. ustupuje příčinná souvislost mezi výsledkem a některou, byť co do osoby útočnicka, jednotlivce nebo vůbec nezjištěnou složkou zlého nakládání, jimž jest souhrn všech útoků všech osob vloživších ruku na osobu výsledkem těžkého uškození na těle postiženou; aby však nastala zodpovědnost jednotlivce, je třeba, by jeho útok byl s útoky ostatních útočníků v takové spojitosti, že se souhrn všech útoků jeví jako jediný nedílný celek, jako jednotné a jediné zlé nakládání čís. 3385.

— — mezi uvedením v omyl a škodou musí býti příčinná souvislost, škoda musí býti způsobena podvodným jednáním čís. 3408.

— — podle zásady, stanovené v § 134 tr. zák. pro přičítání úmyslného, a platné obdobně podle § 335 tr. zák. i pro přičítání nedbalého usmrcení, jest arciž příčinná souvislost mezi jednáním pachatelovým a smrtí osoby jednáním tím dotčené přerušena, přesněji příčinná souvislost ta není dána a nelze pachatelův smrtelný výsledek přičítati, nastala-li smrt jen následkem vedlejších příčin, nahodile (totiž ze stanoviska pachatele nahodile) se přihodivších, k nimž nezavdalo podnět samotné jednání pachatelovo, zejména činem předsevzatým osobou od pachatele různou, po případě osobou dotčenou jednáním pachatelovým úmyslně, neboli za účelem, by nastal, neb alespoň u vědomí, že pak nastane výsledek smrtelný čís. 3487.

— — než by čin osoby od pachatele různé měl takový význam pro posouzení příčinné souvislosti, jest nezbytně třeba, by čin ten (po případě opomenutí) byl příčinou neb alespoň jednou z několika příčin smrti tak, že příčinný vývoj událostí, k němuž zavdalo podnět jednání pachatelovo, byl by se bral bez něhož jiným směrem anebo by byl končil před onou metou (účinkem smrtelným) čís. 3487.

— — okolnost, že poraněný odmítl amputaci k záchraně života nutnou, nepřerušuje příčinnou souvislost mezi zaviněním pachatelovým a smrtí poraněného čís. 3487.

— — pachatel zodpovídá za vše, co jest s jeho jednáním (opomenutím) spojeno příčinně (§ 134 tr. zák.) tak, že by bez něho nebylo nastalo, bez ohledu na to, zda konkrétní následek ohrožení nastal také proto, že se k příčině, vyvolané pachatelem, přidružily ještě příčiny, spočívající v okolnostech dalších, pachatelem třeba ani nepředvídaných a nechtěných čís. 3492.

— — spadá sem, nutil-li kdo jiného k útěku po kolejích železniční trati tím, že po něm házel kamením a holemi čís. 3492.

— — zavinění třetích osob, zejména neopatrnost poškozeného sprostředkuje řidiče silostroje jen tehdy zodpovědnosti, dbal-li sám všech opatrností, ulo-

žených mu zákonnými předpisy nebo daných v příčině řízení vozidla povahou věci, avšak zodpovědnosti za vlastní nedbalé jednání nezprostředkuje ho ani případné spoluzavinění třetích osob, čítajíc k nim i poškozeného, a není v případech toho druhu zejména přerušena ani příčinná souvislost mezi jednáním pachatelovým a nastalým škodným, protiprávním výsledkem. Stačí, vyvolal-li pachatel třeba jen jednu z podmínek, jež měly v zápětí úraz čís. 3503.

— — zjištění o příčinné souvislosti je zjištěním skutkovým, jemuž lze čelit jen formálními důvody zmatečnosti; nestalo-li se tak v písemné zmateční stížnosti, je podle § 290 tr. ř. nepřipustné doháněti to teprve při zrušovacím roku čís. 3693.

Přijetí trestu viz prostředky opravné.

Příkaz obecní viz zpronevěra úřední.

— **trestní:** § 460 tr. ř.: porušení zákona (§ 33 tr. ř.) v ustanovení § 11 odst. (1) zák. ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., byla-li v trestním příkazu vyslovena ztráta práva volebního čís. 3698.

— **vrchnosti** viz úředník veřejný.

— viz též zpronevěra úřední.

Příkoří viz odklad trestu podmíněný (§ 4).

Připojení se k trestnímu řízení viz účastník soukromý.

Přípravné vyšetřování: jest nepřipustno (§ 93 a násl. tr. ř.), by v době, kdy proti obžalovanému bylo již soudem zahájeno přípravné vyšetřování pro zločin a uvalena naň řádná vazba vyšetřovací, byl obžalovaný o témž činu současně ve vazbě vyšetřován orgánem bezpečnostního úřadu; pokud však pokračování ve výslechu tohoto jako svědka o takových údajích obžalovaného přes ohrazení se obhajoby není zmatkem (čís. 5 § 344 tr. ř.) čís. 3700.

Přísežný výsledek svědka: § 170 čís. 1 tr. ř.: pouhé podezřívání svědka z trestného činu nebo z účasti na trestném činu, o němž svědek má býti slyšen, nestačí, by opodstatnilo vylučující důvod čís. 1 § 170 tr. ř.; podezření proti svědku vyslovené musí býti opodstatněno procesním stíhacím úkonem příslušného úřadu nebo musí býti prokázáno rozhodnutím soudu čís. 3652.

— — § 170 čís. 2 tr. ř.: výraz »vyšetřování« (§ 170 čís. 2 tr. ř.) neznamená přípravné vyšetřování v technickém slova smyslu, nýbrž jest jím rozuměti trestní řízení proti svědkovi jakožto obviněnému vůbec, tedy i soudní předběžné vyhledávání; spadá sem jen vyšetřování pro zločin, nestačí trestní řízení pro přestupek § 269 a) tr. zák. čís. 3388.

— — nejde o porušení předpisu § 170 čís. 2 tr. ř. a o zmatek čís. 4 § 344 tr. ř., nebyla-li okolnost, že se proti svědkovi vedlo v době svědecké přísahy vyšetřování pro zločin, v této době soudu známa, aniž okolnost, že byl svědek na onu přísahu upamatován po zastavení řízení pro zločin, avšak ještě před rozhodnutím o návrhu soukromého účastníka ve smyslu § 48 čís. 2 tr. ř. čís. 3411.

— — trestní oznámení, jež došlo státnímu zastupitelství krátce před hlavním líčením, při němž byl svědek slyšen, a jež státní zastupitelství zamýšlelo teprve zkoumati, není překážkou svědecké přísahy podle čís. 2 § 170 tr. ř. čís. 3652.

— — § 170 čís. 5 tr. ř.: slabší inteligence a zaostalost ohraničené ve srovnání s normálním vývinem stupně věku od 10 asi přes 14 let nebrání podle § 151 čís. 3 tr. ř. svědeckému výslechu, jsou však důvodem vylučujícím přísahu svědeckou (§ 170 čís. 5 tr. ř.) čís. 3648.

— — § 170 čís. 6 tr. ř.: jen nepřátelství takové intensity, že může svědka svěsti s cesty pravdy a uvést v pokušení, by přes nebezpečí trestního stíhání porušil svědeckou povinnost udati pravdu, je důvodem bránícím přísaze podle čís. 6 § 170 tr. ř.; nestačí pouhé tvrzení (obhájcovo), že svědek žije s obžalovaným v nepřátelství; nalézacímu soudu jest oznámiti skutečnosti, ve kterých se tvrzené nepřátelství již projevilo čís. 3652.

- — § 170 čis. 7 tr. ř.: překážka svědecké přísahy podle § 170 čis. 7 tr. ř. se vztahuje jen k přísaze, jež se vykonává po vydání svědeckví, nikoliv k přísaze svědecké, již jest podle zákona vykonati před svědeckou výpovědí (§ 247 odst. druhý tr. ř.) čis. 3388, 3652.
- Prislušnost:** i když jde o škodu 20.000 Kč převyšující, jest po zrušení rozsudku zrušovacím soudem vráttí věc soudu nalézacímu (nikoliv porotnímu); otázka prislušnosti jest právoplatností obžaloby prozatím rozřešena (§§ 219, 261 tr. ř.); §§ 1 a 4 opatření Stálého výboru ze dne 4. srpna 1920, čis. 480 sb. z. a n. (v doslovu čl. I zák. ze dne 22. prosince 1921, čis. 471 sb. z. a n.), na kterých se prislušnost onoho soudu zakládá, nepozbyla dosud (čl. II zák. čis. 259/23, čl. II zák. čis. 257/25 a § 21 zák. čis. 31/29) účinnosti a musí býti zůstaveno nalézacímu soudu, by posoudil, zda je trestní sazba těžkého žaláře od 1 roku do pěti let dostatečnou, třebaže při tomto posuzování nelze již přihlížeti k znehodnocení peněz (§ 21 čis. 1 zák. čis. 31/29) čis. 3631.
- § 51 odst. 1 tr. ř.: místem spáchaného činu podle § 51 odst. prvý tr. ř. jest při podílnictví na krádeži (§ 185 tr. zák.) místo, kde trestná činnost, zahájená na se převedením a ukryváním ukradené věci, vyvrcholila v prošťetročení prodejem věci čis. 3665.
- § 51 odst. 3 tr. ř.: vyžádání si trestního listku obviněného jest úkonem vyšetřovacím ve smyslu třetího odstavce § 51 tr. ř. čis. 3721.
- § 52 odst. 1 tr. ř.: navrhuje-li se, by byla věc odňata soudu postižení prislušnému podle § 52 odst. prvý tr. ř. a byla přikázána jinému soudu v obvodu téhož vrchního soudu, prisluší podle §§ 62, 63 tr. ř. rozhodnouti o tomto návrhu vrchnímu zemskému soudu čis. 3556.
- § 54 tr. ř.: pro prislušnost soudu, v jehož obvodu obviněný bydlí nebo se zdržuje (§ 54 tr. ř., § 25 tr. por.), stačí, že se obviněný v obvodu tohoto soudu zdržuje občas (byl tam dvakrát přistižen a zodpovědně slyšen) čis. 3432.
- § 57 tr. ř.: okolnost, že soud přes odpor stran vyloučil podle § 57 tr. ř. řízení proti spoluobžalovanému, není zmatkem čis. 4 § 281 tr. ř. čis. 3620.
- § 64 tr. ř.: není tu sporu o prislušnost ve smyslu § 64 tr. ř., stala-li se prislušnost spornou jen mezi státními zástupci a vyšetřujícími soudci sčástněných krajských soudů, nikoli mezi těmito krajskými soudy samými (§ 13 odst. druhý tr. ř.) čis. 3478.
- § 485 tr. ř.: i pro přestupek § 497 tr. zák. spáchaný obsahem tiskopisu jest podle § 485 tr. ř. prislušným okresní soud v sídle sborového soudu prvé stolice čis. 3501.
- **vojenských soudů:** byla-li na osobu podléhající vojenské pravomoci podána obžaloba pro urážku na cti u soudu civilního, má tento soud podle § 60 tr. ř. spisy odstoupiti prislušnému vojenskému soudu čis. 3540.
- — žádá-li odsouzený jen za odčinění odsouzení vysloveného soudem vojenským, je prislušným k rozhodnutí vojenský soud čis. 3533.

Přistižení viz prislušnost.

Přístroj, který nefunguje viz telegrafy.

Přivlastnění si: věci svěřené záleží již v tom, že ten, komu věc byla jen svěřena, osobuje si k ní a nad ní vykonává práva quasi — vlastnická. Výkonem takového dispoice po způsobu vlastnickém je zejména i zastavení věci, třebaš jen na krátký čas a v úmyslu i v naději, že ji pachatel včas vyplatí a vrátí čis. 3391.

Přivodění nebezpečí viz násilí dle § 87.

Příznivější rozhodnutí viz útraty.

Psychiatři: nepřibrání jich ke zkoumání duševního stavu čis. 3536.

— viz též duševní stav.

Psychické nucení viz beztrestnost dle § 2 g).

Působení: na vůli neb na cit čis. 3614.

— viz též ochrana republiky (§ 15 čis. 3).

Putativní nutná obrana čis. 3706.

— viz též beztrestnost dle § 2 g).

Pávod zboží viz ochrana známek.

Pávodce: zprávy v tiskopise čis. 3600.

Pávodcovské právo (zákon ze dne 24. listopadu 1926, čis. 218 sb. z. a n.): otázku, které z obou stran prislušejí práva pávodská, nemusí nalézací soud zůstaviti k rozřešení soudu civilnímu, u něhož byl v době hlavního přeličení zahájen spor o tato práva (§ 5 tr. ř.) čis. 3672.

— — oprávněným žalobcem podle § 259 čis. 1 tr. ř. není kupitel (§ 17 zák. ze dne 26. prosince 1895, čis. 197 ř. zák.), uplatňující zásah do práva pávodského, spadajícího do doby před ujednáním smlouvy o koupi oněch práv čis. 3672.

— — nemůže býti uznána ani universální ani singulární sukcese v právo toho, do jehož imaterielních práv (známkových, patentových, autorských a j.) bylo zasaženo, nastupovati na rušitele stíháním trestním čis. 3672.

— — i když pachatel nenabyl práv autorských k dílu literárnímu (knize), poněvadž práva ta nebyla pojata do inventáře pozůstalosti, kterou zdědil, jde o omyl skutkový podle § 2 e) tr. zák., domníval-li se, že taková práva do pozůstalosti náležela, že je zdědil a že mu proto prislušejí čis. 3672.

— — při zjišťování vědomí pachatele, že svými dispoicemi (s knihou) zasahuje do práva náležejícího jinému, může soud přihlédnouti i k tomu, co ve světě knihkupeckém a nakladatelském (k němuž pachatel patří) je pokládáno za obvyklé při prodeji knihkupeckého závodu v celku čis. 3672.

— — přečin podle §§ 44, 45 zákona o pávodském právu předpokládá po subjektivní stránce vědomý zásah do cizího práva pávodského, tedy zlý úmysl buď přímý neb alespoň eventuální; pouhá nedbalost nestačí; nelze proto pojem oně vědomosti vykládati podle obdoby § 16 (1) zák. proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n. čis. 3672.

— — majitel baru trestně zodpovídá podle § 45 pávodcovského zákona, byly-li kapelou jím najatou v jeho podniku hrány chráněné skladby čis. 3708.

— — k přičitatelnosti činu po stránce subjektivní stačí dolus eventualis, záležející v tom, že pachatel, věda, že v jeho podniku byly hrány skladby chráněné, neucinil žádné opatření, ani nezakázal, by kapelou jím najatou nebyly hrány čis. 3708.

— — oprávnění ochranného sdružení autorského čl. skladatelů, spisovatelů a nakladatelů hudebních k stíhání zásahů do práva pávodcovského za jeho členy (§ 16 pávodcov. zákona) čis. 3708.

Pávodcovství intelektuální viz ochrana republiky (§ 15 čis. 3).

Quasivlastnická práva viz zpronevěra.

Rakousko-uherské bankovky: jich vylákání čis. 3631.

Rasové pohmufky viz ochrana republiky (§ 14 čis. 2, 4).

Razítko viz pod vod dle § 199 d) tr. zák.

Redaktor: náhradu nákladů na řízení zrušovací nelze uložit obžalovanému solidárně s vydavatelem časopisu, netýkalo-li se opravné řízení odpovědného redaktora a tomuto náhrada uložena nebyla (§ 21 odst. 1 a 2 tisk. nov.) čis. 3444.

— — za redaktora lze považovati toliko osobu, která jest činna při sbírání, spoza řádání a zařazení materiálu; takovou osobou nemůže býti ten, kdo jazyk svého časopisu vůbec neovládá, takže funkce jeho nutně vykonává osoba jiná, která jako redaktor ohlášena nebyla. Osoba ani jazyka časopisu neovládající může býti jen redaktorem na oko, a oznámením takové osoby úřadu jako zodpovědného redaktora nebylo vyhověno povinnosti §§ 10, 11 tisk. zák. čis. 3463.

- přečin podle třetího odstavce pokud se týče přestupek podle druhého odstavce § 42 zák. na ochr. republiky (čl. III zák. čis. 142/1868) jest deliktem kulposním; tato kulpa není zvláštním druhem nedbalosti, nýbrž má tytéž podstatné vlastnosti jako kulpa podle trestního zákona vůbec; pachatel se tresce, protože se z nedbalosti dopustil deliktu obsahem tiskopisu čis. 3469.
- jako nemůže být potrestán ten, kdo jedním a týmž činem neb opomenutím z nedbalosti zabije jednoho člověka a zraní více lidí, pro přečin a pro přestupek podle § 335 tr. zák., tak i ten, kdo uveřejní z nedbalosti článek zakládající skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čis. 3 a přečinu podle § 18 čis. 1 a 3 zák. na ochr. rep., nemůže být potrestán pro přečin podle třetího odstavce a pro přestupek podle druhého odstavce § 42 zák. na ochr. rep., nýbrž jen pro onen přečin čis. 3469.
- pojmenování někoho na listu jako redaktora musí být projevem vůle osoby pojmenované (§ 10 zákona o tisku) čis. 3526.
- za porušení povinností odpovědného redaktora nezodpovídá, kdo sice byl oznámen politickému úřadu jako odpovědný redaktor a uveden na periodickém tiskopisu jako takový, avšak o celém tomto postupu ve skutečnosti vůbec nic nevěděl, na něm neměl účasti ani jej dodatečně neschválil čis. 3526.
- předpoklady, za kterých někdo ručí za obsah periodického tiskopisu, jsou v § 1 tiskové novely přesně uvedeny. Zákon nezná zavinění, záležející v tom, že někdo, nemaje účasti na uveřejnění článku, dodatečně jeho obsah schvaluje čis. 3526.
- promlčení lhůta proti zodpovědnému redaktoru staví se tím, že bylo zavedeno trestní řízení proti vydavateli čis. 3541.
- tím, že byl v době uveřejnění článku trestného obsahu nemocen a za jeho nemoci vykonával za něho redakční práce někdo jiný, jenž nebyl řádným způsobem zřízen zodpovědným redaktorem (na tiskopise jako takový uveden a úřadu řádně ohlášen), není redaktor prost zodpovědnosti za uveřejnění článku s hlediska zanedbání povinné péče, nebyla-li jeho nemoc takového rázu a stupně, že mu znemožňovala splnění povinnosti uložené mu čl. III zák. ze dne 15. října 1868, čis. 142 ř. zák. čis. 3559.
- zodpovědnost redaktora periodického tiskopisu za zanedbání povinné péče čl. III zák. čis. 142/1868) nastává teprve, když bylo započato s rozšiřováním tiskopisu čis. 3459.
- »rozšiřováním« je každé úmyslné jednání, jímž se činí tiskopis přístupným individuálně neomezenému počtu osob; stačí, že zabavené výtisky ležely ve veřejně přístupné nádražně prodejně čis. 3459.
- ke skutkové podstatě přečinu zanedbání povinné péče rozšiřováním tiskopisu není v každém případě třeba soudní zápočty takového rozšiřování, ani, by rozšiřovatel věděl o cizozemském původu tiskopisu; stačí, mohl-li tiskopis v rozšiřovateli vzbuditi pozornost svým titulem, věci v něm obsažené, vyobrazením nebo způsobem zaslání čis. 3605.
- na obžalobu pro přečin proti bezpečnosti cti může dojít k odsouzení pro přestupek zanedbání povinné péče redaktorské a naopak může návrh na potrestání pro onen přestupek vésti k odsouzení pro trestný čin spáchaný obsahem čis. 3621.
- povinnost uveřejnění rozsudek ve smyslu § 14 čis. 1 tisk. nov. stihá jen redaktora a vydavatele; nemůže být uložena obviněnému, jenž byl rozsudkem uznán původcem závadné zprávy čis. 3636.
- obžaloba pro přečin podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. spáchaný tím, že obžalovaný jako autor a zároveň i jako tiskař letáku tiskopisem tím veřejně pobuřoval proti demokraticko-republikánské formě státu, jest současně obžalobou pro přečin zanedbání povinné péče, jestliže soud na straně obžalovaného neshledal veškeré podstatné náležitosti subjektivní skutkové podstaty toho deliktu čis. 3658.
- úkolem zodpovědného redaktora jest pečovat o to, by obsah tiskopisu jím redigovaného byl s hlediska trestního práva nezávadným, by nebyl do tiskopisu pojat článek s trestným obsahem čis. 3640.

- řádné plnění tohoto úkolu zajišťuje si zodpovědný redaktor jen, učiní-li vhodná opatření dostatečná k tomu, by nebyl do tiskopisu pojat článek, jehož pojetí do tiskopisu neschválil čis. 3640.
  - zanedbáním povinné péče je i nedostatek opatření, by tiskopis nebyl tištěn a rozšiřován, činí-li nemoc, nutná cesta nebo jiná překážka zodpovědnému redaktoru nemožným, splnití jeho úkol, nanejmé zamezití, by článek závadného obsahu nebyl do tiskopisu pojat čis. 3640.
  - přestupek (přečin) podle čl. III zákona čis. 142/1868 je deliktem kulposním, při němž culpa, která se k tomuto deliktu vyžaduje, není zvláštním druhem nedbalosti, nýbrž má tytéž podstatné vlastnosti jako culpa podle trestního zákona vůbec; pachatel se tu tresce pro příčinnou souvislost činu s výsledkem, proto, že se z nedbalosti dopustil trestného činu, založeného obsahem tiskopisu čis. 3640.
  - z této právní povahy deliktu plyne jednak, že se výše trestu řídí výsledkem činu, závažností a velikostí deliktu obsahového, z nedbalosti uveřejněného nebo rozšiřovaného, jednak redaktor nemůže být odsouzen i pro přečin i pro přestupek, byl-li týmž nedbalým opomenutím povinné péče uveřejněn nebo rozšiřován tiskopis, zakládající svým obsahem skutkovou podstatu různých deliktů, z nichž jeden sám o sobě opodstatňoval by odsouzení pro přečin, druhý sám o sobě jen pro přestupek zanedbání povinné péče čis. 3640.
  - byly-li však závadné věty uveřejněny sice v témž čísle časopisu, nebyly však obsaženy v témž článku, nýbrž v různých člancích, byl zodpovědný redaktor povinen, by se o bezzávadnosti každého jednotlivého článku přesvědčil zvláště; proto se uveřejněním oněch článků dopustil trestného činu zanedbání povinné péče v několika směrech (několika reálně se sbíhajících opomenutí); jest proto v tomto případě posouditi a kvalifikovati každý jednotlivý z oněch deliktů zvlášť a samostatně čis. 3640.
  - viz též tiskopis (čl. III zák. čis. 142/1868).
- Reformatio in peius:** oprávněnost postupu podle § 363 čis. 4 tr. ř. sluší posuzovati podle stavu věci, kdy byl postup ten zahájen, ne podle konečného výsledku provedeného trestního řízení; nezáleží proto na tom, že v souzeném skutku byl shledán zase jen přestupek; v tomto případě je nalézací soud oprávněn postupovati při vyměřování trestu samostatně a smí bez porušení zákazu »reformatio in peius« uložiti trest přísnější než byl trest uložený okresním soudem čis. 3378.
- pokud nejde o reformatio in peius (§ 290 odst. druhý tr. ř.), byl-li obžalovaný zrušovacím soudem zproštěn pro přestupek § 461 tr. zák. a za zbývající nedotčené odsouzení pro přestupek § 522 tr. zák. byl použitím § 260 a) tr. zák. odsouzen do vězení, ač zrušeným výrokem o trestu byl mu vyměřen i za přestupek § 522 tr. zák. trest vězení, ten pak, ač přísnější, než ke kterému měl být obžalovaný odsouzen podle § 522 tr. zák., byl rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928 prominut čis. 3618.
- Rehabilitace cti viz urážka dle § 491.**
- Relativní zmatek viz zmatek.**
- Resoluce:** na konci schůzi předčítané a usnášené jsou svým smyslem jenom zhuštěným výtahem předcházejících slovních projevů řečníka a shrnutím jeho hlavních myšlenek čis. 3511.
- Reprodukce:** výsledků průvodního řízení čis. 3612.
- viz též rozsudek.
- Reverse viz návrh nedovolený.**
- Rodiči a dětmi:** ve smyslu § 463 (189) tr. zák. jest rozuměti podle § 42 obč. zák. veškeré příbuzné v pokolení vzestupném a sestupném; spadá sem babička a vnuk stejně jako nevlastní otec (matka) a nevlastní dítě čis. 3692.
- Rodina:** pojem »rodiny« podle § 55 tr. zák. doznal novějším zákonodárstvím rozšíření a náleží k ní i družka života, po případě i nevěsta čis. 3396.
- Rotmistr:** nevztahuje se naň cis. nař. čis. 228/1853 čis. 3726.
- Rozbité okno viz krádež dle § 174 II. c).**

Rozebírání moci právodů viz tiskopis (čl. III. 8/1863).

Rozchod: neposlechnutí výzvy k němu č. 3617.

Rozpor se spisy: ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř. předpokládá nesprávnou reproduci obsahu protokolů nebo listin u spisů jsoucích v rozhodovacích důvodech č. 3567.

— v jednání: jako soukromník a politik č. 3548.

Rozptylování davu: stráž č. 3617.

Rozpuštěný tábor: je shluknutím č. 3617.

Rozsudek: předmětem obžaloby jest podle § 207 odst. druhý č. 2 tr. ř. konkrétně označený určitý skutek. Nalézacímu soudu jest plně zůstaveno, by, oceniv volně výsledky veškerého průvodního řízení (§ 258 tr. ř.), zjistil skutečný průběh dotyčné události; tedy, by zjistil u verbálního deliktu, trestný výrok, výklad jeho smyslu, jakož i to, co pachatel chtěl vyjádřiti svými slovy, aby vše to zjistil úplně samostatně a zcela neodvisle od údajů obžaloby, a by, položiv takto za základ výrok jím za prokázaný vzatý, prozkoumal jej ve všech závažných směrech tak, aby pak rozsudkem odpověděl na otázku viny a otázky kvalifikace trestného činu č. 3475.

— s hlediska § 262 tr. ř. jest bez významu, že se výroky, uvedené v obžalobě, nekryjí zúplna a doslovně s výroky, jak je zjistil nalézací soud č. 3475.

— byla-li obžaloba podána pro přečin a pro přestupek zanedbání povinné péče, spáchaný rozšířováním určitého tiskopisu, a to celým jeho obsahem, může soud i bez modifikace obžaloby sám podrobiti doslov tiskopisu obžalobou za závadný označený právnímu rozboru a podřaditi jej pod určité právní normy (§§ 259 č. 3, 262, 267, 281 č. 8 tr. ř.) č. 3605.

— důvody rozsudku tvoří s výrokem jeden celek; pokud stačí (§ 281 č. 7 tr. ř.), přihlíží-li soud ke kvalifikaci trestnosti obsahu tiskopisu v určitém směru v důvodech, aniž se o ni zmíňoval ve výroku č. 3605.

— hlavní přelíčení v obnoveném řízení má se vztahovati nejen na veřejnožalobní čin, ohledně něhož byla obnova povolena, nýbrž i na výrok o trestu ohledně právoplatného odsouzení pro soukromožalobní činy, ohledně nichž obnova povolena nebyla; ustanovení druhé věty § 390 tr. ř. nemá tu místa č. 3680.

— byl-li obžalovaný novým rozsudkem zproštěn pro onen (veřejnožalobní) čin, a rozsudek neobsahuje výměru trestu pro tyto (soukromožalobní) činy, jde o zmatek č. 3 § 281 tr. ř. (§ 260 tr. ř.) č. 3680.

— § 269 tr. ř.: ustanovení § 269 tr. ř., by byl obžalovanému k vyhlášení rozsudku se nedostavivšímu rozsudek doručen v opisu, a § 284 odst. prvý tr. ř., že je počátek lhůty k odpovědi zmateční stížnosti závislým na tomto doručení, má na mysli doručení správného a úplného opisu rozsudku č. 3383.

— § 270 č. 5 tr. ř.: zjištění smyslu a dosahu pozastavené stati spadá v obor skutkové zjišťovací činnosti nalézacího soudu, jemuž jest i tu vyhrazeno právo, by si úsudek o dosahu a o smyslu článku utvořil podle volného přesvědčení; leč při této své činnosti nesmí se soud přenést přes zásady logického myšlení a prostě, takřka autokraticky vysloviti, že pokládá to neb ono za pravý smysl článku, nýbrž jsou mu při tom § 270 č. 5 a § 281 č. 5 tr. ř. přesně vytýčeny hranice, v nichž se při jinak volném uvažování musí pohybovati a předeepsány směrnice, jak se má ono skutkové zjištění státi. I tento výrok soudu musí býti jasný a určitý, musí odpovídati zásadám logického myšlení, musí obsahovati náležité odůvodnění, z něhož lze seznati, jakou logickou operací dospěl soud od doslovu článku k úsudku o jeho smyslu, a musí se soud při tom vypořádati i se všemi námitkami obžalovaného, pokud mohou býti pro posouzení věci významnými č. 3381.

— v případech, v nichž se soud odchýlil od posudku znalce, tudíž stačí a je tím zároveň vyhověno i formálnímu předpisu § 270 č. 5 tr. ř., jsou-li v rozsudkových důvodech nastíněny úvahy, na jejichž základě soud neshledal znalcův posudek přesvědčujícím a pro sebe závazným. Tohoto úkolu zhostil se nalézací soud způsobem, zákona formálně i věc-

ně plně vyhovujícím, vylíčov podrobně v rozhodovacích důvodech napačeného rozsudku, proč nesdílí ani v jednotlivostech ani v celku posudek znalce č. 3412.

— předpisu § 270 č. 5 tr. ř. není vyhověno, dovolává-li se rozsudek pro zjištění jen všeobecně výsledků průvodního řízení, aniž je reprodukuje, by tak umožnil kontrolu, zda je také přezkoumával a hodnotil (§ 258 tr. ř.) č. 3612.

— požadavkům zákona (§§ 270 č. 5, 281 č. 5 tr. ř.) není vyhověno, uvádí-li rozsudek jen zdroje svého poznání, aniž se jejich obsahem v rozsudku obírá a podrobuje jej zákonnému zkoumání a hodnotnění; nestačí ani poukaz na rozsudkový výrok č. 3684.

— aby vyhověl předpisu § 260 č. 2 a § 270 č. 5 tr. ř. (v doslovu zákona č. 1/1920) jest nalézací soud pod následky zmatečnosti podle § 281 č. 5 tr. ř. povinen v rozsudku stručně avšak určitě uvést, které skutečnosti a z jakých důvodů považoval za dokázané nebo za nedokázané; při deliktích verbálních pak do oboru této skutkové zjišťovací činnosti vyhrazené soudům nalézacím spadá především zjištění doslovu (znění, textu) souzeného projevu a dále i výklad projevu, určení, jaký byl smysl, význam, dosah, směr, účel a předmět projevu č. 3689.

— § 270 posl. odst.: je-li výrok o trestu podle písemného vyhotovení rozsudku následkem chyby v psaní nejasný, jest na nalézacím soudě, by rozsudek v tomto směru podle § 270 posl. odst. tr. ř. opravil č. 3393.

— rozsudek lze opravit ve smyslu posl. odst. § 270 tr. ř., bylo-li pouhým přepsáním vyhotovitele rozsudku použito těžšího druhu trestu než jest v zákoně stanoven č. 3457.

Rozšiřování: podle § 6 tisk. nov. č. 3459.

Rozšiřovanými spisy: ve smyslu § 39 č. 2 zák. na ochranu republiky jsou všelike písemnosti, jejich obsah jest přístupný většímu počtu osob, ať již individuálně určitému nebo co do množství neurčitému (podání u poslanecké sněmovny Národního shromáždění neb u presidenta republiky) č. 3650.

Rozšiřovatel: podle § 493 odst. 2 tr. zák. č. 3542.

Rouháním: není jen popírání jsoucnosti Boha způsobem zlehčujícím, nýbrž jakýkoliv, k Bohu se vztahující projev nevážnosti, neúcty, posměchu, pohrdání neb opovržení, jakékoliv jednání, zejména slovní výrok, jimiž někdo zlehčuje posvátnost a velikost Boha neb odpírá Mu způsobem opovrživým vlastnosti, které vyznačují Božství jako nejvyšší, nejdokonalejší bytost č. 3633.

Rudý den: rozšiřování agitačních letáků pro něj č. 3470.

Rukojemství: podle § 1346 obč. zák. č. 3623.

Rusko sovětské: provolání mu slávy č. 3575.

Rvačka: pokud účast na rvačce jest jednáním, o němž může pachatel již podle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může, seznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost ostatních účastníků na rvačce (§ 335 tr. zák.) č. 3458.

Rychlost jízdy viz automobil.

Rádná vrchnost viz násilí dle § 83.

Reditelství trestnice viz lhůta.

Ridič automobilu (motocyklu) viz automobil.

Ridičská zkouška: dle § 22 min. nař. č. 81/1910 č. 3521.

Rízení disciplinární viz řízení kárné.

Rízení kárné: jakýmkoli trestním stíháním pro čin neb opomenutí, jak se vyjadřuje § 24 ústavní listiny, je bezpochybně uložení každé újmy, jež má postihnouti přestupníka za to, že něco učinil neb opomenul proti předpisu zákona, co jest ohroženo trestem. Nelze proto vylučovati z toho ani peněžité tresty za pořádková provinění podle předpisů trestního řádu č. 3424.

- — byla-li důtka udělena nejvyšším soudem jako kárným soudem odvolacím při přezkoumání rozhodnutí kárného soudu první stolice, jest k rozhodnutí o výmazu důtky v osobních výkazech povolán kárný soud první stolice (§§ 4, 5, 8, 28 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.) čís. 80 dis.
- — nejvyšší soud není povolán ani rozhodovati ani učiniti opatření o dohlédací stížnosti (§§ 15, 16 tr. ř., §§ 74, 77 org. zák., § 5 zák. čís. 216/1919). Nelze si proto stěžovati k nejvyššímu soudu, že nebylo k dohlédací stížnosti nařízeno kárné řízení proti soudcům čís. 81 dis.
- — kárné řízení v nepřítomnosti obviněného není vadným, mohl-li obviněný, jemuž bylo odkazovací usnesení s obsílkou k ústnímu líčení doručeno, kárný soud o svém onemocnění včas zpravit, ale neučinil tak čís. 82 dis.
- — předpis § 21 zákona ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák., že kárný soud může při vynášení nálezu vzít zřetel jen k tomu, co se sběhlo při ústním líčení, platí i v kárném řízení proti notářům (§ 101 not. ř.) čís. 82 dis.
- — i v kárném řízení má obviněný právo odepřít odpověď (§§ 203, 245 II tr. ř., §§ 41 II, 59 kárn. stat.) čís. 84 dis.
- — předpisu § 31 kárn. stat. je vyhověno, byly-li obviněnému zaslány stížnosti proti němu s vyzváním, by se o nich vyjádřil; neučinil-li tak a k líčení se nedostavil, aniž se dal zastupovati, nemůže to doháněti v odvolacím řízení čís. 84 dis.
- — ustanovení § 3 kárn. stat. vztahuje se obdobně i na kandidáty advokacie, zapsané v seznamu advokátní komory čís. 84 dis.
- — kárné přechyby se nepromlčují čís. 84 dis.
- — povinnosti advokáta chovati se, jak čest a vážnost stavu mu příkazuje, nevzniká ještě subjektivní právo třetích osob na takové chování se advokátů, a to ani tehdy, když jim nelze upřít zvláštní osobní zájem čís. 85 dis.
- — jde-li o zlehčení cti a vážnosti stavu, nemají třetí osoby práva stížnosti, neshledala-li kárná rada v (jejich) oznámení důvod ke kárnému zakročení čís. 85 dis.
- — v kárném řízení jest odsouzenému uložiti náhradu útrat, které jest vyměřiti obdobným použitím předpisů trestního řádu, avšak jen, pokud se tyto předpisy hodí i na kárné řízení (§ 41 odst. 2 kárn. stat.) čís. 86 dis.
- — ani podle § 381 čís. 1 a 6 tr. ř. ani v kárném řízení nelze žádati náhradu za paušál z místnosti, ani za vyhotovení obžaloby a nálezu čís. 86 dis.
- — v pokynu nadřízeného úřadu justiční správy přímému úřednímu představenému soudcovu, by ho vyzval podati žádost o přeložení na trvalý odpočinek (§ 51 odst. 2 kárn. zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.), nelze spatřovati zasahování justiční správy do výkonu soudnictví čís. 87 dis.
- — okolnost, že zasedali jako členové kárného senátu soudcové, kteří ve své vlastnosti jako úředníci justiční správy rozhodovali v předchozím řízení (zařídívše, aby vyzvání podle § 51 odst. 2 kárn. zák. bylo učiněno, zamítuvše žádost, by lékařská prohlídka byla provedena jinde a odepřevše žádost o náhradu nákladů na cestu k lékařské prohlídce), není vadou, která by činila kárné řízení zmatečným, a není důvodem k pochybnostem o nezaujatosti těchto kárných soudců čís. 87 dis.
- — předpisu § 52 odst. 2 kárn. zák., by soudce byl na konci kárného řízení slyšen se svým vyjádřením, jest vyhověno výslechem před seděním; slyšeti ho při sedění je zůstaveno volnému uvážení kárného soudu čís. 87 dis.
- — ke příčinám, ze kterých soudce onemocněl tak, že došlo k použití § 51 kárn. zák., nelze v řízení podle § 51 a násl. kárn. zák. míti zřetel čís. 87 dis.

- — předpis § 76 služ. pragm. (zák. ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák. neplatí pro soudce čís. 87 dis.
- — kárný soud rozhoduje jen, zda tu je či není případ přeložení do výslužby, nepřisluší mu však rozhodovat o tom, zda a kdy má být provedeno čís. 87 dis.
- — v kárném řízení jest podati opravný prostředek v neprodlužitelné lhůtě 8 denní (§ 39 zák. ze dne 21. května 1868, čís. 46 ř. zák.) u kárného soudu první stolice čís. 88 dis.
- — i stížnost do zamítnutí žádosti o obnovu kárného řízení jest podati v 8 denní lhůtě (§ 39 zák. čís. 46/1868, § 357 odst. třetí tr. ř.) čís. 88 dis.
- — kárná rada je podle obdoby předpisu § 267 tr. ř. oprávněna posuzovati činnost obviněného odchýlně od odkazovacího usnesení čís. 90 dis.
- — třetí osoby mohou si stěžovati do usnesení kárné rady, jímž bylo odmítnuto zahájení kárného řízení, jen, byly-li kárným přecinem ve svém právu zkráceny; takové zkrácení může nastati u přečinů proti povinnostem povolání, nikoli však u přečinů proti cti a vážnosti stavu čís. 93 dis.
- — předpis § 159 odst. 2 not. ř., že kárný soud nemůže uznati na mírnější trest než na pokutu, potvrzuje-li notář v notářské listině o skutečnosti, že se před ním stala, ač se nepříhodila za jeho přítomnosti, je předpisem velicím a nepřipouští úchylek čís. 94 dis.
- — na trest výmazu ze seznamu advokátů podle § 12 písm. d.) kárn. stat. jest uznati, jsou-li tu velmi závažné přitěžující okolnosti, zejména, pokračoval-li obviněný přes opětne předchozí tresty důsledně po delší dobu v kárné činnosti, kterou byla neobyčejně těžkým způsobem poškozena důstojnost stavu v tuzemsku i v cizině čís. 96 dis.
- — ani v kárném řízení netřeba výrok o povinnosti obviněného k náhradě případných nákladů na kárné řízení první stolice změnit, doznal-li výrok částečné změny jen co do právní kvalifikace kárných provinění čís. 96 dis.
- — obhájce je podle § 152 čís. 2 tr. ř. zproštěn povinnosti vydati svědectví jen pro trestní (kárné) řízení, které se vede proti osobě, kterou nebo v jejímž zájmu byl požádán o právní poučení neb o zastupování; ustanovení § 152 čís. 2 tr. ř. nemá místa v trestním (kárném) řízení, ve kterém jde o stíhání osoby jiné čís. 98 dis.
- — kárná rada není vázána návrhem zástupce komory v ten způsob, že by nemohla nalézt na vyšší trest, než navrhoval zástupce komory čís. 101 dis.
- — **moniturní** viz řízení opravovací.
- — **obnovené** viz obnova.
- — **opravné** viz prostředky opravné.
- — **opravovací (monitura): § 331 tr. ř.:** v 331 tr. ř. předpokládáně vady porotního výroku (nejasnost, neúplnost nebo rozpor se sebou samotným) lze vyzvovati jedině z odpovědi porotců na otázky, po případě ze vzájemné jich nesrovnalosti a protismyslnosti, ne však z jich domnělého a jen zmatečného stížnosti ustrojeného rozporu s výsledky trestního řízení čís. 3638.
- — **porotní** viz porota.
- — **proti nepřítomným:** že obsílka k hlavnímu přelíčení byla obžalovanému řádně doručena podle § 427 tr. ř., jest předpokladem jednání a vydání rozsudku v nepřítomnosti obžalovaného čís. 3543.
- — **právodní** viz průvodní řízení.
- — **přestupkové:** rozsudek, jež vynesl okresní soud o zločinu neb přečinu, jest pro absolutní nepřislušnost soudu sám o sobě (ipso jure) neplatným a nemůže brániti zahájení zákonného řízení právě tak, jako by mu nebylo na závadu opatření administrativní, nesoucí se k trestnému činu.

Ve příčině zločinu nebo přečinu příslušný soud může proto, nehledě k vynesenému rozsudku, zakročiti a má jen při výměře trestu míti zřeni k trestu, obviněným snad již vytrpěnému č. 3378.

- — oprávněnost postupu podle § 363 č. 4 tr. ř. sluší posuzovati podle stavu věci kdy byl postup ten zahájen, ne podle konečného výsledku provedeného trestního řízení; nezáleží proto na tom, že v souzeném skutku byl sledán zase jen přestupek; v tomto případě je nalézací soud oprávněn postupovati při vyměrování trestu samostatně a smí bez porušení zákazu »reformationis in peius« uložiti trest přísnější než byl trest uložený okresním soudem č. 3378.
- zrušovací viz zrušovací soud.

Sadistická povaha viz beztrestnost dle § 2 a), b).

Sbíráni plodin viz polních p. ch.

Sdělení prvopisu rozsudku viz obžalobce veřejný.

Sebeurčovací právo: jeho hlásání č. 3630.

Seslabená přičetnost viz beztrestnost dle § 2 b).

Shlazení následků odsouzení (zákon ze dne 14. června 1928, č. 111 sb. z. a n.):

- i za platnosti zákona ze dne 14. června 1928, č. 111 sb. z. a n. jest odsouzenému ponecháno na vůli, zda chce se domáhati odčinění některého z odsouzení či odsouzení všech, a soudy jest se omeziti na rozhodování v rozsahu žádosti č. 3533.
- — — žádá-li odsouzený jen za odčinění odsouzení výsloveného soudem vojenským, je příslušným k rozhodnutí vojenský soud č. 3533.
- — — předpoklad soudní bezúhonnosti a nepřipustnost jakéhokoliv přihlížení k dotčenému rozsudku nastává jen zahlazením trestu (§§ 5, 6 zákona č. 111/1928). Takové zahlazení jest cestou milosti možné (§ 12 zákona), nebylo však nařízeno rozhodnutím presidenta republiky ze dne 19. října 1928; jest proto i s hlediska § 2 zákona o podmíněném odsouzení přihlížeti k odsouzení amnestovanému podle onoho rozhodnutí č. 3570.
- — — k rozhodnutí o zahlazení odsouzení jest třeba návrhu osob uvedených v § 9 odst. (2) a (3) zák. č. 111/1928 č. 3589.
- — — jsou-li odsouzení, o jejich zahlazení žádáno, z doby před platností nového zákona č. 111/1928, jest uvažovati též o tom, zda ohledně odsouzení těch nejsou splněny podmínky zákona č. 108/1918 č. 3589.
- — — v tomto případě lze pak i za platnosti zákona č. 111/1928 zahladiti i více odsouzení, lze-li je rozdělit ve skupiny, mezi nimiž uplynula lhůta § 2 zák. č. 108/1918 č. 3589, 3592.
- — — podle § 13 odst. 2 zák. ze 14. června 1928, č. 111 sb. z. a n. zůstává zachován i po zrušení zákona z 21. března 1918, č. 108 ř. zák. nárok na zahlazení odsouzení, který kdo již měl podle tohoto zákona v den, kdy onen nový zákon nabyl účinnosti č. 3592.
- — — odsouzení pro trestný čin jiné povahy než v § 1 odst. 2 naznačené jest odčinění jiného odsouzení na překážku jen, došlo-li k němu ve lhůtě § 2 zákona; ve smyslu § 3 zákona jest každé jednotlivé odsouzení posuzovati samostatně, zejména potud, nevadí-li novému nabytí zachovalosti jiné odsouzení, ještě neodčiněné, a jest i k pozdějšímu odsouzení přihlížeti jen, pokud k němu došlo ve lhůtě § 2 zákona a pokud jím zahlazení dřívějšího odsouzení může být vyloučeno č. 3592.

Shluknutí: § 279—284 tr. zák.: pod názvem »shluknutí«, který jest společným pojmenováním všech trestných činů podle §§ 279—284 tr. zák., upravuje trestní zákon více trestních norem a tvoří více různých a od sebe odlišných skutkových podstat, spojených tím, že všechny směřují proti veřejnému pokoji a řádu, aniž jest v určité normě pojem ten vymezen způsobem vyčerpávajícím č. 3617.

- dle § 283 tr. zák.: i rozpuštěný tábor lidu jest shluknutím, jež má na mysli § 283 tr. zák. č. 3617.
- — přestupku podle §§ 14 a 19 zákona ze dne 15. listopadu 1867, č. 135 ř. zák. se dopouští, kdo, jsa přítomen při shromáždění, ať podle zákona nebo proti zákonu odbývaném, neopustí je a neodejde ihned, jakmile bylo prohlášeno vládním zřízencem nebo úřadem za rozpuštěné; nevyhoví-li však kromě toho ještě další zvláštní výzvě k rozchodu, učiněné po rozejití se shromáždění, dopouští se přečinu podle § 283 tr. zák. č. 3617.
- — s hlediska § 283 tr. zák. se nevyžaduje, by bylo více lidí shluknuto právě na onom místě, kde byl pachatel; stačí, že trvalo v té době a v oněch místech ještě nebezpečí srocování, směřujícího proti veřejnému pokoji a řádu, a že stráž bylo čeleno nebezpečí tomu rozptylováním davů (hlouček) a vyzýváním, třeba jednotlivců, by se v místech těch nezdržovali a se rozešli, a že oné výzvy k rozchodu nebylo uposlechnuto č. 3617.

Shoření mlýnských výrobků viz podvod.

Shromáždění (zákon ze dne 15. listopadu 1867, č. 135 ř. zák.): i rozpuštěný tábor lidu jest shluknutím, jež má na mysli § 283 tr. zák. č. 3617.

- přestupku podle §§ 14 a 29 zákona ze dne 15. listopadu 1867, č. 135 ř. zák. se dopouští, kdo, jsa přítomen při shromáždění, ať podle zákona nebo proti zákonu odbývanám, neopustí je a neodejde ihned, jakmile bylo prohlášeno vládním zřízencem nebo úřadem za rozpuštěné; nevyhoví-li však kromě toho ještě další zvláštní výzvě k rozchodu, učiněné po rozejití se shromáždění, dopouští se přečinu podle § 283 tr. zák. č. 3617.
- účast na zakázaném táboru není o sobě trestným činem podle §§ 3 a 19 shromážd. zákona č. 3719.
- není proto vyzvání k hromadné účasti na táboru vybízením k hromadnému páchaní přestupku ve smyslu § 15 č. 4 zák. na ochranu republiky, nýbrž po případě přestupkem § 3 shrom. zák. č. 3719.

Silnice frekventovaná: za noční temnoty č. 3622.

— nepřehledná: jízda po ní č. 3622.

— viz též automobil.

Silniční řád: i když není předpisu, který by přímo a výslovně nařizoval jezdit po levé straně, vychází z předpisů silničních řádů o předjíždění a vyhýbání (pro Čechy) najevo, že jedoucí má se vždy, zejména pak, vidí-li před sebou překážku, držeti v levo; ze stálého dluholetého šetření těchto předpisů vyvinula se jako pravidlo všeobecně uznávané i fakticky zachovávané zvyklost, že se na silnicích jezdí po levé straně č. 3412, 3705.

- není sice povšechného předpisu, který by výslovně nařizoval, že vozidla mají jezdit vždy po levé straně silnice; avšak vyhýbání vozidel na levou stranu, které nařizuje § 2 silničního řádu pro Čechy ze dne 16. června 1866, č. 47 z. zák., musí býti, nemá-li dojíti k nebezpečí srážky, včas připravováno č. 3439, 3673.
- není-li místními a světelnými poměry rozhled s vozidel, pohybujících se na veřejné silnici, zabezpečen na takovou vzdálenost, že v ní lze převésti vozidlo dosud na jiné části silnice se pohybující na levou stranu silnice ve směru jízdy s náležitou rozvahou a tak, že jest naprosto vyloučeno nebezpečí srážky s jiným vozidlem, pohybujícím se v opačném směru, bude vyhýbání se připraveno řádně a bezpečně jen, jede-li vozidlo po celou dobu, kdy panují poměry rozhledu nepříznivé, po levé straně silnice č. 3439, 3673.
- podle § 9 onoho silničního řádu musí býti za tmavé noci každé vozidlo opatřeno rozžatou lucernou, kterou jest na vozidle umístiti tak, bo mohla býti z daleka spatřena; pojem noci jest tu vymeziti tak, že se rovná době, kdy není denního světla č. 3673.

- — — příčinná souvislost č. 3673.
- — — podle § 24 zák. ze dne 31. prosince 1874, č. 5 z. zák. pro Moravu z roku 1875 (silniční řád pro veřejné neerární silnice) mají veškeré vozy bez rozdílu na každé silnici jezdit po levé straně vozové dráhy, nevyžadují-li zvláštní okolnosti výjimky č. 3579.
- — — každý povoz má i mimo dobu vyhýbání se jinému vozidlu použití levé strany silnice pro úseky silnice, na kterých by jinak nebyl zabezpečen účel příkazu vyhýbání se na levou stranu; takovým jest i úsek na svahu kopce č. 3705.
- — — vyhýbání jest dostatečným způsobem provedeno jen, je-li protijedoucím vozidlu uvolněna celá levá (ve směru jeho jízdy) strana silnice až do jejího středu č. 3705.

Silostroje viz automobil.

Skutečné násilné vztažení ruky: odpovídá mu každý čin, podniknutý s vynaložením tělesné síly a značící odpor, směřující přímo neb i jen nepřímo proti některé z osob, chráněných ustanovením § 68 tr. zák. Pouhý trpný odpor sice nestačí, nezáleží však na tom, jakým způsobem pachatel použil fyzického násilí proti vrchnostenské osobě č. 3667.

— — — viz též násilí die § 81.

Skutkové zjištění viz otázka skutková.

Slabší intelligence: nebrání nepřisežnému výslechu č. 3648.

Slováci: a sebeurčovací právo č. 3630.

— viz též ochrana republiky (§ 14 č. 1).

Slovenský trestní zákon viz uherský trestní zákon.

Služebná: její svedení č. 3725.

— viz též svedení.

Služební stejnokroj viz úředník veřejný.

— přestupek viz urážka na cti (§ 490).

— výkon viz úředník veřejný.

Směr jízdy viz automobil.

— projevu viz hodnocení průvodů.

Smilné jednání viz jednání smilné.

Smilný čin: podle § 516 tr. zák. č. 3727.

Smilstvo násilné: podle § 127 tr. zák.: ideální souběh se zločinem § 132 tr. zák. č. 3387.

— — — ke skutkové podstatě zločinu násilného smilstva podle § 127 tr. zák. se nevyhledává, by pachatel soulož vykonal, stačí, že ji »předse-
vzal«; není třeba, by se pachatel dopustil násilí č. 3426.

— — — nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud k hlavní otázce na zločin § 127 tr. zák. eventuální otázku na přestupek § 20 zákona ze dne 11. července 1922, č. 241 sb. z. a n., ač vyšlo na jevo při hlavním přelíčení, že se obžalovaný nedopustil násilí č. 3426.

— — — děti nedosáhnoucí věku 14 let jsou účastny ochrany § 128 tr. zák. bez rozdílu stejně jako podle § 127 tr. zák. tak, že ona skutková pod-
stata je dána i když dítě pohlavní použití svého těla trpělo, proti němu nic nenamítalo, ba i když s ním výslovně souhlasilo č. 3669.

— — — ke skutkové podstatě zločinu násilného smilstva podle § 127 tr. zák. se nevyžaduje vykonání soulože, ani její vykonatelnost (pro nevy-
vinutost pohlavního ústrojí zneužitého dítěte), ani, by pohlavní úd
vnikl do pohlavního ústrojí (immissio penis), ani, by nastala con-
junctio membrorum; stačí podniknutí soulože, t. j. každé činění
k jejímu provedení č. 3710.

— — — proti přírodě (§ 129 I b) tr. zák.): ideální souběh se zločinem podle § 132 III
tr. zák.; svedl-li mistr mladistvé učedníky k smilstvu proti přírodě
č. 3450.

— — — při homosexuálně nutno rozeznávat dvojí původ sklonů k ukájení
pohlavního pudu s osobami téhož pohlaví: vrozený, kde úchyl-
nost je důsledkem patologického stavu, a získaný, jako následek
jistě zvrhlosti a snahy po zpestření a zvýšení pohlavních požitků;
pokud v tomto případě neodolatelné donucení (§ 2 g) tr. zák.) jako
nucení psychické samo o sobě nezbavuje pachatele zločinu podle
§ 129 I b) tr. zák. trestní zodpovědnosti č. 3450.

Smírné narovnání viz narovnání.

Smlouva komisionářská viz komisionář.

Smyk auta viz automobil.

Smysl článku viz hodnocení průvodů.

— projevu viz hodnocení průvodů.

Sněhový poprašek viz automobil.

Snoubenka: hrozba vyrazením jejího soukromého života snoubenci č. 3532.

Sociální tvrdost: vinění z ní č. 3548.

Souběh činů trestných: ideální: zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř., že soud nepoužil
§ 265 tr. ř. č. 3369.

— — — zločinu § 127 tr. zák. se zločinem podle § 132 tr. zák. č. 3387.

— — — uplatňuje-li obžaloba ideální souběh několika trestných činů v témže
skutku obžalovaného, jest učiniti předmětem úvah a výroku po-
rotců všechny tyto kvalifikace v otázce hlavní, buď tím, že se v je-
diné otázce hlavní uvádějí veškeré zákonné známky trestných činů
sbíhajících se ve skutku, k němuž se otázka vztahuje, nebo že se
o skutku dá otázek několik, z nichž každá — uvádějíc jen zákonné
znaky jednoho z oněch trestných činů — předkládá k poradě a vý-
roku porotců jen jednu z několika kvalifikací obžalobou uplatně-
ných. Volbu mezi oněmi možnostmi zůstává druhý odstavec
§ 323 tr. ř. úvahám soudu řídícím se zvláštnostmi případu č. 3387.
— — — z několika trestných činů současně spáchaných promlčuje se každý
zvláště bez ohledu na promlčení ostatních č. 3401.

— — — jednočinný (ideální) souběh je vyloučen tam, kde pachatelovo jed-
nání jest s hlediska trestněprávního všestranně zhodnoceno a ve
všech skutkových složkách vyčerpáno již tím, že bylo podřaděno
jednomu (zpravidla přísnějšímu) ustanovení zákona č. 3417.

— — — pokud je vyloučen přestupek § 20 č. 2 zák. č. 241/1922 se zlo-
činem § 128 tr. zák. č. 3417.

— — — jde-li o trest na svobodě, při jehož vyměření bylo podle § 265 tr. ř.
přihlíženo k trestu na svobodě, jež uložen obžalovanému dřívěj-
ším právoplatným nálezem, rozhoduje o délce trestu na svobodě
ve smyslu § 1 zákona ze dne 17. října 1919, č. 562 sb. z. a n.
úhrn obou trestů č. 3426.

— — — zločinů podle § 129 I b) a podle § 132 III tr. zák. svedl-li mistr
mladistvé učedníky k smilstvu proti přírodě č. 3450.

— — — všeobecná norma třetího odstavce § 35 tr. zák. ohledně hromadění
trestu na svobodě a trestů peněžitých může mít platnost toliko-
tam, kde zvláštní zákonné ustanovení toto hromadění, tvořící svou
podstatou zostření hlavního trestu nevylučuje. Podle § 34 a 35
tr. zák. má se uznati při souběhu více trestních činů na trest činu
podle zákona nejpřísnějšího č. 3465.

— — — ve všech případech, kde tiskopis obsahující skutkovou podstatu
zločinu, byl rozšířován proti předpisům § 23 tisk. zák., jde o ide-
ální souběh policejně tiskového přestupu § 23 tisk. zák. s kulpos-
ním pachatelstvím deliktu založeného obsahem tiskopisu podle čl.
III č. 3 zák. č. 142/68 č. 3470.

— — — odpykání trestu na svobodě, uloženého rozsudkem, jež předcházelo
odsouzení pro hrdelní zločin spáchaný před oním prvním rozsudkem

(§ 265 tr. ř.), není zosťvením ve smyslu § 50 tr. zák. a není na zá-
přestupku § 23 tisk. zák. s přečinem čl. III čis. 3 zák. čis. 142/
1868 čis. 3525.

jde-li o jedinou trestnou činnost, rozšiřování téhož tiskopisu v rúž-
ných směrech závadného, konsumuje odsouzení pro přečin samo
sebou již i souběžné menší trestní zavinění, zakládající jen přestu-
pek čl. III čis. 3 zák. čis. 142/1868 čis. 3582.

skutková podstata přečinu podle § 303 tr. zák. jest proti zločinu
podle § 122 a) tr. zák. jen rázu podpůrného; ideální souběh obou
těchto deliktů v příčině téhož výroku je proto nemožný čis. 3586.

skutečnost, že pouhý přestupek zanedbání povinné péče přistoupe-
ním další složky téhož činu nabývá všech náležitostí skutkové pod-
staty přečinu, ruší samostatné trvání skutkové podstaty onoho pře-
stupku, ta jest absorbována přísněji kvalifikovaným přečinem a vznik-
kem jeho v něm zaniká čis. 3605.

zločinu podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. a zločinu podle § 98
b) tr. zák. čis. 3715.

souběh kárných přečinů zlehčení cti a vážnosti stavu a porušení
povinnosti povolání čis. 96 dis.

porušení všeobecné povinnosti druhého odstavce § 10 adv. řádu
(by advokát poctivosti a čestnosti ve svém jednání zachovával čest
a vážnost svého stavu) je podle §§ 2 a 39 odst. 2 kárného statutu
předmětem a podstatou kárného přečinu zlehčení cti a vážnosti
stavu, a nelze je zároveň kvalifikovati za přečin porušení povinnosti
povolání, pokud se dotyčné jednání nepřiči i určité povinnosti advo-
káta v užším slova smyslu čis. 96 dis.

zákonů

trestních: zákon čis. 284/20 nechává nedotčenu otázku ukládání
trestu podle toho kterého práva, jmenovitě pak nedotýká se uklá-
dání trestu ani v těch případech, kde se řízení trestní pro trestný
čin spáchaný v tuzemsku koná u jiného soudu než u soudu místa
spáchaného činu. Tato otázka rozřešena jest zákonem z 18. pro-
since 1919, čis. 1/1920 Sb. z. a n., podle něhož (srov. ustanovení
čl. I čis. 5 a čl. II čis. 3) musí v těchto případech býti čin pò-
suzován a trestán podle trestních zákonů, platných na místě činu.
Podle toho musí soud v území českého práva trestního, soudí-li
trestný čin spáchaný v oblasti trestního práva slovenského, a má-li
podle něho jako nejtěžšího i trest vyměřiti, použití i při výměře
trestu všech ustanovení slovenského trestního práva, uložití tudíž
i trest v onom druhu trestu, který pro tyto případy předpisuje
trestní zákon slovenský čis. 3411.

opravná stolice nemůže přihlížeti k ustanovením nového mírněj-
šího zákona (ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n.), byl-li
rozsudek prvé stolice vynesen před účinností tohoto zákona čis.
3435, 3454.

i když zrušovací soud, přezkoumáváje rozsudek pro zločin podvodu
podle § 197, 199 d), 200, 201 d) tr. zák., vyloučil kvalifikaci podle
§ 199 d) tr. zák., nemůže přihlížeti k ustanovením nového mírněj-
šího zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n., byl-li roz-
sudek prvého soudu vynesen před účinností tohoto zákona a od-
suzující výrok pro zločin podvodu podle §§ 200, 201 d) tr. zák.
zůstal v právní moci, nebyv zmáteční stížností napaden čis. 3454.

je-li čin (zločin krádeže) v době, kdy bude o něm následkem úspěš-
ného opravného prostředku obžalovaného soud prvé stolice znovu
rozhodovati, podle § 1 zák. ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z.
a n. již jen přestupkem (čl. IX. uv. zák. k tr. zák.), jest věc při-
kázati k novému projednání okresnímu soudu čis. 3480.

Soubor osob: jeho urážka čis. 3661.

— viz též urážka na cti (§ 492).

Součástka vojenské výstroje viz ochrana republiky (§ 21 čis. 1).

Soud. »soudem« jest rozuměti soudní úřad, a to jen, pokud vystupuje jako orgán
nalézání práva a konání spravedlnosti, takže nespádají na př. pod trestní
sankci § 199 a) tr. zák. ani křivě výpovědi svědecké před soudem jako orgá-
nem osvědčovacíím nebo správním, poněvadž v té příčině se rovná jiným
úřadům, které jsou povolány takové úkony předsebrati čis. 3494.

— kárný viz řízení kárné.

— kmetský viz urážka tiskem.

— nejvyšší viz zrušovací soud.

— porotní viz porota.

— vojenský viz příslušnost vojenských soudů.

— vrchní: výrok nalézacího soudu podle § 6 prov. nař. k tiskové novele lze
napadati toliko zmáteční stížností z důvodu zmátečnosti čis. 6 § 281 tr. ř.
a nikoli samostatnou stížností na vrchní soud, jenž by v oboru své působ-
nosti trestním řádem vytýčené ani nemohl případně odůvodněné stížnosti
vyhověti zrušením rozsudku kmetského soudu čis. 3501.

— zrušovací viz zrušovací soud.

Soudce: disciplinární: v pokynu nadřízeného úřadu justiční správy přímému úřed-
nímu představenému soudcovu, by ho vyzval podati žádost o přeložení
na trvalý odpočinek (§ 51 odst. 2 kár. zák. ze dne 21. května 1868,
čis. 46 ř. zák.), nelze spatřovati zasahování justiční správy do výkonu
soudnictví čis. 87 dis.

— okolnost, že zasedal jako členové kárného senátu soudcové, kteří ve své
vlastnosti jako úředníci justiční správy rozhodovali v předchozím řízení
(zařídívše, aby vyzvání podle § 51 odst. 2 kár. zák. bylo učiněno, zam-
ítnuvše žádost, by lékařská prohlídka byla provedena jinde a odepřevše
žádost o náhradu nákladů na cestu k lékařské prohlídce), není vadou,
která by činila kárné řízení zmátečným, a není důvodem k pochybnos-
tem o nezaujatosti těchto kárných soudců čis. 87 dis.

— předpisu § 52 odst. 2 kár. zák., by soudce byl na konci kárného řízení
slyšen se svým vyjádřením, jest vyhověno výsledkem před seděním;
slyšení ho při seděním je zůstaveno volnému uvážení kárného soudu
čis. 87 dis.

— ke příčinám, ze kterých soudce onemocněl tak, že došlo k použití § 51
kárn. zák., nelze v řízení podle § 51 a násl. kárn. zák. míti zřetel
čis. 87 dis.

— předpis § 76 služ. pragm. (zák. ze dne 25. ledna 1914, čis. 15 ř.
zák.) neplatí pro soudce čis. 87 dis.

— kárný soud rozhoduje jen, zda tu je či není případ přeložení do vý-
služby, nepřisluší mu však rozhodovati o tom, zda a kdy má býti pro-
vedeno čis. 87 dis.

— jest uznati na služební přečin, nikoliv jen na nepřistojnost, je-li pro-
vinění soudce podle způsobu, stupně neb opakování a přitěžujících okol-
ností takové, že nepřipouští, by vinník byl ponechán na dosavadním
služebním místě nebo ve službě vůbec čis. 97 dis.

— jsou-li tu tyto předpoklady, jest porušení služebních povinností soud-
cem kvalifikovati za služební přečin i tenkrát, jednal-li vinník lehkó-
myslně čis. 97 dis.

— spadá sem, představil-li se obviněný komusi jako auskultant, upozornil
ho na to, že ho vyslýchal v určité trestní věci, žádal a přijal od něho
zápůjčku a pustil se s ním do hovoru o stavu oné věci čis. 97 dis.

— pokud jde o pouhou nepřistojnost, nikoliv o služební přečin, pustil-li
se soudce do obchodních styků v úřední místnosti a v čase soudního
řízení, na kterém byla sůčastněna osoba, se kterou soudce navazoval
obchodní styky čis. 98 dis.

— **vyloučeny:** okolnost, že samosoudce, který provedl hlavní přelíčení a vynesl rozsudek, činil v této věci návrhy jako státní zástupce a byl proto z projednání věci vyloučen (§ 68 čis. 2 tr. ř.), nemůže uplatňovati jako zmatek čis. 1 § 281 obžalovaný, který, když mu byla ona okolnost samosoudcem sdělena a když byl náležitě poučen, projevil souhlas s tím, by věc byla soudcem projednána čis. 3701.

— **vyšetřující:** vinění ho ze zločinu podle §§ 101, 102 a) tr. zák. čis. 3611.

Soudní vykonavatel: vytržení mu věci z ruky čis. 3580.

Souhlas sněmovny viz imunita.

Soukromoprávní nároky: výrok o odškodném ve smyslu § 17 tisk. nov. není součástí ani výroku o vině ani výroku o trestu, nýbrž je zvláštním rozhodnutím o soukromoprávním nároku uražené osoby, při čemž nejde o náhradu škody hmotné, nýbrž o zadostiučinění za újmu na statcích nehmotných čis. 3444.

— — podle § 75 odst. první zákona a dob. moru jest soukromé účastníky odkázati na pořad práva soukromého, je-li nezbytně třeba dalšího jednání. Toho jest třeba, jestliže výsledky trestního řízení nestačí, by se mohlo bezpečně na jejich podkladě o nárocích na náhradu rozsouditi, výše škody se nedá přesně zjistiti a nelze rozhodnouti, zda škoda ta byla způsobena výhradně zaviněním obžalovaného či také spoluzaviněním poškozených čis. 3455.

— — neprohlásil-li poškozený až do započetí hlavního přelíčení, že se svými nároky k trestnímu řízení připojuje (§ 47 odst. 1 tr. ř.), pominulo toto jeho procesní právo na dobro a neodvolatelně právě tak, jako právo soukromého obžalobce v případech § 46 odst. 3 tr. ř., a nemůže nikterak oživnouti čis. 3652.

— — výrok rozsudku o soukromoprávních nárocích lze podle § 283, posl. odst. tr. ř. napadati jen odvoláním, nikoli zmatečnými stížnostmi čis. 3652.

Soukromý život: vyhrůžka jeho vyrazením čis. 3532.

Soulož: se 14letou čis. 3727.

— viz též hotel.

— viz též pohoršení veřejné.

Soutěž nekalá viz nekalá soutěž.

— o dodávce viz nekalá soutěž.

Sovětská ústava: její vychvalování čis. 3459.

Sovětské Rusko: provolání mu slávy čis. 3575, 3678.

Spátkové obchody: výhrada vlastnictví čis. 3391.

Spolčení se k úkladům o republiku viz ochrana republiky (§ 2).

Společenská krádež viz krádež dle § 174 II a).

Společenstva výrobní a hospodářská (zákon ze dne 9. dubna 1873, čis. 70 ř. zák.): ustanovením § 88 zák. o společenstvech nemá sice býti řečeno, že by společenstvo nesmělo své obchodování rozšířiti i na nečleny, musí se však tak díti vždy ve prospěch vlastních členů a není za žádných okolností přípustno rozšiřovati na nečleny veškerou činnost společenstva čis. 3707.

— — vklad člena bytového a stavebního družstva stává se nevypověditelným jen, bylo-li přikročeno ke stavbě domu právě pro něho čis. 3707.

— — není závady, by v případech, v nichž je stavebníkem veřejnoprávní korporace, veřejnoprávní ústav nebo obecně prospěšné stavební sdružení, nebylo ustanovení druhého odstavce § 26 prov. nař. čis. 191/1921 (že mohou vlastní prostředky, jimiž musí stavebník přispěti k úhradě stavebního nákladu, záležeti i v práci, kterou stavebník přispěje k provedení stavby) obdobně použito i ohledně

člena takového sdružení, hodlajícího nabýti vlastního (rodinného) domu čis. 3707.

Společenstvo pekařů: vinění z lichvy pečivem čis. 3704.

Spolupachatelství: zákon nevyžaduje, by činnost všech spolupachatelů (loupeže) byla rovnocenná; s hlediska § 192 tr. zák. stačí, že více osob vědomě spolupůsobí za stejným cílem; není třeba, by se každý spolupachatel ve smyslu § 192 tr. zák. osobně dopustil zjevného násilí; stačí, je-li skutečnému pachateli v dohodě s ním po boku, věda, že tento s ním jako se svým pomocníkem počítá a že takto aspoň nepřímo přispívá k provedení činu čis. 3371.

— při spolupachatelství (dle § 70 slov. tr. zák.) nemusí býti v otázce (§ 318 tr. ř.) ohledně jednoho pachatele výslovně vyjmenování i spolupachatelé; ohledně každého obžalovaného a ohledně každého trestného činu musí býti dána samostatná otázka (§ 318 tr. ř.) čis. 3411.

— zjištění jmen spolupachatelů nelze činiti předmětem otázky kontrolní čis. 3411.

— při činu kolektivním zodpovídají za zhářství stejnou měrou všichni, kdož spolupůsobili při samém činu čis. 3449.

— spolupachatel při podvodu musí při své spolupůsobnosti u vědomém spolupůsobení s jiným býti veden rovněž úmyslem poškozovacím; on si musí býti vědom, že druhý spolupachatel nebo ostatní spolupachatelé jsou tímto úmyslem vedeni a musí jim, vedeni jsa týmž úmyslem, při jich listivé činnosti pomáhati čis. 3486.

— výslovného dorozumění se, předchozí zvláštní úmluvy ke spolupachatelství netřeba, stačí k němu třeba nahodilě, avšak týmž úmyslem vedené vědomé spolupůsobení s ostatními spolupachateli; ovšem při podvodu pro složitost skutkové podstaty taková úmluva obyčejně činům předchází čis. 3486.

— spolupachatelství zločinu podle § 99 tr. zák. čis. 3492.

— i při trestných činech, spáchaných obsahem tiskopisu, přicházejí k platnosti všeobecné zásady trestního zákona o spoluvině a spolupachatelství čis. 3558.

— k pojmu »spolupachatelství« se jen vyžaduje vědomé spolupůsobení více osob se stejným úmyslem a za stejným cílem; nevyžaduje se, by každý ze spolupachatelů působil od počátku a měl účast při všech složkách společné trestné činnosti čis. 3558.

— spolupachatelství přestupku útisku podle § 1 zák. čis. 309/1921 hrozbou újmou na svobodě a cti, by bylo na ohroženém vynuceno, by za stávky nepracoval; nezáleží na tom, že nelze dokázati, který spolupachatel vyhrůžku pronesl čis. 3683.

Spoluvina: § 5 tr. zák.: návodcem (§ 5 tr. zák.) jest, kdo v jiném úmyslně vzbudí rozhodnutí ke spáchání určitého trestného činu. Návod vyhledává na straně návodcově úmysl, směřující ke vzbuzení takového rozhodnutí a záleží v podstatě v tom, že návodce v pachateli takové rozhodnutí úmyslně vyvolá. Více se k návodu nežádá, než by návodce chtěl, aby čin byl spáchán (po případě aspoň podniknut) osobou navedenou čis. 3376.

— — nezáleží na účelu a na úmyslu, s jakým kdo jinou osobu k trestnému činu (krádeži) navedl a při jeho provádění činně působil; jest trestným, třeba se mu jednalo o to, aby pachatele usvědčil a trestný čin (k němuž dříve sám navedl) překazil čis. 3376.

— — podvod, předstíral-li kdo proti pravdě pojišťovně, že mu shořely věci (mlýnské výrobky) a spoluvina (intelektuální pomoc) na onom podvodu vydáním stvrzenky na ony věci, jakoby byly před požárem dodány čis. 3422.

— — vyžádání si stvrzenky jest beztrestným jednáním přípravným; jakmile se však hlavní pachatel, považuje to vydáním stvrzenky za umožněno, dovolal k osvědčení rozsahu škody toho, že mu byly věci dodány, stal se trestným i předchozí čin spoluvinníkův čis. 3422.

— — by se spoluvinník stal beztrestným, musela by býti příčinná spojitost jeho činu s činem hlavního pachatele přerušena nejpozději do období,

ve kterém se již projevila trestná činnost tohoto; k přerušeni musilo by dojíti takovým činem samého spoluvinníka, kterým by byl znemožněn anebo bezúčinným způsobem jakýkoliv vliv, jež měla předchozí činnost intelektuálního pomocníka na rozhodnutí se hlavního pachatele ke spáchání trestného činu č. 3422.

— jde o nedokonaný zločin podvodu (o spoluvinu na něm), nebylo-li ono listivě předstírání o rozsahu škody způsobené shořením oněch mlýnských výrobků úspěšné ani u četnictva ani u komise, již vyslala pojišťovna k vyšetření škody č. 3422.

— nejde o beztrestnost pro dobrovolné ustoupení od pokusu, doznal-li onen spoluvinník četnictvu, že hlavnímu pachateli žádných zásob nedodal, teprve když se ve svých výpovědích zaplétal do rozporů a byl na následky svého jednání upozorněn č. 3422.

— pro skutkovou podstatu zločinu podle §§ 5, 205 a) tr. zák. stačí, že se kdo aspoň v době domovní prohlídky při pátrání po ukrytých věcech dověděl o tom, že majitel věci v jeho bytě a s jeho vědomím uschovaných je v podezření, že je ukryl, aby aspoň částečně zmařil uspokojení svých věřitelů, přes to však věci nevydal a sdělení o nich četnictvu neudělal č. 3431.

— k pojmu nastrojení (§ 5 tr. zák.) se nevyžaduje, by návodce zlý skutek, k jehož spáchání směřuje jeho vůle a jeho působení na pachatele, určoval do všech podrobností, zejména pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; stačí i všeobecné vybidnutí k trestné činnosti určitého druhu č. 3448, 3464.

— podle okolností případu stačí i pouhé všeobecné vybidnutí (výzva přinést něco ukradeného) č. 3464.

— spoluvinník (návodce) ručí za veškerý rozsah i výsledek trestné činnosti přímého pachatele, ač nepřekročil-li tento příkaz, spoluvinníkem mu daný (excessus mandati) č. 3448, 3464.

— spoluvinou na krádeži podle §§ 5, 174 II c) tr. zák. lze po případě uznati i návodce, který při návodu nevěděl, že jde o odcizení věci zamčených č. 3448.

— podle § 5 tr. zák. dopouští se zločinu netoliko přímý pachatel sám, nýbrž i každý, kdo vyvine některou z činností v § 5 tr. zák. vypočtených, odpovídajících pojmu spoluviny (návodu) neb účasti na zločinu č. 3465.

— návodcem jest ten, kdo působí na vůli přímého pachatele, vybízejí ho ke spáchání trestné činnosti určitého rázu, aneb aspoň pachatele v úmyslu zločinném, třebaž již tímto pojetím, posiluje č. 3465.

— spáchá-li pak pachatel následkem tohoto svádění nebo podněcování takový trestný čin, nebo pokusil-li se aspoň oň, zakládá svádění spoluvinu na činu pachatelově; zůstalo-li svádění bezvýsledným, jde o nedokonané svádění podle § 9 tr. zák. č. 3465.

— nelze se dopustiti spoluviny na zločinu nadřzování podle § 214 tr. zák. sobě samému nebo jiným osobám, jež měla spáchati osoba třetí, jehož skutková podstata však není dána proto, že nikdo z těch, jimž mělo býti touto osobou nadřzováno, zločin nespáchal č. 3483.

— ke skutkové podstatě spoluviny (účastenství) na přečinu maření exekuce je třeba nejen úmyslu hlavního vinníka, by zcela nebo z části bylo zmařeno uspokojení jeho věřitelů, nýbrž i vědomostí spoluvinníka (účastníka) o tomto úmyslu, pokud se týče jeho přímého úmyslu, by bylo zmařeno uspokojení věřitelů č. 3583.

— pouhé položení tyče přes silnici, které by mělo v zápětí, že by se jedoucí auto přes ni prostě přehouplo, aniž by koho na životě ohrozilo, nestačí ke skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. ani v objektivním ani v subjektivním směru; jde však o skutkovou podstatu § 87

tr. zák., byla-li tyč položena takovým způsobem, jimž bylo způsobeno nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí jedoucích v autu č. 3609.

— skutková podstata podle §§ 5, 87 tr. zák. tu vyžaduje, by pomocník, který tyč vybral a pomohl přímým pachatelům ze dvora ji vynést, avšak při kladení tyče na silnici přítomen nebyl, se buď s přímými pachateli dohodl, že tyč položí způsobem ony statky ohrožujícím, nebo by s takovým způsobem položení souhlasil č. 3609.

— podvod (§ 197 tr. zák.), vylákal-li kdo zápujčku předstíraje, že před dlužené auto, které dává do zástavy, je dluhů prosté, a spoluvina na tomto podvodu (§ 5 tr. zák.), ujšťovala-li osoba třetí zástavního věřitele, že tomu tak jest, a zaručila-li se za dluh č. 3623.

— nezáleží na tom, zda věřitel nabytí platného zástavního práva; naproti tomu okolnost, že zaručivší se jest schopen platiti, vylučuje po případě u obou úmysl způsobiti škodu (§ 197 tr. zák.), stalo-li se zaručení platné (§ 1346 odst. 2 obč. zák.), nebo byli-li pachatelé subjektivně přesvědčeni, že jest zaručivší se záručným prohlášením zavázán k zaplacení č. 3623.

— zločinu ucházení se o křivé svědectví podle §§ 197, 199 písm. a) tr. zák. se dopouští i ten, kdo jiného vyzývá, by potvrdil skutečnost, třebaž i pravdivou, avšak sváděnému z vlastní zkušenosti neznámou, věda, že sváděný o této okolnosti z vlastní zkušenosti neví, č. 3711.

— dosvědčil-li pak sváděný takovou okolnost skutečně před soudem jako svědek, přechází skutková podstata zločinu ucházení se o křivé svědectví podle §§ 197, 199 a) tr. zák. ve skutkovou podstatu zločinu spoluviny na podvodu křivým svědectvím podle §§ 5, 197, 199 písm. a) tr. zák. č. 3711.

Spoluzavinění osoby třetí, poškozeného viz automobil.

— viz též uškození dle § 335.

Spoluzloděj viz krádež dle § 174 II a).

Spor o příslušnost: § 64 tr. ř.: není tu sporu o příslušnost ve smyslu § 64 tr. ř., stala-li se příslušnost spornou jen mezi státními zástupci a vyšetřujícími soudci súčasťných krajských soudů, nikoli mezi těmito krajskými soudy samými (§ 13 odst. druhý tr. ř.) č. 3478.

Správce obecního jmění viz litost účinná.

— tiskárny: kdy ručí místo tiskáře č. 3573.

Srážka automobilu viz automobil.

Srocování: proti veřejnému pokoji č. 3617.

Srovnávání ústavních poměrů viz ochrana republiky (§ 15 č. 3).

S. S. R.: zbrojení do války proti němu č. 3630

Starosta obce: může býti vrchností ve smyslu § 187 tr. zák. i v případě zpronevěry,

spáchané na úkor obce č. 3389, 3434.

— jsou-li tu předpoklady pro úřední výkon jemu náležející (§§ 24, 84, 86 tr. ř.), jest jeho povinností jednati a jest nerozhodným pro určení povahy jeho úkonu, zda svou povinnost splnit chce či nechce, zda rozlišuje mezi svou funkcí jako správce obecního majetku, jako orgán pro-
vádějící jen usnesení zastupitelstva obce nebo jako orgán bezpečnostní č. 3389.

— nabytí starosta obce jako takový úřední vědomostí o některém z trestných činů v § 187 tr. zák. uvedených, spáchaném na úkor obce, nelze s hlediska § 187 tr. zák. rozlišovati, zda se dověděl o trestném činu a o jeho pachateli ve své vlastnosti jako správce obecního jmění či (aspoň též) jako vrchnost ve smyslu § 187 tr. zák. č. 3434.

Statek obětovaný (zachráněný) viz beztrestnost dle § 2 g).

Statkár: bezohlednost a nemilosrdnost, jakož i činnost rovnající se úderu pěstí, projevená k lidu hospodářsky slabšímu, jest podle názorů společenských kruhů, k nimž náleží zámožný statkár, způsobila, by ho v obecném mínění uvedla v opovržení nebo snížila č. 3627.

Státní převrat: jeho schvalování čís. 3659.

- **pozemkový úřad** viz úředník veřejný.
- **zástupce** viz obžalobce veřejný.

Stav nouze viz beztrestnost dle § 2 g).

Stavební družstvo: podvod, umluvili-li se členové stavebního družstva mezi sebou a se svými manželkami zálučným způsobem na postupu, kterým za zneužití notáře a soudů měly býti na úkor stavitele zachráněny pro ně přínosy, které byly již i podle stanov i podle svého účelového a faktického určení nevypověditelnou zálohou stavební čís. 3707.

- — podvodné jednání není tu vyloučeno po případě ani tím, že (někteří) pachatelé nebyli ani členy družstva pro nedostatek písemné přihlášky, tvořící podle stanov a podle § 3 zákona o společenstvech ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. pro obor práva civilního nezbytnou podmínku pro nabytí členství čís. 3707.
- — ustanovením § 88 zák. o společenstvech nemá sice býti řečeno, že by společenstvo nesmělo své obchodování rozšířiti i na nečleny, musí se však tak díti ve prospěch vlastních členů a není za žádných okolností přípustno rozšiřovati na nečleny veškerou činnost společenstva čís. 3707.
- — vklad člena bytového a stavebního družstva stává se nevypověditelným jen, bylo-li přikročeno ke stavbě domu právě pro něho čís. 3707.
- — není závady, by v případech, v nichž je stavebníkem veřejnoprávní korporace, veřejnoprávní ústav nebo obecně prospěšné stavební sdružení, nebylo ustanovení druhého odstavce § 26 prov. nař. čís. 191/1921 (že mohou vlastní prostředky, jimiž musí stavebník přispěti k úhradě stavebního nákladu, záležitosti i v práci, kterou stavebník přispěje k provedení stavby) obdobně použito i ohledně člena takového sdružení, hodlajícího nabytí vlastního (rodinného) domu čís. 3707.

Stavení promlčecí lhůty: podle § 12 (1) tisk. nov. čís. 3541.

Stavitel: povinnost stavitele, by se postaral o vypnutí proudu po dobu, kdy se konají práce poblíže elektrického vedení, vyplývající ne sice z doslovu, ale z ducha předpisu § 33 nař. min. obchodu ze 7. února 1907, čís. 24 ř. zák., není osobní, nýbrž všeobecná; stačí, pověřil-li vypnutím proudu spolehlivého dělníka; ručí jen za nedbalost při výběru čís. 3647.

Stávka: jde o pohnutku nízkou, překáží-li kdo jinému ve výkonu práva na práci a na výdělek, třeba v úmyslu, by pro sebe nebo pro jiné zjednal lepší pracovní podmínky čís. 3545.

Stíhací návrh: podle § 530 tr. zák. čís. 3625.

Strážník: nevztahuje se nař. čís. 228/1853 čís. 3726.

Strážník: ustanovení § 68 tr. zák. nečiní vrchnostenskou povahou zřízení obecního úřadu (členů civilní strážě) závislou na nosení určitého šatu (odznaku), aniž ji omezuje na dobu, po kterou konají bezpečnostní službu podle rozvrhu práce mezi jednotlivé členy bezpečnostní strážě čís. 3413.

- i strážník, který jest z důvodů nutného zotavení pro určitou dobu zproštěn povinností výkonu bezpečnostní služby, požívá — zakročuje při postřehnutí trestných činů i z vlastního podnětu — ochrany §§ 68, 81 tr. zák., je-li poznání, že jde o strážníka konajícího službu, — sprostředkované zpravidla již služebním stejnokrojem — osobě úkonem dotčené sprostředkováno jiným způsobem (strážník se jí legitimuje) čís. 3413.
- viz též úředník veřejný.

Střídavým pomínutím myslí (§ 2 b) tr. zák.: jest stav duše, pro který jest v některých obdobích, zejména i v době páchání trestného skutku pachatel neschopným rozpoznati protiprávnost skutku nebo říditi svou vůli a své jednání podle tohoto správného rozpoznání čís. 3482.

Stvrzka: její padělání čís. 3619.

Sukcesse: v právo imateriální čís. 3672.

- viz též původcovské právo.

Surovost: jde o pohnutky nízkou a nečestnou, jednal-li pachatel ze surovosti čís. 3523, 3602.

Svádí: pojem čís. 3727.

Svémoc: či krádež čís. 3407.

Svedení: § 132 tr. zák.: ideální souběh se zločinem § 127 tr. zák. čís. 3387.

- — ideální souběh zločinů podle § 129 I b) a podle § 132 III tr. zák., svedli-li mistr mladistvé učedníky k smilstvu proti přírodě čís. 3450.
- — svedením ve smyslu § 132 tr. zák. jest každé působení na vůli svěřené osoby jakýmikoliv prostředky, by spáchala nebo snášela smilný čin, pokud osoba ta sama předem neprojevila úmysl oddáti se takovému jednání, nedala podnět k němu ani svým chováním oproti svádci (pachatel trestného činu) nebo jemu známým svým způsobem života, a smilný čin takto, ono jednání nebo snášení, jest výsledkem iniciativy pachatele, ať již tato setkala se s větším či menším odporem fyzickým nebo morálním, po případě odporu nenalezla čís. 3450.
- — dohled ve smyslu § 132 tr. zák. zahrnuje při věznicích nejen jejich bezprostřední hlídání v technickém slova smyslu, vykonávané dozorcí vězňů, nýbrž i výkon každé pravomoci, která jest příslušnými předpisy propůjčena nad vězni určitým úředním osobám k tomu účelu, by byl zabezpečen řádný výkon vazby na osobách jí podrobených čís. 3634.
- — trestankyně je svěřena dohledu inspektora vězeňské strážě ve smyslu § 132 tr. zák. čís. 3634.
- — pokud jest dohledu hostinského svěřena (§ 132 tr. zák.) mladistvá kuchyňská učednice, přijatá do učení jeho manželkou čís. 3668.
- — i když pro pojem svedení ve smyslu § 132 tr. zák. přichází v úvahu vedle duševní a mravní nedospělosti svěřené osoby i její tělesná nedospělost, není stanovena v § 132 tr. zák. určitá hranice věková; neplatí tu věková mez § 20 čís. 2 zákona o pohlavních nemocích čís. 3668.
- — zákonná ustanovení § 132 tr. zák. a § 20 čís. 2 zák. o potírání pohlavních nemocí sledují různé cíle; ono postihuje zneužití důvěry proti osobě podléhající vedení pachatele, účelem ochrany tohoto je mravní vývin nedospělých osob čís. 3668.
- — není třeba, by se svedení pod dozor (§ 132 tr. zák.) stalo výslovným úkonem; stačí, byla-li mladistvá služebná přijata do služby manželkou pachatelovou čís. 3725.
- — pojem »svedení« nepředpokládá donucení, nýbrž stačí iniciativnost svůdce k smilnému činu; ta může záležeti i v násilí, nedosahujícím takového stupně, že by vlastní vůli sváděné vylučovalo čís. 3725.
- — nejde však o svedení ve smyslu § 132 tr. zák., dala-li svěřená osoba vyzývavým chováním sama podnět ke smilnému činu čís. 3725.

Svémoc: či krádež čís. 3407.

Svévole: pro pojem »zlomyslnost« ve smyslu § 87 tr. zák. nestačí, že pachatel jednal z pouhé »svévole«, která sice předpokládá (stejně jako zlomyslnost) jednání úmyslné, avšak předsevzaté bez ohledu na možné následky, jen pro potěšení s ním spojené čís. 3433.

Svévolná zmateční stížnost viz pokuta pro svévoli.

Svolení k prodeji viz výhrada vlastnictví.

Svědek: svědecká přísaha (§ 170 tr. ř.) viz přísežný výslech svědka.

- kdo byl obeslán k hlavnímu přelíčení a při něm slyšen jako svědek, nevstupuje prohlášením, že se k trestnímu řízení nepřipojuje, poněvadž má civilní rozsudek (platební rozkaz), v procesní roli soukromého účastníka čís. 3391.
- souhlas s přečtením protokolární výpovědi (vzdání se osobního výsledku svědka) nemůže býti libovolně jednou stranou odvolán bez změněného podkladu věcného; nerozhoduje vůle nového obhájce, nýbrž jen vůle obžalovaného čís. 3417.
- dřívější souhlas s přečtením protokolu není však za všech okolností vízící, je-li vzhledem k okolnostem, jež později vyšly na jevo, k vyšetření pravdy nutno nebo žádoucí, by svědek byl vyslechnut osobně čís. 3417.

- uložení peněžitého trestu za předchozí nedostavení se svědkovo (§ 159 tr. ř.) jest trestním stíháním ve smyslu § 24 ústavní listiny; jest proto k němu třeba souhlasu příslušné sněmovny, jedná-li se o potrestání člena Národního shromáždění; jeho obslání pod pohrůžkou peněžitým trestem souhlasu nevyžaduje č. s. 3424.
- v § 247 tr. ř. jest jen v odstavci druhém pod zmatečností uloženo vzeti svědků do přísahy při hlavním přelíčení, není však pod zmatečnost dán předpis prvního odstavce, že se svědkové vyslyšají v přítomnosti obžalovaného č. s. 3490.
- svědecké výpovědi osob vyslychaných v jiné trestní věci jsou pro souzenou trestní věc »listinami a písemnostmi jiného druhu, pro věc významným« ve smyslu druhého odstavce § 252 tr. ř.; neplatí o nich předpis § 252 odst. první č. s. 4 tr. ř. č. s. 3490.
- svědek, jenž potvrdil při ústním jednání v civilním sporu před soudem nepravdu, stává se odvoláním nepravdivých údajů v jeho svědecké výpovědi beztrestným jen, odvolal-li je před formálním ukončením svého výslechu; výslech je formálně ukončen, jakmile svědek potvrdil po svém výslechu ústně správnost své protokolované svědecké výpovědi, jež mu byla předložena k nahlédnutí nebo přečtena (§ 343 odst. 2 c. ř. s.) č. s. 3505.
- dobrodini § 152 tr. ř. přísluší jen osobám v tomto ustanovení zákona uvedeným a vztahuje se jen k výsledku těchto osob jako svědků před soudem č. s. 3568.
- předpis § 152 tr. ř. nebrání tomu, by soud neprováděl o mimosoudních projevech osob, zřeknuvších se svědectví, jiné důkazy, zejména důkazy svědků a by pak nepřihlížel i k výsledkům těchto důkazů č. s. 3568.
- ohledně údajů, které kdo učiní ve své vlastnosti jako svědek, jest připustiti odchylku od všeobecné zásady § 490 tr. zák. v ten rozum, že svědek, jemuž nebylo prokázáno, že učinil nepravdivé údaje vědomě nebo dokonce úmyslně, nemůže se výkonem své svědecké povinnosti dopustiti trestného činu vůbec a urážky na cti zvláště č. s. 3598.
- i když je trestnímu řádu cizí forma písemného soudního svědectví, není překážky, by na obsah dopisu, zaslaného soudu, nebylo nazíráno jako na sdělení, jímž pisatel míní vyhověti své svědecké povinnosti, které tudíž pokládal za svou svědeckou výpověď před soudem č. s. 3598.
- slabší inteligence a zaostalost ohraničené ve srovnání s normálním vývinem stupně věku od 10 asi přes 14 let nebrání podle § 151 č. s. 3 tr. ř. svědeckému výsledku, jsou však důvodem vylučujícím přísahu svědeckou (§ 170 č. s. 5 tr. ř.) č. s. 3648.
- ustanovení § 321 c. ř. s. zprošťuje sice svědka povinnosti odpověděti na otázky obsahu (směru) tam uvedeného (zmocňuje soud, by svědka z povinnosti té zprostil), avšak neruší povinnost svědka odpověděti i na takové otázky úplně a pravdivě, jestliže na ně odpoví, neodpíraje výpověď nebo byv soudem k výpovědi přidřen č. s. 3655.
- obhájce je podle § 152 č. s. 2 tr. ř. zproštěn povinnosti vydati svědectví jen pro trestní (kárné) řízení, které se vede proti osobě, kterou nebo v jejímž zájmu byl požádán o právní poučení neb o zastupování; ustanovení § 152 č. s. 2 tr. ř. nemá místa v trestním (kárném) řízení, ve kterém jde o stíhání osoby jiné č. s. 98 dis.

Svěření viz **svedení**.

Šalivá podobnost (zaměnitelnost) známky viz **ochrana známek**.

Škoda: posuzování její výše č. s. 3631.

— **z činu vzešlá** viz **lítost účinná**.

Škodná: nelze rozšiřovati právo, škodnou zvěř skoliti, které přísluší za podmínek § 38, odst. 2 honebního zákona každému, na oprávnění takovou zvěř si přivlastniti. Třetím osobám nepřisluší právo okupační ke škodné zvěři č. s. 3713.

škola elementární viz **ochrana republiky** (§ 17).

školní děti: potrestání jich učitelem č. s. 3462.

školský řád: § 24 tr. zák. nestanovi skutkovou podstatu zvláštního samostatného trestného činu, nýbrž upravuje jen trest pro trestný čin uvedený v § 413 tr. zák., pokud se ho dopustil učitel na svém chovanci a žáku; nezakládá proto každé tělesné potrestání školních dětí učitelem (překročení zákazu § 82 školského a vyučovacího řádu pro školy obecné a měšťanské z 29. září 1905, č. s. 159 ř. zák.) skutkovou podstatu onoho přestupku, nýbrž jen takové, při němž utrpěla pokáraná osoba škodu na těle; nebyla-li tato okolnost v článku tvrzena, nejde obviňování z onoho přestupku ve smyslu § 487 tr. zák., nýbrž po případě o přestupek § 496 tr. zák. nebo § 488 tr. zák. č. s. 3462.

škubání řetízky viz **násilí** dle § 81.

Tábor: účast na zakázaném č. s. 3719.

Tajnou: ve smyslu § 17 zák. na ochr. rep. je i taková organizace, která, majíc ve skutečnosti účel v odst. prvním uvedený, předstírá jiný účel č. s. 3640.

Telegrafy (zákon ze dne 20. prosince 1923, č. s. 9 sb. z. a n. z roku 1924): nedostatek povolení žádaného v § 24 č. s. 1 zákona není odstraněn již pouhým ohlášením č. s. 3427.

— — »zařízením« jest i »řístroj, který nefunguje a jež je třeba k zahájení provozu doplniti, některé jeho součástky vyměnití nebo jinak jej opravití č. s. 3427.

— — pojem »přechovávání« nevyžaduje jednání tajné (ukrývání), zasahuje veškeré případy, ve kterých jsou zařízení v dosahu faktické moci osoby fyzické nebo právnické, takže osoba ta může jich použití k zachycení odněkud vyslaných zpráv radiotelegrafních nebo radiotelefonních č. s. 3427.

— — s hlediska pojmu »přechovávání« je lhostejno, za jakým účelem si ta která osoba onu možnost zjedнала, jakým způsobem a po kterou dobu si ji zachovala, a zda se jí podařilo či nepodařilo, použitím zařízení dovršiti pouhou možnost ve skutečné zachycení zpráv č. s. 3427.

— — k subjektivní skutkové podstatě přečinu § 24 č. s. 1 zákona je třeba, by pachatel věděl, že jde o takové jednání a o takový předmět jednání toho, jaké má závažný zákaz na zřeteli č. s. 3427.

— — přesvědčení pachatelovo, že povolení je třeba si opatřiti teprve po vyzkoušení aparátu, nevyvíňuje (§§ 3, 233 tr. zák.) č. s. 3427.

— — »zařízením« jest nejen i zařízení neúplné a provozu zatím neschopné, nýbrž i pouhá součástka zařízení č. s. 3500.

— — s hlediska § 24 zákona je třeba povolení k přechovávání, nestačí pouhá přihláška (podání žádosti); omyl v tomto směru jest omylem právním (§ 233 tr. zák.) č. s. 3500.

— — pod ustanovení § 24 zák. ze dne 20. prosince 1923, č. s. 9 sb. z. a n. z roku 1924 spadá jen antena úplně sestavená č. s. 3539.

— — pro skutkovou podstatu přečinu podle § 24 zákona jest lhostejno, zda byl pachatel vlastníkem stanice, zda byla stanice dohotovena či nehotová; nevyhledává se ani zatažení stanice ani zkrácení poplatku č. s. 3554.

Tělesná trýzeň viz **trapný stav**.

Tělesné potrestání: žáka učitelem č. s. 3462.

Tiskař: ručí za dodržení pořádku v tiskárně; příkáže-li předkládání povinných výtisků a expedici svým zřízcům, musí opatřiti vše, by příkazy správně plnili, musí plnění příkazů těch kontrolovati č. s. 3573.

— — nestačí-li tiskař na veškeré své povinnosti, jest na něm, by zřídil správce tiskárny (po případě i více správců), jenž, byl-li úřadem schválen, ručí za povinnosti tiskaři uložené (§ 5 zákona o tisku) č. s. 3573.

Tiskopis: § 7 tr. zák.: účelem ustanovení § 1 odst. (2) tisk. nov. jest jen, by byl početně omezen okruh osob pro tiskové delikty stíhatelných (§ 7 tr.

- zák.) v tom směru, by osoby, které jsou jen nepřímo účastny na obsahu tisku a kterým zpravidla nelze vinu dokázat, nebyly vydávány trestními stíhání; časově v příčině stíhatelnosti některé na obsahu tisku účastné osoby neobsahuje tento zákonný předpis žádného ustanovení a nemá s ustanovením odst. (1) § 12 tisk. nov. nic společného č. 3541.
- — — i při trestných činech, spáchaných obsahem tiskopisu, přicházejí k platnosti všeobecné zásady trestního zákona o spoluvinné a spolupachatelství č. 3559.
- — — okolnost, že obžalovaný letáky nečetl a jejich obsah neznal, je důležitou jen při stíhání rozšiřovatele tiskopisu ve smyslu § 7 tr. zák., nikoliv při pouhém kulposním deliktu zanedbání povinné péče č. 3605.
- — — § 485 tr. ř.: i pro přestupek § 497 tr. zák. spáchaný obsahem tiskopisu jest podle § 485 tr. ř. příslušným okresní soud v sídle sborového soudu prvé stolice č. 3501.
- — — § 493 tr. ř.: právní podřadění obsahu tiskopisu při určitém objektivním řízení (§ 493 tr. ř.) není závazným pro další řízení trestní č. 3605.
- — — **zákon o tisku (ze dne 17. prosince 1862, č. 6 ř. zák. z roku 1863):**
- — — § 6: »rozšiřováním« (§ 6 tisk. zák.) je každé úmyslné jednání, jímž se činí tiskopis přístupným individuálně neobmezenému počtu osob; stačí, že zabavené výtisky ležely ve veřejně přístupné nádražní prodejně č. 3459.
- — — § 10: okolnost, že vydavatel, nakladatel a vlastník bývají touže osobou a že podle § 10 zák. tiskového č. 6/63 ř. zák. netřeba udati jméno vlastníka státnímu zástupci (úřadu bezpečnosti) na tom, co zavedeno § 23 tisk. novely, nic změnit nemůže č. 3466.
- — — pojmenování někoho na listu jako redaktora musí býti projevem vůle osoby pojmenované (§ 10 zákona o tisku) č. 3526.
- — — za porušení povinnosti odpovědného redaktora nezodpovídá, kdo sice byl oznámen politickému úřadu jako odpovědný redaktor a uveden na periodickém tiskopisu jako takový, avšak o celém tomto postupu ve skutečnosti vůbec nic nevěděl, na něm neměl účasti ani jej dodatečně neschválil č. 3526.
- — — § 11 odst. 2: oznámení osoby, neovládající jazyk, v němž je časopis vydáván, za zodpovědného redaktora, zakládá skutkovou podstatu přečinu podle § 11 odst. druhý tisk. zák. č. 3463.
- — — je-li onen redaktor poslancem, je přípustno jeho trestní stíhání pro onen přečin i bez souhlasu příslušné sněmovny (§ 24 odst. druhý úst. list.) č. 3463.
- — — § 17: proti povinnostem podle § 17 zák. o tisku jedná tiskař, když vůbec neodvezdá úřadům tamže uvedeným povinné výtisky, nebo neučiní tak ve lhůtě tamže stanovené, předcházející rozšiřování č. 3573.
- — — trestní ustanovení § 17 zák. o tisku má místo i tehdy, stalo-li se nešetření tohoto zákonného předpisu i jen z nedbalosti; použil-li tiskař při tom prostředníka, ručí za culpa in eligendo č. 3573.
- — — zavinění tiskaře jest posuzováno se zřetelem na §§ 233 a 238 tr. zák. v případě kulposního zavinění podle všeobecného předpisu § 335 tr. zák. č. 3573.
- — — tiskař ručí za dodržení pořádku v tiskárně; příkaze-li předkládání povinných výtisků a expedici svým zřizencům, musí opatřit vše, by příkazy správně plnil, musí plnění příkazů těch kontrolovati č. 3573.
- — — nestačí-li tiskař na veškeré své povinnosti, jest na něm, by zřídil správce tiskárny (po případě i více správců), jenž, byl-li úřadem schválen, ručí za povinnosti tiskaři uložené (§ 5 zákona o tisku) č. 3573.

- — — zanedbání povinné pozornosti, zakládající skutkovou podstatu přečinu a přestupku dle čl. III č. 3 zák. ze dne 15. října 1868, č. 142 ř. zák. (§ 42 zák. na ochr. rep.), nešetřil-li tiskař při tištění tiskopisů, jichž obsah zakládá skutkovou podstatu zločinu (§ 15 č. 3 a přečinů podle § 14 č. 1 a § 15 č. 2 zák. na ochr. rep.) předpisu § 17 tisk. zákona č. 3573.
- — — § 22: přestupek podle § 22 zákona o tisku promiňuje se v šesti měsících ode dne, kdy byl spáchan nebo kdy bylo zahájené řízení přerušeno, aniž bylo v něm pokračováno č. 3563.
- — — zahájením trestního řízení, přerušujícím podle § 27 tisk. zák. promlčení onoho přestupku, není ani návrh na »zavedení patřičných kroků«, ani žádost státního zastupitelství o zavedení vyhledávání pro zločin podle § 98 b) tr. zák.; nelze za ně pokládati po případě ani zmínku v trestním oznámení č. 3563.
- — — § 23: ideální souběh přečinu podle čl. III č. 3 zákona z 15. října 1868, č. 142 ř. zák. (§ 42 zák. na ochr. rep.) s přestupkem podle § 23 zák. ze dne 17. prosince 1862, č. 6 ř. zák. z roku 1863 rozšiřováním (rozdělováním dělníkům v továrně bez povolení bezpečnostního úřadu) v cizině tištěných agitačních letáků pro Rudý den, jichž obsah zakládá skutkovou podstatu jednak přečinu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. (pobuňování proti demokraticko-republikánské formě státu doporučováním vlády dělníků a rolníků), jednak zločinu § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. (skrytá výzva k vojenskému zločinu vzpoury) č. 3470.
- — — trestní zodpovědnost rozšiřovatele závadného tiskopisu za přečin zanedbání povinné péče není vyloučena tím, že pachatel činu podle obecných pravidel trestního zákona nelze přičítati zločin nebo přečin spáchaný obsahem tiskopisu jako přímému pachateli č. 3470.
- — — přestupek § 23 tisk. zák. není absorbován odsouzením obžalovaného pro trestný čin podle čl. III č. 3 zák. č. 142/1868; onen přestupek jest pouhým ustanovením k zachování pořádku ve věcech tiskových, tento delikt sleduje ochranu veřejnosti před účinky trestného obsahu tiskopisu č. 3605.
- — — ideální souběh přestupku § 23 zákona o tisku s přečinem čl. III č. 3 zák. č. 142/1868 (§ 42 zák. na ochr. rep.) č. 3525.
- — — dosah a povaha tohoto přečinu a onoho přestupku č. 3525.
- — — § 23 posl. věta: trest propadnutí tiskopisů, jež byly při nezákonném rozšiřování zachyceny a proti zákazu vyvěšeny, jest obligatorní (§ 23 posl. věta tisk. zák.); nebylo-li na tento vedlejší trest uznáno, jde o zmatek č. 11 § 281 tr. ř. č. 3590.
- — — § 27: podle § 27 tisk. zák. promlčení dobu, již jest při sbíhajících se deliktech posuzováti ohledně každého z nich samostatně, přerušuje jen zahájení trestního řízení, za něž nelze pokládati ani zmínku v trestním oznámení o činu, ani návrh tam učiněný na »zavedení patřičných kroků«, ani žádost státního zastupitelství za zavedení vyhledávání pro zločin podle § 98 b) tr. zák. č. 3563.
- — — § 28 posl. odst.: předpis posledního odstavce § 28 tisk. zák. jest ustanovením speciálním, jež nelze extensivně vykládati. Neplatí z něho, že výroky v Národním Shromáždění pronesené, třeba obsahem zakládají skutkovou podstatu trestného činu, mohou býti beztrestně kýmkoliv opakovány č. 3466.
- — — § 40: ustanovení § 40 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, č. 6 ř. zák. z roku 1863 o promlčení platí i o promlčení přečinů proti bezpečnosti cti podle § 493 tr. zák. a § 1 tiskové novely; i tu jde o trestné činy spáchané obsahem tiskopisu č. 3548.
- — — **zákon ze dne 17. prosince 1862, č. 8, ř. zák. z roku 1863:**
- — — čl. VIII.: tisk má právo a jest povolán k tomu, aby skutečností, které rozvířily veřejné mínění (zločin vraždy), nepominul v novinách

mlčením, a jest oprávněn, okolnosti, jež vyšly na jevo, zaznamenati a veřejnosti sděliti. Než jsou mu v tom uloženy určité meze, jednak zákaz čl. VIII. zák. ze 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z roku 1863 rozebíráti moc průvodů, jednak ochrana cti osoby, proti níž shodou okolností vyšly na jevo takové pŕtahy, že byla pro podezření z vraždy vzata do vyšetřovací vazby čís. 3517.

jest zásadně přípustiti, že může do jisté míry vyžadovati veřejný zájem — dodržování zákonů, odstranění zlořádů ve veřejné správě — by veřejnost byla o zločinu veřejné mínění značně rozvířivším náležitě zpravena. Jednal-li však pachatel proti zakazu čl. VIII. zák. čís. 8/1863 rozebíráti moc průvodů, který byl vydán v eminentním veřejném zájmu, neomezuje se na registrování fakt, nýbrž rozebíraje je a hodnotí je, jednal proti veřejnému zájmu čís. 3517.

zákon ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák.:

čl. III: zodpovědnost redaktora periodického tiskopisu za zanedbání povinné péče (čl. III zák. čís. 142/1868) nastává teprve, když bylo započato s rozšiřováním tiskopisu čís. 3459.

přechin podle třetího odstavce pokud se týče přestupek podle druhého odstavce § 42 zák. na ochranu republiky (čl. III zák. čís. 142/1868) jest deliktem kulposním; tato kulpa není zvláštním druhem nedbalosti, nýbrž má tytéž podstatné vlastnosti jako kulpa podle trestního zákona vůbec; pachatel se tresce, protože se z nedbalosti dopustil deliktu obsahem tiskopisu čís. 3469, 3640.

jako nemůže býti potrestán ten, kdo jedním a týmž činem neb opomenutím z nedbalosti zabije jednoho člověka a zraní více lidí, pro přechin a pro přestupek podle § 335 tr. zák., tak i ten, kdo uveřejní z nedbalosti článek zakládající skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 a přechin podle § 18 čís. 1 a 3 zák. na ochr. rep., nemůže býti potrestán pro přechin podle třetího odstavce a pro přestupek podle druhého odstavce § 42 zák. na ochr. rep., nýbrž jen pro onen přechin čís. 3569.

ideální souběh přechinu podle čl. III čís. 3 zákona z 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. (§ 42 zák. na ochr. rep.) s přestupkem podle § 23 zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 rozšiřováním (rozdělováním dělníkům v továrně bez povolení bezpečnostního úřadu) v cizině tištěných agitačních letáků pro Rudý den, jichž obsah zakládá skutkovou podstatu jednak přechinu § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. (pobuřování proti demokraticko-republikánské formě státu doporučováním vlády dělníků a rolníků), jednak zločinu § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. (skrytá výzva k vojenskému zločinu vzpoury čís. 3470.

trestní zodpovědnost rozšiřovatele závadného tiskopisu za přechin zanedbání povinné péče není vyloučena tím, že pachatel činu podle obecných pravidel trestného zákona nelze přičítati zločin nebo přechin spáchaný obsahem tiskopisu jako přímému pachateli čís. 3470.

ideální souběh přestupku § 23 zákona o tisku s přechinem čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868 (§ 42 zák. na ochr. rep.) čís. 3525.

dosah a povaha tohoto přechinu a onoho přestupku čís. 3525.

tím, že byl v době uveřejnění článku trestného obsahu nemocen a za jeho nemoci vykonával za něho redakční práce někdo jiný, jenž nebyl řádným způsobem zřízen zodpovědným redaktorem (na tiskopise jako takový uveden a úřadu řádně ohlášen), není redaktor prost zodpovědností za uveřejnění článku s hlediska zanedbání povinné péče, nebyla-li jeho nemoc takového rázu a stupně, že mu znemožňovala splnění povinnosti uložené mu čl. III zák. ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. čís. 3559.

zanedbání povinné pozornosti, zakládající skutkovou podstatu přechinu a přestupku dle čl. III čís. 3 zák. ze dne 15. října 1868, čís. 142

ř. zák. (§ 42 zák. na ochr. rep.), nešetřil-li tiskař při tištění tiskopisů, jichž obsah zakládá skutkovou podstatu zločinu (§ 15 čís. 3 a přechinů podle § 14 čís. 1 a § 15 čís. 2 zák. na ochr. rep.) předpisu § 17 tisk. zákona čís. 3573.

skutková podstata podle čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868 nevyžaduje, by rozšiřovatel tiskopisu věděl, že jde o tiskopis v cizině vydaný; cizozemský původ jest tu jen objektivní náležitostí deliktu čís. 3582. jde-li o jedinou trestnou činnost, rozšiřování téhož tiskopisu v různých směrech závadného, konsumuje odsouzení pro přechin samo sebou již i souběžně menší trestní zavinění, zakládající jen přestupek čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868 čís. 3582.

ke skutkové podstatě přechinu zanedbání povinné péče rozšiřováním tiskopisu není v každém případě třeba soudní záповědi takového rozšiřování, ani, by rozšiřovatel věděl o cizozemském původu tiskopisu; stačí, mohl-li tiskopis v rozšiřovateli vzbuditi pozornost svým titulem, věcí v něm obsaženou, vyobrazením nebo způsobem zaslání čís. 3605.

přestupek § 23 tisk. zák. není absorbován odsouzením obžalovaného pro trestný čin podle čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868; onen přestupek jest pouhým ustanovením k zachování pořádku ve věcech tiskových, tento delikt sleduje ochranu veřejnosti před účinky trestného obsahu tiskopisů čís. 3605.

skutečnost, že pouhý přestupek zanedbání povinné péče přistoupením další složky téhož činu nabývá všech náležitostí skutkové podstaty přechinu, ruší samostatné trvání skutkové podstaty onoho přestupku, ta jest absorbována přísněji kvalifikovaným přechinem a vznikem jeho v něm zaniká čís. 3605, 3640.

byly-li však závadné věty uveřejněny sice v témž čísle časopisu, nebyly však obsaženy v témž článku, nýbrž v různých článcích, byl zodpovědný redaktor povinen, by se o bezzávadnosti každého jednotlivého článku přesvědčil zvláště; proto se uveřejněním oněch článků dopustil trestného činu zanedbání povinné péče v několika směrech (několika reálně se sbíhajících opomenutí); jest proto v tomto případě posouditi a kvalifikovati každý jednotlivý z oněch deliktů zvlášť a samostatně čís. 3640.

okolnost, že obžalovaný letáky nečetl a jejich obsah neznal, je důležitou jen při stíhání rozšiřovatele tiskopisu ve smyslu § 7 tr. zák., nikoliv při pouhém kulposním deliktu zanedbání povinné péče čís. 3605.

právní podřadění obsahu tiskopisu při určitém objektivním řízení (§ 493 tr. ř.) není závazným pro další řízení trestní čís. 3605.

byla-li obžaloba podána pro přechin a pro přestupek zanedbání povinné péče, spáchaný rozšiřováním určitého tiskopisu, a to celým jeho obsahem, může soud i bez modifikace obžaloby sám podrobiti doslov tiskopisu obžalobou za závadný označený právnímu rozboru a podřaditi jej pod určité právní normy (§§ 259 čís. 3, 262, 267, 281 čís. 8 tr. ř.) čís. 3605.

obžaloba pro přechin § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. spáchaný tím, že obžalovaný jako autor a zároveň i jako tiskař závadného letáku tiskopisem tím veřejně pobuřoval proti demokraticko-republikánské formě státu, jest současně i obžalobou pro přechin zanedbání povinné péče, jestliže soud na straně obžalovaného neshledá veškeré podstatné náležitosti subjektivní skutkové podstaty tohoto deliktu čís. 3658.

úkolem zodpovědného redaktora jest pečovati o to, by obsah tiskopisu jím redigovaného byl s hlediska trestního práva nezávadným, by nebyl do tiskopisu pojat článek s trestným obsahem čís. 3640.

- — — řádné plnění tohoto úkolu zajišťuje si zodpovědný redaktor jen, učiní-li vhodná opatření dostatečná k tomu, by nebyl do tiskopisu pojat článek, jehož pojetí do tiskopisu neschválil č. i. s. 3640.
- — — zanedbáním povinné péče je i nedostatek opatření, by tiskopis nebyl tištěn a rozšiřován, činí-li nemoc, nutná cesta nebo jiná překážka zodpovědnému redaktoru nemožným splnití jeho úkol, najmě zamezití, by článek závadného obsahu nebyl do tiskopisu pojat č. i. s. 3640.

Těžký žalář viz trest.

Tlumená světla viz automobil.

Továrna: její cena v chodu je cenou hospodářského podniku, při čemž se současně oceňuje i konkurenční schopnost továrny, okruh jejích zákazníků a její hospodářská i finanční situace vůbec; jest rozlišovati mezi cenou továrny v chodu a továrny, v níž se nepracuje č. i. s. 3716.

Training: také jízdy na zkoušku (training) před závody podléhají zákonným předpisům, majícím za účel chrániti bezpečnost těla, života a zdraví lidí č. i. s. 3460.

Transmise: opomenul-li majitel mlýna zahraditi transmise v podkolí mlýna ochranným zábradlím, jehož zřízení mu bylo živnostenským úřadem (Okresní policejní správou) nařízeno, dopustil se po případě přestupku podle § 431 tr. zák., třebaže byly osoby ve mlýně zaměstnané se zařízením ve mlýně a s nebezpečností práce v okolí strojů obeznámeny č. i. s. 3421.

Trapný stav (§ 195 tr. zák.): uvedení v trapný stav může býti přivoděno déle trvajícím zlým nakládáním nebo nebezpečným vyhrožováním; jde tu o dvě možnosti, z nichž již každá o sobě může naplniti pojem »trapného stavu« č. i. s. 3371.

Trest: žádost o odklad trestu, která spočívá na nedorozumění, ježto ji podal obhájce, který obžalovaného při hlavním líčení nezastupoval a jemuž obžalovaný pravý stav věci nevyklíčil, nelze pokládati za přijetí trestu č. i. s. 3373.

- trest smrti jest vysloviti i když byl obžalovaný vydán cizím státem s tím, že uložený snad trest smrti nesmí býti vykonán; toto omezení může míti význam jen pro postup těch orgánů státní moci, jimž jest rozhodnouti o otázce výkonu trestu smrti, nikoli však pro soudní pravomoc rozsudkovou č. i. s. 3380.
- je-li výrok o trestu podle písemného vyhotovení rozsudku následkem chyby v psaní nejasný, jest na naléhání soudě, by rozsudek v tomto směru podle § 270 posl. odst. tr. ř. opravil č. i. s. 3393.
- pojem »rodiny« podle § 55 tr. zák. doznal novějším zákonodárstvím rozšíření a náleží k ní i družka života po případě i nevěsta č. i. s. 3396.
- § 322 tr. ř. má na zřeteli jen takové zvláštní přitěžující nebo polehčující okolnosti, které již podle zákonného ustanovení o samém trestném činu jmenovitě jich uvedením v dotyčném ustanovení podmiňují změnu trestní sazby č. i. s. 3411.
- nespádají sem okolnosti podmiňující záměnu trestu smrti podle § 91 tr. zák. slov. v doživotní káznici nebo podle § 92 tr. zák. slov. v káznici patnácti let č. i. s. 3411.
- zákon z 15. dubna 1920, č. i. s. 284 sb. z. a n. nestanovil všeobecně poměr trestů i pro ukládání trestu; nedotýká se ukládání trestu v případech, kde se řízení trestní pro trestný čin spáchaný v tuzemsku koná u jiného soudu než u soudu místa spáchaného činu; v těchto případech musí býti čin posuzován a trestán podle trestních zákonů, platných na místě činu (čl. I č. i. s. 5 a čl. II č. i. s. 3 zák. ze dne 18. prosince 1919, č. i. s. 1 sb. z. a n. z roku 1920) č. i. s. 3411.
- soud v území českého práva trestního, soudí-li trestný čin spáchaný v oblasti trestního práva slovenského, a má-li podle něho jako nejtěžšího i trest vyměřiti, musí použiti i při výměře trestu všech ustanovení slovenského trestního práva, uložití tudíž i trest onoho druhu, který pro tyto případy předpisuje trestní zákon slovenský; při záměně zákonného trestu smrti podle § 91 slov. tr. zák. jest vyměřiti správně trest jen doživotní káznici; nezáleží na tom, že tento trest bude podle zák. č. i. s. 284/1920 vykonán na území mimoslovenském jako těžký žalář č. i. s. 3411.

- káznice jest mírnějším trestem než těžký žalář pro nepřipustnost jakéhokoliv zostření č. i. s. 3411.
- uložení peněžitého trestu za předchozí nedostavení se svědkovo (§ 159 tr. ř.) jest trestním stíháním ve smyslu § 24 úst. list. č. i. s. 3424.
- zostření trestu těžkého žaláře podle § 3 zákona ze dne 15. listopadu 1867, č. i. s. 131 ř. zák. (§ 16 tr. ř.) je povinným doplňkem a součástí tohoto druhu trestu; onim zostřením nebyla dotčena zásada § 50 tr. zák.; nestalo-li se tak, jde o zmatek (č. i. s. 12 § 344 tr. ř.) č. i. s. 3465.
- podle § 50 tr. zák. není přípustno (§ 344 č. i. s. 12 tr. ř.), by byl obžalovanému, který se vedle zločinu loupeže dopustil též přestupku podle § 36 zbroj. pat., uložen vedle trestu těžkého žaláře podle § 195 tr. zák. ještě trest peněžitý č. i. s. 3465.
- všeobecná norma třetího odstavce § 35 tr. zák. ohledně hromadění trestů na svobodě a trestů peněžitých může míti platnost toliko tam, kde zvláštní zákonné ustanovení toto hromadění, tvořící svou podstatou zostření hlavního trestu nevylučuje. Podle §§ 34 a 35 tr. zák. má se uznati při souběhu více trestních činů na trest činu podle zákona nejpřísnějšího č. i. s. 3465.
- odpykání trestu na svobodě, uloženého rozsudkem, jenž předcházal odsouzením pro hrdelní zločin spáchaný před onim prvním rozsudkem (§ 265 tr. ř.), není zostřením ve smyslu § 50 tr. zák. a není na závadu odsouzení k trestu smrti č. i. s. 3481.
- započítání vyšetřovací vazby nerovná se skutečnému odpykání trestu na svobodě. Třebaže má s hlediska odčinění poruchy právního řádu, způsobené trestným činem, tytéž účinky jako odpykání trestu (§ 225, § 528 tr. zák., srovnej i § 226, § 529 tr. zák.), není započítání vyšetřovací vazby výkonem rozsudku, jehož vynesení předchází, tím méně je výkonem trestu rozsudkem uloženého, od něhož se svou podstatou a svým účelem liší č. i. s. 3481.
- okolnost, že obžalovaný je poslancem, nevylučuje, že jeho rodina utrpí déle trvajícím trestem újmu na výživě ve smyslu § 55 tr. zák., neboť příjmy spojené s vykonáváním mandátu poslaneckého nelze pokládati za bezpečný zdroj příjmů č. i. s. 3523.
- omezení § 28 (2) zák. na ochr. rep. platí při zločinu podle § 6 zák. na ochr. rep. i při sazbě těžkého žaláře od 3 do 5 let č. i. s. 3562.
- propadnutí tiskopisů, jež byly při nezákonném rozšiřování zachyceny a proti zákazu vyvěšeny, jest obligatorním vedlejším trestem (poslední věta § 23 tisk. zák.) č. i. s. 3590.
- nejnižším trestem žaláře, který lze podle slov. tr. zák. uložit, jest podle § 24 trest šestiměsíčního trvání; pod tuto nejnižší zákonnou sazbu lze sejíti jen použitím § 92 tak, že se vyměří trest vězením, což má v zápětí snížení kvalifikace činu ze zločinu na přečin č. i. s. 3601.
- jde o zmatek č. i. s. 11 (10) § 281 tr. ř., vyměřil-li soud podle § 383 slov. tr. zák. použitím § 98 slov. tr. zák. trest dvouměsíčního žaláře a ponechal kvalifikaci činu za zločin č. i. s. 3601.
- výrok o trestu a výrok o podmíněném odsouzení lze napadati také formálními důvody zmatečnosti podle § 281 č. i. s. 4 a 5 tr. ř., avšak jen v mezích naznačených v § 283 tr. ř., totiž jen potud, pokud uplatňovaný formální důvod zmatečnosti slouží jen k dolíčení předpokladů hmotněprávního zmatku podle § 281 č. i. s. 11 tr. ř., jimž lze napadati výroky o trestu a podmíněném odsouzení č. i. s. 3616.
- zostření trestu těžkého žaláře nebo žaláře nemusí při použití § 55 tr. zák. nastati jen, byl-li trest vyměřen na méně než 6 měsíců č. i. s. 3616.
- není tu vnitřního rozporu, uvádí-li rozsudek jako důvod pro použití mimořádného práva zmírňovacího podle § 54 tr. zák., že polehčující okolnosti jsou v převaze a dají důvodně očekávati, že se obžalovaný polepší, v úvahách o podmíněném odsouzení pak dává výraz přesvědčení, že k polepšení obžalovaného jest potřebí výkonu trestu č. i. s. 3616.
- při odsouzení pro přestupky podle §§ 461 a 522 tr. zák. a při výměře trestu podle § 460 tr. zák. použitím § 267 tr. zák. jest ve smyslu § 267 tr. zák.

- posl. odst. kromě trestu na svobodě vzhledem k trestní sazbě § 522 tr. zák. vysloviti též zvláštní trest peněžitý, jakož i případný trest náhradní; opomenul-li soud tak učiniti, vykročil ze své trestní moci (§ 281 čis. 11 a § 468 čis. 3 tr. ř.) čis. 3618.
- pokud nejde o reformatio in peius (§ 290 odst. druhý tr. ř.), byl-li obžalovaný zrušovacím soudem zproštěn pro přestupek § 461 tr. zák. a za zbývající nedotčené odsouzení pro přestupek § 522 tr. zák. byl použitím § 260 a) tr. zák. odsouzen do vězení, ač zrušeným výrokem o trestu byl mu vyměřen i za přestupek § 522 tr. zák. trest vězení, ten pak, ač přísnější, než ke kterému měl býti obžalovaný odsouzen podle § 522 tr. zák., byl rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928 prominut čis. 3618.
  - použití mimořádného práva zmírňovacího podle § 266 tr. zák. a zaměňovacího podle § 261 tr. zák. je výrokem rázu arbitrního, jež lze napadati jen odvoláním, nikoliv zmáteční stížností (§ 281 čis. 11 tr. ř.) čis. 3629.
  - i když jde o škodu 20.000 Kč převyšující, jest po zrušení rozsudku zrušovacím soudem vrátiti věc soudu nalézacímu (nikoliv porotnímu); otázka příslušnosti jest právoplatností obžaloby prozatím rozřešena (§§ 219, 261 tr. ř.); §§ 1 a 4 opatření Stálého výboru ze dne 4. srpna 1920, čis. 480 sb. z. a n. (v doslovu čl. I zák. ze dne 22. prosince 1921, čis. 471 sb. z. a n.), na kterých se příslušnost onoho soudu zakládá, nepozbyla dosud (čl. II zák. čis. 259/23, čl. II zák. čis. 257/25 a § 21 zák. čis. 31/29) účinnosti a musí býti zůstaveno nalézacímu soudu, by posoudil, zda je trestní sazba těžkého žaláře od 1 roku do pěti let dostatečnou, třebaže při tomto posuzování nelze již přihlížeti k znehodnocení peněz (§ 21 čis. 1 zák. čis. 31/29) čis. 3631.
  - podle § 55 a) tr. zák. lze vyšetřovací vazbu započísti nejen do trestu na svobodě, nýbrž i do peněžitých trestů čis. 3651.
  - uznal-li odvolací soud místo trestu doživotního žaláře, uloženého porotním soudem, na žalář dočasného trvání, byl povinen rozhodnouti o započtení zatímní a vyšetřovací vazby do trestu čis. 3699.
  - osud trestu uloženého jako doplněk (§ 265 tr. ř.) nemůže býti jiný, než osud trestů, které byly doplněny čis. 3712.
  - **odklad jeho viz tamže.**
  - **kárný viz řízení kárné.**
  - **peněžitý:** podle § 159 tr. ř. čis. 3424.
  - viz též imunita.
  - **smrti viz trest.**
- Trestankyně:** je svěřena dohledu inspektora vězeňské stráže čis. 3691.
- Trestní listek:** vyžádání si ho čis. 3721.
- viz též příslušnost (§ 51 tr. ř.).
  - **oznámení:** před uplynutím lhůty stanovené narovnáním čis. 3691.
  - **trebas se týkalo případu s trestní věcí nesouvisejícího a obžalovaný** — vydaný německými úřady pro určitý trestný čin — ve směru tohoto vůbec nebyl vyslýchán, není spisem o úkonu vyhledávacím nebo vyšetřovacím po zákonu neplatném (§§ 281 čis. 2, 344 čis. 3 tr. ř.); předpisy §§ 88 a 89 tr. ř. nepřicházejí tu v úvahu čis. 3700.
  - **stíhání:** podle § 24 ústavní listiny čis. 3424.
  - viz též imunita.
- Trvalé delikty viz delikty trvalé.**
- Tuláctví viz žebrota.**
- Tyč:** její položení přes silnici čis. 3609.
- viz též automobil.
- Účast:** na zakázaném táboru čis. 3719.
- **na rvačce viz rvačka.**
- Účastník soukromý:** § 47 tr. ř.: obžalovanému lze uložiti náhradu škody podle § 4 zák. o podm. ods., i když se poškozený náhrady nedomáhá (nepřipojil se k tomu cíli k trestnímu řízení jako soukromý účastník), ano i když prohlásil, že náhrady škody v cestě trestní nežádá čis. 3386.

- — kdo byl obeslán k hlavnímu přelíčení a při něm slyšen jako svědek, nevstupuje prohlášením, že se k trestnímu řízení nepřipojuje, poněvadž má civilní rozsudek (platební rozkaz), v procesní roli soukromého účastníka čis. 3391.
  - — porušení zákona, nebyl-li předvolán k hlavnímu přelíčení čis. 3423.
  - — podle § 75 odst. první zákona o dobytčím moru jest soukromé účastníky odkázati na pořad práva soukromého (§ 366 tr. ř.), nedá-li se výše škody přesně zjistiti a nelze-li rozhodnouti, zda byla škoda ta způsobena výhradně zaviněním obžalovaného či také spoluzaviněním poškozených čis. 3455.
  - — skutečnost, že usnesením soudu byl připuštěn kdo jako zástupce osoby (pozůstalosti), která se k trestnímu řízení do počátku hlavního přelíčení nepřipojila (§ 47 odst. první tr. ř.) přes odpor obhájce obžalovaného, lze uplatňovati jako zmátek čis. 4 § 281 tr. ř. jen, lze-li prokázati, že onen mezitímní nálež viz obhájebě na újmu čis. 3652.
  - — výrok rozsudku o soukromoprávních nárocích lze napadati jen odvoláním, nikoliv zmáteční stížností (§ 283 posl. odst. tr. ř.) čis. 3652.
  - — neprohlásil-li poškozený až do započeti hlavního přelíčení, že se se svými nároky k trestnímu řízení připojuje (§ 47 odstavec první tr. ř.), pomínulo toto jeho procesní právo na dobro a neodvolatelně právě tak, jako právo soukromého obžalobce v případech § 46 odst. 3 tr. ř., a nemůže nikterak oživnouti čis. 3652.
  - — ustanovení § 390 tr. ř. druhá věta nemá tu místa, když útraty nevznikly řízením o soukromé obžalobě, nýbrž výhradně řízením o veřejné obžalobě (pro přestupek § 411 tr. zák.), které se nekonalo podle § 48 tr. ř. jen k žádosti soukromého účastníka čis. 3680.
- Učednice kuchyňská:** pokud je svěřena hostinskému čis. 3668.
- Učedník viz svedení.**
- Účel projevu viz hodnocení průvodů.**
- Účetní:** § 486 c) tr. zák. nevztahuje se na účetního jakožto pouhou podřízenou sílu námezdní, podrobenou zásadně jen vůli a rozkazům dlužníka jakožto jejího zaměstnavatele čis. 3716.
- Učitel:** tělesné potrestání žáka čis. 3462.
- Údaj firmy (výrobce) viz ochrana známek.**
- Udání: dle § 86 tr. ř.:** pro rozhraničení výkonu oprávnění, jež poskytuje každému občanu ustanoví § 86 tr. ř., od jednání trestného, spadajícího pod pojem § 487 tr. zák. záleží i na tom, zda a do které míry kryjí se údaje, učiněné obviněným před úřady uvedenými v § 86 tr. ř., s podklady, které měl obviněný pro své údaje ve svých smyslových vjemech; jen podstatná shoda mezi tím, co udavatel zvěděl, a mezi tím, co udal, dovoluje úsudek, že nepřekročil své právo a nezbytně nutnou míru obvinění čis. 3595.
- Udavač:** podle § 522 tr. zák. čis. 3599.
- viz též hra z a k a z a n á.
- Uder:** pěstí čis. 3627.
- viz též urážka dle § 488.
- Uherský trestní zákon:** při spolupachatelství dle § 70 nemusí býti v otázce ohledně jednoho pachatele výslovně vyjmenování i spolupachatelé čis. 3411.
- — — podstata a účel ustanovení §§ 91, 92 uh. tr. zák. a rozlišení od ustanovení § 338 tr. ř. a §§ 54, 266 tr. zák. čis. 3411.
  - — — zákon z 15. dubna 1920, čis. 284 sb. z. a n. nestanovil všeobecně poměr trestů i pro ukládání trestu; nedotýká se ukládání trestu v případech, kde se řízení trestní pro trestný čin spáchaný v tuzemsku koná u jiného soudu než u soudu místa spáchaného činu; v těchto případech musí býti čin posuzován a trestán podle trestních zákonů, platných na místě činu (čl. I čis. 5 a čl. II čis. 3 zák. ze dne 18. prosince 1919, čis. 1 sb. z. a n. z roku 1920) čis. 3411.
  - — — soud v území českého práva trestního, soudí-li trestný čin spáchaný v oblasti trestního práva slovenského, a má-li podle něho jako nej-

těžšího i trest vyměřiti, musí použití i při výměře trestu všech ustanovení slovenského trestního práva, uložiti tudíž i trest onoho druhu, který pro tyto případy předpisuje trestní zákon slovenský; při změně zákonného trestu smrti podle § 91 slov. tr. zák. jest vyměřiti správně trest jen doživotní káznici; nezáleží na tom, že tento trest bude podle zák. čís. 284/1920 vykonán na území mimoslovenském jako těžký žalář čís. 3411.

— — — káznice jest mírnějším trestem než těžký žalář pro nepřipustnost jakéhokoliv zostření čís. 3411.

— — — nejnižším trestem žaláře, který lze podle slov. tr. zák. uložiti, jest podle § 24 trest šestiměsíčního trvání; pod tuto nejnižší zákonnou sazbu lze sejíti jen použitím § 92 tak, že se vyměří trest vězením, což má v zápětí snížení kvalifikace činu ze zločinu na přečin čís. 3601.

— — — jde o zmatek čís. 11 (10) § 281 tr. ř., vyměřil-li soud podle § 383 slov. tr. zák. použitím § 98 slov. tr. zák. trest dvouměsíčního žaláře a ponechal kvalifikaci činu za zločin čís. 3601.

— — — **řád:** pro příslušnost soudu, v jehož obvodu obviněný bydlí nebo se zdržuje (§ 54 tr. ř., § 25 tr. por.) stačí, že se obviněný v obvodu tohoto soudu zdržuje občas (byl tam dvakrát přistižen a zodpovědně slyšen) čís. 3432.

Uhří na nádraží: jeho krádež čís. 3717.

Ucházení se: o propachtování polností čís. 3627.

Újma na výživě: dle § 55 tr. zák. čís. 3523.

— viz též trest.

Ukládání trestu viz též trest.

Úklady o republiku viz ochrana republiky (§ 2).

Ukojení chlipných chťičů viz zprznění.

Ukrývání: pojmu »ukrývání« ve smyslu § 185 tr. zák. odpovídá jakákoliv činnost, jež směřuje k tomu a jest s to, by ztížila nebo znemožnila oprávněné osobě opětne nabytí předmětu, jehož pozbyla čís. 3493.

— nevyžaduje se, by věc byla ukrývána zvláštním způsobem; stačí i pouhé uschování neb uložení věci, je-li tím věc před oprávněným skrývána a takto odňata jeho disposiční moci čís. 3493.

— není třeba, by tomu, kdo kradené věci přechovává a ukrývá, byly známy všechny podrobnosti krádeže, by již v době převzetí věci těch věděl, kde, kým a za jakých okolností byla krádež provedena čís. 3493.

Uliční ruch viz auto mobil.

Uložení práce viz úředník veřejný.

— věci viz podílnictví.

Úmluva madriidská (pařížská): ani úmluvou madriidskou ze dne 14. dubna 1891 ani úmluvou pařížskou ze dne 20. března 1883 nezměnilo se nic na obecně platné zásadě, že soudy (i zemí svazových) mohou jen podle svého domácího zákona posuzovati, zda byl spáchán trestný čin zásahem v právo známkové; ani ta ani ona úmluva sama nevynezuje skutkovou podstatu trestného zásahu do práva známkového; trestní soud, jehož se bylo dovoláno k potlačení tvrzeného zásahu, může jen podle zákonů své země posouditi, zda vzešly předpoklady trestnosti obviněného čís. 3399.

Úmysl zlý (§ 1 tr. zák.): otázka vědomí a úmyslu jsou skutkového rázu, které nálezací soud řeší na základě svého přesvědčení, získaného z volného uvažování výsledků průvodního řízení, čís. 3428.

— — — jest zásadou, ovládající trestní zákon (§ 1 a 238 tr. zák.), že zodpovědnost podle trestního zákona předpokládá zavinění pachatele. Zásada ta platí bez výjimky pro celý obor trestního práva čís. 3526.

— — — jde o eventuální zlý úmysl, počítal-li pachatel sice jen s možností, že by svým činem mohl přivoditi určitý, trestnímu zákonu se přičící výsledek (nepokládal-li tento výsledek za jistý), je-li však zároveň

jisto, že by nebyl od svého činu upustil ani, kdyby byl věděl, že onen výsledek určitě nastane čís. 3649.

— — — ustanovení prvé věty § 1 tr. zák., podle něhož se vyžaduje ke zločinu zlý úmysl, platí pro celý obor trestního práva, tedy i pro zločiny podle zákona na ochranu republiky čís. 3676.

— — — je jen nedbalostí, kdyby pachatel mohl ba snad musil za náležité a povinné pozornosti v dotyčném směru dospěti k pochybnostem o trestní nezávadnosti svého jednání, tedy zejména o jsoucnosti cizího práva patentového, pokud se týče o tom, zda svým jednáním nezasahuje v právo to, kdyby byl za věci dále šel a vyšetřil, čeho třeba, avšak tak daleko nedospěl, nesledovav, kam vedou pŕtahy. K eventuálnímu zlému úmyslu je naproti tomu ještě třeba, by byly obviněnému alespoň vskutku vzešly v naznačených směrech pochybnosti, jimiž by se byl dal odraditi od svého záměru nebo jichž by se byl rozhodl nedbatí čís. 3685.

Unifikace trestů: zákon čís. 284/20 nechává nedotčenu otázku ukládání trestu podle toho kterého práva, jmenovitě pak nedotýká se ukládání trestu ani v těch případech, kde se řízení trestní pro trestný čin spáchaný v tuzemsku koná u jiného soudu než u soudu místa spáchaného činu. Tato otázka rozřešena jest zákonem z 18. prosince 1919, čís. 1/1920 Sb. z. a n., podle něhož (srov. ustanovení čl. I. čís. 5 a čl. II. čís. 3) musí v těchto případech býti čin posuzován a trestán podle trestních zákonů, platných na místě činu. Podle toho musí soud v území českého práva trestního, soudil-li trestný čin spáchaný v oblasti trestního práva slovenského, a má-li podle něho jako nejtěžšího i trest vyměřiti, použití i při výměře trestu všech ustanovení slovenského trestního práva, uložiti tudíž i trest v onom druhu trestu, který pro tyto případy předpisuje trestní zákon slovenský čís. 3411.

Úpadek: z nedbalosti: § 486 čís. 1, 2 tr. zák.: skutková podstata přečinu zaviněného úpadku podle § 486 čís. 1 tr. zák. záleží v tom, že si dlužník několika věřitelů přivodil z nedbalosti úkony v čís. 1 § 486 tr. zák. příkladmo uvedenými neschopnost platiti; nastala-li těmito úkony platební neschopnost a uvědomil-li si dlužník, že jest neschopen platiti, tvoří veškeré, od tohoto okamžiku na úkor věřitelů učiněné dluhy a splátky skutkovou podstatu podle čís. 2 § 486 tr. zák., nemohou však již, nebo dokonce i současně podřaděny býti pod podstatu čís. 1 § 486 tr. zák. čís. 3657.

— — — společným skutkovým podstatám přečinu úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1, 2 tr. zák. i přečinu nedostatečného vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák. je dlužníková neschopnost platiti čís. 3716.

— — — pojmy »neschopnost platiti« a »předlužení« nejsou totožné, třebas podle zkušenosti bývá předlužený dlužník zpravidla i neschopný platiti; rozhodným je, zda dlužník může svým závazkům dostáti v době přiměřené zvykům a druhu podniku jím provozovaného čís. 3716.

— — — »neschopným platiti« ve smyslu § 486 čís. 1 i 2 tr. zák. není dlužník, který se jen přechodně ocitl ve stavu nemožnosti platiti dluhy (u něhož došlo jen k dočasnému významu platů), který však může počítati s opětnou možností, že bude moci dostáti svým závazkům, má zejména aspoň důvodnou a spolehlivou naději, že se mu do stane hotových prostředků v takové míře a v takové době, že svým závazkům vyhoví s odkladem, nepřevyšujícím míru, jakou věřitelé v podobných případech obvykle poskytují čís. 3716.

— — — z tohoto pravidla nelze zásadně a bezvýjimečně vyloučiti ani případy, v nichž si dlužník možnost dostáti svým závazkům zjednal nebo může zjednat v hotových prostředcích, jichž se mu dostalo

nebo má dostati úvěrem, při čemž však používání úvěru nesmí býti nepřiměřeným ani lehkomyšlným; jest přihlížeti i k tomu, za jakým účelem se používá úvěru (ke krytí běžných výloh provozu či k účelům investičním) č. s. 3716.

cena továrny v chodu je cenou hospodářského podniku, při čemž se současně oceňuje i konkurenční schopnost továrny, okruh jejích zákazníků a její hospodářská i finanční situace vůbec; jest rozlišovati mezi cenou továrny v chodu a továrny, v níž se nepracuje č. s. 3716.

dokladem dlužníkovy neschopnosti platiti nemusí býti o sobě, že ho některý věřitel o zaplacen pohledávky žaloval a vedl naň exekuci, nýbrž zpravidla teprve tehdy, když se žaloby množily a dlužník nemohl zaplatiti č. s. 3716.

i když dlužníkovy předlužení, najmě, je-li značné, jest závažnou skutečností pro posouzení platební neschopnosti, nedochází v něm o sobě tato náležitost skutkové podstaty podle § 486 č. s. 1, 2 tr. zák. plného výrazu č. s. 3722.

pro pojem »neschopnosti platiti« se vyžaduje zjištění, že dlužník nemůže uspokojiti veškeré své věřitele zúplna v době přiměřené, t. j. v době, po kterou věřitelé dlužníka takového hospodářského postavení obvykle sečkávají a která je přiměřena zásadám poctivého a řádného hospodaření č. s. 3722.

má-li býti pro zjištění platební neschopnosti v tomto smyslu vzata v úvahu dlužníkovy předluženost, jest přihlížeti k tomu, o jaké dluhy šlo (o krátkodobé či o dlouhodobé, o hypotekární), a pokud v době, do které se klade vznik jeho nezpůsobilosti k placení (jeho vědomí o nich), bylo mu s placením počítati č. s. 3722.

vliv toho, že berní úřad vtělil na dlužníkovy nemovitosti daně ve značné výši a že tím byl jeho úvěr podlomen, na jeho platební neschopnost č. s. 3722.

kdy dlužník, přivodivší svou platební neschopnost úvěrními operacemi, zavinil to lehkomyšlným nebo nepoměrným užíváním úvěru č. s. 3722.

dle § 486 č. s. 2 tr. zák.: přečin podle § 486 č. s. 2 tr. zák. promlčuje se v jednom roce; pro počátek promlčení jest rozhodnou doba, kdy byla ukončena trestná činnost, tak, že za dobu spáchání deliktu jest pokládati okamžik, kdy byl proveden poslední úkon protizákonného jednání (doba, kdy pachatel učinil poslední dluh nebo splátku, zřídil zástavu, nebo nenavrhl — pokud se tak ještě v čas státi mohlo — vyrovnací řízení nebo vyhlášení úpadku) č. s. 3707.

dle § 486 a) tr. zák.: společným skutkovým podstatám přečinu úpadku z nedbalosti podle § 486 č. s. 1, 2 tr. zák. i přečinu nedostatečného vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák. je dlužníkovy neschopnost platiti č. s. 3716.

dlužníkovy neschopnost platiti jest jen objektivním předpokladem skutkové podstaty přečinu podle § 486 a) tr. zák. č. s. 3716.

dle § 486 c) tr. zák.: věci dlužníkovy vede samostatně ve smyslu druhého odstavce § 486 c) tr. zák., kdo tak činí bez zvláštního rozkazu a nezávisle na zvláštním pokynu nebo schválení dlužníkovy; záleží při tom na skutečných okolnostech a poměrech, nikoliv na tom, zda je dotčená osoba k samostatnému vedení věci dlužníkovy oprávněna či si je jen svémocně osvojuje, ani na tom, zda překročila splnomocnění, dané jí ať výslovně nebo jen mlčky, nebo zda jednala bez příkazu. Nevyhledává se, by řečená osoba vedla samostatně celý obchod (závod) dlužníkův, aniž záleží na rozsahu její činnosti č. s. 3716.

ustanovení druhého odstavce § 486 c) tr. zák. vztahuje se i na prokuristu, a platí i ohledně toho, kdo samostatně vede věci kupce

jednotlivce; nevztahuje se však na účetního jakožto pouhou podřízenou sílu námezdní, podrobenou zásadně jen vůli a rozkazům dlužníka jakožto jejího zaměstnavatele č. s. 3716.

podvodný (§ 205 a) tr. zák.: pro skutkovou podstatu zločinu podle §§ 5, 205 a) tr. zák. stačí, že se kdo aspoň v době domovní prohlídky při pátrání po ukrytých věcech dověděl o tom, že majitel věci v jeho bytě a s jeho vědomím uschovaných je v podezření, že je ukryl, aby aspoň částečně zmařil uspokojení svých věřitelů, přes to však věci nevydal a sdělení o nich četnictvu neučinil č. s. 3431.

Upisování: státní půjčky č. s. 3616.

Uplatkářství (zákon ze dne 3. července 1924, č. s. 178 sb. z. a n.) účelem ustanovení, podle něhož jest přečin § 3 č. s. 3 zákona dokonán již pouhým přijetím úplatku, jest zabrániti již pouhému nebezpečí, jež — byť jen stupněm vzdálenějším — hrozí právnímu statku ryziho výkonu veřejných úřadů a služeb ze zkušenosti, že osoba, jež má (skutečně nebo domněle) vliv na činitele v úvahu přicházející, působí z pohnutky úplatku na činitele ty uplatňováním onoho vlivu v ten směr, by se v úvahách (má-li býti smlouva uzavřena a jak) neřídily výhradně hledisky věcnými č. s. 3415.

použití vlivu není složkou objektivní, nýbrž jen složkou subjektivní skutkové podstaty; stačí, že uplatňování vlivu na veřejného činitele bylo předpokládáno, zamýšleno, netřeba, by pak skutečně došlo k jeho uplatnění č. s. 3415.

o zákonné náležitosti, že jde o prospěch nikoliv nepatrný jest uvažovati — bez ohledu na rozsah, nákladnost a výsledek činnosti příjemce úplatku — výhradně s hlediska hodnoty úplatku o sobě, při čemž jest přihlížeti k okolnostem případu, zejména k pokleslé hodnotě peněz, k drahotním a ostatním poměrům č. s. 3415.

má-li býti v úplatku sledán prospěch nepatrný, má býti pouhým příznakem vděčnosti za ochotu příjemcovu, projevem uznání, nikoliv odměnou za předpokládanou činnost příjemce, ani podílem na docílených jím výhodách pro dárce úplatku; hodnota úplatku musí se zdáti nezavadnou (obvyklou) i širší veřejnosti, nikoliv jen súčasťněným osobám č. s. 3415.

člen obecní bytové komise je veřejným činitelem; jde o uplatkářství,

bral-li jako takový za výkon této čestné funkce úplatu č. s. 3416.

výše úplatku není o sobě rozhodnou pro otázku, zda jde o »nepatrný prospěch« ve smyslu § 2 odst. 2 zák. o uplatkářství; tento pojem jest relativní a jest stupeň prospěchu vždy určití podle povahy případu č. s. 3632.

Uplatňování vlivu viz uplatkářství.

Urážka církve viz náboženství.

— četnictva viz četník.

— mravopověstnosti viz pohoršení veřejné.

— na cti: **dle § 312 tr. zák.:** otázka, zda byl služební výkon vrchnostenské osoby v době činu již ukončen či nikoli, je rozhodnou s hlediska zločinu podle § 81 tr. zák., k jehož skutkové podstatě se vyhledává, by úmysl pachatelův směřoval ke zmaření určitého úředního (služebního) výkonu oné osoby; naproti tomu jest ona otázka právně bezvýznamnou pro posouzení, zda obžalovaný spáchal přestupek podle § 312 tr. zák., k jehož skutkové podstatě se nevyžaduje, by čin byl spáchán v době, kdy ona osoba zakročuje proti pachateli, nebo kdy jde vůbec o předsevzetí určitého úkonu, spadajícího do oboru jejího úřadu nebo její služby, nýbrž stačí, byl-li čin spáchán v době, kdy vrchnostenská osoba konala vůbec svůj úřad nebo svou službu č. s. 3394.

— přestupek § 312 tr. zák. promlčuje se ve třech měsících; podmínky písm. a) a b) § 531 tr. zák. nemají tu místa č. s. 3401.

— skutkové podstaty i zločinu podle § 81 i přestupku podle § 312 tr.

zák. předpokládají, že veřejný činitel vykonává v době, kdy se mu pachatel zprotivil (ho urazil) svůj úřad nebo svou službu č. s. 3626. zločin § 81 tr. zák. předpokládá, že tu byl konkrétní úkon, spadající pod povšechný pojem výkonu veřejného úřadu (veřejné služby), kdežto pro § 312 tr. zák. takového vztahu přítomnosti veřejného činitele na místě činu ke konkrétním zákrokům spadajícím do oboru jeho úřadu (služby) zapotřebí není, stačí, že byl na místě urážky přítomen z důvodu svého úřadu (služby) a za účelem jeho (jejího) výkonu č. s. 3626.

z povahy bezpečnostní služby, jejímž úřadům a činitelům náleží zejména péče o bezpečnost osob a majetku a o zachování (zjednáání) veřejného klidu a pořádku, plyne, že vykonáváním bezpečnostní služby jest i pouhá pohotovost k případným zákrokům nutným k zabezpečení oněch právních statků nebo k represii proti jich ohrožení a poškození č. s. 3626.

po stránce subjektivní jest i u zločinu podle § 81 tr. zák., i u přestupku § 312 tr. zák. nezbytně třeba, by pachatel věděl, že veřejný činitel koná svoji službu (svůj úřad) a u zločinu § 81 tr. zák. i, že předsebere konkrétní služební (úřední) úkon, který jest jedním z pachatelových mařen; zvláštních úvah o tom, je-li tu toto vědomí a jeho výslovného (přesného) zjištění, je v rozhodovacích důvodech třeba jen, vyskytly-li se (byly-li vysloveny) pochybnosti o tom, zda pachatel měl ono vědomí č. s. 3626.

dle § 487 a násl. tr. zák.: zjištění smyslu, významu a dosahu pozastavené stati spadá v obor skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu, jemuž jest i tu vyhrazeno právo, by si úsudek o dosahu a o smyslu článku utvořil podle volného přesvědčení č. s. 3381, 3451. leč při této své činnosti nesmí se soud přenést přes zásady logického myšlení a prostě, takřka autokraticky vysloviti, že pokládá to neb ono za pravý smysl článku, nýbrž jsou mu při tom § 270 č. s. 5 a § 281 č. s. 5 tr. ř. přesně vytýčeny hranice, v nichž se při jinak volném uvažování musí pohybovati a předepsány směrnicí, jak se má ono skutkově zjištění státi. I tento výrok soudu musí býti jasný a určitý, musí odpovídati zásadám logického myšlení, musí obsahovati náležité odůvodnění, z něhož lze seznati, jakou logickou operací dospěl soud od doslovu článku k úsudku o jeho smyslu, a musí se soud při tom vypořádati i se všemi námitkami obžalovaného, pokud mohou býti pro posouzení věci významnými č. s. 3381.

nezbytným předpokladem řešení otázky viny při trestných činech proti bezpečnosti cti je, by soud formálně bezvadným způsobem zjistil nejprve obsah, smysl a dosah závadných projevů, by se přesně vyjádřil, jaké obvinění dotýkající se cti soukromého obžalobce, bylo obsahem a smyslem projevů proneseno, by se pak na tomto skutkovém podkladě vyjádřil o tom, které ze skutkových podstat § 487 a násl. tr. zák. zjištěný projev ve směru objektivním podřaduje č. s. 3416, 3709.

a by na tomto podkladě přikročil pak k řešení otázky, zda je v tom neb onom směru důkaz pravdy přípustný, pakli ano, zda se podařil, po případě, pokud tato otázka nebyla kladně rozřešena ve prospěch obžalovaného, by přistoupil ke zkoumání otázky důkazu pravděpodobnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. č. s. 3416.

jediným měřítkem při posuzování čestnosti jednotlivce není zachovalost ve smyslu trestního zákona; nepoctivým může býti již i jednání, které se sice ještě nepříčí normám trestního zákona, avšak příčí se obecným názorům slušných kruhů společenských č. s. 3416.

provedením důkazu pravdy o úplatkářství jest prokázána též opodstatněnost obvinění z nepoctivosti č. s. 3416.

člen obecní bytové komise je veřejným činitelem; jde o úplatkářství, bra-li jako takový za výkon této čestné funkce úplatu č. s. 3416. byla-li urážka na cti spáchána obsahem dopisu, zasláného pachatelem uraženému nebo třetí osobě, jde tu o veřejnost urážky ve smyslu § 491 tr. zák. jen tehdy, stal-li se čin za takových okolností, za nichž se dalo s určitostí očekávati, že obsah dopisu dojde ve známost širších kruhů, a byl-li si pachatel toho také vědom při páčání činu. Skutečnost, že urážlivý obsah dopisu došel rozšíření v širších kruzích, není ještě sama o sobě rozhodnou, nýbrž naplňuje skutkovou náležitost veřejnosti jen za oněch předpokladů č. s. 3442.

činy, jež by jinak samy o sobě byly urážkou na cti, nejsou trestnými, jednal-li pachatel bezelstně k uhájení svých oprávněných zájmů nebo u výkonu povinnosti svého povolání, nepfekročil-li při tom meze svého práva, pokud se týče povinnosti svého povolání č. s. 3445, 3595.

výbor pomocnické hromady jest oprávněn podávati stížnosti ve věcech pomocníků společenstvu i úřadům. Odborové organizace mají za úkol chrániti zájmy dělnictva, k nimž náleží i osmihodinná doba pracovní. Ustanovily-li tyto organizace k výkonu těchto oprávnění určité osoby, jsou tyto osoby nejen oprávněny, nýbrž i povinny zájmy ty chrániti a vyskytnuvší se závady na příslušných místech oznamovati č. s. 3445.

urážka na cti viněním ze zpronevěry (krádeže) č. s. 3446.

nemravným nebo nepočetným ve smyslu § 488 tr. zák. jest jednání, které podle obecných názorů slušných kruhů společenských snižuje mravní hodnotu jednotlivce v očích spoluobčanů; předpokládá se jednání vědomé, nestačí jednání nevědomé nebo bezděčné č. s. 3451.

spadá sem obvinění z povážlivě nekorektního postupu v úředním hospodaření (z nepřipustné, podezřelé a vědomě nekorektní manipulace se jménem veřejné korporace) č. s. 3451.

§ 420 tr. zák. nestanoví skutkovou podstatu zvláštního samostatného trestného činu, nýbrž upravuje jen trest pro trestný čin uvedený v § 413 tr. zák. (zlé nakládání při domácí kázní), pokud se ho dopustil učitel na svém chovanci a žáku; nezakládá proto každé tělesné potrestání školních dětí učitelem skutkovou podstatu onoho přestupku, nýbrž jen takové, při němž utrpěla pokáraná osoba škodu na těle; nebyla-li tato okolnost v článku tvrzena, nejde o obviňování z onoho přestupku ve smyslu § 487 tr. zák., nýbrž po případě o přestupek § 496 tr. zák. nebo § 488 tr. zák. č. s. 3462.

tomu, kdo se kdysi před lety dopustil skutku pokud se týče zachoval se tak, že se to nesrovnávalo se společenskými názory o jednání čestném a mělo následkem toho v zápětí snížení jeho vážnosti v tomto konkrétním případě, nelze upříti jednou pro vždy jakékoliv právo na vážnost spoluobčanů vůbec, třebaže se choval jinak a nadále sebe čestněji č. s. 3495.

skutečnost, že si někdo nechal naplívati do obličejce, aniž se pro tuto hanu domáhal rehabilitace své cti, je způsobiou snížení ho ve vážnosti jeho spoluobčanů způsobem menším nebo větším podle toho, proč tuto hanu nečinně trpěl č. s. 3495.

obsahuje-li projev dvě různé výtky, dotýkající se cti jiné osoby v různých směrech, počínal si soud správně, pokud tento projev podřadil všem na něj dopadajícím trestním zákonům č. s. 3501.

v případech, v nichž pachatel v urážlivém projevu nevedl jméno napadeného, nýbrž jen znamená připadající na jednu nebo několik z více osob, náležejících k jistému sboru, okruhu a t. d., aniž by bylo patrné, na kterou z nich se urážlivý výrok vztahuje, je každá z těchto osob dotčena na své cti a je k podání soukromé obžaloby oprávněna

něna každá z nich, jež podle způsobu pronesené výtky musí se obávat toho, že bude třetími osobami pokládána za onu, jež jest míněna urážlivým projevem č. 3518.

pro pojímání urážky projevené ve formě povšechné, pouhým udáním jistých znamení, je po stránce objektivní vždy rozhodným účinek, kterým působila na třetí osoby, zda mohla býti jimi postřehnutá jako výtky vztahující se na ony osoby, které vystupují jako soukromí obžalobci č. 3518.

v subjektivním směru se vyžaduje jen, by si byl pachatel vědom urážlivé povahy svého projevu vůbec a toho, že podle znamení jím uvedených může býti jeho útok vztahován i na jiné osoby než právě na onu, již snad měl při svém projevu na mysli č. 3518.

třetí osoby, jež se dovidají o urážlivých výtkách činěných politické straně a užšímu kruhu nejmenovaných členů strany, vztahují takové výtky nezřídka prostě na všechny významné činitele napadené politické strany; pokud jsou tyto oprávněni podati soukromou obžalobu č. 3518.

byla-li na osobu podléhající vojenské pravomoci podána obžaloba pro urážku na cti u soudu civilního, má tento soud podle § 60 tr. ř. spisy odstoupiti příslušnému vojenskému soudu č. 3540.

výtky »zlišnosti« při podnikání může sice býti urážlivou, vytýká-li se na př. pořadatelům dobročinných podniků, že pomýšleli při jich pořádání především na svůj vlastní zisk, zábavu a pod., nemůže však býti a není urážlivou, vytýká-li se obchodnímu podnikovi, že směřoval k docilení zisku č. 3581.

záleželi-li trestný čin v kritice zamýšleného vydání adresáře a postupu při něm, jest přípustným důkaz pravdy o okolnostech, které kritiku vyvolaly č. 3581.

okolnost, že projev souvisí s krokem směřujícím k hájení práv a zájmů, nezbavuje trestnosti křivá obviňování, která podle obsahu nebo formy vybočují z mezi toho, co je v tom kterém případě nezbytně nutným, takže i ten, kdo, čině trestní oznámení, dovozuje z okolností podle pravdy vylíčených podezření proti určité osobě, odpovídá podle zákona trestního, viní-li buď úmyslně nebo aspoň z nedbalosti osobu nevinnou č. 3595.

pro rozhraničení výkonu oprávnění, jež poskytuje každému občanu ustanovení § 86 tr. ř., od jednání trestného, spadajícího pod pojem § 487 tr. zák., záleží i na tom, zda a do které míry kryjí se údaje, učiněné obviněným před úřady uvedenými v § 86 tr. ř., s podklady, které měl obviněný pro své údaje ve svých smyslových vjemech; jen podstatná shoda mezi tím, co udavatel zvěděl, a mezi tím, co udal, dovoluje úsudek, že nepřekročil své právo a nezbytně nutnou míru obvinění č. 3595.

ohledně údajů, které kdo učiní ve své vlastnosti jako svědek, jest přípustiti odchylku od všeobecné zásady § 490 tr. zák. v ten rozum, že svědek, jemuž nebylo prokázáno, že učinil nepravdivé údaje vědomě nebo dokonce úmyslně, nemůže se výkonem své svědecké povinnosti dopustiti trestného činu vůbec a urážky na cti zvláště č. 3598.

i když je trestnímu řádu cizí forma písemného soudního svědeckví, není překážky, by na obsah dopisu, zasláního soudu, nebylo nazíráno jako na sdělení, jímž pisatel míní vyhověti své svědecké povinnosti, které tudíž pokládal za svou svědeckou výpověď před soudem č. 3598.

ústřední výbor nemocenské pokladny čs. státních drah není oprávněn k podání soukromé trestní obžaloby; jest třeba zastoupení státní železniční správou č. 3603.

slova »brutální« se v obecné mluvě běžně užívá nejen k označení fyzické hrubosti (násilného jednání manuálního), nýbrž i ve smyslu přeneseném, o každém jednání hrubě se přičítám slušnosti a společenskému taktu, třebaže hrubost se neprojevila po stránce fyzické násilnými skutky, nýbrž slovy nebo jiným způsobem č. 3606. bezohlednost a nemilosrdnost, jakož i činnost zovnavající se úderu pěstí, projevená k lidem hospodářsky slabším, jest podle názorů společenských kruhů, k nimž náleží zámožný statkář, s to, by ho v obecném mínění uvedla v opovržení nebo snížila č. 3627.

pokud nejde o takové jednání nepočestné, ucházel-li se zámožný statkář před skončením pachtovního období o to, by mu byly propachtovány polnosti, které byly dosud propachtovány lidem hospodářsky slabším č. 3627.

urážka na cti, byli-li zástupci dělnické strany v městské radě viněni, že se hlasováním postavili proti nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám č. 3688.

je-li podstatou urážlivého projevu úsudek, nelze jej oddělit od přemis, na jejichž podkladě byl pronesen, nýbrž sluší jej zkoumati ohledně jeho smyslu a dosahu, jakož i ohledně jeho správnosti a přípustnosti současně s oněmi předpoklady, v jejichž spojitosti a na jejichž základě byl pronesen č. 3688.

pokud jest k obžalobě pro urážku na cti oprávněno společenstvo pekařů i jeho členové, byli-li v článku viněni z lichvy při prodeji pečiva; důkaz pravdy č. 3704.

vyznačen-li osobní směr pozastaveného projevu jen vyzdvižením příslušnosti napadených osob k určitému okruhu právních podmětů, může se obsah projevu týkat v očích třetích osob každého a je k obžalobě na obhájení své cti oprávněn každý, ohledně něhož příslušnost k dotyčnému okruhu představuje znamení naň připadající ve smyslu §§ 488, 491 tr. zák. č. 3704.

zcela všeobecná označení nelze ještě pokládati za dostatečné označení uražené osoby, jež má na mysli ustanovení §§ 488, 491 tr. zák. ve slovech »znameními naň připadajícími«. Jest třeba podle okolností případu vždy zkoumati, zda pachatel mnil svým urážlivým projevem na určitý, jasně ohraničený kruh osob č. 3709.

i osoba svou existencí nebo jménem neb osobně pachateli neznámá může jím býti uražena, patří-li k omezenému okruhu osob (zástupců určité firmy), jehož se pachatel chtěl dotknouti č. 3709.

povšechný projev jest projevem ubližujícím jednotlivci, když projev má znatelný věcný vztah k osobě jednotlivcově, nanejvýš, vztahuje-li se projev na okruh osob početně poměrně úzký, přesně vytýčený, kde osobnost jednotlivce neustupuje naprosto do pozadí č. 3709.

útok na firmu může býti útokem na čest majitelů nebo společníků firmy a jsou jen tyto oprávněni k soukromé obžalobě, nikoliv jejich jménem firma č. 3709.

dle § 487 tr. zák.: pro subjektivní skutkovou podstatu podle § 487 tr. zák. se vyžaduje vědomí pisatele dopisu, vinícího někoho z přestupku proti bezpečnosti cti, že toto sdělení jest objektivně nepravdivé č. 3598.

dle § 488 tr. zák.: nemravným nebo nepočestným ve smyslu § 488 tr. zák. jest jednání, které podle obecných názorů slušných kruhů společenských snižuje mravní hodnotu jednotlivce v očích spoluobčanů; předpokládá se jednání vědomé, nestačí jednání nevědomé nebo bezděčné č. 3451.

spadá sem obvinění z povážlivě nekorektního postupu v úředním hospodaření (z nepřipustné, podezřelé a vědomě nekorektní manipulace se jménem veřejné korporace) č. 3451.

v případech, v nichž pachatel ve svém urážlivém projevu (zejména v obviňování z určitého nečestného nebo nemravného skutku po rozumu § 488 tr. zák.) neuvedl jméno napadeného, nýbrž uvedl jen znamení připadající na jednu nebo na několik z více osob náležejících k jistému sboru, okruhu atd., aniž by bylo patrné, na kterou z nich se urážlivý výrok vztahuje, je každá z těchto osob dotčena na své cti a je následkem toho k podání soukromé obžaloby oprávněna každá z nich, jež podle způsobu pronesené výtky musí se toho obávat, že bude třetími osobami pokládána za onu, jež jest míněna urážlivým projevem č. 3518.

neodpovědným je, kdo za své jednání neručí, neomluvitelným pak člověk, jehož jednání nelze omluvit č. 3621.

bezohlednost a nemilosrdnost, jakož i činnost rovnající se úderu pěstí, projevená k lidem hospodářsky slabším, jest podle názorů společenských kruhů, k nimž náleží zámožný statkář, s to, by ho v obecném mínění uvedla v opovržení nebo snížila č. 3627.

pokud nejde o takové jednání nepočestné, ucházel-li se zámožný statkář před skončením pachtovního období o to, by mu byly propachtovány polnosti, které byly dosud propachtovány lidem hospodářsky slabším č. 3627.

§§ 488, 491 tr. zák.: znamení na uraženého připadající viz § 492 tr. zák.

dle § 489 tr. zák.: tvrzení, že soukromý obžalobce svého času jako student se více zdržoval v krčmách, než v posluchárně, a že je zkaženým studentem, týká se okolností z jeho soukromého života, o nichž jest podle § 489 a 490 tr. zák. důkaz pravdy vyloučen, stalo-li se vinění tiskem č. 3560.

dle § 490 tr. zák.: provedením důkazu pravdy o úplatkářství je prokázána též opodstatněnost obvinění z nepoctivosti, ježto ten, kdo bere úplatky, nemůže býti pokládán za člověka poctivého č. 3416. ustanovení § 491 tr. zák. má na mysli jen taková hanění, při nichž nejsou uváděny určité konkrétní skutky; pokud sem nespadá, byl-li kdo nazván »positurou«, bylo-li mu vytýkáno, že »obrátil na čtyráku, že k tomu musí býti notná porce drзости a že je plevelem, jež musela (komunistická) strana vyhoditi« a pokud je tu důkaz pravdy přípustným, byly-li ony výroky učiněny se zřetelem na určité tvrzené skutečnosti č. 3416.

trestnými nejsou činy, jež by jinak samy o sobě byly urážkou na cti, jednal-li pachatel bezelstně k uhájení svých oprávněných zájmů nebo dokonce u výkonu povinnosti svého povolání, a nepřekročil-li při tom meze tohoto svého práva, pokud se týče povinnosti svého povolání. Za těchto předpokladů nejedná pachatel dolosně, jeho jednání neprýští z protiprávního úmyslu a není tu onoho subjektivního prvku, jehož jest zapotřebí k trestné urážce na cti, vědomí protiprávnosti obvinění. Důsledkem toho není také k beztrestnosti třeba, by obviněný provedl důkaz pravdy, pokud se týče důkaz pravděpodobnosti podle § 490 tr. zák. Jen tehdy, kdyby pachatel ze zlomyslnosti nebo svévole z hranic práva, pověděl pravdu a hájiti oprávněné zájmy, vykročil, přišel by k výrazu urážlivý ráz jeho jednání a pachatel stal by se trestným č. 3445.

výbor pomocnické hromady jest oprávněn stížností ve věcech pomocníků podávat jak společenstvu tak i úřadům; odborové organizace pak mají za úkol chrániti zájmy dělnictva, k nimž zejména náleží vymoženost pracující třídy, zákonem stanovená osmihodinná doba pracovní. Ustanovily-li tyto organizace za účelem provádění těchto oprávnění určité osoby, jsou osoby tímto úkolem pověřeny nejen oprávněny, nýbrž i povinny, by zájmy ty chránily a závady se vyskytnuvší na příslušných místech oznamovaly č. 3445.

k beztrestnosti stačí i pouhé oprávnění bezelstně jednajícího pachatele k údajům zakládajícím po stránce objektivní urážku na cti č. 3445.

urážka na cti viněním ze zpronevěry (krádeže); pro otázku zduhu důkazu pravdy (§ 490 tr. zák.) nezáleží na tom, že snad poškozený (zaměstnavatel) pohlížel na čin jen jako na služební přestupek, ani na tom, že se čin stal beztrestným nahrazením škody, ani na tom, že se výtky stala teprve po letech. Ustanovení § 497 tr. zák. nepřichází tu v úvahu č. 3446.

ke splnění prvé z obou podmínek beztrestnosti podle § 4 tisk. nov. se vyžaduje, by pachatel měl takové podklady pro své tvrzení, jež mu důvodně dovozovaly a při objektivním jich zkoumání důvodně dovolují pokládati obsah zprávy za pravdivý; pokud jde o důkaz takových skutečností č. 3451.

okolnost, že poškozená veřejná korporace věděla o nekorektních manipulacích se svým jménem a že své zájmy hájila sama (sama učinila oznámení), nevylučuje, že uveřejnění článku na ony manipulace poukazujícího nemělo na zřeteli především zájem veřejný č. 3451. chráněním veřejného zájmu jest i kárání činů (jimiž jest onen zájem dotčen) jednotlivce, který není veřejně činným č. 3474.

chráněným veřejným zájmem není zájem veřejnosti, dovědět se o zlořadech, nýbrž zájem občanstva na jich odstranění č. 3474. veřejnost má zájem na tom, by bylo odhaleno potupení státní vlajky (zaměstnancem státního podniku) č. 3474. veřejná mluva o činu může po případě poukazovati k tomu, že se čin stal č. 3474.

tvrzení, že soukromý obžalobce svého času jako student se více zdržoval v krčmách, než v posluchárně, a že je zkaženým studentem, týká se okolností z jeho soukromého života, o nichž jest podle § 489 a 490 tr. zák. důkaz pravdy vyloučen, stalo-li se vinění tiskem č. 3560.

zjištění, zda se obžalovanému důkaz pravdy podařil (zda bylo nebo nebylo dokázáno, že obvinění jest pravdivé), je zjištění skutkové č. 3567.

správnost (pravdivost) projevu ve formě úsudku lze dokazovati jenom důkazem pravdivosti návět, na jejichž základě byl úsudek učiněn č. 3567.

záleží-li trestný čin v kritice zamýšleného vydání adresáře a postupu při něm, jest přípustným důkaz pravdy o okolnostech, které kritiku vyvolaly č. 3581.

by někdo mohl býti odsouzen pro výrok »lhář«, k tomu nestačí průkaz objektivní nepravdivosti jeho výroku, nýbrž jest třeba dokázati, že nepravdu pronesl vědomě, t. j. jsa si vědom toho, že to, co tvrdí, neodpovídá pravdě č. 3597.

ohledně údajů, které učiní kdo ve své vlastnosti jako svědek, je připuštěna úchylika od všeobecné zásady § 490 tr. zák. v ten rozum, že svědek, jemuž nebylo prokázáno, že učinil údaje nepravdivé vědomě nebo dokonce úmyslně, nemůže se výkonem své povinnosti svědecké dopustiti trestného činu vůbec a urážky na cti zvláště č. 3598.

není-li tu trestného činu vůbec nebo zanikla-li trestnost podle § 490 tr. zák., není možné ani odsouzení pro přestupek § 6 tisk. nov. č. 3621.

při vinění z deliktu soukromožalobního nebo ze skutečnosti cti se dotýkajících ze života soukromého není důkaz pravdy vyloučená vždy, nýbrž jen za určitých předpokladů č. 3720.

dle § 491 tr. zák.: jediným měřítkem při posuzování čestnosti jednotlivce není zachovalost ve smyslu trestního zákona; nepoctivým

může být již i jednání, které se sice ještě nepříčí normám trestního zákona, avšak příčí se obecným názorům slušných kruhů společenských č.ís. 3416.

provedení důkazu pravdy o úplatkářství jest prokázána též opodstatněnost obvinění z nepoctivosti č.ís. 3416.

člen obecní bytové komise je veřejným činitelem; jde o úplatkářství, bral-li jako takový za výkon této čestné funkce úplatu č.ís. 3416.

ustanovení § 491 tr. zák. má na mysli jen taková hanění, při nichž nejsou uváděny určité konkrétní skutky; pokud sem nespadá, byl-li kdo nazván »positurou«, bylo-li mu vytýkáno, že »obrátil na čtyřáku, že k tomu musí být i notná porce drzosti a že je plevelem, jež musela (komunistická) strana vyhodit« a pokud je tu důkaz pravdy přípustným, byly-li ony výroky učiněny se zřetelem na určité tvrzené skutečnosti č.ís. 3416.

byla-li urážka na cti spáchána obsahem dopisu, zaslánoho pachatelem uraženému nebo třetí osobě, jde tu o veřejnost urážky ve smyslu § 491 tr. zák. jen tehdy, stal-li se čin za takových okolností, za nichž se dalo s určitostí očekávat, že obsah dopisu dojde ve známost širších kruhů, a byl-li si pachatel toho také vědom při páčání činu. Skutečnost, že urážlivý obsah dopisu došel rozšíření v širších kruzích, není ještě sama o sobě rozhodnou, nýbrž naplňuje skutkovou náležitost veřejnosti jen za oněch předpokladů č.ís. 3442.

tomu, kdo se kdysi před lety dopustil skutku pokud se týče zachoval se tak, že se to nesrovnávalo se společenskými názory o jednání čestněm a mělo následkem toho v zápětí snížení jeho vážnosti v tomto konkrétním případě, nelze upřít jednou pro vždy jakékoliv právo na vážnost spoluobčanů vůbec, třebaže se choval jinak a nadále sebe čestněji č.ís. 3495.

skutečnost, že si někdo nechal naplňovat do obličeje, aniž se pro tuto hanu domáhal rehabilitace své cti, je způsobem menším nebo větším podle toho, proč tuto hanu nečiněně trpěl č.ís. 3495.

obsahuje-li projev (povedený zakladatel banky byl odsouzen na tři měsíce k tuhému vězení) dvě různé výtky, dotýkající se cti jiné osoby v různých směrech, jest podřadit projev všem na něj dopadajícím trestním zákonům (§ 491 i § 497 tr. zák.) č.ís. 3501.

povšechné vinění ze sociální tvrdosti a z rozporu v jednání jako politik a soukromník jest veřejným haněním podle § 491 tr. zák. č.ís. 3548.

lhářem jest, kdo vědomě mluví nepravdu; v běžné mluvě lidí průměrné duševní úrovně zaměňuje se však slovo »lež« se slovem »nepravda«; jde o obvinění z opovrhlivé vlastnosti ve smyslu § 491 tr. zák., byl-li kdo označen za lháře v onom smyslu č.ís. 3597.

k odsouzení pro výrok »lhář« nestačí průkaz objektivní nepravdivosti výroku, nýbrž jest třeba dokázat, že pachatel nepravdu pronesl vědomě č.ís. 3597.

»neodpovědným« je ten, kdo za své jednání neručí; pokud jde o jednání neodpovědné, radil-li samostatný živnostník, který nemohl být dalším trváním a případným neblahým výsledkem další stávky pro svou osobu postižen, stávkujícím dělníkům, aby pokračovali ve stávce č.ís. 3621.

výraz »Parteihauptling« má sice do jisté míry satirickou příchuf, takže může být sesměšňováním, avšak podle obecné mluvy neznamená tento výraz sesměšňování, snižující ve vážnosti a účtve ve smyslu § 491 tr. zák. č.ís. 3621.

bezohlednost a nemilosrdnost, jakož i činnost rovnající se úderu pěstí, projevená k lidem hospodářsky slabším, jest podle názorů společenských kruhů, k nimž náleží zámožný statkář, s to, by ho v obecném mínění uvedla v opovržení nebo snížila č.ís. 3627.

pokud nejde o takové jednání nepočestné, ucházel-li se zámožný statkář před skončením pachtovního období o to; by mu byly propachtovány polnosti, které byly dosud propachtovány lidem hospodářsky slabým č.ís. 3627.

dle § 492 tr. zák.: v případech, v nichž pachatel v urážlivém projevu neuvedl jméno napadeného, nýbrž jen znamením připadající na jednu nebo několik z více osob náležejících k jistému sboru, okruhu a t. d., aniž by bylo patrné, na kterou z nich se urážlivý výrok vztahuje, je každá z těchto osob dotčenou na své cti a je k podání soukromé obžaloby oprávněna každá z nich, jež podle způsobu pronesené výtky musí se obávat toho, že bude třetími osobami pokládána za onu, jež jest míněna urážlivým projevem č.ís. 3518.

pro pojímání urážky projevené ve formě povšechné, pouhým udáním jistých znamení, je po stránce objektivní vždy rozhodným účinek, kterým působila na třetí osoby, zda mohla být jimi postřehnuta jako výtky vztahující se na ony osoby, které vystupují jako soukromí obžalobci č.ís. 3518.

v subjektivním směru se vyžaduje jen, by si byl pachatel vědom urážlivé povahy svého projevu vůbec a toho, že podle znamení jím uvedených může být jeho útok vztahován i na jiné osoby než právě na onu, již snad měl při svém projevu na mysli č.ís. 3518.

třetí osoby, jež se dovídají o urážlivých výtkách činěných politické strany a užšímu kruhu nejmenovaných členů strany, vztahují takové výtky nezřídka prostě na všechny významné činitele napadené politické strany; pokud jsou tyto oprávnění podati soukromou obžalobou č.ís. 3518.

povšechné výtky proti souboru osob (na př. proti tajemníkům politické strany a jejím organisacím) lze stíhati jako urážku na cti jednotlivců náležejících k tomuto souboru jen, pokud byly míněny jako urážka těchto jednotlivců a pokud jim tak bylo též lze rozuměti č.ís. 3663.

podle stávajících názorů spatřuje se v povšechných projevech projev jednotlivci ubližující jen, má-li projev jistý znatelný věcný vztah k osobě jednotlivcové, čemuž bude tak zpravidla, vztahuje-li se projev na okruh početně poměrně úzký, přesně vytýčený, kde osobnost jednotlivce neustupuje naprosto do pozadí č.ís. 3661.

právo k podání žaloby jest tu přiznáti každému, kdo podle poznatku třetích osob může být pokládán za toho, na něž se urážlivý výrok vztahuje č.ís. 3661.

po stránce subjektivní jest uvažovati o tom, zda si pachatel při takovém povšechném projevu byl vědom toho, že podle oněch znamení, na více osob poukazujících, mohl být jeho výrok třetími osobami (čtenáři článku) vztahován i na osobu soukromého obžalobce, třebaž též nebyl označen jménem a třebaž ona znamení nebyla ani taková, by se hodila jen právě na jeho osobu č.ís. 3661.

vyznačen-li osobní směr pozastaveného projevu jen vyzdvižením příslušnosti napadených osob k určitému okruhu právních podmětů, může se obsah projevu týkat i v očích třetích osob každého a je tedy k žalobě na obhájení své cti oprávněn každý, ohledně něhož příslušnost k dotčenému okruhu představuje znamení naň připadající ve smyslu §§ 488, 491 tr. zák. č.ís. 3704.

zcela všeobecná označení nelze ještě pokládati za dostatečné označení uražené osoby, jež má na mysli ustanovení §§ 488, 491 tr. zák. ve slovech »znamením naň připadajícími«. Jest třeba podle okol-

- ností případu vždy zkoumati, zda pachatel mivil svým urážlivým projevem na určitý, jasně ohraničený kruh osob č. 3709.
- — — i osoba svou existencí nebo jménem neb osobně pachateli neznámá může jím být urážena, patří-li k omezenému okruhu osob (zástupců určité firmy), jehož se pachatel chtěl dotknouti č. 3709.
- — — povšechný projev jest projevem ubližujícím jednotlivci, když projev má znatelný věcný vztah k osobě jednotlivcově, najmě, vztahuje-li se projev na okruh osob početně poměrně úzký, přesně vytyčený, kde osobnost jednotlivce neustupuje naprosto do pozadí č. 3709.
- — — útok na firmu může být útokem na čest majitelů nebo společníků firmy a jsou jen tyto oprávněni k soukromé obžalobě, nikoliv jejich jménem firma č. 3709.
- — — obchodní a průmyslové podniky nejsou oprávněny k obžalobě pro trestné činy proti bezpečnosti cti, nýbrž »korporacemi zákonně uznanými« ve smyslu § 492 tr. zák. č. 3709.
- — — **dle § 493 odst. druhý:** s hlediska § 4 tisk. nov. nestačí k beztrestnosti rozšiřovatele podle § 493 odst. druhý tr. zák. subjektivně předpokládaná spolehlivost prvního původce urážlivé zprávy; je vždy třeba zkoumati objektivní spolehlivost informátora ve spojitosti s obsahem zprávy informátorem sdělené, jakož i s okolnostmi, za kterých se informátor o obvinění dozvěděl a které k odůvodnění svého vinění uvedl, a konečně s ohledem na zvláštní okolnosti, za nichž své obvinění pronesl č. 3542.
- — — **dle § 497 tr. zák.:** urážka na cti viněním ze zpronevěry (krádeže); pro otázku zdaru důkazu pravdy (§ 490 tr. zák.) nezáleží na tom, že se výtká stala teprve po letech. Ustanovení § 497 tr. zák. nepřichází tu v úvahu č. 3446.
- — — obsahuje-li projev (povedený zakladatel banky byl odsouzen na tři měsíce k tuhému vězení) dvě různé výtky, dotýkající se cti jiné osoby v různých směrech, jest podřaditi projev všem na něj dopadajícím trestním zákonům (§ 491 i § 497 tr. zák.) č. 3501.
- — — i pro přestupek § 497 tr. zák. spáchaný obsahem tiskopisu jest podle § 485 tr. zák. příslušným okresní soud v sídle sborového soudu prvé stolice č. 3501.
- — — **dle čl. V. nov. č. 8/1863:** cis. nař. č. 228/1853 o urážkách vojnů nevtahuje se na rotmistry ani (vrchní) strážmistry č. 3726.
- — — viz též četník.
- — — **náboženství** viz náboženství.
- — — **presidenta republiky** viz ochrana republiky (§ 11).
- — — **vojna** viz vojn.
- — — **souboru osob** viz urážka na cti (§ 492).
- — — **tiskem; zákon ze dne 30. května 1924, č. 124 sb. z. a n.:** zjištění smyslu významu a dosahu zažalovaného článku spadá v obor skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu, jemuž jest vyhrazeno právo, by si úsudek o dosahu a o smyslu článku utvořil podle volného přesvědčení č. 3381, 3451.
- — — výrok soudu v tomto směru musí však být jasný a určitý, musí odpovídati zásadám logického myšlení, musí obsahovati náležité odůvodnění, z něhož lze seznati, jakou logickou operací dospěl soud od doslovu článku k úsudku o jeho smyslu, a musí se při tom vypořádati i se všemi námitkami obžalovaného, pokud mohou být pro posouzení věci významnými (§§ 258, 270 č. 5, 281 č. 5 tr. ř.) č. 3381.
- — — nezbytným předpokladem řešení otázky viny při trestných činech proti bezpečnosti cti je, by soud formálně bezvadným způsobem zjistil nejprve obsah, smysl a dosah závadných projevů, by se přesně vyjádřil, jaké obvinění dotýkající se cti soukromého obžalobce, bylo obsahem

a smyslem projevů proneseno, by se pak na tomto skutkovém podkladě vyjádřil o tom, které ze skutkových podstat §§ 487 a násl. tr. zák. zjištěný projev ve směru objektivním podřaduje č. 3416, 3709.

- — — a aby na tomto podkladě přikročil pak k řešení otázky, zda je v tom neb onom směru důkaz pravdy přípustný, pakli ano, zda se podařil, po případě, pokud tato otázka nebyla kladně rozřešena ve prospěch obžalovaného, by přistoupil ke zkoumání otázky důkazu pravděpodobnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. č. 3416.
- — — pokud nelze při tiskové urážce povolití podmíněné odsouzení, trval-li obžalovaný po ztroskotání smírného vyrovnání, při němž uznal nepravdivost zprávy, houževnatě na její pravdivosti č. 3444.
- — — tisk má právo a jest povolán k tomu, aby skutečnosti, které rozvířily veřejné mínění (zločin vraždy), nepominul v novinách mlčením, a jest oprávněn, okolnosti, jež vyšly na jevo, zaznamenati a veřejnosti sděliti. Než jsou mu v tom uloženy určité meze, jednak zákaz čl. VIII zák. ze 17. prosince 1862, č. 8 ř. zák. z roku 1863 rozebíratí moc průvodů, jednak ochrana cti osoby, proti níž shodou okolností vyšly na jevo takové půtahy, že byla pro podezření z vraždy vzata do vyšetřovací vazby č. 3517.
- — — jest zásadně přípustiti, že může do jisté míry vyžadovati veřejný zájem — dodržování zákonů, odstranění zlořádů ve veřejné správě — by veřejnost byla o zločinu veřejné mínění značně rozvířivším náležitě zpravena. Jednal-li však pachatel proti zákonu čl. VIII zák. č. 8/1863 rozebíratí moc průvodů, který byl vydán v eminentním veřejném zájmu, neomezuje se na registrování fakt, nýbrž rozebíraje je a hodnotě je, jednal proti veřejnému zájmu č. 3517.
- — — předpoklady, za kterých někdo ručí za obsah periodického tiskopisu, jsou v § 1 tiskové novely přesně uvedeny. Zákon nezná zavinení, záležející v tom, že někdo, nemaje účasti na uveřejnění článku, dodatečně jeho obsah schvaluje č. 3526.
- — — ustanovení § 40 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, č. 6 ř. zák. z roku 1863 o promlčení platí i o promlčení přečinů proti bezpečnosti cti podle § 493 tr. zák. a § 1 tiskové novely; i tu jde o trestné činy spáchané obsahem tiskopisu č. 3548.
- — — i při trestných činech, spáchaných obsahem tiskopisu, přicházejí k platnosti všeobecné zásady trestního zákona o spoluvině a spolupachatelství č. 3558.
- — — **§ 1:** trestný čin jest v případě § 1 tisk. nov. a § 6 tisk. nov. týž; vždy jde o uveřejnění článku trestného obsahu tiskem; podstatný rozdíl spočívá v tom, že v onom případě jde o jednání dolosní, v tomto jen o čin kulposní č. 3621.
- — — na obžalobu pro přečin proti bezpečnosti cti může dojiti k odsouzení pro přestupek zanedbání povinné péče redaktorské a naopak může návrh na potrestání pro onen přestupek vésti k odsouzení pro trestný čin spáchaný obsahem č. 3621.
- — — obvinění pro přečin § 1 zákona č. 124/1924 sb. z. a n. opravňuje kmetický soud, by bez dalšího návrhu soukromého obžalobce a bez porušení zásady § 262, 263 a 267 tr. ř. odsoudil obžalovaného pro přestupek § 6 zákona č. 124/24 sb. z. a n., nestačily-li výsledky hlavního přelíčení k výroku o vině pro přečin, ale splněna-li skutková podstata onoho přestupku č. 3704.
- — — **§ 1 (2):** ustanovením § 1 (2) tisk. nov. byl početně omezen okruh osob pro tiskové delikty stíhatelných (§ 7 tr. zák.) v tom směru, aby osoby, které jsou jen nepřímo účastny na obsahu tisku, a kterým zpravidla nelze vinu dokázati, nebyly vydávány trestnímu stíhání;

časově v příčině stihatelosti některé na obsahu tisku sčastněné osoby neobsahuje tento předpis žádného ustanovení a nemá s ustanovením odst. (1) § 12 tisk. nov. nic společného č. 3541.

§ 2: postup podle § 2 (2) tisk. nov. je právem, nikoli povinností osoby zprávou dotčené č. 3600.

pramen zprávy (úřední) musí být ve smyslu § 2 (1) tisk. nov. uveden v těsné spojitosti se zprávou dodanou od státního úřadu (hned při jejím uveřejňování); není proto této podmínce beztrestnosti podle § 2 tisk. nov. vyhověno tím, že se teprve dodatečně za zahájeného již trestního řízení soudem oznámí původce ve smyslu § 8 (1) a § 5 tisk. nov. č. 3600.

§ 4: provedením důkazu pravdy o úplatkářství je prokázána též opodstatněnost obvinění z nepoctivosti, ježto ten, kdo bere úplatky, nemůže být pokládán za člověka poctivého č. 3416.

nezbytným předpokladem zákonným předpisům hovícího řešení otázky viny při trestných činech proti bezpečnosti cti je, by formálně bezvadným způsobem zjistil nejprve obsah, smysl a dosah závadných projevů, by se přesně vyjádřil, jaké obvinění dotýkající se cti soukromého obžalobce bylo obsahem a smyslem dotýčných projevů proneseno, by se pak na tomto skutkovém podkladě vyjádřil o tom, které ze skutkových podstat §§ 487 a násl. tr. zák. skutkově zjištěný projev ve směru objektivním podřaduje, a by na tomto podkladě přikročil pak k řešení otázky, zda je v tom neb onom směru důkaz pravdy přípustný, pakli ano, zda se podařil, po případě, pokud tato otázka nebyla kladně rozřešena ve prospěch obžalovaného, by přistoupil ke zkoumání otázky důkazu pravděpodobnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. č. 3416.

činy, jež by jinak samy o sobě byly urážkou na cti, nejsou trestnými, jednal-li pachatel bezelstně k uhájení svých oprávněných zájmů nebo u výkonu povinnosti svého povolání, nepřekročil-li při tom meze svého práva, pokud se týče povinnosti svého povolání č. 3445.

výbor pomocnické hromady jest oprávněn podávat stížnosti ve věcech pomocníků společenstvu i úřadům. Odborové organizace mají za úkol chránit zájmy dělnictva, k nimž náleží i osmihodinná doba pracovní. Ustanovily-li tyto organizace k výkonu těchto oprávnění určité osoby, jsou tyto osoby nejen oprávněny, nýbrž i povinny zájmy ty chránit a vyskytnuvši se závady na příslušných místech oznamovat č. 3445.

k beztrestnosti stačí i pouhé oprávnění bezelstně jednajícího pachatele k údajům zakládajícím po stránce objektivní urážku na cti č. 3445.

ke splnění prvé z obou podmínek beztrestnosti podle § 4 tisk. nov. se vyžaduje, by pachatel měl takové podklady pro své tvrzení, jež mu důvodně dovoľovaly a při objektivním jich zkoumání důvodně dovoľují pokládati obsah zprávy za pravdivý; pokud jde o důkaz takových skutečností č. 3451.

okolnost, že poškozená veřejná korporace věděla o nekorektních manipulacích se svým jménem a že své zájmy hájila sama (sama učinila oznámení), nevylučuje, že uveřejnění článku na ony manipulace poukazujícího nemělo na zřeteli především zájem veřejný č. 3451.

první podmínku beztrestnosti ve smyslu § 4 tisk. nov. (důkaz okolností, pro které tvrzení mohlo být považováno důvodně za pravdivé) jakož i subjektivní stránku druhé podmínky (zřejmý úmysl chránit především veřejný zájem) posuzuje po stránce skutkové podle §§ 258, 288 č. 3 tr. ř. soud nalézací; otázka, zda šlo o veřejný zájem, podléhá jakožto otázka právní posouzení také zrušovacím soudem č. 3474.

chráněním veřejného zájmu ve smyslu § 4 tisk. nov. jest i kárání činů (jimiž jest onen zájem dotčen) jednotlivce, který není veřejně činným č. 3474.

chráněním veřejným zájmem není zájem veřejnosti, dovědět se o zlořádech, nýbrž zájem občanstva na jich odstranění č. 3474.

veřejnost má zájem na tom, by bylo odhaleno potupení státní vlajky (zaměstnancem státního podniku) č. 3474.

veřejná mluva o činu může po případě poukazovat k tomu, že se čin stal č. 3474.

podle druhého odst. § 390 tr. ř. nese útraty řízení (zrušovacích) soukromý obžalobce, i když byl obžalovaný zproštěn z důvodů beztrestnosti podle § 4 tisk. nov. č. 3474.

do jisté míry může sice vyžadovati veřejný zájem — dodržování zákonů, odstranění zlořádů ve veřejné správě — by veřejnost o zločinu veřejné mínění značně rozvířivším náležitě byla zpravěna; avšak zákaz zákona rozebíratí moc průvodů vyslovený v čl. VIII. zák. č. 8/1863 byl vydán v eminentním veřejném zájmu a, jednal-li proto pachatel proti tomuto zakazu, neomezuje se na zaznamenání fakt, nýbrž rozebírá je a hodnotí je, jednal proti veřejnému zájmu č. 3517.

k beztrestnosti podle § 4 tisk. nov. nestačí, že tiskovou zprávou byl chráněn veřejný zájem, nýbrž se vyhledává, by byl ze závadné zprávy zřejmý úmysl, chránit především tento zájem č. 3542.

nestačí, by se pachatel odvolal na skutečnosti, které pokládá podle svého subjektivního nazírání za postačitélné, nýbrž musí být prokázány takové skutečnosti, jež při bedlivém objektivním zkoumání pro svou vnitřní spolehlivost a přesvědčivost postačí, by tvrzené obvinění mohlo být pokládáno za pravdivé č. 3542.

s hlediska § 4 tisk. nov. nestačí k beztrestnosti rozšiřovatele podle § 493 odst. druhý tr. zák. subjektivně předpokládaná spolehlivost prvního původce urážlivé zprávy; je vždy třeba zkoumat objektivní spolehlivost informátora ve spojitosti s obsahem zprávy informátorem sdělené, jakož i s okolnostmi, za kterých se informátor o obvinění dozvěděl a které k odůvodnění svého vinění uvedl, a konečně s ohledem na zvláštní okolnosti, za nichž své obvinění pronesl č. 3542.

může být veřejným zájmem, by nešvary v politické straně byly odhaleny a odstraněny č. 3542.

tvrzení, že soukromý obžalobce svého času jako student se více zdržoval v krčmách, než v posluchárně, a že je zkaženým studentem, týká se okolností z jeho soukromého života, o nichž jest podle §§ 489 a 490 tr. zák. důkaz pravdy vyloučen, stalo-li se vinění tiskem č. 3560.

byl-li původce a zodpovědný redaktor sprostěni vzhledem k § 4 tisk. nov. z obžaloby, při čemž však podle § 13 tisk. nov. vysloveno, že pravdivost zprávy prokázána nebyla, a uloženo zodpovědnému redaktorovi a vydavateli, by bezplatně a bez poznámky uveřejnili rozsudkový výrok a hradili útraty, jest jim přiznati právo zmateční stížnosti č. 3600.

§ 6: není-li tu trestného činu vůbec nebo zanikla-li trestnost podle § 490 tr. zák., není možné ani odsouzení pro přestupek § 6 tisk. nov. č. 3621.

trestný čin jest v případě § 1 tisk. nov. a § 6 tisk. nov. týž; vždy jde o uveřejnění článku trestného obsahu tiskem; podstatný rozdíl spočívá v tom, že v onom případě jde o jednání dolosní, v tomto jen o čin kulposní č. 3621.

na obžalobu pro přečin proti bezpečnosti cti může dojít k odsouzení pro přečin zanedbání povinné péče redaktorské č. 3621, 3704. a naopak může návrh na potrestání pro onen přečin vést k odsouzení pro trestný čin spáchaný obsahem č. 3621.

§ 8 (1): pramen zprávy (úřední) musí být ve smyslu § 2 (1) tisk. nov. uveden v těsné spojitosti se zprávou dodanou od státního úřadu (hned při jejím uveřejňování); není proto této podmínce beztrestnosti podle § 2 tisk. nov. vyhověno tím, že se teprve dodatečně za zahájeného již trestního řízení soudy oznámí původce ve smyslu § 8 (1) a § 5 tisk. nov. č. 3600.

§ 12 (1): účel předpisu odst. (1) § 12 jest prostě ten, zaručiti soukromému obžalobci úplnou volnost, stíhati z osob podle zákona zodpovědných právě tu, z jejíhož stíhání si slibuje podle výsledků trestního řízení, konaného třeba jen proti jediné z nich, že dosáhne nejúčinněji a nejsnadněji cíle soukromou obžalobou sledovaného, rehabilitace před veřejností č. 3541.

ustanovení § 12 (1) tisk. nov. o stavení promlčecí lhůty jest ustanovením práva veličiho; tímto ustanovením byl změněn § 530 tr. zák. pro obor tiskových deliktů č. 3541.

ono ustanovení platí nejen, když původce nemohl být ihned stíhán, nýbrž i tehdy, když se tak mohlo státi, poněvadž jeho osoba byla obžalobci známa již před podáním stíhacího návrhu proti zodpovědnému redaktoru č. 3541.

ustanovením § 1 (2) tisk. nov. byl početně omezen okruh osob pro tiskové delikty stíhatelných (§ 7 tr. zák.) v tom směru, aby osoby, které jsou jen nepřímou účastníky na obsahu tisku, a kterým zpravidla nelze vinu dokázati, nebyly vydávány trestnímu stíhání; časově v příčině stíhatelnosti některé na obsahu tisku součastně osoby neobsahuje tento předpis žádného ustanovení a nemá s ustanovením odst. (1) § 12 tisk. nov. nic společného č. 3541.

předpokladem předpisu § 12 odst. první tisk. nov. o stavení promlčení jest totožnost skutku a různost odpovědných osob, nikoliv různost skutků v příčině jedné a téže osoby odpovědné č. 3548.

§ 13: byl-li původce a zodpovědný redaktor sprostěni vzhledem k § 4 tisk. nov. z obžaloby, při čemž však podle § 13 tisk. nov. vysloveno, že pravdivost zprávy prokázána nebyla, a uloženo zodpovědnému redaktorovi a vydavateli, by bezplatně a bez poznámky uveřejnili rozsudkový výrok a hradili útraty, jest jim přiznati právo zmatečnické stížnosti č. 3600.

§ 14 (1): ustanovení § 14 odst. 1 tisk. nov. jest předpisem velicím a předpokládá též tiskopis, v němž byla urážlivá zpráva uveřejněna; na věci nic nemění pozdější nahodilá okolnost, že též tiskopis zanikl č. 3528.

povinnost uveřejniti rozsudek ve smyslu § 14 (1) tisk. nov. stíhá jen redaktora a vydavatele; nemůže být uložena obviněnému, jenž byl rozsudkem uznán původcem závadné zprávy č. 3636.

§ 17: výrok o odškodném ve smyslu § 17 tisk. nov. není součástí ani výroku o vině ani výroku o trestu, nýbrž je zvláštním rozhodnutím o soukromoprávním nároku uražené osoby, při čemž nejde o náhradu škody hmotné, nýbrž o zadostiučinění za újmu na statcích nehmotných č. 3444.

rozhodnutí podle § 17 tisk. nov. ponechává zákon volnému uvážení soudu, ovšem jen k návrhu osoby oprávněné č. 3444.

rozhodnutí podle § 17 tisk. nov. lze podle § 283 tr. ř. napadati jen odvoláním, nikoli zmatečnickou stížností č. 3444.

pokud jde o odvolání, nikoliv o zmatečnickou stížnost (§ 281 č. 11 tr. ř.), uplatňuje-li opravný prostředek, že soud prvního stádia, použiv předpisu § 4 zák. o podmíněném odsouzení neprávem, učinil podmíněně odsouzení závislým na tom, že obžalovaný dá soukromému obžalobci podle § 17 tisk. nov. zadostiučinění za utrpěné příkoří »podle svých sil« č. 3444.

není důvod, by bylo přihlíženo jako k přitěžující okolnosti k tomu, že bylo tiskovou urážkou ohroženo dobré jméno uraženého, bylo-li uraženému k jeho žádosti dáno zadostiučinění příznáním odškodného ve smyslu § 17 tisk. nov. č. 3444.

§ 18: ustanovení § 18 tisk. nov. předpokládá rozsudek odsuzující; nestanoví, že trestní řízení jest zastaviti č. 3600.

§ 21 odst. 1 a 2: náhradu nákladů na řízení zrušovací nelze uložiti obžalovanému solidárně s vydavatelem časopisu, netýkalo-li se opravné řízení odpovědného redaktora a tomuto náhrada uložena nebyla (§ 21 odst. první a druhý tisk. nov.) č. 3444.

§ 23: podle § 23 zák. č. 124/1924 přísluší vydavateli a vlastníkovi periodického tiskopisu opravné prostředky věcným obsahem a formální úpravou stejně jako obžalovanému č. 3456, 3527.

jest mu podle § 284 odst. první tr. ř. opovědět zmatečnickou stížnost do tří dnů po jeho uvědomění o rozsudku a podle § 285 odst. první tr. ř. provést ji do 8 dnů po ohlášení i tehdy, byl-li mu doručen nežádaný opis rozsudku s mocí úřední č. 3527.

jest mu doručiti zmatečnickou stížnost soukromého obžalobce k odvodu č. 3456.

§ 32: případné porušení § 32 tisk. nov. není ohroženo zmatečnickou stížností č. 3560.

nejde ani o důvod zmatečnosti č. 1 ani č. 3 § 281 tr. ř. povolal-li soud o své újmě náhradníka za nedostavivšího se kmeta, aniž byl straně přenechal právo jeho volby podle první věty třetího odstavce § 32 tisk. nov. č. 3560.

nař. č. 125/24 viz prostředky opravné.

promlčení: ustanovení § 12 (1) tisk. nov. o stavení promlčecí lhůty jest ustanovením práva velicého; tímto ustanovením byl změněn § 530 tr. zák. pro obor tiskových deliktů č. 3541.

ono ustanovení platí nejen, když původce nemohl být ihned stíhán, nýbrž i tehdy, když se tak mohlo státi, poněvadž jeho osoba byla obžalobci známa již před podáním stíhacího návrhu proti zodpovědnému redaktoru č. 3541.

promlčecí lhůta proti zodpovědnému redaktoru staví se tím, že bylo zavedeno trestní řízení proti vydavateli č. 3541.

předpokladem předpisu § 12 odst. první tisk. nov. o stavení promlčení jest totožnost skutku a různost odpovědných osob, nikoliv různost skutků v příčině jedné a téže osoby odpovědné č. 3548.

prostředky opravné: výrok nalézacího soudu podle § 6 prov. nař. k tiskové novele lze napadati toliko zmatečnickou stížností z důvodu zmatečnosti č. 6 § 281 tr. ř. a nikoli samostatnou stížností na vrchní soud, jenž by v oboru své působnosti trestním řádem vytýčené ani nemohl případně odůvodněné stížnosti vyhověti zrušením rozsudku kmetského soudu č. 3501.

byl-li původce a zodpovědný redaktor sprostěni vzhledem k § 4 tisk. nov. z obžaloby, při čemž však podle § 13 tisk. nov. vysloveno, že pravdivost zprávy prokázána nebyla, a uloženo zodpovědnému redaktorovi a vydavateli, by bezplatně a bez poznámky uveřejnili rozsudkový výrok a hradili útraty, jest jim přiznati právo zmatečnické stížnosti č. 3600.

Urážka úředníka viz úředník veřejný.

Úřad bezpečnosti (veřejné obžaloby): křivá výpověď před ním č. 3494.

Úřední hospodaření viz urážka dle § 488.

— **zpráva:** dle § 2 (1) tisk. nov. č. 3600.

Úředník veřejný: dle §§ 68, 81, 312 tr. zák.: městský strážník jest formálně oprávněn stíhati a zatknouti podezřelou osobu, dopustivši se trestného činu v obvodu, pro něž je ustanoven, i mimo tento obvod; pokud vyvíjí podle § 2 e) tr. zák. omyl pachatelův ohledně tohoto oprávnění č. 3370.

— — člen obecní rady, pověřený obecním zastupitelstvem k dozoru nad bezpečnostní policií, požívá ochrany § 68 tr. zák. a jest veřejným úředníkem ve smyslu §§ 101, 153 tr. zák., kdykoliv jedná obstaráváje úkony vnitřní bezpečnostní policie (zakročuje při hádkách, výtržnostech nebo rvačkách); nezáleží na tom, že byly přítomné také jiné osoby, povolané k péči o bezpečnost osob a majetku (starosta, strážník a četníci), ani na tom, že se před svým zákrokem ozbrojil býkovcem č. 3392. pro ochranu § 68 tr. zák. rozhoduje formální oprávnění k úřednímu výkonu č. 3392, 3402.

— — pro zvýšenou ochranu vrchnostenských osob ve smyslu druhého odst. § 68 tr. zák., pokud plní vrchnostenský příkaz nebo konají službu, se nevyžaduje, by jejich konkrétní výkon byl také věcně oprávněn, stačí úplně, jsou-li splněny podstatné náležitosti formální, a to aspoň v té míře, že by bez nich jednání pozbylo vůbec formy jednání úředního č. 3402.

— — ustanovení § 68 tr. zák. nečiní vrchnostenskou povahu zřízení obecního úřadu (členů civilní stráže) závislou na nosení určitého šatu (odznaku), aniž ji omezuje na dobu, po kterou konají bezpečnostní službu podle rozvrhu práce mezi jednotlivé členy bezpečnostní stráže č. 3413.

— — i strážník, který jest z důvodu nutného zotavení pro určitou dobu sprostředkovaně zpravidla již služebním stejnokrojem — osobě úkonem dotčené sprostředkováno jiným způsobem (strážník se jí legitimuje) č. 3413.

— — zákon stává v § 68 tr. zák. na roveň trvalému ustanovení úředníkem, zřízcem nebo sluhou při státním nebo obecním úřadě vyslání osoby, která není ani úředníkem, ani zřízcem, ani sluhou úřadu, úřadem za účelem určitého úkonu č. 3461.

— — uložení práce vrchností osobě soukromé zakládá však poměr ve smyslu § 68 tr. zák. jen, jde-li o takový příkaz, který jest v rámci úředních úkonů vrchností, uložených jí zákonem nebo povahou jejího úřadu nebo služby. Příkazem musí být přenesena na vyslance část působnosti úřadu samého č. 3461.

— — civilní geometr požívá ochrany § 68 tr. zák., je-li úkon, jímž byl Státním pozemkovým úřadem pověřen, v rámci úředních úkonů tohoto úřadu č. 3461.

— — z povahy bezpečnostní služby, jejímž úřadům a činitelům náleží zejména péče o bezpečnost osob a majetku a o zachování, po případě zjednání veřejného klidu a pořádku, plyne, že vykonáváním služby jest i pouhá pohotovost k případným zákrokům nutným k zabezpečení oněch právních statků nebo k represii proti jich ohrožení a poškození č. 3626.

— — ochranu podle § 81 (68) tr. zák. nelze omezovati na železniční zřízení, náležející k dopravním úředníkům v užším slova smyslu (§ 15 č. 1. nař. ze dne 16. listopadu 1851, č. 1 ř. zák. z roku 1852) č. 3690.

— — komisař a dílovedoucí, zaměstnaní v dílnách C. S. D., pověřeni nadřízeným úřadem provedením zkušební jízdy železničním vozem, požívají

ochrany § 81 (68) tr. zák., brání-li komu ve vstupu do onoho zkušební vozů; nezáleží na tom, že nenáleží přímo k vlakovému (nádražnímu) personálu a že nejsou oděni ve stejnokroj č. 3690.

— **dle § 101 odst. 2 tr. zák.:** jest jím každá osoba, která na základě veřejného příkazu obstarává práce vlády č. 3414.

— — spadá sem i obecní zřízenec (sluha), třeba nebyl vzat do přísahy č. 3414.

Ústavní listina: předmětem ochrany podle § 14 č. 1 zák. na ochranu republiky není všeobecný státovědecký pojem demokraticko-republikánské státní formy, ať jest zbudována na jakýchkoliv zásadách, nýbrž jen demokraticko-republikánská forma státu, která podle platné ústavní listiny tvoří základ státního zřízení Čsl. republiky č. 3658.

Úškození na těle úmyslné: § 152, 155 a) tr. zák.: zločin nedokonaného těžkého úškození na těle podle §§ 152 a 155 a) tr. zák. nepředpokládá za všech okolností, by bylo způsobeno alespoň lehké poranění; čin podle druhé věty § 155 a) tr. zák. je trestným, i když útok v úmyslu tam naznačeném nevedl ani k lehkému poranění napadeného, jest však v takovém případě uznati jen na pokus podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. č. 3715.

— — ideální souběh zločinu podle §§ 8, 152, 155 a) tr. zák. a zločinu podle § 98 b) tr. zák. č. 3715.

— — **dle § 153 tr. zák.:** obecní radní a zástupce obecního starosty jest osobou v § 68 tr. zák. jmenovanou a veřejným úředníkem ve smyslu §§ 101, 153 tr. zák., kdykoliv jedná obstaráváje úkony místní bezpečnostní policie, zejména, kdykoliv zakročí při různých hádkách, výtržnostech nebo rvačkách za tím účelem, by předešel, — zjednáním klidu — rvačce nebo pokračování ve rvačce a možnému při rvačkách poranění osob na ní účastněných, po případě i jiných; práva i povinnosti k takovému zákroku nezbyla by ho okolnost, že byly přítomné i jiné osoby povolané k péči o bezpečnost osob a majetku, (obecní starosta, obecní strážník a četníci) č. 3392.

— — k subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 153 tr. zák. není zapotřebí, by pachatel měl úmysl způsobiti poranění, spojené s viditelnými známkami a následky ve smyslu § 411 tr. zák., stačí úmysl ublížiti na těle č. 3395.

— — skutková podstata zločinu podle § 153 tr. zák. vyžaduje po stránce subjektivní nejen úmysl pachatele směřující k porušení tělesné neporušenosti osob tam uvedených (úmysl s takovou osobou zle nakládati), nýbrž i vědomí, že osoba ta vykonává své povolání v § 153 tr. zák. naznačené (nepřátelský úmysl pro toto vykonávání) č. 3397.

— — obecní radní, pověřený usnesením obecního zastupitelstva, by konal v obci službu policejního komisaře, je veřejným úředníkem ve smyslu §§ 101, 153 tr. zák.; jde o výkon jeho povolání, zakročuje-li proti nočním výtržníkům č. 3694.

— — **dle § 157 odst. 2 tr. zák.:** při skutkové podstatě podle druhého odstavce § 157 tr. zák. ustupuje příčinná souvislost mezi výsledkem a některou, byť co do osoby útočnicka, jednotlivce nebo vůbec nezjištěnou složkou zlého nakládání, jímž jest souhrn všech útoků všech osob povložitvých ruku na osobu výsledkem těžkého úškození na těle povložitvých; aby však nastala zodpovědnost jednotlivce, je třeba, by jeho útok byl s útoky ostatních útočníků v takové spojitosti, že se souhrn všech útoků jeví jako jediný nedílný celek, jako jednotné a jediné zlé nakládání č. 3385.

— — jedinství a jednotnost zlého nakládání nevyžaduje nutně ani časové ani místní nepřetržitosti útoků v tom smyslu, že by tu nesměla býti ani krátká přestávka mezi jednotlivými útoky, ani přenesení jich

s jednoho místa na místo jiné; nepředpokládá nutně ani totožnost útočníků v jednotlivých jeho dějstvích se ho účastňujícími čís. 3385.

— — — dle § 411 tr. zák.: pokus lehkého uškození na těle (§§ 8, 411 tr. zák.) hozením kamene po osobě stojící u otevřeného okna čís. 3629.

— — — dle § 420 tr. zák.: § 420 tr. zák. nestanoví skutkovou podstatu zvláštního samostatného trestného činu, nýbrž upravuje jen trest pro trestný čin uvedený v § 413 tr. zák., pokud se ho dopustil učitel na svém chovanci a žáku; nezakládá proto každé tělesné potrestání školních dětí učitelem (překročení zákazu § 82 školského a vyučovacího řádu pro školy obecné a měšťanské z 29. září 1905, čís. 159 ř. zák.) skutkovou podstatu onoho přestupku, nýbrž jen takové, při němž utrpěla pokáraná osoba škodu na těle; nebyla-li tato okolnost v článku tvrzena, nejde o obviňování z onoho přestupku ve smyslu § 487 tr. zák., nýbrž po případě o přestupek § 496 tr. zák. nebo § 488 tr. zák. čís. 3462.

— — — kulposní: dle § 335 tr. zák.:

— — — zavinění řidiče automobilu viz automobil.

— — — uvedení těžkého, byť i prázdného vagonu na kolejích v pohyb nutně vyžaduje, by osoby při úkonu tom činné měly naprostou jistotu, že dráha pro pohybující se vůz jest volná a že bezpečnost lidí nacházejících se v místech, kam až vůz může dojetí, nijak není tím ohrožena čís. 3390.

— — — při posunování má vždy jít jeden dělník před posunovaným vagonem, aby viděl, zda koleje jsou volné čís. 3390.

— — — pachatele neomlouvá, že i poškozený nedbal předpisů čís. 3390, 3429.

— — — trestná nedbalost podle § 335 tr. zák. nevyžaduje po subjektivní stránce, by pachatel předvídal bezprávný výsledek, stačí, když si nebezpečnost svého jednání (opomenutí) neuvědomil z nedostatku povinné péče čís. 3390.

— — — subjektivní skutková podstata podle § 335 tr. zák. vyžaduje, by pachatel předvídal nebo mohl předvídati, že z jeho jednání může nastati konkrétní ohrožující stav, jenž pak vyvrcholil ve skutečnou škodu čís. 3409.

— — — není předpisu, který by přímo a výslovně nařizoval jezdit po levé straně čís. 3412, 3439, 3673, 3705.

— — — avšak z předpisů silničních řádů o předjíždění a vyhýbání, (podle nichž mají veškerá vozidla vyhýbatí v levo a předjížděti v pravo), vychází na jevo, že jezdec má se vždy, zejména pak, vidí-li před sebou překážku, držeti v levo. Ze stálého dlouholetého šetření těchto předpisů vyvinula se jako pravidlo, všeobecně uznávané i fakticky zachovávané, zvyklost, že se na silnicích jezdí po levé straně čís. 3412, 3705.

— — — tato zvyklost vztahuje se i na cyklisty čís. 3412.

— — — obžalovaný nebyl by viny prost ani tehdy, kdyby bylo zjištěno, že protizákonný výsledek nenastal výhradně z činu neb opomenutí obžalovaného, nýbrž vzešel též ze spolupůsobení činitelů dalších, zejména i ze spoluzavinění samotného poškozeného. Stačít, vyvolal-li obžalovaný třeba i jen jednu z podmínek, jež měly v zápětí onen protizákonný výsledek čís. 3412, 3429.

— — — opomenul-li obžalovaný zahraditi transmise v podkolí svého mlýna ochranným zábradlím, jehož zřízení mu bylo jako majitel mlýna příslušnou okresní politickou správou jako úřadem živnostenským v zájmu bezpečnosti zaměstnanců mlýna nařizeno, dopustil se opomenutím zřízení onoho ochranného zábradlí přestupku podle § 431 tr. zák. i tenkrát, byly-li osoby ve mlýně zaměstnané skutečně obeznámeny se zařízením a s nebezpečností práce v okolí strojů čís. 3421.

— — — jde o spoluzavinění cyklisty, opomenul-li upozorniti povozy případně za ním jedoucí zvednutím ruky nebo jiným vhodným způsobem na úmysl odbočiti do postranní ulice čís. 3429.

— — — vyhýbání vozidel na levou stranu (§ 2 zák. ze dne 15. června 1866, čís. 47 z. zák. pro Čechy) musí býti podle okolností připravováno včas, což se nemůže díti jinak, než že vozidlo jede, je-li tu možnost náhlého objevení se jiného vozidla, po levé straně silnice čís. 3439, 3673.

— — — pojem nedbalosti není zákonem čís. 177/1909 vymezen; jest jej i pro rozsah tohoto zákona vymezení podle povšechných zásad § 335 tr. zák. tak, že stačí nedbalost nevědomá, záležející v tom, že pachatel předsebere čin, o němž může třeba jen podle zvláštních poměrů svých nahlédnouti, že je způsobitlivý přivoditi, nebo zvětšiti nebezpečí pro právní statek zákonem chráněný čís. 3455.

— — — pokud účast na rvačce jest jedním, o němž může pachatel již podle přírozených jeho následků, které každý snadno poznati může, seznati, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost ostatních účastníků na rvačce (§ 335 tr. zák.) čís. 3458.

— — — výrok, že pachatel mohl s některého s hledisek v tomto ustanovení zákona uvedených postřici, že jeho jednáním (nebo opomenutím) může býti způsobeno nebo zvětšeno nebezpečí pro právní statky v tomtéž ustanovení zákona naznačené, obsahuje, ač je po výtce závěrem skutkovým, současně i závěr právní čís. 3458.

— — — jako nemůže býti potrestán ten, kdo jedním a týmž činem nebo opomenutím z nedbalosti zabije jednoho člověka a zraní více lidí pro přečin a přestupek podle § 335 tr. zák., nýbrž jen pro přečin podle § 335 tr. zák., tak i ten, kdo uveřejní z nedbalosti článek zakládající skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochranu republiky a přečinu podle § 18 čís. 1 a 3 téhož zákona, pro přečin a přestupek podle čl. III. zák. čís. 142 ř. zák. a § 42 zák. na ochr. rep., neboť těžší výsledek těžší nedbalosti absorbuje lehčí výsledek a přivodí použití sazby trestní normované na výsledek těžší čís. 3469.

— — — zmenšená (seslabená) přičetnost není ani částečným pomínutím myslí; záležejíc v tom, že se v mysli osoby jí stížené nevybavují představy tak rychle a určitě a neuplatňují tlumy tak mocně jako u osoby pravidelného duševního rozpoložení, aniž by však schopnost k rozpoznání protiprávnosti skutku a schopnost volného rozhodování byly zrušeny, rovná se zmenšená (seslabená) přičetnost (duševní méněcennost) stavu mdlejšího rozumu, který jest jen polehčující okolností podle § 46 a), § 264 a) tr. zák., nevylučujíc trestní zodpovědnost, leč by šlo o trestné činy spáchané z pouhé nedbalosti, při nichž jest přihlížeti k mdlejšímu rozumu pachatele již při posouzení, zda mohl poznati nebezpečnou povahu svého jednání, jelikož poukazuje k »zvláštním jeho poměrům« (§ 335 tr. zák.) čís. 3482.

— — — vybočení z mezí nutné obrany (§ 2 g) tr. zák.) jen ze strachu nezba-vuje zodpovědnosti podle § 335 tr. zák. čís. 3482.

— — — nedbalost předpokládaná poslední větou § 2 tr. zák. nevztahuje se na samu povahu skutku, nýbrž na poměr skutku k rozsahu nutné obrany čís. 3482.

— — — nedbale ve smyslu onoho ustanovení nejedná pachatel již tehdy, když věděl nebo mohl poznati, že skutek může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost toho, proti komu v nutné obraně jednáno, nýbrž teprve tehdy, když věděl nebo mohl poznati, že jednání to nebylo k odvrácení útoku nutně, buď že za tím účelem vůbec nebylo třeba skutku ohrožujícího ony statky,

- nebo že nebylo třeba ohrožení jich v té míře, ve které skutečně byly ohroženy (poškozeny) č.ís. 3482.
- — — pro skutkovou podstatu podle § 335 tr. zák. stačí i tu nedbalost nevědomá č.ís. 3482.
- — — nedbalost, předpokládaná v § 2 g) tr. zák. pro přičítání skutku podle § 335 (431) tr. zák. spočívá v možnosti poznání, že skutek není úměrným útokem a potřebě obrany č.ís. 3482.
- — — i pro přičítání poruch na tělesné bezpečnosti, na zdraví nebo na životě lidí z důvodu nedbalosti podle §§ 335, 431 tr. zák. platí povšechná zásada, že pouhá nečinností jest, třebaže by bylo dotčeno poruše uvedených právních statků zabráněno jednáním osoby zůstavší nečinnou, trestným činem jen, měla-li osoba ta povinnost k ochraně a záchraně právního statku buď následkem zákonného neb jinakého pro ni závazného předpisu nebo následkem toho, že přivodila pozitivním jednáním, jež nebylo již samo o sobě směru a rázu uvedeného v § 335 tr. zák., stav věci, z něhož nastalo nebezpečí pro právní statek, a uskutečnila tím alespoň jednu z pozitivních příčin, z nichž došlo k ohrožení a pak i k porušení právního statku, jehož poškození a po případě zničení jí má být přičítáno č.ís. 3484.
- — — pozitivním jednáním onoho rázu jest obzvláště i používání dělníka k pracem, jejichž konání jest nutně neb alespoň pravidelně spojeno s nebezpečím pro tělesnou bezpečnost, život nebo zdraví dělníka č.ís. 3484.
- — — jde-li o druh práce, který není naprosto zakázán a jest z těch kterých hledisek nutný, jest povinnost k zabezpečení dělníka omezení na povinnost k takovým opatřením, kterými se nebezpečí omezuje na nejmenší míru, která je s prací tou nezbytně spojena a do které možno a dlužno spoléhat se na to, že nebezpečí čelí — vhodnou úpravou jednotlivých úkonů vyžadovaných prací mu uloženou — sám dělník osvědčením pozornosti a opatrnosti náležející mu ne méně než osobě povinné k jeho zabezpečení č.ís. 3484.
- — — měřítkem pro určení oné míry nebezpečí a tím i rozsahu této povinnosti budou — vedle zkušeností povinné osoby a vědomí jejího o tom, zda jest dělník s nebezpečnou povahou práce řádně obeznámen či nic — obzvláště případně předpisy o dotčeném druhu práce č.ís. 3484.
- — — jimi jsou pro lámání kamene předpisy min. nařízení ze dne 29. května 1908, č.ís. 116 ř. zák., jichž jest, třebaže jsou vydány pro živnostenský provoz kamenných lomů a t. d., obdobně šetřiti také při lámání kamene se svolením majitele lomu, pokud ovšem není obdoba jich vyloučena krátkou dobou a malým rozsahem prací jen příležitostných č.ís. 3484.
- — — zachování těchto předpisů a i zkušeností naznačeného rázu bude pak třeba zajistiti také proti vůli dělníka, jehož opatrnosti a pozornosti může pak za tohoto předpokladu býti zůstavena péče o to, by nepřišel vlastní nepozorností neb neopatrností při jednotlivých pracovních úkonech k úrazu č.ís. 3484.
- — — na okolnostech případu, zejména na povaze a na předběžném zaměstnání dělníka bude záviseti, kterých opatření jest v naznačených mezích třeba k řádnému plnění povinnosti k zabezpečení dělníka, obzvláště, zda je a do které míry je třeba poučení jeho před započítím práce a dozoru nad ním po její dobu č.ís. 3484.
- — — přičítání úrazu přes to nastavšího vyžaduje nejen zjištění, že dotčená osoba opomenula něco, co jí bylo opatřiti, nýbrž i zjištění, že by úraz nebyl nastal, kdyby zjištěného opomenutí nebylo č.ís. 3484.
- — — osobou k zabezpečení dělníka v naznačeném rozsahu povinnou jest osoba, která dělníka k dotčené práci používá, podnikatel práce č.ís. 3484.
- — — na podnikateli nelze žádati, by svou povinnost konal osobně; může se jí — ovšem, pokud tak zvláštními předpisy stanoveno, jen za současného oznámení příslušné vrchnosti a po případě s jejím schválením — zprostiti ustanovením jiné osoby k úkolům těm, ačť jen osoby k tomu svolné a způsobilé č.ís. 3484.
- — — ustanovením takového zástupce (srovnej zvláště § 54 min. nař.) není však již pouhý poukaz osobě, třebaž u podnikatele zaměstnané, aby určila dělníky pro dotyčné práce, pokud se týče vyslala je na práce ty, sám o sobě a bezvýjimečně č.ís. 3484.
- — — není však ani vždy zapotřebí výslovného pověření osoby té naznačeným úkolem (dozorem) nad dotyčnou prací. Na okolnostech, obzvláště na rozsahu působnosti, která přísluší a náleží zaměstnanci podnikatele podle právních poměrů mezi zaměstnancem a podnikatelem závisí, zavazuje-li poukaz podnikatelův zaměstnanci, by určit dělníky pro tu kterou práci, zaměstnanec i k dozoru nad prací tou, pokud se týče na dělníky k ní určené č.ís. 3484.
- — — zprostil-li se podnikatel platným způsobem povinnosti k zabezpečení dělníka, zejména k dozoru na jeho práci zřízením zástupce, stihne zodpovědnost za nesplnění povinnosti té nikoliv oba, nýbrž jedině zástupce, zvláště neodmítl-li zástupce proti podnikateli příkaz mu výslovně nebo mlčky udělený č.ís. 3484.
- — — povinnost té které z uvedených osob k zabezpečení dělníka, zejména k dozoru nad jeho prací trvá jen, pokud trvá důvod této povinnosti, pokud dělník koná práci pro dotčeného podnikatele č.ís. 3484.
- — — podle zásady, stanovené v § 134 tr. zák. pro přičítání úmyslného, a platné obdobně podle § 335 tr. zák. i pro přičítání nedbalého usmrcení, jest ačť příčinná souvislost mezi jednáním pachatelovým a smrtí osoby jednáním tím dotčené přerušena, přesněji příčinná souvislost ta není dána a nelze pachateli smrtelný výsledek přičítati, nastala-li smrt jen následkem vedlejších příčin, nahodile (totiž ze stanoviska pachatele nahodile) se přihodivších, k nimž nezavdalo podnět samotné jednání pachatelovo, zejména činem předsevzatým osobou od pachatele různou, po případě osobou dotčenou jednáním pachatelovým úmyslně, neboli za účelem, by nastal, neb alespoň u vědomí, že pak nastane výsledek smrtelný č.ís. 3487.
- — — než by čin osoby od pachatele různé měl takový význam pro posouzení příčinné souvislosti, jest nezbytně třeba, by čin ten (po případě opomenutí) byl příčinou neb alespoň jednou z několika příčin smrti tak, že příčinný vývoj událostí, k němuž zavdalo podnět jednání pachatelovo, byl by se bral bez něho jiným směrem anebo by byl končil před onou metou (účinkem smrtelným) č.ís. 3487.
- — — okolnost, že poraněný odmítl amputaci k záchraně života nutnou, nepřerušuje příčinnou souvislost mezi zaviněním pachatelovým a smrtí poraněného č.ís. 3487.
- — — ustanovení §§ 335 a 337 tr. zák. nečiní zodpovědnost závislou na ničem jiném než na tom, mohl-li jednající nahlédnouti, že jeho jednání neb opomenutí (a takovým může býti každé) je způsobilé přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro právní statky oněmi ustanoveními zákona chráněné č.ís. 3492.
- — — pachatel zodpovídá za vše, co jest s jeho jednáním (opomenutím) spojeno příčinně (§ 134 tr. zák.) tak, že by bez něho nebylo nastalo, bez ohledu na to, zda konkrétní následek ohrožení nastal také proto, že se k příčině, vyvolané pachatelem, přidružily ještě příčiny,

spočívající v okolnostech dalších, pachatelem třeba ani nepředvídaných a nechtěných č. 3492.

— — — spadá sem, nutil-li kdo jiného k útěku po kolejích železniční trati tím, že po něm házel kamením a holemi č. 3492.

— — — § 376 tr. zák. jest jen použitím § 335 tr. zák. na určitý výsek možných případů č. 3519.

— — — zavinění tiskaře jest posuzovati se zřetelem na §§ 233 a 238 tr. zák. v případě kulposního zavinění podle všeobecného předpisu § 335 tr. zák. č. 3573.

— — — péče o to, by nespotřebovaná zapalovadla a nespotřebované náboje byly náležitě dělníky po skončení pracovní doby vráceny do skladiště (§§ 105, 115 nař. ze dne 2. července 1877, č. 68 ř. zák.), není osobní povinností zaměstnavatele; péče o to nemusí být přenesena na osobu třetí, stačí ustanovení vedoucího dělníka; ten musí býti osobou způsobitou (nedbalost při výběru) č. 3577.

— — — na zaměstnavateli nelze se stanoviska trestního zákona žádati, by jeho dozor šel dále, než se mu zákony a předpisy nařizuje, neboť pak by veškeré podnikání bylo znemožněno, ježto by kontrola každého jednotlivého dělníka a jeho prací podnikatele úplně vyčerpala; podnikatel se musí proto spoléhati na orgány, které kontrolou určitých prací pověřil a na t. zv. přední dělníky, při jichž výběru musí zachovávat jistou opatrnost č. 3577.

— — — výklad nařízení a povinností podle nich podnikateli příslušejících jest věcí soudu, nikoliv znalců č. 3577.

— — — ustanovení § 335 tr. zák. trestá jakákoliv jednání a opomenutí, jimiž se i jen z větší nebezpečí pro tělesnou bezpečnost, zdraví nebo život lidí a nerozumně, zda bylo nebezpečí to přivoděno osobou nebezpečím dotčenou, či osobou jinou č. 3579.

— — — dle § 24 zákona ze dne 31. prosince 1874, č. 4 z. zák. pro Moravu 1875 (silničního řádu pro veřejné neerární silnice) veškeré povozy bez rozdílu mají na každé silnici jezdit po levé straně vozové dráhy, nežádají-li výjimky zvláštní okolnosti č. 3579.

— — — k subjektivní skutkové podstatě přečinu § 335 tr. zák. stačí, neuvědomil-li si pachatel nebezpečí s jeho jednáním (opomenutím) spojené, třeba jen z nedostatku povinné péče, již má použití každý normálně myslící a chápající člověk vzhledem k povaze činu a k daným okolnostem, a bylo-li nebezpečí při použití této obvyklé pozornosti též poznatelným č. 3622.

— — — povinnost stavitele, by se postaral o vypnutí proudu po dobu, kdy se konají práce poblíže elektrického vedení, vyplývající ne sice z doslovu, ale z ducha předpisu § 33 nař. min. obchodu ze 7. února 1907, č. 24 ř. zák., není osobní, nýbrž všeobecná; stačí, pověřil-li vypnutím proudu spolehlivého dělníka; ručí jen za nedbalost při výběru č. 3647.

— — — není-li místními a světelnými poměry rozhled s vozidlem, pohybujících se na veřejné silnici, zabezpečen na takovou vzdálenost, že v ní lze převést vozidlo dosud na jiné části silnice se pohybující na levou stranu silnice ve směru jízdy s náležitou rozvahou a tak, že jest naprosto vyloučeno nebezpečí srážky s jiným vozidlem pohybujícím se v opačném směru, bude vyhýbání se připraveno řádně a bezpečně jen, jede-li vozidlo po celou dobu, kdy panují poměry rozhledu nepříznivé, po levé straně silnice č. 3673.

— — — podle § 9 silničního řádu musí býti za tmavé noci každé vozidlo opatřeno rozžatou lucernou, kterou jest na vozidle umístiti tak, by mohla býti z daleka spatřena; pojem noci jest tu vymeziti tak, že se rovná době, kdy není denního světla č. 3673.

— — — příčinná souvislost č. 3673.

— — — skutečnost, že se pachatel mohl sice pokládati za ohrožena a k obraně nucena, že však vykročil z mezi nutné obrany jen ze strachu, nezbujuje ho zodpovědnosti podle § 335 tr. zák. č. 3675.

— — — tato nedbalost ve smyslu posl. věty § 2 g) tr. zák. nevztahuje se na samu povahu skutku, k odvrácení útoku podniknutého, nýbrž na poměr tohoto skutku k rozsahu nutné obrany; nedbalost ta spočívá v možnosti poznání, že skutek není úměrným útoku a potřebě obrany; stačí tu nedbalost nevědomá č. 3675.

— — — polír, jemuž byl svěřen dohled nad stavbou (zřízením vřetenové zdi s předem vybranými otvory pro betonové schody), který úkol ten převzal a v osudné době jej zastával, je povinen (§ 335 tr. zák.) podřízeného dělníka (zedníka) poučiti, jak se práce ta dělá; nevyvíňuje ho, že takovou práci ještě nekonal č. 3679.

— — — zavinění podnikatele staveb, který, ač věděl, že dráty nízko nad stavbou prochází silný elektrický proud, nedal je odstraniti a v práci pokračoval č. 3693.

— — — samostatný podnikatel, který převzal provedení celé práce (přístavby), zodpovídá (§ 335 tr. zák.) i ohledně provádění tesařských prací; je na něm, by sám i v tomto ohledu učinil všechna opatření, jichž je třeba k ochraně života a zdraví zaměstnaných jim dělníků č. 3693.

— — — vyzrozumění stavbu provádějícího o povolení stavby není podle zákona vůbec nařizováno (§ 31 staveb. řádu pro Slezsko ze dne 2. června 1883, č. 26 z. zák.) č. 3693.

— — — každý povoz má i mimo dobu vyhýbání se jinému vozidlu použití levé strany silnice pro úseky silnice, na kterých by jinak nebyl zabezpečen účel příkazu vyhýbání se na levou stranu; takovým jest i úsek na svahu kopce č. 3705.

— — — vyhýbání jest dostatečným způsobem provedeno jen, je-li protijedoucímu vozidlu uvolněna celá levá (ve směru jeho jízdy) strana silnice až do jejího středu č. 3705.

— — — pro přečin zanedbání povinné péče vykročením z mezi spravedlivé nutné sebeobrany jsou tu předpoklady nejen, když byl podniknut skutečně protiprávní útok na život, svobodu nebo jmění, a povaha osob, času, místa, způsob útoku nebo jiné okolnosti činí použití takové obrany potřebným, by útok byl odvrácen, nýbrž i, když se pachatel omylem mohl domnívati, že jest napaden a v tomto mylném chápání skutečnosti bránil se proti domnělému útoku č. 3706.

— — — dle §§ 335, 337 tr. zák.: zavinění řidiče automobilu (motocyklu) viz automobil.

— — — jinak viz uškození dle § 335.

— — — dle § 360 tr. zák. viz zanedbání nemocných.

— — — dle § 431 tr. zák.: opomenul-li majitel mlýna zahradiťi transmisi v podkole mlýna ochranným zábradlím, jehož zřízení mu bylo živnostenským úřadem (okresní politickou správou) nařizováno, dopustil se po případě přestupku podle § 431 tr. zák., třebaže byly osoby ve mlýně zaměstnané se zařízením ve mlýně a s nebezpečností práce v okolí strojů obeznámeny č. 3421.

— — — nedbalost, předpokládaná § 2 písm. g) tr. zák. pro přičítání skutku podle § 335 (431) tr. zák. spočívá v možnosti poznání, že skutek není úměrným útoku a potřebě obrany č. 3483.

— — — ke skutkové podstatě přestupku podle § 431 tr. zák. se vyhledává jen, by pachatel nedbalým jednáním (opomenutím) způsobil nebo zvětšil konkrétní nebezpečství pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost jiné osoby č. 3522.

- — — skutečnost, že tu není příčinné spojitosti mezi smrtí a jednáním sama o sobě nevylučuje, že se pachatel nedopustil přestupku č. 3522.
- — — házení kameny po určitých osobách jest přestupkem podle § 431 tr. zák.; nelze tu nikdy vyloučiti, že osoby ty mohou býti zasaženy č. 3613.

Útěk po kolejích viz uškození dle § 335.

Útisk (zákon ze dne 12. srpna 1921, č. 309 sb. z. a n.): ustanovení § 98 b) tr. zák. a předpisy § 1 a 2 zák. o útisku sledují též účel a liší se jen v jakosti a síle použitých prostředků, při pohrůžce zejména v tíži a citelnosti zla, jímž bylo hroženo č. 3563.

- — — přečin § 1 zák. o útisku, pohrozil-li kdo jinému újmou na těle v úmyslu, by na něm bezprávně vynutil vstup do bytu; nejde o dobrovolné ustoupení, odešel-li pachatel proto, že si nemohl vstup do bytu vynutiti č. 3584.
- — — zákon nemá v § 2 odst. druhý zák. o útisku (stejně jako v § 82 tr. zák.) na mysli jen zbraň v technickém slova smyslu; stačí každý předmět způsobit k zesílení útoku proti osobě a k ohrožení její tělesné bezpečnosti; nezáleží na tom, zda se pachatel opatřil zbraní předem v úmyslu, by jí použil při činu, či zda jí použil, maje ji náhodou po ruce č. 3584.
- — — kleknutí na koho a tak částečné zbavení jeho volnosti pohybu ve spojení s vyhrožováním dalšími násilnostmi přesahuje pojem zlého nakládání ve smyslu přest. útisku podle § 1 zák. č. 309/1921 č. 3602.
- — — z ustanovení § 93 tr. zák. ve spojení s ustanovením § 2 g) tr. zák. vyplývá, že jest každému volno zdržeti beztrestně osobu, o níž má důvodné podezření neb aspoň důvodně se domnívá je míti, že jde o zločince neb o člověka škodlivého nebo nebezpečného, najmě jeho právním statkům č. 3624.
- — — domnívá-li se pachatel (§ 1 odst. 2 zák. o útisku), že má právo vynutiti na osobě zdrževší jeho otce pro odůvodněné podezření z krádeže na jejím poli, by upustila od jeho předvedení ke starostovi, věda o onom důvodu zdržení, jde o neznalost trestního zákona (§ 93 ve spojení s § 2 g) tr. zák.) a tudíž o omyl právní (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 3624.
- — — skutková podstata přestupku útisku nevyžaduje, by nastal účinek pohrůžkou napovězený; důvodem trestnosti jest nátlak na vůli ohroženého napovězením budoucí újmy č. 3637.
- — — na rozdíl od § 98 b) tr. zák. nevyhledává skutková podstata přestupku útisku »důvodnost obav«, stačí, že vyhrůžka mohla účinkovati na vůli dotčeného, protože mu bylo za to míti, že pachatel je s to vyhrůžku uskutečniti č. 3637.
- — — spadá sem, bylo-li farář vyhržováno vyvoláním nepokojů, by bylo docíleno jeho svolení k pohřbení na katolické části hřbitova č. 3637.
- — — osobou, podezřelou z trestného činu, který jest stíhán z povinnosti úřední, smí kdokoli zdržeti za tím účelem, by jí odevzdal příslušné vrchnosti; toto právo je nutným důsledkem práva uvedeného v § 86 tr. ř. a výronem zájmu státu na zachování právního pořádku a pro jednotlivce, jenž je jako člen státního celku účastněn na jeho zájmech, konkrétním právem, jež porušiti není zdržené osobě dovoleno (§ 98 a) tr. zák., § 2 odst. 2 zák. o útisku) č. 3677.
- — — pod pojmy zlého nakládání a způsobení újmy na těle po rozumu § 1 zák. o útisku spadá jen takové působení na tělo jiné osoby, které nemá jinakého dalšího účinku než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti; jde o násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák., jakmile nastaly nebo podle povšechné povahy jednání pachatelova mohly nastati účinky vážnější, zejména poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo co do stupně rozsáhlejší č. 3677.

- — — spolupachatelství přestupku útisku podle § 1 zák. č. 309/1921 hrozbou újmou na svobodě a cti, by bylo na ohroženém vynuceno, by za stávky nepracoval; nezáleží na tom, že nelze dokázati, který spolupachatel vyhrůžku pronesl č. 3683.
- — — po stránce subjektivní vyhledává se ke skutkové podstatě přestupku podle § 1 zák. č. 309/1921, spáchaného vyhrůžkou, kromě vědomí pachatelova, že hrozí jinému újmou na některém z právních statků v onom ustanovení zákona uvedených, též úmysl pachatelův, vynutiti na ohroženém nějaké konání, opomenutí nebo snášení, a vědomí pachatelova, že nemá práva na toto konání, opomenutí nebo snášení č. 3683.
- — — vyhrůžkou (opovědi způsobení újmy) je projev, jímž pachatel chce jiné osobě (ohroženému) naznačiti a jí též způsobem pro ni poznatelným naznačuje, že má moc a zamýšlí opovězenou jí újmu buď sám nebo prostřednictvím jiného způsobiti č. 3683.

Útratový rekurs: pokud v podání útratového rekursu, napadajícího čtené jen nepatrné položky, nelze spatřovati advokáta nedůstojné, ve smyslu zásad hájených výborem advokátní komory cti a vážnosti stavu se příčí, malicherné jednání proti nepatrným položkám přísudku č. 89 dis.

- — — **Útraty:** rozhodnutí o povinnosti k náhradě útrat prvé stolice netřeba měniti, doznal-li výrok o vině částečné změny jen co do právní kvalifikace činu (§ 389 tr. ř.) č. 3417.
- — — útraty řízení zrušovacího nelze obžalovanému uložit, přivodila-li zmateční stížnost, ac byla zavržena, dávši podnět k použití § 290 tr. ř. nepřímo rozhodnutí pro obžalovaného příznivější (§ 390 odst. druhý tr. ř.) č. 3417.
- — — náhradu nákladů na řízení zrušovací nelze uložit obžalovanému solidárně s vydavatelem časopisu, netýkalo-li se opravné řízení odpovědného redaktora a tomuto náhrada uložena nebyla (§ 21 odst. první a druhý tisk. nov.) č. 3444.
- — — podle druhého odst. § 390 tr. ř. nese útraty řízení (zrušovacího) soukromý obžalobce, i když byl obžalovaný zproštěn z důvodů beztrestnosti podle § 4 tisk. nov. č. 3474.
- — — ustanovení § 390 odst. 2 tr. ř. jest speciální úpravou zvláštních útrat přivoděných podáním řádného opravného prostředku (odvoláním soukromého obžalobce); pokud opravný prostředek zůstal zcela bezvýsledným, ručí za útraty podáním jeho přivoděné ten, kdo opravný prostředek podal č. 3594.
- — — povinnost k náhradě útrat vzešlých zcela bezvýsledným opravným prostředkem nečiní zákon (§ 390 odst. 2 tr. ř.) závislým na ničem jiném, než jen právě na bezvýslednosti opravného prostředku, posuzuje tuto část trestního řízení v otázce útrat zcela samostatně; je proto tato povinnost nezávislou na celkovém výsledku trestní věci a na všeobecných, k tomu se vztahujících předpisech § 389 odst. 1 a § 390 odst. 1 tr. ř. č. 3594.
- — — zákon ukládá podateli zcela bezvýsledného opravného prostředku náhradu všech zvláštních útrat, jež byly jeho podáním přivoděny, soukromému obžalobci i náhradu všech útrat obžalovanému z toho vzešlých, mezi něž § 393 odst. 3 tr. ř. ve všech případech, kde soukromý obžalobce má vůbec povinnost hraditi náklady procesní, počítá výslovně i všechny útraty obhajování č. 3594.
- — — ustanovení § 390 tr. ř. druhá věta nemá místa, když útraty nevznikly řízením o soukromé obžalobě, nýbrž výhradně řízením o veřejné obžalobě (pro přestupek § 411 tr. zák.), které se nekonalo podle § 48 tr. ř. jen k žádosti soukromého účastníka č. 3680.
- — — byla-li zmateční stížnost jednoho z obžalovaných odmítnuta, druhého zamítnuta z důvodů věcných, jest uložiti náklady zrušovacího řízení jen tomuto obžalovanému (§ 390 odst. 1 a 2 tr. ř.) č. 3728.
- — — v kárném řízení jest odsouzenému uložiti náhradu útrat, které jest vyměřiti obdobným použitím předpisů trestního řádu, avšak jen, pokud se tyto předpisy hodí i na kárné řízení (§ 41 odst. 2 kárn. stat.) č. 86 dis.

- ani podle § 381 čis. 1 a 6 tr. ř. ani v kárném řízení nelze žádati náhradu za paušál z místnosti, ani za vyhotovení obžaloby a nálezu čis. 86 dis.
- ani v kárném řízení netřeba výrok o povinnosti obviněného k náhradě případných nákladů na kárné řízení prvé stolice změnit, doznal-li výrok částečně změny jen co do právní kvalifikace kárných provinění čis. 96 dis.
- podle § 13 tisk. nov. viz urážka tiskem (§ 13).

- Utrhání na cti: § 209 tr. zák.:** zločinem utrhání na cti jest projev, který jest podle povšechné své povahy s to a směřuje podle úmyslu mluvčího k tomu, by byl — přímo (první věta) nebo nepřímo (druhá věta § 209 tr. zák.) — u vrchnosti vyvolán nesprávný předpoklad, že určitá osoba od mluvčího různá spáchala určitý skutek zločinný čis. 3440.
- — předpoklad takového rázu je výsledkem úvah, kterými srovnává vrchnost obsah projevu pachatelova s dotčenými ustanoveními trestního zákona. Ježto se úvahy ty dějí ihned v době projevu pachatelova, nemůže v nich vrchnost přihlížeti k okolnostem, o nichž se doví teprve po projevu čis. 3440.
  - — udatel (obviňovatel) nemůže býti na újmu, připojuje-li ke skutkovým údajům právní závěry při správném výkladu zákona mylné o tom, že nařčená osoba spáchala udanými na ni skutečnými zločiny nebo že naplnila jimi tu kterou zákonnou známku dotčeného zločinu. Nikoliv takové závěry, úsudky, názory udatel (obviňovatel) k vrchnosti vyslovené, nýbrž jedině skutečnosti jim vrchnosti sdělené mohou býti opodstatněním předpokladu vrchnosti, že nařčená osoba spáchala určitý zločin čis. 3440.
  - — zločin utrhání na cti udáním ze zločinu poškození cizího majetku podle § 85 písm. a) tr. zák. (politím prádla) předpokládá jak tvrzení, že škoda tím vzešlá nebo zamýšlená převyšuje 200 Kč, tak i tvrzení, že poškození (zničení nebo znehodnocení prádla) bylo zamýšleno; škodou není celá cena (prádla), nýbrž jen částka její rovnající se znehodnocení čis. 3440.
  - — úmysl, význam a dosah projevu jest posuzovati podle celého jeho obsahu a vnitřní souvislosti jeho částí čis. 3440.
  - — vypovídal-li kdo nepravdivě jako svědek v trestním řízení proti osobě, kterou udal křivě ze zločinu, dopouští se vedle zločinu § 209 tr. zák. i zločinu podle § 199 a) tr. zák., neměl-li soudce v době výslechu důvod pokládati ho za podezřelého z trestného činu a vypovídal-li křivě ne proto, by sobě pomohl, nýbrž proto, by usvědčil udaného čis. 3607.
  - — ke skutkové podstatě zločinu utržení na cti podle § 209 tr. zák. se nevyhledává, by si byl pachatel vědom toho, že jeho jednání směřuje k ohrožení svobody osoby (úředníka) u vrchnosti pro zločin udané nebo jinak ze zločinu obviňované, ani, by jednání pachatelovo vedlo aspoň ke kárnému vyšetřování proti onomu úředníku čis. 3611.
  - — vyhledává se však, by si byl pachatel vědom, že jeho udání u vrchnosti pro zločin (první případ) nebo jeho obviňování ze zločinu (druhý případ zločinu podle § 209 tr. zák.) odporuje pravdě; je třeba, by byl v rozsudku i tento znak zjištěn čis. 3611.
  - — zločin utrhání na cti viněním vyšetřujícího soudce ze zločinu podle §§ 101, 102 a) tr. zák. čis. 3611.
  - — skutková podstata zločinu utržení na cti nevyžaduje, by udatel vymyšleného zločinu byl prvním, od něhož se vrchnost dovídá o domnělém zločinu (o pachateli); stačí, když úmyslným sdělováním neb opakováním obvinění posiluje udání učiněné již jinou osobou, pokud se týče podezření vzbuzené u vrchnosti již jinými určitými skutečnostmi a čerpané z jiných pramenů čis. 3638.
  - — utrhání na cti obviněním ze zločinu svádění k loupežné vraždě čis. 3638.
- Utrpění příkoří viz odklad trestu podmíněný (§ 4).**
- — viz též urážka tiskem (§ 17).

Uveřejnění rozsudku: dle § 14 čis. 1 tisk. nov. čis. 3636.

Úvěr a neschopnost platiti čis. 3716.

— viz též úpadek (§ 486 čis. 1, 2).

Uzavřená osada viz automobil.

Uzavřeným místem: ve smyslu § 46 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čis. 81 ř. zák. je celé území osady, aniž lze vyloučiti úsek, v němž není tak těsného seskupení budov jako v úsecích jiných. Spadá sem proto jak začátek osady tak i místo na jedné straně silnice domy zastavené, na druhé straně pak vroubené stromy čis. 3430.

Vagon na kolejích viz železnice.

Válečné půjčky viz čtvrtá státní půjčka.

Valorisační novela: i když jde celkem o škodu převyšující 20.000 Kč, jest po zrušení rozsudku zrušovacím soudem vrátni vše soudu nalézacímu (nikoliv porotnímu); otázka příslušnosti jest právoplatnosti obžaloby prozatím rozřešena (§§ 219, 261 tr. ř.); §§ 1 a 5 opatření Státního výboru N. S. ze dne 4. srpna 1920, čis. 480 sb. z. a n. (v doslovu čl. I zákona ze dne 22. prosince 1921, čis. 471 sb. z. a n.), na kterých se příslušnost onoho soudu zakládá, nepozbylo dosud (viz i čl. II zákona čis. 259/1923, čl. II zákona čis. 257/1929 a § 21 zákona čis. 31/1929) účinnosti a musí býti zůstaveno nalézacímu soudu, by posoudil, zda je trestní sazba těžkého žaláře od jednoho roku do pěti let dostatečnou pro úhrn souzených činů, třebaže při tomto posuzování nelze již přihlížeti k znehodnocení peněz (§ 21 odst. čis. 1 zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n.) čis. 3631.

- Vazba:** započítání vyšetřovací vazby nerovná se skutečnému odpykání trestu na svobodě. Třebaže má s hlediska odčinění poruchy právního řádu, způsobené trestným činem, tytéž účinky jako odpykání trestu (§ 225, § 528 tr. zák., srovnej i § 226, § 529 tr. zák.), není započítání vyšetřovací vazby výkonem rozsudku, jehož vynesení předchází, tím méně je výkonem trestu rozsudkem uloženého, od něhož se svou podstatou a svým účelem liší čis. 3481.
- nahradivše předpis § 46 písm. h) tr. zák. a rozšířivše zásadu tam uplatněnou i na potrestání přečinů a přestupků, směřují ustanovení o započítání vyšetřovací vazby (§ 55 a), § 266 a) tr. zák.) k tomu, by bylo při určení zla, jehož odpykání jest se pachatelem trestného činu podrobiti, by dal zadostiučinění právnímu řádu jím porušenému, přihlíženo vydatněji k újmě, která stihla pachatele bez jeho zavinění před určením onoho zla odnětím svobody již za trestního řízení, nikoliv za tím účelem, by již předem dal ono zadostiučinění, nýbrž za účelem zabezpečení jeho osoby pro trestní řízení a jen případně i pro výkon trestu čis. 3481.
  - vyšetřovací vazba není anticipovaným odpykáním trestu. Její započítání rozsudkem jest jen jakousi náhražkou výkonu trestu a význam dotčeného výroku vyčerpává se v tom, že se pro jinou újmu pachatele již stihnoucí upouští zcela nebo částečně od výkonu trestu, pokud se týče zprošťuje se pachatel zcela nebo částečně odpykání zla, určeného rozsudkem jako trest čis. 3481.
  - započítání vyšetřovací vazby podle § 55 a) tr. zák. nepromění se vazba vyšetřovací ve vazbu trestní čis. 3481.
  - podvod, nastoupil-li kdo trest za jiného, aby byl zaopatřen přes zimu čis. 3488.
  - výnosem ministerstva spravedlnosti ze dne 6. března 1928, čis. 8292, uveřejněným pod čis. 10. Věstníku náklady trestní vazby pro rok 1928 určeny byly pro věznic sborových soudů částkou 10 Kč 50 h na hlavu a den čis. 3488.
  - podle § 55 a) tr. zák. lze vyšetřovací vazbu započísti nejen do trestu na svobodě, nýbrž i do peněžitých trestů čis. 3651.

— uznal-li odvolací soud místo trestu doživotního žaláře, uloženého porotním soudem, na žalář dočasněho trvání, byl povinen rozhodnouti o započtení zatímní a vyšetřovací vazby do trestu č. s. 3699.

Veřejná listina: jest jí podle § 292 c. ř. s. rozuměti listinu, vydanou v předepsané formě buď veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění neb osobou, požívající veřejné víry v oboru působnosti jí příkázaném č. s. 3438, 3454.

— — pro povahu protokolu jako veřejné listiny nezáleží na tom, že nebyl vyhotoven úřední osobou, ani, že nebylo připojeno obecní razítko č. s. 3438.

Veřejná mluva o činu viz urážka na cti (§ 490).

Veřejnost: byla-li urážka na cti spáchána obsahem dopisu, zaslání pachatelem ať již uraženému samému nebo třetí osobě, jde tu o veřejnost urážky jen tehdy, stal-li se čin za takových okolností, za nichž se dalo s určitostí očekávat, že obsah dopisu dojde ve známost širších kruhů, a byl-li si pachatel toho také vědom při páčení činu. Skutečnost, že urážlivý obsah dopisu došel rozšíření v širších kruzích, není tedy ještě sama o sobě rozhodnou, nýbrž naplňuje skutkovou náležitost veřejnosti jen za oněch předpokladů č. s. 3442.

— výrok byl pronesen veřejně (§ 39 č. s. 2 zák. na ochr. rep.) byl-li pronesen ve veřejné místnosti, v níž seděla společnost více než 10 lidí č. s. 3628.

— rozšiřovanými spisy ve smyslu § 39 č. s. 2 zák. na ochr. rep. jsou všelike písemnosti, jejich obsah jest přístupný většímu počtu osob individuálně určitému nebo co do množství neurčitěmu; spadají sem i podání poslanecké sněmovně nebo prezidentu republiky č. s. 3650.

Veřejný činitel viz úplatkářství.

— úředník viz úředník veřejný.

— ústav: pozorování duševního stavu v něm č. s. 3670.

— zájem viz urážka tiskem (§ 4).

— — podle § 35 zák. na ochr. rep. č. s. 3575.

Věc zastupitelná: její zpronevěra č. s. 3652.

Věci dlužníkovy vede samostatně: ve smyslu druhého odstavce § 486 c) tr. zák., kdo tak činí bez zvláštního rozkazu a nezávisle na zvláštním pokynu nebo schválení dlužníkově; záleží při tom jen na skutečných okolnostech a poměrech, nikoliv na tom, zda je dostatečná osoba k samostatnému vedení věci dlužníkových oprávněna či si je jen svémocně osobuje, ani na tom, zda překročila splnomocnění, dané jí ať výslovně nebo jen mlčky, nebo zda jednala bez příkazu. Nevyhledává se, by řečená osoba vedla samostatně celý obchod (závod) dlužníkův, aniž záleží na rozsahu její činnosti č. s. 3716.

Věcná práva svěřitelova viz zpronevěra.

Vědomost: ve smyslu § 16 (1) zák. č. s. 111/27 č. s. 3672.

Vězeň: dohled ve smyslu § 132 tr. zák. zahrnuje při vězních nejen jejich bezprostřední hlídání v technickém slova smyslu, vykonávané dozorcí vězňů, nýbrž i výkon každé pravomoci, která jest příslušnými předpisy propůjčena nad vězni určitým úředním osobám k tomu účelu, by byl zabezpečen řádný výkon vazby na osobách jí podrobených č. s. 3634.

— trestankyně je svěřena dohledu inspektora vězeňské stráže ve smyslu § 132 tr. zák. č. s. 3634.

Vina: jest zásadou, ovládající trestní zákon (§ 1 a 238 tr. zák.), že zodpovědnost podle trestního zákona předpokládá zavinění pachatele. Zásada ta platí bez výjimky pro celý obor trestního práva č. s. 3526.

Vinění z krádeže (zpronevěry) viz urážka na cti (§ 487 a násl.).

Vkladních knížek: nelze použiti podle § 19 adv. ř. k zaplacení palmární pohledávky č. s. 91 dis.

— — použil-li advokát bez souhlasu vkladních knížek, daných mu na vazební kauci, k zaplacení své pohledávky, prohřešil se proti povinností povolání (§§ 9, 19 adv. ř.) a stalo-li se tak za takových okolností, že byl podezřelým z trestného činu, porušil tím i stavovskou čest a vážnost č. s. 91 dis.

Vláda pendrekem viz o ochrana republiky (§ 14 č. s. 5).

Vlajka republiky viz urážka na cti (§ 490).

Vlastník tiskopisu: jest mu doručiti zmateční stížnost k podání odvodu č. s. 3456.

Vniknutí do místnosti viz násilí dle § 83.

Vnitřní rozpor rozsudku: předpokládá různá neshodná skutková zjištění, ne však neshodné právní dedukce, vyplývající z názoru soudu na podstatu zlého úmyslu č. s. 3681.

— — — ve výroku porotců viz porota.

Vnucená správa viz maření exekuce.

Vnuk a bába: spadají pod § 463 tr. zák. č. s. 3692.

Vojenská výstroj viz ochrana republiky (§ 21 č. s. 1).

Vojenský prokurátor: krivá výpověď před ním č. s. 3494.

— **trestní zákon:** skutková podstata zločinu podle § 286 písm. f) voj. tr. zák. není dána pro nedostatek zákonné známky deliktové »svévolného vydání zkáze« nebo jiného způsobu trestné činnosti, jež jsou v § 286 písm. f) voj. tr. zák. výčetno uvedeny, když vojín součástí vojenské výstroje u někoho jen odložil, aniž projevil úmysl, vydati jí zkáze, a tak, by se o tom dozvěděla vojenská správa č. s. 3443.

— — — v takovém případě nemůže přijíti v úvahu ani zločin podle § 21 č. s. 1 zák. na ochr. rep. na straně toho, u něhož byla součástí výstroje zanechána č. s. 3443.

— — — krivá výpověď svědecká před vojenským prokurátorem nebo jeho funkcionářem v t. zv. vyhledávacím řízení podle §§ 128 až 155 voj. tr. ř. stejně jako krivá výpověď svědecká před úřadem bezpečnosti nebo veřejné obžaloby nezakládá podle práva dosud platného zločinu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., pokud se iče podle § 504 a) voj. tr. zák., nýbrž, dopustil-li se jí osoba podrobená vojenské pravomoci, přečin podle § 510 voj. tr. zák., a je-li pachatelem osoba, podléhající pravomoci trestních soudů občanských, zásadně přestupek podle §§ 205, 461 tr. zák., a jen v případě, že úmysl pachatelův směřoval k způsobení škody, nyní podle trestní novely č. s. 31 sb. z. a n. z roku 1929 2000 Kč převyšující, zločin podle §§ 197, 200 tr. zák. č. s. 3494.

— — — podněcování (§ 15 č. s. 3 zák. na ochr. rep.) k zločinu vzpoury podle § 159 voj. tr. zák. č. s. 3640.

— — — stačí (§ 15 č. s. 3 zák. na ochr. rep.) že obžalovaný naznačil ve své řeči jako konečný cíl, závislý hlavně na ženách, zcela zřetelně, by v případě války ani jeden voják nešel proti Rusku. Není dosažení tohoto cíle podle povahy věci ani myslitelné bez současného prohrěšení se osob, povinných vojenskou službou, proti předpisům vojenského zákona trestního o vzpouře (§§ 159 a násl., zejm. § 161 tohoto zákona) č. s. 3564.

— — — podněcování k páčení vojenských zločinů podle druhého dílu vojenského trestního zákona (§ 15 č. s. 3 zák. na ochr. rep.) výrokem: »Stanovisko, jaké zaujímá dělnická třída k válce, známe z Leninovy knihy, kde praví: Pak (až vypukne válka), dělnická třída řekne: dobrá! — Válka — válce!« č. s. 3678.

— — **řád:** tak zv. vyhledávací řízení podle vojenského trestního řádu (§§ 128 až 155 voj. tr. ř.), prováděné nikoliv soudem, nýbrž vojenským

prokurátorem nebo jeho funkcionářem, má podle § 140 voj. tr. ř. za účel vypátrati a zjistiti okolnosti, kterých je třeba pro posouzení otázky, může-li se podati obžaloba na určitou osobu nebo ne. Tyto meze nemůže vyhledávací řízení překročiti č. 3494.

— — — úkony v něm předsevzaté ne lze klásti na roven vyhledávacím úkonům trestních soudů vojenských podle ustanovení hlavy XIII. až XV. voj. tr. ř. Nejde o úkony soudní, nýbrž orgánů veřejné obžaloby, nejde o úkony sloužící nalézání práva, nýbrž jen o zkoumání, zda je určitá osoba dostatečně podezřelá, by mohla býti proti ní podána obžaloba čili nic č. 3494.

Vojin: čís. nař. ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák. o urážkách vojínů nevztahuje se na rotmistry čsl. vojska ani na strážmistry čsl. četnictva, kteří jsou na roven postaveni rotmistřům; nevztahuje se ani na vrchní četnické strážmistry, kteří jsou označeni vojenskými odznaky podporučíků (důstojníků), třebaš byli platovým zákonem zařazeni do skupiny gázistů mimo služební třídy č. 3726.

Volební právo: zákon ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 sb. z. a n.: okolnost, že se odvolání obžalobcovo domáhá jen vyslovení ztráty práva volebního, není na závadu, by soud nepoužil § 32 zák. na ochranu republiky v celém rozsahu, nikož jen v předpisu čís. 3 druhého odstavce č. 3401.

— — — zločin podle § 81 tr. zák. může býti spáchán z pohnutky nízké a nečestné č. 3476.

— — — odvolání do trestu nezahrnuje v sobě i odvolání z výroku o ztrátě práva volebního č. 3496.

— — — jde o pohnutku nízkou a nečestnou, jednal-li pachatel ze surovosti č. 3523, 3602.

— — — jest rozlišovati mezi projevy politickými, jichž pohnutky nebývají vždy nízkými a nečestnými, a výtržnostmi, k nimž dojde při udržování pořádku; pohnutky těchto výtržností nemusí se nutně krýti s pohnutkami politických projevů č. 3523.

— — — jde o pohnutku nízkou, překáží-li kdo jinému ve výkonu práva na práci a na výdělek, třeba v úmyslu, by pro sebe nebo pro jiné zjednal lepší pracovní podmínky č. 3545.

— — — okolnost, že účelem obžalovaného bylo šíření zásady strany, jejímž jest přívržencem, nenásvědčuje ještě pohnutkám nízkým a nečestným, třeba se za účelem dosažení cílů vytýčených programem strany dostal do vážného konfliktu s trestním zákonem č. 3564.

— — — porušení zákona v ustanovení § 11 odst. 1 zák. čís. 31/1929, byla-li v trestním příkazu vyslovena ztráta práva volebního č. 3698.

Vraždy: § 134 tr. zák.: porušení předpisu § 318 tr. ř., nebyla-li do hlavní otázky na zločin vraždy pojata zákonná známka, že obžalovaný jednal proti napadenému v úmyslu, by ho usmrtil, jest zmatkem č. 6 § 344 tr. ř., třebaš byli porotci poučeni, že zodpoví-li otázku na vraždu kladně, odpadá zodpovězení otázky na zabití a na přečin § 335 tr. zák. č. 3366.

— **loupežná:** utržení na cti obviněním ze zločinu svádění k loupežné vraždě č. 3638.

— — — bylo-li použito v hlavní otázce slov zákona »způsobem činným spolupůsobil při samém vykonávání loupežné vraždy« k vyznačení přímého účastenství (§ 136 tr. zák.) obžalovaného na zločinu loupežné vraždy, neodporuje doslov ten předpisu § 318 tr. ř.; bylo věci obhajoby žádati po případě ve smyslu § 323 odst. 3 posl. věta tr. ř. o dodatkovou otázku kontrolní, jež by onen zákonný znak vyjadřovala poměry jemu odpovídajícími č. 3700.

— — — tvrzením, že předseda vycházel ve svém přednesu z předpokladu, že obžalovaný spáchal čin (loupežnou vraždu), není uplatňována vada nesprávného právního poučení předsedova (§ 344 čís. 8 tr. ř.) č. 3700.

— — — hlavní otázka na zločin přímého účastenství na dokonané loupežné vraždě podle §§ 134, 135 čís. 2, 136 tr. zák. č. 3700.

Vrchní četnický strážmistr: nevztahuje se nař. čís. 228/53 čís. 3726.

— — — porotce viz porota.

Vrchnost: ve smyslu § 68 tr. zák. viz úředník veřejný.

— — — § 93 tr. zák. viz násilí dle § 93.

— — — § 187 tr. zák. viz lítost účinná.

— — — § 209 tr. zák. viz utržení na cti.

Vrchnostenský příkaz viz příkaz vrchnostenský.

Vrozená homosexualita viz homosexualita.

Vřetenová zeď: její zřízení čís. 3679.

Všeobecné vybidnutí viz spolovina.

Vtělení daní: na nemovitosti dlužníka čís. 3722.

Vybírání záloh: cestujícím čís. 3537.

Vybízení: k vojenským zločinům čís. 3614.

Vybočení z mezí nutné obrany viz beztrestnost dle § 2 g).

Vydávání se za veřejného úředníka (§ 333 tr. zák.): zločin podle § 199 b) tr. zák. rozlišuje se od přestupku § 333 tr. zák. úmyslem poškoditi; nevyžaduje však škodu hmotnou, stačí i úmysl poškoditi práva nehmotná č. 3411.

— **zločinců (§ 59 tr. ř.):** trest smrti jest vysloviti i když byl obžalovaný vydán cizím státem s tím, že uložený snad trest smrti nesmí býti vykonán; toto omezení může míti význam jen pro postup těch orgánů státní moci, jimž jest rozhodnouti o otázce výkonu trestu smrti, nikoli však pro soudní pravomoc rozsudkovou č. 3380.

Vydavatel časopisu (tiskopisu): jest mu doručiti zmáteční stížnost k podání odvodu č. 3456.

— — — viz též redaktor.

— — — viz též urážka tiskem.

Vydirání viz násilí dle § 98 b).

Vyhnutí plodu: § 144 tr. zák.: dolus eventualis stačí ke skutkové podstatě spoluviny na zločinu vyhnutí vlastního plodu podle §§ 5, 144 tr. zák. č. 3649.

Vyhoštění: § 249 tr. zák.: při odsouzení pro přečiny a přestupky možno odsouzeného vyhostiti jenom tenkrát, když to zákon výslovně ustanovuje č. 3425.

— — — při odsouzení podle § 460 tr. zák. je nepřipustné vyhoštění odsouzeného (§ 249 tr. zák.) č. 3425.

— — — viz též návrat nedovolený.

Výhrada vlastnictví: skutečnost, že prodatel věci prodané na splátky s výhradou práva vlastnického podal na kupitele žalobu o zaplacení zbytku kupní ceny a vymohl si (civilní) rozsudek, může míti s hlediska zpronevěry význam jen, podnikl-li prodatel kroky čelící k vydobytí pohledávky z kupní ceny dříve, než kupitel předsevzal čin, odpovídající zákonnému pojmu zadržetí věci za sebou nebo jejího si přivlastnění č. 3391.

— — — předmětem zpronevěry mohou býti věci všeho druhu (i věci spotřebitelné); výhrada vlastnictví není »conditio impossibilis« ani při šatstvu a obuvi č. 3391.

— — — v pouhém svolení prodatele k prodeji věci (auta), k níž si při prodeji vyhradil vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, pokud se týče v jeho příkazu, by kupitel, nemožna zaplatiti nedoplatek kupní ceny, věc prodal, nelze shledati vzdání se práva vlastnického (skutečnost, kterou výhrada vlastnictví pominula); na místo věci vstoupila kupní cena za ni jako kupiteli svěřená, třebaš si prodatel při svolení k prodeji nevyhradil výslovně, že bude věc prodána na jeho účet; subjektivní stránka č. 3410.

— — — přímým pachatelem zpronevěry může býti jen ten, komu byla zpronevěřena věc svěřena; jiné osoby přicházejí v úvahu zpravidla jen jako spoluvinníci nebo podílníci č. 3410.

— — — kupitel věcí, prodaných mu k dalšímu živnostenskému zřízení, nedopouští se zpronevěry tím, že je přes výhradu vlastnického práva pro

prodatele dále prodá, nýbrž teprve tehdy, nesplní-li povinnosti, vyplývající proň z další doložky »až do úplného zaplacení« závazku vyplatiti (odvésti) prodatel smlouvenou kupní cenu č. 3489.

Vyhrožování ublížením na cti: pojem č. 3532.

Vyhrůžkou (opovědi způsobení újmy): je projev, jímž pachatel chce jiné osobě (ohroženému) naznačiti a jí též způsobem pro ni poznatelným naznačuje, že má moc a zamýšlí opovězenou jí újmu buď sám nebo prostřednictvím jiného způsobiti č. 3683.

Vyhýbání vozidel: v levo č. 3673, 3705.

— viz též silniční řád.

Vychvalování: pachatele zločinu č. 3695.

Výklad článku viz hodnocení průvodů.

— **zákonů:** i trestní i občanský zákon jsou částmi téhož organického celku (právního řádu), které se navzájem doplňují, a jichž proto lze použití navzájem k výkladu jejich ustanovení, nebrání-li tomu jasný smysl a účel ustanovení, o jehož výklad jde č. 3692.

Výkon povinnosti viz urážka na cti (§ 490).

— **služební (úřední) viz násilí dle § 81.**

— **svědecké povinnosti:** a urážka na cti č. 3598.

Vykočení z mezí nutné obrany: ze strachu č. 3675.

Vylákání: zápůjčky č. 3623.

— **zboží viz podvod.**

Vyloučení věci: podle § 57 tr. ř. č. 3620.

— viz též příslušnost (§ 57 tr. ř.).

Vylučovací žaloba: podání vymyšlené č. 3645.

Výmaz: ze seznamu advokátů č. 96 dis.

— **trestu:** byla-li důtka udělena nejvyšším soudem jako kárným soudem odvolacím při přezkoumání rozhodnutí kárného soudu první stolice, jest k rozhodnutí o výmazu důtky v osobních výkazech povolán kárný soud první stolice (§§ 4, 5, 8, 28 zák. ze dne 21. května 1868, č. 46 ř. zák.) č. 80 dis.

Vyměření trestu viz trest.

Vymyšlené jednání: k uplatnění vlastnictví k zabaveným věcem č. 3645.

Vypnutí proudu: opomenutí povinnosti postarati se o ně č. 3647.

Vyroky v Národním Shromáždění viz imunita.

Vyrovnání: usnesením, jež přivádí k platnosti některý zákon nebo jiný závazný předpis veřejné moci (§ 2 vl. nař. ze 4. července 1924, č. 152 sb. z. a n.) je projev advokátní komory, by ustanovování laiků vyrovnávacími správci bylo podle možnosti omezeno č. 92 dis.

— jdeo poškození cti a vážnosti stavu, navrhl-li advokát, by za vyrovnacího správce byla ustanovena osoba podezřelá, že je řemeslným vyrovnávacím, třeba tak učinil v hmotném zájmu a z příkazu svého klienta č. 92 dis.

Vysílání zpráv viz telegrafie.

Výstražná znamení viz automobil.

Vysvědčení o vyhoření (chudoby) viz žebrota.

Výše škody: její posuzování č. 3631.

— viz též delikty majetkové.

Vyšetření duševního stavu viz duševní stav.

Vyšetřovací úkon: podle § 51 odst. 3 tr. ř. č. 3721.

Vyšetřování (§ 170 č. 2 tr. ř.) viz přísední výslech svědka.

Výtka po letech viz urážka na cti (§ 487 a násl.).

Vytrhnutí ruky: silou z ruky četníka, pokoušejícího se dáti pachateli na ruce řetízky, je přímým násilím na četníku, skutečným násilným vztažením ruky ve smyslu § 81 tr. zák. č. 3667.

Vytržení věci z ruky vrchnostenské osoby viz násilí dle § 81.

Vyvolání omylu viz podvod dle § 201 c.)

Vyzkoušení aparátu viz telegrafie.

Vyzrazení soukromých dopisů (soukromého života): snoubenky snoubenci č. 3532.

Výzva k rozchodu: neuposlechnutí jí č. 3617.

— **přinésti něco ukradeného viz spoluviná.**

Vyzvání: k účasti na zakázaném táboru č. 3719.

Vyzývavé chování: svedené č. 3725.

Vyzádnání si stvrzenky viz podvod.

Vyzádnání si trestního listku: obviněného jest úkonem vyšetřovacím ve smyslu třetího odstavce § 51 tr. ř. č. 3721.

Vzdání se opravných prostředků viz prostředky opravné.

— **práva vlastnického viz výhrada vlastnictví.**

Vztažení ruky viz násilí dle § 81.

Zabezpečení dělníka viz hlinišťe.

Zabití: § 140 tr. zák.: pokud nejde o porušení předpisu § 320 tr. ř. a zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyla-li dána vedle hlavní otázky na vraždu eventuální otázka na zabití č. 3419.

Začátek osady: je uzavřeným místem č. 3430.

Zadání dodávky viz nekalá soutěž.

Zadostiučinění viz odklad trestu podmíněný (§ 4).

— viz též urážka tiskem (§ 17).

Zadržení osoby: podezřelé z trestného činu č. 3624, 3677, 3715.

— **za sebou viz zpronevěra.**

Zahájení trestného řízení: podle § 27 tisk. zák. č. 3563.

Zachovalost: není jediným měřítkem pro čestnost č. 3416.

Zachráněný statek viz statek zachráněný.

Zachycení zpráv viz telegrafie.

Zájem veřejný viz veřejný zájem.

Zákaz čepovati líhoviny: přečin podle § 72 I č. 7 zák. ze dne 14. července 1927, č. 126 sb. z. a n. jest po stránce objektivní dokonán již podáním načepovaného piva hostům, bez ohledu na to, že pachatel před dopitím piva hostům odebral č. 3524.

— — — pachatele nevyvíňuje sdělení obecního starosty, že smí pivo prodávati (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 3524.

— — — k přečinu stačí po stránce subjektivní zaviněné jednání proti zákazu zákona č. 3549.

— — — zákaz zákona týká se i podávání alkoholických nápojů cizozemcům; omyl v tomto směru nevyvíňuje č. 3549.

— — — ustanovení § 31 zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 330 sb. z. a n.

— — — ve znění zákona ze dne 14. července 1927, č. 126 sb. z. a n. není zákonem práva ústavního ani správního, nýbrž integrující součástí zákona trestního č. 3561.

— — — omyl vyvolaný novinářským článkem, sdělujícím zrušení zákazu čepování a prodávání alkoholických nápojů zákonem, schváleným poslaneckou sněmovnou a senátem, není omylem skutkovým vylučujícím trestnost podle § 2 e) tr. zák. Omyl zůstane omylem právním, i když pachatel neznal ustanovení práva ústavního, že se stává zákonem pravoplatným teprve schválením presidenta republiky a řádným vyhlášením č. 3561.

— — — neznalost okolností, od které chvíle před volbami jest pod trestné právními následky (§ 72 I č. 7 zák. ze dne 14. dubna 1920, č. 330 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927, č. 126 sb. z. a n.) zakázáno čepovati alkoholické nápoje, jest omylem právním (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 3646.

— — — omyl právní neomlouvá nikdy, ani, byl-li prokázánými okolnostmi oprávněně omluvitelný č. 3646.

Zákaz větší rychlosti viz automobil.

- Zakázaná zbraň:** její držení č. 3538.
— — viz zbrojní patent.
- Zakázaný tábor:** účast na něm č. 3719.
- Zákazník** viz nekalá soutěž.
- Zákon nový** viz nový zákon.
- Zákonná pravidla průvodní** viz hodnocení průvodů.
- Zálohy:** vybírání jich cestujícím č. 3537.
- Zamčená místnost** viz krádež dle § 174 II. c).
- Záměna trestu** viz trest.
- Zaměnitelnost označení zboží** viz ochrana známek.
- Zaměňovací právo:** dle § 261 tr. zák. č. 3629.
— — viz též trest.
- Zaměstnavatel:** jeho dozor nad prací č. 3577.
- Zanedbání nemocného (§ 360 tr. zák.):** osoba, již náleží z povinnosti přirozené nebo převzaté, by opatrovala nemocného, jest povinna postarati se o opatření potřebné lékařské pomoci i tenkrát, zdráhá-li se nemocný připustiti takovou pomoc (§ 360 tr. zák.) č. 3522.
— — — naložením těžce zraněného na auto, by ho dopravil do nemocnice, převzal řidič automobilu povinnost ve smyslu § 360 tr. zák.; zanechal-li zraněného na odlehlém místě, zodpovídá za přestupek § 360 tr. zák., třebaž zraněný žádal, aby ho pustil z auta ven č. 3522.
— — — povinné péče viz redaktor.
- Zaopatření přes zimu** viz podvod.
- Zaostalost:** nebrání nepřisežnému výsledku č. 3648.
- Zapalovač:** povinnost vrátiti nespotřebované do skladiště č. 3577.
- Započítání vazby:** do peněžitých trestů č. 3651.
- Zápůjčka:** vylákání jí č. 3623.
- Zaručení se:** podle § 1346 obč. zák. č. 3623.
- Zařízení:** jest jím i přístroj, který nefunguje a jež je třeba k zahájení provozu doplniti, některé jeho součástky vyměnití nebo jinak jej opravití č. 3427.
— — — církve viz náboženství.
— — — mlýna viz mlynář.
— — — neúplné (provozu neschopné) viz telegrafy.
- Zásah v právo známkové** viz ochrana známek.
- Zásada bezprostřednosti:** porušení zákona (§ 33 tr. ř.), bylo-li užito jako důkazního prostředku spisů (presidiální zprávy soudu), které nebyly při hlavním přelčení čteny (§ 258 odst. prvý tr. ř.) č. 3423.
- Zaslání dopisu** viz veřejnost.
- Zásoby mlýnských výrobků** viz podvod.
- Zástava:** předluženého auta č. 3623.
— — — opomenutí předpisu § 461 obč. zák. prodejem zástavy zástavním věřitelem bez intervence soudu je sice bezprávné, může však míti v zápětí, byla-li pohledávka v době prodeje již splatnou a nebyla zaplacená, jen soukromoprávní nároky dlužníkovy č. 3723.
- Zastavení svěřené věci:** je zpronevěrou č. 3377, 3391.
— — — zpronevěra je vyloučena, je-li pachatel s to, by podle svých majetkových poměrů kdykoliv zaplatil tomu, od něhož měl věc na splátky, celou kupní cenu, po případě by vyplatil zástavu a vrátil věc č. 3681.
- Zatáčka** viz automobil.
- Zatažení stanice:** telegrafní č. 3554.
- Závody** viz training.
- Zažalování neplatné pohledávky:** pouhé zažalování neplatné pohledávky a tvrzení nepravdivých skutečností v civilním sporu není sice o sobě podvodným jednáním, jde však o podvod, nešlo-li o pouhé zažalování pohledávek po právu nepozůstávajících a o pouhé tvrzení nepravdivých skutečností v civilním

sporu, nýbrž o vzájemně se doplňující, na obapolném dorozumění spočívající a k poškození třetí osoby, na sporu nesúčastněné, směřující jednání obou stran, které nad to tvoří jen jednu složku řady dalších podvodných jednání pachatelů č. 3707.

Zboží komisionářské viz komisionář.

Zbraň: pojem č. 3584.

— viz též násilí dle § 82.

— viz též útlak.

Zbrojení do války: proti S. S. R. č. 3630.

Zbrojní patent (ze dne 24. října 1852, č. 223 ř. zák.): podle § 50 tr. ř. není přípustno (§ 344 č. 12 tr. ř.), by byl obžalovanému, který se vedle zločinu loupeže dopustil též přestupku podle § 36 cis. pat. ze dne 24. října 1852, č. 223 ř. zák., uložen vedle trestu těžkého žaláře podle § 195 tr. zák. ještě trest peněžitý č. 3465.

— — — držením zakázané zbraně ve smyslu § 32 zbroj. pat. není držba ve smyslu soukromoprávním (§ 309 obč. zák.), nýbrž držba ve smyslu běžném, jakýkoliv skutečný poměr k věci, mající v zápětí, že věc jest, třebaž jen přechodně, u určité osoby, tedy i pouhá její detence č. 3538.

Zdržování se v křmách viz urážka na cti (§ 489, 490).

Země svazové viz úmluva madridská.

Získaná homosexualita viz homosexualita.

Zištost: výtka »zištosti« při podnikání může sice býti urážlivou, vytýká-li se na př. pořadatelům dobročinných podniků, že pomýšleli při jich pořádání především na svůj vlastní zisk, zábavu a pod., nemůže však býti a není urážlivou, vytýká-li se obchodnímu podniku, že směřoval k docílení zisku č. 3581.

Zjištění skutkové viz otázka skutková.

Zkažená potravina: její prodej č. 3729.

Zkažený student viz urážka dle § 489, 490.

Zkoumání duševního stavu viz duševní stav.

Zkrácení poplatku viz telegrafy.

Zkouška krve viz krevní zkouška.

Zlé nakládání (§ 195 tr. zák.): nemusí býti takové intensity, by se přímo rovnalo mučení a mělo v zápětí těžké poranění tělesné, aniž musí trvati zvlášť dlouhou dobu, jen když bylo takovým, že buď délkou svého trvání nebo svou silou délkou trvání nahrazující, přivodilo u napadeného mocnější pocit bolesti nebo tělesné trýzně (vedlo ho v trapný stav) č. 3371.

— ve smyslu § 1 zák. o útisku č. 3677.

— viz též uškození dle § 157 odst. 2 tr. zák.

Zlehčení cti a vážnosti stavu viz advokát.

Zlehčování podniku viz nekalá soutěž.

Zlodějský úmysl: pojem č. 3686.

Zlomyslnost viz násilí dle § 87.

Zmaření uspokojení věřitele viz maření exekuce.

Zmateční stížnost: zmateční stížnost, podanou v menšinovém jazyku obhájcem obžalovaného, který udal při zodpovědném výsledku, že jest národností české, jest odmítnouti podle čl. 4 odst. třetí nar. č. 17/26 č. 3365.

— — — pokud nelze povolití navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k podání zmateční stížnosti (§ 364 tr. ř.), neudal-li obžalovaný při svém předvedení řediteli trestnice správně, oč jde č. 3367.

— — — ustanovení § 269 tr. ř.; by byl obžalovanému k vyhlášení rozsudku se nedostavivšímu rozsudek doručen v opisu, a § 284 odst. prvý tr. ř., že je počátek lhůty k opovědi zmateční stížnosti závislým na tomto doručení, má na mysli doručení správného a úplného opisu rozsudku č. 3383.

— — — žádá-li zákon v posledním odstavci § 344 tr. ř., by se žalobce oprel porušení formy, vyvolal rozhodnutí soudu a hned si vyhradil zmateční

stížnost, plyne z toho též povinnost, odůvodnit v provedení stížnosti uplatněný relativní zmatek i ve směru, požadovaném posledním odstavcem § 344 tr. ř., t. j. uvést okolnosti, z nichž by bylo patrné, že porušení formy mohlo mít na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý č. 3388, 3523.

důvod zmatečnosti povahy formální nemůže být při zrušovacímu roku prováděn jinak a širší, než se stalo v písemném provedení zmateční stížnosti (§ 285 tr. ř. a § 1 č. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, č. 3 ř. zák. z roku 1878) č. 3411.

obžalovaný nemůže uplatňovat porušení zákona, které mu není na škodu č. 3411, 3620.

její opověď nemusí být podepsána advokátem č. 3418.

pokud jde o odvolání, nikoliv o zmateční stížnost, uplatňuje-li opravný prostředek, že soud první stolice, použiv předpisu § 4 zák. o podmíněném obmezení nepravém, učinil podmíněně odsouzení závislým na tom, že obžalovaný dá soukromému obžalobci podle § 17 tisk. nov. zadostiučinění za utrpené příkoří »podle svých sil« č. 3444.

rozhodnutí podle § 17 tisk. nov. lze podle § 283 tr. ř. napadati jen odvoláním, nikoli zmateční stížností č. 3444.

podle § 23 tisk. nov. má vydavatel a vlastník periodických tiskopisů tytéž opravné prostředky jako obžalovaný a jest jim proto doručiti zmateční stížnost soukromého obžalobce k odvodu č. 3456.

včasnost opovědi zmateční stížnosti jest posuzovati podle toho, kdy podání došlo k nalézacímu soudu č. 3473, 3664, 3682.

třídenní lhůta § 284 tr. ř. nemůže být podle prvního odst. § 6 tr. ř. prodloužena, a to ani opomenutím osob, jimž přináleželo vypraviti opověď zmateční stížnosti (ředitelství trestnice, u něhož ohlásil obžalovaný zároveň do protokolu zmateční stížnost) č. 3474.

zmateční stížnost při provádění zmatku č. 9 a) § 281 tr. ř. musí vycházeti ze souhrnu těch skutečností, jmenovitě i ze smyslu a významu závadných výroků, jak je zjistil závazně (§ 258 a § 288 č. 3 tr. ř.) nalézací soud a nesmí svémocně hodnotiti výsledky řízení č. 3485.

jednání a rozhodnutí o odvolání co do trestu podle druhé věty § 296 tr. ř. při vyřízení zmateční stížnosti č. 3491.

byly-li s obžalovaným maďarské národnosti a maďarským státním příslušníkem sepsány protokoly (a opověď zmateční stížnosti) v jazyku německém (jehož je mocen), odporuje takový postup jazykovému zákonu (nařízení) č. 3507.

věcné vyřízení zmateční stížnosti, jejíž opověď byla sepsána správou věznic s obžalovaným maďarské národnosti a maďarským státním příslušníkem v jazyku německém č. 3507.

podle § 23 zák. č. 124/1924 přísluší vydavatel a vlastníku periodického tiskopisu opravné prostředky věcným obsahem a formální úpravou stejně jako obžalovanému; jest mu podle § 284 odst. první tr. ř. opověděti zmateční stížnost do tří dnů po jeho uvědomění o rozsudku a podle § 285 odst. první tr. ř. provést ji do 8 dnů po ohlášení i tehdy, byl-li mu doručen nežadáný opis rozsudku z moci úřední č. 3526.

manželka nemůže podati zmateční stížnost za manžela (§ 282 tr. ř.), který se opravných prostředků vzdal, ani s jeho souhlasem č. 3529.

osmídení lhůta k provedení zmateční stížnosti (§ 285 tr. ř.) jest neprodlužitelná; provedení zmateční stížnosti po oně lhůtě jest opožděno, třeba se tak stalo proto, že soud pozdě vyhověl žádosti obžalovaného o zřízení obhájce chudých k provedení zmateční stížnosti č. 3550.

není na závalu, by opravný prostředek, jež obžalovaný podal, nebyl přes jeho označení jako odpor posuzován a zkoumán jako zmateční stížnost, poukazuje-li k ní svým obsahem a smyslem č. 3557.

provedení zmateční stížnosti, sepsané s obžalovaným protokolárně u okresního soudu, jest pokládati za včasné podané jen tenkrát, bylo-li tímto soudem ve lhůtě § 285 tr. ř. nejen sepsáno, nýbrž i odevzdáno poštovní dopravě č. 3566.

opravné podání vytykající v části označené jako odvolání nesprávnost názoru, že podmíněně odsouzení je podle § 2 zák. č. 562/1919 vyloučeno, ač odsouzený dostal všem podmínkám rozh. pres. republiky z 19. října 1928, jest pokládati za zmateční stížnost č. 3570.

byli-li původce a zodpovědný redaktor sprostění vzhledem k § 4 tisk. nov. z obžaloby, při čemž však podle § 13 tisk. nov. vysloveno, že pravdivost zprávy prokázána nebyla, a uloženo zodpovědnému redaktorovi a vydatelovi, by bezplatně a bez poznámky uveřejnili rozsudkový výrok a hradili útraty, jest jim přiznati právo zmateční stížnosti č. 3600.

podle § 282 tr. ř. může obžalovaný jen ke svému prospěchu proti odsuzujícímu rozsudku uplatňovati zmateční důvody č. 3620.

výrok rozsudku o soukromoprávních nárocích lze napadati jen odvoláním, nikoliv zmateční stížností č. 3652.

provedení zmateční stížnosti jest podati v zákonné lhůtě u soudu první stolice, jehož rozsudek jest napadán; nestačí, byla-li zmateční stížnost podána v oně lhůtě přímo u nejvyššího soudu č. 3664, 3682.

v tom, že si veřejný obžalobce při hlavním přelíčení vyhradil zmateční stížnost pro nepřipuštění důkazního návrhu, nelze spatřovati ohlášení (provedení) zmateční stížnosti č. 3664.

zjištění o příčinné souvislosti je zjištěním skutkovým, jemuž lze čeliti jen formálními důvody zmatečnosti; nestalo-li se tak v písemné zmateční stížnosti, je podle § 290 tr. ř. nepřipustné doháněti to teprve při zrušovacímu roku č. 3693.

stala-li se zmateční stížnost, uplatňující, že čin měl být kvalifikován za přečin č. 2, nikoliv za přešupek č. 1 § 11 zák. na ochr. rep., bezpředmětnou vzhledem k čl. I (a VII.) rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928, jest trestní řízení v tomto směru zastaviti č. 3695.

o podání, označeném jako »odvolání«, které obžalovaný sám sepsal a jež je svým provedením zmateční stížností, jest rozhodnouti jako o zmateční stížnosti č. 3701.

byla-li zmateční stížnost jednoho z obžalovaných odmítnuta, druhého zamítnuta z důvodů věcných, jest uložiti náklady zrušovacího řízení jen tomuto obžalovanému (§ 390 odst. 1 a 2 tr. ř.) č. 3728.

novela k trestnímu řádu č. 3/1878 ř. zák.: § 1 č. 1: žádost o odklad trestu, která spočívá na nedorozumění, ježto ji podal obhájce, který obžalovaného při hlavním přelíčení nezastupoval a jemuž obžalovaný pravý stav věci nevyklčil, nelze pokládati za přijetí trestu a vzdání se opravných prostředků č. 3373.

odvod na zmateční stížnost podaný osobou neoprávněnou jest odmítnouti obdobným použitím § 1 č. 1 zák. č. 3/78 č. 3515.

vzdání se opravného prostředku předkládá, že si byl obžalovaný vědom možnosti napadati rozsudek opravnými prostředky a přes toto vědomí jasně a vážně prohlásil, že se této zákonné výhody vzdává; nejde o takové prohlášení, odchýlil-li se obžalovaný ihned po udělení právního poučení od dřívějšího prohlášení a na podání zmateční stížnosti trval č. 3639.

opravné prostředky netřeba opověděti při hlavním přelíčení, stačí, byly-li opovězeny v třídenní lhůtě (zvláštním podáním) č. 3642.

nezáleží sice na pojmenování, jímž označil najmě obhájcem nezastoupený obžalovaný, opovězený jím opravný prostředek, když z obsahu podání vychází na jevo, že jde ve skutečnosti o jiný opravný prostředek; vyplývá-li však zcela nepochybně z obsahu opovědi obža-

lovaného a z jeho ústního prohlášení, že jde skutečně jen o odvolání z výše trestu, nelze je posuzovat jako zmáteční stížnost (§ 4 čis. 1, § 1 čis. 1 nov. k tr. ř. čis. 3/1878) čis. 3660.

— — — § 1 čis. 2: nevyžaduje, by byl zmáteční důvod, jehož se stěžovatel dovolává, označen přímo číselně nebo slovy zákona; stačí, lze-li skutečnost, jež opodstatňuje po případě některý ze zákonných důvodů zmátečnosti, z vývodů stížnosti vyčísti čis. 3479, 3530.

— — — nevadí, že tato byla označena jako odvolání, je-li svým obsahem též provedením zmáteční stížnosti čis. 3530.

— — — sborovému soudu prvé stolice náleží odmítnouti zmáteční stížnost podle § 1 čis. 2 nov. čis. 3/1878, i když nebyla provedena proto, že obžalovaný nebyl poučen o svém právu vyžádati si přidělení zástupce chudých (§ 41 tr. ř.) čis. 3588.

— — — § 1 čis. 3: není přípustno podati ve lhůtě podle § 1 čis. 3 novely k tr. ř., určené k doplnění, obsahově změněnou zmáteční stížnost čis. 3701.

— — — třídní lhůta k podpisu zmáteční stížnosti advokátem (§ 1 čis. 3 druhá věta nov. čis. 3/1878) je podle § 6 tr. ř. lhůtou nepřekročitelnou; její nedodržení má pro obžalovaného v zápětí ztrátu opravného prostředku zmáteční stížnosti čis. 3702.

— — — § 5: pokud lze podle § 5 zákona v neveřejném sezení rozhodnouti, že čin, jehož se obžalovaný dopustil, není zločinem krádeže, nýbrž zločinem podvodu čis. 3641.

— — — § 9: obžalovanému, jehož zmáteční stížnost obsahuje tvrzení nepravdivá a přímo vymyšlená, jest uložiti podle § 9 zákona ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878 pokutu pro svévoli čis. 3569.

— — — na zástítu zákona (§ 33 tr. ř.): zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř. pro vadnost, jelikož se rozsudek nezabývá základním znakem skutkové podstaty trestného činu (úmyslem způsobiti škodu při podvodu), a proto, že soud nepoužil § 265 tr. ř. a nepostupoval podle ustanovení § 6 čis. 4 zák. o podmíněném odsouzení čis. 3369.

— — — porušení zákona (§ 33 tr. ř.), nebyl-li ke hlavnímu přelíčení předvolán soukromý účastník (§ 47 čis. 3 tr. ř.), a bylo-li užito jako důkazního prostředku spisů (presidiální zprávy soudu), které nebyly při hlavním přelíčení čteny (§ 258 odst. prvý tr. ř.) čis. 3423.

— — — zmáteční stížnosti na zástítu zákona nelze použití proti jakémukoli nesprávnému názoru trestního soudu vyslovenému při některém jeho soudním úkonu k jeho odůvodnění, nýbrž jen tehdy, měl-li tento právně pochybený názor v zápětí skutečně i nesprávnost výroku nebo postupu soudu čis. 3597.

— — — porušení zákona (§ 33 tr. ř.) v ustanovení § 11 odst. (1) zák. ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n., byla-li v trestním příkazu vyslovena ztráta práva volebního čis. 3698.

Zmatek: při uplatňování relativního zmatku (§ 344 čis. 4 — §§ 247, 170 tr. ř.) ve prospěch obžalovaného je pravidlem, že zmáteční stížnosti musí býti vyhověno, jakmile důvod zmátečnosti byl zjištěn; přivádí-li se však k platnosti relativní zmatek v neprospěch obžalovaného, lze zmáteční stížnosti vyhověti jen výjimečně, je-li patrné, že porušení formy mohlo míti na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý čis. 3388.

— obžalobce má ve zmáteční stížnosti uvésti okolnosti odůvodňující relativní zmatek i v tomto směru (posl. odst. § 344 tr. ř.) čis. 3388, 3523.

— formální zmatek (čis. 6 § 344 tr. ř.) nemůže býti při zrušovacího roku prováděn jinak a šife, než se stalo v písemném provedení zmáteční stížnosti čis. 3411.

— formální zmátečnost (§ 344 čis. 6 tr. ř.) nemůže obžalovaný uplatňovati při zrušovacího roku, nevytýkal-li ji v písemné zmáteční stížnosti čis. 3449.

— porušení předpisu § 250 tr. ř. nelze uplatňovati jako zmatek, nemají-li údaje svědků za nepřítomnosti obžalovaného slyšených pro otázku viny významu, nebo byla-li mu dána jinak (při sčelení) možnost, by se k oněm údajům vyjádřil čis. 3449.

— zmáteční stížnost při provádění zmatku čis. 9 a) § 281 tr. ř. musí vycházeti ze souhrnu těch skutečností, jmenovitě i ze smyslu a významu závadných výroků, jak je zjistil závazně (§ 258 a § 288 čis. 3 tr. ř.) nalézací soud a nesmí svědomně hodnotiti výsledky řízení čis. 3585.

— případné porušení § 32 tisk. nov. není ohroženo zmátečností čis. 3560.

— dle § 281 čis. 1 tr. ř.: nejde ani o důvod zmátečnosti čis. 1 ani čis. 3 § 281 tr. ř., povolal-li soud o své újmě náhradníka za nedostavivšího se kmeta, aniž byl straně přenechal právo jeho volby podle první věty třetího odstavce § 32 tisk. nov. čis. 3560.

— — — okolnost, že samosoudce, který provedl hlavní přelíčení a vynesl rozsudek, činil v této věci návrhy jako státní zástupce a byl proto z projednání věci vyloučen (§ 68 čis. 2 tr. ř.), nemůže uplatňovati jako zmatek čis. 1 § 281 tr. ř. obžalovaný, který, když mu byla ona okolnost samosoudcem sdělena a když byl náležitě poučen, projevil souhlas s tím, by věc byla tímto soudcem projednána čis. 3701.

— dle § 281 čis. 2 tr. ř.: přečtení illegálního tiskopisu, na jehož obsahu je budována obžaloba, přes ohrazení se obžalovaného, není zmátečností ani podle čis. 2 ani podle čis. 4 § 281 tr. ř. čis. 3452.

— — — ve spisech o předchozích trestech nejde o spis, osvědčující neplatný úkon vyhledávací nebo vyšetřovací, jehož čtení při hlavním přelíčení má na zřeteli § 281 čis. 2 tr. ř. čis. 3534.

— — — trestní oznámení, třeba se týkalo případu s trestní věcí nesouvisejícího a obžalovaný — vydaný německými úřady pro určitý trestný čin — ve směru tohoto vůbec nebyl vyslýchán, není spisem o úkonu vyhledávacím nebo vyšetřovacím po zákonu neplatném (§§ 281 čis. 2, 344 čis. 3 tr. ř.); předpisy §§ 88 a 89 tr. ř. nepřicházejí tu v úvahu čis. 3700.

— dle § 281 čis. 3 tr. ř.: porušení předpisů §§ 120 druhá věta, 126, 222 druhý odstavec tr. ř. není zmatkem čis. 3 § 281 tr. ř. čis. 3412.

— — — porušení předpisu § 250 tr. ř. nelze uplatňovati jako zmatek, nemají-li údaje svědků za nepřítomnosti obžalovaného slyšených pro otázku viny významu, nebo byla-li mu dána jinak (při sčelení) možnost, by se k oněm údajům vyjádřil čis. 3449.

— — — důvod zmátečnosti podle čis. 3 § 281 tr. ř., ježto obsílka k hlavnímu přelíčení nebyla doručena obžalovanému, nýbrž jeho matce, již mu obsílka před hlavním přelíčením dodána nebyla, nelze uplatňovati (posl. odst. § 281 tr. ř.), dověděl-li se obžalovaný o hlavním přelíčení tak včasné, že se přes to mohl k němu dostavit čis. 3467.

— — — předpis prvního odstavce § 247 tr. ř., že svědci mají býti vyslýcháni v přítomnosti obžalovaného, není pod sankci zmátečnosti (čis. 3 § 281 tr. ř.) čis. 3490.

— — — není (§ 281 čis. 3 tr. ř.) zákonného předpisu, který by zakazoval čtení spisů o předchozích trestech obžalovaného s výslovnou pohružkou zmátečnosti čis. 3534.

— — — předpis § 134 tr. ř. nenáleží mezi ony předpisy trestního řádu, jichž porušení nebo zanedbání zakládá důvod zmatku podle čis. 3 § 281 tr. ř. čis. 3536.

— — — zmátečností je ohroženo jen porušení předpisu druhého odstavce § 247 tr. ř. (§ 281 čis. 3 tr. ř.) čis. 3544.

— — — porušení předpisu § 260 tr. ř., neobsahuje-li rozsudek v obnoveném řízení výměru trestu pro soukromožalobní činy (obžalovaný byl novým rozsudkem zproštěn pro veřejnožalobní čin) čis. 3680.

— — — každé zasilce, která má býti doručena ve věcech trestních, nutno připojiti zpáteční listek (§ 7 min. nař. z 15. dubna 1902, čis. 74 ř. zák.);

- nestalo-li se tak a byla-li obsilka k hlavnímu přelíčení dána do jedné obálky s jiným usnesením, jde po případě o porušení předpisu § 427 tr. ř. a zmatek čís. 3 § 281 tr. ř. čís. 3544.
- výtká obžalovaného, že doručena mu obsilka k hlavnímu přelíčení nezněla na správný den, nýbrž na den pozdější, napovídá zmatečnost podle § 281 čís. 3 tr. ř. pro porušení § 221 tr. ř. čís. 3557.
- výpočet předpisů, jichž nezachování jest zmatkem, jest v § 281 čís. 3 tr. ř. výčetný; nespádá sem nešetření nebo porušení předpisů §§ tr. ř., které nejsou v § 281 čís. 3 tr. ř. citovány, ani těch, které tam se jsou uvedeny, ohledně nichž však není v dotčených §§ výslovně stanoveno, že jest jich dbáti pod zmatečností čís. 3579.
- nejde o zmatek čís. 3 § 281 tr. ř. pro porušení předpisu § 248 tr. ř., byl-li obžalovaný po výsledku svědka tázán, má-li k výpovědi té co připomenouti, ani, zaznamenal-li zápis o místním ohledání (o hlavním přelíčení, konaném na místě souzeného skutku) udání obžalovaného neúplně a nesprávně (§ 271 tr. ř.) čís. 3579.
- vady tohoto druhu nelze uplatniti a odstraniti v zrušovacím řízení, nýbrž žádostí o doplnění a o opravu zápisu o hlavním přelíčení u soudu první stolice čís. 3579.
- nejde o porušení předpisů §§ 118, 120, 247, 248 a 252 tr. ř. a o zmatek čís. 3 ani čís. 4 § 281 tr. ř., byl-li při hlavním přelíčení přítomen a vypovídal jeden z obou znalců, podavších posudek společný a srovnalý, od něhož se v ničem neuchýlil (druhý znalec nemohl se pro nemoc dostaviti) čís. 3587.
- uplatňuje-li obžalovaný ve formě »odporu«, že nebyl k hlavnímu přelíčení řádně obeslán, uplatňuje tím zmatek podle § 281 čís. 3 tr. ř. pro porušení předpisu § 427 tr. ř.; nezáleží na tom, že byl opravný prostředek mylně označen, záleží na věcném jeho obsahu čís. 3718.
- **dle § 281 čís. 4 tr. ř.:** soud jest povinen připustiti navržené důkazy jen, lze-li aspoň s jistou pravděpodobností očekávati, že slíbují nějaký konkrétní výsledek a že přispějí k objasnění věci; pokud tomu tak není, byla-li věc — zejména co do totožnosti osoby pachatelovy — provedenými důkazy již dostatečně a způsobem vylučujícím jakoukoliv pochybnost objasněna čís. 3393.
- přečtení ilegálního tiskopisu, na jehož obsahu je vybudována obžaloba, přes ohrazení se obžalovaného, není zmatečností ani podle čís. 2 ani podle čís. 4 § 281 tr. ř. čís. 3452.
- státní zástupce, uplatňuje relativní zmatek (čí. 4 § 281 tr. ř.), je povinen uvésti okolnosti, z nichž by bylo patrné, že a proč porušení formy mohlo mít na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý (posl. odst. § 281 tr. ř.) čís. 3388, 3523.
- porušení předpisu § 134 tr. ř. nezakládá sice zmatek čís. 3 § 281 tr. ř., lze je však po případě uplatňovati s hlediska čís. 4 § 281 tr. ř. Možnost, že obhajoba obžalovaného dozná újmy, je na snadě v každém případě, v němž byl vyšetřováním jeho duševního stavu pověřen jediný lékař; onen předpis nečiní rozdílu co do závažnosti skutku mezi jednotlivými případy čís. 3536.
- ani soukromý obžalobce nemůže uplatňovati zmatek čís. 4 § 281 tr. ř., nevyhradil-li si po zamítnutí průvodních návrhů zmatečnou stížnost čís. 3541.
- nejde o porušení předpisů §§ 118, 120, 247, 248 a 252 tr. ř. a o zmatek čís. 3 ani čís. 4 § 281 tr. ř., byl-li při hlavním přelíčení přítomen a vypovídal jeden z obou znalců, podavších posudek společný a srovnalý, od něhož se v ničem neuchýlil (druhý znalec nemohl se pro nemoc dostaviti) čís. 3587.
- výrok o trestu a výrok o podmíněném odsouzení lze napadati také formálními důvody zmatečností podle § 281 čís. 4 a 5 tr. ř., avšak jen v me-

- zích naznačených v § 283 tr. ř., totiž jen potud, pokud uplatňovaný formální důvod zmatečnosti slouží jen k doličení předpokladů hmotně-právního zmatku podle § 281 čís. 11 tr. ř., jímž lze napadati výroky rozsudku o trestu a o podmíněném odsouzení čís. 3616.
- okolnost, že soud přes odpor stran vyloučil podle § 57 tr. ř. řízení proti spoluobžalovanému, není zmatkem čís. 4 § 281 tr. ř. čís. 3620.
- skutečnost, že usnesením soudu byl připuštěn kdo jako zástupce osoby (požůstalosti), která se k trestnímu řízení do počátku hlavního přelíčení nepřipojila (§ 47 odst. první tr. ř.) přes odpor obhájce obžalovaného, lze uplatňovati jako zmatek čís. 4 § 281 tr. ř. jen, lze-li prokázati, že onen mezitím nález byl obhajobě na újmu čís. 3652.
- **dle § 281 čís. 5 tr. ř.:** ustanovení § 281 čís. 5 tr. ř. týká se výlučně výroku o skutečnostech a uplatňováním vad tam uvedených domáhá se stížnost toho, by byl na místě skutkového děje, zjištěného v napadeném rozsudku — zrušením rozsudku a opětným projednáním věci soudem první stolice — zrušen jiný, stěžovateli příznivější skutkový podklad právních úvah o trestnosti (bezrestnosti) zažalovaného skutku, — kdežto předmětem ustanovení čís. 9 písm. a) i b) § 281 tr. ř. jsou výlučně právní názory, jimiž se napadený rozsudek řídí, a uplatňování zvláštních důvodů tam uvedených směřuje — provádějí-li je stížnost po zákonu — k tomu, by srovnáním zákona s nezměněným skutkovým dějem v rozsudku zjištěným bylo dosaženo jiného úsudku o právním významu tohoto děje, než ku kterému dospěl v rozsudku nalézací soud čís. 3392.
- tytéž vývody nemohou býti zákonným prováděním toho i onoho důvodu zmatečností čís. 3392.
- vady uvedené v § 281 čís. 5 tr. ř. způsobují zmatečnost rozsudku jen, dotýkají-li se skutečností rozhodných čís. 3392.
- uvádí-li sice rozsudek pro výrok důvody, avšak jen důvody takové, které výrok logicky neospravedlňují, rovná se takové jen formální odůvodnění výroku o rozhodné skutečnosti úplnému nedostatku důvodů po rozumu § 281 čís. 5 tr. ř. čís. 3458.
- zmatek čís. 5 a 11 § 281 tr. ř., povoleno-li podmíněné odsouzení podmínit okolností je podle § 2 zák. o podmíněném odsouzení vylučující čís. 3491.
- plyne-li jsoucnost oné pominuté okolnosti (dřívější potrestání) z obsahu veřejné listiny při hlavním přelíčení přečtené (trestního listku), může zrušovací soud k ní přihlížeti a učiniti ji podkladem přezkoumání rozsudku s hlediska věcného zmatku čís. 11 § 281 tr. ř. čís. 3491.
- úvahy o tom, jaký jest význam prominutí trestu milostí presidenta republiky a osvědčení se odsouzenec jednak s hlediska § 46 b) tr. zák., jednak s hlediska § 1 zákona o podmíněném odsouzení, jsou výronem právně posuzující činnosti soudu, k jejímž výsledkům se zmatek čís. 5 § 281 tr. ř. nevztahuje, jednáje jen o výroku o skutečnostech, o výsledcích činnosti skutkově zjišťovací čís. 3534.
- rozpor se spisy ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř. předpokládá nesprávnou reprodukci obsahu protokolů nebo listin u spisů jsoucích v rozhodovacích důvodech čís. 3567.
- správnost a pravdivost projevu ve formě úsudku lze dokazovati jenom důkazem pravdivosti návět, na jejichž základě byl úsudek učiněn. O tom, zda tyto návěty ospravedlňují pronesené výtky, rozhoduje soud podle svého volného uvážení podle § 258 tr. ř. Pokudem, odporovati tomuto hodnocení průvodních výsledků nalézacím soudem v rozsudku, zmatek čís. 5 § 281 tr. ř. však uplatniti nelze, zejména však jako rozpor spisový tehdy ne, není-li napadený výrok rozsudku reprodukci obsahu listiny, nýbrž závěrem soudu ze souhrnu provedených průvodů čís. 3567.
- výrok o trestu a výrok o podmíněném odsouzení lze napadati také formálními důvody zmatečností podle § 281 čís. 4 a 5 tr. ř., avšak jen v me-

- zich naznačených v § 283 tr. ř., totiž jen potud, pokud uplatňovaný formální důvod zmatečnosti slouží jen k dořízení předpokladů hmotněprávního zmatku podle § 281 čís. 11 tr. ř., jímž lze napadati výroky rozsudku o trestu a o podmíněném odsouzení čís. 3616.
- — rozpory, které mohou podle § 281 čís. 5 tr. ř. býti zmatkem, musí býti v rozsudku napadeném; nestačí možný rozpor mezi tímto rozsudkem a mezi případným výsledkem ve vyloučeném řízení čís. 3620.
- — vnitřní rozpor rozsudku podle čís. 5 § 281 tr. ř. předpokládá různá neshodná skutková zjištění, ne však neshodné právní dedukce, vyplývající z názoru soudu na podstatu zlého úmyslu čís. 3681.
- — požadavkům zákona (§§ 270 čís. 5, 281 čís. 5 tr. ř.) není vyhověno, uvádí-li rozsudek jen zdroje svého poznání, aniž se jejich obsahem v rozsudku obírá a podrobuje jej zákonnému zkoumání a hodnotění; nestačí ani poukaz na rozsudkový výrok čís. 3684.
- — aby vyhověl předpisu § 260 čís. 2 a § 270 čís. 5 tr. ř. (v doslovu zákona čís. 1/1920) jest nalézací soud pod následky zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. povinen v rozsudku stručně, avšak určitě uvést, které skutečnosti a z jakých důvodů považoval za dokázané nebo za nedokázané; při deliktech verbálních pak do oboru této skutkově zjišťovací činnosti vyhrazené soudům nalézacím spadá především zjištění doslovu (znění, textu) souzeného projevu a dále i výklad projevu, určení, jaký byl smysl, význam, dosah, směr, účel a předmět projevu čís. 3689.
- dle § 281 čís. 6 tr. ř.: výrok nalézacího soudu podle § 6 prov. nař. k tiskové novele lze napadati jen zmatečnými stížnostmi (z důvodu § 281 čís. 6 tr. ř.), nikoliv samostatnou stížností na vrchní soud čís. 3501.
- dle § 281 čís. 7 tr. ř.: důvody rozsudku tvoří s výrokem jeden celek; pokud stačí (§ 281 čís. 7 tr. ř.), přihlíží-li soud ke kvalifikaci trestnosti obsahu tiskopisu v určitém směru v důvodech, aniž se o ní zmiňoval ve výroku čís. 3605.
- — obžalovaný nemůže uplatňovati jako zmatek (čí. 7 § 281 tr. ř.), že nalézací soud o části obžaloby nerozhodl (§ 282 tr. ř.) čís. 3620.
- — pokud obžalovaný nemůže uplatňovati jako zmatek čís. 7 § 281 tr. ř., že ho soud ve výroku rozsudku výslovně nezprostil z obžaloby pro přečin § 1, uznav ho vinným jen přestupkem podle § 3 zák. o maření exekuce, poněvadž podle důvodů rozsudku dospěl k přesvědčení, že vymyšleným jednáním (podáním vylučovací žaloby) nebyla škoda způsobena čís. 3645.
- dle § 281 čís. 8 tr. ř.: s hlediska § 262 tr. ř. jest bez významu, že se výroky, uvedené v obžalobě, nekryjí zúplna a doslovně s výroky, jak je zjistil nalézací soud čís. 3475.
- — pokud jde o překročení obžaloby (§ 281 čís. 8 tr. ř.), byl-li obžalovaný odsouzen pro skutečně odevzdání některých zabavených věcí třetí osobě, ač mu obžaloba kladla za vinu jen, že chtěl zmařiti uspokojení věřitele tím, že si vymyslíl právní jednání, nesoucí se k uplatnění vlastnictví oné třetí osoby k zabaveným věcem (podal vymyšlenou žalobu vylučovací) čís. 3645.
- — pokud nejde o překročení obžaloby (§§ 267, 281 čís. 8 tr. ř.), byl-li obžalovaný k obžalobě pro zločin krádeže uznán vinným zločinem podmíněným na krádeži čís. 3715.
- dle § 281 čís. 9 a) tr. ř.: zjištění skutkové vize i zrušovací soud a nelze je napadati hmotněprávním zmatkem podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., nýbrž mohlo by býti napadáno jen formálními zmatky podle čís. 5 § 281 tr. ř. čís. 3586.
- dle § 281 čís. 9 a), b) tr. ř.: ustanovení § 281 čís. 5 tr. ř. týká se výlučně výroku o skutečnostech a uplatňováním vad tam uvedených domáhá se stížnost toho, by byl na místě skutkového děje, zjištěného v napadeném rozsudku — zrušením rozsudku a opětným projednáním věci soudem

prvé stolice — zjednan jiný, stěžovateli příznivější skutkový podklad právních úvah o trestnosti (bez trestnosti) zažalovaného skutku, — kdežto předmětem ustanovení čís. 9 písm. a) i b) § 281 tr. ř. jsou výlučně právní názory, jimiž se napadený rozsudek řídí, a uplatňování zvláštních důvodů tam uvedených směřuje — provádějí-li se stížnost po zákonu — k tomu, by srovnáním zákona s nezměněným skutkovým dějem v rozsudku zjištěným bylo dosaženo jiného úsudku o právním významu tohoto děje, než ku kterému dospěl v rozsudku nalézací soud čís. 3392.

- — tytéž vývody nemohou býti zákonným prováděním toho i onoho důvodu zmatečnosti čís. 3392.
- dle § 281 čís. 10 tr. ř.: zákon uznává za zmatek, když skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, byl nesprávným výkladem uvažován podle trestního zákona, který se k němu nevztahuje (§ 281 čís. 10 tr. ř.), ne však, když nebyl uvažován také podle zákona, který by se naň při správném právním posouzení vztahoval čís. 3511.
- — pokud státní zástupce může uplatňovati zmatek čís. 10 § 281 tr. ř., neshledal-li soud ve výroku: »V daném okamžiku narukujeme, ale jako socialisté a ne jako ochránci kapitalismu, nehrozíme nikomu, ale také se nebojíme. Víme, že se blíží revoluce a ta volá: Já jsem byla, jsem a budu nositelkou budoucnosti, která odstraní kapitalismus« — skutkovou podstatu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., podřadiv jen část výroku toho ustanovení § 18 čís. 2 zák. na ochr. rep. čís. 3511.
- — rozsudek jest v neprospěch obžalovaného zmatečným podle § 281 čís. 11 (10) tr. ř., vyměřil-li nalézací soud obžalovanému podle § 383 slov. tr. zák. použitím § 98 slov. tr. zák. trest dvouměsíčního žaláře a ponechal kvalifikaci činu za zločin čís. 3601.
- dle § 281 čís. 11 tr. ř.: jde o uplatňování zmatku čís. 11 § 281 tr. ř., vytyká-li zmatečnou stížnost, že soud vykročil ze své moci trestní, uloživ obžalovanému náhradu způsobené škody ve smyslu § 4 zák. o podm. odsouzení, ač tu nebylo zákonných předpokladů pro tento výrok čís. 3386.
- — pokud jde o odvolání, nikoliv o zmatečnou stížnost (§ 281 čís. 11 tr. ř.), uplatňuje-li opravný prostředek, že soud první stolice, použiv předpisu § 4 zák. o podm. odsouzení neprávem, učinil podmíněně odsouzení závislým na tom, že obžalovaný dá soukromému obžalobci podle § 17 tisk. nov. zadostiučinění za utrpění příkoří »podle svých sil« čís. 3444.
- — zmatek čís. 5 a 11 § 281 tr. ř., povoleno-li podmíněně odsouzení prominutím okolností, jež podle § 2 zák. čís. 562/1919 sb. z. a n. má v zájmu, že povolení podmíněného odkladu výkonu trestu je vyloučeno; plyne-li jsoucnost této pominuté okolnosti z obsahu trestního listku, při hlavním přelíčení přečteného, tedy z obsahu listiny veřejné, možno soudu zrušovacímu k ní přihlížeti a učiniti ji podkladem přezkoumání s hlediska věcného zmatku podle § 281 čís. 11 tr. ř. čís. 3491.
- — trest propadnutí tiskopisů, jež byly při nezákonném rozšiřování zachyceny a proti zákazu vyvěšeny, jest obligatorní (§ 23 posl. věta tisk. zák.); nebylo-li na tento vedlejší trest uznáno, jde o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř. čís. 3590.
- — rozsudek jest v neprospěch obžalovaného zmatečným podle § 281 čís. 11 (10) tr. ř., vyměřil-li nalézací soud obžalovanému podle § 383 slov. tr. zák. použitím § 98 slov. tr. zák. trest dvouměsíčního žaláře a ponechal kvalifikaci činu za zločin čís. 3601.
- — výrok o trestu a výrok o podmíněném odsouzení lze napadati také formálními důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 4 a 5 tr. ř., avšak jen v mezích naznačených v § 283 tr. ř., totiž jen potud, pokud uplatňovaný formální důvod zmatečnosti slouží jen k dořízení předpokladů hmotněprávního zmatku podle § 281 čís. 11 tr. ř., jímž lze napadati výroky rozsudku o trestu a o podmíněném odsouzení čís. 3616.

- — bylo-li podmíněné odsouzení odepřeno nikoli snad proto, že je podle zákona o podmíněném odsouzení vyloučeno, nýbrž proto, že nalézací soud nabyt přesvědčení, že nelze mít za to, že obžalovaný povede pořádný život a že tudíž výkonu trestu není zapotřebí, lze se proti tomuto rozhodnutí, k němuž nalézací soud dospěl vyhrazeným mu volným soudcovským uvažováním, nikoli tedy porušením zákona, jak je předpokládá zmatek podle § 281 čis. 11 tr. ř., brániti jen opravným prostředkem odvolání čis. 3616.
- — při odsouzení pro přestupky podle §§ 461 a 522 tr. zák. a při výměře trestu podle § 460 tr. zák. použitím § 267 tr. zák. jest ve smyslu § 267 tr. zák. posl. odst., kromě trestu na svobodě vzhledem k trestní sazbě § 522 tr. zák. vysloviti též zvláštní trest peněžítý, jakož i případný trest náhradní; opomenul-li soud tak učiniti, vykročil ze své trestní moci (§ 281 čis. 11 a § 468 čis. 3 tr. ř.) čis. 3618.
- — v použití práva podle §§ 261, 266 tr. zák. jde o výrok arbitrního rázu, jež lze přezkoumati jen k odvolání; důvod zmatečnosti rozsudku podle čis. 11 § 281 tr. ř. byl by dán, kdyby soud, vyměřuje trest hlavní nebo vedlejší nebo vyslovuje se o podmíněném odkladu trestu, použil nebo nesprávně použil hmotně-právního zákona v některé z oněch — imperativních, obligatorních — zásad a předpisů, které jsou nezávislé na volném uvážení soudcovském a jichž jest proto soudu povždy dbáti čis. 3629.
- § 281 posl. odst.: žádá-li zákon v posledním odstavci § 281 (344) tr. ř., by se žalobce opřel porušení formy, vyvolal rozhodnutí soudu a hned si vyhradil zmateční stížnost, plyne z toho též povinnost, odůvodniti v provedení stížnosti uplatněný relativní zmatek i ve směru, požadovaném posledním odstavcem § 281 (344) tr. ř., t. j. uvésti okolnosti, z nichž by bylo patrné, že porušení formy mohlo mít na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý čis. 3388, 3523.
- — porušení předpisu § 250 tr. ř. nelze uplatňovati jako zmatek, nemají-li údaje svědků za nepřítomnosti obžalovaného slyšených pro otázku viny významu, nebo byla-li mu dána jinak (při sčelení) možnost, by se k oněm údajům vyjádřil (posl. odst. § 281, posl. odst. § 344 tr. ř.) čis. 3449.
- — důvod zmatečnosti podle čis. 3 § 281 tr. ř., ježto obsílka k hlavnímu přelíčení nebyla doručena obžalovanému, nýbrž jeho matce, nelze uplatňovati (posl. odst. § 281 tr. ř.), dověděl-li se obžalovaný o hlavním přelíčení tak včasné, že se přes to mohl k němu dostavit čis. 3467.
- — ani soukromý obžalobce nemůže uplatňovati zmatek čis. 4 § 281 tr. ř., nevyhradil-li si po zamítnutí průvodních návrhů zmateční stížnost čis. 3541.
- dle § 344 čis. 3 tr. ř.: oznámení sepsané četnictvem o výsledcích šetření jím konaného není spisem o vyhledávacích nebo vyšetřovacích úkonech podle § 344 čis. 3 tr. ř. čis. 3568.
- — trestní oznámení, třeba se týkalo případu s trestní věcí nesouvisejícího a obžalovaný — vydaný německými úřady jen pro určitý trestný čin — ve směru tohoto činu vůbec nebyl vyslýchán, není spisem o úkonu vyhledávacím nebo vyšetřovacím po zákonu neplatném čis. 3700.
- dle § 344 čis. 4 tr. ř.: porušení předpisu § 330 tr. ř., nepřečetli vrchní porotce celý obsah otázek, nýbrž jen řadové číslo otázky a k ní výrok porotců, není zmatkem čis. 4 § 344 tr. ř., byl-li po vstupu obžalovaného do soudní síně přečten výrok porotců a při tom obžalovanému přečten celý obsah otázek i s odpovědí porotců čis. 3387.
- — při uplatňování relativního zmatku (§ 344 čis. 4 — §§ 247, 170 tr. ř.) ve prospěch obžalovaného je pravidlem, že zmateční stížnosti musí býti vyhověno, jakmile důvod zmatečnosti byl zjištěn; přivádí-li se však k platnosti relativní zmatek v neprospěch obžalovaného, lze zmateční

stížnosti vyhověti jen výjimečně, je-li patrné, že porušení formy mohlo mít na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý; obžalobce má ve zmateční stížnosti uvésti okolnosti odůvodňující relativní zmatek i v tomto směru (posl. odst. § 344 tr. ř.) čis. 3388.

- — zmatkem čis. 4 § 344 tr. ř. pro porušení předpisu prvé věty § 271 tr. ř. je jen, nebyl-li protokol o hlavním přelíčení, podepsaný předsedou a zapisovatelem, vůbec sepsán, a to aspoň do počátku lhůty k provedení zmateční stížnosti; zákon nepředepisuje pod zmatečností, že protokol musí býti sepsán hned při hlavním přelíčení. Jen, kdyby obhajoba ke zajištění svých tvrzených práv na současnou kontrolu protokolárních zápisů navrhovala, aby protokol byl v čistopisu ke spisům přiloženém sepsován současně (nebo sice mimo hlavní přelíčení, ale přece hned postupně dle běhu přelíčení) a kdyby porotní soud rozhodl proti tomuto návrhu nebo rozhodnouti o něm opomenul, mohla by obhajoba po případě uplatňovati zmatek čis. 5 § 344 tr. ř. čis. 3411.
- — ustanovení § 241 tr. ř., jehož jest ovšem podle druhého odstavce § 314 tr. ř. šetřiti také v řízení před soudy porotními, není z předpisů citovaných v § 344, čis. 4 tr. ř. a není v něm vysloveno, že ho má býti šetřeno pod zmatečností, takže porušení jeho není zmatkem podle § 344 čis. 4 tr. ř. čis. 3481.
- dle § 344 čis. 5 tr. ř.: porušení předpisů §§ 318—323 tr. ř. nepřipustěním otázky tvoří bez ohledu na to, zda návrh v tom směru byl učiněn čili nic, zvláštní důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 6 tr. ř. a nelze okolností tu uplatňovati s hlediska všeobecného důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 5 tr. ř. čis. 3371.
- — o témž předmětu při odpovědi na též přednes veřejného obžalobce smí mluvit jen jeden obhájce. Je-li více bodů obžaloby, mohou si jich zodpovědění obhájci mezi sebou rozdělit; pokud v tom, že druhý obhájce jen doplní přednes prvního obhájce, není zmatku čis. 5 § 344 tr. ř. (§ 40 odst. druhý tr. ř.) čis. 3400.
- — soud neporušil zákonný předpis, otázav se přímo obžalovaného, zda se vzdává přípravné osmidenní lhůty (§ 221 odst. první t. ř.); tato lhůta neplatí pro obhájce; je jeho věcí, by — neměl-li dosti času, by si obhajobu náležitě připravil — navrhl odročení hlavního přelíčení a zabezpečil si tak po případě uplatňování zmatku čis. 5 § 344 tr. ř. čis. 3404.
- — obhájce nemůže si stěžovati (§ 344 čis. 5 tr. ř.), že soud zamítl jeho návrh na doplnění šetření a posudku znalců lékařů, neřídil-li se při formulování návrhu předpisem čl. I čis. 3 odst. druhý zák. ze dne 1. čerence 1927, čis. 107 sb. z. a n. upravujícím nový doslov § 126 tr. ř. čis. 3404.
- — nepřibrání odborníků psychiatrů k vyšetření duševního stavu obžalovaného není porušením zákona (§§ 134, 344 čis. 5 tr. ř.) čis. 3404.
- — kdyby obhajoba ke zajištění svých tvrzených práv na současnou kontrolu protokolárních zápisů navrhovala, aby protokol byl v čistopisu ke spisům přiloženém sepsován současně (nebo sice mimo hlavní přelíčení, ale přece hned postupně dle běhu přelíčení) a kdyby porotní soud rozhodl proti tomuto návrhu nebo rozhodnouti o něm opomenul, mohla by obhajoba po případě uplatňovati zmatek čis. 5 § 344 tr. ř. čis. 3411.
- — porušení předpisu chráněného zvláštní pohružkou zmatečnosti (§ 344 čis. 6 tr. ř.) nelze uplatňovati též se všeobecného hlediska § 344 čis. 5 tr. ř. čis. 3426.
- — ustanovení § 241 tr. ř. jest podle druhého odstavce § 314 tr. ř. šetřiti také v řízení před soudy porotními; porušení jeho není zmatkem podle § 344 čis. 4 tr. ř. a může býti jako důvod zmatečnosti uplatňováno jen za předpokladů § 344, čis. 5 tr. ř., tudíž obzvláště za předpokladu, že se stalo porušení předpisu proti návrhu aneb přes odpor stěžovatele čis. 3481.

- — jde-li o závažné důkazní okolnosti, které pro rozhodnutí otázky viny výrokem porotců mohou mít význam, nelze zamítnutím důkazů o oněch okolnostech pro předpokládanou jejich důkazní nemohoucnost zbavit porotce možnosti, by sami podle výsledků tohoto a jiných důkazů v úvaze všech okolností o důkazní síle toho kterého průvodního prostředku na jevo vyšlých v mezích svého oprávnění posoudili a podle toho rozhodli o jeho věrohodnosti č. i. s. 3653.
- — jest nepřipustno (§ 93 a násl. tr. ř.), by v době, kdy proti obžalovanému bylo již soudem zahájeno přípravné vyšetřování pro zločin a uvalena naň řádná vazba vyšetřovací, byl obžalovaný o téměř činu současně ve vazbě vyšetřován orgánem bezpečnostního úřadu; pokud však pokračování ve výslechu tohoto jako svědka o takových údajích obžalovaného přes ohrazení se obhájce není zmatkem (čís. 5 § 344 tr. ř.) č. i. s. 3700.
- **dle § 344 čis. 6 tr. ř.:** porušení předpisu § 318 tr. ř., nebyla-li do hlavní otázky na zločin vraždy pojata zákonná známka, že obžalovaný jednal proti napadenému v úmyslu, by ho usmrtil, jest zmatkem č. i. s. 6 § 344 tr. ř., třebaž byli porotci poučeni, že, zodpoví-li otázku na vraždu kladně, odpadá zodpovězení otázky na zabití a na přečin § 335 tr. zák. č. i. s. 3366.
- — porušení předpisů §§ 318—323 tr. ř. nepřipustěním otázky tvoří bez ohledu na to, zda návrh v tom směru byl učiněn čili nic, zmatek č. i. s. 6 a nelze okolnost tu uplatňovati i s hlediska zmatku č. i. s. 5 § 344 tr. ř. č. i. s. 3371.
- — porušení předpisu § 319 tr. ř. je zmatkem č. i. s. 6 § 344 tr. ř. jen tehdy, nedal-li porotní soud porotcům dodatkovou otázku přes to, že k tomu byl povinen č. i. s. 3384, 3663.
- — jedním ze zákonných předpokladů jest, by se onen stav, ona skutečnost, jichž tvrzení ve smyslu § 319 tr. ř. přichází v úvahu, hodily právě pod onen právní pojem, o němž má býti dotyčná otázka dána č. i. s. 3384.
- — formální zmatek (čís. 6 § 344 tr. ř.) nemůže býti při zrušovacím roku prováděn jinak a šife, než se stalo v písemném provedení zmateční stížnosti č. i. s. 3411.
- — nejde o zmatek č. i. s. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud k hlavní otázce na zločin § 127 tr. zák. eventuální otázku na přestupek § 20 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n., ač vyšlo na jevo při hlavním přelíčení, že se obžalovaný nedopustil násilí č. i. s. 3426.
- — porušení předpisu chráněného zvláštní pohružkou zmatečnosti (§ 344 čis. 6 tr. ř.) nelze uplatňovati též se všeobecného hlediska § 344 čis. 5 tr. ř. č. i. s. 3426.
- — formální zmatečnost (§ 344 čis. 6 tr. ř.) nemůže obžalovaný uplatňovati při zrušovacím roku, nevytýkal-li ji v písemné zmateční stížnosti č. i. s. 3449
- — pokud řízení není vadným (§ 344 čis. 6 tr. ř.), nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin zřetelná dodatková otázka ve smyslu § 168 tr. zák. a event. otázka na zločin § 212 tr. zák. (§§ 5, 166, 167 c) tr. zák.) č. i. s. 3449.
- — o porušení předpisu podle § 320 tr. ř. nepoložením eventuelní otázky na vydírání (§ 344 čis. 6 tr. ř.) šlo by tenkrát, kdyby byly po rozumu tohoto ustanovení zákona »tvrzeny«, t. j. buď výslovně tvrzeny nebo alespoň výsledky hlavního přelíčení napovězeny skutečnosti, podle nichž by, kdyby byly pravdivé, skutek stěžovateli obžalobou jako zločin loupeže podle §§ 190, 192 tr. zák. za vinu kladený spadal pod mírnější ustanovení trestního zákona o zločinu podle § 98 b) tr. zák. č. i. s. 3571.
- — nejde o zmatek č. i. s. 6 § 344 tr. ř., dal-li porotní soud při úpravě otázek ke všem hlavním otázkám (na zločin loupežné vraždy, utržení na cti, těžkého uškození na těle a na přestupek krádeže) společně nedílné otázky dodatkové na okolnosti trestnost vylučující č. i. s. 3638.

- **dle § 344 čis. 8 tr. ř.:** důvod zmatečnosti podle § 344 čis. 8 tr. ř. pro nesprávné právní poučení nemůže obžalovaný uplatňovati, nedal-li si obsah onoho poučení protokolovati (§ 325 odst. prvý tr. ř.) č. i. s. 3411.
- — tvrzením, že předseda vycházel ve svér. přednesu z předpokladu, že obžalovaný spáchal čin (loupežnou vraždu), není uplatňována vada nesprávného právního poučení předsedova (§ 344 čis. 8 tr. ř.) č. i. s. 3700.
- **dle § 344 čis. 9 tr. ř.:** vnitřní rozpor ve výroku porotců (§ 344 čis. 9 tr. ř.) nelze odvoditi z toho, že odpověděli záporně na některou otázku a pak kladně na jinou otázku, která se vztahovala k témuž skutku jako ona otázka, avšak hleděla k jiné jeho právní kvalifikaci, takže byly v ní uvedeny alespoň částečně jiné nebo nebyly v ní uvedeny všechny znaky uvedené v otázce, k níž odpověděno záporně č. i. s. 3387.
- — výrok porotců odporuje sám sobě (§ 344 čis. 9 tr. ř.) jen, zjišťují-li jednotlivě jeho součástí takové skutkové okolnosti, jež nemohou logicky vedle sebe obstáti č. i. s. 3663.
- — skutečnosti, pojaté do otázek, jsou výrokem porotců zjištěny jen, byla-li otázka zodpovězena kladně; záporná odpověď není zjištěním skutečnosti č. i. s. 3663.
- **dle § 344 čis. 11 tr. ř.:** jde o uplatňování zmatku čis. 12 § 344 tr. ř., nikoliv čis. 11 § 344 tr. ř., dovozuje-li zmateční stížnost, že čin byl neprávem podřaděn § 195 tr. zák., poněvadž napadený nebyl uveden v trapný stav č. i. s. 3371.
- — obžalovaný nemůže uplatňovati (zmatkem čis. 11 § 344 tr. ř.) porušení zákona, které mu není na škodu č. i. s. 3411.
- — pro otázku, zda »skutek, na němž se rozhodnutí zakládá, byl nesprávným výkladem zákona uvažován podle zákona trestního, který se k němu nevztahuje«, rozhodným jest jediné doslov otázek, jež porotci zodpověděli, a nikoliv děj obžalobou vyličený č. i. s. 3449.
- **dle § 344 čis. 12 tr. ř.:** zostření trestu těžkého žaláře podle § 3 zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 131 ř. zák. (§ 16 tr. ř.) je povinným doplňkem a součástí tohoto druhu trestu; oním zostřením nebyla dotčena zásada § 50 tr. zák.; nestalo-li se tak, jde o zmatek (čis. 12 § 344 tr. ř.) č. i. s. 3465.
- — podle § 50 tr. ř. není připustno (§ 344 čis. 12 tr. ř.), by byl obžalovanému, který se vedle zločinu loupeže dopustil též přestupků podle § 36 cis. pat. ze dne 24. října 1852, čís. 223 ř. zák., uložena vedle trestu těžkého žaláře podle § 195 tr. zák. ještě trest peněžitý č. i. s. 3465.
- **dle § 344 posl. odst. viz § 281 posl. odst.**
- Zmenšená přičetnost:** duševní méněcennost nebo zatíženost není duševním stavem vylučujícím podle § 2 a., b., tr. zák. přičetnost, aniž zřetelný pud pohlavní (homosexualismus i povahy sadistické) sám o sobě, není-li výronem všeobecné poruchy duševní č. i. s. 3404.
- — není ani částečným pominutím myslí. Záležejíc v tom, že se v myslí osoby jí stížené nevybavují představy tak rychle a určitě a neuplatňují tlumy tak mocné jako u osoby pravidelného duševního rozpoložení, aniž byly však schopnost k rozpoznání protiprávnosti skutku a schopnost volného rozhodování byly zrušeny, rovná se zmenšená (seslabená) přičetnost (duševní méněcennost) stavu mdlejšího rozumu, který nevylučuje zodpovědnost, nýbrž jest podle § 46 a), § 264 a) tr. zák. polehčující okolností, k níž lze přihlížeti jen při vyměřování trestu, ovšem s výjimkou trestných činů spáchaných z pouhé nedbalosti, při nichž jest přihlížeti k mdlejšímu rozumu pachatele, jelikož poukazuje k zvláštním jeho poměrům, tudíž k jednomu s hledisek vytýčených § 335 tr. zák. již při posouzení, zda mohl pachatel poznati nebezpečnou povahu svého jednání č. i. s. 3482.
- — nespadá pod § 2 c) tr. zák. č. i. s. 3512.

Zmeškání lhůty viz navrácení v předešlý stav.

Změna obžaloby viz obžaloba.

— směru jízdy viz automobil.

Zmírnění trestu dle § 410 tr. ř.: podle § 410 tr. ř. mohou být hodnoceny i polehčující okolnosti zjištěné po pravoplatnosti rozsudku č. 3620.

Zmírňovací právo: podle § 266 tr. zák. č. 3629.

Zmocněnec (§ 1010 obč. zák.): porušení povinností povolání, prohrěšil-li se advokát na povinnosti zmocněnce podle § 1010 obč. zák. tím, že přijal příkaz a generální plnou moc k podání žaloby a k vedení sporu, odevzdal přímé vedení tohoto sporu bez předchozího vyznění a svolení zmocnitel jinému advokátu; s hlediska kárného přečinu nezáleží na tom, že zmocnitel tento postup dodatečně schválil č. 100 dis.

Znalec: rozpoznání obyčejného akutního opojení alkoholem nevyžaduje posudku znalců lékařů, neboť alkoholové opojení není takovým chorobným stavem, jehož zjištění vyžaduje zvláštní odborné lékařské vzdělání č. 3372.

— souhlas se čtením posudku nelze odvolat č. 3384.

— posudek není vadným podle §§ 125, 126 tr. ř. proto, že znalci překročili hranice úkolu jim vytčeného č. 3384.

— otázka postačitelosti podkladu pro podání spolehlivého posudku jest otázkou odbornou, již řešiti je znalcům podle jejich přísahy (§ 121 tr. ř.) č. 3404.

— obhájce nemůže si stěžovati (§ 344 č. 5 tr. ř.), že soud zamítl jeho návrh na doplnění šetření a posudku znalců lékařů, nefidil-li se při formulování návrhu předpisem čl. I č. 3 odst. druhý zák. ze dne 1. července 1927, č. 107 sb. z. a n. upravujícím nový doslov § 126 tr. ř. č. 3404.

— nepřibrání odborníků psychiatrů k vyšetření duševního stavu obžalovaného není porušením zákona (§§ 134, 344 č. 5 tr. ř.) č. 3404.

— otázka věcné správnosti znaleckého posudku je v řízení zrušovacím vyloučena z odporu. O správnosti a přesvědčivosti posudku uvažuje jen soud nalézací (§§ 258, 288 č. 3 tr. ř.); ani zrušovacím soudu, jenž jako stolice opravná není oprávněn činit skutková zjištění, nepřísluší přezkoumávat věcnou opodstatněnost posudku č. 3405.

— ani posudek lékařské fakulty není pro nalézací soud bezpodmínečně závazným (§ 258, 288 č. 3 tr. ř.) č. 3405.

— není zákonného předpisu, který by zabraňoval soudu provést nové vyšetření duševního stavu vzhledem k tomu, že obviněný byl již v jiném předchozím případě co do duševního stavu zkoumán a o jeho stavu podán posudek, třeba i lékařskou fakultou č. 3405.

— porušení předpisů §§ 120 druhá věta, 126, 222 druhý odstavec tr. ř. není zmatkem č. 3 § 281 tr. ř. č. 3412.

— povinností soudu jest, by stejně jako v příčině jiných průvodních prostředků i věrohodnost a průvodní moc znaleckého posudku zkoumal pečlivě a svědomitě (druhý odst. § 258 tr. ř.), nerozhoduje ani tu o otázce, zda jest tu kterou skutečnost považovati za prokázanou, podle zákonných pravidel průvodních, nýbrž jen podle svého volného přesvědčení získaného svědomitým zkoumáním všech pro a proti přednesených průvodních prostředků č. 3412.

— odchýlil-li se soud od posudku znalce, stačí (§ 270 č. 5 tr. ř.), jsou-li v rozsudkových důvodech nastíněny úvahy, na jejichž základě soud neshledal znalce posudek přesvědčivým a pro sebe závazným č. 3412.

— otázka, zda pachatel (§ 128 tr. zák.) jednal ze zvědavosti, je povahy ryze skutkové a nikoli odborné; k jejímu vyřešení není zapotřebí odborných zkušeností a znalostí č. 3417.

— § 118 tr. ř. i v doslovu zákona č. 107/1927 předpokládá pro úchyly z pravidelného přibrání znalců, pro ten který obor u soudu trvale ustanovených, že případ vyžaduje zvláštních odborných znalostí č. 3536.

— výklad nařízení a povinností podle nich podnikateli příslušejících jest věcí soudu č. 3577.

— nejde o porušení předpisů §§ 118, 120, 247, 248 a 252 tr. ř. a o zmatek č. 3 ani č. 4 § 281 tr. ř., byl-li při hlavním přelíčení přítomen a vypovídal jeden

z obou znalců, podávších posudek společný a srovnalý, od něhož se v ničem neuchýlil (druhý znalec nemohl se pro nemoc dostavit) č. 3587.

— zákonem ze dne 1. července 1927, č. 107 sb. z. a n. byly organizovány soudní lékařské rady jakožto nejvyšší instituce znalecké v oboru lékařské vědy a soudního lékařství; jejich posudkem byl nahrazen dřívější posudek lékařské fakulty č. 3638.

— soudní lékařské radě přísluší přezkoumání posudku znalců soudem již slyšených; instančně stojí výše; jest nejvyšší instancí znaleckou; odlišnost jejího názoru od mínění znalců dříve slyšených není důkazem nesprávnosti jejího úsudku č. 3638.

— posudek soudní lékařské rady podléhá přezkoumání soudu, jemuž má sloužiti za podklad jeho rozhodování; soudu jest ponechána volnost žádati od soudní lékařské rady objasnění nebo dodatečný posudek, neposkytuje-li posudek podaný soudní lékařskou radou úplné vysvětlení, no případě vyžádati si posudek od jiné soudní lékařské rady (§ 126 odst. třetí tr. ř.) č. 3638.

— přezkoumání interního postupu soudní lékařské rady při podávání posudku jest nepřipustné č. 3638.

— kdy jest pozorovati duševní stav obžalovaného ve veřejném ústavě (čl. I č. 6 zák. ze dne 1. července 1927, č. 107 sb. z. a n.) č. 3670.

— není tu zákonného podkladu pro pozorování duševního stavu obžalovaného a pro podání posudku psychiatry (čl. I č. 6 zák. č. 107/1927 sb. z. a n.), dali-li znalci lékaři tím, že podali ihned a bez jakýchkoliv výhrad nález (posudek), zřejmě na jevo, že nepokládají případ co do úkolů znaleckých za nesnadný č. 3670.

— trestní řád nepředepisuje, by duševní stav obviněného byl zkoumán psychiatry, nýbrž nařizuje v § 134 jen, by za předpokladů prvního odstavce tohoto ustanovení byl duševní stav obviněného vyšetřen dvěma lékaři č. 3670.

— otázku, zda vzešly pochybnosti, zda je obžalovaný v užívání rozumu či zda trpí duševní chorobou, již by mohla býti jeho přičetnost vyloučena (§ 134 tr. ř.), jest řešiti nikoli podle subjektivního dojmu rozhodujícího soudu o tom, zda se obžalovaný jeví býti abnormálním čili nic, nýbrž podle objektivních okolností vyšších najevo za trestního řízení, při čemž jest přihlížeti k veškerým skutečnostem přicházejícím ve směru tom v úvahu, nikoli jen k zodpovídání se pachatele; není třeba, by se obžalovaný v tom směru hájil č. 3724.

Znalost soudu viz okolnosti obecně známé.

Znamení houkačkou viz automobil.

— výstražné viz automobil.

Znehodnocení prádla viz násili dle § 85 a).

Zneužití moci úřední: §§ 101, 102 a) tr. zák.: zločin utržení na cti viněním vyšetřujícího soudce ze zločinu podle §§ 101, 102 a) tr. zák. č. 3611.

— — § 101 odst. druhý tr. zák.: člen obecní rady, pověřený obecním zastupitelstvem k dozoru nad bezpečnostní policií, požívá ochrany § 68 tr. zák. a jest veřejným úředníkem ve smyslu §§ 101, 153 tr. zák., kdykoliv jedná obstarává úkony vnitřní bezpečnostní policie (zakročuje při hádkách, výtržnostech nebo rvačkách); nezáleží na tom, že byly přítomné také osoby, povolané k péči o bezpečnost osob a majetku (starosta, strážník a četníci), ani na tom, že se před svým zákrokem ozbrojil býkovcem č. 3392.

— — — obecní radní, pověřený usnesením obecního zastupitelstva, by konal v obci službu policejního komisaře, je veřejným úředníkem ve smyslu §§ 101, 153 tr. zák.; jde o výkon jeho povolání, zakročuje-li proti nočním výtržníkům č. 3694.

— — — veřejným úředníkem podle § 101 odst. 2 tr. zák. jest každá osoba, která na základě veřejného příkazu obstarává práce vlády; spadá sem i obecní zřízenec (provisorní obecní sluha), třebaš nebyl vzat do přísahy č. 3414.

— pohlavní viz zprznění.

Zodpovědnost redaktora viz redaktor.

Zostření trestu: těžkého žaláře nebo žaláře nemusí při použití § 55 tr. zák. nastati jen, byl-li trest vymeřen na méně než 6 měsíců č. 3616.

— — **dle § 50 tr. zák.:** odpykání trestu na svobodě, uloženého rozsudkem, jenž předcházela odsouzení pro hrdelní zločin spáchaný před oním prvním rozsudkem (§ 265 tr. ř.), není zostřením ve smyslu § 50 tr. zák. a není na závalu odsouzení k trestu smrti č. 3481.

— — viz též trest.

Zpáteční listek viz doručení.

Zpráva: ve smyslu § 18 č. 1 zák. na ochr. rep. jest sdělování určitých skutečností minulých, přítomných nebo budoucích; spadá sem tvrzení, že Československo zbrojí do války proti S. S. S. R. č. 3630.

Zprávy radiotelegrafní viz telegrafy.

Zpronevěra: § 183 tr. zák.: zpronevěry se dopouští, kdo svěřenou věc zastaví byť i jen na krátký čas v úmyslu i v naději, že ji včas vyplatí a vrátí č. 3377, 3391.

— nezáleží na tom, že pachatel neměl úmysl, způsobiti majiteli svěřené věci škodu na majetku, ani, že z činu škoda nevzešla č. 3377.

— zpronevěra je sice vyloučena, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů s to, by věc, kterou si přivlastnil, kdykoli nahradil a dostal svému závazku č. 3377, 3391, 3652.

— při řešení této otázky však jsou — zejména jde-li o pachatele svépřávného — rozhodnými jen vlastní majetkové poměry pachatele č. 3377.

— pachatelův úmysl věc oprávněné osobě vůbec nevdati, nýbrž stav, jímž jest věc odňata z moci oprávněného, učiniti trvalým, vyžaduje se jen pro činnost, které jest podřaditi pojmu »zadržení za sebou«, nikoliv však v případech, v nichž v úvahu přichází pojem »přivlastnění si« č. 3391.

— »přivlastnění si« věci svěřené záleží již v tom, že ten, komu věc byla jen svěřena, osobuje si k ní a nad ní vykonává práva quasi — vlastnická. Výkonem takovéto dispozice po způsobu vlastnickém je zejména i zastavení věci, třebaš jen na krátký čas a v úmyslu i v naději, že ji pachatel včas vyplatí a vrátí č. 3391.

— skutečnost, že prodatel věci prodané na splátky s výhradou práva vlastnického podal na kupitele žalobu o zaplacení zbytku kupní ceny a vymohl si (civilní) rozsudek, může míti s hlediska zpronevěry význam jen, podnikl-li prodatel kroky čelící k vydobytí pohledávky z kupní ceny dříve, než kupitel předsevzal čin, odpovídající zákonnému pojmu zadržení věci za sebou nebo jejího si přivlastnění č. 3391.

— předmětem zpronevěry mohou býti věci všeho druhu (i věci spotřebitelné); výhrada vlastnictví není »conditio impossibilis« ani při šatstvu a obuvi č. 3391.

— při zjišťování ceny věci, prodané s výhradou práva vlastnického, jest vzíti za základ obecnou hodnotu věci v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, při čemž jest vzíti zřetel na znehodnocení věci obvyklým užíváním, a pak jest vzíti do počtu úhrnnou výši splátek č. 3391.

— v pouhém svolení prodatele věci (auta), k níž si při prodeji vyhradil vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, pokud se týče v jeho příkazu, by kupitel, nemoha zaplatiti nedoplatek kupní ceny, věc prodal, nelze sledati vzdání se práva vlastnického (skutečnost, kterou výhrada vlastnictví pomínula) a na místo věci vstoupila kupní cena za ní jako kupiteli svěřená, třebaš si prodatel při svolení k prodeji vyhradil výslovně, že bude věc prodána na jeho účet č. 3410.

— subjektivní stránka č. 3410, 3437, 3681.

— přímým pachatelem zpronevěry může býti jen ten, komu byla zpronevěřená věc svěřena; jiné osoby přicházejí v úvahu zpravidla jen jako spoluvinníci nebo podílníci č. 3410.

— zpronevěra vyčerpává se v osobování si práva nakládati s věcí způsobem, jenž podle dohody pachatele se svěřitelem dovolen pachateli nebyl; stačí

po stránce subjektivní úmyslné předsevzetí dispozice se svěřenou věcí, o níž pachatel ví, že jest výkonem práva, které si svěřitel vyhražil a na pachatele nepřevedl (práva vlastnického) č. 3437.

— zákonné ustanovení o trestnosti zpronevěry chrání věcná práva svěřitelova a přiči se mu samo o sobě již nezachování závazků pachatelových, jež odpovídají věcným právům svěřitelovým č. 3437.

— urážka na cti viněním ze zpronevěry č. 3446.

— podstatou komisionářského obchodu jest prodej zboží do komise daného; tento prodej sám o sobě nemůže ještě naplniti pojem »zadržení« nebo »přivlastnění« ve smyslu § 183 tr. zák. Jde však o zpronevěru, disponoval-li komisionář tržbou za zboží jiným způsobem než odevzdáním jí komitentu č. 3471.

— přeměna původní smlouvy (komisionářské) ve smlouvu jiného obsahu (novace) č. 3471.

— věci (statkem) podle §§ 181, 183 tr. zák. jsou veškeré předměty majetkové hodnoty, i věci zastupitelné, i takové, jež podle svého určení nemají býti odvedeny (vráceny) in specie, nýbrž toliko in genere č. 3489.

— kupitel věci, prodaných mu k dalšímu živnostenskému zřízení, nedopouští se zpronevěry již tím, že je přes výhradu vlastnického práva pro prodatele dále prodá, nýbrž teprve tehdy, nesplní-li povinnosti, vyplývající proň z další doložky »až do úplného zaplacení«, závazku vyplatiti (odvésti) prodatelí smlouvenou kupní cenu č. 3489.

— zboží dané do komise zůstává vlastnictvím komitentovým až do doby, kdy bylo prodáno a komisionářem odevzdáno třetímu nabyvateli. Jakmile došlo k tomuto prodeji, nastupuje jeho výtěžek (kupní cena), pokud nepřevyšuje cenu, smlouvenou mezi komitentem a komisionářem, na místě zboží, takže od té doby stává se výtěžek, jehož bylo prodejem zboží docíleno, na místě zboží samotného věci, komisionáři svěřenou č. 3489.

— i když jest podle čl. 49 obch. zák. obchodní cestující oprávněn vybíratí zálohy za zboží od zákazníků, dopouští se podvodu (nikoliv zpronevěry), činil-li tak, ač mu to bylo zaměstnavatelem zakázáno č. 3537.

— zpronevěry lze se dopustiti i na zboží, jež bylo pachateli původně prodáno a dodáno na pevný účet, dodatečně však, když již bylo jeho vlastnictvím, prohlášením podle § 428 obč. zák. (constitutum possessorium) přešlo opět do vlastnictví prodatele č. 3553.

— pro otázku kvalifikace zpronevěry jest rozhodnou cena předmětu a nikoliv výše záplůjčky, za níž byla svěřená věc dána do zástavy č. 3570, 3681.

— zpronevěru věci zastupitelných (peněz) lze vyloučiti jen, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů již v době svémocného nakládání s věcí svěřenou, jež se přičilo převzatému závazku, s to, by svému závazku dostal a příkazu vyhovět kdykoliv, a byl-li již v onu dobu také odhodlán, skutečně tak učiniti a pohotovými prostředky právě k tomuto účelu použití č. 3652.

— pouhá skutečnost, že nemovitě jmění pachatelovo stačí ke krytí zpronevěřených peněz, nevylučuje zpronevěru č. 3652.

— pro trestnost zpronevěry daru pro fond politické strany nezáleží na tom, zda svěřitel chtěl dosíci darem určité výhody (pomoci politické strany) a zda tohoto cíle také skutečně dosáhl č. 3652.

— prodej zboží daného do komise je podstatou obchodu komisionářského a nemůže sám o sobě — nestal-li se proti výslovně ujednaným smluvním podmínkám — naplniti pojem »zadržení« nebo »přivlastnění« si svěřeného statku ve smyslu § 183 tr. zák. č. 3671.

— jde však o zpronevěru, když si pachatel vědomě protiprávně přivlastnil nebo za sebou zadržel výtěžek za prodané zboží, jenž prodejem zboží vstupuje na místo zboží, za něž ho pachatel docílil č. 3671.

— předmětem zpronevěry může býti jen výtěžek skutečně docílený; nedosáhl-li výtěžek výše ceny, komitentem za prodané zboží účtované, bez viny prodá-

tele (následkem nepříznivé obchodní konjunktury), může se komisionář dopustit zpronevěry jen ohledně výtěžku skutečně docíleného; nezaplacení zbytku účtované ceny může mít jen následky soukromoprávní č. s. 3671.

- při zastavení svěřené věci je zpronevěra vyloučena, je-li pachatel s to, by podle svých majetkových poměrů kdykoliv zaplatil tomu, od něhož měl věc na splátku, celou kupní cenu, po případě by vyplatil zástavu a vrátil věc č. s. 3681.
- pro skutkovou podstatu zločinu zpronevěry spáchané »přivlastněním si cizí věcí jest důležitým jediné v čase činu vědomé protiprávní zasáhnutí do vlastnických práv osoby předmět svěřivší, nikoliv otázka způsobení škody č. s. 3681.
- ona skutková podstata obsahuje (odlišně od pouhého »zadržení si«) osobování si a výkon jako by vlastnických dispozic vzhledem k dotyčnému předmětu; zastavení věci jest jedním z disposičních úkonů, jež přísluší vlastníku č. s. 3681.
- pro otázku ceny zpronevěřené věci jest rozhodnou jen skutečná cena předmětu, vypočtená s hlediska osoby vlastníka (toho kdo věc svěřil) v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, nikoliv peněz půjčený na věc jako na zástavu č. s. 3681.
- nutnost přivoděná jednáním pachatelovým, vynaložit jakýkoliv náklad na získání vlastní věci, jest újmou, která byla způsobena vlastníku na jeho disposičních právech č. s. 3681.
- okolnost, že se práva nezalý zástavní věřitel mohl považovat za oprávněna, když nebyla pohledávka včas zaplácena, zástavu prodati, poukazuje po případě na skutkový omyl podle § 2 e) tr. zák. (§ 183 tr. zák.) č. s. 3723.
- opomenutí předpisu § 461 obč. zák. prodejem zástavy zástavním věřitelem bez intervence soudu je sice bezprávné, může však mít v zápětí, byla-li pohledávka v době prodeje již splatnou a nebyla zaplácena, jen soukromoprávní nároky dlužníkovy č. s. 3723.
- **úřední (§ 181 tr. zák.):** veřejným úředníkem jest každá osoba, která na základě veřejného příkazu obstarává práce vlády; spadá sem i obecní zřízenec (provisorní obecní sluha), třebaš nebyl vzat do přísahy č. s. 3414.
- zločin zpronevěry podle § 181 tr. zák. jest spáchan nejen veřejným úředníkem, jenž věc z důvodů jeho veřejného úřadu mu svěřenou si zadrží a přivlastní, nýbrž každou osobu, která učiní tak ohledně věcí svěřených jí z příkazu vrchnostenského nebo obecního č. s. 3414.
- věci (statkem) podle §§ 181, 183 tr. zák. jsou veškeré předměty majetkové hodnoty, i věci zastupitelné, i takové, jež podle svého určení nemají býti odvedeny (vráceny) in specie, nýbrž toliko in genere č. s. 3489.

Zproštlující výrok (§ 259 č. s. 3 tr. ř.): udání podle § 522 tr. zák. jest okolností trestnost vylučující ve smyslu § 259 č. s. 3 tr. ř. č. s. 3599.

Zprznění: § 128 tr. zák.: ke skutkové podstatě zločinu zprznění podle § 128 tr. zák. stačí po stránce objektivní již pouhý dotek těla (nahého) č. s. 3417.

- nepředpokládá se, by čin trval delší dobu, ani, by pachatelovým jednáním bylo skutečně dosaženo ukojení chlipných chťiců, ani, by pachatelův úmysl směřoval výhradně k tomu cíli; stačí pohlavní zneužití, jež toliko dráždí nebo stupňuje smyslnost, a tomu odpovídající úmysl pachatele č. s. 3417.
- otázka, zda pachatel (§ 128 tr. zák.) jednal ze zvědavosti, je povahy ryze skutkové a nikoli odborné; k jejímu vyřešení není zapotřebí odborných zkušeností a znalostí č. s. 3417.
- pokud je vyloučen ideální souběh přestupku § 20 č. s. 2 zák. č. s. 241/1922 se zločinem podle § 128 tr. zák. č. s. 3417.

- pod ustanovení § 128 tr. zák. spadá každé za účelem pohlavního ukojení předsevzaté zneužití těla dítěte; netřeba, by ho bylo zneužito pohlavním údem, nebo naopak, pokud jde o jeho vlastní pohlavní úd, nýbrž stačí, bylo-li pachatelem k podráždění jeho pohlavní smyslnosti zneužito i některé jiné části těla dítěte, třebaš oděvem zakryté č. s. 3669.
- předpis § 128 tr. zák. chrání proti pohlavnímu zneužití jednak děti ve věku pod 14 let, jednak osoby bezbranné nebo v bezvědomí č. s. 3669.
- děti nedosaňnuvší věku 14 let jsou účastny ochrany § 128 tr. zák. bez rozdílu (stejně jako podle § 127 tr. zák.) tak, že ona skutková podstata je dána i když dítě pohlavní použití svého těla trpělo, proti němu nic nenamítalo, ba i když s ním výslovně souhlasilo č. s. 3669.
- subjektivní skutková podstata podle § 128 tr. zák. č. s. 3669.
- **krve (§ 131 tr. zák.):** skutková podstata zločinu podle § 131 tr. zák. předpokládá soulož (aspoň podniknutou) mezi pokrevními příbuznými v pokolení vzestupném nebo sestupném, bez rozdílu, zda bylo jejich pokrevní příbuzenství založeno zrozením manželským či nemanželským č. s. 3697.
- tento poměr přirozeného pokrevství není totožným s právním poměrem, jenž podle ustanovení občanského zákona přivádí dvě osoby do příbuzenského poměru přes to, že pokrevními příbuznými nejsou č. s. 3697.
- po subjektivní stránce se vyžaduje, by si pachatelé byli vědomi, že jsou k sobě v poměru pokrevního příbuzenství č. s. 3697.
- o tom, zda je v souzeném případě mezi dvěma osobami poměr přirozeného pokrevního příbuzenství čili nic, rozhoduje výlučně soudce trestní, nejsa vázán omezením, jež stanoví pro otázku zjištění nemanželského otcovství pro obor práva soukromého občanský zákon v § 158 č. s. 3697.
- podle dosavadních zkušeností a podle dnešního stavu vědy dopouští důkaz krevní zkouškou jen v poměrně malém počtu případů určitý závěr na nemožnost otcovství č. s. 3697.

Způsobení újmy: ve smyslu § 1 zák. o útisku č. s. 3677.

Zrůdný pud pohlavní: nevylučuje přičetnost č. s. 3404.

- Zrušovací soud:** o správnosti a přesvědčivosti posudku znaleckého uvažuje jako o správnosti a přesvědčivosti každého jiného přivodu jen soud nalézací (§§ 258, 288 č. s. 3 tr. ř.) a ani zrušovacím soudu, jenž jako stolice opravná není oprávněn činit skutková zjištění, nepřisluší přezkoumávat věcnou opodstatněnost posudku č. s. 3405.
- rozsudek lze po případě zrušiti použitím § 290 tr. ř. i ohledně obžalovaného, který vzal zmáteční stížnost zpět a byl účasten amnestie presidenta republiky ze dne 19. října 1928 č. s. 3410.
  - důvod zmátečnosti povahy formální nemůže býti při zrušovacím roku prováděn jinak a šíře, než se stalo v písemném provedení zmáteční stížnosti (§ 285 tr. ř. a § 1 č. s. 2 zákona ze dne 31. prosince 1877, č. s. 3 tr. ř. zák. z roku 1878) č. s. 3411.
  - útraty řízení zrušovacího nelze obžalovanému uložit, přivodila-li zmáteční stížnost, ač byla zavržena, davši podnět k použití § 290 tr. ř. nepřímou rozhodnutí pro obžalovaného příznivější (§ 390 odst. druhý tr. ř.) č. s. 3417.
  - opravná stolice, přezkoumávající správnost rozsudku opravným prostředkem napadeného, nemůže přihlížeti k ustanovením nového mírnějšího zákona, byl-li rozsudek prvé stolice vynesena před účinností tohoto č. s. 3435, 3454.
  - protokol o hlavním přelíčení podle §§ 342 a 271 tr. ř. jest zrušovacím soudu jediné rozhodujícím průkazem o průběhu hlavního přelíčení a o všech podstatných formálnostech řízení č. s. 3449.
  - byl-li výrok o trestu napaden též odvoláním z výše trestu, jest o něm rozhodnouti ne teprve po, nýbrž při vyřízení zmáteční stížnosti (§ 296 druhá věta tr. ř.) č. s. 3465.

- — útraty řízení zrušovacího nese soukromý obžalobce, i když byl obžalovaný zproštěn z důvodu beztrestnosti podle § 4 tisk. nov. č. 3474.
- — první podmínku beztrestnosti ve smyslu § 4 zák. č. 124/24 (důkaz okolností, pro které tvrzení mohlo být považováno důvodně za pravdivé), jakož i subjektivní stránku druhé podmínky (zřejmý úmysl chrániti především veřejný zájem) posuzuje po stránce skutkové podle §§ 258, 288 č. 3 tr. ř. soud nalézací; otázka, zda šlo o veřejný zájem, podléhá jakožto otázka právní posouzení také zrušovacím soudem č. 3474.
- — zmatek č. 5 a 11 § 281 tr. ř., povoleno-li podmíněně odsouzení pomínutím okolností, jež podle § 2 zák. č. 562/1919 sb. z. a n. má v zápětí, že povolení podmíněného odkladu výkonu trestu je vyloučeno; plyne-li jsočnost této pomínuté okolnosti z obsahu trestního listku, při hlavním přelíčení přečteného, tedy z obsahu listiny veřejné, možno soudu zrušovacím k ní přihlížeti a učiniti ji podkladem přezkoumání s hlediska věcného zmatku podle § 281 č. 11 tr. ř. č. 3491.
- — zrušovací soud může sám povolit podmíněně odsouzení, když obžalovanému přiznal toto dobrodíní již nalézací soud, ačkoliv ho odsoudil pro více činů (na širším podkladě), než nyní zrušovací soud č. 3512.
- — výklad obsahu, smyslu, dosahu článku a určení, co pisatel chtěl svými slovy vyjádřiti, jsou zjištění skutková, která jsou vyhrazena soudu nalézacím a kterými jest i Nejvyšší soud jako soud zrušovací vázán vzhledem k předpisu § 288 č. 3 tr. ř. č. 3567.
- — skutkové zjištění víze i zrušovací soud a nelze je napadati hmotněprávním zmatkem podle č. 9 a) § 281 tr. ř., nýbrž mohlo by býti napadáno jen formálními zmatky podle č. 5 § 281 tr. ř. č. 3585.
- — nejde o změnu kvalifikace, již má na mysli plenární rozhodnutí sb. n. s. tr. č. 1597, byla-li trestná činnost obžalovaného, která původně byla kvalifikována nestejně, zrušovacím soudem kvalifikována jednotně jako čin trestnější (přečin) č. 3605.
- — nerozhodl-li zrušovací soud o rozsudku podle § 288 č. 3 tr. ř. nebo podle § 350 odst. první tr. ř., nelze mu předložit žádost o milost podle § 411 tr. ř. č. 3654.
- — provedení zmateční stížnosti jest podati v zákonné lhůtě u soudu první stolice, jehož rozsudek jest napadán; nestačí, byla-li zmateční stížnost podána v oně lhůtě přímo u nejvyššího soudu č. 3664, 3682.
- — zjištění o příčinné souvislosti je zjištěním rázu skutkového, jemuž lze čelit jen formálními důvody zmatečnosti; nestalo-li se to v písemné zmateční stížnosti, doháněti to teprve při veřejném roku je podle § 290 tr. ř. nepřipustné č. 3693.
- — domáhá-li se zmateční stížnost toho, by čin obžalovaného, zjištěný v rozsudku, byl kvalifikován nikoli za přestupek podle č. 1 § 11, nýbrž za přečin podle č. 2 § 11 zák. na ochr. rep a tato stala se bezpředmětnou vzhledem ke článku I. a VII. rozhodnutí presidenta republiky z 19. října 1928, jest trestní řízení v tomto směru zastaviti č. 3695.

Zřízenec obecního úřadu viz úředník veřejný.

Ztráta práva volebního viz volební právo.

Ztroskotání smírného vyrovnání viz urážka tiskem.

Zubní lékařství: jeho provozování č. 3686.

Zvěř dravá viz škodná.

Zvířecí nákaza viz nákaza zvířecí.

Zvláště nebezpečné okolnosti viz automobil.

Žádost o odklad trestu viz trest.

Žák: tělesné potrestání ho učitelem č. 3462.

Žalář viz trest.

Žebrota a tuláctví: osobní poměry obžalovaného jsou pro přípustnost policejního dozoru nerozhodnými (§ 4 zák. č. 108/1873) č. 3368.

- — vystavení vysvědčení o vyhoření a vysvědčení chudoby k cíli žebroti nepatří v obor působnosti obecního úřadu, neboť podle § 3 zákona z 10. května 1873, č. 108 ř. zák. je vydávání takových vysvědčení zakázáno. Nespadá proto padělání takového vysvědčení pod sankci § 199 d) tr. zák. č. 3454.

Železnice: uvedení těžkého, byť i prázdného vagonu na kolejích v pohyb nutně vyžaduje, by osoby při úkonu tom činné měly naprostou jistotu, že dráha pro pohybuující se vůz jest volná a že bezpečnost lidí nacházejících se v místech, kam až vůz může dojeti, nijak není tím ohrožena č. 3390.

- při posouvání má vždy jíti jeden dělník před posouváním vagonem, aby viděl, zda koleje jsou volné č. 3390.

ochranu podle § 81 (68) tr. zák. nelze omezovati na železniční zřízence, náležející k dopravním úředníkům v užším slova smyslu (§ 15 č. 15. nař. ze dne 16. listopadu 1851, č. 1 ř. zák. z roku 1852) č. 3690.

- komisař a dílovedoucí, zaměstnaní v dílnách Č. S. D., pověřeni nadřízeným úřadem provedením zkušební jízdy železničním vozem, požívají ochrany § 81 (68) tr. zák., brání-li komu ve stupu do onoho zkušebního vozu; nezáleží na tom, že nenáleží přímo k vlakovému (nádražnímu) personálu a že nejsou oděni ve stejnokroji č. 3690.

krádež uhlí složeného na nádraží spadá pod § 175 I b) tr. zák. jen, když krádež mohla míti vliv na bezpečnost železničního provozu č. 3717

Železniční správa: ústřední výbor nemoc. pokladny č. 1. drah není oprávněn samostatně nastupovati soukromou trestní obžalobou; potřebuje dáti se v té příčině zastupovati státní železniční správou č. 3603.

- **zřízenec:** pokud požívá ochrany § 68 tr. zák. č. 3690.

Žhářství: žhářství jako prostředek mzdového boje stávkujících dělníků č. 3449.

- § 166 tr. zák. nečiní zodpovědným jako přímého pachatele zločinu žhářství výhradně jen toho, kdo přímo oheň zanítí a takto dá poslední popud k vypuknutí požáru, nýbrž každého, »kdo podnikne jakékoliv jednání, z něhož podle jeho úkladu na cizím majetku má vzejíti požár« č. 3449.

při činu kolektivním zodpovídají za žhářství stejnou měrou všichni, kdož spolupůsobili při samém činu č. 3449.

- s hlediska § 167 c) tr. zák. je rozhodnou škoda, která povstala požárem z činu pachatelova, nikoliv ta, která tu ještě jest pro poškozeného neuhrazená v době hlavního přelíčení č. 3449.

pokud řízení není vadným (§ 344 č. 6 tr. ř.), nebyla-li dána k hlavní otázce na zločin žhářství dodatková otázka (§ 319 tr. ř.) ve smyslu § 168 tr. zák. a eventuelní otázka (§ 320 tr. ř.) na zločin podle § 212 tr. zák. pokud se týče podle §§ 5, 166, 167 c) tr. zák. č. 3449.

Seznam ustanovení zákonných, jež byla v tomto ročníku vyložena.

I. Trestní zákon.

	Čís.
čl. IX. uvoz. zák.	3435, 3454, 3480
§ 1	3406, 3649, 3676, 3685, 3703
§ 2	3482
— a)	3404
— b)	3404, 3419, 3482
— c)	3447, 3512, 3547, 3628, 3663
— e)	3370, 3561, 3672, 3723
— g)	3374, 3392, 3437, 3482,
— posl. věta	3584, 3624, 3670, 3675, 3706
§ 3	3482, 3675
—	3427, 3524, 3561,
—	3624, 3626, 3646
§ 5	3376, 3422, 3431, 3448,
—	3449, 3464, 3483, 3492,
—	3558, 3572, 3583, 3609,
—	3623, 3649, 3672, 3711
§ 7	3541, 3558, 3605
§ 8	3422, 3514, 3555, 3629, 3715
§ 9	3401
§ 34	3417, 3426, 3450, 3465
§ 35	3417, 3426, 3465, 3586
§ 45	3618
§ 46 a)	3482
— b)	3534
§ 50	3465, 3481
§ 54	3411, 3616
§ 55	3396, 3523, 3616
— a)	3481, 3651, 3699
§ 68	3370, 3402, 3413,
—	3461, 3626, 3690
§ 81	3370, 3394, 3402, 3413,
—	3447, 3476, 3509, 3574,
—	3580, 3626, 3667, 3690
§ 82	3584
§ 83	3502
§ 85	3433
— a)	3440
— b)	3403, 3433, 3523
— c)	3717
§ 87	3433, 3523, 3609
§ 93	3420, 3624, 3674, 3686
§ 98	3602
— a)	3572, 3602, 3677

	Čís.
— b)	3532, 3563, 3572,
—	3602, 3637, 3715
§ 99	3492, 3662
§ 101	3392, 3611, 3694
— odst. 2	3414
§ 102 a)	3611
122 a)	3586, 3633
127	3387, 3426, 3669, 3710
128	3417, 3669
129 I b)	3450
131	3697
§ 132	3387, 3450, 3634, 3668, 3725
§ 134	3366, 3419, 3700
— druhá věta	3408, 3487, 3492
§ 135 čis. 2	3700
136	3700
140	3366, 3419
144	3649
152	3715
153	3392, 3395, 3397, 3694
155 a)	3715
157 odst. 2	3385
166	3449
§ 167 a)	3449
— b)	3449
§ 167 c)	3449
— d)	3449
§ 168	3449
§ 171	3406, 3407, 3446, 3480, 3551,
—	3555, 3591, 3641, 3686, 3713
§ 173	3551, 3570
§ 174 II a)	3435
— II c)	3448, 3464
§ 175 I b)	3717
§ 181	3414, 3489
§ 183	3377, 3391, 3410, 3437,
—	3446, 3471, 3489, 3537, 3553,
—	3570, 3652, 3671, 3681, 3723
§ 185	3389, 3493, 3498,
—	3604, 3665, 3715
§ 186	3398
— a)	3398, 3604
— b)	3398, 3604

	Čís.
§ 187	3389, 3434, 3498,
—	3551, 3555, 3576, 3691
§ 188 a)	3576
— b)	3691
§ 189	3692
§ 190	3465, 3571
§ 192	3371, 3571
§ 195	3371, 3465
§ 197	3369, 3386, 3407, 3408,
—	3411, 3422, 3454, 3486,
—	3488, 3494, 3513, 3514,
—	3537, 3550, 3593, 3608,
—	3616, 3619, 3623, 3631, 3641,
—	3656, 3687, 3703, 3707, 3711
§ 199	3486
§ 199 a)	3494, 3504, 3547,
—	3607, 3655, 3711, 3720
— b)	3411
— d)	3438, 3454, 3585
§ 200	3454, 3494
§ 201	3486
§ 201 a)	3438, 3619
— c)	3468
— d)	3454
§ 205	3494
205 a)	3431
209	3440, 3607, 3611, 3638
212	3449
214	3483
225	3481
226	3481
228 b)	3493
§ 233	3427, 3500, 3524, 3549,
—	3561, 3573, 3624, 3626, 3646
§ 238	3573
240	3425
249	3425
250	3425
260 a)	3618
261	3444, 3629
263 m)	3444, 3618
264 a)	3482
264 b)	3403
— l)	3444
§ 266	3411, 3629
— a)	3481
§ 267	3417, 3426, 3525, 3618
— posl. odst.	3618
§ 269 a)	3388
279	3617
280	3617
281	3617
282	3617
283	3617

	Čís.
§ 284	3617
§ 303	3428, 3586, 3666
§ 312	3394, 3401, 3626
§ 320 e)	3618
§ 320 f)	3585
§ 323	3552
§ 333	3411
§ 335	3366, 3390, 3409, 3412, 3421,
—	3429, 3430, 3439, 3455, 3458,
—	3460, 3469, 3482, 3484, 3487,
—	3492, 3497, 3503, 3508, 3519,
—	3520, 3521, 3535, 3573, 3577,
—	3579, 3622, 3647, 3675, 3679,
—	3693, 3705, 3706
§ 337	3390, 3409, 3412, 3429, 3430
—	3439, 3460, 3477, 3484, 3487,
—	3492, 3497, 3503, 3508, 3520,
—	3521, 3535, 3579, 3622
§ 343	3686
§ 360	3522
§ 376	3519
411	3395, 3629
413	3462
420	3462
431	3421, 3482, 3522, 3613
460	3425, 3618
461	3618
463	3692
§ 486 čis. 1	3657, 3716, 3722
— čis. 2	3657, 3707, 3716, 3722
— a)	3716
— c)	3716
§ 487	3416, 3445, 3446, 3451, 3462,
—	3495, 3517, 3518, 3581, 3595,
—	3598, 3603, 3606, 3688, 3709
§ 488	3416, 3445, 3446, 3551, 3462,
—	3517, 3518, 3581, 3595, 3606,
—	3627, 3688, 3704, 3709
§ 489	3416, 3445, 3560
§ 490	3416, 3445, 3446, 3560, 3581,
—	3597, 3598, 3621, 3720
§ 491	3416, 3442, 3495, 3501,
—	3548, 3597, 3606, 3621,
—	3627, 3704, 3709
§ 492	3518, 3709
§ 493	3548
§ 493 odst. 2	3542
§ 496	3462
§ 497	3446, 3501
§ 512	3506
— a)	3506
§ 515	3506
§ 516	3413, 3499, 3565, 3727
§ 522	3599, 3618

Čís.	Čís.
§ 523 . . . . . 3403, 3572	§ 531 3707
§ 528 3481	— a) 3401
§ 529 3481	— b) 3401
§ 530 . . . . . 3541, 3597, 3625, 3726	§ 532 3563

I. a) Trestní zákon uherský.

Čís.	Čís.
§ 24 3601	§ 92 . . . . . 3411, 3601
§ 70 3411	§ 98 3601
§ 91 3411	§ 383 3601

II. Trestní řád.

Čís.	Čís.
§ 1 3424	§ 99 3570
§ 2 3424	§ 116 . . . . . 3429, 3497
§ 6 . . . . . 3473, 3566, 3681, 3702	§ 118 . . . . . 3536, 3587
§ 7 3424	§ 120 3587
§ 8 3424	§ 120 druhá věta 3412
§ 13 odst. 2 3478	§ 121 3404
§ 15 . . . . . 81 dis.	§ 125 3384
§ 16 . . . . . 3465, 81 dis.	§ 126 3384, 3404, 3405, 3412, 3638
§ 24 . . . . . 3389, 3434	— odst. 3 3638
§ 33 . . . . . 3369, 3423, 3597, 3698	§ 134 . . . . . 3384, 3404, 3405, 3536, 3670, 3724
§ 40 odst. 2 3400	— odst. 2 3405
§ 41 3588	§ 150 3424
§ 41 odst. 3 3515	§ 151 čís. 3 3648
§ 46 odst. 3 3652	§ 152 3568
§ 47 . . . . . 3391, 3652	— čís. 2 . . . . . 98 dis.
— čís. 3 3423	§ 159 3424
§ 48 čís. 2 3411	§ 165 3598
§ 50 3391	§ 170 3388
§ 51 odst. 1 3665	— čís. 1 3652
— odst. 3 3721	— čís. 2 . . . . . 3388, 3411, 3652
§ 52 odst. 1 3556	— čís. 5 3648
§ 54 3432	— čís. 6 3652
§ 57 3620	— čís. 7 . . . . . 3388, 3652
§ 59 3380	§ 175 čís. 2 3370
§ 60 3540	§ 177 3370
§ 62 3556	§ 203 . . . . . 84 dis.
§ 63 3556	§ 219 3631
§ 64 3478	§ 220 3404
§ 68 čís. 2 3701	§ 220 odst. 1 3404
§ 78 3441	§ 221 . . . . . 3557, 3681
§ 81 odst. 2 3682	§ 221 odst. 1 3404, 3419, 3681, 3686
§ 84 . . . . . 3389, 3434	§ 222 . . . . . 3393, 3512
§ 86 . . . . . 3389, 3595, 3677, 3715	— odst. 2 3412
§ 88 3700	§ 226 3644
§ 89 3700	§ 235 . . . . . 78 dis.
§ 93 3700	§ 236 . . . . . 78 dis.

Čís.	Čís.
§ 241 3481	§ 282 . . . . . 3529, 3620
§ 245 II . . . . . 84 dis.	§ 283 3444, 3496, 3510, 3616, 3652
§ 247 . . . . . 3388, 3490, 3544, 3587	§ 284 . . . . . 3473, 3527, 3682, 3702
— odst. 2 . . . . . 3388, 3544, 3652	— odst. 1 3383
§ 248 3587	§ 285 . . . . . 3441, 3449, 3527, 3550,
§ 249 3405	3566, 3664, 3682
§ 250 3449	§ 288 čís. 3 . . . . . 3405, 3474, 3654
§ 252 3587	§ 290 . . . . . 3410, 3411, 3417, 3693
— čís. 4 . . . . . 3384, 3417, 3490	— odst. 2 . . . . . 3410, 3618
— odst. 2 . . . . . 3384, 3490	§ 292 3597
§ 255 odst. 1 3401	§ 293 3399
§ 258 . . . . . 3381, 3399, 3401, 3405,	— odst. 3 3410
3412, 3474, 3475, 3612	§ 294 3441
— odst. 1 3423	§ 295 . . . . . 3401, 3578
§ 259 čís. 1 3672	§ 296 odst. 2 . . . . . 3465, 3491
— čís. 3 . . . . . 3599, 3605	§ 313 3384
§ 260 3680	§ 314 odst. 2 3481
— čís. 2 3689	§ 315 3433
§ 261 3631	§ 316 3433
§ 262 . . . . . 3475, 3605, 3645, 3704	§ 317 3433
§ 263 . . . . . 3475, 3645, 3704	§ 318 . . . . . 3366, 3371, 3387, 3411,
§ 265 3369, 3426, 3481, 3578, 3712	3426, 3433, 3700
§ 267 . . . . . 3475, 3605, 3645,	§ 319 3371, 3384, 3387, 3419, 3433,
3704, 3715, 90 dis.	3449, 3547, 3663, 3670
§ 269 3383	§ 320 3371, 3387, 3419, 3449, 3571
§ 270 čís. 5 . . . . . 3381, 3412, 3612	§ 321 3371
3684, 3689	§ 322 . . . . . 3371, 3411
— posl. odst. 3393, 3457	§ 323 3371
§ 271 . . . . . 3411, 3449, 3512, 3579	— odst. 1 3411
§ 274 . . . . . 3404, 3419	— odst. 2 . . . . . 3387, 3638
§ 281 čís. 1 . . . . . 3560, 3701	— odst. 3 . . . . . 3387, 3411
— čís. 2 . . . . . 3452, 3534, 3700	§ 325 odst. 1 3411
— čís. 3 . . . . . 3412, 3467, 3490, 3534,	§ 326 3384
3536, 3543, 3544, 3557,	§ 330 3387
3560, 3579, 3587, 3680,	§ 331 . . . . . 3387, 3638
3718	§ 332 3638
— čís. 4 . . . . . 3393, 3452, 3523, 3536,	§ 338 3411
3541, 3587, 3616, 3620,	§ 342 3449
3640	§ 344 3388
— čís. 5 . . . . . 3381, 3392, 3402, 3458,	— čís. 3 . . . . . 3568, 3700
3491, 3534, 3567, 3585,	— čís. 4 . . . . . 3387, 3388, 3404, 3411,
3616, 3620, 3640, 3681,	3419, 3481, 3568, 3638
3684, 3689	— čís. 5 . . . . . 3371, 3384, 3400, 3404,
— čís. 6 3501	3411, 3419, 3426, 3481,
— čís. 7 . . . . . 3605, 3620, 3645	3653, 3700
— čís. 8 . . . . . 3605, 3645, 3715	— čís. 6 . . . . . 3366, 3371, 3384, 3387,
— čís. 9 3640	3411, 3419, 3426, 3449,
— čís. 9 a) 3392, 3585, 3640	3571, 3663, 3670
— čís. 9 b) 3392	— čís. 8 . . . . . 3411, 3700
— čís. 10 . . . . . 3601, 3640	— čís. 9 . . . . . 3387, 3663
— čís. 11 . . . . . 3378, 3386, 3444, 3491,	— čís. 10 3511
3570, 3590, 3601, 3616,	— čís. 11 . . . . . 3371, 3411, 3449
3618, 3629	— čís. 12 . . . . . 3371, 3380, 3411, 3465
— posl. odst. 3388, 3449, 3467,	— posl. odst. 3388, 3449
3523, 3541	§ 350 . . . . . 3411, 3654
	§ 357 odst. 3 . . . . . 88 dis.
	§ 358 odst. 4 3378

	Čís.		Čís.
§ 363 čís. 4	3378		
§ 364	3367		
— čís. 1	3383, 3418		
§ 366	3455		
§ 381 čís. 1	86 dis.		
— čís. 6	86 dis.		
§ 389	3417		
— odst. 1	3594		
§ 390 odst. 1	3594, 3728		
§ 390 odst. 2	3417, 3474, 3594,		
		§ 391	3680, 3728
		§ 393 odst. 3	3488
		§ 410	3594
		§ 411	3620
		§ 415	3654
		§ 427 3467, 3473, 3543, 3644,	3370
		§ 452	3718
		§ 468 čís. 3	3370
		§ 485	3618
		§ 493 odst. 2	3501
			3605

II. Trestní řád uherský.

	Čís.		Čís.
§ 16	3432	§ 25	3432

III. Ostatní zákony a nařízení.

	Čís.		Čís.
1811 červen 1. čís. 946 sb. z. s. (občanský zákoník)		— říjen 27. čís. 228 ř. zák. (urážky vojinů)	3726
§ 42	3692	1854 červen 16. čís. 165 ř. zák. (instrukce pro trest. soudy)	
§ 141	3519	§ 45	3634
§ 158	3697	§ 46	3634
§ 309	3538	§ 51	3634
§ 428	3553	§ 60—75	3634
§ 461	3723	1855 leden 15. čís. 19 ř. zák. (vo- jenský trestní zákon)	
§ 871	3687	§ 159 a násl.	3564
§ 879	3386	§ 161	3564
§ 1009	3410	§ 286 písm. f)	3443
§ 1010	100 dis.	§ 504 a)	3494
§ 1174	3386	§ 510	3494
§ 1313 a)	95 dis.	1862 březen 5. čís. 18 ř. zák. (obecní zřízení)	
§ 1324	3632	čl. V.	3389, 3392, 3434
§ 1339	3533	— prosinec 17. čís. 1 ř. zák. z r. 1863 (obchodní zákon)	
§ 1346 odst. 2	3623	čl. 49	3537
1821 květen 7. čís. 1758 sb. z. s. 101 dis.		čl. 361	3471
1838 červen 6. čís. 277 sb. z. s. (veřejné dražby)	83 dis.	— prosinec 17. čís. 6 ř. zák. z r. 1863 (tiskový zákon)	
1851 listopad 16. čís. 1 ř. zák. z roku 1852 (železniční pro- vozní řád)		§ 5	3573
§ 15	3690	§ 6	3459
1852 říjen 24. čís. 223 ř. zák. (zbrojní patent)		§ 10	3456, 3463, 3526, 3640
§ 15 písm. a)	3392	§ 11	3463
§ 32	3538	— odst. 2	3463
§ 36	3465	§ 17	3573
1853 květen 3. čís. 81 ř. zák. (soudní instrukce)		§ 20	3563
§ 47	97 dis.	§ 22	3563

	Čís.		Čís.
§ 23	3470, 3525, 3605	§ 19	91 dis.
— posl. věta	3590	§ 20 písm. c)	101 dis.
§ 27	3563	§ 23	84 dis.
§ 28 posl. odst.	3466	§ 28 písm. g)	78 dis.
§ 40	3548	— říjen 15. čís. 142 ř. zák. (tis- ková novela)	
— prosinec 17. čís. 8 ř. zák. z roku 1863 (trestní novela)		čl. III.	3459, 3469, 3559, 3640, 3658
čl. VIII.	3517	— čís. 1	3459
1864 březen 15. čís. 4 z. zák. pro Moravu (obecní zřízení)		— čís. 3	3470, 3525, 3573, 3582, 3605
§ 27	3392, 3438	1870 duben 6. čís. 42 ř. zák. (lis- tovní tajemství)	
§ 29	3392	§ 1	3532
§ 44	3392	1871 červenec 25. čís. 75 ř. zák. (notářský řád)	
§ 48	3392	§ 5 odst. 2	82 dis.
§ 49	3392	§ 38	82 dis.
— duben 16. čís. 7 zem. zák. pro Čechy (obecní zřízení)		§ 52	86 dis.
§ 28 čís. 2	3389, 3434	§ 53	86 dis.
§ 59	3389, 3434	§ 101	82 dis.
1866 červen 1. čís. 49 z. zák. (ho- nební zákon pro Čechy)		§ 110	82 dis.
§ 38 odst. 2	3713	§ 157	82 dis., 94 dis.
— červen 15. čís. 47 z. zák. pro Čechy (silniční řád)		§ 159 odst. 2	94 dis.
§ 1	3673	1872 duben 1. čís. 40 ř. zák. (dis- cipinární statut advok.)	
§ 2	3412, 3439, 3673	§ 1	85 dis.
§ 3	3673	§ 2	79 dis., 84 dis., 96 dis., 101 dis.
§ 9	3673	§ 3	84 dis.
1867 listopad 15. čís. 131 ř. zák. (trestní novela)		§ 23	85 dis., 93 dis.
§ 3	3465	§ 24	102 dis.
— listopad 15. čís. 135 ř. zák. (shromažďovací právo)		§ 29	85 dis., 93 dis.
§ 3	3719	§ 31	84 dis.
§ 14	3617	§ 39 odst. 2	96 dis.
§ 19	3617, 3719	§ 41 II	84 dis., 86 dis.
1868 květen 21. čís. 46 ř. zák. (kárný zákon pro soudce)		§ 47	93 dis.
§ 2	97 dis., 98 dis.	§ 53	93 dis.
§ 3	97 dis.	§ 53 čís. 3	85 dis.
§ 4	80 dis.	§ 59	84 dis.
§ 5	80 dis.	§ 12 písm. d)	96 dis.
§ 6	97 dis.	1873 únor 17. čís. 25 ř. zák. (ho- jičství)	
§ 8	80 dis.	— duben 9. čís. 70 ř. zák. (spo- lečenstva výrobní a hospo- dářská)	
§ 19	82 dis.	§ 3	3707
§ 21	82 dis.	§ 88	3707
§ 28	80 dis.	— květen 10. čís. 108 ř. zák. (policejní dozor — tuláctví)	
§ 39	88 dis.	§ 3	3454
§ 51	87 dis.	§ 4	3368
— odst. 2	87 dis.	1874 prosinec 31. čís. 5 z. zák. pro Moravu (silniční řád)	
§ 52 odst. 2	87 dis.	§ 24	3579
— červenec 6. čís. 96 ř. zák. (advokátní řád)			
§ 9 91 dis., 93 dis., 95 dis., 96 dis.			
§ 10 odst. 2	79 dis., 83 dis., 86 dis., 96 dis., 99 dis., 101 dis.		
§ 14	100 dis.		

	Čís.
1877 červenec 2. čís. 68 ř. zák. (živnostenské provozování lomů)	
§ 105	3577
§ 115	3577
— prosinec 31. čís. 3 ř. zák. na rok 1878 (novela k trestnímu řádu)	
§ 1 čís. 1	3373, 3515, 3639, 3642, 3660
— čís. 2	3449, 3479, 3530, 3550, 3588, 3664
— čís. 3	3701, 3702
§ 4 čís. 1	3660
§ 5	3641
§ 9	3569
1883 květen 25. čís. 78 ř. zák. (maření exekuce)	
§ 1	3382, 3453, 3583, 3645
§ 3	3645
— červen 2. čís. 26 z. zák. pro Slezsko (stavební řád)	
§ 31	3693
1886 červen 21. čís. 54 z. zák. pro Čechy (silniční řád)	
§ 2	3412
1888 březen 30. čís. 33 ř. zák. (nemocenské pokladny)	
§ 5	3603
§ 9	3603
§ 53	3603
1890 leden 6. čís. 19 ř. zák. (ochrana známek)	
§ 9	3436
§ 23	3399, 3436, 3610, 3625
§ 25	3399, 3436, 3625
1894 červen 16. čís. 64 z. zák. pro Moravu (stavební řád)	
§ 36	3438
§ 39	3438
§ 134	3438
1895 srpen 1. čís. 113 ř. zák. (civiální řád soudní)	
§ 14	95 dis.
§ 31 odst. 2	100 dis.
41	95 dis.
234	95 dis.
321	3655
§ 343 odst. 2	3504
§ 477 čís. 5	3704
— prosinec 26. čís. 197 ř. zák. (původcovské právo)	
§ 17	3672
§ 44	3672
§ 45	3672
1896 leden 16. čís. 89 ř. zák. na r. 1897 (falšování potravin)	

	Čís.
§ 11 čís. 4	3729
— duben 27. čís. 70 ř. zák. (splátkové obchody)	
§ 2	3391
— listopad 27. čís. 217 ř. zák. (zák. o soudní organizaci)	
§ 74	81 dis.
§ 77	81 dis.
1897 leden 11. čís. 30 ř. zák. (ochrana vynálezů)	
§ 95	3685
§ 97	3685
§ 111	3685
1902 duben 15. čís. 74 ř. zák. (doručování)	
§ 7	3543
1905 září 29. čís. 159 ř. zák. (školský a vyučovací řád)	
§ 82	3462
1906 listopad 16. čís. 223 ř. zák. čl. VIII.	
	84 dis.
1907 únor 7. čís. 24 ř. zák. (pozemní stavby)	
§ 33	3647
— srpen 16. čís. 199 ř. zák. (živnostenský řád)	
§ 114 b)	3445
§ 120 d)	3445
§ 133 d)	3445
1908 květen 29. čís. 116 ř. zák. (živnostenský provoz lomů)	
	3484
1909 srpen 6. čís. 177 ř. zák. (nakažlivé nemoci zvířecí)	
§ 66	3455
§ 75	3455
1910 duben 28. čís. 81 ř. zák. (automobily)	
§ 22	3521
§ 45	3412, 3429, 3439, 3477, 3497, 3508, 352, 3535, 3579
§ 46	3429, 3430, 3477, 3487, 3503, 3535
§ 48	3439, 3503
1912 červenec 5. čís. 130 (131) ř. zák. (vojenský trest. řád)	
§§ 128—155	3494
1914 leden 25. čís. 15 ř. zák. (služební pragmatika)	
§ 76	87 dis.
— červen 16. čís. 44 z. zák. pro Moravu (stavební řád)	
	3438
1918 březen 21. čís. 108 ř. zák. (shlazení následků odsouzení)	
§ 1	3589
§ 1	3592
§ 2	3589, 3592
§ 3	3592

	Čís.
1919 leden 31. čís. 75 sb. z. a n. (volební právo)	3523, 3545, 3438
§ 4	3438
— duben 10. čís. 187 sb. z. a n. (měna)	
§ 6	3631
— duben 18. čís. 216 sb. z. a n. (zákon o nejvyšším soudě)	
§ 5	81 dis.
— říjen 17. čís. 562 sb. z. a n. (podmíněné odsouzení)	
§ 1	3426, 3476, 3512, 3523, 3531, 3534, 3578, 3596, 3616
— odst. 2	3534
§ 2	3491, 3510, 3570, 3596, 3615, 3712
— (1)	3712
§ 4	3386, 3444, 3643
§ 6 čís. 4	3369, 3578, 3712
§ 7	3491, 3510, 3512, 3570, 3616
§ 8 (2)	3615
— prosinec 18. čís. 1 sb. z. a n. na rok 1920 (novela k trestnímu řádu)	
čl. I čís. 5	3411
čl. II čís. 3	3411
1920 únor 29. čís. 121 sb. z. a n. (ústavní listina)	
§ 24	3424, 3463
— odst. 2	3463
§ 26	3424
— únor 29. čís. 122 sb. z. a n. (jazykový zákon)	
§ 1	3365
— duben 9. čís. 293 sb. z. a n. (ochrana osobní svobody)	
	3425
— duben 14. čís. 303 sb. z. a n. (zubní lékařství)	
§ 1	3686
§ 6	3686.
§ 7	3686
— duben 14. čís. 330 sb. z. a n. (župní volební řád — zákaz čepovati lihoviny)	
§ 31	3524, 3561, 3646
§ 72 I čís. 7	3524, 3561, 3646
— duben 15. čís. 284 sb. z. a n. (unifikace trestů)	
	3411
— červen 24. čís. 417 sb. z. a n. (čtvrtá státní půjčka)	
§ 13	3616, 3616
— srpen 4. čís. 480 sb. z. a n. (trestní právo)	
§ 1	3631
§ 4	3631

	Čís.
— prosinec 3. čís. 633 sb. z. a n. (čtvrtá státní půjčka)	3616
1921 květen 21. čís. 191 sb. z. a n. (stavební ruch)	
§ 26	3707
— srpen 12. čís. 309 sb. z. a n. (útlisk)	
§ 1	3563, 3584, 3602, 3637, 3677, 3683
— odst. 2	3624
§ 2	3563
— (2)	3584, 3677
— prosinec 22. čís. 471 sb. z. a n. (trestní právo)	
čl. I	3631
1922 leden 31. čís. 40 sb. z. a n. (novela k advokátn. řádu)	
§ 2 písm. e)	101 dis.
— červenec 11. čís. 241 sb. z. a n. (potírání pohlavních nemocí)	
§ 20 čís. 2	3506, 3417, 3426, 3668, 3727
— červenec 14. čís. 198 sb. z. a n. (evidence soudních proviniců)	
§ 13	3570
§ 27	3570
1923 březen 19. čís. 50 sb. z. a n. (ochrana republiky)	
§ 2 (1)	3375
§ 6	3562
§ 11 čís. 1	3695
— čís. 2	3695
§ 13 čís. 1	3676
§ 14 čís. 1	3459, 3470, 3511, 3573, 3575, 3630, 3635, 3640, 3658, 3678
— čís. 2	3472
— čís. 4	3472
— čís. 5	3374, 3628, 3640, 3650, 3678, 3696
§ 15 čís. 2	3472, 3564, 3573, 3640
§ 15 čís. 3	3401, 3459, 3469, 3470, 3485, 3505, 3511, 3564, 3573, 3614, 3640, 3678
— čís. 4	3719
§ 16 čís. 1	3659
— čís. 2	3659, 3695
§ 17	3640
— čís. 1	3452, 3640
§ 18 čís. 1	3469, 3630
— čís. 2	3511

	Čís.
— čís. 3	3469
§ 21 čís. 1	3443
§ 27 (2)	3375
§ 28 (2)	3562
§ 32	3401
— čís. 3	3401
§ 35	3575
§ 39 čís. 2	3628, 3650
§ 39 čís. 4	3396
§ 42	3469, 3525, 3573, 3582, 3640, 3658
— odst. 2	3469
— odst. 3	3469, 3559
— prosinec 20. čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 (telegrafy)	
§ 3 odst. 2	3427
§ 18	3427
§ 19	3427
§ 20	3427
§ 24	3427, 3500, 3539, 3554
— prosinec 21. čís. 257 sb. z. a n. (trestní právo) čl. II.	3631
1924 květen 30. čís. 124 sb. z. a n. (urážka tiskem)	
§ 1	3526, 3548, 3621, 3704
— (2)	3541
§ 2 (1)	3600
— (2)	3600
§ 4	3416, 3451, 3474, 3517, 3542, 3600
§ 5	3600
§ 6	3621, 3704
§ 8 (1)	3600
§ 11	3444
§ 12 (1)	3541, 3548
§ 13	3600
§ 14 odst. 1	3528
— čís. 1	3636
§ 17	3444
§ 18	3444, 3600
§ 21 odst. 1	3444
— odst. 2	3444
§ 23	3456, 3527
§ 32	3560
— odst. 3	3560
— červen 16. čís. 125 sb. z. a n. (tisková novela) § 6	3501
— červenec 3. čís. 178 sb. z. a n. (úplatkářství) § 2 odst. 2	3632
§ 3 čís. 3	3415
— červenec 4. čís. 152 sb. z. a n. § 2	92 dis.

	Čís.
— říjen 9. čís. 221 sb. z. a n. (nemocenské, invalid. a sta- robní pojištění) § 5 písm. a)	3603
1925 říjen 15. čís. 221 sb. z. a n. (nemocenské pojištění ve- řejných zaměstnanců) § 22 odst. 1	3603
— prosinec 21. čís. 257 sb. z. a n. (trestní právo) čl. II.	3631
1926 únor 3. čís. 17 sb. z. a n. (jazykové nařízení)	3507
čl. IV. odst. 3	3365
— listopad 24. čís. 218 sb. z. a n. (původcovské právo) § 16	3708
§ 45	3708
1927 červenec 1. čís. 107 sb. z. a n. (soudní lékařské rady) 3404, 3536, 3638	
čl. I. čís. 1	3404, 3405
— I. čís. 3 odst. 2	3404
— I. čís. 6	3670
— červenec 14. čís. 126 sb. z. a n. (volby do zemských a okres. zastupitelstev — zá- kaz čepovatí lihoviny) § 31	3524, 3549, 3561, 3646
§ 72 I. čís. 7	3524, 3549, 3561, 3646
— červenec 15. čís. 111 sb. z. a n. (nekalá soutěž)	3625
§ 16 (1)	3672
§ 25	3472
§ 27	3475
§ 29	3625
— říjen 13. čís. 154 sb. z. a n. (soudní lékařské rady) § 9	3638
§ 10	3638
§ 11	3404, 3638
1928 červenec 14. čís. 111 sb. z. a n. (shlazení následků od- souzení)	3533, 3589, 3592
§ 1 (2)	3592
§ 2	3592
§ 4	3533
§ 5	3533, 3570
§ 6	3570
§ 8	3533
§ 9	3533, 3589
§ 12	3570
§ 13	3589, 3592

1929 březen 21. čís. 31 sb. z. a n. (valorisační novela) 3435, 3454	
§ 1	3480

§ 10	3698
§ 11 (1)	3698
§ 21	3631
— čís. 1	3631

IV. Jiné předpisy.

	Čís.	Čís.
Amnestie z 19. října 1928	3410, 3534, 3570, 3596, 3618	Stanovy nemocenské pokladny čs. státních drah . . . . .
čl. II.	3596	— společenstva pekařů . . . . .
čl. VI.	3379, 3695	§ 33 . . . . .
čl. VII.	3695	Úmluva madridská ze dne 14. dubna 1891 . . . . .
Náklady trestní vazby: výnos min. sprav. ze 6. března 1928, čís. 8292	3488	Úmluva pařížská ze dne 20. břez- na 1883 . . . . .
Osnova nového trestního řádu čl. XXXVIII. uvoz. předpisů	3494	